Ч. 74. Львів пятниця 1 (14 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 „

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубрині „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Письмо з Відня.

(*Парлямент і руські посли. — Співчуте по поводу смерти Штросмаєра. — Інтерпеляції. — Підвисшене конґруи*).

Рада державна перервала на три тиждні свої засїданя, радивши більше як півтретя місяця правильно і сповійно. Здає ся, що і дальші наради підуть так само: так бодай представляє ся ситуация хвилево. Вправдї робота парляментарна поступає помалу наперед, як в повній палатї так і в комісиях, але все-ж таки поступає, а се есть більше, ніж перед кількома місяцами можна було надїятись.

З руских послів два не належачі до Руского клюбу, о. Мандичевский і д-р Длужаньский, не знати, по-що належать до парляменту. О. Мандичевский не показав ся зовсїм, а д-р Длужаньский мало коли приходив на засїданя, хотя постійно мешкає в Відни, і не брав майже ніякої участи в парляментарній роботї.

Що робив Руский клюб, о тім згадував я в моїм остатнім письмі. Тут згадаю еще о акції клюбу в справі рентових осель і в справі відношеня австрийского правительства до бесїди пруского міністра Райнбабена. В першій справі Руский клюб уважав вправдї з гори який небудь успіх за виключений, але помимо того підняв акцию, щоби ще раз зазначити своє і руского народу становище, а друге, щоби мав чисту совість, що робив всьо, що було можливо. Отже голова клюбу, скоро зібрала ся рада державна, зараз був у нового президента міністрів і у міністра рільництва, вручив обом тимчасове коротке пропамятне письмо і заповів приїзд депутациї з краю з ширшим меморияльом. Коли-ж відтак скорий приїзд депутациї показав ся неможливим, клюб выслав від себе депутацию зложену з послів Романчука, д-ра Короля і Барвіньского в основним меморияльом. Депутация дістала відповідь, що галицкий сойм ухвалив закон о рентових оселях в такій формі, яка була умовлена межи центральним правительством і виділом краевим, отже трудно було би тепер правительству не предкладати того закона до санкції. — (Справа Райнбабенівска есть знана і акция Руского клюбу мусить бути ще свіжо в памяти.

Вкінци додам деякі найновійші звістки о Рускім клюбі.

На нараді з 10 с. м. Клюб порішив по поводу смерти епископа Штросмаєра висказати через дзох відпоручників (Романчука і Барвіньского) співчуте хорватскому народови на руки голови Славяньского Союза, маршалка дальматиньского сойму Івчевича, і выслати телеґраму до капітули в Дяковарі. Се рішене зараз того самого дня виконано. Дальше ухвалив клюб, після відмовної відповіди намістника, даної Сельскому Господарови і Просьвіті, внести інтерпеляцию в справі роздачі голодової запомоги. Другу інтерпеляцию рішив клюб внести в справі язикової в галицких школах народних. Обі інтерпеляції внесені були зараз на другий день, і я получаю друкований відбиток їх. Того-ж дня внесена також довга і основна інтерпеляция д-ра Коса в справі пропінації, о котрій то справі я писав минувшого разу, і ще деякі інтерпеляції меншої ваги.

Тут мушу зробити замітку, як неоправдані бувають нерав домагання ставлені до руских послів, взглядно до Руского клюбу. Н. пр. напирано на поставлене наглячого внесеня в справі роздаваня запомог, а не понадсилано достаточного материялу. Очивидно, що внесене було би зовсїм перепало, а таке падене було би далеко гірше для справи ніж непорушене єї. (Пос. Дашиньский поставив 10 с. м. нагляче внесеня в справі водних доріг, с. є. в справі дійстно пильній і інтересуючій не лише оден нарід або оден край, а однак те внесене зробило найповнійше фіяско). То знов домагають ся від руских послів, щоби інтерпелювали в справі такій, що учитель посварив ся з громадою або з священником або що сніг на публичній дорозї розгорнений не досить широко і фірам невигідно виминати ся, і т. д. і т. д. А добрих, певних материялів до інтерпеляцій в дійстно важних справах дуже мало хто присилає. Вже й не казати про претенсії до залагоджуваня справ цїлком приватної натури, і то також дуже часто зовсїм неоправданих.

Справі підвисшеня конґруи грозить небезпеченьство, що она проволїче ся. Правительство внесло вправдї своє предложене і був намір передати тое предложене без дискусії від-разу комісиї буджетовій, щоби его полагодила враз з буджетом. Однак таке передане комісиї есть можливе тілько тогди, коли нїхто не спротивить ся, а коли спротивить ся хочби лише оден посол, то справа мусить бути найперше поставлена на порядок дневний задля евентуальної дискусії і аж потім може відійти до комісиї. Отже тут спротивили ся соціяльні демократи, а що на порядку дневнім найближших засїдань стоять вже инші справи, то конґруа може аж по них прийти, отже могло би наступити опізнене, так, що при сегорічнім буджетї справа не була би полагоджена. Забезпечене вдовиць і сиріт не есть увзгляднене в правительственнім предложеню, оно має полагодити ся наразї дальшим актом цїсарской ласки. Близше роз'яснить ся справа при дискусії в комісиї буджетовій.

Н.

Спір митрополита Андрея Шептицкого зглядно митрополичої капітули з „Галицко-русскою Матицею".

Щоби вирозуміти сей спір, подаємо для інформациї наших читачів ось-що: Основане 1848 року „Соединеніе Галицко Руской Матици и Общество Просвѣщенія" [затверджене міністерством 8 лютого 1851 ч. 723) мало в своїм статутї таку постанову: „§ 13. Соединевіе, аще усмотрять, поставять себѣ покровителя, щобы покровительством тогожь дѣйствіе свое съ тымъ большимъ успѣхомъ розвивати". На основі такої постанови се „Соединеніе", назвавши ся пізнїйше: Литературное Общество „Галицко-русская Матица", приняло за покровителя кождочасного митрополита галицкого і визначило ему привілеї і права ось якими постановами статута: „Глава II. Покровитель Общества. § 3. Современный Архіерей Митрополитъ гр. кат. Львовскій, а въ случаяхъ упраздненнаго митрополичаго престола законный администраторъ для справъ духовныхъ Львовской Архіепархіи, будетъ покровителемъ Общества. — § 4. Покровителю прислугуютъ слѣдующія преимущества: а) почетное мѣстце при общихъ собраніяхъ; б) открывати общое собраніе, если присутствуетъ; в) вглядати въ дѣловодство управляющого Совѣта; г) онъ предсѣдательствуетъ общому Собранію въ случаѣ, предусмотренномъ въ § 24" (т. є. тогди, коли загальні збори мали би рішати о розвязаню товариства). На основі тої постанови статута ще митрополит Сильвестер Сембратович був на зборі Матиці дня 9 н. ст. грудня 1887 р. Опісля, в 1900 р. загальні збори Матиці викинули цїлу постанову статута о покровителю товариства, а ц. к. намістництво затвердило сю ухвалу в сїчни 1901 р. З сего під конець 1904 р. вивязав ся спір між митроп. Андреєм зглядно митроп. капітулою. Митрополит выслав до Матиці протест против викиненя покровителя. На те відповів „совіт" Матиці (відповідь підписали: предсідатель Богдан А. Дідицкий і секретар О. Минчаловский), а кромі того ще Б. А. Дідицкий уложив „Открытое письмо" до митр. Андрея. Все те видрукувала Матиця в своїм „Научно-литературномъ Сборникѣ", а кромі того ще й видала окремою брошурою п. заг. „Митрополить галицкій Андрей Шептицкій и Галицко русская Матица" — видала очивидно для своїх цїлий агітацийних, бож і цїну на сій брошурі поставила 10 геллерів.

По сих інформациях подаємо нині протест митр. Андрея [заміняючи правопись етимольоґічну на фонетичну] і відповідь совіта Матиці.

I. Протест митр. Андрея Шептицкого.

Ч. 9723/I. До Достохвального Общества „Галицко-Русская Матица" в Львові.

Понеже доси Общества Народні взагалї, тим самим і літературні, в особенности же Общества: „Галицко русская Матица", „Народный Домъ" в „Институтъ Ставроп." в як найтіснійшій звязи з духовенством, а тим самим з верховним представителем тогож, в Митрополитою і Митроп. Капітулою оставали, і понеже неоспоримою правдою есть, що рускій нарід свое существованє в бідах і злидняхъ лише тому завдячати має, що уважав церков свою рідну яко свое найбільше заборало і найсильнійшу твердиню, о котру опираючи ся всїм бурям, хотяй так страшним і прикрим, опер ся і устояв ся, то слідовало би з сего, що той дорогий наш народ в звязи з своєю церквою і на будуче свое добро і щасте шукати і знаходити буде.

В виду того оказує ся зміна Статута Общества „Галицко русская Матица", через котру повинна звязь і взаїмне відділованє без найменшого поводу з стороны Вікарія капіт. і Митрополита перервана зістала, поступленем зривающим з дотеперішною, по волї Божій благодітельною традициєю, поступленем незвичайним і навскрізь релїґ.

---

5)

Короткий погляд на словіньску літературу.

[*Відчит Е. Валенчіча, виголошений в „Академ Громадї"*].

III. Відроджене словіньскої літератури.

Ми тепер дуже вдячні Копітарови, що він підніс наш молодий, тодї ще нерозвинений язик до такої висоти і так богато причинив ся до розвою нашої літератури; але зі становиска суспільно-політичного ми ему не можемо дарувати, що своїм рішучим словом і впливом розірвав, знищив ідею сполученя південних Славян, — ідею, котру можна було тим лекше увести в житє, що тодї ані словіньска ані сербска ані хорватска література не була ще так розвинена, щоби не могла уступити перед спільним „іліризмом" язиком. Фактом є, що в сю справу хитро вмішала ся австрийска політика, видячи в тім сполученю велику небезпеку для своїх ґерманїзацийних замірів; а при помочи Копітара, котрий був тодї бібліотекарем університетскої бібліотеки, осягла свою цїль.

Думаю, що не буде лишним дещо сказати про розвій сего Іліризму.

Рівночасно зачало розвивати ся у сусідів Хорватів нове житє. Централїстична система і тїсно злучені з нею ґерманїзацийні тенденциї були причиною, що Мадяри зачали всїми силами добивати ся для свого язика рівноправности з нїмецким; але они були такими шовінїстами, що не звертали уваги на инші немадярскі народи і хотїли впровадити свій язик так до політичного житя як і до всїх шкіл Угорщини. Сему рішучо опирали ся Хорвати. Они мали вже тодї богату класичну літературу і не хотїли принати накиненого їм язика мадярского, котрий, як казали хорватскі посли в Будапештї, окрім кількох дуже слабих переводів не мав нїякої літератури. Хорватский писатель Врезовачкий виразив ся о тім язиці: Alphabetum non exstat in orbe, Magyara quo possis scribere verba. Після завзятих борб Хорвати вкінци приняли мадярский язик в школї, але р. 1848 винищили его з усїх шкіл. Нарід хорватский зрозумів, що має перед собою тяжку борбу з таким фанатичним і безоглядним народом, як ким є Мадяри.

Безоглядне поступованє Мадярів отворило інтеліґенциї очи. Патріотична молодіж видїла так богато инших південних славяньских народів і добре знала, що кождий зокрема є за слабий, щоби міг провадити успішну борбу з так могутними ворогами, та задумала увести один спільний язик в літературу, щоби так сполучені могли спільно домагати ся своїх прав. Головний проводир тої ідеї „Іліризму" був Людевіт Гай. Серби, Хорвати і Словінцї з одушевленем повитали Іліризм; але за інтрийою Відня упала тая ідея, а кождий нарід зачав писати своїм язиком. Доказом, що віденьска політика всюди старає ся ослабити нас, є також се, що хоче сотворити в Босні із Сербів і Хорватів ще один нарід „босаньский".

Після Водника наступила десятилїтна перерва, підчас котрої приготовляв ся і розвивав ся наш перший правдивий поет, що виступив перед свій нарід мов сонце, розганяюче хмари. Д-р Франц Прешерен був тим поетом, що своїми творами підніс нашу літературу на рівний степень з иншими літературами. Він удосконалив язик так, що поборов всї напади тодїшних ворогів, котрі казали, що нашому язикови бракує слів, поетичних виразів і делїкатности, конче потрібної для поезиї. З усїх сторін мав лише прикрости і трудности. Довго він мусїв бороти ся против кількох завзятих впливових фанатиків, котрі такого поета, що важить ся складати любовні пісні, сонети, баляди і т. п., уважали за найбільше нещасте народу, а веліли у формі пісень поучувати нарід, як пасти корови і свині, орати, сїяти, лічити худобу і т. п.

Прешерен написав не богато, але те, що нам дав, має неоцїнену вартість; кождий стих дише правдивою любовію до свого народу і до поезиї. У своїх пісняхъ уживав крім народного складу всї инші чужі форми пісень. Він дав нам найлїпший епос, в котрім образив борбу христіянства з поганьством за часів знаного Valjhuna, котрий зневолив Словінців принати св. віру. Valjhun вже побідив поганьских Словінців, тілько Crtomir, головний герой, не піддав ся еще. Замкнув ся в непреступнім замку, в котрім тримає ся хоробро вже шість місяців. Але голод вже мучить обложених; отже він зібрав ще живих своїх героїв і постановив утечи одної ночи, коли дощ і буря страшно лютує. Та непріятель числив також на те, що може напасти їх несподівано. Зачала ся страшна різня, від котрої лише Crtomir уратував ся. Він любить Богомілу, котра признає ся ему, що також приняла християньску віру, і намовляє его принати сю віру любови. Він вкінци дає ся схрестити і йде сам на священника та ширить нову віру поміж своїм народом в північній Італії.

Р. 1830. зачало виходити періодичне видавництво „Kranjska Cebelica", котре горнуло до себе всїх молодих літератів. Приносило оно оригінальні твори Жупана, Бляжа, Поточніка, Кастеліца, Ціґлера і инших та поміщувало переводи чеські, сербскі і руські. Оно підпомагало і образувало молоді таланти, запізнавало з новими творами нашу байдужну інтеліґенцию, котра дуже мало занимала ся своїм народом, аж вкінци і она зачала уважати народного язика публично і боронити его від нїмецких і італіяньских нападів.

І так розвила ся загальна праця, зацвила поезия; появляли ся також гарні початки прози, писано граматики і словарі. Матвій Чоп, славний полїґлот, що умів докладно 19 язиків, радив і підпомагав, а „Juppiter tonans" Копітар критикував, поправляв. Задумано видавати тижневник „Slavinja", але правительство не хотїло дозволити, бо нїбито редактор не має відповідного образованя. Старано ся виготовити нашу історию, щоби вказати, як богато нас ґерманїзация вже знищила.

Матвій Чоп, великий учений, богато причинив ся до розвою словіньского язика. Д. 30. серпня 1825. покликав его уряд на львівский університет, де він викладав класичну філольоґію, загальну і австрийску історию і англїйский язик. Пізнїйше в Любляні був бібліотекарем, але нещасте хотїло, що купаючи ся утопив ся в Сави. Гарну пісню посьвятив Прешерн его памяти.

В добі Прешерна в Европі панував романтизм і розуміє ся, мав також на него великий вплив; однак ґеніяльність нашого поета заховала ему оригінальність.

Прешерна твори переведено на італійский, нїмецкий, ческий, хорватский і росийский язик. Професор університету в Москві перевів его цїлого незвичайно добре. Корш написав найлїпшу до тепер біоґрафаю і оцїну его пісень. Прешерн був великим противником іліризму і жадав, щоби кождий нарід писав і образував ся своїм язиком.

Про дїяльність цїлого ряду инших значних письменників годі говорити широко; наведу лише коротко назвиска тих, що виступили до памятного року 1848. Ось они: Іван Цїґлер, Франц Метелько, Йосиф Бурґер, Іван Зальоґар, Станко Враз, Антин Іван Мурко і ін.

Рік 1848. зелектризував сильно цїлу нашу суспільність. Хотяй, як ми бачили, вже перед тим роком розвивала ся наша література так гарно, дала нам так величезні плоди, однак язик словіньский мав свое значіне тілько в приватнім житю, не міг ще здобути собі відповідного становиска в школах і урядах. Надія лїпшої будучности переняла всї круги. Конституцию і свободу печати повитали у нас з неописаним одушевленем. Всюди запанувала радість, ілюміновано кождо місто, кождо село, уряджувано всюди забави. Зачато закладати рїжні народні товариства, щоби з більшим успіхом приготовляли ся до переведеня своїх ідеалів. У Відни повстало 29. марця 1848. товариство „Slovenija". Перший презес того товариства був славний наш славіст Міклошіч. Задачию „Словенії" було злучити всї словіньскі провінциї в одно королївство „Slovenia", виборотн собі повну рівноправність нашого язика з нїмецким, довести до того, щоби нове королївство „Словенія" було нероздїльною частию Австрії, а не Нїмеччини.

В Градци заложено товариство „Slovenia" вже 16. цьвітня 1848. В Любляні появило ся товариство „Ljubljansko slovensko drustvo", котрого кличем було: „Все для віри, цїсаря і вітчини". Задачем его було образованє і уведенє словіньского язика до шкіл і урядів. Инші товариства появляли ся

характерови і успособленю нашого народа чужим, Митр. Ординариатови о добро народа все всіми силами печалившому ся, з поглядом на тое добро власне, событием неприятным і болесним, і то тим більше, що з Нашої сторони після найлучшої сьвідомости і совісти не дано до того печального проіществія, як вище згадано, ні найменшого поводу.

Митр. Ординариат видить ся протов споводованим звернути ся до Достохвального Общества „Галицко-Русская Матица“ з запросом, для яких поводів тая зміна переведена зістала, з укороченем прав преімуществ Митрополита галицкого, а наглядно Адміністратора Митрополії вопреки существовавшого преданя в імя благоуспівания імени руского, як найрішительнійше против сему застерегти ся.

Наводячи в імени Церкви слова Пророка „азъ чада воспитахъ, но сіи мя оставиша“, свидітель Бог душі нашої, котрому „служим, най буде і свидітелем в тій справі нашій.

Не можем пропустити сеї случайности, щоби не долучити пастирске остереженє, що если связь з церквою доси була справі добра нашого дорогого руского народа блага і благопоспішна, то не годить ся тої связи нарушувати, а що найменше розвільняти.

От гр. к. М. Консисторії.
Львів, 16 Падолиста 1904.
Андрей, Митрополит.

II. Відповідь Совѣта Общества „Галицко-русская Матица“.

Ваше Высокопреосвященство, Всемилостивѣйший Архипастырь!

На письмо Вашего Высокопреосвященства н-ръ 9723,I отъ 3 (16) ноября с. г., въ которомъ Вы, Всемилостивѣйший Архипастырь, выражая жаль по поводу перемѣны устава учено-литературнаго Общества „Галицко-русская Матица“ во Львовѣ, устранившей покровительство надъ Обществомъ каждовременнаго Митрополита Галицкаго или Администратора львовской Архіепархіи, поставляете запросъ Совѣту названнаго Общества, что было поводомъ упомянутой перемѣны и усматриваете въ той перемѣнѣ разрывъ традиціонной связи Общества съ найвысшими предстателями духовенства, а тѣмъ самымъ связи съ св. Церковью, Совѣтъ „Галицко-русской Матицы“ вмѣняетъ себѣ въ честь почтительнѣйше отвѣтить слѣдующимъ образомъ:

Упомянутая перемѣна устава Общества наступила въ общемъ собраніи его членовъ еще 11 (24) мая 1900 г. на основаніи единодушнаго рѣшенія всѣхъ присутствовавшихъ. Сія перемѣна была одобрена вторымъ общимъ собраніемъ членовъ Общества, состоявшимся 25 ноября (8 декабря) 1900 г. и окончательно утверждена ц. к. Намѣстничествомъ во Львовѣ рѣшеніемъ отъ 28 н. ст. января 1901 года, н-ръ 12915S.

На основаніи сихъ рѣшеній, записанныхъ въ протоколѣ Общества, вопросъ, затронутый В. В-ствомъ, является съ формальной стороны окончательно и законно рѣшеннымъ Но остается еще открытою нравственная сторона вопроса, которую Совѣтъ „Галицко-русской Матицы“ считаетъ своимъ долгомъ передъ В. В-ствомъ изложить и выяснить на основаніи частныхъ показаній тѣхъ членовъ Совѣта, которые въ вышеупомянутыхъ общихъ собраніяхъ членовъ „Галицко-русской Матицы“ присутствовали.

Въ пору основанія Общества „Галицко-русская Матица“, въ 1848 году, греко-католическіе Владыки въ Галицкой Руси были не только духовными, но и народными вождями русскаго населенія Галичины, щедрыми покровителями возникшихъ тогда галицко-русскихъ Обществъ и усердными пособниками ихъ задачъ и стремленій. По той причинѣ обусловленное статутами покровительство Митрополита Галицкаго надъ Обществомъ „Галицко-русская Матица“ является совершенно естественнымъ выраженіемъ тѣсной связи между Обществомъ и Начальствомъ греко-католической церкви.

Впослѣдствіи однако сія связь, выражавшая также взаимо-отношеніе между греко-католическими Владыками и русскимъ населеніемъ Галичины, стала замѣтно слабѣть. Греко-католическіе Владыки, привѣвшись къ натянутымъ политическимъ отношеніямъ, водворившимся между правительствомъ и верховодящею въ Галичинѣ польскою партіею съ одной и русскимъ населеніемъ края съ другой стороны, начали все больше уклоняться отъ народныхъ стремленій, въ виду чего все больше и больше стали охлаждаться отношенія между ними и народомъ въ національно-политической области. Это и было причиною, что возникшія уже послѣ основанія „Галицко-русской Матицы“ научныя и просвѣтительныя Общества, и пр. „Просьвѣта“, Товариство им. Т. Шевченка, Общество им. М. Качковскаго и другія, предосторожности ради, не поставляли уже своими покровителями греко-католическихъ Владыкъ.

Когда-же наступило и такое печальное время, въ которомъ съ высоты престола Галицкой Митрополіи раздался голосъ осужденія всѣхъ русскихъ галичанъ и всѣхъ галицко-русскихъ Обществъ, державшихся въ своей литературной и національной работѣ историческихъ основъ жизни и развитія русскаго народа; когда со стороны Митрополита Галицкаго началось поощреніе новыхъ литературныхъ и національныхъ ученій, отчуждавшихъ посредствомъ фонетическаго правописанія народъ отъ церковныхъ книгъ, и тѣмъ самымъ отъ общенія съ Церковью; когда въ угоду упомянутымъ ученіямъ духовное Начальство стало розрѣшать переводы священныхъ молитвъ на простонародное нарѣчіе и тѣмъ самымъ одобрять пренебрежительное отношеніе къ церковно-славянскому языку, той незыблемой основѣ русскаго языка и народности и живой связи русскаго народа съ греко-католическою Церковью, — члены Общества „Галицко-русская Матица“, убѣжденные въ необходимомъ для русскаго населенія Галичины образованіи и развитіи безъ разрыва съ традиціонными основами русскаго народа, т. е. на культурно-исторической почвѣ, не могли не видѣть того яркаго противорѣчія, которое возникло между принципами и стремленіями Общества и между стремленіемъ его статутарнаго покровителя, относительнаго Митрополита Галицкаго. Опасаясь наступленія еще худшихъ временъ, они и постановили премѣнить уставъ Общества „Галицко-русская Матица“, дабы охранить его передъ такимъ вліяніемъ, которое бы могло нарушать національно-культурные принципы Общества, измѣнить направленіе, данное ему его основателями и даже заставить его дѣйствовать въ томъ направленіи, которое — что видимъ наглядно — ведетъ къ отчужденію и разрыву русскаго народа съ Церковью.

Пропустивъ въ своемъ уставѣ постановленіе о покровительствѣ Митрополитовъ Галицкихъ, учено-литературное Общество „Галицко-русская Матица“ не порвано, однако, и вовсе не намѣрено порывать или даже ослабить своей связи съ греко-католическою Церковью. Будучи въ числѣ другихъ Обществъ старѣйшимъ звеномъ въ организаціи русскаго населенія Галицкой Руси, Общество строго придерживается слѣдующаго основнаго начала той организаціи, принятаго съѣздомъ мужей довѣрія русскаго населенія Галичины въ Львовѣ 27 января (7 февраля) 1900 года:

„Существованіе, сила и величіе русскаго народа почиваютъ на двухъ основныхъ началахъ: на сознаніи племеннаго и культурнаго единства всего русскаго народа и на нерасторжимости русской народности отъ русской народной церкви“.

Смѣемъ увѣрить Ваше Высокопреосвященство, что „Галицко-русская Матица“, отдаваясь главнымъ образомъ литературно-научной дѣятельности, будетъ всегда руководствоваться симъ спасительнымъ для русскаго народа началомъ.

Проси Васъ, Всемилостивѣйшій Архипастырь, преподать намъ Свое Архіерейское благословеніе, пребываемъ съ неизмѣнными для Вашего Высокопреосвященства чувствами высокопочитанія и преданности.

Отъ Совѣта учено-литературнаго Общества „Галицко-русская Матица“.
Львовъ, 27 ноября (10 декабря) 1904 года.
Богдана А. Дѣдицкій предсѣдатель, *О. Мончаловскій* секретар.

Подаючи нині сї два, так сказати-б урядові письма, подамо завтра вміст „Открытого письма“ Б. А. Дідицкого, а опісля і розбір цілого того спору зі свого боку.

(Дальше буде.)

Інтерпеляциї наших послів.

Як ми вже доносили, внесли наші посли в державній раді д. 11. с. м. дві важні інтерпеляції, одну в справі викладового языка в народних школах східної Галичини, другу в справі державних запомог, розділюваних тепер поміж народ. Подаємо тепер ті інтерпеляції після стенограмів.

Інтерпеляция п. Романчука і тов. до міністра просьвіти в справі незаконного стану що-до викладового языка в народних школах східної Галичини.

Арт. III. краєвого закона з 22. червня 1867. (В. зак. кр. ч. 13) постановляє: „В кождій народній школі, в котрій часть шкільної молодіжи уживає польскої, а часть рускої мови, той язик, котрий не є викладовим, буде обовязковим предметом науки в границях, відповідних школі.

Противно державний закон основний, що вийшов в пів року пізнійше, д. 21. грудня 1867. (В. зак. держ. ч. 142) постановляє в третім уступі XIX-ого артикулу: „В краях, заселених кількома народностями, мають публичні наукові заведеня бути так уладжені, щоби без уживання примусу до науки другої краєвої мови кождa з тих народностий дістала потрібні средства до образованя в своїй мові“.

Тим державним основним законом очевидно цілком зносить ся тамта постанова наведеного закону краєвого. Бо скоро той основний закон виключає уживане примусу до науки другої краєвої мови, то в народній школі, до котрої дїти обовязково мусять ходити, другий краєвий язик, отже в Галичині в руских народних школах польский, а так само в польских руский, не може бути обовязковим предметом науки.

Тимчасом в Галичині не зважає ся не тілько на той основний державний закон, але навіть і на закон краєвий; противно переступає ся навіть границі краєвого закону, оскілько ходить о протеґоване польского языка або о упослідженє руского. Бо навіть в таких руских школах, де польскої мови не то частина молодіжи не уживає, але не уживає її анї один ученик, польский язик є таки обовязковим предметом науки.

Такий фактичний стан звичайно тим мотивують, що не можна брати на увагу кождої школи зокрема, а треба уважати на відносини цілого повіту, чи все населене его уживає тілько одної мови чи може одна часть говорить по руски а друга по польски. А що у всіх повітах східної Галичини обіч руского населеня живе більша або менша примішка Поляків, то тамошні народні школи на підставі такого розуміня краєвого закону всюди уладжені утраквістично.

Але таке розуміне закону є очевидно цілком самовільне і зовсім хибне, бо суперечить так словам як і змислови того закону, в котрім виразно стоїть: „В кождій народній школі, в котрій частина шкільної молодіжи уживає польскої, а частина рускої мови;“ отже не може тут ходити о цілі повіти або сторони, ли є о поодинокі школи і о молодіж тих лише шкіл. З тої стилізації виходить цілком недвозначно, що в такій народній школі, де вся молодіж уживає лише одної мови, може бути лише один викладовий язик і що там другий язик, котрого у молодіжи тої школи зовсім нема, не повинен бути предметом обовязковой науки.

Але в деякрих школах східної Галичини йде ся ще дальше, навіть поза таке розуміне краєвого закону! І так в польских дівочих школах у Львові, і то в таких, де частина шкільної молодіжи уживає рускої мови, руского язика зовсім не учать, анї обовязково анї надобовязково. Та се зовсім не є наслідком якогось може виїмкового признаваня XIX-ого артикулу основного державного закону — бо він взагалї в Галичині не має жадної сили, — а є воно лише ще дальше ідучою самоволею галицкої шкільної управи на користь польского а на шкоду руского языка.

Длятого підписані запитують п. міністра просьвіти:

1) Як Его Екс. погодить той стан річий з обовязуючими законами?

2) Чи Его Екс. не уважає за свій обовязок усунути той протизаконний стан?

3) Яким способом гадає Его Екс. перевести се усуненє і подбати, щоби в галицких народних школах придержувано ся законів?

Другу інтерпеляцию подамо завтра.

Війна.

(Телеґрами.)

Берлін. З Петербурга доносять, що Рожественьский з своїми найбільшими кораблями є коло Сайґону, бо там приладжено 70.000 тон вугля. Звідтам поїде до Шанґаю, де жде приготовлених 50.000 тон вугля. Здогадують ся, що до найблизшої битви прийде коло Рибацких островів, або коло Формози. Владивостоцка фльота одержала наказ, щоби в кождій хвили була готова до від'їзду.

Льондон. Говорять, що російскі кораблї минули дорогу до Сунду, але се були тілько крузлаки, котрі хотіли продерти ся до Владивостока.

Париж. До Царского Села надійшли дві депеші від російского аґента консулярного в Кохінхіні, що в найблизших днях надіють ся там морской битви. В Царськім селї ждуть нетерпеливо на дальші депеші.

Льондон. Російске правительство замовило більше число машинових карабінів, уживаних в даньскій армії. Такий карабін важить 8 кґ. і дає 30 стрілів на мінуту.

Париж. Армія Ліневича вже наново з'орґанізована і готова до найблизшої битви. Війска без перерви вправляють ся. Кіннота Міщенка запускає ся аж до Тужука, де здаєсь прийде до битви.

Петербург. „Нов. Врем,“ гадає, що праве (західне) крило російске поважно загрожене Японцями. Впрочім дальший хід війни зависимий від подій на морі. В Дальнім видано 30.000 Японців. Характер околиці, в котрій тепер обі армії находять ся, є цілком инший ніж був під Мукденом, і для обох сторін є дуже некорисний. Ліневич телеґрафував, що та лівім крилї російска кінкота відперла Японців і Хунхузів. Японці цофнули ся на полудне до Науванені, котру Росияни відтак заняли. Дня 11 с. м. російска артилерия зачала бомбардувати Науні, вигнала звідтам японьский ґарнізон і місцевість обсадила російскі війска.

Петербург. Офіцирску гідність відобрано 26 офіцирам, котрі вернули з Порт-Артура. Між ними є контрадмірал Лошинський, 15 капітанів, 2 підполковники; з артилерії: 2 лайтнантів, 3 інжинірів-полковників, 1 інжинір-підполковник і 2 інжинїри-капітани.

Льондон. Російскі кораблї бачили в відаленю 550 морских миль від Сінґапура. В Токіо упали на біржи курси. Вуглеві кораблї російскі, котрі прівїхали до Батавії, при езди не потверджену доси вість, що відбула ся морска битва і що Японці стратили чотири кораблї. Друга депеша з Батавії доносить, що вїякої битви не було.

Токіо. Тут в таких цифрах оцінюють силу обох фльот: Росияни мають: 7 панцирників 87.344 тон, 2 панцирні кружляки 14.724 тон; гармати: 24 гармат 12-цалевих, чотири 10-цалевих, вісїм 8-цалевих. Японці мають: 8 панцарників 60.890 тон, 8 панцирних кружляків 73.686 тон; гармати: 20 гармат 12-цалевих, одну 10-цалевр, тридцять 8-цалевих.

Льондон. В військовім шпиталї в Гіронімі померла одна особа на чуму. Окрім того доносять з Япону о 5 случаях вісти.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Бувшому міністрови Ґоркминовим цар поручив зложити комісию в цїли розслїдженя средств до поправи биту селян, яко підстави добробуту народу. Комісия має подумати над способом улекшеня селянам лїпшого з'ужиткованя землї розширеня власности, а на случай еміґрантів менше заселені околиці.

Відень. З Варшави доносять, що воякы, котрих вибрано до фабрики Шенз, замордували свого офіцира.

Краків. В Варшаві вибухли розрухи на кількох улицях. Виступило військо, але не стріляло.

Варшава. Ґенерал ґубернатор Максимович приняв депутацию зложену з 88 хлопів з ріжних околиць краю, засуджених на кару 1 до 3 місяців за се, що упоминили ся о заведене польского языка в урядованю. Максимович відповів, що справу розгляне і як засуджено їх невинно, то знесе кару, а як засуд був законний, то позволить відкожити кару аж до укінченя робіт.

Вильно. В мешканю одної жінки на краю міста поліция знайшла нелеґальне видавництво, друкарскі приряди і богато оружя. Жінку арештовано.

Петербург. Арештовано вітця і двох братів Леонтієвної. Леонтієв був дазнійше ґубернатором, а оба сини суть на висших становищах військових. В мешканю Леонтієва знайдено богато експльодуючих материялів.

Відень. Часть московского духовеньства жадає, щоби духовний собор, котрий має бути скликаний, зібрав ся в Києві, яко місця, з котрого християньство розійшло ся по цїлій Росиї.

Петербург. „Нов. Время“ доносить, що окруженє царя в задї згодило ся на реформу православної церкви а особливо на привернене патриярхату. Однак рівночасно узнано, що сї реформи тепер не на часі і з сеї причини відрочено їх переведене на необмежений час.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Крета.

Царгород. Віддїл жандармів забрав до неволї 13 кретеньских повстанців. Коли населене Кандиї довідалось о тім, збльокувало жандармів разом з вязнями. Віддїл, зложений з французских, італійских, анґлійских і російских вояків увільнив жандармів, котрі разом з увязненими повстанцями вернули до Кандиї.

Болгарский університет.

Софія. З причини безперервних розрухів студентских сенат ухвалив замкнути університет.

Афґаньско-анґлійский договор.

Льондон. Дневники доносять, що з Кабулю до Сімлї прибула специяльна місия анґлійска і привезла з собою анґлійско-афґаньский договор, підписаний еміром Афґаністану.

Марокo.

Париж. Заперечують вість, що Делькасе розіслав до держав обіжник в мароканьскій справі. Делькасе выслав в сій справі інформациї лише французским амбасадорам і послам.

Македонія.

Царгород. В Заґвічанах убито 60 Болгарів а 7 ранено. Ранено також богато жінок і дїтий, богато домів спалено.

Заговор у Франциї.

Париж. Дневники доносять, що в заговор капітана Тамбуріного є вмішаних кілька членів бонапартистичної шляхти.

Угорский сойм.

На вчерашнім засіданю угорского сойму референт адресової комісиї предложив проект адреси до монарха. Адреса вказує на результат послідних виборів, котрі суть заявою против насильств з дня 18 падолиста. Народ відвернув ся від сих мужів, котрі брали участь в сім насильстві і не хоче, щоби они стояли дальше на чолі управи. Від виборів минуло вже кілька місяців, а до сеї пори нема нового правительства. Сойм просить монарха о заряджения в цїли усуненя теперішного стану.

Дальше адреса подає кілька витичних точок до нового правительства, а іменно: парляментарна реформа з розширенем виборчого права і новим поділом на виборчі округи при увзглядненю національної думки, заведене службової праґматики, ревізия адміністрациї, податкова реформа, реформи суспільні і економічні, независимість з окремим обшаром цловим і самостійною системою кредитовою, а то по докладних приготовленях і утвореню вступних условій.

Кінець адреси звучить: В військовій справі конечний є національний характер армії в справі емблематів. В справі сеї послїдної точки ті сторонництва, котрі суть за самостійною армією угорскою, приняли се жадане до своєї програми. Ті сторонництва, котрі сего жадання не поставили, прилучили ся до него з причини, що без сповнення сего жадання теперішна криза не дасть ся полагодити. Угорский парлямент не може функционувати, а військові жадання не можуть бути заспокоєні. Са програма праці спровадила би щастє, а з другої сторони скріпила би силу вашого величества в инших краях.

Сойм є тої гадки що внутрішної кризи не можна дальше проволїкати, бо захитала би ся віра мадярского народу в конституційне жите і народ гадав би, що воля народу, до котрої монарх відзиває ся при помочи виборів, не може числити на увзглядненє в жаднім напрямі. Сойм знов звертає ся з горячою просьбою до Вашого Величества, щоби нинїшним ненормальним відносинам конституційним, котрі шкодять краєви, зробив кінець і іменував таке правительство, котре мало би довіре більшости.

По відчитаню адреси президент заявив, що каже ї відчитати і в короткім часї поставить на дневнім порядку нарад палати.

Посол Етвеш в довшій промові мотивував внесене опозициї, щоби сойм ухвалив нагану міністрам Тісї і Перчелеви (зразу опозиция намірала виступити з обжалуваньем). Між иншим бесїдник навів донесене одного дневника, що платню Перчеля яко бувшого міністра піднесено в послїднім часї з 8.000 на 15.000 корон. — Серед страшного крику Тіса заявив, що теперішний кабінет лише в мусу остає на міністерских лавках. Перчелеви підвисшено платню з увзглядненем дотичних приписів на предложене ради міністрів, з огляду на великі заслуги Перчеля. — Дискусия над внесенем Етвеша відбуде ся нині.

НОВИНКИ.

— **Чи „гандель людзьмі“.** Пишуть нам від Манастирисок: В ч. 66 „Дїла“ була згадка про Івана Курила, що вештав ся по Дрогобиччинї, вертаючи з роботи в Прусах, та нарікав на руске бюро в Найберунї, будьто би через него зійшов на біду. Для пояснена справи доношу, що той Іван Курило походить із Швейкова нашого повіту і вже не перший раз ходив на зарібки за границю. В 1903 р. ходив на роботу до Росиї, в 1904 був в Прусах, а сего року також зібрав кількох хлопців із Швейкова і поїхав до Найберуна, маючи заповнену роботу в копальнях вугля. Однак тота робота не припала ему до вподоби і він повернув домів. Два хлопці лишили ся таки в копальни і ось писали недавно, що беруть по 4 К 20 сот. денно. Отже заробляють незле, коли зважить ся, що дома пару шісток нема де заробити та що пр. такою фірманкою за цїлий день ледви можна заробити 3 корони! А й на се не кождому стати, бо треба мати передовсїм свої коні і то добрі, котрі підчас роботи треба добре кормити, так що властивий заробок в них далеко менший. — *В. Ш.* — Отсе пояснене нашого кореспондента кидає характеристичне свїтло на голоси польских ґазет, що опираючись на поодиноких неровслїджених фактах, кричать з таким обуренем на мнимий „гандель людзьмі“, ведений рускими „агітаторами“.

— **Країна пошестий і нужди.** З Сокальщини доносять нам: Грізна недуга, запалене стрижнево мозкових опон появила ся також в Сокали. Мужеска школа замкнена. Дїти умирають навіть до трох годин. В місточку Варяжи сокальского повіта лютить ся пятнистий тиф, що забирає много жертв. Побоюють ся, щоби пошесть не перекинула ся на село. *С. С.* — Рівночасно доносять до львівских часописий, що пятнистий тиф ширить ся пошестно в повітах турчанськім, станиславівсїм та инших. Чи власти радять що тому лихови, яке серед загальної нужди на передновок готове принести величезні розміри, якось нїчого не чувати.

— **Музичний конкурс і стипендиї для членів „Львівского Бояна“.** Видїл „Львівского Бояна“ ухвалив на засїданю своїм з 12 цьвітня, розписати конкурс на музично-вокальні твори з речинцем до 30 вересня включно 1905 року. Конкурсові твори мусять бути оригінальні. Можуть се бути хори мужескі або мішані з супроводом орхестри, фортепяну або a capella; пісні сольові, дуети або терцети, відповідно аранжозані. Перша премія виносить 150 К, друга — 80 К, трета — 70 К, четверта — 50 К. Надсилати конкурсові твори треба на адресу голови „Львівского Бояна“, шк. радника проф. Анатоля Вахнянина (Львів, ул. Вірменьска, ч. 2) в ковертї під шифрою з долученем імени, призвища і місця побуту композитора в окремій опечатаній ковертї. Премійовані твори остають ся власностию „Львівского Бояна“. Склад комісиї юрорів буде пізнїйше оповіщений. — На сім засіданю порішив також видїл „Львівского Бояна“, визначити з фондів товариства чотири стипендиї в загальній сумі 400 К для тих членів „Львівского Бояна“, що, посїдаючи відповідний голосовий материял, схотїли би побирати науку сольового співу у „Вишім Музичнім Інститутї“. Кандидати зволять внести подання до видїлу „Львівского Бояна“ на адресу голови товариства, а відтак явити ся лично 7 мая н. ст. в „Вишім Музичнім Інститутї“ о 12 годинї в полудне по потрібні інструкциї.— За видїл „Львівского Бояна“ *Анатоль Вахнянин*, голова товариства, *Дембицкий*, секретар.

— **Руский Великдень а військові власти.** Пишуть нам з Чорткївщини: Доповняюча команда 95 п. п. в Чорткові поклакала доповняючих резервістів до військових вправ на день 29 цьвітня т. р. на саму великодну суботу. Такі карти поклику дістали пр. резервісти з Порхови, а певно дістали їх і в инших селах чортківского військового округа. Виходить, що бідний Русин навіть паски не з'їсть дома, на котру цїлий рік чекає. Для військових властий руский Великдень мабуть не істнує, лише латиньский, дарма що на папери, на основі виданого колись розпорядженя се найбільше сьвято в році признано обовязуючим для війска, рекрутованого зпоміж Русинів. Наші церковні власти повинні зробити конець тому нехтованю руских сьват. — *П. Г.*

— **Відгомін замаху на старосту Річчія.** Слїдство в справі звісного замаху на старосту Річчія в Ст. Самборі не викрило доси виновника, але поки-що замітне ось-яким епізодом. На поміч старо-самбірским властям вислано зі Львова полицийного аґента Пшестшельского, котрий представивши ся слїдчому судиї, зажадав, щоби его замкнули до арешту, де сидів вже один бродяга, арештований яко підозрілий о замах на старосту. Слїдчий судия відмовив тому домаганю, противному приписам закона, однак начальник суду думав инакше і велїв умістити поліцийного аґента, перебраного за волоцюгу, разом з арештованим уже пташком. І стала ся дивна річ. По кількох годинах аґент вийшов з арешту, а рівночасно зажадав, щоби випустити его товариша на волю, бо він не винен. Бажане львівского Шерлька Гольмса сповнено, дарма що такий спосіб ведення слїдства не годить ся з приписами австрийских законів і надає ся хиба для одної Росиї.

— **Запомоги для інтернатів.** Із загальної квоти 40.000 К, призначеної соймом на запомоги для інтернатів, і з додаткової квоти 14.000 К на ту цїль признав краєвий видїл між нашими рускому жіночому інтернатови у Львові 300 К, СС. Василіянкам в Перемишли 800 К і мужеским утраквістичним інтернатам: в Залїщиках 3.700 К, в Станиславові 700 К, в Сокали 800 К, в Самборі 1.100 К і в Тернополи 600 К.

— **„Пісни в Австриї“.** В падолистї мин. року згадували ми, що міністер просьвіти покликав людий з усїх країв Австриї і нараджував ся з ними над справою видавництва пісень австрийских народів та що між запрошеними був також проф. Волод. Шухевич. Всї запрошені признали вагу такого видавництва і висказували свої погляди; опісля вибрано комісию з трех членів, котрим припоручено уложити програму видавництва. Комісия виладила еляборат, а міністер іменував з кождої народности Австриї по одному членови до т. зв. „Leitender Haupt-Ausschuss“. З Русинів іменований проф. Волод. Шухевич, а з Поляків по резиґнациї д-ра Каліни шкільний інспектор Удзеля. Сей комітет мав сего понеділка дня 10. с. м. перше свое засїданє при участи секцийного шефа Екст. Бернде, радників двору Гуемера і Вінера, міністериального секретаря та заступника фірми нотних видавництв. Раджено над проектом комісиї трех (Grundzüge für die Sammlung der Volkslieder in Oesterreich), в котрім задачею видавництва признано, зібрати все, що люд сьпівав і давнїйше сьпівав. Опісля ухвалено утворити для кождої народности окремий місцевий комітет, т. зв. Arbeitsausschuss; тим комітетам признано повну автономію в межах проекту, ухваленого головним комітетом. Членів місцевих комітетів, по пятьох для кождого, має заіменувати міністер на внесене членів головного комітету, котрі мають бути посередниками між місцевими комітетами а головним видїлом; сей має збирати ся кілька разів до року під проводом міністра. На понеділковім засїданю подали члени комітету імена людий, котрих належало би запросити до праці; а іменоване чи то запрошене наступить тогдї, коли пропоновані після порозуміня з тими, котрі їх пропонували, згодять ся взяти участь в роботї.

— **Плятон про безсмертність душі.** Галицке товариство фільольоґічне відбуло 8 марця с. р. загальні збори. Товариство се уряджує наукові відчити, заходить ся около владжения латиньско-польского словаря і видає фільольоґічну часопись „Eos“, на котру сего року міністерство дало 600 корон запомоги. На голову вибрано дальше проф. д-ра Кручкевича а на предсїдателя редакційного комітету проф. д-ра С. Вітковского. Опісля виголосив д-р Вітковский відчит про одну спірну квестию з грецкої метрики, а д-р І. Копач про Плятона діяльоґ Федон. Сей другий відчит міг занять не лише спеціялістів але також кождого образованого чоловіка. Д-р Копач виказав, що Плятон, описуючи в Федонї послїдні хвилї Сократа не начеркує правдивої події, лише стилїзує діяльоґ, як ему сего треба. Розмову Сократа перед смертию з учениками бажає Плятон повести так, щоби звеличати свого учителя Сократа і обговорити докази за безсмертностию душі і против неї. Д-р Копач виложив погляди Плятона на то питанє і виказав, що не розумові виводи лише сама особа Сократа з непоколибимою вірою в безсмертність душі є для Плятона одиноким безсумнївним доказом, що душа живе і по смерти. Погляд Плятона, що хто вірить в несмертельність той не потребує доказів а хто не вірить, того годї о тім переконати, виказав д-р Копач у всїх фільософів слїдуючих віків, що сею справою занимали ся. Кождий з них, чи се є св. Августин і св. Тома з Аквіну, чи Пльотин, Помпонацій, Льоке, Декарт, Мендельзон, Кант і Фехнер, всї они дістають ся із своїх окремішних становищ, рїжними дорогами до одного і того самого погляду Плятона. Ся одна обставина може кождого переконати о духовій величи сего старинного фільозофа. Відчит опертий був на широкій фільозофічній і фільольоґічній літературі та побудив своєю рішучостию і оригінальностию в поглядах присутних фаховців до живої диспути.

— **Арештоване.** В Тернополи велику сенсацию викликало арештоване посесора дібр Вайсґляйса з Перемилова, его жінки та економа. Причиною увязненя була драма, яка розіграла ся в родинї Вайсґлясів. Увязнений економ увів був їх 16-лїтну доньку, а коли нещасна не могла довше укривати наслїдків, родичі хотїли затерти їх штучно. Се викликало грізну недугу і Вайсґляйсівна, вислана до Львова, померла на клїнїці. Тепер прокуратория потягнула родичів та економа до одвічальности.

— **Росийский поліциянт.** „Вечерная Почта“ подає ось яку характеристику росийского поліцианта чи там „ґородового“ яко представителя поліцейского духа: „Із словом „порядок“ у него лучить ся понятє „безпорядку“, а коли вже безпорядок, то тут уже звісне дїло: „забирай“, „бий“. Росийский „ґородовой“ все розумів навиворіт, і там, де французкий, нїмецкий або анґлїйский полисмен добачить прояву порядку, там наш „ґородовой“ увидить прояву „злої волї“ росийского горожанина. Пр. за границею, у всїх уличних случаях, як зломане колеса у возї, уличні сварки, зударенє бічників, самоїздів, мішає ся публика, котра помагає потерпівшим, розбирає пригоду, мирить посварених і т. д. і там цїлий ряд уличних історий уладжує ся завдяки, так сказати-б, чисто домашним средствам на інтервенциї публики. У нас же не обійде ся без поліцейского рішеня справи, і „ґородовой“ підбігає до зібраної публики передовсїм з гадкою „розігнати товпу“... Всякий гурток людий, що стоїть на улици, вже его непокоїть, він рисує собі картину нарушеня „порядку“, ему *уявляє ся* вже „демонстрация“ і кулаки сторожа порядку затискають ся, він весь опанований благородною думкою завдати рішучий, кровавий удар „внутрішному ворогови“. — Так характеризує росийского поліциянта сама росийска ґазета і тому домагає ся реформи духа не лише поліцийної орґанізациї, але й цїлого судівництва, яке в Росиї звязане нероздільно з поліциею. На жаль, треба признати, що й наші конституційні порядки не далеко відбігли від росийских...

— **Дрібні вісти.** Бурмістром м. Чернівців вибрано на місце уступившого бар. Кохановского дотеперішного віцебурмістра д-ра Едварда Райса.

В Скалатї завалив ся *онодї* недавно поставлений одноповерховий будинок жидівского позичкового товариства і застав родину директора Гайльперна, котру однак виратовано щасливо.

В міській касі в Кромерижи на Моравї викрито дефравдацию 300.000 К, котрої допустив ся б. касиер Густав Вікторин, видалений із служби з причини рїжних обманьств.

Убитий в. кн. Сергій лишив 430 міліонів рублїв, уміщених *головно* в земских посїлостях, з чого для вдовиці визначено лише 50 міліонів рублїв.

У Львові застрілив ся 60-лїтний купець Адольф Рехен по причині нервового розстрою.

— **Популярно-наукові відчити Рус. тов. педаґоґічного у Львові.** В пятницю від год. 6—7 відбуде ся в рускій ґімназиї III пов. дальша часть відчиту п. д-ра К. Студиньского про „Культурний рух в Галичинї в літах 1848—60“. — В суботу дня 15 цьвітня від 6—7 відбуде ся в рускій ґімназиї III пов. відчит п. д-ра В. Щурата про „Міщаньский розрух в Бродах 1727 р.“ — В понеділок, дня 17 цьвітня від год. 6—7 відбуде ся мабуть послїдний відчит перед сьватами в школї ім. Шевченка ул. Свєнтуська 47 II пов. Відчит буд мати п. д-р М. Вахнянин про „Красу і будову жіночого тіла“.

— **Від видїлу „Клюбу Русинов“.** З причин від комітету незалежних заповіджені на день 16 с. м. загальні збори тов-а „Прикут для слуг“ відбутись в тім дни не можуть. Речинець зборів подасть ся опісля. — *Комітет.*

Померли:

— **Дмитро Стариняк**, почтовий урядник в Хшанові, упокоїв ся дня 25. марця с. р. в Сільци, дрогобицкого повіта. Покійний був одним з тих Русинів, що „зе взґлєндуф служебних“ опинив ся на Мазурщинї і не могучи там зжитись з чужим елементом, занедбав на здоровлю та вкінци зійшов передвчасно зі сьвіта. В. в. п.!

— **Олена** з Боднарів **Мійска**, жінка народного учителя в Торках к. Перемишля, упокоїла ся дня 13 с. м. в 30-ім році житя. В. їй п.!

— **Павло Слимаковскрй**, емеритований учитель, помер дня 1 с. м. в 67 році житя. В. в. п.!

Урядові вісти і

— **Відзначеня.** Цїсар надав ст. повітовому лїкареви д-рови Омеляновi Гладишовскому в Тернополи титул і характер краєвого інспектора санїтарного, а директорови учит. семинарії в Заліщиках Титови Слоневскому з нагоди перенесеня в стан спочинку орден залїзної корони III класи.

— **Краєва рада шкільна** затвердила вибір д-ра Адольфа Дещюса на делеґата міської ради до окр. ради шк. в Ярославі і Володимира Олексина, управителя 3-кл. школи в Матерові на представителя учительского звання до окр. ради шк. в Равї рускій; — іменувала пос. Кебузинського заступником учителя в ґімназиї в Стрию; іменувала в народних школах: Кл. Солярского учит. 6-кл. муж. школи в Рудках; Руд. Вернера управ. 2-кл. жін. шк. в Борщеві, Стан. Дядинну учит. 4-кл. жін. шк. ім. цісаря Франц Йосифа І. в Перемишли; Генр. Лерцля учит. 4 кл. муж. шк. в Янові, Меч. Макогоньского управ. 2-кл. шк. в Тучнім, Олену Войтановску учит. 2-кл. шк. учит. 2 кл. шк. в Мокришові і Волод. Дорикову учит. 2-кл. шк. в Германові; — перенесла в стан спочинку; о. Миколая Романюка катехита 6-кл. муж. школи в Городку.

Бібліоґрафія і

— **Евангелия від св. Маттея.** The Gospel according to st. Matthew. Видане брит. і заґр. біблійного товариства. У Відни, 1904. — Те видане Евангелия, переклад Куліша і д-ра Пулюя, призначене для Русинів в Канаді і тому видруковано поруч з русским ще анґлїйский текст. Книжочка видрукована в форматі кишенезім і має 152 стор. Цїлий наклад закупленый для Канади.

Дирекция зелїзниць державних у Львові розписала лїцитацию на доставу рижих товщів, сьвічок, лою, мила, мінеральних смаровил, нафти, терпентини і льняного олію на час від 1 липня 1905 до 30 червня 1906. Ближші услівя і формулярі оферти можна одержати в бюрі IV дирекциї. Оферти можна вносити до 29 цьвітня до 12 години в полудне.

Календар: Гр.-кат.: нині (пятниця) Марії, завтра (субота) Тита, позавтра (5 нед. посту) Микити; — Рим. кат. нині (пятниця) Валєрий, завтра (субота) Анастазиї, позавтра (Цьвітна неділя) Ламберта.

Театри: Театр мійский у Львові: нині (пятниця) „Дім на Галицкий“ комедия в 4 актах Франца Доміка, завтра (субота) „Подружє на жарт“, оперетка в 3 актах Фр. Лєара.

Репертуар рускої театру в Золочеві. [На жадане публики продовженый]. [Сала мійска]. Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годинї 7½ вечер.] В суботу дня 15/4 послїдний виступ тенора п. Ганка, передпослїдне представленє „Cavalleria rusticana“ опера Масканього; неділя 16/4 послїдне представленє „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“ драма зі сьпівами Старицкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя і рад вистав розпочне ві второк 18/4 оперетков в 3 д. „Свати Мусїя“ Кропивницкого; середа 19/4 „На дні“ сцени М. Горкого. В четвер, пятницю суботу представленя не буде.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни звич. за вголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дни звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Надіслане.

Бібліоґрафічна рідість.

Перше видане „РУСАЛКИ ДНІСТРОВОЇ“ (1837) і „ЧОРНОЇ РАДИ“ (1857) на продаж. Зголошення: Т. Ш. 8. poste restante Стрий. 3—3
274

Коперницкий і Син

заводи і Механіка у Львові площа Галицка ч. I.

Склад Банку Ґіпотечного на палацовім площі Решетко поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 15, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери двоїх і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи провадимо ся як найскорше і найдешевше. 285

Іспитований півець церковний кавалер, глядає посади від Томиної неділї. Іван Палій в Богданівці п. loco коло Підволочиск. 296 3—6

Інтеліґентна вдова по директорі видїлової школи глядає місця до заряду дому. Ласкаві зголошеня під „М. К. 743 poste restante Стрий. 298 3—4

Старша женщина глядає місця до заряду в сьвященичім домі. Ласкаві зголошеня під М. В. у Львові, ул. Паненьска 19 у п. Кучабских. 328 1—2

Дяк жонатий уміючий провадити мужеский хор і крамницю глядає посади. Зголошення Стефан Бартків в Іванкові п. Скала п. Збручем.
299 5—6

Старша вдова по учителю
може від 1 мая обняти обовязок наряду домового і виховання дітий у священника, або при більшім господарстві. Знає ся добре на господарстві домовім, вареню і печенко. Зголошення листовні під адресою poste restante B. D. Бучач
283 3—8

Пчоли на продаж! Продам сейчас 25 пнів пчіл. Бліжша відомість в гр. кат. Уряді парохіяльнім в Якубовій волі п. п. Добровляни. 280 3—3

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка приймe **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних.
266 11—?

Помічник з фаху корінного і реставрацій, здібний, спокійний і працьовитий, котрий може зложити кавцию около 1000 зр готівкою, потрібний до самостійного провадженя зараз. Зголошення через бюро дневників Л. Пільона у Львові. 297 в 2—2

Столяр, здібний до роботи з дерева мягкого, неженатий, сповійний, на річну платню, на провінцию потрібний зараз. Оферти вносити через бюто дневників Л. Пільона у Львові. 297а 2—2

Пошукую уживане фісгармоніум в добрим сильним голосом. Зголошека під „Музика“ в Адміністрациї „Діла“ Львів. 284 3—3

ЦЬВІТИ для церквей
купуймо лише в Стрию

Букети до сьвіч . . .	1—6 К
Букети поставні . .	2—10 „
Вінці-гірлянди м. . .	4—8 „
Строїки народні по .	1 „
Коші з цьвітами . .	6—10 „
Пальми	8—10 „
Беґонії	2—4 „
Вінці шлюбні . . .	4—5 „

Чипочки весільні з паперових „моделів“ до 15 кор. у
СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ
248 7—8

Матерії
меблеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах
В. АДАМСКИИ
Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских.
278 (3—18).

3 комнати і кухня до винаймленя від 1 мая с. р. ул. Бартоша Гловацкого, ч. 7.
314 2—3

Реньске природне вино
1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля
Івана Бориса
в Перемишли.
До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 15—?

М. НАС,
Львів, улиця Шпитальна ч. 28,
поручає великий вибір всякого рода поїздів, нових і пройжджених, приймав їх до заміни, в коміс до продажи або купує за готівку. 191 2-3

СЛАВНОЇ МАРКИ
„Стирія“ „Пух“
як також инші ровери і всякі колові прилади по найприступнійших цінах
поручає
ЯКОВ КАГАНЕ
доставник для ц. к. державних урядників
Львів, ул. Сикстуска 12,
Власний репарацийний варстат.
Замовленя з провінції відворотно. 324 1—10

„РУСКА ХАТА“
ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного жития
виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциею: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: Львів, Бляхарска ч. 8.

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалювання із зеліза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя гафту Зінґера.
Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).
Вчт. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.
Услуги сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя гафту безплатно. Цїнники на жадане і даром 55
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ливрук
Львів, Пасаж Міколяша.

ТУТКИ цїґаретові з найзнаменитших папериів як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

10 а за готівку 15% дешевше як де инде

Руска торговля всіх приборів церковних
Федора Олїярника
у Львові при ул. Театиньскій ч. 3
поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащениці, лїхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (пауки) чаші, монстранції, патериці, кресты процесійні, лямпи перед найсвятїйші тайни, всеночники, лїхтарні до процесії і хорів, дзвінки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесийні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вкінци Євангелія нові і до оправи, служебники і кресты нагробні. 6—15
285

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

Робітня столярско-різбарска
під фірмою:
Антін Оприск
у Львові при улици Красіцких число 7,
приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, меблевого, склепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.
Всї роботи виконую солїдно і по умірковапих цінах.
Вп. Земляків прошу о поперте мої робітні!
289 3—6 *З повним поважанем:* **Антін Оприск.**

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА
у Львові, пл. Галицка ч. 14
поручає найлїпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селярів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.
Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 243 18—50

ХОРИМ і РЕКОНВАЛЄСЦЕНТАМ.
На **недокровність, ослабленє жолудка** помагає **правильному травленю**
CURZOLA (Blutwein)
моє червоне вино бутелька **75** *кр.* 304 3—5
Набути можна в торговли вин і делїкатесів
М. БАЛЯСА, ул. Казимирівска 41, у Львові.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка приймe **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних.
266 11—?

Сьвітло церковне і столове
в охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*
„Народна Торговля“
I-а найкраще по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.
Від сих цїн для церков 10% опусту.
Цїна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.
157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не сплива 116—16

DEPENDANCE
Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий
Виступ найлїпших артистичних сил.
31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

НА СЬВЯТА!
Перше галицке Товариство акцийне
РАФІНЕРИИ СПІРИТУСУ
У ЛЬВОВІ
поручає свої знаменитї вироби, а то:
польскі горівки розолїси лїкери литовска старка наливки руми
Специяли: МІЛЮХА АБСИНТ **John Bull, Maraschino.**
СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА:
Пасаж Гавсмана 7. — Пл. Капітульна 3.
Пл. Бернардиньсна 2.
327 1—5

Оголошенє конкурсу.

З початком шкільного року 1905/6 буде наданих сїм фондацийних місць в ц. і к. військових заведених з фондациї під назвою „Цісаря Франца Іосиф I. ювилейна фондация“. — Услівя принятя оповіщує ся рівночасно в Gazet-ї Lwowsk-ій і за посередництвом всїх наукових, висших і середних заведень. — Речинець до вношеня подань до Краевого видїлу упливає з днем 15 мая 1905.

У Львові дня 31 марця 1905. 812 3—3

Дріжджі на сьвята! 303
На основі урядового рішеня з лабораторії міст Львова і Кракова до ч. 249/5 і ч. 1535/5 **ДРІЖДЖЕ з краєвої фабрики Лїберманів в Станиславові** є значно сильнїйше в дїланю з причини більшої ферментацийної сили, як дріжджe з віденьских фабрик Мавтнера, Шпірінґера і т. п. Набути можна по умірковапих цінах, en gros і detail що день сьвіжі у М. Н. БРУКМАЄРА у Львові, ул. Різницка 15.

Справозданє для „Краєвого Союза Кредитового“ у Львові за рік 1904

Фірма стоваришеня: КАСА ЗАДАТКОВА в РАДИМНІ стоваришенє заревстроване з обмеженою порукою. Річ основання 1889. Статут з дня 17 липня 1889. Зареєстровано на підставі рішеня ц. к. Суду обводового в Перемишли з дня 4 вересня 1889 до ч. 9680. Зміни статуту зареєстровано на підставі рішеня ц. к. Суду обводового в Перемишли фірм 270/1 з дня 4 мая 1901 фірм 152/5 з дня 13 марта 1905 р. Управа стоваришеня: Рада надзираюча: О. Филімон Подоліньский предсїдатель, о. Іосиф Лісковацкий заст. предс., о. Іван Косоноцкий секретар, о. А. Захариясевич, Др. Теофіль Кормош, Олекса Сухий, Іван Ребно, Ізак Гальперн, Салямон Ампер. Члени дирекциї і заступники: о. Ростислав Вісоневскій, Др Іосиф Маллик, Николай Захариясевич, заступники: о. Іван Шумелда, Др Яків Шнетт, Филип Працюк. До „Краєвого Союза Кредитового“ належить стоваришенє від р. 1900. Послїдні загальні збори стоваришеня відбули ся дня 13 лютого 1905. Число членів з 31 грудня 1904 р. 1336. З того припадає на: селян 987 або (74·01 прц.) купців, ремісників і промисловців 162 (12·15 прц.), сьвящеників, урядників, учителїв 84 (6·31 прц.), властителїв посїлости 3 (0·23 прц.), капіталістів 3 (0·23 прц.), гандлярів 86 (6·25 прц.), братства церковні 6 (0·45 прц.), фабрики 5 (0·37 прц.), разом 1336 або (100 прц.) Вписове 2 К. Удїл членьскій 80 К. Одвічальність членів 5-кротно. Висота дивіденди 6 прц. Стопа процентова від вкладок ощадности 5 прц., від позичок 7 прц. Висота провізні проволоки 2 прц. Висота додатку на кошти адмінїст. 2 прц.

Білянс з дня 31 грудня 1904.

Стан довжний:		*Стан чинний:*	
1. Удїли членів	65.096·77 с.	1. Готівка	1718·59 с.
2. Фонд резерв	10,055·17 с.	2. Позички	252.378·— с.
3. Вкладки ощад.	111.923·95 с.	3. Відсотки зал.	359·19 с.
4. Инші довги*)	78 370·— с.	4. Асекурация	14·77 с.
5. Відсотки н. побр.	2.331.54 с.	5. Папери вартні	1912·55 с.
6. Зиск	5036·29 с.	6. Кошти спору	10.62 с.
		7. Движимости	100·— с.
		8. Недвижимости	16.300·— с.
Сума	273.013·72 с.	Сума	273.013·72 с.

Оборот касовий 4.963.098 кор. 25 с. Сума позичок удїлених в роцї на вексли 393.331 кор., на скрипта довжні 79.540 кор. Найвисша позичка удїлена в роцї 4000 кор. Найнизша позичка удїлена в роцї 40 кор. На добродійні цїли роздано в роцї 660 кор. Відношенє капіталу чужого до власного як 2·71 до 1. Кошти адмінїстрациї 5939 кор. 45 сот.
В Радимні дня 11 цьвітня 1905.

*) До стану довжного:

„Краєвому Союзови Кредитовому“	20.000·— с.	на 5½ прц.
Гал. Касї Ощадности	14.180·— с.	на 5 „ „
Австро-угорскому Банкови	4.200·— с.	на 3 „ „
Банкови краєвому	19.100·— с.	на 4— „
А. Б. Звязковій	20.890·— с.	на 5½ „
	Разом: 78.370·— с.	

323 1—1

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.
Великий вибір пушок на цїгарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.
Великий вибір біжутерий. 760
По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Рух зелїзничих поїздів
важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:
З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:
До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з дзірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з дзірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черенками товстими; поїзди нічні з назначені звіздою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.
Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

ГЕРБАТНИКИ *в кількадесятьох родах, щодень сьвіжі, пів кільо 1 К 60 с.*

ДЕСЕРОБІ **ЦУКРИ помадки, чеколядки** *пів кільо 2 кор.*

МЕДІВНИКИ *незрівнані в доброті великий вибір* **новини в ґатунах**

поручає Фабрика цукорничих виробів **МАРИЯНА Левандовского** ЛЬВІВ **Батория 10.**
270в 1—1

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись

Видавець і одвічальний редактор: Александер Бэрковский.

З друкарні Народової [Манєцких] Коперника ч. 9.

Ч. 75. Львів субота 2½ (15 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатками
в Австрії: на границях:
на цілий рік . . 32 к. — 44 „
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неспечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Польща, Україна а Росия.

Всякому, хто слїдить за подіями в Росиї, а специяльно хто звернув увагу на відношене росийского правительства до неросийских народностий, мусїла впасти в очи та разяча нерівномірність, з якою кермуючі Росиєю круги трактують дві найважнїйші і найбільші в царстві по великорускім народї нациї: польску та українську. Нерівномірність ту мали ми нагоду зазначити також і на стовпцях нашої часописи (гляди чч. 57, 58 і 72 з сего року), та в дотичних статях вказували ми коротко навіть на деякі причини так нерівного поведеня росийских правлячих сфер супротив України і Польщі, а именно на ті, що лежать по сторонї самих-же Поляків та Українців. І без наших указок однак, уже з самих сухих донесень про уступки, починені Полякам та иншим „инородцям" а Українцям, наші читачі мусїли набрати переконаня про се, що, коли Полякам росийский царат думає поробити як найдальше ідучі — розуміє ся: в межах самодержавного ладу — уступки, то свого поведеня супротив Українців змінити не думає, а бодай не слїдно, щоби думав се зробити.

Бо зреєструймо лише те, що комітет міністрів порішив в засадї признати Полякам, з тим, що думає признати Українцям. Так Поляки мають одержати: польску мову урядову в урядах громадских королївства, а поза межами Польщі: науку польскої мови і виклад релїгії по польски там, де лише конскрипция викаже відповідне число Поляків, уживане польскої мови в радах громадских і загалом на публичних зборах і нарадах та обовязок урядників (на Литві, Білоруси і правобер.-Україні) знати польску мову. Як бачимо, є то уступки, що забезпечують Полякам певний розвиток культурний та загалом забезпечують трівко їх національну екзистенцию, а навіть дасть широкі права меншости там, де Поляки є лише історичними зашелцями.

Що-ж натомість зискала Україна? В засадї признану потребу видачі 4-ох евангелистів (навіть не цїлого сьвятого письма!) по українськи та — коли вірити неясним донесеням з Петербурга — на правобережній Україні і Київщинї, Волини і Поділю (і то лише задля зрівноваженя анальогічних попусків для польскої меншости) науку української мови і науку релїгії по українськи в народних школах, уживане укр. мови в громадских нарадах [сего і до тепер не можна було селянам заборонити!] та обовязок урядників знати укр. мову [що рівнож не є нїчим новим, бо без розуміня укр. мови не можливим би було вїяке порозуменє між властями а населенем]. В результатї отже маємо чи властиво доперва признано в засадї: 4-а евангелия по українськи та науку укр. мови в трех губерніях. От і все, що зискала Україна. Про знесене того унїкату, яким в культурнім сьвітї по всї часи остане указ з 76-ого року, нїчого натомість не чувати, а всї прошеня Українців о дозвіл видаваня українських часописий консекветно відкинено. А стало ся се саме тодї, коли дозвіл на власні часописи одержали Литовцї, Грузини — народи, які безперечно повинні мати можність розвивати ся культурно, які однак і числом і розвитком літератури далеко стоять поза народом малоруским. Коли розважити добре спосіб, яким росийске правительство поводить ся навіть в теперішну хвилю супротив Українців, то мусить ся прийти до переконаня, що трактоване українського слова в Росиї все ще підпадає якимсь виїмковим поглядам та вихідним принципам. Бо коли Полякам дає ся майже всесторонну язикову свободу, коли Литовцям і Грузинам дозволює ся посїдати власну школу і власну пресу, а коли рівночасно Українцям кнеблює ся уста, і наче на сьміх робить ся їм „концесию" аж з 4-ох евангелистів, то очивидна річ, що се може випливати лише з якихось виїмкових причин.

А причини ті дадуть ся уняти в дві категориї: одна обіймає ті, що лежать по сторонї самих Українців, друга ті, що ними кермує ся друга сторона — росийскі правлячі круги. На нинї обмежимо ся до сеї другої категорії, лишаючи о гляд першої до слїдуючого числа.

Як се вже було піднесено нами у зацитованих в горі статях, росийске правительство поповняє аж дві неконсекветциї в відношеню до української мови: раз трактуючи сю, після его власного погляду таки „русску" мову, гірше мов „нерусских", а по друге — не зносячи указу з 76-ого року та не даючи дозволу на українську пресу і укр. школу тодї, коли вже думає допустити [хоч обмежено] українську мову в 3-ех правобережних губерніях України. В виду того ясна річ, що признане деяких прав укр. мови в згаданих трех губерніях се зі становища правительства sui generis malum neecesarium, за яке ми в консекветциї радше можемо подякувати Полякам, нїж сему-ж правительству — а дальше еще і се, що росийске правительство має свої причини, задля яких воно поважило ся за всяку цїну не допускати Україні, хочби і допускало всїм можливим „инородцам".

Здає ся, що не похибнем ся, коли сеї причини добачимо в тім без'основнім та хибнім поглядї, який правлячі росийскі сфери мають на українську справу в Росиї і на еї значіне для Росиї у еї внутрішній і внішній политиці. Росийскі державні керманичі, до нинї ще не визволили ся зпід двох упереджень та наскрізь хибно вирозумованих думок в відношеню до України. Маємо ту на думцї польско-жидівскими інтриґантами з 60-их років підсуненого страхопуда „сепаратизму" як і подиктований славянофільско-всеросийскими аспіраціями фантом перетопленя Українців в одно з Великоросами.

То се друге справді невловимий та нїколи неможливий до здїсненя фантом, се повинні були росийскі политики давно зрозуміти. Трийцять-мілїонового народу, до того народу, що в своїй масї культурнїйший від денаціоналїзаторів, нїяка сила не вынародовить і за тисяче-лїтя. Хто сего не розуміє, той мусить поповняти історичні похибки, до яких треба рішучо зачислити поведене Росиї з Україною, а які не можуть бути корисні нї для одної сторони. Вкінци і саме житє повинно було переконати керманичів Росиї, що питаня українського не задавати силою. Воно стілько раз віджило, хоч як его придавлювано і викорінювано, і так тепер розросло ся, що будуччина належить без сумнїву до него. Коли-ж Україна не вынародовити нїякою силою, то і крайно незручним політичним промахом треба вважати усякі язикові репресиї супротов неї. Нехтованє українського питаня в Росиї мусїло мати лише той наслїдок, що воно вилило ся і поза еї границї — чи на користь Росиї, се можна сумнївати ся.

Таку саму вартість як фантом „обрусенїя", має і другий мотив, який впливає на поведене Росиї зглядом України — страхопуд „сепаратизму". Розуміє ся під тим змаганє до політичного відокремленя України від Росиї чи можність такого змаганя. Глядїм однак на справу холодно і природно: Всякий народ вже по природному правилу мусить змагати до всесторонного і повного забезпеченя свого національного розвитку. От і жерело всяких „сепаратизмів" та ключ до їх усуненя. Народ вдоволений що може розвивати свою культуру духову і матеріяльну в рамцях даного державного орґанїзму, певне не піде в „сепаратизм". І коли би Україна тїшила ся в межах росийскої імпериї — в якійнебудь се стало би ся формі — такою національною свободою, яка їй потрібна для еї духового та економічного розвою, тодї і не треба би було побоювати ся нїяких „сепаратизмів".

А вкінци спитаймо, чи справді має росийске правительство конкретні дані в поведеню Українців, щоби вірити в їх „сепаратизм". О скілько звісно — їх нема, бо навіть найрадикальнїйші укр. партиї, що рука в руку з росийскими революціонерами стремлять до загального перевороту — і ті своїм ідеалом мають федерацию народів сарматского низу. Фраза про „сепаратизм" може отже лякати хиба дїточі уми або може служити в злій вірі до покриваня рівно безправних як політичноглупих заходів — але не може бути серіозним арґументом ні серіозним мотивом політичних актів.

Давленє України назвали ми щойно „політичноглупим заходом". І справді годї найти на се лекшого терміну. Бо чей ясна річ, що коли Росия не поладнає завчасу своїх рахунків з Україною по доброму і по своїй волї, то зродить собі небавом в 30-мілїоновій масї Українців пречудовий материял до справдїшного а грізного сепаратизму, який певне знайде помічну руку і поза межами Росиї — як і ясне се цїлком, що справедливе поведене з Україною перенесло би точку ґравітациї українського національного руху зі Львова і Чернівець до Київа. Сего росийскі политики однак не добачують.

Інтерпеляция

п. Романчука і тов. до министра внутрішних справ, внесена на засіданю палати послів д. 11. цьвітня 1905. в справі розділу державних запомог між галицке населене.

Для злагодженя нужди хліборобів, навіщених горічною посухою, призначено між иншим також для Галичини запомогу з державних фондів. Розділом запомоги мав заняти ся утворений в тій цїли краєвий комітет.

Належало надіяти ся, що при такій чисто гуманітарній акциї національні і політичні згляди не будуть грати жадної ролї, та що з уваги, що так руске як і польске населене терпить біду, до переведеня сеї акциї будуть покликані до краєвого комітету заступники заряду руского як польского населеня і що при розділі запомог буде зважати ся лише на міру справдїшної потребы, а не на національність потребуючих.

Тимчасом стало ся цїлком инакше. До краєвого комітету покликано лише Поляків, і то не тільки заступників державних і автономічних властий та офіціяльних інституций, як ц. к. намісництва, краєвого видїлу і обох ц. к. господарских товариств, але також приватних польских орґанізацій, як кулок рольничих і бюра патронату для кас райфайзенських, а помінено анальогічні руски орґанізациї, як господарске товариство „Сільскай Господар" і тов-о „Просьвіту" з її 40-ма філіями і 1400 читальнями.

Вже той склад краєвого комітету та зміст відозви его, підписаної его головою, чоловіком знаним з національної нетерпимости, викликав між руским населенем обаву, що розділ запомог буде сторонничий зі шкодою руского населеня; а факти потвердили сю обаву.

З повіту старосамбірского донесено, що польскі громади, котрі або не дуже або й зовсім не потребувають помочи, з рижних сторін подіставали обильні запомоги, а найбільше потерпівши руски хлопи довго ждали надармо на запомогу і мусили у тамтих за дорогі гроші купувати солому і сїно на торгах в Самборі і в Старім Самборі.

Селяне з Гологір в золочівскім повіті мусїли удавати ся за запомогою до польскої орґанізациї до кулка рольничого, до котрого Русини лише виїмково належать, маючи власне товариство „Просьвіту", котре на підставі своїх статутів заходить ся так коло просьвіти як і коло економічного двигненя руского народу. Але Гологірцї дістали відповідь, що мусять приступити до кулка, бо тілько члени кулка могуть дістати запомогу; отже декотрі, змушені потребою, таки так і мусїли зробити.

Подібну відповідь дістали також рускі селяне з Манєхова у львівскім повіті від тамошного кулка і від комітету у Львові.

Рускі краєві товариства „Сельскій Господар" і „Просьвіта" удавали ся до президий краєвого видїлу і намісництва з просьбою, щоби також їх заступників покликано до краєвого комітету. Але на сю просьбу відповів ц. к. намісник, що він значіне і дїяльність тов-а „Просьвіта" признає, але складу краєвого комітету не може змінити бо той склад, який є, запорядило ц. к. міністерство.

Ціле поведене а тою запомоговою акциєю є так ярке, що годі дібрати слів, щоби его як слїд назвати. Поминаємо подробиці; також лише мимоходом пригадуємо, що первісно для східної Галичини призначено 45 прц., пізнїйше зменшено на 30 проц., а для західної Галичини первісні 55 проц. Підвищено на 70 проц. Але з притиском зазначуємо, що нужду руского населеня визискує ся до політичних цїлий, щоби се навіть в звичайних роках бідне, дуже бідне населене вганяти в сїти польских орґанізацій і видавати на ласку і неласку національних і політичних противників.

Длятого запитуємо Его Ексц. п. міністра внутрішних справ:

1) Чи ему не відомо, що в Галичинї живе також руске населене, котре має власні орґанізациї, анальогічні польским, а ті орґанізациї без сумнїву мають також право брати участь при роздїлї державних запомог?

2) Як Его Ексц. може оправдати односторонний склад згаданого галицкого краєвого комітету і тенденційне переводженє помічної акциї?

3) Що Его Ексц. гадає запорядити, щоби покривдженє руского населеня в Галичинї ще тепер бодай по части усунути?

Проект нового закона конґруального.

Як відомо, правительство внесло в парляментї сего понедїлка проект закона про конґруу для католицкого духовенства. Текст сего проекту ось який:

Артикул I. Постанови §§. 2, 7, 10, 12 і 13 закона з 19 вересня 1898 р. і установлені тим законом схеми мають ся змінити а замість того мають обовязувати отсї нові постанови:

§. 2. Яко найнизший дохід установлює ся для всїх країв заступлених в держ. радї указаний в схемі I. Ми подаємо лише конґруу для Галичинн установлену. Тут будуть побирати: парохи у Львові й Кракові 2.400, в містах понад 5000 душ і в купелевих місцях 1800, а всюда инде 1600 К; сотрудники у Львові й Кракові 1100 а всюда инде 1000 К.

§. 2. а. Системізованим сотрудникам, котрим поручено душпастирскі функциї при церкві положеній поза місцем парохії, і котрі мають при тій церкві свій осідок урядовий, підвищує ся сей найнизший дохід о 400 К. Таке саме підвищене належить ся катедральним проповідникам, членам капитул зобовязаним до душпастирских функций, також хоральним вікариям і иншим душпастирям при катедрах і колеґіятах, коли міністер ісповідань при виконаню того закона узнав виразно ті посади конечними для душпастирства. — §. 2. б. Системізованим сотрудникам, котрі доси наглядно окремо вели дім, підвищує ся найнизший дохід о 200 К. — §. 2. в. Установлений в схемі I. найнизший дохід підвищує ся для сьвітских сьвящеників по пяти роках, вислужених перед або по правосильности сего закона в душпастирстві або в иншій прилюдній службі церковній, о 100 К, по дальших таких пяти роках знов о 100 К, відтак по дальших десяти таких роках як включно до 40-ого року служби о 200 К. До сих підвищень найнизшого доходу має бути примінена постанова §. 1, алїнеї 1-ої закона з 19 вересня 1898 р. — §. 2. г. Право до такого підвищеня має дотичний душпастир зазначити внесенем фасії або при предкладаню такої фасії поданем через ординариат і починає ся з першим днем слїдуючого місяця у виконаню міродатного часу служби. — §. 2. д. Задля менше відповідної дїяльности урядової душпастиря може

Полотна, шифоки, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

на внесене дицез. епископа бути право на підвисшене відповідного станова найнизшого доходу узнане вигаслим або признане того підвисшеня на все або на якийсь час бути застановлене. Знесене наслідків такого розпорядку в можливе на внесене дицез. епископа.

§. 7. Яко видатки мають бути вставлені: а) державні податки, від виявлюваних доходів (§. 4.) краєві, повітові і громадські додатки до податків і инші на публичні цїли законом вимагані датки, як і еквівалент належитостий; б) канцелярийні видатки за ведене метрик, де їх не покриває ся з церковного майна або де їх не оплачує хтось инший до того обовязаний, відтак видатки а ведення деканального уряду у висотї установленій дорогою розпорядку; в) видатки в грошех або грошевих цїнах з ґрунту зобовязань, котрі тяжать на доході. Сюди належать видатки для сотрудників, обтяжаючі дохід пароха на основі якогось правного титулу; г) відповідна директиві винагорода за служби з реліґ. фонду, котрі тяжать на конґруї; д) принята в дицезиї стипендия за служби Божі обтяжаючі дійсно дохід вчислюваний в приходскої фондациї або додаткової фондациї, але ніколи у вищій квоті, як в тій, що відносить ся до доходу вливаючого із сеї фондациї або додаткової фондациї; е) сталі надзвичайні видатки для забезпечення потрібної води для душпастыря і его домашнього господарства, але не его хліборобского господарства або иншого заводу. Однак не належить втягати наших видатків, котрі відносять ся до особистого удержаня (домашнього господарства), а також всїх звучених із загосподарованем ґрунтів і піль, як і видатків на удержаня приходских будинків. Так само не може брати ся за видаток розхід на відповідні меншкя. Міністер ісповідань може виїмково сьвященикови, котрому невірено ведене уряду деканального, казати виплатити навшаль за сполучені з тим урядованем видатки безпосередно з реліґійного фонду.

§. 10. Завідателї опорожнених приходів дістають свою винагороду з реліґійного фонду. Она вимірюєть після висоти конґруи, котра приналежить дотичній парохії на основі схеми I. і виносять в приходах з 1600 або 1800 К, конґруи 120 К, в приходах з 2000 або 2200 К, конґруи 140 К, а в приходах з 2400 або більшою конґруою 150 К, місячно. — Завідателї ex currendo дістають ремунерациї визначувані від случаю до случаю, але ніколи не може та ремунерация перевисшати двох третин звичайної платы завідателя. В обох случаях мають завідателї право до доходу з фондациїних належитостий за служби і инші богослужебні функциї, як і принятy в дицезиї стипендию за служби обтяжаючі приходску або додаткову фондацию після постанов §. 7. е.

§. 12. При опорожненю одного або більше системізованих місць сотрудників в одній місцевости душпастырскій належить ся за сповнюване того сотрудництва ремуверация найменше 40 К для самостійного душпастыря, для експозита або завідателя найменше 30 К місячно, вимірювана із зазначених з тими місцями доходів з реліґійного фонду, о скільо конґруа сего одного або більше сотрудничих посад не в або в цїлости або в части дотована з парохіяльних доходів самостійного душпастыря.

§. 13. Без своєї провини неспособні до служби або перенесені в стан супочинку душпастирі одержують без огляду на свої яківебудь приватні доходи і з вчисленем часу служби перед непровиненою часовою дефіцивцию емеритуру, котра має ся обчисляти після схеми II. Емеритура має виносити для:

	парохів	експозитів	сотрудників	
до 10 лїт	1.000	800	800	К
„ 20 „	1.200	1.000	900	„
„ 30 „	1.400	1.200	1.000	„
„ 40 „	1.600	1.400	1.100	„
по 40 „	2.000	1.600	1.200	„

однак ніколи більше, як виносила конґруа на остатній посаді після схеми I. Ті емеритури мають ся платити з реліґійного фонду згідно з его державних дотацій. В случаю особливих фізичних уломностий дефіцента може ему міністер ісповідань призволити виїмково вищу як в схемі означену емеритуру, але найвище до 2200 К для самостійного душпастыря а 1200 К для сотрудника. §. 13. а. На основі §. 2. в. принявше підвисшене конґруи належить ся також по перенятю в стан супочинку яко підвисшене установленої в схемі II. емеритури. — §. 13. б. Осягнену на основі сего закона емеритуру можуть з призволенем міністра ісповідань виплачувати також таким душпастырям, котрі дістануть канонію не злучену в душпастирством в капітулї або звичайну парохію.

Артикул II. По §. 16. закона з 19. вересня 1898 про дотацию катол. душпастирів вставляє ся отсю постановy: §. 16. а. Права до признаних сим законом плат задавнюють ся по трех роках, числячи від почину управненя.

Артикул III. Підвисшене найнизшого доходу після схеми II. сего закона настане: для сотрудників з 1. сїчня 1906 в половині, від 1. сїчня 1907 в цїлости, для самостійних душпастирів з 1. сїчня 1908 в половині, з 1. сїчня 1909 в цїлости. Підвисшене емеритур після схеми II. сего закона настане з 1. сїчня 1906 до половини, з 1. сїчня 1907 в цїлости. Почавши від 1. сїчня 1910 належить ся підвисшене найнизшого доходу в міру службового віку по мисли постанов §. 2. в. сего закона в одній третині, від 1. сїчня 1911 в двох третинах, а від 1. сїчня 1912 в цїлій висоті. Підвисшене платы завідателїв опорожнених приходів на основі §. 10. сего закона належить ся з 1. сїчня 1906 в половині, з 1. сїчня 1907 в цїлости. Постанови §. 7. д. сего закона входять в житє з 1. сїчня 1908, всї инші постанова, потягаючі за собою поліпшене, з 1. сїчня 1909.

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. З Гонкону доносять, що японські кружляки в вівторок в ночи переплили попри Рок, о кільна миль на полудне від Гонкону. З Токіо доносять, що поголоска о затопленю 7 японьскох кораблїв, в цїлком неправдиве. Дневники доносять, що японська фльота вибрала остров Формозу за підставу для своїх операций. Сей остров в під ґеоґрафічним як і політичним зглядом натуральною підставою для японьскої фльоти.

Петербург. Драґомірів мав написати до царя лист, в котрім остро виступає против дїяльности теперишних міністрів, перестерігає перед дальшим веденем війни і на случай, якби війну ведено дальше, заповідає новий погром Росиан, більший ніж погром під Мукденом. Драґомірів кінчить: Як міністер внутрішних справ може на свою совість і свою честь запевнити Ваше Величество, що дальша мобілізация резерв не вплине розрухів, як міністер заграничних справ може запевнити, що усунене войск з західної границї і Азиї не вплине міжнародних конфліктів, як міністер фінансів, не брешучи, запевнить, що фінансові средства Росиї суть вистарчаючі, то тогди треба би виставити нову міліцонову армію, на сибірскій зелїзници вибудувати другий тор і приготовляти ся що найменше через 2 або 3 роки. Лише тогди, коли будуть виконані сї услівя, може надіяти ся успішного закінченя війни.

Батавія. Не потверджує ся вість, що японська фльота появила ся коло кохінхінських берегів. Російські кружляки стоять доси коло Сайґону. Голендерска ескадра кружляє коло островів Анамбас. О російских панцерових тут доси нїчого не знають.

Токіо. Мікадо зарядив стан облоги в Мако на островах Пекадорес. Утворено там маринарский суд і вязниці. Сї зарядженя доказують, що Того обняв сї порти яко підставу для своєї фльоти.

Льондон. Припускають, що Росияни тепер їдуть на схід від Гонкону і що нині рано дістануть ся до Рибацких островів коло котрих підозрівають присутність японьскої фльоти. Нині вечером або завтра надіють ся битви, до котрої Того буде змушений, хоч він не любить бою між великими кораблями а звичайно послугує ся торпедовими атаками.

Нью-Йорк. Американьский адмірал в Манїлї дістав депешу, що російский корабель шпитальний Орел приїхав до Сайґону з великим числом ранених (?).

Петербург. Орел дійсно заїхав до Сайґону, але без нїяких раненых.

Токіо. Департамент маринарки оголошує, що вість о морскій битві коло Сайґону є неправдива.

Льондон. З Шанґаю доносять, що інтернованї там кружляки российскі Аскольд і Громобой ладують потайки вуголь. Япан перестеріг хіньске правительство, що сї кораблї хочуть утечи. Хіньскі власти суть безсильні і хто знає, чи потрафить унеможливити утечу.

Берлін. Японцї без перерви посувають ся дальше на північ і незадовго будуть коло Кірину.

Токіо. Урядово доносять, що японьске войско в часї маршу на схід через Фушун і Гайтун стрітило ся з Росиянами і побило їх дня 12 с. м. рано. Росияни мали 1 полк пїхоти, 6 швадронів кінноти і 4 гармати. Від дня 11 с. м. Росияни без перерви уступають дорогою на Кірин.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Дня 9 с. м. наш віддїл підійшов під місцевість Масентай. Наші патролї знищили телеґрафічне получене здовж лїнії Цакуну. Дня 10 с. м. наші патролї перервали телеґраф коло Каюяну.

Берлїн. З Токіо доносять, що японьска цензура здержала всї телеґрами о мирових переговорах. З сего заключають, що мимо всяких заперечень і сподіваних битв, мирові переговори суть вже на дневнім порядку.

Петербург. Дня 17 цьвітня зачне ся слїдство в справі причини і услівій капітуляциї Порт-Артура, а особливо, чи кріпость не капітулювала завчасно.

Париж. В Владивостоцї розстріляно 5 японьских офіцирів, котрі відфотоґрафували богато владивостоцких фортів.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Берлїн. Дневники дістали з Петербурга проект закона о российскій репрезентациї народній. Авторами проекту мають бути: Булиґін, Єрмолов, Щербатов, Мещерский, Шереметев і Урусов. Проект вводить институцию прибочної ради державної і державного збору. Прибочна рада державна має складати ся з 120 членів, в половині вибраних зборами шляхти, в половині іменованих царем. Державний збір має складати ся з 650 репрезентантів вибраних з всїх ґуберній зборами шляхти, міских дум і рад громадских. Проекти законів ухвалені державним зборем, мають бути приняті прибочною радою і санкціоновані царем.

Петербург. Донесене дневників о проекті народної репрезентациї є неправдиве. Донесеня о відроченю церковних реформ суть правдиві. В справі ухвали о скликаню синоду Побідоносцев предложив цареви таку резолюцию: „Годжу ся, бажаю церкві розвою в новім ей положеню. Скликане собору уважаю тепер за невідповідне". Цар мав згодити ся на сю резолюцию.

Кельн. З Тамбова доносять, що в духовнім семинари вибухли розрухи. Войско, котре вдерло ся до семинара, ранило богато семинаристів баґнетами.

Гельсінґфорс. Сенат рішив вислати до правительства петицию о здержане дїяльности жандармерії. Цар відкинув просьбу сенату, щоби сойм міг сам відрочувати свої засїдання. Цар зарядив замкнене сойму на 15 с. м.

Тифліс. Урядовий дневник „Кавказ" оголошує телеґраму намісника Воронцова-Даникова, в котрім сей доносить населенню, що відповідно до намірy царя вибрані заступники шляхти, міст і громад, як також православного і вірменьского духовенства мають зібрати ся для нарад над зарядженями, котрі привернули би публичне безпеченьство, зробили конець заворушеням і зміннли закони на Кавказї. Намістник взиває населенє до спокою, щоби край міг скорше приступити до видатної праці на підставі царского рескрипту з 3 марта с. р.

Петербург. Коло моста в сусїдстві папати маринарки знайдено скриню з кількома динамітовими бомбами. Здогадують ся, що мав бути виконаний атентат на палату маринарки.

Штокгольм. З Фінляндиї доносять, що суд в Або увільнив від обжалування о державну зраду бувшого фінляндского сенатора і российского ґубернатора Шаумана, котрого сей замордував Бобрікова.

Париж. Якийсь молодий чоловік стрілив в Одесї кілька разів до начальника полїциї Ольшиньского і ранив его тяжко в груди. Напасника увязнено.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Македонія.

Цаґород. Екуменічний патриярх звернув ся з зажаленем до міністра просьвіти з причини підпаленя болґарскими ватагами в часї 15 днїв трех монастирів в окрузї Кастория, монастирского вілаєту.

Розділ держави від церкви.

Париж. Против правительства і комісиї парлямент ухвалив 287 голосами против 281 поправку одного умірковачого республиканьского посла, що духовні в публичних институциях, ґімназиях, шпиталях, вязницях і т. и. можуть брати державну платню.

Угорский сойм.

Будапешт. На вчерашнім засїданю угорского сойму дискутовано над внесенем п. Етвеша о ухваленє недовіря кабінетови Тіси. П. Тіса заявив, що зміну реґуляміну ухвалено в оборонї конституциї, бо при обовязуючім реґуляміні 20 послів вистане, щоби повалити кожду справу. Внесене о висказанє недовіря правительству є безцїльне, бо правительство вже подало ся до димісиї. По промовах кількох послів дискусию і засїданє перервано.

Інспектор війска.

Відень. Дневник військових розпоряджень оголошує цїсарске письмо іменуюче архикняза Фрідріха ґенеральним інспектором війска, з рівночасним увільненем его від команди V. корпусу армії.

Мароко.

Льондон. На предложена французского посла в справі управильненя мароканьско-альжарскої границї мароканьский султан мав відповісти, що в сій справі вже істнує давнїйшай договор, котрий і нині еще обовязує. Що-до инших предложень французких, то султан вказав на постанови мадридскої конвенциї. Султан занав отже становище противне Франциї.

НОВИНКИ.

— **Результат виборів до міскої ради у Львові** представляєсь сесь як: на 6 лїт вибрано 40 радних, на три роки 4 радних а на 10 радних відбуде ся тїснїйший вибір дня 4 мая. З Русинів не вийшов анї оден радний, а так само нї оден рускай кандидат не прийде до тїснїйшого голосованя.

— **Як трактують ся рускі справи в міскій раді у Львові.** Як звісно, тов. „Дністер", що розпочало будову власного дому на розі Руской улицї і Підвалля, має перевести заміну частини ґрунту на розширене Руской улицї за таку саму частину ґрунту від ул. Підвалє. Справа тягне ся вже з півтора року, а як її трактує міска рада, свідчить найлїпше сьвідомне засїданє славетних „ойдуф" міста. Референт радний Ракский предложив раді внесене на згоду з „Дністром". Але найшли ся мудрагелї, що хотїли би взати кавалок ґрунту, а в заміну нїчого не дати. Радний Слівіньский був взагалї проти удїленя дозволу „Дністрови" ставити каменицю, бо заслонить ся Успеньску церкву. За те р. Равский пропонує, що як „Дністер" хоче робити з містом інтерес, то нехай відступить ґрунт від ул. Руской даром, а за площу від Підвалля най заплатить містови по 400 К від сяжня. Радний Чарнецкий був такого самого погляду, що его попередник, але в своїй „великодушности" жадає за площу від Підвалля загалом лише 10.000 К. Опісля промовляло ще кількох радних, та радили згодити ся на обмінy ґрунтів з „Дністром", позаяк „Дністер" може обійти ся без тих кількох сяжнїв площі від Підвалля, а місто буде мусїло заплатити „Дністрови" за кождий квадратовий сяжень ґрунту від ул. Руской го 3.000 К, бо тілько він сам платив. Радний Рідль був за відложенєм справи, але проти того виступив дуже остро радний Павлинак і зазначив, що та справа тягне ся вже півтора року. По сїм мало прийти до голосованя, але кількох радних тихцем утїкло, і задля браку комплету (було 46, а треба було 50 радних) голосованє відложено до понедїлкового засїданя. — Справдї, серед таких перепон не будувала ся ще нї одна каменица у Львові, а коли тут робить ся такі короводи, то лише тому, що ходить о справу руску. Міскі верховоди раді показати, що навіть житє Русина у Львові залежить від їх ласки.

— **VII ґімназия у Львові,** що буде містити ся в новій каменици при ул. Сокола, буде з початком нового шкільного року складати ся лише з низших клас. Вищі класи будуть отворені що року по черзї, так що в 1910 р. в повній ґімназиї відбуде ся перший іспит зрілости.

— **Щаслива громада м. Львова.** При послїднім тягненю льосів премієвої позички м. Відня з 1874 р. головна виграна в квоті 300.000 К упала на льос ч. 45, серия 270. Сей льос є власностию „фонду заосмотреня адміністрациї непостійних доходів м. Львова." З того фонду дістають запомоги на случай нездібности до працї вислужені сторожі львівскої акциза, а також непостійні урядника того підправительства львівскої громади. По відшибненю податку від виграної суми припаде сему фондови готівкою 240.000 К.

— **Господарка краківского товариства обезпечень.** На засїданю ради державної з дня 3 с. м. вніс посол Дашиньский осьяку інтерпеляцию до міністра внутрішних справ по причині лихої господарки в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові: 1) Чи правительство знає, що краківске Товариство взаїмних обезпечень, котре за 40 лїт свого істнованя виплачувало обезпеченим 20 до 40 процент дивіденди, від двох лїт нїякої дивіденди не виплачує, а навіть білянси замикає постійно дефіцитом? 2) Що думає правительство зробити, щоби спинити практиковане що року, а доси вже чотири рази, підвисшуване тарифи від огнезих обезпечень, що відбиває ся найбільше на сїльскім та маломіточковім населеню, бо ті люди на основі умов, заключених межи краківским Товариством а галицкими банками, приневолені обезпечати свої задовжені реальности в незвичайно дорогім краківскім Тов-і? 3) Длячого правительство позволило на заведене т. зв. належитости від полїс, котра, о скільо є в акцийних товариствах оправдана, о стільо в товаристві, опертім на взаїмности, є неоправданим оподатковапем і надужитєм доброї віри обезпечених? 4) Чи правительство знає, що дирекция краківского Тов-а обезпечень, котра при виплатї обезпеченої квоти на случай пожежі поводить ся із своїми клієнтами дуже остро, при лїквідациї осіб близьких дирекциї є дуже щедра? 5) Чи правительство знає, що та щедрість управи Тов-а сягає так далеко, що в деяких случаях, на що маю докази в руках, звернула кільком властителям більших посїлостий шкоду в висотї кількадесятьох тисяч корон, хотяй ті панове не були обезпечені? 6) Чи правительство знає, що в управі краківского Тов-а, мимо великого убожества, находять ся між урядниками личности, котрі, хоч скінчили лиш кілька ґімназияльних клас, зуміли вишрубовати свої пенсиї до висоти десяток тисяч корон, всупереч лихому фінансовому станови институції? 7) Чи правительство знає, що наслїдком безпощадного поведеня супротив обезпечених селян та міщан тоті постановили заложити власне народне товариство взаїмних обезпечень, і що думає правительство зробити, щоби уможливити чи там поперти здїйсненє того намірy? 8) Чи не було би вказаним, щоби правительство для приспішеня заложеня такого товариства поручило дирекциї краківского Тов-а взаїмних обезпечень змінити § 59 статута в тім дусї, аби в случаях, де дирекциї прислугує право тримісячного виповідженя обезпеченя, то право прислугувало також обезпеченим. В тім случаю обезпечені могли би свої вкладки, уміщені в резервовім фондї краківского Тов-а, перенести до резервового фонду нового товариства. 9) Чи правительство знає, що управа краківского Тов-а спочиває в руках т. зв. надзираючої ради, котрої деякі члени є довжниками Тов-а взаїмного кредиту, яке стоїть під наглядом тої самої управи? [На ту інтерпеляцию відповів міністер Вілянд-Райдт дуже неясно. Взагалї в краківскім Тов-і панує нечувана протекційна система, а ціла господарка в нїм вимірена на експльоатацию селян та маломіщан].

— **Крадежі на галицкій зелїзници.** Управа зелїзничого двірця в Кракові донесла тамошній полїциї, що в районї краківскої зе-

Простору брошуру о ТРУСКАВЦИ висилає на домаганє Заряд.

В першим і третім сезонї о 30% дешевше.

в Трускавци

лїчить ся з незвичайним успїхом

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.

ревматизм, подагра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхурові, ісхіас, астма, гемороїди, кила, недуги жіночі і жолудкові.

Лїкарі заведеня: Цісарский радник д-р Едвард Крижановский з Бучача і д-р Тадей Пряшіль зі Львова (ул. Голубина ч. 6).

295 2—6

лізничої стації лучають ся від довшого часу крадежі. Хтось розбивав нічною порою стоячі на рельсах товарові ваґони і забирав з них всякі посилки, як збіже, пукор, каву і т. п. Онодї зелїзничі слуги прихопили двох молодих людий в хвили, коли розбивали ваґони з шубами, призначеними для одного краківского кушнїря, однак злодії вспіли утечи. По довших гляданях поліция арештувала членів шайки, Мяґоша і Домбровского, і є надія, що й прочі пташки дістануть ся в руки справедливости. Як невибагливі тоті злодії на товари, свідчить факт, що навіть книжки пропадають завдяки їм із зелїзничих ваґонів. Так пр. до редакції „Гайдамаків“ у Львові вислав липовий накладчик 22 примірники „Polonia irridenta“ і на диво, ціла тота посилка по дорозі пропала... А може краківські злодії належать до прихильників вшехпольской політики і тому сконфіскували небезпечну гайдамацку книжку.

— **Військових дезертирів в Росиї** (з малими виїмками самих Жидів) вандрувало до Галичини, як пише одна польска часопись, 40.000, розсіяних не лиш по містах і місточках, але й по селах. В самих Бродах туй при російскій граници має б ти їх около 6.000. Часть дезертирів виїздить до Америки на Освєцїм (де і устроєно для них притуловище), але виїздить дуже мало, переважна часть лишає ся в краю і збільшає число жидівского пролетарияту. Може бути, що по скінченій російско-турецкій війні якась частина Жидів вернесь назад до Росиї, під зміненими назвами і в инші сторони Росиї, але мабуть більша їх часть лишить ся в краю, особливо у східній Галичині, де польска гаката своїх братів мойсеевої віри уживає до будови Польщі на Руси.

— **Стемплеве рішенє.** Адміністрацийний трибунал рішив, що на квітах, рахунках і т. д. вільно написати наперед вроту олівцем, а потім наліпити стемплї і тоді переписати їх чорнилом і що скарбові власти не мають права таких стемплів „ноціонувати“, ані назначувати на них кару.

— **Процес против редакциї Zeit.** Перед судом присяжних у Відни відбув ся процес о обиду гірничого радника Макса Гутмана против редакторів дневника Zeit, д-рів Зінґера і Канвера. Пішло о статю, уміщену в Zeit-ї, п. з. „Куплені достоїньства члена палати панів 500.000 К за штуку“, де твердить ся, що віденські промисловці Макс Гутман і Віктор Мавтнер заплатили правительству д-ра Кербера по 500.000 К, щоби доступити іменованя членами палати панів. З причини уступленя президента міністрів д-ра Кербера до того іменованя не прийшло, хотяй згадані гроші заплачено. Обжалований редактор д-р Каннер заявив, що інформациї в тій справі дістав від віридостойної особи, котрої імени вражити не може, а надто покликав ся на тоту обставину, що вуйко жалобника Давид Гутман дістав уже передше від радника двора Грінґута пропозицию старати ся о достоїньство члена палати панів за зложенєм оплати 500.000 К. Другий обжалований д-р Зінґер заявив, що не займає ся редакційними справами. Із свідків переслухано б. міністра д-ра Кербера, радника двора Грінґута та двох урядників фірми Гутмана, почім правний заступник жалобника д-р Бенедікт, заявивши, що обжаловані зовсім не доказали свого твердженя, відступив від обжалованя, бо жалобник є вільний від заміту, а не залежить ему на засудженю обжалованої сторони. Супротив того трибунал огласив увільняючий вирок.]

— **Саксоньский король женить ся.** Бельґійскі часописи доносять, що саксоньский король хоче женити ся з донькою короля Леопольда, княжною Климентиною. Свахою того подружа є вдова по пок. саксоньскім королю Юрию. Королева порозуміла ся вже в тій справі з ґрафинею Льоняй, сестрою кн. Климентини. Саксоньскі часописи зазначують, що намір короля Фридриха Августа є дуже ризикований. Король мав уже одну жінку, котрої головною виною була погоня за популярностию. Кн. Климентина належить також до голосної родини, навіть дуже голосної.

— **Росийский князь на Сибір.** Через Пілу в Конґресівці транспортували онодї жандарми до Росу російского князя Миколу Савина, котрий мав при собі 200.000 рублів в вартісних паперах і дорогоцінні біжутерії. Свого часу він утік з Сибіра, куди єго вивезли яко небезпечного бунтівника. Недавно арештували єго в Португалії наслідком ревізиції тамошнього російского посла, і відвезуть імовірно спять на Сибір.

— **Каліченє дітий в Росиї.** Німецка преса пише тепер про страшні практики жебраків в Росиї, котрі порівають дітий і в страшний спосіб їх калічать, щоби відтак при їх помочи сильнійше промовляти до милосерних сердець... Ті злочинні практики приняли такі розміри, що міністерство внутрішних справ видало тепер розпорядженє до всіх підчинених властий, аби виступали як найенерґічнійше против таких виновників. Часопись „Неділя“ подає цілу серию подібних случаїв, а між ними описує, як три жебраки пірвали дівчинку під Уманем і страшно її покалічили. Насамперед випалили їй очи при помочи живиці, котрою облили цілє лице дівчинки. Коли ті рани почали ґоїти ся, підтяли їй стегна під колїнами і на ліктях, наслідком чого дівчинка не може рушати ногами ані руками. Вкінци повикручували їй пальці в руках так, що висїли мертві на шкірі. По кількох тижнях вибрали ся з нею на ярмарок. Але там дівчина зрадила своїх мучителів, котрих замкнено до тюрми.

— **Пожар школи.** В селї Гороховій під Москвою вибух онодї в тамошній народній школї пожар підчас шкільної науки. Деревляний будинок ставув в одній хвили в огни, причім учитель і 14 учеників згоріло на уголь.

— **Ґенералови Єзуітів у Римі**, патрови Мартінови, відтяли лїкарі сими днями лїве рамя, де кинув ся був злобний болак. Серед Єзуітів викликала сеся пригода тревогу, бо за часів ґенералованя Мартіна, названого „чорним папою“ [в противенстві до бітого (сивоголового) бувшого папи Льва XIII]. Єзуіти скріпили свій вплив у Ватикані, папи мусять дуже числити си з голосом Єзуітів. Ґенеральство Єзуітів істнує в Римі від 15 літ, а Мартін обняв єго під конець 1892 р. Родом Іспанець, *земляк нинїшного секретаря державного кардинала Меррі дель Валь*, сина іспаньского посла при курії. Мартін жив у великій приязни зі старим Меррім дель Валь, тому кажуть, що нинїшний секретар державний бистру свою карієру завдячує Мартінови.

— **Трясенє землї в Індиях** позбавило житя, на основі урядових обчислень, около 20.000 людий. В місті Канґрі, що числило 5000 мешканців, уратувало ся лише 400 осіб. Ціла долина Канґра є великим кладовищем. В Дармсали погибло около 5000 людий.

— **Дрібні вісти.** Мария Шанковска з Копичинець зложила перед ц. к. іспитовою комісиєю для рахунковости у Львові іспит з рахунковости державної, купецкої і загальної.

З Турчанщини доносять, що в Яворові коло Сянків лежить 150 робітників недужих на пятнистий тиф.

В Монахові уміщено в заведеню для божевільних звісну фамівістку Лавру Маргольм, жінку каліфорнийского письменника Олї Ґансона, що займала все крайне становище в справі жіночої емансипациї.

В місцевости Годмедо-Вашаргелї вломили ся злочинці до мешкана міліонера Наґітота і украли два мілїони корон в ціннних паперах.

— **Популярно-наукові відчити Рус. тов. педаґоґічного у Львові.** В понеділок дня 17 цьтня від год. 6—7 відбуде ся в школї ім. Шевченка ул. Сикстуска 47 II пов відчит д-ра М. Вахнянинна про „Красу і будову жіночого тїла“. З огляду, що се послїдний відчит перед святами, просить видїл тов. пед. о як найчисленнійшу участь. Відчит п. д-ра В. Щурата, заповіджений на суботу не міг відбути ся з причини, що прелеґент занеміг. Сей відчит відбуде ся мабуть по святах.

— **Просимо о фанти!** Львівский комітет „Вакацийних осель“ уладжує у Львові по Великодних святах великий равт з ріжнородною програмою, в котрій між иншим є т. зв. „кіш щастя“. З огляду на многоважне призначене доходу з равту, а ним є виспика бідної шкільної руской дітвори для покріпленя здоровля в часї вакаций на свіжий воздух, — комітет надіє ся, що наша суспільність не лише численною появою на равті причинить ся до придбаня фонду для „вакацийних осель“, але й иншими способами підопре гарні змаганя комітету. Просимо о фанти! Хто має що відповідного на фант для „коша щастя“, звольнть зложити у сторожа „Руской Бесіди“ (Ринок ч. 10). — *Комітет „Вакацийних осель“ у Львові.*

— **Для Львовян.** Пригадуємо, що завтра [неділя] в сали „Gwiazda“ відбуде ся представленє „Доля жартує“, штуки в 5 діях Стефана Ґанущака, нагороджені першою премією на конкурсї драм. тов-а ім Котлярєвского. Початок о год. 7 вечером. — *Комітет.*

— **Читальня „Просьвіти“ на Жовківскім передмістю у Львові** устроює завтра (в неділю) вечериці Т. Шевченка в ґімнастичній сали школи св. Мартина при ул. св. Кінґа. Початок о год. 7 вечером.

— **Із „Зорі“.** Кружок забавовий того-ж товариства устроює в неділю дня 16 с. м. в своїх комнатах [ул. Кравівска ч. 17] вечериці, на котрі запрошує своїх членів. Початок о год. 6-тій вечером. — За кружок: *П. Ґрень* голова, *В. Вітошиньский* секретар.

Померли:

— **Семен Хархалис**, укінчений студент прав, родом з Яворова, помер скоропостижно, застрілившись вчера в полудне на Високім замку у Львові. Причиною самоубийства був імовірно нервовий розстрій, викликаний горячковым приготовлюванем до третого правничого іспиту. Покійний брав перед кількома роками живу участь в житю української академічної молодежи у Львові, але занедбавши на первсву недугу, виїхав до родинного міста, де перебував до послїдного часу. — В. в. п.

Виказ складаних жертв.

— **На укр. руску бурсу в Нов. Санчи** зложили в Грудни 1904 р. Вп. Добродії (в коронах). Товариство драмат. Котляр. 10, д-р В. Янович, Станиславів 4, Василь Пачовский, Львів 5, Тов. уряди. зелїзн. в Н. Санча 2, о. А. М. Данилович, Соснів 1, Кость Наленч Явецкий товмач в Відни 100, Мария Білинкова, Угнів 4, Гр. Пилипчак, Берест 1, о. І. Титар, Ганчова 4, М. Іванусїв, Балигород 2, Ник. Ганкевский, Н. Торг 10, о. А. Борисевич, Дрогобич 2, о. Колтонюк, Тарнавка 1, о. М. Жарский, Стронятин 5, о. Д. Зарицкий, Августівка 2, о. Мих. Моссора, Поручин 1, о. Ал. Говда, Боднярка 4, о. І. Олесницкий, Переволока 2, о. Гус. Дроздовский, Підгайці 3, о. Ор. Кисїлевский, Незвиска 4, о. Сим. Кульчицкий, Вошанці 2, о. П. Гаранюк, Остапович 5, о. І. Паримович, Злоцке 20, д-р А. Кулачковский, Відень 4, о. Ем. Менніґский, Ходновичі 2·80, о. В. Збудовский, Зубрець 3, брацтво церк. в Городищи 1, о. І. Літиньский, Чуков 5, А. Дорош, Задвірє 1, Іван і Лукія Жегаль, Хотин 5, Мих. Стецяк, Ярослав 5, проф. О. Янів, Ярослав 2, о. Вол. Петрик, Комарно 1, д-р Ник. Віновский, Gr. Schönau 2, Конст. Малїцка, Лужани 10, Семен Кульчицкий, Львів S, о. І. Палїв, Перевозець 4, Роман Оріховский, Паушівці 5, М. Ю. Черкасский, скл. богословів 5, Езг. Шепарович 1, Ів. Легкий 1, В. Кутинівский і М. Гриник по 20 с. всї в Лїманови, разом 2·40, о. П. Нижанковский, Братківці 1, нач. Д. Палташ, Перемишль 10, д-р Ал. Кулачковский, Відень 10, Мих. Кебуаїньский, Перемишль 2, Русини з Нов. Санча вложили: Мих. Кубіович 0·50, о. З. Лехицкий 5, Вас. Михасевич 1, Т. Волошин 0·30, Гр. Кондра 0·40, Вас. Яворский 10, сини Володимир і Казимир 2, Ю. Сьвітник 1, Д. Шавала 0·60, Д. Купка 0·40, О. Кучма 1, Мих. Голова 1, разом 23·20 К. Всїм Вп. Добродіям складаємо в імени убогої молодежи сердечне Спасибіг, та просимо о ласкаву память на дальше. — Пос. *Василь Яворский*, предсїдатель, свящ. *Захарія Лехицкий*, скарбник і настоятель бурси.

— **Для недужих на нерви.** Д-р Р. Поль, лїкар нервових недуг, в Бадені, каже про „КУНЕРОЛЬ“, зиту ростинну товщ ось що: „Посьвідчаю з приємностию, що „Кунероль“ є знаменита ростинна товщ, котра надає ся дуже добре до мясних і мучних страв. Складова субстанция як і то, що „Кунероль“ не псує ся, роблять єго особливо пригожим до зладжуваня „страв для недужих на нерви“. Остерігає ся перед меншевартними насїдуваними продуктами.

Календар: Гр.-кат.: нині (субота) Тита, завтра (5 нед. посту) Маната, *позавтра* (понеділок) Пояса; — Рим. кат. нині (субота) Анастасиї, завтра (Цьвітна неділя) Лямберта, *позавтра* (понеділок) Рудольфа.

Театри: Театр мійский у Львові: нині (субота) „Нора“ драма Генрика Ібзена, завтра (неділя) о г. 3·30 „Анаюне“, дух ведний оперетка Мілекера, о 7 вечером „Дім на Галиляни“ комедия в 4 актах Франца Доннїка.

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жадане публики продовжений]. [Сезон мійска]. Продажа білетів в „Народній Торговли“ і в цукорни. Початок точно о годині 7½ вечером.] — В неділю 1¾ пополудне представленє „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“ драма зі сьпівами Старицкого. — З Золочева переїде театр до Тернополя і ряд кистав розпічне ві второк 18/4 оперетков в 3 д. „Свати Муся“ Кропивницкого; середа 19/4 „На дні“ сцени М. Горкого. В четвер, пятницю і суботу представлєня не буде.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 20) отверена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні явич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні явич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для нальфабетів!**

Надіслане.

РУСКА КРАВЕЦКА РОБІТНЯ

Василя Ґресяка

перенесена з Рынку ч. 36

на площу Бернардиньску число 5

(Готель Заршавский.)

Сим маю честь повідомити Впов. Панів і Всеч. Духовеньство, що при зміні льокалю я значно розширив мою робітню і склад мій засмотрив в найновійші і добірні сукна на біжучий сезон, так що єсьм в можности всяким вимогам моїх Вп. Гостий вповні вдоволити.

Остаю з високим поважанєм

264 4-6 **ВАСИЛЬ ҐРЕСЯК.**

Купелева місцевість

Лопушна н/С. Буковина

4 км. від перестанку зелїзничого в Межеродах, 14 км. від Стації в Чергометі н./С., до кождого потягу підводи, курациї зимною водою, парня, ванни, купелї смерекові, сїжа житниця, купелї в ріці, на сонци, в піску і на воздусї, парк, лїс, Lawn-Tenis, кождого красного дня прогульки в гори і на полонини, музика купелева, фортепян, сала до танців, часописи рускі і нїмецкі, дуже добрий і дешевий вікт.

Почта і лїкар в місци, іспитовані масарі і масарки.

Інформациї що до вікту і хати удїляє охотно і безплатно заряд купелевий в Лопушній, взглядно заряд лїсів барона Юрия Васильва в Чергометї н./С. 307 2—3

Увага: Для туристів за попередним повідомленєм хата і харч 4 К на добу від особи. *Заряд купелевий.*

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованє.

MATTONI'S GIESSHÜBLER

Маттонія ґіссгіблерска вода за щавова.

Коперницкий і Сини

Ботики і Механіки у Львові площа Голицка ч. 1.

против Нового Ґіпотечного на пайчуднїйшім місці Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льернетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Зверх поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи вскажинтре ся як найскорше і найдешевше. 4·65

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хавс

банковий дім і контора вимінн.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 16/4 до 22/4 до побаченя:

Біблійна історія, старий і новий завіт.

ВСТУП 10 кр. 53

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно в 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки в імітованим бриллянтом, 1 прегарна коли в орієнт. перед, вельма женьска вправа з лат. замком, 1 хорошій сїрянай пудрєрс і елеганска цитарийка з бурштином, 1 гарнітур шпильок до сорочки і манжетів, 1 спиворик, 1 прегарне тоалетове перкальце в бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук в годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазині

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся.

66 3—3

Урядник, кавалер, шукає окремої комнати без меблів при родині з цілим удержанєм. Листовні зголошенє до „Сокільского Базару“ у Львові. 316 2—3

Шукає ся хлопця до практики в „Сокільскім Базарі“ у Львові. 315 2—3

Іспитований півець церковний, безженний шукує місця на півця церковного Василь Сидор Бортків п. Красне.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка приймє **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 266 12—?

ЛЬВІВСКА ЦУКОРНЯ

Е. РОСЕВИЧА в Перемишли поручає на недалекі Великодні сьвята торти, тїста і всяку сьвяточну заставу. Замовлена з провінциї висилає ся найдокладнїйше відворотною почтою. 321 2—6

Яйця **нурячі** Браманутра, (ясні і темні) Лянґшани, по 2·80 К за 12 штук Вайдоти білі по 3·60 К. за 12 штук. Яйця качачі Peking правдиві а 4·80 К за 12 штук продає **ІВАН НУД**, упр. школи в Лагодові п. Підгайчики (к. Львова.) 318 2—6

„Свій до свого“.

Ґенеральний фабричний склад фортепянів і фісгармоній Евґенії Берґерової в Тернополи в Замку, продає тілько сьвященикам, професорам і учителям фортепяни на *довільну сплату*. 273 1—3

МІД ПАТОКА

десеровий, куращийний, без домішок, чистий з власної пасїки також на корм пчіл, одиновий, 5 клґ. пушка 6 К 50 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій ціні розсилає **Евґеній Білиньский в Збаражи.** 110 10—1?

СЕЗОН 1905.

Капелюхи і циліндри

власного виробу в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах поручає

фабрика капелюхів

АНТІН КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і циліндри з фабрики Н. Т. К. Габіґа, надворних доставників у Відни. Капелюхи „Loden“ з фабрики А. Пічлера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дітий. 260 4—8

Цінники даром і оплатно.

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові тонкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові тонкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 32 до 30.

Матераци чисто волосїні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24 Сінники звичайні, подушки волосїні і з пера, пішви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсвіжує і чистить піра і подушки зовсім як нові по 30 кр. на кілю — лише в спеціальній робітни ковдер і матерацїв 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Віденьскі дріжджі

спіритусові

по ціні Іа 2·80, Іа 1·60, IIа 1·20 і крамничні по 1 короні за кілю *поручає*

„Народна Торговля“ у Львові

і у всїх своїх складах. 308 2—4

При замовленях просимо подавати точні адреси і на коли дріжджі мають бути на місци.

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, вгазї, затваню стільця, витворі квасів, почуваню наповнення, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенції, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болі, влагідняє кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно; 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з чорницею „Ich dien". Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальзаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в *Прегради* (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслідуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Дріжджі на сьвята! 303

На основі урядового рішеня з лябораторії міст Львова і Кракова до ч. 249/5 і ч. 1535/5 **ДРІЖДЖЕ з краєвої фабрики Лїберманів в Станиславові** є значно сильнїйше в діланю з причини більшої ферментацийної сили, як дріжджі з віденьских фабрик Мавтнера, Шпірінґера і т. п. Набути можна по умірконаних цїнах, en gros і detail що день сьвіжі у М. Н. БРУКМАЄРА у Львові, ул. Різницка 15.

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безперечно найбільший вибір.

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безперечно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre"

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений, склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиер, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, ерат, лінолеум, колдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цінах.

За надісланем нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цїнники, в котрих є списані також льняні і бавовняні тозара, мужеске і дамске біле, шкфони, полотна, столове біля та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовленя з провінцаї полагоджує ся відворотно.

Для уникнена похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанем

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE"

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

3256 1—37

Прошу все домагати ся

краєвого виробу

Мунка щадничі одинокі мила з **„носорожцем"** або **„косою"** виробу першої галицкої парової фабрики мила і сьвічок

СИМЕОНА МУНКА

в **ЖИВЦИ** [заснованої в 1846 році.]

Прібки і цїнники даром! 172 25—35

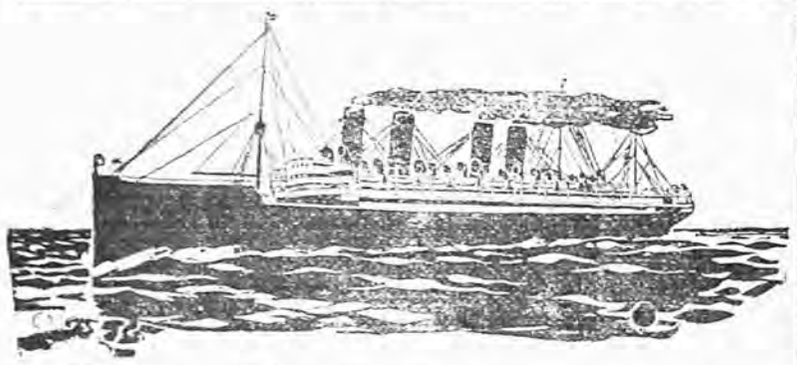

До Америки

Канади, Тексасу, Аргентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

в Бремі.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий викопує душпастирскі обовязки і опікує ся емігрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 f—52

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжницї стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр"

поручає свій величесний вибір блювок, капелюхів, рукавичок, гальок, шльофроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошконих товарів, воалїок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.

Замовленя з провінції полагоджує ся відворотно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР" у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325a

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиер, фіранок, хідників, кап, ковдер, кап на столи і на ліжка, ерат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успїхом против **всяного рода шкірної висипки,** особливо против порилїв і хронїчних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і вовсім відрізняє ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лица,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, нулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцеринове-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливо на веснянки, остуди, опалене від сонца, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на умїщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Піпеса-Цоратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінезвса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Міколяша і С-ки, Г. Ґріншпана, Ф. Травнфельднера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 6—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 2—30

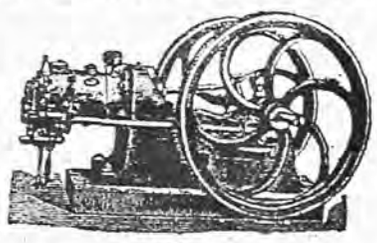

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкцай, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Ґернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Конторисы, цінники і пляни даром. Конти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 816 22—52

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сенсацийні комедиї. 8—8

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка **„Похвала господинь"** Марка

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зайве. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.

Дїстати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 Найбільша фабрика того рода на европейскім континенті. 6—40

Справоздане для „Краєвого Союза Кредитового" у Львові за рік 1904.

Ф рма стоваришеня: КАСА ЗАДАТКОВА в РАДИМНІ стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою.

Рахунок за місяць март 1905.

			кор. с.	кор. с.
	Стан довжний:			
	Уділи		68.560·25	
1	Резерва страт		459·09	79.347·42
	Фонд резервовий		10.328·08	
2	Вкладки:	Стан з початком місяця	108.041·66	
		вложено	4.198·20	
		винято	722·40	
		Стач з кінцем мїсяця		111.517·46
3	Позички затягнені:	Стан з поч. міс.	87.040·—	
		затягнено	36.450·—	
		сплачено	30.450·—	
		Стан з кінцем м.		93.040·—
4	Сальдо відсотків			6.627·62
5	На рахунку біжучім кошта адвоката			70·29
6	Кавция 4000 К, виск з 1904, 2907·49 с.			6.097.49
			Сума	296.700·28
	Стан чинний:			
7	Позички уділені:	Стан з поч. місяця	256.474·—	
		сплачено	44.215·—	
		удїлено	53.959·—	
		Стан з кінцем міс.		266.218·—
8	Недвижимости			16.110·02
9	Льокациї			1.919·01
10	Кошти адмінїстрациї			1.126·87
11	Готівка			7.326·38
12	Инші позициї стану чинного 4 кн.			4.000·—
			Сума	296.700·28

Б. Австр.-Угор.	4.850 К
Б. Краєвий	19.100 „
А. Б. звязковий	26.090 „
Г. К. Ощадн.	20.000 „
Союз	23.000 „

Членів прибуло 32 убуло — остало з кінцем р. 1400, з деклярованими уділами в сумі —. Стопа процентова від вкладок 5%. Стопа процентова від позичок 7%.

Радимно дня 1 цьвітня 1905. 323 1—

Важна пересторога!

Перестерігаємо Вповажнену публику в її власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі корстні цїни. *Брошурки і лїкарскі свїдоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

ФАБРИКА ЦУКРІВ і ГЕРБАТНИКІВ

МАРИЯНА ЛИВАНДОВСКОГО

ЛЬВІВ, БАТОРИЯ ч. 10. 209—2

Вироби першої якости.

Цїни фабричні.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 76. Львів понеділок 4 (17 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатками
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 32 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция від с. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Подїлане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Польща і Україна а Росия.

II. Причини виїмкового трактования Украіни зі сторони росийского правительства, що полягають в хибнім розуміню української національної квестиї тим-же правительством та в тім сьмішнім переконаню, наче би можна було в XX-ім віці здержати розвій 30-мілїонової нациї, ми вже обговорили у попередним числі. Остає ще коротко звернути увагу на ті причини в нехтованю Украіни Росиею, що лежать по сторонї самих таки Українців.

Здобутки Поляків у Росиї під теперішну пору безперечно далекосяглі, а на всякий спосіб годї прирівнувати їх до „ласкавого" дарунку 4-ох евангелистів. Але погляньмо, що зробили для осягнення національних уступок Поляки, а що Українцї, як поставили свою національну справу перші, а як другі.

Далекосяглі уступки, починені Полякам в Росиї — як се ми недавно писали — се результат того скомбінованого, подвійного атаку, який на ослаблений росийский режім припустила польска суспільність. Польскі консерватисти заспали правительство мемориялами і депутациями, формулуючи далекосягаючі жадання, солїдарно за ними обстоюючи та вживаючи найріжнороднїйших способів: натиску власної суспільности, вироблювання опінії в росийскій суспільности, заінтересовування заграничної опінії і т. д., аби тілько справу вивести на найширшу воду. Рівночасно польскі непримиримі революцийні партиї зняли в королївстві революцийну акцию, котрої остаточною цілию поставлено независиму Польщу. В королївстві закипіли уличні борби, крівави демонстрациї, страйки, полїтичні атентати і убійства ідуть там червоною чертою. І перед тим подвійним напором росийске правительство подало ся і подає ся все дальше, робить чим-раз дальше йдучі уступки, бажаючи собі прихилити консерватистів, а з'ізолювати і ослабити революціонерів.

Поляки, хоч подїлені на табори, що вживають двох рішучо відмінних тактик, та роздїлені прірвою социяльних ідеалів, показали ся у всїм заколотї теперішної хвилї високо виробленим та полїтично зрілим народом. Вони виявили загальне і однодушне зрозуміне національної ідеї і мимо всїх ріжниць величезну солїдарність думки і дїланя на поли національних змагань, не кажучи вже про тактичну вмілість використування хвилї і способів. Такий противник показує з себе справдішну суспільну силу і мусить викликувати респект; тож і не диво, що Росия в теперішній скрутній хвили числить ся з Польщею, хоч і як ся є против неї мала Що більше: Росия мусїла і мусить числити ся навіть з Литвою і Грузиею, бачучи в них чималу національну відпорність та активність.

Та на жаль дарма шукати того всего по сторонї Українців. Годї сказати, аби у Українців мало було національно сьвідомих елементів. Є вони розсїяні по містах і місточках усеї Украіни і по селах. Національно сьвідомої української інтелїгенциї на Украіні вже доволї, певно що найменше в десятеро тілько, що у Грузинів та Литовців, на певно більше ніж у Фінляндців. Поминувши вже невигасаючу в українських масах сьвідомість своєї відрубности від „кацапів" та навіть певну ненависть до них, не брак уже і цілком національно осьвідомлених Українців селян та робітників, в котрі то круги українська національна сьвідомість продирає ся головно разом з социяльно-революцийною пропаґандою українських революціонерів. І отсї національно сьвідомі Українцї розпадають ся рівно-ж на два табори, анальоґічні таборам польским, на табор умірковани і революцийний. Однак на жаль ні оден з сих таборів не виказує на стілько національно-полїтичного виробленя і тілько зрозуміня ваги теперішної хвилї для національної справи, скілько належало би жадати.

Коли би нам прийшло ся схарактеризувати становище одних і других в теперішний час, то треба би сказати, що перші — українські умірковані інтелїґенти — хорують на полїтичну анемію, другі — українські революціонери — на доктринерску нестравність. Табор української умірковаиої інтелїґенциї робить справдї вражіне анемії. Коли анальоґічні польскі круги порушили всї можливі леґальні пружини для своєї справи, українські земцї, літерати, загалом усякі інтелїґенти, не можуть здобути ся на якусь загальнїйшу поважну, одноцїлу і полїтично зрілу акцию. Що йно послїдними днями в ухвалах одного-двох земств можна добачити сьмілїйше, справдї сьвідоме горожаньске слово, жадаюче засадничо знесеня указу з 76 ого року і української народної школи, а не блукаюче лише бічними та невидними стежочками приватних та надто скромних просьб.

Українські революціонери — як сказано — хорі знов на доктринерску нестравність і хоч, о скілько нам звісно, в „Україн. револ. партиї", довкола якої вони головно гуртують ся, загал дїячів сьвідомі національно Українцї а до того люде, почуваючі потребу певного сформуловання програми та і пропаганди в сім напрямі, однак мимо того не годні вони чомусь визволити ся з того шабльону, в який попали через сліпе наслїдуване російских партий революцийних. У російских революціонерів національна справа вважає ся проявом реакцийним а національна борба злишною видумкою буржуазиї. Воно і справдї так є — хоч і не конче, але по правилу! — у пануючих державних націй, якою в Росиї є саме Великоросси. Коли-ж великорускі революціонери так ворожо відносять ся до національних кличів, то і природне се в виду того, що ті кличі служать росийским правлячим кругам як раз до піддержування реакциї через заманюване в правительственний табор національно настроених сфер та через гіпнотизоване публики і відвертане ей уваги від внутрішних справ подратовуванем національної амбициї і висуванем на порядок дня квестий національного престіжу Росиї на вні. Тим-то і для великоруского революціонера націоналїзм се синонїм реакциї, а національна борба се мерзке дїло реакцийного правительства і націоналїстично-заборчих консервативних та буржуазиїних сфер.

Цілком однак инша справа з Україною національна борба в неї се лиш борба за власне право, за власну культуру, за власний розвиток і за полїтичну волю, як ґарантию ей будучого розвою. Самою лише социяльною пропаґандою і лише социяльно-полїтичною борбою, квестиї свобідного розвитку України не розв'яже ся, а надїя на „загальну волю" в Росиї, хочби вона і як скоро прийшла, може показати ся так марною, як се показало ся на невироблених національно в 48-ім і 66-их роках галицких Русинах, — коли сеї „загальної волї" не потрафить ся використати для спеціяльної забезпеки українського національно-полїтичного быту дорогою ставленя, популяризованя і здобуваня конкретних, полїтично-національних жадань. На се ж як раз забувають рухливі впрочім українські революціонери, боячи ся попасти в анатему „націоналїзму" від росийскої социял-демократиї, котра впрочім так само у злій вірі обстоює і за нетиканем національної української справи, як се роблять... галицкі русиноїди з шляхотско-польского табору.

Ось так виходить, що незясність національної програми у самих-же Українців шкодить їм і ослаблює їх становище супротив російского правительства. А шкода ся — думаємо — була би ще більша, як би без ясної національної програми заскочила Українців свобода у Росиї. Над сим повинні подумати наші закордонні братя усїх таборів, Примір Польщі, як і Литви, Грузиї і т. д., не повинен також остати для нас без корисної науки.

В справі нашого народного театру.

II.

Начерк

уставу фундациї народного руского театру у Львові.

Приступаючи до здїйсненя вікопомного дїла, яким є основане народного руского театру у Львові, мусїв Комітет будови театру наперед вказати особу правну, що пе-

---

6)

Короткий погляд на словінську літературу.

[*Відчит Е. Валенчіча, виголошений в „Академ. Громадї"*].

(Конець.)

Від р. 1860. почало повставати багато полїтично-просьвітних Читалень і Братних дружеств. Перші призначені для інтелїґенциї, другі для народу. В Країні маємо таких товариств більше сто, а у всїх провінциях більше 210. Сі товариства мають неоцїнене значіне для просьвіти народу і его народної сьвідомости. Нарід незвичайно охотно вписує ся до таких товариств, де читає, уладжує збори і аматорскі вистави, загалом учить ся цінити і боронити свою народність.

Полїтичний рух розвивав ся у нас незвичайно скоро; над 30 рїжних полїтичних товариств дїлає поміж народом; однак внутрішне положене нашого народу є сумнїйше, ніж якогонебудь иншого народу.

Нарід наш роздїлений на дві партиї, на лїберальну і клерикальну. Они так завзято і заслїплено виступають одна против другої, що й не оглядають ся на наслїдки тої борби. Любляньский епископ Місія, що пізнїйше став кардиналом в Гориции, зачав сю нещасливу борбу. Лїберальна інтелїґенция видїла в его тенденциях велику небезпеку для просьвіти народу і літератури, бо клерикали переслїдували кождий лїберальнїйший рух і не допускали між нарід жадних книжок, писаних в лїберальнїйшім дусї. Они, розуміє ся, не можуть конфіскувати жадної книжки; але своїми аґітациями, проповідями і при сповідници так полохають людий, що в деяких селах лїберал навіть не сьміє їм показати ся на очи. Ся вражда йде так далеко, що не жахають ся нїяких способів, щоби тілько осягнути свої замірн. Закладають всюди консумцийні товариства, грізьбами зневолюють хлопів вписувати ся до них, щоби, як самі отверто признають ся, знищати лїберального торговця, котрий з своїх доходів мусить утримувати родину і платити великі податки, яких они зовсїм не платять. Начальники тих товариств, священики, не розуміють ані торговлї ані рахунків, тратять великі хлопскі гроші на доми, магазини, господарять часто нещасливо, частійше безсовісно, кидаючи гроші евентуальних доходів, з котрих хлоп по більшій части не має жадної користи, на власні потреби, а передовсїм на ґуляші і вино підчас виборів. Товариство занедбує ся товариством упадає, виходять великі дефіцита, а платити мусить — член хлоп. Такі випадки дїють ся у нас майже що день. Бувае, що хлопи тратять усе своє майно. Можна собі уявити, який вплив має таке поступоване священиків на хлопску мораль і віру, котра затрачує що-раз більше свою давнїйшу чистоту і щирість. В моїм рідним селї ніхто не хоче іти до церкви; родичі навіть своїх дїтий не пускають до церкви, бо там не почують божого слова, тілько чорне клеветане на лїбералів або ширене полїтичних ідей клерикалів. Лїберали, розуміє ся, не укривають ся перед тим ворогом; противно, стараються ся всїми силами відняти у хлопа позажане до своїх духовних пастирів, обвинявчи в ґазетах всї проступки і гріхи, що на жаль так часто лучають ся. Обективно глядячи на житє нашого духовенства, можу сказати, що оно з кождого огляду заслугує на найстрійший суд, але оно не є винно. Інструкциї мають священики від своїх епископів і мусять їх безусловно слухати; а що-до целїбату, то кождий вже знає сю ненормальність римского духовенства. Орґан клерикальної партиї є „Slovenec", а лїберальної „Slovenski narod". Белетристичний місячник клерикальний „Dom in Svet", а лїберальний „Ljubljanski Zvon". В „Словеньскім народї" появляють ся що день такі страшенні статї про священиків, що нїхто не міг би повірити, як можно так писати. Як ся нещаслива борба скінчить ся, годї вгадати; але лїберальна партия має тепер що-раз більше значіне і вкінци по всїй імовірности побідить.

Поки стану говорити про літературний рух після р. 1848, згадаю ще про три наші товариства, яких бажати би треба кождому прибобленому народови, бо они суть так сильною обороною против всяких ґерманізацийних тенденцай, що самі Німці, хоч так легковажили нас давнїйше, тепер добре видять, що їх заходи даремні.

Епископ Мартин Сломшек, великий наш меценат, поет і педаґоґ, задумав заложити товариство, котре би видавало добрі і поучаючі книжки для народу. Всї повитали его гарний замір з одушевленем. Правительство затвердило устав сего товариства, названого „Дружба св. Могора". Досить сказати о тім незвичайнім товаристві лише те, що з початку, в р. 1853, мало оно 300 членів, а тепер має більше 80.000. Кождий член дістає річно за 2·10 К шість великих книжок, белетристичних, поучаючих і аскетичних, так що більше пів мілїона книжок річно розходить ся між словінський нарід, навіть до Америки, Азиї, Африки і Австралії.

Друге подібне товариство є „Slovenska Matica", призначена тілько для інтелїґенциї. Видає рїжні дїла, тикаючі ся нашого язика, фільольоґиї, природописи, фільозофії і и. Має тепер більше 3.000 членів.

Третє товариство є „Дружба св. Кирила і Методия". Его ціль є, боронити нарід від безоглядної ґерманізациї. Всюди на границях словінського народу закладає оно школи, щоби успішнійше загородити себе перед фалями нїмецкого моря, що грозить затопити нас. Річно дає більше 30.000 зр. на школи, заложені в Каринтиї, Штирії, Гориции і Трієсті, де прим. живе більше сорок тисяч Словінців, а не можуть виборотн собі ані одної нормальної школи. Се товариство має там тепер 2 школи.

Хотай ми вже перед р. 1848 мали таких поетів, як Водник і Прешерен, таких учених, як Копітар, Чоп і и., а таки не було у нас ще відповідної азбуки. Кождий ученый хотів зложити свою азбуку, думаючи, що удасть ся ему зложити найлїпшу. Правопись Трубаря вже знаємо; Похлїн мав свою окрему азбуку, котрої сам не міг консеквентно уживати; Богорича азбука тревала найдовше; Данько зложив знов нову азбуку; але она не подобала ся. Метелько видав свою ґраматику, котру написав окремою азбукою; стала ся она причиною завзятої азбучної борби, в котрій брали участь поети і учені, як Прешерен, Чоп, Копітар, Мурко і и. Азбучна війна скінчила ся приняттем чеської правописи, котру ми тепер маємо. Правительство потвердило и 11 серпня 1848, хотай Копітар був великим ії противником і дуже неприлично виразив ся о тих значках, котрі пишуть ся понад буквами.

„Новіце" Водника видавав дальше наш другий великий ментор і меценат д-р Іван Блейвейс. Его „Новіце" були орґаном полїтичним і белетристичним. По р. 1848 мали „Novice" ще більше значіне, бо яко єдина часопись були в тодішних критичних часах осередком цілого полїтичного і суспільного житя.

Вже в перших 10 літах, 1843—1858, появилось ся так богато учених, письменників, поетів, що Антін Янержич заложив літературний вістник р. 1858 для наука і белетристики. До того вістника горнули ся наші перші найспособінїйші письменники, як: Цеґнар, Симон Ґако, Симон Ґреґорчіч, Іван Везель, Носеські, Фр. Левец, Янко Керснік, Йосіп Юрчіч, Ґріґорій Крек і бог. и., котрі мають в нашій літературі вічну вартість. Появили ся там наші перші новелї і романи, котрі суть перлами нашої літератури, як Левстина „Мар-

ПЕРШОРЯДНЕ кравецке заведене на замовленя.
ФІЛІЯ СОЮЗА КРАВЦІВ З КРАКОВА у Львові, пл. Галицка ч. 7 (де Центральна каварня)
Випробований крій по англійским взірцям, ціни дуже приступні і постійні.
поручає Впов. Публиці на весняний і літний сезон богато засмотрений магазин в краєві і заграничні матерії.
Замовлення виконує ся першорядними фаховими силами як найкоротшім часі.
На домаганє виїздять прикровачі на провінцию.
811 3—4

внутрішних справ Булиґін невабаром уступить, а на его місце верне кн. Сьвятополк Мірский.

Гельсівґфорс. В відповіди на престольну промову президент сенату висказав радість фінляндского народу з причини, що цар увзглядніив певну часть великої петиції фінляндских станів. Бесідник висказав також надію, що і решта петиції буде увзглядненa.

Петербург. З причини щораз більших жадань робітників і самовільного перерванія праці путилівскі фабрики замкнено.

Петербург. На просьбі синоду в справі вибору патриарха і реформи церковної адміністрації, цар написав таку увагу: „Уважаю за неможливу річ полагоджуване в теперішній неспокійній хвили так важної справи, котра вимагає спокою і розваги. Застерігаю собі, коли прийде лїпша хвиля, після приміру царів, порушене цїлої справи і скликане старороссийскої церкви в цїли канонічного обговорения справи віроісповідань і в справі адміністрації церкви.

Петербург. Говорять, що намірають в слїдуючім тиждни закінчити вступні праці до виконаня царского рескрипту з 3 марта. Результат буде предложений раді міністрів, котра має справу остаточно полагодити еще перед сьвятами.

Гельсінгфорс. В суботу відбули ся тут великі демонстрації за загальним голосованем. На сенаторскій площи зібрало ся до 13.000 маніфестантів з хоругвами, на котрих були написи: „Право голосованя є ключем розвою! Не хочемо ласки, лише права!“

Тифлїс. В Елїсаветполи були розруси. Товпа голосила, що буде кидати бомбами і нищити телеґрафи. На зелїзници страйкує 1.000 робітників. Товарова комунїкация здержана. Управитель руху загрозив страйкарям, що їх віддасть під военний суд.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Найблизше засїданє палати панів відбуде ся між 3 а 6 мая.

Угорскій сойм.

Будапешт. На суботнїшнім засїданю сойм по короткій дискусиї принав внесенє п. Ерґвеша, висказуючим недовірє правительству з причини подій дня 18 падолиста. Тіса заявив, що по мисли внесеня Даранїя, предкладає акти в справі емеритури Перчеля. Сойм відрочено до 1 мая.

Розділ держави від церкви.

Париж. В суботу ухвалив парлямент 336 голосами против 236 другий артикул предложеня о розділї держави від церкви: „Республика не признає, на удержанє, анї не субвенционує жадного віроісповідана“.

Зелїзничий страйк.

Ркм. Супротив того, що правительство не затвердило уступок жадань зелїзничих функционарів, заступники ухвалили загальний страйк, котрий має розпочати ся нині. Публична опінія є против страйку.

Угорска кріза.

Будапешт. Говорять, що цїсар приїде до Будапешту дня 5 мая.

Виборн до ради державної.

Брук (над Муром). При доповняючім тіснїшім виборі до ради державної з четвертої курії Брук-Лєобен, вибрано послом 3062 голосами социального демократа Резля. Людовець Швайґер дістав 2629 голосів.

НОВИНКИ.

— **О права українскої мови в Россиї.** Вість, подану синоді коротко в телеграмі з Петербурга, повторяємо нині докладнїйше за „Ст. Петер. Ведомостями“: „Імператорска академія наук, на запит міністра народної просьвіти, виповняючи рішенє комітету міністрів, поручила окремій комісиї розслїдити питанє про положенє українского (малоруского) печатного слова і розглянувшись в предложенім комісиєю звіті, прийшла до заключеня о конечности скасувати таки зараз всї законні постанови (з 1863, з 18 ст. ст. мая 1876 і 8 жовтня 1881, котрими в теперішну пору обмежує ся уживанє української мови в друку. Рівночасно академія наук приїшла до переконаня, що українске населенє повинно мати таке саме право, як і великоруске, говорити публично і друкувати в своїй рідній мові“. — Інтересно при тім зазначити, що згадана россійска часопись уживає консеквентно слова „малорускій языкъ“ [очивидно згідно з офіциальними кругами], а не „нарічіе“, як се роблять наші ренеґати в „Галичанині“.

— **Із Залїщик.** Дня 9. с. м. сьвяткували Залїщики роковини смерти Т. Шевченка. Велику салю „Sokoła“ заповнила по береги інтелїґенция, що з'їхала ся численно з повіту залїщицкого і сусїдних. Вступне слово на тему „Шевченко пророк“ виголосив адвокат д-р Охримович і гарно обуманими словами викликав настрій, який удержував ся до вінця концерту. Сольові продукциї п-и А. Крушельницкої очарували публику і переконали також Залїщиччину, що коли концертантка посьвятить ся справдї карієрі, до якої кличе її талан, то біля славнозвісної, сьвітової сьпівачки Саломеї заблисне артистична зьвізда, достойна своєї сестриці. Зовсїм поправно випали дальше фортепянова гра пані Туркевичевої, скрипкова п. Файґля, терцет на скрипку, гармонїю і фортепян (п. Файґель, о. Туркевич і п-ї Туркевичева) та дует на тенор і баритон. Гарно запрезентував ся мужескій хор під дириґентурою о. Туркевича, а не менше вражінє зробили дві деклямациї, особливо друга, виголошена маленькою п-ою Охримовичівною. З імном „Ще не вмерла Україна“ розійшлись присутні вдоволені, чого доказом хочби одушевлені вискази Поляків і Німців-офіцирів, котрі заявляють згідно, що провели дуже мило вечір. — *Гість.*

— **З львівского „Сокола“.** Старшина уконституовала ся на засїданю дня 6. с. м. в отсей спосіб: головою технічної секциї вибрано д-га містоголову Ів. Боберского; головою економічної секциї д-га містоголову Д. Кучинку; справником д-га Вол. Гераповича, скарбником д-га Ів. Сполїтикевича, господарем д-га Анд. Федора; предсїдателем пожарної комісиї д-га С. Горука, комісиї будови дому д-га П. Максимовича, забавової комісиї д-га Кл. Ґутковского, прапорової комісиї д-га Фед. Олїярника, а редактором „Наших Звуків“ д-га Я. Вінцковского. За Старшину: *Альфред Будзиновскій* голова, *Сень Горук* за справника.

— **Руский Великдень а військові вправи.** В справі покликань резервістів на вправи на другий день руских великодних сьвят оповіщує пос. Барвіньскій таке пояснене: „Перед кількома днями дістав я з одної громади 2 карти взваань для військових руского обряду і звернув ся з тим до міністра оборони кр. Шенайха, представивши ему, що покликані були би приневолені з дому виїздити у великодну неділю, щоби станути дня 1 мая о 8 год. рано в Перемишлї, а се є прямо неможливо з огляду на рокове сьвято. На се заявив міністер, що се стало ся імовірно через недогляд, бо ще недавно заострено окремим розпорядком потановане руских сьвят, але що таке покликане могли дістати і инші (і як в дневниках бачу, дістали), то дотичні парохи повинні зараз звернути ся з поданями до корпусової команди в Перемишлї, котра зарядить, що треба, а в противнім случаю просив, щоби ему о тім донести. Длятого могліб інтересовані коротшою дорогою осягнути цїль, наколиб замість через Впр. митрополита звернули ся прямо до корпусової команди в Перемишлї. В случаю безуспішности повинні інтересовані повідомити о тім послів з поданем докладних дат“. — Факти, про які доношено до „Дїла“, сьвідчать, що нешанованє руского Великодня практикує ся також в округї львівского корпусу, тому всї інтересовані резервісти з того округа повинні звернути ся із своїми жалобами до корпусної команди у Львові.

— **Самоубийство студентки.** З Кракова доносять, що в суботу вечером відобрала собі житє вистрілом з револьвера 20-лїтна студентка, Анна Рупневска, котра приїхала перед кількома днями в Варшави. Самоубийства довершила підчас проходу на Воли в товаристві кількох молодих людий.

— **Дрібні вісти.** В Бориславі відкрили в копальнях галицкої каси ощадности богате жередо, що дає денно 300 ваґонів нафти.

Нотариальним субститутом по б. п. Евґенії Куриловичу іменований п. Александер Дїдицкай.

Міністер просьвіти затвердив ухвалу професорскої колеґії, котрою іменовано ветеринаря д-ра Станислава Фібіха приватним доцентом плекання риб в академії ветеринарні у Львові.

— **З тов а ім. Котляревского.** Артистична секция товариства приняла єдноґлосно до виставлене конкурсових штук. На нині ½8 год. вечером заповіджена читана проба „Ілька Пащака“, 5-актов ї драми з гуцульского житя, Льва Лопатиньского. Титулову ролю обняв сам автор. З причини, що ся штука вимагає більшої вистави і просторої сцени, видїл товариства рішив на своїм послїднім засїданю звернута ся до дирекциї міского польского театру з прошенем о відступленє сали на се представленє. Премієра назначена на початок мая, зараз по наших сьватах.

— **З „Народної Торговлї“.** Маємо честь повідомити наших Вп. гостий і крамарів рогатиньского повіта, що сего року ми спровадили на сьвята також до філії в Рогатинї ваґоновий транспорт найлїпшої муки Поручаючи всї наші склади ласкавій увазї при передсьвяточних закупнях, остаємо все до услуг готові. — *Дирекция.*

Померли!

— **Орест Держко,** почесний крилошанин, парох місточка Озірної, упокоїв ся дня 16 с. м. в 67 році житя а 42 сьвященьства. Похорон відбуде ся дня 18 с. м. В. в. п.!

— **З львівскої архіепархії.** На конкурс з речинцем до 20 мая розписані парохії: Звенигород, Підлипцї, Цуцилівцї і Івачів. — Канон. інституцию одержали: Вас. Терлецкий на Грабову, Іпня Кузів на Городище, Ал. Гутковский на Вербів, Вас. Зацерковний на Куропатники, Йос. Височаньский на Камянки і Волод. Андрухів на Гарбузів. — Завідателями парохій установлені: Петро Рудакевич в Івачеві, Плат. Карпіньский в Дичкові і Ром. Зарицкий в Підлипцях. — Сотрудництва дістали новопоставлені пресвитери: Евг. Монцібович в Острові, Мих. Бутриньский в Чехах, Теод. Капко в Вербилівцях, Март. Балюта в Попівцях, Юл. Дудкевич в Рудні, Іван Скрипчук в Под'яркові, Іван Живаль в Чемеринцях, Евст. Мединьский в Коростовичах, Ер. Мазуркевич в Стриївці і Ал. Лебедович в Скалатї.

— **Редакция „Руской Хати“** у Львові оповіщує, що коли в місяци цьвітни зголосить ся достаточне число руского жіноцтва як передплатники „Руской Хати“ й надішле передплату, то від мая с. р. буде видавати до „Руской Хати“ безплатний додаток „Моди“. В той спосіб хоче редакция усунути всїляві Bluszcz'и, Nowe Mod'и і т. п., що ширять між нашим жіноцтвом лише національну деморалїзацию. Передплата на „Руску Хату“ враз з додатком „Мод“ 12 К річно, се невеликий видаток, на який стати кожду родину.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!**

Календар: Гр.-кат.: нині (понедїлок) Йосифа, завтра (второк) Теодора, позавтра (серена) Евстахія; — Рим. кат. нині (понедїлок) Рудольфа, завтра (второк) Апельонія, позавтра (середа) Кресценції.

Театри і Театр мїский у Львові: нині (понедїлок) Кєьонда Марек поетична драма в 3 актах а в 5 відслонах Юл. Словацкого, завтра (второк) „Дїм на Галицкім“, комедия в 4 актах Франца Домніка, позавтра (середа) Кєьонда Марек.

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жаданє публики продовженій]. [Сала мїська]. Продажа білетів в „Народній Торговлї“ і в шухорни. Початок точно о годині 7½ вечером.] — З Золочева переїде театр до Тернополя і ряд вистав розпічне ві второк 18/4 оперетков в 3 д. „Сватки Мусїя“ Кропивницкого; середа 19/4 „На дні“ сцени М. Горкого. В четвер, пятницю суботу представленя не буде.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьват. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Рахунок Товариства вз. кредиту „Дністер у Львові за січень і лютий 1905 (сотики пропущено).

I. Вкладки щадничі:		
вложено . . .	кор.	219,758·—
винято . . .	„	113,659·—
стан з кінцем марта	„	1,889.772·—
II. Позички на скрипти і векслі.		
уділено 292 нових позичок в сумі . . .	кор.	281.979·—
сплачено 110 цілковито і рати	„	118.067·—
стан з кінцем лютого у 3121 довжників . .	„	1,780.313·—
III. Уділи членьскі вплачені від 3475 членів . .	„	136.478·—
IV. Фонд резервовий і фонди на страти	„	27·022·—
разом фонд власний .	„	163.500·—
V. Цінні папери і вкл. в других Тов. .	„	297.083·—
VI. Готівка на рах біжучім і в касі	„	108.971·—

Вкладки принимаємо на 4%; позички уділяємо на 6 пр. При сплаті на 30 рат піврічних виносить рата амортизаційна 5·18 від 100 К.

В Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ видано в місяци марті с. р. 10.102 важних поліс на суму 10,260.271 кор. обезпеченої вартости з премією 101.574 кор. 81 сот. Разом від 1 сїчня до 31 марта с. р. видано 27.002 важних поліс з премією 272.847 кор. попереднього року за той сам час було 23.070 важних поліс з премією 226.458 кор. отже сего року о 3.932 поліс і 46.389 кор. премії більше.

Шкід в марті було 102 случаїв, разом від початку року по конець марта було 250 шкід з котрих 226 вже виплачено, 5 шкід находить ся в ліквідациї а виплату 19 відшкодовань на разі з причин правних вадержано.

Сума тих шкід разом з коштами ліквідациї виносить загально 118.839 кор. з чого по потрученю части реасекурованої лишаєть ся на власний рахунок 56.818 кор.; в порівнанню з роком попереднім есть сего року шкід більше о 14.843 кор.

Надіслане.

Новина! **До плеканя шкіри.** Новина!

Гелля антрасолеве мило

зладжене з безбарвної білої смоли! До щоденного ужитку: **антрасолево-ґліцеринове мило.** На веснянки, нечистоту шкіри, остуду і т. д. уживає ся **антрасолево-борансове мило** (80 сот.) з найлїпшим успіхом. На шкірну висипку і парязитні недуги помагає скоро на основі ві'карских досьвідів антрасолево-сїркове мило. Ц на 90 сот. Головний склад: G. HELL & CO P., Wien, I. Biberstrasse 8. Подрібна продаж в аптиках. Висилка почтою: Engel-Apotheke, Troppau, за післяплатою. 208 2—6

Яко добру і певну льокацию

поручаємо.

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінаційні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374
ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

РЕКЛЯМА

Пестійна, розумна і практична реклама є душею, оживляючим товчком кождого фабричного, торговельного і промислового підприємства. Де, як і коли можна найуспішнїйше анонсувати ся, повідомляє

Експедиция анонсів

Юлїя Леопольда

БУДАПЕШТ, VII., Erzsebet-körut 54.

де зладжує ся інсерати і реклями для всїх будапештеньских і заграничних часописий та календарів з особлившим фаховим знанем, совістно, точно і дешево.

Показчик коштів і пляни даром!

Копернициий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на пам'ятних площі Галицкої вручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Взагалом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше. 4185

Потребую зараз доброї кухарки-господинї до сїльского господарства. Близші інформациї листовно. Зголошеня під адресою: Олена Стисловска, жена парока в Девятниках почта Вибранівка. 300 3—3

Іспитований півець церковний, безженний пошукує місця на півця церковного Василь Сидор Бортків п. Красне.

До руской інституциї треба постійного **КАСИЄРА і ДИЄТАРЯ** (можуть бути в старшім віці). Зголошеня до Адміністрациї „Дїла“.

Старша женщина глядає місця до заряду в сьвященичім домі. Ласкаві зголошеня під М. Б. у Львові, ул. Паненьска 19 у п. Кучабских. 283 2—2

Іспитований півець церковний кавалер, глядає посади від Томиної неділї. Іван Палій в Богданівці п. loco коло Підволочиск. 296 4—6

Інтелїґентна вдова по директорі виділової школи глядає місця до заряду дому. Ласкаві зголошеня під „М. К. 743 poste restante Стрий. 298 4—4

Семинаристка глядає від 1-го мая станциї у Львові в домі сьвященика або иншім руским домі. Пожаданий дома фортепян. „Семинаристка“ poste restante, Львів. 301 1—3

Глядає посади молодий, безженний дяк, котрий може також вести крамницю. Прошу адресувати: Василь Драпак в Давиняччї коло Мільниці, почта в місци. 293 1—3

ФОРТЕПЯН Безендорфера, короткий в новім стані, продам дешево, можлива заміна. Академічка 8 І. п. офіцини. 5? 1—1

Баранчики

яйця, цукри, гербатники, торти, мазурки, баби, коначі, сирники, перекладанці, тїсточка першорядної доброти і найдешевші поручає: Краківска цукорня, Львів ул. Фредра. 329 1—6

Інструктора на село потребую від мая, котрий приготовив би совістно і успішно до вересня приватиста хлопчика до II кляси руской гімназиї. О. Александер Осадца парох Вікна коло Городенки, п. в місци. 332 1—6

ПОЗІР! На бузову руского театру даю 5%! т. в. 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в пластрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 245

Практичні приписи печеня тіст сьвяточних містять в собі знаменитї, найріжнороднїйші приписи печеня баб, пляцків, мазурків, тортів, медівників і т. п. По надісланю 1 К 40 сот. висилає оплатне друкарня Манецких. Львів, Коперника 9. 293 3—8

Жадайте даром і оплатно обширного цїнника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. цїни низькі. Адр с: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчині. 150 14-40

Хлопець з укінченою IV кл. народної школи вступив би на практику до торговлї, друкарні і т. п. Петро Вавро в Шельпаках, о. п. Новесело к. Підволочиск.

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших папериів як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетські поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

рейме і завідувати буде майном зібраним жертвами народу і публичних інституцій. Такою особою може бути вічна фундація народного рускога театру у Львові.

Начерк акту фундації народного руского театру уложений є на отсих условинах:

Заповітна ціль фундації народного рускога театру у Львові.

1) По викінченю будови народного руского театру та одобреню отсего акту фундаційного ц. к. намісництвом у Львові як державною властию фундаційною віставе звінтабульоване право власности реальности під ч. сп. 1824 у Львові, обнятої виказом гіпотечним чч. 13 і 1336 книги ґрунтової II дільниці міста Львова, на якій буде виставлений народний рускій театр, на річ фундації народного рускога театру у Львові.

2) Ціллю отсеї фундації має бути:

а) Удержувати віддання будинок театральний, призначений на вистави [представленя] народного руского [українсько-рускога, малорускога] театру у Львові.

б) Провадити і стало удержувати народний рускій театр, поки-що як вандрівний театр та стреміти до удержаня постійного народного рускога театру у Львові.

в) Старати ся про відповідні штуки театральні, та вказувати артистичний напрям народного рускога театру, змагаючи до сего, аби народний рускій театр завсе мав на меті етичне і національне образованє суспільности, та самостійний культурний розвій рускої [українсько-рускої, малорускої] штуки драматичної.

г) Заснувати і удержувати драматичну школу, школу деклямації і драматичного сьпіву та надавати запомоги для образованя артистів.

д) Удержувати фонд емеритальний для артистів дружини театральної, що стоїть під управою фундації.

3) До отсеї ціли буде служити:

а) Реальність вказана в уступі 1), на якій буде виставлений народний рускій театр у Львові.

б) Цілий інвентар театральний, який відступає товариство „Руска Бесіда“ у Львові на річ фундації народного рускога театру у Львові, як також зібраний доси фонд емеритальний.

в) Запомоги з фонду краєвого, які щорічно ухвалює сойм краєвий на ціль народного рускога театру, та всякі инші датки і жертви.

г) Доходи з виставь [представлень] театральних.

д) Доходи з віднайму містностий театральних, о скілько тоті не будуть заняті виставами народного рускога театру.

4) Народний рускій театр обовязаний є виставляти штуки театральні виключно лиш в язиці народнім рускім [українсько-рускім, малорускім]. Коли би управа фундаційна вчарендувала підприємство театральне, то в дотичнім договорі аренди має уміститя отсю постанову разом з загрозою [ригором] безповоротного розвязаня договору на случай хоч би одноразового недодержаня тої постанови.

Управа
фундації народного рускога театру у Львові.

5) Справами фундації завідує Рада фундаційна, що складає ся з тринайцяти членів.

6) До Ради фундаційної призначують:

а) Двох членів Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові.

б) Двох членів Видїл Товариства „Руска Бесіда“ у Львові.

в) Двох членів Видїл українсько-рускога драматичного товариства імени Івана Котляревского у Львові.

г) Двох членів Видїл Наукового Товариства імени Шевченка у Львові.

д) Двох членів Видїл Товариства „Союз сьпівацких і музичних товариств“ у Львові.

е) Двох членів Видїл Краєвий Королівства Галичини і Володимирії з великим Князівством Краківским у Львові.

ж) Одного члена Рада королівского столичного міста Львова.

7) Уряд члена Ради фундаційної трває через три роки; по упливі того часу можуть дотичні інституції вибирати тоті самі особи на дальші роки.

8) Якби котра з вказаних інституцій перестала вступати, в такім разї в єї права назначуваня членів Ради фундаційної входить тота інституція, що буде виконувати тоті самі зглядно найбільші цїли, які споважа розвязана інституція. Наступники інституцій вказаних в уступі 6) під а) до д) мусять мати визначний напрям народний рускій [українсько-рускій, малорускій].

9) Про допущене членів Ради фундаційної в відновленях інституцій, вказаних в попереднім уступі, рішає виключно Рада фундаційна.

10) Рада фундаційна уконституовує ся що три роки, вибираючи куратора і заступника куратора фундації. Куратором і заступником куратора фундації можуть бути вибрані лиш відпоручники інституцій вказаних в уступі 6) під а) до д), зглядно їх наступників.

11) Засіданя Ради фундаційної відбувають ся під проводом куратора, зглядно заступника куратора фундації. До важности рішень Ради фундаційної вимагаєсь присутности куратора, зглядно заступника куратора Ради фундаційної, та шістьох членів Ради фундаційної, якгаком більшости голосів присутних членів Ради фундаційної за предложеным внеском. В разї рівности голосів рішає своїм голосом куратор, зглядно заступник куратора фундації, коли проводить засіданю Ради фундаційної.

12) Заїданє конституююче скликує попередний куратор, зглядно заступник куратора та проводать нарадам аж до вибору нового куратора фундації.

13) Рада фундаційна є орґаном завідуючим фундації та рішає:

а) Про позбутє, заміну або обтяженє недвижимостий фундації з тим застереженем, що до правосильности такого рішеня конечне затвердженє ц. к. намісництва як державної власти фундаційної.

б) Про набуванє недвижимостий та набуванє або позбуванє движимостий фундації.

в) Про іменованє директора, завідовника, касиера та инших діловодців [урядників] і сталих служників фундації, як також увільненє їх від служби.

г) Про реґуляміни та інструкції для управи фундації.

д) Про розписуванє конкурсів і визначуванє премій за драматичні творы оригінальні і перекладані.

е) Про роздачу запомог для образованя артистів.

в) Про спосіб орудуваня фондом емеритальним дружини театральної.

ж) Про веденє народного рускога театру одвітно заповітній цїли фундації та про контрольованє діяльности у всіх напрямах через установлені комісиї або делеґатів.

14) Куратор фундації, зглядно єго заступник, є орґаном, що заступає на зверх фундацию; підписує всякі письма і грамоти іменем фундації; рішає про справи адміністрації, що не є застережені рішеню Ради фундаційної; в разї потреби суспендує функціонарів в їх урядованю та установлює тимчасових заступників; розпоряджує виконуваня рішень Ради фундаційної та наглядає діяльність фундації.

15) Загальний нагляд фундації прислугує ц. к. Намісництву у Львові, як ц. к. власти державній, покликаній до береженя цїлости майна фундаційного і ненарушимости заповітної цїли фундації. Отсей нагляд виконує ц. к. Краєве правительство тим способом, що має право висилати свого делеґата з голосом дорадним на засіданя Ради фундаційної, та уневажнити рішеня управи фундаційної, які були би суперечні з цїлию фундації або з отсим уставом фундаційним.

Постанова переходова.

Як довго не наступить правне уконституованє фундації народного рускога театру у Львові, теперішний Комітет будови народного рускога театру у Львові буде виконувати на річ неуконституованої фундації народного рускога театру у Львові всякі чинности адміністрації і доконувати акти правні, аби довести до зібрана фонду потрібного на будову народного рускога театру у Львові, як також до виставленя тої будівлї, та передачі майна дотичного в руки управи фундаційної.

Д-р Кость Левицкий

тин Крпан“, Юрчича „Deseti brat“, „Cvet in sad“ і ин. Тут бачимо перші появи здорового новітного реалїзму в тім, що письменники брали предмети тілько з народного житя і показали, яку велику поучаючу силу має народне житє зі своїм оригінальним, ще патріярхальним сьвітоглядом і в его наївною, часто іронічною фільософію. Великий учитель, поет і письменник Йосип Стрітар видавав у Відни свій місячник „Zvon“, котрий виховав і дав словіньскому народови таких ґеніїв, як Левстика, вже перед тим названий Ґреґорчіч, Юрчіч, Керсніс, Кесмар, Левец, Люіза Песьгова, Павлїна Пайгова, Фунтек, Цімперман і ин.

Ніхто так ясно, як Стрітар, не показав молодим поетам, як і що треба писати. За его проводом передовсім лїрики зачали невичайно гарно розвивати ся; она відзначує ся гарною формою і змістом. Найуспішнійше вплывав Стрітар своїми розмовами; він ясно і зрозуміло розбирає естетичну сторону творів і сам своїми творами показує, як і що повинно ся писати. З місячників, як: Glasnik, Kres, Zvon, Vesna, Zora, Slovenka, маємо тепер ще три. Любляньский Zvon, найважнійший місячник заступає ліберальний напрям нашої літератури, „Dom in Svet“ заступає більше клерикальні тенденції, а „Slovan“, прегарна ревия, є для ліберальної поезиї і штуки.

В остатних 25 літах богато змінило ся в нашій літературі. Кождий поет заступає одно поле поезиї; так маємо заступником декаденції Івана Цанкаря, соціялдемократині Крістана; Антін Хрибар є романтиком; але більша часть заступає реалїстичні напрями, котрих головним репрезентантом є Антін Ашкерц.

[З найновійшою добою словіньскої літератури обіцяв п. Е. Валенчич познакомити своїх товаришів Русинів ще в дальшім відчитї.]

Спір митрополита Андрея Шептицкого зглядно митрополичої капітули з „Галицко-русскою Матицею“.

(Дальше)

Ш. „Открытое письмо“ Б. А. Дїдицкого.

Кромі поданої нами (в 74 ч. „Дїла“) офіциальної відповіди „Матиці“ митрополитови Андреєви надруковано в брошурі ще й „Открытое письмо“ до него від Б. А. Дїдицкого. Офіциальна відповідь, підписана Дїдицким в характері предсїдателя „Матиці“, вредаґована в московскій мові, а вже „Открытое письмо“ написав Дїдицкий тою своєю язиковою саламахою, якою він не лиш пише, але й говорить, а котру Русини прозвали „поно-марщиною“ а Москалї „тарабарщиною“. Написав він аж двацять друкованих сторін „пояснений“, де перемелює по сотий раз звісні свої „убеждения“ і вже сам уважає за потрібне просити, щоби митрополит ласкаво простив єму „стареческую многоглаголивость“... А рішив ся він „многоглаголати“ не лише „з патріотичного чувства“, але і задля одної милої памяти з „юношеских лїт“, коли то [пише Богдан Андрієвич] „в г. 1846 на філософском факультетї во Львові я пребивал в самой тїсной дружбі с бл. п. дядею Вашим, графом Александром Фредром“, отже та память „причиняет ся не мало к поддержанию доьѣренности і моїх предвзятих для Вашой Архіерейской Особи іскренних симпатий“. По сім „ізлиянию“ чувств приступає Б. А. Дїдицкий (за часів Ал. Фредра „Дзвдзїцкий) до „ізложения дїла“.

Зачинає від 1848 р. Тогди основано два нові товариства „Галицко-русву Матицю“ і „Народний Дім“, а основателї їх, головно сьвященники, ухвалили протекторат митрополита, бо нїкому з Русинів тогди й не снило ся, щоби який владика міг, чи то сам з себе чи з припорученя якої не-церковної власти, вдати ся в щось таке, що хочби одною буквою грозило в будущині якимсь „нестройством“ руській церкві — „чудно-стройной“ азбуцї... І оба ті товариства жили щасливо під вітцівским покровом митрополитів аж до 1860-их років, коли-то деякі люди молодшої ґенерації під вплывом Шевченка „увлеклись мечтательним своїм ідеалом, закордонною „Україною“ і „пренебрегли старинну, сьвято-Кирилловскую корнесловную“ правопись, а приймали „небывалую у нас“ до тої пори фонетичну. Фонетичні правописи Івана Котляревского, відтак Основяненка і Шевченка а навіть Куліша мали в Росиї практичну дїль, бо там по внесеню Сїчи введено в школах великорускій виговорів слів, тай до нині фонетика там „імїє свою рацію в р е м е н у ю“ [очивидячки мастистий Богдан Андрієвич має сьвятую віру, що Україна таки змосковщить ся], але в Галичині такої рациї не було й нема. Тимчасом галицкі фонетисти рішились „подржати возлюбленной закордонной Україні і приняли правопись Пант. Куліша, забуваючи, що не годить ся реформувати письма народа, котрий „такое удобное письмо съ научно установленнымъ правописаніемъ уживае въ церкви своей и школѣ отъ *десяти столѣтій*“. Забули також наші фонетисти, що наша етимольоґічна правопись завдяки нашому Йосифови Левицкому і Кнегининови Мих. Максимовичеви стала заразом також „вполнѣ фонетичною“.

Та нехай би фонетисти писали собі для своєї приємности, а то они дібрали ся до публичної школи, а в консеквенції і до церкви. [Тут Дїдицкий розказує, як в 1887 р. товчок в тім ділї вийшов від черновецкого унів. професора Рускина Стоцкого і Німця Гартнера; як против того заявили ся учителї Білінкевич, Главовицкий, Кирилович і проф. Калужняцкий [всї чотири москвофіли]; як потому (1891 р.) товариство ім. Шевченка предложило міністерству заведенє фонетики, а оно припоручило розсїдати справу раді шкільній, як шкільна рада розіслала квестионар, відтак скликала анкету руских учителїв до Львова, і як анкета 63 голосами против 21 ухвалила правопись фонетичну і тим зруйнувала „здание, которое вся многомілїонная Русь цїлих десять столїтий будувала“... Москвофільскі общества і приходске духовеньство [роз. москвофіли] вингулись до взятого протесту, але зараз наспіло з Відня розпорядженє заводяче фонетику в школах і повідомлено урядово видїл „*Русской Рады*“, щоби закинув протести, бо они зайвині. І нам „отвічним смиренно-послушникам і мегаїстам“ не осталось нічого иньшого, як *льояльно* дожидати „лучшого колись для Руси времени“. А у Відни діяло ся в 1902 р. [після опису Дїдицкого] так: Міністерством просьвіти правив тогдї бар. Ґавч, а референт в справі зміни правописи придїлено секційному шефови бар. Ферд. Ербови, котрий в 1850 р. з Дїдицкам здавав іспит зі славістики у Мікльосича. Ерб списав тридцять аркушів против фонетики, дав прочитати сов. Вас. Ковальскому, а сей осудив, що референт Ерба був написаний „с свойственною лиш Нїмцеви основательностью“, але. міністерство осудило инакше як Ковальский

Через введенє фонетичної правописи в школу, грозило „вторженє“ єї також в область церкви. А як поводились владики, особливо первосьвятитель митрополит Сильвестер? Нїчого не робили! По введеню фонетики удала ся депутация [москвофілів], під проводом сенїора Ставропігії Шараневича з домаганем, щоби митрополит боронив бодай науки релїґії від фонетики. Сильвестер [каже Дїдицкий] „торжественно і клятвенно завірял депутатов о такой защитї із своєй сторони „доки житя стане“; менї же, участникуй той депутациї, он на отходном крїпко пожимая руку, еще досказал по дружески: „Старий! тримай ся! все буде добре!“ А тимчасом той кир Сильвестер в чотири роки опісля, вже кардинал, припоручив о. Ал. Тороньскому уложити катехизми фонетикою. Він апробував їх 1896 і 1897 рр. а по его смерти заапробували всї три рускі ординаріяти 1899 р. Такі то у нас сьвятителї церкви! В катехизмах, правда, надруковано кирилицею молитви, а побіч них дано перекладі фонетикою — і то новою! нехай би бодай була стара фонетика! То і причина, чому „Матица“ 1900 р. виступила протекторат митрополита над нею.

Дальше Б. А. Дїдицкий плаче, що зі шкіл усунено „старорусскую“ Хрестоматію Якова Головацкого з 1854 р., усунено релїґійні учебники Гушалевича, Попеля і Цибика з 1850-их і 60-их рр. Нині, каже, тих авторів називають „московскими старовїрами, іорийерами, кацапами“; усунено термінольо-

гічний нїмецко-русскій Словар (для урядів і судів) з 1851 р. Все те заступлено інакшою мовою і правописю. „Доборолась Україна до самого краю!“ восклицає Богдан Андрієвич.

Все те „неспасенно великая кризда, просто вопіющая злочинность“, якої можна було безкарно допуститись на народї позбавленім за митр. Сильвестра тої єдиної охорони, яка була у Якимовича і Литвиновича; супротив авторітету і твердо-русского патріотизму тих двох владик нїхто не поважавсь би був заводити в школи фонетику. Н. пр. нїхто не сьмів би офіциально чи хочбя приватно приказати Полякам писати buk замість Bóg або Нїмцям feter, felker, miter, замість Väter, Völker, Mütter і пр. То хаба лиш жалким-прежалким Русинам-уніятам може було приказати писати „бїг“ замість „Богъ“ і „Вогъ“ тай замість „бѣгъ“ (der Lauf і er lief). Ужас! — кличе Богдан Андреевич і обіцяє для митр. Андрея написати окрему розвідку на основі чотиролїтних студий у проф. Мікльосича, бо (знов: ужас!) за Катихизмами пішла неспиняна (митрополитом Шептицким) фонетична діяльність духовної Василіянської друкарні в Жовквї. Ще й рознесла ся була вість, що деякі наші ерархи загадують спірне наше правописне питанє піддати під рішенє Ягайлоньскій академії наук, та на щасте ся вість не справджує ся.

Наконець Дїдицкий заповідає, що москвофіли не залишать піднесть льояльну просьбу до правительства о відновленє правописного процесу з 1902 р. і крїпко вірять, що „русская добрая правда“ побідить. Їх одушевляє і крїпить тепер дух Михаїла Качковского (введене в житє его фондації, до котрої заряду належить і митр. Шептицкий), отже Дїдицкий, кінчачи свій лист, молить і просить умильно: „На продолженє добрих подвигов во благо нашой Руси благослови нас, Владико!“

(*Конець буде.*)

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. В Кіяю приготовляють для Росиї 10 торпедовців. Окрім того Росия замовила в многих заграничних фабриках, між иншими також в австрийских 400 міліонів набоїв.

Магдебург. Росийске правительство замовило тут в трех фабриках консерв за 1½ міліона рублїв з доставою до 1 вересня.

Порт Сайд. Надійшла тут вість, що четверта росийска ескадра під командою віцеадмірала Весаляґо, зложена з пяти военних кораблїв, переплине через канал в липни або в серпни.

Петербург. Ґенерал Лїневич телеґрафує дня 14 с. м. Дня 10 с. м. наша кінnота побачила в долині ріки Гун Японцїв, котрі обсадили становища на полудне від горба Гаошан. Наша кінnота окружила Японцїв з двох сторін і они мусїли уступити.

Льондон. Про місце побуту фльоти Тоґа абсолютно нїчо не знають. Перед трема тиждньми бачили кілька японьских кружляків коло Сінґапура, але від сего часу не бачили анї одного. Ci кораблї, котрі тут і там показували ся, не були военними кораблями, але малими пароходами, висланими на звіди. При стрічи з иншими кораблями они не дають сиґналів, а в ночи пливуть з погашеними сьвітлами. Про кораблї Тоґа не знають нїчого навіть властителї хиньских суден, хоч їм обіцяно високі премії. Здогадують ся, що Того скрав ся на шляху Формози.

Петербург. Фльота Рожественьского, котра через Сундайский архіпелаґ плила в трех відділах, знов получила ся. В маринарских кругах уважають за знак слабости Японцїв се, що они доси не заатакували Росиян. Дня 8 цьвітня мало навіть 8 японьских кружляків перепласти попри росийску фльоту, не атакуючи єї. Рішаючої битви надіють ся тут при кінци сего тиждня на японьских водах. В сім часї над'їде ескадра Небоґатова. Як би Рожественьского побито, то Небоґатов получить ся з недобитками і еще раз заатакує Японцїв. На случай побіди Росиян Небоґатов має пустити ся за побитими Японцями.

Льондон. Фльота Рожественьского, котра тепер вже на филипиньских водах, пливе з малою скоростию. В Сайґоні Орел взяв маляйского пільота. Один росийский кружляк придержав на филипиньских водах пароход Мельбурн і доси не увільнив его. До дневників доносять, що Рожественьский не буде міг переплисти дорогы Формози непомічений Японцями, бо они мають там добре зорґанізовану сторожу, а навіть цїла фльота має бути там укрита. На Рибацких островах Японцї поробили стациї мін і торпедів. Навіть говорять, що закидають міни.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Варшава. Военний суд засудив три особи за участь в сїчневих розрухах на кару смерти.

Лудзь. В суботу два молоді люди дали до полицая чотири револьверові стріли і смертельно ранили его. Одного напастника ранено, другий утїк.

Петербург. Перед шкільним будинком в Калїшу вибухла бомба і зробила велику материяльну шкоду.

Челябиньск. Воякя місцевого ґарнізону знищили і зрабували 16 домів. Розкинено відозви против Жидів, котрі ховають ся по християньских домах або утїкають з міста. Візвано військо з Катеринобурґа.

Відень. Дневники доносять, що міністер

Заряд дібр бар. Ю. Василька в Бергометі над С. (Буковина) приймe від 1/5 с. р. лїсового помічника, найкраще укінченого ученика болехівської школи або й аспіранта до тої школи. Платня місячна 60—80 К. Подання враз з відписами сьвідоцтв вносити до заряду дібр. Помічник занятий буде при урядженю лїсів до осени. 302 3—3

Липовий Мід
5 кґр. 7 К 20 с.
Питний мід „Здоровле"
5 кгр. 6 К
Овочеве Вино „Елевтерия"
(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивае)
для селян і громадских склепів
50 літрів 30 К (на 3 рати)
всьо оплатно і з опакованєм висилає
Пчільнича спілка учительска
330 в Вережанах. 1—15

Тапети і декорациї
на кожду цїну
взірці висилає оплатно
В. Адамский
Львів, ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічни 2, ріг Таньской. 279 2—12

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ 929 39—60
Дістати можна всюди.

Оголошене.

Замкненє рахунків Спілки ощадности і позичок в Перегиньску за рік 1904. Члени прибуло 112, убуло 14, стан з кінцем року 756. Уділи: К 8490. Стан чинний: К 50372·69. Стан довжний: 49563·66. Фонд резервовий: К 2253·67. Чистий зиск: К 809·03. Оборот касовий: К 88729·49.

Лев Коцан настоятель заряду — *Юрій Максимець* півець і церковний касир. 331

Якова Більбля Син
КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН
Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх
поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички ґумові плащі чоркі і кольорові. Полекші в сплатах. Поручена в провінції полагоджує ся відворотною почтою. 101

Овочеві деревця
благородні, добірні із шкілки дібр Диків під Тарнобжеґом.
Щепи до закладаня садів, а то: яблонї, груші, сливки, черешнї, деренї, італїяньекі оріхи, приміневі до нашого клїмату, що виказали вже найлїпші успіхи і витревалість на всякі зміни воздуха.

Цїна штуки від	2—4 лїт меньші	. . .	К 0·50
„ „ „	2—4 лїт більші з короною	. .	К 0·80
„ „ „	4—6 лїт сильні з короною	. .	К 1.—
„ „ „	старші, родячі овоч з сильною кор.		К 2·—

Гарні дички від 10—20 сот.
При більших замовленях значний опуст. Цїнники на домаганє висилає ся оплатно. Замовленя приймає і відворотно полагоджує **МИХАЙЛО КУБІЦА Тарнобжеґ.** 193 3—3.

Купуйте лиш в краєвій фірмі
Ю. КАПРАЛІКА
у Львові, побіч Народного Дому
скрипки, баси, флєти, кларнети і всякого рода інструменти дуті по дешевшій цїні як заграничка конкуренция. — Яко спеціяльність поручаю цитри, мандолїни і ґрамофони найновійшої конструкциї вже від 40 корон. — Мандолїни саскі і вожоскі виключно лише я найдешевше продаю.
Цінники даром. 287 4—6

Чому наші панї люблять
огіркове молоко Баляси? Бо воно вже за двома-трема разами нищить прищі, веснівки, оступи і т. п., а шкірі надає біліcть, сьвіжість і нїжність молодости. Треба уважати, щоби на кождій фляшці находило ся назвиско „Баляса". Фляшка по 2 К; до того правдиво анґлїйске огіркове мило 1 К, огірковий пудер 1·20 К і огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці. Головний склад: Жигм. Рукер у Львові; Ф. Браєр в Перемишли на брамі 4; Райм і Сп. в Кракові. 100а 2—?

Ткацкі вироби
з найліпшого прядиза, як найстараннїйше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дима, до чашки, ручника, хустинки до носа, сторки, скатерті, бархану, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блюзки і т. п. поручає по умірковаих цінах
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Мєнсовича
в Корчинї, коло Коросна.
Хто важадає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.
10 а за готівку 15% дешевше як де инде

Чудесна Вода
Ґаллера
Руска торговля всіх приборів церковних
Федора Оліярника
у Львові при ул. Театиньскій ч. 3
поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащениці, лїхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (паука) чаші, монстранциї, патериці, крести процесійні, лямпи перед найсвятїйші тайни, всеночники, лїхтарні до процесиї і хорах, дзівки, корона, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесийні, статуи святих, цамборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вкінци Евангелія нові і до оправи, служебники і крести нагробні. 285 7—15
10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

Перша краєва різьбарско-золотнича рукодільня для украшеня церквей
ТЕОДОЗИЯ КОМІСАРУКА
в Станиславові, ул. Липова ч. 12, давнїйше ул. Собіского ч. 5.
Виконує іконостаси, вівтарі, киворії, проповідниці, престоли, процесіональні образи і прочі церковні знаряди в бажанім стилю. Відновляє також старі і ушкоджені різьби та малюваня із захованєм найточнїйших знамен і черт історично-архіольоґічних. Цїни як найприступнїйші. Поручає також великий вибір киворіїв в виді церкви, прехорошо виконані найновійшої форми в цїні від 120 зр. в гору. 211 10—10

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства
що в своїй
АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНІ
виконую
хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
452 5—10 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Ч. В. К. 30939/905.

Оголошенє конкурсу.

З початком шкільного року 1905/6 буде наданих девять галицких фондацийних місць в ц. і к. військових виховуючих і наукових заведенях. — Услівя принятя оповіщує ся рівночасно в Gazet-і Lwowsk-ій а також через висші і низші наукові заведеня. — Речинець до вношеня подань до краєвого видїлу кінчить ся з днем 15 мая 1905.

У Львові дня 31 марця 1905.
Петрускій в. р.
313 2—3

Що?!... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від цґар.
Ц. к. трафіка спеціальностий **В. БІЛІНЬСКОГО** Львів.
305 2—26

Новість! ПОЗІР! Новість!
Вже вийшли сокільскі тутки і паперці.

За тисяч	туток з монограмом „Сокола"	в пуделку	2·50 К.
„ „ „	„ „ „	в рульоні	2·20 К.
„ „ „	гладких в пуделку з ватою		2·40 К.
„ „ „	в рульонах „		2·— К.
„ пуделко	паперців з монограмом	100/100	6·— К.
„ „	без монограму	100/50	1·20 К.
„ „	„ „	100/100	2·40 К.

Русини! Жадайте всюди по трафіках Сокільских туток.
„Сокільский Базар" у Львові, ул. Руска ч. 1. 207

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів
Петра Дуткевича
золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотреніи складї дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, лїхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітлоощадне, киворії, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішнього Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений бриллянтами і смарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 25—45

ХОРИМ і РЕКОНВАЛЄСЦЕНТАМ.
На **недокровність, ослабленє жолудка** помагає **правильному травленю**
CURZOLA (Bluiwein)
моє червоне вино бутелька **75** *кр.* 304 4—5
Набути можна в торговли вин і делїкатесів
М. БАЛЯСА, ул. Казимирівска 41, у Львові.

Дріжджі на сьвята! 303
На основі урядового рішеня з лябораторії міст Львова і Кракова до ч. 249/5 і ч. 1535/5 **ДРІЖДЖЕ з краєвої фабрики Лібермапів в Станиславові** є значно сильнїйше в діланю з причини більшої ферментацийної сили, як дріжджі з віденьских фабрик Мавтнера, Шарінґера і т. п. Набути можна по умірковапих цінах, en gros і detail що день сьвіжі у **М. Н. БРУКМАЄРА у Львові, ул. Різницка 15.**

Рух зелїзничих поїздів
важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.
Приходять до Львова:
З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.
Відходять зі Львова:
До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ в Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, в двірця головного, 10·52 в Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Заґіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черешньами товстими; поїзди нічні є зазначені звіздною. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Казимир Левицкий
ц. к. надвірний доставник,
пл. Марийска ч. 10. (давнїйше ул. Трибунальска)
поручає:

294 4—8

Порцелянові сервіси, переважно декоровані у власній робітни по зр. 4·45, 6·50, 7·50, 8·90, 9·50 і висше на 6 і на 12 осіб. Скляні сервіси знаменитої якости по зр. 1·90, 2·25 і висше на 6 осіб. Сервіси до кави і чаю по зр. 1·60, 2·60 і висше на 6 і 12 осіб. Гарнітури до умивальні оригінальні анґлїйскі, французскі і ческі до дуже низьких цінах у великім виборі. Столики до умивальні мосяжні з мармуровими плитами. Таци деревляні, виклеві, бляшані і з хіньского срібла. Виклева посуда до варена під ґарантією тривка, добра а дешева. Российскі самовари мосяжні, виклеві і томбакові в рїжних формах і величинах.

Великий вибір вазонів і скляних жардиньєрок на цьвіти, артистичних виробів на цьвіти з оригінальної французскої теракоти, майолїкових виробів в власної фабрики. — Цїнники і взірці на домаганє висилаю

СЛАВНОЇ МАРКИ
„Стирія" „Пух"
як також инші ровери і всякі колові припади по найприступнїйших цінах
поручає
ЯКОВ КАГАНЕ
доставник для ц. к. державних урядників
Львів, ул. Сикстуска 12,
Власний репарацийний варстат.
Замовлення з провінциї відворотно. 324 2—10

До ласкавого увзглядненя!
Довголїтною спеціяльностию мого заведена є
Пральня і апретура фіранок.
Віддані до мого заведена фіранки відчищую найдокладнїйше, без найменшого ушкодженя, так що ті фіранки завдяки моїй старанній апретурі дістають **вигляду зовсїм нових.**
Жигмонт Флюс, Берно
ц. к. надвірна штучна фарбарня і хем. пральня.
Моя філія у Львові находить ся лиш **при ул. Сикстускій ч. 26.**
Моя філія в Кракові находить ся лиш **при ул. сьв. Хреста ч. 7.**
Просимо звертати докладно увагу на адресу і число дому. 226 6—6

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 77. Львів второк 5 (18 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 34 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації непечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Конституційний проект російских демократів.

Читачам нашим звісний проект российской конституциї, начеркнений бароном Корфом в „С. Петербургски'их Вѣдомостях", а впроваджуючий „державну думу" в роли дорадчого орґану самодержавного царя. „Державна дума" барона Корфа лишена основних прикмет та прав правдивого парляментарно-репрезентацийного тїла і в сути річи не обмежала би в нїчім самодержавної волї імператора та не зміняла би Росиї в конституцийну монархію. Вся еї задача полягала би в обмеженій та лишевій екзекутиви контроли чиновницкої управи і в зближеню народу до царя" без чиновницкого посередництва. Впрочім, коли ще взяти під увагу, що ся дума була би лише репрезентациею більшостий земств та городских дум — то конституция, пропонована для Росиї бароном Корфом, виходить уже в проектї крайно „кутая", а в практицї мабуть при першій нагодї, коли би лише трохи стала невигідною для бюрократиї, зведено би еї реальне значіне до нулї. Проект бар. Корфа, як се й ми мали нагоду замітити, обговорюючи его в своїм часї, був мабуть відгомоном тих плянів реформацийних, що під напором твердої конечности блукають тепер по центральних канцеляриях та палатах Петербурга і здає ся, що „собор", якого скликане есть тепер предметом студий і мірковань міністерства внутр. дїл, мав би ся уформувати менше-більше на взірець згаданого проєкту.

Та, як се можна було з гори надїяти ся, того роду „репрезентация народу", як вона виходить в проектї барона Корфа, а тим більше, як вона вийшла би в правительственній перерібцї, не могла вдоволити российских лїбералів, не згадуючи уже про крайні социяльно-революцийні партиї, та про партиї національні І от саме поред нами лежить надісланий нам авторами проект российской конституциї, виготовлений тою переважною частию российской лїберальної інтелїґенциї, котрої трибуною заграничною есть парижске „Освобожденіе", а котра послїдним часом, лишаючи за собою більш опортунїстичні та над міру умірковані лїберальні елементи, з'орґанїзовала ся в партию, що приняла назву демократичної або „Союза Освобожденія".

Конституцийний проєкт российских демократів, виданий редакциєю „Освобожденія" спорою брошурою під заголовком: „Основной государственный законъ Россійской Имперіи" та заосмотрений так передним словом редактора „Освобожденія" проф. Струвого, як і замітками его авторів — „визначних теоретиків та практиків", як сказано про них в тім переднім слові — замітний для нас безперечно далеко більше від всяких инших того роду появ, а іменно тим, що походить він саме із тих кругів та есть висловом поглядів як раз тої частини российской суспільности, котра на случай переміни у Росиї в напрямі конституцийнім, була би як-раз в першім рядї покликаною до співучасти в правлїню, а бодай до впливання на его напрям, а тим самим котра найблизша з усїх российских опозицийних партий до реалїзациї своєї програми. Коли-ж се послїдне не могло би без наслїдків для Украіни, тож і ясне, що думки российских лїбералів демократів про уладнане внутрішних відносин Росиї на будуче не можуть нам бути рівнодушні.

Коли конституцийний проєкт российских демократів роздивляти лише зі становища загальної политичної волї в Росиї, то треба признати, що він стоїть на висотї новочасних поглядів про парляментарно-конституцийний режім, як і відповідає справдїшним вимогам широко пониманого демократизму. Безуслівна участь парляменту в законодавстві, неприкальність послів, одвічальність міністрів, неважність монарших актів без міністерияльної контрасиґнатури, застережене основних горожаньских прав, личної свободи, ненарушимости домашного спокою і тайни листової, свободи переселеня та економічного житя, повної свободи слова, печати, зборів і товариств, сумлїня, особиста одвічальність урядників перед судом за нарушене закону, точні постанови що-до часу розписаня виборів і скликуваня парляменту, установленє трибуналу политичного права (Верховный Судъ) для береженя конституциї і провірюваня виборів, точні і строгі норми що до переводженя виборів — вкінци, як фундамент будови: загальне, рівне, безпосереднє і тайне виборче право — все те разом творить образ наскрізь демократичної империи, в якій дїйсна воля народа есть реґулятором суспільно-державного житя.

В цїлій тій будові безперечно найважнїйше: фундамент — спосіб зложеня законодатних тїл. Кажемо: законодатних тїл, а не законод. тїла, бо проект бажає мати їх, за взірцем усїх більших і вище розвинених парляментарно-конституцийних орґанїзмів державних — два: палату земств („Земская палата") і палату репрезентантів народу („Палата народных представителей"). Перша, як се ясно вже з назви, есть репрезентациею земств та городских дум більших мїст (поверх 125.000 населеня), друга безпосередною репрезентациєю народу. Першу складають посли — проект зове їх: „государственныи гласнїи", анальоґічно до „гласних" (радних) земств і гор дум — вибрані кождочасними ґуберніяльними земствами (по одному „гласному" на 500.000 населеня) та городскими думами (по одному „гласному" на 200.000 нас.), другу посли („народні репрезентанти") вибрані на три лїта прямо народом через загальне, рівне, безпосереднє і тайне голосоване (один посол на 200.000 населеня) Сим робом палата земств мала би 269, палата послів 622 членів. Палата земств мала би репрезентувати елемент децентралїзациї, палата послів бути централїзацийним лучником. Вкінци належить згадати, що так пасивне як і активне виборче право служить кождому повнолїтному мужчинї-горожанинови та що також виборы до земств і городских дум оперті на основі загального, рівного, тайного і безпосереднього виборчого права, що дає запоруку, що палата висша не стане прибіжищем реакцийної заскорузлости й нерухавости.

Як з наведеного можна осудити то зі становища загально-политичного проєкт российских демократів — як се ми зазначили вже — представляє ся сьвітло, вдоволяючи усїм вимогам справдїшної парляментарної управи та постулятам широкого политичного демократизму. Все-ж таки має він одну і то важну прогалину, котра мусить дуже обнижати вартість его для невеликоруских народностий Росиї а котра рівночасно есть знаменитим мірилом відношеня российских демократів до сих народностий. Отсею прогалиною есть централїзацийний дух сеї конституциї та недостача яких небудь ґарантий для національних прав невеликоруских національностий Росиї, котрі будь-що-будь творять більшість населеня держави. Австрийска конституция, хоч як їй далеко до справдїшного парляментаризму та демократизму і хоч як далеко стоїть вона поза проєктом российских демократів, все-ж таки має свій артикул XIX-ий, застерігаючий в формі основної конституційної постанови права національностий, — хоч що правда нема в австриї конституційної постанови, котру би більше нарушувано, як саме отту, в чім і лежить жерело австрийского безладя. Нїчого подібного в проектї российских демократів не находимо Невеликорускі національности з своїми відрубними мовами, культурними інтересами і т. д. не істнують для сего проекту; він знає лише „горожан российской имперіи", підтягнених під один дах централїстичної конституциї. Для одної Финляндиї, котрій правно-политичної відрубности не можна було вже знехтувати, признає проект демократів специяльне право, а іменно право самостійного упорядковуваня своїх внутрішних відносин на основі финляндской конституциї. Для прочих невеликоруских земель і народів не заґарантовує сей проект навіть звичайних прав язикових, що в мішаній що до національностий держазі треба вважати великою хибою так з огляду на добро і розвиток недержавних народностий як із огляду на спокій і лад в державі на будуче.

Отся половина проекту видала ся надто вже вражючою та неполїтичною і самому редактору „Освобожденія" п. Струвому, котрій в переднім слові доданім від себе, вважав таки відповідним звернути на неї увагу. Та помиляв би ся той, хто думав би, що п Струве стає на основно відмінним становищи від авторів проекту на точцї національних справ і що він уважає за національними правами усїх народів многоязичної Росиї. Між п. Струве а авторами проекту та лише ріжниця, що вони лише Финляндців, а він ще і Поляків вважає нацією, над якою годї у конституциї перейти мовчки до порядку, і жадає для них такого самого становища, яке займає Финляндия. П. Струве покликує ся притім на се, що всякий нарід, маючий свою індівідуальну фізіоґномію („народну личність"), повинен мати можність і забезпеку свобідного національного розвитку. Мимо того п Струве добачує отсю национальну индивідуальність лише у Поляків, а не добачує еї у инших народів Росиї, про котрих істноване навіть не вважає відповідним згадати. Все те — проект враз з заміткою п Струве, доказує, що і российскі демократи на точцї відношеня Росиї до невеликоруских народів рідні дїти самодержавного централїзму; то може бути вістуном тих борб, які будуть мусїли звести невеликорускі народи з великорускими демократими націоналістами в будучій конституцийній Росиї.

Та хоч як, задля неузглядненя ріжнонаціонального характеру Росиї, проект демократів мусить чимало втратити на симпатиях невеликоруских народів, все таки однак навіть в тім централїстичнім видї, як его опубліковано, він має для всїх народів Росиї, через свій широкий лїберализм і демократизм, велику вартість та зреалїзований, мусїв би в значній мірі причинити ся до двигненя і розвитку невеликоруских народів. В виду лїберальних постанов проекту стали би дальше немислимі подібні варварскі заборони, як антіукраїньскій указ з 76 ого року, і розвиток украіньскої преси, лїтератури, товариств і т. п був би забезпеченим. Знов-же насрізь демократична виборча система дала би, бодай деяким сильнїйшим народностям Росиї, певну политичну силу. При загальнім і рівнім праві голосования і земства на Украіні мусїли би стати украіньскими, і вибори до законодатних тїл дали би з Украіни украіньску репрезентацию, яка відповідно числу населеня Украіни повинна бути по великорускій найчисленнїйшою в обох палатах. А се вже буде залежати від самих Украіниців, чи вони знайдуть в собі досить сьвідомости і политичного розуму, аби і тодї ще не перебігли їх чужі демократичні елементи таки на самій Украіні. Квестия заключає ся именно в тім, чи знайшла би ся тодї на Украіні сильна та политично здекларована партия укр. демократів, котра зачеркаючи програму широких, а при тім можливих на разї до переведеня реформ социяльних (викуп більшої посїлости, реформи фабричні, реформа податкова і т. д.), рівночасно сильно акцентувала би і национально политичну сторону програми. Поки-що такої партиї там нема, та елементи для неї найдуть ся і зроджене еї се квестия недовгого часу та конечности.

Годі нам закінчити однак, не згадавши ще про одну постанову проекту рос. демократів, котра хоч дотикає справ льокальної самоуправи, може мати чимале значіне для національних інтересів. В роздїлї VII-ім проекту, трактуючім именно про льокальну самоуправу (волости, земства, видїлені городи), артикул 70-ий вводить постанову, котра позволяє ґуберніяльним земствам „вступать въ соглашенія между собой для совмѣстнаго веденія дѣлъ, общихъ нѣсколькимъ губерніямъ" входити в порозуміне для спільного ведения спільних собі справ,) при чім входячим в порозуміне земствам лишає ся до розпорядимости устрій спільних орґанів для ведения сих спільних справ, та час, на який розтягає ся се порозуміне. В повстаню до сеї постанови автори проекту конституції, що порозуміне може розтягати ся на всї земскі справи та що прим ґубернії польскі могли би тим робом злучити ся в одну „областну земску орґанїзацию". Хоч автори проекту знов забули на Украіниців та певна річ, що і украіньскі ґубернії могли би злучити ся і собі для спільних справ шкільних, економічних і т. п. також в одну „областну земску орґанїзацию" зі спільним областним земством, яке при своїй величині стало би певно чималим политичним чинником та фактичним укр. соймом, якого легіслятивні атрибуції були би знов лише квестиею часу і інтензивности укр. политичних змагань. А що той сам процес доконав би ся і в инших территориях Росиї, не виключаючи і великорускої Сибіру, то в результаті устрій, який бажають надати Росиї великорускі демократи, був би перехідною радою до федеративного державного устрою Чи ж не розумнїйше було би ввиду того відразу поставити федеративну програму, замість дальше експериментувати з одїдиченим по самодержавю централїзмом?

Справа будови дому „Днїстра"

дає нагоду польским дневникам вже другий раз до нападів не тілько на „Днїстер", але взагалї на Русинів, — при чім преса польска трубить богато о уступчивости ради мійской і взагалї о великодушности Поляків супротив Русинів, а натомість Русинам закидає византийску хитрість і непошановане ухвал ради мійской, — неправдиво представляє, що „Днїстер" поклав фундаменти будинку на мійскім ґрунтї; і взагалї тенденційно баламутить опінію публики і радних мійских.

Ми заслугули автентичні інформації в „Днїстрі" і щоби показати неправду і тенденційність польской преси і неприхильне становиско ради мійской, сягнемо до самого початку істориї.

І. В р. 1903 закупив „Днїстер" наріжну реальність при ул. Рускій і Підвалє (в цїли розібрани і поставленя нового дому) і з тої реальности відступив місту 17 кв. сяжнів на розширене улицї Рускої, а місто в заміну дало такий сам скравок землї від сторони Підвалє. Межи тим домом і улицею Підвалє есть порожний плац мійский, (на котрім був травник і будка на продаж овочів) і уряд мійский давнїйше сам мав проект, щоби при реґуляциї улицї Рускої і Підвалє висунути

ПЕРШОРЯДНЕ кравецке заведенє на замовленя.
ФІЛІЯ СОЮЗА КРАВЦІВ З КРАКОВА у Львові, пл. Галицка ч. 7 (де Центральна каварня)
поручає Вповажнений Публицї на весняний і лїтний сезон богато заосмотрений магазин в краєві і заграничні матерії. Замовленя виконує ся першорядними і фаховими силами як найкоротшім часі.
Випробований крій по анґлїйским взірцям, цїни дуже приступні і постійні. На домаганє висилають прикроювачі на провінцию.
311 3—4

лінію домів на той плян аж до самої улиці Підвале; дотичний плян реґуляційний уряду мійского можна дотепер видіти в актах Маґістрату. На тій підставі хотів „Дністер“ в р. 1903 купити від міста той плян або бодай 54 сяжнів сего плану в границях реґуляційного проекту мійского. Помимо того, що давнійше сам уряд мійский проектував висунене лінії фронтової домів на тім плану до улиці Підвале, рада мійска не хотіла „Дністрови“ дотичного ґрунту продати і вже тогди неприхильні дневники польскі тенденційними артикулами і напастями впливали на відмовне рішеня ради. Просьбу „Дністра“ внесену в липни 1903 р., відкинено по 8 місяцях (на весну 1904) — уживаючи арґументу, щоби не засланяти виду Волоскої Церкви і щоби приневолити „Дністер“ до закупна сусідних реальностий при ул. Рускій, що прискорить уреґульоване Рускої улиці.

II. Дністер закупив дійсно сусідні реальности і розпочав в осени 1904 будову фундаментів від ул. Підвале зовсім після визначеної границі. По при фундаменті в земли міській зачав будівничий класти канал осушаючий (т. зв. мур охоронний), бо в вище положених валів підпливала вода — аби в сей спосіб охоронити будову від вохкости, як се впрочім практикує ся при инших будовах за оплатою чиншу на річ міста; мур сей і канал мав позістати під поверхнею земли (під хідником) і через то ані лінія фронтова ані будинок нічого не зміняв ся. Маґістрат, котрий рівночасно хотів від „Дністра“ відступленя части ґрунту на розширене улиці Рускої але за ціну дуже низьку не позволив на заложене сего каналу, і виточив будівничому і „Дністрови“ провізорію, — хоть „Дністер“ не забирав місту посідання і хотів за позволене на канал заплатити чинш. Канал той був замірений з *взглядів санітарних*, на котрих місту повинно також залежати, і инші міста столичні законно вимагають поставленя такого каналу. Наслідком неприхильного становиска маґістрату, „Дністер вніс осьвідчене, що не буде будовати сего каналу і казав мур каналу розбирати, — супротив чого справа провізоріяльна стала ся безпредметовою.

III. З докупленої в лютім сего року фронтової реальности при ул. Рускій запотребував Маґістрат 35 сяжнів на розширене сеї улиці, та щоби не платити за се Дністрови ґотівкою, бо на такій видаток місто не має фондів, прийшов на раду міста з предложеном, щоби Дністрови в заміну відступити 35 сяжнів ґрунту мійского від ул. Підвале. Сей внесок Маґістрату був на засіданю ради в четвер і хотяй справа ясна, *інтерес міста очевидний* — дневники польскі накинули ся на Русинів і Дністер — і Рада не повала жадної ухвали, відложивши справу до слідуючого засіданя. Ухвала Ради ані приспорить Дністрови користи ані перешкодить будовати. Коли Рада не згодить ся на заміну буде Дністер будувати дальше свій дім на теперішних фундаментах, а від міста дістане ґроші за ґрунт відступлений на розширене улиці Рускої — коли ж Рада згодить ся на заміну, то Дністер не дістане заплати за ту часть, котру відступав на улицю Руску, а зато посуне свій дім наперед до ул. Підвале, при чім понесе кошта вложені до тепер на розпочаті фундамента.

Жадати від Дністра доплати або кричати, що Дністер робить при тім інтерес коштом міста, і писати о великодушности польскої управи міста, се злоба неприхильних дневників і незгідне з правдою.

Вже по написаню сего пояснена справи Słowo polskie виписало знов аґітаційну статю, щоби вплинути на радних міста на некорість слушних домагань „Дністра“. Але мимо того слушна справа з одної сторони, а інтерес міста з другої, взяли на вчерашнім засіданю ради міяскої верх, так що остаточно ухвалено пристати на заміну ґрунтів: те, що „Дністер“ віддасть місту від улиці Рускої, дістане від міста від сторони Підвалля. Таким способом скінчив ся вже раз спір, котрий в дорозі процесу не міг був скінчити ся инакше, але міг протягнути ся.

Старинні памятки в Уневі.

З нагоди свіжого відреставрованя старинного василіянського монастиря в Уневі перемишлянського повіта, літної резиденції львівских митрополитів, подає д-р Чоловский в „Sprawozdaniu Koła konserwatorów i korespondentów Galicyi wschodniej“ інтересні подробиці про сей старинний храм. Унівска церква — пише він — є дуже характеристична яко рідкий останок інкастельованої святині, переміненої в оборонний форт. Походить найімовірнійше з другої половини 16-го столітя. Свідчить про се пізноготицке склепіне та инші архітектонічні подробиці на мотивах ґотику помішаного з пізнійшими ренесансами. При вершку мурів, зараз під самим окапом даху йдуть довкола камінні прочілки в менших відступах, а межи ними отвори до стріляня, круглі, призначені очивидно на малі гарматки, гаківниці або ручне оруже. Нані ті фортифікаційні і оборонні мотиви виглядають як гарний і незвичайно оригінальний ґанмс. Такий оборонний і фортифікаційний характер церкви заховав ся в немногих лише місцях східної Галичини. В середині будинку находить ся дуже добре збережений гробовець Александра Лагодівского гербу Корчак, померщого в 1574 р., поборця львівскої землі і провізора або опікуна унівского монастиря. В другій, рівнобіжній стіні находить ся мармурова плита, що заникає гріб митрополита і кардинала Михайла Левицкого, померщого в 1858 р. Зараз коло тої плити відкопано під камінним помостом церкви вузку в довгу криптy, в котрій находили ся дві домовини уложені одна за другою. З останків видко, що ті домовини були дубові, вилїплені грубою верствою смоли і родом юти, на котрій умішено оксамітне обите фіолетової краски прикріплене бронзовими гвоздиками. Завдяки тій обережности заховали ся в тих домовинах мимо вогкости отсї предмети: 1) архимандритска митра з грубого аксамиту, вишивана грубо золотом: 2) мантия [лише останки]; 3) орнат; 4) ріг чоток, професіональний знак василіяньского чина; 5) останки літурґічних рад, удержані о стілько були з шовку [цікаве, що з напівшовкових материй — лишили ся лише шовкові пасма, все проче зовсім зігнало; 6) шовковий жупан, довгий по колїна, з жовтої матерії в цьвіти, знаменито удержаний, з незвичайно довгими рукавами; 7) другий жупан з такої самої матерії, лише значно коротший; 8) боярска шапка або лише підшивка від шапки, шовкова, висока, формою подібна до баранкових шапок, які носить руске населене в деяких околицях; 9) шовковий пояс, довгий на два метри, а широкий майже на локоть, закінчений двома китицями; 10) кілька дрібних предметів, як ремінь до шаблї і т. п. [Самої шаблї не найдено, з чого показує ся, що сей гріб вже колись „ревідували“. — Всї ті предмети перевезено до Львова, де находять ся в посіданю митрополита Шептацкого. Їх археольоґічна вартість велика, бо з так давних часів удержало ся до нині оригінальних строїв дуже мало, а найдені в Уневі будуть мабуть чи не унікатами, дуже цінними для археольоґів і дослідників культури. Походять вони без сумніву з кінця 16-ого або з перших літ 17-ого столітя, а до кого могли належати, не знати. Можна лише здогадувати ся, що відкрито гріб архимандрита Йони Балабана, а може і его приятеля, унівского провізора Юрия Уланецкого.

Війна против рускої еміґрациї до Прус.

„Chłopskie ofiary hajdamackiej polityki“, „Opiekunowie narodu“, „Ruski handel ludźmi“ і т. д. і т. д., — се улюблені заголовки статий, які від довшого часу появляють ся в польских дневниках. В тих статях розказує ся нечувані істориї про руску аґітацию за еміґрациєю, про страшну недолю і нужду руских робітників в Найберуні, де вони не можуть дістати роботи, і т. п. А краківска Nowa Reforma таки накликує правительство, щоби потягнуло до карної одвічальности „oszukańczych agentów, którzy prowadzą w Galicyi wschodniej formalny handel ludźmi. Należy sprawą tą, w której najoczywiściej czynną jest zbrodnicza ręka (!!), zająć się urzędownie i położyć kres wyzyskiwaniu ludu“.

Отже придивім ся сій „аґітациї“, чи вона дійсно така злочинна.

„З західної Галичини виходить що року до 100.000 людий на роботу до Прус і Саксонії“ говорив посол Дашиньский в державній раді при розправі над руским страйком „і в цілі повіти, де дїдичі мусять уживати малих школярів до робіт, *бо старшого робітника не дістануть за жадні ґроші!*“

Отже коли всї мазури робітники майже що до одного виходять з краю до Прус, не кличе жадна польска часопись, що се „ґандель“ людьми, що се злочинна рука веде їх, анї не кличе правительства на поміч. Коли ж руский робітник по приміру мазурского хоче заробити в Прусах більше ніж у ґалицкого *шляхтича* то се вже „со innego!“

Страйки рільничих руских робітників в 1902 р. виказали, як лихо платили польскі дїдичі робітника. Після урядових виказів виносила платня робітника в тих повітах, де були страйки, 20—45 кр. для хлопа, 15—40 кр. для жінки, а 12—17 кр. для хлопців і дівчат, — всьо без харчу! Коли ж руский робітник зажадав підвисшеня платнї, відповіли ему польскі шляхтичі жандармами, гузарами і довголітною тюрмою! І знов загула польска преса, що се зробила аґітация Народного Комітету і его орґанів.

За прикладом польскої еміґрациї заробкової почали ми розсліджувати заробкові условини в Прусах. Отже орґан міністерства торговлї „Sociale Rundschau“ в ч. 1. з р. 1904 на стор. 113—117 говорить про ті условини в статї „Oesterreichische Landarbeiter im Deutschen Reiche“ на підставі розвідки д-ра Ф. Штуцкого, звісного знатока рільничо робітничих відносин в Німеччині, поміщеної п. заг. „Ausländische Arbeiter in Deutschland“ в 3 зошитї 51-ого тому „Journal für Landwirtschaft“. Там сказано, що майже від р. 1893. тревае еміґрация галицких польских робітників до Прус. Винагорода сих заходних робітників (мазурів) — сказано там — є та сама що і для місцевих робітників, а то в 1901 платили в Бранденбурґії

	до 1/6	1/6—1/9	від 1/9
місячно мущинам	21 мар.	24 мар.	21 мар.
жінкам і хлопцям	18 „	21 „	18 „
денно мущинам	0·90 „	1·10 „	1·00 „
жінкам і хлоп.	0·70 „	0·90 „	0·80 „

Але в тім не вчислена значна ординаря на харч; а кромі того дістає робітник мешкане зі спальнями, поділеними після полів, враз з опалом і сьвітлом. А дальше чимало там: „ощадности 200 до 350 марок (240 кор. до 420 кор.) вовсім не в рідким випадком у Поляків“. Виконане робіт — сказано там дальше — захожими робітниками цілком відповідає виконаню місцевих, де ходить о силу і витревалість, *однак для польских робітників необходимий строгий нагляд задля їх малої енерґії в роботї*, чи то — по нашому сказавши, лїнивства.

Пізнавши ті відносини, уважали ми за вказане звернути руского робітника на заробки до Німеччини, щоби і він замість міверного заробку в Галичинї привозив собі також по 200 до 350 марок що року та проживляв ся через ¾ року в Німеччинї. І коли би наші непрошені опікуни мали дійсно на оцї добро не то вже бідного руского народу, *але хочби краю*, котрий преціяв богатїє через такий привіз ґроша, то не лише не виступали би против заробкової еміґрациї, але поперали би її. Тільковже се знов „со innego!“ Найповажнїйшому товариству „Просьвіті“ відмовляють концесиї на бюро посередництва працї, хоч воно було би управильнило еміґрацию руского робітника. Польска преса зараз з початком рускої еміґрациї в р. 1903. бе у всї дзвони на ґвалт, а польскі верховоди в польскім соймі ухвалюють 14. жовтня 1903. закон о бюрах посередництва працї. Заким закон дістав цїсарску санкцию, уживає верховодяча кліка всіх можливих способів, щоби перешкодити рускій еміґрациї; виходить обіжник з намісництва, а жандарми і війти працюють над спиненем сего руху.

Та мимо всїх перешкод нарід рушив ся, пізнав сьвіт, привіз ґроші і дякував тим, що показали ему дорогу до добробуту. Пізнали руского робітника Німцї тай переконали ся, що тілько в очах польских опікунів рускій робітник лїнивий, а для них він і добрий і справний.

Закон о бюрах посередництва працї дістав цїсарску санкцию і бі радость велия по всей Польщи. Та почцїви рускі людек якось не мав довіря до польских опікунів і через своїх таки руских опікунів постарав ся о бюро посередництва працї в Найберуні на прускім Шлеску. Те, чого нам відмовило австрийске правительство, дала нам чужа держава пруска.

І щож ми знов зробили злого? Зробили ми те саме, що польскі верховоди; они ж заложили на основі ухваленого польским соймом закона бюро посередництва в Освенцімі, а ми в Найберуні. Тількож се знов „со innego“.

І тут зачинає ся справдїшна сьвята війна польскої ґакати против рускої еміґрациї. Польскі верховоди настрашили ся, бо нарід рушив лавою до Найберуну, а відтам до Прус. Тимчасом мазурскі робітники рушили до Мисловиць і до Освенцїма. Та для мазурских робітників якось не надходили контракти. Видїл краєвий найшов ся ні в сих ні в тих. Але вельможні порушили всї пружини аби найти роботу для польского робітника, і маршалок краєвий не пожалів труду старати ся о се через міністерство заграничних справ; оскільки се помогло, не знаємо. Але рівночасно пішли в рух всї польскі письма без ріжниці в перший боєвий ряд і розпасують ся о мнимім браку *заробку для руских робітників* та кличуть на поміч правительство, щоби ратувало бідний нарід від загибели а „злочинну руку“ аби потягнуло до одвічальности. І рішив ся Екск. намісник виступити про ив рускої еміґрациї що найменше з тою самою енерґією як проти Січий. Не знати, що він зарядив, але дописи з провінциї і з Найберуну сьвідчать, що енерґічна акция вже розпочала ся. Передовсїм на стациях зелїзниці не хочуть урядники (касиери) видавати зниженых білетів, хотяй виразний припис каже, що робітники в числї бодай 10 на їзду понад 100 км. мають право жадати білетів за половину цїни. І так дня 10 цьвітня с. р. о год. 2 попол. на стациї в Чорткові відмовив касиер видачі півбілетів 14 людям що їхали до Прус (назвиска їх можемо подати). На стациї в Купчинцях-Денисові відповів касиер людям, щоби Найберун видав їм зниженку карту, а врешті нехай їдуть до Тернополя; а в Тернополи заявив урядник, що не вміє по руски читати (назвиска тих людий також можемо подати). В Залучу-Снятинї дня 6 цьвітня в ночи перед поїздом 314 не хотів касиер видати білетів до Освенцїма тілько до Львова людям з Вашковець і Зеленої на Буковинї. Люди ті зізнали в Найберуні протоколярно, що і в Залучу і у Львові і в Кракові страшили їх ріжні людцї всїми способами, щоби вони вертали домів, бо нібито робітники в Найберуні гинуть з голоду.

В Коломиї дня 4. цьвітня с. р. заявив касиер людям в Молодятина, що староство заказало видавати білети робітникам, вибираючим ся до Прус. З Чернилави пов. яворівского доносили люди, що жандарми розповідають, що Намістництво не позволяє їти до Прус, а у Василя Перуна відобрав жандарм книжки тих, що разом з ним вибирали ся до Прус. В Брилинцях пов. перемиского війт і писар не хотіли видати книжок, а за сьвідоцтва казали людям платити по 1 кореї. Староство в Яворові віззало на день 19. с. м. всїх людий з Вижомлї, що хотіли їхати до Прус, а також учителя, котрий їм писав письмо до Найберуну о інформациї.

Як знов полагоджує справи найберуньске бюро, вказують засягнені на місци в Найбернні інформациї на підставі урядових актів бюра. Люди чекають там на роботу найвисше 8 днів, *і то такі, що приїхали неповикані* або не хотять поділити ся або не хотять принати роботи, яка есть зараз, або ставляють за високі вимоги. Не винно тому руске бюро, що деякі люди, наблукавши ся цїкими тижнями в пошукованю за роботою в польскім бюрі в Освенцімі і Мисловицях, приходять до Найберуну без ґроша і не хотять довше чекати, а потім нарікають.

Але польским ґазетам не пильно провірити справу. Вони, раді, коли згомонить ся до них оден-другий волоцюга, наговорить несотворені річи, витуманить ґроші на дорогу і опісля сьміє ся в кулак; а польскі письмаки мажуть за те готові статї на підставі оповідань „наочного сьвідка“ і „hejże na Soplicę!“ Бавте ся, панове!

Осип К.

Війна.

(Телеґрами.)

Гонкон. На вість, що наближаєсь росийска фльота, богато хіньских суден вирушило їй на зустріч, щоби ваосмотрити ві в сьвіжі вікгуали.

Льондон. Пасажири парохода, котрий приїхав до Гонкону, оповідають, що в віддаленю 150 км. на північній схід від островів Натуна чули дня 12 с. м. гарматні стріли. З иншого жерела доносять, що перед кількома днями прийшло між японьскими а росийскими кораблями до малої перестрілки, котрої результат незвісний.

Відень. На біржи ровійшлась вчера поголовска (хіньска), принесена з Льондона, що в неділю по полудни стрітили ся обі фльоти і прийшло до бою, котрий скінчив ся побідою Японців. Ся вість еще несправджена (т. є. неправдива).

Гонкон. Тут ніхто не знає, де тепер є японьска фльота адмірала Того. Як сховалась між островами Рибацкого архіпеляґу, то ніхто ві там не вислідить.

Токіо. Морска власть оголошує, що в обороннім поясї вокруг островів Пескадорес, Окінава і Ошіма, як також на висотї Осуми обовязують мореплавців звичайні приписи.

Гонкон. Німецкий пароход Брунгільда, котрий вчера приїхав до Гонкону, бачив в пятницю три росийскі кружляки в віддаленю 30 морских миль від Кап Падарону на березї Кохінхіни.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Наше лїве крило розпочало дня 12 с. м. в полудне карабінову і гарматну пальбу на Фугуль о 7 верст на схід від Неяну, де Японцї обсадили хребет гори, положеної на північний схід. За півтора години Японцї зачали уступати з гори. Наші війска дістали наказ обсадити гору, гнали за уступаючим ворогом, окружили его з двох сторін і вмаширували до Неяну. Японцї уступили до Наукаймоґелї о 3 версти на полудневий захід від Неяну. О дальших рухах війск нема справоздання.

Льондон. Дневники доносять, що Японцї обійшли росийскі становища і маширують на Кірин. Великий віддїл Хунхузів окружив праве крило росийске. Японцї вигнали з сел Хінців і загнали їх в росийскі лїнії, що між Росиями викликало велике замішане.

Сайґон. До заливу Томрау приїхало кілька росийских кружляків. Оден французский пароход відплив звідси з великим ладунком харчів для Росиян. Росийска фльота від хвилї виїзду в Европи, з 18.000 своїх людий стратили лише 8 людий, котрі померли на ріжні хороби. Одного офіцира, котрий занедужав на бері-бері, перенесено до Сайґону. Між недужими на пароходї Орел є кн. Кантакузен, Дня 6 с. м. коло Ст. Жак з хіньских суден вийшли на берег Японцї, але вечером відплили назад.

Льондон. З Токіо доносять, що преса напирає на міністра заграничних справ, щоби звертав пильну увагу на анґлійско-японьский союз. Дневники гадають, що зачінно-відпорний союз між Анґлією а Японом буде користний не лиш для обох сторін але і для цїлого сьвіта.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Комітет зарядив вибори делеґатів шляхти в девяти західних ґуберніях. В найблизшім часі комітет міністрів розслідить справи відносячі ся до міскої і краєвої самоуправи в Конґресівці і заведена польского язика в урядах.

Гельсінґфорс. Внесене росийского правительства, щоби Фінляндия платила до росийского скарбу державного від року 1905 до 1908 на військові цїли річно по 10 міліонів марок, фінляндскі стани приняли з сим обмеженем, що са уквала відносить ся лише до року 1905.

Петербург. Царский указ поручає ґенерал-ґубернаторови Іркуцка зробити предложене що до заведеня земств в териториї під его зарядом. Сей елаборат має бути переданий міністрови внутрішних справ, так само, як і предложеня що до заведеня земств в ґуберніях тобольскій і томскій.

Варшава. Великі соціялістичні збори у-

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

хвалили на 1 мая проклямувати ґенеральний страйк в цілім краю і устроїти великі демонстрації. Остаточне рішення прийде з Петербурга.

Лудзь. В фабриці ниток вибух знов страйк. Між страйкарями а військом прийшло до бійки, в котрій погибло кількох робітників і козаків, а до 20 людий покалічено.

Берлін. Конґрес професорів в Петербурзі ухвалив слідуючу резолюцию: Супротив того, що правительство супротив всіх неросийских народностий провадить політику гнету, відмовлювання або обмежування прав, політику противну всім засадам справедливости і культури і сим також шкодить силі держави, конґрес уважає, що обовязком правительства є покинути сю політику і домагає ся цілковитої рівноправности для всіх народностий в Росиї.

Петербург. Страйк робітників що раз більший. Оногди на Василівскім острові страйкарі завтакували поліцийних аґентів, котрі ужили оружя. В неділю прийшло до кровавої бійки між робітниками путилівских фабрик а військом прийшло до кровавого конфлікту. Робітники роз'ярені; потерпають, що вибухне новий ґенеральний страйк.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Деякі дневники доносять, що в часі великодних ферий Тіса уступить, а провізоричним управителем кабінету буде іменований спільний міністер фінансів бар. Буран.

Зелізничий страйк.

Рим. Страйк зелізничого персоналу розпочав ся лише в деяких центрах зелізничого руху. З Риму від'їхало вчера дуже мало поїздів. Всі поїзди відходять з військовою сторожию. На кождій льокомотиві є три вояки. Товарові поїзди мають сильну асистенцию військову. В Медіолянї ухвалено прилучити ся до страйку. Поїзди, котрі в ночи виїхали, порішено в дорозї задержати. В Неаполи страйкують всї машиністи і палячі. Завезли льокомотиви до магазинів і погасили огні. Вчера від'їхали тілько два поїзди. Населене противне страйкарям. На провінциї спокій і на всіх лініях курсують поїзди. Працює більше ніж половина персоналу. Найбільше страйкує машиністів і палячів. Репрезентанти робітників ухвалили проклямувати ґенеральний страйк на случай, як би правительство давило страйк насильними средствами. В парляментї всї бесідники, так радикали як і републиканці виступили против страйку. Соціялістичні посли заховують ся повздержливо. Деякі з них уважають страйк за неоправданий.

Папска енцикліка.

Рим. Папа видав до епископів енцикліку Acerbo nunis датовану 15 цьвітня. Енцикліка подає норми научування молодіжи катехізму і взиває епископів старати ся, щоби катехити сї норми ввели в жите.

Нунциятура в Пекінї.

Рим. В ватиканьских кругах говорять, що папа розпочав переговори з хінською цісаревою вдовою о утворене нунциатури в Пекінї.

Ревізиї в Кракові.

Краків. Від вчера говорять в містї о поліцийних ревізиях в мешканях молодих людий в Росиї, Австрийска поліция шукає за слідами росийских революцийних аґітаций і орґанізаций.

З Балкану.

Цетинїя. Приїхав тут ґенерал Ґруіч з Белграду і привіз письмо короля Петраки. Никита принив его на торжественній авдиенції. В тостах на бенькетї зазначено сердечні відносини між обома династиями і народами.

Німеччина в Азиї.

Льондон. Між Німеччиною а Голяндиею ведуть ся переговори в справі виарендованя або купна частини голяндерского острова Тімор в цілї уряджена з неї підстави для военної фльоти німецкої.

Страйк в портї.

Нант. Екцеси страйкарів в доках що раз грізнїйші. Коло робітничої біржи ранено камінями десять жандармів. Більшість склепів в сій дільници замкнена. Кілька осіб арештовано.

Лімош. (Франция). Страйкарі в фабриці порцеляни напали о півночи з суботи на неділю фабрику оружя, виломили вікна, вдерли ся до середини і забрали богато оружя і муніциї.

НОВИНКИ.

— **Вістки в Україні.** Росийскі дневники доносять, що київскі Українці заходять ся коло основана в Києві щоденної часописи в українській мові, тим більше, що польский дїдич з Волині ґр. Володимир Грохольский подав просьбу до міністра справ внутрішних о дозвіл видавати в Києві без т. зв. „предварітельной" цензури польску щоденну часопись Dziennik Kijowski. — В Харкові перед кількома днями украв хтось у ночи з міского собору ікону Ахтирскої Богоматери. Другого дня ікону віднайдено покинену в містї, але без кованої золотої ризи натиканої бриллянтами. З Харкова заалярмовано поліцию в цілій ґуберній. — В Полтаві місто основує народну школу імени Івана Котляревского. Школа має отворити ся у вересни сего року а характер її має бути український. Міська дума жадає від правительства згодитись на те, щоби наука в сій школі велась у всіх класах в українській мові, а московскої мови щоби вчено в ній яко обовязкового предмету почавши від другої класи. В програму науки сеї школи взято також ґеоґрафію й історию України і історию української літератури. При школі має отворити ся українська бібліотека і музей імени Котляревского, де має ся зґромадити усе, що чим небудь вяже ся з особою і памятню славного поета-Полтавця, котрого величавий памятник уже від кількох літ украшує місто Полтаву.

— **Репресалії зачинають ся.** В нашій часописи було вже нераз зазначене, що Поляки сильно затревожились зарібково-еміґрацийним рухом руских селян до Німеччини, добачуючи в нім захитане своєї екзистенциї на руській земли, та що постановили за всяку ціну той рух спинити. Тому й вдарили в своїх часописях на тревогу, відносячи поодинокі, зовсім відокремлені і сьвідомо [як се ми кільва разів сконстатували] перекручені факти до розміріз якоїсь злочинної „торговли людьми" і т. д. На основі сфабрикованої в той спосіб „публичної опінії" кинулись рівночасно до намісника, міністрів Білянлта і Голуховского та всяких можливих рішаючих інстанцай і тайною, позакулісовою акциею вимогли для себе від правительственних чинників те, до чого підготовляли ґрунт явно в часописях. Почались урядові репресалії. Як звісно, намісник Потоцкий відгрожував ся ще давно, що розібє зарібково-еміґрацийний рух руских селян до Німеччини і здержить его раз на все, для вигоди польских і жидівских дїдичів на руській земли. В послїднім часї той намісник видав вже якийсь „указ" до старостів, котрим приказав репресалії супротив робітників, що вибирають ся або вибирали ся на зарібки до Німеччини. Зміст того „указу" поки-що незвісний, але пізнати его вже з практики. З кількох сторін довідуємось про перепони, ставлені старостами — зарібковим еміґрантам в случаях, в яких доси про щось подібного не було чувати, а в Золочівщині дїють ся неімовірні річи. Комісар Слонецкий, звісний вже нашим читачам з виборчих махерств, покликав до себе 5 селян із Соколівки, що їздили до Прус і заробили красний ґріш, спитав, хто їх намовив до того і засудив кождого з них на добу арешту та 2 К гривни, довідавши ся, що про зарібки в Німеччині вони вичитали в „Свободі". Не знаємо, чи селяни зажадали вироку на письмі та чи віднесли ся в тій справі до міністерства внутрішних справ, але факт є, що від намісника Потоцкого вийшов вже „указ" і репресалії зачинають ся.

— **Рільничий страйк** вибухнув, як доносять з Гусятина, на цілій полосї росийского Поділя від Городка по Стобківці, причім селяни нападають на фільварки і забирають службу. Справник з Проскурова їздить в асистенциї драґонів і старає ся успокоїти населене. До Солотковець вислано козаків.

— **Наслідки польского терору.** До одного високого урадника в одній державній інституції у Львові прийшов курзор руского тов-а „Шкільна поміч" з просьбою о ласкаву лепту на бідну шкільну дїтвору. Достойник, що побирає над 12.000 К річної пенсиї, дуже розгнївав ся на курзора і своє обурене висказав мечше-більше словами: To już bezczelność! Co ci Rusini ode mnie chcą? Przecież ja nigdy nie przyznaję się do Rusinów; niechże mi dadzą święty spokoj!... Той сам достойник, коли по бюрах згаданої інституції обношено обжинок з просьбою о жертву на будову костела св. Єлисавети у Львові, розлютив ся так само, але своє сьвяте обурене висказав уже такими словами: A dajcie mi spokój! Przecież wiecie, że jestem Rusinem i na polskie cele dawać mi nie wypada! Очивидно в обох разах не дав ані крайцара. Цікавий був епізьод тої справи, що так вірно характеризує згаданого урядового достойника. Коли шеф інституції дізнав ся случайно про поведене Rusina і nie Rusina, спитав, на яку то ціль збирав той руский курзор, і сейчас зложив для рускої „Шкільної помочи" 20 К. Не відрічи буде згадати, що згаданий достойник нагнав в подібній спосіб курзора, що збирав жертви на будову руского театру у Львові. Ось яку бюрократичну худобу виховав довголітний терор польский!

— **Позір!** Учителї і учительки! Зголошуйте чим скорше своє вступленє в члени товариства „Взаїмна Поміч галицких і буковинських учителїв і учительок". Статут вже в міністерстві. В перших двох літах нема ніякої доплати, а всіх приймає ся без ріжниці віку. Емеритури і датки похоронні після стало означеної скалї для всіх. Чим більше членів, тим більше хісна для них. Перший загальний збір відбуде ся ще сего року шкільного. Зголошувати ся на адресу Рус. тов. пед. у Львові ул. Сикстуска 47.

— **Дрібні вісти.** Тісняйший вибір між 20 кандидатами ради м. Львова відбуде ся не 4 мая, як доси проектовано, але пізнійше.

У Львові застрілив ся в одним готели при ул. Фурманьскій 22-літний друкарский складач Мойсей Камінер з причини утрати посади.

— **Послїдні представленя** руского театру під дирекциею п. Михайла Губчака відбудуть ся в Тернополи в слїдуючім порядку: Второк 18/4: „Свати Мусія" оперета в 3 акт. Кропивницкого. Середа, 19/4: „На дні" сцени з дна житя в 4 акт. М. Горкого. Неділя, 23/4 на добродійні цілі: „Запорожець за Дунаєм" опера в 3 акт. Артемовского. Понеділок, 24/4 „Трійка гільтаїв" фантастична оперета в 5 відслонах Нестроя. Второк, 25/4 „Відьма" фантастична оперета в 5 відслонах Яновской. Неділя, 30/4 пращальне представленє: „Ой не ходи Грицю та на вечерниці" драма зі сьпівами в 5 акт. Старицкого. — [Сапя: Братства міщаньского; продажа білетів в „Народній Торговли" і книгарни п. Коменевского; початок точно година 8 вечером; абонамент на 6 представлень 10 кор.]

Померли:

— Мирослав Була, одинокий син о. Михаїла, сотрудника в Белзї, упокоїв ся д. 17 с. м. В. в. п!

З штуки і літератури:

— **Доля жартує,** штука в 5 діях Стефана Ганущака, нагороджена першою премією на конкурсї Драм. Товариства ім. Котляревского. — Сю „штуку" мала в неділю львівска громада нагоду бачити перший раз на сценї відограну аматорами заходом артистичної секциї Тов-а ім. Котляревского. Основа штуки дуже невибаглива, конфлікт дуже простий. У сїльского сьвященика Антона Старука є дочка Маня; у господаря в тім самім селї Івана Липки є син Василь, доктор прав. Маня з Василем люблять ся від давна; задля Мані Василь, покінчивши науки і здобувши докторат, сидить уже рік у батька на селї. Але з'являє ся в селї панич Сьвітильский, шкільний товариш Василя, родич місцевого дїдича, гулящий хлопець в волї тої молодїжи, і підбиває серце Мані. Мама її, мимоходом кажучи, „пані дому" прихиляє ся також на сторону панича і крутить носом на хлопский кожух, хоч пан-отець рад Василеви і остерігає перед паничем, а вкінци навіть вимавляє ему дім. Але панич, за дозволом самого пан-отця (!), лишає ся ще сам на сам з Манею, щоби попрощатись з нею, і грізьбою, що відбере собі житє, намовляє її, щоби в ночи вийшла до него до саду. Маня послухала і, як легко можна вгадати, пошпотнулась. Розійшла ся слава по цілім селу, бо навіть сам панич в листї до Василя похвалив ся своєю штукою. Панич від'їздить, ніби до Америки; Василь і рад би вибачити Мані її гріх і так не може та прощає ся і також від'їздить, хоч вже і Маня і мама раді би его затримати. От і пожартувала собі доля!

„Штука" розведена на пять дій. В першій Маня разом з мамою тїшить ся букетом від панича, а пан-отець робить старому Липці надію, що будуть собі сватами. В 2-ій Маня згірдно відтручує Василя при паничеви; грають в круглї: Маня з паничем против Василя і пан-отця. В 3-ій панич грає з Манею в шахи і вигриває поцілуя. На те входить Василь; Маня засоромлена втїкає. Василь з паничем диспутують на тему моралї і вживаня молодечого віку. Наступає сцена, в котрій пан-отець паничеви вимовляє дім, і друга, в котрій панич прощає ся з Манею і намовляє її, щоби в ночи вийшла до саду. В 4-ій дії, у вечер, Маня плаче в своїй комнатї, на сценї мама докоряє пан-отцеви, що прогнав панича. Обоє неспокійні о Маню; кладуть ся спати, але в ночи встають подивити ся, що з нею дїє ся, — чи не занедужала. Аж тут Мані нема; б. дять слуг, кажуть глядати над рікою, чи не втопила ся; отець кличе через вікно, Маня почула і вертає, — якась не при собі, перестрашена. В 5-ій дії мама посилає до двора довідати ся, що дїє ся з паничем. Наймичка Кася вертає з вістию, що панич поїхав до Америки та що по селу пішла слава про панночку. Приходить Василь попрощати ся і передає Мані лист, що дістав від панича. Маня з сорому попадає в розпуку. Надбігають пан-отець і мама; лист панича випадає Мані з рук; пан-отець піднимає его і читає та з розпуков передає мамі. Василь прощає ся. Конець.

Без 1-ої і 2-ої дії могло би сьміло обійти ся; в 3-ій диспута між обома суперниками довга і нудна, а глупота пан-отця, котрий здобув ся на відвагу, вимовити паничеви дім, і зараз же таки лишає его самого з Манею, є до неімовірности поражаюча. Про цілість можна сказати, що в браку чогось лїпшого можна було й признати конкурсову премію „штуцї" „многонадійного" автора, але виставляти сю „штуку" — то трока за сьміле числене на наївність і невибагливість рускої публики.

Аматори відограли „штуку" добре і треба навіть чудувати ся, що могли її так відограти. Лише одна замітка. Чи рускому селянину доконче треба на сценї показувати таким Ботокудом, яким показано старого Липку з неімовірною нечесаною гирою, неоголеного, в брудній свитї, — і то в гостинї у пан-отця? Вже помнивши й те, що такий вигляд нашого селянина зовсім не є характеристичний, а хиба виїмковий, треба-ж було мати на увазї, що „добрий" син Василь за час своїх довгих наук чейже міг і позинен був якось удавілізувати навіть справдішного Ботукуда!

Бібліоґрафія:

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.** Промова М. Павлика на загальних зборах Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові 4 цьвітня 1904 р. Написав і видав М. Павлик. Львів. 1905. Сторін 24 вісїмки.

Календар: Ґр.-кат.: нині (второк) Теодула, завтра (середа) Евстахія, позавтра (четвер) Юрия; — Рим. кат. нині (второк) Апольонія, завтра (середа) Кресценциї, позавтра (четвер) Агапіти.

Театри: Театр міський у Львові: нині (второк) „Дім на Галицким", комедия в 4 актах Франца Доминіка, завтра (середа) Кельонда Марек, поетична драма в 3 актах а в 5 відслонах Юл. Словацкого.

Репертуар руского театру в Золочеві. [На жадане публики продовжений] [Сала міщка]. Продажа білетів в „Народній Торговли" і в цукорни. Початок точно о годині 7½ вечером.] — З Золочева переїде театр до Тернополя і ряд вистав розпічне ві второк 18/4 оперетков в 3 д. „Свати Мусїя" Кропивницкого; середа 19/4 „На дні" сцена М. Горкого. В четвер, пятницю суботу представленя не буде.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 25—47

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на плитаниах площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Термометри** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Старша женщина глядає місця до варязду в сьвященичім домі. Ласкаві зголошеня під М. Б. у Львові, ул. Паненьска 19 у п. Кучабских. 328 3—2

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 265 13—?

Яйця курячі Брамапутра, (ясні і темні) Лянґшани, по 2·80 К за 12 штук Вайдоти білі по 3·60 К. за 12 штук. Яйця качачі Peking правдиві á 4·80 К за 12 штук продає **ІВАН НУД**, упр. школи в Лагодові п. Підгайчики (к. Львова.) 318 3—6

Поручає ся

ласкавій Вповажненій Публиці з давна репомовану фірму штучних цьвітів і китиць до сьвічок від 25 кр. почавши, вівтарні китиді від 2 злр. пара ґірлянди і т. п. церковні річи Маґазин штучних цьвітів Львів, Пасаж Гавсмана. 288 3 3

ЛЬВІВСКА ЦУКОРНЯ

Е. РОСЕВИЧА в Перемишли поручає на недалекі Великодні сьвята торти, тїста і всяку сьвяточну заставу. Замовленя з провінциї висилає ся найдокладнійше відворотною почтою. 321 3 1

Пошукує ся цегольника до виготовленя 400 тисяч цегли, або до сталого ведення цегольнї. Відповідна кавція вимагає ся. Оферти заосмотрені рекомендацією уряду парохіяльного, або громадского і 10 сот. маркою на відповідь, приймає через 14 днїв гр. кат. уряд парохіяльний в Бунові п. п. Яворів. 336 1—3

До рускої інституції треба постійного **КАСИЄРА і ДИЄТАРЯ** (можуть бути в старшім віці). Зголошеня до Адміністрациї „Дїла".

Практичні приписи печеня тїст сьвяточних містять в собі знаменити, найріжнороднїйші приписи печеня баб, пляцків, мазурків, тортів, медівників і т. п. По надісланю 1 К 40 сот. висилає оплатне друкарня Манецких. Львів, Коперника 9. 293 4 8

ЦЬВІТИ для церквей

купуймо лише в Стрию

Букети до сьвіч . . .	1—6 К
Букети поставні . .	2—10 „
Вінці-ґірлянди м. . .	4—8 „
Строїки народні по .	1 „
Коші з цьвітами . .	6—10 „
Пальми	8—10 „
Веґонії	2—4 „
Вінці шлюбні . . .	4—5 „

Чипочки весільні з паризких „моделїв" до 15 кор. у

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

248 8—8

Виконує найдешевше всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих каміних. Шильди ритовані і литі красовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

3 комнати і кухня д. винаймленя від 1 мая с. р. ул. Вартоша Ґловацкого, ч. 7 270 3—3

Шукає ся хлопця до практики в „Сокільскім Базарі" у Львові. 315 3—3

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслідника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 3—30

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджування в бочках о много дешевше. 188 18—?

ДОМАҐАЙТЕ СЯ **ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ** або **ПРАВДИВИХ ЄҐИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 40—60

Дістати можна всюди.

СПРАВОЗДАНЄ

Дирекції Банку звязкового в Станиславові товар. зареєстр. з обмеж. порукою за час від 1 січня до кінця марта 1905.

А. Стан чинний:

	Стан з кінцем 1904 р. н. біланcу.	В протягу місяца від січня до марта. побрано	видано	Стан з кінцем марта 1904
	К с.	К с.	К с.	К с.
Позички п. скрипта	376105 85	31642 88	60090 —	404552 97
„ „ векслі	15944 15	11608 85	10921 —	15256 30
Кошта адміністр.	76 60	558 60	2026 57	1544 57
„ спору	1373 79	334 37	48 23	1087 65
Рахунок поліс	1635 38	660 87	441 74	1416 25
Купно власної хати	28216 71	1000 —	— —	27216 71
Відсотки з біланс. 1904	222 51	— —	— —	222 51
Цінні папери	2610 —	— —	— —	2610 —
Готівка	12711 92	— —	— —	8856 93
Сума стану чинного	438896 91	45805 57	73527 54	462763 89

Б. Стан довжний:

Уділи членів	8271 77	4715 55	— —	89987 32
Фонд резервовий	28922 17	3348 34	— —	32270 51
Спеціяльна резерва	700 —	300 —	— —	1000 —
Вкладки щадничі	246460 24	37899 28	27694 50	256665 02
Відсотки	— —	9048 03	825 26	8222 77
Кредит банковий	64600 —	— —	— —	64600 —
Обезпечене членів	753 36	1261 94	893 98	1121 32
Зиск з літ минувш.	12189 37	— —	3292 42	8896 95
Сума стану довжного	438896 91	56573 14	32706 16	462763 89
До того стан чинний	438896 91	45805 57	73527 54	462763 89
Каніт. оборот. Разом	877793 82	102378 71	106233 70	923527 78
Оборот касов.		208612 41		

Загальний річний оборот касовий від 1 січня до 31-го марта 1905 виносить 208612 К 41 с.

Після біляпсу за р. 1904 виносять з кінцем року:
Позички на скрипта 376105 К 85 с.
„ „ векслі 15944 К 15 с.
Вкладки щадничі 246460 К 24 с.
Загальний річний оборот за р. 1904 878847 К — с. Від 1/1—31/3 1905 *прибуло* 81 членів з деклярованими уділами на 4160 К. Виступило — членів з деклярованими уділами — К остало отже з кінцем марта 1905 р. 2094 членів з деклярованими уділами на 96706 К. — с.

Стопа процентова від вкладок щадничих 4½%.
„ „ „ уділених позичок 7½% платні ¼ або ½ річно з гори.

Станиславів дня 11 цьвітня 1905. 334 1—1

Гаврилюк. *С. Левицкий.*

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. М. Ц. Н. Т. *поручає*

„Народна Торговля"

І-а найкраще по 172 кор. за 100 кільо.
ІІ-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
ІІІ-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цін для церков 10% опусту.

Ціна І-а ІІ-а loco фабрика, ІІІ-а loco стация Львів.

157 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не сливає 116—16

КОНКУРС.

Сим розписує Товариство для розвою руської штуки у Львові конкурс на проект реклямацийного афіша товариства. Яко нагороду визначаєсь 3 премії: І. в квоті 50 кор., ІІ. в квоті 30 кор. і ІІІ. похвальний лист публично в часописях оголошений. Великість афіша 70×50 цм. з котрої трету часть належить полишити на зміст. Сторону композицийну і техніку полишаєсь артисті з тим застереженем, що репродукция може бути виконана найбільше в трех красках. Проекти належать надсилати найпізнійше до дня 1 червня 1905 до Дирекції Товариства Львів Ринок ч. 34. Два перші нагороджені проекта остають власностию товариства; всяких близших інформаций уділить Дирекция. — *ДИРЕКЦИЯ.*

337 1—3

Перший найбільший в краю склад машин

ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилітна гарантия. Наука шита і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і спеціяліст.

Прошу домагати ся цінників. 699 23—52

Віденьскі дріжджі

спіритусові

по цїні Іа 2·80, Па 1·60, ІІІа 1·20 і крамничні по 1 короні за кільо *поручає*

„Народна Торговля" у Львові

і у всїх своїх складах. 308 3—4

При замовленях просимо подавати точні адреси і на коли дріжджі мають бути на місци.

Новість! **ШОЗІР!** Новість!

Вже вийшли сокільскі тутки і паперці.

За тисяч туток з монограмом „Сокола" в пуделку 2·50 К.
„ „ „ „ „ в рульоні 2·20 К.
„ „ „ гладких в пуделку з ватою . . . . 2·40 К.
„ „ „ „ в рульонах . . . . 2 — К.
„ пуделко паперців з монограмом 100/60 . . . . 6·— К.
„ „ „ без монограму 100/60 . . . . 1·20 К.
„ „ „ „ „ 100/100 . . . . 2·40 К.

Русини! Жадайте вежди по трафіках Сокільских туток.

„Сокільский Базар" у Львові, ул. Руска ч. І. 257

ФАБРИЧНИЙ СИЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів Без конкуренції.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. ІІ (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і сшінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерії. 760

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найсвежійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, каляреши, цвиклових бураків, сенерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 243 19—50

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотреній складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранції, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, лїхтарі, образи до процесій, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посріблення і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати папером.

Моя фірма виконала для теперішнього Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 16—45

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звіскний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска І

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kayzow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 86

10 а за готівку 15% дешевше як де инде

Руска торговля всіх приборів церковних

Федора Олїярника

у Львові при ул. Театиньскій ч. 3

поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащениці, лїхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (науки) чаші, монстранції, патериці, кресты процесійні, лямпи перед найсвятїйші тайни, всеночники, лїхтарні до процесиї і хорих, дзвічки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесийні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вінцы Євангелія нові 285 і до оправи, служебники і кресты нагробні. 8—15

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

Робітня столярско-різбарска

під фірмою:

Антін Оприск

у Львові при улици Красіцких число 7,

приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, меблевого, склепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.

Всї роботи виконую солїдно і по умірковапих цінах.

Вп. Земляків прошу о повірте мові робітні!

289 4—6 З повним поважанем: **Антін Оприск.**

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Сукопницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 10—84

Вез конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звіскний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска І

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kayzow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 86

Фабрика Цукорничих виробів

Маркіяна Левандовского

Львів, ул. Батория 10.

поручає вироби першої якости

Найлїпші десерові цукри

½ кг. 2 К.

Знамениті гербатники

½ кг. 1 К 60 с. в кількадесятьох родах.

Медівники, незрівнані з доброти, великий вибір **по 4 і 10 сот.**

Всякі замовленя з провінциї виконую найстараннїйше по найнизших цінах.

270 2—?

Рух залізничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, 1·30, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Рашева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Рашева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черленками товстими; поїзди нічні з зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних залізниць, насип Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо поглядати на нашу чековицю

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 78. Львів середа 6 (19 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і съват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний дохаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатками

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 52 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 30 с. за стрічку.

Квестия „латинників".

Польско-руска справа в Галичинї, що послїдними часами станула на вістрю меча, а де далї буде мусїла лише ще більше заострити ся, скристалїзувала ся — можна сказати — в кількох преважних питанях, яких рішене в сей або той бік буде й децидуючим для розвязки справи нашої національної еґзистенциї в Галичинї. Одним із тих питань є квестия т. зв. „латинників", се есть селян рускої мови та по правилу руского походженя, а латиньского обряду.

„Латинники" східної Галичини до послїдних часів становили і ще переважно становлять національно несьвідомий і нездекларований тип. Мовою, социяльними інтересами, усїм своїм побутом, кровю та вкінци ворожнечею до „Ляхів" звязані з загалом прочого руского селяньства, рівночасно через обряд та релїґійну приналежність оставали і остають під чим раз сильнїйшим впливом польщини, а навіть декуди (не всюди!) приняли в своїй невідомости — назву „Поляк", однак даючи сему термінови лише наскрізь обрядово-віроісповідне а цїлком не національно-язикове значіне. Ся послїдна, зі справдїшною національною приналежностию нїчого спільного не маюча обставина, — скажім собі правду в очи — завдячує своє істнованє і свій вплив в значній мірі на жаль таки самим Русинам а специяльно рускій інтелїґенциї, котра до недавна на руску національну справу глядїла, а ще й тепер по части глядить через призму греко-католицкої обрядовщини, та не трактувала і по части ще й до нинї не трактує національної справи самостійно і незалежно від квестиї обряду. Понимаючи руску національну справу обрядово — середновічем заносячий унїкат в XIX-ім вїцї! — руска інтелїґенция сама таки зачисляла до Русинів лише греко-католиків, справи греко-католицкого обряду ідентифікувала з рускою справою національною, а тим самим сама неначе виключала з рускої суспільности, а бодай держала тим робом осторонь від неї „латинників", як людий иншого обряду, а то прямо називала їх віру „польскою", їх-же самих „Поляками". Ось-так самі таки Русини чимало мусять собі приписати вини, коли нинї ті „латинники" не почувають ся сьвідомими членами рускої нациї і коли нинї стали вони предметом забігів польскої гакати.

А втрата „латинників" і перехід їх на польский бік се не аби який удар для рускої національної еґзистенциї в східній Галичинї. Сих, до послїдних часів національно нездецидованих „латинників" есть у нас близько *1 мілїон*; значить — перехід їх на польский бік зміняє відразу фактичний розклад національних сил в східній Галичинї рішучо на нашу некористь, обертаючи нас з значної більшости в більшість дуже слабу а то декуди (тим більше при зростаючій мазурскій кольонїзациї!) і в меншість (повіти: Львів, Скалат) та без кольонїзациї навіть надаючи східній Галичинї характер мішаного краю.

Вагу квестиї „латинників" та скріпленя польского елементу на Руси легким коштом о цїлий мілїон душ зрозуміли дуже добре Поляки, коли за приводом д-ра Ломбіньского, арцибіскупа Більчевского, кан. Громніцкого, вшехполяків і подоляків, кинули ся до „ratowania miliona Polaków na wschodzie" — в дійсности до масового та горячкового польщеня руских доси „латинників". Пішли: місиї, веци, пельґжимкі, вицечки — все для селян-латинників, крущята против рускої мови з костельних проповідниць та сповідальниць, горячкова дїяльність т-ва „Szkoły ludowej" по селах Бережанщини, Золочівщини, Збаражчини, Тернопільщини, Заліщиччини, Львівщини, Сокальщини і т. д. і т. д., закладане польских чителень, кулок, райфайзенок, курсів анальфабетів, приватних шкіл по чисто руских селах для латинників, вкінци притягане їх на польску сторону і до польских товариств економічними користями (vide: роздїл запомог рільничих, систем райфайзеньского бюра патронату і т. п.!) А що отся горячкова дїяльність около спольщеня мілїона Русинів-латинників мусить видавати і видає для нас гіркі овочі, на се досить уже маємо фактів і се мусїв завважати всякий, хто лише обсервує наші відносини по провінциї: латинники зачинають справдї вважати себе за Поляків, наломлюють ся говорити по польски, переймають ся польским духом, виступають в спілцї з польскими дворами, ксьондзами і т. п. ворожо против греко-католицких співгромадян, і то все навіть там, де доси — як приміром в Тернопільщинї, Бережанщинї, Збаращинї і т. д — вони почували ся до певної солїдарности з прочим руским населенєм Скорість і легкість, з якою польонїзаторска акция серед латинників підпирана релїґією, осягає свої успіхи, велить не легковажити еї, як то дехто у нас потїшаючи ся робить, та каже серіозно призадумати ся над грозячою нам небезпекою і способами заради на неї — *поки ще час!*

На жаль однак серед нашого інтелїґентного загалу, в супереч як раз противному станови річий по польскій сторонї, не слїдно якось майже нїякого заінтересованя сею преважною справою та зрозуміня еї ваги і небезпеки еї некористної розвязки для нашої національної еґзистенциї в Галичинї, як і не слїдно, щоби наш інтелїґентний загал здавав собі справу з доріг і способів, яких належить ужити для паралїжованя пагубної дїяльности польских шовінїстів в кругах „латинників" та для відверненя грізних еї наслїдків. Справа утрати цїлїського одного мілїона населеня з етнічної рускої маси у нашого інтелїґентного загалу на жаль прямо не істнує так, що польскі заходи, не знаходячи нїякої противваги, успішно і скоро зміряють до своєї цїли, а нам усуває ся по селах ґрунт з під ніг.

Натомість мусимо се з натиском зазначити, що з зрозумінєм сеї справи і еї ваги стрічаємо ся частійше в кругах нашого сьвідомого селяньства. Особливо-ж витревалим речником еї есть один з селяньских провідників Збаражчини, п. Андрух Шміґельский, котрий і дорогою преси (его цїнні статї були свого часу міщені в „Дїлї") і дорогою вічевих виступів пригадує нашому загалови постійно сю пекучу квестию та, опираючи ся на досьвідї з власних сторін, накликує руский загал до серіозної застанови над справою і обдуманя способів руского противдїланя.

В послїдне порушив п. Шміґельский сю справу знов в сьвітлій промові на послїднім вічу селяньскім в Тернополи (коротке справоздане з него було у нас поміщене), що й дало нам безпосередний привід до нового обговоренє еї в нашій часописи. П. Шміґельский, виказавши на примірах успіхи польонїзаторскої роботи серед латинників та сумні результати з сего для Русинів, вказав именно дальше від себе дорогу, якою именно повинно поступати противдїланє з рускої сторони. Дорога та лежить в злуцї усего мужицкого загалу східної Галичини на основі далекосягаючих демократично-мужицких кличів.

І з тою думкою п. Шміґельского ми мусимо вповнї годити ся. Справдї — ратунок мілїона латинників від польонїзацийних впливів лежить в найдальше ідучій демократизациї нашої суспільно-народної працї так що до цїлий, як і що до способів. Селянина-латинника тягнуть тепер в польский табор — а в східній Галичинї сей табор усе остане консервативно-польским! — на вудцї віроісповіданя та тих користий, які він має по кулках, райфайзенках, при роздїлї запомог і т. д. Отсим приманам треба з рускої сторони противставити щось так важного, що від разу мусить звернути на себе увагу „латинника"-селянина і мусить пригадати ему солїдарність і близкість з прочим руским селяньским загалом та відвернути від польских верховодів всякого типу і калїбру. А сим можуть бути лише его клясові інтереси, рівні інтересам рускої мужика а противні зарівно інтересам польских верховодів. Весь загал інтересів просьвітних, економічно-социяльних та політичних латинника такий сам як селянина греко-католицкого обряду, а як-раз противний інтересам польских дворів, ксьондзів, урядників та загалом усеї польскої, держачої ся шляхоцкої клямки і о польскі „dworki" опираючої ся інтелїґенциї.

Польскі політики і шовінїсти рішили вбити розсаджуючий клин в руске народне тїло. І забивають его глибше і глибше. Нам треба клин клином вибивати: вбити клин мужицкого демократизму між польонїзаторів а Русинів-латинників. А тоді, хоч одинині з посеред сих послїдних підуть в польску кошару, загал піде там, де ему подиктує его суспільно політичний інтерес, там, де справдї демократична програма і справдї демократична політика его потягнуть та вкажуть ему его властиве місце.

Чи справдї дїлає руска суспільність, а именно руска інтелїґенция в тім напрямі і чи справдї так демократично представляє ся вся народна праця у нас, вся наша політика, всї наші постуляти дня, вся наша тактика, і чи справдї в теперішнім еї станї, видї і цїлях наша народна праця є в силї зробити роботу сего клина та роботу киту, звязуючого тїсно латинників з рускостию, — над тим варто би нашій суспільности подумати. Нам здає ся, що річи так відрадно не представляють ся і що у нас все ще на першім пляні національної справи остає язикова справа і справа висшої духової культури — річ зрозуміла лише інтелїґентнїйшим людям — а майже нї слїду з масових демократичних кличів: реформи аґрарної, податкової, виборчої, справи аґрарного страйку і загалом відносин до дворів, і т. п. та з масової, демократичної, аґітацийної тактики в горі і в долї. А пора перевести нам ревізию своєї роботи, еї цїлий і доріг: чи не роздроблюють ся вона на другорядні справи і чи не лишає без уваги того, в чім лежить розвязка і ратунок в нашій борбі о народне істноване.

В справі нашого народ. театру.

III.

Заходи в предметї субвенциї краєвої на будову народного руского театру у Львові.

Маючи на увазї, що будова народного руского театру у Львові стала конечним змаганєм культурним народу руского в Галичинї; що поставленє народного руского театру у Львові безперечно причинить ся до висшого розвою рускої штуки драматичної, яка до сего часу головно задля браку сталого осїдку народного руского театру не могла як слїд розвивати ся, та що удержуване сталого народного театру у Львові стане також підоймою загального образованя суспільного та піднесе повагу і значінє столицї нашого краю, — відніс ся Комітет будови народного руского театру в році 1903, з петициею до Сойму краєвого о уділене запомоги з фондів краєвих на цїль будови народного руского театру у Львові, як також до ради стол. міста Львова о уділене запомоги з фондів міста Львова. Ухвалою з 31 жовтня 1903, відступив сойм петицию Комітету будови народного руского театру у Львові Видїлови краєвому до розслїдженя і справозданя.

Рада міста Львова до сего часу нїчого не постановила в справі субвенциї на будову руского театру у Львові.

В осїнній сесиї Сойму краєвого в р. 1904, вніс Видїл краєвий, аби Сойм признав в засадї на будову народного руского театру субвенцию в висотї одної третини дійсних коштів будови того театру, але в сумі до 300.000 корон, та аби Сойм уповажнив Видїл краєвий принятя зобовязане именем краю до виплачуваня через 51 лїт, титулом субвенциї краю на будову народного руского театру у Львові, рат процентових і амортизацийних позички чотирипроцентової, що має бути затягнена на цїль тої будови в висотї максимальній 300.000 корон, під услівєм:

а) що буде утворена фундация народного руского театру у Львові на засадах вказаних в предложенім начерку акту фундациї;

б) що Видїл краєвий способом і формою, які узнасть за відповідні, узаконе забезпеченє, котре дасть певність, що льокалї в будинку народного руского театру у Львові не будуть нїколи ужиті на які-не-будь представленя театральні в нїякім иншім язицї як лиш в язицї народнім рускім (малоруским, українсько-руским).

На предложенє комісиї буджетової ухвалив Сойм на засїданю в 12 падолиста 1904:

1) Сойм приймає отсе справоздане до відомости.

2) Сойм признає в засадї на будову народного руского театру у Львові субвенцию в висотї одної третої части дійсних коштів виставленя будинку театрального, що найвисше до суми 300.000 корон.

3) Сойм уповажнює Видїл краєвий до принятя именем краю, але аж тоді, коли инші фонди на цїли будови будуть достаточно забезпечені, зобовязаня до виплачуваня через 51 лїт титулом субвенциї краю на будову народного руского театру у Львові, процентових і амортизацийних рат позички не вище як 4 прц. опроцентованої, яка затягне ся на цїль тої будови в максимальній висотї: 300.000 корон під услівєм:

а) що буде утворена фундация народного руского театру у Львові на засадах в долученім проекті акту фундациї означених з узглядненєм змін, котрі поданє під 4) наведено;

б) що Видїл краєвий в способі і в формі, які признасть одвітними, узаконе правне забезпеченє, даючи повну певність, що льокальности в будинку театру руского у Львові не будуть нїколи уживанї на якінебудь инші представленя, як лиш на представленя в язицї рускім (малоруским), як також служити будуть виключно лиш на представленя театральні рускі та кромі сего лиш на концерти і балї, всякий же иншій спосіб їх уживаня буде виключений.

4) Долучений проект акту фундациї народного руского театру у Львові має підпасти отсим змінам:

а) рада фундацийна має складати ся з одинайцати членів, з котрих пятьох именує Видїл краєвий, пятьох визначують товариства рускі: „Просьвіта", і „Руска Бесїда", тов. ім. Шевченка і Союз товариств сьпівацких і музичних у Львові (кожде з товариств по одному) а впрочім одного рада кор. престол. міста Львова. З'поміж пяти членів ради іменованих видїлом краєвим, більшість мусить належати до народности рускої.

б) Коли би котре з поособлених товариств перестало істнувати, то в его права визначуваня члена ради фундацийної входить инша інституция, що має ті самі або споріднені цїли, о чім рішає рада фундацийна за згодою Видїлу краєвого.

в) Виарендованє підприємства театрального, як також установленє начального керманича артистичного уладу затвердженю Видїлу краєвого.

На сю ухвалу Сойму галицкого відповів комітет будови народного руского театру у Львові відозвою до рускої народу з 25 н. ст. падолиста 1904, в якій приблизно заявив, що не може користати з субвенциї соймової ухваленої під такими некорисними і понижаючими услівями, та не може приймити еї з нарушенєм чести народної.

Комітет будови народного руского театру своє зробив, не занедбавши заходів до виєднанє субвенциї краєвої, яка належить ся рускому народови. Стало ся, як передвиджено, що серед теперішних відносин польсько-руских в краю не можемо числити на субвенцию краєву, та нарід руский власними силами має довершити розпочате діло будови народного руского театру у Львові.

Др. Кость Левицкий.

Шевченкове сьвято в Заліщиках.

(Допись).

Дня 9. цьвітня с. р. відбув ся в Заліщиках концерт в память Тараса Шевченка, уладжений товариством „Руска Бесїда" і удав ся під кождим зглядом знаменито. Вели-

ка сала „Сокола“ була по береги заповнена публикою; кромі руского інтеліґенції з міста і з повіту прибуло на концерт також значне число селян, було немало гостий з сусїдних околиць Буковини, а головно з Кіцманя, наконець незначне число польскої і жидівскої інтеліґенції місцевої, причім замітною була присутність тутешнього старости. — Концерт розпочав ся вступним словом адв. Д-ра В. Охримовича, котрий цитатами з Кобзаря вияснив погляди і ідеї Шевченка в справі нашого народного відродженя. Промова ся відзначалась силою національної *свідомости* і вірою в красшу будучність нашого народа а своїм патріотичним змістом і съмілою політичною тенденцією викликала у вібраної руской громади піднеслий настрій духа. Музикально-вокальна програма концерту була надзвичайно богата, бо обіймала аж двайцять продукций, а виконане поодиноких точок як і загальне вражіне цїлости було незвичайно сьвітле. До сего імпонуючого успіху найбільше може причинила ся п. Анна Крушельницка, співачка знана вже зі своїх виступів по иньших концертах. Своїм милозвучним а сильним голосом відсьпівала она Лисенкову композицию „Як би менї мамо намисто“, Волошина: „Ой гляну я“ і Нижанковского: „І молила ся я“, а на домагане публики додала ще кілька народних пісень; чудовий ёї спів прямо чарував публику в гучні і безконечні оплески були виразом загального пересьвідченя, що се невідродна сестра Сальомеї. Дуже добре і гармонійно випали хорові сьпіви, особливо муж. хор „Іван Гус“. Хор був сильний і добре вісьпіваний а вложили ся на него переважно місцеві сили, головно учительскі кандидати тут. семінарії, однак знаменито причинили ся до скріпленя хору гості з Тлустого під проводом звісного зі свого голосу і музикальности о. Т. Курпяка, тепер пароха в Тлустім; піднести годить ся також участь п. Ол. Слезюка, що не жалуючи труду, прибув сюди аж з Підволочиск і своїм гарним тенором немало причинив ся до звеличання того сьвяточного вечера. Хором управляв о. Іван Турквевич, катихит тут. учит. семінарії і головa тут. „Рускої Бесїди“, котрий показав ся знаменитим дириґентом і завдав собі чимало труду около вивченя хорів, а той труд дїлила з ним совістно его жена, пані Зофія Туркевичева, справдїшна артистка-пяністка, що обняла фортепяновий акомпаніямент при всїх хорових продукциях. Взагалї удачний виспід цїлого концерту є в найбільшій мірі заслугою пп. Туркевичів, хоч і инші члени „Бесїди“ не жалували своїх трудів і заходів.

З інструментальних продукций особливе вражіне зробив терцет фортепяну (пані Туркевичева), скрипки (п. Файґель) і фісгармонії (о. Туркевич). Годї поминути мовчанем декламацию п. В. Баранника, котрий своїм надзвичайно симпатичним голосом з правдивим зрозумінем річи і переймаючо виголосив Франкових „Камелярів“. Публика рясними оплесками нагородила умілого декламатора і коли всї надїяли ся повторного его виступленя, випровадив він на естраду пятилїтну Солошку Охримовичівну, котра голосно і дуже съміло віддекламувала Шевченкову „Розриту могилу“. Сей ефектовний виступ малої дівчинки був справдї сензацийною несподївankою.

Послїдною точкою концерту була продукция мішаного хору, котрий відсьпівав „Молитву і фінал“ з опери „Запорожець за Дунаєм“; сольо тенорове відсьпівав п. Слезюк, сольо сопранове п-а Крушельницка. Публика так була одушевлена сею продукциею, як і в загалї цїлим концертом, що мимо спізненої пори приневолила хор до повторення кінцевого уступу і відтак попросту не хотїла розходити ся, а всї участники не могли нахвалити ся концерту і признавали, що не лише в Заліщиках нїчого подібного еще не було, але навіть по столицях не часто має ся нагоду брати участь в такім артистичнім духовім пирі. На закінченє відсьпівала одушевлена публика „Ще не вмерла Україна“, а опісля відбув ся спільний комерс.

При сій нагодї годить ся спімнути, що в другій половині марця с. р. уладили ученики тутешної „Рускої Селянської Бурси“ також Шевченківскі вечерниці, котрі випали рівнож дуже удачно; продукциї (відчит, сьпіви, декламациї), виконані самими бурсаками, робили дуже миле вражіне головно завдяки симпатичній поверховности, інтеліґенциї і здоровими хлопячими голосами виконавців; особливо-ж подобала ся вистава дїточої опери „Коза-дереза“, котру рівно-ж виконали самі бурсаки. Уладженем тих вечериць займав ся управитель „Р. С. Бурси“ о. Йосиф Раковскій, а вивченем і режисерією „Кози-дерези“ пані Емілія Стерцюковa. На закінченє вечериць виголосив відповідну промову симпатичний голова „Філії Р. тов. педаґоґічного“, о. Мих. Барнчко. Ті вечериці дали дуже гарне сьвідоцтво для нашої Бурси.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Ґенерал Харкевич телеґрафує: Віддїл Япанців, котрий дня 11 с. м. обсадив місцевість Юку, уступив дня 13 о год. 5 рано з місцевости Нїшімао і станув о 11 верст дальше. Дня 11 с. м. японський віддїл виконав рух в цїли окруженя нашого лївого крила і ми мусїли відступити.

Париж. Після інформацій з Петербурга армію Лїневича скїрдено о 40.000 людий. На сибірскій зелїзници здержано всї посилки, щоби мож було вислати як найбільше війска.

Токіо. Російські сили повині на лінії Чантун-Кірин оцїнюють на 200.000 людий. По остаточнім зіставленю стверджено, що в Порт-Артурі забрано до неволї 41.600 людий.

Кельн. З Токіо доносять, що знищені Росіянами мости на Гуні вже направлено, а до кінця сего місяця будуть направлені всї мости і дороги між Мукденом а Теліном. В часї мукденьского погрому. Росіяни затопили в відворотї до 500 гармат. До дня 8 с. м. Японцї віднайшли і видобули 200 гармат.

Льондон. Російский адмірал мав знайти спосіб повідомлювання адмірайцї про рухи своєї фльоти. Росіяни мали також перервати кабель коло Формози. Говорять, що Рожественьский буде старати ся занятн Формозу, щоби зробити з неї підставу для своїх операций.

Токіо. Обчислено, що російска фльота мусіла через 48 годин пробувати на кохінхінських (французских) водах і в французкім порті Камран. Надіють ся, що Японія запротестує в Парижи против зломання невтральности. Як Франция заперечить, що російска фльота була на французских водах (так як се зробила коли ся фльота була коло Мадаґаскару), то Японія буде міг заатакувати російску фльоту, не наражаючись на закид зломання невтральности.

Токіо. Публична опінія обурена з причини незвичайно гостинного принятя російскої фльоти на французских водах. Дневники, взивають правительство, щоби не лиш запротестувало, але навіть ужило острійших средств против Франції. Франция нарушила невтральність і дакчи поміч російскій фльоті, фактично лучить ся з Росією против Японії. Конечною річию є, повідомити про се Англію формальне, щоби згідно з постановами союза, позискати ёї поміч.

Сайґон. Потверджує ся вість, що в кількох підприємствах поробленo значні закупи і доставлено їх російскій фльоті, на новім морі коло індохінських берегів.

Токіо. В неділю стверджено тут, що кораблї балтайскої ескадри знаходять ся коло Гонкову. До острова положеного о 5 миль від Гонкову приїхало 5 вуглевих кораблїв. Як доносять з Шангею, японьске правительство оголосило, що коло Гоазану установлено охоронну полосу. Коло сего порту не вільно кораблям плисти скорше ніж 5 вузлів.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Російский віддїл вийшов дня 11 с. м. Японцїв з становищ коло села Угуль і за ними аж до Меяну. Японцї сбсадили відтак пасмо гір. По гарматній пальбі Росіяни обійшли оба крила японьскі і приспівували їх до уступленя. Японцї повзяли провянтові маґазини. Коли наш віддїл переходив через село Ерголя, японьска піхота острілювала его з двох машинових гармат. Наша артилерия відповіла, а відтак піхота рушила до атаку і підійшла до японьских становищ, боронених піхотою і пятьма машиновими гарматами. Японцї боронять ся завзято.

Токіо. Дня 15 с. м. пять російских шваронів вдерло ся до Саменкіну, на дорозї в Факумену до Форґану. Японьске війско виконало о півночи атак і виперло Росіян на північ. Росіяни утїкали в панїчнім страху, полишаючи 8 трупів. Японцї стратили двох рядових. Відбувають ся часті перестрілки з російскою кінотою.

З Росії.

(Телеґрами.)

Берлін. Поліцмайстра Ченстохови Поссова, котрий перед 8 днями обняв свій уряд, стрелено. Обіймаючи свій уряд, Поссов одержав письмо з погрозою, що пожне еще лиш 6 днів.

Петербург. Рух між хлопами против дворів і урядів не устає, але що раз сильнійший. Властителї великих посілостий утїкають до міст. По провінції розісгано війско, щоби стерегло дворів. В цїлій Росії революціонери приготовляють ся, щоби дня 1 мая завдати абсолютизмови послїдний удар. Міста і села засипані найріжнійшими революційними відозвами. В Петербурзї відозви взивають всїх мужчин, щоби на улици не показувались без оружя, а жінки і дїти щоби поховали.

Льондон. Дневники доносять, що кн. Сьвятополк Мірский вертає до чинної служби і що стане на чолї комісиї, котра має опрацювати організацию земского собора.

Москва. Коляєва, убийця Сергія засуджено на смерть. Засуджений заборонив оборонї і своїй сестрі вносити просьбу о помилуване.

Петербург. Академія наук внесла на руки Кобека письмо з зазначеєм конечности увільненя преси від гнету, заки еще буде зредаґований новий закон пресовий, а то тимчасовими зарядженями. Державна рада ухвалила ввести 14 сїчня 1906 новий загальний закон пресовий. Части сего закона, що відносять ся до пресових і релїґійних переступств, увійдуть в житє, як лиш будуть зредаґовані дотичні постанови.

Петербург. В канцелярії варшавского університету збирають документи 1600 виганих студентів, щоби передати поліцмайстрови. З сеї причини більшість студентів виїхала з Варшави.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Фінляндия.

Гельсінґфорс. Фінляндский сойм рішив не виплачувати жадавих російскім правительством 10 мілїонів марок річно, як довго не будуть відкликані русифікацийні укази видані Бобріковом.

Угорска кріза.

Будапешт. Говорять, що полагодженє кризи дуже близьке. Корона має годити ся на принятє проекту адреси опозициї за підставу до дальших переговорів. У Відни є проект покликаня правительства, которе заявило би, що приймає за підставу своєї програми адресовий проект опозициї. Відповідний рескрипт королївский вже редаґують.

Антіпоєдинкова ліґа.

Будапешт. З огляду на змінений статут антіпоєдинкової ліґи міністер війни позволив вступати до ліґи в характері чинних членів резервовим офіцирам і підофіцирам.

Мадярска гаката.

Темешвар. За „підбурюване“ против мадярского народу засуджено румунського пароха Ґаспаря на 10 місяців вязниці і 400 корон гривни, адвоката Петровича на 6 місяців і 200 корон, а редактора Цурка на 8 місяців і 400 корон.

Розділ держави від церкви.

Париж. Додаткове внесене до предложеня о розділї держави від церкви, щоби всї добра духовних інституцій, яко власність цїлого народу, спродано, а уверсану з продажи квоту віддано до емеритальних кас для робітників.

Зелїзничий стрейк.

Рим. Поїзди курсували майже на всїх зелїзничих лінїях. Жаден поїзд не курсував на лінії Порто-Чересіо-Медіолян. Дневники доносять, що страйк упаде, бо більшість робітників не прилучилась до страйку, а в самім комітетї страйковім панує незгода. Страйковий комітет видав відозву, в котрій оголошує, що страйк закінчений.

НОВИНКИ.

— **Відозва до загалу учителїв і учительок.** Руске тов-о педаґ. поділило своє працї на поодинокі секциї в цїли скорійшого їх полагоджуваня. Між иншими утворено шкільну секцию, котрої задачию буде занимати ся справами народного учительства і народного шкільництва. Секция тая відбувати ме засїданя своєї кождої першої неділї в місяци о год. 3 по полудни в канцелярії Рус. тов-а пед. при ул. Сукстускій ч. 47 у Львові. В засїданях секциї можуть брати участь всї учителї і учительки, що суть членами Руского тов-а пед. Коли-б хто з пп. Товаришів(ок) задля перепон не міг прибувати на засїданя секциї, то зволять письменно заголошувати свої уваги і бажаня під адресою Рус. тов-а пед. а секция ними займесь і покористуєсь. На послїднім своїм засїданю за цьвітень с. р. рішила секция, що приняв гол. видїл: 1) щоби на будуче устроюватя в комнатах Рус. тов-а пед. відчити для народн. учительства, що причинялоб ся так до его дальшого образованя як і до скріпленя сил через таку сполуку. — 2. Щоби в часописи фаховій „Учителю“ помїщувати інтерпретацию законів шкільних та тим робом запобічи не одній кривдї учительства. — 3. Щоби в найблизшім часї заняти ся ревізиею підручників шкільних руских з узглядненем обставин: що належить з них усунути а що нового ввести. — IV. Щоби зимовою порою в комнатах Рус. тов-а пед. устроювати цикль забав з танцями і концертів для родин учительских, з чого дохід мав би ся призначувати в части на цїль тов-а взаїмної помочи нар. учителїв, а в части на цїли інституций, удержуваних Рус. тов-а пед. Як з наведеного оказуєсь, в се програма довоєї обширна а ёї зреалїзованє вимагало-б чимало сил. Тому ж то головний видїл Рус. тов-а пед. в тої гадки, щоби для успішного переведеня кождої з повисших квестий утворити відповідні комітети. Найближше засїданє секциї шкільної відбуде ся вже в руску провідну неділю о год. 3 по пол. в льокали тов-а пед. Головний видїл Рус. тов-а педаґ. має повну надію, що Вп. пп. товариші(ки) зберуть ся як найчисленнїйше та дадуть сим доказ своєї зрілости. Нумо до дїла, — бо коли самі про себе не подбаєм, годї сего від других жадати! Від гол. видїлу Рус. тов-а пед. у Львові: *о. Іван Чапельский*, голова. *Олекса Гайдукевич*, голова секциї.

— **З академічного товариства „Січ“ в Чернівцях.** На загальних зборах товариства, що відбули ся дня 25 марта с. р. вибрано отсей видїл: Ярослава Весоловского, студ. прав, головою; Івана Гошовского, студ. філ., заступником голови; Сьвятослава Лакусту, ст. філ., писаром; Левка Рудницкого, студ. філ., бібліотекаром; Едварда Вальнера, студ. філ., скарбником; Якова Голоту, студ. філ., господарем; Емануїла Стратичука, студ. прав, архівaром; Івана Галущиньского, студ. філ., контрольором; Миколу Харжевского, студ. філ., Миколу Полєка, студ. філ., Івана Рожку, студ. філ., і Івана Голубовича, студ. філ., заступниками видїлових. До заряду научного кружка вибрано: Володимира Домбровского, студ. філ., головою; Методия Огородника, студ. прав, заступником голови; Миколу Полєка, студ. філ., писаром. У видавничім кружку вибрано: Івана Галущиньского, студ. філ., головою, Левка Рудницкого, студ. філ., заступником голови, а Осипа Гусаковского, студ. філ., писаром. В драматичнім кружку вибрано головою Якова Голоту, студ. філ., заступником голови, Івана Гошовского, студ. філ.; писаром Левка Добряньского, студ. філ.

— **Емілїян Менциньский**, про котрого смерть доносимо на иншім місци, належав до найщирших народовців, найпостійнійших приявників української ідеї. Глубокий поклонник Шевченкових поезий аберігав їх у себе у відписї, яку спорудив собі з початком 60-их років. Брав він дїяльну участь у народнім руху та організацийній роботї того часу і був одним з основателїв тов. „Просьвіти“. І пізнїйше, до кінця житя, не бракувало его ні на однім визначнїйшім народнім сьвятї, — не бракувало его підпомоги ні одній народній інституциї, хоч сам жив не в найкрасших услівях. Одним словом — був він добрим сином свого народу. Так з тої причини, як і для своїх приклмет особистих, товариских, полишив він ширий жаль в широких кругах нашої суспільности. Своїм парохіянам полишив він поруч многих иншим користних слїдів своєї дїяльности також з'орґанїзовану роботу і прилаженний материял до будови новомурованої церкви, котрої не довелось ему вже оглядати. Похорон відбув ся дня 17 с. м. при великій участи сьвященьства і народу. Перемиску капітулу репрезентували канонїки о. Войтович і о. Стрийский. З далекої чужини приїхав і син покійного, Модест Менциньский, звісний артист-сьвівак королївскої опери в Штокгольмі, — ледви вспів прибути на... „послїдное цїлованіе“. Заява щирого співчутя, яку і ми пересилаємо славному нашому земляковi, нехай кріпить его на чужині в сих хвилях горя.

— **Анальфабет — купив собі св. Письмо.** Пишуть нам з Праги: Як наш бідний нарід рветь ся до сьвітла, нехай послужить доказом *ось* який случай. Займов проф. д-р Пулюй в Празї до складу біблійного товариства і тут просить его агент-Німець, щоби він допоміг добути руского букваря, для Григорка Катеринюка. Той Григорко купив собі св. Письмо, і ще один примірник для свого брата в Галичині, та — не вміє бідолаха читати; рад би в букваря сам навчитась! Розумієсь, що проф. Пулюй взяв під свою опіку такого Григорка, навіть не бачивши его, і поручив зараз одному рускому академікови, щоб навчив его читати і писати. Григорко служить при війску, а тепер прислужником в одного офіцира і догляда коний! Коли-б се був не анальфабет, то чи не пильнував би він чого красшого для себе і для свого народу? Не давайте-ж, добрі люди, а передовсїм ви академіки, у кого є благородне серце, так пропадати народови! Літом, підчас вакацій, нехай кождий з вас заложить на селї школу для анальфабетів, можна се робити і під голим небом, та нехай посьвятить хоч одну годину на тиждень для такої працї, для осьвіти сліпих, найменших і найбіднїйших братів. Добре дїло буде і вашою нагородою!

— **Новий закон о підводах.** На основі рішеного палатою послів нового закона о підводах доставник підводи буде діставати пересічно замість дотеперішних 6 сотиків за кільометер і коня, 23·3 сот. з державної каси, т. є. майже чотири рази більше, як доси. Коли прим. доставник підводи діставав доси за одну милю т. є. 7½ кільометрів і пару коний 90 сотиків, то на основі нового закона дістане він за ту саму їзду пересічно 3 К, 50 сот. від милї. Коли сю цифру порівнаємо з попередною, покаже ся, що доставник підводи дістане замість дотеперішних 90 сот. за милю і пару коний з возом, винагороду у висотї 3 К 80 сот. Понадто новий закон подає доставникам підвод ще дальші користи. Розріжняє він именно підводи для транспорту до точно означеного місця з найбільшим віддаленем 30 кім. і підводи на час і винагороду за кільометер та коня обчисляє лише при перших підводах і то до найбільшого віддаленя 30 кім. (в гірских сторонах 20 кім.) і тут признає ще понадто за кожду годину ожиданя (понад перші дві година) відшкодованє, котре рівнає ся винагороді за проїхані два кільометри дороги. Підводи же на час будуть обчисляти ся в такий спосіб: за час до 8 годин будуть уважати ся за півдневні і будуть діставати винагороду, рівну винагороді за 20 кільометрів відбутої дороги; підводи ужиті на довше як 8 годин будуть уважати ся за цїлодневні і будуть діставати винагороду, рівнаючу ся винагороді за 31 кільометрів проїханої дороги. Новий закон признає взгляди доставникам підвод право домагати ся відшкодованя за всї ушкодженя, котрі коні або віз понесли би не з їх вини.

— **Ґорький.** З Петербурга доносять, що прокуратор тамошнього окружного суду предложив міністровi справедливости внесене, щоби відкликати жалобу против Максима Ґорького і в той спосіб убити виточений против него процес. — Цїкаві подробиці про житє сего знаменитого письменника оголосив его адвокат Ґрузенберґ в дневнику „Русь“. Передовсїм опрокидує він чутку про богатство, якого Ґорький мав доробити ся на своїх творах. Ґорький мешкає тепер в середній пенсії і видає на себе не більше, як пересічний студент, около 60 до 70 рублїв місячно. Всї свої доходи роздає ось як: за границею удержує богато стипендистів, котрим посилає що місяця значний гріш на житє і студії; пр. одній студентцї посилає місячно 100 рублїв, бо її наукові працї вимагають значних видатків. Видає також дуже богато на просьвітні цїли: засновує цїлі бібліотеки, котрі на домаганє висилає до сїл і місточок. Що день приносить ему почта безчисленні просьби, богато петентів являє ся у него особисто і Ґорький многим з них не відмавляє помочи. Неправдою є, немов Ґорький купив собі земскі добра. Зате фактом є, що на Ґорького устроюють прямо лови: деякі круги хотять за всяку цїну его спрятати. Перед двома роками в Нижнїм Новгородї виконано на него перший замах. Ґорький дістав лист з просьбою, щоби вечером ставив ся над берегом Волги в дуже важній справі. Ґорький явив ся. Тодї в темряви вирнула якась стать та із словами: „Вы Горький? Якраз вас потребую!“ — кинула ся на Ґорького. На щасте ніж відбив ся о папіросницю. Розпочала ся борба, підчас котрої Ґорький, звісний силач, кинув напасника на долину по спадистім березї, потерпівши лише кілька легких скалїчень. Від того часу Ґорького бере-

жуть его приятелї. Про свое здоровле Горький зовсїм не дбає. На примір адв. Ґрузенберґ наводить отсей факт: Підчас проходу ми розмовляли о процесї. Горький хоче закурити папіроску, аж нагло нападає его кашель. „Чому курите на воздусї — питаю его — кашляєте, отже мусите шанувати ся". — „Нї — відповів Ґорький — не можу клопотати ся здоровлем і не варто би жити, колиб чоловік мусїв завсдно думати про свое здоровле і бояти ся кождого подуву вітру. Впрочім чую ся дуже добре". — А тимчасом у вязници лїкар сконстатував у него сухоти.

— **Москалї о собі.** Як сильно прочуняла російска суспільність по пїлій серії неудач російскої армії на далекім Сходї, показує ся найлїпше з російского шовінїстичного дневника „Новое Время", де фейлєтонїст Скальковский в статї п. з. „Дневник меланхолїка" написав між иншим ось що: „Досимали ми всї більше або менше докладні вісти лише від Японцїв при помочи заграничних часописий. Наші полководцї уважали злишним познакомлювати російску публіку з подробицями війни. Штесель говорив в своїх телеґрамах лише про се, за кого він молить ся до Господа Вога. З головної кватири доносили лише про те, як то козаки забрали в полон одного Японця. Той Японець нагадував уже аж занадто того „зараженого козака", звісного нам з офіціяльних донесень про битви в польскими повставцями. Як звісно, портрет того стоголовного козака був виставлений свого часу в Парижи. Вкінци на основі звітів з головної кватири Росияни лише відпирали славно всї атаки неприятеля; рівночасно поступали завдно наперед. Та з незвісних причин показувало ся відтак правильно, що ми були все побиті і мусїли з великими стратами уступати".

— **Самоубийство вояка.** У військовій вязници відобрав собі вчера житє вистрілом з карабіна вояк 80 п. п. Муричка. Нещасний сповняв варту і вчера в полудне відводив якогось вязня на сторону. Вязень утїк десь в коритарах вязниці, а Мурička бачучи, що арештант не вертає, із страху перед одвічальностию відобрав собі житє. В хвили, коли трупа Маричка винесили з вязничного будинку, утїкшого арештанта зловлено.

— **Спростоване похибок.** У вчерашній вступній статї найшло ся через недогляд коректи богато похибок, між ними й таких, що цїлком затемнюють змисл. До найважнїйших належать: В 3. стовпци в 1. стрічцї другого уступу замість *Отся половина проєкту* має бути *Отся прогалина пр.;* в 4. стовпци в 27. стрічцї з кінця замість *В повстанню до сеї постанови* має бути *В полсненю до с. п.*, а в 6. стрічцї з кінця замість *перехідною радою* має бути *перехідною фазою.*

— **Дрібні вісти.** З Відня доносять, що три кляси приватної женьскої ґімназиї у Львові, заложеної женьским ґімн. товариством, дістали право публичности на рік 1904/5.

——

— **З тов. „Основа" слух. політехніки.** Почуваємось до обовязку зложити щиру подяку Вповажаним Участницям і Участникам нашого концерту, а іменно Вп. панї О. Цїпановскій, Ф. Лопатиньскій, О. Ясеницкій; Вповажаним панам С. Панькову, В. Безкоровайному, інж. Р. Ганїньчакови, Т. Шухевичови і Вп. інж. Ф. Тузякови, що щиро занялися тим концертом, та за „добре слово", яким Вп. інж. вказав нам дорогу до тої мети, яку собі товариство поклало і до якої стреміти ме. Рівнож дякуємо тій нашій нечисленній публицї яка разом з нами почтила память Тараса в мурах політехніки. — За Видїл: *Ярослав Ганкевич* голова, *Бронислав Бурбеля* секретар.

— **Подаєм до відомости,** що в сокільскім Базари у Львові можна дістати народні марки. Хто отже з провінциї замовляє що нибудь в Сокільскім Базари, може там також замовити народні марки і заощадить в сей спосіб порто, яке оплачує звертаючи замовлене до нас. Також львівскі Русини мають в сей спосіб вигоду, що о кождій порі можуть в Сокільскім Базари купити народні марки, та нїхто не може звинити ся, що не знає, де можна ті марки дістати. Проснмо при тій нагоді наших патріотів, панночки і молодіж не тілько куповати народні марки але і другим се власти за народний обовязок і шприти в сей спосіб добровільне національне оподаткованє. — *Народна Канцелярия.*

Померли:

— **Омелян Менциньский,** парох в Хідновичах, перемиского повіта, [батько звісного артиста сьпівака], упокоїв ся дня 14 с. м. в 66 році житя а 40 сьвященьства. В. в. п.!

— **Оксанка,** донечка Олени і Володимира **Гнатюків,** померла у Львові в 1 році житя. В. їй п.!

Урядові вісти:

— **Вісти з львівскої архиепархії.** Сотрудництво в Озірній дістав о. Йосиф Мвзь. — Завідателем в Суходолї установлений о. Михайло Васевко. — Референтами митроп. консисторії іменовані оо. Теодозий Лежогубский і Леонид Лукашицкий. — Перенесені катехити виділових шкіл со.: Іван Кордуба в Теребовлї до Бережан і Йосиф Застирець в Бережан до Теребовлї. — Папскими шамбеляпами іменовані оо.: Олександер Чемеринъский в Золочеві і Григорий Сливицкий в Буську. — Папский ордер Pro eclesia et pontifice Роман Дмоховский, секретар суду в Янові.

Бібліографія:

— **Літературно-науковий Вістник.** Книжка IV за пьвінець с. р. містить: в) Часть белетристичпа: Із гсезій Лесі Українки: І. Напис на руїві. ІІ. Ізраель в Египті. — Сергій Канюк: Вже дорожше. — Ластівка: В чарах рідньої пісні. — Василь Зуґаевич: Місяць, На далекий схід. — Андрій Чайківский: З ласки родини, повість (далї буде). — Леонид Андреєв: Червоний сьміх (конець буде), — Герман Банґ: Мадам де Кірона. — Ян С. Махар: Оріанда, Поступ у Росиї. — б) Часть наукова: М. Грушевский: Українство і питання дня в Росиї. — Іван Франко: Отвертий лист до гал. української молодіжи. — О. Вишневский: На переломі (далї буде). — Іван Кревецкий: Корифей російскої критики і українське письменство. — Ст. Чарнецкий: Дещо про теперішний стан галицко-руского театру, Із сучасних фактів. — Д-р. Е. Олесницкий: Кілька слів фактичного спростованя. — С. Петлюра: Леонїд Андреєв і його „Червоний сьміх". Хроніка і бібліоґрафія.

— **Das Urteil der europäischen Kulturwelt über den Ukas vom Jahre 1876.** Eine Enquete. Aeusserungen von: Reichstagsabgeordn. 1) Dr. A. Hedin (Stockholm); Universitätsprofessor, 2) Mr. Oskar Browning (Cambridge); 3) Johannes Schlaf (Berlin); 4) Universitätsprofessor Dr. Mario Rapisardi (Catania, Sizilien); 5) ehem. franz. Minister Yves Guyot (Paris); 6) Van Eeden (Bussum, Niederlande); 7) Dr. Franz Oppenheiner (Berlin); 8) Universitätsprofessor Dr. Giuseppe Sergi (Rom); 9) Universitätsprofessor Dr. N. C. Frederiksen (Kopenhagen); 10) Björnstjerne Björnson (Aulestad, Norwegen); 11) Professor A. De Gubernatis (Rom); 12) Universitätsprofessor Dr. Z. Hasse (Leipzig); 13) Reichstagsabgeordn. E. Wavrinsky (Stockholm); 14) Universitätsprofessor Dr. G. Buchholz (Leipzig); 15) Prof. Anatole Leroy-Beaulieu (Paris); 16) Fredrik Bajer (Kopenhagen); 17) Reichtagsabgeordn. Bischof Dr. K: H. v. Schele (Visby, Gotland); 18) Reichstagsabgeordn. H. v. Gerlach (Berlin); 19) Georges Weil (Paris); 20) Dr. Friedrich Hertz (Wien); 21) norweg. Minister J. Lövland (Christiania), u. a. Wien 1905. Verlah der „Ruthenischen Revue". Preis 30 Heller.

Отся брошура вийшла яко передрук з „Ruth. Revue" і містить вискази 21 найвизначнїйших европейских сьвіточів про культурну вартість заборони української мови в Росиї. Знаходимо там такі імена, як Др. А. Гедін; Бернштєрне Бернзон; звісний анґлїйский ученнй проф. Оскар Бравнінґ; проф. Leroy-Beaulieu; проф. Джіюзепе Серджі; звісний французький письменник (що був вже двома назоротами міністром) Yves Guyot; загально поважаний в Европі ученнй, іменований не давно (вже другий раз) міністром I. Löv'and; звісний шведский ученнй, доктор теольоґії, прав і фільозофії К. Шепе (епископ Готляндії) і и.

Брошуру сю, що ей в більшій части розіслано даром заграницю, набувати можна впрост в адміністрації „Ruthenische Revue" у Відни, VIII, Wickenburggasse Nr, 10 — або в книгарни Науковго тов. ім. Шевченка у Львові.

— **„Ахілева пята панславізму: Українське питанє".** Се в перекладї на нашу мову заголовок статї п. Романа Сембратовича, редактора Ruthenische Rundschau, уміщеної в паризкім тижневнику Le Courrier Européen в 23 числї з 14 цьвітня с. р. Заголовок по французки: „Le talon d'Achille du Panslavisme — La question ruthene".

— **Уже вийшли „Любощі"** українські вальці на фортепян композиції Ярославенка яко перше число „Торбана". Є се перший найбільший твір фортепяновий, який до тепер у нас вийшов, та не тілько гарний своїм змістом, але також вздля прехорошого друку заслугує вповнї на увагу; тому можна надіятись, що „Любощі" скоро розійдуть ся помїж нашою музикальною громадою. Цїна 1 К 50 сот. Головний склад: Українська Накладня Львів, Вроповска 8. Дістати можна також в книгарнях.

— **„Руска Хата",** ч. 7, містить: Остап Луцкий: З моїх днів. — Петро Карманьский: В обіймах смутку (1—4). — Гнат Шпитко: Стріча. — Лучше терпіти (із італ.). — Осип Шпитко: На народній мотив. — Микола Ч.: Сонячні та місячні затьми. — Іван Франчук: Нещасливий випадок (дальше). Кнут Гамсун: Пан (дальше). — Осип Шпитко: Засьпів. — К. Міксат: Неясна справа (дальше). — В числї подано портрети О. Луцкого, Й. Кишакевича і А. Ґрау-Вандмаєра, автора „Порядних дівчат" і дві більші картини: „Атак козаків під комендсю ґенерала Ренненкампфа під містом Чімчівчен" і „Кремль в Москві".

— **Руский інтернат учит. семинарії в Перемишли.** Вже два рази, іменно в місяци вересни і жовтни 1904 р. мав я честь подавати до прилюдної відомости виказ жертв зложених Великодушними Добродіями на перебудову каменицї купленої для Інсківь Василіянок на Інтернат учениць Семинарії учительскої в Перемишли. При виказах тих не подав я був найважнїйшої річи, іменно: в який спосіб набули С. С. Василіянки одноповерхову, перед 6 роками побудованну каменицю і чи, маючи своє власне помїщене на Інтернат, они так збогатіли, що вже не потребовали би вїякої помочи людий милосердних? Отже річ так має ся: Каменицю куплено за 32000 К, заплативши готівкою лишь 6000 К на котру Іх Преосвященьство Еп. Чехович пожертвовав 2000 К за що побожні Монахині Василіянки Іх Преосвященьству сим прилюдну складають подяку. На прочу ціну купна, перевято від попереднього властителя повичку в банку ґіпотечнім і затягнено нову в Перемиским товаристві вредит. „Віра". Щоби довги ті аморизовати, мусять С. С. Василіянки з доходів Інтернату платити річно 2690 К окрім податку і других з власностию дому сполучених видатків. На перебудову каменицї для цїлей Інтернату, на докупно кусня земї під керницю і на правну належитість від купна реальности, виносять всї видатки 6221 К 84 сот. і зістали в части покриті жертвами Великодушних Добродіїв, виказанними в сказаних вище двох виказах і в слідуючім вині: 1. Преосвящ. Еп. Чехович окрім вище наведених 2000 К жертвував ще 400 К, 2. Впр. о. пралат Матковский Павел 70 К, 3. Впр. о. ректор семинарії Мриц Мих. 50 К, 4. Вповн. П. Д-р Небенцаль адвокат з Сянока 500 К, 5. Вповн. Дирекция товариства кредит. „Віра" в Перемишли 100 К, 6. Вповн. Дирекция „Народної Торговлї" у Львові 30 К, 7. Впр. о. Іван Вїрецкий поч. крилош. і парох в Лїску 10 К. До сплати всїх видатків перебудови каменицї недостає ще 1140 К. В імени Прп. Монахинь Василіянок упрашаю милосердних Добродіїв о ласкаву поміч в сплатї сего довгу і складаю всїм дотеперішним Великодушним Жертводателям сердечну подяку. — Перемишль дня 16 цьвітня 1905. о. *М. Подолинський* кустос капітули.

— **Редакция „Рускої Хати"** у Львові оповіщує, що коли в місяци цьвітни зголосить ся достаточне число руского жіноцтва як передплатники „Рускої Хати" й надішле передплату, то від мая с. р. буде видавати до „Рускої Хати" безплатний додаток „Моди". В той спосіб хоче редакция уструнти всїлякі Bluszcz'и, Nowe Mod'и і т. п., що ширять між нашим жіноцтвом лише національну деморалїзацию. Передплата на „Руску Хату" враз з додатком „Мод" 12 К річно, се невеликий видаток, на який стати кожду родину.

— **Від Управи „Бібліотеки Наук. Тов. ім. Шевченка".** З причини ґенеральної ревізиї бібліотека Наук. Тов. ім. Шевченка буде замкнена від дня 1 до 15 цьвітня с. р. Рівночасно взиває ся всїх, що мають у себе виполичені з бібліотеки книжки, щоби *звернули* їх в найкоротшім часї. Звертати можна що дня від год. 3—6. — *Управа „Бібліотеки Наук. Тов. ім. Шевченка".*

Виказ складаних жертв.

— **З Відня. На будову народного театру у Львові** зложили на руки підписаного отсї Добродії дальші збирязана, платні в місячних ратах в р. 1905 (в коронах): Н. Я. 20, Ал. Галиковский і Володимир Шевчук по 18, разом 56 К, 7 марца 1905 виказав 845. — Разом 901 К. На рахунок зобовязань зложили в марцю 1905 р.: Вп. п. Посацкий Лев 6, Павлюх Гнат 5, д-р Іван Бережницкий, Дяків Никола; д-р Танячкевич по 4, Елюк 3, Чапельский Волод. 2·40, Індишевский Ром. Зілиньский, Левицкий Богдан, Марисюк Франко, Наварук Осип, Федорович і Н. Я. по 2, Микитяк 1·20, Віденький, Гриневецкий М., О. Котецкий, У. Нїжниковский, Подлуский, Сілецкий Волод. і Тустановский по 1, разом 50·60 К. Крім сего ще отсї добровільні датки: Вп. п. д-р Гукевич і Н. Н. по 10, Стефанович С. 2, разом 22 К. Квоту 72 кор. 60 с. висилаю рівночасно чеком ч. 1 до Союза кредитового у Львові на конто К. Щ. П. 830.584. — *Максим Дутчевич.*

— **На закупно козацкого кургана** під будову дому львівского „Сокола" звонили зложити (в коронах) отсї Вповн. Добродії: Анд. Федор 1, о. В. Носковский з Сокаля 5, О. Соротницкий 1, Мак. Бучацкий 2, Сид. Винників 1, Ад. Рапп 2, З. Попович 2, Семен Ручка 3, Стефанія Галькевичівна 10, Ілько Пак 1, С. Винників 2·10, Мих. Кривак 2, Юліан Гардт 2; з пушок в тов і урядників і сьвященників у Львові 13, в „Соколї" у Львові 1·85, в „Народній Торговлї" в Збаражи 5, на виставі фантів льотерії „Сокола" 6·16; за цеголки: о. Евген Чубатий з Деревлян 3, Наталка Рейнарович'івна 7; на обіґацию: Іван Белей 3. Дякуємо щиро всїм ласкавим жертводавцам за поміч і просимо нашу суспільність не забувати на будову сокільні у Львові. Гаразд! — *Старшина „Сокола".*

— **На приватну жіночу семінарию у Львові** зложили по конець лютого отсї Добродії (в коронах): Е. Кульчицкий Львів 10, О. Т. Сайойка, Селиска 4, о Еліашевский, Гуменець 10, о. В. Белкот, Заруде 2, М. Чачковский, Товсте 2, читальня „Просьвіти" в Городславичах (через п. Бурґля) 10, складка у п. Яцкевичів (через п. Бурґля) 2, Е Ґайбовицкий, Утороли 7, о. П. Стукач, Тісна (складка) 4, С. Яновіч, Снятин 2, О. Літинъский, Чуква 8, о. Поповіч, Городниця (за церкву) 1, М. Бухеньт 1. Ю. Дорошиньский, Висоцко 1, О. Подляшецкий, Микулинці 4, д-р Лукіянович, Львів 2, о. Н. Несторович, Татари 1, Товариство ім. Шевченка 100, Я. Яцкевич, Перемишль 1, Гнатишак, Львів 8, Монастир оо. Василіян (через „Руслан") 5, о. І. Любович, Острів 2, А. Мельничук, Волківці 1, Мацейків, Камінь 1, Ляхович, Любовиска 7, С. Кульчицкий, Львів 5, К. Ясеницкий, Балигород 2, о. І. Іванчук, Криве 1, о. Н. Була, Дверник 6, О. Маликова (через п. Цегиньску), Радимно 2, Ю. Грицак, Синьків 0·70, О. Котис, Телешница 2, Монастир оо. Василіян, Добромиль 2, А. Яремович, Підгайці 1, Н. Цегельский, Подусів 6·10, д-р Дорундяк, Борщів 9, М. Николак, Красноіла 1, Чомкевич, Стрілківці 2, о. Федорович, Войславичі 2, Повітове тов. кредитове, Сокаль 100, Вільчиньский, Винники 1.

— **На Руске тов. педаґоґічне у Львові** зложили по конець марта отсї Добродії: о. п. Бабії, Церковна 1, о. Литиньский, Чуква 2 К, о. А. Щуровский, Моркова 1 К, Т. Шанковский, Конончинці 1 К, О. Сумниківна, Заріче 1 К.

— **На приватні ґімназиї** зложили по конець марта: д-р Т. Сопевіцкий, Самбір 10 К, М. Бурда, Любачів 1 К.

— **На приватні семінарії** зложили: о. А. Саноцкий, Мацошин 10 К. — Всїм тим жертводавцям складаємо отсим сердечне Спасибіг і поручаємо наші молоденьскі інституції пасканій жертволюбивости патріотичної руской суспільности. — За Видїл Рус. Тов. Педаґоґічного у Львові *о. Іван Чапельский* голова, *А. Алисиевич* касиер.

— **Виказ жертв на будову „Народного Дому" в Мостисках.** *Виказано в дневниках* з початком марта 1905 суму 670 корон 35 сот. Наіслали в марті 1905 (в коронах): Беляньский І п. к. надстр. скарб. з Ярослава 2, Волошин п. к. адюнкт податковий в Кутах —·66, Галицкий Володимир учитель в Кутах —·68, Горневич Дмитро з Мостиск 10, Гулейчук Никола в Кутах — 66, Карпяк Онуфрій з Добромиля —·40, Кишакевич Лев з Велички 5, о. Колодій Семен парох з Волї мигової 2, Конко Іван функционар желїзн. з Добромиля —·60, Корабель Іван з Добромиля —·40, о. Клюка Володимир з Гіранки 1, Латка Іван з Добромиля —·20, Менціньский Е. з Ходневич 3, Паславский Володислав з Ярослава 2, о. Паславский Николай з Гусакова 4, Поляк А з Ганькович 1, Др Поляньский Станислав з Мостиск 20, о. Савойка Т. парох зі Селиск 2, о. Соневицкий Емиліян парох зі Скоповки 2, о. Соневицкий Теофиль парох в Тудорові 1, Сидарко Захар з Мостиск 10, Сохран Теофиль з Добромиля —·40, Струсевич Володимир зі Судової Вишні 2, Химка Михайло вінець церковний з Підлїсок м-ких 2, о Черкавский Иосиф парох зі Соколі 10, Чесник С. управитель школи в Микуличині 1, Шикула Ст. з Ярослава 4, о. Щуровский М. парох з Марлови 1, о. Ясеницкий Володимир парох з Радимич 5, о. Ясеницкий Кипріян парох з Балигорода 2, разом 96 корон а з попереднїми 670 кор. 35 с. Сума 766 кор. 35 сот. Всїм жертводавцям сердечно дякуємо. Спасп-Біг! *З. Скварко. Д. Горнович.*

— **На бурсу філії руск. тов. пед. в Рогатині** зложили від 1 вересня с. р. ш.в. [в коронах]: Громадяне Черча 13·52, Іван Косьмина сам особно 1, громадяне Путятинець 2, Іван Гнатків особно 60 с., Вел. о. І. Кмицікевич декан ходорівский 5, о. Скуліч і п. Г. Шварц з Рогатина 1, д-р Зобнів з Серавва 20, Громадяне Лучинець 5, о. Н. Кумановский парох з Нїмшина 5, Громадяне Колоколина (з колади) 5·13, о. Петрицкий парох з Колоколина 1, М. Петрицкий 2·16, о. Яворский парох Лучинець 5·12 (складка), Ев. Концюх в Підгородя 1, Іван Гладун 1·20, Громадяне Стратина (Соколовский) 8, а громадяне Дібринова (Соколовский) 9, читальня в Дагові 9·50, о. В. Фіяїповский пагох з Бенїковець 3, і від громади 800 кг. бульби, Александер Кшечуновіч властитель дібр і віцемаршалок пов. ради в Рогатині 113.13, Іван Пісарский п. к. судя в Рогатині 20, М. Крайковский з Болшовець (складка міщан) 42·66, о. М. з Каїщівної 300 кг. бульби, 25 кг. бураків і 2 коня капусти, Пеліховский з Рогатина 2 кг. ковбаси. — Всїм Вп. добродіям складає ся сим сердечну подяку, а виказ загальних жертв подасть ся пізнїйше.

Переписка Адміністрації.

Вл. А. Ру. в Дн. Тепер виплачено доперва за 1 квартал. — В. Но. в Ол. Одержано. — Г. Ва. в Пі. До кінца червня прийде нам ще 2 К. — Е. Се. в Ко. Тепер виплачено за март а не цьвітень. — С. Ло. в Ко. За 2 квартал прийде нам ще 1 К, 13 с. — М. Че в На. Тепер виплачено за март а не цьвітень. — В. Пі. в Ло. Тепер одержано за март а не цьвітень. — Л. Яс. в Пр. Годимось. — В. Сі. в Ст. Тепер виплачено за март а не цьвітень. — Р. Шу. в Са. Тепер одержано за март а не цьвітень. — І. Ми. в Ст. Гроші одержані і, як касові книги виказують, доручено їх в сїчню с. р. Тов. Просьвіті, Народ. Раді, Русланови, Театрови, Народ. Фондови і Заторонці. Вп. І. Хя. в Со. Тепер виплачено доперва за 1-ший а на 2-гий квартал. — Ф. Ор. в То. Тепер виплачено доперва за 1-ший а ва не 2-гий квартал. — М. Кр. в Рп. За 2 квартал прийде нам ще 6 К. — О. Пр. в Ро. Тепер виплачено до кінца сїчня а не марта. — М. Ле. в За. Тепер виплачено до кінца мая а не червня. — Л. Яр. в Ко. Тепер вирівнано лиш 1 квартал.

Календар: Грец.-кат.: нині (середа) Евтахія, завтра (четвер) Юрія, позавтра (пятниця) Ірадіона, Колектина; — Рим. кат. нині (середа) Кресценції, завтра (четвер) Аґапіта, позавтра Велика пятниця.

Театри: Театр міський у Львові: нині (середа) Кельнда Марек, поетична драма в 3 актах а в 5 відслонах Юл. Словацкого. В четвер, пятницю і суботу представлень в театрі не буде.

Репертуар руского театру в Тернополи Продажа білетів в „Народній Торговлї" і в цукерни. Початок точно о год. 7½ веч.] В середу дня 19 і „На дні" числа М. Горького. В четвер, пятницю і суботу представлень не буде.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. и суботу лише рано. — Бібліотека Осссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні вівч. за вгодошенми від год. 10—1. — Музей Осссолїньских в дні вівч. від 9—1, а в второк і пятницю також по полудні від 3—5.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а передплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Надіслане.

Коперниций і Син

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1

протиг Ваг. Ипотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найвищі по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всілякі інші прибори оптичні всілякої напрями пожогодже ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 19 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·40 до 8·60 а на термін 8·10 до 8·30, *Жито* старе 6·25 до 6·50 а на термін 6·10 до 6·30, *овес* оброчний старий 7·30 до 7·60 а на термін 7·20 до 7·40, *ячмінь* пастівний 6·75 до 7·25, а броварний 7·30 до 7·75, *ріпак* 10·25 до 11·50 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·75 до 7·25 а до вареня 7·75 до 10·—, *вика* 12·00 до 12·50, *насіне льняне* —·— до —·—, *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 8·—, *гречка* 8·75 до 9·50, *кукуруза* готова 7·50 до 7·75 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 150·— до 170·—, *конюшина* червона 55·— до 80·—, біла 45·— до 65·—, шведека 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спіритус* loco за 50 літрів 29·25 до 29·75.

Курс Львівський

з дня 19 н. ст. цьвітня 1905.

	Плат.	Жад.
Акції за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 кр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торгівлі і промислу 200 кр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 кр. а. в.	— —	— —
Зеліз. гал. Кар.-Людв. по 200 кр. м. н.	— —	— —
Зеліз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 кр.	589 —	596 —
Листи заставні за 100 кр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 8	100 50
Облігії за 100 кр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4%	99 80	100 50
Буков. фонду пропінаційного 5%	102 8	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II емісія)	100 5	— —
„ „ „ 4½% (III емісія)	100 5	92 50
Позички краєвої з 1873 по 6%	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 6
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 50	— —
„ „ 4½% 4-ої емісії	101 10	101 80
Льосы:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 кр. (40 к.)	86 —	94 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 30
100 Рублів срібних	250 —	253 —
100 Рублів паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

Емерит вдовець з внуком, шукає окремої комнати без меблів при інтеліґентній родині з цілим удержанем і потрібною обслугою. Зголошення письменні або устні в Адміністрації „Діла". 1—3

Інструктора на село потребую від мая, котрий приготовив би совістно і успішно до вересня приватиста хлопчика до II класи руської ґімназії. О. Александер Осадца парох Вікна коло Городенки, п. в місци. 332 2—6

Урядник, кавалер, шукає окремої комнати без мебів при родині з цілим удержанем. Листовні зголошення до „Сокільского Базару" у Львові. 316 3—3

Шукає ся хлопця до практики в „Сокільскім Базарі" у Львові. 315 3—3

Дяк женатий умілючий провадити мужеский хор і крамницю глядає посади. Зголошення Стефан Бартків в Іванкові п. Скала н. Збручем. 299 6—6

Інтеліґентна вдова по директорі видїлової школи глядає місця до заряду дому. Ласкаві зголошення під „М. К. 743 poste restante Стрий. 298 4—4

Старша вдова по учителю може від 1 мая обняти обовязок заряду домового і вихованя дїтий у священика, або при більшім господарстві. Знає ся добре на господарстві домовім, вареню і печеню. Зголошення листовні під адресою poste restante R. D. Бучач 284 4—8

Іспитований півець церковний кавалер, глядає посади від Томиної неділї. Іван Палій в Богданівці п. loco коло Підволочиск. 296 5—6

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка приїме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 266 14—2

ПОЗІР! На бузову руского театру даю 5%! т. в. 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десертовий курацийний** з власної пасіки 5 кґ. 6 К 60 сот. Мід в пляструх 1 кґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 345

На великодні сьвята!

Першорядна масарня вудженин Йосифа Лїнтнера, поручає вудженину, знану з доброти, великий вибір шинок, ковбас, грубих, сікавих, краяних, до вареня і мішанини ріжного рода. За доброту товарів ручу. Замовленя на провінцию відворотною почтою Йосиф Лїнтнер Львів Ринок ч. 3. 339 1—4

„Свій до свого".

Ґенеральний фабричний склад форґепанів і фісгармоній **Евгенії Берґерової** в Тернополи в Замку, продає тілько сьвященикам, професорам і учителям фортепіяни на *довільну сплату*. 273 2—3

Баранчики

яйця, цукри, гербатники, торти, мазурки, баби, коначі, сирники, перекладанці, тїсточка першорядної доброти і найдешевші поручає: Краківска цукорня, Львів ул. Фредра. 329 2—6

СЛАВНОЇ МАРКИ

„Стирія" „Пух"

як також инші розери і всякі колові прилади по найприступнійших цінах

поручає

ЯКОВ КАГАНЕ

доставник для ц. к. державних урядників

Львів, ул. Сикстуска 12,

Власний репараційний варстат.

Замовленя з провінції відворотно. 324 3—10

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Нїжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 68 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Вел. Сьвященникам і шп. Урядникам продаю на рати, як також і для семи на потвердженим уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10%, дешевше. **Науки шитя** гратіс безплатно. Цінники на жадане і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ливрун

Львів, Пасаж Мікеляша.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка приїме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 266 14—2

10 а за готівку 15% дешевше як де інде

Руска торговля всіх приборів церковних

Федора Оліярника

у Львові при ул. Театиньскій ч. 3

поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащеницї, ліхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (науки) чаші, монстранції, патерниці, кресты процесійні, лямпи перед найсьвятійші тайны, всеночники, ліхтарні до процесиї і хорів, дзвінки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесийні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вінцы Евангелія нові і до справи, служебники і кресты нагробні. 285 8—15

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

свое переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попередним надісланем гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру", Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

ХОРИМ і РЕКОНВАЛЄСЦЕНТАМ

На **недокровність, ослабленє жолудка** помагає **правильному травленю**

CURZOLA (Blutwein)

моє червоне вино бутелька **75** *кр.* 304 5-5

Набути можна в торговли вин і делїкатесів

М. БАЛЯСА, ул. Казимирівска 41, у Львові.

Стори і жалюзії

всяких системів з власної фабрики

В. Адамский

Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньскої.

Цїнники висилає даром і оплатно. 277 3—13

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 19—?

Липовий Мід

5 кґр. 7 К 20 с.

Питний мід „Здоровле"

5 кґр. 6 К

Овочеве Вино „Елевтерия"

(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивае)

для селян і громадских склепів

50 літрів 30 К (на 3 рати)

всьо оплатно і з опакованем висилає

Пчільнича спілка учительска

350 **в Вережанах.** 2—15

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льосы** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул, Коперника). 780

Казимир Левицкий

ц. к. надвірний доставник,

пл. Марийска ч. 10. (давнійше ул. Трибунальска)

поручає:

291 5—6

Порцелянові сервіси, переважно декоровані у власній робітни по зр. 4·45, 6·50, 7·50, 8·90, 9·50 і вище на 6 і на 12 осіб. Скляні сервіси знаменитої якости по зр. 1·90, 2·25 і вище на 6 осіб. Сервіси до кави і чаю по зр. 1·60, 2·60 і вище на 6 і 12 осіб. Гарнітури до умивальні оригінальні англійскі, французкі і ческі до дуже низьких цінах у великім виборі. Столики до умивальні мосяжні з мармуровими плитами. Таци деревляні, никлеві, бляшані і з хіньского срібла. Никлева посуда до вареня під ґарантию тривка, добра а дешева. Російскі самовари мосяжні, никлеві і томбакові в ріжних формах і величинах.

Великий вибір вазонів і скляних жардиньорок на цьвіти, артистичних виробів на цьвіти в оригінальної французкої теракоти, майолікових виробів в власної фабрики. — Цінники і взірці на домагане висилаю

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4% і оплачує** за вкладників податок рентовий від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички удїляє „Дністер" своїм членам **на 6%**; спласту гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся **першої гіпотеки** або **доброї поруки.**

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра"*.

Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Дністрі"*.

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від удїлів і на добродійні цїли. — Дотепер удїлив *„Дністер"* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер" 31/12 1904.

Вкладки	1,783.673 К.	Позички удїлені	1,616.402 К.
Удїли членьскі	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і инші	26.576 К.	Льокації	169 456 К.
34		на рахунку біж.	81.968 К.

НА СЬВЯТА!

Перше галицке Товариство акцийне

РАФІНЕРИІ СПІРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

поручає свої знамениті вироби, а то:

польскі горівки — розолїси — лїкери — литовска старка — наливки — руми

Специяли: **МІЛЮХА АБСИНТ** **John Ball, Maraschino.**

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА:

Пасаж Гавсмана 7. — Пл. Капітульна 3. Пл. Бернардиньска 2. 327 2—5

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капуста, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурції (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 248 20—50

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневик педагогично-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Коперниковского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·50 зр. чвертьрічна 80 кр.

Рух залїзничих поїздів

важний від 20 цьвітня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Чернівець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·35, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Заґіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками косими; поїзди нічні є визначені звіздков. Пора нічна чисить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних залїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 79. Львів четвер 7 (20 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поздки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Зарібкова еміґрация а рільничий страйк.

Зарібкова еміґрация руских селян до Німеччини, як звісно, стоїть що-до свого почину в тїсній причиновій звязи з великим рільничим страйком з 1902-ого року. „Народний Комітет", бажаючи з одної сторони охоронити наших селян на будуче від тих прикрих наслїдків, які при звісних галицких відносинах в разї страйковоі борби на них спадають, а з другої сторони бажаючи вказати нашим селянам наскрізь мирний і не викликуючий острих форм социяльноі борби спосіб полїпшеня їх економічного биту, дав ініціятиву до зарібковоі еміґрациї, розслїджуючи зарібкові відносини в Німеччинї, популяризуючи думку такоі еміґрациї серед руского селяньства та жертвуючи навіть зі свого боку доволї значну суму на перші початки еміґрациї. Завдяки тому зарібкова еміґрация приняла справдї ширші розміри, при чім „Народний Комітет" зразу ведене еї передав одному приватному концес. бюрови в Галичинї, опісля-ж полишив сю акцию в цїлости рускому бюрови в Найберунї. Оттак в заложеню своїм зарібкова еміґрация мала заступити страйки, осягаючи мирним способом ту саму цїль: полїпшене економічного биту руских селян.

Однак вже з самого початку ся еміґрация руских селян стрінула ся з перепонами верховодячих краєвих кругів. Пригадаємо хочби лише звісний обіжник намісника краю, що був предметом дискусиї в парляментї та споводував навіть тодїшного президента міністрів д-ра Кербера до інґеренциї в цїли охорони свободи зарібковоі і переселенчоі. Тепер, коли знов зачав ся сезон еміґрацийний, репресиї починають ся наново. Попередив їх сим разом штучно, пляново і якби на замовлене роблений алярм польско-русиножерних та шляхоцких часописий, — алярм, звісний нам добре з нагінки против „Січий", з виборчих кампанїй і т. п. Звичайні впрочім при масовій еміґрациї факти, що сей або той селянин, чи то з легкодушности чи таки з прямого „мудрагельства" пускає ся, мимо всїх осторог і поук рускоі преси на слїпо і без замовленя до Німеччини, а опісля нехотячи ждати на роботу чи перебираючи у пропонованій ему зараз роботї, вертає домів — роздуває ся до неможливих розмірів, і з того кує ся материял до репресий супротив рускоі еміґрациї. Та отся преса промовчує при тім такі факти, як прим. звісна пригода кількох таких нїби то „ошуканих руским бюром" селян-мудрагелїв, котрі, хотячи даром дістати ся домів, зголосили ся в Краковї до полїциї і там лише завдяки припадкови та їх балакучости викрито у них в холявах по кількасот заробленых в Прусах марок. Так само не згадують польскі ґазети о тім, як то ще частїйше лучає ся Мазурам, що даремно ждуть в Осьвенцїмі на роботу і вкінци без сотика в кишені вертають домів.

Та алярм вже осягнув свою цїль і репресиї суть уже в ходї. Як ми вчера донесли вийшов до староств довірочний указ, і певне на основі сего указу зачинає ся робити перепони у виїздї до Німеччини, селян, що їздили до Прус, тягає ся по слїдствах, а навіть (vide випадок з комісарем Слонецким в золочівщинї) накладає ся гривну. Се що-йно початок і певна річ, що треба, по галицкій практицї, ждати більш разячих фактів та нагінки на цїлій лїнії.

Краєві верховоди думають, як бачимо, спинити і здавити зарібкову еміґрацию хочби силою. Та чи подумали вони над консеквенциями сего, коли би їм їх дїло повело ся?...

Панам заваджує, коли рускій хлоп шукає красшого зарібку за границею; чиж більше пожадане їм, щоби він добивав ся того красшого зарібку таки в краю? Панам не подобає ся руска еміґрация; чи може вони волять рускій страйк?. Мабуть, що так, бо инакше... не викликали би вони вовка з лїсу!

Минули ті часи, коли рускій селянин мовчки за нужденну плату гарував на ланах. Нинї він бажає по людски жити і жадає людского зарібку, людскої заплати і людского трактованя. А обовязком кождого сьвідомого Русина є помочи нашим селяньским масам в тім змаганю, чи воно проявляє ся страйком, чи зарібковою еміґрациею. Еміґрация мала послужити мирним суроґатом страйку. Та коли репресаліями хоче ся замкнути дорогу до зарібку на еміґрациї, то нашій селяньскій масї остане знов хиба лише страйк, бо иншої дороги до поправи свого економічного положеня вона в краю не має. Над сим повинна заздалегідь застановити ся з одної сторони руска інтелїґенция, котрій годї же мовчки з заложеними руками глядїти на заходи, щоби нашого селянина наче *glebae adscriptum* замкнути в голодній Галичинї, а з другої сторони повинні подумати над тим і краєві верховоди...

Спір митрополита Андрея Шептицкого зглядно митрополичої капітули з „Галицко-русскою Матицею".

(Дальше)

Подавши протест митрополита, відповідь совіта „Галицко-русской Матицы" і „Открытое письмо" Б. А. Дїдицкого до митрополита, розглянемо ся в сім спорі.

Митрополит Андрей (зглядно митроп. капітула) протестує против того, що общество „Галицко-русская Матица" викинуло із свого статута постанову о покровителї, кождочаснім митрополитї. Ся переміна статута запала однодушним рішеном „общого собрания" Матиці ще в 1900 р. і дістала затвердженє від ц. к. намістництва ще в сїчни 1901 р. Дячого митроп. Андрей запротестував аж в падолисті 1904 р. (отже аж в чотирі роки) хоч він ще в сїчни 1901 р. вступив на митрополичий престол, сего не знаємо. Може бути, що се було виплывом того факту, що митроп. Андрей не відказав ся вступити до заряду фундациї Мих. Качковского (котра недавно увійшла в житє), хотяй, після завіщаня Качковского, ся фундация мала спомагати розвій московщини в Галичинї, отже, може бути, митроп. Андрей хотїв докорити москвофілам, мовляв: „я вступив до заряду фундациї Качковского, а ви викинули зі статута Матиці покровительство митрополита", почім міг надіяти ся, що Матиця назад приверне в сїй статут покровительство митрополита. У викиненю зі статута Матиці митрополичого покровительства міг митроп. Андрей добачити вістре звернене навіть против своєї особи, бо се стало ся вже по смерти ненавистного москвофілам митроп. Сильвестра Сембратовича, а в 1900 р. всї були певні, що по стареньким Куїловскім (котрий був „татунцем" для москвофілів) вступить на митрополичий престол Андрей Шептицкий. А се мусить его болїти тим більше, що між членами Матиці є певно більшість сьвящеників, є крилошани й деканы, а тимчасом дотична ухвала загальних зборів Матиці запала „единодушно"!

Яку-ж відповідь дав митроп. Андреєви совіт Матиці? — Переміна статута вже формально „окончательно и законно" рішена, а що-до „нравственной стороны вопроса" — то сю переміну введено дляторого, бо по похожїтю москвофілів за часів митроп. Сильвестра Сембратовича Матиця „опасалась наступленія еще худшихъ временъ". Впрочім Б. А. Дїдицкий председатель і О. Мончаловский секретар Матиці просять митроп. Андрея в імени Матичного совіта „преподать Свое Архіерейское благословеніе" на таке „основное начало" москвофільскої орґанізациї принятої і Матицею за свою: „Существованіе, сила і величіе русскаго народа почиваютъ на двухъ основныхъ началахъ: на сознаніи племеннаго і культурнаго единства всего русскаго народа і на перегорженности русской народности отъ русской народной церкви." Се значить иншими словами: Благослови, архіерею, нашу пропаганду обединення з Москалями племенного, культурного і... церковного! — бо що-ж иншого може значити „русская народная церковь" при „единствѣ всего русскаго народа"! Такої відповіди митроп. Андрей чейже не надіяв ся! І ми дуже цїкаві, що він зробить „з сим фантом", з сею офіциальною відповідю совіта Матиці.

Б. А. Дїдицкий в „Открытомъ письмѣ" многоглаголиво „пояснив" официяльну відповідь Матиці а закінчив ві рівнюж „умильнымъ" прошеном: „На продолженіе добрыхъ подвиговъ во благо нашей Руси благослови насъ, Владыко!"

Цїлий той спір, як ми вже згадували, видрукувала „Галицко-русская Матица" брошурою (по 5 кр.) на розпродаж а кромі того розіслала еї додатком до москвофільских часописий, а се головно для аґітациї за підготовленем нової борби против нинїшної правописи введеної 1892. р. в школи і уряди, бо хоч Матица, як і загалом наші москвофіли, не узнає языка 30 міліонів українського народу і друкує свої видавництва по московски, все таки не перестає дуже опікувати ся „нарічем пастухов і свинопасов" (як назвав „Галичанинъ" нашу мову). Розумїє ся, як завсїгди у москвофілів, так і в сїй брошурі

Два адреси Українців.

Дня 26 (ст. ст.) лютого с. р. на вечерницах в роковини смерти Т. Шевченка в Києві уложено два адреси, один до міністра внутрішних справ про потреби української мови, а другий про потребу української школи.

В першім адресї домагають ся Українцї знесеня всяких обмежень, накинених на наше рідне слово, зрівнаня української літератури в правнім відношеню з літературами всїх инших народів, так щоби вільно було користувати ся рідною мовою у всїх галузях літератури і науки, в книжках і періодичній пресї. Заразом висказано в адресї бажане, щоби друковане слово без ріжниці языка звільнено від утисків попередної цензури, при чім висловлено гадку, що свобода друкованого слова може бути забезпечена лише при такім правнім ладї, в котрім можливо буде брати удїл в законодатній власти народним заступникам, свобідно вибираним загальним, рівним безпосереднім і тайним голосованем.

Другий адрес, о стілько замітнїйший, що домагав ся уведеня української мови до всїх шкіл, подаємо отсе в повнім перекладї:

„Ми низше підписані, що зібрали ся д. 26 лютого 1905 р. ушанувати память Т. Г. Шевченка, в превеликім болю задля важкого положеня народу, котрий дав нам великого нашого поета, і в переконаню, що одною з головних причин такого положеня є темнота і неуцтво народних мас, дійшли по дебатах до отсих висновків:

„Теперішна народна школа анї мовою анї змістом викладаних наук вовсїм не заспокоює потреб просьвіти українського народу. Рідна мова вигнана зі школи; дїтий учать гордувати нею і уважати її за простий, до ужитку нездалий жарґон; науку ведуть в чужій, мало зрозумілій мові, так що дїти не можуть навіть добре научити ся читати й писати. Майже весь час шкільної науки сходить на затверджуваню незрозумілих слів; се пригноблює дїтий, притуплює їх цїкавість, а часто навіть збриджує їм книжку. Тому дїти не мають змоги набувати в школї пожиточного знаня. Про нашу рідну країну в школї або зовсїм не згадують або дають перекручені відомости. Для того у нас по правдї народної осьвіти нема.

„Що-до середної і висшої школи, то, не входячи у зміст викладаних наук, бачимо, що й тут так само прогнана наша мова і література, а історию фалшують на те, щоби ми забули нашу минувшину. І тут нас систематично і постійно зневажають в дорогих нам почуваних любови до рідного краю і рідної мови, хоч ся любов є природним правом кождого чоловіка.

„Річ ясна, що ся система є лише частиною загальної внутрішної политики держави, в котрій в теперішній хвили показує ся доконечною зміна правного ладу на такий, щоби у виконуваню законодатної власти брали участь народні заступники, свобідно вибирані всею людностию рівним, безпосереднім і тайним голосованем. В тій политиці видно напрям, що в нашій справі має особливо велику вагу: напрям, не признавати в Росиї жадної иншої народности крім державної. Сей напрям, уведений в систему, має російский державній народности допомогти, проковтнути всї инші народности. Таким способом всї недержавні народности засуджені на повільну смерть, наче щось шкідливе і небезпечне. За тим ідуть всїлякі утиски і заборони національного житя недержавних народностий Росиї, так що ті народности не могуть розвивати ся. Але через те не розвивав ся й цїла держава, скоро не розвивають ся її складові части. Та ще виходить з того й се, що ті народности не могуть не опирати ся такому державному ладови, котрий заперечує їм житє.

„З такого стану річий нема иншого виходу, як утворити такий лад, щоби народности, заселяючі державу, могли жити по братньому; а се можливе буде тодї, коли народи держави з одної сторони заспокоювати будуть всї конечні потреби спільного державного житя, а з другої кождий з них буде мати забезпечене право і змогу плекати свою народність і мову. В такій ріжноплеменній державі, як Росия, лише така система, противна централістичній, консеквентно переведена, може запевнити у відповідній мірі внутрішний спокій держави і інтереси її народностий, — розумїє ся, при заспокоюю загальних вимогів нетикальности особи і хати рівноправних громадян, свободи совісти, слова, зборів і стоваришень і при економічній политицї, зверненій в напрямі повного заспокоєня потреб робучої верстви.

„При такій полагоді справи буде також можливо усунути ті ненормальности в народній просьвіті, про котрі згадано висше, та переміняти теперішну шкільну систему на цїлком иншу, так щоби в школах для українського народу, в низших, середних і висших, українська мова була викладовою, а державна мова предметом обовязкової науки.

„Противні всему, що веде до відмеженя народної маси від осьвічених верств суспільности, ми уважаємо за потрібну не лише загальну, обовязкову і безплатну науку в народній школї, без обмежень конфесийних, національних і клясових, але також таку орґанізацию народної просьвіти, щоби від найнизшої народної школи до университету кожда школа висшого типу була безпосереднім продовженем низшої.

„Успішний розвій народної школи можливий лише при науцї в рідній мові; а скоро ся школа буде лише першим ступнем довгої драбини, що веде до вершка знаня, і орґанічною частиною цїлоти, то й середна та висша школа мусить опирати ся на тій самій засадї, що наука має бути викладана в рідній мові, в нашім випадку в українській. Коли так стане ся, тодї можливо буде усунути той різко ненормальний стан, що у нас богато міліонів народу належить до одної народности, а проживаюча між ним інтелїґенция до другої, і через те між одною а другою лежить глубока пропасть, що неможливою робить плодотворну спільну роботу народу і его інтелїґенциї для добра краю. Переміна теперішних народних шкіл, обовязуючих для українського населеня, на школи з українською викладовою мовою повинна наступити зараз; школи середні і висші можна переміняти ступнево, але на першій початок повинна в них бути таки зараз заведена обовязкова наука української мови і літератури та істория України.

„Що-до народної школи зокрема уважаємо за річ немінучу: а) усунути з неї витворену бюрократиєю, бизнаючу тенденційність, яка в ній тепер панує, а шкільну програму розширити і переміняти так, щоби згоджувала ся з дїйсними потребами народа і здобутками сучасної науки; б) передати всї народні школи під управу корпораций і орґанів місцевої самоуправи.

„Що-до середних і висших шкіл на землях, заселених українським народом, крім висше сказаного уважаємо за потрібне у всїм прилучати ся до висловлених в записці „Нужды просвѣщенія" (Наша дни, 1905, ч. 22.) жадань академічної свободи.

Вкінци заявляємо ся загалом за свободою приватної ініциятиви в справі народної просьвіти і уважаємо за річ доконче потрібну, щоби скасувано всї заборони і обмежена в справі орґанізациї бібліотек, читалень, публичних відчитів і просьвітних заходів, і щоби вільно було свобідно користуватись для просьвітних цїлий всїми друкованими творами, які є в книжній продажі.

„Сю заяву поручаємо вибраним нами людям оголосити друком і в своїм часї передати всеросийскому зборови народних заступників."

На оба сї адреси збирає ся підписи в Києві і по всїй Україні.

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки У величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

містить ся богато неуцтва, крутійства або просто й брехні, чого в письмах від товариства до такої особи, як митрополит, не повинно бути. Для приміру наведемо ось хочби такі цьвітки:

На 2. сторонї брошури сказано, що за послїдних 30 лїт тілько два рази взяли митрополити участь в заг. зборах Матиці, а то: в 1865 р. Литвинович прислав архиєрейське благословенє з Відня, а в 1887 р. приїшов на збори Сильв. Сембратович. Очивидно, коли Матиця йшло о доказ, що митрополити не дбали о своє покровительство, їй було на руку говорити за остатнїх „30 лїт“, бо за остатнїх „31 лїт“ т. є. в 1864 р. Литвинович взяв лично участь в заг. зборах Матиці.

Дальше в офіциальнім письмі Матиці сказано, що Матиця виконула покровительство митрополиче длятого, щоби охоронити общество перед нарушенєм „направленія даного ему его основателями“, хоч цїлий сьвіт знав, що основателї Матиці надали були ему характер „малоруский“ а не московский.

Дідицкий в „Открытомъ письмѣ“ пише, що Матиця під покровом митрополитів дуже цвила, доки не зайшла до Ганачинн від 1861 р. фонетика. — Яку звязь має фонетика з митрополитами? чи котрий митрополит був сторонником фонетики? Почавши від Яхимовича а скінчивши на Шептицкім нїодин не пропагував фонетики, навіть Сильвестер Сембратович по введеню фонетики в школи й уряди видав, на напір москвофілів, до духовенства („в Епарх. Вѣдомостяхъ“) приручене держатись етамольогічно-фонетитної правописи.

Дальше Дідицкий пише, що коли почали ся заходи о вміну правописи, москвофільскі общества і сьвященики ледви зачали вести опозиційну акцию, а вже як-стій насшло з Відня затверджене з міністерства просьвіти. Колько в тім правди, видно з того, що видїл „Русской Рады“ вніс петицию до міністерства вже дня 12 (24) лютого 1902, а рескрипт міністерства, затверджуючий рішеня руской анкеты у Львові, вийшов дня 25. падолиста 1902 р. Всім місяців чейже не „як-стій“, на агітацию було аж надто часу!

Дальше Дідицкий пише, що по рішеню міністерства з 25 падолиста москвофілам, як він пише: „намъ отвѣчаютъ смиренно-послушникамъ и легалистамъ“, не осталось нїчого иншого, як льояльно ждати „для реновации правописного процеса еще колись лучшого для Руси времена“. Тимчасом Дідицкий замовчує, що ті відвічні смиренно-послушники й легалісти — котрі вони відповідають митроп. Андреєви: „вопросъ съ формальной стороны окончательно и законно рѣшенъ“ — зовсім не приняли „льояльно“ міністерского рішеня, але виступили з петиціями до министерства. „Русская Рада“ (котрої предсїдателем був сам Дідицкий) скликала на день 25. падолиста мужів довіря і ті ухвалили і вислали того ж дня довгу петицию до цісаря з прошеньем скасувати нововведену „заграничную фонетику“ і розіслали літографовані петиции скрізь по краю, щоби москвофили на провінції збирали на ню підписи, підпираючи петицию „Русской Рады“.

Дальше Дідицкий пише (на стор. 16.): „Святители наши, именно тогдашній Митрополитъ Киръ Сильвестръ, не приняли совсѣмъ никакихъ мѣръ ни въ часъ учительской анкеты, ни за послѣдующаго нагло по ней урядового введенія фонетики“. Се вже справді „край граненї“ — така московска правда! В друкованій відозві „Русской Рады“ з 12 н. ст. сїчня 1893, підписаній самим Б. А. Дідицким (предсїдателем) читаємо: „Такую просьбу [до цісаря о скасованє міністерского рескрипту з 25 падолиста 1892] внесли также и другіи наши русско-народныя Общества, между тѣмъ и славный нашъ Ставропигійскій Институтъ, а кромѣ того выступили и наши Владыки съ Его Превосходительствомъ Митрополитомъ на чель въ своемъ пропамятномъ письмѣ къ высс. ц. к. Министерству Просвѣщенія“. Митрополит Сильвестер, терорізований москвофілами, пійшов був так їм на руку, що на передодень з'їзду мужів довіря „Русской Рады“ покликав був на сьв.-Юреку гору обох епископів Пелеша і Куповского і там всї три ухвалили вислати пропамятне письмо до міністерства і вислали. Сумніваємо ся, щоби „многоглаголивий“ старушок Богдан Андреевич забув о тім, бож він дуже добре пригадує собі такі дрібниці, як депутациї вислані із збору мужів „Русской Рады“ [щоби, як писав „Галичанинъ“: „окончательно запятати митрополита намѣреніе ли онъ въ интересѣ церкви выступать противъ фонетики?], митроп. Сильвестер говорив: „доки жита стане“, а ему самому на прощанє кріпко стиснув руку і сказав: „Старий! тримай ся! все буде добре!“...

Помиляємо наші очевидні неправди Б. А. Дідицкого, як н. пр. що „Хрестоматія“ Якова Головацкого з 1854 р. була „як-стій“ заборонена в школах, бо з неї учено молодіж десятки лїт, хоч „аж напала московщиною“, як писав пок. Ев. Желехівский, автор руско німецкого Словаря.

(*Конець буде*)

З Яворова.

(*Допись*).

Дня 25 с. м. відбудуть ся в Яворові на передмістю Наконечнім Ш. Загальні Збори „Спілки ощадности і позичок“ і II. Заг. Збори „Спілки для господарства і торговлї“. Перша розвиває ся гарно і заспокоює дешевим кредитом цілокупно потреби тої місцевости. Числить 250 членів, має 471 К, 92 с. резерв. фонду, 1691 К, удїлів вплачених і 8.125 К, вкладок; затягнула 10.600 К, позичок в Банку краєвім, розкинчила 20·047 К, 07 сот. між своїх членів переважно на купно ґрунту, інвентаря і на будову будинків. Ради виливають точно. Оборот з 1904 р. 63.274 К, 85 сот., чистий зиск 198 К, 11 сот.

Більше заінтересоване викликала в часї заложеня і отворена 1 мая 1904 р. друга Спілка, економічна, котра має на цїли взяти в свої руки купно і продаж домашних виробів населеня в Наконечнім (решіт, опалок, соломаних виробів і п.), а евентуально і других близьких місцевостий. З охотою до праці на тім полї і з надією на великий успіх взяла ся дирекция за дїло; до неї вийшли: місцевий сьвященик, учителька, дяк і трех господарів. Капіталів трохи зложили місцеві, а решту дав Банк в Ясли і всюди радо удїляючий помочи наш „Дністер“ (се треба з вдячностию підчеркнути); а рахунок з кінцем року 1904 виходить такий:

Членів 51; між ними 39 місцевих селян, а кільох з патріотичної інтелїґенциї львівскої і краковецкої (1 Поляк зложив два удїли з сердечними благожеланями). Удїлів деклар. 57 (по 10 К), вплачених 219 К; фонд. резервовий з вписового 51 К, і дар 50 К, — 101 К. Прихід загальний 10.044·22 К, розхід 9887·78 К, готівка 156·44 К, оборот 19.932·00 К. Товару деревного закуплено за 1734·54 К, продано за 1502·69 К; на складї лишило ся ва 366·27 К, зиску було 145 К. До крамниці куплено товару за 6321·44 К, зиску було 347 К.

Товар деревний розвозили лише місцеві гандлярі або продавали два директори селяне на ярмарках. Проба, щоби обслужити вирост крамниці, не вдав ся, бо транспорт від малих скількостий за дорого виносить. Спілка мала вироби на виставі в Лавцутї і дістала бронзовий медаль; також і в ярмарку львівскім на пляцу повиставовім брала участь. Стояла в зносинах з Народною Торговлею, Спілкою Перемиською, Союзом Економийским і з кількома крамницями. При нагоді закупила соломи, вівса, лубіну, щоби з малим зиском відродати на весні членам. Спровадила з під Бродок клени на материял для членів.

Отсе рахунок в дїяльности, котра однак на жаль на разї скінчила ся, бо населене місцеве, підбунтоване Жидами, з кінцем року майже цїлком від Спілки відтягнуло ся. Жиди наговорили несотворені річи о кольосальних стратах; а хотяй кождий може докладно пересьвідчити ся о стані інтересів, хотя місцевий сьвященик публично нераз як найсповнїйше пояснював справу, то таки годї людий переконати, хотяй з їх недовіря для них самих виходить страта. Богато винні в тім і приятелї народа, котрі викликали в селї партийний роздор, а той хробак починає точити наш народний орґанїзм і підтинає коріне навіть чисто економічним змаганям.

Дирекция очікує загальних зборів, а коли і на них нарід не розрухає ся і не попре однодушно так хосенних для него заходів, то треба буде призадумати ся, що дальше робити. Жаль тисне серце! Кільканадцять Жидів в Яворові робить на тім добрий інтерес; люди добре се видять: але що-ж коли ще недовірли, щ би порозуміти інтерес власний! Дуже добре було би, коли би хтось, що щиро інтересує ся такими справами, явив ся на зборах; ми радо повитали би его і подякували би за пораду і розраду.

Наконечний.

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. З Токіо доносять, що як протести Японії против зломаня нейтральности Франциею не поможуть, то кождий французский порт, в котрім стане росийска фльота, буде уважати за росийску точку опору і відповідно поступать.

Маніля. Вчера бачили при полудневім березі Формози 16 японьских кружляків. Росийскі аґенти перервали кабель з хіньского порту Фучу до Тамсуї на Формозі.

Шанґай. Коло Гуншону два хіньскі судна наїхали на підводні міни і вилетїли в воздух. Здогадують ся, що сї міни вода загнала зпід Порт-Артура.

Петербург. Тут надіють ся, що Рожественьский побє Того, бо не буде мраки, котра уможливляла би Тоґови атакувати Росиян торпедовцями.

Токіо. Урядово доносять, що японьска армія обсадила дня 18 с. м. місцевість Тунуа, а Росияни уступили на північ.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Дня 14 рано Японці перейшли до офензиви в напрямі Гейсімас і дороги Шімнївкао і Ташіходзу. О годині 5 з полудня, Японці обсадили Пудзядзу і Нансанандзе.

Льондон. Японці в Манджурії що раз більше посувають ся на північ. Японці мають цїлком певні докази, що в росийскім таборі брак харчів. В Харбінї вже нема муки.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Варшава. В Петербурзї говорять, що Вітте подав ся до димісиї і що міністер внутрішних справ Булиґін має уступити. Его наслїдником має бути Штірмер.

Петербург. В Путиловских фабриках праця розпочалась наново. Неспокійні елементи мають бути усунені з міста.

Краків. З Лодзї доносять, що коли в театрі, на представленю Ерос і Психе, геройка убивав короля, прийшло до великої демонстрациї політичної. Публика вийшла з театру серед окликів против царату і революційних сьпівів. Поліция не інтервенїювала.

Берлїн. З Москви доносять, що процес против Каляєва відбув ся при замкнених дверех. З родини лише матїр обжалованого впустили на розправу. Каляєв заявив, що є вдоволений з засуду і просить, щоби его повісили публично в білий день. Коли мати вибухла плачем, Каляєв крикнув: „не хочу жадної касациї, жадної ласки!“ Від оборонців взяв Каляєв слово чести, що не внесуть апеляциї, ані просьби о злагодженє кари.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска криза.

Будапешт. Мадярскі дневники доносять, що за австрийскі ґроші розкинено по цїлій Угорщинї маси аґітацийних брошур против економічної самостійности Угорщини і виказуючих шкідливість цлового розділу. Цїлию сих брошур має бути викликане замішаня в мадярскій опінії публичній і аґітация против цлового розділу. Дневники питають, хто дає ґроші на сю аґітацию.

Інсбруцкий університет.

Інсбрук. Університетский сенат ввів в житє свою ухвалу, на підставі котрої так внутрішним як і внїшним язиком урядовим університету є язик нїмецкий. Навіть оголошеня студентских товариств на університетскій таблици мусять бути виключно нїмецкі.

Шпіґуньство.

Любляна. Арештовано якогось Італійця, підозрілого о шпіґуньство. Дня 14 с. м. коло форту на півострові коло Варбаріґо помічено чужого торпедовця, до котрого ґарнізон форту дав кілька стрілів.

Зелїзничий страйк.

Рим. Рух поїздів на двірци в Римі був вчера цїлком нормальний. Майже всї страйкарі зголосились до праці. Комунїкацийні відносини на провінції щораз лїпші.

Парлямент ухвалив вчера § 17 зелїзничого закона, котрий зелїзничих функционарів узнає за державних урядників і грозить їм вигнанєм, на случай, коли би покинули становище, або недодержали реґуляміну руху. На довірочнім засїданю парлямент ухвалив предложене о удержавненю зелїзниць.

Фоджія. Коли зелїзничим робітникам вплачувано заробок, 1000 хлопів старало ся вдертись на дворець. Військо, котре боронило вступу, обкинено камінєм. Військо дало сальву, наще хлопи також відповіли стрілами. Ранено 7 осіб, убито 4.

Повстанє в Арабії.

Царгород. Розійшлась чутка, що повстанці відтяли і взяли до неволї маршалка Ріца-башу, коменданта турецкої експедициї до Емену.

З Балкану.

Царгород. З монастирского і скопельского вилєту доносять о кровавих злочинах, доконуваних на прихильниках патриярхату і членах македонського комітету, котрих 17 убито. Ранено також кількох жандармів.

Петербург. Між правительствами Австриї а Росиї ведуть ся переговори о продовженє заключеного на рік мірцштеґского договора що до реформ в Македонії. Реченець договора кінчить ся в серпни, а на Балканах ґрозить вибух нової бурі.

Білград. Говорять, що відділ повстанців, зложений з майора, двох капітанів, чотирех офіцирів, 12 підофіцирів і 60 вояків відїшов до Врапії, щоби вдерти ся до Старої Серби.

Царгород. Амбасадори великих держав приготовляють спільну ноту, в котрій доносять Порті, що для 3 македонських вилєтів потрібна є номінация европейского директора скарбового. Сей директор має в тих 3 вилєтах орґанїзувати самостійну адміністрацию скарбову. Се є одним з жадань англійского кабінету в македонській справі.

Ческий сойм.

Прага. Hlas Naroda доносить, що ческий сойм буде при кінци каденциї розвязаний і будуть заряджені нові вибори, бо розвязане национальних і політичних справ правительство хоче предложити доперва новому соймови.

Мароко.

Льондон. Непорозуміне між Францією а Німеччиною не скоро буде усунене, а то тим більше, що до Фезу має їхати нїмецка місия під проводом бувшого посла Татенбаха. При тім нїмецке правительство не залишило гадки скликаня міжнародної конференциї в справі Марока.

НОВИНКИ.

— **Читальня „Просьвіти“ на жовківскім передмістю** у Львові устроїла дня 16 с. м. в ґімнастичній сали школи св. Мартина вечернищ в память 44 роковин смерти Тараса Шевченка. Вступне слово виголосив п. Іван Ігнат. В своїй бесїдї згадав він за живу і хосенну дїяльність сеї читальнї, котра мимо великих перешкод станула на висотї своєї задачі. Відтак зобразив многострадальне житє Шевченка і візвав так інтелїґенцию як і робучі маси подати собі дружно руки і простою дорогою стреміти до тої великої цїли, яку вказав нам наш Кобзар. Щирі слова бесїдника нагородила публика бурею оплесків. Відтак слїдували точки мішаного хору читальнї під управою п. Купчиньского і були виконані дуже удачно. Декламацию „Кавказ“ виголосив знаний вже на сій публицї п. Климко, а заохочений оплесками віддеклямував ще „Розриту могилу“. Гарно випало скрипкове сольо, котре відограв п. Сливюк при акомпаньяментї фортепяну з п. Вахнянином. Дует на сопран і альт відсьпівали зовсїм мило панї Купчиньска і панна Косачівна. Також сольо сьпів панї Сидораковоі вдоволив публику дуже. А вже кульмінацийною точкою цїлих вечерниць був хор дїтий „Руской Захоронки“ під управою панни Данилевичівної. Серце радувалось на вид тої дріботи, що причинялась до звеличаня Тарасового вечера. Один 5-лїтний хлопчина Трильовский відеклямував стишок „До Вкраїни“. Конець вечерку становив музичний трір „Завіщане“ з сольом баритоновим п. Панаса, що випав дуже гарно, защо п. Купчиньскому належить ся подяка. Численно зібрана публика відсьпівала на конець „Ще не вмерла“ і поволи почала опускати мури салї, що так мило переведеним вечері — *Гість*.

— **З Жидачева** доносять: Дня 17 с. м. відбули ся вибори членів повітової ради з сїльских громад жидачівского повіта. Позаяк вибори були переведені без польско-старостиньских махерств, тому перейшла рузка [москвофільска] листа. Управнених до вибору було 187, голосувало 167. Вибрані одноголосно: 1) о. Ілярий Гошовский з Журавна, 2) о. Іван Савюк з Заболотовець, 3) о. Атанаий Юркевич з Роздолу, 4) Антін Підпісец з Облазниці, 5) с. Корнило Сеник з Бережанї королівскої, 6) о. Людомир Зарицкий з Устя, 7) Симеон Корецкий з Крупка, 8) Андрій Слюзар з Дубравки, 9) Прокіп Гренджола з Мельнича, 10) Іван Волидкий з Волцнева, 11) Андрей Кулик з Ляхович зарічних і 12) Григорий Мельничин.

— **З Перемишлян** пишуть нам: При доповняючих виборах до повітов. ради одного члена з менших посїлостий вибрано Стефана Франкова, селянина з Чуперносова.

— **З Золотого Потока** пишуть нам: В ч. 179 „Słowa polsk-ого“ з 15 с. м. читаємо межи вістями з краю вістку з Золотого Потока бучацкого повіта п. з. „Praca oświatowa“, яку взяло собі за задачу вести новоосноване „коло“ „Towarzystwa Szkoły Ludowej“ в Золотім Потоцї, до котрого заряду вийшли п. Гелена Гнєзотанка яко предсїдателька, кс. В. Кондзелевич яко заст., п. к. поборця Дошля, скарбник, і учитель Круковскі, секретар. На початок ухвалено заложити польску читальню в Скоморохах, сеї чисто руским, на близько 900 душ гр. кат. обр. в всего 180 латинників, що зовсім не почувають себе Поляками (мимоходом додати належить, що парохією править від недавного часу о. Авск. Ґлібовицкий, протектор місцевої чит. „Качковского“, а ворог чит. „Просьвіти“, та делеґат тов. „Дністер“ у Львові). Дальше постановлено заложити шкілку на Рублинї, кольонії мазурскій. Отак заходять ся Поляки около ратованя мілїона Поляків на „кресах“ від національної загибели. Примір справді гідний, щоб его у нас наслїдовано, тим більше у Золотопотіччинї, де на 17 громад, з населеном понад 25 тисяч душ є аж 5 громад з 3.200 мешканців русвої народности (Костільники, Соколець, Губин, Возилів і Русилів), в котрих нїколи не було і нема нїякої школи. Вина в тому безперечно в першій мірі тих, що в їх руках спочивав нагляд над виконуваном примусу шкільного; але на кого впаде вина, як незадовго засїють ся ті осеї „шкулками“, „чительнями“, „косцюлками“ і т. д., а ті институцаї будуть вспювати в молоді серця ненависть до свого рідного, а любов до всего що польске? Не вжеж справді не знайде ся на 25 тисяч душ 5 людий, що застановились би над способом, в який би охоронити ся перед неминучою загладою, та котрі би сейчас взяли ся до дїла? Чи вже не знайде ся у цїлому краю така институция народна, котрій би не менше лежало на серци освідомленє народної маси, як „T. S. L.“? Чи можна ще нині боятись ся, щоби знайшла ся така оселя навіть в нашій країні, що відкинула би заявлену охоту щирих людий, заложити їй школу? Потрібуйте проте, щирі люди Золотопотіччини, без огляду на решту бучацкого повіта згуртуватись, поки час, до дїла на тім полї, поступаючи слїдами польскої меншости! — *Н.*

— **Зі Станиславова** пишуть нам: В просторій щільно публикою заповненій сали тов. ім. Монюшка відсьвяткувала онодї молодіж тутешної семинарії учительскої Тарасове сьвято. Були се сего року перші публичні вечерниці в нашім місті. Як зачуваємо, ученики середних шкіл, зражені всїлякими перепонами, сего року зовсім традицийних вечерниць Шевченка не уладжують. А шкода велика, тим більше що є в нас Русини професори, що могли би, а навіть мають обовязок дати в тім напрямі молодіжи бодай моральну підмогу; а розходилось би тут лише о таку дрібну перешкоду як брак салї, хоч сю перешкоду певно могла би усунути інтервенция котрогонебудь професора. І так в ґімназиї вечерниць не буде, бо... „нема голосів!“ Боян, що до недавна дрімав в прикрім летаргу, мимо щирих заходів нового голови зможе уладити концерт найскорше... в червню. Отже вийшло, що патриотична молодіж семинарицка випередила всїх; а вже саме сповнене обовязку взглядом ґенія України виходить в наших відносинах великою заслугою. На заповнене вечера склались хорові сьпіви, сольові продукциї, ґра орхестри і гарна річева промова катехита о. Порайка. Самому укладови програми можна би закинути не одно, а передусїм сам вибір невідповідних творів хорових, та й для орхестри мож було найти щось відповіднїйшого, ніж „Красний сарафан“ і Тимольского „Подолянки“. Виконанє було переважно бездоганне. В хорах вражали занадто довільні зміни темпа і динаміки. Гарно випало сольо скрипкове. На концертї запродукувалась у перве

повна орхестра учительской семинарії під управою професора Урбанього. Орхестра робить вражіне сирого материялу, з котрого колись вміла рука капельника вможе виробити добре тіло музичне; поки-що була нагода пізнати велике число венеских інструментів, слабо зіграних музиків і совісно відчисляючого такти диріґента. — *Ст.*

— **Ще про заслуги п. Бромільского** пишуть нам: До сплетеного в новинках 73 ч. „Діла“ вінця заслуг бувшого гусятиньского окружного інспектора шкільного п. Бромільского позволю собі і я уплисти ще кілька цьвіток. І так: за десять літ свого урядованя в Гусятиньщині п. інспектор і словечком ніколи не відозвав ся по руски до жадного учителя Русина в жадній руській школі, а страшно гнівав ся, коли котрий учитель по руски обробив якусь тему на конференцию. О тім, як п. інспектор боронив учителїв Русинів, могли би щось більше розказати учителї: А. Струминьский, Павлусевич, Золочівский, Мушалюк, Остапчук, Малис, Совуляк, Дубровский, Перейма, котрих лише в остатних трех роках панованя п. Бромільского прогнано на чотири вітри з гусятиньского повіта; а прогнано їх на те, щоби зробити місце Полякам. Додати ще до того, що п. Бромільский був обіч п. Сьвірского стовпом школи людовей на кресах, то будемо мати повний образ того „чародія“ і „батька“! — *Т.*

— **Войсковий дивогляд.** Пишуть нам: Чотири мілїони Русинів католиків, платячі австрийскому правительству тяжкий податок крови, до нині не мають у войскових шпиталях ані одного руско-католицкого капелляна для своїх дітий. Наші церковні власти якось ані самі не можуть добачити сего, ані, як вчить саме досьвідчене, нічого в тій справі не зроблять, хоч і зверне ся їх увагу на сю справу. Дятого просимо наших послів у Відни сейчас заняти ся сею неімовірною в конституційній Австрії аномалією. — *Сьвященик.*

— **Львівский університет** числив у минулім, зимовім півроці взагалї 2933 слухачів, з того на теольоґії 414, на правах 1418, на фільозофії 988 і на медицині 113. В загальнім числі слухачів було 2589 звичайних, між ними 45 женщин, і 298 надзвичайних, між ними 118 женщин, а понадто 33 слухачів фармациї. До польской народности признало ся 2116 студентів і студенток, (між ними половина Жидів), до рускої народности 792, до жадної 6.

— **Літний курс в львівскім університеті** зачинає ся дня 3 мая а кінчить ся 31 липня. Вписи студентів визначено від 25 цьвітня до 10 мая. До 18 мая можна вписуватись за дозволом деканатів, до 31 мая за дозволам сенату.

— **Викрите тайної друкарні в Київі.** Як доносить „Кіевлянін“, дня 4 с. м. киівскій поліції удало ся відкрити тайну друкарню в домі ч. 10 при ул. Рибальскій. В ночи дістала ся там поліція. Через фронтові двері їй не пустили, тому війшла з заду через кухню. На порозї стрінув поліцейників дуже бліди й заворушений молодий чоловік, котрий просив їх, щоби поводили ся спокійно і війшли до комнати, де найдуть всьо, чого шукають. Дійсно на великім столї і в двох паках находили ся зецерскі кашти, а з боку стояла невелика друкарска машина. Молодий чоловік, спитаний о назвиско, відповів, що вовсе ся Норов, а молоду женщину, яка находила ся тоді в мешканю, зложенім з двох комнат, представив яко свою жінку. Була учителькою. В мешканю переведено докладну ревізию і найдено два коші, де спочивали зецерскі кашти, наповнені сьвіжими проклямациями, а сусідна комната була заліплена від гори до долу проклямациями всякого рода. Здогадують ся, що з тої друкарні походили всї ті проклямациї, які розходили ся в послїднім часі по Київі. Найдено також оригінали проклямацій. Крім того в одній шуфляді найдено печатки киівского комітету робітничої социяльно-демократичної партиї, а в другій фарби і відтиски печатки, котрими були заосметрені розповсюднені в Київі проклямациї. Норова і его жінку арештовано.

— **Народна просьвіта в Росиї.** В часописи „Право“ оповіщено „відкритий лист“ Пантаєвва до звісного росийского письменника Короленка. Автор листу пропонує Короленкови в імени лїберального сторонництва утворити явний комітет для збираня складок на видавництво політичних брошур для народу. На початок Пантаєвв жертвував 1000 рублїв.

— **Японьске шпігуньство.** Одна росийска часопись подає такі рефлексиї на тему війни: Японцї збирали всїми способами потрібні їм информациї. Знали дуже добре, вілько коштра ґубернія, повіт, навіть громада можуть доставити вояків і поживи. Не було такого закутка на земницях, де наші ворога не знали мап, плянів, не провірили перевозової здібности, не контролювали наших жнив, нашого пеканя коний і худоби, словом всего, що в якийсь небудь спосіб вяже ся з війною. Фукушіма говорив усе, і не без рациї, що самі Росияни не знали тих подробиць. В числї простих земницких робітників, що в поті чола, серед голоду і холоду возили тачками землю, і мусїли зносити варварске поведене наглядачів а навіть бите, демасковано неразъ японьских офіцарів. „Знаки від росийских нагайок внесемо відтак до наших гербів — говорили. — Мука за вітчину перестає бути ганьбою. Ми гордимо ся нею як найбільшою славою“. Сліпа і глуха бюрократия Сибіра та далекого Сходу не могла надивувати ся тій „жовтій небезпеці“, що так вірно і покірно їм служила. „Може для инших вона грізна, але для нас подай Господи як найбільше такої видуманої небезпеки“ — говорили росийскі урядники. „Знаєте — хвалив ся раз в Петербурзї оден земницький урядник з Сибіра — я видалив із служби всїх Росиян. Японцї далеко лїпші. Передовсїм працюють за всяку нагороду, яку їм дає ся, а по друге, всьо зносять і ні на що не жалують ся“. Так отже наші вороги — лише згадана часопись — перестудиювали не лише нашу топоґрафію і статистику, але заглянули в глубину душі народа, з котрим готовили ся до борби. Слїдили вдачу і психольоґічні прикмети людей, мірили віддалене межи словом а дїлом, познакомлювали ся з нашою безідейностию, мертвечиною і з лїнивством адміністрацийних орґанів. А ми тодї спали.

— **Цар і мікадо.** Часописи подають ось-яку розмову яку мав недавно вести росийскій цар з японьским мікадом при помочи телефону. Цар: Атже ти хочеш знищати мою державу! Мікадо: Не пякше! цар: Ти забрав Порт-Артур! Мікадо: Так. Цар забрав Мукден! Мікадо: Так: Цар: Хочеш забрати Харбін! Мікадо: Так. Цар: А не знаєш, що се пахне Сибіром?... [з телефону чути сьміх Мікада.]

— **Ростина віщунка погоди.** Цїкаву ростину відкрив метеоролоґ Новак. Зове ся вона Abroz precatorius і має тоту прикмету, що в дуже вразлива на всякі зміни та атмосферичні заворушеня. Новак випродуковав її при відповіднїй культурі, двайцять лїт досліджував її прикмети і усовершав їх відповідним плеканем, а відтак отворив в Льондонї інститут для дослїдкуваня погоди при помочи сеї ростини. Другий подібний інститут заложив у Відни завдяки материяльній помочи ґр. Естерґазія. Новак впевнює, що при помочи его методи можна знати наперед про всякі атмосферичні зміни на просторі 7000 кльм, доказує також, що на 3 до 8 днїв наперед можна заповідати трясенє землї, вибухи вулканів, а великі гради на 24 до 28 днїв з гори. Новак вибере ся в лїті до Мексику, щ би привезти звідтак 2000 примірників тої ростини. Три роки буде потребувати, щоби їх приладити до метеорольоґічних цїлий, а відтак інститут буде міг розсилати щодень по цїлій Европі картки з означеною наперед погодою.

— **Заява.** Заявляю отсим, що замітковою мовою, надрукованою в моїй брошурі „З Наукового товариства ім. Шевченка“ у Львові“, на ст. 4, уступ 4, на адресу проф. Грушівського, я не мав наміру і підстави робити ему закидів яких небудь неточностей або неправильностей в веденю адміністрациї товариства. — *М. Павлик.*

— **З філії Р. тов-а педаґоґічного в Буску.** Пригадує ся членам філії, що дуже на часї є спільна нарада над обіжником ц. к. ради шк. краевої в справі тем на сегорічні конференциї окружні. А що теми згаданого обіжника є дуже важні і материял поданий нам до обробленя дуже обильний та речинець до викінченя короткий, тому користаючи з сьвяточних ферій, належало би братись чим скорше до працї і о скілько можна всякі спостереженя в тім напрямі обговорити докладно і всесторонно. Щоби цїлість елаборатів була дїйсно всесторонна, а праця всїм улекшена, уладить наша філія конференцийне засїданє по сьвятах д. 7 або 14 мая по полудни, а не в часї лат. Зелених сьвят, як було рішено на послїдній конференції. Товаришів: Ст. Цепуха, Осина В. Ладу, Т. Ваня і Ф. Білозора просить ся і повідомляє ся, що при обговорюваню поступів і при оцінці підручників на поодиноких степенях, до чого були зобовязались еще перед оголошеньем згаданого обіжника, найлїпше буде держати ся в своїх елаборатах порядку, який подає краєва рада шк. Докладну програму конференції філїйної в Буску розішле ся членам пізнійше. — За Видїл філії: *А Шмата*, заступник голови.

— **З нинїшним числом** „Діла“ розсилаємо анонс „Торбана“, музичної бібліотеки Украін. Накладні у Львові.

Померли:

— **Северин Левицкий**, парох в Городенці, номер дня 9 с. м. в 80 році житя і 55 сьвященьства. В. в. п.!

— **Евген Вінтоняк**, ученик VI. кл. золочівской ґімназиї, номер дня 18 с. м. в Утїшкові, В. в. п.!

— **Роман Тишовницкий**, властитель більшої посїлости в Дзвоглуді коло Стрия, упокоів ся дня 18 с. м.!

Виказ складаних жертв.

— **Жертви для Товариства „Шкільна Поміч в Коломиї“** зложені Впов. Членами і Добродіями в часї від 25. марта 1904 р. до 24. марта 1905 р. (в Коронах): Рада повіт. в Коломиї 2.000, Рада ґром. в Коломиї 450, Др. Дембицкий 124; по 1·0: Каса ощадности в Коломиї (замість вінця для б. п. Г. Кульчицкого) і Сойм краєвий; по 50: Тов. вз. кред. „Дністер“, Н. в Кол., Кисілевскай 35, ученики р. ґімн. 26·12, Рада ґром. в Печеніжинї 24·80; по 24: Левицкий і Мардаровичь, о. Войтїховский 20·58, Рада пов. в Надвірни. 20, о. Решетилович 16, Х. 14·90, Павлюк 13·90, Каратницкий 12, Шепаровичь 11, Козакевич 10·90; по 10: Балицкий, Берґнер (антик. в Кол. і 33% опусту з цїни за лїки для бідних учен.), Рада пов. в Косові, Пасинобич, Кардчак, Сальо 9·60, Павлусевич 9, Могильницкий, Неділький по 8, Вербовий, Крушельницкий по 7·50, Ступницкий, Ґлїбовицкий по 7, Телицюк, Глиньский, Копальский по 6, Гушалевич, Ісасюк, Червиньский по 5·50, Чамарик і Турянський (зам. вінця для б. п. Заяского), Олесницкий, Стефанович, Осадца, Пеленьский, о. Поленьский, Галайчук, Волянський, Вергун по 5, Гордійчук, Макарушка, Огоновский по 4·80, Голоцвацкий, Руденьский по 4·50, Базилевич, Лепкай по 4·40, Збір учителїв II. ґімн. (за квіти) 4·32, Майковский, Кушлик, Сіминович, Заячківский, Бровко по 4, Гошовский 3·60, Білинкевич 3·40, Левицкай, Бобикевич по 3·20, Коритовский, Подоляньский, Фицалович, Винницкий, Лапшак, Гарасимович, Петришак, Гузар по 8, Салї, Нализайко по 2·80, Гладій 2·60, Кореневич, Гриньовский, Кузьма по 2·40, Телїшовский, Кульчицкий, Шмерковский, Роснецкий, Микитка, Хомин, Лабій, Адась і Гринь, Рожанковский, Кулїбаба, Ржеховский, Маковецкий, Тарновецкий, Юревич, Росткович, Лавриш, Василишин, Голевка, Кульчицкий, Федюк, Курпяк, Масляка Раковский, Калитовский, Рибачек по 2, Савчиньский 1·90, Гнатишак, Колодницкий, Насальский по 1·40, Полянський, Печерский по 1·20, Завадский, Рогужиньский, Бабяк, Ярмолович, Яблоновский, Монастирский, Курилюк, Терлецкий, Якимецкий, Ловицкий, Балясевич, Кузач, Сулятицкий, Мажевский, Сорохан, Чорниш, Шлемкевич, Нівежиньский, Туна, Шинкарук, Сенатович, Дудчук, Чубатий, Романовский, Монцібович, Поповский, Бернад, Волк, Пилипюк, Дутчак, Вишиванюк, Лапіньский, Семеняк, Николайчук, Лакуста, Арсенич, Труш, Сенишин, Гулеюк по 1, менше як по 1: Перфецкий, Олійник, Старжиньскай, Віндик, Волошин, Гартенберґ і Спілка 50 с. опусту на кождім купленім міху муки, д-р Козакевич, Левицкий і Кобриньский безкорисну поміч лїкарску ученикам. Вп. Добродїям висказує Видїл іменем бідних учеників сердечну подяку за сї їх жертви і просить о дальшу поміч. — *С. Неділький, Е. Козакевич.*

Календарі Гр.-кат.: нині (четвер) Юрия, завтра (пятниця) Ірадіона, Келестина, позавтра (субота) Евтихія; — Рим. кат. нині (четвер) Агнішки, завтра Велика пятниця, позавтра (субота) Сотера.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 15.) в год. 10—1, в дні звич. за згодошеньем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 5—5.

„ЦВИТУЧА по...? має лист на головній почті, Львів“. 310 1—1

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 26—47

Глядає посади молодий, безженний дяк, котрий може також вести крамницю. Прошу адресувати: Василь Драпак в Давиняччї коло Мільниці почта в місци. 333 2—3

Дяк літ 37, жонатий, з добрим голосом і похвальним свідоцтвом глядає посади. Може завести хор. — Гр. Королишин в Богатківцях, п. Семиківцї. 341 1—3

Глядаю посади концепієнта від 1 мая 1905 р. О. Гулеюк канд. адвокатури в Сокалю. (Канцелярия д-ра Петрушевича. 342 1—3

Яйця **курячі** Брамапутра, (ясні і темні) Лянґшани, по 2·80 К за 12 штук Вайдоти білі по 3·60 К. за 12 штук. Яйця качачі Peking правдиві а 4·80 К за 12 штук продає **ІВАН НУД**, упр. школи в Лагодові п. Підгайчики (к. Львова.) 318 4—6

Баранчики

яйця, цукри, гербатники, торти, мазурки, баби, колачі, сирники, перекладанці, тїсточка первориної доброти і найдешевші поручає: Краківска цукорня, Львів ул. Фредра. 329 3—6

На великодні сьвята!

Первориадна масарня вуджених Йосифа Лїнтнера, поручає вуджевину, знану з доброти, великий вибір шинок, кобас, грубих, сїкавих, краяних, до вареня і мішаними ріжного рода. За доброту товарів ручу. Замовленя на провінцию відворотною почтою **Йосиф Лїнтнер Львів Ринок ч. 3.** 339 2—4

НА СЬВЯТА! Паровую пшеничну муку ч. 0 по 31 К, а кожде дальше ч. по одній короні дешевше. Дріжджі по 50 сот. і 60 сот. Вина фляшками від 90 сот. вище. Ріжні горівки, рими, розолїси. Церковне сьвітло, кадило, віск поручає руска торговля **ТЕОДОРА ЛИТВИНА** 344 **і СПІЛКИ в Зборові.** 1—3

Хлопець з укінченою IV кл. народної школи вступив би на практику до торговлї, друкарні і т. п. Петро Вавро в Шельпаках, о. п. Новесело к. Підволочиск.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни ул. Академічна ч. 26. 314

Для певної льокациї капіталів

приторучено:

4 і 4½ листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ Банку краєвого
4 і 4½% „ „ Банку ґіпотечного
4 і 4½% позичка м. Львова.

Ті папери купуємо і продаємо найкориснійше

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора вимінна.

Ц. к. уприв. галицкий акциїйний

БАНК ҐІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

приймає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, приймає до переховання цїнні папери і удїлює на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі ґіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджения.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Коперницкий і Син

Оптики і Механїка у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на напятаних площі Галицкої корчмарки

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Лєрнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїляки инші прибори оптичні всїляки направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Жадайте даром і оплатно обширного цїнника **краєвих виробів ткацких на рік 1905**, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. цїни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчинї. 150 13-40

Матерії

меблеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИЙ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских. 278 (5—15).

Дамскі капелюхи

стрійні спортові і подорожні

боа, парасольки, рукавички, корсети

капелюхи жалобні, все у великім виборі

поручає

ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА

ул. Академічна ч. 2

335 у Львові 1—10

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убрання по казочно низьких цїнах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 3—10

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по вр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по вр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від вр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 вр.; атласові шовкові по вр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосінні на три подушки вр. 14, 16, 18, 20 до 30 вр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 вр. Пружинові матераци по вр. 15, 18 до 24. Сінники звичайні, подушки волосінні і з пір'я, пінки, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірані подушки вовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в спеціяльній робітни ковдер і матерацїв 392

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Практичні приписи печеня тїст сьвяточних містять в собі знаменити, найріжнороднїйші приписи печеня баб, пляцків, мазурків, тортів, медівників і т. п. По надісланю 1 К 40 сот. висилає опатне друкарня Манецких. Львів, Коперника 9. 293 5 8

Володимир Лаврівский

У ЛЬВОВІ

ул. Пекарска ч. 23 І. поверх

спродає: „Як можна законно увільнити ся від служби войскової“ — цїна 2 корони, „Приказ до вправ рядових“ — цїна 1 корона, Устав товариства „Руський Сокіл“ — цїна 20 сотиків, „Копана гра“ — цїна 20 сотиків, „Lawn tennis“ (гра) — цїна 20 сотиків, „Поданє до намісництва в справі заснованя сторожи пожарної“ — цїна 10 сотиків, Календар „Сокіл“ на рік 1895 — цїна 5 корон, — Календар „Сокіл“ на рік 1897 — цїна 5 корон. 89 8—12

Перший руский красвий склад і робітня виробів ножівничих

поручає

власні вироби англїйскі і солінґеньскі з гварантом:

БРИТВИ, МАШИНКИ

до стрижена волосся від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяко остро тихо і направу принимая си.

Цїнники на жеданя даром.

ІВАН ЛЯВРУК

108 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 939 41—60

Дістати можна всюди.

ЛЬВІВСКА ЦУКОРНЯ
Е. РОСЕВИЧА в Перемишли поручає на недалекі Великодні сьвята торти, тїста і всяку сьвяточну заставу. Замовлення з провінциї висилає ся найдокладнїйше відворотною почтою. 321 4—6

М. НАС,
Львів, улиця Шпитальна ч. 28, поручає великий вибір всякого рода поїздів, нових і пробуваних, приймає їх до замінки, в комісї до продажи або купує за готівку. 191 3-3

Віденьскі дрїжджі
спіритусові
по цїні Ia 2·80, IIa 1·60, IIIa 1·20 і крамничні по 1 короні за кільо *поручає*
„Народна Торговля“ у Львові
і у всїх своїх складах. 308 4—4
При замовленях просимо подавати точні адреси і на коли дрїжджі мають бути на місци.

DEPENDANCE
Готель Брістоль I п. Театр рїжнородностий
Виступ найлїпших артистичних сил.
31 Щоденъ 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Новість! **ПОЗІР!** Новість!
Вже вийшли сокільскі тутки і паперці.
За тисяч туток з монограмом „Сокола“ в пуделку 2·50 К.
„ „ „ „ „ в рульоні 2·20 К.
„ „ „ гладких в пуделку з ватою . . . . 2·40 К.
„ „ „ „ в рульонах „ . . . . 2 — К.
„ пуделко паперців з монограмом 100/100 . . . . 6·— К.
„ „ „ без монограму 100/50 . . . . 1·20 К.
„ „ „ „ „ 100/100 . . . . 2·40 К.
Русини! Жадайте всюди по трафіках Сокільских тутох.
„Сокільский Базар“ у Львові, ул. Руска ч. I. 257

Оголошенє.

Надзираюча рада Товариства кредитового в Городенцї стоваришена зареєстрованого з ограниченою порукою, запрошує отсим, всїх членї. Товариства, на звичайні загальні збори, котрі відбудуть ся в Городенцї, в сали Народного Дому, в Томину неділю т. з. 7 мая с. р. в полудня о год. третій з отсим порядком:

1. Звіт надзираючої ради і предложенє білянсу за рік 1904.
2. Рішенє о касовій надвишцї в сумі 987 К 86 сот.
3. Вибір двох членів надзираючої ради за місце уступивших о. Олесницкого і Юрия Бачиньского.
4. Внесенє членів. 345 1—3

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ:
о. А. Олесницкий *М. Барабаш*

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
фотоґрафічних апаратів і приборів
під фірмою
В. Боржемский
У ЛЬВОВІ
перед тим площа Галицка тепер
ул. Театральна ч. 7, *(напротив лат. катедри)*
поручає всякі артикули, входячі в обсяг фотоґрафії по найнизших цїнах. 286 5—10

КОНКУРС.

Сим розписує Товариство для розвою рускої штуки у Львові конкурс на проект реклямацийного афіша товариства. Яко нагороду визначаєсь 3 премії: I. в квоті 50 кор., II. в квоті 30 кор. і III. похвальний лист публично в часописах оголошений. Великість афіша 70×50 цм. з котрої трету часть належить полишити на зміст. Сторону композицийну і техніку полишаєсь артисті з тим застереженєм, що репродукция може бути виконана найбільше в трех краскох. Проекти належить надсилати найпізнїйше до дня 1 червня 1905 до Дирекциї Товариства Львів Ринок ч. 34. Два перші нагороджані проекта остають власностию товариства; всяких близших інформацій удїлить Дирекция. — *ДИРЕКЦИЯ.*
337 2—3

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краватох, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.
Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.
Великий вибір бімутерий. 760
По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Важне для парохіяльних урядів і читалень!
ЧИТАЛЬНЯ „ПРОСЬВІТИ“ В БІБРЦІ
Макс Ґлязерман
ПЕЧАТНИКАР
Львів, ул. Сикстуска ч. 17
виконує густовно і дешево стампілїї ґаучукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. праз в пучелком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лїсних та пільних сторожий і клїщі до пальомбованя мяса.
Переписка руска. 285 8—10

Ткацкі вироби
з найлїпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дими, дрелїшки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блюзки і т. п. поручає по умірковапих цінах
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Менсовича
в Корчинї, коло Коросна.
Хто важадає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

Ч. В. К. 30939/905.

Оголошенє конкурсу.

З початком шкільного року 1905/6 буде наданих девять галицких фондацийних місць в ц. і к. військових виховуючих і наукових заведенях. Условія принятя оповіщує ся рівночасно в Gazet i Lwowsk ій а також через висші і низші наукові заведеня. — Речинець до вношеня подань до краєвого видїлу кінчить ся з днем 15 мая 1905.

У Львові дня 31 марця 1905.
313 3—3 *Петруский с. р.*

Якова Більбля Син
КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН
Львів, улиця Кравівска ч. 4, I. поверх
поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цінах, позички ґумові плащі чорні і кольорові. Полекші в сплатах. Поручена з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий* **ВИН**
приймає
Народна Торговля у Львові
Ціна вин:

На при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів	
0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор.	за 1 літ.
Ia при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів	
ціна за 1 літр 1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.	
Вино Самородне при замовленю 100 літрів	50 літрів		
ціна за 1 літер 1·20 кор.	1·24 кор.		114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.
Поручаємо також вина дорожші і знамениті **„Меди питні“.**

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШИ
відзначена трома срібними медалями
виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.
Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьмїляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.
З глубоким поважанєм
70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**
Агентів не висилаю.

Оповіщенє.

Загальні збори Товариства задаткового „Добробит“ товариства зареєстрованого з обмеженою порукою в Самборі, відбудуть ся дня 15 н. ст. мая 1905 р. о годинї 2-гій по полудни в готели народнім з слїдуючим порядком дневним:

а) Вислуханє і принятє до відомости справоздання Дирекциї і надзираючої ради з річної дїяльности і затвердженє білянсу;
б) Справоздане Комісиї ревізийної;
в) Удїленє Дирекциї абсолюторий;
г) Розділ зисків і установленє дивіденди на внесенє надзираючої ради;
д) Вибір одного директора і его заступника на предложенє надзираючої ради;
е) Вибір 3 членів надзираючої ради. 350 1—1

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів
Петра Дуткевича
золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.
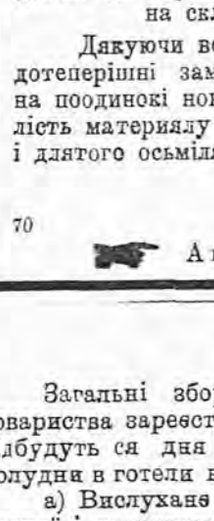
продає в богато заосмотренім складі дуже де шево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранції, павуки, євангелія, патериї, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, ліхтарі, образи до процесій. фани, хоругви, стихарі, суконки, свічтло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посріблена і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвищих цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 27—45

10 а за готівку 15% дешевше як де інде
Руска торговля всїх приборів церковних
Федора Олїярника
у Львові при ул. Театиньскій ч. 3
поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащениці, лїхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (пауки) чаші, монстранції, патериці, крести процесійні, лямпи перед найсвятїйші тайни, всеночники, лїхтарні до процесиї і хорих, дзвінки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесийні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вкінци Євангелія нові 285 і до оправи, служебники і крести нагробні. 10—15
10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ
у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Маріяцка ч. II. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. II
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслідках
ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лиці і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 11—84

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА
у Львові, пл. Галицна ч. 14
поручає найлїпше і найпевнїйше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.
Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 246 21—50

Рух зелїзничих поїздів
важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:
З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:
До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черленими товстими; поїзди нічні є визначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мийскім бюрі п. н. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо пильнувати на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.
З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 80. Львів пятниця 8 (21 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Окшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Народ Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком:
в Австрії: на цілий рік . . 32 к. — на пів року . . 16 „
за границею: — 44 к. — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Більше інтеліґенциї!

В народнім орґанізмі інтеліґенция есть его мозком. А мозку того тепер, коли він так важну ролю відграває в суспільнім житю, всякому народови треба чим-раз то більше. Тим більше треба его нам Русинам, що мусимо видержати конкуренцию з такими сильними противниками, як Поляки і Москалї. Специяльно ж, коли обмежимо ся на Галичину, подавляюча перевага польскої інтеліґенциї дає ся нам чим-раз прикрійше відчувати. Коли на селах готовить ся нам залив мазурский, місточка наші вже затоплені польскою інтеліґенциєю, серед котрої губить ся руский інтеліґент, так що вона надає польске пятно всему нашому мійскому житю, впливає польонїзуючо на наше міщаньство і несе також в наші села зерна польонїзаторства. З долу зближає ся потопа мазурских Бартків і Мацьків, з гори заливає нас чим-раз більше фиян польскої інтеліґенциї.

А тимчасом, чим скрутнїйше доводить ся нам в борбі о наше істнованє, тим більше дає ся нам учувати брак інтеліґентних сил. Польскі маломісточкові інтеліґенти орґанїзують польскі товариства, ведуть польонїзаторску акцию по місточках і селах, вертять ся по повітах без упину, а з нашої сторони нема кому противдїлати. Дрібні гуртки руских інтеліґентів за малі і за слабі та у своїй малочисельности навіть заполохані, щоби польонїзаторскій акциї протиставити всесторонну і успішну роботу.

А чим далї, тим і гороскопи показують ся сумнїйше. Нехай за нас говорять числа: на рік шкільний 1903/4 записало ся до шкіл середних: Поляків *15.282*, Жидів *5.297*, а Русинів (і то властиво греко-католиків, з котрих ще певно зі 100 уважає себе Поляками!) всего на всего *4.714*, з чого до шкіл реальних ходило: Поляків 2.145, Жидів 978, а Русинів (греко-католиків!) лише 216! Статистичні дати виказують, що в двох остатних роках середний однорічний приріст молодїжи по середних школах виносить: Поляків по 861, Жидів по 427, а Русинів ледви по 344; а зокрема в реальних являє ся те відношене ще сумнїйшим, бо коли річно прибуває реалїстів польских по 125, а жидівских по 83, то число Русинів у всїх реальних школах Галичини побільшає ся що-річно аж о... 8, словами: вісїм голов. Так говорять числа. А мова їх страшна: коли сї відношеня чисельні в найблизшім часї не змінять ся радикально, руский інтеліґент втопить ся в польскім мори, а супротив тисячних кадрів польских інтеліґентних дїячів на Руси руска народна праця окаже ся безсильною.

Длятого Русинам остає лише один вихід: ужити всїх способів і напружити всї сили, щоби не подвоїти і не потроїти, а прямо в пятеро збільшити число рускої молодїжи в середних школах. Лише тодї можна надїяти ся, що число рускої інтеліґенциї на Руси коли не перевисшить, то бодай дорівнає числу інтеліґенциї чужої. Сей приріст можливий однак лише із кругів молодїжи селяньскої і міщаньскої, і там треба нам звернути ся, звідтам зарекрутувати все, що лише здібне до висших шкіл.

Що доси на тім поли у нас чинило ся, все те ще нїчим против дїйсної потреби. Дотеперішні бурси ґімназияльні і повітові (селяньскі), курси приготовляючі і т. д. — все те лише незначна частка того, що зробити мусимо, і то невідкладаючи.

Та нинї хочемо звернути специяльну увагу на один з тих способів, що вже зараз може, а навіть повинен зараз переводити ся в дїло. Маємо на думцї приготовляючі курси, котрих цїлию спосібних селяньских і маломіщаньских хлопцїв приготовляти до вступного іспиту до середнях шкіл. Декуди такі курси вже істнували минулого року, а саме тепер відчинено такий курс в Коломиї заходом тамошних Русинів, а також в т. „Академічній Громадї" у Львові з'орґанїзувала ся специяльна комісия для пропаґованя справи таких курсів.

Витаючи з радостию ті почини та вказуючи на них, як на примір достойний наслїдуваня, мусимо рівночасно зазначити, що акция дорогою таких курсів буде лише тодї богатою в результати, коли буде загальною та коли в нїй возьме участь уся наша суспільність. Іспити вступні до середних шкіл вже так близько (перші в липни, другі у вересни), що вже пора приступити безпроволочно до орґанїзациї тих курсів, аби потім справу задля опізненя знов не відкладати на той рік.

Тому звертаємо ся до всего нашого загалу, а специяльно до всїх видїлів філій Р. т. а. педаґоґічного і т-а „Просьвіти", або безпроволочно подумали над справою і безпроволочно увели приготовляючі курси в житє. З'орґанїзованє їх річ легка, а поміч в тім дїлї повинні сим видїлам філїяльним нести так наше духовеньство і учительство, як і наша академічна молодїж проживаюча на провінциї. Місцеве учительство і місцеві академіки по місточках, де повстануть курси, повинні обняти науку, позамісцеві рускі інтеліґенти, особливо сьвященики, повинні оповістити селян в цїлім повітї і заохотити, аби з них користали.

Тож до дїла, не гаючи ся, так щоби зараз по сьвятах Великодних курси по всїх повітових місточках і містах почали функціонувати. Се вкладаємо на тямку нашій інтеліґенциї, а особливо згаданим філїяльним видїлам, від їх рухливости буде залежати успішність дїла. Ми-ж подбаємо в своїм часї дати виказ дїяльности сих курсів та не занедбаємо згадати і про ті видїли, що занехають свої обовязки.

В справі нашого народ. театру.

IV.

Рахунок зібраних датків на цїль будови народного руского театру по конець марта 1905 р.

В оголошеню жертв вливаючих на будову театру виказано з кінцем марта 1905 р. загальну суму приходу в квоті **141.625 К. 62 с.** Отсей загальний прихід належить пояснити в тім напрямі, звідки тоті грошї прийшли, та на що їх ужито, так як сим способом дійдемо до вирозуміня властивого стану фонду на будову театру.

З'осібна, в місяци серпни 1903 р., коли приступлено до купна реальности на стоїї улиць Сикстускої, Льва Сапіги і Коперника, на якій має станути наш театр, — фонд будови театру мав лиш реальність при ул. Підвале, котру продав „Дністровим" за 96.660 К. З тої цїни купна-продажі, по потрученю довгів гіпотечних і дочисленю доходів адміністрацийних, вилинуло до фонду будови театру: *72.212 К. 40 с.* Відтак „Просьвіта" зложила решту зібраних датків в квоті *653 К. 48 с.*, „Руска Бесіда" дала з фонду зелїзного 3.000 К. листами заставними, то є. готівкою: *2.980 К. 40 с.*, та Товариство ім. Котляревского: *6.113 К. 69 с.*, одже разом прийшло: **81.959 К. 97 с.** Дочисливши до сеї квоти дальші датки, які від серпня 1903 до кінця марта 1905 вилинули на цїли будови театру в квоті: **59.665 К. 65 с.**, маємо загальну суму приходу в сумі виказаній: **141.625. К. 62 с.**

Резльність під будову театру куплено дня 1. серпня 1903 р. за цїну: 280.000 К., з котрої полишено на гіпотеці: 181.360 К. 67 с. та виплачено готівкою: *98 639 К. 33 с.*; заплачено на кошти посередництва і контрактy: *4 594 К. 46 с.*; заплачено відтак провізну належність від набутя: *11.777 К. 59 с.*; видано на кошти нівеляциї площі під будову театру: *11.007 К. 16 с.*; фірмі Фельнера і Гельмера на ратунок: *1.250 К.*; за шицї конкурсові виплачено *1.100 К.*; на рати від позички Банку Краєвого заплачено: *23.559 К. 77 с.*; на процент від осталеної цїни купна в квоті: 40.000 К. на гіпотеці полишеної по Банку краєвім заплачено: *4.666 К. 67 с.*; а на процент від грошей винозичуваних в межичасї заплачено: *5.217 К. 48 с.*, то в разом видано суму: **161.812 К. 46 с.**

Коли порівнаємо виказану тепер суму понесених видатків: *161.812 К. 46 с.* з сумою загального приходу: *141.625 К. 62 с.*, то виходить недобір в сумі: *20.186 К. 84 с.*, яку мусили покрити члени Комітету будови театру особистими позичками затягненими на цїли будови театру.

Теперішний маєтковий стан фонду будови театру виказує:

1) Довг гіпотечний Банку краєвого (по сплаченю рат вище поданих) виносить . . . . 127.456 К. 56 с.
2) Решта цїни купна належна продаючій . . 40.000 К. — с.
3) Довги негіпотековані 20.186 К. 84 с.

Стан довжний: *187.643 К. 40 с.*

Комітет будови театру сподіє ся узискати менше більше тазу квоту з відпродажі зайвих пять парцель, так що сей стан довжний зовсім сплатить ся.

Супротив сего маємо ще зібрати потрібний фонд на покритє отсих видатків:

1) Нівеляция решти площі винесе около . . . . . 10.000 К. — с.
2) Будова театру до ключа після обчисленя Фельнера і Гельмера винесе . 600.000 К. — с.
3) Кошт архітектів, наглядy технічного і инші видатки . . . . . 50.000 К. — с.

Разом до зібрання 660.000 К. — с.

Отсю суму має руский нарід показати на жертву для себе, аби здвигнути сьвятиню рідного слова та стати господарем в своїй хатї!

Др. Кость Левицкий.

Спір митрополита Андрея Шептицкого зглядно митрополичої капітули з „Галицко-русскою Матицею".

(*Докінченє.*)

Вчера навели ми приміри московскої „правдомовности" совіта Матиці, а головно ві предсїдателя Б. А. Дідицкого*), щоби що

*) У вчерашнім (79) числі найшла похибка в 63 стрічці згори першого стовпця на 2 сторонї. Замість: „з петиціями до міністерства" повинно бути „з петиціями до цїсаря, щоби скасував рішенє міністерства", що зрочим і видно з дальшого тексту. (Похибку „народности" замість „народности" в 31

Лінь і некультурність руского хлопа.

Коли ходить о виправданє нечувано низької платнї на двірских ланах, то галицкі пани трублять по всему сьвіту, що наш хлоп, лїнивий і несправний до роботи, більшої платнї не заслугує. Коли торік треба було панам спинити зарібкозу еміґрацию наших селян, то галицкий намісник у своїм приснопамятнім обіжнику до старостів покликав ся назіть на явісь нїбито урядові справоздання, що, оскільки робучий і справний Мазур завсїгди буде в Німеччинї бажаним наймитом, остільки рускі робітники задля своєї лїни не могуть мати виглядів, щоби там дістати роботу. Взагалї наші приятелї по цїлім сьвітї змалювали нашого селянина неробою, пяницею і дикуном, котрого не імає ся жадна культура. Забули сердечні, що то вони самі таким его виховали своєю віковою опікою, та ще й величезно прибільшують его прикмети, ними самими вилекані.

Тимчасом, де лише гірка доля зажене нашого бідолаху далеко від опіки польских панів і австрийскої конституциї, всюди він на сьвіжім воздусї переміняє ся мов від чарів, — чи в Бразилиї чи в американьских З'єдинених Державах, чи в Німеччинї чи в далекій непривітній Канадї. Не будемо розводити ся над тим, як наші переселенці поборюють найтяжші условя житя в країсах Бразилиї, як розживають ся тяжкою працею в північній Америцї, як в Німеччинї виказали ложтих якихсь нїби урядових справоздань (чиїх?...): а послухаймо, що пишуть про наших канадийских хліборобів.

Радник двору проф. Евген Філїповіч в житї мин. року їздив до Канади, щоби у іміґрацийних властий розвідати про справи іміґрациї взагалї, а зокрема іміґрациї австрийскої, та щоби на власні очи побачити оселї і господарства австрийских поселенців. От і списав він свої помічена у віденьскім тижневику Oesterreichische Rundschau в II. томі, 24. зошиті з д. 13. с. м. З довгого а з кождого огляду незвичайно цїкавого оповіданя про кольонїзацию Канади виймемо, розумієся, те, що для нас найцїкавїйше, — про поселенцїв Русинів в Галичини.

Передовсїм не від річи буде зазначити, що до набуваня землї в Канадї установлено для Галичан (так само для переселенцїв з Румунії, Сербії і Росиї) виїмково тяжші условя, ніж для инших. Через те Русини часто мусять аж на зарібках складати собі грошї, поки заощадять тілько, щоби набути землю. Всеж таки доси живе в країні Манітобі і в західних країнах (Асінібоя, Саскачеван, Альберта і Атабаска) около 80.000 австрийских Русинів на 400.000 всего населеня; а в р. 1903. на 40.000 душ европейских переселенцїв займило до Канади 10.000 галицких Русинів. Про них пише др. Філїповіч:

„Своєю готовостию до найтяжших робіт стали ся Русини в новім краю дуже важним чинником. Що західна Канада стала ся приступною, в тім значну часть заслуги мають Русини. Вони будують зелїзниці і дороги; а коли зароблять собі настілько, щоби набути землю, тодї управляють ґрунт з такою пильностию і витревалостию, що їм найбільшу почесть приносить. „Зачисляємо їх до найлїпших поселенцїв" писав мені заступник міністра внутрішних справ, а такий самий суд чув я з уст анґлїйских урядників. Наші бідні, погордувані або що-найменше маловажені Русини правили там до почести. В тяжкій і повній недостатків праці поселенця є їх невибагливість і фізична витревалість цїнною порукою успіху. Я бачив їх, як з Китайцями і Японцями ночували на підлозї в ждальнях зелїзничих двірців; я в долинї Саскачеванy находив ті славні галицкі лїпянки; я чував від других, як вони працею рук справляли такі землї, в котрих повтїкали Ірландцї, що теж не належать до пещених. Але в міру успіху також і ростуть ті люди: вони вкінци стають ся панами великого в нашім розумінню господарства, котре обрабляють машинами, на котрім годують по кількадесять штук худоби; вони виходять також на справних купців і учать ся не тілько працювати як віл, але й господарити як розважний підприємець."

„Цїкаво буде навести дещо з урядових справоздань, які поприходили від іміґрацийних урядів Заходу до міністерства внутрішних справ; вони показують так згідний суд про наших Галичан, хоч походять в ріжних сторін і кліматів, що вже в тім є порука за їх вірність. В р. 1901. доносить аґент з Портону з Асінібої: „В остатних двох роках не богато було вилат на оселї, бо у поселенцїв не було грошей. Найбільше вплачували Галичани. Ті люди виступають на перед і складають вилати. Ті, що залягають, сплатять, як припускаю, в осени, коли вернуть з робіт. Поступи на їх землях є дуже значні; вони тепер є визначними силами при всїх хліборобских роботах". Того самого року доносять іміґрацийний комісар і ґенеральний аґент на підставі основних розсліджень і обїздок. Перший пише: „Упередженя, яке у декого було зразу до тих людий, тепер цїлком щезло, хиба у тих ні, що в нерозумі своїм жадній народности крім своєї не хотять признати заслуг. — В їх громадах, як мало в котрих инших, нема злочинів ані навіть звичайних проступків; так само не було в них пошестий, які треба було поборювати у инших поселенцїв". А кольонїзацийний аґент пише: „Про Галичан скажу, що вони у великій мірі помогли побудувати наші нові зелїзниці. Користь, яку вони нам принесуть опісля, буде також дуже велика. Вони не пускають ся на легку роботу, против нікого не піднимають ся, нікому не роблять шкоди, а показали ся слухняними і пильними людьми. В їх хатах і оселях в кождім разї найдеш ся те, чого доконує пильність і приставанє на малім. Зарібку свого уживають дбало, а річий, потрібних до житя, накупили так богато, що стали ся важними консументами предметів промислу східної Канади. Ті, що перед кількома роками остро їх судили, змінили тепер свою гадку. Міста і місцевости, близькі їх оселям, підняли ся, як ніколи передтим. Торговля розширила ся, а купці з великою почестию говорять про їх чесність і ретельність."

Др. Філїповіч наводить еще одно урядове справоздане, замітне тим, що говорить ся в нім о руских селянах, котрим мовби нароком придїлено незвичайно лиху землю. Довгий час не хотів її ніхто приняти, бо була страшно камениста і виставлена на повени. Даннїйше колись мали її Ірландцї, але жили лише з риболовлї, а пустої, дикої землї ані не торкали. Отже справоздане каже: „Тую землю віддано Галичанам, щоби показати, що таки можна на ній жити і зробити її урожайною. І ті люди підняли ся тої задачі. Треба тепер бачити ті оселї і той поступ, який ті люди зробили серед недостатків а часто таки нужди, щоби переконати ся, чого може доказати енерґія, тяжка праця і витревалість. Живе там около 600 галицких родин, а 2.500 душ; богато з них має по

раз виказати, як наші „русскіе“ не годні дихати без неправди; они можуть про себе сказати, як тота якась баба: „Так мені вже Богонько дав, що скажу, то збрешу“... Розуміється ся, „адін язик і одну правопись“ від пова Керват аж до Владивостока можна підпирати лише неправдою, крутійством, лицемірством, кирпнею і т. д.

Спеціялістом між „русскими“ в справах правописи є Б. А. Дідицкий, орґанізатор усіх борб против „заграничної фонетики“. Богдан Андрієвич — великий чоловік! Здавна прогопошений за „любимца Руси“, за сьвітославного поета і ученого; він же сам в 1860-их роках видрукував був у своїм „Словѣ“ відкрите якогось свого обожателя, що „Буй Туръ Всеволодъ“ Б. А. Дідицкого рівнав ся Міцкевичевому „Конрадови Валленродови“... Сего „Любимца Руси“ москвофіли висували й висувають на перші місця, на предсідательства (і общества ім. Качковского і Русской Ради і „учено-литературного общества Матица“) а „маститий старик“, чим дальше в лита, тим більше думає о собі — він, мовляв, Богом даний [Богдан] Русп на спасеня загнурованих тисячелітних ві сьвятощий і промовляє стилем віби-пророка. В „Открытомъ письмѣ“ він кирилицю називає „чудно-стройною азбукою, по Божьему внушенію придуманою“ (хоч сам не пише й не друкує кирилицею), Матицю величає „руссковетеранное“ общество, ему за мало слова „Русь“, він мусить написати: „Русь, святая Русь“ і т. д. Усе, що було друковане „тарабарщиною“ в 1850-их і 60-их роках — то для него сьвятощі, за якими не може сліз утолити. Плаче за „Хрестоматиєю“ Головацкого з 1854 р., — плаче за релїґійними учебниками Цибіка і Попеля, хоч ґімназисти мали таку мороку з тими учебниками, що в одній ґімназії, де катихит безмилосердно вимагав Цибиківского і Попелівского „язичия“ і тим розігнав значне число Русинів з тої ґімназії, раз матуристи по одержаню сьвідоцтв зрілости винесли ті учебники за місто на толоку і там їх спалили, — плаче за термінольоґією правничою з 1851 р., хоч тая термінольоґія вже тогди не так то буда вдачна [н. пр. замість „держава, державний“, в тих часах уживано на лад російский „стат, статский“ і т. п., вирочім Поляки вже 1860 р. поправили свою термінольоґію в того часу, відтак зазов 1871 року а так само і инші австрийські Славяни]. А вже фонетика для него „ужас!“ — ще більший, як той казочний Шелудивий Буняк, що від его погляду чоловік падав трупом. Від фонетики школа гине, церков гине, галицка Русь гине! — Україна не гине, бо там „фонетика имѣла и до нынѣ имѣе временную рацию“, а се „временную“ значить чейже не що инше, як: „до часу омосковщення України“ (так віщує пророк Богдан, то вже так і мусить бути!). Для него „ужас“, що в катихизмах побіч церковного тексту дано переклад молитов фонетикою. Для него також „ужас“, що Німець, черновецкий професор університету, фільольоґ, муж знаний в науковім сьвітї, высказав ся в 1887 р. згідно з проф. Стоцким за фонетичною правописею, але коли в 1892 р. урядник, шеф секційний Німець Ерб [колеґа Дідицкого з університету] заявив ся за етимольоґією, то се вже не „ужас“, бо тут була „лиш Нѣмцеви свойственная основательность по предмету науки языкознанія!“ Так само урядник Василий Ковальский у Дідицкого більший авторітет, як проф. унів. Стоцкий! Дістало ся від Дідицкого і Кулїшеви — „измѣнчивому“ Кулїшеви! Бо Богдан Дідицкий не лиш славний лінґвіст на Галицкій Руси, але в додатку й „неизмѣнчивый“!

Що Б. А. Дідицкий великий лінґвіст, звісно вже не від нині. Н. пр. ще в 1864 р. підчас карного процесу, виточеного ему (на жаданє митроп. Литвиновича) державною прокураторією у Львові, завдано ему з лави трабуналу таке питанє: „Ви [в одній з ініціованих статий] закидаєте гріх Римови, бо виразно важете: „Римъ лицемѣрный“ т. є. Heuchler!“ А на те Дідицкий відповів (і видрукував у своїм „Словѣ“):

„Той выразъ лицемѣрный не такъ але ту розумѣется. Я въ рускомъ беру той выразъ „лицемѣрный“ такъ, якъ бы се значило „lice przymierzać“, то есть: до розличныхъ обстоятельствъ и отношеній „лице примѣрити“, то есть только що: застосовати ся до обстоятельствъ, бути осторожнымъ, росторопнымъ, — що власне не уважае ся лихимъ свойствомъ“.

Тепер на сторонї 25. Матичної брошури Дідицкий заповідає митроп. Андреєви, що для виказаня значіня „противнародной кривди“, заподіяної з лінґвістичного зглядu, заграничною фонетикою „русскому“ народови і церкві, він надіється, як поживе, — „предложити ВПреосвященству особую сего рода росправу, и то вразъ-же и на основаніи 4-лѣтнихъ студій монахъ у знакомитого слависта, професора Франца Миклошича“. Ну, красна то буде наука для митрополита від Мікльосічевого ученика, що „лицемірство не уважае ся лихим свойством“, але навіть добрим, таким, що робить честь Римови... Вирочім Дідицкий уже і в сій брошурі дав вразки своєї лінґвістичної ґеніяльности, пишучи [на стор. 24]: „н. пр. никто не осмѣлится офіціяльно чи хотьбы приватно приказати Полякамъ писати buk вмѣсто Bóg или Німцям feter, felker, Miter вмѣсто Vater, Völker, Mütter и пр. Та хиба лишь жалкимъ-прежалкимъ Русинамъ, Русинамъ-уніатамъ можь было приказати писати біг вмѣсто Богъ и Бѣгъ а также вмісто бѣгъ (der Lauf і er lief)! Ужасъ!“ — Оно справді „ужас“, що 4-літний ученик Мікльосіча плете такі мудрощі, які до лиця хіба штубликови. Насамперед чому Поляк мав би писати фонетично замість Bóg — buk (малим B і к на кінци)? Длячого Німці мали би писати „e“ замість ä, ö, ü, коли такі букви Німці вимовляють инакше, не як „e“? (н. пр. Москалї назвище Müller переписують: Мюллеръ а не Миллеръ). Вкінци длячого в українській мові замість Богъ и Бѣгъ мало-би писатись „біг“ а не Бог і Вір? („біг“ пише ся лише замість „бѣгъ“). — Ось вам лінґвістичний авторітет наших „русскихъ“! Ось вам „предсѣдатель ученo-литературнаго Общества“! А може всї ті лінґвістичні мудрощі наукового сьвітила галицких „русскихъ“ є лише тото „въ рускомъ не лихе свойство — лицемѣріе“? Може бути, а тогдї ще більша честь для галицких „русских“, бо „lice przymierzać“ — то випрактиковане традиційне „не лихое свойство“ „русскихъ“ від 1848 року аж до нинїшнього дня. На доказ сего можна би томи списати!

Тай о „незмѣнчивости“ Б. А. Дідицкого дало би ся богато написати. Що-до фонетики спеціяльно — Б. А. Дідицкий був в 1860-их роках осьмакої гадки, висловленої 1864 р. в „Словѣ“ з нагоди смерти Вука Караджіча, творця сербскої фонетики, і то значно радикальнїшої як Кулїшева (бо Караджіч викинув навіть „я“ і „ю“ тай увів „j“):

„Ему (Вукови Ст. Караджичеви) завдячують Серби также свою правопись, котора, хотя отступила значно отъ кирилско-словянской, и хотя стягнула то на себе негодованіе гегемоновъ восточной Словянщины, Россіянъ, но все таки несомнѣнно добре отвѣчае духу языка сербского, коли приняласъ въ загальное всенародное употребленіе такъ, що всѣ письменныи утворы Сербіи пишутся лишь Вуковою правописью, а другой кромѣ нея въ сербщинѣ нѣтъ.“ (Розуміється ся, закон правопись Вука Караджіча цїло запанувала в літературі, в школах, урядах і церкві, богато він натерпів сь від сербских ученыхъ а із Б. А. Дідицкий і від сербскої духовної єрархії).

Ба навіть українська правопись Кулїша Дідицкому не була в початках 1860-их років таким лихом, як опісля й до нині. В 1861 р. рецензуючи в своїм „Словѣ“ календар „Львовянинъ на рокъ 1862“ він писав:

„За украинскою сказкою выступае тутъ буйная Украина еще и въ поодинокихъ обѣсенныхъ утворахъ Шевченка, Кузьменка, Гребова, Руданьского и Климентія, которыхъ поезіи въ Львовянинѣ по первый разъ таки и перепечатаны правописію украинскою, чому мы не противны уже для того важного поводу, же словесныя дѣла Украины стаютъ у насъ выше чѣмъ разъ больше роспространятися, що очевидно лишь користно вилучути може на розвой нашого слова и его литературы“.

Ба тогдї Б. А. Дідицкий вів у своїм „Словѣ“ навіть борбу против централїзму Росії, за літературним розвитком української мови, за автономію України! Він же, кажуть, ходив тогдї начіть в козацкій шапцї! Чи все та було щире, чи „лицемірне“ (в значінню lice przymierzać), о сім міг би сказати лише сам Богдан Андрієвич. Фактом есть, що він уже в 1850-их роках пійшов був против ухвали зїзду руских ученых в 1848 р. що-до мови і правописи, писав у „Зорѣ галицкой“ московским жарґоном, а в другій половинї 1860-их років перевернув ся із оборонця України на московского „централїста“-обединителя. (Він написав тогдї для галицких Русинів брошуру „В адін час научіть ся на велїкорусскі“ брошуру, з котрої мали Москалї в Росії велику забаву.) Імя Б. А. Дідицкого з 1860-их років звязане з безхосенною і в наслідках навіть шкідною т. зв. „обрадовщиною“, а також з пущеном крови галицкій Руси через громадну еміґрацию руской духовної і сьвітской інтеліґенції на посади до Росії. Борцї за „обрадовщину“ мали радість із того, що там галицкі духовні [навіть автори релїґійних учебников Цибик і Попель] й сьвітскі еміґранти перейшли на православіе, але галицка Русь ослабла, особливо виходом професорів ґімназий, бо їх місця позаймали Поляки, а треба знати, що в тих часах по ґімназиях на провінції руска молодіж була в більшости. Тої тяжкої втрати не вирівнали рублї в Росії (огопошувані в „Словѣ“) на спомогу „заслуженыхъ Галичанъ“... Рублї могли лише деморалїзувати людий і деморалїзують по нинїшний день... они витворили, по словам пок. Стефана Качали, московских „юрґельтників“, що за рубель готові продати рідну маму...

Загалом сказавши, такі люди, як Б. А. Дідицкий, серед иншої суспільности мусїли би сидїти тихо в своїй келії і каятн ся грїхів, сповнених супротив свого народу, а не видавати себе за сьвіточів, за Мойсеїв Галицкої Руси, щоби могти лиш кирнити й рити під усім, що може довести нещасний галицко-руский нарід до подвигненя й культурного поступу...

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. Від 14 с. м. донесено о кількох стрічах віддїлів обох армій над горішним Чуном. Японцї викинули там Росиян з кількох місцевостай, важних під стратеґічним зглядом. Японьскі операції в сих сторонах доказували би, що они намірюють дістати ся до долини над горішним Сунґарі і звідтам розпочати операції против Кіріну.

Петербург. З Манджурії доносять, що дві армії японьскі поступають наперед в північнім напрямі. На чолї їде кінпота під командою ґенерала Акама.

Відень. Нині нема ніякої певности, де тепер є росийска фльота. Після одних доне сень Рожественьский все еще стоїть в заливі Камран (французска власність), або в якім иншім порті Анамских берегів. Там він має ждати на приїзд ескадри Небогатова. Після иших донесень росийска фльота вже покинула французькі води.

Льондон. Росийска адміралїция до сеї пори не має позитивних вістий, де є фльота Рожественьского. Рожественьский дістав від царя позитивну власть, так що може робити, що уважає за відповідне. Здогадують ся, що він нарошно розсївае фалшиві вісти про свою фльоту, щоби збаламутити Того що до дійсних своїх планів.

Парижь. Вчера говорено, що японьский посол передав міністрови заграничних справ формальний протест з причини довгого пробуваня росийскої фльоти на французских водах і з причини чинної помочи, як заосмотрюваня в вуголь, харчі і т. и. Японьский посол був дійсно у міністра заграничних справ, але не з формальним протестом, лише на се, щоби звернути увагу на заавізовану присутність росийских кораблїв военних коло заливу Камран і щоби одержати формальне запевнене, що Франция буде строго придержувати ся невтральности. Делькасе заявив японьскому послови, що готов дати ему всякі пояснення про побут росийскої фльоти на берегах Кохінхіни, як лиш дістане урядові депеши о цїлій сій справі.

Льондон. В Гонконї згологосило ся кілька німецких пароходів з жаданем вугля для себе. Коли показало ся, що сей вуголь призначений для росийскої фльоти, замовленя відкинено.

Гонкон. Хіньский ґубернатор в Гонконї видав заборону вивозу вугля.

Мальта. Анґлійска фльота военна Середземного моря відійшла до Східної Азії і задержить ся коло Острова Родос, щоби унеможливити виїзд росийскої фльоти з Чорного моря.

Льондон. Тут говорять, що Того має кложіт в великими гарматами на своїх панцирниках. Суть се 12 цалеві гармати анґлійского виробу, в котрі також суть узброєні анґлійскі панцирники. Проби випали в Анґлії некористно, а також Того поробив з сими гарматами сумні досьвіди. Часть сих гармат Того заступив иншими, але на місце решти вже не має иших гармат.

З Росії.

(Телеґрами.)

Краків Наради комітету міністрів закінчені, результат представляєсь так: В справі викладового языка в школах порішено ввести польский язик в школах низших, а в висших і середних удержати язик росийский. В приватних школах, не посідаючих прав державної школи, може бути введений польский язик. Приватним інституциям має бути позволене урядоване і ведене книг в польскім языці. Книги, підлягаючі ревізиї, мають бути ведені по польски і по росийски. Порішено ввести земства і такі уряджена міскі, які суть в центральних ґуберніях. Обмеженя що до допущеня Поляків до державної служби, порішено задержати на дальше. Обмеженя що до польскої власности земскої порішено удержати, але з деякими пільгами.

Відень. Говорять, що як Вітте дійсно уступав, то причиною є борба з Побідоносцевом і се, що цар підлягав впливам Побідоносцева, особливо в справі найважнїйших реформ церковних, котрі цар відложив, бо вони „не на часі“.

Парижь Внутрішне положене в Росії що раз критичнїйше. В Тафлісї і Баку страйкує вся зелїзнича служба і тому рух між сими містами цїлком перерваний. Росийске правительство потерпав, що дня 1 мая прийде до вибуху великих демонстраций робітничих. В Петербурзї мала полїция відкрити 10 тайних друкарень, де виготовлялись відозви до демонстраций в день 1 мая.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Торговельні договори.

Відень. Цлова комісия панати палів приняла вчера протокол в справі торговельного договора з Німеччиною. Дальші засїдання відбудуть ся по сьвятах.

Польща йде!

Відень. Говорять, що міністерство краєвої оборони має приступити до зреалїзованя проекту, розширяючого значно значеня польского языка в урядованю вищим галицкої жандармериї на підставі галиц. розпоряджень язикових з червня 1869.

Зелїзничий страйк.

Рим. Соціяльістична ґруна послів ухвалила вчера вислати до зелїзничого персоналу письмо, в котрім заявлає ся против ґенерального страйку зелїзничого і за его закінченем. Так в Римі як і на провінції зелїзничий рух поліпшує ся і наближаєсь до нормального. На лініях адрийских вже привернено 80 процент особового і 60 пр. товарового руху зелїзничого. На лініях Середземного моря рух відбуваєсь вже майже цїлком нормально.

Македонія

Білград. Македонський комітет в Софії засудив на смерть грецкого конзула в Монастирі і грецкого митрополита в Капарії і обох повідомив о тім вироку.

Фінаиси Ватикану.

Рим. Одному високому духовному, котрий був на авдиенциї у папи, папа мав сказати, що фінансовий стан Ватикану що раз гіршій, і що він в наслідок того буде мусїв завести великі ощадности і внесе деякі, високо платні уряди в Ватикані.

Розділ держави від церкви.

Парижь. Парлямент радив вчера над арт. 4 закона о роздїлї держави від церкви, в справі придїленя церковних дібр віроісповідним орґанізациям. Референт заявив, що ніхто не гадає відбирати маєтків католицким орґанізациям і віддати їх орґанізациям шизматицким.

Крета.

Канеа. Комісар Крети, кн. Юрій отворив вчера сесию Кретеньского сойму. Князь у вступній промові представив, які кроки поробив у держав, в цїли полученя Крети з Грецією. Палата ухвалила одноголосно резолюцию з жаданем полученя Крети з Грецією і взиваючу князя, котрому висказує повне довіря, щоби сю ухвалу предложив державам. Дальше порішено, щоби президия палати разом з послами і нотаблями острова пішла до конзулїв і повідомила їх о ухвалї. Відтак посли зложили присягу на імя короля Юрия і на грецку конституцию. На провінциї відбули ся численні віча, на котрих також проклямовано злуку Крети з Грецією.

Мальта. До Крети відійшли два анґлійскі кружляки. Сей від'їзд стоїть в связи з заворушеньями на Кретї. Ситуация на острові заострюєсь щораз більше. Становище комісаря, кн. Юрия сильно захитане; говорять, що навіть его житю грозить небезпеченьство. Опікуньчі держави рішили вислати до Крети дальші кораблї военні і війско.

НОВИНКИ.

— **Просимо о всїх надужитях в справі робітників вибираючих ся до Прус** із сторони державних, автономічних і зелїзничих властий та їх орґанів доносити до Народної Канцелярії (Львів, Ринок 10), подаючи докладний опис факту т. є. дату, місцевість, імена і назвиска покривджених і сьвідків. Сї матеріяли будуть потрібні для евентуальної оборони против переполн. [Всї руські часописи просимо се оголошене повторити]. — *Народна Канцелярия.*

— **Рада міста Одеси** в справі української мови. В ч. 31 донесли ми, що до одеської городской думи (мійскої ради) подав голова думи П. Зелений основно умотивоване внесеня в справі народної просьвіти і орґанізациї шкільництва, а у связи з тим також в справі української мови. Отже ті внесеня прийшли д. 26 (ст. ст.) сїчня с. р. на чергу нарад мійскої ради, почім ухвалено переслати їх міністрови народної просьвіти. Задля загального інтересу повтаряємо отсе ті, *тепер уже ухвалені радою внесеня:* В школах конечно треба завести такі шкільні книжки (розписавши конкурс на уложеня їх), котрі були би близькі інтересам краю як що-до змісту так і що-до форми. Задля того є конечне: 1) Скасованє циркулярів, забороняючих давати в школах пояснення в українській мові, котрі є безуслівно конечні і в дійсности певно уживає ся їх і тепер, бо без них годї обійти ся; 2) статї українською мовою в шкільних книжках на переміну з московским і церковно-славяньскими повинно ся допустити конечно, коли би „нельзя“ було в місцевостях заселених українським народом зробити московску мову лише окремим предметом науки а всї виклади вести українською мовою; 3) українські книжки повинно ся допустити до бібліотек шкільних і народних на рівні з московскими, яко материял розвиваючий; 4) а що розвиток популярної научної літератури в українській мові, так само як і перекладної літератури, спиняють спеціяльні

стрічці з гори на четвертім стовпци першої сторони кождий читач певно сам собі поправив).

б—20 акрів під управою. По більшій части доконали тої роботи голими руками, бо нічого більше не мали. Майже кожда родина має корову; богато з них має по 20 штук худоби, взагалї мають 2,500 штук рогатого товару. Незвичайно дбають о насїня і сіють лише що найчистїйше і найлїпше, руками вибране. І тепер, по трох роках, показали, що пильною працею можна сю землю зробити урожайною. Вона умїють також знаменито управляти городовину. Також і з суспільного огляду роблять значні поступи. Дуже дбають о виховане дітий і закладають в цїлім окрузї школи; а учителї кажуть, що дїти дуже розумні і цїкаві до наука“.

В дорозї мав др. Філїповіч нагоду розмовляти з одним зелїзничим підприємцем, котрий об'їздив ті сторони, куди канадийска зелїзница хоче повести бічний шлях. Отже той підприємець оповідав, що з усїх осель, які бачив, галицкі були в найкрасшім станї.

А якої то незвичайної сили і енерґії треба до того, щоби зносити те поселеньче житє, — не тілько задля конечної фізичної працї, але й через самоту і тугу за людьми. Сел там поки-що нема; одна родина живе від другої віддалена на кілька кільометрів; лише рідко лучає ся, що з одної хати або й з границь одної оселї видно хату сусїда.

Отсе виписали ми що найважнїйше і найцїкавійше з записок дра Філїповіча, оскільки воно відносить ся до славної пісоньки наших приятелїв про лінь і некультурність руского хлопа. Та чи засоромлять же ся від сего его опікуни в краю?...

ні цензурні обмеження, яких нема ні для одної иншої національної літератури в границях Росиї, то конечно треба знести ті спеціяльні обмеження, т. є. скасувати циркулярні розпорядження міністра внутрішніх справ з 1863, 1876 і 1881 р.

— **З москвофільської аґентури в Петербурзі.** Читаємо в „Ст-Петербургск-их Ведомостях“: „В „Галіцко-русском благотворітельном обществе“ відбули ся дня 16 н. ст. цьвітня с. р. річні збори, на котрих відчитано короткий звіт з дїяльности товариства, заснованого рік тому назад в цїли можливо найширшого розповсюднювання „русской“ книжки і слова в Галичинї, Буковинї і т. зв. угорській Руси. Тепер товариство числить уже 315 членів. Ваймкові події, які переживає Росия, відбили ся некорисно на буджетї товариства значним упадком приливу жертв, наслїдком чого многі проекти осталась невиконані. На справи добродїйности в тім роцї видано 1.095 рублїв. До кінця року сума приходів достигла 4.162 рублїв, розходів 1.753 рублїв, так що остав ся готівкою капітал 2.409 рублїв. Л. Соловйовцев прочитав реферат „Відношене Буковини до Росиї“, в котрім доказував, що симпатиї західних Славян одноцїльно по сторонї свого старшого (?) брата Росиї, що ясно видко з того, що число жертв в користь російських ранених щодень побільшає ся, і що в Галичинї маса (?) передплатників перестала (?) брати часописи з явно япанофільским напрямом. В додатку предсїдатель Л. Будилович звернув ся до зборів з бесїдою, в котрій доказав, що межи внутрішними подїями, які ми тепер переживаємо, а подїями в „червонно-русской“ земли є велика і неоспорима звязь. Після перерви відбув ся концерт“. — Із сеї короткої звістки „Ст.-Петерб. Ведомостий“ аж надто ясно, яке самодурство управляють верховоди з „галіцко-русского благотворітельного общества“, думаючи, що своєю дїяльностию роблять справді якийсь вплив на „червонно-русску“ землю. Передовсїм коли книжки деяких російских авторів читають ся серед української інтеліґенциї в Галичинї, то лише завдяки ідейній вартости тих творів, так само, як читаємо твори нїмецких, французских або хочби польских письменників. Лише москвофіли, і то глупша їх частина, глядять на російску книжку патріотичними очима і о скільо читають її не для змісту, але для скріпленя свого ренеґатства, буцїм то навчаючись „своєї“ літературної мови, о стільо з читаня російских книжок не виносять нїякого хісна, бо тої „літературної“ мови нїколи не переймуть, не маючи змоги уживати її практично, а не познакомляють ся з поступовими ідеями лїпших російских писателїв. По друге, „галіцко-русское благотворітельное общество“ сильно помиляє ся, коли вірить в „симпатию“ української суспільности в Галичинї до Росиї з приводу теперішної її війни і покликуєсь на факт, будїм то „маса передплатників перестала читати часописи з япанофільским напрямом“. Се лиш марна потїха москвофільского штабу у Львові та его орґану „Галічанїна“ [що стоять очивидно в найтїснїйшій звязи із згаданою москзофільскою аґентурою в Петербурзї]. Тимчасом ми могли-б москвофільским аґентам цифрами доказати, що пр. українські часописи в Галичинї, які на точцї російско-япанської війни з політичних мотивів мусять бути япанофільські, не лише не стратили „масу“ передплатників, але навряд повискують їх постійно чим раз більше. Воно впрочім инакше і не може бути, бо національне осьвідомлене нашого народа в Галичинї зростає з дня на день а тим самим і ґрунт з під ніг москвофільских аґентів усуває ся чим раз більше. Шкода вашого заходу, господинове від львівскої і петербурскої аґентиї!...

— **Абдикация австрийского цїсаря.** Хотяй чутку про абдикацию австрийского цїсаря Франца Йосифа офіциальні круги опровинули, всеж таки в деяких кругах внезнюють дальше, що Франц Йосиф I рішив ся в найблизшім часї відказати ся від престола. В звязи з тою чуткою годить ся навести слова одної личности, близької австрийскому цїсареви, котрі свідчать о тім, що внесняване про скоре уступленє Франци Йосифа лишене основи. „Ніколи цїсар не думав відказати ся від престола, навіть по битвах під Сольферіно і під Кенїґрецом, де, в першій, Австрия втратила всї свої італїяньскі посїлости, а в другій свое верховодяче значінє в Німеччинї. Правда, раз можна було побоювати ся резиґнациї цїсаря; то було по траґічній смерти сина Рудольфа. Говорять, що пана Лев XIII відрадив тодї цїсареви йти у вїдставку. Франц Йосиф панує вже от 57-ий рік і можна бути певним, що він лишить ся на престолї до кінця свого житя. Мимо своїх 75 лїт цїсар чує ся зовсїм в силах і нїчо не може заставити его покинути свої дотеперішні обовязки. Не треба також забувати, що Франц Йосиф дуже популярний в Австриї та Угорщинї і що его уступленє лише збільшить се трудне положенє, в якім находить ся тепер австро-угорска держава наслїдком побіди независимої партиї на Угорщинї“.

— **В справі реґуляциї ріки Стрий.** Намістництво подає до публичної відомости, що комісийні досліди і експропріяційна розправа для проектованої реґуляциї ріки Стрия від 57·700 до 52·500 клм. відбуде ся в Княжолуцї і Гірнім дня 10 мая с. р. а в Семигинові і Жуланї дня 11 мая і вачне ся кождого разу о 10 год. перед полуднем. Викази земель, що мають бути експропріовані, будуть виложені разом з планами в громадскім уряді в Гірнім і в канцелярії управителя двірского обшару в Семигинові до публичного оглядання через 14 днїв, почавши від 22 цьвітня. Заміти против проекту чи там наміреної експропріяциї можна внести в часї сего 14-дневного реченця на руки староства в Стрию або при комісиї на місци. Пізнїйші замїти не будуть узглядненї.

— **Продовженє пропінацийного права.** Львівска торговельно-промислова палата постановила скликати в найблизшім часї анкету, котрій буде предложена до обговореня справа наміреного продовженя пропінацийного права в Галичинї і питанє, о скілько сей проект представляє ся відповіданим средством до санациї краєвих фінансів. — Торговельно-промислова палата в Бродах рішила на послїдних своїх зборах одноголосно занятн відпорне становище против проекту наміреного продовженя нинїшного пропінацийного права, що вигасає, як звісно, з кінцем 1910 р.

— **В справі жалобних плякатів у Львові** видав магістрат розпорядженє, котрим заборонив другий раз наклеювати на мурах, парканах і т. п. посмертні плякати і донесенє про заупокійні богослуженя. Такі плякати вільно наклеювати або в инший спосіб прикріпляти лише при вході того дому, де зложено тїло перед похоронами а також при вході до парохіяльної церкви, костела або божницї, крім того на публичних таблицах оповіщень, в місцях, визначених магістратом, почім мають бути сейчас після похорону чи там богослуженя усунені. Не вільно розклеювати посмертних плякатів перед повідомленем міського лїкаря і одержанем від него дозволу на погребанє тїла. Формат посмертних плякатів не може перевисшати 30 цм. довгости а 20 цм. ширини. На тих, що провинять ся против сих постанов, буде наложена грошева кара в висотї від 2 до 200 К, евентуально арешт від 6 годин до 14 днїв.

— **Населенє Кракова.** В лютім с. р. числив Краків 99.800 мешканців, з того 50.676 женщин і 49.124 мужчин. Військовоі залоги числить Краків 6.047 голов. По віроісповіданю припадає 71.948 на християн а 27.822 на Жидів. За два місяцї т. є. до нинї населенє Кракова побільшило ся в природний спосіб (уродини) і наслїдком приливу чужосторонних людий принайменше о 200 осіб, отже тепер Краків числить 100 000 мешканців.

— **Домаганя кримских Татарів.** Із Симферополя доносять до російских часописий, що кримскі Татари предложили комітетови міністрів мемориял о своїх потребах. Передовсїм просять, щоби магометаньскі духовники були вибирані самими вірними, а не вибирали їх адміністрацийні власти, щоби позволено отвирати школи з викладовою мовою татарскою і щоби татарска преса дістала ті самі поблекші, що й російска.

— **М Горкий.** „Бесарабская Жизнь“ доносить сумні вісти про стан здоровля Ґоркого, що находить ся тепер в Ялтї на Криміі. Здоровле его значно підкопане, сну майже не має, бо ночами мучать его напади кашлю і тяжкі поти. Від часу до часу спльовує кровю, що вказує на типічну туберкульозу. З Горким прибула на Крим і его рідня. Жінка, сама не дуже то кріпка після прожитих важких хвиль, докладає всїх старань, щоб уратувати чоловіка від смерти. Тепер цвитуть в Ялтї рожі, які так любить славний письменник, і припікає лїтне сонце. Що дня приносить почта безлїч привітних писем і телеґрам із усїх кінців Росиї, що бажають Ґоркому швидкого видужаня. Его справа мала розбирати ся в Петербурзї дня 26 мая, але через недугу обжалованого мабуть її відложать.

— **Російске духовеньство проти царя.** Звісний дослїдник релїґійних сект в Росиї А. С. Пруґавін описує в одній заграничній часописи тяжку долю російского православного духовеньства, котре думає инакше, як его начальна власть. Сьвященника Цвєткова увязнено за се, що він заявив із проповідниці, що по церковному праву годі уважати царя головою православної церкви. Офіциально оголошено, що Цвєткова арештовано за ширене еретичних наук. В его обороні забрав слово проф. Заозерский, скріплюючи погляди Цвєткова теоретичними доказами. За сею думкою заступив ся ще й инший визначний російский теоретик церковного права. „В законах, що повстали за Петра I. — виводить він — виправді сказано, що цар є головою православної церкви, але сего не признавала православна церква доґмою нїколи. Щось подібного не твердить ні одна доґматика, а навпаки говорить ся там виразно, що єдиною головою церкви є Ісус Христос. Цар потверджує епископів вибраних синодом так само, як потверджує епископів католицких російскої імпериї, хоч католицка церква не вважає царя своїм зверхником“. Мимо того хотїли Цвєткова осадати в заведеню для божевільних, оголосивши его умово недужим. Коли проти сего заворушили ся Цвєткові парохіяни, его тільки замкнено в суздальскій тюрмі, аж доки не покає ся. Крім него сидїли там за такі самі „злочини“: Добролюбов, Рудаков і Сінзоров; посїдчав в тюрмі збожевольів.

— **Архів фоноґрамів.** Деякі члени віденьскої академії наук піднесли ще в 1899 р. гадку заснувати архів фоноґрафічних записок, котрі для науки мали би велике значінє. Такі записки взірців мови і говорів культурних і деких народів причинили би ся значно до успіхів порівнуючої лїнґвістики і фізіольоґії людскої мови. Крім того зберігали-б вони для пізнїйших поколїнь взірці народної музики і виконаня замітнїйших композиций нашого часу. Не менше цїкаве було-б заховати взірці мови знаменитих людий. Тим вимогам не відповідав анї фоноґраф Едізона, анї ґрамофон. Фоноґраф познив звуки і репродукував досить вірно, однак тоті „записки“ не можна довший час заховати. Грамофон дає виправді тревалі знимки, але не репродукує гарно і докладно. Тому треба було здати апарат, що сполучав би в собі прикмети фоноґраму і ґрамофону. Задачі сеї підняв ся механік L. Castagna і ему справді пощастило ся сконструювати апарат, завдяки котрому нинї можна спокійно переховувати фоноґрафічні записки (фоноґрами) і репродукувати їх без найменшої зміни два тисяч разів. Академія приняла прихильно піддану думку і в 1901 р. ужито перший раз фоноґрафічного апарату в практиці. В тім самім році зорґанізовано на конт академії наук три наукові експедиції з фоноґрафом: першу до Бразилії, де пороблено записи тамошних мов і говорів, другу до Хорватиї, де проф. Решетар поробив записки хорватсько-славоньских говорів, і третю на остров Лесбос, де проф. Кречмер зібрав богато народних пісень. Крім того пороблено записки деяких мов в самій лябораторії (пр. яваньской, румуньской, ческой і ин.) і підхоплено голос деяких визначнїйших письменників. Всї ті фоноґрами зложено в окремій сали віденьскої академії наук і таким чином положено першу основу під нову культурну інституцию, якою є архів фоноґрамів.

— —

— **З Каменеччини.** Подаємо отсим до відомости Впов інтеліґенциї каменецкого повіта, що маюче ся відбути ся аматорске представленє заходом сокільскої дружини в Камінцї стр. дня 23 цьвітня с. р. з незалежних від кружка аматорів причин у той день не відбуде ся, лише пізнїйше, про що не замінимо повідомити осібними запросинами. — За членів аматорів сокільскої дружини в Камінцї стр.: *А. Верегельник. Олекса Мулькевич.*

— **З Підгаєччини.** В Телячім відбудуть ся дня 1 мая о 3 год. по полудни перші загальні збори пожарного товариства „Сокіл“. По зборах відбудуть ся сокільскі вправи під наглядом делеґата старшини „Сокола“ зі Львова. Того самого дня вечером устроює місцева читальня „Просьвіти“ аматорске представленє „Свекруха“, комедиї Лопатиньского на дохід місцевого „Сокола“. — *Видїл читальні.*

Урядові вісти:

— **Із станиславівскої епархії.** Інституция новоіменованих крилошан відбула ся в день Благовіщення пр. Богородиці. — Референтами консисторії іменовані: Евстахий Шмериковский з Угорник, Теодор Матейко з Опришовець і Михайло Бровко з Креховець. — Радниками консисторії іменовані: 1) Евстахий Шмериковский, 2) Йосиф Смеречиньский, 3) Тит Войнаровский. 4) Алексей Воляньский, 5) Іван Кобринський, 6) Іван Рогужиньский, 7) Михайло Сїмович, 8) Амврозий Сїчиньскей, 9) Николай Сварічевский, 10) Йосиф Балько, 11) Михайло Садовский, 12) Льонгин Раковский, 13) Стефан Комариньский, 14) Климент Кульчицкий, 15) Андрей Сумин, 16) Василь Мотюк, 17) Ярослав Вачиньский, 18) Михайло Бровко, 19) Климент Соневицкий, 20) Ізидор Кисїлевский, 21) Іван Рудницкий, 22) Петро Ілевич, 23) Николай Альфред Сїменович, 24) Зенон Сїменович, 25) Володимир Кисїлевский, 26) Іван Ляторовский і 27) Николай Темницкий. — Асесорами консисторії іменовані: 1) Александер Русин, 2) Кінрад Лагола, 3) Лев Левицкий, 4) Володимир Лисинецкий, 5) Макар Кречковский, 6) Антін Рудницкий, 7) Софрон Левицкий, 8) Василь Попель, 9) Брониславъ Вергановский, 10) Володимир Диминьский, 11) Іван Кочержук, 12) Вячеслав Збудовский, 13) Альойзій Олесницкий, 14) Витовт Біляньский, 15) Йосиф Кисїлевский і 16) Николай Котлярчук. — Іменовані: Константин Цїсик, б. завідатель жужівского деканата дїйсним деканом; Софрон Левицкий, другим містодеканом езупільским; Іван Рудницкий дїйсним деканом заліщицким, на місце увільненого дотеперішного настоятеля деканату о. Фр. Скульского; Стефан Комариньский дїйсним деканом станиславівским, на місце увільненого від того обовязку крилошанина Василя Богоноса; Ізидор Ганкевич дїйсним деканом кудринецким; Йосиф Балко, першим і Николай Сварічевский другим містодеканом кудринецким, по увільненю Віктора Чомкевича від того обовязку; Климент. Кульчицкий першим і Вол. Кархут другим містодек. письменицким; Льонг. Скалиш дїйсним деканом і Василь Мотюк містодеканом устецким; Алексей Слюсарчук дїйсним деканом і Іван Рогужаньский першим містодеканом пістиньским; Николай Осиновский дїйсним деканом сьнятиньским, по увільненю о. Михайла Заревича від того обовязку. — Канонїчну інституцию дістали: Николай Ярсевич на Сапогів, Петро Саврій на Вербовець, Омелян Дудик на Завале, Йосиф Кисїлевский на Олешу, Іван Ульваньский на Межигородцї Іван Лабій на Джурин, Порфир Гордїевский на Стрільче, Северин Підлашецкий на Увислу, Ґрагорий Селяньский на Тулуків, Михайло Бровко на Крехівці, Теодор Матейко на Опришівці, Емануіл Сїчиньский на Радче, Михайло Дейницкий на Тумир, Евстахій Сливиньский на Остру і Дмитро Курдидик на Цигани. — Розписані на ново на конкурс: „Погорілівка, дек. черновецкого і Цінява, коломийского. — Введені; Йосиф Процъ яко завідатель в Устю зеленім, Петро Павлюк, яко завідатель в Озерянах, Іван Сенчук (пресвитер), яко прив. сотрудник в Пядиках, Ярослав Марчак, яко четвертий сотрудник катедр. в Станиславові. Іван Палагицкий, яко експозит в Чорнокінцях малих і Лев Воробкевич яко завідатель в Говилові. — Увільнене з духовної епархіяльної звязи дістали: Александер Дикий і Мартин Балюта до львівскої епархії. — Висьвячене дістали: Іван Сенчук, Антін Гарасевич, Іван Любович, Володимир Сотанчик, Яків Медведский, Петро Процьків, Василь Пик і Віктор Лозиньский. — Правительство назначило на один рік дотацию для прив. сотрудників: в Соколівці, Гвіздци старім, Ланчинї, Ямници, Чорнолізцах і Гнильчі.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

В надходячі Великодні сьвята, курсовати будуть 23 і 24 цьвітня с. р. поміж Рашевом а Львовом особні поїзди сьвяточні ч. 133 і 34 134, котрих виїзд ґлядно приїзд означено як слїдує: Дня 23 цьвітня виїжджає особний поїзд з Рашева о 7·40 рано, з Лапьцута 7·59, з Рогізна 8·11, з Переворска 8·28, з Ярослава 8·49, з Радимна 9·12, з Журавиці 9·28, з Перемишля 9·40, з Медики 9·55, з Мостиск 10·12, з Хоросниці 10·25, з Судової Вишні 10·40, з Городка 11·10, з Каменоброду 11·18, з Мшани 11·32, з Зимноводи-Рудна 11·42, приїзд до Львова о 11·55 рано. — 24 цьвітня виїжджає поїзд особний ч. 34 134 зі Львова о годині 10·05 в ночи, з Зимноводи-Рудна 10·18, з Мшани 10·29, з Каменоброду 10·43, з Городка 10·56, з Судової Вишні 11·12, з Хоросниці 11·35, з Мостиск 11·50, з Медики 12·08, з Перемишля 12·30, з Журавиці 12·42, з Радимна 12·59, з Ярослава 1·20, з Переворска 1·41, з Рогізна 1·53, з Лапьцута 2·05, приїзд до Рашева о годині 2·25 в ночи. Цїну їзди для подорожних тими поїздами обнимає ся після постанов розділу Ф. II., часть II тарифи особової о 30 проц. в реляциях до 50 клм. а о 50 проц. на дальші простори. Час приїзду і відїзду повисших поїздів поданий після часу середно-европейского.

Звертаємо увагу на анонс столярско-різбарской робітні п. Антона Опрыска, поміщений на послїдній сторонї.

Календар: Гр.-кат.: нинї (пятниця) Іраїона, Келестина, завтра (субота) Евтихія, позавтра Цьвітна неділя; — Рим кат. нинї Велика пятниця, завтра (субота) Сотера, позавтра (неділя) Воскресенє.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополуднєвих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вгодошенем від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни 3—5.

Просьба в імени убогого ученика. Мій парохіянин віддав свого сина до рускої ґімназиї у Львові. Здібний то хлопець і батько видячи поступи сина, з останнього давав, щоби ему в науках помогчи. Не могучи однак зі свого маленького господарства витягнути достаточного доходу на удержанє сина, постановив виїхати на заробок до Америки, де мав через свояків запевнену роботу. Виїхав в дорогу, та недоля стала в дорозї. Бідний батько заїхав до Гамбурґа, занедужав і лежить на чужинї в шпитали, а дома розпука жінки, пятеро дрібних дїточок а шестий найстарший у Львові пиляче, бо нема кому удержати его в школї. Прошу отсим маюсерних Родимців, причинити ся датком хоть найменшим, щоби помочи доброму ученикови, а може він колись Руси відвдячить ся. — *Якім Сінгалевич*, сьвящ. в Романові коло Бібрки.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 21 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·40 до 8·60 а на термін 8·10 до 8·30, *Жито* старе 6·25 до 6·50 а на термін 6·10 до 6·30, *овес* оброчний старий 7·30 до 7·60 а на термін 7·20 до 7·40, *ячмінь* пастівний 6·75 до 7·25, а броварний 7·30 до 7·75, *ріпак* 11·25 до 11·50 *льняна* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·75 до 7·25 а до вареня 7·75 до 10·— *вика* 12·00 до 12·50, *насіне льняне* —·— до —·—, *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 8·—, *гречка* 8·75 до 9·50, *кукуруза* готова 7·50 до 7·75 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 150·— до 170·—, *конюшина* червона 55·— до 80·—, біла 45·— до 65·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 лїтрів 29·25 до 29·75.

Курс Львівский

з дня 21 н. ст. цьвітня 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 кр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 кр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 кр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв по 200 кр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 кр.	589 —	596 —
Листи заставні за 100 кр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. вильос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. вильос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% а. в. вильос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% вильос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% вильос. в 56 н.	99 80	100 50
Облїґи за 100 кр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% а. в.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. сем.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. сем.)	101 50	102 20
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Новички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 80	100 60
Новички м. Львова 4% по 200 корон	97 50	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 кр. (40 к.)	86 —	94 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Надіслане.

КРОНДОРФЕР
ПРИРОДНА, АЛЬКАЛІЧНА ЩАВА
випробоване лічниче средство на недомагання віддихових органів, жолудка і міхура.
Щоби устерегти ся перед наслідованем, треба уважати на корок з отсим виплавним знаком.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД
Львів, Ягайлоньска 7. I.
348 1—20

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 20 і вище. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри**, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Інструктора на село потребую від мая, котрий приготовив би совістно і успішно до вересня приватиста хлопчика до II класи руской ґімназиї. О. Александер Осадца парох Вікна коло Городенки, п. в місци.
332 3—6

Інтеліґентна вдова
по директорі виділової школи глядає місця до заряду дому. Ласкаві зголошеня під „М. К. 743 poste restante Стрий.
298 4—4

Іспитований півець церковний
кавалер, глядає посади від Томиної неділї. Іван Палій в Богданівці п. loco коло Підволочиск. 296 6—6

Іспитований півець церковний, з тенором голосом, безженний, 23-літний молодець, шукає посади. Василь Сидор, Бортків п. Красне.
351 1—3

Дяк жонатий умілочий провадитя мужеский хор і крамницю глядає посади. Зголошеня Стефан Бартків в Іванкові п. Скала н. Збручем.
299 6—6

Баранчики
яйца, цукри, гербатники, торти, мазурки, баби, колачі, сирники, перекладанці, тїсточка первориднои доброти і найдешевші поручає: Краківска цукорня, Львів ул. Фредра.
329 4—6

Старша женщина
глядає місця до заряду в сьвященичім домі. Ласкаві зголошеня під М. Б. у Львові, ул. Паненьска 16 у п. Кучабских.
283 3—3

Реньске природне вино
1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля
Івана Бориса
в Перемишли.
До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 20—?
188

„Свій до свого".
Ґенеральний фабричний склад фортепянів і фісгармоній Евгенії Берґерової в Тернополи в Замку, продає тілько сьвященикам, професорам і учителям фортепяни на *довільну сплату*.
273 3—3

Пошукує ся цегольника
до випаленя 400 тисяч цегли, або до сталого веденя цегольні. Відповідна кавція вимагає ся. Оферти заосмотрені рекомендацією уряду парохіяльного, або громадского і 10 сот. маркою на відповідь, приймає через 14 днїв гр. кат. уряд парохіяльний в Бунові п. п. Яворів. 336 2—3

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка приймe **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних.
266 15—?

Липовий Мід
5 кґр. 7 К 20 с.
Питний мід „Здоровле"
5 кґр. 6 К
Овочеве Вино „Елевтерия"
(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивав)
для селян і громадских склепів
50 літрів 30 К (на 3 рати)
всьо оплатно і з опакованем висилає
Пчільнича спілка учительска
в Вережанах. 3—15
330

На великодні сьвята!
Першорядна масарня вудженин Йосифа Лїнтнера, поручає вудженину, знану з доброти, великий вибір шинок, ковбас, грубих, сїкавих, краяних, до вареня і мішанини ріжного рода. За доброту товарів ручу. Замовленя на провінцию відворотною почтою **Иосиф Лїнтнер Львів Ринок ч. 3.** 339 3—4

Перший руский склад машин до шитя.

Невріваної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.
Ніжні від 27 до 55 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).
Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.
Условія сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науку шитя гаєту безплатно. Цінники на жадане і даром 55
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ляврук
Львів, Пасаж Міколяша.

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі орасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зеліза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.
Артистично-ритовниче заведене 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Синстуска ч 14.

Робітня столярско-різбарска
під фірмою:
Антін Оприск
у Львові при улици Красіцких число 7,
приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, меблевого, склепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.
Всї роботи виконую солїдно і по умірковапих цінах.
Вп. Земляків прошу о почертє моєї робітні!
289 5—6 З повним поважанем: **Антін Оприск.**

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстаршпх в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Впов. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спиритуалиїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і соложених та ц. к. інститутом дорозпїду споживних средств розпїдженях.

Цінники і информациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 1—26

З весною добрі, випробовані

НАСІНЯ огородові по 10 сот. в пакетах, як також конюшину, люцерну, тимотку, райґрас, бураки по цінах конкуренційних поручає

„Народна Торговля"
у всїх своїх складах. 179 7—?

ОГОЛОШЕНЄ.

Спілка для господарства і торговлі в Наконечнім **при Яворові** товариство зареєстр. з обмеженою порукою.

Білянс за рік 1904.

Стан чинний:

Готівка	156·44	сот.
Спілка ощадности і позичок в Наконечнім	588·—	„
Льокація (удїли)	22·—	„
Товар в крамницї	571·73	„
Овес, солома і пр.	613·—	„
Довжинки	357·96	„
Товару деревного	366·27	„
Винні за товар дерев.	231·32	„
% в Спілцї ощадности і позичок	7·88	„
% надплачений від позичок	12·50	„
Задатки	27·50	„
Недвижимости з	173·93	„
Разом	3128·53	сот.

Стан довжний:

Удїли	219·—	сот.
Фонд резервовий	101·—	„
Вірителї	1990·—	„
% довжний	30·11	„
За товар крамничний винно ся	493·36	„
Разом	2833·47	сот.
Зиск	295·06	сот

352 1—1

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА
у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, каларепи, цвикловых бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконїї, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастївні бураки в найлїпших відмінах, конничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 24² 24—50

Оголошенє.

Надзираюча рада Товариства кредитового в Городенцї стоваришеня зареєстрованого з ограниченою порукою, запрошує отсим, всїх членів Товариства, на звичайні загальні збори, котрі відбудуть ся в Городенцї, в салї Народного Дому, в Томину неділю т. є. 7 мая с. р. з полудня о год. третій в отсим порядком:

1. Звіт надзираючої ради і предложенє білянсу за рік 1904.
2. Рішенє о касовій надвишцї в сумі 987 К 86 сот.
3. Вибір двох членів надзираючої ради на місце уступивших о. Олесницкого і Юрия Бачиньского.
4. Внесеня членів 345 2—3

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ:
о. А. Олесницкий *М. Барабаш*

---

10 а за готівку 15% дешевше як де инде

Руска торговля всїх приборів церковних
Федора Оліярника
у Львові при ул. Театиньскій ч. 3

поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащеници, лїхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (наука) чаші, монстранциї, патериці, кресты процесійні, лямпи перед найсвятїйші тайна, всеночники, лїхтарні до процесиї і хорів, дзвінки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесийні, статуи святих, цимборий, тетраподи, провідниці, іконостаси, вкінци Евангелія нові і до оправи, служебники і кресты нагробні. 11—15
285

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА
правдивий очищений
ТРАН З ПЕЧІНКИ

(в законно обезпеченім опакованю
жовтого фляшка К. **2**·—
білого „ К. **3**·—
з фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Відни.

Розсїджений першорядними повагами медичнини і задля своєї легкої стравности порученый також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цїлого органїзму, именно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархіи. 750 16—18

Лише тоді правдивий, коли тригранна фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

W. MAAGER,
WIEN, III./3., Neumarkt 3.

Прошив наслїдувань заряджує ся судове елідство.

Сьвітло церковне і столове
з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*
„Народна Торговля"
I-а найкраще по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.
Від сих цін для церков 10% опусту.
Ціна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.
157 Сьвітло наше горять ясно, не коптить і не спливає 116—16

КОНКУРС.

Сим розписує Товариство для розвою руской штуки у Львові конкурс на проект реклямацийного афіша товариства. Яко нагороду визначаєсь 3 премії: I. в квоті 50 кор., II. в квоті 30 кор. і III. похвальний лист публично в часописах оголошений. Великість афіша 70×50 цм. з котрої трету часть належить полишити на зміст. Сторону композицийну і техніку полишаєсь артисті з тим застереженем, що репродукция може бути виконана найбільше в трех краскач. Проекти належать надсилати найпізнїйше до дня 1 червня 1905 до Дирекциї Товариства Львів Ринок ч. 34. Два перші нагороджені проекта остають власностию товариства; всяких близших інформаций удїлить Дирекция. — *ДИРЕКЦИЯ.*
337 3—3

Рух соліднчних поїздів
важний від 20 мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, 1·30, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Чернівець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·35, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Чернівець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черешками хвостими; поїзди нічні з назначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних желїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо поклякуватись на нашу часопись

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 81. Львів субота 9 (22 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзначнійших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Діла", ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовський, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 20. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Hasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuine & Co. Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Hasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. за пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція ціх ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

З заграничних справ.

Послідний тиждень політичного жита заграниці приніс з собою кілька замітнійших подій, яких не годить ся нам поминути, не занотувавши їх політичного значіня в політичній літописи нашого дневника.

Російско-японська війна сконцентрувала ся тепер, як звісно, около двох ескадр і знищенем виправи Рожественьского. Не будемо тут переказувати фізичних подій, за якими инші читачі могли слідити день за днем по телеграмах нашої часописи, як і не станемо в друге розводити ся над значінем зближаючої ся морської битви для дальшого ходу війни, як і для внутрішнього кріпісу в Росиї — що ми зробили уже в статї „Перед морским боем" зараз, як тілько російська фльота переплила протоку малайску. Звернемо тут увагу лише на важний акцидент, що там далеко на підрівникових водах вилів ся у російско-японьский конфлікт, а котрий може стати жерелом і почином до нового, поважного непорозуміня на міжнароднім аренї. Маємо на думці іменно з л о м а н е Ф р а н ц і є ю н е у т р а л ь н о с т и с у п р о т и в Я п а н у.

Міжнародне воєнне право, іменно-ж право війни морської, зборонив неутральним державам удїляти захисту у своїх портах кораблям воюючих сторін на протяг часу довший від одної доби, а тим більше рішучо заборонив привласнити котрій небудь з воюючих сторін на вибір неутрального порту за точку опори для воєнних дїланъ. Між тим стверджено, що Рожественьский переславши малайску протоку, причалив до берегів французкої Кохінхіни і там у французких портах пробував значно довше над приняти міжнародним правом час, а навіть із пробних екскурзий на широке море повертав кількома наворотами до тих-же портів, значить: зробив їх підставною точкою своїх операцій.

Розумів ся, що того роду уступчивість французких портових властий супротив російской фльоти Япан мусів трактувати як з л о м а н е н е у т р а л ь н о с т и воєнної та відніс ся з рішучим протестом до Парижа. А справа може приняти тим більші розміри, що між Япаном і Анґлією істнує договір союзний на случай несеня помоча Росиї зі сторони прихильних їй держав і Япан мав уже порозуміти ся з Анґлією що-до спільного поступованя в спорі з Францією, як і через те, що кораблї російскі, оперуючи з французких портів задержувала на морі та розідували торговельні кораблї неутральних держав. Право таке приналежить виразно воюючим сторонам на центральнім Океані, однак лише воюючим сторонам, і Франция удїляючи Росиянам пунктів опори для сих дїланъ, стає винною нарушени неутральности і супротив держав, під яких бандерою плили ревідовані кораблї. Які далекі форми приймо отсей конфлікт і як він скінчить ся — час покаже. Одно ся, що очікують ся на висповідзвою французкої гостинности Рожественьского, а тоді рішавний бій стане певідвидним.

З подій в Европі, до якої тепер переносимо увагу нашого читача, як все на першім плані в н у т р і ш н є к и п і н н я у Р о с и ї. Російский велитень розвязьовує ся повільно, але і постійно, та, по всяким даним, зміряє до немилучого катаклізму. Суспільне житє зачало там якийсь страшний танець, з котрого виходу годї догляднути. В горі, по пустопорожних обітницях царського маніфесту розпанїа на знов реакция: казниці наповнюють ся і то наповнюють ся вже не лише революціонерами з звичайних рядів, але і членами високих російских кругів. Політичні атентати се тепер в Росиї звичайна буденщина, а — що характеристичне — політичні самоубийства множать ся страшно. Троять ся, стріляють ся та кидають ся під льокомотиви члени аристократичних кругів, скомпромітовані політично чи не могучи знести душної атмосфери. Бо-ж то і атмосфера! В Росиї підтягає якась страшна і грізна туча, а визискають ту силу два противні табори. Реакция — як се ми вже раз писали — думає мабуть запяти вольнодумний рух повенню темних інстинктів мужицкої маси. „Московскія Вѣдомости" пишуть: „Народ не подїляє мрій інтеліґенції... народ є по сторонї самодержавя. Т о м т р е б а й м у п о з в о л и т и о к а з а т и с в о ю в о л ю в ц і л о с т и. К а ж у т ь, щ о в Р о с и ї п а н у є н е л а д. А л е в о н а є ц а р с т в о м м у ж и ц к и м, т о м н е х а й в о н и з р о б л я т ь в н і й л а д". Так пише вся правительственна преса, цькуючи темну масу на інтеліґенцию. Та в сім страшнім танци також два кінці! Революціонери теж не сплять. Петербург і инші міста бурять ся знов; на улицях столиці знов лає ся кров, а в містах розкинено відозви взиваючі, покінчити з царатом з днем 1-ого мая. Під Петербургом, на т. з. путилівских болонях відбуло ся монструальне віче робітників; ухвалено: коли до Великодня не буде конституції, вся Росия загорить ґенеральним страйком, а мущини з оружем виступлять на улиці. Росия залита відозвою о. Гапона, що взивав бурити зелїзниці, телеґрафи, правит. будови, та бороти ся масовим підпалом. Ось так думає Росия стрічати Великдень.

Против тих величезних паровозмів північного ґіганта никнуть внутрішні політичні події держав прочої Европи наче марні епізоди. А все таки, хоч ні змістом, ні розмірами не рівнати їх російскому кріпісови, мають вони свое значіня так для внутрішної історії даних суспільностий, як і для розвитку житя всеї Европи. Світ нині орґанічна цілість; суспільність тепер вийшла вже поза межі народів і держав; вони до недавна замкнені майже, самостійні суспільні орґанізми, — нині в велитеньскими комерками всесьвітного суспільного житя, а взаїмний їх вплив більший, ніж се на перше око могло би здавати ся.

Ось так в н у т р і ш н і п о д і ї у Ф р а н ц і ї се безперечно замітна фаза не лише внутрішного розвитку Франциї, але і всеї західної Европи та всего культурного людства. Смертельний бій з римским клерикалїзмом та доконане в тім бою зближенє буржуазиї і пролетаріату, котрі доси уходили за непримиримих взаїмних ворогів — отсе ті історичні події у нутрі Франциї, які можуть повторити ся і поза ей межами і які тому так звертають увагу всего сьвіта на свій перебіг. Розділ церкви і держави, инакше кажучи: повна самостійність обох тих інституцій, як маючих цїлком рїжні цїли, буде небавом річию доконаною. Парлямент працює над дотичним законом без перерыву, а навіть послідний інцидент з кривавими страйковими подіями в Лїможи не вспів спонукати его до довшої перерви.

Сей кривавий інцидент важний тим, що в нім заангажовані надто живо були соціяльісти, котрих більшість під проводом міністра-президента парляменту, Жореса, як звісно, належить до т. зв. правлячого bloc'y. В Лїможи має мілїонер американьский Гевілєнд велику фабрику керамічну. Робітники сеї фабрики застрайкували, бо Гевілєнд не хотїв відправити зі служби одного з наставників, котрому доказано, що надужибав свого становища для деморалїзациї — робітниць, жінок і дочок робітників. Страйк був морально аж надто справданим. Сего однак не узнав місцевий трест (союз капіталістів), до якого належить Гевілєнд і для солїдарности з сим послїдним всї фабриканти замкнули свої фабрики. В сей спосіб від разу вся многочисленна людність фабрична Лїможу осталася без занятя і хлїба та зачала ся бурити. Робітники зачали — як се можна було сподївати ся — допускати ся ексцесів. Для удержаня ладу виступило військо. Подражнена маса обкидала его камінєм. Військо, як кажуть, без остереженя дало сальву і забило одного робітника, а кількох ранило. Рада міста Лїможу ухвалила сейчас протест против поступку війска, заявляючи, що сама удержить лад без війска. Справа — розуміє ся — мусїла прийти на порядок в парляменті. Зчатакували кабінет і консерватисти, що не запобіг страйкови і крайні (непримиримі) соціяльісти, що для робітничу кров в оборонї безправств капіталістів. Правительственні соціяльісти найшли ся в прикрім положеню, а так само будь-що-будь буржуазийний кабінет. Здавало ся, що „бльок" розлетить ся. Вратував его президент кабінету Рувіє. Жоре ударив на міністра внутрішних справ, Вівіяна, а Рувіє, у відповіди, висказав жаль в причини подій і симпатию робітникам, та оправдував ся, що військо стріляло аж тоді, коли его засипано градом каміня. Вкінци полагоджено справу компромісово: рішено більшостию 369 против 173 перевести слїдство, а 422 против 58 голосів кінерикальних ухвалено на внесене Рувіера симпатию робітникам. Так скінчив ся сей інцідент, що міг завважити на внутрішній політицї Франциї.

Коли вже говоримо про Францию, то належить згадати про нову фазу м а р о к а ń с ь к о г о с п о р у між Францією а Німеччиною. Замість сподіваного заострея наступить іменно мирова полагода справи дорогою дипльоматичною. Німеччина, провокуючи Францию в мароканьскій справі, числила на занґажованє французького союзника на далекім Сході та загалом на ізольоване Франциї. Тимчасом плян сей в значній мірі завів. Анґлія, звязана умовою що-до Марокка з Францією, очивидно була по ей сторонї, а Італія та Північно-американьска Унія, у яких Німеччина шукала підпори в своїх змаганях, ухилили ся від вмішуваня у справу. Унія прямо таки відповіла, що вона вважає реформи в Марокку доконечними з огляду на торговельну свободу в сім краю, а рівнодушно їй, чи сї реформи переводить Франция чи кто иншій. В виду того Німеччина попустила значно зі свого становища, а з другого

Перший міжнародний археольоґічний конґрес в Атенах.

Сей давно заповіджений і від давна приготовлюваний конґрес відбув ся в Атенах від 7 до 13 цьвітня. Длятого, що той з'їзд має велике значіня не тілько для самої Греції, але для цілого цивілізованого сьвіта і дотикав по части також України, тому уважаю потрібним подати що цікавійші річи до відомости руської суспільности.

На з'їзд приїхало близько 800 учасників з рїжних сторін сьвіта: Австриї, Німеччини, Франциї, Італиї, Анґлиї, Росиї і Америки, між ними не мало женщин. Приїхали учені і відпоручники з рїжних університетів, як з Парижа, Кембріджу, Оксфорду, Берлїна, Риму, Відня, Праги, Петербурґа, Києва, Одеси, Буда-Пешту, Копенгаґи, Штокгольму, Марсилиї, Дублїна і ін. З Русинів взяло участь в конґресї яко члени професори Ів. Коковруда зі Львова і К. Козак в Чернівців. З України видибють між иншими професори І. Линниченко з Одеси і Ю. Кулаковский з Києва. Відчити і розправи відбували ся в сїмох секциях: 1. секция для археольоґії класичної, 2. для археольоґії передісторичної і орієнтальної, 3. для музеїв, 4. для епіґрафіки і нумізматики, 5. для ґеоґрафії і топоґрафії, 6. для археольоґії византийской, а 7. для науки археольоґії. Відчити і розправи відбували ся тілько в пятьох мовах: новогрецкій, французкій, німецкій, анґлійскій і італійскій. Французка мова переважала і она була офіціяльною мовою конґресу: в ній видавано оповістки, запрошеня, програми, звіти і т. д. Оферти дотикали безпосередно або посередно археольоґії Греції і грецких островів. Реферати, що дотикали також України, виголошені французкою мовою російскими професорами, були: Границї розширеня класичної цивілізациї в Росиї; Протоміценьскі некрополї в полудневій Руси; Знахідки в землї Кубаньскій; Ольвія; Херсонес (золоті предмети з 5—4 в. пер. Хр.), а професор Стерн з Одеси мав відчит в німецкій мові про найдавнійші поселеня Греків на північним побережу Чорного моря.

Сей конґрес мав передовсїм величезне значіне для самої грецкої інтеліґенциї, бо скріпив ей гордість національну, вказуючи вплив давної грецкої культури на инші народи і допустивши по перший раз новогрецку мову до рефератів і розправ. Тождуж то і найбільше було видно прислухуючої ся публики грецкої на відчитах, що їх читано в грецкій мові, і найбільше там було оплесків, звідси походить і та радість і тота чемність, а якою відносила ся грецка інтеліґенция до конґресівців.

Разом з грецкою інтеліґенциєю ішов в об'ятях симпатиї для приїзжих конґресівців також королївскій двір, а іменно наслїдник престола, що був президентом конґресу. Вже в навечерє конґресу приїхав король з королевою і наслїдником престола до авлї університетской, щоб привитати згромаджених конґресівців.

На другий день т. є. 25 марта ст. с. празнало народне сьвято освободженя Греції з під кормиги турецкої. Обхід того сьвята получено зручним способом з звичайним конґресу, щоби і тим також способом розбудити патріотичні почування у грецкого населеня. О 11 годині рано відправлено в митрополичій церкві короткий молебен, на котрий явив ся цїлий королївскій двір і представителї чужих держав, а для конґресівців заарезервовано в церкві окреме місце. О 2 годині по полудни відбуло ся отворене конґресу на Акрополїді. Конґресівці і грецкі представителї правліня і науки залягли Партенон, руїни давної сьвятині Атени. В присутности королївского двору отворив конґрес наслїдник престола грецкою, дуже до старогрецкої зближеною, мовою однак з новогрецким виговором і підніс між иншим, що теперішні Греки є синами і наслїдниками давних Греків (!), що культурна спадщина давних Греків є спільним скарбом цїлого цивілізованого сьвіта, подякував за численну участь в конґресї представителїв з рїжних країв і народів і пожелав доброго успіху в конґресу. Без сумнїву і грецка мова і давне сьвяте місце, в якім поплила ся мова, були причиною, що настало загальне як найприятнїйше вворушене і посипали ся безконечні оплески. Відтак промовив по французки грецкий міністер просьвіти Карапанос, а по нім представителї заграничних інститутів в Атенах по французки, німецки (проф. Дерпфельд від інституту пруско-німецкого, а проф. Вільгельм від археольоґічного інституту австрийского) і анґлійски. Вкінци оголосив наслїдник престола імена предсїдателїв поодиноких секций.

Того самого дня вечером ілюміновано головну улицу Стадийску і обі площі, що лучить ся улиця, т. є. площу згоди і площу конституциї. Іменно оригінальне було осьвітлене улиці Стадийской. Сьвітлянї луки недалеко один другого так були перекинені через цїлу довгу улицю, що она творила наче сьвітлиний тунель. Незагерте однак вражінє зробила ілюмінация рїжнобарвними штучними огнями Акрополїди по 10 годині в ночи. Цїла Акрополїда стояла в казочнім блеску, а з боків ей вистрілювали попід небеса огнисті кулї, що відтак спадаючи розсипували ся рїжними цьвітами та цїлими китицами.

На другий день, в суботу, в університетскій авлї, куди знов приїхав королївский двір, о 10-ій годині рано відбуло ся торжественне засїдане, на котрім насамперед ректор університету Ламброс привитав гостий іменем університету, а потім деканати відчитали адресні письма. Цїле засїданє тревало годину. По обіді о год. 5 зачали ся засїдання в секциях.

В неділю, дня 9 цьвітня, о год. 2 пополудни відбула ся екскурсия конґресистів до Елевзиї трома зелїзничними поїздами, умисно для тої цїли замовленими. Участники поділили ся на три ґрупи. Німецкій ґрупі обясняв проф. Дерпфельд, секретар німецкого археольоґічного інституту в Атенах, положене і розклад давної елевзиньской сьвятині, в котрій відбували ся славні елевзиньскі містерії, і розріжнив останни сьвятинь з рїжних часів, почавши від доби міценьскої аж до часів Гадриана. Під словами краснорічивого професора воскресло перед очима видців цїле давне житє в Елевзиї і виростала мов з землї давна величава сьвятиня на тлї пречудової дооколичної природи. Пізно вечером вернули ми назад до Атен.

На другий день в понеділок зготовив комітет знов велику приятність конґресівцям, а то „Товариство для виставлювання античних грецких драм" представило в „стадіоні" Со-

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА (ул. Театральна ч. 1.) *поручає на дарунки сьвяточні:*
Кобзар Тараса Шевченка в 4 томах 10 К. Акорди, антольоґія української лїрики від 7 К 50 сот. до 10 К. Вік українська антольоґія в 3 томах 24 К
На вічну память Котляревскому 12 К. Гуцульщина Шухевича в 4 томах 24 К.

боку і французький міністер загран. справ зробив уступку і зі свого боку, повідомляючи Німеччину офіціяльно про французькі реформи в Марокко, чого занехане дало саме привід до мови Вільгельма II-ого в Танґері. Остаточно на конференції німецкого амбасадора з Дельнассом справу введено на мирну дорогу і мабуть убито.

Звертаючи ся тепер до сусідок Франції, а іменно до Італії, мусимо кілька слів сказати про борбу залізничої служби о свободу страйкования. Положене залізничої служби в Італії дуже невідрадне. Се й було причиною частих залізничих страйків. Теперішне ультра-буржуазийне правительство, що при підмозі клерикалів, здобуло значну більшість в парляменті, рішило положити конець тим страйкам через закон відбираючий залізничій службі право страйку та караючий сей страйк як тяжку провину. Зроблено се ніби в інтересі загального добра, в суті річи однак в інтересі капіталістів, що є акціонерами залізниць і що мають великий вплив серед правительственної партії. Коли такий законопроект прийшов на порядок обрад парляменту, залізнича служба в Італії застрайкувала. Здає ся однак, що мимо того закон буде ухвалений, а страйк буде зломаний, бо серед колійарів брак солідарности, а правительство хопило ся дуже острих способів.

Вкінци остає ще заглянути до другої сусідки Франції — старої Англії. Велика Британія скористала вже раз з клопотів Росії в Манджурії і на спірнім терені середної Азії, де все стирали ся вплови ей з російскими, загніздила ся на добре в Тибеті. Тепер робить те саме в Афґавістані, краю, що лише вузким поясом з гірских провалів віддїлює англійску Індію від російского Туркестану. Афґаністанські провалля се була Ахилева пята англійских Індій. Туди, куди впадали в Індію всї ей завоєвники: Александер Великий, Перси, Моголи і т. д., стояла отверта дорога і Росіянам, яких залізниця доходить до самих границь Афґавістану. Російска дипльоматия вміла все попсувати заходи Англії около вискання впливу на Афґаністан. Та тепер удало ся спеціяльному посольству англійскому заключити умову з еміром Афґаністану, котра за ціну 3 мил. корон річної пенсії робить его майже васалем Англії. Емір признав Англії право будувати в его краю залізниці, телеґрафи, удержувати почту і т. д. Афґаністан війшов отже рішучо в сферу англійских впливів. Тепер саме, коли справа зістала довершена, вдавав в неї справу англійский кабінет перед льондоньским парляментом.

Звіт

з діяльности Ради Товариства „Руска Бурса ремісничa і промислова у Львові“ за рік адміністр. 1904.

Шести звичайні загальні збори товариства „Руска Бурса ремісничa і промислова у Львові“ відбули ся дня 25 н. ст. марця 1905 в комнатах товариства „Зоря“ при улици Краківскій ч. 17 у Львові. Збори відкрив голова товариства п. Василь Нагірний, а касиер тов-а п. Іван Бачиньский зложив річне справоздане.

„З уваги, що народ наш і до тепер еще віддає ся переважно рільництву, а инші галузи здобуваня хліба, які для материяльного розвою нації суть конечні, спочивають в руках чужих, — говорив справоздавець — має „Руска Бурса ремісничa і промислона у Львові“ дуже велике значінє і в двигненю народа на уровень, на якім стали инші народи, є одним з найголовнійших моторів. До тепер праця руского народу, оперта на самім майже рільництві, достарчала лише продукту і наживи для инших галузий і, як довго ті галузи спочивають майже виключно в руках чужих, так довго наш нарід не жие для себе, але для чужих і, не умівши заспокоіти сам всіх своїх потреб, без чужих обійти ся не може. Перші поклики ери конституційної „До просьвіти!“ кинені в народ, витворили нам вже споре число сьвідомої інтеліґенції на ріжних полях народного житя; однако поки позиция політична народу не є сильна, велика часть тої інтеліґенції піддавати ся мусить напорови чужому нації, а друга часть її при найбільшім пожертвованю не є в силї вмінити відразу ситуації на лїпшу, бо проживаючи в містах, не має на кім оперти ся при найважнійших навіть актах політичних. Нам треба отже заселити конечно центра руху, то есть міста, своїми людьми; нам треба взяти в руки ремесло і промисл. Вся сьвідома інтеліґенция повинна цілу свою увагу звернути власне на сю велику прогалину, яка істнує межи нею а міліонами руских душ, працюючими гірко на ріли або занятими найпримітивнійшими і найгірше оплачуваними роботами, і доложити всеї енергії, щоби тую прогалину заповнити вишколенем нових станів, спосібних ремісників і промисловців. В інтересї народнім лежить забрати ся до діла в сім напрямі тим скорійше, що проектована на Галичину каналїзация, якої надіятись належить, запотребує окрім звичайних рук праці також богато рук фахових. На саму східну часть Галичини проектовано до 300 км каналу з 21 портами, а кошти каналїзациї на 1 км обчисляють на сто кількадесять тисяч корон. Поминаючи вже сам заробок при каналїзації, який повинен дістати ся головно місцевому рускому населенню, памятати треба, що через будову каналів населене буде дуже сильно зростати (в Голяндиї через заведене ванаїв населене зросло в девятеро в протягу половини віку, 1852—1897) і скоро Русь не достарчить достаточного числа рук фахових, приплив чужих елементів стане так сильний, що відтак, коли отямимось, ситуация наша стане еще трудніймою. Каналїзация уведе в Галичину цілком нове житє, піднесе торговлю і промисл, і ми мусимо мати підготовлених фахових ремісників і промисловців, бо инакше потерпить на тім наша нация. Ба не лише Русь галицка терпить на недостачу сил промислових і ремісничих, в тім самім а може невідраднійшим положеню знаходить ся ціла закордонна Україна, на що також звернути належить увагу. Богато дало би ся сказати про пекучу потребу руских ремісників і промословців і тим питанем повинні заняти ся наші патріоти поважнійше та отворити дискусию в часописях. Рада товариства відкликує ся до зібраних нині членів товариства „Руска Бурса ремісничa і промислова у Львові“, щоби старали ся вплівати всїми силами на нашу байдужну суспільність, щоби жертвами допомогла нам довершити піднятої цїли. Бурса наша сповняє велику задачу, чого наглядним доказом, що від відкритя її, то є від вересня 1899 року до кінця 1904 року, поміщених в ній було 67 питомців. З того вивзолило ся 16, т. є. 3 столярів, 5 слюсарів, 2 малярів, 4 різьбярів, 1 переплетник, 1 бронзівник і 1 крамар; 28 питомців є в науці; 5 перейшло до майстрів тутешних і там кінчать науку; 15 відійшло з ріжних причин, незалежних від Бурси, а 2 звільнено за зле поведене. Поза Бурсою у майстрів приміщено за стараном ради 14 хлопців. Мило нам назначити, що оден з укінчених питомців нашої Бурси, п. Михайло Гранковский, син селянина з Чабарівки, став учителем різбярства в школї промисловій в Станиславові. Бурса ся отже є дуже великої ваги для розвою народа, для его економічного і суспільного розвою, і суспільність наша повинна дбати не лише про її удержане, але й про її розширене та збудоване власної хати в столици краю, бож се одинока на цїлу Русь-Україну ремісничо-промислова Бурса. В минувшім роцї через демольоване дому, де приміщена була наша Бурса, мала Рада дуже великі трудности у вишуканю помешкання, бо не легко найти відповідний льокаль і властителї каменицї для такого товариства не хотять винаймати хати. Рада товариства прийшла до переконання, що потреба власної хати для Бурси стає чим раз більше пекучою і задачею нашої суспільности повинно бути, сю потребу чим скорше заспокоіти. Як в минувших роках, так і в 1904 р. пригадувалась рада товариства нашій суспільности печатаними в часописях відозвами і висилкою справоздань за рік адміністрацийний 1903, звертала увагу на велику хосенність сеї інституції і на тяжкі її обставини матеріяльні. Однако поклики Ради не увінчали ся таким успіхом, як було пожадано. Коли в роцї 1903 жертви суспільности разом з субвенціями рад повітових і руских товариств винесли 70 прц. видатків, то в роцї 1904 змалїли до 52 прц., так щоб всї приходи з доплатами питомців і процентом від уложованих капіталів винесли лише 83 прц. видатків, а 17 прц. недобору покрити мусїла Рада з засобів лїт попередних. Дальше так бути не може, скоро маємо звати ся народом; бо не в убожестві тут вина, але в славній нашій байдужности. На 3,000.000 душ коли би лиш оден міліон зложив по 2 сотики на рік, то мали би ми 20.000 корон річно, а на двосотиковий даток для так важної інституції повинно стати й найбіднійшого. Нехайже наша духовна і сьвітска інтеліґенция, що безпосередно стикає ся з народом, займе ся щирійше збиранем датків на річ нашої Бурси, нехай осьвідомить широкі маси о істнованю сеї інституції в хосен народа, а народ не пожалує дрібного датку.

Справоздане наше за рік адміністрацийний 1904 виходить таке:

Всїх питомців поміщених в Бурсї в минувшім роцї будьто безплатно, будьто за малою доплатою було 28; з того 13 ходило до школи промислової, а 15 побирало науку у майстрів; і так: До школи промислової ходили: Антонович Богдан, сирота по рільнику в Долинї, на 2 рік відділу слюсарского, Вазюк Григорий, син селянина в Добрянах, на 1 рік відділу слюсарского, Гарух Михайло, син сьвященика в Грабові, на 1 рік відділу столярского, Дума Орест, син учителя в Николаєві на 2 рік відділу слюсарского, Кучер Іван, син селянина в Товстім на 2 рік відділу малярского, Мастикар Микола, син селянина в Любичі кн., на 2 рік відділу столярского, Мурмило Михайло, син зарібника в Вільках маз., на 3 рік відділу слюсарского, Петрук Василь, син рільника в Мишині на на 2 рік відділу малярского, Пилат Іван, син рільника в Яхторові, на 3 рік відділу токарского, Процюк Евстахій, син рільника в Бурштинї, на 1 рік відділу слюсарского, Роздільский Михайло, син рільника в Дошници, на 2 рік відділу малярского, Федушка Рудольф, син кондуктора в Станиславові, на 2 рік відділу слюсарского, Цьонь Василь, син рільника в Яхторові, на 1 рік відділу рисунків тканн.

Науку в робітнях побирали: Бандинда Стефан, сирота по селянинї в Бабинцях, в зав. бронзівничім п. Устеньского, Винницкий Ілія, син рільника в Староміщинї, в заведеню кравецкім Тов. „Труд“, Жуковскій Іван, син селянина в Скалї, в заведеню кравецкім „Труд“, Закаляк Йосиф, син екзекутора в Бібрцї, в заведеню слюсарскім п. Шуварта, Лещишин Тома, син селянина в Мшанї, в зав. переплетничім п. Спожарского, Любий Христофор, сирота по селянинї в Загірю, в зав. кравецкім п. Роґозевича, Мулярчук Теодозий, сирота по зарібнику в Скалї, в друкарни товариства Шевченка, Навитка Лука, син селянина в Товстім, на практиці в Народній Торговли, Оґродник Микола, син рільника в Скалї, в заведеню кравецкім Тов. „Труд“, Пушкар Онуфрій, сирота по селянинї в Камінній, в заведеню столярскім п. Оприска, Решко Михайло, сирота по зарібнику в Яблониці, в зав. перепл. п. Спожарского, Струк Микола, син рільника в Желехові вел., в зав. бронзівничім п. Устеньского, Тичиньский Петро, сирота по зарібнику в Гологорах, в зав. крав п. Петрусяка, Чернецкий Іван, син селянина в Дубю, в зач. переплетничім п. Спожарского, Яницкий Михайло, сирота по зарібнику в Хирові, в зав. слюсаревім п. Шуварта.

В надобовязкових годинах уділав питомцям науки музики учитель п. Петро Стрікс за відповідним винагородженем, а товариство ґімнастичне „Сокіл“ науки ґімнастики. Окрім того слухали питомці виладів з історії Руси Вп. Льонгина Цегельского. Помочи лїкарскої удїляв питомцям безінтересовно Вп. Д-р Евген Озаркевич.

Приходи мала Бурса в р. 1904. такі: Вкладки членьскі 175·—; жертви добровільні 2.207·18; субвенция сойму і повітових рад 455·—; субвенциї товариств 1.284·24; доплата товариства 2.506—; з інвентаря 5·30; рахунок ріжних доходів 8·—; рахунок довжників 33·—; процент від уложованого капіталу 187·36; готівка з 1903. року 8.996·84; — всего разом 15.847·92 К.

Розходів було: на помешкане і податок за воду 1.000·78; харч 6.212·94; опал і сьвітло 97·98; праня 133·76; порториї і чеки 231·88; ескомт 2·80; інвентар 39·42; запомоги, виписове, датки на одіж і прибори шкільні 128·—; учитель музики 140·—; ведене книг 84·—; інструменти музичні і бібліотека 39·26; друки і роботи переплетничі 20·85; рахунок ріжних видатків 50·—; — всего разом 8.181·67 К.

Позістала з кінцем 1903. року готівка виносила 8.996·84; приходи в роцї 1904. 6.851·08; разом 15.847·92; від того розходи в роцї 1904. 8.181·67, остала з днем 31. грудня 1904 готівка в квоті 7.666·25 К. Зіставивши суму приходів за рік 1904 в квоті 6.851·08, з сумою розходів 8.181·67, отримуємо недобір на квоту 1.330·59 К.

Більші датки жертвували на річ Бурси в роцї 1904. отсї Інституциї і Добродії: Вп. п. Вел. П. Ерм. Бурачиньский 400, Консистория митр. у Львові 824, Товариство Краєвий Союз Кредитовий 100, Повітове Товариство Кредитове в Тернополи 50, Вп. П. Шмід з Демні 200, Каса задаткова в Стрию 100, Видїл краєвий 100, Товариство „Дністер“ 100, Видїл повітовий в Коломиї 50, Вп. А. Мищуґа 100 і Видїл Ради повітової в Стрию 100 кор.

Всїм Добродіям і Інституциям, котрі своїми датками причинили ся до удержаня Бурси, Товариству „Сокіл“ за безплатну науку ґімнастики, Вп. Д-рови Евгенови Озаркевичови за безінтересовну поміч лїкарску і Вп. Льонгинови Цегельскому за виголошені в Бурсї відчити складаю на сім місци іменем Ради Товариства і іменем питомців сердечну подяку і кінчу, що без щирійшого заінтересованя нашою Бурсою загалу, без видатнійших жертв і ся одинока з своїм призначеним руска інституция буде мусїла знидїти, бо фонди її від 1902. року постоянно зменшають ся. З кінцем 1903. року виказали ми були готівку 11.065·14 кор., а кінцем 1903. року 8.996·84 кор., а з кінцем 1904. лише 7.656·25 К. Потреби Бурси через збільшаюче ся з кождим роком число питомців зростають чим-раз більше, а з ними рівномірно рости повинна і жертволюбивість суспільности.

Над сим справозданем вивязала ся дискусия, в котрій забирали голос пп. Грозик, Оприск, Бачиньский, Нагірний, Дидиньский, Чума і о. Галянт. На жадане п. Грозика вияснив справоздавець додатково, що з квоти 8.181·67 кор., видавої на удержане Бурси в роцї 1904. припадало пересїчно на одного питомця 27 кор., а доплати питомців приносили по 9 кор. місячно.

Справоздане касиера Товариства приняли збори до відомости, почім п. Пак в імени комісиї контрольної відчитав письменне і власноручно членами тої комісиї підписане справоздане: „Дня 25. лютого 1905. провірено і одобрено всї рахунки Товариства і найдено розділ готівки з кінцем року згідним з фактичним станом. За комісию контрольну: Іван Сполитаневич в. р., Осип Максимович в. р.“ і постанив внесене на уділене Раді Товариства абсолюторий. Загальні Збори внесене то одноголосно приняли, почім приступлено до вибору 10 членів Ради Товариства на рік 1905. Вибрані вийшли: Бачиньский Іван, пенс. ц. і к. капітан і касиер „Дністра“; Грозик Григорий, директор Товариства кредитового урядників і сьвящеників; о. Мохнацкий Стефан, катихит школи св. Антонїа; Нагірний Василь, архитект і директор „Народної Торговлї“; Оприск Антін, майстер столярский; Павлишин Михайло, майстер столярский і радний міста Львова; Пацак Онуфрий, друкар; Ференцевич Софрон, майстер кравецкий; Чмиль Михайло, майстер блахарский; Чума Василь, урядник „Дністра“. Головою товариства вибрано поновно п. Василя Нагірного. До комісиї контрольної вибрано інжинїра п. Володимира Дидиньского, п. Івана Сполитаневича і п. Осипа Максимовича.

Важнійших внесень було два, а то: щоби знизити членьскі вкладки на 2 кор. річно і щоби обнизити кошти удержана Бурси через харчованє питомців дешевшими стравами; однак оба ті внесеня упали, бо загальні збори по переведеній над ними дискусиї пришли до переконаня, що з причини нечуваної у Львові дорожнї не дадуть ся обнизити кошти удержаня, а вкладки членьскі полишено і на дальше у висотї 4 корон річно.

На тім наради закінчено і голова Бурси п. Василь Нагірний, висказуючи жаль, що на 13 питомців учеників школи промислової помимо добрих сьвідоцтв не одержав жаден стипендиї і що богато рад повітових у східній части краю не причинили ся ні одним сотиком до удержаня Бурси, закрив збори.

фоклеву драму „Антиґону“ в оригінальній формі. В „стадіонї“, збудованім з самого пентеліїкийского мармору богатим бесїдником Геродом Аттиком (коло 140 р. по Хр.), видовищу величезних розмірів так, що може помістити 50.000 видців, зібрало ся до 3000 людий. Они заняли весь середний півкруг від найнизшого до найвишшого ряду. Перед півкругом виставлено будинок, що мав представляти королївску палату Креонта, з трома дверми, а представлене відбувало ся перед тою палатою на широкім майдані під голим небом. Як раз о 2 годині приїшов королївский двір; цїлий амфітеатр підвіс ся в місця, а музика заграла грецкий народний гимн. Відтак пішло представленє. Грали аматори і між ними професор фільольоґії грав ролю Креонта. Знаменито була відіграна роля Тейрезия і Креонта. Рівнож хор відспівав свої партиї дуже добре. Музику уложив Грек і она лїпше подобала ся може, чим знана музика Мендельсоне. Чули ми в тій музиці, як неоден мотив якось так нам знаний, якось так близький музиці Лисенка. Греки збитою масою заняли кілька клинів амфітеатру і остентацийно оплескували місця, де Софокль висказує загальні правди. Представленє тревало 1½ години.

Кромі того устроювано приеми для конґресистів. В суботу вечером принимав у себе австрийских горожан консуль д-р Маккіо. Около 11-ої години в ночи прибув також наслїдник престола і розмовляв з гістьми по німецки. В неділю вечером принимано Австрийців в австрийскім археольоґічнім інституті, куди явив ся також грецкий міністер просьвіти. В вівторок вечером дав великий бенкет для всїх конґресистів грецкий міліонер, голова комітету для приняти конґресистів І. Песматсоґлю. В четвер по полудни гостив у себе членів конґресу міністер просьвіти Карапанос. Крім того угощувано конґресівців в Радї міста Атен, в школї французскій, в інституті прускої німецкім і т. д. Взагалї старано ся упримнити побут конґресистів в Атенах як моґа найлїпше. Інтеліґенция грецка, учені, студенти старали ся бути випереджаючо чемними з вдяки за відвідини Атен. А як тїшили ся, если хто до них говорив по грецки!

Взагалї однак беручи, в тім сьвятї брали участь тілько ряд та інтеліґенция, хотячи з одного боку показати свою прихильність конґресівцям, з другого боку електризувати дрімучу душу того мішаного населенія. Купецтво та селянство стояло вовсїм осторонь. Деякі купцї та торговцї продавали чужинцям річи о 100 проц. дорожше, чим своїм краянам, коли не була ціна написана. В кавярнї за шкляночку лихої кави з козячим молоком брано по драхмі. Готельники попідносили ціни за покої в двоє. Курс грецкого паперового гроша пішов відразу так в гору, що замість 135 драхм за 100 Корон давано тілько 125. Наколи інтеліґенция старає ся наново грецку мову наближити до старогрецкої, то купецтво говорить так чудацко, що і найбільший фільольоґ не зрозуміє їх, а мусить послугувати ся або французскою або італійскою мовою. У простого же народа (як мали ми нагоду переконати ся підчас їзди залізницею), так мало ще національної сьвідомости, що доси називають свою мову: „ромаїка“. Однак є надія, що заходом патріотичного ряду, духовенства і інтеліґенції удасть ся вскорі розбудити патріотичні чувства і у простого народа і заставити его до роботи для спільної цїли, чого би Грекам з серця пожелати.

І. К.

Простору брошуру *о ТРУСКАВЦИ* висилає на домаганє **Заряд.**

В першім і третім сезонї о 30% дешевше.

в Трускавци

лїчить ся з незвичайним успіхом

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.

ревматизм, подагра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхурові, ішіяс, астма, гемороїди, кила, недуги жіночі і жолудкові.

Лїкарі заведеня: Цїсарский радник д-р Едвард Крижановский з Бучача і д-р Тадей Пряшіль зі Львова (ул. Голубина ч. 6).

295 3—6

Війна.

(Телеґрами.)

Парнж. В парляментарних кругах візита японського посла у міністра заграничних справ викликала неспокій. Говорять, що до морскої битви має прийти на водах індохіньских. Коли би російські кораблї були змушені схоронити ся в французких портах, то Франция против власної волї могла би бути вмішана до війни. Лянесан, бувший міністер маринарки і бувший ґенеральний ґубернатор Індохін заявляє в однім дневнику, що Рожественьский лишив ся в Камрані, не лиш щоби направити кораблї, але також запровянтувати фльоту, поінформувати ся о подіях в Петербурзї, Манджурії і Японії і діждати ся ескадри Небогатова. Рожественьский є в французькім порті цїлком заслонений перед японьскими атаками, а коли би Японці его там виследили і ударили на него, зломили би невтральність Франції.

Петербург. Російска адміралїция мала звернути увагу Рожественьского на ведане небезпеченьство для загального мира, яке могло би викликати дальше продовженє его побуту коло анамских берегів. Надіють ся, що Рожественьский поступить після сих вказівок.

Вашинґтон. Японн повідомив Унію, що Франция нарушила невтральність тим, що позволила Рожественьскому укити Камран яко точку опертя для своєї фльоти.

Шангай. Інтернований тут російский кружляк Аскольд взяв вчера вуголь. Аскольд тепер инакше помальований і подібний до американьского корабля военного. Часть машин, котрі по розброєню Аскольда усунено, тепер заступлено новими машинами. Пять хіньских кораблїв одержало наказ, щоби Аскольд не виплив з порту.

Париж. Вчера пополудни відбувала ся аж до вечера кабінетова рада. Міністер заграничних справ Дельказе не брав в ній участи. В парляментарних кульоарах говорять, що Дельказе подав ся до димісії. Кабінетова рада рішила відвести Дельказого від намїру димісії. Социалїстичні посли рішили внести в парламентї інтерпеляцию в справі зломана невтральности на французких водах далекого Сходу. Інтерпеляити намірають домагати ся безпроволочного отворена дискусії над інтерпеляцию.

Гонкон. Серед англїйскої ескадри на хіньскім мори панує оживлений рух. Оден кружляк одержав наказ, щоби до двох годин був готовий до від'їзду.

Токіо. Населенє все еще сильно абентежене. На вічах остро критикують поступованє Франції. Проектована є велика демонстрация. Дневники безперервно обговорюють справу невтральности і ей відвічальности супротив можливих наслїдків. Оден з бувших міністрів сказав: Ми стараємо ся, щоби инші держави не вмішали ся в наші справи, але мусимо боронити наших прав. Як Франция віддала Росії валив Камран, то чому би Англія не мала позволити нам користати з Гонкону.

З Росії.

(Телеґрами.)

Петербург. „Русское Слово" доносить, що поголоска о димісії Віттого є неправдива. Жиди голосять в дневниках, що в Могилеві відкрили тайну орґанізацию для уражденя різні Жидів, в часі Великодних сьват.

Новоросийси. Власти зарядили строгу ревізию скринь з цитринами і помаранчами, котрі приходять з заграници, бо довесено, що в сих скринях перевозять до Росії бомби. Купці внесли з сеї причини зажаленє до сенату против міністерства фінансів.

Краків. Польскі дневники доносять, що комітет міністрів ухвалив також обовязковість науки польского языка і літератури на університеті.

Варшава. Чотири люди застрілили сторожа-денунцианта в его мешканю і утїкли.

Петербург. Тут доконано масових арештовань. Викрито десять тайних друкарень і сконфісковано десятки тисячів революцийних проклямаций. З кождою хвилею росте розярене в робітничих масах. Правительство боїть ся нового вибуху революції. За рікою Охтою, в окрузї засїянім фабриками, розльоковано 2 козацкі полки. За невскими рогачками уставлено 3 гармати.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Італійский університет.

Рим. З Задару доносять, що австрийске правительство рішило відступити від намїру заложеня італійского університету в Роверединї і що рішило заложити его в Задарі.

Зелїзничий страйк.

Рим. Депутациї соцыалїстичних послів, котра прийшла до президента міністрів Фортіса в справі зелїзничого страйку, Фортіс заявив, що стоїть при заведеню примусового полюбовного суду і що страйкарі не будуть карані. Про сю відповідь повідомлено страйковий комітет, котрий ухвалив поворот до праці. Страйк цїлком скінчений.

НОВИНКИ.

— З Найберуньского бюра просять нас оповістити: Наша кореспонденция з Галичиною вже сягає з пинїшним днем до ч. 1952. Кождий лист, кожда картка відповідає ся оборотно. Тому заявляємо, що коли хто не одержав відповіди, то лист затрачено на почті в Галичині або у начальника дотичної громади. Крадїж листів в Прусах незнана. — *Уряд посередництва праці для руских робітників Найберун, Пруский Шлеск.*

— В справі драматичного конкурсу звернуло ся тов. ім. Котляревского до краєвого виділу з ось яким письмом: Драматичне тов. ім. Ів. Котляревского у Львові, по мисли свого статута задля плеканя руско-украіньской драматичної штуки, звертає ся до высокого виділу краєвого зі смирним представленєм, що оголошенє краєвого конкурсу на руско українські драматичні твори опізнило ся з невідомих загалови причив. О скільо сягають наші інформациї, высокий сойм краєвий ухвалив був з краєвої субвенциї для руского театру рікрічно відшибати 1.500 К на конкурсові нагороди задля розбудженя творчости на полї рідної драматичної літератури. Однак в практиці ті конкурси розписувано рідше і так:

перший конкурс до кінця вересня				1891	року
другий	„	„	„	1895	„
третий	„	„	грудня	1899	„
і послїдний	„	„	серпня	1901	„

Від 1901 р. не розписано вже жадного конкурсу, тож четвертий рік не стає нашій драматичній літературі сеї підмоги, якої она потребує для розвою нашого народного театру тим більше, що дирекциї сего театру зовсім не стараютъ ся о придбанє галицких, оригінальних творів, а виставляють тілько переклади і українські твори, хотяйби і слабшої вартости, задля чисто материальних зглядів, що можуть користувати ся ними безплатно. Тому тов. ім. Ів. Котляревского просить: высокий виділ краєвий зволить оголосити новий краєвий конкурс на руско-українські драматичні твори еще в біжучім кварталї с. р., так щоби до кінця року 1905 сей конкурс міг стати еще поріжненим, а евентуально повідомити виділ тов. ім. Ів. Котляревского про стан сеї справи. — Від висланя сего письма минає вже місяць і нема на него жадної відповіди, анї — конкурс не розписаний. Чи новий виділ „Руской Бесіди" не вважав би своїм обовязком зі своєї сторони починити кроки в сій справі? Сеж лежить в інтересї нового театру.

— Загальні збори тов-а „Руска Захоронка у Львові" відбули ся д. 15 с. м. в хатї „Кружка укр. дівчат" під проводом п. Білецкої. Справоздане секретарки тов-а п. Коцовской зазначило гарний, як на скупі фонди, розвій Захоронки. Виділ старав ся всїми способами, як: петициями, квестами, концертами, равтами, виставами („Вефлеемску Ніч" відограли самі дїти з Захоронки), о фонди на утриманє Захоронки, котре річно коштує 3.000 К. Хоч Захоронку підпомагають инші товариства і приватні особи (виказ жертв оголошувано в „Дїлї"), всеж таки дальша її судьба залежить від щирійшої помочи суспільности. А тов-о заслугує на те, бо в двох Захоронках, при ул. Льва Саніги і на Жовківскім передмістю, опікує ся сотков рускої дїтвори. — Справоздане касове не виказує, що правда недобору, але й нема готівки на дальший рік. — Контрольна комісия найшла рахунки в повнім ладї, а на її внесенє удїлено уступаючому виділови абсолюторию. До нового виділу на р. 1905 вибрано головою О. Лучаківску, виділовими пп. Коцовску, Стефановичеву, Бандрівску, Федакову, Теод. Стефановичеву і Данилевичівну, а заступницями пп. Барвіньску, Од. Шухевичівну і Мудракову; до контрольної комісиї: пп. М. Білецку, Панькевичеву і О. Барвіньску. — Опісля змінено § 14 статута в тім напрямі, що до виділу тов-а має входити також оден заступник митроп. ординариату, іменований митрополитом. — Вкінци принято внесенє п. Данилевичівної, щоби заложити Захоронку також на Личаківскім передмістю, скоро позволять на се фонди.

— Курс рухових ігор і забав відбуде ся у Львові в часї від 26 цьвітня н. ст. до 3 мая старанєм товариства для забав і ігор людових. Доси зголосило ся до того курсу 52 учасників, в того 32 женщини. Чи однакож в межи ними Русини — невісно. Було би дуже пожаданим, щоби бодай львівскі молоді Русинки і Русини взяли участь в тім курсї, а по его укінченю, могли би їздити яко інструктори до сїльских товариств ґімнастичних і взагалї заводити рухові ґри та забави між сїльскою молодежию. Особливо повинні се зробити пп. академіки та студенти, що не виїздяють на сьваточні ферії зі Львова. Що найважнїйше, то се, що на тім курсї окрім теоретичних викладів (від годинн 10 до 11 рано в ґімназиї при вул. Баторого) будуть відбувати ся також практичні вправи о год. 6 пополудни на повиставовім майданї, а межи иншими і наука пилки ножної (копаної), котру безусловно мусимо заакліматизувати межи нашим народом. Маємо вправдї підручник п. В. Лавріського до неї, однакож сама теория без практики нїчого не значить. Треба видїти ґру і самому брати в нїй участь, щоби потім бути встані її других навчити. Зауважимо, що платить ся тілько вступне в висотї 2 корон і що для приїзних в провінциї готель Метрополь знизив цїну о 50 проц. Зголошувати ся треба в „Товаристві для забав і ігор рухових" у Львові, ул. Ягайлоньска ч. 2. Було би сумно, коли би наша молодїж не використала сеї доброї нагоди. — *Д-р Кирило Т.*

— Як повстають жертви „гандлю людзьмі". До нашої редакциї зайшли нині три молоді парубки з Гниличь, збаражского повіта і представившись яко „нещасні жертви" зарібково-еміґрацийного бюра в Найберунї, просили о грошеву запомогу. З їх оповіданя виходило, що руске бюро в Найберунї обіцяло їм роботу в Німеччинї і стягнуло їх до Найберуну, але там відправило їх з нїчим і вони, виждавшись якийсь час даремнїсенько та видавши всї гроші в Найберунї на харч, вертають отсе вже другий тиждень пішки домів. Здавало ся, що ті люди потерпіли через бюро в Найберунї дійсно кривду і так було-б зараз і написано в першій лїпшій польскій часописи, коли-б ті люди зайшли случайно до її редакциї. Але в нашій редакциї оповідане нещасливців видало ся трохи підозрінным і на дальші допити парубки мусїли показати свої службові книжочки. Ціна справа відразу проявила ся! В службовій книжочці була витиснена побіч стампілїї рускоґо зарібкового бюра в Найберунї з датою 9 с. м. такова отся замітка: „Der Inhaber ist kontraktbrüchig geworden". Як се стало ся, збентежені парубчаки не хотїли очивидно розказати, упираючись при своїм першім оповіданю, тому ми дальше й не допитувались.

— *Польска торговля мазурскими робітниками.* Краківска ґазета Nowiny надрукувала (в 101 ч. з 17 цьвітня с. р.) донись п. Ґарнцарчика з Вальварії під заголовком „Handel robotnikami" такого змісту: „До небезпечних ваганячів прускнх аґентів треба зачислити Пйотра Ґайдулу в Сухій. В'н що-року вивозить звиш 600 дівчат через стацию Дзедзіце до Прус і сам їде з ними переодягнений за робітника зі скринкою і з косою в руці. В Катовіцах (зараз за границею) Ґайдула задержує людий, там перебирає ся за аґента і розпайовує людий межи ріжних прускнх аґентів, дістаючи від них по три марки за голову. Вербунок дівчат веде Ґайдула в такий спосіб, що майже в кождім селї повітів: вадовіцкого, мисленїцкого і вадїцкого настановляє дівки за свої піднаганачки, а ті намовляють для него инші дїаки, дужі і поставні, відбирають від них службові книжки і кажуть платити собі 80 сотиків від кождої книжки, а сам Ґайдула побирає від одної до двох корон висового від книжки. Коли-ж він доставляє робітниці просто до дворів прускнх дїдичів, то двір платить ему зараз дві марки від голови а опісля по остаточнім обрахунку з робітницями потручує кождій з робітниць із заслуженнии чотири марки для Ґайдули. Таким самим наганячем як Ґайдула є Ян Плонка в Гочні під Вадовіцами". — Подаємо сю цїкаву статейку з Nowin длятого, бо ті польскі ґазети, краківскі і львівскі, котрі пишуть усякі брехні про руску зарібкову еміґрацию до Німеччини і кричать „Polizei! Kriminal!", замовчали донись п. Ґарнцарчика про польску торговлю мазурскими робітниками, і то написану не голословно, але з наведенєм імен, місць і цафр. Коливб ті ґазети були справдї такими щирими опікунами робітників, то були би піднесли крик на „handel" мазурским людом, були би спитали п. намісника, чи ц. к. староство вадовіцке, мисленїцке і вадїцке не знають о тім „гандлю"? Алеж то бо і є, що їх анї дрібки не болить визиск навіть свого власного люду, а іде їм лише о недопущенє руских селян на зарібки до Німеччини. Ворочім такі Ґайдули й Плонкі, збогативши ся прускими марками, прийдуть на Русь на парцелї більших обшарів...

— Вісти з прускої Польщи. Як відомо, по ухвалї галицким соймом подарувати австрийскому цїсареви краківский Вавель на резиденцию, цїсар Вільгельм постановив вибудувати цїсарский замок в Познаню. Тепер, як доносять нїмецкі дневники, плян будови сего замку вже викінченний і вислано его до Берлїна. Під замок занято квадрат 8.000 квадр. метрів. З трох веж замку середна вежа над в'їздовою брамою буде 70 метрів высока. В замку буде 250 комнат і саль, а сала на першім поверсї, призначена на торжества, буде величиною 540 квадр. метрів. При замку буде парк на 10.000 квадр. метрах. — Подібно як у нас Поляки з горячковим поспіхом ставлять по містах і місточках памятники польских королїв, полководців, повстанців, писателїв і т. д. для марковання, що Русь то polska ziemia, а Русинам у Львові не дозволили поставити хочби одного памятника Шевченкови на площи перед домом Наук. тов-а ім. Шевченка, так само Нїмці в Познаньщинї ставлять свої памятники по містах польских. Як доносить Dziennik poznański, тепер ставить ся колюмна Бісмарка в Мендзиржечу а вежа Бісмарка в Могільні. — Рівнож сумну вість подає той сам дневник, що Поляки зміняють свої назвища на нїмецкі. В однім лише числї подає Dz. p. отакі зміни: учитель Ґричка на Griese, зелїзничий колодїй Недзвецкий на Wagner, зелїзничі слюсарі Белецкі на Bravy а Коцїньский на Konrad, учитель Маркевіч на Sonnenberg. Знов же правительство усе далї зміняє польскі назви місцевостий на нїмецкі приміром австрийского правительства, котре вже давно попольщило рускі місцевости (Przemyśl, Gródek і т. п.). — Розумієся, викуп землї на польскій території нїмецкою кольонїзацийною комісиєю під нїмецкі осади йде дальше, подібно як у нас кольонїзация мазурами за гроші банку краєвого. Остатними часами нїмецка комісия закупила більші обшари від властителїв-Нїмців. Викупови обшарів від польских дїдичів запобігає польскій банк. Велике то щасте для прускнх Поляків той банк! а нам тут навіть гадати не вільно о руснім Банку, бо в Австрії концесії дають ся на банки Нїмцям, Чехам, Полякам і т. д., тілько Русинам зась! Але що то говорити о банку, таж навіть своє еміґрацийне бюро мусїли Русини основувати на території прускій, бо у Львові австрийске правительство анї руш не хотїло дозволити!

— Селяньскі заворушеня на Поділю. З Ґусятина доносять: Рільничий страйк шириться на Поділю в елементарний способ. Над австрийскою границею вабухнув в послїдних днях в Лусоводах у Журовского, в Яромирці у Садовского, в Кутківцях у Елисеева та в Увси. Всюди дїють ся насильства і погрози. Страйкарі забирають службу, а тим, що не хотять покинути своїх місць, грозять смертию і силоміць тягнуть із собою. Оногді кількатисячна толпа, уоружена в друки і зелїзні штаби, йшла на фабрику цукру в Городку, грозячи, що зрівнає її з землею. Сотни козаків, що надійшли на час, удало ся розігнати товпу. Однак селяни съміють ся в війска, коли розійшла ся вість, що козакам не вільно ужывати не ли не оружя, але й нагайок. Каменецкий ґубернатор, чоловік для рільників взагалї прихильний, втратив голову. Не має нїякої сили, бо на цїлу західну сторону Поділя, аж по Жмеринку, є в Каменци 2.000 ветеранів піхоти і в Проскурові вменшений полк драґонів та кілька сотень козаків, розкинених по місточках уїздного повіта. Військо є здеморалїзоване, некарне і прямо боїть ся товпи. Селяни грозять всюди, що на руский Великдень „зробять конець лихам і жидам", а їх майно розберуть поміж себе. Товпа з Городка рушила на Сатанів, зараз за австрийскою границею. — Так доносить до Slow-a polsk-ого, а за ним повторяють з великою тревогою всї инші польскі часописи. Тимчасом нам здає ся, що сей аларм є сильно пересаджений, хоч з другої сторони зарібкові відносини по селах на российскім Поділю є ще гірші, як були перед недавним рільничим страйком у східній Ґаличинї, так що рух страйковий показує ся там явищем зовсім природним. Замітна річ, що польскі дневники, доносячи про сей рух, зазначують передовсім его характер, звернений против польских дворів, та нарікають на недостачу війска. Зовсім, як то дїє ся в Галичинї, коли ходить о великий еманципацийний рух руских селян.

Померли:

— Медест Волошиньский, вислужений народний учитель, упокоїв ся в Перемишлї дня 21 с. м. в 69 році житя. В. в. п.!

— Савина з Мандичевских Шмериковска жінка пароха в Печеніжинї, померла дня 20 с. м. в 71 році житя. В. їй п.!

— Катерина Леськівна, учителька в Ясеницї коло Долини, померла дня 10 с. м. у своїх родичів в Ясеницї сільській коло Дрогобича, в 23 році житя а в 5 учительского званя. В. їй п.!

— Знамените травленє викликує зладжена з овочу кокосової пальми ростинна товщ КУНЕРОЛЬ, котру визначні лїкарскі повари поручають для недужих на желудок. КУНЕРОЛЬ є такий видатний як масло і смалець і впливає яко абсолютно чиста ростинна товщ благодатно на орґани травленя. Остерігає ся перед меншевартними наслїдуваннями.

Надіслане.

Лїкар в Камінцї Струмиловій!

Дня 2. мая осїдає в Камінцї Струмиловій

Доктор М. Олїйник

Мешкає в домі П. Юнг. 359 1—2

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 194. від 11—12 і від 4—5.

60 27—47

Цукорня Артура Ковальского

в Бродах

поручає при надходячих Великодних сьвятах свої вироби а іменно: торти, пляпки, мазурки, перекладанці, сирники, баби і ягнята великодні з цукру. Прошу о вчасні замовленя. Ціни дуже умірковані. 356 1—3

35 літ уживає ся Бергера смоляне мило

в Австро-Угорщинї та всїх культурних державах при митю і купелях на шкірну висипку і всяку нечистоту шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю охоронну марку, підпис фірми инакше, мило не є правдиве, від 35 лїт уживане.

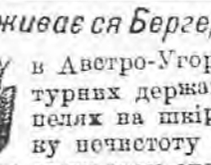

Головний склад: **G. Hell & Comp.**

Відень, I. Biberstrasse Nr. 8. 207 4—10

Маттоні'ого 28

GIESSHÜBLER

природна щава алькалічна.

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** **Львів** пл. Галицка ч. 1. 105

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потруження провізий або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

РУСКА КРАВЕЦКА РОБІТНЯ

Василя Ґресяка

перенесена з Ринку ч. 36

на площу Бернардиньску число 5

(Готель Варшавский.)

Сим маю честь повідомити Впов. Панів і Всеч. Духовенство, що при зміні льокалю я значно розширив мою робітню і склад мій заосмотрив в найновійші і добірні сукна на біжучий сезон, так що вельм в можности всяким вимогам моїх Вп. Гостий вповні вдоволити.

Остаю з високим поважанем

264 5—6 **ВАСИЛЬ ҐРЕСЯК.**

Звертаю увагу Всеч. Духовенства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНІ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, залізні вікна, будівляні окута, після найновійших взірців а також огородженя надгробні, придорожні, ліжка дябурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

452 6—10 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Купелева місцевість

Лопушна н/С. Буковина

4 км. від перестанку залізничого в Межибродах, 14 км. від Станції в Чергометі н./С., до кождого потягу підвози, куранці зимною водою, парня, ванни, купелї смерекові, сіжа житнпя, купелї в ріці, на сонци, в піску і на воздусї, парк, ліс, Lawn-Tenis, кождого красного дня прогульки в гора і на полонини, музика купелева, фортепян, саля до танців, часописи рускі і німецкі, дуже добрий і дешевий вікт.

Почта і лїкар в місци, іспитовані масарі і масарки.

Інформації що до вікту і хати уділяє охотно і безплатно заряд купелевий в Лопушній, взглядно заряд лїсів барона Юрия Василька в Чергометі н./С. 307 2—3

Увага: Для туристів за попереднім повідомленем хата і харч 4 К на добу від особи. *Заряд купелевий.*

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на пасиганях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвігери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі напрямом полагоджує ся як найскорше і найдешевше 4185

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 діточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслідника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 4—20

НА СЬВЯТА! Парову пшеничну муку ч. 0 по 31 К, а кожде дальше ч. по одній короні дешевше. Дріжджі по 50 сот. і 60 сот. Вина фляшками від 90 сот. вище. Рижі горівки, румі, розолїси. Церковне свїтло, кадило,. віск поручає руска торговля **ТЕОДОРА ЛИТВИНА** 344 **і СПІЛКИ в Зборові.** 2—3

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно а 3 річною порукою, величи LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна коліа в орієнт. перел, вельма женьска окраса в лат. замком, 1 хороший сїряний пулярес і елегантска цигарничка в буртином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 епіторик, 1 прегарне тоалетове зеркальце в бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук в годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині

С. КОГАНЕ

Краків Pf. 882.

За недогідне гроші звертають ся.

66 3—3

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безпереченно найбільший вибір.

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безпереченно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre“

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений, склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиер, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, ерат, лїнолеум, колдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цінах.

За надісланем нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цїнники, в котрих є описані також льняні і бавовняні тевари, мужеске і дамске біле, шифони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовлена з провінції полагоджує ся відворотно.

Для уникнена покомбок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанем

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE“

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

256 2—37

Старша вдова по учителю

може від 1 мая обняти обовязок наряду домового і виховання дітий у священника, або при більшім господарстві. Знає ся добре на господарстві домовім, вареню і печенію. Зголошення листовні під адресою poste restante B. D. Бучач 283 5—8

Урядник, кавалер, шукає окремої комнати без меблїв при родинї з цілим удержаном. Листовні зголошення до „Сокільского Базару“ у Львові. 316 3—3

Шукає ся хлопця до практики в „Сокільскім Базарі“ у Львові. 315 3—3

Іспитований півець церковний

з теноровим голосом глядає місця від Томиної неділі. — Стефан Гривіньский в Галичи п. в місци. 355 1—1

Великій огород, круголя ня і став, надаючий ся до літних забав есть до видержавлення. Відомість у Львові при ул. Вонотній ч. 27, конець ул. Польної. 357 1—3

ЛЬВІВСКА ЦУКОРНЯ

Е. РОСЕВИЧА в Перемишли поручає на недалекі Великодні сьвята торти, тїста і всяку сьвяточну заставу. Замовлена з провінції висилає ся найдокладнїйше відворотною почтою. 321 5—6

Яйця курячі Брамапутра, (ясні і темні) Лянґшани, по 2·80 К за 12 штук Вайдоти білі по 3·60 К. за 12 штук. Яйця качачі Peking правдиві і 4·80 К за 12 штук продає ІВАН НУД, упр. школи в Лагодові п. Підгайчики (к. Львова.) 318 5—6

Практичні приписи печеня тїст

сьвяточних містять в собі знамениті, найрізнороднїйші приписи печеня баб, пляцків, мавурків, тортів, медівників і т. п. По надісланю 1 К 40 сот висилає оплатне друкарня Манецких. Львів, Коперника 9. 238 6—8

ПОЗІР! На буазву рускої театру даю 5% т. є 20 сот. від рускої замовлена. **Знаменитий мід десеровий куранийний** з власної пасіки 5 клґ. 6 К 60 сот Мід в пляструх 1 клґ. 2 К Брошурки Др. Цесельского о медї даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Івапчани п. в місци. 345

Баранчики

яйця, цукри, гербатники, торти, мазурки, баби, колачі, сирники, перекладанці, тїсточка перворядної доброти і найдешевші поручає: Краківска цукорня, Львів ул. Фредра. 329 5—6

МІД ПАТОКА

десеровий, куранийний, без домішок, чистий з власної пасіки також на корм пчіл, одинокий, 5 клґ. пушка 6 К 50 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашнього виробу по низькій цїні розсилає **Евгеній Білиньский** в Збаражи. 110 10—1

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка приймє **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 266 16—?

На великодні сьвята!

Першорядна масарня вудженин Иосифа Лїнтнера, поручає вудженину, знану з доброти, великий вибір шинок, новбас, грубих, сїканих, краяних, до вареня і мішанини ріжного рода. За доброту товарів ручу. Замовлена на провінцию відворотною почтою **Иосиф Лїнтнер Львів Ринок ч. 3.** 339 4—4

Дешеве чеське пір'е на постіль!

5 клґ. сьвіжо дерте К 9·60, лїпше К 12, біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьвіг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєть оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або вворот за оплаченем порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 157

261 почта Пільзно, Чехи. 4—6

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 23/4 до 29/4 до побаченя:

Сьвітова вистава в 1904 р. в Ст.-Люї.

ВСТУП 10 кр. 53

СЛАВНОЇ МАРКИ

„Стирія“ „Пух“

як також инші ровери і всякі колові прилади по найприступнїйших цінах

поручає

ЯКОВ КАГАНЕ

доставник для ц. к. державних урядників

Львів, ул. Сикстуска 12.

Власний репараційний верстат.

Замовлена з провінції відворотно. 324 4—10

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хасс

банковий дім і контора вимін.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

ЛЇПІК

в Славській першорядна купецька місцевість.

Одиноке горяче йодово-алькалїчне жерело (64° Ц.) на континенті.

Станція льокальскої желїзниці (via Dugoszów) Крім того станція полудневої желїзниці Надвірна-Ділів. Прямі вози з Будапешті Відни, Лондона, Риму і Брукселю. Знаменито уладжені термальні купелї, недолїчимі заведенє, інгалятория Булїнґа, дієтична кухня; лїчниче заведенє для офіцирів. Елегантний сальон, кавярня і ресторан цла, великий парк, прогулькова веранда, каплиця знамениті готелї, електричне освітлена. При ревматизмі, гостци, ішіасї, ломаню костий, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. недугах, при скрофулїчних і всяких недугах крови полїчене. Підчас лїчничого сезону ординує 10 лїкарів. Термальна вода а Лїшку просто а жерела, а також у L. Edesknty в Будапешті. Лїшківску термальну сіль м жна замовлять в купілевій дирекції.

353 1 5 Всяких інформацій уділяє **Купілева Дирекция.**

Загальні збори

товариства взаїмного кредиту „Бескид“ в Сяноцї відбудуть ся дня 3 мая 1905 о годинї 10 перед полудньом в комнатах „Бесїди“. Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів. 2) Звіт дирекції з дїяльности і рахунків за рік 1904. 3) Звіт комісії ревізийної. 4) Розділ чистого зиску з року 1904. 5) Вибір 3 членів дирекції і трех заступників. 6) Вибір 2 членів надзираючої ради і 1 заступника. 7) Вибір 2 членів ревізийної комісії і 1 заступника. 8) Зміна статутів. 9) Внесена дирекції і членів. Колиб о годинї 10 перед полудньом не зібрало ся число членів потрібне до рішеня о змінї статутів, відбудуть ся того самого дня другі збори о годинї 3 пополудни з тим самим порядком дневним.

З надзираючої ради товариства взаїмного кредиту „Бескид“ в Сяноцї стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою. 360 (1—1)

Секретар: *Александер Мозначкий*

Голова: *О. Йосиф Москалик.*

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новости для женщин і дітий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величесний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальов, шлафрокїв, матанок, фартушків

КОНФЕКЦІЯ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолїв, парасольок павчих і панчошкових товарів, воялок і инших модних товарів, льняних товарів, столового бїля, мужеского, дамского, і дїтячого бїля і т. д.

Замовлена з провінції полагоджує ся відворотно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиер, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, ерат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїнерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знаменит вироби по умірковапих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично вуладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цїнники і інформації висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 1—26

СЕЗОН 1905.

Капелюхи і циліндри

власного виробу в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах поручає

фабрика капелюхів

АНТІН КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і цилїндри з фабрики Ц. Т. К. Габіґа, надворних доставників у Відни. Капелюхи „Loden“ з фабрики А. Пїхлера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дітий. 260 5—8

Цїнники даром і оплатно.

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 30, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові *шовкові по зр.* 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци чисто волосїнні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци з морскої трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24. Сінники звичайні, подушки волосїнні і з пера, пїшки, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірані подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в специяльній робітни ковдер і матерацїв 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

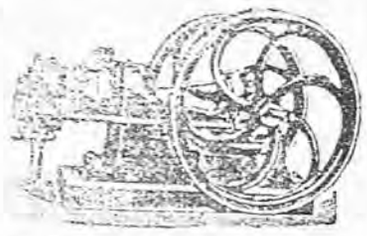

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Герналь

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Конториси, цїнники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 816 23—52

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Grimetскі поручає найдешевше А. Мазуркевич Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, а антики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 772 16—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насїкомі:

Праздивий лише в фляшочках.

338 1 8

Набути можна всюда де висять плякати.

НАЙБІЛЬШИЙ В КРАЮ

СКЛАД ВИН

поручає свої ріжнородні вина по найнизших конкуренційних цінах

Спеціяльність: старі Токаї

а також австрийскі вина поручувані лікарями яко курацийні.

За правдивість ручить довголітна слава нашої фірми

Макс Віксель і Син

Львів, ул. Краківска 14, телефон ч. 97. 340 1—3

МОРЕЛЇВКА

є найлїпша зі всїх овочевих наливок

МОРЕЛЇВКА

коштує велика бутелька 3 К і висилає ся за пересланем 2 бутельки.

МОРЕЛЇВКУ

продають на кождій всї першорядні кавараї, торговлї делїкатесів, цукорнї і ресторациї у Львові і на провінциї

320 1—2

виробу фірми: **Іван Мушиньский** Львів, ул. Гродзїцких 3.

294 5—8

Казимир Левицкий

ц. к. надвірний доставник,

пл. Марийска ч. 10. (давнїйше ул. Трибунальска)

поручає:

Порцелянові сервіси, переважно декоровані у власній робітни по зр. 4·45, 6·50, 7·50, 8·90, 9·50 і вище на 6 і на 12 осіб. **Скляні сервіси** знаменитої якости по зр. 1·90, 2·25 і вище на 6 осіб. **Сервіси до кави і чаю** по зр. 1·60, 2·60 і вище на 6 і 12 осіб. **Гарнітури до умивальні** оригінальні англійскі, французькі і чеські до дуже нивьких цінах у великім виборі. **Столики до умивальні** мосяжні з мармуровими плитами. **Таци** деревляні, никлеві, бляшані і з жіньского срібла. **Никлева посуда** до варення під ґарантією тривка, добра а дешева. **Російскі самовари** мосяжні, никлеві і томбакові в ріжних формах і величинах.

Великий вибір вазонів і скляних жардиньорок на цьвіти, артистичних виробів на цьвіти з оригінальної французької теракоти, майолікових виробів в власної фабрики. — Цінники і взірці на домагане висилаю

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знаменити **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks в ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8.**

Дамскі елеґантні **Chevreau** до шнурованя пара **зр. 4·25.**

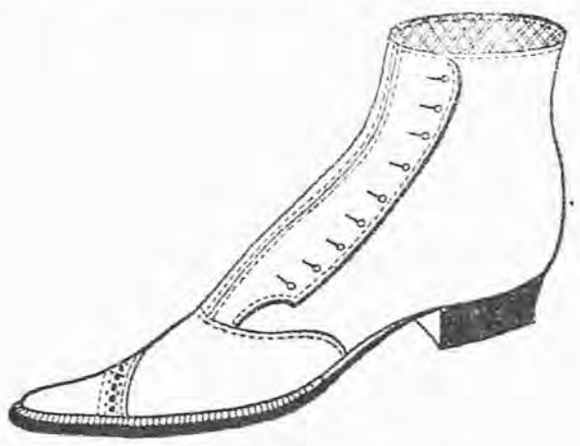

„Одинока філія"

у

Львові

лише

улиця Гетьманьска ч. 8.

Готель „Вікторія."

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара **зр. 1·50.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 219 1—10

Важна пересторога!

Перестерігаємо Вшов. публіку в її власнім інтересї, що дехто пробує фібрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для ґуртовних торговель окремі корістні цїни. *Брошурки і лїкарскі съвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. Засновано 1850.

Найліпші французскі паперці циґаретові „LE GRIFFON" Найліпші французскі тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 181

При закупні товарів просимо попатрувати на нашу фірму.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

„LE DELICE“ Цигаретові тутки Цигаретові паперці
Дістанесь у всіх трафіках. — Головний склад: Wien, I Predigergasse 3. 346

Оголошене.

Надзираюча рада Товариства кредитового в Городенці стоваришеня зареєстрованого з ограниченою порукою, запрошує отсим, всіх членів Товариства, на звичайні загальні збори, котрі відбудуть ся в Городенці, в салі Народного Дому, в Томину неділю т. в. 7 мая с. р. з полудня о год. третій з отсим порядком:

1. Звіт надзираючої ради і предложене бількансу за рік 1904.
2. Рішеня о касовій надвижці в сумі 987 К 86 сот.
3. Вибір двох членів надзираючої ради на місце уступивших о. Олесницкого і Юрия Вачиньского.
4. Внесеня членів 345 3—3

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ:

о. А. Олесницкий *М. Барабаш*

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цибулевих бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолі, пакетики еже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., реседи, повою, настурції (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій ціні.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости вашого насіня. 249 23—50

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато вдосмотрених складі дуже до того дорохранительний, гарм. давінки, чаші, монстранції, плащаниці, євангелія, патерації, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водонеси, шлюбні вінці, ламинації, ліхтарі, образи до процесій, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі вищищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посріблена і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся вищищені церковні знаряди по найвищих цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати папером.

Моя фірма виконала для теперішнього Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений бриллянтами і шмарагдом на 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 18—45

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневик педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Прінумерата річна 3 вр. піврічна 1·60 вр. чвертьрічна 80 кр

Рух зелізничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, 1·30, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·35, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 1·00*
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділі].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Заґіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черешнями товстими; поїзди нічні з означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелізниць, площа Гавсмана ч. 9. 35

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лікарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порищів і хронічних недуг шкіри та пазаятів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня нг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і вовсім відріжнює ся від усіх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сіркового мила.

Як **лагіднійше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливо на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1909.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкції уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Дія, Петра Миколяша, Якова Пшеня-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ка, Г. Гріншпана, Ф. Травнфельднера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всіх галицких аптиках. 206 7—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I, Sterng. 8.

Купуйте лиш в краевій фірмі

Ю. КАПРАЛІКА

у Львові, побіч Народного Дому

скрипки, баси, флети, кларнети і всякого рода інструменти дуті по дешевшій ціні як заграничні конкуренция. — Яко спеціяльність поручаю цитри, мандоліни і ґрамофони найновійшої конструкції вже від 40 корон. — Мандоліни саскі і волоскі виключно лише я найдешевше продаю.

Цінники даром. 287 5—6

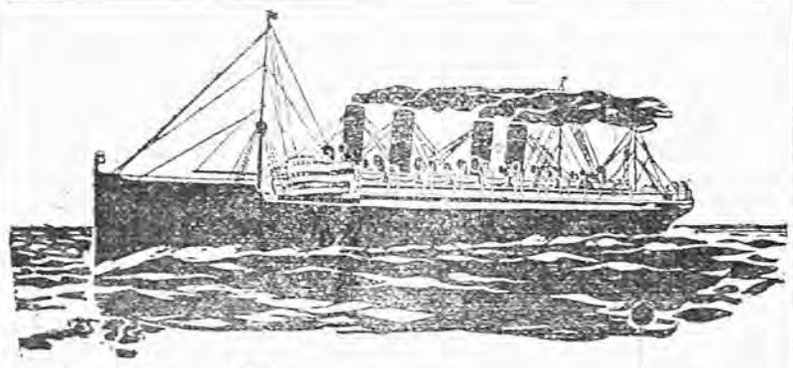

До Америки

Канади, Тексасу, Аргентина, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японну, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 5—52

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка **Марка**

„Похвала господинь“

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зайве. 4. Біле в чисте. 5. Для рук і для біля є зовсім нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 Найбільша фабрика того рода в европейскім континенті. 37—40

На недалекі сьвята

поручає

перша краєва запротоколована фабрика вудженин

Иосифа Котовича

Львів, ул. Краківска ч. 15, філія ул. Городецка ч. 3

вівсину з доброти вудженину, а особливо вуджені шинки, полядвичні ковбаси, зладжені краевим способом та всяку иншу вудженину по можливо найнизших цінах. — Замовленя з провінції виконує ся відворотною почтою. 354 1—4

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіта.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краватох, рукавичок, парасолів, лісок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пупок на цигарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерьї. 760

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Одиноке, дійсно англійске

средство краси

є Балясси правдиве англійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайвра, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4 і у всїх аптиках і дроґеріях. 160 6 20

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затханю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенції, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальзаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Преґраді (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдувавних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 285

НА СЬВЯТА!

Перше галицке Товариство акційне

РАФІНЕРИ СПІРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

поручає свої знамениті вироби, а то:

польскі горівки — розолїси
лїкери — литовска старка
наливки — руми

Специяли: **МІЛЮХА АБСИНТ John Bull, Maraschino.**

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА:

Пасаж Гавсмана 7. — Пл. Капітульна 3.
Пл. Бернардиньска 2. 327 3—5

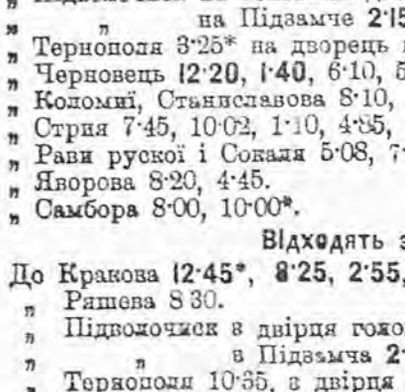

ДОМАҐАЙТЕ СЯ ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ 929 42—60

Дістати можна всюди.

Пільзненьске пиво!

з міщаньского бровару в Пільзні

марка B. B.

найлїпше в сьвіті.

Оломунецке пиво!

з міщаньского бровару в Оломунци,

незрівнаної доброти

поручаємо також яко диетичне пиво.

Рїжні Краєві ПИВА

в найлїпших якостях в бочівках і фляшках.

Красічиньский Портер

дістати можна всюди.

Безплатна достава до дому. На провінцию висилаємо в паках по 25 і 50 фляшок за посліплатою і кавцією.

Макс Віксель і Син, Львів, ул. Краківска ч. 14.

Ч. телєфону 97. Ч. телєфону 97. 340 6 1—3

Ч. 82. Львів понеділок 11 (24 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 54 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

О язик в галицкій жандармерії.

Перед кількома днями польскі часописи донесли з Відня, що мінїстерство краєвої оборони приступило до виготовленя проекту найвисшого розпорядженя, котрим постанови розпорядженя з року 1869, яким введено польску мову у внутрішне урядованє переважної части урядів Галичини, мають бути розширені і на жандармерию. Справа та — як звісно — була предметом заходів польских у Відни від кількох років, і польскі часописи зазначують, що дециэия мінїстерства есть наслїдком напору сойму краєвого та жадань польского кола.

Нам Русинам, котрі добре знаємо, що як раз розпорядженю з 1869-ого року в головній мірі маємо завдячити польонїзацию всеї урядової махіни у східній Галичинї, не може бути — розумів ся — рівнодушним, коли се злопамятне для нас розпорядженє має бути ще розширеним на нові дикастерії державної адмінїстрацаї. А голос свій піднести мусимо тим більше, що ми є властивими господарями сеї землї і що не можемо позволити, щоби у мінїстерских бюрах та двірских канцеляриях рішено без нас про нас, про справи нас безпосередно дотикаючі.

Наше становище супротив розпорядженя з 1869-ого року, як загалом супротив полагоджуваня національно-язикових справ дорогою розпоряджень, ми вже мали нагоду зазначувати і воно ясне: Ми, держачи ся букви основного закону о правах горожанських з 67-ого року, а іменно держачи ся артикулу XIX-ого, котрий виразно заповідає (а тим самим і застерігає парляментови) виконуюче законодавство до сего артикулу, виповідаючого принцип рівноправности і права свобідного розвою всїх національностий, — мусимо рішучо заперечити якому-небудь чинникови еґзекутиви право видаваня розпоряджень язикових та відмовляли, відмовляємо та відмовляти будемо цїсарскому розпорядженю з року 1869 усякої законности та правности. І як ми протестували, протестуємо і протестувати не перестанемо против сеї незаконної постанови, нарушуючої основний конституцийний закон, так і з усею рішучостию против якого небудь дальшого розширюваня сего нелеґального розпорядженя. Лише парлямент, згідно з основами конституції, вважаємо одиноким компетентним тїлом до видаваня яких небудь норм в язиковій справі і з сего нашого законного становища в гори закладаємо протест против вводженя польскої мови у жандармерию східної Галичини заміреним розпорядженем.

Східна Галичина есть край руский і яко руске князївство Галични і Володимирії заанектувала наш край Австрия. Мимо усеї польонїзаторскої акциї Поляків і їх віденьских приятелїв рускою остала східна Галичина і до нинї. І тому, як крайним знехтованем руского характеру сего краю було розпорядженє з 1869-ого року, так мінїстерство краєвої оборони повинно тямити, що провокацию Русинів була би польонїзация жандармериї на Руси.

Коли нїмецка мова в урядованю жандармериї має бути заступлена иншою краєвою то в східній Галичинї може нею бути лише мова руска а нїяк мова польскої меншости. Коли ж би таки руску мову знехтовано ще раз, то була би се того роду безсоромність, яка вже і по другім боцї кордону, хоч там нема нїякого артикулу XIX-ого, зачинає уступати місця иншим поглядам і иншій практиці.

На нашім протестї годї однак Русинам обмежити ся. Суспільність і наші посли мають обовязок забрати тут голос. Всї наші політичні товариства, а в першім рядї „Народна Рада“, повинні сейчас внести до мінїстерства краєвої оборони свої протести против польонїзациї східногалицкої жандармериї і зажадати введеня рускої мови в ей урядованю внутрішнім. А наші посли на першім таки засіданю парляменту по сьвятах повинні видвигнути ту справу в парляментї. Може бодай сю справу узнають вони гідною більше рішучого виступу.

В справі нашого народного театру.

V.

Кошти

будови, розміри і ужите народного руского театру у Львові.

Як попередно подано, кошт будови нашого театру разом з роботами декорацийними не може перевисшити квоти 600.000 кор., за що приймає на себе запоруку фірма Фельнера і Гельмера у Відни, котра вибудувала кількадесять театрів сьвітових, отже має великий досьвід в будові театрів, якого не мають і не можуть мати краєві галицкі архітекти. Отся фірма приймає на себе одвічальність за правильне викінченє будови під взглядом технічним і артистичним та за скінченє будови театру до двох лїт. Тому комітет будови театру уважав за вказане, корисне і одиноко можливе, віддати будову нашого театру віденській фірмі Фельнера і Гельмера. Первісний план театру удїлено сїй фірмі до остаточного викінченя зверхного вигляду театру, узгляднаючи поміченя і бажаня комітету, та до виготовленя подрібних планів в цїли предложеня їх намісництву задля концесиї на будову театру.

Розміри будинку театрального і его уряджене будуть примінені до нашого запотребованя. Впрочім за цїну 600.000 корон годї вимагати величезного театру і збитково урядженого.

План театру предложений фірмою Фельнера і Гельмера обнимає розміщенє на 900 осіб. З'осібна партер має дві льожі просценові, 298 місць сидячих і 158 місць стоячих; перший поверх має десять льож і 114 місць сидячих та другий поверх має дві льожі просценові, 160 місць сидячих і 100 місць стоячих. Окрім самої салї для авдіторії і обширної сцени будуть еще дві менші салї від фронту: на першім і другім поверсї, до ужитя для гостий в часі перестанків та сих саль буде мож уживати також на сходини, коли не буде представленя в театрі. Бічні комнати призначені є на ґардероби, хори, проби, для малярів, директора, секретаря, каси і т. и.

Такої салї, середної величини, одвітно урядженої, нам у Львові конче потрібно не лиш з огляду на приміщенє нашого театру, але також з огляду на потребу власного місця збірного в столицї краю. Саля „Народного Дому“ не відповідає вже нинїшним вимогам, так не все можемо ві мати, тому за дорогі гроші мусимо випрошувати ся до чужих саль. Аби переконати ся, які невигоди і втрати мусимо терпіти задля браку більшої салї в центрі нашої народної орґанізациї, вистане вказати на події з послїдних лїт.

Управа нашого театру постаралась переднослїдного року о салю Кольоссею львівского, де за кожде представленє мусїли платити вище 200 корон, а послїдного року тої салї вже не могли дістати і публика мусїла дусити ся в неможливій салї „Ґвязди“

То само трафилось минувшого року „Просьвітї“, бо в дни загальних зборів „Просьвіти“ заняло общество Качковского велику салю „Народного Дому“, та „Просьвіта“ за великою оплатою мусїла відбути свої збори в салї „Ґвязди“, де участники не могли помістити ся. Наш „Львівский Боян“ хоче що року дати чотири концерти, але за кождий раз видаток за салю фільгармонії наражував товариство на недобори. Послїдне всенародне вічо уряджене в салї фільгармонії забрало народному фондови також кількасот корон, обхід Лисенка вище тисяч корон, і так тисячі та десятки тисячів з нашого гроша народного ідуть в чужі руки. Коли стане наш народний театр, то будемо могли свобідно уряджувати всякі народні обходи та виложені видатки лишать ся при нас, бо підуть на кошти удержаня будинку театрального.

До того не мож поминути і тої обставини, що у Львові взагалї відчуваєсь брак відповідної салї на вистави театральні, продукциї концертові і балї, тож саля нашого театру, в часі вільнім від вистав нашого театру, може бути користно винаймлена чужим та звідси також прийде значний дохід, так що не мож говорити про се, аби будинок театральний нам не оплачував ся.

Тому то вже з чисто фінансових причин не має для нас вартости субвенция краєва, подана на таких условинах, що управа театру мала би завсе звязані руки що-до розпорядимости і пожиткованя будинку театрального в тім часї, коли наш театр буде на провінциї або коли взагалї не буде давати вистав театральних, так як з огляду на кошти удержаня будинку театрального конечне буде ужитковане его посредством винайму. Коли до того розважить ся, що за третину коштів будови театру польскі верховоди хотїли би дістати в свої руки більшість управи театру, то ясно нам стане наше становище народне в сїй справі.

Тому лїт двайцять ми думали, що поза доми Ставропиґії і Народного Дому дальше не підемо, бо де ми годні у Львові ставити каменицї — ми бідні! А преціньстанув дім „Народної Торговлї“, станув дім „Просьвіти“, станули каменицї Наукового товариства ім. Шевченка, станув дім молодого „Труду“, виходить з фундаментів величавий дім „Дністра“, а чомуж би нашими силами не станув наш народний театр в столицї нашого краю?

Коли ми не збіднїли, але скріпились розвоєм вказаних інституций, то чей-же будовою нашого театру нїкого з нас не ослабимо анї не знищимо. Як Стрий, Перемишль і Коломия виставили величаві народні доми з салями театральними, то й наша столиця має своє право та обовязок будови театру, що має бути народний.

Лиш троха більше віри у власні сили, більше загальної самодїльности, завзятя і витревалости у важнім дїлї народнім, то мусимо виставити собі народний театр, — вічне забороло нашого культурного естования на своїй земли!

Д-р Кость Левицкий

Війна.

(Телеґрами.)

Токіо. Росийскі кружляки в Владивостоцї вже направлені. З Пекіну доносять, що ро-

Ориґінальна достава церковного дзвона.

Оповіданє наочного сьвідка.

[За „Київскою Стариною“.]

Було то в р. 1841. Один міщанин з Бахмача (в конотопскім повітї), козак Вовк, купив два дзвони: більший на дарунок для місцевої церкви, а другий менший, з гадкою перепродати при нагоді кудинебудь на сторону. Покиж лучить ся така нагода, поставив той другий дзвін в шопі. Та не довго прийшлось ему там стояти. Як-раз треба було в суїдньому селї в Курені купувати дзвін до церкви. Так скоро Курінцї провідали, що в Бахмачі у Вовка є дзвін на продаж, то недовго думаючи, щоби не пропустити нагоди, дали двом своїм сьвященикам, Павлови Лукашевичеви і Михайлови Різникову, та дияконови Авксентию Бунчукову повновласть, без гаяня поїхати до Вовка, оглянути дзвін і купити для церкви, коли він розмірами і цїною окаже ся таким, якого їм треба.

І ось раз у сьвяточний день після служби божої вибралась тая комісия з паламарем-візником на чолї до Бахмача. На велике вдоволенє приїхавших дзвін і формою і вагою оказав ся як-раз таким, якого бажали Курінцї. Спитали о цїну: Вовк і цїну подав цїлком сумлїнну. Про око, а більше для звичаю поторгували ся троха; та побачивши, що годі надіяти ся від Вовка опусту, пристали на цїну і попросили, лишити вже дзвін для них. Розумів ся, по звичаю куплю „добре замочили“ і стали збирати ся домів. Втім нараз Вовк цїлком несподївано питав, чи не хотїли би батюшки, щоби він сей дзвін подарував до куріньскої церкви. Батюшки, розумів ся, зараз дуже радо пристали на таке і почали щедро обіцювати Вовкови всї можливі нагороди, які его ждуть на тім сьвітї, коли він сповнить свій намір. На те Вовк заявив, що справдї готов зробити такий дар, але тілько з тим, коли батюшки довезуть дзвін до своєї церкви „на собі“.

Подумали троха батюшки, пошептали між собою і наконець — чи то під вплывом достатного „замочуваня“ дзвона чи по якимсь иншим міркованям, котрих нїхто вже не вгадає — відповіли Вовкови, що пристають на его условє.

Згода у згоду — стануло на тім: везти дзвін нога за ногою і через цїлу дорогу мати лише три випочинки в назначених наперед місцях; колиж зроблять більше постоянок або не в назначених місцах, а також, коли хто із сторони буде помагати везти, то дзвін лишить ся при Вовкови. Разом з тим принято ще до умови, щоби на кождім спочинку давати возови „полегченіе“ а батюшкам „подкріпленіе“ чи то, простими словами, віз підмазувати дьохтем, а батюшкам подавати по чарцї горівки.

Вовк був більше нїж певний, що дзвін лишить ся при нїм; він не міг навіть припустити, щоби троє людий „нїжного воспитания“ могли таскати „на собі“ майже пять верст хочби й нога за ногою тягар понад 30 пудів (дзвін важив 31 пудів і 10 фунтів = 1250 ф.), тим більше, що дорога по дощах була в декотрих місцях досить грязка. Вовк уже наперед тішив ся в душі побідою; він уже тепер радів думкою, як то він до волї насьміє ся над батюшками. Властиво кажучи, він на тім підкладі і вигадав свою штуку, а в надії на певну побіду позволив умову уложити так, що противна сторона зовсім нїчого не тратила навіть тогдї, коли би кинула дзвін серед дороги. Тимчасом же батюшки глядїли на річ поважнїйше. Вони, роздумавши все за і против, прийшли до того кінця, що довезти дзвін на собі річ, що правда, трудна, а все таки можлива. Погадали, що „чей“ то якось буде, та стали збирати ся в дорогу. А знаючи, що в Курені в однім місци є „така вредна долина“, що й з порожним тяжко бувае перебрати ся, вони трету постоянку назначили нароком перед тою долиною.

Зібрав ся народ і скоро висадив дзвона на віз; батюшки познимали ряса, підійшли до воза і всї три разом вперлись ся. „Сухий як тріска“, але при тім таки дужий „неначе від“ Різників станув в голоблї; Лукашевич і диякон Бунчук, що в силї нї троха не уступав Різникову, мали бути за орчикових. Приладились, випили на дорогу по чарцї і

„Ну, рушай!“ гукнув Вовк.

Віз поволи виїхав з двора і так само поволи котив ся по дорозї. А побіч воза верхом на коні їхав Вовк, не забувши взяти з собою кварту горівки, „щоби було чим коний годувати“. Слідом за ними йшла товпа, що росла з кождою хвилею; до неї пристававали всї стрічні і поперечні. Товпу не те обходило, як справа скінчить ся, хто програе, а попросту з пустої цїкавости хотїла дивити ся, „як батюшки розпинають ся“.

А ті мовчки, зігнувши ся майже під простим кутом, обливаючи ся від голови до ніг потом, везуть тай везуть. Віз ледво поскрипує, важко то на оден то на другий бік перевалюючись у вибоїни дороги. Зробивши одну й другу постоянку, їдуть дальше. Аж ось і Курінь.

Зазрівши незвичайну картину, якої ледво чи коли дозеде ся кому бачити, Курінці і старий і малий почали висипуватись на улицю. Вість, що „батюшки везуть дзвін на собі“, лискавицею облетїла добру половину села. Дївки, баби, старці, дїти, парібки ішли, бігли, їхали верхом. Неоден, не знаючи умови, кидав ся помагати мокрим від поту батюшкам; та грізний Вовк в час відганяв їх, а в міру, як чим-раз більше наближали ся до церкви, ставав що-раз сердитійший.

До третого сьвященика, до Александра Горуновича, що лишив ся дома, вислано гінця, щоби дзвонити у всї дзвони, скликувати народ до церкви, правити молебен за щасливе довершенє дїла.

Аж ось і тая „вредна долина“.

Під'їхали, спинили ся. Випили по чарцї і сїли відітхнути. Вовк, як тілько глянув на дорогу, так аж усьміхнув ся з радости. „Дзвін буде мій!“ подумав собі і повезлїв.

Відпочали батюшки, підняли ся. Зняли шапки, перехрестились, а за ними і вся тисячна товпа, неначе на даний знак, поклала на собі св. хрест. Станули батюшки на свої місця і рушили дальше. З завмираючим серцем ждуть Курінцї, що то буде, чи возьме.

Ось і в'їхали в „долину“. Колеса відразу по самі маточини врізали ся в липке болото. Віз ледво-ледво рушає ся, ось-ось стане. Не маючи спромоги помагати руками, Курінцї помагають своїм батюшкам руками, криками. З товпи раз-враз чути:

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА (ул. Театральна ч. 1.) *поручає на дарунки сьвяточні:*

Кобзар Тараса Шевченка в 4 томах 10 К. Акорди, антольоґія українськоі лїрики від 7 К 50 сот. до 10 К. Вік українська антольоґія в 3 томах 24 К

На вічну память Котляревскому 12 К. Гулульщина Шухевича в 4 томах 24 К.

хувів, щоби доносити про побіди над ними до Петербурга і спевзулювати на нагороди. Зате, коли дійсно зайшла якась битва, а козаки здобули кільксот коней, офіцири замовчали про ту „побіду", щоби продати коні на власний рахунок"... — Японці довгі часи приготовляли ся до війни — звісно загально, що їх офіцири наймали ся до найнизших послуг, щоби мати змогу шпіонувати, що відгравали ролю купців, голярів, робітників, що мовчки приймали побої — всьо для вітчини. Найновійшою річию в се, що два роки перед війною кількох штабових японьских офіцирів студиювало на місци терен послїдної росийско-турецкої війни, що цїлу зиму сидїли в просинку Шипки, щоби розслїдити температуру і можливість видержаня сильних морозів, одним словом — не вдоволяли ся урядовою істориєю тої війни, але на місци робили студиї, щоби пізнати стан росийскої армії. І вистудіювали...

— **Справу дезертирства росийских жидів** поясняє росийске правительство в урядовім оголошеню про виспїд асентируньку в 1904 р. Всїх обовязаних до асентируньку було 1,004.075, а з того не ставило ся 41.489. Жидів візвано до асентируньку 57.440, а з того здезертирувало 21.146. В деяких провінциях було жидівских дезертирів дуже високе число, н. пр. в ковненьскій губерниї 84 прц. у вільненьскій 63 прц. і т. д.

— **Виграла человіка.** Американьскі товариства призначують часто оригінальні вигри на льотерії, устроюовані для побільшеня своїх фондів. Так пр. одно товариство в Канзас, в державі Міссурі північної Америки, призначило на головну вигру свої фантової льотерії молодого человіка. Сим „фантом" був 25-лїтний купець, що скінчив університет в Вірджинії, не курить, не пє, не має ніяких поганих привичок, а притім в веселий і джентельмен в правдивім значінню того слова, як було сказано в оповіщеню. Льосованє відбуло ся підчас одної забави, устроєної заходом товариства, і „головна вигра" була виставлена на підвишеним місци. Щасте усьміхнуло ся молодій панні, Катерині Кнохе, що удержувалась, пишучи в якімсь бюрі на машинї. Коли проголошено, хто є властителькою льосу, публика зажадала одноду шно, щоби вінчанє пари відбуло ся сейчас, на місци. Арнет був готов, але панна Кнохе хотїла надумати ся... Але вскорі прийшла до переєьвідченя, що з них буде таки гарна пара. Частину доходу з льотерії призначено очивидно молодій парі в приданім. При найблизшім тягненю фантової льотерії згаданого товариства, як доносять американьскі часописи, можна буде виграти молоду женщину...

— **З „Товариства руских женщин" в Станиславові.** Вибраний 28 марта 1904 видїл кермував справами товариства до 6 цьвітня 1905, відбувши 18 засїдань під проводом предсїдательки п. Баришевої. Дїяльність товариства полягала у веденю Інститута дївочого, як також суспільного і товариского руху серед жіноцтва станиславівского округа, головно устроюованєм вечерків, прогульок і веденєм буфету на сходинах инших українсько-руских товариств, котрі то підприємства віднесли відповідно до часових обставин більший або менший успіх. Інститут числив 16 учениць і повістав під управою п. Вітошиньскої та під науковим проводом учительки п. Гуркевич, причім науки музики удїляла п. Зелиньска а проби съпіву відбувались під проводом п. Девиса Січиньского. Відограна інститутками на сьвято-николаївских вечерницях драматична штука зі съпівами („Серед цьвітів") під проводом проф. Чайківского випала дуже вдачно. В липни 1904 принял станиславівский Владика протекторат над інститутом. До веденя гаразду інститута від 1 мая 1905 заавгажував видїл п. Крушиньску і від того часу буде заведена в інституті нїмецка конверзация. Завначити годить ся, що набутє попереднім видїлом реальности для інститута було многими мотивами оправдане і вказане; всї змаганя видїлу вибраного в р. 1904 стремїли до удержаня товариства при сїй реальности. Для призбираня жертв на сплату розвинено всю енергію. Жертви оказались однак не вистарчаючими а притім неодностайними, бо признати належить з вдячностию, що деякі добродії показались дійсно щедрими, широкий загал однак рівнодушним. За ввазівкою фахових людий перепровадив видїл в осени 1904 року продаж сеї реальности під досить корисними услівами. Доходи товариства в адм. році 1904 виносили 2951 К 87 сот., розходи 2143 К 33 сот. В склад видїлу, нововибраного 6 цьвітня 1905, увійшли Вп. панї: Баришева Олена предсїдателька, Дрогомирецка Ірена містопредсїдателька, Чорненькова Клявдия касиерка, Миронова і Гузарева контрольорки, Ковшевичева Юлія секретарка а до полагоджуваня справ інститута: Індишевска і Зелиньска. — *Видїл.*

— **Із Станиславова.** У велику пятницю відсьпівав „Станиславівский Боян" в катедральній церкві чотири страстні псальми, між ними три Бортнянського. Початок о год. 4 по полудни.

— **Із Самбора.** Дня 11 мая с. р. відбудуть ся о год. 3 по полуди в місцевій читальни „Просьвіти" загальні збори товариства „Народний Дім в Самборі" з отсим порядком дневним: 1) Зміна § 2 статутів, 2) внесеня членів. До правосильности ухвал в справі зміни статутів вимагає ся правно оголошеня в часописях речинця і програми зборів на 2 тижні наперед, і присутности що найменше двох третин членів основателїв на зборах. Уже від ряду лїт дає ся відчувати в Самборі конечна потреба адаптиєня руского „Народного Дому", що був би стягнем народного житя і підпорою добробиту серед Русинів самбірского повіту. Доволї численні руські товариства в Самборі (як „Руска Бесїда", „Сокіл", читальня „Просьвіти" і др.) мусять тепер за дорогі гроші шукати приміщеня по чужих невідповідних льокалях; в „Народнім Домі" могли б сї товариства знайти вигідні і відповідні комнати, а пратім руский кривавий гріш не плив би до чужої кишенї. А кільконаж то разів до року Русини місцеві і з повіту мають потребу зійти ся чи то при нагоді загальних зборів ріжних товариств, чи то для політичних нарад, чи для съвяточних обходів, і все мусять тулити ся невигідно по чужих кутах, та ще й дорого платити за наєм льокалю. В таких разах особливо прикро дає ся в знаки брак своєї хати і своєї салї. Основателї мають на метї здвигнути разом з „Народним Домом" в Самборі також фінансову інституцию, що давала-б дешевий кредит нашим селянам і міщанам. Дирекция звертаєсь затим з горячим зазивом до всїх Русинів самбірского і сумежних повітів, щоби тямлячи на великі задачі нового товариства, приступили як найчисленнїйше в его члени (вписове виносить 2 кор.; удїл 20 кор., можна сплачувати також ратами по 2 корони). Коли більш сельвідомлені села і місточка будують свої дома громадскі і читальняні, то чи-ж не було-б се можливе для цїлого повіта самбірского? Треба нам лиш більше віри в себе; гуртуїмо свої роздроблені сили а поборемо певно усякі трудности і здвигнемо нову твердиню на нашій — не своїй землї. — *Дирекция.*

— **З Руского педагогічного товариства в Станиславові.** Надзвичайні загальні збори фїлії Руского педагогічного тов-а в Станиславові відбудуть ся в четвер дня 27 с. м. о год. 3 в комнатах „Руской Бесїди", а то задля постановленя затягненя позички на реальности бурси фїлії. Задля важности справи просить ся членів о численну участь. — *Видїл.*

Померли:

— **О. Григорий Ярема,** професор религії в нїмецкій гімназії у Львові, помер дня 22 цвітня с. р. вечером в 51 р. житя, а 27 р. сьвященьства. Покійний трудив ся попередно довгі лїта при гімназії в Бродах, розвивав там значну дїяльність на просьвітнім й орґанізацийнім полї і тїшив ся загальною симпатиєю в місті і повіті. Від шістьох років переніс ся до Львова. Яко катихит відносив ся з розумом і з сердцем до молодїжи і мав у неї як і в кругах учительских поважене. На науковім полї посїдав значні відомости і поміщав свої праці в ріжних богословских письмах. Послїдним его трудом була поважна праця, що появила ся перед двома роками під заг. „Дарвінїзм в освітленю фактів і наукових дослїдів". По перенесеню до Львова став покійний западати в тяжку хоробу, котра що-раз більше ломила его силу, спинювала від довшого часу в сповнюваню заводових обовязків, а в кінци стяла чесне его житє. Похорон довершить ся завтра рано о 8 год. перевезенєм тїла до Волоской церкви, а відтак на дворець Підзамче, звідки, по перевезеню до Бродів, зложить ся в родинну гробницю позавтра (в середу о 9 год. перед полуднем. В. в. п.!

— **Юлія з Кулачковских Левицка,** вдова по руско-катол. пароху і вислуж. деканї золочівскім, мати ц. к. нотара у Ввинниках, померла у Ввинниках дня 23 цьвітня 1905 р. у 82-ім році житя. Похорони відбудуть ся в второк дня 25 цьвітня 1905 о год. 5½ по полудни. В. їй п.!

Урядові вісти:

— **Вісти з перемиской епархії.** Іван Пастернак парох в Ваповичах і Николай Ясеницкий, парох в Повелях іменовані шкільними ординар. комісарами до надзору науки религії в народних школах дек. дрогобицкого на місце увільнених на власне зголошеня шк. комісарів. Тадея Скородиньского, пароха в Трускавци і Ромуальда Коростеньского, пароха в Борщовичах. Містодеканом Олешицким іменований Константин Павловский, парох в Сухій Волї. — Мокій Васильевич новопоставлений просвитер, дїстав сотрудництво в Уязові дек. Олешицкого. Евстахій Михальчук, сотрудник в Терках дек. Сокальского, поставленний управляючим сотрудником також. Северин Метеля, парох в Люблинци, дїстав відзнаки пришпальскі. Володимир Левицкий, дотеперішний завідатель деканата Жукотиньского, іменований дійстким деканом. До інституції на парохію Лятки гостинні дек. Мостиского завізваний Иосиф Тихевич. Правительство продовжило достацию з религ. фонду на дальший один рік для сотрудників в Чернії, в Поздячи і в Болянковичах.

З штуки і літератури:

— **Русалка,** вальс на фортепян, уложив Ярослав Лопатиньский. Ціна 2 К. — **Моя дума.** Слова І. Гаврилюка, музика Яросл. Лопатиньского. Ціна 1 К. — Цїлий дохід призначений на будову Руского народного театру у Львові.

Виказ складаних жертв.

— **На Селяньску Бурсу в Станиславові** зложили в коровах: Вп. п. о. Барщ 18·25, д-р Янович 2, Копав 2, о. Турчманович 1, Мостиский 0·20, Ю. Сїрецкий 1, о. Пачовский 2, Комітет молодїжи з вечерниць 27/10 17·34, Данщ 2·40, Котиль 0·20, Гузар 2, Антонович 0·53, о. Латвин 3, Білобрам 0·20, Пр. Рибчук 1, д-р Ковшевич 2, о. Січиньский 1, о. Кувицкий 1, Руска Бесїда 3, Туркалевич 0·20 Рубчак 0·60, о. Навроцкий з Долини 2, Банк земляковий 3·00, Банк міщанський 1·00, Дидиньский 5, о. Коцюба 2, о. Бабак 1, о. А. Левицкий 1, Айзенштайн 2·66, В. Зайончковский 6, „Дністер" 50 — Всїм Вп. Добродіям складаючи щиру подяку, просимо не забувати і вписувати датки на убогих школярів. — Заряд Селявьской Бурси *о. К. Кульчицкий.*

Переписка Редакції.

— „Обовязок" дневників. Сими днями появили ся в кількох польских дневниках такі більше-менше замітки: „Коли публичне житє почало у нас що йно пробуджувати ся, коли було всего кілька інституцій, що займали ся народними справами: було слушною річию, що дневникарство всїма силами їх попирало і безплатно поміщувало всї їх комунїкати. Але нинї річи змінили ся. Всїляких інституцій і товариств є множество; богато між ними таких, що мають лише місцеве значінє; а таки всї жадають від дневників того самого, що давнїйше, або навіть ще й більше. Ось товариство якесь рішило ся і будує власний дім. Оголошує конкурс з нагородами на плани дому; але до редакції ліше просьбу о безплатне уміщенє того конкурсу. Десь там завязав ся комітет до збиранья складок на якусь навіть дуже пожиточну цїль місцеву. Перша річ — післати до дневників відезву, щоби її безплатно помістили; а в нагороду за те опісля що місяць надсилають довжезні викази складок — також до безплатного поміщеня. Десь там уладжують зматорску виставу. Нікому ані на гадку не впаде удати ся до фабрики з просьбою о кілька літрів нафти, або до друкарні о безплатне видрукованє оповіщень чи афішів; але до дневників посилає ся оповіщеня, реклямки, а опісля ще справозданя, подяки і т. п., і то все до безплатного поміщеня. Там знов товариство, що має кількадесять членів, уладнує якісь вечерниці або прогульку. Найпростійша річ була би розіслати перепечені листи з повідомленєм і програмою; але се коштує і гроша і праці, отже посилає ся оповіщене до дневників. Не казати вже про вінчаня, коннерти і т. п. І о тім всїм мають дневники обовязок безплатно доносити, як коли би мали папір, друк за дармо і так само задармо редакційних співробітників, що мусять в додатку дуже часто поборювати стиль, ба навіть правопись тих усїх оповіщень і т. д.; за те „новинки" в дневниках складають ся часто з самих дрібних оповіщень. У Відни вже цїлком инакше. Там редакції за всякі реклями, що лише поодиноким людям чи інституциям або товариствам заощаджують трудів і видатків, беруть собі платити, бо й вони самі мусять платити за папір, друк і за працю співробітників. Пора би й у нас покласти раз конець тій діймаючій язві". — На сї замітки мусимо й ми писати ся, як то кажуть, обома руками, тим більше що від того терпимо не до порівнаня більше, ніж польскі дневники. Доси писали ми те саме лише часом в приватних листах до тих, що засипують нас всїлякими виказами „жертв", справоздавнями з концертів, вечерниць, зборів, подяками і т. п., та ще гинівають ся, коли тих комунїкатів не помістить ся зараз в найблизшім числї. Отже просимо всїх інтересованих застановити ся: У нас є в краю около 1400 читалень і понад 20 фїлій товариства „Просьвіти", кільканадцять філій педагогічного, кількадесять товариств кредитових, а ріжних бурс селяньских і вищих, а „Бесїд" і „Касин" і т. д. Нехай же всї зачнуть за приміром тих, що й доси се роблять, надсилати нам свої справоздання зі зборів, а річної дїяльности, і то в усїми найдрібнійшими подробицями, викази складаних жертв, оповіщеня зборів, потому ще „пригадки" тих оповіщень, оповіщеня, реклями і програми концертів, вечерниць, вистав, і знов „пригадки" і знов довгі справоздання, похвали, подяки і т. д. і т. д.: то деж тогдї на те все найти в дневнику місце і як настарчити людий, котрі би те все, дуже а дуже часто писане нечитко і несправно, відчитували, відсїпували і виправляли так, як воно мусить бути до друку виладжене?! Де найти місце на річи, котрі мусять бути в кождім дневнику, щоби середолатвики не нарікали, що не мають що читати? Бо що пр. обходить читачів в Коломиї або Самборі те, що в Буску учителї тогдї а тогдї скликують ся на конференцию? Що обходить читачів в Буску або в Сокалї те, що в Коломиї тогдї а тогдї буде або був такий а такий відчит чи концерт? Коли би то ми бодай мали яких 10.000 передплатників, то можна би від часу до часу давати додатки з усїми тавими комунїкатами; але при теперішних доходах нашого видавництва? І так ледво кінці можна повязати. Длятого просимо не засипувати вашу редакцию справами, котрі не мають ширшого значіня, а обходять лише якусь місцевість або навіть і якийсь невеликий гурток, бо такі справи належать до платних анонсів, а не до дневника. Про справи-ж важнїйші і просимо писати коротко, лише те, що справдї важне, та й виразним, читким і широким, не збитим, письмом, так щоби при читаню бодай не треба було сплювути і щоби в разї потреби було досить місця встромити якусь стилістичну поправку. Нераз залягають у нас або й просто кидають ся до кошa дописи лише через те, що без потреби довгі, невиразно або так тїснім письмом писані, що й пропущеної пробнички нема де встромити. Добродії, що ласкаві памятати на нас (а властиво на народну справу), не хай же за свою ласку не велять нам, щоби ми їм платили нашим дорогим часом, а то й сліпотою очий!

Переписка Адміністрації.

Вп. С. Кр. в Ви. До кінця цьвітня належить ся нам 4 К 20 с. — М. Ши. в Ва. До кінця цьвітня прийде нам 8 К. — Р. Ка. в Во. До кінця року прийде нам ще 12 К. — Хр. Рус. Бес. в Го. До кінця червня належить ся нам ще 10 К. — Вп. С. Ви. в Пе. За бїжучий квартал належить ся нам 8 К. — М. Ст. в Ст. до кінця червня прийде нам ще 9·34 К. А. Та. в Ду. до кінця червня прийде нам ще 14 К 70 с. — А. Із. в Жи. До кінця червня прийде нам ще 6 К. — А. Др. в Із. До кінця марта належить ся нам 8·80 К. — Е. Тр. в Ко. До кінця червня прийде нам 18 К. — О. Ле. в Ко. До кінця червня належить ся нам ще 7 корон. — І. Ст. в Ог. До кінця червня прийде нам 10 К. — С. Ме. в Па. Тепер вплачено за сїчень а не цьвітень і до кінця згаданого місяця прийде нам ще 6 К. — М. Ка. в Ря. До вирівнаня залеглости прийде нам ще 19 К. — Ф. Ма. в Ст. Тепер вплачено за 1 а не 2 гай квартал.

Календарь: Гр.-кат.: нині (понеділок) Антипи, повитра (второк) Василия, повитра (середа) Артемона; Рим. кат. нині Великий Понеділок, повитра (второк) Марка евангелиста, повитра (середа) Клета і Марц.

Театри: Театр мїський у Львові: нині „Новах силы" штука в 6 відслонах з оперетка Берлона, повитра о 3·30 по пол. „Цїнна а зїлкавий" оперетка о 7 год. вечером „Кавалір Маркі" новітна драма Юзія Словацкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отвор. в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки вільно дає ся тілько потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу, четвер і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетська від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в вересню лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що дня окрім недїль і польских свят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в тих послугування від 8—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні знач. за згодженєм від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні знач. від 9—1, а в второк і пятницю також по полудни від 3—5.

— **Подаємо до відомости,** що в сокільскім Базари у Львові можна дістати народні марки. Хто отже з провінциї замовляє що небудь в Сокільскім Базари, може там також замовити народні марки і вощадить в сей спосіб порто, яке оплачує висилаючи замовленє до нас. Також львівскі Русини мають в сей спосіб вигоду, що о кождій порі можуть в Сокільскім Базари купити народні марки, та нїхто не може звинати ся, що не знає, де можна ті марки дістати. Просимо при тій нагоді наших патріотів, панночки і молодіж не тілько куповати народні марки але і другим се класти за народний обовязок і ширити в сей спосіб добровільне національне оподатковане. — *Народна Канцелярия.*

Надіслане.

Гімназияльний професор S-ої ранги, з річною платнею 4660 корон, Русин, кавалер, без довгів, шукає на сїй дорозї хорошої образованої жінки яко супруги, маючої 24—30 лїт, з відповідним віном (20.000 зол.). — Охочі зволять написати до Адміністрациї „Дїла" під знаком „Веселі сьвата". 849 1—3

Коперницкий і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

признав Банку Гіпотечного на капіталах краєвої Галицкої корпорації

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польові по 12, 15, 22 і вищі. Заразом поручають в найбільшім вибори оптичні двіокери якими і сейчас вже найбогатше оптичні всїляві [illegible] і найдешевше.

„Краєвий Союз кредитовий"

видав для русних товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

1.	Книга довжників . .	аркуш по	10 с.
2.	Замкненя місячні 2 штуки	„	5 „
3.	Інвентар довжників . .	„ „	5 „
4.	„ вкладників . .	„ „	5 „
5.	„ удїлів . .	„ „	5 „
6.	Книга головна . .	„ „	10 „
7.	„ ліквідацийна . .	„ „	10 „
8.	„ вкладок щадничих .	„ „	10 „
9.	„ удїлів членьских .	„ „	10 „
10.	Реєстр членів . .	„ „	10 „
11.	Зголошеня о позичку .	„ „	2 „
12.	Виказ умореня позички .	„ „	2 „
13.	Асигнати касові . .	„ „	1 „
14.	Заява приступленя в члени штука	„	1 „
	Друки для кас системи Райфайзена:		
15.	Поданє до кр. Дирекциї скарбу	по	4 с.
16.	Поданє до нов. Дирекциї скарбу	„	4 „
17.	Деклярациї приступл., 1 штука	„	1 „
18.	Скрипт довжний А) з порукою	„	2 „
19.	„ „ В) з інтабуляц.	„	2 „
20.	„ „ В) кор. речинц.	„	1 „
21.	Асигнати до побраня, аркуш	„	3 „
22.	„ „ виплати „	„	3 „
23.	Книжочка удїлова . . .	„	3 „
24.	„ вкладкова . . .	„	3 „
25.	Взірцевий статут . . .	„	30 „
26.	Книга позичок . . аркуш	„	3 „
27.	Переписний Листок:		
	Упімненя до заплати . .	„	1 „
	Віззанє до заплати . .	„	1 „
	Друки для Спілок господарских і кредитових		
28.	Статут „Руского Народного Дому" повний і з пропуск.	1 штука	10 с.
29.	Поданє о зареєстроване в судовім реєстрі . .	1 „	4 „
30.	Поданє до Краєвої Дирекциї Скарбу о увільненє друків діловодства від стемпля	1 „	4 „
31.	Поданє з повідомленєм о заснованю спілки до власти податкової . . .	1 „	4 „
32.	Заяви приступленя в члени	1 „	1 „
33.	Замкненя річні і білянс для всяких товариств . .	1 „	10 „
34.	Взірцевий статут для товариств кредитових . . .	„	10 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

сийска ескадра стоїть тепер коло острова Гайнан, де набирає вуголь.

Вашінґтон. Державний секретар военний передав президентови японську ноту в справі порушення невтральности Франциєю.

Токіо. Цісар приняв в суботу на авдиенції президента міністрів Касура і міністра заграничних справ Камура. Правительство все ще мовчить о подіях в заливі Камран. Виміна дипльоматичних нот має ще тревати. Надіють ся, що Франция зарядить в сій справі слідство. Провідники політичних сторонництв взивають пресу до спокою і умірковання, аж до закінчення переговорів.

Сайґон. Пороблено тут урядові заряджения в справі розброєния російского кружляка Дівна, котрий по морскій битві під Порт-Артуром утік був до Сайґону. Найважнійші части его узброєния мають бути видані французким властям портовим.

Петербург. Цар вислав Рожественьскому наказ, щоби флота безпровочно покинула води, обнаті французкою сферою в східній Азії.

Париж. Остаточна відповідь, яку Делькасе має дати в справі конфлікту на французких водах в східній Азії, буде вдоволяюча. В такім случаю Делькасе лишив би ся дальше міністром заграничних справ.

Петербург. З Годеіадіяну доносять: Рух Японців на схід здержаний. Кождого дня надходять всі війска.

Льондон. З Сайґону доносять, що Рожественьский вже покинув води Камрану, але все ще кружляє в околиці. Рожественьский хоче вишукати якусь точку оперта для своєї фльоти, де міг би ждати на приїзд ескадри Небогатова.

З Росії.

(Телеґрами.)

Потербург. До Варшави буде делеґований помічник головного прокуратора военного Биков. Се є в звязи з введеним „скріпленої охорони, в варшавській ґуберній. На підставі закона о скріпленій охороні від ґен.-ґубернатора зависть віддавание справ военному судови. Перед кількома днями засуджено кілька цивільних осіб на смерть за опір власти, за напади на війско і на поліцию. Засуджені внесли касаційну жалобу до головного суду военного, бо стан скріпленої охорони оголошено день по сповненю варгідних чинів, отже они не повинні були бути віддані під военний суд. Сю жалобу увагляднено.

Відень. З Петербурга доносять, що убийця Плевого Сазонов, котрого транспортовано на Сибір, в дорозі утік і тепер знаходить ся в безпечнім місци. Доносять також, що убийця Сергія, Каляєв не буде повішений, але помилуваний на досмертну каязницю.

Петербург. „Русь“ оголосила протест российских професорів університетских против національної політики российского правительства, против гнобленя всіх нерусийских народностий. Такий гнет противний засадам справедливости, сильно шкодить розвоєви Росії і тому професори уважають за свій обовязок запротестувати против сеї політики правительства.

Москва. В суботу мали тут відбути ся збори організованої Шіповом єдиної національно поступової партії. Кн. Трубецкой і 19 представителів шляхти відмовили участи в зборах в причини браку певности. Сам Шіпов нагло виїхав з Москви.

Петербург. Двенадцять доносять, що бувший президент московского земства, Шіпов буде іменованний міністром внутрішних справ.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Крета.

Канеа. Ухвалу національного збору (сойму) о привлученю Крети до Греції вже зачали вводити в житє. На документах видаваних цілковими урядами дописують: „в імени короля Греції“. В суді адвокати заявили, що будуть поступати лише після законів обовязуючих в Греції. В наслідок сеї заяви суди мусіли завісити свою діяльність. Кретеньске правительство цілком не виступає против сих заряджень.

З'їзд міністрів.

Відень. Дня 29 с. м. з'їдуть ся в Венеції міністер Гулуховский і італійский міністер заграничних справ Тітоні. Як доносять півофіціяльні дневники, сей з'їзд має бути доказом, що сердечні відносини між Італією а Австрією не попсувались, як то в послідних часах голошено. (Може попсувались, та тепер розходить ся о се, щоби попсоване направити? — *Ред.*).

НОВИНКИ.

— **Новий директор руского театру.** Від виділу „Руської Бесіди“ у Львові довосять нам: З вінцем січня с. р. дотеперішний директор руского театру — остаючого, як звісно, під начальною управою тов-а „Руської Бесіди“ — п. Михайло Губчак вніс до виділу просьбу о зміну деяких точок обовязуючого доси контракту. Ті жадані зміни признав виділ „Бесіди“ з кождого огляду некористними; а коли переговори з п. Губчаком не довели до успіху, уволив его бажаню і признав контракт за розвязаний. Таким чином треба було розглянутись за иншим директором театру. Виділ „Бесіди“ звернув ся на Україну і отсе пощастило его заходом приєднати п. Миколу Садовского, одного з директорів славнозвісної української трупи Саксаганьского і Садовского, та заключити з ним контракт, котрий стане обовязувати з днем 1. мая с. р. — П. Садовский (як звісно, вже ся властиво Тобилевич і є рідним братом знаменитого драматурґа українського Карпенка Карого і директора театру Саксаганьского) має славу не лише доброго орґанізатора театру але й перворядного артиста, так що з широї душі мусимо радіти так щасливим вибором, а виділови „Бесіди“ подякувати за заходи і поґратулювати такого успіху. Не можна сумніватись ся, що під новою управою руский театр в Галичині вступить в нову фазу свого розвитку і під фаховою рукою п. Садовского двигне ся швидко до тої висоти, на якій руска суспільність рада его бачити — особливо в хвили, коли будує вже для него постійний захист у Львові і ставить до него вимоги, згідні з европейськими поняттями вимоги. П. Садовский, маючи за собою тяжку сьвітлу театральну практику, зреорґанізує, надіємось, і наш галицкий театр так що-до артистичного перзоналу як і репертуару і зробить его справді культурним чинником в духовім відродженю українсько-руского народа по сім боці кордону. Супротив таких корінних змін в управі самого театру повинна рішучо виступити зміна у відношеню руского загалу до справи будови театрального будинку у Львові. Увесь сьвідомий загал руского народу повинен покинути вже раз те явець керішуче, резервове становище супротив сеї справи і всіми силами поперти заходи театрального комітету. В місячних внесках жертв на будову руского театру не повинно забракнути одного імени кождого сьвідомого Русина, а тоді галицка Русь до кількох літ, мимо противних голосів деяких пугачів, що не вміють особистих звіїмостий підпорядкувати загальній справі — зможе сповійно сказати про себе, що є народом цивілізованим. А поки-що бажаємо новому директорови руского театру як найбільшої витревалости і найкращих успіхів в тяжких трудах. Щасть Боже!

— **З Наукового товариства ім. Шевченка.** Загальні збори Наук. тов. ім. Шевченка відбули ся дня 19 цьвітня в присутности значного числа членів. Наради тягнули ся від пів до 11 до 3 години і по перерві від 6 год. до 12 в ночи. Принято всі справоздання і внесеня виділу та уділено йому абсолюторию. До нового виділу вибрано (з виїмком д-ра Г. Гарматія та д-ра І. Макуха, що покинули Львів і перенесли ся на провінцию) всіх членів попереднього виділу. Наслідком того склад нового виділу виходить такий: Голова — Михайло Грушевский. Члени Виділу: Кароль Бандрівский, Володимир Гнатюк, д-р Денис Лукіянович, Михайло Мочульский, Кость Паньківский, д-р Кирило Студиньский, Іван Ясеницей. Заступники: Д-р Евген Бурачиньский, Павло Волосенка, д-р Ярослав Грушкевич, д-р Петро Рондяк. На членів контрольної комісиї вибрані: Осип Гапїнчак, о. Іван Рудович, Юліян Січиньский. На внесене виділу іменовано проф. Івана Верхратского за его науково-педаґоґічні заслуги почесним членом товариства.

— **Сорок і четверта річниця смерти Т. Шевченка** зазначила ся сего року скрізь на Україні концертами і статями в дневниках і журналах, що виходять на українській території. З важнійших сьвятковань занотуємо: з Полтаві два, а то 20 ст. ст. лют го представлене Шевченкового „Назаря Стодолї“ з концертом і 21 лютого більший концерт, — в Києві 26 лютого концерт в Народній авдиторії, а 13 марта концерт в сали Купецкого збору (із сего другого концерту дохід призначено на памятник для Шевченка в Києві), — в Севастополи 22 лютого концерт, — в Саратові 26 лютого концерт — і т. д. Статї з нагоди сих роковин умістили між иншими „Кіевская Старина“, „Кіевскіе Отклики“, „Полтавщина“, „Волынь“, „Придънпровскій Край“ і „Южныя Записки“. Ширше о тім подав „Кіевская Старина“ в книзі за март с. р. Зазначимо лиш одно, що в „Придънпровск'ім Краю“ проф. Єварницкий подав замітку о найдених ним нових документах для житеписи Шевченка.

— **Філія петербурского „Общества імени Шевченка“ в Москві.** як доносить „Вечерная Почта“, Українці живучі в Москві заходять ся коло основання там філії петербурского товариства ім. Шевченка, котре, як відомо, взяло собі за задачу: нести поміч убогій українській молодежи, що побирає науки в петербурских школах. Те саме мала би сповняти філія в Москві.

— **З угорскої Руси.** Як доносить будапештеньска „Недѣля“, угорске міністерство рільництва заходить ся ревно около піднесеня економічного положеня угорских дрібних рільників і старає ся закладанем взірцевих господарств спонукати їх до лїпшої управи землї, плекання худоби і ин. В послідних часах взірцеві господарства засновано в деяких сторонах, заселених Русинами. В Березї пр., в Ардановї і ще в двох инших селах закладають ся взірцеві господарства. Рівночасно що року устроює ся все більше господарских курсів. Минувшого року устроєно таких курсів в 2500 селах, при участи 200.000 господарів. В 320 селах відбули ся курси спеціяльно пільної господарки та домашного ремесла і в тих курсів користало 12.000 селян. Були ще курси для инших господарских відділів також при участи около 12.000 селян.

— **Школа ім. Грушівского в Київі.** Проф. львівского університету прислав — як доносять „Кіевскіе Отклики“ — на ім'я голови м. Києва письмо, в котрім між иншим говорить, що по переведеній реалізації купонів цінних паперів і купленю нових цінних паперів спадщина покійного его батька С. Грушівского (б. професора київской духовної семинарії) достигла 200.000 рублів. З того капіталу, згідно з завіщанем небішика, вже тепер можна виділити 100.000 рублів на будову народної школи его імени в Київі. Та заким передасть ся капітал в дотичні руки, треба умовати ся з управою міста що-до вибору місця, де буде поставлений шкільний будинок, а також що до науково-педаґоґічної орґанізації і проф. Грушівский пише, що бажає сю справу як найскорше перевести в діло. Письмо передано до полагодженя предсідателеви „училищної“ комісиї.

— **Іспити зрілости в учительских семинариях** відбудуть ся сего року в отсих річницях: в мужеских семинариях: в Заліщиках письменний іспит 15 мая, устний іспит екстернїстів і екстернїсток 22 мая, устний іспит абітуриентів заведеня 16 червня; в Тернополи письм. іспит 15 мая, устний іспит абітуриентів 25 мая, а екстернїстів (-ок.) 9 червня; в Станиславові письм. іспит 15 мая, а устний 9 червня; в Самборі письм. іспит абітуриентів 15 мая, устний іспит абітуриентів 26 мая, письм. іспит екстернїстів (-ок.) 13 червня, а устний 3 липня; в Сокалі письм. іспит 13 червня, а устний 30 червня; у Львові письм. іспит 13 червня, устний 30 червня; в Коросні письм. іспит 2 червня, устний 13 червня; в Рашеві письм. іспит 22 мая, устний іспит абітуриентів 5 червня, екстернїстів (-ок.) 16 червня; в Тарнові письм. іспит 15 мая, устний 3 червня; в Кракові письм. іспит 15 мая, устний абітуриентів 22 мая, а екстернїстів 30 мая. — В женьских семинариях: у Львові письм. іспит екстернїсток 15 мая, устний 13 червня, письменний іспит абітуриенток заведеня 13 червня, устний 3 липня; у Львові в приватній семинарії п. з. Стшалковської письм. іспит 15 мая, устний 22 мая; в Перемишли письм. іспит абітуриенток 15 мая, устний 22 мая, письменний іспит екстернїсток 13 червня, а устний 3 липня; в Кракові реченець письмен. іспиту назначить дирекция заведеня, устний іспит абітуриенток 15 червня, устний екстернїсток 27 червня; в Кракові в прив. семинарії проф. Прайзендданца письм. іспит, коли назначать дирекция, а устний 28 червня.

— **Конець пяниці.** Із Скалатщини доносять: До Коршилівки приїхав емер. возьний зелїзничої почти Рудольф з Тарнова до брата своєї жінки. Дня 18 с. м. дістав нападу божевільства з причини палкого пяньства. Жінка хотїла відвезти его до Кульпаркова, але він утїк в Підволочиськах із зелїзничої стациї. Коли прибіг до села Супранівки, бігав по цїлім селї, потім перейшов в брід рїку Гать і назад, дістав ся на трясавину і там недалеко зелїзничої будки помер в ночи в болоті. На другий день взяли его до трупарні в Супранівці, де его й поховали.

— **Бомба в школі.** Дневник „Полтавщина“ подає ось які подробиці про вибух бомби в реальній школі в Ромнах: В понеділок дня 10 с. м. підчас спільної молитви в сали вибухла бомба, уміщена під одним портретом на стїні. Бомба розкочила ся по цїлій сали, причім всї шиби розбило в кусники. Найбільше потерпів оден ученик III кл., котрого відломок попїлив в голову. Его відвезли до шпиталю, де він помер. З жалю та перестраху померла незабаром его мати. Рани потерпіло богато хлопців, переважно з низших клас. Більша частина учеників вибігла на улицю без пальтотів і шапок. Бомба знищила також навук, що висїв у сали. Поліция зарядила енергічне слїдство і арештувала вже кілька осіб.

— **До характеристики российскої і японьскої армії.** Петербурский дневник „Русь“ оповістив приватний лист ґенерала Кондратенка, оборонця Порт-Артура, що кидає погане сьвітло на российских офіцирів. Пише він між иншим: „Коли ми в 1900 р. заняли Мукден — як звісно, без одного вистрілу — не шкодило се одному вистому офіцирови телеґрафувати до Петербурга про „геройску“ борбу і дістати за „побіду“ аж три ордери, золоту шаблю і вищий степень. Повторяю, що при занятю Мукдена не віддано одного вистрілу. Инші офіцири, жадні відзнак та нагород, видумували просто рїжні напади Хун

„Ну-ну-ну!“

„Оттам, оттам!“

„Добре! добре!“

— Цить! — кричить Вовк, та ніхто его не слухає.

„От-от-от!“

„Сьміліїш! Сьміліїш!“

„І...і...і,..!“

Натужившись батюшки, очи вровію налились, аж з ямок вилазять; налягли, що сили, і... вивезли.

Видить Вовк, що програв давона, тай не поїхав навіть і через болото, а кинув за возом флашку з горівкою і завернув коня назад.

„А щоб на вас і на тім сьвітї так їздили!“ заклав зі злостию і пігнав домів.

Імив ся тоді народ за міх і вече перо довіз до церкви. Витягнути давін на своє місце не було вже трудно.

Та справа на тім не скінчила ся. Найшли ся дотепні люди, що не гадались донести начальству о тім, що сталло ся. Винуваті ждали острої кари; але по докладнім розслідї справи начальство лише зганило їх за те, що уподобили ся худобі.

[До „Київской Старини“ подав *Іван Єгоров.*]

Тужець карковий.

Genickstarre — запаленє опон мозко-стрижневих).

Тужець карковий появив ся недавно на Шлеску межи бідною робітничою людностию, звідтам розширив ся скоро в кількох повітах західної Галичини, а невдовзі зголошено по кілька випадків в Тернополи, Бродах, Ходорові, а два навіть у Львові. До тепер, коли се пишу, провірено около 416 випадків з смертельностию 178, переважно у дітий.

Тужець карковий се інфевциєна хорсба, спричинена мікроскопічними животинами (живим контаґіюмом) так званих близнявів-кокків (meningodiplococcus intracellularis), котрі дістави ся маленькими, ситковатими щілинами горішної части ямини носової до опон мозку, а дальше до стрижня, тут розмножують ся скоро і продукують токсини (отруї), чим викликують звичайне ропне запалене сих опон, так званий тужець карковий (назва по характеристичній тужбі карку).

Симптоми сеї хороби: горячка, болї голови, вомітн, болї і пружене мязів карку, хребта або й у вінчинах, і велика вразливість нервів на подразнене всякими внїшними бодцями. В тяжких випадках сходзюють хорого загальні конвульсиї, непритомність і невдовзі смерть. Але навіть в лекших випадках наступає деколи параліж кінчин (звичайно полевинний), значне упослїдженє або й цїлковита утрата вору і слуху а пізнійше, передовсїм у маленьких дітий, глухонімота.

На щасте, досить значний процент хорих виказує лише незначні обави сеї хороби і виздоровлює вскорі цїлковито. Деколи лишав ся ще довго по перебутю хороби якась хороблива вразливість і недомаганє нервів..

На кождий спосіб смертельність доходить до 30—40 проц. або й більше. Передовсїм загрожений вік дїточий, бо майже звиш 2/3 проц. у віці до 10 а менше 15 літ, і смертельність значна межи дітьми. Заможнійші верстви людности підпадають сій хоробі дуже рідко. Спорадично проявлявсь сеся хороба майже всюди, але від часу до часу захоплює она епідемічно більше число людий і творить небезпечні, інфекцийні огнища.

Цїкава річ, що — крім при запаленю легких — находять ся сі хороботворні близняки-коккн на слезовій оболонці носового проводу часом у цїлком здорових людий, де они живуть яко цїлком нешкідні бактерії-„сапрофіти“. Доперва коли орґанізм людский з якихось причин стане ся прагідний (диспонований) до їх розвою, тогдї то они викликують свое хоробливе дїланє.

Диспозицию до сеї хороби (впрочім і до всїх інфекцийних) або унаслїджує ся, або набуває ся з рїжних, орґанізм ослабляючих причин, як: недостача належитої поживи, метканє в низких, вогких, недостаточно осьвітлених і зле провітрюваних та брудних хатах (навіть разом з поросятами й теляти-ми) як се бувае нераз межи нашими мужиками на селї!), надмірна фізична і умова праця при браку потрібного скріпляючого відпочинку, перетяженє духове дїтий та гноблене їх вражливої душі надмірним педаґоґічним бачатом як і перетяженє всякими системами виховання. Бувае часто, що родичі з бідній шої верстви мусять виходити з дому на зарібки, а дїтий, так дуже потребуючих родительской опіки, лишають самих дома на божу волю, або часто й висші круги задля личної вигоди і зле понятої „культурности“ полишають виховане своїх дїтий чужим, малотямучим, бездушним бонам і вихователям... Тож не диво, що класичною землею сеї хороби являсь знов наша люба Галичина, осавлена й так уже всїм звісним плямистим, голодовим тифом.

Матеріяльна й духова мізерия, осавлений анальфабетизм, віра в надприродні сили, не дозволяючи чоловікови розумно боротись з лихом, удержують нашу темну людність в індиферентизмі й апатиї супротив усїх змагань до виробленя більше людяного житя. Тому-то всякі змаганя і ужите санїтарною властию найлїпших, науково й практично уже випробованих зарадчих средств против ширшаня заразливих хороб не приносять у нас бажаних наслїдків. Треба, щоби самі люди прозріли й пізнали свою материяльну і моральну нужду і старались відповідно використати благодати науки й культури задля поправи такого стану...

Але до сего нам ще мабуть дуже далеко, а поки-що при грозачій небезпеці від сеї хороби треба кождому з нас сьвідомо і по змозї стати до борби з нею. Передовсїм треба пильну увагу звертати на дїти, щоб они мали достаточну поживу, добрий воздух (часте провітрюване хати), богато руху на вільнім воздусї, купелї і чистоту; треба уникати надмірного перетяженя дїточого ума чи-то наукою (надмірною) чи инчими непридатними конвенціональними вимогами, котрі духово пригноблюють дїточий орґанізм і зменшають его вроджену відпорність против сеї хороби. Коли-ж она вже де прокине ся, то треба докончe по змозї відсепарувати хорого від здорових, або коли-б се було неможливе (задля браку другої комнати), віддати хорого до шпиталя, а дома ще більше дбати о чистоту, провітрюване хати, належний харч і т. д. Впрочім нема потреби надто боятись сеї хороби, бо фактично она рідко коли захоплює загально і великі простори, а держить ся більше льокальних і занадто негігієнічних огнищ, чим дає нам у високій мірі можливість успішно против неї боротись.

У Львові 16. IV. 1905. *Д-р В. Кобринський.*

Півець церковний пошукує посади; може вчити нотного сьпіву, догадати господарки і вирабляти дзвонки. Терентій Тимошек в Заболотцих к. Бродів п. з місци.
383 1—2

Іспитований півець церковний глядає посади дяка. Адрес Іван Гуцуляк, церковний півець в Нівирі, почта Ермаківка над Дністром. 382 1—3

Хлопець з укінченою IV-тою клясою з гарним і біглим письмом глядає заняття десь до практики склепової або взагалі бюрового. Адрес: Павло Фургала в Полтві п. Тишівниці.

Стара церква з дуового матеріалу на продаж. Ближчі відомість в Уряді парохіяльнім в Давидківцих почта Коннидвори.
385 1—3

Глядаю посади концепіста від 1 мая 1905 р. О. Гулевок канд. адвокатури в Сокалі. (Канцелярия д-ра Петрушевича. 342 2—3

Дяк літ 37, жонатий, з добрим голосом і похвальним сьвідоцтвом глядає посади. Може завести хор. — Гр. Королишин в Богатківцях, п. Семиківці. 341 2—3

Інструктора на село потребую від мая, котрий приготовив би совістно і успішно до вступа приватиста хлопчика до II класи рускої гімназії. О. Александер Осадца парох Вікна коло Городенки, п. з місця.
332 4—6

Дяк жонатий умілочий провадити мужеский хор і крамницю глядає посади. Зголошення Стефан Бартків в Іванкові п. Скала п. Збручом.
299 6—6

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка приймe **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. школи середних.
268 17—2

Баранчики

яйця, цукри, гербатники, торти, мазурки, бабки, коначі, сирники, перекладанці, тісточка первісної доброти і найдешевші поручає: Краківська цукорня, Львів ул. Фредра.
329 6—6

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. ціни низькі. Адрес: **Мечислав Гонет,** ткач в Корчині. 150 14-40

Липовий Мід
5 кгр. 7 К 20 с.
Питний мід „Здоровлє"
5 кгр. 6 К
Овочеве Вино „Елевтерия"
(підохочує, розсесляє, покріпляє — а не упивае)
для селян і громадских склепів
50 літрів 30 К (на 3 рати)
всьо оплатно і з опакованем
Пчільнича спілка учительска
389 **в Бережанах.** 4—15

Дамскі капелюхи
стрійні спортові і подорожні
біа, парасольки, рукавички, корсети
капелюхи жалобні, все у великім наборі
поручає
ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА
ул. Академічна ч. 2
385 у Львові 2—10

„РУСКА ХАТА"
ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного життя
виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакцією: *Данила Сембратовича.* Цілорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрації: Львів, Бляхарска ч. 8.

Куда йдеш?

До **„Сокільского Базару"** по сьвяточні картки! Там є їх великанський вибір і свого накладу і чужих. А що за гарні вишивані краватки по 3 і 4 К, що за чудесні Гердани по 3, 4 і 5 К, або сокільскі ланцушки по 2·20 з які красні гуцульскі топірці від 3 К до 15 К. Сердака по 13 К. Шапочки для дівчат по 2 К і всякі инші сьвяточні дарунки, що аж душа радує ся. А сокільскі тутки і пяперці то правдива роскіш налити. Або як купиш спінку, шпильку, брошку, мошонку, папіросницю з гербом Руси то є вже чим погордувати ся на сьвятах. Там йти, то наш сьвятий обовязок, бо то своє, то народне. 364 1—3

На недалекі сьвята

поручає
перша краєва запротоколована фабрика вудженин
Иосифа Котовича
Львів, ул. Краківска ч. 15. філія ул. Городецка ч. 3
звісну з доброти вудженину, а особливо вудженої шинки, полядвичні ковбаси, зладжені краєвим способом та всяку иншу вудженину по можливо найнижших цінах. — Замовлення з провінції виконує ся відворотною почтою. 351 2—4

Ч. В. К 31.261/905.

Оголошене конкурсу.

З початком шкільного року 1905/6 буде наданих сім фондацийних місць в ц. і к. військових заведеннях з фондації під назвою, Цісаря Франца Иосифа I. ювилейна фондація". — Услівя приняття оповіщує ся рівночасно в Gazet-i Lwowsk-iй і за посередництвом всіх начукових, висших і середних заведень. — Речинець до вношення подань до Краєвого виділу уплиnає з днем 15 мая 1905.

У Львові дня 31 марця 1905. 312 1—3

Що?!... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдивість лише в коробках від цигар.

Ц. к. трафіка заопатрує ностий **В. БІНЬСКОГО** Львів.

304 3—26

Перший найбільший в краю склад машин
ДО ШИТЯ
не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шиття, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на ратн. Готівкою 10% дешевше. Пятилітна гарантія. Наука шиття і гафту безплатна. Всякі системи машин до шиття приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа
Іосиф Іваницкий
механік і спеціяліст.
Прошу домагати ся цінників. 699 23—52

До руской інституції треба постійного **КАСИЄРА і ДИЄТАРЯ** (можуть бути в старшім віці). Зголошеня до Адміністрації „Дїла".

Глядає посади молодий, безженний дяк, котрий може також вести крамницю. Прошу адресувати: Василь Драпак в Давидівчої коло Мільниці почта в місци.
33 3—3

Тапети і декорациі
на нажду ціну
вівірці висилає оплатно
В. Адамский
Львів, ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічна 2, рі Таньской. 279 2—12

Реньске природне вино
1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля
Івана Бориса
в Перемишли.
До спроваджування в бочках о много дешевше. 20—?
188

Liniment Capsici Comp.
замість
PAIN-EXPELLER
при закупні того знаменитого, уємняючого біль средства до натирання, яке можна дістати у всіх аптиках, треба все уважати на марку: ЯКОР.
Аптина Ріхтера, Прага.

СВОБОДА

письмо політичне, просьвітне і господарське для народу.
Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский
Цілорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів ул. Ваторія ч. 24.

Шестий рік істнованя.
Одинока руско українська часопись гумористична
КОМАР
виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.
Властитель і редактор: Бруно Ґіжовский.
„КОМАР" поміщає статі з нашого політичного, суспільного і літературного жита і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та здавнями прибитий народ від всяких його ворогів!
„КОМАР" придбав в послідних часах сьвіжі сили до співробітництва!
„КОМАР" повинен находити ся в кождій рускій патріотичній родині і в кождій читальни.
Адреса „КОМАРА": **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.
Предплачуйте і читайте „Комара".

Оповістка.

Заходом академ. тов. „СІЧ" в Чернівцах (перед тим „Молода Україна"), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька", оповіданє, переклав А. Крушельницкий. Ціна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби" новелї із гуцульского жита. Ціна 60 сот.
4. Теодот Галіп: „Думки та пісні", поезиї. Ціна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор. В чудовій оправі кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщане", сцени в домі Бессемйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Ціна 1 кор.

Видана 1—3 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки з Чернівцях у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руских книгарнях.

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА
у Львові, пл. Галицка ч. 14
поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселькы, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконї, бальзамінів, астр., вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурції (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цінї.
Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24 23—50

Без конкуренції.
Чи конце! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?
Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
під фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1
поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65	„ „ „	Moning роданна	1·60	„ „ „
Ceylon знаменита	76	„ „ „	Kaysow добірна	1·80	„ „ „
„ плантац.	90	„ „ „	Souchong знам.	2·—	„ „ „
„ перлівка	90	„ „ „	„ найл.	2·50	„ „ „
Мокка арабека	80	„ „ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатом. 86

Оповіщене.

Комітет для будови рускаго театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного рускаго театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на *будову рускаго театру у Львові.*

Висилає ся найменше 25 штук по ціні **2 кор. 50 сот.,** разом з оплатою почти але тілько за попередним надісланем грошей.

Набути можна в „Комітеті для будови рускаго театру", Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по ціні 10 сот. за штуку.

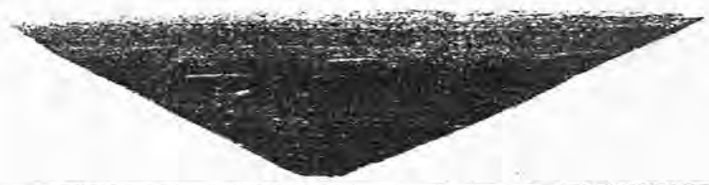

Рух залізничих поїздів
важний від 20 мая 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова 2·31*, 1·30, 3·40*, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиськ на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, 1·40, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиськ з двірця голозного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Заріча 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з червоними товстими; поїзди нічні є визначені звіздково. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мійскім бюрі п. к. державних залізниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

294 6—6

Казимир Левицкий
ц. к. надвірний доставник,
пл. Марийска ч. 10. (давнійше ул. Трибунальска)
поручає

Порцелянові сервіси, переважно декоровані у власній робітни по зр. 4·45, 6·50, 7·50, 8·90, 9·50 і вище на 6 і на 12 осіб. Скляні сервіси знаменитої якости по зр. 1·90. 2·25 і вище на 6 осіб. Сервіси до кави і чаю по зр. 1·60, 2·60 і вище на 6 і 12 осіб. Гарнітури до умивальні оригінальні англійскі, французкі і ческі до дуже низьких цінах у великім виборі. Столики до умивальні мосяжні з мармуровими плитами. Таци деревляні, виклеві, бляшані і з хінського срібла. Виклева посуда до варення під гарантією тривка, добра а дешева. Російскі самовари мосяжні, виклеві і томбакові в різних формах і величинах.

Великий вибір вазонів і скляних жардиньорок на цьвіти, артистичних виробів на цьвіти з оригінальної французкої теракоти, майолікових виробів з власної фабрики. — Цінники і взірці на домаганє висилаю

При закупні товарів просимо поклякуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Ворковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 83. Львів второк 12 (25) цьвітня) 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Короля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		на границях:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 50 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Ідея а політика.

Політична незрілість даної суспільної ґрупи — кляси чи нації — проявляти ся може двояко: браком політичного ідеалу, ідейної цїли, або невмілостию в доборі і в приноровлюваню до реальних обставин тих доріг і способів, що ведуть до постепенної реалїзациї сего-ж ідеалу. Перше — се безідейність, безпринципність, друге — політична незручність і безтактність. Одно і друге характеризує нації і кляси, лишені усякої політичної сьвідомости; друга лише — хиба питома — молодим, політично що-йно виробляючим ся ґрупам, які вже на стілько спілі, що вміли сотворити свій ідеал, які однак приступаючи до реалїзациї сего ідеалу, не навчили ся ще пропорциї між політичними кроками а власними силами. Політична зрілість отже се синтеза ідейної сьвідомости із політичною зручностию: ідеалу з політикою. Нерозріжнюване тих двох складових моментів, ідентифікуване політики, чи пак політичної тактики, з ідеалом політичним рівно сьвідчить про політичну незрілість, а що важнїйше: рівно шкідне, як недоцїнюване котрого небудь із них.

Саме з таким проявом, а іменно серед деяких ґруп впрочім мабуть дуже ідейних, а за те мало здаючих собі справу із відношеня політики до ідеалу політичного, маємо нагоду стрітити ся і нинї, і то з приводу саме статий, поміщених в „Дїлї", а дотикаючих відносин нашої нациї до Росиї. Наші політичні енунциациї в тій квестиї стрінули ся з негодованем серед певних, особливо молодших або у політиці більш темпераментом ніж холодною розвагою кермуючих ся кругів, що й знайшло свій вислів навіть на стовпцях двох часописий: „Волї" і „Гайдамаків".

Не думаємо нинї ставати до полеміки з тими двома орґанами, які до недавна на точцї відношеня до Польщи так дияметрально незгідні, нинї на точцї відносин до Росиї так зійшли ся в атаках на нас, а не думаємо хочби тому, що за богато часу і місця забрало би нам вже саме очищуване полемічного поля від тих всїх перекручувань, імпутаций на основі вирваних із льоґічної звязи фраз і речень, підсуваня цїлком не випливаючих з льоґічного сенсу думок і т. д., та загалом від всего того хламиття некультурної галицкої полемістики, яким звернені против нас статї аж кишать. Рішучо лише мусимо застерігти ся против вкладаня нам в уста, як се безцеремонно позволила собі „Воля", слів, яких ми нїколи не ужили, як і запротестувати против імпутованя нам, мов би ми колинебудь і денебудь вирікли ся того національно-політичного ідеалу, яким есть державна самостійність Руси-Украіни. Члени редакциї „Дїла" — нехай се панове редактори „Гайдамаків" і „Волї" зволять собі пригадати — тодї вже були першими піонїрами сего ідеалу, коли деяким теперішним редакторам деяких ґазет щось подібного анї не снило ся, для инших-же було „націоналїстичною бомбастикою та тромтадрацією". І сей високий ідеал — нехай се редактори сих ґазет будуть переконані — буде, і без їх призволу та опатентованя присьвічувати нам і дал, без того однак, щоби надуживати его для особистої реклями в малократичних кругах, або для шпиганя політичних чи особистих противників у злій вірі. До такої роботи він у нас за сьвятий..

Користаючи однак з нагоди, яку подали нам напасливі та нельояльні відзиви згаданих ґазет, не залишимо, щоби на адресу тих кругів, яких опінїю хочуть вони репрезентувати, не высказати кільканайслів політичної лекциї. Се може декому з них вийде на користь та може привчить декого, що до політичних справ треба приступати з певним засобом політичного знаня та з певною тонкостию аналїзи, а не вистарчає до сего лише замашистий бук крішкої фрази і хвалькувате горлане про власну патріотичну вартість — як се стрічаємо у одних — та відважне киване пальцем в чоботї в сторону, в яку лише позваляє кивати п. Дашиньский, — як се знов бачимо у других.

Так перш усего годило би ся всякому, хто бере ся до політики і до публїцистики, тямити ту ріжницю між ідеею а політикою, на яку натякнено уже в горі. Бо з тих двох, цїлком иншого ресорту понять, саламахи робити не вільно. Ідея се цїль, політика се спосіб до цїли; ідея — провідна зоря, політика се осьвітлена нею дорога — пряма або крута: відкритий бій або дипльоматична хитрість; ідея сама по собі не знає компромісу, політика се як раз умілість влучних компромісів; ідея обертає ся в сфері духа-псіхе, в сфері чувства, політика се реальне дїло — ідея се остаточна простань, політика — ряд етапів до неї; ідея се категория моральна, політика се нїчо подібного, се звичайна зручність, рід суспільної техніки; ідея з зреалїзациею еї і перестає бути ідеею, політика як раз полягає у безнастанній реалїзациї: думок і жадань; ідея, доки ідеею, — незмінний абсолют, політика се як раз вічна зміна, постепенність та взглядність, се розвій, як усяке реальне житє; ідея живе поза простором і часом, поза обставинами, політика се саме вміліть приноровлюваня до них і користуваня ними. Ідея а політика се дві ріжні категориї і саламахи робити з них не можна. Стільки між ними спільного, що політика служить до реалїзациї ідеї та що політика нележача в напрямі ідеї се без'ідейність і партацтво. Але знов політика, що хоче з'ідентифікувати ся з ідеєю, що не числить ся з обставинами і конечностию здобуваня ідеалу етапами — се „зеленкуватість" і... наївність. В конкретнім случаю політикою есть жадати від Росиї знесеня обмежень на украіньску мову, політикою есть підносити потребу правно-політичних гарантий для укр. нації в евент. росийскій конституциї, але партацтвом есть прим. надія укр. революціонерів з „Р. У. П." на певне спасене Украіни від „загальної волї", партацтвом есть вдоволяти ся 4-ма евангелистами, а знов зеленкуватостию і наївностию есть горлати нинї „або нїчо або самостійна Украіна!" та лаяти тих, хто висуває реальні політичні постуляти, лежачі як-раз в напрямі здїйсненя національного ідеалу. Отсе перше з політичної азбуки, що належало би знати тим „політикам", що взяли ся нас лаяти за зраду національно-політичного ідеалу, не розбираючи навіть, що се саме ідеал, а що політика, та як саме вони мають ся до себе.

А по друге, так незавадило би сим „політикам" також знати деяку дистинкцию політично-державних понять. Тут перш усего треба знати, що „сепаратизм" а „політична самостійність" не ідентичні понятя: перше — термін публїцистичного більше характеру, а в політичному розумінню прямий політичний розвід; друге — термін наскрізь політичний, непреюдикуючий однак ще нїчого про сепаратизм або несепаратизм. А тепер „політична самостійність", „власне державне право" і т. д.! У декого приймають сї понятя якусь абсолютну, абстрактну форму та відносить ся вражіне, що сиплючи грімко дотичною фразеольоґією, вони навіть не здають собі справи із еї значіня і змісту та із великої відносности сих понять. Бо що-ж се „національно-політична независимість", що се „власне державне право", що се „независима Украіна?" Чи се може то, що має Чорногора або Сербія, Лїхтенштайн або Монакко, „вповнї независимі держави", а не се, чим тїшить ся Угорщина, Норвеґія, Фінляндия або котрий небудь із швейцарских кантонів, — держави, яких державне право обмежене відносинами до союзних держав? І як думають сї „політики:" що давало би Украіні більшу ґарантию свобідного національного розвитку; така „независимість" як Сербії, чи така „зависимість" як Угорщини, або кантону женевского? Тимчасом однак у нас мішає ся в купу все разом: сепаратизм, політичну независимість, ба — й еї конкретну форму, і не розібравши добре, що одно, що друге, а що третє, лає ся та боре ся завзято з вітраками власної фантазиї.

Згадалисьмо про конкретну форму, у якій проявляти ся може независимість політична, а якої (форми) відношеня до самого змісту політичної независимости також для декого „темна вода во облацѣхъ". Тож і про те здало би ся сим „політикам" дещо знати. Політична самостійність се факт правної ґарантиї свобідного національного розвитку; друга річ, в якій формі сю ґарантию осягає ся: в формі самостійної цїлком держави (прим Франция), унії реальної (Угорщина), федерациї (кантони швайцарскі та держави америк. Унії) чи лише широкої автономії територияльної (Канада або край Рога Доброї Надії). Не в формі тут вага, а в сути, яку вона в собі носить, як се в горі й зазначено ярко на противставленю Чорногори, Сербії, Лїхтенштайну і Монакка — Угорщині, Норвеґії, Фінляндиї, женевскому кантону і т. д. Певна річ, що і форма поза певними межами стає неспособна обняти певну бажану суть, але поки так не є і поки обставини так диктують, — так рівнодушне се, яка форма політичної независимости дає нації трівку забезпеку національного розвою і житя. В 67-ім році Деак був (і до нинї є, та на все остане) великим мадярским патріотом — pater-patriae, хоч нинї вже тих, що стоять ще тупо при его політично-державній формулї, Мадяре обдаровують епітетом черно-жовтих льокаїв а в місце Деакової формули входить формула Кошута. Яка форма для реалїзациї національної самостійности найлїпша, се річ обставин і часу, і сего не мож з гори аподиктично порішати, коли не хоче ся з усїм своїм sui generis доктринерством повиснути у воздусї власних фантазий

По тім всїм повинно чей бути ясно, що неґация сепаратизму, ще не є неґациєю стремлїня до політичної самостійности. Вже Драгоманів сконструював проект федерациї народів сарматского низу у своїй „Вільній Спілцї" та „Историческ'ій Полщ'и і великорусск'ій демократи'ї", з повною ґарантиєю політичної независимости кождої нациї. Той сам ідеал присьвічував і Кирило-Методиевским братчикам. Та сама основна думка ходила ще по головах Немирича і Виговского. А як в будучности зложать ся обставини, сего нинї передвидїти не можна, як і годї сказати, чи людство не змагає до злуки у кілька могучих федеративних ґруп. На всякий спосіб, сяк чи так, чи федерация чи повна відрубність — річ розходить ся о політично-правну забезпеку житя і розвою цїлости нациї. А се поки-що близше до здїйсненя у федерациї, нїж у повній, сепаратистийній самостійности, яка при добрій федерациї ледви чи не була би навіть менше корисна і вигідна з огляду на міжнародну, сьвітову політику. На всякий спосіб се квестиї, які преюдикувати було би засьміло і за вчасно — а однак і на се у нас забуває ся, при чім показує ся, що можна реклямувати ся з монополем політичної ідейности по всїх роздорожах, а рівночасно не бути ні трохи політиком.

Інтерпеляция

пп. д-ра Коса і тов., внесена в державній раді д. 11. цьвітня 1905. в справі нїбито намїреного продовженя пропінацийного права в Галичинї поза установленнїй законом реченець 1. сїчня 1911.

Право пропінацийне чи то право, виробляти і шинкувати горівку, пиво і мід, мали в Галичинї і вел. князївстві краківскім лише домінії і декотрі міста, а від р. 1848., коли домінії стратили свое урядове значіне, властителї більших посїлостий і міста, і то: кождий властитель більшої посїлости на обшарі власнім і громади, підданої ему перед 1848., а місто на своїм обшарі. Те право походило ще в давних часів Польщі, а після прилученя Галичини до Австриї було й тут признане і остало в силї навіть мимо постанови цїсарского патенту з д. 7. вересня 1848. р., котрий §. 11-им зносив всякий примус що-до пива і горівки. Пізнїйші, по 1848. р. видані законні розпорядженя заповідали знесене того пропінацийного права окремим законом в заміну за відповідне відшкодованє.

Краєвим законом з д. 30. грудня 1875. р. (В. з. кр. ч. 55. з р. 1877.) знесено виключне право виробу пропінацийних напитків без відшкодованя і з днем 1. цьвітня 1878., коли той закон мав увійти в житє, признано те право свобідним промислом (властиво лише pro forma), при чім дотеперішні властителї пропінациї мали задержати виключне право вишинку пропінацийних напитків по конець року 1910; з днем 1. сїчня 1911. р. мало й те право вишинку вигаснути, а за те мали управнені дістати означене законом відшкодованє і крім того мали лишити ся на вічні часи в посїданю одної корями в кождій громадї на території дотеперішного свого пропінацийного праза. Від дня 1. цьвітня 1878. мало виключне право виробу пропінацийних напитків, а від д. 1. сїчня 1911. також виключне право вишинку підпасти під постанови промислові з р. 1859., обовязуючі зарівно у всїх краях Австриї.

Однако той закон, котрого зміст повисше наведено, змінено краєвим законом з д. 22. цьвітня 1889. (В. з. кр. ч. 30.) так, що пропінацийне право, значить, виключне право вишинку, перенесено з днем 1. сїчня 1890. р. аж по конець 1910. р. на край, почім воно з днем 1. сїчня 1911. р. мало цїлком і раз на все вигаснути. За те дістали властителї більших посїлостий за своє дотеперішнє право пропінацийне — в тім також за тую одну вічну корчму, яку їм признавав закон з 20. грудня 1875. — 124,400.000 К відшкодованя, а край затягнув на сю суму пожичку і мав її сплатити з доходів, які до кінця 1910. р. будуть вливати з аренди пропінацийного права. Що до пропінацийного права міст в в законї окремі постанови, але й се право мав з днем 1. сїчня 1911. р. вигаснути.

Не треба богато говорити, як шкідливо впливало від віків і досї впливає те пропінацийне право на соціяльні відносини широких верств галицкого населеня. Брак конкуренция що-до цін і якости напитків є майже неможлива, а се дає властителям пропінациї, дїдичам, спромогу вганяти найбіднїйші верстви населеня в нужду і затроювати народ шкідливими здоровлю напитками. Пропінатори могли число шинків установляти після вподоби, так що д. 31 грудня 1878. було 22.758 шинків; через те улекшувано народови нагоду до пиття і ширено пияньство. Пропінатори могли після вподоби наставляти корчмарів і тим виховали в Галичинї породу людий, що уважали шинкованє за побічне заняте і часто занимали ся лише шахрайством і лихвою та набивали власні кишені, а народ доводили до нуждн. Через той приватний монополь ставав ся майже неможливим розвій новочасних, на реальних купецких засадах опертих фабрик горячих напитків, бо така фабрика могла би лише в малій мірі числити на продаж в самім краю і була би обмежена хиба лише в вивіз. Напитки позакраєвих фабрик майже не мають приступу до Галичини. Конець кінцем зложило ся так, що в Галичинї, в тім ославленім краю шинкарства, не можна за добрі гроші дістати жадного доброго напитку крім кепского пива пана пропінатора та шкідливої здоровлю горівки.

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА (ул. Театральна ч. 1.) *поручає на дарунки сьвяточні:*

Кобзар Тараса Шевченка в 4 томах 10 К. Акорди, антольоґія украіньскої лірики від 7 К 50 сот. до 10 К. Вік украіньска антольоґія в 3 томах 24 К

На вічну память Котляревскому 12 К. Гуцульщина Шухевича в 4 томах 24 К.

Одиноку конкуренцію, яка могла грозити пропінаторам, могли робити т. зв. солоджені горівки. Торговлю тими напитками, їх склад і вишинк мають пропінатори без жадної концесії, але все таки не цілком. Після постанов обовязуючого в Австрії промислового закону також і в Галичині так само, як в прочій Австрії, може і хтось инший крім пропінатора дістати концесію на вишинк або дрібну розпродаж солоджених горівок; а також і торговля тими напитками була в Галичині, як і в цілій Австрії, вільним промислом. Але ріжниця є в тім, що коли в Австрії можна було продавати в запечатаних фляшках всяку скількість, то в Галичині фляшки не могли бути менші як на 0·35 літра. Такий стан тревав аж до розпорядження міністерства торговлі і внутрішних справ з д. 7 падолиста 1904. (В. з. держ. ч. 121), котрим всупереч законови постановлено, що в Галичині і Буковині торговля напитками в замкнених судинах, менших як на 5 літрів, має уважати ся за промисл, до котрого треба концесії.

Конкуренція, яку т. зв. солоджені горівки могли робити пропінаторам, могла мати благодатні наслїдки, бо торговля і вишинк тих напитків могла пропінаторів в значній мірі приневолити до продажі своїх напитків по цінах, не так лихварских, і до вишинку не западто отруйних напитків. Але тої конкуренції уміли пропінатори позбути ся. Від р. 1865. аж доси галицкий сойм, що в більшій части складав ся з пропінаторів, безнастанно напирав на правительство, щоби не давало жадних концесій на вишинк і дрібну розпродаж солоджених горівок.

На засіданях галицкого сойму д. 23 лютого і 28 грудня 1866 заступник правительства дав пропінаторам урочисту обітницю, що на будуче таких концесій не буде ся видавати. І правительство дотримало слова, бо коли ще в р. 1875. тих концесій було в Галичині 600, то їх число зменшало ся з кождим роком, так що під конець 1902 р. вийшло на 143. Отже услужність галицкої політичної управи щасливо відвернула небезпеку, яка пропінаційному монополеви грозила від згаданих концесій. Та инакше мала ся річ з торговлею солодженими горівками.

Ся торговля в силу державного закона була вільним промислом (хоч лише в скількостях найменше по 0·35 літра), і з того закону користали торговлі мішаних товарів. Хоч пропінатори і услужна для них галицка політична управа безнастанно доскуповали тій торговли, то таки вона удержала ся і робить приватному монополеви й доси благодатну конкуренцію. Пропінатори не були в силї переперти в сій справі зміну державного закона. Конкуренція тої торговлї все була пропінаторам солию в оці і справляла їм все тяжкий біль серця, чи властиво кишеней. І вони не спочили, поки їм не удало ся поставити на своїм. Міністерство Кербера таки угнуло ся перед політичною силою галицких пропінаторів і розпорядженем з д. 7 жовтня 1904 (В. зак. держ. ч. 121) обмежило торговлю солодких горівок в замкнених судинах, менших як на 5 літрів, для Галичини і Буковини промислом, потребуючим концесії; иншими словами кажучи, від тепер на таку торговлю не буде видавати ся концесії так само, як воно стало ся вже з концесіями на вишинк і дрібну розпродаж тих напитків.

(Дальше буде.)

З товариств.

Загальні збори філії „Просьвіти" в Самборі. Дня 25. марця б. р. відбули ся звичайні загальні збори філії Просьвіти в Самборі в сали Руской Бесіди. Помимо що завчасу оголошено кілька разів в „Ділї", що кождому членови висилано почтою окреме завідомлене, явило ся всего 69 людий, з чого священників 8, сьвітской інтелігенции 26, (в того 6 панї), селян 34 і один ремісник з Самбора. Голова п. Др. Данило Стахура, адв. краєвий, відчитав звіт з дїяльности виділу, котрий обмежила ся в тім році передовсім на удержаню евіденції членів, на придбаню нових членів, відновленю засічених читалень і на закладане нових читалень. І. Що до евіденції членів, то касиер філії і п. Духовичь спорядили точний спис, з котрого показало ся, що всіх членів в 1903 р. числила філія лише 150, а р. 1904 удало ся виділови приєднати для філії 76 нових членів, так що тепер самбірска філія має 226 членів. В тій цїли видав виділ відозву найперше до всіх давних членів, як також і до всіх членів народного хору самбірского повіту з 28. цьвітня 1904, в котрій вказав тих, котрі ще членами не суть, до приступлення в члени „Просьвіти", а прочих, щоби в своїм кругї приєднували як найбільше нових членів. Відозва та не віднесла жадного успіху, філія не вискала тою дорогою ані одного члена. Опісля дня 8. грудня 1904 вислав виділ відозву до 54 руских інтелігентних женщин тай в Самборі як і поза Самбором, а в наслїдок сеї відозви позискала філія 3 нових членів. Прочі пані лишили звив виділу і доси ще без відповіди. Видко, хотя сею дорогою не мож було пожаданого успіху діждати ся, скликав Виділ довірочні збори, окремо для селян дня 20. лютого 1905. окремо для инших дня 27. лютого, а окремо для народних учителів дня 4. марта 1905 р. Замітне при тім, що на 33 запрошених учителів явив ся лише один, хоть того дня мав бути в Самборі педагогічний вечерок на котрім були також учителї Русини. Найбільше ще членів позискано особистою аґітациею між інтелїґенциею в Самборі, котрих число виносить 68, але і тут ще значне число інтелїґенції, помимо що зачисляють ся до народного сторонництва, не суть ще членами „Просьвіти". Загальний схемат членів філії представляє ся ось так: мужчин 80, женщин 16, читалень 30, священників 20, селян 99, ремісників 7, сьвітской інтелїґен. 54 — разом 226. Що до поодиноких місцевостий то найбільше членів виказує місто Самбір, бо 68, опісля шляхецка громада Сілець 14, Береги 11, Ваневичі 10, Черхава 10, Білина вел. 8, Торчиновичі 7, Чуків 7 і т. д.; отже в 46 селах повіту самбірского „Просьвіта" має своїх членів в 40 сїл не дав ані одного члена. Всіх Русинів в повіті є 61.475! II. Під взглядом читалень то 1903 р. застав виділ лише три читальні належного і правильно розвиваючі ся, а то читальня в Самборі, читальня в Ваневичах і читальня в Черхаві. Прочі 10 читалень або ледво животїли або таки цїлком заснїтили ся. До так то читалень забрав ся виділ з цїлою енергією в сей спосіб, що кождому з виділових приділив по одній читальні з тим, щоби безуслівно на місце поїхали, скликали там загальні збори і здали о тім справу. І так читальню в Березниці приділено п. Романови Стефановичеви, в Морозовичах п. Духовичеви, в Татарах п. Др. Стахурі, в Білині п. Біленькому. Зі всіх тих читалень, лиш читальні в Вабині не удало ся відновити. Прочі читальні скликали загальні збори, вибрали новий виділ і розвивають ся вже правильно, деякі навіть гарно.

Опісля забрав ся виділ до закладання нових читалень і так: відкрито читальні в Торгановичах, Сирнях, Вільшанику, Лопушаї, Лукавиці, Пинянах, Пяновичах, Сонирчицах, Корналевичах, Бурчицях, Сідім, Городищи, Максимовичах, Бісковичах, Зворі і в Луці шляхецкий. Крім того статути вже затверджені для читалень: в Мокрянах, Торчиновичах, Глубоці, Ланевичах, Глинним, Волї Варинецкій і Гордиві, но до відкриття ще не прийшло задля всілякого рода перепон. З названих тут читалень найкраще розвивають ся читальні в Самборі, Ваневичах, Корналевичах і Викотах. Опісля представив др. Стахура стан кождої читальні, як слїдує:

Самбір. Читальня заложена 16. цьвітня 1899 р. заходами пп. Філярета Гладиловича і Костя Гукевича. Під проводом першого голови надкомісаря п. Клима Топільницкого заповідали ся хороші надії. Та коли п. Топільницкого перенесено до Кракова, читальня упала і аж дня 2 лютого 1902 заходом д-ра Стахури приверцено ей до житя і розвиває ся найлучше зі всіх читалень в повіті. Заслуга в тім голови сеї читальні п. Ол. Духовича емер. інспектора шкіл нар., котрий від 1902 р. до нині посьвячує їй весь свій час і труд тай веде адміністрацию так красно, що она може оплатити дві комнати в ринку, удержати свій білярд, а крім того відложити ще заощаджений гріш на книжочку щадничу. Місячна вкладка від 60 с. до 1 К. В 1904 р. було приходу 624 К. 23 с., розходу 531 К. 49 с., отже ще зістало 92 К. 74 с. Кромі того приває і білярд чистого доходу 66 К. 23 с. Кромі того має читальня фонд на будову власного дому в квоті 69 К. В 1903 р. було всіх членів до 100; нині в 68, а то з причини переселення членів або з иншихякихсь причин. В 1904 р. було в читальні десять часописей. Що-до розбудженя сьвідомости і товариского житя між членами, то читальня устроїла три відчити д-ра Стахури, Духовича і Ром. Стефановича, спільну проскурку, сьвячене, дві забави з танцями, прогульку до Сяна, аматорске представленє „Ходачовой шляхти". Читальня розвиває ся красно, хоч еще сотки ремісників і инших Русинів сторонять від неї. В 1902 р. Впр. еп. Константин при нагоді канон. візитациї в Самборі відвідав читальню, вписав ся в книгу памяткову і жертвував 50 К. Самбірский парох, панский прелат, від самого початку не вступив в ей члени, хоть читальня містить ся в тій самій каменици, де він мешкає, і хоть читальня при своїм відновленю просила его відправити службу Божу на інтенцию її розвитку.

(Дальше буде).

Війна.

(Телеґрами.)

Париж. З Сайґону доносять, що від заливу Камран чути було канонаду. Здогадують ся, що се була тілько вправа в стріляню, котру Рожественьский дуже часто заряджує, або перестілка в реконесансовими кораблями японьскими. Говорять, що адмірал Рожественьский занедужав на дисинтерию. Ждуть в кождій хвили приїзду третої ескадри.

Сайґон. Чотирем російским пароходам, котрі хотіли тут набрати більше вугля, позволено взяти вугля лиш тілько, кілько треба до дальшої їзди.

Токіо. Вість, що балтийска фльота виїхала з заливу Камран і що Франция рішилась заховуватись строго невтрально, приняго тут в великим вдоволенем.

Париж. Міністерство кольоній одержало телеґраму з донесенем, що воєнні кораблі російські виплили дня 22 с. м. з Лямсону і поплили на північ. Розійшлась тут вість, що обсаду інтернованої в Сайґоні Діяни відвезено до балтийской ескадри. Сю вість принято з резервою, бо французкі власти в Сайґоні контролюють кождого дня сю обсаду, викликуючи імена всіх матрозів.

Сайґон. В Камрані було 52 російских кораблів, разом з перевозовими пароходами. Ся фльота виїхала вчера на північ. Лишили ся тілько два панцирники, кілька транспортовців і один ортиторпедовець. Рожественьский мав бути дуже пригноблений з причини недуги. Здогадують ся, що Рожественьский приступить до рішаючої акциї доперва тогди, коли получить ся з Небогатовом. Російскі кораблї знаходять ся в некористних услівях.

Манїла Тут надіють ся, що завтра надїде ескадра Камімури. Японьский конзуль заявив, що ескадра не вїде до порту, але буде кружлять по мори. Коло острова Карегідор бачили три воєнні кораблї. Здогадують ся, що се японьскі кораблї.

Льондон З Токіо доносять, що обсаду озброєного кружляка Діяна перевезено на с мічнім кружляку „Петербург", до балтийской фльоти.

Сайґон. Після найновійших вістий російска фльота поплила в віддаленю 15 морских миль від французких берегів Індохін в північнім напрямі.

Льондон. Два японьскі кораблї реконесансові з двома торпедовцями пустили ся за трема анґлїйскими транспортовцями, котрі виплили з Гонкону з вуглем для Рожественьского. Японьскі кораблї одержали категоричний наказ злозлення сих транспортовців і доставлення їх до японьской фльоти.

Париж. Дневники доносять, що в порті Телюк на Формозї бачили сильну ескадру японьску. До Нагасакі доставлено онодги видобутого з моря затопленого торпедовця російского. По направленю, торпедовець буде приключений до фльоти Того.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Маршалкови шляхти костромской губерниї казав цар на авдиенциї повторити шляхтї слїдуючі его слова: „Що до покликаня репрезентантів народу, моя воля є незломна. Міністер внутрішних справ робить все можливе, щоби се як найскорше перевести.

Тифліс. Революта на транскавказкій зелїзници, в виняткум Елізаветполю закінчена. Всї робітники вернули до працї.

Варшава. В селї Охота арештовано в ночи 100 осіб і відставлено до вязниці в Мокотові. При ревізиї знайдено богато револьверів і набоїв. В Білімстоцї стрілив хтось на улици до бурмістра, але замість него, убив козака. Три особи стрілили до резірового і рачили его тяжко.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Соціяльні демократи.

Будапешт. Вчера отворено тут краєвий з'їзд соціяльної демократиї.

З Балкану.

Софія. Вчера відбув ся тут мітинґ з протестом против різні в Заґорічанах (сербска ватага разом з турецким військом вимордувала цїлу болгарску ватагу і населене села). Ухвалено резолюцию, взиваючу правительство, щоби поробило кроки в цїли охорони болгарских Македонців. В Філіпополи прийшло до демонстрациї против Греків. В домах Греків повибивано шиби.

Крета.

Канеа. Посли вибрали комітет з 10 членів, котрий спільно з революційним комітетом в Терісї має застановити ся над дальшим поступованем.

З'їзд міністрів.

Рим. Дневники пишуть, що з'їзд Голуховского з Тітонїм є доказом, що відносини між Австриєю а Італією поправили ся. Візита Голуховского є актом куртоазиї для Італиї і специяльним признанем для Тітонього, котрий італійскі відносини дипльоматичні умів довести до цїлковитого порозуміня.

Венеция. В понеділок приїде тут цїсар Вільгельм і приймє на авдиенциї міністрів заграничних справ Італиї і Австриї.

Бунт муринів.

Танґер. Осїлі коло Моґадару племена Дукала, Шадуа і Мтуґа збунтували ся. Начальників двох послїдних племен замордовано.

НОВИНКИ.

— **Отверте письмо до Его Ексцеленциї пана Намістника Андрея ґр. Потоцкого.** Нововибрані дня 16. лютого 1905 р. радні громади Климківці в повіті збаражскім, не маючи вже иншого способу, осьмілюють ся сею дорогою просити Вашу Ексцеленцию вглянути в наше виїмкове прикре положене і довести до того, щоби у нас зверхність громади могла уконституовати ся. У нас урядує вже 14 рік війт Матеуш Фабіян і через его урядованя громада не може прийти до ладу. На громадских зборах 16. лютого в присутности ц. к. комісаря зі Збаража вийшли підписані радними, а пана Фабіяна не вибрано; за те розключений пан Фабіян вніс протест, а ц. к. староство в Збаражи пиняво ту справу веде, через що в селї чиста анархія. Пан Фабіян урядує собі сповійно дальше і каже, що урядувати буде, доки ему сподобає ся — мимо того, що урядувати вже не повинен, бо зістав в карнім слїдстві під закидом заподіяня обманьства зато, що людям з иншим сїл виставляв фальшиві сьвідоцтва приналежности до громади Климковець і улекшував виїзд до Америки тим, що у него і через него купували шафкарти. Фабіян каже, що те слїдство вже скінчене і що ему нїщо не стане ся; тай справдї слїдство чомусь веде ся дуже пиняво. Підписані просто в розпуцї осьміляють ся просити о заряду похови, щоби ще й та дрібка віри в справедливість властий, яка тліє в хлопскій душі, не розвіяна ся. Климківці, повіт Збараж, 16. цьвітня 1905. — *Стефан Захарчук, Василь Гуцялук, Гриць Иващук, Kazimierz Niedźwiedź, Андрей Коменда, Grzegorz Tokarczuk, Павло Савич, Stefan Gluszek.*

— **Ц. к. власти на услугах польскої аґітациї.** В нашій часописи наводило ся і наводить ся тисячі примірів, як то Поляки, в характері ц. к. урядників ріжних дикастерий, вміють у східній Галичині вести політичну пропаґанду в напрямі спольщеня руского народу та як се уходить їм безкарно, хоч така робота незгідна із становищем ц. к. австрийских урядників. Мимо протестів руской преси та соймових і парляментарних заступників руского народа, верховні чинники не хотять викорінити сеї аномалиї і ц. к. урядники Поляки працюють дальше над будовою Польщі на Руси. Про новий примір такої роботи доносять пр. з Жабя, де повітовий судия Ян Каспарек і судові ад'юнкти Адам Чарнецкий і Франц Пєховский постановили за всяку цїну вибудувати польску „твердзу" у виді костела. Цїль сеї „твердзи" поясняли аранжери її будови, згадані судові урядники в письмі, яке розіслали своїм товаришам-судовикам з подякою за матеріяльну поміч, а яке містить в собі отсей характеристичний устуи: „Добачуючи в тім не лише благородно поняту товариску солїдарність, але також доказ, що оклик Bóg і Ojczyzna все ще викликує відгомін в польских серцях, особливо, що справа будови костела тут, в Жабю, має першорядне національне значінє, бо має на цїли спасти останки тутешного польского народа від грозячого ему винародовленя, уважаємо своїм обовязком Вповажанним товаришам, всїм взагалї і кождому окремо, переслати сею дорогою висказ нашої горячої вдячности". — Отже панове Ян Каспарек, повітовий судия і Адам Чарнецкий та Франц Пєховский, судові адюнкти, вазначують виразно, що будують костел в політичній цїли, бо хотять при его помочи ратувати „останки польского народу" перед „винародовленем"... Як буде виглядати той „ратунок польского народу перед винародовленем", можемо уявити собі при помочи урядового шематизму станиславівскої епархії, котрий виказує, що в 1904 р. місцевість Жабе (зложена з села Іванї і Слупейки) числила 6083 греко-католиків, 715 Жидів і 64 латинників! Рівночасно памятити треба, що ті 64 латинники рекрутують ся головно з урядників суду, податкового уряду і почти, отже властивих мешканців латинського обряду Жабе майже не має, бо всї функціонарі згаданих урядів елемент захожий і переходовий. Так отже які то „останки місцевого польского населеня" думають „ратувати" аранжери будови костела перед „винародовленем"? Яке то „першорядне національне значінє" мати має сей костел? Відповідь не трудна — всї ті „твердзи на сходніх кресах" мають одну, навіть самими Поляками нескривану цїль: польщене руского народу, будову Польщі на Руси. Чисельне відношене народностий в Жабю є таке, що костел в тій місцевости так само не може мати иншої цїли, як лише польщене місцевого р ского населеня! І сеї польской гакатистичної місії піднимають ся судовики, національно-політичну аґітацию управляють ц. к. австрийскі урядники, в часах, коли урядникам Русинам за отворене читальні „Просьвіти" або за устроєне вечерниць в честь Шевченка виточує ся дисциплінарку під замітом „гайдамацкої" аґітациї!"...

— **Гаката при роботї.** В Хоросткові, гусятинського повіта, мав відбути ся дня 2 мая с. р. під відкритим небом польский „вец", на котрім польскі гакатисти хотять нарадити ся над дальшими способами польщеня Русинів-латинників. Аранжерами „вец"-у є ґр. Семеньский-Левіцкий, кс. Головіньский і Каз. Ценьский, самі заслужені польскі гакатисти.

— **Великий раут у Львові** в салах „Народного Дому" устроює в суботу дня 20 мая с. р. комітет руской „Вакацийної оседі". Крім добірних точок концертових війдуть в програму товарискі забави, фантова льотерия, танцї і т. ин. Фанти просять ся складати у сторожа „Руской Бесіди" (Ринок 10). Буфет, під зарядом комітету, вложать наші пані дорогою полумисків, аби тим способом причинити ся до збільшеня доходу в раут на таку благородну цїль як вакацийні оседі.

— **Товариства у Львові.** По статистичним виказам Львів числить аж 465 товариств, отже одно припадає на 350 мешканців, не числячи вже немовлят. Між тими товариствами є 260 польских, 47 руских а 158 жидівских. З 260 польских товариств лише є 5 політичних, 7 наукових, 47 гуманїтарних, добродійних і религійних, 66 товариских, 19 молодежи і 116 фахових. З між польских найліпше розвивають ся товариства фахові, тому що дають своїм членам найбільше реальних користий. Унїкатом між всїми мабуть товариствами в Австриї є „товариство охорони податників", отже товари-

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

ство вставуюче правно в державі, з'орґанізоване правно для охорони горожанина перед правною державною властию...

— **В справі коронової валюти.** Хотяй числене в короновій валюті заведено обовязково від 1 сїчня 1900 р., многі числять все ще по давній валюті, на риньскі, наслїдком чого получають ся часто баламутства і непорозуміня. Щоби то тихо усунути, поручив маґістрат м. Відня торговцям напитків вести всякі рахунки лише в короновій валюті, щоби в той спосіб приневолити публику привикати до нового способу числення. Також міністерство внутрішних справ поручило дня 28 марця с. р. всїм краєвим правительствам пійти слїдом віденьского маґістрату і видати відповідне розпорядженє, особливо для місцевости з більше оживленим торговим і промисловим рухом.

— **Будова зелїзниць.** Як видно з офіциальних виказів міністерства зелїзниць, ведуть ся в теперішну пору в Галичині роботи при будові отсих зелїзничих ліній: З головних державних зелїзниць будує ся ще часть лїнії Львів-Самбір угорска граница, именно 56·9 клм. довга лїнія із Стрілок-Тополькниці до угорскої границі в Сїнках, коло Ужока. З приватних головних зелїзниць уставляє північна зелїзниця на лінії Відень-Краків другі рельси межи стациями Освєнцїм і Тшебиня, 21·5 клм. довготи. Вкінци ведуть ся роботи при будові льокальної зелїзниці Тернопіль-Збараж, котрої довгота виносить 25·1 клм.

— **З товариства ім. Котляревского.** Артистична секция з причин від неї независимих рішила ся відступити від наміру виставлєня другої нагородженої драми „Ілько Пащак" на великій сцені міского театру, а натомість порозуміла ся з виділом тов-а „Гвязда" що до придбаня нової декорациї з видом на Чорногору. Премєра вистави назначена на Томину неділю дня 7 мая с. р. Проби відбувають ся мимо сьвяточних ферий з цїлою пильностию, а жива акция і сильні, потрасаючі сцени сеї гуцульской драми вже тепер віщують штуці поводженє.

✟ Померли:

— **Український ветеран-патріот.** В Чернигові помер дня 7 с. м. І. Н. Лагода, місцевий український дїяч, в 73 році жита. З початком 50-их рокаx студиював у київскім університеті медицину і тоді війшов в кружок українських земляків, що визначали ся горячим спочуваним до інтересів простого народу і рідної України. В однім домі на Крещатику наняли собі спільну кватиру, названу „курінем", і вели в ній жите, маючи всьо спільне. Около 1858 р. Лагода поселив ся в Чернигові і пробував тут до самої смерти. З початком 60-их років зібрав ся тут довоїі замітний кружок інтеліґентних Українців як: А. Лазаревский, Опанас Марькович, Леонид Глїбів, С. Нос та инші і з'орґанізували опять „курінь", який радо відвідувала публика, що інтересувала ся українським відродженєм. В домі І. Н. Лагоди збирали ся також часто земляки. Заходом того „куріня", а головно Лагоди устроювано українські аматорскі представленя, що викликали незвичайне одушевленє. В 70-их роках, тоті представленя устроював Лагода систематично і в той спосіб радив недостачі українського театру, котрого тоді ще не було. Взагалї театр була его сфера і він до смерти був членом театральної комісиї і місцевого музично-драматичного товариства. Впрочім, будучи з фаху лїкарем, довгий час трудив ся як ординатор в ґуберніяльнім шпитали а також брав живу участь в міських справах, вибраний членом управи а навіть містоголовою міста. В послїдних часах задля недуги займав ся все менше публичними справами. На домовині покійного положено побіч инших вінців також від української публики з написом: „Щирому робітникови на українській сцені".

З штуки і літератури:

— Накладом укр. руської Видавничої Спілки у Львові вийшли отсї нові книжки: Василия Стефаника **Моє Слово.** — Ся вбірка 25 оповідань, друкованих уже давнійше. Книжка має 178 сторін вісїмки (в тім 72 стор. білих) і коштує 4 К (!). — **Звіробийник.** Із скороченого нїмецкого видання Павла Моріца переклав Онуфрій Пашук. Сторін 283 в 16-ці; ціна 1·60 К. — Л. Фер. **Будда і буддізм.** Переклав із французкого І. Франко. Сторін 147 в 16-ці; ціна 80 сот.

Поклик до Русинів Дрогобиччини!

Виділ дрогобицкої філії Просьвіти в Дрогобичи отворив минувшого року в Дрогобичи „Селяньску Бурсу".

Хотяй узяли ся ми за се дїло майже без нїяких средств, то повелось оно дотепер надзвичайно добре. Завдяки жертвенности людий і громад дрогобицкого повіта можна було удержати в Бурсї 16 хлопців а всї они виказали ся найлучший успіх в науці і есть повна надія, що або перейдуть відтак до шкіл середних, а бодай, покінчивши школу виділову, вернуть ся до своїх сїл з більшою просьвітою і причинять ся тим до просьвітного і економічного подвигненя наших селян.

Здаєть ся зайвим вказувати на превелике значінє і вагу бурс селяньских. Справдї затрівожити повинен кождого з нас малий процентовий приріст руской молодїжи у всїх школах без виїмки а тим самим і розмірно малий приріст руской інтеліґенциї. Одним з найлїпших средств до зарадженя тому показали ся Селяньскі Бурси, тож повинні ми подбати щиро о як найуспішнїйший їх розвій. А щоби зачате дїло успішнїйше повелось, щоби з надходячим шкільним роком дати помішенє більшому числу хлопців, рішив виділ філії „Просьвіти" скористати з доброї нагоди і **вакупив на селяньску бурсу реальність** у відповіднім положеню (на зварицкім передмістю) в Дрогобичи.

На се купно не було нїяких фондів, то покрито часть ціни купна векслями, які зложило добровільно на сю ціль кількинадцять наших патріотичних одиниць. Позістає ще до вирівнана сума 1000 корон. Отже звертаємо ся тепер до всїх Русинів Дрогобиччини з горячим покликом: не лише причинити ся жертвами, але також, особливо при нагоді Великодних сьвят, зарядити всюда, між народом (в церкві, в читальни, при сьвяченім) складки на сю ціль. Належить вияснити селянам, що се їх власна справа, яку передовсїм они повинні підперти. А що ціна купна має вже до двох тижнів бути зложена, то просить ся о як найскорійше надсилане зібраних складок на руки голови філії адвоката д-ра Ярослава Олесницкого в Дрогобичи.

За виділ: *Д-р Яр. Олесницкий.*

— **Товариство „Вакацийної Оселї".** В тій справі прислано нам таку відозву: „Весна йде — а з нею і новий клопіт для добрих родичів, що приневолені жити у великих містах. „Відні наші дїти" — думають вони. „За школою та книжкою скоро промайне весна і надійде час вакацій, час горячий, душний — убийчий для дїтий". І заздалегідь заходять ся вони, щоби для своїх діточок знайти приміщенє на час вакацій на селї. Хто може, то і сам їде, а хто ні, то посилає їх до свояків, знакомих. Так роблять заможнійші родичі, у котрих дитина живе еще в яких-таких вигодах, у котрих в комнаті є ще хоть тілько сонічного сьвіта, що не потреба днем сьвітити лямпи, у котрих хоть вікна відчинити можна на кілька хвиль, та впустити до комнати хоть сего великомійского „сьвіжого" воздуху. А щож говорити про тих, що по кілька родин живе їх в одній комнаті, темній, вогкій, де на стїнах пліснь а по кутах ростуть купи трояких грибів, де дїти вдихують зароди страшної недуги грудної? А щож їм робити, коли у них нема де примістити дитини на селї, ані оплатити дорогу? Се непростимий гріх, щоби ті бідні дїти і тих 6 неділь, вільних від науки, мусїли перевести серед таких відносин! Що з того, що они вільні від шкільної науки, коли батько-мати приневолені їти на роботу, а бідні дїти шукаючи віддиху ходять цїлими днями по улиці і до убийчих прутів хороби, вдихають еще страшнїйші прутні моральної зарази. Та великомійска „улица" забиває у них еще щось цінийшого як здоровле, забиває мораль і стид! Сумна правда! скаже дехто. А преціньті дїти, то будуча надія народу. Наколи вони нам байдужні, то хоть нехай нам не будуть байдужними наші рідні дїти, з котрими вони сидять разом у школї!

Наші народи устроюють для бідних великомійских дітий величаві оселї вакацийні, з котрих вертають вони відроджені, веселі, з молитвою подяки на устах за своїх добродіїв. Хиба-ж ми у всїм таки маємо бути послїдними? Хиба глядїти на се рівнодушно як чужі беруть наші дїти на час віддиху у свої оселї, і там учать їх любити чуже, для чужих відчувати вдячність, а для своїх, що найменше рівнодушність? Поміч, яку ми подамо дитині, вона і для нас самих не є пропащою, бо по словам христовим на певно не мине нагорода сего, що подасть малій дитині чарку студеної води. Даючи поміч дитині — ми Христови даєм! Він нам з лихвою віддасть тоді, коли сего найбільше будемо потрібувати.

Сими гадками руководило ся „Товариство Пань під покровом Пречистої Дїви у Львові, коли роздумуючи над способом звеличана ювилею Непорочного Зачатя, рішило дати почин до основана руской осели вакацийної і сим дїлом пособити найбіднїйшим в їх моральній та материяльній нуждї. В тій цїли внесено до ц. к. намісництва статут „Товариства вакацийних осель" а поки що, осягнено дозвіл збирати добровільні датки по цїлім краю. Комітет „вакацийної оселї" звертаєсь отже до всїх родимців з уклінною просьбою, щоби звволили ему пособити в тих важних для будуччини руского народу змаганях, а так як на рїжні народні цїли жертволюбність широких верств нашої суспільности показувала ся все вельми щедрою, то й тепер комітет має повну надію на успіх сего великого дїла. Комітет, розсилаючи цеголки, просить уклінно, занати ся ревно їх розпродажию, а зібрані за те гроші і добровільні датки присилати на адресу: Ольга Барвіньска, Львів, Собіщина 5. Крім того сподїв ся комітет, що охочі для сего дїла Родимці будуть ангажувати ся по цеголки до розпродажи, як і вступати-муть в члени товариства, котрого статут небавом буде затверджений. При ревних і щирих заходах можна бя довести до того, щоби сего року вакацийна оселя війшла в житє.

У Львові, 24 цьвітня 1905.

Олїмпія Лучаківска. *Ольга Барвіньска.*

Календар: Гр.-кат.: нині (второк) Василия, завтра (середа) Артемона позавтра (четвер) Мартина; *Рим. кат. нині (второк)* Марка евангелиста, завтра (середа) Клета і Марц., позавтра (четвер) Перегріна.

Театри: Театр міський у Львові: нині „Ксьондза Марек", поетична драма Юлія Словацкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, патницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 9—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. на зголошенє від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Звертаємо увагу на анонс столярско-різбарской робітні п. Антона Опрыска, помішений на послїдній сторонї.

— **Ручно мальовані переписні листки,** виконані найлучшими нашими малярами, продає по дешевих цінах „Сокільский Базар" на дохід руских вакацийних осель.

Управа будови суду і Сокола в Чернівцях замовила майоліку фасадову після плянів Ви: старшого радника Фр. Шковрона в тут. фірмі Івана Левиньского. Фабрика та витримала конкуренцию з заграницею що-до цін, приготовила майолїку до висилки, а бажаючи дати пізнати також і якість виробу і спосіб застосованя до декорациї фасадової, уладила перед висилкою товару виставу та осьмілює ся запросити П. Т. Публїку інтересуючу ся тою галузию промислу до ласкавого звиджена у фабрицї при ул. Крижовій ч. 42 в часї від вівторка до суботи від год. 8 з рана до 6-ої вечером. 1—2

Надіслане.

Ґімназияльний професор 8-ої ранґи, з річною платнею 4660 корон, Русин, кавалєр, без довгів, шукає на сїй дорозї хорошої образованої жінки яко супруги, маючої 24—30 лїт, з відповідним віном (20.000 вол.). — Охочі зволять написати до Адміністрациї „Дїла" під знаком „Веселі сьвята". 340 2—3

ОКУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ
ординує
при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 28—47

Цукорня Артура Ковальского
в Бродах
поручає при надходячих Великодних сьвятах свої вироби а іменно: торти, пляцки, мазурки, перекладанці, сирники, баби і ягнята великодні з цукру. Прошу о вчасні замовленя. Ціни дуже умірковані. 356 2—3

Іспитований півець церковний з тенором голосом, безженний, 23-лїтний молодець, шукає посади. Василь Сидор, Бортків п. Красне. 351 2—3

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме зараз практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 266 13—?

Старша вдова по учителю може від 1 мая обняти обовязок заряду домового і вихованя дітий у священика, або при більшім господарстві. Знає ся добре на господарстві домовім, вареню і печенью. Зголошенє листовні під адресою poste restante B. D. Бучач 288 6—8

Великій огород, кругольня і став, надаючий ся до лїтних забав есть до видержавленя. Відомість у Львові при ул. Вонотний ч. 27, конець ул. Польної. 357 2—3

НА СЬВЯТА! Парову пшеничну муку ч. 0 по 31 К, а кождо дальше ч. по одній короні дешевше. Дріжджі по 50 сот. і 60 сот. Вина фляшками від 90 сот. вище. Рижі горівчи, руми, розоліси. Церковне сьвітло, кадило, віск поручає руска торговля **ТЕОДОРА ЛИТВИНА** 344 **і СПІЛКИ в Зборові.** 3—3

Яйця курячі Брамапутра, (ясні і темні) Лянґшани, по 2·80 К за 12 штук Вайдоти білі по 3·60 К. за 12 штук. Яйця качачі Peking правдиві а 4·80 К за 12 штук продає **ІВАН НУД,** упр. школи в Лагодові п. Підгайчики (к. Львова.) 318 6—6

Шестий рік істнованя.
Одинока руско-українська часопись гумористична
КОМАР
виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.
Видавитель і редактор: Бруно Ґжовский.
„КОМАР" поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного жита і своєю сатирою та гумором боронить наш приватений та ще й днями прибитий народ від всяких його ворогів!
„КОМАР" придбав в послїдних часах свіжі сили до співробітництва!
„КОМАР" повинен находити ся в кождій руській патріотичній родинї і в кождій читальни.
Адреса „КОМАРА": **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.
Передплачуйте і читайте „Комара".

Ч. 538/05.

Оголошенє конкурсу.

Рада громадска в Стрілисках нових оголошує конкурс на посаду лїкаря місцевого з платнею річною 600 корон.

Обовязком лїкаря місцевого буде повнити рівночасно оглядини померших і худоби.

Подана вносити належить до Ради громадскої на руки Зверхности громадскої в Стрілисках нових найдальше до кінця мая 1905 року.

Зверхність Громади.

Стрілиска нові дня 24 цьвітня 1905.

Начальник Громади
369 1—3 *І. Гадорецкий.*

До милосерних сердець.

В лютім с. р. помер в Коломиї емер. учитель Петро Яцевюк, полишаючи по 30 майже лїтах служби в крайній нуждї жінку і четверо незаосмотрених дітий. На похорон покійника зложилися Коломияне, а між иншими і коломийска філія „Руск. тов. педаґоґічного" жертвувала 10 корон. Той факт, порушений в 8 числї „Проміня", спонукав учительство зі школи в Турянцї до надісланя на наші руки суми 4 корон для осталої по покійняку родини. З увага, що учительство само дало гарний почин до складок звертаємось до милосерних сердець наших Вп. Товаришів, Товаришок і Приятелїв з уклінною просьбою о ласкаве надсилане датків на наші руки, щоби бодай сяк-так запомочи родину нашого вещасного Товариша.

Редакция „Проміня"
в Вашківцах п. Ч. на Буковині.

Капрнацький і Син
Бетники і Механіки у Львові площа Галиция ч. 1
против Вашої Пречистої на шпитальних площі
Бетонові роботи

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Зеркала дорученє в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і инші прибори оптичні всїлякі і найдешевше. 5/35

Пошукує ся цегольника до виробленя 400 тисяч цегли, або до сталого ведення цегольні. Відповідна плата вимагає ся. Оферти заосмотрені рекомендацию уряду парохіяльного, або громадского і 10 сот. маркою на відповідь, приймає через 14 днів гр. кат. уряд парохіяльний в Вунові п. п. Яворів. 336 3—3

ЛЬВІВСКА ЦУКОРНЯ
Е. РОСЕВИЧА в *Перемишли* поручає на недалекі Великодні сьвята торти, тїста і всяку сьвяточну заставу. Замовленя з провінциї висилає ся найдокладнїйше відворотною почтою. 321 6—6

УЖЕ ВИЙШЛИ:
„ЛЮБОЩІ"
вальці на фортепян 1 К 50 с.
І. Народний Марш
на фортепян 1 К.
продає
УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ
Львів, Вроновска 8.
Можна дістати також в книгарнях. 366 1—15

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалованя із зелїза і шпунтові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і рїжних красок і стампілій.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань
Мундури для панів студентів. Спортові убрання по вадочно нильних цінах лише у
ТІРІНҐА БРАТІВ
наслїдника Якова Гольцера
Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.
319 5— 6

Оповіщенє.

Загальні збори повітового товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові відбудуть ся дня 18 н. ст. мая 1905 в льокалї Товариства „Просьвіта" у Львові (Ринок ч. 10, І. поверх) о годині 5 по полудни з отсим предметом наряд:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів;
2. Замкненє рахункове за рік 1904 і бількс маєтковий;
3. Поділ чистого зиску;
4. Вибір двох членів Ради Надзираючої на місце [illegible] паючих: Дра Кости Левицкого і Василя Короля;
5. Внески та інтерпеляциї членів.

За легітимациию служить книжочка удїлова товариства в Ради Надзираючій Повітового Товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, 24 цьвітня 1905.

Др Кость Левицкий — председатель. *Винничукий* — за секретаря. 1—3

В жіночій спілці промисловій „Труд" у Львові прийде до обсади посада начальниці склепу евент. настановительки інтересу. — Рефлектуючі на ті посади можуть внести письменні зголошенія до дирекциї Товариства, котра удїлить також ближших пояснень. До зголошенія належить долучити: метрику, довід дотеперішного заводового занятя, короткий опис житя і свідоцтво шкільне з послїдного півроку шкільного.

367 1—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато забезпеченім складі дуже дешево дорохранительниці, гарн. давінки, чаші, монстранції, лампи, євангелія, патерації, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всенощники, подоноси, шлюбні вінці, ламинині, ліхтарі, образи до процесій. фани, хоругви, стихарі, суконки, свічкі ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого полочення, посріблення і бронзовання.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвищих цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівського епископа золотий перстень, обложений бриллянтами і шмарагдом на 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 29—45

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів Без конкуренції.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерії. 760

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розлїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковання цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иншіх спіритуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично зладжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсїду спожывних средств розсліджених.

Цїнники і информації висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 2—26

Робітня столярско-різбарска

під фірмою:

Антін Оприск

у Львові при улици Красіцких число 7,

приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, меблевого, склепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.

Всї роботи виконую солїдно і по умірковаих цінах.

Вп. Земляків прошу о повертє мої робітні!

289 6—6 З повним поважанєм: **Антін Оприск.**

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. II. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. II

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лица і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усунена всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печене ніг і порилї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на печене голови, усуває порилї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 12—84

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотиждневник педагогічно-науковий виходить від 1 черв. 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преднумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших папершів як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич Львів ул. Скарбківска ч. 7.

Куда йдеш?

До „**Сокільского Базару**“ по сьвяточні картки! Там є їх великаньский вибір і свого накладу і чужих. А що за гарні вишивані краватки по 3 і 4 К, що за чудесні Гердани по 3, 4 і 5 К, або сокільскі ланцушки по 2·20 а які красні гуцульскі топірці від 3 К до 15 К. Сердаки по 13 К. Шапочки для дівчат по 2 К і всякі инші сьвяточні дарунки, що аж душа радує ся. А сокільскі тутки і паперці то правдива роскіш палити. Або як купиш спінку, щипильку, брошку, мошонку, папіросницю з гербом Руси то є вже чим погордувати ся на сьвятах. Там йти, то наш сьвятий обовязок, бо то своє, то народне. 364 2—3

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цибулових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурції (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 243 24—50

Рух великаньских поїздів

важний від 20 липня 1904 після середньо-европейского часу.

Приходять до Львова:

8 Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Ряшева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·35, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Ряшева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Заґіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черленими тонстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних желїзниць, насип Гаусмана ч. 9. 85

НАЙБІЛЬШИЙ В КРАЮ

СКЛАД ВИН

поручає свої ріжнородні вина по найнизших конкуренційних цінах

Спеціяльність: старі Токаї

а також австрийскі вина поручувані лікарями яко курацийні.

За правдивість ручить довголітна слава нашої фірми

Макс Віксель і Син

Львів, ул. Краківска 14, телефон ч. 97. 340а 2—3

МОРЕЛЇВКА

є найлїпша зі всїх овочевих наливок.

МОРЕЛЇВКА

коштує велика бутелька 3 К. і висилає ся на провінцию 2 бутельки.

МОРЕЛЇВКУ

продають на келишки всї першорядні каварні, торговлї делїкатесів, цукорні і реставрациї у Львові і на провінції 320 2—2

виробу фірми: **Іван Мушиньский** Львів, ул. Ґродзїцких 3.

ДОМАГАЙТЕ СЯ ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ 929 48—60

Дістати можна всюди.

Пільзненьске пиво!

з міщаньского бровару в Пільзні

марка B. B.

найлїпше в сьвіті.

Оломунецке пиво!

з міщаньского бровару в Оломунци,

незрівнаної доброти

поручаємо також яко диетичне пиво.

Ріжні Краєві ПИВА

в найлїпших якостях в бочівках і фляшках.

Красічиньский Портер

дістати можна всюди.

Безплатна достава до дому. На провінцию висилаємо в паках по 25 і 50 фляшок за посліплатою і кавцією.

Макс Віксель і Син, Львів, ул. Краківска ч. 14.

Ч. телєфону 97. Ч. телєфону 97. 340 б 2—3

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Нарсдової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 84. Львів середа 13 (26 цьвітня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 „

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

Упрашає ся Вп. Передплатників о відновлене передплати так за місяць май, як ще і за біжучий квартал і о безпровочне вирівнане залягаючих ще належитостей щоби уникнути перерви в висиланю часописи.

Військова диктатура на Угорщині?...

Берлінський орґан нїмецких католиків Germania, що удержує живі зносини з консервативними кругами австрийскими, зробив перед кількома днями сензацию донесенем з Відня, мовто рішаючі віденьскі чинники рішили ся на доконане замаху державного на Угорщині через заведене там-же військової диктатури. Germania додала при тім, що диктатором на будапештеньскім замку став би ґенерал Ґальґочий. Донесене те викликало загально тим більшу сензацию, що ґенерал Ґальґочий саме в послїдних часах був звільнений з важного становища команданта перемиского корпусу та, як доносить Neue-Freie-Presse, мав бути приділений до личної розпорядимости наслїдникови престола, Францови Фердинандови, що в звязи з поголосками про намірену абдикацию пануючого монарха мало би сьвідчити про приготовлюючі ся важні події.

Що положене, яке витворила сьвітла побіда Кошутівскої програми независимости на Угорщині, оказує ся прямо безвихідним і що таке положене може дати субстрат до комбінаций та здогадок на тему якоїсь радикальної розвязки сего ґордийского вузла — се не дасть ся заперечити. Звісним розказом з Хлопів корона заангажувала ся в відпорнім становищи супротив мадярских жадань так, що одиноким виходом з конфлїкту являла ся побіда Тіси. Стало ся однак як-раз противно і корона найшла ся в положеню, в котрім або приходило ся уступити Мадярам або... шукати нових, якихсь незвичайних доріг до виходу. Бо що і Кошут та Апонїй теж не можуть поступити ся, коли не мають опинити ся поза рамцями політичного процесу, і що вкінци навіть така уступка не віднесла би нїякого результату та не змінила би настрою Мадярів, — се річ ясна. Народ не одиниця, і капітуляция его провідників була би лише їх упадком, але не капітуляциею народу. Рішене отже мусїло вийти від корони.

Та, чи справдї можна вірити тому, що доносить Germania, мов би корона рішила ся іти пробоем? Чи справдї можна вірити в завішене угорскої конституциї та у військову диктатуру на Угорщині? В австро-угорскій монархії бачила історія вправдї уже всїлякі, навіть дуже карколомні експерименти і се, що деинде уважало би ся неможливим, не належить до неможливости в Австро-Угорщинї. Та все-ж таки вільно сумнївати ся, щоби спробовано сего, будь-що-будь ризиковного експерименту, і треба скорше думати, що стовпців Germanії ужито до наполохана мадярскої опозициї та зневолена ей тим робом до уступчивости.

Нема сумнїву, що доконане замаху державного на Угорщині в напрямі абсолютизму, не лишило би ся без рішучої реакциї по сторонї Мадярів та було би прямо знаком до оружної війни. Мадяри надто спілай, надто патріотичний і надто привязаний до своїх традиційних вольностий народ, щоби замах на свою державну самостійність чи на свої вольности приняли без найдальше сягаючого опору. А нині не було би Миколи I-ого, котрий би полками московских козаків затопив вольнодумний зрив мадярского народу. Не так стара історія учить, як тяжко було справити ся абсолютному Відневи з Кошутом-батьком і до чого тодї доборола ся абсолютне правительство Габсбурґів. Не вжеж би сохотїв тепер маскований віденьский абсолютизм на ново поекспериментувати з Кошутом-сином? Гра була би надто небезпечна а ставка надто висока. Тож, коли би й справдї подібні апетити виринали у Відни, то мабуть на оскомі і скінчить ся, тим більше, що і народи Австрії мали би тут своє слово. Бо ясне, що з абсолютизмом в Угорщинї, скинув би явно свою маску і абсолютизм в Австрії.

Та коли такі карколомні плани, хоч би й нїколи не мали бути реалїзовані, блукають по головах рішаючих віденьских сфер, то знак, що дуже вже гірко став пити їм те пиво, якого самі наварили. Віденьска камарилля своєю наскізь самолюбною політикою, в якій народи Австро-Угорщини мали відгравати ролю експериментальних кріликів або рабів, з окликом „ave, Caesar! morituri te salutant", маючих загибати ad maiorem gloriam сеї-ж камарилї — сею політикою сама загнала себе в слїпу вулицю. Спекуляция на мадярску корону, коли вже раз викинено австрийских інтриґантів з нїмецкого союза, велїла тим банкротам віддати угорских Славян, тих глупо-льояльних, прельояльних Славян, Румунів та угорских Нїмців, на поталу мадярского державного шовінїзму так, як спекуляция на иншу корону зробила з Русинів погній для польского Пємонту. Сотворено ad hoc монструм державне, дуалїзм, та ad hoc сконструовано конституційного виродка — курияльну систему і краєву автономію в Австрії, замість оперти цїлу державу на новочасних основах демократизму та національної справедливости.

А тепер мудрі сївачі-ерої ті збирають плоди свого посїву: Австрия, де позводжені в „краях" народи жруть ся, наче в клїтках позамикані звірі, розлазить ся, а Угорщина, де знов Мадяри приголомшили обухом більшість державного населена, відрива ся. Дуалїзм показує ся миляною банькою, австрийска конституция в ей „краями" та „куриями" теплярнею анархії і розкладу.

А вихід тут ясний, наче на долони, хоч не хочуть его бачити ті, в чиїх силї его ужати: Австро-Угорщина, коли не хоче подїлити історичної долї небіщки Польщі, мусить перемінити ся в демократичну федерацию рівних і вольних автономних народів. Инакше ей роля історична скінчена, як усего, що пережило ся і не приноровлює ся до нових житевих обставин.

Інтерпеляция

пп. д-ра Коса і тов., внесена в державній раді д. 11. цьвітня 1905. в справі вібито намірено продовженя пропінацийного права в Галичинї поза установлений законом реченець 1. сїчня 1911.

Та одно таки не удало ся галицким пропінаторам. Пильнуючи безсердечно лише власної кишенї, жадали від президента міністрів д-ра Кербера, щоби те розпорядженє обовязувало також взад, значить, щоби купцї, котрі доси торгували солодженими горівками, мусїли старати ся о концесию; а се вийшло би на таке, що жаден з них не дістав би концесиї. Повідають, що др. Кербер у своїй подорожи до галицкої Каноси справдї возив таке розпорядженє в кишени і показував его високопоставленим пропінаторам князям та ґрафам і тим способом з'єднав собі їх ласку. Але поки вийшло те розпорядженє, довідались о нїм ті, що не є пропінаторами, і запротестували, а др. Кербер не зважив ся на розпорядженє, обовязуюче взад, і тим виставити тисячі родин на руїну В тім клопоті др. Кербер уступив пропінаторам лише остїлько, що у своїм розпорядженю не сказав виразно, що ті, котрі доси торгували солодженими горівками, лишать ся при своїм праві і на дальше! а вже й се дало галицким політичним властям повну волю до звісних штучок і шикан, бо, як зачувати, декотрі старости чи повітові комісарі, розуміють нове розпорядженє в некористнім для купців змислї

Таким способом галицкі пропінатори того тяжкого ворога, яким для них є солоджені напитки, зробили по змозї нешкідливим. В тій борбі з ним голосили пропінатори всему сьвітови, що вони виступають против солоджених напитків в імя моральности, отвереженя народу, для щастя людскости і т. д. Сю пісоньку сьпівали пропінатори навіть що найкапчивійші, як Жук-Старжевский на засіданю сойму д. 28. грудня 1865., теперішний посол ради державної п. Давид Абрагамович на засіданю сойму д. 24. мая 1875. А в остатних часах за напором галицких пропінаторів внесло навіть правительство в папаті послів державної ради проект закону під гарним заголовком: „Закон для слинення пїянства", замість назвати его „законом для охорони галицких пропінаторів перед солодженими горівками". Але той проект імовірно нїколи не стане законом, скоро галицкі пропінатори осягли вже свою цїль розпорядженем з д. 7. жовтня 1904.

Пропінацийне право, полишене без всякої конкуренциї, спровадило в повній мірі ті шкідливі наслїдки, на котрі вже коротко указано; а в тім нїчо не змінило ся й тодї. коли з днем 1. сїчня 1890. пропінацийне право перейшло на край і давнїйші пропінатори перестали бути властителями пропінациї. Треба навіть прийти до переконаня, що ті шкідливі наслїдки того монополю значно побільшили ся.

Але передовсїм мусимо розправити ся з таким льогічним і розумним заходом, з яким мусить кождий льогічно думаючий чоловік відозвати ся против нашого що-йно зробленого висказу. Ото скаже хтось: Коли від 1. сїчня 1890. край є властителем пропінациї, то всї доходи з пропінацийного права йдуть на користь краю. А хоч би там підвисшене доходів з пропінациї було й прикре або й незаконне, так що консумуючий народ мусить більше платити, то все таки й ті підвишки йдуть на користь краю і взагалу, а давним приватним властителям пропінациї треба дати спокій і не докорати їх тим, що після 1. сїчня 1890. дїє ся з пропінацією і через неї. — Отже такий заклад був би цїлком слушний, — лише не в сім разї, коли ходить о галицких пропінаторів! А загадка роз'яснює ся цїлком просто тим, що давні пропінатори вперед року 1890. стали ся від 1. сїчня 1890. р. арендарями пропінациї На підставі §. 24. *a*) і *b*) закону з 22. цьвітня 1889. (В. зак. кр. ч. 30.) пропінацийні права переходять на арендарів чи то властителїв лїценций без звичайного розписана лїцитациї, і то за можливо низьким чиншом чи то лїценційною належностию. І так давні пропінатори вертають тепер в ролї арендарів і дальше виконують пропінацийне право, і то так, що віддають его в цїлости або частями иншим людям в підаренду та при тім узискують собі гарні бараші.

Від 1. сїчня 1890. повіддавано пропінацию в Галичинї в аренду майже без виїмку дідичам, давнїйшим властителям пропінациї, князям, ґрафам, баронам, княгиням, ґрафиням, шляхтянкам, послам, коли вони є шляхтичами і були колись пропінаторами. Межи тими арендарями находять ся і намісник і краєвий маршалок, і то не лиш теперішні але й давнїйші, отже ґрафи Андрій Потоцкий, Казимір і Станислав Баденї, кн. Сапґушко, коротко, всї сьвіточі галицкі! Ті високородні арендарі віддають вирендовану пропінацию з гарним баришем майже без виїмку Жидам і дальше нїчим не журять ся; Жид платить за них аренду до пропінацийного фонду, а їм самим платить барш. Пропінацию віддає ся панам в аренду в більших комплексах, а чим більший пан, тим більший дістає пропінацийний комплекс, а тим самим і тим більший барш, легкий без праці і журби, витиснений з кріваного поту бідних людий! Тим простим способом шляхські пропінатори взяли, що надто з пропінацийних доходів понад плачену ними аренду йде до їх кишенї, а всї тізаконні і незаконні практики, якими підносить ся пропінацийні доходи, виходять на користь їм, а не краєви. Пропінатори навіть уже при ухваленю закону з р. 1889. забезпечили собі справдї дотепним способом значну часть доходів з пропінацийного права. хоч дістали за него повне відшкодованє, — а то по части вже самими постановами закону, по части протокольярними заявами поза законом. Шкода, що не можемо навести імен всїх теперішних і давнїйших пропінаторів і занятих ними пропінацийних рейонів та пропінацийних чинів. Але се не наша вина, бо урядові оповіщеня подають лише загальні дати і не входять в такі цїкаві подробиці. Правда, що на внесене соймового посла Стапіньского ухвалив галицкий сойм д. 19. вересня 1903., щоби найблизшим разом подано соймови всї ті подрібні дати, але тою ухвалою нїхто не журив ся; мимо домагань п. Стапіньский чи то сойм в р. 1904. не довідав ся тих дат. Імовірно й не довідає ся їх нїколи, бо ті люди очевидно соромлять ся оповістити ті дати. Дивно! Вож в підстава припускати, що ті люди стратили вже всякий сором-

Вложений отсе спосіб виконуваня пропінацийного права від 1. сїчня 1890. р. праніс для консумуючого народу ще инші шкідливі наслїдки крім тих, які пропінацийне право мало до кінця 1889. р. До того часу кождий властитель більшої посїлости мав свою власну пропінацию; тодї було богато малих пропінаторів на малих терітоpiях. А що консументи не мають обовязку купувати для себе напитки лише у своїх пропінаторів, а могуть їх купувати і деинде, то не рідко бувало, що куповано напитки у чужих пропінаторів. А се приневолювало кождого пропінатора не завадто натягати струну що-до цїни і якости напатків, так що конкуренция між пропінаторами мусїла виходити консументам на користь. Та з днем 1. сїчня 1890. р. відпала й ся конкуренция, бо потворено великі райони пропінацийні, так що теперішний пропінатор не боїть ся конкуренциї свого сусїда, віддаленого о кілька миль. Тим то настали тепер блажені часи для пропінаторів; за те консумент мусить платити більшу цїну, а пити гірші напитки. Імовірно ті великі пропінацийні рейони довели до того, у всякім разї радїсного, явища, що число пропінацийних шинків від р. 1878. до кінця 1902. р. зійшло з 22 758 на 13.492, хоч не без впливу мусїло бути й те, що від р. 1878. на кождий шинок наложено податок на річ пропінацийного фонду і через те пропінатори, щоби платити менше податків, зменшили число шинків. Але се могли вони зробити без жадного небезпечеьства для себе, бо великі пропінацийні рейони забезпечують їх від конкуренциї.

Отже взагалї мусить ся прийти до того висліду, що від 1. сїчня 1890. р., від коли край став властителем пропінациї, злі наслїдки пропінацийного права ще збільшили ся.

(*Конець буде.*)

Вісти з Росиї.

В справі скасована заборони св. Письма в українській мові появило ся вже урядове оповіщене між „Правительственними разпоряженіями" п. заг. „Объ отмѣнѣ ограничительныхъ мѣръ по изданію св. Писанія на малороссійскомъ языкѣ".

Звучить оно в московскій мові:

„Комитетъ Министровъ полагалъ:

1) Отмѣнить ограничительныя мѣры, установленныя для изданія книгъ Священнаго Писанія на малорусскомъ языкѣ, съ тѣмъ однако, чтобы на каждое такое изд ніе испрашивалось благословеніе Святѣйшаго Синода, и

2) Настоящее заключеніе поднести на Высочайшее Его Императорскаго Величества благовоззрѣніе отдѣльно отъ прочихъ предположеній Комитета по исполненію п. 6. Именного Высочайшаго Указа 12 декабря 1904 года.

Государь Императоръ, въ 25 день февраля 1905 г., положеніе сіе Высочайше утвердить соизволилъ".

Як бачать наші читачі, в повищім урядовім розпорядженю наша мова названа языкомъ (так само як називає ся в російских урядових актах московску і польску мову) а не „нарічем", як ей називають наші галицкі, буковинські й закарпатські перевертні-москвофіли!

Як відомо, першою книжкою св. Письма, яка має вийти на основі повищого розпорядженя, буде Евангелие, переложене на українську мову Морачевским ще в початку 1860-их років. Тодї комісия з духовних осіб, розглядаючи сей переклад з богословской точки погляду, орекла, що він „вѣрный подлиннику и выполненный хорошо", а члени академії наук Востоков, Никитенко і Срезневский, оцінюючи переклад із научної сторони орекли, що переведене Морачевским евангелия „есть въ высшей степени трудъ замѣчательный и полезный"; що мова перекладу „можно сказать, властительно выдерживаетъ испытаніе этого рода и уничтожаетъ всякое сомнѣніе мнѣніями питаемое, въ возможности выразить [українською мовою] возвышенныя чувства сердца"; що „нѣтъ сомнѣнія, что переводъ евангелія Морачевскаго долженъ сдѣлать епоху въ литературномъ образованіи малороссійскаго нарѣчія". [Сорок літ тому назад академіки називали українську мову ще „нарічем"; нині не лиш академія наук, але й само правительство називає ей „язиком"]. Навіть тогдішний міністер просьвіти Головнін, в точки просьвітного характеру перекладу, орік був: „Малороссійскій переводъ евангелія, исправленный духовною цен-

„СОБІСКИЙ" Найліпша француска муштарда що викликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 1—39

вурою, составить одно изъ прекраснѣйшихъ дѣлъ, которыми ознаменовано пынѣшнее царствованіе [Александра II] и министерство народнаго просвѣщенія должно желать этому дѣлу скорѣйшаго и полнаго успѣха". Однакож, мимо тих оречень духовної комісиї, академіи наук і міністра просьвіти, св. синод спротивив ся надрукованю того евангелия з оглядів „политическихъ" (св. евангелистів синод узнав політичними агітаторами, а що годі було їх за „украинофильскую пропаганду" вислати на Сибір, як повсякчасно українських патріотів, то бодай оголошено їх „запрещенными"). І треба було аж часу сорок і кількох літ, щоби знати се „запрещеніе" — і то на патент академії наук, на отверяжене великим князем, що Україні „страстно желаютъ" читати слово Боже в рідній мові і на заперечене двома міністрами справ внутрішних (Плевим і Сьвятополком-Мірским), що переклад евангелия не має нічого спільного з політикою.

Що значать супротив тих голосів дзявкання галицких москвофільських цуценят, що ще торік в офіціальнім орґані св. синода „Церковныхъ Вѣдомостяхъ", воюючи против допущеня св. Письма в українській мові, виїздили з тими окликами в галицких „поднѣпрянахъ" епископи, мовто в біблії вискав „да уповаетъ Израиль на Господа" перекладає ся на українське: „хай дуфає Сруль на пана" а „чистая Дѣва радуй ся" на: „чиста дівко сьмій ся" (хоч се навіть не з біблії взято). Скасоване заборони св. Письма в українській мові (котре, в додатку ще, буде друкувати ся фонетикою, приписаною для української мови за царя Александра II.) тяженько заболїло наших москвофілів, для них се „ужас над ужасами!"...

Та дарма! Нині „умовзступленіе" в „сьвятой Россіи" дійшло вже до того, що навіть такий князь Мещерский в своїм „Гражданинѣ" пропагує скасоване указу в 1876 року! Правда, з мотивів иншихъ, як усї порядні люди, а все таки пропагує. Кн. Мещерский умістив письмо з „Южной Руси" [Україна] якогось бувшого „исправника" а тепер „помѣщика изъ дворянъ", котрай промовляє і за скасованем того указу і за українською мовою в школах, бо на Україні дїти „трудно понимаютъ книжную рѣчь" [московщину], і за дозволом часописий в українській мові, бо Україну заливають революційні українські часописи видавані за границею, а тих часописий друкує ся — цілі горы!

„Страшно подумати — пише автор — яка каша може в найблизшій будучности заварити ся тут, в южній Росії! Довго здержуваний правительством штучними загатами розвиток народної літератури в українській мові найшов собі вихід в другім напрямі і ми вже не в силах бороти ся з невздержимым потоком, що розливає ся все ширше й ширше. Сей потік грозить нашій безпечности і добру вітчини. Загатити его нема сили й небезпечно, щоби він не розірвав загати і не наробив ще більшої шкоди... Князю! во імя спасеня Россії зверніть увагу, що довше держане малорускої літератури під надзвичайним гнетом грозить нам страшними нещастями. Правительство не допускаючи розвитку неґальної української преси, тим самим помагає розширеню преси нелеґальної і каже нам, поміщикам, танцювати на вулкані, готовім леда хвиля вибухнути. Що они собі там, у Петербузї, думають?... Горе нам!"

При нинїшнім хаосї в Росії не лиш робітничі але й селяньскі розруси стоять на дневнім порядку, вибухаючи в ріжних сторонах держави — в російских ґуберніях, українських, польских, в Фінляндії і т. д.

Остатними часами появили ся в галицких польских дневниках алярмуючі вісти про „hajdamaczczyznę" на російскім Поділю. Słowo polskie взивало навіть Австрию перед тиждном, щоби она свою кавалерию выслала за границю для оборони тамошних польских дідичів, як обороняла галицких гузарами в 1902 р. Тепер знов читаємо, що польска шляхта на російскім Поділю, загрожена „tłuszczą" на майні й житю, потішає ся надїю, що австрийске війско переступить границю і стане в оборонї польских дворів. Конець-кінцем галицкі Поляки хотять війни Австрії з Росією. Чи ся провокация Росії дісь за відомостию міністра справ заграничних ґр. Голуховского, не вьаємо; на всякий спосіб замітне те, що віденьский Fremdenblatt, орґан міністерства справ заграничних, мовчить на ті провокації... Але допускаючи навіть, що справді на Поділю вибух страйку і що польскі пани там загрожені, то чому Австрия мала бы висилати туди свое війско, коли галицка Польща не взивала і доси не взивав Прусів, щоби они переступили російску границю для обор ни их братії в російскій Польщи, де нині найбільше мордів і розрухів, коли тимчасом в російского Поділя доси нема фактів про якісь морди „Lachów i żydów" або хочби про руйнованє й підпали такі, які були на Мазурах в 1890-их роках, коли то треба було аж като спроваджувати з Відня?

О атентатах і мордах в Польщи, котрих жертвою падали не лиш Москалї але й Поляки, не будемо тут говорити (се знані річи), а пригадаємо дещо о тамошних розрухах хлопских. На примір: В ваківській ґуберній з причини нападів селян на польскі більші посїлости мусїв тамошний ґубернатор (на просьбу самих панів) оголосити, що за ті напади й погрози панам буде судити суд военний. — В любляньскій ґуберній польскі селяни почали страйком та прогнанєм служби з дворів польских панів, а відтак банди польских селян по кількасот люда (часом аж 600) ходили від двора до двора, казали там давати собі їсти, пити і гроші (після го-

лов, так що на примір оден ґраф польсей заплатив 365 рублїв кромі їди, бочок оселедців і пива), а по дорозї ті товпи руйнували й рабували склепи, і хто знає, до чого було би дійшло, якби козаки не були зробили лад. — В мінській ґуберній хлопи кинулись на двірскі лїси в кількох повітах вараз тай почали вирубувати і наробили польским панам богато шкоди. — Тай в инших ґуберніях, не виймаючи й самої варшавскої, нарід страйкував, бурив ся, накостив дворам польским. Яке в російскій Польща панує розбишацтво, досить буде навести з Kurjer'a warszawsk'ого (з дня 19 с. м.) отсих кілька стрічок: „На радзіміньскій шосї було в місяци марті 63 нападів, в которих 3 особи померли від ран, 15 осіб було тяжко ранених а 45 лекше ранених. Заграблено у людий 2.635 рублїв і 19 копійок, 10 коней а упряжею і 16 возів, не вчисляючи ріжних забраних річий і товарів".

Галицко-польскі дневники все те замовчують (подібно, як поганий польскій гандель мазурскими еміґрантами на зарібки до Нїмеччини), натомість брешуть, кілько вліве ся, на Русинів, як тутешних, так і заграничних. Замість кликати Пруси, щоби боронили польских панів в російскій Польщи від польских хлопів, они кличуть Австрию на заголомшеного віковою польскою неволею руского хлопа на російскім Поділю... Та се вже знана тактика польской преси, якій (треба їй сю „честь" віддати) рівної нема на цілім сьвітї.

З товариств.

Ваневичі. Читальня заложена 1901 р. заходами пароха о. Ник. Боберского і під его проводом розвивав ся до нині дуже гарно. Членів має 80, в того 45 паробків (річна вкладка 20 сот.) Містить ся в домі братства церковного безплатно. Має 11 часописий. В 1904 р. приходу було 162 К 90 с. розходу 26 К 20 с., отже чистого доходу 136 К 70 с. Читальня устроїла вечерок в честь Т. Шевченка, відограла комедию „Пяница" раз у себе а раз в Стрільбичах, Гостину св. О. Николая і Вертеп з колядою. З філії Просьвіти їздив там п. Ром. Стефанович з в'дчитом при помочи скіоптикону. При читальни є крамниця Братства церковного, котрою завідує сам о. Боберский.

Корналевичі. Читальня заложена і відкрита д. 12 червня 1904 р. заходами о. Льва Федоновича, місцевого сотрудника. Яко відпоручники самбірскої філії їздили на ві відкрите пп. Ол. Духович і Ром. Стефанович. Вкладка річна 1 К. Читальня передплачує „Свободу" і „Поступ". Містить ся в хаті Ник. Грущака. Членів має 91. Читальня розвивав ьа дуже гарно а під проводом голови Ник. Грущака і секретаря Вас. Беци стане колись приміром добре з'орґанїзованих читалень в нашім повіті.

Сїкерчиці. Читальня заложена 29 мая 1904 р. заходом о. Льва Федоновича. На відкрите їздили з філії пп. Духович і Ром. Стефанович. Членів є 40, річна вкладка 1 К 20 с. Містить ся в хаті Петра Городиского. Село не велике, але просьвічене і діятого читальня розвиває ся там гарно.

Викотин. Читальня заложена і відкрита 3 серпня 1903 р. заходом о. Дмитра Бордуна. Розвивав ся гарно. Членів ма 52. Річна вкладка 1 К. Передплачує „Свободу", а заразом дістає від свого голови о. Бордуна три часописи. Містить ся безплатно в домі громадскім вимурованім 1904 р. Приходу мала 20 К 46 с. розходу 11 К 10 с., отже зістала ся готівка 9 К 36 с. В сїчни 1905 р. засновано крамницю, з котрої зиск призначено на будову місцевої церкви. Дня 27 вересня 1904 р. люстрував сю читальню з рамени філії д-р Стахура.

Торгановичі. Читальня заложена 1903 р. заходами місцевих людий і п. Ром. Стефановича, а відкрита д. 28 лютого 1904 р. На відкрите їздили з філії д-р Стахура, Духович і Франц Сїлецкий. Членів має 40. Вкладка річна 1 К. Перепілатує дві часописи. Містить ся в хаті Гриця Мицака. Дня 21 листопада 1904 люстрував еї член виділу філії п. Духович, а 26 лютого 1905 відбули ся другі загальні зборы. В читальні відбула ся два рази забава з музикою. Читальня розвивав ся правильно, хоч заряд еї спочивав в руках самих селян, а село віддалене о чотири милї від Самбора.

Черхава. Читальня заложена ще 1882 р. (яко самостійна) заходами о. Н. Боберского. Членів мая 29. Вкладка річна 1 К. Містить ся в домі громадскім. Передплачує пять часописий. Члени всї уміють читати і радо горнуть ся до читальні, отже гарний еї розвиток на будуче запевнений.

Пановичі. Читальня заложена 1904 р. заходами о. Сильв. Баранецкого і Максима Викоцкого, а отворена 29. мая 1904 р. Містить ся в домі Петра Іля. Має 27 членів. Річна вкладка 2. 40 с. Передплачує дві часописи. Розвивався правильно і добре сповняє свою задачу.

Максимовичі. Читальня заложена і відкрита д. 31 липня 1904 р. заходом д-ра Стахури, Макс. Викоцкого і Павла Борсука. На ві відкрите їздили з філії д-р Стахура, Духович і Евг. Коляджин. Річна вкладка 1 К. 20 с. Містить ся она в хаті Павла Фаровича. Членів має 41. Передплачує чотири часописи. Розвивав ся правильно.

Ольшанник. Читальня заложена і відкрита д. 24. марта 1904. Містила ся зразу в домі громадскім коло церкви, відтак вверхність громадска усунула еї звідтам і она має містити ся десь в приватнім домі. Членів має 53. Передплачує дві часописи. Дня 1. мая 1904 р. люстрували еї з рамени філії д-р Стахура, Духович і Коляджин. Коли би в селї найшла ся душа щира, то сеся читальня розвинула-б ся дуже гарно, бо має всї условія до сего.

Лопушна. Читальня заложена 15. мая 1904. заходом о. Йосифа Татомїра. На відкрите еї їздили з філії д-р Стахура, Духович і Фр. Сїлецкий. Членів має 15. Річна вкладка 1 К 20 с. Містить ся в хаті голови Петра Балїцкого. Сею читальнею ревно занимає ся Петро Балїцкий, але що школи в селї нема і село від Самбора далеко, то великої дїяльности годї там сподївати ся.

Городище. Читальня заложена 24. липня 1904. заходом пароха о. Мих. Туряньского, а на еї відкрите їздили з філії Духович, Фр. Сїлецкий і Евг. Коляджин. Членів записано ся 33. Річна вкладка 1. К 20 с. Передплачує дві часописи. Містять ся в домі п. Емиля Манастирского.

Береги. Читальня заснована 1890 р. заходом пароха о. Йоана Мельника яко самостійна читальня і містить ся в домі громадскім. Членів має 20. Передплачує три часописи. Річна вкладка 1 К.

Пинязни. Читальня заложена і відкрита 22 мая 1904 заходом Фр. Сїлецкого і Мих. Припаса. На відкрите еї їздили з філії д-р Стахура, Духович, Фр. Сїлецкий і Ром. Стефанович. Членів має 54. Вкладка річна 1 К 20 с. Передплачує дві часописи. Розвивав ся правильно.

Морозовичі. Читальня заложена 6 падолиста 1892 р. заходом Івана Михаса. Опісля (по вмїзді Михаса з села) заснїтила ся була цїлком, аж д. 20 падолиста 1904 р. заходом д-ра Стахури і Пилипа Саґали привернено еї до жатя. На загальні зборы їздили з філії Просьвіти Духович і Фр. Сїлецкий. Членів зголосило ся 30. Читальня приміщена в хаті Гриця Байак. Торік передплачувала три часописи. Вкладка річна 50 с. Бути може, що під наглядом філії ся читальня другий раз вже не васьнїтить ся, до чого чейже не допустять і читальники з сусїдних Ваневич, котрі явились були численно на еї зборы.

Звір. Читальня заложена і відкрита 21 падолиста 1904 заходами пароха о. Мих. Юзьвяка, а на відкрите еї їздили з філії д-р Стахура і Фр. Сїлецкий. Членів записало ся 21. Вкладка річна 60 с. Читальня містить ся в хаті Сенька Мицака безплатно. Мимо тяжких обставин розвиваєсь она правильно.

Чуков. Читальня заложена 26 грудня 1903 заходами пароха о. Літиньского. Членів має 55. Вкладка річна 50 с. Читальня передплачує чотири часописи. Дому власного не має анї не має сталого приміщеня; члени сходять ся до голови читальні (о. Літиньского) і там одержують книжки й часописи до читаня, а по перечитаню звертають. Голова читальні заходить ся коло будови власної хати читальні, недалеко від церкви, і в 1905 р. читальня буде мати власний дім і розвиватись-ме правильно.

Бережниця. Читальня відновлена 27 марта 1904 р., коли то по семилітній бездїльности скликано по раз перший загальні зборы. Яко відпоручники філії прибули тогдї д-р Стахура і Ал. Духович. Членів має читальня 52. Вкладка річна 1 К, 20 с. Читальня пійшла вже о оден крок в перед, бо в грудни минувшого року заложила власну крамницю. Як вибудує ся дім громадский, то і дїяльність еї буде успішнїйша. Покищо є надія, що читальня в Бережници не упаде.

Татарп. Читальня заложена 1896 р. заходом пароха о. Николая Несторовича. По довгім засїченю скликано дня 14 серпня 1904 р. загальні зборы, на котрих вибрано новий виділ і введено лад, так що від тепер правильний розвиток читальні вже запевнений. Яко відпоручники філії їздили Духович і Евг. Коляджин. Членів має читальня 36. Річна вкладка 1 К. Містить ся в хаті Дмитра Лукавского. Передплачує дві часописи. Дня 19 грудня 1904 р. люстрували еї з рамени філії д-р Стахура і Коляджин.

Кільчиці. Читальня заложена 7 серпня 1892 р. заходом Симеона Кульчицкого Цмайла, але по его відїздї була цїлком упала, аж 1904 р. з ініциятиви теперішного пароха о. Дмитра Гординьского відбулись дня 20 сїчня 1904 р. загальні зборы, на котрих вибрано новий виділ. Членів має читальня 50. Вкладка річна 1 кор. При читальни мав ся завести Сокіл і шпихлїр. На люстрацию сеї чигальні їздили д. 7 лютого 1904 р. з рамени філії д-р Стахура і Евг. Коляджин.

Білина велика. З кількаїтного засїчена видвигнув сю читальню місцевий парох о. Петро Погорецкий, скликавши дня 12 липня 1904 р. загальні зборы і на них вибрано новий виділ і обговорювано справу ожиавленя читальні. З рамена філії їздили на сї зборы д-р Стахура, Духович, Фр. Сїлецкий і Коляджин. Членів має она 46. Річна вкладна 1 кор. 20 с. Передплачує чотири часописи. Читальня не проявляє приписаної статутом цїли і можна сказати, що шляхта білинська чомусь не горне ся до сего огнища культури. Читальня не має хати, містить ся в домі дїда Николая Новосїльского.

Бісковичі. Читальня завязана в р. 1904, а перші загальні зборы відбули ся 25 вересня того року. Членів має дотепер 15. Вкладка річна 1 К. Читальня містить ся в хаті голови Йосифа Онишкевича. Будучність читальні, дуже непевна, як і взагалї доля всїх Русинів в Бісковичах, котрі рік-річно переходять в ренеґатів.

Білинка мала. Читальня заложена 17 червня 1903 р. заходом о. Петра Погорецкого (пароха в Білинї великій), котрого і вибрано головою. Справоздання що-до дїяльности сеї читальні не предложено виділови філії.

Бурчиці старі. Читальня отворена 3 липня 1904 р. а на ті зборы їздили з філії д-р Стахура, Фр. Сїлецкий і Ром. Стефанович. Членів вписало ся 42. Вкладка річна 1 К. Доси не повідомлено філіяльного виділу, чи ся читальня проявляє яке житє. Має она містити ся в хаті Стефана Пацули, котрий ще яку-таку охоту взявив займати ся читальнею. Також в тім біда, що село віддалене від Самбора 23 кільометрів. Однак віддалене від Самбора 23 кільометрів. Однак є надія, що новий парох о. Тимчишин заінтересує ся сею читальнею і не дасть їй загинути.

Лукавиця. Читальня заложена і отворена 15 мая 1904 р. заходом пароха о. Івана Татомира. На отворене її їздили з філії д-р Стахура, Духович і Фр. Сїлецкий. Членів є 30. Вкладка річна 1 К 20 с. Читальня містать ся в хаті Федя Шеґедина. Люде в Лукавици більше просьвічені й енергічні, тож читальня заповідає ся добре.

Сїдний. Читальня заложена 24 липня 1904 р. заходами о. Мих. Туряньского. На відкрите їздили з філії Духович, Фр. Сїлецкий і Коляджин. Членів є 40. Вкладка річна 1 К 20 с По причині тяжких місцевих обставин і анальфабетизму читальня не розвивав ся належито.

Вабина. Читальня заложена 10 марта 1897, на зборах вибрано головою пароха о. Плешкевича головою, а від кількох літ, мимо всїляких заходів виділу, не можна еї привернути до жатя. Невиясненї місцеві перепони є такі, що навіть годі було скликати загальних зборів для вибраня виділу та заведеня якогось порядку. Справу сеї читальні припоручено членови виділу проф. Біленькому, але і ему не удало ся бодай довести до загальних зборів. Замітна однак річ, що в селї є між старшими і молодшими богато людий, що домагають ся читальні, але коли прийде ся вже до здїйсненя їх намїру, то навіть хати на загальні зборы годї дістати! Коли ще й тепер до віднови сеї читальні не прийде, то треба буде сю справу показати у властивім сьвітлї.

Лука шляхоцка. Читальня заложена 14 липня 1904 р. заходами таки самої місцевої шляхти, між котрими визначили ся Михайло Білиньский, Михайло Луцкий Вадяк і Петро Білиньский. На отворене сеї читальні д. 12 марта 1905 р. прибули з філії д-р Стахура, д-р Бохеньский, Духович, Фр. Сїлецкий і Коляджин. Вписало ся до неї 35 членів. Приміщена она в хаті Бронислава Білиньского. Передплачує „Свободу". Річна вкладка 1 К 20 с. Сеся читальня заповідає як найлучший дальший розвиток.

Так з представленого тут стану читалень показує ся, що в самбірскім повіті на 61.475 Русинів згуртувало ся під стягом „Просьвіти" у всїх 29 читальнях лише 1100 душ. Над прочими 60.000 треба буде ще довго попрацювати!

Заслугою філіяльного виділу есть також і се, що дістало ся в повіт 29 примірників „Свободи", кільканацять примірників „Поступу" і других наших ґазет.

По справозданю д-ра Стахури представив п. Духович стан каси: Приходу було 348 К 35 с., розходу 314 К, отже позістала готівка 34 К 35 с. Відтак п. Духович пояснював на жадане деякі позиції а опісля внесене комісиї контрольної, до котрої входили оо. Погорецкий і Боберский, принято до відомости цїле справозданє уступаючого виділу.

Потому вибрано новий виділ. Увійшли до него: д-р Дан. Стахура, адвокат в Самборі, голова; о. Дмитро Вордун, парох у Викотах, заступник; Ол. Духович, емер. інсп. шк., касиер, Іван Мацюрак, авск. суд., секретар; Франц Сїлецкий, емер. учит. нар., контрольор; Евген Коляджин, кандидат адвокат., і Іван Мінько, господар з Ваневич, виділові; Мих. Ортиньскай, катихит семин. учит., Лука Ремеза суплент семин. учит. і Вас. Дзвєцяр, ремісник з Самбора, заступники виділових.

З внесень членів замітне одно: щоби головний виділ відступив около 300 К, зібраних в попередних літах на „Дім Просьвіти", новозвязаному спілковому товариству „Народний Дім" в Самборі, опертому на законі з 1873 р.

Вінцп. Гарасевич, відпоручник головного виділу, мав основний реферат про молочарство в демонстраціями. Виклад загально подобав ся і викликав дискусию, однак селяни не взяли в ній участи задля спізненої пори і з причини, що деякі бесїдники з інтеліґенції промовляли за довго і від річи (як приміром о закидуваню народного строю а купованю жидівскої тандити).

Зборы закінчили ся о год. пів до 4 по полудни.

З Росії.

(Телеґрами.)

Льондон. З Петербурга доносять, що цар наміряє видати в суботу новий маніфест, в котрім буде заповіджене введене значних і важних реформ політичних. Між иншим в маніфестї будуть ближші подробиці що до складу і орґанїзациї вже давнїйше заповідженої репрезентациї народної.

Виборґ. Конституцийна партия фінляндска в цїлім краю є дуже рухлива і дуже аґітує за переведенем фінляндскої конституциї. Народне віче, в котрім взяли участь всї верстви населеня цїлої ґуберніі виборскої, ухвалило домагати ся усунена всїх тих фінляндских і російских урядників, котрі не шанують основних законів фінляндскої конституциї. Зажадано також, щоби уступив теперішний ґубернатор виборский.

Льондон. Потерпають, що в часї великодних сьвят в Кишиневі, Одесї і инших містах полудневої Росії вибухнуть антижидівскі розрухи. Жиди, котрі не мають довіря

до правительственних средств охоронних, начеркнули собі власний плян самооборони. Молодші Жиди заосмотрились в оружє і муніцию. На сю ціль старші і заможнійші Жиди зложили значнійші суми.

Берлін. Росийске правительство довідало ся, що першого мая с. ст. в цілій Росиї має прийти до великих розрухів соціялістичних. Правительство переконане, що при помочи змобілізованої поліції, жандармериї і резервових батальонів не допустить до ніяких заворушень. Мимотого всї маєтнійші люди в Петербурзї, Москві і инших містах виїздять масами за границю.

Петербург. Телеґрафічна аґенция заперечує вісти розширювані загранicею, мов би росийске правительство намірало забрати депозити зложені в фінансових інституциях і платити від них 3 і пів процент.

Відень. З Одеси доносять, що в наслідок страйку інжинїрів, палачів і матрозів, устала вся особова і почтова комунікация на морі Чорнім, Азовскім і на лініях Середземного моря.

Патербург. Начальник петербурской поліції засудив 101 студентів царской консерваториї музичної на місяць арешту за участь в розрухах в сїчни і лютим. Рівночасно покарано арештом кілька студенток консерваториї.

Війна.

(Телеґрамн.)

Льондон. Дневники доносять з Токіо, що там уважають за певну річ, що японьска армія в Манджуриї приготовляє атак на цілій лінії, при рівночаснім озруженю росийских позиций. Виглядн японьскої армії мають бути о много користнійші, ніж перед битвами під Ляояном і Мукденом.

Чіфу. З Кореї доносять, що дня 20 с. м. Того з більшою частию своєї фльоти був в заливі Мазампо (полуднево-східний берег Кореї, коло Фузану).

Сайґон. Кореспондент аґенциї Гаваса доносить: Я бачив дня 20 с. м. як до 20 японьских кораблів кружляло коло заливу Камран. Росияни приарештували два французскі кораблї з рижом, що плили від Сайґону до Япону. В неділю знов чути було канонаду в околици заливу Камран.

Шангай. Пролив Цуґару в ночи ясно осьвітлено рефлекторами японьских торпедовців, щоби росийска фльота не могла непомітно проховнути ся. Пануюча тепер мрака утрудняє обсервацию, з чого скористати може Рожественьский і прокраде ся на схід від Формози. Японьскі шпигуни розвивають рухливу діяльність.

Париж. Вість, що обсаду росийского крижняка Дияна перевезено на кораблї фльоти Рожественьского, є неправдива. Обсаду кождого дня французскі власти строго контролюють. Усунено також всї машини конечні до виїзду.

Сінґапур. На уфортифікованім острові Пульо-Банї арештовано Росиянина з фальшивим пашпортом що був на острові без дозволу властий. Уважають его за шпигуна.

Берлін. З Петербурга доносять, що в найближших днях буде вислана до Манджуриї 53 дивізия піхоти. В короткім часї будуть також вислані дальші віддїли військ.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Прага. Ческі дневники пишуть, що програма нарад палати послів на час від 3 до 15 мая є устален. На порядку дневнім будуть поставлені: цлова тарифа, перше читане предложеня о італійскім університеті і промисловий закон. В плянї є, щоби по сьвятах відбувались кождого дня засїдання палати в цілї полагодженя цлової тарифи, і щоби рівночасно радила буджетова комісия, в той спосіб, що засїданя комісиї відбували би ся в день, а засїданя повної палати в ночи. Сесия парляменту по ческім соймі має потревати до 20 а може і 30 липня. Окрім звичайного буджету на рік 1905, мають бути також полагоджені торговельні договори.

Угорска криза.

Відень. Дня 2 мая Тіса приїде до Відня, щоби взяти участь в торжествах, устроюваних з нагоди приїзду саского короля. Тим самим відпадають дальші комбінациї. Вчера приїхав до Відня секретар міністерства гонведів Громон в військових справах.

Будапешт. Криза не стратила нїчого з свого непевного характеру. Що до кроків, зміряючих до розвязаня кризи, курсують лише комбінациї і погомоски. В найблизшім часї, навіть в сім тиждни визначні політики угорскі мають бути знов візвані на авдиенциї до короля. Одні говорять, що сї авдиенциї відбудуть ся у Відни, инші, що в Будапештї.

Відень. Цїсар мав висказати ся, що в короткім часї наступить спокій. Цїсар прийме на авдиенциї Тісу і инших угорских політиків. По від'їздї саского короля цїсар має дня 5 мая поїхати до Будапешту на довший час.

Крета.

Париж. Аґенция Гаваса доносить з Риму: Послїдні події на Кретї спонукали амбасадорів чотирех опікуньчих держав зібрати ся на нараду. Зібрані висказали тілько свої гадки, але не порішили нїчого.

Рим. Дневники доносять, що на конференциї амбасадори Анґлиї, Франциї і Росиї згодили ся на гадку міністра заграничних справ Тітонїя що до того, що в теперішних відносинах злука Крети з Грецию є неможлива і що з рівночасним повідомленем кн. Юрия про сю ухвалу, треба предложити заряджень, котрі причинили би ся до успокоєня умів на Кретї. Сю ухвалу запротоколовано і она буде подана до відомости держав і вн. Юрия, а кн. Юрий має ві подати до відомости провізоричного правительства в Терісco.

Атени, Кретеньскі революціонери узнали за не ведучі до цїли дотеперішні змаганя, стремлячі до анексиї Крети. Тепер рішили змінити тактику і мировою дорогою стремити до цїли.

Трансваль.

Льондон. Після урядових вістий Трансваль дістав вчера нову конституцию, що заводить народну репрезентацию.

Ватикан а Квіринал.

Париж. Дневники доносять, що папа заявив готовість не ставити ніяких трудностий що до евентуальної візити цїсаря Франц Иосифа, або котрого з австрийских архикнязїв в Квіриналї.

Македонія.

Царґород. Командант 18 дивізиї нїзамів в Митровици, Шемсі-баша на телеґрафічний розказ вїхав до Прізрену, здаєсь в цїли здавленя заворушень в Прізреаї, Люмі, Дяковій і околици, де ситуация все еще грізна. При звісній енергії Шемсі-баши надіють ся, що его місия поведе ся.

НОВИНКИ.

— **Про давний нїмецко-руский термін. словар** подаємо з віденьскої ґазети „Вѣстникъ для Русиновъ Австр. держ. 1852 ч. 20“ деякі дати. До участи в тім видавництві були покликані міністерством справедливости: а) з Русинів проф. унів. Яків Головацкий зі Львова; радник мініст. крил. Григорий Шашкевич з Відня і Юлій Вислобоцкий, редактор вістника зак. держ., також з Відня; б) з Поляків: Кавецкий, редактор вісти. зак. держ. адв. Др Слотвиньский з Кракова і радник мініст. Др Стройновский, пізнійший президент львівскої апеляциї; в) з помежи других Славян наведемо тілько імена славні, як Караджича. Коляра, Шафарика, Мазуранича і Міклошича. За тих 54 літ змінили ся науки, торговля, промисл, штука, рільництво, правництво і розумів ся, конче треба було постарати ся о нову термінольоґію, тим більше що руский язик також дуже розвинув ся.

— **Клявзурові письменні іспити** кандидатів учительского звання в ґімназиях і реальних школах, а також кандидаток в женьских лїцеях, відбудуть ся у Львові в днях 19 і 20 мая с. р., почім наступлять іспити устні. Кандидати і кандидатки, що намірають приступити до іспиту в тім реченци, мають повідомити дирекцию іспитової комісиї найпізнійше до дня 6 мая с. р.

— **„Симпатична“ реставрация**. В звісній справі побитя гостя в реставрациї т. зв. „Нафтули“ відбуло ся кілька судових розправ, на котрих виявило ся докладно розбишацтво, яке управляли кельнери згаданої реставрациї на ґостях. Вчера відбула ся трета з черги розправа против всїх виновників звісного нападу (один з них, найголовнїйший, утїк без вісти) і скінчила ся засудженем кельнера Михайла Волощука на 7 днїв арешту і Антона Соколовского на один день арешту без заміни на ґрівну. Против одного, що служить при війску, веде слїдство військовий суд. Трех учасників нападу увільнено. Розмірно лагідний вирок пояснює ся дивним поведенем потерпівшого, актора Расїньского, підчас самого нападу і дивними зізнанями сьвідка, композитора Ґалля.

— **Падеревский і Коханьска** (Зембріх), як пише Neues Wiener Journal з 20 с. м., дають концерт в Новім Йорку на користь Моджевской! Американцї звуть ей Модеска, а N. W. Journal пише, що она „властиво називає ся ґрафиня Хлаповска, а ще докладнійше ґр. Боґента“. Дивує ся тая ґазета, де поділи ся „долярові скарби“ Олени Моджевской.

— **Італїяньске шпігуньство в Австриї** Віденьскі дневники доносять про викрите шпігуньства в корабельних варстатах в Трієстї, званих Stabilimento tecnico, де будують ся кораблї австро-угорскої военної фльоти. Від довшого часу був там занятий як канцелїст офіцир італїяньскої військової інжинериї ґр. Фоскарінї. На тім підрядним становищи мав він все таки нагоду скопіювати всї плани і обчислення, так що нема одного нового военного корабля австро-угорскої фльоти, якого італїяньске правительство не знало би в найменших подробицях. Показало ся тепер, що на служби італїяньского правительства стояв також анґлїйский інжинїр Мекей, котрий займав в трієстеньских варстатах визначне становище. Викрито також цїлий ряд инших людий, що займали ся шпігуньством, і то в кругах, по котрих нїхто не надіяв би ся чогось подібного. Майже всї фризиєри і голярі в Трієстї є Італїянцами, що прибули з італїяньского королївства, і як на цілім сьвітї, так і в Трієстї фризиєри і голярі збирають новинки з цілого міста. Отже австрийска поліция в Трієстї переконала ся аж в послїдних тижнях, що між тими голярями є чимало резервових офіцирів і підофіцирів італїяньскої армії. Впрочім також і межи урядниками магістрату, міскої ґазівні та в инших заведеняx находить ся сторе число італїяньских резервістів, котрі що хвили їздять до Венециї. Італїяньске правительство дістає систематичні інформациї про все, що діє ся на цілім Побережу, т. є. в Трієстї і в Істриї. Італїяньскі резервісти удержують з Венецию постійну почту при помочи голубів і австрийским властям не удало ся до сеї по-ри її знищити. Кружить чутка, що незабаром для цілого Побережа буде утворена окрема посада військового ґубернатора, котрий желїзною рукою заведе лад в розвільнених відносинах тамошних урядників.

— **Процес Ґоркого**. Як доносять „Біржевия Ведомости“, процес Ґоркого, що первісно був назначений на місяць пывітень, відбуде ся аж в початках червня. Процес буде вести ся перед висшим трибуналом в Петербурзї. Оборовець Ґоркого, адвокат Ґрузенберґ зажадав, щоби розправа була публична.

— **Домаганя Литовців**. У Вильнї відбув ся недавно з'їзд литовскої інтелїґенциї, котра приняла і постановила перевести в дїло отої домаганя: 1) Сейчас заневати війну. 2) Сейчас скликати до Вильна конституанту для Литви з представителїв народу, вибраних при помочи загального, тайного, безпосереднього і рівного голосованя. Для здїйсненя сего признано передовсїм доконечним: 1) свободу слова, преси, зборів, стоваришуваня, ненарушимість осіб та помешкань; 2) увільненє політичних проступників і засуджених за релїґійні переконаня; 3) знесенє всїх привілеїв, а також виїмкових прав, звязаних з народностию, вірсїсповіданем і суспільною ґрупою. За підвалини будучого політичного устрою Литви признано: 1) автономію із сеймом у Вильнї з представителїв народу, вибраних при помочи загального голосованя, без ріжниці пола, народности та вірсїсповіданя; 2) рівні права для всїх вірсїсповідань і народностий, що замешкують Литву і становлять в нїй меншість; 3) військову службу мешканцї Литви сповняють в границях Литви. Вкінци поставлено домагане, щоби автономічна Литва вийшла в федерацийний союз із всїми народами та землями росийскої держави на рівних правах, причім взаїмні відносини, права і обовязки народностий та земель, входячих у федерацийний союз, має означити парлямент, зложений з їх представителїв.

— **Заходи Кірґізів і Татарів**. Коли під впливом росийско-японьскої війни в цілій европейскій Росиї підняли ся рішучі голоси за реформою панованя кнута, за загальною свободою, навіть дикі і напівдикі народи, входячі в склад росийскої держави, виступили з домаганями поправи свого невільничого положеня. Так приміром вирнула „кірґіска справа“. Кірґізів в взагалї 6 міліонів і всї вони магометани. Заселяють безмежні степи в округах: уральскім, турґайскім, акмолиньскім, семипіченьскім, сирдариньскім, ферґаньскім, закаспійскім, надто в ґуберніях: оренбурскій та астраханьскій, а по части в Хиві і Бухарі. Кірґіский народ, хоч веде переважно кочівничий спосіб житя, дорік до зрозуміня своїх суспільних потреб і ще на коронациях в 1883 і 1896 рр. его представителї просили о утворене окремого духовного собору для своїх духовних справ і покликували ся на свою вірність ісламови і жалували ся на нетерпимість місіонарів, котрі нищать їм сьвяті книги, писані арабскими буквами. Про гражданку, незгідну з ісламом, Кірґізи не хотїли і слухати. Тепер Кірґізи просять також о релїґійну терпимість, висуваючи оригінальний арґумент, що в давних часах їх великі полководці: Чінґісхан, Тамерлям і Батий кермували ся цілковитою толерансию супротив підбитих народів. Економічні постуляти Кірґізів зводять ся до того, щоби їх земель не забирали для роздаваня росийским кольоністам; політичні — до завесеня самоволї росийских урядників. Отже Кірґізи пишуть нині також мемориали та петициї, а писати вміють, бо між ними є такі, що покінчили університети. — Неменше ревно заходять ся около своїх справ Татари „казаньского царства“, поселені в ґуберніях казаньскій, віятскій, пермскій, симбірскій, уфскій, самарскій, саратівскій, оренбурскій, астраханьскій і нижегородскій. Цїла ся Татарщина, що лишила ся до нині по розбитю казаньского царства, числяча около 4 міліони душ, домагає ся поліпшеня свого положеня. Духовна їх управа (в Оренбурзї), що кермує умовим житем Татарів, домагає ся реформи, о котру просить усердно в петициї, зложеній президентови ради міністрів, С. Віттому. Татари хотять мати вибираного духовного голову (муфту) і членів его управи, причім муфт повинен мати право представляти безпосередно цареви релїґійні справи цілого мафіяту. Духовна управа, без участи адміністрацийних урядників, рішала би духовні, шкільні і родинні справи; татарским муллам мають признати ся привілеї духовних осіб.

— **Японець про Росию**. Немирович Данченко наводить у своїх военних начерках замітний лист одного Японця, що пешкав в Іркутску і сповняв імовірно інформацийну службу. „Дивують нас — пише той Японець — незвичайні здібности российского народа, его штучно здавлювана моральна сила і ледачість урядників, не умїючих зробити ужитку з тої сили, не умїючих нїчого навчити ся і нїчо затямити. Всї їх змагання стремлять лише до того, щоби убити в людині самостійні прояви духа і здавити его волю, із величавого материялу для поступу і розвитку краю творять покірну, заголюкану, затовчену череду. Бачимо, як трудна і неможлива була би борба в Росию, коли би над нею не тяжіла та кліка людий зарозумілих, непривичних до контролї, людий, що через свое становище втратили всяке розуміне подій. Ми на превелике диво переконали ся, що тут домаганє звіту і поправности уважає ся обидою. А що військова управа є лише частиною цілого державного орґанізму і деморалїзация, котра як недуга захопила одні орґани, розносить ся артеріями по инших, то ми зрозуміли би з вдоволенем, що наша побіда є забезпечена наслїдком цілковитого розкладу бюрократиї того народу, який має всякі дані до поступу і непобідимости.

— **Зміна льокалю**. З днем 3 мая с. р. переносить ся тов. „Академічна Громада“ у Львові до нового льокалю при ул. Вірменьскій ч. 30, I пов.

— **Для Львовян**: В велику пятницю відсьпіває мішаний хор читальні товариства „Просьвіта“ на городецкім передмістю в архікатедральній церкві св. Юра страстні псальми зараз після вечірні і положеня плащениці о годині пів до 1 з полудня.

— **Порядок богослужень великого тижня в церкві св. Юра**. В архикатедральній церкві ср. Юра відправить ся в четвер дня 27. с. м. о год. 9 сьпівана Служба божа архієрейска в осьвяченем антимінсів, сьв. мира, а на кінци „умиваня ніг“. — Вечером о год. 6 тогож дня утреня з евангеліями о страстях Христових. В пятницю о год. 9 рано часи царскі, по них обхід з плащеницею наоколо церкви, а по положеню плащениці на гробі відсьпіває хор читальні городецкого передмістя (около год. пів до 1) страстні псальми. Вечером тогож дня о год. пів до 6 відсьпіває псальми хор питомців духовної семинариї. В суботу о год. 9 рано відправить ся служба Божа св. Василия Вел. з благословенем хлїбів, пшениці, вина і олея. Тогож дня о год. пів до 6 відправить ся воскресна утреня (резурекция).

— **Страстні псальми у Львові**. Дня 28 с. м. в велику пятницю відсьпіває хор питомців гр.-кат. духовної семинариї у Львові в церкві семинарицкій о год. 3 по пол. і в церкві архикатедральній св. Юра о год. 5 по пол. Концерт страстний з отсею програмою: 1) Бортнянський „Благообразний Іосиф“, 2) Бортнянський: „Да исправит ся (терцет, сольовий з хором), 3) Рудковский: „Нас ради Распятаго“, 4) Бортнянский: „Вскую прискорбна еси душе моя“, 5) Бортнянский: „Да молчит“ (октет), 6) Григорієв: „Боже мой“.

— **Із Скали**. У велику пятницю відсьпіває міщаньский хор в Скалі страстні псальми о год. 4 з полудня.

Нова фабрика у Львові. При ул. Жовківскій під ч. 109 засновано велику фабрику муштарди і оцту. Фабрика має паровий мотор і є уладжена справді по европейски, а якість товару та дуже низькі цїни знаменито конкурують із заграничними виробами. Всї вироби фабрики носять марку „Собіский“.

Календар: Гр.-кат.: нині (середа) Артемона, завтра (четвер) Мартина, позавтра Велика Пятниця; — Рим. кат. нині (середа) Клета і Марц., завтра (четвер) Перегріна, позавтра (пятниця) Віталіса.

Театри: Театр мійскій у Львові: нині (середа) по раз перший „Фіґурантка“, комедия в 3 актах з франц. Fr. de Curel'a, завтра (четвер) по раз перший „Річносполита Бабиньска“, опера комічна в 3 актах слова А. Кічмана, муз. М. Солтиса — позавтра (пятниця) „Фіґурантка“.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні вин. за вголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні вин. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 26 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·60 до 8·80 а на термін 8·20 до 8·40, *Жито* старе 6·25 до 6·50 а на термін 6·10 до 6·30, *овес* оброчний старий 7·30 до 7·60 а на термін 7·20 до 7·40, *ячмінь* пастівний 6·75 до 7·25, а броварний 7·30 до 7·75, *ріпак* 11·50 до 11·75 *льняна* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·75 до 7·25 а до вареня 7·75 до 10·— *вика* 11·50 до 11·75, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 8·—, *гречка* 8·75 до 9·50, *кукуруза* готова 7·50 до 7·75 а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) 150·— до 170·—, *конюшина* червона 60·— до 75·—, біла 45·— до 65·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 29·25 до 29·75.

Курс Львівский

з дня 26 н. ст. цьвітня 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	589 —	596 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 70
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 50	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 80	100 50
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. сем.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. сем.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 50	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	86 —	94 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 26
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Надіслане.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Левйдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-полудни ул. **Академічна ч. 26.** 314

Промеси до всіх тягнень
австрийских льосів.
Безплатна ревізия льосів для всіх тягнень.
Обезпеченє льосів від страт
при вильосованю найменшої виграної.
Сокаль і Лїлієн 207b
дім банковий і контора виміни у Львові.

Копернициий і Син
Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтациих площі Галицкої вручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Дяк іспитований, безженний з добрим голосом і з добрими свідоцтвами, поведеня уміє хор заложити, пошукує посади. Адреса: Іван Парій в Варяжи п. Варяж. 370 1—3

Грунт **під будову** при улици Ткацкій у Львові є до продання. Близша відомість при ул. Шептицких ч. 15а І. поверх. В. Прахтль. 372 1—3

Реньске природне вино
1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.
поручає торговля
Івана Бориса
в Перемишли.
До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 188 21—?

Дамскі капелюхи
стрійні спортові і подорожні
боа, парасольки, рукавички, корсети
капелюхи жалобні, все у великім виборі
поручає
ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА
ул. Академічна ч. 2
385 у ЛЬВОВІ. 3—10

ПОЗІР! На будову рускаго театру даю 5%! т. є 20 сот. від рускаго замовленя. **Знаменитнй мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 345

„РУСКА ХАТА“
ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного життя
виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциею: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: Львів, Бляхарска ч. 8.

Ч. 538/05.

Оголошенє конкурсу.

Рада громадска в Стрілисках нових оголошує конкурс на посаду лїкаря місцевого з платнею річною 600 корон.

Обовязком лїкаря місцевого буде повнити рівночасно оглядини померших і худоби.

Поданя вносити належить до Ради громадскої на руки Зверхности громадскої в Стрілисках нових найдальше до кінця мая 1905 року.

Зверхність Громади.

Стрілиска нові дня 24 цьвітня 1905.

Начальник Громади
І. Галорецкий.

369 2—3

Просьба в імени убогого ученика. Мій парохіянин віддав свого сина до рускої ґімназиї у Львові. Здібний то хлопець і батько видячи поступи сина, з останнього давав, щоби ему в науках помогти. Не могучи однак зі свого маленького господарства витягнути достаточного доходу на удержанє сина, постановив виїхати на заробок до Америки, де мав через свояків запевнену роботу. Виїхав в дорогу, та недоля стала в дорозї. Бідний батько заїхав до Гамбурґа, занедужав і лежить на чужинї в шпитали, а дома розпука жінки, пятеро дрібних дїточок а шестий найстарший у Львові плаче, бо нема кому удержати его в школї. Прошу отсим милосерних Родимців, причинити ся датком хоть найменшим, щоби помочи доброму ученикови, а може він колись Руси відвдячить ся. — *Якім Сінгалевич*, сьвящ. в Романові коло Бібрки.

DEPENDANCE
Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий
Виступ найлїпших артистичних сил.
31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Що року горять хлопскі мілїони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекураційне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 мілїонів 340 тисяч корон.

Фонди „Дністра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор. і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Дністрі“ есть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покритє хат черепом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

Поліси „Дністра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Дністра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпеченє через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Дністра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Дністра“ не роблять. Аґенти „Дністра“ заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Дністер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Дністер“ *на рускі добродійні цїли.* 34 6—26

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Стережіть ся оглю і асекурацийних карток (Assekuranz.) Домагайте свої жадай „Дністрі“!

Оповіщенє.

Загальні збори повітового товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові відбудуть ся дня 18 н. ст. мая 1905 в льокалї Товариства „Просьвіта“ у Львові (Ринок ч. 10, І. поверх) о годинї 5 по полудни з отсим предметом нарад:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів;
2. Замкненє рахункове за рік 1904 і білянс маєтковий;
3. Поділ чистого зиску;
4. Вибір двох членів Ради Надзираючої на місце уступаючих: Дра Костя Левицкого і Василя Короля;
5. Внески та інтерпеляциї членів.

За легітимацию служить книжочка удїлова товариства. в Ради Надзираючої Повітового Товариства кредитового, стоваришеня зареєстрозаного з обмеженою порукою у Львові, 24 цьвітня 1905.

Др Костъ Левицкий председатель. 2—3 *Виннишій* за секретаря.

Казимир Левицкий
ц. к. надвірний доставник,
пл. Марийска ч. 10. (давнїйше ул. Трибунальска)
поручає:

204 7—6

Порцелянові сервіси, переважно декоровані у власній робітни по зр. 4·45, 6·50, 7·50, 8·90, 9·50 і вище на 6 і на 12 осіб. Скляні сервіси знаменитої якости по зр. 1·90, 2·25 і вище на 6 осіб. Сервіси до кави і чаю по зр. 1·60, 2·60 і вище на 6 і 12 осіб. Гарнітури до умивальні оригінальні анґлійскі, французкі і ческі до дуже низьких цїнах у великім виборі. Столики до умивальні мосяжні з мармуровими плитами. Таци деревляні, никлеві, бляшані і з хіньского срібла. Никлева посуда до варена під ґарантию тривка, добра а дешева. Російскі самовари мосяжні, никлеві і томбакові в ріжних формах і величинах.

Великий вибір вазонів і скляних жардиньорок на цьвіти, артистичних виробів на цьвіти в оригінальної французкої теракоти, майолікових виробів в власної фабрики. — Цїнники і взірці на домаганє висилаю

Стара церква з дубового материялу на продаж. Близша відомість в Уряді парохіяльнім в Давидківцях почта Колиндяни. 365 2—3

Іспитований півець церковний глядає посади дяка. Адрес Іван Гуцуляк, церковний півець в Ніврі, почта Ермаківка над Днїстром. 362 2—3

Старша женщина глядає місця до заряду в сьвященичім домі. Ласкаві заголошеня під М. Б. у Львові, ул. Панеиьска 16 у п. Кучабских. 283 3—3

Інструктора на село потребую від мая, котрий приготовив би совістно і успішно до вересня приватиста хлопчика до II класи рускої ґімназиї. О. Александер Осадца парох Вікна коло Городенки, п. в місци. 332 5—6

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка прийме **зараз** практиканта з укінченою IV. кл. шкіл середних. 266 19—?

Липовий Мід
5 кґр. 7 К 20 с.
Питний мід „Здоровле“
5 кґр. 6 К
Овочеве Вино „Елевтерия“
(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивае)
для селян і громадских склепів
50 штрів 30 К (на 3 рати)
всьо оплатно і з опакованєм висилає
Пчільнича спілка учительска
33? **в Вережанах.** 5—15

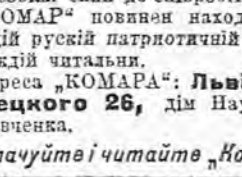

СЛАВНОЇ МАРКИ
„Стирія“ „Пух“
як також инші розери і всякі колові прилади по найприступнійших цїнах
поручає
ЯКОВ КАГАНЕ
доставник для ц. к. державних урядників
Львів, ул. Сикстуска 12,
Власний репарацийний варстат.
Замовленя з провінциї відворотно. 324 5—10

Шестий рік істнованя.

Одинока руско-украіньска часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.

Властитель і редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„КОМАР“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного жита і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та злиднями прибитий народ від *всяких його ворогів!*

„КОМАР“ придбав в послїдних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР“ повинен находити ся в кождій рускій *патриотичній родинї* і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара“.

Оповістка.

Заходом академ. тов. „Січ“ в Чернівцях (перед тим **„Молода Україна“**), появили ся досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти дїях, переклав В. Симович. Цїна 60 сот.
2. Г. Яблочков: „Сільска Учителька“, оповіданє, переклав А. Крушельницкий. Цїна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина): „Карби“ новелї із гуцульского житя. Цїна 60 сот.
4. Теодот Галїп: „Думки та пісні“, поезиї. Цїна 20 сот.
5. Ант. Крушельницкий: „Серце“, оповіданя. Цїна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Цїна 1 кор. В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.
7. Максим Горкий „Міщани“, сцена в домі Бевсемйонова, переклала Маруся Полтавка. З переднім словом. Цїна 1 кор.

Видания 1—2 і 7 можна дістати тілько неоправлені.

Набувати можна всї книжки з Чернівцах у Омеляна Могильницкого ул. Петровича ч. 2 у Львові і у обох руських книгарнях.

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє
у Львові ул. Валова ч. 29. 366
Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цїнах.

Якова Більбля Син
КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН
Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх
поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, **позички** ґумові плащі чорні і кольорові. Полекші в сплатах. Поручена з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

На недалекі сьвята
поручає
перша краєва запротоколована фабрика вудженин
Иосифа Котовича
Львів, ул. Краківска ч. 15, філія ул. Городецка ч. 3
звісну з доброти вудженину, а особливо вудженї шинки, полядвичні ковбаси, зладжені краєвим способом та всяку иншу вудженину по можливо найнизших цїнах. — Замовленя з провінциї виконує ся відворотною почтою. 354 3—4

Купуйте лиш в краєвій фірмі

Ю. КАПРАЛІКА
у Львові, побіч Народного Дому
скрипки, баси, флети, клярнети і всякого рода інструменти дуті по дешевшій цїнї як загранична конкуренция. — Яко спеціальність поручаю цитри, мандолїни і ґрамофони найновійшої конструкциї вже від 40 корон. — Мандолїни саскі і волоскі виключно лише я найдешевше продаю.
Цїнники даром. 287 6—6

Куда йдеш?

До **„Сокільского Базару“** по сьвяточні картки! Там є їх великанський вибір і свого накладу і чужих. А що за гарні вишивані краватки по 3 і 4 К, що за чудесні Гердани по 3, 4 і 5 К, або совільскі ланцушки по 2·20 а які красні гуцульскі топірці від 3 К до 15 К. Сердаки по 13 К. Шапочки для дівчат по 2 К і всякі инші сьвяточні дарунки, що аж душа радує ся. А сокільскі тутки і паперці то правдива роскіш палити. Або як купиш спанку, шпильку, брошку, мошонку, папіросницю з гербом Руси то є вже чим погордувати ся на сьвятах. Там йти, то наш сьвятий обовязок, бо то своє, то народне. 364 3—3

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА
у Львові, пл. Галицка ч. 14
поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, каляреп, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїнї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 246 25—50

Рух зелїзничих поїздів
важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, 1·30, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Рящева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Чернівець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1··0, 4·85, 10·40*.
„ Равы рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Рящева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, **11·00***.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Чернівець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Равы рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Заґпря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черленими чорнилом; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого ниншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна бувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 25

При закупні тягніть претензія покажуючи на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Копернина ч. 9.

Ч. 85. Львів четвер 14 (27) цьвітня 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 г.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженим. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

З'їзд у Венеції.

Офіциальні комунікати часописий урядовихВідня та Риму повідомили політичний сьвіт, що в суботу сего тижня в колишній столици дожів відбуде ся з'їзд австро-угорского міністра справ заграничних, ґр. Голуховского з італійским міністром такого-ж ресорту, Тіттоніем. Комунікати зазначують згідно, що ніяка специяльна справа не дає приводу до політичної конференциї обох міністрів та що з'їзд буде затим актом міждержавної куртуазиї, котрий все таки керманичам внішної політики двох заприязнених держав дасть нагоду скріпити взаїмне дружне відношенє. Італійский комунікат додає, що з'їзд сей розвіє комбінациї песимістів, котрі добачували послїдними часами певне остудженє відносин між Австро-Угорщиною а Італією та буде доповненем з'їзду неаполітаньского.

Так кажуть офіциальні комунікати. Та хто вміє перекладати собі солодко-чемні фрази дипльоматичних комунікатів на мову звичайних смертельників, тому отсей з'їзд та его причини не так дружелюбно представляють ся, як се виходило би з комунікатів. Що крім кретеньскої справи, яка можа потягнути за собою закаламученє супокою на Балканї, а тим самим знов заангажувати супротивні інтереси Австро-Угорщини та Італиї в Альбанії, Старій Сербії і Македонії, — на міжнароднім овиді нема на разї ніякої такої квестиї, яка могла би спонукувати обі держави до інтимної вимінн думок, то се ще не доказує, аби з'їзд мав виключно куртуазийне значінє та був лишений політичних мотивів.

Що так річи мають ся, се між стрічками признають навіть оба комунікати, специяльно італійский. Бо пощо-ж було би потреба „скріплати" дружні відносини між обома державами і пощо треба би було „розвівати комбінациї песимістів", як би відносини сї справдї стояли на трівких основах дружби і якби не давали вони фактичного материалу до песимістичних комбінацій?...

Остуда дружних відносин між тими двома державами тридержавного союза — річ не від вчера звісна. Зложило ся на се чимало обставин, з яких безперечно найважнїйші: конїзия інтересів італійских з австро-угорскими на східних берегах протоки онтарскої і загалом квестиї, до кого має належати пановане на Адриятику, а дальше квестия Італіянців австрийских.

По невдавних пробах кольонїяльної політики еритрейскої та невдачнім змаганю загорнути під свій протекторат Туніс, в чім випередила Італію сусїдуюча через Альжір з Тунісом та сильнїйша Франция — Італія мусїла звернути свої очи на найблизший схід, куда ще сягав своїми плянами Ґарібальді. Адриятик, а іменно північно східні его береги, се колишне володїнє Венециї, яка тут панувала аж до перших лїт XIX-ого віку. Береги Альбанії, грецкі острови і т. д. се сфера впливів, культурно-економічної дїяльности та політичних навіть заборів так Венециї як і Генуї. І коли розвіяли ся надії на Еритрею і Туніс, традициї могучих колись морских республик Італії віджили в памяти італійских політиків на ново тим більше, що і торговля італійска простягає ся до нині своїми впливами на береги Альбанії і Греції та Леванти.

І на східних берегах Леванти знайшла Італія певні реальні основи для своїх плянів, а дальші постановила сотворити відповідною політикою. По другім боцї протока онтарской лежача Альбанія здавна звязана з полудневою Італією тїсними зносинами. В Атулії, Кангабрії та Сицилії находили все захист і приют альбиньскі еміґранти і повсганцї, по кождім більшім конфліктї Альбанцїв з Туреччиною, а натомість з тих з'італійщених уже значно кольонїй та від живучих в Італії і рівнож значно поіталійщених альбаньских князїв ішли імпульси до альбаньских сепаратистичних змагань. Національно-свободолюбні рухи в Альбанії звязані отже тисячними нитками з полудневою Італією, і се служить для італійскої політики — побіч торговельно-культурних зносин — реальною основою ей плянів. Дальші основи належало доробити, і коли нині жінкою італійского короля є дочка чорногорского князика — *першого неприятеля* австрийско-угорских плянів на Балканї, котрого крайок наче скелистий бастіон стоїть при самій дорозї з Герцеґовини до старої Сербії — то се не був случай, ані справа сентименту особистого, але политики. Князї Чорногори носять ся з мріями про великосербску корону, котрої волости сягали би від Чорногори по Дунай, а в тих мріях так само дїсонансом є австро-угорскі заходи на Балканї, як і для плянів італійских.

Тридержавний союз заключувано, коли увага Італії звертала ся ще на Туніс і Еритрею і коли задля Тунїсу напружені були відносини ей до Франциї. Від сего часу обставини дуже а дуже змінили ся. Тридержавний союз богато стратив з рациї свого істнованя та змінив значно свій характер, а рівночасно а тим точка тяжкости італійских плянів перенесла ся на значно *близший* терен — до Альбанії. І тут стрінули ся заходи Італії з австро-угорскими, а се певно не могло причинити ся до піддержуваня чим раз менше основ маючої дружби.

Особливо охололи а навіть недвозначно заострили ся відносини обох держав, коли справа інвазиї австро-угорских баталїонів до Македонії здавала ся квестиею порішеною. Становище Італії задецидувало мабуть тоді про залишенє сего наміру Австро-Угорщини, заполохавши несьвітлого впрочім політика, яким є ґр. Голуховский.

Тож, як бачимо, було доволї причин до „песимістичних комбінацій" і ті комбінациї, коли додати ще ворожий Австриї настрій північних Італіянців задля подій в Трентині і Інсбруку, не були лишені реальних основ. Та відносини поволи змінили ся: балканьска справа поки-що притихла, так само італійско-нїмецка борба в Тиролї і ґр. Голуховский з п. Тітоніем будуть тепер направляти попсовану дружбу. Чи на довго — можна сумнївати ся.

Інтерпеляция

пп. д-ра Коса і тов., внесена в державній радї д. 11. цьвітня 1905. в справі нїбито намїреного продовженя пропінацийного права в Галичині поза установлений законом реченець 1. сїчня 1911.

(*Конець.*)

Крім зиску, якой теперішні пропінатори з аренди пропінациї мають без клопоту, мають вони ще другий, так сказати, посередний зиск. Пропінатори є заразом продуцентами пропінацийних напитків, — і то майже єдиними, хоч у великодушности своїй признали тую продукцию вільним промислом (длячого так дїє ся, не будемо пояснювати, бо треба би о тім богато говорити). Отже будучи арендарями пропінациї і заразом продуцентами напитків, вкладають на своїх підарендарів обовязок, побирати напитки лише у них, і то при як найгіршій якости по як найвисшій цїні, бо инакше Жид, що сидить на аренді, не дістав би її. Той зиск продуцентів був би неможливий, коли би вони не були заразом арендарями пропінациї, бо в такім разї шинкар міг би напитки побирати у кого иншого; а навіть конкуренциї між самими пропінаторами було би досить, щоби продуцент не занадто визискував шинкаря. Всеж таки той визиск відбиває ся властиво вкінци на консументї.

За далеко зайшли би ми, коли би хотїли близше розбирати наслїдки пропінацийного права по містах, котрі те право мають. Рїжниця, промовляюча на користь міст, лежить в тім, що місто через пропінацийне право приходить до фондів, котрі обертає на публичні цїли. Доходи з пропінацийного права є родом податку і служать, як повинно бути, до публичних цїлий, коли тимчасом пропінатори уживають їх на свої приватні цїли, хоч податок не повинен до сего служити.

Спільну лиху сторону мають пропінациї по селах і по містах сю, що шинкарі і тут і там, так сказати, з тїлом і душею належать до пропінатора і мусять від него зносити всїлякі утиски. Розуміє ся, що сю лиху сторону треба брати із становища шинкаря і так само із становища моральности і народного добра; але із становища пропінатора є се річ, котрої жадними грішми не можна оплатити. В шинках, майже самих жидівских, має високородний пропінатор тьму зависимих від него, спритних, хитрих аґітаторів, котрі мусять ему помагати в неполітичних і політичних пригодах; та ще й тим є вони лїпші, що аґітатор, фактор і т. п. звичайно богато коштує, а ті не тілько нїчого не коштують, а ще своєму добродїєви пропінаторови платять ладні грошї через пропінацию. Отсе той гарний тип шляхотского Жида, що з давних часів живе в Галичині і має високу вартість.

З уваги на ті наслїдки пропінацийного права, що затроюють цїле публичне жите в Галичині, легко зрозуміти, що кождий прихильник народу нетерпеливо вижидає тої хвилї, коли раз щезне той останок колишнього підданьства.

Того визволенія ждуть з днем 1. сїчня 1911. р. напевно, бож закон з р. 1889. виразно постановляє, що з тим днем пропінацийне право вигасає „цїлком і раз на все". Колиж бо не втихають поголоски, що галицкий сойм і галицка краєва управа носять ся з гадкою, продовжити якось пропінацийне право поза той реченець — може бути, що й на вічні часи. Ті грізні поголоски спонукали п. Лїхта до інтерпеляциї, внесеної д. 21. марця с. р.; вони були причиною, що перед тижнем шинкарі з цїлої Галичини зібрали ся у Львові на вічє, котре ухвалило грімкий протест против усякого продовженя пропінацийного права і вислало депутацию до Відня, щоби компетентним кругам пояснити справдїшний стан річи.

Підписані не хотять і не могуть няти віри тим тревожним поголоскам, бо уважають за річ незвичайно дивоглядну, щоби які міродатні чинники могли носити ся з гад-

---

Д-р Евгений Озаркевич.

Ще про пошестне запаленє мозково-стрижевих опон.

(Meningitis cerebrospinalis epidemica.)

В остатних часах появила ся в нашім краю „нова" пошесть, котра викликала чималий страх між публикою, але і лїкарский сьвіт, а головно санїтарно-державні власти занепокоїли ся та мусїли звернути більшу бачність. Пошесть ся дїйсно належить до „новійших", хоч для наукового сьвіта вона вже не так дуже нова.. Оскільки сягає лїкарска література, можна переконати ся, що перші спомини про сю недугу походять з початку 19-го віку, а то в р. 1805. була Женева тою місцевостию, де ся недуга виступила досить інтензивно і забрала богато жертв. Від того часу появляла ся вона постійно в Европі і Америці десь до року 1822., але лише в теплїйших частях умірковапої стрефи, в Европі в полудневій Франциї, в Америці в полудневих країнах північних Сполучених Держав. Опісля минуло споро лїт, коли здавало ся, *що недуга* ся вигасла; аж в р. 1837. появила ся вона знов в Европі, а в р. 1856. в Америці, але сим разом розширила ся вже ширше і перейшла майже цїлий сьвіт.

У нас в Европі появила ся та пошесть знов у полудневій Франциї, а відти перейшла на полудне до Італії і Альжиру, а відтак на північну Францию, перескочила до Данії, а розвельможила ся сильно на скандинавскім півострові (1854—1861.). Аж в 70-их роках являє ся вона в Нїмеччині, іменно у всхідних північних провінциях (Поморє, Бранденбурґія, Шлеск), відтак переходить до полудневої Нїмеччини, а в другій половині 70 тих років переносить ся з Шлеска до Австриї, відти на півостров балканьский і до Грециї.

Від того часу загнїздила ся ся пошесть в Европі і пі нічній Америці постійно; більші чи менші епідемії явили ся тут і там, а попереджали їх завсїгди спорадичні випадки недуги.

Від сеї зими є ся недуга в нашім краю і знов зайшла вона до нас з пруского Шлеска, розширила ся густо в краківскім і в місцевостях над Сяном, а відтак розширяючи ся дальше з заходу на схід, оминула на разі Львів і появила ся наперед в околицях положених на північ і полудневий схід Львова. Д. 10. с. м. стверджено оден випадок сеї недуги у Львові. Після урядових виказів занедужало до тепер в Галичині около 450 осіб, з чого умерло около 180. Були се по найбільшій части дїти пониже 10-ти лїт (около 95 процент усїх хорих дїтий).

Щоби зрозуміти добре, в чім полягає ся недуга, важно подати дещо з анатомії чоловіка. Звісно, що череп зложений є з щільно з собою сполених костий, котрі творять так звану яму мозкову. В ямі сій містить ся мозок і є через щільне сполене костий охоронений від всїляких внїшних впливів. Лише малими отворами переходять мозкові нерви та бючки (артерії) і жили допроваджуючі і відпроваджуючі кров мозку. Лише ззаду є великий отвір, т. зв. отвір потиличний, через котрий входить продовжений стрижь (medulla oblongata), котрий в дальшім своїм продовженю зове ся хребетний стрижь (medulla spinalis) і виповнює собою цїлий провід хребовий, котрий повстає з отворів поодиноких на собі зуставлених хребів. Так мозок (cerebrum) як і продовжений і хребетний стрижь суть покриті опонами (meninges), проте істота недуги, то є запалене тих опон зове ся meningitis cerebro-spinalis. Щоби таке запалене повстало, мусить бути до того якась причина. Звичайно заходять до опон якісь мікроорґанїзми, так звані бактериї або коки, котрі викликують свойственне собі запалене. Так приміром при роднім запаленю уха, яке лучає ся в наслїдок яких інфекцийних недуг, як по тифі, шкарлятині, може рона перегнити аж до ями мозкової і тогдї повстає запалене опон мозкових; або при туберкульозї зайдуть туберкулїчні прутиї до опон мозкових і повстає туберкулїчне запалене опон мозкових, одна з найчастїйших форм туберкульози у дїтий. Хибно називають сю недугу звичайно запаленєм мозку.

Анальоґічно до сих примірів мусимо припустити, що при пошестнім запаленю опон мозкових мусить зайти до них якийсь недугосправчий зародень, якийсь інфекцийний мікроорґанїзм. А скоро знаємо, що недуга та виступає у формі пошести, то мусимо припустити, що той зародень мусить находити ся в оточеню людий, живучих під тими самими умовами; тому виступає ся недуга огнищами, і може повстати в однім краю у всїляких місцях, досить значно віддалених від себе. Головно постигає вона залюбки громадно і тїсно живучих між собою людий, як касарнї, пенсіонати, доми робітничі і т. д., а лишає на боцї проче населенє; хоч бувають випадки, що недуга ширить ся і між сїльским населенєм.

Скоро є річию певною, що недуга ся є інфекцийна, то мусимо по перше запитати ся, який є специфічний зародень сеї недуги і якими дорогами входить він до людского орґанїзму. На жаль на перше питанє не дає нам наука ще вдоволяючої відповіди. Усякі змаганя бактеріольоґів, винайти специфічного сїй недузї зародня, не довели ще до бажаного результату.

Хто знає, чи як-раз епідемія, котра ширить ся тепер по Европі і дає богато материялу до досліджень, при новійших значно лїпше вироблених средствах наукових не дасть ученим можности, дійти до бажаного результату. Знаємо лише на разі, що зародень той є імовірно подібний до мікроорґанїзмів званих ковками, які являють ся при инших недугах (пр. запаленю легких) і що богато всїляких коків знаходить ся при сій недузї в ямі ушній і носовій. — Сим самим стає ясно, якою дорогою входять сї орґанїзми до людского тїла; є нею передовсїм яма носова, а іменно отвори в так званій кости ситовій. Проте катар носовий є безперечно предиспозициею до сеї недуги. Чи недуга ся переносить ся з чоловіка на чоловіка, се тяжко рішити; імовірнїйше є, що зародні при помочи вітру переходять з околиці на околицю і розмножують ся там, де знайдуть податний ґрунт *для себе*.

Які суть хоробові появи сеї недуги? Тут мусимо обмежити ся лише на найважнїйші симптоми. Рідко коли починає ся недуга хоробовими звістунами, як загальне ослабленє, утома, біль голови, біль в членах (руках, ногах), потилици, і легкою горячкою. Звичайно починає ся недуга серед *зглядно* найлїпшого здоровля цїлком нечаяно сильним дрощем, до чого долучає ся сильний біль голови і блюванє (воміти). Дрощ есть початком горячки, котра доходить до значної висоти. Живо долучає ся характеристична поява, котра при жадній иншій недузї не виступає з такою інтензивностию, іменно болючість і тугість (скорч) в карчилї. Симптом сей є так характеристичний, що недугу сю називають також тужцем карчила (Genicksstarre, tężec karku). З часом змагає ся біль голови в великій інтензивности. Кожде найменше потрясенє, кождий дотик, кождий рух неду-

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що викликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. *Поручає ся перша краєва фабрика* муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 2—30

кою, продовжити дотеперішну систему пропінаційного права в Галичині з її наслідками, з монопольним визиском найбідніших верств населення із сторони дідичів. Се є не до увірення, але на жаль є воно можливе. Занадто богато важних інтересів дідичів вяже ся з пропінаційним правом, щоби не можна уважати за неможливу річ, що якась ґрупа тих панів буде заходити ся, утримати пропінаційне право й на дальше: атже пропінация забезпечує дідичам певний, великий і спокійний дохід, а до того помагає їм тримати у своїх руках дуже вплывову клясу шинкарів.

Дотеперішний хід пропінаційної справи в Галичині показав нам, що пропінатори завсїгди передовсїм старали ся дбати о свій власний інтерес і справді уміли дуже вручно сего доконати. Мимо обох законів з р. 1875. і 1889., котрі на словах постановляють „внесенє" пропінаційного права, се право таки остає в силї, і то навіть в далеко більшій; бо хоч дідичі вже перед давними роками дістали повне відшкодованє за своє дуже непевне право, всеж таки дійсно мають его й доси. А при тім дідичі мають еще відвагу казати і голосити, що вони властиво за своє пропінаційне право, за свою „сьвяту власність", за свою „сьвяту корчму", не дістали жадного відшкодованя, бо самі дали собі відшкодованє!

Аж вірити тяжко, щоби могло де бути таке лицемірство; але можна о нїм аж надто переконати ся з протоколів галицкого сойму з лїт 1866—1889., де позаписувані промови сьвіточів польского народу. А тепер маємо результат: дідичі дістали гарні гроші за свою пропінацию, а ті самі дідичі тримають дальше ту саму пропінацию ще з більшою силою! Справді ґеніяльні ґешефтярі ті дідичі! З такими ґешефтярями треба мати ся на бачности, бо вони могуть свою штуку почати наново. Під яким там позором, що нібито хотять пильнувати інтересів краю і автономії, могли би переперти продовженє пропінаційного права на те, щоби і дальше мати забезпечені масні доходи без жадної працї. Коли поголоски про продовженє пропінаційного права є вірні, то дідичі вже мусїли видумати таку якусь штуку.

Підписані певно не противились би, щоби дотеперішнє пропінаційне право використати для публичних цїлий Галичини, для двигненя культури (прим. на школи); але мусять рішучо виступити против того, щоби дотеперішні лявки робучого народу також і дальше брали без працї і клопоту доходи з пропінаційного права, хочби навіть найменші.

В непокоячих поголосках що-до продовженя пропінаційного права мусять мабуть бути щось правди; а приняте депутациї галицких шинкарів презесом польского кола причиняє ся до потвердженя такого здогаду. Як писано в дневниках, презес польского кола, отже особа в таких справах певно міродатна, досить неласкаво приняв депутацию і відправив ії до сойму, котрий нібито є єдиним компетентним судом в сій справі. Шинкарі не домагають ся нїчого неслушного; вони хотять лише того, що вже закон з р. 1889. постановив, а таки презес польского кола справляє їх до сойму, котрого більшість складає ся з дідичів-пропінаторів! Таке принятє говорить більше, ніж цїлі томи; воно вказує, що дідичі-пропінатори справді мають на умі якийсь замах против загального добра.

І справді поголоски о продовженю пропінаційного права занепокоїли цїлий край; длятого є обовязком компетентних кругів, пояснити загалови правдивий стан річи і тим его успокоїти.

Маючи таку саму цїль на увазї, позваляємо собі звернути ся до всего мінїстерства з запитанєм:

1) Чи ц. к. правительство знає, оскільки поголоски о продовженю пропінаційного права в Галичині є згідні з правдивим станом річи?

2) В разї, коли би компетентні круги справді носили ся з гадкою продовженя пропінаційного права в Галичині, то яке становище займає до тих намірів ц. к. правительство?

3) Чи ц. к. правительство схоче як найрішучійше станути против продовженя нинїшного права пропінаційного взагалї, а особливо чи схоче подбати о те, щоби на будуче пропінаційне право в Галичині не було предметом визиску для приватних інтересів приватних визискувачів?

В справі т. зв. еміґрациї зарібковоі.

З нагоди всяких надужить галицких властий, урядів і жандармериї для спиненя виходу селян рускої народности на зарібки до Нїмеччини, уважаємо за потрібне пояснити в теперішній хвили правне значінє т. зв. еміґрациї на часові зарібки у відріженю від еміґрациї на завсїгди.

Що-до еміґрациї обовязуючий державний закон з 21. сїчня 1897 ч. 27 В. з. д. містить карні постанови в отсих трох парагрефах:

§. 1. Хто без позволеня власти займає ся справами еміґрациї або в них посередничить, або хто займаючись хочби за дозволом такими справами виступає против розпорядків під тим зглядом істнуючим, той стає ся виновним переступу і буде караний арештом від вісьмох днїв до шість мїсяців. — Поступованє і виданє вироку належить до судів повітових.

§. 2. Хто для наклоненя иншим до еміґрациї манить їх фальшивими фактами або туманить иншими способами, стає ся виновним провини і буде караний строгим арештом від шістьох мїсяців аж до двох лїт, з котрим може бути сполучена кара грошева аж до 2000 зр. — При обтяжаючих обставинах завинкувати належить строгий арешт аж до трех лїт, з котрим може бути сполучена грошева кара аж до 4.000 зр.

§. 3. Виконанє сего закона припоручає ся мінїстрам судівництва і справ внутрішних.

Право до еміґрациї, оперте на 4-ім артикулї закона основного з 21. грудня 1867. ч. 142. В. з. д., ограничене есть зглядами на службу військову, именно законом з 11. цьвітня 1889. ч. 41. В. з. д. (гляди §. 45.).

Еміґрантом після закона з 21 сїчня 1897. ч. 27. В. з. д. есть той, хто виходить з країв австрийских за границю з наміром вже не вертати. (Гляди цїс. патент з 24 марта 1832.) Не есть отже еміґрациєю виїзд за границю в цїли глядання там часового занятя; виїзд сей мусить наступити серед таких обставин, що поворот належить уважати обективно правдоподібним. Субективні надії еміґранта в тім напрямі є безпредметові, о скілько обставини їх не попирають.

Позаяк еміґрация до Нїмеччини має ноторийне знамя еміґрациї зарібковоі в безперечним наміром повороту до краю по сезонї зарібковім, то бачимо, що закон з 21 сїчня 1897. ч. 27 В. з. д. не має примінення до сеї еміґрациї задля браку истваря карігідного вчинку. Завважити належить, що квестия еміґрациї зарібковоі взагалї не є унормована під оглядом законодавства карного якимсь окремим законом, а підступне впроваджуване в блуд або визискуване невідомости еміґранта підпадає під санкцию приписів карних що-до обманьства, до заістованя котрого треба конечно злого наміру (dolus),

О сїм треба знати кождому, бо з причини фалшивого толкованя закона ворогами рускої зарібничої еміґрациї терплять многі наші зарібники.

Гакатична польска преса в остатнім часї вже умірила ся в брехливім крику на руску зарібкову еміґрацию — знак, що вже сповнила свою задачу, підготовляючу акцию „ржонду". І справді — Gazeta narodowa (в 95 ч. пише вже: „władze krajowe zwróciły baczną uwagę na ten niezdrowy ruch wychodźczy (chęć podkopania, jeżeli nie zniszczenia twierdz polskości) i ludzi, nie mających dowodów pewnych, że otrzymają zajęcie za granicą, powstrzymują od ryzykownej emigracyi". А як „владає" се чинять, знаємо. Зелїзничі стациї ломлять принцип, що робітникам їдучим громадно (бодай 10 осіб) на віддаль понад 100 клм. належать ся білети за половину цїни, або зовсїм не хотять видавати білетів, покликуючись на таке приручене старость; жандарми голосять, що намісництво не позволяє їхати до Прус; зверхности громадскі діставали по старостваx поученє, що до Америки вільно їхати, а до Прус ні — і т. д. Брехливі крики польско-гакатних дневників, котрі не навели ані одного-однїського факту вини рускої Бюра в Найберунї, стали „владзом" за мотив до репресалій. Шкоде о тім розписувати ся зайво, бо вже стілько разів було писано, впрочім цїла ся справа буде невдовзї виточена у відповіднім місци.

Ми позволимо собі лише порівнати, на скілько щасливійша польска зарібкова еміґрация з російскої Польщі від нашої рускої в Австрії. Коли у нас навіть зелїзничі стациї накостять руским робітникам, то з Росії польскі селяни десятками тисяч ідуть до Нїмеччини, а російскі власти не то не спиняють, але й дають усяку поміч польским селянам, ведені гуманним чувством дати бідному нагоду до зарібку, бож се навіть інтерес держави. Тому то познаньскі польскі дневники можуть про польску зарібкову еміґрацию до Нїмеччини писати з радостию:

„Сего року переїхало з Росії на Варшаву до західної Нїмеччини значно більше робітників, як попередних років. Від трох тижнїв зїхало около 30.000 мужчин, женщин і дівок із познаньского двірця. В деякі днї натовп був такий, що мусїло ся пускати на звичайні поїзди по два рази денно, в полудне і у вечер".

Тридцять тисяч Поляків лише за три тиждні і лише з Росії!...

Знайте се, галицкі Русини, зрозумійте загу рускої зарібкової еміґрациї до Нїмеччини і не давайте ся теризувати та не пускайте плазом нїякого безправства звідки-б оно не виходило. За нами право, а ті, що ломлять право, числять лише на податливість і довготерпеливість галицкого Русина... А до чого довела Русина его дотеперішна „овеча натура", бачимо здорові.

З Росії.

(Телеґрами.)

Льондон. З Петербурга доносять, що наближаючий ся день 1 мая викликує у населенія панїчний страх. Хоч тепер панує спокій боять ся на сей день вибуху. Путилівскі фабрики приняли 8000 робітників на місце вигнаних, що також може причинити ся до бунту. Богачі виїздять з міста за границю. В послїдних днях видано 50.000 (?) паспортів.

Тифлїс, Депутация вірменьских сьвящеників дістала від намісника Воронцова-Дашкова обіцянку, що найважнїйші справи, именно вірменьских шкіл і церкви, будуть наново зревідовані і утравильнені. Заразом намісник обіцяв, що зарядить ревізию процесів всїх увязнених вірменьских сьвящеників.

Петербург. В великодну неділю має бути оголошена загальна амнестия для всїх полїтичних злочинців, а рівночасно буде оголошена дальша програма реформи.

Відень. Zeit доносить, що дня 19 с. м. Булиґін предложив цареви мемориял професора Нїкольского, зверненний против Віттого, котрий при помочи адвокатів і жидівских банкирів інсценує за кулїсами цїлий конституционний рух. Вітте має *президувати* на вечерку у взісної акторки російскої і проголосив тоаст в честь російскої конституциї. В мешканю Віттого мають відбувати ся периодичні наради банкирів, на котрих президує сам Вітте. Нїкольский просить царя, щоби не бояв ся сего руху, котрий інсценує сам Вітте. Полїцию і військом цар може здавити революцию в зародї, а відтак може вишукувати і карати всїх революционерів. Нї робітників, нї взагалї населеня міст не треба бояти ся, бо населенє се стоїть за царем. Хлопи будуть ся, але з біди. Треба викупити богато паньских земель і розділити між хлопів за сплатою на рати, то они успокоять ся. Революцийний рух тепер за сильний, отже треба конституцийному сторонництву обіцювати все, а нїчого не давати. Треба творити що раз нові комісиї, а тимчасом концентрувати власть що раз більше в своїх руках. Сей мемориял мали підписати Булиґін і мінїстер фінансів Коковцев.

Петербург. Дневники доносять, що кримскі Татари предложили комітетови мінїстрів найважнїйші свої жадания в 4 точках: 1) вибір духовних громадами, замість як се тепер діє ся, системи іменованя правительством; 2) заснованє правительственних шкіл з викладовим язиком татарским; 3) урівноправненє татарскої преси з російскою; 4) узгляднене Татарів в народнім заступництві, з приміненем сеї засади вже в приготовлявчій стадиї.

Берлїн. Петербурска аґенция телеґрафічна заперечує вість, що Леонтієвову і иншим анархістів арештовано за заговор на житє царицї, бо жадного такого заговора не було. Неправдою також є, що Леонтієвова старала ся о гідність двірскої дами, бо анї уроджене, анї вихованє не могли еї уповажнити до такої просьби. Більша часть еї житя зійшла за границею, де студиювала медицину.

Петербург. З Кишинева доносять, що околицю непокоять формально зорґанїзовані ватаги, котрі в 1903 році викрутились безкарно. Сі ватаги поробили табори і нападають на жінки і дїти. В день загального збору товариства бібліотеки, ватаги окружили дім, де відбувались наради і чинно зневажали кождого входячого учасника. Полїция заховувалась цїлком пасивно. На закінченє ватаги *поперетинали* телеґрафічні дроти, що доводили сьвітло до салї нарад і *розпочали* рабувати склепи і маґазини.

Вильно. В послїдних днях відбув ся тут зїзд представителїв 31 жидівских громад в цїли зорганїзованя жидів, щоби може було вести успішно борбу против виняткових антіжидівских справ. Результатом віча було утвореня окремої жидівскої ґрупи, котра буде належати до загального союза російскої демократиї.

жого викликує у него познаки великого болю, що виявляє ся стогнанєм і т. п. (цїлком инакше, як приміром при тифі); а навіть у хорих, котрі скоро попали в спячку, являють ся ще почуванє болю, що оказує ся скривленєм лиця, відпорними руками рук і т. д. Хорий боронить ся перед подаванєм корму, перед зміною положеня (перестелюванєм), відвертає ся від вікна, боїть ся вражінь сьвітла, слуху, і т. д. Біль сей розширяє ся по цїлім хребті, що і є познакою заатакованя хребетного стрижа. Цїлий хребет стає на утиск болючий, а з тим лучить ся скорч хребетних мязів, так що цїлий хребет стає прямий і пругий, а навіть каблуковато скривлений. Голова подає ся проте в зад і є втиснена в подушку. В тяжких випадках наступає тепер спячка (сома), а навіть появляють ся судорогн (конвульсиї) — у дітий поява звичайно некорисна, звіщаюча лихий вихід справи. Блюванє, котре являє ся в початках недуги, але також і пізнїйше, є також виливом подражнена мозку, а не симптомом жолудковим, як нераз оточенє собі гадає (дитина мусїла щось нестравного з'їсти!). Дуже ріжнородні є появи зі сторони поодиноких мозкових нервів, котрих студиюм належить однак вже до специяльности лїкарскої. Згадати хиба можна про зміни моторичних нервів ока: неодномірне обобічне усталенє галин очних, пораженє одної або обох повік, лїнивe віддїлюванє і нерівність зїниць і т. д. Подражненє нерву лицевого являє ся скорчем мязів лица, з характеристичним болючим скривленим виразом лица. Менше важні є появи зі сторони иншних нервів, виняв нервів змислових (очного, ушного), котрі при зглядно щасливім звороті недуги (після подужаня) лишають по собі сталі, тяжкі наслїдки.

Горячка буває неправильна. Навіть в найтяжших випадках буває вона часом не конче висока, але в більшости випадків доходить аж до 40°. Тип її наворотний, не постійний.

Крім сих появ бачимо в тій недузї також всїлякі висипки, прищі і т. д. Прищ побіч носа на губах є постійним явищем в тій недузї, але лучають ся і висипки подібні, як при корі, шкарлятинї, тифі і т. д.

Розріжняємо ріжні типи сеї недуги від найлекших форм до найтяжших.

В найлекших випадках виступають усї або більшість описаних тут симптомів в короткім часї, але так само скоро зникають. Недуга тревае около 8 днів. Середущі випадки є найчастїйші; недуга тревае 2—4 недїлї. Вихід є непевний; коли наступає смерть, то найчастїйше при кінци першого або в початку другого тижня. Бувають і проволочні форми, котрі тягнуть ся 6—8 недїль або й ще довше і переходять або у вилїчене або ще й так пізно кінчать ся смертию. Найтяжші суть т. зв. острі випадки, котрі до кількох днів, або часом і до кількох годин забирають свою жертву.

Скоро недужай перебуде сю слабість, то в найлекших випадках може й не лишить ся по ній жадних наслїдків. Але не рідко, особливо по тяжших випадках, лишають ся погані наслїдки або часово або й на все, так що не дадуть ся вже вилїчити. До таких наслїдків належать перш усього зміни в орґанї очнім (недуги сїтчатки, прозорки, атрофія очного нерву), що може бути причиною сліпоти. Ще частїйші суть зміни в орґанї слуховім (запаленє середного уха і т. д.), що стає причиною глухоти, а у малих дітий і глухо-нїмоти. Часто лишають ся зміни в системі нервовім, що є причиною частого болю голови, нападів безпамяти, судорогів (конвульсий), а що найгірше часто упослїдженя інтелєкту (тупоумність).

Як пізнати і як лїчити сю недугу, се вже входить в специяльність лїкарску і не-

може бути предметом сеї розвідки. Найхарактеристичнїйшим симптомом є біль голови, блюванє і тугість (скорч) карчила, о чім ми вище згадували. Пожадно є як найскорше порадити ся з лїкарем, щоби з одної сторони не переціновати легких появів, а з другої не легковажити собі тяжких. Статистика сеї недуги учить, що смертельність виносить 30—40 прц., вилїченє є проте можливе. Що робити в такім випадку? Коли є підозрінє, що маємо дїло з сею недугою, треба у всякім разї поставити недужого в як найкориснїйші гігієнічні відносини. Відокремити хорого від здорових, уложити в такій комнатї, де є просторість, богато воздуху, а де найменше доходили би до него внїшні вражіня, як гамір, стук і т. д. — Вікна треба заслонити, щоби сьвітло не разило, і відвернути хорого від вікна. Заходити до комнати хорого можна лише особам, котрі мають обовязок ходити коло него. Всякі непотрібні „візити" заборонити. Теплота в кімнатї має бути мірна (14° R). Велике значінє має захованє відповідної дієти. Великою перепоною є неохота до їди і блюванє. Найвідповіднїйшим кормом є молоко, хоч в міру лїкарского позволенія можна подавати і товщі (масло), булки, а навіть і мясо (бефштик), шинку, курятину і т. п.), щоби підтримувати сили хорого, — головно в тих випадках, коли слабість проволїкає ся.

Велику пільгу хорим робить безперечно уживанє у відповіднїй формі студени. Мішочок з ледом на голову повинно ся зараз поставати. З огляду, що хорі потребують великого, безусловного спокою, занехати всїлякі купелї.

За порадою лїкарскою можна поставити поза уха кілька пявок; але великих надій, як научив досьвід лїкарский, нема що на сей спосіб лїченя покладати. Подаванє лїків є в міру потреби конечне; про се поучить кождого ординуючий лїкар.

Скоро бачимо, що ся недуга є так небезпечна, що забирає такий великий процент хорих, мимохіть насуває ся думка, як охоронити ся від неї. Тут мусимо подїлити способи охорони на дві части, на те, що кождий про себе може зробити, аби забезпечити свою родину від сеї недуги, а по друге, що є обовязком санїтарно-державних властий.

Знаємо, що всякі зародні інфекцийних недуг живуть і множать ся в сьмітю, бруді, вохкости, в місцях, де не заходить сонце. Тому належить дбати, щоби заховати найбільшу чистоту коло себе і окруженя. Чистити мешканя, обставу домашну, одежу і т. д., провітрювати хати, — се найлїпший спосіб охорони проти таких недуг. Головно дїти треба до чистоти приучувати. Скоро пошесть де появила ся, можна дїтям дати деякі полекші, щоби не перемучували ся тїлесно і психічно. Власти знов повинні дбати, щоби недугу не заволїкати з місця на місце та щоби населенє біднїйше, а при тім і мало осьвічене, навіть і силою, з уряду, примусити до чистоти і охайности.

На жаль, як виходить, мало що можна сказати про охорону і лїченє сеї недуги; а се виходить з природи річи — по перше бо зародень сеї недуги не є нам ще звісний і тяжко нам з ним бороти ся (як приміром боремо ся успішно при дифтериї через вприсненє сировати Берінґа), а по друге, як з перебігу дотеперішних пошестий бачимо, розширенє сеї недуги є таке химерне, що годі вгадати, куда і в котрий бік вона зверне ся.

Дай Боже, щоби наші сторони як найменше були нею діткнені!

Львів, 25 цьвітня 1905.

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** Львів пл. Галицка ч. 1. 105

Петербург. „Бирж. Вѣд." обговорюють курсуючу по місті поголоску, що дня 1 мая 15.000 портових волоцюгів і ножівників („хулїґанів"), подїливши ся на віддїли після дїльниць міста, намірають мордувати інтеліґенцию. Поголоска доносить, що сей рух не звертаєсь против правительства, і що властиве населене і робітники не беруть в сім участи.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Лїневич телеґрафує: Дня 22. с. м. росийскі передні сторожі присилували Японцїв покинути дві місцевости. Японцї обсадили були сильну позицию коло Ленянтавену, але мусїли відступати до Каяншену, при чім Японцї спалили маґазини з провянтами. Того самого дня росийскі передні сторожі підійшли під Шантуфу, котре обсадили Японцї. Артилерия розпочала бомбардувати місцевість, але побачивши, що в місті є сильнїйший віддїл японьский, російске військо цофнуло ся. Козаки знищили телеґрафічне получене між Коянщеном а Шантуфу.

Токіо. Урадово доносять: Пять росийских баталїонів, 16 сотень і одна батерия заатакували японьску кінноту коло Кайнау. Наше військо побило Росиян і гнало за ними аж до місцевости Лаухуахіх. Ми мали 38 убитих, Росияни лишили на побоєвищи 200 трупів. Два инші росийскі віддїли, оден в силї 6 баталїонів і 15 сотень, другий в силї 12 сотень і одної батериї заатакували місцевости Каошату і Чанті, але уступили, причім той перший віддїл побито.

Берлїн. З Петербурга доносять: „Доказом, що Росия намірає дальше вести війну, є тайний обіжник до монастирів з запитанем, якою квотою могли би причинити ся до покритя военних коштів.

Гонкон. Анґлїйский пароход Кальхас бачив вчера рано коло Ленкіну 3 росийскі панцерники і 2 кружляки, пливучі в полудневосхіднім напрямі. Вість о присутности росийских кораблїв коло острова Лїнтін при лиманї ріки Контон, не потверджує ся. Се були анґлїйскі кораблї.

Токіо. На цїлім острові Формоза оголошено военний стан.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Посли Пацак, Странски, Герольд, Пантучек і віцепрезидент палати послів Зачек відбули вчера пополудни в парляментї конференцию, почім пішли до міністра внутрішних справ Білянд Райта на довшу конференцию. Члени ческого клюбу відбудуть в второк засїдане, перед котрим відбуде ся пленарне засїдане парляментарної комісиї ческого клюбу.

Угорска кріза.

Будапешт. Сполучена лївиця намірає на случай, як би нинїшний кабінет мав довше лишити ся на своїм становищи, поставити в соймі внесене делеґования специяльної комісиї парламентарної, котра строго контролювала би заряджена правительства.

Тріполіс.

Париж. Французский амбасадор в Царгородї мав позискати для французского правительства на 99 лїт привілей експльоатованя порту Тріполіс.

Крета.

Лъондон. Повстанцї на Кретї повідомили конзулїв, що не будуть ставити опору чужим військам. Анґлїйскій вружняк патролює здовж берегів, щоби недопустити довозу оружа.

Канеа. Тут приїхав анґлїйскій кружняк в 4 торпедовцями.

Льондон. В найблизшім часї треба надїятись японьскої дефензиви в Манджурії в великім стилю, при чім виглядн японьскої армії мають бути о много корнстнїйші, нїж доси.

Петербург. Ґенерал Лїневич казав розстрілати 20 телеґрафістів за се, що Японцям граджували телеґрафічні тайни.

Льондон. Військові круги в Харбінї цїлком стратили надію в можність здержаня походу Японцїв наперед. Лїневич може лише обмежити ся на опізненю походу Японцїв. В Харбінї має лежати 80.000 ранених. Ояма вже виповнив люди в своїх віддїлах. Кождий полк пїхоти дїстав батерию легкої артилерії з 10 мітрайлезами.

Петербург. З Харбіна телеґрафують, що Японцї загрожують зелїзничу лїнїю до Кірину і всї росийскі позициї в сій сторонї. Росийскі шпиталї переносять з Кірину до Харбіна.

Скандинавщина.

Христнанія. На предложене регента наслїдника престола, щоби відрочити справу самостійних конзулятів норвеґских, норвеґске правительство відповіло, що народ одноднушно заявив ся за заведенем норвеґских конзулятів і що дальше відкладане справи не було би вказане.

З Росиї.

Петербург. Відбули ся тут збори, в котрих взяло участь 800 жінок. Ухвалено чинно підпирати революцию, збирати гроші, закуповувати оруже і взяти участь в сьвятї 1 мая.

Берлїн. З ґубернії Пенза доносять, що хлопи не хочуть робити в добрах великих властителїв, ані заключувати з ними контрактів. В курскій ґубернії узброєні хлопи на великім вічу проклямували подїл двірских обшарів. В Могилові панує страх, бо в всїх церквах попи взивають народ, щоби убивав Поляків, Жидів і Німців; кажуть, що цар позволив мордувати всїх чужинців.

Петербург. Цловий уряд в Одесї задержав скрині, деклароване яко рільничі машини, а в котрих були стрільби і револьвери. Вартість всего того оружа обчислено на 16.000 рублїв.

НОВИНКИ.

— **Оповіщене.** Рада товариства „Краєвий Союз ревізийний" у Львові скликує на підставі § 27 статута II. загальні збори членів товариства, що відбудуть ся дня 18 н. ст. мая 1905 р. о годині 4 по полудни в сали товариства „Руска Бесїда у Львові [ринок ч. 10 I. поверх] з отсим предметом нарад: 1. Відчитане протоколу з перших загальних зборів товариства. 2. Звіт з дїяльности за перший рік адміністрацийний [1904]. 3. Звіт касовий. 4. Означене висоти членьских вкладок союзних стоваришень і товариств на рік 1905. 5. Вибір готови товариства і дванайцати членів ради товариства. 6. Внески учасників. Право участи в загальних зборах мають відпоручники союзних стоваришень і товариств. Внесений відпоручник мусить виказати ся повновластю на письмі і зложити єї до рук предсїдателя загальних зборів. За раду товариства „Краєвий Союз ревізийний" у Львові, дня 26 н. ст. цьвітня 1905 р. *д-р Кость Левицкий*, голова. *Ал. Сероїчковскій*, секретар.

— **Спольщене нїмецкої ґімназиї в Бродах** якось не йде. Польскі часописи доносять з жалем, що намісництво знова відкинуло акт, бріденої міскої ради в справі спольщення тамошної ґімназиї і зажадало докладнїйшої ухвали що-до резиґнациї з прав, які прислугують доси громадї, именно резиґнациї в 76.000 К, оплачуване 10.000 К річно, до котрих громада була обовязана, але довгі лїта не платила, бо правительство звільнило її від того додатку, удержаня будинку в порядку і т. д. Дивно лише, що бріденскі Русини не проявили в справі сеї ґімназиї доси найменшої акциї і зовсїм байдужно глядять, як Поляки видирають їм зпід носа середну школу, котра силою обставин повинна статись не инакшою, лиш рускою!

— **Фальшоване виборів.** Державна прокуратория виготовила акт обжалованя против Натана Арнольда, шинкаря і властителя реальности у Львові, котрий в марцю с. р. при виборах до ради м. Львова сфальшував при обчислюваню голосів кількасот лїст і в той спосіб причинив ся до хибного результату голосованя, так що зайде мабуть потреба нового переведеня виборів. Буде се залежати від висліду судової розправи, що відбуде ся незабаром перед сенатом IV. у Львові. Взагалї ся справа викликала серед польскої публики велике негодоване і не сходить із стовпців польских ґазет. Та рівночасно показує ся, як то дивно діє ся в нашій богоспасаємій Галичинї під пановань Польщі. Кілько то голосовань сфальшовано у нас при ріжних виборах до сойму або до ради державної, кілько послів вийшло неправно наслїдком сфальшованя результату голосованя, але ми не пригадуємо собі, щоби ізза такого явного безправства прийшло коли до судової розправи та щоби виновники були покарані, хоч всї безправства були виказувані детайлїчно в рускій пресї і протестах, внесених урядовою дорогою. Очивидно, то „по іншого"; там фальшували голосованє не якісь шинкарі Арнольди і Левенгеки, але... функціонарі властий, а що головнїйше, там фальшовано голоси не горожан м. Львова, але „по ищівого рускєго людку" в користь его „сердечних опекунуф". Але всьо на сьвітї зміняє ся; може безцеремонне потягненє згаданих жидків до одвічальности є початком зміни в поглядах галицкої прокураторії на всякі виборчі шахрайства і грізним memento для всяких темних духів, що фальшують результат виборів не лише при виборах до ради м. Львова, але пр. до сойму, ради державної і т. п. Може...

— **Довірочні збори** дякія взуполького деканата відбудуть ся дня 3 мая с. р. т. є. в середу по Великодни в Взуполи. На дневнім порядку буде також вибір нового аґента. — *Стеф. Поцтивий*, аґент.

— **Льосованє** фантової льотериї „Сокола" відбуде ся — по усуненю заходячих перепон — невідкличнo в середу дня 3 мая 1905 р. *Старшина.*

Померли:

— **Петро Сосенко**, парох в Плавчи великій бережаньского деканату, почетний радник митрополичої консисторії з крилошаньскими відзнаками, упокоїв ся нині в 72 році житя а 48 сьвященьства. Похорон відбуде ся в суботу. В. є. п.!

— **Мария Артемія з Франковских Заклинська**, жена професора учительскої семинарії в Станиславові, померла дня 25 с. м. в 44 році житя. В. їй п.!

— **Сьвяточні ферії** в львівскім „Соколї" будуть тревати від дня 27 цьвітня до 2 мая с. р. включно. — *Старшина.*

Календарі: Гр.-кат.: нинї (четвер) Мартина, завтра Велика Пятниця, позавтра (субота) Ірини; — Рим.-кат. нинї (четвер) Перегріна, завтра (пятниця) Віталїса позавтра (субота) Петра.

Театри: Театр міський у Львові: нинї (четвер) по раз перший „Річпосполита Бабинська", оперa комічна в 3 актах слова А. Кічмана, муз. М. Солтиса завтра (пятниця) „Фіґурантка", комедия в 3 актах з франц. Fr. de Curel'a, позавтра (субота) Річпосполита Бабинська.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—5. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти. Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за згодженьем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дни звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надісланє.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Ґіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Цукорня Артура Ковальского

в Бродах

поручає при надходячих Великодних сьвятах свої вироби а именно: торти, пляцки, мазурки, перекладанці, сирники, баби і ягнята великодні з цукру. Прошу о вчасні замовленя. Цїни дуже умірковані. 356 3—3

Ч. 538/05.

Оголошене конкурсу.

Рада громадска в Стрілисках нових оголошує конкурс на посаду лїкаря місцевого в платнею річною 600 корон.

Обовязком лїкаря місцевого буде повнити рівночасно оглядини померших і худоби.

Поданя вносити належить до Ради громадскої на руки Зверхности громадскої в Стрілисках нових найдальше до кінця мая 1905 року.

Зверхність Громади.

Стрілиска нові дня 24 цьвітня 1905.

Начальник Громади
І. Ґадорецкий.

369 3—3

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ҐРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 29—47

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Ґалицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на цилиндрацких площі Ґалицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цївери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Новість!

Ковдри на пуху, верх і спід однаковий з обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.

Матераци часто волосїнні за три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци в морской траві 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24. Сінники звичайні, подушки волосїнні і в піря, пішви, простирала і т. д.

Новість! машина парова відсьвіжує і чистить піряні подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в спеціяльній робітни ковдер і матерацїв 592

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Укінчений семинарист шукає лекциї зараз на село, poste restante „Учитель" Тернопіль. 375 1—3

Пошукує посади П. Волоский іспитований півець церковний в Ляцкім п. Комарівка. 373 1—3

Глядаю посади концепієнта від 1 мая 1905 р. О. Гулеюк канд. адвокатури в Сокалї. (Канцелярия д-ра Петрушевича. 342 3—3

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ"

вальцї на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продає

УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вроновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 2—1

ЗАМОВЛЕНЯ

на

Весняний транспорт вагоновий

ВИН

приймає

Народна Торговля у Львові

Ціна вин:

Та при замовленю	100 літрів	50 літрів	25 літрів
	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.
Іа при замовленю	100 літрів	50 літрів	25 літрів
ціна за 1 літр	1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне при замовленю	100 літрів	50 літрів	
ціна за 1 літер	1·20 кор.	1·24 кор.	114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожні і знаменити **„Меди питні".**

З весною добрі, випробовані

НАСІНЯ огородові по 10 сот. в пакетах, як також конюшину, люцерну, тимотку, райґрас, бураки по цїнах конкуренційних поручає

„Народна Торговля"

у всїх своїх складах. 179 8—8

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 13 н. ст. мая 1905 о годинї 6 вечером відбудуть ся в Городку (коло Львова) в льокали під ч. 11 в ринку **Загальні Збори** товариства взаїмного кредиту „Поміч" із слїдуючим порядком днезним:

1) Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів
2) Звіт Дирекциї з діловодства і рахунків по конець року 1904;
3) Звіт комісиї ревізийної;
4) Розділ чистого зиску;
5) Вибір 2 членів Ради надзираючої;
6) Зміна §. 2 і §. 19 статутів;
7) Внесеня членів.

В случаю, если би не явило ся достаточне число членів, відбудуть ся другі Загальні Збори після §. 35. статута без огляду на число членів дня 27 н. ст. мая 1905, котрі будуть мати власть ухваляючу.

Городок 25 цьвітня 1905. 377 1—1

ДИРЕКЦИЯ

Левкович. *Мурина.*

Замкнене рахункіе і білянс Каси повичкової

„ПОМІЧ" в Теребовли

Товариства зареєстрованого з обмеженою порукою за рік 1904.

Приходи:	I. Рахунок оборотів.	*Розходи:*
1288·24	Готівка з днем 1 сїчня 1004 р.	
1429·30	Фонд резервовий	1429·30
3365·74	Уділи	1057·33
50109·62	Вкладки щадничі	31559·29
77396·86	Позички на скрипти	114111·61
10000·—	Кредит банковий	5000·—
9909·32	Відсотки	5332·81
129·05	Кошта адміністрациї	163·36
94·93	Кошта спору	115·64
	Інвентар і кошта заснованя	140·—
9273·92	Льокациї	221·46
	Зиск з року 1903	2315·03
	Готівка з днем 31 грудня 1904	166·15
163086·98		163086·98
	До того приходи	163086·98
	Оборот касовий	326173·96

Зиски:	II. Рахунок зисків і страт.	*Страти:*
9687·86	Відсотки побрані в році 1904	
1740·54	„ „ „ 1903 на 1904	
863·16	„ залеглі за рік 1904	
	„ побрані на рік 1905	2309·60
	„ залеглі за рік 1903	579·87
	„ виплачені і дописані	5332·81
	15% на зужите інвентаря	98·03
	Сальдо коштів адміністрациї	1514·31
221·46	з льокацій	
	Сальдо коштів спору	20·71
	Зиск з року 1904	2657·69
12513·02		12513·02

Стан чинний:	III Рахунок білянсу.	*Стан довжний:*
	Вкладки щадничі	101580·67
	Уділи	15869·36
	Фонд резервовий	5698·16
	Відсотки побрані на рік 1905	2309·60
	Кредит банковий	10000·—
5698·46	Льокация фонду резервового	
555·48	Інвентар по відшибненю 15%	
396·87	Льокация готівки	
130440·66	Сальдо позичок	
863·16	Відсотки залеглі за рік 1904	
161·15	Готівка з днем 31 грудня 1904	
	Зиск	2657·69
138115·78		138115·78

Теребовля дня 31 грудня 1904.

ДИРЕКЦИЯ:

Др Филип Евин вр. *Кассиян Лещишак* вр. *Іван Волянський* вр.

КОМІСІЯ ШКОНТРУЮЧА:

о *Андрей Тимус* в р. *Омелян Куликовский* в. р.
Теофиль Томашевскій в. р. 376 1—1

10 а за готівку 15% дешевше як де інде

Руска торговля всіх приборів церковних

Федора Оліярника

у Львові при ул. Театиньскій ч. 3

поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащениці, ліхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (пауки) чаші, монстранциї, патериці, кресты процесійні, лямпи перед найсьвятійші тайни, всеночники, ліхтарні до процесиї і хорих, дзвінки, корона, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесійні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вінци Єванґелія нові і до оправи, служебники і кресты нагробні. 12—15

10 з за готівку 15% дешевше як де інде.

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

НА СЬВЯТА!

Перше галицке Товариство акційне

РАФІНЕРИІ СПІРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

поручає свої знамениті вироби, а то:

польскі горівки — розолїси

лїкери — литовска старка

— наливки — руми

Спеціяли: **МІЛЮХА АБСИНТ**

John Bull, Maraschino.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА:

Пасаж Гавсмана 7. — Пл. Капітульни 3.

Пл. Бернардиньска 2. 327 4—5

Ткацкі вироби

з найлїпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дрелїхи, ручники, хустяники до носа, скатерті, скатерті, барханы, таванди, шовіоти, кольорове полотенце на фартушка, сукенки, запаски і т. п. поручає по уміркованих цінах 3 5

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчинї, коло Коросна.

Хто важадає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Маріяцка ч. 11. Краків, Сукенниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває попавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лиці і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикмети, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почервонїнє лиця і порилі на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порилї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 13—84

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюсок, капелюхів, рукавичок, гальок, плафроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИИ ДІТОЧОІ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воалько і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19 (ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиер, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безперечно найбільший вибір.

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безперечно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre“

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений, склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиер, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, церат, лїнолеум, ковдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цінах.

За надісланем нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цїнники, в котрих є описані також льняні і базовняні товари, мужеске і дамске біле, шафони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовленя з провінциї полагоджує ся відворотно.

Для уникненя похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З повожанем

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE“

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

3256 3—37

Жадайте даром і оплатно обширного цїнника краєвих виробів ткацких на рік **1905**, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. цїни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчинї. 150 15-40

Практичні приписи печеня тіст сьвяточних містять в собі знамениті, найріжнороднїйші приписи печеня баб, пляцків, мазурків, тортів, медівників і т. п. По надісланю 1 К 40 сот. висилає оплатне друкарня Манецких. Львів, Коперника 9. 293 8 8

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 44—60

Дістати можна всюди.

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насіне звичайної капусти, кеню, червоної капусти, бруксельки, калякапусти, фіорів, каляреши, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконїї, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24 26—50

Рух зелїзничих поїздів

важний від 20 липня 1904 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30, 8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Рашева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30, 7·40, 5·30, 10·20***.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20, 1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·85, 10·40*.
„ Рави рускої і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25, 2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Рашева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*.
„ „ з Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 з Підзамча.
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 5·40* 11·05*.
„ Рави рускої, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї].
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загіря 10·05*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенями товстими; поїзди нічні є взначені звіздков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотреній складї дуже дешево дорохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, ліхтарі, образи до процесиї, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 30—45

НАЙБІЛЬШИЙ В КРАЮ

СКЛАД ВИН

поручає свої ріжнородні вина по найнизших конкуренцийних цінах

Специяльність: старі Токаї

а також австрийскі вина поручувані лікарями яко курацийні.

За правдивість ручить довголїтна слава нашої фірми

Макс Віксель і Син

Львів, ул. Краківска 14, телефон ч. 97. 340а 3—3

Перший руский краєвий склад і робітня виробів ножівничих

поручає

власні вироби англїйскі і солїнґеньскі а іменно:

ВРИТВИ, МАШИНКИ

до стриженя волося від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·60 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке острене тихже і направу принимає ся.

Цінники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУН

108 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

Пільзненьске пиво!

з міщаньского бровару в Пільзні

марка B. B.

найлїпше в сьвіті.

Оломунецке пиво!

з міщаньского бровару в Оломунци,

незрівнаної доброти

поручаємо також яко дивтичне пиво.

Ріжні

Краєві ПИВА

в найлїпших якостях в бочівках і фляшках.

Красічиньский Портер

дістати можна всюди.

Безплатна достава до дому. На провінцию висилаємо в паках по 25 і 50 фляшок за посліплатою і кавцією.

Макс Віксель і Син, Львів, ул. Краківска ч. 14.

Ч. телефону 97.

Ч. телефону 97. 340 б 3—3

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 86. **Львів субота 16 (29 цьвітня) 1905.** **Річник XXVI.**

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Охшовского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавемана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Дїло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 г.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 30 с. за стрічку.

З сьвятом обнови.

І знов завитало до нас сьвято Воскресеня, сьвято обнови. В тихих долинах зеленого Бескиду, на хвилястих розлогах Поділя, у борах Волині та Полїся, над кручами наддністряньскими, над степами надчиманьскими, плавнами кубаньскими, і там далеко за морями, і рівно далеко за степами та горами, там, де кровавим христосуванєм витають Великдень, — чути одно: Христос воскрес! І все неначе обновляє ся: обновляє ся природа — воскресає до нового житя, обновляють ся люди — наче молодїють серцем та душею. І здає ся, що се сьвято обнови, сьвято воскресеня і весни так вічне було і буде, як природа і людство.

Давно колись, у стару давнину наших прадїдів, сьвято воскресеня вічної природи, нині есть воно сьвятом воскресеня невмирущого духа. І як з пісень старої давнини віє бажанєм житя, як в них бє горячим живчиком обновлене житє, так і нині се весняне сьвято родить в усїх душах живучу надїю на будуче і нестримний порив до дїла і житя.

А в душах українъско-руского народу отсї пориви під нинїшну хвилю тим могучійші, тим живійші. Заколихали ся стїни великої тюрми, ржа проїдає кайдани і прокидає ся 30-мілїоновий велитень. Під подихом весни, під сяєвом проміня волї тріскають леди, рушають криги і закований народ прокидає ся, відживає, стрічає нову весну свого житя. Для Руси-Украіни зближає ся велике сьвято обнови, гряде народне воскресенє!

І нам, синам Украіни, годить ся чесно тее сьвято зустрічати. Весну Украіни годить ся нам стрінути з обновленим серцем і душею. В великих хвилях, що грядуть, у передоднях воскресеня, перед синами Вітчини стають великі задачі, великі дїла, високі змаганя. До них треба приступати з чистим серцем, високою думою, бистрим умом та невсипущим трудом і посьвятою. В великих хвилях треба великих дум і великих дїл, — народ мусить стати героєм. За се несемо ми од вічальність перед будучностию Украіни.

Весну стрічати нам треба з чистим серцем. Чистий як хрусталь, а незломний як сталь мусить бути характер народу. Характерність — велич серця, кождого і усїх, се перша умова обнови народу до житя. Не чорним шляхом крамоли, зависти, та коварства, а ясним путем жертви, любви і братерства доконує ся великих дїл, воскресають народи. Характерність у приводї подій і борб нехай буде першим заповітом синів Вітчини

Весну стрічати нам треба і високою думою. Далеко, в піднебесні зводи, мусить сягати дума народу — его ідея. Ідейність — розмах думи, вождів і рядових, великих і малих, се друга основа народного воскресеня. Висока лиш ідея дає могутні крила змаганям, висока лиш ідейність дає поруку дїлам. З великих лиш ідей родять ся великі дїла і великі люде. Ідеал нехай буде сонцем, що сьвітить нам шлях до слави і щастя Народу.

І бистрим умом стрічаймо народню ярь. Розум, розвага і почутє одвічальности у дїлах отсе третий заповіт для воскресаючого народу. Політичний розум та народня дисциплїна нехай кермують дїлами усїх синів Украіни, нехай ведуть долю сї через бурливі океани історичних подій до ясних пристаний волї.

А вкінци остає четвертий заповіт: Праця, праця і по сто і тисячкрат—праця! У походї культурному людства стати нам у ряд із випередившими нас, заповнити прогалини вирвані лихою історичною судьбою, стати культурним членом людства — культурним, великим народом на вдивовижу сьвіту, на вічну память послїдними синами землї, на безсмертність! Всесторонна праця, невтомний труд, не всипущі заходи і пожертвованє свого „я" нехай нас двигають до сего педесталу.

А коли все те сповнить ся, — народ стане героєм і прийде день Воскресеня вольної Украіни!

Стан облоги в шкільництві.

Нашим читачам є ще у сьвіжій памяти чудна справа тайного обіжника, котрим галицкий намісник віддав народних учителїв під догляд поліційний і жандармский. Справа ся, порушена п. Брайтером в державній раді інтерпеляцию д. 26. марця с. р., в „Дїлї", в „Gazet'ї Szkoln'ій", наробила тілько гамору, що урядова Gazeta lwowska півурядово зразу цїлком заперечила, мов би такий обіжник взагалї видано, а опісля, приперта до стїни, визнала, що обіжник вийшов д. 26. лютого с. р., і подала его дивоглядний зміст. [Гляди ч. 73 „Дїла": „Jak nie kijem, to pałką.]

Отже по звісних запереченях Gazet'и Lwowsk'ої Gazeta Szkolna таки обстає при первіснім донесеню про обіжник намісника, виданий до жандармериї і пише в сій справі між иншим так: „Около 20. марца с. р. дістали всї власти безпеченьства публичного, станиці жандармериї, тайний обіжник з підписом намісника Потоцкого. Той обіжник поучує жандармів о новім руху серед учительства, наводить цїлі уступи з „маніфасту" народних учителїв, анальогічних статий Gazet'и Szkoln'ої і руского „Проміня", щоби сторожа публичного безпеченьства зрозуміла, о як великий злочин розходить ся. По такім вступі, переплїтанім заголовком нашого орґану (Gazet'и Szkoln'ої), минувшостию редактора, взиває відвладних жандармів, щоби той рух як найстараннїйше слїдили і передовсїм звертали увагу на мужів довіря центрального комітету, котрих сейчас мають аґноскувати. В додатку, мовби для більшої заохоти жандармів, заповідає обіжник, що вказані ними особи будуть усунені з посад." Дальше робить Gazeta Szkolna льогічний висновок, що в разї, коли півурядові заперечена є вірні, певно якийсь обманець мусїв підробити обіжник з підписом намісника та розіслав его до старостів та станиць жандармериї; а викрити того зухвалого обманця чейже не прийшлось би властям так трудно, скоро докази находять ся в сотках примірників. Инакше треба би урядовій ґазетї бути обережнїйшою в запереченю, бо нїщо лекшого, як запрезентувати фатальний обіжник в державній радї, „чого — додає Gazeta Szkolna — зовсїм не зрікаємо ся".

Цїлком слушні робить також замітки в сій справі Nowa Reforma (з д. 23. с. м.). „Два тисячі учасників — пише, — зібраних в липни мин. року на учительскім вічу у Львові, однодушно ухвалило перевести політичну орґанїзацию учителїв, щоби „виборчою борбою здобути людскі права". Завівши ся тілько разів на соймі, учительство імило ся вкінци тої остатної дошки ратунку; а се, що основними законами дозволене кождому громадянинови, не може бути заборонене народним учителям, хоч би навіть хто хотїв до неможливих границь натягати славні в еластичности приписи галицких законів шкільних. Та стало ся инакше." Дальше згадує N. Ref. про знаний нам уже обіжник намісника, про заперечене Gazet'и Lwowsk'ої і про її пізнїйшу вимушену ісповідь. А потім пише дальше: „Не входимо в те, чи обіжник такого змісту (як Gaz. Lw. вкінци рада не рада признала) вислано до всїх команд жандармериї чи тілько до старостів, котрі кождої хвилї могуть розпоряджати услугами тих команд; у всякім разї мусимо ствердити, що громадяньску свободу учителїв обмежено при помочи виконуючих орґанів намісництва — — — і рішучо мусимо застерегти ся против такого розуміня громадяньских прав народних учителїв, котрі зовсїм не є державними урядниками, а навіть характеру краєвих урядників їм відказано. Зарівно мусимо застерегти ся против уживаня такого способу „запобігаючого дїланя", на яке обіжник намісника вказує, бо віддане цїлого учительского стану під надзір політичних властий, як і втяганє довірених старших учителїв до тої акциї не тілько у високій мірі ухибляє гідности учительского стану, але ще й через шарене трусливости, рабства і взаїмного недовіря може в короткім часї морально здеправувати усе учительство."

Czas, розумієся, виправдує згадуваний обіжник дійсною потребою і каже, що загал учительства стоїть осторонь від аґітациї, а коли чує ся про орґанїзацию учительства, котра скритою дїяльностию хоче спровадити переворот теперішного стану, то можна мати на гадцї инше мале число загально знаних одиниць, котрі не від нинї мають зносини серед учительства.

На те Nowa Reforma слушно замічає: „Такий арґумент, замість боронити намісника, звертає ся против него. Бо коли загал учительства стоїть осторонь від аґітациї, а инше мале число одиниць гадає про політичну орґанїзацию, то тим самим висказом, впрочім згідним з правдою, орґан краківских станьчиків виставляє ґр. Потоцкого на докір легкодушности".

Американьска „Свобода" про наші справи.

Як наші брата в далекій чужинї глядать на нашу роботу, тим цікавійше буде нам знати, що вони, не інтересовані безпосередно у всїляких наших партийних, фракцийних або й особистих спорах, а до того придивляючись з далека, могуть спокійнїйше і здоровійше судити; а суд, який читаємо в остатнім числї „Свободи", мусило хоч-не-хоч признати здоровим і влучним. В довгій статї п. заг. „Чи рутеньство вічне?" читаємо:

„Таке питанє мимоволї насував ся на думку, коли застановитись над тим, що в остатних часах дїє ся в нашій старій вітчинї. Здає ся, неначе всї і вся завзяли ся на те, щоби як найточнїйше зберечи і передати потомству сї „гарні прикмети" нашого народного характеру, котрі підходять під загальну назву рутеньства. Воно не було би так прикро, тут на чужинї довідатись про таку роботу, коли б її робили якісь люди темні, назадники; але ж бачимо, що не дурають ся її навіть сьвіточі, проводирі поступового руху. Маємо на думцї події кількох остатних лїт.

„Були непорозуміня в Наук. товаристві ім. Шевченка у Львові, — справа чисто домашна: зараз якийсь Рутенець взяв ся про се писати в польских русиноїдних ґазетах. Був концерт в честь славного руского композитора: і зараз найшов ся Рутенець, що скритикував усе так соромно, аж самому ювилятови стало прикро. Поїхали Рутенцї в гостї на ювилей славного письменника і не витримали, щоби таки там в гостинї не посварити ся о свої домашні справи. Почав ся живійший рух між селянами завдяки заходам одного чоловіка: і зараз посипали ся доноси до властий таки від своїх Рутенців. Коли справа народного театру начала прибирати більше реальний вид, зараз найшли ся Рутенцї, що виллляли своїй таки суспільности сору дїжу води на голову. Щоби оправдати свій перехід з одної партиї до другої, оден поступовий Рутенець не постидав ся навіть крикнути делїкатно „Polizei!" на адресу партиї, до котрої передтим належав, — а то тому, що ся партия позволила одному з своїх членів пропаґувати терор. Було ще богато других подвигів рутеньских, але остатний і найбільше яскравий з них — то „спростоване" історії і аналїзованє леґенд, яке відбуло ся остатнїми часами в Галичинї. Се спростоване і аналїзованє переплїтане денеде попросту штубацкими виходками, негідними не то піонірів поступу і колишних товаришів, але навіть людий образованих, та містить деякі річи такі, що повинні були остати бодай на теперь ще тайнами партиї. Атжеж партиї, особливо слабі, головно і стоять тим, що окружають себе тайною і що нїхто не знає правдивої їх сили. Революцийному рухови в Росиї самодержавіє скоро скрутило би вязи, коли би знало его силу. Невеликий Япан побиває Росию між иншим також тим, що свої плани і свою силу держить в тайнї. Та Рутенцї думають инакше; їм здає ся, що можна показати свою розтїч, свою слабосильність та нужду, а все таки стати побідником. Чиж дивно, що Поляки в Галичинї попросту кпять собі з Русинів, з їх домагань і з їх цїлої роботи та поступають в ними, як їм подобає ся? Чи дивно, що треба було аж такої крізи, яку перебуває тепер Росия, щоби Украінцям дозволено читати св. Письмо в рідній мові? Треба буде мабуть знов ждати, поки хтось — але не ми — хопить нашого тирана за горло, і він нам тогдї кине яку обгризену кість. А ми тим часом будемо аналїзувати леґенди, критикувати одні других, а властиво вводити все своє вниз, щоби сьвіт бачив, які ми нужденні.

„Жаль за серце бере, коли дивити ся на таку роботу, як навіть ті не вспіли визволити ся вщід впливу рутеньства, котрих ми за сьвіточів звикли уважати."

Не слушні-ж уваги?

Війна.

(Телеґрами.)

Токіо. Що-до дальших плянів японьских панує тут цїлковита несьвідомість, бо правительство мовчить. Оголошене на Формозї военного стану, було одинокою урядовою публїкациєю в послїдних часах. Обсаді фльоти адмірала Того не вільно писати до родин нїяких листів, в наслїдок того нїхто не знає, куда ся фльота обертає ся.

Сайґон. Всї транспортовцї і шпитальний корабель „Орел" виїхали передвчера з заливу Камран. Російска фльота творить на вні заливу величезне півколесо, котре тягне ся від Кап-Вареля аж до острого закінченя півострова Камран. Рожественский жде на приїзд Небогатова, котрий передвчера віхав в пролив Малака.

Пенан. Оден корабель купецкий доносить, що вчера в ночи о 60 миль (анґлійских) звідси бачив дві ескадри, одну з 8 кораблїв, другу з 7. Обі плили в сторону Сінґапура.

Шангай. Матрози корабля, котрий тут приїхав, оповідають, що коло острова Цушіма бачили більше число японьских кораблїв в воєнних. Се здаєсь більша часть фльоти Того.

Сайґон. Решта російских кораблїв відплила з Камрану в середу. Росияни мають на кораблях харчів на 6 місяцїв. Говорять, що цїлию Рожественьского є Владивосток, до котрого намірає дістати ся Сповійним океаном. В середу вижидають Небогатова. Фльота Рожественьского має 25 воєнних кораблїв. Цїла фльота має 52 кораблїв. Рожественьский висказав здивованє, що залив Камран не перемінено на французский Гонкон.

Льондон. Росияни сконфіскували анґлійский пароход, котрий плив в Сайґону до Япону.

Петербург. „Нов. Врем." доносить, що в битві під Мукденом Росияни стратили двох ґенералів, 1985 офіцирів, 87.677 рядових — разом 89.664 людий і 32 гармат разом з ящиками і мунїцию.

Льондон. Дневники доносять, що 3000 Росиян з 10 гарматами вмаширувало до північної Кореї. Намірають збудувати міст на Туменї. Як з Владивостока прийде дальших 5 тисячів, Росияни посунуть ся дальше на полудне.

Токіо Президент поступової партиї в парляментї, Окума, виголосив на засїданю комітету опіки над раненими промову, в котрій сказав, що після его обчисленя ранених було 200 до 300.000, а убитих або померших на ріжні короби 50.000. Окума зганив японьску дипльоматию, кажучи, що як би була вела відповідну акцию, то була би могла здержати подорож фльоти Рожественьского.

Петербург. Ліневич телеґрафує: Дня 25 с. м. наша кіннота обсадила місцевости Сіненну і Каюанс'ян. На фронтї армії о 4—5 верст від Каюанс'яну наша артилерия вигнала Японців з їх шанців і сусїдних сел. Японцї відступали на горби, на котрих висипали три ряди шанців.

Ню Йорк. Росия заключила з американьским промисловцем Швабом контракт о будову нової фльоти, якої ще сьвіт не бачив. Більша часть сих кораблїв буде вибудована в Америцї, а часть здаєсь в одним з російских портів, де будуть заняті росийскі робітники під наглядом американьских інжинірів. Шваб ручить, що сї кораблї будуть мати о 20 процент більшу силу бойву, ніж всї теперішні кораблї военні.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Варшава. В Здуньскій Волї арештовано Жида з пачкою проклямацій. Товпа Жидів узброєна в ножі і револьвери старала ся від-

„СОБІСКИЙ" Найлїпша французка мустарда що викликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика мустарди і оцту Львів Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 871 3—30

бити арештованого, але безуспішно. При тім покалічено кілька осіб.

Петербург. Супротав того, що царский указ в 3 марта о нарадах над загальними справами державними ріжні ґубернатори „але зрозуміли“, міністер внутрішних справ зредаґував для ґубернаторів яко вказівку постанову, котру рада міністрів затвердила. Ся постанови забороняють наради над справами, котрі засадничо противлять ся заповідженим реформам. Так само заборонено збори земців, дум і шляхти, котрі підкопують заповіджені реформи. Товариствам, затвердженим правительством, вільно відбувати наради, але в виключенем явности. Що до нарад товариств не затверджених правительством, ґубернатори повинні тямити, що спільних нарад приватних осіб не повинно ся утруднювати, очивидно під услівем, що сї наради не нарушать публичного спокою. Анї правительственним інституциям, анї урядовим особам не вільно в строго означенім обсязї звертати ся прямо до царя.

Москва. Знесену в сїчни 1904 р. посаду ґенерал-ґубернатора Москви знов установлено. Адміністративна і поліційна управа лишить ся в руках оберполіцмайстра Воскова під начальною контролею ґенерал-ґубернатора. Ґенерал-ґубернатором має бути іменований бувший оберполіцмайстер в Москві і Петербурзї ґенерал Козлов.

Петербург. Всї робітники путилівских фабрик зобовязали ся письменно поступати після обовязуючого з фабриках реґуляміну не виступати з новими жаданями і не розпочинати страйків. Дирекция рішила за се не заникати фабрик.

Москва. Засудженого на смерть Калаєва перевезено до Петербурга. Оборонцї внесли касацийну жалобу з причини недопущеня публики при відчитаню вироку.

Берлїн. З Петербурга доносять, що на день 1 мая видано як найдальше ідучі заряджења. Функционарі всїх висших урядів одержали наказ не відходити з свого рейону адміністративного. Видано наказ ужити як найострійших средств навіть при найменших заворушенях, котрі могли би довести до забуреня публичного спокою. У всїх більших містах ґарнізони скріплено. До Царского Села прийшли два нові полки донських козаків, а мають прийти еще три. Також для особистого безпеченьства членів царскої родини, державних достойників і амбасадорів, видано далеко ідучі заряджења, а їх палати окружено військовою сторожию.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Афґанїстан.

Ташкенд. Афґаньский ґарнізон скріплено. До Черату перевезено батерії мозджірів.

Марокo.

Париж. Супротив поголосок, що статї в деяких дневниках против Нїмеччини, оголошені в мароканьскій справі, інспірував міністер заграничних справ Делькасе, аґенция Гаваса оголошує слїдуючу ноту: Нас уповажнено до заяви, що в часї переговорів між Парижем а Льондоном в мароканьскій справі, не було жадного нового епізоду. Правительство не інспірувало жадної статї в дневниках і не давало дневникам ні посередно, ні безпосередно ніяких інформацій.

Тибет.

Льондон. В Тибетї замордовано хінеского резидента. Разом з ним замордовано також чотирох французских місионарів.

Повстанє в Арабії.

Царгород. Надійшла тут вість, що місто Санаха піддало ся в ночи на 20 с. м. начальникови арабских повстанців. Повстанці рішили дальше, щоби занити місто Менаха.

Против росийских студентів.

Мінхен. З причини збільшаючого ся числа росийских студентів на монахійскій політехнїці, здержано дальше принимане Росиян.

Марокo.

Мадрид. З Мелїлї доносять, що коло сего міста прийшло до битви між військами султана а повстанцями. Два тисячі прихильників Роґлюса схоронило ся на іспаньску територию. Сими днями прийшло еще до иншої битви, в котрій повстанці побили військо султана.

З Балкану.

Атени. В Філіпополи зарабовано богато грецких складів. Сї рабунки викликало підбурюване болгарских дневників. Завзяте Болгар против Греків поясняють оружним опором патриярхальних Македонців против болгарских віддїлів. Ватаги, котрі били ся в Загорічанах, були тими самими, котрі знищили монастирі в Сврітові і Ґюлені, а велике число жертв спричинила експльозия в магазині муніциї, потайки заложеним Болгарами.

НОВИНКИ.

— **Бурса ремісничa і промислова у Львові** висилає тепер свое справоздане за рік 1904 всїм членам рускої інтелїґенциї і звертає увагу, що її дефіцит за той рік виносить понад 1.300 К та відзиває ся до загалу в просьбою о датки на сю так важну інституцию. В часї, коли богато з нас ділити ся буде сьвяченим айцем при добре заставленім столї, випадає згадати, що сто, тисяч раз більше є таких братів наших, котрі засїдають при столї порожнім. Особливо згадати годить ся про наші бурси, котрі вже маємо і про заклады нових. А богато нам їх треба, бо 90 проц. нашого народу — се бідаки, що власними силами не могуть і мислити про виховане своїх синів. Одною-ж з найважнійших на часї бурс є одинока Руска Бурса реміснича і промислова у Львові; а як-раз для того, що вона на цїлу Русь одинока; що на поли ремесла і промислу нам найбільше браку є, так що через брак руских ремісників, купців і промисловців ми мусїли уступити з міст і найбільшу часть доходів з нашої працї віддати в чужі руки, не повинні ми легковажити задач тої Бурси і не повинні допустити до її упадку, а противно всїми силами треба нам дбати о її утриманє і розширенє. Всякі датки просить ся надсилати на руки касиєра п. Івана Бачинського у Львові (ринок ч. 10).

— **Великодне яйце**. Перед християньскою ерою яйця були предметом культу поган і служили символом відроджуваня природи. На весну давали собі їх в дарунку. Перші християни задержали той звичай і завели сьвячені яйця. В Єгиптї струсяче яйце в перших християньских вікох було символом віри, а у східних церквах до нинї завішують струсячі яйця над вівтарем, укладаючи з них хрест. Яець доставляє Судан, що веде з ними дуже оживлену торговлю на весну. Артисти покривають струсячі яйця рисунками та малюнками, що зображають людий і звірята. Звичай мальованя яець на весну є також в Японії і Австралії. Мальованими струсячими яйцями прикрашують мусульманьскі сьвятинї в Африці; на кождім яйци є виписаний стих з корану і відтворена сцена знад Нилю із сфінксом та пірамідами.

— **Репертуар руского театру в Тернополи** (сала Міщаньского Брацтва, початок о 8 вечером). В понедїлок 1 мая с. р. „Пошились в дурнї“, народна оперетка в 3 дїях з танцями Кропивницкого; ві второк 2 мая „В народї“, конкурсова народна драма в 5 дїях Стешенка; в четвер 4 мая „Педаґоґи“ (Flachsmann als Erzieher), оригінальна комедия в 3 дїях, з нїмецкого переробив О. Левицкий; в суботу 6 мая „Cavalleria rusticana“ опера Масканього при збільшеній орхестрі, розпічне: „Гузик“ комедия Гавалевича; в неділю 7 мая „Сватання на Гончарівці“, народна оперета з танцями в 3 дїях Гр. Квітки; ві второк перший раз: „Дїти Ванюшина“, сензацийна драма в 4 дїях С. Найденова, в перекладї Й. Стадника. [Абонаменти на 6 вистав 5 зр.].

— **З Руского бюра в Найберунї** просять нас о оповіщенє:

„Руске бюро в Найберунї потребує тепер десять тисяч робітників, переважно до копалень. Зголошувати ся треба зараз по сьвятах на адресу: „Vermittlungsstelle für ruthenische Arbeiter, Neuberun, Oberschlesien“.

З сего оповіщеня бюра в Найберунї виходить, що зголошуватись треба на роботу до копалень, але також і до роботи хлїборобскої; до копальняної роботи треба тепер більше зголошень. Остерігаємо, щоби нїхто не їхав на слїпо, але перше треба вислати письмо до Руского Бюра в Найберунї, подати, кілько осіб і яких готові виїхати тай до якої роботи, і ждати на відповідь з Найберуна. В деяких сторонах наші люди мають хибне понятє о роботї і зарібку в копальнях, тож інтелїґентні Русини повинні пояснити народови, що заробок в копальнях є ще лучший як на поли, а також анї такий тяжкий і страшний, як дехто думає. Таж наші люди, що рік річно еміґрують до північно-американьских Сполучених Держав, роблять там майже всї лише в копальнях. Тай у Нїмеччинї длятого треба спроваджувати на лани так богато робітників з чужини, бо нїмецкі робітники волять робити в копальнях задля лїпшого зарібку. В нїмецких копальнях працює сотки тисяч руских Поляків, а і мазури з Галичини аж пищать, за тим, щоби як найбільше їх брали Нїмцї до копалень. Що добре для Поляків, чому мало би бути зле для Русинів? Коли Русин буде боятись роботи, якої не боїть ся Поляк, то нїколи не дійде до лїпшого буту; буде підпадати усе більше, а мазур, за зароблені гроші купить землї і стане в рускім краю паном, а руский пролетар (бідак) буде єму служити.

З деяких околиць наші люди зрозуміли вже користь із копальняної роботи, зголошують ся через найберуньске бюро, роблять в копальни в Мисловицах і деннде тай задоволені. В послїднім числї „Свободи“ читаємо лист одного нашого копальника з Мисловиць, де між иншим пише: „Я згодив ся до копальнї, бо хотїв більше гроший заробити. Страшили мене, що там тя забє, там людий живцем ховають, але я не вірив, бо гадав собі, що як роблять Нїмцї тай Мазури, то і я піду. Добре-м зробив. І не далеко я поїхав, бо до мисловицкої копальнї. Платня була приобіцяна дві марки, а я вже заробляю по три марки, бо тут не так, як у нас на паньских панах, що обривають з заплати, жондци собі, окомон собі, гуменний собі. Тут, що заробиш, то і дістанеш. Робиш хутче, на акорд, то і більша платня тобі. Як наберу вправи, то надію ся, що буду заробляти і по чотири марки, так як тутешні“ і т. д. Тут додамо, що робітники до копалень можуть бути в віці від 18 до 30 лїт. Харч (добрий) коштує 80 фенників, а за мешканє, коц, сїнник, сьвітло і асекурацию потручує ся місячно від 5 до 6 марок. — Вчера переїздила ґрупа наших робітників в нїмецкій копальни, парубки із Соколівки коло Ожидова, і три з них зайшли до нашої редакциї. Їхали до дому на сьвята, а по сьвятах вертають назад до Нїмеччини. Заробляють на наші гроші 1 зр. 30 кр. денно. „Кождий з нас (казали) везе з собою найменше 40 ґульденів“. А на питанє, чи вдоволені? — відповіли: „Ну, та чейже оно не то, що тут іди на цїлий день на роботу за шість дутків...“ На запитанє, чи то правда, що пишуть польскі ґазети, мовто найберуньске бюро не дає роботи, відповіли, що се брехня. „Кождий завізваний дістає роботу, але певно, як хто приїхав без завізвання в порі, коли ще робіт у поли не було, а до копальнї не хотїв іти, то що мало бюро в ним зробити?...“ Дурному і лїнивому біда в сьвітї, стара се казка. Та тут поле до дїланя нашій інтелїґенциї, котра стикає ся з народом, особливо сьвященикам. Зовсь оно патриотичним духовеньством, нехай же на кождім кроцї і в кождій справі видніє той патриотизм. Они повинні щиро й розумно заняти ся зарібковою еміґрациею вже зі свого обовязку сьвященичого. „Дайте народови їсти!“ сказав Христос і ті слова повторили наші Архіреї, чейже не на вітер!...

— **З Найберуньского бюра** просять нас оголосити: Потреба 10 мужчин в віцї 25—35 лїт, котрі би розуміли і троха говорили по нїмецки. Кождий з них буде приділений до партиї робітників за наставника. Такий наставник мусить спільно працювати, бере від працьодавця віктуали для робітників, декуди також гроші сам виплачує і відбирає всякі поручена від працьодавця. При більших партиях має такий наставник по 30 фен. від голови. — Зголошуватись письменно треба **безпроволочно**.

— **„Сама міх дре і квичить“**... Кілько то нагорлала ся русиноїдна преса польска про руску зарібкову еміґрацию до Нїмеччини, що, мовляв, Народний Комітет провадить „handel ludźmi“, продає їх „Prusakom w niewolę“, заключив „sojusz z Prusakiem“, а все те задля зиску, задля руских марок (писала навіть о „пів мілїоні!“) і накликувала полїцию, „ржонд“ і „сонди“... Тимчасом — як ми се вже кілька разів писали — польска гаката тими криками й брехнями про руске найберуньске бюро тілько маскувала з одної сторони польский „handel ludźmi“, а з другої безправства, яких допускають ся супротив руских робітників ті чинники, о яких ми писали в передущім числї „Дїла“. Навіть „Krajowe Biura pracy“, ухвалені польскою більшостию сойму і введені в житє краєвим законом з 16 марта 1904 р., **важуть платити собі прускі марки за кождого робітника**. Рівночасно, як польско-гакатична преса бє тараном в Русинів, що мовто они „umizgują się do wroga Polaków“ і накликує на Русинів „суд Славян“, рівночасно „Centralne krajowe Biuro pracy we Lwowie, w budynku sejmowym“ пустило ся „w pląsy i umizgi“ до зненавидженого Пруса, поміщаючи в тамошних нїмецких часописях, хочби й найменших тижневиках, ось такі оповіщеня (подаємо з кольоньскої ґазетки „Der Westdeutsche Landwirt“, ч. 15. в 12 цьвітня 1905):

Bekanntmachung.

Auf Grund des Landesgesetzes vom 16. März 1904 wurden in Galizien in mehreren (vorläufig 15) Bezirksvertretungen

öffentliche Arbeitsnachweis-Aemter

errichtet, welche unter der Oberaufsicht des Landes-Zentral-Arbeitsnachweis-Amtes in Lemberg stehen.

Diese Anstalten vermitteln auch den Bezug galizischer Arbeiter nach dem Auslande, sowohl für landwirtschaftliche, als auch für industrielle Arbeiten.

Indem wir die P. T. Arbeitgeber davon in Kenntnis setzen, ersuchen wir alle Anfragen und Offerten an das Landes-Zentral-Arbeitsnachweis-Amt in Lemberg (Galizien, Oesterreich), Landtagsgebäude, richten zu wollen.

Die Vermittlungsgebühr für das laufende Jahr wurde in der Höhe von **2 Mark pro Arbeiter** festgesetzt.

Отже маєте чорне на білім: дві марки від голови! (і то лиш на сей рік, на другий певно буде більше). Розуміє ся, польска преса о тім мовчить, що „Krajowe Biuro pracy“ бере прускі марки (non olet!), а інсератів в прускихъ нїмецкихъ ґазетах галицко-польска публика не читає...

Вистава білих гафтів і тканин. Пишуть нам з Відня: Свого часу писав я, що тутешний музей для штуки і промислу надить ся з виставою предметів, підпадаючих під его ресорт, а відтак, що той первісний плян о стїлько змінено, що на весну і лїто с. р. постановлено уладити виставу білих гафтів, тканин, вишивок і коронок, а инші річи доперва в жовтни с. р. Вже сам предмет що-йно відкритої весняної вистави вказує, що нею інтересує ся передовсїм жіноцтво, за котрим, як звичайно, роїть ся поклонниками гарної половини людского роду. Отже не дивно, що в просторім „Museum für Kunst und Industrie“, як і довкруги него на „Stubenring-у“ роїть ся від цїкавих від рана до вечера, особливо в теперішну найгарнїйшу пору у Відни. І мене зацїкавив той здвиг народу, то і я в слїд за гарними Віденками зайшов до музея та поспішив насамперед у той кут его, де зібралась найбільша для мене атракційна сила: жіноцтво, котре знов на виставі найбільше линуло до дальматиньских коронок. Ті коронки виставлені тут не тілько в найбільшім числї, не тілько найдорожші (по кілька тисяч корон за оден ковнїр), але і тим цїкаві, що деякі з них сягають дуже давної давнини та вказують, як виріб коронок в Дальмациї став ся нинї предметом домашного промислу, що дає людности спосіб до вигіднїйшого житя. Годі мені було тут довго затримуватись, бо я й так здобув приступ до того віддїлу підступом; тож мусїв я уступити місце жіноцтву, котре не тілько потрафить красше оцїнити вартість виставлених коронок, але і буде мати предмет до розмов так довго, аж знов побачить щось цїкавого. Я звернув ся у другий кут, де теж товпилось цїкавих чимало. Тут бачу надпись: „Aussteller: Prof. Wołodymyr Szuchewycz, Lemberg“, а дальше „Verein ruthenischer Frauen „Klub Rusynok“ in Lemberg“. Між виставленими тут предметами впадає в око передовсїм: Flechtapparat für Frauenhauben, Polsreeinsätze, Schärpen, а далї і самі ті окави, виконані на тих цїкавих кроснах, а то: чепцї, вставки до пошевок, пояси і цїла гарно оправна книга взорів (власність „Клюбу Русинок“) таких робіт, а усї ті взори, числом над сто, носять свої оригінальні рускі назви, як: головчасті, ракові, хрестики, огірочки, клинові, коливчачі, сверщики, металики, вічка, сьвічки, церковцї, малинки, рискалики, мишачий зуб, грушки, вилочки, гадючі жили, пацьорочки, бровкаті, рожеві, панцушкові і т. п. Дальше в тій збірцї пр. Шухевича і Клюбу бачу: Stickerei in punto tirato! Таж то наші пречудні мережки, а обік них 4 сорочки з музея ім. Дїдушицких у Львові, на котрих власне мережками вигафтовані рукави, уставки і ковнїрі. Додам до того, що тота збірка з незвичайним смаком уложена, і вже зі Львова прийшла з усею умілостию ад'юстована. Не дивно про те, що я тут довше задержав ся, аби дещо більше о тих цїнних річах довідати ся. На щасте не довго прийшло ся менї ждати на се, бо як-раз прийшло товариство пань, а з ними і секретар виставы, котрий не тілько паням із свого товариства але і другим тай менї дав отсї пояснення: Роботи виставлені проф. Шухевичем суть нинї спеціяльною властивостию селянок рускої части Галичини; техніка тих сягає египетских часів; всюда вони затратили ся в виїмком східної Галичини; виконанє тих робіт так цїкаве, що, коли найдено кусень такої роботи в египетских гробах, нїхто з фахових не міг найти способу, в який вони були виконувані. Аж припадково побачила одна з учительок віденьскої фахової школи для робіт жіночих чепець жіночий, виконаний в Галичинї, а довідавшись, що він є власностию проф. Шухевича, заїхала до Львова, побачила збірку „Клюбу“, взяла з собою до Відня одну жінку з села, котра через пів року учила тої роботи в школї віденьскій. Власне такі роботи суть унїкатом, властивим виключно нашим жінкам, а задержаним еще з часів египетских. Опісля довідав ся я, що на просьбу дирекциї виставы згадив проф. Шухевич обширне описанє технїки виробів, та що воно буде в цїлости видруковане в катальоґу виставы і пояснене з відповідними поучаючими ілюстрациями, П. секретар зазначив, що се гарне уложенє і ад'юстованє є виключно заслугою проф. Шухевича і доконане власним его коштом та що виставець сам приїздив до Відня для уложеня тих предметів, а при тій нагоді обіцяв занити ся відповідною збіркою иншихъ предметів der Volkskunst, які будуть виставлені в жовтни с. р.

— **Українська пісня в Штокгольмі.** До „Кіевск-их Отклик-ів“ пишуть під датою 12 с. м.: „Вчера выступив в концертом в сали шведской академії наук перед добірною штокгольмскою публикою Модест Менцинь-ский. Сей артист вже близько рік виступає з блискучим успіхом на сценї штокгольмскої королївскої опери. Син галицкого сьвященика, в початку студент львівского університету, потім, коли напнін до сьпіваня побідив тесльогічні тенденциї, ученик знаменитого професора сьпіву Штокгавзена (Франкфурт н. Меном). Три роки п. Менцинський сьпівав в оперовім театрі в Ельберфельдї, поки случай не занїс его до Скандинавії. Тут відразу і публика і критика однодушно оцїнили великий голос п. М. і віддали єму пальму першенства над краєвими тенорами. Тепер дирекция королївскої опери вже заключила з ним контракт на два роки [як звісно, п. М. заангажований на місяць май на гостинні виступи до льондонъского Covent-Garden-у. — Ред. „Дїла“]. Програма вчерашного вечера була дуже ріжнородна. Тут були виконані і Ваґнер (котрого так любить і знаменито виконує наш сьпівак), і Шуберт, і Шуман і Чайковский. Але головний сьвітлий успіх припав для українських пісень Миколи Лисенка: 1) „Ой післала мене мати“, 2) „На городї калинонька, по дорозї терен“, 3) „Спать менї не хоче ся“, а також: „Гетьмани“ і „Гомоніла Україна“. Вся сала була захоплена ентузиязмом і грімко оплескувала, домагаючись повторень. Критика відозвала ся одним хором незвичайно корисно так про оригінальну красу музики, як і про артистичне виконанє. Так пр. Affonbladet каже, що „ті українські народні пісні своїм оригінальним характером і своєю епіґраматичною короткостию“. „Веселий відділ“ — замічає Stockholme Dagbladet — творини українські пісні, почасти скомпоновані, по части аранжовані Лисенком. Оригінальні характером ритму і такту, передані з любовю і прекрасним настроєм, вони викликали найбільше оплесків! „Новостию були — пише

Просторуброшуру *о ТРУСКАВЦИ* висилає на домаганє **Заряд.**

В першім і третім сезонї о 30% дешевше.

в Трускавци

лїчить ся з незвичайним успіхом

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 31 вересня.

ревматизм, подагра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхурові, істіяс астма, гемороїди, кила, недуги жіночі і жолудкові.

Лїкарі заведеня: Цїсарский радник д-р Едвард Крижановский з Бучача і д-р Тадей Пряшіль зі Львова (ул. Голубина ч. 6).

295 4—6

Dagen — українські пісні. Що Менцинський з таким успіхом умів передати їх оригінальний напів, пояснює ся тим, що то звука его родини. Вони зробили незвичайне вражінє і приневолили артиста сьпівати над програму". З особливою похвалою відзиває ся найбільше розповсюднена часопись „Stockholme Tidningen", котра признаючи заслужену похвалу могутному і прекрасному тенорови п. Менцинського та его незвичайній витревалости, пише, що українські пісні визвали такий ентузіязм, що приходилось їх повторяти і сьпівати ще нові".

— **В справі Сокільства** пишуть нам: Від весни 1902. р. заложено в нашім краю 15 „Соколів" по містах, а 185 по селах, так що разом маємо 200 сокільских товариств, котрі безустанною працею львівского матерного „Сокола" остають в єдности і безнастанних зносинах. Хоч від сих товариств по цілім краю повіяло духом національної сьвідомости і почутєм власної сили, все таки ще значна часть нашої інтеліґенції не здає собі справи з задач і значіня Сокільства. Ба є й такі, що глядять на него як на якусь орґанізацию скочків, котрі від часу до часу мають лише забавити ширшу публику вправами, виконаними звичайно дуже зручно, так що як дивують своєю справностию. Переважна часть признає „Соколови" вартість ґіґієнічну чи там ортопедичну. Признають, що „Сокіл" через ґімнастику корисно впливає на здоровле своїх членів, а практичним пожарництвом на маєтковий стан громади; але поза тим не бачать жадної дальшої цілі Сокільства. Тож коли запросити кого, щоби вписав ся до „Сокола", то стрінутись можна з відповідию, що „я за старий" або „не маю часу" або т. п. Бути може, що й сам „Сокіл" винен тим хибним поглядам, бо за мало інформує нашу суспільність про головну вагу Сокільства. Отже більше від нас осьвідомлені народи давно вже зрозуміли вагу і задачу ґімнастичних і пожарних товариств, і тому у них Сокільство є у великім розвитку і повазі. А головна вага Сокільства лежить в їх демократичнім поступовім дусі. Атже навіть подумати не можна о тім, щоби ґімнастичні і пожарні товариства заводити окремі для панів а окремі для селян, для ремісників і т. д., або щоби в однім і тім самім товаристві могла проявляти ся ріжниця станів. В сих орґанізациях всі в рівні, всі роблять ту саму роботу, всі мусять слухати одної команди. Тим способом виробляють вони у своїх членів не тілько силу тїлесну, справність рухів, енерґію волї, але також сьвідомість рівности і єдности, конечної потреби послуху на команду, карність. Длятого й бачимо, що чим консервативнійша, чим ґінівійша, чим більше тупоумна суспільність, тим менше відчуває потребу Сокільства; а з другої сторони, чим консервативнійша держава і її правительство, тим меншою ласкою тїшить ся у них Сокільство. Мабуть злишна річ розводити ся над питанями, чи нашому народови потрібне є ширене тих цілий, які Сокільство всюди уважає за свою головну задачу, і чи потрібні нам ті прикмети, які виробляє Сокільство. Можна лиш і треба сказати, що орґанізация Сокільства повинна обхопити всі круги нашого народа; бо коли се стане ся, тогді не буде між нами ні розтічи ні рабства і трусливости, тогді запанує у нас єдність, карність, певність себе і своєї побіди та засяне і для нас „Воскресения день". Тож нумо живо до орґанізаций Сокільства! — *Ш.*

— **Київский університет** числив в зимовім семестрі с. р. 3,003 студентів. По віроісповіданю було між ними 1906 православних, 503 католиків, 483 жидів, 58 протестантів 27 вірмено-ґреґорян, 14 караїмів, 10 магометан, 2 старообрядовців. Народностий урядовий звіт не розріжняє. Із загального числа студентів було записаних 1.484 на правничий виділ, 630 на медициньский, 415 на фізично-математичний з віддїлу природничих наук а 355 з віддїлу математичних наук і 119 на фільольоґічнім виділі. Учительский персонал складав ся із 137 осіб, в тім числі 81 професорів, 52 приватних доцентів і 4 лекторів.

— **Конкурс на пляни „Українско руского Дому Академічного" у Львові.** Комітет для будови „Укр. руского Дому Академічного" не удїлив на предложене jury зложеного з пп. архітектів: ст. совітника С. Гавришкевича, дир. В. Нагірного, проф. І. Левиньского і ґвж. Юліяна Мудрака жадному з надісланих плянів першої нагороди; натомість нагородив трема рівними нагородами в висоті 100 корон слідуючі пляни: „Данило" пана Заремби Сторожака, „?" п. Филемона Левицкого і „Молодцям" п. Александра Лушпіньского. По нагороди, як також о зворот непремійованих плянів зволять інтересовані звернути ся до канцелярії Наукового товариства ім. Шевченка, ул. Чарнецкого ч. 26.

— **Бактеріольоґічні віддїли.** Міністерство просьвіти намірає заложити при кождім університеті в Австрії самостійні бактеріольоґічні віддїли. Там де ті віддїли вже находять ся, будуть вони розширені.

— **Виділ „Народного Дому" в Борщеві** звертає ся сею дорогою до всіх патріотів Борщівщини з просьбою, щоби всїми силами чим скорше поспішили з помочию при розпочатій будові „Народного Дому". Особливо просять Всеч. духовеньство в часі сьвят поучувати народ о великій вазі тої будови для цілого повіту та занятн ся збиранем складок і розпродажию довжних записів. Зібрані складки належить прислати на руки д-ра Мих. Дорундяка в Борщеві. Міщан і селян, особливо з найближших громад, просить ся чим скорше прийти з помочию — за гарним прикладом борщівских міщан — безплатною роботою пішою і тяглою при вивоженю землї і т. н. Вкінци просять тих, що обіцяли доставити камінь, не зволікати з дотриманем обітниці, бо доси приготовлено около 40 стосів каміня, а до будови потрібно буде около сто. З уваги, що в „Народнім Домі" мають найти примішене всї повітові институції, економічні і просьвітні, як: Народна Торговля, магазин для крамниць, руский банк, товариство господарске, філія „Просьвіти", повітова бібліотека, сала для зборів і т. н., нам жить ся видїяти від цілого повіту як найгорячійшої помочи, щоби чим скорше довершити розпочате дїло.

— **Виділ товариства „Українско руска Бурса" в Новім-Санчи** має честь повідомити Вп. Родимців, котрі зволили набути видані нашим Товариством записи позичкові по 5 корон, що дня 8 с. м. відбуло ся друге льосованє акций доси розкуплених. Вильосовано отсї числа: 18, 19, 32, 68, 118, 156, 158, 160, 161, 164, 165, 167, 185, 224, 225, 248, 250, 268, 301, 312, 354, 357, 361, 362, 367, 369, 373, 380, 381, 384, 388, 397, 401, 420, 422, 428, 429, 431, 435, 438, 441, 448, 450, 457, 466, 484, 493, 612, 613, 645, 651, 653, 706, 729, 770, 772, 782, 806, 834, 835, 851, 852, 922, 989, 1101, 1136, 1137, 1193, 1194, 1195, 1262, 1350, 1351, 1389, 1486, 1524, 1569, 1670, 1723, 1774, 1776, 1836, 1837, 1845, 1946, 1974, 1980, 2634, 2643, 2645, 2647, 2675, 2692, 2697, 2747, 2792, 2802, 2804, 2825, 2861, 3005, 3007, 3009, 3070, 3079, 3105, 3110, 3117, 3118. — Властителї наведених записів позичкових можуть кождої хвилї надіслати до виділу товариства вильосовані числа, а виділ відворотною почтою відішле їм належитість припадаючу по 5 корон за кожде вильосоване число позички, а лихву заплатять безпечно ті маленькі бурсаки, як виростуть на славу Богу і пожиток сьвятої Руси. Заразом звертаємо увагу Вп. властителїв вильосованих записів позичкових, що коли хто через три роки, почавши від дня вильосованя т. є. від 8 цьвітня 1905 до 8 цьвітня 1908 не відбере належної ему квоти, то квота тая, після основи акту позичкового — переходить на власність товариства. Вкінци заявляємо, що кромі оголошеня в часописях наших властителї вильосованих записів позичкових не дістануть иншого повідомленя, бо се наразило би нас на великі видатки. — *Василь Яворский*, голова. *Василь Михасевич*, секретар.

— **Дирекция „Товариства для розвою руской штуки"** у Львові, подає сим до відомости, що на основі рішеня загальних зборів з дня 25 марта с. р. вже отворено при товаристві робітню рівьбарско-позлоотарску. Щоби відповісти вимогам всіх замовляючих, покликала дирекция на управителя сеї робітні одного з найздібнійших наших артистів, перебуваючого до тепер на студиях за границею. Звертаюче увагу на сю одиноку руску артистичну робітню, поручаємо ві передовсім Всч Духовеньству і Хвальним церковним комітетам при внутрішних украшенях церков. Замовленя приймає виключно лиш дирекция товариства у Львові, Ринок ч. 34.

— **Позір!** З сьвітлим празником Христового Воскресеня складаємо щиро-сердечні желанія всему українско-рускому народови за докази всесторонної симпатиї до нашого товариства. Гаразд! — *Старшина львівского „Сокола".*

— **Дрібні вісти.** „Кружок укр. техніків" у Відни заповідає свої перші заг. збори на д. 7 мая с. р. в реставрациї Zum Magistrat (Wien, I.).

Тов-о слухачів львівской політехніки „Основа" оповіщує надзв. заг. збори на д. 21 мая с. р. на 2 год. попол. в сали V. політехніки.

Тов-о „Родина" в Коломиї улаштує дня 7 мая с. р. „фіялкові" вечерниці з танцями. Стрій візитовий. Вступ 1·50 К. Початок о год. 8 веч.

Епископ Ґригорий Хомишин з першим днем мая виїздить в дисцезию, а повернє аж в перших днях липня.

В Ярославі епископ К. Чехович довершить д. 6 мая посьвященя нового дому бурси ім. св. Онуфрія о 1 год. в полудне, а того дня вечером о 8 год. відбуде ся в сали Сокола на дохід той бурси концерт.

У Львові помер емеритований професор мужеской учительской семинарії у Львові, Адам Кулїчковский, звісний автор кількох шкільних підручників істориї польской літератури в 62 році житя.

З Будапешту доносять, що б. комендант перемиского корпусу, ґен. Гальґочи буде незабаром іменований ґенеральним інспектором війск в Будапешті.

В Товмачи арештовано під замітом обманьств при військовій бранці Т. Генцля і трох иншних людий, що були вмішані в ті обманьства.

В Перемишли вибухнув ночию з середи на четвер грізний пожар і звищив дахи над цілим комплексом домів Айзнера, коло зелїзничого двірця, заподіваючи шкоду на 50.000 К.

В Мангаймі помер комерциальний радник Лянґ, що записав чотири міліони марок на добродійні цїли.

— **В Камінці струм.** Дня 1 і 2 мая с. р. відбуде ся заходами драматичної секциї тов. „Сокіл" у власній сали (дім Вп. М. Панькова) аматорске представленє. Аматори ґімназиясти відоґрають комедию Гр. Квітки в 5 діях „Шельменко-деньщик". З огляду на се, що ся штука буде виставлена по раз перший на камінецкій сцені, сподїємо ся, що наша інтеліґенция так місцева як і замісцева радо завитає до нашої молодої сокільні і заповнить салю по самі береги. Білетів скорше можна набути у д. Склепковича в сали „Руского Касина" що дня від год. 12 до 1 в полудне, а в дни представленя від год. 6 вечером при касї. — Початок точно о 7½ вечером. — *Виділ.*

Померли:

— **Мария Зарицка**, вдова по пароху в Романові в бобрецкім деканаті, упокоїла ся в Стрию дня 27 с. м. в 71 році житя. В. їй п.!

— **Франц Колянковский**, старший податковий інспектор на пенсиї, упокоїв ся дня 27 с. м. в 44 році житя. В. є. п.!

— **Іван Бубес**, ученик V. кл. руской ґімназиї у Львові, упокоїв ся дня 28 с. м. в 16 році житя. В. є. п.!

— **З Надвірної.** Заходом місцевого комітету відбуде ся в неділю Томину (провідну) с. є дня 7-го мая 1905 н. ст. о годині 8-ій вечером в сали ратушевій в Надвірній сьвяточний духовний вечер з слїдуючою програмою: I. 1) Д. Бортнянський: „Воввеселя" псалом на хор муж. 2) Й. Кишакевич: а) „Зробіть Му місце" хор міш. на сопр. альт і тен. б) „В сильній надії" хор міш. на сопр. альт і бас. в) „О Богородице" хор міш. на сопр. альт і тен. 3) Д. Бортнянський: „Слава: Єдинородний" хор муж. 4) Ю. Федькович: „Отче наш" деклямация. 5) Д. Бортнянський: „Достойно есть" хор муж. II. 6) Й. Кишакевич: „Отче наш" хор муж. з сольом баритоновим, 7) Д. Бортнянський: „Єгда на крестї" псалом на хор мужеский. 8) Шевченко: „Несфіти" (прольоґ) деклямация. 9) а) А. Вахнянин: „О всепітая Мати" хор мішаний на сопр. альт і бас, б) Й. Кишакевич: „Піснь побіди" хор міш. на сопр. альт і тенор. 10) А. Нанке: „Христос воскресе" хор. муж. Діріґент п. Іван Устиянович. Цїни місць: крісло первородне 2 К, другорядне 1 К 20 с, вступ на салю 50 с, ґалерия 30 с. Часть чистого доходу призначена на будову церкви в Надвірній, а часть на добродійні цїли, тому ласкаві наддатки приймає ся з подякою. Заохочені приміром инших міст задумали і ми устроїти духовний вечер; числимо на поперте всїх кругів нашої суспільности, а особливо сьвященьства, тим більше що по кількох роках застою в житю надвірняньщини буде сей крок хотьби тілько доказом, що ще живемо. Програма богата, добірна і ріжнородна, зложена в творів наших найлїпших композиторів, цїль красна і благородна і час дуже відповідний, дають комітетови надію, що Високоповажане духовеньство, учительство і инші сьвітскі інтеліґенти не лише самі возьмуть ґреміяльну участь в сім вечері, але заохотять до сего і наших селян.

Ц. к. Дирекция зелїзниць держави.

— **Новий розклад їзди** на шляхах ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. у Львові, входячий в житє з днем 1 мая с. р. обіймає численні і важні зміни в руху поїздів особових, в їх скількости на поодиноких шляхах і в получеках в стациях розходових. Отворена минувшого року зелїзниця зі Львова до Самбора, скорочуюча получене столиці і північно-східні части нашого краю з місцевостями лежачими вздовж шляху зелїзниці підкарпацкої в напрямі Хирова, Сянока, Струже і Сухої, повела рух подорожних до згаданого шляху через Самбір.

Задля того то в переважній части змін, обнятих новим розкладом їзди, пробивав ся засада, що Самбір тепер є тою точкою, через котру буде переходити рух подорожних, пливучий доси зі Львова двома дорогами через Стрий-Хирів і Перемишль-Хирів. В подробицях виходить новий розклад їзди так:

Поїзди поспішні не улягли ніяким засадничим змінам.

Згадати хиба при них треба, що пополудневий львівский поїзд поспішний дістав у Львові нове получене від Самбора, а в Перемишли в напрямі до Хирова і Самбора.

О много більше зміни виказують поїзди особові і так:

В реляциї Підволочиска-Львів курсувати буде замість мало уживаного і недогідного нічного поїзду особового новий ранїшний поїзд особовий, відходячий з Підволочиск о год. 6 ранс. Поїзд сей буде досконалим получеком в Тернополи з поїздами східно-галицких шляхів льокальних і від Потутор до полудневої ґрупи поїздів у Львові. — Поїзд мішаний нічний, котрий доси посередничив в довозї подорожних від вечірного поїзду зі шляху льокального Борки-великі-Грималів до нічного поїзду в Тернополя до Львова, буде від тепер, в браку того нічного поїзду, обслугувати тілько рух льокальний до Тернополя.

Поїзд особовий, відходячий зі Львова перед полуднем, продовжено аж до Підволочиск, а тим самим уможливлює дальшу подорож в напрямі до Одеси і Києва без конечности уживаня львівского поїзду поспішного. — Той сам поїзд узискує в Красним нове получене до Бродів, Здолбунови, Одеси, Києва і Вильна, однак з ущербком для поїзду особового відходячого зі Львова перед північию. — Сю зміну викликало пересунене нічного поїзду з Красного до Бродів на пору полудневу.

В реляциї Львів-Ряшів позістає рух поїздів особових в засаді той сам, крім мінутових пересунень, наведених в розкладі їзди. Звернути-б можна тілько увагу на полученя, котрі узискали вечірні поїзди краківські, поспішний і особовий, і вечірний поїзд львівский особовий в Перемишли до Сянока. Рух подорожних зі Львова через Самбір-Хирів на шлях підкарпацкий буде обслугувати три пари поїздів особових в той спосіб, що кожда пара стреміти буде до і від кождої з трох головних ґруп поїздів у Львові, с. є. ранїшної, полудневої і вечірної. Понадто кождий з тих поїздів уможливлює подорож без пересїдання ся, а то ранїшний до Струж з получеком до Криниці і Жеґестова, пополудневий до Сянока, а вечірний аж до Кракова з догідним получеком в Хабівці до Закопаного, з поворотом ранїшний зі Сянока з получеком від Будапешту, пополудневий в Кракова з получеком з Закопаного і Стрілок, а вечірний зі Струж з получеком з Кракова, Закопаного, Хабівки, Рабки і Стрілок.

Через зміни, які впроваджує новий розклад їзди рівночасно на шляху підкарпацкім, с. є. на желїзници трансверсальній, позістає Сянік в протягу одної доби триразове получене зі Львовом, Дрогобичем, Стрием і Станиславовом і дворазове з Мезо-Ляборчем, чотироразове з Самбором, а пятиразове з Перемишлем. Так само догідне, бо пятиразове получене узискала комонїкация поміж Самбором а Перемишлем.

Шлях Львів-Лавочне буде обслугуваним в рамах потреб льокальних, в наслїдок вменшена руху подорожних в реляциї Львів-Стрий-Самбір, через три пари поїздів особових, маючих у Львові полученя з трома вже згаданими ґрупами поїздів. Ранїшний поїзд до Лавочного і нічний з Лавочного будуть мати від 1. мая с. р. получене в Лавочнім з угорскими поспішними поїздами. Поміж Львовом а Стрием курсувати буде крім того дотеперішний поїзд нічний, а з поворотом до Львова поїзд пополудневий. — Николаїв-Дроговиже одержить новий ранїшний поїзд мішаний до Стрия. — На часткових шляху з Дрогобича до Самбора обмежено число поїздів до трох в однім і трох в другім напрямі. Зміна ся не приносить однак жадної некористи для Бориславa, бо потребам сеї місцевости вдоволяють з одної сторони три пари поїздів стремлячих до і від Хирова, а з другої сторони чотири пари поїздів зі Львова через Стрий до Дрогобича. — Від 1 мая с. р. буде обслугуваний Бориславa через сім пар поїздів, маючих в Дрогобичи дуже догідні полученя також за посередництвом возів переходячих зі львова через Стрий прямо до Бориславa.

На шляхах зелїзниць льокальних не зайшли ніякі більші зміни ані в руху поїздів ані в їх числї. Бруховичі одержать в будні дни семиразове, а внеділї і рим. кат. сьвята девятиразове получене зі Львовом в часі від 14 мая до 10 вересня. — До тих поїздів прогулькових як і до поїзду недільного зі Львова до Рави руской видавати будуть каси особові поворотні білети їзди.

Христос Воскрес!

Христос воскрес! Стогнуть глухо гори
І клуби дыму закривають даль,
Огненні язики, кров'ю зайшли зори
А кулї свищуть, полискує сталь...
Потоки крови се арматній хрест...
Осьвічує трупи сонічко з небес!...
Христос воскрес!

Христос воскрес! Так мусить бути!...
Сповнить ся чаша народу в щерть!...
В чужину їдуть сьвіжиї рекрути,
На страшну, люту, неминучу смерть!...
Голос розпуки скаменїв в них — щез,
Они вже осліпли від горя і слез...
Христос воскрес!

Христос воскрес! А Пилат новий
Знов на смерть сказав Христа,
Обдер народ — забив в окови
Замкнув в тармі... вдїпив уста...
А нарід вірить, що Він воскрес
І з неба покірно жде Его чудес!...
Христос воскрес!

Христос воскрес! Знеміг ся кат,
Вже він не здавить живого чутя
Надходить час грізних відплат,
Кроваву скаргу вже кажуть уста!...
Досить полилось вже крови і слез,
Настав час правдї зійти в небес!..
Христос воскрес!

Христос воскрес! Чи чуєш Нене,
Народ ся будить до житя?!...
Геть проч ярмо мераке-студене,
Тобі вже волї сияє знамя!...
Заглади-смерти опир вже щез,
Тобі дїл треба — не скарг і слез!...
Христос воскрес!...

Львів, 21/IV. 1905.

Іванець Володимир.

Сильвестер Яричевский.

ВОСКРЕСЕНЄ.

І наспів уже знов Воскресеня день:
поплине свгізь по Руси багато пісень —
завіршує поет на журнала картках —
загукає мужик по счорвілих хатках —
підеймесь величавий псалом до небес:
веселїте ся, люди, — Христос нам воскрес!

О бодай тота пісня мов дзвони гула
і розраду смутним, нещаслівим несла!
О коби не марний був у неї то звук —
щоб вона возвістила конець наших мук!
Тай коби раз пізнати було по всїх нас,
що прийшов „воскресеня" правдивий вже час!

Драматичний конкурс.

Головний Виділ товариства „Просьвіта" у Львові оголошує отсим конкурс „Михайлової премії" на драматичний твір з історичної бувальщини України-Руси і в тій цїли подає такі условини:

§. 1. Премія 1100 корон вложена на руки товариства „Просьвіта" у Львові призначена за оригінальну драму або траґедию з історичного житя України;

§. 2. Конкурсом править тов. „Просьвіта" у Львові;

§. 3. Реченець конкурсу однорічний — від дня його оголошеня. Коли-б у часі одного року не прислано відповідних творів, тоді оголосить ся новий конкурс на дальший оден рік і т. д., доки не наспіють твори достойні премії;

§. 4. Задля суду над присланими на конкурс творами і для присуду премії тов. „Просьвіта“ зложить раду, до якої крім голову тов. „Просьвіта“, згляднo его заступника, фундатора премії, двох професорів української мови й письменьства і професора всесьвітної історії на львівскому університеті, професора української мови й письменства на черновецкому університеті, та двох членів тов. „Просьвіта“. В разі, коли б хто небудь з членів запрошених до суду не принявби або зрік ся вибору, — товариству „Просьвіта“ прислугує право покликати на его місце кого иншого. Суд обовязаний оголосить вислід конкурсу найпізнійше в пів року по реченці, призначеному для присилки творів;

§. 5. До конкурсу належать приймати оригінальні, недруковані ще й не давані на сцені твори Українців із цілого обширу українских земель;

§. 6. Автор не підписує на творі свого імени й призвища, лише подає девізу. Своє імя й призвище приклає автор у замкненій ковертї, яку конкурсовий суд отворить лише тоді, як твором буде присуджена премія;

§. 7. Зміст драми, чи траґедії повинен бути історичний, взятий з епохи дружинновічевої, руcько-литовської, або козацької; подія мусить бути дійсно історичною. Характер і кольорит драми чи траґедії повинен відповідати історичним і етноґрафічним умовам свого часу. Тенденция має переходити через увесь твір виразно, мусить бути патрийотичною, але не образливою для сусідних народів;

§. 8. Мова дійчів драми чи траґедії повинна бути чисто українською; вона мусить відповідати часови, змістови, обставинам дії і вдачі дійчів. У творі не вільно вживати жадного тривіяльзму. Треба вважати, щоби мова відповідала формам народного сінтакесу. За взірці мови треба взяти: а) Історичні пісні, видані в Київі Антоневичем і Драгомановим; б) українські приказки, видані Номисом; в) судові й инші історичні документи і д) Шевченкові твори;

§. 9. Письмо творів, присланих на конкурс мусить бути виразне і чітке, писане по змозі не власною рукою автора. Зміст і оцінка твору можуть бути оголошені друком доперва по рішенню конкурсу;

§. 10. Твори членів конкурсового суду не будуть премійовані;

§. 11. Премійована драма, чи траґедия, хоч і буде авторовою власностію, одначе автор не матиме права заборонити давати її на сцені укрїнського театру;

§. 12. Автор обовязаний премійовану драму, чи траґедию видрукувати в протягу року, після присудження премії. В противному разі право першого накладу прислугує товариству „Просьвіта“. В друку не вільно авторови робити инших змін так під взглядом змісту як і тенденції.

Усі твори належить присилати під адресою: Товариство „Просьвіта“ у Львові, Ринок, ч. 10.

За головний Видїл Товариства „Просьвіта“:

Др. Кость Левицкий заст. голови. *Іван Примович* писар.

У Львові дня 22. III. 1905.

Виказ складаних жертв.

— На укр. руску бурсу в Нов. Санчи жертвували в Січни с. р. Вп. Добродії (в к р о н а х): посол. Вас. Яворский місто желань нов. р. 20, 15 проц. від членьск. вкладок до філ. Просьв. 1·50, з книжочки членьск. вкладок 3·42, з пушки Лемківск. Банку 1·10, Ruthenische Revue 9·32, о. Ал. Гомда з Боднарки 4, Рада повіт. в Грибові 10, Ів. Островский, Львів 10, Мих. Кебузіньский, Перемишль 2, Гр. Яксманицкий, Горлиці 2, Тим. Перейма з Білинки, з представ. і від себе 8, Тит Решетилович, Горлиці 3. На руки Мих. Секунди в Тарнові зложили: при просфорі: сов. Луцкий 1, почты. Лущецкий 2, М. Секунда 2, Кость Секунда 1. Штогрин 2, В. Ярош 2, офіц. Мацяк 1, Темницкий 2, М. Войтович 1, В. Пригода 1, з уряджения просфори 3·30 разом 18·30, Омелян Константкевич, Горлиці 19·88, д-р М. Долиньский, лїк. в Перемишли 3 записи довжні ч. 1611, 1615, 2218, 15, о. Ант. Казновский в Сколятині зап. довж. ч. 779, 5, Іван Кивелюк, секр. суд. Товмач 3 записи довж. ч. 1084, 1085, 1086 15, посол Вас. Яворский з А. А. 34, Юл. Дутковска з Калиновщини 15, з пушки в читальни 2·32, з пушки в Лемків. Банку 6·66, з пушки в читальни 1·82, Мих. Марітчак, Ясло 2, Ст. Бохневич, Ясло 4, тов. Руских жінок Перемишль 5·88, М. Мойсейович, нотар Заліщі 15, о. В. Ардан, Опака 5, о. Т. Березовский, Дубравка 2, о. В. Мисик, Ваньова 5, о. В. Гойдиш, Жуків 4, Ів. Кивелюк, Копичинці 2, Ал. Федорович в Красівци 4, д-р К. Іваловяч, Бережків 2, Ц. Збудовский, Турка ad К. 1, Стеф. Шикула, Ярослав 1, Конст. Паняк, ком. ск. Козова 10, Авг. Юревич, Нов. Торг 4. о. Кипр. Ясеницкий, Балигород 2, о. Соз. Медвецкий, Ольхівці 1, д-р Ник. Віновский, лікар Gross Schönau 3, з щадн. почт. в Ярославі 3, Ст. Феник, надстр. скарб., Коломия 5, Ант. Шкріблик, війт в Яворові (ad К.) 10, Косма Шкріблик, війт в Рожві вел. 5, Мих. Волинець надстр. Коломия 5, о. П. Сгукач, Тісна за карти з вид. 5, від себе за січень, лютий, март 6, процент віденьскої почт. щадниці за 1904 2·71, о. Т. Курпяк, Товсте, к. в. 10, Св. Пепеньский, Haderndorf W. 10, Ю. Русин, Волехів 2, Евг. Шепарович 1, Ів. Лехкий 1, В. Кутинский 0·20, М. Гримак 0·20, разом 2·40, д-р Ів. Брик Vpfl. M. Prag 6·60, Л. Залітач в Жовтанцах 3·26, Ян Млинарчик в Н. С. 2, Т. Решетилович, Горлиці 2, Ол. Константкевич, Горлиці 1, І. Яворский, Стрільбичі, карти з вид. 5, Семен Кульчицкий, Львів 4, Наукове Тов. ім. Шевченка, Львів 20, на руки Василя Яворского, посла зложили: Франц Піштек з Н. С. 6, посол Юл. Романчук 5, д-р Андрій Кос 4, Р. Сембратович, Відень 4, з новосанджецких Русинів за січень: Петро Вітошиньский 25, Мих. Кубійович 0·50, Дим. Купка 0·30, Он. Кучма 1, о. З. Лехицкий 5, пос. Василь Яворский 10, сини: Володимир і Казимир 2, Ів. Смолиньский зі Львова 5.

Всїм Жертводавцям складаємо щиро-руске: „Спаси-Біг“ та поручаємось й на будуче ласкавій памяти Родимців, особенно тепер в часї сьвітного Воскресенія Христового. — *Посол Василь Яворский*, предсїдатель, сьвящ. *Захарія Лехицкий*, скарбник і настоятель бурси.

Календарь: Гр.-кат.: нині (субота) Ірини, завтра (неділя) Воскресеня Хр., позавтра Сьвітлий Понеділок, попозавтра Сьвітлий Второк; — Рим.-кат. нині (субота) Петра, завтра (неділя) Катерини, позавтра (понеділок) Фиппа, второк Зигмунда.

Театри: *Театр мїський у Львові:* нині (субота) „Річноспілка Бабиньска“, опера комічна в 3 актах слова А. Кічмана, муз. М. Солтиса завтра (неділя) о 3·30 год. по пол. „Подружжя на жарт“ оперетка в 3 актах Фр. Лєара — о 7 веч. „Зачароване коло“ Л. Ридля.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вгоголошеном від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Як банкнот є папером, який кождий чоловік хоче мати, і веретеном, довкола котрого людськість обвиває нитку своєї безупинної праці, так є ще инший папір, за яким весь сьвіт курців пристрастно вітхає: звісні папери „Le Griffon“. Тому нехай ніхто, що любить ніжнійше курити, не забуде заосмотрити ся богато в сю „гордість курців“, як їх справедливе назвали, бо вони справляють більшу втіху і вдоволене, ніж безвтішне по сїдане банкнота.

Кунероль. Найліпшою омастою до страв в в послїдних часах безперечно „КУНЕРОЛЬ“ вироблюваний з овочу кокосової пальми. Численні сьвідоцтва технічних і лїкарских поваг поручають дуже сю омасту, що смаком, чистотою і видатностию рівняє ся найліпшому маслови. Остерігає ся перед меншевартними а дуже подібними наслїдованями.

Ruthenisch 2 b. 1905.

Надіслане.

„**МОЛОДЕЦЬ**“ вислав 3 листи під звісною адресою, головна почта Львів, а „Цвитуча рожа“ не відповіла. Длячого?“ 380 1—2

РУСКА КРАВЕЦКА РОБІТНЯ

Василя Ґресяка

перенесена з Ринку ч. 36

на площу Бернардиньску число 5

(Готель Варшавский.)

Сим маю честь повідомити Впов. Панів і Всеч. Духовеньство, що при зміні **льокалю** я значно розширив мою робітню і склад мій заосмотрив в найновійші і добірні сукна на біжучий сезон, так що есьм в можности всяким вимогам моїх Вп. Гостий вповні вдоволити.

Остаю з високим поважанем

264 6—6 **ВАСИЛЬ ҐРЕСЯК.**

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка длябурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

198 7—10 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Купелева місцевість

Лопушна н/С. Буковина

4 км. від перестанку зелїзничого в Межибродах, 14 км. від Станції в Чергометі н./С., до кождого потягу підводи, курациї замовою водою, парна, ванни, купелї смерекові, сїжа жинтиця, купелї в ріці, на сонци, в піску і на воздусї, парк, лїс, Lawn-Tenis, кождого красного дня прогулькн в горн і на полонини, музика купелева, фортепян, саля до танців, часописи рускі і нїмецкі, дуже добрий і дешевий вікт.

Почта і лїкар в місци, іспитовані масарі і масарки.

Інформациї що до вікту і хати уділяє охотно і безплатно заряд купелевий в Лопушній, взглядно заряд лїсів барона Юрия Василька в Чергометі н./С. 307 3—3

Увага: Для туристів за попереднім повідомленем хата і харч 4 К на добу від особи. *Заряд купелевий.*

КРОНДОРФЕР

ПРИРОДНА, АЛЬКАЛЇЧНА ЩАВА

випробоване лїчниче средство на недомагання віддихових орґанів, жолудка і міхура.

Щоби устерегти ся перед наслїдованем, треба уважати на корок з отсим виналезним знаком.

343 2—24

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Львів, Ягайлоньска 7, I.

Піддячий з добрим голосом, знаючий добре церковні напіви (не знаючий устави і нот може научитись) знайде уміщене зараз у Иосифа Кругляка, церк. півця в Сосновї, п. Семиківці.) 1—3 378

Дяк лїт 37, жонатий, з добрим голосом і похвальним сьвідоцтвом гладає посади. Може завести хор. — Гр. Ко олишин в Богатківцах, п Семиківці. 341 3—3

Парохія Журів

(почта в місци) пошукує дяка безженного іспитованого, котрий би заложив і провадив хор нотний від Томиної неділї. 363 2 3

Півець церковний пошукує посади; може вчити нотного сьпіву, доглядати господарки і вираблати дзвержони. Терентий Тимошек в Заболотцях к. Бродів п. з місци. 363 2—2

Іспитований півець церковний гладає посади дяка. Адрес Іван Гуцуляк, церковний півець в Ніврі, почта Ермаківка над Днїстром. 362 2—3

Укінчений семинарист шукає лекції зараз на село, poste restante „Учитель“ Тернопіль. 375 2—3

Пошукує посади П. Воронский іспитований півець церковний в Ляцкім п. Комарівка. 373 2—3

Стара церква з дубового материялу є на продаж. Близша відомість в Уряді парохіяльнім в Давидківцях почта Колиндяни. 375 3—3

Великий огород, кругольня і став, надаючий ся до літних забав есть до видержавленя. Відомість у Львові при ул. Бонотній ч. 27, конець ул. Польної. 357 3—3

Практиканта до корінного склепу у віці 14—15 лїт, укінчившого народну школу, хлопця вірного і працьовитого, прийме „Підгірска Торговля“ в Делятині. 383 1—1

Ґрунт під будову при улици Ткацкій у Львові є до продання. Близша відомість при ул. Шептицких ч 15а І. поверх. В. Прахтль. 372 2—3

Помічник з коренного відділу і реставрациї, зручний, сумовійний і працьовитий, котрий в силї зложити готівкою кавцію около 1000 зр, потрібний до самостійного провадженя. Зголошеня приймає до ч. 400 бюро дневників А. Пльона у Львові. 383 1—1

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшоване

Маттонія гісґіблерска вода щавова.

Яко добру і певну льокацию

поручаємо

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінаційні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшим курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Копернициий і Сим

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1

поруч Банку Гіпотечного на плянталіях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Взаразом поручаємо з найбільшим выборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі запасові полагоджуємо ся на найскорше і найдешевше 4125

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 30/4 до 6.5 до побаченя:

Інтересні винниці і фабрики шампану в Реме і Еперне в Шампанії.

ВСТУП 10 кр. 53

Корінний склеп і реставрация, положене в сильно звиджуваній клїматичній околици і проспериючий від 10 лїт дуже добре, враз з концесіями, уладженем, кругольвею і дуже вигідним домом з причина недуги властителя до винаймленя на кільканадцять лїт зараз. Зголошеня приймає бюро дневників Л. Пяьона у Львові до ч. 200. 383 1—1

Інструктора на село потребую від мая, котрий приготовив би совістно і успішно до вересня приватиста хлопчика до II кляси рускої ґімназиї. О. Александер Осадца парох Вікна коло Городенки, п. в місци. 332 6—6

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ“

вальці на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продав

УКРАЇНСЬКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вроновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 3—16

Оголошенє.

Надзвичайні загальні Збори товариства Руский Народний Дім „ВОСКРЕСЕНЄ“ в Копичинцях відбудуть ся дня 15 мая 1905 в домі Івана Пендзївола в Копичинцях о 10 год. рано (а о 11 без огляду на число членів).

Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу в послїдних загальних Збочів; 2) Зміна статута §. 3 і прочих §. на взір §. 3; 3) стан будови дому і дальший хід еї; 4) внески та інтерпеляциї членів.

Копичинці 26 цьвітня 1905.

За Управляючу раду:

о. Ізидор Кисілевский предсїдатель. *о. Северин Матковский* секретар. 381 1—1

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 8 н. ст. мая 1906 о год. 2 по полудни відбудуть ся в саля товариства касинового **загальні збори** членів товариства кредитового „**Самопомічч**“ в Солотвині з слїдуючим порядком дневним:

1) Звіт Дирекциї;
2) Вибір двох (2) членів надзираючої ради і одного заступника;
3) Вибір членів заряду;
4. Внески членів.

В браку відповідного комплету відбудуть ся збори тогож самого дня о год. 3 пополудни без огляду на число явавших ся членів товариства.

379 Рада надзираюча тов. „Самопоміч“ в Солотвині. 1—1

На недалекі сьвята

поручає

перша краєва запротоколована фабрика вудженин

Іосифа Котовича

Львів, ул. Краківска ч. 15, філія ул. Городецка ч. 3

звісну з доброти вудженину, а особливо вудженї шинки, полядвичні ковбаси, зладжені краєвим способом та всяку иншу вудженину по можливо найнизших цїнах. — Замовленя з провінциї виконує ся відворотною почтою. 354 4—4

Оголошенє.

Надзвичайні загальні Збори Повітового товариства кредитового „ЗГОДА“ в Копичинцях відбудуть ся дня 15 мая 10 год. без огляду на число членів).

Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу з попередних загальних Зборів; 2) Зміна статута §§. 5, 10, 11, 16 і прочих на взір повизших; 3) Внески і інтерпеляциї членів.

За Совіт управляючий:

о. Із. Кисїлевский предсїдатель. *о. В. Биліньский* секретар. 382 1—1

Матерії

меблеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИЙ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских.

278 (6—13).

Дамскі капелюхи

стрійні спортові і подорожні

боа, парасольки, рукавички, корсети

капелюхи жалобні, все у великім виборі

поручає

ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА

ул. Академічна ч. 2

335 у ЛЬВОВІ. 4—10

Липовий Мід

5 кґр. 7 К 20 с.

Питний мід „Здоровле“

5 кґр. 6 К

Овочеве Вино „Елевтерия“

(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивав)

для селян і громадских склепів

50 літрів 30 К (на 3 рати)

всьо оплатно і з опакованєм виспілає

Пчільнича спілка учительска

330 **в Вереманах.** 6—15

5.000 мужеских убрань
3.000 літних пальт
4.000 діточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убрання по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 6—30

СЕЗОН 1905.

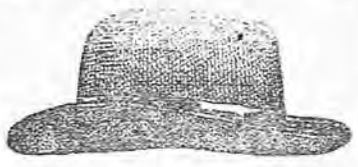

Капелюхи і циліндри

власного виробу в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах поручає

фабрика капелюхів

АНТІН КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і циліндри з фабрики Н. Т. К. Ґабіґа, надворних доставників у Відни. Капелюхи „Loden“ з фабрики А. Шіхлера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дітий. 260 6 8

Цїнники даром і оплатно.

СЛАВНОЇ МАРКИ

„Стирія“ „Пух“

як також инші ровери і всякі колові приладя по найприступнійших цінах

поручає

ЯКОВ КАГАНЕ

доставник для ц. к. державних урядників

Львів, ул. Сикстуска 12,

Власний репарацийний варстат.

Замовлена з провінції відворотно. 324 6—10

Дешеве чеське пір'е на постїль!

5 кґр. сьвіжо дерте К 9·60, лїпше К 12, біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сніг і мягке як пух К 30, К 36. Виспилаєть оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або вворот за оплаченим порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 157

261 почта Шільсно, Чехи 5—6

МІД ПАТОКА

десеровий, куражийний, без домішок, чистий з власної пасїки також на корм пчіл, одинокий, 5 кґ. пушка 6 К 50 с. оплатно. Превосходні меди питні і меди овочеві домашного виробу по низькій цїні розсилає Евгеній Білиньский в Збаражи. 110 10—10

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величина LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим бриллянтом, 1 прегарна колія з оріент. перед, нєдна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елєгантска цигарнічка з буритином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 спинорик, 1 прегарне тоалєтове верцальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку ластового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазині

С. КОГАНЕ

Краків Pf. 882.

За недогідне гроші звертають ся.

66 3—3

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зеліза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Нїжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 68 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Вел. Ґ. Священствам і пп. Урядникам продаю ще рази, як також і для семи за потвердженєм уряду громадского.

Услїзи оплати приступні. Всяка машина з 10% дешевше. Наука шитя даром безплатно. Цїнники на жаданє і даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед ґам

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Мікольша.

Подяка.

374 1—1

Неумолима смерть забрала менї дня 13 цьвітня с. р. найдорожшу жену, а дрібним дїточкам найлїпшу матїр бл. п. з Бєднарів Єлену Мейску. В тім тяжкім горю одинокою для мене відрадою позістав незабутний спомин обряду похоронного, до котрого величавости причинили ся Високопреподобні Отці Духовні, котрі зовсїм безкористно віддали послїдну прислугу померший. Тронутий до глубини серця, складаю проте подяку Високопреподобному о. Алексею Стецишинови місцевому парохови. Впр. о. Михайлови Шведзіцкому, котрий помимо слабого здоровля не жалував труду. Впр. о. Андрієви Борисевичови і Впр. о. Володимирови Бачиньскому, котрі то оба в трогаючих словах надгробних старали ся мене зболїлого потїшити. Впр. о. Йосифови Проторіусови і Впр. о. Йосифови Горчицкому. Не меншу подяку складаю всїм моїм Впов. Товаришам і Впов. Товаришкам, котрі не жалували труду, та прибули попращати у послїдне бл. п. Єлену. Наконець дякую Впов. Паньству Стецишинам, котрі були ласкаві занятя ся принятєм прибувших Впов. Участників похорону. Нехай Всїм Всевишний за се надгородить.

Михайло Мейский, муж з дїточками і з родиною.

В жіночій спілці промисловій „Труд“ у Львові прийде до обсади посада начальниці склепу евент. настоятельки інтересу. — Рефлектуючі на ті посади можуть внести письменні зголошеня до дирекциї Товариства, котра удїлить також близших пояснень. До зголошеня належить долучити: метрику, довід дотеперішного заводового занятя, короткий опис житя і свідоцтво шкільне з послїдного півроку шкільного.

367 2—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, ізгаї, затканю стїльця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запалєнях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизь і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря **A. THIERRY** **масть з центифолиї** усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. *Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолиї є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальзаму або на жадане висилає ся окремо даром.* Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Преґради (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшивників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Важне для парохіальних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілії кавчукові і металеві для парохіальних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. вправ в пучелком і фарбом, дяті нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лїсних та пільних сторожий і кліщі до пальомбованя мяса.

Переписка руска. 285 4—10

Оповіщенє.

Загальні збори повітового товариства кредитового, стоячого зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові відбудуть ся дня 18 н. ст. мая 1905 в льокалї Товариства „Просьвіта“ у Львові (Ринок ч. 10, I. поверх) о годинї 5 по полудни в отсим предметом нарад:

1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів;
2. Замкненє рахункове за рік 1904 і білянс маєтковий;
3. Поділ чистого зиску;
4. Вибір двох членів Рад Надзираючої на місце уступаючих: Дра Костя Левицкого і Василя Короля;
5. Внески та інтерпеляциї членів.

За легітимацию служить книжочка удїлова товариства.

в Ради Надзираючої Повітового Товариства кредитового, стоячого зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, 24 цьвітня 1905.

Др Кость Левицкий председатель. 3—3 *Винницкий* за секретаря.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАПА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалєтового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і сїнок з гербом Руси.

Великий вибір бімутериї. 760

Без конкуренциї. Не найдешевших цінах.

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) ренти вдовам, зглядно сиротам по своїх членах,
2) придане на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найвисшї премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранконаних писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневик педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Колановского ч. 15. Прінумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, кеню, червоної капусти, брукселькы, калїфіорів, калярепи, цикловых бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальзамінів, петрї, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастївні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнижшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 24 27—30

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лікарями, уживане в найбільшій части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порищів і хрипавки недуг шкіри за пігментів, прищів, та вкож против червоности носа, відморожин і печоня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40%** деревної смоли і вповні відрізняє ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до успішної **всякої нечистоти лица,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівняне косметичне мило **до митя, кулїлїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцеринково-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є силно напінюючим.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом

Берґера бїлясове мило

особливо на веснянки, пегуди, опалєнє від сонця, утри і всяку инну шкірну хоть того.

Цїна штуки кождої повищої сорти 70 с.

разом з поученєм, як уживати

Домагати ся треба в цїлих і цїлячих скляних ваганах Берґера смоляного мила та уважати на ужиту в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождім ґлякеї. Відзначене почесною медалєю у Відни 1883 і золотим медалєю на виставі в Парижи 1901.

Всї инші медичні і тілєтний мила марки Берґера виробляють в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Каєтана Дзя, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратинівского, Жиґмонта Рукера, К. Сквенчиньского, К. Візевского, Едуарда Брікнера, І. Пінеллеса, Симона Гая д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ка, Г. Ґріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Емиля Вільнера а також у всїх галицких дитках. 206 8—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I, Sterng. 8.

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промисловє в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковаших цінах.

Має спеціяльні парові апарати до випробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично влаштованих і солодженых та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цїнники і информациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 3—26

Рух залїзничих поїздів

важний від 20 кінця 1904 після середно-европейского часу

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30**, **8·40***, 6·00, 8·55, 5·40, 9·50*.
„ Рашева 10·20.
„ Підволочиск на головний дворець **2·30**, 7·40, 5·30, 10·20*.
„ „ на Підзамче **2·15**, 7·20, 5·06, 10·02*.
„ Тернополя 3·25* на дворець гол., 3·04* на Підзамче.
„ Черновець **12·20**, **1·40**, 6·10, 5·50, 9·10*.
„ Коломиї, Станиславова 8·10, 11·25.
„ Стрия 7·45, 10·02, 1·10, 4·35, 10·40*.
„ Рави руской і Сокаля 5·08, 7·30.
„ Яворова 8·20, 4·45.
„ Самбора 8·00, 10·00*.

Відходять зі Львова:

До Кракова **12·45***, **8·25**, **2·55**, 4·10*, 8·35, 6·20*, 10·55.
„ Рашева 8·30.
„ Підволочиск з двірця головного **1·55**, 6·30, 9·00*, 11·00*
„ „ в Підзамча **2·09**, 6·48, 9·21*, 11·24.
„ Тернополя 10·35, з двірця головного, 10·52 в Підзамче
„ Черновець **2·51***, **2·45**, 6·20, 10·45 10·42*.
„ Стрия 6·45, 9·10, 8·55, 6·40* 11·05*.
„ Рави руской, Сокаля 10·50, 7·05*, 11·10* [кождої неділї]
„ Яворова 6·50, 5·48.
„ Самбора 9·25, 8·40.
„ Коломиї, Жидачева 5·55.
„ Перемишля, Хирова, Загря 10·05*.

Примітка. Поїзда поспішні друковані в черенках косими; поїзди нічні в означені звіздкою. Пора нічна чи спить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди на таких білєтах всякого якого рода, іпостровані провідників, розкладки їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі д. к. державних вевізниць, насып Гаусмана ч. 9 35

Чудний успіх осягають женщини, уживаючи анґлійского огіркового молока. Усуває з лиця по кількох днях веснянки, виприски та инші шкіряні недуги, вигладжує морщини і надає лицю, без ушкодженя шкіри, білий, сьвіжий і ніжний вигляд. То средство, нагороджене на паризкій і віденьскій виставі, виперло в Анґлії та у нас швидко всякі инші средства краси. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлійске мило 1 К і пудер 1·20 К, огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці. Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка, Краків.

160 6 2—4

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка „Похвала господинь“ Марка

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зайве. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимий.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 Найбільша фабрика того рода в европейскім континентї. 38—40

НА СЬВЯТА!

Перше галицке Товариство акцийне

РАФІНЕРИІ СПІРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

поручає свої знамениті вироби, а то:

польскі горівки — розолїси — лїкери — литовска старка — наливки — руми

Специяли: **МІЛЮХА АБСИНТ** **John Bull, Maraschino.**

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА:

Пасаж Гавсмана 7. — Пл. Капітульна 3.

Пл. Бернардиньска 2. 327 5—5

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безперечно найбільший вибір.

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безперечно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre“

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений, склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиєр, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, церат, лїнолеум, колдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цінах.

За надісланем нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цінники, в котрих є описані також льняні і бавовняні товари, мужеске і дамске біле, шкфони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовленя з провінциї полагоджує ся відворотно.

Для уникненя похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанем

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE“

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

8256 4—37

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул, Коперника). 780

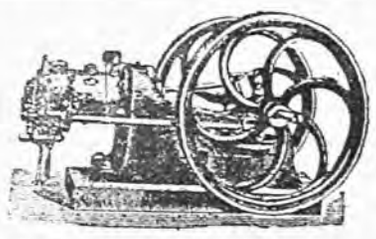

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цінники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 816 24—52

Важна пересторога!

Перестерігаємо Вшов. публику в її власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі корисні ціни. *Брошурки і лїкарскі свідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУІЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

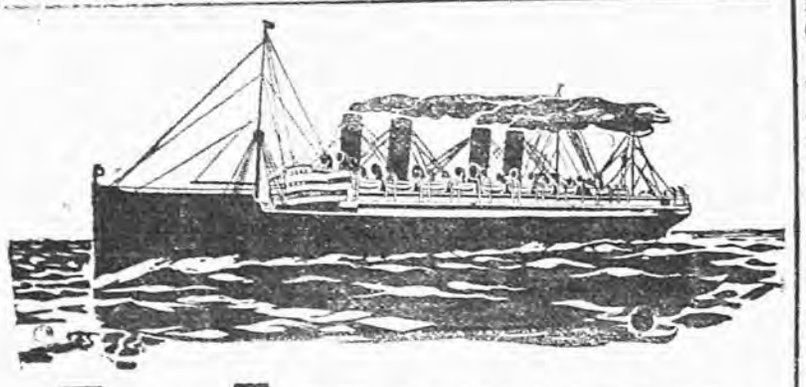

До Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 6—52

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величесний вибір блювок, капелюхів, рукавичок, гальок, шліфероків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИИ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воалїок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвідворотно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Я низше підписаний, Henry de Manduit, заявляю і стверджую власноручним підписом, що паперці з маркою

„LE GRIFFON“

є правдивим французским виробом

Ті загально звісні паперці по по причині їх визначних прикмет, котрих нїякий французкий або инші вироби в такім степени не мають, є дуже цінні. Кождий папірець можна дуже легко розпізнати по тій характеристичній марці „Le Griffon“.

Кожді паперці з тою маркою є виробом моєї фабрики в Kerisole під Quimperle (Finistere) у Франциї і висилають ся від часу єствованя тої марки т. є. від 15 лїт (сїчень 1886) виключно фірмі:

Jac. Schnabl & Comp.

Та заява зложена в Kérisole є зовсїм згідна з правдою.

Дня 12 грудня 1904.

Henry de Manduit m. p.

Vu pour légalisation de la signature de Mr. Henry de Manduit apposée ci-dessus.
Quimperle, le 12. Decembre 1900.

Le Maire:

Richard m. p.

Vu par nous, Préfect du Finistre pour légalisation de la signature de M. Richard, Maire de Qnimperlé.
Quimperlé, le 17 Decembre 1900.

Pour le Prefect: Le Secretaire General delegue

Menard m. p.

Vu pour légalisation de la signature de M. Menard, Secrétaire général.
Paris, le 19. Decembre 1900.

Pour le ministre de l'interieur:
pr. le chef de bureau du secretairai déléguė

E. Kussol m. p.

Le ministre des affairet étrangeres certifie véritable la signature de M. E. Kussol.
Paris. 19. Décembre 1900.

Pour le Ministre:
pr. le chef du bureau délégue

E. Korpel m. p.

Vu pour légalisation de la signature du ministere français des affaires entrageres apposée ci-contre.

Paris, le 19 Decembre 1900.

Pour l'Ambasade d'Autriche Hongrie:

Czernin m. p.

358 1—5

Перед наслїдуваньем остерігає ся!

Перед наслїдуваньем остерігає ся!

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 87. Львів середа 20 цьвітня (3 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . 32 к. — 44 „
на пів року . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . 28 к. на пів року . 14 „
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Руский ґімназияльний Інститут

в Перемишли.

Від вересня 1905 р.. т. є. з початком шкільного року 1905/6 отворений буде в Перемишли руский ґімназияльний Інститут; проте уважаємо за річ потрібну і хосенну, нашу суспільність, а передовсім найбільше в тім ділї інтересованих родичів і опікунів, що посилають дітий до ґімназиї, завдалегідь познакомити з сею новою інституциею.

Яким се клопотом, нераз грижою і мукою, для родичів, знайти для дітий в ґімназияльнім місті відповідне поміщенє, так звану у нас „станцию", щоби бодай в приближеню відповідала їх бажаням з моральної сторони що-до приміру, нагляду, вихованя, з материяльної сторони що-до воздуха, сьвітла, тепла, достатної і для молодого, відновляючого ся орґанїзму конечної поживи, чистоти, ладу, порядку і т. п.! Ті всї клопоти знають, бо щорічно переживають сотки вітців і мамерий, що по фериях привозять дітий до школи. А клопоти ті з року на рік не меншають, противно вбільшають ся. Вихованє дітий, особливо старшої, доспівающої ґімназияльної молодїжи не є річию легкою анї приємною; вимагає розуму, совісти, серця — більше, чим за гроші люди звикли давати. Тому, хто лиш може, радо від того усуваєсь, а станциї попали в руки найменше до того відповідні, найменше покликані. Фактом є, що до найлучших станций — мимо браку потрібного надзору — належать еще станциї у вдів по сьвященниках та величного числа дрібних урядників; та головний контінґент станций опинив тя в руках возьних, ремісників, сторожів, зарібників, словом, в руках людий, що не для дітий а з дітий хотять жити. Надто в міру ростучої дорожнї по містах піднесли ся і цїни станций, так що для родичів, маючих більше дітий в школї, стали недоступні, а знов для станций прямо необнизимі, бо коли що родичі з поданої цїни виторгують, то певно коштом здоровля своїх дітий: станция, щоби вийти на свое, відібє се на мешканю або харчи, в обох разах на живім орґанїзмі учеників. Так поволи давні наші, добрі а дешеві станциї у вдів по сьвященниках, що виховали цїлі ґенерациї сьвітської і духовної інтеліґенциї, переходять незамітно до істориї; знаємо вдови в Перемишли, що тримали по 10 учеників на станциї за цїну 15—20 зр., гарували при тім за слуг і служниць, а в результаті стратили сили і здоровле тай закинули той сирітский, непоплатний промисл, бо не могли вийти на свое.

Дїло проте стоїть нинї на тім, що заможні і материяльно незалежні родини сьвященників і урядників не хотять приймати учеників на станциї, одинокі дотепер і найбільш попитливі станциї у вдовиць по сьвященниках не остоялись задля ростучої дорожнї, а остали ся лише станциї зарібкові, т. є. з гори обчислені на зиск, у дрібних урядників, возьних, ремісників і зарібників, де вже гаразд, як ученик не голодує, бо вже о якім моральнім проводї, наглядї, примірі, вихованю й слова бути не може. А всяк знає кождий, що провід і наглядь моральний є так само важним чинником у вихованю, як помішенє й пожива; де одного з тих чинників недостає, посліду є неминучо руїна молодїжи, духова або фізична; а де, як то часто бувае, бракує обох, іде цїловитий занепад і то найцїннїйшої суспільної верстви, — нашої молодїжи! Не станемо довше над сим розводитись, тим більше що се факти звісні, сотками батьків і материй досьвідчені, й не одним дорого оплачені, а може й важко оплакані.

Щоби сій наглячій потребі суспільній бодай в части запобігти, задумала громада Перемиских Русинів, ґрупуюча ся в теперішнім товаристві „Руской Бурси св. О. Николая в Перемишли" заложити окремий ґімназияльний Інститут, в котрім би за мірною оплатою по 20 зр., місячно від особи помістити можна до сто учеників і подати їм по можности все, що до їх духового і фізичного розвою потрібне, — отже: здорове, вигідне, чисте і порядне поміщенє, достатний й добірний вікт, науковий провід, моральне й всїм жизненним потребам будучности відповідаюче патріотичне вихованє. Думку свою бажало товариство оживотворити вже сего року; однако заходи его розбились о недостачу відповідного будинку, що в тій цїли мав винаймити ся. Тому видїл товариства поступив ще основнїйше, купив при улици Баштовій — мимоходом сказавши, в одній з найздоровійших частий міста — простору реальність, окружену довкола зеленими городами, і побудував на нїй двоповерхову каменицю, обчислену і примінену нарочно в цїлости і в кождій части до будучої цїли Інститута. Горішний поверх містить просторі спальнї; в них симетрично і справдї естетично уставлені ліжка, шафи і столики на білє, одїж і дрібні знадібя учеників (для кождого осібно). Середний поверх призначений на музеї, боєвище духової працї учеників, з відповідно уставленими пультами (знов для кождого ученика осібно). Домішний поверх призначений на їдальнї. Крім того суть в Інститутї два просторі помешкання для управителїв, ректора і адміністратора, котрими будуть упрошені до того два професори ґімназияльні; дальше гостинні комнати для родичів, купелї, умивальнї (побіч спалень) і неминучий в такім заведеню відокремлений інфірмар. В сутеренах будинку розложені кухнї, спіжарнї, мешканє господаря і інститутской служби. Навколо Інститута город, уладжений на проходи, забави, взагалї на відпочинок учеників.

На сей Інститут, уладжений на взір анґлїйского способу вихованя, перший дотепер і одинокий в своїм роді в Галичині, звертаємо увагу інтересованих родичів і опікунів, а прочі часописи рускі просимо в інтересї їх власних читателїв як і високої цїли Інститута о прихильне повторенє сего оповіщеня. По сім ґімназияльнім Інститутї, на котрий зливає ся нинї вся щирість, охота і запопадність перемиской громади з одушевленим сподвижником кождого патріотичного дїла, Преосьвященим Владикою о. Константином Чеховичем на чолї, надіємо ся дуже богато добра, бо в нім сподіваємо ся сотворити духово і фізично крінку сїч для нашої будучности, нашої молодїжи.

Г. Дегтиньский.

Вага руской зарібкової еміґрациї.

(*Письмо з Найберґа*).

Коли поглянеш по сьвітї в нинїшні часи і побачиш той бистрий поступ на кождім полї а відтак порівнаєш его із спимачим ходом у своїм краю, то мусить тебе жах огорнути. У всім ми позаду других народів. Вікова неволя, що не защезла ще й до нинї, держить нас у путах тїла й духа, зарівно убогого халупника-зарібника, як і інтеліґента. Не можна сказати, щоб ми не видїли сего і не розуміли, до чого оно може довести, — не до чого иншого, як лише до здїйсненя политики наших ворогів: зробити з нас погній під свої туліани, — ми від часу до часу й стрепенемо ся, пірвемо ся до якого чи такого дїла, спадахне ентузиязм, нераз і сильнїйшою поломіню, та по якімось часї назад охляваємо, перша-лучша перепона з боку сего чи того ворога, замість насталити нашу енерґію й завзятість, ослаблює їх і ми попадаємо назад в стан пасивного нарікання, голосіня: „біда, ой біда чайцї небозї..." Наша земля здавна славилась як край молоком і медом текучий тай всї, що ще й тепер назвають (Поляки, Жиди, Нїмці, Анґличане) розживають ся, богатїють і панують, а Русин, на своїй прадїдній земли, убожіє, стає пролетарем і служить чужинцям або втїкає за моря, щоб на вікн розстати ся з своєю сьвятою земленькою, а сьвітска інтеліґенция [навіть поповичі й попадянки] в третім поколїню продукують Русь Polaków ciałem i duszą, а знов духовна наша інтеліґенция в своїй більшости коли не байдужна, то боязлива...

Ось-такі думки мусять насунутись, коли глянемо і на руску зарібкову еміґрацию до Нїмеччини.

Рушилась зарібкова еміґрация наших робітників до Нїмеччини — велике вдоволенє огорнуло всїх Русинів. Всюда почато говорити за ню, узнавати великі користи з неї для народу, справедливо радувано ся, що рускі селяни не будуть потребувати утїкати на завсїгди за море (до Бразилії, Арґентинии, Канади, навіть до Гонолюлю), але пійдуть на зарібки до недалекої, сусїдної держави, добре зароблять там і вернуть з грошем назад до краю, як се здавна роблять мазури. Річ ясна, що сеся руска зарібкова еміґрация не могла подобати ся Полякам, тож і можна було надіяти ся баламучена наших селян, крику і брехень в орґанах польской гакати тай всяких надужить урядових, від гори аж до самого долу, до терорізованих війтів та писарів громадских. Се ворожованє против нашої зарібкової еміґрациї повинно би побудити нашу інтеліґенцию, сьвітску й духовну, тай сам інтересований люд наш до завзятя для виконаня сего, що загально узнано за річ добру й корисну. Тимчасом дає ся помічати щось зовсїм противного. Многі із сьвітской й духовної інтеліґенциї, побачивши, що зарібки Русинів не до вподоби польскій гакатї, прикучнули за печею і там тишком-нишком відказують на пайдацтва гакати та на „біду" Русинам, а знов рускай зарібник, одурманений нашими „чайсердечнїйшими", говорить, що у Пруса нема вже для него зарібку, а неоден з тих, що питають за роботою, додає: а чи опихане, паноньку? „Біда!" — скажемо і ми, тілько самі Русини „біда", їх подохливість, податливість, їх „моя хата з краю" або навіть „всьо берь, мене лишь"... Колись наше славне Козацтво йшло на смерть за свою землю й віру, а нинї їх потомки тремтять навіть перед польскопанським економом та жандармом... Неоден з таких лицарів називає себе патріотом, каже що жие лиш для Руси, та той его патріотизм зачинаєсь і кінчить ся пустими словами, дїла нїякого!...

Сила робітнича приходить у сьвітї до щораз більшого значіня, она нинї посуває сьвіт на перед. Питане робітниче всюда йде в гору, з ними числять ся держави, видають закони в охорону его, перед ним починає дрожати могучий капітал. Робітникам вже не лиш признають право до людячого житя, але й покликують їх декуди до ради над долею держави. А щож у нас? Наш галицко-руский люд — то майже самі робітники а яка їх доля й роля в краю? які їх зарібки? яка їх сьвідомість, в порівнаню навіть з польскими робітниками? А чейже кождий згодить ся на те, що як инші стани, так і робітничий стан руский повинен зрівнати ся з иншими, стати гідним звеном в сьвітовім ланцусї робітничім, з „бидла" [як его називають від віків по польских дворах] стати чоловіком і сьвідомим робітником-Русином. В краю він, як знаємо, не має змоги дійти до сего, тож тілько тїшитись нам треба, що отворила ся ему арена в культурній Нїмеччинї.

Пруси потребують нинї півтора мілїона чужого робітника. Само оброблене поля вимагає чужої помочи в силї до 200.000 голов або й більше. А щож доперва промисл та гірництво! Про се наведу дати з Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen за 1903 рік: В цїлій Нїмеччинї було того року при копальнях 571.803 а при инших промислових заводах 627.506 робітників, а з того майже половина несталих, т. є. чужих. На сам горішний Шлеск припадає 126.204 копальняних робітників а 135.303 в инших промислових заводах, також на половину чужих. Ся робітнича сила випродукувала вугля 147 мілїонів тон у вартости 1 білїон і 8 мілїонів марок, а в инших промислах ще більше суму. Задержимо ся на роботї копальняній, бо копальнї вугля починають відграватн в нашій зарібковій еміґрациї більшу ролю. Робота на ріли в Нїмеччинї є для нашого робітника певно значно корисніїша і що-до платнї і що-до науки, ніж по польских і жидівских дворах в Галичинї, але ще корисніїша для него робота в копальнях. Заробок на ріли досягає 1 марку 20 фенїків попри мешканю і харчи і се лише через сезон робіт пільних. Тимчасом в копальнях вугля платня доходить до 4 марки 60 фен. а найнижша 2 марки 52 фен. (два наші Русини в Deutschlandgrube заробляли навіть по 5 марок 50 фен. денно) і ся робота не переривавсь, тривае цїлий рік при 10—11 годин денної працї. Рахуючи 300 робочих днїв в році пересічно лиш по 3 марки, то наш робітник заробить 900 марок а 10.000 наших робітників 9,000.000 марок; відшибнувши з сего одну третину на житє, лишить ся їм чисто 6,000.000, котрі, добре ужиті, можуть принести користь і робітникови нашому і Руси. Як же би так по копальнях намістилось не 10 але 50.000 наших робітників (що є річию зовсїм можливою й легкою, бо до копальнї жадають людий від 18—30 року житя, а виїмково здорових і кремких приймають і від 16 до 35 року), то тодї они зарібши би для себе й для свого краю чисто 30,000.000 марок в одним роцї. Дочисливши ще заробок наших пільних робітників в Прусах, кождий мусить признати, що вигляд нашого забідованого робітника і нашої части краю значно змінив би ся, як уже змінило ся богато на Мазурщинї...

Та щоби так стало ся, треба щирого дїла, а не пустих слів та голосіня... Кождий інтеліґентний Русин, що стикає ся з народом повинен поучати зарібника о зарібку в Прусах (згляднo в Нїмеччинї) тай о тім, як має поступати, як сповнати свої обовязки, не перебирати (жадати „опиханого"), але брати таку роботу, яка є і яка лїпше платна. Впрочім не в говореню по-тихо, а на голосних вічах повинно усюди гомонїти: „Ідіть на заробок до Прус!" Як ось перед самими сьвятами оголосило Найберуньске Бюро, десять тисяч людий може через него дістати зараз роботу в копальнях, а се значить мілїона грома...

Байдужність або й неприхильність руских інтеліґентних одиниць до еміґрацийного руху ніяк не дасть ся виправдати. Се, певна річ, вода на млин по ьской гакачи, але остаточно жидки-агенти (Оранжи, Штурми і т. д.) для зиску, для наживи таки знайдуть Грицю і Каську в рускім селї і вивезуть їх на свою руку до Прус, а при тім порядно їх обідруть тай не подбають о них в Нїмеччинї, як дбає руске Бюро в Найберуні. А тодї вивезені жидівскими агентами проклинати будуть тих, що не вказали їм доброї дороги... Занимати ся справою робітничою се не є чимсь не лицюючим, як то думають деякі наші люди, особливо сьвященики. Навпаки, се честь! В Великобританії є кардинали, котрі називають себе робітничими. Так саме є у Франциї. Ось недавно відбув ся на прускім Шлеску зїзд сьвящеників з цїлого Шлеска для наради над питанем робітничим і сї збори повитав верховний президент граф Цедлїц. Тай польске духовенство на Мазурщинї інтересує ся тамошною еміґрациею мазурів. Чомуж би лиш наше мало поступати инакше? Чи длятого, що Ляшня криво дивить ся на еміґрацию? Алеж она у нас на всьо дивить ся криво, навіть на самих сьвящеників. В добрі народу лежать чейже добро духовенства. Зійде на дїда руский нарід, то мазури заберуть рускі землї за прускі марки і стануть колоторами „ruskiego pora"... Тож непростимий гріх сповнив би той з руской інтеліґенциї, хто в такім лютім часї для галицкої Руси не вказав би рускому зарібникови дороги ратувати ся від нужди й загибелї...

В справі українського язика.

Дня 5 ст. ст. цьвітня с. р. рада харківского університету приняла елаборат, виготовлений окремою комісиєю професорів в справі знесеня заборон, обмежаючих свободу української мови. Згідно з тим елаборатом висказала ся рада університету за знесеньем тих заборон, признаючи їх безусловну, історично доказану шкідливість як для цїлої Росиї так зокрема для Украйни. І комісия і університетска рада признають згідно, що харківский університет може більше ніж котрийнебудь другий має підставу висказати ся в користь українського язика не тілько тому, що він цїле минуше століте трудив ся серед українського населеня, але й тому, що він українському слову дякувати має за найлїпші сторони своєї істориї. О значній мірі під безпосереднім впливом української народної поезиї і літератури виплекав ся в харківскім університетї той благородний ідеалїзм, що у Метлиньского, Костомарова, Потебні розвинув головні їх наукові інтереси і у високій мірі оказав благодійний вплив на Срезневского в перших часах его наукової дїяльности. Любов до материньодийної української мови в Харкові завсїгди тісно спиталася ся із змаганем до народної осьвіти, до признана в мужику чоловіка, до вияснення красних сторін народної душі. Найзамітнїйшим виразом такого настрою в Харкові були Квітка-Основяненко і Метлиньский. Квітка написав по українськи біблію, котрої не пустила цензура, почав видавати брошури для народу „Листя до любезних земляків", заложив громадску бібліотеку, інститут „благородних дівиць", дбав про розвиток театру і всюди давав свою працю, гроші і знане. Метлиньский, як каже

„СОБІСКИЙ" Найлїпша французска муштарда що викликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 871 4—30

ого ученик Де-Пуле, був ідеаліст і літерат в найвищім значінню сего слова. Він був взором простоти, праці, чесноти, рідкої добродушности; а сї благородні прикмети его характеру розвинули ся через пристасанє з народом і любов до української поезиї і мови. Метлинський записував народні пісні, видавав їх і писав в їх дусї поезиї.

Університетова рада, як доносить „Южный Край", указала на великі і сильні таланти в артистичній творчости в українській літературі минувшого і сего століття і, розбираючи все значінє розвитку українського язика, прийшла до висновку, що барізно для України як і для цїлої Росиї, для розвитку і двигнення культури населення з огляду економічного, просьвітного і морального, задля здорової державної і суспільної льогіки, вкінци задля простого почутя справедливости конечно треба:

1) До української літератури прикладати ті самі приписи, які після ожиданої цензурної реформи будуть обовязувати твори російської літератури, і не класти українського населення поміж чужоплеменників; 2) лишити повну свободу що-до перекладу св. письма на український язик і книжок релігійно-морального змісту, а заразом з тим і свободу для церковної проповіди, печати і живого слова; 3) признати повну законність народним викладам і бесідам в українській мові в белетристиці і у всїх галузях науково-популярного знання та допускати до шкільних бібліотек і народних читалень книжки в українськім язиці зарівно з російськими; 4) українську драматичну лектуру і сцену зрівнати цїлком з російською; 5) українську періодичну печать дозволити на рівних правах з російською; 6) галицко-руські періодичні видавництва і книжки пускати до Росиї зарівно з усїми иншими на спільних загальних підставах; 7) не торкаючи питання що-до викладового язика в початкових школах українських губерній, бо се питанє вийняте з дискусиї, — університетска рада у всякім разї уважає за конечне, щоби в початковим школах в місцевостях з українським населенєм заведено також і науку читання і писання по українськи і щоби було вільно поміщати в російских учебниках переклади і пояснення російских слів і висловів, малозрозумілих для українських дїтий, та видавати в українськім язиці літературні крестоматиї і инші педагогічні підручники.

Судове завіренє.

Під таким заголовком появила ся в одній польскій часописи статя, обговорюючa справу, що дотикає в першій линії наших селян; а що замітки, які в сій справі містять ся в повисшій статї, без сумніву слушні, то повторяємо її в повнім змісті:

Судове завірюванє приватних документів не таке спасенне, як зразу видало ся видавцям дотичного закона.

В цїлім краю дїє ся з того приводу таке, на що адміністрация справедливости давно повинна була звернути увагу і відповідними средствами запобічи маєтковій руїні, яка грозить особливо несьвідомому права сельскому населенню. І так: до виготовлювання і завірювання всяких документів покликані в першій линії нотарі, установлені в осідку кождого повітового суду і за всякі свої урядові дїланя відвічальні, тай не вільно їм надавати правної форми інтересам закритим, законом недозволеним або й прямо заказаним.

Нове цивільне поступованє надало судовим канцелістам право завірювання підписів сторін на предложених їм документах приватних, але не вложило на них обовязку доходити, чи предложений до завірена документ важний, позірний або навіть може заказаний, — словом, без вглядання в суть і важність документу. Наслідком сего сотки тисячів, а може й мілїони невважних і позірних документів прибрано в правну форму і вписано до ґрунтових книг, що служать публичному довірю. Вже тепер виходять з сего рїжнородні процеси, а з часом зайде потреба переробити всї подібні документи і вписи гіпотечні, бо що зроблено на неважній основі, те правної сили набрати не може.

Новий видаток на переробленє ґрунтових книг і помноженє урядових сил впаде знов на плечі убогого населення, а рїжнородні процеси певно не причинять ся до підне сення краю і уморальненя сельского населення.

В доказ сего, що така погубна практика відбуває ся в цїлім краю, най послужать обіжник, виданий одним зі судів повітових до урядів парохіяльних і громадских сього повіта — на основі власних спостережень і з власного почину:

„До сьвітлих урядів парохіяльних і урядів громадских. Остатними часами спостережено в тутешнім суді, що дуже богато селян в округа тутешнього суда чи то з несьвідомости, чи з власної волї позаключувало богато рїжнородних контрактів хибно, в наслідок чого наразили ся уже або й наразять ся на діймаючі маєткові страти, що певно не стоять в ніякім відношеню до вартости предмету, що-до якого заключено контракт. В цїли охороненя несьвідомих права селян від можливої материяльної і моральної шкоди почуваю ся до обовязку просити сьвітлі уряди парохіяльні і громадскі оголосити селянам в можливий спосіб отсї замітки: І. Сайдуючі контракти мусять бути після обовязуючих законів заключені перед нотарем, аби мали вартість правну і при можливим процесї могли бути добрим документом: Умови супружкі, установленє посагу, справи віна, умова між судженими о спільність маєтковy, о заряд маєтку межи супругами, о доживоте вдови, умова о взаїмні тестаменти, контракти наслїдства і т. п.; умови о купно і заміну, ренту і позичку, заключені межи супругами, рівнож зізнання довгу, які одно з супругів чинить в користь другого, посьвідченє відібрання посагу, контракт даровизни, яким хто кому дарує ґрунт або иншу яку річ, але не віддає її сейчас обдарованому в посїданє, лиш прим. доперва з хвилею смерти; контракти, які заключують сліпі і глухі, не умівчи читати, або ними, не умівчи писати. Коли такий контракт не зроблений у нотаря, то хотяй заключали его сторони письменно і підписали в суді, контракт мимо того буде неважний. А таки показало ся, що богато таких контрактів не зроблено перед нотарем; а що ніхто крім нотаря такого контракту важно зробити не може, то богато поробило контракти про око в иншій формі, чим право наказує, а через те контракти ті містять в собі зовсім що иншого, а не то, що сторони забезпечити хотїли. Просить ся проте уряди парохіяльні і громадскі о поученє народа, щоби вичисленних в горі контрактів ніколи не заключували инакше, як перед нотарем, коли хотять мати контракт важний та охоронитись від процесів і можливої руїни маєткової. Вкінци просить ся о повідомленє людий, що коли підписують контракт в суді, то не значать се, що контракт важний, бо дотичний суд дає лиш запоруку, що підпис є автентичний; а коли люди думають, що контракт підписаний в суді мусить тим самим бути добрим і важним, то сильно помиляють ся. — Комарно, дня 2 марця 1905". (Печатка судова і підпис).

В подібний спосіб належалоби поучити несьвідоме населенє і в иншим повітах.

Початок реформ в Росиї.

Петербургска аґенция телеґрафічна доносить, що затверджені царем ухвали комітету міністрів о релігійній толерантсї звучать:

Перехід з православя на инше християнське віроісповіданє не потягає за собою переслїдуваня, ані умних наслідків під зглядом особистих або горожанських прав, при чім повнолітні особи, що переходять на иншу віру, будуть уважати ся за належачі до сего віроісповіданя, до котрого перейшли. На случай, коли в подружу лише одно перейшло на иншу віру, малолітні дїти лишають ся при давній вірі. Коли обоє зміняють віру, то дїти до 14 лїт приймають нове віроісповіданє родичей, старші дїти лишають ся в давній вірі.

Християнам кождого віроісповідання вільно принати за свої нехрещених найдів, і дїти незвісного походженя хрестити після обряду власного віроісповіданя.

Разкольники дїлять ся на три ґрупи: старовірів, сектантів і віроісповідників хибних наук (каряних). Дві перші ґрупи дістають право публичних богослуженьі деякі горожанські права. Разкольників всякого рода називають ся старовірами, як не признають основних доґм православної церкви, або деяких обрядів і богослуженя правлять після власних давних книг. Релігійні громади старовірів і сектантів дістають право посїданя движимостий і недвижимостий.

О будові домів молитви старовірів і сектантів і о їх замиканю, обовязують приписи видані для наших неправославних. Старовіри і сектанти дістають право засновуваня осель і монастирів. Духовні обох сих ґруп будуть поділені на вчительників і учителїв. Старовірам і сектантам позволяє ся засновувати школи там, де до них належить значне число населення. Ті школи будуть підчинені під контролю міністерства віроісповідань. Заборону друкованя книжок старовірів зносить ся. Що до мішаних подружий, то старовіри і сектанти поставлені суть на рівні з иншими віроісповіданями. Ведене метрикальних книг віддає ся духовним старовірів і сектантів під надзором властий або громад. Для обох ґруп будуть закладані окремі кладовища.

Управитель міністерства судівництва дістав поручене видана в властивім часі заряджень в цїли улекшеня судьби засуджених за релігійні переступства, при чім кара може бути злагоджена, або й цїлком знесена. Що до віроісповідання неправославних, комітет міністрів ухвалив усунути істнуючі обмеженя.

Для отвиранья домів молитв жадаєсь лише дозволу дотичної духовної власти. Примусове замиканє рим. католицких монастирів в польских губерніях устає, як лиш нові постанови увійдуть в житє. Наука релігії буде відбувати ся у всїх школах в материй мові.

Комітет міністрів ухвалив також предложити до найвисшого затвердженя, щоби рим. католицким духовникам, котрі вже скінчили духовний семинар, але еще не зложили приписаного іспиту в російскім язиці, вільно було виконувати духовні уряди в римо католицких епархіях.

Наведений указ рішає, що лямаітів не вільно від тепер називати в урядових актах еретиками ні поганами.

Кровавий 1 май.

Робітниче міжнародне сьвято минуло в цїлім сьвітї досить спокійно. В одній лиш Росиї сьвяткуючі скупались в власній крови. В сих фабричних центрах Росиї, в котрих більшість населеня придержуєсь календаря нового стилю, прийшло до уличних демонстраций робітничих, перепітаних карабіновими сальвами і гуком експльодуючих бомб. Найкровавійший був 1 май в Варшаві. Кровавy купіль, яку військо справило демонструючим робітникам, польскі дневники так описують: В полудне зібралась на одній варшавскій площи вісїм тисячна товпа робітників, котра з 5 червоними хоругвами посувала ся містом. По якімсь часї ударила на них козацка патроля, а рівночасно піхота дала три сальви. На місци лягло 31 убатих і вкиш 70 тяжко ранених. Богато лекше ранених утїкло. О годинї 3 з полудня військо знов ударило на товпу в инший уличи; на місци погибло 20 осіб. Число ранених не звісне. Раненых військо відвозило до військового шпиталя. З даху одного дому стрінув хтось до військової патролї. По полудни робітники здержали на двірци рух поїздів. Від'їхав лише один поїзд під напором війска. Замість кравчів і машиністів, службу робили інжинїри.

Недалеко желїзничого двірця кинув хтось на військову патролю бомбу. Від сеї бомби погибли на місци три козаки, один поліцай і три коні. Раненых є кілька осіб. Військо дало сальву і убило 4 особи. Число раненых не звісне. Експльозию бомби чути було також в дільници Прага.

Вечером товпа робітників ударила на правительственний маґазин з горівкою. До робітників військо дало дві сальви, від котрих погибли 4 особи. Робітники поранили двох воявів.

В Калїшу робітники хотїли процесию перемінити в демонстрацию. Товпа кинула ся на жандармів і поліцаїв, розброїла їх і побила. Швадрон кінноти розігнав демонстрантів.

В Лодзї кинув хтось на улици бомбу, але експльозия не зробила великої шкоди. Драґони дали сальву на дім, в котрім сховав ся той, що кинув бомбу і убили 3 особи.

Між населенем а військовими патролями прийшло в кількох місцах до бійки. Кілька осіб ранено, з котрих дві померли.

В Міньску перед поліційним урядом експльодувала бомба. Козаки стріляли до товпи, котра відповідала револьверовими стрілами. Спокій привернено в коротшім часї.

З причини понеділкових подій, управа социяльно-демократичної партиї в польских губерніях видала маніфест, взиваючий до безпроволочного загального страйку.

Се, що в понеділок дїялось в польских містах, має бути лише приґривкою до того, що має прийти 1 мая старого стилю. Всї революцийні партиї Росиї лагодять на сей день загальний вибух.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Варшава. З днем 23 цьвітня заведено наново візу пашпортів при виїзді до Австриї. Судова палата затвердила обжалуваня против 75 осіб, обжалуваних о зрабованє склепу з обувю в часї уличних забурень.

Ченстохова. В понеділок прийшло тут до бійки між військом а робітниками, котрі з передмість стягали ся до міста. Військо дало сальву; чотирех робітників убито, а богато ранено. Робітники всїх фабрик рішили застрайкувати.

Петербург. Царский указ признав хлопам деяких ґуберній нові пільги через відписанє залеглостий в сплатї позичок роздаваних з причини неурожаїв від 1867 року аж до уродин наслїдника престола.

Петербург. В однім домі в Петербурзї в часї спорядженя бомб експльодувала в понеділок одна бомба. Один з мешканців є тяжко, другий легко ранений.

Льондон. Розійшлась тут принесена з Петербурга вість про двірску революцию, в котрій царя убито. Потвердженя сеї вісти нема.

Петербург. Тут говорять, що Шіпов, б. президент московского земства є кандидатом на міністра внутрішних справ, а навіть на президента кабінету, коли сей уряд буде установлений. Вітте мав заявити кореспондентови одного дневника, що вісти о его дімісиї не мають найменшої підстави.

Війна.

(Телеґрами.)

Гонкон. Один нїмецкий пароход бачив в заливі Гонкону 40 російских кораблїв. Кождий корабель мав на помостї вуголь.

Сайґон. Згадують ся, що Рожественьский відплив в сторону Филиппінів, щоби там получити ся з владивостоцкими кружляками, котрі надійдуть під командою Скридлова. Говорять також, що сам Рожественьский пустить ся тамтуди до Владивостока.

Льондон. Япан купив в Америцї пять підводних суден, котрі вже суть в дорозї на полуднево хіньскім морю. Спеціяльна фльотилля везе сї судна. Всї торговельні пароходи держать ся з далека від сих транспортотців.

Токіо Користаючи з густої мраки ескадра Небогатова перейшла в суботу в ночи непомічена нїким коло Сінґапура і є вже на полудневім морю хіньскім.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Дімісия Вітека.

Відень. Wien Ztg. оголосила письмо цїсаря, приймаюче дімісию міністра залізниць д-ра Ґ. Вітека і віддаюче управу міністерства секцийному шефови Людвикови Врбі.

Розлам в социяльній демократиї.

Краків Часть жидівских социяльних демократів виступила з сторожництва, щоби заложити окрему жидівску орґанізацию П. Дашиньскій виступив в Naprzod-і против сих „авантурників" і взиває Жидів, щоби не розбивали солїдарности.

Робітничі демонстрациї.

Тульон. На улицях міста робітники устроїли демонстративний похід з червоними і чорними хоругвами. Прийшло до бійок, в котрих ранено кілька осіб.

З Балкану.

Царгород. В неділю заатаковано на полудни від Фльорини в монастирскім вікаяті ґрецку ватагу. Убито 3 членів ватаги, 5 ранено, а 47 увязнено, між ними двох офіцирів в ґрецких уніформах.

Софія. На віддїл Стоянова, котрий хотїв перейти через Мельник, напав инший сильнійший віддїл. Часть віддїлу Стоянова погибла, а часть піддала ся. Сам Стоянов утїк.

Крета.

Царгород. Держави інтересовані в кретеньскій справі порадили князеви Юриеви, щоби старав ся порозумітись з повстанцами в Терісеї. До сеї пори заходи кн. Юрия були безуспішні. Також не повелось ему намовити сойму до праці.

Канеа. Коззуляти візвали правительство, щоби з публичних будинків усунуло ґрецкі хоругви, а заступлено їх кретеньскими. Як би правительство відкинуло се жаданє, то ґрецкі хоругви усунуть самі міжнародні війска. Анґлійский кружляк повіз до Пірґо 70 воявів, щоби увільнити жандармів полоненых повстанцами.

Мароко.

Танґер. З розмови кореспондента бюра Рейтера з послом Татенбаком виходить, що нїмецка політика стремить до привернена стану, який був перед анґлійско-французскою конвенциєю.

Військовий заговор.

Париж. Слїдство в справі заговора вже скінчене. Обжалувані стануть перед карною поліцию під закидом підмовлюваня до заговора і крадїжи военної муніциї.

НОВИНКИ.

— Перший день мая, обходжений від кільканайцятьох лїт яко робітниче сьвято, минув у Львові спокійно і поважно. Перед полуднем около 10 год. зібрали ся тисячі робітників всякої категорії на площи коло ул. Гоєвского, де відбуло ся віче. Робітничий хор відспівав кілька пісень, а відтак слїдували промови: Гудеца (вступне слово), Нахера про 8-годинний день працї, д-ра Виростка про загальне, безпосереднє і тайне право голосованя і Ганкевича (по руски) про братерство народів. Відповідну резолюцию, відчитану д-ром Виростком, приняли зібрані однодушно, а кінцеву її частину з висказом симпатиї і солїдарности для робітників в Росиї, що борють ся тепер о лїпший суспільний лад, повитали грімкими оплесками та окликами. По відспіваню „Червоного прапора" розпочав ся похід через місто при участи яких 10.000 осіб. Учасники, поділені на ґрупи, несли кількадесять рїжних таблиць з польскими, русскими і жидівскими написами: „Нехай живе 1 мая!" „Нехай живе українська республика!" „Проч з царатом!" і т. п. Польскі написи були начальогічно стилїзовані. Під міским театром похід зупинив ся. Промовив ще раз один з провідників социял-демократичної орґанізациї, розвинено у воздусї червоний прапор і другий чорний, з білими краями і білими написами: „Слава погибшим — смерть царатови", і по відспіваню марсельянки товпи розійшли ся спокійно по містї. Пополудни відбула ся робітнича забава на поляні під кіпдем любливьской унії. Позаяк участь в сьвятковану першого мая взяли також всї друкарскі робітники, того дня не вийшла у Львові ні одна польска часопись, з виїмком урядової Gazet-и lwowsk-ої.

— Памяти заслуженому патріотови-селянинови. Дня 25. цьвітня помер в Воли якубовій пов. дрогобицкого Атанас Мельник. З покійним зійшла в могилу одна з найбільше сьвідомих селяньских одиниць в краю. Вдача палка, характер мовкриця при незвичайнім орґанізаторским та бесїдничім талані був неаби-якою силою в повіті. При всїх важнійших народних маніфестациях, при всякій роботї перший являв ся Атанас, а вжеж нїким хиба не дасть ся заступити покійник при всякій виборчій акциї. Він сьміло і неустрашимо мандрував по повіті, накликуючи слабодухів покористуватись правами. Еще в тямцї маємо пропамятні баденївскі вибори, при котрих Атанаса ведено мов злочинця в тюрму, а він з піснею на устах: „Претерпівий за нас страсти..." ступав мов мученик до вязниці. Тут посїпаки дались ему добре в знаки і від того часу почав Мельник западати на здоровлю. Коли в 70-их роках проявились поміж нами течиї нового напряму, перший зміж селян Атанас

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

почав голосити нові правди, за що діждав ся кількамісячної тюрми, подібно скоїлось з покійником перед 6 роками. Похорон покійника був найкращим доказом, як зуміли оцінити працю мученика-патріота. Майже всі околичні села явились. Прибула також часть дрогобицкої інтеліґенції. Над могилою попращав покійника д-р Яр. Олесницкий від всіх дрогобицких товариств, селянин Олексовский іменем селян. Честь і слава покійному, пером земля рідна, в котру передвчасно жите покпав! — *С. С.*

— На нашу критику звісної брошури „Галицко-русской Матицы“ відозвав ся „Галичанинъ“ аж в тиждень. Цїлу „седмицу“, сердега, мучив собі голову, щоби вкінци не заперечити ані одної стрічки із цїлого ланцюха виказаних „Дїлом“ неправд, крутарств та неуцтва в тій брошурі, головнож в „Открытомъ письмѣ“ Б. А. Дїдицкого до митрополита Андрея. Виказуване неправд, крутарств та неуцтва він називає „некультурностию“. Тим він не по раз перший показав сьвітови, що він розуміє під „культурностию“...

— **З Дрогобича.** Дня 16 цьвітня відбули ся Шевченкові вечерниці. До ріжнородности програми причинила ся між иншим смичкова орхестра „бойчуків“ з Улична під управою о. М. Горницкого. Уже сама поява сеї ориґінальної дружини в ходачках і сердачках викликувала подив, а коли сї ходачкові артисти добули звуків з своїх іструментів, бурі оплесків не було кінця. Оден доказ більше, що може вдїяти математична і витревала праця над простолюдином. Не минув рік, а о. Горницкий може нині сьміло хвалитись своєю орхестрою, що її гра вдоволить навіть вибагливого знавця музики. Відповідно доповняв орхестру о. Рудницкий своїм хором. Всї точки програми випали вповні вдоволяюче і належить подивляти: сю моравельну із велїзною енергією ведену роботу о. Рудницкого, котрий при своїх занятях у видїловій і промисловій школї, головнож директора позичкового тов. „Народний Дім“, знаходить все час і охоту приготовляти від часу до часу милі і пожиточні несподіванки. Про инші точки концерту не згадую, бо виконали їх перворядні концертанти, місцеві і позамісцеві, навіть зі Львова (п. Волошин), а вони мабуть назбирали досить вже похвал при инших нагодах. Загальне вражінє, яке лишилось по Шевченковім сьвятї дуже відрадне. Маємо доказ, що наш, дотепер глухий, вут пробудив ся і заворушив ся повним житем і нїяка перепона не в силї спинити сеї на тривких уже основах опертої елементарної сили. — *ер.*

— **Польска нетерпимість.** На почту в Журавици коло Перемишля прийшов дня 22 с. м. нелїтний Григорий Карпа з Болестрашич надати письмо, адресоване до Америки і попросив о марку за 25 сот. На се відозвав ся почтовий функціонар: „A ty nie umiesz mówić po polsku?“ — „Не знаю“ відповів хлопець“. — „To chyba nie chodziłeś do polskiej szkoły?“ — Нї, я ходив до рускої школи“.— „A przecież ciebie tam uczono po polsku?“ — „Учили, та що в того!“ — „Toś ty moskal!“— „A москаль не чоловік?“ „Więc dla takich jak ty niema tutaj marki“. І хлопець мусїв вернути домів, не надавши письма... Згаданий почновий функціонар в Журавици не знає взагалї рускої письма, або не хоче знати. Коли посилка адресована по руски, то він питає посилаючого: „Gdzie posyłasz? Czemu nie piszesz po polsku, bo już czas, żebyś pisał po polsku“ — або питає другого урядника, куди адресована посилка, а посьвідку на руські письма все дає в польскій мові, бо „по руски він не обовязаний уміти“. При тій нагоді поводить ся з рускими селянами взагалї брутально. Може би дирекция почт у Львові вглянула в сю справу і опаматала згаданого функціонаря з его нетерпимости до всего, що руске!

— **Польскі патріотнини на селї.** Пишуть нам: Село Помохів великий перемишлянского повіта дістало перший раз в осени 1904 р. учителя Поляка п. Ванчуру. Як сей учитель в рускім селї поводить ся в рускі сьвята, нехай буде доказом фактъ, котрим місцеве населенє дуже згіршене. Именно в Велику Пятницю, велике сьвято у Русинів, згаданий учитель з жінкою, і старим батьком працювали на городї, копаючи землю лопатами і мотиками. У великодний же понедїлок сама учителька знов садила щось на городї. Сим поведенєм місцеве населенє було дуже згіршене, тим більше, що в селї есть кількох латинників, котрі в такі сьвята вистерігають ся всякої більшої роботи, і коли працюють, то тихцем, так що нїхто не видить. Селяне видко инакше розуміють шанованє релїґійних почувань своїх співгромадян, як п. п. Ванчурі; котрі яко великі патріоти — як відомо в околиці — працюють над будовою Польщі на Руси. — *В.*

— **„Пшемисл крайови“.** Перед кількома роками заложено у Львові товариство шевців „Краj“, що взяло собі за задачу достявляти для війска обув, щоби поперти „пшемисл крайови“ і запевнити своїм членам роботу. Цїль не зла, але дуже кепска була дорога, якою товариство до неї прямувало. Превесом того шевского товариства вибрано з незвісних причин вшехпольского політика, екс-посла д-ра Рутовского і сей свое розуміне шевских інтересів проявляв головно тим, що жебрав для тов-а, де міг, позички і взагалї натягав при помочи директора, майстра Братра, кого лиш удало ся. Так видобули оба від міської ради позичку 5000 К, від краєвого видїлу 2000 К, від правительства також кілька тисяч, а понадто позичили більші і менші квоти від ріжних приватних осіб. Куди обернено тоті гроші, поки-що не знати, але скінчило ся на тім, що інтерес не йшов, товариство не розвивало ся і от сими днями зовсім збанкротувало. Вірителї, а між ними публичні фонди вийдуть на тім, як „Zabłocki na mydle“, а край буде богатши о оден досьвід, як не повинно робити ся „пшемислу крайового“. Збиямували ся фатально польскі Industrieritter-и з підприємствами „Zdrowie“, „Perkun“, Confiserie Union“, „Wulkan“, скомпромітували ся так само з „Krajˌom“, бо не ходить їм справдї о „пшемисл крайови“ але о промисл власної кишенї. Звичайно, Fluch der polnischen Wirtschaft!

Зміни у львівскій залозї. Львівский ґарнізон зменшив ся о оден батальїон наслїдком того, що в четвер вибрав ся перший батальїон 15 п. піхоти до Мостів великих, де досї був стаціонований батальїон стрільців, перенесений тепер до Відня. По двох роках сей батальїон повертне до Львова, а на его місце вирушить другий батальїон того полку.

— **Новий податок** буде заведений незабаром в Австрії, а дотичне законодатне предложенє вже виготовлене в найменших подробицях. Буде се податок спадковий. Досї нема в Австрії спадкового податку у властивім значінню того слова, а лише спадкові оплати, оперті на загальнім законї о належитостях з 1850 р. Ся належитість виносить 1 пр. від вартости спадщини, коли унаслїдкують її родичі, дїти або чоловік чи жінка спадкодавиці чи спадкодавця, 4 прц. коли спадкоємцями є дальші свояки, а 8 прц. коли спадщина дістає ся чужим людям. Крім того платить ся додатки на ріжні публичні фонди, як шпитаї і школи. Новий спадковий податок буде опертий на зовсїм иншій основі. Передовсїм буде се податок прогресивний, малі спадщини будуть ним обтяжені дуже незначно або й зовсїм увільнені від оплат, зате більші спадкові маєтки будуть значно обтяжені, і чим більший маєток, тим більше буде его обтяженє. До того инша буде податкова стопа від майна, складаючого ся з реальности, инша від спадщини в готівцї, а инша від цїнних паперів і взагалї движимих річий. В порівнянню з нинїшним станом проектований закон має принести полекшу селянам і взагалї тим, що лишають малу спадщину, за те власителї чи там спадкоємцї більших маєтків відчують его сильнїйше. Правительство надїє ся з того жерела дуже великого доходу, однак не хоче загорнути его в цїлости для держави, лише перезважну его частину здумує перекázати на санацію краєвих фінансів.

— **Роспятє в XX віцї.** З Трінїдад в Кольорадо доносять, що в сусїдній місцевости Торрее у велику пятницю якийсь чоловік з великої побожности велїв роспяти себе на хрестї і так помер серед страшних мук. Він належав до „товариства каючих ся“, котрого члени поприсягали собі вести аж до смерти житє самовідреченя і серед завдаваних собі власних мук. Згаданий релїґійний фанатик знадив собі хрест вовсїм такий самий, про якій пише ся в церковних книгах, а відтак велїв собі вложити на голову терновий вінець та прибити ґвоздями свої руки і ноги до хреста. Як оповідають, мимо страшних мук лице нещасного було усьміхнене лагідно, аж доки не сконав. Прочі члени секти були при роспятю присутні. Коли їх співвірцісповідник висїв на хрестї, вони били себе взаїмно різками аж до крови. Тому всему придивлялась численна товпа...

— **Пожар монастиря.** В Ст. Женвївф в Канадї згорів тамтого тижня монастир св. Анни, причім 14 осіб втратило житє. В монастири містив ся пенсіонат для панночок і старших осіб, отже мешкало в нїм 50 ученниць та 10 старших монахинь. Пожар вибухнув у кухни з такою силою, що заким могли збудити сплячі ученицї, огонь обхопив цїлий будинок. Монахинї забрали ся відважно до ратунку і лише завдяки їм більша часть осіб в монастири уратувала ся. Не можна лише було уратувати 9 панночок і 4 старушки, котрі погибли, задушені дымом. Згинула також одна монахиня, що кинула ся до горїючого будинку, аби ратувати перебуваючих там людий. Дві инші монахинї тяжко попарили ся, виносячи з огню свої непритомні вихованицї. Позаяк монастир находив ся досить далеко за містом, то заким прибула поміч, згорів до тла.

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо ако додаток виказ жертв зложених на будову руского народного театру в місяци цьвітни 1905 р.

— **Дрібні вісти.** Надзвичайним професором археольоґії у львівскім університеті іменований д-р Кароль Гадачек.

У Відни відбула ся тамтого тижня судова розправа против подружя Кляйнів, котрі в осени м. р. убили та ограбили старшого рентиера Сїкору а відтак утекли до Парижа, де їх приловлено. Генрика Клайна засуджено на 8 лїт тяжкої вязниці, а его жінку Францішку на кару смерти через повішенє.

— **Руский театр** під управою львівскої „Рускої Бесїд“ дасть в Тернополи ще кілька вистав.

— **З товариства ім. Котляревского.** „Ілько Пащак“, 5-актова драма Л. Лопатиньсвого, буде виставлена в неділю дня 7 с. м. в салї „Гвязди“ заходами артистичної секциї, котра постарала ся о нову декорацию гірскої околиці, о ріжнобарвне сьвітло для вітворена заходу сонця і нічного сумерку, ориґінальну гуцульску ношу та реквізити гуцульского виробу.

— **Товариство „Любов“,** котре має на цїли обезпечити ренти для вдів і сиріт по своїх членах а попри те і придане (віно) для дїтий, пошукує посередників (аґентів), котрі старали би ся придбати нових членів для сего товариства, за що оно відступає посередникам умовлену часть вплат, призначених на цїли адмінїстрациї. Посередники, що хотїли би ревно занятя ся тим дїлом, могли би в міру придбаних обезпечень мати річну квоту, яка при їх малих заходах могла би значно причинитись до піднесеня їх стану економічного. До сего повинні попереду усего взяти ся жінки народних учителїв, аґенти „Дністра“, рахункові і инші урядники міст і місточок. Рефлектуючі зволять внести письменні подання до дирекциї товариства (Львів, Ранок 10), подаючи свої кваліфікациї як також личні і маєткові відносини, вказуючи при тім, у кого можна би про них засягнути ближших інформацій. — Дирекция тов. „Любов“. У Львові дня 25 лютого 1905. — *Проф. Волод. Шухевич, д-р Стефан Федак.*

Померли:

— **Мальвина Сивак,** жінка ц. к. судового адюнкта в Сторожинци, на Буковині, упокоїла ся дня 1 с. м. в 25 році житя. Покійниця була женщиною рідких чеснот і щирою Русинкою-патріоткою, а свое горяче спочуваннє до рускої народу проявляла не лише словами, але й дїлами. В. їй п.!

— **Віра,** донечка Матильди і Евгена Яблоновских, померла у Відни, в 1 році житя. В. їй п.!

Бібліоґрафія:

— **Економіст,** ч. 4. Зміст: Чи треба нам і як вести публичні бібліотеки по нашім краю. — Андр. Корнелия, О меліорациях. — Про народне богатство. — Стережись огню. — Стеф. Онишкевич. Про комасацию ґрунтів (Конець). — К. Ф., Безпроцентові позички на меліорациї. — Загальні збори краєвого Союза кредитового. — Чи оплачує ся годівля кози. — Новинки. — Нові товариства. — Цїкаві видавництва „економічні і господарскі.

— **Руска хата** ч. 8, містить: Сильвестер Яричевский: Дорогою житя (вірш). — Христове обличя, нарис С. Ельпатевского, з російского переклав Гр. Сьогобочний. — Осип Шпитко: З днїв розпуки, Присьвята собі самому (вірші). — Гнат Шпитко: Задля браку докорів (новеля). — Іван. Франчук: Нещасливий випадок (новеля). — Памяти П. І. Нїщиньского. — Огляд угро рускої літератури. — Оповістка про альманах „Перша Ластівка“. — Кольоман Міксат: Неясна справа. — З ілюстрацій сей випуск містить: Пробите сімпльоньского тунелю, ґенерал Куропаткін із своїм штабом під Мукденом, Російска патруля.

— **За красою.** Альманах в честь Ольги Кобилянської зібрав і видав Остап Луцький. Чернівці 1905. (З портретом Ольги Кобилянской). Сторін 163 великої вісїмки; ціна 3 К, в оправі 4 К. — В Альманаху находимо поезиї і оповіданя між иншими: Лесї Українки, М. Чернявского, М. Вороного, Гната Хоткевича, Мих. Коцюбиньского, Надії Кибальчичевої, Ів. Франка, Ос. Маковея, Вас. Щурата, Мих. Яцкова, Богд. Лепкого, Сильв. Яричевского, Вол. Масляка, і б. и. — Друк і папір гарний.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державних

Газета Львівска з дня 1 мая с. р. оповіщує розписане лїцитацийної продажи старих материалів в округї ц. к. дирекциї зелїзниць державних у Львові.

Оферти належить вносити найдальше до 12 години в полудне дня 15 мая с. р. до вносе згаданої ц. к. дирекциї зелїзниць державних у Львові.

Услівя продажи подані суть в ґазеті Львівскій, а можна сї одержати також в бюрі для справ варштатових підписаної ц. к. дирекциї.

Торговля всїх приборів церковних п. Ф. Оліярника у Львові при ул. Театиньскій ч. 3. достазила до моїх церквей плащеницю, крест процесийний, евангеліе, патерицю о трех ручах і мосяжні лїхтарі. За добірність материялу, солїдне викінченє і доставленє на час мушу тій молодій фірмі высказати цїлковите признанє. А коли до того дістав я ті товари о 20 процент ба навіть вносе дешевше, як продають їх инші фірми, можу сьміло і совістно поручити торговлю п. Ф. Оліярника всїм Впр. і Вч. отцям як також Ч. братствам церковним. Вережниця 20 цьвітня 1905 р. — *о. І. Борщ*, парох. 1—3

Календар: Гр.-кат.: нині (середа) Теодора, завтра (четвер) Януария, Дезидерата, пятниця (пятниця) Теодора, Луки; — Рим. кат.: нині (середа) Найсьв. Христа, завтра (четвер) Флоріяна, пятниця (пятниця) Пія V.

Театри: Театр міський у Львові: нині (середа) „Костюшко під Раславицами“, образ історичний з 5 актах В. А. Лисоти, завтра (четвер), „Дротарі“, оперетка в 3 актах Франца Лєара, пятниця (пятниця) „Принцеса Бабиньска“, опера комічна в 3 актах Карла А. Вєґмана, муз. М. Солтиса.

Бібліотеки, театр і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ від второк, четвер, пятницю і суботу від 8—1 і від 5—8. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолінских від 9—2 що день окрім неділї і свяченых днїв. Музей Просьвіти, Сьвященнїйшого Інститута і Тов. ім. Шевченка (з год. показуваних від 3—6). — Музей Дїдушицкого (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни свят. за приложенєм від год. 10—1. — Музей Осолїньскіх в год. звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Надіслане.

„МОЛОДЕЦЬ вислав 3 листи під записом адресою, головна почта Львів, а „Цїнцуна рожа“ не відповіла. Длячого? 350 2—2

Лїкар в Камінцї Струмиловій!

Дня 2. мая осїдає в Камінцї Струмиловій

Доктор М. Олїйник

Мешкає в домі П. Юнг. 350 2—2

окулїст

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 194. від 11—12 і від 4—5.

60 30—47

Ґімназияльний професор 8-ої ранґи, з річною платнею 4660 корон, Русин, кавалєр, без довгів, шукає на сій дорозї коронної образованої панни яко супруги, молодої 24—30 лїт, з відповідним віном (20.000 зол.). — Охочі зволять написати до Адмінїстрациї „Дїла“ під знаком „Веселі сьвята“. 340 2—3

Новина! **До пленаня шкіри.** Новина!

Гелля антрасолеве мило

знаджене з безбарвної білої смоли! До щоденного ужитку: **антрасолево-ґліцеринове мило.** На веснянки, нечистоту шкіри, остуду і т. д. уживає ся **антрасолево-бораксове мило** (80 сот.) з найлїпшим успіхом. На шкірну висипку і паразитні недуги помагає скоро на основі лїкарских досьвідів антрасолево-сїркове мило. Ціна 90 сот. Головний склад: G. HELL & COMP., Wien, I. Biberstrasse 8. Подрібна продаж в аптиках. Висилка почтою: Engel-Apotheke, Troppau, за післяплатою. 308 3—6

Коперникцкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицко ч. 1 против Банку Ґіпотечного на давнїйших вложі Галицкої поручають

Барометри анероїдові по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Лєвристки польові по 12, 15, 24 і вище. Зарасом поручаємо в найбільшім выборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4165

Парохія Сухостав п. в місци потребує від проводів початкуючого безженного дяка до сцілки, умілючого вести спів хоральний і грати на фісгармонії. 385 1—3

Старша вдова по учителю може від 1 мая обняти обовязок наряду домового і виховання дітий у сьвященика, або при більшім господарстві. Зна ся добре на господарстві домовім, вареню і печенню. Зголошенє листовні під адресою poste restante B. D. Бучач 283 7—8

Тапети і декорациі

на кожду цїну

взірці висилає оплатно

В. Адамский

Львів. ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічна 2, рі Таньской. 279 3—12

Реньске природне вино

1 фляшка К. 2·40.
10 фляшок К. 22·—.

поручає торговля

Івана Бориса

в Перемишли.

До спроваджуваня в бочках о много дешевше. 288 23—7

Унїченый семинарист шукає лекциї зараз на село, poste restante „Учитель“ Тернополь. 375 3—3

ПОЗІР! На будову руского театру дяю 5%! т. є. 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий під десеровий куранцийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жодайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 45

Дяк іспитованиї, безженний з добрим голосом і з добрими свідоцтвами, поведеня уміє хор заложити, пошукує посади. Адреса: Іван Парій в Варяжи п. Варяж. 370 2—3

СЛАВНОЇ МАРКИ

„Стирія“ „Пух“

як також инші ровери і всякі колові прилади по найприступнїйших цінах

поручає

ЯКОВ КАГАНЕ

доставник для п. к. державних урядників

Львів, ул. Сикстуска 12,

Власний репараційний варстат.

Замовленя з провінциї відворотно. 324 7—10

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 45—60

Дістати можна всюди.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторонний і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалювання із зелїза і инпутові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 180

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже де'шево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранції, плавуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, ліхтарі, образи до процесій, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло общадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золочення, посріблення і бронзования.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати папером.

Моя фірма виконала для теперішнього Преосвящ. станиславівського епископа золотий перстень, обложений бриллянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий данцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 31—45

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів Без конкуренції.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерії. 760

Що ?!... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від циґар.

Ц. к. трафіка спеціальностий В. БІЛІНЬСКОГО Львів.

306 4—26

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасїчника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН"

а именно по таких цінах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс нараз коштує:	90	100	110	120	130	140	150	16	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси назад приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.

Цінники висилаю даром — товар лишень за посїпалатою. 384 1—3

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґруши. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

70 Агентів не висилаю.

Любінь

Здроєво-купілеве і гідропатичне заведенє

Зелїзнича стация Любінь.

Найсильнїйші сірчані води на суши. Сірчані, боровинові купелї Сірчано-ґазові купелї і ґазові з вуглевого квасу як в Найгайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, так суставного як і мязового, дальше ішіас, артрітис, нервоболї, спухненя по зломанях і звихненях, запаленя окістної, шкірні і жіночі недуги, спізнені прояви сифілісу. Лїченє електричностию, масажом, гімнастикою. Взірцеве уладженє. Лазні огрівальні парою, вигідні мешканя вже від 1 К денно, велике число мешкань опалює ся. Реставрация добра і недорога, цїлий вікт вже за 48 К місячно. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Купелевий сезон від 20 мая до кінця вересня. Всяких пояснень удїляє відворотною почтою Купілева управа.

387 *Лікар заведенія д-р Казимир Верницкий, син.* 1—10

Перший найбільший в краю склад машин

ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, ґафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна ґарантия. Наука шитя і ґафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Прошу домагати ся цїнників. 699 24—52

Оголошенє.

Надзвичайні загальні Збори Повітового товариства кредитового „ЗГОДА" в Копичинцях відбудуть ся дня 15 мая в домі Івана Пендзівола в Копичинцях о 9 год. рано (а о 10 год. без огляду на число членів).

Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу з попередних загальних Зборів; 2) Зміна статута §§. 5, 10, 11, 16 і 58 і прочих на взір позиших; 3) Внески і інтерпеляції членів.

За Совіт управляючий:

о. Із. Кисілевский председатель. *о. В. Билїньский* секретар. 382 2—3

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом **оплатно**, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 86

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по уміркованих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіратуалїїв у всіх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сотоджених та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 4—26

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя і ґафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і зп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя ґафту безплатно. Цінники на жаданє і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Міколяша.

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших папериів як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазурке вич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цінах, позички ґумові плащі чорки і кольорові. Полевні в сплатах. Поручена в провінції полагоджує ся відворотною почтою. 101

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, каляреги, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокоротя, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, конячі, мішанки трав, тимотки, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24 23—50

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Маріяцка ч. II. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. II

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної *мягкости 70 сот.*

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Таніпове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на печене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 14—84

Станция зелїзниці: МУШИНА-КРИНИЦЯ. зі Львова 11 г. їзди, з Кракова 6 „ „, з Варшави 18 „ „

КРИНИЦЯ

Ц. к. купелеве Заведенє в Галичині.

Почта (3 рази денно) і телеґрафічний уряд в місци. **Аптика.**

В Карпатах 600 м. н. п. м. Від зелїзничої стациї година битої дороги. На стациї вигідні поїзди. Средства лїчничі: „Зарій головний" і „Слотвинка" — дуже сильної щавї вапнисто- і маґнезіово-содово-зелїзисто". Купелї мінеральні сильно насичені углевим квасом вільним, огрівані методою Шварца і Ватлера. (В р. 1904 видано 65.000). Дуже успішні боровинові купелї. (В році 1904 видано 22.000.) Купелї ґазові з чистого углевого квасу. Заведенє гідропатичне під управою спеціяліста рад. цїс. дра Еберса. (В році 1904 видано 13.000). Купелї річні, парові, електричні, сонічні, масованє. Клїмат скріплюючий, півальпейский. Лїченє теренове. Води мінеральні місцеві і заграничні. Кефір. Жентица. Молоко стерилїзоване. Ґімнастика лїчнича. Заведенє лїтетичне. Лїкар заклад'вий д р Лев Конфф в Кракова, постійно через цїлий сезон. Крім того 12 лїкарів вільно практикуючих. Мешканя понад 1700 комнат з комфортом уряджених, від 1 К 20 с. денно і вище. Дім здоровий. Виписичальня книжок, реставрациї, пенсіонати приватні, готелї, цукорнї, костел катол., церков, музика купелева постійна (директор Ад. Вроньский), постійний театр, концерта, відчити, балї, парк чатинний, около 100 моргів обсягу. Водопроводи води жерел гірских. Фреквенция в р. 1904 понад 6600 осіб. Сезон від 15 мая до 10 жовтня. В маю, червни і вересни цїни купелей і мешкань в скарбових домах о 25% низші. В липни і серпни не удїляє ся убогим нїяких знижень. Розсилка мінеральних криницких вод від цьвітня до падолиста. Склады у всїх більших містах в краю і за границею. Такса курацийна 12 корон. Близших пояснень удїляє на жаданє, брошури і проспекти розсилає *Ц. к. купелевий заряд в Криници.*

317 1—5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу газетницю.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манєцких] Коперника ч. 9.

Ч. 88. Львів четвер 21 цьвітня (4 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Окшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком:
в Австрії: за границю:
на цілий рік 32 к. — 44 „
на пів року 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць 2 к. 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ось ул. ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попередньо застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поздоми і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Найберуньске бюро в сьвітлї правди.

По причинї звісних нападів польских і москвофільских часописий на руске бюро посередництва працї в Найберунї, на Народний Комітет та народне сторонництво, вислав Н. Комітет свого відпоручника на місце до Найберуну, аби там провірив вже на підставі автентичних актів і записок, кілько в правди в натяках польских і москвофільских ґазет.

Висланий делеґат прислав уже звіт з переведеної люстрациї котрий тут подаємо для відомости нашого загалу та у відповідь польско-москвофільскій компанії.

Справа Стефана Дацка з Вислобік.

Wiek nowy (ч. 1120 з 23 Ш. с. р.) писав, що Стефан Дацко з Вислобік камінецкого повіту (має бути: львівского повіту) явив ся в редакциї Wiek-у з плачем, що приїхав до Найберуну, чекав там о голоді й холоді три неділї і не діставши роботи вертав пішки до Кракова а звідтам зелїзницею до Львова. „Istny Łazarz" (кінчить Wiek nowy). Zaopatrzyliśmy go i wyprawili do domu. Niech wraca między swoich i niechaj będzie odstraszającym przykładem". — А тепер сьвітло правди: Стефан Дацко дістав роботу і 8 марта був законтрактований і відставлений до робіт в Fannigrube; дня 14 марта вернув до бюра в Найберунї, зломивши без причини контракт, о чім бюро дістало рівночасно повідомлене. Нехай же Стефан Дацко дїйсно буде відстрашаючим приміром, що контракту не вільно ломати, і такий роботи більше не дістане.

Справа Никити Черняка з Чех, брідского повіту.

Дня 21 марта явив ся в редакциї „Галичанина" Никита Черняк з жінкою і Григорий Леськів тай оповідали, що удали ся за зарібком до Найберуну, але зарібку нема. — А тепер сьвітло правди: Бюро в Найберунї дістало від Никити Черняка д. 17 П. с. р. письмо, що 15 хлопців і 5 дівчат хочуть поїхати до Прус; бюро відповіло, що покличе їх, як зачнуть ся пільні роботи, бо ще таких робіт нема. Дня 28 П. Никита Черняк писав другий раз і зголосив 10 осіб, бюро вислало ему контракт з терміном приїзду на 31 марта. Дня 14 Ш. прийшло письмо від Никити Черняка до ч. 1229, котре наводимо дословно: „Почтеннов Бюро! Контракт отсилаєм, понежи вимоги контракту такі, що ми їх не виконаєм, а то проводира знающого по нїмецки нема, 25 собрати не можна, через тов отсилаєм контракт. Чехи дня 13 марта 1905. З почтенієм Никита Черняк". — Чи їздив Черняк до Найберуну по відосланю контракту і за чим їздив о тім в актах Найберуньского бюра слїду нема. А як він міг, відославши контракт з Чех д. 13 марта, заїхати до Найберуну, там чекати цїлими тижнями на роботу і вже на 21 марта (отже в сім днїв!) бути в редакциї „Галичанина", се здаєсь остане тайною редакциї „Галичанина", Wiek'у і иньших, котрі се оповіданє за „Галичанином" повторили.

Справа людий з Млинів коло Яворова.

Про сю справу оповідав редакторам Wiek'у Стефан Дацко, а редакторам „Галичанина" Никита Черняк, майже зовсїм одностайно, мовто ті люди чекали три тижні і не діставши роботи вернули пішки домів. Тимчасом після актів так представляє ся справа: На руки о. Петра Герасимчука з Млинів вислало бюро контракт на 17 осіб, але що роботодавець в переїздї через Найберун зажадав зараз сих людий, щоби їх з собою забрати, мусїло бюро дати ему иншу партию а рівночасно відкликало вислане замовленє до Млинів, обіцюючи покликати їх небавом. І дїйсно письмом з 14 марта ч. 1230 просило бюро о вислане людий. Між тим замість 17 осіб приїхало 84 (після „Галичанина", Wiek-у і иньших 116 осіб). Мимо того, що приїхало таке число, бюро хотїло дати їм роботу і давало, пільну і фабричну, але люди або зовсїм не хотїли йти до фабрик або що-до пільних робіт не хотїли дїлити ся на партиї, хоч преціньь годї було всїх 84 дати на один фільварок. І знов мимо тих перепон з боку людий, були від дня приїзду т. є. 18 марта до дня 25 марта, отже до тижня, законтрактовані всї, котрі тілько згодили ся брати роботу або поділитись на партиї, або не ставляли таких дивачних вимог, як 5 марок [3 ґульдени] денно і харч!

Справа Івана Лозиньского з Сокаля.

Сим случаєм заняла ся краківска Nowa Reforma (86 ч. с. р.) нїбито на підставі інформациї самого Лозиньского. Після актів справа так представляє ся: Дня 26 І. запитував Лозиньский бюро о условія, а вже 28/1 бюро вислало жадані пояснення. Письмом в 14 П. подякував Лозиньский і запитував, коли їхати; бюро відписало, що покличе до пільних робіт, бо тих ще нема; відтак вислано ему контракт 8 марта з реченцем приїзду на 10 цьвітня; Лозиньский письмом з 16 марта подякував за контракт, а приїхав, замість 10 цьвітня, вже 27 марта; мимо того бюро вислало его зараз до робіт в Руцефко. Доказом, що Лозиньский там есть занятий, може служити его дальше письмо до бюра (praes. 15 цьвітня 1905 ч. 1883), в котрім доносить, що его жінка утїкла з его товаришем, і просить о поміч, як також о дуплїкат контракту. Бюро вислало ему дуплїкат рекомандовано і зажадало відкликання напастий в N. Reform'і, та Лозиньский сего не вчинив. Здає ся, що Лозиньский нїколи не інформував ґазет, а коли інформував, то его інформациї неправдиві Видно, яку славу має Лозиньский, коли Федор Боднарчук, занятий в Найґрабю, прислав рускому бюрови вирізок з Przyjaciela Toruńsk'ого і так пише: „Дякуюєм Вам, що нам дуже добре поводить ся, і доносимо о Лозиньскім. Я з ним, з тим полячком і легарем, був торічного року. В Прусах заробить грошї, але розуміє ся той, хто хоче робити. Ми були цїкаві, як ту польскі ґазети Польщу будують, і щосьмо здибали се Вам передаєм (вирізок з Przyjaciela, де представлена істория Лозиньского).

Справа людий з Черниляви коло Яворова.

Сю справу представили „Галичанинъ" і „Русское Слово" після допискій самих селян, а факт мав провірити якийсь „маститий патриот", що ті люди, візвані на 9 цьвітня (в „Галичанинѣ" сказано: на 9 марта) не дістали роботи, згляднo „велено їм ждати. Прецінь кожду партию треба законтрактувати і бюро пересїчно контрактувало по 100 людий денно. Чи довго потребували ждати люди з Черниляви, показуєсь найлїпше з сего, що Василь Леник з тої власне партиї, приїхавши д. 9 цьвітня, був законтрактований 10 цьвітня до робіт пільних в Подупонен і 11 цьвітня вже поїхав туда, а прочі не хотїли приняти роботи инакше, як тілько щоби їх сейчас законтрактувати, хоч бачили, що наперед контрактує ся тих, що приїхали скорше. Оповіданє, що они не дістали роботи, бо о се постарав ся жид-аґент з Кракова, в мести за то, що они не хотїли его посередництва, є чистою видумкою, бо наше бюро не має нїяких внесин з аґентом ані нїякі аґенти не мають впливу в бюрі. „Маститий патриот", що провірював справу, повинен би розуміти, що аґент старає ся доставляти робітника на власну руку, бо тілько тогдї має заробок, а публичні бюра якраз вимірені против вишуку людий аґентами.

Так само оповіданє про грубе поведенє з людьми, про силуванє їх купувати в кантинї, про лихе помішенє для людий в Найберуньскім бюрі, і т. д. виключали ся хиба в головах польско-москвофільских редакторів.

Кантина є в самім будинку бюра для вигоди людий, бо зараз в офіцинї є мешканя тимчасові, де робітника перебувають, заким виїздять; часть тих мешкань є і в головнім будинку. Ті мешканя (з причами) не уряджені з комфортом, але они просторі, ясні і чисті, окремі для мущин а жінок. Все, чого потребують люди купити, купують не в кантинї, лише в склепах. В кантинї дістають літру кави за 5 фенніків, иньші артикули жадности після визначених цін. Після кантиною можуть люди зовсім свобідно купувати харч і напитки в реставрациях. Делеґат був лично в реставрациї сусїдній, завтав там людий і розпитував їх; на стїнах в реставрациї рїжні руські написи свідчать найлїпше, що туда заходять Русини.

Поведенє урядників бюра з людьми не тілько не є грубе, але противно, вічливе, і треба чудуватись їх терпеливости, коли трафить ся сваток, що жадає 5 марок денно і харчу, або щоби его законтрактувати „сейчас", а нї, то він вертає домів і пійде до редакцийї...

Мудре писав Федор Боднарчук з Найґраба до Найберуну, що в Прусах можна заробити, але коли хто хоче робити. Як раз в день люстрациї делеґата вертало 10 робітників з копальнї вуґля (Georgsgrube і в присутности делеґата зізнали протокольрно: „Ми робили від 28 сїчня до 28 цьвітня с. р. і вибувши свій час вертаємо сюда до бюра і просимо законтрактувати нас до нової роботи. За три місяцї заробили ми трохи гроша. Іван Шульган післав 50 К, до дому а має при собі 15 марок і купив собі рїжні річи; Василь Тимків післав до дому 45 К, купив собі одяг і має 10 марок; Іван Вомеберґ післав 40 К, купив одяг і має 8 марок; Павло Язвинський післав 50 К, має при собі 14 марок і також дещо купив; Гриць Курач післав 25 К, має 20 марок; Дмитро Булик післав 20 К, і має 13 марок, але цїлий місяць пежав хорий, маючи скаліченій палець, отже заробив менше, а в шпиталї мав харч і 25 фенніків денно; Теодор Шульган післав 38 К, а має 10; Іван Боднар післав 20 К, а має 35 марок. (Оригінальний протокол з підписами можна оглядати в Народній Канцелярії у Львові). Сї всї люди в Пристани пов. жовківского.

(Конець буде.)

З ради державної.

Вчерашне засїданє палати послів розпочало ся дискусиєю над наглим внесенєм Всенїмців в справі безправного арештованя одного капельмайстра в Унґварі. Внесенє мотивував п. Малїк. Наглість внесеня відкинено.

В дискусиї над цловою тарифою референт Бернрайтер замітив, що як до 1 мая 1906, згляднo до хвилї, коли вигаснуть торговельні договори, не будуть заключені нові договори з Нїмеччиною, Італиєю, Росиєю, Болгариєю, Швайцариєю, то треба буде з

Алекс. Амфітеатров.

Родина Обманових.

I.

Коли Алексїй Алексїевич Обманів, з честию похоронений і помянутий, спочив в родиннїй каплицї при своїй родовій церкві в селї Головотяпах Великих, також Обманівкою званім: в уїздї повстали всїлякі вражіня і безконечні толки. Лишила ся хозяїна як-раз значна маєтність в ґуберніï; остав ся без засїдателя дворяньства великий уїзд.

На похоронах заводили:

— Такого добродія нам уже не дожити! І в той сам час всї без виїмку відчували: — Тьфу, даруй, тепер і пекше стане! — Але кождий відчував се для себе, та нїхто не важив ся висказати своєї мисли голосно. Бо, хоч Алексїя Алексїевича скрито майже всї не любили, то й майже всї лякали ся того, що его не люблять, та дивували ся, що не люблять.

— Хороший чоловік!

— Який хозяїн!

— Взірцевий батько родини!

— Дїти і домашних виховував в страсї Божім!

— Дворяньство наше тілько при нїм і сьвіт побачило! Високо держав прапор!

— Певно, не то, що у других. Всюда тепер ті зарази пішли: купець-каналїя, хлопомани, нужда.

— А у нас без зараз!

— Як у Христа за пазухою!

Словом, здавало ся, всї причини для загальних похвал злучили ся в особі покійника, і всї ему з цїлого серця віддавали справедливість. Всеж таки, коли могильна земля затарабанила о віко его домовини, на лицях явив ся дивний вираз, котрий було можна толкувати двояко: і так: — На кого ми, нещасні, лишились! — і так: — Не встане. Лежить вже у гробі!

Двоякого виразу не лишились навіть лиця найблизших рідних покійного. Навіть жінка его, для котрої був добродієм, бо взяв її задля краси з ґувернанток, Марина Филипівна, коли перестала валяти ся по кладовищи у вдовиних обморокax і заливати ся слезами, — поклала остатні хрести і остатний поклін перед могилою з тим загадочним виразом:

— Скінчило ся! Тепер зовсїм що иншого начне ся.

Син Алексїя Алексїевича, новий і одинокий пан і наслїдник Головотяп Великих, Нїкандр Алексїевич Обманів, по простому званий Нїка-Милуша, сумував більше всїх.

То був маленький, з дрібними рисами, боязливий молодий чоловік, з трівожними, гарними руками, з очима то весело довірчивими то сумно обиженими, як у серни в звіринци.

Вітця він поважав майже набожно і через цїле житє своє нї разу не сказав ему: нї. Укінчивши военну ґімназию, попросив ся він в університет; отець поглянув на него холодним, тяжким взором і спитав:

— Пощо? Бунтів учити ся?

Нїкандр Алексїевич сказав:

— Як вам подобаєсь, таточку! І так, коли таточкови подобалось віддати его до военної служби, то не тілько без нарікань, але навіть мовби з задоволенєм носив кілька пїт офіцирскій мундур. В полку не могли ним нахвалити ся, в товаристві прозвали Нїкою-Милушею і прославили взірцем порядного хлопця; все обіцювало йому сьвітлу кариеру. Але як тілько Алексїй Алексїевич почав старіти ся, приказав синови покинути службу і їхати на село. Син відповів:

— Як вам подобаєсь, таточку.

— Тілько Марина Филипівна відважилась раз зізнатись перед своїм незломним паном:

— Таж він може бути в трицятьпятім році ґенералом!

На те й дістала строгу відповідь:

— Перецовсїм, мати, він дворанин і мусить зістати дворянином. А дворяньске перше дїло: на землї сидїти! Так! Хозяїном бути! А коли я умру, бажаю, щоби сю осьвячену традицию міг він принати від мене з сьвідомостию і честию.

І сидїв Нїка-Милуша в Головотяпах Великих, також Обманівкою званих, без виходу і виїзду; хозяйства не научив ся, бо теорії дворяньско-земельні старик дуже красно розвивав, але в практицї був заздрісний і недопускав сина до нїчого:

— Де тобі! Молодий еще! Приглядай ся: коли є голова на плечах, коли небудь і хазяїном будеш.

— Слухаю, таточку; Як вам подобаєсь, таточку.

Так проводив Нїка весь час на селї зовсїм безчинно, без нїякої розривки і радости; і цїлком певно попав би в пияньство і розпусту, коли би не вроджена чистота вдачі і опять таки не страх перед батьківською карою. Бо яких то закидів не робили Алексїєви Алексїевичови его вороги, а тут шемрали:

— Учитель повздержливости!

— Розпустних не терпію! — ричав рїн, бючи по столї кулаком. І зачувши стук і рик, всї служниці дома чим скорше кидали в огонь карточки, що діставали від своїх любчиків, хоч не уміли читати. Бож досить було панови найти таку карточку в скринцї котрої з домашних, щоби тиха обманівска оселя в одній хвили перемінила ся в пекло; а виновата з порядно вибитими лицями і кривдячим рахунком опинювала ся з цїлим своїм добром за воротами.

— Іди, жалуй ся!

І всї дрожали зі страху і нїхто не жалував ся.

Моральність Алексїя Алексїевича дивувала всїх, тим більше що перед ним вона зовсїм не належала до родинних обманівских чеснот. Противно. Уїзд і до нині ще згадує, як колись то приїхав до Головотяп Великих дїд Алексїя Алексїевича, Нїкандр Памфилович, жваний майор на пенсиї, з громовим голосом, з страшними вусами і витрішченими очима, з сильним кулаком, котрим часто торощив зуби, прогнаний з Петербурга за пірване з театральної школи молодої балетної русалки. Першим дїлом того достойного дїда було основно поправити людеску породу в своїх, тогдї ще паньщизняних, добрах, так що й до тепер еще в Обманівцї зовсїм не рідко можна спіткати кріпких витрішкуватих стариків з вусами, як густий ліс, а насьміхливе прізваще народне називає їх усїх „майорами". Памятають і майорового наслїдника, красуньчака Алексїя Нїкандровича. Той зовсїм не був похожий на батька: балетниць не порував, паньщизняних рас не поправляв, а явивши ся в Головотяпах Великих як-раз в часї визволеня кріпаків, був одним з найдїяльнїйших і найлїберальнїйших мировых посередників. Мав він сумовиті голубі очи, говорив мужикам „ви" і розвивав уїздних львиць, читаючи їм в голос „Що робити?" Уважав ся червоном, а навіть майже чи не кореспондентом до „Колокола". Але при всїх своїх цивільних чеснотах мав велику слабість, втягати в амори сусїдні дївчата — цїлком добродушно і, сказати би, завсїгди зі щирого серця, — обіцюючи кождій з них цїлком певно женити ся з нею. Умер двоженцем, — і не станув за те перед судом лише тому, що помер.

І от, після таких предків — знов Алексїй Алексїевич!

Алексїй Алексїевич, котрого приняти вдова його, Марина Филипівна, з природи

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту

великою некористю всіх економічних кругів монархії заключити провізоричні договори на підставі старої тарифи. Ухвалене цлової тарифи з перворядною конечностию. Бути може, що в недалекім часі Австрия буде мусіла самостійно боронити своїх інтересів, але до сего потрібний їй сильний парлямент. Блудом послїдних пїт була гадка, що прав Австрії супротив Угорщини можна боронити при помочи § 14. Сей параґраф є знаменитою формулкою до віддання Австрії під диктатуру Угорщини. Цлова тарифа буде мірою, чи парлямент є спосібний до праці, і до оборони Австрії супротив Угорщини. В сій тарифі не можна робити нїяких змін, о що бесїдник просить.

По промовах кількох бесїдників засїдане замкнено. Слїдуюче засїдане нинї.

По засїданю палати буджетова комісия радила над титулом „промислове і торговельне шкільництво“. П. Романчук поставив резольуцию в справі заведена в школї для положництва у Львові викладів в рускім язицї і в справі утворена фахових курсів для металюрґічних робіт в школї деревного промислу в Коломиї. По промові мініства Гартля принято без змін.

Ціґанівским просьвітителям.

[*Допись*]

За кулїсами галицкого театру скрило ся гризне місточко Ціґанів. Проблиск сьвітла не заходив туда з поконвіку; та в послїдних лїтах сонце просьвіти кинуло своє рентґенівске проміне й на тутешний кут, проясняло усю пущу його духового запустїня та пригадало деяким людям, що пора би взятись і тут за просьвітне дїло. А пора була крайна! Нев'орґанізоване міщанство дивило ся спокійно, як одна захожа людина запропастила ліс, як другі опікуни вичистили повітову касу і звалили усї тягарі і наслїдки на плечі населеня, як всякі недоучені підпанки внущали ся над ним по урядах, кидаючи прим. людям в очи гроші, а їх самих викидаючи за двері лиш тому, що вони прийшовши до уряду витягали гроші з кишенї, а не несли їх в руцї, і т. д. і т. д. Прийшла пора. Студент Котович з'орґанізував по трохи мале число рускаго населення і заложив читальню „Просьвіти“, а оден учитель став орґанізувати церковний хор. Ціґанівскі Русини перший раз почули, що вони Русини. Поляки налякались. В одній хвилї мов зпід землї виросло тов. „Gwiazda“ і тов. „Szkoły ludowej“. Місцева інтелїґенция страх заняла ся міщанством! Знизила ся до него, стала голосити популярні виклади, ба навіть п. Лїбаньского спровадила з викладом і то до польского парафіяльного дому. Ціґанівці дивувались, відкиля нараз набрались у тих панків тілько альтруїзму, але не довіряючи щирости заходів, съміялись з кулак зі своїх добродіїв; а виклад п. Лїбаньского приняли з насьмішками і обуренем. Просьвітителям довело ся запити з гіркої чари невдячности: вони швидко впевнили ся, що вигріли гадюку під серцем. Але як тут не піклувати ся тими блудними синами? Русини порастають в піре та зачинають підносити голову. Ojczyzna zaatakowana! Свого часу місіонарі відбирали в тутешнім костелї присягу від вірних, що не будуть нїколи заходити до церкви і по руски говорити. Ті способи оказали ся безуспішними; треба взяти ся до инших. Русинів підмовляють, аби вступали в члени тов. „Gwiazdy“ і „Szkoły ludowej“. Але і сей спосіб не дуже добрий. Чому? Ах, бо між самою залогою вибрила ся зрада... І хто був би сподївав ся?! Сам п. староста Хшонщевский зрадив вітчину, зрадив своїх низших штабовців. І як? — спитаєте. Прошу лише послухати. П. староста посьмів не відступити шкільної салї на збори Соколів; що більше: він посьмів піти на виставу „Наталки Полтавки“ і „Вефлеємскої Ночи“. Ударили в алярмовий дзвін. Вже третий раз появляють ся в польскій пресі огидні пашквілї на п. старосту, що не тілько безчестять его особу, але в великому степени компромітують і всю Ґалицию. Ціґанівскі Русини не хотять мати нїчого спільного з такими зрадниками, і ми їх в сім напрямі вповнї оправдуємо.

До Хв. комітету будови народного театру.

(Допись).

Отсим маю намір піддати під розвагу Хв. Комітетови, чи не було би добре і час вже тепер уладити льотерию на місця на торжество отворена театру і перше представлене. Основною цїною льосів могла би бути пр. 1 кор. на 1/500 правдоподібности, а кождa категория місць мусїла би бути тодї aliquotiens цїна льосів. Так пр. ложа I ранґи — 25 К, то зн. рівна 25 льосам а 1 К. Особа купуюча льос на цїлу ложу має проте правдоподібність виграти 1/20, але позаяк ложа числить ся на 4 особи, то треба правдоподібність вменшити на 1/80 і її поставити в основі до обчисленя номінальної вартости льосів на ложі. Скажім: ложа I. ранґи є 10, то має ся видати льосів а 25 К, 10×80=800, з ном. вартостию: 800×25=20.000 К. Коли пр. також ложа II р. буде 10, то льосів а 20 К, треба видати $10\times\frac{500}{20}\times4=1000$, а їх ном. вартість буде також 20.000 К. Коли для перших двох рядів фотелїв в партері (прим. 50 разом) поставити цїну 10 К, то правдоподібність виграня для кождого властителя сеї категорії льосу збільшає ся на 1/50, а льосів треба видати 50×50=2500; їх ном. вартість буде виносити 2500 × 10 = 25.000 корон.

В той спосіб треба перейти всї категорії, котрих треба зробити пр. 10. Послїдною категориєю були би місця на ґалерії; приявши їх число прим. на 150 і поставивши на одно місце основну вартість льосу 1 К, треба би видати таких льосів при основній правдоподібности 500×150=75.000, причім ном. варт. тих льосів була би 75.000 корон.

В сей спосіб на 900 місць в театрі при основній цїні льосу 1 К, і при правдоподібности 1/500 треба би видати 900×500=450.000 льосів, котрих номінальна вартість виносила би 450.000 К, + двічи по 15.000 К, із надвижки льож, отже разом 480.000 кор. Коли би зменшити правдоподібність на 1/1000, або основною цїною поставити 2 К, то дісталось би 1,000.000 К.

Властителем непроданих льосів остаєсь комітет і місця виграні сими льосами він знов пускає на льотерию.

В той спосіб при помочи двох або трех тягнень комітет розпродує всї місця і дістає потрібний капітал, бо кождому приємнїйше сповнити патріотичний обовязок, коли може мати при тім надію, що виграє собі місце на торжество отворена і на першу виставу, а то тим більше, що можна надіяти ся, що торжество отворена театру буде всенародним торжеством, якого еще на Руси Україні не бувало. Видає ся зовсім природним, що сею формою складок заінтересує ся широкий загал і комітет зробить добре, коли уладжене подібної льотерії чим скорше возьме під розвагу.

Ст.

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. З Кобе (в Японії) доносять, що Росияни сконфіскували анґлїйский пароход „Венус“. З Йокогами знов доносять, що „Венус“ щасливо доїхала до Йокогами.

Париж. Секретар японьского посольства був в понедїлок в міністерстві заграничних справ і спитав, чи міністерству відомо, що кораблї российской ескадри все еще стоять на французских водах. Єму відповіли, що российска фльота вже здавсь покинула французкі води.

Льондон. З Токіо доносять, що роботи над видвигненем российских кораблїв в Порт-Артурі і коло Чемульпо значно поступили наперед. Японьскі інформациї не подають подробиць і назв, однак висказують надію, що японьска фльота зискає кілька дуже добрих панцирників і кружляків.

Кельн. З Манджурії доносять, що Японцї проектують загальний атак на российску армію і збирають ся проти правого крила российского. Росияни пробували перейти ріку Ляо, але їх відперто.

Токіо. Рухи российской фльоти викликують тут найріжнїйші здогади. Вони роблять враженє, що Росияни взагалї не мали жадного плану акциї. З дотеперішнього поступованя Рожественьского можна би заключати: 1) що наміряє продерти ся до Владивостока; 2) що на-міряє японьску фльоту відтягнути від її теперішної підстави операционьной; 3) що взагалї стараєсь вимінути стрічу з японьскою фльотою і на анамских берегах жде на результат мирових переговорів. Бути може, що в Петербурзї надіють ся, що демонстрация российской фльоти на хіньскім мори вплине корисно для Росії на сї переговори.

Копенґаґа. Після інформациї з Петербурга, российскі фльоти, сполучивши ся, відплили до японьских островів Лю-Кю (на північ від Формози), і що сї острови будуть їх тимчасовою підставою операционьною.

Амстердам. Дневники доносять, що японьска фльота сконцентрувала ся на півночи від Филипінів. Есвадра зложена з 17 кораблїв, переправа в півночи коло Формози в сторону Филипінів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорский сойм.

Будапешт. Вчера відбуло ся засїданє сойму, на котрім лише устелено порядок дневний слїдуючого засїданя. Сполучена опозиция радила вчера над адресою. Порішено на однім з найблизших засїдань сойму вибрати членів фахових комісий. В адресї мають бути зроблені дві змінн: В титулятурі замість „достойний королю“, буде уживий зворот „Ваше ц. і к. Величество“, а в підписї буде уживта стара, т. зв. велика титулятура сойму. Лїберальна партия заявила ся на своїм засїданю за відкликанем адреси. Партиї независимости, дисидентів і людова ухвалили одноголосно проект адреси.

Вивіз паші.

Відень. У Відни приготовляють ся до внесеня заборони вивозу паші, котрий тревав від 9 марта. Однак се внесенє не наступить вже в найблизших днях, бо передтим мусять бути переведені переговори з Угорщиною.

З Сербії.

Білград. Правительство рішило жадати від скупщтіни лише кредитів на військові цїли, а цофнути жадане кредитів на зелїзничі цїли. Ухваленє кредитів на військові цїли вже від давна запевнене, наколи кредити на зелїзничі цїли стрітили ся з сильною опозициею.

З Балкану.

Софія. В кількох провінциях, особливо коло Філіпополя, Варни і Бурґасу, вибухли антигрецкі розруси. Боять ся, що в суботу в нагоди імянин короля прийде до більших конфліктів.

З Росії.

Петербург. Рівночасно з підписанем толеранційного указу цар поручив телеґрафічно ґенерал-ґубернаторови Москви, щоби в каплиць старовірів усунув печатки і позволив їм без перешкоди відправляти богослуженя.

Краків. Про кровавий перший май в Варшаві доносять еще, що в бійках поліції і війска з робітниками убито трех шпіґунів, одного поліцая і одного офіцира, а ранено 3 козаків. До одного костела вдерли ся козаки і убили одну особу а дві тяжко ранили. Всїх убитих в Варшаві має бути 55, а 10 померло з ран. Звиш 70 осіб покалїчено тяжко, а до 100 легко. Дня 2 мая поліцай застрілив на улици 18-лїтного хлопця без жадної причини. В Лодзї ранено на улици чотирма стрілами старшого ревірового поліцийного.

НОВИНКИ.

— **Виділ філії Р. тов-а педаґоґічного** в Станиславові повідомляє, що з днем 15 н. ст. мая с. р. отвирає „Приготовляючий курс“ до вступного іспиту до ґімназиї і школи реальної. Просить ся всїх Вп. сьвящеників і учителїв Станиславівщини, щоби зволили зголосити письмом тямущих і по троха вже підготовлених учеників на адресу: Пр. Рибчук, проф. ґімназиї, в Станиславові ул. Коперника ч. 17 найдальше по день 10 с. м. Условини удержаня подасть ся аж по зголошеню, а зазначуєсь тілько, що виділ буде старати ся, щоби були як найменші. Вкінци пригадує ся, що з 1 вересня має бути в Станиславові отворена перша кляса рускої ґімназиї.

— **З Миколаєва** н. Дністром пишуть нам: Що значить сокільска орґанізация на провінциї мав я нагоду переконати ся в переїздї через місточко Миколаїв. Тут Соколи виступають на кождім кроцї і при кождій нагодї. От у велику пятницю бачив я, як при обходї з плащеницею Соколи ступали моторно у своїх рядах, а по обходї виставляли при страшнім гробі сторожу з двох Соколів, що міняли ся правильно що години аж розпочала ся воскресна утреня. Народови та совільска парада незвичайно подобає ся і „Сокіл“ тїшить ся взагалї серед миколаївского міщанства великою симпатиєю. Як довідую ся, до гарного розвитку тутешнього „Сокола“ причиняють ся найбільше місточальник Антін Петриця, Іван Симянович і особливо нотар Іван Чехович, котрий не жалує ні гроша ні труду, підпираючи се молоде товариство. — *Подорожний.*

— **Рускі сьвята а військові власти.** Перед кількома тижнями було в „Дїлї“ зазначено, що в обох військових корпусах східної Галичини вислано многим резервістам карти покликуючі на військові вправи на день 1 мая с. р., отже на сам руский Великдень. З тої нагоди оповіщено відтак від одного з русвих послів раду, щоби парохіяльні уряди дотичних місцевостий, звідки покликано резервіста, віднесли ся в тій справі безпосередно до корпусової команди з домаганем шанованя найбільшого сьвята в році в службових зносинах з руским населенем. О сколько рускі резервісти скористали із сеї ради, не знаємо; всеж таки маємо два приміри, як ріжно задивляють ся на религійні почуваня рускаго народа ріжні військові власти навіть з того самого корпуса. З Миколаєва коло Бродів доносять нам, що тамошний парохіяльний уряд віднїс ся до корпусової команди в Перемишли, щоби двом его парохіянам, покликаним до військових вправ на 1-го мая, перенесено реченець на 3-го мая. Корпусна команда згодила ся на сю просьбу. З Калущини доносять нам також про подібну справу, однак із зовсім противним висліду. Інтересований звернув ся з просьбою о відложенє реченця прибутя до військової служби, але не за посередництвом парохіяльного уряду, і лише до доповняючої окружної команди в Стрию. У відповідь відписала та команда до староства в Калуши ось-що: „Der Bittsteller wolle bei Ausfolgung der anliegenden Einberufungskarte abweislich beschieden werden“. Отже в тій самій справі і в тім самім корпусї начальна, корпусова команда признала руский Великдень, а низша, підчинена команда, під управою звичайненького майора або капітана, рускаго сьвята пошанувати вже не хоче! Правду каже історична пословиця: „Не так тії короні, як коронята“...

— **Страйки у Львові.** Кравецкі челядники у Львові зібрали ся в неділю на нараду,

---

дуже заздрісна, хоч за цїлий час подружа ні раз не мала причини до заздрости, доси з слезами в очах вичислює:

— Боні оком не моргнув! Покоївої дівки не щипнув! Картини голі, які від покійника батька дома остались, велїв познимати і винести на під.

Так прожив Алексій Алексїєвич сам в чесноті і сина в чесноті удержав.

Одиноким орґаном печати, який доходив до Обманівки, був „Гражданинъ“ князя Мещерского. Алексій Алексїєвич не признавав навіть „Московскихъ Вѣдомостей“, хоч в молодости своїй був вихованцем Катківского лїцея.

— Я дворянин і хочу дворяньского письма, а від них канцеляршиною пахне.

Таж Катков — пробували перечити ему другі — все боронить.

— Катков умер.

— Але наслїдники...

— Які там наслїдники? Не бачу. То сама голота. А я дворянин.

І умерло держав ся „Гражданина“. І цїлий дім читав „Гражданина“. Читав і Нїка-Мілуша, хоч алї язики говорили, і правду говорили, мов то підмосковний мужик з небливької селїзничої станції носив ему потайки і „Русскія Вѣдомости“. І сидить бувало, Нїка і, здавсь, читав „Гражданина“, а під „Гражданином“ у него „Русскія Вѣдомости“. Нема батька в комнаті, він в „Русскія Вѣдомости“ углубить ся. Війшов батько до комнати: він сейчас перевертав сторону і почитав сильне почитуватись і учитись засад від вн. Мещерского. І витворились з такої подвійної лектури Нїки два хибні переконаня.

— Твердий дворянин буде з Нїки! — думав стець. А на стациї о нім говорили:

— А синок не в батька вдав ся. Вольнодумний! То нїчого, що він тихонький собі. Але погодіть! Нехайно дістануть ся ему Головотяпи Великі, тодї він і покаже себе! З усїх тих дворяньских батькових заходів тілько трісни полетять!

І отець і стация одинаково помилялись ся. З всього, що для Нїки в житю було темним і загадочним, найтемнїйше і найбільше загадочне було питанє:

— Що властиво я, Нїкандр Обманів, за чоловік? Які мої наміри і переконаня?

Від привички, — уривками читати „Гражданина“ і то не инакше, як на перемину з укритими „Русскими Вѣдомостями“, в голові его постала дивна фантастична мішанина. Він зовсім стратив границю межи дворяньскою охоровою а доктриверским лїберальїзмом, і з повною наївностию повтаряв нераз двері виводи кн. Мещерского, думаючи, що навздить сборону земских заведень з „Русскихъ Вѣдомостей“, або противно, переглянувши з під листка „Гражданина“ передну статю московскої часописи, говорив котрому там сусїдови:

— А добре пише в оборонї загального права до сбразованя князь Мещерский!

Смерть Алексія Алексїєвича дуже засмутила Нїку. Він дуже любив вітця, хоч еще більше бояв ся его. І тепер, стоячи над засипаною могилою, з докорами совісти відчував, що в ту торжественну і важну хвилю, коли з старим паном провалюєсь в землю старе поколїне, чувства его дуже двоїлись, а до уха, як скандинавскому лицареви Фрітйофови, съпівають ему дві птиці, біла і чорна...

— Жаль таточка! — звучав оден голос.

— За то тепер вольний козак! — відповідав другий.

— Хто то нами тепер володїти-ме!

— Можеш отверто на „Русскія Вѣдомости“ підписати ся, а „Гражданина“ хоч до всїх чортів післати.

— Всї ми ним тілько й жили!

— Тепер made moiselle Жюлї і перстїнь можна подарувати...

— Що з Обманівкою стане ся?

— Не тілько сьвіта, що в Обманівцї. Нї, брате, тепер ти, куди лиш захотїв за границю, там і свиснув.

— Сирота ти, сирота нещасна!

— Сам собі паном!

Так чорт і ангел боролись за напрям чувств і мисний нового властителя села Головотяп Великих, також Обманівкою званих, і в міру як брав верх то оден, то другий, хоч повної побіди над противником жаден з них не міг віднести, то фізіономія Нїки нагадувала в дечому те карикатурне лице, що, коли глянути з правого боку, съміє ся, а з лївого — плаче.

Але що конець кінцем плачливий ангел Нїки буде мусїв уступити і лишити поле побіди веселому чортикови, о тім трудно було вже сумнївати ся.

(*Дальше буде*).

щоби занятн становище супротив „льокавту“ працьодавців т. з. змагання до заведення цїнника робіт, ухваленого працьодавцями, який має бути значно низшим від дотеперішнього. Щоби до сего недопустити, уложили кравецькі челядники свій цїнник і вчера предложила его депутация кравецким майстрам, з заявою, що коли майстри того цїнника не прийнуть, розпочинає ся страйк. Наслїдком того кравецкі майстри вібрали ся вчера на нараду і по довшій дискусиї ухвалили не вести поки-що ніяких переговорів в робітниками, аж комісия, вибрана зміж майстрів, застановить ся над способом переведеня згоди. Понадто ухвалили робітничі книжки тих, що покинули роботу, віддати промисловій власти, рівночасно внести до суду жалобу на робітників длятого, що без 14-дневного виповідженя покинули роботу, а також виписати всїх страйкарів з каси хорих. Окрема депутация майстрів просила дирекцию полїциї о охорону перед можливими атаками страйкарів. В тій самій порі страйкарі зібрали ся на свою нараду і постановили витревати в страйку, хочби як найдовше і на всякий случай заложити загальну робітничу робітню. Страйкова борба веде ся лише між християньскими робітниками і майстрами. Жидівскі кравцї не страйкують. Вчера вечером жидівскі кравецкі челядники вібрали ся на нараду, щоби недопустити, аби жидівскі майстри брали до роботи замовленя від християньских майстрів і в той спосіб шкодили інтересам страйкуючих робітників.

Вчерашного дня розпочали страйк також мулярскі робітники, заняті при будові зелїзничого двірця, званого давнїйше черновецким.

— **Концерти військових орхестр у Львові** будуть відбувати ся в місяци маю, кождого разу о год. пів до 6-ої по полудни, в отсих місцях: 4 с. м. перед палатою намісника; 9 с. м. перед домом військових інвалїдів; 11 с. м. в міскім городї; 16 с. м. перед будинком корпусової команди; 18 с. м. перед палатою намісника; 23 с. м. в міскім городї; 25 с. м. в стрийскім парку; 30 с. м. на Високім замку.

— **Реформа дорогового закона.** Послїдної соймової сесиї поручив сойм краєвому виділови перестудиювати основно справу зміни дорогового закона, головно в тім напрямі, чим именно треба би заступити зменшене в дорогових доходах при усуненю обовязуючої тепер особистої престациї. Для переведена згаданого рішеня поручив краєвий виділ повітовим виділам предложити в як найскоршім часї виказ числа родин чи там партий, обовязаних до престаций в 1903 р. в кождій громадї і окремо на кождім двірскім обшарі а також викази вартости дводневної пішої престациї, чи там однодневної престациї тяглом в кождій громадї і на кождім двірскім обшарі, обчисленої відповідно до числа родин і цїн викупна престациї, рішених повітовою радою згідно з постановою §. 36 дорогового закона.

— **Зріст евангелицкої церкви в Австриї.** В „Дїлї“ вже нераз було нотовано, як від часу злощасної президентури гр. Казимира Баденього почав сильно ширити ся в нїмецких провінциях австрийских (після киненого тогдї окліку „Los von Rom!“) відпад від римо-кат. церкви а перехід до евангелицкої (в якійсь частинї і до старокатолицкої). Доси відпало римо-кат. церкві вже кількадесять тисяч душ. За той час потворили ся в богато місцях евангелицкі громади, де перше й слїду евангеликів не було, в инших місцях число евангеликів зросло мов на дріжджах. Нїмецкі ґазети наводять щораз нові приміри. Н. пр. евангелицка громада в Зац (в Чехах) обходила другого дня лат. Великодня 25-лїтний ювілей свого істнованя. Від часу переведеня контрреформациї 1624 р. аж в 1880 р. перший раз відправлено в Зацу евангелицку службу Божу для 18 евангеликів, а нинї в їх там 530 душ. В мартї сьвяткувала 10-лїтний ювілей істнованя евангелицка стация в Нейштадт (в півн. Чехах). де в 1895 р. було 120 евангеливів, а тепер в 300. В Грацу за перший квартал сего року перейшло до евангелицкої церкви 54, в Марбурзї на Драві 44 осіб, і т. д. Замітна річ, що оклик „Los von Rom“ находить послух у нїмецкої шкільної молодежи. Перед кількома лїтами всї матуристи одної нїмецкої ґімназиї в Чехах по одержаню сьвідоцтв зрілости перейшли громадно на евангеливм, а в найновійшім часї студенти нїмецкого увіверситету партиями по кількадесять людий змінюють римо-кат. віру на евангелицку. Сей перехід молодежи мусїв тяжко заболїти нинїшного папу і він висловив недавно сей свій біль в письмі до одного австрийского достойника церковного. В сїм письмі сьв. отець добачує причину переходу хиба в тім, що римска церков вимагає від своїх вірних совісно-точного сповнюваня християньских сбовязків, а се декому не любе. Річ ясна, що супротив такого тяжкого докору мусїли обізвати ся орґани евангелицкі. Заховуючи повний респект для голови католицкої церкви, они приписують вину нїмецко-католицкому клюбови в радї державній, котрий сліпо підпирає всяке часне правительство, в национально-нїмецких справах не держить з прочими нїмецкими клюбами, в политичних і социяльних справах все стоїть на сторонї реакциї в міжнародних справах Долитавщини стає по сторонї дужшої народности, гнетучої слабшу (також завсїгди по сторонї Поляків против Русинів), а нїмецко-католицка єрархія вічо на се не скаже...) Впрочім се фактъ, що коли за часів Баденього всенїмцї кинули оклик „Los von Rom“, то виразно мотивували его становищем нїм.-католицкого клюбу і нїмецких епископів...

— **Телеґрафічне віщованє погоди.** На предложенє міністерства рільництва позволило міністерство торговлї, щоби від 1. мая с. р., подібно як тамтого року, у всїх телеґрафічних урядах держави оповіщувалось щодень віщованє погоди. То віщованє відносить ся лише до слїдуючого дня і основане на телеґрафічних донесенях ц. к. центрального заведеня для метеорольоґиї і ґеодинаміки у Відни.

— **Що значать польскі власти в Галичинї,** про се учить не лиш сучасна істория рускої мартирольоґиї під панованєм Польщі, але й біжуча хроніка нашого народного житя на Буковинї, де, Богу дякувати, польщина не має найменшої сили і через те кожда народність користає без перешкоди з прав, забезпечених їй законами. Доказом сего от і Січова орґанізация. В Галичинї „Січ“ являє ся сіноніґмом „гайдамацтва“, небезпечного для властий, других народностий (Поляків і Жидів), религиї, цїсаря, держави і взагалї для всего суспільного ладу. За участь в січовій орґанізациї в Галичинї державна прокуратория виточує процеси, саджають до криминалу... Тоті самі „Січи“, тота сама орґанізация на Буковинї не лише не уходить за щось небезпечного, але противно уважає ся чинником для загального добра дуже хосенним, а власти признали відповідним Січові товариства навіть попирати. Буковиньский краєвий виділ розділює що року пожарним товариствам запомоги із фондів, які складають асекурацийні товариства на краєвий пожарний фонд. Із сего фонду дістали на основі рішеня краєвого виділу з 20 цьвітня с. р. отсї Січові пожарні товариства: „Січ“ в Киселевї 200 кор., „Січ“ в Ставчанах 200 кор., „Січ“ в Шишківцях 150 кор., „Січ“ в Вашківцях н. Черем. 200 кор., „Січ“ в Кучурові малім 150 кор., „Січ“ в Оршівцях 200 кор., „Січ“ в Квчері 150 кор., „Січ“ в Старих Мамаївцях 200 кор., „Січ“ в Боянчуку 150 кор., „Січ“ у Вителївї 150 кор., „Січ“ в Лашківцї 150 кор., „Січ“ в Кучурові вел. 200 кор., „Січ“ в Лужанах 200 кор., „Січ“ в Шипинцях 200 кор., „Січ“ в Гаврилівцях 150 кор., „Січ“ в Неполоківцях 200 кор., „Січ“ в Юрківцях 150 кор., „Січ“ в Барбівцях 150 кор., „Січ“ у Василеві 200 кор., „Січ“ в Вергометї над Прутом 150 кор., „Січ“ в Станівцях дол. над Чер. 200 кор., „Січ“ у Виженцї 200 кор., „Січ“ в Чорнім Потоцї 200 кор., „Січ“ в Шубранци 150 кор., „Січ“ в Дубівци 150 кор., „Січ“ у Волоцї над Чер. 150 кор., „Січ“ в Добринівцях 150 кор., „Січ“ в Рогізні 150 кор., „Січ“ в Станівцях гор. н. Чер. 200 кор., „Січ“ в Веренчанцї 200 кор., Буняївцї 150 кор., „Січ“ в Старій Жучцї 150 кор., „Січ“ в Топорівцях 150 кор., в Раранчу 150 кор. — Таку суму видало буковиньске краєве правительство на „Січи“ тодї, коли галицке правительство тоті самі товариства, оперті на тих самих статутах, переслїдує на всї можливі способи, а навіть на зовсїм споріднені цїлию рускі товариства „Соколи“ видано з авальоґічних фондів аж кількасот корон!

— **Віче австрийских міст,** з черги пате, відбуде ся в днях 5. і 6. с. м. у Відни. На дневнім порядку нарад находять ся отсї справи: санация фінансів міст, справа участи громад в побільшеню вартости землї, справа признаня податкам і громадским додаткам першенства гіпотечного права перед приватними вірителями, реформа адмінїстрациї громад, відкрите нових жерел міских доходів, реформа закона о еквівалентних належитостях в цїли зискання полекш, якими користують ся зарібкові і економічні товариства.

— **Вироки смерти** розсилають у Відни рїжним особам, що беруть участь в добродійних товариствах. Всї ті вироки мають однаковий текст і звучать: „Вирок. Підписаний комітет засудив Бас, Пане (Пані), на смерть через отровне і тому будьте приготовані, що від тепер кождий кусок хлїба, кожда капля води може принести Вам смерть. Речинець виконаня вироку: в тім році. Причина: Ваша мархотратність і розкішне житє за гроші зібрані для убогих, иншими словами: крадїж, якої Ви допускаєте ся на бідних. Спосіб ратунку перед катастрофою: сейчас зречи ся всїх почесних достоїньств. — За комітет для нищеня лайдацтв: *Робеспіер*“. Полїция глядає пильно за автором сих „вироків“.

— **Нова секта містична в Петербурзї.** Як пишуть петербурскі дневники, виринула в надневскій столици секта, котра ожидає невдовзї „второго пришествия“ опираючись на пророцтвах Даниіла і Апокалїпси. Після уложеної ними хронольоґічної таблиці настануть протягом несповна тринятн лїт осьякі події: В 1912—13 р. Жиди повернуть до Палестини (Дан. 8, 14); в 1922—23 р. „папство окончательно рухнетъ“ (Дан. 7, 11 і 12, 25); в 1923 р. повернувші до Палестини Жиди-сионїсти здвигнуть новий, уже християнський храм (Дан. 8, 14); в 1932 р. буде друге пришествие Спасителя. — Ся секта не є новиною; такі секти виривали в середних і в новійших часах в західній Европі і в Америцї. В XVII вицї дожидано в Москві другого приходу Месиї.

— **Тїлесні кари в Росиї.** Міністерство справедливости в Петербурзї постановило на дневнім порядку справу цїлковитого знесеня тїлесних кар. На основі царского манїфесту з 1904 р. знесені кари, вимірювані судовими вирсками, полишаючи примінюване тїлесних кар в адмінїстрацийній дорозї. В той спосіб в місцях заслана і взагалї лишеня особистої свободи примінювано систему тїлесних кар. Так само трактовано тїлесні кари у війску, в дисциплїварних баталїонах та у вязницях. Тепер міністерство справедливости прийшло до переконаня, що тїлесні кари то старосвітский останок, противний понятю людскости, і постановило їх скасувати.

— У вчерашнім числї „Дїла“ просимо спростувати деякі важнійші друкарскі похибки, а именно: У статї „В справі українського явива“ в кінцевім уступі, в реченю: „українську драматичну лектуру і сцену зрівнали з росийского“ треба читати: „українську драматичну літературу“ і т. д. В новинцї „З Дрогобича“ в реченю „математична і витревала праця над простолюдином“ треба читати „систематична і витревала праця“. Вкінци в новинцї „Польскі патрістники на сеиі“ село Помохів великий“ треба справити на „Полюхів великий“.

— **Зміна льокалю.** Дня 3 мая с. р. перенесло ся тов. „Академічна Громада“ до нового льокалю при ул. Вірменьскій ч. 30, І. пов.

— **З львівского Бояна.** Отсим пригадую, що посьвяточні вправи хору починають ся вже завтра, т. є. в пятницю дня 5. мая с. р. Заразом прошу о як найточнїйшу і найчисленнїйшу фреквенцию з огляду на задумані літні концерти нашого товариства. — *Др. Іван Копач.*

— **Товариство руских ремісників „Зоря“** у Львові устроює „сьвячене“ для членів товариства і его прихильників в неділю дня 7 мая о год. 12 в полудне в комнатах товариства при ул. Краківскій ч. 17.

— **Читальня „Просьвіти“** на жовківскім передмістю повідомляє, що льокаль читальні перенесено на ул. Об'їзд ч. 6 (коло рампи желїзничої). Заразом повідомляє, що сьвячене для членів відбуде ся в неділю 14 мая о 5-ій год. пополудни. *Виділ.*

Померли:

— **Теофіля з Перепелиньских Демчишинова,** вдова по сьвященику з Підгайчик, упокоїла ся в Бозї по довшій недузї дня 3 мая с. р. в 44 р. житя в домі свого шваґра о. Т. Кордуби в Глібові коло Грималова. Була се женщина рідких чеснот. За житя вельми працювала для добра просьвітного та економічного своїх парохіян. В. їй п.!

Бібліоґрафія:

— **Василь Жуковский: Казка про Івана Царевича і Сірого Вовка,** з российского переклав Дмитро Йосифович. Львів, 1905. Накладом читальні „Просьвіти“ в Середнїльцях. Сторін 42, вісїмки. Цїна 30 сотиків.

— **Літературно-науковий Вістник,** книжка за май, містить: З поезий Левка Красовского. — Лесь Мартович: Грішниця, (оповіданє). Гр. Трейман: Сарана лежить! (оповіданє). — Артим Хомик: Із цикла „Всесильний доляр“: І. Капіталїзм. ІІ. Не видержите конкуренциї. ІІІ. Новий Александер і Новий Діоґен. ІV. Блудний син. — Я. Жарко: В степу (оповіданє). — Андрій Чайковский: З ласки родини (повість). — Леонїд Андреєв: Червоний сьміх (фраґменти на тлї российско-японьскої війни). — Марк Твайн: З книги ескізів: І. Князьопоклонньство. ІІ. З редакцийної переписки. — З *мадярских поетів*: Пересьвіви Павла Грабовского. — Щирість тону і щирість переконань, д-ра Івана Франка. — На переломі, Ол. Вишневского. — Фрази і факти. М. Грушевского. — Із сучасного суспільного житя: І. Робітничі орґанїзациї в Анґлиї, Ів. Петрушевича. — Українська народна партія, М. Лозиньского. — Меморіял петербурской академиї в справі свободи української мови в Росиї, М. Грушевского. — Реферат комісиї в справі знесеня заборон українського друкованого слова, переклав В. Ґнатюк. — Історична записка К. А. Вовиского, предложена начальникови головної управи в справах друку д. 12. падолиста 1900 р. в справі обмежень українського письменьства, переклав Ів. Франко. — Хроніка і бібліоґрафія.

— **Ластівочка** ч. 1. (Видане черновецкої філії товариства „Руска Школа“. Редакция: Іван Синюк, Ілля Ілюк, Дарій Пігуляк). Ст. 16. Цїна 5 сот.

— **Економічна орґанізация буковиньских Русинів.** Дня 21. м. м. відбула ся в Чернівцях довірочна нарада комітету основателїв товариства економічного „Праця“. Сим разом зійшло ся більше число осіб, а в члени виписало ся 37 членів, котрі вплатили або деклярували удїли на суму 1400 К. Чейби придбати більше число членів і через се більші капітали, яких треба до введеня в житє хочби лиш конфекцийного віддїлу товариства, рішили суботнїшні збори зладити письмо до патріотів місцевих і на провінциї з завивом до преступлюваня в члени товариства. Після сего скличе ся загальні конституючі збори.

— **Видавництва „Українско-рускої видавничої спілки“.** В серії белетристичній: Іван Франко: „На лоні природи“ і инші оповіданя. Сторін 255. Окрім кількох зовсїм нових оповідань збірка містить кільканайцять начерків, друкованих рїжними часами в рїжних видавництвах. — В серії „Літературно-наукової бібліотеки“ появили ся отсї випуски: Ч. 97—8 „Про туберкульозу, охорону перед нею і її лїченє“, написав доцент віденьского увіверситету д-р Олександер Вайсмаєр, з нїмецкого переклав д-р Евген Бурачиньский. Сторін 144, цїна 90 сотиків. — Ч. 101. Лев Толстой: Схаменіть ся!“ Лист із приводу российско-японьскої війни. Сторін 27, пїна 20 сотиків. — Ч. 102—103 Всеволод Гаршин: „З війска“. Оповіданя. Сторін 131, пїна 80 сотиків.

Календарь: Гр.-кат.: нинї (четвер) Января, Деандерия, завтра (пятниця) Теодора, позавтра (субота) Григория; — Рим.-кат. нинї (четвер) Флоріяна, завтра (пятниця) Пія V., позавтра (субота) Іоана в Ол.

Театри: Театр міський у Львові: нинї (четвер), „Дротар“, оперетка в 3 актах Франца Леара, завтра (пятниця) „Річпосполита Бабинська“, опера комічна в 3 актах слова А. Кічмана, муз. М. Солтиса.

Репертуар руского театру в Тернополи Продажа білетів в (сали Міщанского Братства). Початок точно о год. 8 веч.] В суботу 6/5 „Cavalleria rusticana“ опера Маскаяґного при збільшеній орхестрі, рошічне: „Гувин“ комедия Гавсалевича; в неділю 7/5 „Сватанна на Гончарівці“, народна оперета з танцями в 3 дїях Гр. Квітки.

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового“** стовариша зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць цьвітень 1905.

		Кор. с.
Стан довжний:		
1. Удїли		59.021·05
Фонд резервовий		4.288·14
2. Вкладки: Стан з початком місяци цьвітня с. р.	1030935·28	
вложено	114.696·51	
вийнято	106477·55	
Стан з кінцем міс. цьвітня		1,039.154·24
3. Позички затягнені: Стан з початком міс. цьвітня	—·—	
затягнено	6.400·—	
сплачено	—·—	
Стан з кінцем міс. цьвітня		6.400·—
4. Сальдо відсотків		27.026·41
На рахунку коштів спору		38·88
Зиск з року 1904 р.		3.167·97
5. Кредитори		—·—
Сума		1,139.096.69
Стан чинний:		
6. Позички удїлені: Стан з початком цьвітня	843.891·54	
сплачено	32.779·81	
удїлено	87.700·00	
Стан з кінцем міс. цьвітня		898.811·73
7. Недвижимости		163.249·23
8. Льокациї		65.277·54
9. Кошти спору		—·—
10. Кошти адмінїстрациїні		3.316 65
11. Готівка		2.153·40
12. Кошти інвентаря		700·—
13. Друки для товариств		1.598·52
14. Папери фонду резервового і специяльної резерви		3.486·12
15. Рїжні		503·50
Сума		1,139.096·69
Кредит парцеляциїнний		208.993·22 К
„ скриптовий		78.394·68 „
„ товариств		547.452·75 „
„ векс. приват.		63.971·08 „
Сума		898.811·73 К

Членів прибуло 2, убуло 0, остало з кінцем цьвітня 1905 503 з 1.454 деклярованими удїлами в сумі 72.700 К. Стопа процентова від вкладок 4½. — Стопа процентова від позичок 5½—6%. Затягнено позички в Банку краєвім на 6.400·00 К на процент 4½.

Львів дня 29 цьвітня 1905.

Надіслане.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лєйдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни ул. Академічна ч. 26. 314

Інкасо Векслїв і переказів

на заграничні місця і на провінцию

приймають 207с

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора вимінн.

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджения.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої вручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо з найбільшім виборі окуляри, цвікери якого і всїлякі инші приборы оптичні всїлякі найкраще вигадуює ся як найскорше і найдешевше.

Інтеліґентна особа, вдовиця по учителю, Русинка, середних літ, глядає місця до управи домом і кухнею у сьвященика вдівця. — М. Б. в Чернилеві, п. п. Яворів. 390 2—3

Іспитований півець церковний глядає посади дяка. Адрес Іван Гудуляк, церковний півець в Ніврі, почта Ермаківка над Дністром. 362 3—3

Парохія Журів
(почта в місци) пошукує дяка бездоганного іспитованого, котрий би заложив і провадив хор нотний від Томиної неділі. 368 3—3

Піддячий з добрим голосом, знаючий добре церковні напіви (не знаючий уставу і нот може научитись) знайде уміщене зараз у Йосифа Кругляка, церк. півця в Сос- 378 нові, п. Семиківці.) 2—3

Парохія Сухостав п. в місци потребує від проводів початкуючого безженного дяка до спілки, умію чого вести спів хоральний і грати на фісгармонії. 385 2—3

Володимир Лаврівский
У ЛЬВОВІ
ул. Пекарска ч. 23 I. поверх
спродає: „Як можна законно увільнити ся від служби військової" — ціна 2 корони, „Приказ до вправ рядових" — ціна 1 корона, Устав товариства „Руський Сокіл" — ціна 20 сотиків, „Копана гра" — ціна 20 сотиків, „Lawn tennis" (гра) — ціна 20 сотиків, „Подане до намісництва в справі заснованя сторожи пожарної" — ціна 10 сотиків, Календар „Соколъ" на рік 1895 — ціна 5 корон, — Календар „Соколъ" на рік 1897 — ціна 5 корон. 89 9—12

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік **1905**, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. ціни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчині. 150 16-40

Стори і жалюзії
всяких системів з власної фабрики
В. Адамский
Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньскої.
Цінники висилає даром і оплатно. 277 4—13

5.000 мужеских убрань
3.000 літних пальт
4.000 дїточих убрань
Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у
ТІРІНҐА БРАТІВ
наслїдника Якова Геллера
Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.
319 7—30

Дамскі капелюхи
стрійні спортові і подорожні
боа, парасольки, рукавички, корсети
капелюхи жалобні, все у великім виборі
поручає
ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА
ул. Академічна ч. 2
335 у ЛЬВОВІ 5—10

„РУСКА ХАТА"
ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного життя
виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакцию: *Денисa Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адмінїстрациї: Львів, Бляхарска ч. 8.

Ґрунт під будову при улици Ткацкій у Львові є до продання. Близша відомість при ул. Шептицких ч. 15а I. поверх. В. Прахтль. 372 2—3

Покій кавалерский зараз віднаймає ся. Вроновска 8. 389 1—3

УЖЕ ВИЙШЛИ:
„ЛЮБОЩІ"
вальці на фортепян 1 К 50 с.
І. Народний Марш
на фортепян 1 К.
продає
УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ
Львів, Вроновска 8.
Можна дістати також в книгарнях. 366 4—16

Липовий Мід
5 кґр. 7 К 20 с.
Питний мід „Здоровле"
5 кґр. 6 К
Овочеве Вино „Елєвтерия"
(підохочує, розвеселяє, покріплає — а не упивае)
для селян і громадских склепів
50 літрів 30 К (на 3 рати)
всьо оплатно і з опакованєм висилає
Пчільнича спілка учительска
330 **в Вережанах.** 7—15

СЛАВНОЇ МАРКИ
„Стирія" „Пух"
як також инші ровери і всякі колові прилади по найприступнійших цінах
поручає
ЯКОВ КАГАНЕ
доставник дак. ц. к. держ. вних урядників
Львів, ул. Сикстуска 12,
Власний репарацийний варстат.
Замовленя з провінциї відворотно. 324 8—10

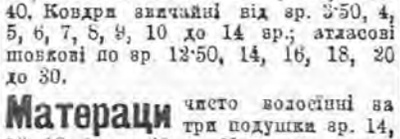

Перший руский краєвий склад і робітня виробів ножівничих
поручає
власні вироби анґлїйскі і соліґеньскі а іменно:
БРИТВИ, МАШИНКИ
до стриженя волоса від 5·60 до 9 К, до бороди від 4·50 до 7 К, ножі, ножички, сцизорики і всяке остреня тихже і направу принимає ся.
Цїнники на жадане даром.
ІВАН ЛЯВРУК
108 *Львів, ул. Галицка ч. 6.*

Новість!
Ковдри на пуху, верх і спід о диаковий в обох сторін до ужитку, легкі і теплі по зр. 16·50, 18, 20 до 22; атласові шовкові по зр. 20, 25 до 40. Ковдри звичайні від зр. 3·50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 14 зр.; атласові шовкові по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30.
Матераци чисто волосїнні на три подушки зр. 14, 16, 18, 20 до 30 зр. Матераци в морской трави 6·50, 7, 8 до 10 зр. Пружинові матераци по зр. 15, 18 до 24; Сінники звичайні, подушки волосїнні і з пера, пішви, простирала і т. д.
Новість! машина парова відсьвіжує і чистить пірові подушки зовсім як нові по 30 кр. за кільо — лише в спеціяльній робітни ковдер і матерацїв 592
ИОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Шестий рік істнованя.
Одинока русько-українська часопись гумористична
КОМАР
виходить у Львові 1 і 15 кождого місяца і коштує 8 К річно 4 К півчасно а 2 К квартально.
Властитель і редактор: Бруно Ґжовский.
„КОМАР" помішає статї в нашого політичного, суспільного і літературного житя і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та злиднями прибитий народ від всяких його ворогів!
„КОМАР" придбав в послїдних часах свїжі сили до співробітництва!
„КОМАР" повинен находити ся в кождій руській патріотичній родині і в кождій читальни.
Адреса „КОМАРА": **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.
Предплачуйте і читайте „Комара".

10 а за готівку 15% дешевше як де инде

Руска торговля всїх приборів церковних
Федора Оліярника
у Львові при ул. Театиньскій ч. 3
поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащениці, ліхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (пауки) чаші, монстранції, патериці, кресты процесійні, лямпи перед найсвятїйші тайни, всеночники, ліхтарні до процесиї і хорів, дзвінки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесийні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вінци Євангелія нові 285 і до оправи, служебники і кресты нагробні. 13—15

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє
у Львові ул. Валова ч. 29. 366
Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цінах.

Оповіщенє.

Загальні збори повітового товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові відбудуть ся дня 18 н. ст. мая 1905 в льокалї Товариства „Просьвіта" у Львові (Ринок ч. 10, I. поверх) о годинї 5 по полудни з отсим предметом нарад:

1. Відчитанє протокулу з послїдних загальних зборів;
2. Замкненє рахункове за рік 1904 і біланс маєтковий;
3. Поділ чистого зиску;
4. Вибір двох членів Ради Надзираючої на місце уступаючих: Дра Костя Левицкого і Василя Короля;
5. Внески та інтерпеляциї членів.

За леґітимацию служить книжочка удїлова товариства. з Ради Надзираючої Повітового Товариства кредитового, стоваришеня зареєстрозаного з обмеженою порукою у Львові, 24 цьвітня 1905.

Др Кость Левицкий председатель. — *Винницкий* за секретаря. 3—3

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА
у Львові, пл. Галицка ч. 14
поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнижшій цінї.
Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 248 29—50

DEPENDANCE
Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий
Виступ найлїпших артистичних сил.
31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Ткацкі вироби
з найлїпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дими, дрелїшки, ручники, хустинки до носа, сгирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блюзки і т. п. поручає по уміркованих цінах 3 5
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Мєнсовича
в Корчинї, коло Коросна.
Хто жадає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

ЗАМОВЛЕНЯ
на
Весняний транспорт вагоновий
ВИН
приймає
Народна Торговля у Львові
Ціна вин:

На при замовленю	100 літрів	50 літрів	25 літрів
ціна за 1 літр	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.
Іа при замовленю	100 літрів	50 літрів	25 літрів
ціна за 1 літр	1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне при замовленю	100 літрів	50 літрів	
ціна за 1 літер	1·20 кор.	1·24 кор.	114

Франко стациї Львів — бочка не числить ся.
Поручаємо також вина дорожші і знаменити **„Меди питні".**

Важне для парохіальних урядів і читалень!
Макс Ґлязерман
ПЕЧАТНИКАР
Львів, ул. Сикстуска ч. 17
виконує густовно і дешево стампілії кавчукові і металеві для парохіальних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. врав в пучелком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнака для лісних та пільних сторожий і кліщі до пльомбованя мяса.
Переписка руска. 285 5—10

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїнї **2 кор. 50 сот.,** разом з оплатою почти але тілько за попередним надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру", Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїнї 10 сот. за штуку.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕР"
стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.
приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4% і оплачує** за вкладників **податок рентовий** від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане **звертає ся вкладку кождого часу** навіть без виповідженя (за есконтом).
Позички удїляє „Дністер" своїм членам **на 6%**; сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизациї на (на капітал і відсотки) **5%**; до позичок вимагає ся **першої гіпотеки** або **доброї поруки.**
На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра".*
Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Дністрі".*
Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від удїлів і на добродійні цїли. — Дотепер удїлив *„Дністер"* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер" 31/12 1904.

Вкладки	1,783,673 К.	Позички удїлені	1,616.402 К.
Удїли членьскі	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і инші 34	26.576 К.	Льокациї	169.456 К.
		на рахунку біж.	81.968 К.

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, 1·40, 5·45, 9·1 , Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1 6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1·7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова		**2·3**1*, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 2 /8 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підво очиск		7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного		7·29, 11·45, 10 50.
„ Рави рускої		7·50.
„ Станиславова		8·05.
„ Самбора		8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова		8·18, 4·32.
„ Коломиї		10·05.
„ Ряшева		10·35.
„ Тухлї		3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця		5·—.
	На Підзамче	
„ Підволочиск		7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.
	Поїзди льокальні.	
„ Брухович		від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова		8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця		10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня		10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
З Львова з головного двірця відходять:		
До Кракова		**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан		**2 5**1, 6·15 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск		6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова		6·55, 5 58.
„ Лавочного		7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора		9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця		11·10.
„ Ряшева		4·10.
„ Коломиї		5·50.
„ Рави рускої		7·30*.
„ Перемишля		10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия		11·10*.
	З Підзамча	
„ Підволочиск		6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.
	Поїзди льокальні:	
„ Брухович		від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12 30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6 10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої		11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова		6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3 08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця		1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.		2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черленими чорнилом; поїзди нічні є зазначені звіздиков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні біленти їзди як також біленти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розкладки їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі п. н. державних желїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский.

З друкарні Народової [Манєцких] Коперника ч. 9.

Ч. 89. Львів пятниця 22 цьвітня (5 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком:
в Австрії: за границею:
на цілий рік 32 к. — 44 н.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 г.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації вільні печатні кінці від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Найберуньске бюро в сьвітлї правди.

(Докінчене.)

Великдень в Катовицях.

В Воскресну неділю поїхав делеґат Нар. Комітету до Катовиць Там з'їхали ся рускі робітники на службу Божу. По службі Б. тисячка руских робітників враз із делеґатом Н. Комітету, сьвященником і урядниками руского й нїмецкого бюра удали ся до огорода при реставрациї спожати там сьвячене яйце при спільних столах. На очех всїх була слїдна радість, що на далекій чужинї, де нарід хоче доробити ся лїпшої опісля долї у власнім краю, мали они свого сьвященика, мали делеґата від Н. Комітету, котрий опікує ся ними, і приїхали всї урядники руского бюра. На просьбу людий вислали ми депешу до Впереосьв. Митрополита з сердечною подякою за службу Божу і за посьвячене паски.

Делеґат Н. Комітету враз із сьвященником ходили відтак від стола до стола і випитували людий, як їм живе ся, як заробляють, чи не тужно їм, і т. д. Всї відповіди були вдоволяючі. Люди вже зрозуміли, що нинї годї не витикути носа з рідного села, не розглянутись по сьвітї, а до смерти чипіти над мискою голого борщу... Говорили делеґатови, що як поїдуть так пару років, то буде защо дома добрий ґрунт купити, а потім будуть висилати свої дїти, щоби також чогось доробили ся. Люди з копалень дивували ся дуже, коли чули, що бюро має клопоти з людьми, бо неодин волить вертати до дому ніж пїйти до копальнї і самі признавали, що в копальнях можна заробити більше, як при пільних роботах. Запитані о висоту зарібку, відповіли, що заробляють по 2 до 2·50 марки денно, після зручности, а ті, що роблять на акорд, заробляють 3 до 4 марки; добрий харч коштує денно 80 фенїків; на касу хорих, асекурацию, пране, мешкане, сьвітло, опал, сінник і коц обтягає копальня місячно 5 до 6 марок.

Після урядової статистики „Statistik der oberschlesischen Berg-und Hüttenwerke" виносив в р. 1900 пересїчний заробок річний одного робітника 889 марок (т. є. 1.030 корон або 515 зир). Після галузий промислу виносив пересїчний зарібок річний дорослих робітників в році 1900: в копальнях вугля 1.018 марок, в копальнях зелїзної руди 652 м., в копальнях цинкової руди 813 м., в гутничих заводах 985 м., в вальцівнях зелїза 930 м., в пїярнях зелїза 862 м., в вальцівнях дроту 930 м., в цинкових гутах 984 м. Отже наші люди повинні як найбільше вибирати ся до копалень, а інтелїґенция нехай осьвідомляє нарід в сїм напрямі.

А за що властиво накинули ся вшехпольскі орґани на Народний Комітет за еміґрацийну акцию? Чи они забули промову *свого герштa, проф.* Ґломбіньского в раді державній при страйковій дебаті 1902 р., де між иншим сказав:

„Не можу поминути питаня, яке ту підніс пос. Романчук: що іменно мають робити селяни, котрі не мають зарібку? до кого они мають звернути ся? — На се міг би я відповісти пос. Романчукови взаїмним запитанем: а що роблять мазурскі селяни західної Галичини, де населеня ще більше, а земля гірша? Але коли рускій хлоп заложить руки і слухає про бойкот та жалуєсь на свою долю, то польский хлоп іде в широкий сьвіт — до Нїмеччини, Угорщини, Росиї і т. д., глядати там хвилевого зарібку, працювати на удержане свого ґаздівства і родини. Пильно роблені розслїди у західній Галичинї показали, що через ті зарібки за границею зарібкові відносини в деяких околицях західної Галичини зросли в двоє і що добробит в богато околицях на Мазурщинї видимо підніс ся".

Отже й ми й не багнемо для східної Галичани нїчого иншого, як лиш того, щоби зарібкові відносини зросли в двоє і добробит підніс ся. Накидати ся нинї на нас за се, що рускі зарібники пішли слїдом польских зарібників, звеличаних і вказаних за примір вшехполяком Ґломбіньским, се дуже не гарно! А коли ще вшехпольска преса видумує нечувані істориї і на їх основі наклікує на руску зарібкову еміґрацию „ржонд" і „сонди", то се вже таки дуже гидко! В такім поведеню годї добачити тої славетної „вищої польской культури"...

Ми знаємо добре, за що вшехпольска гаката накинула ся на Народний Комітет і на руску зарібкову еміґрацию до Нїмеччини, але просто не можемо зрозуміти москвофільскої преси Она нїби признає косенність еміґрациї, щоби принодобатись хлопам, але рівночасно містить, як виказано вище, брехливі дописи і коментує їх в спосіб, рівнаючий ся відраджуваню від зарібкової еміґрациї до Нїмеччини, і на ті статї „Галичанина", покликує ся як на „świadectwo samych Rusinów" русиноїдна гаката польска. Се вже прямо злочин на нашім біднім народї! Ще коли би Народний Комітет ставив справу еміґрациї партийно, не приймав вголошень від селян, котрі читають москвофільскі їздания і належать *до москвофільских обществ*, але бюро Комітету не робить нїякої рїжниці між людьми, о чім редакция „Галичанина" і „Русскаго Слова" найлїпше знає. Коли-б навіть трафило ся якій партиї робітничій, що (приїхавши не в реченци або в більшім числї осіб) не могла бути сейчас законтрактована, то чи годить ся з одного случаю ґенералізувати цїлу акцию? Преціньв Освєцімі і в Мисловицях чекали тисячі мазурів на заробок, а чому-ж о тім не писали польскі часописи? Chrześcijańskie Schronisko dla wychodźców в Осьвєцімі побирає від людий по 5 кр. за нічліг а руске бюро не бере нїчого, але о тім не писав нїхто! Ви, господиновє москвофіли, вже досить накирпинили всяким заходам над двигненем народу... Пора отямити ся! Нарід і без того має аж за богато непрошених опікунів... Або робіть добро, або лишіть нарід в спокою!

Українска народна партия (У. Н. П.)

В наших статях про теперішне положене на Україні ми кількома наворотами мали нагоду зазначити недостачу ясної національно-політичної програми серед закордонних Українців — недостачу, котра при укладі нових відносин у Росиї може спричинити для справи національного визволу України найсумнїйші наслїдки. Заразом однак зазначили ми і се, що серед української інтелїґенциї в Росиї вже нинї доволї матеріялу для сотворена партиї, яка би, обстаючи за крайно-демократичними, загально-політичними та соціяльними постулятами, рівночасно з усею рішучостию висувала би постулят національно-політичної волї для України. А кажучи се послїдне, мали ми на тямцї живий ідейний фермент, що доконує ся від пяти років серед молодших поколїнь української інтелїґенциї та котрий чим далї, тим ширші захоплює круги та тим більше проявляє кристалїзацийних змагань, а який доси вилив ся на вні у повстаню кількох революцийних орґанізаций на Україні.

Першою із них була т. зв. „Р. У. П.", себто „революцийна укр. партия", завязана саме перед 5-а роками. Зразу конґльомерат ріжнородних та ідейно досить розбіжних укр. революцийних елементів, Р. У. П., скоро стала кристалїзувати ся як партия соціяльно-демократична, виключаюча з своєї програми укр.-національне питане.

Отсе нехтованє так важної справи і спричинило мабуть сотвореня двох инших орґанізаций: „У. С. П." — укр. соціялїстичної партиї, та „У. Н. П." — укр. народної партиї, що обі, одна зі становища соціялїстичного, друга зі становища виключно національного, поклали сильний натиск на справу політичної независимости України, виписавши на своїм прапорі клич независимої української републики. Зворот серед Р. У. П. до узнаня національного питаня знов спричинив зближенє сих ґруп так, що „У. С. П." навіть розвязала ся ся та потонула в рядах „Р. У. П.", закрашуючи сю послїдну національним елементом. Новий однак зворот „рев. укр. партиї" до інтернаціоналїзму, як і послїдні події в Росиї, серед яких Українцї опинили ся без національно-політичної програми спонукав скоршу кристалїзацию української народної партиї, яка й зачинає докладати змагань, щоби поширити свій ідейний вплив на укр. інтелїґенцию та поставити ясно українску національну справу в Росиї. На всякий спосіб представленаї нами отсе в короткости фермент серед укр. револ. інтелїґенциї ще не скінчений, а щойно недавна сецесия крайних социял-демократичних ортодоксів з „Р. У. П." та утворене ними нової ґрупи під назвою „укр. соціялїстична спілка", доказує, що і „Р. У. П." не спинила ся ще на точцї нац. питаня у своїм розвоєвім процесї, та що національна справа в сїй, нинї найсильнїйшій револ. ґрупі на Україні, ще находить ся в фазї виясняваня

Поки-що можемо однак з радостию зазначити, що істнує уже на Україні партия, що ясно сформуловала національно-політичний ідеал для Українців, а нею есть згадана уже в горі „У. Н. П." — укр. національна партия. Перед нами лежить саме послїдна публїкацея сеї ґрупи під заголовком: „Справа укр. інтелїґенциї в програмі укр. народньої партиї", видана у Чернівцях. Заголо-

---

2)

Алекс. Амфітеатров.

Родина Обманових.

II.

Марина Филипівна ще за житя покійного чоловіка нераз натикала Алексію Алексієвичеви, що коли вже Нїка осів на ґрунтї і учить ся у батька хозяйства, то треба, щоби рід Обманових не загинув. А що сама була взята з ґувернанток, то і старалась доказати грізному і моральному мужеви, що для продовженя так славного роду, як Обманові, треба взяти дївчину з якого-небудь підупалого роду, щоби і околична шляхта не була тим уражена і щоби вибрана ним дївчина відчувала те добродїйство, яке оказав їй так знаменитий рід. При тім з чувства чи вдячности для Алексія Алексієвича, чи може зі звичайного страху перед ним, не знаючи, як будуть приняті її слова, Марина Филипівна розплакалась.

— Перший раз, мати, ти заговорила про дїло — загремів Алексій Алексієвич: — Тілько що ти називаєш підупалим? У нас в ґубернії підупалих родів нема! Чиж я, засїдатель, мало дбав про дворян? А на рахунок Нїкандра у мене рішено; напиши-но до Анни Филипівної, нехай приїзджає. А що вона лютеранка, се нїчого; все одно, дїти будуть православними.

Таким чином уже перед самою смертию Алексія Алексієвича Нїка-Милуша, не знаючи о тім, був заручений...

Несподівані клопоти з причини наслїдства, часове зірване з Жюлею, джокейкою з цирку, підпяти чорної птиці, — все те взяло верх над чувством свободи від опіки вітця, так що навіть „Гражданинъ" і „Русскія Вѣдомости", хоч до кінця року не перестали доходити до Головатян Великих, більше не читались.

От і наскочили звідкись свояки, — брат покійного Всеволод. Він мав такий самий громовий голос і кріпкий кулак, як і покійний, тілько ріжнив ся більшим нахилом до любощів, як і его дїдо Нїкандр Памфилович. Его жінка, Мавра Петрівна, подібна була до свого чоловіка; бо о скілько він любив ріжних балетних Табакеркиних, Рижених і т. п. корифеїв, о стілько вона любила дужих корнетів, поручників і инших висших офіцирів аж до капітана. Лиш деколи робила вона виїмок і для якого молодого підполковника. Всеволодови Алексієвичеви, правда, не дуже то бистрому і проникаючому, відкривали ся досить приємні виглади. Знаючи, як дуже его братанич застрашений братом, Всеволод Алексієвич, оказуючи назверх повне поважане Нїкандрови Алексієвичеви, в душі думав як небудь вплинути на братанича, використати першу лїпшу пригідну хвилю і наклонити Нїкандра, щоби заплатив всї его довги. А довгів у Всеволода Алексієвича було не мало — крім того, що стількож довгів, коли не більше, мала і его бліда жена та ще й моторні гузари, его сини. Отець і сини, як сказано, тратили на балет, мати на корнетів і капітанів. Всеволод Алексієвич і его жена згоджувала ся в точцї своїх видатків: обоє одягали — він корифеїк, вона корнетів.

Мало того. На минувшости як і на теперішности Всеволода Алексієвича була хоч невелика, але дуже неприємна латочка. Річ в тім, що покійний его отець, мировий посередник, звертаючись до мужиків на „Ви", так дуже тронув тим просту мужицку душу, котра від его предків нїчого не бачила крім кнутів і т. и. виробів российской продукциї, що нарід постановив увіковічнити память Алексія Нїкандровича і поставити в Головатинах Великих, також Обманівкою званих, при церкві — школу, причім зібрані вдачними мужиками гроші повірено Всеволодови Алексієвичеви. Значна сума чудно поділала на Всеволода Алексієвича, і от уже дві десятки лїт школа все будуєсь і будуєсь, так що місцеві звичочники правда по тихоньки, говорять:

— „Всеволод Алексієвич еще за житя свого здвигнув собі чудовий памятник, бо, говорячи о все будуючій ся школї, годї не згадати й за него.

Стріча стриа з братанчем нїчого не показувала для постороннего ока. Поцїлувались, пожаліли покійника, Всеволод Алексієвич відкашлянув і попросив з дороги горівки. Коли довідав ся, що при остатних хвилях житя брата був славний на цїлу ґубернїю отець Лона, котрого дурний народ, вдови урядників, купцї і вірующе у все — не винимаючи чорта — населене уїзду, зробило сьвятим: Всеволод Алексієвич пішов по благословленє сьвященика. Поцїлувавши его в руку, причім сплюнув незамітно в сторону, він кинув кілька незрозумілих слів про будову школи, нарікаючи притім не мало на несовістність і неточність майстрів. Однак він рішучо постановив в сім, а найдальше в наступаючім році скінчити тую будову. А втім... те все мусїло опізнитись, коли навіть книжки для школи треба аж з заграници спроваджувати. Наконець, зачепивши поважного отця на посьвячене школи — розумієся, коли скінчить ся будова, — Всеволод Алексієвич вернув до братанича.

Нїкандр Алексієвич тим часом цїлком розвеселив ся... За хвилю мав бути поминальний обід...

Менші або більші громади дворянства блестїли і сіяли від зьвізд, хрестів і всїляких орденів, між котрими переважали чужостороннї, — *бож майже всї зібрані були* жонаті хто з Німкинею, хто з Італїянкою, хто з Іспанкою. Дворянство не тілько місцеве, але і сусїдної ґубернії, товпило ся в столовій або коло неї, надіючи ся що найменше виставного поминального обіда і стараючись по можности від часу до часу попадати ся в очи молодому хозяїнови.

Хоч Нїкандр Алексієвич тілько що вислав Жюлї телеґраму з повідомленем, що в причини родинної жалоби він з тиждень не буде у неї, і хоч взагалї вже порядно забув своє горе, всеж таки з сумним лицем переходив від одної громади дворян до другої, приймаючи з усїх сторін вирази співчутя і жалю, що покійний мимо зелїзного здоровля мусїв так скоро покинути сей нужденний сьвіт. О своїй нареченій, Анні Филипівній, Нїкандр Алексієвич, здавало ся, забув...

Сповнивши нудний обовязок складаня удаваного спочутя, цьвіт дворяньства з Нїкою-Милушею на чолї занявмісце за безконечним столом, заставленим рїжними стравами і напитками, на які вже давно споглядали дворяни, всї майже основно запутані в довги, хоч так сердечно дбав про них покійний Алексій Алексієвич. На лицях майже всїх зібраних крім чувства великого смутку і передсмаку обіда малювала ся досить ясно також якась цїкавість і надія. Річ в тім, що перед самим обідом рознесла ся чутка, що поминки не обійдуть ся без пригоди. Всї споглядали на господаря, окруженого блиньскою рідню, і на високого до мумії подібного старця, котрого Нїка-Милуша остентацийно посадив побіч себе.

Був се Ксантип Никифорович Горевозцев, перший приятель і права рука покійного. А правою рукою покійного Алексієвича став Горевозцев в часі перших виборів, коли Алексій Алексієвич поставив по смерти Алексія Нїкандровича свою кандидатуру в засїдателї. Він то, попович з роду, ускочивши в дворяни тілько задля протекциї Алексія Алексієвича, на причуд зручно висадив кандидата з противної партиї (злі язики казали, що підмінив кульки) і попив его в дурї. З вдячности за ту прислугу Алексій Алексієвич зближив его до себе і зробив головним надзирателем моральности дворян свого уїзду. Ксантин Никифорович мав надзвичайний дар проникати бунтівничі душі і вишукувати в них шкідливі замисли. Почавши від найдрібнїйших справ в житю околичних поміщиків — справ, яких ареною часто були дворяньскі челядні хати — аж до самої мирної, сказати би „ідеї" о заложеню „товариства для плеканя расових псів", Ксантинови Никифоровичови все було звісне. Він у своїх звітах що дня доносив Алексієви Алексієвичови все зачуте і, коли сей починав непокоїтись і губити ся в масї незгідних з собою погоносек, то Ксантин Никифорович витягав зі звіту все надаюче ся і солодким голосочком вказував на способи для викорінення всякого зїля. Способи ті виконувано безпроволочно, бо Алексій Алексієвич

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що викликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 6—30

вок сей чималої брошури не зівсім відповідав змістови, на котрий складав ся ряд статей, трактуючих про національне питане з ріжних боків. Коли-ж ся найбільша доси публїкація „У. Н. П.“ найбільше подав нам до пізнання так самої укр. народн. партаї, чи радше ей съвітогляду, я і приносить чимало цїкавого для нас для деякого пояснення відносин на Україні, тож подбаємо наших читачів познакомити з сею брошурою*).

Ціла брошура, як сказано, складав ся з ряду статей, з яких деякі трактують про саму Україну і Українців, инші-ж (як: „Півн.-америк. федер. республика“, „Чехія“, „Угорщина“, „Познаньщина“, „Ірландиї“, „Студентський рух в Тиролї“ і т. д.) на приміях инших народів вказують вагу, загальний характер і значіне національного питання. Що до сего послїднього, то не можна сказати, щоби усї приміри були щасливо дібрані та переведені, як і треба назвати, що поминено тут такі приміри, яких виведене та історичне освітлене могло би чимало причинити ся до вияснення національної справи з ріжних боків. (Галицькі Русини, Бретонці, Литовці і т. д.). Нас тут більше однак інтересують роздїли, трактуючі про саму укр. нац. справу, які тим самим і містять основні погляди „У. Н. П.“ на сю квестию. Тож подбаємо подати їх зміст по змові докладно.

(Дальше буде.)

Справи австро-угорські.

Рада державна.

В палаті послів вела ся вчера дальша дискусия над цловою тарифою. По бесїді п. Форманка говорив мін. Каль доказуючи конечність заведеня нової тарифи митової, бо теперішна є вже застаріла. На европейскім континентї стремління руху торговельно-политичного зміряють тепер до цла охоронного а природно, що заграница впливає на австрийскі торговельно-политичні обставини. Нова тарифа є компромісом між усїми суперечними інтересами і має загальне добро на оцї. Є она також потрібна з огляду на Угорщину. Міністер горячо апелював до палати, щоби палата приймила тарафу.

По міністрі Калю промовляли п. Гайнріх, Шепфер і Графінґер почім наради перервано.

Безпосередно по засїданю палати послів вібралась на нараду комісия буджетова і дискусия велась над станом „шкільництво промислове і торговельне“. Многі бесідники заявились за удержавненем шкіл торговельних і промислових. П. Романчук поставив резолюцию, щоби в школі для положниць у Львові заведено виклади в язицї руськім і в справі утворення фахових курсів для металюргічних робіт в школі промислу деревляного в Коломиї. По промові мін. Гартля принято етат без зміни. Слїдуюче засїданє нині.

*) Хто-би бажав перечитати еї в оригіналї, най віднесе ся по адресї: Павло Гордий, Чернівці, ул. Петровича ч. 2 — ціна з пересилкою 60 сот.

Дискусия адресова в угорскім соймі.

В угорскім соймі розпочалась дискусия над адресою до трону. По референтї гр. Батіянім промовляв п. Надь (правит. партия) і заявив, що дотепер не було случаю, щоби предкладати адресу, котрий би не був відповіданю на тронову промову.

П. Кошут повитаний овацийно через більшість палати, заявив ся за адресою й підносить іменем независимої партиї, що заява за адресою зовсім не означає сего, неначеб партия змінила свої засади, противно она буде й дальше бороти ся в цїли здобутя всїх своїх постулятів. Бесїдник признає, що положенє в краю есть тяжке й що в інтересї краю лежить як найскорша розвязка теперішної кризи й іменоване нового кабінету. Підносить, що его партия мала би більше постулятів, котрі повинні би бути уміщені в адресї, на разї однак годить ся на адресу коалїцийну.

П. Томасіч заявив, що Хорвати хотять жити в добрих відносинах з Уграми. Не можуть однак відступити ані на волос від угорско-хорватскої угоди, яка запоручує їм права не лише в урядах але й у війску, тому на случай колиб в угорскім війску заведено язик мадярский Хорвати будуть домагати ся заведеня хорватского языка в хорватских подках. Під взглядом економічним, Хорвати не противлять ся заведенню самостійної угорскої цлової территорії, але теперішну хвилю уважають за невідповідну. Закінчив заявою, що Хорвати відкидають адресу.

Війна.

(Телеґрами.)

Кольонія. Koelnisch-Ztg. доносить, що Росияни починають розвивати живійшу акцию военну. Оноді хотїли перейти ріку Ляо, однак Японцї відперли їх. Рівночасно приготовляють Японцї загальний атак концентруючи свої сили напротив правого российского крила. Поза тими вістями нема жадних инших донесень. Видно, що Лїневич мовчанкою криє свою акцию подібно як се роблять Японцї.

Петербург. „Русь“ доносить, що маршалок Ояма має тепер 827 тисяч людий, з того 150 тисяч маширує на Владивосток через Корею, 100 тисяч хоронить получене з головною армією а напротив Лїневича стоїть 575 тисяч людий.

Льондон. З Токія доносять, що на водах хіньских і японьских шалїв тайфун. Кілька кружляків мав пірвати тайфун і віддїлити від головної ескадри. В Японії твердять, що дня 2 с. м. балтийска фльота находилась в пристани Дайот, на північ від заливу Ганкоу і шукала догідного місця деби могла закинути якорі Тим самим не опустила она ще дотепер невтральні води Франциї.

Амстердам. З Батавії доносять: Дня 2 с. м. бачено 15 миль від Батавії чужу ескадру, що плила під військовою хоругвою Сполучених Держав. Здогадують ся, що се є північно американьска ескадра для оборони Філіпінів.

Петербург. В суботу випливуть з Кронштаду транспортові кораблї і попливуть до полудневої Америки, де заберуть военний материял і оруженє, як також залогу, призначену для закуплених від Чіле кораблїв военних.

Петербург. Росия стараєсь о нову позичку. В тій цїли приїхали до Петербурга представителї домів банкових Мендельзона й Фішля. Крім представителїв сих фірм беруть участь в нарадах також ті банки, котрі есконтовали послїдну 4½% позичку российску.

Берлїн. Цїсар Вільгельм приказав кн. Карлови Ант. Гогенцолернови, котрий тепер пробуває в Токіо, щоби безпроволочно виплатив 15 тисяч марок родинї японьского офіцира Шібісси, котрий перевозив офіцирів і аташе чужих держав з Мукдену й підчас сего поляг. Сей поступок цїс. Вільгельма викликав загальне признанє в Японії.

Льондон. „Express“ доносить з Петербурга: Материял доказовий в справі облоги Порт Артура, який зібрала слїдча комісия, має бути дуже некорисний для Штесля. Офіцири зізнають, що Штесель дуже рідко авиджував боєву лїнію і займав ся головно запровіантозанем армії, але замітне се, що провіянти продавав лише тим, що мали гроші. За індика казав платити собі по 73 шилїнґи (80 К) а его жена, котра тримала 40 корів, казала платити собі за літру молока по 2 шилїнґи.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Цїсар Франц Йосиф їде до Риму.

Париж. Паризкі часописи доносять, що в жовтни с. р. поїде цїсар Франц Йосиф до Риму резидувати італїйского короля. З'їзд ґр. Голуховского з Тітоні в Венециї має власне на цїли уставити термін подорожи. Против сеї подорожи Ватикан не буде демонстровати.

Перший май в Росиї.

Петербург. Партия социялїстична оголосила відозву, в котрій взиває до съвяточного обходу 1 мая ст. ст., до урядженя походів і оружного опору, колиб виступила поліция й військо.

Описись на будинках військових.

Відень. П. Пацак і Пантучек були вчера на авдиенциї у мін. Пітрайха, уґруючи о прихильне полагодженє просьби міста Праги, щоби на військових будинках побіч написий нїмецких уміщено також ческі. Мін. Пітрайх відповів, що стоїть на становиску, яке заняв в депутациях т. є. що написи мають бути уміщені й в мові місцевої людности.

Туреччина зброїть ся против Австриї.

Константинополь. На нарадї міністрів постановив султан змобілізувати 100 тисяч війска і вислати против збунтованим Арабам. Підозрівають, що тим військом хоче Туреччина обсадити европейскі вілаєти, боячись окупациї санджаку Нові Базар зі сторони Австриї.

Операция мін. Ранди.

Відень. Мін. Ранда піддав ся вчера операциї катаракти а добрим наслїдком; за кілька днїв виздоровіє зовсім.

З судової салї.

Карна розправа против руских коляторів із [Сільця перед трибуналом в Самборі].

З Самбора доносять нам, що на нині (в пятницю 5 мая) визначено розправу против коляторів із Сільця. Розправі (в сали готелю Букетиньского) має проводити радник Гайдер а яко члени трибуналу мають засїдати радники Граф, Адольф і Кончикевич. Заступство пошкодованих обняв адвокат д-р Стахура.

Прокуратория обжалує шляхтичів: 1) Яна Богданьского, 2) Леона Созаньского, 3) Йосифа Манастирского, 4) Володимира або Володислава Матковского, 5) Илию Матковского, 6) Яна Созаньского, 7) Петра Яворского, 8) Стефана Созаньского і 9) Антонія Манастирского:

а) що всї они в ночи 29 сїчня 1905 р. в Сільци, метаючи з розмислом камінє і коли у вікна греко-кат. приходства вибили 37 шиб вартости 10 К 20, отже ушкодили злосливо чужу власність в такий спосіб, що з того могла повстати небезпечність для житя, здоровля або тїла осіб, що находили ся в хаті, при чім всї обжаловані дїлали в порозумінню, — а також

б) що тої самої ночи в Сільци о. деканови Андреєви Децкови, о. Северинови Поляньскому, о. Теодорови Крушиньскому, о. Стефанови Мацюракови, Василькому Білиньскому Тарасовичеви, Іванови Попелеви, Іванови Городискому Каматї, Михайлови Татомирови, Романови Сїлецкому і Анатолеви Кишакевичеви, над котрими після закона не прислугувала їм ніяка власть і котрих ані за злочинців ані також за людий шкідних уважати не мали причини, самовладно ставили перепону в уживанню особистої вільности в той спосіб, що окружили греко-кат. приходство в Сільци, де висше наведені особи находили ся і не дозволили вийти їм з него.

Кромі того обжалує прокуратория префекта Василького Монастирского (пїт 62, властителя реальности вартости 40.000 К, що він в ночи на 29 сїчня 1905 в Сільци злобно занедбав перепинити сповнене злочинів висше під а) і б) наведених, хотяй міг се вчинити без нараженя на небезпеченьство себе самого, членів своєї родини або осіб остаючих під его законною опікою.

Обжаловані від 1—9 допустили ся злочину публичного насильства в § 85 b) і 93 з. к., за що належить їм вимірити кару після § 86 з. к. в границях від 1 року до 5 пїт тяжкої вязниці, а обжалований Василий Манастирский допустив ся злочину дана помочи злочинцям з § 212 з. к.

До розправи покликано 29 съвідків, а що оден з обжалованих, Стефан Созаньский глухонїмий, то покликано ще і Василя Карпинця на перекладника.

Справа, о яку веде ся розправа, відома читачам „Дїла“ з дописи під заг. „Причинок до справи натронату“, надрукованої в 50 ч. „Дїла“ в 3 (16) марта с. р. Пригадаємо сю справу.

В Сільци умер (в грудни 1903 р.) парох о. Чайковский, а по нїм обняв адміністрацию парохії о. Стеф. Мацюрак (д. 1 сїчня 1904). В маю 1904 р. Перемиска консистория розписала конкурс і заголосило ся трох кандидатів: оо. Николай Білиньскей, Мих. Татомир і Ст. Мацюрак (четвертий Макс. Дуркот відступив). Право презенти виконує в Сільци обшар двірский враз із шляхоцкою громадою, з котрої кождий нумер дому замешканий шляхтою має право віддати голос. Таких управнених до голосованя на презенту було там з 1904 році 98 осіб. Виконанє права презенти відбуває ся або так, що кождий управнений шляхтич підписує акт презенти, або голосують всї перед громадскою комісиєю і ся комісия виставляє в імени всїх акт презенти тому кандидатови на парохію, котрий дістав найбільше голосів. Сим разом були три кандидати і кождий з них мав своїх сторонників між шляхтою, отже можна було сподївати ся, що вибір пароха не пійде гладко.

Дня 4 червня 1904 приїхав до Сільця сам владика з Перемишля і, щоб запобігти можливим надужитям, предложив, що виделеґує до Сільця комісию з рамени консисторя, при котрій шляхтичі віддадуть свої голоси. Се предложенє прийнято і начальник громади Манастирский визначив на голосованє день 27 липня 1904. Начальник громади зі своєю партиєю підпирав кандидатуру о. Білиньского, а обчисливши сили своєї партиї і побачивши, що она ще за слабо переперти свого кандидата, відкликав визначений реченець на 27 липня і повідомив о тім духовну комісию. Рівночасно сторонники о. Білиньского виготовили акт презенти на письмі і зібрали 57 підписів, знов же сторонники о. Татомира зібрали на такий самий акт 53 підписи, а сторонники о. Мацюрака (нешляхтича) 30 підписів. Всї ті три акти відослано до перемиской консисторії. З причини, що всїх управнених до вибору пароха було в Сільци 98, а на трох актах містило ся 140 підписів, консистория зарядила верифікацию підписів і виделеґувала декана о. Децка. Коли декан в жовтни 1904 з'їхав до Сільця, сторонники о. Мацюрака заявили ему, що они переносять свої голоси на о. Татомира. Мимо того більшість важних голосів була по сторонї о. Білиньского. Тогдї сторонники о. Татомира внесли до консисторії протест і жадали устного вибору після виготовленої листи на основі книг ґрунтових. Внаслїдок сего знов приїхав до Сільця 15 падолиста 1904 декан о. Децко і візвав управнених, щоби до 14 днїв предложили презенту одного з кандидатів. І дїйсно сторонники о. Білиньского предложили в означеним термінї акт презенти для о. Білиньского з 70 підписами. Епископ затвердив сю презенту і повідомив о тім громаду. Здавалось, що вже кінець справі, але тілько здавалось!

Сторонники о. Татомира внесли до консисторії донесенє, в якім говорили, що при презентї о. Білиньского була симонія, і обіцяли поставити на се докази передкомісию. Консистория поручила деканови о. Децкови взяти собі ще двох съвящеників і враз із ними списати в Сільци протокол з підписаними на донесенню і переслати протокол консисторії. О. Децко, взявши оо. Северина Поляньского і Теодора Крушиньского, приїхав д. 28 сїчня 1905 до Сільця і перед сею комісиєю, на приходстві, явило ся пять шляхтичів, котрі підписали донесенє, і ще оден з тої партиї. Коли-ж комісия почала урядованє, приїшов начальник громади з обжал. Яном Созаньским і з иншими тай зажадав, щоби ему вільно було бути при переслухуваню авторів донесеня і съвідків. Декан заявив начальникови, що се не може бути, бо доходженє ведесь неприлюдно, але обіцяв ему, що на конець і его переслухає окремо. Начальник вийшов, а Созаньского, що ніяк не хотїв вступити ся, о. Крушиньский силою витрутив з приходства. Переслухуване тревало до пів до 8 вечером, комісия скінчила свою роботу. Декан післав по начальника, щоби его переслухати, а тимчасом помічено, що перед приходством збирають ся люди з очивидячки лихими намірами (проводирями були нинїшні обжаловані). Приїшов на приходство начальник і, замість підносити які річеві заміти, почав говорити, що ніби о. Мацюрак підбурює на проповіди людий, що „різали ся ножами“ і т. п., але коли комісия заявила, що все те впише до протоколу, він скаменув ся і попросив, щоби его не писати. Тогдї декан зажадав від начальника заряджена, щоби комісия могла безпечно виїхати. На се начальник сказав, що „за нїчо не може ручити, бо нїч має свої права“, тепер „і в Петербурзї революция“, а вийшов з комнати кажучи півголосом: „най ти зідруть голову, то я до того не вмішаю ся!“ В кілька мінут по виході начальника розлягли ся перед приходством крики і почала ся тая страшна ніч, описана в 50 числї „Дїла“, коли то съвященики давали оден другому розрішенє на випадок смерти, поки аж досьвіта удало ся шляхтичеви Анатолеви Козакевичеви висовгнути ся до дому і выслати фіру до Черхави, котра о 5 годинї рано привезла жандармів...

Від Адміністрациї.

Упрашає ся Вп. Передплатників о відновленє передплати так за місяць май, як ще і за біжучий квартал і о безпроволочне вирівнанє залягаючих ще належитостей щоби уникнути перерви в висиланю часописи.

НОВИНКИ.

— **Про виїзд на зарібки пишуть нам:** Дня 3. с. м. виїхала з Коропця пов. бучацкого партия робітників з 21 людий до Німеччини, візвана бюром в Найберунї. А що вже в осени (в падолистї) мин. р. вибралась була відси партия з 16 людий до копалень в Прусах і на стацїї в Нижаєві не дістала півкарти їзди, хоч мала книжки службові і посьвідченя від громади, та мусїла оплачувати цїлий білет аж до Львова, тому сим разом вибрав ся я сам із своїми людьми до Нажнева, щоби взяти півкарти просто по Осьвенцїма. Але зараз на вступі заявив остро начальник стациї Фрідлїнґ, що під жадним услівєм півкарти не дасть, бо навіть не хотїв зі мною говорити. Коли-ж однак обурений ароґанциєю того пана, я не думав уступати, той приступив ближше і жадав посьвідченя від кождої особи зокрема, що дїйстно сї люди їдуть на зарібки до Прус. Таке посьвідченє від громади було, але одно спільне для всїх, де виписано імена всїх 21 робітників. П. Фрідлїнґ узнав се за невистарчаюче. Припертий много до стїни, казав еще собі показати книжки службові; але зараз першу книжку звернув назад робітникови з увагою, що потверджене від громади не вистарчає, а мусить бути підпис бучацкого старости. З тим віддалив ся п. Фрідлїнґ від вікна каси і не хотїв вже більше говорити. Тепер увійшов я з о. Білиньским, парохом з Горвигляд, що був тоді на стацїї, до канцелярії начальника і про-

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

сив о півкарти бодай до Львова; однак п. Фрідлінґ став на те викручуватись, що зі Станиславова їде вже инший поїзд, до котрого він не має права, длятого півкарти видати не може. На мою увагу, що він допускає ся разячого над'ужитя, за котре буду скаржити до міністерства, п. Фрідлінґ рішив ся видати півкарти, але лише до Станиславова. Треба було і на се пристати. Я взяв і для себе білет до Станиславa, гадаючи, що тут бідним зарібникам будуть панове ставити нові перешкоди. Однак касиер на стації в Станиславові видав сейчас усім робітникам півкарти до Освенціма і люди щасливо пустились в дорогу. Сей факт подаю до відомости дирекції зелізниць, бо п. Фрідлінґ очивидно хоче піти з Нижнева з авансом на більшу стацію. — *О. Теодозий Крохмалюк*, сотрудник в Коропця.

— **Нагінка на „Соколи“.** З Бобреччини доносять нам: Дня 2 с. м. в сені Водниках явив ся вахмайстер жандармерії із Старого-села, Павло Навальний і почав робити дохожденя в справі якогось намірeного „бунту“. Своє „урядованє“ розпочав від того, що посписував собі імена всіх членів місцевого пожарно-ґімнастичного тов-а „Сокіл“, відтак відобрав кількох членам (між ними і місто-начальникови згаданого тов-а) сокільскі відзнаки, заказавши притім всім Соколам збирати їх хочби в найбільші торжества, а вкінци заборонив відбувати сокільскі ґімнастичні вправи. Не сумніваємось, що сокільска старшина внесе против такого „урядованя“ жандармерії жалобу до дотичної власти, бо чейже ц. к. намісництво не на те затвердило сокільский статут, щоби відтак перший лїпший жандарм застережені тим статутом права касував. А може се був „вінк“ від старости Гродзіцкого, що прославив ся вже переслїдуваном „Соколів“, то було-б се тим більше безправство! — *М.*

— **Жертви першого мая.** Варшавский кореспондент одного краківского дневника описує свої вражіня, які віднїс оглядаючи трупи осіб замордованих у Варшаві підчас демонстрації в перший день мая с. р. Між иншим читаємо ось що: „В повїції дільниці Новий сьвіт лежало около 30 трупів, виставлених в пивниці, щоби розпізнавали їх свояки. Від самого рана браму поліційного будинку, стереженою військом, облягали товпи женщин, котрим на їх нужденних піддашах або у вогких сутеринах нестало нагло батьків, мужів і братів. Довго, в страшнім непокою мусіла товпа дожидати. Леше малими гуртами пускали їх що чверть години до середини і тут передовсім піддавали їх строгій ревізії за укритими... бомбами! Ревізії мусїли піддати ся навіть люди, що несли домовину з розпізнаною жертвою. Навіть до домовини заглядали! Був я там в тій страшній пивници, слабо осьвітленій приземними віконцями, переповненій трутячим сопухом, змішаним з визївами карболю. На квадратовій підлозї лежали головами до стїни а ногами до середини 23 мужчин і 3 кільканайцятьшїтних хлопців. Лежали з закритими ранами, переважно на грудех і череві. Ран було по вілька на однім тїлї, головно від куль і шабель. На кождім трупі була картка паперу з виповненим або невиповненим родоводом, лїтами і порядковим числом від 1 до 30, повтореними також, немов на паках товару, чорною фарбою на голих місцях тїл, звичайно на череві. Одїж переважно бідна; полотнані блюзи і штанята, нужденне біле, червоний крават. На одній дївчинї одїж лїпша, пізнати навіть з під сцїпенїлої крови. Дві инші якісь бідні робітниці, четверта жила і умирала вже за двоє... очивидно у вагітнім станї. Який жаль і тих трех малих уличників! Босе то і швидке мусїло бути, бо легко убране. А веселе то мусїло бути і любити рідну Варшаву, котра видала їх на... улицю і кормила на... улици“. — Рівночасно доносять до віденьских дневників, що у варшавскій цитадели розстрілено вчера на основі вироку військового суду 15 робітників, котрі брали участь в понедїлкових заворушенях.

— **Приписи для каменичних сторожів у Львові.** Анкета, вложена в представителїв дирекції поліції, міскої ради і тов-а каменичних сторожів зладила новий реґулямін для львівских сторожів і онодї був він предметом наради магістрату. На основі того реґуляміну брами камениць будуть замикати о пів години пізнїйше, як доси, отже о пів до 11-ої в ночи. Ключі від брами будуть мати льокатори лише за дозволом властителя або адміністратора каменицї. За отворене каменицї буде належати ся сторожеви до 11-ої години 10 сотиків, а пізнїйше 20 сотиків — § 1 реґуляміну задля его важности відложено до пізнїйшої наради, бо в нїм каменичних сторожів підпорядковує ся під приписи для домашних скуг, отже властителї камениць мали би обовязок також покривати шпитальні кошти сторожа і его родини.

— **Зміна в зелїзничім реґулямінї.** Міністерство зелїзниць видало розпорядженє, котрим завело від 1 с. м. деякі зміни в дотеперішних приписах що-до пасажирского руху. Між иншим поручено зелїзничим функціонарам робити рішучо ріжницю між пасажирами, що не мають білету, отже між „подорожними“ в дословнім значіню слова, а пасажирами, котрі найшли ся случайно в поїзді без намірy їзди. Дальше допущено на зелїзничих фрахтових картах поміщати замітки і вказівки, які покажуть ся доконечними в торговельнім інтересї; постановлено, що побільшене ваги пакунка підчас їзди під впливом погоди не повинно потягати за собою додаткової оплати і що треба повідомляти телеґрафічно в кождім случаю надаючого, коли зайде перешкода в доставі поспішних посилок живих звірят або предметів, котрі підлягають швидко зіпсутю.

— **Новий розклад зелїзничих поїздів** в певно оповіщений також книжочками польско-руско-нїмецкими (ми ще не бачили такої книжочки але треба припустити, що вона вийшла вже, як що року, накладом дирекції зелїзниць). Отже звертаємо увагу Русинів, що обовязком їх є купувати лише такі книжочки, а не вдоволяти ся польско-нїмецкими, якими засипує край бюро Соколовского. Инакше на нас самих спаде вина, коли дирекция зелїзниць схотїла би занехати видавництва розкладу їзди також в рускім язицї. Права свого треба пильнувати навіть в річах, котрі комусь могли би видавати ся дрібницею!

— **З військових кругів.** Підполковника-авдитора Гекайла засудив військовий суд на 4 роки кріпосної вязниці. Гекайло, як звісно, допускав ся у Львові ріжних обманьств і надужить своєї власти, бо увільнив за гроші засуджених з вязниці, а надто був вмішаний в асентерункові обманьства, в котрих головними героями були знов майор Венцковский і капітан Ахт. Против двох послїдних веде ся ще карне слїдство. Капітан 15 п. п. Шавман, котрий перед півроком допустив ся дефравдації на шкоду сфіцирского фонду у Львові, а зловлений у Відни був перевезений до військової вязниці у Львові, зробив військовим властям нового збитка. Військові психіатри поручили, щоби Шавмана, буцїм то недужого на умі, відставити до військового шпиталю. Шавман скористав з догідної хвилї і утїк із шпиталю.

— **„Зьвізди на опернім небозводї“.** Під такою напису („Stars in the opera firmament“) приніс славний ілюстрований льондоньский тижневник The Illustrated London News портрети 9 женщин і 10 мущин — визначних сьпівачок і сьпівакїв, що мають виступити в льондоньскім Covent Garden підчас надходячого сезону оперового. Між сьпіваками находимо портрет і нашого тенора Менцїньского (Menzinsky) з королївскої опери в Штокгольмі. (Розуміє ся, названий він там „польским“ сьпівааком („a Polish singer“), бо не то у Англичан, Французів і т. п., але навіть ще і в Нїмців кожда людина, що має назвище закінчене на „ский“ (ski), мусять бути народности польскої).

— **Антимікробічна лїґа** повстала в Бруксели. Члени лїґи з'обовязують ся боротись зі всїх сил з заразками, і то ось як: Рано мають брати антисептичну купіль. При собі все мають носити фляконик з розчином сублїмату і вприскавку, щоби можна що години переполїкувати ніс. Ся операция має відбувати ся особливо по обідї. За кождим поданем руки члени обовязують ся витерти руку намиленою щіткою. В повозках будуть їздити стоячи, щоби не заразити ся якою недугою, коли-б сидїли на подушках. Їдучи зелїзницею вільно сїдати лише на окремій дощинцї. В реставрациях мають передовсїм заглянути до кухні, щоби переконати ся, чи панує там чистота, а відтак щоби розслїдити живчики кухарів. Члени обовязують ся дальше не цїлувати нїкого, навіть власної жінки і дитини, заким цїлована особа не прополоче собі наперед рота та не обмиє лиця розчином карболю; по цїлованю повторяє ся та сама операция. Навязуючи нове знакомство, треба наперед пізнати спосїб житя дотичної особи та її родини і довідати ся, чи нема в нїй дїдичних недуг. Чи члени сеї оригінальної лїґи видержать довго при своїх зобовязаних, можна трохи сумнївати ся.

— **Зміна льокалю.** Дня 3 мая с. р. перенесло ся тов. „Академічна Громада“ до нового льокалю при ул. Вірменьскій ч. 30, I. пов.

— **Читальна Просьвіти у Львові**, городецке передмістє, повідомляє сим Вп. членів, що спільне сьвячене відбуде ся в неділю дня 7 мая н. ст. о годині 3 по полудни. — *Видїл.*

— **Читальня „Просьвіти“ в середмістю у** Львові (Ринок ч. 10) уладжує в неділю дня 7. н. ст. мая с. р. спільне сьвячене для своїх членів. Просить ся о численне зібране так членів як і дорогих гостий, що інтересують ся низшою братию.

— **Кандидати дяківского стану**, що хотять піддати ся іспитови кваліфікацийному, мають зголосити ся в канцелярії парохіяльного уряду св. ВМ. Георгія 11 с. м. (в четвер) о год. 3 по полудни. Кандидати мають перед внести перед повисшим реченцем подання до Вид. Митр. Консисторії, взосмотрені сьвідоцтвами: 1) крещеня, 2) шкільним, 3) моральности, виставленими урядом парохіяльним.— Від гр. к. уряду парохіяльного св. Юра, у Львові д. 4 мая, 1905.

Померли:

— **Аврелія**, жена о. Йосифа **Проця**, завідателя парохії в Устю Зеленім, упокоїла ся в Возї д. 3 мая по короткій тяжкій недузї. Похорон відбуває ся сегодня д. 5 мая в Устю Зеленім. В. їй п.!

Урядові вісти:

— **Із судівництва.** Управитель міністерства справедливости переніс повітового судию в Городенці Казимира Родаковского до Кулїкова, а судового секретаря Фелікса Оржельского в Рогатині іменував радником краєвого суду і начальником повітового суду в Болшівцах.

— **Іменованя і перенесеня.** Міністер просьвіти переніс Станислава Токарского, окружного інспектора шкільного в Жидачеві, на власну просьбу до Турки і іменував постійними окружними інспекторами шкільними в IX. кл. ранґи провізоричних інспекторів Миколу Сташкевича з Перемишлян до жидачівского округа і Ізидора Пйотровского з Турки для перемишляньского округа.

Бібліоґрафія:

— **Видавництва тов-а „Просьвіти“.** Ч. 293. „Про нові господарскі спілки“, написав д-р Кость Левицкий. Сторін 37, ціна 25 сотиків. — Ч. 294-5. „Страшний ворог (про алькоголь)“, написав Т. Лежогубский. Сторін 71, ціна 50 сотиків. — Ч. 298. Порадник торговельний“, зладили д-р Кость Левицкий і Іван Петрушевич Сторін 82, ціна 40 сотиків.

— **Що молодим про алькоголь знати треба.** З нїмецкої мови переповів Е. М. Тернопіль, 1905. Накладом „Молодїжи“. Сторін 16, ціна 10 сотиків.

Виказ складаних жертв.

— Виказ жертв, вплачених до товариства ім. Ів. Котляревского в місяци марті 1905 (в коронах): Кредит. товариство урядників і сьвящеників 15, о. Ант. Гриневецкий з Мельничa 20, Секция арт. техн. складку 5, о. Логиньский з Володимирця 1, о. Павло Давидович з Журавна 2, Ом. Сполїтакевич з Сільця ва цеглки 8·44, Кружок українських дївчат 50, Л. Кишакевич з Велички 5, Ол. Ярема з Перемишля 6, — разом 112 кор. 44 сот. Всїм П. Т. жертводавцям складаємо отсим щиру подяку. Осібно звертаємо ся до всїх панів і пань, що мають еще у себе цеглки і викази до збиранa жертв, щоби як найбільше їх збули і варівнали як найскорше свої рахунки з товариством, а через се не тілько причинять ся до здвигненя власної сьватині штуки, але і улекшать працю товариства. Гроші просить ся переслати до Тов. уряд. і сьвящеників Львів, Руска 3.

— **На бурсу руского тов. педаґоґічного у** Львові ул. Вірменьска ч. 2 зложили в місяцю цьвітни свої жертви слїдуючі добродії: (в коронах) Впов. п. Мох з Ременова 2, Матковский з Заріча зібрав: від Матія Остапчука —·80 с., Нестора Пшепюрского —·20, Олекси Колянковского —·20 с., Александри Сумик 1, Ф. Ганкевича —·20 с., разом 2·40. П. Василишин з Сільця бенкового 10, Хомицкий Павло з Бродів ½ копи яєць і плесканку сира. Впов. п. посол Юл. Романчук у Львові 40 К, Всїм добродіям складає ся щиру подяку і просить ся не забувати на нашу молодіж.

— **З тов-а св. Петра.** На річ тов-а св. Петра в місяци цьвітню прислали в коронах: пар. Білої о. Колянковский 4, пар. Пацикова о. Білецкий 12, о. Дудрович з Таврова 8, Йосиф Мельницкий і С. Гавроньский по 1, дек. підгаєцкий о. Лотоцкий від там. членів 18, крилошани митроп. капітули 80, дек. журавеньский о. Березовский від там. членів 19, відпоручник дек. скольского, о. Качмарский від там. членів 25, пар. Золотник о. Сендецкий 17, о. Левицкий з Княжівского 3, видїл повітовий в Жидачові 50, пар. Мальчиць о. Обрісків 7, о. Дудрович з Таврова 36, о. Кинасевич з Підгородя 32·56, о. віцер. Паньківский і секретар Видїлу кр. Латошиньский по 2, о. Мармаш з Вишенки 2, професори Університету 12, о. ректор Жук, др Мельницкий, прал. Дольницкий, капел. в. Ломницкий і Іван Цецяла з Лісенич по 1, о. Патрило від учителїв школи видїлової з Тернополя 6, о. Билинкевич з Грибович 16. — Загальні збори членів тов а відбудуть ся 14 червня о 10 год. рано в духовній семинарії. Конкурс на зворотні безпроцентові запомоги розписано до кінця червня 1905. *Видїл.*

— **Тягнене льосів фантової льотерії львівского „Сокола“** відбуло ся дня 3 мая с. р. Виграли льоси в отсими числами: 58, 210, 313, 444, 458, 661—70, 745, 1370, 1381—90, 1446, 1471—80, 3011—20, 3181—90, 3751—60, 4551—60, 4791—800, 4871—80, 5031—40, 5051—60, 5221—30, 5381—90, 5821—30, 5891—910, 5981—90, 6061—70, 6111—20, 6701—10, 6931—40, 6991—7000, 7091—110, 7341—50, 8001—10, 8091—100, 8581—90, 8901—10, 9081—90, 9111—20, 9241—50, 9781—90, 10041—50, 10661—70, 11411—20, 11611—20, 11791—800, 12041—50, 12181—90, 12261—80, 12691—700, 12831—40, 13191—200, 13311—20, 13491—500, 13721—30, 13741—50, 13881—900, 13911—20, 13981—90, 14631—40, 14681—90, 14911—20, 15031—40, 15181—90, 15501—10, 15561—70, 15591—600, 15771—80, 16051—60, 16181—90, 16211—20, 16291—300, 16511—20, 16551—60, 17011—20, 17141—50, 17391—400, 17431—40, 17451—60, 17741—50, 17781—90, 18581—90, 18611—20, 18691—700, 18881—90, 19071—80, 19331—40, 19571—80 і 19961—70. При тім замічує ся, що вибиті на кількох сотках льосів через похибку числа 100.000 належить читати: 10.000. Виграні можна відбирати в „Соколї“ в урядових годинах, се є від 6 до 8 вечером, або через почту на кошт і одвічальність адресата. — *Старшина.*

Календар: Гр.-кат.: нині (пятниця) Теодора, Луки, завтра (субота) Юрия; — Рим. кат. нині (пятниця) Пія V., завтра (субота) Івана в Олію.

Театри: Театр мїский у Львові: нині (пятниця) „Річпосполита Бабинська“, опера комічна в 3 актах слова А. Кічмана, муз. М Солтиса, завтра (субота) по раз перший „Донька Йорія“, трагедия пастирека в 3 актах Гавриїла д'Анунчія, переклад Марії Конопніцкої.

Репертуар руского театру в Тернополи Продажа білетів в (сали Міщаньского Братва). Початок точно о год. 8 веч.] В суботу 6/5 „Cavalleria rusticana“ опера Масканього при збільшеній орхестрі, розпічне: „Гувик“ комедия Гавалевича; в неділю 7/5 „Сватанни на Гончарівці“, народна оперета з танцями в 3 дїях Гр. Квітки, в второк 9/5 „Діти Ванюшина“, сенсацийна драма в 4 дїях С. Найденова в переказї І. Стаданка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому“ в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вголошеним від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по пол від 3—5.

Торговля всїх приборів церковних п. Ф. Оліярника у Львові при ул. Театиньскій ч. 3. достарчила до моїх церквей плащеницю, крест процесийний, евангелиє, патерицю о трех пучах і мосяжні лїхтарі. За добірність матеріялу, солїдне викінчене і достановленє на час мушу тій молодій фірмі висказати цїлковите признанє. А коли до того дістав я ті товари о 20 процент ба навіть вище дешевше, як продають їх инші фірми, можу сьміло і совістно поручити торговлю п. Ф. Оліярника всїм Впр. і Вел. отцям як також Ч. брацтвам церковним. Березниця 20 цьвітня 1905 р. — *о. І. Бордун*, парох. 2—3

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 5 мая. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·75 до 9·— а на термін 8·40 до 8·60, *Жито* старе 6·40 до 6·60 а на термін 6·25 до 6·40, *овес* оброчний старий 7·30 до 7·50 а на термін 7·20 до 7·30, *ячмінь* настівний 6·75 до 7·25, а броварний 7·30 до 7·75, *ріпак* 11·50 до 11·75 *льняна* —·— до —·—, *горох* настівний 6·75 до 7·25 а до варени 7·75 до 10·— *вика* 11·50 до 12·50, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 9·—, *гречка* 8·75 до 9·50, *кукуруза* готова 8·— до 8·25 а нова 9·— до 9·25, *хміль* (за 56 кільо) 150·— до 170·—, *конюшина* червона 60·— до 70·—, біла 45·— до 65·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 лїтрів 29·25 до 29·75.

Курс Львівский

з дня 5 н. ст. мая 1905.

	Плят.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 кр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 кр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 кр. а. в.	— —	— —
Зем'ян. гал. Кар.-Люде. по 200 кр. м. в.	— —	— —
Зем'ян. Львів.-Чернов. Ясси по 200 кр.	584 —	594 —
Листи заставні за 100 кр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 0
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 80	100 50
Облїґи за 100 кр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% а. в.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінаційного 5% а. в.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1892 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 50	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с
Міста Кракова по 20 кр. (40 к.)	86 —	94 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 2
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19а. від 11—12 і від 4—5.

60 31—47

Подяка.

Сим складаю щиро-сердечну подяку Високоповажаному Панови Др Михайлови Косови, окулїстови і лїкареви штабовому в Перемишли за безінтересовне вилїченє мого сина Йосифа, уч. VII. кл. руск. ґімн., з тяжкої очної недуги з причини котрої бувби не лише пострадав свою будучність, але й взагалї стративши зір, був би нещасливий на цїле житє.

Бабинцї 28/IV 1905.

Лев Малицкий
господар зїмлянки.

393 1—1

КРОНДОРФЕР

ПРИРОДНА АЛЬКАЛІЧНА ЩАВА

випробоване лїчниче средство на недомагання вїдухових органів, жолудка і міхура.

Щоби устерегти ся перед підробленєм, треба уважати на корок з отиском виплавленим знаком.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Львів, Ягайлоньска 7, I.

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1 проти Банку Гіпотечного на цїнтадинах площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, паленші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Лєвнетки** польові по 12, 15, 20 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 8165

Іспитований дяк і склепар глядає посади від неділі мироносиць. Зголошення в управі школи в Жнятині п. Гильче. 391 1—3

Дяк іспитований, безженний з добрим голосом і з добрими свідоцтвами, поведення умів хор заложити, пошукує посади. Адреса: Іван Парій в Варяжи п. Варяж. 370 3—3

Півець церковний пошукує посади; може вчити нотного співу, доглядати господарки і вирабляти дзвержони. Терентий Тимошек в Заболотцях к. Бродів п. з місци. 373 2—2

Петро Сенюта

артист-маляр

приймає замовлення на все, що взагалі входить в церковну прикрасу і просить уклінно Всеч. Духовеньство і Хв. комітети церковні о занотоване адреси до дальших услуг в штуці. За виконані роботи одержав численні листи похвальні, котрі на жадане можна оглядати.

Львів, ул. Янівска ч. II А. 388 1—10

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 46—60
Дістати можна всюди.

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалювання із зеліза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.
Артистично-ритовниче заведене 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

СВОБОДА

письмо полїтично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

Тапети і декорации

на нижду цїну

взірці висилає оплатно

В. Адамский

Львів. ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічна 2, ріг Таньской. 279 4—12

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора вимін.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул, Коперника). 780

Материї

меблеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИИ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских. 278 (7—13).

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колія з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеганцка цитаричка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манштетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове веркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині

С. КОГАНЕ

Краків Pf. 882.

За недогідне гроші звертають ся. 66 3—3

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Съященикам і шк. Урядникам продаю на раты, як також і для осіли за потвердженем уряду громадского.

Условія сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя гаєту безплатно. Цінники на жадане і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ливрук
Львів, Пасаж Мікеляша.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
По найдешевших цінах.
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.
Великий вибір пушок на ціґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.
Великий вибір біжутерії. 760
Без конкуренції.

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ
Михайла Пасїчника у Відни
XVIII/1 Theresiengasse 32
продає найлїпші і найдешевші
„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН"
а именно по таких цінах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразкоштує:	90	100	110	120	130	140	150	16	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси нездалі приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.
Цінники висилаю даром — товар лишень за посїплатою. 384 3—31

Оголошенє.

Звичайні загальні Збори каси задаткової „ВІРА" в Тисьменици, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою відбудуть ся дня 14 мая с. р. о годині 5 пополудни в льокали товариства.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:
1) Відчитане протоколу з попередних зборів.
2) Справозданє Дирекциї в дїловодства за 1904 р.
3) Звіт комісиї ревізийної.
4) Уділенє Дирекциї абсолюторії.
5) Розділ чистого зиску.
6) Вибір 9 членів Ради надзираючої.
7) Вибір 2 директорів. 392 1—1
8) Внесеня і інтерпеляциї.

В разї браку комплету слїдуючі збори відбудуть ся дня 21 мая 1905 о тій самій порі.

За Раду надзираючу:
Петро Коцький. *Стефан Гриньовський.*

В жіночій спілци промисловій „Труд" у Львові прийде до обсади посада начальниці склепу евент. настоятельки інтересу. — Рефлектуючі на ті посади можуть внести письменні зголошеня до дирекциї Товариства, котра уділить також близших пояснень. До зголошеня належить долучити: метрику, довід дотеперішного заводового занятя, короткий опис житя і свідоцтво шкільне з послїдного півроку шкільного.

367 3—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Оголошенє.

Надзвичайні загальні Збори Повітового товариства кредитового „ЗГОДА" в Копичинцях відбудуть ся дня 15 мая в домі Івана Пендзівола в Копичинцях о 9 год. рано (а о 10 год. без огляду на число членів).

Порядок дневний: 1) Відчитане протоколу з попередних загальних Зборів; 2) Зміна статута §§. 5, 10, 11, 16 і 58 і прочих на взір повизших; 3) Внески і інтерпеляциї членів.

За Совіт управляючий:
о. Із. Кисілевский предсідатель. *о. В. Биліньский* секретар. 382 3—3

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сокоджених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і дарем. 347 5—26

DEPENDANCE
Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий
Виступ найлїпших артистичних сил.
31 Щодень 2 нові сенсацийні комедиї. 8—8

Лише тодї правдивий, коли тригранна фляшина есть замкнена назше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

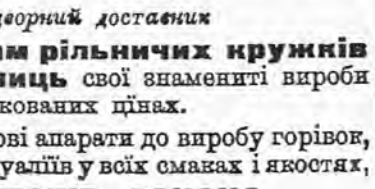

(в законно обезпеченім опакованю
жовтого фляшка К. **2**·—
білого „ К. **3**·—
з фабрики
ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА
у Відни.

Розсїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цїлого організму, именно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархії. 750 17—18

W. MAAGER,
WIEN, III./3., Neumarkt 3.

Прошив наслїдувань варяджує ся судове еліґсиво.

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА
у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, калякапусти, фіорів, калярепи, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконїї, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 248 30—50

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів
Петра Дуткевича
золотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранциї, павуки, євангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, їхтарі, образи до процесий. фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посріблення і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 32—45

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.
До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·1[illegible], Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1 6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10 50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2 51, 6·15. 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5 58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12 30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6 10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2 15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками повстими; поїзди нічні є визначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо поклікуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Ворковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 90. Львів субота 23 цьвітня (6 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24, Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місець	2 к. 34 с.

Поодинока число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередні застереженя. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубрикї „Надіслане" по 50 с. — Поздки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Українська народна партия (У. Н. П.)

(Дальше)

Перший розділ брошури на тему укр. нац. справи затитулований: „Москалефільство укр. револ. інтеліґенциї", як з самого заголовку уже видко звертає ся против вислугування укр. поступових елементів в рядах російских револ. партий. Ось-що каже ся там між иншим:

„Факт, що до останнього часу революційна українська інтеліґенция майже цїлковито йшла до табора революціонерів-Москалїв, полишаючи справу орґанїзування свого власного народу за його економічні і політично-національні інтереси — відомий кождому. Цей напрям називаємо москалефільством і період його панування — періодом москалефільства. Усї ці Попки, Давиденки, Кибальчичі, Малинки, Стефановичі, Лизогуби*) і инші, їмже „нїсть числа", полягли головами за справу московського суспільства. Їх шляхом йшла українська інтеліґенция майже до 1896—97 року, приносячи великі і кріваві жертви московському Молоху. Тілько протягом останніх десяти років стали з'являтись революційні українські орґанїзациї: У. С. Д. П., У. С. П. і Р. У. П. Але і тепер значна доля української інтеліґенциї все йде битим шляхом своїх попередників; навіть деякі з українських орґанїзацій не відцурались загально-російських політичних ідеалів, обмеживши свою дїяльність територию українського народу, вони спинились на компромісї. Чим-же пояснити москалефільство української революційної інтеліґенциї, що так безмежно панувало до останніх часів? Адже не вигоди материальні спонукують її йти до революційного московського табору, бо там її жде доля Малинки, Желябова, Попка, Давиденка та иньших. Ця інтеліґенция досить ідеалїстична і альтруїстична і хоче дійсно щастя скривдженим. Але чого-ж вона йде до тих, які належать і дбають про щасте нациї, яка заїдала і зараз заїдає нацию українську? Причини сього глибокі і коренять ся в самому становищі української нациї, в становищі безправого і безсилого раба. Рабство політичне і рабство економічне Українців виковувало і виковує в них психольоґию рабства духовного. Той, хто не може уявити собі істнування української нациї в стані незалежної державно, хто навіть не може припустити змоги цього хоч аби коли в будуччинї, кому ця думка сьмішна в приводу неможливости її виконання, бо він уявляє собі силу московської нациї непереможною, той очевидно шукати-ме лїпшої долї не в антаґонїзмі, а в згоді з „панами становища", з панами-переможцями, з Москалями, і усе його переєьвідчення і ідеали з залїзною доконечністю виробляти муть ся в напрямі москалефільства. З другого боку брак української національної преси, літератури, брак національної школи і необхідність учити ся у школах московських і шукати відповіди на духовні запити життя в московській пресї і літературі, мимоволї привчає Українца дивити ся на сьвіт, на себе і на свій нарід через „московську" призму, мимоволї витворює в його психольоґию духовного рабства московської думки, московської культури".

*) Дїячі росийск. револ. партиї.

Зазначивши так своє становище супротив компромісового поведеня прочих укр. революціонерів і напятнувавши се поведене як sui generis москвофільство, випливаюче з браку національного виховання (в ширшім значінню сего слова) укр. інтеліґенциї, в другім розділї, під заголовком: „Єдина всеросийська централїстична конституция, що пропонують моск. демократия і лїберали — не є в інтересї українського народу".

Пише брошура так:

„...Українська інтеліґенция, пючи „науку" з московських джерел, довго задовольняла ся голосними, хоч пустими фразами московських лїбералів і демократів, і годила ся цїлковито з їх головним постулятом: що першою і головною умовою для поліпшення життя Українців і иньших недержавних націй Росиї — є здобуте політичної свободи, яка нїби реалїзуеть ся для всїх націй Росиї у всеросийській конституції; українська інтеліґенция не запитувала ані себе, ані иньших, в яких формах свобода взагалї реалїзуеть ся і в яких буде зреалїзована на Українї при всеросийській централїстичній конституції, і які ґарантиї, що свобода дійсно буде на Українї при тій таки всеросийській конституції. Брак політичного досьвіду родив оптимізм і легковірність. Критично віднести ся до цїєї справи перешкаджав оптимізм, великий ворог серіозних завдань. Коли-б на слїдком конституційного устрою було збудженне самосьвідомости поневолених націй Росиї, повисшенне їх культури, і через це піднесенне їх політичної сили, яка льоґічно спричинить ся до відорвання росийських окраїн, заселених недержавними націями, то яка рация московській нациї (під цим словом треба розуміти сьвідомий і активний її елемент) добивати ся конституциї? Адже московська нация добре розуміе ті вигоди, які вона має через своє пануваннє: уся промисловість і торговля української териториї в її руках, великі обшари земельної посїлости, увесь уряд, фахи — теж її власність, упривілейоване становище на Українї теж належить Москалям. Зріст національної самосьвідомости Українців, що упосліджені соціяльно, був би зруйнованнем упривілейованого становища Москалїв на Українї. Але про те ми бачимо, що московська нация добачуе у всеросийській конституції здійсненне своїх найголовнїйших завдань, добачуе в нїй запоруку лїпшої долї, бажаних вигод. Чи може московська інтеліґенция помилять ся і йде в напрямі, прямо шкідливім інтересам своєї нациї через брак дійсного розуміння фактів життя? Чи може вона хоче принести в жертву свої інтереси, інтереси своєї нациї поневоленим націям Росиї, щоб загладити таким чином злочин своїх попередників?"

„Нї, московська інтеліґенция добре розуміе свої інтереси і інтереси своєї нациї і пильнуе їх більше і лїпше, нїж то уявляе собі простуватий Українець-інтеліґент..."

„Дивлячи ся незасліпленими очима за кордон, на культурний Захід, на стан річий в Нїмеччинї, Австриї, Анґлиї, московська інтеліґенция ясно бачить, що єдинодержавна (централїстична) конституция розвязуе рукинїціятиви суспільства пануючої нациї, розриває і руйнуе усї перепони її дїяльности, але що-до суспільної ініциятиви поневолених народів, то певний конституційний устрій може лїпше спинити її, нїж самодержавний устрій...

З'ілюструвавши в дальших кількох розділах на прикладї Чехів, Угорщини, Познаньщини і т. д., що і дуже вольнодумні конституциї не виключають національного утиску, а навіть можуть его побільшити, в розділї дальшім: „Не істнуе і не може істнувати спільної державної конституциї для націй пануючої і поневоленої; не істнуе такої конституциї, котра одночасно задовольняла би інтереси нациї-пана і її нациї-раба" вертає брошура до Українн і пише:

„Тепер московські революційні і лїберальні верстви, а надто московська демократия, ставши великою силою, не бачучи самостійних українських орґанїзацій і не приуважаючи їх можливости і, через це не сподіваючи ся якого небудь українського протесту, скинула маску, що її носила до сього часу, і ясно і виразно відповіла „єдина, недїлима Росия і єдина державна мова — московська в школї, судї і адміністрациї".

„Коли московська демократия завоюе собі державну власть в Росиї, то вона панувати ме по всїй териториї сучасної Росиї. Тодї вона скине цїлковито маску „братерства і любови до усїх народів", якою вона приодягувала собі до сього часу симпатиї поневолених націй Росиї і притягала їх сили для осягнення свого ідеалу: монополїзациї політичної власти, ясно і отверто кине в очи поневолених націй свій шовїністичний пароль і програму, як це зробила вже демократия анґлїйська, французька, нїмецька в Нїмеччинї і Австриї, угорська і инші. Приклади із життя народів Заходa навчили українську інтеліґенцию, де шукати ґарантиї політичної свободи для Українн; вона навчили, що істнуе єдина в сьвітї ґарантия — то власна сила. Українська інтеліґенция побачила, чого варті ті конституциї, чи який иньший державний устрій, наслїдком котрого український нарід не мати ме свойого війська для оборони своїх інтересів, а віддавати ме своїх дітий в салдати московському конституційному чи самодержавному правительству для власного його вжитку навіть проти батьків своїх; чого конституция варта, коли доходи з Українн підуть в руки всеросийського парлямснту, в суті річи до рук Москалїв; коли школа, преса і література на Українї лишать ся московські; коли суд і адміністрация на нашій земли будуть в руках чужинців-гнобителїв на погибель нашу; коли всякий злочин, який учинять проти нас уридова і судова адміністрация лишати меть ся без кари, бо у всеросийськім парлямснтї, де панувати муть Москалї, вона не найде собі поратунку і захисту. Всеросийський парлямент буде силою, але не за, — а проти Українців. Українці нарештї дорозумовали ся дивити ся не з погляду загально російського, а з погляду виключно українського; лишаючи другим націям, що жиють під московським пановання, і самим Москалям досягати своїх ідеалів по своїй уподобі, вони усю свою увагу обмежили виключно на політично-національні і економічно-соціяльні ідеали свого краю і свого народу."

„Українському народови зовсім не цїкаво і не інтересно переминяти форму неволї, а йому інтересно позбути ся неволї. Москалї, користаючи із некультурности української нациї, хочуть взяти її сил для досягнення такої конституциї, яка Москалям потрібна, яка в їх інтересах. Така конституция певне реалїзуеть ся у всеросийськім парлямснтї, в якім Москалї певні, що складати муть більшість і господарювати муть усією російською імперию, тілько пановання московської шляхти замінать ся пановання московської буржуазиї і демократиї. Проте інтерес української нациї пхати ме її до здобуття конституциї принайменше в дусї Богданових статтів Переяславської конституциї, конституциї, якаб дала Українї повну автономію повного розпорядження українськими доходами, своїм власним військом, якаб дала політичну власть на Українї в руки українського народа."

З черги виказують ся там наслїдки московської господарки на Українї.

„Здемораліэований і зденаціоналізований український робітник — пише ся там — майже на $^3/_4$ вихнутий Москалями із професий по містах української териториї і незабаром його вихнуть зовсім. В той час, як Москалї робітника насуваючи масами що

---

3)

Алекс. Амфітеатров.

Родина Обманових.

(Дальше)

По послїдних данях і по незчислених наливаних в честь покійного, язики дворян розвязались і посипались промови. Спершу якісь там сиві і цїлком лисі старцї розводились довго про незабуті заслуги покійного, розбираючи при тім майже цїлий его родовід починаючи мало що не з часів Гостомисла. Відтак на другім кінци стола, де зібралась так звана „лївиця", почуло ся звонене в шклянку і підняв ся з чаркою Ілия Вакунин, остатний з роду Вакунинних, про котрих покійний Алексій Алексїевич висловляв ся, що їм „трех Сибирів мало". Тай остатних членів того роду уже перед тим повисилано в більше або менше віддалені місця, лише на Ілию не прийшла ще черга.

— Так і є він! — буркнув Горевозцев.

Відозвали ся голоси: „слухайте, слухайте!"

Вакунин промовив так:

— „Мої панове; Я не буду по приміру моїх талановитих передбесїдників вичислять заслуг всїх високоповажаних предків нашого любезного хозяїна, бо о них подрібно і докладно розказано в історії Іловайского. Не стану вдавати ся в подробиці головної дїяльности покійного Алексія Алексїевича, яка по всї віки захована на сторонах поважного „Гражданина"; а перейду просто до тих сьвітлих надій, які ми, тут зібрані, покладаємо на молодого наслїдника Нїкандра Алексїевича. Его богатий розум, широкий сьвітогляд, надзвичайна чутливість на всї біжучі питаня суспільного життя стануть тепер зовсїм свобідно розвивати ся для добра всего населеня нашого уїзду. При щирім співдїланю всїх добромислячих людий він піднесе добробит народа, зруйнованого хронїчними голодами, він буде старатись о розширеня нашої самоуправи, о знесеня різок, о просьвіту наш го сїльского народа; він знищить власть корчми, що веде нас скоро до звиріднена; він піде слїдами свого славного дїда і по справедливости стане першим межи рівними. Чи можна без радости вигати появу тої зорї на темнім, понурім горизонті, нашого північного неба?! Хто не піднесе з радісним дрожанем чарки за здоровле нашого високоповажаного Нїкандра Алексїевича?!

Промова принята була холодно, хоч поздоровленя ішли своїм порядком. Деякі дворяни, підвівши очи в гору, думали собі: „Ог куда скочив!"; другі злобно усьміхались і переморгували ся. А Ксантип Никифорович кидав люті погляди на бесїдника і давав якісь грізні знаки Нїці.

Нїка порядно заклопотав ся. Він скоренько прочитав перші фрази на своїй картці і, вклонивши ся, несьміло почав:

— Панове дворяни! Я дуже радий... т. е. лїпше сказати, я горджу ся тими висказами симпатий до заслуг моїх предків і до мого покійного вітця, котрого... котрими так красноречиво ушанували мене попередні бесїдники; але... но... що дотичить остатного бесїдника, то,.. то... я не можу... менї не... то... то глупі мрії!

Ту Нїка зовсїм запутав ся; хотїв заглянути до картки, найти в нїй ратунок, коли нараз урвала ся ґумка і картка вилетїла на середину стола. Вражіне було поражаюче!

Нїка почервонїв і відразу махінально і несподївано випалив:

— Все буде, як подобаесь татови!

Всї скочили, кинулись его успокоювати і піднимати картку, але Нїки-Милуші вже не було. Він мало що не зі слезами вибіг зза стола і скрив ся в прилежних комнатах.

Такий був перший виступ Нїки на суспільнім полї.

III.

І так Нїка-Милуша завстиджений утїк з поминального обіда. За те Горевозцев зістав на своїм місци. Він підвів ся на цїлий свій зріст, а на его перґаміновім лици вирazилась усьмішка вдоволеня. Він очивидно був вповнї вдоволений першим суспільним виступом Нїки-Милуші, а вся его фіґура немов говорила: „А що, панове дворяни, закушали?"

Дворяни між тим отрясались з першого оголомшеня і пізнали, що час лїберальних заходів в їх уїздї очивидно ще не прийшов, що Нїкандр Алексїевич піде непохитно слїдами покійного батька і що Ксантин Никифорович Горевозцев буде по давному стояти на сторожи. Зашуміла і загула товпа дворян:

— Цїлий в батька добродія вдав ся!

— Він зрозумів добре потреби дворянських родів!

— Буде дбати про нас, одним словом, як про рідні дїти!

— Прапор дворянства буде при нїм високо маяти!

Нараз хтось закряктав товстим баском:

— Нїкандрови Алексїевичеви Обмановому „ура"!

Товпа дворян підхопила той оклик:

— Ура! ура! Многая лїта! Молебен! Молебен!

І рушили дворяни голосною товпою до деревяної церкви Обманівки. Пяний піп зразу не на жарти налякав ся, побачивши стілько зьвізд, хрестів і ордерів; але зараз зрозумів, що за молебен порядно заплатять. Алькоголь з него в одній хвили вишумів і він ніколи ще не відправляв молебня з такою торжественностию, як того дня; ніколи місцеві селяни не бачили у своїй церкві, навіть в празник Казаньской Матери Божої, тілько дворян в горячій молитві і тілько поклонів.

Тимчасом Горевозцев пішов шукати Нїку-Милушу. Поздоровивши его з сьвітлим успіхом его першої бесіда, Ксантин Никифорович сказав своїм тихим, підступним голосом:

— Треба бя викорінити...

— Що? — не зрозумів Нїка-Милуша, задуманий о Жюлї.

— Бунти. Вакуninних то тих самих...

— Що-ж з ними зробити? — спитав Нїка-Милуша.

— Та ви вже не бійтесь. Я тут написав донесеня до жандармской управи. Потрудїть ся тілько підписати.

Нїка підписав. Незабаром Ілия Вакунин і его сторонники попали під надзір полїції, а потому тихо, незамітно видалено їх з уїзду в місця не дуже віддалені. Майно Вакуninна віддано під опіку місцевого земского начальника.

Тимчасом Нїка-Милуша став уладжувати свої семейні дїла. Зразу він зовсїм забув про свою наречену і зателеґрафував Жюлї, щоби безпроволочно прилїтала, але що він тепер у всїх на очах, то щоби увійшла до его дому з заднього крила. Але телеґраму переловила Марина Филиппівна, що увійшла в тайне порозуміне з Горевозцевим що-до дальшого проводу Нїки-Милуші. Многолюбяча мати зараз відправилась до сина і залила ся гірками слезами.

— Що ви, мамо, так смутитесь? — спитав Нїка, що все ще поважав матір більше зі страху перед памятию покійного бать-

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що викликуе апетит і скріпляе жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 7—30

року на українські міста, орґанізують ся, здобуваючи собі економічну і політичну силу, український робітник лишив ся незорґанізований, безсилий і зайняв місце на самім споді робітничої класи. Московський робітник стає аристократом відносно робітника Украіниця, безсилого, незорґанізованого, несьвідомого, який, певна річ, не здатен боротн ся з своїм могучим конкурентом Москалем. З монополізацією мійсько-української промисловости Москалями, міста українські (осередки просьвіти і власти), стали фортецою, твердинею московського панування. А що стало ся з селянином за той час, протягом котрого українська інтеліґенциа клала свої голови за московські права?

(*Дальше буде*).

Інтерпеляції руских послів.

Дня 3 с. м., на першім посьвяточнім засіданю державної ради, внесли наші посли дві інтерпеляції, одну в справі громадскої управи в Гадинківцях, другу в справі незаконного поведеня повітового суду в Манастириских.

В Гадинківцях урядує війт Антін Венґів, підлизник гусятиньского старости Дільца, без перешкоди вже через дві виборчі періоди. Д. 20 вересня мин. р. вибрано нову громадску раду з самих поважних громадян; але се не сподобало ся хруням, і вони зі скиненим війтом на чолі внесли протест, хоч вибори переведено цілком законно. З того часу минуло вже пів року, а протесту доси не полагоджено; ба війт навіть кепкує собі в громади і каже, що его ніхто не скине, бо п. староста упевнив его, що він і дальше мусить бути війтом. Отже інтерпелянти запитують міністра внутріш них справ, чи він знав про незаконну господарку галицких старостів і чи схоче раз покласти їй конець та що гадає в сім випадку запорадити, щоби згаданий протест чим скорше полагоджено.

Друга інтерпеляция розказує такий випадок: При посмертнім списі по Івані Зазуляку з Бариша з р. 1903 зажадав Павло Зазуляк від судьї в Манастириских, щоби протокол списано по руски, бо вся родина покійного є руска і ніхто з неї не розуміє по польски; в тій самої причини жадав Павло Зазуляк також, щоби й всї ухвали в тій справі суд видавав по руски. Се жадане було цілком оправдане, а ц. к. суд був обовязаний вдоволити ему тим більше, що навіть без виразного жаданя суд повинен зі сторонами переправляти в їх рідній мові. Але судові урядники-Поляки, запаморочені шовінізмом, ніколи не тримають ся постанов законів, коли ходить о нац'ональні права Русинів. Отже і в тім випадку судия вилаяв Зазуляка, загрозив ему, що та таке жадане засадить его на 8 днів до арешту і усуне его від спадщини, та вкінци списав протокол таки по польски. По якімсь часї Павло, Параска і Теодорка Зазуляки дістали ухвалу ц. к. повітового суду в Манастириских, написану знов по польски; а що ніхто з них по польски не розуміє, то всї троє завернули ті письма назад до суду з заміткою, що письма не розуміють і просять о руске письмо. Щоби за те піместити ся, дотичний судовий референт взяв тую замітку вібито за просьбу о переклад ухвал на русску мову і ноціфікував ті неостемпльовані „просьби", а ц. к. скарбова дирекция в Станиславові наложила на інтересованих стемплеві карти по 3 К. Розуміє ся, що скарбова дирекция так само, як і суд, видала платничі накази до Зазуляків по польски. Інтерпелянти кінчать запитанем, чи міністри судівництва і скарбу схочуть запорадити, щоби підвластні їм уряди в Галичині шанували права рускої мови і чи міністер скарбу схоче наказати, щоби знесено вгадані неправно видані накази платничі.

ка, він з чувства синівскої любови. Марина Филипівна показана телеґраму. Ніка почервонів по уха.

— Я не серджу ся сину, говорила Марина Филипівна все ще з плачем, — але чи се таки для тебе? Тобі, Ніка, треба женитись! Ти тепер хозяїн батьківщини, тож і не годить ся дома без хозяйки. Я вже стара і не можу з усїм справити ся. Бо чи поїдеш в гості до сусїдів, чи гості до тебе стануть приїздити: то як обійдеш ся без хазяйки? А потому і дїти прийдуть. Дуже хотілось би внуків понянькчити. Не дожив покійний Алексій Алексїевич..

— Но, мамо, так ще й місяць не минув, як тато помер.

— Се нїчого, сину; ти тілько сповнии его послїдну волю.

Ніка хитав ся і обіцав подумати. Тодї взяв ся до него Горевозцев.

— Треба, треба женити ся говорив він: — Дай Боже вам, Нїкандр Алексїевич, дожити моїх лїт і більше, але всї ми смертельні, всї під Богом ходимо. Хто буде в уїздї заслїдателем слїдуючого покоління, як не ваш син? Весь уїзд споконвіку почитав рід Обманових і се перейде з роду в рід, з покоління в покоління. Весь уїзд, можна сказати, наслїдника очікує. Те саме з вашою батьківщиною. Згодитесь самі, Нїкандр Алексїевич; ваш брат Григорий, дай Боже ему многі лїта, чоловік хорий, кровію плює, еще довго буде мусїв лїчитись на полудни. А поки-що ваші уїздні лїберали підбирають ся. Таких Вакуанних тепер у нас десятки розвелись. Все розмишляють, щоби вас на виборах провалити і взагалї змінити засїдательство в уїздї. Одно слово: „сицилїста", Нїкандр Алексїевич!

(*Конець буде*)

Вшехполякам рве ся.

Вшехполяки устроїли в послїднім часї ряд зборів, з котрих однак показує ся, що демократична часть польскої суспільности починає поволи отрясати ся від вшехпольскої дурійки. Зразу здавано ся, що вшехпольскі аґітатори мають справдї за виключну ціль будоване Польщі на кресах. Однак для нас не було тайною, що Вшехполяки є в дійсности авангардою шляхотскої кліки, котра під склнком будована Польщі на Руси старає ся розбити селян і польских хлопів на Сході та загнати як стадо баранів до своєї оборн. Говорить ся емфатично: z polską szlachtą polski lud, а в дійсности іде о те, щоб селян латинського обряду пустити на руских хлопів- „гайдамаків" і мати з них дешевого робітника та податливе оруде при вїляких виборах. Розуміє ся, що тота тактика не могла довго оставати ся в тайні та що скорше чи пізнїйше мусїла правительства опозиция серед тих польских людових кругів, які не затратили ще змислу і почуття для своїх демократичних змагань.

Початок до вибуху дали збори Banku parcelacyjnego, які відбули ся ще при кінци марця с. р. Вшехполяки хотїли виконати замах на сей банк, аби его дістати в свої руки, і зачали дорікати людовцям, котрі мають в сім банку перевагу, що вони парцелюють „польскон земен" також між руских селян, начеб та земля була справдї автохтонно-польскою, а не займанщиною та начеб руські хлопи не окупили її кервавою працею під буком польских економів рядом цілих стодїть. Людовцями сеї вшехпольскої захланности на призбирані капітали банку і синекури було за богато і рішили, що від тепер будуть принимати до банку лише фактичних парцелантів а не вшехпольскихIndustrieritter-ів, які із сеї інституції хотїли-б зробити для себе дійну корову.

Та раз винена іскорка боротьби не погасла а спалахнула ще яркійшою полумінею. Відбули ся відтак загальні збори Towarzystwa szkoły ludowej, вічє „włościan polskich" в Хоросткові, скликане шляхтичем Осмінським-Левіцким, і вкінци в сей четвер польскі орґанізацийні збори „polskiego ludu" в Тернополи, а всюди польскі людозці виступили з острою критикою діяльности вшехпольско-шляхотских наганячів. Характеристичне, що всюди на згаданих зборах найревнїйше за польским гакатизмом горлали польскі професори середних шкіл і народні учителї, люде, котрі чейже вже з огляду на свое становище, покликані до праці так для польскої як і рускої суспільности, повинні би здержати ся від того рода гакатистичних аґітаций. Так пр. на зборах в Тернополи проф. ґімназиї Заморский взивав — після донесень Słow-a polsk-ого, отже безсумнївних — powołane czynniki, aby nie pozwoliły Bankowi parcelacyjnemu sprzedawać polską ziemię Rusinom — а другий подібного рода „педаґоґ" п. Грушецкий з Теребовлї жалував ся також публично, що земля шляхтичів продає ся Русинам. Против тих висказів шляхотских наганячів з під вшехпольского стягу промовляв пос. Стапінський, вичитавши вшехполякам цілу літанію їх політичних ґріхів. Вшехполяки наказують в імя нїби то будованя Польщі на кресах польским селянам выслуговати ся шляхті і латинським ксьондзам, під покривкою „осьвяти" задурманюють хлопів всїлякою дурійкою, під покривкою патріотичних екскурзий до Кракова волочать нарід по Кальваріях, де знов вчить ся селян послуху для шляхтичів та їх прислужників серед польского духовенства. Видима річ, що такі гіркі слова правди не могли подобати ся вшехпольским аранжерам зборів, а температура взаїмної полеміки піднесла ся так високо, що збори розбили ся і скінчили ся фіяском. Про тогу внутрішну боротьбу в польскім таборі, як вельми характеристичну і важну, заговоримо ще ширше. Тут лише запитаємо п. Плажка, віцепрезидента краєвої ради шкільної, як він задивляє ся на діяльність таких „педаґоґів", як проф. Заморский, учитель Грушецкий, проф. Дерман і др., та чи є се в плянї теперішної „польскої комісиї едукацийної" васховувати серед підвласного учительства того рода публичних аґентів шляхти і провокаторів цілого руского населеня краю. Відповідь на се була-б дуже цікавою і ми ждемо на неї з оправданим заінтересованем.

З ради державної.

Вчерашне засіданє палати послів отворено о 10 год. з рана. По відчитаню внесків і інтерпеляций приступлено до дальшої дебати над цловою тарифою. Перший промовляв п. Сайц (соц. дем.) полемізуючи з виводами референта, що буцїм-то через заведене нової тарифи Угорщина буде приперта до муру і або буде дальше спільність або Угорщина заведе свою цлову територію. З становища робітничого протестує против підвисшеня цла на збіже, як також против замкненя границі від ввозу худоби, бо нема жадної надії, щоби промисловці перевели всї соціально-політичні заряджена супротив робітників. Апелюючи до робітників, щоб орґанізували ся в цілі виборена своїх постулятів складає заяву, що соціяльні демократи будуть голосувати против нової тарифи, котра має на цілі набити кишені великих властителїв обох половин монархії зі шкодою пролетаріа-консументів.

По п. Сайцови промовляли: Шрот, Штайн, котрий вказував хиби в новій тарифі а які мають своє жерело в дуалїзмі і домагав ся розділу цлового з Угорщиною. По п. Штайнови промовляв п. Коніпер, полемізуючи з виводами п. Сайца, доказуючи, що цла охоронні є конечні для рільництва. На тім засіданє замкнено. Слїдуюче нині.

Комісия буджетова радила вчера над буджетом міністерства справ внутрішних, а іменно над титулами. Центральний заряд, політична адміністрация поодиноких країв, публичне безпеченьство, державна служба будівляна, нові будівлї.

П. Гофман жалував ся на протеґованє шляхти в службі політичній.

П. Сильвестер запитує міністра справ внутрішних чи солїдаризує ся з керберівским проектом реформи адміністрациї і чи сей проект був предложений міністрови скарбу до заопінованя що-до будучих видатків.

П. Ґрек нарікав, що мало Поляків є у всїх міністерствах а навіть тоті що суть тепер се самі протеґовані молодики а поминаюсь людий досьвідчених в службі адміністрацийній.

П. Романчук представив кривди Русинів і заявив, що коли дотеперішна система не змінить ся, то Русини не будуть брати участи в працях галицкого сойму. Одиноким ліком є поділ Галичини на часть руску і польску.

П. Ґломбінський полемізував з виводами п. Романчука. По промові міністра Бінянд-Райдта нарада перервано до нині.

Війна.

„Berliner Tageblatt" доносить з Петербурга, що російскі круга військові ожидають без страху стрічи обох фльот, за те ґрізнїйше справа представляє ся на суші. Подібно доносять і петербурґскі кореспонденти анґлійских часописий. Російский штаб ґенеральний є переконаний, що маршалок Ояма, котрий небавом дістане дві нові армії, шосту і сему, в силї 160 тисяч людий, приготовляє ся до атаку на Харбін і Владивосток на чолї 600 тисяч жовнїрів і 2 тисячі армат. Японці, здобувши Владивосток хотять тим самим позбавити Рожественьского підстави операційної на Океанї Спокійнім, армія же ґенерала Гасеґари, в силї 100 тисяч людий, котра стоїть вже в Ґензанї, готує ся на північ, щоби переправивши ся через ріку Тумен приступити до облоги Владивостока.

Переправу через ріку Тумен буде боронити ґенерал Андреев і стараєм его буде, щоб Японців як найдовше стримати в маршу на Владивосток.

Між тим Ояма на чолї пів мілїона жовнїрів заатакує Лїневича, а коли ґенерал Гасеґава буде переправляти ся через ріку Тумен, сема японьска армія помашерує на вхід до Нінґута, сполучуючи тим самим центрум з японьскою армією, котра буде облягати Владивосток. Армія російска числить тепер 370 тисяч жовнїрів, крім владивостоцкої залоги, котра має 45 тисяч війска. Тому Лїневич на чолї 370 тисяч війска буде мусїв ставити опір Оямі, котрий розпоряджує армією, що числить 510 тисяч жовнїрів. Взявши ще в рахубу вищість японьскої артилериї, Лїневич буде змушений цофнути ся до Харбіна і там рішить ся жереб війни.

Так представляє ся ситуация на суші. О фльоті російскій знаємо нині те саме, що перед тижнем. За те справа безустанного нарушуваня невтральности через Францию, котра всякими способами спомагає фльоту Рожественьского викликує роз'ярене не лиш в Японії, але навіть в дипльоматії і може довести до нових конфліктів.

(Телеґрами.)

Льондон. Фльота балтийска вакинула якорі на полудне від Гайнау в порті Лінґчуй.

Сінґапоре. Третя ескадра російска, котра складаєсь з 6 кораблїв военних і 4 кораблїв перевозових, появилась коло Сінґапоре.

Льондон. Побут Рожественьского на побережу японцїм уважають в Токіо за зломанє невтральности через Францию.

Париж. Японьскій посол в Парижи, одержавши відомість, що фльота Рожественьского дня 30 м. м. пробувала в порті Дайот, вніс против сего в міністерстві справ заграничних протест. Мін. Делькасе приказав адмірали Жукерови розслїдити справу і о заряджене средств в цілі охорони невтральности.

Льондон Тут загально є всї переконані, що Анґлія супротив безпастанного ломаня невтральности зі сторони Франциї буде мусїла вмішати ся в справи на Далекім Сході. Анґлійска адмиралїция выслала 6 контрторпедовців, котрі належать до фльоти Середземного моря до Азиї; в суботу переплили они вже суезский канал.

Льондон Доносять з Шанґаю, що розбрєяний російский кружляк Аскольд хотїв утечи з порту і получити ся з фльотою Рожественьского, однак в час ще відкрито его намір і перешкоджено сему.

Берлїн. Доносять з Петербурга, що Куропаткін буде безусловно відкликаний, бо номінация его командантом першої армії не принесла жадної користи. Утверджує ся щораз більше переконане, що причиною всїх дотеперішних російских неудач на терені війни був Куропаткін.

Париж. Паріскі часописи доносять, що анґлійский король Едвард пробуваючи в Франциї висказав бажане, щоб війна на Далекім Сході як найскорше закінчилась. Вернувши до Анґлії скликав сейчас на нараду цілий кабінет. Ухвали, які запали на сій нараді удержують в найбільшій тайні.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Сойм угорский.

Будапешт. В соймі угорскім ведесь дальше адресова дебата. П. Ішекуц (правит. партия) заявив, що дебата адресова проволїкає лише розвязку теперішної кризи. П. Позґай назвав ґр. Тісу безличним, за що ґр. Тіса визвав его сей-час на двобій. В дальшій дискусії промовляв президент міністрів і закидував опозиції, що не установила програми в своїй адресї, як рівнож дивував ся, що коалїция выступає против давного системи корупциї, хотяй в тій коалїції находить ся також бар. Банфі. Бесїду ґр. Тіси переривала опозиция раз-ураз.

Віче міст.

Відень. В сали засідань мійскої ради отворено нині віче міст. З Галичини беруть з тім вічу делеґати міст: Львова і Кракова.

Революцийний рух в Росиї.

Одеса. Арештовано одну особу, при котрій знайдено бомбу. При ул. Земскій відкрила поліция тайний склад оружя.

Петербург. Вчера вечером, коли поліцмайстер Ґіршфельд переїздив повозкою через міст на Неві, робітники стрілили з 3 рази до него з револьвера. Поліцмайстер легко ранений, справці замаху утікли.

Варшава. При ул. Павловскій напало вісїм робітників на якесь індивідуум, которе уважано за шпіона і заштилетували на місци. Поліция хотїла арештувати справців, але публика відбила їх і они утікли.

Збори московского земства.

Москва. Загальні збори земства розпочались при участи 80 осіб. Збори мають характер приватний. Дневникарів недопущено — проте нема жадних комунікатів. Збори відбувають ся в приватних помешканях що дня в иншім.

Москва. Московска партия монархістична оголосила свою програму, якої цілию „змінене необграниченого самодержавя".

Кретеньска справа.

Рим. Амбасадори анґлійский, французский і російский зібрались вчера під проводом італійского міністра справ заграничних на конференцию в справі кретеньскій. Нарада тревала дві години.

Справа мароканьска.

Льондон. „Таймс" доносить з Парижа: Старання Німеччини, в цілі скликаня конференциї в справі марокавьскій не удали ся. Правительство німецке навязало в тій справі переговори з иншими державами, але з Францию против Німеччини іде Анґлія і Іспанія.

НОВИНКИ.

— **Історія нової церкви.** Пишуть нам з Тернопільщини: Село Янівка тернопільского повіту належало до парохії в Петрикові. Через довгі часи нїхто не подбав, щоби в Янівці поставити бодай каплицю для руских парохіян. З тої рускої байдужности скористали Ґзуіти так, що парохіяни обох обрядів спільними жертвами поставили каплицю і умовили ся, що одної неділї буде відправляти руский сьвященик з Петрикова, а другої неділї латиньский сьвященик. За той час управляли польскі ксьондзи душехваство так усильно, що в Янівці лишило ся ледве кількинадцять родин руского обряду і ті внесли просьбу до консисторії, аби Янівку вилучити з парохії Петрикова, а прилучити до Тернополя; і консистория так учинила. Від тогди доїздив рускай сьвященик з Тернополя. Але на жаль по руских великодних сьвятах в р. 1903, коли латиньский ксьондз приїхав до каплиці і на престолї побачив плащеницю, сказав піднесеним голосом: „Zrzućcie tę szmatę z ołtarza, bo na niej nie będę odprawiał mszy świętej!" Крайне обурене і огірченя викликали ті богохульні слова латиньского ксьондза, але і мали добрі наслїдки. Русини перестали ходити на латиньскі богослуженя і постановили побудувати власну церковцю, що і удало ся при їх жертволюбности і заходах о. сов. Громницкого з Тернополя. В марті с. р. церковця вже посьвячена і є надія, що всї Русини, захоплені польскими ксьондзами, вернуть до свого обряду.

— **Польска гостинність** супротив наших еміґрантів до Прус — читаємо в „Буковинї" — дає ся порівнати з гостинностию, якої зазнав Станлей у Готентотів! Закон гостинности сьвятий з покон-віків, знаний людам найвищої культури, не знають его хиба канібали і розбійники, а не хотять его знати цивілізовані „браца" в Галичині супротив Русинів. Так пр. еміґранти з Вашковець н. Чер. доносять, що по дорозї через західну Галичину зазнали богато прикростий, бо навіть службовий персонал зелїзниці обходив ся з ними крайне нечемно, а до того відстрашував їх іти до Прус та оповідав їм рїжні брехнї. Инші подорожні, коли розвідались, що робітники Русини їдуть до Прус, тяжко обиджали їх і лаяли та кляли на дорогу! Сумний образок здичіня, се овоч шовіністичної праці безгамної роботи заїлих аґітаторів, що впоюють в свій нарід таку брутальну ненависть до всего, що не польске, дійде до того, що незабаром ні буде міг чужинець туди переїхати! Найвищий час, щоби власти австрийскі запобігли ширеню диких поправів „polskiej gościnności".

— **Краєве бюро праці в практиці.** Gazeta lwowska подає ось - який офіциальний комунікат з кругів краєвого видїлу: „На основі закона з дня 16 марця 1904 р. Ч. 56 В. з. кр. зорганізовано при краєвім видїлї

краєве бюро посередництва праці і ряд (на разї 15) повітових бюр праці при повітових видїлах. Для запевнення краєвому бюрови праці, а через него всїм иншим бюрам в краю, евіденції виконуваних під наглядом орґанів краєвого видїлу публичних робіт, краєвий видїл видав отсї заряджения: Розпочинаючи кожду роботу, треба повідомити про неї краєве бюро праці при краєвім видїлї, подаючи рівночасно, чи місцеві або з найближших околиць робочі сили покриють в цїлости запотребованє або чи заходить потреба і можність затрудненя робітників з дальших сторін краю. В тім послїднім случаю належить подати близші інформацийні подробиці, іменно: 1) Яке часно робітників може (в приближеню) найти роботу? 2) До якої праці? Які вимоги що-до кваліфікациї, віку, пола і т. п. робітників? 3) Яку платню (денну, акордову) дістають робітники, в якій висотї, коли виплата? 4) Чи і які знаряди мають робітники принести із собою? 5) Чи робітники дістають які вигоди пр. мешкане, опал і т. п., або чи о все мають старати ся самі? 6) Чи робітники можуть дістати задаток на кошти дороги? 7) На яку зелїзничу стацию треба справити робітників? Коли підчас робіт покаже ся недостача робочих сил, треба також повідомити про се краєве бюро праці, як не менше тоді, коли дальший наплив робітників покаже ся зайвим. О скільке приймане робітників залежить від підприємця, треба впливати на него відповідним способом, щоби на случай потреби користав з бюра праці, а не зарібкових аґентів, щоби також післав вичислені подрібні інформациї до відома краєвого бюра. — Повисше заряджене подав краєвий видїл до відома всїх управителїв будов, щоби до него приноровили ся". — Тілько доносить Gazeta lwowska і з того видко, що польскі ганатисти взяли ся вже до практичного примінена закона, ухваленого і санкціонованого мимо протестів всего руского загалу, а обчисленого на ще більше підчинене руского населеня в Галичинї під власть польско-шляхотских верховодів та унеможливлене ему всякої борби о поправу свого економічного положена.

— **Підкупне правительство.** Посли Пернерсторфер, Дашиньский і тов. уложили інтерпеляцию по причині звісного обжалованя, підпесеного редавцією Zeit-у, против б. президента міністрів д-ра Кербера о продаж не лише ордерів і відзначень, але навіть достоїньства члена палати панів. Інтерпеляанти висказують переконане, що подібна тайна продаж ордерів, відзначень і достоїньства члена палати панів, а ще більше не підлягаюча контроли господарка фондами, котрі пливуть з таких підозрінях інтересів, уводить в державну управу корупцию. Позаяк звісний процес, в котрім позовник позірно відкликав свою жалобу, не виясняв справи, є обовязком правительства подати се виясненє для публичної опінії парляменту. Впрочім для держави не може бути байдужним, коли против б. найвисшого урядника (д-ра Кербера) і против ще урядуючих високих достойанків (секційний радник Зіґгард, краєвий президент Бляйлебен, намісник Куденгове, радник намісництва Страхоліньский) підносять публично заміти корупциї. З огляду на се інтерпеляанти запитують правительство: чи воно готове в справі хабарництва д-ра Кербера зарадити строге судове слїдство; чи правительство гадає предложити парляментови подрібний виказ виплачених правительством д-ра Кербера субвенций і перекупств; чи правительство гадає предложити парляментови спис усїх розданих правительством д-ра Кербера ордерів і титулів з поясненем, за які заслуги уділено кожде відзначене; чи правительство гадає зарадити слїдство в справі, о котрій певий дневником Zeit, що оден віденьский адвокат і его жінка інтервеніювали у д-ра Кербера в цїли осягненя якоїсь достави для міністерства рільництва і що клієнт тих посередників одержав за їх протекциєю значні уступки? — Як довго крук крукови очий не видовбе, так довго можна бути певним, що згадана інтерпеляция в голосом вопіючого в пустини.

— **В справі сьв. Письма в українській мові,** дозволеного сего року в Росиї, оповіщують петербурскі дневники: „Вже більше як місяць тому порішено користно справу видання для України евангелия в українськім язиці („на малороссійскомъ языкѣ"), полишивши при тім послїдне слово (апробату) сьвятїйшому синодови, а сей доси ще не высказав ся. Тимчасом до книжного складу Академії наук майже щодня надходять від книгарів з провінциї жаданя евангелия в українськім язиці, а Академія не може тим жаданям вдоволити". — Із сего комунікату Академії наук видно, як сьв. синод (Побідоносцеви, Саблери e tutti quanti) кидає колоди під ноги комітетови міністрів і цареви.

— **Ювілейне виданє творів Івана Левицкого** (Нечуя) видає київске українське видавництво „Вік". Виданє складатись-ме із шістьох томів, кождий том обемом понад 600 сторін. За коротший час вийдуть в сьвіт томи I., II. і IV. До I. тому увійде „Микола Джеря" і оповіданя, до II. повість „Старосьвіцкі батюшки і матушки", а до IV. „Над Чорним морем" і „Київські прохачі".

— **Людскі кости з Манджурії.** Голяндскі дневники доносять, що до одного голяндского порту приплив корабель з палубном людских і звірячих костий, призначених до виварюваня клею. Провірено, що ті кости походять з Манджурії, з нинїшного поля борби. При костях находять ся останки мяса а навіть мундурів. Власти зарядили, щоби той страшний надунок випадовувано на сушу тілько в ночи, при ужитю всїх средств осторожности в огляду на гігієну.

— **Оригінальне вінчанє.** Оден вояк в Wyoming в Америці, не могучи дістати урльопу, щоб поїхати на свое вінчане до Kentucky, де перебувала его наречена, взяв з нею вінчане телеґрафічно. Отже в означенім дни він в своїм місця побуту, а она в своїм явили ся зі сьвященником в телеґрафічнім уряді і сповнили всї приписи телеґрафічно. Так само телеґрафічно уділив їм сьвященик благословенє і було по слюбі.

— **Дрібні вісти.** Вчера минуло 25 лїт від заведеня у Львові кінного трамваю і тому дирекция сего заведеня обходила ювилей; рано були промови, а перший віз виїхав до міста з музикою.

В кракові застрілив ся студент фільософії, Фридрих Смолька, родом із Шлеска.

Коли поїзд, що віз баталіон стрільців ч. 29, перенесенький із Залїщик до Градиски, задержав ся на віядукті коло Франценсдорф, щоби перепустити особовий поїзд, вояк Йосиф Сугавня, Словак, вискочив з ваґону і кинув ся в пропасть з висоти 45 метрів. Сугавня допустив ся самоубийства з туги за любкою, котру покинув в Залїщиках.

В Любачеві погоріло оводї 31 мешкальних домів і кільканайцять господарских загород загальної вартости 30.000 К.

— **Видїл Руской Бесїди у Львові** оповіщує сим, що 1) всї ті, хто вніс подане о принятє до дружини руского народного театру, дістануть відповідь від нового директора театру п. Садовского, 2) просьбам, внесеним о випожиченє драматичних штук, видїл тепер вдоволити не може, поки не покінчить упорядкованя театральної бібліотеки.

— **З „Кружка правників".** Надзвичайні загальні збори членів „Кружка правників" відбудуть ся в неділю 14 с. м. о год. 3 попол. в льокалї „Ак. Громада" (Вірменьска ч. 30, I. п.). На порядку дневнім: вибір голови і двох видїлових, внесеня і інтерпеляциї.

— **Премієра конкурсової штуки** „Ілько Пащак" Льва Лопатиньского виставить ся завтра в неділю в салї „Гвязди" заходом артистичної секциї тов. ім. Котляревского. Буде се заразом послїдна вистава сегорічного сезону. Білети можна дістати в „Сокільскім Базарі" а вечером при касї. Початок о год. 7 вечером.

— **З „Сокола".** Отсим простуємо друкарску похибку, яка зайшла в часописях. Іменно місто числа 3011—20, має бути 3021—30. — *Старшина.*

— **З Тернополя.** В салї тов-а „Бояна" устроюють в неділю дня 7 с. м. офіцири 55 п. п. при звуках військової орхестри спацеровий концерт, сполучений з танцями. Початок о год. 7½ вечером. Стрій візитовий. Вступ від особи 2 К. Видїл „Бояна" просить доохресну публику о численну участь. — *Видїл.*

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд"! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

Календарь: Гр.-кат.: нині (субота) Юрия завтра (Томина неділя) Сави, позавтра (понеділок) Марка; — Рим. кат. нині (субота) Івана в олію, завтра (неділя) Доміцелї, позавтра (понеділок) Ставїслава.

Театри: Театр міський у Львові: нині (субота) по разперший „Донька Юрія", трагедия пастирска в 3 актах Габриїла д'Анунціа, переклад Марії Конопніцкої, завтра (неділя) о 3:30 по пол. „Ціслянець ч. 6666", оперетка в актах Ц. М. Цірера о 7 веч. „Зачароване коло" драма в 5 акт. Л. Ридля.

Репертуар руского театру в Тернополи Продажа білетів в (салї Міщаньского Брацтва). Початок точно о год. 8 вечер.] В неділю дня 7/5 „Сватання на Гончарівці", народна оперета в танцями в 3 дїях Гр. Квітки, в второк 9/5 „Дїти Ванюшана", сенсацийна драма в 4 дїях С. Найденова в перекладї І. Стадника.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 28) отворена в понеділок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тілько потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні вівт. за згодженєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні вівт. від 9—1, а вівторок і пятницю також по полудні від 3—5.

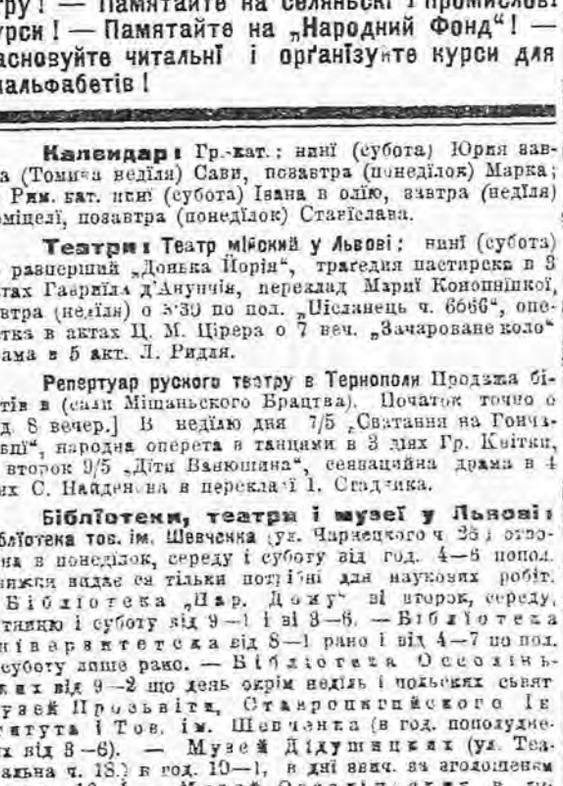

КУНЕРОЛЬ. Заслуга винайдена в Австро-Угорщинї нового промислу і рівночасно заспокоєня потреби невтральної, здорової та смачної омасти належить ся фірмі Емануїл Кунер і Син, Відень, котрої виріб Кунероль, чисту під ґарантию ростинну товщ першорядні фахові повагя випробували і поручили. Остерігає ся перед меншевартними а дуже подібними наслїдуваними.

Надїляне.

35 лїт уживає ся Бергера смоляне мило

в Австро-Угорщинї та всїх культурних державах при митю і купелях на шкірну висипку і всяку нечистоту шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю охоронну марку, підпис фірми инакше, мило не є правдиве, від 35 лїт уживане.

Головний склад: **G. Hell & Comp.**
Відень, I. Biberstrasse Nr. 8. 207 5—10

Маттоні'ого 28
GIESSHÜBLER
природна щава альналічна.

Дешеве чеське пїре на постїль!
5 кіл. сьвіжо дерте К 9·60, лїпше К 12, біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченєм порта допускають ся.
BENEDIKT SACHSEL, Lobes157
961 почта Пільзно, Чехи. 6—6

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 діточих убрань
Мундури для панів студентів. Спортові убраня по назовно низьких цінах лише у
ТІРІНҐА БРАТІВ
наслїдника Якова Геллера
Львів, ул. Ягайльонська ч. 2.
319 8—30

Одиноке, дійсно англійске
средство краси
є Балясси правдиве анґлїйске
ОГІРКОВЕ МОЛОКО
усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.
Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.
Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.
Головні склади в Галичинї: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Врайєра, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4 і у всїх аптиках і дрогеріях. 1·0 7 20

Любінь
Здроєво-купілеве і ґідропатичне заведенє
Зелїзнича стация Любінь.
Найсильнїйші сірчані води на суши. Сірчані, боровинові купелї Сірчано-ґазові купелї і ґазові з вуглевого квасу як в Найґайм. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, так суставного як і мязового, дальше ішіас, артрітис, нервоболї, спухненя по зломаних і занехаяних, запаленя окістної, шкірні і жіночі недуги, спізнені прояви сифілісу. Лїченє електричностию, масажом, ґімнастикою. Взірцеве уладженє. Лазнї огрівальні парою, вигідні мешкана вже від 1 К денно, велике число мешкань опалює ся. Реставрация добра і недорога, цілий вікт вже за 48 К місячно. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Купелевий сезон від 20 мая до кінця вересня. Всяких пояснень уділяє відворотною почтою Купілева управа.
387 *Лікар заведенія д-р Казимир Верницкий, син.* 2—10

Дїйсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений
Екстракт до праня і моченя
Марка **Марка**
„Похвала господинь"
Приметы: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зайве. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсім нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.
По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.
Дїстати можна всюди.
Юрій Шіхт в Авсіґ.
360 Найбільша фабрика того родаа европейскім континентї. 19—40

Охоронна марка: ЯКОР.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
замість
PAIN-EXPELLER
признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.
При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор", з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 772 17—20
АПТИКА РІХТЕРА
„під золотим львом" в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства
що в своїй
АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ
виконую
хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка длябурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
198 8—10 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіка у Львові площа Галиция ч. 1 против Банку Гіпотечного на нововиданих площі Галицкої выгулює

Барометри анероїдові по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Лябрнетки польові по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якого і всїкі инші прибори оптичні: всїлякі направи возьможує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Пошукує посади П. Волоский іспитований півець церковний в Ляцкім п. Комарівка. 373 3—3

Стори і жалюзії
всяких системів з власної фабрики
В. Адамский
Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньскої.
Цінники висилає даром і оплатно. 277 5—13

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 7/5 до 15/5 до побаченя:
Підаворотникова подорож через боліваньскі Кордильєри серед величавих дівичих лїсів в міста La Paz do Yungas.
ВСТУП 10 кр. 58

Ново отворена дня 8 цьвітня с. р.
сїдлярско-римарска робітня
Львів, ул. Собіского ч. 2
під фірмою
М. Ґрубер і Ф. Чушкевич
Всякі замовленя в обсягу сїдларства і римарства виконують скоро, старанно і тревало по найприступнійших цінах, дальше всякі репарациї і відновленя, а то: повозів, упряжи, куфрів, покровців і т. п. Склад упряжи, сїдел, батогів, приладів до подорожи і стаєн. На домагане Вповажнених гостий приймають замовленя в провінциї. Бувши кількалїтним управителем повозово відділу у фабриці Вп. Штроменґерів, всім переконаний, що найвибагливійші вимоги Вповажнених гостий сповню на повне вдоволенє. Тому прошу о ласкаву память і пишу ся з поважанєм
М. Ґрубер & Ф. Чушкевич.
386 1—6

СЛАВНОЇ МАРКИ
„Стирія" „Пух"
як також инші ровери і всякі колові прилади по найприступнійших цінах
поручає
ЯКОВ КАГАНЕ
доставник для ц. к. державних урядників
Львів, ул. Сикстуска 12,
Власний репарацийний варстат
Замовленя з провінциї відворотно. 324 9—10

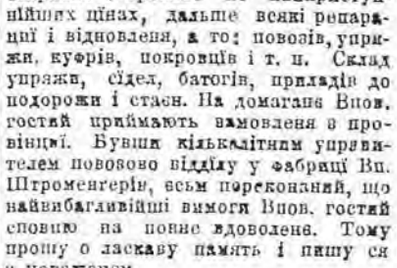
Мотори
бензинові і ссучо-ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, в фабрики інжинїра
Е. ПЛЄВА, Відень, Ґернальс
жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини
Л. КВЕЛЛЄР
ул. Городецка ч. 45.
Конторисы, цінники і плянї даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 316 25—52

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насѣкомі:

Правдивий лише в фляшочках.

338 2—8

Набути можна всюда де висять плякати.

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при ляхїм травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенцаї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, влагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з чернадею „Ich dien". Лише такі правдиві.

Аптикаря
A. THIERRY маст з центифолії

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і маст з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тасачами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прегради (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр"

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлеферокїв, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воалько і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінції полагоджує сьвід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР" у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиер, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

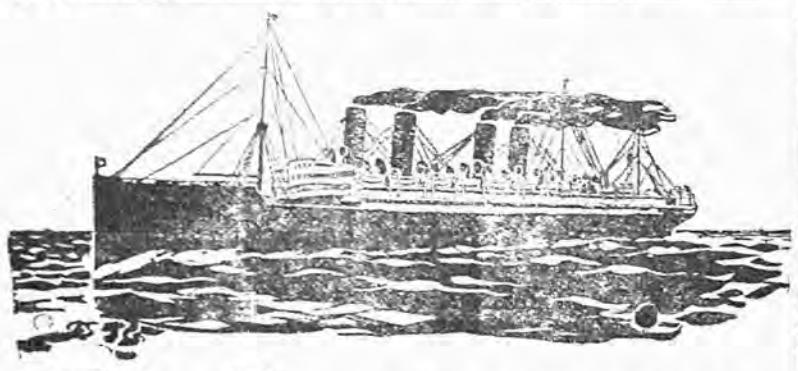

До Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD
В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 7—52

ЛІПІК

в Славонії, першорядна купецька місцевість.

Одиноке горяче йодово-алькалїчне жерело (64° Ц.) на континенті.

Стация льонятаньскої желїзниці (via Dugoselo). Крім того стация полудневої желїзниці Пакрац-Лїпік. Преміоване в Будапешті, Відни, Льондон', Римі і Бруксели. Знаменито уладжені термальні купелї, водолїчниче заведене, інгалятория Булїнґа, дієтична кухня; лїчниче заведеня для офіцирів. Елегантний сальон, кавярня і реставрация, великий парк, прогулькова желїзниця, капеличя, знамениті готелї, електричне осьвітленє. При ревматизмі, гостци, ішіясї, ломаню костий, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. ексудатах, при скрофулїчних і всяких недугах крови невріване. Підчас лїчничого сезону ординує 10 визначних лїкарів. Термальна вода з Лїпіку просто в жерели, а також у L. Edeskuty в Будапешті. Лїпіківску термальну сіль можна намовлятя в купілевій дирекції.

353 2 5 Всяких інфовмацій удїляє **Купілева Диренция.**

Частинна сплата дозволена за попередним устним або листовним порозумінєм.

Безпереченно найбільший вибір.

Частинна сплата дозволена за попередним устним або листовним порозумінєм.

Безпереченно найбільший вибір.

[Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre"

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений, склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиер, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, церат, лїнолеум, ковдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цїнах.

За надісланєм нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цїнники, в котрих є описані також льняні і бавовняні товари, мужеске і дамске біле, шифони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовленя з провінції полагоджує ся відворотно.

Для уникненя похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанєм

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE"

3256 5—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Липовий Мід

5 кґр. 7 К 20 с.

Литний мід „Здоровле"

5 кґр. 6 К

Овочеве Вино „Елевтерия"

(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивае)

для селян і громадских склепів

50 літрів 30 К (на 3 рати)

всьо оплатно і з опакованєм висилає

Пчільнича спілка учительска

353 **в Вережанах.** 8—15

СЕЗОН 1905.

Капелюхи і циліндри

власного виробу в наймодніїших фасонах і барвах по найдешевших цїнах поручає

фабрика капелюхів

АНТІН КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і циліндри з фабрики Й. Т. К. Габіґа, надворних доставників у Відни. Капелюхи „Loden" з фабрики А. Піхлера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дїтий 260 7 8

Цїнники даром і оплатно.

ІВОНИЧ

жерельно-купілеве і кліматичне заведене

(Зелїзнича стация в місци.)

Найсильнїйша солоно-йодово бромова щава, котрої успішність є стверджена у всїх видах золзів (скрофульози), в недугах костий, шкіри і взагалї у всїх недугах, що вимагають приспішеня віднови матерві.

Упаджене заведеня взірцеві, осьвітленє електричне, водопроводи. На сегорічний сезон вибудовано два доми з 60 комнатами.

Лїкарі заведеня: доцент д р Антін Ґабришевский зі Львова і д-р Юліян Станишевский з Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лїкарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя значно дешевші. — Увільненє від такси на основі сьвідоцтв убожества удїляє ся лише в I. і III. сезонї.

Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сїль, луг і муд приймає і всяких пояснень удїляє 394 1—8

Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всяного рода шкірної висипки,** особливо против порилів і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відморожень і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, купелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученєм, як уживати.

J. Hellsberg

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнїчні мила марки Берґера вичислені в інструкцій уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Миколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білєвского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ки, Г. Ґрінштана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках 206 9—36

Головна висилка: G. Hell & Comp, Wien I, Sterng. 8.

Важна пересторога!

Перестерігаємо Впов. публику в єї власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безпереченно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 кґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 кґ. 653

Для гуртовних торговель окремі корістні ціни. *Брошурки і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Ворковский.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 91. **Львів понедїлок 25 цьвітня (8 мая) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з пересл. додатком:
в Австрії: на цілий рік 32 к. — на пів року 16 к.
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . . 2 „
Поодиноке число коштує у Львові 3 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на бажання застережене. — Реченець оголошень (inseratів) на конець місяця.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрики „Надіслане" по 50 с. — Вказки і жалї приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Письма з Відня.

(*Робота парляменту. Рускі посли. Інтерпеляції. З комісиї буджетової. Комбінаций.*)

Чим більше зближає ся лїтня пора, час всяких ферій, тим більше австрийский парлямент працює, щоби конечні справи до того часу позалагоджувати. Щодня відбувають ся засїдання не тілько палати послів, і то вже від 10-ої годины рано, але також комісиї буджетової. Перше для вигоди тих послів, що мешкають близше Відня, отже особливе моравских і ческих, суботи і понеділки лишали ся вільними, тепер ті вільні дні відпали. До 16. мая мають полагодитись: митова тарифа і закон митовий, новеля до закона промислового і перше читане правительственного предложеня о італїяньсвім факультетї правничім. Потім має поступити перерва для нарад ческого сойму; по тій перерві, 29. мая, має відбути ся перше читане предложеня о підвисшеню конґруи і ухвалити ся дальша провізорія буджетова. Відтак має лишити ся більше часу для комісиї буджетової, щоби могла до половини червня залагодити буджет. Наконець прийшла би нарада над буджетом в повній палатї, котра мала би закінчити ся около 20. липня, почім наступили би парляментарні ферії. В вересни і жовтни мали би радити сойми, а відтак мала би знов зібрати ся рада державна. Такий есть план парляментарної роботи на сей рік, але нема ще певности, чи дасть ся він виконати, і вирікають навіть гадки, щоби полагоджене буджету в палатї відложити на осїнь, або щоби залагодити буджети за сей і будучий рік разом.

З руских послів мають промовляти: о митовій тарифі Василько, о італїяньскім факультетї правничім Романчук, о конґруї др. Гладишовский. Інтерпеляций руских послів було в минувшім тижни дві, обі Яворского: одна в справі поведеня властий з громадскою господаркою в селї Гадинківцях, друга в справі запереченя прав рускої мови повітовим судом в Манастирисках і кари стемпльової, наложеної для секованя рускої сторони скарбовою дирекциєю в Станиславові. Шкода, що не всї рускі посли являють ся правильно в парляментї, пробуваючи більше дома як в Відни. Через те Русинів за мало значно в парляментї, тай клюб нераз відкладає наради в важнїйших справах, не хотячи рішати їх в малім комплетї. О послах Русинах, не належачих до Руского клюбу, нема що й говорити: о. Мандичевский майже зовсїм не показує ся в Відни через цїлий рік, а др. Длужаньский дуже мало коли приходить до парляменту, хотя він в Відни мешкає стало!

В комісиї буджетовій пос. Романчук, в заступстві хвилево перешкодженого п. Барвіньского, повторив давнїйшу его резолюцию, взиваючу правительство до заведеня науки оброблюваня металїв, важної для наших способних до такої роботи Гуцулів, в промисловій школї в Коломиї. Мінїстер Гартель відповів, що тої науки доси длятого ще не заведено, бо нема помїщена для цїлого потрібного віддїлу школи. Дальше п. Романчук поставив резолюцию, щоби в школї для акушерок у Львові заведено також рускі виклады, потрібні особливо для сельских повитух; мінїстер відповів, що він займе ся тою справою. Комісия обі резолюциї ухвалила.

В пятницю і в суботу вела ся в комісиї буджетовій жива полеміка межи п. Романчуком з одної, а пп. Ґломбіньским, Ґреком і Старжиньским з другої сторони. П. Романчук виступив остро против політичної управи в Галичинї. (Подаю короткий зміст его бесїди після Reichsratskorrespondenz, бо може не буде на стілько докладно помїщений в галицких часописях): Супротив жалоб послів Мацорани (Італїянця) і д-ра Ґрека на мале число італїяньских урядників політичних в Побережу, зглядно польских урядників в мінїстерствах (хотя н. пр. в мінїстерстві скарбу межи 6 шефами секциїнними є аж 2 Поляки!); п. Романчук замітав, що 3,080.000 галицких Русинів не то в мівїстерстві але і в краєвих урядах політичних так якби не мали своїх урядників. Але найбільше лихо в тім, що галицкі власти політичні против Русинів так поступають, як колиб найважнїйшою їх задачею було секованє і переслїдованє Русинів. Вибори перепроваджують в той спосіб, що Русини вже серіозно застановляли ся, чи би їм не належало цїлком усунути ся; право о товариствах і зборах обмежує ся, торік піднято цїлу терористичну і противзаконну акцію против гупульских „Січий", „Просвіти" відмовлено лїценції на заложене бюра посередництва працї, котру діставали звичайні польскі або жидівскі спекулянти, і т. д. і т. д. Рекурси до мівїстевства суть даремні, бо там не важуть ся супротивитись польским властим краєвим. Управа громадска дає ся часто, на найбільшу шкоду громади, в руки людям неспосібним або просто лихим, щоби через них тримати громаду в повній зависимости і забезпечати собі виборы до репрезентациї повітової, краєвої і державної. Руского хлопа трактують урядники мов пан слугу, права свого єму, именно в адмінїстративній дорозї, дуже трудно добити ся. Дальше обговорював бесїдник самовільні для народу докучливі а компетенцию власти переступаючі зарядженя старостів, нехтованє прав рускої мови, відтак протекцийну господарку, повільне залагоджуване справ, знане впрочім і мінїстерству, і инше. Вкінци домагав ся основної зміни цїлої адмінїстрацийної системи в Галичинї і поділу краю, котрий тим більше потрібний, що Галичина есть найбільшою адмінїстрацийною одиницею в цїлій Европі, якою задля того і нелегко управляти. — Згадані польскі посли боронили галицкопольской управи та закидали п. Романчукови пересаду, але він відповів, що представив річи ще в лагіднім свїтлї, і домагав ся від мінїстерства основного розсліджена піднесених ним закидів як і фактів, подаваних в інтерпеляциях руских послів.

В остатних днях стали знов кружити вістя о „спарляментаризованю" мінїстерства. Межи мінїстрами, що мали би уступити, подають також Гартля і Пентака. На ті дві посади має бути чотири кандидати: Бобжиньский, Мадейский, Дїдушицкий і Водзїцкий. Та се мабуть тілько комбінациї.

Н.

Українська народна партия (У. Н. П.)

(Дальше)

„Зробимо статистичні вимітки для приватної земельної власности із офіціяльних даних для українських ґуб. Земельна власність в межах від: 0—50 десятин, 50—200, 200—500, 500—1000, над 1000 процент приватних землевласників в загальнім їх числї 75,1, 11,9, 5,9, 3,2, 3,9 проц. площади під кождою категорию земель. приватної власности відносно загальної площади земель. приватної власности: 3,6, 6,2, 9,6, 11,4, 69,2."

„По цїм офіціяльним даним бачимо, що площа приватного земельного володїня в межах від 0—50 десятин складає 3,6 проц. усієї площи приватно-зем. володїня на Україні. В цїй категорії приватно зем. володїння певне треба шукати і селянско-української приватної власности. Коли додамо, що кольосальні обшари землї на Україні належать до „удїльної землї", доходи з котрої ідуть на родину царя-чужинця, і належать до „казенної" землї, доходи з котрої, як і взагалї доходи з України, ідуть в російське державне „казначейство", а звідти розходять ся по кишенях пануючих московських кляс, що стоять у власти державної, то виводи стануть ще сумнїйші. Яскравою ілюстрациєю безземелля українського народу служить той факт, що 40 проц. українского селянства жие т і л ь к о наймовою працею..."

З порядку переходить брошура до критики земств:

„Земство на Україні є інституцією денного грабівництва. Дворяни з чужинців, або вмоскалїзовані ренеґати, посівши цїлковите земства, накладають кольосальні „налоги" на селян, так що останні завжді перед земством запозичені, — завжді невиплатні довжники. Земство не менш руйнує добробит українських селян, ніж московське правительство, бо накладає на селян далеко більші вимоги. Дворянам, — земельним володарям, — важно щорічне понижение заробної платы сільского робітника і вони вживають всїх засобів, щоб заробну плату понизити до можливого minimum-а. Але найлїпший засіб до сего — зруйнувати добробит селян, що земці-дворяни і роблять, побільшаючи що року налоги на селян, не зважаючи, на те, що останні давно уже запозичені земству."

„Дуже цїкавий той факт, що недавно так скандально виявив ся. Московська преса („Новое Время", Южный край" і инші ґазети) в 1903 роцї оголосила, що земський уряд, складаючи ся із дворянства дав собі право не збирати поземельних і инших податків з дворян-землевласників; доточали ся факти, що деякі добродії дворяни не платять налогів по 15 20 лїт, є і такі, що не платили від 1761 року, в часу початку земщини. (А проте податки з дворян нїчемні порівняно з селянськими). Ці скандальні факти так широко рознесли ся, що примусили мінїстра післати циркуляри до земств, котрі повинні були признати, що факти, оголошені пресою

---

4)

Алекс. Амфітеатров.

Родина Обманових.

(*Конець.*)

Дбати о те, щоби не загиб славний рід Обманових, вдавало ся тепер Нїці чимсь невідперто конечним для добра батьківщини і цїлого уїзду. Він згодив ся, щоби Анна Филипівна зараз приїхала. Формальности переходу на нїдро православної церкви довершено дуже скоро і в часї тяжкої жалоби по покійнім Алексію Алексїєвичу відбуло ся в Обманівцї весїле з великою парадою. Гостий наїхало богато, і то не тілько з місцевих дворян, але потрудило ся навіть богато засїдателїв дворянства в сусїдних уїздів і ґуберній.

Перед самим весїлем донесено о тім Жулї до уїздного міста, а на розраду додано якусь там суму гроший. Ніка згадав собі при тім на живу ще Юлївску, що була колись любкою его дїда — в челядних таки баб, — а опісля, по смерти бабки, его незаконною жінкою. Строгий і дуже моральний Алексій Алексїєвич вигнав Юлївску разом з її дїтьми з паньского дому. Отже Ніка мав нїпше серце і велїв управителеви видавати їй місячно по 12 руб. і по три сяги дров зимою.

Спокійно і без турбот плило родинне житє Ніки. Він все був чоловіком мягким, тихим і боязливим. Анну він любив і поважав і так переняв ся своїм обовязком до неї, що не відповів навіть на плачливе письмо Жулї, що згадувала про любо проведені хвилї і просила о 100 руб., потрібних їй до загину. Анна Филипівна була собі тиха, мовчалива покірна жінка, як і пристоїть гарно вихованій Нїмкинї. Вона лишала хозяйство Марині Филипівній, котра по давному задержала у своїх руках ключі від складів і комор. І як Марина Филипівна завідувала не тілько цїлим майном, але і мішала ся тепер до всїх дворяньских справ, що належать до уїздного засїдателя, так знов Анна Филипівна не цїкавила ся жадними загальчими справами, шукала все самоти, бавила ся споминами свого дївоцтва і читала Шіпера. Одностайність нарушалась лише приїздами гостий і приходом модистки. Між иншим Анна Филипівна ушила собі великоруский одяг і виразила бажанє відфотоґрафувати ся в нім, на що любячий Нїка зараз позволив. Знакомство Анни Филипівної з російским язиком ішло надзвичайно туго. За те Ніка по французски ще сяк-так розумів, але в нїмеччинї був зовсїм слабий. Однак язик любови і жениханя є міжнародний, і в уїздї стали незабаром проторкувати, що в домі Обманових роздасть ся незадовго дїточий плач, а на чорнім дворі стануть мяти пеленки. Слухи, зразу непевні, стали значно імовірнїйшими, коли на зелїзничу стацию прийшов з ґуберніяльного міста на імя Нікандра Алексїєвича Обманова дїточий візок.

На зелїзничій стациї уважали себе безпечними перед Обмановими і тому там позволяли собі на жарти і дотепи з причини сподїваного приросту родини Обманових. Згадували, що Нїку, коли він що-йно виступив з военної ґімназиї і їздив по сусїдних містах і місточках, щоби потайки від батька погуляти з товаришами, спіткала дуже немила пригода. Нїка був з приятелями в однім веселім домі; втім одна розпустна дївка хопила фляшку з пива і ударила нею Нїку по голові. Замітив се родач Гриша та їмив пяну розпустницю за руку; але фляшка уже розбилась о череп Ніки, а на его голові остала глубока рана. Рану вигоїли, але переляк, кажуть, на все розстроїв нерви Ніки і довів его до цїлковитої ідіосинкразиї.

Впрочім чимало там бовтали на зелїзничій стациї. Підсьміхувались там і при одній згадці о Марині Филипівній. Телеґрафіст і касиер клялись і божили ся, що нїбито Марина Филипівна ще за житя Алексія Алексїєвича завела тайні зносини з управителем Каркуновим-Пашканим. Він був неправесним сином давно вже помершої двірскої дївки Пашки. В дитиньстві називали его в стайни не инакше як „Пашкин байструк". Але неправесні все визначали ся на Руси способностями, і син двірскої дївки став зразу писарем, а відтак і управителем Головотяп Великих, також Обманівкою званих. Він назвав себе по імени мати Каркуновим, але в устах народу зберегло ся і призвище Пашкин...

Так от і казали на зелїзничій стациї, що нїбито Каркунов-Пашкин став тепер явним любовником Марини Филипівної, і що вона навіть для вигоди поселила ся з своєю прислугою і повірницею в бічнім крилї. Колиж Каркунов-Пашкин незадовго розчислив ся і опорожнив свою кватиру для нового управителя зпоміж змосковщених Нїмців, на стациї злобно підсьміхувались і розказували, що Каркунов-Пашкин тілько для ока поселив ся в корчмі та все така пересаджує цїлий час у Марини Филипівної. Злі языкі загнали ся аж до того, що нїбито їдиля на крилї у Марини Филипівної стояла в безпосередній связи з її правильними щорічними від'їздами до далекого ґуберніяльного міста, до вона колись була ґувернанткою і де покійний Алексій Алексїєвич вперве замітив її красу. Найшли ся, звичайно, й такі, що поквапились написати безіменне письмо до Горевозцева о тім, яке то вольнодумство і зіпсуте обичаїв панує на зелїзничій стациї. Не попросивши навіть згоди Ніки, Горевозцев порозумів ся з жандармскою управою, і на перонї стациї появив ся, як стовп, висатий жандарм.

На нового управителя випало богато клопотів. Дома сподївались уродин. Шили пеленки і сорочки; привезли дїточе ліжко, післали за повитухою, земский лїкар просто таки не виходив з дому, і наконець приїхала товста, здорова нянька, спроваджена здалека. Незабаром по уїздї рознесла ся чутка:

„Дївчина!"

Дворяни занепокоїлись, але потїшали ся гадкою, що Ніка і Анна Филипівна люди молоді і треба сподївать, що не дадуть ся завстидати. Селяни хрестились і говорили що після народної приповідки за дївчиною мусить прийти хлопчик. Марина Филипівна сердито сплюнула і сказала, що у неї перші дїти все були хлопці. Горевозцев ще більше натягнув вижки і став ще острійше слїдити за настроєм умів в уїзді. А з Илїя прийшла смутна вістка: брат Ніки Ґригорий — умирав. Але він прожив ще цїлий рік. Втім навіть після нового наверту виметів і химер в Обманівці, після нових замовлень на візок, колиску і дїточе біле, по уїздї рознесла ся знов чутка:

„Знов дївчина!"

Марина Филипівна сплюнула по раз другий і сказала:

— Я й більше й знати не хочу!

Вона не пішла навіть відвідати Анну Филипівну, а коли ся вийшла в сад на прохід, Марина Филипівна прийшла осентаційно коло неї і неподала навіть руки. Дворяни їздили поздоровляти, але шкробали от в спину і жартували півголосом в своїй дворяньскій компанії. Отець Пона, той самий, що то приїзджав до умираючого Алексія Алексїєвича і думав, що Ніка в нагороду за те промовить за него яке добре слово перед благочинним, по приїздив молитись до хорого купця Товстобрюкого і ворожив, що у Анни Филипівної буде вісїм дївчат а ані одного сина. Горевозцев, що дуже поважав отця Пону і вірив в его чудеса, як почув про его пророцтво, так і підскочив на місци.

Треба Господу Богу помолитись, — рішив він і скликавши всїх дворяньских попів, заповів їм молебні, додаючи, що заплатить ся їм з двірскої каси. На налиганя Горевозцева Ніка і Анна Филипівна рішили також вимолити собі у Господа мужеского наслїдника бо по смерти сухітничого Григория питане о засїдателю слїдуючого покоління стало більше ніж щоденним. В тій цїли поїхали вони до недалекого уїздного міста, де стояла одинока церков з золоченою банею; від того і місто прозвано „Золотоверхим". Тут жили колись предки Ніки, доки прапрадїд его,

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що викликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улица Жовківска ч. 109.

справедливі. Як розграбляють земські каси, ті, що стоять біля неї (дворяни-чужинці), не відомо кожному. Форми грабування існують легальні і нелегальні. До легальних форм належать: роздача земських грошей дворянству в формі жалування за неіснуючу працю, в формі непотрібних посад з великим окладом, в формі непотрібних командировок, в формі всякого рода ссуд і т. д. Земства проводять дороги, будують мости там, де це вигідно і потрібно місцевому дворянству. Деякі земства на Україні умудрили ся по цілим повітам попроводити телефони на кошт селян, (хоч останні не вживають і не користають з його), так що усі дворянські маєтки повіту зносять ся між собою по телефону. Телефон — гарна річ взагалі, але вовсім не гарно те, що телефони будують не на вжиток селян, хоч і на кошт їх. Але головна роля земства — його москалїзаторська діяльність; тут воно проявляє надто уже велику енергію: будує школи з московською викладовою мовою, утворює по українських селах бібліотеки московських книжок, підтримує грішми усі инші москалїзаторські інституції, як наприклад: „Общества грамотности“ (в дійсности товариства москалів інтеліґентів для помосковлювання українського народу, як Schulvereiн в Чехії і инші. Гроші, наздирані з українського народу повертають ся чужинцям проти його самого“.

Замітний далі уступ, що трактує про економічні супротивлежности інтересів між Україною а Московщиною:

„Московські промислові райони, — пише ся там — взагалі нехліборобна промислова Московщина користає із такого гіркого становища українського народу: низька заробна плата українського сільського робітника дає дешевий хліб для усієї промислової Московщини. Навіть закордонні чужинці, що купують хліб, продукований на Україні, користають із низької заробної плати українського сільського робітника. Про те вироби промислової Московщини, вироби московських фабрик і заводів, навіть кустарів (домашного промислу) вироби, що їх купують Українці-хлібороби, стоять на високій ціні, бо московське правительство забороняє закордонним фабрикатам йти в Росию і конкурувати з російською промислостию, яка лежить цілковито в руках Москалів. Не дивно, що Українці-хлібороби останні роки хронічно голодують: щоби нагодувати таку масу чужинців, треба витратити богато енергії. Але останніми часами ми спостерігаємо, що енергії годувати таку хмару гнобителів у українського народу забракло: „Платежная способность“ його падає що року більше і більше; запозиченість селян-хліборобів московському правительству і земству що року збільшуєть ся і тепер досягла кольосальної цифри. Правительство і земство, а надто останнє, зчинили крик (курка перестала нести золоті яйця). Економічне знесилле українського продуцента відбиваєть ся дуже зле на державнім буджеті, а надто на буджеті земств. Ці дві інституції почали проявляти до сільського українського продуцента кровопиляче спочування і симпатию: розпочали ся лицемірні заходи над піднесенем економічного становища Українців хліборобів. Але пізно... Нелюдський визиск підірвав сили українського сільського хліборобa і його господарство. Він пролетаризуєть ся все більше і більше; життєві потреби зменшені до мінімума і пішли ще низче. Голод став хронічним, став нормальною умовою Українця. Голодні бунти 1902 р. — є яркою його ілюстрацією. Цілогодинні бунти мають тенденцию повторювати ся все частійше, поки існувати-муть причини, що їх викликають. Звичайно, ми далекі від думки сподівати ся иншого поведення з боку московського правительства і взагалі московського народу, бо де таки в сьвіті дужчий і переможчий не користаве і не кривдить зневоленого, слабшого? Але якуні в тим ми, певна річ, далекі і від другої думки: без протесту і боротьби давати нашим ворогам висисати нас до сухоти. Закон природи вимагав боротьби за життє... І ми виголошуємо її!“

„...Страшне становище української нації, — але ці страшні наслідки стали головно через занедбанє національної справи з боку української інтеліґенції, головно через її москалефільство. Скілько треба праці, посьвячення і героїзму для української інтеліґенції, щоб надолужити занедбане, щоб загладити свій великий гріх, свою велику провину перед своїм народом!... Тепер настали ці так довго очікувані часи, часи викупленя. Найліпші люди із української інтеліґенції цілковито і виключно посьвячують себе українсько-національній справі, себ то справі українського сільського і мійського пролетаріяту: вони орґанізують їх для економічної і політичної боротьби з їх соціяльними і політичними панами, орґанізують їх для боротьби за життє, свободу і щастє...

Факти життя доводять сільському і мійському пролетаріятови, що щастє їх можливе тілько і стане реальним фактом тілько після конфіскати у чужинців української землі, після націоналїзації її, після націоналїзації промисловости на українській території; але все це стане тілько після знесення панованя чужинців-Москалів.“

Розправивши ся так з теперішним „москалефільством“ укр. револ. інтеліґенції, брошура обертає ся до укр. минувшини та на ній виказує дальше сумні наслідки браку ясного національно-політичного ідеалу. Сему посьвячені два роздїли: „Історична минувшина укр. народу“ та „Події на правобережній Україні 1768 року“ (Гайдамаччина).

„Національна погибіль стала доконечною, а українська держава, майже незалежна, перестала істнувати; вона увійшла в державу московську, як завойована провінция.“

„І так, уся довголітня боротьба українського народу проти Польші, вкінці його самовизволенне, уся ця маса витраченої сили і енергії, маса пролитої крови, пішла в нівець і головно через недостачу національного ідеалу „Самостійної України“ серед широкого загалу українського тогочасного суспільства. Тоді не розуміли головної умови, національного життя, треба бути державно незалежною нацією, треба не бути рабом, треба бути паном себе і своєї долі, щоб панувати ся в своїй державі, на своїй території, по своїй уподобі. Соціяльна справа незалежної нації — є домова срава і розвязуєть ся по волї і думках великої більшости її. — Соціяльна справа поневоленої нації не є її домовою справою, бо лежить цілковито в руках тої нації, що поневолила, і то в руках пануючої її класи. Вирвати свою соціяльну справу із рук чужинців, забрати її у власні руки — се із головний ідеал кожного поневоленого народу“.

Обговоривши знов Гайдамаччину автор замічає так:

„Усі нещастя — пише ся там — що до сього часу терпить український нарід, від того, що він до останніх часів не мав ідеалу самостійної України. Той факт, що великі принесені жертви і енергія, яку він витратив, вибиваючи ся з під Полянів протягом першої половини XVII. віку, пропала марне, сьвідчать про це. Великі патріоти того часу: Богдан Хмельницький, Богун Джерджалик Виговський нічого не могли зробити проти загального руху Українців до підданства московського... Кольосальним напруженем сил ці патріоти зробили більш, ніж того можна було сподівати ся від одиниць: вони із з'єднання з Москвою зробили державну спілку, поставили Україну на становище сучасної Угорщини, навіть більше, бо Угорщина не мав права державних вносин, що їх мала тоді Україна. Та чи розумів це тоді нарід? Він на Переяславській Раді кричав: „Волимо під царя московського!“ Коментарі зайві.“

„Нечисленні патріоти, співборці Богданові за свободу України, з його смертю скінчили своє життє дуже зле... Одсутність національної сьвідомости і сьвідомости вигод від национальної незалежности серед широких мас українського тогочасного суспільства причинили ся дуже до швидкої страти цієї останньої Старшини українськ в своїм вузькім розумінню своїх інтересів, звертала ся до запомоги Москви в виконанї своїх цїлий, а нарід український, скинувши польське кріпацтво, уже мріяв; що самодержавний московський царизм поратує його від сваволї їх старшини, вгамує розладдє і суперечки, що дійсне панували тоді. — Не власними силами хотїв він розвязати домову справу, а силами чужинців — московського царя і його правительства.

„Усі страждання, що витерпіла і тепер терпить українська нация, пішли марно; усїми її численними повстаннями проти визиску спокористували ся чужі народи в першій лінії Москалї, завдяки одсутности провідної ідеї, провідної зорі, завдяки одсутности національної сьвідомости. Коли-б широкий загал української нації з самого початку її повстань був перейнятий сучасним національно-українським ідеалом „самостійної демократичної України“ вона осягнула-б була давно усї свої національні і більшість соціяльних завдань. Одсутність сього ідеалу у великої більшости українського народу плодить і тепер москалефільство в розийській Україні, польонофільство і москалефільство в Галичині, мадьярофільство в Угорщині. Москалефільство, польонофільство, угрофільство — це спочуванне ідеалам пануючої нації — Москалям, Уграм і Полякам, що поділили між себе Україну; спочуванне тій або иншій класї цїх націй — се прикладанне усїх своїх інтелектуальних сил для їх здійсненя, се занедбанне і забуттє інтересів своєї поневоленої нації. Українці москалефіли, угрофіли і польонофіли не розуміють ось чого: усякий плюс для пануючої нації є мінусом для поневоленої, бо дає перевагу першій над останньою, вміцняючи її панованне. Там — де істнують нация пан і нация раб, там нема спільних інтересів між ними“.

(*Дальше буде.*)

Павло Александрович не випроцесував Головотяй. Великих у бідного поміщика шведского походженя, взятого в неволю за Петра. Обманові переселились сюда але „Золотоверхий“ город заховав всї традиції Обманових, а вони з всїх важнїйших хвилях звичайно їздили сюда до колиски свого богатства і добробуту.

Замешкавши в одинокій гостинниці в „Москві“, Ніка і Анна Филипівна удалися до церкви з золоченою банею відправити там довгий ряд молебнів і стрінули сьвітле Воскресенє Христове. Але Ніка не вірив, щоби Господь вислухав его просьби: вжу в часї служби Божої згасла сьвічка. Правда, палямар, що стояв рядом з ним, поспішив своєю сьвічкою засьвітити сьвічку Ніки; але сей подумав собі і рішив:

„Злий знак!“

Так і сталось: Анна Филипівна привела знов дівчинку. Марина Филипівна сплюнула по раз третий, захоріла розлитем жовчи і виїхала до своїх давних панів, у котрих служила було ґувернанткою. В уїздї, навіть і в цілій ґуберній почали без згляду на те, що Горевозцев подвоїв свою чуйність, підсьміхатись і жартувати з Ніки. Він бідняга, згадав на хвилю про Жулю, але здавив свою гадку, взорушений сердечностию і любовію Анни Филипівної, котра уважала себе винуватою. За її згодою післав він управителя до ґуберніяльного міста нароком, щоби довідатись, чи твори професора Шенка не вийшли в російскім язиці. Не вийшли, отже куплено німецке видане. Щастє, що Анна Филипівна еще не забула своєї рідної мови.

Але і те не помогло. Четверта прийшла також дівчина. Приходи отця Йони ставали все частійшими, але в душі Ніки звили собі гнїзда гриза і сумнїви.

З російского перевів

в Закопанім 20 цьвітня 1905.

Гриць Покотило.

Справи австро-угорські.

З ради державної.

Суботнійше засїдане палати послів отворено о годині пів до 11 перед полуд. По відчитаню інтерпеляцій і внесень, між якими був також внесок п. Зазворки, щоби правительство выслало лїкарів і спеціялістів на терен війни до Манджурії. П Хоц домагав ся почисленя послів, бо сумнївав ся чи є комплет. Президент палати заявив, що сей внесок не піддасть під голосованє, бо обчисленє голосів може наступити тілько при голосованю. По відповіди президента вніс п. Хоц на замкненє засїданя і жадав обчисленя голосів. Внесок п. Хоца відкинено 107 голосами против 2.

З дневного порядку приступлено до дальшої дебати над цловою тарифою.

По п. Пражку, який протестував против отворенія сербскої границї для худоби, промавляв п. Пляц, почім дискусию замкнено і вибрано ґенерального бесїдника „за“ п. Кінка а „против“ п. Баксу.

Перший промовляв п. Бакса, заявивши, що не з політичних, але з правно-державних причин противить ся предложенню, почім широко обговорював справу дуалїзму.

По промові п. Кінка „за“, як також по виводах референтів Ґараніха і Бернрайтера ухвалила палата значною більшостию перейти до подрібної дискусиї.

Президент палати повідомив о ухвалї голов клюбів що-до способу ведення подрібної дискусиї.

По раді запитань до президиї засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє відбудесь по причинї обходу сотних роковин смерти Шілера доперва в середу о 10 годині перед полуднем.

Війна.

„Новое Время“ доносить з Ґунчуліну: Японцї заявили, що першого дня Великодних Сьвят не зроблять жадних кроків военних супротив Росиян і слова даного додержали. Головний командант є вдоволений з укріпленя лївого російского крила. Если справа так дальше піде, то будемо мусїли обсадити ріку Сунґарі, тоді Кірин і Бодуне становити будуть важні пункта. Обсадивши їх, загрозимо японським крилам зачінних віддїлів, коли офензива буде посувати ся здовж земляничої лінії, а коли-б Японцї на сю точку хотїли звернути свій атак, тоді можна би прийти їм в поміч з головної квартири з над ріки Сунґарі. Коли-б сї бажана начальної російскої управи сповнились, то війна ще довго протягнутись може на суши, хиба що зайдуть непередвиджені обставини.

Фльота російска ще далї скитаєсь по ґнамскім заливі і Рожественьский не рішив ся ще на ніяку акцию.

Справа нарушеня невтральности через Францию заострує ся що раз більше. Анґлїйска преса остерігає Францию перед таким поступованем. Зовсїм инакше поступає Німеччина, яка заборонила німецким фабрикам доставляти Росиї торпедовців. Против нарушеня невтральности через Францию запротестував японьский посол в Парижи і супротив тих закидів так Франция як і Росия старають ся очистити перед очима цілого сьвіта. І так аґенция Гаваса доносить з Сайґону, що російска ескадра, котра дня 2 с. м. була в заливі Гонкое на північ від Кангос, поробила приготованя, щоб слїдуючого дня виплисти в заливу і про се мав адмірал Рожественьский повідомити французкі власти. Рівнож надійшла вість в Петербурга, що Рожественському дано острий приказ, щоб узнавав невтральність Франциї. Ломане невтральности через Францию викликало антифранцускі демонстрациї в цілім Японї і правдоподібно доведе до сего, що Делькасе буде мусїв уступити.

(Телеґрами.)

Петербург. Перед вчера іменував цар в Царскім Сели 1115 вихованків військових закладів офіцирами. Нонінацию приспішено о 4 місяцї з причини, що на терені війни полягло много офіцирів і дає ся відчувати їх брак. З поміж новоіменованих придїлено 817 до піхоти 148, до кінниці а 153 до треву.

Любека. Тут оголошено заказ кандлєра Вільова в справі вивоженя торпедовців до Росиї.

Петербург. Росия будує тепер три кружняки типу „Бояна“, три армативі легкі кораблї, 10 річних каноніров і 29 контрторпедовців; крім сего будує ся 18 контрторпедовців з гроший складкових.

Петербург. Рожественьский доніс рос. адміралїциї, що японьска фльота находить ся на водах териториї острова Борисо. Коли сей факт зістане справдженый, Росия внесе тоді протест до голяндского правительства.

Петербург. Куропаткін буде сими днями відкликаний а комендантом І армії буде іменований ґенерал Зарубаєв.

Токіо. З терену війни доносять, що так праве як і пїве крило армії Оями посунулись значно вперед.

Льондон. Анґлїйскі часописи доносять, що в половині мая Японцї вишлють нову армію в цїли здобутя Сахалїну. Армія до сего призначена, концентрує ся в Гірасакі.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Конституция в Росиї.

Париж. „Echo de Paris“ доносить з Петербурга: Цар постановив завести систему двох палат. Обі палати мають брати участь в роботї правительства. Відповідний декрет має появитись 6 ст. ст. мая. Палати будуть скликані на 1 жовтня с. р. (Се здає ся байочка, або вість пущена на блахманене очей з огляду на те, що зближає ся перший мая старого ст. — *Ред.*)

Петербург. З кругів добре поінформованих доносять, що толеранційний указ буде виданий і для Жидів.

Рух революційний в Росиї.

Петербург. О експльодованю бомби в минувший понедїлок подають такі подробиці. Експльозия лучилась в помешканю, в котрім два студенти були заняті припадженем бомб. Підчас праці одна бомба експльодувала. В комнатї знайдено ще три готові бомби, котрі були так сховані, що не могли експльодувати. Поліция арештувала много осіб.

„Народне“ сторонництво.

Москва. Нині має ся уконституовати „народне“ (в дійсности аристократично-консервативне — *Ред.*) сторонництво, котрого цїлию буде згуртованє визначнійших ґруп коло особи Шіпова. В аристократичних кругах твердять, що Шіпов зістане міністром справ внутрішних.

З угорского сойму.

Будапешт. В угорскім соймі ведесь дальше адресова дебата.

Видаленє хорватского писателя.

Прага. Місцева поліция видалила знаного хорватского писателя Стефана Радича, котрий ту і в Пільзні мав відчити звернені против Мадярів. Радич поїхав до Відня, щоби внести спротив против сего видаленя.

Повінь на Угорщині

Будапешт. По причинї дощів Дунай і его приплави зібрали. Стан води раз-у-раз підносить ся.

Сотні роковини смерти Шілера

Відень. Обхід сотних роковин смерти Шілера почав ся вчера походом 60 тисяч учеників і учениць. Перед памятником Шілера виголосив до молодїжи промову посадник міста д-р Люеґер.

Конґрес жінок.

Відень. В суботу отворено ту конґрес звязкових жіночих товариств. Участь в конґресї бере 36 делеґаток товариств.

Від Адміністрациі.

Упрашає ся Вп. Передплатників о відновленє передплати так за місяць май, як ще і за біжучий квартал і о безпроволочне вирівнанє залягаючих ще належитостей щоби уникнути перерви в висиланю часописи.

НОВИНКИ.

— **Польске „Коло“ при роботї.** В суботу вечером відбуло ся — як доносять польскі дневники — засїданє польского кола у Відни в справах, що доторкають ся також наших інтересів. Першою такою справою було введенє в житє санкціонованого вже закона про рентові оселї. Пос. Поточек хотів, щоби воно домагало ся як найшвидшого скликаня галицкого сойму на надзвичайну сесию в маю в цїли вибору рентової комісиї, без якої ведене кольонїзациї на основі згаданого закона є неможливе. Як бачимо з того, „брацям — Мазурам“ з західної Галичини дуже сподав ся закон о рентових загородах і їх аж пече, щоб чим скорше при помочи краєвого ґроша і легкого кредиту поживити ся рускою землею на сході. На інповів президент кола ґр. Дзїдушицкий, що вибір рентової комісиї тепер ще наступити не

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

може, бо до введеня в житє самого закона потреба еще постанов додаткових про реятові вальори як і постанови що до пільг фіскальних а все те ухвалити може лише парлямент. Рішено вкінци наперти на правительство і парлямент, щоб дотичні проекти законів переформовано вже в червни с. р. Другою справою, якою занимало ся тольске коло, була справа „wydalania polskiego robotnika z Prus", що є неправда, бо польских робітників з Прус ніхто не видаляє, а лише неприймає ся тих робітників з Галичини на роботи в Німеччині, які суть польскої народности а йдуть там, щоби скріплять польский елемент і вшехпольску аґітацию. Розуміє ся польскому колу іде о те, щоби всю роботу в Німеччині, віддавану чужим робітникам, не забрали Русини, на чім зле мусять вийти так Мазури з західної Галичини як і польскі шляхтичі руської части краю. Рішено упросити до дотичної акциї міністра справ заграничних ґр. Голуховского, зважавши, що сей польский міністер інтерував вже іменем Австро-Угорщини в звісній справі Райнбабена і показав ся дуже горячим оборонцем шляхотеко-польскої кліки і її панованя в Галичині. Що евентуальна акция австро-угорского міністра для внішних справ і тим разом не мати-ме вічого спільного з Австро-Угорщиною і її заграничною політикою се ясне як на долони, та при теперішних відносинах, де державу видано прямо в аренду Полякам, всього можна надіяти ся — навіть і дипльоматичної акциї в справі вишукуваня занятя для польских еміґрантів.

— **Носив вовк понесуть і вовка.** З Заліщик пишуть вам: Дивна річ склала ся на засіданю повної ради повітової в Заліщиках в дни 14. цьвітня 1905. Именно одноголосно ухвалено вислати до краєвої дирекциї скарбу у Львові жалобу на тутешного ґеометра Вайґля і домагатись усуненя его зі Заліщик. Ми вже писали про сего пана, що під покришкою польского патріотизму допускав ся всіляких надужить і безправств, і для хлопа мав лиш кулак і найпоганійші епітети й проклони. Также видко пізнали ся на нім добре і Поляки, коли в „бецирку" ухвалено домагати ся его перенесеня. Цікаве тепер, що з тим фантом зробить краєва дирекция скарбу, котра проявляла доси довозї співчутя для п. Вайґля і не вірить, щоби було правдою те, що пише ся в рускій часописи. *За. лїс.*

— **Нове міністерске розпорядженє в справі карної процедури.** Міністерство судівництва видало в сих днях обіжник до усіх судів з датою 20 цьвітня с. р., в якім дорогою інтерпретациї §§ 240, 245 і 252 вак. о карнім поступованю кормує поведенє суду що-до відчитуваня з актів попередних засудів обжалованого. Міністерство виходить з сего принципу, що оголошенє засудів обжалованого в самого початку розправи зле впливає на опінію судиїв присяжних, так що вони суть вже через те в гори упереджені проти особи обжалованого, а се дуже часто виходить неслушно на его шкоду. Судиї повинні розбирати каридостойний вчинок сам про себе як і обжалованого яко евентуального виновника, а вістка про попередні засуди настроює судиїв мимохіть ворожо супротив обжалованого і вони принимають его вину на основі дрібниць, хоч обжалований сего вчинку в дійсности не поповнив. Понеже §§ 240 і 245 карн. проц. не подають точно, в якій части (стадиї) розправи мають бути оголошені попередні засуди обжалованого, то нове розпорядженє заряджує, щоб дотичні засуди відчитувано доперва при кінци розправи, а именно аж тоді, коли має бути вже замкнений тзв. перевід доказовий. Але після нового розпорядженя точне подане вироків може навіть взагалї відпасти, а се в таких случаях, де особа обжалованого на таке поведенє з гори заслугує. Яко заслугуючі на взгляд подає розпорядженє слїдуючі моменти: 1) коли вчинок, за який був засуд, не належав в суті діла до негонорових, 2) коли поповнено его дуже давно, може в хвилях ще молодечої нерозваги, 3) коли є для інкрімінованого розбираного саме вчинку без ваги і 4) коли публичне оголошенє засудів могло пошкодити обжалованому в его зарібку або становиску. В наведених случаях трибунал не потребує взагалї відчитувати вироків а вистарчить зазначене, що обжалований був вже караний. Нове міністерске розпорядженє після звісного недавного рескрипту Кербера щодо карана малолїтних і вагітних жінок є дальшим причинком, хоч дрібним, до злагодженя карного поступованя супротив обжалованих і яко таке, хоронячи одиницю від несправедливої карної репресиї і її лихих наслїдків, має на собі без сумніву знамя гуманітарности.

— **До „Товариства школи жіночого господарства"** в **Сокалї** приступили яко члени основателї з вкладкою 50 К пп. Алексевич ц. к. начальник суду в Угнові, Савчиньский ц. к. нотар в Белзї, дальше оо. декани Николаевич із Скоморох, Хотинецкий з Ярослава. Яко члени звичайні з вкладкою 2 К річно, вписало ся 45 осіб. Дальше принесли жертви о. митрат Левицкий, парох Сокаля 16 К, о. Стефан Кішик з Опак 2 К, духовеньство журавеньского деканата вложило на руки дек. Твередовского 7 К, о. Алекс. Саноцкий з Мацошина 10 К, духовеньство яричівского деканата 8 К, о. Гойдиш завідатель парохії в Жукові 5 К. На соборчику в Макові зложили священники дек. підгаецкого 5 К. За ті жертви, принесені в хосен так важної інституциї складає сердечне „Боже заплать". *о. К. Селецкий.*

— **Контроля над пожарними і будівельними комісиями.** Наслїдком розпорядженя намісництва, висланого до всіх староств, візвав краєвий видїл окремим обіжником всї повітові виддїли, щоби заострили свою контролю що-до строгого виконуваня приписів о пожарнім і будівельнім наглядї в громадах їх повітів і щоби в тій цїли видали підповідні порученя як своїм функціонарям, так і відповідні вказівки своїм делеґатам, котрих повітові видїли на основі давнїйшого порученя краєвого видїлу мають іменувати по змозї для кождої громади окремо. Рівночасно із строгою контролею в згаданім напрямі мають повітові видїли з цїлою енерґією приневолювати громади, щоби згідно з розпорядженями повітового видїлу і при его помочи: 1) основували пожарні сторожі, о скілько їх ще нема; 2) заосмотрювали їх в прилади до гашеня огню; 3) установляли відповідні пожарні поготівля, а на селї нічні, по змозї і денні сторожі; 4) переводили бодай двічи на рік пожарні ревізиї по домах (комини, горища, кухні і т. п). Повітові видїли мають видати відповідні розпорядженя також до всіх громадских урядів і звернути їх увагу, що повітовий видїл буде строго пильнувати виповненя того розпорядженя і всякі занедбаня приписів о поліції і будівельного закона безпощадно карати. Рівночасно мають повітові видїли повідомити про се староства з просьбою о нагляд над виконанем виданих розпоряджень при помочи орґанів служби безпечности і спільну акцию староства около заведеня огневої безпечности та оборони від пожарів.

— **Острі стрільна на вправах.** Дня 4 с. м. краківска військова залога відбувала вправи за містом. Підчас атаку 13 полку на полк 56 упало кілька острих вистрілів. Одно стрільно перелетїло понад голову фельдмаршалляйтнанта Руммера фон Руммерсдорф, коменданта 12 дивізиї піхоти. Кінь его сполошив ся, ґенерал зліз сейчас з коня, відозвала ся трубка на знак, щоби перервати пальбу і вирви застановлено. Відтак сконтрольовано карабіни, щоби висліджити, хто пускав острі стрільна, але годї було викрити.

— **Лїчничі стипендиї для урядників.** Дирекция краєвого товариства задаткового для урядників у Львові (ул. Скарбківска ч. 5), до котрого належить також чимало Русинів, подає до відомости своїх членів, що тов-о набуло право представляти двох членів або двох членів їх родин до користаня з полеки, як: безплатного мешканя, безплатної лїкарскої опіки, увільненя або зниженя купілевої такси, купели а навіть евентуально, о скілько позволяють на се средства, безплатного удержаня в купілевих місцях в Карльсбадї, Мариенбадї, Франценсбадї, Теплицях і Абациї. Користати з тих добродійств можуть лише ц. к. державні урядники і ц. к. учителї. Крім того товариство має право представляти одну дитину члена до користаня з рималівскої конвонії, а одного ґімназияльного ученика до безплатного уміщеня в одній бурсї у Львові. Вкінци має се тов-о до роздачі кілька лїчничих стипендий і одну стипендию на придане для доньки члена, згляднo одну стипендию на практичне вибразованє сина члена тов-а.

— **Лїґа старших дівчат.** Так зове ся одно ориґінальне товариство, що повстало недавно в Німеччині, а гуртує в собі самі незамужні женщини. Статут лїґи опирає ся на ось-яких основах: Кождий член тов-а обовязаний старанно убирати ся і фризуватись, щоби виглядати розкішно і привабливо. Пані, що числять більше як 30 лїт житя, не будуть принимані до тов-а. Кожда женщина, що належить до лїґи, повинна мати настільки образованя, сприту та інтеліґенциї, щоби могла добре боронити програму лїґи, призискувати для неї все більше членів і поборювати успішно любов до поганійшої половини людского рода. Заключенє подружя буде уважати ся очивидно зрадою і карати ся виключенем з товариства.

— **Дрібні вісти.** Правительство згодило ся вже в принципі на будову чотирох клїнік у Львові, а то очної, нашкірної, психіятричної і лярінґольоґічної. Надіють ся, що справа педіятричної клїніки буде корисно полагоджена.

Міністер заграничних справ ґр. Голуховский буде обходити дня 16 с. м. 10-лїтний юзилей свого урядованя на сім становищи.

За янівскою рогачкою під Львовом вискочила в лїсї гадина Івана Мокрицкого в руку так небезпечно, що нещасний ледви доволїк ся там до рогачки, а відтак відвезено его, цїлого спухленого в безнадійнім стані до шпиталю.

В Сїнцї коло Підгаець згоріло около 30 господарских загород і двір д-ра Чижевича зі Львова.

В Коропівці під Конопницею згорів паровий бровар Стефана Вайса вартости 200.000 корон.

В Пратері у Відни наїхав автомобіль на зелїзничий стовп, наслїдком чого оден з пасажирів, інжинїр Володислав Юрский убив ся на місци, а два инші потерпіли смертельні рани.

— —

— **Д-р Евген Левицкий** обняв з нинїшним днем назад редакцию „Дїла".

З „Кружка українських дівчат". Подаємо до відомости товаришок, що надзвичайні загальні Збори відбудуть ся дня 14. с. м. в неділю о год. 10 передполудньом. На порядку дневнім зміна статута Зміна ся обіймає плян орґанізациї так від давна бажаних філій товариства. На підставі переведеної зміни буде міг „Кружок" розширити круг свого дїланя, будити житє по провінциональних містах і селах, злучити одною думкою дівчат всїх кляс і станів цїлого краю і сотворити одно велике сильне товариство. Думаємо, що не потребуємо вказувати на важність справи анї заохочувати товаришок до вспівучасти в зборах. Справа говорить сама за себе. Кожда товаришка місцева чи замісцева, котра почуває ся правдивим членом, котра інтересує ся товариством, котрій добро его і розвій лежать на серцю радо прибуде і возьме участь в обрадах зборів. Ми просимо лише о точність. Справа вимагає часу, тож о 10 точно мусимо розпочати обради. Просимо, щоб товаришки не зволїкали, а з ударом десятої наповнили нашу хату і показали сим, що українські дівчата уміють бути точними. В случаю, еслиби потрібне число членів не зібрало ся о 10 год., Збори відбудуть ся о год. 11 при довільнім числї членів. — За видїл: *Северина Данилевич* голова, *Марина Белей* член видїлу.

— **Зміна льокалю.** Дня 3 мая с. р. перенесло ся тов. „Академічна Громада" до нового льокалю при ул. Вірменьскій ч. 30, I. пов.

Померли:

— **Дмитро Радевич**, студент фільвософії в черновецкім університеті, помер дня 2 с. м. в Снятині. В. в. п.!

— **Олександер Гудима**, народний учитель в Сихові коло Львова, упокоїв ся дня 5 с. м. в 39 році житя. В. в. п.!

Урядові вісти:

— **З перемиской епархії.** Ордин. шкільним комісарем до нагляду науки религії в народних школах лїского деканата іменований о. Михайло Сливиньский, парох в Тиряві волоскій, на місце увільненого на власну просьбу о. Атаназия Венгриновича, пароха в Завадцї. — Завідательство в Хідновичах дістав о. Михайло Дуцько. — Канонічну інституцию на Ляшки гост. дістав о. Иосиф Тихович. — Правительство продовжило дотацию в реґіт. фонда на дальший рік для сотрудників: в Прилбичах, Посадї риботицкій, Никловичах, Літинї, Зїболках, Хащові і Крукеничах.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

Дирекция зелїзниць державних у Львові розписала лїцитацию на доставу коксу, вугля ковальского і вугля до опалюваня помешкань на рік 1906.

Ближші услівя і формулярі оферт можна одержати в IV. бюрі дирекциї. Речинець до вношеня оферт кінчить ся дня 15 червня о 12 годині в полудне.

— **На продаж:** 1) В Желехові великим, нов. Камінецкого, почта Госо, реальність складає ся: з дому о 2 кімнатах, кухні і склепі з городцем, вик. інт. 600, тепер винаната лиш за чинш 200 кор. річно на школу за цїну 3500 кор. 2) У Львові (Замарстинів перед рогачкою) 15 мінут від ринку, ул. Львівска ч. 60 (вик. гіпот. 361 гр. Замарстинів) два доми: один в виді вілї о 6 вікнах фронту, мурований, другий в офіцинах деревяний одноповерховий. Чинш річний 1500 кор., цїна лиш 13.000 кор., бо доми трохи занедбані. Ближшої відомости можна засягнути у п. Костя Паньковского, в Союзї краєвім кредитовім у Львові, Ринок ч. 10.

— **Комісия Інформацийна тов. „Академічна Громада" у Львові** ул. Вірменьска 30, I. п. поручає солїдних і фахово уздібнених інструкторів, учителїв на курси приготовляючі, діюрністів, мундантів, кореспондентів, товмачів, коректорів і т. д. у Львові і на провінцию. Устно може порозумівати ся від 8—9, і 6—7. 1—3

Торговля всїх приборів церковних п. Ф. Оліярника у Львові при ул. Театиньскій ч. 3. доставила до моїх церквей плащеницю, крест процесийний, евангелиє, патерицю о трех лучах і мосяжні ліхтарі. За добірність материялу, солїдне викінченє і достиненє на час мушу тій молодій фірмі висказати цїлковите признанє. А коли до того дістав я ті товари о 20 процент ба навіть вносне дешевше, як продають їх инші фірми, можу сьміло і совістно поручити торговлю п. Ф. Оліярника всїм Впр. і Вел. отцям як також Ч. братствам церковним. Бережниця 20 цьвітня т1905 р. — *о. І. Бордун*, парох. 3—3

Переписка Адміністрациї.

Вп. А. Ру. в Дв. Позаяк з минулого року вістало в залеглости 8 К, то тепер вилагоджено по конець 3 а не 4 кварталу. — Г. На в Бз. Тепер вилачено по конець цьвітня а не мая. — В. Пр. в Пе. За май прийде нам ще 2 К 40 с. Вп. В. Кл. в Ру. Ба. Так. — П. Ми. в Бу. Тепер до кінця липня. — С. Ґр. в Др. Тепер вилачено за цьвітень а не май. — В. Пі, в Ло. Тепер вилачено за цьвітень а не май. — Е. Се. в Ко. Тепер вилачено за цьвітень а не май. — І. Че. в Як. За перший піврік все. — М. Ме. в Пе. Тепер вирівнано все по конець цьвітня. — В. Іль. в Го. одержано. — О. Жу. в Ра. До кінця червня прийде нам ще 4 К 32 с. — І. Ма. в Св. Тепер вирівнано передплату по конець лютого а не цьвітня. — А. Лу. в Ст. Тепер вилачено по конець цьвітня а не мая. — І. Ру. в Ся. Тепер вилачено за цьвітень а не май. — В. Му. в Ск. Тепер вилачено по конець марта а не мая. — В. Шу. в Ко. Тепер вилачено до кінця цьвітня а не мая. — — М. Ля. в Те. Тепер вилачено не за май лиш цьвітень. — М. Бу. в Те. Тепер вилачено за март а не цьвітень. — І. Кл. в Ча. (Чехи) Тепер вилачено за цьвітень а не май. — І. Оп. в Ча. к. Піль. Тепер по конець червня.

Календар: Гр.-кат.: нині (понедїлок) Марка, завтра (второк) Василия, Ґаляври, позавтра (середа) Симеона; — Рим.-кат. нині (понедїлок) Станїслава, завтра Григория, позавтра Ізидора.

Театри: Театр мїський у Львові: нині (понедїлок) „Донька моря", трагедия пастирска в 3 актах Ґавриїла д'Анунчія, в перекладі Марії Конопніцкої, завтра (второк) „Річпосполита Бабиньска" опера комічна А. Кітмана, муз. М. Солтиса, позавтра (середа) „На дні" сцени в житя в 4 актах Максима Горкого.

Репертуар руского театру в Тернополи Продажа білетів в (сали Міщаньского Братства). Початок точно о год. 8 вечер.] Ві второк 9/5 „Дїти Ванюшина", сенсацийна драма в 5 дїях С. Найденова в перекладі І. Стадника.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в понедїлок, середу і суботу від год. 4—6 попол. Книжки видає ся тільки потрібні для наукових робіт. — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—11 і 3—8. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских свят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 8—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

„Краєвий Союз кредитовий"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

1.	Книга довжників . .	аркуш по	10 с.
2.	Замкненя місячні 2 штуки	„	5 „
3.	Інвентар довжників . .	„ „	5 „
4.	„ вкладників . .	„ „	5 „
5.	„ удїлів . .	„ „	5 „
6.	Книга головна . .	„ „	10 „
7.	„ ліквідацийна . .	„ „	10 „
8.	„ вкладок щадничих .	„ „	10 „
9.	„ удїлів членьских .	„ „	10 „
10.	Реєстр членів . .	„ „	10 „
11.	Зголошенє о позичку .	„ „	2 „
12.	Виказ уморення позички .	„ „	2 „
13.	Асиґнати касові . .	„ „	1 „
14.	Заява приступленя в члени штука	„	1 „
	Друки для кас системи Райфайзена:		
15.	Подане до кр. Дирекциї скарбу	по	4 с.
16.	Подане до пов. Дирекциї скарбу	„	4 „
17.	Деклярациї приступл., 1 штука	„	1 „
18.	Скрипт довжний А) з порукою	„	2 „
19.	„ „ Б) з інтабуляц.	„	2 „
20.	„ „ В) кор. речниц.	„	1 „
21.	Асиґнати до побраня, аркуш	„	3 „
22.	„ „ виплати	„	3 „
23.	Книжочка удїлова . . .	„	3 „
24.	„ вкладкова . . .	„	3 „
25.	Взірцевий статут . . .	„	30 „
26.	Книга позичок . ,	аркуш „	3 „
27.	Переписний Листок:		
	Упімнене до заплати . .	„	1 „
	Візване до заплати . .	„	1 „
	Друки для Спілок господарских і кредитових		
28.	Статут „Руского Народного Дому" повний і з пропуск. 1	штука	10 с.
29.	Подане о зареєстроване в судовім реєстрі . . 1	„	4 „
30.	Подане до Краєвої Дирекциї Скарбу о увільненє друків дїловодства від стемпля 1	„	4 „
31.	Подане з повідомленєм о заснованю спілки до власти податкової . . . 1	„	4 „
32.	Заяви приступлена в члени 1	„	1 „
33.	Замкненя річні і біляне для всяких товариств . . 1	„	10 „
34.	Взірцевий статут для товариств кредитових . . .	„	10 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

Проспоруброшуру *о ТРУСКАВЦИ* висилає на домаганє **Заряд.**

В першім і третім сезонї о 30% дешевше.

в Трускавци

лїчить ся з незвичайним успіхом

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.

ревматизм, подагра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхурові, ісхіяс астма, гемороїди, кила, недуги жіночі і жолудкові.

Лїкарі заведеня: Цїсарский радник **д-р Едвард Крижановский** з Бучача і **д-р Тадей Пряшіль** зі Львова (ул. Голубина ч. 6). 295 4—6

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 32—47

Фізикально-дієтетична лічниця д-ра Тарнавского

в Косові за Коломиєю

вел. станція Заболотів, отворена від 1 мая до кінця жовтня. 343 1—15

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

РУСКА КРАВЕЦКА РОБІТНЯ

Василя Ґресяка

перенесена з Ринку ч. 36

на площу Бернардиньску число 5

(Готель Варшавский.)

Сим маю честь повідомити Вшов. Панів і Всеч. Духовеньство, що при зміні льокалю я значно розширив мою робітню і склад мій заосмотрив в найновійші і добірні сукна на біжучий сезон, так що єсьм в можности всяким вимогам моїх Вп. Гостий вповні вдоволити.

Остаю з високим поважанем

264 6—6 **ВАСИЛЬ ҐРЕСЯК.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механіка у Львові площа Галиция ч.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найліпші** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки польні** по 12, 15, 24 і вище. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри**, цвікери люпи і **всілякі инші прибори оптичні всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.** 4185

Ткацкі вироби

з найліпшого прядива, як найстараннійше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дреліхи, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелі, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блювки і т. п. поручає по уміркованих цінах 385

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Мєнсовича

в Корчині, коло Коросна.

Хто важадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5%! т. є 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в пластрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цасельского о медї даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 945

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ“

вальці на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продає

УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вроновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 5—16

Тапети і декорациї

на кожду ціну

взірці висилає оплатно

В. Адамский

Львів. ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічни 2, ріг Таньскої. 279 5—12

Дамскі капелюхи

стрійні спортові і подорожні

боа, парасольки, рукавички, корсети

капелюхи жалобні, все у великім виборі

поручає

ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА

ул. Академічна ч. 2

335 у ЛЬВОВІ. 6—10

Шестий рік істнования.

Одинока русько-українська часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К півріч-но а 2 К квартально.

Властитель і редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„КОМАР“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного жита і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та злиднями прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР“ придбав в посїдних часах свіжі сили до співробітництва!

„КОМАР“ повинен находити ся в кождій руській патріотичній родинї і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара“.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного життя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакцією: *Дениса Сембратовича.* Цілорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

Уряд парохіяльний

в Яблінці п. Солотвина, потребує сейчас двох жонатих, знаючих устав, дяків-селян для церкви в Яблінці і прилуч. Богрівці. Зголошуватись письменно і долучити конкомітацию від власного пароха. 398 1—3

Хлопець з укінченим 14 роком жита, здоровий, що скінчив з добрим поступом принайменше народну школу, буде принятий на науку до корінного склепу. Селяньскі дїти (передовсїм руских родичів і руского обряду) та сироти мають першенство. Близших інформаций уділяє Адміністрация „Дїла“. 395 1—3

Учительки, бони, господинї, молоді і старші, Русинки, поручає бюро Немчиновскої, Львів, Ринок 12 а. 77 1—1

На продаж вілля з 8 комнатами і з 2 верандами, садом і парком, млин американьский і ріжні господарскі будинки в Орельци над Прутом коло Снятина. Ближші відомости подає „Краєвий Союз кредитовий“ у Львові, Ринок ч. 10. 396 1—3

Іспитований дяк і склепар глядає посади від неділї мироносиць. Зголошеня в управі школи в Жнятинї п. Гильче. 391 2—3

Інтелїґентна особа, вдовиця по учителю, Русинка, середних лїт, глядає місця до управи домом і кухнею у сьвященика вдівця. — М. Б. в Чернилеві, п. п. Яворів. 390 3—3

Парохія Сухостав п. в місци потребує від проводів початкуючого безженного дяка до спілки, умілючого вести спів хоральний і грати на фісгармонії. 385 3—3

Піддячий з добрим голосом, знаючий добре церковні напіви (не знаючий уставу і нот може научитись) знайде уміщене зараз у Йосифа Кругляка, церк. півця в Сосновi, п. Семиківці.) 378 3—3

Іспитований півець церковний глядає посади дяка. Адрес Іван Гуцуляк, церковний півець в Нїврі, почта Ермаківка над Дністром. 362 3—3

Жадайте даром і оплатно обширного цінника краєвих виробів ткацких на рік **1905**, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. ціни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчині. 150 17-40

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 47—60

Дістати можна всюди.

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тілько 6 К. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цілорічна передплата виносить 2 зр на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Ватория ч. 24.

30с 5—26

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найліпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотреній складї дуже дешево дарохранительниці, гарм. давінки, чаші, монстранциї, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениї, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лампиниці, лїхтарі, образи до процесиї. фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 33—45

Рух зелїзничних поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10 50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзца 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчка (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан 2 51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзца 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави рускої 7·30*.

„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенями товстими; поїзди нічні є зазначені звіздною. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в міськім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капуста, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвикльових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконїї, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнижшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24* 31—50

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлївка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 клґр. чаю разом **оплатно**, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави **особно** оплатно за післяплатою. 86

Позір!

„Сокільский Базар“ перша українська торговля в краю заосмотрена в великий вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар“ має на складі Гуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папросниці і т. д.

„Сокільский Базар“ продає льоси фантові льотерии Сокола і переписні українські листки.

„Сокільский Базар“ продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар“ приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар“ приймає замовленя в провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимці ідіть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ“** при ул. Руский ч. 1. Дім „Просьвіти“.

При закупні товарів просимо поклікувати ся на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 92. Львів второк 26 цьвітня (9 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на провінцію:
на цілий рік 32 к. — 42 к.
на пів року 16 „ — 21 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року 14 „
на чверть року . 7 „ на місяць 2 к. 80 „
Поодиноке число коштує у Львові 12 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації уповажнені вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Не клеїть ся.

Як доносять дневники, державна рада буде вже в сю субогу відрочена, щоб дати місце нарадам ческого сойму.

Приглядаючи ся виспідам дотеперішної сесиї австрийского парляменту годї не признати, що правительство віднесло тим разом деякий успіх — успіх головно через те, що побіч иньших пекучих справ вспіло перефорсувати так важну для него митову тарифу. Вже за десять місяців, бо від 1 марта слїдуючого року мають війти в житє нові торговї договори заключені з заграницею, а се було-б неможливе, колиб до того часу не наступила парляментарна полагода митової тарифи. Тота тарифа є як-раз основою договорів а правительство порадило собі в сей спосіб, що заключило договори на основі тарифи уложеної дотичними міністерствами, хоч так правосильне уложене тарифи як і заключене дефінітивних договорів з иньшими державами може у нас наступити лише в дорові парляментарній. Тим то правительство було і мусїло бути в вельми скрутнім положеню, коли став наближати ся реченець для приміненя заключених торгових трактатів. Треба було не тілько постарати ся о те, щоб тарифу принав парлямент але також о те, щоб приняв еї без змін, бо инакше наступив би конфлїкт, з якого годї було-б вийти без прикрих колїзий так конституцийних супроти парляменту як і міжнародних супроти дотичних держав. Та правительству удало ся якось вибрести із сего прикрого положеня — тарифу принято і воно тепер може відітхнути супокойнїйше маючи тарифу в кишени.

Сей свій безсумнївний успіх завдячує правительство обставинї, що по упадку Кербера сторонництва ческі і нїмецкі дали ся взяти на нову програму бар. Гавча що-до евентуальної полагоди ческо-нїмецкого спору. По правдї однак кажучи, дали ся взяти на гарні слова нового премїера одні молодочехи, бо Нїмцї через зміну кабінету нїчого не втратили, знаючи, що нове правительство приносить у всїм status quo, а зміна status quo залежить і залежати буде все від їх доброї волї. Як звісно, правительство уложило таку програму, що пресупокійно ческо-нїмецкий спір перевалило у сойм, обіцюючи, що в празкім соймі старати ся буде о мирну полагоду ческих домагань в той спосіб, як се розпочало ся вже в моравскім соймі через уконституоване там мирової міжнародної комісиї. Молодочехи мали вже за собою упадок Кербера, отже вдоволили ся на разї тим „успіхом" своєї політики, хоч нема сумнїву, що сей успіх був дуже проблематичної вартости, тим, що в їх стані посїдання нїчого не зминило ся а до осущеня їх домагань є тепер так само далеко, як було і перед тим, за міністерства Кербера.

Коли отже з нової політичної гри правительство вийшло в деякими сукцесами, то не можна сего сказати про сам парлямент і парляментаризм в Австрії, який на разї робить враженє уздоровленого, але находить ся як-раз знова перед новою кризою. Атже зближає ся шумно і гучно заповідана сесия ческого сойму, а там вже ситуация виясниться, чи бути австрийскій конституції уздоровленою, чи навпаки попасти назад у дебри безпуття і обструкцийної суматохи.

Як показують всякі знаки на земли і небі, а специяльно на ческо-нїмецкім небозводї, то гарний сон ческих політиків про мирну полагоду ческо-нїмецкого спору невдовзї розвіє ся як мана та що Нїмцї не такі наївні, щоб в ческім соймі дати ся взяти на ческі поступати. Нїмцї роблять на вид добродушну усьмішку і удають, що раді помиритися, бо не хочуть взяти на себе одвічальности за дальші непорядки перед короною, але в душі мають свою думку і ждуть лише доброї нагоди, щоб на ческі домаганя відповісти категоричним „veto". Атже їм дуже добре з маскованим абсолютизмом, бо се єдинока для них ґаранция удержаня свого „Besitzstand-у", хиба що їм дадуть національну автономію в Чехії і згодять ся на поділ краю, а на се хиба Чехи нїколи не пристануть. Та вже й показують ся перші вїщуни непорозумінь, які кажуть догадувати ся, що незабаром прийде до нової, не меньше завзятої як перед тим, боротьби.

Першим таким знаком, що поразив ненадїйно австрийских політичних метереольоґів — се дрібна на перший погляд справа, чи автономічні нїмецкі уряди в Чехії мають принимати від сторін також поданя в ческій мові. А стало ся се ось як: повітова рада в Хебі (Еґер) і рада міста Райхенберґ, обі в чисто нїмецкій части Чехії, відкинули подання ческих сторін в тої причини, що поданя стилїзовані були по чески. Справа була-б скінчила ся на тім, як би не обставина, що питаня ческих подань в нїмецких урядах пішло дорогою інстанцій а державний трибунал і трибунал адміністрацийний не були рішили, що поданя ческі яко поданя стилїзовані „in einer landesüblichen Sprache" не можуть бути відкинені властями, через те, що в цілій Чехії ческа мова узнана за мову краєву. Отсе рішене найвисших інстанций і було приводом до нової бучі. Якраз дня 5 с. м. зійшли ся всї нїмецкі посли Чехії на спільну конференцию і рішили, що рішеня трибуналів не відповідають їх правним поглядам та що нїмецкі посли будуть так довго вести політичну боротьбу, аж доки нїмецка мова не буде узнана за мову державну в дорозї закона.

Та не тілько по сторонї нїмецкій проявили ся нові знаки війни, але такі самі знаки вирвнули також і по другій сторонї — ческій. Бо що Чехам з того, що вони пропустили митову тарифу та пристали на гарні обіцянки правительства? Що їм з обіцянок, що двох Чехів засяде на міністерских фотелях, коли коалїция з Нїмцями вдасть ся немислима а з усїх переправ вийде знов відмова всяких ческих домагань? Тож не дивниця, що і в ческім таборі заблисло на хзилю „lucidum intervallum" а удар на тактику ческих послів вийшов від так сильної руки, як орґан цілого молодоческого сторонництва, „Narodnich Listів". Зараз після ухвал нїмецких послів в справі ческих подань поважний менер ческої політики виступив в різкою статею на адресу своїх послів і скритикував не тілько цілу вижидаючу тактику ческих послів але і специяльно те, що пропустивши митову тарифу випустили правительство з прикрого положеня, виявивши тим свою політичну недогепність і нерозвагу. Так написали „Narodni List-и" — а що будуть на подібну тему писати ческі радикальні часописи і що ще скажуть, коли сесия сойму скінчить ся фіяском, про се не треба й згадувати...

Так отже дальші кон'юнктури для розвою внутрішної ситуациї в Австрії не заповідають ся зовсїм рожево а так вижидана сесия ческого сойму може принести рішучу зміну дотеперішної ситуациї. Тріюмфувати буде якінци одно правительство, котре зискало і міляони на рефондацию і митову тарифу, завдяки недотепности парляменту, що дістявши нових панів з Гавчом на чолї, laudabiliter se subjecit...

Українська народна партия (У. Н. П.)

(*Конець.*)

Все доси наведене обертало ся против „москвофільства", се есть браку ясної думки про потребу політичної відрубности України від Московщини, у укр. революцийних елементів. По дальших розділах, які трактують про потребу української преси, школи, університетів і т. д. на Україні та викazують, що все те можливе лише бодай при певній автономії України, цїкавий ще розділ під заголовком „Український льояльїзм, культурняки". Річ ту йде, як бачимо, про старших українофілів. Про них пише ся в брошурі так:

„Програма їх дуже проста; вони покладають своїм завданнем культурне піднесенне українського народу, але шляхом повного льояльїзму, шляхом повної „законности". Культурне піднесенне укр. нациї шляхом льоальности!? (себ-то тим шляхом, що його дозволює московський уряд). Чи не сьмішно це? Великий економічний інтерес московської нациї лежить іменно в самій некультурности укр. народу, бо культурний нарід не стерпить хижацького грабуваня його дібр і вжитку його чужинцями, як робучий товар. Розуміючи добре свої інтереси на Україні, московська нация, а надто її еміґрация на Україні, пильно стежить за усїма проявами в житї українського суспільства, вишукуючи і гамуючи прояви, ворожі її інтересам. Чи не сьмішно ждати від льояльїзма української інтелїґенциї, інтелїґенциї народа рабського, якої хоч дрібної полекші для останнього, а тим паче культурного піднесення усїєї української нациї? Культурне піднесенне широкого загалу української нациї можливе тілько при істнуваню вільної національної школи, преси і літератури, а цього на Україні нема, — закон 1876 року заборонив це і в будуччинї. Певна річ, нїхто не назве серіозно українською літературою отті нечисленні, здебільш сірі, міверні видання, що їх видано останнїми часами, які можна перелїчити на пучках. Але ширенне по селах і цих блїдих видань, а надто дешевих видань для народа, московська правительство лїчить річчю небезпечною. Мудра політика московськ го правительства зробила неможливим вжиток і цих книжок на українській мові по селах, куди власне ці книжки і призначені. Право продавати українські народні книжки во українських селах дрібним „книгоношам" майже заборонено а в бібліо-

---

Ґустав аф Ґайерштам.

Сніжна зима.

Коло третьої години з полудня вже смеркало ся, бо се було в сїчни а обриси острова розпливали ся в темнім сумерку зими. Ялиці тулили ся ще дужше до обох малих черзоних хатин, що стояли на березї, там де горбок спускав ся у море. Потемнїле небо висїло важко над мокрою землею а засохлі гиляки гнув острий вітер, що димом з комнинів гнав з усею силою, так що густі клуби розбивали ся у воздусї пропадаючи в темряві посполовіших дерев.

Старий Седерберґ стояв на подвірю і рубав дрова. Се були покульбачені, тонкі гиляки, які лежали на земли довкруги него. Він працював оттак вже цїлу годину, поволи і з розвагою, з частими перервами, підчас яких він стояв неподвижно та глядїв на море. А коли гострий вітер прошибнув биля него, тоді він схоплював ся мимохіть за праву ногу, де ревматизм лютував у него найсильнїйше. Та що Седерберґ був побожним чоловіком і таким величала його ціла околиця, то він не кляв, але повтарив свій давний вислів, що ратував його від проклонів: „Се справдї чудно!"

По тих словах, котрі він сказав в части до неба, начеб хотїв, щоб його там вислухали, в части наче про себе, він поглянув вдруге на море, де мінтим гребінї піни провинулись на хребтах чорних розбурханих хвиль, сплюнув перед себе надумуючись і пішов до хати.

„Буде снїг", сказав він понуро сїдаючи біля печі та простерши до огню праву ногу, щоб розігріти скостенілі від зимна стягна.

„Буде снїг?" дало ся чути з одного кутика комнати, що лише скупо була освітлена від жмітки гилячок горючих в печи.

Седерберґ вхопив за гачок від огню і розбурхав його, докинув ще кілька гилячок і став дути. Вогонь на хвилю спалахнув, відтак сейчас знов знизив ся, наче ся птаха, що пирнає під воду, та жарив ся, наче змагаючись безуспішно запанувати над мокрим деревом.

Тусклий блиск упав на сю частину комнати, звідки виходив голос. На низькім деревяннім ослонї сидїла мала скулена стара женщина і порпала ся в кошиці бараболь, що лежали в ві подолку. Своїми покривленими пальцями, що від темнавого сьвітла відбивали ся на стїнї наче чорні тїни, вона брала одну картоплю по другій, відривала корінці, що всюди на них повиростали, і кидала їх до коновки, що стояла биля неї. Нишпорячи за картоплями вона раптом звернула ся до вогню, а тоді можна було побачити мале худощаве лице, засохле і повне зморщок, з запавшими устами і кількома клаптиками сивого волосся, що звисали на низьке чоло.

Седерберґ повторив свій вїщунок.

„Буде снїг!," сказав він. „Вітер дує від північного сходу а моя нога болить".

Стара відставила на бік картоплї і встала.

„Коли так, то наставлю каву", сказала живо а пара веселих старих очай блиснула в старім поморщенім обличю.

І коли так розжарювала вогонь і дула на полумінь, сказала думаючи про сї довгі дни, які тепер мали наступити: „Добре хоч те, що маємо цїлу бочку селедцїв!"

Седерберґ не удержав ся в цїлости зі своїм вїщуном. Снїг не зараз явив ся, але за те прийшов лютий мороз. Він сцінив темні филї в лїд так, що наче величезні криги ледові тягли ся вони від острова до острова, а коли вже лїд був твердий і міцний — допервa тодї прийшов снїг.

Були днї, що тихо і супокійно падав снїг, начеб невичерпна зима розкладала свої білі кучері. Рівномірно росла біла площа що раз вище. Снїг обтулював прикриті керницї на біло, він розкладав ся грубо по лїсних дорогах, що цїлком де далї пропадали під покривалом снїгової маси, а з низьких вікон малих хаток не видко було вїщо наше, як тільки безконечну білу площину, що досягала до самих віконниць.

Люди, там, на островах розпочала тепер боротьбу против сих лавіз, що грозили притолочити їх своїм тяжким білим простираном. Вони розметали снїг по лїсних дорогах і виносили його з подвір і знад керниць.

Але одної днини прийшов вітер від північного сходу щоб помочи при сім засипуваню землї снїговицею. Він прийшов наче той роз'яренний лютий ворог, що-раз то з новими масами снїгу і не уставав. Що днини він вив биля углів хат, холїтав на всї бовти високими комінами і свистав через двері та стогнав в лїсах, начеб був вже умучений від своєї скаженої натуги. Так мовчав він через кілька днїв а люди стали вже віддихати і зважили ся знов вийти із своїх вузких хатинок, де спали наче той медвідь в своїй зимовій ямі, тай витягнули назад свої лопати і снїжалки*), щоб на ново здобути пановане над землею.

Але північно-східний вітер прийшов знов, ще рантовнїйший, ще дужший, ще лютїйший, як перед тим. Він став метати нові маси снїгу. Виглядало так, начеб він хотїв зробити неможливим все вій відпір, та начеб хотїв погребати всяке жите, що ще било ся в сїй нещасній околицї, де він став тепер всеволодїючим паном. Снїг лежав на висоту хлопа по лїсах, а за ним, за тим снїгом прийшла люта лють, сподвижниця і товаришка вітрів. Від зимна тріщало дерево в хатах, видаючи звуки, що викликували в уяві пригадки зі страшних казок, а через приморошені снїгом вікна не видко було нїщо більше як снїг, що кружляв над стогнучими галузями дерев.

Сей *шал природи* тревав цїлі місяці.

Там, на віддалених островах, де жила бїднота, опущена і самітна, стало ся наразтихо, так тихо... Тихо, немов на великим кладовищи, де тільки чудо вспіло-б ще викликати житя, коли бо година півночи а отвирають ся гроби. Хати лежали наче малі білі гори, що виступають заокруглені із білої снїжної маси; — так наче море, що лежало тепер сковане під ледяним покривалом, підносло ся, щоб розпустити з безсердечною потугою свої скостенїлі филї в горбах і видолинках понад країною. А що взякий рух став ся неможливий, то забракло вскорі й поживи та прийшов голод.

Седерберґ іпов що днини до стайні і давав ся за коровою. Він позакривав щілини мохом, підпер стріху, бо снїг грозив її завалити. Але їсти давав корові дуже скупо, лише на стільки, щоби корова не перестала цїлком давати молоко.

Кождим разом, як Стїна подоїна корову, міряли молоко, а обоє старі споглядали на себе з острахом, коли корова видала пів кватирки меньше молока, чим попередним разом.

(*Дальше буде.*)

*) Плуги, уживані до розкопуваня снїгу в північних околицях. — *Пр. пер.*

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що викликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. *Поручає ся перша краєва фабрика* муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 9—10

теках при сільських школах цих книг майже не має з причини самого характеру школи з московською викладовою мовою."

„Пройшовши московську цензуру, ці укр. видання тратять решту своєї рації і роблять ся майже не придатними до свого призначення. Густе решето московської цензури пропускає крізь себе для українських книжок тільки одну воду, та і то мутну. Треба бути абсолютно засліпленим, що-б мріяти льояльним шляхом піднести культурне нїво Українців; закон російський все передбачив, все заборонив, що до сього і не залишило ся ані однієї дірки, яку можна-б використати для українського народу не йдучи супроти московського правительства: кожний шлях до культурного піднесення української нації — є „протизаконним", „нелеґальним" шляхом. А тим часом ми бачимо серед українського суспільства досить репрезентантів „льояльного" культурного піднесення українського народу, а ранійше було їх ще більше: це так звані „українофіли", як дуже характерно вони прозвали самі себе і як їх називає українська революційна інтеліґенция. Розуміють ся, від такого товчення води в ступі продуктивности ніякої і наслідки що до українського народа прямо неґативні. Ці льоялісти-українофіли тільки дають богату страву і об'єкти для зубоскальства шовіністичній московській пресі, яка не минає ані одного випадка, що-б собі не покпити над „хахлами".

„Але найбільш шкідливо, найбільш убивчо відбив ся цей українофільський „льояльний" напрям на духовнім настрою української інтеліґенції, для якої він темною хмарою заслонив єдиний спасенний шлях до єдиного певного всеукраїнського ідеалу, шлях визволення українського народу з під панування чужинців."

„Є ще одна категория українських інтеліґентів „льояліетів": ці хотять піднести матеріяльний добробут українського народу, зробити його економічно дужим, богатим, але шляхом повної льояльности, шляхом повної „законности". Ця часть інтеліґенції орґанізує хліборобні кооперації по селах, ніклують ся навчити селян ліпших метод оброблювання землї, годівлї і хову худоби, вишукує засоби підперти домову (кустарну) промисловість українських селян, що з кожним роком руйнують ся і т. п. Подивім ся на дійсні наслідки отцієї праці і розважмо, чи варті вони самої роботи. Ідеї кооперації, що найшли собі добрий і відповідний ґрунт у вільних і культурних краях: Бельгії, Франції, Швайцарії, Німеччині і инш., для свого запровадження до дійсного життя вимагають своєю необхідною умовою певного ступіння духовного розвитку народа. Вона можлива в краях, де істнує висока література і преса, національна самосьвідомість, де культурні продуценти сьвідомі своїх інтересів. Розповсюдженє всілякого рода асоциацій, продуктивних, ужиткових, торговельних — з проявою високої культурности, воно жие поруч з нею і умірає з нею. З приводу сього уже можна a priori припустити, що при сучаснім культурнім стані української нації, самої темної із усіх европейських поневолених націй, ідеї кооперації до неї не прищіплюють ся знов таки через занадто низький рівень народніх мас і усї заходи українських культурників прищепити ідеї кооперації до українських хліборобів будуть марними. Але цей a priori-ний вивод справдили факти дійсного життя. Із 120 хліборобних спілок, що були отворені в Херсонщині та иньших ґуб., лишило ся тільки 16, які доживають останні дні."

„Визиск української нації так великий, що вона стала млявою і інертною і нездатньою бороти ся економічно з пануючою московською нацією. Очевидно чужинці: Москалї та Жиди, завдяки своїй національній школі, пресі і літературі, далеко обігнали Українців в духовнім розвитку, вони піднесли ся культурно так високо, що стали вдатні скористати з ідеї кооперації і користають з неї. І так через ненормальні політичні умови, в котрих жие український нарід, стало фактом те, що з ідеї кооперації на українській території користав не Українець, а чужинець — його тяжкий ворог."

„Щоб кооперация, ця найвища сучасна форма орґанізації продукції, запанувала між українськими хліборобами, треба їм попереднї дійсної просьвіти, щоб стати здатними до зрозуміння досить складної кооперації; треба дійсної осьвіти, яку дасть тільки національна школа, преса і література а головно треба національно-політичних прав українському народови".

Усе доси наведене се сама критика дотеперішнього стану. Що-ж натомість позитивного ставить „Н. У. П."? На тій точці доволї маломовна, а властиво — крім ясного постуляту державної независимости України — не виказує виробленої та скристалізованої програми. Найбільше ще сьвітло на се поле кидає слїдуючий устуи (стор. 76):

„Боротьба за національну свободу, що начала ся в російській Україні і ще ранійше почата в Галичині, прийде до свого розвязання в недалекій будуччині. Політична автономія з власним соймом, автономною осьвітою, пресою і літературою в першій стадії боротьби за національну свободу, націоналїзация адміністрацій, суду і доходів з української території, власне військо і врешті самостійна державно-демократична республика Україна — остатня стадия боротьби за національну свободу і здійсненнє національних ідеалів українського народу."

Вже те надто загальне, щоби можна було йому дати назву „програми" а до того надто неповне: ні слова тут про загально-політичні постуляти (форма конституції і т. д.) як і про соціяльно-економічні реформи (аґрарні, фабричні, податкові). Виправдї згадує ся декуди в брошурі приміром про „націоналїзацию земли", що однак під тим треба розуміти: перехід землї у руки Українців, чи її усуспільненє, чи може ще що инше — сего годі дійти, як і загалом годі розібрати, яка саме фізіоґномія „Н. У. П." з боку загально-демократичних і суспільних постулятів. То доси ясно, що вона на скрізь націоналїстична, і що квестию національно-політичної независимости робить першою заповідию своєї дїяльности.

Про наскрізь націоналїстичний характер укр. народної партії сьвідчать і ті „10 заповідів У. Н. П.", що поміщені наче девіз на першім листку брошури. Вони звучать:

I. Одна, єдина, неподїльна від Карпатів аж до Кавказу самостійна, вільна, демократична Україна-Республіка робучих людий — отсе національний всеукраїнський ідеал. Нехай кожния українська дитина тямить, що вона народила ся на сьвіт на те, щоб здійснити сей ідеал. II. Усї люди твої брятя, але Москалї, Ляхи, Угри, Румуни та Жиди — се вороги нашого народу, поки вони панують над нами і визискують нас. III. Україна для Українців! Отже вигонь звідусїль з України чужинців-гнобителїв. IV. Усюди і завсїди вживай української мови. Хай ні дружина твоя, ні дїти твої не поганять твоєї господи мовою чужинців-гнобителїв. V. Шануй дїячів рідного краю, ненавидь його ворогів, зневажай перевертнїв-відступників і добре буде цїлому твому народови і тобі. VI. Не вбивай Україну своєю байдужностю до всенародних інтересів. VII. Не зробись ренеґатом-відступником, VIII. Не обкрадай власного народу, працюючи на ворогів України. IX. Допомагай своєму земляков поперед усїх. Держись купи. X. Не бери собі дружини з чужинців, бо твої дїти будуть тобі ворогами; не приятелюй з ворогами нашого народу, бо ти додаєш їм сили й відваги; не накладай у куці з гнобителями нашими, бо зрадником будеш."

Національна ексклюзивність доведена тут до крайних границь, хоч і треба признати, що в сих заповідях, побіч пересадженого та крайного, чимало також раціонального та природно випливаючого з положеня укр. народу. Загалом-же погляди „Н. У. П.", о скілько вони найшли свій вислів в обговорюваній брошурі, сильно засьвідчають, що ґрупа ся находить ся щойно в фазі вироблювання своєї програми та кристалїзації поглядів і що їй позістає ще чимало квестий до вияснення та програмового скодифікованя. Крайний та абсолютний націоналїзм „Н. У. П.", що віє з кождого розділу брошури, есть — так і видко — категоричною реакциею укр. нац. почуття против неясного відношеня до нац справи прочих укр. революціонерів та т. зв. „українофілів", або „культурників", се весь старшого, ультральояльного покоління Українців — реакциею, яка більше ще есть випливом здорового впрочім чутя, ніж розумового передумання. Члени „Н. У. П." відчули, видко, всю безмежну шкоду від недостачі ясно сформулованої національної ідеї, та не все ще уміють умотивувати розумово потребу такої ідеї, не все вміють задержати міру та відріжнити націоналїзм від шовінїзму, і — очивидно — не годні ще знайти властиве відношенє справи національної до соціяльної, зводячи сї дві справи у антітезу, коли між тим вони скорше надають ся до паралелї, коли вже не до синтези.

Тож і, радіючи з появи на Україні партії з ясно сформулованою національною ідеєю та розуміючи добре всю вагу її для розвою політичної думки на Україні, ми рівночасно не можемо закривати очий на її хиби та недостачі, які не тілько, що можуть спинити розвій її як партії, але — що важнійше для загалу сьвідомих Русинів-Українців — можуть опізнювати націоналїзацию укр. поступової інтеліґенции, а навіть відстрашити від самого українства що радикальнійших молодих людий на Україні. Головна хиба „Н. У. П." на нашу думку лежить в тім, (що ми вже в горі і зазначили), що вона лише націоналїстична, а брак в ній суспільного і політичного демократизму. Український елемент, як се і в цитованій брошурі признано, складає ся майже з самого пролетариняту і дрібномужицтва, а тих самим голим націоналїзмом не задоволиш. Взінци і се ясне, що соціяльне і політичне двигненє сих мас мусить двигнути і укр. національну справу, коли лише ті маси рівночасно будуть національно осьвідомлені. Всяка національна партия поневоленого народу мусить рефлектувати на народні маси, на демос, коли хоче стати могучою політичною силою, а тим самим мусить бути і крайно демократичною, мусить побіч програми національної мати і програму щиро-демократичних, загально-політичних і екон. соціяльних реформ. Всякий еманципаційний рух національний, коли має чистити на підпору мілїонових мас і на поводженє, мусить бути рівночасно і рухом загально-соціяльним. Інакше сам себе засуджує на безплодність. І коли лише приглянути ся в минувшині і сучасности змаганям Німців, Італіянців, Мадярів, Поляків, Чехів, Хорватів, народів Балкану, Грузинів, Литовців, Ірландців і т. д. до національної еманципації, то всї ті руки побіч національної ідеї носили і носять в собі і ідеї широких соціяльних та політичних реформ і тим саме осягали і осягають вони опору в масах і своє здійсненє. На се повинна тямити „У. Н. П.", коли не хоче заплисти на мілку воду формального націоналїзму, але бажає стати могучим чинником в розвою України.

З судової салї.

[Карна розправа против руских коляторів з Сільця)].

Розправа против коляторів з Сільця перед трибуналом в Самборі скінчила ся в суботу вечером засудженєм 5 виновників, а то: Яна Богданьского на 14 місяців, Иосифа Манастирского на 8 місяців, Володимира Матковского на 6 місяців, Яна Созаньского на 5 місяців і префекта Василя Манастирского на 14 днїв тяжкої вязниці, обостреної одним постом що тиждня.

О. Стефан Мацюрак і о. Теодор Крушиньский зі своїми претенсиями правними що-до відкодованя відослані на дорогу права. Всї засуджені застерегли собі 3 дни до намислу, длятого поки-що не мож еще знати, чи сей засуд приймуть.

Дводнева розправа виказала цїлу здичілість сторонників о. Біниньского, а що найважнїйше також і їх вину в справі симонії. Сьвідок о. декан Децко, переслуханий під присягою, на запитанє, з якої причини зроблено той напад на них, заявив виразно, що зроблено се для того, щоби ударемнити чинність духовної комісії та знищати всї протоколи, котрі на жаль виказали всю правду замітів, піднесених в протестї до епископа против наданя презенти о. Николаєви Біниньскому. Шляхта сїлецка, а згляднo сторонники о. Біниньского разом з своїм префектом показали ся в тім випадку так некультурними, що слушно зауважав прокуратор Войцїцкий в своїм кінцевім виводї: „Щастє, що се перший одинокий випадок в нашім краю". І мав рацию, бо так, як шляхта трактує своїх отців духовних, так еще наш мужик не відважив би ся супротив них виступити.

Слези тиснули ся до очий численно зібраної публики, коли Богу духа винний бувший адміністратор о. Стефан Мацюрак розповідав, як благав шляхту, щоби змилосердили ся бодай над малими дїтьми, з котрих одно мало 2 місяцї, а друге 2 лїта. На те сказав ему шляхтич Ян Созаньский: „Я тобі дїтий не придбав, то й дбати про них не потребую". Мамка зі страху кілька разів зімліла так, що її водою відтирали; дїти посиніли, а 18 осіб разом з дїтьми дусило ся в одній маленькій комнатцї, до котрої напастники не мали якось приступу. Всї зібрані узброїли ся в сокиру, тесак, гачки і коли, котрі їм до покою накидано. О. декан Децко зізнав, що коло півночи переняв его такий ляк, що сподївав ся кождої хвилї, що підпалять хату разом з ними, і длятого радив усїм сповідати ся на смерть. Найвідважнїйший з них о. Крушиньский, ще молодий чоловік, казав заложити свої коні десь коло 8½ вечером, щоби ґальопом від'їхати разом з двома другими сьвященниками; але се ему не удало ся, бо як лиш парібок заїхав перед ґанок, посипалось градом каміне і коли, так що коні наполохали ся і пірвали упряж. За якийсь час пробували всї три о. духовні вийти на ґанок, щоби переконати ся, чи можна вже від'їхати; але поки ще добре розглянули ся, вже хтось шпурнув на них каменем, так що зараз завернули ся і затарасували за собою двері. О. Крушиньский так був утомлений, що він оден з усїх десь коло 1 години заснув сидячи і пробудив ся аж над раном о 5 годині, коли над'їхала жандармерия.

Панове шляхта при тім всїм еще собі і кепкували. І так, коли п. префект вертав в попівства до свого дому, то ватага, стрінувши его на улиці, питала его: „що там порабляють Янанці?"

Ще благую часть ізбра о. Северин Поляньский, 65-лїтний старик; він станув собі при стїні межи двома повибиваними вікнами і в такій поставі перестояв аж до рана. Всї були поубирані в зимові пальта, бо в хатї скрізь повибивані вікна гудів січневий вітер і доскулював мороз. О. Мацюрак зізнавав, що найбільшого страху додавав їм якийсь нелюдский голос; мав він походити від глухо-нїмого Стефана Созаньского, котрого задля непочитальности трибунал увільнив від вини.

Головного водирея нападу не удало ся вислїдити, але стверджено зізнанями сьвідків, що коли би префект був лиш пискнув, то ватага, вложена з молодих парубчавів, була би спокійно порозходила ся домів. Тимчасом префект гукнув до сьвящеників: „Най ти тут і голову зідруть, мене нїщо не обходить!"

Трибунал покарав досить строго всїх вислїджених виновників, але воно не зверне о. Мацюракови і о. Крушиньскому збавленого здоровля; з тим відослав їх суд на дорогу права.

На разї право презенти в Сїльци засистоване.

*) Гл. ч. 89. „Дїла".

Справи австро-угорскі.

На овидї ческо-нїмецкого язикового спору починають громадитись нові хмари. Притоку до сего дала декизия найвисшого трибунаду в двох справах в квестиї язиковій. Именно оден адвокат вніс до магістрату нїмецкого міста Райхенберґу подане написане в ческій мові. Магістрат звернув подане мотивуючи, що є написане в незрозумілій для него мові. Против сего відкликав ся адвокат до намісництва і міністерства з жаданем, щоби приказано магістратови в Райхенберзї принятї его подане. Коли ані намісництво ані міністерство справ внутрішних не прихилились до его просьби, адвокат виступив з жалобою перед найвисший трибунал, який рішив, що магістрат в Райхенберзї є обовязаний принятї подане, написане в ческій мові, бо краєвими мовами є мова ческа і нїмецка.

Друге рішенє адміністрацийного трибуналу в користь ческої мови було слїдуюче: Якийсь Чех вніс подане написане по чески до виділу повітового в Еґер. Виділ повітовий як в краю нїмецкім відкинув се подане. Чех відкликав ся до краєвого виділу а сей приказав повітовомувиділови в Еґер принятї се подане. Против сего рішеня виділу краєвого вніс виділ повітовий відклик до адміністрацийного трибуналу, а сей потвердив рішенє краєвого виділу.

Тоті два рішеня найвисшого трибуналу вивели Нїмців з рівноваги, особливо ческих Нїмців і минувшої пятниці відбулась їх конференция, на котрій ухвалили запротестувати против тим двом рішеням найвисшого трибуналу, підчеркуючи в своїм протестї, що так довго будуть вести борбу, доки нїмецка мова не буде безусловно признаною за мову державну.

„Slavische Corresp. оголошує інтервю свого кореспондента з містоголовою ческого клюбу д-ром Страньскым, який висказав ся, що ухвали, які запали на конференциї Нїмців не треба брати серіозно, бо в такім случаю треба би врезиґновати з мирового полагодженя і виходу з ситуациї. По его думцї Нїмці лише тому ухвалили сей протест, щоби замаскувати неохоту до обструкциї в ческім соймі і щоби спровокувати Чехів. Можливо також, що Нїмці а Чех є невдоволені з реконструкциї кабінету та що мало міністеріяльних тек офірувано їм. Се вже не першина, що нїмецкі посли з Чех розбивають пертрактациї з причини не річевих зглядів а з особистих.

Про сей протест Нїмців против рішеня найвисшого трибуналу заговорили обширно мужі державні всяких відтїнїй, піддаючи его в своїх орґанах острій критицї.

Війна.

(Телеґрами.)

Рим. Аґенция Стефанїого доносить з Сінґапоре: Італійский пароход „Перзео", котрий везе італійску залогу з Пекіну, відплив до Кольомбо під охороною кружляка „Пулїя". Пароход перебув стрефу, на котрій маневрує тепер японьска і російска фльота, без жадної пригоди.

Токіо. Чотири торпедовці російскої ескадри в Владивостоці появились передвчера на захід від Ессо і коло Сутсу забрали малий вітрильний корабель, котрий сейчас спалили. Капітана корабля полонено. Торпедовці відплили потім в північно-західнім напрямі; вони вернули правдоподібно назад до Владивостока. Залога спаленого корабля виратувалась.

Сінґапоре. Росиянина Володимира Антоновича Горвіца, котрого арештовано 22. цьвітня з причини, що без зізволу японьского правительства пробував на остові Пульо Брані, засуджено на три місяцї вязниці і 250 долярів гривни. Засуджений вніс против сего засуду протест а рівночасно за зложенєм тисяч долярів випущено его на волю.

Льондон. Япан затягає небавом нову пожичку в сумі 490 мілїонів єнів. Видатки переведеня сеї пожички винесуть 30 мілїонів.

Льондон. До „Daily Telegraph" доносять з Токія, що французке правительство у відповідь на другий протест Японії донесло, що прошено фльоту російску, щоби опустила залив Гонкое. Думають, що Рожественьский вибере за підставу своїх операций заліе Ліонсоа, на полудно-східнім побережу Гайнаму.

Сайґон. Російский шпитальний корабель „Кострома" закинув ту якор. Заключають з сего, що зближаєсь ескадра Небоґатова. Шіснайцять транспортових кораблів знаходить ся около рога св. Якова.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Цїсар Франц Іосиф не поїде до Риму.

Відень. Париский дневник „Le Journal" доносить, що цїсар Франц Іосиф не поїде до Риму, бо з причини свого віку не може відбувати дальших подорожай по за границї держави.

Адресова дебата в угорскім соймі.

Будапешт. На суботнійшим засіданю угорского сойму промовляв п. Банфі за проектом адреси і підчеркнув, що з національного становища важнійшою є, як язик команди, мова полкова. Сею мовою мусить бути мова мадярска. Що доторкає рівноуправненя, то горожанам нашої держави признаємо все, за те народам нїчо! Мадярскі мужі державні повинні стреміти до як найскоршого знесеня многоязичного характеру Угорщини. — В дальшім тягу адресової дебати Румун Поссічо закинув усїм мадярским сторонницям, що стремлять до расового зілляня національностий, що рівнає ся расовій борбі. През. палати Юст запротестував против сего твердженя, заявляючи, що инші народности нїгде на сьвітї не мають ліпших условин екзистенциї як в Угорщині. Мадяри жадають лише, щоби всї инші народности в Угорщині научились мадярского язика.

Угорска кріза.

Відень. Тіса обстає при сейчасовій димісиї. Цїсар приказав Тісї порозумітись зі

спільним міністром скарбу Буріяном, чи не обняв би він президентури. Буріян відмовив. Пертрактації що-до наслідника Тіси ведуть ся з міністром Гіроніїмом.

Страйк.

Ярослав. В Ярославі вибух страйк будівельних робітників. Страйкує 600 людий!

Морди в Македонії.

Царгород. В вілаєті Монастир зайшли слідуючі случаї: Грецка ватага, складаюча ся зі сто людий напала коло Ляґен, сім кільометрів на полудне від Фльоріни на танцюючих Бошгар. Одного мущину і дві женщини убито, двоє дівчат і одного хлопця ранено а 4 женщини пірвала з собою ватага. Італійский капітан жандармерії і каймакан з Фльоріни удались на місце в справі доходжень.

Димісия мін. Делькасого.

Париж. „Figaro“ доносить: Кріза, котра недавно ще грозила, що вибухне по причині димісії мін. Делькасого, здаєсь бути неминучою, особливо від часу як президент міністрів Рувіе, опираючись о своє право президентури, хотів мати перегляд справ заграничних, а тим самим наче контролювати міністерство заграничних справ. Мін. Делькасе зовсім не має охоти втаємничувати през. Рувіе в подробиці дипльоматії, тому кабінет застановляв ся вже над уступленем мін. Делькасе. Однак можна надіятись також, що Делькасе піддасть ся оправданим домаганям през. Рувіе, як відвічального голови цілого кабінету. В разі, коли б Делькасе уступив, то криза не тревала-б довго, бо през. Рувіе легко може знайти спосібного кандидата до сеї теки. Вправді аґенция Гаваса здементувала сї ревеляції „Figaro“ твердячи що не сталось нїчо такого, щоб Делькасе мусїв уступити, то „Figaro“ обстає таки при своїм і доносить, що наслідником мін. Делькасе буде Юлій Камбо, дотеперішний французский амбасадор в Мадритї, що був перед тим ґубернатором в Альжирі і добре знає мароканьскі справи.

Сербска позичка.

Париж. Пертрактації, які вели ся послїдними днями між сербским міністром скарбу а репрезентантами банків в Нїмеччинї, Франциї і Австриї покінчено вчера. Банки є готові уділити позичку 4½ проц. в сумі 110 мілїонів франків. Більша часть сеї позички буде обернена на будову нових залїзниць. Курс нової позички виносить 83·5 проц.

Наслідки толеранційного указу.

Петербург. Старовірцї відправили торжественне богослуженє в давній тайній а тепер отвореній церкві недалеко стациї Северская коло Петербурга. Церков належить до найстарших і найбогатших в Роснї. В Петербурзї відбулось богослуженє старовірців в каплици на Волковім цмінтари. З усїх усюдів а'їзджають ся старовірцї.

Наради земства в Москві.

Петербург. „Русь“ печатає проект реформы, над яким радить земство в Москві. Наради держать в тайні. З поміж дневникарів допущено лише одного кореспондента анґлїйскої часописи. *Після сего проекту* будуть дві палати, в палати представителїв народа і в палати земства. Перша складаєсь з членів вибраних на засаді загальної рівности і на підставі загального, тайного голосованя з територияльних округів, по одному на кождих 200 тисяч людности. Другу палату вибирають ґубернїяльні земства і мійскі ради. Обі палати будуть рівні в своїх правах. Право вибору мають всї повнолїтні мущини, крім військових і поліциї. Нема рівнож нїякого ограничена маєткового. Представителї народа і радні державні не можуть одержувати нїякого приказу а винагороду будуть побирати з державних фондів. Представителїв народа вибираєсь що три роки. На сей з'їзд земців вислано в Петербурга резолюцию, підписану через 1200 осіб, яка домагаєсь загального рівноуправненя.

Заговір на републику.

Париж. Нинї почав ся процес против заговірників на републику. Обжаловано капітанів Тамборінього і Вольперта і товаришів о намову до заговору і о недозволене посїданя амуніциї і оружя. Тамборінї випираєсь всякої вини.

Графиня Монтіньозо.

Фльоренция. Вкінци наступила нова угода між саским королем а его жінкою гр. Монтіньозо, котрій позволено задержати ще якийсь час еї донечку Моніку і визначено більшу апанажу понад дотеперішні 30 тисяч марок річно. Рівнож установлено речинець коли гр. Монтіньозо може відвідувати свої дїти на саскім дворі.

Від Адміністрациї.

Упрашає ся Вп. Передплатників о відновленє передплати так за місяць май, як ще і за біжучий квартал і о безпровочне вирівнанє залягаючих ще належитостей щоби уникнути перерви в висиланю часописи.

НОВИНКИ.

— **Народні віча** відбудуть ся заходами місцевих комітетів: в Озернім, Поморянах, Зборові, Олїзві, Білім камени, Олеську, Сасові, Гологорах і Золочеві. Справи, які на тих вічах трактувати ся будуть, се справи соймові. Кожде віче буде відбувати ся в означенім повисше порядку місцевости в неділю о годинї 5-ій пополудни. Таким способом перше віче в Озернім відбуде ся в найблизшу неділю, с. в. 14. мая. Про місце зборів оповістить на місци дотичний комітет. Просить ся о як найчисленїйшу участь.

— **Збори членів Ставропіґійского інститута** у Львові відбули ся, як звичайно, в Томину неділю, т. в. дня 7. с. м. і як звичайно, не переступили нїчим шабльонових границь мертвечинни, якими здавен-давна окружило ся се товариство. Для ілюстрациї безжизненности найстаршої рускої институциї в Галичинї виєтане подати дословно звіт про відбуті онодї загальні збори за „Ґалїчанїном“, котрий пише ось-що: „Сенїор института ст. рад. Н. Герасимович привитав вібраних короткою промовою і відтак прочитав звіт з дїяльности прав. совіта в мин. адм. роцї і о станї самого института. Після реферату рад. І. Менциньского в імени провізоричної комісиї о точности предложеного звіту і о его згідности з книгами, збори приняли звіт до відомости і удїлили уступаючому „совітови“ абсолюторию. Слїдував вибір сенїора, двох віцесенїорів і прав. „совіта“. На предложенє рад. Головацкого, що проводив зборами в титулу високого віку, вибрано аклямациею сенїором института дотеперішнього сенїора ст. рад. Н. Герасимовича, віцесенїорами дотеперішних віцесенїорів ст. рад. Яминьского і проф. Сивулака. *Вибір „совіта“ відбув ся при помочи карток.* По оповіщенню результату виборів закрив сенїор института „наради“ короткою промовою.

— **Видавець ґазети а друкар.** Посол д-р Странский, видавець ґазети Lidova Noviny в Берні, просив моравске намісництво о концесию на друкарню для друкованя свого видавництва. Намісництво і в другій інстанциї міністерство внутрішних справ відмовило концесий, позаяк д-р Странский не має фахової кваліфікациї до веденя друкарні. Зате позволило ему міністерство держати друкарнк виключно до друкованя его ґазети, виходячи з того становища, що друкарні, призначені спеціяльно до друкованя ґазети, є помічними средствами часописного підприємства. Против того мінїстерияльного рішеня ґреміям берненьских друкарів внесло рекурс до адмінїстрацийного трибуналу на тій основі, що виключно лише видавництво ґазети т. в. наклад і продаж є вільні від концесий, а не друкарске підприемство. Всупереч дотеперішній практиці, на основі котрої адмінїстрацийний трибунал відмовлав взагалї друкарским ґреміям компетенциї вносити такі жалоби, трибунал признав компетенцию ґремію, вдав ся в мериторичну розправу і оголосив вирок, котрим прихилив ся до жалоби друкарів. Мотиви вироку годять ся з мотивами жалоби, що друк часописи треба відлучити від накладу і продажи, що друк не можна уважати помічним або бічним средством часописного підприємства, отже видавець ґазети не має права до друкарняної концесиї, а її набуте зависить від доказу фахової кваліфікациї. Иншими словами, від тепер видавець або редактор часописи не може бути властителем друкарнї, доки не навчить ся сам друкарскої штуки.

— **Оригінальна афера.** Десь перед двома тижнями виїхала із Станиславова молода жінка штабового лїкаря до Львова по весняні орудки. На другій чи третій стациї всїв до того самого купе оден капітан від артилерії, звісний в Станиславові як горячий обожатель краси згаданої жіночки. Чи їх стріча в поїздї наступила лише случайно, річ не звісна, але певна річ, що лише случайно всїв о одну стацию дальше, мабуть в Галичи, до того самого купе якийсь джентельмен. Капітанови се дуже не подобало ся і тому не богато думаючи, випросив вїзливця із свого товариства. Незнакомий висказав ся зелїзничим білетом, що має також право їхати а купе зовсім не було капітаном окремо замовлене, і не уступив ся з місця, дарма що капітан не перебирав в словах, щоби висказати своє обурене на „цивілїста“. Однак „цивілїст“ зносив обиду зовсім спокійно, і аж коли поїзд заїзджав на дворець у Львові, висїдаючи подав капітанови свою візитівку. З неї дізнав ся капітан, що немилим „цивілїстом“ був президент Буковини, д-р Бляйбтебен... Та ще більше було его здивованє, коли вийшов на перон і побачив, як его товариша подорожи витає депутация, між котрою находив ся і командант корпусу, ґенерал Фідлєр. Говорять, що Фідлєр вже був повідомлений про „чемне“ поведенє капітана і тепер змірив лиш его очима. Дальшим наслідком *було зарядженє корпусовою* командою в тій справі слїдства, котре поручено зелїзничій дирекциї в Станиславові. В протоколах піднесено против капітана такі заміти, що той, буцїм то ратуючи свою честь, визвав директора Фестенбурґа на поєдинок. Що дальше стало ся, поки що не знати.

— **Впреосьв. митрополит Шептицкий** виїхав на кілька днїв зі Львова, а по поворотї удасть ся на канонічну візитацию буського і олеського деканата. В часї візитациї буде товаришити митрополитови крилошанин Ан. Вачиньский.

— **З „Кружка українських дівчат“.** Подаємо до відомости товаришок, що надзвичайні загальні Збори відбудуть ся дня 14. с. м. в неділю о год. 10 передполудньом. На порядку дневнім зміна статута. Зміна ся обіймає плян орґанізациї так від давна бажаних філій товариства. На підставі переведеної зміни буде міг „Кружок“ розширити круг свого дїланя, будити житє по провінциональних містах і селах, злучити одною думкою дівчат всїх кляс і станів цїлого краю і сотворити одно велике сильне товариство. Думаємо, що не потребуємо вказувати на важність справи ані заохочувати товаришок до всївучасти в зборах. Справа говорить сама за себе. Кожда товаришка місцева чи замісцева, котра почуває ся правдивим членом, котра інтересує ся тозариством, котрій добро его і розвій лежить на серцю радо прибуде і возьме участь в обрадах зборів. Ми просимо лише о точність. Справа вимагає часу, тож о 10 точно мусимо розпочати обради. Просимо, щоб товаришки не звонїкали, а з ударом десятої наповнили нашу хату і показали сим, що українські дівчата умїють бути точними. В случаю, еслиби потрібне число членів не зібрало ся о 10 год., Збори відбудуть ся о год. 11 при довільнім числї членів. — За видїл: *Северина Данилевич* голова, *Марина Белей* член видїлу.

— **З філії Рус. тов. пед. в Буску.** Задля непредвиджених перешкод місцевих як і задля більшої догідности всїх членів особливо сьвящеників, конференция відбудесь не 14 мая, як було подано в одним з попередних чисел „Діла“, а 1-го н. ст. червня с. р. точно о 10-тій годинї перед полуднем в кімнатї читальнї „Просьвіти“ в Буску. Порядок дневний: 1. Відчитанє протоколу з послїдного засїданя. — 2. Будова власного дому, прелєґент т. Т. Ванько. — 3. Обговореннє тем на сегорічну конференцию окр. переведуть т. т. а) Букваря, Ст. Цепух, б) Части II-ї А. Фірак, в) Части III-ї А. Ш., ґ) Части IV-ї Ф. Біловор, д) Части V-ї О. Мулькевич, ґ) Elementarza — В. Підгайний, Часть II, III і IV шкілок польских — В. О. Лада. — 4. Внесеня членів. — З огляду, що до всестороннього обговореня теперішних шкільних підручників пожаданим було би почути і осуд членів неучителїв, проте просить ся о їх численну участь. Понеже материял, як вказує програма дуже обильний а всяке опізненє впливає некорисно на хід нарад, проте просить ся всїх членів о вчасне прибутє. — Від видїлу: *Бр. Словіцкий*, голова, *А. Шмата*, за секретаря.

— **Звичайні загальні збори** тов. руских ремісників „Зоря“ у Львові відбудуть ся нинї дня 9 мая о год. ½ 8 вечером в комнатах товариства при ул. Краківскій ч. 17.

Урядові вісти і

— **Іменованя.** Цїсар іменував радниками вис. краєвого суду у Львові: радника висшого краєвого суду Йосифа Голковского в Самборі і рдника краєвого суду Володислава Вольтера у Львові, а радником висшого краєвого суду при трибуналах І. инстанциї судових радників: Кароля Шипайла у Львові для Коломиї, Артура Авїха в Золочеві для Стрия, Кароля Кавецкого у Львові для Самбора, Кароля д'Абанкур у Львові для Львова і Богдана Прухневича в Перемишли для Станиславова. — Львівский висший суд краєвий іменував судових канцелїстів: А. Козловского в Кутах, Р. Ткачкевича в Галичи, М. Цвіїнґа в Болехові, І. Германа в Золочеві і А. Мета в Дрогобичи канцелярийними офіциялами в X. кл. ранґи з полишенем їх в дотеперішних службових місцях. — Міністер скарбу іменував в статї гал. прокураториї скарбу провізоричних адюнктів д-ра Евстахія Стажиньского і д-ра Витовда Стажиньского, та д-ра Кароля Сковажевского дефінітивними, а д-ра Адама Лярдемера і д-ра Станислава Марчака провізоричними адюнктами прокураториї скарбу. Надто іменував концепістів д-ра Тадея Вшелячиньского, д-ра Станислава Рибарского і д-ра Станислава Козьміньского дефінітивними, а концепістів д-ра Вжеского і д-ра Станислава Голомбя провізоричними концепістами прокураториї скарбу.

— **Редакция „Рускої Хати“** у Львові оповіщує, що коли в місяци цьвітни зголосить ся достаточне число рускої жіноцтва як передплатники „Рускої Хати“ й надішле передплату, то від мая с. р. буде видавати до „Рускої Хата“ безплатний додаток „Моди“. В той спосіб хоче редакция усунути всїлякі Bluszcz'и, Nowe Mod'и і т. п., що ширять між нашим жіноцтвом лише національну деморалїзацию. Передплата на „Руску Хату“ враз з додатком „Мод“ 12 К річно, се невеликий видаток, на який стати кожду родину.

Послїдні вісти.

Петербург. „Нове Время“ доносить: Міністер внутрішних справ задумує утворити раду станів яко палату висшу, при чім до сеї ради мали-б вибрати на основі становій земства і мійскі ради. Рада станів має складати ся з 550 послів, яким має прислугувати правоґ ненарушимости. Дотеперішна т. зв. державна рада має остати ся яко палата висша. Крім послів вибраних мають належати до ради станів також вірилїсти іменовані царем. Президента ради іменує також цар — зпоміж послів. Компетенция сеї ради має обнимати: 1) ініциятаву до проектів законів (отже не ухвалюване самих законів, як є в державах конституцийних. — *Ред. „Діла“.*) — 2) нарада над буджетом, рівнож без права обовязуючих постанов і 3) контроля буджету. Предложеня ради ідуть до „Государственного Савета“ яко до палати висшої, але остаточне рішене належить виключно до царя. Рада станів радити має від падолиста до сїчня, отже що року через два місяці.

Полтава. Тутешний ґубернатор видав обіжник до селян, котрим взиває їх, аби помагали правительству нищити „безсовісних“ аґітаторів. Поголоски, що всї стани суть рівні і що наступить розділ паньскої землї між хлопів суть неправдиві. (Се видано з огляду на страйки і бунти, які проминулись проти панів на рос. Поділю. — *Ред. Діла.*)

Календар: Гр.-кат.: нині (второк) Василия, Глафіри, завтра (середа) Симеона, позавтра (четвер) Максима, Явона; — Рим.-кат. нині Григория, завтра Ізидора, позавтра Мамерта.

Театри: Театр мійский у Львові: нині (второк) „Річносповідь Бабиньска“ опера компіна А. Кімана, муз. М. Солтиса, завтра (середа) „На дні“ сцени з життя в 4 актах Максима Горького, позавтра (четвер) „Донька Флорія“, трагедия пастирска в 3 актах Габриїля д'Анунціа, в перекладі Марії Конопніцкої.

Репертуар руского театру в Тернополи. Продажа білетів в салї Міщаньского Братства. Початок точно о год. 8 вечер. В четвер 11 с. м. „Дівоцкі а Корольова“, оперета в 4 дїях при співучасти військової орестри. — В суботу 13 с. м. „Жидівка вихрестка“, драма в 5 дїях Тогобочного. — В неділю 14 с. м. „Пепольник“, історичні картини в 5 дїях Кропивницкого. — В второк 16 с. м. „Міщани“, штука в 4 дїях Горького.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня крім неділї і руских сьвят від 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского института і Тов. ім. Шевченка (в год. приписаних від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а в второк і пятницю також від 3—5.

Надіславше.

Коперницкий і Ска

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. проти Банку Гіпотечного на парцелах площі Галицкої получають

Барометри дворічні по 7, 8 і 10 К. найліпші по 13, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польові по 12, 16, 24 і вище. Зарівно поручаємо в найбільшім выборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи власного заведеня як ся найскорше і найдешевше. 4185

До милосерних сердець.

В лютім с. р. помер в Коломиї емер. учитель Петро Яцевюк, полишаючи по 30 майже лїтах служби в крайній нужді жінку і четверо незаосмотрених дітий. На похорон покійника зложились Коломияне, а між иншими і коломийска філія „Руск. тов. педаґоґічного“ жертвувала 10 корон. Той факт, порушений в 8 числї „Проміня“, спонукав учительство зі школи в Турянцї до надісланя на наші руки суми 4 корон для оставшої по покійнику родини. З уваги, що учительство само дало гарний почин до складок звертаємось до милосерних сердець наших Вп. Товаришів, Товаришок і Приятелїв з уклінною просьбою о ласкаве надсиланє датків на наші руки, щоби бодай сяк-так запомочи родину нашого нещасного Товариша.

Редакция „Проміня“
в Вашківцях н. Ч. на Буковинї.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 8 мая. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·75 до 9·— а на термін 8·40 до 8·60, *Жито* старе 6·40 до 6·60 а на термін 6·25 до 6·40, *овес* оброчний старий 7·30 до 7·50 а на термін 7·20 до 7·30, *ячмінь* пастівний 6·75 до 7·25, а броварний 7·30 до 7·75, *ріпак* 11·50 до 11·75 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·75 до 7·25 а до вареня 7·75 до 10·— *вика* 11·50 до 12·50, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 9·—, *гречка* 8·75 до 9·50, *кукуруза* готова 8·— до 8·25 а нова 9·— до 9·25, *хміль* (за 56 кільо) 150·— до 170·—, *конюшина* червона 60·— до 70·—, біла 45·— до 65·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 лїтрів 29·25 до 29·75.

Курс Львівский

з дня 9 н. ст. мая 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в. .	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. з. в. .	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. п.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц. Ясси по 200 зр.	584 —	594 —
Лїхти заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 60
Товариства кредит. 4½% (I. емісиї) . .	95 80	— —
„ „ 4½% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 80	100 50
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% з. в. .	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% з. в. .	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4½% по 200 корон .	97 50	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льосы:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.) . .	86 —	94 —
Міста Станиславова „ „ . . .	— —	— —
Монєты:		
Дукат цїсарскій	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 35
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Рахунок Краєвого Товариства кредитового урядників і сьвященників стоваришеня зареєстр. з обмеженою порукою у Львові за місяць цьвітень 1905.

I. Стан довжний:

1. Уділи членьскі		27.382.31
2. Фонд резервовий		2.255·50
3. Вкладки щадничі:		
а) стан на початку місяця	К 113.260 12	
б) вложено в цьвітни	5.574.40	
в) винято в цьвітни	5.271·50	
позістає з кінцем місяця		113.663·02
4. Кредит банковий		18.831·—
5. Позичка в гал. фонді пропінацийнім		25.000 —
6. Сальдо відсотків		4.911·64
7. Неподнята дивіденда		825·75
8. З рахунку ріжних сторін		651·43
	Сума	193.520·65

II. Стан чинний:

1. Позички удїлені на скрипта і векслї:		
а) стан на початку місяця	К 182.470 78	
б) удїлено в цьвітни	9.164·—	
в) сплачено в цьвітни.	7081·62	
стан з кінцем місяця		184.553·16
2. Кошти адміністрації		1.254·62
3. В щадници почтовій (оборот чековий)		119·49
4. Движимости		723·40
5. Льокації в товариствах і банках		5.620·97
6. Готівка в касї з днем		1.245·01
	Сума	193.520·65

Членів прибуло 13 убуло 1 остав з кінцем цьвітня 1905 всїх членів 577 з 697 деклированими удїлами в сумї 34.850 К. Удїл членьский 50 К (може бути вплачений ратами) вписове 2 кор. Товариство принимає вкладки щадничі на 4½% позички удїляє на 7% враз з коштами адміністрації. Товариство посередничить в обезпеченях на житє всякого рода і удїляє дотичних інформаций безплатно. 4·2 1–1

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїнє звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, калїфіорів, каляреш, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінану, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10. 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сод. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, конничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 24[illegible] 32—50

Перший найбільший в краю склад машин

ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 зр., ніжні від 28 до 65 зр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, гафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 зр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна гарантия. Наука шитя і гафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Готель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і спеціяліст.

Прошу домагати ся цїнників. 699 25—52

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Сукенниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до зничення прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку з завдяки своїй дезінфекційности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усунення всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 15—84

Лїярня дзвонів *Якова Супрановского* в Соколівці к. Ожидова виконує мельодийні дзвони всїлякого рода й величини по 400 найдешевши. цїнах. 1—10

Липовий Мід

5 кґр. 7 К 20 с.

Питний мід „Здоровле"

5 кґр. 6 К

Овочеве Вино „Елєвтерия"

(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивае)

для селян і громадских склепів

50 літрів 30 К (на 3 рати)

всьо оплатно і з опакованем висилає

Пчільнича спілка учительска

330 **в Вережанах.** 9—15

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюванья із зелїза і пипунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синстуска ч. 14.

Іспитований ДЯК і склепар глядає посади від неділї мироносиць. Зголошеня в управі школи в Жвятинї п. Гильче. 391 3–3

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убрання по казочно низьких цїнах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 9—30

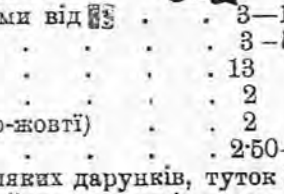

Живі молоді медведї, рисї, дикі коти, видри, пугачі, звірята всякого рода купує все **JULIUS MOHR** junior, Tiergrosshandlung Ulm a/Donau.

401 1—2

„РУСКА ХАТА"

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакцию: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрації: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Бешетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

На літо!

Топірцї вибивані пацьорками від 3	3—15 К
Вишивані краватки	3–5 „
Гуцульскі кептарики по	13 „
„ шапочки	2 „
Ланцушки „Сокола" (синьо-жовті)	2 „
Ґердани в пацьорків	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляких дарунків, туток і паперців „Сокола" канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола" і т. д. поручає

„Сокільский Базар" у Львові, Руска І.

Автоматинні лапки на миши,

на щурі зр. 2. — на миши зр. 1·20,

ловлять з догляду до 40 штук одної ночи, не полипають жадного сопуху, самі наставляють ся. **Лапка на швабів** „Eclipse" тисячі швабів і караконів одної ночи ловить ся по зр. 1·20. Всюда найлїпший успіх. Висилка за післяплатою.

J. SCHÜLER. Відень II/2. Kurzbauergasse 4/22.

Численні подяки. 604 6—?

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50** сот., разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланем гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру", Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

Заснована **1782** Ц. к. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сполученых та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і информації висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 6—26

Якова Більбля Сини

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички ґумові плащі чорні і кольорові. Полекшї в сплатах. Поручення в провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасїчника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН"

а именно по таких цїнах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразкоштує:	90	100	110	120	130	140	150	16[illegible]	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси невдалі приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.

Цїнники висилаю даром — товар лишень за посїплатою. 384 3—34

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цїгарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір бїжутерий. 760

По найдешевших цїнах. — Без конкуренції.

Рух великоднїх поїздів

важний від 1 мая 1905 після середньо-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, 1·40, 5·45, 9·1[illegible], Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руской	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Рашева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	**7·—, 2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освьенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Рашева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руской	7·30*.
„ Перемишля	10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6 10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руской	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3 08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенями товстими; поїзди нічні є завначені звіздою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна бувати через цїлий день в мїсцім бюрі ц. к. державних залїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 93. Львів середа 27 цьвітня (10 мая) 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії: на цілий рік . 32 к. на пів року . 16 „ — на границях: — 44 к. — 22 „

У Львові (без почтової пересилки) на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к. на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся ко 20 с. за стрічку.

Що діє ся в Росиї?

Коли би осуд про положенє в Росиї основувати лише на числї і інтензивности крівавих подій, бурливих демонстрацій та атентатів, то по зглядній тишинї, яка запанувала в Росиї, можна би заключати, що революційне движенє в царстві кнута, по величезних вибухах з сїчня і лютого, потихло та що внутрішне житє Росиї знов завернуло чи завертає до давного русла. Погляд такий однак в ґрунту не відповідав би тій еволюції, яка справдї з чим раз більшою інтензивностию доконує ся в настрою та психольоґії російской суспільности, та сьвідчив би лише про дуже поверховне обсервованє суспільних подій. В дійсности російска суспільність нїколи не була більш готовою до переведеня перестрою і Росия нїколи не була ближшою перелому — навіть підчас крівавих петербургских днїв — як есть нею нині. Зглядна тишина, що — здавало би ся — запягла велику імперию по великих напруженях, се лиш зверхна поволока тої інтензивної суспільної працї, сего напруженого суспільно-політичного формованя, та сеї всесторонної борби двох супротивних сил, що доконують ся в нїдрі усеї російской суспільности. Від грізних петербургских подій російске революційно-конституційне движенє перейшло величезну дорогу розвою; спахнувши на хвилю на внї крівавим пожаром, воно розлило ся всесторонною струєю у всїх слоях російской суспільности та там, під корою взглядного спокою, веде свою революціонїзуючу та орґанїзуючу роботу. Се тишa перед бурею.

Ера кн. Сьвятополк-Мірского була ерою неґального виступу суспільности з своїми бажанями перед правительством. Правительство хотїло, чи вдавало, що хотїло чути опінію суспільности. Був се час надій і вірнопідданчих прозьб, час меморандів і адресів до правительства та царя. Та так довго не могло тревати. Зразу вичікувано, далї зачало ся знетерпеливленє. Иорданьскі картачі та петербургскі події доконали кріза; крований хрест на улицях Петербурга вилїчив бажаючих свободи з надїю на добру волю правительства і царя, а з другого боку повалив им. Сьвятополк-Мірского, що розпутав суспільні сили. Булиґін приймов з задачию вібгати їх назад у давні карби.

Та ситуация, яку застав новий керманич российскої внутрішної управи вже була не та, щоби се так легко дало ся перевести. Розхвильованій суспільности годї було вернути до давного мертвецкого спокою, і з настроєм загальної опінії мусїв Булиґін числити ся, коли не хотїв викликати грізних потрясень. Правительство рішило опанувати рух та бояло ся доконувати сего насильно; зачала ся політика хитрощів, голословних обіцянок, незначних попусків підрядного характеру, довжезних нарад без результату, а притім повільного затїснюваня границь, в яких рух обертав ся; зачали ся знов репресиї супротив преси — коли рівночасно заманювано суспільність незкінченими працями комісиї над свободою преси — заборонено конституційних маніфестацій, а спеціяльний указ взказав оголошуваня яких небудь ухвал та програм у часописях, взаїмного комунїкованя ухвал всяких зборів та інституцій і безпосередного та збірного петиціонованя до царя. Попускаючи у дрібничках, чи обіцюючи голословно деякі реформи, Булиґін бажав рівночасно прірвати одноцїльність руху конституційного та унеможливити дальше его розширюванє і просперованє.

Побіч сеї тактики присипляваня руху хопило ся правительство ще і другого способу: викликуваня серед суспільности чинників, що станули би за правительством. За ініціятивою правительства і церковної ґіерархії з'орґанїзовано з чиновницко-попівских елементів т. зв. партию монархістичну, якої вживав ся наче суспільного атута против виступів і жадань конституціоналістів. Звернено очи і на мужиків та, користуючи ся їх цареславними інстинктами і ненавистию до всякого інтеліґента, пробує ся їх ужити як террору против інтеліґенциї.

Та і суспільність не опустила рук. В змінених обставинах конституційне движенє не загасило ся, а лише приняло нові форми, пошукало нових доріг. За управи кн. Сьвятополк-Мірского неначе улеґалїзоване та звертаюче ся з певними надїями до правительства, конституційне движенє тепер, за Булиґіна, коли правительство взяло ся очевидно до загаченя сего руху, пішло власними дорогами неоглядаючи ся на правительство. Заведена в рожевих надіях на добру волю правлячих кругів думаюча часть российской суспільности зрозуміла, що їй нї на кого надіяти ся, як лиш на сили власні та взяла ся до орґанїзациї тих сил, взяла ся приготовляти сама терен новому надовi. За Сьвятополк-Мірского суспільність зближала ся до правительства, наче сходила ся з ним для спільного обдуманя виходу із положеня. Коли Булиґін взяв ся перехитреня суспільної опінії, дороги правительства і суспільности розійшли ся. І треба российскій суспільности признати, що в тим моментом вона де далї тим більше проявляє зрілости і вироблена політичного. Лишена надій на уступчивість правительства, российска інтеліґенция зрозуміла потребу скоординованя своїх сил та скристалїзованя думок і програм. І ось від коли в правлячих кругах повіяло реакциєю, в рядах інтеліґенциї доконує ся жива ідейна праця: ґрупують ся гурти, формулують ся програми, повстають з'орґанїзовані партиї з ясними програмами. За Сьвятополк-Мірского суспільність оглядала ся ще на правительство. Тепер вона йде мимо него, не оглядаюча ся на его волю та настрій. Доконують ся з'їзди, чи вони правительству любі чи нї, публично дискутує ся о програмах, укладають ся проекти конституциї — загалом інтеліґенция поводить ся так, начеби правительство не істнувало вже і наче би вона таки завтра мала обняти управу держави в свої руки. А рівночасно робітничі маси, ведені потайною рукою підземної Росиї, остають у ненастаннім напруженю, наче стоять на поготові грядучих подій, аби в рішаючий момент заважити на важкі істориї своєю силою.

Внутрі не положенє в Росиї дає нам отже тепер образ двох рівнорядно-пливучих, наче рівнорядних і рівних струй: одна — се акция правительства, акция хитра, осторожна та і — видимо розпучлива, підпомагана найреакційнїйшими елементами суспільности: чиновниками і церковною ієрархією, а друга — се широка орґанїзациина діяльність серед суспільности, ведена серед інтеліґенциї демократами конституціоналістами, серед робітників і селян — революціонерами. Росия, що ще недавно не мала опінії і з'орґанїзованих суспільних елементів, які могли би обняти управу, нині розпоряджає могучою фалянґою однодушної, сьвідомої цїли і доріг до неї, та солїдарної інтеліґенциї. Против правительства стоїть нині не нездоволена маса інтеліґентних маньконтентів, а з'орґанїзований і сьвідомий своїх сил і своїх задач суспільний чинник, за яким в долї формують ся міліонові революційні кадри робітничі. Кілька послїдних місяців було великою політичною школою для российской суспільности і як раз перебуте сеї школи дає запоруку близького трїюмфу свободи. Російска суспільність знає вже, чого хоче, знає нащо має надіяти ся, і знає, як має бороти ся, а що найважнїйше: певна своєї побіди.

В початках конституційного движеня в Росиї, рішинець его залежав від того, як і куда поверне ся щасте военне на Далекім Сході. Нині — куда небудь воно повернуло би ся, се не було би вже рішаючим для справи свободи в Росиї. Раз викликані суспільні сили так вже окріпли, що назад їх в стан апатиї не вжене вже нїяка сила. Політична думка в Росиї проявила ся, на арену істориї рос. імперії виступив новий могучий чинник: з'орґанїзована інтеліґенция — і се есть рішаючим для розвитку дальших внутрішних подій імперії. А доконало ся і ще доконує ся те, як раз серед тої дивної атмосфери зглядної тишини, що панує за кордоном. Там консолїдує ся нова Росия, щоби стати спадковцем автократизму.

Знаючи отсей стан і розуміючи гру, яка веде ся між двома рішаючими чинниками российскої імперії: суспільностию і чиновництвом — ми і мати мемо критерию для зрозуміня і розсуду тих двох подій, які принесла сама послїдна хвиля: двох „конституційних" проектів, виробленах з одної сторони відбуваючим ся саме тепер конґресом земств в Москві, а з другої міністром внутрішних справ Булиґіном. Конґрес земств що зібрав ся та обрадував в Москві мимо заборони правительства та в котрім взяло участь поверх 130 депутатів земских, ухвалив в результаті звісний проект демократичного сторонництва, котрого основами: загальне і рівне виборче право, безпосередність виборів, систем двох палат та широка земска і обласна автономія. Конґрес одноголосно заявив ся против станової репрезентациї, а натомість 127-а голосами против 8-ох признав принцип загального і рівного права голосова-

---

Ґустав аф Ґайерштам. 2)

Снїжна зима.

Кождим разом, як Стїна видоїла корову, міряли молоко а обоє споглядали на себе з трівогою, коли корова дала молока о пів кватирки меньше, чим день перед тим.

То була їх щоденна трівога, що корова могла-б здохнути, бо тоді були-б обмежені на солоного селедця і одні замерзлі бараболї. Без корови вони трохи чи й видержали-б а через пусті, монотонні довгі днї було їх одинокою розривкою живити корову і коло неї ходати.

Корова стояла на теплій підстїлці, на соломі застеляючій стайню, котрої шпари були пильно позатикані мохом, і жвала солому та сїно цїлісїнький день. Кілько разів стара вступала в двері, починала корова ричати і звертала трівожливо морду проти зимного воздуха і вліталючого снїгу. А як була сама, то було чути нераз до хати, як в своїй самотї трівожливо ричала, коли тільки буря порухала сильнїйше спорохнавілою стайною. Той рик се й був одинокий живий звук, який старі чули окрім своїх голосів, і вони тоді переривали розмову і наслухували, як сей голос доносив ся до них через рев бурі.

„Бідна товарина! Вона ричить, бо їй банно за людьми", казала стара. І обтупкюючи свою дрібну стать старою кожушиною вона йшла обережно через снїг аж до стайнї, ставала біля жолоба і починала розмовляти. Вона розповідала їй довгі істориї, гладила її по хребтї та білій звізді на голові, а корова понимала, як з нею добре обходять ся, бо лизала старушцї плечі та ричала за нею, коли відходила.

Инколи, як Седерберґ був дуже добре розположений, йшов і він разом зі старою а тоді йшли обоє, розмовляли та цїлими годинами вештали ся коло корови.

„Се майже так як одна родина", говорив поважно старий. І вони не могли обійти ся нї без тої родини нї без молока.

Що їм самим могло що небудь инього скоїти ся, про те вони й не думали.

Седерберґ мав вже поверх шістьдесять лїт а жінка була ще о яких десять лїт старша за него. Але вони довго жили з собою вкупі і привичка житя відганяла від них думку про смерть навіть тоді, коли вже наближала ся пора. Стара була женщиною малою та чепурною, хоч вільно їй було лїт; вона була веселої вдачі і любила житє. Натомісць Седерберґ був більше натурою замкненою і розважливою, та хоч молодший, він був більш хоровитвий. Він набрав ся при своїх поїздках по мори і риболовли ревматизму, а коли вода і вітер весною та в осени набили ся його по тїлї, то схоплював його корч, котрий нераз, коли болї були надто сильні, приковував його на довго до ліжка.

„Я не лежала нї днини", говорила тоді звичайно стара, хиба при злогах. Та тепер всї мої дїточки вже дорослі і пішли давно у широкий сьвіт. Але се кажу: коли положу ся раз до ліжка, то вже більше не встану. Се я чую сама".

Седерберґ читав в тім часї дуже богато. З окулярами на носї а сьвятим письмом в грубих спрацьованих руках він сидїв через день на вікнї, проти котрого віяло мокрим снїгом, а у вечері перед маленькою нафтяною лямпкою, що була можливо прикручена, аби вистало нафти, та читав оттак глава за главою, між тим як уста тихо вишептували слова а він сам час-до-часу кивав головою, на знак притакненя і похвали.

Він нїколи не читав старій, бо вона за тим не питала ся, а йому було нїяково подавати свої поважні релїґійні думки жені, в огляду на брак у неї релїґійного почутя. Стїна зі свого боку лютила ся все, коли Седерберґ членів оттак над книжкою через цїлу божу днину. Вона нїколи не відчувала до чогось подібного охоти і тому нїколи сего не робила; але вона все-таки мала себе за гіршу від него, коли бачала, який вплив має сьвяте слово на його ум. Вона знала вже, що у неї не було правдивої віри. Се сказав їй Седерберґ вже не раз. Вона відповідала вправдї все зі злостию, що у неї віра така ж як у других, але в своїй душі вона соромилась і призналась, що він каже правду. А в послїднім часї, як таке зайшло, вона вже все мовчала, аби його не дратувати, бо бояла ся його лихого гумору тай не хотїла зводити суперечки серед чотирох пустих стїн.

Послїдна снїговиця тревала девять днїв. Се була важка праця, добити ся тоді до керниці; була праця нарубати дров і принести до хати; була праця дістати ся до стайнї, щоб дати корові їсти і принести від неї молоко — тай була праця, відкинути від поля снїг, щоб не замурував зовсїм приступ до хати.

Через цїлі тижнї сидїли старі оттак замкненї. Хоч днї були однакові, то про те час минав швидко і вї одно не могло зміркувати, що вони були засипані снїгом вже так довго. А однак були поодинокі години деколи так довгі, так безконечно довгі, що їх в тій маленькій, далекій, засипанїй хатчинї переймав, було, тихий ляк.

Одного вечера забракло топлива, швидше, чим они надіялись. Лямпи вони не важували ся за часто засьвічувати. Вони шпарували, начеб сьвітло в лямпи було привилєстию, на яку вони тільки рідко могли собі позволити. Не помогло нїщо; Седерберґ мусїв іти в пітьму, щоб принести дров.

Його довго не було а Стїна починала вже неспокоїти ся в комнатї, що майже була темна. Кілька галузок жарило ся ще в печі, впрочім було темно по усїх кутках. Тільки вікна було видко, що були покриті снїгом і якось страшно сьвітили ся у пітьмі. Старій здавало ся, що вже минула що найменше година і вона дивилась ся, що його так довго нема. „Чейже йому нїщо не стало ся?", думала нишком тай бояла ся вже дитина, що її замкли у темряві. В своїм перестраху вона стала шепотати молитва без змислу та связи, повна страху перед тим невидимим ворогом, що, видїлось, чатував довкола неї. Вона не хотїла розтварати дверий, щоб виглянути, бо бояла ся, що напустить до хати зимна. Лямпи теж не хотїла сьвітити. Якби се побачив Седерберґ, то його схопила-б страшна лють. Але страх не покидав її; він розбуджував її уяву. Вона в своїй самотї бачила непривітних духів і перенята ляком, висмикнула ся через двері, примкнула їх і станула на дворі. Вона була одягнена лише в одну тонку вовняну одежину а на ногах мала деревляні постоли. Вітер обдув її морозним подувом а снїг тонїв на її ногах і колїнах, так що стала вся мокра. Але вона того не чула. Вона стояла зовсїм тихо, притаскаючи руками і рукавами одежину щупко до тїла, і пробувала йти через снїг, що бив її по лицю.

Та йти було нїяково. Вона нїчого не бачила; не бачила навіть руки перед очима; бачила тільки заверюху, що що раз більші копиці снїгу розсипувала по полю.

„Седерберґ!" кричала стара раз по раз, все голоснїйше та тревожнїйше.

Але вона швидко зміркувала, що її голос не переможе бурі та дрожачи від зимна, вітворила двері і вскочила майже до хати, бо вітер схопив двері і так тріснув ними, що аж уся хата задрожала. Стара скрикнула голосно від страху, намацала помацки сїрничок і дрожачими руками засьвітила. Сянява поломінь, що тільки зпровола розви-

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краева фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 10—30

ня. Так ухвалений проект випечетав ліберальний дневник „Русь“ і нині треба вважати его програмою усіх конституційних елементів Росії.

Против того проекту, а мабуть також з огляду на зближаючий ся день 1-ого мая стар. стилю (14-го н. ст.) Булигін в „Новім Времени“ оголосив знова — як се вже зазначено нами вчера у „Послїдних вістях“ — контрпроект, аналогічний звісному уже проектови бар. Корфа, що в своїм часї оголошений був в „Петербурских Вѣдомостях“, правительственний проект пропонує репрезентацию станову, вибирану посередно земствами, городскими думами та дворянськими зборами, і то з характером лише дорадної ради, без рішаючого вотум, котре лишає ся застережене царови. Проект Булигіна — значить — бажає сальвувати самодержавє.

Ось-так против себе стоять тепер дві ясно зачеркнені програми. День 1-ого мая стар. стилю покаже нам, чи поступові елементи Росії схочуть піти на уступки, чи противно возьмуть ся до вибореня своїй програмі домінуючого становища мимо правительства чи і против него.

Закон про виховане сиріт і занедбанних дїтий.

Державний закон з д. 3 червня 1901 р. постановляє, що сирітські каси мають якийсь процент з надвишки обороту віддавати щорічно від р. 1901—1910. краям на виховуване і утримуване убогих сиріт до 18 року житя і дітий опущених, занедбаних або на занедбане виставлених. Близші постанови полишено краям. Ті близші постанови для Галичини обіймає краєвий закон, ухвалений торік галицким соймом і санкціонсваний д. 2. лютого с. р. та оголошений у вістнику кр. зак. під ч. 26. Краєвий закон не установляє найнизшого віку дітий, котрі могуть користати з краєвого сирітского фонду; довшого користати з него будуть могли також і немовлята.

По мисли краєвого закону краєвий видїл має пильнувати, щоби дїти, утримувані коштом кр. сирітского фонду, діставали добре виховане, забезпечаюче їм будучність. О принятю дітий на виховане постановляє сам кр. видїл; він також назначує в кождім випадку спосіб виховання дитини. Дїти мають бути віддавані до публичних, фондацийних або й приватних заведень або також особам приватним. Сойм може також заложити окремі заведеня, де будуть виховувати ся дїти. Краєвий видїл видав також інструкцию, котра має бути сими днями оголошена; ся інструкция докладно поучує, як згаданий кр. закон має бути переведений, куди вносити поданя о принятє дитини в опіку, які до поданя прилучати свідоцтва і т. п.

Після повідомлень президий висших судів краєвих у Львові і Кракові дістане краєвий видїл в маю або в червни с. р. за р. 1901—1904 з львівского округа судового 89.348·50 К, а з краківского 172.339·75 К, разом 261.688·25 К. В р. 1905 надіють ся з обох судових округів 70.000 К, платних в жовтни с. р. Таким чином до кінця с. р. краєвий сирітский фонд дійде до висоти около 332.000 К; а до кінця 1910 р. — значить, за час, установлений державним законом — надіяти ся можна загальної суми около 670.000 К.

Краєвий видїл має намір віддавати убогі сироти і занедбані дїти на виховане до істнуючих в краю заведень, котрі дадуть поруку, що будуть дїти добре виховувати і забезпечать їм самостійну честну будучність. Таких заведень, публичних, фондацийних і приватних, є в краю 52. Кр. видїл важадав від них, щоби переслали свої статути, реґуляміни і т. п., з чого можна би пізнати заведений в них спосіб утриманя, виховуваня і науки дітий та приготовленя до житя.

Добре поінформований, як звичайно, Czas замічає: „Вже нині можна сказати, що сироти і опущені дїти найлїпше буде віддавати до заведень, котрі утримують і виховують сироти, а дїти занедбані могли би найти уміщене в заведеннях: в Мейсцу Пястовім, в Павлїковіцах, в Кракові на Пронднїку, в заведеню кс. Семашка, в заведеню св. Йосифа, вкінци для немовлят (для найдів) надавали би ся заведеня в Бобрку кн. Оґіньскої і у Львові в товаристві опіки над немовлятами „Dzieciątka Jezus“ та в товаристві „pod wezwaniem św. Józefa“.

Дальше додає Czas, що в указаних заведеннях буде кр. видїл уміщати згоджуючі ся сироти та опущені і занедбані дїти, визначуючи після умови винагороду за утриманє і виховане кождої дитини зокрема. Про заложене окремого для такої цїли краєвого заведеня було би тепер еще завчасу говорити; се покаже будучність. Передовсїм треба старати ся, щоби край і по році 1910 діставав не тілько якийсь процент з надвижки обороту сирітских кас, але цїлу надвишку; тогдї при більших фондах можна би і акцию розвинути на ширші розміри.

Наші денні замітки про усю повисшу акцию, яка тепер спочиває в руках краєвого видїлу а про яку реферує інспірований „Czas“, висказжемо завтра в окремій статї.

Справи австро-угорскі.

Адресова дебата в угорскім соймі.

На вчерашнім засіданю угорского сойму, по полагодженю формальностий, незнана женщина кинула на салю з ґалереї петицию з окликом: То суть мої домагання національні. Спроваджена до канцелярії сойму вилеґітімувала ся як жінка урядника. В киненій петициї просить в імени инших жінок, щоби сойм ухвалив контингент рекрута, щоби резервісти не були змушені до дальшої служби.

Коли утихомирилось по тім інциденті в салї, приступлено до дальшої адресової дебати. П. Йосипович (Хорват) почав промовляти по хорватски. Против сего протестують мадярскі посли викрикуючи, що се безличність і т. д. На се відповідають Хорвати, що мають право говорити в угорскім соймі по хорватски. Крайна лївиця признає справедливість, що Хорватам прислугує се право, але се не лицюв, бож преціньо Йосипович, як член рад надвірних щось аж 12 мадярских інституцай знає добре по мадярски. Йосипович заявляє, що він хотїв лише пригадати Мадярам, що Хорватам прислугує право в угорскім соймі промовляти по хорватски. Дальшу свою промову виголосив вже по мадярски, полемізуючи з попередними бесїдниками, начеб в 1868 р. признано уживане хорватскої мови в краєвій оборонї лише з чемности. Бесїдник обговорив обширно обставини, які довели до заведеня хорватскої команди в краєвій хорватскій оборонї.

По нім промовляв гр. Аponій (стор. независ.) заявляючи, що через витяганє всїляких тематів при теперішній дебатї не дасть ся збаламутити. Становище більшости палати в квестиї національній є знане: Рівне право для всїх горожан держави, але опір супротив сепаратистичних(!!) змаганъ правно-державної натури. В дальшій промові полемізував з виводами Йосиповича а вкінци заатакував остро гр. Тісу і цїлу ліберальну партию, яка за всяку цїну хотїла удержати ся при кермі. Однак нарід виступив против сего, бо пізнав, що ліберальна партия була колодою для розвою мадярского народа. Що ся партия мала укриті тайні цїли свідчить про се зміна реґуляміну.

По нім промовляв гр. Тіса. Коли почав промовляти п. Польоній кликнув: Ми вже чули сего панка, ми не цїкаві! Виходїм! На сей завив цїла лївиця вийшла з салї. Гр. Тіса полемізував в виводами гр. Апонїя, заперечуючи, буцїм то партия ліберальна мала які тайні цїли. Ліберальна партия зістане вірна своїм переконанням і не буде їх так що хвиля змінять як гр. Аponій.

П. Годосі (лібер. партия) звернув ся до Тіси з просьбою, щоби настававав на принятє внесеної димісиї, бо супротив факту, що сторонництво є в меншости, дальше істноване кабінету супротивляє ся парляментарним засадам і на сїм терпить лише ліберальна партия. На се відповів Тіса, що в тій справі їздив вже кілька разів до Відня і надіє ся, що справа небавом вже рішить ся та що правительство і ліберальна партия освободять ся з сеї прикрої ситуациї.

В Відни переконали ся, що Тіса стоячи дальше на чолї кабінету — тим самим не може станути на чолї ліберальної партиї.

Говорять, що коли пертрактациї з мін. Буріяном не удались, то буде утворений урядничий кабінет з бр. Ервіном Рознером на чолї, дотеперішним ґубернатором Реки.

Війна.

На теренї военнім в Манджурії є цїлковитий спокій. Правдоподібно Японцї, судячи по давнїйшій їх тактицї, приготовляють ся до якоїсь великої зачїпної акциї; Росияни фортифікують свої становища, щоби в разї атаку Японців могли успішнїйше опиратись напираючим японьским колюмнам.

Японські протести з причини нарушеня неутральности через Францию віднесли сей наслїдок, що Франция прямо випросила своїх союзників Росиян з заливу Гонкос і Рожественьский змушений був відплисти до заливу Лєонсоа на полуднево східнім побережу острова Гайнан. З причин, що остров Гайнан належить до Хін то й там не буде міг довго попасати сей вічний скиталець по морю. З Сайґону доносять, що зближаєсь ескадра Небоґатова, котра вже небавом повинна получитись з фльотою Рожественьского. Коли се наступить і чи взагалї до сего прийде, покаже недалека будучність.

Коло Лябуан, острова положеного недалеко Борнео, корабель „Чінґмай“ побачив фльоту але не міг розпізнати ей хоругви. Припускають, що се була фльота Камімури, котра стереже дороги морскої поміж Борнео а Філіпінами. Японьскі ескадри старають ся недопустити до сего, щоби Рожественьский видістав ся на Тихий Океан, коли обставини неутральности угруднюють ему побут на полуднево-хіньсим мори.

(Телеґрами.)

Кольонія. Доносять, що головні японьскі сили громадять ся на лінії над рікою Ліао. Передні японьскі сторожі, котрі мають атакувати праве росийске крило, громадять ся на великій дорозї Вакумоен-Башицушан.

Петербург. З Ґуншуліну телеґрафують, що Японцї посуваютъ ся наперед. Сили їх виносять 290 тисяч до 320 тисяч людий. Не вчислено ту задні сторожі і резерву.

Льондон. Японьский конзуль в Шанґаю запр тестував, щоби ладовано вуголь на козаграбленій, бо є підозрінє, що сей вуголь призначений для фльоти Рожественьского. На підставі сего протесту заборонив портовий комісар пять кораблям, котрі були наладовані вуглем, виїхати з порту.

Токіо. Японьске правительство ухвалило в занятій Манджурії завести адміністрацию цивільну місто дотеперішної військової. Управителем має бути іменований ґенерал Камія.

Париж. Доносять з Сайґону: Фльота Рожественьского, котра в заливу Гонкос відпливла до близького заливу, положеного на полудне, зістала візвана через адмірала французкої фльоти, щоби сейчас опустила неутральні води Франциї. Рожественьский обіцяв піднести якорі.

Льондон. Король Едвард повернув нагло до Льондона і візвав до себе на довшу авдиенцию міністра війни льорда Лямсдорвна. Нині відбудесь міністерияльна нарада. Се вказує, що справи між Японом а Францивю є напружені. Анґлійські часописи одноголосно стверджують, що ще ніколи загальний мир не висів так на волоску як тепер.

Токіо. Японьске правительство згодило ся на пропозицию Росиї, щоби вимінати полонників.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Події в Росиї.

Петербург. Радить тут з'їзд інжинїрів з цїлої Росиї. Наради відбувають ся в приватнім помешканю. Кілька засїдань перервала поліция.

Москва. Конґрес земств ухвалив всїми голосами против 13 запротестувати против того, щоби репрезентация народа мала лише характер дорадчий.

Відозва до робітників.

Петербург. Відозва, котру видала управа соціяльно-демократичної партиї, взиває робітників, щоби день 1 ст. ст: мая обходили в найбільшім спокою і щоби на кождо візване поліції сейчас розходили ся. Послїдними днями відбували ся численні наради робітників під голим небом і поліция зовсїм не боронювала.

Розруси противжидівскі.

Відень. Доносять, що в Житомирі вибухли противжидівскі розруси. Подробиць нема; говорять, що розруси були дуже кровавї і що є много убитих і ранених.

Убийство шпіона.

Варшава. В Лодзї замордовано вчера тайного аґента поліциї Матяшка, котрий шпіонував підчас демонстрациї. Матяшек хотїв утїчи, але товпа дігнала его і на місци заколола ножами.

Подорож цісаря до Риму.

Рим. Орґан ватиканьский Osservatore Romano виступає остро против твердженя прочої преси, що Ватикан мав згодити ся на ревізиту цїс. Франц Йосифа в Римі; притім вказує на ноту, яку Ватикан вислав з нагоди побуту Любета в Римі і заявляє, що ся нота не була подиктована взглядами особистими против Любета або Франциї, але відповідала становиску, яке Ватикан завсїгди заховував і якого дальше буде придержуватись супротив католицких володарів, що приїзджають до Риму, чи се буде президент республики чи монарх. Ватикан не може відступати від раз занятого становища, бо се рівналось би зменьшеню поваги Ватикану.

Повстане на Кретї.

Рим. З огляду на критичне положене на Кретї відплили вчера до Суда два кораблї італійскої резервової ескадри.

вала ся, збентежила її ще дужше і тільки з трудом вспіла вона засьвітити лямпу. Але ледви удало ся їй зробити сьвітло, залунали на дворі кроки. Вона швидко загасила знов лямпу, хоч не знала сама чому, і сїла зовсїм тихо, між тим як її нечисленні зуби кланцали, ударяючи о себе від великого зимна.

Сердерберґ вийшов і вийшов зі стукотом оберемок дерева перед сруб до рубаня, що стояв тепер в катї.

„На що ти згасила лямпу?“, спитав. Він був цїлий засипаний снїгом і здїймив з себе лейбик, обтрінуючи рівночасно ноги з снїгу перед порогом.

Вона нїщо на се не відповіла тай сидїла дальше тихісенько, стараючи ся прийти до себе від великого переляку.

„Се справдї, чудна собі стара женщина“, почав далї Сердерберґ, але зараз і перестав, наче хотячи запанувати над своїм озлобленьом.

Але вже по хвилї скрикнув він грубо: „Засьвіти сейчас лямпу, аби хоч можна було що-небудь побачити в сїй пітьмі“.

Вона послухалась механїчно, але цїле її тїло трясла дрож і вона не могла зрозуміти, чому їй стало так якось нїяково на душі.

„Тебе не було так довго“, зашепотала, „а се так страшно бути тут у самотї“.

„Я був довго?“ відповів зі злостию Сердерберґ. „Чи ти думаєш, що се так легко принести дерева, коли над ним лежить снїг на кілька лїктїв? А ти сидиш тут і сьвітиш для себе лямпу, хоч не маєш з сього нїякої користи — а коли чуєш, що я зближаю ся, то гасиш її, щоб я про те нїчого не знав!“.

Послїдні слова проговорив він тоном проповіди, а говорячи се поклав кусень дерева на сруб.

„Бачиш, се й є тота брехня, що лежить на днї серця у кождого чоловіка“ — тягнув він дальше. „Се є чорт, сатана, батько всякої лжи“

Тоті слова він говорив з острим натиском, так начеб хотїв сам себе заспокоїти тим проклоном.

„Жінка не має оббріхувати свого мужа, бо на те він головою родини, як Христос христианьскої громади. Але ти обманюєш мене, коли сьвітиш лямпу — скрачав — тай лукавиш в своїм серци, коли відтак гасиш, аби мене піддурити.“

Стїна тимчасом заспокоїлась. Вона-ж знала свого Сердерберґа дуже добре, коли він — як казала — попав в тон проповідника, і хотїла ему дати одвіт.

Коли Сердерберґ се запримітив, почервонїв на цїлім обсмаленім лици а тон проповіди сейчас зник.

„Мовчи, бабо!“, відрізав гучним голосом і зараз таки розторощив кусень дерева, що лежав перед ним, на двоє, так що обі половиці розлетїлись на оба кути кімнати. Відтак став далї рубати з усею силою злости і не казав вже нї слова. Закусив зуби і дивився тупо на свою роботу. Старушка однак позбирала тихисенько порубане дерево, розжарила в печі огонь і згасила лампу. Так перейшов їм цїлий вечір, а жадне з них не говорило нї словечка. Тільки вітер сипав в гуком снїгом об вікна і двері та через комин гнав назад дим до кімнати.

* * *

Прийшов ранок, зимний і понурий як і попередні. Вогонь в печі погас а обоє старі притиснули ся в ліжку цупко до себе, щоб розігрітись.

Сердерберґ лежав хвилинку розбудженний, сподїючись, що стара, як звичайно, встане та розжарить огонь. Та що вона й не рухала ся, то він став сам, но тихо оскільки міг, зібрав ся швидко та пішов розжарювати в печі огонь тямлячи про вчерашну суперечку та не хотячи зводити її вдруге.

Запалив тріски, поклав на них дерево та став дути. Але дерево було мокре а з комина віяло так, що тріски швидко погасали, і тривало довго, поки ему удало ся розжарити огонь. Сердерберґ став нетерпеливитись „Се чудасія“, заворчав про себе та поглянув кілька разів на ліжко, де лежала жінка скривши майже цїле лице під покривало. Сердерберґ підійшов ід нїй та подивив ся. Але що вона не рухала ся, то він лишив її в супокою. День буде і так довгий, предовгий, подумав собі.

Тепер наллав води до машинки, всипав троха кави і поставив на огонь. Відтак відчинив двері, вийшов на поріг і старавсь розслїдити, на скільки нападав снїг через послїдну нїч.

В тій хвили почув він зід ліжка болїсний стон, який його дещо занепокоїв.

„Чи ти хора?“, запитав він приступивши до ліжка.

„Я думаю, що майже так“, відповіла вона стиха під покривалом. „Я перед тим нїколи так не почувала ся. Се якось дивно“.

„О, се не так небезпечно“, відповів він. „Пожди, я тобі зварю кави“.

Але помимо того Сердерберґ чув ся занепокоєним. Він дув на огонь, а коли вода стала кипіти, його нетерпячка поволи уступила. Коли кава була вже готова, попросив стару, щоби піднесла ся, бо він подасть їй каву.

„Се нїщо не поможе“, простогнала старушка та виглянула зпід покривала. „Зі мною вскорі скінчить ся. Я сумнїваю ся, чи дожию сего вечера“.

І примкнула назад очі та лежала цїлком тихо, начеб хотїла сказати, щоб лишив її в супокою.

(*Дальше буде*).

Від Редакциї.

Подаємо отсим до відомости інтересованих, що від тепер всї оголошеня в справах товариств, забав і зборів будуть подавати ся в загальних рубриках: 1) Концерти, видовища і забави, 2) Збори і засїданя — а се, щоб заощадити місця в дневнику в інтересї наших передплатників і читачів.

Сї оповіщеня будуть подавати ся одні за другим в скороченій, ляпідарній формі, а хто хоче, щоб его оповіщене подати в ширшій, повній основі, сей мусить заплатити за помішене так, як платив би за анонс, о чім повідомить ся его перед тим кореспонденткою.

Виїмком від тих постанов суть всякі оповіщеня політичної і загальнонародної натури, які будуть помішені безплатно і в повній основі.

Що до виказу жертв, то тоті будуть містити ся лише яко анонси, то є за відповідною оплатою. При тім коротші викази (або такі що можуть бути дїлені) будуть поміщувані по можности сейчас. Викази довгі будуть поміщувані пізнїйше, в окремих евентуально додатках, коли назбирає ся відповідна скількість дотичного материялу.

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

Просимо Вп. інтересованих звернути увагу на сю оповістку і держати ся тої постанови, щоб увільнити себе і редакцію від непотрібних непорозумінь.

НОВИНКИ.

— **Народні школи у Львові.** На днях появив ся звіт львівскої окружної ради шкільної, з котрого показує ся, що місто Львів мало в шкільнім році 1903/4 міських шкіл 38, а приватних 20, отже разом 58 народних і виділових шкіл. В числі міських шкіл було 10 женьских виділових, 7 мужеских виділових, 3 школи мішані, инші 4-клясові народні. Число молодежи міських шкіл виносило 15,148, розміщених в 325 клясах, з того 219 етатових, 106 надетатових. По дочисленю приватних шкіл було у Львові 465 кляс. Після віроісповідання було 8382, отже 55·43 прц. римо-католицкого обряду, 4920 т. є. 32·40 прц. дітий жидівского віроісповідання 1828 т. є. 12 прц. дітий руско-католицкого віроісповідання; Евангелицкого віроісповідання було лише 0·17 прц. дітий. Ті цифри з урядового звіту для Русинів дуже інтересні. Показує ся, що руска дітвора творила в минувшім шкільнім році майже осьму частину всеї молодежи в міських школах у Львові. Коли ж зважити, що всіх міських шкіл в столици Руси є аж 38, то відповідно до числа рускої молодежи повинно би бути між ними яких пять шкіл з руским язиком викладовим. Так диктує принайменше здоровий розум, яким чейже повинні руководити ся міські і шкільні власти при орґанізації народних шкіл. На жаль рішаючі в тій справі чинники руководять ся всїм, лише не розумом, і завдяки тому у Львові маємо не пять, лише одну міську школу з викладовим язиком рускым! Є се, як звісно, народна 4-клясова школа ім. Маркіяна Шашкевича, ~~та і~~ та одна руска міська школа має лише дві класи етатові, а дві надетатові... Річ певна, 1820 руских дітий не ходили всї до тої школи; головна їх маса губила ся в польских школах, а наслїдок сего аж надто явний — крайна недостача або занепад національної сьвідомости серед руского населеня, що належить переважно до убожших, робітничих кругів.

— **Москвофільска затія не повела ся.** Ц. к. окружний суд в Самборі не затвердив — як довідуємось з віродостойного жерела — статутів тов-а „Рязниці“, ухвалених на послїдних загальних зборах, а то наслїдком протесту, внесеного адвокатом д-ром Кормошем з Перемишля. Як звісно, на тих скандальних зборах москвофіли під проводом своїх штабовців зі Львова і Коломиї не допустили членів народовців до голосу і в нелеґальний спосіб, бо серед гамору і вереску вїби ухвалили зміну статутів в тім напрямі, що приняте членів має належати не до дирекції але до надзираючої ради та що вкладка підносить ся з 20 К на 100 корон. Тепер будуть мусїли відбути ся нові загальні збори, отже обовязком членів народовців є подбати, щоби зломити раз на все терорізм дудикевичівскої кліки в товаристві церковнім, що вросло також і нашим грошем.

— **З судової салї.** Перед львівским трибуналом суднїв присяжних відбула ся нинї карна розправа о обиду чести о. Михайла Вачиньского, пароха в Рінчиць дрогобицкого повіту, проти відвічального ред. „Галичанинъ-а“ Івана Пелеха; обиди чести допустив ся Іван Пелех тим, що в „Галичанинъ і“ і „Русск-ім Слов-і“ помістив брехливі і напасливі статї проти звісного дїяча Дрогобичини о. М. Вачиньского. Трибунал карний на основі вердикту лави суднїв присяжних засудив Івана Пелеха на три тиждні арешту з заміною на гроші.

— **Д-р Василь Щурат** виїздить сими днями (по поворотї з Абазиї) до київскої ґубернії з припорученя міністерства справ заграничних. Як відомо, угорске правительство постановило перевезти до Угорщини тїла Франца Ракочого і его товаришів. Одним з его товаришів був ґр. Симеон Форґач, що по невдалім повстаню мав перебувати й померти в замку князїв Вишневецких у Вишнївци в київскій ґубернії. Звістку о тім подав житомирский дневник „Волынь“ і на тій основі почав збирати інформації австро-угорский ґенеральний консулят в Києві. А що інформації консуляту вийшли недостаточні, то припоручено д-ру Щуратови виїхати до Вишнївця і висліджти місце похороненя Форґача. Австро-угорске міністерство справ заграничних дипльоматичною дорогою запевнило д-рови Щуратови поміч від київского ґенерал-ґубернатора Клейґельса.

— **Трета руска часопись в Канадї.** До двох теперішних часописий руских в Канадї („Канадийский Фармер“ і „Слово“) прибула третя під назвою „Ранок“, орґан „Независимої грецкої церкви в Канадї“. Виходить раз на місяць на чотирох сторонах друку а річна передплата на ню 50 америк. центів.

— **Видїл філії тов. пдаґоґ. в Калуши** повідомляє, що з кінцем мая с. р. отвирає ся в Калуши безплатний „приготовляючий курс“ до вступного іспиту до середних шкіл. Просить ся отже всїх Вп. сьвященників і учителїв а також прочу руску інтелїґенцию, щоби зволили зголосити письмом по троха вже підготованих учеників найдальше до 20 мая 1905 р. Місцеві міщани, котрі бажали би дїти свої посилати дальше до школи, можуть записати їх на сей курс. Зголошеня устні і письменні присилати просить ся на руки Вп. Цецилії Курівцевої, предсїдательки філії рус. тов. педаґоґ. в Калуши.

— **Польска заробкова еміґрация до Німеччини.** Польскі дневники доносять: „Після урядових виказів прускых комор цлових перейшло в 1904 році пруску границю з легітимацийними книжочками понад 2,160.000 осіб з пограничного Царства польского, а майже половина тої цифри, (т. є. 1,000.000) були селяни, що вийшли на заробки до Прус“. І сего року не інакше. Ми доносили недавно за „Дзенніком познаньским“, що за один тиждень переїхало з Царства польского 30.000 осіб. Розуміє ся, така громадна польска еміґрация заробкова до Німеччини можлива лише при обставинї, що российскі власти не перепиняють сеї еміґрациї такими безправними способами, яких уживає ся в Галичинї против рускої еміґрациї заробкової.

— **Страйки.** Кравецкі челядники у Львові страйкують дальше. Вчера відбували ся в ремісничій палатї збори делеґатів кравецких майстрів і челядників в справі угоди, однак переговори розбили ся, бо ні одна сторона не згодила ся на предложене сторони другої. — В Ярославі застрайкувало около 600 будівельних робітників. Переговори, які заведено вчера рано на зборах в т. зв. міськім городї між майстрами а робітниками, не довели до нїчого і викликали лише велике розярене у страйкарів. Двох майстрів, що непкували собі з робітників, страйкарі побили а за иншими гонили аж до міста. Коли пополудни товпа знов зібрали ся в городї, явила ся жандармерия і арештувала одного робітника. Товпи рушили за арештованим до міста і тут викликали велике заворушене. Військо і поліция з трудом удержували порядок. Вечером товпа побила тяжко інспектора поліциї. Женщини ходили улицями і кричали: „Хочемо хлїба а не куль!“ На нинї заповіджено збори під голим небом.

— **Приватні іспити** для кандидаток на управительки фребльовских городів розпічнуть ся в женьскій учительскій семинарії у Львові дня 20 червня с. р. о год. 8 рано. Подання о припущене до іспиту треба вносити до 10 червня.

— **Нещасте від стріляня з моздїрів.** В Камінцї струмиловій другого дня Великодного пополудня стріляно з моздїрів на сусїднім огородї коло церкви, віддїленім парканом від церковного цвинтаря. Підчас стріляня оден хлопчина виліз на паркан приглядати ся стріляню, серед того моздїр тріснув на дрібні куски і ті страшно покалічили хлопчину. На-пів живого відвезено его до шпиталя. — Кілько то вже нещасть було з такої Великодної стріляниии, а она чомусь не виводить ся...

— **Катастрофа в горах.** З Ґрацу доносять, що около Фельдштайн в области гори Гохшваб (в Стирії) погибло трех туристів з Ґрацу, а то професор канонічного права в ґрацкім університеті Віктор Вольф фон Глахвель, концепіст прокураторії скарбу і доцент університету д-р Лев Петріч та рахунковий офіциял Штепер. Тїло професора найдено відтак поторошене; крім того найдено одну ногу, що належала до одного з двох инших туристів.

— **Росийскі фінанси.** Царске правительство видає для заграничних торговиць, особливо для хіньскої, припаси чистого срібла, щоби задержати в краю засіб золота, так потрібний з приводу війни. Виміну грошей між Росиєю а Хінами переводить правительство при помочи 5 і 10 фунтових штаб срібла. Монетарня в Петербурзї зібрала старі монети на суму около 24 міліонів рублїв, додала до того непотрібне срібло і перетопила всьо на штаби. Позаяк монетарня в Петербурзї не має приладів до виробу чи того срібла, то срібні штаби посилає росийскій скарб до Льондону, де їх очищує тамошна лаборатория. З Льондону ті штаби йдуть просто до Манджурії і Хін. Петербурґска монетарня виробляє денно штаби вартости 300 тисяч рублїв.

— **Росийска фльота.** Декотрі росийскі дневники тїшать ся, що ескадра Небоґатова щасливо минула Індийский океан і уважають її злуку з фльотою Рожественьского за велику поміч для сеї. Отже „Кіевскіе Отклики“ замічають до сего, що на сю поміч не богато можна покладати надії. Ескадра Небогатова складає ся з панцирника „Николая I“, трех панцирників берегової оборони, одного кружляка другої кляси „Владимира Мономаха“ і кількох служебних суден. „Николай I“, спущений на воду в р. 1888, отже вже старий. Его середна швидкість до 12 узлів на годину; его узброене рівнає ся нинїшним лїнійним кораблям другої кляси. Другі три панцирники („Апраксін“ 1899, „Сенявін“ 1896, і „Ушаков“ 1894) при ще слабшім узброеню і при швидкости на 10 узлів не мають більшого значіня, як плоскодонні канонїрки. Трохи сильнїйший є „Мономах“, збудований ще в р. 1882; але він в дорозї, як чути, два рази був ушкоджений. Повмність цїлої тої ескадри виносить 25.638 тон. Пушок всего на них 10 тяжких і 58 скорострільних. Сам Рожественьский назвав сю ескадру колекциею „старих ящиков“, а її боєву вартість „убійственною“ [мабуть іронічно: убійчою для власної фльоти]. Коли обі фльоти зучать ся, то буде разом: боєвих кораблїв 20, а то 7 великих і 13 малих; пушок 771, і то тяжких 161, а меншого калїбру 610. Загальна повмність 120.338 тон. Супротив того японьска фльота має: 33 боєвих кораблїв, а то 14 великих і 19 малих; пушок всїх 941, в тім тяжких 277, а меншого калїбру 664. Загальна повмність 216.000 тон. Як видно, навіть по злуцї обох росийских фльот їх сила не дорівнає японьскій.

— **Чума і холєра.** Після статистичного виказу, надісланого з Індий до Лондона, упало жертвою чуми в Індиях сего року: в січни 126.526, в лютім 125.041, а в марті 150.000. людий. — В цїлій европейскій Росиї вели ся через цїлу зиму і ще й доси не покінчені приготованя до поборюваня холєри, коли сего року проявила ся може дужше, як торік. Як то кажуть, стереженого Бог стереже...

— **Дрібні вісти** Статут групи деканальної унівскої „Товариства св. Ольги“ затверджено ц. к. намісництво під днем 5 мая с. р. Ч. 54377.

Бюро Соколовского у Львові просить нас завважити, що на складі побіч власних (польских) розкладів їзди суть також розклади з рускою мовою. Треба тілько жадати, що однак, на жаль, не все діє ся.

Збори і засїданя.

В Рогатинї відбудуть ся дня 16 с. м. загальні збори філії тов-а „Просьвіти“ в сали повітової ради. Початок о 9 годинї рано.

— **Селяньске віче в Раві рускій** відбуде ся дня 18 с. м. в сали готелю Затлера. Програма обіймає всї найважнїйші просьвітно-орґанізацийні справи равского повіта. Початок віча о 10 год. рано.

В Самборі відбудуть ся дня 15 с. м. загальні збори тов-а „Добробит“ в сали Народного готелю. Початок о 2 годинї по полудни.

Видовища і забави.

Тов-о „Кружок земляків у Відни“ в сполученю з академічними тов-ами „Січ“ і „Кружок українських техніків“ устроюють концерт в память 44-их роковин смерти Т. Шевченка дня 14 с. м. в сали „Kaufmännischer Verein“ у Відни (I. Johannesgasse 4). Початок о год. 7½ вечером.

В Станиславові відограє в сали ім. Монюшка дня 14 с. м. кружок аматорів тов-а „Руска Хата“ комедию Л. Лопатиньского „Свекруха“. Початок о год. 8 вечером. Білєти продає тов-о при ул. Казимирівскій число 10.

Урядові вісти і

— **Іменованя.** Управитель міністерства судівництва перенїс суд. радників: Юл. Сельского із Сокаля, Йос. Сокаля зі Станиславова, д-ра Болдм. Козїцкого із Самбора, Йос. Вайрбніча (?) із Золочева, Вільг. Йонаса зі Стрия і д-ра Адольфа Мінда зі Станиславова (усїх шість) до Львова; Теоф. Гепнтовича з Березова, Болдм. Габлу з Мільниці і Юл. Кульчицкого з Делятина (усїх трех) до Станиславова; Вен'ям. Шварца з Бережан до Перемишля і Стан. Дулявского із Сянока до Стрия. — Радниками суду краєвого іменовано суд. секретарів: Болдм. Жигадловича зі Львова для Львова, Ант. Косїньского з Коломиї для Сянока і Яц. Жиборского із Золочева для Золочева. — Львівскій висшій суд кр. перенїс на власне прошеня офіциялів канцелярийних: В. Ґживацкого з Кончинець до Сколього а Стеф. Пославского з Мостів вел. до Тернополя; дальше канцелістів судових: Каз. Баніцкого з Нового-Села і І. Древвіцкого зі Сколього (обох) до Болшівця, Ф. Голомбка з Меднинич до Сколього, М. Б. Олеховского з Рудок до Підбужа, Мик. Ор. Дзундау з Борщева до Болшівця, Мар. Гнатковского з Косова до Перемишлян, Ілю Малька з Бурштина до Коломиї; Л. Войтаса з Гримелова до Тисьменицї, Омел. Бучацкого з Тисьменицї до Косова, Мих. Шиманьского з Богородчан до Заліщик, Герм. Ре (Reh) з Радехова до Камінки струм., Оск. Зїшку з Миколаєва до Меднинич, Вас. Стеця з Підбужа до Кончинець і Сим. Карнася з Ґвіздця до Міяьниці; — вкінци іменував суд. канцелістами: возьного львівского суду краєвого М. Б. Леґоцкого до Мостів вел., підофіцирів: Як. Штрайта до Миколаєва, Боруха Швебля до Ґвіздця, Г. Ґотфріда-Сеґалля до Рудок, Андр. Литвина до Богородчан, Ів. Крайчика до Гримелова, Брон. Рожиньского до Радехова, Ж. Г. Гандта до Борщева, Фр. Кустроня до Сіняви і Василя Романовского до Нового-Села.

— **З кругів руского духовеньства в армії** О. Севевин Згарский, полевий курат І. кляси у Львові, на власне прошеня спенсіонований з вибором замешкання у Львові, а о. Александер Острожиньский, полевий курат І кляси у Відни, відзначений золотим хрестом заслуги і відзнаками крилошаньскими, іменований з 1 маєм 1905 полезним протопресвом (Felderzpriester) у Відни.

З штуки і літератури:

— **Аматорске представленє у Львові.** В неділю виставила драматична секция тов. ім. Котляревского в сали „Gwiazd-и“ у Львові 5-актівку Льва Лопатиньского: „Ілько Пащак“. Герой драми, се гуцул-леґінь в богацькій гуцульскій родини, що гордий на батьківский маєток і свою красу залюблює ся в донці місцевого учителя, Вірі Бартович, та задумує ся подружити. Аби зближити ся до своєї улюбленої, він заявляє охоту вчити ся у учителька писати і читати в позашкільних годинах, на що так Віра як і ся батько, не прочуваючи навіть намірів Ілька, радо пристають. Та між Вірою а укінченим богословом з того-ж села Загайчуком навязують ся нитки горячої любови і се дає привід Ількови до сповненя всїляких злочинів, щоб усунути свого щасливійшого соперника та недопустити до его подружя з Вірою. Передовсїм він троїть свого батька, аби стати самостійним господарем і жертвувати своїй улюбленій батьківске майно, а відтак, коли се не помагає, калїчить свого соперника, за що й дістає ся на три тижні до криміналу. На тім не кінчить ся однак ряд гріхів поповнених зарозумілим і роз'яреним гуцулом; Ілько виходить з криміналу як-раз тоді, коли відбуває ся вінчане Загайчука з Вірою і щоб зімстити ся, підпалює школу. Тимчасом в коршмі, де запиває ся ворожка, що дала Ількови отрую на строєне батька, виявляє і сей злочин Ілька і его увязнюють та за убийство і підпал засуджують на смерть. В послїднім актї (5-ім) впроваджує нас автор еще до вязниці, де Ілько падить ся на смерть, і каже ще раз Загайчукови бачити ся з Ільком в характері сьвященника, що приймов висповідати Ілька перед повішенем. Ілько нападає ще раз щасливого соперника в казни, але здержаний вязевним доглядачем почуває свою безсильність і попадає в спазматичний рев, жалуючи над утраченим з власної вини житем. На тім і кінчить ся драма, котра правдї, як всї драматичні твори того-ж автора, немає в собі нїякої глибшої думки, то однак через ввесь час подобає ся і розбуджує заінтересованє. Автор вибрав або скомбінував мабуть дїйсні високотрагічні події, але вспів убрати їх в відповідну драматичну форму, так що нова драма Лопатиньского не є злим набутком для нашого, і так не богатого, сценічного репертоару. Деякі сцени авторови навіть зовсїм добре удали ся а головною доброю прикметою твору є те, що автор вмів підложити під акцию вірне побутове тло з гуцульского житя і перевести з природною простотою і вірностию. Тілько послїдний, 5-ий акт авторови меньше удав ся і яко зовсїм зливний, бо нїчого собою для акциї не дає кромі хиба нелюдского знущаня над первами видцю, міг би і повинен би бути цїлком пропущений з користию для самого твору як і вражіня, яке по собі лишає у видців. Відіграно Ілька силами аматорскими дуже добре і тілько куртуазия не позваляє нам подати імен тих, що своєю прегарною грою заслужили собі на безсумнївно признане і похвалу. Декорациї і костюми були зовсїм удачні а в трох перших антрактах прогрівала поправно військова капеля. — *Присутний.*

— **Українське питанє в французкій пресї.** Недавно донесли ми про статю Романа Сембратовича редактора Ruthen. Revue, п. заг. „Le talon d' Achille du panslavism“ [Ахіллева пята панславізму] в парискім тижневику Le Courrier Europeen, де автор начеркнув положенє Українців в Росиї, відродженє української літератури і утиски ей російским правительством, а вкінци найновійші події на Україні. Тепер доносимо (за Ruth. Revue), що знаний публіцист д-р Фрідріх Герц умістив у парискій ґазеті L' Humanite, органї посла Жана Жоре (в 362 н-рі) інформацийну статю п. заг. „La question ruthene“. Автор обговорює положенє Українців в Росиї, огляднї переслїдуваня їх російским правительством і український рух за остатні роки.

— **Ruthenische Revue** ч 8. (2-гий випуск за місяць цьвітень) містить в собі статї: „Die russische Regierung und die Ukraine“. Von N. A. W. (Charkow). — „Zum Kampfe gegen die Mundsperre in der Ukraine“. — „Das verschleierte Bibelverbot“. Von Bischof von Gotland Dr. K. H. Scheele und Reichstagsabgeordn. Dr. A. Hedin (Stockholm). — „Die russischen Reactionäre und das Gespenst der Bauernunruhen“. Von W. Kuschnir. — „Briefe aus und über Russland“. Von Romanow. — „Die galizischen Gewalthaber und die Lehrerschaft“. Von J. Onyschko (Lemberg. — „Die erste Ausstellung der ukrainischen Kunst und Industrie“. Von J. Petruschewytsch (Lemberg). — „Der Schüler“. Eine Erzählung von Anatol Swydnyckyj. — Rundschau. (Передплата Ruth. Revue 2 К. квартально; адреса Адміністрациї; Wien, VIII 1, Wickenburggasse 10).

Календарь: Гр.-кат.: нинї (середа) Симеона, завтра (четвер) Макенма, Йоана позавтра (пятниця) Мелїтона 9 муч.; — Рим. кат. нинї Ізидора, завтра Маверта, позавтра Панкратия.

Театри: Театр міський у Львові: нинї (середа) „На дні“ єденї в житя в 4 актах Максима Горкого, завтра (четвер) „Донька морія“, трагедия пастирска в 3 актах Гавриіла д'Анунціо, в переказї Марії Конопницкої, позавтра (пятниця) „Понад сили“, штука в 2 частях з 6 відсланок Бернстерна Бернзона.

Репертуар руского театру в Тернополи Продажа білетів в сали Міщаньского Братства. Початок точно о год. 8 вечер. В четвер 11 с. м. „Дзвона з Корнеїда“, оперета в 4 дїях при співучасти військової орхестри. — В суботу 13 с. м. „Жидівка шинкарка“, драма в 5 дїях Тогобочкова. — В неділю 14 с. м. „Невольник“, історичні картини в 5 дїях Кропивницкого. — В второк 16 с. м. „Міщане“, штука в 4 дїях Горкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що дня крім неділї і руских свят від 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолінських від 9—3 що день окрім неділь і польских свят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні вінч. за оголошеним від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні вінч. від 9—1, а в второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Надісланє.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 194. від 11—12 і від 4—5.

60 3—17

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч.

против Ратуша Гіпотечного на оплатанных цінах Галицкых Кредитных

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, вказівні по 12, 16, 20 і 24 К. — Лєвкоптики польові по 12, 16, 20 і вельке збірками по найдешевше.

Окуляри і окуляри всїляких родів і всїляке инше прибори оптичні найкорисше найдешевше. 8:66

Подяка.

Страшний гість, ангел смерти загостив дня 22 цьвітня 1905 в нашу родину, видираючи жені найліпшого мужа, дітям найпечаливійшого батька о. Григория Ярему, катихита II ґімназиї у Львові, котрий будучи в силї віку, міг ще довгі лїта трудити ся для добра церкви і щастя родини. В тім превеликім горю знайшли ми велику пільгу і потїху у щирих і добрих людий, котрі помагали нам двигати тяжкий хрест а немаючи иншого способу їм віддячити ся, заявляємо їм бодай на сїм місци нашу найщирійшу подяку. Передовсїм дякуємо пп. Долиньским, котрі з правдивим пожертвованем зволили занити ся похороном в Бродах, куди тїлні останки перевезено. Рівнож дякуємо о. Евг. Гузареви за провід в похоронї у Львові і оо. І. Давидовичеви, Дрови Іос. Жукови, ректор. дух. сем., К. Ярмовичеви, І. Рудовичеви, Р. Красїцкому, Т. Лежогубскому, Н. Гапянтови за їх участь. Так само не гідні ми віддячити ся і Вам всїм Впр. і Всч. Отцї, що не щадилисьте трудів і мимо далекої дороги поспішилисьте відпровадити Вашого брата на місце вічного відпочинку в Бродах. Тож дякуємо Впр. о. деканови і совітникови Юлїянови Туркевичеви за провід в похоронї, о. совітнику Долиньскому і Впр. оо. Н. Демчиньскому за прекрасну пращальну бесїду в церкві, о. Гр. Купчиньссому за надгробну бесїду, о. сов. Юл. Дзеровичеви за надгробну бесїду, о. М. Барилякови, о. сов. Ал. Левицкому, о. Ю. Дуткевичеви, о. Т. Ґутковскому, о. К. Мосевичеви, о. Ю. Дорожиньскоау, о. Іос. Цегельскому, о. Юст. Сухаровскому, о. І. Сухаровскому, о. С. Глїбовицкому кат. ґімн., о. Н. Малому, о. М. Ваврикови, о. М. Герасимовичеви, о. А. Вознакови, о. Н. Клубкови, о. К. Бутриньскому, о. І. Бутриньскому, о. М. Балютї. Дякуємо дальше проф. Скобельскому і проф. Грушкевичеви, що зволили трудити ся до Бродів на похорон свого Товариша, хорови ґімназияльному в Бродах за їх сьпів, не менше парохіянам міста Бродів і доохрестности, що прибули на сей сумний обряд а вкінци всїм тим, що заявили нам своє співчутє по так страшній стратї для нас. Нехай Вам Господь Бог нагородить по своїй щедролюбивости за Ваші труди і молитви а ми заховаємо для Вас вдячну память в наших збоїщих серцях. *Зофія* жена. *Евген* і *Мариян* сини. *Іван* і *Станислав* брати.

Львів 9 ная 1905. 404 1—1

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотреним складї дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранцаї, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоносн, шлюбні вінці, лямпиниці, ліхтарі, образи до процесиї. фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посріблення і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішнього Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений бриллянтами і смарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 34—45

Що року горять хлопскі міліони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекураційне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 мїт виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 мілїонів 340 тисяч корон.

Фонди „Дністра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор. і уміщені суть в цінних паперах.

В „Дністрї“ есть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покритє хат черепом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

Полїси „Дністра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Дністра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Дністра“ в таких сторонах, де нині аґенти „Дністра“ не роблять. Аґенти „Дністра“ заробили вже *провізий 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Дністер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Дністер“ *на рускі добродійні цїли.* 34 7—26

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Стережіть ся опію і асекуруйте ся в „Дністрї“! *Дорученя (агенти) вільні.*

Куплю малу, добру реальність близько ліса, зелїзници, більшого міста. Зголошеня під М. К. Львів poste restante. 403 1—2

Іспитований півець церковний глядає посади дяка. Адрес Іван Гуцуляк, церковний півець в Ніврі, почта Ермаківка над Дністром. 362 3—3

На продаж віллю з 8 комнатами і з 2 верандами, садом і парком, млин американьский і ріжні господарскі будинки в Орельци над Прутом коло Снятина. Ближші відомости подає „Краєвий Союз кредитовий“ у Львові, Ринок ч. 10. 396 1—3

Петро Сенюта

артист-маляр

приймає замовленя на все, що взагалї входить в церковну прикрасу і просить уклінно Всеч. Духовенство і Хв. комітети церковні о занотоване адреси до дальших услуг в штуцї. За виконані роботи одержав численні листи похвальні, котрі на жадане можна оглядати.

Лявів, ул. Янівска ч. II А. 398 2—10

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ“

вальцї на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продає

УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вроновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 6—16

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул, Коперника). 780

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Условія сплати приступні. Готівкою о 10%, дешевше. Наука шитя гафту безплатно. Цінники на жадане і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Інтеліґентна особа, вдовиця по учителю, Русинка, середних лїт, глядає місця до управи домом і кухнею у сьвященика вдівця. — М. Б. в Чернилеві, п. п. Яворів 390 3—3

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5%! т. є. 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о медї даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 345

Дамскі капелюхи

стрійні спортові і подорожні

боа, парасольки, рукавички, корсети

капелюхи жалобні, все у великім виборі

поручає

ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА

ул. Академічна ч. 2

335 у ЛЬВОВІ. 7—10

СЛАВНОЇ МАРКИ

„Стирія“ „Пух“

як також инші ровери і всякі колові прилади по найприступнійших цінах

поручає

ЯКОВ КАГАНЕ

доставник дая ц. к. державних урядників

Львів, ул. Сикстуска 12,

Власний репараційний варстат

Замовленя з провінциї відворотно. 324 10—10

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 48—60

Дістати можна всюди.

Шестий рік істнованя.

Одинока русько-українська часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К півріч-но а 2 К квартально.

Властитель і редактор: Бруно Ґіжовский.

„КОМАР“ поміщає статї в нашого політичного, суспільного і літературного жита і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та злиднями прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР“ придбав в посїдних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР“ повинен находити ся в кождій рускій патриотичній родинї і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара“.

Любінь

Здроєво-купілеве і гідропатичне заведене

Зелїзнича стация Любінь.

Найсильнійші сірчані води на суши. Сірчані, боровинові купелї Сірчано-ґазові купеаї і ґазові з вуглевого квасу як в Найгайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, так суставного як і мязового, дальше іхіяс, артрітис, нервобол'ї, спухненя по зломанях і звихненях, западеня окістної, шкірні і жіночі недуги, спізнені прояви сифілїсу. Лїченє електричностию, масажом, гімнастикою. Взірцеве уладженє. Лазнї огрівальні парою, вигідні мешкання вже від 1 К денно, велике число мешкань опалює ся. Реставрация добра і недорога, цілий вікт вже за 48 К місячно. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Купелевий сезон від 20 мая до кінця вересня. Всяких пояснень удїляє відворотною почтою Купілева управа.

387 *Лїнар заведеня д-р Казимир Верницкий, син.* 3—10

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часі, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так і длятого осьмілюю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

70

Аґентів не висилаю.

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насінє звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, каляреп, цибулових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24 33—50

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·1·, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1·6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1·7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10 20.

„ Лавочного 7·29, 11 45, 10 50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14,5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 предполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Крзкова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25,6 до 15/9), Освенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан 2 51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5 50.

„ Рави рускої 7·30*.

„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6 10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 предполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирца 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані с черенчами товстими; поїзди мічні с назначені звіздкою. Пора мічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розкладн їзди і т. д. мож набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насам Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 94. Львів четвер 28 цьвітня (11 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13, — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австрії: на границях:
на цілий рік . 32 к. — 44 к.
на пів року . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 50 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попередньо застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Закон про виховане сиріт.

Під тим заголовком подали ми вчера донесене за краківским „Czas-ом“, що краєвий видїл ладить ся як-раз до виконання краєвого закона з дня 2 лютого 1905 про виховане сиріт і занедбаних дїтий та що вже в сих днях появить ся реґулямін, після якого дотичні постанови закона мають бути переведені в житє.

Закон про виховане сиріт і занедбаних дїтий—в основах державний (тзв. Rahmengesetz) бо закон краєвий вийшов вже з его ініциятиви яко подрібний, — є законом незвичайно гуманїтарним і требаб тілько радувати ся, що того рода закон появив ся взагалї в нашім, так впрочім скупім соціяльнім законодавстві. По сиротских спільних касах лежали безужиточно капітали, що вийшли з кредитового обороту сиротского таки майна, — щож отже справедливійшого і кращого може бути над те, щоб сей сиротский ґріш пішов знов на добро сиріт, і то тих сиріт та занедбаних дїтий, яким непощастило ся одїдичити маєтків а з яких завдяки законови і під публичним доглядом можуть вийти сьвідомі та корисні члени людскої суспільности?

Але закон законом, а иньша річ его виконанє, а особливо виконанє его в Галичинї. Кілько то гарних законів маємо вже на папері, кілько то добрих річий нафабриковано вже у нас в законодатній кузни, а що вийшло з них у практицї? В практицї вийшло щось зовсїм друге і неоден закон, що міг би бути добродїйством для загалу, вийшов якраз через лихих виконавців на его найтяжшу „пляґу“. Слова „Wohltat wird zur Plage“ нїгде хиба не дадуть ся так добре прикласти як саме до приміненя законів, а особливо до приміненя законів у нас в Галичинї, де звісні виконавцї перевертають все до гори дном а з кождої і найдрібнїйшої законної постанови вміють викувати бич на нашу суспільність.

Ось сї замітки, замітки оперті на дотеперішній сумній практицї, насувають ся нам мимохіть на ум, коли возьмемо на увагу і новий закон про виховане сиріт та занедбаних дїтий. Рішати про інституцеї, яким мають бути дїти віддані під опіку, має краєвий видїл а і від него буде залежати, кілько ґроший давати на сї інституції та яким має бути виховане повірених тим інституциям дїточок. Тай краєвий видїл розіслав вже обіжник до дотичних заведень, котрих начислив аж 52 — але краківский „Czas“ вже заздалегідь вичисляє ті заведеня, які мають найти de facto передовсїм ласку найвисшої автономічної магістратури. З тих інституцій лише дві, і то польскі товариства „Dzieciątka Jezus“ і „pod wezwaniem św. Józefa“ істнують у Львові, а всї прочі проектовані лежать в західній Галичинї...

Сам стан фактичний каже, що коли де, то іменно тут повинен бути примінений подїл після території — атже Галичина дїлить ся на два окремі судові округи, тож і булаб проста річ, щоб адмініструвати фондом і управляти публичною опікою в кождій половинї краю окремо, значить ся дїти з західної Галичини віддавати під опіку інституциям в західній Галичинї, а дїти з рускої части краю інституциям східно-галицким і після нац'ональности. Та не так видко думають наші верховоди; вони не тілько беруть усю акцию під „оден дах“, але хочуть ще й всї дїти, отже і рускі віддати інституциям польским, тай до того там, де Русинів обмаль і де наші дїти будуть могли бути, по вирваню їх з рускої окруженя, без усякої контролї з рускої сторони латиньщені і польонїзовані. А з того вийде таке, що з наших таки ґроший наші рускі дїти вийдуть з годом на янїчар рідної суспільности, о що вже не забудуть постарати ся всїлякі езуїтники і матечки, що майже всюди в західній Галичинї тай у Львові стоять на чолї того рода інституцій.

Маючи те все на увазї ми не можемо не піднести заздалегідь голосу остороги а заразом думаємо, що тою справою повинні як найревнїйше заняти ся наші соймові посли. Атже коли вже видїл краєвий — як треба ожидати — не згодить ся на подїл по території, то нехайже хоч возьме на увагу, що ми маємо безліч буре для хлопців і Дївочий Інститут в Перемишли та порішить, щоб рускі дїти діставали ся лише до сих інституцій, де не тілько охоронять їх від винародовленя але і постараютъ ся о їх здорове виховане і моральне поведенє. Чейже не лицює, щоб наші дїти за публичний, а в тім числї і русвий ґріш винародовлювано або висилано і віддавано їх там, де навіть религійної потїхи не матимуть в рідній мові і після свого обряду.

Підносимо отсей голос публично, щоб справдї новий закон не спав новим бичем на плечі рускої суспільности.

Зрілий голос Українця.

В одесскім тижневнім журналї „Южныя Записки“, посьвяченім головно справам „областной жизни Юга Россіи“, а іменно в 13-ім зошитї за сей рік, появила ся з під пера звісного молодого українського письменника, п. І. Стешенка, під заголовком „Украинофилы“ (значки наведеня самого ориґінала!) замітна вступна статя політичного змісту, яку — сьміло можна се сказати — треба вважати зворотним фактом в розвитку політичної думки серед росийских Українців. Згадана статя іменно есть безперечно в теперішности первым зрілым политичным украïньским выступом на нїй, а цїнна вона головно тим, що ставить украïньску національну справу ясно як квестию політичну, з другого-ж боку вміє заховати відповідний спокій і міру та не попадає в крайности, невідповідаючі справдїшним обставинам. Супротив того треба нам трактувати єї як програмову profession de foi найбільш виробленої політично части украïньской інтелїґенциї, тим більше, що статя та безперечно не остане без чималого вплыву на поглиблене і поширенє укр. національної думки серед росийских Українців та причинить ся до згуртованя сьвідомих національно укр. елементів на основі спільної програми, в огляду на се і вважаємо відповідним познакомити наших читачів із змістом сеї замітної статї.

П. Стешенко зачинає свою статю тим, що навязує до трактуючої ся тепер комітетом міністрів справи знесеня специяльних заборон на українське слово та вказує на ту неясність поглядів про українську справу, яка панує серед великорускої суспільности. Российска публика не здає собі іменно справи в понятя, що крие ся під терміном „Украинофилъ“, тим більше, що сей термін вже своїм етимольоґічним складом причиняє ся до затемненя справи. П. Стешенко виясняє отже, що термін „украïнофіл“ пора уже раз виступити терміном „укр. патріот“, як і вказує на ріжнородність напрямків, що криють ся під тим терміном. „Украïнофілом“ був Драгоманів і его антітеза — Конїський, а ними поступовці і консерватисти, духовники, бюрократи, люди вільних фахів, дворяни і т. д.

По тих вступних увагах наступає найзамітнїйше зі статї, що й передаємо в перекладї. П. Стешенко іменно пише там:

„Поступова укр. інтелїґенция всїляких відтінків перш усего стремить до щастя народу, розуміючи се щастє і дороги до него так само, як се розуміють поступовці наших народів. Тому-то і в спочуваню або неспочуваню всїлякого типу „украïнофілам“ чужонародні критики повинні руководити ся лише тим, о скілько їх соціяльні погляди згоджують ся або не згоджують ся з поглядами анальоґічної ґрупи „украïнофілів“. Другої критериї тут нема. А тодї зрозумілим стане, коли великорускій марксіст (так в Росиї звуть социял-демократів — Ред.) відносить ся неприхильно до Українця-народника, в роді артільщика Николи Левитського, одначе наскрізь і в нїякої точки погляду незрозуміло, коли марксіст-Москаль неприхильно настровний супротив таких самих, як він, марксістів-Українців... До того ще й инше тому, що вони... Українці! Очевидна тут отже річ, що у представників „украïнофільства“ есть щось таке, що дає причину до сего неприхильного настрою. При аналїзї сих причин покаже ся, що „марксіст“ Москаль незадоволений украïньским марксістичним [значить: социял-демократичним — Ред.] рухом тому, що сей рух містить в собі некіональний елемент. Але легко чей замітити, що укр. національзм, о скілько проявляє ся в практицї укр. марксістів, як представників соціяльно-економічної доктріни, не містить в собі ні на волос нїчого ненаучного або непрактичного. Для укр. марксістів національність являє ся способом для розширеня їхніх ідей серед народної маси, бо чей нерозумно і непедаґоґічно, проповідувати масї що небудь не на ей власнім язицї. Великорускі марксїсти, обвиняючи украïньских, забувають, що вони самі є москвско-національні, бо для своїх цїлий користують ся не якоюсь фантастичною, але великорускою, національною формою. Инакше навіть і не може бути, бо все міжнародне тепер, і на дозгі часи еще в будуччинї, може проявлятися лише в національнім видї. Сконстатоване сего — се азбука научного способу думаня. І тому вимагане укр. соц. дїячів, щоби на своїй території і для свого народу а не жидівского, польского, московского, чи инших народів бути украïньскими,

---

Ґустав аф Ґайерштам. 3)

Снїжна зима.

Седерберґ поглянув на жінку Якесь чувство трівоги опанувало його, не міг сказати ні слова. Було йому так, начеб в груди щось сильно стиснуло ся. Нїколи передтим він не думав, які чувства відчував для своєї жінки; може вони й не були так сильні, але тепер, коли міг її саме втратити, було йому так, начеб хтось сказав до него, що він сам має вмерти. Йому навіть і не прошибло через ум, щоб слова жени були неправдиві. Вонаж нїколи не мала звички жалувати ся на фізичні болї а як довго сягав памятию, то вона нїколи не лежала ще хора в лїжку. Коли тепер бачив її, як оттак лежала і пророкувала свою смерть, то він зараз таки повірив і не розпитував більше.

Воно взагалї рідко бувало, щоб між ними обмінювали ся сердечні слова а йому тепер важко приходило ся, коли саме не знав, що жінцї сказати. Його побожні тиради не пасували тут. Тепер витягати молитовник, щоб їй дещо із него вичитати, було неможливо. Навіть в своїх найлїпших часах вона того не терпіла, і тому було найкраще, лишити її з тим в супокою. Милосердний Бог вже їй се простить. Тай бачив, що тут вже нема виходу, то нема й помочи. Смерть стояла, як то кажуть, за дверми.

Але коли тепер зміркував, що стара може вмерти кождої хвилї, то його зняв незвиданий ляк, що може остати сам з трупом в хатї. Поволи на пальцях підкрав ся він до лїжка і встромив руку під покривало, щоб пересьвідчати ся, чи її ноги ще теплі.

Відгадуючи його думки вона прошептала, не рухаючи ся і не дивлячись: „Ще не є так далеко. Було-б найлїпше, якби ти тут кого ще привів, коли зможеш перебати ся через снїг“.

Седерберґ почував се як облегченє, що не потребував сам робити такого предложеня.

„Перейти, то я вже перейду, як тілько ти зважиш остати ся тут сама“, відповів.

„Менї не є банно“, сказала старуха.

„Не є тобі банно умирати?“

„Нї, я тілько дуже умучена“.

Як довго стара була здорова, то вона все мала ляк перед смертию; але є поговірка, котра каже, що вмираючому не є страшно умирати. Тому знав вже тепер Седерберґ доповно, що зі старою зближає ся до кінця. Мовчазно став він лаштувати ся до виходу, а як був вже зібраний, приступив ще раз до лїжка, начеб хотїв щось сказати. Хвилину стояв тихо. Щось в нім чинило ся, чого він не міг висловати і що почував кождий чоловік в найважнїйших хвилях житя, але що ще нїколи не було сказане від коли сьвіт стоїть, бо нїколи в таких хвилях не можемо найти слів, аби се висловити. Він тому обтулив лише кріпше покривало довкола її тїла і прошептав: „Чи не хочеш трохи кави?“

„Нї“.

З тим він і вийшов а хора остала ся сама.

Сьвітло дня почало звільна осьвічувати кімнату а на припічку палахкотїв весело огонь. Чим яснїйшою однак ставала днина, тим блїдше розливав ся блиск огню а зимний тверезий розсьвіт став що раз дужше розлягати ся по вімнатї.

Хора по якімсь часї розкрила очі і їй стало дивно, що не відчуває нїякого страху. Атже вчера як-раз самота переняла її незвичайним острахом. Прожила більше як шістьдесять лїт а переважно було се житє безперестанної муки і працї. Яко шістьлїтна дївчинка почала вона помагати своїй матери пильнувати менших дїтий; на чотирнайцятім роцї пішла до служби а в трийцятім пізнала свого теперішного чоловіка. Але се була важка праця за увесь той час як була дитиною, як служила у других, вкінци коли мусїла мучити ся для мужа, для себе і дїточок. Але тепер не відчувала нїчого, нї страху нї счудованя. Не було нїщо иньше як те, що праця скінчила ся а годинник мав стати. Житє, так сказати, зужило її; сила пропала а вона була зісохла наче те старе дерево в лїсї.

Коли тепер прийшла хвиля великого супокою, не мала вже більше сили, щоб йому оперти ся; так само, як і перемучений чоловік не має вже більше нї змоги нї сили, щоб оперти ся снови, коли надійде вечірний супокій.

Було лише одно чувство, яке її прошибало від виходу Седерберґа: їй ставало що раз зимнїйше. Вкінци збираючи усї свої сили піднесла ся, взяла на себе кілька кафтаників, накинула на себе ковдру і пересїла ся під піч. Відтак присунула ся, о скілько могла, до припічка та нахилила ся до вогню. Сперта об мур сидїла так тихо з примкненими очима і ждала, чи не буде їй теплїйше.

Седерберґ мав перед собою важку працю. Він хотїв дістати ся до села, що лежало віддалене на якої пів милї. Дорога йшла через лїс, де пропав усякий слїд а Седерберґ мусїв пробивати ся через снїг, що сягав йому по сам пояс. Де заверюха навесла особливо богато снїгу, там мусїв він розбивати його раменами і руками.

Поволи і обережно йшов вперед, щоб вже з самого початку надто не умучити ся. Де лїс кінчив ся а рівнина була відкрита на дїланє північного вітру, доперва там починала ся найтяжша робота; се знав він і тому так поволи йшов через лїс, та розкидав снїг нога за ногою, аби не змилити стежки, якою вже нераз ходив серед нічної пітьми.

Він не був в силї зрозуміти, як так нечайно найшла смерть на його жену. Седерберґ не знав, що вона вечер перед тим довго стояла на морозї. Тому уява збільшала еще загадочність наглої смерти а при своїм умї, спосібнім до розважуваня і контемпляциї, видїв щось незвичайного в тім, що смерть мала прийти як-раз в теперішну хвилю. Він думав над тим, як часто колись бажав її смерти або принайменьше був би її вважав за облегченє для себе — а тепер вона приходила сама і то в пору для него найнедогіднїйшу. В сути річи в сих розважуваних не був брак чувства: він розбирав лише обставини і відносини, серед яких складало ся його цїле житє і серед тих мимоволї вприналo в душі його питанє, чому іменно тепер мала вона покинути його.

Коли вперве одної лїтної ночи при звуках музики, яку переймала торжественна тишa лїса, обнимав тодїшну свою любку, він і не думав, що має її посватати. Та коли відтак приневолено його таки женити ся на нїй, то він приняв се легко, бо був сам веселої, легкої вдачі тай не прочував, що йому прийде ся повних сорок років вештати ся по сїм однім острові та житн в одній і тій самій хатчинї. Він мав щасте в риболовли, гроші плили до него легко а коли сидїв в лодцї, то був чоловіком, що не убояв ся і найстрашнїйшої бурі. Колиб вона була тодї померла — справдї, то він був би певно вже другий раз не так швидко женив ся, а якби й так, то був би певно вибрав жінку, що була-б йому принесла майно в приданім. Але між тим роки минали і йому стало сорок лїт. В тім часї він почував нехіть до женщини, що мала вже пятьдесятку а з якою він був скований, втративши веселість і всю силу молодого житя. Коли тодї, як часто лучалось, вертав пяний до дому, тодї з дикою напругою плив по розбурханих филях і серед найлютїйшої бурі, а коли приїхав, то бив жінку і дїти.

Колиб була тодї померла? То був би хоч мав перед собою еще добру половину житя!

В тім часї йому було жаль за самого себе і йому мимохіть кров бурилась, особливо тодї, коли зайшов між молодих дївчат. Та раптом він став смирний і побожний, справив собі сьвяте письмо і почав думати про спасенє душі. Через те, хоч поволи, він

„СОБІСКИЙ“ Найлїпша француска муштарда що виликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 11—30

являє ся єдино ведучим до цїли і єдино розумним.

„Тим робом уживане готової, української національної форми, як готового засобу, не повинно викликувати ніяких непорозумінь, бо все те річ проста і ясна. Тому-то і ні трохи не повинні бути дивними і ті дальші конкретні дедукції, які робить і в формі постулятів висловлює їх укр. інтеліґенция. Вона іменно змагає до національізациї всїх суспільно-державних інституцій, існуючих на териториї України і для укр. народу. Зразу, на перший погляд, здає ся се чимсь так пересадним, неімовірним, що пригадує фантастичні поговірки про відділене України від Росиї. Але по малій лише розвазї, справа являє ся цїлком ясною. Бо чи може бути школа для укр. народа инакшою, як лише неукраїньскою? Або суд, чи можна его для укр. народа вести инакше, як не по українськи? Чи можна серед укр. народу голосити инакші проповіди, як не по українськи? Ну, а театр для укр. народу, чи може він бути инакшим, ніж українським? І так дальше, до безконечности. Усе, в чим лише підемо до укр. народу, як і загалом до всякого иншого народу, що до зверхної форми може бути лише національним! І тому національізация інститутий на Україні, се вимагане наївно існуюче серед укр. інтеліґенциї а вимагане без сумніву глибоко правильне та природне, бо глибоко педаґоґічне.

(*Дальше буде*).

З судової салї.

В доповненю новинки у вчерашнім „Дїлї“ подаємо точнїйші вісти.

Предметом розправи перед трибуналом суддїв присяжних у Львові були дві дописи в „Галичанин-і“ і „Русск-ім Слов-і“ в справі діяльности о. Михайла Бачиньского з Рінчиць при отвореню читальні „Просьвіти“ в Горуцку, де накинено ся з фалшивими і видуманими „фактами“ і кпинами на о. Бачиньского, що той отвираючи читальню „Просьвіти“ в Горуцку в день смерти тамошного пароха о. Комарницкого, назвав помершого „зрадником, москалем“ і на его адресу кликав „ганьба“, що позволив в читальни грати в карти, пячити і деморалізувати нарід, та що в „Рускім Слові“ посудив автор о. Бачиньского о погірдливі прикмети словами: „Вам отче наука не дала розуму, Ви отче хочете впровадити фонетику в книги церковні, а може Ви отче хочете вместо образу Іс. Христа повісити Шевченка“ (при чім названо о. Бачиньского „радикальним попиком“), — а дальше, що в тій дописи обжалований закинув о. Бачиньскому, що присягав, що буде вірним учителем церкви святої а чинить „противно“ і що підчас вечірні в Горуцку відбував збори читальні „Просьвіти“..

Розправа ся вела ся вже по раз другий, бо при першій розправі трибунал поставив судиям присяжним загальні питання що-до тих дописий не специфікуючи інкримінованих фактів і присяжні 6 голосами увільнили тоді одвічального редактора: однак касацийний трибунал зніс сей вирок і 10 мая с. р. відбула ся нова розправа.

Обжалованого заступав д-р Добрянський зі Львова, приватного жалобника д-р Ярослав Олесницкий з Дрогобича.

Оборона предложила доказ правди і покликала 7 свідків, членів читальні Качковского в Горуцку, однак всї зізнавали як-раз в користь о. Бачиньского, так, що справедливо підніс д-р Олесницкий, що якби прийшло ся о. Бачиньскому шукати для себе свідків, то лїпших свідків не міг би найти для себе.

Свідки зізнали, що підчас отворена читальні „Просьвіти“, котру засновали місцеві селяне під проводом учителя п. Александра Будзіньского, їх парох о. Комарницкий ще жив, що отворене відбуло ся вже по вечірни в Горуцку, що о. Б. не ганьбив місцевого пароха нїякими словами, що в своїй промові взивав до згоди, а підносячи факт, що фонетика для народу приступнїйша, взивав до читання книжок „Просьвіти“, але рівночасно сказав, щоби членя обох читалень позичали собі книжки і читали також видавництва етимольоґічні — а вже самі селяне зрозумівають, котра читальня лїпша і та возьме верх у селї; що відводив від корчми, а сказав, що чесно забавити ся можуть і в читальни і що до читальні можуть належати не лише господарі і парубки, але також господині і дївчата.

Д-р Добрянський хотїв оборонити свого клієнта тим, що о. Бачиньский яко політичний аґітатор мав рїжні процеси і був засуджений в судї і старостві.

Мимоходом треба сказати, що сї засуди були з причини дїяльности о. Бачиньского в користь кандидатури о. Давидяка а в старостві за жадання руской переписки...

О. Бачиньский був би ся вдоволив письменним відкликаненм інкримінованих статий, однак москвофільский штаб рішив відмовити сему бажаню уповаючи на лаву присяжних, та гірко звів ся в своїх надіях. Присяжні 11 голосами потвердили вину обжалованого а трибунал засудив одвічального редактора Івана Пелеха на три тиждні арешту без заміни на гроші (в першій новинці було хибно подане про заміну на гроші) і на кошти судові.

Ся розправа викрила цїлу гниль сего оружия, яким воює партия москвофільска проти наших дїячів, а заразом буде пересторогою на будуче.

З ради державної.

Вчерашне засїдане палати послів почалось о 10½ год. перед полуд. По відчитаню внесень і інтерпеляций, відповів міністер справ внутрішних гр. Білянд-Райдт в заступстві хорого президента міністрів на інтерпеляцию пп. Пернерсторфера, Дашиньского і тов. в справі підкупства правительства Кербера, а именно, що буцїм то два великі промисловцї хотїли за цїну 1 мілїона корон дістатись до палати панів. Міністер справ внутр. покликав ся на зізнания свідків в недавнім процесї против час. „Zeit“, яка перша се підкупство напятнувала на своїх стовпцях.

З черги приступлено до дальшої дебати над цловою тарифою. П. Шумаєр зі становиска консумуючої людности критикує остро нове підвисшене цла на мясо, бо через дорожнечу консумцийних продуктів, будуть мусїли робітники домагатись підвисшеня своєї платнї.

Опісля промовляли посли: Зімер, Кубр і Скараманґа а вкінци міністер Букоа. Міністер вказав на рік-річно змагаючу ся конкуренцию заморских країв, особливо Канади і Арґентини під взглядом продукциї збіжа. Тому після его думки конечним є підвисшене цла на збіже, бо лише се зможе охоронити рільництво від банкротства. Апелює до палати, щоби она приняла як найскорше нову цлову тарифу без зміни, бо она має на цїли оборону домашної продукциї перед чужою.

Палата приняла в подрібній дискусиї першу ґрупу тарифи і цловой устави без зміни.

На кінци засїдання вніс п. Бик інтерпеляцию кола польского в справі заказу ритуального жидівского різаня биків в віденьскій різни. Слїдуюче засїдане нині.

— —

Вчера в полудне відбула ся під проводом президиї. палати гр. Фетера конференция голов клюбів. На внесене гр. Фетера, щоби з огляду, що вечобявки має зібратись чеський сойм, рада державна відбувала засїдания два рази денно, щоби може було полагодити перед тим цлову тарифу, уставу о похатництві і уставу о італїйскім виділї празничім в Ровередо. П. Пацак заявив ся против двох засїдань денно а за те згодив ся на довші засїдания. Ухвалено проте відбувати засїдания від год. 10 рано до 6 вечером.

— —

На вчерашнім засїданю буджетової комісиї справоздавець п. Старжиньский референтував позицию „центральний заряд просьвіти“. П. Романчук піддав острій критицї ухвалену гал. соймом реорґанізацию краєв. Ради шкільної, против котрої руські посли протестували а яку мимо того правительство предложило до цїсарской санкциї. Бесїдник жадав побільшеня числа урядників -Русинів в міністерстві просьвіти і в гал. Раді шкільній краєвій. Міністер Гартель відповів п. Романчукови, що устава о реорґанізациї гал. краєвої шкільної Ради зістала ухвалена через більшість галицкого сойму. Тому, щоби удержати повагу галицкої легіслятиви як також, що ухваленій реорґанізациї з державного становища не можна зробити нїякого закиду, зістала она предложена до цїсарской санкциї. Однак коли-б найшов ся який інспектор (чи один! — Ред.) що відносив би ся ворожо против руских шкіл, то міністер прикаже перевести як найточнїйші доходжена і винуватого потягне до відвічальности.

— —

В комісиї зелїзничій голова бар. Швегель повитав теперішного управителя міністерства зелїзниць п. Врбу, котрий подякував просячи о поперте. Опісля п. Кафтан предложив результат нарад субкомітету в справі неправильностий при будові альпейских зелїзниць, заявляючи, що шість з тих ухвал стали ся вже безпредметовими, бо міністер Віттек уступив. В голосованю принято розолюцию до правительства, щоби на будучність придержувалось точно обчислень будовй нових зелїзниць.

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. З Токіо доносять о стані владивостоцкої ескадри, що „Россія“ і Громобой“ вже направлені а „Богатырь“ є ще ненаправлений. Крім сего находить ся в владивостоцкім порті 9 торпедовців і материял до будови трох противторпедовців. Французска ескадра находить ся коло анамских берегів. В Гонконґу пробуває тепер 23 анґлїйских кораблїв. Урядово оголошено, що небезпечно є зближатись на віддаль 10 миль морских до островів Рибацких з причини заложеня мін.

Токіо. Цїлий японьскый нарід ожидає нетерпеливо подій на мори відвернувши зовсїм свою увагу від подій на суши. В торговельній палатї в Токіо поставлено внесок, щоби з причини, що Франция зломила неутральність, зірвати з нею всякі торговельні зносини.

Берлїн. З Петербурга доносять, що оба японьскі крила машируют скоро на перед. Битва неминуча. Армія японьска виносить 320 тисяч. Новий начальник Хунхузів зорґанїзував нові великі ватаги.

Льондон. „Таймс“ доносить, що вже перенесено головну роснйску кватиру з Харбіна до Чіти. Заключають, що Лїневич числить ся в евентуальностию, що небавом буде змушений опустити Харбін. Табор Лїневича зістав цїлковито зресорґанізований. Головну вагу кладе Лїневич на простоту жита офіцирів. Заборонив поодиноким командантам їздити осібними потягами і через се зискав до 200 ваґонів до транспорту. Офіцирів ґвардиї, котрі вештались по таборі з титулу особистих одютантів відослав назад до Росиї.

Париж. Доносять з Сайґону, що ескадру Небоґатова бачено 20 миль морских від рога св. Жака. На повнім мори зустрілась она з кораблем ескадри Рожественьского, який передав ескадрі Небоґатова відомість, що полученє обох ескадр може наступити поза територию індо-хінських вод, бо такий приказ одержала ескадра Рожественьского від французского ґубернатора Кохінхіни.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. В угорскій кризї наступив зворот до лїпшого. Надіють ся, що сего тяжня кріза покінчить ся. Говорять, що буде утворений коалїцийний кабінет, передтим однак буде переходовий кабінет урядничий, а то з причини, щоби чим скорше усунути ґр. Тісу, котрий стоячи на чолї теперішного кабінету лише погіршує ситуацию. До заключеня спокою прийде правдоподібно на тих условинах: 1) утворене коалїцийного правительства, 2) концесиї на військовім полю, які не будуть доторкати квестиї мови команди.

Реконструкция австрийского кабінету.

Відень. „Die Zeit“ доносить о реконструкциї австрийского урядничого кабінету на кабінет парламентарний. Як причину сего подає „Die Zeit“, що не буде обструкциї німецкої в ческім соймі. Президент міністрів бар. Ґавч має на се вже цїсарске призволене і ще сего місяця має цїсареви предложити відповідні пропозициї.(?)

Відень. Комітет чотирох вїмецких сторонництв, зложений з пп. Дершати, Люеґера, Ґроса і Бераґайтера відбув вчера засїдане і огласив слїдуючий комунікат: „Комітет чотирох уважає за свій обовязок з цїлою рішучостию заявити, що кружачі в послїднім часї вісти о кандидатурах міністерияльних суть безпідставною видумкою, котра може викликати сумнїв що-до независимости сторонництв заступлених в комітеті чотирох.“

Локальні зелїзниці.

Відень. На вчерашнім засїданю зелїз. комісиї ухвалено закон о 11 зелїзницах локальних, між ними кредит на зелїзницю Тарнів-Щуцін і додатковий кредит на зелїзницю Переворск-Бакір. Справа зелїзниць локальних буде полагоджена як наглий внесок.

Роковини Шілера.

Любляна. З нагоди роковин смерти Шілера відбули ся ту словеньскі демонстрациї. Поліция розігнала демонстрантів.

Справа кретеньска.

Царгород. Ситуация на Кретї погіршилась. Конзулї ґаранцийних держав зажадали скріплення військових залог. Повстанцї хотять занять всї цлові уряди. Уряд цловий в Кустаї вже занали.

НОВИНКИ.

— *Шкільні власти а руські культурно-педаґоґічні цїли.* Краєва рада шкільна розіслала до окружних рад шкільних обіжник, а ті подали его до відома управам шкіл, що „ц. к. рада школьна крайова з браку фундушуф не може пренумеровать рускаго часопісма педаґоґічнаго „Учитель“ ве вякшей ільосці як 60 еґземпляржа, але запренумероване тейже заведа сви ц. к. радом школьним окренґовим“. А як знов окружні ради шкільні розуміють сю „запецану“ справу, свідчить допись одного учителя, поміщена свого часу в „Дїлї“. Староста вичеркнув в буджету позицию 6 К, предназначених на передплату „Учителя“ предложену окружній раді шкільній, але передплать на орґан польского тов-а педаґоґічного „Szkoł-y“ таки лишила ся. Цїкава річ, чи краєва рада шкільна не має також фондів на запренумероване „Szkoł-и“ в більшій скількости як 60 примірників на цїлу Галичину? Будь-що-будь повисший факт се різка ілюстрация до слів Райнбабена. От бачимо, скілько правди в емфатичних окликах польских верховодів: „ми завше поперами культурне дїло Русиуф!“ — *Неучитель*.

— **Безправство здеморалїзованих людий.** З рїжних сторін доходять письменні і телеґрафічні вісти, що нашим селянам роблять ся всякі трудности при виїздї на роботи в Німеччину. Ми не дивувались би ще так, коли би ті перешкоди виходили від чужих людий; але болить оно, що многі громадскі зверхности, місто помочи своїм бідним громадянам до людского зарібку, відказують їм потрібних зарібкових книжок. Про таке нечесне поведене доносять пр. селяни з Пилипчя коло Устя епископского. Се погано, що між громадскими зверхниками можуть стрічатись такі людцї, що запродались жидівским аґентам або польско-шляхотским посїпакам і шкодять своїм братам. Народний Комітет, дізнавшись о таких перешкодах, висилає покривдженим зараз пораду, а з дотичних жалоб зробить ужаток і буде старатись (о скілько у нас можна права достушити), щоби винних потягнено до одвічальности за їх безправне поведене. Поки-що повідомляємо весь загал, що коли-б мали стрічатись і дальше такі погані громадскі зверхности і не давали людям зарібкових книжок, то в такім случаю вистане свідоцтво від парохіяльного уряду (виставлене по нїмецки), в котрім були би подані дати, які находять ся в зарібкових книжках: імя і прізвище робітників, вік, місце роджена і замешкання, поведене і намір їхати на роботу. (Се послїдне потрібне з огляду на одержане знижених зелїзничих білетів). Нїмцї чеснїйші люди, а знаючи добре, які річи дїють ся у нас при польско-австрийских порядках, вдоволяють ся посьвідченем нашого чесного духовеньства. — *О. С.*

— **Бойкот коршми.** Пишуть нам: В селї Саранчуки пов. бережаньского люди почавши від Великодних свят бойкотують коршму. Ніхто не сьміє навіть вступити до коршми чи то на селянку пива, чи за горівкою, бо молодіж сторожить і такого сьмільчака привитує окликами ганьби, так, що той із сорому мусить завертати. Навіть за табакою, чи за тютюном не має ніхто відваги йти до коршми. Жид в розпуці; є надія, що він до осени не удержить ся, бо в селї заводить ся загальна тверезість.

Vivant sequentes!

— **Страйки.** В цегольнях на Сопкові у Львові вибухнув вчера страйк. Робітники домагають ся підвисшеня платнї. — Рільничі страйки на Буковинї вибухли в Юрківцях, Добринівцях і в Горошівцях. В Юрківцях за інтервенциею політичних властий, спонуканою заходами пос. Пігуляка, прийшло між селянами а двором до згоди, на основі якої всїх страйкуючих принято до праці і підвисшено їм платню на 1 К 20 с. — Страйк робітників при роботах земельних около будови зелїзничого двірця в Чернівцах вибух в понеділок. Около 350 робітників кинуло рано разом роботу, домагаючи ся підвисшеня платнї. Доси побирали они 70—90 кр. денно, що, як на робітників, які приїхали тут з Галичина і инших сторін, є дуже низькою платнею, бо харч сам і нічліг в Чернівцях задля величезної дорожнї живности коштує їх около 70 кр. денно, не числячи одежи і удержаня родини Робітники домагають ся 3 К денно.

— **Народности і народна репрезентация в Росиї.** „Новое Время“ в статї п. з. „Етноґрафічний склад виборців“ доказує, що подїл загального числа представителїв по народностям не грозить небезпекою корінному російскому населенню, бо в процентовім відношенню до загального числа населеня на народне „собраніе“, зложене з 600 представників, припадало би: 267 Москалїв, 107 Українців, 28 Білорусинів, 38 Поляків, 24 Жидів, 19 Кирґізів, 18 Татарів, 8 Нїмців, 6 Литвинів, 7 Лотишів, 7 Грузинів, 6 Вірмен і 58 представників инших народностий. Числа Фінляндців ґазета не наводить.

— **Земства і польска справа на Литві та Україні.** „Русь“ подала допись з Литви про земства в т. зв. західнім краю. Дописуватель зазначує з іронїею, що земскі дїячі на Литві та Україні розуміють добре, в яких услівях дїлають і що та дїяльність даремна. Супротив чутки, що обсяг земской самоуправи в тім краю має бути розширений, дописуватель домагає ся, щоби признано повну земску самоуправу без обмежень, причім зазначує, що політичні мотиви супротив Поляків, якими колись оправдувано обмеженя, є нині анахронїзмом. Вирочім дїяльність институциї самоуправи на Литві і Україні, по думцї дописувателя, може бути успішна лише під тим услівем, що будуть знесені всякі обмеженя Поляків в цивільних і політичних правах. Отже в тій цїли треба признати Полякам: 1) Право участи в шляхотских і земских виборах, і то право так активне, як і пасивне; 2) право набуваня земской власности і добровільної розпорядимости нею в дорозї завіщаня; 3) право затяганя кредиту у всїх тих

заспокоював ся, його думки вирівнали ся, але до своєї жінки став відносити ся рівнодушно і холодно.

Хто однак вмів брати Седерберґа по правді, то Седерберґ був добрий і смирний чоловік. Се було його гордощию, що ніхто не міг про него сказати, аби заподіяв кому небудь яку кривду. За свої тайні думки чейже ніхто не повинен, тай він не міг нічого вдїяти, що мусїв думати з деякою душевною горечию і страхом про смерть жінки — тепер, коли сніг серед зими замуровав їх в хаті, коли він був вже старий та знемощілий і коли більше мусїв відчувати її втрату, як коли-будь перед тим. І по звичаї всїх бідних людий він став розважувати користи і втрати, робив в умі майже математичне зіставлене, яку партість вона представляє для него саме в сю пору. А до тих думок домішувало ся мимохіть і болюче чувство, коли уявив собі, як вона там в хатинці сама, може вже й помирає, так що після свого повороту він застане там лише свїтло погасле і — трупа.

Перед ним розтягала ся рівнина а повад широкою площею танцювали хмари снігу. Тут міг шалїти вихор не потребуючи бороти ся з охоронними великанами ліса а гори снігу лежали так високо, що Седерберґ мусїв аж присісти серед снігу, щоб відпочати і приладити ся до дальшої праці. Але він підбадьорав і напімнув себе тай пустив ся дальше, хоч вже швидко мусїв знов зупинити ся. Сніг вправдї вже не падав, але помимо того він ізза заверюхи не міг доглянути ні кластника неба і перед ним знов темнїло. Пустив ся трохи наперед, та й знова пристав. Але раптом через глубоку тишину доніс ся до него короткий далекий але острий лай псів. Він зналїтав із села та давав знати, що жнуть там на чужинців.

(*Дальше буде.*)

кредитових інституціях, в котрих мають кредит Москалї; 4) право занимання всїх посад в державній і суспільній службі. Вкінци автор зазначує, що всї ті „права“ мають не лише політичне, але й велике економічне та житеве значінє. — Як бачимо, то апетит Поляків росте разом з їдою. Польські політики не вдоволяють ся правами на своїй етнографічній території, але простягають свої загланві руки ще й на українські землї, де польский елемент своїм чисельним відношенем до автохтонного, українського населення прямо не заслугує на увагу. Бутне домагане польского кореспондента „Руси“ свідчить, що Поляки, навчені у східній Галичині відгравати ролю верховодів над численнїйшим від них руским народом, бажали-б доступити того самого привілею при наданю конституційних свобід в Росиї і накинутись iure caduco на тих самих „опікунів“ тамошного українського народа, в імя ідеї якоїсь убздуреної Польщі „од моржа до моржа“. Ми зовсїм не відмовляємо польскому елементови, хоч як нечисленному, користуватись конституційними правами навіть на українських землях, але мусимо назвати безличностию всякі польскі претенсиї, основані на якійсь історичній „традиції“, чи властиво на давних, історичних безправствах. Коли росийске правительство вже думає перевести політичну реорґанізацию між иншим і на українских землях, то мабуть знає добре, що не форитованем польско-шляхотскої кліки, але повним забезпеченем свобідного політично-економічного розвитку головному, бо найчисленнїйшому, українському населенню осягне свою ціль, а рівночасно положить раз на все тревалу запору вшехпольским забаганкам в роді „Польщі од моржа до моржа“.

— **Росийске чиновництво.** Росийска часопись „Сынъ Отечества“ подає цїкаві замітки про висше чиновництво росийске. Тепер є в Росиї 100 „дѣйствительныхъ тайныхъ совѣтниковъ“, 548 „тайныхъ совѣтниковъ“ і 3.132 „статскихъ совѣтниковъ“, — разом тілько, що можна би з них утворити півтретя полка піхоти на стопі мирнїй, а більше ніж полк на военній стопі. Один дїйсний такий совітник припадає на 1·4 мілїона душ населення, а на 190.564 квадр. верст, один такий совітник на 266.000 душ а на 34.774 кв. верст, один статский совітник на 49.926 душ а на 6.084 кв. верст. На утриманє сотки дїйсних тайних совітників видає держава річно 1,597.851 рублїв, значить, середно по 15.978 р. на одного; на тайних совітників видає 4,038.448 р. чи то на одного по 7.319 р. Але крім сталої платнї мають ті достойники всїякі ще инші доходи, як ремунерації, диети, презенційні марки за засїданє і т. п. Дуже радо набувають вони більші посілости земскі, звичайно на імя жінок. Перше місце з сего огляду займають совітники міністерства внутрішних справ, так що на кождого з них середно припадає по 2.954 десятин землї (десятина = около 2 морґи). За ними йдуть члени державного совіта; кождий з них має середно по 971 десятин. Дальше совітники міністерства двору (по 888 дес.), міністерства заграничних справ (по 389 дес.) і т. д. — Варто би обчислити також високу бюрократию австрийску, а зокрема галицку, — тих всїх ексміністрів, ексцелєнций і т. д. і кілько то вони побирають пенсий, емеритур, диет, ремунераций, кілько податків їм відписує ся за заслуги (!), кілько землї вони скуповують і т. д. Хто знає, як би то там вийшло порівнанє з бюрократиєю росийскою!

— **Роковини смерти Шілєра.** Дня 9 с. м. обходить весь нїмецкий свїт 100-лїтні роковини смерти Фридрика Шілєра, побіч Ґетого найбільшого нїмецкого поета. З тої нагоди у всїх містах, де лише живе нїмецкий елемент, устроєно того дня маніфестацийні торжества а нїмецка преса переповнена статями про житє і дїяльність великого не лише нїмецкого, але й всесьвітнього мислителя.

— **Нищенє хрущів.** Намісництво розіслало до підчинених властий обіжник, в котрім звертає увагу на наближаючу ся рійку хруща, що заповідає ся в сїм роцї досить сильно. Тому радить ся нищити хруща так підчас рійки, як і пізнїйше его личинки підчас збиранє земплодів, щоби недопустити до надто великого розмноженя того шкідника.

— **Нове оружє** в видї машинових карабінів заведено в австро-угорскій армії. В околици Інсбрука робить тепер з тим оружем вправи пробна батерия, зложена з віддїлу т. зв. цїсарских стрільців (Kaiserjäger).

— **Дрібні вісти.** Впреосьв. митрополит Шептицкий відвідав онодї жидівский шпиталь фондациї Мавриків Лязаруса. Шпитальна управа привитала митрополита при воротах, причім один з її членів виголосив промову по еврейски а гість відповів також в тій мові.

— **Впреосьв. митрополит Шептицкий** виїхав на канонічну візитацию в деканат буський і холоївский.

Збори і засїдання.

— **Загальні збори** товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ відбудуть ся дня 18. н. ст. мая 1905 (в четвер по недїлї Мироносиць) о год. 10 рано в великій салї Народного Дому у Львові. Всї члени товариства мають право явити ся на зборах і брати участь в нарадах. Право голосу мають ті члени, котрі в минувшім адміністрацийнім роцї обезпечили в товаристві своє майно тривало на 2.000 кор. або висше, як також відпоручники громад вибрані в таких громадах, котрі разом обезпечають на 30.000 кор. або висше. Товариство зарядило еще в цьвітни через своїх делеґатів і аґентів вибори в таких громадах і вибраним відпоручникам вислало легітимациї на збори, дневний порядок і справоздане з бїлянсом з р. 1904. Для членів, що обезпечають на 2.000 кор. і висше, служить за легітимацию асекурацийна поліса. Всїх членів і вибраних відпоручників громад запрошує товариство до численної участи. Справоздане товариства і замкнене рахунків за р. 1904 вже випечатане і канцелярия товариства вислає на жадане кождому членови; вистарчить зажадати карткою. Рано перед зборами о год. 8¼ відправить ся в церкві Успенія Пресьв. Богородиці соборна Служба Божа. Пополудни того дня о год. 4. відбудуть ся загальні збори товариства взаїмного кредиту „Дністер“ в канцелярії товариства у Львові (Ринок 10. II. поверх). Право участи мають всї члени товариства, а право голосованя ті члени, що виплатили повний удїл. Яко легітимация для членів служить удїлова книжка.

Видовища і забави.

— Концерт з ґімнастичним пописом устроює львівский „Сокіл“ в четвер дня 1 червня в сали „Фільгармонії“. До участи в концертовій части програми запрошено наші першорядні сили співацкі і музичні, а в ґімнастичнім попису крім мужчин виступлять перший раз львівскі Сокілки з оригінальними вправами тростинами. — *Комітет.*

— Звертає ся увагу інтересованих, що бібліотека Наукового тов-а ім. Шевченка у Львові ул. Чарнецкого ч. 26 задля дальшого порядкованя бібліотеки буде отворена лиш тричі тижнево, а іменно:ві второк четвер і суботу від год. 4—7 по пол.

Календарь: Гр.-кат.: нині (четвер) Максима, Язова, завтра (пятниця) Мелітона 9 муч., позавтра (субота) Якова; — Рим кат. нині Манерта, завтра Панкрация, позавтра Сервация.

Театри: Театр міський у Львові: нині (четвер) „Донька Юрія“, трагедия пастирека в 3 актах Ґавриїла д'Анунціа, в перекладі Мариї Конопніцкої, завтра (пятниця) „Понад сили“, штука в 2 частях а 6 відслонах Бернстерна Бернзона, позавтра (субота) „Річноспольта Бабинська“, опера комічна А. Кічмана, музика М. Солтиса.

Репертуар руского театру в Тернополи Продажа білетів в сали Міщаньского Брацтва. Початок точно о год. 8 вечером. В суботу 13 с. м. „Жидівка вихрестка“, драма в 5 дїях Тогобочнско. — В недїлю 14 с. м. „Невольник“, історичні картини в 5 дїях Кропивницкого. — Ві второк 16 с. м. „Міщани“, штука в 4 дїях Ґеркого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—3 що день окрім недїль і польских свят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Товариство взаїмн. обезп. „Дністер“.

Із „Справоздания“ за XII. адмін. рік (1904.)

Товариство „Дністер“ виготовило на загальні збори, які мають невдовзї відбути ся, справоздане зі своєї дїяльности, з котрого виймаємо дещо важнїйше для інформациї нашої публики.

Через незвичайну посуху в 1904 р., — каже справоздане — котра тревала цїлими місяцями, бували пожари дуже часто грізні і нищили цілі міста й села. Длятого Справоздане за 1904 рік виказує більшу суму виплачених шкід, як коли-небудь в попередних лїтах, і есть заразом поважним остереженем, що зарівно члени Товариства, котрі мають нагоду випивати на селах, як і урядові чинники, котрі покликані дбати о загальне добро одиниць і громад, повинні стреміти витревало до сего, щоби дотеперішні соломяні стріхи заступати огнетревалим покритем; щоби не допускати иншних коминів як тілько муровані; щоби в кождій громадї була сикавка і сторожа огнева; щоби уряди громадскі виконували строго надзір над дохованем конечних *средств осторожности*. Бажаючи обезпеченим в „Дністрі“ селянам улекшити покриване будинків дахівкою або бляхою, постановило Т-во „Дністер“ удїляти на ту ціль позички на 5 процент на 10 лїт і під пирати приватні змагання до виробу дахівок цементових. Дуже пожиточне показалось і на поперте заслугує творенє по селах добровільних сторожий огневих Соколів і Січий і відбуване курсів пожарництва та вправ для вивченя заснованих сторожий.

З причини великих пожарів закінчились рахунки „Дністра“ за 1904 рік надвижкою тілько 6.352 К і не можна удїлити членам зворотів з премій як попереднїх лїт.

В 1904 р. було важних поліс 168.505 на 165,398.979 К обезпеченої вартости і на 1,571 871·66 К премії (в порівнаню з 1903 роком більше о: 25 725 поліс, 23.983.751 К обезп. вартости і 261.314·49 К премії).

Побільшив ся стан обезпечень на всїх родах предметів. Будинків було 150.072 поліс на 1,447.380 02 К премії, збіжа й паші 13.724 поліс на 79.908·29 К премії, а иншних движимостий 4.709 поліс на 44.583·35 К премії.

Всїх будинків в обезпечених 145.304 мешкальних і 252.754 економічних; найбільше в будинків селяньских і міщаньских, котрі разом становили 117,714.722 К обезпеченої вартости і 1,283.142 К премії. Церквей есть обезпечених 2.504 вартости 14 566 458 К з премією 59.640 К а приходств 1.488 вартости 8,281.090 К з премією 55 959 К. Пересічна вартість одного обезпеченя 981 К, пересічна премія за одно обезпеченє 9·32 К, пересічна премія за 100 К обезпеченої вартости 95 с.

Обезпеченя всї находять ся в 3.633 громадах в 67 повітах Галичини і 8 повітах Буковини, в 224 містах і місточках і 3.409 сельских громадах.

Реасекуровано для зменшена власного ризика 82,105.130 К вартости (= 49¹/₂ проц. всеї обезпеченої суми) і заплачено за реасекурацию 769.520·37 К премії (= 49 проц.). Товариство реасекурацийне звернуло 619 374·91 К за шкоди і крім того 88 763·57 К (14 проц. з премії реасекурацийної за рік 1903), разом 708.138 К 48 с.

Шкід зголошено 2.010 по 827 пожарах з 617 громад в 58 повітах. Виплачено відшкодована 1, 178 629 К 23 с (= 76 проц. суми премії); з тої суми реасекурация звернула 619.374 К 91 с (= 52 проц. всїх шкід), отже остало на власний рахунок 559 254 К 32 с, т. є. 71 проц. премії на власний рахунок. (Попереднього року було 1.775 шкід котрі з коштами виносили 974.410 К, а на власний рахунок 468.245 К). Загально виплатив „Дністер“ протягом 12 лїт 9.802 шкід в сумі 5.310.297 К, в тім 196 відшкодовань в сумі 82.602 К в дорозї ласки.

Фонди Товариства побільшили ся з суми 1,013.691 К на 1,183.874 К 4 с.

Фонд резервовий побільшив ся о 99.406 К 97 с (попереднього року о 95.468 К 92 с) і виносить 651.805 К 34 с.

Резерву премій побільшено о 50.035 К до суми 353 035 К, т. є. до 44 проц. премії на власний рахунок.

До фонду емеритального вложено сего року 16.699 К 75 с, урядники і слуги 3.384 К 23 с, власні доходи виносили 4.278 К 37 с, разом збільшив ся фонд емеритальний о 24.362 К 35 с і виносить 122.445 К 05 с.; в емеритури не користає ще дотепер жаден урядник.

З резерви специяльної виплачено Касї хорих м. Львова суму угоджену за лїта 1892 до 1/11 1900 р. 4.447 К 81 с, окрім того заплачено Касї хорих м. Львова з доходів бїжучих 3.031 К 70 с. яко вкладки за рік 1904.

Цїнних паперів є на суму 1,006.400 К номінальної вартости а після вартости грошевої на 1,004.571 К 11 с.; всї цїнні папери депоновані в Банку краєвім.

Часть фондів ужито на закупно власної реальности для Товариства. Загальні Збори Товариства в 1900 р. поручили Дирекциї старати ся, щоби набула для Товариства власну реальність, однак Дирекция здержувала ся від купна, *як довго можна було розширяти* канцелярії, занимані дотепер в реальности Тов. „Просьвіта“. Тепер показали ся занимані канцелярії вже невистарчаючими, в інтересї належитого порядку чинностий і здоровля занятих в канцелярії осіб треба було постаратись о инший, більший і відповіднїйший льокаль, який винаймити неможливо, бо не легко найти льокаль, щоби мав відповідну скількість обширних і ясних комнат для канцелярії; окрім того треба би заключити умову найму на довгі лїта і понести значні вклади на перебудову реальности так, як вимагає порядок урядованя і безпеченьство кас, книжок, архівів і актів. Длятого куплено на власність Товариства в цьвітни 1904 дім ч. к. 199 м. у Львові наріжний при ул. Рускій о 3 фронтах, займаючий 146 квадр. сажн., за 96.660 К (а з належитостию переносную коштував 101.749 К 60 с.), щоби его збурити і побудувати новий, відповідно до вимогів бюра; коли однак ся площа показала ся за малою, а громада м. Львова не згодила ся відпродати часть прилеглої площі, зайшла потреба купити найближші сусїдні доми ч. 201 a. d. с. і 200 м., котрі разом творять один комплекс; з тих доконано в р. 1904 купна реальности ч. 201 с. коштом 36.060 К і зачислено на рахунок купна реальности ч. 201 а. суму заінтабульовану 14.211 К 89 с. Оба доми *демолюють ся* і на їх місци розпочинаєсь будова нового дому; кошта розпочатої будови 12.549 К 93 с., по стрченю 3.500 К від підприємців за старі матеріяли виносять 9.049 К 93 с. Разом сума куплених реальностий і розпочатих робіт виносить 161.071 К 42 с. Довг Банку краєвого на реальности 199 м. сплачено і тепер довгів ані тягарів жадних на реальностях ч. 199 м. і 201 с. нема. Новий дім по вибудованю буде по мисли закона користати з увільненя від податку домово-чиншового через 20 лїт.

Всї видатки Товариства на заряд разом з провізією аґентів виносили 321.594 К 64 с. (попереднього року 289.588 К) а по відчисленю провізиї реасекурацийної виносили ті видатки 237.269 К 24 с. = 30% премії на власний рахунок.

Залеглости у аґентів виносили 129 322 К 08 с. (попереднього року 114.751 К), більше о 14.571 К, але премії збільшились о 261.314 К. Заплати від аґентів поступили правильно; прислали протягом року 1,522.410 К 45 с., о 275.535 К більше як попереднього року.

Надвижка білансова виносить 6.352 К, з котрої припадає 20 прц. до фонду резервового = 1.271 К, а решта 5.081 К до фонду специального на звороти, котрий через то побільшить ся на 18.215 К.

В Справозданю поданий перегляд обезпечень і фондів Товариства за дванацять лїт адміністрацийних. Подамо лише порівнанє першого (1893) року з послїдним (1904). І так: Важних поліс було першого року 14.337 а послїдного 168.505; обезпеченої вартости 20,261.456 а 165,398.979 К; премії 154 517 а 1,571.872 К; шкід 89 а 2010; резерва премії 16.977 а 353.035 К; фонд резервовий 15 543 а 651.805.

Шкоди виплачені протягом 12 лїт (числом 9.802) виносили 5,340.297 К.

Фонди уміщені в цїнних паперах пупілярних ном. варт. 1,006.400 К.

Всї активи Товариства з кінцем 1904 р виносять 1,395. 298 К 41 с.

З надвижок річних в рр. 1893—1896 уморено кошти заснованя і орґанізациї; в рр. 1897—1900 сплачено фонд основний вложений при заснованю в сумі 100.000 К; за роки 1900, 1901 і 1902 удїлено звороти обезпеченим членам по 8 прц. від премії, за рік 1903 поворот 5 прц. від премії. Звороти членам виносили за 1900 рік 61.735 К; за 1901 рік 74.216 К; за 1902 рік 83.381 К; за 1903 рік 65.525 К; разом 284 857 К.

Аґенти дістали провізиї за 12 лїт 662.792 К.

На публичні добродійні цїли удїлено в 10 лїтах частию з Тов-а обезпечень, частию з фондів Тов-а кредитового 33.943 К, а то: Церквам і Ординаріятам 9.768, Товариствам взаїмної помочи членів 2 730, Служебницям 450, руским Бурсам і Шкільним помочам для молодежи шкільної і ремісничої 12.887, иншим Товариствам (св. Павла, Зорі, Соколови, Захоронні, Комітет. акад. і парняск., Народній лїчници) 7.458, приналїдні складки 650 К.

Для сторожий огневих і громад на прибори пожарні удїлено запомог і нагород за ратунок 21.069 К.

Будинків всїх в обезпечених в „Дністрі“ 402.252; межи ними 145.304 будинків мешкальних, 2.504 церквий і 1.488 приходств. Необезпечених ще в „Дністрі“ 776 церквий (в Архіеп. Львівскій 274, в Еп. Перемишскій 373, в Еп. Станиславівскій 129) і 384 приходств (в Львівскій 123, в Перемишскій 178, в Станиславівскій 83).

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

Зшитки зіставлюваних білетів до їзди. З днем 1 червня с. р. заводить ся новий виказ зіставлюваних білетів до їзди на шляхах зелїзниць австрийских, угорских, нїмецких, голандских, бельґийских, французских, італійских, румуньских, сербских, болгарских, орієнтальних, швайцарских, шведских, норвеґских, даньских і финляндских, як також на шляхах босаньско-герцоговиньских, зелїзниць державних.

Зшитки зіставлюваних білетів їзди видає ся: у Відни на двірци зелїзниці полудневої, в бюрі мійскім ц. к. австр. зелїзниць держ. I. Bezirk Wallfischgasse No 15 і в конторах I. Bezirk Stefansplatz 2 і Schottenring 3, в Лїнцу в бюрі мійскім ц. к. зелїзниць держ. площа Франца Іосифа ч. 3; в Карльсбадї-бюрі мійскім ц. к. зелїзниць держ. Alte Wiese дім Savoyen; в Празї в конторах ул. Гав. лїчка 1, ул. Гиберна 12 і площа Вячеслава ч. 838—II, Градши (зелїзниця полудневa); в Трисстї зелїзниця полуд.; в Целовачи зел. полуд.; в Інсбруку зел. полуд.. Сольногороді в мійскім бюрі ц. к. австр. зелїзниць держ. Hotel Bristol; в Будапештї зел. полуд., в Чернівцях, в Підволочиськах; у Львові в бюрі мійскім ц. к. зелїзниць держ. пасаж Гавсмана 9.

Замовленя на зшитки зіставлюваних білетів їзди приймають також і всї инші станциї ц. к. австр. зелїзниць держ. і ц. к. управ. зелїзниці полудневої, і посередничать при набутю тихше. При замовленю належать зложити від кождої зшитки задаток в сумі 3 марок, котрі зістануть вчислені в цїну білету. Зложений задаток пропадає, коли зшитки не відбере ся в речинци 14 дневім, числячи від дня ей важности.

Зшитки зіставлюваних білетів їзди видає ся так для їзд окружних, як і для їзди на тих самих шляхах там і наповорот, если довжина цїлої в картах до їзди поданої дороги, виносить найменше 600 кільометрів.

При заплатї належитости за висше згадане мінїмальне віддаленє можна принимати шляхи сполучаючі, для котрих білетів до зшиток не вставляє ся, тілько під тою виминкою, що скількість кільометрів тих шляхів сполучаючих не есть більшою ніж половина всїх кільометрів, припадаючих на заплачені шляхи білетів зіставлюваних.

Важність зшитки, вчисливши день остемпльованя, виносить 45 днїв на простори від 600 до 2000 км., 60 днїв на простори від 2001 до 3000 км. а 90 днїв понад 3000 кільометрів.

Виїмково видає ся зшитки зіставлюваних білетів також на простори що найменше 300 км., але то тілько для дїйсної їзди окружної поміж станциями ц. к. австр. зелїзниць держ. і ц. к. дир. товариств зелїзниці полудневої. Важність тих послїдних виносить 45 днїв.

Білети зіставлювані управнюють взагалї до уживаня всїх поїздів після розкладу їзди, коли ті поїзди мають вози відповідної класи. За ужитє поїздів експресових і люксусових треба доплатити додаткову належитість, упормовану дотичними тарифами. На шляхах ц. к. австрийских і король. угорских зелїзниць державних мають стійність білети зіставлювані III класи виключно для поїздів особових, а управнюють до уживаня поїздів поспішних тілько за доплатою установленого додатку, о скілько на поодиноких білетах безпосереднїх не подано иншої постанови.

На підставі білетів зіставлених в зшитки можна перервати їзду на кождій станції або на початковій і кінцевій або в наведеній в білеті посередній станції задержаня без жадних формальностий; в иньших станциях може за зголошенем перерви і потвердженем через урядника руху.

Тарифа для зшиток зіставлюваних білетів їзди есть уложена в нїмецкій державній валюті, вільно однак подорожним платити належність також і в валюті австрийскій, обчисленій по деннім курсї.

Спис зіставлюваних білетів їзди враз з мапою можна дістати по цїні 1 корони в місцях видаваня тихше, можна его однак набути також за посередництвом кождої станції ц. к. зелїзниць держ. і ц. к. управ. зелїзниці полудневої.

У Відни, дня 1 мая 1905.

Надіслане.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лікар клініки львівского університету б. лікар клініки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 по-полудни ул. Академічна ч. 26. 314

Подяка.

Всечестному духовенству як і всім, що зволили взяти участь в похороні найдорожшої нам матери бл. п. Марії з Купачковских Зарицкої, вдови по деканї бобрецкім і пароху Романова, неменше і всім, котрі з сеї нагоди устно або письменно надіслали нам вислови свого співчуття, засилаємо сею дорогою сердечне Біг-заплать!

Стрий в маю 1905.

408 1—1 *Дїти Покійної.*

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Перекази на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

виданть

Сокаль і Лілієн

банковий дім і контора виміни.

Порученя з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 г

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші приборя оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше найдешевше 4185

Курс Львівский

з дня 11 н. ст. мая 1905.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в. .	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. . .	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н. .	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр. .	584 —	594 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л. .	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (І. емісиї) . .	99 50	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н. .	99 80	100 50
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (ІІ. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (Ш. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в. .	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в. .	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон .	97 50	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї. .	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.) . .	86 —	94 —
Міста Станиславова „ „ . .	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Уряд парохіяльний

в Яблінці п. Солотвина, потребує сейчас двох нежонатих, знаючих устав, дяків-селян для церкви в Яблінці і прилуч. Богрівні. Зголошуватись письменно і долучити конкомітацию від власного пароха. 398 2—3

Хлопець з укінченим 14 роком житя, здоровий, що скінчив з добрим поступом принайменше народну школу, буде принятий на науку до корінного склену. Селянські діти (передовсїм руских родичів і рускої обряду) та сироти мають першенство. Блиших інформацийудїляє Адмінїстрация „Дїла". 395 2—3

Літне помешкане для гостий на купель близько ріки Сьвічи. Адреса: Данило Ковердан в Княжолуці п. Долина к. Стрия. 407 1—3

Шукає посади півець церковний испитованый з тенором голосом; умів також малярство. Адреса Роман Заморский в Станиславчику п. в місци (к. Бродів). 406 1—2

Жадайте даром і оплатно обширного цїнника краєвих виробів ткацких на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. цїни низькі. Адр с: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчинї. 150 18-40

Стори і жалюзії

всяких системів з власної фабрики

В. Адамский

Собіского ч. 4 і Академічна 2 р'г Таньскої.

Цїнники висилає даром і оплатно. 277 6—13

Важне для огородництва!

Etablissement d'horticulture Francais

Nöel Martin et fils d'Angers

Фірма звісна у Відни від 1877 р., Parkring 20.

Філія у Львові при ул. Собіского 9. Лише 14 днів. Продає найрїжнїйші і найдобрайші роди овочевих дерев, рожі високопенні і пірамідальні, маньолію ґрунтову, корчі і ростини до украшеня городів; 150 родів чінних ростин, зимові ростини, цьвітові цибульки і т. п. 409 1—3

Цїни умірковані.

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цїнах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 10—30

10 а за готівку 15% дешевше як де инде

Руска торговля всїх приборів церковних

Федора Оліярника

у Львові при ул. Театиньскій ч. 3

поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащениці, лїхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (пауки) чаші, монстранциї, патериці, кресты процесійні, лямпи перед найсвятїйші тайни, всеночники, лїхтарні до процесий і хорів, дзвінки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесийні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вінци Евангелія нові і до оправи, служебники і кресты нагробні. 14—15

285

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

10 а за готівку 15% дешевше як де инде.

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики зже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїнї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 248 34—50

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр рїжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Рух залїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·1·, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) К резмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·3i***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10 20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10 50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10 05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2 5i**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6 10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані **з черенками товстими**; поїзди мічні **є** означені звіздкою. Пора мічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в мійскім бюрі д. ц. державних залїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35.

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий* **ВИН** приймає

Народна Торговля у Львові

Ціна вин:

На при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів	
	0·50 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.
На при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів	
ціна за 1 літр	1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне при замовленю	100 літрів	50 літрів	
ціна за 1 літер	1·20 кор.	1·24 кор.	114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожші і знаменити **„Меди питні".**

Липовий Мід

5 кґр. 7 К 20 с.

Питний мід „Здоровле"

5 кґр. 6 К

Овочеве Вино „Елевтерия"

(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивае)

для селян і громадских склепів

50 лїтрів 30 К (на 3 рати)

всьо оплатно і з опакованем висилає

Пчільнича спілка учительска

330 **в Вережанах.** 10—15

Liniment Capsici Comp.

замість

PAIN-EXPELLER

при закупні того знаменитого, успокоюючого біль средства до натираня, яке можна дістати у всїх аптиках, треба все уважати на марку: ЯКОР.

Аптика Ріхтера, Прага.

„РУСКА ХАТА"

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциею: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адмінїстрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Сукоиницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на опращене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває пращі і червоність носа, лица і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, короету, огник, відсвіжує і вибіляє шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезинфекційно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезинфекційности а також приємеї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 16—84

Ткацкі вироби

з найлїпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дрелїшки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блузки і т. п. поручає по умірковаиих цінах 375

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчинї, коло Коросна.

Хто жадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі пробки товарів.

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цїнники даром і оплатно.

Першорядні поручена. 410 1—22

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагоґічного двотиждневник педагоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преиумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

При закупні товарів просимо поклякувати ся на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 95. Львів пятниця 29 цьвітня (12 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вукштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 54 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередними застереженем. — Рекламації неопечатані ніякі не вважають ся.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубрикі „Надіслане" по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошення числить ся по 30 с. за стрічку.

Польска експанзия а Росия.

На наших стовпцях звертали ми вже кількома наворотами увагу на виїмкове поведенє російского правительства супротив польского питаня, яке рішаючі російські круги під теперішню хвилю внутрішного розладу в державі признали, очевидно, найбільш пекучим, небезпечним та вимагаючим задоволеня і втихомиреня. Справді, завдяки зручним заходам Поляків, котрі через свою аристократию та єї коннексиї і впливи потрафили опутати правлячі петербургскі круги, полохаючи рівночасно Петербург привидом знимаючої ся в Польскім Царстві революциї, — російске правительство починило Полякам далекосяглі уступки, признаючи потребу введеня польскої мови в школи, зносячи обмеженя що-до польскої земельної власности поза межами Польского Царства та даючи широкі полекші римскому католїцизмови, який на білоруских та малоруских землях колишної історичної Польщи рівнозначний з польщиною. Розуміє ся, що се виріжнюванє польского елементу перед иншими національними ґрупами многоязичної Росиї, могло би бути нам рівнодушне та мати для нас що найбільше лише як значінє цїкавого причинку до характеристики неконсеквентної политики Петербурга на точцї національностий, та значінє материялу для паралелї з трактованем 26-мілїонової маси Українців, над котрих мовою доси тяжить нелюдский указ з 76-ого року, — коли би воно держало ся границь етноґрафічної Польщи та не сягало поза єї межі, а именно в етнічну область українского (малоруского) елементу. Та виріжнюванє панів-Поляків у Петербурзї завернуло їм видко в головах і осьмілило їх попробувати, відограти в Росиї супротив сумежного їм українского елементу ту саму домінуючу ролю, яка пощастила ся їм під скиптром Габсбурґів, в Галичинї. Не вдоволяючи ся именно зисканими вже уступками та не вдоволяючи ся межами Царства Польского, панове Поляки майнули нахабним зором на широкі области правобережної Руси-України та задумали — видко — покористувати ся хвилею уступчивости зацуканого абсолютистичного правительства для покладеня трівких основ ягайлонськоревіндикацийним своїм замислам що до українських земель.

Як звісно вже, Поляки з Київщини роблять в Петербурзї заходи о дозвіл на видаванє в Київі польского дневника, і коли би їх жаданю вдоволено (а з натяків деяких польских дневників треба здогадувати ся, що на се мають пановеПоляки досить сильні надії), — то було би се нїчим иншим, як признанем малій жмінцї польских зашелцїв на правобережній Українї політичного права і то права, якого не посїдає там корінне населенє українське. Тепер же знов толеранційний указ, на основі котрого підляским унїятам сїдлецкої та люблинської ґубернії можна вернути з православя на католїцизм, польскі политики в Росиї думають визискати для посуненя польских етноґрафічних меж значно на схід, знов коштом малоруского елементу, інтерпретуючи поворот до „віри батьків" не як поворот до унії (греко-католїцизму), але як перехід до римо-католїцизму, отже прямо до латиньства. Перехід колишних унїятів-Русинів до латиньскої церкви, яка на наших землях остає в цїлости в руках Поляків і есть певним способом для польонїзациї Русинів (найлїпшим доказом східна Галичина, де цїлий оден мілїон селян-Русинів латиньскої віри нині вже на пів спольщений і дальше польонїзуе ся!) — рівнав би ся прямо виданю, коли не усїх, то бодай яких трех четвертин підляских Русинів-унїятів у руки польщини, і то уже без воротя На се звернули вже навіть увагу деякі російскі часописи, а петербургска „Русь" справедливо пише: „Доси пробували ми підляских Русинів (Малоросів) переробити на коренних Великорусів, а тепер нараз чи не пропонуємо їм, щоби вони прямо спольщили ся?" — і жадає офіциального привернення унії на Підлясю, як одинокого заборола против польонїзуючого латиньства.

Як сказано, доки Росия робить Полякам уступки в польских землях, то се нам на скрізь рівнодушне З хвилею однак, коли панове-Поляки, розсмакувавши на галицкій Руси, думають поживити ся нашим коштом ще й на Підлясю, Волини, Київщинї і Поділю, а росийске правительство в своїм заслїпленю іде їм на руку, справа перестає нам бути рівнодушною, але навпаки, як Русини і як складова частина властивих національних власників сих земель, ми маємо право і обовязок забрати тут голос і сказати наше слово.

Історично ствердженим фактом есть, що російска державна управа, здогоняючи фантом національного „обединенія" Малоруси з Московщиною, та здержуючи через більш ніж цїле столїтє розвиток малоруского елементу, по правдї через увесь той час працювала для скріпленя польщини на Українї-Руси. Червоною ниткою тягне ся сей історичний промах від Катерини II-ої, через часи Олександра I-ого, далї Олександра II-ого, аж по нинїшню хвилю, фактом есть, що переважна часть волиньскої і полїскої шляхти спольонїзувала ся донерва за російского режиму і як-раз завдяки его политиці — толоченя і давленя української культури а натомість фаворизованя і скріплюваня польского елементу на Руси. На польонїзацийні результати политики „обединенія" на Правобережю вказували уже в 60-их роках російскій суспільности і російскому правительству Чужбиньский та инші тодїшні українські дїячі, жадаючи свободи розвою для української культури, яка єдино в силї ставити на укр. землях опір поступам польщини. Правительство російске упірно держало ся одначе своєї тактики, а нинї результат сего такий, що хоч на Правобережю зверхна форма усего публичного житя російска, то в дїйсности поза сею російскою вивіскою дуже вигідно розпаношила ся — именно по містах — Польща. І коли би лише задля яких небудь причин отся офіциальна вивіска злетїла, то штучно скріплений та вигодований польский елемент від Сїдлця і Любліна по Київ і Брацлав відразу виступив би на арену як домінуючий суспільно-культурний чинник, подавляючий місцеве руске житє. Стан такий се нїчо инше, як результат культурного давленя Малоросиї, бо се чей ясне, що лише питома місцевому населенню українська культура може на Українї розвивати ся і може бути заборолом против польского походу на рускій схід. Таким заборолом не в силї стати нїякі бюрократичні способи, а може ним бути лише жива та природна сила самої суспільности. Вона-ж може тут виробити ся і дїлати успішно лише в українській формі і лише тодї успішно зможе конкурувати з польщиною. Се повинні раз зрозуміти оборонцї „русскости на рубежахъ" у Петербурзї, котрі самі власними руками копають на Правобережу гріб сїй „рускости" — без огляду на се, чи вона: велико-руска чи мало руска, „обединена" чи роз'єдинена, і працюють pour le roi.. будучої ягайлоньскої Польщи по Двину і Днїпро.

Коли-ж звернемо ся специяльно на західні окраїни Малоросиї, унїяцке Підлясє, то тут недотепна политика петербургских „обединителїв" аж надто ярко бє в очи всякого, хто здоровими очима глядить на справу. Замість помочи унії до еманципациї від польско-латиньских впливів та до національзациї єї на українській основі, правительство волїло силою навертати унїятів на православе, чого результатом було златиньщенє і спольщенє значної части колишних унїятів-Русинів, а дальше розпаношенє серед „наверненых" на православе підпольних впливів польско-шовінїстичного, католицкого духовеньства. Нинїж справа стоїть так, що коли сейчас не уформує ся на Підлясю унїяцка церков, то 400 000 унїятів-Русинів перейде з православя у латиньство, і раз на все будуть стрчені для рускости — знов без огляду на єї велико- чи малоруский характер. Рада тут отже одна: коли має ся вратувати Підлясє для Руси, нема иншого виходу, як сотвореннє для них унїяцкої церкви з українським виїшним характером, як питомим місцевому населенню.

Реасумуючи сказане ми ще раз заявляємо: — против уступок для Поляків в межах етноґрафічної Польщи не виступаємо, навпаки — ми, розуміючи самі по собі, що се національний утиск, Полякам їх від серця бажаємо. Але, коли польска рука витягає ся в нашу етнічну територию і там шукає добичі на наш кошт, і коли рука петербурских „обединителїв" спомагає ту польску нахабність, то ми мусимо рішучо кликнути: hands of!

Густав аф Гайерштам. 4)

Сніжна зима.

Седерберґ був так змучений, що упав мимохіть у снїг і став шептати молитви. Але наглий лай псів пригадав йому, що недалеко суть вже людскі оселї, та пробудив його з того проголомшеня, якого небезпеку він добре сам розумів. Напружуючи всї свої сили викарабкав ся руками і ногами так, що міг вже розглянути ся в окольиці, де він є.

Зараз на право відкрив він місце, де снїгу було менше. Шалїюча заверюха накопичила в ріжних місцях цїлі гори снїгу, але власне через те поробили ся прогалини, якими можна було дальше іти. Шлях, котрим він тепер пустив ся, простягав ся майже до самого села, а звідти була вже видна певна і прочищена дорога.

Пів години опісля Седерберґ стояв вже на подвірю обійстя, в якім мешкав богатий Лярс, та обтрипував снїг зі своїх чобіт. Коли війшов до хати, зустрів там богато людий. Були то переважно мущини, що зайшли там, щоб огріти ся кавою та горівкою. Сам Лярс сидів в горі за столом, червоний на лици та з мокрими очима, між тим як инші реготали ся з дотепу, який хтось саме сказав в пору, коли Седерберґ входив до комнати.

При вході нового гостя зробила ся нараз в хатї загальна тишина а Седерберґ оглядав ся мимохіть по всїх усюдах, виклопотаний, що своєю появою збентежив присутних. Понеже се належало до його релїґийних поглядів і обовязків не пити ніколи горівки, то він приняв від господаря лише скляночку кави, яку випивав з тацки, виливаючи там по трохи каву та дуючи час до часу на горячий напиток, щоб його охолодити. Коли вже скінчив каву, подякував поважно, обтер рукавом уста і звернув склянку з тацкою назад.

„Якже Ви перебрили тут, Седерберґ, серед такої заверюхи", спитав господар, щоб що небудь сказати.

Седерберґ оглянув ся, закашлявав та сказав з-тиха: „Стара у мене розхорувалась. Я думаю, що сего вечера буде вже з нею конець".

В кімнатї настала клопотлива тишина, тишина, яка тревала так довго, поки з альокира не появила ся господиня, щоб розпитати, що таке стало ся.

„Стара Седерберґова лежить смертельно хора", відповів коротко Лярс.

„Я хотїв лише поспитати ся, чи нема тут кого, щоб пішов до мене, аби я не остав ся раптом сам оден", сказав зпровола Седерберґ.

Селяни поглянули по собі і змовчали. Не було жадного, щоб мав охоту пускати ся на таку екскурзию. Та що старого Седерберґа не можна так самого пустити назад до дому, се розуміли всї. То був би прямо сором! Але оден не хотїв другому входити в дорогу, а було в кождім случаю приємнїйше сидїти тут у теплій хатї, як там на дворі брести по пояс в снїгу.

„Аби на таку дорогу пустилась котра з жінок, сего преціньгоді домагати ся", сказав по хвилї Седерберґ.

Лярс встав і підступив до жінки, щоб з нею порозуміти ся. Вони гуторили з собою тихо і довго, а через той час сидїли всї мовчки з поспусканими очима, начеб думали про щось друге. Вкінци старий Лярс кивнув пальцем на малого підсадкуватого мужчину з блискучими очима і розтріпаною бородою, що сидів побіч.

„Так, в такім случаю мусиш іти ти, Івале", сказав Лярс.

Іван був братом богатого Лярса. Він був малим, супокійним собі промисловцем, що мешкав раз тут, то знов де инде. Робив пільні роботи у муживів, торгував вівцями, то знов позичав гроші на проценти. Якесь постійне становище він не занимав нїколи, а хоч не був без гроша, то однак люди, аби відріжнити його від богатого братa, прозвали його „бідним Іваном".

Як немав якогось иншого пляну, то мешкав в реґулї у брата, тай тому часто трапляло ся, що як прийшло ся зробити щось, що виходило поза межі звичайного занятя, посилано там всюди „бідного Івана".

Іван піднїс ся з ослона, супокійно і поважно, так начеб знав наперед, що судьба його покличе до сповненя важкої місиї, та став ладити ся в дорогу. Взяв на лейбик кожушину, поглянув, чи має ще досить тютюну в капшуку і витягнув з якоїсь тайної скритки фляшку з горівкою, сховавши її за пазуху.

„Чи не хочете, Седерберґ, ще троха спочити та випити ще одну склянку кави?", спитав приязно Лярс.

Так, так, кави то він би ще напив ся, але випочивати не хотїв. Атже стара могла як-раз в сю хвилю лежати в аґонії, а якби так справді було, то він сего не забув би через цїле житє. Вони-ж жили з собою повних сорок років, а то вже було не богато, аби хоч був в хатї, коли буде вмирати. І се признала йому також господиня, що війшла вдруге в кімнату і замітила, що було-б найкраще, аби зараз ішли, поки ще смеркне ся.

Але тепер прийшло найважнїше. Смерть має справді свої вимоги, але й житє має свої і Седерберґ мав ще щось на душі, що йому ще труднїйше приходило ся висказати, а именно, що він хотїв би визичити собі трохи кави і нафти. Ся обмаль, яку мали, не могла нїяк на довго вистатчити.

Отже став говорити про похорон. Справді, як було тепер хоронити, коли чоловік сам ледво міг перебрати ся через лїс.

Так, се було неможливо, се признавали всї.

Але не випадало, так думав Лярс, говорити тепер про похорон, коли стара ще в живих. Так, так, і се признавали всї. І коли міжтим стара Лярс надумала ся та перешукала всїлякі закамарки, приступила вкінци до Лярса з цїлим фунтом кави і цїлою бляшанкою нафти. Се нехай возьме, се дає йому із доброго серця, віддавати не потребує. Коли чоловіка найдуть клопоти і скрутня, то инші повинні йому помагати.

Хоч у Седерберґа було богато смутку в душі, то однак він почував ся тепер дещо веселїйшим, бо хоч другі вмирають, то все таки чоловік сам мусить жити.

Поворот був лекший. Оба мущини ішли мовчки оден за одним та вступали в сьвіжі ще слїди Седерберґа.

Коли прийшли в лїс, сказав Седерберґ: „Вою ся, що стара може вже й померла".

„Того не можна знати", відповів Іван. При тім однак впало йому на думку, що треба би сказати щось потїшаючого і добавив: „Менї здаєть ся, що вона ще мабуть жие".

Коли Седерберґ прийшов до дому, обтрипав передовсїм обережно снїг зі себе і вступив доперва тодї у хату. Перший його погляд упав на ліжко, та його счудувало, що ліжко було порожне. Чувство розчарованя опанувало його. Може її не було так зле з нею, як він припускав. Може пішла вже до стайні, до корови, аби не бути сама? Чудно якось, думав Седерберґ. Він протягом кількох послїдних годин так вже освоїв ся і

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 12—30

Зрілий голос Українця.

„Коли-ж уживане готової національної форми цілком зрозуміле і законне, то дещо инакше представляють ся укр. змагання, основані на принципі творчости. „Україно-філи“ змагають також до своєї літератури, науки і т. п., розуміючи під тим — се ясне — їх національну форму. Дехто, навіть споміж несьвідомих Українців, каже: „пощо творити окрему мало-руску літературу, коли маємо готову велико-руску?“ Но коли раз признає ся все попереду сказане, то того роду питана відпадають самі собою. По перше, так запитом „по-що“ не сила вагатити порив творчого духа, що рве ся до висловленя та воплоченя і що потребує та творить для себе нові, вищі форми. А по друге, чи не було би се недоріччестию та невторонностию ставити межі поміж готовим уже богацтвом мови а тим, яке може ще бути сотвореним? Преціньже національзация всіх суспільних інституцій при вищім розвитку народу повинна також дальше поступати. І преціньже народ, що привик до своєї форми, до свого способу висловy та думання, буде стреміти і до пригоровленя сеї форми до нових потреб та нових понять. Навязуваньже народови, що вирісъ у своєрідних, форм чужих, хочби се навіть і не доконувало ся насильно, може народ збити з навтелику і загалом може крайно шкідливо відбити ся на его умовім розвиткови. Навязуване чужих форм рівнає ся нечайному переходови народу з одного сьвіта в другий, що — розуміє ся — дїлає наче який духовий переворот“.

„Тим робом дальший розвиток національних форм, з перш усего власної мови, в цїли пригоровленя їх до вищого жита, повинно бути, ба! і не може не бути чимсь наскрізь природним і консеквентним. Супротив сего цїлком розумним являє ся, коли укр. інтеліґенция домагає ся укр. школи, так середної як і вищої, як і научних шституций. Се зрозуміле навіть з практичного боку. Коли маємо на оцї український народ, то годї уявити собі інтеліґентних дїячів серед него, які не були би познакомлені з укр. народом, его мовою, історию, побутом і т. д. А чим більше розвивав ся народ і его мова, тим основнїйше треба познакомити ся з ними інтеліґентним дїячам. І тому-то національна українська сфера повинна бути такою не лише для народу, — навпаки, вона повинна і для інтеліґенциї являти ся єдино розумною. Ми, розуміє ся, не говоримо тут про инші народности, розсїяні по укр. території, для яких належить обезпечити повну свободу їх національного розвитку, хоч треба додати се, що і для них цїлком природним есть знати мову народа, та загалом знати народ, між яким живуть. Доказувати сего, розуміє ся, не треба; і тепер уже ті народности (як: Жиди, Німці, Цигане і т. д.) стоять на ровени сего постулату. Та розуміє ся, то може бути бажаним, але не обовязковим“.

„Змагаючи до узнаня національзациї усего свого жита з формального боку, Українці розуміють, що та національзация мусить бути чимсь такь заґарантована (забезпечена). Посїдаючи звісні національні окремішности, котрі проявляють ся не лише в мові, але в цїлім ряді социально-економічних обставин, українське жите вимагає дуже осторожного відношеня до себе з боку власти. Не все, сотворене в центрі, може бути відповідне для окраїн і тому Українці повинні своїми справами орудувати самі.

Такий ідеал Українців, — сам собою зрозумілий і законний. Заспокоїти ті два домагання, забезпечена національного жита і самоуправи, може лише такий державний лад Росиї, котрий забезпечує всїм народностям як найширшу автономию. Тільки ся не веде до сепаратизму, до відділеня України від Росиї, як то нераз так недорічно обвинювано Українців. Українці передовсїм змагають до єдности, і для того ідеальна форма державного ладу є для них федерация. Ся форма укріпила ся у змаганях Українців еще від 40-вих років мин. століття, від часів Кирило - Методиївского братства, і згодом чим-раз більше розвивала ся в їх сьвідомости. Сему змаганю ні троха не противорічать толки про незалежність України, які недавно появили ся наслїдком важкого положеня української народности в Росиї. Та-се положеня чейже не вічне. Воно безусловно буде поліпшатя ся і скорійше чи пізнїйше дійде до того, що про незалежність не буде й потреби говорити. У всякім разї ступень федеративних змагань України цїлко залежить від ступня прихильної для них політики Росиї. Чим корисніїші будуть в Росиї услівя для розвитку українського народу, тим більше буде сей народ цїнити звязь з Росиєю, котра ему буде забезпечувати свобідне національне і політичне жите. Таким чином відношеня України до Росиї залежать не від України, а від Росиї і від її державної політики. Для того треба старатя ся о те, щоби ся політика була як найприхильнїйша до розвитку всїх народностий Росиї.

З усего вложеного можна, надїємо ся, зрозуміти національно-політичну програму теперішних Українців. Вона дуже проста і ясна, а виразити її можна в двох реченях: 1) жадане свобідного розвитку українських національних форм жита і 2) жадане забезпечаючої їй сей розвиток краєвої самоуправи у звязи з загальним репрезентацийним ладом Росиї.

Та висказуючи ті два жадання, не гадаємо, як уже сказано вище, викладати їх подрібно: наша задача в тім, щоби указати лише на головну і типічну річ в українських національно-політичних змаганях. Але, розуміє ся, заходять, як ми також уже згадали, і деякі відміни: дехто розуміє національність лише як средство пропаґанди ідей, дехто гадає про абсолютну державно-правну самостійність України. Та легко бачити, що ті відміни не мають важного значіня і зовсїм не є типічні для зображеня українського національно-політичного руху. Справдї розуміне національности в значіню средства пропаґанди зовсїм не говорить нїчого про засади і змагання розвивати свої національні форми,— до чого як-раз змагають т. зв. „україно-філи“. З другої сторони ідеал самостійности цїлком вичерпує ся найширшою автономією, особливо коли згадати, що лише будучність може порішити питане о взаїмних відносинах автономних одиниць Росиї. І для того указаний нами принцип автономномної свободи національности взагалї, а української зокрема, треба на нашу гадку уважати за підставу в тенденциях теперішних українських патріотів. Опертий на сих засадах розвиток національного жита в Росиї і зокрема на Україні повинен довести до загального щастя; на відворот противрічане сему принципови доведе, як доводило й доси, до найсумнїйших наслїдків. Нехай памятають о тім і слїпі вороги всякого національно-політичного розвитку народностий в Росиї і тим самим України, нехай памятають і ті приятелї України, котрі в поривї національного запалу проповідують або могуть проповідувати, що Україна лише для Українців!“

Отсе навелисьмо статю п. Стешенка і наші читачі самі мають змогу осудити, що сказане нами про неї в вступних увагах відповідає фактичному станови річи. Побажати би лише, щоби Українці витягли практичні консеквенциї з висловленою в тій програмовій статї і справдї зачали відповідну політику в тім напрямі, не опускаючи нїякої нагоди для зазначена своїх жаданъ і свого становища. А нагод таких тепер аж надто богато.

З ради державної.

На початку вчерашного засїданя палати послів перш усего присьвятив през. гр. Фетер посмертну згадку послови і містопосадникови міста Відня Шєробахови, почім міністер справ внутрішних гр. Бінанд-Райд відповів на кілька інтерпеляцай. Опісля приступила палата до дневного порядку т. в. до дальшої дискусиї над цловою тарифою іменно до другої ґрупи (дерево і папір) сей тарифи. П. Колїшер обговорював галицкий деревний експорт до Росиї і підчеркнув, що зелїзнича політика повинна направити блуди, які містить цлова тарифа. Бесїдник буде однак голосувати за тарифою з огляду на ей конечність в інтересї заключеня торговельних трактатів. Домагав ся рівнож більшої охорони лїсів і острого зборонення рабівничої їх девастациї.

По короткій дискусиї приняла палата ґрупу II. і приступила до дискусиї над ґрупою III. (ткацкі вироби). По промові генеральних бесїдників принято всї позициї третої ґрупи цловой тарифи після предложеня комісиї а внесеня п. Пешки о підвисшене ціа від льну на 12 К. відкинула палата 158 голосами против 61. Результат голосованя повитали Всенїмці окликами, зверненими до послів з великих посїлостий, котрі голосували против внесеня.

Приступлено до обрад над ґрупою IV. (зелїзо і металї). По промовах референтів відложено дальшу дискусию до нині.

Війна.

З морского терену війни прийшла вість до Парижа з Сайґону, що фльота Рожественьского получила ся вчера з фльотою Небоґатова коло рога Падаран. Получене обох фльот повинно було наступити вже давнїйше, тому не є нїякою замітнїйшою подїєю. Чи покине Рожественьский дальше скитане по мори чи рішить ся на яку акцию, се незнати. Рівнож не знаємо нїчо про японьску фльоту і о планах адмірала Того.

В Манджурії почав ся вже рух японьской армії на північ. По мукденьскім погромі Росиян, японьска армія переслїдувала утїкаючого ворога і від того часу не прийшли нїякі інформациї о становищах японьской армії. Лише на підставі доривочних донесень можна виробити собі теперішний план ситуацийний японьской армії.

Теперішні рухи японьских військ мають на цїли концентрацию своїх сил на лїнії Тіелїну, а именно від місцевости Факумен на заході від ріки Ліао, до місцевости Кайюансіян і дальше здож ріки Тсін на схід. Японьский фронт операцийний знаходить ся на ограниченім просторі на східній сторонї зелїзниці, що веде з Мукдену на північ.

Коли дотеперішні скупі відомости суть правдиві, в такім случаю армія ґенерала Нодзу стояла би на північ від Тіелїну по обох сторонах зелїзниці; на лїво стояв би ґенерал Ноґі над дорогою Факумен — Палюнтуй, творячи лїве крило японьской армії. На полудне від Тіелїну стояли би армії ґенералів Оку і Курокого, Кавамура же маширував би долиною горішнього бігу ріки Гун до Тшансіядан.

(Телеґрами.)

Токіо. Японьскі дневники домагають ся, щоби Анґія виконала зобовязаня, випливаючі з анґлїйско-японьского договору з причини звозначного поступованя Франциї. Япан має цїлковиту підставу підозрівати Францию, що підпирає Росию.

Петербург. Лїневич доносить: Дня 7 і 8 с. м. атакувала японьска кінниця наші сторожі коло Кодисерихін і Шічно, але атак відперто.

Париж. Доносять з Шанґаю, що Японциї сконцентрували в Гензан одну дивізию піхоти. Часть маширує в північнім напрямі долиною ріки Тумен.

Льондон. О фльоті Рожественьского і Небоґатова нема нїяких вістий.

Берлїн. Доносять з Петербурга, що відкликане Куропаткіна наступило на жадане Лїневича з причини, що Куропаткін два рази не послухав розказів Лїневича.

Льондон. Японциї оголошують в часописях, що мають на продаж 22 кораблїв, затоплених в Порт-Артурі. Купуючі мають на власний конт їх видобути з води.

Гамбурґ. Паровець „Бельґравія“ вийшов дня 17 с. м. з Лїбави, як перший транспортовий корабель четвертої росийской ескадри. Кораблї „Адрия“, „Асиция“, „Констанция“ і „Валерия“ вийдуть в кілька днїв пізнїйше. Офіцари і залога тих кораблїв є нїмецка. Тілько деякі моряки є Росиянами і Скандинавцями.

Льондон. Острови Рибацкі суть запровіянтовані на 2 лїта. На острові Формозї підмінновано всї порти. Японциї згромадили між островом Кенюнґ а островами рибацкими 85 кораблїв.

Париж. З Петербурга доносять, що морской битви обох фльот не можна ожидати скорше, як по 10 днях.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Скликане ческого сойму.

Відень. Президия молодоческого клюбу, складаюча ся з послів: Форцта, Герольда і Жачка була вчера на конференциї у президента бар. Гавча в справі сесиї ческого сойму і програми нарад. Сесия буде скликана на 18 с. м. і потревае 5 тижнїв т. в. до дня 24 червня. Безпосередно опісля буде скликана державна рада в цїли ухваленя провізориї буджетової і буде радити до половини липня. Нині будуть повисше згадані посли на конференциї у міністра справ внутрішних в справі будови водних доріг.

Угорска кріза.

Відень. Барон Ервін Ровнер був вчера на загальних авдиенциях у цїсаря, в цїли зложеня подяки за відзначене, яке одержав при нагоді увільненя з ґубернаторства Рєки.

Адресова дебата в угорскім соймі.

Будапешт. Угорский сойм закінчив вчера адресову дебату. По п. Годзї (Словак), котрий фактами ілюстрував гнет, який зазнають не лише Словаки, але й другі немадярські народности, домагав ся, щоби мадярске правительство однаково трактувало всїх горожан угорскої держави. П. Акін (соц. дем.) заявив, що справа загального, безпосереднього і тайного голосованя є важнїйша, як квестия військова. Бесїдник жадає, щоб всї горожани, котрі говорять по угорски одержали право виборче. (Рясні оплески на лївици а протести у націоналістів). Бесїдник вправдї є з походженя Словаком, але годить ся з тим, щоби добрий угорский патріот умів по мадярски. Вкінци заявляє, що буде голосувати за адресою. В дальшій дискусиї принято адресу з деякими змінами. Именно титул адреси звучав: „Ваше Апостольске Королївске Величество“, змінено на: „Ваше Цїсарске і Апостольске Королївске Величество“. Рівнож змінено підпис, котрий перше звучав: „зібрані в соймі заступники Угорщини, Хорватиї і Славонії“. а принято по слові: „Угорщини“ слово „Дальматиї“ і т. д. Ухвалена вчера адреса буде нині торжественно запечатана і доручена президентови міністрів а сей вручить еї угорскому міністрови прибічному на цїсарскім дворі а доперва сей вручить адресу кабінетовій канцелярії.

Побіда социял-демократів.

Відень. При вчерашнім виборі до ради громадскої в IV. кола нової XXI. дїльниці (Фльорісдорф) міста Відня побідив социял-демократ Шайнґер, вибраний 5.418 голосами против 3.869 котрі віддано на християньско-социяльного кандидата.

Наділ селян землею.

Петербург. Комітет міністрів випрацював проект устави, на підставі котрої буде улегшений наєм землї в державних добрах в загальнім обшарі 90 мілїонів десятин. Рівнож має бути улегшене набуване землї на власність.

Противжидівскі розруки в Житомирі.

Петербург. Розруки почались дня 6. с. м. тим, що кількох християн кидало камінєм на жидів, котрі плили лодкою. Жиди відповіли револьверовими стрілами і зранили кілька осіб. Вість про се рознеслась писавкою по місті. Маніфестанти почали громадитись на передмістю Павлївка, але полїция сейчас їх розігнала. Слїдуючого дня повторились розруки і на головній площи міста уби-

---

позжив ся з думкою, що вона саме тепер помре, що той зворот він відчував мимохіть як якийсь завід. Та раптом почув слабкий голос, що дрожав від зимна: „Седерберґ, чи се вже ти?“

Він звернув ся до печі і побачив там жінку скулену до огню. Вона сперла ся об стїну а наґі ноги, що їх держала звернені до полуміни, виставила знїд покривала, в яке була закутана. Сиве волосе спадало в кількох клочках по жовто-білім лици а запалі беззубі уста трясли ся від зимна.

„Чого висиджуєш тут“, спитав Седерберґ і приступив до неї з острахом, начеб не належала вже до живих.

Страшна фебра затрясла старою, так що вона не могла проговорити ні слова.

„Я мерзла через увесь час, від коли ти вийшов“.

Його опанувало тепер співчутє, таке саме як тодї, коли споглядав на него повецкий пес, коли його вели до лїса, аби там застрілити.

„Найлїпше буде, коли положиш ся назад до ліжка“, відповів Седерберґ. „Чи можеш сама йти?“

Вона похитала головою і прошептала щось під носом. З видом розпещеної дитини, що не хоче „прийти до розуму“, вона приложила знов голову до стїни і замкла очі, висуваючи ще блисше свої ноги до вогню.

Тодї він взяв її на руки і заніс наче дитину до ліжка, поклав її легесенько на постїль і справив подушки.

„Мене страшно морозить“, сказала стара і поглянула зі страхом по кімнатї. „Чи думаєш, Сердерберґ, що се вже смерть?“

Він помацав еще раз її ноги і сїв на кріселко біля ліжка.

„Чи думаєш: так?“, питала настоюючи стара.

„Сего не можна знати“, відповів, а хоч не думав про нїщо конкретне, то однак в очах стало йому нараз всїко, так що мусїв обтерти їх рукою.

Всї його чуства вперед полудня нараз счезли наче не були; він відчував вже лиш певність смерти, тої смерти, від якої ніхто не уйде а яку кождий відчував наче якусь острогу для себе, кілько разів з нею зустріне ся. Тай тепер відчув також нараз глибоко, як то часто він був супроти неї несправедливий і грубий, і якась нагла неожидана охота прийшла на него, сказати їй що-будь, заки умре. Він став нишпорити в памяти, що він про все таке читав, але в його душі вирвала лише похоронна формулка, яку знав на память, бо він читав і ватверджував її нераз, коли тілько думав про своє жите та розважував про спасене душі. Але він не міг хочби лише в душі назвати свою жінку грішницею, не мав до того серця в обличчю смерти, хоч се робив нераз вже перед тим. Вона не мала в собі справедливої віри і нїколи не хотїла з ним їти до церкви, але вірною подругою вона була йому все таки через пїле жите. Що постарілась, в сьому вона не повинна, так як неповинні і другі. І він почував себе нараз безпомічним, цїлком безпомічним супроти смерти, що приходила саме знищити житє його дружини, і розумів, хоч не ясно, що вона мусить вмерти, так як сама хотїла. Але їй щось сказати він все таки мусїв і тілько розбирав в душі, що именно таке. А тимчасом вечірний сумерок став щораз сильнїйше западати в хату, де все спочивало в глухій тишині. Стара віддихала так тихо, що її ледви чули сї два, що оттак сидїли та ждали, коли смерть прийде. Іван запалив свою люльку і сидїв терпеливо при печи, випускаючи дим в коротких, відірваних шликах. Тай нїчого не було чути в хатї, як отсей скрип курячої люльки і тиканє годинника, що безмилосерно і монотонно переривав тишину, начеб кождим тик-неньем оповідав про людске жите, що як-раз хвиля за хвилею наближало ся до свого кінця. Довкола ліжка, що стояло цїлком в горі в кутику, панувала повна темнота. Тілько Седерберґ міг час-до-часу бачити слабі блиски очий старої, коли їх розкривала, наче хотячи и пересьвідчити ся, чи ще в живих.

На дворі стало знов сипати снїгурою В сильних, наглих ударах гнав східний вітер снїг прямо до дверий, що задрожали в завісах, а через отверту шпару влїтав сетрий воздух до кімнати. На даху скрипїла вітряна хоругвка, кілько разів кинули нею сюди то туди подуви вітру, а з вікон виглядало так, начеб хату обступала важка темна хмара, аби її засипати і задавити.

Раптом стара відкрила очі і зробила рух, начеб хотїла говорити.

„Чи чого хочеш?“, спитав Седерберґ а Іван виняв люльку з рота, з цїкавости, що вона скаже.

„Нема нїкого, щоб заглянув до корова“, прошепотїла стара слабим голосом.

(*Конець буде.*)

то двох християн і одного жида. Товпу розігнало військо, при чім арештовано 40 християн. Дня 8. і 9. с. м. розрухи повторились, причім зрабовано кілька жидівских домів. Дооколичні селяни хотіли війти до міста, але до сего недопустила поліция і військо. В часі розрухів убито 16 а ранено 100 осіб.

Домагання конституанти.

Москва. На з'їзді представителів земства ухвалено жадати від міністрів скликання як найскорше конституанти. Рівнозвучні домагання ухвалили: конґрес ветеринарів, що радить тепер в Москві як також комісия думи (рада громадска) в Петербурзі. Жадають, щоби конституанта мала не лише власть леґіслятивну, але також власть контролї буджету і адміністрациї.

Конґрес інжинїрів.

Петербург. Перше засїдане конґресу інжинїрів в Петербурзі розігнала поліция. Супротив сего конґрес зібрав ся на наради в Теріоках в Фінляндиї, годину їзди зелїзницею з Петербурга. Конґрес числить 120 учасників, які репрезентують 8000 інжинїрів. Між иншим ухвалено, що всї інжинїри мають дня 1 ст. ст. мая бути в рядах робітників і з ними разом демонструвати против самодержавя.

Відклик Калаєва.

Петербург. Процес убийцї вел. кн. Сергія відбуде ся вже небавом в сенатї а боронити Калаєва буде адвокат Бернштам.

Повстане в Македонії.

Білград. Більша часть сербских ватаг вернула до Сербії. Має се бути тактичний маневр центрального комітету, щоби опісля виконати наглий напад.

Шах перский в Европі.

Відень. Дня 20 с. м. приїде шах перский до Підволочиск і поїде просто до Відня. Опісля поїде на курацию до Карлових Варів.

Зелїзнича катастрофа.

Новий Йорк. Вчера в полудне наїхав коло Гарісбурґ в Пенсильвенії експресовий потяг на товаровий, в котрім два ваґони були наладовані динамітом. Наступила страшна експльозия. Зелїзничий тор знищений. Згинуло понад 100 осіб. Трупи спалені так, що не можна сконстатувати їх ідентичности.

НОВИНКИ.

— **Гаката мобілїзує ся.** Крім обговорених вже нами польских „ведуф" в Тернополи і Хоросткові відбули ся минувшої неділї два подібні „веди" в Ягольници і в Краківци. О скілько із скупих звітів в польских часописях можна догадати ся, віча скликано під окликом „ународовеня" східної Галичини. Так пр. в Ягольници Е. Наварский виголосив реферат про польску конституцию 3-го мая, якою Поляки — хоч як вона була обскурна — ще доси не можуть нахвалити ся, відтак вічевики ухвалили резолюцию, що будуть вірні „ойчистему єдинкові" і попирати діяльність „товариства школи людовей". В дискусиї над сими резолюциями неподобав ся Gazet-ї Narodow-ій промова о. Василя Маньовского, котрий „з ненависті до Полякуф хцял видрвіць вец і резолюцие". — Про віче в Краківци доносять, що промовляли на нїм до народу звісний вшехпольский аґітатор Каспер Войнар з Кракова і не менше загорілий вшехполяк д-р Ернест Адам зі Львова, а також місцевий дїдич ґр. Казимир Любєньский. — На неділю, дня 14 с. м. заповіджено „людови вец" в Городенці. Віче розпічне ся о 12 год. в полудне на костельнім подвірю (!), а на запрошеня фіґурують побіч назвища звісного русиноїда Лешка Цєньского, також підписи кількох польских ксьондзів і Жидів: Альтера Юнґермана та Ісаака Кона. Самі дібрані репрезентанти верховодячої кліки, що будує Польщу на Руси!

— **Ювілей Данила Мордовцева в Петербурзі** Дня 24 ст. ст. цьвітня відбув ся в Петербурзі в ресторані Донона ювілейний обід в честь нашого земляка Данила Мордовцева, устроєний его почитателями з нагоди 50-лїтного ювілея его літературної і суспільної дїяльности. В обідї взяли участь земляки ювілята, а також чимало Москалїв (професори університету, писателї, журналїсти) і один Поляк, писатель Годлевский. Коли з'явив ся запрошений на обід ювілят, принято его грімкими оплесками і введено до обідової салї та посаджено на почесне місце. В часі обіду пійшли при шампанї промови й тоасти. З Українців промовляли і складали желаня „дорогому дїдови" Данилови Русів, Саладилїс, Лотоцкий і Арабажин. Представники петербурского Товариства імени Шевченка повідомили ювілята, що Товариство іменувало его своїм почесним довічним членом. Промовляло також кількох Москалїв і Поляк Годлевский. Річ ясна, що в нинїшній, так важній хвили для всеї Росиї бесїдники порушували і важні справи, які обходять і загалом населене российскої держави і з окрема тую народність, котрої сином є ювілят. На всї промови відповів ювілят глубоко зворушений заявами симпатиї і признаня. В часі обіду відчитано богато приватних письм і збірних адрес для ювілята. Всїм учасникам ювілейного обіду роздано на памятку портрети ювілята і спис его творів (около 130 томів).

— **Ревізия.** Вчера в полудни відбула ся поліцийна ревізия в льокали тов-а „Акад. Громада" при ул. Вірменській ч. 30; ревізию перевів комісар поліцийний п. Смулка в товаристві аж шістьох аґентів, котрі підчас ревізиї обсадили всї входи до льокалю і пильно берегли, щоби нїхто з него не виходив. Не заставши бібліотекаря прикликав п. Смулка шлюсаря і витрихом велїв поотвирати всї шафи та став бушувати в них, шукаючи за „заказаними" книжками і брошурами. По цїлогодиннім глядану не знайшов нїчого „небезпечного" для держави та списавши протокол з ревізиї по польски, якого з тої причини не підписав репрезентант виділу „Ак. Громади", п. комісар відійшов без жадної добичї. Причиною ревізиї, як казав комісар, було донесене якоїсь „чесної" душі, що в льокали „Ак. Громади" є склад всякої нелеґальної літератури.

— **Виділ філії тов. педаґоґ. в Калуши** повідомляє, що з кінцем мая с. р. отвирає ся в Калуши безплатний „приготовляючий курс" до вступного іспиту до середних шкіл. Просить ся отже всїх Вп. сьвящеників і учителїв а також прочу руску інтелїґенцию, щоби зволили зголосити письмом по троха вже підготованих учеників найдальше до 20 мая 1905 р. Місцеві міщани, котрі бажали би дїти свої посилати дальше до школи, можуть записати їх на сей курс. Зголошеня устні і письменні присилати просить ся на руки Вп. Цецилії Курівцевої, предсїдательки філії рус. тов. педаґоґ. в Калуши.

— **Львівска митрополитальна епархія** числить 752 парохій а 30 деканатів, так що пересічно припадає на один деканат 25 парохій. Унівский деканат має 31 парохій; тернопільский 30, бо Дичків вже є парохією; скалатский 29 крім експозитури в Сороцї і окремого сотрудництва в Заднїшівцї; скільский деканат має 30 парохій; галицкий деканат має найменше, бо лиш 20, а ярчівский 21. Церквей є 1250, отже пересічно в деканатї 41·66, а сьвящеників 848, отже пересічно 28¼. Як звісно, є проект поділити львівску епархію на 40 деканатів, на один деканат припадало би 18¾ парохій, 31¼ церквей і 21⅕ сьвящеників. Ще около років 1820—1838 на Поділю були такі деканати: теребовельский, тернопільский, збаразский, скалатский, гусятинський, скальский, чортківский, підволочиский, грималівский, янівский, заврапицкий, ягольницкий, корольовецкий, червоногородский і більчецкий. Помало стягнено деканати і дано инші назви як залїщицкий, вудринецкий і т. д. Було би дуже пожаданим, щоби правительство вже раз пристало на основане хочби експозитур — коли не парохій — в Заздрости, Магдалївці, Сороцї і Заднїшівцї (з Підволочиськами і Мисловою). Церкви в тих місцевостях муровані, число руско-кат. душ всюди понад 1000, віддалене від осїдку пароха значне, пр. до Заздрости і до Магдалївки около 1¼ милї степової дороги, до Сороки миля, а знов Старомійщина з Заднїшівкою має 5 місцевостей і півчверта тисяча руско-кат. душ і 5 шкіл, а з тих одна школа т. є. в Підволочиськах 6-класова. Тепер є много нових латиньских експозитур або звичайних латиньских сотрудників, що мешкають при нових філїальних костелах і ведуть метрики і т. д. якби самостійні парохи. — *Сьвященик.*

— **Послїдний наумовичівский могікан.** Пишуть нам: В Сороцї, скалатского повіта, помер онодї селянин Стефан Ольховецкий, звісний з того, що перед якими 8 роками збудував був за селом православний монастир та капличку і приймав там на побут дївчата. Чи робив се виключно з „побожности", а не в якихсь аґітациїних цїлях, могли-б сказати найліпше власти, церковні і політичні, котрі дізнавши ся про дїяльність Ольховецкого, розслїдили дїло на місци і заборонили ему вести дальше той „монастир". Додати треба, що Ольховецкий жив традициями часів, коли в Галичинї тїшив ся „славою" москвофільский проводир о. Наумович, будучи парохом в Скалатї. На православє перейшов Ольховецкий на Буковинї. — *К.*

— **Учасник росийско-японьскої війни у Львові.** До каменичного сторожа при ул. Замойского Григория Бійка явив ся перед кількома днями 16-лїтний син Роман, повернувши просто з поля війни на далекім Сході. Маленїтний вояк є ще й малого зросту, але все таки одягнений в росийский військовий мундур з відзнаками капрала, а в додатку відзначений за хоробрість хрестом св. Юрия. Має при собі папери від команданта российского полку, що брав участь в битві під Мукденом. Робить враженє спритного і досьвідченого чоловіка. Говорить по польски, росийски і нїмецки, ну — як можна здогадувати ся — і по руски, бо батько его Русин і походить з руского села під Львовом. Але перед репортерами польских дневників молодий „герой" хвалить ся, що є Поляком. У Львові ходив до І ої кл. нїмецкої ґімназиї, але діставши двійку з латини, покинув школу і став кельнером у Віденьскій кавярни, відтак у Нафтули, а вкінци утїк зі Львова. Був у Відни, в Празї, Бернї, дістав ся до Соснівця в Росиї, де був писарем у фабрицї, а коли тамтого року заряджено в тих сторонах мобілїзацию, зголосив ся за охотника на війну. Задля его малого росту військові власти не хотїли его взяти, але він замішав ся між „лазарет" і першого вересня м. р. виїхав з Бересту литовского на поле війни до Манджурії. Прибувши на місце при кінци жовтня, був уживаний за писаря, послугача або до звідів під японьский табор. Підчас одної такої виправи дістав ся до японьскої неволї. Але вже по трох днях утїк назад до росийскої армії, застрілившн з револьвера японьского сторожа. За то дістав хрест св. Юрия. Підчас битви під Мукденом попав у друге в руки Японців, але по дорозї до неволї удало ся ему знов утечи. Під Теліном був легко раненый і тоді просив, щоби его відпустили з війни домів. Командант виправив его назад на Сибір, при чім на дорогу дали ему 100 рублїв. Під Хабаровском в зелїзници ті гроші ему украли, але все таки по 38 днях Войко добив ся до Галичини. Тепер каже, що вибере ся знов до Росиї, але не на війну. Хоче дістати там якусь посаду. І має надію дістати легко, з огляду на его участь у війні та відзначене.

— **300-лїтні роковини „Дон Кіхота".** В днях 7, 8 і 9 с. м. відбули ся в Мадритї великі манїфестациї з нагоди 300-лїтних роковин першого видання звісного на весь сьвіт сатирично-поетичного роману „Don Quixote", перекладеного доси майже на всї культурні мови. В торжествах взяли участь всї більші іспаньскі міста. Першого дня відбули ся походи по містї серед цьвітів, хоругов, смолоскипів, загальної ілюминациї та при звуках військових орхестр. Другого дня відбуло ся осьаточне засїданє академії наук, присьвячене памяти безсмертного автора „Дон Кіхота", Сервантеса і концерт, в котрім виступив хор, зложений з 2.000 сьпіваків, а третього дня заложено вінець на памятник Сервантеса.

— **Канал від Балтийского до Чорного моря.** Росийский міністер фінансів Коковцев вніс проект основаня під его проводом специяльної комісиї в справі водного сполученя морий: Балтийского з Чорним. Будова сего каналу вичисле великий переворот, особливо в росийскій вивозовій торговли, а крім того перемінить також і морске положенє в стратеґічнім значінню. Перевести той проект підимає ся бельґійский інжинїр ґр. Густав Дежос, котрий на випадженє плину стратив 10 лїт часу і позискав капіталістів, що дають ему до розпорядимости на сю цїль мілїярд франків. Довгота каналу винесе 1600 кільометрів. Канал буде осьвітлений електричностию, наслїдком чого рух на нїм буде відбувати ся без перерви, в день і ночи. Скорість пароходів обчисляють на 8 вузлів на годину, так що на проїзд з Чорного моря до Балтийского треба буде 5 днїв.

— **П-а Дария Шухевичівна** зложила з відзначенем іспит перед ц. к. іспитовою комісиею для учителїв музики в середних і виділових шкілах.

— **Курс для дезінфекторів.** Бучацкий повітовий виділ устроює кількаденний курс для вшобразованя повітових дезінфекторів. Аких недостача дає ся відчувати при переводженю епідемічних недуг. Наука під проводом д-ра Крижановского буде відбувати ся в повітовім шпиталю в Бучачи, де находять ся припади до дезінфекциї.

— **Рільничі курси при народних школах.** Повітова рада в Бучачи ухвалила на засїданю 4 с. м. вставити постійно до свого буджету на систематичне творене рільничих курсів при народних школах, евентуально на підмоги для учителїв, котрі хотїли би поглубити своє знане в области рільництва, щоби пізнїйше при народній школї дїлати успішнїйше.

— **Директором краківского театру** вибрала рада м. Кракова на вчерашнім засїданю артиста і режисера львівского міского театру, Людвика Сольского. Другий кандидат, звісний оперовий сьпівак Александер Бандровский дістав 13 голосів (підчас коли Сольский 31), а третий, за котрим прямо розпинала ся частина польскої преси, звісний письменник і маляр Станислав Виспяньский лише 2 голоси.

Збори і засїданя.

Крамарске віче відбуде ся в Тернополи дня 17 с. м. о год. 2 по полудни в комнатах „Рускої Бесїди". На дневнім порядку буде між иншим реферат про орґанїзацию крамниць при читальнях „Просьвіти", а инший реферат про управильнене крамарского руху, „Народну Торговлю", про торговлю сирими селянськими продуктами та про торговельний кредит. Кождий крамар з Тернопільщини повинен прибути на се віче, а кожда читальня повинна вислати свого делеґата. Запрошеня на віче видав канцелярия тернопільскої філії „Просьвіти".

Видовища і забави.

В Тернополи устроюють українсько-руські тов-а враз з театральною дружиною в понеділок дня 15 с. м. в салї „Міщаньского Брацтва" вечерницї в честь Т. Шевченка. Початок о 8 год. вечером.

З товариств.

На сьвячене, яке устроює читальня „Просьвіти" жовківского передмістя в неділю дня 14 с. м. о 5 год. по пол. в комнатах тов. „Руска Захоронка" при ул. с. Мартина ч. 25, всїх прихильників читальнї запрошує отсим — *Виділ.*

„Руска міщаньска каса" в Станиславові перенесла ся з днем 1 мая с. р. до нового льокалю при улици Казимирівскій ч. 10, І. поверх.

Виділ товариства інжинїрів ц. к. австрийских державних зелїзниць (секция Львів), вибраний на рік 1905, уконституував ся ось як: голова А. Мілєр, містоголова І. Кремер, скарбник Й. Ганичак, секретар Ф. Бжеховский, виділові: Мізес, Жиґульский і Векслєр, заступники виділових: Каспарек, Марцінський і Вонторек.

Померли.

— **Омелян Пашкевич**, емеритований професор ґімназиї, упокоїв ся дня 10 с. м. в Самборі в 66 році житя. Покійний був незвичайно совісним педаґоґом, а будучи майже весь час своєї служби в самбірскій ґімназиї, виховав цїлий ряд поколїнь Русинів, що згадують про него з найбільшою симпатию. Брав участь в житю самбірских руских товариств як один з найдїяльнїйших членів, піддержуючи їх морально. В. є. п.!

Урядові вісти.

— **Іменованя і перенесеня.** Управитель міністерства судівництва іменував судовими радниками секретарів Василя Маляркевича в Мостиськах і Володислава Довґхта у Львові до Самбора, а Йосифа Зборовского в Лїську для Бережан; перенїс судових секретарів Александра Розпуцкого з Радехова до Рожнїтова і Йосифа Дрималика з Рожнїтова до Львова; іменував судовими секретарями заступників державного прокуратора Казимира Ватрашиньского в Сяноцї до Золочева і Михайла Дрогомирецкого в Коломиї, адюнктів Івана Сосенка з Козової до Радехова, Івана Перембальского в Старій солї до Лїська, Самуїла Небенцаля в Бродах до Теребовлї, д-ра Генриха Даннінера в Надвірній до Обертина, д-ра Фридриха Розенфельда в Тернополи до Рогатина, Казимира Франковского в Мостиськах.

— Від видавництва „Молодїжи". Просить ся всїх Вп. о. о. парохів, що відобрали брошурки п. з. „Що молодим про алькоголь знати треба", аби були ласкаві прислати як найскорше належитість, аби мож було покрити рахунки друкарскі і вести дальше видавництво. Подаюсь також до відома, що другий наклад (10.000) брошурки вже появив ся і мож її все замовляти: 1 прим. 10 сот., 6 прим. 50 сот.

— Комісия інформацийна тов. „Академічна Громада" у Львові ул. Вірменьска 30, І. п. поручає совїдних і фахово уздібнених інструкторів, учителїв на курси приготовляючі, діюрністів, мундантів, кореспондентів, товмачів, коректорів і т. д. у Львові і на провінцию. Устно мож порозумівати ся від 8—9, і 6—7. 2—3

— Конкурс розписав буковиньский краєвий виділ на чотири посади краєвих ветеринарів в громадах: Чутиї, Кіцмани, Садгорі і Вижницї, з річною платнею по 1800 К. Поданя вносити до 20 мая.

— **Може хто найшов коли, або бачив в кого** пятнайцять сьвідоцтв ґімназиальних і метрику хрещеня, виставлених на імя Василя Коваля, то зволить ласкаво повідомити о тім Василя Коваля, абітурієнта ґімназиального в Главчу п. п. Сороцко. 412 1—4

— **Трех дяків і двох дяківских помічників** глядають місця зараз. Відносити ся до п. Яніщевского в Зборові п. loco. 411 1—3

Календарь: Гр.-кат.: нині (пятниця) Мелітона 9 муч., завтра (субота) Якова апостола, позавтра (неділя) Єрм.; — Рим.-кат. нині Панкрация, завтра Сервация позавтра Бонифация.

Театри: Театр мїйский у Львові: нині (пятниця) „Понад сили", штука в 2 частях з 6 відслонах Бернстерна Бернзона, завтра (субота) „Річпосполита Бабиньска", опера комічна А. Кічмана, музика М. Солтиса.

Репертуар руского театру в Тернополи Продажа білетів в салї Міщаньского Брацтва. Початок точно о год. 8 вечером. В суботу 13 с. м. „Жидівка вихрестка", драма в 5 дїях Тогобочнова. — В неділю 14 с. м. „Невольник", історичні картини в 5 дїях Кропивницкого. — В второк 16 с. м. „Міщани", штука в 4 дїях Горького.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і в 3—6. — Бібліотека университетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 8—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по полудни 3—5.

Надісляне.

Подяка.

Сим складаємо щиро-сердечну подяку Вп. п. А. Серафинови, властителеви лїярні дзвонів в Кальуши за хороший, гармонїйний дзвін, приспаний даром для новобудуючої ся церкви в Теклівці (ad Копичинці). 418 1—1

В імени комітету *о. Йосиф Винаньский.*

КРОНДОРФЕР
ПРИРОДНА АЛЬКАЛІЧНА ЩАВА
випробоване лїчниче средство на недомагання віддихових органів, жолудка і міхура.
Щоби устерегти ся перед наслїдками, треба уважати на корок з отсим виладеним знаком.
ГОЛОВНИЙ СКЛАД
Львів, Ягайлоньска 7, І.
343 3—27

Коперницкий і Син
Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч.
против Банку Гіпотечного на пляцовинах площі Галицкої керуючих

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери инши і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі [illegible] як найсолїдніше і найдешевше. 1185

Конціпієнт адвокатский ищет посади зараз. С. Залеский, в канцелярії адвоката д-ра Озаркевича в Городку коло Львова.
414 1-2

Куплю малу, добру реальність близько ліса, залізниці, більшого міста. Зголошення під М. К. Львів poste restante. 403 1—2

Росада

2-літні гвоздики	штука	4 кр.
капуста і калярепа	копа	10 „
цьвітя в 15 відмінах	„	20 „
левконії	„	30 „
карафіоли	„	25 „

Найкращі рожі, високі, штука по 40 до 50 кр.

Станиславів, Галицка, ШМІДТ. 416 1—4

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасічника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН"

а іменно по таких цїнах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс нараз коштує:	90	100	110	120	130	140	150	16	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для густівників значний опуст. Коси неудалі приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.

Цїнники висилаю даром — товар лишень за поступатою. 384 4—34

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

По найдешевших цінах.

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалєтового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерий. 760

Без конкуренції.

Заснована **1782** Ц'іс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знаменити вироби по уміркованих цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і соходжених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цїнники і информації висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 7—26

Лїярня дзвонів *Якова Супрановского* в Соколівці к. Ожидова виконує мельодийні дзвони всїлякого рода й величини по найдешевших цїнах. 400 2—10

Конкурс.

Громада Перегіньско розписує сим конкурс на лїкаря від 1 липня 1905. Стала платня 1800 К і опал. Подання удокументовані належить вносити до зверхности громади в Перегіньску поч. в місци до кінця мая б. р. 415 1—3

Шукає посади півець церковний іспитований з теноровим голосом; уміє також малярство. Адреса Роман Заморский в Станиславчику п. в місци (к. Бродів). 406 2 2

На продаж вілля з 8 комнатами і з 2 верандами, садом і парком, млин американьскай і ріжні господарскі будинки в Орельци над Прутом коло Снятина. Близші відомости подає „Краєвий Союз кредитовий" у Львові, Ринок ч. 10. 396 2—3

Петро Сенюта

артист-маляр

приймає замовленя на все, що взагалї входить в церковну прикрасу і просить уклінно Всеч. Духовеньство і Хв. комітети церковні о занотоване адреси до дальших услуг в штуцї. За виконані роботи одержав численні листи похвальні, котрі на жаданє можна оглядати.

Львів, ул. Янівска ч. II А.
388 3—10

Станция залїзничні: **МУШИНА-КРИНИЦЯ.** зі Львова 11 г. їади в Кракова 6 „ „ з Варшави 18 „ „

КРИНИЦЯ

ц. к. купелеве Заведенє в Галичині.

Почта (3 рази денно) і телеґрафічний уряд в місци. **Аптика.**

В Карпатах 600 м. н. п. м. Від залїзничної стациї година битої дороги. На стациї вигідні поїзди. Средства лїчничі: „Здрій головний" і „Слотвинка" — дуже сильної щавї ванністо- і маґнезіово-содово-залїзистої. Купелї мінеральні сильно насичені углевим квасом вільним, огрівані методою Шварца і Ватцлера. (В р. 1904 видано 65.000). Дуже успішні боровинові купелї. (В році 1904 видано 22.000.) Купелї ґазові з чистого углевого квасу. Заведенє гідропатичне під управою спеціяліста рад. цїс. дра Еберса. (В році 1904 видано 13.000). Купелї річні, парові, електричні, сонічні, масованє. Клїмат скріпляючий, півальпейский. Лїченє теренове. Води мінеральні місцеві і заграничні. Кефір. Женшиця. Молоко стерилїзоване. Ґімнастика лїчнича. Заведенє лїстетичне. Лїкар закладовий д-р Лев Копфф з Кракова, постійно через цїлий сезон. Крім того 12 лїкарів вільно практикуючих. Мешканя понад 1700 комнат з комфортом уряджених, від 1 К 20 с. денно і вище. Дім здоровий. Виповнальня книжок, реставрациї, пенсіонати приватні, готелї, цукорнї, костел катол., церков, музика купелева постійна (директор Ад. Вроньский), постійний театр, концерта, відчити, балї, парк чатинний, около 100 моргів обсягу. Водопроводи води жерел гірских. Фреквенция в р. 1904 понад 6600 осіб. Сезон від 15 мая до 10 жовтня. В маю, червни і вересни цїни купелей і мешкань в скарбових домах о 25% низші. В липни і серпни не удїляє ся убогим нїяких знижень. Розсилка мінеральних криницких вод від цьвітня до падолиста. Склади у всїх більших містах в краю і за границею. Такса курацийна 12 корон. Близших пояснень удїляє на жаданє, брошури і проспекти розсилає *Ц. к. купелевий заряд в Криници.* 317 2—5

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Щорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрациа, Львів ул. Батория ч. 24.

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цїнах, позички ґумові плащі чоркі і кольорові. Полекші в сплатах. Поручена в провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, калїфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 24 35—50

Живі молоді медведї, рисї, дикі коти, видри, пугачі, звірята всякого рода купує все **JULIUS MOHR** junior, Tiergrosshandlung Ulm a/Donau.
401 2—2

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Рух залїзничних поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 16 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан **2 51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5 58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави рускої 7·30*.

„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6 10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні в звичайні звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних залїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

Важна пересторога!

Перестерігаємо Вшов. публику в її власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під рїжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошурки і лїкарскі свїдоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН,

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященникам і шк. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услїни сплати пристушні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шита гратис безплатно. Цїнники на жаданє і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Мікольша.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 96. Львів субота 30 цьвітня (13 мая) 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Дїло" з літер. додатком
в Австрії: на цілий рік . . 32 к. на пів року . . 16 „
на границях: — 24 „ — 12 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 50 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї несепечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

До нашої інтеліґенциї.

Коли по східній Галичинї зачала ся оргія вшехпольско-русиноїдної роботи, сипали ся „вещи", „вицечки" і „пельґжимки" наче з рукава, росли наче гриби по дощи „чительні", „кулка" і т. д, то сей наглий напір польщини, сей пароксизм національної експанзиї на Русь подїлав на психольоґію нашого інтеліґентного загалу — мусимо се сказати — цїлком не так, якби се мало місце при належнім політичнім виробленю та належнім розуміню суспільних проявів. Коли полишимо на боцї жмінку наших социял-демократичних доктринерів та невиробленої молодїжи, повтаряючої за ними нонсенси про се, мов-то національна борба се справа лише якоїсь там, неістнуючої по правдї рускої „боржуазиї" і мов-то національна оборона се „шовінїзм", то впрочім весь наш інтеліґентний загал приняв оргії польонїзаторства і вшехпольского русиноїдства двояко: Одні, налякані та перераженї розмахом польскої аґресивности, в своїм малодушю неначе зневірили ся та опустили руки, а бодай, коли з почутя національного обовязку не дали ся змогти апатиї, то зачали самі гасити духа руского відпору, думаючи, що тим робом присплять трохи русиноїдну скаженину противника. Се песимісти. Другі натомість були оптимістами. Се переходова поява, се хвилева дурійка викликана штучною вшехпольскою аґітациєю, яка небавом уляже ся і з якої мабуть і сякого-такого слїду не лишить ся — говорили вони, і тим своїм рожевим оптимізмом лише оправдували національне неробство переважної части руского інтеліґентного загалу. Вправдї против обох сих струй в психольоґічнім настрою нашого загалу руска преса старала ся противдїлати, так осуджуючи погубний песимізм і близький ему політичний опортунїзм, як неменше перестерігаючи перед пересадним і рівно небезпечним опортунїзмом та легковажењем небезпеки все таки однак обі ті патольоґічні прояви, доказуючі слаботу нашої духової сили і нашої політичної зрілости, вспіли чимало нашкодити в нашім суспільнім житю за послїдні два-три роки, спричинивши таку, на погляд, незрозумілу прояву, як ся, що супротив вшехпольскої аґресиї ми не лише не потрафили здобути ся на належну контракцию, але навіть, декуди і на деяких полях, остали позаду того, що робило ся попередних років.

Ось-так пройшло два-три роки, і ми, як з одного боку можемо ствердити, що помиляли ся дуже наші песимісти, думаючи, що польский залив за одним махом здмухне нас з лиця землї, так з другого боку є в положеню сконстатувати неоправданість рожевого оптамізму инших. Денаціоналїзация трех мілїонів душ, звязаних з собою віками спільного житя і спільної культури, та ще до того злучених спільним інтересом социяльно-економічним показала ся не так скорою до переведеня річию. За рік, за два, анї за пять і десять хочби як загоріла польонїзаторска дїяльність не зробить з Руси Польщі. Та з другої сторони за рік, за два і за пять витревалої, систематичної і загорілої польонїзациї можна Руси завдати тяжкі рани, які, коли би до них додавано все нові і сьвіжі, могли би остаточно по рядї лїт справдї зробити наше положене безвихідним. А ран тих завдано нам чимало і то глибоких. І се є позитивний здобуток польонїзациї, якого не можуть легковажити і оптиміcти. В результатї треба нам прийти до заключеня, що нї зневірливий песимізм нї его антітеза, пересадний оптимізм, не були добрими дорадниками для нашого загалу в поглядї на вшехпольску роботу і що раціональне поставлене справи тут в золотій серединї Зневірювати ся нам не вільно і нема чому, але і легковажити противника та его інтензивну роботу теж нерозумно, і треба доложити всїх сил, аби їй противдїлати. Отсе пароль, при якім ми стояли від перших хвиль розпуздання вшехпольско-русиноїдної оргії, і час показує, що сей пароль едино оправданий, едино здоровий і едино ведучий до цїли.

І отсей пароль мусимо з натиском пригадати тепер, коли в польонїзаторскій роботї на Руси знов дають ся помічати судорожні пароксизми вшехпольскої дурійки. Польско-гакатистичні дїячі, по перших вибриках русиноїдних оргій, на якийсь час наче притихли, а радше вели тиху хоч систематичну акцию по всїх усюдах східної Галичини, стараючи ся видко, аби кинені ними зерна запустили корінє. Нині знов виступили на внї, і і знов іде по східній Галичинї серия „влосцяньск'их вецїв" та манїфестаций. „Вещи" такі, де тисячам сецян латинників торочено про Польщу та під'юджувано їх на прочих руских селян, відбули ся вже в Тернополи, Хоросткові, Ягольницї і Краківци, а тепер оповіщено вже „вец" в Городенцї та готовлять такі-ж манїфестациї в инших містах. Відпочивши трохи та з'орґанїзувавши ся, вшехпольска гаката очевидно зачинає знов брати ся до горячкової роботи, котра в виду зближаючих ся виборів парляментарних набирає тим більшого значіня. Тож і нашому загалови найвисша пора отрясти ся так з забиваючого всяку енерґію песимізму, як і з вигідною індивідуально оптимізму — та, засукавши рукави, взяти ся до дїла, аби направити занедбане та спаралїжуване наслїдки польскої роботи.

Коли приглянути ся польонїзаторскій акциї на Руси, то легко спостерегти, що беруть в нїй в найлїпшій згодї головно два елементи: вшехпольска інтеліґенция та шляхта. Перші „роблять", шибають ся по всїх усюдах, аґітують, орґанїзують: другі окружають роботу перших своєю опікою, та повагою, підпомагають еї морально і материяльно та в результатї обертають еї на свою користь. Що робота вшехпольских русиноїдів ведена в порозумінню з східно галицкою шляхтою і в першім рядї в еї кастовім інтересї, а вже на дальшім плянї в інтересах польщини, се річ надто ясна. Ґр. Пінїньский, яко намісник краю, не для гарних очий п. Васїлевского та инших редакторів вшехпольских, витав їх, незвісних в краю зайдів, у себе як щоденних майже гостий, а і тепер зносини між деякими головними менерами польско шляхоцкого табору а вшехпоняками є публичною тайною. Заляканї солїдарними рухами руского народу, а именно его селяньскої маси, польскі шляхтичі задумали ті маси роздвоїти, і до сего якраз мають послужити вшехполяки, які, перетягаючи латинників під вплив польских дворів і плебаній, готовлять з них кадри для поборювання всякого, руско-національного чи клясово-социяльного руху тих мас. В результатї утвержденє панованя шляхти мусить бути наслїдком сеї роботи, що не лише не корисне для руского народу, але і певне сумно відібє ся і на інтересах польских мас.

І як-раз сей момент — загнаня селян-латинників дорогою польонїзациї у шляхоцку кошару — повинен послужити нашій інтеліґенциї серед нашого селяньства обох обрядів як основний арґумент до противдїланя роботї вшехполяків. Против „вецїв" треба дїлати вічами і по читальнях та осьвідомляти наших селян обох обрядів так національно, як і социяльно: розбиваючи вшехпольскі небелиці і брехнї про польску минувшину сеї землї, про буцїм то польске погоджене селян-латинників, про „благодати" колишної шляхоцкої Польщи і т. д. та загалом осьвідомлюючи наших селян на кождім кроцї національно, а по друге виказуючи, як на поясику польщини вшехполяки ведуть часть селян (именно латинників) у шляхоцку кошару, приготовляють Stimmvieh для підпори шляхоцким кандидатам, хрунів до ломаня страйків і загалом як польонїзаторска акция вимірена на социяльне ослабленє хлопских кадр супротив інтересів шляхти. Доказів на те не треба аж шукати: Факт, що такі заскорузлі обшарники як Ценьскі, Целецкі, Семіньскі і пр. є як-раз найгорячійшими приятелями вшехпольскої роботи і беруть в нїй участь, говорить сам за себе.

Тож кличемо ще раз до нашої інтеліґенциї; пора прокинути ся і взяти ся противдїлати енерґічно вшехпольскій отруї, бо буде за пізно.

Ґустав аф Ґайерштам. 5)

Снїжна зима.

(Конець.)

„Нема мабуть нїкого, що заглянув би до корови", сказала стара слабким голосом.

Сейчас піднїс ея Іван, радий, що почув вкінци людске слово серед тої тишини, яку не мав відваги сам перервати.

„Таж я можу піти", сказав, витрісаючи обережно свою люльку, котру встромив відтак за пазуху.

Седерберґ також підняв ся, але зараз таки і сїв назад, видячи, що йде вже хто инший. А Іван взяв шапку і висмикнув ся на пальцях через двері, котрі легесенько отворив а відтак ще потихше замкнув.

Стара знов спустила повіки. Думка про корову, котра ізза неї могла бути призабута, пробудила її з запомороченя, але тепер не мала вже нїщо більше до говореня.

„Ти не повинен забувати, Седерберґ, давати їй час-до-часу соли", прошепотїла...

Седерберґ притакнув головою. Його лице зворушилось. Він так привик до мовчанки, що не мав відваги перервати її. Тільки хвилями споглядав на лице жінки, чи що не змінило ся, але не міг нїщо такого запримітити. Одиноке спостереженє, яке міг зробити, було таке, що з жінкою ще нема кінця. бо її уста рухали ся, наче-б говорила сама в собою.

Раптом розкрила старушка очі і зробила такий рух, якби за чим шукала.

Седерберґ зірвав ся.

„Що тобі?", спитав він.

„Нїчого, бубонїна стара, нїчого, тільки тут дуже якось темно".

Седерберґ учув наче-б якийсь докір і біль, що ще вчера вилляв її за те, що хотїла собі на часочок засьвітити.

Встав, вишукав сірничок і засьвітив лямпу думаючи про себе: Нехай принайменьше не помирає в темноті.

Поставив лямпу так, що її блиск не разив старої в лице, і непевний, що йому тепер робити, сїв назад на своє місце.

І тодї побачив, як стара зробила еще кілька рухів якби щось мацала довкола себе, отворила кілька разів уста, начеб хотїла ще щось сказати, і вкінци поглянула перед себе неподвижно. Він прихилився ід нїй, щоб лїпше чути, але не чув нїчого. А її голова упала міжтим на стару подушку на бік, як бувало звичайно, коли засипляла, а щоки сціпили ся немов у судорозї.

Тепер вже мабуть скінчило ся, подумав Седерберґ — та піднїс її руку і спустив назад. Рука упала важко на мале скорчене тїло старушки. А його перша думка була: Отже то вже все, що бувае зі смертию?

Зі старої звички зложив руки і стояв якийсь час тихо перед померщою, що так легко розлучила ся зі сьвітом, наче-б полумінь згасив...

Туга обхопила його. Він пригадав собі, як то тужно виглядала стара, коли він вчера вернув з лїса з деревом.

Йому здавало ся, що Івана дуже довго нема, і вже хотїв вийти, аби його прикликати.

Але як-раз дали ся чути кроки і Іван війшов до нїмнати.

Седерберґ отряс ся, аби не дати другому пізнати своєї слабости, і поглянув на него супокійно та кивнув головою.

„Тепер вже кінець", сказав він.

Іван приступив до ліжка і так стояли там якийсь час оба придивляючись померщій...

„Всї мусимо преціньумерти", сказав Іван тай сплюнув.

А Седерберґ притакнув йому головою, на доказ, що зрозумів, що другий хотїв в той спосіб висказати своє співчутє.

* * *

На другий день була страшна заверюха; вітер обернув ся на північний схід а лїс важко стогнав довкруги хати.

Привести женщину до послїдної прислуги було неможливо і нїхто про се й не думав. Тому Седерберґ сам примкнув очі мерця, обмив тїло і прикрив його простиралом. Відтак виложив стару скриню, яку полишили перед роком лїтняки, соломою, прикрив другим простиралом і зробив на голову подушку. Опісля Іван і Седерберґ підняли померщу в ліжка і зложили її у скриню. Її мали винести до двірця рибаків і там мала вона спочивати так довго, поки веремя не стане лїпше та буде можна принести трупа до церкви.

Як довго вона там мусїла лежати, нїхто очивидно не знав і тому Седерберґ був тої думки, що годї лишати її довго над землею, не відчитавши над померщою щось в роді божого слова. Але він не мав відваги проговорити сам формулки похоронної, бо знав, що виключне право до сего має лише сьвященик. Та, думав, прочитати що небудь було конечне, і відчував, що він сам заспокоїть ся доперва тодї, коли се буде зроблено. Вже й так було кривдою для жінки, що мусїла так довго бути непохоронена, а Седерберґ не заподіяв ще жадному чоловікови якоїнебудь кривди в своїм житю.

Іван розкинув дорогу через снїг до двірця рибаків, що стояв в долинї на низькім деревлянім містку, а в якім через лїто містили ся човна задля обезпеки перед морем. Тепер видко там було тільки гори снїгу. З моста виглядав лише оден кїл а на збочи скали, де стояла хоругов, видно було лише сам шпиль держака. До двірця насипала заверюха через шпари цїлі маси снїгу і потворила на суднах малі горбки. На одній зі стін сперала ся цїла гора снїгу, але рибацькі прилади і рибні сїти внесїли в горі на повалї сухі і ненарушені. Звідси й почала ся праця до усуненя накопиченої всячини. Поміст вимето ва соснину оперто об стїни. З двірця зроблено капличку, на яку серед даних обставин лише можна було спромогтись, а коли внесено домовину, виглядала вона дуже гарно і торжественно — біле ліжко з мерцем, умавне довкола темною зеленню.

Седерберґ пристанув в дверех, з шапкою в руцї, а Іван задержав ся позаду. Відтак Седерберґ вложив окуляри на ніс і дрожачим голосом прочитав з молитовника „про усопших":

„Пращай, пращай
лукавий сьвіте,
„До неба лине
моя душа.
„Там тиху пристань
Бог їй відчинить,
„І спокій вічний
найде там вона.
„Там за життя злидні,
за увесь біль свій,
„При ангела престолї
найде упокій".

Тут, прочитавши, він зробив павзу і споглянув на Івана, що стояв біля него зі спущеними очима держачи шапку на плечох.

Відтак взяв стару біблію зі вишценою вже окладинкою і пообриваними кінцями карток та став читати главу з евангелия сьв. Маттея під заголовком: О розпусті супругів і т. и. Читав усю главу стрічка за стрічкою:

„Чи ви не читали, що Той, що сотворив в началї чоловіка, той здїлав, що має бути

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виклинує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улица Жовківска ч. 109. 371 12—30

Рільничі страйки

на Поділю і в Київщині.

Істория галицкого страйку показала наглядно, як наш спокійний, терпеливий і непорадний хліборób довго не вважує ся на самооборону та вривае ся до неї, аж коли всілякі опікуни і добродії, як то кажуть, напнють ему вже горячого сала за спину. Тим точком, що наших галицких хліборобів вивів вкінци з терпцю, був до краю доведений гнет соціяльний у злуці з політичним; а годі також заперечити, що рішаючою заохотою до самооборони у виді страйку були знані хліборобам страйки ремісничих і фабричних робітників та аґітация, ведена в часописях і устно.

Те саме показує ся і на хліборобских страйках, які проявили ся зараз з початком сеї весни на закордоннім Поділю і в Київщині. Неімовірний визиск із сторони тих самих добродіїв, що так гарно опікують ся народом в Галичині (відомо, що поміщики на Поділю і в Київщині — се головно Поляки), до того й гнет політичний, а в додатку теперішний загальний революцийний рух в Росиї та получена з ним аґітация, — все те разом спонукало наших хліборобів за кордоном до самооборони і викликало страйки.

Правда, що польскі пани з Поділя в своїх дописах до галицких дневників польских всю вину у страйках звалюють на саму лише політично-революцийну аґітацию, замічаючи (як се було і у нас в часі страйку), що бажане поправи платнї не має там жадної ваги, бо нїбито платня взагалї є досить висока: але таки з Warszawsk'ого Kuryjer'a (ч. 116 в д. 28 цьвітня с. р.) довідуємо ся, що подільский ґубернатор, звідавши села, обняті страйковим рухом, в повітах каменецкім, плоскирівскім і ушицкім, віднїс то враженє, що невдоволене народу має підклад лише економічний і звернене до осягненя вищої зарібкової платнї, а викликала его надмірна експльоатация працї селян. Те саме, як довідуємо ся, дїє ся і в Київщинї, де пр. в сквирскім повітї платять робітникови за роботу від ранного ранку до пізного вечера по 20 коп., а за роботу „строкову", значить, від початку марця до Покрови, по 35 карбованців за весь час.

Оттак взагалї беручи, закордонні теперішні страйки мають той сам характер, який мали наші страйки; а й поведене тамошних хліборобів в те саме, як було й у нас. Всюди народ заховує ся спокійно, нїгде не допускає ся насильств. Вїмком був лиш оден страйк, в Городку, де робітники розігнали службу і збурили шопу чи навіть і більше будинків.

Але там страйк проявив ся рівночасно у фабрицї, в цукроварнї, і на фільварку того самого властителя, а робітники — се Мазури. Впрочім, як признають самі дописувателї до польских дневників, нїгде не було нїяких насильств ні рабунків ні підпалів.

Все-ж таки — знов точнїсенько, як і у нас — пани завдадали всюда войска. Ледво проявили ся перші познаки хліборобского руху — мимоходом кажучи, той рух найсильнїйше проявив ся в повітах над кордоном — пани удали ся до подільского ґубернатора в Каменци подільскім, а той порадив їм, щоби наперед зібрали ся на нараду і опісля подали ему проект, що треба робити. Пани скликали ся на день 21 цьвітня до Плоскірова.

Тимчасом еще перед тим з'їздом в каменецкім повітї в Городку над Смотричем рушили ся кольонїсти-Мазури, впали на цукроварню і на фільварок, розігнали службу, збурили шопу, а мабуть і машини та два фабричні доми. На зазив дїдича прибув на місце „урядник" (поліцийний) і „справник" (повітовий староста) з войском. Мазури побили урядника, а справник ледво утїк живий. Тогдї войско загнало Мазурів на цвинтар коло костела і там їх обило нагайками.

По тій події пани, що з'їхали ся в Плоскірові, одноголосно ухвалили вислати до ґубернатора депутацию і жадати, щоби до всїх волосних сїл прислано войско, а там, де би проявив ся страйк, щоби розміщено войско на кошт села. Депутация зараз виїхала до Каменця. Ґубернатор приняв її ласкаво, але заявив, що войска є в ґубернії мало і він мусить почекати на інструкцию ґенерал-ґубернатора.

Видно, що інструкция прийшла дуже швидко, і то по мисли панів. Бо коли д. 3 мая (в середу по Великодни) рушили ся селяни в Жилинцях під Ярмолинцями, з'явили ся зараз драґони, а на другий день козаки „на кошт" громади і так почали господарувати, що не лишили в селї ні корови ні свинї, а за леда що сипали людям по 50—100 нагайок; така господарка тревала три днї, а польский дописуватель злорадо замічає, що потреває вона імовірно ще так довго, поки громада не прийде до власти просити прощеня і не зобовяже ся до кінця віку не нарушувати ладу! Те саме повторило ся в Лисоводах, а повітовий староста („ісправнік") спровадив до Жилинець і до Лисовід 24 війтів з околиці, щоби придивляли ся, як там „привертають лад". Дня 6 с. м. зібрав ся каменецкий синдикат рільничий, щоби до міністрів внутрішних справ і рільництва вислати протест против лютого поведеня (!) подільского ґубернатора, — на котрого, як знаємо вже, вплинув таки, не хто инший, як самі-ж пани!

Отсей страйк обняв цїлу полосу перед галицкою границею. Всюди домагають ся підвисшеня платнї о 25 проц.; та і се, видно, для панів за богато!

З Київщини поки-що такі є вісти про страйки:

У сквирскім повітї в трох сонах, в Жидівцах, в Ерчику і Чернявцї, що належать до одного пана, до Центофера, застрайковані робітники всї в одєн день, домагаючи ся підвисшеня платнї поденному робітникови з 20 коп. на 50 коп., а „строковому" з 5 карб. місячних на 15 карб. Пан звернув ся за робітниками до инших сїл, але нїгде не найшов таких, котрі схотїли би перешкаджати страйкарям. Вкінци д. 30 марця згодив ся платити по 50 коп. на день і по 12 карб. на місяць. На тім страйк і скінчив ся в Жидівцах і в Ерчику. З Чернявки нема ще вісти, як справа завінчила ся. Там спровадив Центофер мирового посередника і півтретя сотнї козаків. Селяни вїяким провокациям не дали ся вивести з спокою, так що аж сам дїдич, щоби кинути на них підозрінє, казав підпалити три свої волівні (випровадивши наперед благоразумно всї воли!). Після пожежі увязнено пятьох селян, на котрих указав дїдич; але й се не заколотило спокою селян. Кінця доси, як сказано, не знаємо.

З тих трех сїл почав страйк ширити ся дальше і обняв села: Лозовики, Килівку, Сушанку, Кошляки, Потїльну, Білки, Корнинї, Криве і ин. Всюди домагають ся 50 коп. щоденної платнї, а 15 карб. місячної — з харчем.

Щоби спинити страйки, адміністрация звеліла вибирати на кождих 10 хат десятника і ті десятники мають по цїлих ночах сторожати панські будинки. (!!) Розуміеся, що ся благодать найбільше дисвулює що найбіднїйшим, бо, як звичайно буває, на тих десятників вибирають саму бідноту, найбільше потребуючу зарібку.

Що на сих страйках, про які доси дійшли до нас звістки, не конець, се річ більше ніж певна. У всякім разї треба радїти, що наші народні маси починають вже скрізь думати про самооборону від визиску і гнету.

З ради державної.

Вчерашне засіданє палати послів почалось о год. 10½ перед полуд. По відчитаню інтерпеляций і внесень, між иншими також внесеня п. Шенерера і тов., щоби правительство предложило палатї закон о заведенє унії персональної з Угорщиною, о вилученє Галичини, Буковини та Дальматиї, Славонії і Хорватиї, в кінци о віданє заряду Босни і Герцоґовини Угорщинї.

З дневного порядку приступлено до дальшої дискусиї над ґрупою IV (зелїзо і металї) цлової тарифи. По промові Шрайнера промовляв міністер торговлї Каль і виступив против внесень о редукцию цла на зелїзо, доказуючи, що доконечною є охорона домашного зелїзного промислу перед конкуренциею заграници, особливо Німеччини.

В дальшій дискусиї промовляли пп. Шенерер, Пфафінґер, Фресль і Ґломбінський, заявляючи, що нема причини, котра промовляла би за цлом на зелїзний сировець, коли під охороною политики цлової розвинула ся в Австриї так сильна продукция, що не лише покриває домашні потреби, але навіть запевнює вивіз до наших країв. Зміна тарифи цлової може наступити лише в порозуминю з Угорщиною, коли взагалї цлова тарифа і заключені на тій підставі торговельні трактати мають обовязувати. Рівнож високе цло на зелїзо відбиваєсь дуже на рільництві і дрібнім промислї країв рільничих, що не мають зелїзного промислу. До таких країв належить Галичина, котра не має нїякої користи з цла рільничого, бо по причинї значної людности не може вивозити збіжа за границю, а зате оплачує данину в цлах зелїзних иншим австрийским краям.

По відповіди шефа секциї Рессля, що правительство обстає за задержанєм цла від зелїзного сирівця, бо в противнім разї наступив би наглий наплив німецкого сирівця, а наслїдком сего було би підвисшене позиции цлової на зелїзні фабрикати, приступлено до голосованя і принято без зміни ґрупу IV-ту. По короткій дискусиї принято також ґрупи V. і VI-ту. Ґенеральний бесїдник Рессель вніс на зачеркнене всїх позиций в законї о цловій тарифі, які доторкають спільности з Угорщиною. Внесене відкинено і закон принято. Опісля також в третім читаню ухвалено закон і тарифу цлову.

Війна.

Вчера з полудня прийшли сензацийні вісти, що Росияни дофнулись до Кіріна. Сей відворот мав би імовірно на цїли концентрацию российских сил перед недалекою вже битвою. Сподївана в тих вже днях битва буде більше льокальною без ширшого значіня.

Зломанє неутральности Франциею як і протести Японию як і загальна опінія змусила закинула Францию до зачіпної тактики і у відповіди на ноту Японию закинула Франция японскому правительству, що японські кораблї мали поперти на територияльних водах Голяндиї, Німеччини і Анґлиї власне від згаданих держав, а Франция не робила з сего зовсім квестиї зломаня неутральности. Сей опір скінчить ся відай дуже скоро, бо Рожественьский, получивши ся з ескадрою Небоґатова, буде змушений рішитись на акцию, а тоді устане его скитанє на полудньово-хіньскім мори.

(Телеґрамн.)

Льондон. Ліве крило российской армиї дофнулось до Кірина і там Росияни концентрують ся. Кождої хвилї надіють ся битви.

Париж. Доносять з Шанґаю, що в Ґензанї є сконцентрована японьска дивізия піхоти; часть її машируе на північ на Владивосток долиною ріки Тумеву. Дорога з Ґензану до Владивостока виносить 750 кільометрів гірским теревом. Доріг майже нема. Треба маширувати стежками.

Берлїн. З Гамбурґа відплине корабель „Позейдон", котрий перевезе 220 звербованих Росиею моряків до Лїбави. Моряки ті будуть робити службу на 5 сьвіжо закуплених в Гамбурґу кораблях. Кораблї транспортові, призначені для четвертої ескадри, вийдуть з Лїбави в половинї слїдуючого тиждня.

Токіо. Дня 9 с. м. бачено коло Аоборі два российскі кораблї военні з владивостоцкої ескадри, імовірно „Россію" і „Громобоя".

Льондон. Анґлїйский корабель „Кормандин", що їхав з Гонконґу до Сінґапори, стверджує, що дня 8 с. м. переїхала российска фльота, зложена з 22 кораблїв, коло Ванкунґу. Росийскі кораблї военні закинули якорі на французских територияльних водах і там набирали вуголь. Кораблї належали до ескадри Рожественьского, а 7 годин пізнїйше переплила 3 ескадра коло рога Падараву. Обі фльоти получились вівторок рано.

Париж. Французский крыжак „Персан" приплив з Чемульпо з французкою посольскою сторожию з Сеулю. Поліцийну службу в Сеулю обняли Корейцї під японьскою контролею.

Париж. Міністер Делькасе намірав оголосити „жовту книжку", в котрій буде старав ся виказати, що Франция строго перестерігала неутральности в часї війни российско-японьскої і не дала причини до нїяких жалоб. В тій книжцї будуть поміщені депеші до французких морских урядів, як також зміст розмови французского адмірала Жукера з Рожественьским.

Париж. Японьский посол в Парижи Мотоно поїде нині до Гаґи, щоби взяти участь в конференциї суду мирового, котра відбуде ся дня 15 с. м. для уреґульованя спірної квестиї між Японом з одної, а Францией і Анґлиєю з другої сторони в справі податку, наложеного на чужинців на японьскій території.

Петербург. Кружить поголоска, що міністерство скарбу заключило з берлїньскими банками умову о пожичку 200 міліонів марок на 5 процент і 2 прц. провізиї. Ціла сума з пожички буде ужита на заплаченє замовлень, заключених в Німеччинї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ситуация.

Відень. Ситуация в парляментї є дотепер ще не ясна. Не знати, коли збере ся палата послів на ново, вичисляють ріжні реченці і так: 2, 6, 10 а навіть 24 червня. Дальший перебіг парляментарної сесиї буде залежати від перебігу нарад в ческім соймі. Чеські посли відгрожують ся, що коли правительство сейчас не приступить до будови каналів, то Чехи не позволять на ухваленє хоть би одного сотика на альпейскі зелїзниці.

Події в Росиї.

Нижний Новгород. Коли вертав з театру коло півночи полковник жандармів Ґреснер, застрілено его з револьвера. Також сторож каменицї є ранений. Виновник замаху називаєсь Нїкифоров і є шляхтичем.

Франкфурт. „Frankf. Ztg." доносить, що цар Николай за порадою свого окруженя буде від тепер 2 рази тижнево приїздити з Царского Села до Петербурга. Від 21 сїчня не був цар анї разу в Петербургї. Послїдними часами хотїв цар кілька разів поїхати до Петербурга, але перешкодила сему поліция, твердячи, що не ручить за житє царя.

Льондон. Жидівский дневник „Jüdisch Chronicle" доносить, що росийске правительство виготовило вже проект пільг для Жидів. Жидам буде вільно мешкати по всїх містах; лише по селах буде зборонений Жидам побут з причини можливих противжидівских розрухів.

Получене Крети з Грецию.

Рим. В палатї послів заявив міністер справ заграничних Тітоні в кретеньскій справі, що получене Крети з Грецию є неможливе осббливо з причини впливу, який викликало би се получене на балканьский півострів. Ґваранційні держави як і кн. Юрій узнають конечність реформ адміністрацийних і фінансових. Тепер ведуть ся пертрактациї в тім напрямі і міністер не може тому дати близших пояснень. Міністер Тітоні опрокидував твердженє, буцїм-то тридержавний союз був меншої вартости для Італиї, як для Німеччини і Австро-Угорщини, і заявив, що взаїмні зносини з обома тими державами суть як найсердечнїйші.

Анґлїйско-французка приязнь.

Льондон. Французска фльота военна приплине дня 7 червня с. р. до Портсмуту і забавить там до 13 червня. В часї побуту французкої ескадри відбудуть ся великі торжества.

НОВИНКИ.

— **Польска експанзия а Росия.** У вчерашній вступній статї під таким самим заголовком зазначили ми з притиском, як то Поляки, користуючись постановами сьвіжо виданого т. зв. толеранційного указу в Росиї заходять ся ревно, щоби пів міліона унїятів на Підласю, що в часах репресалій з боку российского правительства по звіснім польскім повстаню приняли православє, тепер перетягнути не на греко-католицкий але на римо-католицкий обряд, і в той спосіб хотять їх спольщити так само, як се роблять з міліоном латинників-Русинів у східній Галичинї. Характеристичним причинком до сеї акциї являє ся відозва, яку видало з приводу толеранційного указу „Towarzystwo opieki nad unitami", а котра звучить дословно: „Нех бендзе похвальони Єзус Христос! Браця родаця! Великий (дальше перекладаємо — *Ред.*) день настав для нас! Отсе в дни третого мая, то є в дни роковин, коли наші паломники в Римі діставши папске благословенє, можемо вже повідомити вас усїх, що Господь Бог вглянув в наші терпіня, вислухав наших молитв і розкував вайдани нашої неволї. Стид зробило ся Москалям, що Японцї позволяють кождому исповідувати католицку віру, а лише в Росиї нагайки удержують людий при православію і навіть католицкого мерця недавали чесно поховати на католицкім кладовищи. „Ойцец

Проспорубрешуру *о ТРУСКАВЦИ* висилає на домаганє **Заряд.**

Від 1-ого мая і третім сезонї о 30% дешевше.

в Трускавци

лїчить ся з незвичайним успіхом

Початок сезону 15 мая. Конець сезону 30 вересня.

ревматизм, подагра, товстість, недуги серцеві, ниркові і міхурові, ісхіяс астма, гемороіди, кила, недуги жолудкові.

Лїкарі заведеня: Цїсарский радник д-р Едуард Крижановский з Бучача і д-р Тадей Пряшіль зі Львова (ул. Голубина ч. 6).

295 5—6

мужчина і женщина та сказав: Тому оставить мужчина свого батька і матїр і прилїпить ся к' своїй женї та буде з них плоть одина! Так вони тепер не два а одно тїло. Що-же Бог сполучив, того чоловік нехай не розлучає!"

Коли вже скінчив усю главу, поглянув кілька разів на запавше лице померлої, що виглядало мале наче у дитяти, а лежало супокійно на звичайненьких простих подушках, обведене негиблюваними дошками та умавне сосниною, що як той запашний вінок оточувало усю домовину.

А тепер знов зняв його пекучий душевний біль, що не сказав своїй дружинї навіть: „Бувай здорова" на вічний супочинок.

Хоч прочитав над трунвою боже слово за зложив їй на грудях тверді пальцї, то однак здавало ся йому, що він ще не сказав ні слова. Хоч Івав стояв при нїм, приступив до домовини і стискаючи в руках книжку, начеб хотїв собі в той спосіб помочи висловити те, що мав на серци, сказав: „Ти була моєю женою довгі роки, ти стелила менї мов ліжко і варила страву, ти родила мої дїти. Можеш спати в супокою, бо ти дійшла до старости і сповнила добре дїло".

З тим обернув ся, поглянув остро на Івана, наче хотїв його здержати, аби не виявив якого счудованя, та вийшов поволи замкнувши двері.

Але коли вернули до хати, спостеріг аж тодї, що одно місце було пусте. Обернув ся до Івана і сказав: „Може лишиш ся тут аж до часу, коли буду міг мою жінку зложити до гробу?"

Іван поглянув у бік, сплюнув, подивившись знову із боку на Седерберґа та посмоктав кілька разів з усеї сили люльку, що звисала йому з уст. Але що він був звик все йти за приказом других, то відповів: „Так, та инакше й не можна".

Седерберґ подякував, бо мимохіть згадав вчерашні слова покійниці: Се так тяжко бути одному!

Зі шведского переклав

В. В.

сьвєнти“ у всїх письмах заєдно пригадував сьвітови унїятских мучеників! Аж вкінци цар, не міг довше „дотшимаць“, мусїв покорити ся і дня 30. цьвітня мусїв підписати указ, що позваляє переходити в православия на католицку віру. Затямте собі то добре, що цар не зробив сего добровільно, лише приневолений. Ту свободу завдячуємо найперше ласці божій, потім молитвам сьв. Отця, а вкінци завдячуємо Японцям, котрих Господь Бог вибрав за оруде, щоби знищити могучість Росиї і гордість її царя, щоби укарати ту православну державу за всї злочини, яких щодня допускає ся на Поляках. Наше товариство все несло вам поміч, ми улекшували вам хрещеня і вінчаня, опікували ся вами всїми силами, улекшували вам прощу до Риму, отже нині в дни вашої побіди маємо право вимагати від вас, щоби ви і в щастю нас вислухали, бо ідемо до вас із щирою радою, так як в недоли спішили вам з помочию і опікою. Отже вимагаємо від вас і наказуємо: 1) Попам анї нїкому иншому не платїть шелюга за увільнене від православия. 2) Попам анї їх родинам, анї їх майнови не робити нїякої пакости. 3) Попи хотять себе ратувати і намовляють людий, щоби записували ся на унїю, то вони стали би унїятскими попами. Не слухати того! Не вірте їм, бо вони хотять так вас ошукати, як передтим, коли зрадили вас і перейшли з унії на православіе. Тепер Росия покірна, бо Японїя бє, але як війна скінчить ся і Москаль за кількапайцять лїт скріпить ся на силах, то покаже кігтї і схоче нас дусити. Попи тепер покірні, намовляють нас на унїю, а як почують силу, то звов будуть навертати силоміць з унії на православіе. Для того то треба відразу тепер записувати ся до „косцьола ржимско-католїцкего“, бо инакше нїколи від православия не відчіпимо ся і будуть нас проклинати дїти і внуки наші. В нїякі розмови і наради з попами не вдавати ся, бо се хитрі лиси і все свінчить ся на тім, що або гріш в кишеню „вшендзон“ або „до якого нещенсця допровадзон“. 4) Так само не слухати, колиб попи намовляли поїхати на якісь „наради попе“. Все попам та иншим начальникам відповідати одно: ми записали ся на католиків, і знаємо лише свого католицкого „пробоща і біскупа“. 5) Обходити лише католицкі сьвята. 6) Нїяких послуг, анї стійок, анї нїяких оплат до церкви не давати, бо доси все те вимушували на вас без права, а тепер, коли явно запишете ся на католиків, то вже анї ви до церкви, анї церква до вас не має нїчого. 7) Нїяких кар за хрести, похорони, анї нїяких инших „штрафів“ не платити. На всї такі кари, стягнені з вас безправно в послїднім роцї, подавати жалоби і правувати ся з правительством, доки не поставите на своїм. 8) Не посилати дїтий до церковних і правительственних шкіл, бо там перероблюють наші дїти на православе. Амінь“. — Ось як використовують польскі політики царский толерантийний указ. Під покришкою єзуїтскої релїгійности перетягають бувших унїятів, чи там Русинів, на латинників, щоби в той спосіб їх „ународовіць“...

— **Безлична напасть на руского владику.** Польскі дневники, а за ними і вислугуючий ся польскій гакаті наш любенький „Галїчанїн“, помістили ось яку замітку на адресу нашого владики о. д-ра Хомишина: „Особа о. Хомишина викликує в краю (значить: в гакатистичних польских кругах) особливе заінтересованє з часу, коли рішала ся судьба заміщеня станиславівского престола. Наші (Dziennik-a polsk-ого, котрий перший привіс пасквіль на станиславівского владику) читачі памятають, який шум серед Русинів викликала подана нами вістка, що против кандидатури о. д-ра Хомишина вніс протест адміністратор епархії о. Фацієвич. То донесенє спочивало на правдї. Станиславівска капітула, зложена з людий серіозних (москвофілів — *Ред. Діла*) мала причини бояти ся, що вибраний на її провідника епископ не має кваліфікацій до такого становища, та що співжитє з таким чоловіком буде неможливе“. Наторочивши таке інформатор „Dziennik-a polsk-ого“ замічує дальше, що „обави справдївши сен“, бо ось-що мало стати ся з нагоди візит в рускі Великодні сьвята. „Епископ — каже „Dziennik“ а за ним „Галїчанїн“ — хотячи дати відчути своє невдоволенє з причини конфлїкту з кс. Туркулом (підставлений автор гуморески, яку ми свого часу перепечатали в фейлетонї Діла) зірвав зносини в місцевим латиньским парохом кс. Пяскевичем і складаючи в латиньскі сьвята візити по польских домах, поминув дім кс. Пяскевича, а кромі того наказав крилошанам капітули, щоб не важили ся візитувати настоятеля латиньскої парохії. Памятаючи на присягу вложену на послух своєму епископови, крилошани не робили справдї візити Полякам взагалї, аби не обидити кс. Пяскевича а о. Богонос переслав кс. Пяскевичеви письменне поздоровленє, звиняючи ся хоробою. За те і стрінула о. Богоноса кара зі сторони епископа, бо о. Хомишин, віддаючи в часї Великодних сьвят візити своїм крилошанам, поминув остентацийно дім о. Богоноса, подаючи своєму окруженю за причину: нарушенє солїдарности і послуху“... Ось такого наплїв „Dziennik polski“, а як зі змісту пасквіля та его перепечатаня в „Галичанинї“ показує ся, пасквіль той вийшов від станиславівских москвофілів, котрі умисне помістили вперед статю в „Dziennik-у“, щоб закрити дійсне жерело препоганої інтриги. Латиньске духовенство хоче, щоб руский владика, сам і его підвласні, ходили на всїлякі латиньскі торжества і шопки та помагали в той спосіб польским гакатистам польонїзувати руских селян та переводити їх на латиньске, і звідси то походять сї безличні напасти на руского епископа, які можна найти хиба в латиньскій, римо-католицкій церкві в Галичинї. Та напасти польскої гакати своя річ, а друга річ препогані інтриги самих таки Русинів москвофільскої масти, що замість піддержати свого владику, ще й помагають по польских та москвофільских шматах поганити его, і именно за те, що не хоче іти на руку „сильним міра сего“ та польскій гакатї. Такий о. Богонос посилає аж письменні благожеланя, а инші крилошани (котрі?) усувають ся взагалї від візит Полякам, щоб не наразити (страх!!) собі звичайного пароха „łacińskiego obrządk-y“. Для станиславівского владики повинно се бути осторогою, що в его найблизшім окруженю вилекує найпогапійша інтрига та що повинен безмилосердно і сейчас усунути тих, що бачать в охороні рускої церкви і вірних перед вліявливими польскими ксьондзами „отступствіе такта“ і „необикновенные скандалы“. А вже пірамідальним є домаганє, щоб руский владика робив візити місцевому латиньскому парохови, бо ще нїхто не видав, щоб примірром кс. Більчевский робив візити львівскому рускому пароховi о. Павликови. Робити в тої причини заміти і нападати, на се справдї зважити ся можуть лише розпаношені польскі ксьондзи, котрим здає ся, що перший лїпший латиньский ксенжунь вище стоїть, чим руский церковний ієрарх, хочби се був епископ або навіть і сам митрополит.

— *З просьвітного руху в Станиславівщинї.* Між Лисцем а Тисьменичанами, дві милї зі Станиславова, в сторонї полудневій розсїло ся невеличке село Забереже. Аж до нинїшних часів спало воно, затоплене в темряві темноти, сном блаженних. Школа від кількох лїт була замкнена задля недостачі учителя, а на нещасте і сьвященика там нема, бо село приучене до парохії в Тисьменичанах. Попередні пароки були лише тижневими гістьми в забереской церкві, а справа просьвіти народа була їм все байдужна. Про неї не дбав зовсїм і теперішний адміністратор, о. Смулка, патріот твердого закала, і то так дуже, що не вчить в школї вже від довшого часу навіть релїгії. Лишені Заберезчани самим собі приймли таки до переконаня, що годі їм так дальше жити. Декотрі почали заходитись над заснованєм читальні, в чім найбільше допоміг їм місцевий учитель. Поборови всякі трудности, ставлені хрунем Стефаном Федоровом, і ось дня 7 с. м. зібрав ся їх гурток в хатї чесного ґазди Дмитра Белея, щоб остаточно отворити читальню „Просьвіти“. На се превелике сьвято з'їхали відпоручники філії „Просьвіти“ із Станиславова: Федір І. Олесницкий і Федір Мізюрка. По вибраню ґазди Д. Белея предсїдателем зборів а п. Робачевского секретарем, забрав голос Федір І. Олесницкий і пояснив значінє читальні „Просьвіти“ в селї. Опісля віддеклямував Федір Мізюрка вірш, навіяний патріотичним духом, п. з. „Ми не пропадемо“. Відтак наступив відчит першого відпоручника про знесенє панщини, і пояснене статутів п. Цїдїмірским. До читальні вписало ся 33 членів. Відтак вибрано виділ читальні зложений із самих чесних та працьовитих людий, котрі дають запоруку, що читальня буде розвивати ся як слїд. По відспіваню руских гимнів і ріжних пісень замкнув предсїдатель збори. — *Ф. Мізюрка.*

— **Страйки.** Страйк цегольняних робітників у Львові розширив ся аж на 24 цеголень. Вчера відбули ся наради делеґатів властителїв цеголень з делеґатами робітників. Переговори розбили ся, бо підприємцї не хотїли анї в части узгляднити домагань страйкарів. Для інформації треба додати, що робітники т. зв. стрихарі при роблену цегли працюють лише 5 місяців в роцї. Платять їм від штуки. Доси брали робітники за тисяч цегол 5 К 80 с, тепер домагають ся 7 К, а працьодавцї годять ся на 6 К. Робітники були понадто обовязані зробити безплатно до кождої тисячки ще 100 цегол в додатку за зіпсуті в кождій тисячцї цегли. Тепер домагають ся знесеня тої надвишки, а крім того людяніїшого поведеня з ними і т. п. Завтра відбудуть ся на ново переговори між обома сторонами. — Страйк кравецких челядників тревав також дальше. Позаяк спільні переговори не довели до вїчого, то тепер так страйкарі, як і майстри ведуть дальшу борбу при помочи афішів на мурах. Колиб до неділї страйк не скінчив ся, челядники ухвалили заложити в понеділок в пасажи Міколяша велику страйкову робітню.

— **Обікраженя церкви.** Пишуть нам: До церкви в Новосїлках гост. коло Рудок вліз в ночи вікном злодій і обікрав церковну скарбону. Того самого дня патрулюючий жандарм Іван Винничук з Добрян коло Городка стрінув в коршмі в Годвишни якогось подорожного панка, що їхав нанятою фірою до Городка, а запитаний, що він за оден, представив ся яко асекурацийний аґент. Але що не міг виказати ся нїякими документами, приаретував его жандарм і показало ся, що то був той сам, що обікрав церков в Новосїлках. Гроші всї при нїм знайдено і відобрано, а его відставлено до суду в Городку, звідки мають его приставити до суду в Рудках. — *В.*

— **В львівскім університети** панують — як пише Gazeta szkolna — сумні відносини. Значне число професорів сповняє обовязки послів до сойму і ради державної. Такий „пан посел“ лише часом пригадає собі, що бере грубу професорску пенсию, отже й для неї мусять щось зробити. Тому приїзджає до Львова на кілька гостинних виступів в університеті. Привілейованих слухачів найде зараз в тих, котрим залежить на одержаню дешевим коштом посьвідки впису і фреквентації. Посол-професор дає їм бо найменшої перепони і „finita comedia“. Вертає над синїй Дунай підпирати скрипляче „koło polskie“, а его слухачі мусять дома присїсти поли або з гори зречи ся надії, що коли-небудь вспіють зложити іспити.

— **Депутация судових канцелістів** явила ся дня 10 с. м. у міністра скарбу, д-ра Косля, і просила, щоби попер їх заходи около поліпшеня долї. Міністер заявив, що знає материяльне положенє урядників сеї категорії і о скілько позволяють державні фонди, буде старати ся вволити бажаню депутації.

— **Знавцї до справ авторскої власности.** Управитель міністерства справедливости іменував в порозуміню з міністром просьвіти до колеґії знавців в справах авторскої літературної власности на 6 лїт: головою колеґії Антона Малецкого, заступника Людвика Фінкля, членами: Володисл. Белзу, Володисл. Губриновича, Кароля Естрайхера-Розберского, Иосифа Каленбаха, Войт. Кентшинського, Адама Креховецкого, Людвика Кубалю і Иосифа Третяка.

— **Смерть тайного аґента.** В Лодзи на ул. Пшеязд замордували в полудне поліційного аґента, 45-лїтного Андрія Маціяшка. Було се в неділю і Маціяшек находив ся в однім костелї. Нараз кількох людий замітило его і стали показувати на него та шептати: „Аґент! Аґент!“ Почувши се, Маціяшек вийшов сейчас з костела і впав до найблизшого дому, де одна служниця дала ему ключ від поду, щоби там сховав ся. Маціяшек вийшов на гору і звідтам дістав ся на дах, а щоби звернути увагу поліції, почав стріляти з револьвера і кричати. Вистріли звернули увагу товпи, котра почала Маціяшка переслїдувати. Тодї Маціяшек перейшов на дах сусїдного дому і крізь отвір дістав ся на сходи. Тут зловила его товпа, стягнула із сходів і побила его панцями та ножами так страшно, що лице представляло якусь кровавy масу. Маціяшка відвезли до шпиталю, де він незабаром сконав.

— **Огнї.** В Поникві великій, бріского повіта, погоріло 44 селянських господарств, з переважній части необезпечених. — В Чемеринцях, перемишлянського повіта, знищив огонь господареві будинки руского прихідства і 10 господарских загород. В Зеленій під Бучачем знищив огонь 30 господарских загород і стайні на дворскім фільварку.

— **До нинїшного ч. „Діла“** долучаємо 4-ий арк. Фараона.

— **Дрібні вісти.** З Будапешту доносять, що в тамошнім джокейскім клюбі звісний грач Семере виграв 720.000 К від двох мадярских маґнатів. Є се той сам, що перед кількома роками обіграв ґр. Иосифа Потоцкого на два мілїони корон.

В Пелчиньскім ставі у Львові утопив ся фіякерский підприємець Менкес.

В. міністера залїзниць Віттека, котрого повалили своїми інтриґами Поляки, віденьска міска рада іменувала почесним горожанином м. Відня.

Віцебурмістр м. Відня Штрєбах, один з проводирів антисемітского сторонництва, помер в 53 році жита.

В Журавици, коло Перемишля, стрілив вояк 3-го полку кріпосної артилерії, Познаньский, родом зі Львова, онодї рано з револьвера в капрала Дамеща, спячого на ліжку, і ранивши его досить небезпечно, двома дальшими вистрілами відобрав собі жите. Причиною замаху було переслїдованє старшиною.

Зборн і засіданя.

З Кружка правників. Надзв. загальні збори членів „Кружка правників“ відбудуть ся завтра (14 мая) о 3 год. попол. в льокали „Ак. Громади“ ул. Вірменьска ч. 30, I пов.

Надзвичайні загальні збори членів філії Руского товариства педаґоґічного в Коломиї відбудуть ся в середу 17 мая 1905 р. в сали Народного дому о годинї 7 вечером, а на случай браку статутового комплету відбудуть ся того-ж дня 1 в тім самім місци о годинї 8 вечером без огляду на число присутних. Предметом наради буде: а) Купно дому для бурси товариства, б) Внесеня членів.

Загальні збори Народного Дому в Перемишли відбудуть ся дня 2 червня 1905 в льокали Рускої Бесїди (Нар. Дім) о год. 6 (евентуально о год. 7) вечером. Порядок нарад: 1. звіт заряду в діяльности за рік 1904, 2) звіт комісиї ревізийної, 3) затвердженє замкненя рахунків і білянсу, 4) розділ чистого зиску, 5) вибір двох членів ради надзирающої і одного заступника, 6) затвердженє одного члена заряду (евентуально одного заступника), 7) вибір трех членів комісиї ревізийної, 8) аміна §§ 2, 6, 16, 33 і стоячих з ними в звязи. — *Т. Целевичовій*, предсїдатель, *д-р Т. Кормош*, за секретаря.

Календар: Гр.-кат.: нині (субота) Пятдесятниця, завтра (неділя) Сьв. Духа, понеділок (вівторок) Атанасия; — Рим.-кат. нині Сервація, завтра Бонифатия, во вівторок Зофії М і 3 донькн.

Репертуар руского театру в Тернополи. Продажа білетів в сали Міщаньского Братства. Початок точно о год. 8 вечером. В неділю 14 с. м. „Цезарь“, історичні картини в 5 дїях Кропивницкого. — В вівторок 16 с. м. „Мішаня“, штука в 4 дїях Горького.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ що вівторок, середу, пятницю і суботу від 3—4 і від 5—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїнських від 9—3 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. виказуючих від 3—6). — Музей Дідушицьких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні вист. від 10—1. — Музей Оссолїнських в дні вист. від 9—1, а в вівторок і пятницю також від 3—5.

Надіслане.

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОВІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окута, пости найновійших взірців а також огороджена надгробні, придорожні, пінка длябуре від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг ковалярства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

198 9—10 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Знак випалений на корку

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1, против Банку Гіпотечного на новітніх площі Галицкої відкрили

Барометри висїдки по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Лєвкопти** польні по 12, 15, 20 і вище. Заразом поручаю в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні; всїлякі направи полагоджую ся як найскорше і найдешевше. 416

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5% т. є. 20 сот. від рускої замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в пластрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цєсельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 345

Дешеве ческе пір'е на постіль! 5 кґ. сьвіжо дерте К 9·60, лїпше К 12, біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченєм порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 157

261 почта Пільзно, Чехи. 6—6

Важне для огородництва!

Etablissement d'horticulture Francais

Nöel Martin et fils d'Angers

Фірма звісна у Відни від 1877 р., Parkring 20.

Філія у Львові при ул. Собіского 9. Лише 14 днів. Продав найріжнїйші і найдобріїші роди овочевих дерев, рожі високопенні і пірамідальні, маньолію ґрунтову, корчі і ростини до украшеня городів; 150 родів чінних ростин зимові ростини, цьвітові цибульки і т. п. 409 2—3

Ціни умірковані.

Літне помешканє

для гостий на купель близько ріки Сьвічи. Адреса: Даниїл Ковердан в Княжолуці п. Долина к. Стрия. 407 1—3

5.000 мужеских убрань
3.000 літних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 11—20

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим лапунком іде точно а 3 річною порукою, величина LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки в імітованим бриллянтом, 1 прегарна коліа з орієнт. перел, неодна женьска окраса в лат. замком, 1 хорошай скірянай пуздрец і саґанцка цигарічка в бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла і етуї, 20 предметів до ужитку літнього і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр в магазині

С. КОГАНЕ

Краків Pf 882.

За недогідне гроші звертають ся.

66 3—3

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Львов** на спілки продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна реклама львов і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора вимін

Львів площа Марийска ч. 7. (при ул. Коперника).

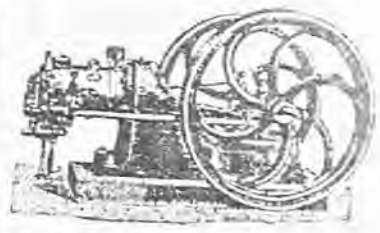

Мотори

бензинові і сесучо-газові найновійших конструкцій, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Конторисн, цїнники і опись даром. Конти почому за годину і силу пари 1—3 коней.

Матерії

мебдеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИЙ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских.

278 (8—13).

Ново отворена дня 8 цьвітня с. р.

сїдлярско-римарска робітня

Львів, ул. Собіского ч. 2

під фірмою

М. Ґрубер і Ф. Чушкевич

Всякі замовлени в обсягу сїдлярства і римарства виконують скоро, старанно і тревало по найпристуиійших цінах, дальше всякі репарації і відновлення, а то: *наголів*, упряжи, куфрів, покровців і т. п. Склад упряжи, сїдел, батогів, приладів до подорожи і стаєн. На домагання Вшан. гостий приймають замовлення в правінції. Бувши кількалїтним управителем повисшого віддїлу у фабриці Вш. Штроменґерів, єсьм переконаний, що найвибагливійші вимоги Вшан. гостий сповню на *повне вдоволення*. Тому прошу о ласкаву память і нашу ся з поважанєм

М. Ґрубер & Ф. Чушкевич.

386 2—6

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 14/5 до 20/5 до побачення:

Російско-японьска війна і королівство Анам.

ВСТУП 10 кр. 53

СЕЗОН 1905.

Капелюхи і циліндри

власного виробу в найновійших фасонах і барвах по найдешевших цінах поручає

фабрика капелюхів

АНТІН КАФКА

Львів, ул. Галицка ч. 4 (коло катедри.)

Капелюхи і цилїндри з фабрики П. Т. К. Габіґь, надворних доставників у Відни. Капелюхи „Loden“ з фабрики А. Піхлера в Градци і великий вибір соломяних капелюхів для мужчин та дітий. 260 8 8

Цінники даром і оплатно.

На літо!

Топірці вибивані пацьорками від . .	3—15 К
Вишивані краватки	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	13 „
„ шапочки	2 „
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті) . .	2 „
Гердани з пацьорків	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляких дарунків, туток і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає

„Сокільский Базар“ у Львові, Руска І.

ІВОНИЧ

жерельно-купілеве і кліматичне заведенє.

(Зелїзнича стация в місци.)

Найсильнїйша солоно-йодово-бромова щава, котрої успішність є стверджена у всіх видах золїзів (скрофульози), в недугах костий, шкіри і взагалї у всіх недугах, що вимагають приспішеня віднови материї.

Уладженє заведеня взірцеві, осьвітлене електричне, водопроводи. На сегорічний сезон вибудовано два доми з 60 комнатами.

Лікарі заведеня: доцент д р Антін Ґабришевский зі Львова і д-р Юлїян Станишевский з Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лікарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешкання значно дешевші. — Увільненє від такси на основі сьвідоцтв убожества удїляє ся лише в I. і III. сезоні.

Замовленя на мешкання, мінеральну воду, сіль, луг і мул приймає і всяких пояснень удїляє 394 2—8

Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

Частинна сплата

дозволена за попереднім устним або листовним порозумінєм.

Безперечно найбільший вибір.

Частинна сплата

дозволена за попереднім устним або листовним порозумінєм.

Безперечно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre“

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений, склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиер, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, церат, лїнолеум, колдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цінах.

За надісланєм нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цінники, в котрих є описані також льняні і бавовняні товари, мужеске і дамске біле, шафони, полотна, столове біле та инші важні артикули з осягу домового господарства. Замовленя з провінциї полагоджує ся відворотно.

Для уникненя похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанєм

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE“

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

3256 6—37

Липовий Мід

5 кґр. 7 К 20 с.

Литний мід „Здоровле“

5 кґр. 6 К

Овочеве Вино „Елевтерия“

(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивае)

для селян і громадских складів

50 літрів 30 К (на 3 рати)

всьо оплатно і з опакованєм

висилає

Пчільнича спілка учительска

330 **в Бережанах.** 11—15

Ніяких прищів

веснянок, остуди, висипки та всякої иншої нечистоти на лици не має той, хто уживає славнозвісного, правдиво анґлїйского, зовсїм нешкідливого огіркового молока К. Балясси, котре відсьвіжує, вибілює і відмолоджує нашкірок. Успіх певний по 2- 3-разовім ужитю. Треба лиш уважати, щоби на кождій фляшці було імя „Балясси“. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлїйске мило огіркове 1 К. Пудер 1·20 К а огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці К. Балясси, Будапешт-Erzsebetfalva. — Головний склад: Жиґмонт Рукєр, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка, Краків. 100 2—4

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних пїнах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т п

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цїнники даром і оплатно.

Першорядні поручена. 41 2—22

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, вгазї, ватканю стїльця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетату, інфлюенци, катарі, запаленях, ослаблених, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизя і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прегради (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайденій

Екстракт до праня і моченя

Марка **Марка**

„Похвала господинь“

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зайше. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 **Найбільша фабрика того рода европейским континенті.** 40—40

Любінь

Здроєво-купілеве і гідропатичне заведенє

Зелїзнича стация Любінь.

Найсильнїйші сірчані води на суши. Сірчані, боровинові купелї Сірчано-ґазові купеаї і ґазові з вуглевого квасу як в Найгайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, так суставного як і мязового, дальше ішіяс, артрітис, нервобол, спухнена по зломаних і звиханених, запаленя окістної, шкірні і жіночі недуги, спізнені прояви сифілїсу. Лїченє електричностию, масажом, ґімнастикою. Взірцеве уладженє. Лазні огрівальні парою, вигідні мешканя вже від 1 К денно, велике число мешкань опалює ся. Реставрация добра і недорога, цїлий віст вже за 48 К місячно. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Купелевий сезон від 20 мая до кінця вересня. Всяких пояснень удїляє відворотною почтою Купілева управа.

387 *Лікар заведенє д-р Казимир Верницкий, син.* 4—10

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселькы, калїфіорів, каляреи, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот, левконії, бальсамінів, астрія, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 243 36—50

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порязів і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсїм відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцеринн і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

J. Hell & Comp.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на умїщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживання, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Миколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білєвского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ки, Ґ. Ґріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 10—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Nien I., Sterng. 8.

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дітий

у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блювок, капелюхів, рукавичок, ґальок, шлїфроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, вовняок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвідоцтво.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиер, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

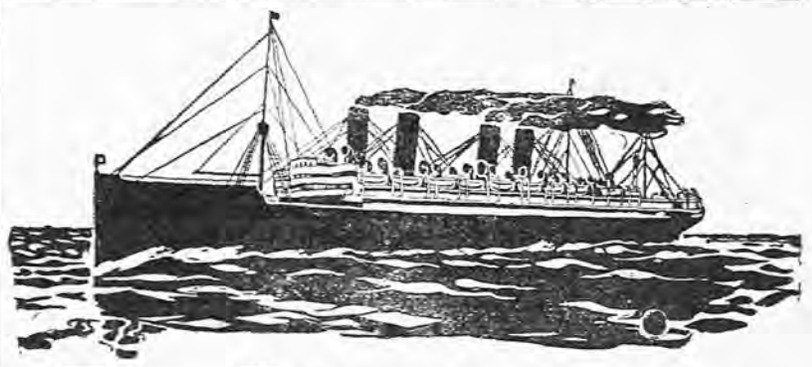

До Америки

Канади, Тексасу, Арґентина, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японну, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

в Бремі.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 8—52

Найлїпша коса на сьвіті

є із сирийскої

сріблистої стали

Марка охоронна

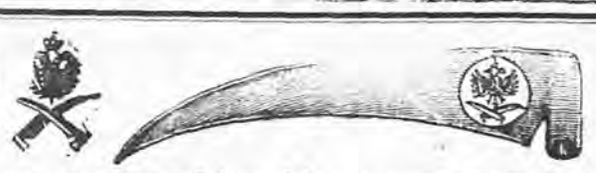

з охоронною маркою „Дзі коси“ і „ц. к. орел“. Зладжена з найлїпшої спеціяльної стали, легка як перо і тонка, вістре елястичне, над всяке сподіване тривка, бо не треба її щоденно клепати, і кілька потягнень бруском досить, щоби косити яких 130 кроків.

Продає ся в отсих величинах і цінах:

Довжина в центиметрах:	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95.	100— 06
Крейцарів	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95,	1 вр.

Природні бруски по 15 і 25 кр. за штуку. Бабка, молоток і держак 80 кр.

Найновійші патентовані універзальні рихви в ключом 15 кр.

При замовленю 5 кіс додає ся 1 брусок, 10 кіс 1 косу даром.

Висилає в гарантию за попередним надісланєм гроший або за післяплатою лише склад стирийских кіс із сріблистої стали

І. Г. Рабінович, Відень VII.

Lindengasse 2/D.

Штуки, що не до вподоби радо відмінюю. 399 1—5

При закупні товарів просимо поклікувати ся на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 97. Львів понеділок 15 (2 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатками
в Австрії: на цілий рік . . 32 к. на пів року . . 16 „
за границею: — 44 к. — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Московске варварство.

Як вже звісно, прокинув ся на російскій Україні страйк наших селян, подібний до страйку, який був у нас в Галичині перед трома роками. Український мужик отямив ся; він почув, що ему діє ся кривда що его гноблять і визискують вже від віків, та потряс тими кайданами визиску і неволї, які вложила на него незавидна судьба. І нема сумніву, що на тих перших страйках не скінчить ся; раз зрозумівши своє положене народна хліборобска маса не зупинить ся, поведе дальше свій бій, а в результаті вийде не тілько поправа матеріальної долї але і зріст сьвідомости національної і суспільної. В розгарі боротьби, боротьби о більший кусень хліба, покаже ся, хто нашому мужикови приятель а хто его лютий ворог і визискувач, розсьвітить ся ситуация, серед якої наш український мужик по другім боці кордону прийде до самосьвідомости своїх прав і загріє ся до дальшого бою о свої права.

Та не розходить ся нам о саме сконстатоване факту як і о характер страйкової боротьби, бо се річи звісні — а йде нам тим разом о що друге: о поведене росийского правительства зі страйкуючими селянами. Се поведене таке, що его не можна назвати инакше як варварством, варварством, якому рівнорядного приміру — хочби в приближеню — не найде ся в усій істориї новочасної Европи!

Що наші мужики застрайкували з причини великого визиску, що їх зарібна платня є рішучо і всюди за мала та що тим самим страйк є економічно та социяльно в повні оправданий, се не підлягає ні найменьшому сумнївови та се признає сам подільский ґубернатор, котрий в своїм рапорті признав, що селяньска маса на Україні є визискувана і що се й було причиною, чому ся маса приступила до страйкового руху. Коли отже причина страйку лежить в визиску працї селян, то нема і не було хиба відповідної рациї, щоби проти тих селян іти з репресаліями, тим більше, що селяни заховували ся всюди супокійно а за поведене робітників Мазурів в Городку хиба всї відповідати не можуть.

Не було також причини до репресий тому, що мужики взагалї застрайкували. Вони ж застрайкували проти польских шляхтичів, а хочби між тими панами були і Москалї, то преціньстрайк всюди дозволений і за него не вільно карати навіть в царстві кнута. Атжеж страйкують від давна робітники по всїх більших містах в усій Росиї, а правительство не тілько не карає за се страйкарів, але і іде їм нераз на руку тай завело навіть окрему орґанізацию робітників, санкціонуючи тим самим всякі спільні змаганя, які може ставити робітничий стан зі становиска своїх інтересів а передовсім щодо своєї платнї. Тай нині вже нїгде, по знесеню невільництва, не забороняють страйкувати, бо се було би надто дико, коли зважити, що в наших часах всякий чоловік може робити, де захоче, і его нїхто не має права силувати, аби йшов до когось на роботу або за таку чи иншу платню.

Та в Росиї мабуть нїякі закони не істнують, а особливо не істнують, коли вони можуть відносити ся також до українського мужика Сему мужикови не тілько не вільно упоминати ся від польских та жидівских панів, щоб ему дали гідний заробок, але ще карає ся за се, і то карає в способ, на який зважити ся можуть хиба не люди, а звірі. Бо бити нині селян нагайками, сипати по 50 до 100 буків — як то зробили козаки на приказ начальства в Жилинцях та Лисоводах коло Ярмолинець — тай ще кликати до екзикуциї людий з иньших сїл, що нїчого не завинили і для котрих не мусїло бути приємно дивити ся на таке знущане над їх-же братами, на се зважити ся можуть справдї лише звірі, звірі, котрі знають що за їх звірства стрінє їх не кара, а признанє і похвали.

Навіть колиб селяни і допустили ся тут або там нарушеня паньского майна, навіть коли-б справдї оден чи другий поповнив щось такого, що забороняє закон а чого при масовім руху майже обминути не можна, то ще з того не виходить, щоб людий бити нагайками! На злочинників є суд, є закони, є якась власть, є й другі власти-інстанциї, до котрих відкликати ся можна, але щоб так без суду і права засуджувати когось на місци ще й бити нагайками, се справдї можливе хиба в одній Росиї

Наш народ за кордоном не має права голосу, він має закнебльовані уста, тож не може боронити ся публично Нехай же принайменьше ми піднесемо грімкий протест в імени наших катованих братів проти сего варварства, варварства, на яке обурюють ся в кождім цивілїзованім чоловіцї всї людскі почування а яке хиба остане на все плямою для... XX столїття!!

„Пролетарі усіх країв, еднайте ся!"...

Коли би хто забажав вискочити з власної шкіри та доказував, що се єдино раціональне дїло, відослано би его до дому божевільних. Того однак хотїли спробувати социял-демократичні доктринери всяких країв і народів, а іменно социял-демократи марксистичного, на нїмецкій социял-демократиї взорованого типу, неґуючи націоналїзм, національну ідею і національні інтереси, як „видумку" буржуазиї, обчислену на „роз'єднаня" пролетарияту. Забули, що нация, національні інтереси і національна ідея се витвір глибоко сягаючих суспільних процесів, і що вічним повтореням клича: „пролетарі всїх країв, еднайте ся!" не зітруть сего історично-суспільного витвору та его животности а лиця земли. І небавом житє показало, що в сути річи варта отся „міжнародна солїдарність". Серед розвиваючих ся социяльстичних партий ріжних народів зчинили ся національні сварки незгірше „мовівстачної" буржуазиї, сварки, які де далї приймали форми акутної борби. В социял-демократичнім сьвітї, хоч в огляду на его відмінне і недомінуюче положене в дещо слабших формах, відбили ся національні спори сильним відгомоном, ділячи і социял-демократичні партиї на національно-пануючі і національно-поневолені. В відносинах між социял-демократичними партиями польскою і нїмецкою в Прусах, ческою а нїмецкою в Австриї, польскою а литовскою, росийскою а українською и иншими в Росиї — отся істория повтаряє ся стеоретично. Социял-демократи пануючої нациї супротив социял-демократий націй поневолених являють ся такими-ж національними загорільцями, як буржуазия одна супротив другої, націонали одні супротив других — ніхто не гіршими. Кажемо: „ніхто не гіршими", бо коли націоналїсти пануючих націй відкрито голосять принцип національного опановання націй слабших і не маскують тут своїх замірів, повинїсти социял-демократичного табору свою національну ненависть та загорілість намагають ся замаскувати, драпуючи ся в блящу міжнародної солїдарности, — блящу, обчисленну хиба лише на легковірну наївність безкритичних умів.

В найновійших часах і галицка, чи радше польска социял-демократия в Галичинї есть знаменитим причинком для практичної ілюстрациї вартости наведеного в горі, а так над'уживаного клича. Зразу, в своїх слабих зародках у Львові, де першими основниками ей були на стілько Русини, скілько Жиди і Поляки, справдї ще національно безбарвна, — з хвилею, як на партиї дав ся відчувати вплив п. Дашиньского — в сути річи горячого польского націонала, — коли-то его обдуманими заходами осередок і точку тяжкости партиї пересунено до щиро-польского Кравоза і як партия обняла ширші круги населеня та перестала бути лише купкою доктринерів і ефемеричних адгерентів з рядів університетскої молодїжи — з тою хвилею галицка социял-демократия чим раз більше потопала в польскім націоналїзмі, поки минулого року не зляла ся з крайно-націоналїстичною „польскою партиєю социяльстичною" з росийскої Польщі, чому товаришили такі енунциації п. Дашиньского і инших польско-социяльстичних менерів, яких не постидав би ся не один завзятий націонал. Досить сказати, що на послїднім партийнім з'їзді п. Дашиньский назвав „недоваренними головами" і мало-що не тїсними болванами або таки зрадниками тих, що затяшли ся далї на „міжнародности" з упором тупих фанатиків важили ся легковажити вартість національної ідеї.

Гумор і сатира.

Подав Бруно Ґіжовский.

Терміни „гумор" і „сатира" є латинські. „Humor", первісно вогкість, означає відтак піднесений, зворушений настрій, вкінци спеціяльно нинїшний „гумор". „Satyra" миска повна овочів, відтак стих о ріжнородним змістї, вкінци сатира в нинїшнім значіню слова.

Коли розходить ся о поняте гумору в теперішнім значіню, то ми сказали-б: Гумор, се настрій душі, в якому те, що в иншім разї видаєть ся піднеслим, поважним, маєстатичним, ставсь усїм противним, именно малим, сьмішним та нїкчемним. Відповідно до сего настрою, наступає і представленє сего величного в сьмішнім сьвітлї, коли думка прибирає конкретну форму слова писаного чи говореного. Ідучи дальше слідами поданої дефініциї мусимо заключити, що гумор є природним ворогом всього величного. Він здирає з нього маску, на яку довлять ся люди наївні, екзальтовані, і представляє його в властивім сьвітлї людскої немочи й нерозуму, що став на котурна маєстату. Все те, що в данім разї може людину очушевити, загрітн, зробити здібною до якого-там геройского подвигу, гумор находить сьмішним, маленьким, дитинячим. Полем, на котрім гумор збирає своє жниво, є людскі слабости, пороки і амбициї. Колиб всяка людина вміла аналїзувати і справляти на властиву путь свої думки і свое поступованє, то тодї, здаєть ся, гумор мусїв би ограничити ся до звірів. Та се відай таки нїколи не наступить. Як далеко сягають памятники людскої культури, так далеко незлучно від них находимо людску глупоту, що в такій або иньшій формі вела до ріжних вчинків, найріжнороднїйшої вартости, від найідейнїйших до найчорнїйших. Гумор бачить, що людина є забавкою в руках ей власних норовів, він сьвідомо або несьвідомо відчуває що се, що звичайно називають життем, стремлїнями, ідеалами є в богато случаях нїчим иншим як обманою, пустою фразою і се відчуване вводить людину в веселий настрій. Часто чоловік „кепкує з себе самого". Се й є найлїпшим доказом повнішого означеня гумору: Людина сама на собі бачить, що се, що заставляє ї журитись і побиватя ся, евентуально веселитись, в инше злудою, над котрою стоїть житє з своїми предвідчними законами. Але ізза сего пізнаня не попадає вона в розпуку. Се пізнане робить ї більш сьвідомою, але не нещасливою. Вирвавшись з пут духової темноти, ставши паном над собою кличе душа радісно: „Нехай жие житє!" Проти клича: „Memento mori," видвигає вона клич: „Memento vivere!", але житя не туманячи самого себе, а беручи житє таким, яким воно є, та не прикрашуючи, а властиво не поганячи його ріжними „дочасними добрами", ізза котрих тисячі друг друга убивають, а сотки тисяч гинуть неповинною смертю.

Понад тим всїм стоїть гумор. Він — безжурний, знає що „прийде сваха Костумаха" і що нїчого йому побивати ся за тим, що колись мусить покинути, а коли бачить, що сьвіт як-раз за тим і побиваєть ся, то на його лици появляєть ся веселий сьміх. „Нехай дурні своєю глупотою забавляють мене" — каже він.

Се була-б харак ерістика гумору в його найширшім значіню. Поряд, а властиво під нею можна ще добачити деякі ступнї гумору не так що-до його форми, як радше що-до мотивів і тенденциї. Тут бачимо теж деякі ріжниці і зможемо — так сказати — покласти скалю, під яку в ріжних відступах дадуть ся підвести поодинокі „сорти" гумору. Гумор в вустім значіню слова, має на меті нїчого більше крім сьміху, веселости. Коли візьмемо на увагу безчисленні анекдоти про розсїяність професорів, то бачимо, що крізь них нїколи не пробиваєть ся тенденция сим професорам в чім небудь уймити чести. Ріжні анекдоти, оперті на комізмі ситуацийнім, хоч і як дотепні, не викликають ні одної поважнїйшої рефлексиї. Се, так сказати, первісний гумор, який витворює мозок тодї, коли чоловік почуває ся щасливим, коли не мучать його нїякі болї ні индивідуальні, ні „Weltschmerzu".

Ми сказали „первісний гумор", але скажемо також: Се гумор буржуазиї, вдоволеної з себе і з сьвіта та його строю. Залагодивши свої інтереси, упившись при відтинаню купонів та з'ївши смачний обід, бажає вдоволений з своєї солїдности „член суспільности" щонебудь почитати, що причиняє ся до правильного травленя а нїяким робом „не з'їритуя". Ось і читає він щонебудь гумористичного.

Сї стрічки абсолютно не є сатирою Кождий з нас лиш трошки застановивши ся найде їх потвердженє в своїй власній душі.

Другий рід гумору се іронїя. Вона має вже тенденцию. Вона сьвідомо і з переконаня добираєть ся до людских слабостий і хоче їх осьмішити, щоб тим робом виказати їх безважність. І тут є майстром наша українска нация. Читаючи етноґрафічні збірники та порівнуючи гумор нашої нациї з гумором иньших націй завважуємо, що вїде не розвинена так снага іронізувати, як єме у нашого мужика. Дотеп нашого простолюдина се не сьміх щастя, а висказ вольної душі, що закована в кайдани духової і фізичної неволї. Мужицкий дотеп се по словах Л. Мартовоча мужицкий сьміх, коли лиш рот сьміє ся, а очи остають поважні.

Іронія бачить і судить, але на тім і кінчить ся. Вона знає, що лихо, яке ї викликує, пропад само собою, що нїчого їй тим запратати собі голову. Противно, їй навіть справляє радість і вдоволене істнованє сего лиха і без нього вона була-б безпредметова, а так воно неначе про неї і істнує. Істнованє зла її не озлоблює, вона — оптимістка, та держить ся польскої пословиці: „Co ma wisieć, nie utonie. Иньше дїло з сатирою.

Коли істнованє всякої погані на сьвітї вже надто доскучило людині-поетови, тодї творить він сатиру. От-так могли-б ми попасти на слїд повставаня сатири. Очевидно не кождий поет, не в кождім случаю. Енергія теж є виплывом сумовитого, деколи й розпучливого погляду на сьвіт і людий, але коли енергія глядить песимістично, зі зневірою, то сатира є під тим зглядом її рішучим противеньством. Сатира не піддаєть ся. Вона хоче борби і побіди. Поет каже: „А коли на моїй дорозї стане ґранітна скала, я йду проти ґранітної скали!" і сеся гадка як не можна лїпше, характеризує сатиру. Коли іронія лиш жартує собі не приказуючи нїякої ваги до предмету своїх кпин, коли вона деколи навіть з добросердною усьмішкою толерує його, так сказати, відносить ся льояльно до нього то нїколи не можемо сего надіяти ся по сатирі. Крізь неї виразно і недвозначно пробиваєть ся тенденция знищити, вирвати з корінем всяке зло і погань. І тут стає сатира на вищім становищі, заточує більший круг, бо коли гумор вдоволяє ся людскими пороками, то сатира заховлює суспільність, ей лад і інституци. Вона знає, що чоловік — єство слабе, тим-то не одно і вибачить йому, але вона не може тим самим оком глядіти на житє і взаїмні відносини людий до себе. Сатира, можна сказати, руководить ся „суспільною гадкою", в неї панує певний сьвітогляд, виробленій умовою працею, досьвідчений житєм. Сатира се критика. Не критика позитивна, що на місце сего, що признала за зле, будує щонебудь нового, а критика неґативна в найчистїйшим значіню сего слова.

Та мимо сеї примети сатира не вводить нас в зневіру. Вона хоче жити і нам каже жити. Вона, сївши на неґаза, вводить нас в нові високі країни і з відтам показує нам сей пужденний, мерзенний сьвіт, повний глупоти і горя. Але, як сказано, вид сего „раю" не доводить поета до розпуки, а противно на його лици появляєть ся сьміх, сьміх жалю і злоби, сьміх, від котрого до розпуки лиш один крок. Та сего кроку поет не зробить, бо він сильний, а коли лихо сильнїйше, то не на довго. Охота до житя сильнїйша у нього чим все иньше, а над нечадий і болїв сьвіта, чи даної суспільности, не то що не убиває, а прямо підносить до вищої степена енергію і силу поета. Душа поета наки-

„СОБІСКИЙ" Найлїпша французска муштарда що виликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 13—30

Таке спольонїзоване галицкої соціял-демократиї, яка справдї виховувала робітників всїх трех краєвих народностий в польскім дусї, не остало однак без реакциї. До проявів тої реакциї, на жаль, не можна зачислити повстання укр.-рускої соціял-демократиї, бо проводирам єї не стає сьмілівости чи сил, щоби відповідно поставити себе до п. Дашиньского і его орґанїзациї. Замість зачати орґанїзацию рускаго пролетарияту по містах в руских орґанїзациях і вирвати его в польонїзуючого впливу польскої партиї — наші соціял-демократи побояли ся дражнити п. п. Дашиньского, Дияманда, Гудеца і т. д. та волїли зачати бездільну кирину по деяких повітах, а в містах експлуатувати ся знов таки польскій соціял-демократиї.

Натомість більше почутя національної відрубности і національного достоїньства, показало ся там, де сего на всякий спосіб менше можна було надіяти ся, ніж у соціял-демократів руских, а іменно у Жидів. Побіч Русинів-робітників робітники-Жиди становлять головний контінґент східно-галицкої соціял-демократиї і завдяки своєму жарґоновім та расовій відрубности вспіли потворити чимало спеціяльно-жидівских орґанїзациї у нутрі партиї. Зростаючий польский національзм партиї з одного боку, а ідейні впливи сіонїзму, як жидівского національзму, з другого боку, споводували невдоволене Жидів соціялістів в партиї і зродили серед них бажане осібної жидівско-соціялістичної орґанїзациї. Від року справа та, що перед тим крила ся по всяких льокальних товариствах і ґрупах, стала акутною, але впливам п. Дашиньского вдало ся удержати ще розбите партиї. Прихильників осібної жидівскої орґанїзациї поборювано завзято, прозивано „загальниками", „сіонїстами", і т. д., усувано від впливу на орґанїзацию. Але все те не помогло, а тілько заострило справу, і день 1-ого мая с. р. в Кракові був наче іронїєю кличів: „пролетарі усїх країв, єднайте ся!" Краківські Жиди-соціялїсти виступили в той день формально в партиї польскої, оповіщуючи про се осібною публїкациєю, відбули сьвяточні збори 1-ого мая, промульґуючи там основане своєї партиї, та осібно устроїли демонстраційний похід. В брошурі п. з. „Чого хочемо" умотивували свій крок польским шовінїзмом покиненої партиї, котра хотїла Жидів-робітників конче убгати в польско-національні кадри.

Вправдї против того виступу видав п. Дашиньский горячу відозву до жидів-робітників, де знов покликуючи ся на окленану „міжнародну солідарність", бажає їх задержати в кадрах польских та анатемізує „сепаратистів" як ретроградів, націоналів і т. д. Здає ся однак, що сї солодкі заманювання у польску кошару (хоч на соціялїстично помальовану) не дуже промовлять до переконання Жидам і розділ лише укріпить ся.

Розуміє ся, що факт той буде мати чимале значінє для розкладу і пропорциї національних сил по містах східної Галичини. Виступаючи як осібний національно чинник, Жиди ослабнять тим робом посередно польский елемент по містах і польонїзуюче діланє міст. А певно і в політиці буде ся сецесия мати своє значінє. Не даром вшехпольске Słowo Polskie вдарило на сецесіонїстів з піною на устах, поборюючи їх не менше завзято як парафия п. Дашиньского. Се найлїпший знак, кому не на руку отся сецесия.

Та коли одноцїльність галицкої соціял-демократиї належить вже до істориї і коли поділ єї по національности вже зачав ся, то інтересно би почути, що думають зробити укр.-руски соціял-демократи. Чи може вони хочуть показати, що Русини менше в національ ніж Жиди і далї будуть чинити pod jednym dachem соціялїстичної Польщі?...

Справи австро-угорскі.

Державна рада.

На вчерашнім засїданю палати послів полагоджено закон о похатництві, раз вже ухвалений палатою послів, але в дечім змінений палатою панів. О годинї 2-ій перервано дискусию над сею справою і засїданє відложено до вечера з причини похорону Штробаха, віденьского заступника бурмістра. На вечірнім засїданю відкинено всї поправки, які палата панів поробила в законї о похатництві і ухвалено закон так, як першим разом. Закон буде мусїв ще раз вернутись до палати панів.

Предложенє о утворенню італїйского факультету правничого в Ровередї відіслано по довшій дискусії над сею справою до бужетової комісиї. В дискусії над сею справою п. Романчук домагав ся утвореня рускаго факультету правничого у Львові. Пос. Романчукови відповів міністер Гартель, зазначуючи, що на нові університети тяжко здобути відповідні фонди і наукові сили, та що дещо на се домагане відповість в комісиї.

На кінци засїданя ухвалено в другім і третім читаню закон о підводах, разом з змінами поробленими в палатї панів.

Засїданє замкнено. О дни і порядку дневнім слїдуючого засїдання превидна повідомить послів письменно. Значить сесию відрочено до літа.

Війна.

(Телеґрами.)

Гонкон. Обі росийскі ескадри получили ся і пливуть повною парою до проливу Башік. Онодги в ночи росийску фльоту заатакували японьскі торпедовці, стаціоновані в заливі Томані. Атак відперто, бо електричні рефлектори в пору сиґналїзували присутність японьских торпедовців.

Чіфу. Пароход Шеюдумару, транспортуючий материял военний до Нючвану, ударив коло островів Мяотао о міну. Експльозия відорвала часть корабля. Говорять, що корабель пішов під воду разом з материялом і цїлою обсадою.

Токіо. Оден англїйский пароход, котрий плив з Нючвану до Японану, ударив коло Порт-Артура о міну і пішов на дно. Судна з Порт-Артура виратували всїх европейских подорожних. Здогадують ся, що погабло кількох неевропейских подорожних і служба корабля.

Сайґон. Від 9. с. м., т. в. від дня, коли Рожественьский виїхав з заливу Вамерон, нема жадних вістий о рухах росийскої фльоти.

Токіо. В суботу заведено на цїлій Формозї стан облоги і наглі суди.

Сан Франціско. Цлова сторожа відкрила на однім кораблї, що мав відплисти до Японану 2.500 пак наладованих 4-цалевими набоями. Капітан корабля мусїв всї паки назад вигадувати.

Петербург. Владивостоцка фльота випливала перед кількома днями в порту і є тепер на японьскім морі. Складає ся з трех кружняків, кількох скорих вуглевих кораблів і двох підводних суден. Три підводні судна, привезені до Владивостока зелїзницею, показались неспособними до даяних подорожий і лишили ся в порті, де будуть уживані яко портові міни. Супротив того, що Того і Рожественьский також мають підводні судна, в маринарских кругах в напруженем вижидають перших вістий о акциї сих нових кораблїв военних. Росийскі судна підводні походять в французских фабрик, японьскі з американьских.

Берлін. Дневники доносять, що Японцї без перерви посувають ся наперед і вже дійшли до водної границї. Ояма переніс головну кватиру до Чантула.

Кельн. Послїдні донесеня з Манджурії подають, що з огляду на близьку битву постягано всї росийскі резерви і скріплено їх. Перестрілки множать ся з дня на день. Японцї концентрують ся між Сінмінтіном а Мукденом. Лївe крило росийске обкопує ся в околици Кірину.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. На найблизшім засїданю комітету міністрів будуть обгозорені слїдуючі справи: становище сьвящих і духовних властий супротив проповідий католицких місіонарів, допущене католиків Поляків до державної служби, справа Жидів, їх право побуту в ріжних місцевостях держави.

Житомир. Серед населеня міста і околиці все еще панує взбурене. В Троянові убито 10 Жидів.

Одеса. В маринарскій дільници відкрито робітню бомб. Знайдено 10 бомб.

Петербург. Сенат відкинув ревізийну просьбу Калаєва, убийци Сергія і затвердив вирок засуджуючий Калаєва на смерть.

Кельн. З Петербурга доносять, що Булиґін рішив ся до 6 місяців завести земства у всїх частях Росиї.

Петербург. Вчерашний день (1 мая) минув спокійно. Прийшло тілько до двох демонстраций, але они тревали коротко, бо козаки розігнали демонстрантів не роблячи у-житку з оружя.

Київ. В херсоньскій ґубернії вибухли хлопскі розруси. В тираспольскім повітї хлопи спалили дзір княгині Лазаревої. На місце вислано драґонів. Властителї великих посїлостий приготовляють ся до чинної оборони. В Батумі і Тифлїсї страйкує домова служба. Зелїзничі робітники виступають з новими жаданями. В Катеринбурзї торговля цїлком устала. В Динабурзї поліцаї грозять страйком на случай, якби не полїпшено їх матеріяльного положеня.

Петербург. Віцеадмірала Назімова замордував трема револьверовими вистрілами его служащий в пімсти за се, що усунено его в служби і покликано до війска.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ситуация.

Відень. Надіють ся, що парлямент зберє ся в другій половинї червня, для ухваленя буджетової провізориї. Сесия ческого сойму зачне ся 18 с. м. Говорять, що Ґавч обстає при переміні урядничого кабінету на парламентарний.

Скликане соймів.

Відень. Wien. Ztg. оголошує цїсарский патент з дня 10 с. м., скликуючий сойми: Долїшної Австриї, Буковини і Форальберґа на 17 с. м., Чехії на 18 с. м., Істриї на 25 с. м.

Німецка обструкция.

Відень. Ґрупа Шенерера ухвалила предложити зборам всїх німецких послів в Празї дальшу обструкцию в ческім соймі. Инші німецкі посли суть противні обструкциї.

Водні дороги.

Прага. Як в Кракові, так і в Празї утворено експозитуру дирекциї будови водних доріг. З сего можна заключати, що проволока в будові водних доріг не є намірена, противно, що вона зачне ся по викінченю потрібних еще вступних праць.

Дневникарский з'їзд.

Абація. В Вольосцї розпочав вчера наради з'їзд славяньских дневникарів. Найбільший голос мають на з'їздї вшехполяки. Русини не беруть участи в з'їздї, лише перевертні Марков і Мончаловский.

Революция в Арабиї.

Царгород. Бедуіни здобули місто Саня. При тім забрали 30 гармат, 20.000 карабінів і дуже богато муніциї і инших военних материялів.

Угорска кріза.

Відень. Вчера був Тіса у цїсаря на авдиенциї, котра тревала чверть години. На авдиенциї не запало вїяке рішене.

Угорский сойм.

Будапешт. Угорска палата послів радила вчера над справами посольскої неварушимости. На підставі ухвали палати слїдуюче засїданя відбуде ся доперва дня 22 мая.

Страйк з арештованями.

Осек. В часї страйку арештовано 17 осіб і відставлено їх до вязниці під закидом публичного насильства.

Божевільний в Білім Домі.

Вашинґтон. В ночи увязнено якогось Італїйця, котрий задним входом старавсь дістати ся до мешкана президента. Арештований є здаєсь умислово хорий.

Крета.

Канеа. В сенї Сікапяря замордовано онодги в ночи якогось Магомеданця. З Канеї виемігрувало 300 осіб. Приїхав тут другий англїйский кружняк і станув коло першого,

Митрополит під сторожию.

Царгород. З причини різні в Заґоричанах ґенеральний інспектор поручив монастирскому вальому, щоби пильнував грецкого митрополита в Касторії і не дав єму їздити по епархії, бо він обжалований о се, що підбурює своїх епархіян. Те саме заряджено також супротив болгарского заступника митрополита в Касторії.

НОВИНКИ.

— **Руске Бюро в Найберуні** має замовленя на тисячі руских робітників, так до копалень як і до пільних робіт. Зголошувати ся зараз письменно до Бюра на адресу „Vermittlungsstelle für ruthenische Arbeiter, Neuberun, Oberschlesien" і ждати на відповідь з Бюра, котра прийде за пару днїв, а відтак виїздити. Бюро остерігає, щоби наші люди не їхали до Мисловиць, але до Найберуна, бо до Мисловиць стягають їх аґенти, котрим іде лиш о зиск, виправляють робітників в найгірші місця а потім не журять ся про них. Руска інтеліґенция, духовна і сьвітска, нехай поучає людий і помагає їм, щоби не попадали в кігті аґентів, але їхали лише до рускаго Бюра в Найберуні!

— **На надзвичайних загальних зборах** членів „Кружка правників", котрі відбули ся 14 с. м., доповнено виділ „Кружка правників" на протяг літнього семестра — а іменно вибрано: головою Ст. Варана, а бібліотекарем Юл. Валицкого. Дальше рішено, щоби всї правники Русини, котрі здають іспит правно історичний, в своїх поданях о припущене до іспиту правно історичного виразно зазначували, що просять о позволене здавати сей іспит перед комісию з руским язиком викладовим; а щоби була контроля, кілько то іспитантів піддало ся сій ухвалї, рішено візвати всїх Русинів іспитантів, щоби свої подания о припущене до I. іспиту вносили на руки „Кружка", а доперва звідси відошле ся їх до університетскої канцелярії. Вкінци ухвалено візвати товаришів правників до вписуваня в члени „Кружка" (вкладка цїлорічна 1 К) і до поданя своїх адрес на руки тов. Степана Барана, студ. прав, Львів, Вірменьска ч. 30, I пов., Ак. Громада.

— **Відгомін антикерберівскої демонстраций.** В марті с. р. засудив варний трибунал у Львові пп. Олену Левицку, д-ра Загайкевича, о. Ол. Пристая і Мстислава Сїчиньского за участь в голосній демонстрациї Русинів з нагоди приїзду б. міністра Кербера до Львова. Прокуратория внесла була відклик що-до „низького" виміру кари, і ось перед кількома днями апеляційний сенат у Львові затвердив дотичний вирок, з тою однак зміною, що п. Сїчиньскій не може замінити арешту (10 днїв) на гривну. Замітити треба, що п. Сїчиньский потерпів вже одну „кару", коли то, як виказала розправа, поліцаянти підчас самої демонстрациї тяжко его змасакрували. Sapienti sat!

— **Епілоґ процесу против „Січий".** В повітовім судї с. III, у Львові відбуде ся дня 17 с. м. рано розправа против адвоката д-ра Лезера о обиду чести. Обжалованє вносить прокуратория в імени жандармів Валенґа і Оржеха, котрі „обидили ся" словами, яких ужив д-р Лезер підчас розправи у звіснім процесї о мнимі сїчові зазорушеня против д-ра Трильовского і господаря Войчука, яко оборонець послїдного. Як звісно, в тій справі відбула ся вже одна розправа, котру однак відложено, бо д-р Лезер покликав сьвідків на доказ правди. Тепер сей доказ буде переведений.

— **Про паломництво польскої молодежи до Риму** (під проводом арцибіскупа Більчевского) на 1 пат. страстний тиждень і на Великодні сьвята надрукував якийсь Поляк (імовірно сьвященик) в Dziennik-у poznańsk-im широку статю п. заг. „Враженя з львівскої вандрівки". Наводимо дещо цїкаве із сеї статї. Польска молодіж з галицких середних шкіл (автор називає еї „jasnowłosi młodzieńcy z krainy mogił i krzyżów") гостила в Римі від Вел. середи. В перші днї оглядала Рим під проводом професорів або й самого кс. Більчевского. (Між професорами орґанїзаторами сеї вандрівки визначну ролю відграває Русин-попович д-р Сабат з реальної школи зі Львова). У Вел. пятницю вечером молодіж перед катедрою св. Петра слухала славного Miserere Палестріни сьпіваного кастратами. Отже що-до тих кастратів пише автор, що нинїшний папа має намір на будуще усунути се варварство [barbarzyństwo], щоби до ватиканьского хору приймати ка-

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

пав злобою, але не пасивним песимізмом. Його песимізм наскрізь діяльний; він песиміст з мусу, песиміст в обсервациї і суді, але не в висновках. Послїдна рефлексия сатирика не сумнів, а певність і віра в свої сили і побіду. А для приміру наведу хочби „Тирольскі елеґії" Боровского в перекладі І. Франка. Поет описує свое арештоване. Його арештують в ночи, відривають від жінки і дитий та везуть в замкненій бричці в твердиню, звідки, як знаємо, випущено його зломаним калїкою. Сесю страшну сцену, повну траґізму представляє поет з сьміхом на устах. Сьміх, страшний сьміх, що на силу здушує в серці поета розпуку. „Щоб ворога його бачили, як він плаче? — Ні, не буде сего!" кличе він і сьміє ся.

Яка ріжниця між Овіда „Ultima nox", а згаданим описом Боровского! В їх серцях діють ся одно й те саме: Жаль до сьвіта, відчуване кривди, розпука по причині утрати своїх рідних. Але конець зовсім инший: Овід бачить свою неміч і піддає ся судьбі, а чеський поет сьміє ся зі своїх ворогів. Він горою над ними. Вправдї вони вирвали його від жінки і дитини, але що з того! Вони знищили лише одно жите, одну людину, а їхнєж кілько на сьвітї? За те не годні вони знищити ідеї і сьвідомість сеї непереможности каже поетови забути на своє личне горе. І він хоче забути. Він бачить, що його вороги се пожденні раби і йому справляє шільгу трохи з них покпити собі.

Сатира яко така не дасть вїяким робом поставити ся поруч з гумором. Так як не можемо ставити як рівнорядні поняти годинника і вказівки і відтак виводити між ними ріжниці, так, не можемо сего робити і з гумором та сатирою. Сатира є понятем ширшим, чим гумор. Можна сказати що гумор, се слуга, средство сатири, яким вона послугує ся, щоб виразнійше, маркантнійше сказати те, о що їй розходить ся. Гумор з виливом доброго почуваня, вдоволеня, а сатира послугуючись ним, хоче дати пізнати, що і їй нїчого, буцїм-то, не бракує, але все таки гумор є лише її зверхнью одежию, за котрою ховаєть ся біль. „Сьміх лунає, але серце болить" — можна сказати патетично.

Рівнож не можна уважати сатири за осремний рід поезиї, взагалї літературної творчости. Сатиру можна убрати в форму лїричного стиха, новелї, повісти, драми, епосу. Вона не звязана нїякою формою, нїяким шаблоном. А вже сьмішне є ставлене до неї постуляту, щоб вона туди або туди звертала свое жало. Пригадую собі досить забавний епізод з ґімназиальних часів: Професор, викладаючи найновійшу нїмецку літературу, вказав на великий зріст новелї зі стратою для инших родів белетристики, подаючи за причину сего явища загальну нервозність віку так публики, як в більшій ще мірі писателїв. Очевидно лекция для ґімназияльних учеників не потребувала відзначати ся строгою научностю, а повинна досліди наукові подавати в приступній формі і так брав річ наш професор. Але його здоване все таки було „трома дужа" велике, коли питаючи день опісля, дістав від одного ученика осьяку відповідь: „Weil das Publikum zu nervös ist, um lange Romane zu lesen, so schreiben die Dichter kurze Novellen". Ціла класа мала утїху. Часи, коли літературна творчість служила на те, щоб вчити людей добра, ширити „моральність" звичайно сумнївної вартости, одним словом, коли література була „покірним слугою", кольпортером такої або иншої моралї, давно-давно минули. Старий ключ „Штука для штуки" заточує чим раз ширші круги. Поет „родячи" твір штуки не міркує про те, о скілько своїм твором піднесе він моральність, чесноту, і тим подібне, а пише, бо так диктує йому внутрішна потреба.

Так є і з сатирою І власне ми бачимо, що коли сатира тільки на те написана, щоб щонебудь, що для даної суспільности шкідливе знищати, і коли сей намір панує над поетом і його творчостю, то тоді сатира виходить бліда, штучна, натягнена. Поет мусить відчувати, брати справу субєктивно, а всяке даване адрес щоби звертати жало, нї при чім. Сатира для сатири.

стратів, котрих родичі для зиску калічать змалку як худобину, щоби, підрісши, дістались до того хору. У Вел. суботу сполудня відбула ся у св. Петра сповідь молодежи а на Великдень рано сам кс. Більчевский запричащав, по відповідній промові. Молодіж мешкала в господі Сестер Милосердия св. Марти і ті Сестри погостили студентів на дїтинци господи сьвяченым (яйцем, булкою і куском сальцесона); брашна посьвятив сам кс. Більчевский. Пополудни папа уділив молодежи благословеня у ватиканьскій ґалерії інскрипций. Кождий студент держав у шапці римскі памятки (рожанці, медалики, хрестики, образки і т. п.) щоби поблагословені завезти на родину. Другого Великодного дня сполудня знов було приняте папою цїлої польскої вандрівки, не лиш молодежи, але й усяких старших Поляків з ріжних сторін Польщі. Поодинокі ґрупи представляли пані кс. Більчевский і ґраф Квілецкий з Познаньщини; перед тим кс. Більчевский виголосив промову до папи, а папа, обійшовши всї ґрупи, вложив на голову кс. Більчевского свое zucchetto; автор називає се знаком, що львівский арцибіскуп невдовзї стане кардиналом. (Тут згадаємо мимоходом, що в часї сеї гостинни ґал.-польскої молодежи гостив у Римі також кардинал кн. Пузина з Кракова, повертаючи з Torre del Greco під Неаполем, де задля невдоровля перебув зиму; дописуватель Dziennika poznańsk'ого писав, що кард. Пузина хорий на серце і загалом стан его здоровля лихий). Автор сеї статї в Dziennik-u pozn., величаючи кс. Більчевского за вандрівку молодежи до Риму, каже, що в наслїдок сего епохального факту кс. Більчевский буде мати важкий голос в справах галицкого шкільництва, хотяй деякі галицко-польскі ґазети накинулись були на него за те, що на сю вандрівку частинки молодежи забрано значну часть гроший, які вся молодїж зложила була на иншу цїль (на скріплюване здоровля), впрочім в краю нужда, і т. и. — Як молодїж поводила ся в Римі, дещо сьвітла на се кидає уступ статї автора в Dziennik-у poznańsk'ім. „Від сповіди і причастя у сьв. Петра — пише автор — усунула ся часть молодежи. Она зовсїм не зрозуміла значіня вандрівки, она лише зробила приємну „вицечку“ до Риму, що-найбільше наукову подорож до Італії. Се непорозуменє що-до цїлий вандрівки до Риму, отже диссонанс між тим, що було, а тим, що повинно було бути, зазначило ся не лише при св. евхаристиї. Na zdziwienie Watykańskich sfer szereg młodzieńców szkolnych po całych nocach hulał po Rzymie w Wielki tydzień i dopiero nad ranem wracał do Ospizio di St. Marta. Ci ani pielgrzymce ani imieniowi polskiemu sławy nie przysporzyli. Хвала Богу, що таких було розмірно не богато, а було їх усе на стілько, щоби pewien niesmak pozostawić w Watykanie. Хто тому винен? чи молодїж чи ёї учителї і провідники?..

— **Страйки.** Страйк цегольняних робітників у Львові тревав дальше при участи поверх 2000 людий. Так само нема виглядів на скоре закінченє страйку кравецкого. Страйк будівельних робітників в Ярославі скінчив ся оноді повною побідою страйкарів, котрим підприємцї попідвисшали платню о 20 проц.

— **Епископ перемиский** Впреосьв. Константин Чехович виїжджає в пятницю дня 19 мая б. р. на канонїчну візитацию деканата потелицкого і верне в половинї червня.

— **Поминальне богослуженє** за душу бл. п. о. Григория Яреми, катехита ц. к. II. ґімн. у Львові, відбуде ся у второк дня 16 мая с. р. о год. 10 рано в церкві волоскій у Львові.

— **Самосуд в Росиї.** „Волинь“ доносить про страшне злїнчованє злочинців в місточку Пулинах. Велика товпа Нїмців-кольонїстів, селян чиншівників і ходачкової шляхти зробили нагінку на злодіїв в місцевостях Должик, Пулинах і Івановичах. Зловили яких 80 людий, над котрими товпа почала страшно знущати ся. Одинайцять осіб померло від ран, між ними убито случайно одного хлопа, що не належав до шайки. Жертвами були переважно дрібні злодії; найголовнїйші провідники і конокради, що були пострахом для околичного населення, всїли укрити ся. Виправа була ворґанїзована правильно. В руках товпи находили ся листи злодіїв, всюди переслухували сьвідків, вимагали доказів і користувались наганячами, перекладчиками і т. п. Спосіб, в який відбував ся суд, робив потрясаюче враженє. На передї товпи уставлено ряд людий, оружених в ручниці, коли і люшні. Били без милосерда, по звірски. За одним замахом не убивали нїкого, але наперед їх мучили переводячи „розправу“. Отже копали вещасні жертви і долтали ногами, розторощували їм груди зелїзними друками, викручували та ломили їм руки й ноги і т. д. Аж коли „обжалований“ признав ся до вини, тодї его вбивали. Та й се не кождому пішло так гладко: товпа приневолювала пр. двох засудженців бити оден другого рїжними знарядами так довго, аж оден з них сконав. Другого тодї добивали. — Розуміє ся, що власти, дізнавши ся про той страшний самосуд, зарядили строге слїдство.

— **Каляєв до товаришів.** В суботу наспіла в Петербурга вість (у нас вона могла вийти аж до нинїшного числа), що сенат затвердив вирок смерти, виданий на Івана Каляєва за убійство вел. кн. Сергія. Отже мовби прочуваючи свій близький конець, написав він ще перед рішенєм сенату з Петропавловскої кріпости, де сидить замкнений, до своїх товаришів лист такого змісту: „Дорогі і незабутні товариші! Як знаєте, зробив я все, щоби дня 17 лютого з успіхом виконати свою задачу. І я щасливий у сьвідомости, що сповнив свій обовязок. Ви знаєте мої політичні переконаня і силу моїх чувств; длятого нехай нїхто не плаче по моїй смерти. Я цїло віддав ся борбі за свободу і не зробив царизмови найменшої уступки; а коли я, вірний засадам цїлого жатя, заслужив собі на те високе становище, на яке мене посгавив протест цїлої нациї против соромної тиранії, то й смерть може увінчати мое дїло, що вийшло з чистої ідеї. Умерти за свої переконаня — значить: других кликати до бою. Хоч би і яке було число жертв, котрих вимагає ліквідация царизму, все таки маю тверду надїю, що теперішне наше поколїнє довершить се дїло раз на все. Я щирим сердцем з вами. Ви були менї підпорою в тяжких хвилях; я дїлив з вами радість і горе. Колиж раз на вершку трїюмфу свобідної Росиї згадаєте про мене, тогдї нехай вам моя революцийна дїяльність язить ся виразом моєї одушевленої любови до народу і мого гордого поважаня до вас. Приймїть мое дїло за дань мого горячого привязаня до нашого сторонництва, котре є достойним наслідником „Народної Волї“. Рад би я всїх, мої любі товариші в остатне назвати по імени; нехай мій остатний дих буде вам моїм прощанєм і грімким зазивом до бою за свободу! Цїлую вас всїх!“ Лист сей в тисячах примірників розкинено по Росиї.

— **З Варшави** довідує ся Czas, що тамошний революцийний комітет видав засуд смерти на ґенерал-ґубернатора Максимовича за надужитя войска в д. 1 мая. Засуд розліплено в 10 примірниках в замку ґубернатора.

— **Телєфони в Америцї.** Як дуже розповсюднений телєфон між американьскими фармерами, пізнати з отих примірів, які наводять американьскі часописи. Перед шести чи семи дїтьми в місточку Бель-Плен, числячім около 3.700 мешканців, одно підприємство заложило телєфонїчну стацию. В першім роцї згодосило ся ледви 20 абонентів. Тепер центральна стация має вже поверх 500 получень. Крім того Бель Плен сполучене з шести иншими містами при помочи телєфону. Селяни з цїлої околиці набули також удїли і уживають телєфону при кождій нагоді, відкриваючи все нове примінене телєфону. Недавно тому дістала одна телєфонїстка осьяке поручене: „Галльо! центральна! Я сполучила телєфон з колиской; як дитина крикне, дати знати ч. 71“. — Коли якийсь фармер має їхати зелїзницею в ночи, просить, щоби его збудили пів години перед від'їздом поїзду. Нераз, коли котрому фармерови стане годинник, питає ся телєфонїчно о годину. Богато абонентів уживає постійно телєфону місто будильника.

— **Маневри з острим стрілянєм.** Ту приємну новину завели від часів бурської війни в Анґлії і поставили на високім технїчнім степени. Анґлійске міністерство війни веліло зладити спеціяльну зелїзницю, що дає ся переносити, а до того цїлий поїзд, сильно опанцирений і помальований краскою, котра не дає ся здалека пізнати. Підчас маневрів пускають той поїзд із звичайною швидкостию особових поїздів і рівночасно беруть его під острy пальбу з карабінів та гармат. В поїзді находять ся люди, а то кондуктор при машині і контрольний офіцир. Иншим милим спортом є острілюване домів з острих патронів. Залога домів накодить ся в ямах під будинком і звідтам стріляє також острими набоями. Нещасні випадки лучають ся притім, як подають військові власти, „дуже рідко“, бо обі сторони добре укриті чи там, коли ужиють нашого касарняного жарґону — „задекованї“. Взагалї цїлу технїку маневрів старають ся військові власти, о скілько мож, видосконалити, щоби маневри стали як найбільше „реалїстичні“ і перестали бути подібними до правдивої війни так як дїточа забавова льокомотива до правдивої. Як бачимо, то численні війни в послїдних часах стають для народів навіть відчас мира все більшим тягарем.

— **Дрібні вісти.** Нові вибори до повітової ради в Станиславові відбудуть ся в днях 26 (селяньска курия), 27 (міска курия), 28 (найвище оподатковані) і 30 червня (велика власність).

Посьвячення нового будинку університетскої бібліотеки у Львові відбуде ся дня 22 с. м. перед полуднем. Участь возьмуть також міністер д р Пентак і міністерский шеф секциї д-р Цьвікліньский.

Трибунал присяжних суданів у Львові засудив на 14 місяців тяжкої вязниці Михайла Пасїчника, 24-лїтного рільника і шевця з Чижиць, за те, що підчас суперечки пробив на смерть ножем свою тещу.

В Бялківцах на Буковині жандармерия арештувала Онуфрия Лаварука, котрий перед пяти рокама убив і ограбив в Румунії Івана Мандока, родом з Бачини в Галичинї.

Возьний краєвого банку у Львові Иосиф Дзюбан, лїт 28, пострілив ся оноді в самоубийчім намірі наслїдком нещасливої любови і від завданої собі рани помер в шпитали.

У Львові помер в 36-ім роцї житя архітект Казимир Мокловский, один з визначнїйших орґанізаторів польскої социяльно демократичної партиї, а також великий знавець польскої народної штуки. Своєю книжкою „*O sztuce ludowej*“ а також публицистичною критиною викликав переворот в поглядах на орнаментику взагалї і причинив ся чимало до практичного примінена народних орнаментацийних мотивів не лише в архітектурі, але й артистичних потребах домового житя.

Видовища і забави.

Великий равт у Львові відбуде ся заходом комітету рускої вакацийної осенї в суботу дня 20 с. м. в салях „Народного Дому“. В концертовій части равту возьмуть участь: п-на Ольга Вахнянинівна, п. М. Волошин, п. О. Бережницкий, п. В. Барвіньский, „Львівский Боян“ і „Музичний кружок“. По концертї будуть товариські забави при військовій музицї і томболя. Початок равту о год. 8 вечер. Стрій для пань візитовий, для мужчин сьвяточний. Вступ на салю 3 К, на ґалерию 2 К від особи. Білєти можна набувати вже від понедїлка що дня від 5—6 год. в „Клюбі Русинов“ (Ринок 10, I п.), де також можна складати фанти на томболю.

Пожарна філія львівского ґімнастичного тов-а „Сокіл“ в Виткові старим камінецкого повіта устроює дня 21 с. м. аматорске представленє „Сватанє на Гончарівцї“, в стодолї руского прихідства. Початок о 5 годині по полудни.

З товариств.

— **З львівскої „Зорі“.** Видїл товариства руских ремісників „Зоря“ у Львові запрошує отсим всїх членів товариства на повновні звичайні загальні збори, на завтра дня 16 мая на год. пів до 8 вечер. Наколи би на сю годину не зійшлось число членів, приписане статутом, відбудуть ся другі збори при якій небудь скількости членів о год 8 вечер і з тим самим подядком дневним. — *Видїл.*

— **З львівского „Сокола“.** Виграні предмети фантової льотериї висилає ся лишень за попереднім надісланєм коштів опаковання, які в кождім случаю подасть ся на запитанє. На відповідь належить долучити марку на 5 с. або подвійний переписний листок. Подрібний спис виграних вийде небавом друком яко окремий додаток до „Дїла“ і буде містити виказ лише тих фантів, які по той час не відобрано.

Урядові вісти і

— **Перенесеня.** Намісник переніс ветеринарийних асистентів: Якова Шйотровича зі Львова до Перемишлян; Ґвідона Соколовского з Борщева до Львова. — Намісник переніс концепіста нам. Стан. Товарницкого з Гусятина до Тарнобжеґа.

— **Із судівництва.** Управитель міністерства справедливости переніс судових адюнктів: Казимира Сенковского із Скалата до Тернополя, д-ра Михайла Давида із Садагори до Чернівців, Антона Щенаньского з Городенки до Бошовець, д-ра Арнольда Лемана в Кімполюнґа до Садагори, д-ра Кароля Бараша із Серета до Садагори, д-ра Иосифа Холонея з Путилї до Вашківців, Людвика Козака з Борщева до Надвірни, Олексу Сивулака з Вурштина до Тернополя, Генриха Ружічку з Вишнївчика до Підволочиск, Каролю Кеслера із Сенятина до Серета, Яна Дзїчка з Войнилова до Турки; надав адюнктови Миколї Третякови в Калуши посаду судового адюнкта в окрузї львівского вишого краєвого суду, адюнктови Евгенови Барановскому посаду в Бошівцях, д-рови Александрови Ґрінфельдови посаду адюнкта в Вижници; іменував адюнктами аскультантів: Чеслава Губля в Городенцї і Германа Местера в Войнилові. — Ад'юнктами судовими іменовані аскультанти: І. Гавбе для львівского округа краєвого суду, М. Глушкевич для Бродів, З. Владичин для Козової, Т. Гісовский для Скалата, Е. Миронович для Борщева, Н. Браєр для Кімполюнґа, С. Зубрицкий для Мостиск, М. Радецкий для Вишнївчика, Ґ. Міхальчевский для Калуша, З. Кшезіньский для Старої Соли, М. Мацейовский для Сколього, д-р М. Дерер для Серета, І. Кисілевский для Комарна, І. Коцінський для Буковіни, Ф. Рохмут для Сенятина і д-р М. Премінґер для Путилї.

— **Отвореня почтової складниці.** Дня 16 с. м. запроваджує ся в Голоскові, місцевости належачій до округа доручень ц. к. почтового уряду в Оттинї на зелїзничім двірци почтову складницю з звичайним обсягом дїланя. Складниця буде получена з ц. к. почтовим урядом в Оттинї з поїздами ч. 317, 311, 312 і 318.

— **Орґанізация шкіл.** Краєва рада шкільна зорґанїзувала 1-клясову школу в Гутї старій в бучацкім окрузї і перетворила: 4-кл. мішану школу в Хирові на 4-кл. мужеску школу; 2-кл. в Лисиничі містї в богородчаньскім окрузї на 4-кл., а 1-класові школи в Черемхові коломийского округа і в Будилові бережаньского округа на 2-класові.

Товариство взаїмн. кредиту „Дністер“.

Із Справозданя за IX ядмін. рік (1904).

В IX. адмін. роцї Товариство взаїмного кредиту „Дністер“ розвивало ся дальше правильно.

Оборот касовий збільшив ся о 619.912 К 24 с. і виносив 5,369.435 К 09 с.

Капітал оборотовий збільшив ся о 394.197 К 84 с. і виносить 2,005.721 К 84 с.

Число членів збільшило ся о 520 а 629 деклярованими удїлами; всїх членів має товариство 3.351 з 3.592 деклар. удїлами в сумі 179.600 К. — Межи членами девять десятих селян а одна десята иншим. — Сума вложених удїлів виносить 133.117 К 40 с, т. є. 74 прц. деклярованої суми, пересічно 39 К 72 на члена.

Фонд резервовий збільшив ся о 5.116 К 46 с. і виносить 21.470 К 83 с., а разом зі специяльним фондом на страти 22.797 К 94 с.

Фонд на рїжницю курсів 3.778 К 80 с.

Цїлий фонд власний Товариства (удїли і фонд резервовий із специяльною резервою і фондом на рїжницю курсів виносить разом 159.694 К 14 с. (о 28 539 К 92 с. більше як в попереднім роцї). Відношене капіталу власного до чужого як 1 : 11. Цїлий фонд власний і часть капіталу оборотового уміщено в цїнних паперах і вкладках ощадности в иншим Товариствах, щоби бути приготовленим кождого часу на більші виплати Ті льокациї в цїнних паперах і вкладках ощадности виносять 294.452 К 08 с., т. є. 17 прц. всїх вкладок.

З кредиту банкового, признаного в банку краєвім до суми 100.000 К, користано на суму 86.155 К, звернено Банкови 64.855 К, остає довг з кінцем року 21.300 К.

Сума вкладок збільшила ся о 339.083 К 42 с. і виносить разом зі скапіталізованими відсотками на 1777 книжочках 1,783.673 К 34 с; пересічна вкладка виносить 1004 К. Вложило протягом року 2032 сторін 959.466 К 05 с., вийняло 1350 сторін 620.382 К 63 с.

В усїх девятьох роках вложено вкладок 4,620.142 К 13 с., звернено 2,836.468 К 79 с.; се доказ загального довіря, і довіре се оправдане, бо уживає ся фондів так, щоби все мали пупілярне безпеченьство.

З позичок на скрипти в сумі 1,496.355 К 93 с. есть 2493 скриптів на 1,437.773 К 09 с. інтабульованих на першім місци в спосіб пупілярний; 215 скриптів на 58.582 К 84 с. неінтабульованих, за те доброю порукою скріплених, і в потребі можуть кождого часу бути загіпотекувані на реальностях довжників і ручителїв. Найменша позичка на скрипт виносила 100 К, найвисша 7000 К; пересічно одна позичка на скрипт 538 К.

Позичок на векслї есть 231 на суму 120.046 К 71 с. Найменша позичка векслева була 70 К, пересічно оден вексель 520 К.

Позичаємо на цїли продуктивні, найчастїйше на купно землї. При парцеляциї більших обшарів допомагаємо членам до купна землї удїлюванєм позичок на ґіпотеку їх господарства і на те, що при парцеляциї набувають. При кождій більшій парцеляциї шукають наші члени у нас позичок, длятого треба, щоби наші люди з цїлого краю дальше вкладали у нас свої ощадности. Доси удїлило Товариство (за 9 лїт) 5.549 позичок на 3,581.368 К 36 с., з котрих сплачено вже 2.610 позичок в сумі 1,964.965 К 72 с, остає з кінцем року до сплати 2.939 позичок на 1,616.402 К 64 с. (на 2.708 скриптах і 231 векслях).

Стопу процентову від позичок обниженo від 1 липня 1904 на 6 прц. Щоби улегшити довжникам сплату, розкладає ся ей до 15 лїт в рятах амортизацийних. Позички даємо до половини вартости маєтку довжника а вартість землї оцїнюємо після катастрального доходу виказаного в аркуши ґрунтовім.

Сплата позичок відбуваєсь дуже правильно.

Залеглости в сплатї виносили з кінцем року у 233 довжників 19.532 К 12 с. (1⅞ прц. всїх позичок).

Заголошень о позички було 1261, відступило 87 сторін (7 прц.), лишило ся до порішеня 1174 заголошень і з того признано 943 позичок (74·5 прц. всїх).

Приходу з відсотків було 115.798 К 90 с від позичок, се виносить около 5¾ прц. від капіталу оборотового, бо окрім того, що внижено процент на 6 прц., есконтовано векслї нашим Товариствам на 5 або 5½ прц; від вкладок уміщених в иншим Товариствах було 4, 4½ і 5 прц., від рахунку бїжучого 4 прц. Виплачено процентів 67.661 К 27 с.

Кошти адміністрациї виносять 38.725 К 90 с (2 прц. оборотового капіталу); в тім містить ся сума 3.220 К датків на публичні добродїйні цїли (на запомоги уб гих церков, для товариств взаїмн. помочи даних, на шкільні помочи, для бурс шкільних, ремісничих, селяньских, для запомогових фондів для молодежи, захоронок, інститутів і т. п.)

Чистий зиск за рік 1904 виносить 9.109 К 64 с, до того позісталість за 1903 рік 1.349 К 46 с, разом зиск 10 459 К 10 с, з котрого Дирекция вносить призначити: 1) до фонду резервового 15 прц. т. є. 1.570 К, 2) на дивіденди від удїлів членьских 6.814 К, 3) на публичні цїли 1.000 К. 4) перенести на слїдуючий рік решту 1.075 К 10 с.

Стопа процентова від вкладок: в р. 1896 і 1897 — 5 прц.; в р. 1898 і 1899 до 30. червня 4½ прц. а від 1. липня 1899 до тепер 4 прц.

Дивіденда від удїлів членьских: в р. 1896—1904 все 6 прц., разом 33.709 К.

На добродїйні цїли удїлено з Товариства кредитового 22.605 К.

Загальний оборот протягом девятих лїт виносив 26,056.000 К.

— **Може хто найшов коли, або бачив в кого пятнайцять сьвідоцтв ґімназияльних і метрику хрещеня, виставлених на імя Василя Ковала, то зволить ласкаво повідомити о тім Василя Ковала, абітуриента ґімназияльного в Главчу п. п. Сороцко.** 412 1—4

— **Трех дяків і двох дяківских помічників глядають місця зараз. Відносити ся до п. Янішевского в Зборові п. loco.** 411 1—3

Календарь: Ґр. кат.: нині (понедїлок) Бориса і Ґлїба, завтра (второк) Теодозия печерского, позавтра (середа) Педагії; — Рим.-кат. нині Зої, завтра Івана Непом., позавтра Пасхалїса.

Театри: Театр міський у Львові: нині (понедїлок) „Нора“, штука Генрика Ібсена.

Репертуар руского театру в Тернополи Продажа білєтів в сали Міщаньского Братства. Початок точно о год. 8 вечером. Ві второк 16 с. м. „Міщани“, штука в 4 дїях Горкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—3 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти. Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 8—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні явич. за заголошеним від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні явич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5

Надіслане.

Яко добру і певну льокацію

поручаємо

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїгації Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїгації пропінаційні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Гіпотечного на пляцовках иколи Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім выборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найлїпше. 4185

Конкурс.

Громада Перегіньско розписує сим конкурс на лїкаря від 1 липня 1905. Стала платня 1800 К і опал. Подання удокументовані належить вносити до зверхности громади в Перегіньску поч. в місци до вінця мая б. р. 415 2—3

Куплю малу, добру реальність близько лїса, зелїзници, більшого міста. Зголошення під М. К. Львів poste restante. 403 2—2

Жадайте даром і оплатно обширного цїнника краєвих виробів тканих на рік 1905, полотен домових, веб чисто льняних, білизни столової, від ручників, стирок, дрелїхи, і т. п. цїни низькі. Адрес: **Мечислав Ґонет,** ткач в Корчинї. 150 19-40

До уладжування і направи громозводів, телефонів, електричних дзвінків поручаю ся, даючи умовлену ґарантию. Всякі інжинїрскі інструменти приймаю до направи.

Маврикий Босковіц

оптик і електромеханїк

Львів, пл. Марияцка ч. 7.

418 1—4

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода поїздів, нових і уживаних, приймає до заміни, в комісе на продаж, або купує за готівку. Приймає також замовлення на елеґантні екві пажи до вінчань. 191 1—3

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 913 1—52

ДОМАГАЙТЕ СЯ
ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ 929 49—60
Дістати можна всюди.

СВОБОДА

писмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року **1 зр.** Редакция і Администрация, Львів ул. Батория ч. 24.

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселькы, каляфіорів, каляреши, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнижшій цїні.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24 37—50

Подяка.

Не пройшло десять лїт, як стратили ми дорогого батька, що упав жертвою обовязку священичого звання та полишив нас дрібних сиріт. Пройшло десять лїт. Але памяти нашій се не уйшло, наш жаль не змовк, наші ридання не устали. Та невислїдимі стежки людскої пути — о Боже! Сьвята воля Найвисшого, та безпощадна, непереможна лють смерти зіслали своєю всесильною рукою другий удар великий, удар страшний для нас та болючий. Ми понесли страту невиджаловану, ми розпрощали на віки наш скарб найбільший, неоцінений, найкучшу матїр, матїр, яких мало, найпечаливійшу опікунку, найбільшу нашу добродійку, найлїпшу помічницю на тяжкій нашій, сиротскій дорозї житя... а враз в тим утратили ми словом все, ми остали круглими сиротами. Коли в виді сего страшного нашого горя та безмежно-великого смутку ми, здавалось, були цїлковито опущеними, полишеними на поталу гіркої нашої судьби-долї, найшли ми серця благородні, що будьто відданем послїдної прислуги найдорожшій покійній нашій матери, будьто жичливости, солодким словом відради вляли пільгу у наші зранені серця, утихомирили нашу тугу-муку. Ми отсею дорогою складаємо Їм нашу ве ику подяку! В першій мірі щиро горяче спаси-біг висказуємо найбільшим нашим добродіям, вуйкам Корбубам, за їх превелику жичливість і пасквість, що до послїдної хвилї не опускали покійної в ї горю та муках, дали приют у своїм честнім домі, занялись величавим справді похороном, а нас огортають правдиво вітцівско-материньскою опікою. Стократ нагороди їм се, Боже! Дякуєм сердечно всїм Всч. Отцям сего деканату, що віддавом послїдної прислуги покійній звеличали торжество похоронне а то: Всч. о. Воляньскому, пароху Ходачкоза малого, що трудив ся кілька миль, не зважаючи на свій старий вік, Впрепод. о. Совітникам Мелешкевичу, пароху Вікна і Малїшевскому пароху Грималова, Райгеровскому пароху Остапя, о. В. Левицкому пароху Борок малих, о. С. Мохнацкому, катехиті зі Львова. Специяльну подяку складаємо о. Онуферкови, сотрудникови Скалата, що горячими словами надгробної бесїди не тільки звеличав торжество, але бальсам розради та підмоги влив у наші зболїлі серця. Не меньше дякуємо всїм присутним, знакомим покійної, п-у Фуртакам в Бірок великих, місцевій інтелїґенциї, а передовсїм особлива а велика подяка належить ся від нас п. С. Шпіцерови, богослови III. р., що прибувши до Гїбова случайно під хвилю нашого страшного горя і нещаста, так віддавом послїдної услуги покійній, як і щирим співчуванем вивязавсь з правдивою гідностаю будучого свого звання, в сего великого християньского обовязку. Дякуємо вкінци всїм честним парохіянам Гїбова і всїм прочим, бравшим участь в похоронах.

Гїбів 12. V. 1905.

Зофія, Теодозия, Елена, Теофіля, і Володимир Демчишин сироти. 422 1—1

Парохія

Лятач глядає дака, найрадше нежонатого, котрий умів заложити і провадити хор. Зголошення зараз до парохіяльного уряду почта Лятач. 421 1—4

Карпатска крамниця

в Яблонові глядає різника, котрий знаєсь добре на масарских виробах. Перше ньство мають русини і жонаті. 419 1—3

Уряд парохіяльний

в Яблінці п. Солотвина, потребує сейчас двох **нежонатих,** знаючих устав, дяків-селян для церкви в Яблінці і прилуч. Богрівці. Зголошуватись письменно і долучити конкомітацию від власного пароха. 398 3—3

Хлопець

з укінченим 14 роком жи тя, здоровий, що скінчив з добрим поступом принаймене народну школу, буде принятий на науку до корінного склепу. Селяньскі діти (передовсїм руских родичів і руского обряду) та сироти мають першеньство. Ближших інформаций удїляє Адміністрация „Дїла". 395 3—3

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ"

вальці на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продає

УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вроновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 7—16

Дамскі капелюхи

стрійні спортові і подорожні

боа, парасольки, рукавички, корсети

капелюхи жалобні, все у великім виборі

поручає

ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА

ул. Академічна ч. 2

335 у ЛЬВОВІ. 8—10

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотинка в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато засмотренім складї дуже дешево дарохранительниці, гарм. давінки, чаші, монстранції, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащенний, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, ліхтарі, образи до процесій, фани, хоругви, отихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золочення, посріблення і бронзования.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цїнах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри, прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішнього Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 35—45

Рух залізничних поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1·6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30, 5·25, 8·40,** 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30,** 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, **2·15,** 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45,** 4·15, **8·25,** 8·35, **2·50,** 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан **2 51,** 6·15. 9·20, **2·40,** 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2·—,** 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного **7·30,** 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави рускої 7·30*.

„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стриа 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13,** 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12 30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6 10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенями товстими; поїзди нічні є зазначені звіздною. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розкладн їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі п. н. державних залїзниць, насип Гаусмана ч. 9. 35

Без конкуренції.

Чи конце! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післанатою. 86

Що?!... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від цїґар.

Ц. к. трафіка спопуляр. ностий **В. БІЛІНЬСКОГО** Львів.

30 6—26

DEPENDANCE

Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензаційні комедиї. 8—8

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цїнах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цїнники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 410 3—22

Ткацкі вироби

з найлїпшого прядива, як найстараннійше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дрелїшки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, флянелї, шевіота, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блюзки і т. п. поручає по умірковаших цїнах 3 5

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчинї, коло Коросна.

Хто жажадає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редагує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 98. **Львів второк 16 (3 мая) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучав ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11, Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Вікторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поздяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Еще в справі Холмскої Руси.

Перед кількома днями, в статї „Польска експанзия а Росия" між иншим звернули ми увагу на се, яка небезпечна для національної будуччини Холмскої Руси квестия зродила ся наслїдком толеранційного указу про свободу віроісповіданя. Справа однак надто важна, щоби до неї ще раз не повернути, а то тим більше, що галицко-польска преса, і то майже без виїмка, з піною в роті накинула ся на занятe нами становище в тій справі та прямо перелїцитовує ся в доборі о скільки можна найливих „арґументів", інсинуаций, інтриґантских брехонь і т. п. виключно лише за се, що ми беремо в оборону перед денаціоналїзацию таки наш власний народний елемент.

Коли взяти на увагу, чия именно вина теперішне скрутне положенє рускаго елементу на Підлясю*), то безперечно в цїлости спадає вона на офіциальну Росию та наших москвофілів, що співдїлали словом і дїлом в офіциальною Росиею в „обрусенню" і справославленю Підляся. Поляки були тут лише тими, що вміли використати непростимі гріхи тамтих. Доказом сего істория.

Першим промахом зі сторони официальної Росиї був фактъ полишеня Холмщини в т. зв. Королївстві польскім, яке ще до року 1863-ого мало широкі національні права, замість, щоби Холмску Русь вилучити зараз в 1831-им роком з Конґресівки і утворити в неї осібну адміністративну одиницю. Завдяки сему польскі впливи мали час розпанощити ся в Холмщині тим більше, що ся послїдна, відорвана від жита прочої Руси-України, не в силї була оперти ся напорови польскої культури. Тамошна дрібна унїацко-руска шляхта, інтелїґенция і духовеньство, під впливом польских виховуючих інституций та такого центра, як Варшава, скоро спольщили ся, а тамошні епископи стали найзагорільшими пропаґаторами польонїзациї. Спольонїзоване духовеньство впливало відповідно і на сїльске населенє, зближаючи з розмислом унїацкий обряд до латиньского. Росийске правительство тим часом махнуло рукою на Холмщину, найшовши собі важнїйше дїло: давленє узраїньского відродженя над Днїпром та пропаґованем москвофільства в Галичинї.

Аж 68-ий рік, коли холмска унїацка інтелїґенция показала ся більше польскою ніж самі коренні Ляхи, правительство росийске зміркувало, що поповнило ошибку, віддаючи унїятів-Русинів на поталу польщинї, і задумало направити ей. Завдяки свому апріорному, обрусительному становищу супротив малоруского елементу, котре-то становище не позволяло росийскому правительству глядїти з розумом на холмску квестию, та завдяки підшептам короткозорих галицких москвофілів, росийске правительство знов однак промахнуло ся і попало в другу, не менше шкідну ошибку: насильного оправославленя та „обрусенія" холмских Русинів-унїятів. Замість зрозуміти, що сильно привязані до католїцизму холмскі Русини будуть волїли перехід на латиньство — де їх ждe рішуча польонїзация — ніж до чужого їм мовою і орґанізациею російского православя, росийске правительство хопило ся питомих собі способів, аби ще лїпше вігнати унїятів-Русинів під польский вплив. Треба на жаль сконстатувати, що в тім дїлї помагали ему і деякі з галицких Русинів, а именно ті священники-емігранти з Галичини, що йдучи за покликом москвофільских проводирів, перенесли ся до Холмщини і там були правою рукою росийской акциї, за що — своїм путем — дячила їм официальна Росия чорно, мало-що не копнувши їх всею, коли показало ся, що ту саму роботу потрафлять і коренні попи православні. Виховавши у дурманї „обрусення" цїлу плеяду духовеньства та пхнувши ей відтак до Холмщини, де се духовеньство взяло ся до роботи в вповнім ему дусї, в наскізь невідповідаючім обставинам напрямі, именно-ж в напрямі ворожім власній малоруській мові і власному малорускому народови, — галицке москвофільство поповнило оден з найбільших своїх гріхів, підпираючи тим лише польонїзацию Холмщини.

Нині, по більш ніж 30-и роках, позазирало, кілько варта була вся та робота і Русь у Холмщинї стоїть над берегом національної загибели. Тож і на тих, хто завинив в нинїшнім критичнім положеню Холмскої Руси, тяжить обовязок направити свої промахи і ту важну позицию рущини ратувати. Росийске правительство повинно без проволоки привернути унїю та дати їй повну можність станути на малорускій, рідній місцевому населенню основі, а наші москвофіли, именнож їх преса, як вже зрозуміли безвихідність православя на Підлясю і взивають росийске правительство до привернення унії, яко заборола від ополяченя, так повинні консеквентно і ясно признати ще безвихідність обрусенія (що їм між стрічками часом вирвало ся!) та вдарити ся в груди і віззвати росийске правительство до введеня малоруской мови в церкву, школи і уряди Холмщини. Сам „Галичанинъ" взиває правительство росийске вичувати холмских Русинів історию „західнополудневої Руси" себто Руси-України і тим сам завдає противорічє свому „общерускому" становищу, признаючи, що лише питоме національне, українське вихованє може ставити на західних окраїнах Руси чоло польщинї.

Та заки скінчимо, мусимо ще коротко розправити ся з одним замітом, з яким виступила против нас польска преса, а именно, що в справі холмских унїятів, промовляючи за унїю, ми керуємо ся лише національним інтересом, релїґія-ж сама по собі нам рівнодушна. Заміт сей в устах панів-Поляків що найменше дивний, би колиб панове-Поляки справдї поводили ся в сій справі релїґійним мотивом, а не національним шовінїзмом і нахабностию, як по правдї річ має ся, то як-раз самі промовляли бо за введенем унії, бо яко такі „catholicissimi" не повинні прецінь бачити ріжниці між римо- а грекокатолицизмом. Тим часом вони поводять ся як-раз инакше, а навіть пишуть, що лїпше для них православє ніж унїа, бо розумію ть, що унїя уратує рускість Холмщини, а православє зажене унїятів тамошних до решти в польский табор. Отже як-раз о політику, а не о релїґию, розходить ся вам, панове-Поляки, і треба сумнївати ся, чи Рим, проголосивший засаду „per vos, mei Rutheni, Orientem spero convertendum", схоче станути на вашім становищи. Рим чейже розуміє, що коли може бути мова о з'єдиненю колись церквий західної з східною, то може се стати ся лише з повним задержанем східного обряду і повним увзглядненем національних прикмет кождого народу. Се признала вже навіть булля папи Льва XIII-ого в справі восточних церквий.

*) Дехто у нас мішає „Підлясє" (Холмщина) з „Полїсєм" (півн. західна Київщина). „Підлясє" не має нїчо спільного з „las-ом", а етимольоґічно походить від „під" і „Лях".

Вшехпольска „тернопільска мораль".

Хто читає нїмецкі дневники, стріне ся дуже часто з терміном „Tarnopoler Moral"... Та сего терміну не треба брати за одно з новою „тернопільскою моралию", котра возникла на ґрунтї подільскої столицї аж в новійших часах, від коли настала на галицкій Руси польска партия народово-демократична спріч вшехпольска і увила собі гніздо також в Тернополи, дїлаючи передовсїм через тамошне Koło Towarzystwa Szkoły Ludowej, котрого презесом є Поляк з руского роду — пан Ставислав Сроковский, професор тернопільского семинаря учительского, сьвітило серед тернопільскої Польщі.

Про дїяльність тернопільского Кола T. S. L. нераз було писано в „Дїлї", а щоби хто не думав, що ми може представляли річ тенденційно, позволимо собі навести голос краківского Naprzod'y, дневника, котрого нїхто не посудить о недостачу польского патріотизму. Отже сей дневник у вступній статї 129 числа з 13 с. м. пише між иншим:

„T. S. L., основане під гаслами 3 маja — несеня каганця просьвіти і будженя люду — стало ся нині в руках „народової демократиї" оселею і розсадником клерикалїзму і реакциї. Вшехпольска геца против Русинів, пущена в причини рільничих страйків, була видимою точкою зворотною, від котрої почала ся явна вислуга T. S. L'ої подільским обшарникам і клерикалам. Киньмо оком на остатний річний звіт T. S. L'ої. Кількадесять ей читалень стоїть під управою ксьондзів і законниць. В тих читальнях кормить ся хлопів понад 500 примірниками клерикально-вшехпольскої ґазетки Ojczyzna, таким самим числом клерикальної Gazety niedzielnej, бернардиньского Nowego Dzwonka, брукового дневника Wiek nowy і т. п. Отсе духова страва, яка має „відродити" люд польский... Особливо тернопільске Коло визначає ся в тім напрямі тай загалом оно є одним з найбільше вшехпольско-русиноїдно-клерикальних. Приглядаємо ся школам T. S. L-ої na kresach, передовсїм учительским силам. З виїмкою одної учительки в Нетребі, котра має скінчену сему класу видїлову, прочий персонал представляє ся ось-як: вислужений шандар, громадскі писарі, орґаністи і два

Марк Твен.

Пані Мек-Уіл'емсова і лискавиця.

„О так, мій добродію", говорив дальше Уіл'емс — бо се не був початок его бесїди — „страх перед лискавицею є одною з найбільших слабостий, яка може бути у чоловіка. Вона постигає найчастїйше жінок, деськолись також малих собак, а часами навіть мужчин. Є то особливша слабість, бо вона більше ніж кождa инша може занепокоїти чоловіка, і тогдї нїчим не можна її усунути, ні розрадою ні доганою. Жінка, котра була би в силї без страху дивити ся на самого чорта або навіть на миш, стратить спокій, ба й притомність, коли стане лискати. Нераз жаль збирає над тим страхом. Отже, як кажу, збудив мене глухий, боязливий крик „Мортімер! Мортімер!" Коли я троха прочунявся, простягаю потемки руки і кажу: Євангелино! То ти? Що стало ся? Де ти?

— Зачини альокир. Отидай ся так спокійно лежати і спати в таку бурю!

— Як може хто стидати ся, коли спить? То не льоґічно, Євангелино. Чоловік не може стидати ся, коли спить.

— Ти того нїколи не пробував, Мортімер. Ти добре знаєш, що нїколи не пробував.

„При тім чув я придавлений плач, і се спинило у мене остру відповідь, яку я мав уже на язиці. За те відповів я:

— Жаль менї, дитино; справдї жаль менї. Я не думав так зле. Іди положи ся і...

— Мортімер!

— Що такого, моя дорога?

— Чейже не скажеш, що ти ще в ліжку?

— Чому-ж би ні. Очивидно що в ліжку.

— То зараз вставай! Чейже бодай для мене і для дїтий, коли не для себе самого, повинен ти троха дбати о своє житє!

— Алеж, дитино...

— Не говори, Мортімер! Ти знаєш дуже добре, що в таку бурю нема небезпечнїйшого місця, як в ліжку. Всї книжки так кажуть. А ти лежиш, самохіть наражаєш своє житє, лише тому, що...

— Але успокій ся, Євангелино! Я-ж тепер не в ліжку; я...

„Втім нараз блиснуло, жінка зойкнула, а потім наступив грім".

— От і бачиш наслїдки! Ах, Мортімер, як можеш бути так безбожним і в такий хвили клясти ся!

— Я-ж не клявся, і се зовсїм не є наслїдок. Те саме було би стало ся, коли-б я був і словечка не сказав. Ти добре знаєш, Євангелино, а бодай могла би знати, що коли атмосфера наладована електрикою, то...

— Так, так! Тепер поясняй, поясняй! Не розумію, як можеш так говорити, коли знаєш, що на хаті нема громозводу і твоя бідна жінка та дїти цїлком лишені на ласку судьби... Що ти хочеш? В таку хвилю сьвітити запалку? В таку хвилю сьвітити запалку? Чи ти ошалїв?

— Чорт бери, жінко! Що-ж такого? Тутки темно, мов у совісти грішника і...

— Згаси! Зараз згаси! Чи хочеш нас усїх згубити? Ти-ж знаєш, що нїщо так не притягає грому, як сьвітло. [Чш! пш! бумбумбум! [Ах, чуєш? Диви, що ти наробив!

— Нї, не бачу, що я наробив! Запалка може собі про мене притягати грім, але, оскільки знаю, вона не може грому викликати. А се величезна ріжниця. І вона таки й не притягнула грому ані на макове зерно. Бо коли би сей грім пішов за мою запалкою, то хиба вибрав би собі одну з мілїонів. І чому-ж до лиха мав би собі як-раз сю вибрати?

— Стидай ся, Мортімер! Ми тут стоїмо перед смертию, а ти в таку велику хвилю можеш так говорити. Може би ти, Мортімер...

— Що?

— Чи ти молив ся у вечер?

— Я? Хотїв, але втім прийшло менї обчислити, кілько буде дванацять раз тринацять, і... [пш! бумбумбум! бумбумбрр!]

— Ах, ми пропали! Без милосердя! Як міг ти в такий час занедбати таку річ?

— Алеж то не був такий час. На небі не було анї хмарочки. Відки я міг знати, що задля такої дрібниці так розгремить ся? І справдї не надно, що ти зараз робиш з сего таку велику річ, як коли би воно часто менї лучало ся. Я-ж не занедбав сего від чотирох лїт, — від тогдї, як з моєї вини був трус землї.

— Мортімер! Як ти говориш? А забув про жовту пропасницю?

— Алеж, дитино! Ти завсїгди нагадуєш тую жовту пропасницю; се несправедливо.

Ти не можеш вислати безпосередно, без перерви, жадної телеґрафічної депеші аж до Мемфісу, як жеж моя дрібна похибка могла би так далеко сягати? Що-до трусу, то ще могу тобі признати, бо то було недалеко; але даю своє горло, коли можна на мене звалити одвічальність за кожд...

[Пш! бумбррбумбум! бум!]

— Ах, Боже! Боже, Боже! Я знаю, Мортімер, що грім би в нашу хату. Ми не доживемо дня. Добре було би, щоби ти зважив, що твоя страшна бесіда... Мортімер!

— Що? Знов щось?

— Твій голос виглядає, як би... Чи не стоїш ти тепер при печи?

Справдї так!

— Геть, вараз геть відтам! Ти робиш так, як би хотїв усїх нас погубити. Чиж не знаєш, що отверта піч найбільше притягає грім? Де ти тепер?

— При вікнї.

— Ах, на милість Божу! Чи ти вже розум стратив? Зараз іди відтам! Дитина в пеленках знає, як небезпечно в бурю стояти при вікнї. Боже, Боже! Я знаю, що не дочекаю дня. Мортімер!

— Ну, що?

— Що то за шелест? Що ти робиш?

— Глядаю своїх сподень.

— Геть в тим! Чи хочеш в таку хвилю убирати ся? А ти-ж знаєш добре, що овеча вовна сильно притягає грім. Ах, Боже! Не досить, що сама природа грозить житю, а ти ще робиш все можливе, щоби збільшити небезпеченьство... Ах, не сьпівай же; Що-ж ти собі мислиш?

— А що-ж в тім злого?

— Мортімер! Я-ж тобі нераз казала, що сьпів викликує дрожанє воздуха, а тим електрика... Та чого-ж ти знов дверї відчиняєш?

— Чи може і в тім що злого?

— Злого! Та то смерть! Кождий, хто лиш троха уваги мав, знає, що продув притягає грім. Ти примкнув дверї лише до половини; зачини-ж добре, і то чим скорше, инакше ми всї пропали. Ах, се нещасте, в таку хвилю бути разом з таким нарванцем!... Мортімер! Що ти робиш?

— Нїчого. Іду до умивальнї. Тут душ-

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска мустарда що викликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика мустарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківська ч. 109. 371 14—30

кільканацятьлїтні хлопці, в котрих оден скінчив нормальну школу в Збаражи, а другий взагалї не ходив до школи, лише сам навчився лихо читати й писати. Сї „кваліфіковані“ сили учительські винагороджує ся квотою 10—15 корон місячно. Отже вертають ся давні добрі часи: жандарми й органїсти знов в сельскими учителями, як перед сорок лїтами. Станьчики на дармо сушили собі мозки, яким чином дійти до того ідеалу; научили їх сего аж „народові демократи“. Які наслїдки такої просьвіти, легко передвидїти: дїти дуже слабе мають поняте о читаню й писаню „вповне“ жандармскими методами педагогічними, але за те умїють сьпівати кільканацять пісень „патріотичних і косцельних“, бо люд треба виховувати „narodowo“. І се все дїє ся за довволом краевої ради шкільної, впрочім дуже вдоволеної таким родом просьвіти, а до того увільненої від основування публичних швіц по селах, де є такі „wzorowe“ школи T. S. L'oї. Тай народні учителї не можуть нарікати на лихі пенсиї, коли їх „колеґи“, плачені „народовими“ інституціями побирають 10—15 корон місячно. Такі, навіть в Галичинї небувалі „пенсиї“ виправдує ся скупими фондами, але се не перешкаджає, що пп. „dygnitarze“ з Тернополя з'їзджають на понис фінкрами, плаченими по 20 корон, і привозять з собою нагороди за 300 корон, а то: 150 червоних конфедераток для „unarodowienia polskich dzieci“ і кількадесять бляшаних хрестиків для дївчат...“

Ось-яке тернопільске Коло T. S. L'oї після фотоґрафії звятої польским дневником, а до славних шкіл „na kresach“ втягає ся і рускі дїти, о чім „Naprzód“ не згадує, а що було виказане свого часу в „Дїлї“ на основі урядових звітів T. S. L'oї. Тай велика шкода, що „Naprzód“, пишучи о тернопільскім Колї T. S. L'oї, не заговорив о тій вшехпольскій „тернопільскій морали“, яка виявила ся в остатнім часї. Допускаємо, що редакция Naprzod-у не має доси відомости про неї, хоч на тернопільскім ґрунтї она стала дуже голосною. А річ се ось-яка:

Дня 28 марта с. р. відбула ся перед звичайним трибуналом в Тернополи карна розправа против Русина Миколи Петрицкого о провину недозволеної кольпортажі книжок та брошур і скінчила ся засудженем его на 100 К. ґравни, взглядно на 10 діб арешту. По сій розправі „Подільский Голос“ оголосив звіт із ходу розправи — і той звіт викликав велику сензацию в цілім місті. Тай не диво, розправа виказала, що Миколу Петрицкого заденунціював до полїції пан Станислав Сроковский, професор учительской семинарії і превес Koła Towarzystwa Szkoły Ludowej!

Між актами справи находили ся два цїкаві протокольрні зізнаня, одно п. Сроковского а друге селянина Юзефа Кисїля з Плотичи. П. Сроковский подиктував до протоколу: „Jako prezes tutejszego Koła Towarzystwa Szkoły Ludowej interesuję się ruchem przeciw polskim włościanom po wsiach i śledzę przyczynę, tudzież za sprawcami szerzenia nienawiści między oboma narodowościami“. Знов же селянин Кисїль сказав до протоколу що він „udając Rusina“ купив дві брошури від Миколи Петрицкого і „natychmiast zaniosłem p. profesorowi Srokowskiemu, udaliśmy się obaj na policyę, a stamtąd udano się do Petryckiego i książki od niego skonfiskowano“. (Кисїль, переслуханий на розправі, розказував широко, як він удавав Русина з Честилова, кляв і рїкні „ґлупства ґадал“ на Поляків, що они лайдаки, злодії, що нищать Русинів, і так дві години або й більше просив продати ему брошури; коли-ж дістав, зараз побіг до польского Сокола за п. Сроковским, звідтам до его дому, потому ще в кілька місць, аж у видінї повітовім відшукав п. Сроковского і зараз побігли оба на полїцию).

На основі сих фактів „Подільский Голос“ схарактеризував досадно презеса тернопільского Кола T. S. L'oї, а закінчив: „Ми все те промовчали би, бо очивидно не наша річ учити польску суспільність морали, всеж-таки не те, що чоловік такої міри, як Станислав Сроковский, виховує молодїж в семинари та дїлає між нашим народом. Пан Сроковский знищити Руси не потрафить, бо рука его за коротка, але викривити неодну шляхотну душу вуміє... А хто сїє ненависть на селї, чи Петрицкі чи Сроковскі, нехай судять безсторонні люди, але що овочі плідного посїву Сроковского зберуть потомни нинїшної Польщі, се, на жаль, історична конечність, бо за ґріхи батьків покутують їх дїти“.

На статю в „Подільскім Голосї“ відповів презес тернопільского Кола T. S. L'oї в тернопільскім Głos-ї polsk-ім. На жаль, сеї ґазетки не могли ми роздобути, щоби подати зміст відповіди, натомість маємо під рукою „Відповідь на відповідь. Лист до пана проф. Сроковского“ уміщений в 6 числї „Подільского Голосу“ з 1 мая с. р. Для інформациї наших читателїв, на чім тепер стала справа, наводимо перший уступ „Відповіди на відповідь“. Редакция „Подільского Голосу“ пише до проф. Сроковского:

„Дивує нас дуже, що Ви, пане професор, мали на тілько в собі цинїчної сьмілости та відважили ся публично забрати голос в своїй оборонї, відповідаючи в посліднім числї Głos'y polsk'ого на той наш артикул, де судовими протоколами доказали ми Вам, що займаєте ся денунціованем людий в полїциї. А хотяй Ви просите нас, щоби ми лишили Вашу шановну особу в супокою, то однакож даруйте нам, що ми кількома словами відповімо на Вашу відповідь. І так, пане професор: Коли „Подільский Голос“ закинув Вам публично: 1) що Ви денунціювали п. Петрицкого в полїциї за те, що він продавав книжки; 2) що Ви з шпіонською дотепностию наклонили свого брата, польского селянина з Плотичі, щоби він в підлий спосіб „udając Rusina“ видурив книжочки від руских селян і в той спосіб достарчив Вам материялу до денунціациї; 3) що Ви деморалїзуєте своїм поступованем темний люд; 4) що за часів Вашого професорства змасакровано руску молодїж в тут. учительскім семинари; 5) що Ви вирекли ся своєї рускої народности, а щоби окупити со бі вступ до Поляків, кидаєте ся з вотеклою ненавистею на все, що Ваше рідне; 6) що Ви есте автором тих всїляких історичних „виводів“, які не видержують навіть і найлекшої критики, а вкінци 7) що Вас здорова часть польскої суспільности повинна викинути зі свого складу, — то сли бодай одно слово з наших закидів неправдиве, запізвіть нас перед суд і там докажіть нам, що ми Вас очернили. Ми певні, що того, пане професор, не зробите, бо пущики боять ся денного сьвітла; впрочім з Вашої оборони пересьвідчились ми, що Ваші поняття о особистій чести і о публичній морали опинили ся вже на тім степени, де шпіонськ во називає ся „fortelem“, „skomplikowaną metodą“, яких можна уживати в „codziennem życiu publicznem“. Даруйте, пане професор, але се твердженє таке безстидне, що оно з уст чесного чоловіка ніколи би не вийшло. Публична мораль для всїх одна: поборювати ся можемо, але чесними способами, а що есть підле, то оно підлим мусить бути і у чесного Русина і у чесного Поляка“.

Війна.

Токіо. Стверджено, що російска фльота Рожественьского, котра хвилево виплила була з заливу Гонкое, вернула там назад.

Льондон. Адмірал Камімура сконфіскував 4 пароходи, призначені для Росиян, котрі мали відійти до Сан Франціско.

Чіфу. Японьский пароход перевозовий наїхав в заливі Печілї на міну, котра его розсадила. Сталось се рівночасно з затопленем транспортовця Стенцамару.

Сайґон. Російска фльота, котра знов появила ся на повнім мори коло Гонкое, від'їхала вчера о півночи в північнім напрямі. Від сеї пори не бачили жадного російского корабля.

Париж. Французский адмірал на водах східної Азиї телеґрафує, що перешукував всї заливи аж до Турану і нїгде не знайшов російских кораблїв.

Берлїн. Послїдні операциї японьскі в Манджурії подібні суть до операций, котрі випередили битву під Мукденом. Японцї стараютъ ся стрітитись з східним крилом Росиян. В центрі і на правім крилї панує спокій. Російска кінnота диспонує в реконесансовій службі ватагою Хунхузів, зложеною з 8 до 10.000 людий.

Токіо. В японьскій неволи є тепер: 10 ґенералів, 70 штабових офіцирів, 884 офіцирів, 8.558 підофіциріа і 50.760 рядових — разом 60.282 Росиян.

Льондон. З Токіо доносять, що Камімура тепер занятий випатруванем контрабанди призначеної для Росиян. До сеї пори забрав чотири ладунки з муніцию і гарматами, висланими з Сан-Франціско. Рожественьский, котрий дістав богато харчів і вуґля, не може заосмотрити ся в муніцию і гармати (?). З причини знаменито зорґанізованої японьскої служби шпіґуньскої, російске правительство відкликало кілька замовлень поробленых за границею.

Ню Йорк. В часописах знов вирипають погодоски о мировых переговорах. Причиною, що Рожественьский задержав ся був в своїй подорожи, мали бути якраз мирові переговори. Сі переговори заінїціювали фінансові круги, але вони розбили ся, бо великі князі противили ся навіть мінїмальним жаданям японьским. Тепер мирові пертрактациї мали розпочати ся за ініціятивою Унії в Парижи і сподіваний бій морский цїлком не вплине на хід переговорів, бо Росия вже уважає ся за побиту.

Льондон. Анґлїйскі дневники не вірять в нове навязане мирових переговорів, а як би до них прийшло, то безпосередно між Японом а Росиею.

Берлїн. Дневники доносять, що сполучена фльота російска є в дорозї з острова Гайнан до острова Оґасаварас, щоби звідтам дістати ся до Владивостока.

Токіо. Правительство заборонило вивіз вуґля до Сайґану, як довго російска ескадра буде при берегах Індохін.

Париж. З Владивостока доносять, що Японцї вкладували коло Гензану 30.000 людий з великою масою харчів і военного материялу. Сі війска мають маширувати на Владивосток.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Неділя вечером проминула спокійно. Лише в публичних городах, де громадять ся робітники, були проби демонстраций. Полїциа привернула лад. Арештовано до 50 осіб. Також ніч на понеділок минула спокійно. До конфліктів з полїциею не прийшло.

Рига. На козацку патрулю кинено з поза паркану бомбу, котра ударила полїцейного урадника в ногу, але експльодуючи, убила тілько коня. Товпу, котра зібралась на місци атентату, розігнали козаки.

Петербург. В нижньоновгородскій ґубернії, в окрузї Цареґат, хлопи спалили кільканадцять дворів, а працюючих зігнали з поля. Аґітатори мали вмовити в хлопів, що добра шляхти будуть між них поділені.

Варшава. Дня 9 с. м. занедужали нагло чотири аґенти слїдчої полїциї, так що відставлено їх до мешкань. Три з них вже видоровіли, четвертий мусить еще лишити ся в ліжку. Говорять, що їх отруено.

Петербург. Дня 12 с. м. відбули ся в сали фабрики церковного сьвітла збори православного духовеньства, в цїли обдумання тексту адреси до петербурского митрополита Антонія з протестом против его усунення. Полїциа вислала офіцира, щоби розігнав збір, що ему одчак не повело ся. На запитане зібраних, чи могли би в церкві радити без перешкоди, офіцир відповів, що війско вигнало би їх з церкви.

Київ. З околиці Кишинева доносять о хлопских розрухах. Богато хлопів спродало землю і хотїло виеміґрувати на Кавказ, але ґубернатор здержав їх; се викликало розруки. Банк в Кременчуку окружено війском.

Петербург. Міністер внутрішних справ розіслав до ґубернаторів **харківского, полтавского і київского** обіжник, котрим дає ґубернаторам права давати дозвіл на формоване властителями двірских обшарів міліциї для охорони маєтків від погрому в часі аґрарних забурень. Се розпорядженє видано для того, що в послїдних часах до міністерства внутрішних справ властителї більших посїлостий присилали богато подань о дозвіл на удержуване міліциї. Що до узброєня міліциї в пальне оружє, то рішене полишено місцевим властям військовим.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ческий сойм.

Прага. Нинї збираєсь на нараду плєнум нїмецких послів. Як Нїмцї ухвалять залишити обструкцию, то маршалок запросить на завтра до себе президиї всїх клюбів, щоби уложити програму соймових праць.

Італийский університет.

Відень. Збір італийских студентів ухвалив резолюцию з жаданем, щоби італийский університет заложено в Тересті. Коли бо державна рада ухвалила заложити університет в Ровереді, то жаден італийский студент там не запише ся.

Славяньскі дневникарі.

Вольоска. З'їзд славяньских дневникарів ухвалив візвати всї славяньскі товариства пресові, щоби приступили до міжнародного союза преси. Ухвалено також резолюцию против примусу сьвідченя редакторів і резолюцию з жаданем як найскорійшого введеня нового закона пресового.

Хлопскій бунт.

Білград. Кількасот хлопів з села Заркова, узброєних в палки і сокири прийшло на передмістє Білграду до корабельних варстатів і важадали, щоби їм звернено ґрунта, на котрих стоять еї варстати. Відтак хлопи кинули ся на робітників і побили їх, почім здемолювали всї будинки. Доперва війско розігнало хлопів.

З Балкану.

Софія. Полковник Іванов пробував з ватагою зложеною з 100 людий продерти ся до Македонії, щоби піместити ся за напад доконаний на ватагу Стоянова. Дві компанії війска загородили ему дорогу. Увязнено 20 повстанців.

Франция в Азиї.

Сайґон. Аґітатор Оґме, котрий голосить, що є післанцем Буди, напав на чолї 40 своїх прихильників на село коло Еноа. В бійцї з французским війском погиб оден французский вояк, а два і оден полковник ранені. З напастників убито 16, 10 ранено, а решту увязнено. Оґме оповідає, що Буда дав ему місию лїчити недужих і увільнити край від Французів.

НОВИНКИ.

— **Подвійна міра.** Із Солотвини доносять нам: Дня 14 с. м. обходили Поляка з тутешного „товариства школи людовей“ річницю польской „конституциї 3-го мая“ з відчитом про „неподлеґлость Польскі“ та аматорским представленем. Все те відбуло ся в сали народної школи! Колиб так Русини схотїли обходити роковини якогось політичного факту, а до того з політичною програмою і в шкільній сали, то деякі „владзе“ певно на се не дали би салї, навіть якби й взагалї позволили на такий обхід. Численні приміри з послїдних часів виказують сю подвійну міру наглядно. — *С. М.*

— **Шануймо свою народну честь!** Пишуть нам: З нагоди перенесеня п. Токарского, інспектора шкільного, з Жидачева до Турки заходять ся декотрі адгеренти его урядити пращальний пир коштом — розуміє ся — загалу учительства повіту. В виду невеселих обставин материяльних і знаної нужди учительскої час, щоб такий спосіб пращаня, получений будь-що-будь з значнійшими датками устав, а загал учительства повинен усунути ся від сего рода оказування льояльности. Передовсїм-же учителї-Русини най мають честь! П. Токарский дав недвозначно пізнати свою нетерпимість, наколи заборонив учителям підчас конференциї окружної в Николаві послугувати ся руским язиком, а хиба не забули ще і поточини, які їм дістали ся з оказії 30-лїтного ювилею служби п. Токарского, котрий на промови та славословя учителїв-Русинів з его честь не звволив ні словечком відозватись по руски. Наколи хочем, щоб нас шанували, шануймо передовсїм самі себе! Крайна пора отрясти ся нам з рабства, та самим постояти за свою честь! Не величаймо отже тих, котрі сьміють ображувати наші чувства народні! — *Сеїй.*

— **Вісти з рускої Польщі.** Нещастем Поляків в Прусах є се, що остатними часами прускі державні власти почали в поступованю з тамошними Поляками наслїдувати поступоване австрийских Поляків з Русинами в Галичинї. Як пишуть познаньскі часописи, недавно на виразне розпорядженє пруского мінїстра просьвіти перекинено професора Рихлїцкого з Венґровца до Діссельдорфа „aus Dienstesrücksichten“ (те, що у нас „ze względów służbowych“ до Пільзна або Живця). Проф. Рихлїцкий трудив ся при венґровицкій ґімназії яко математик звиш 20 лїт, має у Венґровцу реальність, а нову посаду на чужинї має обняти сейчас. (І у нас також в урядових наказах до таких, що мають реальности, пишуть: „bezwłocznie“... кудась на Мазури). Оден з таких заточенців-Поляків, урядник зелїзниці, нарікаючи на прускі системи, що кинувши его на чужину позбавила его домашного огнища, пише до Gazet-и Opolsk-ої такими сердечними словами: „Перенесено мене між чужих людий. Тяжка доля вигнанця! Спомини Великодних сьвят

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

кільканацятьлїтні хлопці, в котрих оден скінчив нормальну школу в Збаражи, а другий взагалї не ходив до школи, лише сам навчився лихо читати й писати. Сї „кваліфіковані“ сили учительські винагороджує ся квотою 10—15 корон місячно. Отже вертають ся давні добрі часи: жандарми й органїсти знов в сельскими учителями, як перед сорок лїтами. Станьчики на дармо сушили собі мозки, яким чином дійти до того ідеалу; научили їх сего аж „народові демократи“. Які наслїдки такої просьвіти, легко передвидїти: дїти дуже слабе мають поняте о читаню й писаню „вповне“ жандармскими методами педагогічними, але за те умїють сьпівати кільканацять пісень „патріотичних і косцельних“, бо люд треба виховувати „narodowo“. І се все дїє ся за довволом краевої ради шкільної, впрочім дуже вдоволеної таким родом просьвіти, а до того увільненої від основування публичних швіц по селах, де є такі „wzorowe“ школи T. S. L'oї. Тай народні учителї не можуть нарікати на лихі пенсиї, коли їх „колеґи“, плачені „народовими“ інституціями побирають 10—15 корон місячно. Такі, навіть в Галичинї небувалі „пенсиї“ виправдує ся скупими фондами, але се не перешкаджає, що пп. „dygnitarze“ з Тернополя з'їзджають на понис фінкрами, плаченими по 20 корон, і привозять з собою нагороди за 300 корон, а то: 150 червоних конфедераток для „unarodowienia polskich dzieci“ і кількадесять бляшаних хрестиків для дївчат...“

Ось-яке тернопільске Коло T. S. L'oї після фотоґрафії звятої польским дневником, а до славних шкіл „na kresach“ втягає ся і рускі дїти, о чім „Naprzód“ не згадує, а що було виказане свого часу в „Дїлї“ на основі урядових звітів T. S. L'oї. Тай велика шкода, що „Naprzód“, пишучи о тернопільскім Колї T. S. L'oї, не заговорив о тій вшехпольскій „тернопільскій морали“, яка виявила ся в остатнім часї. Допускаємо, що редакция Naprzod-у не має доси відомости про неї, хоч на тернопільскім ґрунтї она стала дуже голосною. А річ се ось-яка:

Дня 28 марта с. р. відбула ся перед звичайним трибуналом в Тернополи карна розправа против Русина Миколи Петрицкого о провину недозволеної кольпортажі книжок та брошур і скінчила ся засудженем его на 100 К. ґравни, взглядно на 10 діб арешту. По сій розправі „Подільский Голос“ оголосив звіт із ходу розправи — і той звіт викликав велику сензацию в цілім місті. Тай не диво, розправа виказала, що Миколу Петрицкого заденунціював до полїциї пан Станислав Сроковский, професор учительской семинарії і превес Koła Towarzystwa Szkoły Ludowej!

Між актами справи находили ся два цїкаві протокольрні зізнаня, одно п. Сроковского а друге селянина Юзефа Кисїля з Плотичи. П. Сроковский подиктував до протоколу: „Jako prezes tutejszego Koła Towarzystwa Szkoły Ludowej interesuję się ruchem przeciw polskim włościanom po wsiach i śledzę przyczynę, tudzież za sprawcami szerzenia nienawiści między oboma narodowościami“. Знов же селянин Кисїль сказав до протоколу що він „udając Rusina“ купив дві брошури від Миколи Петрицкого і „natychmiast zaniosłem p. profesorowi Srokowskiemu, udaliśmy się obaj na policyę, a stamtąd udano się do Petryckiego i książki od niego skonfiskowano“. (Кисїль, переслуханий на розправі, розказував широко, як він удавав Русина з Честилова, кляв і рїкні „ґлупства ґадал“ на Поляків, що они лайдаки, злодії, що нищать Русинів, і так дві години або й більше просив продати ему брошури; коли-ж дістав, зараз побіг до польского Сокола за п. Сроковским, звідтам до его дому, потому ще в кілька місць, аж у видінї повітовім відшукав п. Сроковского і зараз побігли оба на полїцию).

На основі сих фактів „Подільский Голос“ схарактеризував досадно презеса тернопільского Кола T. S. L'oї, а закінчив: „Ми все те промовчали би, бо очивидно не наша річ учити польску суспільність морали, всеж-таки не те, що чоловік такої міри, як Станислав Сроковский, виховує молодїж в семинари та дїлає між нашим народом. Пан Сроковский знищити Руси не потрафить, бо рука его за коротка, але викривити неодну шляхотну душу вуміє... А хто сїє ненависть на селї, чи Петрицкі чи Сроковскі, нехай судять безсторонні люди, але що овочі плідного посїву Сроковского зберуть потомни нинїшної Польщі, се, на жаль, історична конечність, бо за ґріхи батьків покутують їх дїти“.

На статю в „Подільскім Голосї“ відповів презес тернопільского Кола T. S. L'oї в тернопільскім Głos-ї polsk-ім. На жаль, сеї ґазетки не могли ми роздобути, щоби подати зміст відповіди, натомість маємо під рукою „Відповідь на відповідь. Лист до пана проф. Сроковского“ уміщений в 6 числї „Подільского Голосу“ з 1 мая с. р. Для інформациї наших читателїв, на чім тепер стала справа, наводимо перший уступ „Відповіди на відповідь“. Редакция „Подільского Голосу“ пише до проф. Сроковского:

„Дивує нас дуже, що Ви, пане професор, мали на тілько в собі цинїчної сьмілости та відважили ся публично забрати голос в своїй оборонї, відповідаючи в посліднім числї Głos'y polsk'ого на той наш артикул, де судовими протоколами доказали ми Вам, що займаєте ся денунціованем людий в полїциї. А хотяй Ви просите нас, щоби ми лишили Вашу шановну особу в супокою, то однакож даруйте нам, що ми кількома словами відповімо на Вашу відповідь. І так, пане професор: Коли „Подільский Голос“ закинув Вам публично: 1) що Ви денунціювали п. Петрицкого в полїциї за те, що він продавав книжки; 2) що Ви з шпіонською дотепностию наклонили свого брата, польского селянина з Плотичі, щоби він в підлий спосіб „udając Rusina“ видурив книжочки від руских селян і в той спосіб достарчив Вам материялу до денунціациї; 3) що Ви деморалїзуєте своїм поступованем темний люд; 4) що за часів Вашого професорства змасакровано руску молодїж в тут. учительскім семинари; 5) що Ви вирекли ся своєї рускої народности, а щоби окупити со бі вступ до Поляків, кидаєте ся з вотеклою ненавистею на все, що Ваше рідне; 6) що Ви есте автором тих всїляких історичних „виводів“, які не видержують навіть і найлекшої критики, а вкінци 7) що Вас здорова часть польскої суспільности повинна викинути зі свого складу, — то сли бодай одно слово з наших закидів неправдиве, запізвіть нас перед суд і там докажіть нам, що ми Вас очернили. Ми певні, що того, пане професор, не зробите, бо пущики боять ся денного сьвітла; впрочім з Вашої оборони пересьвідчились ми, що Ваші поняття о особистій чести і о публичній морали опинили ся вже на тім степени, де шпіонськ во називає ся „fortelem“, „skomplikowaną metodą“, яких можна уживати в „codziennem życiu publicznem“. Даруйте, пане професор, але се твердженє таке безстидне, що оно з уст чесного чоловіка ніколи би не вийшло. Публична мораль для всїх одна: поборювати ся можемо, але чесними способами, а що есть підле, то оно підлим мусить бути і у чесного Русина і у чесного Поляка“.

— Ти певно вже до решти стратив розум. Сто раз скорійше, вїж в иншу яку річ, бо грім у воду. Ах, знаю, що вже нїщо в сьвітї не спасе нас!... Мортімер! Що то такого?

— Я зачіпив образ; упав в стїни.

— То ти певно стоїш при самій стїнї? Нечувана глупота! Чиж не знаєш, що нема нїшого громозводу, як стїна? Іди геть відтам! Як можеш бути так безбожним, щоби твою родину вганяти в таке небезпеченьство?... Мортімер! Чи ти упорядкував подушки так, як я тобі казала?

— Нї, я забув.

— Забув! Та се можеш житем переплатити. Коли би ти те-ж лежав на подушках на середині підлоги, то був би цїлком безпечний. Ходи до мене... хутко, поки ще зробиш знов яку дурницю!

„Я хотїв так зробити, але при зачинених дверях було би там для нас за тїсно,— хиба подуситись би нам. Я сапав хвилю, а потому старав ся назад видобутись. Втім жінка кличе:

— Мортімер! Щось треба зробити для тебе. Дай-но менї нїмецку книжку, що там лежить на ґзимсї. Дай також і свічку; тілько не зажегай її. Дай лиш одну запалку, а я сама засьвічу. В книжцї є ради.

„Я дав їй книжку, при чім збив вазу і кілька дрібниць. Тепер жінка забралась до сьвічки. Хвилю мав я спокій. Втім кличе знов:

— Мортімер! Що се?

— Нїщо; кітка.

— Кітка? Ах, нещасте! З'їмай її і замкни в умивальни. Чим скорійше, мій любий! Коти мають повно електрики. Я знаю, що від страху сеї ночи менї побілїє волосе.

(*Конець буде.*)

розжалують его тим більше. Моя жінка з туги певно западе на сухоти, осиротить кількоро дітий і я стану ще більше нещасливим. Мої прошеня о перенесенє остались без успіху. Мимо того гнету я присягаю, що польскої мови анї я анї моя родина не забудемо!" (Пруско-польскі вигнанцї мають бодай те добре, що на чужинї в Прусах бувають по містах римо-католицкі костели, коли тимчасом у нас на цїлу Мазурщину усего одна грекo-кат. церков у Кракові). — Друге лихо прусских Поляків то ренеґатство многих одиниць під напором згаданої системи (як у нас перекиньчики і хрунї). Недавно навели ми за познаньскими часописами цїлий ряд Поляків, що повмінювали польскі назвища на нїмецкі, а тепер знов нотують ті дневники нові факти „niemieckiego chrztu" н. пр. технік Władysław Zagierski в повітї бидґоскім перехристив себе, жінку і двоє дітий на Zagermann і навіть хрестне імя Władysław змінив на Walter, а комінарский майстер Konstanty Szukalski з Коронова перехристив себе і цїлу свою родину на Felschart. — Сими двома пруско-польскі часописи піднесли великий крик на заборону відбутя одного польского віча, бо пруске староство узнало льокаль невідповідним з огляду на безпеченьство вічевиків. (І у нас заборони зборів і віч з того мотиву в чимсь так буденним, що при нагоді одної з інтерпеляций в тім дїлї, вношених рускими послами в радї державній, віденьска сатирична часопись Figaro умістила була приписок для скликуючих руске віче в Галичинї, і мабуть чи не на першім місци стояло: „скликуючі віче до якогось села або у місточка, де будинки самі деревяні, мають принести з собою на визначене [в донесеню до старосства] місце збору мурований будинок, критий бляхою...) — Отсе лиш кілька взірців анальогії, а можна-б їх навести стілько, що й не списав би на воловій шкірі...

— **В справі еміґрациї.** Дня 13 с. м. відбула ся нарада еміґрацийної субкомісиї посольскої палати державної ради. Референтом пос. Мерунович. Комісия постановила покликати знавців справи з поодиноких коронних країв на конференцию, котра відбуде ся дня 22 червня у Відни. Знавцям буде доручений проект еміґрацийного закона, щоби высказали про него свою думку письменно або особисто. З Галичини постановлено покликати: д-ра Веніса, секретаря торговельно-промисловой палати в Кракові, д-ра Бузека, проф. університету у Львові, протоігумена Філяса, комісаря поліції з Осьвенцїма Крижановского і проф. львівского університету д-ра Йосифа Семирадского.

— **Справа Калаєва.** З Петербурга доносять, що в суботу від самого рана всї входи до будинку сенату, де мала рішити ся справа засуду убийника вел. кн. Сергія, були обсаджені скріпленою поліцийною сторожею. На подвірю стояла чорна карита, в котрій привезли і відвезли Калаєва з петропавловскої кріпости. Заки розпочала ся розправа, Калаєв під скріпленою сторожию находив ся в сусїдній комнатї. Офіцири жандармерії допустили до него его оборонців, адвокатів Беренштама і Мендельштама. В невеличкій комнатці побіч находили ся его мати і сестра. Публики до салї розправи і взагалї до будинку сенату не пустили. Треба було высказати ся специяльними білетами, які дістав лише дехто. Калаєва перевели попри публику. Одітий був в чорний сурдут, в синю, мягку сорочку. Стать висока, лице біляве, симпатичне. Отворивши засїданє, предсїдатель заявив, що розправа відбуде ся при зачинених дверех. В салї остала лише мати і сестра. Розправа розпочала ся о год. пів до 2, а о год. 4 оголошено вирок смерти при отворених дверех. Сенат потвердив вирок смерти. Калаєв і его родичі выслухали вироку зовсїм спокійно. По оголошеню вироку оба оборонцї поцїлували ся з Калаєвом. — Орґан росийских революціонїстів Tribune Russe подає майже протоколярний звіт з процесу Калаєва перед судом в Москві. Находимо там деякі інтересні подробиці. На питанє предсїдателя, чи обжалований дістав акт обжалованя, відповів Калаєв: Позволю собі звернути увагу, що я не обжалований але взятий в неволю; бо тепер веде ся кровава війна межи царским правительством і капіталїстами а росийскими революціонїстами, з порученя котрих я дїлав. — На питанє: Чи винен? відповів Калаєв: Признаю, що Сергїй погиб з моєї руки, але по совісти і справедливости не можу сказати, щоби я був винуватий. Відтак Калаєв вичислив всї злочини, яких допустив ся вел. кн. Сергїй, а на питанє, чи зачисляє ся до визначних членів революцийного комітету, відповів: Моя особа не відграє нїякої роли, я виконав лише волю комітету. На питанє, чи на случай, колиб ему удало ся утечи, сповнив би в друге такий вчинок, відповів: Довершеним замаху я сповнив лише свій обовязок і думаю, що й пізнїйше, колиб менї поручили, я не ухилив би ся від сповненя обовязку. По оголошеню вироку сказав: Думаю, що найдете відвагу виконати сей вирок так само публично, як ви его оголосили, може не будете страхати ся станути око в око супротив революції.

— **Горький сьпівак.** Лиш мало хто знає, що росийский письменник Горький перед двайцяти роками сьпівав тенором яко „фаховий" сьпівак... На дїлї так було, бо сам Горький оповідає про се в своїх „Споминах", і ми мусимо ему вірити. Тодї він познакомив ся близше з росийским сьпіваком Халяпіном, котрий пізнїйше здобув собі европейску славу, але в тім часї був разом з Горким корабельним помічником. Коли 20 лїт тому назад оба старали ся о становище хориста в театрі, Халяпінови відмовили, підчас коли Горького дирекция приняла без надуми. Як звісно, пізнїйше Горький став пекарским челядником, і тодї сьпів, як оповідає автор „Споминів", був одинокою розрадою в его журбі. Але й тут судьба не довго була ласкава. На своїм пізнїйшим становищи зелїзничого будника Горький випіз підчас бурі на дах якоїсь шпичини, коли нараз наднесло сильний вихор, котрий зірвав дах разом з чоловіком. Горького кинуло далеко від его оселї і там він пережежав без памяти цїлу ніч. Наслїдком тої пригоди виязала ся тяжка недуга, з котрої він справдї незабаром підвів ся, але его голос, одинока розрада в сумних хвилях, пропав раз на все.

— **Недостача лїкарів в Росиї** дає ся тепер сильно відчувати, як пишуть росийскі дневники. До військової служби на поле війни покликано навіть спеціялістів від дїточих недуг і акушерів. Куляві лїкарі надармо реклямували; всїх без розбору встромили у військовий мундур. Всеж таки доходять з Манджурії нові наклинування о лїкарів. Доси по кождій більшій стрічі з неприятелем кождий військовий лїкар мусїв подати першу поміч бодай 600 раненим. З лїкарского персоналу майже кождий, що „попрацював" там оден рік, став хорим чоловіком, з розбитими нервами, ледви спосібним сповняти дальше лїкарскі обовязки. Тому начальні команданти домагають ся заедно нових лїкарских „резерв". Европейска Росия находить ся також у безвихіднім положеню. До околиць загрожених холерою, годі стягнути яких-небудь лїкарів, навіть студентів з висших курсів медицини. Земства не хотїли спершу вірити в недостачу лїкарів і надїяли ся, що найдуть їх досить, коли лише заведуть для всїх лїкарів, занятих в місцевостях загрожених холерою, на власний кошт житеве обезпечене. Однак і се обчислене завело. Се невідрадне положене Росиї ілюструє найлїпше факт, що навіть Петербург, котрий на случай выступленя холери обовязаний мати 38 специяльних лїкарів, тепер має їх лише 27, бо 11 з них покликано на поле війни і доси сеї недостачі не дало ся доповнити. А треба тямити, що перед війною в Петербургї була незвичайна гіперпродукция лїкарів. Супротив того легко собі уявити, як мусить тепер виглядати на провінциї! Заходи правительства стягнути до Росиї лїкарів з Нїмеччини та Австриї, поки що не увінчали ся значнїйшим успіхом.

— **Нові податки в Росиї.** З Петербурга доносять, що оповіщений сими днями указ о нових податках накладає між иншим величезні податки на артикули, які служать до щоденного ужитку. Найзамітнїйший є податок від сїрників. На т. зв. шведскі краєві сїрники наложено податок ½ копійки від пуделка, на заграничні 1 коп., на всї инші краєві сїрники 1 коп., на заграничї 2 коп. від пуделка.

— **Замах на нову зелїзницю.** З Кляґенфурту доносять, що на зелїзници через гірске пасмо Караванки хотїли висадити у воздух новий голенбурский віядукт. Дотеперішні доходженя вказують на се, що замах хотїли виконати видалені робітники при помочи динаміту укradеного з маґазину. Ушкоджене вимагає нової конструкциї трех склепінь.

— **Велика експльозия.** У Відни вибух вчера в складі хемікалиїв фірми Корнблїг пожар. Підчас гашена огню запалили ся целюльоїдові материяли і настала велика експльозия. Тринайцять огневих сторожів потерпіло тяжкі рани, а трех поліцийнтів і около 50 прохожих лекші покалїчена. Наслїдком великого напору воздуха підчас експльозиї в сусїднях домах потріскали шиби. Завдяки енергічній акциї пожарної сторожі огонь згашено по двох годинах.

— **Страйк злодіїв.** Як доносить дописувательь „Руси", в місті Влодаві загрозили страйком... злодії. Одно оповіщене, яке розлїпили дня 4 с. м., звучить дословно: „Ми злодії м. Влодави не будемо вже більше красти, бо доси поліция брала від нас 50% доходу, так що нам лишало ся також 50%. Однак в сїм роцї домагає ся від нас 75%, отже нам лишає ся тільки 25%. Тому просимо, коли хочете жити, берїть лише 50%, так як передтим. Инакше буде зле! *Союз злодіїв м. Влодави*". — Инший знов афіш подає за причину, якою заступала ся поліция, домагаючись 75% „зароблених" злодіями грошей — війну на далекім Сході! Та незабаром прийшло мабуть до порозуміня з поліцию, бо зараз на другий день по розлїпленю тих афішів окрадено одного акцизового урядника.

— **З хінських приповідок.** Гріш добрий слуга, але небезпечний пан. — Хто зичить, щоби будувати, будує, щоби продати. — Добрі сусїди вїшні віж далекі крівняки. — В товаристві мужчини слухають оден другого, женщини оглядають о на другу.

— **Спорт на свіжім воздусї.**

А. Як же вам живе ся на свіжім воздусї?

Б. Знаменито! Цїлий день ловлю пострузи на мухи, а муха ловлю в молоцї...

Збори і засїданя.

З „Дністра": Пригадуємо членам „Дністра", що загальні збори товариства обезпечень відбудуть ся в четвер дня 18 н. ст. мая о год. 10 рано в великій салї Народного Дому. Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу попередних загальних зборів (з 12 мая 1904), 2) справоздане дирекциї і надзираючої ради і заманене рахунків за XII. адм. рік 1904, 3) справоздане ревізийної комісиї і удїленє абсолюторії дирекциї за XII. адм. рік, 4) Внески надзир. ради в справі розділу надвижки з р. 1904 в сумі 6 352 К, 5) Вибори: а) 5 заступників членів надз. Ради на 1 рік, б) 3 членів ревізийної комісиї і 1 заступника на 1 рік, в) Інтерпеляциї членів. — Пополудни о год. 4 в канцелярії товариства відбудуть ся збори товариства кредитового „Дністер". Просимо о численну участь особливо місцевих членів. — *Дирекция.*

З тов. **Краєвий союз ревізийний.** Другі загальні збори товариства відбудуть ся дня 18 мая 1905 р. о годинї 4 пополудни в салї „Рускої Бесїди" у Львові. Всї союзні стовариша мають право висилати одного відпоручника на загальний збір з рішаючим голосом. Відпоручники мусять высказати ся повновластию на письмі і зложити ві до рук предсїдателя загальних зборів. Всї другі члени союзних стовариш мають на збори вільний вступ з голосом дорадчим. — Справоздане з дїяльности за минувший рік подамо завтра.

— **Віче** в справі реґуляциї рік в повітї долинськім скликую на день 22 мая с. р. (понедїлок) о годинї 3 пополудни в домі п. Базаркевича в Долинї. Прошу о численну участь. — *о. Теодор Богачевский.*

Видовища і забави.

Комітет забавової товариства руских робітників „Родина" у Відни уряджує в неділю дня 21 мая н. ст. 1905 в малій салї Kaufmännischer Verein, I. Johannesgasse 4 родинні вечериці в память XLIV роковин смерти Тараса Шевченка. Програм: І. Вступне слово. „До Шевченка", деклямация. „На Тарасовій могилї", дія сценічна. „До руских жінок", деклямация. II. „Настоящі", комедия в одній дії О. Бобикевича. Початок о год. 7 вечером. Закінчить комерс. На покритє коштів 50 сот. від особи. Добровільні датки пряймає ся з подякою. — *Комітет.*

Читальня „Просьвіти" у Львові на городецкім передмістю устроює в неділю дня 21 с. м. о год. 6 по пол. в салї тов-а „Skała" при ул. Міцкевича концерт в честь Т. Шевченка. Половина чистого доходу призначена на захоронку. Білети буде можна дістати вже від четверга межи 6 а 8 годиною вечером в льокали при площи св. Юра ч. 5, а в день концерту від год. 4 по пол. при касї. Ціни місць дуже дешеві і тому для кождого приступні. — *Видїл.*

Урядові вісти:

Wiener Ztg. оповістила міністериальне розпорядженє, що установляє з днем 1 липня с. р. депозитовий уряд цивільного суду (Civilgerichts-Depositenamt) у Львові.

— **Нові члени краєвої ради шкільної.** На основі нового краєвого закона з дня 15 лютого с. р. про краєву раду шкільну, по трех місяцах від его оповіщеня т. є. дня 10 червня с. р. кінчать ся мандати членів, покликаних до ради на основі дотеперішнього статута. Наслїдком того краєвий видїл на окремім, специяльно в тій цїли скликанім засїданю приступив до выбору тих членів краєвої ради шкільної, котрих іменує краєвий видїл, і тих, котрих має іменувати цїсар на предложенє краєвого видїлу. Згідно з IV. арт. закона краєва рада шкільна має складати ся між иншими з 3 делеґатів краєвого видїлу, з котрих оден мусить бути Русином, а всї мають мати пасивне право выбору до краєвого сойму. Краєвий видїл ухвалив именувати своїми делеґатами: 1) д-ра Льва Пінїньского, б. намісника і дотеперішного члена краєвої ради шкільної; 2) д-ра Йосифа Верещиньского, члена краєвого видїлу і дотеперішного члена кр. ради шкільної; 3) д-ра Омеляна Савицкого, цїсарского радника і професора рускої ґімназиї у Львові. — Дальших шість членів кр. ради шкільної, пропоновані краєвим видїлом і іменовані цїсарем, мають бути згідно з законом фаховими знавцями шкільництва, в котрих 3 мають бути покликані зпоміж учителїв висших шкіл, оден зпоміж учителїв шкіл середних, оден з народних, згляднo учительских семинарий, зкінци оден з торговельних або промисловых шкіл. Двох з тих 6 членів мусять бути Русинами. В тій ґрупі ухвалив краєвий видїл предложити цїсареви до іменованя: а) Зпоміж учителїв висших шкіл: 1) д-ра Казимира Моравского, професора класичної фільольоґії в краківскім університеті; 2) Тадея Фідлєра, професора видїлу будови машин в львівскій політехниці; 3) д-ра Кирила Студиньского, професора рускої літератури в львівскім університеті. б) Зпоміж учителїв середних шкіл: 4) Тому Солтисїка, шкільного радника і директора III. ґімн. в Кракові. в) Зпоміж учителїв народних шкіл, згляднo учительских семинарий: 5) Олександра Барвіньского, проф. учительскої семинарії у Львові, дотеперішного члена кр. ради шкільної. ґ) Зпоміж торговельних шкіл: 6) Антона Павловского, директора торговельної академії у Львові.

— **Комісия інформацийна тов. „Академічна Громада" у Львові** ул. Вірменьска 30, I. п поручає солїдних і фахово уздібнених інструкторів, учителїв на курси приготовляючі, діюрністів, мундантів, кореспондентів, товмачів, коректорів і т. д. у Львові і на провінцию. Устно може порозумівати ся від 8—9, і 6—7. 3—3

Календар: Гр.-кат.: нині (второк) Теодозия печерского, завтра (середа) Пелаґії, позавтра (четвер) Ґрини; — Рим.-кат. нині Івана Непом., завтра Пасхалїса позавтра Фелїкса.

Театри: Театр мїський у Львові: нині (второк) „Забобон або Краковяки і верховинці", опера народова в 3 акт. І. Н. Камінського, музика Кар. Курпіньского, завтра (середа) „Ксьонда Марек", поема драматична Юл. Словацкого, позавтра (четвер) Забобон.

Репертуар руского театру в Тернополи Продажа білетів в салї Міщаньского Брацтва. Початок точно о год. 8 вечером. Ві второк 16 с. м. „Міщани", штука в 4 дїях Горького.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — **Бібліотека „Нар. Дому"** ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — **Бібліотека** університетска від 8—1 рано і ві 4 в суботу лише рано. — **Бібліотека Осс**ких від 9—2 що день окрім неділї і польскі Музей Просьвіти, Ставропиґийского статута і Тов. ім. Шевченка (в год. попол. вих від 3—6). — **Музей Дїдушицких** (ул. Т тральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вполошенє від год. 10—1. — **Музей Осссолїньских** в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни 3—5

— Трех дяків і двох дяківских помічників глядають місця зараз. Відносити ся до п. Янішевского в Зборові п. loco. 411 3—3

— Може хто найшов коли, або бачив в кого пятнайцять свідоцтв ґімназияльних і метрику хрещеня, виставленних на імя Василя Коваля, то зводить ласкаво повідомити о тім Василя Коваля, абітуриента ґімназияльного в Ілавчу п. п. Сороцко. 412 3—4

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 16 мая. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·75 до 9·— а на термін 8·40 до 8·60, *Жито* старе 6·40 до 6·60 а на термін 6·25 до 6·40. *овес* оброчний старий 7·30 до 7·50 а на термін 7·20 до 7·30, *ячмінь* пастівний 6·75 до 7·25, а броварний 7·30 до 7·75, *ріпак* 11·50 до 11·75 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·75 до 7·25 а до вареня 7·75 до 10·— *вика* 11·50 до 12·50, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·50 до 9·—, *гречна* 8·75 до 9·50, *кукуруза* готова 8·— до 8·25 а нова Э·— до 9·25, *хміль* (за 56 кільо) 150·— до 170·—, *конюшина* червона 60·— до 70·—, біла 45·— до 65·—, шведска 65·— до 80·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 29·25 до 29·75.

Курс Львівский

з дня 16 н. ст. мая 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земв. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Земв. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	594 —
Листи зот вні з 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. львос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. львос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% а. в. львос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% львос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% львос. в 56 н.	99 80	100 50
Обліґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (Ш. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (Ш. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 50	100 50
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 50	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Акції:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	86 —	94 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Надіслане.

Подяка.

Сим маю честь зложити щиру подяку Сьвітлій Раді надзорчій товариства „Рязница" в Самборі за ласкаве дарованє червоного фелона вартости 120 корон для мові церкви в Дубрівці. Г. Бог нехай винагородить сторицею. За комітет церкви: сьвящ. *Николай Лопатяк* парох місцевий. 423 1—1

Фізикально-диетична лїчниця д-ра Тарнавского в Косові за Коломию зел. стация Заболотів, отворена від 1 мая до кінця жовтня. 343 3—15

Новина! **До пленаня шкірн.** Новина!

Гелля антрасолеве мило

зладжене з безбарвної білої смоли! До щоденного ужитку: **антрасолево-ґліцеринове мило.** На веснянки, нечистоту шкіри, остуду і т. д. уживає ся **антрасолево-боракове мило** (80 сот.) з найлїпшим успіхом. На шкірну висипку і паразитні недуги помагає скоро на основі лїкарских досьвідів антрасолево-сїркове мило. Ціна 90 сот. Головний склад: G. HELL & COMP., Wien, I. Biberstrasse 8. Подрібна продаж в аптиках. Висилка почтою: Engel-Apotheke, Troppau, за післяплатою. 208 4—6

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч.

єрекомендують Вашу Ґіпотечного на пантаґаях площі Галицкої поручають

Барометри анероїдові по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім выборі окуляри, цївери люпи і всїчкі инші прилади оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4:85

Ученик VIII кл. глядає лекції на село. Ласкаві зголошення: В. Український в Зарваниці ч. 26 п. Золочів.

Адвокат Д-р Дрогомирецкий в Золочеві шукає рутинованого **конціпієнта** по можности з судовою практикою і канцелярийного **маніпулянта** обзнакомленого в рускою машиною до писаня. 424 1—3

Конціпієнт адвокатский глядає посади зараз. С. Залеский, в канцелярії адвоката д-ра Озаркевича в Городку коло Львова. 414 2—2

ВУДЖЕНИНУ бездоганної якости, як також **смалець, солонину** і **сало** поручає по найнизших торговних цінах торговельний дім фірми „**Scherer & Comp.**“ Львів, ул. Станіслава ч. 10. 425 1—1

Лїярня дзвонів *Якова Супрановского* в Соколівці к. Ожидова виконує мельодийні дзвони всїякого рода й величини по найдешевших цінах. 400 3—10

З нинїшним днем відновлена і отворена

Комната до снїдань

в пасажи Гавсмана

засмотрена богато рїжними делїкатесами, теплими і зимними перекусками. О численні відвідини прошу вічливо.

З поважанем *Г. ФАБІЯН.*

420 1—6

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убрання по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

819 12—20

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода поїздів, нових і уживаних, приймає до заміни, в комісе на продаж, або купує за готівку. Приймає також замовлення на елеґантні екіпажи до вінчань. 191 2—8

Липовий Мід

5 кґр. 7 К 20 с.

Питний мід „Здоровле“

5 кґр. 6 К

Овочеве Вино „Елевтерия“

(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивае)

для селян і громадских склепів

50 літрів 30 К (на 3 рати)

всьо оплатно і з опакованем висилає

Пчільнича спілка учительска

330 **в Бережанах.** 12—15

Тапети і декорациї

на нождy цiну

взірці висилає оплатно

В. Адамский

Львів. ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічна 2, рі Таньскої. 279 6—12

Володимир Лаврівский

У ЛЬВОВІ

ул. Пекарска ч. 23 I. поверх

спродає: „Як можна законно увільнити ся від служби військової“ — ціна 2 корони, „Приказ до вправ рядових“ — ціна 1 корона, Устав товариства „Руський Сокіл“ — ціна 20 сотиків, „Копана гра“ — ціна 20 сотиків, „Lawn tennis“ (гра) — ціна 20 сотиків, „Подане до намісництва в справі заснованя сторожи пожарної“ — ціна 10 сотиків, Календар „Сокôлъ“ на рік 1895 — ціна 5 корон, — Календар „Сокôлъ“ на рік 1897 — ціна 5 корон. 89 10—12

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі врасовані таблиці з баяхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і рїжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 50

Дістати можна всюда.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного життя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакцию: *Денися Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: Львів, Бляхарска ч. 8.

Оголошенє.

Рада надзираюча Товариства „Народний Дім“ в Тернополи, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою повідомляє отсим по мисли §. 27 статута, що

IV. Звичайні Загальні Збори

того товариства відбудуть ся дня 1 червня 1905 р. о годині 5 по полудни, а в разї браку комплету вимаганого в §. 30 і 31 статута, без огляду на число членів о годині 5½ по полудни, в комнатах „Рускої Бесїди“ в Тернополи зі слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протокола з попередних загальних зборів;
2. Справозданє Ради надзираючої, дирекциї і комісиї контрольної з дїяльности за рік 1904;
3. Приняте до відомости білянсу за рік 1904;
4. Рішенє що-до подїлу зисків за р. 1903;
5. Зміни статута;
6. Вибір 3 членів Ради надзираючої, в місце уступивших;
7. Вибір комісиї ревізийної;
8. Внески Ради надзираючої, Дирекциї і Членів.

Тернопіль, дня 15 мая 1905 р.

о. Ізидор Глиньский вист. голови. *сов. Ізидор Мидловский* директор. 426 1—1

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, I. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цінах, *позички* ґумові плащі чоркі і кольорові. Полекші в сплатах. Поручена в провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

На літо!

Топірці вибивані пацьорками від	3—15 К
Вишивані краватки	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	13 „
„ шапочки	2 „
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті)	2 „
Гердани з пацьорків	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляких дарунків, туток і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає

„Сокільский Базар“ у Львові, Руска I.

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасїчника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“

а іменно по таких цінах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс нараз коштує:	80	100	110	120	130	140	150	16	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для ґуртівників значний опуст. Коси незадалі приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складї також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.

Цїнники висилаю даром — товар лишень за посїпалатою. 384 5—34

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Маріяцка ч. 11. Краків, Сукоиницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщенє і шкірні патна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лиці і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 17—84

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланем гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранції, навуки, евангелія, патерині, підставники, плащенниці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, літтарі, образи до процесій, фани, хоругви, стихарі, суконки, свїтло одяднє, киоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 36—45

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селярів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальзамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, пастурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 244 38—50

Рух залїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·1[illegible], Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„	Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„	Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„	Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„	Рави рускої	7·50.
„	Станиславова	8·05.
„	Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„	Яворова	8·18, 4·32.
„	Коломиї	10·05.
„	Ряшева	10·35.
„	Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„	Белзця	5·—.

На Підзамче

„	Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„	Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„	Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„	Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова		**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Вадїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„	Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„	Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„	Яворова	6·55, 5·58.
„	Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„	Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„	Белзця	11·10.
„	Ряшева	4·10.
„	Коломиї	5·50.
„	Рави рускої	7·30*.
„	Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„	Стрия	11·10*.

З Підзамча

„	Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„	Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„	Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„	Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„	Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черленими новостями; поїзди нічні є визначені звіздною. Пора нічна чинить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні біґети їзди як також біґети всякого рода, ілюстровані провідники, розкладя їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мїсцім бюрі ц. к. державних залїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо понакупатись на нашу часопись

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 99. Львів середа 17 (4 мая) 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	40 к.
на пів року	16 „	—	20 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2½ к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від 9—3 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попередньо застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 30 с. за стрічку.

По парляментарній сесиї.

Послїдної суботи скінчила ся весняна сесия парляменту і заступники народів роз'їхали ся домів. Тож, як звичайно, треба нам зробити білянс скінченої сесиї з становища наших національних інтересів.

Приступаючи відразу in medias res, мусимо зазначити, що, з якого-небудь становища лише не станемо глядїти на парлямент і цїли парляментарної политики, то в кождім разї послїдна парляментарна сесия не принесла нам нїчого додатного, минула для нашого народного дїла майже без нїякого слїду. Так представляють ся нам результати послїдної парляментарної сесиї, — як сказано — з якого би ми лише становища хотїли оцїнювати еї.

На парляментарну политику можна іменно дивити ся з двох точок погляду: партиї пануючі, а бодай, коли не пануючі, то сильні і вплывові, трактують парляментарну политику як спосіб визискання свого становища до вливання на державну управу та до зискування позитивних здобутків у видї відповідних законів, концесий, і т. п. Натомість для партий слабих, а рівночасно маючих замір оперти ся на масах і дорогою сеї опори прийти колись до значіня, як не менше і для таких партий нечисленних, які з яких небудь причин внїшних (террор з гори, хитра система виборча і т. п.) не мають виглядів на разї на здобуте більшого числа мандатів — политика осягання позитивних здобутків помагала б виводила до цїли. Сим партиям парляментарна политика може служити лише як спосіб до кидання колод під ноги неприхильному правительству, та компромітоване его о скілько лише на се сили партиї позволяють, а що важнїйше і більш ще лежаче в можности тих партий за спосіб аґітациї серед власних мас і витягане своєї справи перед форум ширшого сьвіта. Парлямент стає для таких партий трибуною аґітацийною на внутр і на вні, тим більш вигідною і пожаданою, що хороненою парляментарною нетикальностию і неодвічальностию.

Яка має бути руска политика парляментарна, над сим не треба нам тут довго розводити ся і се нераз мали ми нагоду зазначити. Рускі посли парляментарні, що разом не становлять навіть пятьдесятої части парляменту, розуміє ся, анї мріти не можуть про наслїдуване политики великих сторонництв і осяганє позитивних результатів. Бувший міністер-президент був на стілько щирий, що сказав раз Русинам в очи, що чей вони не можуть вимагати від него, аби для кількох руских голосів він наражав собі кількадесять голосів польского кола. І сим словам годї відмовити рациї. Лише сильним уступає ся „по доброму" і лише з ними треба числити ся при державнім столї. Руска парляментарна политика мусить отже бути без'оглядна і демонстрацийна, а головною і першою задачию еї визискати парлямент як демонстрацийну і аґітацийну трибуну.

Та чи сповнила в тім, одиноко можливім напрямі свою задачу руска парляментарна репрезентация за послїдну сесию?... На жаль, відповідь мусить випасти відмовно і ми приневолені публично сконстатувати, що крім ветерана рускої парляментарної политики, посла Романчука, який мимо поважного віку з напруженем сил працював у парляментї, решта рускої репрезентациї не лише що не може похвалити ся належним напрямом политики, але навіть загалом не може вказати ся належною парляментарною. А сей замір вважаємо тим більше оправданим піднести, що і наш дописыватель з парляментарних кругів жалував ся на абсентоване членів руского клюбу та взивав їх до живійшої дїяльности, хоч — як бачимо з парляментарних протоколів — без значнїйшого успіху.

Все-ж таки, абстрагуючи від особистого складу нашої парляментарної репрезентациї, мусимо сконстатувати, що сама тактика наших парляментарних заступників мусить підлягти змінї, наколи вона має не тілько побивати нашого политичного противника, але і спонукати самих послів до живійшої дїяльности. Наша тактика не може бути дрібничкова, не може робити своїм предметом поодиноких постулятів, як у великих сторонництв, котрі рефлектують на безпроволочне заспокоєне їх потреб і є в силї їх сейчас перепертн. Постуляти рускої политики мусять бути засадничі, наша парляментарна критика мусить бити тарамом в цїлу пануючу систему, в сам корінь лиха, аби дїлати побуджуючо на суспільність, а і перед ширшим политичним сьвітом як слїд відкривати наші рани.

По друге тактика наших послів не може ховати ся по закамарках всїляких комісий або губити ся в папіряних стосах самих інтерпеляций або комісийних промов, про які мало хто може мати точнїйшу відомість, але мусить гомонїти громом в повній палатї, аби еї не можно було промовчанем затушувати. Се-ж може стати ся лише тодї, коли посли будуть визискувати всяку нагоду, аби підносити публично наші кривди та не будуть оглядати ся на те, якою є впрочім политика правительства, яка гра веде ся між великими сторонництвами і чи руских послів посудить хто о обструкцию або о иншій того роду „злочин".

Більше перед публичне форум, більше наглих внесень чим інтерпеляций, більше пленарних промов чим комісийної працї, більше демократизму і більше дїлання по австрийских мужів державних, отсе є домагания, які руска опінія ставить до своїх парляментарних заступників!

Та коли пишемо про отсї недостачі рускої парляментарної политики, не можемо поминути і вини самої рускої суспільности. Ся суспільність по правдї мало бере активної участи в политицї соймовій і парляментарній, не достарчає належних материялів послам не кличе послів перед себе, не жадає від них справоздань, не порозуміває ся з ними око в око, — що важнїйше: вічами, зборами і манїфестациями не додає своїм послам енергії, і від виборів до виборів ними не інтересує ся так, якби вони і не істнували. Тож і не диво, що сї посли, лишені собі самим, тратять психольогічну звязь з масою, з загалом, що лише одно могло би дати їм ширший горизонт та розмах і висший тон. Тож замикаючи наші замітки, мусимо все таки сказати: зачинаймо від долу!

„Gazeta szkolna" про тайний обіжник в справі учительства.

Свого часу подали ми перші звістку про тайний указ, яким віддано наше народне учительство, так руске як і польске, під нагляд жандармериї і политичних властий. По довгих пересправах в офіціяльною „Gazet-ою Lwowsk ою" показало ся, що наше донесенє полягає таки в суті річи на правді, хоч „Gazeta Lwowska" старала ся се wohlweislich затушувати.

До тої справи вертає еще раз орган опозиційного польского учительства „Gazeta szkolna", а зазначуючи, що текст автентичного обіжника був инший від оголошеного офіціяльним органом та що побіч тайного обіжника до старостів як предсідателїв рад окружних видано ще другий обіжник до самої жандармериї, пише ось-що на порушену тему:

„Що указ, навіть в формі лагіднїйшій, поданій через „Gazet-y Lwowsk-y", нарушує права горожанські учителїв, в супереченні з конституцию, се не улягає найменшому сумнївови. Учителї не суть дїтзаками, що скупили его найбільших противників. Учительство має право організувати ся политично і доложати всяких заходів, щоби своїх ворогів при виборах до сойму і парляменту повернути. Власти адміністрациїний, котра повинна займати безсторонне становиско, против сего руху в сій або тій формі виступати не вільно".

Відтак переходить „Gazeta szkolna" до самого змісту обіжника в подробицях і замічує:

„Ми ограничимо ся лише до критики указу, який може спровадити величезний за

Марк Твен.

Пані Мек-Уільємсова і лискавиця.

(*Конець.*)

„Знов почув я придавлений плач. Як би не те, то був і з місця не рушив ся до так небезпечної у тьмі роботи. А так забрав ся ловити кітку по стільцях і инших твердих, гранчатих річах. Вкінци зловив її і замкнув до комоди, при чім натовк рїжних річий за чотириста долярів. Тепер почув я з алькиря слова:

— Ось тут написано: Найбезпечнїйше стояти на середині комнати на стільци; але ноги мусять спирати ся на злих провідниках. Значить, мусиш їх уставити в склянках.

[Шш! бумбум! шш!]

— Ах, слухай-но! Спіши ся, Мортімер, щоби не ударив в тебе грім!

„Тепер пішов я глядати склянок. Вкінци найшов чотири, при чім потовк решту. Я візолював ноги стільця і ждав дальших інструкций".

— Мортімер, тут стоїть: В часї бурі треба усунути всякі металї, як прим. перстенї, годинники, ключі і т. и. і не треба задержувати ся на таких місцях, в яких накопичено богато металю, або де сї металї суть получені з иншими річами, як прим. при печах, зелїзних перегородах і т. и. — Що-ж се значить, Мортімер? Чи він має на думці, що ти маєш обложити ся металями, чи навпаки: що ти маєш держати ся від них як найдальше?

— Ех, та я сего і сам гаразд не розберу. Се виглядає дещо темно. Всї нїмецкі реґули суть запутані і темні. Але все-таки, я думаю, сї поученя стоять в датівї з дещо ґенїтівом, а там і сям є примішаний також акузатів. І я тому приймаю, що він постановляє, аби металями оточувати ся, а не їх віддаляти.

— Так, так і має бути. Вже сам розум так каже. Ми се бачимо пречінь і на громоводї. Тому, Мортімере, всади собі на голову твій шелом огневої сторожі, бо той має на собі найбільше металю.

— Я се вже зробив.

— Тепер, Мортімере, мусиш також охоронити твої ноги. Прошу тебе, натягни остроги.

— Також і се я вже зробив, мовчки, спановуючи о скілько мога моє невдоволене.

— Мортімер, тут стоїть: Дзвонене на бурю є також небезпечне, бо так сам дзвін як і спричинений дзвоненем вітер а вкінци й висота дзвінниці можуть також притягнути грім. — Отже чи він хоче тим сказати, що в часї бурі є небезпечно залишити дзвонене церковними дзвонами?

— Так, менї здаєсь, що він саме те хотїв сказати, скоро партіцип минувший в номінативі поставив в числї одиничнім. І я думаю, що так є справдї. Я думаю, він хоче сказати, що при висотї дзвінниці і недостачі продуву „є небезпечно" залишити дзвонене, коли настане буря. Відтак —

— Лиши се, Мортімер, не гайнуй дорогого часу на пусту балачку. Йди до великого домового дзвона, на право в подвірю. Швидко, любий Мортімер, бо ми вже майже охоронені. Ах, я думаю, мій любчику, що ми таки вкінци вратуємо ся із нашої халепи.

„Я вступив на стілець і дзвонив сим страшним дзвоном через пять або й вісїм хвиль. Раптом відчинено з надвору наші вікна, показала ся ясна лїхтарня а якийсь хриплий голос запитав: „Що до чорта стало ся таке?"

„Перед вікном стояла товпа народу, що тупо і з острахом дивила ся на мій нічний одяг і моє военне узброєне.

„Я перестав дзвонити, війшов збентежений з стільця і сказав: „Се нїчого, товариші! Се тільки мала охорона проти бурі. Я хотїв лише відвести грім".

„Бурю? Грім? Містер Мек Уільємс, чи ви збожевольїли? Таж тепер саме пречудова ніч, ясна і зьвіздиста, тай із якоїсь бурі нї слїду".

„Я виглянув, та був так счудований, що зразу не міг проговорити і слова, а відтак сказав: Сего я справдї не в силї зрозуміти. Ми-ж бачили виразно через віконниці і занавіси блискавицю і чули грім!

„Покотом стали ся тепер люди сьміяти оден в оден та прямо качали ся від сьміху по земли, а двох з них таки й померло. Оден в тих, що остали при житю, замітив: „Прошу вас, чому ви не отворали вікон та не поглянули на горбок? Те, що ви чули, се були гуки гармат, а те що бачили, блиск вистрілів. Іменно дрот телеґрафічний приніс вам около опівночи новину: Гарфїльда вибрано і се є одинока причина".

„Так, містер Твайн, як я вам вже викладав з самого початку — говорив містер Мек Уіль'ємс — средства, якими чоловік може захоронити ся від грому, суть знамінаті і так численні, що я зовсїм не понимаю, як можна бути ще взагалї раженим від грому".

З тими словами взяв свою подорожну торбинку і парасоль та попращавсь зі мною, бо зелїзница як-раз надійшла вже до его стациї.

З недрукованих поезий Марк. Шашкевича.

„Вѣстникъ Народного Дому" умістив в остатнім (4-ім) числї дві недруковані доси поезиї незабутного Маркіяна Шашкевича з автоґрафів, що находять ся в бібліотецї „Народного Дому". Розуміє ся, редакция „Вѣстника Н. Д." не подала сих поезий правописию Маркіяна Шашкевича, але „исправила правописаніе" (правопись в рукописи мусїла бути фонетична). Поезиї звучать:

Син любимому отцю.

Гадка моя, як буйний весною вітрець,
Зводить ся — легким крильцем злїтає,
Несесь сторонами в далеч, де отець
Сизий голубонько пробуває.

Живе в печали, Боже! Коли б в радости
Він тихо, весело єму проживати,
В гаразді, здоровлю, в любій солодости,
Цьвітами щастя життя огортати.

Отче, ох отче! Сли ся менї придало
Дни життя твого полином згірчити,
Сли коли око Твоє жалем запало,
Слим був нещасен серце закервити,

Прости ми Отче, прости! — бач, я ся каю,
Жалем серце бідне моє проязбає,
Твої ноженьки слезами заливаю.
Ах! прости єднови, най не загибаю.

Вірна.

Зашуміла дубровонька, листом зашуміла,
Затужила дівчинонька, серцем затужила.
Тужить нічку, тужить другу, тужить і день [білий,
Во із війни вже три роки не вертає милий.

На могилї, верховинї милого пращала,
Біле личко цїловала, слезми проводжала.
„Не плач, не плач пастївонько, дасть Бог звойовати,
Я прилечу соколоньком до твоєї хати.

„Не плач голубонько, не плач, не жури ся,
Подай ручку біленькую, до дому верни ся".
Вдарив коник у копита, зазвонив стопнями,
Лишила ся сиротонька з журними гадками.
Вдарив коник у копита, на вітр пустив гриву,
За лїсами, за горами лишив чорнобриву.
Край дуброви, на горбочку, всипана могила,
Там дівчина із зорями що день виходила.

Виходила із зорями, стояла до ночи,
Свої чорні за миленьким видивила очи.
Ой ходила, ой бродила зимами, лїтами,
Видоптала биту стежку білими ногами.

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виликує апетит і скріпляє жолудок.

Дістати можна всюди.

Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту

Львів Підвамче, улиця Жовківська ч. 109. 371 15—30

колот і огірчене серед учительства та спонукати его до рішучого протесту.

„Обіжник не оправдав ся на законі, лише на грі фраз. Указ ударяв на се, що „Gazeta szkolna“ завдає учителів до „скритої“ акції при виборах, мовби сего рода дїлане було вчинком каригідним, що стоїть на рівні з заснованем тайних товариств. Тимчасом так не є. Кождо акция виборча мусить бути тайною, або „скритою“, зі взглядів чисто тактичних, щоби противника тим певнійше перемогти. Зрештою примір іде з гори. „Skrycie“ дїлав при виборах передусїм партия верховодів, що обіжник видали. Отже рівні права для всїх, бо Галичина на щасте посїдає приналежність до конституційної держави.

„Сама врешті тактика, котру приписує указ супротив учительства, хоть би вже лиш в тайнім своїм письмі до п. п. старостів, оголошенім через „Gazet-y Lwowsk-y“, мусить викликувати щиросердне слушне огірчення. Суспільність віку XX дозріває етично. Одного стану не можна в нім уживати до ослаблювання другого, бо оба провірять інтригу і тим сильнійше получать ся, щоби уварити спільного ворога. А наколи маттерніхівска засада „divide et impera“ хибить на ширшім видноколї, то тим трудїйше примінити її в одній клясї горожан, котрих утискає спільний гнет. На нїчо отже не здадуть ся підхлібні фрази „o wpływaniu kolegów starszych na mniej doświadczonych“, і вважаючи мови огірчками, щоби в імя власної кариєри виступали против політично орґанізації цїлого стану, що рівнає ся зрадї станових інтересів і денунциації. Сих средств супротив ростучого осьвідомлення не хопить ся, треба надїятись — жаден учитель. Навіть в богато радах шкільних окружних викликали они здивованє і несмак. Що думають о них самі члени ради шкільної краєвої, річ природна, в сім місци згадувати не можемо. Констатуємо лише факт, цїлим естом своїм бючий в очи, що тайні укази спрямовані против політичної орґанізації учителів, власне сїй орґанізації допомогли. А що-до підписаного на указї п. намісника, то нехай з нинїшної неудачі витягне властивої консеквенції і нехай в змиршавілім апаратї галицкої адмінїстрації защіпить нинї, европейскі засади, котрі хоронили би цїсарске правительство від компромітації, а справедливим управильненем відносин правних стану учительского нехай усуне жерело огірчення, котре инакше стократно більше приспорить ему клопотів.“

В другій статї п. з. „Prasa a tajny okólnik“ занимає ся „Gazeta szkolna“ становиском преси в справі згаданих обіжників і пише таке:

„Здавало ся, що по оголошеню тайного обіжника, віддаючого учительство під дозір жандармерии і конфідентів, так зване „niezawisłe polskie dziennikarstwo“ піднесе окликгрози, буде заповнювати цїлі стовпці різкими статями, щоби виказати огиду монструального указу.

„Під сим взглядом не дізнали ми однак заводу длятого, що знаємо на скрізь етику нашої (польскої) нїби опозиційної преси, бо знаємо, що ся преса властиво не бажає собі рівноуправнення учительского стану з иньшими верствами суспільними, видячи в тім небезпеку також для власної „sfery posiadania“. Натомість хотїв би він видїти в нім свої помічні орудія, дїлаючі на ослїп, після даної команди, в нагороду за жменю підхлібства і патріотичних польских фраз. Не здивувало нас отже, що преса польска в Галичині, о скілько не виступила против нас з ідею зле таєної ненависти, супротив (wobec) повисшого обіжника, з малими виїмками, заховала ся пасивно. Натомість видала о нім ярий осуд преса польска заграничка, особливо в Королївстві і Росиї, не вгачена в політичне багно галицких брудів. Там навіть консерватисти, омиваючі все, що було би менторством для галицких союзників, не скривають жалю, що в нашім краю більшість консервативна довела до такого заострення відносин.

„Відмінне становиско від галицкої преси польской — каже дальше Gaz. szk. — заняла преса руска. Енергічною поставою, цїлим рядом ярких статий так приперла намісника до муру, що пущено в сьвіт зміст другого обіжника, виданого до предсїдателїв рад шкільних окружних. Цїле учительство в Галичині, руске і польске, за сю оборону преси руской повинно бути вдячне. Може хоч тепер нечисленним (?!) шовіністам польским межи учительством народним спаде луска з очий, може они раз зрозуміють, що викликуване національних антаґонїзмів є злочинною акцию, обчисленою на розбите цїлого стану, обезсиленє (ubezwładnienie) всякої з его сторони акції, що Русини не є „кровожадні вєтва“ що чигають на різню Лехів, про яку плещуть польскі патріоти. Най тямять они, що, наколи права цїлого стану учительского в нечуваний доси спосіб загрожено, в его оборонї виступила в спосіб енергічний, рішучий майже одна преса руска.

— —

Отсе є виписки з Gazet-и szkoln-ої, які ми вважали за відповідне, обминаючи дещо з огляду на ц. к. державну прокураторию, подати в нашім дневнику. Та розуміють ся, не можемо відзиву Gazet-и szkoln-ої полишити без деяких замїток із нашої сторони. Передовсім констатуємо, що сам орґан опозиційного польского учительства признає, яке негідне становиско заняла кравва польска преса в справі звісного указу. Слова осуду найшла лише преса польска за кордоном, та в того нїкому не буде ні тепло ні зимно, бо рішаючий голос може мати лише преса місцева а тота, кілько разів розходить ся також о рускі інтереси, іде все солїдарно з верховодячою кліков, хочби ся кліка видала із себе так щось монструального, як згаданий обіжник в справі учительства. Тому то ми раді і вдячні за объективний голос „Gazet-и szkoln-ій“, але розуміємо, що се голос одиничний та що таким голосам серед солїдарної польской гакати на сході полишить ся ще на довго незавидна доля „вопіючого на пустини“. А се відносить ся також до польского учительства в рускій части краю, котре нібито „прийме з обуренем“ обіжник намісника, а котре de facto іде — принайменше доси — іде на руку верховодячій кліці. Навіть надія, що між польскими учителями на Руси не найдуть ся конфіденти до доносів на товаришів, є хибна, бо facta loquuntur, що польскі учителї (хоч признаємо, не всї) сповняють таку ролю а дотичні події були вже оголошувані свого часу в „Дїлї“.

Вкінци приймаємо з вдоволенем слова признання, яке висказала „Gazeta szkolna“ спеціально на нашу адресу. Приймаємо се, розуміють ся, не зі самохвальби, а як аргумент против „Громадского Голосу“ і ще деякого, що з рускої боку нападає на нас, немовто ми не боронимо учительства і его інтересів. Се признанє польскої часописи нехай їм вистарчить за нашу відповідь, бо се-ж хиба найкращий свідок і знаток, який може видати суд в сій справі.

Нова управа руского театру.

Вчера виїхав Микола Тобилевич Садовский до Тернополя, щоб обняти дирекцию нашого театру, а в хвилю коли се пишемо, управа нашого театру находить ся певно вже в его руках.

Числячи ся з тою зміною дирекції яко фактом довершеним, ми в інтересї институції уважаємо за відповідне познакомити дещо близше нашу публику з новим керманичем рускої сцени. Бо хоч і п. Губчак був добрим директором, то однак нема сумніву, що нїхто другий з артистів-Українців не є так покликаний поставити наш театр на вижини артизму, що саме Микола Садовский.

Микола Тобилевич-Садовский *) родив ся в р. 1856 в селї Костоватій єлисаветградского повіта. Коли був в VI клясї реальної школи підчас росийско-турецкої війни (1876—77), вступив за прикладом инших товаришів добровільно до війска, перебув цїлу кампанію, брав участь в переправі через Дунай і в оборонї Шипки, а після кампанії, з котрої вийшов офіциром, слїжив у війску ще до р. 1881 в Бендерах. В тім часї починає ся его театральна дїяльність. З поміж офіцирского товариства зібрав він аматорів — до них належала і славна опісля артистка Мария Заньковецка — і від часу до часу давав українські театральні вистави. (Наталка-Полтавка, Москаль чарівник, Шельменко деньщик і Сватанє на Гончарівці). Его гарна ігра, чудний голос і ефектовна стать звернули на него загальну увагу, так що з усїх сторін радили ему кинути службу і віддати ся сцені. Після трудної внутрішної борби рішив ся вкінци в р. 1884 покинути службу і вернув вкінци на село до батька. Скінало ся так, що вибрав ся в тім часї до Кременчука до Марка Кропивницкого, котрий грав в трупі Ашкаренка. Там его намовлено виступити на сцені (в падолисті 1881). По першім виступі заанґажував его Ашкаренко, даючи ему по 200 руб. на місяць. Та се его не вдоволило, бо ему хотїло ся служити рідному театрови. Отже того ще року за впливом Кропивницкого і Садовского Ашкаренко внедрав собі дозвіл давати також українські вистави. Українські вистави в Кременчузї, Харкові і Київві мали незвичайний успіх як артистичний так і материяльний.

В р. 1882 Кропивницкий і Садовский покинули трупу Ашкаренка і зложили власну під управою Кропивницкого. До сеї трупи вступили між иньшими: Заньковецка, Вірина, опісля також оба брати Садовского Карпенко-Карий і Саксаганьский. В р. 1888 поділила ся трупа на три (Кропивницкого, Саксаганьского і Садовского). Всї головні сили лишали ся при Садовскім. Через десять лїт (до р. 1898) визначала ся трупа Миколи Садовского і репертуаром і артизмом, так що слава її рознесла ся широко по Росиї а навіть поза її межами. В р. 1898 вмучив ся Садовский в обома братьми.

Микола Садовский — артист могучого темперамента; его гра так панує над виддями, що ті забувають про театр, про сцену, а переймають ся дїю, мов реальним житем. Особливо в сильних драматичних ролях не має він собі рівних. І так попросту поражаючі суть его сценічні креациї Мазепи, Богдана Хмельницкого, Сави Чалого, або ролї старців і людий середних лїт, як Лейби (в Жидівці-вихрестці), Лопуха (в Цаганці Азії), Захарка Лободи (в Зайдах), Панаса бурлаки (в Бурлаці) і п. Та М. Садовский не обмежав ся на самих сильно драматичних ролях, він виступав також і в комічних, як: Миколи (в Наталці-Полтавці), Шельменка деньщика, Москаля чарівника, Мартина Борулї і п.

Вкінци додати треба, що М. Садовский, о скілько добру і крїпку режисерию уважає за так важну річ, що без неї нема розвитку

*) Вісти про житє і театральну дїяльність М. Садовского подаємо за книжкою „Корифеи украинской сцены“, що вийшла в Київі в р. 1901. — *Ред.*

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Нині має бути виданий царский указ, що заводить пільги для Поляків в 9 західних ґуберніях, іменно: 1) Особи польского походженя мають право брати в аренду без ніяких обмежень, і набувати від Поляків гіпотечну власність дорогою всяких правних актів. Поляки мають право за дозволом ґен. ґубернатора або ґубернаторів набувати ґрунти для знесення оплат, для заокруглення ґрунтів, на засадах установлених дотичними правами. На тій самій засадї Поляки мають право набувати ґрунти на промислові цїли до висоти 60 десятин. Царский указ з 8 лютого 1901, обмежаючий право набуваня ґрунтів селянами католиками, зносить ся. 2) Вибори шляхти привертають ся. Міністер внутрішних справ має як найскорше уложити приписи виборчого реґуляміну і о обовязках маршалків. 3) Наука язика польского і литовского має бути заведена в елементарних школах і в середних школах сих місцевостий, в котрих Поляки і Литовцї суть більшостию населеня. Міністер просьвіти має сейчас зредаґувати приписи для введеня сих заряджень. Окрім наведених змін мають бути введені в житє инші ухвали комітету міністрів що до реформ в 9 ґуберніях.

Женева. О. Ґапон виїхав 11 с. м. до Цюриху на конференцию з аґентами революціонерів, котрі приїхали з Варшави і Петербурга. Предметом наради мають бути приготовленя до широкої манїфестациї релїґійної в цїлій північній Росиї, з жаданем закінченя війни і поліпшеня биту робітничих мас.

Петербург. Найвисший трибунал военний зніс вирок смерти виданий варшавским судом военним на чотирех робітників обжалуваних о участь в розрухах. Найвисший трибунал заявив, що віддане сеї справи военному судови було суперечне з законами, бо карігідні поступки, за котрі згаданих робітників засуджено, були доконані перед оголошенем военного стану.

Рига. Оногди в ночи, незнані люди кинули бомбу на комісаря поліциї і двох вояків. Комісар поліциї і один жовнїр тяжко ранені. Другого жовнїра, котрий пустив ся за утїкаючими напастниками, один з них застрілив вистрілом з револьвера. Ранений жовнїр помер в шпиталї.

Петербург. В понеділок в кількох місцях міста ґрупи людий не належачих до робітничої клясы, пробували викликати забурена, але розігнали їх поліцийні патролї. На Василівскім Острові громадили ся ґрупи по 40—100 людий і сьпівали революційні пісни. Арештовано 14 осіб, а решту розігнано. На кладовищи, де поховано жертви розрухів, зібрало ся до 400 осіб. Тут арештовано 12 осіб.

Житомир. Військові і цивільні власти заховують ся тут підбурюючо. Ватаги злочинців під проводом аґітаторів з инших міст Росиї рабували одно передмістє по другім. Аґітатори тїшать ся цїлковитою безкарностию. Одинокими оборонцами Жидів суть молодї студенти християни і Жиди. Одного студента християнина убив поліцай, важучи, що ему належить ся кара за его обурююче поступованє. Коли поліцмайстер Житомира, Кудрасов, входив до реставрациї, застрілив его якийсь робітник двома револьверовими стрілами. Убийцю арештовано.

Лїбава. На команданта военного округа Вильна виконало атентат в хвили, коли доїздив до Лїбави. Кілька стрілів впало вікном до ваґону, де командант сидїв. Командант легко ранений. Напастники утїкли.

Війна.

(Телеґрамн.)

Льондон. З Токіо доносять: В часї бурі, котра тревала кілька днів, помічничий кружляк Некомару на висотї Формози ударив о скалу. Три пароходи працюють над ураговањем кружляка.

Льондон. Після релациї одного норвеґского парохода, дня 11 с. м. між годиною 8 а 11 рано на висотї 33° 45' північної ширини, а 129° 20' східної довжини (в корейскім заливі на північ від Сасего) чути було гарматну паньбу. Чути було потрясеня від стрілів, але через мраку не мож було нїчого видїти. Помічено лише японьского торпедовця що плив в згаданім напрямі. Сконстатовано, що росийска фльота на французькій территорії утворила стацию для телеґрафу без дрота і при помочи сеї стациї висилає через Сайґон депеші до Петербурга.

Петербург. Військові круги сильно занепокоєні рухом, виконуваним японьскою армією в цїли окруженя Росиян. Сим рухом Японцї старають ся з одної сторони відрізати Лїневича від Владивостока, а з другої сторони посунути ся на північ так, щоби мож було ударити на Кірин.

Берлін. Дневники доносять, що Японцї старають ся обійти східне крило росийске. Росийска кінnота ствердила, що коло Ченцятуну стоїть добре зорґанізований 10 тисячний відділ Хунхузів.

Льондон. В маринарских кругах говорять рішучо, що четверта балтийска ескадра найдальше за два тиждні вирушить до Азиї. Даньскі власти вже мали одержати відповідне повідомленє.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска криза.

Відень. Дневники пишуть, що найдальше при вінци сего місяця, або в перших днях червня буде іменоване міністерство з поміж членів сполученої опозициї, щоби уможливити означенє квоти на спільні видатки в слїдуючім роцї. Коалїційне міністерство дістане право переведеня шкільного права і виборчої реформи, котрі мають уможливити енергічнїйшу мадяризацию немадярских народів Угорщини. Справа команди буде усунена на другий плян. Цїсар згодить ся здавсь на мадярский язик полковий в немадярских полках, рекрутованих на Угорщинї. Чи справа узнани в теорії і в засадї цїлової відрубности Угорщини буде осягнена, то під сим взглядом до сеї пори еще нема нїчого певного.

Нїмцї в Хінах.

Льондон. В Токіо говорять, що віддїл нїмецких військ обсадив місцевість Гайху на полудне від Шантунґа і вивісив там нїмецку хоругов, котрій відтак віддав військові почести. Ся поголоска викликала сенсацию.

З Швеции.

Штокгольм. Обі палати парляменту ухвалили візвати правительство до утвореня нового міністерства для торговлї, промислу і мореплавства.

НОВИНКИ.

— **Знов „посрамленіе“.** Вчерашний „Галичанинъ“ мусїв оголосити, що слїдує: „По случаю протеста нѣкоторыхъ русскихъ пословъ парламента противъ арестованія Максима Горькаго, мы напечатали въ „Новинкахъ“ 18 н-ра „Галичанина“ отъ 25 января (5 февраля) с. г. статейку, въ которой, основываясь на нѣкоторыхъ давнѣйше полученныхъ нами вѣстяхъ, сдѣлали тѣмъ посламъ укоръ, что между ними находятся такіи, которыя въ подпитомъ состоянии приходятъ на засѣданія парламента такъ, что нѣмецкіи послы по той причинѣ публично надъ ними насмѣхались. Вслѣдствіе сей нашей замѣтки послы: гг. Романчук, Варвинскій, Василій Яворскій, д-ръ Косъ и Пигулякъ, къ которымъ она могла относитись, возбудили противъ нашей редакціи карный процесъ. Убѣдившись, что упомянутыя вѣсти были совсѣмъ невѣрны, мы не уклоняемся признати то публично и наши слова опровергнути, относительно-же взяти обратно. Относительныи послы согласились на наше предложеніе отступити отъ судебной жалобы, а мы согласились возвратити росходы процеса въ сумѣ 50 коронъ, которую обѣ стороны согласно предназначили въ пользу ремесленно-промышленной бурсы во Львовѣ“. — По засудї ред. Пелеха за напасти на о. Вачиньского з Рiпчиць є се в короткім релятивно часї друге вже „посрамленіе“ москвофільских редакторів, тай заразом доказ, якими то средствами воює москвофільский штаб проти руских дїячів.

— **Руске Бюро в Найберуні** має замовленя на тисячі руских робітників, так до копалень як і до пільних робіт. Зголошувати ся зараз письменно до Бюра на адресу „Vermittlungsstelle für ruthenische Arbeiter, Neuberun, Oberschlesien“ і ждати на відповідь з Бюра, котра прийде за пару днів, а відтак виїздити. Бюро остерігає, щоби наші люди не їхали до Мисловиць, але до Найберуна, бо до Мисловиць стягають їх аґенти, котрим іде лиш о зиск, виправляють робітників в найгірші місця а потім не журять ся про них. Руска інтеліґенция, духовна і сьвітска, нехай поучає людий і помагає їм, щоби не попадали в кігті аґентів, але їхали лише до руского Бюра в Найберуні!

— **Сказена аґітация против рускої зарібкової еміґрациї до Прус не втихає.** Як галицко так і пруско-польскі ґазети уїдають на руских робітників і на руске Бюро в Найберуні, брешучи і клевечучи безстидно. Делеґат Народного Комітету надрукував недавно цїлу статю, де на основі актів найберуньского Бюра виказав брехливість усїх ніби-то „фактів“, які до Великодня друкували польскі дневники і „Галичанинъ“; так само „правдивим“ покаже ся і кождий новий „факт“ видуманий в сій чи тій польскій ґазетї. Відвічним ворогам руского народу йде о те, щоби брехнями відстрашувати рускої робітника від зарібку там, де міг би заробити так само, як польский робітник, і поправити своє господарство, а не сходити на нужду та випродувати ґрунти зайдам-мазурам. Іде їм, розуміють ся, також о те, щоби краєве „Бюро праци“, ухвалене польскою більшостию соймовою, брано в Прус по дві марки за кождого робітника, післаного туди тим Бюром.

Розуміє ся, нам на всї польскі брехнї й клевети не звважати, а робити своє: поучати нарід о правдивім стані річи і помагати ему користати з доброго зарібку в Прусах, особливо в копальнях. Що сї зарібки добрі, о тім сьвідчить фактъ, що недавно польске коло віденьске ради державної припоручило сво-

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, рушники, хусточки, стирти у величезнім виборі на найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

му „реґіментаржови“ ґр. Дїдушицкому, щоби він жаждав від міністра справ заграничних ґр. Голуховского звернути ся до пруского правительства, щоби галицко-польских робітників тримали і приймали Нїмцї до копалень на Шлеску, де тепер наші рускі робітники почали діставати роботу, і міністер Голуховский перекавав через ґр. Дїдушицкого „польскому колу“, що він сповнить волю польского кола, хотяй годї зрозуміти, як надїждане ґр. Голуховского могло би пруске правительство вимушувати властителїв копалень не брати до роботи руских робітників, але польских. Впрочім оно неправда, щоби в копальнях на Шлеску не було робітників Полякїв; таж ось перед кількома днями львівске Słowo polskie передрукувало статю із шлеско-польской ґазети „Polak“, де читаємо проклони якогось польского робітника з катовицкої копальнї, що він мусить тягнути візок з „rusińskim dzikusem“! Колиби правдою були всї страхи й муки, якими польскі ґазети, уряди й аґітатори відстрашують руских селян від варібку в шлеских копальнях, то польскі робітники поутїкали би з них і польске коло не перло би на ґр. Голуховского, щоби просив за ними пруске правительство. Впрочім тут мають слово рускі робітники, що вже роблять в шлеских копальнях, а як знаємо, до Великодних свят було їх вже близько півтора тисяча. Отже ті робітники хвалять собі роботу й гарібки і дякують рускому бюру в Найберунї, що не тілько справило їх до копалень, але й опікує ся ними. Листи тих наших робітників були друковані в „Свободї“ і в черновецкій „Руской Радї“ (від буковиньских робітників). Ось і в остатнім числї „Руска Рада“ умістила лист Дмитра Цюпала (і Юрка Кузенка) писаний з Кенїґеґіте 16 цьвітня с. р. Цюпало пише:

Високоповажані Родичі!

Доношу вам відомість, що я тут здоров, котрого здоровля і вам жичу. За їду не журю ся, їсти маю, що схочу: рано каву і дві булки, на полудне зупу, мясо і хліб. Робота не є так тяжка, лишень що трохи далї. Ми тут щасливо прибули і є ми всї в одній станциї. Всї враз виходимо на роботу і всї враз приходимо. Під землею робимо. Від осьмої зачинаємо робити і робимо до четвертої години вечером, а о пятій вже на станциї. Під землю нас ввозять машиною і назад вивозять. Зразу нам було страшно сїдати на то і везти ся, а тепер вже не боїмо ся. Як ввеземо ся на долину, то ще їдемо годину по-під землю, заки прийдемо на місце до роботи. Страхали нас в дому, що тут нас будуть збиткувати мазури і Нїмцї, а то всьо неправда. Нас тут так сокотять, як мама малі дїти, аби они не попадали в калїцтво. Дякую вам, що ви були такі добрі задля мене і дали менї гроші на дорогу. Не банно менї тепер буде, щом не видїв, як у сьвітї люди живуть! Трохи лїпше, як у нас у Вашківцях. Хитрійші і мудрійші. Жаль менї було за вами усїма, як я ішов з дому. У Залучу на дорозї я аж сплакав із жалю за вами. А тепер вже звикаю без вас, бо менї не зле поводить ся. Тепер я собі погадав: таж і дома я також не сидїв, а мусїв їти завсїгди за тих 30 крейцарів із сухим хлїбом робити. Тут най я зароблю лиш 15 левів на місяць, але їсти що душа забагає: булки, хліб питльований, ковбаси, що у нас коштує 20 крейцарів, тут тільки 10 крейцарів; їм два рази денно ковбасу по 10 кр. — Тютюн не є дорогий: та пачка, що у нас коштує 13 кр., тут можна таку пачку купити за 5 кр., але книжочка папірків коштує 3 кр. Буду вас просити, щоби ви менї післали на Великдень кілька писанок і трохи паски, а солонини дуже мало посилайте. Але посилайте при купї з Кузенком в одній скринцї, а ми собі заплатимо тут оба; пришліть також 10 книжочок папірків, бо і Кузенко курить. Більше не маю що писати, тільки хочу знати, чи там на Благовіщенє падав снїг чи нї? Ми переїхали 110 стацій. Тепер не маю що писати, тільки поздоровляю Вас милим здоровлем. За сим словом кінчить ся розмова. З поважанєм — *Дмитро Цюпало* і *Кузенко Ігор*.

— **Що чувати з рускою ґімназиєю в Станиславові?** Як звісно, по довгих-довгих заходах ухвалив сойм отворити в Станиславові руску ґімназию з днем 1 вересня 1905 р. Станиславівский староста п. Прокопчиц дістав з краєвої ради шкільної припоручене винаняти льокаль з трох кімнат на уміщене двох класс і канцелярії рускої ґімназиї, тимчасом уже кінчить ся май, а льокалю не винанято, хоч (як знаємо), було чимало льокалїв пригожих. Можна побоювати ся, щоби з „przyczyny braku odpowiedniego lokalu“ не відложено отворена сеї рускої ґімназиї... Длятого наші посли повинні порушити справу де слїд, щоби відтак не було за пізно. — *Ф. І. О.*

— **Читальня „Просьвіти“ в Павелчи під Станиславовом** обходила дня 14 сего міс. спільне сьвячене, на котре виїздили з рамени стан. філії „Просьвіти“ пп. Фед. Одесницкий і Федір Мізюрка. (Перший промовив на темат згоди і єдности в спільній працї, а другий мав виклад про знесене пянщини і віддеклямував гумор. стих Манящини і віддеклямував гумор. стих Маняшини і віддеклямував гумор. стих Маняшини і віддеклямував гумор. стих Маняш

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 34—47

Коперницький і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Гіпотечного на напротязях площі Галицкої вручаючих

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **окуляри**, цвікери якими і всілякі инші прибори оптичні всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селянські і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Курс Львівский

з дня 17 н. ст. мая 1905.

	Плат.	Жад.
Акції за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	545 —	555 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. з. в.	— —	— —
Зеліз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зеліз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	594 —
Листи зот вні з 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. видьос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 80	100 50
Облігі за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	97 50	— —
„ „ 4½% 4-ої емісії.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	86 —	94 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублів срібних	250 —	253 —
100 Рублів паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

Парохіяльний уряд в Сновичу п. Золочів потребує вараз іспитованого дяка з добрим голосом. 427 1—3

Адвокат Д-р Дрогомирецкий в Золочеві шукає рутинованого **конціпієнта** по можности з судовою практикою і канцелярийного **маніпулянта** обзнакомленого з рускою машиною до писаня. 424 2—3

Літне помешкане

для гостий на купель близько ріки Сьвічи. Адреса: Данило Ковердан в Княжолуці п. Долина к. Стрия. 407 2—3

Конкурс.

Громада Перегіньско розписує сим конкурс на лїкаря від 1 липня 1905. Стала платня 1800 К і опал. Подання удокументовані належить вносити до зверхности громади в Перегіньску поч. в місци до кінця мая б. р. 415 3—3

Дамскі напелюхи

стрійні спортові і подорожні

боа, парасольки, рукавички, корсети

капелюхи жалобні, все у великім виборі

поручає

ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА

ул. Академічна ч. 2

335 у ЛЬВОВІ. 9—10

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода поїздів, нових і уживаних, приймає до заміни, в комісе на продаж, або купує за готівку. Приймає також замовленя на елеґантні еквіпажи до вінчань. 191 3—3

До уладжування і направи громозводів, телефонів, електричних дзвінків поручаю ся, даючи умовлену ґарантію. Всякі інжинїрскі інструменти приймаю до направи.

Мавриний Босовіц

оптик і електромеханік

Львів, пл. Марияцка ч. 7.

418 2—4

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 51—60

Дістати можна всюди.

Шестий рік істнованя.

Одинока руско-українська часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.

Властитель і редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„КОМАР“ поміщає статі з нашого політичного, суспільного і літературного житя і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та владнями прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР“ придбав в послїдних часах свіжі сили до співробітництва!

„КОМАР“ повинен находити ся в кождій рускій патріотичній родині і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара“.

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тілько 6 К. Адреса адміністрації і експедиції: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дорохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранції, панухи, евангелія, патериці, підставники, плащеники, хрести, кадильниці, їсеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, ліхтарі, образи до процесій, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішнього Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 37—45

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурції (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 248 39—50

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелиї, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

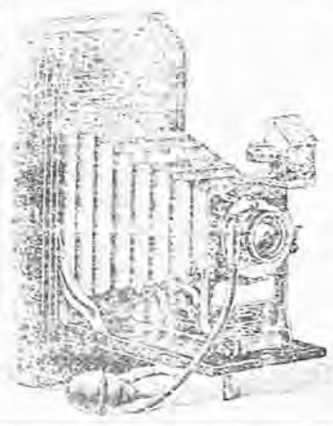

Склад фотоґрафічних апаратів

ЕДМУНДА

Бродковского

Львів, пл. Галицка ч. 14

поручає апарати найновійшої і найліпшої конструкциї та богато новин на фотоґрафічний сезон 1905 р.

Обємистий ілюстрований цїнник даром і оплатно.

Наука фотографованя даром.

На домагання частинна сплата можлива. 429 1—6

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5%! т. є. 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 кґл. 6 К 60 сот. Мід в пластрах 1 кґл. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 945

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ“

вальці на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продає

УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вроновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 8—16

Петро Сенюта

артист-маляр

приймає замовленя на все, що взагалї входить в церковну прикрасу і просить укінно Всеч. Духовеньство і Хв. комітети церковні о занотованє адреси до дальших услуг в штуцї. За виконані роботи одержав численні листи похвальні, котрі на жаданє можна оглядати.

Львів, ул. Янівска ч. II А.

388 4—10

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Воч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услуги сидати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя гафту безплатно. Цїнники на жаданє і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ливрун

Львів, Пасаж Мікеляша.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4** і оплачує за вкладників податок рентовий від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповіджена (за есконтом).

Позички уділяє „Дністер“ своїм членам на 6%; сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) і ; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра“*.

Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Дністрі“*.

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цїли. — Дотепер уділив *„Дністер“* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер“ 31/12 1904.

Вкладки	1,783,673 К.	Позички уділені	1,616.402 К.
Уділи членьскі	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123 627 К.
Фонд резервовий (иньші	26.576 К.	Льокациї	169 456 К.
34		на рахунку біж.	81.968 К.

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цїнники даром і оплатно.

Першорядні поручена. 416 4—22

Рух желїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1·6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велічки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані **с** черенями товстыми; поїзди нічні **с** завначені звіздков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних желїзниць, насип Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо поклікуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 100. **Львів четвер 18 (5 мая) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Австрийскому правительству в альбом!!

Доручено нам слідуючий обіжник ц. к. старостваа в Золочеві, який подаємо тут в повній основі:

O. k. Starostwo w Złoczowie. L. 14061. Złoczów, 29 kwietnia 1905. Do wszystkich Zwierzchności gminnych. Doszło do mojej wiadomości, że z tutejszego powiatu wybiera się większa ilość robotników na robotę do Niemiec, pewna część tychże wyjechała a wielu zamierza wyjechać. **Niesumienni agitatorowie** namawiają ludność wiejską do wyjazdu do Niemiec, obiecując wiele zarobków, których **faktycznie niema**, a wskutek napływu robotnika z Galicyi do Niemiec zarobek tam jest **trudny** i wielu już tak z tutejszego powiatu jakoteż z innych powiatów powróciło do domu, straciwszy tylko czas i pieniądze na odbytą podróż. Agitatoram zwykle nie chodzi o to, aby robotnik tutejszy znalazł rzeczywiście lepszy zarobek, chodzi im po największej części **tylko o napełnienie własnej kieszeni**, gdyż zwykle za każdego namówionego do wyjazdu i wysłanego do Niemiec robotnika otrzymuje pewne wynagrodzenie. Ponieważ tego rodzaju niesumienne postępowanie jest czynem karygodnym, przeto polecam naczelnikowi gminy, aby na takich agitatorów zwrocił uwagę, o spostrzerzonej ich czynności donosił natychmiast c. k. Starostwu, a w razie pojawienia się takiego agitatora w gminie należy go przytrzymać i tu przystawić. Polecam Naczelnikowi gminy sporządzić **wykaz** tych robotników, którzy w ciągu b. roku wyjechali do Niemiec, **nie postarawszy się o paszport zagraniczny**, jakoteż i tych, którzy wyjechawszy bez paszportu, do gminy już wrócili. Ponieważ agitatorowie namawiają do wyjazdu do Niemiec, pouczając ludność, że może udać się za granicę Państwa bez paszportu, a tylko z książką robotniczą lub służbową i odpowiedniem świadectwem gminnem a w kilku miejscowościach tutejszego powiatu naczelnicy gmin wydali takie świadectwa do podróży, przeto **zakazuję** naczelnikowi gminy a to pod rygorem **ostatniej grzywny** wydawania dalszych świadectw dla podróży do Niemiec i polecam **ogłosić w gminie, że chcący udać się na robotę do Niemiec** winien zaopatrzyć się w przepisany **paszport zagraniczny**, który wydany mu zostanie, skoro wykaże się, że ma zapewnioną za granicą państwa robotę. C. k. radca Namiestnictwa w. r. *Stanisławski.*

Отсе є той новий монструальний документ, який видала з себе польско-австрийска галицка адміністрация! Липаємо на боці те, що ц. к. староство в Золочеві бавить ся в простого агента і агітатора, що пише явні неправди, аби вістрашити людий від виходу за зарібками до Німеччини, бо се вже річ погляду і смаку, чи лицює цк державній власти бавити ся в агітацию і звичайні пасквілї. Та важнїйше, що цк. староство в Золочеві допускає ся **явного нарушеня основних законів**. Кождий, кому на основі наведеного розпорядженя зверхність громадска відмовить робітничої книжки, може внести проти війта і підписаного на обіжнику комісаря п. С—ого донесе нєкарне до цк державної прокуратории за надужите власти і нарушенє основних законів, а розтративши ся без успіху на засягненє інформаций що-до зарібків в Німеччині і понїсши евентуально і инші видатки або навіть і втративши заробок, може приступити до карного поступованя яко сторона цивільна.

Основний закон з дня 21 грудня 1867 арт IV. виразно постановляє:

„Свобода переселеня і переношеня майна в обсягу державної териториї не підлягає нїяким обмеженям!

„Свобода виходу за границю може бути з уряду обмежена лише через обовязок військової служби".

Також і заряджена обіжника що-до робітничих книжок і паспортів не відповідають обовязуючим законам і постановам, бо до виїзду до Німеччини паспорту не потреба, а не є також річию Австриї піклувати ся паспортами за другі держави. Що до робітничих книжок, то § 80 пром. зак. виразно приказує: „Книжки робітничі видавати буде громадска власть після побуту за зворотом коштів набутя і без штемпля", і такої книжки нїкому відказати не можна, анї тим менше видавання таких книжок заказати. Хиба, що цк. староство з Золочеві має право змінювати обовязуючі закони ухвалені австрийским парляментом, та про таке право нам поки-що нїщо не відомо...

Книжки робітничі зі сторони громад мусять бути кождому жадаючому видані а після обовязуючих конвенций для німецкого правительства вонь вистарчають яко легітімация до подорожи в границях Німеччини.

Обіжник цк. староства в Золочеві не вийшов мабуть з власної ініциятиви і таких обіжників як золочівский найдемо мабуть більше в цїлій рускій части краю Тому за его видане нехай відповідає намісник гр. Потоцкий, котрий і так є одвічальний за підвласні собі орґани так перед центральним правительством як і опінією загалу.

Під увагу.

Між добросовісними людьми не може бути двох думок про вартість зарібкової еміґрациї для економічно відсталих країв, між якими класичним взором наша східна Галичина. Як-раз зрозуміне сеї вартости було товчком, що спонукав був у своїм часі „Народний Комітет" занятн ся сею справою, розслїдити условини зарібкової еміґрациї до Німеччини та взяти ся до популяризованя тоїж еміґрациї серед нашого селянства.

Галичина, особливо-ж східна ей часть, край наскрізь рільничий, що при доволї густім населеню дає в результаті перелюднене по селах. Де инде, от як уже в судетских краях, надмір сїльского населеня відпливає до міст і инших фабричних осель. У нас фабричного промислу нема майже на лїк, для надміру сїльского населеня нема нїякого поля для зарібку поза селом, і він мусить поневолї тиснути ся по селах, де викликує в консеквенциї дві прояви, питомі аґрарно хорим краям: крайне роздробленє, т. зв. пульверизацию меншої земскої посїлости та депрециацию зарібної плати, — прояви, яких дальшим наслїдком мусять бути чим раз то небезпечнїйші потрасеня социально економічного характеру.

В виду таких обставин зарібкова еміґрация до висше стоячих економічно країв являє ся одним із красших способів пособленя невідрадному положеню сїльского населеня, а рівночасно може послужити як свого рода вентиль безпеченьства для аґрарно-социяльних відносин. І з того лише становища кождий добросовісний ум може задивляти ся на зарібну еміґрацию наших селян до Німеччини.

Не так однак віднесли ся до неї наші непрошені опікуни, яким зарібкова еміґрация руских селян від першої хвилї була солию в оцї, хотяй рівночасно ті-ж самі люде цїлком апробують, а навіть підсичують таку-ж еміґрацию мазурів.

Зарібкова еміґрация руских селян не подобала ся їм перш усього тим, що скріпляє руский нарід національно. Як мазурські селяне заробленим в Німеччинї грошем двигнули ся економічно; придбали землї, розпарцелювавши двірські обшари, посклали чималі капітали по всяких касах і райфайзенках, забудували ся гарно на нїмецкий лад, і загалом в способі домашного господареня, а навіть в житю публичнім зачали йти слїдом культурних, західних країв, так — треба було думати — стане ся і з руским селянином. Зароблениии в Німеччинї грішми двигне себе економічно, докупить при парцеляциї земли, побудує ся, набуде людянний інвентар, загосподарить „по нїмецки", а тим самим скріпить руску національну відпорність. Що нашим противникам економічне скріпленє руского елементу не може бути на руку, се річ ясна. В їх очевиднім інтересї лежить, аби руский селянин далї вимирав на голодовий тиф, аби він далї, як економічно безсильний, не міг видержати конкуренциї з мазуром, аби вкінци еміґрував собі за море, лишаючи місце мазурови, загалом, щоби відпорна сила руского елементу не скріплала ся, але ослабала.

Не менше однак нашим опікунам, тим іменно зі східної Галичини, немила наша зарібкова еміґрация в социяльно-економічного боку. Зі зростом еміґрациї мусїв би сей рух відбити ся на зарібкових відносинах, підносячи робочу плату на двірских ланах відповідно убуткови надміру робочих рук через зарібкову еміґрацию. Зарібкова еміґрация являє ся з того боку не менше успішною для зарібних відносин як страйк, а затим і неменше як він мусить бути подільским обшарникам ненависною.

Вкінци не могли приняти наші краєві верховоди рівнодушно і загальнокультурного впливу еміґрациї до Німеччини на наших селян. Під впливом нїмецкої культури мазури поступили під кождим зглядом: осьвітно, економічно, социяльно, політично і т. д. так, що нинї Мазурщина своїм житем пригадує в чималім житє західно-европейских культурних країв. І наш прибитий, культурно відсталий завдяки опінії галицких верховодів руский селянин, побувавши в Німеччинї та познакомивши ся з иншим, красшим житем, красшими обставинами і красшим ладом певне зачав би більше критичним оком глядїти на галицкий рай та забажав би переминити его на західно-европейский тип, а на всякий спосіб не

Володислав Оркан.

Над деброю.

Весняні, соняшні лучі, що сміло йшли по недавно обсохлих збочах, впали на сґрімний спад гори — в пустий зруб. Обляли сявом громаду рядом стоячих пнїв а синявий дим, що підіймав ся сірими смугами крізь щилини даху нивької хати під лїсом, розпливав ся в горі білявою хмаркою.

Люди вже встали — сонце пішло дальше не заглянувши...

Жителї малої хатини під лїсом' стали досьвіта.

— На весну дорогий чьис, в зимі спати... Вставай, вари обід і гайда на поле...

Так будив Ванько свою жінку.

Ова протягнула ся лїниво, як кітка на припічку. Було їй тепло і добре.

Але „як треба, то треба". Зїзала в постелї, накинула на себе спідницю і підійшла до печі. Дїти збудили ся від гамору і грали ся з батьком на постели. Небавком Ванько лишив дїти, сам встав, вичесав руками солому, що налїзла йому через ніч в чуприну, вмив ся студенною водою з коновки і став при вікнї, та мовив молитву...

— Очинаш іже ся на небеси... — шептів без думки і глядів крізь вікно в долину на село, на пороскидані хати...

Короткі і довші нивки перехрещували ся, то сходили ся враз, то знов клинами всували ся в пусті обл ги і пасовиска. Гадав бись, що якась могуча сила розстелила зелену кирею по землї, на якій визначували ся латки всілякої величини і краски...

— Но й збави нас вод лукавого — додав голоснїйше і звернув ся до жінки. — Ади Юлька! Ясько Грелїв он вже оре коло Зимної Води...

— Та найтам! — відказала, всипавши баробоґі до горшка. — Як Пан Біг допоможе, то й ми зворемо на чьис. Тай і так не богато маємо...

— Ба!.. — нахмарив ся Ванько і начав дальше шепотїти: — Богородице Дїво, радуй ся... Не маємо багато, не...

По кождій „Богородици" брав себе за кождий слїдуючий палець, щоби незмилити часом, бо хотїв відмовити цїлу раннїшну молитву. Але десь при пятій Богородици вже змилив ся і нїяк не міг дійти до кінця... Зачинав з початку, та хрестив ся кілька разів, але не помогло. Не міг пригадати собі, бо думки вже від досьвітка не хотїли його слухати, а тепер були з ним в явній незгоді.

Не годен си з ними дати ради — шепнув, піддав ся думкам і йшов за ними, куди самі линули.

Вачять... Ясько оре нивку коло Зимної Води. Там, за дїлком Ясько Теслїв жене плуг малими бичками... не стає на більші... А прецїнь до недавна був богачем...

Веде очима крізь поля і загороди...

„Ий, як то до горба всьо малїє!" Ось там той кавалок був Стефана Грядого... цїлих кілька моргів... А нинї лише шматки. Дїтиска розібрали, поділили по рівній чьисти, лишило ся їм тільки по нивцї... Тай то не лише там! От і в запали не видко на цїлім полї ні кавалка такого, щоби на нім висїяти корець вівса...

Самі вузеньні нивки, як нитки...

Межа при межі! до чорта! Гей „то то си дїе!"...

„Тай ти прецїнь не так дуже давно а як всьо ся змінило"...

„То бо й е! — думає дальше... Ага! вже певнїсько... лиш... зараз"...

Небіщик дїд мав цїле обійсте, де я сиджу... Нинькн нас пятьох до того... бо ось так: Він розділив межи синів, а ті — межи свої дїти... ну а я те поділю... „А Божінько сьвинта!"... — крикнув голосно.

— Ванько¡ Та чо так дреш ся? — спитала налякана баба і підійшла до нього.

Ванько нічого не чув... Налякані очи бігали від межі до межі: від нивки до нивки — думки снувались так, що аж пїт кропливий виступив йому на чоло. Колишне село відступало помалу — а з туману будучини виринали межі... самі межі, одна по другій, густо, як скиби оранини... Вогкі борозди червенїють, як іржа, як сильно сконодаїла, сцїпенїла кров... А товпи народу, як мурашки чорнїють, як хмара саранчі заливає кровавї поля... І видно, як ті хробачки метушать ся, дусять ся і спихають та борють ся зажерто за кожду скибку, аж вогка земля почорніла, і теплі дими підіймають ся в гору...

Мужик здрігнув ся — найшов ся нараз над деброю...

Скляними очима глянув в вертеп... Стулив їх, мовби перед смертию.. Мара страшної нужди ставула перед ним... Стрінув ся з нею око в око. Збілів і почав трясти ся на цїлім тїлї... Кожда жилка дрожала з жаху.

— О Господи! Господи! — застогнав і розвів широко очи, що задивились в будучину...

— Що тобі Ванько — мягко спитала жінка.

— Нїчо, нїчо...

Вийшов до сїней, а жінка за ним...

— Де йдеш?

— До роботи — сказав прибитим голосом.

— А обід?

Не відповів нїчого. Вийшов за поріг, на обору витягнув плуг, набив леміш і чипіги і пішов до стайні по воли...

— „Тре робити, тре"... — повторяли заведно його уста.

Робить всьо як перше, лишень машинально, без чуття.

Втратив віру — і рахує ся як машина, бо його перша лишень житева конечність.

— Треба жити, треба...

В широко отворених і на пів задивлених очах дрімає лиш одна однїська думка — про чорну будуччину...

(*Конець буде.*)

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що викликує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. *Поручає ся перша краєва фабрика* муштарди і оцту Львів-Підзамче, улица Жовківска ч. 109. 371 16—30

дав би помітувати своїм людским достоїнством і знайшов би в собі більш психольогічно-моральних основ у борбі за власні права. А сего рівно-ж боять ся ті, кому добре з темнотою, несьвідомостию, непорадностию рабскою покірливостию нашого мужика.

Все те не вистарчало, аби для наших противників бути спокусою ужити всіх можливих способів для замкненя рускому хлопови дороги до Прус. А вони ціла польска преса, від Kurjer-a Lwowsk-ого до найбскурнійших шляхецко-клерикальних шмат, видумує нині та рострублює всякі брехні і сплетні на руску еміґрацию, вихвалюючи рівночасно мазурску, то се лиш на те, аби краєвим властям дати сфінґований материял для опори в нагінці на руску еміґрацию.

І темним силам справді удало ся осягнути в части свою ціль. Як доносять нам з найберуньского руского бюра, приплив рускої робітника посліднім часом значно ослаб. Розношені польскою пресою, „Русскимъ Словомъ“ і „Русскимъ селянином“ брехні та страхи залякали, видко, наших несьвідомих селян, а певно чимало вробили і безправні перепони, ставлені властями. Розумів ся, факту того не можна легковажити, бо ясна річ, що коли еміґрация не попливе назад широким руслом, Німці будуть приневолені махнути рукою на рускої робітника і звернуть ся знов до мазурів, які лише ждуть на ту хвилю. Рускій заробковій еміґрації грозить затим серіозна небезпека, і тому вся наша сьвідома інтеліґенция повинна доложити сил, аби се не стало ся!

Загалом-же на адресу нашого загалу мусимо сказати, що занадто легко дає ся збити нашим противникам з пантелику. Наш пересічний „рутенець“ по перше наївно-легковірний, та вичитуючи в польскій і москвофільскій пресі виссані з пальця байки про еміґрацию все приймає за добру монету, навіть не здогадуючи ся, що все те нїкчемна інтриґа та безлична, цинїчна видумка. По друге він полохливий і дає ся залякати першим ліпшим безправством якого там Слонецкого та тратить голову, коли лише своє невдоволене зачинають обявляти пан-староста або пандїдич. Тим часом треба раз кождому і усїм знати, що всякодому прислугує право шукати заробку, де ему ся хоче, кождому мусить бути видана заробкова книжка, і кождому вільно, приватно чи публично, давати інформациї про заробкову еміґрацию, заохочувати до неї та помагати кореспонденциею, радами, порученями, і т. д. — коби лише не брати за се грошей і загалом нїякої иншої нагороди. Нікому отже, хто аґітує за заробковою еміґрациею, як і нікому, хто сам еміґрує, не сьміє за се спасти і волос з голови, а коли би де шикановано одних чи других, то се було би лише грубе безправство та ярке над'ужите власти, против чого найлїпша оборона: безпроволочна рекомандована телеґрафічна жалоба до бар. Ґавча, про що рівночасно треба донести „Народній Канцелярії“ для збору материялів до відповідної акциї.

Кінчаючи, взиваємо ще раз наш загал горячо занати ся справою, щоби Німець не мусів махнути на нас рукою, а Лях щоби не тріюмфував. Всюди і на кождім кроці треба аґітувати за еміґрацию, так як се було в наших часописах, поучати селян, помагати їм в разї безправних перепон, збивати брехні польскої преси, а против над'ужить боронити ся жалобами.

Безглузда національна політика Росії.

Читаючи польскі та російскі дневники, відносить ся вражене, як коли би в сю так важку для Росії хвилю комітет міністрів, всякі збори і комісиї та дневники всїляких мастий — від консервативних до революцийних — не мали пильнїшої справи, як обдумувати способи, як би можна защитькати Поляків, що поділялись тепер на дві армії, з котрих одна воює о права польского народу революцийною і кровавим терором, а друга, випровокувавши першої, до той самої цїли старає ся дїйти спокійним і льояльним способом. Modus vivendi з Польщею є нині в Росії наче єдиним гаслом і проблемом. Тим то майже нема днини, щоби не приносила Полякам якихсь полекшайших уступок або бодай заповіди уступок.

І так прим. т. зв. толеранцийний указ, хоч здавалось би, для католицких Поляків не має жадного значіня, все-ж таки видав їм на жертву Підлясе, той від давна дуже ласий шматок рускої землї; а віддав їм его тим, що дозвіл переходу з православія на унію мусить уважати ся інюзоричним вже з тої причини, що в Росії унії нема, отже таким чином мусить підляских Русинів, противних, як відомо, православію, загнати до польского католицизму і в дальших наслїдках до Польщі.

Вчерашні телеґрами принесли знов вість про нові уступки для Поляків і Литвинів в девяти західних ґуберніях. Між иншим допускає ся науку языка польского і литовского до шкіл початковйх і середних там, де Поляки і Литвини мають більшість населеня.

А що-ж робить ся для 27 мілїонів українського народу? Правда, що справа знесеня всяких обмежень свободи українського слова вирнула досить вчасно. Та се мінїмум уступок, о котре в культурній державі нїколи не повинно було бути навіть найменшого сумніву, обставлено зараз дивезними успівами, як опініями Академії наук, київского і харківского університету і київского ґенерал-ґубернатора. Отже ії ті опінії вже готові; вилили вони всї прихильно, а опінія Академії наук навіть немилосерно побиває дотеперішну систему (і мимоходом кажучи, в порох розбиває теорії галицких москвофілів та їх хлїбодавців); а справа загрязла так, що ані слиху ані диху о нїй; поки-що стануло на дуже проблематичнім дозволї св. Письма в українській мові.

Де-ж глядати причин такого нерівномірного поведеня компетентних російских кругів? Певно, що причин найшлось би більше; але в сю хвилю безперечно найбільшу вагу має те, що в Польщі воює революция і терор, котрі в инших часї викликали би насильне давлене при помочи войска, а тепер задля браку войска не так легко можуть бути здавлені. На Україні-ж крім хлїборобских страйків, котрі декотрим русинофільским польским ґазетам подобає ся звати гайдамаччиною, хоч в поважнїйших дневниках самі польскі дописувателї з теренів розрухів виразно говорять про страйки і зазначують спокійне поведене страйкарів — крім одних Мазурів в Городку, — отже крім спокійних впрочім страйків на Україні всьо спокійно благоденьствує, як би за найлїпших часів. На здавлене страйків вистане сотня козаків на цїлий уїзд, а українські інтеліґенти могуть собі тим часом писати адреси і моморияли, від котрих ані цареви ані нїкому в Росії ні оден волос не посивіє.

Дивна лиш одна річ: уступки дістають, як бачимо і Литвини. Та й то не аж від тепер, бо російске правительство вже від давна попирає литовский національний рух, позволяє видавати книжки і часописи по литовски; у Вильні виходить навіть дневник „Viliaus Žinios“ (Виленьскі Відомости). Образок литовско-польских відносин, дуже впрочім подібних до галицких руско-польских, дасть нам виїмок з тих Виленьских Відомостий: „Приятелї наші старають ся одурити нас солодкими але хитрими словами. Здавалось би, що на цїлім сьвітї не мають Литвини більших приятелїв, як Поляки. Але на їх нещасте нїхто мабуть з нас не буде їм вірити. Небогато найде ся таких неровумних Литвинів, щоби в супереч досьвідів вще вірити їх брехням. Пять столїть польского панованя нанесло Литвинам несчислені кривди. Спольщена шляхта і духовеньство відцуралась рідної мови, за те накинули нам польску мову і зневажили навіть імя литовске, доказуючи, що Литвини то лише gente Lithuani, natione Poloni. Селяни, задивляючи ся на двори і попівства, почали звати свій край Польщею, а себе самих Поляками та, поневіряючи рідну мову, говорили по польски“ і т. д.

Отже справді може бути дивним, відки російскому правительству зібрало ся на таку справедливість, щоби заєнкувати ся таким пролетарієм між народами, як Литвини. І не можна відказати слушности польским голосам, що ся опіка вродила ся лише з засади „divide et impera“, чи то, ліпше кажучи, що Росия висуває Литву против аґресивности Польщі.

Коли-ж російске правительство не годно здобути ся на культурнїйші мотиви, то для чого-ж з тих самих мотивів, з яких попускає Литвинам, не згляне ся також і на Україну? Чи може тут менше небезпеченьство? Адже само вже Підлясе повинно було Росию давно поучити, як Поляки уміють використати свою свободу на шкоду Русинів. Чи спольщене України менше небезпечне для Росії, ніж утриманє її при своїй народности?

Війна.

(Телеґрами.)

Токіо. Пароход Гуецомару, котрий плив до Ньючвану, наїхав всло острова Мятао на міну. Пароход тяжко ушкоджений.

Льондон. З Токіо доносять, що на Формозі отворену велику лінію земізничу Нїаюн-Танау.

Токіо. В відповіди французского правительства на японське представлене донесено, що французский адмірал Жонкер кружляв в днях 13 і 14 с. м. коло берегів Аннаму в тій цїли, щоби російску фльоту спонукати до дальшої їзди, як би сї воргаблї там не явили ся. Однак адмірал не стрітив на індокітайских водах від Сх. Жак аж до Турану російских кораблїв. Навіть в найбільше на північ висунений місци, найдогіднійшім на приставище фльоти місци, не помічено слїду російских кораблїв.

Ямоа. Жінки і дїти перевезено з островів Пескадорес на Формозу. Говорять, що часть японскої фльоти кружляє на полудне від Формози а в ночи з Формози дістає розкази. Дальше говорять, що Японцї намірюють спровокувати російску фльоту до битви на полудне від Формози.

Токіо. На полудне від Кореї Японцї приарештували англїйский пароход транспортовий. Коло островів Пескадорес Японцї сконфіскували французский пароход. Нема вісти, до якого місця був призначений ладунок сконфіскованого корабля.

Париж. Дневники доносять: Адмірал Жонкер вернув до Сайґону. Після его інформациї, Рожественьский цїлком не журить ся справою невтральности і дїлає як би був цїлком не зависимий і ані гадає змінити свого поступованя. В російскій фльотї зелізна дисциплїна. Фльота хоче продертись до Владивостока. Ескадра Небоґатова виглядає брудно і старо. Взагалї російска фльота має 60 кораблїв.

Гаґа. Морскі сили военні Нїдерландів на індийских водах, вислані там щоби стерегти невтральности Нїдерландів, зменшено о три кружляки, котрі вертають до вітчини.

Петербург. В Петербургї і Кронштадї говорять, що Рожественьский терпить на сильне зденервованє і вніс просьбу, щоби его відкликано. „Петербургский Листок“ доносить, що наслїдником Рожественьского має бути віцеадмірал Бірілев.

Берлїн. З Токіо доносять, що місце побуту фльоти адмірала Тоґа є цїлком незвісне. Навіть від своїків матрозів не можна нїчого довідати ся, бо Того заборонив всякі листи до дому.

Токіо. Слїдство против Французів арештованих під закидом шпигуньства в користь Росії, веде ся дальше. Результати слїдства держать ся в як найбільшій тайні. З огляду на лихий стан здоровля арештованих, французкий посол поробив кроки о лїпше їх трактованє.

Гонкон. Австральский пароход „Полїнесія“ бачив в ночи з суботи на неділю балтийску фльоту з погашеними сьвітлами недалеко берегів Аннаму.

Петербург. Після хінських вістий Японцї концентрують ся напротив правого російского крила коло місцевости Тунґякон. Заложили там понтонові мости, оден сталий міст і великі магазини харчів. Довіз харчів і муніциї відбуває ся в місцевости Інкау при помочи великого числа хінських суден. Від часу битви під Мукденом японьску армію скріплено о 88.000 людий і 86 гармат. Ґенерал Батянов обняв команду над третою армією російскою.

Льондон. В північній Кореї панує тепер дуже оживлена дїяльність. Ріку Тумен перейшло 4000 Росиян. Їх передна сторожа знаходить ся вже в Кінчу. Торпедовцї балтийской ескадри бачили вже в ріжних місцях здовж берегів. Супротив вимаршу Японцїв, Росияни вислали війска до заливу Посіета.

З Росії.

(Телеґрами.)

Уфа. Ґубернатора Уфи, ґенерала Соколовского зранено тяжко вільома револьверовими стрілами, в часї перерви між актами театрального представленя, в публичнім садї. Напастник утїк. Стан здоровля ґубернатора дуже поважний. Чинности ґубернатора обняв віцеґубернатор Богданович.

Петербург. Дневники доносять о цїлім ряді нових розрухів хлопских. В околици Кишинева вислано против хлопів кілька швадронів драґонів. В полтавскій ґубернії зрабовано добра ґр. Бобринского. Хлопи підпалили палату, а сьвященика, котрий хотїв боронити майно ґрафа, вкинули в огонь. Ґубернатори харківский, полтавский і київский позволили властителям фабрик орґанїзувати фабричні корпуси охоронні.

Мітава. З нагоди дня уродин царевої Александри прийшло тут до великих тумультів. Розвішені фестони поздирано а в многих домах повибивано шиби. Оден урядник убитий. В Зданці хлопи спалили двір і пробували підпалити цукроварню.

Варшава. Директори ґімназий видають ученикам лише особисті довументи, а не дають сьвідоцтв о укінчевій якійсь клясї. Студентам університету видають ся урльопи в реченцем до 14 вересня, окрім тих, котрі університет кінчать, бо сї з уваги на остаточні испити мусять вернути на день 14 серпня. Деяким студентам позволено здавати испити перед испитовою комісією петербургского університету. Перший испит визначено на день 20 с. м.

Петербург. Міністер рільництва Єрмолов подав ся до димісиї.

Петербург. „Русь“ доносить, що комісия Булиґіна буде в дуже короткім часї утворена. Насамперед відбудуть ся збори земств, маршалків шляхти і репрезентантів міст, відтак сї збори виберуть спеціяльних членів комісиї, по чім цар сих членів затвердить, а доперва тогди ся комісия в той спосіб утворена, приступить до розправ над правительственним проектом.

Варшава. Нїмці в Лодзї старають ся о се, щоби нїмецке правительство утворило там свій консулят. В послїдних часах помічено серед Нїмців еміґрацийний рух. Випродують ґрунта і їдуть до Бразилії і до північної Америки.

Петербург. Помічник оберпрокуратора синоду, Саблер подав ся до димісиї з причини непорозумінь з ранїї царского указу в справі релїґійної толеранциї.

Телеґрами.

Буковиньский сойм.

Чернівці. Вчера отворено сесию буковиньского сойму. Посол Ончул зголосив внесене в справі краєвого обезпеченя худоби і від огню а п. Штравхер в справі помноженя судових посад і утвореня апеляцийного суду в Чернівцах. По полагодженю вступних формальностий, засїданє замкнено.

Угорска криза.

Будапешт. Вчера вночи приїхав в Відня спільний міністер фінансів бар. Бурян. Дневникарям заявив, що не може дати докладних пояснень о своїй місиї; може сказати лише тілько, що приїхав з порученя цїсаря для переговорів з коалїциєю, отже не буде конферувати ані з Тісою, ані з либеральним сторонництвом, лише виключно з коалїциєю. Сї переговори розпочинає нині.

Розділ держави від церкви.

Париж. Палата послів приняла четвертий артикул закона о розділї держави від церкви.

Робітничі емеритури.

Париж. В справі проекту закона о робітничих емеритурах, котрий має прийти під наради парляменту по законі о розділї держави від церкви, прийшло до поважних непорозумінь. Проект домагає ся, щоби на случай не вистарчаючих фондів каси правительство піднесло з власних фондів емеритуру для промисловых робітників до 360 франків річно, а для рільничих робітників до 240 франків. Рувб противить ся сій системі і каже, що держава не може приняти на себе такого тягару.

Нужда в Іспанії.

Мадрид. Положене населеня полудневої Іспанії має бути розпучливе. Жнива цїлком хибли і хлопи покидають свої, сонцем випалені землї. В кількох місцевостях вибухли розрухи, викликані робітниками без занятя. В бійках з орґанами безпеченьства покалїчено богато осіб. Заряджено численні арештованя. Відбула ся надзвичайна рада міністрів над способами ратунку і над жаданями запомогових кредитів.

Мароко.

Кельн. Маронканьский султан приняв дуже торжественно нїмецку місию. Ґр. Татенбах передав султанови великий ордер нїмецкий. Султан відкинув всї французкі жадання, яко противні міжнародним договорам, лише для охорони границь буде утворених 200.000(?) мілїциї під управою французких інструкторів. Дня 20 с. м. приїде до Фезу анґлїйска місия.

НОВИНКИ.

— **Впов. п. пос. Романчук** вернув вже з Відня і остав на час парляментарних ферий у Львові. П. Романчук обняв вже назад провід в інституциях, в яких є головою, а хоч в послїдній парляментарній сесії напрацював ся богато і майже оден за всїх розшибав ся в парляментї в обороні Русинів, то однак — як зачуваємо — Впов. голова руского парл. клюбу забирає ся і тут до дальшої дїяльности. Пос. Романчук задумує іменно занати ся в часї парляментарних ферий обороною селян, що вибирають ся на заробки до Нїмеччини, а не сумнїваємо ся, що наші виходцї-селяни в вдячностию скористають з сеї нагоди, аби ужити помочі п. Романчука, особливо там, де розходить ся о надужитя властий.

— **Хто „драби“?** Kurjer lwowski доносить із сьвятим обуренем про нові мнимі жертви заробкової еміґрациї до Нїмеччини. „Зголосив ся вчера в полїциї — пише репортер Kurjer-a — Дмитро Яцюк, молодий парубчак з Пилипча, борщівского повіта, котрий оповідав, що разом з 13 иншими селянами „padł ofiarą drabów, wyzyskujących rozpaczliwe położenie biednych włościan“... По такім вступі здавало-б ся, що репортер Kurjer-a здемаскує шайку якихсь аґентів, що ошукали та визискали бідних селян. Тимчасом в „зацнім“ орґані людовім читаємо: „Звербувало їх бюро посередництва в Найберунї, котре обіцяло їм працю в пруській копальни за мешкане, харч і 3 і пів марок денно. Відаки виїхали власним коштом до Львова і тут мали „podobnie“ від „Ruskiej Rady“ (?) дістати земізничі карти на дальшу їзду. Однак їм заявили, що нема нїяких гроший на дорогу“. Конець був такий що 13 селян вернуло за гроші, які їм на телеґрафічне домаганє прислано з дому, назад в свояси, лише Яцьовом, котрий не дістав гроший, занав ся львівский маґістрат. Як показує ся, то Kurjer lwowski ще доси не має понять про орґанїзацию заробкової еміґрациї до Нїмеччини, хоч в „Ділї“ та „Свободі“ послїдними часами кілька разів їй пояснювано і при кождій нагоді зазначувано, що Народна канцелярия (ані нїяка „Руска рада“, про яку бенендить репортер Kurjer-a) вже від пів року не займає ся посередництвом в заробковій еміґрациї, а гроший на сю цїль нїколи не давала і давати не буде. Коли-ж редакция Kurjer-a то добре знає, а однак все таки сьміє в нинїшнім случаю говорити про якісь жертви „drabów“, то питаємо, хто тут „драби“: найберуньске бюро чи там мітична „Руска рада“, чи може скорше польскі репортери, що не знаючи річи, сьміють в той спосіб фабрикувати публичну опінію?... На всякий случай, коли Kurjer-a справді так болять надужитя при заробковій еміґрациї до Нїмеччини, а не ходить ему — як і всїй прочій польскій пресі — просто о спинене сего руху взагалї, о скілько він захопив руских селян, то нехай подасть до відомости своїх читачів отсей факт, про який нам якраз доносять: З села Цюнева, городецкого повіта, поїхала дівчина Мария Пач разом з другими людьми із свого села до Нїмеччини на заробки. В Осьвенцїмі причепив ся до неї якийсь панок і почав її страшити, що

вона виїхала там на загибіль, що в Німеччині чекає її голод, нужда а навіть смерть. Бідна дівчина так взяла собі ті слова до серця, що з божеволіла і її відставили домів заходом найберуньского бюра. Тепер батько дівчини ломить руки і дармо ходить по Городку, питаючи, в який спосіб відпитати і потягнути до одвічальности того польского драба, що причинив ся до нещастя его дитини.

— **З народного житя по селах.** Пишуть нам: Дня 7 мая с. р. відбуло ся представленє комедиї Л. Лопатиньского п. з. „Перший горальник“, виставлене аматорами читальні „Просьвіти“ в Босирах пов. гусятиньского. Комедия ся виставлювана на сільскій сценї, помимо її фантастичности, презентувала ся добре, а удачні декорациї, що вийшли з під кисти п. Н. Матковскої, любували око видця. Особливо II дія, виставляюча „пекло“, при відповіднім осьвітленю, зовсім недоганній грі аматорів, а особливо головній грі Люципера, котрий побіч „Івана“ грав найлучше, викликала своїм спектаклем імпозантне вражінє. Аматори-селяни показали тут свій артизм і утвердили нас в тім пересьвідченю, що мужицке серце криє великого духа, лиш потреба его там розбудити і повести до „сьвітла“. Дія III-а, в котрій чорт, сповняючий службу наймита учить мужиків пити і, ведучи свою орґійну роботу аж до крайности, убиває душу мужика морально побіч фізичного знесилля і неестетичного ускотїня, грана була досить слабо, а в „піяцких інтермедиях“ навіть пересадно, викликала замість бажаного „правдоподібно“ автором поважного настрою видців, лише веселість. З аматорів найлучше вивязались з ролї: Іван, Люципер, Куций, Гнів, Лїнивство, Дїд, Нечистота. Цїла в тім заслуга, як і в виготовленю декораций і костюмів панни Н. Матковскої, котра справдї дала почин до високо ідеального понятя тої еманципациї жіночого роду, що велить до важкої роботи на рідній ниві іти поруч з мущиною, щоб здійснити ті ідеали, до котрих звершеня ми по крови і кости всьмо обопільно покликані. Честь, кому честь! — *І. Г.*

— **Непорядки на галицких почтах.** З Добромильщини пишуть нам, що на почті в Добромили чи властиво в амбулансах на вензничих шляхах зі Львова до Добромиля панують страшні непорядки. „Дїло“ не доходить що друге число, а часом цїлий тиждень нема его на почті. Так само пропадають на почті „Учитель“ „Дзвінок“, а навіть Słowo Polskie. Всї часописи треба що друге число реклямувати. П. директор Сеферович повинен як найскорше усунути ті неправильности, бо так скандально не функціонує почта мабуть в ніякій европейскій державі!

— **Політика в польских ґімназиях.** Новий причинок до ілюстрациї, як польскі верховоди управляють політику в польских ґімназиях подає наш дописуватель з Бережан, котрий пише: Біда з „усьвядомйовим людкем“! На шопку народову мало хто піде, хиба заплатять з фонда народового за труд та дадуть їсти-пити. Та на нещасте прочистили ріжні „енерала“ на відходнім той фонд так, що нїчим платити. І „пельґжимка“ до Кракова уладжена минулого року не дуже то розрухала „людек“. Певно неоден з „хлопкуф“ бачив в якім музею в Кракові заховані ті буки, котрими частовано їх дїдів за панщини. Не дивота, що не сьвятковано сего року „тшецёго мая“ в Бережанах в свою пору, бо випали як раз тоді великодні ферії, на котрі пороз'їжджали ся головні статисти в таких случаях ґімназийні ученики з Бережан. Традиційний „вец“ уладжено тому по приїздї учеників до школи, в суботу дня 6 мая с. р. під Бернардинами. На вічу під голим небом мав головну промову оден ученик семої кляси і сьпівано польскі революційні пісні. Присутних було трех учителїв. Нас дивує се, що шкільні власти знають о тім і толерують такі річи, а гонять руских учеників за само сьпіваня рускої патріотичної пісні. Як скрізь, так і тут пробиває ся старе „то до іншего“. — Участь в „пельґжимце ясновлосей дзятви до Ржиму з країни могіл“ брали також і деякі ученики з Бережан. Повідають, що кошт подорожи оплатив в части Вільчевскі, а решту дала дирекция з фондів призначених на забавові средства для молодїжи. Батьки, Русини і Жиди, платять за своїх дїтий датки, щоби ті могли грами розвивати свої фізичні і духові сили а тут школа обертає ті фонди на польскі цїли! Против такого марнованя гроша ми батьки мусимо рішучо запротестувати. Нас дивує, що бережаньскі „патріоти“ не спроможуть ся подати в час такі вибрики гакати до публичного відома. — *Батько.*

— В тій самій справі пишуть нам з Бріджини: „По поводу злету полького сокільства до Бродів, заповідженого на Зелені сьвята с. р. Росия боючись против себе демонстрацій, помістила при граници від Радивилова смоляні стовпи для евентуально потрібного алярму пограничної сторожи. За дозволом директора нїмецкої ґімназиї Шірмера, „вшехполяка“, візвав Беляньский, „Сокіл“ і начальник пожарної сторожи в Бродах „Odezwą“, відчитаною ученикам в ґімназиї всю шкільну молодїж до сповнюваня почестної сторожи і до висланя по двох делеґатів в кождої кляси на нараду. Ученики рускої і сіоністично-жидівскої народности в колїзї, чи мають взяти участь у вшехпольскій маніфестациї, до котрої їх директор Шірмер урядово приложив руку, а то з огляду на свої національні переконаня і страх перед ріжними несподіванками, тим більше що за якусь то демонстрацию „3 мая“ в Золочеві прогнано 8 ґімназистів зі шкоди. Але може краєва рада шкільна увільнить їх від сего тягару.

— **Військові власти на услугах польскої гакати.** Віденьскі дневники донесли, що австрийске міністерство війни позволило, щоби в Галичинї, подібно як в Чехії, на касарнях уміщено написи в двох языках. На просьбу громад дотичних міст міністерство в кождім поодинокім случаю буде позваляти на уміщене написів на касарнях в нїмецкій і польскій мові. Зміна дотеперішних написів має відбути ся коштом дотичних громад. — З того показує ся, що міністерство війни зовсїм пішло на руку польским верховодам і цїлковито злегковажило собі факт, що майже всї полки у східній Галичинї рекрутують ся в переважаючім числї з Русинів. Виказує се найлїпше статистичне обчисленє по народностям, заряджене самим таки міністерством, а оповіщене тамтого року в цїлій австрийскій пресї. Отже коли австрийска військова управа рішила ся узгляднити бодай на стілько національні права в армії, що позволила на уміщене на касарнях побіч нїмецких написий також напись в мові дотичного полку, то повинна була оперти ся на статистиці і приказати побіч урядових нїмецких умістити написи в справдїшній полковій мові. Тоді кождий полк, рекрутований майже з самих, або в переважній части з Русинів, хочби був стаціонований не то в Тернополи або Станиславові, але й в Кракові, мусїв би мати напис в своїй полковій мові. То було би згідне з льоґікою і справедливостию. Тимчасом військові власти спустили ся, не знати чому, не лише на волю громади міста, (*як звісно*, всї міскі ради в руках жидівско-польских) в котрім полк стаціонований, але й виразно постановляють, що друга напись може бути лише в польскій мові. Про примінене сего розпорядженя вже в практиці доносять нам з Перемишля. У Festungskommando-Befehl-ю з дня 13 с. м. зажадала команда від всїх полків і військових віддїлів, стаціонованих в Перемишли, виказу, кілько їм потрібно приписів для сторожий (Wachverhaltungen), позаяк має вийти нове виданє „in deutscher und polnischer Sprache“. „Коли важить ся — пише наш кореспондент — що залога міста Перемишля складає ся з більшої половини Русинів (полки чч. 9, 10, 45 і 77, 18 п. кр. оборони і т. д.), то таке нехтованє рускої мови у війску щось нечуваного. Коли добра для війска руска кров, добрі рускі гроші, нехайже так само буде доброю руска мова і письмо! — Та годі, міністерство війни стало на службу польскій гакатї і глядить на Русинів лише крізь польскі окуляри.

— **Польска господарка.** З Хирова пишуть нам, що в Старяві сидить від двох тижнів радник Клюсїк зі Львова і переводить люстрацию камеральних дібр. Викрито в їх управі ріжні „неправідловосці“ на квоту около 16.000 корон, наслїдком чого засуспендовано управителя дібр Косїну, великого вшехпольского аґітатора.

— **Взаємини між хорватсвим а руским „Соколєм“.** На телеґраму вислану львівским „Соколом“ хорватскому „Соколови“ з Загребі з причини смерти великого хорватского патріота д-ра Юрія Стросмаєра, одержав львівский „Сокіл“ отсе письмо: Президия Savez-a hrvatskich sokolskih druztava найгарячїйше сим дякує зарядови львівского руско-українського „Сокола“ за співчуте висказане з причини смерти незабутного хорватского патріота і найбільшого хорватского мецената епископа дяковерского д-ра Осипа Юра Стросмаєра. Спомин на него нехай вяже хорватске і руске сокільство на віки. Здорові були! — *Д-р Фр. Бучар*, секретар.

— **Проф. Твардовский і его ученик.** Дня 15 с. м. відбула ся в львівскім університетї промоция якогось Бандровского на доктора фільозофії sub auspiciis imperatoris, причім цїсаря заступав намісник ґр. Потоцкий. При тій то нагоді декан фільозофічного виділу проф. Твардовский і его пупіль Бандровский позволили собі публично і то в присутности самого намісника на провокацию супроти Русинів. Як звісно, проф. Твардовский вже від давна хорує на вшехпольский патріотизм. Тому „фільозофови“ Польща так забила голову, що він не жив би, як би при якій-небудь нагоді не похвалив ся, „że uniwersytet lwowski jest polski“. Те саме доказував він навіть з катедри на викладах дидактики а що більше, той панок позволяє собі в часї своїх викладів, не зважаючи на то, що межи слухачами має і Русинів, на всїлякі польскі патріотичні рефлексиї, котрі з викладами не мають нїчого спільного, що більше, навіть підбунтовує академіків Поляків против академіків Русинів (як се було в часї сецесиї). Не говорити вже о тім, що на вид рускої письма робить дуже неприємну міну і в своїй благородности обурює ся. Той самий панок виголосив в часї згаданої промоциї яко декан фільозофічного виділу (хоть таких польских патріотників не повинно ся на львівскім університетї деканами вибирати) до свого пупіля промову а в нїй з великою браворою, „z pewnością siebie i świadomością wyższej kultury polskiej“, натякнув, „że uniwersytet lwowski nasz i że ta dzielnica (Галичина) nasza“. Ще лїпше спасав ся его пупіль Бандровский. Прощаючи ся зі своїм професором, завначив з натиском, що тойже бороначи енергічно „polskości“ львівского університету, навчив его передовсїм „łączyć obowiązki męża nauki i dobrego obywatela“. Нема що казати, можна позавидувати ученикови учителя а учителеви ученика. Супротив того насувають ся такі питаня: чи вільно проф. Твардовскому в львівскім університетї провокувати академіків Русинів? — бо прецїнь гсї знають, супроти кого боронить він „polskości“ університету — а дальше, чи нешановане найпримітивнїйших правил приличности і дика нетерпимість супротив русскости сьвідчить о висшій польскій культурі? На закінченє треба ще сказати проф. Твардовскому, що далеко красше прислужив би ся своїй вітчинї і виповнив обовязки доброго горожанина, коли би не був таким вшехпольским патріотником і не провокував Русинів, бо лише себе осьмішує, і дає на кождім кроцї докази, що в него яко професора фільозофії нема тої духової рівноваги, на котру він і его пупіль в своїх промовах покликували ся. Впрочім нехай проф. Твардовский поступає так дальше, як і доси, але і не стямить ся, коли сильно на тім почече ся. Польске панованє не вічне. Замітити належить, що в промовах ректора і намісника для Русинів не було нїчого обиджаючого. — *М.*

— **Страйки.** Страйк львівских цегольників сківчив ся побідою робітників. Підприємцї підвисшили їм о 80 сот. платню і згодили ся на всї инші їх домаганя. — Страйк кравецких челядників полагоджений лиш в части. Именно всї військові майстри погодили ся вже з робітниками і дали їм 15 проц. підвишки. Переговори між прочими майстрами а страйкарами не довели до нїчого. — В Ярославі застрайкували цегольники і комнатні малярі, а в Станиславові кафлярі.

— **Арештованє поліційного аґента.** В Станиславові арештовано старшого поліційного аґента Яна Станислава Вербера, котрого від 1898 р. повітовий суд в Делятинї глядав при помочи стежних листів за надужитє урядової власти. Показало ся, що принятий до станиславівскої поліциї Вебер був давнїйше „оберполіцаєм“ в Делятинї і там знущав ся в страшний спосіб над селянами, щоби приневолити їх до зізнань. Цїкава річ, що в Станиславові, віддаленім кілька миль від Делятина, не знала про минувшину Вербера, тим більше що стежний лист був уміщений в урядовім „Dziennik-y policyjn-im“. І така скотина жила літами на свободі і держала честь тисячів людий в руках.

— **Непорядки в росийскім головнім штабі** в Манджурії характеризують ось як петербурскі „Новости“: Родина одного офіцира дістала з Хабаровска від него таку телеґраму: „Поправляюсь. Телеґрафуйте: третий збірний шпиталь, через штаб“. На телеґрафічний запит неспокійного батька надходить друга телеґрама з деякими подробицями. Але понадто... ані слова. Батько вибирає ся до штабу, щоб дізнатись про судьбу сина, де він і що з ним? В штабі его стрічають вічливо, але поінформувати ніяк не можуть. На питанє: де находить ся третий збірний шпиталь і що він властиво представляє — заведенє Червоного хреста чи військове — дижурні офіцири, порадившись між собою, не вміли дати відповіди. В штабі, показує ся, нїчого не знали і не чували про такий шпиталь! „Хто его знає? Може бути і є... А там військовий чи Червоного хреста — де розбереш?“ — „Невже навіть не знаєте, де находить ся?“ — „І того не знаємо“... — „Щож робити?“ — „Зателеґрафуйте но ви на імя ґенерала Трепова в Хабаровску. Він управляє всіми шпиталями“... — Батько офіцира шле телеґраму з оплаченою відповіддю на вказану адресу, але відповіди нема... Надармо батько кидав ся по місті, розпитував, слав телеграми, — нїхто не міг сказати ему, де находить ся фантастичний збірний шпиталь, та й взагалї, чи він істнує... В головнім штабі — і там не знали нїчого про него! Так стоїть справа з офіцирами, а що вже говорити о простих вояках. Тут вже й питати ся нїчого... Хто їх числить, хто слїдить за ними? Коли живий і здоров, то сам верне ся. Ну, а коли помер або скалїчений, то чи не все одно, коли дізнають ся про се свояки?... Рік пізнїйше або раньше — нема ріжниці... Так очивидно міркують в головнім штабі.

Померли!

— **Іван Панчак**, управитель народної школи в Лисци, станиславівского повіта, упокоїв ся дня 9 с. м. в 52 р. житя. В. в. п.!

Збори і засіданя.

— **Пригадує ся**, що в сю неділю о 5 год. по пол. віче в Поморянах. Просить ся оголосити се зараз селянам, бо оповістку надіслано до Львова вже по виході „Свободи“.

Надзвичайне загальне збор и повітового товариства кредитового „Згода“ в Копичинцях скликані на 15. н. ст. мая по причині непогоди не могли відбути ся, а відбудуть ся дня 1 н. ст. червня 1905 о годинї 9-ій рано, а о 10 год. без огляду на число членів в домі Івана Пендзївола в Копичинцях з слїдуючим дневним порядком: 1) Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2) Зміна статута §§. 5, 10, 11, 16, 19, 20, 47, 58 і прочих на вайр попередних. 3) Вибір комісиї ревізийної з 2-ох членів. 4) Внесеня та інтерпеляциї членів.

Надзвичайні загальні збори тов. Руский Народний Дім „Воскресенє“ в Копичинцях, скликані на 15 н. ст. мая 1905 по причині непогоди не могли відбутись, а відбудуть ся 1 н. ст. червня 1905 о годинї 10 рано, а о 11 год. без огляду на число членів в домі Івана Пендзївола в Копичинцях з слїдуючим порядком: 1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів. 2) Зміна статута §. 3, 39 і прочих на вайр §. 3. 3) Стан будови дому і дальшай хід еї. 4) Вибір комісиї ревізийної в 2 членів. 5) Внески та інтерпеляциї членів.

Загальні збори відновленя читальні „Просьвіта“ в Дулібах коло Ходорова відбудуть ся в неділю дня 21 с. м. о год. 4 попол, в сали громадского уряду.

Видовища і забави.

„Станиславівский Боян“ устроює ц. 6 червня с. р. в сали тов. ім. Монюшка великий концерт в честь Т. Шевченка. В програмі, крім вступного слова і деклямаций, будуть: велика Лисенкова кантата „Бють пороги“ в супроводї орхестри; тріо з Лисенкової „Різдвяної Ночи“ (відсьпівають п. Гетерова, п-а Оля Вахнянинівна зі Львова і оперовий сьпівак п. Людвік); сопранове сольо п-и Вахнянинівної; барітонове сольо п. Людвіка; гра на фортепянї (з Шумана) в супр. орхестри; гра на скрипцї капельмайстра п. Совчка; орхестра 24 полку піх. відограє симфонію Вербицкого і композицию Ґріґа. Повнїйше оголосить ся програму і ц'ни місць згодом. — *Ф. І. О.*

Товариство „Сокіл“ в Збоїсках під Львовом устроює власними силами при нагоді отвореня читальні „Просьвіти“ в неділю дня 21 н. ст. мая 1905 р. в заїзді при трактї жовківскім в Збоїсках вечерок в память 44 роковин смерти Тараса Шевченка. Чистий дохід призначений на „Сокіл“ в Збоїсках. Білетів дістати можна при касї. Початок о годинї 5½ вечером. Підводи будуть ждати на жовківскій рогатцї по 30 сот. від особи; треба надїяти ся, що на вечерку являть ся також Львовяне.

Календар і театри.

Календар: Гр.-кат.: нині (четвер) Ірини, завтра (пятниця) Пова, позавтра (субота) Явленє Христа; — Рим. кат. нині Фелїкса, завтра Петра Келестина, позавтра Бернарда.

Театри: Театр міський у Львові: нині (четвер) „Забобон або Краковяки і верховинці“, опера народова в 3 акт. І. Н. Камінъского, музика Кар. Курпіньского, завтра (пятниця) „В сіти“, комедия Кісілевского.

Руский театр на гостинних виступах в Тернополи виставить дальше: в суботу 20 с. м. „Жмарі“ оперета в 3 дїях Целлєра; в неділю 21 с. м. „Підгіряне“ народний образ зі сьпівами і танцями в 3 дїях Гушалевича, музика Вербицкого; в второк 23 с. м. [посьвідне представленє] на загальне домаганє „На дні“ сцени в 4 дїях М. Горкого. Білети продають ся в сали „Міщаньского Братства“. Початок о год. 8 вечером.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньскких від 9—3 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні явнч. за вгодошеним від год. 10—1. — Музей Оссолїньскких в дні явнч. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клїніки львівского університету б. лїкар клїніки проф. Лейдена в Берлині

ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни ул. Академічна ч. 26. 314

Фізикально-дієтетична лїчниця д-ра Тарнавского

в Косові за Коломиєю

зел. станция Заболотів, отворена від 1 мая до кінця жовтня. 343 4—15

Нотар в Нижанковичах

глядає

нотариального кандидата

від 1 липня с. р. 439 1—3

На продаж 320 моргів доброго ґрунту, будинки і інвентар в Малнівскій Волї, повіт Мостиска, а то в цїлости або в дорозї парцелянії. Ближші відомости подає д-р Ігнатий Корнер, краєвий адвокат в Мостиских. 440 1—3

Всякі заграничні монети купують і продають найкористнїйше

Сокаль і Лїлієн

банковий дім і контора виміни.

Замовленя з провінциї виконуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 с 11—?

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ҐІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цїнні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституцій так звані

ДЕПОЗИТА СХОВНОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі ґіпотечний Банк поробив як найдальше ідучі заряджения.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Ґіпотечного на напіталиях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Лїхтарки польні по 12, 15, 24 і висше. Зарівно поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прилади оптичні всїлякі кольори полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Дяк іспитований з добрим голосом, добрими свідоцтвами і спосібний до ведення аґенції „Дністра", найде сейчас місце в Потуторах. Зголошення приймає парохіяльний уряд в Потуторах. 434 1—5

Особа в середнім віці глядає сейчас уміщення до домашнього заряду у священника вдівця. Ласкаві зголошення у Івана Недоядло, бльоквехтера в Мікульсдорфі, п. Отинія. 435 1—3

Парохія Лятач глядає дяка, найрадше неженатого, котрий уміє заложити і провадити хор. Зголошення зараз до парохіяльного уряду почта Лятач. 421 2—1

Дяк неіспитований, з добрим голосом, уміючий грати на фісгармонії і стопяр, з добрими свідоцтвами глядає місця. Новики п. Збараж. 433 1—3

Іспитований дяк безженний, глядає посади. Николай Власенко в Ниврі, п. Ермаківка. 431 1—3

Дяка тверезого з добрим голосом, що уміє запровадити нотний хор, потребує парохія Звенигород, п. Бучач. 430 1—6

Шпараґи щодень свіжі, добірні, коротко тяті, по зміннях торгових цінах розсилають: **Дзержанівскі,** Зелена, п. Грималів. 432 1—9

Уряд парохіяльний

в Яблінці п. Солотвина, потребує сейчас двох нежонатих, знаючих устав, дяків-селян для церкви в Яблінці і прилуч. Богрівці. Зголошуватись письменно і долучити конкомітацию від власного пароха. 398 3—3

Карпатска крамниця в Яблонові глядає різника, котрий знаєсь добре на масарских виробах. Перше́нство мають русини і жонаті. 419 2—3

Адвокат Д-р Дрогомирецкий в Золочеві шукає рутинованого конціпієнта по можности з судовою практикою і канцелярийного маніпуланта обзнакомленого з рускою машиною до писаня. 424 3—3

Росада

2-літні гвоздики штука	4	кр.
капуста і калярепа копа	10	„
цьвіти в 15 відмінах „	20	„
левконії „	30	„
карафіоли „	25	„

Найкращі рожі, високі, штука по 40 до 50 кр.

Станиславів, Галицка, ШМІДТ. 416 2 4

5.000 мужеских убрань
3.000 літних пальт
4.000 діточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убрання по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслідника Якова Геллера
Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.
319 18—30

Ученик VIII кл. глядає лекциї на село. Ласкаві зголошення: В. Український в Зарваници ч. 26 п. Золочів.

Липовий Мід
5 кґр. 7 К 20 с.

Питний мід „Здоровле"
5 кґр. 6 К

Овочеве Вино „Елевтерия"
(підохочує, розвеселяє, покріпляє — а не упивав)

для селян і громадских склепів
50 літрів 30 К (на 3 рати)
всьо оплатно і з опакованем висилає

Пчільнича спілка учительска
330 **в Бережанах.** 14—15

1005 штук за зр. 1·92.

Замавляйте просто: позолочений годинник з ланцушком, з 3-літною ґварантією для дам, 1 брошка з імітов. брилянтами і 1 бутоном, 1 сцизорик, 1 прилад до рахованя, до того 1000 столової посуди, разом з годинником, котрий сам оден тілько варта, дістанете за післяплатою за зр. 1·92 з першого жерела

Експортовий дім

Х. Капелюш

КРАКІВ ч. 74.

Як не подобає ся, гроші назад. Прошу о докладну адресу. 165 1—1

Оповіщенє.

Загальні Збори „Народного Дому" в Стрию відбудуть ся дня 1 червня 1905 р. о годині 10 рано в сали Народного Дому із слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1904.
3. Звіт ревізийної комісиї.
4. Означенє висоти дивіденди.
5. Предложенє до затвердженя вибору дирекциї.
6. Вибір трох членів управляючої ради.
7. Вибір ревізийної комісиї.
8. Внесеня членів.

Стрий дня 16 мая 1905.

Управляюча рада „Народного Дому" в Стрию, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою.

Др Володимир Антоневич председатель. *Микола Левандовский* секр тар. 437 1—1

Подяка.

Почуваємо ся до обовязку зложити нашу глубоко прочувану подяку Всеч. оо. Стефанови Городецкому, деканови рогатиньскому, Володимирови Чировскому, Йосифови Яворскому, Павлови Кудрикови і Іванови Созаньскому, що мимо тяжких недільних парохіяльних занять ласкаво зволили потрудити ся: взяти участь в похороні нашої матери бл. п. Цецилії з Заячківских Порубальскої і звеличити сумний похоронний обряд, відпроваджуючи покійну на вічний супокій, а з окрема о. Йосифови Яворскому за прекрасне, глибоко трогаюче надгробне слово. Не менше глубоко вдячні ми рогатиньскому міщаньскому хорови за відспіване похоронних пісень, знакомим і всім рогатиньским і бабинецким парохіянам за участь в похоронах. І Вам, Достойний Пане д-р Терлецкий, що в тій наглій безнадійній недузі не щадили щирих трудів і заходів, щоби бодай продовжити та полекшу дати погасаючому житю покійної, невисказана подяка!

Аркадия і *Андрій Гургули*, дїти — *Юрий Гургула* і *Стефан Витвицкий* внуки. 438 1—1

Оголошенє.

Замкненє рахунків Спілки ощадности і позичок в Вербиці за рік 1904. Члена: прибуло 27, убуло 10, стан з кінцем року 162. Уділи: К 1660. Стан чинний: К 13.853 і 11 с. Стан довжний: К 13703 і 35 с. Фонд резервовий: К 770 і 96 с. Чистий виск: А 148 і 76 с. Оборот касовий: К 28870 і 46 сот. 436 1—1

О. Юрій Жук настоятель надираючої ради. *Іван Зрада* касиер. *Стефан Славопас* заступник настоятеля заряду.

Ткацкі вироби

з найліпшого прядива, як найстараннійше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дреліївки, ручника, хустинки до носа, стирка, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блузки і т. п. поручає по умірковани цінах 3-5

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчинї, коло Коросна.

Хто жаждає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

10 а за готівку 15% дешевше як де інде

Руска торговля всіх приборів церковних

Федора Олїярника

у Львові при ул. Театиньскій ч. 3

поручає власного виробу фелони, фани, хоругви і плащениці, лїхтарі мосяжні, розличного рода канделябри, сьвічники (науки) чаші, монстранциї, патерициї, крести процесійні, лямпи перед найсвятїйші тайна, всеночники, лїхтарні до процесиї і хорів, дзвінки, корони, водоноси, кадильниці, столове срібло, феретрони себто образи процесийні, статуи святих, цимборії, тетраподи, провідниці, іконостаси, вінци Евангелія нові і до оправи, служебники і крести нагробні. 285 15—15

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

10 а за готівку 15% дешевше як де інде.

Любінь

Здроєво-купілеве і гідропатичне заведенє

Зелїзнича стация Любінь.

Найсильнїйші сірчані води на суши. Сірчані, боровинові купелї Сірчано-ґазові купелї і ґазові з вуглевого квасу як в Найґайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, так суставного як і мязового, дальше ісхіяс, артрітис, нервоболї, спухненя по зломанях і звихненях, западеня окістної, шкірні і жіночі недуги, спізнені прояви сифілісу. Лїченє електричностию, масажом, гімнастикою. Взірцеве уладженє. Лазні огрівальні парою, вигідні мешканя вже від 1 К денно, велике число мешкань опалює ся. Реставрация добра і недорога, цїлий вікт вже за 48 К місячно. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Купелевий сезон від 20 мая до кінця вересня. Всяких пояснень уділяє відворотною почтою Купілева управа.

387 *Лікар заведенія д-р Казимир Верницкий, син.* 5—10

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензовсове мило на оприщенє і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прящів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найліпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найліпших дезінфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Таніновe мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 18—84

Позір!

„Сокільский Базар" перша українська торговля в краю заосмотрена в великій вибір приборів до писаня, рисованя, мальованя і т. п.

„Сокільский Базар" має на складі Ґуцульскі вироби з глини, дерева і ґалянтерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонки, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар" продає льоси фантової льотериї Сокола і переписні українські листки.

„Сокільский Базар" продає: Наші Звуки П. і Ш. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар" приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотоґрафії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар" приймає замовленя з провінциї і полагоджує відворотною почтою.

Родимці ідїть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ"** при ул. Руській ч. 1. Дім „Просьвіти".

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, калярфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 248 40—50

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„	Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„	Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„	Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„	Рави рускої	7·50.
„	Станиславова	8·05.
„	Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„	Яворова	8·18, 4·32.
„	Коломиї	10·05.
„	Ряшева	10·35.
„	Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„	Белзця	5·—.

На Підзамче

„	Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„	Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„	Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що неділї і сьвята.
„	Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До	Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„	Іцкан	**2 5l**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„	Підволочиск	6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.
„	Яворова	6·55, 5·58.
„	Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„	Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„	Белзця	11·10.
„	Ряшева	4·10.
„	Коломиї	5·50.
„	Рави рускої	7·30*.
„	Перемишля	10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„	Стрия	11·10*.

З Підзамча

„	Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„	Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6 10, 7·30 і 7·55 вечер.
„	Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„	Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„	Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, іностровані провідники, розкази їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гаусмана ч. 9. 35

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневик педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преплумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

При закупні товарів просимо поклікувати ся на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 101. Львів пятница 19 (6 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найвизначнійших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Нова Рада шкільна краєва
а Русини.

Ухвалений в часї послїдної сесиї соймової закон о новій орґанїзациї Ради шкільної краєвої був одним з найбільших здобутків, які коли небудь віднесла польска полїтика в Австриї Вправдї, щоби позискати без перепон санкцию закону, автори его вставили між иншим постанову, що в склад Ради має входити також девятьох членів з титулу репрезентациї, та що трета частина з сих девятьох то є трех членів Ради шкільної краєвої, а именно оден з рамени краєвого Видїлу а два другі з рамени правительства, мають бути народности рускої. Се однак ні трохи не ослаблює далекосяглої ваги сего здобутку для Поляків. В заміну за ту дрібну „уступку" на річ Русинів, Поляки позискали те, що нині замість крихкого цїсарского розпорядженя, на якім основувала ся орґанїзация Ради шкільної краєвої і яке кождої хвилї могло бути заступлене новим розпорядженем, вводячим подїл Ради шк. краєвої на дві секциї: руску і польску, — орґанїзация Ради шк. краєвої опирає ся на краєвім законї, до якого зміни дорога для нас замкнена. Ось в тім лежить точка тяжкости сего здобутку. Та і саме застереженє про конечність покликаня з титулу репрезентациї Русинів до Ради шк краєвої посїдає для нас дуже іллюзоричну вартість. По перше, трех руских репрезентантів се супротив збільшеного числа членів Ради шк. краєвої так зникаюча скількість, що більшість з ними не потребує числити ся. А по друге, то рішаючі в доборі сих руских репрезентантів чинники мають повну можність подбати, щоби склад рускої репрезентациї вийшов як найменше відповідаючим інтересам руского народу.

Нині однак обовязкова сила сего закону есть уже фактом доконаним, тож і актуальною стала для нас справа обсади застережених Русинам трех місць в Радї шк. краєвій (хоч і що до решти складу Ради шк. краєвої мусимо стояти на тім становищи, що і на инші місця — крім згаданих трех — повинні також бути покликувані Русини в рівнім числї з Поляками). Як звісно именно, небавом зачне функціонувати Рада шк. краєва в новім складї, і Видїл краєвий заіменував уже зі свого боку членів, яких номінация ему прислугує, як і предложив правительству свою пропозицию що до решти членів. Між тими членами орґанїзуючої ся Ради шк. краєвої знаходимо і імена трех Русинів, а именно: д-ра Омеляна Савицкого, з рамени Видїлу краєвого, та пос. Олександра Барвіньского і проф. д-ра Кирила Студиньского, як предложених до номінациї правительству. Се буде руска репрезентация в Радї шк. краєвій аж до нового періоду номінаций

Далекі від того, щоби в чім небудь нарушувати личности згаданих трех руских радників шкільних та не думаючи згори що-небудь преюдикувати про їх будучу дїяльність в Радї шк. краєвій, котра-то дїяльність може показати ся корисною та відповідною, ми однак не можемо замикати очий на партийну приналежність та на полїтичну минувшину їх, щоби з того становища не зазначити, о скільо склад рускої репрезентациї в Радї шк. краєвій буде належно відповідати опінії руского загалу. Проф д-р Омелян Савицкий, чоловік старший і сам по собі безперечно дуже поважний та чесний, есть однак будь-що-будь членом сторонництва москвофільского, котре — як звісно — засадничо неґує потребу розвитку національної малоруской культури, а тим самим потребу оборони і розвитку малоруского шкільництва. Знов же два другі радники, пп. Барвіньский та д р Студиньский, люде, котрим мабуть нїхто не відмовить трудолюбивости та заслуг на певних полях народної дїяльности, числять ся за керманичів польонофільско-опортунїстичного напрямку, який оборони наших національних справ не трактував і не трактує засадничо, а лише опортунїстично і дрібничково, нїколи не підносить рішучих протестів против руских кривд, а думає, що зможе ухилити їх аж надто далеко ідучою уступчивостию і чемностию супротив противника, чим лише осьмілює его ще більше та подає нераз противникови мимохіть можність, всякий инший, хоч би на скрізь оправданий але рішучий рускій протест, представляти як „радикальне warcholstwo".

Не рішаємо з гори, яке буде поведене сих двох членів в новій Радї шк краєвій і судити хочемо лише по дїлах, та як-раз на фактах опираючи ся, то специяльно що до п Барвіньского мусимо замітити, що его становище в Радї шк. краєвій, де він і доси засїдав, не було відповідне. На руске шкільництво спирали ся за радництва п. Барвіньского удари за ударами; секатури руского учительства народного доходили до крайности переміни руских шкіл на польскі стали на дневнім порядку, спольонїзовано що до духа на скрізь рускі шкільні підручники, руску ґімназияльну молодїж і учителїв переслїдовано ненастанними слїдствами і т. д., а мимо того ми бодай не чували про яку-небудь серіозну оборону руского шкільництва в радї шк краєвій, ні про який небудь засадничий і рішучий виступ п. Барвіньского против давлячої системи шкільної, виступ, що спонукав би серіозну, основну і засадничу дискусию. П Барвіньский волїв дипльоматизувати і мовчати, хоч мав можність нераз піднести голос протесту, а ся его тактика, певне і мимо его волї, служила лише на вні менерам з ради шк. краєвої для покриваня їх згубної для нас роботи. Тож, коли би сею дорогою мали і в будучій радї шк. краєвій піти оба репрезентанти фракциї угодової, то сим певне не пожиток, а тілько ще більшу шкоду могли би принести рускому народови, хоч як зазначено в горі, ми не думаємо нїчого преюдикувати на будуче а навпаки висказуєм бажане і надїю, що в новій радї новопокликані еї члени сповнять як слїд свій обовязок.

Та лишаючи вже справу личного складу руского заступництва в радї шк. краєвій і вижидаючи фактів, які нам дали-би позитивну основу, видати певний осуд в тій справі, ми мусимо звернути в квестиї номінаций і пропозициї радників шкільних видїлом краєвим увагу на засадничий момент. Видїл краєвий доконав именно своєї номінациї і своїх пропозиций без огляду на опінію руского загалу. Се однак рішучо не згідне ні з інтенциею та духом закона ні з становищем видїлу краєвого. Видїл краєвий повинен був в справі номінаций і предложень що-до руских членів ради шк. краєвої засягнути опінії рускої репрезентациї соймової, з'орґанїзованої в рускім клюбі соймовім, а не рішати справу без вислуханя рускої опінії Против такого поведеня мусимо на будуче застерігти ся, а думаємо, що і рускій клюб соймовий на будуче сам постарає ся о заподане своєї опінії краєвому видїлови, завчасу комунїкуючи ему свій дезідерат. Тодї вже видїл краєвий не буде міг нїяк сказати, що не знав опінії Русинів.

В склад нової ради шк. краєвої має входити також репрезентант для заступства гр. кат. обряду, якого номінация прислугує митрополитови. Номінация ся ще не наступила, та коли наступить, то ми не залишемо також і що-до сеї репрезентациї висказати явно, що думаємо, бо се також репрезентация Русинів, про яку маємо рівнож право сказати своє слово а навіть і обовязок.

Німець про Українців.

Послїдне число (за май с. р.) найповажнійшого і найпочитнійшого нїмецкого журнала „Die neue Rundschau" помістала дуже інтересну статю нїмецкого публіцисти Александра Уляра (Alexander Ular) п. з. „Das Erwachen Russlands", де один віддїл посьвячений Русинам. Понеже варто знати, як про нас і нашу справу думають Нїмці і що пише ся про нас за границею, тож з інтересної статї п. Уляра виймаємо що важнійше.

Українці, — каже автор — найчисленнійший, а преціпь найменше знаний не великоруский нарід, мешкають в найурожайнійшій і найбогатшій части Росиї. Та про них забуто на смерть. В Европі недви знають, що в давній Українї не мешкали коренні Москалї. Всїх Українців є неменше як

Володислав Оркан.

Над деброю.

(*Конець.*)

II.

З малого віконця низької хатини, що стоїть під лїсом вихилилась розчіхрана, чорна голова мужика...

Очи глубоко запалі, як в земного борсука глядять цїкаво навкруги з дивною впертостю. Есть якась придавлювана сила в тій душі, що очима визирає на сьвіт. Єсть якийсь вічний, утаєний біль, що скамянїв на сухім, поморщенім лици, а орлиний нїс враджує невкривану хижість, лиш високе, морщинами поране чоло лагодить її. З рухавих бров і чола пізнати примітивно думаючого чоловіка, якого болить несьвідомість. І він, тому що чує ся таким марним супроти великої могучности, журить ся тайною злостию і безсильним гнївом.

Сходяче сонце кинуло скісні лучі на праве лице мужика зверненого на північ — і у него виступили сильнійші вирізьблені черти, гострі, мов скамянїлі. Маленькі очи блищали зеленавим сьвітлом, як очи вужа, переповнені утаєною їдию, що скрив ся в муравї на скалї.

Стоїть, мов скамянїлий, спокійний, як магометянин, коли ранком молить ся до сонця. Найменший масень не задрожить, лишень очи іскрять ся і думки снують ся невпинно. Він не шле сонїчкови молитви — відмовив її перед образами — іно думкою літає по нев'ораній рілї, що відцихає сірою мракою і легесенькою парою по зимовім відпочинку.

Цїле спокійне село дише перед ним в долинї... Бачить порозкидані обійста, деневде самітно кинені хати, а довкола них клинами розходять ся вузенькі нивки, що витягають довгі шиї до пустих толок і облогів. Бачить, як серед піль крутить ся вужем розтока, що спадає з лїсної збочі. Недавно тому чорнїв там нїс — сьогоднї пустеля, голий зруб і стадо спорохнавїлих пнїв, що бїлїють до сонця...

„Як то всьо зміняє ся, лишень не на лїпше..." — розбирав у думках, йдучи заєдно за очима, що блукали по загонах і ховзали ся від межі до межі, як жива, звинна ящірка.

— „Не давний чьис, як там в долинї золотили ся довгі, широкі лани збіжа. А глянувши зі шпиля в долину гадав бис був, що зори відірвала си від сонїчка і вчпла на землю, що сине небо знизило ся і сіло, так левадами яснїли голубі лени в червонім віночку конюшини. А коли сходив-ес в долину, то по лїсї сьпівали ти пташки і звенїв безконечний відгомін, а по гилях грали си чорно-бурі вівірки. А йшов'ес долиною біля води, то обіймало тебе високе жито і пестрі левади, і кінця межом не доглянув бис, такі довгі були.

„Не давно тому! — як ось там на полуднину йшли тьмою вівцї на пашу. Юрбою йшли, білі, чорні, а за кождою двоє молодих близьняток... Гей, Господи! не давний чьис, а деж то всьо подїло си!

„Там з верха доглянеш лишень поля потяті в вузенькі нивки. Сїрота на них впала іржавою карею і покрила їх до чиста... В лїсї нї довбач не відповість тобі, нї иньша птичка. А йдеш опустїлими зрубами і місцями, що вигоріли до соня, то білі пнї сторчать до тебе, як мертві кости на кладовищи. Вийдеш на облоги, то безмежна пустка тебе огорне — нїде нї білої вівцї, нї живої марджинки — нїде... Хиба вголоднїла конина жалїсно заржит на млаках або змія сикне під ногою і втїкне в траву. Зійдеш на долину розтоком, то очи збавиш за межами, що з під твоїх ніг розходят си ві всї сторони. Така пора, така — така то недоля..."

Мужик попав в задуму і довго стояв в вікні похиленій.

Сонце виплило понад шпилї, йдучи над зрубами в небеснім просторі — а на землї було ясно, була гарна погода веснянного ранка.

В долинї — житє, рух. Люди, як комашки в'орали ся в землю. Один, другий, десятий на вузких гонах рухав ся в вогкій рілї. Леміші мерехтять до сонця і входять в землю, як жало, а за ними лишають ся бурі хвости — довгі скиби. Худі коні витягають ся, то корчать ся лїниві воли, що з докладом сил тягнуть важкий плуг, за яким тягне ся похилена, пужденна стать сїльского пана... Невпинно працюють і люди і маржинка. Тисячу разів перейдуть в тижнїй, кровавій дорозї нивку. Тисячу кроків зроблять, а кождий звогчить сьвозавий, болїсний піт — і то всьо тому, щоби кілька пустих стїжків, если Біг і погода позволить, щасливо звести.

Бачить сю муравлену працю мужик, що стоїть в вікнї. Дивив ся на неї перше — глядить і сьогоднї. Лишень йому вдаєть ся, що сили слабнуть, праця росте і важше пригнїтає, а овочі родать ся завсдно менші і земля десь дївас ся...

— Орали перше, — орють сьогодни. Не інакше! „Тілько як вийшов з плугом на поле зі сходом, то вертав з нього аж по заходї. Було куди дїти си на широкім ланї. Плоти нї межі несинюзали. Перше чоловік обсїяв землю, она его годувала і жили з собою після людскої приказки: Люби землю — она тебе приодїне і нагодує... Сегодни в двоє тілько ходиш коло неї і проклинаеш, бо ти добре не нагодує, хиба пригорне, як уже ляжеш си в ямі..."

Невесені прочутя думками налїтають його голову і відходять, лишаючи лихе огірчене, лячне прочутте і тиху задуму.

А одна думка вперто, як оса бренить йому в ухах і ворушить ум повертаючим враз-враз питанем: „Що то буде? що буде?" Той невпинний, невиразний шепіт не покидав його нїколи. Часом здавало ся йому, немовби в тім питаню чув цїкаві голоси своїх дїтий. Часом знов, коли тілько сягне думкою про завтра і дальший час, давний жах впиває ся кіггями в його серце, а скоро його пустить, то ще довго чує в серци їдь його гострих кіггів.

Тепер має дивне почутте. Здаєть ся йому, що в півночи лине до нього чорна мрака... Чує що нмить закрає перед ним всьо: обійстя, левади, поля... навіть і вежу на церкві. Вмить не доглядне на сьвітї нїгдїсько... Бореся з тим почутем, як тільки годе, з напруженем глядить в храплистий пїт сливає йому по чолї.

„Що то буде? що то буде?" — шепотять ся довкруги.

Нараз з чорної ночи, з поза мраки висувають ся дивні марева... Крізь мраку, крізь темний туман продирають рухнива сїтка гоний як вузенькі нитки розбігають ся межі на всї сторони. Звільна меншають в очах сірі плахти рілї, звужають ся незначно — межі сходять ся незамітно, як вказівки часу, скибами лучать ся в одно збите повісмо. Де оком глянем всюда: межі, межі і межі, без мети, без кінца, без границь...

Мужик здрігнув ся — пригадав собі, що сї марева вертають з кождою весною щораз сильнійші, що раз ясніїші...

Сонце дійшло до полудня... Люди в'орали ся вже далеко в гони — і нїхто не доглянув розчіхраної голови в вікнї низької хатини під лїсом, нїхто не стрінув скляних очий, що задивили ся в будуччину... Нїхто...

Перевів з польского
Остап Лїнський.

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виняшує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улица Жовківска ч. 109. 871 17—30

25 мілїонів. Їх положенє, хотяй менше знане чим Вірмен або Фінляндців, є хто зна' чи не найсумнїйше від усїх помосковщених націй. Істория їх недолї в Росії почалась перед трома віками за царя, що його ім'я дістав в спадщинї слабодух Николай II. За царя Алексія, заключила наскрізь демократична українська держава, що звалась Запорожцями або Козаками (не треба їх мішати з нецивілізованими татарскими гордами того самого імени), з московским царем союз, в певній мірі подібний до австро-угорского компромісу, щоб спільними силами боронитись проти польских і татарских нападів. Однак скоро пожалувала того кроку. Царі ждали лиш так довго, доки не зібрали всеї своєї сили. Гетьманом независимим володарем України був Мазепа, той совозник Карла XII, короля шведского, що став майже кличним героєм з ним цїлим заняттєм боронити прав рідного краю проти самодержця Петра Великого. Бій під Полтавою положив конець українській державі. Катерина II. одним словом знистожила українську державу і на місце давнїйшого вольного й свободолюбного селянского ладу завела великорусске піддавальство; вона думала, що зробила се, щоб зробити перед монархинями своїми нїмецке походженє; а другі кажуть, щоб наглядно показати перевагу московської культури.

Але то ще не все. Українці є тими на сході, чим Французи на заході. Се барід живий, інтелїґентний з природи і аразливий на поступові течії, а при тім високо артистичний, що має незмірний талан до штуки й науки. Вони властиво внесли европейску культуру на схід. Москаль, що забрав їм імя, завдячує їм полїр европейской культури; а передовсїм має завдячити їм перший вивід з під монгольско-середновічного варварства. Того однак не хоче він ніяк зрозуміти і вже цїле століте не щадить сили, щоб приморовити українську культуру і зіллати до своєї. Але дарма! Українська мова, котра ніхто не є московским діялектом, як думають московскі царі, що ей не знають, не має нїчогісінько завдячувати московскій мові. Українська лїтература є своєрідна й гарна; а коли такі мистцї як Короленко і др. покористовують ся московскою мовою, то пояснює се заказ друкувати в Росії на українській мові через що богато талантів винародовилось і пристало до Москалїв.

Александер II, так званий „Освободитель", що заступив політичне підданьство економічним, знїс справдї закон Катерини II, але так дуже бояв ся спромоги великанського розширювання модерних поглядів серед того талановитого народу, що 1876 р. видав безглуздий указ, якого не повстидав би ся ні Джінгіс, ні Тімур, ні Атіла. Він попросту заборонив уживати української мови в публичнім житю і в лїтературі, і так засудив скромну націю на цїлковите онїміне; був то вершок його „освобожденія".

25 мілїонів людий через 30 лїт не може читати в рідній мові ні одної часописи, ні одної книжки. Они не можуть в одинокій мові, якою плавно володїють українські маси, ні промовляти, ні публично съпівати, ні порозумівати ся з власти. Хто спровадже українські письма (пр. з Галичини, де 3 мілїони ледво дихає під ярмом польскої шляхти) може надїятись заслати в Сибір, розуміеть ся без переведеня процесу дорогою адміністрацийною.

Аж в кінци 1904 р. заострене указу „онїміня" довело кількох „вільнодумних" Українців, які ще найшли ся, до крайности. Малого царевича іменовано гетьманом (так називав ся у давних Запорожців вибраний головь). А на доповнене ласки й доброти видав съвятїйший синод того самого дня едикт, яким заборонив ширене українского переводу біблії, тої біблії, яка в Росії розходить ся в 37 мовах почавши від японської до вірменьскої, від турецкої до якутскої! Лиш на одній мові не вільно було до послїдних днів, мові 25 мілїонів людий, які між Славяками є найживїйшим і найчистїйшим елементом...

І коли глупе й відражаюче поведене далеко відіпхнуло від царату симпатию всего съвідомого українського загалу; коли мимо того всего на Україні вросла в послїдних кількох роках замітно, народна самосьвідомість, то мимо того всего Українці уважають себе невіддучною складовою частиною российской держави, не жадають привернена своєї самодержности, як то бувало давними часами. Вони хочуть остатись Росіянами, але горожанами одної держави, що не топче ногами природних прав своїх членів. Они хочуть Росії, де би кождий на своїй мові міг говорити й заступати свої питомі інтереси. Вони хочуть децентралізації, хочуть звільнена від бюрократичної власти і опрощенна економічного невільництва, яке они відчувають тяще, чим їх співтоварищі недолї.

Новий царский указ,

заповіджений опогдинними телеґрамами, а обговореный нами вчера в статї п. зач. „Безглуздя національна політика Росії", звучить ціла полного перекладу, який приносить варшавско Słowo (російскі дневники, які ми дістали до вини, не приносять ще того указу), так:

В пошанованій довности о добро народів, заселяючих нашу розлогу державу, указом в д. 12 грудня мин. року, приказали ми доконати ревізію обовязуючих постанов, обмежуючих права інородців і уроджених у віддїльних місцевостях, з тим застереженем, щоби з тих постанов на будуче затримати лише ті, котрих вимагають дійсні інтереси і очивидний пожиток российского народу.

Тепер, коли в комітеті міністрів розслїджено справи, дотикаючі обмежаючих постанов, обовязуючих в ґуберніях: виленьскій, ковеньскій, гродненьскій, минській, могилівскій, витебскій, київскій, подільскій і волиньскій, признали ми за добре злагодити силу згаданих постанов.

Маємо надію, що ся наша постанова спонукає всї поодинокі части населеня тих віддавна российских країн до плідної праці для розцвіту краю в тїснїйшім з'єдиненю з місцевим населеном российского походження.

Згідно з сим приказуємо:

1) Людям польского походженя позволяє ся в межах девяти західних ґуберній: арендувати земскі посїлости на загальних засадах, без жадного обмеженя що-до реченців, всякими правними способами набувати такі посїлости, брати в довгівтне посїдане і принимати в застав — від людий також польского походженя.

2) Людям польского походженя позволяє ся в межах девяти західних ґуберній набувати за дозволом дотичних ґенерал-ґубернаторів недвижамі майна, положені поза границями міст і місточок, в цїли усунення викляв і заокруглення границь, а також міняти їх в инших випадках, указаних в арт. 1.374 цивільного права.

3) На тій самій засаді, що в арт. 2, позволяє ся в межах девяти західних ґуберній набувати земскі посїлости для промислових цїлий, положені поза містами і місточками, в розмірах не більше над 60 десятин.

4) Знести найвисше затверджену д. 27 сїчня 1901 р. ухвалу комітету міністрів про обмежене права селян католицкої віри до набуваня земской посїлости в девяти західних ґуберніях.

5) Привернути в девяти західних ґуберніях вибори шляхти і припоручити міністрови внутрішних справ, щоби виготовив і в як найкоротшім часї вніс до державного совіта проекти що-до зборів шляхти і що-до установленя границї прав і обовязків маршалків шляхти в тих ґуберніях.

6) Допустити викпад язиків литовского і польского в шкільних заведеня краю з програмою двокласових початковик шкіл та в школах середних — в тих місцевостях, де більшість ученивів належить до народности литовской або польской, та припоручити міністрови просьвіти, щоби роздивив способи безпроволочного уведеня сего в житє.

Окремо від сего увести в житє осталі затверджені нами постанови комітету міністрів о порядку виконаня 6-ої точки указу з д. 12 грудня що-до девяти західних ґуберній.

У виконаню сего сенат не замінить видати відповідних розпоряджень.

Николай.

Війна.

(Телеґрами.)

Відень. З Петербурга доносять мимо всяких урядових заперечень, що Рожественьского підтяв загальний параліж і що команду обняв Небогатов. Говорять також, що адмірал Бірилев одержав наказ їхати сейчас до Владивостока і обняти команду над фльотою.

Льондон. З Фузану доносять: Зелїзницю вибудовано вже до Телїна. Знищені мости заступлено провізоричними. Дальша будова зелїзниці на північ від Телїна поступав дуже скоро. Материял і мости довозять з Япану. Тисячі хіньских суден довозять рікою Ляо харчі.

Сінґапур. Оден купецкий пароход доносить, що в віддаленю 40 миль від пригіря Варела, положеного на північ від заливу Гонкое, бачив російску фльоту зложену з 42 кораблїв, котрі плили в північнім напрямі.

Гонкон. Кореспондент Бюра Райтера, плившучи до Кваншанквану бачив 150 обладованих суден хіньских, що везли здаесь провіянт для российской фльоти, 20 миль на полудневий захід від пригіря Ст. Лон.

Сайґон. Обі российскі ескадри получили ся дня 8 мая поза границею територияльних вод індохіньских. Фльота вирушила дня 14 с. м. в східнім напрямі. Шпитальний корабель Орел намірає відплисти до Шангаю.

Льондон. Российскі позиції в Манджурії, що стоять напротив Японців, тягнуть ся на 25 миль і перетинають край в місцевости, віддаленій о 35 км. від Каюяну. Росіяни обкопують ся горячково і посїдають сильне природне оперте о телїньскі гори. Российский фронт скріплено 22-ма тисячами свіжих військ. Від битви під Мукденом российску армію збільшено о 60.000 людий. Японці вже направили зелїзницю на просторони 40 миль аж до Каюяну. Говорять, що в российскім війску в Харбіві вибухла чума.

Льондон. З Амоа доносять, що кождої хвилї надіють ся морскої битви. Капітан одного парохода, що плив до Сінґапура і Гонкону доносять, що в суботу від години 3 до вечера між заливом Камран і островом Поляван чув безперервну пальбу з великих армат корабельних. Мав враженє, якби сей гув був вислїдком морскої битви.

Петербург. Говорять, що адміралїция одержала від Рожественьского телеґраму, що він здоров і що в нїчім не нарушив нейтральности чужих держав.

З Росії.

(Телеґрами.)

Варшава. Вчера була у ґенерал-ґубернатора Максимовича депутация селян з одної мішаної католицко-унїяцкої парохії сїдлецкої ґуберніі в просьбою, щоби вставив ся до царя о дозвіл отворена замкненої від кількадесяти лїт церкви. Ґенерал-ґубернатор відповів, що указ о релїґійній толеранції дає їм право отвирання замкнених домів божих без спецчяльного дозволу царя і прирік депутації, що безпроволочно каже сповнити ей просьбу.

Житомир. Онодги відбув ся тут похорон жертв послїдних розрухів жидівскіх. Похоронено 16 жертв, між ними одного христианина. В часі похорону всї склепи були замкненві. Перед вечером помер ще оден раненний.

Петербург Помічник надпрокуратора Саблер іменований членом державної ради.

Берлїн. З Бердичева доносять, що 20 Жидів поїхало возами до Житомира, щоби прийти з помочию тамошним Жидам. В дорозї напали на них хлопи під проводом „урядника" і страшно побили їх. Одного Жида, котрий їхав лише за інтересом, покалїчено так, що він на другий день помер з ран.

Петербург. Качаєва вже повісили. Коли міністер судівництва прийшов до царя в представленем о помилуване Качаєва, цар не відповів нїчого, лише мовчки дивив ся через вікно на улицю.

Варшава. Оногди вечером гурток людий напав на трех аґентів тайної полїциї, котрі в однім домі переводили ревізию. Два тяжко покалїчені, утїкли. Третий, утїкаючи убив одну особу вистрілом з револьвера, а другу тяжко ранив. Остаточно і его також смертельно побито.

Катеринослав. Комісаря полїциї Шішка ранено пятьма револьверовими вистрілами. Напастника арештовано.

Мінськ. Міска дума рішила внести обжаловане против полїцмайстра за ушкодженя в публичнім будинку в цїли уміщеня там драґонів.

Псков. В маєтку пані Бінтінґ вибухли розруки. Хлопи забрали і заорали 170 десятин землї, котру уважали за свою власність і о котру процесували ся від р. 1870. Процес селяни програли. В часї заорювання над'їхав ґубернатор котрому хлопи сказали: „поле обсїємо, а потому можете робити з нами що хочете".

Верма. Між страйкарями а полїцию прийшло до бійки. Ранених є 20 осіб.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Більша часть преси висказує ся скептично о місії міністра Буряна. Буриан вже зложив візити провідникам коаліції. Міністер хоче передовсїм переговорювати з Кошутом. Апоній виїхав до своїх дібр, заявляючи, що не має потреби говорити з Буряном, бо з гори може п'ідписати ся на се, що скаже Кошут. Буриан не хотїв брати на себе місії, як довго корона не хотїла дати нїяких концесий в військовій справі. Се, що Буриан тави приїхав до Будапешту і інтервенїює, уважають за доказ, що має від корони уповажнене дати якісь концесії.

Самостійність Норвеґії.

Християнія. На торжестві з нагоди роковин заведеня конституції міністер Міхельсен виголосив до членів парляменту промову, в котрій зазначив, що в конституцийнім законі є устуи о Норвеґії яко о вільній і самостійній державі, але сей принис еще до нині не переведений.

Шпіґуньство.

Тульон. Арештованого в минувшім році Канадийця Джемса Еліса засуджено за шпіґуньство на 5 лїт вязниці, 10 лїт вигнаня з краю і 5.000 франків гривни.

Німці в Хінах.

Льондон. Німецкі матрози окупували місцевости Лентао і Гайчау і вивісили там німецкі хоругви. Хіньске правительство выслало кружляк, щоби розслїдив фактичний стан річи.

НОВИНКИ.

— **Вибір посла в Золочівщині.** Президия намісництва розписала на день 10 липня с. р. доповняючий вибір до краєвого сойму з курії сїльских громад золочівского повіта на місце помершого польского „регіментаржа" Аполінария Яворского.

— **Коломийскі „радикали"** обходили дня 7 с. м. в Коломиї ювилей 30-лїтної праці М. Павлика. Обхід був — як нам пишуть — призначений головно для селян з Покутя та Гуцулів, зпоміж острих ювилят виїшов. В полудне витали ювилята зібрані селяне (в першім ряді „Січовика") та молодіж на зелїзничім двірци а представителька „Кружка українських дівчат" в окруженю товаришок вручила ему китицю цьвітів, перевязану синьо-жовтою лентою. Зараз потім відбули ся в „Народнім Домі" збори коломийскої „Січи", почім всї удали ся до салї щадничої каси на ювилейний комерс. Розпочав ся він промовою старшого вже селянина Варчука з Печеніжина, з виду і взагалї правдивого козацкого „характерника", почім наступили деклямациї і продукциї станиславівского робітничого хору під проводом композитора Д. Січиньского, а М. Ловиньский виголосив відчит про житє і значінє ювилята. Цїкаві були продукциї „Січий" із Сопова та Печеніжина, а особливо вправи печеніжиньских сїчовничок (сїльских дівчат), причім складно виведений парубоцкий танець „оркан" викликав бурю оплесків. Наконець вручили сїчовики ювилятови на сцені гарний дарунок, почім він щирими словами подякував за відданну честь і візвав присутних до дальшої горячої праці для народа. Відспіваним народних імнів закінчив ся сей ювилейний обхід заслуженого чоловіка.

— **Епільоґ против сїчової шагінки.** Заповіджену на середу розправу в львівскім повітовім судї против адвоката д-ра Левера о обиду „чести" жандармів Валенґи і Оржеха знов відложено. Відчитано лише протоколи зізнань кількох селян, переслуханих в дорозї реквізициї. Ствердили вони, що жандарм Валенґа, їдучи на розправу против д-ра Трильовского і Войчука до Львова, відчитував із своєї нотатки съвідкам тої розправи, як мають говорити перед судом, а в судовім коридорі оба жандарми, Валенґа і Оржех, намовляли съвідків до зізнань, некорисних для обжалованих. Іван Максимюк зізнав, що арештований лишив ся в ночи і жандарм грозив ему, що задержить его так довго в арештї, аж рішить ся зізнавати некорисно для сїчовиків, і притім штовхав его кольбою. Позаяк тоті зізнаня списані досить не ясно, судия постановив візвати до слїдуючої розправи всїх съвідків, а рівночасно заревізировати акти доходжень, ведених в тій справі адміністрацийною властию независимо від судового слїдства.

— **Все для Мазурів.** Орґан кулок рільничих (т. зв. „Przewodnik Kółek rolniczych") оповіщує в ч. 10, з сего місяця: „В справі мелїораций селяньских ґрунтів подаємо до загальної відомости отсей уступ з письма краєвого видїлу до головного заряду з дня 6. мая 1905 ч. 116.468/04: Властителї менших посїлостий, особливо з західної части краю, дуже радо користають так з технічної помочі краєвого мелїорацийного бюра як і з фінансової підмоги краю і держави, до тої міри, що призначена соймом дотация на дренованє селяньских ґрунтів (50.000 К. річно) є вже заанґажована (значить покрита згодженями, чи й наперед роздїлена. — *Ред. Діла*) по сам кінець 1909 року. Супротив того — додає вже від себе „Przewodnik" — що субвенциї краєві на мелїорациї є вже вичерпані на пять років наперед, дораджуємо користати з другого жерела при мелїорациях то є з безпроцентових позичок, і то поки час. Реченець до заголошень до кінця мая с. р." — Як бачимо з отсего донесеня „Przewodnika", то цїла краєва субвенция на цїли мелїорациї селяньских ґрунтів з пятьох лїт піде виключно на західну Галичину, так що руські селяни не дістануть ні крейцара а західна Галичина поживить ся знов, як все, грошем руского населеня. При тім не можемо не замітити, що краєвий видїл вже наперед роздїлює запомоги, хоч квоти на роки від 1906-ого почавши не суть ще ухвалені соймом. Таке признане наперед, або — як краєвий видїл каже — „zaangażowanie" рівнає ся для сторін замкненю субвенций і треба побоювати ся; що тут умисне зааранжовано з польскої поінформованої сторони безвічь подань з західної Галичини, щоб відібрати краєвому видїлови потребу числити ся з евентуальними поданями, які могли-б ще в правильнім часі вплинути також із східної Галичини. Вкінци із оголошеня „Przewodnika" видимо, що про стан субвенциї краєвий видїл інформує постійно і в урядовій дорозї тов. „кулек рольничих" зате о такім самім інформованю анальоґічного руского тов-а „Просьвіта" або „Сїльского Господаря" ми, принайменьше доси, нічого не знаємо. Видима річ, що товариства польскі, інформовані заздалегідь, можуть все припильнувати, а Русини, не знаючи нічого, що там поза кулїсами діє ся, мусять довідати ся про все за пізно, доперва тоді, коли краєва субвенция є вже... „в цілости заанґажована".

— **Польске віче на Мазурах против Прус.** Як доносить Wieneo і Pszczółka, недавно відбуло ся в Жарках в повіті хшанівскім віче мазурских робітників, котрих властителї нїмецких копалень відправили з роботи. На вічу списано відправлених з роботи і ухвалено звернути ся через посла Фіяка до кола польского, щоби оно внесло в парляменті інтерпеляцию в тій справі. Коло польске інтерпеляції не внесло, бо оно має на свої услуги земляка ґр. Голуховского, і той, як відомо, зараз підняв ся удатись в дипльоматичній дорозї до пруского правительства. Як бачимо з сего, Мазури скликують віча в справі своєї заробкової еміґрациї до Прус і уживають всїх конституцийно дозволених способів для борби о заробки в прускихкопальнях. Так само повинні робити і ті руські робітники, для котрих тут у нас касують ся основні закони (гляди циркуляр золочівского ц. к. староства), котрим війти на приказ зі староства не хотять видавати службових книжок, щоби не могли їхати на роботу до Прус; вотрим касиери на двірцях зелїзничих не хотять видавати належних їм білетів

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки У величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

по половині ціни і т. д., а всьо те против права, як колиби Русинів в Австрії винято зпід усіх законів, з яких користають всі инші народи. Та, як ми вже зазначили вчера, проти усіх тих безправств треба нам боронити ся жалобами, при чім зазначуємо, що теперішним міністром для внутрішних справ в гр. Білянд-Райт і тому всі жалоби треба слати або до бр. Гавча або до гр. Білянд-Райта, в тім послідним случаю на адресу: An Se Exc. Minister des Innern Gr. Bylandt-Rheidt in Wien, хоч для короткости вистарчить також „Excellenz Minister des Innern in Wien".

— **Теофан Лукашевич**, офіциял податкового уряду в Кальварії на Мазурщині, упокоїв ся по довгій а тяжкій недузії дня 19 цьвітня с. р. в 42 році життя а 18 році урядової служби. Покійний був горячим руским патріотом, як его батько бл. п. Лев Лукашевич парох Староміщини. За свій патріотизм (за віддане голосу в Скалаті на руского кандидата) кинено его „ze ваґлендув службових" до 48 годин до Кальварії, де тепер і зложив свої кости. Живучи на Мазурщині не забував на свою дорогу Русь. Рік-в-рік подавав ся покійник о перенесене на Русь, та надармо! Полишив вдову і шестеро дрібних дітей (від одного до девять років життя); розуміє ся, дїти виховані по руски. Покійний, на скільки міг щиро займав ся Русинами на Мазурщині. Смерть его визвала щирий жаль у всіх, що его знали. На похорон з'їхала ся родина з Руси і три рускі сьвященики похоронили его на чужій земли. В. в. п.!

— **Кравецкий страйк** у Львові, що тревав 18 днїв скінчив ся з нинїшним днем. Вчера запала в промисловім інспекторатї угода, на основі котрої працьодавці згодили ся на частинне підвисшене платнї челядникам, а то від 10 до 30%.

— **Зелїзниця Львів-Підгайці**. В міністерстві зелїзниць відбула ся вчера конференция репрезентантів консорциї будови львівско-підгаєцкої зелїзниці. Нарада скінчила ся підписанем кондесийних документів, причім делеґати краєвого виділу здержали ся від підписаня і заявили, що рішене в тій справі видасть сам краєвий виділ. Згідно з бажанем львівскої міскої ради від зелїзничого двірця за личаківскою рогачкою будуть поведені зелїчничі лїнії на північ до Підзамча і на полудне на Персенківку.

— **Увязнене галицко-польского студента на прускім Шлеску**. Як доносить Schlesische Volkszeitung, арештовано в Забжи студента Яна Казьмерчика з Кракова за вшехпольску аґітацию між польским людом на горішнім Шлеску і відвезено его до слїдчої вязниці в Гливицах.

— **Помноженє австрийской армії**. Півурядова W. Allg. Ztg. доносить з військових кругів, що справа заосмотрена товариств „військових ветеранів" в оружє війшла в нову фазу. Міністер краєвої оборони Вельзерсгаймб спротивив ся уоруженю „ветеранів", але теперішний міністер Шенайх хоче вволити домаганю ветеранів. В замїну за то „відзначенє" військових ветеранів і заосмотрене їх в оружє буде переведена реорґанізация всїх ветераньских союзів. Именно всї ті союзи, котрі належать до т. зв. спільного державного союза, будуть піддані під власть військових доповняючих команд (Ergänzungsbezirkskommando) і будуть прилучені до обсягу краєвої оборони. Замість приватних статутів, обовязуючих в тих сюзах, будуть заведені військові приписи, причім ветерани будуть обовязані вправляти ся в стріляню після військової „Schiessinstruktion".

— **Харч в слїдчій вязници**. В справі харчу осіб, що находять ся в слїдчій вязници, видало міністерство справедливости розпорядженє, в котрім звертає увагу всїх судів, що не годить ся з приписами права, заборонювати тим вязням, які находять ся в слїдстві за злочин, загрожений карою смерти, удержувати ся на власний кошт або на кошти родини а приймати вязничий харч. Такі вязні мають також право удержувати і живити ся власним коштом, лише страви мають зладжувати ся у вязничім будинку, а анї страв, анї напоїв в надвору не можна їм доставляти.

— **Поляки за границею**. В Парижи арештовано ґр. Чайковского за сфалшоване банкирского чеку і кілька инших обманьств. Справу віддали судови, а обжалованого випущено на волю за кавцию. Ґр. Чайковский, бувший секретар турецкої амбасади в Газї, син намісника Ливану, Мустафа-паші, а внук звісного польского повістописателя Михайла Чайковского, дістав телеґрафічне візване, щоби особисто ставив ся перед султаном. Як доносять паризькі часописи, обманець виїхав під ескортою до Стамбулу.

— **Образ на тлї революциї в Петербурзї**. Петербурску різню з дня 22 сїчня с. р. увіковічнив на полотнї маляр Войтїх Косак, котрий до спілки з Темпием на тлї тих потрясаючих подій намалював образ величезних розмірів. Сей образ, уміщений в робітни різьбаря Вавра у Відни, оглядав онодї цїсар, котрому артисти поясняли поодинокі фіґури образу. Між ними визначає ся особливо стать Гапона.

— **Справа ґрафинї Монтіньозо**. Dresdener Journal доносить про умову, заключену між ґр. Монтіньозо а саксоньским двором На основі тої умови довечка Моніка лишить ся до 6 мая 1906 р. при матери, а тодї має перейти під опіку саксоньского двора. Рівночасно ґрафиня обовязана зложити саксоньске горожаньство і не старати ся о горожаньство їякого нїмецкого краю. По першім мая 1906 р. ґрафини буде вільно бачити ся раз на рік з дїтьми. Апанажі ґрафинї будуть підвисшені до 40 тисяч марок річно. Крім того ґрафиня буде одержувати окремі місячні апанажі як довго у неї перебувати-ме княжна Моніка.

— **Дрібні вісти**. Відзнаку про Ecclesia et pontifice одержав директор зелїзниць у Львові, Л. Вербицкий, М. Тулїе, професор львів. політехнїки і д-р Ґерстман, директор реаль. школи у Львові.

В Чернівцях прокинула ся meningitis, на яку захорувано онодї дві особи.

Ґромада міста Львова дістала увільнене від театрального варїбкового податку, причім признано їй зворот заплачених вже 7000 К.

Польский тижневник Kraj в Петербурзї має перейти на власність консорциї, під управою ґр. Володимира Грохольского з Поділя і Томи Міхаловского з України. Видавництво мати купити за 100.000 рублїв.

Львівский магістрат оповістив, що тїснїйші виборы 10 рединх м. Львова відбудуть ся дня 31 мая с. р.

В амбулаторії нервовых недуг львівского університету, при ул. Гавзнера ч. 9, удїлюють ся почавши від 14 с. м. під управою проф. д-ра Гальбана безплатно лїкарскі ради для бідних, щодень від 10—12 год. перед полуднем.

Зборы і засїданя.

— З „Кружка українських дівчат". Подаємо до відомости що сеї неділї 21 мая загостить до нас тов. Яцків Михайло та відчитає одну з наймолодших своїх новель п. з. „Душі вланяють ся". Прошу товаришок точно о 3-тій в великім числї вібратись. За видїт: *Северина Данилевич*, голова, *О. Паславска*, секретарка.

Надзвичайні загальні збори тов. „Основа" (слухачів політехнїки у Львові) відбудуть ся в неділю дня 21 мая в цїли доповняючого вибору виділу, в салї V. на політехнїці точно о годинї 3 пополудни.

Перші загальні збори товариства „Опіки над слугами і робітницями під покровом Матери Божої" відбудуть ся в неділю 21 с. м. о годинї третій пополудни в салї „Народного Дому" у Львові. Цїлею товариства є подати опіку і поміч служницям і робітницям в напрямі морально-релїґійнім і материяльнім і дбати про їх образованє. Щоби осягнути повисшу цїль, буде товариство закладати і удержувати школи для служниць і робітниць, удержувати приюти, в яких они на случай утрати місця можуть найти часове помішенє, опіку і нагоду побирання практичної науки потрібної до їх звання, в хвилях вільних від занять відповідне огнище товариске, а в кождій потребі пораду і поміч. Задачею товариства буде також вишукувати занятя для служниць і робітниць. Добродійствами товариства можуть покористуватись лиш дїйсні члени т. є. слуги і робітниці. Крім дїйсних членів будуть належати до товариства члени спомагаючі і почетні, котрі більшою сумою грошевою або важним дїлом причинять ся для добра товариства. Вельми важну і тяжку задачу має се товариство. До тепер вїхто із сьвітскої інтелїґенциї не звертав уваги на се, в які руки і під які впливи дістане ся дитина нашого народу, котру злидні вигнали с рідного села. Тому часто попадають ті бідні дївчата в безвихідне положенє або гинуть у пропасти деморалїзациї великого міста. З огляду на важність справи просить ся нашу патріотичну інтелїґенцию о як найчисленнїйшу участь в перших загальних зборах, а хвальні уряди парохіяльні о познакомленє служниць з сим товариством і заохочене до участи в загальних зборах. — *Від комітету товариства „Опіки над слугами".*

Відкликанє вїча. З Золочівщини доносять нам телеґрафічно: Віче в Поморянах, заповіджене на сю неділю, не відбуде ся з причини тифу. Инші віча, заповіджені на дальші неділї відбудуть ся в оголошеним вже часї і порядку. — *Комітет вічевий організаційний.*

Видовища і забави.

— **Філїя тов. „Просьвіти" в Ст. Самборі** устроїть сего року фестин з фантовою льотериєю на дохід будови „Народного Дому" і бурси. Тому просить ся усїх замісцевих Русинів надсилати фанти до дня 17 червня с. р. під адресою: о. Данило Лепкий, парох в Старім Самборі. — *Видїл.*

Великий равт, який відбуде ся завтрішної суботи в салях „Народного Дому" у Львові, заінтересував широкі круги львівских Русинів, чого доказом є значне число розпроданих доси білетів вступу. Комітет подбав про все аби гості були вдоволені і уложив добірну програму концертової части равту, а до веденя танцїв, які будуть по концертї при звуках військової орхестри, запрошено найчїшних аранжерів. Крім того входить в програму равту томбола з многими і гарними фантами до виграня. Буфет добірний в зарядї пань. Початок равту о 8 год. вечер. Вступ на салю 3 К від особи, академічний білет 1 К; вступ на ґалерию 1 К (а не 2 К). З огляду, що дохід з равту призначений на таку вежку цїль як рускі вакаційні осеви, просимо як найширші круги як львівскої так і позамісцевої інтелїґенциї до участи в завтрішнім равтї. Запрошеня на равт можна одержати при касї. — *Комітет.*

Померли:

— **Анна з Петрушевичів Горалевичева**, вдова по пароху в Петранкї, упокоїла ся дня 18 с. м. в Стрию. Похорон відбуде ся дня 20 с. м. рано. В. ї п.!

— **Іосиф Шехович** батько Льва, совітника суду в Перемишли, пенсіонований парох Клювович, вислужений декан Нижанківский, відзначений одежию крилошанською, помер дня 17 мая 1905 в 89 році життя а 63 сьвященьства в Перемишлян. Похорон відбуде ся 19 мая 1905 о годинї 7½ рано. В. в. п.

Календар: Гр.-кат.: нині (пятниця) Йова, завтра (субота) Явленє Креста, позавтра (неділя) Йоана; — Рим. кат. нині Петра Келестина, завтра Бернарда позавтра Гелени.

Театри: Театр мїский у Львові: нині (пятниця) „В сїти", комедия Кісілевского, завтра (субота) по раз перший „Слїдство", драма в 2 актах Г. Анріота, вакінчить „Епідемія", комедия в 1 акті Окт. Мірбо.

Руский театр на гостинних виступах в Тернополи виставить дальше: в суботу 20 с. м. „Ямарі" оперета в 3 дїях Целлера; в неділю 21 с. м. „Підгіряне" народний образ зі сьпівами і танцями в 3 дїях Гушалевича, музика Вербицкого; в второк 23 с. м. [послїдне представленє] на загальне домагане „На дні" єцени в 4 дїях М. Горкого. Білети продають ся в салї „Міщаньского Братва". Початок о год. 8 вечером.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверта і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Доку" ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. попольудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни свящ. за згодошенем від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дни свящ. від 9—1, а ві второк і пятницю також від год. 3—5.

Тайна практичної господині дому полягає в тім, що до відновленя всяких металевих предметів із золота, срібла, никлю, міди, мосяжу і т. п. вона уживає лише правдивий до чищеня Globus Фріца Шульца jun., акц. тов-а в Ґерї і Липску і в той спосіб осягає знаменитий довготревалий полиск. Екстракт до чищеня Globus нагороджено на ріжних виставах преміями а на сьвітовій виставі в Ст. Люїс 1904 р. найвисшою відзнакою, Grand Prix, причім судово заприсяжені хеміки признали его абсолютно вільним від всяких шкідливих складових частиць. Колиж зважати, що Globus металю не рисує і взагалї не ушкоджує, не замащує як всякі помади і нїколи не тратить своєї чистильної сили, то не дивниця, що розсилає ся его місячно більше як в пятьох мілїонах пушок до всїх країв на сьвітї, бо уживають его не лише в домовім господарстві, але й многі військові кантини, управи зелїзниць, великі промислові підприємства і т. п. замовляють постійно екстракт Globus яко найлїпше средство до чищеня металїв. Найцїннїйшу складову частицю, правдиву найбурску кремівисту крейду, якої не має нїяке инше средство а якій Globus завдячує свою доброту, дістає фірма Фріц Шульц jun. акц. тов-о в Ґерї і Липску із власних копалень і парових полокалень. Тому уживайте всюди лише екстракт до чищеня Globus, тим більше, що задля своєї дешевости він приступний взагалї до найменшого домового господарства. Домагайте ся у всїх дрогеріях, корінних, мішаних і зелїзних торговлях лише екстракту до чищеня Globus з охоронною маркою ґльобусом на червонім паску.

Надіслане.

Кандидат нотарияльний

у Винниках, Русин, глядає посади. Зголошеня до Адмівістрациї „Діла" під „С 33".

441 1—4

Глядає ся здібних позолотарів і різьбарів Русинів до робітні Товариства для розвою руской штуки. Потрібні також хлопцї до науки.

Дирекция Товариства для розвою руской штуки у Львові, Ринок ч. 34.

444 1—3

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьской)

отворила **комнату до сніданьок** і пресенть. рускі круги о вчещенні відвідин. — Обслуга руска. 1—15

Звертаю увагу Всеч. Духовенства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громовводи, зелїзні вінка, будівлиї окути, після найновійших взірців а також огороджена надгробні, придорожні, лїсна долбурє від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

193 10—10 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

КРОНДОРФЕР

ПРИРОДНА АЛЬКАЛІЧНА ЩАВА

випробоване лїчниче средство на недомаганя віддихових орґанів, жолудка і міхура.

Щоби устерегти ся перед наслїдками, треба уважати на корок і етикету виписаним знаком.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Львів, Ягайлоньска 7, I.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіка у Львові площа Галицька ч. 4

против Банку Гіпотечного на підпивницях пошї Галицкої

Барометри анероїдові по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Зарівом поручаємо в найбільшім виборі оперні, цїчери лякні і всїлякі инші предмети оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 2385

Абсольвенти п. к. державної промислової школи: Михайло Чорний зі Львова, Іван Павлиш з Перемишля і Андрій Фабендиш з Тернополя, зложили перед іспитовою комісиєю в намісництві іспит на мулярских майстрів.

442 1—2

Дяка тверезого з добрим голосом, що умів запровадити нотний хор, потребує парохія Звенигород, п. Бучач. 440 2—6

ПОЗІР! На будову руского театру дано 5%! т. є. 20 сот. від рускою написаних. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 кг. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 кг. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. КОРЕНЕВИЧ ем. уч. Іванчівци п. в місця. 345

Дамскі капелюхи

стрійні спортові і подорожні

боа, парасольки, рукавички, корсети

капелюхи желобні, все у великім виборі

поручає

ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА

ул. Академічна ч. 2

335 у ЛЬВОВІ. 10—10

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ"

вальси на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продає

УКРАЇНСЬКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вроновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 9—16

Петро Сенюта

артист-маляр

приймає замовленя на все, що взагалї входить в церковну прикрасу і просить уклінно Всеч. Духовеньство і Хв. комітети церковні о занотоване адреси до дальших услуг в штуцї. За виконані роботи одержав численні листи похвальні, котрі на жадане можна оглядати.

Львів, ул. Янівска ч. II А.

388 3—10

Globin

дає без труду

знаменитий полиск!

Удержує шкіру

мягкою і тревалою.

Одиноки фабрикант:

Fritz Schulz jun. Aktien.-Ges.

Eger і B. n. Leipzig.

448 IV. 1—18

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора вимінн

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованя. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печатькові марки, знаки для випалюванья із зелїза і шпунтові бавшки. Склад кавчукових типоґрафій Ретбест і різних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синетусна ч. 14.

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Препарний годинник з хороним замушком іде точно и 3 річного поруку, величина LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим бриллянтом, 1 препарна коллєкциї орієнт. перел, модна женщина окраса и лат. замком, 1 хороший скіряний пудрер і сасанцка папирничка з буритинком, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 окулярки, 1 препарне товстувате зеркальце в великого скла в оттї, 20 предметів до ужитку листового і 260 штук рїжних дрібних потрібних предметів. Ті препарові, 325 штук з годинником, що вам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазині

С. КОГАНЕ

Краків P/682.

За недосїдне гроші звертаємо ся.

66 3—3

Оголошенє.

IX. Загальні збори Товариства задаткового в Микулинцях відбудуть ся дня 27 мая 1905 о год. 6 по полудни, а на случай недостачі комплету о годині 7 по полудни того самого дня в сала громадскої ради в Микулинцях з отсим порядком:

1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів.
2. Звіт дирекції з діяльности за рік 1904.
3. Звіт ревізійної комісиї з діяльности і рахунків за рік 1904 в внесенєм на уділенє дирекції абсолюторії.
4. Внесеня надзираючої ради що-до розділу зисків за рік 1904
5. Вибір ревізийної комісиї на рік 1905.
6. Доповняючий вибір уступаючих членів надзирзючої ради і дирекції.
7. Зміна статутів.
8. Внесеня членів.

Надзираюча рада Товариства задаткового в Микулинцях.

Франціщок Нараевский председатель. *Іоан Бестецкий* секретар. 452 1–1

DEPENDANCE

Готель Брістоль І п. Театр ріжнородностий

Виступ найліпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сенвацийні комедиї. 8—8

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілії кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пучечком і фарбою, дати нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнака для лісних та пільних сторожий і кліщі до пльомбованя мяса.

Переписка руска. 285 7—10

Якова Більбля Син

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

Львів, улиця Краківска ч. 4, І. поверх

поручає шуби містові і до подорожи по дуже приступних цінах, позички ґумові плащі чоркі і кольорові. Полекші в сплатах. Поручена в провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, кеню, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, каляреши, цвикльових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконїї, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, новою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 248 41—50

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасічника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найліпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦИКИХ СЕЛЯН"

а іменно по таких цінах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразкоштує:	90	100	110	120	130	140	150	160	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси незадалі приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритва.

Цінники висилаю даром — товар лишень за посліплатою. 384 6—34

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. давінки, чаші, монстранції, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиці, ліхтарі, образи до процесій, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посріблення і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішнього Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 38—45

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневих педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Прінумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достачник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по уміркованих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалиїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і соложених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїдженых.

Цінники і информациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 9—26

Рух залізничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

8 Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підвохочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 предполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави рускої 7·30*.

„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди мічні є означені звіздною. Пора мічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого лишого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних залізниць, вносак Гаусмана ч. 9. 85

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалєтового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Під найдешевших цінах. Без конкуренції.

Лїярня дзвонів *Янова Сухорского* в Соколівці к. Ожидова виконує мельодийні дзвони всїлякого рода й величини по найдешевших цінах. 4—10

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машики до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Вел. Сьвященникам і ин. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Уміня сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя гратис. Цінники на жадане і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврун

Львів, Пасаж Міколяша.

ДОМАҐАЙТЕ СЯ **ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ** або **ПРАВДИВИХ ЄҐИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 52—60

Дістати можна всюди.

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8.**

Дамскі елеґантні **Chevreau** до шнурованя пара **зр. 4·25.**

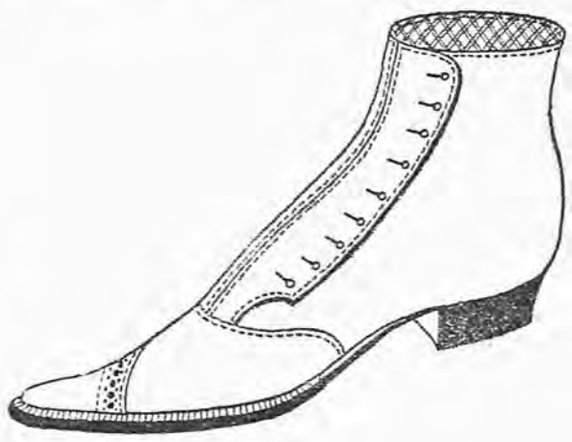

Одинока філія у Львові лише улиця Гетьманьска ч. 8.

Готель „Віктория."

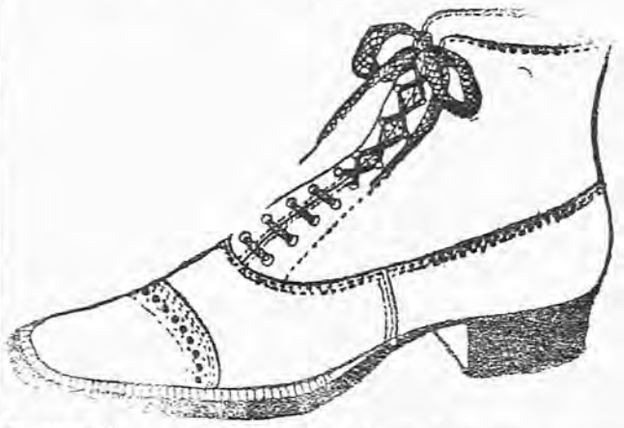

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара **зр. 1·50.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 249 3—10

При закупні товарів просимо поклікувати на нашу чвелиць.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 102. Львів субота 20 (7 мая) 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кміньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 „

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від корта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Національні курії

яко правительственне предложенє.

Ческо-нїмецкий спір в Чехії має особливе значінє для австрийских народів, а се не тілько тим, що впливає на внутрішну ситуацию, але еще більше своїм значінєм для розвязаня національної квестиї взагалї. Чехи і Нїмцї се два найсильнїйше розвинені народи Австриї, тож не дивниця, що спір ческо-нїмецкий вибухнув найострійше з усїх міжнародних спорів, якими визначає ся монструальна своїм складом держава „країв репрезентованих в віденьскім парляментї". Коли однак спір Чехів з Нїмцями лютує найострійше і виказує тим самим також найострійші антаґонїзми, то знов з другого боку нема сумнїву, що спір ческо-нїмецкий найбільше дозрів вже до остаточної полагоди, і коли взагалї квестия національна має бути в австро-угорскій Монархії розвязана, то стане ся се передовсїм на териториї тзв. судетских країв, між Нїмцями і Чехами. І справді нинї вже всї чинники напирають на злагоду між обома сими народностями і не є виключена можливість, що як-раз тут, в Чехії винайде ся ключ, після якого можна буде розвязати національну квестию на цілій державній териториї. І тому-то ми власне кажемо, що спір ческо-нїмецкий має особливе значінє для других наших міжнародних спорів: як удасть ся залагодити спір між Чехами і Нїмцями, так само треба буде залагодити его і де инде, в усїх иньших краях Цислїтавії, а угода ческо-нїмецка для Чехії стане ся і мусить стати ся прототипом полагоди національної квестиї і для других коронних країв.

На разї зібрав ся сойм ческий і нема виглядy, щоб між обома спорячими сторонами прийшло вже тепер до порозуміня. Послїдні звістки доносять, що посли нїмецкі до ческого сойму рішили на передвчерашній конференциї перепустити лише буджетову провізорию, предложене запомогове і ще кілька економічних законів, так що про полагоду якихсь дальших справ, а в тім числї і предложень угодових нема навіть бесїди. Тільки для названих економічних і фінансових проектів рішили ся всевїмцї залишити обструкцию, а дальших мирних нарад сойму вони певно не допустять. Та се не відстрашує правлячі круги від закулїсової акциї в цїли перефорсованя компромісу і в річ характеристична, що правительство виготовило вже перший проект, який має лягти в основу намірених ческо-нїмецких пересправ. Є се проект реформи соймової на підставі національних курий, а тим самим і перший крок правительства до полагоди національних спорів на підставі національної автономії, хоч з задержанем одноцїльности краю.

Проект сей представляє ся, як слїдує: Число послів ческого сойму, яке виносило доси 242 голов, збільшає ся на 287. Виборча ординация не підлягає нїякій основній змінї, лише до істнуючих уже курий, прибуває ще курия загального голосованя. Натомість уся точка ваги проекту лежить у змінений орґанїзациї сойму. Именно проект дїлить ческий сойм на три курії: в яких дві — ческа і нїмецка — творять ся з вірилістів і послів усїх курий, з виїмком курії велиної посїлости, на основі національній, а третя курия вел. посїлости складаюча ся з 70 послів, посїдала би характер мішаний. Про національну приналежність кождого посла децидувала би его власна заява, складана при вступленю у сойм, і всї посли [о скілько не є послами курії великої посїлости] відповідно до деклярованої національности входять в курию ческу або нїмецку. Курию велико посїлости у соймі складають очевидно посли з тої-ж курії виборчої без огляду на деклярованy національність. Всякі вибори в сойму відбувають ся після в гори даного ключа. І так: виділ краєвий складає ся з 10 членів з чого двох вибирає велика власність, трех курия нїмецка а пятьох ческа; всякі комісиї соймові вибирають ся так, що на кождих 13 членів комісиї, припадає трех членів з велико посїлости, чотирох Нїмцїв і шістьох Чехів; делеґатів сойму до рїжних краєвих институций вибирає ся в рівнім числї з кождої курії. Так представляє ся сей правительственний проект після донесеня півофіциальної Bohemi-ї. Чи курії будуть мати право закладати veto, сего Bohemia не подає, треба отже принять, що ні.

В описанім виді куриальна орґанїзация ческого сойму обмежає ся отже до того, що в горі дане есть число членів кождої курії в виділї краєвім, комісиях соймових і серед делеґатів сойму в рїжних краєвих институциях. Поділ на курії має отже те значінє, що приналежність до даної курії рішає про право пасивного і активного вибору з тої-ж курії до виділу краєвого, комісиї і т. д. Як бачимо, обмежено тут засаду куриального поділу сойму до можливо звужених границь так, що з того становища проект правительственний являє ся крайно несьмілівою паліятивою, яка могла би бути лише хиленим етатом до введеня справдїшної куриальности сойму з характеристичним для неї правом veto кождої з курий.

Друга сумна сторона проекту лежить в виїмковім та упривілейованім становищи великої посїлости. Утворене для неї осібної курії в соймі носить на собі очевидне пятно ретроградно-феодальних тенденций, незгідних нїяк з духом новочасного парляментаризму, не знаючого засади репрентациї станової, яка була основою середновічного ладу. Побіч того ясне, що отся мішана та крайно консервативна курия видумана правительством на се, щоби поміж двома прочими, національними куриями грати ролю язичка на ваґі та послужити до шахованя одної або другої сторони. Замість отже шукати розвязки національних контроверзий на новочасних основах повного демократизму, який одинокo дає запоруку вислову правдивої опінії суспільности в складі репрезентацийних тїл, правительство думає, що ему поведе ся гасити духа обох народів при помочи найконсервативнїйшого елементу Чехії. Небезпека, яка з того випливає не лише для обох національностий, але загалом і для справи політичного поступу Чех ясна: феодали будуть своїми голосами давати перевагу тій курії, яка окаже більше уступчивости супротив їхніх інтересів, яка отже буде більш консервативна.

З тих причин треба припускати, що так по сторонї ческій, як і по нїмецкій, проект сей може стрінути ся з опозициею всїх поступовійших елементів та загалом, що він не вдоволить обох сторін. На всякий спосіб однак сам факт хочби і такого проекту зі сторони правительства є вже важним кроком наперед в справдїшнім зрозуміню національної квестиї.

Загальні збори т-ва взаїмних обезпечень „Дністер"

відбули ся дня 18 с. м. в „Народнім Домі" при участи около 200 членів управнених до голосованя. Збори відкрив о 10 год. рано президент надзираючої ради сов. Григорий Кузьма короткою промовою, згадав про красний розвій товариства за сих дванацять лїт, згадав о купнї площі під будову власного дому в сусїдстві успеньскої церкви, з котрою дотепер сусїдували жидівскі доми, і сконстатувавши приписаний статутом комплет, як і се, що збори оголошено в час в урядовій ґазетї і в руских дневниках, представив правит. комісаря радника двору Адольфа Гута, покликав на секретаря зборів п. Костя Паньковского а на верифікаторів протоколу оо. Івана Гошовского та Йосифа Фоґеля і приступлено до дневного порядку.

І. Відчитаний протокол з попередних загальних зборів принято без змінн.

II. На внесок о. Стефана Онишкевича увільнили збори Дирекцию від читаня справозданя за XII адмін. рік, бо всї члени управнені до голосованя і вибрані відпоручники громад дістали печатане справоздане і замкнене рахунків. Президент отворив дискусию над справозданем.

В дискусиї забирали слово о. Стефан Онишкевич з Хишевич, Лука Сліпчук з Роздїалова і о. Петро Погорецкий в Білини вел. в справі творена аґенций і потреби обсади їх селянами патріотичними. Андрій Даниляк з Куликова говорив в справі тарифи для будинків господарских по місточках на передмістях, котрі мають сельский характер. О. Ігнатий Юхнович з Корчина коло Сколього підніс з признанем, що „Дністер" дає позички на покритє будинків дахівками і бажає, щоби особливо змаганя товариств просьвітних і економічних що-до основаня фабрик дахівок або улекшеня своїм членам покритя будинків дахівками найшли в Дністрі підпору. Забирали ще слово Федько Давидчук зі Скалата і Петро Шлепак з Рожнїтова в справі дахівок, п. Яцків з Ожидова в справі покритя дахів огнетревалими сніпками і Петро Вовк з Гаїв в справі тарифи і оплати премій в ратах.

По замкненю дискусиї на внесок о. Гошовского відповіли: д-р Кулачковский на всї запити членів що-до творена аґенций, що-до тарифи премій і плаченя ей в ратах, а проф. Шухевич в довшім викладї представив досліди в справі дахівок.

З порядку дневного відчитав член комісиї ревізийної п. Мельник справоздане сеї комісиї з внеском, щоби принати до відомости справоздане Дирекциї і удїлити Дирекциї і Надзираючій Радї абсолюторию за ми-

Істория українського театру.

В книжцї п. заг. „Корифеи украинской сцены", з котрої ми перед вількома днями подали в скороченю найважнїйші вісти про житє і дотеперішну дїяльність нового директора нашого народного руского театру п. Мик. Садовского, читаємо на вступі дуже гарно і цїкаво зложений коротший начерк істориї українського театру і нероздїльної з ним української драматичної літератури. Гадаємо, що прислужимо ся нашій читаючій громадї, коли той начерк подамо отсе в перекладї з московской мови.

По всї часи і у всїх культурних народів театр мав і має важне моральне і суспільне значінє. Театр — се найлїпша суспільна школа або, як писав Шілер, се канал, котрим вливає ся безпосередно в народні маси все, що вироблює ся наукою і знанем. Чим сьвітлїйші часи, чим сильнїйший і більший розмах національного житя, тим більше матеріялу для драматичної творчости. В театрі найвірнїйше відбивають ся чувства, ідеї і змаганя, які порушають у свій час суспільність, а его лїпші репрезентанти повинні найяркійше виражати сучасну національну свідомість.

Український театр в часї остатних двох-трех десятків лїт звернув на себе більшу увагу суспільности, критики і печати. Картини, повні реального житя, і вірні, з житя взяті типи в українських драматичних творах, чарююча музикальність української мови, весь відперто притягаюча краса народних мелодий, богатство етноґрафічних особливостей,— все те в правдиво артистичнім виконаню досить значною числом плеядою талановитих артистів мусїло викликати мимовільний інтерес публики і заслужити собі в безстороннїй печати на відповідну оцїнку. Але найшло ся також богато злюших критиків українського театру, що з енерґією, яку могли би лїпше до чого иншого ужити, з озьвіренем відказували ему всїх добрих сторін, тенденцийно висьмівали его, часто доходячи попросту аж до літературного цькованя, а навіть порушували питане, чи український театр має право істнувати.

Отже ті заслїплені тенденцию критики українського театру або не знають або забувають, що український театр фактично раньше повстав чим російский і був попросту батьком сего. Історично жерело театру бачимо в Києві, де первісний елемент театру мав характер релїґійний. В першій половинї XVII. в. за митрополита Йова Борецкого появили ся т. зв. „пасиї", що стали прототипом шкільної драми. Занадто сухий тон і надмірна моралїзация тих драматичних творів находили почасти відміну в інтермедиях і інтерлюдиях, котрі опісля приняли характер окремих самостійних драматичних творів. Інтермедиї вперве дали право горожанства на сцені і українській народній мові і всїм найбільше покучим потребам та змаганям тогочасного народного житя. Першим і мабуть чи не найхарактервїйшим вразком цїло народного драматичного твору були інтермедиї, вставлені в польску драму „Траґедия альбо образ смерти" Гаватовича, виставлену в р. 1619 в Камінцї струмиловій на ярмарку. На жаль тогдїшні політичні заверухи, козацкі війни, не сприяли нормальному розвиткови національної літератури в сім напрямі, і народна українська драма в чистім своїм виді не дійшла тогдї до так високого розвитку, до якого могла була дійти при иншых обставинах. Всеж таки народний елемент драми не перервав ся, а находив собі місце почасти в так званій різдвяній комедиї і у вертепі. Автори тих штук вправляли оригінальну самостійність і не дуже то зважали на штучні шкільні правила. Розмови дїлаючих осіб відрізняли ся від звичайних розмов тогдїшних людий хиба лише складом. Ось як в одній драмі розмовляють пастухи з Богородицею:

Отсеж і ми, панїченьку, до Вашої-ж мосцї,
Як сам бачиш, Грицько з Прицьком приїхали [в гості.

Ось і ягня Вам принесли із сїльского стада,
І нехай буде здорова вся наша громада.

В сих простих віршах не трудно бачити звичайний народний розговорний язык того часу, а лише для звичаю втиснений він в рамки конечного тогдї віршового складу. Виступаючі особи, запорожець, пан, священик, жид — все те живі особи справдїшної історичної траґедиї того часу. Український язык привикала і затвердила для тих комедий навіть сама тогдїшна шкільна наука. Знаний архієпископ Георгій Конисский говорить у своїм учебнику поетики, що комедиї треба писати „словами жартобливими, простими, звичайними, — инакше, мовою простою, сїльскою, мужицкою". В такім напрямі справдї написали цїлий ряд вертепних комедий Конисский, Лаврентий Гірка, Довгалевский, Прокопович і ин. Таким способом, як бачимо, українська драма ще у XVIII. столїттю рішучо і виразно ставнула на реальний, народний ґрунт, і все сбіцювало ій широкий розвиток та пишний розквіт. Але знов таки через політичні обставини народний елемент української драми не мав спроможности широко і повно розвинути ся. Петровя I. дуже не сподобалась народна закраска вертепної комедиї; она наводила видів чи слухачів на такі мисли про нові реформаторски, які не цїлком були на руку реформаторови. Всеж таки вертепи дальше тримали ся на Україні, хоч і в дуже плоскенькім, маїже мізерним виді, і то дуже долго. Їх ставлено в київских ярмарочних будах еще в 60-тих роках XIX. столїтя.

Таким способом український народний, в повнім значінню сего слова, театр засуджено, так сказати, на смерть з причин цїлком посторонних, хоч він мав усї внутрішні услівя для свого житя, розвитку та певно й великої будучини.

Але разом з тим, коли народний театр докоротував остатні хвилї свого житя, в істориї українського театру зачинає ся нова доба, доба штучної української драми. Батько нової української літератури Іван Котляревский був разом з тим також батьком штучної української драми.

Его „Наталка-Полтавка" і „Москаль Чарівник" від сотки лїт не сходять і доси зі сцени, коли тимчасом їх московскі ровесниці давно перейшли лише до учебників літератури, хоч у свій час визначали ся не меншими артистичними прикметами і талантом автора. Причину такої живучости творів Котляревского треба добачувати не так у розмірній бідности українского драматичного репертуару, як в причині, котра лежить далеко глибше. Котляревский, хоч зовсім не був ґенієм ані навіть талантом першої міри, умів своїм глубоким національним чувством уловити такі типічні риси свого народу, такі головні особливости его національного характеру і духовного складу, що й доси в драматичних творах Котляревского живим житем бє народна душа; а се на долго ще запевнює їм успіх на сцені. Котляревский глубоко підхопив народного духа, що так ясно виражав ся в народних творах, котрі в его часах доживали свої остатні хвилї; і він перший використав у своїх творах сю народну основу. Ось в чім криє ся тайна живучости не тілько творів першого українського драматурга, але і взагалї всеї української драми, що повстала на тих самих національно-народних основах.

(Конець буде.)

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виконує анеґдот і скрізняє жолудок. Дістати можна всюди. *Поручає ся перша краєва фабрика* муштарди і оцту Львів-Підзамче, улица Жовківска ч. 109. 371 18—37

нувший адмін. рік 1904. — Президент піддав під голосованє сей внесок комісиї ревізийної і збори приняли его одноголосно.

Відтак д-р Федак відчитав внески Ради Надзираючої що-до ужитя надвижки з р. 1904 в сумі 6.352 К, і згідно з тими внесками рішили збори призначити 1.271 К, до фонду резервового а 5.081 К, до специяльного фонду для звоpотів.

Наступили вибори 5 заступників членів Надзираючої Ради і 3 членів і 1 заступника комісиї ревізийної. З вибору вийшли: на заступників членів Ради о. Евгеній Гузар, д-р Омелян Калитовский, Кость Паньківский, Кароль Підлашецкий і Рафаіл Стебленкий; до комісиї ревізийної: Юліян Січиньский, Еміліян Куницкий і Микола Мельник а заступником Григ. Щирба.

В складї Ради Надзираючої не зайшли ніякі зміни; вибір членів Ради відбуває ся після зміненого статута що два роки.

При послїдній точцї „Інтерпеляциї членів“ забирали слово: Іван Попель в Чайкович, Іван Фещишин з Браткович, Кирило Крижановский з Нагоряни, Панько Верховий з Дмитрович і Мих. Цьокан в справі обовязків агентів, приниманя збіжа до обезпечена від тих, що не обезпечають будинків, і в справі опустів для членів просьвітних товариств. — На інтерпеляциї відповіли директор Кулачковский і член Ради посол Гурик.

Коли більше ніхто не забирав слова, президент сконстатував, що порядок дня вичерпано, і подякувавши за численну участь замкнув збори о год. 1·45.

По полудни о год. 4 вздбули ся в канцелярії Товариства збори Товариства взаїмного кредиту Дністер. Президент сов. Кузьма сконстатувавши, що збори в час огоголошено у всїх руских дневниках, покликав на секретаря п. Осипа Кузьмича і отворив наради.

Відчитаний протокол з попередних зборів принято без зміни.

Збори увільнили Дирекцию від читаня справозданя за VIII-ий адмін. рік, а коли по отворенію дискусиї ніхто не жадав голосу, відчитав п. Мельник іменем комісиї ревізийної справозданє сеї комісиї з внеском: принати справозданє і замкненє рахунків за 1904 рік і удїлити Дирекциї і Надз. Радї абсолюторию, а збори приняли се одноголосно.

Згідно з внесками Ради рішили збори призначити з чистого зиску за 1904 рік в сумі 10.459 К, 10 с.: 1) до фонду резервового 1.570 К, 2) на дивіденди від удїлів членьских 6.814 К, 3) на публичні цїли 1.000 К, (окрім розділених вже 3000 К, з фонду диспозицийного Радн) 4) перенести на слїдуючий рік решту 1.075 К, 10 с.

Коли ніхто не ставив інтерпеляций, президент сконстатував, що порядок вичерпаний, і замкнув збори.

—

По повнїшім звітї із ходу загальних зборів обох Товариств Дністер замітнїйші були дві справи піднесені на заг. зборі Товариства обезпечень „Дністер“.

Перша справа — то надаванє аґенций. О. Стефан Онишкевич з Хишевич висказав на адресу Дирекциї бажанє, щоби аґентури надавано людям не лиш ретельним, але ретельним і патріотичного духа, беручим участь в житю народнім. Бажанє се справедливе, бож і Краківске Товариство надає на Руси свої аґентури таким своїм людям. У відповідь на се бажанє відповів директор д-р Кулачковский ширшим представленєм справи аґентур „Дністра“. Дирекция „не виключає“ від аґентур селян-патріотів, але она й не може брати за критерию політичні погляди аґента, коли той поступає правильно і нема жалоб на него. О. Онишкевич, забравши вдруге слово, обстав таки при своїм бажаню, щоби Дирекция, маючи до вибору між рівно совісними й ретельними кандидатами на аґента, вибирала Русина-патріота. Річ певна, що Дирекция повинна так поступати, і ми певні, що інакше й не буде.

Д-р Кулачковский відповів також на порушеву на зборах справу отворюваня нових аґенций. Сказав, що не є в інтересї Дністра збільшати без кінця число аґентур. Дністер має обезпечених в 4.000 селах; як би в кождім селї установив аґентуру, то і контроля була би неможлива, і адміністрация була би безконечно обтяжена і вросли би сильно видатки. Тепер, є 1.000 аґентур, а вже годі дати собі раду, і Дирекция мусить взяти ся до стяганя аґентур, замість множеня їх.

Друга замітнїйша справа — то було покриване домів дахівками (по селах і місточках), о якім говорив о. Юзнович з Корчина. При тім вивязала ся дискусия на темат користи дахівок. Проф. В. Шухевич на основі свого знаня в тім дїлї (він засїдав в анкетї скликанїй виділом краєвим в справі крыта хат) розказав, що досліди на Україні виказують, що анї цементові або черепові дахівки, анї бляха не є так відповідні, як роблені тым цеглї із звичайної глини з соломою, які кождий сам може собі робити. Річ можлива, але що рішучої гадки об тім збір Дністра висказати не міг, бо треба би попереду знати, як ті цеглї виробляють ся, то стало на тім, що Дирекция Дністра і на будуче радо буде підпирати продукцию дахівок по селах і місточках, даючи (за відповідним забезпеченєм) позички з Товариства кредитового Дністер.

З буковиньского сойму.

——

Передвчера отворено буковиньский сойм на коротку сесию.

Промовляли маршалок краєвий бар. Юрий Василько, а відтак новий президент краю д-р Бляйбтреу, запевняючи, що буде попирати всї справи і рішеня, що до яких прислугує єму інґеренция.

Відтак інтерпелював пос. д-р Штравхер в справі віддаваня правительством робіт чужим промисловцям і ремісникам, по чім приступлено до дневного порядку і вибору комісий.

При приступленю до порядку дневного, референтували в першім читаню предложеня краєвого виділу пос. д-р Стоцкий про рентові оселї (переслано до комісиї економічної), пос. Ф. Лупу 1) про зміну банкового статуту, 2) про фузию краєв. банку із Вук. Поз. Сав. Кр., 3) про іменованє дир. Пашкіса директором заведеня, 4) про удїленє пенсиї з ласки усуненому учит. Василовичеви. (Відослано до комісиї економічної зги. адміністрацийної).

По довершенім зверифікованю вибору посла із сучавского повіта, Т. Ончула (реф. І. Волчиньский) зложив він приписану присягу у румуньскій мові.

По покликанню на провізоричних скрутаторів пос. Сїмйоновича і Пігуняка, вибрано скрутаторами соймовими Сїмйоновича, Богдановича і Тітінґера. По промові д-ра А. Ончула що до складу і скількости комісий для біжучої сесиї соймової вибрано 26 год. до комісиї: верифікацийної: Лянґенгана (голова), Бежана (заступник голови), Тітінґера, Сїмйоновича, Мадяка і Богдановича; — адміністрацийної: пос. Лупу (голова), Калїнеску (заступник голови), Калитовского, Штравхера, Скедля і Гальбана; — петицийної: Штравхера (голова), Т. Ончула (заступник голови), Ляндвера, Калитовского, Поповича і Абрагамовича; — економічної: Ник. Василька (голова), Волчиньского (заступник голови), Смаль-Стоцкого, Пігуняка, Сїмйоновича, Бубурудзана, Відмана, Штравхера, Гальбана, Богосевича і Гормузакого. На сїм засїданє свінчило ся.

Друге засїданє відбуло ся вчера о 5 год. по пол. На порядку нарад були між иншими: 1) реферат про введенє в части державної поліциї в Чернівцях, 2) справа поправи положеня податкових практикантів, 3) справа заснованя краєвого товариства асекураційного від огню (внесенє д-ра А. Ончула), 4) внесенє д-ра Штравхера на побільшенє числа пов. судів і кресованя самостійної апеляциї для Буковини і деякі справи меньшої ваги.

По приступленю до дневного порядку принято внесенє що-до частинного заведеня державної поліциї в Чернівцях (промовляв против д-р Штравхер), по чім забирали голос подинокі внескодавці до мотивованя своїх внесень.

На засїданю комісиї економічної вибрано на референта предложеня банкового і о рентових загородах пос. д-ра Стоцкого а на корреферента пос. Гальбана.

З холмскої Руси.

З нагоди толерансийного указу і квестиї унїятів на Підлясю подають варшавскі польскі дневники цїкаві причинки до істориї православия і католїцизму в тзв. холмскій дієцезиї. Вибираємо тут, що цїкавійше.

В р. 1830 було унїятів на териториї тзв. Польского королївства 219.548 душ, котре-то число зросло в р. 1863 на 229.999 душ а в р. 1874 — 260.578. Парохій унїятских було в р. 1842 — 280, а в р. 1866 — 267.

Унїятских церков було в р. 1863 парохіяльних 270, филіяльних 75; — в р. 1874 перед переходом на православіе було церков всього на всього 266.

Дня 23 мая 1875 р., в день св. Кирила і Методия варшавский православний архиепископ прилучив до своєї церкви 45 духовних унїятских з адміністратором холмскої дієцезиї на чолї, а з ними і 46 парохій повітів холмского, люблиньского і красноставского. Два дни опісля, в Грубішові, перейшло до православия дальших 39 духовників і 49 парохій з повітів грубішівского і томашівского; вкінци дня 28 мая 1875 перейшло в Замостю на православіе 44 духовників і 51 парохій повітів замойского, білгорайского і янівского. В той спосіб протягом трох днїв прилучено до православия 147 унїятских парохій любельскої ґубернії з 134.000 вірних.

На епископскім престолї гр. кат. дієцезиї в Холмі засїдали: Порф. Важиньский (1790—1804), Фердинанд Цїхановский (1810—1828), Филип Шумборский (1828—1851), Іван Тарашкевич (1841—1863), Іван Калїньский (1863—1866), адміністратор Йосиф Вуйцицкий (1866—1868), епископ Мих. Куземский (1868—1871) і адміністратор Маркин Попіль (від р. 1871—1875).

Перед трома роками виносила вся людність люблиньскої ґубернії 1,393.543 осіб, в тім числї православних було 269.199 а „опорних“ (що не хотїли перейти на православіе) около 83.000. Сї послїдні по виданю толерансийного указу перейдуть певно всї до католїцизму, не кажучи об тім, що із півтретя сот тисяч православних перетягнуть Поляки рівнож значну частину, коли не більшість, до римо-католїцизму а з тим самим і до польскої народности.

Сему олатиньщуваню і польонїзованю був. унїятів не стане тепер нїщо на перешкоді, бо як сказав одній депутациї ґубернатор варшавский Максимович, до переходу і переміни церков на костели не потреба буде нїякого специяльного дозволу з Петербурга, а він сам не буде робити в тім напрямі нїяких перепон. Сю заяву Максимовича нотують польскі дневники з особлившим вдоволенєм і нема сумнїву, що судьбу нашого елементу на Підлясю під взглядом обрядовим і національним можна вже уважати за запечатану.

„Kurjer Warszawski“ подав в сїм напрямі ось-який образець:

„Протягом послїдного тижня — каже він — прибуло римо-католицкій церкві в одній холмскій парохії около 1500 душ. Кождий принимаючий римо-католицтво виставляє заяву на письмі, при двох свідках, що переходить на римо-католицтво добровільно і охотно, ненаможденний нїким нї змушуваний, а з власного переконаня і совісти.

„Одна Русинка, кланяючи ся до колїн ксьондза, сказала: „Czy mogę teraz zostać Polką?“

„На тлї всїдяких замагань, найменше приклонників має акция, щоби переходити назад на унїю, значить на греко-католицке. Той напрям не має симпатиї серед місцевого духовенства. Для розбору справ і винайденя „modus vivendi“ проектує ся скликанє до Холма місцевого собору православних священників з варшавским митрополитом Єронімом на чолї. Дата ще не порішена; мабуть 28 або 30 с. м.

„Тимчасом об'їжджає дієцезию польский арцитіскуп кс. Яждзевскі, якого ждуть в Холмі вже на 10 червня“.

Війна.

——

(Телеґрами.)

Лївндон. Дневники доносять з Петербурга, що рїжні торпедовці і протиторпедовці фльоти Рожественьского значно ушкоджені і суть в дорозї назад до Лїбави. Близших вістий про се нема. З Шангаю доносять, що росийский крыжняк Паллада вже направлений і може бути ужитий. З Токіо доносять, що затоплені в Порт-Артурі кораблї росийскі: Переєвет, Полтава, Ретвізан, Побіда і Боян будуть видобуті з води і можуть бути направлені коштом 150.000 фунтів штерлїнґів.

Вашинґтон. Американьский аґент консулярний телеґрафує з Владивостока, що заграничні аґенти консулярні одержали візване до виїзду з кріпости. Позволено їм мешкати в одним з міст надморскої провінциї. Американьский аґент вибрав Хабаровск.

Лївндон. Між Росиєю а Японом заключено умову щодо обопільного видаваня полонених. Котра держава посередничила в сїй акциї, не знати.

Сайґон. Коло Нобес стоїть під сторожию французкої канонїрки 43 вуглевих кораблїв, головно росийских і нїмецких. Коло Кай Ст. Жак стоїть 23 иншіх кораблїв, також під французкою контролею. В Сайґонї є лиш один росийский пароход. Від Рожественьского не надїють ся безпосередних вістий, хиба аж по битві.

Петербург. Ґенерал Линевич телеґрафує: Дня 16 с. м. на фронті армиї Японцї обсадили місцевість Яньделін. Японцї заатакували відтак місцевість Сяхоце, але відперто їх на полудне. Того самого дня японьска кінота підійшла до Сеонопу, але удержавши номіч Росияни відперли еї.

Пекін. Росийский посол зробив хінському правительству представленє, що Японцї в супереч договорови в Сімоносекі намірають перевезти корейского цїсаря до Япону.

Петербург. В цїли доповненя числа в кількох новоуформованих і змобілїзованих полках заряджено в 15 повітах варшавского, московского, київского і казаньского округів, браньку коний.

Льондон. До „Таймса“ доносять з Петербурга, що цїла росийска ескадра під командою Рожественьского пливе в північнім напрямі до Владивостока.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. До державної ради покликано б. міністра рільництва Єрмолова, кн. Долгорукого і ґубернатора Тули Шлїпа. Царский указ заряджує перетворенє міністерства рільництва в начальну адміністрацию для орґанїзациї рільництва, утворенє центрального комітету для аґрарних справ, котрий буде складати ся з міністрів двора, внутрішних справ, фінансів і судівництва і з начального директора згаданої начальної адміністрациї.

Париж. Дневники доносять, що в шлїсельбурґскім проспекті прийшло онодги до конфлїкту між військом, а робітниками. До 3000 робітників вимашарувало з фабрики на місто, сьпіваючи революцийні пісни. Робітників заатакували три швадрони козаків, до котрих робітники зачали стріляти з револьверів. Раненних є звиш 40 робітників і два козаки. До кровавого конфлїкту між робітниками а військом прийшло також в Пермі. В Уфі поліция сконфіскувала до 100 револьверів.

Варшава. Шкільний страйк уважають за скінчений, бо ученики середних шкіл рішили вернути в вересни до школи. Два тайні аґенти арештували на улици двох молодих людий, котрі ждали на приїзд ґубернатора. Один з арештованих витягнув бомбу і кинув перед себе. Від вибуху погиб він сам і оба аґенти. Раненних є 17 осіб. Після иншої версиї, якийсь робітник утїкав перед двома аґентами, але поштортнув ся і упав. В тій хвили експльодувала бомба, котру мав в кишени, розірвала его і обох аґентів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

——

Ческий сойм.

Прага. На конференциї президий нїмецких клюбів порішено полагодити в соймі буджетову провізорию, предложенє запомогове і кілька економічних законів. П. Іро в імени Всемїдів заявив, що его сторонництво є за дальшою обструкциєю, але піддаєсь більшости нїмецких послів, застерігаючи собі лише, щоби на дневний порядок засїдань сойму не прийшли також инші закони.

Угорска криза.

Будапешт. Дневники доносять, що міністер Бурян хоче предложити коалїциї утворенє кабінету під слїдуючими услівями: Управильненє економічних справ має бути полишене умові обох правительств, однак вже заключені договори мусять бути ухвалені парляментом; парляментарна реформа має бути переведена в тім дусї, що буде розширене виборче право, а рівночасно заострений реґулямін палати; в військовій справі має бути переведена програма, заповіджена свого часу Тісою і комітетом лїберальної партиї; в угорских полках має бути заведений мадярский язык яко службовий. — Бурян конферував вчера з Кошутом цїлі дві годины. По конференциї Кошут заявив лиш тілько, що нині буде скликаний виконуючий комітет сполученої опозициї на дуже важне засїданє.

Парнж. Кошут оголосив тут в однім дневнику лист, в котрім представляє жерело конфлїкту між короною а опозициєю. Конфлїкт є того рода, що не скоро дасть ся полагодити, бо корона не хоче дати нїяких уступок, а без уступок в військових справах опозицийна коалїциа для правительства нїчого не зробить.

Нїмцї в Хінах.

Берлїн. На підставі інформациї від нїмецкого посла в Пекінї, нїмецкі дневники заперечують вість о тім, що нїмецкі війска вивісили нїмецку хоругов в Гайчу.

Льондон. Дневники довідують ся, що Нїмцї розпочали закладати каблї від Цінтау до Шангаю, без попереднього дозволу Хін.

Нїмцї в Африці.

Капштад. Ґенерал Трота оголосив в нїмецкій Африці проклямацию, в котрій заповідає, що кождий бунтівник, як лиш покаже ся, буде застрілений. Мурини зроблять отже найлиште, як з нїмецкої териториї винесуть ся.

Пруский сойм.

Берлїн. Пруский сойм радив вчера над законом о охороні копальняних робітників. По довшій дискусиї відкинено параґраф о виборі сталої комісиї з робітників. Таксамо відкинено параґраф в постановою, що робітник, котрий був три рази караний за зле добуване вугля, має бути вигнаний.

Страйк поліцийних аґентів.

Ліон. Кількох поліцийних аґентів прогнано з служби за непослух. За се застрайкувала часть аґентів. Страйкарів заступлено сейчас жандармами і військом.

Нещасливі вправи.

Брест. В часї вправ на мори, торпеда трафила в оден панцирник, при чім експльодував котел панцирника. До панцирника зачала вдирати ся вода і его з великим трудом затягнено до порту.

НОВИНКИ.

— **Руске Бюро в Найберунї** має замовленя на тисячі руских робітників, так до копалень як і до пільних робіт. Зголошувати ся зараз письменно до Бюра на адресу „Vermittlungsstelle für ruthenische Arbeiter, Neuberun, Oberschlesien“ і ждати на відповідь з Бюра, котра прийде за пару днїв, а відтак виїздити. Бюро остерігає, щоби наші люди не їхали до Мисловиць, але до Найберуна, бо до Мисловиць стягають їх аґенти, котрим іде лиш о зиск, виправляють робітників в найгірші місця а потім не журять ся про них. **Руска інтеліґенция**, духовна і свїтска, нехай поучає людий і помагає їм, щоби не попадали в кігті аґентів, але їхали лише до руского Бюра в Найберунї!

— **Жандармска напасть.** Як далеко посуваєсь у нас самоволя супротив Русинів, коли хо дить о здавленє просьвітного руху, згідно з інтенциями польских верховодів, свідчить отсей фант, що лучив ся в Надвірняньщинї і викликав обуренє у всего руского і польского учительства. В Зарічу надвірняньского повіта находить ся читальня „Просьвіти“, що спала сном блаженних. Щоби в сю хосенну інституцию вляти якесь житє, постарав ся тамошний управитель школи п. Зеновій Матковский о скликанє загальних зборів, що відбули ся дня 26 марця с. р., і тоді вибрано до виділу самих чесних і сьвідомих людий, з поминенєм о. Лугового та дака, котрі своїм неробством, а посїданнй явним таки ворогованєм причинили ся до читальняного упадку. Зараз на другий день о год. пів до 8 рано, в часї коли на шкільнім подвірю було найбільше дїтвори, явив ся у п. Матковского постенфірер жандармериї Блащек в товаристві громадского поліциянта і став індаґувати управителя школи про відбувші ся збори читальні. П. Матковский дав єму очивидно нещирку відправу і жандарм відійшов з нїчим. Замітити треба, що той постенфірер мешкає у згаданого дяка, котрий є рівночасно громадским писарем, шинкарем, рівником свиний, оккупарем, трафікантом, огля-

дачем трупів і т. п. Жандарм не вдіявши нічого, зробив такий донесенє до суду на учителя і деяких селян. Суд переслухав обжалованих і відослав акти до державної прокураторії в Станиславові, котра однак відступила від обжалованя, бо показало ся, що п. Матковский поступав зовсім легально і коректно. Отже жандарм, діяючи в дусі звісної адміністрацийної системи, скомпромітував ся цілковито, але чи сей фактстане наученою для всеї жандармерії взагалі, котра, як звісно, у скідній Галичині складає ся переважно із самих таких Вишків? О тім треба дуже сумніватися, особливо як довго видають ся тайні укази, підданючи народне учительство під нагляд жандармерії.

— **З народного і товариского житя в Станиславові.** Пишуть нам: В неділю 14 мая виставлено у нас заходом „артистичного кружка“ міщаньского тов. „Руска Хата“ комедию Л. Лопатинського „Свекруха“. Штука під умілою режисерию п. Дмитракової випала зовсім вдоволяючо. Аматори вивязались зі своєї задачі як найлучше. Їх повна гумору гра викликувала що хвилинки бурю оплесків. „Руска Хата“ виставою сеї штуки перервала бодай на хвилю дрімоту станиславівских Русинів. При сій нагоді належить ся висказати повне признанє тов. „Руска Хата“, котре проявляє чи не найбільше ще житя серед инших дрімучих товариств станиславівских. Завязане перед 4 роками заходами бл. п. Ігнатия Полотнюка, розбуджувало оно все і тепер ще розбуджує руске житє між нашим міщаньотвом. Оно стягнуло в свої стяги не одну десятку таких Русинів, котрі до них і не признавали ся. Нині „Руска Хата“ є огнищем, в осередком товариского житя Русинів-міщан. Она гуртує в одну сїмю не лиш міщан з міста, але також і мешканців доокрестних передмість. Оподі відбуло ся спільне съвячене при участи більше чим 120 членів. Тепер заходять ся около уряджения в своїй хаті величавих вечериць в честь незабутньої памяти Тараса. То лише дивне, що наша інтеліґенция замість підперти змаганя своїх „менших братів“ так радою як і ділом за мало „Русною Хатою“ інтересує ся. Пора-б справді забрати ся до діла. — *Ст.*

— **Судьба галицкого учителя.** До Kurjer-a lwowsk-ого доносять з Вібрки: „В понеділок наше староство було місцем сумної сцени, що різко характеризує учительскі відносини. Приставлено учителя з Любешки, п. Г., числячого около 36 літ, батька трох дітий, що терпить на нервовий розстрій і мав бути відставлений до Кульпаркова... Жертва звання, жертва переслідувань і шикан зверхних властий, котрі нещасного заганяють по довголітнім гнобленю в понурі ворота дому для божевільних... Перекидуваний як мяч з округа в округ, з посади на посаду, служив під 12 інспекторами за 16 літ служби, стратив через те господарство, досить численну пасїку, померла ему жінка, а він з тих клопотів і з нужди, котру терпів, попав у нервове роздратованє, яке мало его кваліфікувати до Кульпаркова“. Дальше доносить дописуватель Kurjer-a, що п. Г., привезений до Вібрки, просив ще інспектора о вигіднійшу посаду, де міг би трохи відотхнути. Нещасний, до послідної хвилї обманює себе надією на поправу своєї недолї. Зазначити годить ся, що се вже третий случай за послідні два роки в тім окрузї, що народний учитель збожевольв. Справді, дантейске пекло нїчим супротив галицкого.

— **Страйки.** По запагодженю страйку цегольників а відтак краевцких челядників вибух у Львові новий страйк — прачок і прасовачок. В цїлім місті находить ся прачок, занятих в публичних пральнях, около 200. Дня 15 с. м. зібрали ся вони на нараду і ухвалили мемориял до своїх принципалів чи там принципалок, від котрих домагають ся скороченя часу праці до 10 годин денно, підвисшеня платнї о 25% і людяного поведеня. Прихильну відповідь на сї домагання мали пральні підприємції дати до 20 с. м., инакше загрожено їм страйком. Однак горячокровні робітниці не видержали до сего речинця і розпочали страйк вже вчера. Від полудня перетягали гурмою від одної пральнї до другої і накликували заняті ще робітниці прилучити ся сейчас до страйку. — В Чернівцях застрайкували уличні замітачі, домагаючи ся підвисшеня своєї низької платнї. Магістрат держав ся твердо первісної платнї з огляду на поршений вже преліміпар міских видатків, а за те обіцював замітачам, що одержать підвисшене платни на другий рік. За час страйку замітали улиці й ринок під поліційною охороною „страйколоми“ із недорослих, що „займають ся“ жебрацтвом й злодійством... і нераз давали до діла поліцаї. Вкінци таки побідили страйкуючі, бо підвисшено їм платню о 20 сотиків денно, після чого взяли ся вже до давної праці.

— **Sic transit gloria.** Бувший австрийский архикнязь Леопольд, котрий яко Леопольд Вельфінґ дістав право горожанства в Швайцарії належить тепер до швайцарской краевої оборони в характері простого радового. В австрийскій армії був він ґенералом.

— **Росийска продажність.** Петербургский дописуватель Berl. Lokal-Anzeigera так описує корупцию в Росії: Протекция і продажність закорінили ся в цілім свїтї, там більше, там менше. Всюди їх стрічають з погордою, як рак суспільного житя. Виїмком щодо того є лише царат, де протекция і продажність цвитуть від многих літ. Се лихо місто що зменшати ся з поступом культури, зростає чим раз більше. Без протекциї і рекуства не можна нїчого осягнути, а найлїпшим доказом того державна машина. В Росії абсолютно нїхто не дивує ся тому анормальному явищу; противно, се уходить тут за щось звичайного, над чим нїхто довше не думає. Так воно є і всї з тим числять ся. Характеристичною в тім напрямі являє ся істория, яку розказував оден високий урядник в кружку приятелїв. Треба було обсадити становище шефа департаменту. Оден приятель оповідаючого звернув ся до него з просьбою, щоби то місце дали его свояку. „Так, але твій свояк не має про се поняття“. — „Дїйсно — відповів той — але Б. міг би бути его помічником, атже сей чоловік робить всьо, так робив під попереднім шефом департаменту, котрий лише підписував, а сего доказе і мій протеґований“. — Таких протеґованих можна вичислити сотни. Вміють лише підписувати, не маючи навіть охоти познакомити ся із своїми обовязками. Невідступною сестрою протекциї є корупция, котра виступає зовсім отверто. Без неї не можна дістати нїякої концесиї, при чім зачинає ся вона від „дворнїка“ (сторожа), а кінчить ся на міністрі. Тут всї продають ся — сказав оден визначний Росіянин — кождий мусить заробити.

— **Дрібні вісти.** Доповняючий вибір двох членів повітової ради в Підгайцях з ґрупи сїльских громад розписала президия намісництва на день 27 червня с. р.

У Відни наступила у фабрицї сїрників експльозия, котра ушкодила будинок, знищила машини і убила двох людий, а богато покалічила.

Львівский магістрат постановив на домаганє дирекциї міского електричного трамваю, що безплатна їзда трамваєм прислугує лише тим дітям (в товаристві старших осіб), котрих зріст не перевисшає одного метра. В тій цїли зазначено в кождім возї на дверех відповідну міру.

— **До нинїшнего числа „Дїла“** долучаємо яко додаток 5 аркуш „Фараона“.

З товариств.

З академічного товариства „Сїч“ у Відни. На загальних зборах товариства відбутих на дню 11 мая с. р. доповнено здекомпльтований виділ і вибрано: Степана Витвицкого студ. прав. головою товариства, Ілька Поповича студ. техн. містоголовою і Романа Прокоповича студ. філ. заст. виділового.

„Краевий Союз кредитовий“ у Львові взиває всї союзні стоваришеня, щоби безпроволочно, найдальше до дня 25 с. м. надіслали статистичний виказ враз з замкненем і білянсом за р. 1904 під адресою: Краевий Союз кредитовий, Львів, Ринок ч. 10.

Збори і засїданя.

З тов-а св. Петра. Загальні збори членів відбудуть ся в духовній семинарії в середу дня 14. червня не о 10 рано, але о 4 годині пополудни. — *Виділ.*

Загальні збори відпоручників вдовичого сиротиньского фонду відбудуть ся дня 13 н. ст. червня с. р., а не 12, як було в епархіяльних „Відомостях“ ч. 8. хибно оголошено.

Виділ політичного товариства „Дрогобицка Народна Рада“ скликує на день 29 мая 1905 (на понеділок) загальні збори товариства на годину 2 пополудни до комнат „Руского Касина“ в Дрогобичи з порядком дневним: 1) Реферат про політичне положенє Русинів в теперішну хвилю. 2) Вибір виділу. 3) Внесеня членів.

Урядові вісти і

— Іменованя. Міністер просьвіти признав VIII. рангу окружним інспекторам шкільним: кс. Валент. Мазанкови в Ланцутї; Ант. Костиньскому в Добромилї і Корнилови Фрайндови в Бережанах.

Надіслане.

На продаж 320 моргів доброго ґрунту, будинки і інвентар в Малнівскій Волї, повіт Мостиска, а то в цїлости або в дорозї парцеляциї. Ближші відомости подає д-р Ігнатий Корнер, краевий адвокат в Мостиских. 440 2—3

35 літ уживає ся Бергера смоляне мило

в Австро-Угорщині та всїх культурних державах при митю і купелях на шкірну висипку і всяку нечистоту шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю охоронну марку, підпис фірми инакше, мило не є правдиве, від 35 літ уживане.

Головний склад: **G. Hell & Comp.**

Відень, I. Bibersstrasse Nr. 3. 207 6—10

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. проти Вашу Гуменного на палитацких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люкси і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Дяка тверезого з добрим голосом, що уміє запровадити нотний хор, потребує парохія Звенигород, п. Бучач. 430 3—6

Дяк іспитований з добрим голосом, добрими свідоцтвами і спосібний до ведення аґенциї „Дністра“, найде сейчас місце в Потуторах. Зголошеня приймає парохіяльний уряд в Потуторах. 434 2—5

Шпараґи щодень свіжі, добірні, коротко тяті, по змінних торгових цінах розсилають: **Дзержанівскі,** Зелена, п. Грималів. 432 2—9

Матерії

меблеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИЙ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских. 278 (9—13).

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛАСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 21/5 до 26/5 до побаченя:

Експедиция військовим кораблем „Hertha“ до Полїнезиї.

ВСТУП 10 кр. 53

До уладжування і направи громозводів, телефонів, електричних дзвінків поручаю ся, даючи умовлену ґарантию. Всякі інжинїрскі інструменти приймаю до направи.

Маврикий Босовіц

оптик і електромеханік

Львів, пл. Марияцка ч. 7. 3—4

418

З нинїшним днем відновлена і отворена

Комната до снїдань

в пасажи Гавсмана

заосмотрена богато рїжними делікатесами, теплими і зимними перекусками. О численні відвідини прошу вічливо.

З поважанем *Г. ФАБІЯН.*

420 2—6

449 II. 1—19

Ново отворена дня 8 цьвітня с. р.

сїдлярско-римарска робітня

Львів, ул. Собіского ч. 2

під фірмою

М. Ґрубер і Ф. Чушкевич

Всякі замовленя в обсягу сїдлярства і римарства виконують скоро, старанно і тревало по найприступнійших цінах, дальше всякі репарациї і відновленя, а то: повозів, упряжи, куферів, покровців і т. п. Склад упряжи, сїдел, батогів, приладів до подорожи і стаєн. На домаганє Вповажнений приймають замовленя в провінції. Бувши військовим управителем повозового відділу у фабрицї Вп. Штроменґерів, єсьм переконаний, що найвибагливійші вимоги Вповажнений сповню на повне вдоволенє. Тому прошу о ласкаву память і пишу ся з поважанем 386 3—6

М. Грубер & Ф. Чушкевич.

Одиноке, дійсно англійске

средство краси

є Балясси правдиве англїйске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю съвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичинї: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайера, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4 і у всїх аптиках і дрогеріях. 160 8 20

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам *аптикаря* **A. Thierry**

є загальне звісний і признаний.

Дуже успішний при лихій травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетату, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизя і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку в черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря **A. THIERRY** **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура в тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жаданє висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прерради (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судовної одвічальности. 235

Дїйсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайденій

Екстракт до праня і мочення

Марка **Марка**

„Похвала господинь“

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживанє соди стає зайпине. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсім нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.

Дістати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіг.

360 Найбільша фабрика того рода европейскім континенті. 40—40

Знаменито прасоване біле

дістає ся легко і певно при помочи

сріблистого КРОХМАЛЮ

Фріца Шульца jun. Акц. тов. Еґер і Липско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS“ і „ЗЕЛЇЗКО“.

Можна дістати всюди в картонах.

451 1—28

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порпаїв і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відморожения і печени ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцеринове-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уважає ся в великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, утри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с.

разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1888 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживання, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Короля Діля, Петра Миколяша, Якова Шнеєса-Нопатиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Віславского, Едварда Брізнера, І. Шнелєса, Симеона Гая, д-ра Т. Заранцкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ки, Г. Гріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях п. Ч. у аптикаря Еміла Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 11—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Фріца Шульца jun. Акц. тов-о, Еґер і В. Липско

одиноки фабрикант

екстракту до чищеня Globus

одержав

на свїтовій виставі в Ст. Люіс 1904 р.

Grand Prix

найвисше відзначенє в тій галузи.

446 II. 1—1

МОРШИН

під Стриєм, зелїзнича стация (3 години від Львова), почта і телеґраф в місци.

Власність тов-а галицких лікарів. Жерела гірких від, соляники, боровина, гідротерапія. Нові гарні купільні комнати, найновійше лїчниче уладженє, водопровід, мешкальні доми дуже вигідні, місцевість осушена дренами. Величавий парк і просторі чатинні лїси, гарна околиця. Реставрация у власній управі. Сезон від 1 червня до 30 вересня. — Лікар заведенн Д-р Станіслав Ясиньский. — Проспекти на домаганє. 453 1—4

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насѣкомі:

Правдивий лише в фляшечках.

338 3—8

Набути можна всюда де висять плякати.

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і ціґники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 410 5—22

ЛІПІК

в Славоні, першорядна купецька місцевість.

Одиноке горяче йодово-алькалїчне жерело (64° Ц.) на континенті.

Стация льонятаньскої зелїзниці (via Dugoselo). Крім того стация полудневої зелїзниці Пакрац-Ліпік. Преміоване в Будапешті, Відни, Льондоні, Римі і Бруксели. Знаменито уладжені термальні купелї, водолїчниче заведенє, інгалятория Булїнґа, дієтична кухня; лїчниче заведенє для офіцирів. Елєґантний сальон, кавярня і реставрация, великий парк, прогулькова зелїзниця, капліця, знамениті готелї, електричне осьвітленє. При ревматизмі, гостци, іспасї, ломаню костий, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. ексудатах, при скрофулїчних і всяких недугах крови невзрівнане. Підчас лїчничого сезону ординує 10 визначних лїкарів. Термальна вода з Ліпіку просто з жерела, а також у L. Edesкuty в Будапешті. Ліпіківску термальну сіль можна замовляти в купілевій дирекції.

353 3—5 Всяких інфомацій уділяє **Купілева Диренция.**

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 1—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

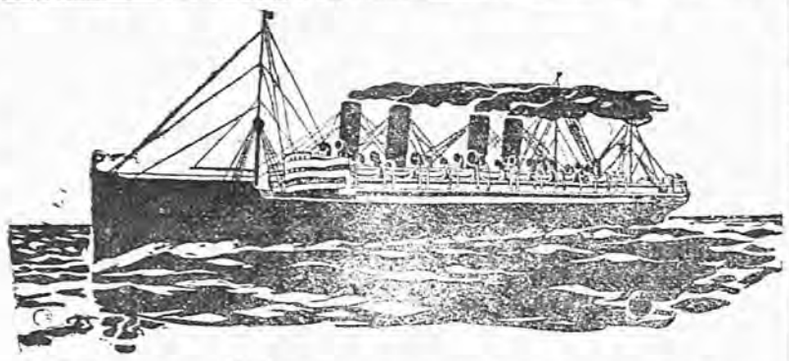

До Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфнарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 9—52

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальнні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор", з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 772 17—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом" в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр"

поручає свій величесний вибір блювок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлифроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, вошьок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.

Замовленя з провінції полагоджує сьвід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР" у Львові, Галицка 19 (ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Частинна сплата

дозволена за попередним устним або листовним порозумінєм.

Безперечно найбільший вибір.

Частинна сплата

дозволена за попередним устним або листовним порозумінєм.

Безперечно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre"

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений, склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиєр, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, церат, лїнолеум, ковдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цінах.

За надісланєм нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цінники, в котрих є описані також льняні і бавовняні товари, мужеске і дамске біле, шифони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовленя з провінції полагоджує ся відворотно.

Для унивненя похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанєм

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE"

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

3256 7—37

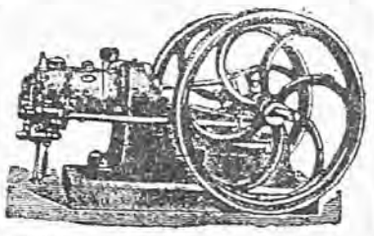

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. мїністерством торговлї, з фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цінники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня $1^1/_4$—2 сотики. 816 27—52

ТУТКИ цигаретові в найзнаменитших папериців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Важна пересторога!

Перестерігаємо Впов. публику в її власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців $^1/_2$ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошурки і лїкарскі съвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

Марка охоронна

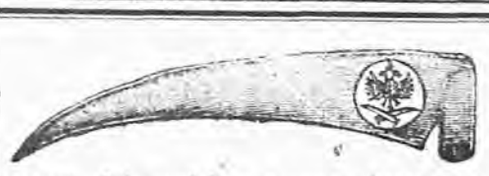

Найлїпша коса на сьвітї

є із стирийскої

сріблистої стали

в охоронною маркою „Дві коси" і „ц. к. орел". Зладжена з найлїпшої спеціяльної стали, легка як перо і тонка, вістре єластичне, над всяке сподіванє тривка, бо не треба її щодень клепати, і кілька потягнень брусом досить, щоби косити яких 180 кроків.

Продає ся в отсих величинах і цінах:

Довжина в центиметрах:	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95.	100—106
Крейцарів	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95,	1 зр.

При родні бруски по 15 і 25 кр. за штуку. Бабка, молотов і держак 80 кр.

Найновійші патентовані універсальні рухи з ключом 15 кр.

При замовленю 5 ніс додає ся і брусок, 10 ніс і косу даром.

Висилає в гарантию за попереднім надісланєм гроший або за післяплатою лише склад стирийских кіс із сріблистої стали

І. Г. Рабінович, Відень VII.

Lindengasse 2/D.

Штуки, що не до вподоби радо відміняю. 399 2—5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 103. Львів понеділок 22 (9 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Охшивского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на границях:
на цілий рік . . 32 к. — 44 „
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки):
на цілий рік . . 28 к. на пів року . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць 2 к 34 „
Поодиноке число коштує у Львові 10 с
на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи вертають ся лише за попередньою застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубриці „Від діловне" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Політика райтеради.

В звичайнім, буденнім пониманю річей утер ся погляд, немовто політика внїшна є зовсїм независима від политики внутрішної, та що можна вести дуже корисну політику на міжнародній аренї, хоч дотична держава находить ся в станї розкладу своїх внутрішних сил. Такий погляд є зовсїм неправдивий і він належить до тої самої категорії теоретичних помилок, що і думка, немовто судьба цїлих народів може залежати від діяльности одиниць. Річ має ся як-раз наоборот; як одиниця, хоч як ґеніяльна не може сотворити народа і влити в него животворну силу, так і політик-дипльомат не може обезпечити державі успіхів на міжнародній аренї, коли та держава находить ся в положеню внутрішнього западу і коли не має відповідної сили, аби плани своїх політиків-дипльоматів перевести в житє. На всесьвітній аренї, се мусимо добре зрозуміти, борють ся самі народи, дарма, що плани до тої боротьби укладають ся при замкнених дверох ґеніяльних політиків і дипльоматів.

Був великим політиком Бісмарк, але він був тоді, коли нїмецкий нарід, з'єдинений в одно, найшов ся раптом в фазї несподіваного ґрандіозного розросту всїх своїх сил — був великим політиком Пітт, але тоді, як Анґлія випередила майже всї народи на поли промислу і торговлї — був вкінци великим мужем державним Кавур, але тоді, коли всї сустави его суспільности обгорнула велика ідея національної самоуправи і независимости.

Незвичайною благодатию, великим „божим даром" є поява людий енергії духа і ґеніяльного таланту — але їх роля серед народів зводить ся до роли керманичів, що порядкують лише те, що дає їх власна суспільність і обставини. Їх річ розуміти ситуацию і змагання своєї суспільности та дати їм відповідний напрям і улекшувати терен. Ось і все, що може зробити одиниця на аренї міжнародної боротьби.

Сих кілька теоретичних замїток насуває ся на ум, коли возьмемо на увагу ті пеани, які сьпівають ся в послїдних днях на адресу ґр. Ґолуховского яко керманича внїшної політики австро угорскої Монархії. Онодї минуло як-раз десять лїт, як сей муж державний засїв на віденьскім Ballplatz-у і читаючи всї ті панеґірики, які платні і неплатні публїцисти виписали на его честь, здаєть ся тобі, немов маєш перед собою що найменьше якого австрийского Бісмарка, та немов в Ґолуховскім найшла собі Австро-Угорщина мужа провидїня, що відкрив для неї дорогу для красшої будучности. А однак, читаючи сї панеґірики, поспитаєш, що стало ся, де ті сукцеси, які мала віднести в послїднім часї держава, щоб виписувати аж того рода славословія? І бачиш, що вїяких сукцесів нема тай поставиш ще дальше питанє, чи Австро-Угорщина може взагалї вести успішну внїшну політику, а на всї ті питання відповісти категоричним: Ні!

Були часи, коли Австро-Угорщина могла величати ся рішаючим голосом в міжнароднім концертї, але сї часи давно вже минули — се було ще за Марії Терези і Йосифа II. Від тої пори богато змінило ся, а змінило ся так, що о сукцесах Австро-Угорщини на вні і думати годї. Мірилом сили в міжнародних відносинах буде на довго ще успішна можність оружної розправи і економічна та фінансова сила держави — а як з тим всїм має ся річ в Австрії? Колись Австрия одноцїльна, тепер розбита на тисячні таборя; подумаймо лише на случай війни чи на східний чи на західний фронт, то покаже ся, що ся оружна сила находить ся в ставі розкладу. Не буде вже в армії одноцїльности, не буде того духа, що оден веде до побіди. А ей сили економічні і фінансові? З тими має ся річ ще гірше, чим з армією. Другі держави мають свої кольонії, мають великі території для розросту промислу і торговлї, а Австро-Угорщина? Се замкнена з усїх боків клїтка, що і так бореть ся о удержанє тих економічних сил, які досї вспіли розвинути ся а яким некорисні зовнїшні обставини поклали наперед вузкі границї і загати.

Якюж супроти того може бути внїшна політика нашої Монархії? Як той грач, що втратив вже всї атути і мусить вдоволяти ся самими „мінорами", так і грач політичний Австро-Угорщини немає чим грати в міжнароднїй політицї. Австро Угорщина держить ся в цїлости лише завдяки внїшним обставинам, бо не прийшла ще історична хвиля, не настали ще такі міжнародні змагання і комбінациї, аби хто небудь зважив ся прикласти анатомічний ніж до ей орґанїзму. Та в тих границях зовнїшна політика Австро-Угорщини може розвивати ся лише дуже слабо і в однім лише напрямі: вона може лише відбивати дрібні удари і райтерувати. І таку політику, політику повільної райтеради веде вже Австо-Угорщина від самого початку минулого столїтя, а перші етапи сеї політики се Маджента й Сольферіно та Садова...

На тім тлї, тлї політики повільних, але постійних уступок і в ей границях розвиває ся по правдї також політика славленого тепер на всї боки ґр. Ґолуховского — як кажуть польські дневники — „męża opatrznościowego". І він є вїчим більше, як тілько продовженником старої тактики, майстром, хоч ельоквентним, австрийского ходженя помежи дощ, а коли прийшло-б ся з сеї політики вибрати як-раз основні моменти, надати їм спільну етикету, під якою повинен вийти сей муж провидїня до пантеону австрийскої історії, то дала-б ся тота політика ґр. Ґолуховского ознаменувати коротко а ядерно кількома словами. Се політика всїх слабих а покликаних іронїєю судьби відгравати сьвітову ролю — політика „грізних жестів і погроз а послїдної райтеради."

Найважнїйша квестия австрийскої внїшної політики — то квестия балканьска. Ведвигнуло ей природне змаганє торговельних і промислових сил держави до здобутя внїшних торгових ринків, а сформулювали ей два великі державні мужі, Бісмарк і Андраші. А однак що стало ся досї з сею квестию Австро-Угорщини, що є заразом і квестию ей житя-бутя? Зразу стала Монархія ділати там інтриґами, а задля евентуальної анексії — навсупереч конкуруючій з нею на Балканї Россії — оперла ся о підданий їй в иньших цїлях крїпкий союз з Нїмеччиною. В тім союзі, звісним під назвою тридержавного, Нїмеччина і Італія мали свою окрему ціль: обезпечити собі фактичні і міжнародні позиции здобуті що йно на Австрії. Та всетаки той союз для дальших цїлий нашої Монархії, що мусїла тепер, відбита від заходу і полудня, звернути ся на Схід, мав свою вагу і добрі сторони, які можна було використати. Однак з дрібних інтриг і крутаторства, звичайного у фактично слабих, не вийшло нїчого, а доперва за ґр. Ґолуховского надано новий напрям балканьско-австрийскій політицї. Наступив головний атут ґр. Ґолуховского і его дуплове дитя — порозуменє з Петербургом. Чи се порозуменє видимула самостійно австрийска дипльоматия, чи се була тілько злобна відповідь на „Extratour" Нїмеччини з Россию, яку урядив Берлїн поза плечима Відня, того не знати та на се взагалї відповісти годї — факт є однак фактом, що австрийска дипльоматия вступила в квестиї балканьскій на нову дорогу, думаючи, що в той спосіб дійде швидше до своєї цїли. Чим однак було те порозуменє для Австро-Угорщини і як воно було недотепне а навіть шкідливе, се показують події послїдного часу. Нинї Австро-Угорщина завдяки порозумінню з Россию може ждати хиба на якийсь дипльоматичний кручок і мусить сидїти тихо, саме в пору, коли Росия є занята на Сході і не могла-б боронити своїх інтересів на Балканї. Ославлене порозуменє було отже лише райтерадою, — одною з тих райтерад, завдяки котрим австрийска дипльоматия спутала собі сама руки і ноги та мусить грати ролю жандарма, що на балканьскім півостровї має de facto боронити не своїх, а российских інтересів.

Та се не вадить, що ґр. Ґолуховский відграває тимчасом ролю трохи що не одинокого володаря серед балканьских народців

---

2)

Істория українського театру.

Перші початки нової української драми, були, як в кождім дїлї, досить слабі і непевні. На творах Котляревского, Квітки, Гоголя-батька, Ващенка-Захарченка і и. кінчив ся в перших часах весь український репертуар; пізнїйше появили ся ще творы Шевченка, Кухаренка, Стороженка і Костомарова. При такім стані річи довгий час і не було окремої української трупи. Українські штуки ставлено приватними трупами богатих поміщиків, любителїв театру, як Трощиньского і Шаряя, та польско-українськими вандрівними трупами, як Рикановского, Молотковского, Жураховского і М. Щепкина, котрі нераз виставляли українські штуки в Києві і инших українських містах.

Загальна реакция після лїберальних часів 60-тих років убійчо відбила ся на українськім культурно-національнім руку. Інсинуациї з двох сторін, квасно-патріотичної і польскої, вдїяли свое. Все, що мало характер українства, було безповоротно засуджене на смерть; а українському театрови припала чи не найтяжша доля. Під яким обухом були всякі сценічні вистави українські, видно хочби з того, що в р. 1857 київским Українцям в великою бідою удало ся дістати дозвіл на український концерт, але... з ф р а н ц у с к и м т е к с т о м п і с е н ь! Треба було українські народні пісні сьпівати у французкім перекладї! А троха ранше, в початках 60-тих років, заборонила адмінїстрация в Полтаві виставу „Наталки-Полтавки" задля низьких цїн вступу! На жалобу орґанїзатора вистави П. Валуєв, котрий що-йно став міністром, припоручив полтавскому ґубернаторови виложити учасникам вистави, що на народні вистави ще не пора, бо навіть і в Анґлії ще їх нема!

В тім самім часї в инших містах адмінїстрация була ласкавійша. І так в Єлисаветградї в р. 1864 околичні поміщики (Тарнавский з женою, Безродецкий, Островерхий, Кефала, Новицкий) зорганізували ряд вистав (Наталка-Полтавка, Сватанє на Гончарівцї, Чорноморский побит і п.) з великим успіхом, а навіть давано окремі вистави в день, ранками, по зниженим цінам для народу, „для прислуга" і театр все був переповнений. В тім самім містї в рр. 1865–68. Кропивницкий і Карпенко Карий уладили ряд вистав на користь ремісничої школи. По короткій перерві в рр. 1874—76 грав кружок любителїв під управою Карпенка Карого на дохід бідних учеників; участь брали у виставах: Кропивницкий, Тарнавский, Дарган, Грузевич-Нечай і и. Відомо також, що і в инших містах, як в Полтаві і Чернигові, виставляно українські штуки.

В р. 1872 позволено в Києві уладжувати українські вистави в приватних домах. І почав ся енергічний театральний рух, котрого душею були М. Старицкий і Мик. Лисенко. Вистави давано в дому Ліндфорсів при дїяльній участи сестер Софії і Марії Ліндфорсівних. В тім часї була написані і виставлені між иншими: оперета „Чорноморці" (за Кухаренком) і опера „Різдвяна ніч" (за Гоголем, — два акти лібрета написані Старицким, музика Лисенком), водевіль „Як ковбаса та чарка" і и. Трупа любителїв скріпила ся настілько, що в р. 1874 давала вже публичні вистави в мійскім театрі, а в р. 1875 в біржевій салї. Можна було вже надіяти ся гарного дальшого розвитку українського театру, та... звісний указ з 16 мая 1876 спинив усе. Аж в р. 1880 повіяло в Петербурга трока ліберальнїйшим духом. Сенатор Половцев, що приїхав для ревізії краю, висказав ся за свободою українського слова і разом з тим українських сценічних вистав. На просьбу київского ґенерал ґубернатора Черткова вийшов в р. 1880 другий указ, котрий дав ґенерал-ґубернаторам і ґубернаторам право позволяти на українські вистави.

Перша покористувалась таким дозволом трупа Ашкаренка в Кременчуку. За почином М. Кропивницкого, що був в тій трупі, подано до міністра ґр. Льоріс-Мелікова телеґрафічну просьбу о дозвіл на українські вистави, і дозвіл прийшов. З такою-ж просьбою звернули ся в р. 1880 з Єлисаветграду Ерделї і Тарнавский через херсоньского ґубернатора, а з Полтави Милорадовичева. Відповідь була прихильна. Єлисаветградці дістали дозвіл давати українські вистави на добродійні цїли, а Милорадовичева того таки року поставила „Незольника" Кропивницкого при участи автора (в ролї Ковала) і Садовского (в ролї Неплюя). Українські вистави мали великий успіх в ріжних містах, так що артисти з трупи Ашкаренка прийшли на гадку зложити окрему українську трупу. Першим її режисером був Марко Кропивницкий, а найвизначнїйшими артистичними силами: Садовский, Жаркова, Крамаренко і Ашкаренко. В зимовім сезонї 1880/81 р. р. тая трупа грала в Кременчуку, Харкові і Києві. Хоч як воно дивно, але в Києві не мала вона великого успіху навіть мимо артистичної ґри Кропивницкого і Садовского. Голозною причиною сего була бідність тодїшного українського репертуару. Наступуючого року трупа знов грала в Києві. Крім давнїйших артистів були в нїй: М. Заньковецка, Вірина, Максимович, Садовска, Грицай, Квітка. Репертуар збогатив ся новими штуками, як: Ґитай, Невольник, „Лихо не кождому лихо", „За двома зайцями", „Сорочинський ярмарок", „Не так склало ся, як ждало ся", і и. Сим разом трупа мала великий і шумний успіх як в Києві так і в инших містах (в Ростові на Дону, Новочеркаску і и.)

Всеж таки треба було богато енергії, такту і досьвіду, щоби крїпко поставити молодий театр; крім того треба було великого вкладу на потрібну обстанову. В такій хвили найбільшу прислугу зробив для справи українського театру Мих. Старицкий, котрий вже раніше оказав великі орґанізаторскі способности. Єго то упрошено, що взяв в підприємство труп Кропивницкого.

З того часу починає ся розцьвіт українського театру. Старицкий з усею енергією взяв ся до дїла і вложив в него не мало знання, таланту, труду і гроший, а результат був такий, що й годі було надіяти ся лїпшого. В его трупі були тогдї: Заньковецка, Затиркевич-Карпиньска, Садовска, Боярска, Кропивницкий, Карпенко-Карий, Садовский, Саксаганьский, Максимович, Манько, Грицай, Касиянєнко. Легко уявити собі, яке одушевлене мусїла викликувати гра трупи з таким складом первородних талантів. Вистави тої трупи були справдїшним тріюмфом і самих артистів і української драматичної штуки. Але такий стан річи тревав на жаль не довго. В р. 1885 артисти розійшлись із своїм підприємцем, і з одної трупи утворили ся дві, М. Кропивницкого і М. Старицкого. Та сей роздїл так гарно зложеної трупи не міг мати завадно сумних наслїдків. В часі попередної злуки виробила ся вже укр. театральна школа з певними артистичними вимогами і правилами, а на чолї обох трупи станули тепер корифеї, котрі дальше зберігали і розвивали артистичні традиції укр. театральної штуки. Укр. театр успів уже станути на твердім ґрунті. Подїл трупи розлїв талановиті артистичні сили по Україні, а навіть по цїлій Россії, і дав тим способом значній масі суспільности спромогу познакомити ся з українською штукою.

Кілько тепер*) усїх українських трупи, не можна докладно сказати, бо укр. трупи, як взагалї всї, часто змінюють ся у своїм складї і числї. Але недалеко відбігає ся від правди, коли числять їх понад тридцять. Лїпшими з них являють ся трупи: М. Кропивницкого (під управою Садовского і Саксаганьского), Суслова, Суходольского, Розсудова-Кулябки, Гайдамаки, Мирова-Бедюха, Милославского і Глазуненка.

В першій з названих трупи находять ся тепер майже всї визначні сили з давнїйшої трупи Старицкого-Кропивницкого, як: М. Заньковецка, М. Кропивницкий, Карпенко Карий, Садовский і Саксаганьский; крім них ще: Л. Линицка, Ю. Суслова, С. Тобилевичева, Вукотич, Загорский, Зайченко, Паньківский, Позняченко, Чечорский і и.

(*Конець буде.*)

*) Пригадуємо, що річ писана в р. 1901. — *Ред.*).

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виливує сметки і скрінках жолудок.
Дістати можна всюди.
Поручає ся перша кравва фабрика муштарди і оцту
Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 19—30

і державок. Кілько то погроз вмів сипати керманич австро-угорскої Монархії на адресу бідної Чорногори, малої Сербії та Болгарії, або й навіть і самого султана? Здавалось, що від тих громів з Відня ціла земля задрожить в основах, а однак нїчого не стало ся. Громи прогомонїли, якби й не було, бо се гремів Jupiter tonans... із австрийскої оперетки.

Та була ще і друга справа, яку „полагодив" ґр. Голуховский і якої результати буде міг рівнож вписати на конто своїх виключних „заслуг" — се справа відносин до Італії. Італія конкурує з Австро-Угорщиною на Балканї і змагає всїми силами до того, щоб усадовити ся в Альбанії. З тої причини було богато крику в австрийскім политичнім сьвітї а з Відня вийшли строгі заряджена в цїли забезпечення небезпечного альянта. Повні три роки зброїла ся Австро-Угорщина на границях Італії а в делеґаціях ухвалено аж 400 мілїонів на нові гармати і форти. Тимчасом на погрозах і скінчило ся а недавний з'їзд ґр. Голуховского в Тітонїм каже догадувати ся, що Австро-Угорщина і тим разом забавила ся в политику райтеради. Що умовлено на з'їздї в Венеції, того доднесь не знаємо і се на довго лишить ся ще тайною кабінетів, але що при тих переспрадах виграла Італія, о тім годї сумнївати ся. Нинї цїле італїйске королївство гремить від оплесків для свого керманича заграничної политики, Тітонія, а такий однодушний аплавз хиба не наступив з иньшого мотиву, як з того, що Італія в названім порозумінню обезпечила остаточно свої змагання до евентуальної окупації на балканьскім півострові.

Отсе і є повний образець виключних „заслуг" ґр. Голуховского, бо кромі сих двох справ за его управи вирочім нїчого не змінило ся. А що те все дасть ся ознаменувати як политика „грізних слів і райтеради", се також не потребує дальших доказів.

З ґр. Голуховским ми, Русини, маємо ще наш власний рахунок — за его інтервенцию в оборонї галицко-польских верховодів, та се вже — як кажуть Москалї — „асобая статья". Не треба однак додавати, що і тут, на сїм малім епізодї, показав ся цїлий Голуховский, таким, яким він є і в иньших, важнїйших справах свого ресорту. Супротив пригнїчених Русинів великий австрийский дипльомат показав ся „gross й wild", вислав страшні громи проти нас на адресу Берлїна, але коли йде о иньші важні справи, і то справи Монархії а не купки польских сатрапів, там він вже сьпівав иньшої, там він є вже не gross u. wild, але klein u. mild... А требаб як-раз бажати, щоб було на оборот. П. Голуховский лїпше зробив би, як би свою енергію звернув до свого ресорту, там, де его кличе обовязок і де суть в грі інтереси Монархії, а не пхав носа туди, де его не треба і в такі річи, в які мішати ся він не має нїякого права.

Відкинене соймової „субвенції".

В справі славної „субвенції", ухваленої соймом на послїдній сесії, вислав тамтого тижня „Комітет будови руского театру" слїдуючу заяву у відповідь на повідомляюче письмо краєвого видїлу з дня 24 сїчня 1905.

Комітет будови народного руского театру у Львові повідомлений пов. письмом высокого видїлу краєвого у Львові з 24 сїчня 1905 ч. 115.969/04 про ухвалу сойму краєвого з 12 падолиста 1904, в справі субвенції на будову руского театру у Львові, складає отсю заяву:

Покликана ухвала соймова признає субвенцию до высоти 300.000 корон на цїль будови народного руского театру у Львові, але за зміною первісних условин, предложених высоким видїлом краєвим, в отсих напрямах:

1) Що виплата субвенції наступить ак тодї, коли инші фонди на цїль будови руского театру будуть достаточно забезпечені;

2) Що будинок руского тетру у Львові буде уживаний лиш на представлення театральні рускі, концерти і балї;

3) Що рада фундації театру руского у Львові має складати ся з одинайцяти членів, з котрих пятьох іменує видїл краєвий, одного рада міста Львова та пятьох визначують вказані товариства рускі;

4) Що видїл краєвий мусить згодити ся на допущене инших руских інституцій до визначування членів ради фундацийної, та

5) Що виарендоване підприємства театрального як також установленє директора артистичного улягає затвердженю видїлу краєвого.

Подані условія є так тяжкі, неодвітні, швідливі і понижаючі наше достоїньство народне, що ми їх нїяким способом прийняти не можемо.

З'осібна до 1:

Коли край має прийти з помочию будові руского театру у Львові та коли репрезентация краю почувась до сего обовязку супротив народу руского, маючи на увазї удїлене субвенції на будову польских театрів у Львові і Кракові, то з огляду на загально культурну цїль субвенция краєва повинна прийти в догіднім часї, аби улекшити зібране решти бракуючих фондів чи то дорогою датків чи затягненем позичок. Натомісць подаване сеї помочи на послїднім місци утрудняє цїлу акцию зібрання потрібних фондів, та ставить саме здїйснене субвенції в сумнів будучности, чим унеможливляє вказане вихіснованє вчасної запомоги.

До 2). Цїлию фундації народного руского театру є стреміти до сего, аби наш театр міг давати постійно вистави театральні у Львові, та розумімо добре, що ще довший час наш театр не буде міг щоденно давати вистави у Львові, та що в часї, коли наш театр буде на провінції, не лиш пожаданє, але з огляду на кошти удержаня будинку і доповненє зобовязань принятих, буде конечне ужитковане его посредством винайму. Не можемо собі представити сего, аби управа театру замкнула его і тут не допустила суспільности русвої до відбуваня зборів, віч, з'їздів і всяких маніфестацій народних — коли нарід руский з повним пожертвованем складає тяжку ленту на цїль своєї сьвятині народної штуки. З часто фінансового огляду не можнов допустити, аби будинок нашого театру не міг бути вынаймлений на инші цїли, як лиш на концерти і балї, хоч би цїли не понижаючі і одвітні призначеню будинку, коли управа фундації узнасть се за потрібне і корисне. Взагалї не можемо подумати, аби ми Русини у своїй хатї раз на все мали звязані руки що-до розпорядимости і ужитковання свого будинку театрального.

До 3). Коли в предложенім начерку актy фундацийного допущено двох відпоручників видїлу краєвого і одного відпоручника міста Львова до ради фундацийної, та коли фундация підлягає наглядови державної власти, то правне істнованє фундації нашого театру в огляду на інтереси сих трох чинників є доволї забезпечене. Зроблена зміна в тім напрямі, аби рускі інституції замість десяти членів ради фундацийної мали їх лиш пять, та аби число членів з видїлу краєвого і міста Львова виносило шістьох, вказує на змаганє змайоризованя членів ради фундацийної вийшовших з вибору руских інституцій. Отсе змаганє є несправедливе та обиджає нашу честь народну. Несправедливість спїдує вже з того, що наш нарід рускій має понести дві третини коштів будови театру та ще одна третина коштів будови театру має покритись з гроша податкового, в якім нарід рускій знов дає свою часть, а за се рускі інституції, представляючі нарід рускій, мали би меншість в управі фундацийній, та упокоренем народу руского і засудженем его на вічну меншість мусимо се назвати, як би в рускій народній фундації більшість управи була віддана в руки иншої народности. Отсего неможливого стану річи не ухиляє зовсім додаткова постанова, що з поміж пяти членів Ради фундацийної іменованих видїлом краєвим більшість, то є трох мусить належати до народности руской, так як з принципу національного не можемо зрікати ся права своєї питомої управи народним руским театром та лиш свої рускі інституції уважати можемо покликаними до свобідного вибору членів управи з поміж Русинів. Як Поляки найлїпше знають, хто і як має управляти їх народними інституциями та Русини не посьміли би вмішувати ся до заряду польских фундацій народних, так само Русини мають право жадати, аби рускі народні інституції завсе були в їх руках.

До 4). Як би котре з вказаних руских товариств (институцій) перестало істнувати, тодї Рада фундацийна рішає про допущене иншої народної руской інституції до права визначуваня членів Ради фундацийної, так як оставші члени Ради фундацийної найлїпше будуть знати, котра руско-народна інституция є найблизша цїлями до інституції, що перестала істнувати. Натомість піддаване того вибору затвердженю видїлу краєвого може бути приводом до непорозумінь поміж Радою фундацийною а видїлом краєвим та до нарушеня самоуправи Ради фундацийної.

До 5). Так само неодвітним являєсь застереженє затверджуваня видїлом краєвим договорів ареди підприємства театрального і установленя артистичного директора, так як в разї принятя сего условія Рада фундацийна утратила би всякі важнїйші права управи, та властиво управляв би видїл краєвий справами руского театру, маючи запежного від себе директора артистичного. Вкінци не мож поминути тої обставини, що по мисли обовязуючих приписів законних є ц. к. намісництво державною властию фундацийною покликаною до нагляду дїяльности управи фундацийної, отже нема потреби покликувати ще власть автономічну до нагляду правної дїяльности Ради фундацийної.

З тих причин, згідно з голосом загалу народу руского, отсим заявляє комітет будови народного руского театру у Львові, що на вказаних зміненых условинах не може приймити субвенції на будову руского театру, ухваленої соймом краєвим 12 падолиста 1904 р. в сумі до 300.000 корон.

За Комітет будови народного руского театру у Львові, дня 11 ого мая 1905 р.

Д-р Кость Левицкий.

З Росії.

(Телеґрами.)

Петербург. В рескриптї до в. кн. Николая Николаєвича, цар поручає ему утворити „раду для охорони держави" і вредаґоване проекту, на підставі котрого покликано би до житя сю институцию. Роботи в цїли утвореня згаданої ради мають розпочати ся безпроволочно.

Варшава. В місцевости Бальц коло Каменця подільского хлопи зруйнували всї правительственні будинки.

Берлїн. В Київі проклямовано загальний страйк.

Петербург На місце Ґрмолова міністром рільництва має бути іменований Щербатов, президент московского товариства господарского.

Париж. Дневники доносять з Петербурга, що в коротким часї буде виданий указ, скликуючий національний збір на 14 падолиста. О способі виборів до сего збору, нїчо доси не звісно.

Варшава. Коли арештовано чотирех Вірмен, у котрих знайдено революцийні письма, завтаковано полїцию. Застрілено 3 полїцаїв, а 8 ранено. По сторонї Вірмен погибло 5, а богато є ранених.

Одеса. З Павлограду доносять, що в сенї Кочережка хлопи забрали і засїяли 20 морґів церковної земли. В добрах Куровина коло Вітебска хлопи вирубали 12 тисячів дерев. В Мітаві робітники закололи ножами полїцийного аґента і утїкли.

Петербург. В одній з місцевостий коло Каменя под. селяни напали на уряд громадский і здемолювали. (З якої причини? — *Ред.*

Варшава. До канцелярії шкіл напливає щораз більше подань учеників о принятє до шкіл.

Петербург. З Катеринослава доносять, що в самій середині міста убито пятьма револьверовими вистрілами полїцмайстра. Убийців арештовано.

Війна.

(Телеґрами.)

Токіо. Урядово заперечують вість подану з росийских жерел, що Японці намірають корейского цїсаря перевезти до Япону.

Льондон. Після донесень дневників балтийску фльоту бачили в второк рано 800 миль на полудне від каналу Формози. Числячи по 12 миль скорости, ся фльота повинна бути нинї на висотї островів Пескадорес.

Токіо. Після послїдних вістий Того заховує цїлком безчинно, обмеживши ся на строгій обсервації росийской фльоти при помочи кружлаків. Проливи Формози замикають численні торпедовці. Атаки торпедовців на росийску фльоту унеможливляла доси прегарна погода. З еї зміною, японьска фльотиля торпедовців зачне атакувати Росиян.

Нельн. З Сайґону доносять, що росийска фльота намірає сфорсувати переїзд до Владивостока. Цїлий транспортовий трен полишено в Сайґонї.

Токіо. З японьскої кватири в Манджурії доносять: Три росийскі колюмни, зложені з ріжних війск, рушили наперед здовж зелїзниці в полудневім напрямі. Дня 18 с. м. Японці заатакували еї віддїли і відперли. Рівночасно 500 людий росийскої кінноти заатаковано полевий шпиталь в Кауплю, на правім березї ріки Ля. Японьска піхота і кіннота розігнала Росиян, завдаючи їм тяжкі страти. Урядово доносять, що дня 19 мая дві росийскі компанії і 2 швадрони, що прийшли в Таюна до Факумену, заатакували місцевість Тєюнцу, але їх відперто. Рівночасно росийский полк і 5 швадронів заатакувало Сінлічао; до вечера побито їх. Коло Чентy на правім березї ріки Ля, де Росиян стиснено, відбувають ся лише перестрілки між патролями. Росийска кіннота коло Факумену обійшла японьский табор, але мусїла відступити.

Шангай. Росийска армія поділена на три віддїли. Найсильнїйший віддїл має шість дивізій. З настанем дощевої пори вижидають поважнїйших операцій.

Льондон. З Токіо доносять до дневників, що армія ґенерала Гасеґави, котра стоїть в північній Кореї, одержала наказ скорими маршами іти на Владивосток. В наслїдок дощів в північній Кореї повиливали ріки. Міст, збудований Росиянами на Тумені, зірвала вода.

Петербург. Четверта росийска ескадра відійде до Азії доперва в половині липня, бо пробне стріляне виказало, що трицалеві гармати мусять бути направлені.

Льондон. З Петербурга доносять, що адмірали Рожественьский і Фелькерцан суть недужі. Всякі заперечення сих вістий суть безпідставні, бо вісти о хоробі суть цїлком автентичні (?).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Державна рада має зібрати ся дня 6 червня і потревае до половини липня. Предметом нарад будуть: шістьмісячна провізория буджетова, предложене о додаткових кредитах для альпейских зелїзниць і кілька иных пекучих предложень. Буде здаєсь також вибрана квотова депутация.

Становище правительства.

Відень. Говорять, що в часї парляментарної сесії ситуация не змінить ся. Именно не наступить жадне спарляментаризоване кабінету. Однак треба надїяти ся яко певної річи, що правительство при обговорюваню певних позиций буджету, змінить свое дотеперішне резервове становище і означить ясно свое становище супротив національно-політичних стремлїнь.

Ческий сойм.

Прага. Після дотеперішнєх диспозиций ческий сойм завінчить свої наради 2 або 3 червня, по полагодженю буджетової провізорії, запомогового закона, краєвих додатків до водних будівель і кількох дрібнїйших економічних справ.

Хлїборобскі довги.

Відень. Дневники доносять, що правительство намірає в короткім часї внести до парляменту предложене в справі сплати довгів посїлости. Се предложене мало би специяльно для Галичини велике значіве.

Вивіз паші.

Відень. В короткім часї має бути знесена заборона вивозу паші з Австрії.

Славяньска літурґія.

Загреб. Дневники доносять, що римска курия не є противна уживанє славяньских язиків, лише деякі пралати, що суть під впливом Угорщини, противлять ся введеню славяньскої літурґії.

Страйк в Закопанім.

Краків. Робітники зі східної Галичини, головно з під Самбора, занаті при будові водопроводів в Закопанім, заповіли від понеділка страйк з причини низької платнї.

Угорска кріза.

Будапешт. Спільний міністер Бурян, по конференциях з Кошутом і иншими політиками угорскими, від'їхав вчера до Відня. Конференция сполученої опозициї десиґнувала одноголосно на homo publicus ґр. Ю. Андрашія. Опозицийні дневники заявляють категорично, що вилучене жадання мадярскої команди є неможливе до принятя. Сторонництво, котре приняло би таке услівє, знищило би цїлу цїнь коалїциї. Г. Уґрон заявив, що сторонництво независимости може утворити лише таке правительство, котре стоїть на підставі програми з 1848 року.

Конфесийні університети.

Гаґа. Сенат ухвалив новий проект закона в справі висших шкіл. В своїм часї палата послів відкинула перший проект сего закона і за се розвязано еї. Новий проект постановляє, що конфесийні університети можуть так само як инші публичні університети, видавати дипльоми.

НОВИНКИ.

— **Здичінє в польских середних школах.** Яка деморалїзация розпаношила ся в польских середних школах під впливом найновійшої едукацийної системи, сьвідчать отсї факти: Дня 6 с. м. заґостив до Ярослава перемиский епископ о. Чехович. Візитував середні і народні школи, а відтак посьвятив руску бурсу. Два афронти стрінули гостя там, де найменше міг їх надіяти ся, а може навіть їх не замітив. В ґімназиї ученики висших клас, тоті, що відзнаки на шапках підкладають біло-червоними лентами, кректанем, тупанем і підсьміхуванем кинули собі з руской промови епископа. Два професори, Пйонтковский і російский еміґрант Мончевский, оба архиполяки, усунули ся зовсім від торжества принятя руского достойника в ґімназиї. На 25 учителїв недостача таких двох „ананасів" перейшла незамітно. Зате в реальній школї застрайкував цїлий учительский збір під проводом архиполяка Островского і лише трех явило ся підчас побуту руского епископа. Отсей факт ґреміяльної демонстрації против руского владики і ерарха в католицкій церкві, сьвідчить сам за себе, так що всякі коментарі тут зайві. Гарна будучність для дальшого розвою відносин в Галичині, коли такий гаватистичний дух віє навіть серед ґімназияльних учителїв, котрі прецї мають рішаючий вплив на вихованє повіреної собі молодежи. Якаж то доперва буде тота молодїж, що вийде зпід рук того рода педаґоґів! Вуло-б пожадане, щоби рускій епископ відніс ся в тій справі до Риму, домагаючи ся звідтам відповідних заряджень для охорони свого церковного авторитету, бо щоби тут в краю зараджено лиху, на се при пануючій системі нема найменшого вигляду.

— **Всюди гакатизм.** Нинї відбуло ся посьвячена університетскої бібліотеки, що від тепер містити ся буде при ул. Мохнацкого в окремім будинку. Характеристичне для сучасних відносин, що навіть такий акт, як посьвячена університетскої бібліотеки не міг відбути ся без провокациї Русинів і без проявів польского гакатизму. В промовах звучала нута, що се університет польский і польска наука, а до акту посьвяченя упрошено лише ве. Більчевского і Теодоровича, так наче-б нова бібліотека не була власностию університету, до якого мають право, навіть і при теперішнім стані річий, також

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стрижі у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 105

Русини. На закінчене відспівано пісню: „Gaude mater Polonia“ мабуть для зазначення, що се „польскі університет на польскей земі“...

— **Вчерашні вечерниці на Городецкім передмістю у Львові**, устроєні місцевою читальнию „Просьвіти“ в сали тов-а „Skała“ в память 44-их роковин смерти Т. Шевченка, випали незвичайно гарно і приносять честь так аранжерам концерту, як і его виконавцям. Читальня „Просьвіти“ на Городецкім передмістю заснована перед кількома місяцями, та всеж таки, як вказує вчерашний концерт, розвиває ся дуже успішно і подає найкращі надії на будуче. Хто бачив вчера, як наші ремісники а навіть робітники з правдивим одушевленем виконували поодинокі точки програми, як навіть і дїти з народних шкіл і молодщї з тутешної ремісничо-промислової школи брали участь в концертї, тому мимохіть ставали сльози в очах з радости і зворушеня, що наша народна ідея і руске патріотичне почуте вспіли так швидко розрости ся в душах сих, цїлком доси запущених кругах руского львівского населеня. Вечерниці відкрив коротку промовою заступник голови емерит. учитель п. Валецкий, по-їм слїдувала вокальна часть концерту. На перше місце вибили ся тут продукції мішаного хору під умілою управою п. Галиковского, слухача торговельної академії. Хор, як на сили, зложені переважно з робітничої і ремісничої молодежи, був незвичайно добре вишколений, а у виконаню поодиноких точок видко було, що п. Галиковский уміє влити душу у виконані хором продукції, так що сьпівакы виявляли очивидне зрозуменя річи а навіть одушевленя. З инших продукцій належить визначити дует пп. О. Лісикевича і Антона Чайківского, що дуже удачно відсьпівали Абта „Вже весонька“, а відтак скрипкове сольо п. Гладиловича і тенорове сольо п. Адама Чайківского. Декламували зовсім удачно п. А. Чайківский Гамалію, а служниця п-на Герин Шевченкову „Хустину“. Вечерниці закінчив сценічний образ Ярчевского „Небесні сьпівці“, виконаний між иншими чотирма молоденькими панночками і хлопчиком так справно, що своїми деклямациями викликали загальне одушевлене а цїла саля загреміла звуками пісні „Боже єдиний великий“... Акомпаніямент вів через весь концерт п. Р. Вахнянин. До устроєня концерту найбільше причинили ся о. Лежогубский і секретар читальні п. Строкон, почтовий урядник, котрим за їх патріотичний труд належить ся публичне признане і подяка.

— **Пишім всюди по руски.** Пишуть нам: Сими днями выслав я до Сьміхова під Прагою в Чехах замовлене по руски на кільна фляшок лїчничого вина до фірми Сватек і Спілка. Вино не лиш прийшло, але і адреса до мене була руска і кілька слів від посилаючого до мене було руских. З сего виходить, що нам все і всюди писати-б лиш по руски. Шануючи себе приневолимо і других нас шанувати. Рівночасно висилаю замовлене по руски до книгарні Гердера у Відни. — *Сьвященик.*

— **Селяньска бурса в Турцї.** Заходом людий доброї волї повстало в Турцї тов. „Селяньска бурса“, котрого цїлию є уделюшити убогій руській молодежи селяньскій турчаньского повіта приступ до елементарної науки, дати їй можність учащати до народної школи в Турцї а в міру средств тов. і здібности учеників попирати їх морально і материяльно в дальших науках. З початком шкільного року 1905/6 має отворити ся в Турцї бурса, а фонди на сю цїль мають повстати із вкладок дїйсних членів, жертв членів спомагаючих і удїлів членів основателїв. Вписове виносить 1 К, членьска вкладка 4 К, а для селян і ремісників 2 К, удїл члена основателя 100 К. З огляду на гуманїтарну цїль тов. видїл відкликуесь до всїх парохіяльних і громадских урядів, до духовної і сьвітской інтелїґенції, до всїх селян та міщан турчаньского повіта, і до всїх тих, котрих коли-небудь лучили з турчаньским повітом які звязи і спомини, аби приступали в члени сего тов., евентуально спомагали его хочби найдрібнїйшими жертвами. Грошеві посилки треба висилати на руки касиера тов. І. Габлиньского в Турцї над Стрием.

— **Запомоги для вдів і сиріт по сьвящениках** всїх трех галицких епархій буде роздїляти дирекция товариства „Рятниця“ в Самборі, а то: 20 запомог для вдів по 40 К, а 40 запомог для сиріт по 20 К. Просьби належить вносити до 15 червня с. р. через відповідний уряд деканальний.

— **Вистава техніків.** В неділю 21 с. м. отворено в будинку політехніки заходом „Союза студентів архітектури“ виставу конкурсових праць на церкву в Соколівці, золочівского повіта. Сей конкурс, оповіщений перед кількома місяцями о. Володимиром Кальбою, тамошним парохом, приніс девять праць значної вартости, про що часописи донесли свого часу. Одну з них, відзначену першою нагородою, а відповідаючу услівям конкурсу наслїдком примінення характеру руских деревлянних церквий до муровної будівлї, затверджено до будови. Инші праці представляють ся також цїкаво. Вистава обіймає також три конкурсові проекти на фасаду руского театру у Львові, виконані членами „Союза“, а примінені до розкладу, поданого фірмою Фельнер і Гельмер у Відни і приятого комітетом до будови. Цїлість вистави доповняють артистичні праці членів тов-а, виконані самостійно. Вистава буде отверена лише тиждень, щодень від год. 10 до 1 і 3 до 6. Вступ для публики 40 сот., для академіків 20 сот. від особи.

— **Новий ордер цїсаря Вільгельма II.** Кардинал кн. д-р Копп виїхав до Мец, щоби вручити цїсареви Вільгельмови ордер сьвятого гробу в Єрусалимі, який передав ему єрусалимский патріярх на спомин недавного гостюваня в Палестині. Цїсар приняв ордер, а дякуючи в мові заявив, що почесть, яка его стрічає буде вузлом, що ще тїснїйше получить его з сьвятими місцями християньскої церкви та з Христіянами в Палестині. Сей чин патриярха має бути натяком для „масоньскої“ Франції, що она перестає бути опікункою церкви на сході, та що церков оглядає ся за иншим опікуном.

— **„Ідеальна держава“.** Американьский мілїярдер Андр. Корнеджіе рішив ся перевести доволї фантастичний план, утворити недалечко Гаґи „ідеальну державу“, в котрій мешканці посьвячували би ся виключно штуцї і науцї. Кошта уладженя сеї проектованої держави мають виносити поверх 60 мілїонів.

З товариств.

Завтра (в второк 23 мая) відбуде ся в льокали „Ак. Громади“, Вірменьска ч. 30, I пов., відчит тов. Балея про Шопенгавера і модерніям; перед відчитом подасть п. Осип Кузьмич інформациї про теперішну зарібкову еміґрацию до Прус. Початок о 7 год. вечером. Гості пожадані.

Бібліографія.

— **Д-р Іван Франко.** „Ідеї“ й „ідели“ галицької москвофільськ і молодїжи. Львів, 1905. Накладом української молодїжи. Ст. 14, 8°. Цїна 10 сот. Звісно, що в остатніх часах зарисував ся в нечисленним москвофільскім таборі досить замітно розлом між старшою ґенерациею і молодїжию. Причиною розлому було непорозуменя що до тактики при ширеню московщини в Галичині. Старші, обережнїйші, йдуть до цїли повільнїйшим кроком, щоби не викликати острїйшої реакциї таки в своїм таборі (пр. нам звісні протести до ред. „Галичанина“ його читачів против заводженя в часописи росийскої мови), молодші, без більшого досьвіду, намагають ся московщити „всіх і вся“ par force. Ті свої змаганя піднесли вони в остатніх часах аж на педесталь ідеалу, закривающи такий куріоз щабетаном про лїберализм і прогрес. Д-р Ів. Франко сбговорює психольоґічний мотив повстаня такого куріозного ідеалу, аналїзує москвофільский „лїберализм“ і „прогрес“, і в результаті констатує — повну безідейність і безприципіяність москвофільскої молодїжи. З шумних в остатних часах москвофільских „лїбералів“ і „прогресистів“ вістають ся перед нами по перечитаню згаданої брошурки добре звісні типи мізерних Рутенців-ренеґатів. (Купити брошуру можна в „Книгарні Наук. тов. ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1, або в тов. „Акад. Громада“ ул. Вірменьска, ч. 30 I пов.)

— **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові** ул. Театральна ч. I повідомляє, що має на складї отсї новини: II том „Історії Україн-Руси“ Грушівского бр. 7 К, 50 сот., опр. 8 К, 90 сот.; Лепкого „В горах“, оповіданя в гарних оправах по 2 К.; „За красою“ альманах в честь Ольги Кобилиньской брошур. 3 К, опр. 4 К. — При замовленю „Історії“ просимо подавати барву книжки.

— **Д-р Станислав Дністряньский,** das Gewohnheitsrecht und die sozialen Verbände, появило ся яко відбитка з черновецкої „Oesterreichische Richter-Zeitung“ 1905. Набувати можна в книгарни Наукового Товариства імени Шевченка, улиця Театральна Львів; ціна 1 К.

— **Оп віщене.** В часї від 26 червня до 8 липня 1905 р. урядить Бюро Патронату з приручення Видїлу краєвого з дня 25 цьвітня с. р. Ч. 39091. XII. Практичний курс науки для касиерів і членів Заряду Спілок ощадности і позичок. На курс сей, що відбуде ся в Кракові, можуть бути приняті кандидати, представлені Зарядами Спілок істнуючих, або основательними Комітетами проектованих Спілок і зголошених до Бюра Патронату. Зазначує ся при тім, що число учеників на курсї є обмежене до 32. Перше ньство до приняти на курс прислугує кандидатам з тих Спілок патронацких, котрі до сеї пори з курсів не користали, а потребують наученя свого кандидата на касиера, именно, коли в відмовним залагодженю поданя о приняте кандидата представленого на попередний курс отримали приречене приняте на теперішний курс, що в поданю належить пригадати. До кождого прошеня о приняте на курс треба долучити: 1) Метрыку хрещеня або звичайний метрикальний витяг кандидата. 2) Пробу звичайного письма кандидата разом з его заявою, що, коли буде принятим, зобовязує ся прибути на науку і пригдержувати ся обовязуючої в часї науки інструкциї. Кандидати незасібні могуть уискати запомогу від Видїлу краєвого по 50 К, о що треба в поданю о приняте просити. Поданя ті зверне Бюро Патронату, по заосмотреню своїм потвердженем, кандидатам принятим на курс з виясненем, як треба з ними поступити. Вкінци постарає ся Бюро Патронату також о догідне помищене участників курсу через час їх побуту в Кракові. Несстемпльовані поданя о приняте на курс належить вносити до „Бюра Патронату для Спілок ощадности і позичок при Видїлї краєвім у Львові“ найдальше до кінця мая с. р. Неувзглядненні подання будуть звернені. — *Бюро Патронату для Спілок ощадности і позичок при Видїлї краєвім у Львові.*

Ц. к. Дирекция зелїзниць держави.

— **В цїли оживленя руху прогульового до східного Бескиду** буде ся видавати від 15 мая до 30 вересня кождої суботи і неділї, як також в сьвята і в дни попереднявочі сьвята обох обрядів католицких, о 50 проц. зниженні білети поворотні II і III класи з 3 дневою важностию зі Львова до Сколього, Гребенова, Тухлї, Славска і Лявочного.

Близших пояснень удїляють всї ц. к. уряди стацийні і бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Красїцких ч. 5.

Дотичні оповіщеня афішовано в місті і у всїх стациях зелїзничих.

Газета Львівска з 11 мая с. р. оповіщує розписане оферт на доставу плахт до накриваня посилок на р. 1906 в окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. у Львові.

Загальні і подрібні услівя достави, як також формулярі оферт можна переглянути зги. дістати у віддїлї руковім Дирекциї II поверх, двері ч. 229.

Оферти можна вносити найдальше до 12 годинни в полудне дня 15 мая с. р.

З днем 1 мая с. р. входить в житє нова тарифа для перевозу рогатої худоби і безрог у східно-північно-західнім австрийскім звязку зелїзничім.

Сезонові поїзди льокальні.

Сим подає ся до відомости, що від 14 мая до 10 вересня с. р. будуть курсовати помїж Львовом а Бруховичами, Львовом а Яновом і Львовом а Любінем Великим, врім дотеперішних поїздів особових, еще льокальні поїзди сезонові подані в розкладах їзди для дотичних напрямків. При тім замічає ся, що поїзд льокальний ч. 2118, котрий мав курсовати з Любіня до Львова і був вже оголошений в розкладї їзди вліб. VII а з 1 мая с. р. буде заступлений поїздом ч. 2120 курсуючим також тілько в неділї і римско-католицкі сьвята після сьвідуючого розкладу:

Любінь відх. 11 год. 04 в ночи
Ставчани відх. 11 год. 23 м. в ночи
Скнилів відх. 11 год. 32 м. в ночи
Львів прих. 11 год. 52 м. в ночи.

Рахунок Товариства вз. кредиту „Дністер у Львові з днем 30 цьвітня 1905 (сотики пропущено).

I. Вкладки щадничі:		
вложено . . . кор.		279.047·—
винято . . . „		155.653·—
стан з кінцем цьвітня		1,907.067·—
II. Позички на скрипти і векслі.		
уділено 404 нових позичок в сумі . . . кор.		418.627·—
сплачено 168 цїлковито і рати „		167.727·—
стан з кінцем цьвітня у 2175 довжників . . „		1,867.301·—
III. Уділи членьскі вплачені від 3445 членів . . „		139.419·—
IV. Фонд резервовий і фонди на страти „		27.264·—
разом фонд власний . „		166.683·—
V. Цїнні папери і вклади в других Тов. . „		297.183·—
VI. Готівка на рах біжучім і в касі „		76.458·—

Вкладки принимаємо на 4%; позички уділяємо на 6 пр. При сплаті на 30 рат піврічних виносить рата амортизацийна 5·18 від 100 корон.

Дирекція.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Надіслане.

Кандидат нотарияльний

у Винниках, Русин, глядає посади. Зголошеня до Адміністрациї „Діла“ під „С 33“.
441 2—4

Подяка.

Всїм П. Т. Панам і Панам, що взяли участь в сумнім похороннім обряді могобл. п. Мужа складаю сердечну подяку.
458 *Кучабінська.*

ВСЯКІ КУПОНИ

і **вильосовані папери вартостні**

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. Галицкого акцийного
374

Банку Гіпотечного.

Коперницкий і Син

Битими і Механіка у Львові площа Галиция ч. 1 проти Банку Гіпотечного на напитаних площі Ринковій поручають

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **окуляри**, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше
4185

Добрего помічника із сильним теноровим голосом потребую як найскорше. Умова письменно або на місци. Ілия Калитчук церковний півець в Тернополи.
461 1—6

Іспитований дяк безженний, глядає посади. Николай Власевко в Ниврі, п. Ермаківка.
431 2—3

Дяка тверезого з добрим голосом, що уміє запровадити нотний хор, потребує парохія Звенигород, п. Бучач.
410 4—6

Парохіяльний уряд в Сновичу п. Золочів потребує зараз іспитованого дяка з добрим голосом.
427 2—3

Карпатска крамниця в Яблонові глядає разника, котрий знаєсь добре на масарских виробах. Перше ньство мають русини і жидаті.
419 2—3

Трох учителїв-товаришів, котрі потребують відпочинку на сьвіжім і здоровім воздусї, приїму на часовий до себе безінтересовно. Рефлектанти звернуть ся під адресою: Матей Кушлик, управитель школи в Березові вижнім почта в місци.
458 1—3

Дяк неісиитований, з добрим голосом, умїючий грати на фісгармонії і столяр, з добрими сьвідоцтвами глядає місця. Новики п. Збараж.
433 2—3

На сьвіжий воздух!

Мешкане в дуже краснім садї близько ріки (купелї), смерикового лїса і міста до винайменя сейчас можна дістати жентицю до питя. Зголошувати ся до Никели Кабина, сина Ілька, Косів, Монастирско.
460 1—3

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цїнах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчині коло Коросна. Цїнники і прібки оплатно.
150

Особа в середнім вицї глядає сейчас уміщеня до домашного заряду у сьвященика вдівця. Ласкаві зголошеня у Івана Недолядка, блокгавтера в Мікульовдорфі, п. Отинія.
435 2—3

Особа інтелїґентна в старшім вицї глядає місця до заряду в домі сьвященика вдівця. Ласкаві зголошеня під В. К. до Адміністрациї „Діла“.
457 1—3

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ“

вальсї на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продаж

УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вроновска 8.

Можна дістати також в книгарнях.
366 10—16

Церковне сьвітло

з маркою „Salvator“ або „Milli“

I-а церковне довге по			77 зр.
II-а церковне довге по			67 зр.
I-а столове	75 зр.	II столове	66 зр.

правдиве стеаринове (мильове), одно з найлучших; есть біле тверде, не коптить і не сливає — дуже поручає ся!

Стеаринове з маркою „Apollo“

I-а „Apollo“ церковне довге по			80 зр.
II-а „Apollo“ „ „ по			70 зр.
I-а столове по	76 зр.	II-а столове по	68 зр.

все за 100 кґ. (крім транспорту 3 кр. від кґ.) опаковане даром. Висилає для церквей на 3-місячний речинець заплати (за готівку 2% опусту)

Торговля сьвітла і літурґічного вина

ЕВҐЕНА МАРТИНЦЯ

у Львові, пл. Унії Берестейской ч. 5.
405 1—4

Липовий Мід

5 кґр. 7 К 20 с.

Питний мід „Здоровле“

5 кґр. 6 К

Овочеве Вино „Елевтерия“

(підохочує, розвеселює, покріпляє — а не упивае)

для селян і громадских склепів

50 літрів 30 К (на 3 рати)

всьо оплатно і з опакованем даровим

Пчільнича спілка учительска

350 **в Бережанах.** 14—15

Важне для огородництва!

Etablissement d'horticulture Francais

Noël Martin et fils d'Angers

Фірма звісна у Відни від 1877 р., Parkring 20.

Філія у Львові при ул. Собіского 9. Лише 14 днів. Продає найріжнїйші і найдобірнїйші роди овочевих дерев, рожі високопенні і пірамідальні, маньолію ґрунтову, корчі і ростини до украшеня городів; 150 родів чінних ростин, зимові ростини, цьвітові цибульки і т. п. 409 3—3

Ціни умірковані.

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. первові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.**
913 2 52

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ**
929 53—60

Дістати можна всюди.

Подяка.

Дітьмені через допуст Провидіня Божого болїсною втратою Найдорожшої нам особи, жени-матери, бл. п. Савини Шмериковской, почуваємо ся до обовязку зложити сердечну подяку всїм, котрі покійній віддали послїдну прислугу а нам засмученим щиро оказали свое співчутє в нашім горю. Дякуємо сердечно Високопреподобному о. деканови А. Слюсарчукови за провід в похороні і пращальне слово в церкві, Всеч. о. Харжевскому за надгробне слово, Впрен. і Всеч. оо. деканови Цїнкови, рад. Шухевичови, рад. Монцібовичови, рад. Майковскому, Кейванови, Пельцови і Чорнодолї за участь в похороні, св. литургії і молитви. Дякуємо рівнож всїм щирим сусїдам, близшим і дальшим, приятелям і знакомим, місцевим і замісцевим, Хв. брацтвам церковним, сьпівакам і сьпівачкам місцевого хору церковного і всїм чесним парохіянам за участь в похороні та взяву свого співчутя. Нехай за се дїло христїньскої любови і милосердія Бог всїм нагородить!

Печеніжин 18 мая 1905.

Іван Шмериковский муж покійної; *Юрій, Евстахій* сини, *Іванна* і *Марія* донькы, *Ванда* синова, *Іванна* внучка. 456 1—1

Оголошенє.

Замкненє рахунків Спілки ощадности і позичок в Єзуполи за рік 1904. Члени: прибуло 28, убуло 4, стан з кінцем року 238. Уділи: К 2.451 сот. Стан чинний: К 35.231·29 сот. Стан довжний: К 34.802·57 сот. Фонд резервовий: К 1302·49 сот. Чистий зиск: К 428·72 сот. Оборот касовий: К 48.574·20 сот. 454 1—1

М. Кудла в. р. *Петрушевич* наст. зар.

Так звані „оригінальні" машини до шитя і гафту, захвалювані і впихані Впов. Публиці аґентами пруского тов-а, в старої системи „Зінґера", що вийшли з ужитку і своїм викінченем, якостию а також найновійшим уліпшенем не видержують конкуренції з машинами фабрик сьвітової слави, як Pfaff, Biesolt, Locke, Trister, Rossmann і т. п., котрі маю на складі а котрі виробити мені у Вп. Публики непохитне довіре. Остерігаю Впов. Публику перед аґентами, що за свое посередництво дістають 20 по 30 К провізиї від кождої проданої машини.

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя, к трий не послугує ся аґентами.

Львів, готель Жоржа.

Иосиф Іваницкий

699 механік і спеціалист

Прошу домагати ся цінників.

ІВОНИЧ *жерельно-купілезе і клімати чне заведенє.*

(Зелїзнича стация в місци.)

Найсильнїйша, солоно-йодово-бромова щава, котрої успішність є сьвердженa у всіх видах золїзів (скрофульози), в недугах костий, шкіри і взагалї у всіх недугах, що вимагають приспішена віднови материї.

Уладжене заведеня взірцеві, осьвітленє електричне, водопроводи. На сегорічний сезоя вибудовано два доми в 60 комнатами.

Лікарі заведенія: доцент д-р Антін Ґабришевскай зі Львова і д-р Юлїян Станишевскый з Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лікарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя значно дешевші. — Увільненє від такси на основі сьвідоцтв убожества уділяє ся лише в I. і III. сезонї.

Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сіль, луг і мул приймає і всяких поясненьь уділяє 394 3—8

Дирекция жерельно-купілезого заведенія в Івоничи.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато завсмотрених складі дуже де шево дарохранительниці, гарн. дзвінки, чаші, монстранції, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лампиади, ліхтарі, образи до процесії, фани, хоругви, стихарі, субонки, сьвітлоощадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посріблення і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся вологі шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і смарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 39—45

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнїйше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, брукселькы, каляфіорів, калярепи, цвиклових буряків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурції (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, конячі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 245 42—50

Стори і жалюзії

всяких системів з власної фабрики

В. Адамский

Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньскої.

Цїнники висилає даром і оплатно. 277 7—13

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 14—20

Тапети і декорациі

на кождy цiну

взірцї висилає оплатно

В. Адамский

Львів. ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічна 2, ріг Таньскої. 279 7—12

Стация зелїзничі: **МУШИНА-КРИНИЦЯ.**
зі Львова 11 г. їзди
в Кракова 6 „ „
в Варшави 18 „ „

КРИНИЦЯ

ц. к. купелеве Заведенє в Галичині.

Почта (3 рази денно) і телеґрафічний уряд в місци. **Аптика.**

В Карпатах 600 м. п. п. м. Від зелїзничої стациї година битої дороги. На стациї вигідні поїзди. Средства лїчничі: „Здрій головний" і „Слотвинка" — дуже сильної щави ваннисто- і маґнезіово-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні сильно насичені углевим квасом вільним, огрівані методою Шварца і Ватлера. (В р. 1904 видано 65.000). Дуже успішні боровинові купелї. (В році 1904 видано 22.000.) Купелї ґазові з чистого углевого квасу. Заведенє гідропатичне під управою спеціяліста рад. цїс. дра Еберса. (В році 1904 видано 13.000). Купелї річні, парові, електричні, сонічні, масованє. Клїмат скріпляючий, півальпейский. Лїченє теренове. Води мінеральні місцеві і заграничні. Кефір. Женшиця. Молоко стерилїзоване. Гімнастика лїчнича. Заведенє дієтетичне. Лікар закладовий д-р Лев Копфф в Кракова, постійно через цїлий сезон. Крім того 12 лїкарів вільно практикуючих. Мешканя понад 1700 комнат з комфортом уряджених, від 1 К 20 с. денно і вище. Дім здоровий. Виповзичальня книжок, реставрациї, пенсіонати приватні, готелї, цукорні, костел катол., церков, музика купелева постійна (директор Ад. Вроньский), постійний театр, концерта, відчити, балї, парк чатинний, около 100 моргів обсягу. Водопроводи води жерел гірских. Фреквенция в р. 1904 понад 6600 осіб. Сезон від 15 мая до 10 жовтня. В маю, червни і вересни цїна купелей і мешкань в скарбових домах о 25% низші. В липни і серпни не удїляє ся убогим нїяких знижень. Розсилка мінеральних криницких вод від цьвітня до падолиста. Склады у всїх більших містах в краю і за границею. Такса курациина 12 корон. Близших пояснень удїляє на жаданє, брошури і проспекти розсилає *Ц. к. купелевий заряд в Криници.* 317 3—5

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий

Виступ найліпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Любінь

Здроєво-купілеве і гідропатичне заведенє

Зелїзнича стация Любінь.

Найсильнїйші сірчані води на суши. Сірчані, боровинові купелї Сірчано-ґазові купелї і ґазові з вуглевого квасу як в Найгайм. В Любіни лічать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, так суставного як і мязового, дальше ішіяс, артритас, нервоболї, спухненя по зломанях і звихненях, запаленя окістної, шкірні і жіночі недуги, слізнені прояви сифілісу. Лїченє електричностию, масажом, гімнастикою. Взірцеве уладженє. Лазні огрівальні парою, вигідні мешканя вже від 1 К денно, велике число мешкань опалює ся. Реставрация добра і недорога, цїлий вікт вже за 48 К місячно. Омнибус до кождого поізду 20 сот. від особи. Купелевий сезон від 20 мая до кінця вересня. Всяких пояснень удїляє відворотною почтою **Купілева управа.**

387 *Лікар заведенія д-р Казимир Верницкий, син.* 6—10

Що? І... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від цитар.

П. к. трафіка спеціяльностий **В. БІНЬСЬКОГО** Львів.

303 6—26

Без конкуренції.

Чи конче!

треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кґр. чаю разом **оплатно**, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 86

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цїнники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 410 6—22

Ткацкі вироби

з найліпшого прядиза, як найстараннійше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дрелішки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блюзки і т. п. поручає по умірковапих цінах 345

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Мєнсовича

в Норчині, коло Коросна.

Хто важадає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

Рух зелїзничих поізділ

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломия (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск **7**·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поізди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави рускої 7·30*.

„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поізди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поізди поспішні друковані з черленым токсом; поізди нічні є визначені звіздков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 104. Львів второк 23 (10 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кміньского 2; С. Соколовский, Наскан Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надежитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на границях:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або на ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Зарібки в Німеччині та галицкі власти.

Коли з весною сего року наші рускі робітники в більшім числі рушились на зарібки до Німеччини, то галицкі адміністрацийні власти за приводом ц. к. намістника гр. Потоцкого виступили против того руху робітничого, хоч передше вже від кількванайцяти літ ішли мазурскі робітники на зарібки до Пруса без ніякої перепони тай тепер краєве бюро в Осьвенцімі намагаєсь туди вербувати мазурских робітників під покровом ц. к. властий галицких.

З'осібна підносить ся у нас урядово закид недозволеної „еміґрациї" та зачинаєсь під сим позором карати тих, що людям поясняють справу зарібків в Німеччині, як і тих, що вибирають ся на зарібки, та тих, що вертають з зарібків.

Чи се дїєсь правно?

Передовсїм є великим правним блудом говорити тут про еміґрацию взагалї, бо еміґрантом по мисли патенту з 24 марта 1832, є лиш той, хто переселюєсь з держави австрийскої до заграничної держави в тім намірі, аби там поселити ся і вже більше не вернути до австрийскої держави. Коли-ж хто вибираєсь лиш часово на заробок до сусїдної держави, той не є ніяким переселенцем, бо він як раз має на цїли скріпити своє єствованє у питомій державі при помочи потяганя зарібків з иншої держави. А якби дїйсно зайшов случай каригідного наклоновання до еміґрациї, в такім разї справа належить до компетенциї карних судів по мисли постанов закона з 21 сїчня 1897 В з. д. 27, натомісць за се не вільно карати властям адміністрацийним, покликуючись на декрет канцелярії надворної з 5 лютого 1847 ч. 24671, згляднo розпорядженє міністерске з 28 лютого 1863 ч 2306.

Покликані знов постанови декрету надв. канцелярії з 5 лютого 1847 і виконуючого розпорядженя міністерства державного з 28 лютого 1863, дотичать виключно условин надаваня к о н ц е с и й н а п р и в а т н і а ґ е н ц и ї (п о с е р е д н и ц т в а) та не можуть мати приміненя ані до тих, що поясняють справу зарібків ані до тих, що самі ідуть на зарібки

З того виказуєсь, що всякі засуди ц. к. староств, наложені на наших людий задля того, що они ідуть на зарібки до Німеччини, є правно неузасаднені та вказують хіба на змаганє, аби рускі робітники не ішли на зарібки до Німеччини, бо тим чином шкодять мазурским робітникам, які доси там ходили на зарібки. як також шкодять тутешнім дїдичам, бо зменшують число робітника на місци і підвишують цїну того робітника. Звідси виходить суперечність інтересів наших краєвих верховодів, котрі потребують як доси дешевого робітника, з інтересами руского населеня рільничого, котре потребує більшої заплати за роботу, аби двигнутись з нужди, в яку попало наслїдом браку землї і одвітних зарібків в краю.

Наше краєве правительство стануло тут по сторонї сильнїйшої економічно більшої посїлости, а не по сторонї слабшого рільничого робітника, та карає мнимy несовісність еміґрацийної аґітациї і не хоче видїти визиску з другої сторони. Безосновність тої суспільної льоґіки є очивидна, так як зарібки нїмецкі є корисні для мазурских робітників, а для рускіх робітників мають бути шкідні!

Ідучи дальше сим блудним шляхом накидуєсь заборону видаваня руским робітникам книжок робітничих, хоч закон промисловий виразно приписує в § 80, що власть громадска місця пробуваня робітника має на жадане видавати ему книжку робітничу (без стемпля), за зворотом кошту накладу робітничої книжки, та що к н и ж к и р о б і т н и ч і м о ж у т ь у ж и в а т и с ь з а г р а м о т и л е ґ і т и м а ц и й н і.

Вкінци не можна тут поминути постанови артикулу 4 закона основного про загальні права горожан з 21 грудня 1867 В. з. д 142, яка запоручає нам свободу осїдку, обмежуючи сталу еміґрацию лиш обовязком служби войскової, супротив чого к о ж д и й а в с т р и й с к и й г о р о ж а н и н м а є б е з у с л о в н о к о н с т и т у ц и й н е п р а в о: п р о б у в а т и з а г р а н и ц и ю д е р ж а в и, не зрікаючись державної австрийскої приналежности. Практики адміністрацийні галицких властий нарушують прото закон основний та против сего мусимо боронити ся рішучо.

Д-р Кость Левицкий.

Самі неудачі.

Австрийскі правлячі круги потерпіли знов повну неудачу і то на обох теренах, які спинюють правильне функціоноване дуалістичної конституції — в Чехії і на Угорщині.

Кабінетови бр. Ґавча удало ся проволїчи ческо-нїмецкий спір аж до сесиї ческого сойму, при чім роблено заходи, щоб між обома ворогуючими сторонництвами, Чехами і Німцями довести до порозуміня. Після плану бр. Ґавча ческий сойм мав дати основу до утворення коалїциї і коалїцийного кабінету, а ся коалїция мала б була ті наслїдки, що правильне функціоноване парляменту було-б на довгий час обезпечене. Зразу хотїв бр. Ґавч довести до коалїциї а принайменьше до парляментарного правительства ще перед соймом, так щоб соймову сесию випередити, але сї калькуляциї бр. Ґавча скінчили ся цїлковитим фіском. Нема сумнїву, що думку покликаня до кабінету Чехів і Німців з примішкою Поляків піддавали гр. Ґавчови політики молодочеські і польскі, але тота думка була засуджена з гори на безплодність, бо годї припускати, щоб Німці дали ся взяти на міністерияльні теки, коли вже і так засїдають в правительстві самі майже Німці, хоч правда бюрократичного покрою. Впрочім для Німців теперішний стан річий дуже вигідний, бо обезпечує status quo а тим самим і їх стан національного посїданя, між тим коли всяка коалиция мусїла-б вести до уступок, а так Німці не хочуть зр бити, хиба за цїну перешим станом річи. Через те і більшість публики все ще в тої гадки, мов то репертуар укр. театру складає ся з самих штук, в котрих побачиш лише традицийного гопака, горівку, сьпіви, танці і инші так само невибагливі сценічні прикраси. Бути може, що колись така гадка мала й деяку підставу; але тепер, коли український театр збогатив ся пєрлрними, переважно поважними штуками Тобилевича, Кропивницкого, Старицкого, Мирного, Грінченка, Ванченка, Тогобічного і ин., давнїйший погляд оказує ся вже недоладним анахронїзмом. Правда, що богато ще треба би бажати, що справа театру вийшла на цїлком нормальну дорогу; але в тім уже зовсїм не виноваті українські драматурґи. Театр і драматична література тїсно звязані з житем того часу і того народу, серед котрого вони виступають. Та в тім то й річ, що твори з живою суспільною ідеєю, з глубоким зображенем суспільного житя не завсїгди могуть найти приступ на сцену. Наслїдком внїшних условій і загальної бідности житя навіть в російскій театральній літературі замічає ся тепер недостаток талановитих творів з широкою суспільною ідеєю. Лїпшими штуками остають ся все таки старі твори; а т. зв. театральні новини або мають занадто мало суспільного і літературного значіня або показують ся простою перерібкою недоладних французских фарс школи Сарду.

Для української драматурґії обставини ще менше корисні. Переклади драматичних творів з иншних язиків на український заборонені цїлком; штуки з житя інтеліґенциї і з минувшини України дістануть ся на сцену лише в незначнім процентї в усего, що пише ся і подає ся до цензури. Таким чином приходить ся брати теми з самого лише простонародного житя та й тут обрабляти голонво любовні предмети. Крім того український театр мусить годити ся з вимогою, щоби одного вечера виставляти разом також і російску штуку, бо в указї, котрий позволяє на українські вистави, зроблено застереженє, „щоби не упадлювано специяльних малорусских вистав". Ті слова толкує ся так що разом з українською штукою мав бути виставлена і російска. Первісно вимагано навіть, щоби російска штука мала не менше актів, чим українська. Таким чином приходило ся публиці висиджувати нераз цїлих десять актів! Остатними часами почали лише вимагати, щоби крім української штуки виставляно російский водевіль; та й ся вимога дає ся підприємцям возняки, бо для російских водевілїв мусять утримувати окремих акторів.

Прикре положенє українського театру докладно обговорено на з'їздї сценічних дїячів в Москві 1897 р. в рефератах Заньковецкої, Шрага, Старицкого, Саксаганьского і Карпенка Карого. По справедливій замітцї М. Заньковецкої „чим більше будуть доступні сцені всї сторони сучасного житя, тим висше буде виховуюче значінє театру, тим сильнїйше буде й публика ним цїкавити ся".

Такої гадки тримають ся також Саксаганьский і Карпенко-Карий. „В остатних часах — говорить ся в їх рефератї — не появило ся на сцені нїчого такого, що хоч би якнебудь зазначувало наше дійсне житє в усїми его скорботами, боротьбами і хибами. Справдїшного житя нема на сцені, так що сцена не може служити тим цїлям, для котрих вона призначена. І не в тім річ, щоби не було талановитих драматурґів, бо ті самі письменники, що тепер дають репертуар всїм театрам, могли би писати далеко лїпше і цїкавійше".

Розумїє ся, що прикрі услова в значній мірі спиняють розвій українського театру. Але справедливість велить також сказати, що до упадку укр. театру причиняють ся нераз таки самі театральні дїячі. Чи не найбільшою хибою укр, театру бувае те, що підприємці для дешевого успіху серед маловультурної публики вибирають з усего репертуару що найслабші річи, але такі, що сильно бють в нерви або безконечно увеселяють невибагливу публику. Правда, що підприємці в уваги на материяльну сторону підприємства мимохіть мусять числити ся зі смаком більшої части публики; всеж таки ну нїмецкої мови яко державної, а що найменьше за цїну забезпеченя їх національної автономії в краях судетских. Результат калькуляций правительственних був отже той, що всю вагу ситуациї перенесено на ческий сойм — та і тут правительство потерпіло цїлковитий погром. Як вже звісно, Німці не згодили ся на угодову акцию в ческім соймі і перепустили лише предложеня економічної і фінансової натури, а тим самим ческий сойм розійде ся, не порушивши ні на крок на перед квестиї ческо-нїмецкого порозуміня. Ческий сойм полагодить ще тілько буджет, предложена що-до всїляких водних робіт і буде швидко замкнений, мабуть вже в послїдних днях сего місяця. Правительство, що вже приготовило проект закона о реформі сойму яко субстрат до евентуальних дальших переправ, обмежить ся на самім заповіджено сих проектів і на тім справа ческо-нїмецкої угоди буде на разі скінчена.

Нема однак сумнїву, що той результат сесиї ческого сойму не остане ся без наслїдків і що его рефлекс мусить відбити ся і на загальній ситуациї в державі. Вже дня 6 червня зберe ся парлямент, а тоді мусить виринути питанє, чи дотеперішна тактика ческих послів була влучна і чи не треба ей змінити. Бо чейже ясна річ, що Молодочехи числили доси на сойм і парляментарну, а що найменьше кабінетову коалїцию і в тій цїли заховували ся в парламентї супокійно. Коли однак тепер показало ся, що коалїция і реконструкция кабінету в напрямі парляментарнім, ба що більше, що сойм ческий абсолютно не надає ся як терен до полагоди ческо-нїмецкого спору, то очивидна річ, що дотеперішна тактика Молодочехів, тактика вижиданя, є хибна і що повинна бути рішучо змінена. Молодочехи і так вже без потреби перепустили митову тарифу, головний атут, який мали проти правительства, тож годї припускати, щоб той самої тактики і кунктаторства держали ся і на далї. Та що рішать Молодочехи по відроченю чи замкненю ческого сойму на разі не знаємо — найблисші дні, перед парламентом, дадуть нам хиба більше в тім напрямі матеріялу до розуміня ситуациї, яка тепер вивиже ся по ґрунтовнім розвіянню їх рожевих надій.

Друга неудача, яку потерпіли міродатні круги в послїдних днях доторкає ся Угорщини і дуалїзму. Як звісно, мадярска опозиция робить вже від півтора року клопоти менерам австрийскої політики, а цїль тих клопотів розвалити реальну унію з Австриею і

---

3)

Істория українського театру.

(Конець.)

Такий склад трупи вказує, що се лїпша з українських труп. Між ними не богато є таких, що зарівно поважно, як ся, відносились би до інтересів і задач українського театру, що так горячо зберігали би его артистичні традиції та взагалї так поважали би справу, котрій служать. Хто бачив гру сеї трупи, мимохіть згоджує ся з ідеальною характеристикою театру, зробленою великим критиком ідеалїстом, що театр — се „правдивий храм штуки, в котрім вмить відділяєте ся від землї, позбуваєте ся житевих відносин. Ви тут живете не своїм житем, терпите не своїми скорботами, радїєте не своїм щастем, тремтите не о свою небезпеку; тут ваше холодне „я" щезає в палкім етері любви". Не дивно-ж, що ся трупа здобула собі загальну і цїлком заслужену повагу та тішить ся великим моральним і материяльним успіхом.

З инших українських артисток і артистів більше або менше знані: Азовска, Борисоглїбска, Величкова, Войцеховска, Вірина, Зарницка, Козловска, Росина, Ратмирова, Старицка, Тимаева, Шевченкова, Шевченко-Гамалїева, Шостаковска, Василенко, Васильковский, Гайдамака, Глазуненко, Дзбановский, Дяків, Жарченко, Карпенко, Кремнїв, Левитский, Манько, Милославский, Мова, Науменко, Пискун, Потапенко, Разсудов-Кулябко, Рафальский, Стодоля, Суслів, Суходольский, Щербина і ин.

Розвій і успіх українського театру, як і кождого иншого, залежить не тілько від складу труп, але зарівно й від богатства репертуару. На недостаток гарного українського репертуару взагалї жалуватись не можна, хоч правда, що в порівнаню з репертуарами російскої і польскої сцени він бідаїйший. Ті, що гудять укр. репертуар, звичайно повторяють старі, давно окленані фрази, що стратили вже всяке значінє, та не хотять задати собі труду, щоби познакомити ся з теперішним станом річи. Через те і більшість публики все ще в тої гадки, мов то репертуар укр. театру складає ся з самих штук, в котрих побачиш лише традицийного гопака, горівку, сьпіви, танці і инші так само невибагливі сценічні прикраси. Бути може, що колись така гадка мала й деяку підставу; але тепер, коли український театр збогатив ся пєрлрними, переважно поважними штуками Тобилевича, Кропивницкого, Старицкого, Мирного, Грінченка, Ванченка, Тогобічного і ин., давнїйший погляд оказує ся вже недоладним анахронїзмом. Правда, що богато ще треба би бажати, що справа театру вийшла на цїлком нормальну дорогу; але в тім уже зовсїм не виноваті українські драматурґи. Театр і драматична література тїсно звязані з житем того часу і того народу, серед котрого вони виступають. Та в тім то й річ, що твори з живою суспільною ідеєю, з глубоким зображенем суспільного житя не завсїгди могуть найти приступ на сцену. Наслїдком внїшних условій і загальної бідности житя навіть в російскій театральній літературі замічає ся тепер недостаток талановитих творів з широкою суспільною ідеєю. Лїпшими штуками остають ся все таки старі твори; а т. зв. театральні новини або мають занадто мало суспільного і літературного значіня або показують ся простою перерібкою недоладних французских фарс школи Сарду.

Для української драматурґії обставини ще менше корисні. Переклади драматичних творів з инших язиків на український заборонені цїлком; штуки з житя інтеліґенциї і з минувшини України дістануть ся на сцену лише в незначнім процентї в усего, що пише ся і подає ся до цензури. Таким чином приходить ся брати теми з самого лише простонародного житя та й тут обрабляти голонво любовні предмети. Крім того український театр мусить годити ся з вимогою, щоби одного вечера виставляти разом також і російску штуку, бо в указї, котрий позволяє на українські вистави, зроблено застереженє, „щоби не упадлювано специяльних малорусских вистав". Ті слова толкує ся так що разом з українською штукою мав бути виставлена і російска. Первісно вимагано навіть, щоби російска штука мала не менше актів, чим українська. Таким чином приходило ся публиці висиджувати нераз цїлих десять актів! Остатними часами почали лише вимагати, щоби крім української штуки виставляно російский водевіль; та й ся вимога дає ся підприємцям возняки, бо для російских водевілїв мусять утримувати окремих акторів.

Прикре положенє українського театру докладно обговорено на з'їздї сценічних дїячів в Москві 1897 р. в рефератах Заньковецкої, Шрага, Старицкого, Саксаганьского і Карпенка Карого. По справедливій замітцї М. Заньковецкої „чим більше будуть доступні сцені всї сторони сучасного житя, тим висше буде виховуюче значінє театру, тим сильнїйше буде й публика ним цїкавити ся".

Такої гадки тримають ся також Саксаганьский і Карпенко-Карий. „В остатних часах — говорить ся в їх рефератї — не появило ся на сцені нїчого такого, що хоч би якнебудь зазначувало наше дійсне житє в усїми его скорботами, боротьбами і хибами. Справдїшного житя нема на сцені, так що сцена не може служити тим цїлям, для котрих вона призначена. І не в тім річ, щоби не було талановитих драматурґів, бо ті самі письменники, що тепер дають репертуар всїм театрам, могли би писати далеко лїпше і цїкавійше".

Розумїє ся, що прикрі услова в значній мірі спиняють розвій українського театру. Але справедливість велить також сказати, що до упадку укр. театру причиняють ся нераз таки самі театральні дїячі. Чи не найбільшою хибою укр, театру бувае те, що підприємці для дешевого успіху серед маловультурної публики вибирають з усего репертуару що найслабші річи, але такі, що сильно бють в нерви або безконечно увеселяють невибагливу публику. Правда, що підприємці в уваги на материяльну сторону підприємства мимохіть мусять числити ся зі смаком більшої части публики; всеж таки кождий артист, хоч троха шануючий справу театру, не позволить собі виставляти такі штуки і так, щоби вони виходили на профанацию народного театру. Коли є богато такої публики, що ходить до театру лише для розривки, щоби посьміяти ся, то можна давати легкі, гумористичні штуки, яких досить є в українськім репертуарі; але можна се робити без образи для артистичної чести і для справи народного театру.

Хоч як короткий і побіжний сей нарис історії українського театру, а все таки вже і з него можна вивести деякі загальні висновки. Знаючи положенє українського театру годі не дивувати ся его надзвичайній живучости. Хоч він находить ся в якімсь занадто зимковім положеню, в положеню насерба штуки; хоч не має специяльної школи, так конечно потрібної для правильного розвитку всякої дїяльности, а тим більше на поли штука: український театр все таки в кождим роком чим-раз більше досконалить ся і кріпне. За короткий час его істнованя появляє ся ціла плеяда справдї сьвітлих талантів, що зуміли двигнути молодий театр на поважну висоту і здобути ему зацїкавленє і повагу у суспільности. Заразом і українська драматурґія чим раз твердше стає на реальним ґрунтї зображеня житя і, почавши від простих любовних тем, поволи вносить широку житеву струю у свої твори, зображає найріжнїйші рухи людскої психіки, найживійші сторони суспільних відносин всїх верств суспільности. В теперішнім своїм положеню український театр став моральною і умовою потребою значної части культурної суспільности. А дякуватя має за се не яким там внїшним обставинам, лише внутрішній живучости своєї ідеї і тим кільком дїячам, що уходивши силою свого таланту національні особливости народної душі, витревалим власним трудом дійшли на сцені до артистичного зображеня українського житя з его реальною дійсностию, з его горем, з его темними і сьвітлими сторонами.

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що взмиинує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жолківска ч. 109. 371 20—30

довести її о скільно дасть ся до форми чисто персонального союза. Гра видана дуалізмови йде о дві великі позиції: знесене економічно-торговельної спілки з другою половиною Монархії і націоналізация мадярскої армії. Поодинокі фази сеї інтересної борби, борби, яка по правді станула між короною а мадярским народом, є дуже інтересні і виказують повільні уступки зі сторони міродатних віденьских кругів в користь мадярского сепаратизму. Першою такою уступкою був мадярский полковий язык і мадярска мова в військових школах, та на тім боротьба не станула. Розпочав ся відпорний атак Відня в акції Куен Гедерварія а відтак гр. Тіси, котрий то однак атак скінчив ся для Мадярів незвичайною побідою. Відклик короля до народу і вибори дали в результаті опозиційну більшість в соймі, після чого опозиция оголосила адресу до престола, в якій виложила свої спільні домагання, від котрих не відступить. Після видання того спільного маніфесту ухваленого соймом боротьба з Віднем була так якби вже рішена. Заходи Тіси, щоб розбити інтриґами коаліцию мадярских опозиційних сторонництв не удали ся, а тим самим Відень зістав остаточно припертий до муру солідарною акциєю мадярскої опозиції. Тепер станула корона безпосередно око в око з цілим майже мадярским народом, бо ліберали, піддержуючі Тісу, находять ся наслідком его експериментів в аґонії, а наслідок був той, що остала ся до вибору лише отся альтернатива: або виступити проти цілого мадярского народа при помочи абсолютистичного coup d'etat, або згодити ся на домагання опозиції зложені в адресі і віддати керму управи в руки мадярскої коаліції. Що корона вибрала і мусіла вибрати се друге, нехотячи викликати цісаровитого перевороту і замішаня, се очевидне, а результат буде такий, що реальна унія з Австриєю і дуалізм будуть піддані строгій ревізії в користь мадярского сепаратизму. Безпосередним товчком до оттакої зміни фронту була квестия означеня квоти на спільні видатки, котра то квота вже за шість тижнів мусить бути на ново означена на слідуючий рік, на час від дня 30 червня 1905 до дня 1 липня 1906, а до її означеня мусить бути довершений в угорскім соймі вибір квотової депутації зложеної з 10 членів. Супротив такого скрутного положеня, корона побачила, що мадярска опозиция держить, так сказати, ключ від спільної каси, і вислала в особі бр. Буріяна, спільного міністра скарбу, свого делеґата, щоб пересправляв з опозициею. Та тим разом не йде вже о звичайні пересправи, о виміну уступок на основі do ut des, а о повну виграну мадярских політиків. Передовсім бр. Буріян заявив tacite Мадярам, що король годить ся на покликане кабінету зпоміж мадярско-опозиційної коаліції, а склад того кабінету буде такий, який захоче сама опозиция. По друге, король годить ся на повний розділ торгово-митовий Угорщини і Австриї, з тою тілько условиною, що дотеперішний стан потревае ще до р. 1909, то є до року, в якім скінчать ся деякі зобовязаня Монархії супроти заграниці. Вкінци король годить ся також на всї реформи у нутрі Угорщини, які коаліция узнасть за відповідні, а тим самим санкціонує в ґори все, що схочуть мадярскі шовіністи, даючи їм свобідну руку до їх національної господарки. Тілько на мадярску команду в війску не годить ся Монарха, та се вже такий момент, котрий мадярска опозиция лишить на разї в супокою, знаючи, що німецка команда упаде сама від себе, коли армія буде вже змадярщина, а з нових військових шкіл вийдуть самі мадярскі шовіністи.

Отсе суть погроми, які на двох, рішаючих на разї теренах, в Чехії і на Угорщині потерпіли міродатні австрийскі круги, а заразом погроми, що потягнуть за собою необчислимі наслідки. Дуалізм, опертий на реальній унії, можна вже уважати в значній мірі за пережитий і погребаний, а і в тій половині Монархії збирають ся хмари, які мусять довести до якоїсь нової і рішучої реформи в самих основах австрийскої конституції.

З окрема, побіда мадярскої опозиції є гарною наукою, що в політичній боротьбі може осягнути і що значить солідарність усего народа і его консеквентність та енерґія. Та се Мадяри — нарід, котрий вже нераз дав доказ, що є політично сьвідомий і дозрілий, і тому не диво, що йде крок за кроком але постійно до своєї державної независимости і свободи.

По царских указах.

Польскі дневники переповнені то всїляками рефлексиями з нагоди остатних двох царских указів, т. зв. толеранційного і другого про права Поляків в девяти західних ґуберніях (на Литві, Поділю і Україні), то вістями про наслідки, які вже доси проявили ся після тих указів.

І так наслідком толеранційного указу любліньскій епископ кс. Ячевский, котрий від 40 літ не візитував своєї дієцезії, бо не мав на те дозволу, вибрав ся тепер на візитацию, а его обїздка „замінила ся в тріюмфальний похід католицизму по земли, заселений бувшими унїятами". Народ всюди громадить ся товпами, ставить тріюмфальні ворота, сьвяточно витає епископа, проводить его бандериями, слухає проповідий, приймає тайну св. миропомазаня. Дня 15 с. м. в Красьнїставі вібрало ся на повитане епископа около 20.000 народу місцевого і окольичного. Дописуваті замічають при тім, що епископ обїздить дієцезию par force, значить без окремого дозволу власти, а лише наслідком самого указу, та додають, що імовірно довго ще прийшлось би ему ждати, коли би був хотів цілком по формі вичікувати дозволу. Що при тій об'їздї товпи „бувших унїятів" переходять на католицизм, о тім дописуваті не згадують виразно, але між стрічками легко се вичитати, особливо коли звязати з тим инші вісти инших дописувателїв.

З Межиріча пр. пишуть до одного дневника, що до пробощa в Гушлеві одної днини від самого рана почали надходити громади людий з кількох сіл, несучи образи і сьпіваючи пісни. На місци просили пробоща, щоби їх по мисли царского указу „приписав" до костела. А що ксьондзи мали вже від своєї дієцезальної власти інструкциї, то пробощ кс. Заремба впровадив людий до костела і по проповіди похрестив дїти (були й 18-пїтні, що доси ще не були хрещені), а опісля при помочи письменних людий записував людий на католицку віру. Від полудня до вечера записано над 600 осіб.

Инша вість така: Унїяти переходять просто на католицтво, бо не довіряють, чи знов не мали би яких перешкід, коли би признали ся до східного сбряду. До Варшави прийшла депутация селян з сїдлецкої ґубернії просити ґенерал-ґубернатора Максимовича, щоби їм отворено костел, давнїйшу унїяцку церков, від давних літ в приказу власти замкнену. Ґубернатор дав їм відповідь, що костел отворять їм і він в тій цїли зверне ся до властивої власти, до епископа кс. Ячевского. Спитав при тім, чи всї хотять перейти на католицтво, і дістав відповідь, що всї.

Отже те, що ми зараз вгадували і заповідали, справджує ся тепер, як бачимо з тих вістий. Кс. Ячевский дав уже навіть своєму духовенству інструкциї, а его візитацию не можна инакше розумітй, як аґітацию після засади „коваль клепче, поки тепле".

Про другий указ пишуть, що викликав він заворушене між поміщиками російского (значить певно, і українського) походженя в девяти західних ґуберніях. Указ позволяє Полякам набувати земскі посїлости, але лише від Поляків. Через те задовжені російскі поміщики, не маючи такої свободи в продажи своїх посїлостий, як Поляки, стратили кредит, і длятого падать ся внести петицию до царя, щоби знести всї обмеженя в набуваню земских посїлостий, так щоби Полякам вільно було набувати землю не тілько від Поляків, але і від властителїв иншої народности.

Тим то у вшехпольскім таборі запанувала радість, що вартість польскої землї підносе ся, а російскої спаде. Варшавский дописуватель тїшить ся, що задовжені посїлости буде можна парцелювати, так що властителї будуть могли і довгів позбути ся і часть майна уратувати собі, решту продаючи Полякам. „Аж тепер буде могла зацвісти польска кольонїзация" (розумїє ся, на Руси!).

Указ той — пишуть — відокремлює Поляків, а тим причинить ся до їх зсолїдаризованя. Те примусове єднане Поляків відобе ся незабаром на фізіоґномії Литви і Руси і швидко перемінить ся в тим сердечнїйшу злуку національну, причиняючись до зорґанізованя Поляків (на Литві і Руси) і до скріпленя їх сил. Отсе то й найважнїйша річ, яку принїс той указ.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Лїневич телеґрафував, що дня 18 с. м., коли російский віддїл з артилериєю підходив до місцевости Сабоце, заатакували его Японці. Росияни перейшли до офензиви на мандариньскій дорозї. Акция скінчила ся тим, що Росияни обсадили кілька сел.

Льондон. О російских позициях в Манджурії доносять: Праве крило російского фронту стоїть 8 миль на захід від зелїзниці. Міщенко з кінnotою стоїть на західнім березї ріки Ля. Командантом центра є ґенерал Каульбарс а Куропаткін, лївого крила, котре стоїть о 50 миль на полудне під Кірином. Куропаткін має четверту часть корпусу, зложеного головно з рекрутів. Гори на північ від Кірину уфортифіковано.

Кельн. Японці вицофали всїх корейских репрезентантів дипльоматичних в цїлім сьвітї. Інтереси Кореї будуть полагоджувати японьскі посольства, а де передше було корейске посольство, там до японьского конзуляту буде приділений корейский секретар. Японці забрали також всї корейскі почти і обсадили їх через половину Японцями, а через половину Корейцями.

Льондон. На нарадї князїв з цїсарскої родини і мандаринів ухвалено сейчас по війні вислати 50.000 хінського війска, а що се буде мало для удержаня лану, просити о поміч Япону; в той спосіб часть японьских військ на просьбу Хін лишить ся в Манджурії. Адмінїстрация Манджурії буде вреформована. Хінці вискажуть вдячність Японови і будуть просити о зворот Порт-Артура і Дального. Що до Тібету порішено, що сей край буде відданий під протекторат Анґлії і Хін.

Гонкон. З парохода Араба, котрий вчера тут приїхав, оповідають, що коло Деброблянко чути було стріли з гавбиць і що балтийску фльоту бачили в каналї Пассі. З иншого парохода бачили дня 10 с. м. чотири російскі транспортовці, що плили на полудне від сего каналу.

Сайгон. Французский адмірал, котрому поручено перешукати цїлий анамский берег, чи від 14 с. м. не вернув там який российский корабель, доносить, що від 14 с. м. не було там такого корабля.

Берлїн. Один близький свояк Рожественьского в Петербурзї рішучо заперечує всї вісти о коробі адмірала. Хоч Рожественьский занедужав був на серце, то все таки він може сповняти чинности команданта фльоти і не буде відкликаний.

Чіфу. Особи прибувші з Порт-Артура оповідають, що сто узброєних Японців обсадило російский пароход Казань.

Токіо. Говорять, що Японці зловили хінське судно з кількома російскими офіцирами. Вони виїхали здавсь з Владивостока на звіди. О балтийскій фльоті не було тут вчера ніяких відомостий.

Льондон. Дневники доносять, що Рожественьский мав тайний наказ царский, не вдавати ся в битву з Японцями, лиш щоби кружляв на полудньово-хінських водах і своєю присутностию непокоїв Японців, бо через его присутність Японці тратять свободу транспортованя війск і военних материялів на хінський континент. Японці зрозумівши тактику Рожественьского і кілька разів пробували его здурити вістями о експедициї на Сахалїн, о страті найбільшого панцирника, так що Того диспонує тепер лише 4 панцирниками і т. п. Всї ті вісти мали спровокувати Рожественьского до атаку на Того.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Запевняють, що в першах днях червня рада міністрів займе ся проектом Булиґіна скликаня репрезентантів народу. Президентом комітету для зґрарних справ буде Горемикін, а головним управителем институций ґрунтової посїлости і рільництва Крижановский.

Москва. На загально російскім конґресї жінок, котрий тревав два дни при участи 500 жінок в всїх станів, ухвалено резолюцию з жаданем політичної свободи в Росиї, рівноправности жінок, закінченя війни і введеня конституциї.

Льондон. В послїдних часах російску границю перейшло богато Росиян під анґлїйскими іменами і заосмотрених в анґлїйскі паспорти. Анґлїйска поліция висїдила двох визначних Анґлїйців, котрі заосмотрювали російских революционерів в анґлїйскі паспорти. Против обох посередників заряджено карне слїдство.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Вивіз паші.

Відень. W. Ztg. оголошує розпорядженє міністерств фінансів, рільництва і торговлї, відкликуюче заборону вивозу паші.

Іредента.

Відень. Перед судом присяжних відбуде ся тут процес о державну зраду і обиду маестату против чотирех Італїйців з Терсту з причини знайденя двох бомб в льокали ґімнастичного товариства. Обжалованє закидає, що в порозуминю з італїйскими товариствами іредентистичними утворено тайну орґанїзацию в цїли оружного нападу охотничої армії Ґарібальдия і зорґанізованя людового повстаня для відірваня італїйских частий Австриї від монархії. На случай повстаня мали бути також ужиті фабриковані обжалованими бомби. Окрім того обжаловані розширювали письма обиджаючі пануючого і членів цїсарского дому.

Угорска криза.

Відень. Міністер Бурян був вчера рано на авдиенциї у цїсаря і здав справу з переговорів в Будапештї. Нині або завтра приїде до Відня ґр. Андраші, щоби перевести переговори з короною. Говорять, що Бурян і Андраші зредаґували проект компромісу на тій підставі, щоби поки що справу язика в команді виключити з програми правительства, за що опозиция має дістати значні концесиї. Надіють ся перевести компроміс на сій підставі. Говорять також о можливости значної сецесиї з партиї Кошута.

Будапешт. Виконуючий комітет коаліциї упросив Андрашія, щоби приняв заступство коаліциї супротив монарха. Андраші заявив, що місию приймає і виїздить до Відня.

Ческий сойм.

Прага. Ческий радикал, п. Карлїна поставив в ческім соймі внесенє о ухваленє адреси до корони з жаданем ревізиї правнодержавних відносин Чехії до Австриї і Угорщини.

Розділ держави від церкви.

Париж. Дневники доносять, що по ухваленю парляментом закона о розділї держави від церкви, Ватикан намірає усунути 12 епископів, котрі показали ся прихильниками републики.

Шпіґуньство в Німеччині.

Познань. Під закидом шпіґуньства арештовано тут студента з Варшави Павловского, коли сей намірав на карті занотувати подробиці положеня форту ч. 5. Арештований мав вже нарисованих кілька инших фортів.

Голод в Іспанії.

Мадрид. В Альказарі вибухли голодові розруки. Робітники бомбардували камінєм склади з мукою.

Бунт робітників.

Гонолюлю. Білих в місті Мібнїн окружило 2.300 збунтованих робітників японьских. З Гонолюлю вислано пароход з міліцию.

НОВИНКИ.

— В справі перепон, ставлених заробковій еміґрациї, надіслав нам один визначнїйший патріот отсе письмо: Перед кількома днями подав Kurjer lwowski вість, що з села Пилипча, борщівского повіта, приїхало онодї до Львова 13 селян, звербованих бюром в Найберунї до роботи в Німеччинї, що мали одержати у Львові „podobno od Ruskiej Rady" зелїзничі карти на дальшу їзду, а не дістависши їх і не маючи гроший на дорогу, мусїли вертати домів. Kurjer обурюєсь за те на „drabów" (здавалось би, на руске бюро в Найберунї чи „Руску Раду"), котрих жертвою стали бідні селяни. Знаючи сю справу близше хочу її пояснити. Селяни з Пилипча звернулись були перед трома тижнями до бюра в Найберунї і одержали в відтам замовленя на добру роботу. Зелїзничих карт вїхто їм не обіцяв, тай они самі того не надіялись. Але бідних селян стрінули з иншого боку неожидані перешкоди. Найперше не хотїв їм громадский уряд (очивидно з висшого порученя) видати робітничі книжки на виїзд. Селяни звернулись тому телеґрафічно до Львова о пораду і одержали звідси відповідь, що Німці (знаючи галицкі порядки) приймуть їх за посьвідченем парохіяльного уряду. Та на зелїзници стрінула їх друга несподіванка, бо зелїзничий урядник відказав їм зниженої карти, яка всїм робітникам належить ся. Насліdком того забракло деяким людям гроша; і тому приїхавши до Львова, хотїли тут запомогчись. Однак се було для них, людий чужих і не даючих ніякої правної поруки, неможливо. Так мусїли вони заратуватись взаїмно (бідні йшї в богатших), щоб доїхати до Найберуну, а дехто може і вернув ся домів. — А тепер питаємо, хто тут винен (щоб не уживати виразу Kurjera „драбів")? Винен тут найперше громадский уряд, що проти всякого права відказав своїм рідним громадянам робітничих книжок та спиняв їм добрий заробок. Дальше винен зелїзничий уряд, що відмовив людям належних зелїзничих білетів і причинив ся до того, що забракло їм потрібного гроша. А вже найбільше винні верховні управителї, котрі місто стояти на сторожи беззаглядного права, стали простими орудиами шляхоцкої клїки, видаючи в її інтересї підвладним орґанам порученя, против всякому праву і справедливости, та кривдячі в найвисшім степени біднїйше населенє. Яркою ілюстрациєю того є звісний циркуляр золочівского староства (поданий в ч. 100 „Дїла"), котрий вийшов з висшого порученя, а котрий у відповідних копіях розійшов ся імовірно по всїх сторонах краю. — Так коли рік річно жидівскі фактори вербують у нас в біднїйших і гірских сторонах исторично тисячі робітників на роботи до подальших дворів, обдурюючи їх золотими обіцянками, котрих пани спісля і в десятій части не додержують, і бідні людиска по довгій і тяжкій працї вертають зголоджені, обдерті і без крайцаря домів, а нераз ще запожичують ся на поворот, — то наші власти сего не бачать. Коли ж люди одержують з Німеччини контракти, а з тим запевнене доброго заробку, тоді на даний з горя знак выступають против сего всї орґани: громадскі війти, зелїзничі урядники, жандарми, старости, та робять все можливе, щоби людий в їх праві спинити! — Я пояснив повисший факт, щоби Kurjer, обурившись на него, сказав тепер на адресу правдивих виновників своє слово. Взагалї повинна би лїпша часть польскої преси приглянутись сій самоволї близше. Тут не ходить вже о якісь партійні річи, але о вселюдскі права, що кождому чоловікови належить ся: не повинні бути нїколи порушені. Тих прав повинні ми всї солїдарно боронити, як і солїдарно против самоволї властий на тім полї выступати. Бо „що нині мені, те завтра (може у відмінній формі) тобі".

— Нерівна міра. Пишуть нам з Перемишля: Читачі „Дїла" знають, кілько то шуму наробили польскі дневники і як вели ся доходженя з тої причини, що кількох учеників перемискої рускої ґімназиї, запрошених своїм товаришем, пішло одної недїлї до сусїдного села на празник до свого товариша і при тій нагодї вступили з цїкавости до місцевої читальні „Просьвіти", щоби її оглянути. Посипали ся доноси до краєвої ради шкільної, розпочались судові доходженя о головну зраду і обиду маестату, краєва рада шкільна висилала свого делеґата на слїдство, а коли показало ся, що ученики нїчого не винні і учительский збір не знайшов основи до їх покараня, хоч слїдство було строге, то не тілько дістав за се виговір від зверхної власти, але справа оперла ся аж о міністерство просьвіти, і ще до недавна протоколам не було кінця. За те ученики польских ґімназий тїшать ся в своїх патріотично-польских порывах цїлковитою свободою, ба навіть опікою наших краєвих верховодів. От в дни третого мая всї ученики Поляки носили червоно-білі кокардки прилюдно по улицях, зібрали ся при памятковім камени і сьпівали патріотичні пісні. Та сама польска молодіж при иншій нагодї, підчас польского сокільского торжества уставившись в ряди, відбувала по містї разом із соколами походи. Минувшого року на цїсарскі уродини, підчас коли музика військова грала цїсарский гимн, зібрала ся товпа людий, зложена з польских академіків і учеників польскої ґімназиї, ідучи за військовою музикою, співала демонстраційно пісні „Jeszcze Polska nie zginęła", „Czerwony sztandar", і викрикувала: „Проч з Австриєю! Проч з цїсарем!", при чім кидала зневаги на адресу Австриї, поліциї, а навіть кидала камінями на військо. Наслідком того вже і наша, так сліпа на польскі вибрики поліция вмішала ся і арештувала кілька

осіб з поміж демонстрантів а опісля державна прокуратория внесла акт обжалованя против кільканайцятьох демонстрантів, між ними против 6 академіків і 5 учеників польскої ґімназиї о злочин публичного насильства, обиду маєстату, збіговиско, опір поліції і т. п. Перед кількома днями відбула ся тут перед карним трибуналом розправа, в наслїдок чого суд — звісний із строгости в руских процесах виборчих і стрейкових — засудив всїх демонстрантів лише за провину збіговиска на гривни від 70—140 корон! Чи рівна се міра, нехай осудять читателї... — §.

— **Комітет центральний польский** т. зв. комітет для виборчих розбоїв відбув вчера засїданє під проводом віцепрезеса Козловского. Комітет вибрав своїм превесом, в місце уступившого В. Дзедушицкого, звісного русиноїда Тадея Ценьского, почім раджено над польскою кандидатурою до сойму з Золочівщини при доповняючих виборах по Яворскім. Яко кандидата, без дефінїтивного рішеня справи, поставлено Обертиньского, звісного аранжера „пельґжимек“ польских до Кракова і помічника Козловского в зорґанїзованю гакатистичної акциї на Руси.

— **Слабка оборона.** Наша статя про нових членів краєвої ради шкільної викликала невдоволене „Рускана“, котрий в окремій статї збиває наші замітки, а передовсїм бере в оборону дотеперішного репрезентанта Русинів в кр. раді шкільній, п. Барвіньского. П. Барвіньского боронить ся там в сей спосіб, що засїдання ради бувають тайні, а тим самим ми не можемо мати позитивної відомости, о скільки поведене п. Барвіньского яко репрезентанта Русинів було відповідне. На той заміт відповімо, що про поведене п. Барвіньского яко члена кр. ради шкільної, ми знаємо від осіб інтересованих, котрих за їх народну дїяльність постигла кара зі сторони шкільної комісиї едукацийної а котрі удавали ся о поміч до п. Б-го, але без видимого успіху. Впрочім п. Барвіньский перебував майже все поза Львовом, а вже се одно вистарчає для піддержаня заміту, що становище п. Б. в кр. раді шкільній не було відповідне. Колиж п. Б. твердить, що він оден не міг нїчого вдїяти против майоризациї, то міг преціньо на основі зібраного материялу і досьвіду виступити публично в соймі, та нам про такий виступ п. Б-ого нїчого не відомо, а натомість відомо, що таку оборону мусїли вести инші посли, а зокрема пос. о. Богачевский. Про се, що руский член ради повинен навіть для демонстрациї зложити членьство, коли бачить, що всї его заходи і в найсправедливійших справах стрічають ся з відмовою — навіть і не згадуємо, бо ставити такі домаганя до п. Барвіньского, котрий помимо тисячних ударів держав ся цїлі роки угодовства, ішло-б справдї за далеко. Що-ж до заміту, немов то ми тзв. консолїдациєю причинили ся до скріпленя москвофільства, то сей заміт мусимо відослати „retour“ на адресу людий, від котрих вийшов, бо нема сумнїву, що коли що причинило ся до зросту москвофільства в Галичинї, то якраз работїпна політика „нової ери“, котра дала знамените оруже в руки москвофілів до поборюваня народного сторонництва в масах руского населеня.

— **„Врі да мєру знай“.** Отся московска пословиця приходить нам на думку, коли читаємо відповідь социально-демократичного Naprzod-у на нашу оподїшну статю п. з. „Пропетарі всїх країв лучіть ся“. В тій статї ми зазначили факт самостійної орґанізациї жидівских социяльних демократів і зазначили заразом причину, задля якої жидівскі робітники відлучили ся від польскої социально-демократичної партиї. Як головний арґумент ми подали згідно з їх брошурою „Чого хочемо?“ обставину, що польска социяльно-демократична партия має цїли патрїстично-польскі та що тим самим жидівских робітників винародовлює, впоюючи в них державні польскі змаганя. Не маючи що відповісти на сї вплучні арґументи, Naprzód накинув ся на нас з ординарною, брутальною лайкою, а не вдоволяючи ся того рода коршемною полемікою, пописав брехнї, котрі мусимо тут спростувати. Так закинув нам Naprzód, немов то наш орґан є звісний із своїх „antysemickich wystąpień“, а щоби ще більше під'юдити против нас Жидів, твердить, немов то ми писали все доси слово „Жид“ через мале „ж“. Розумїє ся, що ті концепти социяльно-демократичного орґану суть найзвичайнїйшою видумкою і сьвідомою ложию, а сумно з часописию, що не маючи нїяких теоретичних і розумних арґументів, мусить ратувати ся аж того рода фінтами. Наш дневник, як і загалом цїле сторонництво, не виступав нїколи против Жидів яко Жидів, а навпаки супротив антисемітизму все поборав і похваляв змаганя сіонїстичні, розуміючи, що се одинока дорога, щоби темні і политично деморалїзовані жидівскі маси піднести під зглядом культурним і горожанським та вирвати їх з рук галицко-польских верховодів, що уживають Жидів яко Stimmvieh до своєї розбишацкої политики. Впрочім ми перед двома роками в сконфіскованій статї п. з. „Осторога“ перші відкрили антисемітску інтригу в Снятинщинї, заініціовану польскими потентами і се наша заслуга, що місточка східної Галичини не пішли слїдом Кишенева, о що деяким панам з польского табору дуже ходило. Ось-тілько нехай буде сказаним у відповідь Naprzod-ови на его заміт антисемітизму, а се мабуть вистане для публичного напатнованя негідної тактики социяльно демократичного орґану. Що-ж до писаня слова „Жид“ малою буквою, то се річ також не правдива, хоч нас дуже дивує, що наші социяльно-демократичні критики проявляють таку дразливість на пункті ортоґрафії. Не підлягає сумнївови, що полеміка дневників в справах політичних на пункті ортоґрафії є новостию в політичній борбі, а патент винайденя того рода політичного оружиа остане ся на все при Naprzod-ї. Тількож боїмо ся дуже, що Naprzód, користаючи за часто із свого нового винайденя, збližить ся до часописий гумористичних і зробить конкуренцию Smigus-ови, для котрого того рода полємічний материял є далеко відповіднїйший.

— **Справа Боднара.** Як свого часу ми доносили, рахунковий підофіцир Антін Боднар украв в серпни 1903 р. з дивізийної команди в Станиславові рїжні мобілїзацийні документи та 15.000 К готівкою і утїк до Америки. В лїтї тамтого року Боднара арештовано в Самборі і відобрано від него ще 12.000 К. З Галичини відставили его до Відня, де против него заряджено слїдство о крадїж із взломом і шпіґунськтво. То слїдство тревало 13 місяців і хотяй укінчено его перед двома місяцями, прокуратория не могла рішити ся на виготовлене акту обжалованя, наслїдком чого сборонець обжалованого, д-р Крамер, вніс жалобу до міністерства справедливости. Оноді повідомлено его, що слїдство против Боднара застановлено, бо кількамісячна лїкарска обсервация ствердила у Боднара початок умової недуги т. зв. паранойя; наслїдком чого Боднар буде відставленний до заведеня для божевільних. Між иншим уважає він себе за великого винахідника, котрий винайшов великий маґнет до висліджуваня динамітових і порохових мін при облогах, що у війні викликало би великий переворот, дальше прилад до нового способу робленя муки, ввінци зелїзничі шини, з котрих поїзд нїяк не може зіскочити і т. п.

— **Відворот зпід Мукдену.** Час. „Долж. Листокъ“ помістила уступ листу лїкаря, учасника посліднї батви під Мукденом, що пригадує своєю грозою деякі розділи „Червоного сьміху“ Андреева. Лїкар бачив під Мукденом розшалїлу товпу, захоплену паніков. „В цілковитім неладї і метушни, не здаючи собі з нїчого справи, перла товпа наперед, в криком, проклинаючи кождого, хто не йшов з нею. Вівники, з божевільними від страху очима, били без милосердя коний, що гнали вперед що сили. Коли упав з воза пакунок, навіть за ним не оглядали ся, упав вояк — та сама істория. Коли віз зачепив о що-небудь, роздавав ся вереск: перетинати посторонки! І в одній хвили топір або шабля переводили операцию, віз лишав ся, а вояки на конях утїкали дальше. Страх перед переслїдуючим неприятелем, і паніка, котра опановувала всїх, запоморочувала ум і затемнила спроможність думати, полишали в мозку одиноке бажане: ратувати житє. Тому кождий ратував его, як умів і хотїв. Навіть сьміливі сибіраки у великих своїх „папахах“ гнали коні навмання з розпучливим виразом лиця, випереджаючи піхотинців і дончучи раненних вояків по дорозї. Ся товпа в „папахах“ була прямо страшна.

— **Дрібні вісти.** У міністра для Галичини, д-ра Пентака, котрий прибув до Львова на посьвячене нового будинку університетської бібліотеки, явила ся вчера депутация польских академіків з петициєю о креованє другої катедри польскої істориї та в справі будови нового університету.

Консулят в Ст. Паольо в Бразилиї обняв д-р Кароль Бертоні, родом із Станиславова.

Посол загальної курії коломийского виборчого округа Стефан Мойса здавав оноді в Коломиї зі своєї посольскої дїяльности. Ухвалено ему вотум довіря. (А де були Русини?)

При ул. Пекарскій ч. 35 у Львові застрілив ся в неділю вечером студент прав і рахунковий практикант намісництва Чеслав Сьмяловский з причин родинних і материяльних.

В Станиславові отвирає тов-о „Рижниця“ філію своїх складів.

З товариств.

Перші конституючі збори філиї тов. педаґ. в Чорткові відбудуть ся дня 1. червня с. р. о годинї 11 в „Руській Бесїдї“.

Перші загальні збори філиї руского тов. педаґ. в Ярославі відбули ся дня 25 марта 1905. Зібраних повитав От. Кипріян Хомінецкий, а опісля провід обняв п. Кичура. По вписї в члени філиї, приступлено до вибору виділу. Головою вибрано О. Хотинецкого, а виділовими о. Лициняка, пп. Кичуру, Янова і Шумского. З черги раджено над заснованєм бурс селянських в Ярославі, Сїняві та Радимнї і постановлено з початком року шкільного 1905/6 бурси ті ввести в житє. Відтак вели ся наради над заведенєм курсів для безграмотних і ухвалено покликати в тій цїли до працї всю інтеліґенцию в повітї. По ухвалї заведеня відчитів і викладів популярних по містах і селах вичерпано порядок дневний і замкнено збори.

З ремісничої і промислової бурси у Львові. В місяци цьвітни і в перших днях мая с. р. вислали ми до Всечестнїйшого Духовеньства всїх трех дієцезий понад 2500 звітів одинокої руской ремісничої і промислової бурси у Львові за VI адмінїстрацийний рік і представили з одної сторони велику хосенність з сеї бурси для нашої народної справи а з другої незїдрадні її материяльні відносини, серед яких від 1902 р. замикає вона свої рахунки рік річно значними недоборами. Друковане звітів, чеки і порто коштували бурсу понад 300 К. і виділ бурси рішив ся видати таку квоту, щоби інтеліґентну часть нашої суспільности осьвідомити о змаганях і потребах сеї інституції, в надії, що видаток на конто друку і порта верне ся Бурсї що найменше сторицею. На жаль ледви трийцять кількох оо. Добродіїв (мало що більше як 1 прц. висланих звітів) поспішили зараз з меншими або більшими жертвами і з щирою звохотою до дальшої працї, за що вже на сім місци складаємо їм сердечну подяку, а 99 прц Всечестнїйшого Духовеньства або не перечитали нашого звіту або перейшли над нашою просьбою до дневного порядку. Осьмілюємось отже сею дорогою звернутись до Всечестнїйшого Духовеньства і просимо горячо, щоби в народнім інтересї звернули увагу на сю одиноку нашу ремісничу і промислову бурсу у Львові і щоби чи то власними жертвами чи збірками від своїх парохіян зволили прийти їй в поміч. Коли вже значнїйшої квоти не можна вислати, то просимо бодай о 50 сотковий даток на покритє коштів друку і висилки. При тій нагоді пригадуємо ся також тим руским кредитовим інстатуциям, котрі не повідомили нас о полагодженю наших подань, внесених в кінцем 1904 р. і просимо о ласкаву відповідь.

Збори і засїданя.

В Калуши відбудуть ся дня 1 червня с. р. о 3 годинї пополудни в руснім касинї довірочні сходини членів філиї рус. тов-а педаґоґічного, на котрих крім иншних точок буде відчит Гриня Левиньского про „Івана Франка“. Притім звертаєсь виділ до цїлої калуской руской інтеліґенциї з просьбою, аби вписувалась в члени філиї тов-а педаґоґічного в Калуши і тим способом причинялась до его дальшого розвою.

Померли.

— **Анна Прийма**, мати професора ґімназиї в Бережанах, упокоїла ся в Селиськах бобрецкого повіта, дня 16 с. м. в 63 році житя. Похийна задля рідких чеснот тїшила ся симпатиєю в цїлій околици, доказом чого сотки народу з усїх сумежних сіл, які взяли участь в її похороні. В. їй п.!

Переписка Адміністрациї.

Вп. Т. Ши. в Ни. н. Ди. Ваш даток на театр не міг бути виказаний, бо ще не відданий, куда слїдувало. — О. Ів. в Тр. До кінця червня ще 4 К. — Ю. Ми. в Ши. Заплачено по конець мая. — Р. Ше. в Св. Тепер за цьвітень а не май. — М. Ло. в Вв. Тепер вплачено за цьвітень а не май. — М. Ге. в Лю. вел. Тепер вплачено до кінця цьвітня а не червня. — І. Га. в Ви. Тепер вписано на 3. квартал 2 К. — А. Лї. в Яр. дв. Тепер вплачено за цьвітень а не май. — В. Е. Ст. в Ва п. Бук. Тепер за 2 квартал. — О. На. в Ів. Тепер вплачено по конець цьвітня а не червня. Др. В. См. в Ра. До кінця червня належать ся нам ще 2 К 70 с. — І. Да. в Ту. До кінця року прийде ще 12 Корон, бо в минулім році зістала заледвість 4 Корон. — Т. Гр. в Пе. Тепер вплачено за цьвітень а не май. — В. Ск. в За. За 2 квартал прийде ще 1 Кор. — С. Со. в Фл. Тепер вплачено за цьвітень а не май. — І. Ту. в Чо. к. Ус. За 2 квартал прийде нам ще 2 К. — Вп. В. Із. в Со. к. Бі. Тепер вплачено лиш по конець мая. — М. Ти. в Фо. (Босна). Просимо о вирівнанє заглеглости з 1904 на 6 К 70. — О. Пр. в Ро. Тепер вплачено за лютий а не цьвітень.

— Пригадує ся, що речинець розписаного конкурсу на реклямацийний афіш „Товариства для розвою руской штуки кінчить ся дня 1 червня 1905. — *Дирекция.*

Оповістка.

Сим осьмілююсь пригадати всїм П. Т. Добродіям, котрим я вислав книжки „За красою“ і „Пестрі звуки“, щоби зволили ласкаво вирівнати належитість за них, або книжки неушкоджені звернути назад. Роблю се тому, бо вийшов вже речинець в друкарнї, де я мушу заплатити за друк, папір і т. в. При висиланю гроший прошу ласкаво ужити чек, який я вислав з книжками. Належитість виносить разом тілько К 5.30.

З поважанєм

4·5 1—4 *Микола Грабчук Чернівці*

Надіслане.

Кандидат нотарияльний

Русин, глядає посади. Зголошеня до Адміністрациї „Дїла“ під „С 33“.

441 3—4

На продаж 320 моргів доброго ґрунту, будинки і інвентар в Малинівскій Волї, повіт Мостиска, а то в цїлости або в дорозї парцеляциї. Ближші відомости подає д-р Ігнатий Корнер, краєвий адвокат в Мостиских. 440 3—3

ПІЩАНИ

найзнаменитша сїрчано-мулова санатория для ревматиків, в болях суставів і костий по зломаних і звихненях, в подаґрі, нервоболях, особливо в іхіяс. Сезон від 18 мая.

468 Ординуючий лїкар д-р А. Тайхман. 1—3

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьскої)

отворила **комнату до снїдань** і просить руські круги о численні відвідини. — Обслуга руска. 443 2—15

Глядає ся здібних позолотарів і різьбарів Русинів до робітні Товариства для розвою руской штуки. Потрібні також хлопці до науки.

Дирекция Товариства для розвою руской штуки у Львові, Ринок ч. 34.

444 2—3

Піщани

найсильнїйша в Европі санатория сїрчано-мулова, для ревматиків, в терпіннях суставів і костий, в туберкульозї суставів, по зломаних і звихненях, в подаґрі, нервоболях, особливо в іхіяс. — Упадженя так що-до мешкань, як і купелий по всяким вимогам — від люксусових аж до найдешевших. Три басени чисто сїрчані, три сїрчано-мулові, оден порцелянови. Окремий басен для убогих з купілями по 10 кр., другий по 40 кр. — Ванни порцелянові, мармурові і деревлянні. — Примінюване льокальних болотних купілий з незрівнаним успіхом. — Проспекти розсилає Управа. — Околиця гориста. — Ординуючий лїкар: *д р Ал. Тайхман.* Сезон від 18 мая. Піщани на Угорщинї. 469 1—1

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на пам'ятних площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.** 4185

Сим подаєсь до відомости, що канцелярия

Товариства для розвою руской штуки

з днем 1 червня 1905 буде перенесена в Рынку

на площу Бернадиньску ч. 8. (готель Краківский.)

Там отворило Товариство також власну

різьбарско-позолотарску робітню.

Звертаємо увагу всїх, а особливо Всеч. Духовеньства і Хв. церковних Комітетів на сю одиноку

Руску артистичну робітню,

в котрій мають вагоду наші церкви набути по приступних цінах красні, правдиво артистичні церковні предмети як: іконостаси, вівтарі, кивоти, процесийні образи, проповідниці, всякі церковні образи і пр.

З замовленями належить звертати ся просто **до Дирекциї у Львові, площа Бернадиньска ч. 8 (готель Краківский).**

428 2—3

ТОВАРИСТВО не послугуєсь агентами.

Замовленя приймає виключно лиш Дирекция у Львові.

Конкурс

на посаду 2 торговельних помічників при товаристві „Ризниця“ в Самборі. Належитись відомостями в купецтві і моральним поведенем. Реченець до внесення подань до 15 червня включно. Прийняте буде на разі провізоричне з платнею 70 К місячно.

463 1—3 *Дирекция „Ризници“.*

Абсольвенти ц. к. державної промислової школи: Михайло Чорний зі Львова, Іван Павлиш з Перемишля і Андрій Фабендиш з Торговиці, вложили перед іспитовою комісією в намісництві іспит на мулярських майстрів.

442 2—2

Шпаралі щодень свіжі, добірні, коротко тяті, по змінних торгових цінах розсилають:
Дзержаніївські, Зелена, п. Гримайлів. 432 3—3

Дяк іспитований з добрим голосом, добрими свідоцтвами і спосібний до ведення аґенції „Дністра“, найде сейчас місце в Потуторах. Зголошення приймає парохіяльний уряд в Потуторах. 434 3—3

Дяка тверезого з добрим голосом, що уміє запровадити нотний хор, потребує парохія Звенигород, п. Бучач. 430 5—6

Лїярня дзвонів *Якова Супрановского* в Соколівці к. Ожидова виконує мельодийні дзвони всїлякого рода й величини по найдешевших цінах. 400 5—10

З нинїшним днем відновлена і отворена

Комната до снїдань

в пасажи Гавсмана

заосмотрена богато рїжними делїкатесами, тепляними і замінними перекусками. О численні відвідини прошу вічливо.

З поважанем *Г. ФАБІЯН.*

420 3—6

Рїдка нагода!

незвичайно дешево 500 штук предметів до окраси за 4 К.

Величавий позолочуваний годинник, точно йдучий, трилїтна ґарантия, разом з ланцушком, 1 мужеска шовкова краватка, 3 штук найлїпших хусток до сурдута, 1 мужеский перстенець з імітациєю дорогого каміня, 1 величава шкіряна портмонетка, 1 кишенове тоалетове зеркало, 1 пара спінок до манштетів, 3 спінки до сорочок 3% „дубле“ золот. замок патент., 1 добрий ніклевий прилад до писаня, 1 елеґ. дамска брошка (новість), 1 пара бутонів з наслїдуваним брилянтом дуже манячим око, 3 предмети в дома необхідні. Все разом з годинником, котрий сам тілько варт, коштує лише **4 корони.** Висилаємо за післяплатою, або за присланою належитостию через **F. A. GELB, Kraków 40/a.** Ризико виключене, бо можна назад звернути. 54 1—3

Молочарня в Березові

середнім, коло Коломиї, п. в місци, філія Мшанської, висилає щодень 5-кілові пачки десерового масла по цїні 2·70 К Ієсо Березів. 462 1—3

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убрання по назочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Гольдера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 15—20

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілїй, ґравюри на сталь і дорогих камінних. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печатькові марки, знаки для випалювання із желіза і шпунтові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і рїжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Липовий Мід

5 кґр. 7 К 20 с.

Питний мід „Здоровле“

5 кґр. 6 К

Овочеве Вино „Елевтерия“

(підохочує, розвесенне, почуття голоду а не упиває)

для селян і громадских склепів

50 літрів 30 К (на 3 рати)

всьо оплатно і з опакованем висилає

Пчільнича спілка учительска в Бережанах. 15—15

Іспитований дяк і склепар звичайний нотний сьпів, безженний глядає посади. Зголошення в управі школи в Жиятині п. Гільче.

466 1—3

Комната і домовий карч оферує ся.

Врановска 8, I. поверх.

Іспитований дяк безженний, глядає посади.

Николай Власенко в Ниврі, п. Ґрмаківка. 431 3—3

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасїчника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“

а іменно по таких цінах:

довжість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразкоштує:	90	100	110	120	130	140	150	16	корон

Хто замовить 10 кіс, дістає одну косу даром — для ґуртівників знаменний опуст. Коси всїдалї приймаю назад або звертаю ґроші. Маю на складї також: серпи, молотки, бабки, перетенї та бритви.

Цинники висилаю даром — товар лишень за посьпілатою. 384 7—34

На літо!

Топірці вибивані пацьорками від	3—15	К
Вишивані краватки	3—5	„
Гуцульскі кептарики по	13	„
„ шапочки	2	„
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті)	2	„
Ґердани з пацьорків	2·50—5	„

Великий вибір карток, всїляких дарунків, туток і паперів „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає

„Сокільский Базар“ у Львові, Руска І.

ЛІПІК

в Словаччині, першорядна купілева місцевість.

Одиноке горяче йодово-алькалїчне жерело (64° Ц.) на континенті.

Станция льонятаньскої зелїзниці (via Dugoselo). Крім того стация полудневої зелїзниці Пакрац-Ліпік. Преміоване в Будапешті, Відни, Льондоні, Римі і Бруксели. Знаменито улаженї термальні купелї, водолїчниче заведенє, інгалатория Булїнґа, дієтична кухня; лїчниче заведенє для офіцирів. Елеґантний сальон, кавярня і реставрация, великий парк, прогулькова зелїзница, каплиця, знаменитї готелї, електричне осьвітленє. При ревматизмі, гостци, ішіасї, ломаню костий, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. недуґатах, при скрофулїчних і всяких недуґах крови незрівнане. Підчас лїчничого сезону орґанує 10 визначних лїкарів. Термальна вода в Ліпіку просто з жерела, а також у L. Edeskuty в Будапешті. Ліпіківску термальну сіль можна замовляти в купілевій дирекції.

353 4 5 Всяких інфомацій уділяє **Купілева Дирекция.**

Склад фотоґрафічних апаратів
ЕДМУНДА
Бродковского
Львів, пл. Галицка ч. 14

поручає апарати найновійшої і найлїпшої конструкциї та богато новин на фотоґрафічний сезон 1905 р.

Обємистий ілюстрований цїнник даром і оплатно.

Наука фотоґрафованя даром.

На домагана частинна сплата можлива. 429 2—6

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по уміркованих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иншихспіритуаліїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОҐІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сокоджених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цінники і информациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 10—26

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краватек, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, ґроші і спінок з ґербом Руси.

Великий вибір бімутерий. 760

По найдешевших цінах. Без конкуренції.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Мариацка ч. II. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицневича ч. II

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслїдках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на опрящене і шкірні плтна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває пращі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до зникненя прищів та угрів на лиці і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на печене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 19—84

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґруни. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і дятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

70 Аґентів не висилаю.

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконїї, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконатя ся о якости нашого насїня. 248 43—50

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 предполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освєнціма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан **2·51**, 6·15. 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави рускої 7·30*.

„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 предполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенями товстими; поїзди лїчні є назначені звіздною. Пора лїчна чекшить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні біґети їзди як також біґети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в лїсним бюрі ц. к. державних зелїзниць, насам Ґаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо поклякуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 105. Львів середа 24 (11 мая) 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Нова констеляция на Буковині.

В тямці ще кождому, хто слідить за подіями політичними на Буковині, надії, які привязувано там до повставшого перед роком „Вільнодумного Союза" та его політики. Зломити панованє боярско-консисторияльної кліки та відчинити краєви свобідну дорогу до всесторонного двигненя та розвитку, отсе була основна думка „Вільнодумного Союза", який зачеркнув собі широку програму політичних та економічних реформ. Вибори, що наступили наслідком розвязаня сойму в приводу сецесії румуньских бояр та польсковірменьских шляхтичів, принесли побіду „Вільнодумному Союзови", а за тим і дали ему можність здійснити его програму. Перша сесия нового сойму здавала ся справді бути початком нової, красшої ери на Буковині. „Вільнодумний Союз" загорнув у свої руки автономію краю, здобувши більшість у Виділі краєвім, та перевів протягом короткої сесії кілька важних законів, з яких найважнійший закон о виборчій соймовій реформі.

Та на тім своєї задачі „Вільнодумний Союз" ще не скінчив і відчинена саме перед кількома днями сесия буковиньского сойму мала бути дальшим продовженем его реформаторско-законодатної діяльности. В програмі соймових праць стояли такі важні справи, як закон о банку краєвім, о влученю товариства земского кредитового в банк краєвий та о рентових осенях. Та вже при першій справі в нутрі самого „Вільнодумного Союза" вирinули такі непорозуміня, що викликали в „В. Союзі" кризу, а в результаті і розбите его через виступленє з него румуньских демократів в д-ром Аврелем Ончюлем на чолі. Від послідного понеділка „Вільнодумний Союз" уже не істнує, а тим самим і витворила ся на Буковині цілком нова констеляция, чи радше витворило ся положенє, з якого доперва зачне формувати ся нове відношенє сторонництв, отже і нова фізіогномія сойму.

Справою, з якої приводу наступило розбите, як уже зазначено, був законопроект о банку краєвім. На основі взаїмного порозуміня поміж рускими, румуньскими та жидівско-німецкими членами „В. Союза" банк сей мав бути з'орґанізованим так, щоби служив рівномірно економічним інтересам всіх народностий Буковини, та інтересам так сільского як і міского, купецко-промислового населенія. Запорукою такого ведення банку мала бути постанова, що президия банку вибирає ся кождочасним соймом на час его періоду законодатного. На основі умови Русинів і поступових Німців та Жидів з демократами румуньскими першим президентом банку, на теперішний соймовий період мав зістати д-р Лупу, радник судовий та посол з румуньского демократичного сторонництва. Така умова істнувала ще в попередній сесиї і в тою думкою поставлено справу банку краєвого як першу важнійшу справу в програму праць соймових на сесиї теперішній. Коли однак справа стала актуальною, вирinули нараз непорозуміня. Румуньскі демократи именно категорично зажадали установленя досмертної президентури банку і именованя таким досмертним президентом д-ра Лупу, та від здійсненя сего жаданя зробили зависимим дальше своє засіданє в „Вільнодумнім Союзі". Розуміє ся, що на таке нічим неоправдане жаданє ні Русини, ні поступові німецко-жидівскі посли в міст, не могли згодити ся, бо віддане дожизненої президентури в інституції, рішаючій о економічнім житю цілого краю, на довгі десятки літ в руки румуньских демократів грозило би можливостию занедбаня інтересів населеня рускаго як і населеня міскаго. Румуньскі демократи є именно репрезентантами румуньских селян, і легко могло би стати ся, що банк в їх руках дбав би лише о підпираня економічних інтересів тілько румуньского сільского населеня, як і загалом інтересів румуньских, зі шкодою для рускаго селянства та для інтересів купецко промислового, а до того німецко-жидівского населеня міст. З тих причин Русини як репрезентанти сіл відмовили рішучо жаданям румуньских демократів, а коли ті з упором, гідним лішої справи, обстоювали при своїм, — „В. Союз" розбив ся. Д-р Аврель Ончюл на нараді голов союзних клюбів, дня 22-ого с. м. заявив, що румуньскі демократи з „В. Союза" виступають. „Вільнодумний Союз" тим самим перестав істнувати. Похоронив его якраз той чоловік, що найбільше причинив ся до его сотворенія і що — здавало ся — дасть буковиньскому житю нові розвоєві форми. І неначе на гірку іронію над власними широкими змаганями зробив він се як-раз з нагоди квестиї личної, з нагоди обсади поплатного становища своїм партийним другом. Д-р Аврель Ончюл, як се впрочім солідарно констатують буковиньскі часописи, кермував ся тут лише оглядом на національні румуньскі змагания, та все таки не зміняє се факту, що справа, о яку розбив ся „Союз", була справою личної обсади матеріяльно вигідної позиції одним з румуньско-демократичних політиків.

І як-раз сей дрібничковий відтінок, який розбитю „В. Союза" надає лична справа д-ра Лупу, каже нам здогадувати ся, що розбите отсе спричинене не так основними ріжницями, не так колізією партийних інтересів, як певними закулісовими впливами та інтриґами, які особливо на Буковині находять в тамошних відносинах та культурнім стані краю прінагідне поле до успішного діланя. Не помилимо ся мабуть, коли спружини до сего розбитя пошукаємо в заходах та інтриґах буковиньских вірмено-польских шляхтичів, як і галицких Полаків, яких впливи зросли особливо за теперішного правительства. Ще д-ру Керберу представлювано політику „Вільнодумного Союза" як небезпечний радикалізм, спеціяльно-ж вказувано на небезпеку, яка випливає із відділовування рускої позиції на Буковині на настрій і політику галицких Русинів. Отсим польско-шляхоцким інтриґам треба рівно-ж приписати факт, що закон о виборчій реформі соймовій на Буковині до нині не одержав ще цісарскої санкциї і не знають, чи і коли ей одержить. Та поки ще „Вільнодумний Союз" не окріп і поки не доконав замірених реформ, які раз на все звалили би до належної міри повного зера становище польских вайдів на Буковині, тим інтриґантам треба було конче его розбитя, поріжнивши складові клюби „Союза" між собою. Доконано сего тепер, при чім ролю меклерів грали певно румуньскі бояри та клир, політично-соціяльні союзники вірмено-польских дідичів на Буковині — а як способу на румуньских демократів ужито національного їх апетиту та личних інтересів декого зпоміж них.

Як уложать ся тепер відносини на Буковині, годі поки-що з'орієнтувати ся. На раєї фактом есть, що дальші праці соймові спинені, а клюби заховують вижидаюче становище зглядом себе. На всякий спосіб однак, як небудь уложать ся відносини, Русини не потребують побоювати ся новоутворених обставин, коли лише їх політика дальше буде демократичною і дасть їм ту силу в опінії мас, з якою кожда політична констеляция мусить числити ся.

Чи істнують у нас утраквістичні учительскі семинарії?

Накладом краєвої шкільної ради появила ся минувшого року обємиста книжка під заголовком: „Ustawy i rozporządzenia w zakresie szkół ludowych, zebrał i ułożył Konstanty Pierożyński, c. k. radca namiestnictwa". Поміщені тут в скороченю найважнійші закони і міністерскі розпорядженя в хронольогічнім порядку від 1805—1904 р. та „okólnik-и" краєвої ради шкільної від 1868—1904. Для лекшого з'орієнтованя в так богатім матеріяли поділив впорядчик цілу книжку що-до змісту на VII розділів. В I розділі поміщені постанови правні про шкільний надзір; в II. про кошти засновуваня та удержуваня шкіл; в III. про уряджене шкіл і викладову мову; в IV. про правні відносини учителів народних шкіл; в V. про науку релиґії катехитів; в VI. про образованє учителів (учительскі семинараї) а в VII. про державні закони шкільні.

Заглянемо насамперед до VI розділу, що містить постанови про образованє (kształcenie) народного учительства, бо тут розпочинає ся тота спеціяльно галицка дресура учителів, що має на меті не — як орґанізационний статут для семинарий домагає ся — будуче званє учеників яко учителїв молодежи та народу, але піонірів ягайлоньской утопії, та будованя Польщі на Руси. Помістив тут впорядчик також орґанізационний статут для учит. семинарий, се є розпорядженє міністра просьвіти з 31 липня 1886 ч. 6.031, в скороченю і доповнив его „okólnik-ами" краєвої шк. ради, як поодинокі постанови статута треба розуміти. Отсі „okólnik-и", се, як побачимо, справдешні польскі алємбіки, через котрі тоту маленьку одробину прав, які признає ще австрийске правительство рускому шкільництву, пересіває краєва польска едукационна комісия після своєї волі.

Що наше твердженє не схоплене в воздуха, вистарчить порівнати кілька таких „okólnik-ів" з деякими постановами орґ. статута, як они по правді сесї послідні пояснюють.

„Okólnik" краєвої шк. ради з 18 лютого 1902 ч. 36.761 ділить істнуючі в Галичині учит. семинарії на 3 категорії. До 1 належать обі семинарії в Кракові, мужеска в Рашеві, Тарнові і в Ст. Санчи. Викладовою мовою є в сих семинариях мова польска а наука рускої мови стала в наслідок міністерского розпорядженя з 22 цьвітня 1900 ч. 4.034 предметом надобовязковой науки. Ученики (-ці), що учащали на науку рускої мови через чотири роки, могуть піддати ся після „окульнік-а" з 4 липня 1900 ч. 11.099 іспитови зрілости з сего предмету і в разі користного висліду вписе ся їм цензура до сьвідоцтва зрілости.

До II. категорії належить учит. семинария в Коросні. Она творить якесь mixtum compositum між семинариями I і III категораї. В ній є викладовою мовою язык польский а руска мова есть предметом обовязковой науки, наколи не має дирекция права увільняти приватистів та публ. учеників від здаваня ей яко предмету при іспиті зрілости, як то мали дирекциї утраквістичних семинарий що-до приватистів через 29 літ до виданя славетного „okólnik-a" з 6 серпня 1900 ч. 19.161.

До III категорії належать уч. сем. в Заліщиках, Львові, Самборі, Сокалі, Станиславові, Тернополи та женьскі у Львові і Перемишли. Они суть що-до викладовой мови „утраквістичними" — (коли би се не було лише на папери!) — то значить що обі краєві мови (польска і руска) суть в них мовами викладовими.

Так поділила рада шкільна краєва учительскі семинарії, хоч не споминає нігде ні словечком ані в сім, ані в других своїх „okólnik-ах", котрі-то предмети мають в них викладати ся в рускій, а котрі в польскій мові. Се вже — видко — галицка спеціяльність: ловити так довго в мутній воді рибу, поки дасть ся.

Та хоча кр. шк. рада боїть ся оповістити прилюдно тоті розпорядженя міністра просьвіти в якім „okólnik"-у, що унормував-ли в ріжних часах викладову мову в утраквістичних семинариях, то все таки знаємо, що після них повинно ся викладати: математику (аритметику і ґеометрию), натуральну історию та науку господарства по руски в узглядненем польскої мови, а фізику, геоґрафію і історию в польскій з узглядненем рускої мови.

Так стоїть справа з утраквізмом на папери. А як виглядає він в практиці? Про таке розпорядженє міністра просьвіти для утраквістичних семинарий не знають — або не хотять знати — не лише професори й директори, але навіть і самі, краєві інспектори шкільні. Що так есть, вистарчить навести обставину, підношену часто в руских часописях, що так одні як і другі предмети призначає ся учителям Мазурам, що не то не знають рускої мови, але навіть і рускої азбуки. До письменної матури не призначають краєві інспектори з математики часом ані одної теми в рускій мові, як то кілька разів мало місце в утр. семинарії в Самборі. В нишій— як не забудуть — визначають з 3 тем, предложених собі через дотичного учителя, ледво одну і то найбанальнійшу до виробу в рускій мові. Инша річ, чи ученики-Поляки схотять її виробити по руски!? Бо бувало тай бувае й таке, що деякі абітуриенти-Поляки, научивши ся помітувати в утр. семинариях рускою мовою, нехтують нею і при письменнім іспиті зрілости та вправляють всї три теми лише по польски. І за се не спаде їм волос з голови! Наука чейже не йде в лїс! Wie die Alten sungen, zwietscheru auch die Jungen. Так сповняє ся те, що каже ся в § 55 арт. статута: „Istotnem zadaniem seminaryów jest kształcić u uczniów zmysł prawa".

А як у високій степени посідають у нас самі покликані верховні чинники той „zmysł prawa", вистарчить порівнати § 64 орґ. статута, містячий в собі постанови що до іспиту зрілости, з „okólnik"-ом краєвої ради шк. з 6 серпня 1900 ч. 19.161, що має служити істнуючим комісиям за директиву, як ік в практиці має ся приміняти.

По цілковитім укінченю семинарії, мовить ся в нім, приступають ученики (ці) до строгого іспиту, під проводом делеґата краєвої шк. власти зі всіх в учительскій семинарії удільованих предметів і одержують сьвідоцтво зрілости, коли відповідять приписаним вимогам.

„Приватисти (стки), — мовить ся в нім дальше, — складають іспит зрілости разом з публичними учениками(-цями)".

Коли ж приватисти(-стки) мають складати іспит зрілости разом з публичними учениками(-цями), а се складають его зі всіх в семинарії удільованих предметів, то на якій основі увільняли директори деяких утраквістичних семинарий приватистів від здаваня рускої мови, а краєва шк. рада толерувала се надужите через 29 літ? Коли одержують они сьвідоцтво зрілости аж тоді, як відповідять приписаним вимогам, а приписаними вимогами в утраквістичних семинариях є також і утраквізм, то дівчого позвалає краєва шк. власть здавати екстерністам(ткам) іспит зрілости „tylko z jednym wykładowym językiem nawet w tych zakładach, gdzie część przedmiotów obowiązkowej nauki odbywa się w polskim a część w ruskim języku wykładowym"? Деж діли ся нараз утраквістичні семинарії, про котрі споминає „okólnik" сей-ж самої ради з 18 лютого 1902 ч. 36.761? Так утраквістичний устрій семинарий се право, дане міністерством просьвіти в користь руского шкільництва! Чи мало би оно даного спочивати на так кріпких основах, що підчинена міністерству власть може его кождого часу знести задля красних очий деяких польских приватистов? Який другий нарід та край на цілій кули земскій може повеличати ся такими законами, що задля приватистов мінять ся як той срібнолиций над нами?

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виникує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 21—30

А вже верхом браку „zmysłu prawa“ у тих, що мають стояти на сторожи его „kształcenia“ есть кінцевий уступ „okólnik-a“, котрий нїбито на основі права постановляє: „W razie zaś, gdyby eksternista (stka), zdając egzamin dojrzałości z obu językami wykładowymi, okazał (okazała) w jednym z nich niedostateczną biegłość, należy przy klasyfikacyi zastosować wobec niego (niej) postanowienie przedostatniej alinei §. 64 statutu organizacyjnego.“

Щоби показати, як несовістна тая крайова опікунка рускої шкільництва, та отворити очі й тим нашим невірним Томам, що все ще суть тої гадки, що она може бути для нас „стриком“, наведу в коротности всї постанови і вказівки §. 64. орг. статута. Тоті постанови его дадуть ся звести після категорії екзамінандів, приступаючих до іспиту зрілости. Екзамінандами могуть бути:

1) Публичні ученики (цї) й приватисти (стки); 2) абітурієнти зі свідоством зрілости середних (ґімн. або реал.) шкіл; 3) абітурієнти (вже учителї) зі свідоством зрілости, набутим в учит. семінарії з одною викладовою мовою (прим. польською, або вже в рускою і польською), в цїли узискання ще з німецкою, (румуньскою, мадярскою) і т. д.

До публ. учеників і приватистів відносять ся — як то вже в горі зазначило ся — одні і тоті самі постанови сего §. з тою хиба одною ріжницею, що приватисти з загально відомих причин мусять бути питані зі всїх удїлюваних в семінарії предметів — без ніяких полекш, як то „okólnik-и“ хотять — коли публ. ученики (особл. здібнїйші, з похвальними нотами) могуть бути увільнювані від здавання з дотичних предметів.

Подавши вказівки навіть що-до виготовленя свідоцтва зрілости, его змісту, навіть таких дрібниць, як підписаня его через усїх членів комісії і заосмотреня его урядовою печаткою, переходить міністер опісля до другої категорії екзамінандів.

Отсих велить питати лише з таких предметів, котрих они не вчили ся в середних школах. Вразї, коли обстануть при іспиті, має ся виставити для них нове, повне свідоство зрілости з перенесеним цензур з предложеного матурального свідства і з покликом на него.

Остали ся екзамінанди з під 3).

Після §. 64. мають они піддати ся іспитови перед уповажненою до такого іспиту зрілости комісією, — якої не посїдає у нас жадна утраквістична семінария — і доказати клявзуровою працею з викладової мови як також устним іспитом, що нею цїлком володіють в бесїді і письмі.

І до отсих-то екзамінантів зі свідоством зрілости з одною вже викладовою мовою в цїли позисканя уздібненя з другої викл. мови має ся при клясифікації „zastosować postanowienie przedostatniej alinei §. 64. org. statutu“ (не вписувати їм до предложеного свідоцтва зрілости недостаточної ценвури,) а не до приватистів і приватисток, форитованих чогось так дуже через галицку крайову раду шкільну.

Отсе є ті постанови, які ввела рада шк. краєва своїми „okólnik-ами“ яко самовільну інтерпретацию дотичних законів і міністерских розпоряджень. Що ті „okólnik-и“ і всякі „всказуфки“ значать для нашого шкільництва не треба вже блисше пояснювати. Поданий материял чейже говорить дуже ясно сам за себе...

Учитель.

Війна.

(Телеґрами.)

Париж. Вчера розійшлась в Парижи вість, що Рожественьский помер, і що команду над фльотою обняв Небогатов. Російска амбасада не одержала о сїй справі жадної вісти.

Відень. З Парижа доносять, що Рожественьский помер еще перед приїздом российской фльоти до Сайґону. До Петербурґа донесено тогди, що Рожественьский терпить на серце і що сю недугу поборював питем дуже сильної кави. Відтак показали ся прояви цїлковитого параліжу.

Петербург. Російска аґенция телеґрафічна оголошує, що нїчого не знає о смерти Рожественьского.

Льондон. Дневники доносять, що цар вже підписав номінацию адмірала Бірілева шефом цїлої фльоти российской на Спокійнім океанї. Бірілев займе те саме становище, що мав Скридлов. Щоби не було спорів між командантом фльоти, а командантом кріпости, як се було в Порт-Артурі, під его команду буде піданий командант владивостоцкої кріпости. Сею номінациею становище Рожественьского нїчим не зміняєсь.

Петербург. Адмірал Бірілев іменований командантом фльоти на Спокійнім океанї з правами команданта самостійної армії.

Гонкон. Обсада парохода, котрий тут прийхав, бачила кружляк российской фльоти охотничої, плывучий проливом Гайнан в західнім напрямі в товаристві сильно нападованого парохода транспортового.

Льондон. В наслїдок того, що на ріцї Сугарі пустив лїд, дуже богато российских возів провянтових, що їхали до Харбіна, запомоло ся на ледї.

Токіо. В Манджурії під місцевостию Чано, Росияни перейшли до зачінної акциї. Тепер панує там зрочіна спека. В головній кватирі японьскій панує переконане, що перед настанем дощів теперішна ситуация на терені війни виясниться ся в користь Японців.

Петербург. Лїневич телеґрафував: Российский віддїл обсадив дня 19 с. м. місцевість Ганоце, а на другий день помашерував дальше. Другий віддїл ударив на Японців коло зелїзничої стациї Чантуху і присилував ся відступати на полудне. Росияни пустїлись за утїкаючими Японцями і дня 20 с. м. дійшли до місцевости Нанонце і спалили ю.

Токіо. Урядово доносять, що задні сторожі японьскі побили российску кінноту, котра з правого берега ріки Ля рушила на місцевість Факумен. Росияни сконцентрувались коло Туфаншану, але і ся їх акция не мала успіху, так що вони дня 21 с. м. мусїли уступити на правий берег ріки Маліен. Окрім того Японцї розбили кілька российских компаній, котрі напили ся на лївім березї.

Берлїн. Нїмецкай північний Льойд заключив в Криму з российским правительством договор в справі перевозу офіцирів і вояків з східної Азії, о скілько вони мають вертати через Одесу.

Париж. Российский міністер комунїкаций Хілков, котрий тепер вернув з Манджурії, мав сказати дневникарям, що страту 200.000 убитих, ранених і недужих Росиян вже вирівнано, що старий плян военний цїлком залишено і що российска армія вже не буде відступати.

Льондон. З Токіо доносять до „Daily Telegraph“: Японцї перервали зелїзниче получене з Владивостоком, так що форт вже зовсїм має тути ізольований.

З Росії.

(Телеґрами.)

Петербург. Телеґрафічна аґенция доносить, що Калаєва повішено вчера о 3-ій годині рано.

Відень. В Седльцах вибухли знов розруху против Жидів. В громадї Уленж 50 хлопів здемолювали шкільний будинок, дім громадского заряду і державний склеп монополевий.

Петербург. Против ґубернатора в Баку, кн. Накеміда виступили в судовій дорозї о відшкодоване в квоті пів мілїона рублїв за знищене приватної власности в Баку, бо коли заносилось на розруху, правительство не зарядило охоронних средств.

Букарешт. Між Румунами Бесарабії ширить ся революцийна пропаґанда. Цїлию пропаґанди є відірване Бесарабії від Росиї. Мимо царского едикту толерантийного старовіри покидають Бесарабію і Добручу і виїздать за границю.

Петербург. „Русь“ подав, що Булиґїн виготовив вже проект российского парляменту зложеного з двох палат. Вищою буде „Ґасуд. Савет“ а нищою виборна „Ґасударственная дума“. Кождий проект закона мусить бути предложений думі, але хочби его й відкинула, то ухвалений палатою вищою, може одержати царску санкцию. Дума мати-ме також право інтерпелювати міністрів. (Правдива карикатура парляментаризму. — *Ред.*

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ческий сойм.

Прага. На засїданю буджетової комісиї сойму принято внесене видїлу краєвого в справі буджетової провізорії до кінця грудня, а відкинено внесене п. Форжта о провізорию до кінця вересня.

Угорска кріза.

Відень. Ґр. Ю. Андраші виїхав вчера в полудни з Будапешту до Відня. На зелїзничий дворець відпровадили его представителї всїх коалїцийних сторонництв і всїх дневників угорских. Апоній їхав з ним разом аж до Прешбурґа. В готелю, де Андраші вчера у Відни заїхав, було вже письмо, що цїсар жде на него о год. 11 перед полуднем. Дневникарям Андраші заявив, що приїхав на бажане цїсаря і висказав переконане, що за великий оптимізм в сїй хвили є невідповідний. Він предложить цїсареви в імени коалїции стару програму коалїцийну.

Будапешт. На нинїшнім засїданю угорского сойму Кошут має поставити внесене автономічної тарифи цловой.

Розруху в Іспанії.

Мадрид. При дельожованю кількох робітників прийшло до розрухів. Робітники покинули працю, вдерли ся до сусїдних меш-кань, зрабували їх і викинули богато предметів на улицю. До конфлїкту з поліциею доси не прийшло.

З Балкану.

Букарешт. Урядово доносять о полагодженю конфлїкту між турецким правительством а Румунією. Туреччина приняла всї услівя Румунії.

Цетинія. Тут надійшли вісти, що 1000 узброених магомеданців напало на два християньскі села. Прийшло до борби, в котрій 10 християн убито, а богато ранено.

Білград. Король еще не приняв димісиї Пасіча, бо не знає, яка судьба стрітить загранічну позичку, котрої Сербія доконче потребує, щоби узброїти сербску армію в нові гармати. Успособлене в краю для нової позички є неприхильне і сумнївають ся, чи радикальна більшість в скупштині ухвалить позичку.

Страйк сьвящеників.

Берлїн. З Парижа доносять, що на случай ухваленя закона о роздїлї держави від церкви, у Франциї вибухне страйк католицкого духовеньства.

НОВИНКИ.

— **Нові фіґлї старосамбірского староства.** Пишуть нам: Дня 17 мая с. р. зголосив ся до нашого староства колектант руской церкви в Арламівскій Воли Гринько Дутко до урядового *ствердженя легітимациї*. Тимчасом староста Річчі по довгій надумі сконфіскував легітимацию, що була виставлена президиею ц. к. намісництва також і на старосамбірский повіт, а самого Гринька нагнав. Ми поминаємо факт, що по Старім-Самборі майже що дня волочать ся помежи хати всїлякі прошаки, жебраючи на рінні польскі „народозе целе“, що нераз „матечкі“, „сьострячки“ та Бог зна які „дзяди“ витуманюють остатний шелюг від руского міщанина, котрий сам потребував би в теперішнім часї щедрої підмоги і щирої але не фарисейской опіки; але як назвати таке поведене, коли вліздливим прошакам на „польске целе“ стверджає ся дуже радо, покватно і з всякою чемностию в старості легалїзацию, дає ся провідника навіть в особі міского поліцая, а руских колектантів, служебниць і т. п. із страшним завзятем гонить ся з міста наче заповітрених, а коли по довгих просьбах, короводах, погрозах та заходах здобуде ся наше староство покласти свою „многоуважаємую“ печатку і підпис на рускій легітимациї, то ще не було такого случаю, щоби забуло коли великими буквами написати в книзї жертв біля легітимациї слова: „*позвала сем на квестен, з виключенем ходзеня од хати до хати*“. І от маєш віз і перевіз! Прошакови не лишає ся нїчого нинчого, як хиба станути при якій жидівскій хатї та витягати руку як жебрак до прохожих, бо староста преціньо на руску церкву не дав би шелюга, бурмистр також, а як до хат заказує ся йти, то якимже способом збирати! Справді, наші преславні верховоди все новими фіґлями заслугують собі „симпатию рускеґо людку“, а лише се добре, що той нарід вміє вже як слід оцїнити такі фіґлї. — *О. М.*

— **Безсторонний голос польского дневника.** Львівский Przegląd заговорив про справу соймової субвенциї на будову руского театру у Львові і переповівши за „Дїлом“ відповідь комітету будови театру, вислану краєвому видїлови, додає від себе: „Судячи безсторонно, треба признати, що комітет руского театру в праві. Щоби то собі добре унаглядніти, перенесїм ся думкою в подібну ситуацию деинде і поставмо себе в місце Русинів, противставмо краєвому видїлови якусь власть, зложену приміром в переважній части з Чехів, Нїмців, Москалїв або хочби навіть Анґлїйців, звісних в того, що вміють шанувати всї народности і ніколи не попысують ся дикою манією винародовлюваня. Сейчас нам покаже ся, що краєвий видїл і сойм пішли за далеко в інтенції впрочім благородній (?) розтягненя здорової (?) і прихильної (?) контролї над так обосїчною інституцию, якою є театр, котра може так само піднести і ублагороднити культурально руский нарід, як і пхнути его на бездорожа (?!). Оцїнюємо в цїлій повни се благородне (?!) змаганє сойму, але з другої сторони думаємо, що проявити деяке довіря до цьвіту рускої інтеліґенциї, бо до делеґатів руских літературних товариств, було-б властиво і благородно. Так само міг би безпечно краєвий видїл із своїх пятьох делеґатів відступити именоване двох рускому митрополитальному консисторови. Від услівя застерігаючого, що будинок буде призначений лише на руські представленя, концерти і баї, можна цїлковито відступити. Бо годї роздратовувати Русинів тому, щоби не зробити прикрости міскому театрови, котрий дуже побоює ся всякої театральної конкуренциї у Львові, а аргумент, що Русини могли би винаймити театр якійсь российскій трупі, уважаємо за „страхи на Ляхи“. Питаємо притім, що-ж то було би так небезпечного, коли би якась российска труппа прибула до Львова і дала кілька або кількайцять представлень? Чи нині, коли Росия відроджує ся і входить на дорогу уступок для нас (Поляків — *Ред.*), маємо її так трактувати, як трактували ми її тоді, коли бачили в ній непримиримого ворога? В инших також услівях можна поробити значні уступки і діло довести до згоди, а недопустити до того, щоби Русини могли сказати, що удали ся о субвенцию на так культуральну цїль як театр до польскої більшости і мусїли відійти з нїчим“. — Тїлько Przegląd, котрий — як звісно — зовсїм не відзначає ся терпимостию до Русинів, та помимо того мусїв признати, що соймова більшість ріша-мусїв признати, що соймова більшість рішамусїв признати, що соймова більшість ріша-мусїв признати, що соймова більшість ріша-мусїв признати, що соймова більшість ріша-м

шуму і розголосу „без золота, без каменя, без хитрої мови, а щиро та правдиво як Господа слово“... — *М. Вологин.*

— **Народне сьвято в Збоїсках під Львовом** відбуло ся минувшої неділї. Було се отворене читальні „Просьвіти“ і вечерок в честь Тараса устроєний заходами тамошнього „Сокола“. Вже о годині 3-ій заповнилась людьми хата, котру відступив на читальню місцевий парох о. Гошовский. Вижидали ще на делеґата головного виділу „Просьвіти“, котрий з причини инших вечерниць не прибув. Заступав его в тім делеґат львівского „Сокола“. Явились також Соколи з Малехова, Грибович, Ляшок, делеґат читальні жовківского передмістя п. Трильовский і много гостий зі Львова. Збори відкрив о. Гошовский, котрий повитав делеґатів і пояснив значіне читальні. По поясненю статутів вписалось около 50 членів, почім вибрано виділ. Опісля промовляли делеґати, предсідатель, дякуючи зібраним, що так численно зібрались, а по замкненю зборів залунали пісні „Ще не вмерла“, „Марш сокільский“ і ин. — Тимчасом перед хатою уставились Соколи в ряд. Коротенькій муштрі, муштрі, котру вів львівский делеґат, приглядалась товпа народу. При голосї трубки помаширували на вечерок. Ту починаєсь друге сьвято. В сали, прекрасно удекорованій зеленею, смеречиною, згромадились численно люди і на естраду виступив п. Кость Янчишин, начальник стягу Сокола. В своїй бесїдї зобразив коротко житє Тараса і візвав присутних дорожити его памятею, бути щирими синами дорогої України. Відтак слїдували продукциї місцевого хору під управою п. Сьмішка, почтового урядника зі Львова. Сей сьпів, як і три деклямациї випали вовсїм удачно. Відтак пані Сидоракова зі Львова віддала при акомпаниментї фортепяну гарно одну пісню а наконець делеґат львівского „Сокола“ в горячих словах заохотив зібраних громадян до дальшої працї на сокільскій ниві. Сьпіваючи патріотичні пісні почали всї розходитись і удали ся на комерс, котрий відбув ся в хатї п. Ілька Янчишина. Згадати належить, що першим піонїром сеї народної працї в п. Іван Строньский, місцевий учитель. — *І. Ігнат.*

— **Страйк матуристів.** Із Заліщик доносять, що абітуриенти тамошної учительскої семинарії застрайкували вчера ґремяльно, перериваючи тим самим відбуваючі ся іспити зрілости, а то з причини нетактовного поведеня шкільного радника Войцеховского в екстерністами. Рівночасно вислали страйкуючі ученики до краєвої ради шкільної депешу, в котрій домагають ся відкликаня того радника від проводу при матурі.

— **Стан засївів в половинї мая с. р.** представляєсь ось-як на основі звіту міністерства рільництва: Студений воздух і дощі, які виступили в половинї цьвітня, тревали в переважній части країв до кінця місяця. В тій порі, некорисній для рільної господарки, засїви не могли розвивати ся, причім і дальші весняні роботи около рілї знов спізнили ся. Аж в послїдних днях місяця цьвітня випогодило ся, що вплинуло додатно на поправу розвитку засївів. Однак незабаром в деяких краях, особливо у східній Галичинї, дала ся діймаючо відчути посуха, позаяк части а сильні східні вітри висушили землю і знищили дїлане незначних опадів. Та посуха не тревала довго, бо вже в днях 9 і 13 мая наступили значнїйші опади, котрі стан засївів знова поправили значно. Особливо у східній Галичинї, в західній Чехії, а по части в Австрії долїшній і Стирії атмосферичні опади були обильні. Наслїдком студени, яка панувала в другій половинї цьвітня, потерпіла діймаючу шкоду озимина. Так само некорисно вплинули на озимину в східній Галичинї сильні східні вітри. Головно потерпіли пізні засїви, так що в деяких місцевостях треба було рілю вдруге обробляти. Всеж таки завдяки теплу і дощам в першій половинї мая стан засївів озимин є такий, що можна надіяти ся зовсїм вдоволяючих жнив. Весняні засїви, котрих стан по причинї цьвітневої студени представлявся не дуже сьвітло, в маю поправили ся значно. Послїдні дощі причинили ся немало до того. Що-до сїно жатий, то в декотрих сторонах східної Галичини, особливо на Поділю, вплинула на них дуже некорисно посуха. Однак завдяки послїдним дощам і тут поправило ся. Бараболї засаджено в сім році дуже пізно, особливо в Галичинї і північній Чехії, де роботи не всюди ще покінчені. Взагалї засїви представляють ся, з виїмкою деотрих округів східної Галичини, де пошкодила посуха, добре. Можна також надіяти ся, що сей рік буде урожайний також що до овочів. Теплі днї в маю причинили ся дуже до розвитку цьвіту черешень, груш, слив і т. п.

— **Нещасна мати.** Страшаого вчинку — як доносить „Буковина“ — допустила ся в Слободаїї-Раранчу незамужна Василина Ластюк. Щоби усунути з сьвіта неслюбну дитинку, викопала вона в садї маленьку, 45 центиметрову в промірі яму і закопала в неї немовля. Щоб не було пізнати місця могилки, вона землю убила ногами, причім цїлковато роздавлено головку дитини. На слїд злочину прийшла жандармерия. Судова комісия в Боян сконстатувала, що дитина прийшла на сьвіт жива. Сего одначе, чи ей поховано вперед чи таки живцем годї тепер точно означити.

— **Здичіла дитина.** До Варшави приїхав недавно богатий обиватель з помжиньского округа, Блюмович з 11-лїтним синком, що находить ся в дикім, звірячім станї. Перед двома роками хлопець щез підчас проходу в лїсї. Всякі глядання, заряджені на великі розміри, бо при помочи 200 наймлених селян і поліцаї, не довели ні до чого, хоч до двох тижнїв перетрясено цїлу околицю і розслїджено кожду пядь землї. Перед сїмома місяцями на одній з віддалених улиць Білостока арештовано заростого волосем і здичілого хлопця, від котрого нїчого не можна було дізнати ся, бо на всякі допити видавав із себе лише якесь звірячі бурмотанє. Хлопця уміщено в приютї для убогих, де замітив его жебрак, котрий, будучи родом з Ломжи, знав про цїлу історию з хлопцем. Сей жебрак розказав про се настоятелеви приюта, котрий сейчас повідомив Блюмовича. Прибувши до Білостока родичі лише з трудом пізнали свого сина і то завдяки тому, що мати знала про деякі знамена на его тїлї. Тепер батько приїхав з хлопцем до Варшави, щоби засягнути поради у тамошних лїкарів. Хлопець не розуміє, що до него говорять, їсть без розбору всьо, а переважно живить ся зеленином. Яйця з'їдає разом із шкаралупою, а коли хто хоче то, що він держить в руках, відобрати, дре нігтями і боронить дико своєї власности. Оріхи, всяку ярину, овочі, сирі яйця і т. п. їсть так швидко, що кождий мусить дивувати ся. Підчас їди підходить до прибувших людей і обнюхує їх одїж. Лїкарі, до котрих звернув ся батько, порадили ему розвивати на разї ум дитини, окружити его вигодою і нїгде самого не пускати.

— **Страйки.** Страйк прачок і прасовачок у Львові скінчив ся побідою робітниць. Вчера обі сторони підписали угоду, на основі котрої згодили ся на 11-годинний час працї, причім прасовачки сорочок, гафтів і т. п будуть діставати 3 К, а прасовачки ковнїрців, манжетів, і т. п. 2 К 40 сот. денно. Прачки згодили ся на 13 годин денної роботи і 2 К платнї, причім робота поза означеними годинами має нагороджувати ся окремо. — В Дрогобичи вибух страйк цегольників і по кількох днях скінчив ся побідою страйкарів. — В Ярославі скінчив ся побідоносно для робітників страйк комнатних малярів, зате страйк цегольників і пекарів тревав дальше. Особливо страйк пекарів прибирає грізний вид. — В Самборі застрайкували бляхарі.

— **Незвичайний процес** відбуде ся незадовго в Москві. Вдова убитого під Мукденом офіцара виточила одному ґенералови, котрий стояв на чолї більшого віддїлу, процес о 40.000 рублїв за смерть чоловіка. Вдова наводить в жалобі, що ґенерал, даючи приказ відвертати, забув про компанію її чоловіка, котра була в передній сторожи, наслїдком чого Японцї вибили компанію майже до ноги.

— **Дрібні вісти.** Вінчане п. Максима Дубовця, управителя школи в Лисовичах, з панною Евгенією Дутківною, відбуде ся в Стрию в церкві на Ланах дня 27 мая 1905.

В касарни при ул. Яблоновских у Львові застрілив ся вчера волк 15 п. п. Андрій Восовчук, родом в Терношільщини, з причини переслїдувана старшиною.

Збори і засїдання.

Передвиборче вічо в Збо рові відбуде ся дня 28 мая с. р. (в неділю) о годині 2½ з полудня. Льокаль означить ся на місц. порядок вічка: 1) Галицкий сойм в відношенню до справ руского народу; дискусия і інтерпеляциї. Референтом буде делеґат „Народного Комітету“ др. Теофіль Окуневский. 2) Внесеня учасників. Комітет уряджуючий вічо, видїв ся, з огляду на розписаний вже вибір посла до сойму з округа виборчого Золочів-Збориз, найчисленнїйшої участи так інтелїґенції нашої як і народу. — *Місцевий комітет організаційний.*

Філія руского товариства педаґоґічного в Дрогобичи уряджує конференцию на дни 1 червня с. р. з слїдуючим дневним порядком: 1) Справа „Самопомочи“ учительскої, 2) відчит (прелеґент чужий), 3) сегорічна конференция краєва, 4) справа прогульки. З огляду на важність справ надіємось, що Вп. Публика схоче численно явитись в комнатах касина о год. 2 пополудни.

Загальні збори членів філії „Товариства для запомоги убогих церквей ім. св. Петра в Перемишли“ відбудуть ся в середу дня 21 червня с. р. о год. 2, згляднo 3 пополудни в рефектари духовного семинара з слїдуючим дневним порядком: 1) Отворене зборів і вибір президиї на час зборів. 2) Звіт: а) секретаря, б) касира, в) комісиї шконтруючої. 3) Вибір: а) предсідателя, б) 8 видїловик і 4 заступників на 1 рік, в) комісиї надзираючої. 4) Внесеня виділу: На признане із зібраної в р. 1904 квоти 4.901 кор. на фонд коріннй 490 кор., а проче на запомоги. Того самого дня рано о 8 год. Богослуженє в катедральнім храмі. Зарязом розписує ся сим конкурс на запомоги з речанцем до кінця червня 1905 р. Церкви потребуючі запомоги мають предложити прошеня написані своїм парохом а затверджені відпоручником деканальним на руки сего послїдного до виділу управляючого. — *Від виділу філії тов. ім. св. Петра в Перемишли.*

Загальні збори делеґатів „Товариства взаїмної помочи дяків епархії Перемиской“ відбудуть ся в четвер дня 22 червня 1905 р. о год. ½10 рано в школї дяків фонд. Еп. Свїгурского в Перемишли з слїдуючим дневним порядком: 1) О год. ½8 рано Богослуженє за померших членів товариства, 2) о год. ½10 отворене зборів і вибір президиї на час зборів, 3) справоздане уступаючого виділу, 4) вибір нового виділу і контрольної комісиї, 5) зміна статутів, 6) внесеня. Увага: Збори делеґатів становлять делеґати деканатьні, в котрих суть виділи деканальні (§. 27 статута) а звичайні члени мають на зборах делеґатів голос дорадчий (§. 7 а). — *Від голов-*

ного виділу товариства взаїмної помочи дяків епархії Перемиской.

Продовженє XXXV. звичайних загальних зборів „Товариства ощадности і кредиту функціонарів ц. к. желїзниць держ. в Галичинї“ відбуде ся дня 27 мая 1905 р. о годинї 5 пополудни у Львові в сали „Народного Дому“. На порядку дневнім зміна статута.

З товариств.

На надзвичайних зборах тов. „Основа“ слух. політехніки вибрано зов. Олексу Винникова містоголовою, Стефана Мироновича секретарем, Романа Олеськова бібліотекарем і Клима Гутковского видїловим.

Видовища і забави.

З львівского „Сокола“. В четвер дня 1. червня с. р. відбуде ся в салї Фільгармонії дорічний концерт з ґімнастичним пописом львівского „Сокола“. Пописові вправи своїм добором і сподіваним ефектом перевисшать що небудь в области руханки. Перший раз на естрадї виступить дружина вправляючих членичь і ученичь львівского „Сокола“ з небаченими ще у Львові вправами тростинами. Вільні вправи питомців дяківской бурси будуть також милою несподіванкою для публики, а прочі дві точки ґімнастичного попису виповнять члени „Сокола“ будованем „дзвінниць“ на драбинках і вправами на коні. В концертовій части програми приняли участь: п-ї Лопатиньска, артистка львівской опери, проф. Ясеницка, п. Бережницкий, „Львівский Боян“ і др. До вправ буде ґрати повна військова оркестра чотири музичні новости. Близшу програму подадуть афіши.

— **На нагороди пильности** припоручила ц. к. Рада шк. краєва слїдуючі книжочки „Русского товариства педаґоґічного у Львові: I. Образкові без тексту для дїтий найнизшого степеня н.: Ч. 100 Для розривки 1·20 К, ч. 99 Ах яке хороше 2·— К, ч. 26 Наші звірята 0·80 К. — II. Образкові з текстом для дїтий другого степеня н.: Ч. 8 Звіринець 20 с, ч. 9 Гостинець 20 с, ч. 10 Забавки 20 с, ч. 11 Менажерия 20 с, ч. 96 Дїтвора 1 К, ч. 97 Звірята домашні 80 с, ч. 98 Приятелї дїтий 1 К 20 с. — III. Ілюстровані для дїтий третого і четвертого степеня науки: Ч. 58 Казки народні ч. I. бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 60, 62, 69, 75, 76 Казки, Андерсена бр. по 50 с, опр. по 70 с, ч. 63 Казки Брянчанїнова бр. 30 с, опр. 44, ч. 64 Робінзон Чайченко бр. 80, опр. 1 К, 10 с, ч. 109 Робінзон велик. бр. 1 К 80 с, опр. 2 К 20 с, ч. 65 Міron, Пригода Дон Кіхота бр. 80 с, опр. 1 К 10 с, ч. 101 Гете-Франко: Лис Микита бр. 1 К, опр. 1 К 30 с. — IV. Книжки без образків для дїтий третого і четвертого степеня науки: Ч. 109 Робінзон великий бр. 1 К 50 с, опр. 1 К 80 с, ч. 1 Молитвенник нар. опр. 30 с, опр. в полотно 40 с, ч. 3 Китиця женань 3 розш. вид. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 4 Читанка бр. 20 с, ч. 13 Т. Шевченко, Кобзар для дїтий 30 с, ч. 15 Юл. Верне. Подорож довкола землї бр. 1 К 20 с, опр. 1 К 50 с, ч. 29 Мальота. Без родини опр. 1 К 10 с, ч. 54 Т. Шевченко, Кобзар бр. 2 К, опр. 2 К 40 с, в полотнї 2 К 70 с, ч. 71 Оповіданя для дїтий бр. 40 с, опр. 54, ч. 72 М. Коцюбиньский, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 73 О. Катренко, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 74 Василь В-р, Подорож до краю Ліліпутів бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 77 А. Крымский, Переклады бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 82 Марта Борецка, іст. опов. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 84 Др. М. Пачовскай, Народні думи з поясненями ч. I. 40 с, опр. 60 с, ч. 86 Л. Толстой, Казки бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 87 О. Кониський, Поеми бр. 30 с, опр. 44 с, ч. 88 Покарана ложь, Комедийка Кучальской 20 с, опр. 34 с, ч. 90 Дивні Пригоди Комаха Санґвіна ч. I. 48 с, опр. 70 с, ч. 91 Є. Ярошиньска, Перша китичка для м. дївчат 20 с, ч. 97 Є. Ярошиньска, Друга китичка для м. дївчат 20 с, разом оправлені 54 с, ч. 92 Малий сьпіванник 20 с, ч. 93 Клявдия Лукашевич, Серед цьвітів, комедия в 2 дїях 16 с, опр. 30 с, ч. 103 Анґлїйскі казки 24 с, опр. 38 с, ч. 104. Є. Ярошиньска, Повістки 24 с, опр. 40 с, ч. 106 Др. І. Франко, Абу Касимові пашї 60 с, опр. 90 с, ч. 108 Збиточник Ґумфрі з анґлїйск. 70 с, опр. 1 К, ч. 111 Л. Ґлібов., Байки 10 с, ч. III., IV., VI В. Чайченко: Комар, Грицько, Дума про княгиню Кобзаря по 10 с, ч. V., VI. Дніпровой Чайки: Казка про сонце та его сина, Писанка по 10 с, ч. 112 Істория кулка хлїба бр. 50 с, опр. 64 с. — V. Книжки для молодїжи шкіл видїлових: Ч. 89 М. Вовчок, Інститутка бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 95 Шекспір в повістках бр. 30 с, опр. 60 с. Замовлятн можна в канцелярії „Руского товариства педаґоґічного“ у Львові ул. Сикстуска ч. 47, або в книгарнї „Товариства ім. Шевченка“ у Львові ул. Театральна ч. 1. Хто прішле ґроші наперед, тому при замовленю книжок (в канцелярії товариства) на квоту 10 К висилає товариство книжки оплатно, а від надвижки дає 20 прц. рабату. При замовленях нише 10 К (на наші книжки) треба дочиснити оплату почтову.

Календарі Гр.-кат.: нині (середа) Методия, Мокія, завтра (четвер) Епіфанія, позавтра (пятниця) Ґригорий муч.; — Рим.-кат. нині Іванни, завтра Урбана позавтра Филипа.

Руский театр на гостинних виступах в Тернополи виставить дальше: в четвер 25 с. м. „Хата на селом“, образ з циганьского житя в 5 дїях зі сьпівами і танцями, перероблений з повісти Крашевского; в суботу 27 с. м. „Штанник а Тироля“, оперетка в 3 дїях Цельлера; в неділю 28 с. м. „За двома зайцями“, (на Кожумяках) комедия зі сьпівами і танцями в 4 дїях Кропивницкого; в второк 30 с. м. [передпослїдне представленє] „Катерина“, опера в 3 дїях Аркаса; в четвер 1 червня пращальне представленє. Премєра: „Анонімка“, шутка в 3 дїях Девалєра і Марса, в переказі Й. Стадника. Білети продають ся в сали „Міщаньского Братва“. Початок о год. 8 вечером.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за згодженем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Цїна збіжа і других продуктів.

Львів 24 мая. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·90 до 9·10 а на термін 8·45 до 9·—, *Жито* старе 6·60 до 6·70 а на термін 6·40 до 6·50, *овес* оброчний старий 7·30 до 7·50 а на термін 7·25 до 7·40, *ячмінь* настівний 6·40 до 6·60, а броварний 6·90 до 7·—, *ріпак* 11·50 до 11·75 *льняна* —·— до —·—, *горох* настівний 6·75 до 7·— а до варена 7·75 до 9·50 *вика* 12·— до 12·50, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·75 до 8·—, *гречка* 10·50 до 12·—, *кукуруза* готова 7·75 до 8·— а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 55·— до 65·—, біла 50·— до 65·—, шведска 45·— до 65·—, *тимотка* 26·— до 32·—, *Спірітус* loco за 50 лїтрів 26·75 до 27·—.

Курс Львівский

з дня 24 н. ст. мая 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. в. в.	547 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	594 —
Листи зот яні з 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вилюс. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 50	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 80	100 50
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	103 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
„ „ „ 4% (IV. см.)	99 50	100 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 70	100 40
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	98 10	98 80
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Львов и:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	88 —	96 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Надїслане.

Подяка.

Всїм нашим дорогим Прихильникам, що по поводу смерти нашої любої дитини Геня та і внуки-сирітки Галюсї сочуствували нашому горю, передаємо тою дорогою сердечне Спаси-Біг та і упевненє, що переховаємо для Нах досмертну вдячну память.

Утїшків 22 мая 1905

470 1—1 *Родина Вінтоняків.*

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 34—47

Нотар в Нижанковичах

глядає

нотаріяльного кандидата

від 1 липня с. р. 430 1—3

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьскої)

отворила **комнату до снїдань** і просить руских кругів о численнє відвідинн. — Обслуга руска. 443 2—15

ПІЩАНИ

найзнаменитша сірчано-мулова санатория для ревматиків, в болях суставів і костий по зломанях і звихненях, в подаґрі, нервоболях, особливо в ішіяс. Сезон від 18 мая.

468 Ординуючий лїкар д-р А. Тайхман. 1—5

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

проти Банку Ґіпотечного на підпитаних площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Аварметки польові по 12, 15, 20 і вище. Зарязом поручають в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїякі инші прибори оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4150

Парохіяльний уряд в Сновичу п. Золочів потребує зараз іспитованого дяка з добрим голосом. 427 3—3

Дяка тверезого з добрим голосом, що уміє запровадити нотний хор, потребує парохія Звенигород, п. Бучач. 430 6—6

Доброго помічника із сильним теноровим голосом потребую як найскорше. Умова письменно або на місці. Ілія Калитчук церковний півець в Тернополи. 401 3—6

Росада

2-дітні гвоздики штука	4	кр.
капуста і калярепа копа	10	„
цьвіта в 15 відмінах „	20	„
левконій „	50	„
карафіоли „	25	„

Найкрасші рожі, високі, штука по 40 до 50 кр.

Станиславів, Галицка, ШМІДТ. 416 3—4

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5% ! т. є. 20 сот. від руского замовлення. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 кг. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 кг. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місця. 45

Стори і жалюзії

всяких системів з власної фабрики

В. Адамский

Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньскої.

Цінники висилає даром і оплатно. 277 6—13

До уладжування і направи громозводів, телефонів, електричних дзвінків поручаю ся, даючи умовлену гаранцію. Всякі інжинірскі інструменти приймаю до направи.

Мавриций Босновіц

оптик і електромеханік

Львів, пл. Марияцка ч. 7.

418 4—4

Цілий дохід призначений на будову руского театру у Львові.

ЯРОСЛАВ ЛОПАТИНЬСКИЙ

РУСАЛКА

вальс на фортепян. Ціна 2 К. Ноти на орхестру 3 К.

МОЯ ДУМО...

до слів І. Гаврилюка (пісня про сопран або тенор.) Ціна 1 К.

Дістати можна у всіх більших книгарнях в краю. Головний склад в книгарні Тов. ім. Шевченка у Львові.

Петро Сенюта

артист-маляр

приймає замовлення на все, що взагалі входить в церковну прикрасу і просить уклінно Всеч. Духовеньство і Хв. комітети церковні о занотоване адреси до дальших услуг в штуці. За виконані роботи одержав численні листи похвальні, котрі на жадане можна оглядати.

Львів, ул. Янівска ч. 11 А.

388 6—10

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ“

вальці на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продає

УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ

Львів, Броновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 11—16

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Львоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізія льосів і ефектів.

Шіц і Хасс

банковий дім і контора вимін.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Комната і домовий харч оферує ся. Вроновска 8, I. поверх.

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

будівляних материялів

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. Парохіяльна

поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле гашене і вуглисте гідравлічне — — — —
Гіпс краківський — — — —
і львівський — — — —
Цемент портлянд вагонами — — —
і на бочки — — — —
Асфальт природний, штучний — —
плити до фундаментів.
Підлоги камінкові, цементові — —
сірі, мозайкові, гладкі,
жолобковані — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальки до каналізації
Керниці бетонові різних розмірів, мулові — — —
Миски від рури Ринки отверті
Сходи камінні граничні — —
бетонові — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — —
Дахівки краєві, загранічні, червоні, сланці — — —
Комінки камінкові Папа дахова
Оцьґеіна, Карболінеум
Каналізация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

467 1—15

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 54—60

Дістати можна всюди.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 до 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян не потверджених уряду громадского.

Услуги сильна приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науки шитя даром безплатно. Цінники на жадане [illegible] 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лявруп

Львів, Пасаж Мікеляша.

Шестий рік істнования.

Одинока руско-українська часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.

Властитель і редактор: Бруно Гіжовский.

„КОМАР“ поміщає статі з нашого політичного, суспільного і літературного жита і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та завидіями прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР“ придбав в посайдних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР“ повинен находити ся в кождій рускій патріотичній родині і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара“.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 2—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

Подяка.

Неумолима смерть забрала нам Отця, Дїдуня і Прадїдуня о. Йосифа Шеховича, пенсіонованого пароха Клокович, заслуженого декана нижанківского в 89 році жита. Дякуємо найперше другам, котрі старенького підчас довгої хороби посїщали і потїшали а лїкареви д-рови Долиньскому за лїкарску поміч. Дальше дякуємо всїм, що були ласкаві взяти участь в похороні а іменно Преосьвященому Епископови кир Константому Чеховичеви, Впр. о. митратови Волошиньскому, прелатам Впр. оо. Подолиньскому і Войтовичови, Впр. крилошанам оо. Стрийскому, Зубрицкому і Мрицови, послїдному також за краснорічиве надгробне слово в церкві, Всч. оо. Деканам Павлови Винницкому і Зенону Крвавичеви і всїм кондеканальним отцям бравшим участь в похороні а пароховi Клокович Всеч. о. Павлови Ступницкому за надгробне слово на кладовищи. Дальше дякуємо Впов. питомцам духовної семинарії і гімназиальним ученикам за звеличане похоронного обряду прекрасним сьпівом. Вкінци дякуємо начальникам громад Клокович, Ясманич і Сільця і парафіянам упокоївшого ся за участь в похоронах і віднесеня домовини на місце вічного супокою. Нехай всїм Господь Бог винагородить за їх труди сторицею! *Лев Шехович* ц. к. совітник краєвого суду в Перемишли син; *Миталина Шеховичева* синова; *Еремина Дімерманова* жена професора рускої гімназиї у Львові, внучка; *Роман Шехович* ц. к. комісар лїсництва, внук; *Лонгин Шехович* ц. к. судовий авскультант внук; *Іван Шехович* укінчений богослов внук; *Богдан Шехович* студент фільозофії внук; *Ася Шеховичівна* укінчена семинаристка внучка; *Мариян* і *Юрий Дімермани* правнуки. 464 1—1

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 410 7—22

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневих педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Прениумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Що року горять хлопскі міліони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекураційне **обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі** виплачує „Дністер“ **зараз відшкодованя;** оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Дністер“ відшкодованє в **сумі 5 міліонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Дністра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор. і уміщені суть в цінних паперах.

В „Дністрі“ есть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

Поліси „Дністра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім році звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Дністра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Дністра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Дністра“ не роблять. **Аґенти** „Дністра“ заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Дністер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Дністер“ *на рускі добродійні цїли.* 34 8—26

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Стережіть ся оцню і асекуруйте свої маєтности в „Дністрі“! *Підтримуйте свій заклад народний (хоперативний).*

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато наосмотреним складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранції, павуки, євангелія, патерині, підставники, плащениці, хреста, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, ліхтарі, образи до процесий. фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло общадне. кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волоченя, посріблена і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 40—45

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, каляреци, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот, левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурції (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 246 44—50

Рух залїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-езропейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1 6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10 50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·45, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6 10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черленими тонкими; поїзди нічні є зазначені звіздков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого ниншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних залїзниць, насип Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо поглядати на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 2.

Ч. 106. Львів четвер 25 (12 мая) 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuanski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатками

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 „

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за сповідним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошення виносить ся по 20 с. за стрічку.

Де консеквентність?

Привілеї, признані Полякам на Литві і Руси зі сторони росийского правительства, читачам нашої часописи звісні, як і не могла притім укрити ся їх увазі неконсеквентність того ж правительства, котре, признаючи Полякам далеко сягаючі привілеї на руских землях, знехтувало рівночасно місцеве, автохтонне малоруске населене та его язиково-культурні потреби і права. Нині маємо перед собою текст документу, на підкладі котрого ота неконсеквентність виступає тим яркійше, що документ сей есть неначе викладом теоретично програмових поглядів росийского комітету міністрів, а в разячій суперечности находить ся із тим, що нам в дійсности, именно з огляду на Україну, дає росийске житє. Документом сим есть именно протокол нарад комітету міністрів над згаданими уступками для Поляків, де ж містять ся виводи та мотиви для міністериальних ухвал.

В документі тім між иншим стоїть именно таке:

„Комітет міністрів есть тої думки, що мова росийска, яко державна, і на дальше повинна заховати домінуюче становище. Конечність сего випливає з факту приналежности краю до росийской держави та зі сьвідомости, що західні ґубернії, від давна входячі в склад держави, мають в значній части коренно росийске(?) населене. Рішуче перестерігане сеї засади не може однак бути притокою для заборони особам, належачим до иншых народностий, уживати також своєї рідної мови. Достоїньство росийского імени радше вимагає, щоби кождий нарід, що входить в склад населення Росиї, мав можність уживання своєї мови, о скілько се може бути дозволеним без шкоди для мови державної. З огляду на се Комітет есть думки, що з державного становища не можна вважати корисним цїлковитого виключеня зі шкіл мови місцевого населення. Шкільні заведеня істнують не для цїлий політичних, але повинні служити задачам педаґоґічним, т. є. давати учащаючим до них поряд з моральним розвитком певну скількість відомостий, потрібних в звичайнім житю або для позискання вступу до висшої школи. Між відомостями, потрібними кождому ученикови, треба на першім місци поставити мову державну, доконечно потрібну в загальнім житю краю, в якім ученик буде жити та працювати, і рідну мову ученика, як мову єму найблизшу та цїнену кождим, хто належить до даного племени. Школа, що не вдоволяє тим постулятам, не сповняє своєї високої культурної місиї. Виключивши рідну мову ученика, така школа не може здобути довіря населеня, а потреба пізнаня власної мови і народу викликує в результаті повстане потайних шкіл, конкуруючих з правительственними, забираючих сим послїдним учеників та укрывающих ся дуже добре з під державного нагляду“.

„Надмірна (чи лише надмірна? — *Ред.*) строгість в заборочах ученикам уживати між собою рідної мови, есть річию небезпечною. В тім разї школа може навіть зродити в учениках ненависть, давлячи їх моральне почуване, що наказує поважати та любити рідну мову. З другого-ж боку в учениках родить ся недовіре до учителїв та педаґоґів, що оборонюють їм розмавляти рідною мовою; постепенно дїти перестають улягати моральному вплывови осіб, покликаних до керованя їх умовим та моральним виховањем, а натомість підпадають чужим, нераз шкідним, вплывам“.

„Вкінци треба сумнївати ся, щоби неприхильне (хочби лише на око) відношене до місцевих мов могло впливати на укріплене росийских інтересів в західних ґуберніях (чи лише в західних? — *Ред.*) та на розширене серед населеня мови росийской. Невідповідаючі потребам населеня школи мають за мало учеников. Неприхильне їм населене та ученики звертають свою неприхильність на головний предмет науки — росийску мову, а наслїдком сего дїти мало що виносять зі школи. Натомість школа, де викладає ся і місцева мова, тїшить ся прихильностию населеня та стає ся для него необхідною, притягає отже більшу скількість учеников, необмежуваних в уживаню своєї рідної мови, яка має ся викладати їм лише тоді (чому: лише тоді — *Ред.*), коли більшість учеников належить до даної народности“.

„Що дотичить справ Західного краю (се есть: Литви, Білоруси, Волиня, Поділя і Київщини — *Ред.*), то комітет міністрів вважає, що.... специяльно треба перестерігати, аби підручники, уживані в школах, цїлим своїм змістом відповідали тим задачам, до яких вони призначені, а натомість щоби не було в них односторонних і обиджаючих власне почуте учеников виводів що до Західного краю і его істориї“.

Наведені виводи Комітету міністрів се — як бачимо — прямий самосуд росийского правительства, а именно самосуд тої системи шкільної, яка доси панувала і нині панує ще в переважній части неросийских країв Росиї. Комітет міністрів констатує именно в примірним автокритицизмом, що дотеперішна шкільна система росийска в неросийских краях була незгідною з правдивими задачами школи, що вона не відповідала інтересам неросийского населеня, що відчужувала отсе населене не лише від школи, але і від самої Росиї. Справді неабий який спектакль: росийске правительство само констатує банкротство обрусительної політики шкільної, і факт сей кождий добромислячий человік мусить стрінути з почуваном відрадности.

Та отся сповідь і розканне росийского правительства на точці русифікацийної шкільної системи тим неповна, а затим і неконсеквентна, в результаті отже і не цїлком щира, що відносить ся лише до одної части неросийских країв росийской імперії та тільки до двох народів: Поляків і Литовців. Все именно, що сказане комітетом міністрів про невмістність виключуваня рідної мови місцевого населеня зі шкіл, тим більше можна і треба приложити і до мови української, мови не жмені спорадично розсіяних зашелців, якими є в т. зв. західнім краю Поляки, ані такого малого народу, яким є знов Литовці, але великого, около 30-мілїонового племени, другого по числу в державі і в цїлім славяньскім сьвіті, якого частина, більша навіть від цїлого литовского племени, живе поза межами імперії, в Австрії, розвиваючи хоч в некорисних обставинах і серед перепон, ставлених польским напором, свою мову і культуру. Та для Українців, хоч їх в Росиї стілько, а навіть мабуть як-раз тому, що їх там стілько, має урядова Росия — видко — иншу міру ніж для Поляків Литовців, і т. д., забуваючи на свої власні погляди, що чужа і нехтуюча місцеві потреби школа немає довіря в населеню, не сповняє своїх задач, не тішить ся фреквенцию і неприносить корисних результатів ні з культурно-педаґоґічної, ні з політично-державної точки погляду. Росийске правительство мабудь аж тоді зрозуміє недорічність своєї політики супротив України, коли зростаюча по всїх усюдах українська національна сьвідомість завдяки консервованій русифікаторскій системі рязне ся по всїм полудни Росиї могучим революцийно-сепаратистичним змаганем. Материялу до сего досить, і не бракне уже проявів, вказуючих, що такі именно наслїдки будуть з теперішної росийской политики на Україні. Коли-ж тоді Росия зверне увагу і на українські потреби, то чи не буде тоді уже спізненою роботою, яку Україна зробить собі сама і без підмоги росийского режіму, а хочби і против него. Та люде, специяльно-ж ті, яким доводить ся панувати, бувають упірно сліпі...

Перла галицко-польской адміністрациї.

Про товмацкого старосту п. Свободу, звісного зі своєї нагінки на Русинів, доносять нам з Товмаччини:

При сегорічній військовій бранці в Товмачи вийшли на верх нечувані обманьства, яких допускала ся шайка махерів під протекторатом старости п. Евгена Свободи.

Справа викрила ся ось-як:

Один з махерів, Гензель Фавр, (Hensel Feuer) права рука та головний стовп старостиньский, котрий у старости вічно пересиджує і — як чванить ся публично — пана старосту „має в своїй кишені“, явив ся пе-

---

Ів. Федорченко.

Росийска інтеліґенция і українське питане*)

В попередній статї („К. Откл. ч. 102) ми указали на становище, яке заняли визначні західно-европейскі учені, публїцисти і політики в справі українського языка**). Ті, цїлком чужі для нас люди, як показує ся, вповнї станули по сторонї тих домагань, які українська інтеліґенция поклала собі за цїль своїх заходів. З усїх наведених в статї голосів видно, що люди цїлком безсторонні висловлюють в тій чи иншій формі вдоволене або навіть радість по поводу так симпатичної справи. Ті люде, сьвітові европейской науки, здавалось би, неспособні до надмірного запалу, навикші відносити ся до всякої справи з повним науковим критицизмом, — вони, так сказати, горячать ся до якоїсь міри, коли висказують свої погляди, свої мисли в справі відродженя чужого, а до того незнаного їм доси народу. Для характеристики чувств, якими проймають ся заступники европейскої мисли, досить покликати ся на слова Бернстерне-Бернзона, висказані з нагоди анкети, оповіщеної в Ruth. Revue. Знаменитий скандинавский письменник каже, що він воскрес духом і знов набрав охоту жити, коли довідав ся о тій чудовій справі. Як же відносились і відносять ся до справи відродженя українського народу заступники інтеліґенциї спорідненого великоруского народу?

Справдішне відродженє українського народу почало ся в часї „великих реформ“, але властиво вістуни того відродженя явили ся значно ранше. До них зачислити треба поя-ву „Исторіи Руссовъ“ псевдо-Кочковского (около 1790 р.), „Енеїди“ Котляревского, „Малороссійскихъ пѣсенъ и думъ, собранныхъ кн. Цертелевымъ“ і Исторії „Малой Россіи“ Бантыша-Каменьского.

„Исторія Руссовъ“ хоч і мала великий вплив на лївобережних Українців, то в ширших кругах була вона незнана, бо не була печатана. Остальні три книги появили ся кожда окремо в довгих перервах часу (по 10 і більше лїт), і длятого їх вплив не можна уважати особливо значним. Більше інтензивною в значінню підготовленя ґрунту для початків справдїшного відродженя являє ся дїяльність в 30-тих і 40-вих роках мин. столїтя. В той час покладено в харківскім університеті початок для систематичних студий над місцевою народностию. Проф. Бецкий видає альманах „Молодик“, Срезневский „Запорожску Старину;“ Костомарів в Петербурзї приступає до писаня своїх моноґрафій, в котрих уже в 40-вих роках ясно пробиває ся наука про федеративно-демократичний панславізм В Москві Бодяньский, Максимович, Григорович і угорский Українець Венелин дають в Росиї почин науцї о славяньстві і разом з тим видають українські народні пісні. Бодяньский крім того заповнює книжки „Чтеній общества исторіи и древностей россійскихъ“ печатаным літописий Величка, Самовидця і и., а Максимович вдає ся в полемику з Погодіним в справі самостійности української народности і її ріжниці від великоруской. В тім самім часї в Петербурзї роздає ся огнистий псалом того, що став провіднею зорею всего українского народа. „Сьвіти тихий, краю милий, моя Україно! За що тебе сплюндровано? За що марно гинеш?“ засьпівав Шевченко, і пісня его потрясає серця. Куліш роздумує над утворенем національної поеми, ніби „Іліяди“ Гомерової, і дає їй назву „Україна“, а попри тім пише коротку „Исторію о малорусскомъ народѣ“. В Основі під Харковом Квітка пише взірцеві що-до стилю і языка „Малороссійскі повісти“. Рік 1848., як відомо, звівечив усї ті ледво розтулившї ся цьвіти, так що їм суджено було підняти ся знов аж по 10-ти роках. Та й той час, коли ті цьвіти почали назад піднимати ся, тревав занадто коротко, бо ледво пять лїт; а все таки і того короткого часу було досить, щоби національному відродженю Україна удало ся заложити крїпкі підвалини

Не буду розводити ся над дальшим ходом розвитку українського відродженя, а придивлю ся відношеням росийской інтеліґенциї до фактів, якими на їх очах зазначує ся відродженє українського народу.

Коли вся західно-европейска інтеліґенция оказує ся вповнї солїдарно у висказуваню симпатий українській справі, бажаючи їй успішного порішеня, то серед інтеліґенциї росийской приходить ся сконстатувати з малими виїмками коли не просто вороже, то часто цїлком рівнодушне відношене до справи, котре вказує або на брак спочуть для гуманних змагань спорідненого народу або на незрозуміня его цїлий і задач або вкінци на бажане, підвергнути ся під погляди управляючих кругів, котрі на цїлім обширі росийской держави признають лише одну офіцияльну росийску народність. Лише небогато учених Великоросів глядїли на справу холодно і длятого ставали цїлком по сторонї змагань української інтеліґенциї.

До найдавнїйших противників українського народу треба зачислити Вулгарина і Греча. Сей другий в „Опытѣ исторіи русской литературы“, виданім в 1822 р., говорить, що „малороссійское *нарѣчіе* (?) родилось и усилилось отъ долговременнаго владычества поляковъ въ юго-западной Россіи, и можетъ даже назваться *областнымъ польскимъ*“. Найдивнїйша річ, що той глубокий своїм неуцтвом погляд був висказаний після того, як появила ся „Грамматика малороссійскаго нарѣчія“ Ал. Павловского, Москаля з роду, видана 1818 р. В „Пространной грамматикѣ“ Греча, виданій 1827 р., автор упірно повтаряє те саме, що „малорусское нарѣчіе“ можна навіть назвати нарічієм польского языка. За Гречем такий погляд на довгий час широко розійшов ся, а мені ще в 80-тих роках мин. столїтя лучало ся чувати таку саму гадку про український язик від інтеліґентних Великоросів.

Правда, що в тім часї, коли Греч писав се, українська справа ще була не вирунула. Інтеліґентні верстви народу урядова власть, так сказати, випластила, а темні народні маси, обезсилені цїлим рядом політичних і економічних потрясень, находили ся в рабстві; таким чином ні одні ні другі не могли сьвідомо застановляти ся над тим, „відкиля ми й що ми“. Аж покоління 30-тих і 40-вих лїт видав, як сказано висше, ряд передових інтеліґентних сил, котрі вперве порушують справу духовного і політичного відродженя українського народу на наукових основах. Длятого то висказ Греча не стрів ся у своїм часї з належною відправою.

На жаль зазначити треба, що не всї з числа передових борцїв за українське відродженє остали ся вірними своєму стягови. Один з них, Срезневский, перейшов на сторону противників і в „Мыслях по исторіи русскаго языка“ почав розвивати гадку, цїлком противну тим поглядам, які він сам раніше висказував, а й подібним поглядам Максимовича та Надеждина і Чеха Добровского, котрі казали, що полуднево-руский, український язик самостійний, старший від великоруского, котрий віддїлив ся після принятя християньства, і що взагалї український язик утворив ся на Україні і потому на Червоній Руси без сумнїву під впливом київской чи то полянo-руской мови.

До тих, що пішли за Срезневским і за

*) Статя з „Кіевскихъ Откликовъ“ чч. 123 і.

**) Голоси, знані нам з тижневника Ruthenische Revue. — *Ред.*

„СОБІСКИЙ“ Найлїпша французка муштарда що виннує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. *Поручає ся перша краєва фабрика* муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 22—20

ред майором асентерунковим п. Мостовичем з листом від комісара староства п. Буржиньского, в котрім то листї п. комісар припоручав згаданого Фаєра яко чоловіка, що заслугує на довіре, в котрим можна зробити „інтерес“.

Генсель Фаєр, віддавши майорови лист, приступив від разу до інтересу: вложив майорови 100 К, та просив о взгляди для поборових: Zallel Herman, Jakob Kopl Herman, і Scheie Streit. Майор удавав зразу прихильного і запитав Фаєра, що буде зі старостою Свободою, котрий також засїдає в комісиї? На се Фаєр відповів, що має старосту в своїй кишенї, що він і староста то одна рука а на доказ правди навів цїлу сїть відносин, які его лучать з паном старостою.

В сей спосіб довідав ся майор о ріжних справках п. старости, і безпроволочно доніс о тім прокураторії.

В наслїдок сего донесеня, зарядив слїдчий судия увязненє Гензля Фаєра та поборових Kopl Herman, Jakob Zallel Herman та Scheie Streit.

Трох послїдних сейчас увязнено а за Фаєром розписав слїдчий судия стежні листи, позаяк Фаєр, довідавшись о намїреним увязненю, щез як камфора. Тимчасом укривав его в своїм помешканю его сердечний приятель п. староста Свобода, як всї о тім публично в Товмачи говорили. Навіть жандармерия віднесла ся була до своєї команди з запитом, чи має зробити ревізию в помешканю п. старости, позаяк мала численні докази, що Фаєр дійсно у старости укривавсь.

Коли Гензель Фаєр побачив, що і у п. старости віднайде его рука справедливости, вийшов з свого укрита і сам згголосив ся в судї.

Доказом сего намїреного підкупства та співучасти у нїм п. старости Евгена Свободи є п. майор Мостович у Львові і актакарні ц. к. суду окружного в Станиславові.

Такі то річи дїють ся під оком та протекторатом ц. к. державних старостів!

Коли так строго карає ся вільних горожан за переступленє державних законів, то тим більше можна вимагати, щоб їх не ломили ті, що стоять на сторожи справедливости та публичного супокою.

Вже крайна була би пора вимести сю стайню Авгія, якою є товмацке староство, щоб запобічи дальшому ширеню деморалїзациї в гори.

А тепер ще один образець до ілюстрациї п. Евгена Свободи.

Загально звісним є в Товмачи, що п. староста Свобода і латиньский парох та каноник в Товмачи кс. Маєвский живуть з собою в непріязни. Нещасте хотїло, що кс. Маєвский зістав через цїсаря відзначений ордером Франц Иосифа. Обовязком п. Свободи, яко старости, було вручити торжественно сей ордер О. Маєвскому в присутности репрезентантів властий. Та в п. Свободї відозвала ся кров предків, его фальшива амбіция. Ото посилає О. Маєвскому ордер через возьного за звичайним посьвідченєм в книжцї! Се поведенє п. старости є не лишень нетактовне, але і противзаконне, бо-ж понижує тай підкопує авторитет найвисших чинників в державі. За подібний поступок зістав один староста суспендований; що стане ся з п. Свободою, не знаємо, бо він, як зять бувшого директора почт, попередника п. Сеферовйча, тїшить ся великою протекциєю в горі.

Ф. І. О.

перечувала право українського язика на самостійність, треба зачислити П. Лавровского, Буслаєва і Каткова. *Вони старали ся доказати*, що український язик в теперїшнім виді появив ся в часах після зруйнованя Киева Андрієм Боголюбским, коли полуднева Русь поволи підчала під вплив Литви а потому Польщі і, завдяки тому впливови могли появити ся в язицї ті окремішности, які характеризують „южный говор, какъ нарѣчіе“(?).

Гадки Срезневского і Лавровского підпер Погодин. Не досить того: він, не будучи сам фільольогом, у своїх виводах пішов дальше від своїх учителїв і старав ся доказати, що українського народу зовсїм не було, бо „в Киевѣ до Татар жило великорускоє племя“. Коли би було инакше, то в літописях находилась би відгомони „малороссійского нарѣчія“, крім того у Українців нема пісень про князя Володимира. А нинїшне населенє України на его гадку зайшло з Волинї і Червоної Руси вже після нападу Татар.

Не тут місце наводити ряд відповідй, що збивають погляд Погодина; вони утворили вже богату літературу. Досить указати, що хибність его поглядів доказали праці Максимовича, Потебнї, Котоскова, Житецкого, Костомарова, Антоновича. Ягіча, а в остатнім часї Мих. Грушевского. Замітка в ріжниця у виводах Лавровского і Погодина. Коли перший доказував, що українське населенє вїкуди не дївало ся, а було там, де живе й по нинї, лише „перемінило“ свій язик: то другий противно казав, що цїлий великий край від Днїстра до Дону вараз опустїв і потому заселив ся виходцями з Галичини, як коли би ся що-до татарского нападу не була в такім самім положеню, як київска земля.

(*Конець буде*)

Кріза в Сербії.

Малій Сербії якось не веде ся. По замордованю послїдного Обреновича та покликаню назад Караджорджевичів в особі Петра I. здавало ся, що в тім краю настане супокій та що заворушений на якийсь час незвичайними подїями сербский народ розпічне еру нового житя та внутрішної консолїдациї.

Тамчасом ті надії не сповнили ся, а малий сербский край заворушив ся на ново від внутрішних межиусобиць. Та коли першим разом розходило ся о справи династиї, о найвищу управу краю, то тим разом заверюха счинила ся о річи далеко меньшої ваги — бо о позичку на цїли армії. Завинили в тім хвилевім роздорі в першій мірі інтриґи партийні і особисті, та нема сумнїву, що приклала своїх рук до сего внутрішного розладу також заграниця. Бо Сербія, як і всї другі балканьскі краї, се терен для европейскої фінансової і економічної експльоатациї і в малих балканьских державах все вибухають кризи, наче на вулканї, кілько разів війде в гру кишеня австрийских, нїмецких чи инших капіталїстів. Тодї там все тріщить: укладають ся нові партийні програми, підносять нові кличі, падуть одні правительства а приходять другі, а бував дуже часто і так, що визначні політики і державні мужі ідуть з висоти своїх вплывових і рішаючих становищ прямо до криміналу.

Зачала ся послїдна сербска суматоха від реформи мілїтарної. Правительство рішило, що Сербія має за мало гармат, а що сербскі фінанси вичерпані до самісїнького дна, то рішено затягнути позичку на фінансових торгах заграницею. Вість про нову позичку рознесла ся по цїлій Европі блискавицею і тепер доперва розпочав ся танець. О удїлене позички стали конкурувати з собою Нїмеччина і Австрия, а з другого боку приступили до сеї конкуренцийної боротьби також капіталїсти французькі. І було-б все скінчило ся „благополучно“, якби не закулїсові інтриґи самих таки здаєть ся капіталїстів, з котрих деякі мусїли бути невдоволені з того, що вийшли з інтересу з порожними руками. Бо преціньясна є річ, що у всїх позичати було неможливо. Так отже стало ся, що коли позичка була вже умовлена, сербский „народ“ довідав ся раптом, що титулом самої провізиї має пійти в кишеню мінїстрів за сфіналїзоване інтересу повних девять мілїонів франків...

На чолї сербского кабінету стоїть в теперішну пору Никола Пасіч, той самий, що був вже двічи мінїстром і вірним слугою Обреновичів, на те, щоб по звісній трагічній смерти послїдного з них обняти назад керму держави за Петра I. Коли „народ“ довідав ся про „ґешефт“ свого правительства, положенє Пасіча стало, очивидно, вельми скрутним. Треба було виєднати для позички ухвалу скупштини, та тут то і похоронила ся нога великого сербского політика. Виправдї Пасічови для своєї акциї удало ся найти поперте крайного лївого крила скупштини, але тимчасом поза его плечима доконала ся потайки радикальна коалїция, яка розбита на порох его всї калькуляциї. Настав як-раз вибір президента палати, а на се місце форсував Пасіч відданого собі Станаєвича. Але коли прийшло до самого вибору, показало ся, що кабінет не має вже в палаті більшости, бо зовсїм ненадійно вибрано на президента скупштини Ніколїча, і то майже всїми голосами. Пасіч, видачи такий погром, згголосив сейчас димісию кабінету і в той спосіб вибухла кріза, котра вивернула на разї до гори дном всї дотеперішні умови о позичку із заграничними капіталїстами.

Пасіч домагав ся розвязаня скупштини і переведеня нових виборів на звісний лад, та все залежить від того, яке буде в тій справі станозиско короля. На разї Сербія є заворушена, в сербскім народї кипить, а інтриганти, що підложили перші міну під сю пожежу, затирають певно руки з вдоволеня, що хрія удала ся, і то після з гори уложеної програми.

Збори „Краєвого Союза ревізийного“.

Другі загальні збори товариства „Краєвий Союз ревізийний“ у Львові відбули ся дня 18 мая 1905 в сали „Рускої Бесїди“ при участи 29 відпоручників союзних стоваришень.

О годинї 4 пополудни голова товариства д-р Кость Левицкий відкрив збори, ствердив, що збори скликано згідно з приписами статута та що зібрав ся статутом приписаний комплет; відтак подав огляд дїяльности товариства по нинїшний день і зазначив, що рада товариства зі згляднів фінансових і техничних заіменувала ревізора, який тепер постійно переводить ревізиї союзних стоваришень, по чім на секретаря зборів покликав п. Омеляна Саєвича.

Справоздане касове і звіт з дїяльности товариства був оголошений в „Дїлї“ з дня 17 мая 1905 а також напечатаний звіт роздано учасникам зборів.

Тому збори рішили не відчитувати звіту, та приняли его одноголосно до відомости і удїлили уступаючій радї абсолюторию.

В дискусиї над звітом высказали бесїдники бажане, щоби рада товариства річні звіти з дїяльности разом з прилімінарем на рік слїдуючий розсилала союзним стоваришеням перед загальними зборами, а відтак збори рішили, що яко вкладку за рік 1905 мають виплатити: а) стоваришеня кредитові по 50 сот. від кождого тисяча удїлених позичок виказаних в білянсї за рік 1904, а найменше сорок корон, б) стоваришеня некредитові мають виплатити 2 прц. від чистого зиску виказаного в білянсї за рік 1904, найменше однак 40 К.

Вкладка поодинокого кредитового чи некредитового стоваришеня не може перевищати квоти 600 К.

Внесене о. сов. Рабія на підвисшеня вкладки для товариств некредитових на 3 прц. від чистого зиску білянсового не одержало більшости.

Відтак приступлено до виборів голови і ради товариства картками. О. Онишкевич і др. Лукіянович, як члени комісиї скрутацийної оголосили одноголосний вибір адвоката дра Костя Левицкого головою товариства, та пп. дра Ярослава Кулачковского, дра Стефана Федака, Василя Нагірного, Александра Сероїчковского, дра Михайла Коцюбу, дра Миколу Шухевича, дра Теофіля Кормоша, дра Евгена Олесницкого, Костя Паньківского, дра Івана Дрогомирецкого, о. Александра Темницкого і дра Льонґіна Озаркевича членами ради товариства.

При точцї „внесеня учасників“ ухвалили збори як вказівку для ради товариства, що товариство „Краєвий Союз ревізийний“ має лишити ся союзом виключно руских стоваришень.

Вкінци порішено в справі емеритального обезпеченя урядників і функціонарів союзних стоваришень зібрати потрібний материял та дотичний проект оголосити в „Економістї“ в цїли викликаня ширшої дискусиї на сю тему.

По завізваню дром Львом Кульчицким до розвиваня змислу ощадности між народом і до сильнїйшого розвою повітових стоваришень, та по высказаню бажаня головою товариства, щоби союзні стоваришеня вистерігали ся впроваджуваня політики до фінансових институций, закінчено збори о год. 7 вечером.

Війна.

(Телеґрами.)

Льондон. Дневники потверджують вість, що зелїзничне полученє з Владивостоком перерване, так що тепер кріность є відтята.

Петербург. Аґенция одержала інформацию, що донесене о перерваню зелїзничої комунїкациї з Владивостоком є безпідставне.

Льондон. З Токіо доносять: Будову зелїзниці Кірин-Шохун (?) вже скінчено. Зелїзничне полученє з Дального до Мукдену знов привернено. Японьску армію вже доповнено і вона тепер така сильна, як перед битвою під Мукденом. Здаєть ся, що Росияни на граници Монголії і в напрямі на Сінмінтін виконують ріжні операциї. На біржи в Токіо курси пішли в гору. Деякі папери стоять висше, ніж перед війною.

Токіо. Урядово доносять: Дня 21 с. м. пополудни батальон росийской піхоти з 6 швадронами кінноти заатакував Японців на північ від Шінмянтао. Росиян відперто. Дня 22 с. м. батальон росийской піхоти і 3 відділи кінноти рушили наперед здовж кіриньской дороги. Росиян відперто, вони відступили на правий берег ріки Ля.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Один з наших відділів підійшов дня 21 с. м. до місцевости Льонтафу але в тій хвили приняли его огнем Японцї, що обсадили були горби. Російске військо перейшло до атаку, почім Японцї уступили з горбів.

Шанґай. Говорять, що фльота адмірала Того все еще стоїть коло Мазампо (полудньова Корея).

Сайґон. Французькі власти заборонили заосмотрювати кораблїв в вуголь в границях територияльних вод французских. На просьбу нїмецкого консула французькі власти приаретштували нїмецкай пароход углевий „Ганс Менцель“ а его обсаду перевезли на поміст французского панцирника. Наступило се з причини, що обсада парохода збунтувала ся і з огляду на военне небезпеченьство не хотїла дальше плисти.

Льондон. Після найновійших донесень з Манджурії надіють ся, що кождої хвили зачне ся велика битва недалеко Харбіна. Надіють ся також, що Японцї зачнуть тепер операциї против Владивостока. Фльота Рожественьского вже мала перейти дорогу Баші і їде тепер до Владивостока.

Парижь. З Сайґону доносять, що послїдної неділї рано бачили кілька японьских кораблїв, що їхали на полудне.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Баку. Дня 24 мая о годинї 3 з полудня кинено на ґубернатора Баку, кн. Надзідзе бомбу, котра его убила на місци. Погиб також офіцир козаків, котрий тогди случайно ішов улицею.

Льондон. Дневники доносять з Петербурга, що там викрито незвичайний заговор. Революционери намірялп пірвати з Царского Села наслїдника престола і видати его аж тогди, коли цар переведе реформи. Вже все було приготовлене до виконаня заговора, але его в послїдній хвили відкрито.

Варшава. В Седльцах кинено на поліцмайстра Шедевера бомбу, котра его тяжко ранила. Шедевер віднїс 300 менших і більших ран. Ранені також три особи, котрі случайно були коло поліцмайстра. Сей, що кинув бомбу, утїк.

Петербург. Комітет мінїстрів заявив ся за допущеном нїмецкого языка викладового в приватних середних школах балтийских. „Русь“ доносить, що Булиґін вже викінчив проект орґанїзациї росийского парляменту. Сей парлямент має складати ся з двох палат. Нижшою палатою буде „государственная дума“. Всї проекти нових законів правительство буде мусїло наперед предложити сій „думі“. Як дума відкине закон, то він може бути предложений державній радї, а коли ся его ухвалить, закон може дістати царску санкцию. Дума буде мати право інтерпельованя мінїстрів. Члени думи не будуть вибирані, лише іменовані на підставі порученя правительства.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Міська Андрашія розбила ся. Корона рішучо не думає о уступках в військових справах, а сї уступки суть як раз головною цїлию мадярскої коалїциї.

Будапешт. Андраші вернув вчера вечером до Будапешту, де его сейчас відвідав Кошут і конферував з ним. Хід і результат авдиенциї Андраші представить на засїданю виконуючого комітету коалїциї.

Поляки в Прусах.

Берлїн. На вчерашнім засїданю нїмецкого парламенту уневажнено кілька виборів, між иншими польских послів Брейского і Корфантого.

З Балкану.

Цетинїя. Надійшла тут вість, що Магомеданці напали на христиньске село Дляс. Результат борби незвісний. Чорногорске правительство звернуло ся до порти з жаданем, щоби видала заряджена унеможливляючі подібні напади на граници.

Розруси в Петербурзї.

Варшава. (П. аґ. тел.). О вчерашних розрухах уличних доносять: Бійка розширила ся також і в инших улицях і тревала до півночи. 20 умираючих привезено до шпиталя. Число ранних ще не есть докладно знане.

Франкфурт. Frank. Ztg. доносить, що перед виконанем вироку смерти Каляєв освідчив комісиї судовій, що брехнею є, мовто би він просив о уласкавленє, противно, о жадну ласку не просив, позаяк умирає з радостию. Оборонци Каляєва не допущено до участи при екзекуциї.

НОВИНКИ.

— **Свобода українського слова.** „Кіевскіе Отклики“ доносять з Камінця подільского: Присяжний повірений (адвокат) Бабичев подав було просьбу до мінїстерства внутрішних справ о дозвіл, видавати в Камінци дневник в українськім язицї п. заг. „Поділе“ по т. зв. „повній програмі“. Отже сими днями дістав Бабичев повідомленє з Петербурга, що „министръ не нашелъ возможнымъ разрѣшить это изданіе“.

— **За пізно отямили ся.** На наші статї в справі уніятів на Підлясю звернула увагу росийска преса та подає з них то більші то менші виписки. Між иншим більше місця відступили нашим критичним замїткам „Ст.-Петербурскія Вѣдомости“, котрі зазначують, що на наших статях слїдні впливи вікової боротьби з польскою експанзию. Помимо того „Ст.-Петербурскія Вѣдомости“ радять, щоб на наші статї звернули свою увагу правлячі круги, бо — як кажуть — не яно ся, щоб задля Поляків наражувати собі цїле руске населенє в Галичинї. Звісна пословиця каже, що лїпше пізно чим нїколи —

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛЇНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
перенесений з ул. Сикстуской ч. 2
на ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 і поручає
Постійні цїни фабричні.
Лінолєум-дивани
Лїнолєум-хідники
Лїнолєум-передстїлки
Цінники на домаганє.
Цератові обруси.
Церати на меблї.
Цератові фартушки.
Постійні цїни фабричні.
476 1—52

та нам все-таки здає ся, що критичні рефлексії росийскої преси приходять вже запізно. Також було-б пожадане, щоб росийска преса, прочунявши трохи від дуру „польско-русского примиренія“ поставила ширше квестию що-до Украіни, або як они кажуть, Малоросаї взагалї, бо се прямо скандал, аби національні права признавати в „русвій“ імперії навіть вечисленним нїмецким кольонїстам, а над національними й культурними потребами цїлих 25-ти мілїонів малоруского народа, що стогне доси під ярмом брутального указу з 1876 р., переходити до дневного порядку.

— **Новий гершт центрального комітету для виборчих розбоїв**, звісний Тадеуш Ценьскі, діждав ся вірної характеристики в Kurjer-i lwowsk-ім і Naprzod-ї. Перший з названих дневників, згадуючи про тайні наради, які відбули ся в тім комітеті, а котрих предметом були імовірно нові „szelmostwa wyborcze, z których komitet centralny słynie już oddawna w kraju i za granicą“, пише: „Цікаво, що тяжко було виискати особистість, котра схотїла би принати достойний уряд презеса центрального комітету. Дотеперішний превес ґр. Войтїх Дзедушицкий вимовив ся від дальшого проводу в „szajce rozbijaczy i szalbierzy wyborczych“, подаючи за причину, що презесови польского кола не личить підимати ся такої місії. Не рішив ся і п. Козловский мимо просьб і намов зібраних. Відмовив принати булаву навіть і ґр. Лев Пінїньский, котрий за часів намісникованя зовсїм не перебирав у виборчих средствах, а яко радикальний давитель невдоволена мас вдобув собі в радї державній назвище „кровожадної собаки“. Коли й инші „найсїлші“ відказали ся від жертвованої їм почести, зложено її в руки пос. Тадеуша Ценьского. Здає ся, що ненависть до Русинів довела п. Ценьского до компромітації, бо імовірно припускає він, що яко презес центрального комітету буде міг недопустити анї одного Русина до посольского мандату“. Краківский Naprzód відзиваєсь в тій справі сесьяк: „Треба признати, що до обняття того становища належать мати великий засіб... цивільної відваги, званої в деяких случаях безличностию. Центральний комітет має, так принайменше виеннюють его матадори, пильнувати польского стану посїдання у східній Галичинї, або иншими словами старати ся розбоем і фальшівництвом погбавити руских хлопів права вільного вибору їх народних послів а накидати їм шляхтичів яко „свобідно вибраних послів“. Коли В. Дзедушицкий яко посол з більшої посїлости міг надати фальшивий вид деякої независимости супроти виборців з сїльскої вурії, то вже Тадей Ценьский яко посол з тої вурії і то з чисто руского повіту (Заліщики) прямо провокує Русинів своїм новим достоїнством. Якто, той шляхтич, вибраний звісними способами від руских хлопів соймовим послом, а тепер видимим представником злодійского принципу, що у східній Галичинї лише польскі шляхтичі можуть бути законодавцями Русинів? При тім має Ценьский і инші гріхи на совісти. Він то підчас соймової сесиї в 1903 р. був референтом справи заложеня руской гімназиї в Станиславові і він то, посол руских хлопів, перепер відкинене того національного домаганя Русинів. Свою безличність в тій справі посунув Ценьский ще дальше. Коли підчас торічної сесиї сойм під впливом правительственного докору ухвалив вкінци заложене сеї гімназиї, він консеквентно против того голосував і тим голосованем виявив свій погляд на потреби народу, котрого він є послом“. Наконець застановляєсь Naprzód над відповіднїйшим кандидатом на презеса центрального комітету і закінчає так: „Шкода слів! Доки така розбійнича институция може в білий день вибирати презесів, то річ байдужна, чи буде ним Дзедушицкий чи Ценьский. Буде ним кожда колода, що служить тараном против політичних прав народа“.

— **Страйк матуристів в Заліщиках.** Вчерашну вість про страйк матуристів в Заліщиках доповняємо отсею допискою, надісланою нам віридостойним автором: Подаю до загального відома небувалий факт, який лучив ся при матурі екстернїстів в учительскій семинарії в Заліщиках. Зголосило ся до іспиту зрілости около 70 молодих людий, щоби здобути собі відтак право заробляти тяжкою працею на сухий хліб. Кождий і кожда з тих людий підготовлені належито а хто знає обем наукового материялу до семинарияльної матури, з'уміє оцінити, кілько працї, кілько доброї волї та енергії з'уживаєсь на се, аби бути як слід приготовленим. Для не одної бідної дівчини матура є рішаючим питанем на цїле житє! Страх, непевність, вроджена дівчатам несьмілість викликують сильне роздражнене нервів, що відбиваєсь відтак в пізнїйшім житю. Кількалїтню працю кладе на важку змінчивого нераз нас рою екзаминацийної комісиї. До Заліщих прислала сего року краєва рада шкільна яко делеґата звісного цілій суспільности з часописий „педаґоґа“, п. Войцїховского, директора жіночої семинарії у Львові. Сей великий, съвітославний і „заслужений“ муж не таїв ся з тим, що буде дуже добре, коли в тих всїх матуристів лиш 7 кандидаток враз з кандидатами перепустить. Свою посїдоввість справдив зараз першого дня матури 22 мая с. р., спавивши три кандидатки, а дві приневолив до відступленя, так що першого дня не здала анї одна. Замітити належить, що між ними була одна, котра скінчила з відзначеним приватну семинарию в Станиславові, а крім того приготовляли її гімназиальні професори, взагалї дівчина дуже здібна. Другого дня повторилося те саме з двома кандидатами. До такого чудового висліду причинив ся виключно п. Войцїховский, не даючи питати пп. професорам, терорізуючи вже й так перепоолохані дівчата своїм визиваючим поведенем та ставленем вишуканих, трудних питань, на котрі ні один звичайний ученик відзначаючий певно не відповів би. Коли всеж таки відповідь вийде добра, то п. Войцїховский знижує ноту на конференції против волї комісиї серед дикого вереску, який чути на улицю через замкнені вікна. Сумний вислід перших двох днїв викликав загальну панїку між прочими екстернїстами та екстернїстками, наслїдком чого дня 23 с. м. вібрались вони на раду і вислали основну телеґраму до краєвої ради шкільної і до міністра просьвіти Гартля, а крім того пішли до дирекциї семинарії з заявою, що хвилево здержують ся від іспиту аж до дальшого заряджена краєвої ради шкільної. Придивляючись розпуці сих молодих, повних енергії і надії людий, мимохіть приходить на думку, чи краєва рада шкільна съвідомо вислала до іспиту зрілости в Заліщиках такого ославленого фаховця в нищеню молодїжи, чи може се сталось несьвідомо. Коли проте шкільні власти мають цїль скріпити просьвіту а не гасити її, то чейже вишле сейчас иншого розумнїйшого делеґата. — *Observator*

Зовсїм оправдані надії нашого дописувателя не сповнили ся. Як доносять нинїшні ранїшні дневники, краєва рада шкільна веліла завдати абітурієнтам, що клясифікованє зависить не від предсїдателя комісиї, але виключно від совісної оцінки поступу кандидатів, а краєва рада шкільна на ту оцінку не хоче анї не може впливати, та що ніяких в тім напрямі заряджень, змінюючих час і порядок, визначених для іспиту зрілости не видасть. — Формально рішене краєвої ради шкільної видаєсь раціональним, однак тота формальність в сім случаю абсолютно не съвідчить про совісність рішеня в справі, де поведенє предсїдателя іспитової комісиї ніяк не можна назвати коректним, як показує ся з повищої дописи. Предсїдатель іспитової комісиї не має найменшого права знижати ноту, признану абітуриватови дотичним іспитуючим професором, а коли професор місто оперти ся при своїм осуді улягає таким впливови предсїдателя то мабуть лише тому, що не хоче бути переневеним „ze względów służbowych“ або дати ся спенсіонувати. Отже краєва рада шкільна повинна була розслїдити сейчас справу і непозволити на дальше ведене іспиту зрілости в подібний спосіб, коли місто сего вдоволила ся пустою формулкою і апробує нелеґальне поведенє п. Войцїховского, звісного загально як чоловіка без такту і без найменшої педаґоґічної кваліфікациї, то видко, що недостача учителїв в народних школах зовсїм по нутру польскій комісиї едукацийній, тому то й так ревно спинює ся приріст фахових сил систематичним нищенем кандидатів і кандидаток при іспитах зрілости.

— **Кондуктори на услугах польскої гакати.** З руского бюра в Найберуні надіслано нам отсей відпис протоколу списаного із селянами в Милятина стар. камінецкого повіту: Дня 21 с. м. їхали ми в числї 10 осіб до Нїмеччини на заробки і дня 22 с. м. о годинї 8 рано пересївши до поїзду краківского прибули ми на стацию Підгіре-Плашів. Тут кондуктор страшив нас, щоби ми не їхали до Нїмеччини, бо там заробку нема і що вже тілько людий повернуло, не дістависи роботи через бюро праці в Найберуні, лїпше есть в Галичанї заробити 15 до 20 кр., як крутатись по Нїмеччинї через кілька тижнїв і опісля вернути домів о жебрачім хлїбі. Підписали: Андрій Паламар, Петро Кучаба, Павло Цепух, Дмитро Кіт, Іван Кремінь, Цепух Маланка, Каська Ворона. Сей відпис протоколу не потребує хіба коментарь.

— **Страшний злочин.** Пишуть нам: В Долинї коло Ягольницї пов. чортківского стала ся дня 20 мая с. р. така пригода: Край села від поля над яром стоїть хатина, в котрій мешкало бездітна подруже Іван і Марія Кухар, властителї 5 морґів поля. Згаданого дня в полудни прийшов до них хлопець сусїда, щоби позичити собі лопати і побачив чоловіка та жінку сплячих на ліжку а вікно було закриге подушкою. Іван лежав поперек ліжка і був одягнений та в чоботах. Хлопець засоромлений вийшов з хати і якийсь час не казав про се, що видів нїкому, але потім дивно йому стало, що вони так довго спять, отже оповів своєму батькови. Коли отець хлопця з др. гими людьми вийшли до хати, представив ся їх очам страшний вид. Чоловік і жінка лежали нежаві з посинїлими лицями на ліжку. На їх горах видно було рани і синцї а руки були повикручувані. Скриня лежала розбита а річи порозкидувані по хатї. Обдукция тіл тих нещасливих виказала, що вони згинули насильною смертию через удушенє. Горла їх були проколені чимсь тонким а рани заткані ватою. Убійства доконано імовірно в цїли рабунку. Злочинцї мусїли забрати гроші, але межи річми знайдено ще 80 К, котрих злочинцї може не догледили. Убійників доси не вислїджено. — *X.*

— **Самоубийства.** При ул. Вірменьскій ч. 3 строїла ся вчера стрижнїною трийцятькількалїтна Луцина Попіль-Бензова, б. авторка людового театру у Львові. Причиною самоубийства була неудача в старанню о посаду. — На пл. Галицкій, коло Центральної кавярнї застрілив ся нинї над раном якийсь незвісний, около 18-лїтний, прилично одїтий молодець.

— **Доповняючі вакацийні курси.** Міністерство просьвіти постановило засновати нову спомагаючу научну институцию, що має на цїли доповнити знане учителїв середних шкіл найновійшими здобутками в области науки. В сім році будуть уладжені три такі курси, именно в Празї, Градци і у Львові. Львівский курс буде тревати від дня 11 до 29 липня в передполудневих годинах, а по полудни будуть устроюватись спільні прогульки в окольиці Львова і відвідини місцевих музеїв. Управителями курса установлені проф. д-р Кручкевич і краєвий інспектор середних шкіл Дворский. Викладати будуть професори університету: Дембіньский, Фінкель, Гадачек, Калєнбах, Колесса, Кручкевич, Ромер, Твардовский, Вернер і Вітковский. Виклади будуть обіймати переважно предмети з обсягу клясичної і новочасної фільольоґії, а також з обсягу істориї і ґеоґрафії, психольоґії і льоґіки. Математики і природничих наук не узгляднено в сім році. Всї ті виклади мають познайомити слухачів з найновійшими явищами і здобутками науки, з результатами послїдних наукових дослїдів і з методом викладу. Учасникам курса прислугує право старати ся о підмогу з правительственних фондів на кошти удержаня у Львові. Дивно лише, що користуватись тими підмогами краєва рада шкільна упривілєювала лише професорів і учителїв, підчас коли суплентів від того добродійства виключила, начеб супленти материяльно були лїпше ситуовані від учителїв та професорів, або начеб лише учителї та професори потребували доповнити чи там заокруглювати своє знане. Ані слова, второнність польскої комісиї едукацийної єдина в своїм роді!

— **Дрібні вісти.** Касацийний трибунал у Відни підвищив наслїдком відклику львівскої прокураторії кару на 2 роки вязниці звісному Янови Вацлавови Напюрковскому, співробітникови Kayakatur, засудженому сего зимы на 13 місяців за шантаж і намірений вбом.

Czas доносить, що росийске правительство позволило Полякови в Київі на театральні вистави в польскій мові.

Збори і засїдання.

— **Академічне віче** скликує „Кружок правників“ на суботу 27 мая в III. сали університету; початок о год. 7 вечером. На порядку дневнім: 1) Справа іменованя членів руской ц. к. комісиї екзаминацийної для іспитів правно-історичних, 2) внесеня і інтерпеляцаї; (референт Степан Баран.) Просить ся всїх товаришів на вічу численно явити ся! За „Кружок правників“: *Степан Баран*, студ. прав, голова, *Олександер Надрага*, студ прав, писар.

Загальні збори центрального союза галицких шинкарів, котрого статут потвердило вже намісництво, відбудуть ся дня 30 с. р. о год. 8 рано, в сали готелю Belle-Vue у Львові. Річна вкладка виносить 2 К. Вписувати ся в члени можна підчас зборів. О численну участь просить ся. — Презес: *К. Янович*.

Надзвичайні загальні збори драм. товариства ім. Ів. Котляревского відбудуть ся в суботу дня 10 н. ст. червня с. р. о год. ½5 веч. в льокали тов. „Руска Бесїда“ (Ринок ч. 10). На дневнім порядку: вибір заступника голови.

Загальні збори за рік 1904 каси задаткової „Згода“, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою в Залукві (п. Галич) відбудуть ся дня 4 н. ст. червня 1905 о годинї 4 пополудни в льокали громадского уряду в Залукві (на „плебаньщинї“).

З товариств.

З „Кружка українських дівчат“. Подаємо до відомости товаришок, що сеї неділї 28 мая відбуде ся на „Кружку“ дуже інтересний відчит Тов. Карманьского, автора „Перше просьвічене Сіддартха“ про Осияна. Реферат сей, котрий Вповн. презенґент обіцав нам відчитати, був читаний вже з великим узнанем в Перемишли. Сподіємо ся, що з огляду на гарячу і цікаву тему як також самого презенґента всї товаришки пробуваючі у Львові являть ся в повнім числї о год. 3 в нашій хаті. Повідомляємо притім, що вступ на сей відчит вільний і для осіб, котрі не суть членами т. вариства. — *Видїл.*

Видовища і забави.

Білети на гімнастично-вокальний вечір „Сокола“, який буде в сали Фільгармонії в четвер дня 1 червня, можна від нинї набувати в „Соколїньскім Базарі“ а в день концерту від 3 год. по пол. в касі Фільгармонії. Ціни місць: Льожі партерові і II. поверха по 8 К, льожі мезанінові і I. поверха по 10 К; фотелї в партері: I-рядні по 2·20 К, II рядні по 1·80 К, III-рядні по 1·20 К; фотелї I. пов. по 3·20 К; фотелї II. поверха: I-рядні по 2·20 К, дальші по 1·80 К; фотелї III. поверха: I-рядні по 1·30 К, II-рядні по 90 с., дальші по 60 с. За ґардеробу не платить ся.

— **Відозва комісиї статутової маючого завязати ся товариства „Взаємна поміч галицких і буковинських учителїв і учительок“.** Комісия статутова повідомляє отсим П. Т. загал учительства і тих, котрі зголосили ся в члени, що міністерство справ внутрішних звернуло дня 8 мая с. р. статут з жаданем, переробити его в деяких точках. Комісия сладила сейчас жадану перерібку, обговорила новий проект дня 14 мая с. р. на своїм засіданю (в присутности 7 членів) і вислала одобрений статут дня 21 мая с. р. на ново до міністерства. Зміни відносять ся до §§. 3 і 4 і до цїлої главы о фондах. Міністерство заквестионувало сї точки, котрі надавали проектованому товариству цїху товариства асекурацийного і заробкового. Тому мусїла комісия при перерібцї мати на оцї лиш одну цїху і одно головне завданє товариства с. в. яко товариства підпомогового і гуманітарного. Пропущені точки ввійдуть в зміненім виді в реґулямін, так що товариство буде в силї і так завдання подані в першім проектї статута узгляднити і по можности виповнити. Права дійсних (звичайних) членів спрецизувала тепер комісия ще яснійше і кориснійше та вдоволила і сї бажаня, які послїдними часами дійшли до відомости комісиї. Таким робом справа проволїче ся лиш о 6 тижнїв. Про принятє статута повідомить комісия все учительство часописями. Термін 28 днїв визначений законом з 1867 р. мине около 20 червня і тоді треба дожидати принятя статута. Понеже загальні збори наказує статут скликати місяць наперед, тому рішила комісия (по порозумінню з провідниками учительства) скликати I. загальні збори на день 27 або 28 серпня с. р. яко в пору найвідповіднїйшу, а в часї липня і в часї ферій підготовити весь ґрунт до орґанізациї с. в. передовсїм видрукувати статут, вислати его з чеками зголосившим ся членам і приєднати таке число членів, щоби товариство могло відразу станути на кріпких основах. Просимо все учительство ширити ідею того вельми хосенного товариства. Всякі замітки і ради просимо подавати на адресу „Тов. пед. у Львові“ ул. Сикстуска ч. 47. — *Від Комісиї статутової.*

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепархії.** Канонічні інституції дістали оо: Мих. Дзерович на Довге, Пав. Кудрик на Рогатин, Іван Біржиньский на Рудники, Конст. Слупецкий на Лисятичі, Мих. Горбачевский на Слободу зопоту, Плат. Карпиньский на Дичків і Юл. Борачок на Містки. — Завідательства парохій дістали оо: Іван Каратницкий в Хлїбовичах св., Кцявдий Сніжиньский в Плавчи вел., Іван Пачовский в Підгірцях і Іполит Хомин в Дмитровичах. — Сотрудництво в Стевчанах дістав о. Мик. Кравців. — Парохію Підгайцї розписує ся на конкурс з реченцем до 24 червня с. р. в тим, що подання на перший конкурс не узгляднюють ся а подання кандидатів, котрі не мають 10 лїт съвященьства, не будуть узгляднені. — На конкурс розписані в реченцем до 24 липня с. р.: Підгородцї, олеського деканату, Звижень залозецкого деканату, Плавча вел. бережаньского і Кабарівцї зборівского деканату.

— **З перемиской епархії.** Асесорами епарх. суду для спірних і карних справ іменовані оо.: Іван Борсук, поч. крилошанин і парох в Кракові, Іван Білецкий, поч. крил. і парох в Лїську, Лев Козаневич, декан і парох в Мистковичах, о. Володимир Ринявець, декан і парох в Лїсковатім. — Шкільним ординариятским комісарем для шкіл на старосільский деканат іменований Ілія Кирничиньский, парох в Чаплях. — Крилошаньскі відзнаки дістав о. Альбин Федорович, парох в Бахові. — Увільненя від конкурсового іспиту дістали оо.: Мик. Нестерович, парох в Татарах, Йосиф Біликиньский, парох в Устриках долішних, Виктор Кордасевич, парох у Висоцку вижнім. — Відпустку для поратованя здоровля дістали оо.: Валериян Ольшаньский, експозит у Висоцку гор. на 4 тижні, Алексей Викович, парох у Вільхівци на 6 тижнів, Григорий Романець, експозит в Княжполи, на 5 тижнів, Алексей Маляркевич, парох в Никловичах, на 6 тижнів, Александер Струсевич, парох в Завадові, на 6 тижнів, Михайло Зубрицкий, парох в Мшанци, на 4 тижні, Данило Лешкий, парох в Ст. Самборі, на 8 тижнів, Іван Петриця, парох в Комарні на 4 тижні, Мих. Юзьвак, парох р Зворі, на 5 тижнів, Кипріян Сінкевич, парох в Радохонцах, на 8 тижнів, Алексей Івасівка, парох в Дубні, на 4 тижні. — Правительство продовжило дотацию з релігійного фонду на дальший один рок для сотрудників в Старяві мостиского і в Іздебках бирчаньского деканату.

— **В товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“** видано в місяци цьвітни с. р. 19.240 важних поліс на сму 18,623.497 корон обезпеченої вартости а премію 189.431 кор. 72 с. Разом від 1 сїчня по конець цьвітня с. р. видано 46.241 важних поліс в премію 462.278 кор. 72 с., попереднього року за той сам час було 40.077 важних поліс з премією 387.548 кор. 02 с., отже сего року о 6.164 поліс і 74.730 кор. 70 с. премії більше. Шкід в цьвітни було 131 случаїв, разом від початку року по конець цьвітня було 381 шкід, котрі разом з коштами ліквідациї виносять 198.561 кор. 54 с., — з того по потрученю части реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 99.675 корон 56 с. в порівнанью з роком попереднім есть сего року о 13 шкід і о 14.907 кор. відшкодовано менше. Фонди товариства виносять 1,213.930 корон.

Календарь: Гр. кат.: нині (четвер) Євфанія, завтра (пятниця) Гавріїл, Александра, позавтра (субота) Ґавдора; — Рим. кат. нині Урбина папа, завтра Филипа, позавтра Івана папа.

Руский театр на гостинних виступах в Тернополи виставить дальше: в суботу 27 с. м. „Штаничик з Гарольа“, оперетка в 3 дїях Цельмара; в неділю 28 с. м. „За дрома вашими“, (на Кожумяках) комедия зі співами і танцями в 4 дїях Кропивницкого; в второк 30 с. м. (передпослїдне представленє) „Катерина“, опера в 3 дїях Аркаса; в четвер 1 червня правильне представленє. Проморе: „Анонімка“, шутка в 3 дїях Девалєра і Марса, з перекладі Н. Сїадника. Білети продають ся в касі „Міщаньского Брацтва“. Початок о год. 8 вечером.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 25.) отверена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека университетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолинских від 9—3 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского ін ститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни вимн. на зголошенє від год. 10—1. — Музей Оссолиньских в дни вимн. від 9—1, а в второк і пятницю також по полудни від 3—5

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Надіслане.

Дяка-писаря з добрим голосом потребує сейчас парохіяльний уряд Солинка, п. Воля Мигова. Хата, опал, пенсия і дохід річно 420 К.
474 1—3

Нотар в Нижанковичах
глядає
нотарияльного кандида а
від 1 липня с. р. 43 3—3

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. управ. гал. акц.
Банку Гіпотечного
купує і продає
всякі папери цінні і монети
по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН
лікар клініки львівского університету б. лікар клініни проф. Лейдена в Берлині
ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни ул. Академічна ч. 26. 314

Для певної льокациї капіталів
припоручаємо:
4 і 4½ листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ Банку краєвого
4 і 4½ „ „ „ Банку гіпотечного
4 і 4½ „ позичка м. Львова.

Ті папери купуємо і продаємо найкорисніїше
СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН
дім банковий і контора виміни.

Коперницкий і Син
Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери** якого і всілякі инші **прибори оптичні** всілякі направи **полагоджує** ся як найскорше і найдешевше. 4185

Дяк неіспитований, з добрим голосом, умілий грати на фісгармонії і столяр, з добрими сьвідоцтвами глядає місця. Новики п. Збараж. 433 3—3

Дяк іспитований з добрим голосом, добрими сьвідоцтвами і спосібний до ведення аґенциї „Дністра", найде сейчас місце в Потуторах. Зголошеня приймає парохіяльний уряд в Потуторах. 434 4—3

Особа інтеліґентна в старшім віці глядає місця до заряду в домі сьвященика вдівця. Ласкаві зголошеня під В. К. до Адміністрациї „Діла". 457 2—3

Особа в середнім віці глядає сейчас уміщеня до домашнього заряду у сьвященика вдівця. Ласкаві зголошеня у Івана Недоядло, бльоквехтера в Мікульсдорфі, п. Отинія. 435 3—3

Емеритований підофіцир кавалер з іспитом бухгальтерії, практикою в кредитовім товаристві і казациєю глядає посади. Зголошеня: Григорий Бобяк Бережани. 479 1—3

Комната і домовий харч оферує ся. Вроновска 8, I. поверх.

Іспитований дяк і склепар знаючий нотний сьпів, безженний глядає посади. Зголошеня в управі школи в Жнятині п. Гільче. 466 2—3

449 II. 2—19

Іспитований дяк безженний, глядає посади Николай Власенко в Ниврі, п. Єрмаківка. 431 3—3

Конкурс

на посаду 2 торговельних помічників при товаристві „Ризница" в Самборі. Належить виказатись відомостями в купецтві і моральним поведенем. Реченець до внесеня подань до 15 червня включно. Принятє буде на разї провізоричне з платнею 70 К місячно.
463 2—3 *Дирекция „Ризници".*

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цінах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчині коло Коросна. Цінники і прібки оплатно. 150

Шпараґи щодень свіжі, добірні, коротко тяті, по змінних торговых цінах розсилають: **Дзєржанівскі,** Зелена, п. Гримайлів. 432 4—9

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ
і головний склад
будівляних материялів
Мих. Мікося
Ярослав, Ринок, пл. Пароxіяльна
поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинірам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно	біле гашене і скалисте гідравлічне	— — — —
Гіпс	краківский і львівский	— — — —
Цемент	портланд вагонами і на бочки	— — — —
Асфальт	природний, штучний плити до фундаментів.	—
Підлоги	камінкові, цементові сірі, мозайкові, гладкі, жолобковані	— — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальки до каналїзациї	— — — —
Керниці	бетонові ріжних розмірів, мулові	— — —
Миски	під рури **Ринки** отверті	
Сходи	камінці граничні бетонові	— — — —
Цегли	шамотові, окладкові до фасад	— — — —
Дахівки	краєві, заграничні, червоні, скляні	— — —
Комини	камінкові **Папа** дахова	
Ольґеїна, Карболїнеум		
Каналїзация	і роботи бетонові всякооо рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.	

467 2—15

Любінь

Здроєво-купілеве і гідропатичне заведенє
Зелїзнича стация Любінь.

Найсильнїйші сірчаві води на суши. Сірчані, боровинові купелї Сірчано-ґазові купелї і ґазові з вуглевого квасу як в Найґайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, так суставного як і мязового, дальше ішіяс, артрітис, нервобол'ї, спухненя по зломанях і звихненях, запаленя окістної, шкірні і жіночі недуги, спізнені прояви сифілїсу. Лїченє електричностию, масажем, ґімнастикою. Взірцеве уладженє. Лазнї огрівальні парою, вигідні мешканя вже від 1 К денно, велике число мешкань опалює ся. Реставрация добра і недорога, цїлий вікт вже за 48 К місячно. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Купелевий сезон від 20 мая до кінця вересня. Всяких пояснень удїляє відворотною почтою **Купілева управа.**

387 *Лікар заведенія д-р Казимир Верницкий, син.* 7—10

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА
у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконїї, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 248 45—50

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„	Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 2/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„	Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„	Лавочного	7·29, 11·45, 10 50.
„	Рави рускої	7·50.
„	Станиславова	8·05.
„	Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„	Яворова	8·18, 4·32.
„	Коломиї	10·05.
„	Ряшева	10·35.
„	Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„	Белзця	5·—.

На Підзамче

„	Підволочиск	7 —, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„	Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„	Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„	Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До	Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15 9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„	Іцкан	**2·51**, 6·15. 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„	Підволочиск	6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.
„	Яворова	6·55, 5·58.
„	Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„	Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„	Белзця	11·10.
„	Ряшева	4·10.
„	Коломиї	5·50.
„	Рави рускої	7·30*.
„	Перемишля	10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„	Стрия	11·10*.

З Підзамча

„	Підволочиск	6·45, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„	Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„	Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„	Янова	6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„	Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косшільні друковані є черенами товстими; поїзди нічні є зазначені звіздною. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні біленти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в касовім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насам Гаусмана ч. 9. 35

Ткацкі вироби
з найлїпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дими, дрелїшки, ручники, хустинки до носа, старки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконка, блювки і т. п. поручає по умірковапих цінах 3 5
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Менсовича
в Корчині, коло Коросна.
Хто зажадає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

Церковне сьвітло
з маркою „Salvator" або „Milli"

I-а церковне довге по			77 зр.
II-а церковне довге по			67 зр.
I-а столове	75 зр.	II столове	66 зр.

правдиве стеаринове (мільове), одно з найлучших; есть біле тверде, не коптить і не спливає — дуже поручає ся!

Стеаринове з маркою „Apollo"

I-а „Apollo" церковне довге по			80 зр.
II-а „Apollo" „ „ по			70 зр.
I-а столове по	76 зр.	II-а столове по	68 зр.

все за 100 кг. (крім транспорту 3 кр. від кг.) опаковане даром. Висилає для церквей на 3-місячний речинець заплати (за готівку 2% опусту)
Торговля сьвітла і літурґічного вина
ЕВГЕНА МАЛЇНИЦЯ
у Львові, пл. Унії Берестейскої ч. 5. 405 2—4

Важне для парохіяльних урядів і частників!
Макс Ґлясерман
ПЕЧАТНИКАР
Львів, ул. Сикстуска ч. 17
виконує густовно і дешево стампілї каучукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пучелком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та пільних сторожий і кашці до пильомбованя мяса.
Переписка руска. 285 8—10

ЗАМОВЛЕНЯ
на
Весняний транспорт вагоновий
ВИН
приймає
Народна Торговля у Львові
Ціна вин:

На при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів
0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.
На при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів
ціна за 1 літр 1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне при замовленю 100 літрів	50 літрів	
ціна за 1 літер 1·20 кор.	1·24 кор.	114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.
Поручаємо також вина дорожні і знамениті **„Меди питні".**

ІВАН ІҐНАТОВИЧ
у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. II. Краків, Сукенниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. II
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслідках
ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 20—84

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 107. Львів пятница 26 (13 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11, Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на цілий рік 32 к., на пів року 16 „
за границею: на цілий рік — 44 к., на пів року — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к., на пів року 14 к.
на чверть року 7 „, на місяць 2 к. 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші принатні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациі.

Упрашає ся Вп. Передплатників о відновленє передплати так за місяць червень як ще і за біжучий квартал і о безпроволочне вирівнанє залягаючих належитостей щоби уникнути перерви в висиланю часописи.

Нове заострене на Угорщині.

Як звісно уже з вчорашних телеґрам, місия ґр. Андрашия, що наслїдком інтервенциї мінїстра спільного скарбу, Буриана, мав предложити короні условія угорскої опозиционийної коалїциї, скінчила ся на нїчім. Висилаючи довірочного Буриана до мадярских провідників, корона годила ся вже на слїдуючі уступки: роздїл цловий від 1909-ого року, вільна рука для мадярскої внутрішної політики та покликанє коалїцийного кабінету, хочби і з Кошутом на чолї. Лиш одну справу виключила корона рішучо, а іменно справу мадярскої команди в угорскій части армії, заявляючи з гори, що на знесенє нїмецкої команди нїяк не згодить ся. І справдї могло здавати ся, що мадярска опозиция, зискавши так далекосяглі уступки, піде на згоду, а то тим більше, що повна мадяризация армії завдяки змадяризованю військових школ і внутрішної військової мови була лише квестиєю часу. Мадярскі політики зрозуміли однак — видко, — що ситуация їх тепер красша, ніж коли небудь була, і що вони тепер, коли справа квотова стала пекучою, можуть приперти корону до стїни. Висланий ними до Відня ґр. Андраший поставив отже короні як перше условє Мадярів як-раз мадярску команду в угорскій армії, а що корона з гори вже на се не годила ся, тож і пересправи розбили ся, а угорска криза входить в нову фазу заострена.

Позиция мадярских опозиційних політаків нині справдї так вигідна, що вони можуть ставити усе на одну карту. Як сказано, справа квотова стала пекучою, а іменно мусить вона бути попадпана до кінця червня с. р. Вправдї короні прислугує виїмкове право в разї, коли до ухвалена квот обома парламентами не прийде, дорогою розпорядженя монаршого установити їх відношенє. Право се прислугує однак короні лише одноразово, а коли корона скористала з него уже минулого року, так нинї полагодженє квотової справи зависить виключно від доброї волї угорского сойму, а затим і угорскої опозициї. Змагаючим до независимости Мадярам — розумієть ся — ні трохи не залежить на квотовій справі, в якій полагодї лежить виключно інтерес корони, бажаючої вдержати єдність монархії. Ось-так і угорска опозиция, маючи більшість в угорскім соймі, та опінїю всего мадярского загалу за собою, есть нинї паном ситуациї, і може ставити найдальше ідучі жадання.

Другим моментом, що дає мадярским політикам вигідне становище супротив Відня есть неможність зложенє без мадярскої опозициї кабінету, котрий би міг числити на підпору парламенту. Всякі проби склепти новий кабінет з лїберальних недобитків та деяких ґруп опозициї не повели ся, як і не вдало ся інтриґами розбити опозиційну коалїцию. Упірне поведенє Відня та задержанє при кермі ґр. Тіси лиш скріпило вблизженє коалїцийних ґруп так, що нинї представляють вони наскрізь солїдарний блок, з яким Відень мусить на кождім кроцї числити ся. Становище ґр. Тіси, якого блок консеквентно ігнорує, стало тим часом так невигідне і для него та для его сторонництва понижаюче, що до решти лише дискредитувало лїберальний прапор. Тіса і лїберали не можуть довше служити Відневи за параван і жадають з вільненя їх з сеї служби, коли не хочуть цілком стратити кредит навіть в опінії своїх дотеперішних виборців Супротив того корону приневолено покликати новий кабінет і корона згоджувала ся уже навіть на відданє першої теки Кошутовци, коби лише заховати в армії нїмецку команду. Мадярскі політики відкидаючи ту пропозицию, мусять розуміти, що і тут корона не має виходу, та не гадають пропустити хвилї, не використавши еї.

Вправдї з Відня розходять ся вісти, що в тім безвихіднім положеню корона рішила ся ще на один експеримент: покликанє правительства урядничого з бар. Фавєрварием або иншим довіреннием корони на чолї. Ясна однак річ, що такий експеримент справи не полагодив би, але ще більше заострив би ситуацию, і певна річ, що Мадяре на него приготовлені та що в борбі, яку би зачали з таким правительством мали би вони рішучу перевагу. Навіть значна часть лїберанів — як доносять з Будапешту до деяких віденьских дневників — спротивила би ся урядничому правительству, вважаючи его покликанє кардинальним нарушенем угорских парляментарно-конституцийних трад цій.

Коли отже план покликанє бюрократичного кабінету не має виглядів на успіхи, впринає знов думка відроченя або розвязанє парламенту відручним королївским письмом, по чім кабінет Тіси чи бюрократичний — мав би свобіднійшу руку. Супротив такої евентуальности соймова більшість думає однак забезпечити ся, і в тих днях має появити ся в палаті внесенє, узнаюче всяке розвязанє чи відроченє сойму під теперішну хвилю, в станї ex lex актом неконституцийним, отже і не важним. Рівночасно сойм ухвалав би зазив до народу, щоби аж до хвилї покликанє парляментарного правительства здержав ся з плаченем податків і даванем рекрута, та зазив до істнуючого міністерства, щоби здержало виплати квот на спільні видатки. Чи на таку війну на цілій лінії важить ся Відень, можна сумнївати ся.

Тим часом Мадяре, чуючи свою домінуючу позицию, заховують ся в соймі так, наче би їх думка Відня нї трохи не обходила На днях має іменно Франц Кошут поставити внесенє на ухваленє соймом автономічної угорской цловой тарифи. Коли-ж ухвалена австрийским парламентом цлова тарифа містить клявзулю, що в разї неухваленя той-ж тарифи на Угорщинї, австрийска тарифа буде обовязувати мимо того в Австрії самостійно, тож з ухваленем автономічної тарифи Кошута ipso facto наступить роздїл монархії на два торговельно-цлові округи і бажанє Мадярів сповнить ся саме собою.

Так мадярскі сепаратистичні змаганя, мимо всего упору Відня, зближають ся до здійсненя і то завдяки рішучій політиці мадярских опозиціонїстів. Ще недавно, хочби десять років тому взад, нинїшна ситуация нїкому, а вже певно всяким політичним фіґлїстрам, не здавала ся можливою. Жадання мадярских націоналїв і кошутівців трактовано ще недавно як мрійливі утопії, неможливі до осягненя, нинї-ж квестия лежить не в тім, чи утопійні вони чи ні, а в тім, скільки їх на раї має здійснити ся. А зробила се консеквентна та принципіяльна політика мадярскої опозициї, що зачеркнувши собі широку та далекосягну програму, відповідаючу інтересам мадярских народних мас, не дала ся ловити на дрібні концесийки, анї заманити на мілку воду опортунїзму, де і осїла-би, не осягнувши своїх цїлий, — але навпаки, консеквентною і невсипущою аґітациею в долї, а непримиримим становищем в горі, здобула собі протягом кільканайцяти років опінію мас, з незначної меншости, перебувши часи террору з гори, постепенно перемінила ся в сильну ґрупу, а вкінци в більшість, і нинї рішає о положеню на Угорщинї. Мадярскі політики опозиційні показали, як має ся вести політику великих реформ і політику мас, і нинї трюмфують.

Принципіяльність, консеквентність, солїдарність і політика мас — отсе ті дороги, що довели Мадярів до побіди.

З Холмскої Руси.

Поляки роблять всї можливі заходи, щоб звісний толєраційний указ визискати на свою користь і поки час, то в поки в Петербурзї отямлять ся, перевернути все par force на польский католицизм. Епископи варшавский і люблинський видали вже обіжники до підвласного собі духовенства, в котрих дають приказ місцевим душпастирам принимати всїх до католицкого костела без всяких майже застережень і формальностий. Особливо далеко посунув ся в тім напрямі епископ люблинський кс. Ячевскі, котрий навіть що-до православних не каже звертати ся до верховної власти. В своім обіжнику п. ділив кс. Ячевскі місцеву людність на дві категорії — на „опірних" і православних без застережень. Тзв. опірних, то в тих, що не хотїли принятп в своім часї православія, наказує принимати без всяких формальностий і сейчас; що-до православних, то задля осторожности каже з ними списувати протокол при двох свідках, для отвердженя, що дотичні особи перейшли на католицизм без примусу і добровільно. В обох однак случаях якогось хочби повідомленя верховних властий, не то зізволеня, не потреба. Обіжник епископа варшавского кс. Попіля в в суті річи такий самий, тілько не згадує нїчого про одиниці, що тілько на вид приняли пра-

---

Ів. Федорченко.

Російска інтеліґенция і українське питанє.

(Конець.)

До того часу репрезентанти російскої інтеліґенциї виступали лише проти самостійности українського язика; одні з них уважали український народ за галузь „єдиного русского племени" і при тім за близьку до великорускої, а другі за зайдів на українській земли. Виходячи з таких і инших преміс, відказували українському народови підстав, уважати себе за самостійну віддільну народність, і права на власну літературу та на духовний розвиток в напрямі, указуванім его національними прикметами, бож і само істнованє тих прикмет заперечували з запалом, гідним кращої цїли.

Таку крайну гадку виявляв, хоч як воно й чудно, найвизначнїйший чоловік свого часу, весь перенятий західними ідеалами, — В. Білинський. В початках своєї літературної діяльности критика він повертав ся досить прихильно до української літератури; та під конець житя став попросту її ворогом. Він один з европейских критиків безусловно внехтував национального українського ґенія Шевченка.

Причину таких поглядів названого корифея російскої критики на українську літературу можна найти в отсих его мислях. По гадці Білинського тілько той народ, що становить політичну цїлість, може називати ся народом і користуватись слушними правами, як власним язиком, літературою, культурою і ин.; а народи недержавні — то лиш племена і по історичному праву, яким є сила, повинні принати культуру народу, котрому підлягають „Великі поети — каже Білинський — появляють ся тілько у великих націй; а яка-ж може бути нация без великого і самостійного політичного значеня?" Виходить, що не тілько Шевченко, а й Данте не може уважати ся великим поетом, бо як Фльореация в XIV. віці не мала політичного значеня в ковечній мірі. О теперішних поетах, прославлених на весь сьвіт, о Бернзоні та Ібзені нема що й говорити. На погляд Білинського виходило би ще, що такі недержавні народности, як Поляки, Чехи, Жиди, Татари, Вірмени, Грузини, і якими в той час були Серби і Болгари, повинні би виречи ся всїх своїх історичних традицій і принати культуру та мову Німців, Турків і т. д.

Другою причиною нехтованя української літератури Білинським було те, що він літературу взагалї уважав за явище, призначене служити потребам просьвіщених верстов суспільности, значить, тих, для котрих читанє в постійним занятем. А що на гадку Білинського нїякої публики український народ в тім часї не мав, то виходило, що писати і взагалї творити літедатуру не було для кого і весь труд таких людий, як Шевченко, Квітка і ин., являв ся не тілько безпожиточним, але навіть шкідливим в тім значеню, що відвертав якусь частину сил від роботи на користь общерусскої літератури.

І Турґенев, не зважаючи на свої дружні зносини з Шевченком, і Ів. Аксаков із своїми славянофильскими змаганями, і Панаєв, перенятий весь толєранциєю, повертали ся з маловаженем, а навіть по части з глумом (пор. вискази Турґенева устами одного з героїв его романа „Рудинъ", Пеґасова) до української справи. Коли Панаєв помагав одного часу плянам першого українського етноґрафа Зоряна Поленґи-Ходаковского, то лише в нади на ту користь, яку він міг принести для етноґрафії великорускої, а не української.

Але найбільше несправедливим і сувором противником всего українського руху був Катков. Виходячи з того хибного погляду, що сучасне ему, як він називав, „українофильство" повстало наслїдком „польскої інтриґи" (!?), він з безпощадною силою диялектики накинув ся не лиш на ненависне ему „українофильство", але й на тогдїшних дячів українського відродженя. Доходило навіть до інсинуаций на їх адресу. І так, коли Костомарів почав збирати гроші на видаване книжок для народа в українській мові, Катков закричав у своїх „Моск. Вѣдомостяхъ" на всю Росию, що ті гроші йдуть від людай, котрим ходить о усилок польского повстаня 1863 р., і закінчив свою статю відзивом до Костомарова: „Киньте, Николай Іванович, ті гроші: вони йдуть з нечистих рук!"

По части завдяки Каткову, котрого гадкам що-до напряму внутрішної політики прислухували ся петербурскі вищі круги, явили ся ті розпорядки правительства, котрі підтяли в самім корени початок духовного відродженя українського народа.

В недовгій статї годі перечислити всїх дрібнїйших противників українського відродженя; до того-ж значна часть висказаних ними гадок не визначає ся оригінальностию і являє ся повторенем або парафразою поглядів, виложених вище.

Всї ті гадки вийшли або з так глубокого незнання справи, що навіть Карамзин уважав литовске князївство XIV. віку корінною Польщею, або з тенденційного перекрученя дійсних фактів, а головно з того, що тогдї скрізь в головах московских славянофилів уроїло ся, мов то великорускому племени промислом Божим назначено, увести в житє по виводам науки Ґеґля остатний ступень розвитку людства і замінити панованє буржуазиї робучою верствою. Від такої фантазії навіть Герцен не був вільний, та він лише завдяки своїм широким суспільним поглядом з терпимостию обертав ся до питаня о самостійности українського народу. Его незнане етноґрафічних границь України та її історії ясно показало ся в переговорах з відпоручниками варшавского революційного комітету в р. 1862, коли він признавав Польщі право жадати федеративної злуки з Украиною, Литвою і Білою Русию, не питаючись о жадання сих народів. Бакунін пішов в поглядах трохи дальше від Герцена, але й то, так сказати, у виді реакциї против централїстичних змагань правительства, а не наслїдком визнавання науки о федеративнім ладї, котрим найбільше переймала ся великоруска інтеліґенция.

Найбільше з усїх великорускіх ученых, сучасних Герценови і Бакунінови, лише Павлов, професор российскої істориї в Києві, і Щапов були сторонниками широкої децентралізациї і автономії країв; але їх погляди на Україну нам невідомі. Н. Чернишевский, хоч як був прихильний до українського народу, обговорюючи відносини галицких Українців до Поляків, виказав нерозуміне їх і тої історичної основи, що витворила такі а не инші відносини. Лавров в одній річи, вичисляючи попередників сучасних ему борців за свободу, Богумилів, Таборитів, Социнїянів, ні словом не згадує за борбу українських братств против уній і запорожскої Січи против неволї. І не дивно. Заступники великорускої опозициї, не виймаючи найкрайнїйших сторонництв, виховані в ідеях політичного централїзму, визначали ся звичайно малим знанем дійсного стану річий в краях не великорускіх, а між ними і на Україні. Такі відносини можна подибати й тепер навіть в найрадикальнійших кругах. Ось чому прим. свого часу український демократичний федералїзм зазнавав менших симпатий, чим польский сепаратизм, до котрого в якійсь части входили навіть аристократичні примішки.

Чи не єдиним российским ученим, що довгий час цілком виразно стояв по сторонї слушного розуміня української справи, був

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виникнув анекти і скрінлює молудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківська ч. 109. 871 28—30

вославіє, а також зазначує, що свобідний перехід може відносити ся до повноправних, то є тих, що покінчили що найменше 21 літ життя.

Як далеко посуває ся особливо єпископ Ячевскі в своїй польско-католицькій пропаґанді, се показує его поїздка по холмскій дієцезії. „Коваль клепле, поки тепле“ — так і Поляки кинулись сейчас до акції, щоб на случай зміни фронту і контракції з боку православних поставити правительство перед fait accompli, факт довершений. Стало ся отже таке, що кс. Ячевскі їздить по холмскій дієцезії, хоч ґуб рнатор з Люблина, Мєнкін, виразно ему се заборонив. Оподі — як подають польскі дневники (Nowa Reforma) — кс. Ячевскі одержав від Мєнкіна телеґраму слідуючого змісту: „Взиваю Вас згідно з волею ґен. ґуб. Максимовича, абисьте сейчас перервали поїздку і явили ся у него на авдиенції в Варшаві“. Що-ж робити? Поляки зібрали ся на нараду і рішили, що кс. Ячевскі має їхати дальше а за него має явити ся на авдиенції potomek b. kanclerza Polski, ґр. Маврикий Замойский. Так і стало ся а кореспондент „Now-oї Reform-и“ додає з нетаєною злорадностю, що Замойский був прихильно принятий Максимовичем та що Максимович — po wyjaśnieniu — дав дозвіл на дальшу об'їздку дієцезії кс. Ячевским без перешкоди...

Кс. Ячевскі їде дальше а его об'їздка перемінює ся поволи в правдиво тріюмфальний похід. Бо кс. Ячевскі не їде сам; з ним суть репрезентанти шляхти і видні польскі дїячі, тай і оперовий хор з Варшави, що присьпівує при всїх манїфестацийних торжествах аранжованих єпископом. Тож не диво, що кореспондент одного з польских дневників лякує ось-сими замітними словами: Veni, vidi, vici може сказати достойник польско-католицкого костела, бо бачить живо, яке видають землї спокоївіку польскі“. Особливо гарне було принято кс. Ячевского в Замостю і польскі дневники суть переповнені описами сего принятя. Тимчасом їєрархія православна ще не розважила, що їй з тим фантом зробити. Ґубернатор Мєнкін здержував кс. Ячевского в тій цїли, аби рівночасно з католицким єпископом обїжджав Холмщину також єпископ православний, але ся штука, як бачимо, не удала ся. Єпископ православний певно явить ся, та ним приїде, то певно застане вже самі кости до обгризання. Впрочім і в тої евентуальної поїздки православного єпископа не буде богато потїхи, бо православні нехай стоять і досі на православію і обєдиненію, про мадорущину і унію не хочуть навіть слухати, а тим самим кладуть самі хрестик на ратованє руского елементу від польско-католицкого забору.

З Росії.

(Телеґрами.)

Відень. Про замордованє ґубернатора Баку, князя Накашідзе, доносять: Атентат виконано в середині міста. Коли ґубернатор в товаристві капітана козаків їхав в замкненій карити, якийсь молодий Вірменин одним скоком з хідника дістав ся до карити і через вікно кинув до карити бомбу. Бомба експльодувала і відразу убила ґубернатора і его товариша. Фірман тяжко покалїчений. Убийця щез без слїду. Ґубернатор Накашідзе мав той звичай, що гарні дївчата, котрі ему подобали ся казав арештувати під позором, що належать до революцийного заговора, а відтак знасилував їх. Те саме зробив він в судженою одного вірменьского революционера, що сей в так страшний спосіб відомстив. В петербурских кругах двірских сей атентат викликав страшний переполох. Накашідзе був дуже люблений в дворі і якраз мав бути покликаний на висший уряд двірский.

Берлїн. З Петербурга доносять, що в двірских кругах панує велике невдоволене, що внаслїдок толеранційного указу в околицях Седлец і Люблина богато хлопів, бувших унїятів переходить з православя на католицизм.

Петербург. Завтра, яко в роковини коронациї царя, надіють ся маніфесту, заповідаючого народне заступництво. Сей збір заступників народу має бути скликаний в грудни і буде радити до половини сїчня 1906 р.

Варшава. Онодги вечером застрілив хтось на улици інжинїра Шавра, шефа віддїлу зелїзниці.

Петербург. З Ризї доносять, що там виконано атентат на поліційну патролю, при чім одного жовнїра, одного полїцая і одного сторожа тяжко покалїчено.

Варшава. В Варшаві вибухли жидівскі розруси. Жидівска партия „Бунду“ руйнує стару жидівску дїльницю. В середу бійка між жидами тревала до півночи. До шпиталя привезено 20 умираючих. Здемольовано 30 домів розпусти.

Війна.

(Телеґрами.)

Манїля. Бюро Райтера доносить: Після не ствердженої доси поголоски, росийска і японьска фльота стрітили ся на полудне від Формози. Японцї побиті.

Відень. На біржи розійшлась поголоска з Берлїна о побідї росийскої фльоти над японьскою.

Льондон. Поголоска о битві під Формозою і погромі Японців, не знайшла доси потвердженя.

Манїля. Після депеш, що надійшли з Вїґену на острові Люзон, бачили дня 20 с. м. звиш 50 военних кораблїв на східнім березї острова Балаф. Кораблї плили в північно-східнім напрямі. Здогадують ся, що се була росийска фльота.

Льондон. З Токіо доносять, що часть балтайскої фльоти в недалеко тонкіньского заливу. Більше ніж 12 транспортових кораблїв стоїть коло Сайґону. Говорять, що в Сайґонї нагромаджено 20.000 тон угля.

Петербург. Адмірал Авелян, управитель міністерства маринарки сказав редакторови „Руси“, що поголоски о лихім станї здоровля Рожественьского треба приймати дуже осторожно. Рожественьский доніс був, що в причини недуги нирок є змучений, але погіршеня нема. За те адмірал Фелькерстам є недужий. Як доси стверджено, Рожественьский стоїть на чолї ескадри, котру намірає довести до цїли. Битви на мори може надіятись кождого дня, бо Рожественьский має средства, щоби Японців присилувати до битви. Нещасте Порт-Артура не повторить ся.

Льондон. З Токіо доносять, що крузиак Громобой зробив з Владивостока кілька експедиций поза порт. З Шангаю знов доносять, що звиш 20 великих і малих пароходів в Порт-Артурі є знов спосібних до подорожи. Говорять, що більшість затоплених кораблїв военних, а між ними також Себастополь, будуть можливі до ужитку.

Петербург. О планах Рожественьского нїчого позитивного доси не знають. Цар дав ему як найширшу повновласть, і Рожественьский стараєсь без сумзїву дістати ся за всяку цїну до Владивостока і тому кождої хвилї можна надіяти ся битви. Битву Рожественьский спровокує здавсь бомбардацию якого японьского порту.

Кельн. Дневники доносять против всяких заперечень з Петербурга, що Курокі фактично перервав зелїзниче полученє Владивостока з Харбіном.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Дня 22 с. м. наш віддїл заатакував село Натенці і присилував Японців покинути село. Японці лишили звиш 20 убитих і ранених. Відтак наш віддїл заатакував Японців коло Сандаолїте і викинув їх з сих позиций.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З „Вільнодумного Союза“.

Чернівці. „Вільнодумний Союз“ у к о н с т и т у о в а в с я н а н о в о, хоч числить тепер вже лише 11 членів. Належать до него всї Русини і посли з міст, котрі в рамцах Союза злучили ся в окремий клюб мійский (Städteklub) під проводом дра Сведля. Натомість два християнько-соціальні нїмецкі посли Ляндвер і Фрідман виступили з клюбу і прилучили ся до Румунів. В склад „Вільнодумного Союза“ входить отже тепер 6 Русинів і 5 нїмецких лїберарів. На голову сего союза вибрано пос. Лянґенгана, на его І. заступника пос. Ник. Василька а на ІІ. заступника пос. дра Штравхера. — В справі банковій не прийшло ще також до порозумїня. Пос. Ончюль зібрав для внесеня, щоби президентом досмертним банку зробити пос. Лупу, всього доси 13 послів на 31. Понеже иньші посли суть внесеню пос. Ончюка також противні і будуть абсентувати ся, то дуже можливе, що і „Вільнодумний Союз“ зробить сецесию в тій справі, а в такім случаю не прийде до нїякого рішеня задля браку комплету.

Державна рада.

Відень. Замотане ситуациї в Угорщині впливає також на зміну рїжних диспозиций в Австрії. Державна рада, котра мала зібрати ся дня 6 червня, буде скликана доперва по зелених сьвятах, бо правительство надіє ся, що до сеї пори зможе розглянути ся в справі угорского конфлїкту і его наслїдків. Правительство буде обставати, щоби буджетова комісия полагодила буджет в часї лїтної сесиї, так щоби державна рада могла в осїнній сесиї відразу приступити до третого читаня буджету.

Угорский сойм.

Будапешт. На вчерашнім засїданю угорского сойму Кошут мотивував своє внесене о предложене угорскої автономічної тарифи цлової з огляду на конечність заключеня торговельних договорів з загранцею. Австрийску спільну тарифу цлову принято так скоро в цїли охорони австрийских інтересів. Заключаючи торговельний договор з Нїмеччиною, правительство нарушило конституцию. Автономічна тарифа цлова може бути уложена на спільній підставі, бо навіть на случай зірваня не прийде до цлової війни між Австриєю а Угорщиною. Се внесене Кошута стане на дневнім порядку сойму в понедїлок.

Угорска кріза.

Будапешт. Тіса старає ся намовити лїберальне сторонництво, щоби не запротестувало против урядничого кабінету. Розходить ся, щоби на се згодилось цїле сторонництво, бо инакше прийде до великого розламу. Урядничий кабінет не буде мати більшости в соймі, але коли мусить представитя ся палатї, хотїв би оперти ся на якімсь сильнім сторонництві. Тіса їде в недїлю до Відня і надіясь, що цїсар звільнить его з обовязків. Новий кабінет урядничий складав би ся лише з одного міністра і державних підсекретарів, котрі управляли би поодинокими міністерствами. Говорять, що сим начальним міністром буде ґр. Куен-Гедервари. Коалиция має розпочати беззглядну борбу. До народу буде видана відозва, щоби не платив податків і не давав рекрута. В соймі опозиция поставить внесене, щоби правительство здержало виплати на спільні видатки.

Відень. Програма, яку Андраші предложив цїсареви, обіймала мадярску команду, мадярский язык службовий і емблемати, відповідаючі правнодержавному становищу Угорщини. На се цїсар відповів, що обстає при своїм дотеперішнім становищу.

Будапешт. На управителя урядничого кабінету Тіса має предложати спільного міністра фінансів Буряна. Коли сей відкине предложене, то згодивсь обняти се становище б. міністер ґонведів бар. Фабрвари. Инші члени кабінету мають бути покликані з поміж урядників міністерств.

З Балкану.

Софія. Університетский сенат ухвалив вигнати 600 обструкцийних студентів, котрі в наслїдок того намірають виїхати ґреміально до Загребу і Білграду. Говорять, що ті, котрі не будуть мати за що виїхати, будуть покликані до війска.

Цетинїя. Послїдні два дни проминули без конфлїктів між Магомеданцями а християнським населенем, лише чути було слабу пальбу карабінову. Чорногорска границя замкнена. Ждуть на війско.

Царгород. Недалеко Солуня, коло монастира Атаназ розбито якусь грецку ватагу. Погибло 25 членів ватаги, разом з начальником.

Турецкий пароход привіз з Емену 379 ранених і недужих вояків.

Ґредента.

Терст. Против судиї, котрий провадив слїдство против обжалованих о державну зраду Італїйців, заряджено дисциплїнарне слїдство, бо розправа, котра тепер веде ся у Відни, викрила шкандалїчні подробиці о тортурованю обжалованих, щоби від них вимусити візнаня.

НОВИНКИ.

— **Вісти з України.** З П о л т а в и пишуть до петерб. „Новостей“: „Дня 30 ст. ст. цьвітня відбуло ся під проводом Д. К. Квітки засїданє полтавского сїльско-господарского товариства для вислуханя подрібно мотивованої петиции уложеної спеціяльно вибраною комісиєю в справі жаданя свободи для української мови. Деякі бесїдники вказували на те, що державний сепаратизм усе був чужий українському народови, відривати ся від держави він не думає, і так само, можна надіятись, буде й на дальше, коли українському народови дасть ся свободу розвитку. „Сепаратизм — сказав адвокат Дмитрїв — і у нас може зродити ся при нехтованю природних потреб народу. Его можна сотворити штучно, а приміром сего є Фінляндия. Поки Фінляндия користувала ся свободою, она не знала сепаратизму“... По переведеній дискусиї зібрані ухвалили уложений комісиєю текст петиции ще й з додатком, щоби українському языкови дано повну свободу слова, друку і викладів в народних школах, а рорийский язык щоби входив у програму науки як окремий предмет“. — З Н ї ж и н а пишуть до „Кіевских Откликовъ“: „На одзім з послїдних засїдань ніжиньского сїльско-господарского товариства запала така ухвала: „Удати ся до правительства (міністерства рільництва) з петициєю о дозвіл сему товариству устроювати в рейоні его дїяльности відчитів і розмов (на темат господарства) в українськім язиці в ґуберніях з українським населенем, а також видавати для українського народу брошури і часописи о сїльскім господарстві в українськім язиці, як се дїєсь в Галичині і Буковині“.

— **Наше сьв. письмо дозволене в Японії.** Пишуть нам з Праги, що проф. д-р Пулюй просив 5-го лютого с. р. славного ґенерала Ноґі, щоб дозволив посередникам бібліїйного товариства розширювати сьв. Письмо між вояками-Українцями, що з росийским війском попались в полон. Перед кількома днями дістав проф. д-р Пулюй від бюра для полонених росийских вояків в Токіо вістку, в імени ґенерала Ноґі, що просьба его буде сповнена. Відповідь з дня 13-го цьвітня, написана французкою мовою, прийшла до Праги 20-го мая і кінчить ся такими словами: „A la place du General Noghi, le Bureau a l' honneur de Vous repondre, que Votre desir peut etre satisfait et que Vous ponver expedier ce que Vous destinez aux malhureux prisonniers de guerre, a notre adresse c. a d. „Bureau de renseignements sur les prisonniers de guerre a Tokio Japon“. [В імени ґенерала Ноґі Бюро має честь відповісти Вам, що Вашому бажаню можна вдоволити та що можете вислати призначене Вами для нещасливих полоненників военних, на нашу адресу: Інформацийне Бюро в справі военних полоненників в Токіо, Япан]. Для сеї цїли подарував проф. д-р Пулюй 1.000 екз. Псальмів, а бібліїйне товариство вже давно вислало їх по лїнії Гамбурґ-Кобе. Ті Псальми будуть даром роздані між полонених Українців, і можна собі легко уявити, як вони радїти-муть на далекій чужині, дставши до рук книжочку на своїй рідній мові, якої не вільно їм мати вдома на Україні. Рівночасно, також в лютім с. р., просив проф. Пулюй і Кобека в Петербурзї, післявши ему два екз. Псалтиря, щоб він випросив у царя дозвіл для розширюваня Псальмів між раненими на війні Українцями, і обіцяв подарувати на тую гуманну цїль 2000 екземплярів. На той лист не дістав проф. Пулюй і досї відповіди. Ось новий доказ росийскої культури і гуманности, коли таких доказів ще кому треба, і се дїє ся в християнській державі, в 20-му столїтю! Там не вільно мати слова Божого на рідній мові і тим, що мусять за царя і за Росию кров свою проливати... Чи се не варварство тих християн, що горлають перед сьвітом, нїби то вони заступають европейску культуру перед „жовтою небезпекою“? — *В. В.*

— **З Ярослава.** Заповіджений на день 6 мая с. р. концерт на дохід бурси відбув ся і випав — як нам доносять — під взглядом артистичного виконаня величаво. Реасумуючи загальне враженє, треба зазначити, що всї точки програми були справдї артистично виконані; особливо гра п-нї О. Цїпановскої і п-на Бережницкого, сьпів п-нї Пачовскої і п-на Волошина прямо одушевляли слухачів. Тому признане і подяка належить ся всїм виконавцям за сей духовий пир, який они сего дня звонили нам справити, а сердечна подяка п. дириґентови п. Гнатковскому, п. п. академікам зі Львова і всїм учасникам в концерту за труд і пожертвованє! Не так величаво випав сей концерт під взглядом мате-

З Росії.

(Телеґрами.)

Відень. Про замордованє ґубернатора Баку, князя Накашідзе, доносять: Атентат виконано в середині міста. Коли ґубернатор в товаристві капітана козаків їхав в замкненій карити, якийсь молодий Вірменин одним скоком з хідника дістав ся до карити і через вікно кинув до карити бомбу. Бомба експльодувала і відразу убила ґубернатора і его товариша. Фірман тяжко покалїчений. Убийця щез без слїду. Ґубернатор Накашідзе мав той звичай, що гарні дївчата, котрі ему подобали ся казав арештувати під позором,

---

А. Пипін. В „Исторіи славянскихъ литературъ“, виданій в р. 1879, висказує той учений такі гадки: 1) Коли вачала повставати московска держава, перенесено на неї по давній привичці імя Русь, розширене київскою державою (за Володимира Вел.), і таким чином полуднево-рускому народови мовби украдено его прізвище, так що він лишив ся без назви; 2) при самій злуцї в р. 1654 полудневі Русини уважали себе за окремий народ від Москалїв; 3) полуднево-руский, український, язык уже в давній добі історії являє ся в письмі з тими окремішностями, які вирізнають его від білоруского і великорускоґо.

В цїлім раді знаменитих творів і статий, посьвячених українській справі, Пипін розвивав гадку о самостійности українського народа, его языка і літератури. „Українська література — говорить він у статї „Волга и Кіевъ“ (Вѣстникъ Европы 1885 IV.) — сама по собі має право істнувати. Вона почала ся вже в давен давна, не від Котляревского або Гулака, а ще від XVI—XVII. столїтя, а деякими памятниками навіть і ранше“. Збиваючи вискази, мов то українська література появила ся недавно, каже: „Нехай буде і так, то коли би в тій „новій“ літературі появив ся сильний талант, спосібний пірвати земляків і буги заразом провідником загально-людского чувства і ідеалу, то се було би вже оправданем подібної літератури. Таким оправданем української літератури був Шевченко“.

Та й Пипін під конець своєї дїяльности в критичній статї „Особая исторія русской литературы“, написаній в р. 1890 на книжку професора львівского університету Омелчна Огоновского „Исторія літератури рускої“, висказав ряд мислей, котрі не цїлком згоджували ся з тими, які він висказував давнїйше.

На закінчене сего начерку відносин великорускої інтеліґенциї до української справи в добі до 80—90 рр. мин. столїтя позволю собі навести слова М. Драгоманова, виясняючі корінь сих відносин:

„У великоруских публїцистів взаґалї замітна якась неохота, мало що не неспосібність до всесторонної аналїзи положеня других славяньских земель. Ся неохота замітна зарівно у т. зв. московских славянофилів, котрі крайно субєктивно лише із становища старомосковского, православно-великоруского, смотрять на славяньство, як у т. зв. западників, котрі то нехтують западне славяньство, то повторяють о нїм погляди, які попадуть в першій лїпшій книжці. Поясняє ся се історию великорускої суспільности, що выросла в релиґійній ексклюзивности і національнім відокремленю; через те розвинула ся тая вузка субєктивність у відносинах московских людий до чужоземців, яку замічали сторонні подорожники в XVI—XVII. стол. і яка дальше живе й доси в рїжних напрямах великорускої суспільности. А ті, що увільнили ся від вузкого національного субєктивізму, по більшій части також не доходять до цїлком обєктивного космополїтизму, значить, до того, щоби самостійно критично повертати ся до інтересів всїх народів і уміти вийти в інтереси найдрібнїйшого народу (як то особливо уміють люди з англїйскої суспільности), а майже все присвоюють собі якийнебудь з поглядів, пануючих серед которойсь із західно-европейских національних суспільностий“.

На закінчене всего наведу слова з одної статї, напечатаної в „Журналѣ Министр. Народн. просвѣщенія“ за р. 1854 з. 6.: „Народ може стратити свою самостійність, але характер і язык его завсїгди остають ся его майном. Слава і досконалість языка не залежать від судьби народа“.

Увага, яку звертає на себе в теперішнім часї українська література в західній Европі, цїлком оправдує наведені слова про славу языка і облекшує тую гірку прикрість, що репрезентанти спорідненого племени не розуміють української справи.

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирти у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 10

риальним, але все таки чистого доходу було 44 К 15 с. Се не богато, але і той невеличкий дохід вийде на добро нашої народної справи. — *Х.*

— **З Найберуньского Бюра.** Просимо сею дорогою о ласкаве донесене, чи дістали відповідь всї ті, що писали до нашого Бюра почавши від 1-ого цьвітня с. р., бо заходить підозріне, що листи звідси пропадають.

— **Рільничі страйки на Буковині.** Страйк в Добринівцях — як доносить черновецка „Буковина" — після кільнаденного тревання покінчив ся на основі такої угоди з двором, що робітник одержувати-ме 1 К 20 с. денної платнї, а робучий день тревати має від год 6 рано до год. 6 вечером із перервою на обід. Доси брали робітники 40—50 сот. на день, або було й так, що тамошні сеяни брали наперед 20 К і мусіли за них в протягу цїлого лїта робити 50 днїв на своїм харчи. На роботу мусїв іти робітник тільки тодї, як его кликано. Як жеж серед робітної днини впав дощ, тодї день для робітника зовсїм пропадав. Значить ся управлювано тут звичайненьку лихву, каригідну супроти обовязуючих австрийских законів — У вівторок, дня 28 с. м. застрайкували робітники в Оршівцях проти тамошного посесора, домагаючись підвисшеня платнї від 1 К 20 с. до 2 К. Сконстатувати годить ся, що страйкарі поводили ся досї в спосіб законний, через що не приходило нїгде до конфлїкту з властию. Се найлїпше опрокидує клевету про „грозьн-у поставу власьцяньства вобец дворуф", поміщену в львівскім бруковім свистку, що зве ся „Reformator".

— **Плян нової сїти електричної зелїзниці** у Львові виготовив директор львівских електричних заведень п. Томицкий. Плян є подїлений на три періоди будови. Перший період обнимає: електричну зелїзницю до Кульпаркова, відногу від Віденьскої кавярнї до міского театру, лїнію до Високого замку, а то почавши від пл. Галицкої через пл. Бернардиньску і Цлову, ул. Чарнецкого попід намісництво, ул. Театиньску на Замок. До першого періода належать також лїнії на Зелїзну Воду і від рога ул. Паньскої та Батория через ул. Кохановского аж до ул. св. Петра і Павла. — Другий період будови обнимає лїнію від міского театру до янівскої рогачки, дальше до замарстанівскої рогачки і до городецкої рогачки. Всї ті лїнії оперті на комбінациї, сполученій з викупном кінного трамваю. — В третім періоді будови прийшла би черга на ряд коротших лїній в центрум міста для сполученя з передмістями а окруженя міста догідною трамваєвою сїтию. Є також в плянї евентуальне продовженє лїнії від замарстинівскої рогачки до Брухович. Загальний кошт такого розширеня сїти з викупном кінного трамваю, з лїнією до Брухович, а також з удосконаленєм теперішної (як перерібка шляхів і т. д.) обчислено на яких 8 мілїонів корон; на перший період і третий треба би по 1½ мілїона, на другий 3½ мілїона, на бруховицку лїнію 962 000 К, а ва уліпшене теперішної сїти пів мілїона корон.

— **Народні заповіди пруских Поляків.** Найбільший познаньский дневник Dziennik polski містить від часу до часу товстими черенками отсї „народні заповіди" для Поляків під Прусом: „Учім дїти читати й писати по польски! — В зносинах торговельних пишім тілько по польски! — Не тратьмо анї одної скиби земї а набуваймо єї як найбільше! — Підпираймо власну торговлю і власний промисл! — Свої ощадности вкладаймо до банків і товариств польских!" — Отсї заповіда пруских Поляків в їх національній боротьбі надають ся цїло і для нас, галицких Русинів, в рівно тяжкій а може ще й тяжшій боротьбі против польскої гакати, зминивши лише слово „польский" на „рускій".

— **Ювилей Побідоносцева.** Сими днями обходив Побідоносцев 25-лїтний ювилей свого „оберпрокурорства сьвятїйшого синода". Отже кн. Мещерский у своїм „Гражданинє" присьвячує єму таку ювилейну згадку: „За мовї памяти було трех типічних оберпрокурорів сьвятїйшого синода. Хоч рїжного типу, вони всї три мали для бідних членів сьвятїйшого синода однакове значінє, — значінє Аракчеєва". [Гр. Алексїй Андр. Аракчеєв жив від 1769—1834 р. за царів Павла, Александра І. і Николая І. Знаний зарівно з своєї нїкчемної грусливости як і безпримірної жорстокости, був він за Александра І. всемогучим паном Росиї. Через него занимали ся ворохобнї, що тисячам людий видерли житє, Цар від р. 1818 занимав ся лише загранічною політикою, а єму полишив усї инші справи держави, так що про державні справи дізнавав ся лише те, що Аракчеєву подобало ся єму сказати. Цар Николай І. усунув в р. 1825 того всїми зненавидженого деспота. — *Ред.*] „Памятаю гр. Протасова, як доживав свого грізного для синода віку. Вихованець єзуїтскої школи, знаменитий танцюрист, виписуючий гузар, він не знати відки став помічником оберпрокурора св. синода Нечаєва, а опісля оберпрокурором. Будучи помічником оберпрокурора, він мягко стелив; а коли став оберпрокурором, то твердо прийшло ся членам синода спати. Він став ся для них в повнім значінню слова Аракчеєвим, але з солодкою усьмішкою, і дихати не давав їм без свого дозволу, так що московский Філярет, котрим нїяк не можна було нагнути перед диктатора-оберпрокурора, перестав їздити до Петербурга на засїданє синоду. Після того оберпрокурора єзуїтскої школи були два коротші відділи для синода, за ґен. ад'ютанта Ахматова і за кн. С. П. Урусова. Оба вони не переміняти своєї власти в тиранїю, а жили в мирі з отцями церкви. По них настав другий аракчеївский вік для синода, за ґр. Толстого. Потому в р. 1880 наступив вік третого Аракчеєва, що й доси остав на становищи оберпрокурора. — — Наслїдки були однакові. Всї три виконали одну і ту саму ролю Аракчеєва у відношеню до церкви, заглушивши в нїй все живе і самостійне та вимагаючи рабского поклону перед своєю особою. І ось тепер оберпрокурору св. синода позволила судьба обходити своє 25 лїтнє новою побідою свого критичного і заперечаючого ума в области православної церкви: він остав ся її всемогучим приказчиком: все, що заговорило, замовкло; все, що ожило, завмерло". — Гарний, анї слова, ювилейний привіт!

— **Вибух бомби у Варшаві.** Одна пані, котра була ночним сьвідком, послїдного вибуху бомби при ул. Медовій, так описує в Dziennik-у poznańsk-ім своє вражіня: В одній мінутї по вибуху, я виглянула врізь вікно і мій погляд оперла на одній нещасній жертві; був то високий сивий мужчина, що сидїв перед вибухом бомби в цукорни. Мав череп і половину лиця розторощені і кричав попід небеса якісь відорвані, незрозумілі слова, бігав якийсь час по улици, але коли зовсїм стратив сили, упав на землю в сусїдній брамі і поготівлї забрало его до шпиталю разом з 10-лїтним сином Трупи я бачила три. Один лежав з відорваними ногами до половини, мабуть сторож; лежав при склепі Соммера, накинений червоною маркізою, одїтий скромно. Другою жертвою був студент, що лежав в кутику цукорні Троянowского, бо той сидїв при столику і по вибуху упав мертвий — той мав відорвану лїву руку. Третим був якийсь мужчина, русявий, в чорній одежи; той лежав при входї до цукорні, мав відорвану голову а шапка упала на кількалїнаднять кроків від властителя. О 2 год. спровадили фотографа, котрий відфотографував трупи, вкриті сторами на приказ ґенералової. За той час дорога від цукорні до рога ул. Медової була оставлена війском, не впускали нїкого, крім поготівля, що вже було занате, бо збирало по кількох ранених і відвозило до шпиталїв. Трупи лежали до 3 год., аж потім заїхав віз з поготівля і забрав їх. Сумний був вид, коли мати студента з другим сином та донькою прийшла просити, щоби віддали їй сина, плакала, заводила, але нїщо їй не помогло, бо его забрали і відвезли до просекторії. По вивезеню трупів я вернула і бачила цїлий шмат улицї забризганий кровю. Велїли сторожам чистити і мити брук Доки стояло війско, на ул Медовій панувала все така тишина, але коли позволили сглядати слїди вибуху, збирали ся товпи народа, а козаки розганяли їх батогами.

— **Реформа висших наукових заведень в Росиї.** Страйк студентів висших наукових заведень в Росиї мав такі наслїдки, що правительство приступило остаточно до реформи висших шкіл, за котрою вже 3 лїта тому заявило ся богато висших заведень наукових та професорска конференція, а котру однак тодї правительство відкинуло. Зміст реформи такий: Студенти не будуть тепер переходити курсу наук за 3, 4, 5 роки, але будуть обовязані перейти означену скількість предметів і вложити іспити в часї, якого тревання максимальне означене буде на 7—8 лїт, а мінїмальне 3—5 лїт. В половинї тих термінів можна складати перший іспит, а в другій половинї другий іспит. Іспити будуть відбувати ся 3 рази на рік. Впровадженє практичне сеї реформи наступить вже в осени, хоть єї законне оголошене може наступити доперва по новім році.

— **Черен Ракоцого.** Невдовзї мають в Туреччини перевезти до Угорщини тїлянї останки національного мадярского героя Франца II-ого Ракоцого (що 1703 р. станув був на чолї угорского повстаня, 1707 р. став князем Семигорода, але 1717 мусїв утікати і в цьвітни 1733 р. умер в Туреччинї). З нагоди недалекого національного торжества мадярского виринуло питанє: чи тїло Ракоцого прибуде до Угорщини з черепом [чашкою] чи без черепа. А щоби се питанє зрозуміти, треба знати анекдоти, які о тім черепї здавна кружать. Ось для приміру один: Загостив хтось до одного угорского музея рідкої старини. Гість, побачивши череп, питає провідника: „А чий се?" — „То череп великого Ракоцого" відповідає провідник. Коло того через був другий череп, малий. Гість питає: А чий той малий?" — „Також Ракоция, коли мав десять років". Поїхав той гість до другого міста відвідати свого давного знакомого. Зайшовши до его дому побачив на бюрку в его кабінетї череп і скликнув: „А до бісa! ти від коли зробив ся анатомом?" На се відповів знакомець: „Я такий анатом, якби й ти, та бачиш, се славний череп, голова великого Ракоцого". — А! тількож менї вже показували череп великого Ракоцого девяде", На се властитель черепа: „Друже, ти не маєш понять, вілько обманьства діє ся з черепом славного Ракоцого. Навідай ся до двацять міст угорских, а всюди покажуть тобі его череп. Отже знай, брате, що всї до одного фальшиві! На цїлім сьвітї один правдивий череп великого Ракоцого отсей у мене, а другий в національнім музею в Пешті".

— **Борба з корсетом.** Шкільний санітарний радник в Болгарії видав про ношенє корсетів в женьских школах такий осуд: Корсет не украшує, як думають загально а противно, стискає тїло, важе рухи і замість уплинувати природний фізичний розвиток, витворює хоробливе обезображенє форм. Не корсет, лише ґімнастичні вправи, проста постава і хід причиняють ся до здоровия та гарного вигляду. Корсет утруднює віддиханє, спиняє кружене крови і викликує наслїдком того важні патальогічні зміни рїжних органів, передовсїм серця і утроби. Корсет можна уважати головною причиною многих терпінь і тому уживати его повинні лише у виїмкових случаях і то у видї ортопедичного корсету, зробленого на міру по приписам лїкаря. — На основі того фахового осуду болгарский міністер просьвіти Шішманов видав до директорів женьских шкіл обіжник, щоби ученицям безусловно заборонили носити корсети під загрозою видаленя із школи.

— **Сердечний муж.** „Жінка в гали зелїзничого двірця в зимі: „Йой, як тут зимно! Зубами дзвоню, довше не видержу!" — Муж: „Стань собі, любко онтам при стїнї, там висить лїтний розклад їзди!"

— **Дрібні вісти.** В Стрию застрілив ся в касарни 9 п. п. рядовий Шиманьский з невісної поки-що причини.

В Києві гостить тепер драматичне товариство українських артистів під управою і режіскрвою Д. А. Гайдамаки, граючи в театрі Купецкого збору.

Збори і засіданя.

Дня 1 червня с. р. о год. 11 передполудием відбудуть ся в сали читальнї в Збаражи річні загальні збори філії тов. пед. зі слїдуючим порядком дневним: 1. Справа сегорічної конференциї окружної. 2. Зазнакомленє членів зі змінами первісного статута „Взаїмної помочи". 3. Справоздане в дотеперішної дїяльности філії, справоздане касове. 4. Вибір нового виділу. 5. Внесеня членів. — Просить ся о численну участь.

З огляду, що на зборах товариства „Народний Дім" в Самборі, скликаних на день 11 мая не явило ся достаточне число членів застережене в § 31 статута, дякого дирекция оголошує отсим на підставі другої части § 31 другі загальні збори, котрі відбудуть ся в комнатах читальнї Просьвіти в Самборі 15 червня о годинї 2 в полудня. На порядку дневнім зміна § 2 статута під заголовком: „Цїль і средства". — *З Дирекциї тов. Народний Дім в Самборі.*

Пожарну філію тов. „Сокіл" засновано в Коршилівці нов. скалатского. Статути затверднло вже ц. к. намісництво. Перші загальні збори відбудуть ся дня 4 червня 1905 о годинї 3 з полудня в комнатах читальнї „Просьвіти".

Видовища і забави.

Музичний кружок тов. „Академічна Громада" устроює дня 4 червня 1905 р. в Надвірній в ратушевій сали концерт з дуже богатою програмою. Ціни місць: крісло перворядне 2 кор., другорядне 1·50 с., партер 80 с., ґалерия 40 с. Чистий дохід призначений на будову народного театру. По концертї забава з танцями. Вступ від особи 1 кор. Білети можна вчаснїйше набути в торговли Вп. Целевича. Початок о год. 8 вечером. Не сумнїваємо ся, що вся Надвірнянщина, ба і гості з подальших повітів являть ся як найчисленнїйше.

Вечерниці в память XLIV. роковин смерти Тараса Шевченка, відбудуть ся в Станиславові дня 6 червня 1905, в сали Товариства ім. Монюшка заходом „Бояна" і прочих місцевих українсько-руских товариств. Ціни місць в 5 проц. податком народним. Початок точно о годинї 8 вечером. Білети вчаснїйше до набутя в „Народній Торговли", в день вечерниць від год. 6 вечером при касї; в концертї возьмуть між иншими участь п-ні Гетерева, та Вахнянинівна і О. Січинська та оперовий сьпівак п. Людвіґ. Підчас продукцій двері амфітеатру будуть замкнені. По концертї відбуде ся комерс в реставрациї Нижника (Новий центральний готель) ул. Собіского ч. 4.

Померли!

— **Денис Бошкевич,** родом з Угнова, упокоїв ся дня 21 с. м. в шпиталї Бонїфратрів в Кракові. Небіщик пробував своїх сил в літературі під псевдонімом Денис Угнївець. Річи его друковали ся в „Вістнику", „Ділї", в „Руслані" а також і по иншим виданництвах. Небіщик мав доперва 26 лїт, однак тажка грудна недуга, якої набавив ся в шпиталї, при обходженю хорих, підкосила его слабе і так здоровле. Покійник носив ся з гадкою зорганізованя подібного закона вряд з шпиталем і у нас і в тій справі удавав ся до митрополита і до д-ра Озаркевича. Плян его однак бодай в части сповнив ся в заложеню „Народної Лїчниці". В. в. п.

— **Василь Стороняк,** учитель в Камінцї волоскій (Старе село) равского повіта, упокоїв ся дня 18 с. м. в 29 році житя а 9 році учительства. Покійний був взірцем справдї народного учителя, бо не обмежаючись на саму науку в школї, трудив ся над просьвітою старших громадян. Завдяки покійному повстав гарний хор, що давав численні концерти та аматорскі представленя. За придбавий в той спосіб гріш закупив покійний музичні інструменти і зорганізував місцеву капелю. Працював в школї і поза нею від 7 год. рано майже без віддиху по а 11 год. в ночи і той надмірний труд викликав у него грудну недугу, котра звалила его в могилу. В. в. п.!

Урядові вісти і

— **Краєва рада шкільна** вручила громаду Городище в добромильскім окрузї до шкільного округа в Новім-місті; зорганізувала 1-кл. школи: в Гутї старій, бучацкого округа і в Ворхові, чесанівского округа: перемінила 4 кл. мішану школу в Хирові на 4-кл. мужеску і на 4-кл. женьску школу, 2-кл. школу в Лисци, богородчанського округа, на 5-класову, а 1-кл. школи в Собневі, ясиского округа, в Черемхові, коломийского округа, і в Будилові, бережанського округа, на 2-класові школи.

— Міністер просьвіти посунув до VIII кл. рангу окружних шкільних інспекторів: кс. Вол. Мазанка для ланцутского, Антона Косціньского для добромильского і Корн. Фрайнда для бережанського округа.

Бібліографія:

— **Дуже важні материяли** до біографії Осипа Юрія Федьковича прийшли в посїдане редакциї „Променя" і — як нам доносять — зачнуть ся печатати з найблизшим числом того-ж журнала.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн

Зміна круга дїланя стациї Зелена.

Лежача на шляху Рава руска Сокаль стация Зелена уряджена доси тілько для обмеженого руху товарового, буде отворена з днем 15 мая с. р. для необмеженого руху товарового з виїмкою худоби і безрог.

— **Оповіщенє.** Як давнїйше, так і сего року продавати будуть касы особові на головним двірци у Львові і бюро мійске ц. к. зелїзниць держ. у Львові, пасаж Гавсмана через лїтний сезон с. р. від 1 мая до 15 вересня знижені білети повороті зі Львова до Янова, важні так на неділї і сьвята, як і на будні дни. За такими білетами поворотними можна їхати до Янова кождим поїздом особовим, вертати з Янова можна однак лиш поїздами прогульковими ч. 3256, 3258 і 3260. Вертати з Янова до Львова поїздами особовими ч. 3252 (відходить з Янова о 7·7 год. рано) і ч. 3254 (відходить з Янова о 3·21 год. пополудни) на підставі висше згадачих білетів поворотних, не вільно.

— **Подяка.** П. Александер Яковчик, податковий поборець в Балій, жертвував 10 К на бідні дїти школи ім. М. Шашкевича у Львові. За сей дар складав дирекция сеї школи в імени дїтий Вл. Добродїєви сердечну подяку.

Календар: Гр.-кат.: нині (пятниця) Гликерии, Александра, завтра (субота) Ізидорп, позавтра (неділя) Нахомія; — Рим. кат. нині Филипа, завтра Івана папа, позавтра Вільгельма.

Руский театр на гостинних виступах в Тернополи виставить дальше: в суботу 27 с. м. „Итанчик а Тарола", оперетка в 3 дїях Цельдера; в неділю 28 с. м. „За двома зайцями", (на Кожумяках) комедия зі сьпівами і танцями в 4 дїях Кропивницкого; в второк 30 с. м. [передпослїдне представленє] „Катерина", опера в 3 дїях Аркаса; в четвер 1 червня прощальне представленє. Премєра: „Аноїми", шутка в 3 дїях Девалїра і Марса в перекладї П. Стадника. Білети продають ся в сали „Міщаньского Братва". Початок о год. 8 вечером.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—8. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4— по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—3 що дочь окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інстатута і Тов. ім. Шевченка (в год. попозудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни вівт. за полученєм від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дни вівт. від 8—1, а від второк і пятницю також по полудни від 5—5

Надіслане.

Глядає ся здібних позолотарів і різьбарів Русинів до робітні Товариства для розвою рускої штуки. Потрібні також хлопці до науки.

Дирекция Товариства для розвою рускої штуки у Львові, Ринок ч. 34.

434 3—3

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьской) отворила **комнату до снїдань** і просить руских кругів о численні відвідини. — Обслуга руска.

443 3—15

ПЇЩАНІ

найзнаменитша сїрчано-мулова санатория для ревматиків, в болях суставів і костий по ломаних і звихнених, в подагрі, первоболях, особливо в ішіасе. Сезон від 18 мая.

468 Ординуючий лїкар д-р А. Тайхман. 12—5

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні скутя, після найновійших взірців а також огороджена на гробні, придорожні, ліжка длябуро від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

103 10—10 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Ново отворена **CAFÉ ORFEUM, кавярня і комната до снїдань**

Львів, улиця Казимирівска ч. 35.

Що-день концерт-вокально-деклямациїний тов. „Гранічар", вперве у Львові. Льокаль отворений цілу ніч, пиво акцийне, пільзненьске прямо з бочки.

478 1—3

КРОНДОРФЕР

ПРИРОДНА АЛЬКАЛІЧНА ЩАВА

випробоване лічниче средство на недомагання віддихових орґанів, жолудка і міхура.

Щоби устерегти ся перед наслідованем, треба уважати на корок з отсим виписаним значком.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Львів, Ягайлоньска 7, I.

348 4—23

Коперницкий і Син

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ипотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди *по* 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки польові** *по* 12, 15, 24 **і вище. Заразом поручаємо з найбільшім виборі окуляри,** цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Дяк неіспитований, з добрим голосом, умію-чий грати на фісгармонії і столяр, з добрими свідоцтвами глядає місця. Новики п. Збараж. 433 3—3

Гори. Микуличин. Вілла

в найдогіднїйшім місци коло зелїзници, лїса і Прута до винайменя або в цїлости на реставрацию або поодинокими покоями. Близші відомости на приходстві. 479 1—4

Цїлий дохід призначений на будову рускаго театру у Львові.

ЯРОСЛАВ ЛОПАТИНЬСКИЙ

РУСАЛКА

вальс на фортепян. Цїна 2 К. Ноти на орхестру 3 К.

МОЯ ДУМО...

до слів І. Гаврилюка (пісня про сопран або тенор.) Цїна 1 К.

Дістати можна у всїх більших книгарнях в краю. Головний склад в книгарні Тов. ім. Шевченка у Львові.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотинка в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато засмотренім складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. давінки, чаші, монстранції, павуки, евангелія, патеринці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, лїхтарі, образи до процесій, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло ощадне, киоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати папером.

Моя фірма виконала для теперішнього Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 41—45

Дяк іспитований з добрим голосом, добрими свідоцтвами і спосібний до ведення аґенциї „Дністра“, найде сейчас місце в Потуторах. Зголошеня приймає парохіяльний уряд в Потуторах. 434 5—5

Доброго помічника із сильним теноровим голосом потребую як найскорше. Умова письменно або на місци. Ілия Калитчук церковний півець в Тернополи. 461 3—6

Іспитований дяк і склепар знаючий нотний сьпів, безженний глядає посади. Зголошення в управі школи в Жнятинї п. Гільче. 466 3—3

Петро Сенюта

артист-маляр

приймає замовленя на все, що взагалї входить в церковну прикрасу і просить уклінно Всеч. Духовеньство і Хв. комітети церковні о занотованє адреси до дальших услуг в штуцї. За виконані роботи одержав численні листи похвальні, котрі на жаданє можна оглядати.

Львів, ул. Янівска ч. II А. 388 7—10

Комната і домовий харч оферує ся. Вровновска 8, I. поверх.

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

будівляних материялів

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. Парохіяльна

поручає П. Т. Публицї, Вп. Інжинїрам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно біле гашене і скалисте гідравлїчне — — — —
Гіпс краківский — — — —
і львівский — — — —
Цемент портланд вагонами — —
і на бочки — — — —
Асфальт природний, штучний —
плити до фундаментів.
Підлоги камінкові, цементові —
сірі, мозайкові, гладкі,
желобковані — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальки до каналїзациї
Керниці бетонові рїжних розмірів, мулові — —
Миски під рури **Ринки** отверті
Сходи камінці граничні —
бетонові — — — —
Цегли шамотові, окладкові —
до фасад — — — —
Дахівки краєві, загранічні, черьвонї, склянні — — —
Комінки камінкові **Папа** дахова
Одьґеїна, Карболїнеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

467 3—15

ДОМАГАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або **ПРАВДИВИХ ЄГИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ** 929 55—60

Дістати можна всюди.

ПОЗІР! На будову рускаго театру даю 5%! т. є 20 сот. від рускаго замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в пластрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цєсельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 45

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ“

вальці на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продає

УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вровновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 12 16

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно в 3 рїчною порукою, *величина* LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колія в орієнт. перед, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елєганцка цигарїчка з бурштином, 1 гарнїтур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сциворик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і *200* штук рїзних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук в годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазинї

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся. 66 3—3

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печатки вісмарки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і рїжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синстуска ч 14.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Воч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також для селян за потвердженем уряду громадского.

Уселям сплати приступні. Готівков о 10% дешевше. Наука шитя гафту безплатно. Цїнники на жадана і даром 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврун

Львів, Пасаж Мікеляша.

Молочарня в Березові середнім, коло Коломиї, п. в місци, філія Мишиньскої, висилає щодень 5-кільові пачки десерового масла по цїнї 2·70 К loco Березів. 462 2—3

Ліярня дзвонів *Якова Сурпановского* в Соколівцї к. Ожидова виконує мельодийні дзвони всїлякого рода й величини по найдешевших цінах. 6—10

З Жіночої Спілки промислової „Труд“.

Отсим подаємо до відомости, що в Товаристві и шім будуть до заміщеня посади: управителькы інтересу взагалї і управителькы робітнї суконь. Рефлектуючі на ті посади можуть внести свої письменні зголошеня з коротким описом свого житя, з долученем метрики і свідоцтв дотеперішнього занятя. — Зголошеня приймає ся до 15 червня 1905.

481 1—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

На літо!

Топірцї вибивані пацьорками від . .	3—15 К
Вишивані краватки	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	13 „
„ шапочки	2 „
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті) . .	2 „
Гердани з пацьорків	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляких дарунків, туток і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає

„Сокільский Базар“ у Львові, Руска I.

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасїчника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“

а іменно по таких цїнах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразкоштує:	90	100	110	120	130	140	150	16	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси нездалі приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.

Цїнники висилаю даром — товар лишень за посилатою. 384 8—34

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достависк

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солодженых та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 11—26

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краватток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерий. 760

Без конкуренциї.

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнїйше насїне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, каляреп, цвиклових бураків, сенярів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот, левконїй, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насїня. 248 46—50

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10 50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брукович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15 9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан **2 51**, 6·15 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5 58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзца 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5 50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вен. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посшішні друковані з черенками покостими; поїзди нічні є зазначені зіздною. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні біхети їзди як також біхети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних желїзниць, насип Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 108. Львів субота 27 (14 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по południu. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Діла“, ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Панська Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter. Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI Getreidemark 15; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії:		на границях:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 50 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

З заграничної політики.

Довга проволока, що наступила в операціях военних на Далекім Сході, як і брак зміни в внутрішнім положеню Росиї, змучили вже — видко — увагу европейскої опінії, від півтора року звернену бистро на Схід, та дале їй можність звернути ся до близших европейских справ. Завдяки тому навіть дрібнійші внутрішні події в поодиноких державах Европи знайшли більше розголосу на стовпцях політичної преси та звернули на себе ширшу увагу.

Найважнійшою справою на европейскім овиді, що могла загрожувати навіть дуже поважними конфліктами, була і все ще есть, звісна уже нашим читачам, справа марокканьска, се есть конфлікт між Німеччиною а Францією з приводу Марокка, викликаний візитою цісаря Вільгельма II-го в Танґері, де сей монарх своїм звичаєм виголосив не дуже числячу ся зі словами політичну промову, звернену против протекторату Франції над Марокком. Як звісно, на основі порозуміня між Анґлією а Францією, ся послідна обняла над Марокком рід протекторату, а іменно нагляд над переведеним реформ в державі султана Абдуль-Азіса, в ціли відчинена сего краю для европейскої торговлі Німеччина почула ся тим нарушеною в своїх інтересах та в своїй великодержавній амбіції, і саме, коли французкий посол завитав до Марокка для інавґурования реформ, цісар Вільгельм в Танґері пальнув собі промову, дорадчую султаньский політиці осторожність в реформах та забезпечую ему опіку Німеччини. Ся провокация Франції німецким монархом в инших обставинах певно була би довела до війни. Коли однак союзник Франції бере буки на Далекім Сході, сама вона не мала охоти змірятися з Німеччиною, тим більше, що до французкої політики в Марокку рівнож ворожо віднесла ся сусїдка Марокка — Іспанія. В французкій пресї заклекотїло, міністрови заграничних справ, Делькассе, дістали ся добрі прочухавці в парляментї, але остаточно Франция проковтнула гірку піґулку і пошукала мирсвого поладнання справи. Нині справа має ся так, що в Марокку побіч французкого посла для реформ пробуває тепер і специяльний посол німецкий та взаїмно... устроюють для себе беньketи. На днях мають там прибути ще посли Анґлії і Іспанії, а тоді число беньketів певне значно зросте. Взаїмні чемности послів не перешкаджають однак — розуміє ся — взаїмному інтриґованю та заробіганю у султана прихильности. Поки-що Німеччина мабуть горою, бо обіцяла султанови безпроцентову позичку. Та Франция, що сусїдує з Марокком через Альжир, певно не дасть себе здистансовати, бо чей годі допустити їй, аби під самим ей боком укріпили ся вплив німецкі; який буде результат тих заходів — час покаже Справа остаточно має бути рішена на міжнародній конференції, в якій возьмуть участь: Анґлія, Франция, Іспанія та Німеччина, а може ще й Італія. Там заключена умова буде результатом теперішних заходів інтересованих держав в Марокку. На всякий спосіб Німеччина зискала то, що в марокканьскій справі не можна поминути вже ей голосу.

Другим міжнародним конфліктом з послідних часів на европейскім континенті буконфлікт румуньско-турецкий з приводу македоньских Куцоволохів. Отсї Куцоволохи — племя балканьске в Европі впрочім дже мало звісне — називані часами також Македорумунами, як вже самі їх назви вказують, споріднені суть з Румунами або Волохами наддунайско-семигородскими. З причини кочівничо-пастирского житя, яке ще до недавна вели, а навіть — особливо в полудневих околицях балканьского півострова — ще нині ведуть, Куцоволохи розсіяли ся кольоніями поміж всіма иншими народами Балкану, від Дунаю на північ до самого Пельопонезу на полудни. Найчисленнійшими кольоніями зґрупували ся вони однак в Македонії (звідти і назва „Македорумуни“), де становлять около четвертину населення і де значна часть їх веде уже рільниче житє, а чимало осїло по містах та віддає ся торговлї і промислови. Позаяк мовою Куцоволохи зближені дуже до Румунів, тож і румуньскі патриоти звернули від кількох десятків лїт увагу на своїх балканьских одноплеменників та докладали змагань, щоби позискати їх для румуньскої національної ідеї. І справді, чимало Куцоволохів стало съвідомими Румунами та навіть, переселивши ся до Румунії, займало там визначні становища. Румуньске правительство зрозуміло рівнож, що Куцоволохи можуть стати для него корисним політичним чинником на Балканї, та — особливо послідними часами — не жаліло гроша на національну, румуньску пропаґанду серед турецких Куцоволохів закладало для них своїм коштом школи ріжного типу, достарчувало учителїв і загалом на кождім кроці брало їх інтересы в охорону. Зростаюча національна съвідомість Македорумунів була однак сїллю в оцї Болгарам та Грекам, які не зрікають ся своїх виключних аспірацій до Македонії, а результатом того стала вражда сих обох народів до македоньских Румунів. Грецко-болгарским інтриґам треба мабуть також приписати, що в послїдних часах румуньске шкільництво серед Куцоволохів стало стрічати ся з перепонами турецкого правительства, з чого і вибух конфлікт між Туреччиною а Румунією. Конфлікт, завдяки інтервенції Німеччини, якої дипльоматия не забуває, що на престолї румуньскім засїдає один з Гогенцоллернів, полагодив ся однак якнайкорисно для Румунії і султан осібним фірманом (указом) признав македоньским Румунам права національні в Туреччині, отже право самостійної орґанізації шкільної і т. п. Порта, признаючи Куцоволохів за націю румуньску в межах Туреччини, зробила се з очевидним рахунком, що буде мати в них атут против аспіраций грецких, болгарских, а певно і — австрийских. Для Румунії натомість есть се сукцесом неабияким, бо від тепер зискує вона голос в македоньскій справі, побіч инших балканьских держав, як протекторка своїх національних одноплеменників.

Переходячи до внутрішних дїл европейских держав, звернемо ся найперше до найблизшої Сербії. Як вже звісно з „Дїла“, з приводу заграничної позички Сербії, затягненої тим разом в Франциї, вибухла міністериальна кріза. Кабінет Пасіча наразнайшов ся в скупщинї у меншости і подав ся до димісії. Вправдї король димісії зразу не приняв і Пасіч пробував ще склеїти більшість з деяких поменших ґруп, коли однак се не удало ся, димісия его зістала принята. Король думає покликати тепер кабінет урядничий з Павловичем, президентом суду касаційного і своїм університетским товаришем, на чолї. Павлович, колись визначний член прогресивного табору, усунув ся від довшого часу від політики, і не знати, чи схоче до неї вернути, тим більше, що бути керманичем політики сербскої — річ дуже тяжка. Кабінет Пасіча впав лише завдяки інтриґам віденьско-будапештеньских капіталїстів, які доси фінансували всї сербскі позички, обмотуючи Сербію по пахварски та роблячи ей зависимою від Австро-Угорщини. Коли ж Сербія задумала пошукати таннього кредиту та увільнити ся від їх опіки, вони подбали, аби Пасіча і его дїло повалити, до чого вистало кинути на него підозріне підкупности. А що в Сербії публична мораль загалом не висока, тож підозріне знайшло віру, а бодай хвилево зробило свое. Пасіч упав, а з тим і знов стала відкрита справа позички.

Коли тепер звернемо ся на захід Европи, то найбільшою сензациєю політичного житя тамошних держав буде безперечно бурлива сцена в парляментї анґлійскім яку виправила либеральна опозиция консервативному правительству. Анґлійский парлямент, посідаючий кількасотлїтнї традиції, визначав ся все незвичайним пошануванем парляментарних форм та повагою нарад. Тим більшою сензациєю було, коли либерали, атакуючи кабінет Бальфура за его плову політику зглядом кольоній й зробили бурливу сцену, так, що аж перервано за їдне. Ходило о се, що Бальфур зволікав з відповідию на закид, що відступив від своєї первісної програми, з якою обняв кермо. Було се безперечно знехтованем парляментарної меншости, якого анґлійскі парляментарні звичаї не допускають і меншість показала, що не позволить себе міністрам легковажити. На слїдуючім засїданю Бальфур дав відповідь і обради пішли спокійно дальше.

На тім можна би скінчити нині нашу міжнародний cercle.

Ще про маєвий царский указ.

Найновійший царский указ, що признає Полякам „в девяти західних ґуберніях“, значить, на Литві, Волині, Поділю і Україні, значні полекші і права, знаний уже в повній основі (гл. ч. 101). Тепер оголошено вже й обширно виложені мотиви, які склонили комітет міністрів до тих уступок для Поляків.

Мотиви ті є двоякі: 1) правительство давнійшими обмеженими прав польских дїдичів в значній части вже осягло свою ціль, так що тепер „не видать уже причини“ бояти ся польскої аґресивности; 2) польский елемент, а особливо польска шляхта, є тепер правительству навіть потрібні до здавленя нових течій, небезпечних теперішному суспільному а мабуть і політичному ладови.

Давний указ з д. 10 (22) грудня 1865 р. обмежив було права Поляків в набуваню землї в тій ціли, щоби скріпити більшу посілість росийску в західних ґуберніях, а ослабити польский вплив, що так проявив ся в повстаню в 1863 р. Ся ціль уже в значній части осягнена. Перед роком 1865 було в західних ґуберніях польских дїдичів 70 разів більше ніж росийских. Тепер лише ще в ґуберніях ковеньскій і виленьскій росийска посілість є в прирівнаню до польскої незначна (14·3 до 75 проц. і 20·5 до 73 проц.); в инших або дорівнує польскій або її перевисшає. І так в ґуберній гродненьскій польска посілість земска виносить 53·6 проц., росийска 40·8; в минскій 49·7 — 41; у витебскій 42·3 — 40·6; у волиньскій 47·9 — 45·4; в могилівскій 63—33; в київскій 59·3 проц. (польскої посілости статистика не подає); в подільскій 49·8 — 48·3 проц.

Се порівнаня — каже комітет міністрів — випаде ще кораснійше для Росиян, коли против польскої посілости земскої поставити посілість усіх незатоликів (отже й протестантів, к трих права зрівнано в р. 1867 з правами Росиян). В ґуберній витебскій посілість

Сафат Рубинович. 1)

Ольга.

(*Образець*).

Я нині благословив сина до шлюбу.

Як то? — спитаєте. Адже ти не жонатий!

Мене мало обходить, хто що про все те скаже, як і взагалї мало зважаю на людий, але я таки справдї благословив „сина“, і хоч стидно признатись, плакав замість веселити ся-радїти на ґучнім весїлю. Правда, що плакав, але ніхто не видїв, не съміявся й не казав: „старий дурень! плаче, жаль йому, що сам не бере шлюбу“. Го! го! чого то люди не вміють, вони-ж до усього спосібні, а найбільше до клевети, хоч, що правда, то і я не від „съвятих“.

А як то стало ся, зараз таки розкажу, бо хочу виговорити сь а може, де що й більше зневолює мене до того.

Їхав я раз до Львова, але той раз був дуже важний для мене, бо був причиною мойого батьківства, хоч не рідній дитині.

А було то якось при кінцї марта.

Сонце заходити мало на захід видаючи останнї свої проміння на землю і немов кажучи: Здорові були! йдїть люде спочивайте, пора мінї й других веселити.

По полях снїгу лише десь не десь, по бороздах піль та боках ровів.

У ваґонї їхало багато людий. Повно Жидів, і дещо мужиків. Вікно було спущене, а лицем до нього — бачу — стоїть струнка стать. У легонькій вагортцї, на голові мала, гарна, суконна шапочка. Рукою сперла-сь на поруче вікна, а другою придержує сукню. Отся стать і зацїкавила мене, зацїкавила своєю невимушеною простотою і бючою в очі резиґнациєю.

Ще й лиця її не бачив, а вже думки всїлякі снують ся менї по голові.

Охота зібрала мен говорити що не будь з отсею товаришкою їзди і тому сказав уступивши місця: „Сідайте пані, невигідно вам стояти“.

Вона звернула ся лицем до мене. Думки, які були в мене щезли, а їх місце заняли красні почутя. Серце наповнило ся на її вид мимохіть якою-сь особлившою добротою.

Обличча в неї було ніжне, біле, подовгасте, по бокам запале. Уста гарно викровені, мов долотцем мистця-різьбаря. Файдіює сам не мав мабуть гарнїщого моделю до уст Атени. Ніс пропорциональний, хороший. А очи сині, великі, повні лагідности та доброти і поблажаня для людий. Прозорі мов чиста сльоза! Вони далеко дивили ся в недоглядний простір сьвіта, не висказували ніякої веселої думки.

Межи бровами дві скісні зморщини, що сходили ся на основі носа, а від них відбігали вузонькі, рівні, мов виточені, чорні як вуголь брови. Волосся-ж чорне та лискуче.

Звернула-сь вона, побачила мої мов грабежного звіряти на добичу вліплені очи і спустила свої в долину. Їй немило стало, а мінї ні раз не хотїло ся відорвати своїх думок уже не поганих, а благородних від неї.

Находить ся живуча істота деколи, що і найбільшого злочинця може вчинити чесним. До того потрібує глубоке, щире серце лишень одної хвилини.

Коби вам хоч одно словечко була промовила! Головою навіть не кивнула, а сїла. Отся її щиросердечна простота підбила мене ще більше.

Дехто закинув би їй брак виховання, великомійской облуди-етикети.

Сїла й знова дивилась у даль, не говорячи ні слова. Алеж цїкавість розібрала мене занадто, щоби її не спитати: „Чи не до лїкаря ви?“ І пожалував зараз мойого питаня, коли в відповідь дістав не слова, а дві грубі сльози з почервонїлих очий.

Ті сльози були так для мене в ту хвилю дорогі — і сам не знаю чому! — що я готов був віддати ся їй та сказати: „Що хочеш, вчиню для тебе. Твої сльози вилили мене до живого. Я прочуваю, що не з добра проливаєш їх. Вони мусять тебе дорого стояти. Кажи!“ — Але ні одно слово не вирвалось менї з уст.

Я вважав оскорбленем таке їй сказати. Я чув, як низько стою від неї, що за пропасть між нами.

Хусточкою обтерла очи, але сльоз не вгамувала. Чиж можна одним замахом вгамувати біль?

Я щиро каяв ся сам перед собою, може й в перше щиро, що я заподіяв їй лихо моїм питанем. У людий багато є слабих сторін, але одна дивна собі досить. У кого нема цїкавости, але, у кого-ж її багато, кажуть теж не добре, а в мене було її може трохи аж за багато.

Та хоч я те все добре розумів, то однак якась внутрішна, несупокійна думка перла мене таки дальше до балаканя. Я хотїв з нею говорити, хотїв за всяку цїну почути її слова. І по якімсь часї я знов запитав: „Чи не зимно Вам“ і ждав з нетерпячкою її відповіди. А серце мов перестало битись з нетерпеливого очікування, мов якого спасеня, коли відповіла: „Ні, менї й так за горячо“— ледви чутним голосом. Цїкавість моя була по части заспокоєна, та по части лишень, бо пристрасть ніколи чим небудь не наситить ся. Вона бажає все більше і більше...

Хоч як хотїлось менї говорити з нею, та не посьмів я, бо чув якусь боязнь, не таку, як дїти за кару перед буком родителїв, а вищу, з шаноби її сльоз Не говорив я, а тільки дивив ся.

З задуми, в яку я тепер попав, збудив мене якийсь грубий панок, що цїлою силою колодковатої своєї ноги наступив менї на пальці. Се була вже стация; панок висїдав— ми були на місци. Та я був би волїв тепер, щоби дорога подвоїлась, потроїлась, коби лишень довше міг дивитись на мою любу товаришку.

Вона сидїла запхавшись у куток. Подорожні з грубою нечемностию штовхали її висїдаючи, по ногах.

Коли всї уже вийшли, узяла шкіряну торбинку і висла махинально. Її гадки, видко, далеко були від неї. Я скочив за нею, бо не хотїв її стратити. Я уже наперед дивив ся, чи не прибліжить ся хто з знакомих її або свояків і дуже тїшив ся, побачивши її саму на улици.

Повно факрів ждало на гостий. Малі хлопці, конкуренти колишних носильщиків, бігали за приїжджими і верещали благавочо-глумливим голосом: „Я віднесу“, а старий у подертій сурдутині чоловік дивив ся слезавими очима з гірким усьміхом на скакунів та прохожих, чи котрий не подасть йому свойого клунка. Накидати ся не позволяла йому старість.

Моя товаришка пристанула на улиці і приложила до уст палець наче мала дитина. Видимо нагадувала ся, куди їй пустити ся.

Чудовий образець для маларів: віддати, перелять на папір — непорадність.

Якась сила прикувала мене до неї. Бачучи її журбу я був задоволений і як щур надставив вуха, чи не обізветь ся до мене. Я більше може тїшив ся, як не один полководець, побивши і взявши в неволю ворога.

(*Дальше буде.*)

„СОБІСКИЙ“ Найлїпша французка муштарда що виникає частим і скрізним мокудом. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 24—30

некатоликів виносить 59 проц., у волиньскій 51, в миньскій 50, в могилівскій 67, в київскій 60, в подільскій 50 проц.

Ще красше покажуе ся порівнане числа властителїв більших посїдостий земских некатоликів а католиків-Поляків: в ґуберніï витебскій перших є 6.609, других 2.564; в миньскій 8.706 і 4.554; в могилівскій 11.395 і 2.722; в київскій 5.776 і 1.054; в подільскій 4.612 і 1.225; у волиньскій 13.741 і 3.414.

Заходило би питане, чи при такім станї річи не внести би всякі обмеженя в набуваню землї в західних ґуберніях. На те питане відповідав комітет міністрів, що сего зробити не можна, бо в такім разї Поляки імовірно незадовго відзискали би назад богато посїлостий, котрі перейшли в росийсві руки. А врім того готово би здавати ся, що зане хано дотеперішну політику, котра західний край уважала за росийский з давен давна.

Але для нас цїкавійший і далеко важнїйший є другий мотив, котрий спонукав міністрів до *уступок для Поляків*. Як зараз побачимо, був се властиво головний, єдиний мотив.

„Тепер росийске правительство — каже комітет міністрів у своїх мотивах — не має причини мислити про оборону своєї териториї, котрій грозило польске повстане. За те теперішний лад суспільний має иншого ворога; пропаґанду шкідливих теорий, що змагають до суспільного врівнаня осіб всіх станів і до крайної демократизациї. А польскі дїдичі, будучи хлїборобами, належать до найконсервативнїйших елементів, готових до оборони теперішного ладу. Длятого конечною було річию, усунути причини, підтримуючі їх невдоволене і незгоду з Росиянами. Сею дорогою Поляків буде постепенно втягати ся до спільної працї на пожиток Росиї".

Ось так ясна річ, що пільги признано Полякам головно чи едино на те, щоби при їх помочи згнобити демократичний рух на закордонній Руси, на Украïні! Туди дорога!

Проф. Н. Карєєв (Карѣевъ)

про українську справу в Росиї.

Звісний росийский ученый Н. Карєев [знаний Львовянам з відчитів, які перед кількома роками мав у Львові в кругах польских і українських] умістив в петербурских „Новостяхъ" статю п. заг. „Письмо къ знакомымъ Полякамъ", де, розуміе ся, заявив ся за як найширшими правами для Поляків, а при тім написав, що термін польских автономістів „Царство Польское" є зведене Польщі до етноґрафічних границь. Річ ясна, що супротив сего мусїв вийти з української сторони протест — отже Н. Карєев забрав по раз другий слово в „Новостяхъ", умістивши (в 117 числї з 24 н. ст. мая) статю п. заг. „По поводу моего Письма къ знакомымъ Полякамъ". В сій статї наводить він з письма „професора-малоросса", належачого до поступового табору росийскої суспільности:

„Уважаю непорозумінем з Вашого боку — пише Карєеву професор-Українець — мовто термін польских автономістів „Царство Польске" є зведеном Польщі до етноґрафічних границь. Чейже, коли Москалї згодять ся узнати претенсиї Поляків на область Царства Польского, то вони віддадуть Полякам на пожертв понад пів мілїона Русинів, почасти унїятів, по-части православних, котрі заселяють так звану Холмску Русь (ґуберніï люблинську, сїдлецку і повіти ґуберній ломжиньсної і сувальскої), де, мимоходом сказавши, і решта населеня не Поляки, але Литовцї. І коли Ви поглянете, що пишуть в тій справі австрийскі ґазети польскі, то побачите, що Поляки, навіть умірені, зрікши ся претенсий до Українців православних [рос. в ґуберніях київскій і подільскій або т. зв. полудньово-західнім краю — *Ред.*] завзято постановили сполячити Русинів-унїятів (Царства Польского і Галичини) і ведуть сю політику сьвідомо".

На закінчене автор питае:

„Чи Москалї (н. пр. у Вашій особі) готові піддержати і такі претенсиї Поляків?"

На се відповідае Н. Карєев:

„Українського питаня я доторкнув у своїм „Письмі" тілько злегка і головно зазначив те, що — як запевняють деякі представники польскої суспільности в полудньово-західнім краю, — тамошні Поляки зовсїм не думають о польщеню народної маси в тім краю. Коли польскі ґазети, видавані в Австриї, проповідують спольщене Русинів, то, розуміе ся, я лично одобрити того не можу, з тої самої основи, з якої я виступаю против московщеня Поляків, а що-до Українців, то їх, розуміе ся, нїгде не треба ані польщити ані московщити. Надію ся, що так само думають і другі Москалї, котрі держать ся поступових принципів. При тім ми нїкому не думаемо нїчого „віддавати", бо ми кождому признаемо право до вільного рішаня о собі самім, і так само мало числимо ся при тім з історичними границями з 1815 р. (т. є границями Царства Польского), як і з історичними границями з 1772 р. Перші границї не лучші ни другі — і коли в границях з 1815 р. живуть вчасти і не-Поляки, то на будуще вони повинні лишатись тим, чим вони є і чим хотять остати ся. Етична точка погляду — се точка погляду рівноправности, а вузкий націоналїзм, що змагае до пожираня чужих народностий, мусить ся засудити однаково, чи проповідують его деякі росийскі ґазети, видавані в Росиї, чи декотрі польскі ґазети, що виходять в Австриї.

Уважаю за потрібне — кінчить Карєев — публично відповісти на їїком приватне письмо, боючись, щоби і инші Українці не подумали, що поправа московско-польских відносин може настати на шкоду інтересів і прав української народности. Етична точка погляду, яка пануе в поступових кругах московскої суспільности, нехай буде в тім моральною ґарантиею".

Відповідь Н. Карєева на письмо професора-Українця заслугуе на те, *щоб розглянути* її ближше, і ми се вчинимо в слїдуючому числї.

Війна.

(Телеґрами.)

Манїля. Після поголосок, Тоґа побито на північ від Люзону. Американьский адмірал не одержав жадного потвердженя сеї вісти, однак вислав сейчас кружляки на північ.

Льондон. Standard доносить, що вість про битву Рожественского з Тоґом є неправдива.

Шангай. Говорять, що Рожественьский подїлив свою фльоту. Онодги 17 росийских кораблїв стануло на висоті островів Садше. Гадають, що сї кораблї возьмуть уголь і поїдуть дальше на північ. На висоті Шангаю появило ся шість росийских кораблїв.

Льондон. Дневники доносять, що Росия купила від Арґентини за посередництвом Болгариї 4 панцирники і 3 торпедовцї. Сї кораблї відійшли під болгарскою хоругвою до Нової Ґвінеї, куди рівночасно вислано з Лїбави 2000 росийских воякiв. Росия зреванжуе ся Болгариї за сю прислугу дарунком ваґонів і льокомотив, вартости 5 мілїонів рублїв. Болгария не боїть ся нїяких консеквенций, бо нїколи не заявила своєї невтральности.

Кельн. Дневники довідують ся, що армія Куропого перервала свій похід наперед. Здаесь розходить ся о нове користнїйше уґруповане японьскої армії. За те дїяльність кінноти тепер енерґічнїйша. Вчера віддїл драґонів перервав передні сторожі росийскі і взяв кількох Росиян до неволї.

Льондон. Кабель між Чіфу а Шангаем перерваний. До телеґрафічної комунїкациї служать лише сухопутні лївії хінськi.

Токіо. Росияни пробують тепер усадовитись в Монголії так само, як колись в Манджурії. Росийске правительство домагаесь від Хін рїжних концесий для росийских підприемств так що до будови желїзниці як і инших підприемств. Росийске правительство загортае в Монголії великі простори. Росийский амбасадор в Пекінї заявив хінському правительству, що невтральність Монголії мусить бути оголошено, бо в противнім случаю росийскі війска займуть Монголію.

Петербург. Експедиция ґенерала Ренненкампфа в цїли зрекоґносковання лївого крила японьского не повела ся. Ренненкампф мусїв уступити з великими стратами.

Соерія. На торговельних кораблях росийской фльоти перевезено через Дарданелї потайки 2000 росийских вояків до Суезу. Звідтам перетранспортовано їх на панцирнини, закуплені для Росиї Болгариею.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Начїхевань (Кавказ). Від 23 с. м. відбуваються тут без перерви кровавi борби між магомеданцями а Вірменами. Найзавзятїйшою була борба вчера. Населене відмовило цїлковито послуху властям. Богато домів горить. До Єривани вислано війско.

Варшава. Наспїдком різнї, справленої „Бувдом" між жидівским шумовинем, привезено вчера пополудни до шпиталїв 46 жертв. Між раненими і убитими суть майже самі Жиди від 15 до 20 лїт, з яких головно складае ся армія „альфонсів". Убитих має бути 40 осіб. Заведено вже на винуватих воєннi суди.

Холм. Між 28 а 30 мая відбуде ся тут з'їзд висшого духовеньства православного, в цїли розвязаня справ випливаючих з указу о релиґійній толеранциї. Предметом нарад має бути головно справа унїятів.

Нагасакі. В Мої задержано три анґлїйскі углевi пароходи призначені для Гонкону.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Тіса старае ся удержати в тайнї імя будучого президента кабінету аж до хвилї оголошеня его номінациї, щоби опозицийні дневники вже тепер не атакували будучого шефа правительства. Лише се є певне, що сим шефом не буде ані Куен-Гедервари, ані Февравари. Виконуючий комітет опозицийних сторонництв ухвалив предложити соймови *до принятя декларацию* з заявою, що відроченє сойму в станї ex lex і іменованє урядничого кабінету було би нарушенєм угорскої конституциї. Комітет візве також заряди всїх громад, щоби не давали нї податків, нї рекрута. На вчерашне засїданє сойму не прийшов жаден міністер.

Кріза в Сербії.

Білград. Президент кабінету Пасїч предложив королеви письменну димісию цїлого кабінету. Король конферував з провідниками сторонництв, в цїли утвореня коалїцийного кабінету.

Мароко.

Берлїн. Новий посол нїмецкий в Танґерi, ґр. Татенбах був на авдиенциї у султана, котрий приняв его дуже ласкаво. Посол відніс найлїпше враженє о будучих намірах султана, котрий заявив готовість згодити ся на всї реформи, о скілько вони суть в звязи з жаданями держав, обнятини мадридским договором. Посол заявив султанови, що нїмецкі капіталїсти готові дати Марокови більшу позичку без нїякої поруки.

Іспаньска фльота.

Мадрид. Король підписав проект закона о будові фльоти. Має бути збудованих 8 панцирників, 5 кружляків і 2 менші кораблї. Часть фльоти буде будувати ся в іспаньских доках, а часть за границею. Роботи мають бути свінчені до 6 лїт.

Повстане Арабів.

Царгород. Араби в Дамашку і инших місцевостях Сирії збунтували ся против турецкого зверхництва і рівночасно грозять вирізанем християн. Війска суть безсильні, а навіть отверто симпатизують з повстанцями. Надзвичайна рада міністрів ухвалила змобілїзувати 100.000 війска. В цїли як найскоршої висилки війск до околиць, де повстане вибухло, правительство має закупити за 2 мілїони корон анґлїйскі транспортовцї.

Індохіни.

Париж. Міністер маринарки заявив на вчерашній радї кабінетовій, що намірае выслати другу ескадру в цїли оборони Індохін. Ся ескадра відійде в лїтї.

Анархісти.

Париж. Поліция арештувала тут сїм анархістів, що приїхали з Іспанії. Пять з них не хотїло дати нїяких пояснень о цїли приїзду; два заявили, що їх вислано до виконаня атентату на короля Альфонса в часї его побуту в Парижи. З арештована суть вдоволені, бо не мали відваги виконати атентат. Правительственні круги занепокоєні ухвалою париских революціонерів, щоби в часї приїзду іспаньского короля устроїти манїфестациї. Дневники взивають правительство, щоби видало енерґічні заряджена в цїли унеможливленя манїфестаций.

НОВИНКИ.

— **З нинїшним числом розсилаємо** 4-тий аркуш *першого тому* „Фараона". Розсилаемо его *другий раз* длятого, бо за першим разом (еще в жовтни мин. року) зайшла така похибка в друку, що дві сторони аркуша найшли ся не в своїм місци; в теперішнім другім виданю справлено за одним заходом вже і инші поменші похибки.

— **Осторога.** Сим остерігае ся руске сьвященьство, особливо тих околиць, котрі стикають ся з західною Галичиною, що Жиди аґенти вивозять їх парохіян до Нїмеччини і торгують як худобою. Вину сего приписуемо сьвященьству, котре мало поучуе народ про се, що Русини мають своє бюро, де кождого трактуесь як чоловіка та бережесь від кривд. Мазурів, для котрих є також свої бюра, не вивозять, а лиш наших Русинів, особливо з повітів: Чесанів, Рава руска, Ярослав, Яворів і ин. Стид та ганьба таким душпастирям, що так мало дбають о свої овечки, та мимо приказу ординариятів занятись сим народом, не знають, де їх овечки обертають ся. Нїмцї не можуть сему надивуватись. — *Руский душпастир в Нїмеччинї.* [Всї рускі часописи просимо повторити].

— **Гаката при роботї.** Як свого часу „Дїло" доносило, кількох ц. к. урядників з Жабйого, запалившись вшехпольскою ідеею, розіслали по цїлій Галичинї відозву о жертви на „косцюлок" в Жабю, де буцїм то виставлені на зрущене кількасот „польских" родин, хоч в обох Жабях: Ільця і Слупейка, живе всего-на-всего около 60 латинників. Жертви поплили щедро і куплено площу під „косцюлок". Однак ненаситна вшехпольска натура тим не вдоволила ся. Судиї Каспарек і Чарнецкий звернули ся до правительственного комісаря в Жабю, що управляе тепер громадою, о відступленє ще кусника громадскої площі під „косцюлок", і ту просьбу очивидно сповнено. Так безцеремонно розпоряджають ся польскі верховоди рускою землею під розсадник польонїзаторскої ідеї.

— **Бюро посередництва працї в практицї.** З Мостиск пишуть нам, що при тамошнім повітовім видїлї з'орґанїзовано на основі нового закона польске бюро посередництва працї, котре бере від сторін по 1 К. Перед кількома тижнями вислало то бюро чотирох мазурів з Пникута, а то Войтїха, Антона і Матїя Базановских та Франца Дороша на роботу до Угорщини. Жертви польского бюра сильно завели ся в своїх надїях і напоневірявшись по Угорщинї, мусїли вертати пішки домів. Ішли пішки 40 миль і попродали по дорозї всьо, що при собі мали, аби вижити ся. Лише Франц Дорош їхав за набуті з продажи гроші якусь частину дороги, а решту вертав пішки. Дїставшись домів, відхорував кілька тижнїв тоту страшну дорогу і голод. Оден з прочих жертв польского бюра *окалічів* на ноги, бо дістав 18 болянів... Ось яку благодать приносить народови польске бюро посередництва працї!

— **Галицко-рускі робітники у Франциї.** Редакция львівскої „Свободи" одержала з Франциї письмо з підписом Томи Макогона такого змісту: „Франция 25 мая 1905 р. Високоповажана Редакция *Свободи*. Робітники з Галичини, шість хлопців, перебувають, як на печатцї есть адрес, до нас. Ми есть члени читальнї „Просьвіти" в нашім селї, але заїхали в далекий край на заробок, отож жадної відомости з краю не чуемо, то ми просимо посилати нам ґазету на їден квартал і напишіть нам, кілько маемо Вам післати франків на квартал, а ми гроші зараз вишлемо. О то Вас сердечно просимо." — Як видно з печатки роботодавця, Жава Готера, наші хлопцї заняті на фармі (при рільнім господарстві). Містимо повисше письмо для показаня, яке то добро для нашого народу читальнї „Просьвіти"! Як вони вироблюють у селян сьвідомість национальну, любов до свого рідного і заінтересоване всїм, що дїе ся в заневоленім їх краю...

— **Марноване публичного гроша.** Звісне „Towarzystwo oświaty ludowej" у Львові оголосило недавно друком свій річний звіт, з котрого показуе ся, що се товариство жило лише субвенциями, а без них мусїло би — впрочім не на велику шкоду — упасти. Цифри говорять, що на загальну суму приходів 4.908 К 64 сот. лише 407 К 16 сот. походило із вкладок членів, яких тов-о числило всего-на-всего 111. Решту в квотї 4.501 К 48 сот. вижебрало тов-о від рїжних публичних институций, розіславши до них просьби о підмогу. Именно 3000 К запомоги удїлив сойм, 400 К рада м. Львова, а 250 К рїжні повітові ради і міста східної Галичини. За ті вижебрані гроші оплачуе тов-о всї свої видатки, получені з виконуваем своєї програми, отже видае книжки, часописи, оплачуе льокаль і т. п. Без субвенциї „Towarzystwo oświaty ludowej" не могло би ествувати. Порушуючи сю аномалію, Kurjer lwowski пише: Вже в тім самім фактї лежить дуже важна квестия, яка надае ся до публичної дискусиї: чи повинні взагалї ествувати приватні институциї, що не мають власних сил до житя, а живуть лише з публичних фондів? Тоті фонди йдуть з податкового гроша населеня, котре може не годити ся на „ślamazarną robotę" сего товариства, може не апробувати такої просьвіти, яку сіе Gazeta niedzielna і Ojczyzna, так численно розсипані тим товариством по селах. Але дотичні институциї над сими питанями не застановляють ся; в той спосіб марнують ся що року в видї субвенций на непродуктивні товариства цїлі мілїони. Причина сего явища лежить в тім, що власти не виробили ще властивого ценза, на основі котрого кермували би ся при роздачі підмог і при означуваню їх висоти. Нинї підмоги видають ся зовсїм легко, прямо легкодушно; просяче товариство потребуе лише находити ся під патронатом якоїсь екселенциї або подібної фіґури, а субвенция є напевно, і очивидно в такій висотї, як прошено. Инші, менше щасливі товариства, котрі не признають нїяких патронатів а за найвисший протекторат уважають силу своєї ідеї, не удостоюють ся тої ласки і над їх петицiями переходить ся до дневного порядку. Так легкодушно піддержуе ся в Галичинї сухітниче житє товариств і часописий для простої конкуренциї, а жертвою тої легкодушности, доходячої до нечесности, паде населене сего краю, котре без протесту мусить складати свою кервавицю до податкових кас на — субвенционоване неужитків."

— **Процес о товговлю живим товаром** відбув ся дня 19 с. м. перед карним судом у Львові. Обжалованими були Львовяни: Іре Буб false Мінцер, батько 5 дїтий, замешканий в Бомбаю, і Реґіна Федербуш, кравчиха, замешкала у Львові. Обоє обжаловані о то, що 15-лїтну дївчину, Ґтті К., швачку, звабили до Будапешту, а потім до дому розпусти в Індиях західних. При розправі вийшли на яву такі подробиці: Ґтті К. мешкала при родичах у Львові і займала ся кравецтвом. Любив ся в ній платонічно якийсь молодець, котрий відступив її за 100 злр. одному баронови, що в любови знав лише епікуреїзм. Незабаром познакомив ся з Ґттою Іре Буб, котрий на поручене своєї матери, що удержувала публичний дім в Бомбаю, приїхав до Галичини по сьвіжий товар. Буб намовив дївчину при помочи Реґіни Федербуш поїхати до Будапешту, нїби на посаду касиерки, а звідти по трех днях виїхали обоє до Бомбаю. Тут затягнено її силоміць до публичного дому. Дївчина заробляла по 20 злр. денно, однак ті всї гроші забирав від неї Іре Буб, що жив її коштом

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
перенесений з ул. Сикстуской ч. 2
на ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 і поручае
Постійні цїни фабричні.
Лінолєум-дивани
Лінолєум-хідники
Лінолєум-передстїлки
Цїнники на домаганє.
Цератові обруси.
Церати на меблї.
Цератові фартушки.
Постійні цїни фабричні.
476 2—52

з цілою родиною. З Бомбаю вивезено нещасну дівчину до Коломбо, і тут діяла ся та сама історія. Відтак жидівска пявка перевезла Ґутту до Каіра в Єгипті, де заробляв при її помочи денно 18 злр., котрі ховав до власної кишені. В Каіро удало ся дівчині дістатись до австро-угорского конзуляту, котрий дізнавшись про нїкчемне поведенє Іре Буба, веліВ его арештувати і відставити до Львова. Нещасна дівчина вернула також до родини. Львівский суд по переведеню розправи засудив Іре Буба на рік тяжкої вязниці, Реґіну Федербуш на 3 місяці тяжкої вязниці, а діда Буба за кривоприсягу на 2 місяці вязниці.

— **Жиди против Жидів.** Небувала доси річ стала ся в Варшаві. Вибухли там кровавi противжидівскі заворушеня. Жидам справили кровавy купіль... самі Жиди. Був се кровавий суд жидівских робітників, зорґанізованих в товариство „Бунд", над здеморалізованою частию жидівскої черни, котра компромітує Жидів і викликує против всего жидівства погорду і ненависть всего населеня краю. В Варшаві ціла одна часть міста складає ся з уличок, замешкалих жидівскою чернию: торговельниками живим товаром, злодіями і всякими волоцюгами, котрі є пострахом Варшави. Коли росийскі власти дивили ся крізь пальці на все те, що діялось в сих міских яскинях розпусти, розбою і визиску, члени „Бунду" рішили самі зробити лад, увільнити населене міста і саме жидівство від сеї погани. Члени „Бунду" узброєні в ножі і револьвери, кинулись на доми розпусти і инші льокалї, де громадилась вся та погань і нищили все, що їм попало в руки. Льокалї демольовано, все, що в них було викидали на улицю, а опірних убивали. Зробивши порядок в одним місци, члени „бунду" сїдали на віз і чим скорше гнали в друге місце, де робили таке саме знищенє. Ся борба Жидів з жидівским шумовинем розпочала ся в ночи на середу і тревала аж до пятницї рано. Улицї представляють страшний вид знищеня, а шпиталї переповнені. Убитих ще необчислено.

— **Страченє Калаєва,** убійника вел. кн. Серґія в Москві, відбуло ся в шлїсельбурскій кріпости. Послїдні его слова були: „Скажіть моїм товаришам, що умираю в радостию і що все буду з ними". — Калаєв від хвилї свого увязненя не спроневірив ся анї раз своїм переконанням. На матери виміг присягу, що не буде просити о его помилованє. Коли дізнав ся, що між публикою говорили про можливе его помилуванє, написав до міністра справедливости: „Яко революціонїст, вірний програмі Народної Волї, уважаю своїм обовязком відкинути помилуванє". Перед смертию приняв сьвященика яко приватного чоловіка. Калаєв був лагідної вдачі, любив дїтий і мав нахил до поезиї.

— **Радикальне средство.** Із Софії доносять про масове релеґованє тамошних академіків. Именно по причинї заворушень на унїверзитетї релеґовано кількасот студентів, котрі переносять ся ґреміяльно на унїверзитет до Загреба.

— **Японьский парлямент** описує ось як оден анґлїйский політик, що звідав недавно Токіо і мав нагоду приглянути ся тамошній парляментарній праци. Японьска палата громад, як богато инших інституций, датує ся від кільканайцяти років, а проте можна назвати її найпрацьовитшою на сьвітї. Мало слів, богато дїл, се її клич. Довгі промови недозволені, зате такі важні закони, як в Анґлії „Home rule bill" ухвалюють ся в часї кількох тижнів. Тижнево переходить 4 до 5 нових прав. Заким законопроект предложить ся палатї, мусить насамперед розслїдити его спеціяльна комісия, котра піддає кождий параґраф строгій критицї. Японьский парлямент числить 376 членів; кождий з них бере по 16 фунтів штерлінґів тижнево, але сесия тревае не довше, як 12 тижнів. Члени парляменту не є знані по назвищах, але по числах. Кождий з них, коли входить до палати, стає ся порядковим числом і після него кличуть его до голосу. Число, вимальоване великими цифрами на таблици, висить над его пульпітом підчас роботи, а лежить на нїм, коли робота кінчить ся. Кілько разів член парляменту хоче забрати голос, піднosить до гори свою табличку. Саля має вид півколеса, по середині піднимає ся трибуна, на котру виходять бесїдники. Члени сидять гуртами по 3 до 4. За трибуною засїдає при столї президент і держить в руках дзвінок — знак власти. Наради записують дословно завдяки винайденому японьскими студентами родови стеноґрафії, що своєю швидкостию і точностию перевисшає систему стеноґраф'ї европейскої.

— **Дрібні вісти.** Особовий поїзд до Борислава, що виїхав сеї ночи зі Львова на Стрий, при в'їздї до стациї Гаї вижні вискочив із шин, причім керманич поїзду Розводовский і почтовий кондуктор Керман потерпіли незначні рани.

Вінчане п. Миколи Чапельского з п-ною Оленою Рошкевичівною відбуде ся дня 30 с. м. о годині 8 вечером в архикатедральній церкві св. Юра у Львові.

До кадетской школи для піхоти у Львові буде принятих з початком нового шкільного року на I рік 30 до 40 аспірантів. На II або III рік буде приймати ся лише виїмково. Подання до 15 серпня.

В готелю „Віктория" у Львові строїв ся 53-лїтний будівельний підприємець з Коломиї, Володисл. Радеский, з причини прикрих фінансоаих відносин і невилїчимої недуги.

Дня 5 с. м. в ночи знищив пожар в сели Нагачові яворівского повіта всї парохіяльні будинки крім мешкального дому, причім парох о. Михайло Кручковский понїс необезпеченої шкоди в збіжу і господарских знарядах на поверх 5000 К. Огонь повстав від сусїда господаря, котрому згоріли всї будинки. Спалили ся також і чотири будинки дворскі.

Вибори до галицких лїкарских палат відбудуть ся дня 30 червня с. р.

Збори і засїданя.

IV. звичайні загальні збори філії львівского тов. ґімнастичного „Сокіл" в Станиславові відбудуть ся 4. червня н. ст. о годині 6 вечером в кімнатах тов. при улици Казимирівскій ч. 5. Порядок дневний: 1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів, 2) звіт старшини, 3) звіт касовий, 4) звіт комісиї контрольної, 5) звіт комітету будови „Сокільні", 6) вибір старшини і комісиї контрольної, 7) внесеня і інтерпеляциї членів. Наколиб о годині 6 вечером не зібрало ся достаточне число членів, відбудуть ся того самого дня о годині 7 вечером другі збори без огляду на число присутних членів.

Товариский з'їзд матуристів, що складали іспит зрілости в 1880 р. в Перемишли, відбуде ся також дня 27 червня с. р. Комітет, що занимає ся з'їздом, просить інтересованих зголошувати ся до д-ра Т. Мишковского, Львів, ул. Куркова ч. 2, найдальше до 10 червня.

Видовища і забави.

Кружок артистичний тов. „Руска хата" в Станиславові уряджує в четвер дня 1 червня н. ст. 1905 р. в своїх кімнатах при ул. Казимирівскій ч. 10 торжественні вечерницї в честь Тараса Шевченка. Програму виповнять: Вступне слово др а В. Яновича, відчит про житє і значінє Тараса, деклямациї і продукциї музичні, відтак наступлять тов. забави. Вступ: для членів 40 с., для нечленів 50 с., для учеників 30 с. Початок точно о 8 год. веч.

Кружок аматорів „Рускої Бесїди" в Косові відограє дня 4 червня о год. пів до 9 вечером драму Цеглиньского „Кара совісти."

З штуки і літератури:

— **В справі укр. рускаго театральнаго репертуару** пишуть нам з „Товариства ім. Ів. Котляревскаго". Наша суспільність зложила уже чимало щирих доказів на се, як дуже лежить їй на серци справа нашого театру і як горячо попирає она всякі змагання в тім напрямі. Не дасть ся заперечити, що надзвичайно важним для забезпеченя будучности укр. рус. народної сцени є забезпеченє їй богатого і добірного регертуару. Маємо вправдї — можемо се вже съміливо сказати — богато гарних і вартних штук і то таких, котрі можна уважати цїнним вкладом навіть у всесьвітну драматичну літературу, штук, що вмілою рукою дотикають дуже важних питань суспільного і народного житя, та все таки був би тут всякий навіть хвилевий застій шкідливий. Питання житя є невичерпані і все нові, кожда хвиля приносить нові драматичні твори всесьвітної літератури, а вимоги публики і хвилї є дуже неоднакові: инші штуки пригожі т. з. інтелїґенциї, инші для широких верств народа, а при всїх треба дбати і про се, щоб они, приносячи тривку користь і причиняючись до розвою і поступу думок, давали публицї все таки і хвилю відпочинку і розради а також наповняли театральну касу. Се вже житє з собою несе і на се очий замикати годї, а кожда, якаб она не була, управа сцени згодить ся певно на се, що трудности є нераз трохи-що неодолимі. Згодить ся певно кождий і на се, що для одоліня сих трудностий потрібне є співдїланє всїх інтересованих чинників і управи і писателїв і критики і самої публики. Тим то і Товариство ім. Котляревского, основане для плеканя та розвою драматичної штуки в укр. рускій мові, рішило ся присьвятити більше чим доси уваги справі репертуару нашої народної сцени. Розходить ся при тім так о се, щоб мати повнїйший і докладнїйший перегляд репертуару дотеперішного, давнїйшого і нового, як і о відновлюванє его штуками так оригінальними як і перекладними. Розходить ся о се, щоб мати на оцї і вимоги літературні і також потреби публики і хвилї. Тож було-б дуже пожаданим, щоб був якийсь осередний орґан, котрий би попри дотерішній критицї часописей і попри справозданях окремих мужів довіря театральної управи та попри (не дуже то визначній доси) дїяльности т. зв. артистичної комісиї збирав разом і ті голоси, а старав ся також не тілько о живійшу і більше доосередну виміну думок, але приложив і сам дїяльну руку там, де зайде потреба. До сего треба співдїланя всїх, особливо співдїланя всїх тих, що справою сцени більше інтересують ся. Тож товариство ім. Ів. Котляревского рішило ся основати в тій цїли у себе окрему комісию для репертуару нашої сцени і запрашає до удїлу всїх, у котрих найде ся засіб спостережень, замітки, бажань і охота до дїла і всїх, котрим дорога справа нашої сцени. Зголошеня до ласкавої співучасти, спостереженя, домаганя і всякі замітки, що стоять в звязи з справою репертуару і театру, просимо надсилати на разї на руки Видїлу тов. ім. Котляревского, Ринок ч. 10. Уконституованє сеї окремої комісиї (вибір голови, евентуально і заступника, двох секретарів і референтів для творів немузичних і музичних, уложенє реґуляміну і розділ занять) послїдує дня 10 н. ст. червня с. р. по надзвичайних загальних зборах Тов. ім. Котляревского о год. 7 веч. в льокалю Товариства (Ринок ч. 10).

— **Оповіщенє.** Заряд кадетской школи у Львові просить нас оповістити: До ц. і к. кадетской школи для піхоти у Львові будуть приняті з початком слїдуючого року шкільного, — вересень 1905 — і то на перший рік, аспіранти в числї около 30 до 40. Принятє аспірантів на II. або на III. рік послїдує лиш виїмково. Услівя принятя на перший рік є слїдуючі: а) австрийске, взглядно угорске горожанськво; б) фізичне уздібненє; в) вік що найменше 14 лїт і не переступаючий лїт 17; г) укінченє що найменше з достаточним поступом чотирох низших клас школи реальної або ґімназиї, при чім не зважає ся на недостаточний поступ з язиках латиньскім і грецкім. Абсольвенти, котрі що найменше з вдоволяючим (добрим) поступом укінчили на підставі розпорядженя ц. к. міністерства просьвіти з дня 26 червня 1903 року Ч. 22.503, оснований і зі школами виділовими получений курс науковий, на котрім язики нїмецкий і французский а також альґебра суть предметами обовязковими, можуть бути виїмково приняті до вступного іспиту на перший рік. Крім сего мусять аспіранти зложити в кадетскій школї вступний іспит. д) Зложенє оплати шкільної а то: 24 корон річно за синів офіцирів в чинній службі і на пенсії, військових душпастирів вкінци військових урядників; 160 корон річно за синів ґажистів в резерві, цивільних урядників державних слуг і слуг ц. к. двора; 300 корон річно за синів всїх инших гогожан. Оплату шкільну належить зложити в двох ратах з гори; та оплата обіймає всї кошти за виживленє, одежу, науку і шкільні підручники, е) Вдоволяюче обичайне поведенє. Просьби о принятє до кадетской школи після взірця, поміщеного в „Aufnams-Bedingungen" (услівя принятя), мають свояки аспірантів внести просто до команди кадетской школи найпізнїйше до 15 серпня (найлїпше по укінченю шкільного року в школах середних). Друковані подрібні услівя принятя (Aufnams-Bedingungen) в нїмецкім, польскім або в рускім язиці можна чістати в команді кадетской школи за цїну 40 сотиків від штуки.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд"! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

Календарь: Гр.-кат.: нині (субота) Ізидора, завтра (неділя) Пахомія, (понеділок) Теодора; — Рим.-кат. нині Івана пашп, завтра Вільгельма, позавтра Максиміліяна

Руский театр на гостинних виступах в Тернополи виставить дальше: в неділю 28 с. м. „За двома зайцями", (на Кожумяках) комедия зі сьпівами і танцями в 4 дїях Кропивницкого; ві второк 30 с. м. [передпослїдне представленє] „Катерина", опера в 3 дїях Аркаса; в четвер 1 червня пращальне представленє. Премєра: „Аноніми", шутка в 3 дїях Девалїера і Марса, в перекладї Й. Стадника. Білети продають ся в сали „Міщаньского Брацтва". Початок о год. 8 вечером.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека унїверзитетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских свят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за згодошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудні від 3—5

Ruthenisch 1 b. 1905.

Маттоні'ого 28
GIESSHÜBLER
природна щава альналічна.
Піщани

найсильнїйша в Европі санатория сїрчано-мулова, для ревматиків, з терпінях суставів і костий, в туберкульозі суставів, по зломенях і звихненях, в подаґрі, нервоболях, особливо в ісхіяс. — Уладженя так що-до мешкань, як і купелий по всяким вимогам — від люксусових аж до найдешевших. Три басени чисто сїрчані, три сїрчано-мулові, оден порцелянowий. Окремий басен для убогих з купілями по 10 кр., другий по 40 кр. — Ванни порцелянові, мармурові і деревляні. — Примінюване льокальних болотних купілий з незрівнаним успіхом. — Проспекти розсилає Управа. — Околиця гориста. — Ординуючий лїкар: *д-р Ал. Тайхман.* Сезон від 18 мая. Піщани на Угорщинї. 469 2—4

Коперницкий і Син
Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плитацких площі Галицкої кручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 27/5 до 3/6 до побаченя:
Новий цикль росийско-японьскої війни. Ґенерал Ноґі під Порт-Артуром.
ВСТУП 10 кр. 53

Матерії
меблеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах
В. АДАМСКИИ
Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских.
278 (10—13).

З нинїшним днем відновлена і отворена
Комната до снїдань
в пасажи Гавсмана
заосмотрена богато ріжними деліkатесами, теплими і зимними перекусками. О численні відвідини прошу вічливо.
З поважанєм *Г. ФАВІЯН.*
420 4—6

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і кліматичне заведенє.*
(Зелїзнича стация в місци.)

Найсильнїйша солово-йодово-бромова щава, котрої успішність є стверджена у всїх видах зопзів (скрофульози), в недугах костий, шкіри і взагалї у всїх недугах, що вимагають приспішеня віднови материї.

Уладженє заведеня взірцеві, осьвітленє електричне, водопроводи. На сегорічний сезон вибудовано два доми в 60 комнатами.

Лїкарі заведеня: доцент д-р Антін Ґабришевскій зі Львова і д-р Юліян Станишевскій з Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лїкарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя значно дешевші. — Увільненє від такси на основі сьвідоцтв убожества удїлає ся лише в I. і III. сезонї.

Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сїль, луг і мул приймає і всяких поясненъ удїлює 394 4—8

Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

Becher & Hildesheim, Відень
ФАБРИКА ОГНЕТРЕВАЛИХ КАС
сталево-опанцирених уладжень для щадничих кас, банків і. т. п.

Першорядний фабрикат.
Центральне бюро Відень I., Passauerplatz 2.
Уміркованї цїни.
ФАБРИКА X, Quellergasse № 155.
Головне заступництво для Галичини
МАРКО ФАЕРШТАЙН
СКЛАД МАШИН
Львів, ул. Городецка ч. 51.
Ілюстровані катальоґи машин і кас висилаю на домаганє даром і оплатно. 480 1—6

Ново отворена дня 8 цьвітня с.р.
сїдларско-римарска робітня
Львів, ул. Собіского ч. 2
під фірмою
М. Ґрубер і Ф. Чушкевич

Всякі замовленя в обсягу сїдларства і римарства виконують скоро, старанно і тревало по найпристуиніших цінах, дальше всякі репарациї і відновленя, а то: повозів, упряжи, куфрів, покровців і т. п. Склад упряжи, сїдел, батогів, приладів до подорожи і стаси. На домаганє Впов. гостий приймають замовленя в провінції. Бувши кількалїтним управителем поковано віддїлу у фабриці Вп. Штроменґерів, всім переконаний, що найшибагливійші вимоги Впов. гостий сповню на повне вдоволенє. Тому прошу о ласкаву память і пишу ся з поважанєм 386 4—6
М. Ґрубер & Ф. Чушкевич.

Globin
jest

najlepszym i najdelikatniejszym środkiem do czyszczenia obuwia
449 II. 3—19

Ручить

100d 2—4

аптика К. БАЛЯССИ за те, що чудесно успішне, справдішне анґлійське огіркове молоко Балясси не шкодить лицю. Лиш раз зволять наші Вповажнені пані замовити єго на пробу а переконають ся, що то косметичне средство усуває сейчас веснянки, остуди, угри, прищики і всяку нашкірну нечистоту, вигладжує лице і відмолоджує єго та відсьвіжує. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлійске огіркове мило 1 К. Пудер К 1·20 а огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці і дроґерії. Перед наслїдуваними фабрикатами треба стерегти ся. Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка Краків. Шварц М. аптикар в Перемишлі.

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стїльця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенції, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизь і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien". Лиш такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з ценитифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прерадї (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Wystawa światowa St. Louis 1904
Najwyższe odznaczenie „Grand Prix"

Globus-

wyciąg do czyszczenia

czyści lepiej, niż każdy innj środek do czyszczenia metali

447 III 1—10

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цїнах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірцї і цїнники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 410 8—22

Дїйсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до праня і моченя

Марка **Марка**

„Похвала господинь"

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживана сода стає зайве. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.

Дїстати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 Найбільша фабрика того рода европейскім конгинентї. 40—40

Любінь

Здроєво-купілеве і ґідропатичне заведене

Зелїзнича стация Любінь.

Найсильнїйші сірчані вода на суши. Сірчані, боровинові купелї Сірчано-ґазові купелї і ґазові з вуглевого квасу як в Найгайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, так суставного як і мязового, дальше ішіяс, артрітис, нервоболї, спухнена по зломанях і звихненях, запаленя окістної, шкірні і жиночі недуги, спізнені прояви сифілїсу. Лїчене електричностию, масажом, ґімнастикою. Взірцеве уладженє. Лазні огрівальні парою, вигідні мешкана вже від 1 К денно, велике число мешкань опалює ся. Реставрация добра і недорога, цїлий вихт вже за 48 К місячно. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Купелевий сезон від 20 мая до кінця вересня. Всяких пояснень удїляє відворотною почтою Купілева управа.

387 *Лікар заведення д-р Казимир Верницкий, син.* 8—10

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґа.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр"

поручає свій величесний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлифероків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сявід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР" у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиер, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, ґерат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цїнах найнизше торговиx фірма 425 3—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінєм. Безперечно найбільший вибір.

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінєм. Безперечно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre"

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений, склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиер, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, ґерат, лїнолеум, ковдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цїнах.

За надісланєм нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цїнники, в котрих є описані також льняні і бавовняні товари, мужеске і дамске біле, шкфони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовленя з провінциї полагоджує ся відворотно.

Для уникненя похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанєм

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE"

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

3256 8—37

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всяного рода шкірної висипки,** особливо против порилїв і хронічних недуг шкіри та пармантів, прищів, таблива против порилїв і хронічних недуг шкіри та пармантів, прищів, таблива против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і вовсїм відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лица,** против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також неарівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцеринове-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся в великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с.

разом з поученєм, як уживати.

J. Hell & Comp.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1888 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і ґігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байвера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білявского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарацкого; в дроґеріях: Петра Міколяша і С-ки, Ґ. Ґріншпана. Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 12—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

МОРШИН

під Стриєм, зелїзнича стация (3 години від Львова), почта і телеґраф в місци.

Власність тов-а галицких лїкарів. Жерела гірких від, солянки, боровина, ґідротерапія. Нові гарні купільні комнати, найновійше лїчниче уладженє, водопровід, мешкальні доми дуже вигідні, місцевість осушена дренами. Величавий парк і просторі чатинні лїси, гарна околиця. Реставрация у власній управі. Сезон від 1 червня до 30 в серпня. — Лїкар заведенє Д-р Станислав Ясиньскый. — Проспекти на домаганє. 453 2—4

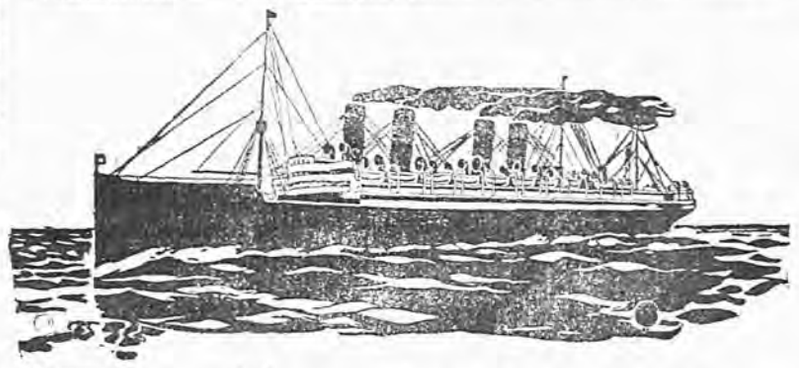

До Америки

Канади, Тексасу, Арґентина, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 10—52

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора вимінна.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул, Коперника). 780

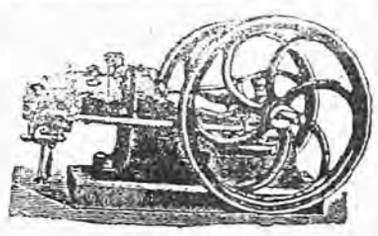

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, в фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Ґернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цїнники і плани даром. Кошти погону на годину і силу коня $1\frac{1}{4}$—2 сотики. 816 28—52

Важна пересторога!

Перестерігаємо Вповажнену публику в єї власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців $\frac{1}{2}$ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі корист[illegible]цїни. *Брошурки і лїкарскі съвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цїлій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Лепицкий.

З друкарні Народової [illegible]

Ч. 109. **Львів понедїлок 29 (16 мая) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Карола Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chotawski Wien VI Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії:		за границею	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 50 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция міститься ул. Батория ч. 24. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Роль галицких москвофілів в українськім питаню.

Можна ще у нас стрінути ся навіть серед сьвідомих, українських кругів з одиницями, в очах котрих галицке москвофільство являє ся доволї нешкідливою собі появою, яку можна цілком сьміло толерувати, та якої — на думку сих одиниць — нема ніякої потреби рішучо поборювати. В понятю тих, так добродушно, „по сусїдови“, на москвофілів і їх роботу задивляючих ся людий, москвофіли такі-ж Русини, а навіть може і патріоти, як і кождий сьвідомий Русин-Українець, а їх робота, хоч не-українська, та все таки не-польска, а „руска“, і остаточно „не може нам серіозно шкодити“. Та той добродушний погляд на галицке москвофільство — думаємо — повинен раз на все вивітріти з голов тих одиниць, в виду сеї крайно шкідливої ролї, яку наше галицке москвофільство, а іменно галицка москвофільска преса, відграває під теперішну, так важну хвилю перед Польщею і Росиєю, супротив української справи.

Теперішні внутрішні події в Росиї порушили також і національну справу українську, хоч, що правда, в дуже обмежених границях. В послїдних хвилях однак справа українська зачала набирати дещо більшого значіня, так завдяки виступам деяких українських кругів, як і з приводу уступок, починених Полякам на Підлясю і в. зв. західно-полудневім краю, а вже тепер використаних Поляками для аґресивної акциї в землях споконвіку руских. Наслїдком таких сумних проявів, як на Підлясю, де указ толерантийний, без рівночасного привернена увії і прав малоруської мови, показав ся знаменитою водою на млин польонїзациї, серед росийської суспільности зачала ся родити рефлексия, чи було се порадним давати Полякам можність так скріпляти ся по всій полосї від Любліна до Київа і чи не належало би польским аспірациям і заходам противставити живу суспільну силу, даючи місцевому українському елементови можність розвою власних культурних сил і власної відпорности.

І як-раз ту хвилю, коли в росийских кругах давав ся помічати деякий зворот в українській справі, вважали наші галицкі москвофіли найвідповіднійшим моментом, щоби на адресу Петербурга виступити з крайно мерзким доносом на тему українського політичного сепаратизму, при чім весь аґументацийний апарат сего доносу носить на собі так *ярке пятно моральної гнилї* та крайної моральної деправациї, яке лише може видати атмосфера, загубившого усяке почутє суспільної совісти ренеґатства і політичної продажности. Донос сей — се вступна стаття „Галицкіе и россійскіе украинцы“, поміщена в послїднім „Галичанин-і“ з 28-ого с. м. (ч. 109). Зміст ей в короткости такий:

В грудни 1899-ого року галицкі „украинцы“ з національно-демократичного табору, проголосили програму „самостійної України без хлопа і пана від Карпат до Кавказу“. На сій програмі підписаний „россійскій украинецъ“ проф. М. Грушівский, пос. Романчук, др Франко і т. д. Рівночасно появили ся у Львові дві брошури: „Ucraina irredenta“ і „Самостійна Україна“, де проголошувано той сам ідеал. Виразді п. Маковей писав мало-що перед тим в „С. Петербургск'их Вѣдомостях“, що український сепаратизм се „дѣтская выдумка“, але — пише „Галичанинъ“ — коли і „россійскій українець“ М. Грушівский (професора Грушівского денунціює аґент „третяго отдѣленія“ з редакциї „Галичанина“ залюбки, з очевидною тенденциею і кількома наворотами!) підписав згадану в горі програму і коли против наведених брошур не протестував ніхто з видних Українців з Росиї, то — видко — вони політичні сепаратисти, „но, каѣчна, по льогка понятним поводам, не выдают себя“ (но, розуміє ся, з легко зрозумілих причин, не зраджують ся.) Ну, але від чого-ж жандармско-денунціяторска компанія: з „Галичанина“: як не на се, аби „выдати“ невраджуючих ся „украинскихъ сепаратистовъ“. „Галичанинъ“ звязує отже в всїм попередучим звіснy промову адвоката Дмитріва на зборах господарского полтавского товариства, де висказано думку, що як український народ буде вдоволений в межах Росиї, то ему і не в думцї буде державний сепаратизм і хоч лукаво застерігає ся, що „не буде підозрівати щирости сеї заяви“, але аж надто очивидне із усего, що тут „выдаетъ“ він саме одного з тих „невыдающихъся по легко понятнымъ поводамъ, сепаратистовъ“. Адв. Дмитріїв — читайте панове в Петербургї — такий-же сепаратист як М. Грушевский, Романчук і Франко . . . . лиш „не выдаетъ“ себе! Мотайте се на вус і... ніяких пільг Україні, а може ще таких Дмитріївів під нагляд полїцейский, коли прямо не в спинку!

Не будемо тут виказувати усеї мерзости тої аґументациї цїлого доносу. Все те надто брудне, щоби валяти ним довше стовпці нашої часописи. Хочемо натомість звернути лише увагу нашої публики для кого іменно працює „Галичанинъ“ та загалом галицке москвофільство під теперішну хвилю, а се може чейже відкрие очи тим споссред москвофільских прихильників на провінциї, що мають ще власний критичний суд і власну, незатумашену львівско-москвофільскими *безсовісними* наємниками думку. Може зрозуміють бодай деякі з них, в яку службу веде їх львівский штаб безодвічальних авантуристів та яким богам кажуть їм служити.

Хто слїдить за відзивами „Галичанин'а“ і загалом наших домородних „русских“ про події в Росиї, мусїв завважати, що вони не знаходять і одного слова протесту против ополячуваня західно руских земель таки российским правительством. З приводу так рязичого факту, як справа Підляся, не міг „Галичанинъ“ уже замовчати, але на тім і обмежив ся та покривав мовчанкою упривілейовуване Поляків на західній Руси-Україні.

Редакциї „Галичанина“ добре звісні відзиви вшехпольскої, нині найвпливовійшої преси у Поляків, про реставрацию Польщі аж по Дніпро і Двину, звісні ему вічні заяви Поляків, що вони не зрікають ся історичної Польщі, звісна ему програма Przegląd-y Wszechpolsk-ого і Słow-a Polsk ого польонїзациї Руси до самого Чорного Моря, звісне ему, що всї Поляки про се тілько мріють і думають, як би стати назад тим, чим були перед повстанем Хмельницкого — але „Галичанинъ“ всего того тоді, коли Полякам на руских землях дають супремацию над місцевим малоруским і білоруским населенем в Білоруссиї і Україні, не знає, не хоче знати і про се мовчить, наче води в рот набрав. Коли на Русь суне знов мара польского панованя — „Галичанинови“ се рівнодушне, але коли зарисувала ся лише легка можність деяких малих попусків малорускій мові в Росиї, і то в вузких межах, він нараз зірвав ся на рівні ноги боронити „единьства русскаго народа“ і репетує всїма голосами про сепаратизм, українську ірредепту, і т. д. Коли Полякам позволяє ся врізуватись в руске тїло, коли їм дає ся відривати его куснями по півмилиона душ — се все all right, „единьство русскаго народа“ в порядку, хочби той „одинъ русскій народъ“ і відперто до самого Дніпра та Двини. Але, коли ходить о те, аби дати малорускому народови спромогу поставити загату польонїзациї — так викликує ся на сьвіт привид Мазепи, денунціює ся Українців як державних зрадників, бо „единьство“ уже нібито загрожене!

Що отті денунциації та загалом усе поведене „Галичанина“ в тій справі виходить лише на користь Полякам — не треба додавати. Не знаходячи відпору в місцевім, прибитім елементї, а противно маючи сукурс в денунциациях „Галичанина“, Поляки лише укріпляють ся ще більше на Руси. Розуміє ся, однак, що навіть зі „общерусского“ становища того рода тактика наших москвофілів наскріз недорічна та шкідна навіть для інтересів росийского правительства, бо помагає Полякам здійснювати їх ягайлоньску ідею, а рівночасно з другого боку дає справді материял який і не міг би зростати до українского сепаратизму, якби Україна національно була вдоволена. Для тих-же наших людий, які ще сумївали ся щодо шкідливости нашого москвофільства на вні, сей інцидент повинен бути наукою, що москвофільство се не лише внутрішна справа, яка не має впливу на наші вніші справи, але тяжка колода у ніг нашої политики як-раз в таких переломових хвилях. В 60-их роках москвофільства галицкого ужив у Відни Голуховский, аби там фалшиво представити національний характер східної Галичини і всяд за тим обернути против нас Відень в інтересї Поляків. Нині ту саму ролю граютъ москвофіли в Петербургї і знов в інтересї — Поляків.

Німецка часопись

про еміґрациний указ.

Під заголовком „Ein Willkurakt galizischer Selbstherrschaft“ (Акт самовлади галицкої самовладя) обговорює дневник Kattowitzer Zeitung (ч. 122 з д. 27 с. м.) звісний обіжник золочівского ц. к. старости і радника намісництва п. Станіславского, виданий д. 29 цьвітня с. р. в справі заробкової еміґрациї до Німеччини (гл. ч. 100 „Дїла“).

Навязуючи до похвал, які один посол в прускім соймі висказав колись там на адресу галицких польских робітників, указує згаданий дневник на доказ, котрий учить, що ті робітники відзначують ся правдивою

Сафат Рубинович. 2)

Ольга.

(*Образець*).

Моя радість була чейже невинна. Вона нікому не могла зашкодити, бо я бажав їй лише помогти. Я блисне підступив до неї і станув.

І я був їй невимовно вдячний, коли звернулась і побачивши мене, подала руку, назвала своє ім'я — Ольга — і сказала: „Не знаю міста, поможіть мені!“ Призвища я не дочув, бо сказала його занадто тихо.

Я спаленів з радости і гамуючи себе запитав, куди їде, а вона знова приклала палець на уста, другою рукою потерла чоло, ніби волося хотіла відгорнути, і видимо забувши назву улиці вийняла з мошонки напрець з написею адреси. Тепер я вже знав куди їде. Та мені не хотілось ні на крок відходити від неї; тому мов той збанкрутований шляхтич, що за послїдні сотики хоче еще раз пригадати собі горду, пишну бувальщину, кивнув я на факра. Я бояв ся, щоби який її знакомий не відобрав її мені.

Факер, мов навіжений, гонив. Через цілу дорогу не промовила Ольга ні слова до мене. Я вискочив першай і подав їй руку. „Дякую“ — сказала і зникла у дозгім темнім коридорі. Довго стояв я під брамою, а чого, той сам не відповів би навіть і тепер.

Вечер був гарний. На небі ні хмарочки, а повно зьвізд довкола високо підняного місяця, що своїми мляво осьвіченими рогами глядів тужно на землю.

Я довго ходив по місті і думав о моїй случайній „знакомій“; о її сльозах. Ви певне готові насьміятись надомною, що розмазав ся того вечера, розкис, як в весняний день земля. Але подумайте, що я був тоді молодий, у повній силї віку. Не зазнавши розкішного житя, міг я зворушатись на вид сльоз у красної женщини.

Шукав я причини її плачу, вишукав багато, а правдивої і не прочув.

Над ранком перемогла природа і я заснув твердим, тихим сном.

* * *

Кілька тижнів перед моїм приїздом до Львова помер один мій шкільний товариш. Чахотка підтяла молодечі сили, надорвані еще за молоду дома недостаточним відживленем. Хотячи віддати довг затягненый у батька на свою науку, вчав ся він до несгями, не досипляючи ночий. Вузка кімнатка та легонька, драпована одіж викликали запаленя легких, а бонязь перед утратою средств до жатя, біганя по лекциях розвинуло сухоти. Обманчива надія підтримувала його енергію і він на смертній постелї написав до батька, що незабаром скінчить науку й дістане кусок хліба. Та серед тої надії замкнулись його очи на віки.

Гарно сьвітило весняне сонце. Земля видихала з себе мороз, що держав її через кілька місяців у своїх цупких кайданах. При всіляких моїх орудках згадав я й за товариша й поїхав на кладовище поглянути на місце його відпочинку.

Не високий гріб, деревляний хрест з білою бляшкою ген на останнім полї кладовища — отсе було нове, вічне пристановище мого любого товариша.

Дивні у своїх забаганках люди. Навіть по смерти відрізняють себе положенем місця. Й тут ділить їх різниця майна. Неправда соціяльна кидає і поза гріб свою погану тінь. Ось по при гріб товариша другий, третій, такий самий як і його. Сотки тисячі марнує ся молодого житя. Кілька сот одиниць прогайнову великі гроші на плюгаві забави, а мільони гинуть ізза кусника хліба. І по що-ж величаві, шумні заголовки різних заведень для бідних, коли й там панує ласка?

Ось такі невеселі думки навіяв мені гріб мого молодого приятеля, коли нараз почув я ненадійно роздираючай серце крик: „Дитино, Ірино, возьми мене до себе!“

Невідоме прочуте тронуло мною. Я забув і на товариша і на мої думки і одним скоком був на маленькій могилі, оквітчаній зеленими листками вінця з живих цьвітів.

На могилі лежала — Ольга! Руки вдерли ся в землю, мов би розкопати її хотіли, уста зсинїли.

Я аж тепер порозумів її сльози, та не було часу гаразд про все те тепер думати. Якийсь час я дивив ся на неї заклопотаний, не хотів перервати, а впрочім і не знав, що в тім случаю діяти. Отрясшись з хвилевого запомороченя нагнув ся я над нею і *лівою рукою* підвів її з землї. Нещаслива, майже мертва від внутрішного болю склонила ся вся на мою грудь.

Зимний пит обілляв мене. Я в перше був у такій пригоді та й ще серед тих обставин. Моз малу дитину взяв я її на свої руки, та наче дорогий скарб, присортаючи і обтулюючи, заніс до дверника.

Сивий старець гірко всьміхнув ся, спокійно розібрав з загортки і положив на ліжко. Се ему не першина.

Довго лежала оттак непорушно а ми робили все можливе, щоб внесплену привести до отями. Вкінци наші заходи увінчали ся успіхом. Нещасна отворила очі і глянула довкола себе а в нас вступила мимовільна радість і отуха. І сам не знаю, звідки взяло ся у мене тілько ніжности а заразом енергії, щоб привернути Ольгу до житя.

Прочунявши вона розплакалась і довго не могла вгамувати своїх сльоз, а ані я, ані старий не перервали їх, бо знали, що сльози для неї були тоді найліпшим ліками.

Зворушена високо підносило її гарні, округлі груди. Та чим раз повнійше, повнійше, аж хвильованя цілком устало. Недужа прийшла видимо цілком до себе.

Сидить вона на постелї, оглядає хату, та нараз румянець облив її лице, і показавши зіскочивши з ліжка, підійшла до мене та сестрим тоном відозвалась: „Скажіть мені, де я, змилуйтесь, не мучте мене більше. Чого ви переслідуєте мене“, — додала вже мякшим голосом, — я знаю вас, ви їхали зі мною“. Відтак перестала на хвильку, і пригадавши собі щось, з сльозами в очех сказала ледви чутним голосом: „Чого ви збудили мене, коли мені було так добре, так весело“. Мені стало на ті слова ніяково, якось невимовно жалко. Я чув ся невинним, й мене обгортав важкий біль за її невдячність. Я хотів їй щось відповісти, оправдати ся, та вона була вже в одну мить на дворі, а я вибіг за нею узявши забуту загортку.

Я дігнав її. Обернулась та сказала: „Чи Ви наважились ними на мене? Чого не дасте мені спокою? Я-ж нічого Вам не завинила і не знаю Вас навіть“.

Але я не вважав на її слова. „Ви уму-

„СОБІСКИЙ“ Найлїпша француска муштарда що виникнує апетит і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 371 25—30

польскою хитростию, зухвальством, розпустою і пїяньством. Поліційні акти і записки підприємців дають на те тисячні докази. В остатних часах лучали ся крадїжки, навіть в вломанем, напади, тяжкі моральні проступки, доконані галицкими польскими робітниками; а коли ходило о страйк або демонстрацию против хлібодавців або властий, то ті робітники явили ся в перших радах. При тім ставали вони на службу польонізації, веденої зручними аґітаторами. Длятого заборона, приймати в горішнім Шлеску польских робітників з Галичини, викликала лише загальне вдоволене.

За те — пише дальше катовицкий дневник — явив ся великий крик в польскім таборі і в польских галицких дневниках, тым більше що сею забороною не обійшло Русинів, а противно навіть виразно допущено їх до робіт. Та показує ся, що за польскими дневниками стоїть і галицке правительство.

Навівши в дословнім перекладі цілий обіжник п. Станіславского, згаданий дневник такі робить дальше замітки:

Здавалось би на перший погляд, що п. староста ходить о добро всего населення повіту. Але цілком инакше глядїти треба на той обіжник, бо видано его лише в тій цїли, щоби Русинам перешкодити в поплатних зарібках на горішнім Шлеску і дальше поза тою краиною. Були-ж недавно навіть віча Поляків в Кракові, Львові і в Жарках коло Хшанова, на котрих енергічно протестовано против недопускания галицких Поляків до робіт і ухвалено просити посла Фіяка, щоби склонив міністра гр. Голуховского до інтервенції у пруского правительства. Не знаємо, чи гр. Голуховский послухає п. Фіяка; але мусимо зазначити, що допущене польских робітників з Галичини вийшло би для нас на шкоду економічну і національну, а виступи австрийских послів чи то міністра мусїли би уважати за вмішуване у внутрішні справи Прус, котре треба би відперти зарівно чемно і рішучо. Промисл на горішнім Шлеску має досить робітників власних; а о скілько справді оказав би ся брак робітника, то волимо бездоганного Руснна, ніж хитрого і упертого Поляка. Але рішаючою мусить бути при тім національна справа. *Ворожі Німцям* польскі робітники могуть нам велику шкоду нанести, коли тисячами повертатись будуть в родинах наших робітників і коли там ширити будуть ворожі нам галицкі часописи і книжки; та й польский соціалістичний рух головно заходить до нас з Галичини.

Вертаючи назад до обіжника волочівского старости, вказує катовицкий дневник на его монструальність. П. староста не вагав ся навіть говорити неправду про зарібки в Прусах, щоби лише відстрашити людий від еміґрації, тим способом знижує ся навіть до ролї звичайного аґента і аґітатора. До того ще й нарушує він основні закони державні, заборонюючи війтам видавати робітничі книжки.

Так поступає — кінчить той дневник — галицка самоволя з Русинами, котрих є в краю майже половина населення. Чого-ж могла би надіяти ся німецка меншість, коли би так мусїла належати до польскої держави?

Війна.

Битва на мори.

Після нинішних, урядово досі нествердженых вістий, прийшло між Рожественьским а Тоґом до битви в ночи з суботи на неділю. Результатом битви було знищене кількох российских кораблїв воєнных. Битва відбула ся в проливі між полудневими берегами Кореї а Японом, на висоті острова Цушіма. Льондоньскі дневники доносять, що до битви прийшло в хвили коли Рожественьский сего найменше надіяв ся, бо через цілий час їзди Рожественьского в сторону корейского заливу, Тоґа не було нїгде видко. Тоґо виплив з Моя (японьский порт в заливі між полудневим а середним великим островом японьским) допіро тогди, коли одержав певну вість, що Рожественьский вже в'їхав до корейского пролиму. Тогди Тоґо виплив ему на зустріч цілою силою пари, а рівночасно з Спокійного океану надплив також Камімура в дивізию кружляків і замкнув Росиянам відворот. Успішні атаки японьских торпедовців на кораблї Рожественьского ужекшила мрака. Кружляк Володимир дуже тяжко ушкоджений.

Росийска аґенция телеґрафічна, на підставі телеґрами свого кореспондента в Чіфу, доносить лише о тім, що японьский конзулят одержав приватне донесене о стрічи великої части балтийскої фльоти з японьскою фльотою в корейскім проливі, де прийшло до битви. О результатах битви конзулят не одержав нїякої вісти. Американьский конвуль в Нагасакі телеґрафував своему правительству, що Японці затопили на корейскій дорозі российского панцирника, чотири инші кораблї воєнні і одного корабля з варстатами. Римскі дневники одержали в Танціну вість о свїтлій побіді Японців над Росиянами коло острова Цушіма. Чотири российскі кораблї воєнні пішли на дно, а богато инших ушкоджено. Фльоту Рожественьского уважають за знищену.

На підставі депеш, які дістали берлїньскі дневники, сконструовано собі слїдуючий плян битви. Рожественьский вибрав найкоротшу дорогу, щоби з полуднево хіньского моря дістати ся до Владивостока, т. є. корейский пролив, здовж західних берегів Япону. Щоби переїхати сю, 2.000 морских миль довгу лінію, Рожественьский потребував 48 до 60 годин. В сім часі заатакував его Тоґо. Ситуация Тоґа була добра о стільки, що він розпоряджав великою масою торпедовців, так що часть їх може жертвувати, щоби лише зредукувати число воєнних одиниць боєвих российской фльоти. Тоґо мав мати до 100 торпедовців, в більшій части дуже добрих. Рожественьский мав 7 панцирників першої класи, котрі Тоґо казав брати за виключну ціль атаків торпедовців. Сей атак виконано в суботу вечером. Торпедовці ішли до атаку з величезною бравурою. Очевидна річ, що при тім часть торпедовців мусїла пійти на дно. Зробивши своє, торпедовці відступили, а до акції приступили инші кораблї японьскі. В сій акції пішли на дно ті российскі кораблї, котрі потерпіли від атаків торпедовців. До сих донесень треба додати, що Росияни мали аж 7 панцирників I класи і около 50 инших кораблїв і торпедовців, супроти чого донесення о 6 кораблях не суть еще достаточним арґументом, щоб говорити о цілковитім погромі балтийской ескадри.

(Телеґрами.)

Відень. До годинн 3 в ночи не надійшла ні одна урядова депеша японьска потверджуюча вісти з Риму, Вашинґтона і Льондона о погромі Росиян на мори. Однак на підставі приватних вістий здає ся, що битва відбула ся в корейскім заливі.

Токіо. Дня 21 мая Рожественьский затопив на висоті Формози анґлійский пароход, котрого назви не знають. Обсаду вратовано.

Чіфу. Тут бачили, як головний віддїл балтийской фльоти вливав онодги до корийского пролиму між Цушімою а Японом.

Шангай. На висоті Цушіми бачили онодги пять российских панцирників, 3 кружляки і 17 протиторпедовців.

Льондон. В суботу льондоньскі дневники одержали з Шангаю депешу: Пятьдесять кораблїв балтийской ескадри набравши дня 26 с. м. вечером коло острова Садле уголь, відпливли дня 27 с. м. в північно східнім напрямі. В Вусунї лишило ся тілько в углевих пароходів. Хіньскі власти зажадали від них, щоби до 24 годин відпливли. На се команданти сих кораблїв заявили, що не від'їдуть, бо вони суть торговельними кораблями, а не воєнними.

Кельн. Супротив того, що ушкоджені кораблї воюючих сторін моглиби схоронити ся до німецкого порту Кяочау, правительство выслало зарядови порту наказ, щоби строго пильнував нейтральности. Кождий воєнний корабель, российский чи японьский, мусить до 48 годин виїхати в порту, як не хоче, щоби его розброєно. До Кяочау выслано два воєнні кораблї німецкі.

Льондон. В анґлійских кругах маринарских говорять, що хоч би Тоґа побито, то Рожественьский без великих страт не дойде до Владивостока через масу мін затоплених в мори Японцями.

Токіо. Урядово доносять, що японьска кінота відперла козаків в північнім і північно східнім напрямі і обсадила місцевість Гулунен, 18 миль на північ від Ганфу.

Льондон. Урядово доносять, що воєнні операції в Манджурії вступлять незабаром в нову стадию. Российскі війска машерують до Монголії, щоби в той спосіб унеможливити Японцям окруженя российских крил. Перед 3 тижнями розпочались в Пекіні дипльоматичні переговори, щоби сей рух уможливити без завиду нарушення нейтральности. В дипльоматичних кругах уважають се за перший крок до анексії хіньской территорії, що завізіцює справу поділу Хін.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Віддїл кінноти під командою ґенерала Міщенка, зложений з части кавказкої бриґади і дивізії забайкальских козаків відпер дня 17 с. м. Японців в полудневім напрямі і підступив під Гінтульфуан. Дня 18 с. м. віддїлови повело ся дійти аж до дороги ведучої до Хакумену. Підпалено магазини з матеріялами і знищено телеґрафічне получене на значній просторони. Сильні взтаги Хунхузів, котрі непокоїли сю околицю, в части знищено, в части розігнано. Дня 19 с. м. наш віддїл дістав ся здовж дороги до Факумену аж до Сібуті. Горби на полудне від Факумену були обсаджені сильним віддїлом японьским, узброєним в машинові карабіни. Наш віддїл заатакував Японців, знищив дві компанії, одну разом з всїми офіцірами взяв до неволї і дійшов аж до правого берега рїки Ляо. Розігнано японьский віддїл, котрий віз рис, чай, консерви і овочі. Знищено також телеґрафічний дріт. Взагалї полонено 234 Японців, в тім 5 офіцирів. Забрано також 100 коней.

Софія. В компетентнім місци рішучо заперечують вість, що Болгария купила на рахунок Росиї 4 панцирники і 3 торпедовці, котрі під болгарскою фляґою мають відійти до Нової Ґвінеї і забрати там 2000 российских матрозів і воєнів.

Петербург. Аґ. телеґр. доносить з квартира Лїневича: Против урядового донесеня японьского, що віддїл Міщенка заатакував місцевість Янцін і що по годиннім бою мусїв відступити, лишаючи 300 убитих і раненых, треба ствердити, що Міщенко від 14 до 23 с. м. стратив в убитих і ранених лише одного підофіцира і 37 рядових. Віддїл Міщенка заатакував оден японьскай полк, котрий вийшов був з окопів, причім Японці лишили 100 убитих. Дві компанії сего полку цілком знесено, одну забрано до неволї. Міщенко обчисляє, що погибло 300 Японців, не числячи убитих Хунхузів і ранених Японців.

З Росиї.

(Телеґрамм.)

Варшава. Дневники доносять, що допущене Поляків до судових урядів має бути значно розширене. Варшавский оберполіцмайстер бар. Нолькен одержав димісию. На его місце іменований полковник Маєр, поліцмайстер Вильни. Дня 26 с. м. повторили ся розруси. Члени „Бунду“ заявляють, що погром між тумовинем жидівства зорґанізували тому, бо ся категория жидівства компромітує жидівский пролетариат. До вчера було убитих 40 осіб, 130 тяжко ранених (з чого богато вже не жиє) і богато лекше ранених. З причини розрухів прийшли до Варшави чотири полки. Губернатор оголосив, що заведене спокою в місті віддано війску і що особи викликуючі розруси, будуть поставлені перед воєнний суд.

Нахічеван. (Кавказ) В бійках дня 25 с. м. погибло 32 Вірмен і 2 магомеданців. Чотири особи знайдено спалені. В селї Джуба убито одного Вірменина.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ческий сойм.

Прага. В суботу відбула ся конференция президий ческих і німецких клюбів соймових, на котрій прийшло до порозуміня що до програми соймових праць і порішено поставити на дневнім порядку нарад кілька справ, відносячих ся до реґуляції рік і будови зелїзниць.

Державна рада.

Відень. В суботу відбуло ся засїданє кабінетової ради. Реченця скликання державної ради еще не установлено з огляду на програму праць ческого сойму. Першою справою, якою палата послів має занята ся, буде справа конґруи. Відтак палата займе ся кількома дрібнійшими справами, а тимчасом правительство предложить піврічну провізорию буджетову і торговельний договор з Німеччиною. Дальше палата має еще перезести вибір до делеґаций.

Угорска криза.

Будапешт. В суботу всї опозиційні бесїдники в соймі заявили, що іменованє переходового або урядничого кабінету противить ся конституції. На случай іменованя неконституцайного кабінету народ буде поборювати державну адміністрацию пасивним опором.

З Балкану.

Софія. Дневник розпоряджень оголосив заряджене в справі утвореня сталої ради военної, в котрої склад увійдуть чотири ґенерали. Ся рада буде урядувати також в часї мира і буде полагоджувати найважнійші військові аґенди.

Білград. Король приняв димісию кабінету Пасіча, а місию утвореня нового кабінету поручив провідникови радикалів, Любі Стояновичеви.

Розділ держави від церкви.

Париж. Палата послів приняла в суботу VI артикул предложеня о роздїлї держави від церкви, управильняючий постанови в спірних справах о церковних добрах.

НОВИНКИ.

— **Руский комітет виборчий до ради міста Львова** подає нам до оголошеня: Взиває ся всїх Русинів виборців до ради міста Львова, щоби при доповняючих виборах, які мають відбути ся вже позавтра, відтягнули ся солїдарно від голосованя. При послїдних загальних виборах зробили Русини все можливе, щоб вкіднати у рішаючих польских сторонництв хоч кілька місць в репрезентациї міста для заступників руского населеня, але всї заходи Русинів, їх найдальше посунена скромність і льояльність та відзив до почутя справедливости і в імя національної згоди не віднесли нїякого успіху. Польскі сторонництва перейшли над нами до дневного порядку, бо не хотїли приняти анї одного кандидата спільно на свої листи, знаючи, що при виборах голоси щодо руских кандидатів розбють ся і знов не війде анї оден Русин до ради столиці краю. І ся надія та задушевне бажане польских шовінїстів сповнили ся, бо на 50 радних анї оден Русин не вийшов дефінїтивно, та не прийде навіть до тїснійшого голосованя, так що в радї засядуть і тим разом самі Поляки і Жиди. Колиж так, коли одна сема частина населеня міста і автохтонний нарід сего краю не мати-ме ні одного свого репрезентанта в радї престольного руского городу, то нехайже Русини витягнуть з того консеквенциї і нехай ні оден не явить ся до голосованя при позавтрішних доповняючих виборах! Коли нас знехтовано, то і ми не покликані до того, щоб польским чи жидівским ґешефтярам, котрі хочуть загарбати в свої виключні руки управу міста, помагати нашими голосами яко „Stimmvieh“ до побіди. А на скілько се розумно і тактовно для самих Поляків, так майоризувати руске населене, се лишаємо вже до осуду їм самим і всїм тим поза границями краю, що горлають за уступками для „нещасливої Польщі.“ Не заслугує на уступки той, хто є сам тираном і гнобителем! Ми з нашої сторони на сю незвичайну провокацию руского населеня престольного колись руского города а тепер столиці руской часми краю відповімо на свій спосіб — живійшою дїяльностию серед руского населеня осьвідомляючою і орґанізацийною! — *Від Руского комітету виборчого для ради міста Львова.*

— **Ситуация на Буковині.** З Черновець пишуть нам: По частиннім розбитю Ончулом „Вільнодумного Союза“ злїпила ся вкінци соймова більшість. Завдяки звісному поведеню быв. вільнодумних волоских послів консерватисти із під всяких знамен, підкріплені наверненими, „блудними синами“ стали знов соймовою більшостию, до якої належить тепер, коли не брати в рахубу віриліґів, 4 консерватистів волоских сьвітских, двох духовних, 6 послів із ґруни др. А. Ончула, 4 Вірмено-Поляків ну і Відмана з Ляндвером; разом 17 послів, а з віриліґістами т. є. митрополитом і теперішним унів. ректором 19. З тої більшости не буде однак великої потїхи. Як нам доносять, в суботу відбули ся конференциї презесів клюбів нової більшости і „Вільнодумного Союза“ в цїли усуненя конфліґту в справі банковій, але ті конференциї розбили ся. „Вільнодумний Союз“ згодив ся вже був на досмертну президенту ру Лупу'а в банку, та тимчасом Ончул виступив з новим жаданем, даючи доказ, що президентура в банку була лиш претекстом а головна ціль довести до нової, консервативної констеляциї на Буковині. Ото Румуни зажадали, щоб Лупу був не лиш президентом банку але і задержав мандат члена видїлу краєвого, на що знов „В. С.“ згодити ся не міг. Тепер про мирну полагоду в соймі банкової справи нема і бесїди і сесия соймову буде вже мабуть вівторок відрочена, яко безуспішна з огляду на евентуальну обструкцию В. С-а.

— **Неправди „Руслана“.** Від Вп. голови руского соймового клюбу, п. дра Евгена Олесницкого одержали ми слїдуюче письмо до поміщена: „В ч. 104 часописи „Руслан“ з 23 мая с. р. в ступній статї „Extrema se tangunt“ подав автор сеї статї до публичної відомости, що в справі означеня кандидатів на руских членів ради шкільної краєвої заступники руского клюбу соймового були в депутациї у маршалка краєвого і предложили ему свою опінію, котра була крайно фракцийною і руководила ся лише політичними понуками. Позаяк в часі, коли се статись могло т. є. перед рішенем видїлу краєвого в тій справі, я був головою руского клюбу соймового, заявляю, що в тій справі я до маршалка краєвого зовсім не відносив ся, анї не відома мені ухвала руского клюбу соймового, котра би когобудь з товаришів клюбових до інтер-

Ново отворена **CAFÉ ORFEUM**, каварня і комната до снїдань
Львів, улиця Казимирівска ч. 35. 478 2—3
Що-день концерт-вокально-деклямацийний тов. „Гранічар“, вперве у Львові. Льокаль отворений цілу ніч, пиво акцийне, пільзненьске прямо з бочки.

чені — кажу — пішки не підете, а міста не знаєте. Заждїть хвилю, я сейчас прибіжу“.

В пять хвиль по сих словах я був вже назад з фіякром і ми швидко від'їхали.

Через цілу дорогу Ольга ні слова не говорила. Розмова для неї була видимо, за тяжка. Вона вся потонула у своїх думках.“

Коли ми були на місци, сказала до мене простягаючи руку: „Я Вам богато винна, віддячитись не маю чим. Простїть та заждїть хвилю, а я зараз вийду з сином.

Гарний се був хлопчина, той її син у студентскім убраню. Подоба більше, а очи великі чорні, як вугле. „Се мій хлопець — сказала Ольга — а тепер, Ґеню, — сказала обертаючись до хлопця — я йду на обід, ходи зі мною, а я Вам пізно, потрудїть ся для мене еще хвилю“.

Було щось около четвертої з полудня. Гарний ресторан, люди, а найбільше їда успокоїла мої нерви, і при тім голодний я був як собака, бо від самого рана не мав нічого в устах.

По обіді ми мусїли розпращати ся. „Я їду домів — сказала Ольга. — Дякую Вам за Ваш труд, чоловіком, якого навіть „не знаю“.

Я назвав своє імя а довідавшись куди збирає ся їхати, довикував: „І я туди сьогодня їду. Хиба вже разом, як позволите“. Вона на те лише іронічно усьміхнулась й відповіла: „Цікава в Вас людина, що опікуєтесь не знакомими собі людьми. Прощайте!“

На тім ми і розійшлись.

(*Дальше буде.*)

венції в тій справі уповажнила. — *Др. Евген Олесницкий.*"

— **В суботу 27 мая** відбуло ся на університеті численне віче Русинів-академіків; на вічу був присутний і забирав голос в дискусії проф. д-р Дністрянський. Для контролї прийшло на віче кількох вшехпольських академіків, але на загал скликуючих віче опустили як неприємні салю. По переведеню дискусії ухвалили зібрані вести дальшу акцію в справі основаня руского університету у Львові. Докладнійше справоздане з віча і резолюції подамо завтра.

— **Коронация Матки Боскей Поцешеня** — чи вшехпольский з'їзд? В послїдних двох днях столиця Руси була видовищем нової польско-патріотичної демонстрації під фірмою „koronacyi obrazu Matki Boskiej Pocieszenia". Є іменно в костелї Єзуїтів у Львові образ, дарований Єзуїтам ще за папи Пія V, що є копією Мадонни з римскої базиліки Санта Марія Маджоре. Сей образ перенесли Єзуїти в 1630 р. до окремої каплиці вибудованого тодї єзуїтского костела у Львові, а в 1740 р. перемішено его до вівтаря в бічній лївій наві, де він находив ся неруханий до послїдних часів. Як бачимо з того, образ „Матки Боскей Поцешеня" (так прозвали его Єзуїти) спочивав собі спокійно майже повних 300 лїт, аж поки не видвигнула его на свїтло рука кс. Більчевского, котрий покористував ся ним, щоби устроїти нову польску демонстрацию на Галицкій Руси. Кс. Більчевский загадав образ, котрий є лише копією римского, укоронувати і в тій цїли виєднав коронацийне папске breve, а торжество самої коронациї відбуло ся як раз передвчера і вчера у Львові. Се торжество, о скільки було-б виключно релїгійним і льокальним, не звертало би на себе уваги, та цїкава річ, що Поляки видумали по трох столїтах навмисне се свято раз тому, аби „замарковаць польскі характер мяста", а дальше, щоби під фірмою релїгійного торжества уладити з'їзд „зе фшистких тшех дзельнїц". Результат торжества був той, що навіть жидівскі доми при Мариацкій площи, де відбувало ся торжество, цїлі два дни аж мерехтїли від польских стягів і хоругов а через цїле передполудне в неділю був такий натовп народа на Гетманьских валах, що улиця, а спеціяльно плянтациї є столочені наче по війні. Остаточно удало ся кс. Більчевскому вже по сотий раз укоронувати Матїр Божу на королеву Польщі на Руси, хоч і тим разом здав ся, коронация лишить ся без успіху.

— **Бюро патронату має голос.** Дня 6 цьвітня с. р. *зволило бюро патронату для спілок* ощадностий і позичок у Львові великодушно відповісти на подане букачовецких членів основателїв каси Райфайзенки, внесене ще 27 лютого 1904 року! Відповідь характеристична, тому наводимо її дословно: Ч. 3610. Всечеснійший отец Михаіл Раковский парох. З внесеного тут поданя (27 лютого 1904) і засягнених нами дальших інформацій в справі заснованя Спілки ощадности і позичок під патронатом виділу краєвого в Букачівцях не набрали ми переконаня, щоби межи ініціяторами на поданю підписаними найшла ся достаточна скількість осіб відповідних і спосібних до належитого виконуваня чинностей заряду і місцевого нагляду над Спілкою. Як довго ініціятори не постарають ся о се, не можемо удїлити помочи в заснованю спілки ощадности і позичок під патронатом виділу краєвого. [Печатка і підпис]. При заснованю такої самої спілки в сусїднім селї Григорові для мазурів бюром патронату при помочи свого відпоручника Стефчика не зважали пани з краєвого виділу на недостачу осіб „відповідних і спосібних", бо чейже таких славетних мазурів як Кудлача, Кендзерского, Пшевзду і инших членів управи каси Райфайзена в Григорові навіть сам Стефчик не схоче вкупе поставити що-до інтелїґенциї від о. М. Раковского, пароха Букачовець і ініціятора каси. Впрочім і букачовецькі міщани і петенти о касу Райфайзена, в числї 45, всї уміють писати і читати, а декотрі з них занимають того рода обовязки, які лише добре письменний може сповняти. Але від чого славне наше старопольске to co innego! Більшої перфідії і здоби годї собі уявити. Мушу зазначити, що в Букачівцях заложили собі ті самі люди касу без помочи патронату і вже пів року дають собі з нею раду, а каса на причуд гарно розвиває ся. Варто, аби ся цьвітка польскої перфідії дійшла до відомости прускаго міністра Райнбабена. — *Урівский.*

— **До відомости ц. к. Дирекциї зелїзниць у Львові.** В онодішнім числї „Дїла" було подане, немовби руські розклади їзди для того не розходили ся, бо ніхто їх не домагав ся. Дня 28 с. м. зажадав я такого розкладу в бюрі п. Соколовского, а там сказали менї, що руські розклади продають ся лише на двірци. Я поїхав туди і зажадав такого розкладу в двірцевій трафіці, де продають ся дневники. І тут сказана менї продаюча панї, що вона має лише розклади видані бюром п. Соколовского, а ті, що видає дирекция, можна купити при касах. Я пішов до каси ч. 5 і там заявила менї панї касиерка, що руські розклади продають ся в касах для III класи. Я пішов до такої каси ч. 7, а там заявив менї урядник, що не має руских розкладів, але зараз будуть, бо він власне післав до дирекциї за ними. Відси пішов я до каси ч. 3 де знов одержав ту саму відповідь з додатком: Niech pan poczeka, zaraz przyniesie. Тут тая перегрінация скінчила ся, бо більше кас не було о год. 9 рано отворених, а я не міг довше чекати, бо треба було всїдати до ваґону. Що сьвітла Дирекция на се? — *В. Ш.*

— **„Гуцульщина" а краківска академія наук.** На торжественнім засіданю краківскої академії наук дня 20 с. м. в рефератї ґенерального секретаря про признане нагород за найліпші наукові праці — які дістались очивидно польским авторам — згадано між иншими також і о праци проф. Володимира Шухевича. „Обємистого — читаємо в польских часописях, що пишуть про згадане засіданє — з обсягу етноґрафії, твору п. Шухевича т. з. „Гуцульщина" появив ся том III, надзвичайно важний і доставляючий богато нового материялу. На заповіджений томі IV, котрого з нетерпеливостию треба дожидати, скінчить ся певно та моноґрафія, що приносить честь і авторови і сьвітлому меценатови завдяки котрому так поважна праця показує ся на публичний вид". Для пояснене подамо, що польске видане праці проф. Шухевича вийшло коштом музея ґр. Дїдушицкого у Львові.

— **Модерна „русская женщина".** На заг. зборах „Общества русскихъ Женщинъ" дня 23 мая вибрано до виділу таких „русскихъ женщинъ": Марію Лѣсковацкую, Боженну Гумецкую, Марію Гойвавозичъ, Марію Коханковскую, Олимпію Красицкую, Евгенію Лепкую, Софію Маркову (ю), Михаіл Моховичъ, Савину Яновскую и *Осипа Мончаловскаго.* (Галичанинъ, 1905, ч. 107).

— **Еміґрация до Канади.** Канадийске правительство видало розпорядженя, що еміґранти прибуваючі до Канади мають виказати ся, що посідають 250 К готівкою та білет до стациї, до котрої хоче доїхати. Виїмок робить ся лише для тих осіб, що їдуть до своїх і то лише о стілько, о скілько вони зобовяжуть ся письменно опікуватись людьми, що до них прибули.

— **В справі уживаня старославяньскої мови** в церквах Хорватиї, Дальматиї та Істриї відбудуть ся в Римі наради полудньово-славяньских епископів під проводом кардинальна Ванутелїя. Участь в нарадах взяло 14 епископів і один завідатель дієцезиї. Полагодженє сеї справи показало ся в послїдних часах доконечним, бо Італіянці, а також Німці, поселені в сумиш із Славянами в згаданих краях виступають против уживаня старославяньского языка в богослуженях, мимо декрету папи Льва XIII. з 1898, котрим позволено уживати сего языка церквам, що уживали его принайменше від 30 лїт.

— **Пожерті дикими звірятами.** На основі статистики англійского правительства упало у східних Індиях за послїдних 5 лїт жертвою тигрів 4.925 осіб а 1.996 пожерли вовки. Льви зробили смерть лише двом особам, що між иншими є доказом, що лев щезає все більше у східних Індиях. Тепер він показує ся лише в лїсах Ґіру, та й там находить ся мабуть не більше як 200 львів. Дякого раджаги тих сторін застерегли собі лови на льви яко княжий спорт, а иншим тубемцам як і европейцям полювати на льви заборонено.

— **Дрібні вісти.** Плян будови телефонічної лінії зі Львова до Черновець буде предложений підчас осінної сесиї ради державної.

В костелї Єзуїтів у Львові украли п. Ал. Барвіньскому в кишені мошонку з грішми.

Збори і засїданя.

Звіт з засїданя комітету будови народного руского театру у Львові, яке відбуло ся дня 11 мая 1905.

І. Сповняючи бажане товариства „Руска Бесїда" у Львові ухвалено, в огляду, що теперішний виділ сего товариства не має своїх заступників в комітетї будови театру, приняти до комітету на рік адміністрациїний 1905, яко відпоручників товариства „Руска Бесїда:" Вп. д-ра Ст. Дністрянського і І. Черниявского.

ІІ. Ухвалено запросити до комітету будови театру: заступників зорґанізованих комітетів до збирання складок на будову театру з отсих міст: Бережани, Золочів, Калуш, Коломия, Перемишль, Самбір, Станиславів і Тернопіль.

ІІІ. Принято текст заяви, зладженої головою комітету, до краєвого виділу, з мотивами, чому комітет не може принята субвенциї на будову театру, ухваленої краєвим соймом.

ІУ. Вп. директор В. Нагірний предложив звіт з подорожі своєї з проф. В. Шухевичем до Відня, в цїли предложеня архітектам Фельнерови і Гельмерови жаданъ комітету що-до перерібки первісно предложеного пляну фасади театру. Фірми Фельнера і Гельмера зобовязались в коротким часї зладити новий шкіц фасади театру з узглядненем нашої орнаментики, як комітет заключить з нею умову будови театру.

Звіт сей принято до відомости і ухвалено підписати умову будови театру.

Перші загальні збори тов. „Вакацийна оселя" відбудуть ся у Львові дня 12 червня о год. 4 пополудни в комнатах „Рускої Бесїди" із слїдуючим порядком дневним: 1. Звіт з дїяльности комітету „Вакацийних осель". 2. Вибір голови товариства, вибір членів виділу та їх заступників. 3. Вибір ревізийної комісиї. 4. Внесеня членів. За комітет: *Іван Чепельский*, крипошанин, *Оліґія Лукачівска, Ольга Бориньска.*

— **Передвиборчі віча** в Золочівщині устроює виділ політичного тов-ва „Руска Рада в Золочеві", а то: дня 4 червня с. р. в Збо-рові, Гологорах, Олеську і Білім-Камени; дня 8 червня в Олїзві, Богутині і Краснім; дня 11 червня в Сасові і Сновичи. Початок кождого віча о 4 год. по полудни. О місци, де ті віча відбудуть ся, довідають ся учасники на місци. Предметам нарад будуть вибори до краєвого сойму. Загальне передвиборче віче відбуде ся в Золочеві дня 20 червня о 2 год. по полудни. Просимо всїх о як найчисленнійшу участь. — За виділ: *Рожанковский* предсїдатель, сьвящ. *Малий* секретар.

Надзвичайні загальні збори повітового товариства кредитового „Згода" в Копичинцях скликані на 15 н. ст. мая по причині непогоди не могли відбути ся, а відбудуть ся дня 1 н. ст. червня 1905 о годині 9-ій рано, а о 10 год. без огляду на число членів в домі Івана Пендзївола в Копичинцях з слїдуючим дневним порядком: 1) Відчитане протоколу з попередних загальних зборів. 2) Зміна статута §§. 5, 10, 11, 16, 19, 20, 47, 58 і прочих на взір попередних. 3) Вибір комісиї ревізийної з 2-ох членів. 4) Внесеня та інтерпеляциї членів.

Надзвичайні загальні збори тов. *Руский Народний Дім* „Воскресене" в Копичинцях, скликані на 15 н. ст. мая 1905 по причині непогоди не могли відбутись, а відбудуть ся 1 н. ст. червня 1905 о годині 10 рано, а о 11 год. без огляду на число членів в домі Івана Пендзївола в Копичинцях з слїдуючим порядком: 1) Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів. 2) Зміна статута §. 3. 3) Стан будови дому і дальший хід еї. 4) Вибір комісиї ревізийної з членів. 5) Внески та інтерпеляциї членів.

З товариств.

В Бурштинї відбуде ся в четвер дня 1 червня в сали читальні о 2 годині по полудни відчит п. Коцана про „Вплив рідної історії на розвій культури народа". Просить ся о численну участь. — *Виділ.*

Видовища і забави.

Ґімнастично-вокальний вечір львівского „Сокола" відбуде ся в салї Фільгармонії в четвер дня 1. червня в отсею програмою: 1) Келер-Белля: Увертура з опери „Tempelweihe" відограє орхестра 80 п. п., 2) промова, 3) вправи на конї відділу „Сокола" при ґаньоні „Позір" укладу д-ра Яр. Лопатиньского (новість), 4) Кишакевич: „До бою!", муз. хор львівск. „Бояна", 5) вправи піснями, питомців дяківскої бурси (учеників „Сокола") при зорі „По морю" Н. Вахнянина (новість на орхестру, в інструментациї композитора), 6) декламация п. Ів. Климко, 7) вправи тростинками відділу Совінок і учениць „Сокола" при „Музиці до вправ" Я. Ярославенка (новість). 8) а) Маскані: Арія Сантуцци", б) Лисенко-Васильківска: „Хиба тілько рожам цвисти", відспівав п-ї Ф. Лопатиньска при акомпаніяменті на фортепяні п. Т. Шухевича, 9) Вахнянин: „Живем, живем!", (в новім уладі) відспівав муж. хор „Львівск. Бояна, 10) вежі на вільно стоячих драбинках, відділу „Сокола" при вальсї „Любощі" Я. Ярославенка. Початок вечеру точно о 7½ год. Четверговий вечір заповідає ся величаво, а велике число білетів, розпроданих в „Сокільскім Бавярі", є доказом, що вечір заінтересував широкі круги львівских Русинів, а надто приходять замовленя з провінциї. — *Комітет.*

— **З Найберуньского Бюра.** Просимо сею дорогою о насвазе донесенє, чи дїйшли відповідь всї ті, що писали до нашого Бюра почавши від 1-ого цьвітня с. р., бо виходить підозріне, що листи звідси пропадають.

Послїдні вісти.

Льондон. (Бюро Райтера) з Токіо доносять урядово, що в битві в Корейскім проливі Росияни втратили дванадцять кораблїв, які забрано або затоплено. Кромі того потонули два кораблі транспортові і два торпедовці. В той спосіб російска фльота потерпіла в переважаючій части поразку.

Берлїн. Рожественский поділив свою фльоту на три части: одну пустив через корейский пролив, а дві другі поїхали на схід від Япону, щоб туди пересмикнути ся до Владивостока. З тих трох фльот **першу**, що їхала корейским проливом, удало ся Японцям в суботу передполуднем знищити, бо затопили з неї два панцирники три кружляки і один кораблик вартатовий.

Льондон. Фльота російска була поділена на три віддїли; один мав їхати через пролив корейский, другий проливом Чунґару (між двома головними японьскими островами), третий проливом Ля Перуз між Сахалїном а островом Єсео. З тих першу фльоту на корейскім проливі знищено, бо затоплено з неї чотири звичайні кораблї і панцирник „Бородіно". При котрім з тих трох віддїлів, що всї, хоч трома шляхами, змагали до Владивостока, находив ся Рожественский, невідомо.

Льондон. В битві в корейскім проливі мали Японцї втратити один кружляк і десять торпедовцїв.

Календар: Гр.-кат.: пят. (понеділок) Теодора, шестра (второк) Адронїка, шосвятра (середа) Теодота, Клавдиї; — Рим.-катол.: Максиміліяна, шестра Фелїкса, шосвятра Петронелї.

Руский театр на гостинних виступах в Тернополи виставляє дальше: в второк 30 с. м. [передпосїдне представлене] „Катерина", опера в 3 дїях Аркаса; в четвер 1 червня прощальне представлене. Премєра: „Анонима", шутка в 3 дїях Деналїера і Марса в перекладі Й. Стадника. Білети продають ся в сали „Міщаньского Братства". Початок о год. 8 вечером.

Надіслане.

Вдовець на урядовім становищи, 1800 К річної платнї гр.-кат. обряду 50-лїтний, здоровий, бажає подружити вдову бездїтну, лагідної вдачі і з милим виглядом. Віно вимагане, фотоґрафія пожадана. На анонїми не відповідає, річ трактує поважно, за дискрецию ручить словом чести. Адреса Б. Г. Станиславів. 483 1—1

Дяка-писаря з добрим голосом потребує сейчас парохіяльний уряд Солинка, п. Воля Мигова. Хата, опал, пенсия і дохід річно 420 К. 474 2—6

Піщани

найспеціяльнійша в Европі санатория сірчано-мулова, для ревматиків, в терпінях суставів і костий, в туберкульозі суставів, по зломаних і звихнених, в подаґрі, первоболях, особливо в ісхіас. — Уладженя так що-до мешкань, як і купелий по всяким вимогам — від люксусових аж до найдешевших. Три басени чисто сірчані, три сірчано-мулові, один порцеляновий. Окремий басен для убогих з купілями по 10 кр., другий по 40 кр. — Ванни порцелянові, мармурові і деревляни. — Примінюване льокальних болотних купілий з незрівнаним успіхом. — Проспекти розсилає Управа. — Окольиця горнета. — Ординуючий лїкар: *д-р Ал. Гайкман.* Сезон від 18 мая. Піщани на Угорщині. 469 3—4

ТОВАРИСТВО не послугусь агентами.

Сим подаєсь до відомости, що канцелярия

Товариства для розвою рускої штуки

з днем 1 червня 1905 буде перенесена з Ґанку

на площу Бернадиньску ч. 8. (готель Краківский.)

Там отворило Товариство також власну

різьбарско-позолотарску робітню.

Звертаємо увагу всїх, а особливо Всеч. Духовеньства і Хв. церковних Комітетів на сю одиноку

Руску артистичну робітню,

в котрій мають нагоду наші церкви набути по приступних цінах красні, правдиво артистичні церковні гредмети як: іконостаси, вівтарі, кивоти, процесийні образи, проповідниці, всякі церковні образи і пр.

З замовленями належить звертати ся просто до Дирекциї у Львові, площа Бернадиньска ч. 8 (готель Краківский). 428 2—3

Замовленя приймає виключно лиш Дирекция у Львові.

Полотна, шифони, обруси, сиарпетки, ручники, хусточки, стирти у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** Львів пл. Галицка ч. 1.

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзіцких (ріг ул. Вірменьской) отворила **комнату до сніданьі** і прима рускі круги о численні відвідини. — Обслуга руска. 143 4—15

ПІЩАНІ

найзнаменитше сірчано-мулова санатория для ревматиків, в болях суставів і костий по зломаних і знівечених, в подаґрі, первоболях, особливо в іехіяе. Сезон від 18 мая.

468 Ординуючий лїкар д-р А. Тайхман. 4—5

Новина! **До пленаня шкіри.** Новина!

Гелля антрасолеве мило

заладжене з безбарви і білой смоли! До щоденного ужитку: **антрасолево-ґліцеринове мило.** На пегинки, нечистоту в шкіри, остуду і т. д. уживає ся **антрасолево-боракове мило** (80 сот.) з найлїпшим успіхом. На шкірну висипку і паразитні недуги помагає скоро на основі лїкарских досьвідів антрасолево-сіркове мило. Цина 90 сот. Головний склад: G. HELL & CO^P., Wien. I. Biberstrasse 8. Подрібна продаж в аптиках. Висилка почтою: Engel-Apotheke, Тґорран, за післяплатою. 208 5—6

Яко добру і певну льокацию

получаємо

4½% Листи ґіпотечні,
4 „ Листи ґіпотечні коронові,
5 „ Листи ґіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінаційні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшим курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. ґіпотечного.

Коперницкий і Сын

Оптикн і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Ґіпотечного на дотеперішних площі Галицкій кирманїч.

Барометри анероїдні по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім выборі окуляри, цвікери якими і всілякі иньші прибори оптичні всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Емеритований підофіцир кавалер з іспитом бухгальтерії, практикою в кредитовім товариствї і каціцею глядає посади. Зголошеня: Григорий Бобяк Бережани. 475 2—3

Доброго помічника із сильним теноровим голосом потребую як найскорше. Умоза письменно або на місци. Илия Калитчук церковний півець в Тернополи. 461 2—6

Трох учителїв-товаришів, котрі потребують відпочинку на сьвіжім і здоровім воздусї, приймуть на час ферий до себе безінтересовно. Рефлектанти зголошують ся під адресою: Матей Кушлик, управитель школи в Березові вижнім почта в місци. 458 2—3

Особа інтелїґентна в старшім віцї глядає місця до заряду в домі сьвященика вдівця. Ласкаві зголошеня під В. К. до Адміністрациї „Діла". 457 3—3

На сьвіжий воздух!

Мешканя в дуже красним саді близько ріки (купелї), смерикового лїса і міста до винаймленя сейчас можна дістати жентицю до питя. Зголошувати ся до Николи Кабина, сина Ілька, Косів, Монастирско. 460 3—3

Конкурс

на посаду 2 торговельних помічників при товаристві „Ризниця" в Самборі. Належить виказатись відомостями в купецтві і моральним поведенем. Реченець до внесеня подань до 15 червня включно. Приняте буде на разі провізоричне з платнею 70 К місячно.

463 3—3 *Дирекция „Ризници".*

Гори. Микуличин. Вілла

в найдогіднійшім місци коло зелїзници, лїса і ґрута до винаймленя або з цїлости на реставрацию або поодинокими покоями. Близші відомости на приходстві. 479 2—4

Тапета і декорациі

на кожду ціну

взірці висилає оплатно

В. Адамский

Львів. ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічна 2, ріг Таньской. 279 7—12

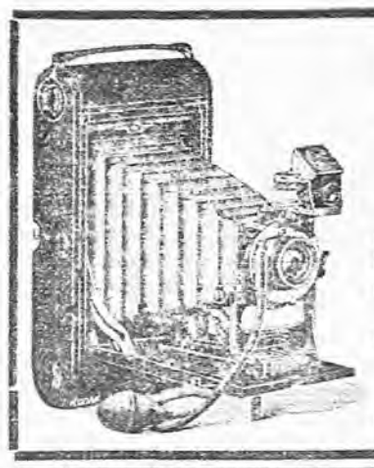

Склад фотоґрафічних апаратів

ЕДМУНДА

Бродковского

Львів, пл. Галицка ч. 14

поручає апарати найновійшої і найлїпшої конструкциї та богато новин на фотоґрафічний сезон 1905 р.

Обемистий ілюстрований цїнник даром і оплатно.

Наука фотоґрафованя даром.

На домагання частинна сплата можлива. 429 3—8

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щоденъ 2 нові сенсаційні комедиї. 8—8

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найлїпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цвиклових бураків, селерів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконїй, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стоєврота, пакетики по 20 сот., резеди, повою, вастурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найлїпших відмінах, конічі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цїні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24 47—50

Без конкуренції.

Чи конець! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	58	кр.	½ кг.	Congo добра	140	кр.	½ кг.
Portorico ґ.ная	65	„	„ „	Moning ґодівна	160	„	„ „
Ceylon знаменита	76	„	„ „	Kaysow добірна	180	„	„ „
„ імпер.	100	„	„ „	Souchong знам.	2·—	„	„ „
„ ґодівна	90	„	„ „	„ найл.	2·50	„	„ „
Мокка арабска	80	„	„ „	Кінцік аромат.	3·—	„	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і 5 кгр. кави особно оплатно — післяплатою. 86

Шпараґи щодень свіжі, добірні.

коротко тяті, по змінних торґових цінах розсилають:

Дзєржанівскі, Зелена, п. Ґрималів. 432 5—9

5.000 мужеских убірань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслідника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 16—16

ДОМАҐАЙТЕ СЯ

ЧУДЕСНИХ ФРАНЦУСКИХ або ПРАВДИВИХ ЄҐИПЕТСКИХ ПАПЕРЦІВ 929 56—60

Дістати можна всюди.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато ілюстрованім складі дуже дешеві дарохранительниці, ґрем. дзвінки, чаші, монстранції, кадильниці, патерниці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, кропильниці, водовози, шлюбні вінці, лямпиці, лихтарі, образи до процесій, корони, корутви, стихарі, суконні, сьвітло ощадне, кадила, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посріблена і бронзованя.

Також купує ся і купує ся знищені церковні знаряда по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручка; міра прошу надсилати листовно.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений бриллянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 42—45

УЧИТЕЛЬ

орґан руского товариства педаґоґічного двічи денесних педаґоґічно-науковий виходить від 1 с. ня 1889 у Львові ул. Коперниковского ч. 15. Предплата річна 8 кр. півчасна 1·60 кр. чвертьрічна 80 кр.

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цїнники даром і оплатно.

Первородні поручена [illegible] 9—12

Мадяр охоронка

Найлїпша коса на сьвіті

є із сибірской

сріблистої стали

з охоронков маркою „Дві кулї і два в. орел". Заладжена з найлїпшої спеціяльной стали, легка як перо і тонка, вістре сьвітячне, над яке сподїване тривке, бо не треба її щодень клепати, і кілька потягнень бруском досить, щоби косити цілих 150 кроків.

Продає ся в отсих величинах і цінах:

Довжина в центиметрах:	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95.	100—106
Крейцарів	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95,	1 зр.

Природні бруски по 15 і 25 кр. за штуку. Бабка, зелїзок і держак 80 кр.

Найновійші патентовані універсальні рихви з ключом 15 кр.

При замовленю 5 кіс додає ся і брусок, 10 кіс і косу даром.

Висилає з гарантією за повернене надісланем гроший або на післяплатою лише склад старинних кіс із сріблистої стали

І. Г. Рабінович, Відень VII. Lindengasse 2/D.

Штука, що не до вподоби радо відміняю. 393 8—5

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ"

вальці на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продає

УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вроновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 13—16

ТУТКИ цигаретові з найзамежитших папериїв як: Le Nenblon, Abadie (білі і жовті) Єґипетські поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

З Жіночої Спілки промислової „Труд".

Отсим подаємо до відомости, що в Товаристві нашім будуть до заміщеня посади: управительки інтересу взаґалї і управительки робітні суконь. Рефлектуючі на ті посади можуть внести свої письменні зголошеня з коротким описом свого житя, з долученем метрики і сьвідоцтв дотеперішного занятя. — Зголошеня приймає ся до 15 червня 1905.

481 2—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Церковне сьвітло

з маркою „Salvator" або „Milli"

I-а церковне довге по . . . . . 77 зр.
I-а церковне довге по . . . . . 67 зр.
I-а столове . . 75 зр. II столове . . 66 зр.

правдиве стеаринове (міньове), одно з найлучших; есть біле тверде, не контить і не спливає — дуже поручає ся!

Стеаринове з маркою „Apollo"

I-а „Apollo" церковне довге по . . . . . 80 зр.
II-а „Apollo" „ „ по . . . . . 70 зр.
I-а столове по . . 76 зр. II-а столове по . 68 зр.

все за 100 кг. (крім транспорту 3 к. від кг.) опаковане даром. Висилає для церквей на 3-місячний речинець заплати (за готівку 2% опусту)

Торговля сьвітла і літурґічного вина

ЕВҐЕНА МАРТИНЩ

у Львові, пл. Унії Верестейской ч. 5. 405 3—4

Рух зелїзничих поїздів

зимний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзца 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 предполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Якова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзца 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудня (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руской 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 предполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня зел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черленими числами; поїзди нічні є означені звіздков. **Пора нічна** числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білети їзди на також білети всякого иншого рода, інострапні провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в мінових бюрі п. н. держанини земінкиня, власи Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів правиме від касиєрштвка на кожду часопись.

Виданець: Александер Борковскиї. Редаґує і одпічає за редакцию: Д-р Евген Левицкиї.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 110. **Львів второк 30 (17 мая) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ваторна ч. 24. Бюро газет А. Охшавского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 44 с.

Поодиноке число коштує у Львові 12 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторна. — Рукописи звертають ся лише за попереднє застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошения звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Російські поступовці а українська справа.

В передущім числі „Дїла" подали ми з петербурских „Новостий" письмо Москаля-поступовця „(прогресиста") Н. Карєєва, одного з найвизначнїйших людий серед прогресивних кругів московской суспільности, в котрім то письмі він старавсь вимотати ся із справедливого докору, вчиненого ему якимсь професором-Українцем, рівнож прогресистом, що він (Карєєв) в своїм „Письмѣ къ знакомымъ Полякамъ" (уміщене перед тим в „Новостяхъ"), заявляючись за найширшими правами для Поляків, висказав ся, що „Царство Польское" с Польщею в етнографічних границях, отже тим самим немов годить ся на пожертв Поляками понад пів мілїона Русинів в Холмскій Руси, де впрочім і решта населеня не Поляки, але Литовці. Вкінци професор-Українець звертає увагу Карєєва на австрийскі ґазети польскі, з котрих вичитає, що навіть умірені Поляки завзято постановили сполячити Русинів в Царстві Польскім і в Галичині тай з повною сьвідомостию ведуть сю політику. „Чи Москалї, н. пр. у Вашій особі, готові підпирати і такі претенсиї Поляків?" — питає Карєєва професор Українець. На се питанє дав Карєєв відповідь „По поводу моего Письма къ знакомымъ Полякамъ", наведене дословно в суботнїшнім числї нашої часописи.

Сумна то річ, що взагалї такий чоловік, як Карєєв, визначний учений (історик) і прогресист, дав причину до такого письма від професора-Українця, бо чейже годї допустити, щоби Карєєв не знав етнографічного складу Царства Польского... Не що инше, тілько Карєєв пійшов за загальною струєю політики московской прогресивної чи ліберальної суспільности. Хто читає російскі ґазети ліберальні, той бачить, що всї они завалені статями день по дневи лише в питанях польскім і жидівскім, передовсїм же польскім. Одна поперед другої пре на правительство давати чим скорше Полякам як найширші концесиї не тілько на териториї польскій, але й на земляхъ українських. Очевидно з українського боку ніхто не противить ся концесиям для Поляків в їх етнографічних межах, алеж московска ліберальна суспільність і еї преса, розпинаючись за наданєм усяких прав Полякам на териториях українських, мовчить за права Українців на їх земли — і ми бачимо, що на проект комітету міністрів цар надає Полякам концесиї за концесиями на земляхъ українських, а Українці, як доси так і нині не можуть добачити в Петербурзї чогось иншого, як лише кнута, — десятки мілїонів Українців мають за Росию і царя литн в Манджурії ріки крови, але за те не дістати анї одробини прав, які дає ся нині Полякам, Литовцям, Нїмцям і другим народам российской держави. І ми бачимо, що комітет міністрів з царем просто торгують українським народом з Поляками. Колишних уніятів-Русинів в Холмщинї канено на жир польских біскупів, а привернувши Полякам права до набуваня земель в полудньово-західнім краю (на Подїлю, Волини і Україні) комітет міністрів з царем мотивують сю концесию тим, що польскі дїдичі, яко найконсервативнїйший елемент, готовий до оборони теперішного ладу на территориях українських против української демократиї, стануть з Москалями до спільної працї на пожиток Росиї! — Сказано ясно, аж до безстиду ясно... на спосіб галицко-польских панів: choć nie honorowo, ale zdrowo...

Карєєв, відповідаючи на письмо професора Українця, каже, що він в своїм „Письмѣ къ знакомымъ Полякамъ" доторкнув ся українского питаня тілько вбоку, мимоходом, а головно зазначив, що Поляки в полудньово-західнім краю (як его деякі з них запевняли) „зовсїм не думають о польщеню тамошнього українського народу"; впрочім він, і всї поступові Москалї противні всякому винародовлюваню, „бо признають кождому право до вільного рішаня о собі самім" і нехай етична точка погляду московских поступових кругів, якою они кермують ся супротив Поляків, буде і Українцям запорукою, що поправа московско-польских відносин не може вийти на шкоду інтересів і прав української народности.

Красні слова, нема що казати, але хиба лише слова!

Коли Карєєв справдї вірить, що Поляки „не думають" о польщеню українского народу, то „блаженний" він вірующий... В дописах зза кордону до галицких ґазет польских читаємо вже о планї Поляків кольонїзувати полудньово-західний край польским елементом з Царства Польского на взорець кольонїзациї галицкої Руси Мазурами... А коли комітет міністрів і цар в польских дїдичах бачать підпору московщини на Українї, то певно побачать еї і в польскім хлопї, так само, як австрийска політика бачить свою підпору в кольонїстї-Мазурї на галицкій Руси...

Карєєв зі своїми однодумцями „признають кождому празо до вільного рішаня о собі самім", отже зарівно Полякам як і Українцям. Спасибіг за добре слово! Але чому то сам Карєєв не надрукував також „Письма къ знакомымъ Малороссамъ", а лише „къ знакомымъ Полякамъ"? Чому прогресивна преса легковажить справу українську, хиба лиш „злегка, мимоходом" (так як Карєєв в своїм письмі до знакомих Поляків) торкне еї, і то дуже часто для підпори польских претенсий, як се зробив і сам Карєєв для усунена сумнїву, мовби Поляки думали польонїзувати полудньово-західний край? Чому й заграничні органи московской прогресивної суспільности, редагуючи проекти конституциї для российской держави говорять широко о Польщи а о Українї анї словечка (гляди проект конституциї Струвого в „Освобожденію", о якім було писано свого часу в „Дїлї")? Чому на з'їздах лібералів ухвалює ся автономію з окремим соймом для Поляків а про Україну мовчить ся? Коли признане кождому „права до вільного рішаня о собі" вже мае вистарчити Українї, то чомуж Польщу так форсовно підпирає прогресивна московска суспільність? І ми, галицкі Русини, маємо в Австриї основні права конституциї, маємо на папері рівноправність з Поляками, а яка ся наша „рівноправність" на дїлї, се знає Карєєв з наочного розгляду наших відносин у східній Галичинї.

Вкінци що-до квестиї, чи „поправа московско-польских відносин може бути зі шкодою інтересів і прав української народности", то ми вказуємо на нинїшний стан в Холмщинї і питаємо Карєєва: яку з етичної точки погляду моральну ґарантию дала Українцям московска поступова суспільність?.. Либеральна российска преса дбає мовчить о подіях в Холмщинї мовби води в рот набрала...

Слїдячи за відносинами прогресивної московской суспільности до справ польскої а української, як вони проявляють ся доси, мимохіть насуває ся звісна польска пословиця: pan z panem zna się, a chłopu zasię... Дай Боже, щоби те, що дотепер уже стало ся, отворило очи московским прогресистам в їх загонистости в сторону польску на шкоду інтересів і прав української народности..

Війна.

Битва під Цушіма.

„Російска фльота стратила в суботу і неділю: на дно пішли 2 воєнні кораблї, 1 панцирник, 2 кружляки, 2 кораблї охотничої фльоти і 3 протиторпедовці; Японцї забрали 2 воєнні кораблї, 2 панцирники, 1 кораблї охотничої фльоти і 1 протиторпедовця. До неволї забрано звиш 2000 людий. Того додає в своїм рапорті, що японська ескадра вийшла з бою без шкоди". — Такий є урядовий комунікат японьского правительства о послїдній битві морскій.

Бюро Райтера доносять, що Японцї затопили слїдуючі российскі кораблї воєнні: панцирники 1) Бородіно і 2) Імператор Александер III; панцирні кружляки 3) Адмірал Нахімов, 4) Дмитрій Донський і 5) Володимир Мономах; надбережний панцирник 6) Адмірал Ушаков; кружляки 7) Світлана і 8) Жемчуг; перевозові пароходи 9) Канов і 10) Іртиш. Окрім сего Японцї забрали: панцирники 11) Орел і 12) Николай II; побережні панцирники 13) Адмірал Сенявін і 14) Адмірал Апраксін. Взагалї Японцї затопили 10 российских кораблїв, а забрали 4.

Бюро Райтера доносить також з Токіо, що до японьскої неволї дістав ся адмірал Небоґатов і три тисячі российских матрозів. Рожественьский утік.

Що до японьскых страт, то рапорт Того каже, що японьска фльота вийшла в битви без ніяких страт. Американьский амбасадор в Нагасакі телеґрафував до Вашинґтону, що Японцї не стратили жадного більшого корабля воєнного. Приватні доненя кажуть, що Японцї стратили одного кружляка і 10 торпедовців. Российска агенция телеґрафічна доносить з хіньских жерел, що в битві пішло на дно 7 японьских кораблїв, між тим 2 панцирники. З денят про битву виходить, що Японцї від пятниці обсервували кождий рух российской фльоти. Того знав, де є российска фльота, отже на північний схід від острова Цушіми сконцентрував всї свої сили. Окрім сего Того позатоплював міни в сих місцях, куди ведуть дороги до Владивостока. Фльота Рожественьского пливла в двох колюмнах. В першій колюмні плили найбільші панцирники, в другій кружляки і торпедовці. Рано в суботу була на японьскім морі сильна мрака. В полудне мрака розійшла ся і Японцї відкрили российску фльоту. Море було сильно розбурхане. Бій розпочав ся між годиною 2 а 3 з полудня. Того вислав наперед торпедовцї, котрі в шаленім розгоні заатакували першу лїнію панцирників. Японцї випустили на раз з усїх торпедових рур торпеди, котрі між российскими кораблями зробили велике знищене і викликали страшне замішане. Оден панцирник пішов відразу на дно. Користаючи з замішаня, викликаного атаком торпедовців, Того висунув наперед всю свою фльоту.

(Телеґрами.)

Льондон. Дневники доносять, що японьска фльота пустила ся тепер за решту российских кораблїв, котрі утікають до Владивостока. Супротив того, що японьскі кораблї скорійші від российских, не сумнївають ся, що Японцї здоженуть утікаючих.

Берлїн. Свою повну побіду Японцї завдячують нагінцї, яку урядили за российскими кораблями по розбитю российской фльоти. Ся нагінка тревала від години 10 вечером, до 4 рано в неділю. Під Шанґаєм Японцї заатакували российску транспортову фльотилю. В суботу рано часть кораблїв Того заатакувала ті российскі пароходи, котрі станули під хіньским портом Вусун.

Вашинґтон. Американьский посол в То-

Сафат Рубинович. 3)

Ольга.

(*Образець*).

У почекальни забанував я за материнми пестощами, пригорненем до груди якого я не зазнав.

Тенько *прилип своєю білявою* головкою до грудий матери, а вона гладила його і цїлувала. Приходять хвилї у житю чоловіка, що половину житя віддав би за одно щире горненя до материних грудий.

У салї стиск, гомін, крик дверників і ввук звінка а на дворі свист машин.

Попращалась Ольга з сином і ми всїди до ваґону.

Не сподївав ся я, щоби моє горяче бажаня провідати щось про Ольгу, так скоро сповнилось. Якусь хвилю не говорили ми нї слова. Вигідно нам було їхати, бо мали особний віддїл.

По кількох хвилях звернула ся Ольга до мене й каже: „Ви сидїли мене, тож знаєте, що дїялось зі мною, тому розкажу Вам дещо більше про себе".

„Не бажаю я — казала вона дальше легко дрожачим голосом — довго жити — мучитись, тому й не дивуйтесь, що я сама оповім Вам не видуманий роман, а правдиве житє. Ви молоді, не пошкодило-б і Вам знати. Сьмійтесь з мене або нї, менї байдуже".

Хвилю наче надумувалась ще, чи оповідати, чи нї, а відтак розпочала.

Ось еї оповіданє.

I.

Я була в батька одинока — стала вона розказувати — й дуже мене любила моя мати. Вона була однак нещаслива, бо занадто мягкого серця. А такі люди суть майже все нещасливі.

Батько мій оженив ся вже у старшім віцї.

Менї на вічім не збуваю, нї на забавках, нї на материньскій любови, а тої послїдної зазнала я аж занадто, бо моя мати сама потребувала її. Мене пригортаючи, втїшалась й думала, що то я її пригортаю...

Нераз бачила я, як вона з сльозами в очах тулилась до студеної стїни. Я не розуміла того й питала її: „Мамо, чого плачете". Тодї вона здрігалась, брала мене на руки й вмивала сльозами мою голову, а батька вічно не було в дома. Все виїздив за орудками, приїздив в ночи, а часом не було його й по кілька днїв Приїхавши, був нахмарений начеб чогось сердитий.

Сльози матери пекли його до живого й він вибігав з хати, а вона не тулилась до нього, думаючи, що він его не любить, що тим роздразнить его еще більше. І таке непорозуминє мучило їх обох. Обох бажали пригорненя взаїмного, а боялись зачепити одно другого.

В вінї принесла мати малий хуторець, що завдяки забігам та запопадливости батька став би був раєм, коби не подразнене самолюбство.

Капіталів не було в нас з початку нїяких, а сей брак капіталів і був тою причиною, що мати моя проливала стілько сльов та недосипляла ночий.

Часом, бувало, брав мене батько на руки, пестив, гладив, але все те не надовго. Його губи нїколи не зложились до лагідного усьміху, а чоло було захмарене. Раз тілько памятаю, як була я хора, то бачила сльозу в его очах. Він стояв над моїм ліжком, а мати була щаслива побачивши його сльозу, одиноку сльозу... Був се чоловік, здаваюсь, з каменя а не з живим серцем.

До школи я не ходила у містї, батько чомусь не хотїв. До хати принив старшу учительку. І тодї подвоїлись мої пестощі. Мати відотхнула трошки, мала до кого слово сказати, та і се не на довго.

Одної суботи приїздить батько до дому, а сам веселий, як нїколи, та й до матери: „Мілю, — каже, й цїлує руку матери, — я тепер щасливий, буду вже в хатї біля тебе". І обоє впали собі в обійми, та з радости обоє довго отирали тихі сльози. У неділю поїхали до маминих родичів. Я остала з учителькою дома. Та коли вертали, сполохались їм коні і вивернули воза. У матери вязалась через те серцева хороба. Лїкарі нїчого не помагали, а було їх богато, мало що не що день приїздив котрийсь з них. Батько, як міг, ратував, але без успіху.

Якось в місяць по тій пригодї вернув батько пізно в ночи. Мати лежала у ліжку, а ми, я і учителька, сидїли біля неї.

Батько радісний, чоло погідне, очи радісно блестять, прозорі, погідні. „Мілю — каже до мами — Мілю, я... Господи, що тобі?" — крикнув нараз не своїм голосом, а сам побілів як стіна. Тимчасом мати вхопилась одною рукою за серце, другою вказала на мене. „Михасю", промовила і впала нежива на руки батька. Відний не доказав своєї радости, що вдалось йому придбати майно, котре як-раз стоїло матери море сльоз.

Матїр похоронили на городї, в середині цьвітника, який сама доглядала. А батько після того просиджував майже все дома, і нїкуди не виїздив.

Мене брав він нераз на руки, гладив і говорив: „Ти Олю, ти будеш така добра як твоя мама; неправда?" і тодї зрошував моє волосє грубими сльозами.

Він плакав за материю, а вона живучи плакала за ним живим, а причина була ось яка. Мамині батьки не хотїли дати її за батька, бо він майже нїчого не мав. Те дуже його болїло, однак материні сльози перемогли.

Батько анї одної хвилї не стратив, аби чогось не придбати. Усїх приємностий відмовив собі, забав, товариства, а хотїв доробитись, бо його болїв сильно закид, що він нїчого не має. Доробок забирав усї инші гадки.

Чорний волос батька незадовго побілїв. Смерть жінки болїла його сильно. Нераз згорблений над столом, з головою між руками проплакав цїлу нїч.

Дивні люди; маючи щось дорогого в руках помітують ся ним, а плачуть, банують знаючи, що не верне ся пропале...

Оттак минуло менї 18 лїт. Нїкуди ми не виїздили, хиба родичі матери звідувались до нас, на гріб і до мене. Батько був їм байдужий. Вони вважали його чужим собі і причиною смерти дочки. І то було несправедливо, бо він любив мою матїр надівсе. Не такий він був, щоби жінцї оказував пестощі дома а поза домом цїлував ся — як се бував — з другою.

II.

У поблизькому містї були одної неділї вечерниці. Я поїхала з батьком і учителькою. Се був мій перший крок у сьвіт, між люди. Коби я була знала своє щасте, до кінця житя була би заорала ся в селї і нїкуди не виїздила анї на хвилину. Та мабуть суджено було менї потерпіти за ті великі пестощі великим горем, бо нїчого нема на сьвітї до-

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виникує апетит і скрішає кожудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 871 25—10

кіо доносить, що дня 20 с. м. російска фльота затопила не американьский, а англійский корабель.

Відень. Дневники довідують ся з дипльоматичних кругів, що мимо розбитя фльоти Рожественьского, в російских кругах політичних суть за дальшим веденем війни. В. кн. Николай Николаевич мав заявити, що Росия може еще довгі літа провадити війну і що погром Рожественьского є епізодом, котрий не значить нїчого.

Петербург. Ліневич телеґрафує: Дня 25 с. м. віддїл кінноти мав кілька дрібних перестрілок під Тін'ягоеном, почім мусїв звідтам уступити. Також коло Пінлюнуану наші передні сторожі, приняті сильним огнем японьским, мусїли цофнути ся. Віддїл Міщенка в часї своєї послїдної експедиції забрав японьску касу, в котрій було 2750 єнів.

Наша мапка.

В нинїшнім числї подаємо мапку з терену війни владжену давнїйше задля военних операций на суши, але таку, що в неї і тепер, в битві морскій можна дуже добре оріентувати ся.

Рожественский хотїв дістати ся до Владивостока і в тій цїли міг їхати або одним шляхом або кількома. Рожественский — як ми вже се зазначили коротко — вибрав два зглядно три шляхи: через корейский пролив від полудня по при остров Цушіма (на нашій мапці Ма-Цушіма; „ма“ значить остров) і два шляхи через Тихий океан довкола японьских островів, а именно оден через пролив між великим островом Нїпон а Єссо (пролив сей зве ся Чунґару і біжить біля означеного на мапці Гакодате) і другий через пролив Ля Перус, що біжить ще вище на північ, між островом Єссо а Сахалїном. Того, не знаючи зразу, котрою дорогою пустить ся Рожественский, обрав собі за операційну підставу Мазампо (на корейскім півострові при вході до корейского заливу), так що міг швидко кинути ся в оба боки: і тоді, коли би Рожественский пустив ся найблизшою дорогою через корейский пролив, і тоді, якби хотїв поїхати другим шляхом, обїжджаючи японьскі острови. Як знаємо, Рожественский зробив так, що поділив фльоту на три части, але за те мусїв в корейскім проливі натикнути ся на Того, що сейчас засїв ся на него коло острова Цушіма і при помочи надлившого від півночи Камімури, завдав віддїлови російскої фльоти, що під Небоґатовом пустила ся через корейский пролив, рішучий удар. Камімура мав тепер пустити ся в погоню за другими віддїлами російскої фльоти, що пливуть під проводом Рожественского поуз японьских островів, та з яким успіхом на разї не знати, бо нема в тій мірі нїяких позитивних вістий. (Впрочім про те, де був Рожественьский і що з ним стало ся, подано в посліднїх вістях).

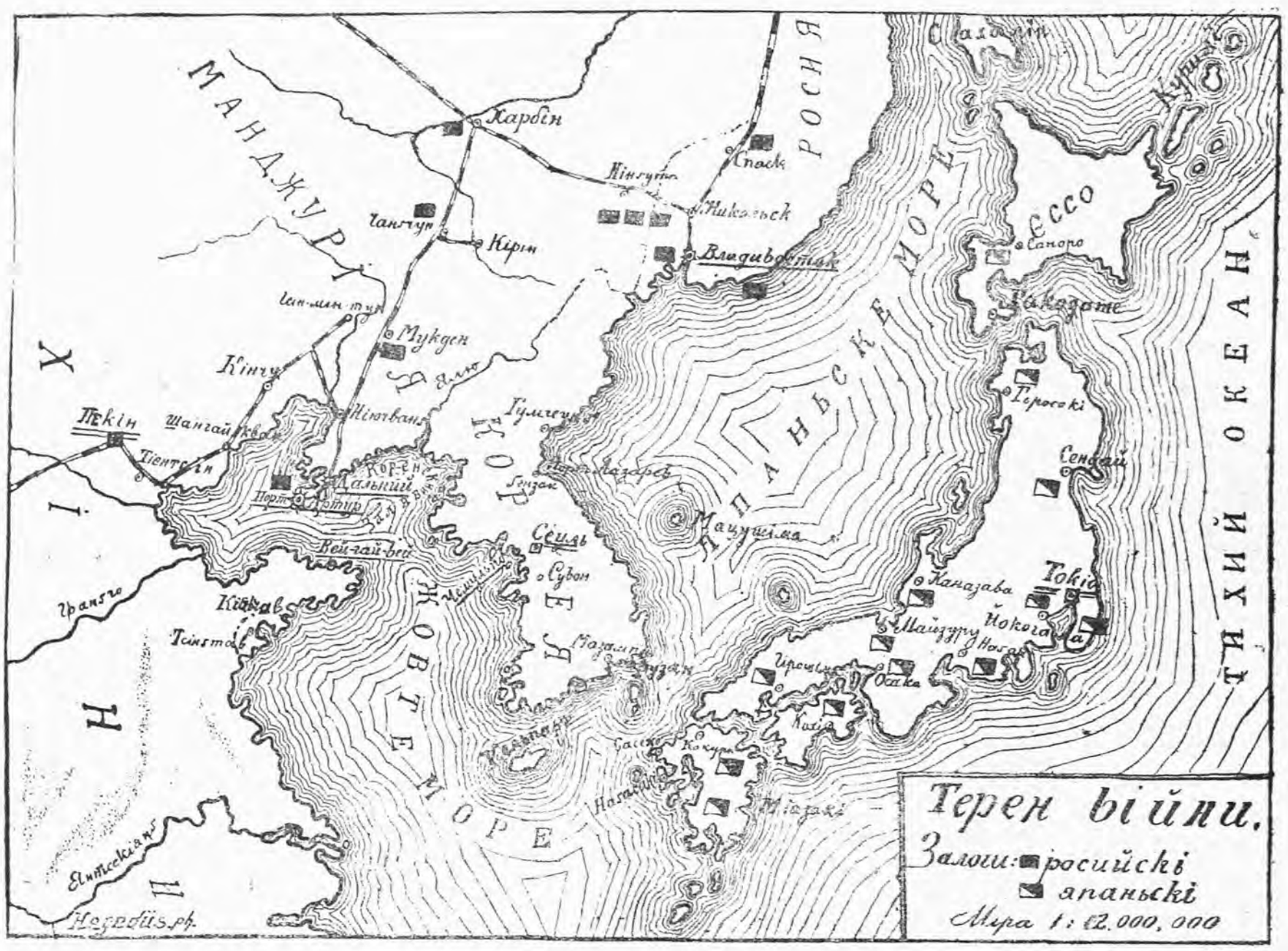

брого, за що би людина не мусїла відпукутувати еще більшою болїзнею.

Не буду оповідати мойого дитячого страху на вид тілько людий в гарно прибраній і ярко осьвітленій салї. На всьо дивилась я, мов дикун злапаний і введений між людий, великими очима. Бояла ся сїсти на крісло, а найбільше боялась, щоби хто не говорив зі мною, і гадка мучила мене, що я буду відповідати, що говорити, та мала надію на мою приятельку учительну.

Та те, чого я так боялась, зараз таки і сповнилось. Почались вечерниці. Я віддала ся їм уся — слухала гарного сьпіву, деклямаций, ґри. Я поволи освоювалась. Зараз попри мене сидїв гарний чоловік. Не зважала я на нього, бо, як кажу, я вся слухала. Я тільки завважила, як сей чоловік кілька разів споглядав на мене і вдивляв ся. Його зір бентежив мене і я навіть хотїла пересїсти ся, та не було коли, бо спішились й видцї і всї.

По вечерницах я була вже освоєна. Ми лишились на танцї. Мабуть скорше поприїздили всї задля танців як вечерниць, бо скоро заграла музика, то у всїх заграла кров а ноги не могли і хвильку бути спокійні. Я тепер пізнаю, що в нас не вміють шанувати сьвята задля самого сьвята, тільки з'їздять ся ради забави і показатись сьвітови, як обмежені наші матери та батьки, коли вони не вміють подумати одної хвилї, що дївчину не повинні виводити на торг, яким стають усї наші вечерниці та забави з танцями. Не вміють відлучити самої забави, яко забави, тілько зараз мусять думати, що ось пізнає не оден дївчину, а може приїде і оженить ся... На такі забави, що повинні бути більше домашними, справляють осібні убраня, строять ся, а на вечерницях самих глядять одна дївчина на другу, у якій вона сукни, чом не у такій, а сякій.

Перший зо мною танцював мій сусїд. Я була в клопотї, що зробити, чи не відказати, й туй туй, що не заплакала, та учителька зором одним додала мені відваги.

Він був веселий, жартував, сьміяв ся, договорював, а все: „чому вас не видно нїгде“, „чому не їздите“ — і тоді я була весела, щаслива, а тепер доперва пізнаю, як низько нас ставляють, поводять ся з нами мущини, мов з дїтьми.

По танцю присїв ся до нас і почав говорити з батьком. Що за ріжниця розмови! Яка далечінь між нашою, а розмовою Володимира з батьком!

Я любувалась їх розмовою, жадно слухала кожде слово і мене жаль огортав, чому він зо мною так не говорив. Гордість, та повиженє обурювало мене, бо я тоді не знала еще сьвіта.

З вечерниць вернула я цїлком залюблена. В хатї не могла я кутка сповійного найти. Він завсїгди стояв менї перед очима. Високий, білявий, волося шовково-мягке, очи чорні сипали огонь наче в одушевленю. Чоло висске, гарне.

В тиждень якось я підливала цьвіти на вікнї, і побачила, як він в сивим паном, а був то його батько, заїхав на наше подвіря. Радість нестямна огорнула мене і я мало не випустила з рук збанка. Заперлась у хатї, а з радости сльози так і хлинули менї з очий.

В весь вечер пробалакала я з ним. Як весело було менї! Як солодко! Тоді, здаєть ся, всїх людий пригорнула-б була до серця. Батько мій тілько нишком дивив ся на мене і всьміхав ся. Сей сьміх колов мене в само серце, бо він болїв мене незвичайно. Гіркий був се сьміх. Батьківске серце знать прочувало мою недолю, а проте не сказав менї ні слова.

Та скоро забула я про батька і цїла віддавалась бесїдї з моїм нещасним ідеалом.

Пізно ввечер від'їхав він і обіцяв ся приїхати у другу неділю. Батько хитав головою поза моїми плечима, назирком дивив ся, а я на дїлї не могла якось дождати ся. Мущини сьміють ся звичайно над нашими дурними серцями й добре роблять. Щасливіщі вони від нас, бо не годні ані цїлком зненавидїти, ані запропастити себе задля любови...

Яким милим здавав ся він менї! По ночах я не спала, виглядаючи. Що за щасте привіз він менї! Я віддихала як цьвітка по маєвім дощику.

У третю неділю просив він моєї руки. Я була упоєна його солодкими словами. З сьозами в очах з радости подала я йому руку, бо думала, що він менї приносить спасенє. Тато тілько відозвав ся: „Не забороняю я тобі доню, але надумай ся, щоби-сь колись не плакала на мене“.

Як було менї думати, коли розум відняло?

Причини російских неудач.

Звісний публїцист Немиров-Данченко помістив в петербуґскім „Русскім Слов-і“ інтересну статю про причини російских военних невдач на Далекім Сходї. З сеї статї виймаємо що інтереснїйше, а безперечно, що те, що Данченко говорить про причини неповодженъ російских на суши можна відне сти і до війни морскої, якої нова і послїдна фаза так нещасливо зачала ся для Росиї погромом Рожественьского і Небоґатова в корейскім проливі.

„Тоті — пише Данченко — що вірили в побіду Росиї, могли вже по битві під Дачіпао пересьвідчити ся, що коли не цїла війна, то бодай перша ї половина (мабуть і друга! — *Ред.*) є для Росиї програна. Інакше воно і не могло бути. Судьба нашої армії була в цїлости зависима від одноплянової зелїзничої лїнії, якої перерваня ми ждали що хвилї, боячи ся тим самим відрізаня нас від Харбіна, Іркуцка і цїлої Росиї. Ми не могли від головних наших сил віддїлити нїчого в цїлях демонстраці по боках, бо Японці ставили проти нашої армії сили переважаючі. Чи загалом вони мали більші сили, то ще квестия, але за те вміли лискавкою перекидати цїлі полки і дивізиї в загрожені місця, і де лише ми з ними стрінули ся, там маєсьмо против себе їх твердий пястук, піднесений до завданя нам болючого удару. При тім їх система розвідів була така, що кілько разів ми перейшли до офензиви, все мусїлисьмо відпирати їх контратаки. Крім того залежали ми все не від власної

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 30 мая. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·90 до 9·10 а на термін 8·45 до 9·—, *Жито* старе 6·60 до 6·70 а на термін 6·40 до 6·50, *овес* оброчний старий 7·30 до 7·50 а на термін 7·25 до 7·40, *ячмінь* пастівний 6·40 до 6·60, а броварний 6·90 до 7·—, *ріпак* 11·50 до 11·75 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·75 до 7·— а до вареня 7·75 до 9·50 *вика* 12·— до 12·50, *насіне льняне* —·— до —·—, *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·75 до 8·—, *гречка* 10·50 до 12·—, *кукуруза* готова 7·75 до 8·— а нова 8·50 до 8·75, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 55·— до 65·—, біла 50·— до 65·—, шведска 45·— до 65·—, *тимотка* 26·— до 32·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 26·75 до 27·—.

Ціна волів. Відень 29 мая. На виїшний торг пригнано загалом 4.339 штук. Між тими з Галичини було 540 штук, а з Буковини —. Плачено виїмкові штуки по 88 до — кор. Найліпші по 81 до 86 кор. Середні по 75 до 80 к. гірші по 68 до 74 кор. Підтучені корови і бугаї по 66 до 76 кор. Худі по 36 до 62 кор. Ціна за оден метричний сотнар.

Ціна безрог. *Відень 29 мая.* На виїшний торг пригнано 11·090 штук. З того було галицких безрог 4·497. Плачено за тучені по 100 до 104 сот., а за молоді по 72 до 94 сот. за кільограм живої ваги.

Курс Львівский

з дня 30 н. ст. мая 1905.

	Плат.	Жад.
Акції за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	547 —	555 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земів. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Земів. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	594 —
Листи зот вні з 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	— —
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
» краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 70	102 40
» » 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99 80	— —
» » 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
» » 4% льос. в 56 н.	99 80	100 50
Облігії за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	— —
» » » 4½% (III. ем.)	101 50	102 20
» » » 4% (IV. ем.)	99 50	100 20
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 70	100 40
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	98 10	98 80
» » 4½% 4-ої емісії.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	88 —	96 —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублів срібних	250 —	253 —
100 Рублів паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	117 —	117 50

Надіслане.

Фізикально-дієтетична лічниця д-ра Тарнавского
в Косові за Коломиею
зел. стация Заболотів, отворена від 1 мая до кінца жовтня. 343 5—15

Оповістка.

Сим осьміляюсь пригадати всім П. Т. Добродіям, котрим я вислав книжки „За красою“ і „Пестрі звуки“, щоби звволили ласкаво вирівнати належитість за них, або книжки неушкоджені звернути назад. Роблю се тому, бо вийшов вже речинець в друкарні, де я мушу заплатити за друк, папір і т. в. При висилаю грошей прошу ласкаво ужити чек, який я вислав з книжками. Належитість виносить разом тілько К 5·30.

З поважанем

465 2—4 *Микола Грабчук Чернівці*

„The Gresham“
Товариство житевих обезпечень
під контролею австрийского і вн. їйского правительства.

Яко запоруку для австрийских обезпечених признало правительство отсї вартости: Депозит тов-а в ц. к. центральній державній касї у Відни виносив

8 лютого 1904	К	26,416 338·10
Реальність у Відни	„	1,050.000·—
Реальність в Празї	„	450.000·—
Позички виплачені обезпечен.	„	3,605.734·13
	К	31,662.672·23

Проспекти і нові тарифи доставляє даром
Філія для Австриї у Відни I., Giselastrasse 1
(дім власність тов-а)
і Головна аґентура для східної Галичини у Львові, пасаж Гавсмана 3 а.

Товариство війде радо під корисними услівями в зносини з людьми, що надають ся на аквізиторів до житевих обезпечень.

Ц. к. уприв. галицкий акцийний
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Відділ депозитовий

приймає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, приймає до перехованя цінні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституцій так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджена.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Перекази

на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

видають

Сокаль і Лілієн

банковий дім і контора виміни.

Порученя з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 г

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плитаниах площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Руснна тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для урегульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Вдовець 33 лїт, на урядовім становищи з пенсією 1700 К, мешкане, власний маєток 10.000 К, оженить ся з панною, лїт 25 до 32, або вдовою з відповідним приданим. Зголошеня до 10 червня під „М. Б.“ Завалів poste restante. 484 1—3

Молочарня в Березові середнім, коло Коломиї, п. в місци, філія Мишиньской, висилає щодень 5-кільові пачки десерового масла по цїні 2·40 К loco Березів. 462 1—3

Доброго помічника із сильним тенороным голосом потребую як найскорше. Умова письменно або на місци. Ілия Калитчук церковний пізець в Тернополи. 61 3—6

Ліярня дзвонів *Якова Супрановского* в Соколівці к. Ожидова виконує мельодийні дзвони всїлякого рода й величини по 400 найдешевших цінах. 7—10

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цінах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчині коло Коросна. Цїнники і прібки оплатно. 150

Росада

2-лїтні гвоздики	штука	4 кр.
капуста і каларепа	копа	10 „
цьвіти в 15 відмінах	„	20 „
левконії	„	30 „
карафіоли	„	25 „

Найкращі рожі, високі, штука по 40 до 50 кр.

Станиславів, Галиция, ШМІДТ. 416 4—4

З нинїшним днем відновлена і отворена
Комната до снїдань
в пасажи Гавсмана
засмотрена богато рїжними делікатесами, теплими і зимними перекусками. О численні відвідини прошу вічливо.
З поважанем *Г. ФАБІЯН.*
420 5—6

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 163 3—53

5.000 мужеских убиань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань
Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у
ТІРІНҐА БРАТІВ
наслїдника Якова Гендера
Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.
319 17—20

Виконує найдешевше
всякі ритевничі роботи, початки і цизельованя. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і рїжних красок і стампілій.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Шестий рік істнованя.
Одинока руско-українська часопись гумористична
КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К півріч-но а 2 К квартально.

Властитель і редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„КОМАР“ поміщає статі в нашого політичного, суспільного і літературного житя і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та злиднями прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР“ придбав в посїдних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР“ повинен находити ся в кождій руснй патріотичній родині і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара“.

Так звані „оригінальні“ машини до шитя і гафту, захвалювані і впихані Впов. Публиці аґентами пруского тов-а, в старої системи „Зінґера“, що вийшли з ужитку і своїм викінченем, якостию а також найновійшим уліпшенем не видержують конкуренциї з машинами фабрик сьвітової слави, як Pfaff, Biesolt, Locke, Trister, Rossmann і т. п., котрі маю на складі а котрі виробити менї у Вп. Публики непохитне довіре. Остерігаю Впов Публику перед аґентами, що за свое посередництво дістають 20 по 30 К провізиї від кождої проданої машини.

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя, котрий не послугує ся аґентами.

Львів, готель Жоржа.

Иосиф Іваницкий
699 механік і спеціяліст
Прошу домагати ся цінників.

Оголошене.

Народний учитель з видїловим іспитом з платнею 1100 К, приняв би радо постійну посаду при якій руснй институциї, за що зовсїм безінтересовно учив би з добрим успіхом хорального сьпіву і музики на дутих інструментах. Ласкаві зголошеня під: М. І. Жидачів, на руки А. Іванова учителя в Жидачеві. 486 1—3

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА КЛИМОВИЧА і СИНА
у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найпевнійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, каларепи, цвиклових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, гороху, бобу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левконії, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурциї (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бураки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнизшій цінї.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 248 48—50

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ
Михайла Пасїчника у Відни
XVIII/1 Theresiengasse 32
продає найліпші і найдешевші
„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“
а іменно по таких цінах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразкоштує:	90	100	110	120	130	140	150	160	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси невдалі приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складї також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.

Цінники висилаю даром — товар лишень за поступалою. 384 3—34

ЗАМОВЛЕНЯ
на
Весняний транспорт вагоновий
ВИН
приймає
Народна Торговля у Львові
Ціна вин:

На	при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів
	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.
Із	при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів
	ціна за 1 літр 1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне	при замовленю 100 літрів	50 літрів	
	ціна за 1 літер 1·20 кор.	1·24 кор.	114

Франко станция Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожні і знаменити **„Меди питні“.**

Що року тратять людскі життя неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекураційне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Дністер“ відшкодованя в сумі 5 міліонів 340 тисяч корон.

Фонди „Дністра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор. і уліщені суть в цінних паперах.

В „Дністрї“ есть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

Поліси „Дністра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Дністра“ находить ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпеченє через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Дністра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Дністра“ не роблять. Аґенти „Дністра“ заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Дністер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Дністер“ *на руснї добродійні цїли.* 34 9—26

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Стережіть ся оню і асекуруйте ся в „Дністрї“!

Поширюйте свій голос через оголошеня (аджитацию).

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*
бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 4—20
Scherer & Comp.
Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

З Жіночої Спілки промислової „Труд“.

Отсим подаємо до відомости, що в Товаристві нашім будуть до заміщеня посади: управительки інтересу взагалї і управительки робітнї суконь. Рефлектуючі на ті посади можуть внести свої письменні зголошеня з коротким описом свого житя, з долученем метрики і сьвідоцтв дотепершого занятя. — Зголошеня приймає ся до 15 червня 1905.

481 3—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

На літо!

Топірці вибивані пацьорками від	. .	3—15 К
Вишивані краватки	. . . . .	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	. . . .	13 „
„ шапочки	. . . . .	2 „
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті)	. .	2 „
Гердани з пацьорків	. . . . .	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляких дарунків, туток і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає
„Сокільский Базар“ у Львові, Руска 1.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного житя
виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адмінїстрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

„Дзвінок“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним.

Передплата на цїлий рік тілько 6 К. Адреса адмінїстрациї і експедициї: Львів ул. Кохановского ч. 15 А.

СВОБОДА

часопись політично-просьвітне і господарске для народу.

Видав і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский

Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

волї, не від творчої думки власного вождя, але від того, що дїлав, або, що гірше, що думав зїлати наш ворог. Він знав, що робить, а ми мусїли того здогадувати ся. Він атакував, а ми боронили ся. В его руках спочивала вся ініціятива акції.

Думаю, що ще не ведено ніколи війни без операційної підстави. Ми перші се попробували і дебют випав дуже невесело. Харбін та терен на полудни від него в проміню 500 верстов, вся комунїкация з армією буквально висїла на волоску, котрий першої лїпшої днини міг протяти який небудь відділ Хунхузів або сьміливий під'їзд японьских партизантів. Якби ми могли за плечима нашої армії удержати 100.000 люда, було би цїлком що иншого, але на той люксус годі було собі позволити, бо жовнїра все бракло на фронтї.

І тепер доперва показує ся, як знаменитий був зразу план Куропаткіна: нїгде не приймаючи бою, подати ся сейчас на лїнію Харбін-Гірин та там ожидати ворога. Коли би так було стало ся, не було би ні Тюреченю, ні Вафангу, ні Дачїпао, ні Ляояну, ні Мукдену, з яких Японцї сплели собі побідний вінець лаврів. З тим, що надіслано нам з Росії вже в часї кампанії, вождь наш розпоряджав би був армією 700 тисяч мужа і около 2000 пушок. Дух ворожої армії не був би такий, як тепер, наші-ж солдати, наслїдком безнастанної райтеради, не опускали би голов так низько, уважаючи Японцїв непобідимими. А впрочім схема війни була би та сама, з тою тілько рїжницею, що тодї не ми, а неприятель цїлком залежав би від зелїзничого шляху за своїми плечима і загалом найшов би ся в наших нинїшних обставинах.

Бо-ж в результатї на тім і стало (хоч, що правда, нам поневолї), що зближаємо ся до Харбіна, стративши передше половину жовнїра і четвертину пушок. На тім однак не конець, бо втрати в людях можна доповнити, але натомість годї вирвати з памяти спогади погромів, що ганьбою палять нам чоло. І нїякі будучі побіди не затруть їх, бо битви програвали не ми, але система, не російский салдат, але заскорузлість та короткозорість бюрократичьа, не народ, але его зарозуміла, глуха і сліпа „опіка". Тепер легко усе звалювати на Куропаткіна та вірити в то, що з хвилею его уступлена війна піде наче по маслї, так, наче би то він був творцем тої сумної системи та в часї сеї війни заряджував усїм, що дїялось поза армією, від Харбіна до Петербурга. Кому Росия має завдячити, що первісного пляну головного вождя не виконано, і що ми, не подавши ся завчасу до Харбіну, пережили цїлий рік погромів та ганьби? — спитає істория. Чи Куропаткін сам, з власної волї покинув ту думку, чи може під натиском инших осіб? Прецінь-же на віддаль 10.000 верстов годї не бути самостійним і безнастанно ждати на розкази. Правдивий вождь повинен скуплювати в своїх руках усю власть. Таким був Наполеон, Петро Великий, Мольтке, по части Суворов і инші, що в історії воєн записали ся побідними іменами.

Та приймім, що мимо всего, війна, яку ведено, се війна кольоніяльна. Тодї передусїм не треба було еї легкодушно зачинати, позаяк задля тих проблематичних „кольоній" ми стратили з очий і ближший Схід, і Перзию, і Німеччинї розвязали руки і Анґлії подали Тибет. Коротко кажучи: за копійку ми віддали сто рублїв, а потім навіть і ту копійку нам відобрали.

Куропаткін справдї в однім тяжко промахнув ся. Ото він, обнявши головну команду, не повинен був зрікати ся становища міністра війни. Тодї певно против таких армій, як японьскі, і против таких знаменитих ґенералів, як Ояма, Курокі, Оку, Нодзу, не посилано би полків, сформованих на прихапци з запасних жовнїрів, котрі давно уже забули, як обходити ся з карабіном і загалом відвикли від дисциплїни. Сам перевіз війск не тягнув би ся цїлими місяцями, не доставлювано би цїлих поїздів цїлком неужиточного материялу, не змобілїзованих батерий і т. д.; не перевожено би тодї замість салдатів шампана і загалом не було би цїлої тої підземної господарки, про котру безсторонна будуччина видасть свій справедливий осуд. Тодї на цїлім шляху сибірскім, від Челябіньска до Іркутска, не шаліла би одна рознуздана оргія пяниченя і розпусти. Чей-же того, що в своїм часї так завзято зчеркнула цензура, а про що тепер всюди голосно говорять, не затушують нїякі урядові заперечення ані инші цьвітки бюрократичної второпности.

Не обжаловую і не бороню нїкого, бо се не моя річ. Не маю даних ні на прокуратора, ні на адвоката. Кажу лише: не звалюйте вини на одиниці там, де вона лежить в переживаючім уже свій вік дотеперішнім ладї росийского житя.

Коли би через зміну поодиноких осіб можна було обернути судьбу усеї тої війни, тодї Росия не потребувала би цїлком реформ і могла би спокійно спати, без журби о свою будуччину. Але ся справа далеко поважнїйша, і не можна еї поладити поверховною операцією.

Що ту обвивати річ у бавовну: треба гірских пушок,— їх нема; прислали їх вилиці — замість потрібних ґранатів прислано однак шрапнелї. Привезено набої з фабрик Лубаньских — викидай їх на сьміте. Капалї більші від гільз, гільзи потріскані, кулї висипають ся з них. Шрапнелї, як се дїяло ся під Ляояном, розсипують ся майже рівночасно з вилетом із пушочного дула і т. д. і т. д.

А сотворені через сю бюрократичну систему ґенерали — чи вони може лїпші від тих луханьских набоїв та шрапнелїв? Деякі з них колись — розумїє ся — стояли на уровени своєї задачі, але тепер хорі, придавлені віком, відвикші від невигод походового житя, жадали переводу їх в стан супочинку. І такі ґенерали ставляли чоло ґеніяльним японьским вождам, котрі не знають, що се змучене, наче ковані із криці. Річ очевидна, по нашій драбинї ранґ повинні проводити не люди молоді, здорові, сильні і талановиті, але навпаки архівальні мумії. Один Лїневич се виїмок. Бо справа не лежить в сьвідоцтві уроджена; ні, она в тім огни, що жервів, в душі нормально і людскої орґанізациї.

Буковиньский сойм.

Засїдане (третє з ряду, з дня 25 с. м.) розпочало ся відчитуванем інтерпеляцій: пос. Василька і тов. про нові „подвиги" сов. Межиньского в Заставнї (Поляка), що переслїдує руску райфайзенку в Веренчанцї, про увільнене Русина дяскала в Стебнах, про утворене стациї товарової в Кичері, про спір граничний Руского Банилова із Попельниками, про утворене стациї оплатової від дерева в Залїщиках і Вижници і посла Калитовского про зелїзниче полученє Веренчанки з Мосорівкою через Кіцмань.

По приступленю до порядку дневного мотивував пос. Штравхер свое внесене що до розширеня предложеня про будову двірця зелїзничого в Чернівцях. Громада поспішила з помочию проектови перебудови жертвуючи скарбови значний простір ґрунту. Та тепер міністерство нараз зі взглядів ощадности починає свою обіцянку обкроювати. Фронт двірця, який мав виносити первісно 170 метрів нараз скорочено до третої части. Дотичні внесеня передано комісиї адмінїстрацийній. Так само передано комісиї адмінїстрацийній друге внесене пос. Штравхера в справі поперания промислу, належно нам умотивоване, з додатком, щоб она здала про се справу ще в протягу сеї сесиї. Відтак пос. Сїмйонович здає справу з внесеня пос. Т. Ончула в справі управленя зелїзнаць льокальних. Принято внесене референта з тим додатком д-ра Штравхера, щоб краєвий видїл перевів в тій справі відповідні студиї. Відтак принято без дискусиї внесене пос. А. Ончула, в справі основаня краєвого асекурацийного товариства від огню і товариства убезпечень на худобу. Відтак принято внесене пос. Штравхера, що до основаня суду промислового в Чернівцях. Посол Скедль поперав горячо внесене пос. Штравхера в справі збільшеня числа судів на Буковинї, вказуючи, що в сій справі Буковина і доси ще в частиною Галичини, бо підлягає висшому судови краєвому у Львові. Бесїдник жадав передовсїм основаня суду колеґіяльного в Радівцях. Внесене Штравхера принято. Принято дальше внесене Штравхера що до поліпшеня материяльного положеня практикантів податкових.

На сім засїданє покінчило ся. Слїдуюче, а заразом послїдне засїданє сойму відбуде ся нині або завтра із банковою справою на порядку дневнім. Закон про рентові оселї ізза становища дїдичів і звісної путаниці на сій сесиї під дискусию навіть не піде.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорский сойм.

Будапешт. Угорский сойм розпочав вчера дискусию над внесенем Кошута в справі усталеня угорскої автономічної тарифи цлової. Кошут мотивував свое внесене. Міністер рільництва Ґеронімі збивав виводи Кошута.

Угорска кріза.

Будапешт. Вість, що має бути іменований кабінет з Февраримм на чолі, викликала в лїберальнім сторонництві переполох, а в публичній опінії обурене против Февраого. Дневники називають его зрадником вітчини. На случай, як би Февварі принав гідність президента міністрів, национальне касино виключило би его з товариства Против кабінету Февраого, котрий вже нині має назву военної диктатури, виступили би солїдарно всї сторонництва. — Угорске бюро корреспонденційне заявляє з міродайного жерела, що ніколи не було наміру відданя Февраому місиї утворена нового кабінету.

З Росиї.

Петербург. Тут говорять, що оберпрокурор синоду, Побідоносцев буде іменований головою комітету міністрів (?) на місце Віттого.

НОВИНКИ.

— **Народні збори і віче в Бережанах.** (*Письмо з Бережан.*) В понедїлок (22-ого мая) відбули ся в Бережанах загальні збори „Селяньскої Ради" в полученю з вічем. Справоздане „Сел. Ради" за минулий рік виказало застій в політичній роботї, а причину сего добачувано в загальній апатиї. До нового виділу увійшли: о. Мосора з Поручина на голову, о. Гарматій зі Стриганець на секретаря, о. Ротко з Плотичі, о. Кончевич з Ценова, Ґриг. Комарьяньский з Куран, М. Яґоцкий з Нараєва і Т. Старух зі Слободи золотої. З між ухвал зборів подаємо: Збори вложили на нововибраний виділ обовязок перенести вже раз політичну орґанізацию повіту, занятн ся пильнїйше збіранем вкладок членьских, а також починити заходи, щоби в бережаньскім повіті осїв адвокат-Українець, котрого брак дає ся відчувати на кождім кроці. — По скінченю загальних зборів відбуло ся віче, на котрім делеґат Народного Комітету п. Лонгин Цегельский виголосив основний реферат „Про політичне положене Русинів під теперішну хвилю." Реферату вислухали з увагою вічевики, числом до 500 людий, а відтак ухвалили одноду шно сїм такі резолюції поставлені референтом: 1) Віче домагає ся загального голосованя, а знесеня курий і посередности виборів. 2) Віче домагає ся перестрою держави на основі автономії народу, поділу Галичини і власного руского сойму. 3) Віче домагає ся зі несеня дотеперішної системи податкової а натомість введеня єдиного прогресивно-доходового податку з мінїмум екзистенциї. 4) Віче домагає ся викупу більшої посілости на рїч селян. 5) Віче висказує: а) симпатию тим кругам в Росиї, що добивають ся там конституциї; б) жаль, що Українцї замало проявляють рухливости і поклик до них, щоби в сю так важну хвилю ясно видвигнули национально-політичні постуляти; в) обурене на адресу российских властий, що сїчуть нагайками страйкуючих українських селян. — Додатково до сих резолюцій віче ухвалило, на внесене В. Романова з Гиньович, ще одну: Віче взиває послів ради державної і краєвого сойму, щоби вели як найострійшу політику. — На закінчене відспівано „Не пора, не пора Москалеви й Ляхови служить!"

— **Під жандармско-жидівским обухом.** Із Збаражчини пишуть нам: Рік тому назад за стараньем повітової інтеліґенциї і селяньства відкрила „Народна Торговля" свою філію в Збаражи. Та на тім робота сего товариства тут не скінчила ся, бо от в послїдних тижнях почала приготовлена до експорту покладів, щоби тим робом дати можність тутешним крамарам і господарам взагалї збувати свої товари і продукти по совісних цінах; а як зачуваємо, „Народна Торговля" має на гадцї кількома транспортами сего товару привчити місцеве населенє, як до сего дїла брати ся і дальший вивіз полишити в его руках. Цїль сама собою гарна, та нїкому не прийшло на гадку, щоби знайшли ся люди, котрі тому дїлу будуть кидати колоди під ноги. А таки знайшли ся і то там, де найменше мож було їх надїяти ся т. є. між жандармами. Заледви люди рушили ся, щоби „Народній Торговли" доставити потрібну до ваґонового транспорту скількість покладів, явив ся п. к. жандары і конфіскує у людий, що несли до „Нар. Торговлї" покладки, як се стало ся в Просівцях коло Скорик. Сей фант викликав тут здивованє і загальне огірченє, бо жидова пїлими хмарами вештає ся по селах і скуповує сей товар, а нїхто не чув ще такого случаю, аби їм жандарми заборонили або товар конфіскували. Се новість в нашім повітї, та при сій нагодї насуває ся мимохіть питанє: Де живемо, в Австриї, чи в державі жидівскій? Бо коли Жидам вільно всьо куповати і продавати, чомуж не вільно такому в судї зареєстрованому товариству, яким є „Народна Торговля", котра не задля зиску але для хісна бідного сельского населеня взяла ся до сеї тяжкої задачі, також куповати та продавати сїльскі продукти? Чи-ж се не вкороченє права свобідного заробкованя християнскої людности, коли сторож публичного порядку конфіскує у чоловіка товар, котрий він чи сам випродуковав чи за свої гроші купив, коли тимчасом Жиди купують і перепродають всьо, що їм під руку попаде і нїхто їм того не конфіскує і не забороняє! Таке трактованє справи можливе в хаба тільки у нас в Галичинї! Ми надїємо ся, що „Народна Торговля" постоїть за своїм правом, а пп. посли не забудуть також запитати кого слїдує, чому у нас так власти поступають. — *Селянин.*

— **Знущанє над рускими зарібковими еміґрантами до Прус.** З села Чорнокінців великих в гусятинськім повіті пишуть тамошні люди: „Ми хотїли дістати роботу в Німеччинї і писали до Найберуна чотири листи та не дістали відповіди. А ми би взяли роботу чи в фабриці чи в дворі, аби нам Бюро з Найберуна раз дало відповідь". [Річ ясна, що або листи чорнокінецких селян пропадали на галицких почтах і не дійшли до Найберуна, або відповідий від найберуньского Бюра не доручувано чорнокінецким людям. Найберуньске Бюро разуміє нарікає на те, що его листи до людий, котрі зголосились до роботи, не доходять і разураз містить в „Ділї" оповістку: „Просимо сею дорогою о ласкаве донесенє, чи дістали відповідь всї ті, що писали до нашого Бюра почавши від 1-ого цьвітня с. р., бо заходить підозрїне, що листи звідси пропадають". Тількож, як чотири листи з Чорнокінця не дійшли до Найберуна, то не можна ручити, чи дійдуть і такі донесеня, о які просить найберуньский комітет. Тут єдина рада: рекомандувати посилані листи до Найберуна і з Найберуна, бо тогди за кождий утрачений лист заплатить ц. к. почта. — *Ред.*]. „Чотирох наших людий — пишуть далї люди з Чорнокінців — виїхали на зарібки до Прус і вступили до Осьвенцїма, та тамошне „Бюро посьреднїцтва працї" завернуло їх до дому. Дали їм там добре з'їсти тай сказали: в Прусах дуже велика біда, не їдьте, бо там вас пібють Німцї. Ясько Шимкович їхав назад до дому дурно на фрайкарту, яку ему написало тото Бюро, а Михайло Семчишин не мав о чім дістати ся до дому, то мусїв усе із себе продати, навіть обрізав коляви чобіт, продав і в капцях прийшов до дому. Тай инші мусїли о жебраним хлїбі вертатись до дому". — Коментарі чейже зайві.

— **Неправдива вість.** Від кількох днїв польскі дневники нотують вість про суспендоване о. Данила Танячкевича від сьвященичих обовязків, причім зазначують, що причиною суспензиї мали бути неправильности в управі фонду дяківскої льотериї. Як нас інформують з міродайних в тій справі кругів, вість про суспенсию о. Танячкевича є неправдива, а так само сконстатовано, що фонд дяківскої льотериї є повний і неушкоджений.

— **З Найберуньского Бюра.** Просимо сею дорогою о ласкаве донесенє, чи дістали відповідь всї ті, що писали до нашого Бюра почавши від 1-ого цьвітня с. р., бо заходить підозрїне, що листи звідси пропадають.

— **Русинка з Порт-Артура.** З Брідщини пишуть нам: Сими днями приїхала до Смільна коло Бродів 55 лїтна Анна Леськів, сестра „Червоного Хреста" з Росиї, в цїли відобрания своєї частки по родичах, тутешних мешканцях. В р. 1884 вийшла вона до Росиї за службою а в часом дістала ся в ролї масарки до Александрівскої больниці в Київі. Коли вибухла війна, придїлено її до „Червоного хреста" при 9-ім полку піхоти і з тим полком пішла вона на поле війни. Оповідає много цїкавих подробиць з облоги Порт-Артура. Відтак захорувала на тиф і лежала в японьскім шпитали, куди сама перейшла, чуючись недужою. По перебутій недузї вернула в Київ а відтак приїхала до Смільна до своєї родини. Має в собою много гарної одежи, много біжутерий, які мала одержати від хорих в шпитали в нагороду за обхід. Має також відзнаки сестри „Червоного хреста", іменно чорну перевязку на рамени з червоним хрестом а на голові білу стїжковату шапку в напитим з переду червоним хрестом а з заду звисають дві чорні ленти. Говорить по руски, московски, польски і трохи по нїмецки. Взагалї се тип бувалої жінки, котра вийшовши з Галичини звичайною сїльскою дївчиною, здобула собі дорогою досьвіду і звидїкуючи рїжні краї досить значну інтеліґенцию. Доси задержала свій обряд. Навіть на війні, будучи змушеною піддатись сповіди у православного сьвященика, не хотїла приймати причастія по православному звичаю, заявляючи, що вона уніятка. Цїкавим може буде, що вона розказує про війну. Після неї Москалї не мають розуму, Японцї мають лїпше оруже, вождий Японець має далековид і мани. Японцї лучше живлять ся, лучше одягнені а з Москалїв сьміють ся, що вони лиш уміють „горівку пити та Жидів бити". Тимчасом у Москалїв нема що їсти, кінське масо присмажують і несолене їдять, бо води і соли годї дістати. Спинять у ямах а хорі лежать у „палатках" себ-то у шатрах. Длятого то вона не хотїла лїчитись у московскім шпитали, бо там хорі замість води, котрої нема, ссуть обмерзле листє і сопїї з дахів. А в японьскім шпитали мають хорі всякі вигоди, добрий харч, сьвіжі лїки, а коло хорих в горячці сидять сидїлки і вахлюють їх. Крім браку провіянту, злого оружа і меншої осьвіти у Москалїв панує непослух у московских салдатів. Зовсїм явно питають особливо „запасні" (резервісти) офіцирів: „Как долго будьом здесь пропадать?" — стріляють ся в очах старших, або ідуть добровільно в полон. Думає вона, що Москалї таки не виграють, бо в краю неспокій, мужики і „робочі" роблять „забастофку" (страйки) і при тім особливо „кацали" нападають і мордують людий, головно Жидів, забираючи їх майно. На раві Анна Леськів лишаєсь в Смільні, і не знає ще, чи лишить ся тут, чи верне до Росиї. Вчера (в неділю) був у неї кореспондент „Wiek-y now-ого" з Бродів і зняв в неї фотоґрафію. — *Б.*

— **Молодеча легкодушність** була сими днями предметом судової розправи в Кракові. Як свого часу ми доносили, студентка торговельної школи, Анна Руппевска, вечером дня 15 цьвітня с. р. відобрала собі життя вистрілом з револьвера підчас прогульки за місто в товаристві шістьох студентів. Молода дївчина вистрілила ся з револьвера, котрий був власностию 18-лїтного студента політичних наук в Парижи Мечислава Кенсїцкого, що перебував хвилево в Краковї і брав участь в тій прогульці. По катастрофі Кенсїцкого арештовано а вчера станув він перед карним трибуналом обжалований о проступок против безпечности життя і недозволене ношеня оружа. Після акту обжалованя Анна Руппевска, донька драматичної артистки з Калїша, була женщина сензитивна, перейнята духом найновійшої модерністичної літератури і брала участь в революційній аґітациї. До Кракова прибула старати ся о посаду бухгальтерки. Тут познакомила ся з кількома молодицями, котрі опроваджували її по місті і бавили ся з нею в кавярни „Сецесия". Звідси і вибрали ся під нїч на прогульку на т. зв. Паньскі скали. Руппевска вже в кавярни поводала ся ексцентрично, випивши 3 склянки чорної кави, а її роздратованє побільшало ся ще по дорозї, коли напила ся споро коняку з фляшки, яку товариство взяло разом із харчом. Підчас розмови та жартів по дорозї взяла від Кенсїцкого револьвер, вистрілила на пробу у воздух, а по якімсь часї, підійшовши на бік, ненадїйно приложила оруже до голови та із словами: „Дивіть, як я бавлю ся", випалила. Тяжко ранена дївчина померла незабаром у возї ратункового поготівля, що возило її до шпиталю. Обжалований Кенсїцкий визнав при розправі, що револьвер носив при собі ще з паризких часів, де то в звичаю, а галицких відносин не знав. З Руппевскою познакомив ся в кавярни а на прохід з нею пішов на просьбу цїлого товариства. Дївчина декламувала по дорозї Пшебишевского і казку про золотого королевича. Револьвер дав дївчинї на її домаганє, не надїючись нїчого злого. При розправі відчитано рїжні листи адресовані до Руппевскої, що натякали на якусь політичну аґітацию, та картинку, написану дївчиною в кавярни, отсего змісту: „Nie przez ciebie, Romuś.., Ot tak sobie. Żegnam, kocham, całuję, mój ty złoty królewiczu! Hanka". Однак ні обжало-

ваний, ні сьвідки, учасники сумної прогульки, не вміли змісту тих листів пояснити. Цікава річ, що всі ті молодики з фантастично розбурханими чупринами, в чорними буйними кокардами на шиях і в капелюхах з повивернутими крисами, всі признали себе за атеїстів і відмовили спершу присяги як пустої формальністики, а вложили її аж під загрозою закона. По переведеній розправі трибунал засудив Мечислава Кенсіцкого на 5 місяців звичайної вязниці в постом що 14 днів.

— **Гапон про ситуацию в Росиї.** Оден англійский дневникар оповістив в паріскім Journal-у розмову, яку мав з Гапоном, стрінувшись з ним в Льондонї. Гапон мав заявити, що російські робітники прийшли до переконаня, що всякі частинні уступки не можуть мати постійної вартости, доки не будуть дані свобода слова, товариств і політичні права, на основі котрих можна рішати про свої інтереси. Дальше Гапон заявив, що тепер всі революційні товариства згодили ся на „пропаґанду діла", котру звичайно називали терорізмом, а котру він називає „виконуваном справедливости борцами за народні права". Недавно Гапон брав участь в конференції всіх революційних ґруп з ріжних сторін держави. Отже делеґати тих нарад згодили ся на викликане загального народного повстаня. Гапон не гадає, щоби можна осягнути усіх без жертв, але все таки осягне ся. Остаточно радикальна зміна в Росиї по думці Гапона доконечна, а коли б правительство найшло досить сприту та досить поступових людий і відповідними уступками розділило сили опозиції, се було би не усуненем катастрофи, лише її відложенем. Бо годі уявити собі установлене репрезентаційного собора, не лише дорадчого, без свободи преси, а та свобода в руках радикалів і революціоністів стала би могучим чинником. Конець війни приніс би справді деяку полекшу, успокоюючи суспільність, однак спровадить до Росиї нові сотки тисячів невдоволених і розчарованих, іменно вояків, що вернуть з поля війни. Революційні партиї — кінчив Гапон — були доси відокремлені, але тепер заходять ся около утворена спільного комітету а ціллю, яку Гапон собі поставив, є спішити ся з его уконституованем. Той комітет був би зародком будучого провізоричного революційного правительства.

— **Дрібні вісти.** Краєвий маршалок ґр. Ст. Бадені виїхав вчера до Радехова, де буде гостити у себе Впреосв. митрополита Шептицкого, що прибув там на візитацию.

Цісар надав професорови львівского університету д-рови Романови Піятови у Львові в нагоди его перенесеня в стан відпочинку ордер залізної корони III класи.

З Ніреґіаза на Угорщині доносять, що страйкуючі там камінярскі робітники напали на робітників спроваджених зі Львова і тяжко їх побили.

Зборы і засіданя.

— **Передвиборче віче в Гологорах** відбуде ся в неділю, дня 4-ого червня о годині 5-ій пополудни. Порядок нарад: 1) Реферат: Галицкий сойм в відношеню до прав руского народу — дискусия і резолюциї; 2) внесеня участників віча. Льокаль вкаже ся на місци. — *Місцевий комітет вічевий.*

Видовища і забави.

Театр ім. Котляревского в Перемишли: Артистична секция тов. ім. Котляревского устроює в Перемишли в сали „Народного Дому" два театральні представленя преміованих штук. Дня 3 червня в суботу виставить штуку Стефана Ганущана „Доля жартує", дня 4 червня в неділю драму Льва Лопатиньского „Ілько Пащак". Початок о год. 8 вечером. Ближші подробиці оповістять афіши. Надіємо ся, що так з огляду на ціль представлень — дохід призначений на будову театру — як і задля появи двох конкурсових новостий, перемиска публика щиро приймe львівских гостий.

З руского театру. На передшлюбний бенефіс п. Василя Ярчака, артиста руского театру, відограє тойже театр в Тернополи в середу дня 31 с. м. „Нещасне кохання", народний образ Манька. П. Ярчак є одною з ліпших сил в дружині нашого театру, тому надіяти ся, що тернопільска публика явить ся на бенефісовім представленю ґремиально.

Велику прогульку устроює „Кружок українських дівчат" при співучасти товариств „Академічної Громади", „Основи" і „Сокола" д. 18 червня в перший день Зелених сьват до Рудна [одна стация за Львовом] на ціль новозаснованого „Товариства опіки над служницями і робітницями". В програму прогульки входять: аматорске представленя, концертик, товариські гри і забави, дїточі забави і многі несподіванки. Просимо о як найчисленнійшу участь. За видїл: *Северина Данилевич*, голова, *Ірена Будзиновска*, секретарка.

З товариств.

Надзвичайні загальні збори повітового товариства кредитового „Згода" в Копичинцях скликані на 15 н. ст. мая по причині непогоди не могли відбути ся, а відбудуть ся дня 1 н. ст. червня 1905 о годині 9-ій рано, а о 10 год. без огляду на число членів в домі Івана Пендзівола в Копичинцах з слїдуючим дневним порядком: 1) Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2) Зміна статута §§. 5, 10, 11, 16, 19, 20, 47, 58 і прочих на взір попередних. 3) Вибір комісиї ревізийної в 2-ох членів. 4) Внесеня та інтерпеляциї членів.

Надзвичайні загальні збори тов. Руский Народний Дім „Воскресенє" в Копичинцях, скликані на 15 н. ст. мая 1905 по причині непогоди не могли відбутись, а відбудуть ся 1 н. ст червня 1905 о годині 10 рано, а о 11 год. без огляду на число членів в домі Івана Пендзівола в Копичинцях з слїдуючим порядком: 1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів. 2) Зміна статута §. 3. 3) Стан будови дому і дальший хід ей. 4) Вибір комісиї ревізийної з членів. 5) Внески та інтерпеляциї членів.

Видїл тов-а „Кружок українських техніків" у Відни, вибраний першими загальними зборами, уконституував ся в отсей спосіб: голова канд. інж. Ілько Попович, заступник голови студ. мех. Іван Горницевич, писар студ. хем. Волод. Федорович, касиер і бібліотекар канд. інж. Евген Гузар, заступник видїловий студ. хем. Осип Сеник, члени надзорчого комітету: інжинїр Ярослав Стефанович, студ. інж. Орест Даскалюк.

Урядові вісти.

Міністерство торговлї видало розпорядженє, котрим зміняє почтову оплату за надзвичайні додатки до часописий. Від тепер можна яко надзвичайні додатки до часописий посилати почтою з часописами друкы лише до ваги 30 ґр. За кождий такий додаток до ваги 10 ґр. виносить почтова оплата $^1/_3$ сотика, за кождий додаток від 10 до 20 ґр. $^2/_3$ сотика, а за кождий додаток від 20 до 30 ґр 1 сотик. Та сама тарифа обовязує також в оборотї з Босніёю та Герцеґовиною, але в оборотї з Угорщиною обовязує дальше дотеперішна тарифа.

— **З Почти.** З днем 1 червня 1905 зістане отворена в Денисові (тернопільского повіту) при істнуючім вже ц. к. уряді почтовім станция телеґрафу в обмеженою службою денною.

Переписка Адміністрациї.

Вп. І. Бр. в Пи. Годять ся. — Т. Ск. в Тр. До кінця року прийде ще 2 К. — Хв. Тов. Рус. Хати в Ст. Тепер все в порядку, похибку справлено. Вп. М. Кл. в До На сей рік вплачено доси 15 К. — А. Кп. в Ув. Тепер вплачено за 1 а не 2-гій квартал — С. Ма. в До. Тепер вплачено до кінця марта а не мая. — Хв. Заряд рус. Інтернату для семинар. в Пе. За сей рік прийде нам лиш 12 К.

— **Переписка Редакциї,** Впов. М. Кречм. в Калуши. Дотична оповістка увійшла до ч. 104 „Діла" в рубрицї „збори і засіданя". Просимо Вас і инших читачів нашої часописи взагалї приглядатись їй ближше, бо часто дістаємо пригадки що-до непоміщеня донесень, котрі на дїлї ми вже використали.

Львівске фотоплястїкон в пасажи Гавсмана виставляє в сім тижни цїкаві та актуальні, стереоскопійні, оригінальні фотоґрафії з російско-японьскої війни. Подрібні, достойні оглядана, пластичні сцени з облоги Порт-Артура під славними ґенералами Того і Ноґі. Той цикль образів викличе певно велике заінтересованє і вдоволить всїх, що відвідують то артистичне підприємство.

Дирекция „Ризниці" в Самборі повідомляє Всч. духовенство і Впов. учителїв, що сими днями дістала новий наклад малих образків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. уділяє ся 10%.

Хто із Всечеснійших оо. Добродіїв на сенї взяв би на 5 тижнів на вакациї, в ласки або за дуже умірену винагороду, дві сироти, котрих мати мусить виїхати для поратованя здоровня, звольнить ласкаво віднести ся до Адміністрациї „Діла".

— **На нагороди пильности** припоручила п. к. Рада шк. краєва слїдуючі книжочки „Руского товариства педаґоґічного у Львові: I. Образкові без тексту для дїтий найнизшого степеня н.: Ч. 100 Для розривки 1·20 К, ч. 99 Ах яке хороше 2·— К, ч. 26 Наші звірята 0·80 К. — II. Образкові з текстом для дїтий другого степеня н.: Ч. 8 Звіринець 20 с, ч. 9 Гостинець 20 с, ч. 10 Забавки 20 с, ч. 11 Менажерия 20 с, ч. 96 Дїтворa 1 К, ч. 97 Звірята домашні 80 с, ч. 98 Приятелї дїтий 1 К 20 с. — III. Ілюстровані для дїтий третього і четвертого степеня науки: Ч. 58 Казки народні ч. I. бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 60, 62, 69, 75, 76 Казки, Андерсена бр. по 50 с, опр. по 70 с, ч. 63 Казки Бранчаїнова бр. 30 с, опр. 44, ч. 64 Робінзон Чайченко бр. 80, опр. 1 К, 10 с, ч. 109 Робінзон велик. бр. 1 К 80 с, опр. 2 К 20 с, ч. 65 Мінрон, Пригода Дон Кіхота бр. 80 с, опр. 1 К 10 с, ч. 101 Гете-Франко: Лис Микита бр. 1 К, опр. 1 К 30 с. — IV. Книжки без образків для дїтий третього і четвертого степеня науки: Ч. 109 Робінзон великий бр. 1 К 50 с, опр. 1 К 80 с, ч. 1 Молитвенник нар. опр. 30 с, опр. в полотно 40 с, ч. 3 Китиця желань 3 розш. вид. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 4 Читанка бр. 20 с, ч. 13 Т. Шевченко, Кобзар для дїтий 30 с, ч. 15 Юл. Верне, Подорож довкола землї бр. 1 К 20 с, опр. 1 К 50 с, ч. 29 Мальована. Без родини опр. 1 К 10 с, ч. 54 Т. Шевченко, Кобзар бр. 2 К, опр. 2 К 40 с, в полотні 2 К 70 с, ч. 71 Оповіданя для дїтий бр. 40 с, опр. 54, ч. 72 М. Коцюбинський, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 73 О. Катренко, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 74 Василь В-р, Подорож до краю Ліліпутів бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 77 А. Крымский, Переклади 98 Приятелї дїтий 1 К 20 с. — III. Ілюстровані для дїтий третього і четвертого степеня науки: Ч. 58 Казки народні ч. I. бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 60, 62, 69, 75, 76 Казки, Андерсена бр. по 50 с, опр. по 70 с, ч. 63 Казки Бранчаїнова бр. 30 с, опр. 44, ч. 64 Робінзон Чайченко бр. 80, опр. 1 К, 10 с, ч. 109 Робінзон велик. бр. 1 К 80 с, опр. 2 К 20 с, ч. 65 Мінрон, Пригода Дон Кіхота бр. 80 с, опр. 1 К 10 с, ч. 101 Гете-Франко: Лис Микита бр. 1 К, опр. 1 К 30 с. — IV. Книжки без образків для дїтий третього і четвертого степеня науки: Ч. 109 Робінзон великий бр. 1 К 50 с, опр. 1 К 80 с, ч. 1 Молитвенник нар. опр. 30 с, опр. в полотно 40 с, ч. 3 Китиця желань 3 розш. вид. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 4 Читанка бр. 20 с, ч. 13 Т. Шевченко, Кобзар для дїтий 30 с, ч. 15 Юл. Верне, Подорож довкола землї бр. 1 К 20 с, опр. 1 К 50 с, ч. 29 Мальована. Без родини опр. 1 К 10 с, ч. 54 Т. Шевченко, Кобзар бр. 2 К, опр. 2 К 40 с, в полотні 2 К 70 с, ч. 71 Оповіданя для дїтий бр. 40 с, опр. 54, ч. 72 М. Коцюбинський, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 73 О. Катренко, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 74 Василь В-р, Подорож до краю Ліліпутів бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 77 А. Крымский, Переклади 82 Марта Борецка, іст. опов. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 84 Др. М. Пачовский, Народні думи з поясненями ч. I. 40 с, опр. 60 с, ч. 86 Л. Толстой, Казки бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 87 О. Кониський, Поеми бр. 30 с, опр. 44 с, ч. 88 Покарана ложь, Комедийка Кучальской 20 с, опр. 34 с, ч. 90 Дивні Пригоди Комаха Санґвіна ч. I. 48 с, опр. 70 с, ч. 91 Є. Ярошиньска, Перша китичка для м. дівчат 20 с, ч. 97 Є. Ярошиньска, Друга китичка для м. дівчат 20 с, разом оправлені 54 с, ч. 92 Малий сьпівашик 20 с, ч. 93 Клявдия Лукашевич, Серед цьвітів, комедия в 2 дїях 16 с, опр. 30 с, ч. 103 Анґлійскі казки 24 с, опр. 38 с, ч. 104. Є. Ярошиньска, Повістки 24 с, опр. 40 с. ч. 106 Др. І. Франко, Абу Касимові капці 60 с, опр. 90 с, ч. 108 Збиточник Ґумфрі в анґлійск. 70 с, опр. 1 К, ч. 111 Л. Глібов., Байки 10 с, ч. III., IV., VI В. Чайченко: Комар, Грицько, Дума про княгиню Кобаряя по 10 с, ч. V., VI. Дїточрвої Чайки: Казка про сонце та его сина, Писанка по 10 с, ч. 112 Істория кулка хліба бр. 50 с, опр. 64 с. — V. Книжки для молодїжи шкіл видїлових: Ч. 89 М. Вовчок, Інститутка бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 95 Шекспір в повістках бр. 30 с, опр. 60 с. Замовляти можна в канцелярії „Руского товариства педаґоґічного" у Львові ул. Сикстуска ч. 47, або в книгарни „Товариства ім. Шевченка" у Львові ул. Театральна ч. 1. Хто пришле ґроші наперед, тому при замовленю книжок (в канцелярії товариства) на квоту 10 К висилає товариство книжки оплатно, а від надвижки дає 20 прц. рабату. При замовленях низше 10 К (на наші книжки) треба дочислити оплату почтову.

— **Подяка.** Сего року кінчить ся будова мурованої церкви в Вацовичах після плянів і під техничним доглядом молодого архітекта Русина, п. Фр. Озимкевича з Дрогобича. Ціла будова пригадує стиль наших прекрасних, деревляних церквей, робить дуже миле враженє і заслугує вповні на то, щоби на неї звернути увагу. До тогож додати належить, що п. Озимкевич жадав зовсім не великої нагороди за свій труд а ще і з умовленої ціни недоплачену ему часть тепер з власної ініциятиви дарував, видячи бідноту парохіян. За те комітет церковний почуває ся до милого обовязку зложити своєму архітектови прилюдну щиру подяку. — *Ів. Пастернак*, парох.

Володислав Орхан.

Без пути.

(*Переклів Федір Іван Олесницкий*).

Ніч.

Страшна і тиха ніч. Чорні, оловяні хмари висять над землею, а в кождій дрімає сто громів, що у тайни повну мраку сповинули смерть; не сплять — ждуть — причаїлись, мов гадюки, і лагідно дрімають.

Убатим шляхом посуваєсь товпа. Непрозриме множество народу широким ідє гостинцем. На ліво безодня, на право незвісні поля, а перед очима тьма кромішна і дороги не видно: куди скручуєсь, в котру сторону, до яких веде горизонтів.

Ті, що йдуть попереду роблять вражіне людий, що стоять на роздорожу межи житем а смертию. Конечність висунула їх на перед, ся лишень конечність, що усе хтось попереду бути мусить, коли товпа не посуваєсь розвиненим, одним рядом. Судьба случайна зробила їх чолом, а на се чоло бїдний страх виступив і засмутив его... І сталисьвони мимоволї трупячою чашкою народа.

За ними непрозриме множество люду пливе широкою лавою, вдаєть ся, що й не думає о дорозї своїй, поминаючи, в доказ довіря і великодушної ласки, сей солодний тягар сам, що йдуть попереду, за котрий тії складають їм подяку серцем від страху дрожачим і усьміхом конаючих з надміру власти.

Звільна, осторожно посуваєть ся сей похід живих по страченім шляху. Передові ряди студена дрощ проймає кілько разів чують спадок під стопами, кілько разів земля хитати починаєсь.

Уперто зором пробивають мраку — зірниці самі ростуть в тій темноті — а дорога на один крок з перед очий тратить ся і гине і топить ся в нескінчености чорної, оловяної ночи.

В крайній розпуці, починають сумнївати ся, що істнує день. А починають вірити, що сонце вигоріло ся до знаку та погасло, що місяць, звізди і всяка сьвітлість вигинула, осталась лишень нескінчена темнота і вічно, вічно, вічно тревати-ме..,

Ясні боги померли, побіджені богами тьми, котрі сам утвердили панованє своє, що відобрали людям память о безконечнім сьвітлї... А на початку була ніч... Пекло вигасло, останнє лиш саджі... Авгелы, служать від тоді богам темноти.

А в поміж ідучими і такі, що з розпуни повірили в Ніч, та не забули колишньої ври своєї — в промінне Сонце.

Вони з тугою виглядають сьвітла.

Та нема ві одного чоловіка посеред нечисленних мас, котрий би зором пропетів сю тьму, що в путах держить сьвіт, переміг ві і вчинив вінном відчиненим на незвісні поля, виступаючі краєвидом зачудованому оку — котрий би хоч сьвітлом метеору зачеркнув ясний лук, осьвітив дорогу, і під стопами згорівши погас...

Нема чоловіка посеред ідучих мас.

Чорні, оловяні хмари висять над землею, а в кождій дрімає сто громів, що у тайни — повну мраку сповинули смерть — не сплять — ждуть — причаїлись, мов гадюки, і лагідно дрімають.

Послїдні вісти.

Льондон. До „Daily Mail" доносять з Вашингтону: Тутешний департамент маринарки одержав депешу з Токіо, після якої адміральский корабель „Князь Суворов" разом з Рожественским потонув.

Відень. „Fremdenblatt" доносить, що Рожественский, надачи, що Японцї обступили его корабель „Князь Суворов", на візване до капітуляциї висадив цїлий корабель разом з залогою в воздух.

Льондон. Тутешне японьске посольство одержало урядовий звіт після якого хід війни представляє ся як слїдує: Того був в суботу рано майже зі всїми своїми кораблями а портї Мазампо, коли телеґрафом без дроту одержав вість, що російска фльота старає ся переплисти корейский пролив між Цушіма а континентом. Того казав сейчас рушити всїм своїм кораблим на море і залатакував Росиян торпедовцями. Після сего атаку торпед настала правильна битва великих кораблів, яка вела ся в віддаленю сто кільнадесяти морских миль від японьского берега. Битва вела ся на лїнії лиш 70 морских миль. Деякі російскі кораблї утекли, але Японцї кинули ся за ними в погоню. Кождої хвилї ждуть битви з останками російскої фльоти.

Льондон. Російских полїнників в числї около 3000 перевезено до Сасебо разом з пошкодженим адм. Небоґатовом.

Льондон. Того удав ся в погоню за утїкаючими кораблями. Камімура пустив ся коло Ессо, щоб ловити другу часть фльоти Рожественского змагаючу до Владивостока.

Вашинґток. Російский кружляк „Володомир Мономах", що вже тонув, удало ся Японцям вратувати.

Конкурс.

Комітет бурси Руского товариства педаґоґічного у Львові (Вірменьска ч. 2) розписує отсим конкурс на принятє питомців до бурси товариства на рік шкільний 1905/6.

Приймати будуть ся ученики ґімназияльні, сини членів Руского тов. педаґ.

Услівя принятя є:

1) Батько (опікун) мусить бути членом Руского тов. педаґоґічного.

2) Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердять огляднини лїкарскі з початком шкільного року.

3) Комітет бурси приймe лиш добрих і пильних учеників, котрих успіхи в науці дають повну запоруку, що они скінчать ґімназию. Першеньсво мають відзначаючі ученики.

4) Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену опіату з гори; найменше 16 корон місячно.

5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар, лїкаря і купіль в сумі 6 К.

До подання о принятє долучити треба: 1) сьвідоцтво шкільне петента з послїдного півроку, 2) декларацию, в котрій батько (опікун) ученика зобовяже ся виразно умовлену суму за поміщене сина в бурсї кождого місяця точно з гори платити, 3) сьвідоцтво убожества.

Кождий принятий питомець має заосмотрити ся у 6 пар біля, 4 простирала, 2 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток, 4 ручники, сїнник (200×90), подушку, ковдру і кошик до накриваня, порядне одїне, плащ і дві пари обуви. Кождa штука біля має бути виразно назначена повним назвиском питомця. При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед зарядом, що все потрібне має, а коли би не було в порядку, може наразити ся на непринятє в послїдній хвили. Всї питомці є обовязані користати з науки сьпіву і рисунків, а старші також язика французского і стеноґрафії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою жадного занять, лише в виїмкових случаях лекциї за дозволом заряду.

Подання кождого питомця з окрема адресувати до „Комітету бурси Руского товариства педаґоґічного у Львові", ул. Вірменьска ч. 2. Подання вносити найдальше до 1 липня 1905.

Всї бувші питомцї мають опять внести подання.

У Львові, дня 21 мая 1905.

Комітет бурси Руского товариства-педаґоґічного.

Календарь: Гр.-кат.: нині (второк) Адронїка, завтра (середа) Теодота, Клявдиї, позавтра (четвер) Патрикиї; — Рим. кат. нині Фелїкса, завтра Петронелї, позавтра Вознесеня.

Руский театр на гостинних виступах в Тернополи в четвер 1 червня правильне представленє. Премєра: „Арончик", штука в 3 дїях Девалєра і Марса в перекладі Й. Стадника. Білєти продають ся в сали „Міщаньского Братства". Початок о год. 8 вечером.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вголошеним від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а від второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Ткацкі вироби

з найлучшого приданя, як найстараннійше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

длина, дволішки, ручники, хустинки до носа, стінки, скатерті, бархани, злінді, шевіоти, кольорове полотнище на фартушки, суконка, бовнки і т. п. поручає по умірковапих цінах 3—6

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчині, коло Коросна.

Хто замовить, дістане оплатно цінник і зразі можливі прібки товарів.

Що ?!... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від цигар.

Ц. к. трафіка спеціальності В. БІНЬСЬКОГО Львів.

503 7—26

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Виспає ся найменше 25 штук по ціні **2 кор. 50 сот.**, разом з опатою почти ані тільки за попереднім надісланем грошій.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру", Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по ціні 10 сот. за штуку.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуська ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Кранів, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лица і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найліпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-гліцеринове мило есть з кождого огляду одним з найліпших дезинфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також приметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і поридї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з гліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває поридї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 21—84

Позір!

„Сокільский Базар" перша українська торговля в краю заосмотрена в великій вибір приборів до писаня, рисованя, малюваня і т. п.

„Сокільский Базар" має на складі Гуцульські вироби з глини, дерева і галантерийні річи з гербом як спинки, шпильки, мошонка, притискачі, папіросниці і т. д.

„Сокільский Базар" продає льоси фантової льотерії Сокола і переписні українські листки.

„Сокільский Базар" продає: Наші Звуки II. і III. по 40 сот.; Марш Соколів на фортепян по 50 сот.; Музичний Листок по 6 сот. — все без перес. почтової.

„Сокільский Базар" приймає замовленя на кридкові портрети після надісланої фотографії, дипльоми, грамоти — все артистично виконане.

„Сокільский Базар" приймає замовленя з провінції і полагоджує відворотною почтою.

Родимці ідіть купувати лиш до **„СОКІЛЬСКОГО БАЗАРУ"** при ул. Руській ч. 1. Дім „Просьвіти".

Цілий дохід призначений на будову руского тватру у Львові.

ЯРОСЛАВ ЛОПАТИНЬСКИЙ

РУСАЛКА

вальс на фортепян. Ціна 2 К. Нети на орхестру 3 К.

МОЯ ДУМО...

до слів І. Гаврилюка (пісня про сопран або тенор.) Ціна 1 К.

Дістати можна у всіх більших книгарнях в краю. Головний склад в книгарні Тов. ім. Шевченка у Львові.

„Краєвий Союз кредитовий"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по	10	сот.
Замкненя місячне	„	„	5	„
Інвентар довжників	„	„	5	„
Інвентар вкладників	„	„	5	„
Інвентар уділів	„	„	5	„
Книга головна	„	„	10	„
Книга ліквідаційна	„	„	10	„
Книга вкладок щаднич.	„	„	10	„
Книга уділів членьских	„	„	10	„
Реєстр членів	„	„	10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„	„	10	„
Зголошеня о позичку штука	„	„	2	„
Виказ умореня позички	„	„	2	„
Асигнати касові штука	„	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзі кредитовім"** у Львові. Ринок ч. 10, I. поверх.

Стація зелізничі: **МУШИНА-КРИНИЦЯ.** зі Львова 11 г. їзди в Кракова 6 „ „ з Варшави 18 „ „

КРИНИЦЯ

ц. к. купелеве Заведене в Галичині.

Почта (3 рази денно) і телеґрафічний уряд в місци. **Аптика.**

В Карпатах 600 м. п. п. м. Від зелізничої стациї година битої дороги. На стациї вигідні поїзди. Средства лічничі: „Здрій головний" і „Слотвинка" — дуже сильної щави вапнисто- і маґнезіово-содово-зелізистої. Купелї мінеральні сильно насичені углевим квасом вільним, огрівані методою Шварца і Ватлера. (В р. 1904 видано 65.000). Дуже успішні боровинові купелї. (В році 1904 видано 22.000.) Купелї ґазові з чистого углевого квасу. Заведене гідропатичне під управою спеціяліста рад. цїс. дра Еберса. (В році 1904 видано 13.000). Купелї річні, парові, електричні, сонічні, масоване. Клїмат скріпляючий, півальпейский. Лїчене теренове. Води мінеральні місцеві і заграничні. Кефір. Жентиця. Молоко стерилїзоване. Гімнастика лїчнича. Заведене лїстетичне. Лїкар закладовий д-р Лев Конфф в Кракова, постійно через цїлий сезон. Крім того 12 лїкарів вільно практикуючих. Мешканя понад 1700 комнат з комфортом уряджених, від 1 К 20 с. денно і вище. Дім здоровий. Виповічальня книжок, реставрації, пенсіонати приватні, готелї, цукорнї, костел катол., церков, музика купелева постійна (директор Ад. Вроньский), постійний театр, концерта, відчити, балї, парк чатинний, около 100 моргів обсягу. Водопроводи води жерел гірских. Фреквенция в р. 1904 понад 6600 осіб. Сезон від 15 мая до 10 жовтня. В маю, червни і вересни цїни купелей і мешкань в скарбових домах о 25% низші. В липни і серпни не уділяє ся убогим нїяких знижень. Розсилка мінеральних криницких вод від цьвітня до падолиста. Склады у всїх більших містах в краю і за границею. Такса курацийна 12 корон. Близших пояснень уділяє на жадане, брошури і проспекти розсилає *Ц. к. купелевий заряд в Криници.* 317 4—5

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Засновала **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстаршпх в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достачник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалів у всіх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично зладжених і сполоджених та ц. к. інститутом до розсліду споживних средств розслідженых.

Цїнники і інформації вислане ся на домагане оплатно і зараз. 347 12—26

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) ренти вдовам, зглядно сиротам по своїх членах, 2) придане на річ третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні юристи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потручаня;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* нале житостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалантерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальонів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерії.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір бімутермі. 760

Без конкуренції. По найдешевших цінах.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преплумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

DEPENDANCE

Готель Брістоль I п. Театр ріжнородностий

Виступ найлїпших артистичних сил.

31 Щодень 2 нові сензацийні комедиї. 8—8

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова		**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск		7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного		7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руской		7·50.
„ Станиславова		8·05.
„ Самбора		8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова		8·18, 4·32.
„ Коломиї		10·05.
„ Ряшева		10·35.
„ Тухлї		3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця		5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15 9), Вепчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руской	7·30*.
„ Перемишля	10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руской	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косиїшні друковані з червоними чорнилом; поїзди нічні з означені звіздою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі д. к. державних зелїзниць, насип Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо поклонувати ся на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редагує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Конерника ч. 2.

Ч. III. Львів середа 31 (18 мая) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ваторня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пазяк Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI Getreidemark 13. — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік . .	32 к.	—	44 к
на пів року . .	16 „	—	22 „

У Львові (без пересилки)

на цілий рік . .	28 к.	на пів року . .	14 к
на чверть року .	7 „	на місяць .	2 к 54 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Погром.

Фльоти Рожественьского та Небоґатова вже не істнують. Зробили кількамісячну дорогу, об'їхали три части сьвіта, довершили найдальшої морскої воєнної виправи, яку лише знає людска істория, на те, щоби на дві доби дороги від цїли своєї пути знайти вічну пристань на днї японьского моря або дістати ся в руки ворога Найсьмілійше чи радше лише найлегкодушнійше воєнне підприемство, що на картах істориї морских воєн запише ся для будуччини відстрашаючими буквами, скінчало ся фатальнійше, ніж се припускали найбільші песимісти в погляді на долю виправи Рожественьского на Тихий Океан.

Задачию Рожественьского було привернути Росиї те становище на японьско-кореаньских водах, яке вона стратила з знищенем порт-артурскої фльоти, а в першім ряді перерване безпечної сполуки поміж Японом а японьскою армією в Манджурії. І коли би Рожественьскому було повело ся закинути остаточно якорі в безпечній пристани Владивостоку, ситуация Росиї у війні відразу радикально змінила би ся. Японцї перестали би бути виключними панами тамошних морий, а Росия ще раз поставила би ся у тій фатальній для неї війні на ноги. Нині всї ті пляни вже розвіяні, а розвіяли їх торпеда та кулї Тоґової фльоти. Очайдушна проба, відискати втрачену позицию на водах Далекого Сходу, скінчила ся повним фіяском, — а коштувала вона Росию знова одну велику фльоту і знова одну скандальну програну.

Бо програна справді скандальна — скандальна тим більше, чим довше тривала подорож Рожественьского, чим більш він наброїв по дорозї і чим ближше Владивостоку розторощено его фльоту. Виправу Рожественьского в гори названо шаленим підприемством. Не вірено, щоби справді Росия мала серіозну думку, спати свою фльоту далекими-далекими морями, без власних портів, без вуглевих стацій, без воєнних доків по дорозї, аж геть, на край сьвіта. Та чим довше Рожественьский плив, чим більше зближав ся до воєнного морского терену — тим більше серіозно треба було глядїти на сю виправу. До того-ж броїла та фльота по дорозї, броїла! В каналї канейским віднесла побіду над фльотилею рибаків, по дорозї ревідувала неутральні а безборонні торговельні кораблї, на хіньскім мори затопила оден корабель англійский і дві чи три китайскі джунки, грала ся в „сліпої бабки" по французских портах Камбоджі і портах китайских та кинла собі в постанов морского міжнародного права, хоробро користаючи з безсильности тамошних портових властий, аж поки не стріла справдїшну силу, серіозного противника. Ту хоробрости не стало, „широкая русская натура", виек спенсувавши всю свою енерґію в „борбі" з рибацкими лодками та китайскими джунками, показала ся дуже ограниченою, а навіть прямо трусливою. Рожественьский в'їхав Японцям сам у пастку, вдав ся в битву в найнекорисніших обставинах, а коли вже се стало ся, російскі кораблї здавали ся оден за другим — не ставало їх командантам моральної сили затопити ся разом з кораблями — або, що безперечно вже мудрійше, хоч ві трохи більше по рицарски, — втїкати на всї чотири вітри.

Як витолкувати цїлу ту подію та які се психічні мотиви, що гнали фльоту росийску на то, щоби найти конець при берегах Цушіми? Розвязки отсего треба шукати в тім ладї, а затим і в тім психічнім настрою, що его родить самодержавно-бюрократична система. Там, у коріня теперішнього російского державного житя, в самодержавно-бюрократичній системі лише і лише для ві інтересів, для ратованя ві престіжу, могла зродити ся думка вислати на тисячі миль далеко від власних берегів фльоту, і то фльоту зложену з найріжнороднійших кораблїв та обсаджену найріжнороднійшою збираниною. І лише вихованець, послушник та колїсце тої системи — Рожественьский — міг піднати ся обняти провід у такій виправі над такою фльотою. Карієра его фльоти се в мініятурі карієра тої системи. Поки нема серіозної небезпеки — самоволя, пяничене, хвалькуватість і розбій, коли-ж прийшла серіозна хвиля — брак думки, безлад та малодушність. Рожественьского фльота достойно зарепрезентувала тих хто ві вислав, а ві погром се ще оден більше їх погром.

Коли наспіла до Петербурга перша вістка про побіду Японців, на Невскім Проспекті в тисячу грудий залунало: „да здравствуют Японци!" Так повитав московский народ царскої столиці погром фльоти власної держави. Сцена в істориї держав і народів, здає ся, небувала, і де надо немислима: Там, далеко на сході, затоплено найбільшу росийску фльоту, там до решти дискредитовано Росию в очах сьвіта, там на все загребали мілїони рублїв народного майна в морских филях або в руках далекого, жовтоскірого народу, там тисячами пожирала морска безодня синів і братів росийского народу, а сей народ усе те витає окликом: „да здраствуют Японци!" Що за тяжка хороба точить сей суспільний орґанїзм, як далеко поступив розклад сего державного ладу, яка дика ворожнеча, яка пропасть істнує між державою а суспільностию, де погром власної держави стрічає ся сею суспільностию радісно і трїюмфально, наче погром ворога! Факт, що держава і ві суспільність можуть бути крайними ворогами, ніколи не проявив ся ще яркійше, як тепер, коли росийска суспільна опінія ликує, а цар лежить в горячці, придавлений вістию про погром.

Та се можна зрозуміти, коли зважить ся, які надії привязувала до Рожественьского фльоти росийска реакция. Щасливий успіх его виправи мав замкнути уста безпощадній критиці ворогів самодержавя, мав вернути блеск не лише російскому мілїтаризмови, але і цілій самодержавно-бюрократичній системі. В вижиданю кінця морскої виправи на Далекий Схід зволїкано з усякими полекшами, завішено поки-що справу конституції. І противна сторона теж з запертим віддихом вижидала: вона знала, що успіх Рожественьского буде ві невдачею, его невдача ві успіхом. Погром в корейскім проливі закінчив вижиданку: реакция понизить голову, революция ві підійме; цар плаче, а народ ликує. З фльотою Рожественьского загибла дальше темна сила Росиї, а „сходяче сонце" японьских прапорів довним сутіком обставин готово принести Росиї сьвітло волї.

Акция академічної молодіжи в справі університету.

Як ми вже згадували, відбуло ся в суботу у Львові віче Русинів-академіків, слухачів львівского університету в справі рускої мови і рускых катедр на правничім виділї.

По семій годині вечером обширна III саля університету заповнила ся битком академіками; сенат ані колеґії не вислали на віче своїх делеґатів, а з професорів явив ся лиш оден д-р Дністряньский в характері гостя. По виборі на предсїдателя ак. Ом. Темницкого забрав голос референт Ст. Баран. Зачав від початку основання львівского університету і перейшов дальше всї розпорядженя, на котрих Русини основують свої права. Докладнійше обговорив мін. розп. з 1 липня 1862 р., ч. 3542 згляднo цїсарску постанову з 23 марта 1862, котра на правничім виділї системізувала дві рускі катедри і в засаді признала Русинам право до викладової мови на львівскім університеті. Подібного права і взагалї ніяких національних прав Поляки тоді ще зовсім не мали, бо правительство признавало in thesi лише Русинам право до викладової мови і коли би тодїшні Русини уміли справді походити коло діла, то ми давно мали би свій руский університет у Львові. Першим розпорядженем мін., на основі котрого Поляки дістали побіч Русинів право до викладової мови було розп. з 25 марта 1868 р. ч. 2028 — і коли се право Поляки узискали, німецкий характер львівского університету довше вже не міг устояти ся — тим більше, що арт. 19 основних законів конституцийних став ся викідною точкою до націоналїзациї шкіл. Рік 1871 в рішучим зворотом до повної такої націоналїзациї львівского університету, бо тоді вийшла цїс. постанова з 4 липня 1871 згл. розп мін. просьв. з 11 липня 1871 ч. 523 Рг., котрим львівскому університетови надано правно характер утраквістичний, зносячи всякі обмеженя що до викладів в мові рускій і польскій і признаючи кождому учителеви право викладати або в рускій або польскій мові. Вправдї львівский університет спольонїзовано тим більше, що 27 цьвітня 1879 вийшла цїс. постанова, подана до відомости розп. мін. просьв. з 5 мая 1879 р. ч. 275, котра на університеті завела внутрішне урядованє польске; викладової мови одначе не тикає ся постанова зовсім, значить, характер львівского університету є і до нині de iure утраквістичний. Пізнійше вийшло одно цїкаве розпорядженє з 3 цьвітня 1882 р. ч. 5204, котрим обмежено цїсарску постанову з 1871 р., бо коли після цїс. постанови з 1871 р. могли творити ся катедри без жадного обмеженя що до рускої мови викладової — то тим розпорядженем задержує собі міністер право креованя нових рускых катедр. Се одначе звичайне собі адміністрацийне розпорядженє, видане ad captandam benevolentiam Поляків, в нїчім не може змінити цїсарскої постанови з 1871, бо мін. розпорядженє взагалї не в силї зміняти цїсарских постанов.

Що до здаваня іспитів на правничім виділї, то вправдї нема виразних приписів що до здаванія іспитів в рускій мові — од-

---

Сафат Рубинович. 4)

Ольга.

(*Образець*).

Від того часу я була весела. Я всїх любила, а мойого батька найбільше, за те, що не здержав дурної від „щастя".

До мене всьо всьміхалось, навіть пучки цьвітів цїлувала я радїючи. Від пташки за посипані окрушини хліба і збіжа я домагалась радїти разом зі мною. Від щастя-радости я трохи не одуріла, а образ покійної матери цїлувала й плакала, чому вона не тїшить ся моїм щастєм — адже-ж вона так мене любила! Я не хотїла знати, що вона була й за житя щасливійша від мене. В батька, що дивив ся на мене спід своїх навислих бров, побачила я сльозу. Сльоза була груба, важка. Се не була сльоза, а сьвята батьківска любов й прочуте серця, що плакало надомною. Довго держав він мене в своїх обіймах, обоє ми плакали довго, а його сльози змивали мою голову. Він надїмною очивидячки жалїв.

Та я, здасть ся, була-б і самого батька прокляла за отте одно слово: „не позволяю тобі вийти за Володимира", — а тепер деколи мало-що не клену його за те, що не сказав тих слів.

Весїля було назначене на осїнь. В день вінчаня, а відбуло ся воно таки у нашім селї, лучила ся маленька пригода, на котру нїхто не звернув уваги. Зараз по шлюбі дістала я лист. Здивувало мене те, бо нї від кого не діставала листів, хиба картки від Володимира.

„Желаю вам — стояло в тім листї — усього доброго. Того щастя, яке Ви нині дізнали, не могла я дізнати. Знать доля не судилась менї стати під вінець з моїм любим. Не лиха я на Вас, а Ваша щира приятелька. Нема зависти в мене на крайдиночку до Вас, а не знаючи Вас, а Вас навіть полюбила і бажаю добра. Ваша приятелька— Н. Н". Мене здивувало отсе письмо. Я его показала Володимирови і зазважала, як лице його здрігнулось на хвильку, та зараз таки весело сказав він: „Ось люба, маєш незнану, щиру людину. Щасливою можеш звати ся по правдї". І він взяв оттой лист, та більше вже я його і не виділа. Казав, що десь висунув ся з кишені. Відтак довідалась я, що відбила дівчинї женіха — а не так я, як мої сподївані гроші...

Вибрали ся ми в подорож і тут то могла я побачити, як в мойого улюбленого плили грошики наче вода, з якою горячкою дотикав ся він їх, а як його очи палали на вид карт киданих при столї. Здорові як риби їздили ми по купелевих місцях.

Не раз не два сидїла я сама в замкненій кімнатцї в чужім місті і очікувала його. Він приходив по кількох годинах і перепрошував мене, що за довго барив ся та заспокоював пуделком цукорків, сам добре програвшись в карти.

Завсїгди з усьміхом на лици, все ввічливий, тільки очай моїх оминав. Ми вернули, а батько згорбив ся та ще більше побілїв. Як дитина зрадїв біднята мною — довго не пускав з рук, ридаючи важко.

Усїх гроший тато не дали. А муж гуляв. Дїла не робив. Часто куди-сь волочив ся сьвітами, нїбито виїздив за справами, а канцелярия стояла пустков. Я рада взяти помічника, та він не хотїв, бо казав, що багато коштує. До роботи не звик він змалку. Ще в школї почав гуляти та з великою бідою скінчив її і з трудом отворив канцелярию. Але оженивши сь і маючи гроші почав гуляти, хиба що з початку нашого пожиття пильнував дїла, а потому або приходив, або привозили его аж рано. Море сльоз я вилила, а одиак любила його. На колїнах благала, щоби перестав гуляти, а він по пяному пригортав мен й казав: „Даруй серце, я сам ледви на ногах міг встояти, я більше не буду, се вже останний раз". І я вірила, а він, виспавши сь, наново починав своє, лишаючи мене в дома, в сльозах.

До дитини він майже нїколи не заглядав.

Я чула, що дитина йому завада. Кілько разів зближив ся до колиски, тїшила-сь я, серце било-сь з радости, усьо я забувала, прощала недоспані ночи. За те, що ось-ось возьме на руки, як батько приголубить, попестить, поцїлує. А він подивив ся лише і відвертав ся сейчас, а мене мов ножем хто в серце колов.

Як дитину любив, так любив і мене. Нераз казала я до нього: „Володку, возьми дитину" — а він на те: „Аби плакало? Не зношу крику бахорів!" — „Володю, на любов нашої дитини невинної, малої, — закликала я його — перестань по ночах ходити, возьми ся за дїло" — а він сьміяв ся лише на ті слова і казав: „Дитина? Ха, ха, ха, чи ж розуміє воно, що я роблю? Хотїла-сь дитини, маєш, воно менї непотрібне".

Свого батька гроші протратив, не сказавши менї ні слова про них. Довідала-сь я про сї гроші доперва тодї, як він якось виговорив ся допоминаючи-сь в мене мойого віна. „Володю, знаєш чейже — кажу йому — що тато зі собою не возьмуть до гробу. Які гроші є, вони наші". На те він тільки спалїв з лютости і скрикнув: „Твій батько думав собі мене одурити, гадав, що дочку його буду своїми грішми годувати". По сих словах тріснув дверми і вийшов до другого покою, а в мене серце мало не пукло із жалю. Почорнїло менї в очех, біль стиснув серце.

Отямила-сь я аж на ліжку. Біля мене клячала служниця і плакала. Казала, що я в горячці взивала мою матїр, взяти мене до себе.

Якби нїчого не стало ся прийшов він до ліжка й питаєть ся мене, чи менї полегшало, ще й руку хотїв пок асти на голову. Яким осоружним видав ся він мені в той час! Як зненавидїла я його, відсунувши його руку з відразою! Дивити-сь я не могла на нього, хотїла винестись відтїля як найдальше, аби его більше не видїти на очи...

Я утїкла до батька і там вродилась моя друга дитина. А батько, сумний, нахмарений, почорнїв з того нещастя як земля. Не розказувала я йому нїчого, та він знав і так про все та догадувавсь.

В домі батька коли я подужала, моїм улюбленим місцем став мамин цьвітник. Всьо опустїло, тільки він пишав ся, та нагадував давне, красне житя. Кілько хвиль перебула я тут веселих у тім цьвітнику, скілько радости відчула я, кілько мрій, тепер розвіяних, згадалось там менї! Я припадала до цьвітів і цїлувала їх роздумуючи про минуле.

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виникнує апетит і сприяє травленю. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 271 26—20

ньче з анальогії, що можна викладати по руски і по руски здавати правничі ріґорози, наколи професор „der ruthenischen Sprache mächtig ist", сліґує, що і іспити правничі можуть відбувати ся по руски, наколи члени комісії володіють тою мовою, длятого міністерство повинно іменувати і Русинів членами комісій, щоби тим дати спроможність студентам Русинам здавати іспит в рідній мові. Людий, котрі мають кваліфікації бути членами державних іспитових комісій є у нас досить і пр. комісію до I іспиту може міністерство іменувати навіть з самих професорів Русинів львівського університету: дра Дністрянського до права римского, М. Грушевского до історії устрою Австрії, д-ра Мишковского до права канонічного, д ра Стебельского до права німецкого; зрештою, членами комісії можуть бути і люди з поза університету.

Вкінци застеріг ся референт, будто би молодіж реалізувала в рішучої борби за самостійний університет, бо в поставлених резолюцій о мінімальних жаданях може здавати ся, що молодіж повиґнув з такої борби.

По сім предложив до ухвалення такі резолюції:

„Руско-українська академічна молодіж не вирікаючи ся дальшої борби за основання повного українсько-руского університету у Львові та скорого ґеремізования особного правничого виділу — домагає ся:

1) Скорого кровання на правничім виділі львівского університету пятьох найконечнійших катедр з укр.-руською викладовою мовою, а іменно: права римского, австр. процедури цивільної, права торговельного і векслевого, економії і права адміністрацийного;

2) іменованя Русинів членами комісії для іспиту правно історичного."

В дискусії забрав голос проф. д-р Дністрянський і взивав молодіж до научної праці, бо коли Русини будуть мати ученых людий звісних в научнім сьвітї, то і се причинить ся до скорішого зреалізованя нашого університетского постулату; за примір давав австрийских Італіянців.

По проф. д-рі Дн. забирали слово академіки: Іваненъ, Стрецкий, Ярмолович, Рожаньский, Ґлєкторович — почім повисші резолюції одноголосно ухвалено.

Вкінци рішено завізвати всіх правників Русинів, котрі подають ся до I. іспиту, щоби в поданях зазначували виразно, що іспит хотять здавати в рускім язиці — і візвати руских послів, щоби постарали ся о впровадженє на львівскім університеті заведеня побіч польских і руских написий для маркантного означеня утраквістичного характеру львівского університету.

Війна.

Битва під Цушімою.

Державний департамент в Вашинґтоні одержав дня 30 мая слїдуючу депешу з Токіо: „Урядово доносять, що всї російські панцирники, з виняткомъ кораблїв Миколай I. і Орел затоплено. Адмірали Рожественьский, Фелькерцам і Небоґатов дістались до неволї". З сеї телеґрами виходило би, що перша вість, мов би Рожественьский погиб разом з своїм панцирником, є неправдива. (Взагалї цвестно, що стало ся з Рожественьским досї не рішена: коли Бюро Райтера (дуже неґевне, о скілько розходить ся о операції на мори) донесло, що Рожественьский погиб та що навіть висадив ся разом в кораблем і залогою у воздух, то другі доносять, що був лише ранений, а треті, що втїк на иншім кораблї. Впрочім ще й не знати на певно, чи Рожественьский був взагалї на корейскім проливі в часї битви. Послїдна депеша доносить, що Рожественьский дістав ся до неволї, та і сю вість треба брати лише cum grano salis — як і попередні. — *Ред.*).

З Токіо оголошують урядово, що головна кватира одержала о битві слїдуючі три телеґрами від адмірала Того:

1) Дня 27 мая: Наша сполучена ескадра одержавши вість, що російска фльота наближаєть, вирушила сейчас, щоби ї зватакувати. Погода гарна, але море розгукане.

2) Дня 27 мая в ночи: Получена ескадра заатакувала коло Окіношіми, на полудневий захід під Цушімою російску фльоту і побила ю. Затоплено що найменше чотири кораблї російські, кілька наших ушкоджено. Наші кораблї неушкоджені. Наша фльотилїя торпедовців розпочала атак перед заходом сонця.

3) Дня 29 мая: Головна сила сполучених ескадр гнала дальше за російскою ескадрою і зватакувала ї дня 28 мая на полудневий схід від Окіношіми. Кораблї Цар Николай I, Орел, Адмірал Сенявін і Ґенерал-адмірал Апраксін піддали ся. Корабель Ізумруд утїк. Наші кораблї вийшли без жадної шкоди. Оповідають, що в часї битви дня 27 мая затоплено кораблї: Бородіно, Імператор Александер III, і Жемчуг. Окрім того затоплено два инші кораблї. Адмірал Небоґатов з 2000 людьми дістав ся до неволї. Команданти кораблїв оповідають, що на дно пішли еще панцирні кружляки: Адмірал Нахімов і Димитрій Донський, кружляк Светляна, надбережний панцирник Адмірал Ушаков, транспортові пароходи Іркуцк і Камчатка і три протиторпедовцї. Панцирний кружляк Володимир Мономах пішов на дно вже по забраню его Японцями. Забрано один пароход призначений до специяльної служби і одного протиторпедовця. Взагалї дотеперішні страти Росиян можна представити в слїдуючий спосіб: Затоплено одного надбережного панцирника, 5 кружляків, 2 пароходи до специяльної служби; забрано: 2 панцирники, 2 надбережні панцирники, 1 пароход для специяльної служби, 1 протиторпедовця. Сим зіставленем не суть обняті 3 кораблї, котрі після оповідання полонених також мають бути затоплені. Окрім 2000 полонених з адміралом Небоґатовом, забрано до неволї еще 1000 людий. Битва еще не скінчила ся.

Ґаньске посольство в Льондонї одержало з Токіо донесенє, що чотири забрані военні кораблї російські вже відставлено в добрім станї до японських портів.

До Владивостока вже дістав ся один корабель з російской фльоти. Доносить про се до Петербурга Ліневич в телеґрамі з дня 30 мая: „Кружляк другої кляси „Алмаз" приїхав до Владивостока. Командант Алмаза оповідав: Дня 27 мая фльота Рожественьского розпочала битву з японською фльотою в проливі Цушімі. Сего дня пішли на дно панцирники Князь Суворов, Ослабля і кружляк Ураль. Панцирник Александер III тяжко ушкоджено. На початку битви Рожественьский упав раненний і его перенесено на инший корабель. Кружляк Камчатку тяжко ушкоджено. Алмаза відтято від головної лїнії російскої і він вже не міг назад з нею получити ся. На Алмазї убиті один офіцер і 4 матрози; раненых 10 матрозів, з них 3 тяжко. О обсадї затоплених кораблїв російских командант Алмаза нїчого не знає."

З Шанґаю доносять, що до порту зайхав один малий російский кружляк. Шість російских транспортовців, що стояли під хінським портом Вусун, згодило ся на се, щоби їх в Вусунї придержано.

Обсада російского кружляка Адмірала Ушакова дістала ся на два російскі шпитальні кораблї.

Більша часть японьскої фльоти має тепер стояти під Владивостоком, щоби не допустити тамтих російских кораблїв, котрі утїкли в часї битви.

Після приватних донесень до Берлїна Японцї мали стратити 3 кружляки і 12 торпедовців. Деякі японьскі торпедовцї а також инші їх кораблї суть ушкоджені так, що довший час не дадуть ся ужити до военної служби.

(Телеґрами.)

Петербург. Тут говорять, що Рожественьский ранений вспів в часї битви дістати ся на судно одного з торпедовців і в той спосіб спас ся.

Льондон. В петербурских військових і маринарских кругах говорать, що на російских кораблях в часї битви було богато случаїв зради. Між офіцерами і матрозами було богато революціонерів, котрі нарошно (?) не виконували своїх обовязків, щоби довести до погрому російскої фльоти.

Петербург. Ліневич телеґрафує: Японьский віддїл, котрий дня 25 мая обсадив Сігаосен, вимаширував дня 26 мая до місцевости Айхіліву. На лївім крилї стерли ся передні сторожі; Японцїв відперто.

Льондон. Маршалок Ояма мав скорими маршами посунути ся наперед в сторону Чантуна. Говорять, що вже побив передні сторожі російскі під командою Ковальбарса.

Париж. Дневники доносять, що Японія поставить тепер условія мира, котрі може будуть упокоряючі для Росиї, бо Японія не може згодити ся на условія, котрі були можливі ще перед трема місяцями. Японія мусить дістати відшкодованє за всї свої страти, викликані війною.

Льондон. До Daily Express доносять, що кружляк „Ґромобой" виїхав в Владивостока, щоб получити ся в російскою фльотою, але натрафивши на міну винетїв у воздух.

Льондон. Камімура жене дальше по при японьскі береги в погони за утїкаючими російскими кораблями.

Петербург. Рознесла ся тут поголоска що до Владивостока дістало ся в бантацкої фльоти 12 кораблїв ріжвородного типу.

Берлїн. До Local Anzeiger-а доносять, що в Петербурґї вибухли демонстрації, які розігнала поліція. Преса дістала дозвіл пустити всї насівші деленї. В Царскім Селї мала відбути ся рада міністрів під проводом царя, де нарадкувано ся над тим, чи вести дальше війну з Японією.

Балтийска фльота.

Доси не маємо що зовсїм докладних вістий ані про хід остатної битви в корейскім проливі ані про страти обох противників. Не можна також оцїнити величини російского погрому тим більше що японьска погоня, котрої слїди доси майже ще незнані, може значно ще змінити і той стан річий, який настав безпосередно по битві. Всеж таки не від річи буде пригадати дотеперішну історію балтийскої фльоти та її первісну силу оскільки з усїляких згадок, які в ріжних часах появляли ся в европейских часописях, можна було утворити собі образ тої сили.

Отже балтийска фльота чи то, як її урядово звано, друга ескадра Тихого Океану вийшла д. 12 жовтня 1904 р. з Ревлю, а в кілька днїв пізнїйше з Лїбави. По звісній пригодї під Гелъом, де Рожественьский д. 21 жовтня стріляв до анґлїйских рибаків, причалила д. 25 жовтня до Віґа, а в пять днїв пізнїйше до Танджеру при Ґібральтарскім проливі. Відти більша часть фльоти під Рожественьским відплила д. 5 падолиста і, переплинши коло пригіря Доброї Надії, станула д. 1 сїчня с. р. при острові Мадаґаскарі. Друга, менша часть під адміралом Фелькерзамом пустила ся на Середземне море, коло Крети получила ся з кількома суднами фльоти охотничої і переплинши через Суецкий канал, станула д. 3 грудня в Джібуті, а 2 сїчня при Мадаґаскарі. Крім того д. 16 падолиста мин. р. виплив з Лїбави ще инший віддїл балтийскої фльоти під адміралом Добротворским і, минувши Середземне море та Суецкий канал, станув д. 3 лютого також при Мадаґаскарі. Вкінци трета балтийска ескадра під адміралом Небоґатовим виплила з Лїбави д. 16 лютого і також Середземним морем і Суецким каналом пустила ся на Хиньске море, де недавно злучала ся з попередними частями фльоти.

Ціла фльота складала ся: I. з вісьмох лїнїевих панцирників, II. пяти панцирних кружляків першої кляси; III. чотирох панцирних кружлякїв другої кляси; IV. трех кружляків непанцирних; V. чотирох кружляків до оборони берегів; VI. кількинадцяти перевозових суден, двох шпитальних і 19 протиторпедовців.

До I. належали: 1) „Бородіно", 2) „Александер III", 3) „Орел", 4) „Князь Суворов" (адміральский корабель), 5) „Сисой Великий, 6) „Наварія", 7) „Ослабля" і 8) „Николай I." З них перші чотири, збудовані в рр. 1901—1902, мали більше-менше по 13 730 тон позмости, 16.300 коний сили, 18 миль швидкости, 66 пушок, 787 людий залоги, 4 рури торпедові. „Сисой Вел." мав 10.560 тон, 8.600 коний, 17 миль швидкости, 38 пушок, 6 рур торпедових, 586 залоги; збудований в р. 1894. „Наварія" 10.570 тон, 9.100 коний, 15 миль швидкости, 42 пушок, 6 рур торпедових, 621 залоги; збудований в р. 1892 „Ослабля" 12 880 тон, 15.000 коний, 18 миль швидкости, 63 пушок, 5 рур торпедових, 769 залоги; збудований 1898. Вкінци „Николай I." 9.890 тон, 8.000 коний, 15 миль швидкости, 31 пушок, 6 рур торп., 621 залоги; збудований в р. 1889.

До II. належали: 1) „Димитрій Донской" (збудований в р. 1883, 6.200 тон, 7.000 коний, 16 миль швидкости, 34 пушок, 5 рур торп., 495 залоги); 2) „Адмірал Нахімов" (збудований в р. 1885, 8.660 тон, 7.800 коний, 16 миль швидкости, 34 пушок, 6 рур торп., 572 залоги); 3) „Светляна", збуд. 1896 р. 3.800 тон, 9.000 коний, 20 миль швидкости, 30 пушок, 2 рури торп., 702 залоги); 4) „Аврора" (1900 р., 6.800 тон, 12.100 коний, 20 миль шв., 40 пушок, 3 рури торп., 570 залоги); 5) „Володимір Мономах" (р. 1882, 5.750 тон, 7.100 коний, 17 миль шв., 21 пушок, 3 рури торп.).

До III.: 1) „Алмаз" (1903, 3.220 тон, 7.500 коний, 19 миль шв., 8 пушок, 336 залоги); 2) „Жемчуг" (1903, 3.050 тон, 19 миль шв., 8 пушок, 5 рур торп., 334 зал.); 3) „Олег" (1903, 6.780 тон, 19.500 коний, 24 милї шв., 34 пушок, 6 рур торп., 573 зал.); 4) „Ізумруд" (1903, 3.050 тон, 19.000 коний, 24 милї шв., 14 пушок, 5 рур торп.).

До IV.: „Дон", 2) „Ураль", 3) „Кубань".

До V.: 1) „Адм. Апрасвін", 2) „Адм. Сенявін", 3) „Адм. Ушаков" (кождий по 4.200 тон, 5.700 коний, 15 миль шв., 26—30 пушок, 4 рури торп., 406 зал.; збудовані в рр. 1893—96); 4) малий кружляк „Терек".

Перевозові судна: Камчатка, Іртиш, Анадир, Аргун, Усурі, Сунґарі, Седента, Монґоґай, Дніпро, Саратов, Нижний, Новгород, Ріск, Океан. Шпитальні: Орел, Кострома.

Оскільки доси відомо, забрали Японцї два лїнїеві панцирники (Орел і Николай I.), а чотири затопили (Бородіно, Александер III., Кн. Суваров і Ослабля), так що лишило ся всего два. З панцирників першої кляси затоплено Димитрія Донського, Нахімова, Святляну і Володимира Мономаха, так що лишив ся всего один (Аврора). З панцирних кружляків другої кляси погиб лише „Жемчуг"; „Алмаз утїк до Владивостока, „Ізумруд" також кудись утїя, а лишив ся „Олег". З непанцирних кружлякїв погиб „Ураль"; два лишили ся. З кружляків до оборони берегів забрали Японцї два (Апраксін і Сенявін), одного затопили (Ушаков), а лишив ся тілько малий „Терек".

Коли дотеперішні вісти справдять ся, то навіть в такім разї, якби останкам російскої фльоти пощастило дотерти до Владивостока, все таки уважати її треба за цїлком знищену.

Перші вісти донесли, що Рожественьский пустив ся в Корейский пролив лише з одною частию своєї фльоти, а другу виправив иншою дорогою. Тимчасом его страти ві трохи не потверджують тих вістий. Коли ж би припустити, що він з усею силою пустив ся у пролив з тим планом, що, пожертвувавши якусь частину фльоти на загибіль, всеж таки в більшою частию перебе ся найкоротшою дорогою до Владивостока: то план той мусїв би видати ся занадто ризиковним, коли не легкодушним. Впрочім недалекий час може лїпше сьвітло на сю так страшну погрому.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Балкану.

Білґрад. Король розвязав скупштіну. Нові вибори відбудуть ся в липни.

Рїзня Вірмен.

Петербург. В Налїсевані (закаспійский край) від чотирох днїв кровавї розрухи, о много грізнїйші, ніж ті, що були в Баку. Татари мордують Вірмен. В базарі вирізано всїх Вірмен. Розрухи розширились на сусїдні села, в котрих Татари голосять сьвяту війну, мордуючи Вірмен.

З Росиї.

Перн. Тут заборонено збір учителїв. Зібрана ся товпа. Полїция пробувала арештувати кілька осіб, але безуспішно. Маніфестанти стріляли з револьверів і ранили одного полїцая. Кидано камінем і розбивано шиби. Візвано військо, але не ужито оружя. В ночи товпа розійшла ся. Тепер панує спокій.

Варшава. Вчера товпа робітників знов виконала атак на доми розпусти і печери розбою. З обох сторін стріляли з револьверів.

Державна рада.

Відень. Державна рада має бути скликана на день 14 червня. Правительство предложить піврічну провізорію буджетову. Вибори до делеґацій відбудуть ся доперва в осінній сесиї.

Анархістичний атентат.

Париж. Вчера приїхав тут іспаньский король Альфонс. Коли Альфонс переїздив через місто, явивсь чоловік перервав шпалїр, і в окликом „смерть тиранам, проч з інквізиторама!", кинув ся в штилетом в руцї до повозки короля. Напастника арештовано. Він подав, що називає ся Ґарнері і є секретарем товариства золотників. Ґарнері є звісним властям анархістом.

НОВИНКИ.

— **Приходять до голови по розум.** Як було у нас уже замічено, сумні результати царского толеранційного указу для рущини в Холмщинї, зробили вже деяку рефлексию і в російских кругах, котрі зачали розуміти, що постанови і сего указу без рівночасного привернення унії, ще й до того унії з малоруским характером, женуть майже пів мілїона холмских Русинів в обнята римокатолицтва і польщини. На се звернули вже увагу (в части в приводу наших відзивів в сій справі) і деякі російскі дневники, а тепер саме забрав в тій справі голос п. Е. Витошиньский (мабуть з Варшави), котрий лично знає Холмщину і тамошні відносини та теперішному положенню дїл в Холмщинї посьвятив брошуру: „Что дѣлать намъ въ настоящее время съ вопросомъ объ упорствующихъ". П. Витошиньский критикує поведенє російских правлячих кругів супротив холмских унїатів та каже, що о иншим способом на уратованє їх від переходу до латиньства та від польонїзації есть тілько привернене унії „подъ вліяніемъ малорусскаго духовенства" і загалом, що в противділа-

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 510

У батька я сидїла довго. Любо було менї тут, а батько начеби й повеселїшав, й вештав ся по гумнї мов молодець.

Ба, але і муж знав, як взити ся до дїла. Він не віддав менї першої дитини, хлопчина. Одного дня він приїхав до нас, але я його і бачити не хотїла. Учителька оповідала менї, як перепрошував батька, як по руках цїлував.

Під намовою учительки вернула я не так до мужа, як до дитини. Тиждень минуло ще так-так. Мало ми, що правда, говорили до себе, але за тиждень вернуло те саме, що й перше. Як не примилував ся він до мене, а до одного стремів: дістати як найскорше у рука віно. Зі орудя взив собі дитину. Щоби не розлучити-ся з нею, я поїхала з ним і з дитиною до батька. Обережно почала я говорити за віно, та тото сїк по сказав: „Знаєчи Все, литу, — говорив він до Володка — написав и віно ось тиы — і тут указав рукою на дїти — щоби вони коли-сь не пішли по жебрах. З відсотків можете вигідно жити при добрім господарстві обоє аж до смерти. Ось таке мов завіщанє, причина-ж Ваше житє і ось се". При тих словах батько подав чоловікови пачку листів, яку вийняв зі столика. Що там в тих листах було, не знаю.

Більше я чоловіка не видїла й не чула про нього. Він щез з міста, наче камінь у водї...

(*Дальша буде.*)

ню латинізації та польонізації Холмщини треба уживати способів, приспособлених „къ мѣстнымъ условіямъ народной жизни и современнымъ запросамъ и то не лишь въ области религіознаго сознанія, но и во всѣхъ прочихъ областяхъ жизни“... П. Вітошиньский пропонує отже скликане собору унїацкого населення до Холма, при чім відозви і пояснення належить видати на трех мовах: московскій, українській та польскій та реферати належить виголошувати по українськи. Вкінци на сей собор треба запросити як репрезентанта львівского руского митрополита для співнарад. Як бачимо, в Росії зачинає ся акция для ратованя унїятів від польского забору; жаль лише, що так пізно і що так поволи се зачинає ся.

— **Інтриґи „Руслана“.** В кількох послїдних числах помістив „Руслан“ статю „Полїтичний лексікон для молодїжи“, в якій розбирає критично брошуру п. Юліяна Бачиньского п. з. „Гльосси“. Брошура п. Бачиньского появила ся — як звісно — ще перед роком, тож викликало мимохіть деяке счудованє, що за ей критику взяв ся „Руслан“ аж тепер, коли книжка стратила взагалї характер якої-будь новини. Та вскорі показало ся, що „Русланови“ розходило ся не о п. Бачиньского анї о его брошуру, а о зовсім иншу цїль — щоб під покривкою невинної нїбито критики якоїсь-там брошури пустити кілька нових інтриґ проти народного сторонництва. Так в послїднім числї старає ся „Руслан“ доказати, немовто злука части радикалів з народовцями вийшла у тих послїдних (то є народевців) зі страху перед „новоеристами“, а що-до радикалів, то вони тілько длятого перейшли в народний табор, щоб искати тут почести і посольскі мандати (!!. Д-р Евген Левицкий — теперішний редактор „Дїла“, додає злобно рептилька — казав навіть публично на зборах, що „національність се пуста форма“, а коли радикали помимо того вийшли в злуку з націоналїстами, то тілько тому, що „волїли вийти на готове“ і дістати ся „всїми силами до товариств, інституций, орґанізаций та редакций народовців“. Тут то — замічає задля укороновання своєї бляґи „Руслан“ — треба і гладїти „одної з причин витворення національно-демократичної партиї“. — Розуміє ся, що нас нїчого не обходить брошура п. Бачиньского, котра і так є в теоретичних і фактичних основах схиблена, і може собі „Руслан“ з нею зробити що хоче, та не можемо поминути мовчки тих інтриґ і бляґ руской рептильки, які звернено проти нашого сторонництва. Передовсїм теперішний редактор „Дїла“ нїколи не казав, що „національність є пустою формою“, як се вкладає ему в уста „Руслан“, а казав лише, що націоналїзм „є формою, яку треба заповнити культурним, полїтичним і социяльним змістом“ — а се річи хиба зовсім відмінні. Можна не годити ся на тоту вихідну точку погляду д-ра Левицкого (тодї ще академіка) — та не можна сказати, що „теперішний редактор Дїла“ уважав національність за пусту форму (щось фактично не істнуючого), бо се було-б дурницею і се не є згідне з правдою. Свое становиско в справі націоналїзму і потреби для него культурного і полїтичного змісту викладав відтак д-р Левицкий в радку статей в „Народї“ п. з. „Безпрограмовість народовців“, де доказував, що всї давнїйші програми народного табору обертали ся майже виключно коло языка, мали характер переважно етноґрафічний, і тому допоминав ся ревізиї і переміни народної програми через поставленє еї на основах широких змагань культурних, економічних і полїтичних. Та як неправдивим є представленє в „Руслані“ погляд в „теперішнього редактора Дїла“ про націоналїзм, так і неправдивим є представленє тим-же „Русланом“ мотивів, які нїбито зложили ся на утворенє національно-демократичної партиї і спонукали народовців вийти в союз з „національною“ частиною радикалів. Память у „Руславістів“ видимо коротка, тож позволимо собі їй в дечім помочи. В р. 1899, коли засновувало ся національно-демократичне сторонництво, ситуация була така, що народний табор находив ся в станї занепаду, а причиною була як-раз нова ера, котра підкосила симпатиї і авторитет сторонництва в очах народних мас. З другого однак боку і Поляки розпочали вже тодї свою аґресивну акцию на Руси, що тягне ся по нинїшний день, а проти сеї акциї треба було поставити в руского боку національну силу, якої немогли вже витворити нї скомпромітована безтактностями фракция радикалів, нї розбитий завдяки новій ері народний табор. Національну силу міг здвигнути лише союз всїх національних елементів на широких демократичних основах, тай се було як-раз причиною, а не що инше, що довела до національно-демократичної орґанізацию. О тім всїм можуть авторі напастий в „Руслані“ пересьвідчити ся з послїдних чисел „Будучности“, де мотиви акциї основно виложені і розібрані, а твердити, що причиною злуки народовців з національними радикалами була борба з новоеристами, се вже така бляґа, що в неї хиба і сама редакция Руслана певно не вірить. Новоеристи в той час лежали вже побиті на земли, а такими суть вони і по нинїшний день, дарма що „Руслан“ робить все можливе, аби разом з радикалами всїлякими підпольчими інтриґами розвалити національно-демократичну орґанізацию. Ся орґанізация стоїть нинї кріпко на ногах, вона дала Русинам боєву силу, якої не розпоряджало доси ще нїяке руске сторонництво в Галичинї, і такою силою воно буде також на дальше, бо рацию его істнованя лежить так в наших внутрішних, социяльно-полїтичних відносинах як і в наших відносинах супроти польскої аґресиї на вні. Колиж „Руслан“ жалує ся, що національно-демократична партия виконує на суспільність „терор“ і він сам терпить від того еї „тероризму“, то ми сему не винні. Навпаки, ми благословимо обома руками сей „терор“ — коли щось подібного можна назвати терором, — бо сей терор сполїв disjecta membra національних елементів в одну карну і солїдарну орґанізацию та не позволяє на успішну дїяльність тим, що люблять ловити рибу в мутній водї і вести акцию на свою руку — з користию для себе, та зі шкодою для загалу. Вкінци що-до негідної напасти, немовто деякі члени нашого сторонництва працюють публично лише задля почестий і мандатів, то се вже така вїкчемність, що на неї відповідати не варто. Мандатами (тай додаймо: гадючими фондами!) розпоряджають в Галичинї як-раз чинники, котрих клямки держать ся „партия“ Руслана, тож було-б пожадане не викликувати дискусиї именно на сю тему. Не виходять на сонце люди — каже пословиця — що мають масло на голові...

— **О противзаконнім поступованю галицко політичної адмінїстрациї супротив руской заріб«овой еміґрациї до Німеччини** умістила статю також берлиньска Vossische Zeitung (ч. 241 з 24 мая). В сій статї розказано, як від довшого часу приходили на зарібки до Німеччини з Галичини лише Поляки (мазури) і як з тих зарібків поправив ся в західній Галичинї добробит польских селян і взагалї Поляків. Рускі робітника почали йти на зарібки туда аж недавно з поради Народного Комітету (по рільничім страйку у східній Галичинї 1902 р.). Однак, хотяй робітників руских, в порівнаню з польскими, йде ще не богато, а вже ся конкуренция розярила Поляків, і то не лише в Галичинї але і в Прусах. Де Поляки мають власть в своїх руках, (а так є в Галичинї), там придушують они всїми средствами власти все, що не є в інтересї польскім. Так дїсь і в справі зарібкової еміґрациї до Німеччини Русинів, котрих в Галичинї є три мілїони. Доси робітники з Австриї могли йти на роботи до Німеччини з книжкою службовою або з посьвідченєм від начальника громади. Тепер інакше. Як видко з „указу“ одного староства на Руси, розісланого до всїх зверхностий громадских, заборонено начальникам громад під загрозою кар, видавати робітникам до Німеччини робітничі книжки або посьвідченя, бо від тепер можна буде йти на зарібки до Німеччини лише за заграничним паспортом! Річ ясна, що такі „укази“ на рускій териториї мають лише цїль не допускати Русинів конкурувати з польскими робітниками (котрі йдуть до Німеччини без заграничних паспортів, а лише з книжками робітничими і посьвідченями від зверхностий громадских). Урядники староств в цїлій Галичинї Поляки, то вже они при введенню обовязку паспортового потрафлять здержати зарібкову еміґрацию Русинів. Від трох чвертий року основували Русини для своїх робітників інформацийне бюро на прускім горішнім Шлеску в Найберунї, тай на граници. Се Бюро веде свою дїяльність вповнї вдоволяюче і має перед собою надїйну будучність. Примус паспортовий, заводжений Поляками, має також на цїли підкопати, по змозї, се Бюро.“ — Чи галицкі Поляки, даючи причину до такої статї в такій поважній ґазеті, як берлиньска Vossische Zeitung, не шкодять собі в опінії культурного сьвіта, се лишаємо до осуду їм самим. Нам здаєсь, що паспортовий примус, задекретований для руских робітників, лише компромітує австрийского міністра справ заграничних ґр. Голуховского, котрий — як писали польскі дневники — обіцяв презесови кола польского писати якийсь протест до прускаго правительства за переслїдуване польских робітників в Прусах через відправу в копальнь. На всякий спосіб пруске правительство через „указ“ о примусї паспортовім для галицко-руских робітників дїткнене безконечно більше, бо на тім терплять інтереси прускаго промислу і рільництва. Коли руске Бюро в Найберунї не зможе сповнити принятих на себе зобовязань супротив нїмецких промисловців і більших посїлостий з причини такої vis major, як „укази“ а la той золочівского староства, касуючі австрийский основний закон державний, тогдї пруске правительство, на напір своїх покривджених, буде мусїло запротестувати і певно запротестує дорогою дипльоматичною. Тай, на жаль, не лиш те одно спинне руску еміґрацию зарібкову. Як відомо, тут ще дїлає яко vis major і заперечуване руским робітникам належних білетів їзди зелїзницею за половину цїни, і пропаданє почтової переписки з найберуньским Бюром, і невиданє війтами книжок службових — і т. д.

— **Вшехпольска шопка в Камінцї струм** Пишуть нам: Щасливо минули нашу Камінку всякі обходи в родї Міцкевичівских, Костюшківских річниць і „wieców“ Козловского, але прийшло ся нам діждати вибуху вшехпольскої дурійки під плащиком „uczczenia“ конституциї 3 мая, а то в неділю 28 с. м. Попереднього дня був концерт, устроєний приїхавшим зі Львова академічним колом T. S. L., на котрім з причини его програми не явив ся анї один Русин, з виїмком трех пань, між ними жени звісного „маститого патріота“ і провідника тутешних кацапів а навіть колишнього кандидата на посла в Сокальщинї. В саму неділю стягнено до 3 тисячки форналїв і народу з цїлої околиці і устроєно похід. Перед в походї вели польскі Соколи, між котрими знайшли ся майже всї тутешні п. к. урядники, умундуровані в сокільскі убори. Потім ішли пожарники, самі Русини з Батятич, під проводом дїдича Романовского і его форналї з хоругвою. „T. S. L. w Batiatyczach“. Дальше йшли дївки з двора під проводом ключниці п. Романовского а за ними 15 читалень T. S. L., котрі вичисляємо: Тадане, Мости вел., Обидів, Сїлець веньків, Ясениця польска, Желехів вел., Желехів мал.. Стрептів-Ямне. Будки нов., Незнанів, Горпин, Збанів-Красїци, Вербеки, Руда і Яґоня, а також „Przełożeństwo zboru izraelickiego“, від котрих навіть жадано, щоби вийшли з тойрою. По полудни відбув ся „wiec“. Отворив его п. к. фізик Гавлїковский короткою промовою на тему четвертої заповіди Божої, але топкуючи „czcij ojczyznę i nie używaj innego języka, jak polski“. Потім промовляв народний учитель Познаньский, котрий почав розповідати про цїлу історию Польщі до конституциї і так знудив хлопів, що вже за несповна години остало з тритисячної товпи лиш 300 людя і то в переважнім числї Жидів. Хлопи дивувались, що він „так виговорює на Москалїв, як Москаль таку їм волю дає“. Промову свою закінчив окликом на честь „niepodległej Polski, gdzie szlachcic i ludek poczuwają się braćmi“. По нїм говорив учитель жидівскої релїґії Гас і виказав, що „Żydom najlepiej było w Polsce“, а закінчив „Oby nadeszła ta chwila, kiedy wszyscy Żydzi poznają, że oni są prawdziwymi synami matki Polski“. Впрочім замітні тут три річи. Передовсїм проводив вічови і аранжував его п. к. фізик і до того в сокільскім мундурі. Сей панок, як також п. к. податковий інспектор Бітнер, котрий ходив особливо між Жидами, як також конципієнт від староства ходили з пушками і збирали на T. S. L. складки. Нехай би то зробив урядник Русин! Рівнож замітне, що на вічу був майор Дондорер і місцеві офіцири від уланів. Друга цїкава річ, що промавляли два народні учителї і то кінчачи окликами в честь „niepodległej Polski“. А нехай би наш Русин учитель вирвав ся із „самостійною Україною“ або хочби промавляв на вічу а певно і два дни не попасав би в повітї. Трета замітна річ, се стягненє народа. Крім форналїв було богато народа стягненого польскими „ksiondz-ами“ під покривкою коронациї „Matki Boskiej“ і аж в Камінцї сказали їм, що та коронация є у Львові. Фізик і Романовский стягнули нарід обіцянкою „хапатнї“ і що се буде „polsko-ruski wiec“. Характеристичні отсї автентичні слова Романовского до п. фізика: „Sprowadzę panu 500 Batiuków, tylko niech pan nic nie mówi na wiecu na Rusinów“. Нарід не діставши обіцяної хапатнї і побачивши лиш польску шопку, розїзджав ся, кленучи панів і кажучи (автентичне): A провадили нас з Горпина не знати на що“ або: Przyszydym tylko mil, chciałem si widzić z swojem zieńciem i nima ci go“, з чого видимо навіть правдиві інтенциї також „ludku“ польского. А тепер до рускої інтелїґенциї і народу. Польска ґанґрина починає вжиратись і в наше тїло, проте не засипляймо справи, щоби колись не потрібували жалувати! Нехай по всїх селах загуде вічевий звін і нехай не дві тисячі форналїв а 20 тисячів хлопів патріотів збересь по сїнокосах перед живнями на велике руске хлопске віче. Найлучший день був би 24 червня або 13 липня, коли будуть ярмарки. — *Очевидець.*

— **В справі о. Танячкевича.** До вчерашного спростованя неправдивої вісти про засуспендованє о. Танячкевича додаємо отсей документ, надісланий нам з інтересованих кругів: „До сьвітлої редакциї „Дїла“ у Львові. Видїл товариства взаїмної помочи дяків гр. кат. архидиецезиї львівскої заявляє, для ухиленя невірного представленя річи в деяких часописях, що квота призначена Комітетом льотерийним на засїданю дня 17 цьвітня 1902 для архидиецезиї львівскої (с. є. капітал 7961 корон 03 с.) зістала цїлковито так в капіталї як і процентах — загально 8908 К 86 с. товариству взаїмної помочи дяків гр. кат. архидиецезиї львівскої виплачена. — Львів, дня 30 мая 1905. — *О. М. Тупись, о. Л. Туркевич*“.

— **Вихованє в польских ґімназиях.** Цїкавий причинок до богатого материялу, оповіщеного доси в нашій часописи, приносить для дослїдника сучасного вихованя в польских ґімназиях нинїшний Kurjer lwowski в дописи з Горлиць. Перед кількома днями прибули до его міста на прогульку ученики V, VI і VII класи ґімназиї в Ясли. Цїлию прогульки був міський парк положений дуже мальовничо, а вслїд за тим естетичні враженя, відсьвіжене ума і скріпнене тїла. Тимчасом стало ся инакше „Алькоголь в рїжних видах — читаємо в Kurjer-і lwowsk-ім — став одинокою програмою прогульки. Вози з молодїжю заїхали рано на горлицкий ринок, а ученики самі виносили бочки пива з пропінацийного льокалю, несучи їх остентацийно через ринок. Молодї „bohaterowie“ заімпонували Горлицям на самім вступі.. бочками з пивом яко символом прогульки. Наслїдки не давали довго на себе ждати. Публицї, що проходжувала ся по парку, представив ся незвичайний вид. По бічних паркових алеях могна було стрічати кільканайцятьлїтних дїтий в мундурках, як лежали без духа на лавках або земли серед необхідної в таких случаях декораций. В несьвітлім також стані находили ся деякі п. п. професори. В иншім знов місци ученики, розпалені алькоголем, користаючи із свободи а властиво з непритомности своїх настоятелїв мали допускати ся неморальних вибриків. Річ певна що алькоголїзм ходить звичайно в парі з вандалїзмом. Тому при сій нагоді обдерли богато паркових дерев з галузий, котрим прогульковичі пристроювали ся. Загальне враженє з прогульки вказувало на здичінє обичаїв серед молодїжи.

— **Дрібні вісти.** Цїсар іменував канцлера консисторії о. д-ра Гавриіла Крижановского соборним крилошанином руской гр.-кат. капітули у Львові.

Міністер просьвіти надав право публичности на 2 роки I і II класї руского приватного лїцея в Перемишли.

Лїкарский видїл краківского увніверситету поставив проф. Юліяна Новака unico loco кандидатом на катедру гіґієни у Львові. Міністерство зажадало поставленя терна.

З Камінки стр. доносять, що коли на честь митрополита Шептицкого, котрий візитуючи дієцезию прибув до сего міста, стріляли з мовдїра, наслїдком неосторожного орудуваня порохом одного селянина убило а одного тяжко ранило.

В Козулях, золочівского повіта, убив грім 35-лїтного господаря на подвірю власного дому.

Видовища і забави.

Прогулька „Кружка українських дївчат“ до Рудна проектована на 18 червня з причин від комітету незалежних відбуде ся в неділю по „Зелених сьвятах“ се є 25 червня. *Комітет.*

— Завтрішний ґімнастично-вокальний вечер львівского „Сокола“ в сали Фільгармонії пічне ся точно о 7½ годинї. Білети вступу можна набувати нинї (в середу) і завтра до полудня в „Сокільскім Базарі“ а від 3 год. по полудни в касї Фільгармонії. Для оминення глоти при касї перед самим концертом, добре є скорше заосмотрити ся в білети. — *Комітет.*

Календар: Гр.-кат.: нинї (середа) Теодота, Кляндиї, завтра (четвар) Патрикія, позавтра, (пятниця) Талалея; — Рим.-кат. нинї Петронелї, завтра Вознесенє, позавтра Еразма.

Руский театр на гостинних виступах в Тернополи в четвер 1 червня пращальне представленє. Премєра: „Анонїма“, шутка в 3 дїях Девалїера і Марса, в перекладї Й. Стадника. Білєти продають ся в сали „Міщаньского Брацтва“. Початок о год. 8 вечером.

Подяка. Сего року кінчить ся будова муровапої церкви в Вацовичах після планів і під технічним доглядом молодого архітекта, Русина, п. Фр. Озимкевича з Дрогобича. Цїла будова пригадує стиль наших прекрасних, деревляних церквей, робить дуже миле враженє і заслугує вповнї на то, щоби на неї звернути увагу. До того додати належить, що п. Озимкевич жадав зовсім не великої нагороди за свій труд, а ще і з умовленої цїни недоплачену ему часть тепер з власної ініціативи дарував, видячи бідноту парохіян. За те комітет церковний почуває ся до милого обовязку зложити своему архітектови прилюдну щиру подяку. *Ів. Пастернак* парох. 477

Надіслане.

КРАЄВИЙ АДВОКАТ

Д-р Целестин Фрід

переносить канцелярию з Підгаєць **до Бережан** з початком червня с. р.; канцелярия буде міститись в новій каменицї п. Гальберталя за Радою повітовою. 493 1—3

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьскої) отворила **комнату до снїдань** і просить рускі круги о численні відвідини. — Обслуга руска. 443 5—15

Оповістка.

Сим осьміляюсь пригадати всїм П. Т. Добродіям, котрим я вислав книжки „За красою“ і „Пестрі звуки“, щоби зволили ласкаво вирівнати належитість за них, або книжки неушкоджені звернути назад. Роблю се тому, бо вийшов вже речинець в друкарнї, де я мушу заплатити за друк, папір і т. в. При висиланю гроший прошу ласкаво ужити чек, який я вислав з книжками. Належитість виносить разом тілько К 5·30.

З поважанєм

465 3—4 *Микола Грабчук Чернівцї.*

Піщани

найсильнїйша в Европі санатория сїрчано-мулова, для ревматяків, з терпінях суставів і костий, в туберкульозї суставів, по зломаних і звихненах, в подаґрі, нервоболях, особливо в ішіяс. — Уладженя так що-до мешкань, як і купелий по всяким вимогам — від люксусових аж до найдешевших. Три басени чисто сїрчані, три сїрчано-мулові, один порцелянови. Окремий басен для убогих з купілями по 10 кр., другий по 40 кр. — Ванни порцелянові, мармурові і деревляні. — Примінюване льокальних болотних купілий в незарівнаним успіхом. — Проспекти розсилає Управа. — Околиця гориста. — Ординуючий лїкар: *д-р Ал. Тайхман.* Сезон від 18 мая. Піщани на Угорщинї. 469 3—4

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на пятитадиях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім выборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Вдовець

30 літ, на уряднича в пенсію 1700 К, маєтність в пенсію 1700 К, мешкання, власний маєток 10.000 К, оженить ся з панною, 25 літ до 32, або вдовою з відповідним приданим. Зголошення до 10 червня під „М. Б." Заваліє poste restante. 481 2—3

Старшої женщини

глядає ся на село до опіки хорою женщиною і управи маєтком господарством. Зголошення до Адміністрації „Діла". 482 1—3

Гори. Микуличин. Вілля

в найдогіднійшим місця коло зелізниці, ліса і Пруса по виняймленя або в цілости на реставрацию або поодинокими покоями. Ближші відомости на приходстві. 479 3—4

Шпараґи

вродні свіжі, добірні, коротко тяті, по зміняних торгових цінах розсилають:
Дзвержанівскі, Зелена, п. Гримаїв. 462 6—6

ПОЗІР! На будову руського театру дано від 1 с. в 20 сот. від руского населенія. **Знаменитий мід десертовий курациний** з власної пасіки 5 кг. 6 К 50 сот. Мід в пляшках 1 кг. 2 К. Брошурки Др. Цеглинського о меді дарма. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** см. уч. Іванчани п. з місця. 15

Стори жалюзії

всяких систем виконує фірма
В. Адамовский
Собіского ч. 4 і Академицка 2 ріг Таньскої.
Цінники висилає дарма і оплатно. 479 3—4

Петро Семота

артист-маляр
приймає замовлення на все, що взагалі входить в порученя прикрасу і прошить уклінно Всеч. Духовенство і Ґ. Ґ. громадянство церковні і світські адреси до дальших услуг в штуці. Як виконані роботи держать численні листи похвальні, котрі на жадане можна оглядати.
Львів, ул. Янівска ч. 11 А. 358 3—10

45.000 мужеских уборів
3.000 літних пальт
4.000 дитячих уборів
Мундури для панів студентів. Спортові убрання по казочно низьких цінах лише у
ТІРІНҐА БРАТІВ
наслідника Якова І. Зільбера
Львів, ул. Ґайдоньоска ч. 2.
319 12—20

УЖЕ ВИЙШЛИ:
„ЛЮБОЩІ"
вальці на фортеп. ня 1 р. 50 с.
І. Народний Марш
на фортепян 1 р.
продаж
УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ
Львів, Вронівска 8.
Можна дістати також в книгарнях. 466 4—4

ДОКАЗАНО ЛІКАРСЬКО
ЧУДЕСНІ ФРАНЦУСКІ 500 ПРАВДИВИХ ЕҐИПЕТСКИХ ПАПЕРІВ 929 27 -50
Дістати можна всюди.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти
машини до шитя і гафту
Зінґера.
Вінці від 97 до 350 кр.
Ручні від 30 до 82 кр.
Обручові від 51 до 77 кр.
Обручові від 70 до 85 кр. (для
Уряджає виплати проценти. Готівкові ціни
Платить за машини
55
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Лазарук
Львів, Пасаж Мікеляша.

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ
і головний склад
БУДІВЛЯНИХ МАТЕРІЯЛІВ
Мих. Мікося
Ярослав, Ринок, пл. Парохіяльна
поручає П. Т. Духовенству, Вп. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно	для будівель і скалистої цементації
Ґіпс	— — — —
Цемент	портландський загальний — — — —
Асфальт	просякнений, штучний — до фундаментів.
Підлоґа	цементові, цементові — гіпсові, мозаїкові, гладкі, колоброзані — — — —
Рури	каналізаційні, цементові, окружні, овальні до каналізації — бетонові рівних розмірів, муфові — — —
Керниці	— — —
Миски	під пуґар **Ринки** отверті
Сходи	— — — —
Цеглу	— — — —
Дахівки	— — — —
Комини	**Папа** дахова
Оцьґеїна, Карболінеум	— — —
Каналізация	і роботи бетонові всякого рода виконує фахівець совісно, як найскорше по цінах фабричних.

4—15

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"

при вступленню членів в школах народних подає до відомости Вп. Отців Рад шкільних, Вп. Вп. священників і катехитів учителів і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призначені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства ринок ч. 10 по слідуючій ціні:

1.	Фінляндия і Сібіра	44 сот.
2.	Повістка („Тіточка Ганна" і „Дві старі Богомільці")	36 „
3.	Жите [illegible] Миколая	40 „
4.	[illegible]	70 „
5.	Про [illegible] чуття або комедию	80 „
6.	Спартак, проводир римських гладіаторів	90 „
7.	Ґетманські сини	50 „
8.	На полуднє до Відня	40 „
9.	Оповідання	40 „
10.	Від моря до моря. Мексика	40 „
11.	В глухім куті	40 „
12.	Сотні поповини народного письменства Руси-України	52 „
13.	Цикл оповідань про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его діти	40 „
15.	Дещо про волоко	40 „
16.	Фарбованки і поезії Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Лінколь	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як молодик боровся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория України-Руси (з образками)	30 „
24.	Молитвеник народний а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвеник „Хваліте Господа з небес" в оправі полотняній з футералем	1 К 80 „
26.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералем	2 К 40 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

ОГОЛОШЕНЄ.

Надзірюча рада заїдтової каси „Віра" в Тисьменици скликує надзвичайні загальні збори на день 11 червня с. р. т. є. в неділю о годині 6 вечером у власнім льокали під ч. 70 з отсим дневним порядком: 1) Відчитаня протоколу з попередних зборів. 2) Вибір 3 членів дирекциї а то директора, касиєра і контрольора. 3) Вибір 9 членів до надзірчої ради. 4) Внесеня.

Тисьменица дня 27 мая 1905.

Петро Коцкий м. п. наступник голови. *Стефан Гриньовский* секретар. 436 1—1

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів
Петра Дуткевича
позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато звісмотреним складі дуже дешево дарохранительниці, гарн. дзвінки, чаші, монстранції, кадила, [illegible], патени, відстазники, плащениці, хрести, кадильниці, всповінники, водовнуї, шлюбні вінці, дзвінниці, ліхтарі, образи до процесій, хоругви, стихарі, суконки свячільницькі, [illegible] паволоки, парох. печатки.

Старі знищені начиння церковні приймає ся до отновленя позолоченя, посріблення і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні начиння по добивающих цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міра просиу надсилати напередні.

Мед вірний виключно для теперішного Преосв. ординарія станиславівського єпископа золотий перстень, обложений бриллянтами і шпарґами вар. 2.000 К, золотий дарунок вар. 900 К і срібний келих вар. 900 К. 140 4—45

На продаж з причини рубаня шкілка дерев. ведена від 30 літ огородничком дібр Диків. В школі є около 4.000 яблоневих щеп, 4-літних і старших, найліпших відмін, вже пересаджених надаючих ся до обсадженя доріг і битих гостинців, 2.000 3-до 4-літних яблінок, 2.000 груш і сливок ріжних відмін, також 2.000 до 3.000 дичок в тім році щеплених. Купивший шкілку мусить всьо забрати по конець червня 1907 року. Ціна дуже приступна. Зголошеня під „Шкілка" бюро оголошень Соколовского, пасаж Гавсмана ч. 9. 491 1—2

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових шпайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Перворядні порученя. 41 10—22

Оповіщенє.

Загальні Збори Товариства „Народний Дім" в Станиславові відбудуть ся дня 12 червня 1905 о годині 3-ій з полудня в комнатах Банку Związkowego при улиці Бельведерскій із слідуючою програмою:

1) Відчитаня протоколу з посліднях загальних зборів.
2) Звіт дирекциї за рік 1904.
3) Звіт комісиї контрольної.
4) Поділ чистого зиску.
5) Вибір 3 директорів.
6) Зміна статутів.
7) Внесеня членів.

Коли би не зійшло ся о 3-ій годині відповідне число членів, то загальні збори відбудуть ся того самого дня о годині 4-ій з полудня, без огляду на число членів.

491 1—1 *ДИРЕКЦИЯ.*

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШИ
відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає уживдалені дзвони до переливання в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всім Вп. прикодавцям і фундаторам за всі дотеперішні замовленя, прошу о дальші замовленя так на поодинокі дзвони як і на цілі групи. За тревалість материялу і гарантійний знак моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся приполучити із Вп. П. Т. Публики.

З глубоким поважанем
АНТОНІЙ СЕРАФИН.
70 Агентів не висилаю.

Знаменито прасоване біле
дістає ся легко і песно при помочи
СРІБЛИСТОГО **КРОХМАЛЮ**
Фріца Шульца jun. Акц. тов. Егер і Лучско.
Правдивий лише в охоронною маркою „GLOBUS" і „ЗЕЛЯЗКО".
Можна дістати всюди в картонах.
451 2—28

З Жіночої Спілки промислової „Труд".

Отсим подаємо до відомости, що в Товаристві нашім будуть до заміщеня посади: управительки інтересу взагалі і управительки робітні суконь. Рефлектуючі на ті посади можуть внести свої письменні зголошеня з коротким описом свого життя, з долученем метрики і свідоцтв дотеперішнього занятя. Зголошеня приймає ся до 15 червня 1905.

481 3—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*
бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 6—20
Scherer & Comp.
Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

Заложений в 1870 р.
головний склад насіня і ростин
АНТОНА ЯНМОВИЧА СИНА
у Львові, ул. Галицка ч. 14
поручає найліпше і найвибірше насіне звичайної капусти, кедлю, червоної капусти, брукельви, каляфіорів, калярепи цвітнових бураків, селєрів, салати, шпінаку, огірків, горосу, бобу, фасолі, пакетики вже по 10 2⁵, 30 сот., левкоиї, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудок, сальворота, пакетики по 20 сот., розсада [illegible] (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні бурики в найліпших відмінах, коники, мішанки трав, [illegible], садовини по найзнижній ціні.

Одно пробне замовленє вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24 49—50

Рух зовнішніх поїздів
важний від 1 мая 1905 згідно середньоевропейського часу.

До Львова на двірець головний приходять:

З Іцкан		12·20*, 6·10, 1·43, 5·45, 9·1—, Ворохта (від 1/7 до 30/9 в неділю і свята), Делятина (від 1/10 до 30/9), Коломия (від 1/5 до 30/9 що неділї і свята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Богомола (від 1/5 в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і свята.)
„	Кравова	2·31*, 6·—, 8·50, 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„	Підволочиск	7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„	Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„	Рави руської	7·50.
„	Станиславова	8·05.
„	Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„	Яворова	8·18, 1·32.
„	Коломиї	10·05
„	Рашова	10·35.
„	Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„	Бельзца	5·—.

На Підзамче

„	Підволочиск	7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„	Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„	Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„	Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова		12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенціма (від 25/6 до 15/9). Вадички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„	Іцкан	2·51, 6·15 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохта (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„	Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„	Яворова	6·55, 5·58.
„	Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Коханини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„	Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„	Бельзца	11·10.
„	Рашева	4·10.
„	Коломиї	5·50.
„	Рави руської	7·30*.
„	Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„	Стрия	11·10*.

З Підзамча

„	Підволочиск	6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„	Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„	Рави руської	11·15 в ночи кождої неділї.
„	Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„	Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані з червеними товстими; поїзди нічні з означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білєта їдучи на таком білєти воякого якщого рода, інвестровані провідниця, розкладу їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міськім бюрі д. н. держанням неділимись, пасаж Гавсмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо оголошуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Возьковский. Редагує і одвічає за редакцию: Др Евген Левицкий. З друкарні Народного [Ставропигийского] Заведеня.

Ч. 112. **Львів четвер 19 мая (1 червня) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходять у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшавского ул. Кінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надежність за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії: на цілий рік . . 32 к. — на пів року . . 16 „ — за границею: — 44 к. — 22 „

У Львові (без почтової пересилки) на цілий рік . . 28 к. — на пів року . . 14 к. на чверть року . 7 „ — на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция пів ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ѣ місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і якісь приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Ц. к. державна „посушна" запомога в практиці.

Справа розділу державної запомоги з причини минулорічної посухи — загалови доволі звісна. Звісно, як в укладі ключа, після якого розділ між обі части Галичини мав наступити, покривджено східну Галичину, як далї до комітету ратункового" покликано лише представителїв польских товариств, як вкінци оголошувано, що запомоги одержать лише члени „сулок" і т. д.

Само тепер одержали ми знов замітну допись з Бережанщини, що кидає ярке сьвітло, як в практиці виглядає розділ запомоги і яку вартість він справді має для наших хліборобів. Допись ся звучить:

„Як звісно, „Комітет ратунковий" під президиєю звісного д-ра Козловского мав переводити акцию запомогову задля минувшорічної посухи.

Комітет той видрукував аркушеву відозву з дня 14 лютого 1905 до ч. 863, де викладає широко спосіб переведеня акциї ратункової. Ц. к. намісництво повідомляє о комітетї ц. к. староства. Ц. к. староства повідомляють о тім громади а виділи повітові мають занятн ся розділом запомоги. Запомога та зредукувала ся до того (принайменше у нас), що хлібороби мали дістати безплатно сіль (ледову) для худоби. На повіт бережанський призначено 200 метр. сотнарів тої соли. Виділ повітовий розділив тую сіль після своєї уподоби, бо для сіл, де є латиньска парохия, або якісь польскі товариства (вулна, чительне) призначив подвійну порцию. Інакше годі собі витолкувати таких фактів, як се, що пр. для Поручина, Дворець, Стриганець і т. д. призначено по 5 сотнарів, а для такого самого Біща аж 8! Лапшин і Вербів два рази більші від Біща дістали лише по 6 сот., а Біще аж 8!

Ну, стало ся, вже є запомога! На початку мая староства і виділи повітові повідомляють, що вже приїхало для повіту 200 сотнарів соли для худоби на стацию Потутори. Там має кожда громада вислати підводи і свою пайку відібрати. Розділювати буде ц. к. урядник таки в Потуторах, але нехай війти не звонїкають і сейчас висилають фіри, як тілько дасть ся знати, щоби не платити на стациї складового (Lagerzins). Але що почтою давати знати не є практично, бо письма не дійдуть рівночасно до всїх війтів, то староство бережанське поступило собі в дуже простий спосіб: вислало в повіт кількох карних посланців, ті розбігли ся по селах, ходили цїлу ніч, будили війтів, брали від кождого по 2 К і звіщали, що раненько мають висилати фіри до Потутор по „запомогу". Се діяло ся в четвер 11 мая. В суботу 13 мая ставили ся ще раз війти до ради повітової, і там їм возвістив секретар Бехоньский, що запомога має ся роздавати в кождім селї ві второк 16 мая пополудни в канцелярії громадскій і сказав їм, кого назначив делєґатом для кождого села при роздачі запомоги (звичайно якогось панка).

І мали наші хлібороби велику радість в роковий день внесеня панщини. Кождий дістав по 1 кільограмі ледової соли, щоби его худоба мала що лизати і по чім воду пити. А в сам час прийшла запомога! бо сего року 16-ого мая худоба вже добре паслa ся, хиба тільки та ні, що згинула хучше задля браку паші, або яку мусїло ся було ще в ссени продати. Але що комітет ратунковий тому винен, що та худоба не діждала ся 16 мая 1905 р.?

Тепер віставимо білянс тої запомоги: Кожде село дістало (пересічно) по 6 сотн. соли. Треба було післати по ню на стацию дві фіри; до стациї Потутор (чи Козови) є по 18 км., тож треба фіру рахувати по 5 К, посланець карний взяв по 2 К, в тій справі їздили війти два рази до повітового міста, що чинить 10 К, значить: звиж 20 К мали громади видатку і за то дістали... 5 сотн. соли! А про якусь пашу нїчо навіть не було чувати, щоби бодай продавали для худоби, хотяй „komitet ratunkowy" писав о продажи паші. Так само о зниженю податків анї слиху, хотяй богато селян з ріжних громад і зверхности громадскі еще в лїтї 1904 р. просили староство о провірене шкоди в причини посухи і о зниженє податку. Староство анї не відозвало ся на то, хотяй само о тім писало. А тепер екзекутники податки стягають і одїж фантують".

Ми навели письмо нашого дописувателя в цїлости, а есть воно знаменитим причинком до характеристики австрийскої адміністрацийної, системи в Галичині. Бо справді, усякі акциї ратункові, ведені у Галичині, носять на собі пятно швіндля на широку скалю.

Перш усего крайно анормальна річ, що публичні — краєві чи державні фонди дає ся до диспозициї самовільно зложеним комітетам, репрезентуючим хиба лише вузкі котерії та їх найблизші інтереси, а нїчого не маючим спільного з добром і інтересом загальним. Загнїждена у Галичині практика доходить на тій точцї так далеко, що на чоло тих котерийних комітетів ратунк вих ставить ся крайних авантуристів і крайно партийних людий, в роді звісного комівояжера вшехпольского гакатизму, не оглядаючи ся навіть на се, що подібне поступованє есть безличною провокациєю більшости краєвого населеня, не тілько уже усего населеня рускаго, але і дуже великої части населеня польскаго.

Рівно-ж крайною аномалїєю належить вважати, що з того роду акциї не жадає ся від ведучих єї подрібних справоздань та зложеня рахунків. В сполуцї з попереду піднесеною аномалїєю дає се в руки приватних людий чи вузко партийних котерий кольосальні диспозицийні фонди з публичного гроша, якими вони орудують після власного уподобаня і на власну корысть. Бо хто сконтролює п. Козловского і компанію, як він розділював запомоги, вілько і де чого розділено і чи не ужито чого „на боки"? Звідки вкінци п. Козловский і компанія мають мандат господарити державними фондами після своєї уподоби і звідки австрийскі податники обовязані послїдний крейцар з кишені нести до уряду податкового, аби потім сей гріш обертано на фонди диспозицийні для вузких котерий?!

Тому спосіб розділу запомог, практикований у нас, треба як найстрійше напятнувати як простий швіндель публичним грошем, незгідний з публичною моралию та з засадою одвічальности правительства за диспонованє публичним грошем. З тою практикою раз мусить бути конець. Розділ запомог мусить ся доконувати при співудїлї всего населеня краю та безпосередно покликаними до сего властями, які за свої дїла є одвічальні.

Вкінци сей класичний „посміх" в розділї запомог та в провірцї нанесених шкід! Майже цїлий рік справа проволїкає ся, а староства навіть вухом не ведуть на прозьби населеня! Сей бюрократичний шлєндріян, що займає всю вашу адміністрацию, також треба раз рішучо виволїчи на сьвіт, як не менше ту самоволю, з якою у нас шафує ся тими „карними посланцями" і т. п. Та все те річ наших послів, іменно парляментарних, вони повинні раз в парламентї добре прозітрити єю передїлку галицкої Авгієвої стайні.

Війна.

Вісти урядові.

Дня 30 мая прийшли до Токіо рапорти Тоґа, з котрих виходить, що адмірал Рожественьский дістався до японскої неволї і що Японцї затопили або забрали всї великі кораблї російскої фльоти. Рапорти звучать: Коли недобитки російскої фльоти піддали ся дня 28 мая по полудни головному відділови сполучених японьских фльот, я здержав нагінку. Однак за хвилю, коли ми зачали розброювати російскі кораблї, помічено російского панцирника адмірала Ушакова, що плив в полудньо західнім напрямі. Я безпроволочно вислав за ними опанцирені кружляки Івате і Якумо. Кружляки візвали команданта Ушакова, щоби піддав ся. Коли сей не послухав, затоплено его коло годины 6 з полудня. З обсади вратовано 300 людий.

О годинї 5 з полудня ми побачили кружляка Димитрій Донськнй, як плив в північно західнім напрямі. Его вдігнали і ваатакували IV дивізия і II торпедова фльотиля. В ночи атак поновлено. Над ранком знайдено сего кружляка на мілинї острова Урлюн, при березї Кореї.

Наш протиторпедовець Садіанамі II забрав над вечером 27 мая на полудне від острова Урлюн російского протиторпедовця Бедовой, на котрім був Рожественьский, еще один адмірал (оба ранені) і 80 Росиян, в тім 26 штабових офіцирів з флягового панцирника Суворов, котрий дня 27 мая пішов на дно. Всїх забрано до неволї. Наш опанцирений кружляк Чітозе, плявучи в північнім

Сафат Рубинович. 5)

Ольга.

(*Образець*).

Старший син Геньо, сильний, вчить ся добре і подібний до свойого батька. Може бути, що я не справедлива, коли я його менше люблю, хоч він моя дитина, але як глянy на нього, пригадують ся мої хвилї горя, яке я пережила, а воно не буде мане.

Кромі хлопця мала я еще і другу дитину, дівчинку, вже помершу, подібну до мої матери. Я плакала нинї над її гробом, плакала з радости, що не зазнає того горя, тих насьмішок, материньского обурення на слова чоловіка, що дитина є завадою. Часом і се є вже для чоловіка благодатию...

* * *

Отсе було оповіданє Ольги, яке вона скінчила як-раз впору, бо саме війшов до купе кондуктор і заявив, що ми вже на місци.

Менї було душно, я бажав повітря, й вхопив скоро клуночок Ольги та вибіг, бо потребував віддотхнути.

Легенький вітрець обвів мене й задержав на місци — а то може й був би й на землю повалив ся.

Опритомнївши з тих вражінь, віднесених оповіданем Ольги, я згадав за неї, хотїв вернутись за нею, та вона стояла за мною, іронїчно усьміхаючись й проговорила начеб до себе:

„О скільно ми, женщини, сильнїйші від вас, мущини!" Вже одно оповіданє вас або веселить, або забиває, а щож би було, якби мусїли усе те пережити? Певно по геройски поступили-б, та кульку в лоб пустили".

На дворі стояла гарна погода. Місяць високо піднав ся у гору а легенький вітрець успокоював розбурхані филї людского чутя. Під його благодатним вплывом і ми заспокоїлись.

Ми ввійшли до ресторану. Гамір і тут був, але уже менший нїж у столици.

На лицях людий відбивалась якась важна новина, а не провінціональні сплетнї.

При однім столї сидів славенькнй дїдусь. Відразу я його й пізнав. Се був її батько — Михась. Якби роками не бачив, кинув ся до Ольги, і видко здержував сльози, здержував щось, що з грудий вилетїти хотїло, та слова не пропустив з гортанних оков. „Ходїмо" — сказав — „фіра жде" та нетерпеливо тягнув Ольгу за рукав. Хотїв як найскорше вивести її з відси.

— Але я його зараз пізнав — чути було голос якогось панка, що щось оповідав при дальшім столику. — „Я навіть дивуюсь, як можна було його не пізнати. Се-ж він, на певно він". Оповідача обступив гурток людий. Долітаючі слова зацікавили і мене. Я приступив до столика і спитав, що стало ся.

„А вині — відповіли менї — застрілив ся тутешний адвокат, один з тих, що були тут загально звісні".

Тоті слова почула і Ольга. Збліда мов полотно, захитала ся й крикнула: „Се певно він!", і була-б безумнівно упала на землю, якби я і Михась не були її піддержали.

Люди придивлялись їй і лише шептали. Всї знали, що то була його жінка... А вона сказала лише до мене: „Хоробрий був над жінкою, але не у житю!"

Михась не знав що робити. Ногами дріботїв на однім місци й кроку не поступив. Ми всї спішились. Я не міг їхати з Ольгою до її хати. Вона потребувала бути сама з батьком. Прощаючись приобіцяв я приїхати колись, сповняючи запрошенє Ольги. В дорозї думав я про неї, та нерви були занадто умучені і я прокинув ся від нестями, доперва коло вернув там, звідки виїхав.

. . . . . .

Два чи три разів був я опісля в домі Ольги. Подивляв бадьорність старого, що узюми заглядав, до усього прикладав своїх рук.

Ольга, завсїгди сумна, вянула мов цьвітка без роси.

Її хата стала менї неначе рідна.

Сидимо раз у бесїдцї одного гарного вечера та й балакаємо про всяку всячину. Старий розбалакав ся як молодець, а Ольга сумна каже: „Тату!, не гнївайтесь за мої слова. Жаль менї подумати, а о кого я лишу отсю сироту Геня. Хто догляне його, хто проведе чесно в молодім вїці?"

„Що вам таке в голову вбиває ся" — кажу їй, але вона тільки легко усьміхнулась та похитала головою. А Михась, мов розсерджений, сказав: „Що тобі верзеть ся, Олю, стидалаби ся, чейже ти не мала дитина. Ні сїло, ні пало, о смерти починаєш — і відїйшов".

Ольга сумно похитала головою й жалісним зором подивилась у слїд за відходячим батьком.

„Що за віра в нього — каже до мене — що за щасливий він з оттою вірою. Та я Вас вже прошу, опікуйте ся сиротою. Ви одні усьо знаєте, тому роблю Вас відвічальним за нього".

Я схилив голозу, хотїв вцїлувати її руку, та сказати щось, але вона, мабуть прочуваючи, скоро відїйшла і полишила мене самого...

. . . . . .

Сиджу я у себе в хатї та думаю про Ольгу, про її житя, а в тім листоноc, перебиває мої гадки і подає менї телєґраму. Я трохи збентежив ся, бо з роду не було еще до мене телєґрами. Роздираю дрожачими руками й читаю: „приїздіть, як найскорше. Оля взиває Вас — Михась".

Не добре прочуваючи, вібрав ся я сейчас і в кількох хвилях мчав ся поспішним поїздом до Ольги.

Приїздну, вона у ліжку, блїда, волося розпущене, очи глубоко врізались в чоло покрите зморщками.

Побачивши мене вона усьміхнула ся і сказала „дякую" лещи чутним голосом. А звертаючись відтак до батька проговорила:

— Тату, він знає усе моє житє, можете отже бути супокійні. Йому я докінчу тільки одну байку і буде по всїм. Ось слухайте! Він, мій чоловік вмер, як пристало того рода людинї, а лист, який Вам даю, все Вам пояснить. Прочитаєте його опісля. Тепер я вже не сумую, бо мене вже лїпше житє, там біля матери і доньки. Слухайте, чого Ви плачете — тут почав її голос рвати ся і видимо опадати — Ви-ж мущина, не повинні плакати. Йду я раз у цьвітник — оповідала дальше — і дивлюсь, цьвітів тілько, як ще нїколи, а самі білі рожі, гвоздики, лишень одні незабудьки синїють. Оглядаю я їх а на самій середині сидить моя Іринця й сьміє ся, аж заходить ся, тягнає до мене свої білі рученята, а сама червоненька, гарна, волосячко чорняве, очи великі, сині, сяють щастєм й кличе мене до себе, манить рукою. Мамо... мамо... менї так добре... ходїть... ходїть... до мене ві мною до баби... Вам лїпше буде... ходїть! Тато"...

Не довінчила, бо її голос раптом затих. Ми кинулись до неї, а вона з усьміхом на устах спокійно лежить на постели. Смерть скосила молодий вік...

По хатї понїс ся гіркий роздираючий серце крик батька і учительки.

Геньо дивить ся на матїр і видить її усьміхнену, дивує ся, чому плачуть, та порозумівши мабуть, і собі зайшов ся голосним плачем.

По якійсь хвили подав менї руку Михась, пригорнув мене до себе одною рукою, а другою Геня й сказав: „І менї вже не дов-

„СОБІСКИЙ" Найлїпша француска муштарда що виникає кисень і скрізняє шолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківска ч. 109. 871 27—20

панцирні, затопив одного російського протиторпедовця. Наш крейсер Мітака і протиторпедовець Муракумо затопили дня 28 мая по полудни три російські протиторпедовці.

О скільки стверджено, затоплено досі шість панцирників: Князь Суворов, Імператор Александр, Бородіно, Ослябя, Орел, Великий Наварін; пять крейсерів: Адмірал Нахімов, Дмитрій Донський, Володимир Мономах, Светлана і Жемчуг; один корабель надбережний Адмірал Ушаков; два корабці призначені для спеціальної служби: Камчатка і Іртиш; три протиторпедовці. Забрано: 2 панцирники: Імператор Николай I і Орел; 2 надбережні панцирники: Адмірал Апраксін і Адмірал Сенявін; одного протиторпедовця Бедовой. Разом стратили Росіяни 22 военних кораблів.

З письмох панцирників не лишив ся Росіянам ані один! З пяти панцирних кружляків ніяк стратами нема ніже одної Аврори. Що з сим кораблем сталося, ще не знати. З чотирох панцирних кружляків другої класи пропавший один Жемчуг, Алмаз утік до Владивостока, а два не знати де. Незнана також судьба трох неопанцирених кружляків. З четирех кружляків до оборони берегів, стратили Росіяни три. Як би навіть вратували ся всі ті російські кораблі, котрих до сеї пори нема в винищених або забраних кораблів, то в величезної фльоти Рожественьского, котра числила 43 великих кораблів, лишить ся що найбільше 6 більших кораблів, іменно: 1 панцирний кружляк першої класи, 1 панцирний кружляк другої класи, три кружляки неопанцирені, один кружляк до оборони берегів і 16 протиторпедовців. Кінець такий, що окрім уважаючи чорноморської фльоти, Росія не має вже ніякої военної фльоти!

Японське міністерство маринарки оголошує, що японська фльота стратила в битві лише три торпедовці. Перша двійка стратила коло 700 людий.

(Телеграми.)

Токіо. Коли фльотовий панцирник Суворов лежав потопаючи, ранений Рожественьский перенесено на инший корабель. Японський протиторпедовець Садаката II забрав Рожественьского разом з его штабом. Рожественьского перевезено до маринарської шпиталя в Сасего.

Льондон. Дневники доносять, що Японцям поляку пригадку віддали в битві підводні судна, котрих японська фльота мала 13. Про сі судна нема близших вістий. Погром російської фльоти був головно результатом дуже скорого атаку всіх японських торпедовців і не вишколеня обслуги російських кораблів. Офіцири російської фльоти цілком не подавали ся до морської служби. Вони зле розуміли сигнали Рожественьского і фальшиво їх виконували. Перша сальва з японських кораблів, викликала між російськими матросами таке замішане, що о якійбудь упорядкованій акції не могло бути бесіди.

Льондон. Команданта і офіцирів кружляка Нахімова вратували японські рибаки. Офіцири були цілком вичерпані, бо кількинадцять годин блукали по морі, шукаючи ратунку. З Петербурга надійшла вість, що решта кораблів з розбитої фльоти Рожественьского надглила до Владивостока. Деякі з них суть так ушкоджені, що вже не дадуть ся ужити до служби.

Петербург. Приїхав тут торпедовець Грозний. За ним гнав японський протиторпедовець, але поцілений торпедою пішов під воду. Грозний не ушкоджений; погибли на нім 3 матрози і один офіцир. Дальше доносять з Владивостока, що приїхав там протиторпедовець Бравий і привіз 4 офіцирів і 107 матрозів з панцирника Ослябя.

Гамбург. Перед двома тиждними російське правительство замовило тут вуголь для четвертої російської ескадри. Нагло сі замовлення відкликано.

Токіо. Японці забрали англійский пароход з вуглем призначеним для Росіян.

Токіо. Розійшлась тут поголоска, що владивостоцький кружляк Громобой наїхав на міну і вилетів в воздух разом з адміралом Скридловом.

Льондон. Дневники доносять, що тепер першою цілию морської експедиції Японців буде Сахалін, котрий є пятном відсоловлений.

Як веде ся тепер війна на мори.

Послідна недавна для Росіян битва під Цушіма викликує мимохіть питанє у людий, як веде ся тепер боротьба на мори. На се інтересне питанє дає відповідь оден зі знатоків в віденській „Zeit“, з котрого поданє виймаємо тут що важнійше.

Ще до половини XIX. віку — каже автор статі, мимоходом кажучи, офіцир австрийської маринарки — війна на мори була релятивно легідна. Гладкі армати несли не далеко а новші кулі вибивали в деревляних стінах кораблів незначні, округлі отвори, які можна було легко заткати. Тодї суперники намагали ся як найшвидше зближити ся до себе а причаливши покладом до покладу залога корабля старала ся дістатись на корабель противника. Приходило до борби руками, причім страти по обох боках були звичайно малі. І так прим. в р. 1779 в часі американської війни о независимість фрегата „Оссa“ борола ся через 3½ години з „Фролицем“. Фролиц, що атакував, втратив 5 осіб, Фрегата 15.

Поважнійшою стала війна на мори, коли сам вітер перестав грати силу движеня, а его ролю заняла майже в цілости пара. Тепер можна вже було концентрувати сили після уподобаня, їхати швидко вперед і рівно швидко цофати ся, викунувати движеня некорисні для корабля, або й глядіти ратунку в утечи. Швидкість стала відгравати незвичайну ролю. Відтак наступили еще всілякі уліпшеня в артилерії, що знов навело будуючих кораблі на думку, покривати судна панцирами. Битва під Лїссою (між Австрией а Італією в р. 1866 — *Ред.*) мала вже відмінний характер. Дві італійнівські панцирні фрегати: „Ancona“ і „Re de Italia“ зістали найхані і пішли на дно. Ціла битва тревала всього годину, а однак погибло поверх 1000 людий. Думали тоді, що в будучих морских війнах відограє рішаючу ролю тран згляду насада корабля як средство до розбиваня ворожих кораблів. В той час мало еще знали про найстрашнійше оружє в морській битві, про торпеди, які звернули на себе увагу доперва в війні чілійській в р. 1891. Тоді коло доків в Кольбар пароход конгресіовістів „Blanco Encalada“ наслідком вибуху торпеди потонув протягом 7 мінут.

Як-же від тої пори все змінило ся! В новочасних, а радше в послідних морских війнах кермованє ескадрою стало ся вельми трудним. Незвичайна далекосягвість куль ґвінтонованих гармат позволяє на далеко розтягане фльоти, що правдї вменчає небезпеченьство зі сторони вистрілів, але утруднює заразом адміралови перегляд фльоти, а вслід за тим і видаваня розказів. А як адміралови стало трудвійшим кермованє битвою, так і командантам поодиноких кораблів стало трудвійшим орієнтувати ся в ситуації та брати участь в битві згідно з планом і в намірами адмірала. Новочасний панцирний веліт складає ся з частий від себе зовсім віддїлевих, які порозумівають ся між собою і з командантом корабля через телеґраф і телефон. Командант военного корабля стоїть в часі битви в т. зв. „руфі“, то є опанциреній будці, високо напад головним помостом. Довкруги него стоїть штаб і роздає прикази командента телефоном і телеґрафом. Оден офіцир стоїть спеціально на те, аби обсервувати корабель адміральский та передавати его прикази сейчас командантови корабля.

Розпочинає ся битва. Кулї падуть зі всіх боків. Більшість тих куль пада спочуни у море, без ушкодженя корабля, бо на відаль 4 до 5 тисячів метрів навіть і найбільший корабель не є певним цілом для вистрілів. Судна дрожать під канонадою і детонацією власних гармат, які обсипують артилеристи в едній сорочці, бо розжарені дула випорскують нексльну горач. Тіпери поволи набережають ся ворожі фльоти що раз більше до себе. Кулї стають чим раз цільнійші. Гранати падуть на поміст і засівають его відломками желїза. Сей желїзний дощ викликує довкруги знищенє. На двох китайских панцирних „Ting Iuen“ і „Chen Iuen“, що в часі китайско-японської війни над Ялем дістали ся під огень артилерії японського адмірала Іто, зістало знищене і розбите на кусні все, що тільки не було закрите желїзним панцирем, грубим на 50 цтм. Навіть розбило гармати а на судні счинив ся що хвиля огень. На адміральскім кораблї Іта „Матсушіма“ вибух двайцять цалевого китайского ґранату розторощив дві гармати і поклав трупом 49 артилеристів.

Коли що раз більше наближають ся до себе ворожі фльоти, то і збільшає ся небезпека зі сторони торпед. Першим великим кораблем, що був знищений від вибуху торпеди, був турецкий корабель „Hiczi Rahman“, якого в р. 1877 напала флотилія російских торпедовців. Підчас битви торпедовці стоять поза ґвінтовими кораблями своєї фльоти і доперва тодї, як фльоти відповідно наближають ся до себе, торпедовець з незвичайною и видкістю висував ся наперед, викидає торпеду і сейчас цофає ся. Коли торпеда є добре вицілена, то і найбільший велит в кількох мінутах іде на дно моря.

Нутро корабля є в часі битви наче дантейске пекло. Люди, які там суть, не знають, що діє ся на помості і довкруги судна, працюють без перестанку в постійнім зденервованю, знаючи, що на случай катастрофи нема для них ніякого ратунку. Особливо тяжка є служба машинових палачів. Голі по пояс працюють оден по однім на переміну, щоб удержати огонь серед пекольної горячи. На помості шаліє битва, та в середині чути лише глухі відголоси та гук машин, супротив котрого гук залїзничої льокомотиви є дїточою забавкою. Нечайно корабель задрожав в самих основах і настає хвиля страшного вижиданя. Корабель раптом похиляє ся, з під кіслів видітає вугольний жар, кипуча пара наповнює увесь корабель і вмить смажить в страшний спосіб живі людскі тіла. Машини стогнуть, корабель іде в долину і ні оден чоловік не виратує ся вже з него утечею.

Як звісно, Того успіх першого свого атаку під Цушіма завдячує именно торпедам.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Тіса не скоро здасть зложить свій уряд. За кулісами працюють над тим, щоби довести до порозуміня сторонництв в дорозї конференції. Найбільша трудність полагодженя кріви в сей спосіб є в тім, що сторонництво независимости домагає ся, щоби лїберальне сторонництво на сїй конференції не було заступлене, першим услівєм коаліції є розвязане лїберального сторонництва.

Мадяри против Австрії.

Будапешт. В таборі під містом, де стоять полки піхоти чч. 32 і 34, знайдено полкову хоругов з чорним орлом зірвану з деревища, подерту і подептану в болоті. Деревище поломане. Слїдство не виявило виновників.

Поляки в Німеччині.

Катовиці. Польский комітет виборчий при доповнюючих виборах до парляменту знов поставив кандидатуру Корфантого, котрого вибір парлямент уневажнив.

З Росії.

Варшава. Дня 29 мая убито в Лодзї в єдній день на улицї вистрілом з револьвера комісаря поліції Колодихіна. Убийця утік. В Гірничій Дубровї 50 людий напало на дім розпусти, котрий здемольовано. Тих, котрі боронили дім тяжко побито і прогнано.

НОВИНКИ.

— **Вісти з України.** Нашого славнозвісного тенора п. Александра Мишуґу запросив п. Микола Лисенко, щоби в его музикально-драматичній школї в Києві обняв науку співу від осени, т. є. з початком нового шкільного року. — Українська писателька Олена Пчілка вислала на руки редакції „Полтавщини“ 50 рублїв на намогильний памятник для Михайла Старицкого, заслуженого українського писателя. Нема сумнїву, що й инші Українцї пійдуть за приміром Пчілки і на могилї чоловіка, що цїле жите трудив ся для відродженя української літератури і української сцени, стане гідний памятник. — Комісия для реформи законодавства друку в Петербургї радила недавно над справою театрів. Що-до українського театру представник міністерства справ внутрішних кн. Шаховский предложив, щоби українські штуки вільно було всюда представляти і щоби касувати заборону формувати чисто-українські театри, бо по скасованю Александром III-им точки указу з 1876 р. забороняючої загалом українські театральні представленя, давано дозвіл на театри українські під услівєм, що по українській штуцї мусїло ся усе відгравати другу штуку в московскій мові. Розуміє ся, грати по кількоактовій штуцї українській знов якусь кількоактову московску було неможливе, отже давнійше грано якусь коротеньку московску одноактівку (звичайно вже при порожній сали), а остатніми часами вже й того не держано ся там, де не сподївано ся напасти, або иншими словами, де начальство було людяне, а бувало й так, що замість московской штуки хор відспівав якусь коротеньку композицию. З огляду на се нинїшний провект скасованя московской причінки не має значіня якоїсь визначнійшої концесії. Розуміє ся, добре й те, що усунено вже і формально сю секатуру українського театру, хотяй і сего годї не спускати з ока, що ся секатура виходила й на некористь московщини в тих дуже частих випадках, коли публика по сьвіченій штуцї українській не хотїла слухати московской штуки і виходила з салї, а актори грали перед порожними лавками.. Хиба для стїн. — На Байковім кладовищи в Києві відбуло ся недавно посьвятенє памятника основателева київского товариства спомоги початкової просьвіти — Уьраїнцеви А. А. Андріевскому. Памятник, з білого мармуру, ставув коштом складок зібраних ягаданим товариством і почитателями покійника. На памятнику находить ся також українська напись:

. . . І оживу
І душу вольную на волю
Із домовини возвову...
. . . . . .
Духа не угашайте!

— **Шануймо память заслужених Русинів.** Пишуть нам: Перед кількома недви роками поставлено на личаківским цвинтари у Львові два памятники на гробах бл. п. Юлїяна і Ванди Целевичів. Оба ті памятники треба конче направити, бо на гробі бл. п. Ванди еже провалив ся, а й другий хилить ся також до упадку. Направа обох памятників не буде більше коштувати як кілька або кількандцять зр. Позаяк б. п. Целевичі не лишили близших свояків, котрі могли би занятись ся направою, то може би приятелї і знакомі небіщиків зложили по коронї на тую ціль. Думаю, що мій відзив не буде голосом в пустини, бо чейже бл. п. Юлїян Целевич заслужив у загалу Русинів на те, щоб і по смерти о нїм не забувати. Колиб нїхто не хотїв занятись згодженем майстра, то я можу се зробити в порозумінню з редакцию „Діла“, а тимчасом гроші на сю ціль прошу посилати на адресу адмінїстрациї сеї часописи. — *Олекса Шецкий*, ц. к. урядник дирекції почт у Львові ул. Пекарска ч. 49. (На предложене Впов. дописувателя годимо ся радо. — *Ред.*)

— **Будова рускої духовної семинарії в Станиславові** розпічне ся в осени с. р. По довгих переговорах правительство купило вчінци на сю ціль значний комплекс земї, що вповнї відповідає всяким вимогам гігієни, а навіть естетики. Дотичний терен має високе положене з величавим видом на захід і на полудне і находить ся у значнім віддаленю від инших мешкальних домів, наслідком чого надає ся знаменито під будову виховуючого заведеня.

— **Відзначене галицких пасїчників за границею.** В серпни м. р. відбула ся в Берні на Моравї юзилейна пчільнича виставa, получена з конґресом славяньских пасїчників в память 50-лїтних роковин орґанізациї ческих і моравских пасїчників. Так на виставі як і на конґресї були репрезентовані майже всї Славяни, отже і Русини. З Галичини були спеціально запрошені: нестор пасїчництва проф. увіверзитету д-р Теофіль Цесельский зі Львова і ц. к. лїсничий Іван Марцінків з Солотвини мизуньскої. Крім виставлених предметів і численних літературних пасїчничих праць, за котрі так д-р Цесельский як і п. Марцінків дістали від „Устредного сполька пчелярского про маркрабство моравске“ в Берні почесні дипльоми гонорові, мали оба наші пасїчники відчити, а іменно д-р Цесельский (по польски) про наші улї і зимівлю пчіл, а п. Марцінків (по руски) про господарку в наших галицких улиях, штучні рої і про додаване матов. При тій нагоді п. Марцінків подякував Моравянам за їх братні симпатиї до Русинів, а рівночасно зазначив великі заслуги Моравян та Чехів около піднесеня бартництва так на полї літературнім як і індустрийнім. Відчити галицких пасїчників дуже подобали ся Моравянам, котрі пізнавши близше наші труди в области так важної галузи господарства, не могли не зазначити так свого признаня як і вдячности. Як читаємо в „Моравскій пчелї“ з цьвітня с. р., именував „Устредні спольок пчелярскі про маркрабство моравске в Берні“ на засїданю дня 25 цьвітня с. р. проф. д-ра Цесельского зі Львова і ц. к. лїсничого Івана Марцінкова із Солотвини мизуньскої своїми почесними членами. — *І. М.*

— **Управи будови для реґуляциї рік.** Намісник зарядив — як доносить Gazeta lwowska — на основі краєвого закона з дня 18 вересня 1901 і рескрипту міністерства внутрішних справ з дня 29 липня 1903 для реґуляциї Вісли і Днїстра утворене отсих управ будови: в Вадовицях для реґуляциї Скави, в Ряшеві для реґуляциї Вислока від Фриштаку до уйстя до Сяноку (116 км.), в Болехові для реґуляциї Свічи від Вендїжа до Уйстя до Днїстра (66 км.) і в Кракові для реґуляциї Вісли від уйстя Вялки до Малої Вісли аж до Уйстя Грубки в Ґурцї (145 км.). Рівночасно утворено експозитури управ в Щуцїві для безпосередних робіт на Вислї від уйстя Грубки до уйстя Нового Брня, в Тарнобжезї для робіт на Вислї від Нового Брня до Попович, в Тарнові для реґуляциї Дунайця від устя Ласосїни до уйстя Дунайця до Вісли і в Заліщиках для реґуляційних робіт на Днїстрі від уйстя Стрипи до Окопів, т. є. простір, який доси належав до будівничого округа в Заліщиках. Згідно з повищим зарядженем придїлив намісник між иншими до управи реґуляциї Свічи в Болехові старшого інжинїра Влад. Костквича управителем будови і адюнкта будівництва Кароля Морова, а до експозитури управи реґуляциї Днїстра в Заліщиках інжинїра Автона Гончарчика управителем будови і адюнкта будівництва Віктора Пірґо, а також нагля ачів рік, придїлених доси до будівничого віддїлу староства в Заліщиках.

— **Смертельний поєдинок** відбув ся онодї в Будапешті. Істория склала ся ось-як. Підчас павзи суботнїшного засїданя в угорскім соймі молодий, бо 28-лїтний позов народного сторонництва д-р Карольь Генч висказував перед гуртом послів свое обурене, що в часі промови одного опозиційного посла деякі посли з лїберального сторонництва іронічно підсьміхували ся. Між иншими вказав на ґр. Стефана Кеґлевича. Се почув ґр. Кеґлевич, що находив ся недалеко, і назвав д-ра Генча „ослом“. Д-р Генч віддячив ся рівною міркою, назвавши ґр. Кеґлевича „емеритованою скотиною“. Ґр. Кеґлевич визвав очивидно д-ра Генча і будучи знаменитим поединковичем (за молоду служив сфіциром при драґонах), хотїв убити противника, бо поставив найострійші услівя. Вибрано шпорї шаблї, з виострeними кінцями, не виключаючи штовхненя. Зараз на початку ґр. Кеґлевич, хоч 65-лїтний старець, напав з великою бравурою на противника, однак той ща-

---

го. Від нині, Генко, сей чоловік стане Тобі батьком“.

На бої отворив я лист врученний Олею й почав читати: „Провинив ся я перед тобою — стоїло тим — так сильно, що не сподїю ся навіть прощеня, якого я не варт, бо я знищив твоє житє, посьміяв ся над твою любовю до усього, що було для тебе святим. Я не можу стануги перед твоїм лицем. О прощене не прошу, тільки пригади, будь ласка, Геня не мій похорон, а як можеш, то й сама прийди, та займись, коли твої кости й сина, моїм похороном. Прощай... Володимир“.

Се був лист від чоловіка.

Та поверх той лист був ище другий, писаний вже рукою Ольги до мене: „Високоповажаний Пане! — писала вона. Прочитавши у бесїдї, що Ви у мене закохались, пестановила я всіляко уникнути Вам той запал для лишої ціли. Прошу Вас, вдержіть ся до моєй смерти сьвятою тайною, бо тато моєї так не довго вже пожиють. Установленя Вас опікуном передадуть Вам тато по моєй смерти. Чоловіка я похоронила, як свойого, як повинна шлюбна жінка, хоть переконалась, що вінчанє форма зовсїм тим, де нема любови, де нема привязаня. Там і шлюб нїчого не варт. Сповніть мою просьбу і прощайте.— Ольга“.

Мимовольї пустились у мене сльози, та скоро я їх обтер.

Поховали Ольгу у її кьвітнику, а до місяця похоронив вже я сам Мавсея яко опікуна онука. За велике горе було, вже старий його перенїс. Упав під його тягарем.

І ось минуло кількандцять літ від смерти Ольги. Нині у тій комнатї, де вона *колись мертва лежала*, благословив я сама її сина і виряжав до шлюбу. Се мій „син“, хоч я — як казав — і досі вежнатий. Та мабуть таким я лишу ся вже й до смерти.

(Конець.)

сливо відбив ся. Ґр. Кеґлевич напав вдруге ще сильнійше та із сїлним завзятем, однак д-р Генч, мужчина незвичайно сильний, наставив так вручно шаблю, що напираючий пробив ся нею на скрізь. Шабля Генча прошибла ґр. Кеґлевича в само серце і вилїзла з плечай низше лївої лопатки. По витягненю шаблї ґр. Кеґлевич упав на місци трупом. Справою заняла ся сейчас прокураторія і жаждала від угорского парляменту видачі д-ра Генча в цїли потягнення до судової одвічальности за злочин убийства. Д-р Генч, що недавно що вступив до адмінїстрацийної служби, замкнув ся в своїм помешканю і не пускає до себе нїкого. Замітити треба, що ґр. Кеґлевич звісний був з авантурничого житя; прогайнувавши велике родинне майно, завдяки посвоячению з вплївовими родинами дістав ся двічи на інтратне становище інтенданта королївских театрів (опери і драми) в Будапештї, але за кождим разом мусїв уступити задля марнотратної господарки. Раз знайшов ся в такім труднім положеню, що продав фабрикантам угорского коняку право уміщати на фляшках і корках свого назвиска. З ласки цїсаря побирав 6000 К. емеритури, хоч інтендантом королївских театрів був лиш короткий час. Сю емеритуру мав саме на гадцї д-р Генч, коли обидив его в парляментї.

— **Почесна шабля для Оями.** В Будапештї утворив ся під проводом Кароля Етвеша комітет, що занав ся справою жертвования славному японьскому маршалкови Оямі почесної шаблї іменем мадярского народа. На представитель комітету удав ся до Відня Арпад Кардгордо, котрий в тій справі порозумівав ся з японьским амбасадором Макіно. На вістрю шаблї буде находити ся вапись: „Героєви Оямі". Депутация, котра вручить японьскому маршалкови той дарунок, має дня 3 липня удати ся до Токіо. Підчас росийско-турецкої війни в роках 1877 і 1878 Мадари дали почесну шаблю Османови-паші, сборовц ви Плевни.

— **Автомат до розкидування проклямаций.** „Ст.-Петербургскія Вѣд." доносять: Вечером дня 22 мая, коли товпа публики проходжувала ся в таврийскім городї в Петербургї, з бічної алеї почули гук вибуху. Вибухла мала скриночка, з котрої посипало ся 30 проклямаций ріжної краски. Заким публика охолола по першім вибуху, дав ся чути другий в иншій алеї. Знов вибухла мала скриночка, з котрої посипало ся 30 проклямаций на картках: червоних, синїх, білих і фіолетових. За хвилю роздав ся третий вибух. Поліция разом з огородовою службою почала шукати по всїх алеях городу і удало ся їм найти ще одну скриночку. Серед великої осторожности скриночку піднесли і занесли до управи городу, щоби розслїдити її зміст. Однак ледви занесли її до канцелярії, вона вибухла, комната наповнила ся димом і ціла підлога вкрила ся проклямациями. Вибух був так сильний, як стріляне з кількох карабінів нараз. В скринцї найшли якусь незвісну теч. Показало ся, що були се автомати до розкидування проклямаций, котрі забрала поліция разом із скриночкою.

— **Дрібні вісти.** Вінчане п. Тадея Дуткевича, рахункового урядника, з п-ою Володимирою Ваївною відбуло ся дня 30 мая с. р. в парохіяльній церкві в Лазах, п. п. Радимно.

В Станиславові пострілив вчера рано Ян Пйотровский, б. властитель дібр, Александра Сехолевского, з котрим від довшого часу процесував ся о добра і спір програв, а вранивши его легко в ногу, сам собі опісля відобрав житє.

Фізикацкий іспит з ветеринарії зложив з відзначенем Адам Володимир Бачиньский, ветеринарийний лїкар і асистент львівскої ветеринарскої академії.

У Львові помер д-р Віктор Вер, професор хірургії в львівскім університетї, в 52 р. житя.

Бровар'янний робітник Йосиф Ожґа на ул. Янівскій у Львові пострілив тяжко вчерашної ночи кулею з револьвера робітника Михайла Нирка, коли той боронив жінку Ожґи перед звірским знущанем чоловіка.

Міністер просьвіти іменував д-ра Бернгарда Гавзнера дійсним учителем ad personam жидівскої религії в нїмецкій ґімназиї у Львові.

Збори і засїданя.

Перші загальні збори „Академічної Помочи" у Львові, товариства для спомагання студентів Українців всїх висших австрийских шкіл, відбудуть ся в суботу дня 10 червня о год. 7 веч. в льокали „Ак. Громади", Вірменьска ч. 30, І. пов. Порядок: 1) вибір предсїдателя ad hoc, 2) виис членів, 3) вибір виділу, 4) справа іменованя кураторії, 5) зміна статута, 6) ухвала реґуляміну загальних зборів, 7) внесеня і інтерпеляциї. Всїх товаришів бажаючих користати з сього товариства просить ся о численну участь. За членів основателїв „Академічної Помочи" *Іван Яримович*, студ. прав.

З товариств.

Надзвичайні загальні збори членів тов. „Сокіл" в Ст. Самборі відбудуть ся в неділю дня 4 червня, о годині 5 попол. в домі голови Василя Волосянського. Просить ся о численну участь. — *Виділ.*

Засїданє ради товариства „Народна лїчниця у Львові відбуло ся 25 мая с. р., в звіту, предложеного директором лїчниці д ром Озаркевичом показує ся, що товариство розвиває ся дуже гарно, цїкавито вдоволяє вимоги, ставлені суспільностию до того рода інституцій, та безкористно сповняє між русским населенем дуже важну роботу гуманїтарну і народню. Томуто й росте довіре пацієнтів до нашої інституції; зі Львова згомошують ся хорі навіть з найдальших передмість, а також користають з лїкарской помочи на лїчниці многі селяне не лише з окрестности Львова, але й з дальших повітів пр. з бережаньского, тернопільского, скалатского, перемиского, каменецкого і пр. За час від 1 сїчня до 30 цьвітня с. р. згосило ся на лїчницю 1881 хорих, а ординацій удїлено за той час 5346, або денно по 59·4. Найбільший приплив пацієнтів був на відділї внутрішних недуг, себто 1041 осіб відтак на хірургічнім діддїлї 498 осіб, на віддїлї очнім 206, а на гінекольогічнім 136 осіб. Менше відрадно представляє ся касовий звіт, та всеж таки сїдне заінтересоване нашої суспільности лїчницею, видно щиру охоту матеріяльно обезпечити інституцию. Приняті нові члени добродії товариства: 1. п. посол Юлїян Романчук зложив 100 К, 2. Хв. Товариство наук. ім. Шевченка у Львові 100К, 3. Товариство взаїм. кредиту Дністер у Львові 80 К, 4. п. Дворянинова М. зі Станиславова 50 К, 5. о. Петро Балиньский з Зарваниці 20 К, другу рату, 6. о. крил. Гузар Д. з Завалова 10 К, першу рату, 7. о. крил. Сяноцкий П. з Мацошина 10 К, першу рату. Яко звичайні члени приняті: 8. о. Райтеровский Ів., декан з Лубянок 9. Торговля в Славску (4 К), 10. о. Кмит Псльовит, катехит гімн. в Дрогобичи, 11. о. Дудрович Омелян, парох Таврова, 12. о. Порайко Іван, катехит учительского семинаря, 13. п. Левицкий Савин, директор банку, 14. п. Стеблецкий Ст., совітник суду, 15. п. Гузар Лев нотар, 16, п. Дуткевич Петро, купець, 17. о. Куницкий Касіян, військовий капелян; всї зі Станиславова, 18. о. Коритко Александер, парох Богатковець, 19. о. Ем. Яшевский Богдан, парох Гуменця, 20. церков в Гуменци, 21. о. Туркевич Юлїан, декан в Понинки, 22. о. Паланицкий Іван, душпастир в Чорнокінцах, (5 К), 23. монастир со. Василіян у Львові, 24. монастир в Жовкві, 25 монастир в Крехові, 26. Монастир в Лаврові, 27. монастир в Дрогобичи, 28. монастир в Бучачи, 29. монастир в Улашківцях, 30. монастир в Краснопущи, 31. монастир в Підгірцях, 32. монастир в Михайлівці, парохіяни Вишенки великої надіслали 5 К 60 сот. Рішено упросити деяких наших щирих патріотів по більших містах на делегатів товариства, котрі занялиби ся придбанем як найбільшого числа членів для лїчниці.

Видовища і забави.

Великий фестин з музикою уряджує товариство „Руска Захоронка" дня 19 червня в другий день „Зелених сьвят" на горі Замковій на цїль свого товариства. Програма фестину богата і оригінальна, та гарнїшна ще цїль на яку дохід призначений. За гріш зібраний з сего фестину сотка бідних-блїдих руских дїтий буде переводити час вакацийний не в темних норах по яких сї бідняги мешкають... а в ясних чистих комнатах двох руских захоронок та на сьвіжім воздусї, котрого дїти захоронок уживають будьто на проходах будьто в малім городци при захоронцї. Сподїваємо ся тому, що всї рускі родини зі Львова возьмуть участь в фестинї, що приведуть туди і дїти, для котрих приготовляють ся гарні несподіванки.

Звертаємо увагу на оповістку п. Кароля Нагліка, що заложив у Львові (ул. Пекарска ч. 37) інформацийне бюро у військових справах, військову школу і пансіон для молодежи.

Подяка. П. Автін Миськів в Тисьменици зложив в користь тов. „Руска Хата" в Станиславові квоту 10 К, за що видїл тов-а складає щиру подяку. — *Видїл.*

Просимо о замовленє на народні марки. По звісних заявах, що неофранкованих листів народною маркою не будуть патріоти приймати, се прямо стид для патріотів, що на цїлий місяць ледве одно, два замовленя приходять. Пригадуємо, що народні марки можна дістати у Львові в Народній Канцелярії, в товариствї „Просьвіта", в „Сокільскім Базари", а на провінції в склепах „Народної Торговлї" і в руских торговлях. — *Народна Канцелярия.*

— **Народна Торговля в Стрию** оферує десерове масло, що дня сьвіже, по 2 К 20 сот. за 1 кг. молочарских спілок стрийского повіта. Для склепів дає відповідний опуст.

499 1—3

Надіслане.

Дяка-писаря з добрим голосом потребує сейчас парохіяльний уряд Солинка, п. Воля Миговв. Хата, опал, пенсия і дохід річно 420 К.

474 3—3

ПІЩАНИ

найзнаменитша сїрчано-мулова санаторія для ревматиків, в болях суставів і костий по зломанях і звихненях, в подаґрі, нервоболях, особливо в ішіасе. Сезон від 18 мая.

468 Ординуючий лїкар д-р А. Тайхман. 5—5

Промеси до всїх тягнень
австрийских льосів.
Безплатна ревізия льосів для всїх тягнень.
Обезпеченє льосів від страт
при вильосованю найменшої виграної.
Сокаль і Лїлієн 207b
дім банковий і контора виміни у Львові.

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН

лїкар клініки львівского університету б. лїкар клініки проф. Лейдена в Берлині
ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни ул. Академічна ч. 26. 314

Ц. к. управ. галицкий акцийный

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

приймає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, приймає до переховання цїнні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституцій так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджения.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Ученика до склепу пошукує зараз корінна торговля Теофила Процишина в Добромилю.

495 1—6

Трох учителїв-товаришів, котрі потребують відпочинку на сьвіжім і здоровім воздусї, приїму на час ферий до себе безінтересовно. Рефлектанти зголошуть ся під адресою: Матей Кушлик, управитель школи в Березові вижнім почта в місци.

458 3—3

Емеритований підофіцир кавалер з іспитом бухгальтерії, практикою в кредитовім товариствї і кавцию глядає посади. Зголошення: Григорий Бобяк Бережани.

475 3—3

Шукає посади іспитований піввець церковний, з теноровим голосом, неженатий, що може вчати хорального сьпіву, вміє також шевство. — Роман Заморский в Станиславчику, п. в місци. 497 1—2

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цінах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчинї коло Коросна. Цінники і прібки оплатно. 150

На сьвіжий воздух!

Мешкане в дуже краснім садї близько ріки (купелї), смерикового лїса і міста до винайменя сейчас можна дістати женгицю до питя. Зголошувати ся до Николи Кабина, сина Ілька, Косів, Монастирско.

460 3—3

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул, Коперника). 780

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убрання по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ
наслїдника Янова Геллера
Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.
319 10—20

Оповістка.

Сим осьмілюю ся пригадати всїм П. Т. Добродіям, котрим я вислав книжки „За красою" і „Пестрі звуки", щоби зволили ласкаво вирівнати належитість за них, або книжки неушкоджені звернути назад. Роблю се тому, бо вийшов вже речинець в друкарні, де я мушу заплатити за друк, папір і т. в. При висиланю гроший прошу ласкаво ужити чек, який я вислав з книжками. Належитість виносить разом тілько К 5·30.

З поважанєм

485 4—4 *Микола Грибчук Чернівці.*

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на напитадних площі Галицкої вручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, **найкїшні** по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якими і всїякі инші прибори оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.** 4185

Старша інтелїґентна женщина найде місце яко господиня в домі сьвященика-вдівця. Відомість С. С. poste restante Отинїя. 500 1—3

Ученица з укінченою семою клясою глядає на один рік лекциї в руским домі. Вимоги дуже скромні. М. Лежаньска в Покропивній, п. п. Кізлів. 498 1—10

Ч. 142/5

ОГОЛОШЕНЄ.

По мисли постанов §§ 35 і 36 статута запрошуємо членів Товариства взаїмного кредиту „Надія" в Чорткові на надзвичайні Загальні Збори Товариства, які відбудуть ся дня 12 червня 1905 р. о 10 годинї рано в комнатах „Руской Бесїди" в Чорткові.

На дневнім порядку:

1. Зміна §§. 2, 4, 9, 11, 16, 17, 21, 23, 33 і 34 статута.
2. Вибір двох членів дирекциї евентуально двох заступників директорів.
3. Вибір двох заступників членів комісиї ревізийної.
4. Внесеня членів.

Коли би з означенім вище дни о 10-ій годинї перед полудном не зібрав ся комплет вимаганий після постанови послїдного уступу §. 35 статута до ухвали на зміну статута, скликуємо в тій цїли Загальні збори членів на день 12 червня 1905 р. 12 годину в полудне, котрі порішать предложену їм справу без огляду на число присутних членів.

За Надзирающу Раду:

о. І. Гордієвский председатель. 502 1—1 *В. Мриц* секретар.

У Львові отворено під дирекциею ц. і к. підполковника в ст. сп. п.

Кароля Наскали Нагліка

рицаря ордору Франц Йосифа і т. д. високим Правительством концесіонований інститут, який складає ся:

а) **з бюра інформацийного** в справах військових,

б) **зі школи військової** приготовляючої аспірантів до іспитів для однорічних охотників (Intelligenzprüfung), як також до всяких инших військових іспитів.

в) **з пансіона** для образуючої ся молодїжи, місцевої і замісцевої в школах публичних і приватних.

Програми розсилає дирекция gratis і franco улиця Пекарска ч. 37. 489 1—5

Оповіщенє.

По мисли §. 22 статута запрошуємо всїх Членів на надзвичайні Загальні Збори Товариства „Народний Дім" в Чорткові маючі відбути ся дня 12 червня 1905 о 12 годинї в полудне в комнатах „Руской Бесїди" в Чорткові із слїдуючим дневним порядком:

1. Звіт заряду з діловодства за послїдний час.
2. Вибір одного члена дирекциї евентуально заступника.
3. Зміна §§. 3, 11, 19, 21, 23, 26, і 29 статута.
4. Внески членів.

Коли би не зібрав ся специальний комплет з §. 22 статута відбудуть ся Загальні Збори маючі порішити о зміні статута о годинї 1 тогож самого дня без огляду на число присутних членів.

За надзирающу Раду:

о. І. Чмола председатель. *Е. Юрчиньский* секретар. 501 1—1

Подяка.

Тяжко діткнені невиджалованою втратою найдорожшої нашої Мьтери, Бабки, Пра бабки, бл. п. Анни з Петрушевичів Горалевичевої, вдови по бл. п. Йосифі Горалевичу, пароху Петранки, складаємо сердечну подяку всїм Другам і Знакомим, що зволили Покійній віддати послїдну християнську услугу. Дякуємо передовсїм Вел. Духовеньству а особенно Впр. о. сов. Сельскому за многі молитви і труди Вел. со. Івасикови, Желеховскому, дек. Горинкевичови. Ост. Нижанковскому, Галькевичови, Шепаровичови, Головкевичови, Бордуковои, С. Івасикови, Левицкому і Татомірови, що зволили взяти участь в похороннім обрядї і відслужили св. літурґію за упокій души Покійної. Дякуємо церковному братству і стрийскому міщаньскому хорови, дякуємо вкінци церковному братству з Угерска. Нехай Господь наградить Ваші труди.

Стрий 28 мая 1905.

Любов Яковичева, Йосифа Раковска, Лев, Олена, Антонина, Мария, Иванчик і *Іван Горалевичі*, дїти. — *Іларіон Янович, Кондик Раковский*, зяті. — *Олена Горалевичева*, невістка — Внуки і правнуки. 503 1—1

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насѣкомі:

Правдивий лише в фляшочках.

338 4—8

Набути можна всюда де висять плякати.

Заложений в 1870 р.

головний склад насіня і ростин

АНТОНА КАМОВИЧА і СИНА

у Львові, пл. Галицка ч. 14

поручає найліпше і найсвіжійше насіне звичайної капусти, келю, червоної капусти, бруксельки, каляфіорів, калярепи, цикльових буряків, селерів, салати, шпінаку, огірків, горосу, бабу, фасолї, пакетики вже по 10, 20, 30 сот., левкоїй, бальсамінів, астрів, вербени, братків, незабудьків, стокороти, пакетики по 20 сот., резеди, повою, настурції (від 10 сот. почавши) і т. д. Пастівні буряки в найліпших відмінах, коничі, мішанки трав, тимотка, люцерна по найнижшій ціні.

Одно пробне замовлене вистане, щоби переконати ся о якости нашого насіня. 24 50—50

DEPENDANCE

Готель Брістоль і п. Театр ріжнородностий

Виступ найліпших артистичних сил.

31 Щоденъ 2 нові сензаційні комедиї. 8—8

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **виладки** до опроцентованя **на 4 і о**плачує за вкладників податок рентовий від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповіджена (за ескомтом).

Позички уділяє „Дністер“ своїм членам на 6%; сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) ; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра“*.

Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Дністрі“*.

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів і на добродійні ціли. — Дотепер уділив *„Дністер“* на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер“ 31/12 1904.

Вкладки	1,783.673 К.	Позички уділені	1,616.402 К.
Уділи членські	133.17 К.	Цінні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і инші	26.576 К.	Льокациї	169.456 К.
		на рахунку біж.	81.968 К.

34

Склад фотографічних апаратів

ЕДМУНДА

Бродковского

Львів. пл. Галицка ч. 14

поручає апарати найновійшої і найліпшої конструкциї та богато новин на фотографічний сезон 1905 р.

Обємистий ілюстрований цінник даром і оплатно.

Наука фото-графованя даром.

На домагання частинна сплата можлива. 429 5—6

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзамеченитше, усмирюче біль средство по ціні 50 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки з пудлах з охоронною маркою „Якор“, з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний набір. 772 18—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим левом“ в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Церковне сьвітло

з маркою „Salvator“ або „Milli“

І-а церковне довге чо	77 зр.		
І-а церковне довге по	67 зр.		
І-а столове	75 зр.	II столове	66 зр.

правдиве стеаринове (мільове), одно з найлучших; есть біле тверде, не коптить і не спливає — дуже поручає ся!

Стеаринове з маркою „Apollo“

І-а „Apollo“ церковне довге по	80 зр.		
II-а „Apollo“ „ „ по	70 зр.		
І-а столове по	76 зр.	II-а столове по	68 зр.

все за 100 кг. (крім транспорту 3 ко. від кг.) опаковане даром. Висилає для церквей на 3-місячний речинець заплати (за готівку 2% опусту)

Торговля сьвітла і літурґічного вина

ЕВГЕНА МАРТИНІЦЯ

у Львові, пл. Унії Берестейской ч. 5. 405 4—4

ЗАМОВЛЕНЯ

на

Весняний транспорт вагоновий

ВИН

приймає

Народна Торговля у Львові

Ціна вин:

На при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів	
0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.	
На при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів	
ціна за 1 літр 1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.	
Вино Самородне при замовленю 100 літрів	50 літрів		
ціна за 1 літер 1·20 кор.	1·24 кор.		114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожші і знаменаті **„Меди питні“.**

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває попавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і вигіжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лиці і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найліпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило есть з кождого огляду одним з найліпших дезинфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 22—84

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижденник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цінах.

Рух залізничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10,	Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **3·40**, 9 50*,	Нового Санча (від 25/6 до 15 9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підвохочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.	
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10 50.	
„ Рави рускої	7·50.	
„ Станиславова	8·05.	
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.	
„ Яворова	8·18, 4·32.	
„ Коломиї	10·05.	
„ Ряшева	10·35.	
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).	
„ Белзця	5·—.	

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15 9), Освенціма (від 25/6 до 15 9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косяшні друковані є черленими косяками; поїзди нічні є зазначені звіздною. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їздні як також білети всякого иншого рода, іміюровані провідними, розкладні їздні і т. д. мож набувати через цілий день в мійскім бюрі к. к. державних залізниць, насип Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Виданець: Александер Борковский. Редагує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Конерника ч. 9.

Ч. 113. Львів пятниця 20 мая (2 червня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей“

Передплату і інсерата приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Площа Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Каролі Людвіка ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler

Передплата і належитість за інсерата платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австрії: на цілий рік 32 к. — на пів року 16 „ — на границях: 44 „ 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попередні застереженьми. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Тиха революция.

Скрутне положене, в яке вмішала Росию війна на Далекім Сході, се для ей суперників найдогіднійша пора, щоби ліквідувати, не оглядаючи ся на Росию, свої претенсиї по ріжних спірних теренах. Так зробила Анґлія, загортаючи Тібет під свій протекторат, скріпляючи свої впливи в Афґаністані та зискуючи перевагу над росийскими впливами в Персиї. Поза тим має Росия одну лише природну суперницю, а іменно есть нею Австрия у балканьскій справі. Друга европейска сусїдка Росиї, Німеччина, не бачить інтересу скріплати завзятих Поляків познаньских через анексию сусїдних земель Королївства польского, і волить користати в росийско-японьскої війни, заробляючи мільони на дорогих доставах і продажах на річ Росиї та розширюваném своїх впливів в т. зв. Шантунї, прибережній провінциї північно-східного Китаю, де вона заняла була „в державу“ кусень териториї в часї боксерского бунту. Тож, як сказано, остає ще лише Австро-Угорщина, як держава, яка з клопотів Росиї могла би витягти консеквенциї для своєї заграничної політики — „могла би“ — кажемо — бо по правдї на се анї не заносить ся і нема ніяких виглядів, щоби Австро-Угорщина, не сподїючи ся ніякого спротивленя зі сторони Росиї, поки ся послїдна заплутана в фатальну війну, користала з виїмково корисних обставин та подбала о скріпленє своєї позициї на Балканї. І якраз в тій хвили, коли наддунайска монархія повинна бути готова до дїла, виявляє ся наче на долони ей комплетна безсильність, спричинена внутрішним безладем. Австро-Угорщина мусить глядїти з заложеними руками, як прилїтають найдогіднійші для неї хвилї та може вдоволяти ся лише — як то кажуть — оскомою.

Коли поглянути на боцї, внутрішне положенє Долитавщини, то вже розхитане взаїмних відносин між обома половинами монархії вистарчає, щоби зробити Австро-Угорщину на вні безсильною, щоби звести ей до ролї нїмого сьвідка міжнародних подій.

Як нині справи стоять, залитавска частина двоїстої монархії став видовищем революції, правдї революції некрівавої, все таки однак революції в правдивім значінню. Перес прави між короною а більшостию народної репрезентациї зірвані, усї традициєю і правом усьвячені способи попаднаня конфлїкту задля осору Відня вичерпані. Тепер лишав ся відчинене поле для рішучої борби двох супер тивних сил: корони і мадярскої народної опінії.

Результат місиї Андрашия — звісний. Мадяре поставили категоричне жадане роздїлу армії. Корона дала відповідь відмовну. Дороги обох сторін розійшли ся і обі сторони зрозуміли, що тепер треба пійти пробоєм. Характеристична в тім зглядї опінія, професора Бенедїка, звісного ученого і знатока публичного права, вихованца у него редакциєю „Neue Freie Presse“. Австрийскі круги люблять послугувати ся опінїями учених мужів, коли ходить о вишукане якоїсь правної ключки. Проф. Бенедік заявив однак, що право не знає способу для поладнаня спору корони з Мадярами. Се отже не квестия права, лежить вона поза ним, і есть уже тілько квестиєю сили. Інакше кажучи: одній сторонї остав замах, покинене розвязкової формули, другій спротивленє per fas et nefas — революция: тиха чи оружна.

Що корона з думкою про якийсь замах носить ся, се мабуть певна річ. Звідси і походили поголоски про військову диктатуру на Угорщинї, а тепер знов цілком певним есть, що корона візвала бувшого міністра гонведів, „чорно-жовтого“ Феввария зложити урядничий, непарламентарний кабінет. Місия Феввария — доси бодай — фатально однак не повела ся. Опозиция візвала всїх мадярских політиків не приняти портфелїв в такім кабінетї і Февварий, навіть в дуже у міркованих кругах, стрінув ся з відмовою. Виправдї з Відня намагають ся затушувати сю невдачу, голосячи, що сам Февварий ще не рішив ся, чи приняти ся за зложенє кабінету, фактом однак есть, що справа має ся так, як в горі сказано.

Поки-що отже плян „чорно-жовтого“ кабінету завішено на кілку, а натомість вирнав инша думка: задержати Тісу при кермі, розвязати палату і перевести нові вибори для осягненя більшости, розумієся, вибори на галицкий лад. Та плян се вельми ризиковний.

Мадяре народ з темпераментом і люблять поставити на своїм. Противконституційне розвязане палати може лише погіршити шанси корони, викликуючи тим більше роздратованє в найширших мадярских кругах. А коли зважимо, що при угорскій виборчій системі головний і рішаючий континґенс виборців дає мадярска шляхта і мадярскі „муніціпія“, се есть міста, — два найбільш патріотичні мадярскі чинники, то справу з гори треба вважати для Відня програну. А коли би навіть і ужито оружного терору, на способ галицких виборів, то при нинішнім настрою умів, могло би се довести до вельми непріємних несподіванок. Оружні борби при угорских виборах — се річ досить навіть звичайна в нормальних часах. Що-ж би дїяло ся, як би опінію всего мадярского народу пробовано пофалшувати силою?!...

Та що корона по доброму не уступить, се бачать Мадяре добре і готовлять ся заздалегідь до рішучої борби. Нині кипить в цілій Угорщинї аґітация, щоби народ відмовив рекрута і податку, а муніціпія і комітати (одні і другі є на Угорщинї автономними) щоби відказали їх побору і екзекованя, на случай якого противконституційного акту корони. А коли се стане ся — послух королеви есть виповідженим. Старосьвіцка постанова угорскої „Magna charta libertatum“ з 1222-ого року, що вразї нарушеня королем конституції народ має право опору і бунту — входить на ново в житє, чи радше в практичне примінене. Право устає, настає гра сил; король, як сьміє, нехай переводить свої заряджена власними силами, силами стоячими поза народом. Та се значить війна з народом в дословнім значінню сего слова. А чи так далеко хочуть загнати ся у Відни, можна сумнївати ся. Радше треба припускати, що вже тиха революция, полягаюча в пасивнім спротиві усего населеня, рішить справу.

До недавних часів був в Европі один „хорий чоловік“ — Туреччина, тепер їх маємо три: Туреччина, Росия і Австро-Угорщина. Та мабуть нїчия хороба не виказує так смертельних признак, як сеї послїдної. А все те месть історичної Немезіс за політику вузького еґоїзму і закулїсових торгів з деякими „коханими народами“ коштом других „вірних народів“. Якби наддунайска монархія була оперла ся на здорових основах, які клав кромеражский сойм ще 1848-ого року, нині вона була би цвитучою федерациєю вдоволених народів, щаслива у нутрі, сильна на вні. Нині-ж, завдяки безглуздній політиці Відня, вона ледви держить ся купи, а на вні втратила всяке значінє. І теперішна догідна міжнародна констелляция мине для неї безслідно.

Польскі шубравства.

(Допись).

З Дрогобиччини пишуть нам:

Дрогобицка ґімназия з давен давна знана є з шовінїзму і переслїдованя рускої молодіжи. В живій памяти остають еще до нині, хоч як давні, часи директорії кс. Баревича, опісля часи учителїв польского язика проф. Поляка і Старомейского (теперішнього директора), учителя нїмецкого язика проф. Баревича (сина) і б. и. Бувало, що за найневинійші рускі пісни, сьпівані по передмістах, де звичайно мешкало богато біднійшої молодіжи, переводжено слїдства, як коли би ходило не знати о які злочини, та тяжко карано нераз навіть без слїдства, лише на якийсь тайний донос. Розказують собі ще нині, як одного передміщаньского сина — розуміє ся, Русина — виключено зо школи за те, що підчас перерви наука бурмотїв собі під носом московску пісню. При тім панове педагоґи заходили в голову, відки хлопець научив ся тої пісни, та „вдогадали ся“, що учителем его міг бути лише загально тогдї знаний инший ученик, палкий сьпівак і музик; зробивши те відкритє, виключили і того другого без жадного слїдства — в додатку перед самою матурою. Аж по тім геройстві хтось зпоза школи зробив инше відкритє: що тую небезпечну московску пісню сьпівають в польскім театрі в штуцї „Kościuszko pod Racławicami“... Але два небезпечні Москалї вилетіли зо школи, і хто знає, чи не зломлено їм жатя на довго або й на все.

Ґустав аф Ґайерштам.

Одноокий Петро.

Великий дім робітничий, що лежав оптам на долині — під горбом, де веде поміж березами дорога до паньского двора, був цілий заповнений людьми. Від сутеренів аж на піддаше був він замешкалий біднотою, а на піскові збочи перед сходами повзало на всї боки тілько дїтвори, що важко було зрозуміти, як така безліч дїтий може помістити ся в однім домі. Будинок був довгий, широкий, помальований на червоно з білими віконницями, з яких по найбільшій части фарба вже позлазила, так що з поза неї пробивало ся старе дерево, почорніле від старости і дощу. Цілий дім нагадував велику стайню, що була знаджена наче корабель Ноя на поміщенє людий.

Окруженый березами дім сей зі своїми двома поверхами і добудованою по другім боцї дороги стайнею для коров представляв рід передмістя до пишної паньскої палати, що виглядала зпоза густих листястих дерев і вибивала ся на вид своїми двома старинними крилами через зелень, яка покривала увесь горбок пануючий над цілою околицею.

В широкім робітничім домі були найріжноріднійші помешкання, а помешкання ті притикаючі до себе комната об комнату, двері о двері виповнялн собою цілє его нутро. Більші родини, особливо такі, котрих голова був видною робітничою силою, мали крім кухні ще й кімнатку. Ся послїдна була в такім случаю все гарно виряжена і чистенька; на столї була скатерть, на комодї стояли фотоґрафії і порцелянова прикраса, на вікнах вазонки з цьвітами, від дверий аж до ліжка лежав хідник а перед вікном звисали білі фіранки. Кімнатка виглядала наче покоїк, що його держать ся все готовим задля гостий а самому уживають ся тілько в сьвята. Двері до кухні були постійно замкнені.

Але бували і инші помешкання — для поменчех родин, молодших, що мали лише двоє або троє дітий. Такі помешкання складали ся лише з одної більшої кімнати, що була рівночасно і спальнею, і їдальнею, і сьвітлицею, і умивальнею та пристановищем для хорих а вікнци і кухнею І нераз лучало ся, що як довго хтось не випроваджував ся, або смерть не очистила місця, то ціла родина, будуча в службі в дворі через кількайцять літ, через увесь той час не опускала помешкання а всякі зміни були неможливі.

В такій то кімнатці уродив ся Петро, син Берґена, і жив там довго, поки его не миропомазано, тай ще довго понад се.

Він був хлопчина малий, замкненый в соб, що не робив нїкому клопотів. Але за те ізза него робили богато клопотів в робітничім домі другі, бо він хлопчище препоганий на лицї, так що викликував сгудованє, і мав через увесь свій вік тото сумнївне щастє, що викликував всюди сьміх, де лиш появив ся.

Через неосторожність при породї втратив біднята одно око, так що нїколи не знав, що се значить, бачити більше як одним оком. А се одно видюче око було дуже темної краски і відбивало разячо від другого, що не принимало нїяких вражінь ані дивило ся на сьвіт нерухомо прикрите білою поволокою. Се слїпе око і давало цілому лицю вираз непорадности, а тота непорадність мала безсумнївний вплив на сьміхові мускули других, так що кождий мусїв сьміяти ся, хто лише його побачив. Впрочім мав Петро лице звичайне, яке певне не було-б в силї само собою зробити йому розголос серед людий. Його волосє було густе, його лиця округлі і повні а його уста мали звичайний смирний вигляд. Його ніс був також уформований як звичайно у людий а й чоло так само — ні надто високе, ні низьке.

Але око споганювало йому увесь вид. Як би був навчив ся, як його замикати, то був би вже се дав по зробив. Але се йому не удавало ся помимо безчисленних зусиль. Кілько разів пробував щось такого зробити, кождим разом на його лицї робили ся прямо неможливі ґримаси. Бліде око, в яким зіниця виглядала наче замазана, дивило ся все так само дико і непорушно на немилосердний сьвіт, а через чудні міни які він робив, виглядало ще комічнійше.

Петро Берґен попадав в розпуку, кілько разів згогадав про своє око, а і другі не могли йому того забути.

Бо вже від наймолодших літ чув він, що говорили люди про його око. Рідна мати зітхала важко, кілько разів приходило ся їй чистити йому віс, тай дизлячись жалувала ся, що саме її синок не виглядає так як людскі дїти.

Але кілько разів Петро пішов на сходи, або навіть на подвірє, де бавила ся ціла ватага дїтвори, що грала ся в піску або на траві під березами, то зараз найшов ся якийсь урвитель або урвителька між нею, аби скрикнути: „Дивіть, ось іде Петро з оком“. Ба навіть сам ясний пан мусїв сьміяти ся, кілько разів стрів Петра на дорозї, а сей стагав перед ним шапку так низько і торжественно, як лише міг. А коли мав бути миропомазаний і в тій ціли зайшов до захристиї, зауважав, як навіть отець сотрудник споглядав все на поміст, аби здержати ся від сьміху, між тим як він читав слово Боже а одним оком споглядав на північний захід.

Той вислів „дивити ся на північний захід“ був найтяжшою обидою, яку взагалї можна було Петрови сказати. Се була загально відома річ і тому так часто мусїв його чути. Як йому хто се сказав, то Петро ставав увесь червоний на лицї, його здорове око набігало кровю а борода дрожала. Тілько спаюгавлене око дивило ся як все без виразу неподвижно і дико і надавало цілому його обличю вид незвичайної непривітности і жестокости. Коли раз оден хлопчина важив ся над керницю розізнити його в сей спосіб, то Петро кинув ся на него і звалив на землю та так довго бив його головою об канти керниці, не зважаючи ні на волиняня мальтретованого хлопця, ні на крик о поміч, що роздавав ся голосно із збраної товпи дїтваків, поки не надбігла мати Петра і не занесла його силоміць у хату.

Петро дістав за се бити, і то порядного биття, але він був так завзятий і встеклий, що нїчого не відчував. Бо він слухав навіть радо, коли говорено поміж людьми, що він збив Андерсенового Карла неминуче та що вже мало бракувало, а був би його затолочив на смерть.

Вислів „дивити ся на північний захід“ повстав в дійсности в комічний спосіб. Коли именно одного дня явив ся з візитою у паньства якийсь чужий пан і переходив з ясним паном попри робітничий дім, стояв Петро як-раз з иншою дітворою, що стояла там вигріщавши з дива очі, і низько поклонив ся. Тоді той пан, що мав на носї цвікер а на голові цилиндер, побачив Петра, а зльомівшись голосно на всю губу сказав до ясного пана: „Ні, справді, гляньте но на отсего хлопця — таж він дивить ся на північний захід!“

Всї хлопці чули сї слова і від тепер стояло вже як нестименна правда, що Петро дивить ся дійсно на північний захід. Що се именно означало, того нїхто не знав, але всї вірили сьвято, що се був знаменитий дотеп, а Петро сам уважав — як вже сказано — тоті слова за найвищу зневагу для себе — може власне тому, що инші бачили в них щось так незвичайно сьмішне і частували його ними, кілько лиш дало ся.

Найгірше було однак, коли до Петра говорили дівчата. Инколи Петро прямо божевольів з люотости і гнав ся за ними, але найчастійше ішов на гору, до хати, клав ся на землю і плакав гірко, жалуючи, що не може дивити ся на сьвіт як другі, тай що взагалї нїколи не буде бачити через одно око.

„СОБІСКИЙ“ Найлїпша француска муштарда що виливає мясиво і скріпляє жолудок. Дістати можна всюди. Поручає ся перша краєва фабрика муштарди і оцту Львів-Підзамче, улиця Жовківська ч. 109. 871 8 20

Щось дуже подібного скало ся й тепер. Во добре то кажуть по вімецки, що „dem Schlechten folgt selten was Besseres nach", а у нас, що „жене біда за бідою; одна мине, десять буде". Оттак і у нас від часів кс. Баревича, з короткими перервами за дирекций Керекярта і Сенковича, ішло до чим раз гіршого, а за теперішної дирекциї п. Староменского, котрий від давна відзначує ся, як иншими гарними прикметами педагоґа і учителя, так особливо непогамованим хоч і хитро та все таки незручно таєним завзятем до Русинів, шовінізм в парі з денунцияторством розшалів уже до неможливих границь.

Дня 12 липня 1904 р. стяв хтось „Міцкевичевого дуба", понищено також польскі написи улиць. Хоч нікого не зловлено за руки, все таки в нашій ґімназиї відразу, обвинувачено о ті вибрики нашу молодіж. Першою карою було, що дня 16 липня при вступнім іспиті до І. класи з 20 Русинів п р и н я т о л и ш е т р е х! Опісля пішла нагінка за „гайдамаками". За оруде ужито Еміля Каіма, зелізничого підурядника. Як пізнійше зізнав в суді під присягою ученик VII. класи Ґустав Бехльоф, ґімн. проф. Войцех Немец післав его по того Каіма, щоби прийшов до директора. П. Каім мав в дирекциї ґімназиї зізнати до протоколу, що участь w ulicznych ekscesach брали ученики: Ник ла Меляник з II. класи, Йосиф Смольницкий, Дми ро Колпецкий і Михайло Паска — всі три з V. кл. і Олекса Косак, VII. кл. Хтось инший обвинив еще й Николу Мацюрака з VI. кл.

Всім тим ученикам здержано сьвідоцтва. Пішли, розуміє ся, конференциї, а потім справу відослано до кр. ради шк., очивидно з якимись внесенями. Які то були внесеня, показало ся пізнійше. На полагоджене справи треба було дуже довго ждати — чи не до кінця шкільних ферий. Остаточно названим ученикам змінено в сьвідоцтвах класу з обичаїв на „догании", виключено їх з дрогобицкої ґімназиї і позволено їх приняти на п р и в а т и с т і в, кождого в иншій ґімназиї, і так: Ол. Косака в Яслі, Дм. Колпецкого до рускої ґімназиї в Перемишли, Йос. Смольницкого в Ряшеві, Ник. Мацюрака в Станиславові, а Николу Меляника н е п р и н я т о н і г д е. Косакови не позволено навіть мешкати в Яслі, хоч его там позволено приняти на приватисту. Одному лише Пасці не попсовано обичаїв, але за те спалив его проф. Ян Вітек при поправці з польского язика.

Тяжко покривджені батьки подали п. Еміля Каіма до суду. Каім спершу випер ся доносу, а коли ему се доказано, заявив готовість перевести доказ правди. Справа мимо інтерпеляциї руских послів, внесеної в державній раді, тягла ся в безконечність і скінчила ся аж на о с ь м і м термині дня 29 мая с. р.! А скінчила ся тим, що обжалований не в силі був перевести доказу правди і оконечною своєю заявою дав приватним жалібникам таку сатисфакцию, що єї від обжалованя відступили. Цікавий той документ, в и к а з у ю ч и й п о в н у б е з п і д с т а в н і с т ь т и х т я ж к и х к а р, я к і н а л о ж е н о і в и к о н а н о н а у ч е н и к а х, подаємо тут в дословнім відписї:

U. VI. 2138/4. Odpis protokołu z 29 Maja 1905. — Obecni podpisani. Oskarzyciele prywatni w asystencyi Dra Oleśnickiego i Dra Wachtla. Oskarzony Emil Kaim w asystencyi obrońcy Maczka. Rozprawę zreasumowano przez odczytania kompletnych aktów sprawy karnej.

Oskarzony tłumaczy się jak poprzednio zaznaczając, że w niniejszym wypadku nie ponosi żadnej winy, albowiem wezwany do dyrekcyi gimnazyalnej zapodał tylko, co mu podali Kizło i Sowiński; deponent zaufał tymże, a podczas spisywania z nim protokołu wyraźnie się zastrzegł, że zapodania jego nie są z własnego przeświadczenia, tylko na podstawie tego, co mu Eliasz Kizło i Sowiński powiedzieli.

Jeżeli tego zastrzeżenia niema w protokole uwidocznionego dobitnie, to nie jego w tem wina, tem bardziej, że protokoł był spisywany doryweżo, ponieważ odnośny nauczyciel był zajęty jakimś egzaminem uczniów.

W tem miejscu oskarzony Emil Kaim składa następujące

Oświadczenie:

„Niepamiątnego mi dnia **na wezwanie** tut. dyrekcyi gimnazyalnej zjawiłem się w kancelaryi gimnazyalnej i tam w rozmowie z obecnymi profesorami, którzy opowiadali o uszkodzeniu pomnika Adama Mickiewicza, o ścięciu drzewa pamiątkowego, o uszkodzeniu tablic, zauważyłem, że o tych w mieście głośnych wypadkach słyszałem także z ust nauczyciela Wójtowicza.

Jeden z profesorów zauważył, że Rusini powybijali szyby w Zeri, by o ten czyn posądzić Polaków.

O tym wypadku słyszałem wogóle dopiero pierwszy raz. **Protokoł mój** od słów: „od dnia 29/6 904" do słów: „nauczyciel Wójtowicz, o ile przedstawia mnie jako donosiciela **jest niezgodny z faktycznym stanem,** ponadto dla tego, że o ruskiej młodzieży rzemieślniczej i **uczniach gimnazyalnych odnośnie do tych ogólnych wypadków nie wspominałem.**

Nie powiedziałem też, aby ciż sami awanturnicy rozeszli się po przedmieściach, a przedmiotem mego zażalenia, przedstawionego w kancelaryi dyrekcyi gimnazyalnej, był fakt przedstawiony w protokole moim w ustępie zaczynającym się od słów: „Pierwszy raz tylko śpiewano", a kończącego się na słowach: „aresztować jednego ucznia".

Odnośnie do tego ustępu zaznaczam: nie powiedziałem, by mi Kizło: „podał nazwiska niektórych uczniów gimnazyalnych należących do tej szajki", **a powiedziałem tylko, że z własnego przeświadczenia sprawców awantur przed moim domem wymienić nie mogę,** a tylko Eliasz Kizło i Sowiński powiedzieli mi, że Melanyk, Paska, Kossak i Kołpecki brali udział w tej awanturze, i tylko pod tem zastrzeżeniem, iż oni to potwierdzą w Dyrekcyi, obstaję przy zażaleniu.

Nazwiska Smolnickiego nie wymieniłem wcale i wtedy o nim wcale nie było mowy.

Wspomniałem o nocnych śpiewach, o niepokojeniu mieszkańców przedmieścia Zadworne, ale **bez odniesienia tego do ruskiej młodzieży rzemieślniczej i uczniów gimnazyalnych.**

Treść niniejszej deklaracyi polega na prawdzie i w razie potrzeby mogę to stwierdzić jako świadek.

Na skutek oskarzenia podniesionego przeciwko mnie musiałem się bronić za ofiarowaniem dowodu prawdy i mimo wszelkich wysiłków **nie udało mi się nawet uprawdopodobnić,** że oskarzyciele pryw. brali udział w awanturach wogóle, a przed domem moim w szczególności.

Niniejsze oświadczenie składam dobrowolnie w celu dania zadośćuczynienia oskarzycielom prywatnym.

Tytułem kosztów postępowania karnego składam zaraz 20 Kor, a resztkę w kwocie 20 Kor. zobowiązuję się zapłacić do trzech miesięcy, zrzekając się ze swej strony prawa żądania zwrotu kosztów postępowania karnego. Emil Kaim m. p. Na tej podstawie oskarzyciele pryw. od oskarzenia odstępują.

Sędzia ogłasza wyrok uwalniający podp. Zakończono.

[*Підписи п. Каіма і приватних жалібників та підпис судиї*].

Замітки, які мимохіть насувають ся з нагоди повисшого документу як і цілої події вискажемо завтра в окремій статї.

Петро нераз почував в собі охоту, скавати щось до дівчат, але ніколи не мав до сього відваги. Як тільки хотів вже що-будь поговорити, сейчас бачив в души своє препогане око і слова завмирали йому на устах. Инші люди могли-ж прецінь висказувати свої думки також очима, а сего Петро не міг і тому мусів свої думки задержати для себе.

Між тим нишком, так що ніхто й не знав, звернув Петро око — як то звичайно говорить ся — на Клару, здорову, крепку дівчину, що служила у портиера в дворі.

Портиер мешкав сам в малім дімку, що стояв за робітничим домом. Але його мешканці уживали тої самої керниці, того самого спільного складу дерева. І тому Петро мав часто нагоду бачити Клару і старав ся все так уладити ся, щоб бачити її хоч кілька разів на день.

Йому здавалось, що Клара є на прачуд гарна. Вона мала, думалось йому, веселі блискучі очі, а коли оттак сьміяла ся і, ідучи вигинала ся то в сей то в той бік, йому здавалось, що не було-б для него більшої радости в житю, як обняти її міцну стать, посадити на колїна і цілувати, цілувати імено тоді, коли сьміяла ся.

Але того, розуміється, він не міг їй сказати, хоч бачив, що инші хлопці позваляють собі з Кларою дуже богато а вона приймала се з видимим вдоволенєм. Замість того він звик був уважати, коли Клара ішла до керниці по воду. Тоді він ішов за нею і помагав їй витягати важкі ведра. Йому здавалось, що Клара могла-б додуматись, чому він саме те робив, і бути для него дещо ввічливою. Але що Клара якось не догадувала ся, то виною в тім мусіло бути, очевидно, його погане око. Так принаймени думав про себе Петро і зітхав.

(*Дальше буде*).

Війна.

Рапорти про битву під Цушіма.

Дня 31 мая адмірал Т о ґ о прислав до Токіо новий р а п о р т о битві, в котрім доносить: З ріжних рапортів відділів фльоти виходить ясно, що російский панцирник Ослябля, поважно ушкоджений на початку битви покинув боєву лінію, по чім о год. 3 з полудня пішов на дно. Панцирник Сисой Великий і панцирні кружляки Нахімова і Володимира Мономаха поважно ушкоджено в пополудневім бою. В ночи наші торпедовці доправили їм так, що вони мусіли вицофати ся з боєвища. Чотири наші панцирні кружляки відшукали їх на висоті Цушіми, але заки їх занято, вони пішли на дно. З обсади виратовано 915 людий. З оповідань полонених виходить, що панцирника Наварін затопила наша фльотиля торпедовців чотирма торпедами. Командант Мітоки віднайшов панцирного кружляка Светлану дня 28 мая в корейскім заливі. Два наші кружляки заатакували его і затопили. Здогадують ся, що кружляки Аврора і Алмаз затоплено при атаку торпедовців дня 27 мая (Алмаз утік до Владивостока, чого Тоґо не міг еще знати. *Ред.*) Що стало ся з кружляком Жемчуг, про котрий донесено, що его затоплено, не звісно. Назву сего корабля треба вичеркнути з спису затоплених, як довго доходженя не викажуть правди.

В остаточнім результаті головну силу російскої ескадри, т. є. 8 панцирників, три панцирні кружляки, 3 надбережні панцирники, або затоплено, або забрано. Знищено також богато другорядних кружляків і инших кораблів меншого значеня, так що цілу російску фльоту що до єї практичного значеня треба уважати за знищену.

Що до страт японьскої фльоти, то в часї нічного атаку дня 27 мая, пішли на дно три торпедовці. Більшу часть їх обсади виратовано. За сим наша фльота не стратила ні одного корабля. Ушкодженя наших великих кораблів і торпедовців суть невеликі, так що жаден корабель не був змушений вицофати ся з боєвої акциї. Страти в людях у нас обчисляють на 800 людий. Велике число кораблів, що брали участь в битві, дуже довга лінія боєва і зла погода при сильнім вітрі, були причиною, що я не міг уважати на всі дивізиї, що були під моєю командою. Битва тревала два дни і дві ночи. Наші відділи атакували Росиян, котрі пішли в розтіч на всі сторони. Кілька дивізий має еще сповнити поручену їм задачу, що є в звязи з битвою, так що подрібне справозданє буду міг прислати доперва за кілька днів.

Петербурґскі дневники оголошують друге справозданє про битву з к р у ж л я к а А л м а з, котрий утік до Владивостока: Першого дня в бою 27 мая рано, як лиш помічено чотири панцирні кружляки японьскі, панцирник Николай I розпочав гарматну пальбу, по чім японьскі кружляки відплили повною парою. Російска ескадра рушила тогди дальше проливом в чотирех колюмнах. Рожественьский уставив фльоту в боєвій лінії і наближаючись до ворога, розпочав битву. Японці виконували ріжні маневри, щоби Рожественьского окружити. Панцирник Суворов бив ся з розпукою. На панцирнику вибухав пять разів огонь, котрий за кождим разом погашено. Знаменито били ся також Наварін, Сенявін, Апраксін і Ушаков, котрі сего дня не мали ушкоджень. Завзятий кровавий бій, котрий зачав ся о годині 1 в полудне, кипів до пізної ночи, представляючи слідуючий вид: Помічні кружляки Русь і Ураль ідуть на дно. Їх обсаду взяли инші кораблї. Николай I перехиляв ся цілком, так що передна часть корабля виставала до гори. Орел, котрого комини і все верхне урядженє порозтріскували ґранати, стоїть в огни. Аврора стратила всі щоґли. Два кораблї типу Бородіно кладуть ся на бік, але мимо того держать ся на воді. Н а о ч н і с ь в і д к и с т в е р д ж у ю т ь, що на дно пішли т р и я п а н ь с к і к о р а б л ї. Оден з трема коминами, другий типу Нісім, третий незвісний. Перед заходом сонця перший атак японьских торпедовців відперто. Здаєсь, що Японці переборщують в описї своєї побіди. Небоґатов піддав ся до неволі, бо его панцирник Николай I не міг рушити ся. По битві в суботу перед вечером Рожественьский дав сиґнал: „залишити пальбу, ворог відступає". В ночи розпочались наново атаки торпедовців. Море було розгукане, в наслідок чого ушкоджені кораблї потонули. Командант Алмаза бачив, як японьска канонірка розбила ся і як потапали японьскі кружляки.

Німецкі дневники доносять, що по закінченю битви в суботу Росияни могли утечи, але позволили ся заманути Тоґови. Тоґо нарошно відступив за остров Цушіму, коли Росияни пустили ся спокійно дальше. Тогди наступив а т а к т о р п е д о в ц і в, котрий в російскій лінії боєвій в и к л и к а в н е о п и с а н е з а м і ш а н е. Російскі офіцири, котрі ніколи не мали нагоди познакомити ся з підводними (?) суднами, не могли оборонити ся перед нападом.

(Телеґрами.)

Токіо. Адмірал Фельдерцам погиб в суботу на панцирній вежи панцирника Ослябля. Рожественьскому тріс череп. Операция конечна. Его стан грізний, але не небезпечний. Лікарі вже усунули можливість закаженя крови. Окрім рани на голові Рожественьский ранений в обі ноги і в плечі.

Вашинґтон. Американьский посол в Токіо телеґрафує, що Японці привезли до Сасеґо два здобуті російскі кораблї шпитальні, котрі підозрівають, що в битві брали участь яко воєнні кораблї. Цісар уповажнив Тоґа випустити сих російских офіцирів, котрі дадуть слово чести, що вже не возьмуть участи в війні против Япану.

Петербург. Кружляк Ізумруд приїхав до Владивостока. Яко головну причину погрому фльоти російских панцирників уважають се, що як лиш розпочала ся канонада, машиністи покинули свої становища.

Льондон. Адмірал Небоґатов одержав від японьского цісаря дозвіл написати цареви докладне справозданє о битві. З Токіо доносять, що в битві Японці перший раз ужили підводних суден з добрим успіхом.

Петербург. Дневникам позволено без цензури оголошувати вісти о послїдній битві морскій. Населенє роз'ярене. Вчера відбуло ся кілька публичних віч, на котрих протестовано против дальшого веденя війни. Телеґр. аґенция доносить, що вість о затопленю Громобоя є неправдива, бо сей кружляк є в Владивостоці і участи в битві не брав.

Преса про битву під Цушіма.

Як з усього видко, російска суспільність приняла вість про страшний погром російскої фльоти доволї холодно, а навіть можна сказати рівнодушно. Російска суспільність — а маємо тут на думці широкий загал, а не одиниці — стоїть завдяки абсолютній системі, що не допускає широких мас до співучасти в народнім житю і держить їх умисне в темноті, дуже еще низько що-до національної сьвідомости і якогось горожаньского почутя, а до того прилучає ся еще і звісна „русская" натура Москалів, інертна і апатична, на котрій і найбільшої ваги події не роблять ніякого виднійшого впливу. Виїмок від того загального типу репрезентують лише інтеліґенти, тай то не всї, а особливо преса, котра все і всюди, отже і в Росиї обсаджена є людьми еще найбільше живими, з нервами, що безнастанно з самої конечности фаху заінтересовані суть подіями дня і яко такі найшвидше та найболючійше відчувають неудачі своєї вітчини.

Загалом беручи російска преса — а маємо тут все на думці великоруску пресу як і великоруский елемент — приняла вість про погром російскої сили на корейских водах дуже болючо, хоч всяку критику воєнних операций лишила тим разом на боці. Головний клич а заразом висновок, який вона витягнула із послїдних страшних неудач, се клич о конституцию, о скликане як найшвидше з е м с к о г о с о б о р у. Російска преса зрозуміла, що із нещастя на вні треба витягнути те, що можна корисного і говорить unisono про потребу безпроволочної реформи у нутрі. А за того рода реформою і скликанем собора промовляє навіть такий авторитетний і впливовий в Росиї дневник, як „Новое Время", що вже від довшого часу критикує, хоч злегка, проволїкаючу тактику Булиґіна, а тим разом із своїм домаганєм виступає зовсім рішучо і ясно. Поважний сей дневник замічає, що на покінчене праць Булиґіньскої комісиї ждати годі, даючи тим до зрозуміня, що і він уважає реформи Булиґіна за одну комедию. Ще яснійше ніж „Новое Время" говорить про потребу скликаня собору ліберальна „Русь". Вона пише: „Скликане заступників народу н е д а с т ь с я д а л ь ш е в і д в о л і ч и. Нарід мусить віднайти назад віру у свої сили, мусить назад набрати переконаня о своїм призначеню. Удар за ударом сипле ся на нас, ми мусимо витворити зовсім нову ситуацию, винайти дорогу до виходу із прикрого положеня". Инший дневник, „Биржевыя Вѣдомости" зазначує, що зовнішний мир, якого всї бажають, може бути осягнений тільки після привернення супокою у нутрі. Гіршим ворогом чим Япан є наша резиґнация, загальне п р и г н о б л е н є, що грозять підкопати цілком моральну силу народа. Того внутрішного ворога можна побороти лише тоді, коли вчинить ся відклик до народної совісти загалу. Се мусить бути довершене, поки не буде за пізно. Знаменні суть слова „Сынъ Отечества": „Все — каже він — що нарід протягом цілих столїть здобув і сотворив, пропало. Ми маємо почуте невисловимого болю, але по при те, ще і деякі иньші чувства. Тоті дневникарскі енунцияциї замикає погрозою радикальна: „Наша Жизнь", котра грозить социяльними революціями. „Послїдний погром — каже вона — відібє ся дуже сильно на розвою внутрішних відносин. Вона змобілїзує всї социяльні сили до рішучої боротьби".

Отсе суть голоси ліберальної і півліберальної преси російскої, котра, як бачимо, майже одноголосно домагає ся скликаня собору і заведеня конституциї. Та чи послухає того голосу преси російске правительство, що вже тілько разів знехтовало бажаня своєї суспільности, покажуть найблисші днї. Може бути, що треба буде еще одного погрому, в Манджуриї, щоб забите в своїм упорі чиновництво довести до ліквідациї.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Льондон. З Петербурга доносять, що на кабінетовій раді, котра відбула ся під прово-

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** Львів пл. Галицка ч. 1. 510

дом царя, порішено відкрити загалови всю правду і представити погром росийської фльоти а рівночасно оголосити указ о скликаню вемского собору (?) В сей спосіб надіють ся успокоїти населенє.

Петербург. Комендант царскої ґвардиї ґенерал Васильчиков, вернувши з Царского Села заявив, що цар анї думає о заключеню мира і рішив ся війну вести дальше.

Вашинґтон. Японьский посол конферував довший час з Рузвельтом і запитаний відповів: О мир спитайте панове в Росиї, а не в Японї. Росийский амбасадор все еще стоїть на становищи, що Росия звищить Японию що найменше фінансово і о мир певно просити не буде.

Париж. Тут говорять, що в короткім часї може буде надіяти ся заключеня мира, бо в Росиї боять ся поважних забурень против династиї.

Петербург. Утворено еще одну комісию під проводом члена державної ради, ґенерала ґр. Ігнатєва. Комісия має вредаґувати дальші предложеня комітету міністрів в справі зміни закона о релиґийній толеранциї.

Відень. В Ряві кинув хтось бомбу на поліцмайстра Ярецкого і утік. Ярецкий тяжко ранений.

Петербург. В Лібаві вибухли розруси між матрозами, котрі напали на поліцийних жовнірів. Доперва візиані козаки завели лад.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Управа партиї Банфія рішучо заперечує вість, мов би сторонництво намірало розвязати ся і злучити ся з партиєю Кошута.

Болгария королівством.

Льондон. Дневники доносять, що в днини заносить ся на оголошене Болгарії королівством. Кн. Фердинанд має вже довірочне приреченє держав під сим взглядом.

Чеські соколи.

Відень. Дирекция поліциї заборонила уряджене торжества ческих Соколів у Відни в днях 10 і 11 червня.

Япан і Франция.

Париж. Міністерство заграничних справ заперечує поголоску, що японьске правительство зажадало відшкодованя за нарушенє невтральности.

НОВИНКИ.

— **Вчерашний ґімнастично-вокальний вечір „Сокола“** згромадив в сали „Фільгармонії“ менше публики, ніж се можна було надіяти ся і ніж на се заслугувало аранжуюче сей вечір товариство. Досить сказати, що споміж більш звісних руских родин у Львові бачили ми досить малу їх часть, що могло би навіть декому дати привід думати, будьто „Сокіл“ не тішить ся в наших патріотичних кругах належною симпатиєю. Тож можна сподівати ся, що на другий вечір наш загал більше заявить прихильности для „Сокола“, щільно заповнюючи салю. До сего виказу осьмілює нас і сам перебіг вечеру, а именно ґімнастичної его части. Зложили ся на неї продукциї бравих „Соколів“ на кони, вправи питомців бурси даківской (учеників „Сокола“) лісками, хореоґрафічно-ґімнастичні вправи „Сокілок“ умаєними півобручами та будованє дзвінниць „Соколами“. Як продукциї „Соколів“, сих властивих сокільских кадрів, імпонували всім силою, вироблением, а притім певностию і гармоніїйностию навіть в найтяжших точках, так знов вид сокільских учеників з даківской бурси, в однакових білих фалдистих уборах з лентами через груди та виступ „Сокілок“ під проводом самого голови п. Альфреда Будзиновского бавив око і викликував ґрімкі оплески симпатиї серед публики. Во треба було бачити, як ті білоодягнені копійники вмашерували на естраду, як одностайно виконували рухи борця списом або копієм, або як гарно, наче цьвітник, колихали ся умаєні ряди „Сокілок“. Тих посліднях публика обсипала цьвітами. Загалом ґімнастичний попис „Сокола“ лишив найкраще вражінє і певне стане атракциєю на будучі подібні „вечері“. Вокальна часть вечера випала слабше. Найліпше ще вийшов хор „Лісівем“, вічно сьвіжої композициї Вахяннина. Перед концертом була промова з нагоди сокільских вечерниць, яку виголосив д-р Копач.

— **Питанє на адресу Г. Івана Гошовского,** бувшого питомця руской колеґиї в Римі в роках 1899—1904. По смерти бл. п. Йосифа Сембратовича, б. львівского митрополита, упозоївшого ся в Римі в осени 1900 р., вирвнула гадка поміж руским патріотичним духовеньством збирати складки на кошти перенесеня мощий покійного праведника з Риму до Галичини. Питомці руской колеґиї в Римі не лишили ся по заду і зложили також самі малі лепти на сю ціль [жертвував також якусь сумку ґр тодішний прокуратор для справ руской церкви в Римі о. мітрат Василь Левицкий], так що о скільо собі пригадую, призбирало ся кількадесять лір. Позаяк збиранем тих датків заняв ся господин Іван Гошовский, син пароха в Любачеві, для того я сею дорогою сьм ю запитати его, що він зробив в тими узбираними датками, на яку ціль ужив того гроша, евентуельно, де умістив згадану складку. Нехай господин Гошовский буде ласкав сею дорогою повідомити підписаного. Над публичним грошем повинна бути публична контроля. — Сьвящ. *Василь Гривнак* 108 Wilbur ave Syracuse N. Y. North-America.

— **Піднесенє памятника Собєского.** Поставлений з великою парадою перед семи роками памятник польского короля Собєского на Гетманьских валах у Львові показав ся низьким і взаґалї не робить найменшого вражіня. Щоби тому зарадити, громада м. Львова рішила викопати довкола памятника басен на пів метра, подібно як се зробили з новим театром. Але й то не вдало ся ні до чого, бо фіґура короля Собєского вовсім не виграла на лицарскім виглядї. Тепер міський інжинір предложив підняти піднесеня того нефортунного памятника о півтора метра, а що кошти такої ратункової акциї виносили би лише яких 3.000 К, то надіють ся, що міска рада згодить ся на то предложенє.

— **Військові орхестри** будуть в червни ґрати на публичних площах у Львові: дня 2 с. м. в міскім городі, 6 с. м. перед намісництвом, 8 с. м. перед головною військовою стражницею, 13 с. м. перед будинком корпусної команди, 15 с. м. перед домом інвалідів, 20 с. м. в міскім городі, 23 перед намісництвом, 27 с. м. перед будинком корпусної команди, 30 с. м. в стрийскім парку. Початок концерту о год. 6 по полудни.

— **Сам убийство.** В четвер по полудни в мешканю при ул. Зеленій ч. 3 у Львові стрілив собі з револьвера в голову Иосиф Мікушевский, укінченый студент прав. Нещасного молодця відвезло поготівле ратункового товариства в непритомнім стані до шпиталя, де він незабаром помер. Причиною самоубийства була нужда. М. від довшого часу жив лише молоком і хлібом, а часом яйцями. Чиншу за мешкане за послідний місяць не мав звідки заплатити, лише сторожеви заплатив на кілька годин перед самоубийством за послугу. Попередного дня зложив на університеті другий правничий іспит.

— **Против славяньскої литурґії.** Конференция полуднево-славяньских епископів в Римі в справі уживаня старославяньскої мови т. зв. глаголиці в хорватских, дальматиньских та істрийских містах скінчила ся дня 21 мая с. р. На послідній нараді був присутний сам папа, котрий обіцяв розважити бажаня епископів та зарядити, що для церкви і народа буде найліпшим. Відтак уділив зібраним свого благословеня і відпущеня ґріхів. По донесеням римских часописий в послідним часі наступив зворот дуже некорисний для славяньскої литурґії. Епископів, котрі заступались за уживанем славяньскої мови в богослуженях, обжалувано прямо о єресь, так що надія на заведенє глаголиці дуже слаба.

— **Замах на ішпаньского короля** виконано в ночи на четвер в Парижи. Именно коли король по представленю в опері, пів до першої в ночи, їхав повозом в товаристві французского президента Любета, окруженый ескортою кирасиєрів, на розі улиць Ріволї і Роган хтось з товпи кинув бомбу, котра вибухла з великим ґуком. Наслідки вибуху не були страшні, бо лише кілька осіб потерпіло легкі рани, а то: оден вахмайстер від кирасиєрів, що упав в коня, оден капітан, поцїлений кусником зелїза в бік, два поліційні аґенти і одна дитина. Крім того погиб оден кінь, а шість коний потерпіло легкі рани. Королеви і Любетови не стало ся вічого. Поліция арештувала одного мужчину і одну женщину, котра мала кинути пекольну машину. Говорять також, що бомбу кинено з вікна каменицї, де сейчас переведено домову ревізию. Бомба мала бути наповнена цьвяхами. Підчас дальших глядань поліция найшла на тій самій улици, другу пекольну машину, а кружить чутка, що й при ревізиї в приватних мешканях найдено кілька пекольних машин. В хвили експльозиї король Альфонс проявив чималу холоднокровність. Товпа зробила ему овацию, за котру король дякував. На другий день говорив, що відбув огневі хрестини, хоч вовсім не був на війні. За кілька днїв се вже другий замах на ішпаньского короля Альфонса підчас его гостини в Парижи.

— **Процес о 6 мілїонів талярів** виточив австрийскому правительству і міністрови ґр. Голухозскому баварский горожанин з Вірцбурґа, Іоган Поп. Свої претенсиї оправдав він на тім, що перед сто лїтами помер его свояк Іоган Каспер Поп, корабельний капітан, а цїлий его маєток забрала капітула в Моґунциї. Підчас наполеоньских воєн Австрия заняла Моґунцию і перевезла скарби Попа до Відня. Одну часть того скарбу творила величезна перла, котру цїсар Франц I вставив осадити в австрийскій коронї. Поп доручив до жалоби свій родовід, що сягає XVII столїтя і доказує, що він в одинокым свояком і спадкоємцем капітана Іогана Каспра Попа.

— **Передісторичне місто.** Професор Фуртвенґлер, що з поручення баварскої академиї робить досліди на острові Ґріві, відкрив руіни передісторичного міста, на горі Овос, понизше давного вівтаря Юпітра. Доми по будовані густо оден коло другого; в середині одного з них найдено численні приклади і посуду в бронзу.

— **Смерть мілїярдера.** В Парижи помер онодї барон Альфонс Ротшильд, шеф парискої фірми Ротшильдів, в 78 році житя. Померший брав участь у всїх більших біржевих операциях минувшого столїтя, а одною з найбільших була достава 5 мілїярдів франків, котрі Франция по війні в 1870/1 р. заплатила Німеччині яко воєнне відшкодованє. Та фінансова операция котру спершу уважали неможливою, була переведена в розмірно короткім часі, а фондів доставили дві позички, затягнені Францією на загальну суму 6.912 мілїонів франків. В послідних часах ротшильдівска фірма в Парижи брала головну участь в емісиї російских позичок і доси в місцем виплати російских зобовязань супроти заграници. Також для фінансів Австро-Угорщини париский Ротшильд був важним чинником. При его помочи переведено всї позички, сполучені з реґуляциєю валюти, він має в руках одну з найважнійших австрийских зелїзниць (полудневу) і є головним акціонарем кредитового заведеня, північної зелїзниці, фабрик у Вітковіцах та копалень нафти в Галичинї. Був також властителем копалень міди і зелїза. Особистий маєток по померших оцїнюють, на мілїярд франків, але маєток фірми є далеко більший. Полишив сина Едварда і двох братів, що обіймуть управу фірми. Шеф віденьскої фірми, барон Альфред Ротшильд був зятом помершого.

Збори і засіданя.

Дня 4 с. м. відбудуть ся збори членів читальнї „Просьвіти“ в Ґоґодеві на котрі підписані в імени видїлу всїх членів запрошують. Початок о годинї 5 по полудни. На порядку дневнім зборів крім звичайних нарад і обрахунків буде обговорене і заснованє каси позичковой, опертої на удїлах. Збори відбудуть ся в домі Івана Довганюка. — За видїл: *Юрко Мельник, Яков Чаборек, Лука Ґурай, Михайло Дутчук.*

З товариств.

Дня 21 мая с. р. відбули ся загальні збори тов-а „Опіки над служницями і робітницями під покровом Матери Божої“ у Львові. На загальних зборах явило ся до 150 служниць і робітниць і кільканайцїть мужчин. Вибрано такий видїл: п. М. Білецку, В. Коцовску, Т. Стефановичеву, В. Літиньску, С. Лежогубску, О. Гнатюкову, Тороньску і А. Загірну. Заступницями видїлових вибрано: п. Кульчицку, Дольницку і М. Мелех, о. О. Бобикевич вийшов до видїлу як відпоручник гр. кат. митрополичого ординаряту у Львові. До контрольної комісиї вибрано: п. Е. Стефановичеву і О. Лучанівску. Видїл уконстатував ся так: п. М. Білецка предсїдателька, В. Коцовска заступниця предсїдательки, О. Гнатюкова секретарка, і Кульчицка каснерка. — *Видїл.*

Головний видїл руского тов. педаґоґічного у Львові, пригадує всїм учителям, що в неділю дня 4 с. м. о год. 3 відбудуть ся збори секциї II (учительскої) в комнатах школи ім. Шевченка, ул. Сикстуска ч. 47, секция просить всїх учителїв народних як найчисленнїйшу участь.

Видовища і забави.

Музичний Кружок тов. „Академічна Громада“ пригадує, що на будову народного театру відбуде ся концерт в Надвірній дня 4 с. м. 1905 р

Тов-о ґімнастично-пожарна „Січ“ у Вашківцях н. Черемошем устроює в Зелену неділю, дня 18 с. м. торжественне відкритє прапора, сполучене з великою народною забавою та виставою комедиї зі сьпівами „Сільскі аристократи“.

Померли:

— Антін Ільницкий, ревідент ц. к. державної зелїзниці у Львові, упокоїв ся дня 31 мая с. р. в 58 році житя. В. в. п.!

— Ірина Корчиньска, ученица IX кл. рускої видїлової школи ім. Шевченка у Львові, дочка руского пароха в Витковї новім, упокоїла ся дня 31 мая с. р. в 16 році житя. В. в. п.!

Бібліоґрафія:

— **Ruthenische Revue.** Nr. 9. Inhalt: Ein Meister der galizischen Wahlpraxis im österreichischem Kabinett. Von R. Sembratowycz. — Briefe aus und über Russland, Von Romanow. — Der antikulturelle Starr inn. Von. O. Turjanskyj. — Das ruthenische Mädchenlyzeum in Przemysl. — Aus der Geschichte des ukrainischen Volkes. Von Universitäts-Professor Dr. Michael Hruszewskyj. — Der Schüler. Eine Erzählung von Anatol Swydnyckyj. — Rundschau

Подяка. Преосьвященний епископ Константин Чехович підчас візитациї парохії Любичи князї вступив до читальнї „Просьвіти“ і „Сокола“, тішив ся дуже гарним розвоєм обох товариств і жертвував на їх цїли 30 К. За сей щедрий дар складаємо ширу подяку Его Преосьвященьству. — *о. А. Ф.*

Виказ складаних жертв.

— На оселю вакацийну зволили зложити (в коронах) отої Впов. Добродії зі Львова: Тов. льв. Боян з концерту 20, учительки школи Шевченка 12, кружок укр. дівчат 13·42, Д-р Яр. Кулачковский 10, Р. Алексієвич з Угнова 15, княгиня Тереса Санїцкна з Більча 50, о. Ів. Глиньский в Буцневи 20, о. О. Кисїлевский в Незвиск і о. А. Палевьский з Київгинич по 4, члени тов. пань під Прч. Дїви яко дар ювилейний 855·50. Зі сказ ок надіслали зі Львова: Стефановичівна 1, М. Биланьска Опацка, М Левицка, Кобринович вна, Ю. Шкірпанова по 2. Кочоровска, Лотоцка, Свистунівна, А. Білевичівна по 3, Щирбівна 3·20, К. Янкевичева 2·36, Яремчиківна 3·70, Кордюківна 2·60, Степанівна, Н. Мохнацка по 4, І. Левицка 1·20, К. Звільска 2·40, Курпанівна 5·20, Кучабска 5·76, С. Савчаківна, В. Мотюківна по 6, О. Ямрозикова 6·70, Коваликівна 7·12, Л. Гленецка 7·50, А. Менцинівска 7, М Юзичинівска 9·30, О. Бережницка, Е. Барвінівска по 10, Е. Цегинівска 12·30, Е. Здерковска 11·60, К. Насальска 20·10, О. Георґерова і М. Федакова по 22, С. Потелицка 19, Е. Стефановичева 24, Олександер Барвінівский 25, о. Ар. Крижановский 32·10, І. Хомонова 47, О. Барвінівска 59, О. Дольницка 71, А. Заячківска 55, О. Шухевичівна з Тимковець 13·80, К. Чарнецка з Несмич 17·80, Е. Насальска з Коломиї 95·38. Дося зложено на Оселю 1678·04 К. Комітет складає щиру подяку всїм Впов. добродіям, що на перший взнив поспішили з щедрими датками і просить на дальше памятати про Оселю. — *Ольга Баренівска*, касиерка.

Послїдні вісти.

Ситуация на сушї.

Гамбурґ. Hamb. Neueste Nachrichten одержують з Парижа депешу, що цар Микола II. видав розпорядженє, щоби російска армія цофнула ся аж до Байкальского озера і там ждала дальших розказів, бо відомість про морский погром викликала дуже пригноблюче вражінє на сухопутну армію так, що в найблизших місяцях о російских успіхах на сушї і мови не може бути.

Розміри погрому.

Токіо. [Бюро Рейтера]. Ґрати Росиян в послідній морскій битві обчисляють на 7 до 9 тисяч (?) людий не вичисляючи бранців. Ґрати Японців виносять 113 (?) убитих, 624 ранних офіцирів і жовнірів.

Петербурґ. Рада воєнна під проводом царя в Царскім Селї ухвалила одноґолосно дальше провадженє війни.

— До нинїшного числа „Діла“ долучаємо яко додаток 6 аркуш „Фараона“.

Календарь: Ґр.-кат.: нині (пятниця) Таласія, завтра (субота) Константина і Олени, позавтра (неділя о Слїпороджении) Василя; — Рим. кат. нині Ґраціяна, завтра Кльотильди, позавтра Квірина.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена що вівторка, четверґа і субота від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—6 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 8—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 15) в год. 10—1, в дни звич. за оголошенем від год. 10—1. — Музеї Осолїньских в дни звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5

Надіслане.

Сим подає ся до відомости, що льокаль

ТОВАРИСТВА ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

знаходить ся

при площи Бернадиньскій ч. 8

(готель *Краківский*). 423 1—10

КАВАРНЯ ҐЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьскої)

отворила **комнату до снїдань** і просить руске круги о численні відвідини. — Обслуга руска. 443 6—15

ОГОЛОШЕНЄ.

На продаж двір з офіцинами, стайнею, возівнею, дровітнею і прочим, 20 морґів городу з садом, 57 морґів сїножатий над Дністром і 132 морґи пїса в Побережи стация Езупіль. Ближша відомість у Антона Петрини в Суховолї, почта Броди. 482 1—1

Оповістка.

Сим осьміляюсь пригадати всїм П. Т. Добродіям, котрим я вислав книжки „За красою“ і „Пестрі звуки“, щоби зволили ласкаво вирівнати належитість за них, або книжки неушкоджені звернути назад. Роблю се тому, бо вийшов вже речинець в друкарнї, де я мушу заплатити за друк, папір і т. в. При висиланю гроший прошу ласкаво ужити чек, який я вислав з книжками. Належитість виносить разом тілько К 5·30.

З поважанєм

445 4—4 *Микола Грабчук Чернівцї.*

КРОНДОРФЕР

ПРИРОДНА АЛЬКАЛІЧНА ЩАВА

випробоване лїчниче средство на недомагання віддихових органів, жолудка і міхура.

Щоби устерегти ся перед наслідками, треба уважати на корок з отсим зазначеним знаком.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Львів, Ягайлоньска 7, I.

343—20

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Ґіпотечного на напротивних площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **окуляри**, цвікери якими і всїякі инші прибори оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Сейчас потребую дяка, щоби умів хор провадити. Юліян Ворачок парох в Мостках п. Наварія.
506 1—3

Потрібний сейчас дяк з добрим голосом. Зголошеня враз з свідоцтвами належить надсилати до уряду парохіяльного в Присівцях почта Зборів. 570 1—3

Комната і домовий харч оферує ся. Вроновска 8, I. поверх.

Молочарня в Березові середнім, коло Коломиї, п. в місци, філія Мишиньской, висилає щодень 5-кільові пачки десерового масла по ціні 2·40 К loco Березів. 462 2—3

Ліярня дзвонів *Якова Супрановского* в Соколівці к. Ожидова виконує мельодийні дзвони всілякого рода й величини по 400 найдешевши. цінах. 8—10

Гори. Микуличин. Вілля в найдогіднійшім місци коло зелізниці, ліса і Прута до винаймленя або в цілости на реставрацию або поодинокими покоями. Близші відомости на приходстві. 479 4—4

Шпараґи щодень свіжі, добірні, коротко тяті, по змінних торгових цінах розсилають: **Дзвержанівскі,** Зелена, п. Гримаїв. 432 7—9

5.000 мужеских убрань
3.000 літних пальт
4.000 діточих убрань
Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у
ТІРІНҐА БРАТІВ
насліднка Якова Геллера
Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.
319 20—30

УЖЕ ВИЙШЛИ:
„ЛЮБОЩІ“
вальці на фортепян 1 К 50 с.
І. Народний Марш
на фортепян 1 К.
продає
УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ
Львів, Вроновска 8.
Можна дістати також в книгарнях. 366 15 1

Петро Сенюта
артист-маляр
приймає замовленя на все, що взагалі входить в церковну прикрасу і просить уклінно Всеч. Духовеньство і Хв. комітети церковні о занотованє адреси до дальших услуг в шгуці. За виконані роботи одержав численні листи похвальні, котрі на жаданє можна оглядати.
Львів, ул. Янівска ч. II А.
388 9—10

Шестий рік істнованя.
Одинока руско-українська часопись гумористична
КОМАР
виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.
Властитель і редактор: **Бруно Ґіжовский.**
„КОМАР“ поміщає статі в напого політичного, суспільного і літературного жита і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та злиднями прибитий народ від всяких його ворогів!
„КОМАР“ придбав в послідних часах свіжі сили до співробітництва!
„КОМАР“ повинен находити ся в кождій руській патріотичній родині і в кождій читальни.
Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.
Предплачуйте і читайте „Комара“.

Ученика до склепу пошукує вараз корінна торговля Теофила Процишина в Добромили.
495 1—6

Цілий дохід призначений на будову руского театру у Львові.

ЯРОСЛАВ ЛОПАТИНЬСКИЙ
РУСАЛКА
вальс на фортепян. Ціна 2 К.
Ноти на орхестру 3 К.
МОЯ ДУМО...
до слів І. Гаврилюка (пісня про сопран або тенор.) Ціна 1 К.
Дістати можна у всіх більших книгарнях в краю. Головний склад в книгарні Тов ім. Шевченка у Львові.

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі красовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зеліза і шпунтові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.
Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).
Веч. Священникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для сеня за потвердженим уряду громадзкого.
Условія оплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науку шитя гаєту безплатно. Цінники на жадане і дарон 55
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перех тим
Іван Лапрук
Львів, Пасаж Мікеляша.

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ
і головний склад
будівляних материялів
Мих. Мікося
Ярослав, Ринок, пл. Парохіяльна
поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинірам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно	біле гашене і скалисте гідравічне	— — — —
Ґіпс	краківский і львівский	— — — —
Цемент	портлянд вагонами і на бочки	— — — —
Асфальт	природний, штучний плити до фундаментів.	— — — —
Підлоги	камінкові, цементові сірі, мозайкові, гладкі, жолобковані	— — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальки до каналізації	— — — —
Керниці	бетонові ріжних розмірів, мулові	— — — —
Миски	під рури	**Ринки** отворті
Сходи	камінці граничні бетонові	— — — —
Цегли	шамотові, окладкові до фасад	— — — —
Дахівки	краєві, загрязничні, червоні, склинці	— — — —
Коминки	камінкові	**Папа** дахова
Оцьґеіна, Карболінеум		
Каналізация	і робота бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.	

467 5—15

Ліквідація
Ліквідація
Ліквідація

Ч. 114. Львів субота 21 мая (3 червня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІло“ з літер. додатком
в Австрії: на цілий рік 32 к. на пів року 16 „ — за границею: на цілий рік 44 к. на пів року 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. на чверть року 7 „ на пів року 14 к. на місяць 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Авґієва стайня.

Вчерашне число нашої часописи, в дописи з Дрогобиччини під заголовком: „Польскі шубравства“, принесло в оригінальнім відписї судовий документ, що есть класичним сьвідоцтвом польскої системи в середних школах східної Галичини. Документ той се протоколярно в дрогобицкім суді зложена заява Еміля Каїма, зелїзничого під'урядника, обжалованого кількома дрогобицкими міщанами-Русинами за фалшивий донос, внесений до ґімназияльної дирекциї в Дрогобичи на їх синів, учеників сеї-ж ґімназиї, в приводу котрого-то доносу виключено їх з тамошної ґімназиї. Отсей судовий документ стверджує: 1) що не сам Каїм звернув ся до дирекциї ґімназияльної з жалобою, але противно — сама дирекция его до себе завізвала і з него жалобу прямо витягала; 2) що протокол, списаний з Каїмом в дирекциї ґімн. містив річи, про які Каїм навіть не згадував, загалом в кількох, есенціональних місцях, незгідний він з зізнанями Каїма, натомість-же бракло в нім деяких важних заяв Каїма — що отже взагалї зізнання его втягнено в протокол у пофалшованій формі, і 3) що навіть щодо того, що Каїм як свою або других осіб здогадку подав справдї в дирекциї, не міг він в суді перевести управдоподібнення, не то вже доказу правди. Документ ясний і коментарів не потребує.

Та натомість годї лишити без уваги тих консеквенций, які за собою потягло сфалшоване дирекційного протоколу, списаного з Каїмом. А консеквенциями тими було: донесене до Ради шк. краєвої, удїлене кільком ученикам-Русинам „доганної“ ноти з обичаїв, виключене їх з ґімназиї в Дрогобичи та утруднене дальших студий через дозвіл вписати ся їм, лише як приватистам, до ґімназий в ріжних кінцях Галичини — инакше кажучи: виколїсне кількох, цїлком безпідставно покараних молодих людий. На тім однак не конець: в оригінальній связи з сим при вступних іспитах до першої кляси на рік 1904/5 на 20 Русинів спалено 17 (!)

Годить ся отже і звернути увагу на той підклад, на якім зродило ся сфалшоване протоколу, а за тим і всї его консеквенциї. Директором ґімназиї есть заїлий русиноїд — Старомейский; більшість учителїв також русоноїди. Дня 12.ого липня стяв хтось „Міцкевичівско о дуба“ і знищив польскі написи улиць. Фалшивий протокол мав послужити до виконання вікчемної мести, на слїпо на кількох сьвідомійших ученикох Русинах. Актом такої-ж слїпої мести було також скаженe паленe Русинів при вступних іспитах в чотири дни опісл. Сфалшованя протоколу і переслїдуваня руских учеников допущено ся отже на підкладї польско-шовінїстичнім, даючи на невинній і убогій молодїжи пільгу своїм шовінїстичним інстинктам. П. Старомейский недаром взиває авторитетно учителїв Поляків, щоби „заховали польский характер дрогобицкої ґімназиї, беручи ся цупко до учеников-Русинів.“ На сей послїдний факт можемо служити судовим доказом, який підіймаємо ся перевести.

А вкінци класичне завершене справи Радою шкільною краєвою. Коли би так ходило о учеників-Поляків, Рада шкільна краєва певне не була би з таким поспїхом ферувала вирок в, та ту ходило о Русинів— протокол есть (дурниця, що сфалшований!) внесене п. Старомейского і т-ів есть (дурниця, що на основі пофалшованого протоколу та диктоване шовінїстичним розжертем!) можна сипнути найострійшими карами. Що там кільком людям стала ся вопіюча до неба о справедливість кривда, що кільком молодим людям проторено дорогу до звихненя, що кільком родинам завдано моральні та материяльні втрати — про се сих панів з Дрогобича і зі Львова голова не болить. Се „Rusini“ — „eine minderwertige Nation“, для них є спеціяльна мірка а нема закону!

Ось живий образець, як виглядає галицка шкільна система в приміненю до Русинів. Шовінїстична заїлість, фалшоване протоколів, злочинне ломане одиниць, повірених родичами опіцї школи, обдумані шикани — отсе цьвітки, що складають ся на неї. Та Дрогобич тут не виїмком. Ся система практикує ся мало-що не у в усїх середних школах, де лише стрічають ся ученики-Русини в учителями-Поляками загорілцями. Такий Сроковский з семінаря учительского в Тернополи, впрочім в вільних від шкільного занятя хвилях поліцийний донощик, чи може дасть ся він застидати своїм дрогобицким колегам? Там, на тлї шовінїстичного одичїня, фалшують протоколи, виганяють Русинів з ґімназиї, палять при іспитах, він на такім-же тлї бавить ся в високо моральний шпорт денунціованя, провокує учеників Русинів і палить без милосердя. А таких Сроковских і Старомейских по наших середних школах тьма тьменна. Вони, завдяки їх опікунам з Ради шкільної краєвої замінили галицке шкільництво в Авґієву стайню, де під хвилями шовінїстичного одичїня загибають уже решткы таких понять, як мораль, право і справедливість — ті основи всякого суспільного житя, а натомість запановує позний моральний анархізм.

Чи однак відклики до права, етики і справедливости промовлять до переконання тих, що витворили галицку шкільну систему — можемо сумнївати ся. Думаємо, що не зворушить их совісти і те, коли вкажемо, що навіть в Прусах, на котрих утиск так нарікають панове-Поляки, не можна вказати фактів, аби для гнобленя учеників польскої народности професори-Нїмцї упадали так низько і так упідлювали ся, щоби брати ся до денунциациї або навіть фалшованя протоколів. Се вже остане унїкатом в борбі національній всїх народів і патент на него заховають польскі педагоґія східної Галичини. Та гадаємо, що, коли нема що нам промовлити до сумлїня і чести, то все така можна ще промовити до розуму, який не все ходить в парі з попередними чеснотами. А именно, як думають польскі педагоґія: чи не є вони самі найлїпшими сївачами рускої „гайдамаччини“ і чи переслїдувані ними ученики-Русини не стануть як-раз наслїдком сих переслїдувань заїлими ворогами польского панованя. Се справдї класичний вид: польска комісия едукацийна в роли сївача рускої „гайдамаччини“...

З буковиньского сойму.

Сесия буковиньского сойму скінчила ся в середу в ночи, а властиво досьвіта в четвер, бо остатне засїданє, котре почало ся в середу зрана, перервано в полудне задля інсталяциї нового бурмістра (д-ра Райса), а пополудневе засїданє затягло ся аж до 3 год. по півночи.

В сій сесиї головно ходило о полагоду двох справ, банкової і рентових осель; друга з них навіть не прийшла на чергу нарад, а перша, як відомо, дала нагоду до розбитя „Вільнодумного Союза“ і тим самим до розбитя соймової більшости та через те лише з тяжкою бідою діждала ся полагоди.

В середу на ранїшнім засїданю іменем господарскої соймової комісиї референував п. Гормузакі справу зміни статуту краєвого банку. Мимоходом пригадати треба, що Буковина доси не мала ще краєвого банку, а справа зміни статуту дятого прийшла під наради сойму, бо первісно уложений статут не дістав санкциї. Отже між иншим в тепер виготовленім статутї § 25-тий постановляє що до управи банку отсе: 1) Під доглядом сойму і безпосередною контролею краєвого видїлу управляє краєвим банком куратория, дирекция і урядники банку при участи ревізорів і цензорів. 2) Куратория складає ся з президента, трех віцепрезидентів, стало замешкалих в Чернівцях, і з 8 кураторів; всїх 12-тьох вибирає цїлий сойм. Урядованє всїх, з виїмком президента, тревае так довго, як і урядованє краєвого видїлу. Лише президента вибирає сойм на необмежений час з тим, що з кінцем мандату инших членів кураториї може й его увільнити, але в такім разї платить ему до смерти по 6.000 К річно. Президент не може бути ані послом до державної ради ані жадним активним урядником державним або автономічним (але послом соймовим і членом краєвого видїлу може бути!). 3) Дирекция складає ся з президента і віцепрезидентів кураториї та з управляючих урядників. 4) Сойм вибирає 5 ревізорів для ревізиї книг і кас. 5) Краєвий видїл іменує цензорів. 6) Ревізори урядують через час урядованя краєвого видїлу. 7) Члени кураториї і цензори дістають за участь в засїданях презенційні марки; президент і віцепрезиденти та ревізори дістають постійну річну винагороду.

До сего параґрафу п. д-р Стоцкий зголосив іменем меншости господарскої комісиї таке внесене: 1) Президент не може бу.

Ґустав аф Ґайерштам. 2)

Одноокий Петро.

Керниця лежала в доволї користнім місци, бо була цїла закрита дровітнею. Перед нею розтягало ся поле, на якім звичайно не було ні живої душі; поза нею сторчала на червоно помальована стїна як захорона проти зору цїкавих а з боку розтягалось, як звісно, місце на дерево, так що з тріскоту трісок наперед можна було знати, що хтось надходить.

Отся-то відлюдність нераз іскушала Петра, але він не міг ніколи зважити ся, щоб зближитись до Кляри. Бо якби Клярі таке не подобалось, то вона розказала-б про те сейчас другим, а тодї, думав Петро, всїлякі гуски мали-б знова нагоду погоготати. Всї шутковали-б собі тодї з его ока і висьміяли-б его. А того всего мав він вже справдї досить.

Одного дня, коли вступав на сходи, почув, як якийсь говорив: „Нема так поганого мущини, щоби не міг оженити ся“.

„Певно“, відповів ему жіночий голос, „се дійсно так; преціньь кождий хоче мати своє власне домашне огнище і на те чоловік женить ся. Але се не значить еще, що за кождим разом є любов, коли чоловік оженив ся“.

Решти Петро не чув, але й те що чув, давало ему богато до думаня. Що Кляра мала наречених, того не потребував доперва здогадувати ся, се він вже і так добре знав. Але він не вірив, щоб котрийсь з тих її наречених оженив ся в нею. У Кляри було безпїч коханків, мущини вганяли ся за нею як навіжені а дуже часто були до неї незвичайно любязні, але на тім і кінчило ся. Більше вони не хотїли...

Петро не міг второпати, чому саме так річ мала ся, але що так було, то він знав. Ему впрочім було зовсїм рівнодушно, кілько мущин було её „нареченими“, щоби лише опісля він міг мати Кляру сам для себе. Тому-то став тепер роздумувати, чиби то справдї не було річию можливою, аби Кляра стала его женою.

Він постановив порядно працювати; тогдї міг довести до того, що пан, може бути, дав би ему місце халупника.

Кождим разом як смеркало ся, ішов до керниці, сїдав на край колодязи і ждав на Кляру. Не тревало довго і він чув её хід по трісковиню та скрип зелїзних держаків, що вільно бахмакались на порожних ведрах.

Коли Кляра одного вечера ішла поуз загороди до керниці, Петро не вийшов до неї, щоб взяти ведра, але остав на місци, та глядїв лише прямо в её лице своїм безвиразним оком, сидячи, як звичайно, на кантї.

„Добридень“ — сказала Кляра. „Ну, чомуж він не хоче мені нині помочи?“ — Вона все говорила до Петра через третю особу.

Петро намагав ся виглядати так хитро, як лише міг і відповів: „Так, але перед тим хочу щось мати за се“.

„Отсе новина! Щож він хоче від мене“ — скрикнула Кляра і поглянула так, як не дивила ся на нїкого з людий.

„Так і є“, відповів Петро встаючи, „Кляра мусить мене вперед поцїлувати. Одно за друге“.

„Ха-ха-ха! Я бачу справдї, що він зоболїв“ відповіла Кляра з усьміхом, що вколов Петра в само серце. „Хтож, думає, поцїлував би такого чоловіка як він?“ І пустивши ся бігцем по при загороду скрикнула в повної груди: „Карль! Карль! А ходи но, поможи менї витягнути ведра з керниці“.

Високий, ясноволосий парубок появив ся ізза угла. Побачивши над керницею Кляру він засьміяв ся і сказав: „Ну, а що я за се дістану?“

„Алеж не торочи дурниць! Ходи сюди, помагай!“

Петро бачив виразно, що вона при тім зарумянилась і сьміяла ся перехиляючи до него голову“.

Карль також почав сьміяти ся, але зробив вид, начеб не сказав нїчого. Він обняв её за стан і старавсь покласти на её лиця поцїлуй. Так поцїлував её двічи в уста, не зважаючи зовсїм на те, що Петро стояв побіч.

Коли Карль вже націлував ся её доволї, засьміялись обоє і стали помагати собі взаїмно витягати ведра. А коли Кляра віддячила ся вже з повними ведрами, обернулась ще раз та споглянувши тим разом на Петра засьміялась вдруге.

Петро мав вражіне, начеб западав ся під землю. Він стояв наче вкопаний та дивив ся поза загороду, за котрою Кляра зникла.

„Так треба було й менї зробити“, подумав. Ніколи він не припускав, що се так легко.

Але що его найбільше болїло, то те, що Кляра так мало за ним побивала ся, бо що навіть давала ся другим цїлувати і обнимати в его присутности.

Він порішив, що вже не він, а хто другий буде тим, що має на будуче помагати Клярі витягати ведра з керниці.

Та коли вже зараз на другий день спостеріг, що Кляра надходить як звичайно з ведрами, він зараз явив ся, аби їй помочи. Він пустив ся за нею, шкандибаючи непевно ногами, хоч нїчого при тім не говорив та лише жував соломку, що держав в зубах, перевертаючи на всї боки.

Кляра поглянула на него кілька разів з боку та усьміхаючись незначно, щоб его якось задобрити. Але Петро не бачив сего, бо его видюче око було якраз по другій сторонї. Насупчений, не сказавши ні слова він витягнув ведра і пішов за Клярою, по тій самій дорозї, по якій ішла до керниці, все ще пережовуючи в устах довге стебло.

Кілька днїв пізнїйше було вже між ними так, якби нїчого не стало ся. Петро приходив правильно кождого вечера до керниці і був все так само терпеливий і повздержливий як і давнїйше.

Одного однак він не позабув — а се була думка про становиско халупника. Він преціньь бачив аж надто добре, як поводило ся иньшим, от хочби й его батькови, аби мати того досить. Старий мав вже тепер 55 лїт, а преціньь не довів дальше як до одної маленької кімнатки. Чиж мав він також перетратити увесь свій вік в покоїку, де мусїв мучати ся і душити ся з безлїчию инших, таких як він, стїна об стїну? Нї, того він не хотїв, не хотїв навіть на сей случай, якби в такій кімнатцї прийшлось ему жити в купі з Клярою. Так там вчинила сварка між сусїдами цїлісїньку божу днину, від досьвіта до смерку, вічна глота на сходах і крик та плач дїтий, так що навіть не можна було заснути, хочби чоловік і упадав від умучення. Нїчого не було, щоб чоловік міг вважати за свою власність; кождий гарував там цїлими днями, але не доходив до нїякого маєтку. Треба було мешкати в чужих покоях або принимати милостиню з рук ясного пана, як то примірром дїялось в случаях недуги, або коли котресь з дїтий треба було оженити або видати замуж. Нї, того він не міг! Рішучо не міг! Він хотїв стануть чимось більше, ніж его старі родичі! Не тому, начеб він батька не шанував, але тому, що відчував як нечесть і встид бути цїле житє за простого наймита, а ще й до того мати жінку і дїти.

(*Дальше буде*).

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
перенесений з ул. Сикстуской ч. 2
до ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 і поручає
Лінолєум-дивани
Лїнолєум-хідники
Лїнолєум-передстїлки
Цератові обруси.
Церати на меблї.
Цератові фартушки.
Постійні цїни фабричні. Цїнники на домагане. Постійні цїни фабричні.
476

ти анї послом соймовим і членом краєвого видїлу анї послом до державної ради анї активним урядником державним чи автономічним анї вести адвокатуру або яке инше побічне занятє. 2) Кураторию має ся так вибирати: а) соймові посли великої посїлости, б) посли з міст і торговельних та промислових палат, в) посли з округів Чернівців, Садаґури, Кіцмані, Заставної, Вижниці і Вашковець, 2) посли з округів Радівців, Селетина, Серету, Сторожинця, Ґурагумори, Сучави і Кімполюнґу — вибирають абсолютною більшостию голосів по двох членів кураторії і по одному членови дирекциї. Коли би при першім голосованю не вийшла абсолютна більшість, то приходить до тїснійшого вибору між двома, що дістали при першім голосованю найбільше голосів. При рівности голосів рішає жереб. З чотирох тим способом вибраних членів президиї вибирає цїлий сойм президента; три осталі зістають віцепрезидентами. 3) Всї члени кураторії урядують через час урядованя краєвого видїлу, так що окрема постанова що-до президента має відпасти.

По коротвій дискусиї перервано засїданє, як уже на початку замічено, до пополудня. Та з того пополудневого і нічного засїдання доси не маємо жадного справоздання, а лиш коротку звістку, що сойм замкнено о год. 3 по півночи і що вибори до управи банку випали так: д-р Лупу вибраний на необмежений час президентом; д-р Стоцкий, д-р Каетан Стефанович і п. Відман — віцепрезидентами; до кураторії вийшли з Поляків д-р Стшельбіцкий, а д-ра Гальбана вибрано цензором.

Чи принято що-не-будь з внесеня меншости, не можна з сего вгадати; у всякім разї видно, що відкинено внесенє що-до обмеженя часу урядованя президента, скоро д-р Лупу вибраний на необмежений час.

Видно також, що вірменьско-польскі посли, о котрих „Буковина“ (в середи) каже, що вони досить щиро хотїли причинити ся до залагоди конфліктів, справдї щиро ходили коло справи, коли в результаті їх щирих заходів вийшов д-р Стефанович до президиї банку, д-р Стшельбіцкий до кураторії та ще д-р Гальбан зістав цензором. Для заступників населеня, що виносить 4 проц. всего населеня краю, справдї сьвітлий результат щиросте! Але така нагорода „слушно“ їм належала ся, бож вони все інтриґували, а й тепер після розбитя „Вільнодумного Союза“ не мало причинили ся до склеєня нової більшости соймової, котрої дїлом в остаточно зміна банкового статуту. Ся більшість утворила ся з консервативного т.зв. боярского клюбу Румунів, вірмено-польского, поступових Румунів, що вистушили з „Вільнодумного Союза“ і таких двох Німців. Злука румуньских поступовців з консерватистами наступила в минувшу неділю на румуньскім вічу, котре і висказало Вірменом-Полякам — певно не задурно — свою подяку і симпатиї. В той спосіб прийшло до утворена нової консервативно-шляхотскої більшости і висадженя з сїдла Русинів, на чім в першій лінії скористає іменно не хто другий, а польскі кольонїсти проти автохтонного населеня !!

Додати ще треба, що буковиньский краєвий банк має війти в житє так, що з днем 1 липня с. р. обійме аґенди дотеперішнього буковиньского земского кредитового заведеня.

Праці чужинців

про українско-рускі справи.

В послїдних часах культурний сьвіт чим раз більше зачинає інтересувати ся судьбою українско-руского народу, чим раз більше звертати увагу на нашу борбу, наші культурно-національні змаганя і т. д. Сказати се можна про письменників і учених без ріжниці народности або політичних партий. Про голоси німецких, шведских, італійских та іспаньских письменників згадували ми вже. Тепер хочемо посьвятити кілька стрічок голосам французкої публїцистики.

Недавно помістив звісний соціольоґ д-р Фридрих Герц (Dr. Friedrich Hertz) в „L' Humanite“, орґанї французкого посла Жоре (Jean Jaures) простору статю п. з. „La question ruthene“. Д-р Герц пише, що між поневоленими народами Росиї есть другий в ряду що-до чисельности славяньский народ — Українцї. З 32 міліонів Українців живе лише 4 міліони поза межами Росиї. Сей народ звісний в істориї з відвічних борб з Монголами, зі свободолюбних змагань, та в чудових народних пісень. Відтак переказує автор після даних з „Ruthenische Revue“ історию України, подає указ з р. 1876 а вкінци дише дословно:

„Досьвід учить, що всякі утиски скорше чи пізнїйше розбуджують лише опір. Ідеалїзм української інтеліґенциї побідить всї трудности і поведе до культурного поступу сей народ, що відмінно від усяких панславістів найбільше любить і признає европейску культуру. Українцї увійшли тепер в контакт з культурним сьвітом через видавану в німецкій мові і знаменито редаґовану Р. Сембратовичем „Ruth. Revue“. А їх змаганя вінчають ся великим успіхом...“

У висшій школї наук політичних в Парижи, на засїданю „Section d' Histoire et de Diplomatie“ мав президент сеї секциї д-р Жорж Вайль (Georges Weil) відчит про Українців, їх історию, їх теперішні змаганя, про указ з р. 1876 і про варварску заборону українського слова в Росиї та про положенє галицких Русинів. Д-р Жорж Вайль користував ся даними з вищого орґану і висказав ся дуже похвально про видавництво „Ruth. Revue“ і про ві редаґованє.

Французкий письменник (Alexandre Ular) Александер Улар оголосив довшу розвідку про відродженє Росиї, в котрій присьвячує спеціяльну главу Українцям. Автор користував ся також даними з „Ruthenische Revue“ а особливо статю з 16 числа за рік 1904 п. з. „Die Liebesgabe des russischen Kronprinzen“. Розвідка Улара появила ся у французкій, німецкій і анґлійскій мові, між иншими також в книжці за май „Neue Rundschau“.

Показує ся отже, що уміле ведене видавництва, помимо всїх трудностий (які на жаль так гарна справа мусить стрічати) приносить нашій народній справі великі користи. Справедливо пише д-р Гедін: „Наколи „Ruthenische Revue“ буде ще кілька лїт так сьвітло заступати народну українську справу, то поставить сю справу перед очима культурного сьвіта так ясно, що ніхто не буде в силї ї затемнити“...

Новий-Санч дня 1 червня 1905.

Василь Яворский.

Війна.

Дальші вісти з битви під Цушіма.

Осьме справоздане Того з 31 мая звучить: Командант панцирника Касуґа, котрий нині вернув з рештою полоненої обсади Димитрія Донського, доносить, що сей корабель пішов на дно дня 29 мая рано. Обсаду сего корабля разом з обсадою Ослаблї і противторпедовця Буйний вилаповано на острові Урлеун. Здаєсь, що заки Буйний пішов під воду, взяв був Рожественьского з штабом і 200 людий з Ослаблї. Коли Буйний не міг дальше плисти, Рожественьский переніс ся з штабом на поміст Бедового. Буйний ушкоджений плив дуже поволи і міг дістати ся в японьскі руки, отже его затоплено стрілом з Димитрія Донського. Матрози забрані з Ослаблї оповідають, що в самого початку битви японьский ґранат розбив его вежу, при чім погиб адмірал Фелькерцам. Матроси виратовані з Димитрія Донського оповідають, що бачили, як дня 28 мая пішли на дно два росийскі противторпедовцї.

Командант росийского кружляка Ізумруда, капітан бар Ербен здав цареви телеґрафічне справоздане о битві коло Цушіми, аж до хвилї, коли дня 28 мая передполуднем дивізию росийских кружляків, котра виконала рух на право, Японцї відтяли від решти фльоти. Командант Ізумруда рішив ся як найскорше гнати на Владивосток. Щоби не стрітити ся з японьскими кораблями, вибрано дорогу до Владимирского заливу, де Ізумруд над'їхав в ночи 29 мая. В наслїдок темноти корабель наїхав на скалу. Було еще 10 тон угля. Не маючи змоги виратувати корабля, командант висадив обсаду на берег, а сам корабель розсадив, щоби не дістав ся в руки Японців. В часї битви ранено 10 матрозів. Офіцири і решта обсади вийшли цїлі.

Ґенерал Лїневич телеґрафує, що дня 30 мая приїхав до Владивостока противторпедовець Ґрізний. Після оповіданя команданта, Ґрізний і торпедовець Бедовой, на котрім був Рожественьский з штабом, плили в північним напрямі. На північ від острова Деґелесе оба кораблї стрітили ся з двома великими японьскими противторпедовцями. Бедовой пішов в наслїдок експльозиї на дно. Ґрізного знищив японьский ґранат. До Владивостока мав також надплисти противторпедовець Бравий в 4 офіцирами і 170 матрозами з Ослаблї, котрі инши були до моря, а котрих Бравий виратував. Японьский ґранат знищив Бравому містик і часть кітля, а експльозия ґранату знищила два кітли і деякі части машини. Погибло десять матрозів. Сї ушкодженя зменшили скорість корабля, він відстав від фльоти і пустив ся до Владивостока здовж японьских берегів. По дорозї Бравий стрітив в 15 японьских торпедовців. Щоби его не бачили, командант казав полякерувати комини на біло і усунути щоглу. Дня 29 мая попсував ся третий котел, так що Бравий міг плисти лише з скоростию 5 морских миль на годину. В наслїдок браку угля спалено всї деревляні складові части корабля. Дня 30 мая поставлено одну щоглу і доїхано до Владивостока.

Бюро Райтера доносить з Токіо, що не числячи полонених, Росияни стратили в битві 7 до 9 тисячів людий. Японцї мають 113 убитих, а 624 ранених офіцирів і вояків. Урядово просктують, що раненых японьских офіцирів і вояків є лише 424, а не як подає Райтер 624.

(Телеґрами.)

Берлїн. З Петербурга доносять, що причиною затоплена росийских панцирників був бунт машиністів, котрі в хвили, коли розпочала ся битва, як би на команду покинули свої становища.

Вашинґтон. Японя дав до зрозуміня президентови Унії, що жаждає від Росиї 4 міліярдів марок відшкодованя, признаня японьского протекторату над Кореєю, усуненя росийских війск з Мандшурії, відданя Порт-Артура і замінь Владивостока за нейтральний порт.

Берлїн. На воєннім нараді в Царскім Селї ухвалено вести війну до остатечности. Четверта ескадра пливе що не видно. Адмірала Бірілева відкликано.

Токіо. Адміралїйня оголошує страти японьской фльоти під Порт-Артуром. В маю 1904 панцирник Ґешіма наїхав на міну і пішов на дно; те саме стало ся 17 мая 1904 з противторпедовцем Акасуґі і канонірскою Ошіма. Дня 3 грудня наїхав на міну противторпедовець Ґайнорі і пропав під водою. Дня 6 падолиста розбила ся о скалу канонірка Маґо, а 12 грудня міна затопила кружляка Такасаґо.

Парияж. Тут говорять, що цар видав наказ, аби росийска армія відступила аж до балтийского озера (?) і там ждала на дальші заряджена, бо погром на мори подїлав на армію так пригноблюючо, що о успішній борбі в найближших місяцах Росия не може думати.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Японцї зачали дня 29 мая посувати ся наперед, атакуючи росийскі війска в долинї ріки Кінче. Сего дня Росияни розігнали Хунхузів в віддаленю 30 верст від головних позиций.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Росиї.

Петербург. Вчера розпочали ся в кількох фабриках страйки. В фабриці ваґонів козаки розігнали нагайками товпу робітників. Фабрики обставлено козаками. В місті говорять, що коло московскої брами прийшло до бійки між козаками а робітниками.

Варшава. До Відзева приїхало кілька фельчерів і фризиєрів, щоби зорґанїзувати страйк. Щоби не допустити до замкнена склепів, поліция арештувала кілька осіб. Робітники з двох фабрик хотїли увільнити арештованих, що довело до конфлїкту з військом, котре дало до товпи сальву. Ранено 17 осіб, в того 4 тяжко.

Угорска криза.

Відень. Дневники доносять, що номінация Февраря президентом коаліцийного кабінету в справою найблизших днів. Кождого дня надіють ся офіциального оголошеня номінациї.

Будапешт. На засїданю парляментарної комісиї коаліциї обговорювано над способами, якими більшість могла би унеможливити антіконституциїні заряджена нового правительства.

Атентат в Парижи.

Париж. Поліция оголошує, що вже докладно знає участників атентату на іспаньского короля. Атентат походить виключно з іспаньских кругів. Ще 26 мая арештовано 5 анархістів, в тім 3 Іспанців і одного Анґлійця; пятий утік. Атентат виконав Іспанець Феррас; належить він до сеї ґруни, котра дня 26 мая виїхала до Парижа, щоби виконати атентат на короля Альфонса. Бомби надійшли до Парижа почтою. Надав їх співробітник анархістичних дневників, Італієць Малятті. Поліция є вже на слїдах Ферраса. Велика часть ладунку бомби лишила ся в череві коня одного кірасиера. Сїй обставині богато осіб завдячує своє житє.

Заговор Карлїстів.

Мадрид. Дневники доносять, що в Каталоньї було намірене повстане Карлїстів, але сей плян відкрито.

Анґлїйска політика.

Льондон. Міністер заграничних справ виголосив на бенкетї консервативного сторонництва промову, в котрій сказав: Ніколи не було бесїди о зірваню союза з Японом. Може розходити ся виключно о се, чи союз з Японом відновити в теперішній формі, чи заключити еще тїснїйший союз. Бесїдник запевнив також о дуже теплих і приязних відносинах між Анґлією а Францією.

Мароко.

Париж. Дневники обговорюють вість, що мароканьский султан намірає французкі предложена предложити міжнародній конференциї. Дневники називають сей факт дипльоматичною неудачию Франциї.

Фез. Султан повідомив французского посла офіциально, що відкидає французкі предложена.

НОВИНКИ.

— **Печаливість о рускі ґімназиї** наші власти вміють показувати лише глядачем у них за „гайдамацкою аґітациею“. Все инше, отже й приміщена сих заведень сходить на десятий плян. От читаємо в „Подільскім Голосї“, що будова нового будинку для рускої ґімназиї в Тернополи знова відложена, бо торг о купно площі розбив ся, а тимчасом філія ґімназиї (будинок оо. Домініканів) грозить катастрофою. Стовп, на котрім спочиває капличя філії, сильно зарисував ся. В капличї сій відбувають ся екзорти для учеників рускої ґімназиї. Інжинїр правит. вже давнїйше позволив лише на відбуване екзорти в тій капличї найвисше для сто учеників, а тимчасом тисне ся там в навечерє кождого руского сьвята і неділї около 300 наших учеників! Отже кождої хвилї можна діждатись, що поміст завалить ся і кільканайпять або бодай кілька безбожних „hajdamackich duszyczek“ улетить тамтуди, „ідіже нїт болїзни, ні печали“. Звертаємо на се увагу тих, які легкодушно проволїкають справу будови ґімназиї.

— **Руский театр в Тернополи:** В суботу 3 с. м. виступ гостинний п-ні Ф. Лопатиньскої в „Запорожци за Дунаєм“, опері в 3 дїях Артемовского. В неділю 4 с. м. пращальне представленє „Шельменко наймит“, комедия в 5 дїях Гр. Квітки.

Руский театр в Скалаті дасть в неділю 4 с. м. в салї Рускої Банку перше представленє: „Загорожець за Дунаєм“, оперу в 3 дїях Артемовского і „Вечерниці“ Ніщиньского.

— **Д-р. Василь Щурат**, професор брідскої ґімназиї, дістав був — як ми свого часу доносили — припоручене від угорского правительства висліджити над російскій Волини місце гробу ґрафа Форґача, товариша Франца П. Ракоцого в повстаню против Австриї (в початках XVIII. столїтя). По полагодженю урядових формальностий, звязаних в сю справою, д-р Щурат виїхав за кордон, де йому, на просьбу австро-угорского міністерства справ заграничних, мав ґубернатор полудено-західного краю Кляйґельс дати потрібну поміч. Тепер — як доносить „Кіевлянинъ“ — д-р Щурат сповнив свою задачу з успіхом — ґріб Форґача віднайшов (була догадка, що Форґача похоронено коло міста Вишнївця, кременецкого уїзду, волиньскої ґубернії). Д-р Щурат повідомив о тім телеґрафічно ґенерал-ґубернатора, подякував йому за удїлену поміч і заповів, що вишле йому чим скорше подрібний звіт о знаходї місця гробу Форґача.

— **Вість про будову рускої духовної семинарії** в Станиславові, подану в онодїшнім числї „Дїла“, простуємо о стілько, що відносить ся вона не до Станиславова, але до Перемишля. Будинок духовної семинарії в Станиславові, як звісно, вже давно готовий.

— **Національність Жидів.** На Угорщині є 707,472 Жидів. З них признало ся 451.209 Мадярами, 223,488 Німцями, 13,370 Словаками, 5,359 Румунами, 1,152 Русинами, 266 Хорватами, 90 Сербами, 28 Словінцями, а останнї 2,510 признали ся до инших народностий.

— **Причини російского погрому.** Оден фаховий знавець морскої военної штуки застановляє ся у віденьскій Neue Fr. Presse над причинами послїдного погрому російскої фльоти і вводить їх до чотирох точок: 1) недостаточного вишколеня, 2) хибного проводу у всїх степенях зверхництва, 3) недостачі офензивного та воєвничого настрою і 4) нерівного та лихого материялу в кораблях і в артилерії. — Позаяк головна основа добре вишколеної і здисциплїнованої морскої залоги була придїлена перед війною до порт-артурскої фльоти, то залога другої східно-азийскої фльоти була зібрана з ріжних сторін російскої держави і скомплетована на борзї в трех резерв. Не диво, що навіть і найенерґічнїйший та найдосьвідченїйший адмірал підчас тяжкої і далекої подорожи довкола половини сьвіта, мимо довших приставновків у деяких пристанях, не всїв би тої недосьвідченої збиранини як-так вимуштровати у воєннім дїлї. До того треба було щадити гармати й муніцию, що також утруднило задачу адмірала. Одним словом справдив ся вічний принцип, що лише систематична вправа підчас мира може зробити людий пригожими до воєнних цїлий. До хибного проводу причинив ся так головний вождь як і підчинена йому старшина. Було се виплином нерівномірної орґанізациї фльоти, котра повстала не від разу, але частями, так сказати-б в трох ратах, наслїдком чого забракло однодїльної тактичної звязи, і плянове вимуштроване не могло бути як слїд переведене. Що фльота, зібрана з такою тяжкою бідою, сьвідома своєї низшости супротив досьвідченого противника, не була настроена по лицарски, психольоґічно легко пояснити. При тім кількамісячний побут в тропікальних сторонах для мешканців европейскої півночи найпевнїйше средство, щоби ослабити фізичну та умову силу, надію на побіду, а вкінци відвагу. Переходячи до послїдної точки, замічає згаданий фаховець, що коли-б російска фльота була вільна від повисших недостач, то її лихий материял [многі кораблї були лише перепоною для кораблїв лїпших] недостача вугля, а мабуть і муніциї мусїли причинити ся до неудачі. З того однак не можна заключати, що Того побідив легким коштом. З цїлого пляну битви отже з диспозициї для атаку з двох фронтів, з осторожного переведеня так успішного бок тяжкої артилерії здалека, а вкінци з блискучого використаня торпедовців, пробиває ся великий воєнний талант японьского адмірала, котрого імя безперечно істория запише побіч імен найславнїйших воєвників. Фаховий знавець у N. Fr. Presse заявляє з притиском, що навіть коли-б Того мав перед собою лїпше вишколеного противника, то серед анальоґічних обставин мусїв вийти побідоносно. — Однак на одну причину погрому російскої фльоти не звернув згаданий фаховець. Була се причина технічна, а подав її Того в своїм першім рапорті, де каже: „Погода була красна, але море розбурхане“. Сї слова говорять богато. Коли море розколисане, кораблї на нїм то підносять ся високо, то знов опадають, творячи предмети дуже движимі, а ся движимість є подвійна, бо і той корабель, котрий мірить, аби вистрілити, буває, а так само гойдає ся той, до котрого стріляють. При стріляню серед таких умов треба узглядняти строго довготу морскої фили, а позаяк вона на всїх морях инша, то на кождім фльоти мусять відповідно вправляти ся. Щоби сю задачу собі улекшити, Анґлія дїлить свою фльоту на постійні ескадри, що займають лише одно море, де вони завсїдно вправляють ся, отже й знають его на скрізь. Росия мала ескадру, обізнану в водами далекого Сходу, але та ескадра погибла під Порт-Артуром. Балтийска фльота знала певно море Балтийске, але не мала поняти про довготу і треване високої филї в Корейскім проливі, тому коли прийшло їй звести бій на розбурханім морі, не могла вдучно стріляти. Тому то й японьскі страти незвичайно малі при нечувано великих російских.

— **„Малий“ Япан.** Навіть найневірнїйші Томи мусять нині вірити, що тепер прибула в сьвітї одна могуча держава більше, держава, котру перед яким півтора року крім Анґлійців всї називали не инакше, лише „малим“ Япаном. Говорили так, бо мало кому приходило до голови заглянути до першого-

вішого статистичного підручника, навіть не японьского, але европейского, в котрого набрав би про сю державу зовсім иншого понятя. Коли-б нині котра-небудь могуча держава европейского континенту, Німеччина, Франция або Австро-Угорщина попала в конфлікт з Росиею і мусіла сама одна з нею воювати, сказав би хто: мала Німеччина, мала Франция або мала Австро-Угорщина? А прецї факт є, що й перед теперішною війною, заким взяло ся що небудь про її можливий вислід, Японію зовсім справедливо можна було вичислати побіч повисших европейских „могучих“ держав, так з огляду на его територию, населенє, як і військову силу і цивілїзацию. Японьскі острови, в загальнім числї 488, виносять разом 417, 412 квадратових кільометрів, отже округло 120.000 квад. кільом. менше як ціла Франция а 70.000 кв. клм. більше як Німеччина. Роздробленє японьскої териториї на великі і малі острови виходить лише в користь самій державі, бо розвиває житеві умови японьского народу, скріпляє незвичайно торговию і дає основу до сильної фльоти. Але вартість териториї творить передовсїм її населенє. В 1903 р. населенє Японії виносило 49,400.000 душ, з чого близько 25 мілїонів мужчин. З тим возвичим населенєм Японія є сильнїйший від Франциї, котра в 1901 числила лише 39 мілїонів мешканців, сильнїйший від Австро-Угорщини, котрої населенє в 1900 р. обчислено кругло на 47 мілїонів, а лише незначно слабший від Німеччини, що в 1900 р. числила лише о сїм мілїонів мешканців більше від Японії. При тім треба зазначити, що що-до густости населеня яка в Японії 1901 р. виносила 116 мешканців на оден квадратовий кільометер, лише Анґлія стояла висше, виказуючи 136 мешканців, а инші „великі“ держави стояли далеко за Японом, бо Німеччина мала 104, Франция 74 а Австро-Угорщина 70 мешканців на однім квадр. кільометрі. Річ природна, що територия Росиї, котра разом з азиятскими посїлостями обнимає округло 22 і пів мілїона квадр. кільометрів і є менша лише від посїлостий Анґлії (з кольоніями округло 29 мілїонів квадратових кільометрів), своїм заселенєм стоїть далеко позаду кождої „великої“ держави. Росийска держава числить тепер около 140 мілїонів людий, отже має пересїчно ледви 6 і пів осіб на однім квадр. кільометрі. Всеж таки якби прийшло коли до нїмецко-росийскої війни, мабуть нїхто шанс побіди Німеччини не уважав би меншими, навіть колиб сьвіт не знав досьвідів японьско-росийскої війни. А не треба забувати, що в росийских 140 мілїонів людий поверх 100 мілїонів мешкає по сїм боцї Урала т. є. в Европі та що Росия в часї мира на самій европейскій треторії розпоряджає 23 корпусами армії. Нема сумнїву, що Японія з резервоару 49 мілїонів людий, при загальнім обовязку військової служби може виставити що найменше тілько війска, як котре-небудь з европейских континентальних „великих“ держав. По статистичним даним в 1904 р. військова сила Німеччини виносила 606.000 мужа на мирній а 5 мілїонів на военній стопі, Австро-Угорщини 360.000 підчас мира а 1,872.000 на случай війни, Франция 575,000 підчас мира а 4 мілїони мужа на случай війни. Коли отже оперти ся на цифрах населення, то не помилимо ся, коли скажемо, що Японія може виставити підчас війни що найменше таку армію, як Франция, не забуваючи очевидно на се, що в конечнім случаю цифра 4 мілїони уоруженых людий може бути підвисшена о оден мілїон. Що-до морскої сили, то з послїдних подій знаємо, що число военних кораблїв не конче мусить рішати про перевагу або слабосильність; все-ж таки цїкаво зазначити, що в 1903 р. Франция розпоряджала торговельною фльотою, вложеною в 14,691 вітрильних кораблїв, 1330 пароходів і 85,000 людий торговельної маринарки, Німеччина 2,500 вітрильних кораблїв, 1545 пароходів і 56,500 людий, Австро-Угорщина 12,917 вітрильних кораблїв, 232 пароходів і 35,307 людий, а Японія 3 977 вітрильних кораблїв, 1441 пароходів і 18,743 японьских джонок. Про число людий нема дат. Се статистичне порівнанє можна би ще много продовжити, коли взяти на увагу пр. абсолютне і релятивне обтяженє податками, які платять народи давних „великих“ держав і сеї нової, буджети на сухопутну і морску армію, ролю державних довгів і т. и. Однак вже наведених цифер досить, щоби доказати, що старі „великі“ держави зовсїм не потребують стидати ся своєї наймолодшої товаришки. „Малий“ Японія мимо малого зросту своїх мешканців являє ся зовсїм поважним соперником европейских держав. Декому навіть дуже не по нутру, що він грозить рости ще дальше.

— **Де чия будучність.** Цїсар Вільгельм II: „Наша будучність на мори!“ — Цар Микола II. (на вість про погром Рожественьского): „Наша будучність під морем“...

— **З Найберуньского Бюра.** Просимо сею дорогою о ласкаве донесенє, чи дістали відповідь всї ті, що писали до нашого Бюра почавши від 1-ого цьвітня с. р., бо заходить підозріне, що листи ґвідси пропадають.

— **Дрібні вісти.** Презесом повітової ради в Жидачеві вибраний п. Станислав Павликовский, а его заступником о. Ілярий Гошовский.

Міністер просьвіти установив Петра Скобельского, професора ґімназиї у Львові, консерватором центральної комісиї для досліджень і удержування історичних памяток штуки (третя секция для руских архівальних справ).

Американьскій астроном Лювель, котрий займає ся особливо планетою Марсом, ствердив, що перший сніг підчас теперішної зими на Марсї упав перед кількома днями і покрив великі простори.

В рільничій академії в Дублянах будуть опорожнені на шкільний р. 1905/6 чотири безплатні місця, котрі краєвий видїл надасть убогим а пильним ученикам. Подання вносити до дирекциї академії до 3 липня с. р.

— —

✝ Померли:

— **Осип Тушицкий**, ц. к. сфіциял плового уряду у Львові, упокоїв ся дня 2 с. м. в 44 році житя. Покійний був членом українсько-руских товариств, визначав ся горячим руским патріотизмом і за те мусїв зносити шикани на своїм службовім становищи як і взагалї всї Русини під властию віцепрезидента Коритовского). Земля ему пером!

Бібліографія:

— **Руска Хата**, ч. 9, містить: Петро Карманьский, Мозайка. — Андреєв, Марсельеза (переклав Тр. Сьогобочний). — Осип Шпитко. З днїв поспуки. Задля браку доказів (дальше), оповіданє. — Микола Ч., Сонятні та місячні затьми (з ілюстрациями). — Іван Франчук. Нещасливий випадок (дальше). — Осип Шпитко, Падолист. — Кнут Гамсун, Пан (дальше). — Кольоман Міксат, Неясна справа (дальше). — Ілюстрациї: „Полевї кухні в российскій армії“ і „Японцї вмашировують до Мукдену“. „Руска Хата“ виходить у Львові, (ул. Бляхарска ч. 8), двічи на місяць і коштує річно 12 корон.

Послїдні вісти.

Берлїн. Local Anzeiger доносить: Програну ескадри Небоґатова викликав бунт матрозів і палячів. Підчас подорожи на Схід мав іменно Небоґатов пожалуватись на матрозів Рожественьскому а сей казав 40 з них покарати смертию. Решта матрозів поприсягла за те месть і месть сю виконала в сей спосіб, що в часї битви звязала Небоґатова і сфіцирів та сама вивісила білі фляґи на знак підданя. Доперва Японцї обсадивши кораблї увільнили Небоґатова і офіцирів із вязий і забрали в полон. (Вість виглядає дуже сензацийно і треба лишити її на одвічальність L. Anzeiger-a звісного із сензацийних, дуже часто неправдивих донесень. — *Ред.*).

Вашинґтон. Росийский амбасадор Кассіні конферував вчера з през. Русвельтом щодо евентуальних условин мира зі сторони Японії. Русвельт обіцяв посередництво, хоч Кассіні застеріг ся, що дїлає на власну руку (?). Опінія в Петербургї і Москві є за заключенєм мира, але цар хоче ще спробувати щастя в Манджурії а прихильники війни зазначують, що Росії від Японії нїчого не грозить і лїпше ждати та ладитись до дальшої війни.

Петербург. Після „Новое Время“ перед евентуальним парляментом буде ще скликаний земский собор, специяльно для наради що-до заключеня мира. Коли сей собор заявить ся за миром, мир буде заключений (?).

Календар: Гр.-кат.: нині (субота) Константина і Олени, (неділя о Слїпороджденнім) Вчеля позавтра (понеділок) Михайла; — Рим. кат. нині Кльотильди, завтра Кирила, позавтра Валерії.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. попольудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днї звич. за вгодошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

КРАЄВИЙ АДВОКАТ

Д-р Целестин Фрід

переносить канцелярию з Підгаєць **до Бережан** з початком червня с. р.; канцелярия буде містити ся в новій каменици п. Гальберталя за Радою повітовою. 493 2—3

Звертаю увагу Всеч. Духовеньс тва

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНІ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка длябурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

193 11—24 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

35 літ уживає ся Бергера смоляне мило

в Австро-Угорщині та всїх культурних державах при митю і купелях на шкірну висипку і всяку нечистоту шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю охоронну марку, підпис фірми инакше, мило не є правдиве, від 35 лїт уживане.

Головний склад: **G. Hell & Comp.**

Відень, I. Biberstrasse Nr. 8. 207 7—10

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованєм

MATTONI'S GIESSHÜBLER

Маттонія ґіспґублерска вода на шавова.

Піщани

найсильнїйша в Европі санатория сірчано-мулова, для ревматиків, з терпінях суставів і костий, в туберкульозі суставів, по зломаних і звихненях, в подагрі, перлобольох, особливо в іхіасе. — Уладжена так що-до мешкань, як і купелий по всїм вимогам — від люксусових аж до найдешевших. Три басени чисто сірчані, три сірчано-мулові, один порцелянowий. Окремий басен для убогих з купілями по 10 кр., другий по 40 кр. — Ванни порцелянові, мармурові і деревяні. — Примінюваня людовільних болотних купілий з перівнаним успіхом. — Проспекти розсилає Управа. — Окольиці курорта. — Оранжуючий лїкар: *д-р Ад. Тишкевич*. Сезон від 15 мая. Піщани на Угорщині.

Коперника 1 Сто

Оптики і Механіки у Львові

проти Банку Гіпотечного

Барометри, що показує по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 16, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якого і всїлякі инші прибора оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ученица з укїненою семою клясою глядає на оден рік науки в руским домі. Вимоги дуже скромні. М. Лежаньска в Покропивній, п. п. Кізлів. 498 2—10

Ученика до склепу пошукує вараж корінна торговля Теофиля Пропишина в Добромилю. 495 2—6

Комната і домовий харч оферує ся. Врановска 8, I. поверх. 448 IV. 2—18

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хавс

банковий дім і контора виміни

Львів площа Марийска ч. 7. (рог ул. Коперника). 786

Старшої женщини

глядає ся на село до опіки хорою женщиною і управи малим господарством. Зголошеня до Адміністрациї „Дїла“. 492 2—3

Для панни інтелїґентної, пристойної, Русинки, в приданим 8 000 К, з браку знакомости глядає ся тою дорогою товариша життя. Першенство мають питомці. Зголошенє за оказанєм квіту інсератового: „Теодьоґія 5“ Львів, poste restante. 508 1—1

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛАСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 4 6 до 10 6 до побачення!

Інтересна подорож по баньских краях Монтенеґро Босні і Герцеґовині.

ВСТУП 10 кр. 13

Ново отворена дня 8 цьвітня с. р.

сїдлярско-римарска робітня

Львів, ул. Собіского ч. 2

від вілиці

М. Ґрубер і Ф. Чушкевич

Всякі заповіджена в обсягу сїдларства і римарства виконує ся скоро, старанно і тревало по найприступнійших цінах, дальше всякі реперації і відновлєня, а то: возовін, упряжи, куферів, покровців і т. п. Склад упряжи, сїдел, батоґів, приладів до подорожи і стаєн. На домаганє Вповажнений приймають замовленя в провінції. Бувши кількалїтним управителем повозового відділу у фабриці Вп. Штроменґерів, есьм переконаний, що найвибагливійші вимоги Вповажнених гостий сповню на повне вдоволенє. Тому прошу о ласкавий запит і пишу ся з поважанєм 386 5—6

М. Грубер & Ф. Чушкевич.

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5% ! т. є. 20 сот. від рускої замовленя. **Знаменитий мід десертовий курацийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Івančани п. в місци. 345

З нинїшним днем відновлена і отворена

Комната до снїдань

в пасажи Гавсмана

засмотрена богато рїжними делїкатесами, теплими і зимними перекускама. О численні відвідини прошу вічливо.

З поважанєм *Г. ФАБІЯН.*

420 6—6

Матерії

мебльові, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИЙ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских. 278 (11—13).

Мотори

бензинові і ссучо-газові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, в фабрики інжинїра

С. ПЛЕВА, Відень, Гернальс

мають свій склад і заступництво для Галичини і Буковини.

Л. КВЕЛЛЕР

ул. Городецка ч. 45.

Конторисько, паперник і плянопаперок. Книги пасову на годину і систему нову. 17—2 до тиж. [illegible]

Знаменито прасоване біле

дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО **КРОХМАЛЮ**

Фріца Шульца јип. Акц. тов. Еґер і Линско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS“ і „ЗЕЛЇЗКО“.

Можна дістати всюди в картонах.

451 2 28

На літо!

Топірці вибивані папіровими від	3	15 К
Вишивані краватки	3	5 „
Гуцульскі кептарики по	13	„
„ шапочки	2	„
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті)	2	„
Гердани з пасьорків	2·50	6 „

Великий вибір картон, всїляких дарунків, тутюк і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає 37

„Сокільский Базар“ у Львові, Руска 1

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 6—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 41 11—22

Одиноке, дійсно англійське

средство краси

в Балясси правдиве англійське

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю свіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, чудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa** аптика, Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4 і у всіх аптиках і дрогеріях. 160 4 20

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre"

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиер, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, ерат, лінолеум, колдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цінах.

За надісланем нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цінники, в котрих є описані також льняні і бавовняні тозари, мужеске і дамске біле, шифони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовлення з провінції полагоджує ся відворотно.

Для уникнення похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанем

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE"

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

3256 9—37

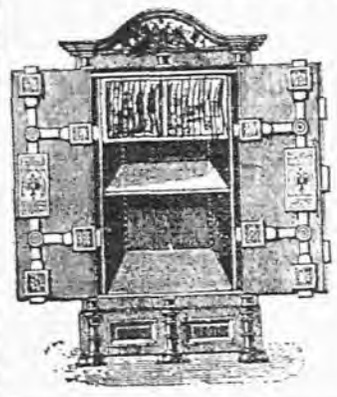

Becher & Hildesheim, Відень

ФАБРИКА ОГНЕТРЕВАЛИХ КАС

сталево-опанцирених уладжень для щадничих кас, банків і. т. п.

Першорядний фабрикат.

Центральне бюро Відень I., Passauerplatz 2.

Умірковані ціни.

ФАБРИКА X, Quellengasse № 155.

Головне заступництво для Галичини

МАРКО ФАЕРШТАЙН

СКЛАД МАШИН

Львів, ул. Городецка ч. 51.

Ілюстровані катальоґи машин і кас висилаю на домагане даром і оплатно. 480 2—6

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всім особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дітий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр"

поручає свій величесний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шифроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воалюк і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.

Замовлення з провінції полагоджує ся від воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР" у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиер, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, ерат, лінолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Дома і в дорозі доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, ізазі, ватканю стільця, витворі квасів, почуваню напівнена, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенці, катарі, запалених, осадбденних, вітрах і т. п.

Усмиряє корч і біль, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшок 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену ведену охоронну марку з черпацею „Ich dien". Лише такі правдиві

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з ценитифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Preprадї (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслідуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Дійсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до прання льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до прання і моченя

Марка **Марка**

„Похвала господинь"

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до прання. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зайше. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсім нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. В дешевизні своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до прання.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.

Дїсшати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіґ.

360 Найбільша фабрика того рода в европейскім континенті. 40—40

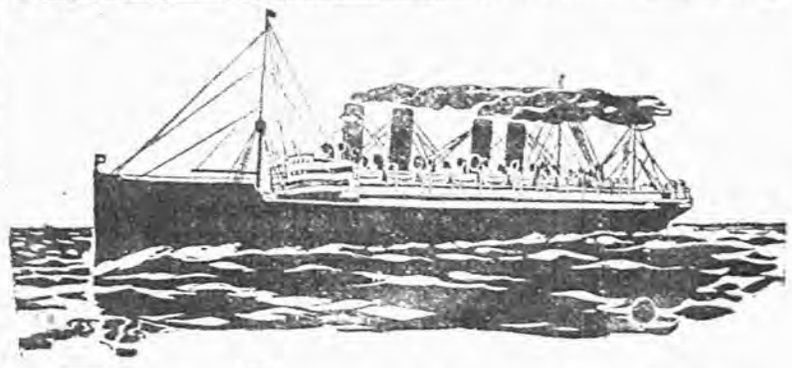

До Америки

Канади, Тексасу, Аргентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японну, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

в Бремі.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 11—50

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лікарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всяного рода шкірної висипки,** особливо против порилів і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відморожень і печення ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунення **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також невзрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напереумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бираксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонца, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с.

разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на умїщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкції уживання, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Каролї Діля, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білєвского, Едварда Брікнера, І. Пінелєса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ки, Ґ. Ґрішпана, Ф. Травнфельднера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 13—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно в 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA в 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки в імітованим бриллянтом, 1 прегарна колїя в орієнт. перел, неодна женьска окраса в лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеганцка цїгарнічка в бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове веркальце в бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в маґазині

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся.

66 3—3

Важна пересторога!

Перестерігаємо Вшов. публику в ві власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщю,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для ґуртовних торговель окремі користні ціни. *Брошурки і лїкарскі свїдоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

Найлїпша коса на сьвітї

є із сталрийскої

сріблистої стали

з охоронною маркою „Дві коси" і „ц. к. орел". Зладжена з найлїпшої специяльної стали, легка як перо і тонка, вістре елястичне, над всяке сподіване тривка, бо не треба ї щодень клепати, і кілька потягнень бруском досить, щоби косити аких 180 кроків.

Продає ся в отсих величинах і цінах:

Довжина в центиметрах:	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95.	100—106
Крейцарів	60,	65,	70,	75,	80,	85,	90,	95,	1 зр.

Природні бруски по 15 і 25 кр. за штуку. Бабка, молоток і держак 80 кр.

Найновїйші патентовані універсальні рихви з ключом 15 кр.

При замовленю 5 кіс додає ся 1 брусок, 10 кіс 1 косу даром.

Висилає в гарантию за попереднім надісланем гроший або за післяплатою лише склад старийских кіс із сріблистої стали

І. Г. Рабінович, Відень VII.

Lindengasse 2/D.

Штуки, що не до вподоби радо відмінюю. 399 4—5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Ред-ктор: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Маєцких] Конєрниця ч. 2.

Ч. 114. Львів понеділок 23 мая (5 червня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатками
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 40 „
на пів року . . 16 „ — 20 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць 2 к. 50 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації непечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

О конституцию в Росиї.

Звязь між военними подіями на Далекім Сході а ходом внутрішних справ в европейскій Росиї так зазначувала ся протягом цілого часу війни, що і тепер, по погромі Рожественьского, очи усего сьвіта мимохіть знова з далекого военного терену звертають ся до нутра царскої імперії, шукаючи сподіваного відгомону тріюмфальних японьских сальв в настрою российского суспільства. В першій хвили по погромі здавало ся однак, що Росия, стілько разів в послідних часах потрясувана Иововыми вістками з Далекого Сходу, вже вичерпала в собі запас відрухової енергії та попала в питому „широкій русскій натурі" апатию. Крім крайно хоробливого вибуху якоїсь злобної радости, що проявив ся в класичнім оклику: „да здраствуют Японци!", Росия в перших хвилях по погромі не дала знаку якоїсь живійшої, сьвідомійшої та суцільної реакції на ту послідну і найбільшу блямажу автократичного режіму, якою есть погром российскої армади в корейскій протоці. Вижидане, що стане ся з фльотою Рожественского, трівало — видко за довго, а погром ей був очевидно надто і понад усякі припущеня кольосальним, заскочив усіх своїми розмірами так, що Росия зразу наче остовпіла і — здавало ся — не зареагує на сю подію ніяким новим внутрішним проявом.

Та се тревало лише хвилю, кілька днів. Перше отолоплене, перше поражаюче вражіне перейшло, і суспільна думка зачинає аналізувати, зачинає рефлектувати та витягати консеквенції. В Росиї счинає ся новий рух, і — як доси усе — так і тепер зачинає він плисти двома, в послідних місяцях добре протертими руслами: по більших центрах знимає ся на ново мара соціяльної революьти, а рівночасно заворушила ся живійше российска ліберальна інтеліґенция.

Як читаємо в телеґрамах з Москви, тамошне земство і тамошна городска дума виступили рівночасно, щоби дати почин новому, широкому та на велику скалю закровному приступови всіх ліберальних елементів Росиї до бастіонів абсолютизму. Ото московска земска управа рішила ініціятиву до нового з'їзду земств, та спросити в тій цїли репрезентантів усіх земств, без огляду на переконаня політичні, на дуже близький речинець, бо на день 20 го червня с. р. Різночасно городский голова Москви, кн. Голіцин, на той сам день спросив іменем думи міста Москви делеґатів городских дум усіх більших городів Росиї на з'їзд городских репрезентаций. Цїлию обох з'їздів буде — занати становище супротив положеня, витвореного послідним погромом Росиї. А що оба ті з'їзди відбудуть ся рівночасно та що оба будуть в дійсности напів неґальною репрезентациею опінії российского загалу — тож треба до них з гори прикладати повашну міру. З'їзди сі будуть в дійсности неофіциальним всероссийским парляментом, а що в очах российского сьвідомого загалу вони будуть правдивою народною репрезентациею, то-ж — коли би сій репрезентації дописали обставини і не забракло горожаньскої відваги — можна би було надіятя ся в Росиї важних та рішаючих політичних подій.

На всякий спосіб однак, хочби навіть сему самородному парляментови і не судило ся ще тепер занята історичне становище российской конституанти, то все таки буде він мати далекосяглу вагу, з одного бому причиняючи ся тим кріпше до згуртованя консолідациї та скоординованого поступованя российских конституціоналістів, з другого-ж приневолюючи автократичні чинники числити ся з авторитетним висловом народної опінії, яким саме будуть уважати з'їзду. Яка отже, більш чи менш рішаюча, буде роля сего неофіциального парляменту — рішить недалека будуччина, а залежати ся роля буде від того, як розвинуть ся події по більших осередках Росиї та як сильним окаже ся напір суспільної волї з дому.

О права українського язика.

В „С. Петербургскихъ Вѣдомостяхъ" (ч. 121 з д. 1 червня с. р.) обговорює якийсь „Vitalis" права, признані місцевим язикам (польскому і литовскому) знаним указом про полекші для Поляків (в части і Литві, Волині, Поділю і Україні).

Починаючи загальною заміткою, що найновійші постанови о правах місцевих язиків в західних ґуберніях не заспокоять населеня тих ґуберній, а хиба лише роздратують его, переходить автор до обговореня подробиць тих постанов. І так годі зрозуміти постанову, котрою допущено науку литовского і польского язика до шкіл початкових двокласових і міских та середних там, де більшість учеників належить до литовскої або польскої народности, а зовсім полишено школи одноклясові і „школи грамоти". Так само дивна постанова, що там, де нема виразної переваги учеників котроїнебудь одної народности (пр. де половина Литовців, а друга Поляків), треба учити лише язика державного, российского, „обединяючого" всї ті народности. Дальше звертає автор увагу на деякі неясности, які виходять з ріжниці між стилізациею закону (розуміє ся певно царский указ) а мотивів комітету міністрів, або взагалї з недокладности постанов, так що богато дечого лишено на волю адміністрациї. Вкінци переходить автор до справи, котра нас найбільше обходить, до справи українського язика.

„Не полагоджено також — каже автор — так важної справи, як судьба малоруского язика. Стародавний язик многомілїонового народу з розвиненою літературою заслужив собі у комітету міністрів лише на кілька стрічок, на кілька капель чорнила. „Малоруске і білоруске нарічє так близькі русскому язикови, що нема потреби учити їх разом з сим; до того білоруске нарічє не має навіть літератури, так що ледво чи й можна его самостійно учити". Ось і все.

„Може й дивно воно, що „близкість" не дала, а відняла малорускому язикови ті права, які признано дальшим і більше чужам, литовскому і польскому, так що Русинам приходить ся жалувати, що вони язиком занадто близькі Великоросам. Всеж таки поправдї справа не така проста, а потреби малоруского язика далеко глибші, ширші і важнійші, ніж се порішили автори племінних полекший.

„Хто лиш уважно придивить ся західно-рускому народови, мусить признати, скільки близші ему язик малоруский від великорускього. Навіть сьвяте письмо, як кажуть самі селяни, в старославяньскім виданю є їм лекше зрозуміне, ніж у великорускім. Проповідь в малорускім язиці безмірно сильнійше промовляє до їх душі, ніж сказана „по-русски".

„Такі прояви всюди побачите в сторонах, так віддалених від Чернигова і Полтави, як гродненьска ґубернія, де пр. київскі малорускі книжки мало знані народови, але завсїгди читають ся з великим зацїкавленем і живим розумінем річи.

„Та не досить сего. Істория невинно пре до того, щоби національній польскій культурі лишити повне право, і скорійше чи пізнійше, чи хто бажає сего чи ні, мусить до сего прийти. А, хоч би дивити ся на справу навіть з вузко-національного становища, всеж таки годі не дати тої свободи малорускому народови, ще близшому Росиї, ніж польский.

„— Стій Ляше: по Сян наше! — Отсе давний боєвий клич, що показує відвічну етноґрафічну границю між малорусским а польским народом. Значні простори люблинськоі і сїдлецкої ґубернії заняті суцільним малорусским населеном, котрому колись самі польскі королї давали свої грамоти і привілеї в малорускім язиці. А тепер малоруский язик учуєте там по більшій части лише з уст старців; молодїж, хоч і розуміє, то стидаєсь его і волить говорити по польски. Ось чого допняли наші русифікатори! Чого віками не могли вдіяти економічні, релїґійні і правові утиски польского панованя, сего за кілька десяток літ доказала політика насильного „абрусенія". Давне православне населене з неутрального унїятского вона майже відразу перетворила на завзятих католиків. Минуло пів століття, а населене й доси не позабуло козацких нагайок сїдлецкого ґубернатора Ґромеки, котрим він заганяв унїятів в православні церкви. За те тепер після проголошеня свободи віри давні унїяти завзивають уже православних сьвящеників, щоби разом з ними явно перейшли на католицтво і стали у них ксьондзами.

„Як бачите, обрусителї дійшли до тих самих результатів на полї русского язика і православної віри. Хотячи з малоруского унїятского народа відразу зробити православних Великоросів, вони, не забуваючи й на свої кишені*), сипали грішми, ставили церкви і школи, до котрих ніхто не ходив, і між иншим як найостріше заборонили вступ галицкій малорускій літературі. Річ в тім, що в Галичині печатають кулїшівкою. — — Тимчасом там в малорускі школи, ґімназиї, катедри в університеті, видають ся

*) Варшавска православна консистория за хабарі признавала унїятів католиками. *Прим. автора.*

Ґустав аф Ґайерштам. 3)

Одноокий Петро.

З того часу минуло пів року. Петро був вже установлений в дворі яко порядний робітник. Він робив все совісно і ґрунтовно, а що був чоловіком крепким і молодим, то ему все удавало ся, так що вскорі здобув славу, яко оден з найлїпших в своїм заводі.

Але все таки, як тілько збликав ся час, що Кляра мала принести воду, він ставав несуповійний і як тільки міг під якоюсь покривкою непостережено вирвати ся, то певно се зробив і помагав їй, як і давнїйше.

Між тим Кляра навіть і розпитувала за него. Вона думала собі, що як він такий, що хоче їй помагати, то нехай се і робить в Боже імя. А коли в такім случаю котрийсь з ей „женихів" був заздрісний, то чейже не міг бути заздрісний з огляду на такого „одноокого Петра".

Одної неділї в вересни сидів оттак Петро на кантї керниці та ждав.

Цїлком так як свого часу спитала его Кляра, чому не встає та чому не йде, аби їй помочи.

— „Так" — відповів рішучим голосом Петро — „але вперед мушу дістати за се щось иншого".

„Чи він знов зачинає?" — спитала Кляра.

„А-я" — відповів Петро. „Так і справдї. Ось вже сїм років служу за дурно моїй Ракгли. Але тепер, здаєть ся, вже і я повинен прийти на порядок".

З тими словами він підійшов до Кляри і взяв її за стан. А се стало ся так нечайно, що Кляра не в силї була навіть боронити ся. Також не було в той час під рукою нїякого Карля. Вона кинула лише оком на лице Петра, але що тоді було темно, то і не могла бачити, який він був поганий.

„Але-ж пустя мене!", скрикнула по своїй звичці.

Але він еї не пускав, а цїлував по кільканадцять разів. Кляра чула, як еї при тім обхоплювала якась мимовільна дрож.

„Ну, сего може вже буде досить", сказала вкінци і вирвалась.

„Ні" — відказав і знов обняв за стан. „Кляра мусить мене також поцїлувати".

Вона не могла здержати ся від сьміху і відповіла з відтїнком кокетериї: „А чомуж би ні?"

„Так, бо инакше нїчого не буде", пояснив Петро.

Кляра оглянулась, аби пересьвідчити ся, що нїхто не бачить. Се все одно, думала, а що він менї так щиро помагав, то треба ему зробити тоту малу приємність".

І коли Петро прихилив трохи лице до її лицяя, вона порушила трохи губами, так що доторкнула ся по трохи і его уст...

З того-то часу Петро цїлував Кляру кождого вечера, кілько разів приходив лише, аби їй помагати при витяганю ведер. Се стало ся вкінци прямо привичкою, дарма, що до сеї привички прикладав вагу оден тільки Петро....

* * *

Прийшла весна. Карль виїхав до Америки а короткій час після того Кляра породила хлопця.

Ся пригода не викликала в околици особлившого вражіня. Дитину віддано на виховане до одного халупника а молода ясна панї прикликала до себе Кляру і казала мати ся в будучности на осторозї. Кляра робила дальше, як і перед тим, службу у портнера, начеб нїчого і не стало ся, а всї швидко призабули про пригоду — з виїмкою Петра.

Петро вправдї нїколи не думав, що між ним а Клярою може прийти колись до чогось поважного, але вона всеж таки давала ся ему цїлувати, а як не було при тім нїкого, то бувало, що і сама віддала ему поцїлуй. Щось отже мусїло в тім бути. Що вона мусїла мати також своїх „приятелїв", се він знав і се его не дивувало. Він за тим і не розпитував, бо і всї иньші молоді дївчата були тої самої вдачі. Але що „таке" склало ся як-раз тепер, саме в пору, коли він еї так сердечно полюбов, отсе его болїло і він поклав собі, на будуче не думати вже про Кляру.

Але коли якийсь час пізнїйше побачив еї знова — вона йшла уся в сонячнім блеску з хусткою підвязаною довкола шиї і сьміяла ся — то здавало ся ему, що вона є ще красшою ніж звичайно, і коли пропала за углом робітничого дому пустив ся за нею, вірний, наче вибитий песько за своїм паном. Дігнав еї на сходах дому портиєра, що вели до кухні.

„Ну, що він нового хоче?" спитала Кляра і відвернула ся.

„Се вже так давно, як я Кляри не бачив", відповів і дивив ся їй приявно в лице, споглядаючи своїм одним оком.

Кляра засьміялась і пішла до кухні. Петро однак пішов за нею, а що в середині нїкого не було, то обняв її і поцїлував двічи, не сказавши ні слова. Відтак висмикнув ся, і то так само тихо, як і прийшов. Але в ту мить Кляра поглянула дещо поважайше за Петром, як сей замикав за собою двері і відходив.

Після жнив мали бути в паньскій стодолі танці. Петро пішов до міста, купив собі колїрову камізольку і червону застїжку та вичистив докладно своє сьвяточне убране. Вичистив також на „блянк" чоботи а волосе вимастив оливою, що аж сьвітило ся.

Коли відтак почув скрипку і гармонїю, що лунали далеко через поля, набрав відваги і пішов до стодоли, де застав вже товпу народа, зібрану перед порогом.

Петро став в тім часї вже славним робітником, що нїхто не важив ся сьміятись з него, коли переходив.

Ясний пан кивав ему все приязно головою а портиєр подавав ему навіть руку, стрінувши ся з ним в неділю після богослуженя. Во Петро став крепким і добрим робітником, якого залюбки до найтяжших робіт уживано на паньскім дворі. Він не пячив і можна було на него слустити ся в всякім дїлї. До его ока вже привикли таї рідко хто трапив ся, щоб говорив що-небудь на сю тему. Але Петро мав помимо того страх ізза свого ока, кілько разів лише прийшло ся ему бувати поміж людьми. Ему постійно здавало ся, що чого не сказано ему нині, то могли сказати завтра — він знав, що всї, кілько разів говорили про него між собою, все називали его не инакше, як „Петро в оком".

Коли ввійшов у двері, танець вже був зачав ся. Між танцюючими, що крутили ся по помостї, бачив лише кілька пар; танцювали: інспектор, портиєр і паньский штанґрет, кождий з наймичкою з двора, а крім того ще кількох наймитів, що звісні були з доброго танцю та знали, що їх за їх танець будуть хвалити.

Ясний пан, ясна панї, та всї їх дїти в ґувернером прийшли також, щоб приглядати ся забаві. Вони сидїли на кріслах в кутї стодоли і бавили ся на кошт танцюючих. До одних вони говорили дещо а иньших підбадьорували, аби йшли в танець. Більшість однак все таки ще отягала ся таї ждала, поки паньство не відійде. Аж тоді мала зачати ся забава „на добре".

Петро поклав собі теж ждати, поки не назбирає ся ще більше людий і він буде міг гулати незамічений. Тоді він поклав собі танцювати з Клярою, а відтак вивести еї, щоб мож було поговорити з нею без перешкоди на самотї і відпочати.

Кляра належала до тих нечисленних дївчат, що вже танцювали. Її ясне волосе звисало свобідно на розгорученім спітнїлім обличю а вона сама притискала ся цїлою своєю статею до танечника і споглядала увесь час на ноги, міжтим як на її лицї видне було замітне вдоволене.

Того вона певно любить, подумав про себе Петро та нишком зітнув.

Се був малий, чворогранний наймит, що зайшов тут в гості із сусїдного двора В танци він держав шапку подану в зад на потилиця, а оба рамена підносив випрямлені в гору, по вояцки. Его лице окружала пристрижена борода, підбородок висував ся

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирти у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1.

десятки періодичних видавництв, сотки малоруских книжок, навіть наукові, як Записки Наук. Товариства ім. Шевченка. А вже найбільшу прислугу могла би галицка література віддати своєю публіцистикою для освідомленя Русинів царства польского. Я не могу забути, з яким жаром читали гродненьскі селяни політичні фейлетони Наумовича в его місячнику „Науці", хоч Наумович не належав до публіцистів першої міри. Але у нас пишуть для мілїонів так, що читають тисячі, а мілїони нїчого не розуміють.

„Отже треба не гаючись отворити австрийску границю для свобідного привозу творів малоруской літератури з Галичини, внести в Росиї всї заборони для розвитку малорускаго язика, завести его науку в місцевостях з малоруским населенем, а особливо по цілій границї з краєм польскої культури. Отсе самі нині потреби в теперішну пору. Грізну перспективу вже маємо: насилем зробили ми з унїатів замість православних — католиків; насилем зробимо з Русинів замість Великоросів — Поляків. Як же не кликати: геть з насилем!"

Конституция і рівноправність,

а ц. к. власти в руках Поляків.

[Допись з Чортківщини].

Як Поляки розуміють рівноправність та які дають благодати Русинам в конституцайній державі, прийшовши до власти, найлїпше характеризує їх поведене з Русинами і взагалї з усім, що руске.

Яко причинок до великої маси доказів правдивости аргументів, высказаних в мові Райнбабена, подаю найсьвіжші дати з чортківского повіта:

Рускому товариству гімнастичному і сторожи огневій „Січ" в Звинячи заказує ц. к. староста в Чорткові „указом" з 24/8 1904 ч. 10,062 „уживання при публичних виступах товариства прапора і відзнак після предложених рисунків, понеже уживане прапора і ношене відзнак до осягненя цїлий стоваришеня не есть незбудне а зі взгляду на іствуючі стосунке не всказані". [Наведено дословно на доказ, яким то язиком послугує ся ц. к. староста, котрий повинен добре знати язик краєвий!]

Розумієсь, що на се рішене треба було чекати довгі місяцї; а рекурс, внесений проти сего беззаконного, шовіністичного рішеня ц. к. власти певно дочекає може і неодної річницї свого внесеня. Але тим часом такий монструальний заказ буде оставати в силї і гімнастичному товариству, котре має в статутї, через намісництво затвердженім, право носити прапор і відзнаки, котрого цїлею є публичні (і непублични) вправи і походи (хотяй би до і від огню), котре вже в огляду на свою цїль (гашене огню) власне потребує прапору, під котрим би могло згуртувати своїх членів і тим відріжнити ся від товпи не належачої до него, — отже такому товариству польска власть безправно заказує носити прапор при виступах! Що більше: своїм безправним поступуваньем до одного безправства додають друге, бо витримавши довгий час просьбу, тепер не полагоджують рекурсу. Коментарі зайвні!

А тепер докази, як ті самі власти беруть засаду рівноправности, заґварантовану конституцією та основним законом. Ще до нині на мурах Чорткова видніють афіші, котрими „polskie Tow. gimn. „Sokół" w Czortkowie urządza w dniu 7-go maja 1905 roku na własnem boisku uroczystość rocznicy Trzeciego maja".

В програму сеї тонки входить: 1) „Zebranie się Sokołów, straży pożarnej, dziatwy szkolnej, kółek rolniczych o 9 godzinie rano w Sokolni i przed urzędem gminnym. 2) O god. 9½ pochód z Sokolni na boisko (розумїє ся, всї зі штандаром, кілька разів съвяченим і хрещеним). 3) O godz. 10 na boisku Msza św. z kazaniem. Дальше 4) поворот до Сокольні і т. д.

Не будемо, розумїє ся, виступати проти такого або иншого съвяткованя нїчого нїкому не даючої і без всякого значеня конституції, наданої умираючою Польщею; не будемо також завидувати Полякам їх права конституцією заґварантованого: але мусимо рішучо упімнути ся о рівнумірку для себе, для другого чисельно в Австрії не меншого від Поляків народу рускаго. Не можемо з замкненими очима дивитись, як наші улюблені опікуни хочуть сей нарід еще на якийсь (??) час приспати, доки не переведуть свого перфідного плану знищеня Русинів на їх власній земли.

Рускому товариству гімнастичному „Сокіл" в Базарн заборонило староство посьвятити прапор, як се було свого часу в „Дїлї" зазначене; рускому гімнастичному товариству „Січ" в Звинячи не дозволило взагалї прапору носити, „бо уживане прапора до осягненя цїлей стоваришеня не есть незбудне"; але такому гімнастичному товариству польскому „Sokół" w Czortkowie позволяє не знати кілько вже разів посьвячувати і хрестити прапор та дивить ся, як навіть урядники сеї „безсторонної" власти та „dziatwa szkolna" бере участь в походах та „мшах" польових, на боіску. А треба знати, що дїйсно того дня „dziatwa szkolna" z polecenia swej władzy szkolnej брала публичну участь в походї і слухано „mszy św.", місто в костелї чи церкві, на... „боїску!" І нїкому анї до голови не прийшло, щоби той публично великими афішами заповіджений похід — бодай „dziatwy szkolnej" — заказати. Але... to co innego! Тут ходить о wszczepienie w dziatwę szkolną uczuć patryotycznych! А деж знайшов би ся той урядник чи директор школи, котрий би осягненю так важної цїли сьмів перешкодити — заказом?!

Вкінци маємо еще одно запрошене найсьвіжше на „урочистосць" посьвячена і хресту штандару ...„Kółka rolniczego" w Czortkowie we własnym domie na Wygnance — дня 1 червня 1905 о год. 8-ій рано. І сим разом всякі „походи" зі штандаром з Вигнанки до Чорткова до „OO. Dominikanów", poświęcenie sztandaru, wbijanie gwoździ (п. староста може навіть перший буде вбивати!) і podpisami aktu chrztu і td. і td.

Отже товариству на скрізь економічному, з котрого цїлею не стоять в жадній звязи всякі походи і „sztandary", вільно уряджувати публично заповіджені (в 2 точцї програми) походи зі „штандарем" і музикою, вільно посьвячувати і хрестити певно на перший раз „sztandar" і се, як видно, після інтерпретації шовіністів польских є „незбудне до осягненя цїлей стоваришеня", сих цїлей, котрих не вільно в конституцийній державі осягнути другому рівному чисельно народови рускому!

Більше коментарів чейже не треба на доказ, що Поляки, маючи власть, гірше і огиднїйше її визискують, нїж Прусаки.

Др. М. Новаковский.

вперед а очі дивили ся поважно, так що він увесь робив вид, начеб сповняв якесь серйозне, многоважне дїло.

Се ще довго потревав, поки я дібю ся для себе Кляри, подумав Петро. Нині вечер нїчого не буде; хиба що дібю ся одного маленького танцю та на тім і скінчить ся. Але вона сему невинна, думав він. Вона менї нїколи нїчого не пообіцювала, а я по правдї не маю їй що сказати. Але все воно якось таки сьмішно як нїкого нема, тодї я для неї добрий, а як явене ся хто небудь, тодї я вже для неї не істную. Та добре хоч те, що Кляра пигає за мною, як немає чїкого — і в тім є вже деяка надія. Надія, що правда, невелика, бо Клярі нїколи не буде бракувати женихів при її красї. Але може преціньо колись настане час, що і я прийду на порядок. Я-ж ще молодий і можу ждати, а і Кляра ще не постарїє ся так шпидко. Жінки взагалї дуже собі сотворіня а Кляра не одинока, що в той спосіб поводить ся.

Ся думки прийшли ему мабуть тому на ум, що він нїколи про нїкого иншого не думав, як про одну Кляру.

Між тим наступав танець за танцем: вальс, полька, „шотландський" а відтак „реньський". Панї ясна панї танцювала з портивером, а ґувернер брав також живу участь в танци, та витанцьовував одну дївку за другою.

Але Кляра танцювала ввесь час з своїм грубим наймитом. При тім вона дивилась, все так-же як передше, на свої ноги, хустка зсунула ся їй цїлком з голови а вона сама сьміяла ся без перестанку усьміхом, що викликував жар в жилах Петра. Він не міг понятн, як вона так могла сьміяти ся, коли всї бачили. Се преціньо було зайвше оповіщатя ся цїлому свїтови, що вона залюбила ся і в того грубого наймита, якого доси нїколи й не бачила. Петрови здавало ся, що так мусїв думати кождий, хто лиш се видїв.

(*Дальше буде.*)

Війна.

(Телеґрами.)

Токіо. Девяте справозданє Того з дня 2 червня, звучить: Кораблї Ямате і Якумо доносять, що між Гірошімою (японьске місто на висотї корейского пролиру) а Шангаєм нема жадного росийского корабля. Контрадмірал Кінамура доносить, що его корабель Ямати дня 27 мая бомбардував з віддаленя 3000 метрів росийского кружляка Жемчуг, котрий здавсь пішов на дно (утїк до Манїлї. Ред.).

Манїля. До замку Манїлї приїхали росийскі кружляки: Аврора, Олег і Жемчуг з адмірялом Евґвістом. Кораблї суть ушкоджені, богато гармат не до ужитя, а серед обсади богато ранених.

Шангай. Один анґлїйский пароход приголював до Шангаю росийского протиторпедовця, на котрім було 188 людий з трех иншых кораблїв. Протиторпедовець блукав без керми три дни по морю. Харчі вже вичерпували ся. Людий перевезено до Вучеру, де вони всїли на росийский транспортовий корабель.

Манїля. Страти на трех росийских кораблях, котрі тут заїхали, обчисляють на 220 матрозів убитих, а 4 офіцирів і 131 матрозів ранених. Кораблї — як здає ся — ушкоджені під водною нївою. Росийскі офіцири говорять, що Японцї послугували ся в послїдній битві значним числом підводних суден, котрі викликали серед росийскої фльоти замішанє і припечатали погром. Адмірал Евґвіст не є ранений, але мусїв перенести ся на инший корабель, коли японьскі ґранати поцусували Олега.

Вашинґтон. Уважають за річ певну, що Росияни, котрі приїхали до Манїлї, будуть там інтерновані аж до кінця війни.

Дальші вісти.

Берлїн З Токія доносять, що в послїдних днях вислано з Япону тихцем більшу масу військ, призначену до облоги Владивостока і операций против Сахалїна.

Сасего. Страти Росиян обчисляють на 10.000 людий. На берегах все еще виловлюють трупи з моря. Японьскі кружляки вишукують на мори і ратують недобитків. В неділю один кружляк привіз 600 вратованих з моря Росиян. Взятих до неволї обчисляють на 5000.

Токіо. У Рожественьского не стверджено нїяких небезпечних симптоматів. Надїють ся, що скоро виздоровіє. Рожественьский заявив в розмові, що надія ся під заслоною мраки дістати ся на вівніч. Надія завела его, бо мрака за скоро розійшла ся.

Льондон. Всї полонені росийскі офіцири, котрі дали слово, що більше не возьмуть участи в війні, будуть випущені і віддані до розпорядимости французкої амбасади. Як надійдуть інструкції з Петербурга, будуть відіслані до Росиї. Офіцири панцирника Орел не хочуть дати слова. Дісталк еще день до намислу.

Токіо. Орел так ушкоджений, що не може бути прилучений до японьскої фльоти, хоч вже призначено для него обсаду. Его направа буде тревати довший час, бо машини цїлком попсовані а панцир продїравлений в кількох місцях.

Льондон. Дневники доносять, що як лише зачала ся битва, Орел стратив 300 людий в убитих і ранених. Супротив того, що стони ранених депримували обсаду, командант корабля казав всїх тяжко ранених вкинути до моря (?) Розказ виконано і до 150 ранених вкинено до води. Японцї вратували значне число несчасливих.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Працї палати послів в часї літної сесиї обмежать ся до ухваленя буджетової провізорії до кінця с. р., полагодженя торговельного договора з Нїмеччиною, вибору делеґациї і передискутованя кількох економічних предложень. Супротив невиясненої ситуациї на Угорщині зрезиґновано з вибору квотової депутациї, а цїсар мав би сам усталити квоту на один рік. Парлямент має радити не довше як до 15 липня, а в половині серпня були би скликані соймы на 6 тиждневу сесию. З початком грудня знов зібрала би ся державна рада.

Угорска кріза.

Будапешт. В кульоарах сойму Тіса заявив, що розвязанє кризи еще далеке і можна его надіяти ся доперва в перших днях по зелених святах. Говорять, що виринули нові трудности, бо предвиджені на міністра фінансів особи не хочуть обняти уряду в урядничім кабінетї.

З Росиї.

Петербург. Ціла росийска преса, а навіть „Нов. Время", домагає ся безпроволочного скликаня народної репрезентациї, котра рішила би о будучности народу, бо в противнім случаю грозить вибух революциї.

В пятницю відбула ся демонстрация 15-тисячної товпи робітників, котрі несли червоні хоруги і сьпівали революцийні пісни. Коли ударили на них козаки, робітники боронили ся палицями і камінєм. На місци лишило ся 12 тяжко ранених робітників. Окрім того до 40 є легко ранених. Ранено також 15 козаків і поліцаїв.

Франкфурт. З Лодзї доносять, що в жидівскій дільници віддїл війска стріляв без причини до дїтий (?!), що бавили ся на улици. Вояки говорять, що коли вони надійшли, дїти крикнули щось против правительства. Убитий один хлопчина 9-лїтний і два 13-лїтні. Окрім того богато дїтий тяжше і лекше ранено.

Жиди в Росиї.

Рига. Декрет виганяня Жидів, котрі мають заборонений побут в Ризї і иншим містах балтийского округа, виданий за міністра Плевого, а відтак відкликаний міністром Вітте, тепер знов введено в житє. Масові виганяня Жидів з Риґи суть тепер на денним порядку.

Заговор против Альфонса.

Париж. Полїция напала на слїд широко розгалуженого заговору на житє Альфонса XIII. Виконаний атентат був лише початком акциї. У всїх містах, куди Альфонс мав переїздити по виїздї з Парижа, анархісти зорґанізували спеціяльні комітети льокальні, котрі мали виконати атентати. З Барцельони вислано в тій цїли богато бомб. В наслїдок слїдства переведеного з арештованими анархістами, заряджено також арештованя підозрілих осіб в Берлїнї.

Анархісти в Іспанії.

Барцельона. Дня 2 черня в палатї військового ґубернатора вскильодувала бомба, котра зробила більшу шкоду. Арештовано богато осіб, в сім кілька Італїйців.

Мадрид. Кабінетова рада зібрала ся в суботу в цїли обговореня анархістичного руху, котрий викрито в Барцельонї.

Від Адміністрациї.

Упрашає ся Вп. Передплатників о відновленє передплати так за місяць червень як ще і за біжучий квартал і о безвень ще і за біжучий квартал і о безв

потакує, третий повідає: „та бо то уміли ми колись по руски читати, а навіть писати, але тепер забуло ся, нема того в уживаню, на рік трафить ся оден або два пересилкові листи адресовані по руски". От і маєте! Хтож більше винен, чи розпорядженє, чи самі Русини? Бо що ми селюхи або і поодинокі мешканці руські міста Самбора от там десь колись, може лиш раз на кілька літ висилали зелізницею якусь посилку і функціонар ц. к. державних зелізниць в Самборі недви десь-колись мав би побачити руске письмо, було-б не диво. Алеж бо в Самборі є руске товариство „Рязница", котре щодень висилає по кілька, кільканайцять а може і кількадесять посилок не в нїмецькі краї, ані навіть не в польску часть Галичини, але в руські сторони краю. Чи се можливе, щоби „Рязница", висилаючи посилки до руских сторін в руські місцевости, не адресувала пересилкових листів рускими буквами? На то питанє зволить дати відповідь сьвітла дирекция „Рязниці". А колись може і від високого ц. к. міністерства державних зелізниць у Відни і від сьвітлої ц. к. дирекції державних зелізниць у Львові прийде на висилані жалоби, взглядно на вписану до книги жалобу відповідь, чи при посилках, призначених до руских місцевостий, вільно адресувати пересилкові листи по руски і рускими буквами. — *Свящ. Дмитро Бордун.*

— **Патриярхалізм не на місци.** Сьвідком орнґінальної події був оден наш дописувателъ зі Львова в суботу. Переходячи ґубернаторскими валами, замітив він на подвірю міської пожарні кільканайцять сикавок, окруженых товпою народа, а на середині подвіря ґурток селян, що пильно слухали якогось поважного пана. Сей пан подаваз їм якісь папери а кождий із селян, одержавши папір, цїлував его в руку. По близшім розпитуваню показало ся, що згаданий „інтелїґентний" добродїй то був львівский староста п. Франц, а зібрані селяне то війти з 12 громад львівского повіта, котрі зійшли ся, щоби відобрати 12 сикавок задаткованих в $^1/_3$ части п. Францом в гроший, які лишили ся з передтаморічної, державної підмоги на нашу в сумі около 3.200 К. Решту цїни купна тих сикавок має заплатити кожда з громад сама. Папери, котрі п. Франц давав війтам, се були цертифікати, купна і проби сих сикавок і за ті цертифікати, за які громади мусять заплатити по 560 К, цїлували війти п. Франца в руку. Що наш мужик привик всїх цїлувато по руках, то вже не дивуємо ся ему, але вже не випадає, щоби інтелїґентний чоловік хотяй би він зробив не знати яке благородне діло, позволив цїлувати ся по руках поважним господарям і будь що будь війтам громад.

— **Нечистота у Волоскій церкві у Львові.** Може справа порушена прилюдно доведе до якоїсь цїли. Наша Волоска церков не грішила нїколи чистотою, але то, що тепер дїється, переходить всяке поняте. Порох грубою верствою покриває престоли, лавки, так що сїсти на тих лавках в чистій сукні аж лячно. На помостї груба верства пилу представляє знамените поле, на котрім виводять ся всякі насїнові. Чи управляючий совіт Ставропиґійского інститута, вложений із самих „маститыхъ патріотовъ", із своїм сеніором на чолї не думає хоч в части запобічи такій профанації сего храму? Поміст можна би чейже звелїти хочби щодень стерти мокрими шматами, що не стояло би богато труда. — *Парохіянка* в імени многих.

— **Реставратор-гакатист.** Із Стрия пишуть нам: В Стрию отворив сими днями п. Розенберґ каварню і реставрацию. Сей пан видко забув, що Стрий то місто на рускій земли, бо так в повідомленях про отвореє як і в написах на новій каварні з'їґнорував зовсїм руский язик, поміщаючи на каварни заледви кілька руских слів малими буквами, котрі хиба по довгім гляданю можна би віднайти. Мабуть і про руські часописи в каварні нїчого не знають. Думаю, що стрийскі Русини, так місцеві як і окольичні, витягнуть та з сего консеквенції і научать того пана загальним бойкотом шанувати руский язик. — *Стриянин.*

— **Війна підчас мира.** На замарстинівскім оболоню коло Львова підчас т. зв. „Feldmässiges Schiessen" склала ся трагічна пригода. Оден відділ не дочув команди „Feuer einstellen" (здержати огонь) і стріляв дальше. Тимчасом оден з вояків приділених до уставлювання цїлий і виказування цїльних успіхів, думаючи, що команда виконана, вихилив ся вповз насипу і поцїлений кулькою погиб на місци.

— **Кореспонденти з морских битв.** Як звісно, редакції великих сьвітових ґазет, головно анґлїйских і американьских, висилають на кожду морску війну своїх кореспондентів і дають їм до розпорядимости спеціяльні кораблї. Коли вибухла російско-японьска війна на далекім Сходї, лъондоньский дневник Times вислала оден з найлїпше уладжених кораблїв, які були коли-небудь на службі часописи. Мав він пильнувати подій під Порт-Артуром, однак его місия не увінчала ся великим успіхом, бо російскі власти утрудняли ему сильно кореспонденцийну задачу, а навіть загрозили ему конфіскатою. Підчас іспаньско-американьскої війни кожда більша американьска ґазета вислала власний корабель, котрий крутив ся коло острова Куби. Жите на таким кораблї бувае часом дуже небезпечне, бо хто хоче лїпше оглядати події або робити фотоґрафічні знимки з битви, мусить держати ся як найблизше фльоти. В таких случаях корабель кореспондента служить часом за цїль для борючих ся сторін, бо серед загального переполоху можуть его уважати за корабель противника. Нераз, підчас згаданої війни шрапнелї падали дуже близько ґазетярских кораблїв, а корабель дневника New-York-Herold дістав раз кулею в сам комин. Нема страшнїйшої і величавійшої сцени, як велика морска битва між двома фльотами, що розпоряджають панцирниками найновійшого типу. Пальба з тяжких гармат зачинає ся часто з віддали 9 до 13 км., а пізнїйше, коли кораблї набликають ся до себе, дїлають машинові і скорострільні гармати, укриті на корабельних бежах. Повстає тоді пекольний гук. Праця кореспондента не кінчить ся зовсїм, коли замовкнуть вистріли і обі сторони обчисляють свої страти або побіди. Аж тоді дневникарскі кораблї гонять оден наперед другого до найблизшого порту, щоби найперше доставити новини про битву своїй часописи. При тій нагоді уживають стратеґічних штучок, щоби випередити менше спритних соперників. По битві на ріці Ялю підчас японьско-хінської війни кілька кораблїв пригнало до найблизшої хінської пристани. Кореспонденти впадають до телеґрафічного уряду і на превеликий жаль застають там редакційного члена ґазети, котрої корабель спізнив ся далеко на морі. Соперник держав в своїх руках кабель і телеґрафував так довго вимки в біблії, аж наспів з кораблем кореспондент і переняв від свого редакційного товариша кабель до дальшого ужатку. Инші кореспонденти тимчасом пасли ся.

— **Спростоване.** В числї 8 д. 1 с. м. подано вістку про вінчане п. Тадея Дуткевича з п. Володимирою Ваніївною, замість п. Волод. Ваніївною. Неточність вийшла з причини нечитксти скрипту і тому просимо всїх інтересованих при тій нагоді, щоби приписуючи дописи з іменами і назвиськами подавали їх виразно, аби не треба було відгак простувати і наражувати на непорозуміна.

— **Дрібні вісти.** Д-р Ян Розвадовский став на основі ухвали колеґії професорів, потвердженої міністром просьвіти, приватним доцентом суспільної економії на правничім видїлї львівского університету.

Минувшої ночи вибух у фабриці хемічних виробів галицкого акційного тов-а в Знесїню під Львовом ґрізний пожар, котрий лише з трудом удалось місцій огневій сторожи угасити, причім в огни погиб 45-лїтний машиніст А. Фляйшнер.

В Золотниках, підгаєдного повіта, возак 55 п. п. Войтїх Гамарчук, перебуваючи на відпустці, пробив в коршмі багнетом парубка Луця Дармограя так тяжко, що сей перевезений до шпиталя помер. Виновник і причина убийства незвісні.

З Тарнова доносить, що за містом найдено в збіжу, на дорозї до побликого села, тїло перебуваючого там хвилево студента прав І. Орловского з розторощеною головою. Нещасного перенесено в непритомнім стані до шпиталю, де він вскорі помер. Виновник і причина убийства незвісні.

Основатель і властитель звісного лїчничого заведеня у Вайсер Гірш, коло Дрезна, д-р Генрих Ляман, славний реформатор розумного способу житя та лїченя, помер дня 1 с. м.

З товариств.

Загальні збори центрального союза галицких шинкарів у Львові відбули ся дня 30 м. м. причім принято до відомости звіт президиї з дотеперішної дїяльности і вибрано видїл. Вибрані: председателем К. Янович (Львів), заступником І. Росталь (Тарнів): видїловими: І. Борис (Перемишль), Франт (Горлиці), І. Стиґар (Станиславів), заступниками: Швадрон (Тернополь), Захарский (Самбір); до комісиї ревізийної: Цуґлявт (Тарнів), Марґулес (Станиславів) Левенталь (Перемишль).

„Сокіл" в Бабухові, рогатинського повіта, зазновано яко пожарну філію львівского „Сокола". Статут вже затвердило ц. к. намістництво.

З „Труда". Вправні і пильні робітниці з віддїлу шита біли і добрі та вправні ґафтярки знайдуть роботу в нашім товариствї. — *Дирекция.*

Збори і засїдання.

Загальні збори товариства „Бурса св. Іоана Крестителя" в Дрогобичи відбудуть ся в суботу дня 1. липня н. ст. 1905 р. о годинї 3 пополудни в комнатах руского касина в Дрогобичи точно по §. 4 устава бурси з слїдуючим порядком дневним; 1) о годинї 7 рано натурґія за упокоївших ся членів і благодїтелїв бурси в церкві св. Троицї, 2) о годинї 3 отворене загальних зборів в комнатах руского касина, 3) відчитане протоколу посїдних загальних зборів, 4) справоздане дїяльности виділу, 5) справоздане касиера, 6) вибір комісиї контрольної, 7) удїлене абсолюторії видїлови, 8) вибір председателя, 9) вибір шести членів і трох заступників виділу, 10) рішена внесень виділу і поодиноких членів, 11) удїлена видїлови інструкциї, котрої тойже в своїм урядованю держати ся має, 12) рішене відкликів так членів як і інших інтересованих осіб від рішень виділу, 13) іменоване членів помагаючих.

Дирекция задаткового товариства в Тарнові вимінній скликує на 12 с. м. загальні збори і запрошує членів тов-а на засїданє. — За дирекцию: *Василь Солонуб.*

З філіи Рускаго тов-а педаґоґічного в Золочеві. Дня 11 червня с. р. мав відбути ся концерт в честь Т. Шевченка разом зі зїздом членів учителїв на конференцию. З причини передвиборчого часу, бо того дня має бути четверо передвиборчі віча в околици Золочева, концерт відкликує ся зовсїм, а конференция відбуде ся дня 18 с. м., т. є. в перший день руских Зелених сьвят о год. 3 пополудни в комнатах „Рускої Бесїди". Порядок отсей: 1) Приготовленя до краєвої конференциї, 2) обговореня тем на конференцию, 3) взаїмна поміч учителїв і учительок, 4) внесеня і інтерпеляциї. — За філію: *Михайло Галущинский*, голова.

Видовища і забави.

В справі гостини рускаго театру в Чорткові адв. д-р Горбачевский повідомляє в інтересі місцевої і замісцевої публики, що приїзд театру до Чорткова здержано на два тижні.

В Станиславові відбудуть ся дня 6 с. м. в салї тов-а ім. Монюшка вечерниці в память 44-их роковин смерти Т. Шевченка, устроєні заходом „Бояна" і прочих місцевих українско-руских товариств. Програма: Часть І. 1) Вербицкий: VI. Симфонія G-mol" відограє повна орхестра 24 п. п. під управою капельмайстра п. Ф. Соучка. 2) Вступне слово виголосить проф. д-р Іван Копач. 3) Лаврівский: „Осїнь" відспівае мішаний хор „Станиславівского Бояна". 4) Шевченко: „Розрита могила" деклямация, виголосить А. Шевчук. 5) Pablo de Sarasate: „Zigeunerweisen", скрипкове соло в супроводї орхестри відограє капельмайстер 24 п. п. Ф. Соучек. 6) Лисенко: Тріо з „Різдвяної ночи" відспівають п-на Вахнянинівна, пані Гетерова, п. Людвіґ. Часть ІІ. 1) Grieg: „Peer-Gynt Suite II" відограє повна орхестра 24 п. п. під управою капельмайстра п. Ф. Соучка. 2) Лисенко: „Мовї однаково" барітонове соло, відспівае оперовий сьпівак п. Адам Людвіґ. 3) Ф. Колесса: „На щедрий вечер" відспівае мужеский хор „Станиславівского Бояна". 4. Шевченко: „Думи мої" деклямация, виголосить п-на Літиньска. 5) Schumann: „Концерт A-moll I. ч." фортепіянове соло при сьпівучасти орхестри відограє п-ні О. Січиньска. 6) а) Лисенко: „На що менї чорні брови?", б) Вахнянин: „Нема менї порадоньки", сопранове соло, відспівае п. Оля Вахнянинівна. 7) Ф. Колесса: „Вулиця" відспівае мішаний хор „Станиславівского Бояна" в супроводї фортепіяна. Підчас продукций двері амфітеатру будуть замкнені. По концертї відбуде ся комерс в реставрациї Нижника (Новий центральний готель) ул. Собіского 4. Цїни місць: Льожі І- і ІІ. по 14 К. 70 с., прочі по 10 К. 50 с. Фотелї по 3 К. 15 с. Крісла І-рядні партерові і бальконові по 2 К. 52 с., крісла ІІ-рядні по 1 К. 68 с. Партер 1 К. 5 с., для селян, учеників і військових 53 с. Галерия 44 с. Цїни місць в 5 прц. податком народним. Початок точно о годинї 8 вечером. Білети вчаснїйше до набуття в „Народній торговли", в день вечерниць від години 6 вечером при касї.

Львівский „Сокіл" уладжує велику 2-дневу прогульку в наші Зелені сьвята 18 і 19 с. м. через Сколе на Парашку, Синевідско-нижне-Розгірче-Бубище-Болехів (Гошів). Удержане і инші вспільні видатки: підводи, провідники, нічліг, виносити будуть крім білету їзди зелізницию (зі Львова до Сколього і з поворотом 4 К. 30 с.) — найвисше 10—11 корон від особи. Точна програма сей прогульки оголосить ся пізнїйше. О численну участь при попереднім вголошеню і надісланю задатку в висоті 5 кор. прямо до тов. „Сокіл", Львів, Коперника 9, найдальше до дня 14 с. м. упрашає. — *Комітет.*

Померли:

— Евгенія з Гамораків Калитовска, жена о. Василя Калитовского, пароха в Трійци коло Заболотова, а донька бувшого посла о. Кирила Гаморака, померла по короткій недузї дня 21 мая с. р. в своїм домі в Трійци в 40-ім роцї житя. Покійниця належала до красших постатей нашого інтелїґентного жіноцтва молодшого покоління. Походячи з родини, в котрій традиційно плекалось замилуване до наук і літератури, — а до того вихована в буковиньских нїмецких школах, — присвоїла собі, як на галицку міру, чималий засіб знаня і інтересувалась пильно всїми живими справами нашого народного відродженя, особливо справою поступу нашого жіноцтва. В тім напрямі перечитувала пильно все, що їй було доступне з літератури руской, польскої і нїмецкої, — а в кругі родини і знакомих, де нераз веднось оживлені дискусиї на той темат, встоювала енерґічно і бистроумно за правами і долею нашого постпонованого жіноцтва. Розумна, насирізь правдива, чесна і проста, — найлїпша мати своїм дїтям і взірцева господиня дому, — цїлим своїм житем і поведенем давала взір такої женщини-Українки, якої ідеал плекала у своїм серцю і була таким справдї для тісного кружка родини і знакомих, в якім обертавась. За житя покійниці пробував нераз в домі Калитовских в Трійци шурин покійниці Василь Стефаник, — і тамки написані де кілька з его красних новель, а в якою пошаною обертав ся вам пост до покійниці, видко з того, що свій есеїз „Моє слово" (Літ. Вістник том XIII з р. 1901) присьвятив єї імени. Покійниця була від основаня постійним членом „Рускаго товариства педаґоґічнаго" і жіночого товариства „Труд" у Львові, передплачувала і читала всї красші руські часописи і книжки і в тім дусї виховувала свої дїти. В семї помагала порадою і чинною помочию бідним і кождим, тож на єї похороні в дни 23 мая с. р. вилилось крім родини і доокрестного духовенства майже цїле село. Покійній памяти!

Бібліоґрафія.

— Іляріон Грабович: Вибір з поезий. — Львів, 1905. Заходом Костя Паньковского, коштом товаришів пок. автора. Сторін 95, 8-ни, цїна 1 К. — Книжка з портретом автора, містить 53 поетичних творів, друкованих давнїйшими часами в рїжних виданнитвах, та заосмотрена вступним словом видавців, в котрім читаємо: „Не входячи в критичний розбір сих писань, видаємо отсе найхарактеристичнїйші писаня людини, що трудила ся відповідно до своїх сил і знаня на запущеній ниві нашого письменства. Для істориків літератури нехай се будуть літературні документа; для прихильників поезиї нехай се будуть ілюстрациї до того, що штука писаня вірша не стоїть у нас на місци, а для самого б. п. автора нехай сей скромний томик стане намість памятника, який кладуть погибшим в бою рицарям. Ті що впали в перших рядах, не діждались признаня ні слави, однак по їх трупах пішли витязї та лавреати".

— **Reform und Verwaltungsbestrebungen in Russland.** Vom Reichsratsabgeordneten Prof. Alexander Barwiński. Є се відбитка статї, уміщеної в ч. 169 „Konservative Korrespondenz", видаваної у Відни.

— Подяка. Старшина львівского „Сокола" складає отсим глубоку подяку Впов. Панї Фільомені Лопатиньскій за ласкаву співучасть в ґімнастично-вокальнім вечері і за дар 20 К які замість жертвованої Їй китиці сьвітів призначила на будову дому „Сокола". Також дякуємо щиро Впов. пп. Ів. Климкови і Т. Шухевичеви та Впов. пп. членам мужеского хору „Львівского Бояна", що зволили принять участь в нашім концертї. — За старшину: *А. Будзиновский* голова, *В. Геринович* справник.

— **Народна Торговля в Стрию** оферує десерове масло, що дня сьвіже, по 2 К 20 сот. за 1 кґ. молочарских спілок стрийского повіта. Для сьвяток дає відповідний опуст.

499 1—3

Дирекция „Ризниці" в Самборі повідомляє Вост. духовеньство і Впов. учителїв, що сими днями дістане новий наклад малих образків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. удїляє ся 10%.

488 1—3

Календар: Гр.-кат.: нині (понедїлок) Михайла, завтра (второк) Симеона, позавтра (середа) Івана; — Рим.-кат. нині Валерия, завтра Норберта, позавтра Роберта.

Репертуар рускаго театру на гостинних виступах в Скалатї [театр „Руского банку", початок о год. 8 вечером]: в второк 6 с. м. „Дїти Ванюшина", штука в 4 дїях С. Найденова, в перекладї Н. Стадника; в четвер 8 с. м. „Свати Мусія" народна оперета в 3 дїях Кропивницкого, музика Порошина; в суботу 11 с. м. „Запорожцї за Дунаєм", оперета Штрауса; в недїлю 11 с. м. „Ой не ходи Грицю" народна драма Старицкого і Александрова.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" в второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека университетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньскых від 8—2 по день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вголошеном від год. 10—1. — Музей Оссолїньскых в дні звич. від 9—1, а від второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Конкурс.

Комітет бурси Рускаго товариства педаґоґічного у Львові (Вірменьска ч. 2) розписує отсим конкурс на приняте питомців до бурси товариства на рік шкільний 1905/6.

Приймати будуть ся ученики ґімназияльні, сини членів Рускаго тов. педаґ.

Условя принятя є:

1) Батько (опікун) мусить бути членом Рускаго тов. педаґоґічного.

2) Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять огладини лїкарскі з початком шкільного року.

3) Комітет бурси приїме лише добрих і пильних учеників, котрих успіхи в науцї дають повну запоруку, що они скінчать ґімназию. Першенство мають відзначаючі ученики.

4) Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату з гори; найменше 16 корон місячно.

5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар, лїкаря і купіль в сумі 6 К.

До подання о приняте долучити треба: 1) сьвідоцтво шкільне петента з послїдного півроку, 2) декларацию, в котрій батько (опікун) ученика зобовяже ся виразно умовлену суму за помїщенє сина в бурсї кождого місяця точно з гори платити, 3) сьвідоцтво убожества.

Кождий принятий питомець має заосмотрити ся у 6 пар біля, 4 простирала, 2 полотенця, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток, 4 ручники, сінник (200×90), подушку, ковдру і вовик до накриваня, порядне одїнє, плащ і дві пари обуви. Кожда штука біля має бути виразно назначена повним назвиском питомця. При вступі мусить кождий питомець показати ся перед зарядом, що все потрібне має, а если би не було в порядку, може наразити ся на неприняте в послїдний хвили. Всї питомці є обовязані користати з науки сьпіву і рисунків, а старші також наука французького і стеноґрафії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою жадного заняття, лише в виїмкових случаях лекциї за дозволом зарядy.

Подана кождого питомця з окрема адресувати до „Комітету бурси Рускаго товариства педаґоґічного у Львові", ул. Вірменьска ч. 2. Подання вносити найдальше до 1 липня 1905.

Всї бувші питомці мають опять внести подани.

У Львові, дня 21 мая 1905.

Комітет бурси Рускаго товариства педаґоґічного.

Надіслане.

Кандидат нотаріяльний

Русин, глядає посади. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „С 33“.

441 4—4

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьскої)

отворила **комнату до сніданьі** і просить руські вруги о численні відвіцини. — Обслуга руска.

443 7—15

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч.

против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, двікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ОГОЛОШЕНЄ.

Надзираюча рада враз з дирекциєю товариства Каса позичкова „Взаїмна поміч“ в Топорові, стоваришене зареєстроване з необмеженою порукою запрошує членів сего товариства на загальні збори, котрі відбудуть ся в льокалю товариства дня 17 червня 1905 о годині 9 перед полуднем. Дневний порядок: 1. Провірка протоколу попередних загальних зборів. 2. Звіт управляючої ради і дирекциї в білянсу за рік 1904. 3. Звіт комісиї контрольної. 4. Вибір трох членів дирекциї на місце умершого Германа Вільнера і уступаючих П. П. Клима Чучмана і Яцка Потопника. 5. Зміна §. 1. статута через уміщене додатку: „та взагалї вести підприємства на річ своїх членів з виключеньем інтересів на річ осіб що не суть членами стоваришення. 6. Внесеня членів

На випадок коли в дни 17-го червня 1905 не явило ся тілько членів кілько вимагає § 44 статута тогди збори відбудуть ся дня 24 червня 1905 р. в тім самім льокалю і в тій самій годинї і з тим самим порядком дневним без огляду на число присутних членів.

Топорів дня 1 червня 1905. 512 1—1

Сірский. *В. Лигиньский.*

Що?!... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдивий лише в корбках від цїгар. Ц. к. графіка спеціальність В. БІНЬСЬКОГО Львів.

305 8—26

Ткацкі вироби

з найлїпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дрелїшки, ручника, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконка, блюзки і т. п. поручає по умірковапих цінах 259

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчинї, коло Коросна.

Хто важадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів

Петра Дуткевича

позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотреним складі дуже дешево дарохранительниці, гарн. дзвінки, чаші, монстранції, павуки, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, ліхтарі, образи до процесій, фани, хоругви, стихарі, суконки, свічтло общадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посріблена і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвищих цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений бриллянтами і шмарагдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 45—45

Шпараґи

щодень свіжі, добірні, коротко тяті, по змінних торгових цінах розсилають:

Дзєржанівскі, Зелена, п. Грималів. 432 —9

УЖЕ ВИЙШЛИ:

„ЛЮБОЩІ“

вальцї на фортепян 1 К 50 с.

І. Народний Марш

на фортепян 1 К.

продає

УКРАЇНЬСКА НАКЛАДНЯ

Львів, Вроновска 8.

Можна дістати також в книгарнях. 366 16—16

Тапети і декорациї

на кождy цїну

взірцї висилає оплатно

В. Адамский

Львів. ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічни 2, рід Таньской. 279 9—12

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вповажненних сьвящеників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити в канцелярії Товариства ринок ч. 10 по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тїточка Ганна“ і „Два старці Богомільці“	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіяторів	90 „
7.	Гетманьскі свати	50 „
8.	На послухане до Відня	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Меланя	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіни	52 „
13.	Цїкавї розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Лїнкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория Украіна-Руси (в образками)	30 „
24.	Молитвенник народний а) звичайній оправі	60 „
	Молитвенник народний в б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвенник „Хваліте Господа з небес“ в оправі полотняній в футералом 1 К	80 „
26.	Великий молитвенник в оправі шкіряній з футералом 2 К	40 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Старша інтеліґентна женщина найде місце яко господиня в домі сьвященика-вдівця. Відомість С. С. poste restante Отинія.

500 2 3

Шукає посади испитований піввець церковний, з теноровим голосом, нежонатий, що може вчити хорального сьпіву, вміє також шевство. — Роман Заморскый в Станиславчику, п. в місци. 497 2—2

Доброго помічника із сильним теноровим голосом потребую як найскорше. Умова письменно або на місци. Ілия Калитчук церковний піввець в Тернополи.

461 4—6

Прийму лекцию на селї в домі сьвященика до дїтий початкуючих кляс. Вимоги скромні. Ласкаві зголошеня до Адміністрациї „Діла“ під „Украінка“. 1—3

Ученик осьмої кляси сейчас може поїхати на лекцию. — Адресувати: Емілія Кобірецка, Перемишль, Добромильска ч. 36. 1—3

Фортепян короткий, найновійшої конструкциї, дешево продам. Академічна 8 I. пов. офіцини.

52 1—1

Перше учительске бюро і контора службова Марії Немчиновскої, Львів, Ринок ч. 12 А. 77 1—1

Дім з 4 комнатами, перед покоєм і кухнею, в найкрасшім положеню міста, при воді, дві мінути до міста, 15 мінут до зелїзниці, пів морґа будівельного доброго города, пригожий особливо для пенсіоністів, зараз на продаж. Відомість: Миськів, Тисьменица.

509 1—3

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цінах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчинї коло Коросна. Цїнники і прібки оплатно. 150

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.**

163 4 52

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

насіґдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

819 21—30

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

будівляних материялів

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. Пароxіяльна

поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинірам і Високопреп. добному Духовеньству:

Вапно	біле гашене і екалисте гідравлїчне	— — — —
Ґіпс	краківский	— — — —
	і львівский	— — — —
Цемент	портлянд вагонами	— —
	і на бочки	— — — —
Асфальт	природний, штучний плити до фундаментів.	—
Підлоги	камінкові, цементові сірі, мозайкові, гладкі, жолобковані	— — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальки до каналїзациї	— —
Керниці	бетонові рїжних розмірів, мулові	— — —
Миски	під рури	Ринки отверті
Сходи	камінці граничні	— —
	бетонові	— — — —
Цеґли	шамотові, окладкові до фасад	— — — —
Дахівки	краєві, заграничні, червоні, склянні	— — —
Коминки	камінкові	Папа дахова
Опьґеіна, Карболінеум		
Каналїзация	і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.	

467 6—6

Так звані „оригінальні“ машини до шитя і гафту, захвалювані і впихані Впов. Публиці аґентами прускої тов-а, в старої системи „Зінґера“, що вийшли з ужитку і своїм викінченем, якостию а також найновійшим уліпшенем не видержують конкуренциї з машинами фабрик сьвітової слави, як Pfaff, Biesolt, Locke, Trister, Rossmann і т. п., котрі маю на складї а котрі виробити менї у Вп. Публики непохитне довіре. Остерігаю Впов Публику перед аґентами, що за свое посередництво дістають 20 по 30 К провізиї від кождої проданої машини.

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя, котрий не послугує ся аґентамя.

Львів, готель Жоржа.

Иосиф Іваницкий

механік і спеціяліст

699

Прошу домагати ся цінників.

Без конкуренциї.

Чи конце! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знак.	2·— „	„ „
„ перлївка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр чаю разом **оплатно**, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 86

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 16 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави руской 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан 2·51, 6·15. 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави руской 7·30*.

„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·45, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави руской 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні біґети їзди як також біґети всякого инкого рода, ілюстровані проводинки, розклади їзди і т. д. може набувати через цїлий день в мійскім бюрі п. н. державних зелїзниць, касам Ґаусмана ч. 9. 35

КАРПАТСКІ КОСИ.

Довгота в центиметрах	65	0	75	80	85	90	95	100
За одну штуку крейцарів:	65	70	75	80	85	90	95	100
На 5-кіл. посилку йде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папір, легке як перо полотно, котре тне як бритва найтвердшу (Псянку) то есть ґіроску траву і збіже що тілько попаде під неї, перетинає за одним замахом, на стопу тілько незначно зуживають ся і мозольну роботу хліборобам робить на половину лекшу. Приємна легка робота на поли справляє радість всякому хліборобови, тому всякий косить тілько карпатскими срібно-сталевими косами з маркою „Косар“. Замовляючий коси, має прислати 2 К задатку і означити, які коси, чи ширші, чи вужші, бо всї за одну цїну.

Коси продають ся разом з брусиком самі коси не висилають. Брусики до остреня тиже кіс по 50 сот. за один, котрий острить незвичайно косу, яка за тим остренем тне як бритва найтвердшу ґіроску траву. **Серпи** озубрені з анґлійскої сталї дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так що не чути в руках. Поручаю вам милї сестри, одна штука 50 сот., менше від 20 штук не висилають.

Адреса: **Александер Копач, СТРУТИН ВИЖНИЙ почта Долина, коло Стрия.** 504 1—2

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манєвских] Коперника ч. 9.

Ч. 116. Львів второк 24 мая (6 червня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзначнійших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10: A. Chuzenski Wien VI Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	40 к.
на пів року	16 „	—	20 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 50 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поважні і инші приватні оголошення числить ся по 10 с. за стрічку.

Вісти з российскої України.

Кандидати учительскої семинарії в Херсонї вислали на адресу президента комітету міністрів С. Ю. Витте петицию такого змісту:

„Ми, низше підписані кандидати херсоньскої учительскої семинарії — узнаючи, що одною із сущних бід полуденної Росії є брак української национальної школи, а внаслїдок сего позбавлене українського народу просьвіти хочби такої, яку мають північні ґубернії — постановили внести від себе петицию до комітету міністрів для розгляднення виложених в ній засад і перезедення їх в житє."

Зайвно було би рисувати картини масової темноти українського народу, позбавленого рідної школи й літератури, сьвятого Письма, популярних книг про сільске господарство і инші галузи знання; замість того накидують ему книжки писані язиком „русским", ему цїлком незрозумілим. Зайвно було би згадувати о нездалости сучасної полуденно-руской школи, котра гонить за явою, чужою духови правдивої школи ефемерною цїлию асимиляції української национальности і не відповідаючою основній дидактичній засаді, що шкільна наука повинна йти строго поступінно від знаного до незнаного. В школї на полудни наука зачинає ся від разу в „русском" незрозумілім для дітий язиці і не дозволяєсь навіть пояснень та перекладів на рідний язик, бодайби в початках науки. Лише надмірними зусиллями учителя за три роки тяжкої мука удаєсь осягнути те, що дїти вивчать ся дещо московских слів (до московских фраз ще далеко!); тих чужих слів уживають ученики в стінах школи, а по виході зі школи скоро забувають їх враз із злочасною „наукою", яко чуже й незрозуміле.

Сумні наслїдки такої системи шкільної науки в полуденній Росії видко на кождім кроці. Чомуж така неласка, коли не жостокість, обрушилась якраз на полуденну Русь? Що хотять осягнути тим систематичним позбавленем Українців правдивої просьвіти? Хто відповість явно і щиро на сї пекучі питаня? А тимчасом сї питаня зачинають з невідпірною силою напирати ся безвідкладного рішеня. Починаючи від інтелїґента-Українця а кінчачи простим сїльским хлїборобом, кождий завдає собі се питаня І дійстно, длячого 25 мілїонів народу позбавлено рідної национальної школи, богослуженя, літератури? Чи може сей нарід не сповняє, рівно як другі, обовязків державних: чи не платить податків, не проливає крови за „отечество"? Чи сей нарід не в праві називати ся горожанами Росії? Яко горожане сей нарід, а серед него і ми, кандидати херсоньскої учительскої семинарії, просимо не Біг зна' чого: Дайте нам национальну українську школу! Здіймїть з української літератури ті специальні заборони і обмеженя, які тяжать над нею, дайте їй свобідний доступ до бібліотек, народних читалень. Ми, кандидати, будучі учителї народу, а як ми будемо пояснята в школї, що такі „папти", „овини" і „риги", коли ми самі ще не маєм понятя о „ригѣ"? Ми учимо ся в полуденно-руских семинаріях, але в них нема нїчого, що пригадувало би Полудне; сї семинарії заражені тою самою сливутною ідеєю асимиляції, они, як і народні школи, нехтують індивідуальні прикмети українського населеня. Дайте вам пригіднїйші семинарії!

„Наші домаганя загалом такі:

1) Национально-українська школа народна з українським язиком викладовим, при чім московского языка учено би яко предмету.

2) Скасоване заборон і обмежень українського языка і зрівнане его в правах з московским.

3) Национально-українські учительскі семинарії з языком українським яко викладовим а з московским яко окремого предмету.

4) Дозволу на устроюване учительских курсів українського языка для учителів, котрі забажають викладати в полуденно-руских народних школах.

„Узнаючи сю нашу петицию вповнї законною, конечною і на часї, ми кандидати херсоньскої учительскої семинарії, просимо, щоби по розгляненю ей комітетом міністрів, ввести обовязково в житє висловлені в ній жадання, при чім додаємо, що учити ся і вчити при теперішнім станї нашої школи просто неможливо". [Петицию — як пише „Полтавщина", за котрою ми подаємо текст петиції — підписало около вісїмдесять кандидатів].

—

На недавнім засіданю Господарского товариства в Полтавї обговорювано знов справу українського языка. Між иншим поставлено справу допущеня української мови в ґімназиї. Поки-що сеї справи не порішено, але будь-що-будь она вже видвигнена на порядок дневний.

Тут годить ся також замітити, що в передових українських кругах ставить ся домагане, щоби за помічне средство до створеня национальної української школи завести в середних школах, передовсїм в тих, котрі виховують народних учителїв (в учительских інститутах, в духовних і в учительских семинариях, в церковних учительских школах, в епархіяльних школах і в дівочих ґімназиях) науку: українського языка, історії української літератури і історию України.

—

Українці в Єлисаветграда, обходячи сегорічну річницю смерти Тараса Шевченка ухвалили виготовити мемориял до правительства в справах українського языка і українських шкіл. По зібраню підписів мемориял або вже вислано або вишлесь як найскорше до Петербурга.

—

Справа здвигненя памятника Тараса Шевченка в Київї поступає на перед. Золотоношске земство звернуло ся через полтавского ґубернатора з петицию до міністерства справ внутрішних о дозвіл на складки в цїлій Росії на памятник Т. Шевченка в Київї. Рівночасно тридцять і два радних київской думи (міской ради) поставили внесене в справі сего памятника. Внескодавці пригадують насамперед дотеперішні заходи ініціятора справи — золотоношского уїздного земства, відтакі ухвали ґуберньского полтавского земства, а кінчать осьяк: „З огляду на зисказане одноголосно бажане полтавского земства (згідно з ухвалою золотоношского земства) бачити в Київї памятник визначного українського поета, з котрим так тїсно звязане житє Шевченка, уродженця київской ґубернії, підписані радні предкладають думі: 1) прилучити ся до ухвал земств золотоношского і полтавского, 2) признати за річ конечну поставити памятник Т. Шевченка в Київї; 3) удати ся і від себе з петицию о дозвіл поставити сей памятник в місті Київї і о розписане складок на утворене конечного фонду на сю цїль; 4) вибрати членів комітету для здвигнення памятника та збиранє складок на него і припоручити їм в питаних памятника порозуміти ся із золотоношским земством і з комітетом сего земства вибранним для справи поставленя памятника."

—

Московско-польска торговля Русинами в Холмщинї не пішла так гладко, як здавало ся комітетови міністрів, цареви і сердечним приятелям Поляків серед московскої інтелїґенциї.

Як відомо, недви появив ся царский указ з 17 (30) цьвітня о свободї віроісповіданя, польскі бискупи кинули ся сейчас хапати руські „duszyczki", не лиш т. зв. „упорствуючихъ" (т. є. Русинів, котрі від 1875 р. аж досї не хотїли перейти до православія а остались при унії без уніятских сьвящеників і церков), але хапати і тих Русинів, що „присоединились" були до православної церкви (очивидно не добровільно, а гнані нагайкою). І показало ся в несповна місяць по царскім указі з 17 (30) цьвітня, що не лиш „упорствуючі" Русини, котрих комітет міністрів і цар віддали на жир польским бискупам, але й православні почали погодно утїкати від зненавиджених батюшок-обединителїв", а польскі бискупи праймала їх до свого стада, трїюмфуючи. І показало ся в несповна місяць, що православні церкви спустїли, „батюшка" не мають для кого держати відправи, ба в деяких приходах остало ся тїлько православних вірних, що піп з попадею! Спершу, коли польскі бискупи трїюмфально об'їздили свої дієцезиї і тисячами „присоединяли" Русинів-уніятів до свого косьцьола, Москалям немов мову відняло від остовпіня, аж отсе останними днями очуняли і почала ся контракция. Спершу денеде ґазетна стаття, відтак якась відозва з православних кругів в самій Холмщинї, а вкінци новий указ царя розпорядничий „ваше вѣдомственное соображеніе" в справі указу з 17 (30) цьвітня під президією ґрафа А. П. Ігнатева, а вслїд за тим указом відозва варшавского ґенерал-ґубернатора Максимовича.

„Биржевыя Вѣдомости" пояснаючи, длячого цар так поспішив ся з новим указом о „совѣщанію", пише: „Можна допускати, що именно масові переходи уніятів на римо-католицтво викликали чи й приспішили утворене нового „особаго совѣщанія" під президією ґр. А. П. Ігнатева. Се „совіщаніе" має задачі обмежуючого характеру, а специяльно має на цїли охоронити пануючу православну віру від дальших масових відпадів і від роскола".

Польскі варшавскі дневники донесли вже, що остатними днями канцеларія варшавского оберполїцмайстра не хоче вже переписувати дітий з унії і православних на римо-католицизм.

А вкінци відозва варшавского ґенерал-ґубернатора оповіщена в „Варшавскім Дневнику" звучить:

„Государ імператор указом з 17 (30) цьвітня дарував своїм вірним підданим свободу віроісповідань. В безмірній ласці своїй увільнив від переслїдувань і сумних наслїдків ті особи, що з православної віри перейшли на инше християнске віроісповіданє. В тім указї государ імператор висловив переконаня, що дарована полекша внесе мир і любов у відносинах між православними і неправославними. Тимчасом приходить ся з болем замічати, як деякі люди, чи з хибного розуміня чи зі злої волї вельку царску ласку толкують цїлком фалшиво. Инші знов, самі відпадаючи від православія, заходять ся склонити і других православних до переходу на римо-католицтво, уживаючи до сего намов, насьміхів, погроз і насильств. Тепер его царске величество зволив звернути увагу на таке, зарівно болюче як і злочинне діланє, противне указови з 17 цьвітня і обовязуючим законам. Заповідаємо, що після закону, остаючого в повній силї (арт. 40, том II. Зводу законів) лиш одна пануюча православна церков користує ся правом свобідно шарити свою науку віри; особам инших вір заборонене ся вербувати когонебудь до переходу на їх религїи. Виновники навертана других з православія як і гуджена православної віри і висьміваня ей підпадають під суд на основі загальних правкарник. Православний російский нарід нехай не тривожить ся різними безглуздими слухами, розсїваними тепер межа народом, і нехай знає, що православні церкви, монастирі і обряди належать до него, а православний цар і на будуще нїкому їх не віддасть. — Варшавский ґенерал-ґубернатор ґенерал-ад'ютант *Максимович*. Варшава, 1 н. ст. червня 1905."

Тепер цїкава річ, яким ходом пійде дальша боротьба двох новітних приятелїв — Москаля і Полька — о руского уніята. Цар заспокоює, що православних церков нїкому не віддасть, алеж до церков треба вірних, а ті опинили ся в костелах... Можна надіяти ся, що по польско-римо-католицких намовах, як мені бачать ся, велике виховуюче значінє. Вонаж, як не може лучше показує, що у неї лиш той лїпший і висший і визначнїйший, хто особисто до нейвдалїйший. Хто прим. сам не зможе зробити вимику на дручок, тому не поможе анї его „благородне" походженє, анї жаден дипльом, анї маєток, анї також, що найважнїйше, жадна протекция; при ґімнастицї він мусить узнати першеньство того, котрий се потрафить. Ту також не поможе ему голословна самохвальба, бо ту треба прийти й зробити; та не поможе й черпене немилого противника, бо ту очивидний факт може бути кождої хвилї довільно разів провірений. Ту може помочи лиш совісна праця над собою і вправа. А як величезне житєве значінє має осьвідомленє і виконаванє суспільности в тім дусї, сего не потребую чейже широко обговорювати, бо-ж всяке житє — то безнастанна конкуренційна борба, а побідниками виходять з неї конець-кінцем все ті, котрі вступають до неї більше уздібнені від противника.

Народам, що забували на се, писала судьба вже не раз і не два кару. Пише вона ей й нинї на далекім Сходї величезними кровавими буквами. Хто має очи, нехай видить. Писала вона ей і нам на наших плечах. І може вже був би час, щоби і ми се письмо порозуміли і запамятали собі, що лиш той є рабом, хто сам себе рабом чинить, а хто не хоче бути рабом, той, хоч би і як був бідний, має в собі самім засоби сил до борби, коби лиш хотїв і умів розвинути їх і ужити!

Д-р Іван Копач.

Ґімнастика а проблем социяльний. *)

Хочу сказати вілька слів про социяльне т. зв. громадске або суспільне значінє вправ ґімнастичних.

Найважнїйшим і — так сказати-б — вічним проблемом суспільного житя є відношенє одиниці до загалу. Загал — то в найвужшім кругї родина, в ширшім громада або товариство, в ще ширшім племя, нарід або держава, а в найширшім цїле людство. Загал все і всюди є репрезентований якоюсь властию або законом або хочби опінією публичною. Та власть чи той закон чи та опінія жадає і мусить жадати для себе і для своїх постанов послуху від своїх одиниць, бо лиш під тим услівєм і можлива екзистенция суспільности яко цїлости. Та той послух має свою непереступну границю. Людска суспільність складає ся именно з одиниць, що мають повну і нїчим неограничену свободу думаня, почуваня і бажаня, а до певного степеня також свободу дїланя тобто свободу переводженя своїх думок, чувств і бажань в дїло. Кожда одиниця людска має проте все і всюди тенденцию: рішати сама про себе без огляду на кого небудь другого або на які там небудь посторонні зовнїшні норми чи постанови. І так дивно устроєна людска натура, що, якнебудь чоловік у нормальнім станї нїяк не може жити сам про себе осібняком, тїльки шукає все товариства, а бодай духово мусить чути ся привязаним до якоїсь родини або громади, то прецінь ми нераз і неодного чоловіка подивляємо тим більше, чим самостійнїйше він думає і поступає. І звідси то берут ся безнастанні конфлїкти між одиницями а загалом, а то тим більше, що загал репрезентує на зверх також все якась одиниця або ґрупа одиниць, а та, маючи власть у своїх руках, має все тенденцию забувати з часом про те, що она властиво не є нїчим більше як лиш репрезентациею норм загалу, і поводить ся часто-густо в решті одиниць зовсїм самовільно і безцеремонно, мовби з якими мертвими предметами. Через те нормальне суспільне житє людске плине все і всюди межи двома границями: абсолютизмом установ суспільности над одиницями і самоволею одиниць супроти норм загалу і супроти других одиниць. Істория людства — то безнастанне фалюване то до одної то до другої границї. Одна з них найшла собі вираз в ідеї социяльного абсолютизму, друга в ідеї анархізму. Ті обі ідеї — з меньшими або більшими модифікациями — живуть і нинї побіч себе, очивидно в окремих кругах, і завзято себе поборюють. Та ідеї ідеями, а дїйсне людске житє плине, плине і буде плисти й дальше посередною дорогою, то значить: з одного боку людство нїколи не обійде ся без суспільної орґанізациї, а з другого воно нїколи не пристане на цїлковите здушене свободи особистої. Звідси то й той вічний проблем, про котрий я згадав на початку, тобто проблем відносин одиниці до загалу.

Істория учить, що той проблем найкраще і найхосеннїйше для всїх рішає ся тоді, коли суспільність найменше потребує уживати примусу на те, щоби видобути для себе послух від одиниць, то значить, коли одиниці добровільно і радо самі сповняють те, чого жадає суспільність і ей добро. Щоб се могло бути, на се мусить зложити ся богато чинників. Але до найперших і найважнїйших належить тут і певно належати буде завсїгди передовсім загальне почутє справедливости і любов до громадского ладу й порядку ві всїх верствах суспільности. І як раз в тих двох точках товариска ґімнастика є на мою думку дуже важним чинником виховуючим.

Зачну від того другого елементу тобто від любови до порядку громадского. І питаю: чи поза ґімнастикою (виняви хиба може хоральний сьпів) є ще яке занятє, в котрім би поодинокі учасники з такою видимою втїхою напружали всї свої сили в тім напрямі, щоби цїлість випала гармонїйно і складно? З дивною легкостию зрікають ся тут одиниці своїх особистих забаганок і привичок на користь загалу і то зрікають ся не задля чого иншого лиш виключно задля тої радости, яку дає їм почутє загальної гармонії в цїлости. І тому хто знає, що всяка видна громадска робота лише й можлива при такій гармонії, а именно в нинїшних часах, коли то люди числять ся не лише з днями й годинами, але навіть і мінутами, той певно не буде собі легковажити анї тої точности анї того достроювання, яких жадає від своїх учасників спільна ґімнастика. Лиш спільними і вповнї достроєними силами можна в громадскій роботї осягнути визначні суцїльні висїди. Се одно.

А друге — то, як я зазначив, почутє справедливости. Справедливість — то ідея, котра жадає, щоби за рівне плачено рівним. І так отже для суспільного добра вона вимагає невмолимо, щоби кожда одиниця попала на те становище, до котрого ей призначила природа вродженим талантом, а працї і наука вишколенем, і то тим вище, чим більше одно і друге. І я мушу зазначити, що і в тій точцї спільна ґімнастика має, як мені бачать ся, велике виховуюче значінє. Вонаж, як не може лучше показує, що у неї лиш той лїпший і висший і визначнїйший, хто особисто до нейвдалїйший. Хто прим. сам не зможе зробити вимику на дручок, тому не поможе анї его „благородне" походженє, анї жаден дипльом, анї маєток, анї також, що найважнїйше, жадна протекция; при ґімнастицї він мусить узнати першеньство того, котрий се потрафить. Ту також не поможе ему голословна самохвальба, бо ту треба прийти й зробити; та не поможе й черпене немилого противника, бо ту очивидний факт може бути кождої хвилї довільно разів провірений. Ту може помочи лиш совісна праця над собою і вправа. А як величезне житєве значінє має осьвідомленє і виконаванє суспільности в тім дусї, сего не потребую чейже широко обговорювати, бо-ж всяке житє — то безнастанна конкуренційна борба, а побідниками виходять з неї конець-кінцем все ті, котрі вступають до неї більше уздібнені від противника.

Народам, що забували на се, писала судьба вже не раз і не два кару. Пише вона ей й нинї на далекім Сходї величезними кровавими буквами. Хто має очи, нехай видить. Писала вона ей і нам на наших плечах. І може вже був би час, щоби і ми се письмо порозуміли і запамятали собі, що лиш той є рабом, хто сам себе рабом чинить, а хто не хоче бути рабом, той, хоч би і як був бідний, має в собі самім засоби сил до борби, коби лиш хотїв і умів розвинути їх і ужити!

Д-р Іван Копач.

*) Читане на онодїшнім концертї „Сокола" в львівській Фільгармонії. — *Пр. авт.*

посьміхах, погрозах і насильствах пійдуть намови, посьміхи, погрози і насильства московско-православні... Радуй ся холмский увіяте!

Буковиньскі справи.

[*Сесия соймова. — Румуни і Русини. — „Трисеместральний ювилей“ „Союза“. Ювилей посла Шігуляка*].

Вчера покінчила ся коротка соймова сесия, скликана для полагоди краєвого банку і ревтових ссель, що принесла з собою розбите „Вільнодумного Союза“ і нове угруповане партий, нову більшість. Істория тої нової більшости є досить цікава. Банкова справа, справа президентури в краєвім банку — се лише внішна притока до розбитя „Вільнодумного Союза“; властиві мотиви сецесії псевдо-демократичних Румунів з дотеперішної соймової більшости лежать глибше. Те признав й голова „вільнодумних“ Румунів, посол Аврель Ончул; те видно з інспірованих статий в тижневнику „Bukowinaer Lloyd“; те виказали й речники меншости, пос. Штравхер і Николай Василько. Мотивів поступку посла Ончула і тов. треба шукати в зростаючій румуньскій аґресивности, в чим раз більшаючім румуньскім шовінізмі, у змаганю румуньских демократів до задержання дотеперішного „стану посідання“, ба що більше, до ужитя Русинів на те, щоби вигрібували каштани в огню для... Румунів вже без ріжниці політичних переьвідчень. Бо у пп. „вільнодумних“ Румунів ограничав ся той з таким шумом реклямований „Freisinn“ до узисканя президентури в краєвім банку чи то — pardon! — до винайденя ґрунту для спільної праці „вільнодумних“ і консервативних Румунів. Так розумів вільнодумність пос. Ончул! Як ухвалено банк краєвий; як пос. Фльора Лупу став президентом його з пенсією 16.000 кор. річно; як ухвалено реформу виборчу (розуміє ся з задержанем курий, бо инакше не згодили-б ся на неї консерватисти): то тим самим посол Вольчиньский і барон Гормузакі стали такими вільнодумними, як пос. Ончул і тов. і даний є спільний ґрунт до праці на яких 20 літ. Що буде по 20 літах, про се пос. Ончул „will sich nicht den Kopf zerbrechen“. От і є румуньскай „Freisinn“. В знаменитій промові скритикував посол Николай Василько всю порожнечу такого „вільнодумства“; виказав, що вільнодумність — се ідея, яка живе й жити-ме й по ухваленю банку та виборчої реформи, що програма, яку собі покпав „Вільнодумний Союз“, далеко ще не виповнена, що сполука „вільнодумних“ Румунів з консерватистами, від котрих як виразив ся пос. Штравхер, ділить їх весь світогляд — се нічо иншого, як зрада і утеча в під обібраного раз стягу.

Підчас промов поодиноких речників обох соймових ґруп — приходило на ґалерії до живих суперечок, головно між членами тов. укр. студентів „Січ“, — а румуньскими студентами з тов. „Bucovina“. До речі сказати треба, що тутешне товариство „українських“ студентів „Союз“ жие в як найкращих „приязних вносинах“ з тими румуньскими шовіністами і ретроґрадами.

Коли вже згадало ся про „Союз“, то годі не згадати про его трисеместральний ювилей чи то, як видів того товариства оголосив світови в „Буковині“ і в „Руслані“, ювилей аж 30-літного істновання. З тої нагоди задумує „Союз“ видати альманах і звернув ся до „молодих і наймолодших українських письменників“ з зазивом, щоби присилали свої твори. Не від річи ж буде пригадати історию „Союза“. Заложений в р. 1875, переходив всіляку долю, поки не зійшов вкінци на щось подібного до німецких буршеншафтів. Длятого ґурток поступовійших студентів заложив перед кількома роками нове товариство „Молоду Україну“, щоби в нім працювати і учити ся, а не кнайпувати. Коли-ж і в „Союзі“ повіяло иншим духом, злучили ся оба товариства в р. 1903 в одно, котре названо „Січию“. Так, бачите, того року „Союз“ перестав істнувати, а его наслідником стала „Січ“. Та в новім товаристві нездовго почали ся інтриґи, так що частина членів виступила з „Січи“ і заложила собі нове товариство, — теперішний „Союз“. Для характеристики теперішних Союзанів досить сказати, що вони свого часу в „Січи“ домагали ся половини місць у виділі для Буковинців, а раз у виділі „Січи“ жадали, щоби товариство вислало депутацию до звісного румунізатора митрополита Репти. До того всего теперішний голова „Союза“ виступив в часописи „Freie Lehrer-Zeitung“, в шовіністичнім орґані Румунів, з пашквілем на галицких „приблудів“, і так уже ненависній тій часописи. З усего видко, як Союзани тісно глядать на руску справу. Тим то й дивно, що товариству, котре живе другий рік, прийшло на гадку обходити ювилей 30-літний замість трисеместрального; а ще дивнійше, що ті, котрі так завзято виступають против Галичан з засадою „Православна Буковина для православних Буковинців“, зважують ся в „Руслані“ звертатись до „молодих і наймолодших письменників“, розуміє ся, також і галицких.

Вкінци згадаю про ювилей 25-літної діяльности проф. Пігуляка на поли культурнім, який обходить буковиньска Україна в неділю 4 с. м. Проф. Пігуляк — се оден з піонерів народної осьвіти від 25 літ, діяльний член „Рускої Бесіди“, невтомимий робітник на народній ниві, незвичайно популярний в народі, що умів оцінити працю для его добра. Головна заслуга его то се, що він на початку 80-их років довів „Руску Бесіду“ до правдивої культурно-просьвітної праці, якій посьвятив в усі свої сили. Крім того є проф. Пігуляк діяльним також на поли політичнім, будучи послом до парляменту і до сойму, заступаючи тут головно культурні інтереси буковиньско-руского мужицтва. От тим то его ювилей заповідає ся дуже сьвітло; буковиньска Україна шанує одного з красших своїх синів.

Чернівці, дня 1 черня 1905 р.

в.

З Росиї.

Замість реформ диктатура.

Петербург. Цар іменував Трепова товаришем міністра внутрішних справ, комендантом корпусу жандармів і управителем поліційних справ. О обовязках і правах товариша міністра внутрішних справ, цар видав слідуючий указ до сенату: 1) Поручаю товаришеви міністра внутрішних справ всі аґенди відносячі ся до злочинів против публичного безпеченьства, ісправивши підпадаючі під компетенцию поліційного департаменту. 2) Товариш міністра внутрішних справ особисто (отже сам як самостійний міністер, зависимий лише від царя! — *Ред.*) рішає о справах підпадаючих під компетенцию сего міністерства. О справах виходячих поза сю компетенцию, треба здати цареви справу. 3) Рішає справи поліційного надзору і в даних случаях видасть ґуберпаторам і префектам відповідні поручення. Диспонує всіми кредитами, які міністерство внутрішних справ признасть для поліційних справ. Має право заборонити конґреси, коли покаже ся, що вони шкідливі для публичного безпеченьства і спокою. Також має право завішувати на оден рік чинности товариств і корпорацій, коли уважає їх за шкідливі. 4) Поручає ему начальний надзір державний над особами увязненими за державну зраду. 5) У всіх сих справах буде порозумівати ся з урядами і державними орґанами безпосередно. (Се значить, що цар іменував Трепова диктатором всеї Росиї з необмеженими правами. *Ред.*).

Для родини Каляєва.

Краків. В широких кругах петербурской інтеліґенції збирають складки на родину убийця Серґія, повішеного Каляєва. Петербурґский союз інжинірів рішив виплатити матери Каляєва 100 рублів одноразово і по 25 рублів місячно.

Вільні школи.

Петербург. Міністерство просьвіти виготовило вже проект приватних середних шкіл на лад державних, який внесе незадовго до „Ґасуд. совета“. Після того проекту можна буде засновувати приватні школи після довільного пляну і довільної викладної мови (?) за затвердженем статута через міністерство. Права питомців таких шкіл в публичнім житю будуть зависіти від наукового пляну дотичної школи. (Чи сей проект наслідком реакциї в послідній хвили не піде до кота! — *Ред.*)

Війна.

(Телеґрами.)

Шангай. Коменданти росийских транспортовців в Вусуні згодили ся на се, щоби їх кораблі були задержані, а обсада випущена на волю.

Токіо. З всіх кораблів росийских, котрі Японці забрали і привезли до Солего, Николай I є найбільше ушкоджений. Его направа забере довший час.

Наґасакі. Говорять, що всі росийські матроси, так ті, котрі піддали ся, як ті, котрих в иний спосіб забрано до неволі, дістануть дозвіл повороту до Росиї. Більша часть офіцирів мала заявити, що воліть лишати ся в неволи ніж вертати.

Гонкон. Оден анґлийский пароход доносить, що бачив два кружляки росийской охотничої фльоти і чотири транспортовці о 50 миль на північний схід від Гонкону.

Льондон. З Сасего доносять, що Рожественьскому будуть мусіли здавсь ампутувати ногу, бо рана показала ся тяжшого, ніж зразу здавало ся.

Петербург. „Новое Время“ заявляє, що Росия доперва тогди узнасть себе за побиту коли Японці прийдуть на Балтийске море і возьмуть Кронштад і Петербурґ. Росия еще має средства, щоби направити блуди свого правительства і виратувати свое великодержавне становище. „Н. Ведомості“ пишуть, що о заключеню мира навіть думати не можна. Треба в цілій Росиї завести стан облоги, наложити военні податки, здавити внутрішні заворушеня, завести военну диктатуру.

Берлін. Дневники доносять, що в Царсвім Селї відбула ся военна рада, на котрій порішено вести війну дальше. Цар згодив ся на се. Порішено доповнити сибірску зелізницю. Радили також над утвореньем нової фльоти. Ухвалено скликати собор, котрий дав би санкцию на дальше ведене війни.

Петербург. В Павловску зібрало ся в понеділок в концертовій сали до 5000 осіб. Супротив погрому росийской фльоти публика жадала, щоби музика заграла жалобний марш. Бувший начальник міста Баку, Новіков виголосив промову, в котрій говорив о конечности закінченя війни. До сали вдерла ся поліция, щоби Новікова арештувати. Прийшло до страшної бійки між публикою а поліцию. Поліция била шаблями, а публика палицами і парасолями. Остаточно публика вийшла на перон і утікла в ваґонах. По обох сторонах богато тяжко ранених.

Берлін. Цар рішив провадити війну дальше, головно за намовою в. кн. Николая Николаевича, котрий доказував, що погром Росиї на морі о вічім не рішає, бо Росия ніколи не була морскою державою. Вел. князь висказав надію, що на суши Росия остаточно сьвітло побідить, коли Ліневичеви поведе ся втягнути Японців в глубину Сибіра. Вітте в довгій промові виступав против дальшого ведена війни, але безуспішно.

Военні образки.

Кореспонденти заграничних дневників все еще подають образки з битви під Цушіма, з котрих деякі суть доволі інтересні. Так прим. цікаве є, як переведено атак на росийский адміральский корабель Князь Суворов“ а відтак на контрторпедовець „Бедовой“. На початку битви Рожественьский вивісив адміральский стяг на „Князю Суворові“, котрий став ся сейчас головною метою японьских атаків. „Суворов“ був поцілений кілька разів з ряду а половина залоги була поранена або убита. Ніхто не міг удержати ся на помості. Половина гармат була здемонтована; машини і керма були ушкоджені, а вкінци відломок ґранату поцілив Рожественьского в голову. Дня 28, на другий день битви „Князь Суворов“ вже відлучав ся а адмірала рішено перенести на судно. Найблизше стояв контрторпедовець „Бедовой“, на котрий перенесено ранного Рожественьского а з ним і 20 штабових офіцирів. „Бедовой“ сейчас після того відпливь, шукаючи поратунку на берегах Кореї. В погоню за ним пустив ся однак японьский контрторпедовець „Сасанамі“ і зробив непорушним „Бедового“ кількома пільними вистрілами. Японьскі моряки вдерли ся відтак на поміст „Бедового“ і взяли в полон усіх офіцирів. Рожественьского найдено в комірці від вугля, де его охоронили, хоч безуспішно, перед ревізию ворога.

Міжтим „Князь Суворов“ під командою поручника старав ся утечи на північ. Японьский контрторпедовець „Фуразамі“ одержав приказ сторпедованя сего панцирника за всяку ціну.

Помимо розбурханого моря „Фуразамі“ пустив ся цілою силою пари в погоню за „Князем Суворовом“. На віддаль 100 метрів пущено першу торпеду, що знищила керму. Друга торпеда поцілила вже „Суворова“ в саму середину кадовба. Корабель задрожав а відтак став ся класти на бік. Довкруги одинокої, оставшої ще щогли, зібрало ся кількадесять моряків і офіцирів. Пять мінут по ударі корабель став тонути. Частину нещасної залоги виратували Японці.

Так покінчила ся судьба „Князя Суворова“ а з ним „Бедового“ і адмірала Рожественьского. Та не меньше інтересною була судьба так ж другого адмірала Небоґатова, про яку розказує кореспондент італіяньского дневника „Corriere della Serra“.

Японці добачили ескадру Небоґатова серед мраки дня 28 мая. Стояла вона біля острова Ліянкурт. (На полудневий схід від Мацушіма — *Ред. Д-а*). Зараз після першого вистрілу візвано Росиян, щоби здали свої кораблі. Росияни не дали на се ніякої відповіди. Тоді Японці підійшли блисше, дали ще оден вистріл і повторили візване. Росияни, котрі не дали ані одного вистілу, зняли тепер росийский стяг, а вивісили японьский. Командант кружляка „Ашіма“ ладив ся поплисти вже до росийского адміральского корабля, коли міжтим з панцирника „Орел“ спущено шалюпу, до якої всів Небоґатов з двома офіцирами і удав ся на поміст „Ашіми“. Росияни в ґальових мундурах, білі наче стіна, приступили до командата „Ашіми“, а Небоґатов сказав:

„Приходжу з предложенем здачі моєї ескадри“.

Командант „Аширо“ відповів на се:

„Приймаю ваше предложене. Заощадить се зависний пролив крови і страти в людскім житю“.

Росияни відпинали свої саблі і поклали мовчки на стіл.

Коли Японці ввійшли на росийскі кораблі, найшли поміст „Орел-а“ залитий кровю, гармати ушкоджені а ляветі поломані. Страшне знищене видко було по всім усюдам, а все доказувало, що залога не хотіла виконувати прикази адмірала. Моряки були брудні, мали подерті убори й обув. „Орел“ був поцілений 40 разів, але був ще спосібний до битви.

Ескадру Небоґатова перетранспортовано до Майсуру, а зібрана в порті товпа приняла її ентузиястичними окликами.

Після битви довго еще виловлювано тіла моряків, ранених і померших, то в Неґато, то в Ізалї, то коло Зуму на берегах корейского півострова. При однім погибшім росийскім моряку найдено слідуючу многомовну записку: „Ворога вже видко, та від адмірала нема ніяких розказів. Чуємо всї, що наближає ся смерть. Ми сповнимо наш обовязок. Пращайте!“...

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Найблизше засіданє палати послів державної ради відбуде ся дня 14 с. м. в дневним порядком: Читанє предложеня о конґруах; справоздане зелізничої комісії в справі участи держави в коштах будови кількох льокальних зелізниць; справа польскої ненарушимости посла Тавчара.

Угорска криза.

Будапешт. На підставі ухвали конференциї представителїв всіх сторонництв, президент Юст відрочив сойм на недокреслений час. Тіса заявив, що сего тижня еще не буде іменований новий президент кабінету. Ся вість звобила в пессольских кругах сильне вражене. Утвореню кабінету з Фавґварім на чолї, стоять на перешкоді якісь поважні трудности. Більшість не вірить в можливість утворена кабінету під проводом Февґварого.

Подорож Альфонса.

Льондон. Іспаньский король, котрий вчера виїхав з Франциї, вже приїхав до Льондона, привитаний королем Едвардом.

З Балкану.

Цетиня. На турецкій граници коло Колаші магомеданці знов напали на християнське населене. В Баріци борба еще тревав.

НОВИНКИ.

— **Заробки в Прусах.** До Прус потреба богато фабричних робітників і полевих. При фабричній роботї платя денна 2 марок до 2·50 марок після зручности, в акорді можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фенників. Инші видатки, як каса хорих, асекурация і пр. виносять місячне 5 до 6 марок. Вік людей 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попереднього зголошеня до бюра, самі мущини, наколи лише вимогам відповідають. До полевих робіт в половині з жінками за попереднім зголошенем. Білет брати вирост до Осьвенціма. В дорозї просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є солею в оцї. Всякі письма просимо рекомандовати, бо як ми провірили, наші письма, як і до нас адресовані, галицкі почти складають до актів. — *Руске бюро в Найберґї*.

— **Отвертий лист до президента краєвої ради шкільної ґрафа Потоцкого.** Ширший круг станиславівских Русинів надіслав нам отсе письмо: Як зачуваємо, перша клясa чи дві перші класи рускої ґімназиї в Станиславові нібы мають бути отворені в днем 1 вересня с. р., хотяй ще до тепер не винайдено для них нїгде помішеня. Але припустїм, що буде отворена. Краєва рада шкільна постановила, щоби ті рускі класи були прищіпкою польскої ґімназиї так довго, поки не доповнять ся до цілої ґімназиї. Ми знаємо, яке то вещасте для заведеня, котре не має постійного директора і видимо, що краєва рада шкільна хоче сотворити таний анормальний стан, який є тепер в тернопільскій рускій ґімназиї, котра має уже 7 клас, а ще до тепер не має директора. За то з другої сторони ми видїли, що в р. 1903 Поляки дістали 6 середних шкіл в західній Галичині і всї шість одержали відразу постійних директорів. Отже щоби не заводити непотрібного шлендріяну, жадають Русини цілком рішучо, щоби краєва рада шкільна сейчас повзяла ухвалу в справі предложеня проповиції міністерству просьвіти дотично іменованя для нової рускої ґімназиї постійного директора.

— **Чи се кат, чи розбійник?** Із Станиславова пишуть нам: В тутешній ґімназиї є професор Срочиньский, котрий яко економчук „чистей крові“ находить в битю учеників велику втіху. Отже в часї перестанку межи годинами шкільними ходить по коритарі і лише загладає, чи нема близько директора. Скоро нема, то він прискакує до якогось малого хлопця і кулаком валить по голові а ще в додатку копне его ногою. Щоби хлопцеви ще більше муки завдати, накладає на праву руку кілька перстенів і тогди розбиває людскі дїти. — Позаяк краєва рада шкільна ріжні аномалії в польских ґімназиях, виказувані так часто рускою пресою, в добре зрозумілім інтересї „народовім“ легковажить, взиваємо сим тоту шкільну власть, покликану дбати о педаґоґічний лад не лише в руских але й польских, щоби зарядила против згаданого „педаґоґа“ слїдство і потягнула его до строгої одвічальности. Докази на его „педаґоґічні“ вибрики можемо перевести в судовій дорозї. — *Д.*

— **Косівским Русинам під розвагу.** Пишуть нам: Позаяк наша окружна конференция сего року випадає в Косові і буде тревати через два дни, то просимо Вп. членів тов-а „Руска Бесїда“ в Косові, щоби постарали ся ласкаво о який концерт. Неоден з учителїв (-льок), запханий в горах, що майже цілий рік Божого сьвіта не бачить, радо дасть тих кілька корон, щоби лише забавити ся чесно та послухати бодай раз на кілька літ хорального сьпіву, а може і якої збірної деклямациї. Здавсь, що майже кождий волів би забавити ся на концертї, як товчи ся по жидівских „готелях“ та пивярнях! От лїпше найби кождий той ґріш жертвував на фонд „Проминя“, або „Gazet-и szkoln-ої“, се-ж для нас користна річ, бо лише сї два орґани независимі боронять нас і наших прав! Радо отже посунемо всї на концерт чи представленє, коли Вп. члени „Рускої Бесїди“ в своїй трудолюбивости схотять потрудити ся около концерту на конференційний час в Косові! — *Оса.*

— **Плата рільничих робітників в Австриї.** На основі статистичних дат в послїдного часу представляє ся робітнича плата в Австриї ось-як: Більша посілість відчуває декуди дуже недостачу хвилевого робітника, а то з причини, що селяни тягнуть до міст і фабрик (Країна, Чехи, Галичина і Буковина) та еміґрують до Америки, Німеччини і Ру-

мунії а деколи і до Росії. Щоб недостачі запобігчи спроваджують дїдичі чужих робітників з Угорщини, Моравії, Чех, Галичини, Стирії, Хорватії і Італії. Річна плата наставників над робітниками у сих дїдичів хитається пересїчно між 200—1400 К, парубків 120—750 К, дівчат 100—750 К, рахуючи в се і вартість поборів натуралїями. Найнижчу плату нагляда чів виказує Буковина і Галичина; найвищу Стирія, Чехи, Шлеск, Низша Австрия і Моравія. Плата звичайної служби в найнижшою в Галичині, Буковині а найвищою в Низшій Австрії, Стирії, Горицїї і Градисцї. Денна плата слуги мужчини виносить в Австрії в зимі 36—200 сот., в лїтї 40 - 300 сот.; слуги женщини: в зимі 36—120 сот., в лїтї 36—190 сот. Денна плата слуг в найнижшою в Галичині і Буковині, найвищою в Низшій Австрії і Країні. Роботу на акорд знаходимо усюди, з виїмком Тиролю, Горицїї, Градиски і Істрії. Висота акордової роботи хитається між 60—600 сот. за один день. Найнижшою в вона в Галичині і Шлеску, найвищою в Чехах. Так має ся річ на основі статистичних даних з огляду на інтереси бїльшої посїлости. Мала посїлість відчуває недостачу слуг, бо найінтелїгентнїйший і найлучший материал тягне на все зі села до міста і до фабрик; він то і емігрує до чужих країв за красшими обставинами, по бїльшій части з Галичини, Буковини, Дальматії і Країни. Найбїльше недостачу слуг відчувають: Кариптия, краї передаруляньскі, Істрия і Шлеск (в 100 прц. своїх повітів), Чехи, Стирия, Сольногород, Моравія, Тироль Країна, Низша Австрия і Галичина (90 прц. повітів), Висша Австрия (82·7 прц.), Гориция і Градиска (75 прц.) а Буковина (33·3 прц.). Повітів з вистарчаючим числом слуг є в Буковині 26·7 прц., Висшій Австрії 10·4 прц., Галичині і Тиролю 7·5 прц., а дальше Сольногородї, Країні, Моравії, Стирії і Низшій Австрії, коли в Каринтії, передаруляньских краях, Гориції, Градисцї, Істрії і Шлеску ні в однім повітї нема подостатком слуг. Денних робітників бракує в Істрії в 100 прц. повітах, в Шлеску, Каринтії, Низшій Австрії і в Країні в 80 прц. повітах, потім в Стирії, Галичині, Чехах, Тиролю, Сольногородї і Висшій Австрії в 60—80 прц. повітах, в Моравії, Гориції і Градисцї в 55—50 прц. пов. вкінци в краях передаруляньских і Буковині в 33—20% повітах. В Дальматії нема нїгде недостачі на денного робітника. Перегляд пересїчної плати домової служби при малих господарствах виказує велику рїжницю в винагороді. Більше як 160 К пересїчно постепенно до гори дістають в Каринтії, Низшій Австрії, Гориції і Градисцї, Сольногородї, Тиролї, краях передаруляньских; менше як 160 К, річно постепенно в долину в Країні, Чехах, Висшій Австрії, Стирії, Шлеску. Моравії, Буковині, найменше в Галичині. У дівчат випадає плата троха инакше. І так висше як 125 К пересїчно річно дістають постепенно до гори в Буковині, Гориції і Градисцї, Сольногородї, Країні, Тиролю, Чехах, Низшій Австрії, краях передаруляньских, менше як 125 К, в долину в Висшій Австрії, Шлеску, Моравії, Каринтії і Галичині. Загалом пересїчна річна плата всїх родів платні рільного робітника випадає постепенно в долину ось так: Краї передаруляньскі, Сольногород, Тироль, Чехи, Дальматия, Низша Австрия, Гориция і Градиска (більше як 100 сот.); Висша Австрия, Шлеск, Країна, польска часть Галичини і Стирия (100—80 сот.), Істрия, Моравія, Каринтия, Буковина і руска часть Галичини (80 сот. і низше). У всїх тих позициях наша руска часть Галичини стоїть на самім кінци. Чистий танцюристий рай, як говорив бл. п. Кулїш, для нашого робітника ся „єдина вольна польска давньїца".

— **Самоїзди у Львові** починають все бїльше розповсюднювати ся. Для викликання бїльшої сенсації гонять по найбїльше рухливих улицях з можливо найбїльшою швидкостию, що виносить 70 до 80 клм. на годину, отже як найшвидші зелїзничі поїзди. Доси обійшло ся якось без нещасливої пригоди, але недавна катастрофа у віденьскім Пратері все в грізною пересторогою для загорілих автомобілїстів. Вже і магістрат заняв ся і ухвалив регулямін їзди, постановляючи, що темпо їзди самоїздів в містї не може бути швидшим, як темпо їзди фіякрів.

— **Убите академіка.** Вістку про убите академіка Орловского під Тарнозом доповнюємо отсими донесеннями краківских часописий. В четвер 1 с. м. вечером вийшло з Тарнова за місто на прогульку товариство, зложене із студентів фільозофії Орловского і Седлїцкого, сестри Орловского та ще одної панни. На дорозї до села Кшиж, на яких 50 кроків від дому, де один з тих академіків мешкав із сестрою, зачепило їх чотирох драбів. Не вдоволяючи ся одержаними на домагане папіросами, драбуги розпочали з академіками лайку, а коли товариство почало утїкати до міста, пустили ся за ними в погоню, кидаючи камінем. Одна з дівчат дістала каменем в голову. Тяжко ранену вхопив Седлецкий і друга панна запід руки і понесли до дому. Тимчасом Орловский відгризаючись перед напасниками, лишив ся трохи позаду. Драбуги дігнали его і один почастував его палицею (по иншим вервиям — каменем) так сильно в голову, що розторощив ему череп і повалив відразу на землю. Тодї драбуги почали над нещасним молодцем знущати ся, дусили его за горло, місили колїнами груди, копали, а відтак кинули лицем до землї в жито. По якімсь часї прибігли на ратунок люди, заалярмовані з недалеких домів, але Орловского найшли аж по двогодиннім глянданю. Нещасний молодець, що числив 23 роки, помер на другий день в тарновскім шпитали, не відзискавши більше сьвідомости. Ранена дівчина лежить до нині хора. Злочинників вже арештовано. Є се два помічники тарновского гицля, брата Секури і мулярі Генрик Партика з Кшижа та Ян Келбаса із Сьмігна. Орловский був студентом фільозофії в краківскім університеті.

— **Особиста свобода в Галичині в сьвітлї цифер.** Галичина що-до населення представляє 27 проц. загального населення Австрії. Із загалу обжалованих перед австрийскими судами припадало на 1899 р. на Галичину 29·97 проц. обжалованих за злочини, 42·85 проц. за провини, а 44·60 проц. за менші переступства перед повітовими судами. З того в 1899 р. увільнили галицкі суди 40.75 проц. від закиду злочину, 46·85 проц. від закиду провини, а 56·28 проц. від поменших переступств (повітовими судами). Отже з числа 14,007 обжалованих увільнили суди в Галичині 3,133, коли на всї инші краї припадає ледви 4,557 увільнених. Повітові суди увільнили в 1899 р. з посеред 464,790 обжалованих аж 283,218 осіб, підчас коли у всїх инших краях Австрії увільнено ледви 220,037 осіб. Отже галицкі суди засуджують ледви 33.68 проц. всїх обжалованих. Числа страшні, а до того кличуть вони войком тасячий жертв, волочених невинно по судах, позбавлених хвилево горожаньских прав. Сї відносини вимагають докінче санації і то основної. Чогось подібного нема навіть у варварскій Росії.

— **Против запалок з білого фосфору** виступив недавний конґрес пожарних сторожий в Сяноцї. Конґрес постановив віднести ся до краєвого видїлу з просьбою, щоби та справа була предложена соймови, котрий мав би ухвалити закон, заборонюючий продавати запалки з білого фосфору. Поки-що пожарні сторожі будуть старати ся вплинути на се, щоби запалок з білого фосфору не продавали в торговлях, а то з тої причини, що вони легко запалюють ся і бувають причиною пожарів, а притім виріб таких запалок шкідливий для робітників, занятих у фабриках запалок.

— **Засуджені великі князї.** Одна прусска часопись довесла, що вел. кн. Володимир Александрович, котрий яко представник царя мав удати ся на торжество вінчання нїмецкого наслїдника престола до Берлина, не прибув тому, що его відкликання зажадав берлинський двір. Именно в Берлинї так поліция як і двір дістали лист з погрозами против вел. кн. Володимира і повідомлене, що вирок смерти, виданий российским революцийним комітетом на вел. кн. Володимира, буде виконаний в Берлинї, причім небезпека може грозити жатю цїсаря Вільгельма та иншим гостям, що прибули на торжество вінчання. Длятого цїсар Вільгельм відаїс ся просто до царя з просьбою, щоби замість вел. кн. Володимира виделеґував до Берлина когось иншого з вел. князїв. Цар на се згодив ся і виделеґував вел. кн. Михайла.

— **Яко додаток до 116 ч. „Дїла"** долучаємо нині виказ жертв, зложених на будову народного руского театру в місяци маю с. р.

— **Дрібні вісти.** В Тернополи помер о. Василь Копитчак, б. катехит тамошної ґімназії, в 67 році житя.

Як доносять з Відня, директор державних зелїзниць у Львові Людвик Вержбіцкий має перейти на власне домагане в стан спочинку, а его наслїдником стане дотеперішний заступник директора, Рабіцкий.

В Пшеґїтові вадовицкого повіта відобрав собі жите тамошний вікарий вс. Ющакевич, зажавши аршеником а відтак стрілявши до себе з револьвера. Самоубийства допустив ся в приступі пересїдовної манії, в яку попав наслїдком надмірної умової праці.

В Пелчиньскім ставі у Львові найдено онодї тїло якогось топільника. Пізнїйше показало ся, що самоубийником в Петро Сулик, властитель цукорні спершу при ул. Баторія ч. 6 а відтак при ул. Заблоцкевича, де набув цукорню щойно попереднього дня.

Кандидатами на президента м. Львова на місце уступившого д-ра Малаховского польскі дневники числяють послів д-ра Ґломбінського і д-ра Дулемби, а також віцепрезидента апеляцийного суду д-ра Дилевского.

Намісник ґр. Потоцкий виїхав до Варшави на похорон свояка ґр. Августа Потоцкого.

Зборн і засіданя.

Загальні збори равскої філії товариства „Просьвіта", скликані на день 27 лютого с. р. не могли відбути ся з причини браку комплету. Справді аж соромно о сім згадувати, однак воно дійстно так було. До якої ми байдужности дійшли! Тепер питане, чи Равска філія тов. „Просьвіта" має дальше істнувати, чи може її розвязати. Відповідь на се питане най дадуть члени товариства „Просьвіта". В тій цїли відбудуть ся ще раз загальні збори філії тов. „Просьвіта" дня 12 червня с. р. о 12-ій годинї в полудне в домі Сатлера в Раві рускій. На порядку: 1) Просьвітно-економічний реферат, 2) вибори філїяльного видїлу, 3) внесеня членів. — *Видїл.*

Засїданє видїлу драматичного тов-а ім. Котляревского у Львові відбуде ся в середу дня 7 с. м. о 7 год. вечером в льокали „Рускої Бесїди".

Урядові вісти:

— **З перемискої епархії.** Відпустку для поратованя здоровля дістали оо.: Лев Щавиньский на 8 тижнїв, Андрей Тилькевич на 6 тижнїв, Юстин Константинович на 8 тижнїв, Анатоль Сїнкевич на 8 тижнїв, Волод. Лисяк на 7 тижнїв, Петро Ясеницкий на 6 тижнїв, Северин Метеля на 8 тижнїв, Михайло Фолис на 8 тижнїв, Семен Чичиловач на 4 тижнї. — Увільнене від конкурсового іспиту дістали оо.: Стефан Кишик парох в Опаці, Іван Татомир парох в Черхаві, Иосиф Левчик парох в Яблінці вижнїй. — О. Станислав Федорович іменований дійсним катехитом при видїловій женскій школі в Ярославі — Казоначину інституцию на парохію Сяноцка дек. ярославского дістав о. Василь Кляш. — Завідательство в Біличу дол. дістав о. Інокентий Рудавский. — Сотрудництво в Любачеві дістав о. Іван Гошовский. — Правительство призволило на дотацию 300 К річно на один рік для сотрудника пароховї в Радружи.

— **Перенесеня.** Управитель міністерства справедливости перенїс судових секретарів Каройя Балабана з Надвірни до Обертина і д-ра Генрика Данкнера з Обертина до Надвірни.

Бібліоґрафія:

— **Книжка рахункова для ужитку американских Русинів.** — Скрентон, Па, 1905. Сторін 160, 16-ки, ціна 50 (американських) центів. — З се ч. 13—14 видавництва ім. А. Вончевского „Слово". Книжочка призначена для людей, мало обізнаних з рахунками, особливо з табличкою множеня і має на цїли охоронити руских робітників, фармерів і ин. перед всякими дерунами та ошуканцями.

— **Економіст, ч. 5, за май,** містить: Важність економічних орґанїзацій. — Де і як закладати і що робити, щоб можочарски спілки добре вели ся. — Дещо про водні будови та регуляцию рік. — О меліорациях. — Тов-о взаїмних обезпечень „Дністер". — Звіт тов-а „Краєвий союз ревізийний" у Львові за рік 1904. — Збори „Краєвого союза ревізийного". — Плата рільничих робітників в Австрії. — Новинки. — Нові товариства.

Виказ складаних жертв.

— **З тов-а св. Петра.** В місяци маю с. р. прислала в користь тов-а св. Петра: декан. Ярічівский о. Пачовский 10, о. Кинасевич з Підгородя 32·60, п-ї Лучаковска 1; декан. Підгаєцкий о. Лотоцкий 14, о. Сеник з Бережниці від церкви і пароха Волів, о. Кордуби 6, о. Демків з Болотні і о. Ревакович з Хмелївки по 2, професори техніки 19, о. Мартинець з Гніздичева 13, о. Луцик від громад Кошлякп і Голотки 12, церкви в Рудні і Рісній 10; дек. Галецкий о. Шефер від там. членів 89, о. Цегельский зі Струсова від там. членів 20, о. Еліяшевский з Гуменця 7, о. Данкий з Роздола 4, о. Танячкевич з пушки в церкві Закомар 6; дек. Бобрецкий о. Штогрин від членів 38, о. крил. Лепкий 2, о. Воляньский з Островця 8, о. Дудрович від церкви і пароха в Козівці, о. Абрагамовского і его жени 7, о. дек. Пачовский рату церкви Сухоріза 24; дек. Уніївский о. Левицкий від церкви, пароха і господарів в Ольшаници 14, о. Зубрицкий з Яхторова від членів деканату Уніївского 127; декан. Теребовельский о. Залуцкий від членів 70 кор. — Спаси-Біг! Загальні Збори членів відбудуть ся в дух. семинарії дня 14 червня о год. 4 пополудни. Реченець до вношеня просьб о запомоги церквей, до кінца м. червня с. р. — *Видїл.*

Переписка Адміністрациї.

Вп. О. На. в Бу. Часопись без додатку повістей не висилає ся по причині перешкід в експедиційній маніпуляциї. — І. Ал. в Че. За біжучий квартал прийде нам ще 1 К. — А. Сп. в Во. Тепер виплачено за цьвітень а не червень. — І. Ве. в Ля. ко. До кінца липня. — В. Ли. в Гл. ве. Тепер виплачено за май а не червень. — С. Са. в Сн. До кінца червня прийде нам ще 1 К, 20. — С. Бу. в Ів. Часопись висилає ся все правильно, про то треба на почті пореклямувати і неодержані числа по 24 годинах реклямовати бо иншої ради на се нема а за май прийде нам ще 2 К, 50 с. П. По. в Мо. Тепер виплачено за март а не цьвітень. — Ж. Ле. в Ка. ст. Тепер виплачено за май а не червень. — Е. За. в Льв. За минулий рік 19 К, 20 с. — М. Ду. в По. Тепер виплачено за май а не червень. — В. Му. в Ск. Тепер виплачено за цьвітень а не червень. — Т. Ви. в Хо. Тепер виплачено за май а не липень. — Н. Пе. в Фр. Тепер виплачено за май а не червень. — Л. Ґн. в Бо. За біжучий квартал прийде нам ще 6 К. Вп. Е. Ґн. в Вс. До кінца червня ще 13 К. — Г. Бу. в Цу. До кінца року ще 7 К, 20 с. — В. Пр. в Пе. Тепер виплачено за май а не червень. — Е. Ба. в Пи. Доси 16 К, 70 с. — Р. Ше. в Са. Тепер виплачено за май а не червень. — К. Мя. в До. Тепер виплачено инш до кінца червня. — І. Ґа. в За. Тепер виплачено за цьвітень а не червень. — В. Го. в Жу. Одержано.

Просимо о замовленє на народні марки. По звісних заявах, що неофранкованих листів народною маркою не будуть пати ети принимати, се прямо стид для патріотів, що на цїлий місяць недве одно, два замовленя приходять. Пригадуємо, що народні марки можна дістати у Львові в Народній Канцелярії, в товариствї „Просьвіта", в „Сокільскім Базари", а на провінциї в склепах „Народної Торговлї" і в руских торговлях. — *Народна Канцелярия.*

— **На нагороди пильности** припоручила ц. к. Рада шк. краєва слїдуючі книжочки „Рускаго товариства педаґоґічного у Львові: I. Образкові без тексту для дітий найнизшого степеня н.: Ч. 100 Для розривки 1·20 К, ч. 99 Ах яке хороше 2·— К, ч. 26 Наші звірята 0·80 К. — II. Образкові з текстом для дітий другого степеня н.: Ч. 8 Звіринець 20 с, ч. 9 Гостинець 20 с, ч. 10 Забавки 20 с, ч. 11 Менажерия 20 с, ч. 96 Дїтвора 1 К, ч. 97 Звірята домашні 80 с, ч. 98 Приятелї дітий 1 К 20 с. — III. Ілюстровані для дітий третого і четвертого степеня науки: Ч. 58 Казки народні ч. I. бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 60, 62, 69, 75, 76 Казки, Андерсена бр. по 50 с, опр. по 70 с, ч. 63 Казки Бранчаїнова бр. 30 с, опр. 44, ч. 64 Робінзон Чайченко бр. 80, опр. 1 К, 10 с, ч. 109 Робінзон велик. бр. 1 К 80 с, опр. 2 К 20 с, ч. 65 Мірон, Пригода Дон Кіхота бр. 80 с, опр. 1 К 10 с, ч. 101 Гете-Франко: Лис Микита бр. 1 К, опр. 1 К 30 с. — IV. Книжки без образків для дітий третого і четвертого степеня науки: Ч. 109 Робінзон великий бр. 1 К 50 с, опр. 1 К 80 с, ч. 1 Молитвенник нар. опр. 30 с, опр. в полотно 40 с, ч. 3 Китиця желань 3 розм. вид. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 4 Читанка бр. 20 с, ч. 13 Т. Шевченко, Кобзар для дітий 30 с, ч. 15 Ю. Верне. Подорож довкола землї бр. 1 К 20 с, опр. 1 К 50 с, ч. 29 Мальота. Без родини опр. 1 К 10 с, ч. 54 Т. Шевченко, Кобзар бр. 2 К, опр. 2 К 40 с, в полотнї 2 К 70 с, ч. 71 Оповіданя для дітий бр. 40 с, опр. 54, ч. 72 М. Коцюбинский, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 73 О. Катренко, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 74 Василь В-р, Подорож до краю Ліліпутів бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 77 А. Кримский, Перекладн бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 82 Марта Борецка, іст. опов. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 84 Др. М. Пачовский, Народні думи з поясненями ч. I. 40 с, опр. 60 с, ч. 86 Л. Толстой, Казки бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 87 О. Конисский, Поеми бр. 30 с, опр. 44 с, ч. 88 Покарана ложь, Комедийка Кучальской 20 с, опр. 34 с, ч. 90 Дивні Пригоди Комаха Санґвіна ч. I. 48 с, опр. 70 с, ч. 91 Є. Ярошиньска, Перша китичка для м. дівчат 20 с, ч. 97 Є. Ярошиньска, Друга китичка для м. дівчат 20 с, разом оправлені 54 с, ч. 92 Малий сьпіваник 20 с, ч. 93 Клявдия Лукашевич, Серед цьвітів, комедия в 2 дїях 16 с, опр. 30 с, ч. 103 Анґлїйскі казки 24 с, опр. 38 с, ч. 104. Є. Ярошиньска, Повістки 24 с, опр. 40 с, ч. 106 Др. І. Франко, Абу Касимові капці 60 с, опр. 90 с, ч. 108 Збиточник Ґумфрі в анґлїйск. 70 с, опр. 1 К, ч. 111 Л. Ґлїбов., Байки 10 с, ч. III., IV., VI В. Чайченко: Комар, Грицько, Дума про книгиню Кобзаря по 10 с, ч. V., VI. Дитячої Чайки: Казка про сонце та его сина, Писанка по 10 с, ч. 112 Істория кулька хліба бр. 50 с, опр. 64 с. — V. Книжки для молодїжи шкіл видїлових: Ч. 89 М. Вовчок, Інститутка бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 95 Шекспір в повістках бр. 30 с, опр. 60 с. Замовлятп можна в канцелярії „Рускаго товариства педаґоґічного" у Львові ул. Сикстуска ч. 47, або в книгарні „Товариства ім. Шевченка" у Львові ул. Театральна ч. 1. Хто пришле ґроші наперед, тому при замовленю книжок (в канцелярії товариства) на квоту 10 К висилає товариство книжки оплатно, а від надвижки дає 20 прц. рабату. При замовленях низше 10 К (на наші книжки) треба дочислити оплату почтову.

Послїдні вісти.

Москва. Розійшла ся ту поголоска, що правительство заказало відбутя загальної конференциї членів земств і бурмістрів, заповідженої на нині, т. є. 6 червня.

Льондон. До Таймса доносять в Вашінґтона, що амбасадор нїмецкий відбув конференцию з амбасадором российским і послом японьским. Як здає ся, є в тоцї акциа мирова.

Календар: Гр.-кат.: нині (второв) Симеона, завтра (середа) Івана, позавтра (четвер) Вознесеня; — Рим.-кат. нині Норберта, завтра Роберта, позавтра Медарда.

Репертуар рускаго тетру на гостинних виступах в Скалаті [сала „Рускаго бачку", початок о год. 8 вечером]: в четвер 8 с. м. „Сьвята Муґа" народна оперета в 3 дїях *Кропивницкого*, музика *Нароцкина*; в суботу 11 с. м. „Варон цигаиьский", оперета Штрауса; в неділю 11 с.м. „Ой не ходи Ґрицю" народна драма Старицкого і Александрова.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" що второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолиньскихвід 9—2 що день окрім недїль і почтових свят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Цїсарьскій (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні вівт. в середи від год. 10—1. — Музей Осолиньскихв дні вівт. від 9—1, а що второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Надіслане.

Кандидат нотариальний

Русин, глядає посади. Зголошеня до Адміністрациї „Дїла" під „С 33".

441 4-4

Копернициий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Ґіпотечного на напротивних площі Галицкої крутяють

Барометри анероіди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 15, 20 і 24 К. — Аьорнетки польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі всяку зрі, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі найкращі по найдешевшій і найдешевше. 41/35

Потрібний сейчас дяк з добрим голосом. Зголошеня враз з свідоцтвами належить надсилати до уряду парохіяльного в Присівцях почта Зборів 507 2—3

Сейчас потребую дяка, щоби умів хор провадити. Юліян Борачок парох в Мостках п. Наварія. 506 2—3

Народний учитель глядає лекції на вакаційний час. Poste restante „Праця", почта Угринів коло Сокаля. 517 1—8

Ученика до склепу пошукує зараз корінна торговля Теофіля Пропишина в Добромилі. 495 3—6

Старший помічник торговельний з добрими свідоцтвами глядає зараз посади. Може дати кавцию 1000 К. Ласкаві зголошення „Народна Торговля" Борщів. 519 1—3

Учениця з укінченою семою клясою глядає на один рік лекції в руским домі. Вимоги дуже скромні. М. Лежачьска в Покропивній, п. п Кізлів. 498 3—10

12-морґова реальність з пів-сом і пасовиском, близько більшого місточка і зелїзниці, на продаж зараз в вільної руки за 10,000 К. Зголошеня під адресою „Інтересований poste restante", Любича королївска. 518a 1—3

Микуличин
мешкане до винайму — школа. 516 1—3

Ліярня дзвонів *Якова Супрановского* в Соколівці к. Ожидова виконує мельодийні дзвони всїлякого рода й величини по найдешевши. цінах. 3—10

Микуличин, вілля Бурачиньского до винаймленя в цілости або поодинокими комнатами з харчом і без. 515 1—6

Ново отворений
торговля зелїзних, металевих і пожівничих товарів, бляхарских виробів і т. п.
під фірмою
ФР. ХЛЯДЕК
Львів, Ринок 45
(ріг улиці Гродзїцких).
Поручає ся Впов. Публиці.

Дім мешкальний з комнатами, кухнею, коморою і огородом, в місточку, близько зелїзниці і ліса, на продаж за 2000 К. Зголошеня під адресою „Продаючий", poste restante, Любича королївска. 516 1—3

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалювання із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстусна ч 14.

Оголошенє.

Народний учитель з видїловим іспитом з платнею 1100 К, приняв би радо постійну посаду при якій русвій інституції, за що зовсім безінтересовно учив би з добрим успіхом хорального сьпіву і музики на дутих інструментах. Ласкаві зголошеня під: М. І. Жидачів, на руки А. Іванова учителя в Жидачеві. 486 3—3

Заснована **1782** Заснована **1782**
Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цїнники і информації висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 14—26

Без конкуренції

КАВУ в смаку незрівнаную, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетах 4 кілевих 11 К франко.

Кава специяльність

надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.

поручає

„Народна Торговля"
У ЛЬВОВІ 505 2—12

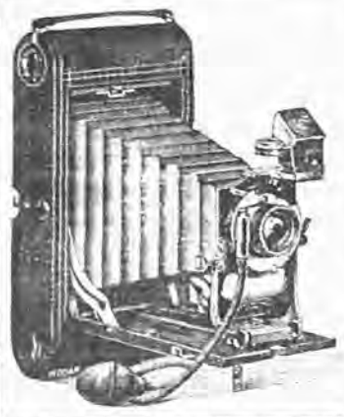

Склад фотоґрафічних апаратів
ЕДМУНДА
Бродковского
Львів, пл. Галицка ч. 14

поручає апарати найновійшої і найлїпшої конструкції та богато новин на фотоґрафічний сезон 1905 р.
Обширний ілюстрований цїнник даром і оплатно.
Наука фотографованя даром.
На домаганя частинна сплата можлива. 429 6—6

На літо!

Топірці вибивані пацьорками від	3—15 К
Вишивані краватки	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	13 „
„ шапочки	2 „
Ланцушки „Сокола" (синьо-жовті)	2 „
Ґердани з пацьорків	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляких дарунків, туток і паперців „Сокола" канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола" і т. д. поручає 347

„Сокільский Базар" у Львові, Руска 1.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщенє і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває пращі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Кревлїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до зничення прищів та угрів на лиця і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезинфекційно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печенє ніг і порізи на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на печене голови, усуває порізи і сверблячку шкіри 70 сот. 209 33—84

МОРШИН

під Стриєм, зелїзнича стация (3 години від Львова), почта і телеґраф в місци.

Власність тов-а галицких лікарів. Жерела гірких від, соляники, боровина, гідротерапія. Нові гарні купільні комнати, найновійше лїчниче уладженє, водопровід, мешкальні доми дуже вигідні, місцевість осушена дренами. Величавий парк і просторі чатинні ліси, гарна околиця. Реставрация у власній управі. Сезон від 1 червня до 30 вересня. — Лікар заведенє Д-р Станіслав Яснівський. — Проспекти на домаганє. 453 3—4

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасїчника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ҐАЛИЦЬКИХ СЕЛЯН"

а іменно по таких цїнах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс нараз коштує:	80	100	110	120	130	140	150	16	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси нездалі приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.
Цїнники висилаю даром — товар лишень за посилатою. 38411—34

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цїнах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цїнники даром і оплатно.

Першорядні порученя. 41·12—22

Любінь

Здроєво-купілеве і ґідропатичне заведенє
Зелїзнича стация Любінь.

Найсильнїйші сірчані води на суши. Сірчані, боровинові купелї Сірчано-ґазові купелї і ґазові з вуглевого квасу як в Найгайм. В Любіни лїчать ся із знаменитим успіхом найбільше застарілі форми ревматизму, так суставного як і мязового, дальше ісхіас, артрітис, нервоболї, спухненя по зломанях і звихненях, запаленя окістної, шкірні і жіночі недуги, сліди проявів сифілїсу. Лїченє електричностию, масажом, ґімнастикою. Взірцеве уладженє. Лазні огрівальні парою, вигідні мешканя вже від 1 К денно, велике число мешкань опалює ся. Реставрация добра і недорога, цїлий вікт вже за 48 К місячно. Омнібус до кождого поїзду 20 сот. від особи. Купелевий сезон від 20 мая до кінця вересня. Всяких пояснень удїляє відворотною почтою Купілева управа.

387 *Лікар заведенє д-р Казимир Вернцкий, син.* 10—10

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

У Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір бімутерий. 760

Без конкуренції.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 20/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Врухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15. 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Врухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черленими товстими; поїзди нічні є назначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого инакого рода, ілюстровані кровідники, розкладя їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, вісаж Раусмака ч. 9. 85

Без закупна товарів прошимо пенавидувати на нашу часопись.

Видавець: Александер Корнонський. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манєвних] Коперника ч. 9.

Ч. 117. Львів середа 25 мая (7 червня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий"

Передплату і інсерата приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кінїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chwiawski Wien VI Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на границях:
на цілий рік . . 32 к. — 42 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попередним застереженєм. — Реклямації неспечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Готовмо діти до шкіл!

За пять тижнїв уже конець шкільного року та перші вступні іспити до середних шкіл. Найвисша проте пора звернути нам увагу на се, щоби на слідуючий шкільний рік фреквенция руской молодїжи по середних школах зросла та щоби тим робом бодай в частинї причинити ся до зросту числа руской інтеліґенциї в Галичинї. А як спонука до горячих заходів на тім полї повинна нам усе стояти перед очима отся грізна і сумнима виглядами на будуче заповідаюча ся пропорция, яка заходить між числами польскої а руской молодїжи в середних школах Галичини. Коли на 15.282 Поляків а 5.297 Жидів на послїдний рік в середні школи вписало ся лише 4.714 Русинів (а властиво греко-католиків, між якими буде і кільва десатків Поляків), то се повинно кождого, хто почуває ся до народного обовязку, спонукати, причинити ся до позискання бодай одного нового адепта для молодих кадр руской інтеліґенциї. В тій надії пригадуємо нині нашому загалови сю важну справу та піддаємо его увазї сї именно моменти:

Найлекше позискати кандидатів до середних шкіл там, де є чотиро-клясові школи які достаточно підготовлюють до вступного іспиту. Тож наші учителї і катехити по сих школах, як і загалом всї доброї волї людя, котрим справа не байдужа, повинні вже тепер звернути увагу на спосібнїйших хлопців, впливати на їх родичів, щоби вони рішили ся ті свої дїти післати до середної школи, та приготовляти хлопців до вступного іспиту.

Не можна однак занедбати нам і сел, бо як-раз сїльска молодїж дає доси головний континґент нашої молодїжи по середних школах, до того континґент добірний: спосібний і здоровий морально та фізично. Наші сїльскі патріоти именно священики та учителї, нехай отже доложать заходів, щоби наклонити як найбільше селян, аби своїх дїтий давали до середних шкіл. Наш селянин усе ще консерватист і коли дасть дитину „до шкіл", то — по правилу — аж за рядою і спонукою інтеліґента. Особливо-ж є у нас села, в яких ще ні одна дитина не пішла до середних шкіл. На ті села треба раз звернути специяльну увагу, аби звичай посилання синів до висших шкіл промостив собі там дорогу.

Дїти сїльскі звичайно однак не мають спромоги підготовити ся в місцевій школї, як належить, до вступного іспиту. Хитра система полишила їх науки німецкої мови, яка при вступних іспитах без'услівно вимагає ся. Щоби тій недостачі зарадити, треба сїльских дїтий до вступного іспиту специяльно приготовляти, що можливе двома способами: Коли именно родичі дитини на се рішать ся і коли їх на се стати, або коли найде ся учитель, священик, або академик, що схоче даром учити дитину (чи кількоро дїтий у селї), то бракуючі до вступного іспиту відомости може хлопець доповнити і на селї. Коли-ж се неможливе, то треба нашим селянам помагати приготовляючими курсами, яких безпроволочне основане (де їх ще нема) повинно бути задачею філій т-а педаґоґічного та філій „Просьвіти", причім і квестия удержаня хлопців могла би бути розвязана дорогою помочи тих інституций. Ми вже в своїм часї звертали специяльну увагу згаданих філій на справу сих курсів та заповіли, що з дїяльности їх в тім напрямі подамо специяльне справозданє, опублїкозуючи філії які свого обовязку не сповнили. І свою обітницю виконаємо, хочби се деяким філіяльним сановникам від паради і не-знать-як не по нутру було.

Та коли робить ся заходи, щоби збільшити фреквенцию наших селяньских і маломіщаньских синів по середних школах, то годї забувати і на се, що чимало з них буде потребувало материяльної помочи, щоби учащати до школи. Тож заздалегідь, а властиво найвисша уже пора, аби подбати о потрібні фонди і інституциї. Именно звертаємо увагу на три такі способи материяльної підмоги убогим дїтям в середних школах: субвенциї громадских рад, селяньскі бурси та спільні „станциї". Перший спосіб, хоч так природний, у нас майже незвісний. Мабудь одна-одинока громада Денисів есть тут наслїдування гідним приміром. Та — гадаємо — що коли би наші сьвідомі люде по селах і місточках звернули на се увагу, то знайшло би ся і більше громадских рад. які з громадских фондів удїлювали би стипендий убогим ученикам з громади у середних школах. Селяньскі бурси більше вже у нас звісні, але треба нам старати ся, щоби були вони по всїх місцевостях, де лише є яка середна школа. Приміром тут може бути така-ж бурса т-а педаґоґічного у Львові, що мала сего року 200 питомців. Вкінци спільні „станциї" селяньских дїтий з одного села чи з кількох сусїдних сїл — спосіб вибробуваний з успіхом в Коломиї парохіянами о. Войнаровского з Вашинець — також повинні найти як-найширше застосоване. Кошти удержаня хлопчини на такій спільній станциї, веденій одною старшою господинею (таки з того-ж села) та одним надзирателем, при доставі усего харчу в натуралїях родичами дїтий, зводять ся ad minimum. Треба лише до зорганїзованя такої самопомочи поради і спонуки зі сторони місцевого інтеліґента.

Говорячи про посилане дїтий до середних шкіл, не можемо не звернути специяльної уваги на реальні школи та учительскі семінарий. Фреквенция руской молодїжи в одних і других надто слаба; в реальних школах прямо зникаюча (на 2.145 Поляків і 978 Жидів усего 216 Русинів, чи властиво греко-католиків!), в учит. семінариях релятивно до потребы руского учительства дуже мала. А преціь реальна школа дає нині нераз красші виглади як ґімназия, а учительский хліб все таки красший ніж гаруване на паньскім лані, та становище учителїв все буде поліпшати ся. До того в семінарах учительских, при заномогах публичних, лекше удержати ся і наука трває всего кілька лїт.

Кінчаючи, ще раз звертаємо ся до нашого інтеліґентного загалу з покликом, аби дбали о збільшене фреквенциї руской молодїжи по середних школах, а то тим більше, що через основане двох нових руских ґімназий в Станїславові і Кіцмани, відчиняють ся дві нові институциї до заповнена руською дїтворою сумежних округів (з кіцманьскої ґімназиї можуть легко користати полуднево-подільскі повіти), инші-ж середні школи руской части краю не сьміють через се втратити ні одної душі! Нехай вороги руского шкільництва не мають арґументу против основуваня руских середних шкіл. Заливаючи середні школи нашою дїтворою вирвім їм всякі арґументи з рук.

Спір між Норвеґією і Швецией.

Загальну увагу звертає на себе спір, який перед тижнем вибухнув — чи властиво лише заострив ся — в нутрі сполучених з собою королївств Швецаї і Норвеґії. Сей спір тим цїкавійший, що скандинавска держава при своїй мирній заграничній политиці — подібно як Швайцария — дуже рідко дає часописам нагоду писати о ній, а її внутрішною политикою, звернеою ниже на економічне і культурне добро своїх народів, цїкавлять ся хиба учені та ті рідкі одиниці, котрих більше обходить тиха, спокійна праця, ніж гамірний брязкіт оружя та скорострільні пушки, бездимний порох, торпеди і всякі инші дотепні винаходи для убиваня людий.

Теперішний внутрішний спір між обома скандинавскими королївствами не є новий, а заострив ся тим, що норвеский сойм (стортінґ) ухвалив собі закон о конзулатах, а король д. 27 мая с. р. відказав тому законови санкциї; наслїдком того цїле норвеске правительство подало ся до димісиї (властиво подало ся до димісиї ще перед відмовою санкциї — на випадок тої відмови), але король поки-що не приняв тої просьби. Та для лїпшого зрозуміня справи треба пригадати собі дещо з новійшої істориї Норвеґії а також ґенезу спору.

В часї французскої революциї Норвеґія належала до Данії; мимоходом кажучи, гірка була її доля під даньским панованем. Наслїдком Наполеоньских заколотів дісталась вона в р. 1814 Швеции. Але поки прийшло до злуки з Швецией, ухвалила собі Норвеґія д. 17 мая того року конституцию. Опісля зібраний в Християнії стортінґ ухвалив злуку з Швецией; а коли шведский король Король XIII. д. 4 падолиста 1814 приняв тую конституцию, злука вийшла в житє. Норвеска конституция є насрізь демократична, майже республїканьска, лише з монархічною формою. Норвеґія є цїлком самостійним королївством; з Швецией має лише спільну династию, заграничну политику і дипльомацию; поза те має своє власне законодавство, своє правительство і адміністрацию з окремими фінансами, войском і фльотою. Король має дуже обмежене право, бо хоч ухвалені стортінґом закони потребують королївскої санкциї, то таки закон, три рази ухвалений, входить в силу і без санкциї. Так пр. в р. 1815 ухвалив стортінґ знесенє шляхоцтва. Король Король XIV. відказав санкциї тогдї і другий раз в р. 1818, а після третої ухвали в р. 1821 війшов закон в житє против волї короля. Норвежці, горді на свою конституцию, стережуть її та своєї самостійности як ока в голові.

Ґенезу теперішного спору розкажемо так, як норвеский политик Оляф Мядзен оголосив її в німецких часописях:

Перед 14 роками комісия, установлена норвеским міністерством внутрішних справ, одноголосно заявила, що в увазї на торговельні інтереси Норвеґії доконче треба, щоби 1) Норвеґія взяла в свої руки управу всїх своїх конзулятів і 2) щоби лише Норвежців можна настановляти конзулями. З того часу переведене тої реформи, получеої з розвязанем дотеперішної конзулярної спільности в

Густав аф Гайерштам. 4)

Одноокий Петро.

Раптом настала велика глота а танець урвав ся. Пани забажали розпращати ся і іти домів. Але після „давного, доброго звичаю" люди хотіли відспівати їм еще „Многая лїта" — в подяку за танець і принятє, яке приладжено для них на дворі на довгих столах.

Перед стодолою поставлено крісло а на него видвигнено передовсїм ясного пана. Люди піднесли его на руках та закричали як могли найголоснїйше: „Многая лїта! — Віват!"

Відтак прийшла на порядок ясна панї. По ній ставлено ще так само на крісло і величано „віватами" всї паньскі дїти, одно по другім, а вкінци і ґувернера, аби нікого не поминути. І через усю тоту глоту мужчин і жінок, що оттак кричали та вимахували шапками й хустками, то згинали ся, то знов підносили окліки, паньство продирали ся все далї та далї та йшли звільна до двора серед тихого лїтного вечера.

В стодолї стало на хвилю тихо; люди відпочивали, прочуваючи, що аж тепер зачне ся правдива забава.

Раптом зробив музика „штрих" по всїх чотирох струнах; гармонія розпочала гру хрипливим, немельодийним звуком, а на усій толоці заметушила ся в одну мить ціла товпа, в якій помішали ся тепер всї — і тоті, що доси стояли в боку, аби надолужити собі втрачений час.

В тій глотї віднайшов Петро Кляру, що роздїливши ся з своїм любовником, стояла сама перед дверми, усьміхаючись та обтираючи звільна розгорячене лице вовняною хустинною.

Петро перехилив по-троха голову, аби тим лїпше видїти, і промощував собі дорогу через танцюючі пари, хотячи випістати ся на вільне місце. Він приступив прямо до Кляри і поздоровив її.

Кляра поглянула на Петра і засьміявшись своєю звичайною усьмішкою, та Петрови вдававсь тим разом сей сьміх менше приладним чим звичайно.

„Як він нині вистроїв ся!" сказала Кляра.

„Я надіявсь добити ся від тебе сьогодня танцю" сказав він весело. Доси він ніколи не важував ся, говорити їй „ти".

Се зміркувала вона сейчас, а що була призвичаєна грати ся з мущинами, то стала й ему „тикати".

„Задля того не треба тобі було так дуже строїти ся" — сказала.

Петро так тим одушевив ся і так почув себе гордим, наче-б танцював з Клярою цїлісїньку ніч. „Ходи тепер" сказав і старав ся обняти її за стан.

В тім самім часї надійшов другий, з котрим Кляра танцювала вже через увесь вечер. Він дістав келишок горівки від паньского штанґрета а з пота волосся, що всунуло ся ему на чоло, сьвітило ся двоє очий наче сьвічки. „Кляра має зі мною танцювати", сказав він і усунув без церемонії Петра на бік.

Але Петрови ані раз не хотїло ся уступати; він держав цупко Кляру за стан і старав ся вирвати її другому, що держав її теж в своїх обіймах.

„Я її перший запросив до танцю", сказав Петро а его око спочило неподвижно на стїні стайні.

„Так? Справді?", глузував другий. „Я її запросив на цілий вечер і дївчина належить до мене".

„До тебе?", скрикнув Петро наче несамовитий і підніс руку, щоби ударити.

Люди стали вже звертати увагу на суперників. Кількох любителїв двобою вже зглотили ся, уступаючи обох парубків і Кляру, якій стало нїяково, що їзза неї готовить ся скандал. Вона рішила ся одним замахом зробити скандалови кінець. Вирвала ся Петрови з рук і вкладаючи свою руку під рамя другого, скрикнула: „Я танцюю з тим, з ким хочу".

Коли Петро мав вже кинути ся, аби її знов обняти, звернула ся раптом зі своїм любовником в саму глоту і продожаючи розпочатий атак против Петра добавила: „Хто, думаєш, схоче з тобою танцювати? Так ти дивиш ся все на північний захід".

Петро стояв наче поражений громом і дививсь за пропадаючою в глотї парою, аж поки ему й зовсїм не потемнїло в очах. Він почував мимохіть, що кілько разів наближав ся до Кляри, він все наче малїв-корчив ся в своїм уборі, ставав такий малий та поганий наче той хробачок на земли. Але так нужденним і бідним не почував ся еще нїколи. Він не міг понять одного: як вона при всїх людях могла сказати ему, що дивить ся на північний захід, вона, для котрої він був все так безконечно добрий, для котрої він мучив ся, носив дрова і помагав витягати воду, не одержуючи за се нїчого більше як звичайненьке „дякую" — вона, котра нераз, як не було нїкого, і цїлувала его і приязно усьміхала ся. Се переходило его понять, сего він нїяк не міг зрозуміти.

Що вона за ним не розщибала ся, се була її річ і в тім нема нїчайо вини; так само не диво, що вона мала безлїч любовників, помимо того, що він думав про неї далеко поважнїйше чим всї другі — се він їй прощав. Се було лише тому, що він був поганий, тож важко було до него привязнути. Також не робив він собі богато з того, що Кляра мала дитину, бо і се трапляє ся. Але що вона могла ему сказати, що він дивить ся „на північний захід", се було найгірше, що ему взагалї могло було лучити ся в відношенях з нею.

І дім, і стайня, і лїс довкруги, і кирниця та корова й поле, на якім можна було садити такі гарні бульби — все, все для него тепер нараз пропало!

Коли-б такими — думав він — були всї дївчата, то справді міг говорити про щасте, що має лише одно око, аби на них дивити ся. Якби їх мав два, то певно побачив би ще гірші річи. Тай коли звуки скрипки і гармонії, скрегочучи й посвистуючи наповнили знов его вуха, він відвернув ся і, не попращавши ся з нїким, пошкандибав назад до робітничого дому.

Він знав, що в дома не було нїкого. Вони-ж всї були в стайни. Тільки малесенькі дїти спали вже в своїх вепаких сїльних ліжках, а на печи лежала кітка й дрімала.

Пристанув на середині кімнати і став поволи роздягати ся. А коли вернув оттак до дому, то справді не тому, аби не міг остати ся там, між танцюючими, щоби показати Клярі, що він в них нїчого собі не робить.

Се було би і так не помогло.

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБКК Львів пл. Галицка ч. 1. 510

Швецию не сходить з дневного порядку. Додати треба, що ся спільність не опирає ся на договорах і диятого вожда з обох держав має право виповісти її другій. А й конституция Норвегії дає їй безперечно право уладити собі свої власні консулати. На тій підставі норвеска репрезентация ухвалила згаданий закон; та задля шведского опору спільний король відкинув его.

Вула й давнійше хвиля, що той спір дуже був звострив ся; але він притих в р. 1895, коли установлено спільну комісию, щоби роздивити унію Норвегії і Швеції та виготовити внесеня, котрі би могли усунути причини спорів між обома державами, походячих з недокладности і неясности дотеперішних постанов. Комісия працювала три роки і не могла дійти до пуття, бо показало ся, що навіть найприхильнійші до Швеції норвеські члени комісії не могли погодити ся з найприхильнійшими до Норвегії шведскими. Колиж таким чином про ревізию унії не можна було й думати, вернула справа консулятів назад на дневний порядок.

За почином шведского міністра заграничних справ установлено в р. 1902 комісию з норвеских і шведских членів, а вона одноголосно орекла, що можна настановляти окремих консулів норвеских, котрі підлягали би лише норвеским властям, а окремих шведских, зависимих лише від шведских властий; міністер заграничних справ не мав би жадного права до норвеских консулів — крім того одного, що видавав би їм удостовіряючі грамоти. Комісия виготовила також правила для згаданого поведеня дипльомациї і консулятів. Опісля почали ся переговори між міністерствами обох держав і довели д. 24 марця 1903 до таких постанов: 1) Для Швеции і Норвегії будуть утворені окремі консуляти, зависимі лише від властий свого власного краю; 2) відносини консулів до міністра заграничних справ і до посольств будуть управильнені рівнозвучними в обох державах законами, котрі без згоди державних властий обох держав не могуть бути внесені ані змінені.

Сю спільну постанову, з підписом короля, міністерство заграничних справ передало з вінцем 1903 р. норвескому і шведскому міністерству. Дня 28 мая 1904 норвеский президент мівістрів переслав шведскому проект того рівнозвучного закону, о котрім згадує ся в 2 точці повисшої постанови з 24 марця 1903. В грудни 1904 р. приймов від шведского міністерства у відповідь инший проект, в шістьох точках незгідний з домаганями норвеского. Коли обі сторони стояли при своїм, Норвегія д. 1 лютого с. р. зірвала дальші переговори, а норвеске правительство внесло до стортінґу проект закону, котрим мають бути установлені власні консуляти. Закон ухвалено в обох палатах майже одноголосно, та король Оскар відказав ему санкциї.

Ще на день перед тою відмовою внесло цілє норвеске міністерство просьбу до короля, щоби в разі, коли би не мав дати санкциї ухваленому законови, увільнив всіх з уряду, бо жаден в міністрів не міг би підписати корольівского рішеня, котре всї уважають за шкідливе для держави. Такої відмови не можна би умотивувати інтересами Норвегії, а противно була вона загроженем суверенности держави і виразом королівского насиля, незгідного з основним законом і конституциєю.

В річницю конституциї д. 17 мая сказав Фрітйоф Нанзен: „Дорога до згноблена Норвегії веде по наших трупах!“ А нинїшні телеґрами доносять, що Норвегія гадає оголосити свою державу самостійною республикою.

Реакция в Росиї.

Петербург. Димісия Булиґіна вже порішена. На его місце має прийти Му-

Унати ся він також не хотїв. Горівки, що правда, було там чимало. Він міг був порядно унати ся а відтак дати наймитови кілька крепких стусанів в его оба ока, що не дивили ся — як его — на „північний захід“.

Але про се Петро й не хотїв думати. Бо щоби він чотирогранному наймитови навіть і цілком вибив его очі, то через те Кляра не споглядала-б еще на него ввічливійше. Се було ясно, що наймит мусів з нею танцювати, коли в о н а хотїла, і Петро не мав задля того ніяких лихих чувств для свого соперника.

Але він почував себе дуже нещасливим, що найкраще було ще з усього повласти ся сейчас до ліжка та старати ся заснути, аби у сні забути увесь свій біль та горе.

Він повісив поволи і обережно лейбик на цьвях, зняв камізольку й коліровий шалик, поскладав їх відтак дуже осторожно та поклав на дно своєї скринки, в якій держав решту убрання. Всї ті пишноти він розпростер на самісїньке дно. Поскладавши відтак на верх сорочку і підвязки замкнув на ключ віко та почув себе дещо веселїйшим. Его нерви поволи упокоїли ся. Він всунув ся в ліжко на своє місце, де лежали обіч его брати і сестри, та обернув ся до стїни, щоби заснути. Але він ще заснув, він поклав собі торжественно показати Кларі, що він не в така дрянь, аби після поцїлуїв та всїляких любощів дати ся відтак випаяти, нача який пес.

Так проминуло вільна днів. Петро удавав, що він Кляри і зовсїм не запримічав.

(*Дальше буде.*)

Війна.

(Телеґрами.)

Вашинґтон. До ґубернатора Філіпінів телеґрафовано, що російські кораблї военні, котрі утїкли до Манїлї, можуть бути направлені, але під услівем, що лишать ся в манїльскім порті аж до кінця війни.

Манїля. Адмірал Екквіст зачав направляти російські кораблї.

Льондон. Дневники доносять, що Японцї видобули затоплений під Чемульпом російский вружняк Варяґ.

Кельн. В Ямбураї петербурґской ґубервії, де інтерновано полонених Японців, вибухла хороба берібері. Померли також два російські салдати стерсжи.

Льондон. З Токіо доносять, що на підставі урядових обчисленъ Росияни стратили в битві коло Цушіми 14.500 убитих і 4.600 полонених; утїкло 3000. Майже всї полонені офіцири заявили, що не дадуть слова чести, щоби одержати вільний поворот до Россії.

Петербург. В найближшім часї має бути переведена мобілїзация трех дальших корпусів. В варшавскім округу заряджено браньку коний для армії.

Токіо. В околиии острова Гонко знайдено плаваючих по морю 20 мін, котрі здавсь загубив російский панцирник Дмитрій Донський.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ческий сойм.

Прага. В соймі намісник зложив декларацию, що правительство старатись головно, щоби тревало усунути трудности, постійно появляючі ся в ческім соймі. На се потрібне відповідне духови часу доповнене виборчої ординациї і нове управильнене краєвої ординациї і адмінїстрациї. Дотичні праці правительства вже закінчені. Мимо того сї предложеня будуть внесені до сойму доперва в осінній сесиї. — Сойм відрочено.

Угорска криза.

Будапешт. Президент консулярного суду в Царгородї, Квасай приймов на конференцию виконуючого комітету коалїциї і заявив, що від монарха одержав повновласти до переговорів з коалїциею в справі утворена кабінету.

О конференциї начального комітету сполученої опозициї видано сїдуючий комунікат: Квасай подав комітови до відомости особисті погляди на дотеперішнїй стан і хід кризи. Квасай після власної декларациї не мав урядового поручена до переговорів з комітетом, супротив того комітет не міг на підставі заяв Квасая що небудь ухвалити.

Делькасе уступив.

Париж. На вчерашнім засіданю ради міністрів Дельказе виложив програму дальшої своєї политики заграничної. По дискусиї над сею програмою Дельказе сконстатував, що его погляди ріжнять ся від поглядів всїх инших его товаришів і вніс димісию. Димісию принято. Аґенди міністерства заграничних справ обняв тимчасово президент міністрів Рувє. Доперва по полагодженю міжнародних справ, котрі тепер суть на дневнім порядку, буде порішена справа наслїдника уступившого міністра.

Справа Драйфуса.

Відень. З Парижа доносять, що сими днями будуть скасовані всї вироки видані на Драйфуса і в той спосіб справа буде остаточно полагоджена цїлковитою регабілїтациєю Драйфуса.

З Балкану.

Цетиня. В місцевостях Баріде, Круніце і Прохтеіне тревають дальше кровавї розрухи. Зібрала ся велика сила магомеданців і приготовлявсь до атаку. Навіть нїзами мали брати участь в розрухах. Двох християн убито, двох покалїчено. Убито також одну жінку. Правительство знов вислало енерґічні представлеия до турецкого правительства, бо спокій на граници є поважно загроженій.

Норвеґія.

Льондон. Дневники доносять, що Норвеґія намірає оголосити ся независимою республикою на взір Швайцариї.

Мароко.

Берлїн. Мароканьский султан вже розіслав до держав запросини на міжнародну конференцию в справі Марока.

НОВИНКИ.

— **З руского клюбу соймового.** Дня 7 н. ст. червня 1905 відбуло ся у Львові засїданє руского клюбу соймового по причинї резиґнациї д-ра *Олесницкого* з уряду голови клюбу. Резиґнацию тую вніс д-р Олесницкий з причини розвинувшої ся у него недуги серця, задля котрої з поручена лїкарів на довший час мусить відтягнути ся від публичної праці. Клюб, узнаючи причину тую виповнї оправданою, звільнив д-ра Олесницкого від обовязків провідника клюбу на так довго, як сего вимагати буде стан его здоровля і поручив провід клюбу дотеперішному заступникови голови д-ру Королеви. — За руский клюб соймовий *Король*, заст. голови, *Гурик*, за секретаря.

— **З руских кольонїй в Бразилії** пишуть нам тамошні *виселенцї*-Русини: „Потрібний нам в тут (в краю „Parana“) учитель, котрий би правдиво з посьвяченем для параньских Русинів, а особливо на нашій кольонії в „Прудентополїс“ заняв ся веденем школи. Дїтвори мав би досить. Забезпечений мав би дохід місячний, котрий залежав би від числа дїтий. За одну дитину платить ся місячно 2 мільрейси. Коли провадив школу Квасївський (в тепер урядником *при* ц. і к. консулатї австро-угорскім в Куритибі), мав щось 42 дїтий. Колиби такий учитель умів провадити хоральний сьпів, то й тов принесло би якусь нагороду. В Парані могли би і инші люди, як добрий лїкар та добрі промисловцї заняти не согірше становиско. От минувшого року приїхав до Куритиби д-р Ференч, по батькови Мадяр, по матери Русин. Той чоловік виробив собі в коротїм часї велику славу. Тими часами їздив до Ріо де Жанейро, доповнив іспити і дістав потвердженє свого докторского дипльому на цїлу Бразилію. Тут лїкарі шалено дорого беруть — особливо тоді, коли кличе ся їх до дому. Приміром, коли се пишу, завізвав бразилїянин лїкаря Glaser-a, бразилїйского Жида з „Ponta grossa“ до „Quarapuav-u“ до слабого, і за 170 кільометрів дороги взяв лїкар півтретя тисячи мілїв (мільрейс підлягав курсови; недавно стояв 1 К 10 с.; нинька стоїть більше). Одним словом лїкарі дуже добре стоять. Ремісники, як добрі кравцї, сїдлярі, шевцї, гарбарники — коли пильнують варстатя — добре стоять. Таксамо і фахові купцї могуть добре заробляти. От якби хто з Русинів знайшов ся з капіталом і підняв ся на Прудентополїс заложити фабрику виробляваня спіритусу з кукурудзи, певно добре заробляв би на тім. Кукурудза тут дешева. Сего року платять за 90 кільо навіть несповна 4 корони. Жито також дешеве. Але лиш мусїв би вирабляти спіритус, який висилав би за границю — от н. пр. до Нїмеччини або де инде. Русини гандлюють до тепер лиш покладками; але то ризиковна річ; не один втратить, так що відхоче ся ему тим товаром торгувати, бо тут скоро яйця псують ся і треба їх викидати. Знаю, що досить є в Галичинї Русинів і добрих ремісників і фаховцїх і ученых, котрі в Галичинї бриндзю бють, а в Бразилії могли би при пильности чогось доробити ся. До Парани прибувають Нїмцї і Італїйцї, та в короткім часї доробляють ся маєтку. Не маю тут наміру, заохочувати когось, бо Русинам отворились тепер знамениті зарібки де инде, без потреби покиданя рідного краю, на довший час, але пишу, що виджу. Парана не є так дикий край, як собі то в Галичинї уявляють. Тут можна по нїмецки всюди розмовити ся, бо Нїмців є ту так много, як Жидів в Галичинї. Як они вигідно живуть, то чому не могли би Русини так жити? Так само і Поляки тут приїзджають і якось живуть. Недавно приїхало тут щось 7 таких, що в краю не мали що робити, як недовінчені медики, здає ся двох шляхтичиків, що то пропили-дрили своє майно і т. д. — то розійшли ся по Парані і позаймали місця то учителїв, то при инших занятях. Один шляхтичик не мав до чого взяти ся, то щоби з голоду не згинути, пішов в лїси гербу робити. Хтоби з учителїв хотїв виїхати до Бразилії, мусїв би се своїм коштом вчинити. Інформациї деякі може удїлити н. радник Титко Реваковичу в Львові, ул. Куркова 11, до котрого в тій самій справі пишемо, сподіваючи заради.

— **В справі холмских унїятів** умістив „Варшавскій Вѣстникъ“ відозву холмско-варшавского архіепископа Єроніма до православного населеня Холмщини і Підляся, де між инним написано: „На всїй (?) сьв. Руси а також в Холмщинї і на Підлясю від часів сьв. князя Володимира все (?) була, есть і буде віра православна. Нею Русь росла, кріпла і перемагала всїх ворогів. Дня 9 (22) мая о 2 годинї сполудня в Царскім Селї, де тепер перебуває государ імператор зі своєю родиною, ігумена *Лісниньского* жіночого монастира з пятьма селянами сїдлецькой ґубернії мала щасте бути у царя і, упавши до царских ніг, зі слезами розказували о печалях і угнетах православного руского народу від Поляків-католиків. Государ ласкаво вислухав селяньскі скорботя і втихомирив їх тим, що Холмщина і Підляся остануть ся, як і були, рускими землями; сьвяті церкви православні стояти-муть твердо і по давному буде в них славити Господа Бога руский нарід по завітам сьв. православної церкви; а для охорони православних людий від угнетів і ескорб, вийде окремий царский указ. На знак духовної єдности в вірі з усїм православним руским народом цар благословив іконою Христа Спасителя кождого із селян і, на прощанє, погостив їх, по народному звичаю, хлїбом-сїлю із свого царского стола“. — Імовірно цар мав на думцї лише тих Русинів колишних уніятів, котрих польскі біскупи похапали з православної церкви, а не т. зв. „упорствующих“, котрі і до царского указу з 17 цьвітня не „присоединили ся“ до православія, отже їх комітет міністрів і цар кинули на пожерте Польщи, не хотївши навіть чути о привернени уніятских церков і сьвященників для „упорствующих“... Се дасть ся вияснити лише відомою ненавистною державною политикою Росиї супротив українъско-руского народу.

— **Переслїдуванє руского письма.** Із старосамбірского повіта пишуть нам: Ц. к. староство в Старім Самборі заказало сего року громадї Плоске писати по руски, повикувуючи ся на розпорядженє міністерства, видане в хосен польщини в урядах в 1869 р., хотяй оно, як вже нераз було виказане, цїлком недотичить громад і ц. к. староства не мають найменшого права домагати ся від громад, щоби они писали до урядів по польски. Повідають, що в польскім уряді під кавками у Львові дуже побоюють ся, щоби рускі громади не почали писати по руски, про те по повітах старають ся здержати від сего поодинокі громади, щоби не дай Боже не потерпіла польщина. Коби ми мали більше народного почутя і більше людий, щирих і прихильних народній справі, то руска переписка громад з урядами була би вже у нас довершеним дїлом. Але маючи богато мудрагеликів, що лиш о себе дбають і свою нїчемність і безкарність заслонюють всякими викрутами, то польскі пани можуть спокійно спати. Ц. к. староство переслало громадї Мшанець платничі накази на зарібковий податок, де до друкованого тексту дописано: z uwagą, że żydów nie należy podpisywać po rusku. C. k. Starostwo, Krasuski. Підпис п. Красуского се відбитка гектоґрафована, отже він мабуть і не бачив сего додатку, який написав писар податкового інспектора. З того виходить, що у нас вже і старостиньскі писарі видають язикові розпорядженя.

— **В справі бурси для дівчат в Тернополи.** Філія Руского тов-а педаґоґічного в Тернополи а властиво її жіночий вружок, признаючи конечну потребу рускої бурси для дівчат, *рішив ся в початком вересня с. р. ввести* бурсу в житє. Беручи на увагу, що всї наші рускі міста вже давно мають такі бурси, — лиш Тернопіль, хотяй в осередком Подільскої Руси, на жаль до нині не має такої институциї, дальше узглядняючи се, що до школи виділової що раз то більше дівчат Русинок записуєсь а приміщеня шукає в чужих домах, відчинене бурси рускої для дівчат в Тернополи є конечно потрібне. Тому відносить ся виділ Кружка з язивом до родичів, котрі мають намір свої доньки в початком шкільного року посилати до шкіл в Тернополи, щоби зголосились до уміщеня їх в нашій бурсї. Оплата за уміщене буде виносити місячно 30 до 40 К. Позаяк вихованицї нашої бурси мали учащати до виділової школи, або приватної учительскої семинарії з польским язиком викладовим, проте буде їм удїлятись науку літератури, історії рускої і гри на *фортепяні з виділу* товариства безплатно. Від числа зголосивших ся учениць залежати буде винайм помешканя, проте звольнять інтересовані родичі зголосити ся найдальше до д. 15 липня н. ст. с. р. до виділу філії Руского тов. педаґоґічного на руки Марії Солтисової, Тернопіль ул. Заруда. — *Виділ.*

— **Прогульку до Ґрунда** в Лисиничах за личаківскою рогачкою, устроює „Сокіл“ завтра (в четвер) і запрошує львівских Русинів до участи. В програму входять: танцї при музицї, товарискі забави, штучні огнї і т. д. Вступ 40 сот. від особи. Початок о 5 год. по полудни.

— **Жид палїй.** З Луки коло Самбора доносять, що в неділю 4 с. м. вибух там грізний огонь. Люди, що вертали перед полуднем з церкви, побачили, як оден жидок вискочив із стодоли і втїкав із села. З тої стодоли почало відтак горіти. Жидка зловили і показало ся, що він був „бельфером“ у одного з дорожівских Жидів. Від підложеного ним огню згоріло около 60 сїльских загород. Палїя відставлено до повітового суду в Луцї.

— **Дефравдация офіцира.** Рухунковий капітан у львівскім ґарнізоновім шпиталї Мілєр віддалив ся перед трема тижнями за відпусткою і не вернув. Тимчасом штабовий лїкар д-р Лїнк перевів шконтро в шпитальній касі і викрив недостачу 6000 К. Крім того капітан Мілєр мав взяти з почтової каси щадничої на чеки зложених 6800 К. Капітан Мілєр є жонатий, служив 40-ий рік і за кілька місяців мав пійти на емеритуру. За утїкачем, що щез зі Львова в товаристві якоїсь женщини, полишаючи незаосмотрену родину в критичнім положеню, власти розіслали стежні листи.

— **Число населеня Киева.** В день 1 ст. ст.

сїчня сего року відбуло ся в місті Києві обчислене мешканців, заряджене поліційним урядом. Після оголошеного тепер звіту з тої конскрипциї Київ (без передмість) мав згаданого дня 332.508 душ, з того 163.613 мущин а 168.895 женщин. Можна допустити, що враз із передмістями населенє Києва досягає 400.000 душ.

— **Сава Морозов**, славний російский промисловець, фабрикант вовни в Москві, король российского промислу, помер перед кількома днями. В своїх фабриках давав роботу 70.000 робітникам і належав до працьодавців взірцево людяних. Побіч фахової дїяльности займав ся горячо справами політичними та суспільними і поперав дїлами літературу і штуку. Коли в зимі ходило о визволенє Горького з вязниці, Морозов зложив вимагану судом кавцію і Горького випустили на волю. З початком теперішної війни жертвував 100,000 накривал для вояків. Однак тоті накривала урядники продали зараз в Москві за півдармо. З тої пори Морозов не хотїв давати на военні цїли, за що ґубернатор Москви, вел. кн. Сергій, убитий опісля бомбою, візвав его, щоби оправдав ся. Морозов відповів отверто, що нїчого не дасть на военні цїли, бо всьо розкрадуть. Ген. Трепов пробував опісля его настрашити і вислав ему паспорт за границю, з заміткою, щоби добровільно ви хав з Росиї, не дожидаючи на репресийні средства з боку правительства. Морозов відповів, що сейчас замкне всї свої фабрики і тодї правительство дало ему спокій. Померший був доктором фільозофії з віддїлу природописних наук.

— **В Сполучених Державах і в Канад** 23.480 денних, тижневих і місячних часописий, наукових, фахових і товариских видавництв на всїх мовах цивілїзованого сьвіта. В Сполучених Державах і в Канадї випадає одна часопись на 3.400 душ, в Німеччинї вже випадає одна часопись на 7.500 душ, а ціла Европа зі своїми 400 міліонами людий має менше видавництв, як самі Сполучені Держави зі своїми 86 міліонами. Нарід американьский читає далеко більше як який инший; навіть на відлюдних фармах, на пустих степах знайдеш сьвіжу часопись, але тілько часопись, бо книжок Американцї мало читають в приміреню до часописий. Найбільше видавництв є в анґлїйскій мові, відтак слїдує нїмецка, котра має 600 видавництв, (більше як всї другі неанґлїйскі видавництва разом взяті). В італїйскій мові є 58 видавництв, в норвескій 54, в ческій 46, в польскій 44, в французскій 42, в жидівскій 18, в голяндскій 17, в українсько-рускій 8, в мадярскій 7. В меншім числї є тут ще видавництва в язиках: арабскім, вірменьскім, китайскім, японьскім, кроатскім, словінськім, фінськім, айрішскім, грецкім, гавайскім, ісландскім, а навіть є одна часопись на індияньскім диялектї Чероків. Справдї нема під сонцем другого краю, де би так богато многоязичних було видавництв, як в Сполучених Державах.

— **З Найберуньского Бюра.** Просимо сею дорогою о ласкаве донесенє, чи дістали відповідь всї ті, що писали до нашого Бюра почавши від 1-ого цьвітня с. р., бо заходить підозрінє, що листи звідси пропадають.

— **Дрібні вісти.** Вінчане п. Йосифа Доманика, урядника „Дністра“, з п-ою Володиславою Смольницкою відбуде ся дня 15 с. м. в Успеньскій церкві о 8 год. вечером.

Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Лавцутї із сїльских громад розписало намісництво на день 19 липня с. р.

В Ярославі кинув ся в самоубийчім намірі з другого поверха касарнї 34 п. краєвої оборони 35-лїтний вояк Іван Біль і наслїдком тяжкого потовченя помер в шпитали.

В Мишинї, печенїжиньского повіта, убив хтось в цїли грабежи тамошну селянку Марию Мостовюкову. Підозрінє паде на любовника убитої, за котрим жандармерия глядає.

Львів числить на основі посїдних статистичних обчислень разом з військовою залогою 176,990 мешканців, Краків около 100,000.

Цїсар іменував консисториального радника і віцеректора дух. семинарії о. д-ра Иосифа Мельницкого у Львові і золочівского декана о. Александра Чемериньского почетними крилошанами греко-кат. капітули у Львові.

Збори і засїданя.

Перші загальні збори „Української Академічної Помочи“, товариства для спомаганя Українців студентів всїх висших австрийских шкіл, відбудуть ся, як се вже свого часу було оголошене, в суботу дня 10 червня с. р, о 7 год. веч. в льокали „Акад. Громади“, Львів, Вірменьска ч. 30 I поверх. Всїх академиків і техніків, бажаючих користати з сього товариства, як рівнож і старшу громаду, що схоче спомагати се нове многоважне товариство — просить ся о як найчисленьшу участь. — *Іван Яримович*, студ. прав.

Загальні збори політ. товариства „Жовківска Руска Рада“ відбудуть ся в середу 21 н. ст. червня т. р. о 10 год. рано в сали на Виннивках з слїдуючим порядком дневним: 1. Посольске справоздане посла д-ра Короля. 2. Реферат економічний. 3. Вибір видїлу і предсїдателя товариства. 4. Внесеня і інтерпеляциї. — О численну участь просить ся.

З товариств.

Завтра, т. є. 8 червня о 10 год. рано в льокали „Ак. Громади“, Львів, Вірменьска 30, I. пов. відбуде ся заходом природописного кружка відчит тов. Степана Кордуби на тему: Дїдичність в сьвітлї теориї Вайсмана. Вступ для всїх вільний.

З „Братского Союза“. Всїм членам „Братского Союза“ подає ся до сумної відомости, що наступив XIII случай смерти в братстві. Дня 5 червня с. р. упокоїв ся довголїтний і для „Братского Союза“ многозаслужений член о. Василь Копитчак, вислужений катехит ґімназиї в Тернополи. Покійний від вількох лїт трудив ся над розвоєм „Братского Союза“, був душею кружка, котрий займав ся уложеньем для него статутів, котрі предложені, а в части вже й потверджені духовною властию умочливять уконституованє і дальший розвій братства. „Память его нехай буде в „Братскім Союзї“ від рода і в рід! Сим просить ся всїх братий „Братского Союза“ о відслуженє литургії за покійного брата Василя і приспляня 1 К. 5 с. на слїдуючий, XIV случай смерти. На нинїшний, XIII случай було записаних 68 членів, котрі зложили по 1 К.; по потрученю одної корони на видатки дїловодства, припадає для родини покійного брата 67 К, що є поквітоване в книгах братства. На слїдуючий XIV случай смерти є записаних 52 членів. Від посїдного оголошеня в часописях приступив і зложив по 1 К. о. Іван Кочоржук на XIV і XV случай смерти, а о. Порфирий Руденьский дальше аж до XIII случаю. — *Видїл.*

Бібліографія:

— **Проф. Михайло Грушевский** написав для дневника „Кіевскихъ Откликовъ“ ширшу статю п. заг. „Къ польско-украинскимъ отношеніямъ Галиціи“ (яко відповідь на умїщену в 127 числї того дневника тенденцийну статю якогось Поляка К. п. заг. „Русинскій вопросъ въ цифровомъ освѣщеніи“). Початок статї проф. М. Грушевского находимо в 141 числї „Кіевскихъ Откликовъ“ у фейлетоті (на десять фейлетонових стовпцях).

З „Народної Торговлї“. Сим маємо честь повідомити наших Вп. відбирателїв, що з причини лїтних спек здержуємо ваґонові транспорти вин аж до вересня. Колиб однак бажав ссбі хто в лїтнїй порі одержати від нас вино, ми готові для вигоди наших гостий полагоджувати поодинокі замовленя звичайним фрахтом, не підвишаючи при тім цїни. За наші вина ми дістали сего року численні подяки. — Просимо звернути увагу на наші теперішні анонси о ваві, та про коси і серпи.

Дирекция.

Дирекция „Ризниці“ в Самборі повідомляє Всч. духовеньство і Вповажн. учителїв, що сими днями дістала новий наклад малих сбразків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. уділяє ся 10%. 488 2—3

Ученик осьмої кляси сейчас може поїхати на лекцию. — Адресувати: Емілія Кобірецка, Перемишль, Добромильска ч. 36.

Прийму лекцию на селї в домі сьвященика до дїтий початкуючих кляс. Вимоги скромні. Ласкаві зголошеня до Адмінїстрациї „Дїла“ під „Україна“. 2—3

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дреліхи на покритя від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої кодри, покритя від 45 кр. за метр в робітни 521 1—30

І. ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника.

Дім в 4 комнатами, перед позовм і кухнею, в найкрасшім положеню міста, при водї, дві мінути до міста, 15 мінут до зелїзниці, пів морґа будівельного доброго города, пригожий особливо для пенсіонїстів, зараз на продаж. Відомість: Миськів, Письменная. 509 2—3

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива йшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ,** а такі припоручає у всїх своїх складах 520 1—15

„Народна Торговля“

	знані з доброти	60 цм.	70 цм.	80 цм.
Коси		1 К	1·20 К	1·40 К
Серпи	ковальскі легкі а зручні по 50 с.			

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє
у Львові ул. Валова ч. 29. 366
Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Новий специял!

ПОРТ-АРТУР є передовсїм краєвим виробом.
ПОРТ-АРТУР то лїкер чистий, здоровий і смачний.
ПОРТ-АРТУР є зладжений з найлїпших зел і цьвітів.
ПОРТ-АРТУР заступає найлїпший коняк.
ПОРТ-АРТУР скріпляє жолудок і будить апетит.
ПОРТ-АРТУР не повинен бракувати в нїякім домі.
ПОРТ-АРТУР є оригінальним помислом і винайденем хемічно дослїдженим.
ПОРТ-АРТУР має охоронну марку.

Осьмілюю ся просити Вповажн. відбирателїв, щоби для переконаня спробували сего нового виробу. Виспав ся на провінцию. Ласкаві замовленя виконують ся сейчас почтою або зелїзницею. Оригінальні дві фляшки містять ся в почтовім пакунку. Оригінальна бутелька коштує 1 К 40 сот Всяку скількість доставляю до дому. Правдиві лише з понизше умїщеною осторогою. Набути можна у всїх лїпших торговлях, реставрациях і кавярнях.

Фабричний склад горівок, лїкерів, розолїсів і руму власного виробу

АДОЛЬФ ВАНК
доставник ц. к. державних урядників Львів, Зибликевича 45.
Хемічна ляборатория ч. 66/905 корол. стол. м. Львова.

РІШЕНЄ.

Розслїдивши пробку лїкеру власного виробу „Порт-Артура“, яку Ви мені надіслали, я переконав ся, що зладжений він з так чистих материялів, що сьміло можу поручити его як напій добрий.

Мечислав Дунїн Вонсович в. р. (печатка)
д-р філ. фрибур. унів. і магістер фармациї, судовий хемік рескриптом ц. к. мін. внутр. справ уповажнений до розслїду консумпийних артикулїв, управитель хем. лабораторії кор. стол. м. Львова.

Осторога. Лише та фляшка лїкеру є правдива і оригінальна, котра взята оглядною запротоколованою охоронною маркою т. є. етикетою що представляє Порт-Артура і Японця з гарматою, тому фальшівників буду переслїдувати на судовій дорозї. 522 1—2

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів
Петра Дуткевича
позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато вибраним складі дуже дешево дарохранительниці, гарм. дзвінки, чаші, монстранції, павуки, євангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, водоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, лїхтарі, образи до процесій, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло общадне, кивоти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого золоченя, посріблена і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвищих цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішнього Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений бриллянтами і шмарагдом на 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл на 900 К. 140 46—45

Надіслане.

ОКУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ
ординує
при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 35—47

Д-р МИРОН ВАХНЯНИН
лїкар клїніки львівского університету б. лїкар клїніки проф. Лейдена в Берлині
ординує у внутрішних недугах від 3—5 пополудни ул. Академічна ч. 26. 314

КРАЄВИЙ АДВОКАТ
Д-р Целестин Фрід
переносить канцелярию з Підгаєць **до Бережан** з початком червня с. р.; канцелярия буде містити ся в новій каменицї п. Гальберталя за Радою повітовою. 493 3—3

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ
при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьскої)
отворила **комнату до снїдань** і просить рускі круги о численні відвідини. — Обслуга руска. 443 8—15

Інкасо Векслїв і переказів
на заграничні місця і па провінцию
приймають 207с
Сокаль і Лїлїєн
банковий дім і контора виміни.

ВСЯКІ КУПОНИ
і **вильосовані папери вартостні**
виплачує без потрученя провізиї або контів
КОНТОРА ВИМІНИ
Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374
Банку Гіпотечного.

Копериницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
аркнер Банку Гіпотечного на нижнїй площі Галицкої вручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім выборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Шпараґи щодень свіжі, добірні, коротко тяті, по змінних торговых цінах розсилають:
Дзержанівскі, Зелена, п. Гриманів. 432 9—9

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цінах власного виробу поручає **Мечислав Гонет** в Корчині коло Коросна. Цїнники і прібки оплатно. 150

Петро Сенюта
артист-маляр
приймає замовленя на все, що взагалї входить в церковну прикрасу і просить уклінно Всеч. Духовеньство і Хв. комітети церковні о запотованє адреси до дальших услуг в штуцї. За виконані роботи одержав численні листи похвальні, котрі на жадане можна оглядати.
Львів, ул. Янівска ч. II А.
388 10—10

Стори і жалюзиї
всяких системів з власної фабрики
В. Адамский
Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньскої.
Цїнники висилає даром і сплатно. 277 10—13

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань
Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у
ТІРІНҐА БРАТІВ
наслїдника Якова Геллера
Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.
319 22—30

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти
машини до шитя і гафту Зінґера.
Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 46 по 88 зр. (для грубої роботи).
Всч. Сьвященикам і вп. Урядникам продаю на ряти, як також і для всїми та потверджених уряду громадского.
Уклїн сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науку шитя і гафту безплатно. Цїнники як найскорше дарон. 65
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Лаврун
Львів, Пасаж Міколяша.

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ
і головний склад
будівляних материялів
Мих. Мікося
Ярослав, Ринок, пл. Парохіяльна
поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинірам і Вповажненодобному Духовеньству:

Вапно	біле ташське і скалисте гідравічне	— — — —
Гіпс	краківский	— — — —
і цементи	з львівскими	— — — —
Цемент	портланд вагонами	— —
	і на бочки	— — — —
Асфальт	природний, штучний плита до фундаментів	— —
Підлоги	камінкові, цементові, гладкі, жолобковані	— — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальки до канализациї	— — — —
Керниці	бетонові рижних розмірів, мулові	— — —
Миски під рури	Рицки	отворті
Сходи	камінні граничні	— —
	бетонові	— — — —
Цегли	шамотові, окладкові	— — —
	до слєзд	— — — —
Дахівки	красні, заграничні, червоні, скляні	— — —
Комінки	камінкові	Папа дахова

Осьґеїна, Карболїнеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика согіено, як найскорше по цінах умірених.
467 7—15

ЗАМОВЛЕНЯ на *Весняний транспорт вагоновий* **ВИН**
приймає
Народна Торговля у Львові
Ціна вин:

На	при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів
	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.
Іа	при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів
	ціна за 1 літр 1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне	при замовленю 100 літрів	50 літрів	
	ціна за 1 літер 1·20 кор.	1·24 кор.	114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.

Поручаємо також вина дорожші і знаменити **„Меди питні“.**

Ткацкі вироби

з найліпшого прядива, як найстараннійше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дивани, дрелюхи, рушники, хустинки до носа, стирки, скатерті, барвінки, фланелі, прошитки, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блювки і т. п. поручає по уміркованих цінах 259

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчині, коло Коросна.

Хто бажає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із керамічних штаїнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Синстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Перторгові поручення 41 13—22

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всім особам добре ситуованим, без ріжниці стану або рангу.

Ново отворений магазин новостий для женщин і дітий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, камізольок, рукавичок, гальок, шлафроків, маґлонок, фартушків

КОНФЕКЦІЯ ДІТОЧОГО І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, вовняних і инших модних товарів, лляних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дитячого біля і т. д.

Замовлення з провінції полагоджує сявід вороτно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19

(при ул. Собіского). 325a

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцію даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портьер, фірянок, хідників, кошів, ковдер, кап на столи і на ліжка, ценат, лінолеум і декоративних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуса ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілії каучукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. вразі в пучечком і фарбою, лити надробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та польових сторожий і клящі до пальцьовання мяса.

Переписка руска. 285 9—10

Частинна сплата

дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем.

Безперечно найбільший вибір.

Частинна сплата

дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем.

Безперечно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre“

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато засмотрений склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портьер, фірянок, хідників, кап на столи і ліжка, церат, лінолеум, ковдор, коців, дерг на коні та всяких инших декораційних предметів по дуже низьких, конкуренційних цінах.

За надісланем нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цінники, в котрих є описані також льняні і бавовняні товари, мужеске і дамске біле, шифони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовлення з провінції полагоджує ся відворотно.

Для уникнення похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанем

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE“

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

256 10—37

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5%! т. є. 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий куращийний** з власної пасіки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в пластрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місці. 345

Globin

450 II. 2—9

дає без труду

знаменитий полиск!

Удержує шкіру

мягкою і тревалою.

Одинокий фабрикант:

Fritz Schulz jun. Aktien.-Ges.,

Eger і B. n. Leipzig.

Стация зелїзниці: **МУШИНА-КРИНИЦЯ.** зі Львова 11 г. їзди в Кракова 6 „ „ з Варшави 18 „ „

КРИНИЦЯ

ц. к. купелеве Заведене в Галичині.

Почта (3 рази денно) і телеґрафічний уряд в місци. **Аптика.**

В Карпатах 600 м. п. п. м. Від зелїзничої стациї година битої дороги. На стациї вигідні поїзди. Средства лїчничі: „Здрій головний“ і „Слотвинка“ — дуже сильної шави ваннисто- і маґнезіово-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні сильно насичені углевим квасом вільним, огрівані методою Шварца і Ватлера. (В р. 1904 видано 65.000). Дуже успішні боровинові купелї. (В році 1904 видано 22.000.) Купелї ґазові з чистого углевого квасу. Заведене гідропатичне під управою спеціяліста рад. ціс. дра Еберса. (В році 1904 видано 13.000.). Купелї річні, парові, електричні, совічні, масовані. Клїмат скріпляючий, півальпейский. Лїчене теренове. Води мінеральні місцеві і заграничні. Кефір. Женгиця. Молоко стерилїзоване. Гімнастика лїчнича. Заведене лїтетичне. Лїкар закладовий д р Лев Конфф з Кракова, постійно через цілий сезон. Крім того 12 лїкарів вільно практикуючих. Мешкання понад 1700 комнат з комфортом урядженых, від 1 К 20 с. денно і вище. Дім здоровий. Виповзначальня книжок, реставрації, пенсіонати приватні, готелї, цукорнї, костел катол., церков, музика купелева постійна (директор Ад. Вроньский), постійний театр, концерта, відчити, балї, парк чатинний, около 100 морґів обсягу. Водопроводи води жерел гірских. Фреквенция в р. 1904 понад 6600 осіб. Сезон від 15 мая до 10 жовтня. В маю, червни і вересни цїни купелей і мешкань в скарбових домах о 25% низші. В липни і серпни не удїляє ся убогим пільких знижень. Р зсилка мінеральних криницких вод від цьвітня до падолисту. Склады у всіх більших містах в краю і за границею. Такса курацийна 12 корон. Близших пояснень удїляє на жадане, брошури і проспекти розсилає *Ц. к. купелевий заряд в Криници.* 317 5—5

Що року горять хлопскі мілїони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекураційне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Дністер“ відшкодованє в сумі **5 мілїонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Дністра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму **1,183.874 кор.** і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Дністрі“ есть обезпечених більше як **300 000** будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

Полїси „Дністра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвим, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім році звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Дністра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Дністра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Дністра“ не роблять. **Аґенти „Дністра“** заробили вже *провізії 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Дністер“ в Товаристві краківским; свою провізию від сих обезпечень дає „Дністер“ *на руські додроднїйші цїли.* 34 10—26

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

І тержить ся опію і асекурує ся „Дністер“!

Покрывайте свої хати черепом (дахівкою)!

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. II. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. II

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креолінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лиці і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найліпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найліпших дезінфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку з завдяки своїй дезінфекційности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Таніновe мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 24—84

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної як сти поручає по цінах найнизше торговий фірма 425 7—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·1·, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підвокочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзца 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9 25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25 6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5 58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзца 11·10.

„ Ряшева 4·10

„ Коломиї 5 50.

„ Рави рускої 7·30*

„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди носпішні друковані є червеними цифрами; поїзди нічні є замічені звіздков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого ближого роду, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в мішскім бюрі к. к. державних зелїзниць, насип Гаусмана ч. 9. 35

Під закупні товарів в всяке членкуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Барасевич. Редагує і відповідає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

В друкарні Народової [Манєцких] Конерина ч. 2.

Ч. 118. Львів пятниця 27 мая (9 червня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пассаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chiakowski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надсилтість за інсерата платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		на границях:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 „

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і мінні приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Армія на вислугах Польщі.

З поміж усіх державних інституцій в Галичині одна армія до послїдних часів не стояла ще на службі польонїзації. Загальний німецкий характер армії, зарівно чужий Русинам як і Полякам, хоронив мимохіть Русинів від дїлання польщини і на сїм полї суспільного жита, а з природних причин не міг дїлати ґерманїзуючо. В результаті status quo під язиково-національним зглядом в армії не був некорисним для нас і тому Русини і не відчували потреби з чистих мотивів національного доктринерства домагати ся его зміни. Так і стояли справи, доки теку міністра війни держав Крїґсгаммер, а тека міністра оборони краевої спочивала в руках Вельзерсгаймба, а комендантами-ж корпусів східно-галицких були кн. Віндішґрец та Гальґочий. Треба їм признати, що на точці національній вони поступали справедливо та — о скільо національні відрубности находили місце в армії — трактували зарівно обі краєві нації. Стан сей однак змінив ся рішучо на некористь нашу, від коли оба згадані коменданти зробили місце новим, а двох попереду згаданих міністрів заступили нові: Пітрайх яко міністер війни та Шенайх яко міністер оборони краевої. Вони перші впровадили національну политику в австрийску армію, протеґуючи дїлком безцеремонно одні нації коштом других.

Розуміє ся, що у нас, в Галичині тою протеґованою нацією стали Поляки, то-ж знова, на котрої кошт отсе протеґованє доконує ся, — Русини. Ґенерали Пітрайх і Шенайх не довго засїдають на фотелях міністеріяльних, але сей короткий час уже вистарчав їм, щоби в австрийску армію в Галичині внести духа польонїзації.

Початок зробив ґенерал Пітрайх, зачинаючи під фірмою розширеня прав полкових язиків вводити в галицкі кадетскі школи виключно язик польский. Коли би се відносило ся лише до кадетской школи в Лобзові, коло Кракова, Русинам була би польонїзация західно-галицкого офіцирского корпусу рівнодушною. Та не можемо без протесту глядїти, коли на наших очах доконує ся польонїзації школи кадетской у Львові, якої призначенем як-раз достарчувати офіцирского континґенту руским полкам східної Галичини.

Тепер-же знов міністер Пітрайх поспішив ся з новою уступкою на річ Поляків, видаючи розпорядженє, яким запроваджує ся польскі написи на касарнях і загалом на військових будинках. Істория сего розпорядженя така: Коло польске звернуло ся до міністра з жаданем дозволу польонїзації написів на військових будинках в Галичині. Міністер заявив, що не має вїчого супротив сего, однак ініціятива до сего нехай вийде від громадских рад тих місцевостий, де дані будинки находять ся. Наслїдком того пос. Ґломбіньский відніс ся до ради міста Львова, а та ухвалила, що жадає уміщеня польских написів на касарнях і т. д. На основі сего жаданя видав міністер розпорядженє, вдоволяюче домаганю Поляків. Розуміє ся, і не треба сего аж доказувати, що таке рішене лишене всякого оправданя. Міністер станув на тім становищи, що про написи рішає опінія репрезентації громадской. Але-ж ясна річ, що про характер полку не може децидувати населенє одної місцевости, до того населенє переважно напливове або — як 60.000 львівских Жидів — національно індеферентне. Тут рішаючим може бути лише національний характер округу військового та національний склад корпусу. Касарня і загалом військові будинки преціньо не призначені для служби інтересам одного міста, але інтересам військовости взагалї, а спеціяльно для тих, що з їх кругів рекрутує ся континґент даного відділу. І се лише може децидувати в квестії, які написи уміщувати на військових будинках, а не ефемерна забаганка одної громадской репрезентації. З того огляду отже розпорядженє ґен. Пітрайха есть нїчим иншим як актом польонїзації руских корпусів. І коли на основі розпорядженя міністра Пітрайха на будинках військових у Львові небавом появлять ся польскі написи, а не буде на них і слїду рущини, то буде се не лише нехтованем національних почувань руских жовнїрів але і провокацию усеї більшости населенія тої части краю, котрої столицею є Львів.

Слїдами міністра Пітрайха пускає ся також і міністер оборони краевої Шенайх. Як звісно, заходами посла Ґломбіньского коло польске зажадало через свою депутацию від міністра оборони краєтої польонїзації жандармериї в Галичині. Коли-ж в рішаючих кругах віє тепер вітер роблення уступок Полякам і в области армії, тож і міністер Шенайх дав Полякам прихильну відповідь і поробив їм обітниці сповненя їх жадань. Цїлком однак інакше засьпівав мівістер краевої оборони, коли в відповіди на заходи Поляків явила ся у него депутация руского клюбу парламентарного з домаганем, аби з рускими сторонами жандармерия зносила ся лише по руски та щоби і в внутрішнім урядованю в справах руских сторін також уживала руской мови. Забуваючи на се, що не ніс для табаки, але табака для носа, ґенерал Шенайх зачав знаходити рїжні перепони по сему, — спеціяльно-ж те, що жандарми в рускій части Галичини переважно не-Русини і не знають руской мови.

Справді не знати, як схарактеризувати сю відповідь пана Шенайха. Бо дійсно се уже гірш ніж росийскі відносини, коли міністер важить ся свою децизию арґументувати толерованим через него самого безправством. Бо коли жандарми у східній Галичині, отже жандарми, що мають повнити службу серед руского населенія, не знають руской мови (між тим, як на Мазурщині Русинів-жандармів повнїсько!), то се очевидна аномалія, і більш ніж аномалія — бо річ незгідна з законом. І сей крайно анормальний та безправний стан служить пану міністрови як притока, щоби ще далї протеґувати польщину а нехтувати рущину на Руси!

Вже наведене мусїло у кождого викликати вражінє, що — як се було сказане спочатку — австрийска армія в Галичині стає на услуги Польщи. Коли до сего докинути такі фак ы, як остентацийна участь ґенерала Фіделера, коменданта корпусу львівского, в такій вшехпольскій, политичній маніфестації, як послїдний „зльот" польских „соколів", така-ж участь офіцирских корпусів в ріжних польско-народових „шопках" (напр. недавно в Камінцї стр.) і т. д., то що до польонїзаційного напряму в армії нема вже справдї сумніву.

Досі нас польонїзовано костелом, школою, урядом, зелїзницею, почтою і т. д. Та в армії, там, де платимо найтяжший з найтяжших податків — податок крови, там нас не важено ся віддавати в лабети польщини. Ті, в чиїх руках лежить керма армії, розуміли видко, що людям, котрі поносять найтяжшу з жертв для держави, не можна ще остогиджувати сего обовязку, приперчуючи его національною шиканою. Чи-ж би сего розуміня на тепер забракло?

Руский народ ніс і несе тяжку дань крови і житя незгірше, а може в своїй наївности і лїпше других народів монархії Рускою кровю насякли рижові поля та виноградники Сольферіна і Мадженти, рускими кістьми наповнені могили коло Кенїґрецу. Рускі полки вважали ся і вважають ся найлїпшими в цілій армії. І нині, коли би держава найшла ся в небезпеці, Русинів післано би мабуть в перший огонь. Та чи підуть вони наставляти свої груди і класти свої голови за Австрию і тепер — коли ся Австрия навіть у війску задагає польску конфедератку — так само з пожертвованем, як робили се з вдяки за добродійства Марії Терези, Йосифа II-ого і т. д. — над сим можна подискутувати. Русин тепер уже не бездушна маса темних мужиків — се уже народ, в якого найнисші слої ввійшла національна сьвідомість і якого найнисше соціяльно поставлена одиниця відчує національну кривду а протеґованє відвічного ворога. Хтож приятель наших ворогів, той і наш ворог. І коли армія та ей керманичі ідуть на руку польонїзацийній гакатї, то Русини і будуть мусїли витягти з того належні консеквенциї.

Норвеґія републикою.

В середу Норвеґія вірвала унію з Швецией, від середи Норвеґія — нова що — самостійною републикою.

Безпосередною причиною вибуху конфлїкту між Норвеґією а Швецией було принятє норвеґским парламентом консулярного закона, на підставі котрого Норвеґія мала з 1 цьвітня 1906 іменувати всюди власних консулїв. Король Оскар не дав санкциї сему законови дня 27 мая і рівночасно візвав норвеґских міністрів, щоби его відмовне рішене контрасґнували. Коли міністри не виконали сего жаданя і рівночасно подали ся до димісиї, король заявив: „Я переконаний, що в сій хвили не потрафлю утворити нового правительства, отже не приймаю димісиї". Відповідию на се була слїдуюча ухвала норвеґского сойму: „Супротив того, що всї члени коронної ради зложили уряди — а король заявив, що він не є в силї дати краєви нове правительство, конституційна власть короля перестала істнувати. Сойм уповажнює уступившу нинї раду коронну, щоби дальше яко надзвичайне королївске правительство виконувало прислугуючу королеви власть згідно з конституцию Норвеґії і з істнуючими законами, з змінами конечними на се, щоби устала злука з Швецией під королем. Яко результат того, що король перестав істнувати яко норвеґский король, міністер Міхельсен принав в імени правительства сю почетну але тяжку задачу, яку ему сойм передав".

Відтак принято адресу до короля, в котрій подає ся ему до відомости видані сеймом заряджения і їх причини. В адресі сказано, що сойм і народ не суть противниками короля, ані его династиї, ані навіть шведского народу. Сойм просить короля о співділане і о се, щоби один з молодших князїв дому Бернадотів (шведска династия) вступив на норвеґский престол. День, в котрім норвеґский народ дістане власного короля, буде початком нової ери спокою і розвою Норвеґії і сердечних відносин до шведского народу. Сойм висказує надію, що все скінчить ся добре і заповняє короля о особистій до него симпатиї.

Король Оскар на просьбу норвеґского сойму, щоби приняв депутацию, котра ему передасть адресу, відповів телеґрафічно: „Не узнаючи революційних кроків, котрі сойм в нарушенем конституциї і державних актів поробив своїми указами і зарядженями, не приймаю адреси" Рівночасно повідомлено пре-

---

Ґустав аф Ґайерштам. 5)

Одноокий Петро.

Але одного дня, коли стояв на сходах, аби трохи відпочити, надійшла з ведрами Кляра і скрикнула до него: „Добрий день! Ну, як, не хоче прийти мені помочи до керниці?"

Петро чув, як нараз задрожало ему в ногах і він вже був готовий сповнити ей волю. Але він надумав ся, і поглянувши на неї неподвижно одним оком, сплюнув звільна та сказав: „Кляра може йти куда хоче, про мене й до чорта! Я ей не буду більше переслїдувати, хочби мала навіть отроїти ся — принайменше так довго, поки дивлю ся на північний захід". — Кляра відвернула на те глумливо голову і пішла сама до дровітні.

Коли Петро тепер почув, як вона одна вивіндовувала тяжкий скрипливий ланцюх, ему здавало ся, що він поступив собі як який негідник. Він не міг понати, як се стало ся, що він зважив ся так остро їй відповісти.

* * *

Між Петром а Клярою не було вже так як давнїйше. Вона мала своїх любовників, а він ішов своєю дорогою працюючи і гарюючи наче він. Его одно око здавалось ему добре пособляти в житевій боротьбі. Він працював, але на дівчата не дивився ніколи. Кільно разів прийшла на него така охота, він кождим разом потребував лише спогадати: „Петре, тобі не вільно дивити ся на північний захід". І він зараз надумував ся і мав ся на осторозї.

Коли був при роботї, то не потребував принайменше чути згірдні слова про свое око.

Раз сказав інспектор: „Петро бачить лїпше через своє одно око, як ви всї через двоє".

Інспектор сказав влучно а тота пригадка не обурювала Петра. Він найшов ей зовсїм на місци. За те думки про власне огнище і становиско самостійного халупника стали знов насувати ся на его голову.

Хочби й не дістав Кляри, то всеж таки міг обняти сам становиско халупника.

В робітничім домі стало вже рішучо за тїсно, а коли прийшла ще одна дитина, то принайменше одно з них мусїло піти геть Тай і Петро сам не хотів через ввесь свій вік вганяти ся наче той дурак. В найгіршім разї, коли Кляра его не хотїла, міг сам стати на постійну службу і мати для себе окремий дім, ніж бути за поденного робітника та не мочи собі придбати нїякого маєтку.

Так наближав ся час, коли Петро мав ставити ся до військової бранки. Думка про се вже здавна его непокоїла. Всї другі парубки казали, що він не є здатний до війска через своє око і як буде взятий, то хиба на кухаря. А стати кухарем, вважав Петро для себе за ще більшу нечесть, чим бути узнаним взагалї за нездібного.

Коли так стояв разом з другими ждучи покликаня, Петро соромив ся більше як коли небудь у своїм житю.

Слїпе око, що не вміло навіть прямо „дивити ся", пекло его, так начеб мав на лици який великий болючий чирак, а коли велено ему ступити під міру, чув, як через усю салю дав ся чути придушений сьміх.

Війт его громади був собі статний мужчина з добродушним лицем, яке стягав умисне в поважні морщини, аби надати собі важність і повагу. При тім однак був він великий добряга, чесна душа, що тїшив ся кождим разом як прийшла бранка, що міг собі попуткувати з хлопских синів, що зі страхом ставали до бранки.

Побачивши нещасливу фізіоґномію Петра він розсьміяв ся сердечно, особливо коли вздрів, як Петро робив всякі можливі заходи, аби дивити ся рівно обома очима в однім напрямі, що ему очивидно нїяк не удавало ся. Тож звернувши ся до доктора, сказав він: „До чорта, пане консиляр, дивіть, що за лице мав сей драбуга!"

Петрови здавало ся, що ему прийдеть ся запасти ся під землю. Але доктор поглянув на него допитливим зором а відтак сказав холодно і рівнодушно: „Касую ся."

Петро стояв і розглядав ся на всї боки. Він не розумів, що значать слова доктора і отямив ся аж тоді, коли війт звернув ся до него і сказав: „Махай хлопче до дому! Чи не чуєш, що пан консиляр кажуть, що ти вільний? Та памятай в дома вставати вчаснійше і управляй ся порядно, а може удасть ся тобі колись дивити ся обома очима навпростець".

Петро вийшов, а за ним полунав по сали загальний сьміх,

Про людске товариство з тої хвилї Петро не хотїв навіть знати і рішив ся йти сам домів, бо встидав ся, що він був одиноний поміж двірскою службою, якого увано за нездібного до військової служби. Але все его таки чудувало, що нїхто в дворі не говорив якось про его око; люди поводили ся так, начеб їх ся річ взагалї не інтересувала. Тай доктор віддалив его зовсїм супокійно, навіть не звертаючи на него уваги і не дивуючись его нещастю. Тепер зі своїми розбитими очима він міг іти, де хотїв.

Але він всетаки тїшив ся, що не зроблено его кухарем. Як би так було стало ся, то аж тоді поговіркам про его око не було-б кінця.

Через ціле літо Петро вештав ся по всїм усюдам а его душу обдавала якась незвичайна скука.

Коли давнїйше думав постійно про Кляру, то все таки мав якусь душевну розривку, але тепер мав думати хиба про себе самого та свою хатину.

Могло би все гаразд скласти ся — розважував Петро — але то таки не дрібниця, бути одному на сьвітї та думати лише про себе самого. Лїпше якось, коли є ся у двоє.

З Клярою тимчасом було не добре. Чи їй склала ся нова „пригода" з тим самим парубком, що то так вишивав в танци лице, чи з яким другим, того Петро не знав, тай се було ему рівнодушне. Але все таки дивували его люди своєю поведінкою а особливо жінки. За тими, що то тілько грають ся з жінками та не думають серйозно, жінки вганяють ся наче навіжені; але на того, що ніколи нїчого иншого про них не думав, як тільки те, що є чесне і порядне, вони не хочуть і глянути. Чудні жінки!

(*Дальше буде.*)

зидента норвеґского сойму, що шефа експедиції Сіберса уповажнено принятн адресу.

Цїлий норвеґский народ солїдаризує ся з ухвалами і заряджеиями свого сойму і правительства, урядуючого тепер не в імени короля, але з уповаженя сойму. Міністри і президент сойму суть предметом ентузиастичних овацій публики. На вчерашнім засїданю сойму віддїли заграничних справ і торговлї, ухвалено відлучити і утворити в норвеґскім міністерстві окремий департамент заграничних справ. Утворено також міністерство заграничних справ, котрого управителем іменовано Левландa. Дальше ухвалено усунути з военних фляґ знак унії. Департамент краевої оборони вислав до всїх команд розпорядженя повідомляюче о ухвалах сойму.

Шведські часописи суть обурені на Норвеґію. Шведські дневники пишуть, що ухвала норвеґского сойму в неслїдьна. Сойм не мав права усувати короля, бо він є не лиш шведским королем, але королем цілої унії. Не дочи санкції ухвалї сойму, вробив лише ужиток з прислугуючого ему право. В Швецїї і Новвеґії панує переконине, що між обома державами прийде до війни. В Норвеґії змобілїзовано краєву оборону і загальне ополченє і сконцентровано военну фльоту. В шведских арсеналах кипить горячкова праця.

(Телеґрами).

Християнія. Нині рано мають бути на всїх норвеґских кораблях і у всїх портах норвеґских стягнені дотеперішні спільні фляґи, і заступлені норвеґскими. Ся зміна буде привята 25 стрілами.

Копенгага. Надійшла тут вість, що всї шведські ґарнізони на норвеґскій граници скріплено до военного стану. Рівночасно покликано до служби всї резерви. Загальна опінія голосно домагає ся війни з Норвеґією.

Християнія. Всї дневники стверджують, що від середи Норвеґія є цїлком независимою державою.

Штокгольм. Король Оскар склнкав парлямент.

Війна.

(Телеґрамн.)

Вашинґтон. Як дневники доносять, американьске правительство надїсь, що до завтра буде могло предложити Роснї японські предложеня мирові.

Відень. Анґльо-банк одержав вість, що цар звернув ся особисто до президента Рузвельта з просьбою о мирове посередництво. В наслїдок вістий о недалекім заключеню мира підскочили курса на віденьскій біржи.

Вашинґтон. Російскому амбасадорови Касїньому доручено вчера довгу депешу. Здогадують ся, що депеша стоїть в звязи з его конференцию з Рузвельтом. Японьский посол Такогіра відбув вчера з Рузвельтом коротку конференцию, по котрій вислав до Токіо довшу депешу. Цар приняв американьского амбасадора на авдиенції в Царскім Селї.

Льондон. На підставі ухвал ради міністрів відбутої онодги в Царскім Селї, російські амбасадори в Вашинґтонї і Парижи одержали телеґрафічне повідомлене, що Росия хоче пізнати японські услівя мира.

Токіо. В битві коло Цушіми забрано до неволї 6142 Росиян. З тих 3 померли з ран; 137 Японцї випустять на волю. Вже увільнено 65 капелянів і лїкарів.

Петербург. Вартість російских страт в военних і транспортових кораблях в битві коло Цушіми російска адміралїцая обчислила на 185 мілїонів рублїв.

Берлїн. Забрані коло Цушіми кораблї російські вже прилучено до японьскої фльоти. Кораблї одержали японьскі назви. Орел називаєсь тепер Свамі, Николай I — Ікі, Апраксін — Овіношіма, Сенявін — Мінушіма, протиторпедовець Бедовой, на котрім забрано Рожественьского, одержав імя Гацукі.

Манїля. Російскому адміралови Енквістови доручено в середу рішене президента Рузвельта, після котрого російські кораблї мають до 24 годин або вийхати з порту, або дати ся інтернувати. На другий день Росияни віддали американьскому комендантови порту замки від своїх гармат.

Нагасакі. Минувшої пятницї корабель російскої охотничої фльоти приарештував в віддаленю 80 морских миль від Вусуву одеи анґлїйскай пароход. Росияни вкинули до моря 411 мішків фасолї, 125 пак бавовни, 12 пак антимону. Відтак Росияни пустили транспортовця і нагло відїхали, одержавши здавсь телеґрафом без дроту вість, що наближаєсь японьска ескадра.

Петербург. Рожественьский прислав коротке справоздане о битві, в котрім нема нїчого нового.

Петербург. Комітет міністрів розпочав в середу наради над предложеньми міністра Булиґіна в справі скликаня репрезентантів народу. Комісия для пресових справ рішила домагати ся знененя цензури на видавані за границею чужі наукові твори. Цензура має лишити ся для виданих за границею белетристичних творів, популярно наукових, історичних з послїдних 100 лїт російскої історії, карикатурних рисунків і иншнх ілюстраций, як також видавництв в языках народів замешкуючих Росию. Заграничні часописи мають дальше бути віддані почтовій цензурі.

Берлїн. З Петербурга доносять, що Вітте має бути іменований канцлером держави.

Варшава. У всїх польских містах, числячих більше нїж по 5000 мешканців, оголошено военний стан.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Росиї.

Петербург. Мимо заборони ґубернатора міська рада радила над заявою 90 радних о потребі безпроволочного скликаня народної репрезентації. Ухвалено подати до відомости комітету міністрів заяву ради, що безпроволочне скликане заступників народу є конечне, щоби обговорити справу закінченя війни.

Москва. Збір представителїв земств і бурмістрів ухвалив вислати до царя депутацию з адресою і просьбою безпроволочного скликаня народної репрезентації, в цїли порішеня справи війни або мира.

Угорска кріза.

Відень. Зірване шведско-норвеґского дуалїзму зробило в офіциальних віденьских кругах величезне вражіне. Потерпають, що Угорщина піде за приміром Норвеґії. Віденьскі дневники потерпають, що між Австриею а Угорщиною прийде до братоубійчої війни.

Будапешт. Місия Квасая скінчила ся фіаском. Квасай вже відїхав назад до Царгороду.

НОВИНКИ.

— З рускоґо бюра в Найберуні. Оголошуємо, що потребуємо тисячі робітників. Ми пересьвідчили ся, що наші люди в краю не находять поученя й поради ани від духовеньства ани від сьвітскої інтеліґенції (хиба з дуже малими виїмками) а з сего такий сумний наслїдок, що галицко-руских робітників гонять аґенти-жиди як худобу на торг на всї вітри. Щіфман, Штурм, Оранж, Шпиттелер, Шаєр продають его аж до Швецнї а Енґер і Енґлер до Росиї й до Румунії, розуміє ся, маючи на оцї єдано ґещефт. Польскі „ржонди“ не бачать „гандлю людзьмі“ в тій роботї „брацї мойжешовеґо визнаня“... З огляду на се кличемо ще раз до рускої інтеліґенції, духовної і сьвітскої): Схаменїть ся! займіть ся щиро своїм народом і кождому потребуючому зарібку вказуйте дорогу до нашого рускоґо Бюра. Кождому, хто зголосить ся до нас, дамо роботу.

P. S. Листи до нашого Бюра і з Бюра пропадають. Хто подає до нас звичайний (нерекомандований) лист на почту, най бере із собою сьвідка на те, що лист вислав. Бюро відповідає на кождий лист того самого дня. Коли хто не дістане відповіди з Бюра до трех днїв, нехай пише новий лист, але за рецепісом, і нехай напише, коли перший лист вислав при сьвідку. Маючи такі доказн в руках, Бюро віднесе ся правною дорогою через пруські уряди з жалобою на загирюване листів. Адреса нашого Бюра: „Vermittungsstelle für ruthenische Arbeiter, Neuberun, Obersohlesien“.

— Політичні збори на Буковинї. Дня 4 с. м. відбули ся в Чернівцях чотири важні для Русинів події, а то: головна сїчова рада, що поведе сїчову справу певним шляхом, відтак зборн „Рускої Шкоди“, де порушено богато важних справ, по них політична довірочна нарада, а вкінци ювилей пос. Пігуляка. Політична нарада розпочала ся по год. 6 в салї „Народного Дому.“ Поруч селян явило ся численно учительство і представники прочої сьвітскої інтеліґенції та сьвященики, що остають вірні народному прапорови. З послів явили ся д-р Ст. Смаль-Стоцкий, Николай Василько, Єротей Пігуляк та Тодор Левицкий. На денним порядку було обговорене теперішної політичної ситуації. Референтом був проф. д-р Смаль-Стоцкий. Він представив справу краєвого банку і причини, які спонукали руских послів в тій справі поступити так а не инакше. Особливо відношене до вільнодумних Русинів було цїкавим уступом реферату. Бесїдник вказав на те, як Русини і прочі члени вільнодумного союза уважали д-ра Аврелія Ончула сходячою зьвіздою на румунськім небозводі, ставили его як ідеал безінтересовного політика, а тимчасом ся людина тихо завела їх в надїях. Однак Русини мають оден досьвід більше, що треба будувати лише власними силами а нїколи не числити на ворогів. Лише то, що Русини самі собі здобудуть, є трівким добутком. Впрочім нема чого лякатись довготревалости новой ворожой спілки — хатчасі жерупи разом довго не витривають! А вивісили вороги прапор ненависти і шовінїзму, то нам надитись би до крішучого оборонного бою. Для зрадників нема нїяких зглядів, рускнй нарід їм більше не стане вірити, ні не повірить їх заступництва своєї долї. Рускій нарід дасть їм належну науку після рецепти, яку вони самі подавали мужикам як при виборі пос. Лупу в Кучурові вел. Проч із дурисьвітами рускоґо і румунськоґо народу із наших сїл! — закінчив бесїдник. Ворожій навалї не дамось. Нас більше тут! В дискусії над рефератом д-ра Стоцкого забрав голос господар з Кіцманя Ів. Ростоцкий. Бесїдник вказав на те, що як віра без дїл мертва, так мертвими остали-б наші грімкі оплески, коли за ними не послідують учинки, коли нарід не віднесе ся відповідно і до тих послів, що заступали его інтереси і тих, що дбали тільки про власні, личні інтереси. Винувати наших послів не може, для них належить ся тільки признане і подяка. Помилити ся можна легко. Нераз господар купить дуже гарну худобу, а вона відтак спаршивіє, таке сталось в румунськими вільнодумцями. В подібнім дусї промавляв і Василь Веселинчук із Чорного Потока, котрий крім того взивав селян до заїнтересованя політичними справами, бо инакше не зможуть у тих преважних справах визнати ся. Після сего забрав слово о. Маланчук і учителї Безпалко, Поша, Кошка і Герасимович і критикуючи остро поведене румуньскої книжки, взивали, щоби руске учительство не передплачувало „Freie Lehrer-Ztg.“, орґану Кісановича, котрий виступає ворожо против руских послів і всего, що руске. Вкінци промовив ще пос. д-р Ст. Стоцкий, дякуючи присутним і бесїдникам, та піддав під голосоване резолюцию: 1) із признанем для руских послів і членів вільнодумного союза, а погорду і обуреня румуньским зрадникам вільнодумного прапору; 2) із зазивом руской суспільности до оборонної акції й орґанізації. Резолюцию принято через аклямацию грімкими оплесками. На сїм зборн о 8 год. веч. замкнено, а після них відбула ся довірочна нарада учителів в справі Fr. L. Z.

— Годівля і продаж овець в наших горах. Пишуть нам: Наші гірняки держать і годують вівцї, бо мають овечий сир, бриндзю і вовну на одїж. Найбільше овець держать наші мужики від місточка Турки на схід аж по Буковину, ба і там в горах не обходять ся без них. В тих сторонах можуть держати вівцї і в зимі, бо мають звичайно серед снарбових лїсів свої власні сїножати, на котрих косять траву, сушать і звозять домів. Найкращі вівцї годують Гуцули, а що они тої „маржини“ мають богато, то радо кождий ґазда продає надвижку гірнякам із західної Галичини. Гірняки на западї мають також вівцї, але гірші і через зиму мало держать, бо не мають подостатком сїна. Гуцульскі вівцї від віків переходили в санїцкий, ясельскнй, грибівскнй, та горлицкий повіти. Посередниками в купні і перепродажи були по найбільше селяне з старосамбірского повіта, як з Мшанця, Грозьови, Галлвни, Білича, Тершова, Страшевич, Стрільбич і ин. Звичайно перед великодними сьвятами, як сніг спова, вибирали ся купці з наведених сїл, йшли в Тухольщину, в долиньский, богородчаньский, надвірняньский та косівскнй повіт і куповали вівцї. Як в селї гуцульскім появили ся купці, селяне гірняки з заходу, Гуцули дуже тїшили ся і повідали оден одному: „Буде добрий час на вівцї, бо Товти прийшли“. І певно був добрий час, бо Гуцул продавши кілька овець мав чим заплатити податок, а ще дещо лишило ся обігнати домашні потреби. Купці накупивши овець гнали їх домів обминаючи головні гостинці, бо треба було числити ся з рогачками і поживою для овець. Они ішли і де можна було, скубали траву, коли вже яка була. Дома пасли вівцї на поли і ждали коли прийдуть Куртаки (Лемки) куповати товар. Нераз знакомим Куртакам посилали письмо з повідомленем, що вже суть вівцї на продаж. Куртаки приходили, розпитували ся про цїну то в одних, то других купців, (бо нераз в селї було по кілька черед по 40 до 60 овець), ішли на друге село, а відтак розвідавши все докладно, годили ся, платили і гнали вівцї до свого села. Через лїто пасли у себе дома, стригли вовну, збирали сир, а з осени гнали ще дальше на запад до Білої і других міст на Шлеску і Моравї і там продавали на заріз. Таким чином гуцульскі вівцї в протязї року переходили цїлу Галичину здовж і опинювали ся аж на Шлеску. Наші мужики мали заробок і сї що годували, і ті, що перепродували. Так вело ся від непамятних часів аж до 1904 р. Правда в послїдних лїтах почало ц. к. намісництво в поліційно-ветеринарийних взглядів видавати розпорядженя, які утруднили купівлю овець, і деякі селяни купці мали клопоти з урядом, та розпорядженя видані з початком 1905 р. убили цїловито торговлю вівцями. По мисли сего розпорядженя вівцї куплені на торзї (до недавна селяни по найбільшо куповали вівцї ходячи від хижі до хижі) має оглянути ветеринар. Як здорові, треба вистарати ся на кожду штуку паспорт (давнїйше оден на цїлу череду) і вільно гнати лише в сусїдний повіт, а відтак знов кликати ветеринаря для досьвіду, чи вівцї здорові. Як хто хоче дальше гнати, то треба перевозити зелїзницею. При викладованю має бути ветеринар, так само має він бути, коли вівцї прийдуть в село. Чи се зарадженє здержить ширене зарази, ще не знати, але се певне, що оно прочистило би добре кишеню купця, про те сего року майже цїлком не куповали овець на Гуцулах, то і не було „доброго часу“.

— Елементарні нещастя в Підгаєччинї. Пишуть нам: Дня 6 с. м. вечером навістила підгаєцкий повіт буря з громами і блискавицями, а в ночи впав град і страшно знищив земплоподи сїл Мушилова, Новосїлки і нїмецкої колонії Бекердорф. По півночи надійшла потоком через підгаєцке передмістє страшна вода, і запила городи а навіть деякі хати. Жандармерия, зориентувавшись вчас перед грозячою небезпекою, побудила мешканців тої части міста. На щастє дало ся завчасу уратувати худобу зі ставн. Мешкальним хатам не грозило нїчого незвичайного. Відповідні власти повинні переконати ся, яку шкоду заподіяли повінь і град, щоби бідним мешканцям прийти з якою помочию або хоть з полекшою в тих нещасних податках. — Дня 6 с. м. пополудни навістила буря з градом село Батятичі жовківского повіта. На просторі двох кільометрів знищені всї земплоподи. Град покрив землю на пів метра високо і лежав по ровах аж до другого дня. При тій нагоді потерпіли села: Саніжанка, Геравець, Зїбіолки. — *М. К.*

— Десятий міжнародний конґрес в справі поборюваня алькоголїзму відбуде ся в Будапештї в часї від 11 до16 вересня с. р. На програму вложить ся оден відчит п. з. „Гігієна свого я“ і 12 тем референтів визначними поборниками алькоголїзму з рїжних сторін сьвіта. В часї конґресу будуть устроєні отсї збори вечірні: а) жіночий вечір, устроєний угорским союзом жіночих товариств; б) збори психіятрів (в своїй програмі містить також справу ратованя пияків); в) вечірні збори студентів університету; ґ) збори робітників; д) вечір добрих Темпляриів. В тім конґресі постановили взяти участь і Русини і в тій цїли уконстатував тимчасовий комітет, котрий видав до українъско-руского загалу поклик до численної участи. „Є се справа великої ваги — читаємо в тій відозві — і Русини, що ведуть вже кількадесятлїтну борбу з алькоголем повинні безусловно взяти участь у сїм конґресї. Надто повинні ми виступити на виставі устроєній підчас конґресу з докладною збіркою українъско-руских антиалькоголїчних видань а також представити там ті славні алькоголїчні продукти, котрими у нас затроює ся народ. Впрочім се буде перший всесьвітний конґрес, на котрім Русини будуть могли виступити в більшім числї, а то так тому, що у нас є богато людий, що на тім полї зібрали не мало досьвіду, як і тому, що місце конґресу є не так то віддалене від нашого краю. Надто конґресовий комітет постарав ся о половину зниженя на угорских зелїзницях, так що дорога від границї Галичини поспішним поїздом (другою клясою) не виносе більше як 10 К в оден бік, а надто роблять ся старання, щоби учасники конґресу мали в Будапештї безплатну кватиру. Просимо отже о численні зголошеня, котрі належить висилати на адресу повновласника будапештеньского конґресового комітету, для українъско-руских земель, д-ра Кирила Трильовского, адвоката в Коломиї, котрий уділяє також потрібних пояснень (за надісланем марки почтової на відповідь). Рівночасно належить заголосити свою участь в конґресї у президента конґресового комітету д-ра Ф. Штайна (D-r Ph. Stein, Budapest IV Központi varoshaza). Вкладка для учасників конґресу виносить 6 К, котрі треба вислати на руки скарбника, аптикаря К. Тавфера (Karl Taufer, Budapest VI, Terez-körut 39). Участь в конґресї управнює також до одержаня звіту з него. Своєю участию в конґресї Русини не лиш задокументують свою працю в сїм многонадійнім, всесьвітнім, культурнім руху, але й дадуть сьвідоцтво жизнености народів, особливо перед нашими братами — угорскими Русинами. Тому просимо наших патриотів і хвальні видїли наших просьвітних товариств вишукувати старші протягорівчані видавництва, котрі можна би зужитковати при устроєню виставн, та донести про се повновласникови конґресового комітету. Своєю дорогою, підписаний комітет буде старати ся скликати підчас ферій осібну нараду (по змові до Львова), щоби справу участи в конґресї обговорити обширнїйше. За тимчасовий комітет орґанізуючий участь Русинів в міжнароднім антиалькоголїчнім конґресї в Будапештї: Іван Раковскнй, д-р Гр. Гарматій, Василь Дяків, д-р Александер Козакевич, д-р Кирило Трильовский.

— Патріот твердого закала. Пишуть нам: На тогорічних загальних зборах тов. „Днїстер“ вніс о. Онишкевич з Хишевич внесене, щоби аґенції „Днїстра“ уділяти людям не тілько совісним, але і овіяним патріотичним духом. І цїкавим слушно, бо який то вплив має на нарід, як аґент рускоґо тов. асекураційного „Днїстер“ на повідомленях висилаиих до руских селян прибивав печатку з польским написом. Таким аґентом „Днїстра“ є чоловік з університетским образованем д-р Павлюк в Виткові, сильно твердий патріот і один з москвофільских проводирів на пропровінції. За правдивість ручить ся. — *Х.*

— Вступні іспити до першої і приготовляючої кляси на шк. р. 1905/6 відбудуть ся в ц. к. руській ґімназії в Перемишли в двох реченцях, а се 15 липня перед ферiями і 1 та 2 вересня 1905 по ферiях. Ученики заголошуватись могуть бодай днем перед іспитом в супроводі родичів в канцелярії дирекції і принести з собою: а) метрику (неминучо), б) сьвідоцтво з народної школи, в) сьвідоцтво защепленої або відновленої віспи. Ученики-приватисти не потребують предкладати сьвідоцтва із народної школи. — *Дирекция.*

— Приготовляючий курс до ґімназії в Бродах буде отворений від 15 н. ст. червня 1905 до 15 н. ст. липня для хлопців селяньских і міщаньских, щоби уможливити їм вложене іспиту до І. кл. ґімн. згідно з клясн приготовляючої перед ферiями. Родичі мають самі постарати ся о приміщене десь на сей місяць, — по науку зголосити ся належить до ґімн. катихита о. Софрона Ґлібовицкого. — Руско українська бурса в Бродах пошукує народного учителя на настоятеля від 1 вересня 1905, за що дасть помекане в 3 комнат.

— Огонь. З Підгаєцкого пишуть нам: В селї Теляче вибух дня 2 червня с. р. о год. 4 з полудня пожар. При великій посусї запалили малі дїти хату одної бідної вдови. На даний сиґнал збігли ся вмить місцеві „Соколи“ і в 10 мінут зьокалїзували і придушили огонь. Згорів лиш верх соломяний на сій хатї. По обох боках о кілька лиш метрів віддалені хати і будинки сусїдскі асекуровані в „Днїстрі“ уратували ся. Хата ся не була обезпечена. Був то перший виступ місцевого „Сокола“ при огни, що наглядно сьвідчить, як важні і конечно потрібні суть у нас по селах пожарні товариства „Сокіл“. — *П-ий.*

— Бунт вязнів в Золочеві вибух у вязници тамошнього окружного суду. Вечером того дня вязні на даний знак підняли великий крик і почали нищити вязничну обстанову при помочи ножів і друків. Бунт приймав все більші розміри, так що треба було при-

кликати на поміч військо. Дві компанії піхоти війшли на подвіре вязниці, уміщеної в старім замку, і для пострашку дали кілька сальв у воздух. Коли се не помогло, оден віддїл удаз ся до середини вязниці з наложеними баґнетами. Вязні почали ще більше ставити ся, грозили ножами, а оден навіть ударив підофіцира, що стояв на чолї віддїлу. Тодї роздалась команда, грянула салька і налякані вязні розсипались, втїкаючи по коридорах. Все-ж таки оден з них упав на місци трупом, а кількох тяжко ранено. Скоро потім у вязниці настав спокій.

— **Убийство матери і самоубийство.** Оногдїшної ночи застрілив в Кракові Маріян Буржиньский, 22-лїтний слухач фільозофії на виддїлї математично-фільозофічнім, двома вистрілами з револьвера свою матїр Елєонору, вдову по приватнім офіціялїстї з Литви, а відтак вистрілом в голову відобрав собі сам житє. Рано по викритю злочину сконстатовано, що Буржиньска вже ранена вистрілами, вийшла ще на ґанок до водопроводу, вертаючи оперла ся о двері кухні, на котрих видко було кровавe відбитє руки, а відтак при своїм ліжку в кухни упала і закінчила житє. Буржиньский лежав на підлозї в сусїдній комнатї, одїтий, з револьвером в руцї, вже мертвий. Люди оповідають, що Буржиньский тому застрілив матїр, що не допустила до наміреного ним подружя.

— **Дефравдация** офіцира. Старший штабовий капітан д-р Лінк, командант львівского військового шпиталю, покрив в власних фондів квоту 13.000 К, здефравдовану — як ми оногдї донесли — рахунковим капітаном Мілєром, а тої претенсиї буде доходити на двох офіцирах, що належали до адміністрацийної комісиї і недостачию контролї уможливили Мілєрови дефравдацию. Утїкшого капітана Мілєра арештовано в Стрию і осаджено у вязници, де він вчера рано відобрав собі житє.

— **Міністри бють ся.** З Білграду доносять, що оногдї вечером прийшло перед будинком народного театру межи міністром справедливости Ніколичем а б. президентом міністрів Пасичем до суперечки, котра довела до бійки. Причиною бійки була полємїка орґану уміркованих радикалів „Самоуправа“ в справі приватних відносин міністра справедливости. Наслїдком того Ніколич подав ся до димісиї а его теку обняв тимчасом міністер торговлї Павічевич.

— **На вісїм місяців вязниці** засудив суд в Гамбурзї тринацятьлїтного ґімназиста Губерта Німана за знущане над звірятами. Для безсердечного Німана була найбільша роскіш відрізувати голубам крила, відрубувати куркам ніжні пальцї, ба що більше, він живі курки саджав між двері і одвірок і зґнїтав їх на смерть, тїшучись, як з роздушеної птиці вилазили теплі бухи. В Німеччинї знущане над звірятами карають суди строго, а тут суд взяв на увагу, що Німан був ґімназистом, а в народній школї і в ґімназиї учено его не збиткувати ся над звірятами.

— **Праця студентів в Америці.** Університетські студенти в Америці не гордять нїякою працею, щоби лише заробити чесно на житє та студиї. На 120.000 університетских студентів в Америці 45 прц. кінчить студиї без помочи родини. В Сиракузах прим. убогі студенти сповняють рано обовязки селєпових возьних, зимою замітають снїг з дахів, а відтак біжуть на виклади. По викладах услугують до стола товаришам по клюбах, а вечерами мають яке платне занятє у місті. Студентки заробляють головно писанєм на машинї або приймають посади помічниць в домашних господарствах. Правдиво демократична американьска суспільність зовсїм не гордить тими бідними студентами, противно, високо їх цїнить. Тїшать ся вони також пошаною своїх богатших товаришів. Так прим. одного студента, що на житє заробляв як простий робітник в фабрицї, вибрали товариші на почесне становище президента клясси сенїорів. Зелїзна енерґія тої молодїжи, що гірко працює і учить ся, мусить заімпонувати кождому.

— **Памятник Тоґа.** З Токіо доносять, що на памятку сьвітлої побіди японьскої фльоти над росийскою, японьска суспільність ухвалила побудовати в публичних складок яко памятник адмірала Тоґа великаньску морску лїхтарню в Окіношіма. Лїхтарня має кидати сьвітло в просторі 80 морских миль, отже буде осьвічувати цїлий морский простір, на котрім відбувала ся славна морска битва. Коштувати буде 14 мілїонів корон.

— **Ґрамофон на службі лінґвістики.** В Льондонї примінюють тепер ґрамофон до науки язиків. Ученик держить перед собою текст пр. французкий, а ґрамофон вимовляє по французки поволи, щоби вбити в память ученикови дане місце. В продажи находять ся вже цїлі серії плит з виїмками французских і німецких класиків.

— **До нинїшного числа** „Дїла“ долучаємо яко додаток 7 аркуш „Фараона“.

— **Дрібні вісти.** Ректором львівскої політехнїки на шкільний рік 1905/6 вибраний звичайний професор ґеодезиї Северин Відт.

Перский шах прибуде до Львова 13 с. м. вечером, переночує тут, забавить цїлу середу і аж в четвер поїде дальше. В Ярославі застрілив фотоґрафічний помічник із Стрия Йосиф Петрика на одній замиській улици свою любку Катерину Хлібовичівну, а відтак відобрав собі житє.

Із Старого Самбора доносять, що вівторок 6 с. м. помер там нагло на удар серця, ґенерал-поручник Михайло Манойлович, командант 2-ої дивізиї піхоти з Ярослава, в хвили, коли приглядав ся вправам в стрілянню.

Померший недавно в Липску д-р Ляман полишив 4 мілїони марок, котрі призначив на добродїйні цїли.

Збори і засїдання.

Пригадуємо, що перші загальні збори „Товариства вакацийних осель“ відбудуть ся дня 12 с. м. о год. 4-ій на „Весїдї“. Просимо о численну участь. За комітет: *О. Лучаківска, О. Барвінська.*

Видовища і забави.

Великий фестин відбуде ся в другий день Зелених сьвят, 19 червня на Високім Замку на дохід „Рускої Захоронки“. Початок о год. 5-ій пополудни. Вступ від особи: для старших 50 сотиків, для дїтий 20 сот. — Комітет, в склад котрого входять і відпоручники „Кружка укр. дївчат“, „Академічної Громади“ і „Основи“ приготовляє богато несподїванок, які получать „utile cum dulci“, бо дадуть нагоду провести гарно кілька годин і причинити ся до поліпшеня долї бідних дїточок, яким не довело ся побачити сьвітло денне у паньских хоромах... В виду сего має комітет оправдану надію, що вся руска публика ставить ся як один і розмірно до сего комітет приготовляє розмір фестину. Ласкаві датки і фанти просить ся ласкаво складати на „Весїдї“ на руки п. Лучаківскої.

На дохід будови „Народного Дому“ в Борщеві, відбуде ся в неділю дня 11 червня 1905 р. заходом Кружка аматорів в сали товариства „Читальні Просьвіти“ в Борщеві перше представлене штуки „Ворожбит“, комедиї народної в трох дїях Григория Цеглиньского. Початок о годинї 8½ вечером. Цїни місць: Крісло перворядне 2 кор. другорядне 1 кор. 50 сот., вступ на салю 1 кор. По представленю товариські забави! Просить ся з огляду на цїль о численну участь.

З товариств.

„Кружок правників“ тов. „Академічна Громада“ у Львові, Вірменьска ч. 30 І. п., просить всїх, що колинебудь визначили чи то з бібльотеки „Академічної Громади“ чи з „Кружка правників“ книжки змісту правничого, звернути їх „Кружкови правників“. — *Видїв.*

В понеділок, дня 12 с. м. відбуде ся в Підгайцях торжественне посьвячене памятника бл. п. о. Станислава Новосада, фундатора стипендий для убогої молодїжи та добродія нашого товариства. На сьвято се запрошуємо родину і свояків покійника, членів „Просьвіти“ та усїх його почитателїв. — *Від Головного Видїлу товариства „Просьвіта“.*

Пожарні „Соколи“ в Нивицях і в Козлові, камінецкого повіта, засновано на статутах львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статути.

З львівскої „Зорі“. Поминальне богослуженє за бл. п. померших членів тов-а відправить ся в церкві Успеньскій в понеділок дня 12 с. м. о год. 7 рано, на котре запрашає видїл всїх членів тов-а.

Померли!

— **Лев Авдиковский**, парох в Кунашові рогатиньского повіта, помер дня 3 с. м. в 68 роцї житя а 44 сьвященьства. Покійний посьвятив цїлу свою працю для добра своїх парохіян, завдяки чому громада Кунашів належить до найбільше сьвідомих в цїлім рогатиньскім повіті і бере живу участь у всїх політичних та просьвітних справах рускаго народу. В. в. п.!

— Рахунок „Краєвого Союза кредитового“ стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць май 1905.

		Кор. с.
Стан довжний:		
1. Удїли		60.723·94
Фонд резервовий		4.296·14
2. Вкладки: Стан з початком місяця мая с. р.	1,039·154·24	
вложено	89.337·48	
винято	88.226·31	
Стан з кінцем міс. мая		1,040.265·41
3. Позички затягнені: Стан з початком міс. мая	6.400·—	
затягнено	—·—	
сплачено	—·—	
Стан з кінцем міс. мая		6.400·—
4. Сальдо відсотків		32.029·52
На рахунку коштів спору		—·—
Зиск з року 1904 р.		3.072·35
5. Кредитори		—·—
Сума		1,146.787·36
Стан чинний:		
6. Позички удїлені: Стан з початком мая	898.811·73	
сплачено	46.521·50	
удїлено	44.895·00	
Стан з кінцем міс. мая		897.185·23
7. Недвижимости		158.476·83
8. Льокациї		77.856·47
9. Кошти спору		34·84
10. Кошти адміністрацийні		4 523·23
11. Готівка		1,980·32
12. Кошти інвентаря		700·—
13. Друки для товариств		1.439·02
14. Папери фонду резервового і специяльної резерви		4.087·92
15. Рїжні		503·50
Сума		1,146.787·36
Кредит парцеляцийний		198.768·22 К
„ скриптовий		78.384·68 „
„ товариств		553.254·75 „
„ векс. приват.		66.777·58 „
Сума		897.185·23 К

Членів прибуло 4, убуло 0, остало з кінцем мая 1905 507 з 1.484 деклярованими удїлами в сумі 74.200 К. Стопа процентова від вкладок 4½. — Стопа процентова від позичок 5½—6%. Затягнено позички в Банку краєвім на 6.400·00 К на процент 4½.

Львів дня 31 мая 1905.

Надіслане.

КРАЄВИЙ АДВОКАТ

Д-р Целестин Фрід

переніс в днем 1 червня с. р.; канцелярию з Підгаєць **до Бережан** канцелярия містить ся в новій каменицї п. Гальберталя за Радою повітовою. 526 1—3

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя надгробні, придорожні, ліжка длябурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

198 12—24 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

КРОНДОРФЕР

ПРИРОДНА АЛЬКАЛЇЧНА ЩАВА

випробоване лїчниче средство на недомаганя віддихових орґанів, жолудка і міхура.

Щоби устерегти ся перед наслїдованєм, треба уважати на корок з отсим випаленим знаком.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Львів, Ягайлоньска 7, І.

348 6—20

Коперницкий і Сын

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Ґіпотечного на палитациях пхоші Галицкої карунки

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якого і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Абітуриент глядає лекцій на селї. Ласкаві зголошеня В. Глуховецкий у Львові, пл. Бенедиктиньска ч. 2. 524 1—3

Старша інтелїґентна женщина найде місце яко господиня в домі сьвященника-вдівця. Відомість С. С. poste restante Отинія. 500 3—3

Старшої женщини глядає ся на село до опіки хорою женщиною і управи малим господарством. Зголошеня до Адмінїстрациї „Дїла“. 492 3—3

Молочарня в Березові середнім, коло Коломиї, п. в місци, фіяї Мишиньскої, висилає щодень 5-кільові пачки десерового масла по цїні 2·40 К loco Березів. 462 3—3

Микуличин, вілля Бурачиньского до винаймленя в цїлости або поодинокими комнатами з харчом і без. 515 2—6

РЕДАКЦИЯ

Бібліотеки для рускої молодїжи

в Коломиї

поручає на **надгороди** пильности премії свого видання.

Цїнники або примірники на оказ на жадане даром відворотною почтою. 523 1—3

Учениця до окіпу почорінна торговля Теофиля Пропишина в Добромилю. 4—6

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Пречарний годинник в хорошим ланцушком іде точно в 3 річною порукою, величка LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна брилянтом, 1 пречарна колїя в орієнт. перов, модна женьска окраса в лат. замком, 1 хорошій скірянній пузирец і елєґантка цигарничка в буристином, 1 гарнітур пушок до сорочки і манжетів, 1 сцинорик, 1 пречарно тоалетове верхальце в бельгійского скла в футерує, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук рівних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук в годиником, що сам ті гроші варт, можна одержити за надсиланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазиї 66

С. КОГАНЕ

Краків Рї/882.

За недогідне гроші звертають ся.

Якова Більбля & Сина

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

у Львіві, ул. Краківска ч. 4, І. поверх

поручає по дуже приступних цінах позички франкових і англєзовних убрань, мундурки для студентів, як також всякого рода мужескі убрання після сезону. Полекші в сплатах. Поручена в провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101 1—15

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальонів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерії.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, ґрошї і спінок з ґербом Руси.

Великий вибір біжутерії. 760

Без конкуренциї

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетах 4 кілевих 14 К франко.

Кава специяльність

надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.

поручає

„Народна Торговля“

У ЛЬВОВІ. 505 3—12

У Львові отворено під дирекциєю ц. і к. підполковника в ст. сп. п.

Кароля Наскали Нагліка

рицаря ордеру Франц Йосифа і т. д. високим Правительством концесіонований інститут, який складає ся:

а) **з бюра інформацийного** в справах військових,

б) **зі школи військової** приготовляючої аспірантів до іспитів для однорічних охотників (Intelligenzprüfung), як також до всяких инших військових іспитів.

г) **з пансіона** для образуючої ся молодїжи, місцевої і замісцевої в школах публичних і приватних.

Програми розсилає дирекция gratis і franco улиця Пекарска ч. 37. 489 2—5

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива йшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ,** а такі припоручає у всїх своїх складах 520 2—15

„Народна Торговля“

	знані з доброти	60 цм.	70 цм.	80 цм.
Коси		1 К	1·20 К	1·40 К
Серпи	ковальскі легкі а зручні по 50 с.			

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьмілюю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанєм

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасічника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найліпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН"

а іменно по таких цінах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразкоштує:	90	100	110	120	130	140	150	16	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси назад приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перетені та бритви.

Цінники висилаю даром — товар лишень за посіпалатою. 384 12—34

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведеньє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спірітуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і сокоджених та п. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформації висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 15—26

Рух зелїзничних поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейсвого часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Врухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25 6 до 15/9), Освенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави рускої 7·30*.

„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Врухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косміпні друковані є червеними розсічкыми; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Матеріі

меблеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИИ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских.

278 (12—13).

Перший руский склад машин до шитя.

Невірваної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Воч. Сьвященникам і ин. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услївє сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шиття і гафту безплатно. Цінники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ливрук

Львів, Пасаж Міколяша.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалювання із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синстуска ч 14.

Семинарист II р. шукає лекциї на селї на час ферий т. р. від 15 липня до 30 серпня. Михайло Вислобоцкий ул. Коперника ч. 36 у о. Дольницкого. 528 1—3

Потрібний сейчас дяк з добрим голосом. Зголошеня вразі з свідоцтвами належить надсилати до уряду парохіяльного в Присівцях почта Зборів. 507 3—3

Ученица з укінченою семою клясою глядже на оден рік лекциї в рускім домі. Вимоги дуже скромні. М. Лешаньска в Покропивній, п. п Кізлів. 498 4—10

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовенства пара **зр. 8.**

Дамскі елеґантні **Chevreau** до шнурованя пара **зр. 4·25.**

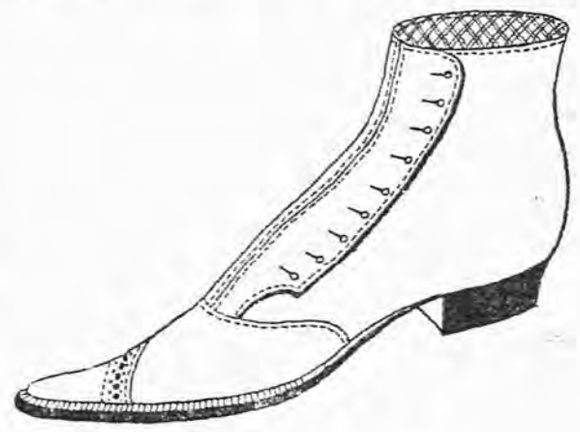

Одинока філія у Львові лише улиця Гетьманьска ч. 8.

Готель „Віктоиря."

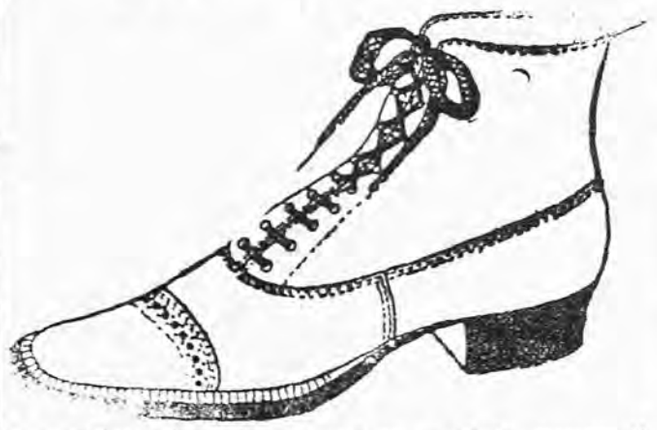

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара **зр. 1·50.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 249 3—10

ФАБРИКА КАРПАТСКИХ КІС

МІНЦЕР і СПІЛКА, ВІДЕНЬ 9/3.

За кожду нашу карпатску косу з охоронним знаком:

„ПИЛА З КОСОЮ":

даємо повну гарантию.

Коли яка коса показала би ся невідповідна, відміняємо ї на иншу, або звертаємо гроші.

ФОРМИ КІС

Цїни кіс в коронах:

Довгість коси в центіметр.	Ч. 3, 4, 5 по серед. 5 цм. у пятки 7 цм.	Ч. 6 по серед. 6 цм. у пятки 8 цм.	Ч. 7 по серед. 6—7 цм. у пятки 9 цм.	Ч. 21 по серед. 5—6 цм. у пятки 14 цм.
	К	К	К	К
50	1·20	1·60	1·70	1·90
55	1·30	1·70	1·80	2·—
60	1·40	1·80	2·—	2·10
65	1·50	1·90	2·10	2·20
70	1·60	2·—	2·20	2·30
75	1·70	2·10	2·30	2·40
80	1·80	2·20	2·40	2·60
85	1·90	2·30	2·50	2·80
90	2·—	2·40	2·60	3·—
95	2·20	2·60	2·80	3·30
100	2·40	2·80	3·—	3·60
105	2·60	3·—	3·25	4·—

Галицка коса Ч. 3, 4, 5 — до трави і збіжа.
Специяльна коса Ч. 6 — до псянки і козиці.
Німецка коса Ч. 7 — до збіжа і шуварів.
Француска Ч. 21 — до спірної кісьби.

Условини достави і заплати:

Цїни подані в коронах. Товар висилаємо тілько за післяплатою (Nachnahme), почтою або зелїзницею. За опакованє і висилку не почисляємо собі нїчо. Почтову пересилку оплачуємо самі, а побирателям почисляємо тілько чисту почтову таксу т. є. за 5 клґ. — 60 сот. 525 1—3

Менше як 3 коси не оплачує ся висилати.

При замовленю **10** кіс — додаємо 1 косу безплатно яко премію.
При замовленю **20** кіс — додаємо 2 коси безплатно, а побирателям за перевіз нїчого не почисляємо

Крамницям осібний рабат.

Перстень до коси	25 сот.
Брусик карпатский	30 сот.
Молоток до клепана ½ клґ. ваги	1 к. 20 сот.
Бабка остра або плоска	80 сот.
Бритва анґлїйска в футералом	2 к. 50 сот

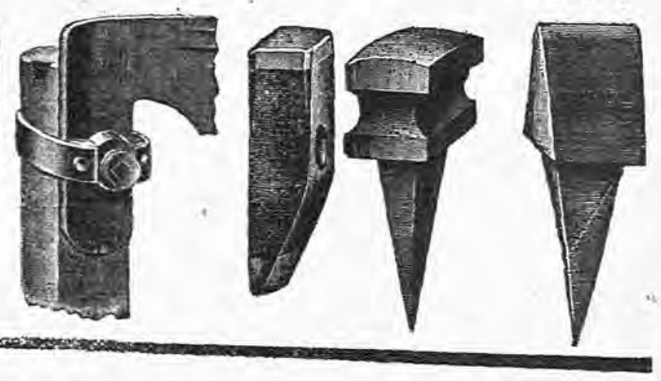

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 119. Львів субота 28 мая (10 червня) 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		на границю:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Двояка мірка.

Перед нами лежить „Dziennik urzędowy c. k. Rady szkolnej krajowej" ч. 16-е за сей рік. Поміж иншим, на сторонї 208-ій сеї урядової публїкациї, в рубрицї „Budowa szkół" поміщено там виказ беззворотних запомог, які видїл краєвий на основі внесеня ради шкільної краєвої признав на будову народних шкіл на рік 1905 з т. зв. „фонду народних шкіл з 1872-ого року". А именно одержали з того фонду слїдуючі громади ось-які суми; Лиса Ґура, пов. Бжеско 300 кор., Домбрувка морска, пов Бжеско 150 кор., Левньова, пов. Бжеско 500 кор., Витшицка, пов. Бжеско 500 кор., Дзежанїни, пов. Бжеско 800 кор., Льґота, пов. Хжанів 500 кор., Скшидльна пов Лїманова 150 кор., Поремба мала, пов. Новий Санч 700 кор., Ендрушківцї, пов. Сянік 500 кор., Янівка, пов. Тернопіль 500 кор., Охойно, пов. Величка 600 кор., Заґуржани, пов. Величка 600 кор., Подстолїце, пов. Величка 500 кор., Слотвіна, пов. Живец 800 кор., і ... заряд самбірского „кола т-а Szkoły ludowej" на будову школи на розпарцельованім обшарі двірскім в Вільшанику, — разом 7.900 кор.

Як бачимо з наведеного виказу, то з 15-ох вичислених в нїм місцевостий аж 12 лежить на Мазурщинї, а всего три (Ендрушківцї пов. Сянік, Янівка пов. Тернопіль і мазурска кольонїя на розпарц. обшарі двірскім в Вільшанику, пов. Самбір) у східній, два рази більшій, рускій части краю. Загальна сума запомог удїлених для мазурских шкіл західної Галичини виносить отже 6.100 кор., з загальної квоти 7.900 кор! Се одно

Але навіть з тих мізерних 1.800 кор., які при роздїлї запомог на будову шкіл рада шкільна і видїл краєвий признали на східну Галичину ані сотика не дістануть школи рускі, бо школи в Ендрушківцях (пов. Сянік) та в Янівцї (пов. Тернопіль) є польскі, не кажучи вже про школу т-а „Szkoły ludowej" в кольонії мазурскій коло Вільшаника (пов. Самбір). В результатї отже уся запомога піде виключно лише на польскі школи. Се друге.

Се однак ще не повний образ об єктивности ради шкільної краєвої та видїлу краєвого. Ото на внесене найвисшої краєвої шкільної магістратури, найвисша краєва автономна власть з краєвих, отже публичних фондів признає запомоту в квотї 800 кор. на будову школи славетному т-у „Szkoły ludowej", тому товариству, що першою, головною і прямо одинокою цїлию своєю явно прогосило національну борбу з Русинами, котрого уся дїяльність се лиш розпалюване дикої шовінїстичної ненависти до Русинів, і котре дало вже цїлу безлїч доказів, що есть нїчим иншим лиш русиноїдним польским Schulverein'ом. І сю русиножерну інституцию підпомагає рада шкільна і видїл краєвий запомогою з публичних фондів! Се трете.

А вкінци четверте: Рада шкільна та видїл краєвий з незвичайним поспіхом подбали, аби мазурским зайдам з Вільшанецкого обшару двірского побудовано польску школу тодї, коли автохтонне руске (а навіть і псевдо-польске – т. зв. „латинники") населене краю має тисячі сїл, де нема навіть нїякої школи! Рада шкільна краєва і видїл краєвий узнали однак, що побудоване школи на мазурскій кольонії в Самбірщинї се важнїйша справа, нїж потреби просьвітні півчетверта мілїона східно-галицких автохтонів Русинів і звідси їх поспіх в підмозї для мазурских зайдів Кольонїзация Руси Мазурами вимагає преціньь, аби кольонії мазурскі були комплетними „твердзами" польщини, а до сего потреба, аби Мазур-кольонїст мав відразу школу так, щоби его дїти були просьвічені, а окружаючих его Русинів дїти темні, і щоби в результатї Мазур заступив місце „дворку" і був паном, а Русин далї рабом паріясом. Видїл краєвий і рада шкільна краєва підпирають отже публичними фондами польску, кольонїзацийну акцию на Руси. — Се четверте.

А тепер, супротив того усего спитаємо: де тут та обективність супротив Русинів а Поляків, якою люблять чванити ся панове Плажек і ґр. Станїслав Баденї, перший як голова ради шкільної краєвої, другий як керманич видїлу краєвого? На словах оба сї панове „дуже прихильні" Русинам, дїла — як хочби послїдна справа з повисшими запомогами — показують нам однак ясно відворотне і властиве лице медалї. Пану Плажкови вправдї і не можна дуже дивувати ся, бо звісна річ, що есть він властиво штромаком без власної волї, яким згори кермує рука ґр Потоцкого, а в самій радї шкільній властиво править кандидат на будучого президента „комісиї едукацийної", радник Дембовский, — що все однак цїлком ще не звільняє п. Плажка від одвічальности за напрям политики шкільної. Але ґр. Станїслав Баденї то вже фактичний „пан на автономії крайовей" і не ним кермують другі, але він править, а бодай вдає, що править, по власній волї. „Прихильність" гр. Ст. Баденїя до Русинів, про яку часом на ухо люблять торочити всякі политики, заяснїла тут знов у повнім блеску та побіч звісної системи в закладаню райфайзенок, потайних зносин видїлу краєвого з „кулками рольнїчими" в справі розібраня мелїорацийного фонду, аби лише не дістав ся він в руки рускихселян і т. д., зложить ся на гарну сильветку польского политика найхитрійшого типу.

Нашій статї дали ми заголовок „Двояка мірка". Властиво однак в послїднім случаю про дві міри і нема вже що говорити. Для нас уже таки зникла всяка міра і нас поминемо так якби рускі податники в Галичинї і не істнували. Та рускі посли певно пригадають панам з ради шк. краєвої і з видїлу краєвого, що є в краю півчетверта мілїона Русинів, і що вони мають до публичних фондів таке саме право, як Поляки.

Мароканьска справа і уступленє Дельказа.

В цьвітни мин. року Франция зробила з Анґлїєю угоду, в котрій признала Анґлії рїжні уступки, особливо що-до Єгипту, а за те вимовила собі впливове становище в Мароку. Французский міністер заграничних справ Дельказе повідомив о тій угоді кабінети італїйский і ішпаньский, а поминув Німеччину, даючи лише німецкому амбасадорови в Парижи устні пояснення справи. Берлиньский кабінет нїби нїчого не робив собі з того та ждав терпеливо на випадки на далекім Сході. Аж коли по битві під Мукденом стало річию певною, що союзница Франциї так неудачами воєнними як і розрухами в нутрі держави так ослаблена, що не може о тім гадати, щоби мішати ся в инші заграничні справи, вибрав ся цїсар Вільгельм до Танґеру, де демонстрацийно виступав против Франциї.

За его впливом стало ся, що мароканьский султан відкинув проект реформ, виготовлений в Парижи. Тодї зняла ся буря против Дельказа так в часописях як і в парляментї. Дельказе подав ся до димісиї і вже мав уступити, коли по сторонї Франциї дуже енергічно станула Анґлія. До того і президент французского кабінету не рад був, щоби Дельказе уступав з причини задирки з Німеччиною. Отже на разї буря притихла. Дельказе дав німецкому амбасадорови в Парижи пояснення мароканьской справи, а французский амбасадор в Берлинї те саме зробив в німецкім міністерстві заграничних справ. Берлиньский кабінет дуже холодно приняв ті заяви французской дипльоматиї, а у відповідь вислав до мароканьского султана окреме посольство під проводом Тотенбаха.

Анґлія ще попирала Дельказа, Ішпанія і Італія, передовсїм інтересовані в мароканській справі, також не хотїли робити Франциї трудностий; але Німеччина виступила рішучо, а заразом неприхильні Дельказови сторонництва і дневники ударили на него дуже остро, закидаючи ему, що своєю загонистою политикою готов спровадити на Францию війну. Навіть націоналїсти, хоч як ворожо відносять ся до Німеччини, ударили на Дельказа.

Серед такого стану річий прийшла відомість, що і французске посольство, вислане до мароканьского султана нїчого не вдїяло, бо султан відкинув усї жадання Франциї. Тимчасом цїсар Вільгельм не переставав маловажити Францию. Коли з нагоди замаху на короля Альфонса вислав до Парижа депешу, ґратулюючи королеви, що щасливо вийшов з пригоди, не згадав нї словом про президента республики Любета, хоч сей підча

Ґустав аф Ґайерстам. 5)

Одноокий Петро.

Отсе і була заковика для Петра, над якою він постійно думав а не міг розібрати. У всїх своїх міркованях він все приходив до того самого висновку: оден чоловік є такий а другий сякий і в тім вже годї що небудь змінити. А до себе самого він говорив сьо що: Кляра могла-б була мене мати, якби була хотїла, але тепер нехай шукав собі кого иншого. Инакше вже й не буде.

Та поволи став Петро довідувати ся, що про Кляру говорено поміж людьми. Мати одну дитину — балакано собі — се ще не біда, се можна направити. Атже Карль, їдучи до Америки, приобіцав їй прислати гроші на дорогу і все еще могло бути добре. Але так швендяти ся дальше і дістати другу дитину від кого иншого, се вже справдї не добре. Видима річ, що у тої дівчини нема чести ні за зломаний шеляг.

Петро дізнав ся також, що і ясна пані кликала до себе Кляру та мусїла їй порядно насоворити, бо рознесла ся чутка, що на св. Михайла Клярі велено вже забирати ся зі служби. Тепер все еще залежало від того, що скаже ясний пан; бо ясний пан не мав бути так строгий в того рода історіях.

Що однак було замітне то те, що Петро все був тим, котрий Кляру перед людськими язиками горячо боронив.

Петро держав ся сильно свого раз поставленого погляду: оден чоловік є такий а другий сякий і в тім годї що небудь змінити. А коли той погляд не удало ся ему в дискусиї переперти, тодї казав, нехай люди дивлять ся краще на свої жінки, то тодї певне не будуть лаяти других, а і зі своїми мати-муть доволї до роботи. У Кляри не було лише нїкого, щоб на неї уважав і тому не мав нїхто права, робити їй якісь докори.

Сам однак став з того часу знов думати про Кляру як за давних часів. В своїй уяві він бачив, як вона іде через загороду та несе ведра або молоко, як нїби-то виганяє ся в своїм гнучкім станї злегка усьміхаючись, то знов як спалає їй звільна на плечі хустка лишаючи відкриту голову. Нераз нагадував він собі також пісню, яку вона залюбки сьпівала, пісню „про гарну дївчину і хлопця обманця", та не міг сеї пісні гаразд зрозуміти. Ему здавало ся, що ся пісня є неправдива.

Думаючи про Кляру він став також виправдувати еї перед собою з еї гріхів. Чи стала гіршою? Зовсїм нї. Вона була тільки дуже легкодушна. Він се знав з давна, а тепер знають про се вже і другі. Був би я дістав Кляру — міркував Петро — то був би вже уважав, аби не волочила ся за парубками. А як нї? Ну, тодї він би вже догадав ся, що зробити. Він почислив би їй всї кости.

Тут Петро засьміявсь; він знав, що се неможливе. Атже він нїколи не зробив би їй нї найменчої прикрости в житю.

Причина усього нещастя була по правдї его негарність. Так, се було одиноке, що кинуло Кляру на невластиву дорогу. Але се его тепер не переражає. Навпаки, се і добре. Про Кляру всї язики вже зле говорять, тож не має нїкого, якого-б могла оперти ся. Тепер — думав собі Петро — є якраз час, аби прийшов порядок на него, тепер він вже ждав досить, тепер є пора поговорити з Клярою пова ю.

Ще того самого вечера пішов він над керницю в порі, коли вона там звичайно приходила. Сїв на край поручів і ждав. Ждав, здавалось, так довго, що аж ставало ему нїяково.

Коли однак надійшла, то він зараз пізнав еї хід. В нїм раптом щось немов затрясло ся, і ему здавало ся, що чує скреґіт ведер і трескіт тріснювиня під еї стопами.

Побачивши Петра Кляра остовпіла. Але вона вмить прийшла до себе і засьміялась, хоч Петрови здавало ся, що ся усьмішка не була вже так свобідно-безжурною як колись. Вона зараз обізвала ся до Петра і попросила его прийти їй у поміч.

„Се я як-раз хотїв" — сказав Петро а его очі розглядали ся тупо по всїх усюдах — „але перед тим мав би я дещо поговорити".

Кляра глянула на него зачудована. Его голос звучав якось несамовито, так що поклала на землю ведра і ждала, що буде далї.

„Менї здавалось — продовжав свою річ Петро — що між нами щось було".

Вона здвигла плечима а еї уста зложили ся в мимовільну усьмішку. „Ах, що тепер згадувати про такі справи", відповіла.

„Я думаю, що треба — сказав Петро і посунув ся на кантї блисше, так що его око дивило ся прямо в еї лице — для Кляри не було нїчого, але для мене було вже щось, про що я рад би тепер побалакати".

„Ажеж, нехай буде так як є", відрізала Кляра грубо, і хотїла піднести назад ведра.

„Нї, нї". промовив Петро і встав. „Пожди но трошки! Кляра нїколи не питала за мною, се менї добре відомо, але коли я тепер на весні дістану для себе окрему хатчину, то чи не схотїла-б Кляра замешкати там разом зі мною? Се було-б преціньь лїпше, нїж мучити ся тут як звичайна служниця".

Кляра не могла на такі слова вийти з дива. Якби то не був Петро, то вона певно була-б завстидала ся. Але хоч розуміла, як він чесно думав і хоч знала, що се одинокий для неї ратунок, який ще лишив ся, то однак засьміяла ся, бо бачила, який він був поганий.

Петро дорозумів ся, о що їй розходило ся, та увесь спаленїв наче грань, але дивлячи ся через дах дровітнї він сказав напів завстиджений: „Ти, розумієть ся, думаєш, що я для тебе за поганий?"

Кляра не знала, що їй на те відповісти. Але що не хотїла довше вистоювати перед Петром нї в сих нї в тих, то приступила до него і взяла его за руку.

Петрови було-б лїпше, якби Кляра була замість того сказала ему хоч кілька слів, але що вона того не хотїла вчинити, то обняв еї як колись за стан і палко поцїлував. Тільки, що тепер цїлував він вже инакше, як передтим, бо знав, що належить до него на все.

Коли відтак поміг їй витягнути ведра, Кляра раптом споважнїла, а глянувши на него сказала: „Щож, думаєш, вдїємо з дїтьми?"

Петро знов пустив зір понад дровітню.

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЄУМ І ЦЕРАТ
перенесений в ул. Сикстуської ч. 2
на ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 і поручає
Лінолєум-дивани
Лінолєум-хідники
Лінолєум-передстїлки
Цератові обруси.
Церати на меблї.
Цератові фартушки.
Постійні ціни фабричні. Цінники на домагане. Постійні ціни фабричні.
670

замаху сидів в каретї обіч короля і так само міг був пасти жертвою замаху. Членів французького посольства, висланого на вінчання прусского і німецкого наслідника престола, принимано на берлинськім дворі дуже чемно, але й дуже холодно. Членів посольства цісар поза конечним повитанем омивав і вовсім з ними не розмовляв.

Те все знов порушило противників Дельказа, тим більше, що з Берлина приходили вісти, мов то неохота Німеччини не так звернена против Франції, як против особи Дельказа. Сим разом так уже остро виступили против него дневники і противні йому сторонництва, що Дельказе мусїв вийнци уступити, тим більше що і Англія тепер уже мовчала. Поки-що не знати, хто буде его наслідником.

Норвеґска республика.

В цілій Норвегії усувають все, що нагадувало би унію з Швецією. Вчера стягнено торжественно з вірности Аверус фляґу унії, а на ей місце вивішено норвеґску трикольорову. Перед мешканем команданта ґарнізону зібрало ся до 30.000 осіб. Прийшли також члени сойму. Командант відчитав ухвалу сойму і стягнув фляґу унії. Військо презентувало оружє а музика відграла пісню „Сини Норвегії“. Серед гуку гарматних стрілів вивішено нову хоругов, військо знов салютувало а музика відграла народний имн „Любимо наш край“.

Населення Норвегії спокійне. Ані один голос не запротестував против ухвали сойму. Всї генерали зложили присягу вірности норвеґскому парляментови. Нове правительство вже утворило міністерство заграничних справ. З військових емблематів усунено всї шведські знаки. Офіцирів висланих до Берлина на весїле яко ад'ютанти короля відкликано.

Всї шведско-норвеґські члени заграничних посольств, котрі суть норвеґської народности, вертають до краю. Посли в Копенгазї, Мадритї, Римі і Вашинґтонї повідомили дотичні правительства, що перестають урядувати і вертають до Норвегії. Шведский конзулят у Відни, складаючий ся з самих Норвеґців, від вчера перестав функционувати яко шведский конзулят.

Університет з ректором на чолї і всїми професорами маніфестацийно підчинили ся ухвалї сойму. Церковну молитву змінено відповідно до нової ситуації; пропущено молитву за короля, а на се місце вставлено молитву за вітчину.

Шведский король і шведске правительство не хочуть узнати змін ухвалених норвеґским соймом. Король телеґрафував до норвеґских офіцирів, що не звільнає їх від присяги. Надзвичайну сесию ради стану скликано на 29 с. м. На засїданю шведского парляменту в присутности короля президент міністрів заявив, що Норвегія поступила самовільно, без співучасти короля і без огляду на Швецию рішила в справі унії, котра без згоди обох народів не може бути розвязана. Ухвала норвеґского сойму є тяжким нарушенем прав Швеції.

— —

Християния. Торговельний департамент в ноті висланій до чужих конзулів в Християнії потвердив офіцияльно ухвалу сойму і просив їх, щоби повідомили свої правительства о сій ухвалї.

Берлін. Говорять, що шведский наслїдник престола поїде до Льондона, Парижа, Берлїна і инших европейских дворів, щоби не допустити до утворення норвеґских конзулятів і до заключення торговельних договорів з Норвеґією.

Льондон. Так шведска як і норвеґска армія мають бути змобілїзовані і ждуть на наказ, щоби відійти на границю.

Штокгольм. Вісти, що між Швецією а Норвеґією прийде до війни, суть неправдиві. Богато шведских дневників промовляє за тим, щоби узнати самостійність Норвегії.

З Росії.

(Телеґрами.)

Петербург. В четвер відбуло ся перше засїдане ради міністрів в справі народної репрезентації. Засади проекту Булиґіна і проект утворення державної „думи“ з вибраних заступників народу узнано за відповідні в цілї заспокоєння потреб. Артикули в справі виборів, котрі мають бути переведені при помочи істнуючих институцій земской і громадской самоуправи, передискутовано і з малими стилїстичними змінами ухвалено. Комісия під проводом Горемикіна, в справі усталеня хлопской власности, оголошує, що з'їзд вибраних хлопами мужів довіря відбуде ся в осени. Спосіб їх вибору буде уложений і в своїм часї буде поданий до відомости населеня.

Вітебск. Тут знов розкинено проклямації против Жидів. В місті і в околиці знов надіють ся противжидівских розруків. Перед кількома днями товпа напала на жидівский дім і здемолювала его. Поліция спізнила ся і арештувала чотирех Жидів.

Єривань. В послїдних днях прийшло до кровавої бійки між Вірменами а Магомеданцями. Обі сторони стріляли до себе. Вибухла також одна бомба. Убито заїш 20 осіб, а богато покалїчено. Оголошено стан облоги. Салони позамикані.

Адреса до царя.

Москва. Вчера відбуло ся тут засїдане репрезентантів земств і міст в числї 250, помимо заборони Булиґіна. З'їзд ухвалив вислати депутацию з 10 осіб під проводом Гайдена і Шипова до царя в цілї предложеня ему слїдуючої ухвалено одноголосно

адреси:

Ваше Величество! Росию втягнено до нещасної війни через злочинні надужитя і недбальство дорадників Вашого Величества. Армія наша не була в силї побороти ворога; наша фльота знищена. Та страшнійшою ще і небезпечнійшою від зовнїшних неудач є війна внутрішня, котра грозить розгоріти ся в нашій державі.

Ваше Вел-о! Разом з цїлим Твоїм народом Ти бачив промахи нездатного й здеморалїзованого чиновництва і рішив змінити сей стан та в тій цілї вказав ряд средств, що мали вести до его реорґанізації. Але тоті вказівки віпсовано і не введено їх нїгде, в жадній галузи адмінїстрації. Гнет осіб та усего суспільства, обмежене свободи слова і всякі акти самоволї множать ся і беруть верх, замість щоб їх усунено, як Ти велїв.

Зі стану скріпленої охрани і самовільних обмежень введених адмінїстрациею, набирає поліция дужшої сили і зискує необмежену повновласть. Замкнено дорогу підданим до Вашого В а, тоту дорогу, яку Ти їм відчинив. Щоб голос правди дійшов до Тебе, рішив ся Ти покликати репрезентантів народу, які спільно з Тобою працювали-б над відродженем вітчини. Але Твое слово остало невиконане, помимо небезпек, які грозять після послїдних подій. Суспільство є занепокоєне поголосками о деяких проектах, після яких замість народної репрезентації, що мала-б за завдане повласти кінець чиновничій самоволї, мала-б бути утворена конференция репрезентантів станів.

Царю! Поки буде за пізно, для спасеня Росії і забезпечена внутрішного мира, розкажи, щоб покликано сейчас представителїв народу, вибраних в тій цілї через усїх Твоїх підданих без різницї, аби в порозуміню з Тобою рішити квестию життя і смерти: війна чи мир — аби означити условія мира або їх відкинули, щоб на місце теперішної війни настала війна національна, яка показала-б усїм народам Росії, що вона не є розділена, що не є вже обезсилена внутрішним розладом, але навпаки: є уздоровлена і могуча в своїм відродженю, з'єднана під одним національним стягом, аби вкінци в порозуміню з Тобою довела державу до нового розвитку.

Ваше В-о! В Твоїх руках спочиває честь, могучість російской Имперії і ей внутрішний мир, від якого залежить і мир на вні. В Твоїх руках лежить судьба держави, яку обняли Твої предки. Не отягай ся Царю, бо великою є в страшній для народу годині відвічальність Твоя перед Росиею і Богом.

Війна.

(Телеґрами.)

Вашинґтон. Бюро Райтера доносить, що в часї авдиенції американьского амбасадора у царя, цар заявив готовість взяти під розвагу справу заключеня мира і высказав горяче признане за приязні слова Рузвельта, переказані амбасадором. Амбасадор сказав, що авдиенция була дуже сердечна і може надіятя ся, що посередництво Америки буде принято.

Льондон. Дневники доносять: Ламсдорф мав сказати, що Росия готова вицофати свої війска з Манджурії, віддати Японови Порт-Артура і узнати японьский протекторат над Кореєю, але абсолютно не згодить ся на виплату военного відшкодованя.

Вашинґтон. Говорять, що жадна з візит амбасадорів у президента Рузвельта не мала особлившого значеня з винятком візити японьского посла Такаіра, котрому Рузвельт доніс о авдиенції американьского амбасадора у царя. Переговори суть в початковій стадії, бо Такаіра не міг Рузвельтови нїчого сказати, з чого можна би заключати о условях Япону. Российский амбасадор Кассині конферував вчера довший час з французким амбасадором.

Берлїн. З Петербурга телеґрафують, що в правительственних кругах рішучо заперечують вісти о неданекім заключеню мира, бо цар рішив ся за всяку цїну вести війну дальше і відкинути всякі мирові предложеня.

Льондон. Ламсдорф мав поручити своему секретареви, щоби заперечив рішучо всякі вісти о российских кроках мирових.

Вашинґтон. Япан рішучо не хоче подати своїх условій мира, заки не зберуть ся повновласті. Условія будуть огоголошені доперва тогди, коли повновласті обох держав особисто зійдуть ся.

Манїля. Супротив того, що российські кораблї не виконали віззвання, щоби до 24 годин виїхали з порту, віддано їх адміралови Трепови в цїли інтернованя. Кораблї вже розброєно, т. є. забрано з гармат замки і головні части складові машин. Офіцири і матроза дали слово чести що не будуть брати в дальшій війні і їх увільнено.

Льондон. З Токіо доносять: Від часу послїдної битви морской можна помітити дуже евергічні руки так российских як і японьских войск. Обі сторони що раз близше підходять до себе. Российські війска мають сильно терпіти в наслїдок надзвичайної спеки і браку води.

Токіо. Дня 7 с. м. Японці виперли компанію российской піхоти з горба положеного на північ від місцевости Лаотуйган і обсадили кільва сусїдних місцевостий.

Льондон. Дневники доносять, що Японці мали зачяти важну позицию під Омоссом, між Му-Н нґутою а Кіриком. Як ся вість і вість, що Ояма з своєю головною силою вже стоїть в Омоссо, справдять ся, то армії Лїневич гровить безпосередне небезпеченьство окруженя, а Владивосток був би відрубаний від суши.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Нашу передну сторожу на лївім криді заатакували Японці і здержали ей. Відтїл висланий перед кількома днями над ріку Чін вигнав передні сторожі японьскі і обсадив село Шамкатай. Наші віддїли в долинї ріки Гун виперли Японців з Наугаученсі.

Льондон. Лїневич посунув ся наперед до місцевости Госка і все здавсь промовляти за сим, що хоче довести до рішаючої битви з Японцями.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Буджетова провізория.

Відень. Правительство предложить палатї послів буджетову провізорию на 6 місяців, т. є. до 31 грудня с. р.

З Балкану.

Софія. Князь Фердинанд їде до Парижа відвідати Любета. Рівночасно французского аґента консулярного в Софії покликано до Парижа. Цїлию сих подорожий є велика акция фінансова, в цілї скріпленя французских впливів фінансових в Болгарії і отворення французскому промислови болгарских торгів.

Марокo.

Париж. Радник нїмецкої амбасади доручив президентови міністрів колективну ноту, котру нїмецке правительство вислало до всїх держав. В ноті нїмецке правительство заявляє, що годить ся на проект мароканьского султана що до скликаня міжнародної конференциї в марованьскій справі. Рувє приняв ноту до відомости.

НОВИНКИ.

— **В справі зарібкової еміґрациї до Прус** запевняють нас в компетентної сторони, що намістництво не давало нїяких поручень або вказівок до робленя перепон і що там евентуальні відклики і зажаленя рішає ся в дусї обовязуючих законів. З сего виходить, що староство золочівске мусїло свій окружник, який ми оголосили дословно в 100-м числї „Дїла“, видати на свою руку і не тілько без відомости але навіть против інтенциї намістництва, що отже намістництво повинно зая

Єму здавало ся, що се троха за прикро виховувати чужі дїти. Але що він вже передтим над сею справою думав, та відповів з супокоєм: „Найкраще буде, коли возьмемо їх до себе. Давати їх де инде на удержане було-б за дорого“.

„Того-б і я не хотїла“, замітила швидко Клара.

„Ні, ні, розумієть ся!“ — відповів Петро і зітхнув.

Він пішов за нею по трісновинню аж до сходів дому портиера. Але коли вже хотїла вийти на сходи, сказав впровола: „А тепер ще одно“.

„Що таке?“ — спитала Клара та спаленїла. Їй прийшли на думку річи, які Петрови і не снили ся.

„Так — сказав зацукуючись, між тим як его очі блукали по всїх усюдах намагаючись дивати ся навпростець — не важ ся нїколи сказати мені того, що ти мені вже раз сказала — ти визеш!“

„Що таке?“, повторила счудована.

Петро почервонїв увесь як тота грань та відповів грубо: „А, що я дивлю ся на північний захід!“

Клара стояла начеб їй рот залив водою. Вона не могла нїяк пригадати собі, аби щось подібного коли небудь сказала.

„Бо як що, то му бити, що аж кости поломлю“, докинув Петро — тай справдї чув, що додержать слова.

Відтак швидко обернув ся й відійшов, не сказавши навіть: Добраніч!

(*Конець буде.*)

Мозок а культура.

Довгий час не занимала ся наука питанем, чи і яка є звязь між людским мозком яво інструментом мисленя, а культурою. Ученим здавало ся, що прояви духа, елементи і система мисленя на все остануть ся якоюсь недосяжимою для научних дослїдів містериєю, чимось, що в цілости пропадає в запутаних темрявах метафізики. Але дух позитивізму, той дух якому новочасна наука завдячує всї свої величавї здобутки, викликав і тут, в области психічних явищ пожадану реакцию. Як нова галузь знання, психофізіольоґія, звела взагалї психічні явища на ґрунт фізіольоґічних та хемічних процесів, так і нова антропольоґія не полишила без розслїду квестиї, чи є яка звязь між культурою а мозком. Кількадесять лїт научної працї в тім напрямі не остали ся без успіху — нинї вже відношене між мозком а культурою перестало бути тайною для наукового сьвіта, а знаємо, що важність мозку і поступ чи реґресия в культурнім житю стоять з собою в безпосереднїй, паралельній звязи.

Початок до дослідів на згаданім полї дали дві працї в области новійшої антропольоґії — именно-ж праця Броки про чашки населеня Парижа і праця проф. Еміля Шмідта про розмір чашок старанних і теперішних Египтян. Капітальний твір Броки (Broca) появив ся в р. 1872 і до-разу звернув на себе увагу научного сьвіта. Брока порівнував чашки з двох старих паризских кладовищ, одного, що сягало X віка, а другого, що мало мерців аж по вік XIII. Взявши чашки з одного і другого кладовища та чашки населеня Парижа з послїдних шістьох столїть та посортувавши їх після часу Брока дійшов до поражаючого висновку; він доказав, що обемистість чашки Парижан протягом віків замітно і постійно росла, так що в самих шістьох послїдних столїтях зросла о 35·55 куб. центиметрів. *) До подібних, хоч відворотних чисельно висліда на поля зросту чашки дійшов також другий учений, згаданий вже Еміль Шмідт. В своїй праци про чашки Египтян він доказав, що сї чашки постійно зменчали ся, і то так, що протягом послїдних двох тисячок лїт обем чашки Египтянина змалїв о цїлих 44½ ccm. Розуміть ся, що Шмідт дійшов до своїх помічень так само як і Брока при помочи розкопів і викопалищ, а коли дійшов до противного чисельного результату, то се не значить, щоби оба висліди мали відмінний теоретичний підклад. Навпаки, оба чисельні зіставленя потверджують лише те саме правило — а именно: що чашка росте, згладно малїє, в прогресию культури, бож відома річ, що в критичнім часї Парижани в культурі поступали постійно наперед, між тим як давна египетска культура ще в старину упала, а Египтяни находять ся тепер в станї занепаду.

Дальшими етапами в научних дослїдах про відношене величини мозку до культури були працї Гунтера про чашки неґрів і працї проф. Матієґка в Праги та Кости Ферейраса з Лїсбони в обсягу тзв. фахової статистики. Взагалї терен дослідів розвивав ся в двох напрямах: одні учені, щоб дійти до позитивних висліда в справі відношеня між чашкою а культурою, брали за підклад порівнане між чашками народів некультурних а народів культурних або навіть висококультурних — другі знов брали за предмет своїх дослідів чашки ріжних фахів в тім самім народї. Яко третий предмет дослідів представляли поміри над чашками великих ґеніїв і мислителїв, які також причинили ся чимало до розвязки інтересного питаня.

Що-до дослідів Гунтера, то він взяв ся до порівнуваня мозків неґрів з мозками білих з часів тзв. північно-американьскої сецесийної війни.

Гунтер сконстатував, що чашки всїх убитих в війні неґрів були малого обему, міжтим як чашки білих, хоч також походженя північно-американьского, були великі. Впрочім свої обчисленя робив Гунтер не тільки що-до величини чашки але і що-до ваги мозку, а і ті обчисленя давали анальоґічні висліди. Найважнійші мозки находили ся лише у білих; мозки неґрів були всї поменчої ваги.

Ще інтересніїші чим досліди над ріжнокультурними расами були досліди на тій інтелїґенциї серед тої самої суспільности. Досліди такі суть дуже численні і тут варто нагадати лише самі важнійші. Проф. Матієґка з Праги взяв за предмет дослідів чашки ріжних заводів (фахів), котрі поділив на шість клас, а его наслїдник в тім напрямі Юрий Бушан на 4 класи а именно: I кл. робітників і служби; II кл. ремісників і дрібних промисловців; III кл. писарів, учителїв урядників і одиниць иньших тзв. вільних заводів, які вимагають більшої інтелїґенциї, і вкінци IV кл. — класа висших урядників і учених. Отже показало ся, що у одиниць I кл. було лише 26 прц. таких, що мали мозок з важностию понад 1400 ґрамів, в другій

*) Задля скороченя будемо значити дальше куб. центиметри технічним знаком ccm.

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 510

Прийму лекцію на селі в домі священника до дітий початкуючих кляс. Вимоги скромні. Ласкаві зголошеня до Адміністрації „Дїла“ під „Українка“. 3—3

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 діточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убрання по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ
наслїдника Якова Геллера
Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.
319 23—30

Ново отворений
торговля залїзних, металевих і ножівничих товарів, бляхарських виробів і т. п.
під фірмою 514

ФР. ХЛЯДЕК
Львів, Ринок 45
(ріг улиці Ґродзїцких).
Поручає ся Впов. Публиці.

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Ново отворена дня 8 цьвітня с. р.
сїдлярско-римарска робітня
Львів, ул. Собіского ч. 2
під фірмою
М. Ґрубер і Ф. Чушкевич

Всякі замовленя з обсягу сїдларства і римарства виконують скоро, старанно і тревало по найприступнійших цінах, дальше всякі репарації і відновленя, а то: повозів, упряжи, куферів, покровців і т. п. Склад упряжи, сїдел, батогів, приладів до подорожи і стаєн. На домагане Впов. гостий приймають замовленя в провінції. Бувши кількалітним управителем повозово відділу у фабриці Вп. Штроменґерів, єсьм переконаний, що найвибагливійші вимоги Впов. гостий сповню на повне вдоволене. Тому прошу о ласкаву память і пишу ся з поважанем 386 6—6
М. Ґрубер & Ф. Чушкевич.

Ученик осьмої кляси сейчас може поїхати на лекцию. — Адресувати: Емілія Кобірецка, Перемишль, Добромильска ч. 36.

449 1. 5—19

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ
і головний склад
будівляних материялів
Мих. Мікося
Ярослав, Ринок, пл. Пароxіяльна
поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинїрам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно	біле гашене і скалисте гідравлїчне	— — — —
Ґіпс	краківский	— — — —
	і львівский	— — — —
Цемент	портланд вагонами	— —
	і на бочки	— — — —
Асфальт	природний, штучний плити до фундаментів.	—
Підлоги	камінкові, цементові сірі, мозайкові, гладкі, жолобковані	— — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальки до каналізації	— — —
Керниці	бетонові рїжних розмірів, мулові	— — —
Миски	під рури	Ринки отверті
Сходи	камінці граничні	— —
	бетонові	— — — —
Цеглї	шамотові, окладкові	— —
	до фасад	— — — —
Дахівки	краєві, заграничні, червоні, скляні	— — —
Коминки	камінкові	Паса дахова
Оцьґеіна, Карболїнеум		
Каналїзация	і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.	

467 8—15

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*
бездоганної якости поручає по цінах найнизше торговых фірма 425 8—20
Scherer & Comp.
Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

РОВЕРИ
сильні прогулькові машини, моделї 1905 р., першорядної марки
з приладами і ґарантією продає
по 120 корон
ГОЛОВНИЙ ЗАСТУПНИК
Ґустав Вальд
Львів, ул. Яблоновских ч. 2 (ріг Зеленої.)
Продаж також на рати. 527 1—?

Важне для церков!
Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п
БРАТЯ МУНД, Львів
улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)
Фабричний склад будівельних материялів.
Взірцї і цїнники даром і оплатно.
Першорядні порученя. 4104—22

ІВОНИЧ
жерельно-купілеве і кліматичне заведенє.
(Зелїзнича стация в місци.)

Найсильнїйша солоно-йодово-бромова щава, котрої успішність є стверджена у всїх видах золзів (скрофульози), в недугах костий, шкіри і взагалї у всїх недугах, що вимагають приспішеня віднови материї.

Уладжене заведеня взірцеві, ссьвітлене електричне, водопроводи. На сегорічний сезон вибудовано два доми в 60 комнатами.

Лїкарі заведеня: доцент д-р Антін Ґабришевскій зі Львова і д-р Юлїян Станишевскій з Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лїкарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя значно дешевші. — Увільнене від такси на основі ссьвідоцтв убожества удїляє ся лише в I. і III. сезонї.

Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сїль, луг і мул приймає і всяких поясненъ удїляє 394 5—8

Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

Дїйсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайденний
Екстракт до праня і моченя
Марка **Марка**
„Похвала господинь“
Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане содї стає зайпне. 4. Біле є чисте. 5. Для рук і для біля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.
По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господини і прачки необходимий.
Дїсташи можна всюди.
Юрій Шіхт в Авсіґ.
360 Найбільша фабрика того рода европейскім континентї. 40—40

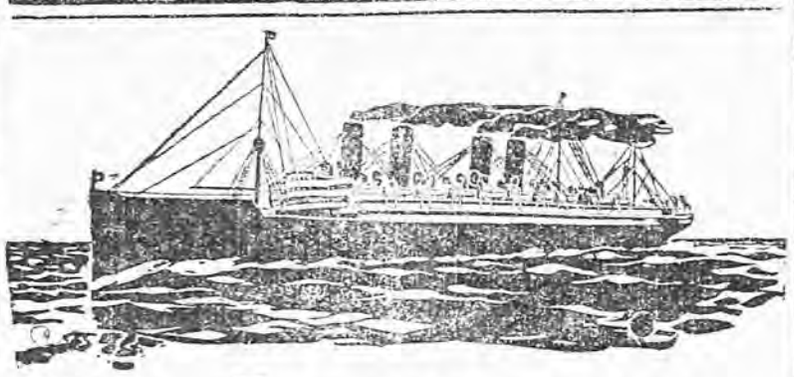

До Америки
Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японну, Хін і т. д.
з Галичини і Буковини
найдешевше перевозить
Перевозове товариство пароходіе
NORDDEUTSCHER LLOYD
В БРЕМІ.
В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.
Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:
Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 12—50

СЬПІВАНИК ШКОЛЯРЯ
(одобрений митроп. ординариятом)
Видав о. ПЕТРО ПИЛИПЕЦЬ
катехит народних шкіл.
Поодинокий примірник 10 сот.
Можна дістати в книгарнї ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1, в книгарнї Ставропіґийскій Руска ч. 3. і у видавця ул. Скарбківска ч. 5. На почтову посилку треба долучити до 2 примірників 3 сот.; до 4 прим. 5 сот.; до 12 прим. 10 сот.; до 24 прим. 20 сот.; до 47 прим. 40 сот. ос. Катехити і пп. Учителї замовляючі більше число примірників просто від видавця, не платять почти, а крім того дістають відповідне число даровых примірників для біднійших учеників. При менших замовленях можна гроші присилати почтовими марками. Сьпіванык школяря надає ся дуже добре на нагороду пильности. 530 1—3

100 2—4
Лиця із старшим виглядом
відзискують сьвіжість і молодечість, коли їх пекати при помочи славно-звісного, зовсїм нешкідливого, правдиво анґлїйского огіркового молока Балясси. Се незрівнане средство краси усуває по кількох днях з лиця морщини, веснянки, остуди і надає ему сьвіжий і нїжний нашіпок. Фляшка 2 К до того правдиве анґлїйске огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К і огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці. Висилка почтою через аптику К. БАЛЯССИ, Будапешт, Erzsebetfalva. Остерігає ся перед безвартісними наслїдуванями. Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брам ч. 4; Райм і С-ка, Краків. М. Шварц аптика в Перем шлии, Симеон Гай аптикар двірский у Львові.

На літо!
Тонірцї вибивані пацьорками від	3—15 К
Вишивані краватки	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	13 „
„ шапочки	2 „
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті)	2 „
Гердани з пацьорків	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляких дарунків, туток і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає 397
„Сокільский Базар“ у Львові, Руска І.

Дома і в дорові доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry
є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стїльця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенцаї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, вдагідняє кашель, розпускає слизя і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих флящин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену всхену охоронну марку з черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря **A. THIERRY** **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з ценитифолії є недостижимі средства, подає брошура в тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальзаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прегради (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдувавних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судовоі одвічальности. 285

В житю вже нїколи!
не лучить ся рідка нагода **лиш за зр. 3·75** дістати отсю знамениту збірку товарів.

20 штук зр. 3·75.

20 штук зр. 3·75.

І реформ. кишен. годинник анкер-ремонтоар, що добре ходить; 1 правдивий ґольдиновий панцирний ланцушок; 2 штуки перстенів з імітованого золота найновійшого фасону, з іміт. брилянтом; 2 штуки спінок до манштетів *Gold-double, гільош. з механїзмом*; 1 дужа гарна брошка, 3 штуки спінок на груди (chemisetts); 1 пат. спінка до ковнїрця, 1 чудова шпилька до краватки, 1 футерал до годинника; 1 кишеневе зеркальце в етуї, 1 шпилька до блюзи, 1 оловець, що дає ся причепити в механ. приладом, 4 предмети, що викликують загальну радість. Всї ті 20 величавих предметів разом в год. анкер-ремонтоар коштують лише зр. 3·75.

Ті самі 20 предметів, але замість в реформ. годинником анкер з **І золотим годинником електро-ремонтоар**, що зовсїм заступає правдиво золотий годинник (зовсїм як на образку) з 3-лїтною ґарантією за добрий хід
лише зр. 6·75.

Що не подобає ся, відміняєсь радо, тому ризико виключене. Дістати можна за попереднім надісланем гроший або за післяплатою. 513 1—?

Louise Wachsman
Wien. VI. Haydngasse 17 G.

Оповіщене.
Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих картон призначений на бу. ову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланем гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру“, Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

Одинока найдешевша руска фірма церковних виробів
Петра Дуткевича
позолотника в Станиславові, ул. Бельведерска 4.

продає в богато заосмотренім складї дуже дешево дарохранительниці, гарн. дзвінки, чаші, монстранції, панухи, евангелія, патериці, підставники, плащениці, хрести, кадильниці, всеночники, зодоноси, шлюбні вінці, лямпиниці, їхтарі, образи до процесії, фани, хоругви, стихарі, суконки, сьвітло осадне, квяти, парох. печатки.

Старі знищені знаряди церковні приймає ся до огневого волочена, посрібленя і бронзованя.

Також міняє ся і купує ся знищені церковні знаряди по найвисших цінах.

Виконує ся золоті шлюбні обручки; міри прошу надсилати паперові.

Моя фірма виконала для теперішного Преосвящ. станиславівского епископа золотий перстень, обложений брилянтами і шмарґдом за 2000 К, золотий ланцух за 900 К і срібний жезл за 900 К. 140 47—45

ЛІПІК
в Славонії, першорядна купілева місцевість.
Одиноке горяче йодово-алькалїчне жерело (64° Ц.) на континенті.

Стация льонятаньскої зелїзниці (via Dugoselo). Крім того стация полудневої зелїзниці Пакрац-Ліпік. Преміоване в Будапешті, Відни, Льондоні, Римі і Бруксели. Знаменито уладжені термальні купелї, водолїчниче заведенє, інгалятория Буліна, диетична кухня; лїчниче заведенє для офіцирів. Елеґантний сальон, кавярня і реставрация, великий парк, прогулькова зелїзниця, капличя, знамениті готелї, електричне осьвітленє. При ревматизмі, гостци, ішіясї, доманю костай, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. ексудатах, при скрофулїчних і всяких недугах крови незрівнане. Підчас лїчничого сезону ординує 10 визначних лїкарів. Термальна вода з Ліпіку просто з жерела, а також у L. Edeskuty в Будапешті. Ліпіківску термальну сіль можна замовляти в купілевій дирекції.

353 5 - 5 Всяких інфомацій удїляє **Купілева Дирекция.**

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насѣкомі:

Правдивий лише в фляшочках.

338 5 8

Набути можна всюда де висять плякати.

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безперечно найбільший вибір.

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безперечно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre“

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато насмотрений склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиер, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, церат, лінолеум, колдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цінах.

За надісланем нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цінники, в котрих є описані також льняні і бавовняні товари, мужеске і дамске біле, шифони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовленя з провінциї полагоджує ся відворотно.

Для уникненя похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанем

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE“

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

8256 11—37

Знаменито прасоване біле дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО КРОХМАЛЮ

Фріца Шульца jun. Акц. тов. Еґер і Липско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS“ і „ЗЕЛІЗКО“.

Можна дістати всюди в картонах.

451 3—28

Премійований найвисшим відзначенем „Grand Prix“ на сьвіт. виставі в Ст.-Лю'с 1904.

Домагайтесь лише екстракту до чищення

Globus

як з боку на образку

бо продають богато безвартісних наслїдувань.

445 1. 1 9

Одинокий фабр.: Фріц Шульц jun. Акц. тов. Еґер в Ч. і Липско.

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лікарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** осоливо против порпів і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, табливо

дити уневажнене того окружника. На всякий спосіб уряди громадскі повинні всюди після свого обовязку видавати без всяких перепон книжки робітничі, а де би який уряд робив трудности, нехай інтересовані ввернуть ся сейчас до президії намістництва — хочби телеґрафічно. В кождім однак случаю просимо інтересованих, щоби не одержавши корисної полагоди навіть від намістництва, давали нам сейчас відомість до дальшого ужитку.

— **Краєві сойми** мають бути скликані, як доносять з Відня, в початком вересня с. р.

— **Рільнича рада.** В сали нижньо-австрийского сойму у Відни відбудуть ся в днях 19 до 21 с. м. засіданя рільничої ради (Landwirtschaftsrat), утвореної ще за часів абсолютистичних а приділеної опісля до міністерства рільництва. На дневнім порядку засіданя, як читаємо в надісланім урядовім комунікаті, находять ся між иншими внесеня комітету в справі реформи статистики лісової і жнив, внесене референта що-до законопроекту про товариства з обмеженою порукою, дальше справа реформи і уложеня обезпеченя робітників, внесене комітету в справі загального відшкодованя елементарних нещасть, справа охорони від випадків при рільничих машинах, внесеня комітету в справі розділу достави для війска і т. п. Як бачимо, рільнича рада буде займати ся важними справами, що доторкають рільниче населенє кождого краю. Галичина, особливо східна її частина, заселена Русинами, се край par excellence рільничий, отже постанови рільничої ради у Відни не відносять ся може так до нїякого рільничого народу в Австрії, як до Русинів. Та на диво рільнича рада рішає ріжні важні справи для руского рільничого населеня, без участи его представителїв, бо до складу сеї ради не належить ані один Русин. Се одна з тих числевних аномалій, які можливі лише в Австрії, і то супротив руского народа. Надіємо ся, що дотичні чинники здобудуть ся на дрібку безсторонности супротив Русинів бодай в области чисто економічній і допустять представителїв трех мілїонів руских хліборобів до інституції, в котрій їм належить ся навіть визначнїйше місце.

— **Руські справи в чужих часописях.** Ми вже згадували недавно про фейлетон проф. Грушевского, розпочатий в „Кіевскихъ Отзывахъ“ про галицкі руско-польскі відносини. Товчок до написаня того фейлетону дала Вп. авторови поміщена передтим в названім дневнику допись якогось галицкого Поляка, котрий тутешним польским звичаєм змалював закордонній публиці танцюристий рай, в якім нїбито некультурні галицкі Русини проживають едино завдяки безмежній ласці Поляків та ще за всї польскі благодати відплачують невдячностию. Отже й петербурґский дневник „Сынъ Отечества“ містить також дописи проф. Грушевского про наші тутешні справи, за що ему тим більше мусимо дякувати, що российска публика або зовсім нїчого не знає про наші відносини або дістає інформації цїлком ложні і на дві сторони тенденційні в міру того, чи походять від тутешних Поляків чи від наших кацапів. Що Поляки не дуже раді тим дописам проф. Грушевского, се нас не може дивувати. Але дивує нас куслива замітка Czas'y, що університетскі занятя і наукова праця лишають очевидно проф. Грушевскому ще досить часу займати ся працею дневникарскою, — як коли би Czas не знав о тім, що більша часть університетских професорів Поляків на університетских катедрах шукає не університетских занять і наукової праці, а політичної карієри при помочи дневникарскої праці. Ale to co innego! Полякам вільно університетскі катедри уважати лише за своє побічне і підрядне занятє, але Русинови, що всї свої сили і своє здоровле віддає самій лише науковій праці, докоряє ся вже, коли безнастанні безличні брехні спонукають его вкінци відкрити ширшому свїтови дїйсну правду. — „Петербургскія Вѣдомости“ (з 7 с. м.) досить широко репродукують нашу статю п. заг. „Росийскі поступовці а українська справа“ (ч. 110), не додаючи від себе нїяких замітох. В двох лише місцях кладе редакция при наших словах знак запитаня, начеб їх не розуміла або не згоджувалась з ними. Відносить ся се до місць, в котрих у нас сказано, що холмских унїятів віддано на жертву польским епископам а тим самим на жертву полонїзациї, а друге, що полекші для Поляків що-до набуваня землї на Українї, Поділю і Волини зроблено в тій цїли, щоби лекше поборювати демократичний рух серед населеня тих країн. Отже що-до першого, то наш висказ опирав ся на фактах з Холмщини, котрі опісля таки спонукали российске правительство до обмеженя т. зв. толерацийного указу. Що-до другого, то наше твердженє оперли ми на мотивах самого-ж таки комітету мінїстрів. — Віденьский двотижневник Das Recht (ч. 23 з 1 с. м.) у вступній статї п. заг. Der König der Ruthenen широко обговорює знаний процес д-ра Трильовского, різко малюючи положенє руского селяньства в Галичинї та галицке судівництво.

— **До статї „Готовмо дїти до шкіл“** надіслано нам отсе письмо: До зазиву, який видала Хч. Редакция (ч. 117) в справі посилана селяньских дїтий до школи, хочу додати кілька слів поясненя формально-правної натури. У всїх середних школах східної Галичини панує загальне переконанє, що ті хлопці, котрі вголошують ся до першої кляси, не можуть мати більше як 14 лїт. Дїйсно бувае часто, що директор з тої причини не приймає селяньских хлопців при записї, а і учителї, навіть Русини, дають такі інформації, через що богато селяньских дїтий (звичайно пізні Івани) має замкнені двері школи, хочби й визначали ся найбільшими здібностями. Чи в галицких середних школах (спеціяльно східних) був остатнїми часами який подібний приказ від властий, не знаю, хоч воно можливо, що галицкі шкільні власти могли видати такий довірочний обіжник. Та нам треба на сїм місци сконстатувати, що подібне поступованє директорів є безпідставне, а евентуальні інструкції властий просто беззаконні. Австрийскі закони знають тілько мінїмальний вік ученика (скінчених 10 лїт), що з педаґоґічного боку вповні оправдане, але нема в них постанови що до максімального віку. Така постанова була колись в Австрії, її видано ще в р. 1826 (найв. розп. з 11 вересня) з докладним мотивованем, чому так робить ся: „es macht die mit jedem Jahre zunehmende Vermehrung der Studierenden an den Studienanstalten der Monarchie und die Besorgnis, was endlich aus der übergrossen Menge in der Folge werden soll, notwendig fürzudenken...“ отже не приймати учеників понад 14 лїт. Цїль отже — аби стримати небажаний напливаючим сферам наплив молодїжи до шкіл. Однак се антикультурне розпорядженє було знесене ще в р. 1844 (найв. розп. 18 мая 1844) і більше его вїколи не відновлювано. Его не знає закон орґанїзацийний для шкіл з р. 1849, не привернув его абсолютизм Баха, а від конституцийної ери таке розпорядженє неможливе з огляду на основні конституцийні законы. Бо инших мотивів як ті, що наведено в р. 1826, не можна прецїнь подати, а ті хиба противлять ся основному понятю конституції. Правда, есть одно розпорядженє міністерства з р. 1851 (спеціяльно для Галичини) а в нїм сказано, щоби таких учеників, котрі „das zwanzigste Lebensalter überschritten haben, in der Regel in die unteren Klassen als öffentliche Schüler nicht aufzunehmen“ (з 22 цівітня, Нр. 3607). Більше нїяких обмежень з титулу віку нема. Виходить отже рада: коли в якій-небудь ґімназиї чи реальній школї директор не приймив би ученика понад 14 лїт, тоді батькови ученика прислугує законний рекурс до краєвої ради шкільної, міністерства, евентуально до найвисшого трибуналу адміністрацийного. Справа цїлком чиста і ясна.

— **Ще про ц. к державну „посушну“ запомогу.** З старосамбірского повіта пишуть нам: І у нас роздавали громадам ледову сіль в малих скількостях, через що громади дальше віддалені від зелїзничих стацій в Хирові і Стрілках більше стратили висилаючи фіри, як вискали, відобравши „даровану“ сіль. У Відни мабуть купили запомогою польске коло, бо роздачу ей повірено самим польским інституциям, остаючим під зарядом патріотників. Де нема райфайзенки і рільничого кулка, там мала громадска старшина старати ся через пов. виділ о дешеву пашу і опуст кошту достави. Та для сїл віддалених дальше від зелїзничих стацій таке замовленє паши є майже без хісна, бо коли дорога далека, а ще кепска, то чоловік всего відрече ся. А паша може прийти в таку пору, де дорога розмокне, і тяжко привезти, або паде дощ, а тоді замокне і все піде нїнащо. Але п. Козловский і честна компанія в своїм обіжнику нїчого не кажуть про запомогу в грошех, видко нїкому не дають. А однак так не є. Живе в Мшанци мужик Теодор Сухий і держить субвенціонованого бугая, якого купує ц. к. товариство господарске у Львові. Сухий є членом сего товариства. Десь ще в марті с. р. признало ему ц. к. господарче товариство 40 кор. запомоги на пашу для бика. Коли мужик дістав 40 кор., то по кілько забрали не мужика? Громада Мшанець написала просьбу до пов. виділу в Старім Самборі, щоби він для потерпівших від посухи громадян випедчав 1000 кор. підмоги. Міг дістати запомогу не потребуючий, чомуж би не мали дати бідакам? Та громадска старшина не удостоїла ся навіть відповіді. — *Самбірский.*

— **Страйк при матурі** в залїщицкій учительскій семинарії, про котрий ми недавно доносили, опер ся аж о міністерство просьвіти, але без успіху для покривджених. Вісїм кандидаток, що не явили ся першого дня страйку, не припущено більше до іспиту; з прочих 46 відтягнуло ся відтак дальших 8, з останних же 38 одержало лише 5 (пять) съвідоцтво зрілости а 2 поправку з одного предмету. Трийцять і один кандидаток і кандидатів „спалено“, хоч многі з них принесли відзначаючі съвідоцтва. Так дбає ся у нас о фахові учительскі сили, хоч сотки громад в краю мають школи заперті задля недостачі яких-небудь учительских сил!

— **Нїмецка ґімназия в Бродах** не буде мабуть спольщена. Як доносять свідтам, справа перемінї сеї ґімназиї на польску війшла з дневного порядку брідскої міської ради, бо з Відня, а може й зі Львова, офіціяльні круги мали дати знак, що коли-б згадана ґімназия була перемінена на польску, то в такім случаю буде заложена нїмецка ґімназия в Кракові або в Перемишли.

— **Послїдний відгомін демонстрації.** Перед повітовим судом с. III у Львові відбула ся онодї ще одна розправа против учасників головної антикерберівскої демонстрації Сим разом в ролї обжалованих ставнули пп. Остап Ігнат, увінчевий ґімназияст і Іван Домбровский, інтролїґаторский челядник. Розправа скінчила ся вироком, котрим засуджено обжалованих на кару арешту по 3 дни з заміною на гривну 15 К. Обжалованих боронив д-р Загайкевич.

— **Вписи до I. кл.** приватної женьскої ґімназиї з правом публичности при ул. Тихій ч. 9 або ул. Оссолиньских ч. 11 відбудуть ся в днях 26 і 27 червня б. р. Іспити вступні до I. кл. відбудуть ся дня 28 червня о год. 3 по пол. — Скорші зголошенє приймає дирекция щоденно з виїмком неділь і сьвят від години 4—5. — Іспити вступні до кл. II—IV, дальше приватні іспити з I., II. і III. кл. відбудуть ся дня 1 липня б. р. від години 8 рано. — В сій ґімназиї удїляє ся поправ науку руской религії також науку руской мови.

— **Вражінє справді европейского підприємства** — пише нам один з провінціональних Русинів — зробила на мене книгарня наук. т-а ім. Шевченка, перенесена до осередка міста. Вже саме поміщенє при одній з центральних улиць (а імечно при улици Театральній, зараз коло Сейфарта) було дуже щасливою думкою. Досп. скілько разів я мав нагоду приїхати до Львова, незвичайно депримуюче вражінє робив на мене брак одної-однїської руской фірми в найпорядніїшій части Львова. До того, в околици Марійскої площи концентруе ся польска книгарска торговля, тут, або близько дуже від неї є цїлий ряд первокласних польских книгарень. Се і на чужинця мусїло робити вражінє високої культури польскої, а некультурности Русинів. Перенесенє книг. наук. т-а ім. Шевченка до середмістя есть проте наче видимим знаком руской культури на львівскім ґрунтї. Отакі рефлексії насували ся мені по звіданю книгарні. Бо книгарня представляє ся справді по европейски. Літератури: українсько-руска, российска, польска, нїмецка, французка і т. д. репрезентовані на ей полицях і виставових вікнах в найновійших і найкращих виданях. Спеціяльно цїкаві для нас видавництва українські з-за кордону, друковані российскою правописию (нисъ-нїс, ходилъ-ходив, літо-лїто, выдати-видїти), у нас майже не звісні, як і виданя неукраїнської российскої літератури, друковані в західній Европі. Книгарня ім. Шевченка повинна отже знайти підпору в руской публики, аби могла гідно репрезентувати на вні руску літературну продукцию. Се і подиктувало менї ті слова, які прошу помістити в Вашій цїнній часописи. — *А. К.*

— **Тіснїйші доповняючі вибори** до львівскої міскої ради, що відбули ся другий раз в середу, скінчили ся без успіху, бо ані один з вісьмох кандидатів не дістав абсолютної більшости голосів. Длятого магістрат визначив нові вибори на 15 с. м.

— **Конець дефравданта.** Про капітана Мілера, що допустив ся дефравдациї в ґарнізоновім шпитали у Львові, доносять осьто: Мілер пробував в Стрию до 5 с. м. і в готелю подав себе за капітана Карола Вернера з Тарнова. Дня 7 с. м. приїхала до него зі Львова якась молода женщина і разом з ним мешкала як „донька“. В слїд за нею прибув львівский аґент Пшестшельский і виславши Мілера, повідомив львівску команду, котра приказала его арештувати. Зараз по содержаню депеші зі Львова, стрийска команда выслала одного майора і поручника 9 г. п. до готелю Дністря, зараз коло зелїзничого двірця. Капітан Мілер опустив готель без опору, почім всї три переїхали фіакром до касарні. Коли йшли через касарняне подвірє, Мілер добув нагло з плаща револьвер і заким его товариші стямили ся, вистрілом під бороду відобрав собі житє.

— **З'їзд дватцятиліїтний** абітуриентів з 1885 р. ц. к. академічної ґімназиї у Львові відбуде ся дня 4 н. ст. липня 1905 р. в будинку той-ж ґімназиї о 3 годині по полудни. Зголошенє належить надіслати найдальше до 25 н. ст. червня 1905 р. на руки послїдного, Львів ул. Куркова ч. 2. — *Д-р Д. Дорожинський, Н. Гавяк*

— **Грядуче поколїнє.** Про причину убийства і самоубийства, сповненого в Кракові студентом фільозофії Марияном Бушиньским, надходять такі подробиці. Бушиньский (а не Буржиньский, як спершу писали) побирав 1000 К стипендиї, а що як раз опорожнила ся стипендия ще висша, Бушиньский, дуже здібний ученик, подав ся о неї. Однак при предложеню поданя о сю вишу стипендию виявило ся, що підписи кількох професорів на съвідоцтвах із зложених т. зв. „кольоквій“ є підроблені, бо Бушиньский саме тих іспитів перед тими професорами не здавав. Справою занявся поки-що академічний сенат, а Бушиньскому грозила не лише втрата побираної стипендиї і видаленє зі всїх університетів, але й карна одвічальність за фальшованє документів. Бушиньский, котрий незнати поки-що чому опустив ся в науках, коли бачив, що его обманьство вийшло на яву, наслїдком чого его житє раз на все знівечене і на вічне імя родини спаде ганьба, постановив скінчити самоубийством. Має при собі одвічівську матїр, котрій по его смерти грозила би нужда. Щоби і до сего недопустити, спратав насамперед її зі свїта а відтак пішов себе житя.

— **Кілько вугля зуживає корабель?** Без вугля пароходи є мов мертві тіла, що не в силї порушитись, тому так для военних як і торговельних заосмотренє вуглем є найважнїйшою справою. Зрозуміла се Анґлія і по цїлім свїтї, особливо при найважнїйших морских дорогах, потворила величезні углеві стациї, котрі рівночасно є кріпостями і дають їй панованє над свїтом (пр. Ґібральтар, Мальта, Аден, Сінґапур і ін.). Корабель з'їдає величезні маси вугля, один до двох кільоґрамів в годині на силу одного парового коня (1 HP). Скількість зужитого вугля зростає з третім степени до швидкости корабля, отже для подвоєня швидкости треба 8 разів більше вугля. Пр. один з найбільших нїмецких кораблїв „Kronprinz Wilhelm“, котрого машини мають силу 33.000 HP., а котрого швидкість виносить 22·5 морских миль (43·6 клм.) на годину, зуживає на годину 23 760 клґ. (23·76 тон) вугля, отже в 24 годинах 570·24 тон (не числячи яких 25 тон вугля денно на освітленє, топливо, до кухонь і т. д.). А що сей корабель (один з найбільших в свїтї) має місце на 4 450 тон угля, то може плисти лиш 7—8 днїв, щоби по дорозї не набирати свїжого запасу вугля. Вже з того видко, що такі колоси, як военні кораблї, котрі працюють нераз з побільшеною швидкостию, є просто на ласці вуглевих стацій або вуглевих кораблїв, що за ними везуть уголь. Коли такий корабель не має де набра-

---

клясї вже 42·8 прц., в III-ій 48·5 прц. а в IV кл. навіть 57·2 прц. Подібний результат показали також досліди другого ученого, що працював в тім самім напрямі, проф. Ферейраса з Лїсбони, котрий знов робив поміри на чашках сучасних Португальців. Ферейрас взав за предмет досліду чашки 375 одиниць і поділивши їх на три класи після суспільного заводу — клясу робітників і ремісників (I кл.), клясу купців (II) і клясу учених та артистів (III кл.) — найшов, що середне число обему чашки замітно росло постепенно від I класи до III-ої. Так середне число обему мозку I ґрупи виносило 1578, II ґрупи 1599, міжтим як III-ої доходило пересічно до 1602 сем. Вкінци Ґальтон і Вен робили досліди на чашках учеників, а ті досліди потвердили висновки що-до паралельного відношеня між величиною мозку а інтелїґенцию. Названі учені міряли грясть чашок 2134 слухачів університету в Кембрідж беручи за основу обчисленя поміри з ширини, довготи і висоти чашки, причім зазначували рівночасно успіхи, які виказували обсервовані ученики при шкільних іспитах. З зіставлень показало ся, що 487 слухачів, які одержали ноту з цензурою I, мали більші чашки, чим всї 913, що одержали лише ноту з цензурою II, міжтим як прочі 734 (перепавші) мали всї голови найменьші. При тім додати треба, що обсервовані студенти були меньше більше однакової величини і кремезности, так що вислід обрахунку не можна звести на якісь инші, загально-орґанїзацийні причини.

Вже не в обсягу строгої науки, але все таки свого рода причинок до теоретичних помічень можна навести тут ще один експеримент, який доконав нїмецкий досліднік Фіцнер (Pfitzner) на капелюхах. Сей обсерватор завдав собі труду зібрати протягом цїлого ряду лїт величину капелюхів продаваних в ріжнородних магазинах і сконстатував, що дорожші капелюхи продавані були всї з високими числами, між тим як капелюхи дешевші відходили переважно о низьких нумерах, то є з меньчими обемами. Коли взяти на увагу, що дорогі капелюхи купують переважно люди засібнїйших клас отже інтелїґентнїйші а капелюхи дешеві переважно класи убогі, то дійти з сего факту до остаточного висновку зовсім не трудно: показує ся, що люди інтелїґентні мають переважно великі чашки, між тим як у людей мало або й зовсім неінтелїґентних голови суть переважно малих розмірів.

Отсе суть помічена, які видала новочасна антропольоґія в обсягу квестії що-до відношеня мозку до культури — помічена, які дають ся звести до одного правила: чим висша культура тим більший мозок і на оборот: нижній культурі відповідають мозки релятивно малі. Та у всїх тих помічених дає ся на перший погляд спостерегти ще одна неточність, котру однак учені вже тепер усунули — іменно тота, що не всї обчисленя попадають на тій самій обсерваційній критерії. Одні учені зіставляють свої обчисленя при помочи важеня мозку то є на основі его важкости, між тим коли другі беруть за основу обчисленьь лише великість чашки, а суть і такі, що за основу поміру беруть лише ширину чашки то є її обем в т. зв. горизонтальним положеню, вважаючи такий помір вже вистарчаючим задля поставленя достичних теорій. Та як сказано, тота ріжнородність критерий — зрозуміла впрочім при перегонах, які з природи річи насувають ся при того рода обчисленях — не представляє вже нїяких сумнївів для ученых досліду вачів, бо сконстатовано, що між всїми тими критеріями істнує відношенє пряме, так що всї ті критерії ведуть і вести мусять до того-ж самого результату. Сконстатовано, що вже сам помір обему голови (вгл. чашки) в горизонтальним положеню вистарчає для роблена помічень і що з ширяною голови лучить ся заразом обемистість чашки і важкість та величина мозку, та що се суть — так сказати — еквівалєнти. Взагалї можна тут знажити ся на слїдуюче рівнанє: більший горизонтальний обем рівнає ся більшій чашці, рівнає ся більшому мозкови, а вкінци рівнає ся і більшим природним спосібностям та інтелїґенциї.

Для заокруглена сих інтересних висліїдів науки варто ще подати дещо що-до мозків т. зв. ґеніїв і учених. Сконстатовано дорогою важеня, що всї майже т. зв. великі люди мали мозок з важкостию поверх 1450 ґрамів, отже з важкостию, яка пересічно рідко лише стрічає ся. Та все таки і в тій категорії людий є ще сьвітлі одиниці: є се астрономи і математики, котрі мають мозки найбільші. Виказали се учені Шпіцка (Spitzka) і Бушан, котрі важили мозки 98 одиниць (політиків, поетів учених, фільозофів і т. и.) а котрі сконстатували, що пересічний мозок тих мужів важив 1463 ґрамів, міжтим як всї мозки 12 математиків і астрономів важили пересічно аж 1532 ґрами. Виходило-б з того, що математика вимагає таки релятивно найбільших спосібностий, із усїх областий людского знаня і усїх подвигів людского духа.

ти вугля, то він — ще до того в близкости ворога — пропащий. Так велике зужиткованє вугля, котрого впрочім лиш невелика часть енергії перетворюєсь в працю (решта страчена на огріте води і її переміну в пару, а почасти уходить з димом), зужитковане, яке зростає колосальним темпом з року на рік через розширюванє сїтий зелїзниць, через будову соток нових кораблїв, усяких машин і т. д. мусить наклонити нинїшну техніку до зовсїм поважного розбору питань, що буде, як вугля не стане. Правда, що нинї звісні поклади камінного вугля в Анґлії, де річно зужывають до 160 мілїонів тон, цїнять на яких 100 мілїярдів тон або пересічно на 400 міт, правда, що можуть ще відкрити нові поклади вугля, але колись угля не стане, *наколи нинїшна людскість не* стане економічнїйше з ним обходитись. І тому то вже нинї відзивають ся голоси, щоби вуголь по змозї заступати иншими материялами, як спіритусом, нафтою, болотним ґазом, силою води, вітру і т. п. Нинї вже льокомотиви закаспійскої зелїзниці, що їде від Красноводска над Каспійским морем через Самарканд до Ташкенту, опалюють виключно останками, що лишають ся при рафінації нафти.

— **Чи в старинї курили?** Се питанє зовсїм не нове. В Нїмеччинї, надреньских краях, в Швайцарвї, Франції, Анґлії і т. д. находили в давна богато файок з бронзу, зелїза, глини і дерева. Але чи ті файки походили справдї з старинних часів, про се мож було сумнївати ся: тілько декотрі з них походять певно в часів передримских і римских. Зате грецкий історик Геродот оповідає, що на островах ріки Аракcу, котра виливає до моря каспійского, живуть люди, що цїлий рік живлять ся ростинною їдою; з деяких дерев зриваючь вони дивні овочі, котрі підчас своїх пирів кидають в огонь; дим з тих спалених овочів вони вдихують і упивають ся ним, як Греки вином. Чим більше таких овочів кинуть в огонь, тим більше упють ся, вкінци починають сьпівати і танцювати. Подібно і римский історик Помпонїй Меля подає в описї Тракиї, що мешканцї сего краю не уживають вина, але за те підчас пирів кидають на огонь якесь нас*ня*, що его димом упивають ся наче вином. Про тих самих Тракійців оповідає Плютарх таке: Тракійці зривають якусь траву, похожу на материнку, і кидають її по обідї в огонь, а дим тої трави так упивають ся, що незабаром засипляють. З отсих *прим*ірів виходить, що вже в старинї уживали диму спалених ростин в цїли „милого подразненя нервів". Але й для курацийних цїлий уживали деколи ростинного диму. У варварів (се значить — чужинців) — оповідає римский природописець Плїнїй — є дивний звичай вдихувати дим з якоїсь ростини на те, щоби стати ся здоровійшим і сильнїйшим. Важнїйша друга вістка, подана тим самим природописцем. Деякі варвари — пише він — вдихують дим із спаленого підбілу, се мало помагати на застарілий кашель. З тих усїх вісток виходить, що Греки і Римляни не знали куреня диму для приємности. Зате був сей звичай у „варвар„.

— **Манна.** Біблийне чудо, що стало ся під горою Синай тисячі лїт тому назад, коли то сини Ізраіля, близькі голодової смерти, найшли неожиданий ратунок в манні, що впала з неба — те чудо повторило ся 1900 р. в зміненім трохи видї в Індиях. Страшенна спека, що панувала там 1899 р., висушила всякі плоди, а наслїдком сего був голод якого, після анґлійских урядових вістий, не затямили люди вже 150 лїт. Отже голодного року 1900 найшли жителї тих сторін Індий, де росте бамбусова тростина, небувалі передтим мягенькі як ґума, солодкі наростн на сій деревинї. Наростн були 3 центимет. завбільшки білої або ясно бурої краски і доволї смачні, так що зголоджені люде могли ними живити ся. Се й була новочасна манна. Само собою розумїє ся, що Індийці браманьскої і магомеданьскої вірн — приписували сю неожидану поміч ласцї своїх богів. В самій річи поява наростів була виливом особливих обставин, можливо, що наслїдком спеки. Досить, що голод і бамбусова манна виступили разом. Головною складовою частию манни був цукор; коли її було вкинути до склянки з водою, то опісля випарованя води лишав ся дрібний осад в формі хрусталиків, зовсїм подібних до цукру. Крім бамбуса є ще немало иншим ростин, що на них появляють ся подібні наростн. От пр. черці на горі Синай продають яко „біблийну манну" сцїпенїлу теч, що випливає по наколенню із пня тамаришка. Мимо запевнень черців, що се справедлива біблийна манна, імовірнїйшим видаєть ся, що манна, про яку згадує біблія, є особливим вицьвітом, що появляєть ся деколи на земли, головно в Арабії в великій скількости. Тота манна така пожывна як наше збіже і мабудь вона заспокоювала голод скотарских племен жидів, коли їм забракло иншої пожывн. В Індиях ту саму прислугу зробила манна бамбусова.

— **Дрібні вісти.** Вінчанє п. Теодора Рака, укінченого богослова, з п-ною Олександрою Сумиківною відбуде ся дня 11 с. м. в парохіяльній церкві у Волосові, п. п. Камінна, зел. стацня Тисьменичани.

Вчера розпочав ся у Львові в сали Данка при ул. Шайнохи конґрес Жидів социяльїстів в справі орґанізациї окремого жидівского социяльно-демократичного сторонництва.

В Стрию вибух стрийк столярів при участи около 100 робітників.

Видовища і забави.

З Коломиї. Дня 18 червня с. р. відбуде ся до лїса в Турцї велика прогулька з музикою і богатою програмою, в якої склад входять танцї і всякі товарискі забави. Вступ від особи 1 кор. лиш за запрошенєм. Від'їзд з Коломиї о 12 в полудне, поворот о 11 в ночи поїздом. — Комітет прогульковий.

З товариств.

В справї „Братского Союза". По смерти бл. п о. Василя Копитчака, обняв ґенду „Братского Союза" провізорично о. Тома Бородайкевич, катехит руской ґімназиї в Тернополи, прото зволять Всеч. брата сьвященики під его адресою посилати всякі письма, зголошеня і членьскі вкладки. — *Сьвящ. Теодор Цегельский*, член „Братского Союза".

— **Подяка** Комітет „Вакацийної Оселї" складає щиру подяку всїм Впов. Панам і Панам, що так щиро занялись уладженєм равту, з котрого дохід призначений на сегорічну висилку дїтий на сьвіжий воздух. Рівнож дякує Впов. Добродіям, що грошевими датками, фантами і урядженєм буфету причинили ся до збільшеня доходу, який виніс 422 К.

Померли.

— **Петронеля Ґлїбовицка**, вдовиця по руским сьвященику, мати ґімн. катехита в Бродах і професора в Перемишли, женщина красних руских чеснот, померла вчера в Дитятині (коло Болшівця). Похорон відбуде ся завтра (в неділю) в полудня. В. в. п.

Урядові вісти і

— **Іменованя.** Президия краєвої дирекциї скарбу іменувала канцелярийних офіциялів: Ігната Вентицкого, Юлїяна Сидора і Станислава Шайну канцелярийними адюнктами в IX. кл. ранґи, а канцелістів: Франца Йордана, Генрика Ґруберя, Теодора Волошина і Кароля Пфайля канцелярийними офіциядами в X. кл. ранґи.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державних.

З днем 1 червня с. р. аж до кінця вересня буде видавати ся для подорожуючої публики телеґрами віденьского заведенья метеорольоґічного, заповідаючі сподіваний стан воздуха на найблизшу добу, в слїдуючих стациях зелїзничих: у Львові, Перемишли, Стрию, Бродах, Лавочнім, Сколїм і Новім Загірю.

Долучені до сих телеґрамів мапи метеорольоґічні дають погляд на загальний стан воздуха в Европі.

Після оповіщеня замішеного в „Ґазетї Львівскій" розписує ц. к. дирекция зелїзниць держ. у Львові сферту на виставленє будинку для двох збірників на воду і студнї в стациї Рядимно.

Кошти дотичних робіт обчислено на квоту 19.192 К.

Оферти буде принимати ц. к. дирекция зелїзниць державних найдальше до 12 години в полудни дня 19 червня 1905.

Плани і кошторис будови можна переглянути в п. к. дирекциї, віддїл для консервациї і будови зелїзниць, III. поверх, двері ч. 308.

Конкурс.

На 24 місць в бурсї св. Іоана Крестителя в Дрогобичи. Принятими будуть: учевики руской народности, гр. кат. обряда, за доплатою 15—30 корон з гори місячно.

Отримують: поміщенє, удержанє і надзір...

Кождий питомець має мати: постїль: колдру або коц підшитий, простирала 2 на колдру і 2 на лїжко; бїлє: 6 сорочок, 6 калїсонів, 12 хустинок до носа, 4 ручники, 6 пар шкарпитов або онучок; одежу: 2 блюзки, 2 сподень, 1 плащ, щітка до одежи, парасоль, капьошн, гребінь, зеркало, мидницю, щіточку до зубів; обувє: 2 пари, щітки до обуви, шкільні книжки.

Поданя заосмотрені в послїдне сьвідоцтво шкільне і декларацию висоти доплати місячної належить вносити до виділу бурси св. Івана Крестителя в Дрогобичи на руки Всч. о. Антонія Рудницкого катихита в Дрогобичи. Речинець до 15-ого серпня н. ст 1895. — *Виділ Товариства „Бурса св. Іоана Крестителя в Дрогобичи".*

Карльсбад.

Не снило ся менї нїколи в житю, що коминебудь зажене мене доля до Карльсбаду. Та недуга завела мене сюди глядати підтоптаного здоровля. Наш мужик попри другі бажаня всадить своему противникови також колькі в печінки. Видїло би ся, що колька в печінки то байка; а таки воно, як почне колоти, то болить добре, а відтак, глядаючи поради у лїкаря, почуєш немилі слова: треба їхати до Карльсбаду" чи то, як Чехи кажуть, до Карлових Варів.

Мимоходом кажучи, Чехів в сїм містї тепер дуже мало, так що Карльсбад чисто нїмецке місто. Лежить воно в полуднево-західній нїмецкій части Чех над річкою Теплою (Tepla); а в тій назві бачимо, що вона надана Славянами Чехами. Тепла переходить в многих закрутах вузкою долиною поміж високими горами і вливає ся за Карльсбадом до Ґреди (Хебу). В тій вузкій долинї розложило ся місто Карльсбад. Домів не богато на рівнім місци, но найбільше побудовані вони на скалах, як ластівчі гнїзда попід стрїху підносять ся терасами один понад другий. Всюди палять вуглем, в містї повно диму, а саджа з комінів низше положених домів втискає ся до вікон горішних, се і не вигідно і не здорово для хорих. Здовж ріки Теплої добуває ся на верх горяча вода, що її пють хорі. З жерела „Шпрудель" добуває ся на верх з великою силою вода горяча на 58° R. Инші жерела мають низшу температуру. Крім тих жерел суть еще купелеві заклади. Хорі пють воду і купають ся в теплій водї, причім декотрі беруть теплі окладн з огрітого торфу (Moorbäder). Сильно огрітий торф, вложений в мішочок, прикладає ся до болячого місця. Сюди приїжджають хорі на печінки, нирки, попсутий жолудок, цукрову недугу, недомагання мочового міхура і инші части тїла ушкоджені через зле відживлене або кепске травленє.

Лїкарів практикує тут аж 154, а мимо того декотрі в лїтнїм сезонї подають пораду цїлий день, нераз і до 12 год. в ночи, бо в сїм часї прибуває сюди богато хорих. Лїкар оглянувши хорого, повідає дуже часто: „Sie essen zu hastig", — „Pan prędko je; але по руска жаден не відозве ся, *скорше по росийски*, бо ту бував все богато Москалїв, хотяй тепер мабуть через війну на далекім сходї, не богато їх тут можна стрічати. У списї лїкарів находимо назвиска Костецкого, Копачковского; але се Поляки. Та не тратьмо надії, що чей *колись* і *який* Русин набере охоти розпочати в Карльсбадї лїкарску практику.

Ту розпочинає ся вже дуже рано оживлений рух; вже о 5 год. зрана спішать хорі до жерел пити воду, а кождий заосмотрений в шклянку з ушком або кубок з глини чи порцелляни. Звичайно перевішують через плечі ремінець, а при нїм за ушко причеплений кубок або шклянка. Випивши один або по 20 мін. другий кубок, проходжують ся хорі по проходах з годину, а відтак ідуть снїдати. Найбільше чути нїмецку мову, а відтак польску і ческу; але суть ту люди з цїлого сьвіта, а часто можна бачити жидків з Галичини.

Для гостий є ту богато проходів в самім містї і поза містом по горах. На найвисшій горі Stephaniewarte є поставлена висока вежа, а звідтам є чудовий виглад на сусїдні горн та на долину Ґґери з її доплывом Теплою. Над самим „Шпрудлем" по другім боцї ріки Теплої стоїть гора, на нїй стрімка скала, а на вершку стоїть олень. Ся скала з оленем називає ся „Гіршенштрунґ". Нїмецкий цїсар, а разом і ческий король Кароль IV. зайшов полюючи аж на сю гору; випозношений псами олень вискочив на сей камінь, а звідси загрожений псами скочив в лїсову пропасть. Пси за ним, але попали в горячу воду, в нинїшний „Шпрудель", і почали страшно вити. Зійшла королївска дружина в долину і добула з горячої води попарені собаки. Р. 1858 обходили торжественно 500-лїтну річницю відкрита горячих карльсбадских жерел.

До вчера, до 27 мая, вписаних тут було 12.873 гостий, прибувших лїчити ся, а таки повідають, що тамтого року було в сїм часї ще більше людий.

Найкрасші тут місця се улиця Alte Wiese і Estend, і там найбільше крутить ся велике панство. Які ту виставы по крамах дорогі, то у нас не мають про се й понятя. Готель і реставрация Пупна се кілька каменниць.

Русинів є нас ту 6 сьвящеників з перемиской епархії, 3 з львівскої, а один з Унґвара. Служ у Божу правимо в лат. парохіяльнім костелї, але треба мати свій фелон і просфори, а здав би ся і більший служебник бо є лиш малий. Нїмцї придивляють ся нашій службі божій цїкаво і допитують ся, що се за обряд. Побіч лат. костела є ще лютерский і анґлїканьский костел, біжниця і росийска церков. Біжниця се красна будова в мавританьскім стилю, росийска церков також красна з одною банею, мурована, акустично побудована. В суботу була двірска відправа, річниця коронациї царя. В часї лїтурґії було в церкві 17 людий, а кількоро по хорах. По службі божій проповідав коротко батюшка, а відтак сьпівали молебен за царя.

Як хто з земляків вибирає ся до Карльсбаду, най пише на адресу: Stadtrath in Karlsbad і просить о присилку брошурки про се місто, а дещо довідає ся перед приїздом. Руской брошурки нема; але як би Русини часто жадали, то може би і видрукували в рускім перекладї.

Карльсбад, 28 мая 1905

М. Зубрицкий.

Послїдні вісти.

Петербург. Кромі адреси до царя уложив конґрес земств і міст резолюцию до правительства того самого змісту. З Москви прибули тут вже члени депутациї, котрі роблять заходи в цїли допущеня депутациї до царя. Чи і які суть вже успіхи сих заходів доси незвісно.

Київ. В київскій ґубернії вибухли численні страйки по селах і бунти селян. Аж в вісьмох повітах прийшло до кервавої битви з військом. Близших вістий однак нема, бо полїция і цензура на граници не перепускає.

Петербург. Вуличїн має одержати довшу відпустку.

Львів. Перский шах приїде до Підволочиск в неділю а до Львова прибуде ві второк о 7 вечером і задержить ся тут через середу і четвер а в пятницю рано відїде до Відня. При его приїздї у Львів буде віддана салюва зі 101 гарматних вистрілів. Вчера прибув вже тут аташе при перскій амбасадї у Відни полковник Карам Кан з секретарем амбасади і винаймив в готели Жорна для дружини шаха 60 кімнат. Де сам шах замешкає, доси невідомо.

Лїченє епілєпсиї. Найновійші публїкациї у фаховій медичній пресї про певне лїченє епілєпсиї (падавки) дійшли до відома публики і викликали велике зацїкавленє. Автором сих розвідок і винахідником нової методи лїченя є лїкар спеціяліст д-р Александер Сабо з Будапешті, котрий удїляє радо пояснень на запити тих людий, що хотять зовсїм певно числити на відисканє здоровля при помочи его методи лїчень.

Дирекция „Ризниці" в Самборі повідомляє Всч. духовеньсво і Впов. учителїв, що сими днями дістала новий наклад малих *образків відповідних нашому обрядови*, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. удїляє ся 10%. 488 3—3

Надіслане.

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьской) отворила **кімнату до снїдань** і просить рускі круги о численні відвідини. — Обслуга руска. 443 9—15

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Маттоні'ого 28

GIESSHÜBLER

природна щава алькалічна.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на напротивних площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші приборы оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найсолїдне і найдешевше. 4185

Потребую домового учителя до двох хлопців з нормальних шкіл на цїлий рік. — Алексей Очабрук, парох Волиці, почта: Буківско 531 (1—3)

Учительки, бони, Нїмкині, фребляшки, Француски, добрі господині поручає бюро Нїмчиновской, Львів, Ринок 12А. 7 (1—1).

Практикант *уцтивий і працьовитий*, з укінченою найменше школою народною з добрим успіхом, в віці 14—15 лїт, потрібний до складу корінного М. Петровского в Делятині зараз. 533 (1—1).

Помічник з дїлу корінного і реставрациї, характеру непошлякованого і працьовитий, з кавцією около 500 зл. в готівці, до самостійного провадженя потрібний зараз. Зголошенє до Адмінїстрациї Інформатора у Львові. 533а (1—1)

Старший помічник торговельний з добрими сьвідоцтвами глядає зараз посади. Може дати кавцию 1000 К. Ласкаві зголошеня „Народна Торговля" Борщів. 519 2—3

Ученик осьмої кляси сейчас може поїхати на лекцию. — Адресувати: Емілія Кобірецка, Перемишль, Добромильска ч. 36. 2—3

Лїярня дзвонів *Янова Сурановского* в Соколівці к. Ожидова виконує мельодийні дзвони всїлякого рода й величини по найдешевших цїнах. 10—10

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дрелїхи на покритя від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої колдри, покритя від 45 кр. за метер в робітни 521 2—30

І. ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника.

Укінчений матурист, специя-ліст в математиці і фізиці, глядає лекциї на селї а яко управний дірїґент і музик може рівночасно обняти місце також при якімсь рускім сьпівацкім товариствї, заложити хор і орхестру. Ласкаві зголошеня до Адмінїстрациї „Дїла" під „Математик і музик". 529 1—6

Ученица з укінченою семою класою глядає на один рік лекциї в рускім домї. Вимоги дуже скромні. М. Лежаньска в Покропивній, п. п. Кізлів. 498 5—10

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5%! т. є. 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий урацийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в шпастрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 945

Ч. 120. **Львів понеділок 30 мая (12 червня) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надежитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженим. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Протестуємо!

В послїднім числї офіцияльної Gazet-y Lwowsk-oї (з 11-ого с. м. ч. 133), на першім місци в рубрицї „Часть урядова", читаємо, що слїдує:

„Его Величество звелив найвселаскавійше видати до Намісника Галичини слїдуюче Найвисше відручне письмо!

„Дорогий ґрафе Потоцкий! з вдоволенем дізнав ся я, що приготовлена, поробленї галицким Виділом краєвим спільно з Адмінїстрациєю військовою в цїли опорожненя королївского Замку на Вавели, поступили так далеко, що небавом уже можна буде приступити до тих прац, котрі Сойм Мого Королївства Галичини і Володимирії врас з Великим князївством краківским на засїданю з дня 8-ого лютого 1897 ухвалив задля пошанованя 50-лїтного ювилею Мойого правлїня, в замірі, щоби, коронячи з пієтизмом то все, що заховало ся, ту памятку привернути до нової величи.

Сповняючи бажане краю, я радо візволив, щоби Менї уряджено на Вавели Резиденцию на час Мого побуту в королївскім місті столичнім Кракові.

Буть також моїм бажанем, щоби притім відповідну часть Замку призначено на переховане памяток народних та збірок штуки, аби вони і по відродженю тої величної палати в живій тямцї удержували его преславну традицию.

Мому урядови маршанка двору поручаю, щоби в фондів надворної дотациї щорічно причиняв ся відповідною пайкою до коштів віднови Замку і порозумів ся що до того з галицким Виділом краєвим.

О сїм завідоміть репрезентацию краю.

Відень, 30 мая 1905.

Франц Йосиф в. р."

Наведеного цїсарского письма годї нам лишити без коментарів.

Перш усего констатуємо, що наведене письмо — хоч поміщене в урядовій части урядової львівскої часописи і хоч назване там „Найвисшим відручним письмом" — як незаосмотрене в конституцийно вимагану, мінїстерияльну контрасиґнатуру не може нїяк вважати ся урядовим актом Франц Йосифа I. яко конституцийного монарха Австриї. З огляду на се не вважаємо его нїчим иншим, як звичайним приватним листом Франц Йосифа Габсбурґа до Андрея ґрафа Потоцкого, в котрім-то листї не розходить ся о нїчо инше, як лише о приватний льокаль для замешкання Франц Йосифа в разї его побуту в Кракові. Відмавляючи затим сему приватному листови усякої правної сили та всякого правно-полїтичного значіня, застерігаємо ся отсим рішучо, щоби коли-небудь в будуччинї з сего приватного письма з чийого-небудь боку, витягано які-небудь консеквенциї правно-полїтичного характеру. Quod ab initio vitiosum est, non est producendum ad consequentias, як і: ...non potest tractu temporis convalescere.

Мимо того однак, хоч наведене цїсарске письмо можемо трактувати лише як приватний лист, годї нам не звернути уваги на сї полїтичні моменти, з якими воно вяже ся та які ему товаришать. А мусимо зробити се в виду очевидних змагань Поляків до правно-полїтичного вилученя Галичини, та в виду хитрих заходів около постепенної переміни нашого краю в польский Пїемонт, супротив чого заходи польских полїтиків около переміни Вавелю в цїсарску резиденцию набирають яркого правно-полїтичного характеру.

Про сей правно-полїтичний характер сьвідчить найперше сама минувшина Вавелю, як колишної резиденциї польских королїв, сьвідчать ті пляни, які снують ся серед польских полїтичних кругів, а іменно, що там, на Вавели, цїсар Австриї дасть ся коронувати на польского короля, сьвідчать ті надїї, з якими польска опінія полїтична повитала перед роками висказані цїсарем у Кракові, в розмовах з польскими проводирями, слова, що цїсар подбає „з сьвітлими традициями минувшини получити будуччину". Слова ті загально інтерпретовано як обітницю реставрациї польскої корони на Вавелю.

Як отже руский народ устами своїх послів соймових і своєї преси протестував против ухвали соймової з 8-ого лютого 1897, так і нинї закладаємо рішучий протест против усяких заходів около правно-полїтичного вилученя нашого краю і постепенної переміни его у польске королївство, хоч би з Габсбурґом на престолї, та заявляємо, що всяким замахам в будуччинї, які би в тім напрямі важено ся доконати, весь нарід руский в Австриї буде ставити чинну опозицию.

До заложеня сего протесту вважаємо ся тим більше спонуканими, що загалом все, що доси зроблено польскими та рішаючими віденьскими кругами для надання Галичинї виїмкового становища, основує ся на закулїсових пактах та на хитрім визискуваню для польско-автономістичних цїлий і хитрім інтерпретованю в тім напрямі актів, яким формально недоставало сего далекосягного значіня. В виду сеї хитрої тактики може бути оправданою небезпека, щоби і того послїдного, на скрізь приватного акту, зі сторони Поляків або їх віденьских контрагентів не пробувано по думцї сеї тактики інтерпретувати коли-небудь як акту полїтичного та витягати з него правно-полїтичні консеквенциї, так, як се уже тепер на відзивах польскої преси можна помічати.

Вкінци годї нам не звернути уваги і на сю хвилю в міжнародних відносинах, яку вибрано для видачі і опублїкованя наведеного письма. В послїдних часах не зайшло іменно нї з правного нї фактичного зглядy нїчо такого, щоби могло дати товчок до сего письма як-раз під нинїшну хвилю. Одиноким витолкуванем може тут послужити лише вигідна міжнародна констеляция, а іменно очевидне ослабленє сусїда, який в иншій порі не так спокійно міг би принятн того рода енунциациї. Се рівно-ж вказує, що і рішаючі віденьскі круги можуть мати інтенциї евентуально приписувати цїсарскому листови більше значіня та витягати з него поважнїйші консеквенциї, нїж би се відповідати могло его приватному характерови.

Отсе наше слово на цїсарский лист в справі Вавелю, і ми переконані, що, як руске населенє на безлїчи віч висказал уже недвозначно свій погляд на вавельску справу, так і нинї наш протест і наші слова є висловом опінії всего рускаго народу в Австриї.

Важність економічних орґанізацій.*)

Давно минули ті часи, коли історичний розвиток взагалї і поодинокі нациї з окрема ставлено в задежність від правлячих родів, їх способу житя і подвигів. Основнїйший та глибший погляд на історию, пошукуване в житю народів за певними глибшими причинами і чинниками, що впливали-б на розвиток суспільности, виказав, що найголовнїйшим мотором в розвитку кождої народности являють ся найскладнїйші відносини на всїх полях суспільного житя. Тепер вже і питанє про суть націоналїзму, про те, що таке нарід, з чого він повстає і в який спосіб він яко такий розвиває ся, має зовсїм инше наукове осьвітленє чим давнїйше. Важнїйші чинники, за якими признає ся в послїдних часах виключна творча сила в формованю национальностий, — се племінне походженє, почутє спільности і чинники економічного характеру; особливо послїдним надають тепер визначну вагу.

Ми, Русини, що живемо серед ворожих нам народностий, які цїлком природно стремлять притиснути нас економічно, давно мали нагоду відчути вагу економічних чинників. Непоборима сила фактів доказала і нашому народови, якого звичайно тяжко переконати, що робота в напрямі економічної орґанізациї всїх Русинів в конче потрібна і то в як найскорійшім темпі. Тепер певно і між нами нема таких твердих голов, що вважали-б послїдним словом економічної мудрости проповіди на тему — най мужик не пє горівки, не лежить на печи і буде добре. Чи ми однак від слів перейшли до дїла, сего загально не дасть ся сконстатувати. Правда, майже кожда наша полїтична програма кінчить ся фразою: „економічне піддвиганє нашого селянства", але часто її вставляє ся лиш для заокругленя таких програм.

Наша суспільність у великій части або попадала в зневіру (наші москвофіли) або не мала змоги зірвати ся до якоїсь рішучої роботи або звикла виглядати помочи від когось иншого, замість держатись давного народного погляду: „роби небоже то й Бог допоможе!" і новочасного змаганя всїх культурних народів до „Самопомочи". Хто приміром пособляє у нас заходам коло розвитку ремесла і промислу, хто піддержує наших купців, ремісників і промисловців, хто витворює середну верству суспільности, що по містах і місточках стала-б підвалиною нашої сили і наших відродин? Хто дбав о се, щоби хиби і недомагання, які є в нашім купецтві, реме-

*) Сю інтересну статю беремо з послїднього числа „Економіста" (ч. 5. з 31 мая 1905 р.) задля її актуальности. — *Ред. Діла.*

Промова

проф. д-ра Івана Копача на вечерницях в 44 роковини смерти Тараса Шевченка в Станїславові дня 6 червня 1905 р.

Дорогі Земляне!

По правдї кажучи, то комітет, що устроював нинїшне Ваше сьвято, поставив мене у досить трудне положенє, запрошуючи мене сюди аж зі Львова зі вступним словом. Божесе очивидне, що тепер кождий з Вас має право жадати від мене чогось надзвичайного. А щож такого надзвичайного я властиво й можу Вам сказати?

Се сьвято — то сьвято Шевченкове. І вже через 44 роки рік річно говорять про него рїжні люде на рїжні способи. Чи гадаєте, що супроти того я є в силї сказати Вам про него щось невідомого Вам ще? Не думаю, щоби се було легко можливе, бо преціньі важнїйші події з житя Шевченкового і задушевні думи его так само, гадаю, звісні нинї в Станиславові як і у Львові. Ще найвисше можу Вам лиш пригадати оден висказ его, котрий на мою гадку нїколи не завадить пригадати навіть тодї, коли его всї знають, бо, як менї бачить ся, на нїм витиснене знамя вічности, а вічність нїколи не старіє ся. Се висказ з Неофітів:

„Моліться Богові сьвятому,
Моліться правдї на землї,
А більше на землї нїкому
Не поклонітесь! Все брехня"...

Так, „моліться правдї на землї!" „І правда освободить вас" — повторяли Кирило-Методиївські братчики, Шевченкові товариші, за евангелистом Иоаном. Питанє лиш, що то таке та правда.

Отже нераз чомусь люблю дивити ся на плинучу воду в потоцї: вона журчить і плюскоче безвинно і невздержно — так само нинї як і вчера і передвчера, і так само буде журчати і плюскотїти і завтра і позавтра і за рік і за десять і за сто... І якась дивна страшна сила криє ся в отсїй невмолимій безупиннїй конечности.

Потік вливає ся до Вашої Бистриці, а з Бистрицею у широкий наш Дністер, а з Дністром у веселе, козацке колись, Чорне море— а звідси через грізний Босфор і вузкі Дарданелї несе ся він в країну вічно погідної Гелляди на стрічу пожовклому дїдови Нілеви. Не аби-який се собі дїдуган. Варто з ним побачити ся тай поговорити. Він же щось і бачив уже на своїм віку. Вродив ся в країні вічного літа, а плине через пустиню, серед котрих він оден батько і живитель дїтей, своєї вузкої долини. Се старий Египет, колиска людскої самосьвідомости і людскої культури в загалї. Вже більше як 5000 лїт глядить він там на історичний хід людского житя — хід рівний, безупинний, як і его власний біг. Як вода в его руслї, так хвилювало й історичне житє его дїтей над его берегами. Він бачив славу творців високих пірамід около р. 2800 пер. Хр. і розпад того славного старого царства 600 лїт пізнїйше. Він видів нову силу свого народу около р. 2000 пер. Хр. і новий упадок його 300 лїт пізнїйше. Та він дожив нового величезного підйому своїх дїтей около р. 1500 пер. Хр. і нового занепаду їх же около р. 1100 пер. Хр. І те все вже тодї, коли нашої Европи нїхто ще й не зачисляв до культурного сьвіта, а великі нинїшні европейскі столицї були приютищем диких звірів і мало що меньше диких сібіряків двоногої породи людскої. З часом підросли Греки, а потім Римляни, тай їми пшеничний египетский хліб, дивлячи ся на памятки колишньої египетскої слави так, як колись дивили ся наші предки на пишну Візантию, або старі Германцї на гордий Рим або як нинї дивив би ся наш мало бувалий у сьвіті галицкий сеймний на пишноту Відня або Парижа. Та чужий холодний подив не оживив уже того, що завмерло вже було у власній египетскій груди. Осередок історичного культурного житя людского пересунув ся вже був куди инде: наперед до Грециї, відтак до Риму, потім до Візантиї, а вкінци до нинїшних центрів культурного сьвіта: Льондону, Ню-Йорку, Парижа й Берлїна. Середновічні Араби, а пізнїйше Турки мовчки і безпричасно глядїли на решткн колишньої египетскої культури, а потомки колишнїх синів сонця, голі феллахи, що двигали на своїх плечах воду в Нїлю на рілї своїх панів, не мали часу розчитувати ся в старих гіероґліфах: хто вони? „яких батьків, ким, за що закутї?" Навіть азбуку забули. Звичайно: убогі, голодні раби... І треба було аж ситого француза, Наполеонового товариша, Шампольона, щоби назад відчитав для ученых спеціалїстів отту славу лицарску, що крила ся під дивними знаками по стінах і стовпах величавих колись сьвятинь. Та для убогих феллахів мало що вже з того вийшло. Нинї коверзують ними горді дїти Альбіону. Бо такий вже історичний закон житя людского, що, хто не вміє сам у своїй хатї належито ґаздувати, тому заґаздують другі: слуги або сусїди. Так падають міцні і так підносять ся слабі — все і всюди!

Ми слабі. Чи будемо коли міцні?

Отже історичне житє народів, як бачите, плине мов той потік безнастанними хвилями і то все в сторону найлекшого спаду. Рїжниця лиш та, що, коли мертві частинки води котять ся в долину лиш під впливом одної сили тобто притягаючої сили землї, то чоловік яко живе єство, що має преціньі в собі самім якесь жерело живої силы, може до певної границї власною волею приспішати або спиняти хід історичних подій в сю або ту сторону відповідно до розуміня своєї користи. І яку силу має кождорязове загальне історичне положенє, на се потребую лише спитати Вас: Яку міну, гадаєте, зробили би так прим. станиславівскі Русини з перед 150 лїт, якби яким чудом повставали з гробів і прийшли тут отсе межи нас? Вони певно зразу не могли-б і вийти із зачудованя. Бо лиш певно з дуже малими виїмками лягали в могилу з Дантовою розпуков на устах — очивидно, наколи взагалї й ту розпуку мали: Lasciate ogni speranza, лишіть всю надію! А преціньми нинї всї, бодай так, гадаю, як ту всьмо зібрані, живемо будучностию і то що раз красшою будучностию. — Та зовнїшне історичне положенє — то мало. Народ, що хоче жити, мусить ще вміти его використувати для себе. Деби ми були нинї, коли-б так иншими застав нас був прим. рік 1772 або рік 1848 або 1861-ий.

І в нинїшню хвилю ми переживаємо великий історичний момент. Записують нам его в нашу історию без нашої просьби і заслуги, а навіть мимо власної волї на далекім Сході жовті нїби варвари. Се певне, що і сим разом вода поплине в сторону найлевшого спаду. Сильнїйші орґанїзациї стануть сильнїйше, слабші слабше. І звідси і для нас ясна вказівка, що і як нам робити.

Народ — то також орґанїзм, що до свого житя так само потребує поживи, як і одиниця. Рїжниця лиш та, що коли одиниця рїжні пожитки може присвоювати собі і перетворювати в кров, народ жне лиш чистою кровю своїх найлучших дїтей. Народ, що не має таких дїтей, не може мати й власного самостійного житя. Він мусить служити другим, а з ним і його дїти. І буде служити доти, доки не виростуть дїти, що вможуть достаточно кормити свій нарід чистою, здоровою кровю в конкуренциїній борбі з иншими народами!

сії, промислї і рільництві направити і усунути?

Се не значить, що ми нїчого не зробили на економічнім полї, але лише те, що ми зробили меньше, як того потрібно. Не значить також оно й того, начеб ми критично не застановлялися над сею справою, але те, що загально не розумімо, як важною є для такої хлїборобскої нації, як наша, енергічна економічна праця, а особливо на полї управи рілї. Вже час переконати ся, що нема чого боятися „желудкових ідей". Противно, вони являють ся для национальної справи не меньше важними, як примїром мова і т. д.; наша інтелїгенция вже розуміє се, але тільки по части.

Не будемо вдавати ся в глубокі економічні теорії а згадаємо лише про всїм відомі аксіоми розумної економіки, а то: свій гріш в своїх руках, уміне використати чужого, зайвого гроша, а через те піднесене основ нашого економічного житя так, щоби ми, на тлї економічних відносин країв або народностий, виступали як окрема одиниця з певною фізіогномією. Говоримо тут про стремлїне витворити национальну або краєву продукцию. Що до першої засади, то не дивлячи ся на всю її ясність і користність, ми немов нарочно її не виконуємо. Аби переконати ся про се, *просимо кождого Русина* інтелїгента заглянути в касові книги руских інституций — чи він багато побачить імен своїх знакомих. Звичайно гроші переважної части нашої інтелїгенції лежать по чужих і ворожих нам институциях. Чим се об'яснити? Безуслівно нїчим иншим, як крайною недбалостию нашої інтелїгенції до народної справи або повним браком зрозумїня своїх же власних інтересів.

Коли наша інтелїгенция вкладає свої ощадности по чужих институциях, то час вже їй знати, що наносить тим сама собі кривду. Тож повинен кождий з нас, що має бодай трохи патріотичного чутя, складати свої ощадности до своїх кас, тому лише, що они не чужі. Свій до свого! Патріотизм треба тут виказувати дїлом а не пустими словами.

Тепер *скажемо дещо про* наш промисл і хлїборобство. Корінь нашого народу — мужики-хлїбороби. А коли коріневи не стає потрібних соків, то й цїла рослина не живе а животїє. Хлїборобнаш голодний та збіджений стає найчастїйше на власній землї або покидає її і втїкає деннде шукати щастя. Промисл наш також мало розвинений і при істнуючих обставинах нема певности, що він краще розвине ся. Причиною бідности нашого хлїбороба є *роздробленє ґрунтів*, а передовсїм низкий степень управи рілї. Способи обробленя ґрунту у нас по деяких місцях ще зовсїм примітивні. Запобігти сему одинокі особи не в силї. Се вспіє зробити лиш загал, т. є. орґанізация загалу. Мало того, навіть ті немногі продукти, що їх виробляє наш селянин, не збувають ся так, як треба. Ми живемо в часах капіталїзму, де сотні тисячів непродукцийних верств живе лише із заробку при перепродажі чужих продуктів. А найбільше заробляють тоті торговці на нашім мужику-хлїборобі. Він живе під тим взглядом в *особливо лихих* обставинах. Его товари проходять через 3—4 руки рїжних спекулантів-торговців, поки не дійдуть до своєї цїли. Маємо тут на увазї незвичайну експльоатацию нашого селянина сїльскими тай мїйскими торговцями-спекулянтами. Отже наше економічне житє є не дуже сьвітлим а наша будучність тїсно звязана з рішенем економічної борби. А до сего — се знов повторюємо, — потрібна широка економічна орґанїзация нашого народу.

Першою задачию таких орґанїзаций є концентроване бодай своїх капіталів в своїх же руках і пущене капіталу в оборот серед нашого народу. Се безуслівно значно причинило-б ся до рухливости економічного житя наших селян і вишколило-б у них підприємчивого духа. А сей знов причинив би ся до того, що таки наші фінансові орґанїзації, отже властиво сам нарід зробив би ся більше кредитоспособним, т. є. мав би можливість через поміч своїх широких орґанїзаций придбати собі хвилево й чужий гріш і в відповідний спосіб его використати. Дальший крок в розвитку таких товариств — се *надане* їм характеру консумцийних і продукцийних орґанїзаций. Ходить тут о те, аби при закупнах і продажах усунути посередництво торговельників і спекулянтів, які змонополізувавши в своїх руках вимїну товарів між продуцентами а консументами, в той спосіб збивають собі великі маєтки. Передовсїм забрали би такі товариства в свої руки закупно певних хлїборобских знарядів, потрібних для піднесеня хлїборобства. Продаж продуктів, які виробляють хлїбороби, була-б також управилнена консумцийними орґанїзациями. З сего була-б для наших селян двоака прислуга, а то: вони були-б забезпечені перед здирством рїжних агентів, гендлярів і спекулянтів, в наслїдок чого гроші, котрі мали-б піти до кешені тих посередників, лишилиб ся при хлїборобах; по друге, піднесла-б ся хлїборобска техніка, бо ті самі мужики, які в наслїдок питомого їм консервативму раніше не хотїли нїчого й чути про штучні навози, машини і т. п. і взагалї нї про нїякі улїпшеня на полї рільництва, або через обмеженість при закупні тих товарів були до них вражені, радсб горнули ся до таких інновацій.

Користь отже мав би наш нарід при орґанїзації економічних і фінансових товариств дуже великну, коли б сїяли таких господарских, економічних та споживних спілок обвала цїлу нашу країну, бо тоді главами економічної єдности стали-б як раз ті спілки а радше їх члени, отже підвисені економічно селяни.

Бук.

З земель кн. Василька.

До благодатей, які від кількох лїт постійно навіщають наш повіт, а іменно до невигасаючого тифу черевного та плямистого, цїзковитого занепаду просьвітного та економічного а в слід за тим щорічної еміґрациї тисячів нуждарів зі своєї „медом і молоком пливучої" вітчини на широкі глинасті лани Славонії будь Канади, а спеціяльно до благодатей, якими тїшать ся в тім галицко-польскім пашалику Русини т. є. до гнету всякого найблагороднїйшого прояву просьвітного, до систематичного гобеня перенесеними та донесеними карними всїх тих одиниць з інтелїгенції, котрі, остаючи під безпосередною або посередною властею польского режиму, сьміли витягнути помічну руку селянинови, та добрим теплим словом загріти его до просьвіти, до поступу і до підвигненя материяльного, отже до всїх тих благодатей зіслано на повіт теребовельский в остатнім роцї шкільнім — очевидно для ратованя „wschodnich kresów" — бацили русиноїдної дурійки.

В повіт теребовельский загостив звісний аґітатор вшехпольской ідеї пан Ян Ґрушецкі, сїямский брат Сроковских, Заморских і тим подібних ширителїв знаної аж надто добре польской етики супроти Русинів, пропаґаторів, „wzajemnej miłości i zgody" та заступників гасла „za naszą i waszą wolność".

Чоловік сей з патном не Каїна, але з бючим в очи розораним чолом з часів своїх рожнїтівских подвигів, удержуваний Богвість за які гроші — отже сей чоловік зорґанїзував в тут. повіті кружок аґітацийний, окруживши ся людцями рівної собі міри і ве минув квартал, як став на чолї русиноїдної аґітациї, надав тон політиці в повіті, загортаючи під свій прапор все, що дихало ненавистею до Русина, а опльовуючи та обризґуючи болотом всїх і вся, що ухилявсь в під его розказів, — розпочав ся взагалї русиноїдний танець.

На ад'ютанта вибрав собі пан Ґрушецкий звісного в повіті сталого гостя передовою старостиньского та інспекторского пана Яна Добровольского, *учителя*, знаного із того, що деякі з его колеґів при стрічі відвертають від него лице в противну сторону. Фактом отже є, що на чолї політичної аґітациї в повіті станув *учитель Поляк*, і як орґанїзатор повіта веде тую аґітацию безупинно на перед, не перебираючи в средствах.

Репертуар аґітацийний пана Ґрушецкого не вичерпаний. Він не лиш шибаєсь по своїм повіті, збираючи дорослих та дітвору в читальни або в школї, і держачи до них палкі русиноїдні промови та вчучуючи їх патріотичних пісень, він дає по селах вистави аматорскі, без него не обходять ся нїяке політично-патріотичне віче в околици, він їздить на віче до Тернополя, до Хоросткова, *зникає без відпустки на цїлий тиждень з Теребовлї* на се, щоб виточати на вічу в Городенцї, в звичайний не вольний від науки день уряджає віче в Теребовлї, де замість учити в школї, держить в часі науки годинні промови до вічевиків, зложених в значній части з учителїв Поляків, держать аґітацийні бесїди з отвертих вікон класи, де мав науку, до виборців зібраних в цїли переведеня вибору до тут. Ради повітової — аґітує в тій самій справі по містї, і то словами, яких не постидав би ся звичайний уличний аґітатор, — що більше, з появою сего „cudownego dziecka" в повіті кидають ся деякі дневникарскі шмати з бішенством роздратованого шовінїзму і на Русинів і на тих Поляків, що не стануть під чесним прапором русиноїдної аґітациї пана Ґрушецкого.

Етичними основами того рода дїяльности се фальш і провокация Русинів.

Ото недавно помістив русиноїдний орґан тернопільской гакати „Głos polski z Podola" допись з Теребовлї, в котрій накидаєсь на Русинів за се, будто они на вечерку уряджених в сали польского касина „wyrzucili bezczelnie" гольсві образи зі сали. Дивне, що лиш се, бо в самій Теребовлї пущено *благу*, що Русини оплюли і вибили тї образи, але видко сам чесний кореспондент не мав відваги стверднти се чорне на білім і вдоволено ся тим, що „bezczelnie wyrzucili". Фальш сей, нераз вже в подібних случаях уживаний гакатою в цїли юджена полїсвої співїї проти Русинів та застрення польско-руского антаґонїзму, минув ся далеко зі своєю цїлею, бо навіть одиниці в під прапору пана Ґрушецкого здвигали на се плечима, вишім Поляки, на ремонстрацию Русинів супроти сеї ельокубрациї „Głosу польского з Подола" сказали, що нема так що брати собі сего до серця, бо і так каже добре польска пословиця, що „psie głosy nie idą w niebiosy", — а удар вимірений пр ти Русинів, поцїлив самого клеветника, викликуючи зовсїм противний ефект.

Панам з під прапору Ґрушецкого було між вишим не всман, що маршалок тут. повіта ґраф *Юрій Баворовскнй*, не лиш не угнув колїна перед їх чесним прапором, але противно, ведений благородними традиціями свого роду, як правдивий сїпун повіта заселенего дгома народами а з тих більше процентого Русинами, связав свою прихильність і для Русинів. Отже кліка Ґрушецкого, давчи від себе негідні фальши, закинула за се маршалкови не менше не більше лиш щось в роді зради народової та „погрездла" дарованем его Русинам.

По так *страшній* „загрозі", ми натурально побоюємось, що чесна кліка готова перенести нам гака маршалка „ze względów służbowych" десь на Мазурщину і дивуємось, що се протягом 24 годин не сталось, особливо, що пан Ґрушецкий, по обвальнїйшій пїбацнї, метає страшні погрози перенесенем „tam gdzie pieprz rośnie" всїх тих Поляків, що не кусають Русинів на его: „zabij".

Аґітуючи по селах — а зазначуємо, що п. Ґрушецкий має в тій цїли до диспозициї і сали шкільні — провокує він руске населенє метанем на него обид та позвалює собі на такі промахи проти Русинів, яких не повстидав би ся перший лїпший уличник. Слова такі як „gorszą od suki jest ta matka, która mówi do swych dzieci po rusku" суть у него на порядку дневнім, а хотячи вповїти антаґонїзм племінний у своїх слухачів, виводить, що у Русинів инше чоло, инша кров ніж у Поляків, що мовляв, се нация, з котрою Полякови не годить ся жити, а щож доперва говорити мовою того народа! Пан Ґрушецкий очивидно сьвітить в тій мірі як примір для Поляків, власним чолом розораним здавсь за того рода „wycieczki" руским арґументом, ну і здавсь, що нїхто з Поляків не бажав би собі мати такого чола, а що до порівнань і виводів его в цїли стверджения антропольоґічної рїжницї між племенем польским а руским, то ми порадили би панови Ґрушецкому, щоби в своїх порівнюючих обспрацияхтїла Русинів а Поляків не спинював ся на самім чолї, а тоді студия свої порівнавчі поглубить, і бути може знайде ще якусь відміну, пригожу для своїх аґітацій...

Недивно отже, що по так і тим подібних етичних промовах, по візваню до присяги, щоб латинники говорили „все і всюда" лиш по польски, щоб одним словом виректи ся всякої связи з Русинами, пан Ґрушецкий з товаришами спасав ся бігством, бо „oświeconu" его промовами „людек" дарує свого пророка тим, що уважає найкращою нагородою за того рода „oświaty" — камінем.

Еслиж панове з під стягу Ґрушецкого негодуючи на се називають се обявом культури руской, то ми скажемо від себе, що провокация та публичне обиджованє спокійного руского населеня на его рідній земли такими зайдами як пан Ґрушецкий і товариші, що живуть з керманиці руского народа, есть хиба обявом культури монгольской.

Пан Ґрушецкий і товариші заражені гакатистичною дурійкою, уважають кождого латинника — *Поляком*. Та ми аж надто добре знаємо, як Поляками стали ся сесь такі патентники як Приступи, Борисн, Дубини, Мандзії, а найно пан Ґрушецкий поспитав в своїх кругах про кс. Ліця, котрого еще памятають добре і Теребовля і его парохіяни, а буде мав живий образ того процесу історичного, в який повстав мнимий мілїон Поляків на Руси.

Еслиж отже таким *Полякам* каже пан Ґрушецкий присягати на польску мову, если говорить їм, що в них инше чоло ніж у Русина, если їх матери величає суками, то нїчо дивного, що народ одвічає ему за се після засади „die beste Parade ist ein Hieb".

Зазначуємо, що і перед Ґрушецким їздили по читальнях Поляки: як староста, старостиня, кс. Корженьовский, надкомісар Шведзїцкий (мабуть руского року. — *Ред.*). та инші, але ніколи не зайшов случай, щоб народ дарив їх за се камінем, бо они як люде добре виховані потрафили удержати границю та не метали камінем в етичні почування народа.

Пан Ґрушецкий і товариші аґітують під покривкою „ширення просьвіти;" „uświadamiania ludu". Гарна просьвіта!

В книжці своїй про психольоґію розвою народів сказав звісний знаток тої психольоґії Gustaw le Bon, що істория не знає ані одного народа, котрий упав би наслїдком обниження скалї своєї інтелїгенції, знає натомість богато, котрі упали з хвилею обниженя скалї їх характеру. Ґратулюємо Полякам, если піднесене скалї свого характеру повіряють таким емісарям як панове Ґрушецкі, Сроковскі e tutti quanti, ґратулюємо але не завидуємо.

Позатим ми щиро вдячні панови Ґрушецкому і товаришам за їх дїяльність, бо з прибутем п. Ґр-ого в наш повіт, скала освідомленя руского населеня двигнулась в гору так, як сего не зробили би Русини в 10 лїтах, він бо і своєю скрайною нетерпимостию, своєю провокацийною дїяльностию, своїми обидами метаними на руске населенє вказав наглядно, до чого веде край вшехпольска політика, чого руске населенє по тій політиці може сподївати ся і яких приятелїв, та борців „za naszą i waszą wolność" мають Русини в Поляках. Се безперечно скріпить лиш довіре населеня руского до своєї інтелїгенції, вважає „хто ему стрига, кому стрижа колом в бік", та защепить солїдарність і карність в кадрах руского селянства.

Ми безперечно за богато чести робимо панови Ґрушецкому пишучи так богато о его честі та его герострато вих подвигах, та ми певно мовчали-б з погордою, на яку заслугують теревені п. Ґ-о про Русинів, если не два моменти, які з огляду на тую аґітацию аж надто яскраво виступають на зверх. Ото по перше аґітация і провокация п. Ґрушецкого вивинвела антаґонїзм народний, котрий проявлявсь навіть в не дуже безгечній формі на вні. Фант метаня камінем на пророка вшехпольской ідеї не був спорадичний, то більше лїт в Плебавівці, Малїновскнй, знана „ketla powiatu" зовсїм не двозначно дав зрозумїти Русинам, що їм нема що виглядати лучшої долї в краю, бо се край не їх а польскнй, а Русини можуть винести ся там на північ. При тім одинині обох народностей починають не лиш презирати себе з огляду на окремішність народну, але ще більше можемо і такі появи, де засїпяне народне не шанує навіть чувств религійних. Ото в Налужу заступник війта маже враз із другими Поляками осьвятинно руску напись на статуї Матери Божої, хотяй була на ній і напись польска, а чин сей спотикана ній і напись польска, а чин сей спотикавсь в признанем польского вікария кс. Вайса і з одобренем тут. староства. Маємо дальше і з одобренем тут. староства. Маємо дальше звернено увагу на се, що робить в повіті Ґрушецкий, пан староста *без обинявів* відповів: „Cóż mię to może obchodzić, co sobi Gruszecki poza szkołą". На се спитаємо ми пана старосту, чому его так дуже цїкавить то, що робить учитель-Русин поза школою або взагалї Русин-інтелїгент? Чому питаємо дальше, если селянин Русин старавсь о трафіку будь о концесию торговельну, пан Шведзїцкий, знаний „приятель" Русинів, питав ся передовсїм хлопа, чи він належить до читальні руской, — а то питав ег. про се, як він тоді а тоді голосував при виборах, а пан староста на жалобу селянина відказує: „е, то жидівске дїло, дайте собі з тим спокій?"!

Дальше, чому то так дуже пана старосту обходить, если учитель Русин загляне до руской читальні, если покаже селянинови, як вести касу позичкову, або крамницю, если урядить якесь аматорске представленє для селян або дїтей — що аж виточусь ему сліздство дисциплїнарне, та закидусь ему „sianie antagonizmu narodowościowego" і „demoralizacyę dziatwy" такими представленями як „Ніч вефлеємска" або „Гостина сьв. Николая"?! Дальше ми сьміємо спитати, чому то в инших случаях, де ходить о учителя-Русина або катехита-Русина пан староста з уряду взиває до себе, а вглядно велить візвати інспекторови люлий, та розвідуєсь про їх поведенє поза школою, если поведенє учителїв-Поляків его нїчо не обходить?! Що більше, пан надкомісар Шведзїцкий пробує навіть щастя в прокураторві державній проти делеґатів філії „Просьвіти", котрі сьміють бувати на загальних зборах читалень „Просьвіта"—даючи тим до пізнаня, як дуже просьвіта хлопа Русина лежить ему на серци. Если отже пана старости нїчого не обходять виступи Ґрушецкого поза школою. (Не є се дїяльність поза школою, коли п. Ґрушецкий цїлими тижнями їздить на аґітації, а его учительство є лише параваном. — *Ред*), его провокації й его поведенє супроти Русинів, его з піною ненависти метані обиди на Русинів, его вічне абсентованє в школї, уряджене ним віча учителїв дня 9 мая с. р. в дни шкільнім, его безурльоповий виїзд на кілька днїв на політичне віче до Городенки, его аґітация вибори з вікон школи в часі, коли дїти власне в школї були і то аґітация словами, яких перший лучший уличник не постидав бися, — то ми сьміємо спитати Ексцеленцию пана намісника, кого достичить об'явник виданий ексцеленцию а відаючий під надзір денунціянтів і т. п. учителїв з огляду на їх політичне поведенє?!

Ми зазначуємо, що на всї наведені нами факти маємо докази в руках, і готові всьмо ними служити інтересованим в кождім часі, зазначуємо дальше, що ми в своїм часі покличемо ся на отсей голос перестороги супроти провокаций сліпого шовінїзму, коли він принесе овочі нежданні тими, котрі шовінізм сей так очевидно підтримують, маючи обовязок і власть проти него виступити — а в кінци зазначуємо се і просимо, щоби посли наші на відповідним місци піднесли се з натиском, що пруска гаката, на котру Поляки так усердно бють, є лиш мізерною единицею польскої гакати супроти Русинів в Галичинї, котра безперечно перемінилась би для нас в правдиве дантейске пекло тоді, коли б Поляки мали таку власть над Русинами в Галичинї, як мають ві Пруси над Поляками.

Як супроти сих невиносимих обставин поводять ся Русини княжої теребовельской землї, спеціяльно видима голова Руси, наш великодїпний декан і парох Теребовлї, розкажемо пізнїйше.

Х. Х.

Війна.

(Телеґрами.)

Вашингтон. Президент Рузвельт вислав був до правительств Росиї і Японву однозвучні ноти, в котрих просить, щоби не лиш в своїм власнім але і в інтересї всего цивілїзованого сьвіта, завязали безпосередні переговори мирові. Рузвельт заявив, що зробить все, що для осягненя сеї цїли і для уделшення переговорів можливе.

Нью-Йорк. Дневники доносять, що Росия і Японія згодили ся на просьбу Рузвельта і що в найблизшім часі відбуде ся конференция повновластців обох держав.

Берлін. Цареви предложено лісту російских дипльоматів, з поміж котрих цар вибере двох або трех і дасть їм повновласть до переговорів з представителями Япану. Здогадують ся, що повновластцями Росії будуть бувший амбасадор російский в Токіо бар. Росен і російский амбасадор в Вашинґтоні ґр. Касіні. Конференция між ними відбуде ся здаєсь в Вашинґтоні.

Токіо. Военна партия домагає ся, щоби перед навязанем мирових переговорів заключено між Оямою а Ліневичем якусь умову, відповідаючу корисніїшій позиції японських військ. На біржи купна сильно підскочила.

Льондон. Дневники доносять, що японці скоро посувають ся в сторону Кірина, відкидаючи по дорозі російску кінноту.

З Росії.

(Телеґрами.)

Петербург. Тут запевняють, що земский собор буде скликаний лише в справі війни і що не займе ся иншими справами. Собор має зібрати ся не пізнійше, як 28 с. м. Всї материяли і документи в справі вибуху війни, о станї російских фінансів, о державних і військових средствах, будуть віддані соборови до розсмотреня.

Обговорюючи дальше проект Булиґіна, рада міністрів заявила ся против виборів на підставі станів і против загального голосования. Виборцями будуть: велика посілість, населене міст і рільнича людність. Ся посліdна могла би свої мандати передати великій посілости. Наради над проектом закінчать ся 23 с. м., а народна репрезентанция буде скликана в осени.

Варшава. Дневники довідують ся, що міністерство судівництва внесло до державної ради проект відданя всїх політичних процесів в варшавскій ґубернії варшавскій палаті судовій участию представителїв станів, іменно двох громадских судиїв і одного війта громади.

Петербург. В привисляньскім краю має бути надане Полякам право займати всї уряди в судах, з винятком становищ президентів і деяких становищ в прокураторскім уряді.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Найблизше засіданє палати панів відбуде ся дня 21 червня, евентуально також 23 червня. На дневнім порядку нарад поставлено між иншим також цлову тарифу.

Касацийний трибунал.

Відень. Першого президента найвисшого касацийного трибуналу д-ра Е. Штайнбаха увільнено на власне жаданє з становища заступника президента державного трибуналу. Заступником президента державного трибуналу іменований посол д-р К. Ґрабмайр.

Угорска криза.

Будапешт. Оден з членів опозициї, котрий має зносини з віденьскими кругами дворскими, одержав з Відня вість, що номінация Февруарого на президента міністрів в річию поріпеною і наступить 15 с. м. Февруарі сбійме також теку міністра фінансів. Міністром говведів буде іменований оден з чинних ґенералів.

Норвеґія.

Берлін. З Християнії доносять, що там беруть верх республиканські стремлїня. Виглядни покликаня на престол третого сина короля Оскара що раз менші, а то тим більше, що так король як і шведский народ не радо приняли би покликане одного з Бернадотів на норвеґский престол.

Льондон. В Швеції зачинають поволи розуміти, що лише через зірване дотеперішних відносин дасть ся завести спокій на півострові. В Християнії загально висказують надію, що король Оскар позволить одному з членів родини принати норвеґску корону. Европа мусить зрозуміти, що Норвеґія не стремить до жадної загранічної політики, так що всяка комбінация з якою будь великою державою є виключена. Норвеґія передовсїм бажає утримати лїпші підставы своєї морскої торговлї.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** До Прус потреба богато фабричних і полевих робітників. При фабричній роботї плата денна 2 до 2·50 марки після зручности, в акордї можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фен. Инші видатки, як каса хорих, асекурация і пр. виносять місячно 5 до 6 марок. Вік людий 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попереднього заголошеня до бюра, самі мужчини, коли инші відповідають вимогам. До полевих робіт в половині з жінками за попереднім заголошенем. Білет брати просто до Осьвенцїма. В дорозї просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є солию в оцї. Всякі письма просимо рекомендувати для певности. — *Руске бюро посередництва в Найберунї.*

— **Ще про попис львівского „Сокола“.** З уваги на безперечну користь критики подаємо отсе хоч і спізнені замітки фахового автора про недавнїй попис львівского „Сокола“: „Вправи на кони — пише автор — переробило 9 членів „Сокола“, виконуючи шість вправ раз на лїво, раз на право. Установленє приладу тревало за довго і виглядало незручно. Місток до коня був за високо уставлений, а его форма стародавна, так що в порівнаню з конем виглядав за великий. Длятого, що місток був нескладний, мусїли вправляючі брати довгий розбіг, що виглядав за сильно в порівнаню з висотою коня. Уклад вправ виказав, що львівскому Соколови не ходить о циркові штучки, якими рухові товариства нераз попысують ся, але о виробленє зручности в широких верствах. Були се обмахи в відпертю взад і вперед, котрі зачинаик ся все приніжкою. Ноги і туловище були простовані, але голова у чотирох вправляючих скривлена вперед. При відході випав „зворот в лїво“ дуже нерівно. Се показує, що товариство в своїй малій сали не має місця, вправлятись в походах і воротах. — Одяг вихованьців дяківской бурси: льняні штани, а по них льняна довга сорочка з ремінцем, з синою левтою через груди, був розумно вибраний. Мимоходом кажучи, вихованьці дяківских бурс повинні би все ходити в сїльскім одязї і не перебирати ся на недоварених паничів; инакше наші селяни прийдуть до переконаня, що лише дурні і необразовані люди ходять в довгих сорочках і сїраках, бо вже навіть півцї їх дурають ся. Вправи дачків палицями дали три образи: 1) Удар костуром обіруч, 2) мет копїем, 3) напад списою. Вправи вільні не належить ніколи зачинати без указателя, котрий насамперед сам оден вправу показує. Підчас того рядові набирають спокою, пригадують собі перероблену вправу і можуть чисто виконати цїлий образ. Годї зрозуміти, длячого тут пропущено провідні вправи указателя. Вправляючі, збентежені публичним виступом, змилїли першу вправу. Одні робили вправо, другі в лїво. Другий образ пішов лучше, третий бездоганно. Музика військова грала „По морю по морю“ за скоро і млаво, бо вилучила до того лише малу скількість інструментів. — Вправи тростинками виконало 5 малих дївчаток і 4 членицъ. Вправи такі найлїпше відповідають жіночим мягким і круглим рухам. Причиняє ся до того легкість і круглий виглядь тростинки. Длятого не добре украшати тростинки цьвітами, як тут стало ся, бо тогді викликують вони враженє тяжкої безобразної маси. Вже лїпше помалювати їх, щоби відбивали від тла. Також зіставленє низьких і високих статий, отже дїтий і дорослих, в оден віддїл викликує неприємне враженє. І воно й непрактичне, бо такі нерівномірні сили тяжко, а нераз неможливо вивчити добре тих самих вправ. Лїпше було ограничити ся на 6 вправляючих місто 9, щоби лише осягнути рівномірне виконанє рухів. Членици вправляли без завику, але дїти милили ся так ярко, що ся точка випала цїлком недобре. — На послїдну точку рухову виковало 12 членів 5 веж на вільно стоячих чотирометрових драбинках. Краса таких вправ полягає в систематичнім будованю і валеню вежі. Права і лїва сторона має рівночасно а заразом симетрично виконувати відповідний рух. Лише при четвертій вежі спізнилась дещо сторона лїва, инші вежі випали складно і гарно. — Товариство повинно би поробити заходи, щоби своїх вечерів не давало в сали фільгармонії, бо оплата за сю салю забирає по простy весь дохід. Може би дало ся уладити се в сали Народного Дому? Не знати, чим пояснити слабу участь публики. А шкода, товариство Сокіл заслугує на ревну підмогу; є се одиноке товариство, котре лучить молодих і старих, образованих і необразованих. Воно оживить наших неписьменних селян скорше, ніж инші товариства, що ділають в першій мірі книжочками і ґазетами та мусять борсти ся з такою не легкою до побореня перешкодою, як неграмотність. Длятого як кождий Русин повинен належати до товариства „Просьвіта“, так само кождий повинен належити до „Сокола“ і на кождім кроцї щиро его попирати. — *Бб.*

— **Орґанізация жидівской социяльної демократиї.** Свого часу обговорили ми брошуру „Czego chcemy“, в котрій автор виказував потребу окремої жидівскої орґанізациї на основі социяльно-демократичної програми. Инші бажаня сеї частини жидівского загалу стали вже фактом довершеним, бо в днях 9 і 10 с. м. відбув ся у Львові, як ми в послїднім числї доносили, перший конґрес жидівского социяльно демократичного сторонництва, на котрім переведено задумавy орґанїзацию в житє. В конґресї взяли участь делеґати жидівских робітників з ріжних галицких міст. Першого дня нарад виголошено реферат про партийну програму, котрий закінчив ся поставленем резолюциї: Перший конґрес жидівского социяльно-демократичного сторонництва приймає програму австрийскої социяльної демократиї, ухвалену в 1901 р., і національну програму, ухвалену 1899 р. в Брні. Другого дня наступили реферати на теми: „жидівска социяльна демократия а сіонїзм“ та „аґітация і тактика“. Дотичний референт означив відносини нового сторонництва до польскої социяльної демократиї в отсій революциї: Супротив того, що жидівске социяльно-демократичне сторонництво є доконечне для розвитку власової съвідомости жидівского пролетариату в Галичинї, що згідне дїланє жидівского і польского сторонництва лежить в інтересї пролетариату обох народностий в Галичинї і в інтересї социяльно-демократичного руху в Австриї, заявляє конференция: 1) що боротьба між собою згаданими сторонництвами є деякими кругами лише накинена, отже повинна сейчас устати; 2) треба розвинути аґітацию між жидівским пролетариятом в цїли осьвідомленя о потребі жидівскої социяльної демократиї в Галичинї. Друга революция, нормуючи відносини до социяльної демократиї в Австриї, звучить: 1) Хотяй жидівского социяльно-демократичного сторонництва екзекутивний комітет австрийского социяльно демократичного сторонництва офіциально не признав, жидівске сторонництво уважає ся за частину социяльної демократиї в Австриї і дїлає на основі спільного порозуміня і тактики. 2) Конференция поручає будучій управі жидівского сторонництва постарати ся, щоби екзекутивний комітет чи там конґрес австрийскої социяльної демократиї признав его формально. По довгих і оживлених дискусиях всї ті резолюциї принято.

— **Перский шах** прибуде до Львова ві второк дня 13 с. м. о год. 7 вечером і забавить тут два дни, середу і четвер, а в пятницю 16 с. м. рано виїде до Відня. Програма побуту шаха у Львові поки-що не означена. Подібно як перед кількома лїтами, у Львові відбуде ся на зелїзничім дворци офіциальне повитанє цїсаря Перщиї як гостя цїсаря Австриї. Дворець буде для публики замкнений, з виїмком подорожних. На перонї буде уставлена почесна компанія 30 п. піхоти з музикою. Шаха повитають намісник ґр. Потоцкий і комендант корпуса ґенерал Фідлер. Оногдї прибув до Львова військовий аташе при перскім посольстві у Відни, полковник Караман Кан разом із секретарем амбасади і винаймили в готелю Жоржа 60 комнат для дружини шаха, що складає ся з 90 осіб. Шах замешкає у намісника. В хвили приїзду шаха до Львова з цитаделї буде даних 101 вистрілів. Підчас побуту шаха у Львові військо буде в парадї, а воякам поручили, щоби при стрічі шаха віддавали ему такі почести як членам із цїсарского дому.

— **Революцийна пропаґанда в російскій армії.** В Пулавах, де стоїть два полки піхоти і бриґада артилерії, сими днями мало-що не прийшло до великої революциї. Вояки дізнали ся, що по 500 мужа з кождого полку мають піти на поле війни. Щоби до того недопустити, постановили вовки, з котрих многі належать до соціялїстичного сторонництва, зробити оружне повстанє і повідомили про се управу социяльно-демократичного сторонництва, домагаючись, щоби вона по вибуху повстаня в касарни сбияла дальший провід і рівночасно постарала ся о се, щоби селяни і робітники з Пулав та з околиці прилучили ся до заворушень. Соціялїсти відкинули спершу на своїй нарадї плани вояків, уважаючи его фантастичним, але опісля таки рішились помагати вояком. Вечером означеного дня зібрало ся яких 500 селян перед касарнями і ждали на вибух революциї, щоби їй піддержати. Однак вояки в послїдній хвили стратили мабуть відвагу і сидїли тихо. Тодї соціялїсти постановили горохобою приспішити і частина їх вдерла ся до касарень, підіймаючи революційні окляки, котрі вояки повторяли серед окликів „гурра“. Оден офіцар і оден підофіцар виступили против товпи, що вдерла ся на подвіре, але сейчас мусїли завернути, бо ворохобники почали стрілять з револьверів, причім підофіцар, пострілений в рамя, став до дальшого опору нездібним. Тодї кількадесять вояків прилучило ся до соціялїстів; прочі сидїли тихо в своїх комнатах. Наслїдком того соціялїсти по півторагодиннім побуті в касарни вийшли на улицю ніким не напастовані.

— **Пригода з ручницею.** З Болехова доносять: Селянин Юрко Скубен в Тисові пильнував в ночи на поли свого майна перед дивами, що бушують там у великім числі і роблять шкоди бідному народови. Уоруженый в ручницю вертав досьвіта в поля, коли стрінув его сторож лїсовицкого товариства Василь Прокопишин. Скубен не мав дозволу на ношенє оружя, бо староство не хоче такого дозволу видавати, і тому почав утїкати. Сторож дігнав его коло дому і хотів відобрати ему стрільбу. Підчас сїпанини ручниця вистрілила а набій продїравив наскрізь стегно селянинови. В додатку сторож обжалував его перед судом о недозволене ношенє оружя. Сей фактъ характеризує виразно прикре положенє нашого селянства. Оружє носити не позволяють, щоби хлоороби могли боронити ся перед шкідниками, лише пильнують, щоби дики випасали ся добре хлопскою нервавицею.

— **Японьска неволя.** Російским бранцям в Японії діє ся не зле, як свідчить петербурский дневник „Право“, що доносить про такий фактъ: Щоби звязати вільний час бранців, що переважно є анальфабетами, японьскі власти визначили окремих японьских інструкторів, котрі учать Росиян читати і писати по російски. — Отже рицарі християнъской цивілїзациї, котрі мали боронити її перед „поганьскою навалою“, научать ся читати і писати у своїй власній мові саме від тих жовтих, косооких, монґольских, чи як ще їх у нас згірдно називають — поган.. Мілїонам наших галицких анальфабетів дуже придав би ся рік такої японьскої неволї. За той короткий час зискали би більше, як за кілька столїть польскої „цивілїзациї“.

— **Пожарні „Соколи“** в Скварявї, золочівского повіта, і в Вигнанцї, чортківского повіта, засновано на статутах львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статути.

— **Дрібні вісти.** Отворене зелїзничого шляху із Стрілок до Турки відбуде ся в половині липня, а отворене шляху з Турки до Ужока відбуде ся з кінцем серпня.

Наслїдниками ґенеральних інспекторів армії, фельдцейґмайстрів бар. Райнлендера і бар. Вальдштеґена, котрі перейшли в стан спочинку, іменовані ґенерали Гальґоці і кн. Льобковіц.

З товариств.

З тов-а св. Петра. Пригадуємо, що в середу дня 14 с. м. о год. 4 по полудни відбудуть ся в духовній семинарії загальні збори тов-а св. Петра, на котрі всїх членів, особливож місцевих еще раз сердечно запрашаємо. — *Видїл.*

Зборы і засіданя.

Із Комарна: Дня 20 червня 1905 відбудуть ся загальні збори філії „Просьвіти“ на повіт рудецкий в Комарні в льокалї читальні комарняньскої о год. 12 в полудни. Порядок дневний: 1. Отвореня зборів. 2. Справоздане уступаючого видїлу, 3. Вибір нового видїлу, 4. Відчит „Про огородництво“, 5. Внески членів. Збори попередить Служба Божа за померших членів товариства „Просьвіта“ в повіті рудецкім.

Видовища і забави.

З Комарна: Заходами читальні „Просьвіти“ при співучасти хору академічного у Львові відбудуть ся ві второк дня 20 червня 1905 в сали товариства Задаткового в Комарні вечериці шевченківскі о год. 7½ вечером. Програма богата. Цїни місць: крісло I ряд. 2 кор. II. ряд. 1 кор. вступ на салю 50 сот. Чистий дохід призначений на Сеняньску Бурсу в Комарні. По концертї відбудесь комерс в льокалї и Бурси в Комарні.

— **На нагороди пильности** приворучала п. к. Рада шк. краєва слїдуючі книжочки „Руского товариства педаґоґічного у Львові: I. Образкові без тексту для дїтий найнизшого степеня н.: Ч. 100 Для розривки 1·20 К, ч. 99 Ах яке хороше 2·— К, ч. 26 Наші звірята 0·80 К. — II. Образкові з текстом для дїтий другого степеня н.: Ч. 8 Звіринець 20 с, ч. 9 Гостинець 20 с, ч. 10 Забавки 20 с, ч. 11 Менажерия 20 с, ч. 96 Дїтвора 1 К, ч. 97 Звірята домашні 80 с, ч. 98 Приятелї дїтий 1 К 20 с. — III. Ілюстровані для дїтий третого і четвертого степеня науки: Ч. 58 Казки народні ч. I. бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 60, 62, 69, 75, 76 Казки, Андерсена бр. по 50 с, опр. по 70 с, ч. 63 Казки Брянчанїнова бр. 30 с, опр. 44, ч. 64 Робінзон Чайченко бр. 80, опр. 1 К, 10 с, ч. 109 Робінзон великий. бр. 1 К 80 с, опр. 2 К 20 с, ч. 65 Міронъ, Пригода Дон Кіхота бр. 80 с, опр. 1 К 10 с, ч. 101 Ґете-Франко: Лис Микита бр. 1 К, опр. 1 К 30 с. — IV. Книжки без образків для дїтий третого і четвертого степеня науки: Ч. 109 Робінзон великий бр. 1 К 50 с, опр 1 К 80 с, ч. 1 Молитвенник нар. опр. 30 с, опр. в полотнї 40 с, ч. 3 Китиця желань 3 розш. вид. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 4 Читанка бр. 20 с, ч 13 Т. Шевченко, Кобзар для дїтий 30 с, ч. 15 Юл. Верне. Подорож довкола землї бр. 1 К 20 с, опр. 1 К 50 с, ч. 29 Мальота. Без родини опр. 1 К 10 с, ч. 54 Т. Шевченко, Кобзар бр. 2 К, опр. 2 К 40 с, в полотнї 2 К 70 с, ч. 71 Оповіданя для дїтий бр. 40 с, опр. 64, ч. 72 М. Коцюбинський, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 73 О. Катренко, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 74 Василь В-р, Подорож до краю Лїлїпутів бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 77 А. Кримский, Переклади бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 82 Марта Борецка, іст. опов. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 84 Др. М. Пачовский, Народні думи з поясненями ч. I. 40 с, опр. 60 с, ч. 86 Л. Толстой, Казки бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 87 О. Конисский, Поеми бр. 30 с, опр. 44 с, ч. 88 Покарана лож, Комедийка Кучальской 20 с, опр. 34 с, ч. 90 Дивні Пригоди Комаха Санґвіна ч. I. 48 с, опр. 70 с, ч. 91 Є. Ярошиньска, Перша китичка для м. дївчат 20 с, ч. 97 Є. Ярошиньска, Друга китичка для м. дївчат 20 с, разом оправлені 54 с, ч. 92 Малий сьпіванник 20 с, ч. 93 Клявдия Лукашевич, Серед цьвітів, комедия в 2 дїях 16 с, опр. 30 с, ч. 103 Авґлїйскі казки 24 с, опр. 38 с, ч. 104. Є. Ярошиньска, Повістки 24 с, опр. 40 с, ч. 106 Др. І. Франко, Абу Касимові капцї 60 с, опр. 90 с, ч. 108 Збиточник Ґумфрі з анґлїйск. 70 с, опр. 1 К, ч. 111 Л. Глїбов., Байки 10 с, ч. III., IV., VI В. Чайченко: Комар, Грицько, Дума про вівчиню Кобзаря по 10 с, ч. V., VI. Дніпрової Чайки: Казка про сонце та его сина, Писанка по 10 с, ч. 112 Істория кулька хлїба бр. 50 с, опр. 64 с. — V. Книжки для молодїжи шкіл видїлових: Ч. 89 М. Вовчок, Інститутка бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 95 Шекспір в повістках бр. 30 с, опр. 60 с. Замовляти можна в канцелярії „Руского товариства педаґоґічного“ у Львові ул. Сикстуска ч. 47, або в книгарні „Товариства ім. Шевченка“ у Львові ул. Театральна ч. 1. Хто приішле ґроші наперед, тому при замовленю книжок (в канцелярії товариства) на квоту 10 К висилає товариство книжки оплатно, а від надвижки дає 20 прц. рабату. При замовленях инше 10 К (на наші книжки) треба дочислити оплату почтову.

— **Народна Торговля** в Стрию сферує десерове масло, що дня сьвіже, по 2 К 20 сот. за 1 кґ. молочарских спілок стрийского повіта. Для склепів дає відповідний опуст.

499 1—3

Календар: Гр.-кат.: нині (понедїлок) Іоаккія, завтра (второк) Ермія, позавтра (середа) Юстина; — Лат.-кат. нині Понедїлок Зел., завтра Антонія, позавтра Василя Вел.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і ві 4— по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских свят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні вивч. за заголошенем від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні вивч. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

Фізикально-дієтетична лічниця д-ра Тарнавского
в Косові за Коломиєю
зел. стация Заболотів, отворена від 1 мая до кінця жовтня. 343 6—15

ОКУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ
ординує
при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5
60 36—47

КОНКУРС.

„Шкільна Поміч" в Чернівцях оголошує конкурс на прийняте учеників середних шкіл до свого інститута за місячною оплатою 41 К за ціле удержане з пранем. Інститут під педагогічним доглядом.

Зголошеня на руки гр.-кат. пароха о. Кипріяна Костецкого, ул. Руска ч. 32, найпізнійше до кінця липня с. р.

Перщенство мають дотеперішні питомці. 535 1—3

Без конкуренції.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning роданна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плантац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом *оплатно*, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави *особно* оплатно за післяплатою. 86

Ткацкі вироби

з найліпшого прядива, як найстараннійше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дими, дрелішки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блюзки і т. п. поручає по уміркованих цінах 259
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Менсовича
в Норчині, коло Коросна.
Хто зажадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) ренти вдовам, зглядно сиротам по своїх членах, 2) придане на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший відділ, *обезпеченє рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднійшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнижші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цілорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачування премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* наде житостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., вначить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на цилиндрових цифрах Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найкращі по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. **Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри,** цвікери люпи і всілякі инші прибори оптичні всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Потребую карбового жонатого, письменного, на вінт. *Зголошеня до адміністрації „Діла".* 534 1—4

Семинарист П р. шукає лекції на селі на час ферій т. є. від 15 липня до 30 серпня. Михайло Вислобоцкий ул. Коперника ч. 36 у о. Дольницкого. 529 2—3

Тапети і декорациї
на кожду ціну
взірці висилає оплатно
В. Адамский
Львів. ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічни 2, ріг Таньскої. 279 10—12

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 163 5—52

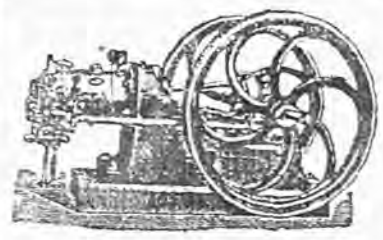

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлі, в фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР
ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цінники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня $1^1/_4$—2 сотики. 816 3—52

Шестий рік істнованя.

Одинока русько-українська часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.

Властитель і редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„КОМАР" поміщає статі з нашого політичного, суспільного і літературного жита і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та вкраденим прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР" придбав в послідних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР" повинен находити ся в кождій руській патриотичній родині і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА": **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара".

Народний учитель глядає лекції на вакацийний час. Poste restante „Праця", почта Угринів коло Сокаля. 517 2—8

Микуличин, вілля Бурачиньского до винаймленя в цілости або поодинокими комнатами з харчом і без. 515 2—6

Микуличин
мешканє до винайму — школа. 516 2—3

Сейчас потребую дяка, щоби умів хор провадити. Юліян Борачок парох в Мостках п. Наварія. 506 2—3

Дім з 4 комнатами, перед покоєм і кухнею, в найкрасшім положеню міста, при воді, дві мінути до міста, 15 мінут до зелізниці, пів морґа будівельного доброго города, пригожий особливо для пенсіоністів, зараз на продаж. Відомість: Миськів, Тисьменица. 509 2—8

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цінах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчині коло Коросна. Цінники і прібки оплатно. 150

Ученика до склепу пошукує зараз коріння торговля Теофиля Процишина в Добромили. 495 5—6

Ученик осьмої кляси сейчас може поіхати на лекцию. — Адресувати: Емілія Кобіренка, Перемишль, Добромильска ч. 36.

„РУСКА ХАТА"
ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного жиґія
виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциею: *Дениса Сембратовича.* Цілорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видав і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цілорічна передплата виносить **2 зр.** на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів ул. Батория ч. 24.

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Внов. сьвящеників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства ринок ч. 10 по слідуючій ціні:

1.	Фінландия і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тіточка Ганна" і „Два старці Богомільці"	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасіка	70 „
5.	*Про лучбу ґрунтів або комасацию*	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіяторів	90 „
7.	Гетманьскі сватн	50 „
8.	На послуханє до Відня	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Мелания	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
13.	Цікавї розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і єго дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Лїнкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория України-Руси (в образках)	30 „
24.	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвеник „Хваліте Господа в небесї" в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
26.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом	2 К 40 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Якова Більбля & Сина
КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН
у Львівї, ул. Краківска ч. 4, І. поверх
поручає по дуже приступних цінах новинки фракових і англезових убрань, мундурки для студентів, як також всякого рода мужескі убрання після сезону. Полекші в сплатах. Порученя в провінції полагоджує ся відворотною почтою. 101 2—15

Так звані „оригінальні" машини до шитя і гафту, захвалювані і впихані Впов. Публиці аґентами пруского тов-а, в старої системи „Зінґера", що вийшли з ужитку і своїм викінченем, якостию а також найновійшим улїпшенем не видержують конкуренції з машинами фабрик сьвітової слави, як Pfaff, Biesolt, Locke, Trister, Rossmann і т. п., котрі маю на складї а котрі виробити менї у Вп. Публики непохитне довіре. Остерігаю Впов. Публику перед аґентами, що за свое посередництво дістають 20 по 30 К провізиї від кождої проданої машини.

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя, котрий не послугує ся аґентами.

Львів, готель Жоржа.

Иосиф Іваницкий
механік і спеціяліст
699 *Прошу домагати ся цінників.*

Що?!... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від цигар.

Ц. к. трафіка спеціяльностий **В. БІЛІНЬСКОГО** Львів.

306 9—26

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„	Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, **5·25**, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„	Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„	Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„	Рави рускої	7·50.
„	Станиславова	8·05.
„	Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„	Яворова	8·18, 4·32.
„	Коломиї	10·05.
„	Рашева	10·35.
„	Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„	Белзця	5·—.

На Підзамче

„	Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15. 10·—*.

Поїзди льокальні.

„	Врухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„	Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„	Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До	Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Заклопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„	Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„	Підволочиск	6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.
„	Яворова	6·55, 5·58.
„	Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„	Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„	Белзця	11·10.
„	Рашева	4·10.
„	Коломиї	5·50.
„	Рави рускої	7·30*.
„	Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„	Стрия	11·10*.

З Підзамча

„	Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„	Врухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„	Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„	Янова	6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„	Щирца	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим кат. сьвята.)
„	Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косиїшні друковані є черенями косими; поїзди нічні є назначені звіздною. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні біхети їзди як також біхети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насип Раусмана ч. 9. 85

КАРПАТСКІ КОСИ.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
За одну штуку крейцарів:	65	70	75	80	85	90	95	100
На 5-кіл. посилку йде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папір, легке як перо полотно, котре тне як бритва найтвердшу (Псанку) то есть гірску траву і збіже що тільно попаде під неї, перетинає за одним замахом, на стопу тільки незначно зуживають ся і мозольну роботу хліборобам робить на половину лекшу. Приємна легка робота на поли справляє радість всякому хліборобови, тому всякий косить тільки карпатскими срібно-сталевими косами з маркою „Косар". Замовляючий коси, має прислати 2 К задатку і означити, які коси, чи ширші, чи вужші, бо всї за одну ціну.

Коси продають ся разом з брусиком самі коси не висилаєсь. Брусики до остреня тиже кіс по 50 сот. за єден, котрий острить незвичайно косу, яка за тим остренем тне як бритва найтвердшу гірску траву. **Серпи** озубрені з англійскої стали дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так що не чуги в руках. Поручаю вам милї сестри, одна штука 50 сот., менше від 20 штук не висилаєсь.

Адреса: **Александер Копач,** **СТРУТИН ВИЖНИЙ** 504 2—? **почта Долина, коло Стрия.**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Виданець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Маєцких] Коперника ч. 9.

Ч. 121. Львів второк 31 мая (13 червня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Насам Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11: Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI Getreidemark 13. — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість на інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатками

в Австрії:		на границях:	
за цілий рік	32 к	—	44 „
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к	на пів року	14 „
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 50 „

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Дипльоматична гра.

Події за далеким Сході, а ще більше події в самій Росиї так абсорбують увагу кождого публіциста і політика, що все, що поза тим діє ся на сьвітовій міжнароднім аренї, тратить мимохіть в его очах всяку вагу і значінє. І сей брак інтересу до подій міжнародної політики не є, так сказати-б, оптичною маною політика сбсерватора, маною, якій підлягає кождий, що має до розслїду події ґрандіозні а враз із тим по при них і події зовсім дрібної ваги. Ні, вина тут не в обсерваторі, що видячи змагання історичного значіня не запримічає мимохіть ефемеричної ваги — а в самій таки політичній ситуації, яку також забсорбувала війна на далекім Сході і ті конвульсиї, які перебуває Росия в варанї ей нової, незвісної нам судьби. Европейска і загалом сьвітова політика приставула; в кабінетах міродатних мужів державних і дипльоматів також не роблять майже нїчого; і там ждуть, що принесе дальший хід „росийских" подій, аби доперва відтак зорентувати ся і аж тоді зробити рахунок після вимогів зміненої, але здекларованої ситуації. Ждїм, що принесуть нам вістки з Токіо і Петербурга — отсе ключ, якому піддав ся мимохіть і якого на разї придержує ся европейский дипльоматичний сьвіт.

Та хоч відносини в Росиї ще не здекларували ся, хоч ще не знати, як випаде дальша фаза японьско-росийской війни, хоч незвісне також, які наслїдки мати-ме внутрішний розвал доконуючий ся поволи але постійно у нутрі росийской держави, то однак вже і тепер дають ся запримітити події, які стоять в безпосереднїй звязи зі зміненою ситуацию на европейскім і азийскім Сході, як би передсмак того, що наступило-б, колиб Росия і на дальше не мала щастя у своїй вовнїшній і внутрішній політиці. Вправдї дипльомати не числять ся ще з тим, що наступило-б, колиб Росию постиг новий погром а ей внутрішні сили цїлком вичерпали ся грозячи анархією і повним розкладом держави, то однак вони вже тепер числять ся з ей хвилевим обезсиленем і уладжують після того свої взаїмні рахунки Факт, що Росия має обі руки спутані війною в Японом та що не може відгравати активної політики яко один з рішаючих чинників на міжнароднїй аренї, видав вже свої овочі, хоч европейскі дипльомати поступають ще дуже несьміло а свої нові комбінациї скривають пильно за кулїсами своїх кабінетів.

Доси можна вказати дві держави, котрі з ослабленя Росиї потрафили витягти корисні наслїдки для своєї заграничної політики. А що притім оригінальне то зійшли ся в тім така „приятелька" Росиї, як Німеччина з такою-ж суперницею тої-ж Росиї, як Анґлія. І „приятелька" і суперниця подбали, щоби при нагодї росийско-японьского пожару упекчи свою печеню: Анґлія на континентї азийськім, Німеччина на близшім горизонтї.

Успіхи Анґлиї на просторій полосї взаїмних апетитів англійских та росийских — від самого центра Азиї до первого заливу — звісні. Користаючи з заанґажованя всїх сил Росиї на Далекім Сході, Анґлія за одним махом потрафила станути твердою ногою в Тибетї, скріпила свою позицию в Афґанїстанї та зломила росийскі впливи в Персиї. Все те було дїлом кількох місяцїв. Особливо великим здобутком для Анґлиї треба вважати укріпленє англійских впливів в Тибетї, тій, доси недоступній країнї, котра — коли підпадала яким впливам — то були се таки впливи напів-монгольскої Росиї. Нинї Тибет в цїлости уже входить в сферу впливів Анґлиї а відношенє, в якім находить ся супротив Анґлиї, радше треба назвати протекторатом, ніж дружбою. Англічанам промощена дорога до самої Лясси, столицї Далай-лами, і вони певно подбають, щоби ей ще більше протерти та повозки і корпорувати Тибет у свої посїлости. Не менше важне для Анґлиї скріпленє ей становища в Афґанїстанї, краю провалїв гірских, ведучих з долин росийского Туркестану в долину Інду. Афґанський емір доси, мимо усїх заходів Анґлиї, усе балянсував поміж нею а Росиєю, користаючи зручно з антаґонізму обох сусїдів. З ослабленем впливу Росиї, Анґлія взяла і там рішучу перевагу, якої певно не дасть собі так легко видерти. Менше вже ваги, та все таки чимало ще значіня, мало для Анґлиї ослабленє росийских впливів в Персиї, де вони були дуже сильні. Тут заходи Анґлиї увінчали ся бодай тим успіхом, що впливи ей зрівновалили ся з росийскими та потрафлять їх на будуче паралїжувати. Ось-так велика полоса від Кіен-Ліву до первого заливу зі сфери впливів Росиї перейшла завдяки війні у Манджурії під впливи Анґлиї — здобуток, яким собі Анґлія добре заплатила за симпатиї до Япону. Справдї, є і за що „симпатизувати", бо небудь японьских побід, то і о сих здобутках англійскої дипльоматиї не було би й мови.

Та що Анґлія похористувала ся нещастєм Росиї, се остаточно не дивота. На те-ж вона ей смертельна суперниця в Азиї. Але то оригінальнїйше, що — як сказано — виискала на ослабленю Росиї і ей „приятелька" — Німеччина. Тут треба іменно зачислити сукцеси Німеччини супротив Франциї в Марокку, та повалене творця французко росийского союза — Делькассе. Французко-росийский союз послїдними часами, коли справа балканьска відсунула ся на дальший плян, мав справдїшне значінє в Европі лише для Франциї, з огляду на Німеччину. Для Росиї міг він мати вагу лише з огляду на конкуренцию Франциї з Анґлією в Азиї та з огляду на французкі капітали. І лише в довірю до сили свого союзника могла Франция злегковажити Німеччину в марокканьскій справі тоді, коли не легковажила навіть Італиї і Іспанії. За те Німеччина вміла визискати хвилю занепаду Росиї, щоби упокорити ей союзника і не лише помішала ей планам в Марокку, але і причинила ся до упадку Делькассе, будь-що-будь неаби якого грача в міжнароднїй політиці. В инших обставинах між Франциєю а Німеччиною давно уже вела би ся оружна розправа. Та коли Франция чує ся ізольованою, бо ей союзник не може собі дати ради з Японом, то і не може як слїд боронити свого престїжу та своєї сфери впливів, в яку par force вдерла ся ненависна Німеччина.

Отсе поки-що результати сеї гри, яку завели деякі держави, користаючи з ситуациї витвореної погромами Росиї. Вправдї була би ще одна держава, що могла би сю догідну хвилю визискати для переведеня своїх плянів, снованих від давна, а іменно Австрия на Балканї. Та під кермою Полака Ґолуховского австрийска дипльоматия не має часу звертати уваги на такі справи. Для неї важнїйше писане нот дипльоматичних для відобраня зарібків руским нуждарям, та будованє польского „крулевства" в Галичинї, і тим вона занята та тому служить усе: внїшня і внутрішня політика держави, адміністрация, армія, школа, парляментарні махерства, і інтриґи двірской камариллї. Має-ж се самодурство бути доказом старечого параліжу?...

Безконечна ганьба.

Д. 6 і 7 с. м. відбула ся в повітовім судї віденьскім в Йозефштатї карна розправа против бар. Бертольда Попера і адвокатів д-ра Емиля Фрішавера з Відня і д-ра Товії Ашкеназого зі Львова о о разу чести, споводована жалобою соромно знаного посла до державної ради Валевского.

Щоби справу зрозуміти, треба собі пригадати дещо в давнїйших підприемств п. Валевского.

Десь около р. 1900 спілка, до котрої належав пос. Валевский, ґр. Вішневский і инший Валевский Михайло, взяла від скарбу експльоатацию надвірнянських лїсів, але через два роки, до кінця 1902, зволікала в контрактом, а тимчасом дерево в лїсах лежало і гнило. Тогдї правительство звернуло ся посередно до бар. Попера, щоби его фірма перейняла те підприемство від спілки. Іменем фірми Попера вдав ся п. Ник. Василько в переговори з п. Валевским, а сей зараз заявив, що він свій удїл в спілцї відступив ґр. Вішневскому, але тілько позірно, щоби спекати ся вірителїв, котрі на него напирають. Вкінци прийшло між фірмою Попера а спілкою до угоди, при чім спілка дістала 200.000 К відступного. Валевский, котрий як сам заявив, до спілки вже не належав, дістав від Попера лише 10.000 К. [Впрочім замітити треба, що міністерство рільництва згодило ся пізнїйше на вступленє Валевского зі спілки і що Валевский свої права спільника відпродав ґр. Вішневскому, хоч до спілки не причинив ся жадним грошевим вкладом]. Отже опісля виточив він акційному товариству Попера перед торгевельним судом цивільний процес о 163.000 К за відступленє своїх прав і о 17.500 К за заощадженє скарбових належитостий від контракту, котре ніби то він своїми посольскими впливами виєднав у правительства. Соромна була вже сама тая претенсия, але ще соромнїйше скінчила ся справа, коли торговельний суд відкинув претенсию, а вже попросту убійчі були для Валев-

---

Ґустав аф Ґайерштам. 6)

Одноокий Петро.

На найблизшу неділю Петро убрав ся по сьвяточному. Він взяв колїрову камізольку і новий шалик, що лежали на днї скрині, та пішов після служби Божої до двора, допрошуючись до пана на послуханє.

Его впущено до великого покою, на якого стїнах порозвішувані були всїлякі маски й вішалки на книжки. Тут стояв він якийсь час з шапкою в руках та поклонив ся кілька разів вже при самім входї, де крутив ся писко, поворкуючи і погавкуючи з невдоволеня.

„Йди геть, Раппо", сказав пан побачивши входачого Петра. „Добридень Петре! А що там хочеш?"

„Я мав би ясного пана о щось просити".

„А іменно?", відповів ясний пан прихильно, бо він був все ласкавий до Петра.

„Гм!, я хотїв би — відповів Петро заїкуючи ся, між тим як его очі знов стали бігати по всїх кутках кімнати — то є, я думаю... Я думав би іменно старати ся о місце постійної служби яко халупника".

„Ти?! — сказав пан счудований" — отже ти маєш всього 21 лїт! Ага! Ти певно хочеш вже женити ся", додав сьмїючись.

„Так", відповів Петро і спустив очі.

„А в ким?", поспитав пан.

Петро став знов розглядати ся по всїх просторах сьвіта, поки вкінци не відповів: „З Кларою портиера", і то голосом, наче б сказав щось непристійне.

„З Кларою? — скрикнув пан счудований. — Чи ти вже таки цїлком збожеволїв?"

Ясний пан не міг нїяк второпати, що таке заїхало Петрови в голову. Мав доперва 21 лїт, і хотїв женити ся з дївчиною, що мала вже двоє дїтий від ріжних парубків? Се очивидне, що хлопця підійшли, думав він, і не розважуючи богато сказав: „Слухай, Петре, краще буде, як ти над сим всїм ще добре застановиш ся".

„Я вже се гаразд зробив, ясний пане — сказав Петро — але я не можу її лишити. Що чоловік хоче, те і робить, а я вже довго носив ся з сею думкою, цїлі роки".

„Ну, мій любий Петре — сказав пан, котрому стало жалко хлопця — але-ж вона зовсїм не питає за тобою!"

„Се я знаю", відповів з упором Петро.

„Так, але памятай хоч про дїти. Атже не будеш чужі дїти брати до себе!"

„О, так! — відповів Петро. — Я думаю, що се як-раз добре, що я дістав ей дїти".

„Се є добре? — скрикнув пан і став ходити зворушений по кімнатї. — Як ти можеш твердити, що се добре?"

„Так! — відповів Петро супокійно. — Як би вона не була дістала дїтий, то я не був би дістав ей."

„Що ти до чорта розумієш під тим? Ти був би ей не дістав?"

„Ні, відповів Петро, а его одно око стало горіти. „Вона казала все, що я для неї за поганий".

В голові ясного пана стало тепер від сеї бесїди все ходити ходором. Богато вже всякої всячини бачив він на своїм житю, так між своєю службою як і де инде, але щось подібного ему ще ніколи не лучило ся.

Він зробив ще одну пробу, щоб захитати поглядами Петра і ставши перед ним, сказав поволи: „Як тобі може се зробити приємність женити ся з дївчиною, яка тебе тільки тому хоче, що ей не хоче вже нїхто?"

Але се переходило вже силу понимання Петра. Він того прямо не розумів і відповів ще раз, поволи і твердо, начеб говорив перед отцем пароxом з катехізму: „Як би ей хто инший був хотїв, то я був би ей не одержав!"

Пан думав ще якусь хвилину. Ему здавало ся так, як би мав перед собою одеи з обявів патольоґічних, тай зрозумів, що аргументами не вдїє нїчого. Впрочім, коли Кляра вийде за муж, то се справдї буде ще найлїпша розвязка, бо своїм поведенем ставала вже невигідною а пан мав вже доволї досьвіду в того рода справах.

„Ти видко знаєш, що у мене на весні буде вільна хата", сказав вкінци.

„Та-ак!", відповів Петро придушеним голосом.

„І ти волиш взяти хату, чим бути поденним робітником?"

„Так, видять ясний пан. Як я остану в робітничім домі, тоді Кляри не вспію удержати для себе в супокою", відповів Петро.

Пан думав ще якусь хвилю а відтак сказав: „За пару днїв прийди по остаточну відповідь".

Петро покрутив ще пару разів шапкою в руках, поглянув на північний захід, поклонив ся відтак незґрабно та пішов своєю дорогою, так веселий, як би вже й мав хатчину в лїсї.

Кілька днїв опісля питав его знов пан, чи стоїть при своїм намірі.

„Так є, — відповів Петро — і не буду сего нїколи жалувати".

І в сей спосіб дістав обітницю на хатчину в лїсї.

То-ж то було крику в робітничім домі!

Здавало ся, неначе перевернуло ся там все до гори ногами, а особливо жінки не могли успокоїти ся, коли стало звісно, що Петро має подружити ся з Кларою та замешкати з нею в лїсї.

Мущини сьміяли ся, але всї були одної думки, що чоловік з двома здоровими очима нїколи не зробив би такої дурниці.

Але найбільше казив ся таки Петрів батько. Він кричав, бив ногами й держав довгі промови до кождого, хто лише хотїв слухати. Особливо на Кляру виговорював всякі можливі лайки, а коли ей припадком уздрів, то навіть не відповідав на ей поздоровленя.

Петро позволив їм всїм казити ся, кілько хотїли. Що він собі з того робив, що вони дають Кляру! Тепер він преціньзнав, що вона ему не пропаде. Зі споду скрині винайшов кілька чеків; тепер міг їх добре спожиткувати. Дімок мав бути вільний вже на весні а тоді мали вони з Кларою побрати ся і спровадити ся там.

Через усю зиму Петро ходив до дімку і працював кілько лише міг, аби хату приладити. Він виносив каміне, викидав сьміте, сапав вали аж до гноївки і виправлав дах на стайни. Комин розвалив і дав новий із сьвіжої цегли, аби все виглядало гарно і чисто.

В середині хати поставив піч, дав нові сволоки, виправив кут, де стояло ліжко, вирівняв поміст та повстромлював сьвіжий мох в шпари стїн, аби Кляра не мерзла.

Коли вже в хаті було все вирядженe, а через сніг годї було дальше працювати, Петро не призабував помимо того справи, а йшов майже що дня, аби поглянути на свою хатчину.

Тоді він возив з собою кождим разом

Полотна, шифони, обруси, скапетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1 510

ского мотиви вироку. Щоби ратувати свою розторощену честь, а тим самим і своє становище посла та члена польского кола, чіпив ся Валевский письма, котре заступник акційного товариства Попера адвокат доктор Еміль Фрішавер вніс був до торговельного суду у відповідь на позов Валевского, і добачуючи в кількох місцях того письма образу своєї чести, післав до суду бар. Попера за те, що у злій вірі дав інформації до тої відповіди, д-ра Ашкеназого за те, що уложив відповідь, а д-ра Фрішавера, що підписав її.

Наслїдком тої жалоби Валевского відбула ся ще торік в лїтї карна розправа, але тогдї відрочено її. При тій розправі сказав було д-р Еміль Фрішавер між иншим: „Як міг п. Валевский відважити ся на сю жалобу? Я скорійше надїяв ся, що він після вироку торговельного суду хопить ся револьвера. Атжеж мотиви вироку були попросту убійчі. Там називав ся его обманьцем, чоловіком без чести і віри, мошеником. Я переведу доказ, що Валевский допустив ся злочину „der Untreue“, що надужив посольского мандату для особистих цїлий, що ошукав державу при контрактї, що своїх спільників підступно впроваджував в блуд“.

За ті вискази вніс опісля Валевский ще другу жалобу окремо против д-ра Фрішавера, а вкінци ще й трету окремо против д-ра Ашкеназого за те, що той мав нїбито удїлити д-рови Фрішаверови інформацій в справі обманьства, якого Валевский мав допустити ся на п. Масловскім, редакторі Przegląd-у.

Отже ті три жалоби були предметом згаданої розправи д. 6 і 7 с. м.

З перебігу розправи подамо тут лише найзамітнїйші моменти.

Обжалований д-р Ашкенази зазначив між иншим, що в справі заощадження скарбової належитости від контракту між товариством Попера а скарбом він сам удавав ся до мінїстерства і не стрів нїяких трудностий, длятого опісля дуже счудував ся, коли Валевский виступив з своєю претенсією за те, що нїбито він виednав те заощадженє.

Обжалований д-р Ем. Фрішавер зізнав між иншим, що Валевский, коли вніс було против фірми Попера цивільний позов до торговельного суду, в кілька днїв пізнїйше прислав до него, до Фрішавера, чоловіка в пропозицию угодового полагодженя справи; Валевский був тогдї готов за 2.000 К відступити від свого позву.

Сьвідок д-р Ото Фрішавер (брат Еміля), правний заступник Валевского, зізнав, що званий позов против акційного товариства Попера написав він на підставі інформацій Валевского (Валевский казав перед тим, що позов був написаний без его участи). В тій цїли мав сьвідок з Валевским дві наради, а опісля відпис позву післав Валевскому, а сей цїлком з ним згодив ся. Коли-ж в польскім колї почало ся против Валевского слїдство, сей прийшов до сьвідка і заявив, що мусить хиба застрілити ся, та просив, щоби сьвідок взяв перед польским колом всю одвічальність на себе і щоби заявив, що позов написав без інформацій Валевского. Сьвідок справдї вложив перед колом фалшиве зізнанє, але зразом заявив Валевскому, що в судї, коли би справа там оперла ся, мусїв би сказати правду.

На те заявив Валевский при сій розправі, що о скільо собі пригадує, д-р Ото Фрішавер прислав ему відпис позву, не цїлком згідний з позвом, внесеним до суду; але не може напевно тепер сказати, що ті зізнавая, які д-р Ото Фрішавер зложив тепер, є неправдиві.

Сьвідок ґр. Вішневский зізнав, що Валевский не вніс до спілки жадного грошевого удїлу, а опісля свої спілкові права відпродав сьвідкови. Валевский каже, що цесию підписав, не читавши її. Сьвідок на таке твердженє обурює ся і звертає ся до Валевского з терпкими докорами.

Сьвідок Вольф Зіманд потверджує під присягою, що Валевский читав цесию, поки її підписав.

Пос. Ник. Василько докладно розказує історию надвірняньской справи, а на сам конець повтаряє свою розмову з адвок. д-ром Ціпсером, заступником Валевского в сім останнім процесї. Д-р Ціпсер сказав було п. Василькови під конець мин. року: „Цивільний процес убив Валевского; отже тепер ходить о те, щоби як найбільше високопоставлених людий вмішати у справу, так щоби ті люди, польске коло, скарб, бар. Попер тай ось і Ви мали в тім інтерес, щоби справу полагодити і Валевского заспокоїти якою малою квотою“.

Наконець зізнавав ще радник двору з мінїстерства рільництва п. Вацль. Сьвідок розказав також історию надвірнїньского підприемства, а опісля на запитанє Валевского заявив, що Валевский в часї переговорів в сій справі нїколи не визискував свого посольского мандату; впрочім становище п. Валевского було би в сій справі не могло мати нїякого впливу.

По тім настала перерва, щоби перевітрити салю. Після перерви підняв ся Валевский і в карточки відчитав таку заяву: „Скоро радник двору Вацль сказав, що я в надвірняньській справі не надужив мого посольского мандату, то я відступаю від жалоби против усїх обжалованих.

На підставі сеї заяви судия оголосив вирок, увільняючий всїх обжалованих, і засудив Валевского на покрите коштів процесу.

Як бачимо, п. Валевский аж тепер обмив уже свою честь до чиста... в калабані всїм можливих брудів! А про сю честь ми й не знали би, як би не те, що п. Валевский є членом віденьского польского кола і послом до державної ради з пятої курії в рускій части Галичини! Ось яких ґешефтярів вибирають нам звісними виборчими штуками наші любі опікуни, обкрадаючи руский нарід з права репрезентації а видвигаючи на посольскі мандати „польскіх менжув стану“ — людий в роді Валевского, що виконують мандат в нечесний спосіб для своєї кишенї!...

Таких як Валевский є там із східної Галичини більше...

Війна.

(Телеґрами.)

Нью-Йорк. Обі воюючі держави увзглядниди письмо Рузвельта до правительств Россії і Японії. Не сумнївають ся, що Россия і Япан заіменують своїх заступників, котрі безпосередно зачнуть вступні переговори мировi. Конференция в річию поріщеною. Правительство Унії переконане, що тепер прийде або до формального, або до принятого мовчки завішеня оружя.

Льондон. Між Росиєю а Японом буде уложене 6-тиждневе завішене оружя, котре вже можна уважати за мовчки розпочате.

Вашинґтон. Відповідь Росиї і Японії на ноту президента Рузвельта в справі мировых переговорів надійшла тут вчера вечером. Обі держави приймають предложеня Рузвельта і дякують ему за се, що жертвував їм свої услуги. Місце, де делеґати обох сторін з'їдуть ся, має предложити Япан. На першім засїданю японьскі повновластці повідомлять Росиян о услівях Японії, почім сї услівя будуть безпроволочно зателеґрафовані цареви. Як цар узнасть їх за можливі до принятя, то повновластці приступлять здавсь в Вашинґтонї до уложеня мира.

Токіо. Японці вийерли рано 9 с. м. в високорівнї на північ від Ляншуюану і обсадили сї позиції. Того самого дня Японці обсадили еще кілька иншых місцевостий на північ від Чанчу.

Льондон. Після урядових вістий з Токіо Японці посувають ся поволи в напрямі Кірину. Японьскі передні сторожі відкинули російску кінноту.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Барон Февраврі був вчера на півторагодинній авдиенції у цісаря. Пізнїйше був пів години в кабінетовій канцелярії, і відвідав Голуховского і Пітрайха. Перед вечером відїхав до Пешту.

Шпігуньство.

Відень. Арештовано тут Італійця Петра Ц..., котрий разом з войсковим амбасадором одної держави (здавсь Італії) займав ся на велику скалю войсковим шпігуньством на шкоду Австрії.

З Росиї.

Петербург. „Правит. Вістник“ доносить що рада мінїстрів закінчить за кілька днїв наради над виборчим реґуляміном народної репрезентації і приступить до подрібних нарад над проектом Булиґіна.

Харків. Господарска рада ґуберії заявила, що правительство до решти збанкротувало, супротив чого конечною річию є безпроволочне скликанє репрезентації народів.

Міньск. Вчера вечером відбули ся на кількох улицях маніфестації против правительства при участи 3000 робітників. Демонстранти стріляли в воздух.

Вильна. В часї вчерашного засїданя жидівского революцийного комітету „Бунд“ арештовано одинадцять учасників.

Мароко.

Танґер. На віцеконзуля анґлійского і австро-угорского в Мазаґані, Мадена напали дня 9 с. м. Араби, обікрали его і замордували, а его жінку тяжко покалїчили. Заступники Анґлії і Австро-Угорщини вислали до султана енерґічний протест. Убийці утїкли.

НОВИНКИ.

— **Заробки в Прусах.** До Прус потреба богато фабричних і полевих робітників. При фабричній роботї плата денна 2 до 2·50 марки після зручности, в акордї можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фен. Инші видатки, як каса хорих, асекурация і пр. виносять місячно 5 до 6 марок. Вік людий 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попереднього зголошеня до бюра, самі мужчини, коли лиш відповідають вимогам. До полевих робіт в половинї з жінками за попереднім зголошенем. Білет брати просто до Осьвенцїма. В дорозї просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є солию в оцї. Всякі письма просимо рекомендувати для певности. — *Руске бюро посередництва в Найберґї.*

— **Що на се шкільні власти?** „Подільский Голос“ доносить: „Знов помер ученик рускої ґімназиї Микола Василькїв з Хоросткова, котрому приспішив смерть скандальний будинок, де містить ся школа, а котрий не має найпримітивнїйших вимог ґіґієни. Руска ґімназия в Тернополи пожерла вже тілько молодих жертв, що се просто ганьба для нашого столїтя.“

— **Праця студентів.** Пишуть нам з села: В новинках ч. 118 „Дїла“ п. заг. „Праця студентів в Америцї“ указано, як то незаможна молодїж в Америцї не соромить ся нїякої праці, щоби лише заробити собі на утриманє в часї наук. Подібних прикладів найде ся подостатком і в нашій не дуже давній минувшости. Живе певно не один еще сьвященик, що малим хлопцем, коли ще не був спосібний лекциями заробляти на хлїб, услугував тому чи сему з перемиских крилошан і за те мав у него кут і харч. Показувано мені одного сьвященика, що, будучи вже у висших клясах, на шкільні ферії лишав ся в Перемишли, щоби при мулярках заробляти і заощадити собі бодай на перші потреби нового шкільного року. Про славних Угнівців еще до недавна була традиция, що батько привозив було хлопця під львівску рогачку, тут ухав ему під паху завинятко і сороківця у жменю та пускав у сьвіт, мовляв: „Іди сину, со миром і не согрішай!“ І допитав ся хлопчина до семинарії, послугував при столї, то що, дістав за те „емпірию“ та пхав ся таким способом в школах, поки не скріп настілько, що міг заробляти лекциями. Бувало й таке, вже в недавних часах, що студент висших шкіл, в університету або техніки, не маючи способу до житя, переривав науки, ішов хочби на народного учителя, щоби за рік, за два, призбирати собі гроша та назад вернути до своїх наук. Що всїляких подібних прикладів і тепер назбирав би в житю нашої молодїжи, то річ цїлком певна. Але на жаль почав і між нашу молодїж втискати ся якийсь безсоромний декадентизм, що спонукує деякі одиниці глядати готового легкого хлїба без огляду на людску честь і на будучість. Маю на гадцї такі анонси, чим-раз частїйше появляючі ся в часописях, як ось: „Студент з 2 року фільософії“ або „ученик з 2 року учительской семинарії“ або „ученик VII. ґімн. кляси готов заручити ся з панною, котра ему дасть утриманє до укінченя наук!“ І не знати, чому тут більше чудувати ся: чи бракови всякого сорому, бож треба собаці продати очи, щоби прилюдно — хоч і безіменно — виставляти себе на продаж; чи якійсь безмежній зарозумілости і легковажению жіночого роду, що мов таки найде ся дурна гуска і ще дурнїйший батько, котрі знадять ся на першого лїпшого безсоромного ледачого ланця і схотять его утримувати, щоби лише по якихсь там роках здобути мужа, наче не знати яке небувале чудо-диво; чи вкінци легкодушности, з якою такий панич готов звязати ся з людиною, котрої зовсїм не знає, отже готов за гроші продати й свою долю і свою душу! Розумію, що для дївчат і їх батьків злишна тут пересторога; але нехай мої замітки будуть пересторогою для шкільної молодїжи, для тих студентів, що приневолені бороти ся з недостатком. Лише борба, ведена за прикладом наших батьків, що не знали таких анонсів, як повисше згадані, та за прикладом американьских студентів, веде до независимого становища і хлїба і дає право на поважанє самого себе, на поважанє у других, на вдоволенє і щастє; а що зарівно важне, лише така борба дає твердий характер і силу до дальшої борби, без котрої не обходить ся житє до самої смерти. — *Старий селюх.*

— **Довірочна нарада учителїв** вашківского повіту над політичним положенем на Буковинї відбула ся дня 3 с. м. Про сю нараду пишуть: Предсїдателем нарад вибрано тов. Парт. Данчула, котрий удїлив голосу тов. Герасимовичови. В довшій промові виявив бесїдник хід політичних подій, від послїдних виборів почавши аж до теперішної хвилї, а зійшовши на справу краєвого банку, змалював досадними словами пїяу перфідію новомодних „політиків“, людий, в яких добрі інтенциї увірила цїла буковиньска суспільність, людий, з якими станули до спільної працї люди доброї волї, щирі заступники широких народних мас, особливо руські буковиньскі посли, бо вірили, що се справдї вірні і щирі союзники, а не політичні хамелеони! Та ще не всьо пропало: ще є люди, що вірні своїм ідеалам боротись муть гідно против затїям лапчивої на народне добро клїки, як боролись і доси! Ми не завелись на наших послах і я не сумнїваю ся, що всьо руске учительство, а з ним і увесь наш нарід відплатить ся їм за їх щире заступництво найбільшою прихильностию і привязанем!“ Бесїдника нагородили присутні оплесками, відтак одноголосно ухвалили слї-

---

малі санчата та вивозив снїг та инші річи.

Як Клара прийде, то мало бути так, аби він принайменьше не потребував встидати ся.

Отже було там все, що треба було до домашного господарства: були мідяні баняки і знаряди в бляхи, були бритванки і ведра до ношеня води, були гаки до вішаня убраня, а навіть і кілька сьвічників для малої кімнатки.

На вікна мали прийти ще білі занавіси — а одної днини прийшов він навіть з цьвітами, які притягнув на санчатах. Були се гортензия і ґераніюм, малий привенький кактус та навіть деревце мірту.

В дімку мала еще через зиму мешкати вдовиця по его попередниву, і вона приобіцяла Петрови, що цьвіти буде плекати, а він в заміну обіцяв відкупити від неї меблї.

Та Клара не була таки до Петра ввічливійша чим давнїйше.

Що вона по тілько любовниках не могла вже мати нїкого та була обмежена на Петра, се вона знала, але се ей зовсїм не тїшило. Се Петро знав дуже добре. Але він инакше і не сжидав і був вдоволений думкою, що вже ей буде посїдати. Він знав також, що вона і тепер не була певна тай враджувала его особливо тоді, коли виходила на роботу а і мати старала ся звернути на се его увагу.

Але він відповів: „Вона набрала ся лихої навички тут, де є тілько мущин. Як лиш піде звідси з робітничого дому до пустого лїса, то вона вже певно буде належати до мене одного“.

На весні вони побрали ся і всьо осталo по давному. Петро мав з того лише подвійну радість: раз, що его нїхто не розпитував про его окo, а відтак, що мав Клару.

Він бачив, що се не була така легка річ удержати ей для себе.

Час до часу приходили парубки на відвідини, хоч Петро не міг второпати, чого він саме хотїв. А і Клара ходила не раз і не два на паньский двір та перебувала там довше, чим треба було.

Але про те він їй нїколи нїчого не говорив, тілько старавсь потїшити себе давною аксіомою: Оден чоловік є сякий, другий такий і годї в тім що небудь змінити.

Тілько раз він сказав їй „слово“, а се було тоді, як Клара прийшла до дому в дуже лихім гуморі, скричала на него та сказала, що він дивить а „на північний захід“.

Тоді Петро додержав слова. Він взяв мітлу і бив ей нею так довго, що аж стали вричати і вона і дїти, а він сам чув, що ему тече піт в чола.

З того часу Клара вистерігала ся вже говорити Петрови тото лихе слово. А все проче він їй пращав.

Нїхто однак не може там забити ся в глубінь лїса, аби про него не говорено помiж людьми. А особливо про Клару говорено в робітничім домі богато, й дещо з того могло бути навіть правдиве.

Отсим нїхто однак так не журив ся, як батько Петра, а хоч він був старий а син вже подружив ся та давно вже стояв на своїх ногах, то таки одної неділї набрав ся старий відваги і пішов до хатки в лїсї, аби з сином поговорити „розумне слово“.

Коли Петро поміркував, до чого старий змагає, то він так почорнїв на лици, що старому нараз і язик задубів. Та помимо того він держав ся є скільо міг по геройски та розказав вкінци сновi все, що лиш чув про Клару.

Вони сидїли оба при столї, а Петро позволив старому говорити, поки не скінчив. Відтак поглянув на старого холодно та, ударивши з усеї сили кулаком по столї, сказав:

„Найкраще буде, як не будете пхати між нас свого носа. Все, що розказуєте, я вже чув, і се обходить лише мене. Як я Клару взяв за жінку, хоч мала вже від других двоє дїтий, то се моя річ! Як я ей взяв, хоч знав, що вона нїколи не схоче належати виключно до мене, то се також моя річ! Коли чоловік дістане тото, що хоче, тоді є він вдоволений. Я дістав Клару, як бажав, і я тим довольний. А нехай про мене вона робить, що забажає, то я і так буду радий, поки ей маю! Се ви, тату, добре розберіть та скажіть і другим, коли вернете домів. О се я вас навіть прошу“.

Се була найдовша промова, яку держав Петро в своїм житю. Але що він нїколи не міг бути лихий тай бачив, що старий говорить із доброго серця, то витягнув фляшку горівки і приязно подав ей батькови.

Коли Петро наливав старому із фляшки, то через его лице перебігла хитра невиразна усьмішка й він сказав добродушно: „Бачиш, старий, вона мені цїлком вистарчає!“

Він здоровкав ся зі старим келишком припиваючи, а его око дивило ся неподвижно на стїну. Відтак випив свою чарку та сїв з усеї сили на осїп.

А по дорозї думав-міркував старий, що се було-б лїпше для его Петра, коли-б був уродив ся сліпим на оба ока.

Та хто от так не думав, се був Петро. Він все таки відкрив, що ему поводить ся добре, та що і его Клара має свої добрі сторони.

Конець.

(З шведского.)

дуючу резолюцію яку сейчас переслали телеґрафічно на руки д-ра Смаль-Стоцкого: „Учительство вашківського повіту висказує на своїх довірочних зборах в Станівцях теперішному „Вільнодумному Союзови“, а передовсім рус. послам найсердечнійшу подяку за їх становище супроти послїдних подій в був. сойму а заразом висловлює їм свою необмежене довіре в тій надії, що вони й на будуче витривають на тім самім становищу. Рівночасно ухвалюють збори обурене і погорду тим членам Вд. Союза, які з него виступили“. Відтак забрав голос тов. Гринцишин, порушуючи питане: яке становище повинно занять руске учительство супроти послїдних виступів „Neue freie Lehrer-Zeitung“ почім рішено на внесине п. Дениса Руснака слїдуючу резолюцию: „Над особою Кісановича переходить ся до дневного порядку, „N. F. L. Z.“ не узнає ся орґаном руского учительства, а тим самим взиває ся всьо́ руске учительство, щоби „N. F. L. Z.“ пренумерувати заперестало“. Збори приняли однодушно сю заяву.

— **Перский шах у Львові.** Нині вечером о год. 7 мінут 36 після львівского годинника прибуде перский шах Музафер-Едін окремим двірским поїздом до Львова і забавить тут до пятниці 16 с. м. год. 10 перед полуднем. Двірский поїзд з Відня, вложений в 17 ваґонів, переїхав ще в неділю вечером через Львів до Підволочиск. Вчера виїхали там на повитане шаха намісник ґр. Потоцкий і командант корпусу ґен. Фідлер. На перонї у Львові будуть дожидати прибутя Музафер-Едіна віцепрезидент намісництва ґр. Лось і представителї всїх урядових дикастерий зі Львова. Для представителїв преси визначено також місце. На повитане шаха вирушить цїла львівска залога. На площи перед головним двірцем буде уставлене військо всякого оружя з ґенераліцидою на чолї. Двірский поїзд з шахом заїде на перший перон, а цїсарский сальоновий віз з шахом, з черги пятий за льокомотивою, задержить ся перед двірским сальоном на двірци. Через ті апартаменти вийде шах з дружиною на доїздову площу перед дворець, де будуть дожидати повози. Дружина шаха складає ся з 96 осіб, котрі замешкають в готелю Жоржа. З двірця поїде шах до міста улицями: Городецкою, Льва Сапіги, Шептицких, пл. св. Юра, Міцкевича, Словацкого, 3-го Мая, Ягайлоньскою, Кароля Людвика на пл. Марияцку. На просторі від ул. Академічної до головного зелїзничого двірця буде уставлений около 7 год. вечером по обох сторонах згаданих улиць військовий шпалїр. В середу вийде шах, загорілий стрілець, на лови до лїсів ґр. Потоцкого до Старого Села. О скілько шах верне в пору з ловів, приїде до театру, де відбуде ся представлене по однім актї двох польских оперет і японьскої траґедиї „Теркія“.

— **Продаж земель пряшівского епископства і капітули.** Нинїшний пряшівскай епископ враз із капітулою зненавидїв чомусь свої земскі посілости на Спиши і в Земплинщині і забажав позбутись їх. На се треба було дозволу угорского короля і — як доносять тепер угорско-рускі часописи — король уже дав дозвіл. Цїна посілостий на Спиши 1,700.000 К, а в Земплинщині 500.000 К. Розумієсь, ті землї перейдуть в руки жидівскі або мадярскі...

— **Процес епископатів румуньского з сербским в Угорщині.** Румуньский правосл. митрополит Мецияну враз із епископами виточив процес против сербского патриярха Бранковича і епископів. Давнїйше Серби і Румуни були під управою карловацкого сербского патриярха, аж 1868 р. віддїлили ся Румуни від Сербів, дістали свого митрополита в Себенї і установили свою независиму правосл. церков. Тогдї і подїлили ся церковним майном, але із 27 монастирів Румуни дістали тілько оден. Тепер зажадали они від Сербів відданя трох монастиров, які лежать на териториї заселеній Румунами, а то бездиньского, сентдердьского і месичійского (вартість тих монастирів 10,000.000 К). Сербский епископат не хоче добровільно віддати сї монастирі і з сего процес.

— **Церковний скандал в Росиї.** Як звісно в Кронштатї живе протоєрей о. Йоан, що прославив ся в цїлій Росиї своїми „чудами“. Вправдї в ті „чуда“ вірять головно темні маси, але й найвисші круги не відмовляють Иоанови Кронштатскому чудотворчої сили і як треба, користають з его „помочи“. Численні образки, які висилали з армією на війну з Японцями, були посьвячені „Иоаном чудотворцем“. Чи в тім случаю, як і в многих иных, „чудотворність“ о. Иоана заслужила собі на реклямy, кождий може змірковати, що слава кронштатского „чудотворца“ росте з дня на день. Звернули увагу на сю дивовижу, можливу лише в Росиї, вже й росийскі часописи. „Петербург. Листовъ“ від кількох тижнїв подає рїжні подробиці з практик в окруженю сего „чудотворца“. О. Иоан спершу протестував против витягання на дневне сьвітло забобонних скандалів і перечив донесеням згаданої часописи, але редакция подала відтак на свої відкрита тілько доказів, що „чудотворець“ замовк. З тих донесень виходить, що Иоан Кронштатский став предметом богохульного культу. Довкола него зібрала ся шайка дармоїдів та очайдухів, котрі заложили секту „Иоанїтів“ що уважає о. Иоана за „спасителя“. В околици Петербурга і Кронштату побудовано окремі сьвятинї, де вивішено портрети о. Иоана як сьвятого. Попри тім секта віддає почесть одній дївчинцї Люкерні, як „Богородици“, хотяй вона давнїйше віддавала ся розпусті і пїяньству. Як „архангел Михаїл“ виступає в тій сектї бувший жандарм, також пяница і взагалї людина дуже підозріна, О. Иоан, маючи в тими людьми зносини, брав їх в оборону а навіть пояснив їх нечисте житє людскою слабостию, котра не спинює їх бути тепер побожними. Тодї „Петербур. Листокъ“ подав приміри з їх житя, особливо Люкерні, котрі так обурили публичну опінію, що власти мусїли видалити Люкерию з Кронштату. Сектою Йоанїтів заняв ся суд.

— **Колонія „простих“.** В північній Італиї, коло Коме, повстала цїла колонія богатих людий, котрі постановили вести житє таке, яке вели наші прапрадїди в біблійних часах. До того ідеалу райского житя члени колонії хотять наближати ся постепенно. Поки що члени колонії обмежають ся простою їдою, простим одягом і простим мешканем. Всї члени колонії ревні вегетаріяни, що признають лише самі прості вегетаріяньскі страви, зладжені без всяких приправ. Одїж членів колонії складає ся з довгих білих покривань і сандалів. Сплять або на земли або на твердих лавках, в салашах або альтанах. До колонії належать богаті Анґлїйці, Французи, Німці, з котрих деякі давнїйше проживали в Ніцці і Ментонї. Є і Москалї.

— **Християньство у Японцїв.** В християньско-соціяльній часописи „Reich“ читаємо: Побіду Японцїв на Росиянах уважають многі побідою поганьства над християньством. А прецї се неправда. Коли взяти на увагу побідоносних японьских вождів, можна би радше сказати, що се є побіда сьвіжого, кріпкого японьского протестантизму над сухою росийско-православною церквою. Того і Курокі се християни евангелицкого обряду. Адмірал Того є членом пресбітериньскої церкви, віцеадмірал Урію навіть старшиною сеї церкви, оба богато для неї зробили ся; се хоробрі, кріпкі християньскі характери Ґенерал Курокі і Оку також пресбітериани, як християни займають навіть особисто визначне становище і ведуть взірцеве житє. Ояма вправдї нехристиянин, але відносить ся до християньства дуже прихильно, а его жінка се одна з найревнїйших християнок в цїлім краю. Також між японьскими офіцирами низшого степеня та простими вояками богато є християн, що на війні принесли честь своїм християньским іменам так примірним житем як і смертию і так документуючи свое християньство, придбали для него неодного із своїх товаришів. Взагалї евангеліє ширить ся між японьскою сухопутною і морскою армією дуже сильно і без перешкоди.

— *До нинїшного числа „Дїла“* долучаємо яко додаток 7 аркуш „Фараона“.

— **Дрібні вісти.** Віче буковиньских нотарів відбуде ся дня 24 с. м. в Чернівцах під проводом голови нотариальної палати, Кароля Маґїлиньского, нотаря в Серетї.

З товариств.

З „Українськоі Академічної Помочи“. На перших загальних зборах (10 с. м.) загально академічного товариства „Укр. Акад. Поміч“ у Львові, котрого цїлею приходити з материяльною помочию студентам і студенткам української народности всїх австрийских шкіл зі степенем академічним, вибрано слїдуючий виділ: 1) Степан Баран, студ. прав, голова, 2) Мирослав Гаврилів, студ. філ. заст. голови, 3) Іван Яремко, студ. інж., І секретар, 4) Дмитро Лїськевич, студ. філ. II секретар, 5) Гриць Саїк, студ. прав, І касиер, 6) Олекса Стислович, студ. філ., II касиер, 7) Степан Посацкий, студ. інж., І контрольор, 8) Лука Шуст, студ. медицини, II контрольор. До комісиї контрольної вийшли: 1) Спиридіон Матвинчук, студ. ветеринарнї, 2) Олекса Виннивів, студ. інж., 3) Мариян Капустян, студ. хемії, 4) Гриць Паламар, студ. філ. і 5) Осип Насельский студ. філ. Товариство „Укр. Акад. Поміч“ містить ся в льокали „Акад. Громади“, Львів, Вірменьска 30, І пов. і там належить адресувати всякі письма і датки.

Пожарні „Соколи“ в Заставчи і Голгочах, підгаєцкого повіта, засновано на статутах львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статути.

Збори і засїдання.

Загальні збори дяківскі відбудуть ся дня 15-го червня с. р. в помешканю місцевого дяка п. Максима Марушака в Підгайцях, на котрі запрошує ся дяків деканата підгаєцкого як найчисленнїйше прибутя. О 9 год. служба Божа а о 11-ій збори.

Видовища і забави.

Т-во „Руска Бесїда“ в Вашківцях н. Ч. устроює 18 червня с. р. в Касиновій сали в Вашківцах н. Ч. з нагоди сьвяточного відкритя прапора місцевої „Січи“ вечерок з танцями, на який підписаний виділ має честь запросити. Початок о год. 9 вечером по закінченю сьвята „Січового“. Вступ від особи 1 К 50 сот. Музика п. Ялека Паращука з Глиниці. — *Виділ.*

Заходом філії „Просьвіти“ в Бережанах відбуде ся концерт в честь Тараса Шевченка в неділю 25 червня с. р. Вступ 1 К, для міщан і селян лишень 10 сот. Початок вечерниць зі взгляду на селян о год. 4 пополудни. Тож просить ся духовеньство, щоби вчасно відправило в ту неділю вечірню і доложило старання, щоби як найбільша скількість селян явилась на вечерницях. Точну програму концерту подасть ся пізнїйше.

В Коломиї відбуде ся дня 19 с. м т. в. другого дня руских Зелених сьвят по полудни в міськім парку великий народний фестин, в котрого склад увійдуть ґімнастичні вправи, танцї, баньон, ковбок щастя і инші несподївянки.

Померли:

— **Лев Подолюк**, ревний учитель народний в Кривім, камінецкого повіта, помер дня 5 с. м., проживши 27 лїт, в семім році свого учительованя. В. в. п.!

Бібліоґрафія:

— **Про комасацию ґрунтів.** Написав о. Стефан Онишкевич. Передрук з „Економіста“. Львів, 1905. Сторін 32. Цїна 50 сот.

— **О меліорациях.** Написав Андрій Корнелия, інжинїр краєвого виділу. Передрук з „Економіста“. Львів, 1905. Сторін 45, цїна 50 сот.

— **Поученє як заводити спілки для торговлї і промислу систему Рочдель“.** Під сим заголовком вийшла сими днями друком брошурка, заходом і коштом „Народної Торговлї“. Дістати можна в „Нар. Торговли“.

— **Комісия інформацийна тов. „Академічна Громада“** у Львові, Вірменьска 30 І. п. поручає солїдних і фахово уздібнених інструкторів, мундантів, товмачів, коректорів і т. п. на час ферий і на цїлий рік в місци і на провінцию. Численні признання і подяки та грошеві датки на фонд запомоговий нашого товариства так від Впов. працьодавців як і товаришів є найкращим доказом, що „Комісия“ вивязуєсь як слїд із вложеної на неї задачі.

Просимо о замовленє на народні марки. По звісних заявах, що неофравкованих листів народною маркою не будуть патріоти приймати, се прямо стид для патріотів, що на цїлий місяць ледве одно, два замовленя приходять. Пригадуємо, що народні марки можна дістати у Львові в Народній Канцеларії, в товариствї „Просьвіта“, в „Сокільскім Базари“, а на провінциї в склепах „Народної Торговлї“ і в руских торговлях. — *Народна Канцелярия.*

— **Заява.** В числї 102 „Дїла“ з сего року в новинцї під заголовком: „Жандармска напасть“, в котрій згадує ся про загальні збори читальнї „Просьвіти“ в Зарічу, сказано між иншим, що при виборі виділу помінено місцевого парха о. Лугового і дяка, котрі своїм перебством причинили ся до читальняного упадку. Позаяк вроблений автором новинки докір о. Луговому, як також супоставлене его особи з таким індивідуум як місцевий дяк, есть після мого погляду для о. Лугового тяжко обидливим і неслушним, позаяк дальше на згаданих загальних зборах читальнї в Зарічу я був предсїдателем і кілька разів забираз слово, супротив чого паде на мене підозрінє о авторство сеї новинки і зробленого в нїй о. Луговому докору, проте заявляю, що згаданої новинки я анї не писав, анї не інспірував, анї до редакциї „Дїла“ неподавав і що з поглядом автора новинки на мнимe „нерсбство“ о. Лугового, котрий прим. як предсїдатель надзираючої ради „Рускої каси“ в Делятинї поклав для сеї институциї заслуги, — зовсїм не годжу ся. Надто як предсїдатель згаданих зборів констатую, що на зборах тих анї словечком про о. Лугового не згадувано, — зрештою до якоїсь дискусиї в тім предметї був бим не допустив. Прошу проте Хв. Редакцию о сконстатованє, що я не есьм автором згаданої повисше новинки. Делятин дня 8 червня 1905. — *Нестор Пшепюрский.* (До сеї заяви замітимо, що в дописи не було згадки про удїл о. Л-ого в „Касї“, але про его дїяльність, recte недїяльність в Зарічу. На тій точцї ми не можемо нїщо відкликати з того, що було сказане в „Дїлї“, хоч радо констатуємо, що п. Пшепюрский не був автором дотичної нашої новинки, анї навіть ей інспіратором, як і загалом з п. Пшепюрским ми не стоїмо в вїяких публїцистичних зносинах. — *Ред. Дїла*).

Послїдні вісти.

Парижъ. На віцеконзула анґлїйского і австро-угорского в Мазаґан (місто портове в Мароко), назвищем Маден, напали дня 9 с. м. Араби, обікрали его і убили, а его жінку тяжко зранили. Заступники Анґлії і Австро-Угорщини вислали до султана рішучий протест. Убийцї утїкли.

Рим. „Tribuna“ доносить: Правительство італїйске поручило своїм заграничним заступникам усильно попирати мирові переговори між Росиєю а Японом.

Льондон. До „Morning Post“ доносять з Вашинґтону: Переговори між Японом і Росиєю в справі місця і часу зібраня ся відпоручників обох держав ведуть ся між заступниками Росиї і Япону в Вашинґтонї за посередництвом президента Рузвельта.

Рух конституцийний.

Петербург. „Прав. Вѣстникъ“ доносить, що Рада кабінетова закінчить за кілька днїв наради над виборчим реґуляміном для народної репрезентациї і приступить до специяльних обрад над проектом Булиґіна.

Петербург. Вибори до народної репрезентациї відбудуть ся в пїтї с. р. „Дума“ державна збере ся в осени і буде обрадовати рівночасно з державною радою.

Календар: Гр.-кат.: нині (второк) Ермія, завтра (середа) Юстина, позавтра (четвер) Никифора; — рим.-кат. нині Антонія, завтра Василя Вел., позавтра Віта і Модеста.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 8—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1. в дні вимч. за згодошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні вимч від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5

Дирекция „Ризниці“ в Самборі повідомляє Вч. духовеньсво і Впов. учителїв, що сими днями дістала новий наклад малих образків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1 90 і 3 К. Купуючим за 10 К. уділяє ся 10%. 488 1—6

Конкурс.

Комітет бурси Руского товариства педаґоґічного у Львові (Вірменьска ч. 2) розписує отсим конкурс на принятє питомців до бурси товариства на рік шкільний 1905/6.

Приймати будуть ся ученики ґімназиальні, сини членів Руского тов. педаґ.

Услівя принятя є:

1) Батько (опікун) мусить бути членом Руского тов. педаґоґічного.

2) Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять оглядини лїкарскі з початком шкільного року.

3) Комітет бурси прийме лише добрих і пильних учеників, котрих успіхи в науцї дають повну запоруку, що они скінчать ґімназию. Перщеньсво мають відзначаючі ученики.

4) Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату з гори; найменше 16 корон місячно,

5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар, лїкаря і купіль в сумі 6 К.

До поданя о принятє долучити треба: 1) сьвідоцтво шкільне петента з послїдного півроку, 2) декларацию, в котрій батько (опікун) ученика зобовяже ся виразно умовлену суму за поміщенє сина в бурсї кождого місяця точно з гори платити, 3) сьвідоцтво убожества.

Кождий принятий питомець має заосмотрити ся у 6 пар біля, 4 простирала, 2 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток, 4 ручники, сївник (200×90), подушку, ковдру і коцик до накриваня, порядне одїнє, плащ і дві пари обуви. Кожда штука біля має бути виразно назначена повним назвиском питомця. При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед зарядом, що все потрібне має, а если би не було в порядку, може наразити ся на неприняте в послїдній хвили. Всї питомці є обовязані користати з науки сьпіву і рисунків, а старші також язика французского і стеноґрафії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою жадного занятя, лише в виїмкових случаях ловцї за дозволом заряду.

Поданя кождого питомця з окрема адресувати до „Комітету бурси Руского товариства педаґоґічного у Львові“, ул. Вірменьска ч. 2. Поданя вносити найдальше до 1 липня 1905.

Всї бувші питомці мають опять внести поданя.

У Львові, дня 21 мая 1905.

Комітет бурси Руского товариства-педаґоґічного.

Надіслане.

КРАЄВИЙ АДВОКАТ

Д-р Целестин Фрід

переніс з днем 1 червня с. р.; канцелярию з Підгаєць **до Бережан** канцелярия містить ся в новій каменицї п. Гальберталя за Радою повітовою. 526 2—3

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьскої)

отворила **комнату до снїдань** і просить рускі круги о численні відвідини. — Обслуга руска. 443 10—15

Новина! **До пленканя шкіри.** Новина!

Гелля антрасолеве мило

зладжене з безбарвної білої смоли! До щоденного ужитку: **антрасолево-ґлїцеринове мило.** На веснянки, нечистоту шкіри, остуду і т. д. уживає ся **антрасолево-бораксове мило** (80 сот.) з найлїпшим успіхом. На шкірну висипку і паразитні недуги помагає скоро на основі лїкарских досьвідів антрасолево-сїркове мило. Цїна 90 сот. Головний склад: G. HELL & COMP., Wien, I. Biberstrasse 8. Подрібна продаж в антиках. Висилка почтою: Engel-Apotheke, Troppau, за післяплатою. 208 6—6

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. I.

єдиний Заклад Ґіпотечного на підставах площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Вдовиця бездітна, інтелігентна, в силі віку і здорова, сирота по священику шукає місця до заряду дому. Адресувати: Добровляни ad Дрогобич X. X. poste restante. 536 1—3

Семинарист II р. шукає лекції на селі на час ферій т. в. від 15 липня до 30 серпня. Михайло Вислобоцкий ул. Коперника ч. 36 у о. Дольницкого. 528 3—3

Абітурієнт глядає лекції на селі. Ласкаві зголошення В. Глуховецкий у Львові, пл. Бенедиктиньска ч. 2. 524 2—3

Учениця з укінчевою семою класою глядає на один рік лекції в руским домі. Вимоги дуже скромні. М. Лежаньска в Покропивній, п. п. Кізлів. 498 6—10

Ученик осьмої кляси сейчас може поїхати на лекцию. — Адресувати: Емілія Кобірецка, Перемишль, Доброминьска ч. 36. 3—3

Прийму лекцию на селі в домі священника до дитий початкуючих кляс. Вимоги скромні. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Дїла“ під „Україна“. 3—3

Молочарня в Березові середнім, коло Коломиї, п. в місці, фірія Мандичьскої, висилає щодень 5-кільові пачки дезерового масла по цїні 2·40 К loco Березів. 462

Дім мешкальний з комнатами, кухнею, комірою і огородом, в місточку, близько залізниці і лїса, на продаж за 2000 К. Зголошення під адресою „Продаючий“, poste restante, Любича королївска. 5186 2—3

42-морґова реальність з лїсом і пасовиском, близько більшого місточка і залізниці, на продаж зараз з вільної руки за 10,000 К. Зголошення під адресою „Інтересований poste restante“, Любича королівска. 518a 2—3

5.000 мужеских убрань
3.000 літних пальт
4.000 діточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убрання по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ
наслідника Якова Геллера
Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.
819 24—30

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих каменях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалювання із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дрелїхи на покритя від 50 кр., ·50 і 2·50 зр коштує перероблене старої колдри, покритя від 45 кр. за 521 метр в робітви 3—30
І. ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника.

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ
і головний склад
будівляних материялів
Мих. Мікося
Ярослав, Ринок, пл. Пароxіяльна
поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинірам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно	біле гашене і скалисте гідравлїчне	— — — —
Гіпс	краківский	— — — —
	і львівский	— — — —
Цемент	портланд вагонами	— —
	і на бочки	— — — —
Асфальт	природний, штучний	—
	плити до фундаментів.	
Підлоги	камінкові, цементові сірі, мозайкові, гладкі, жолобковані	— — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальки до каналїзації	
Керниці	бетонові ріжних розмірів, мулові	— — —
Миски	під рури	Ринки отверті
Сходи	камінцї граничні	— —
	бетонові	— — — —
Цегли	шамотові, окладкові	— —
	до фасад	— — — —
Дахівки	краєві, заграничні, черьонові, скляннї	— — —
Коминки	камінкові	Пана дахова
Оцьґеіна, Карболїнеум		
Каналїзация	і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цїнах фабричних	

467 9—15

КОНКУРС.

„Шкільна Поміч“ в Чернівцях оголошує конкурс на принятє учеників середних шкіл до свого інститута за місячною оплатою 41 К за цїле удержанє в правом. Інститут під педаґоґічним доглядом.

Зголошеня на руки гр.-кат. пароха о. Келестина Костецкого, ул. Руска ч. 32, найпізнїйше до кінця липня с. р.

Першенство мають дотеперішні питомцї. 535 2—3

На літо!

Топірцї вибивані пацьорками від	. .	3—15 К
Вишивані краватки	. . . .	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	. . . .	13 „
„ шапочки	. . . .	2 „
Ланцушчи „Сокола“ (синьо-жовтї)	. .	2 „
Ґердани з пацьорків	. . . .	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляких дарунків, туток і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає 397
„Сокільский Базар“ у Львові, Руска І.

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ
Михайла Пасїчника у Відни
XVIII/1 Theresiengasse 32
продає найлїпші і найдешевші
„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“
а именно по таких цїнах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс нараз коштує:	90	100	110	120	130	140	150	16	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси назад приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складї також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.
Цїнники висилаю даром — товар лишень за поскїплатою. 3841З—34

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАШІА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.
Великий вибір пущок на цигарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.
Великий вибір біжутерий. 760
По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапних цїнах.
Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і иних спіритуалиїв у всїх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сокоджених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.
Цїнники і информациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 16—26

Товариство „Любов“ у Львові
обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 роцї житя обезпеченої дитини.

Головні юристи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:
1) Можливо *найнизшї премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;
2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачування премій;
3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потручення*;
4) виплату рент в місячних ратах *з гори*;
5) звільненє від всяких *стемплевих* і *податкових* нале житостий;
6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;
7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Без конкуренції
КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетах 4 к 1 4К франко.
Кава специяльність
надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.
поручає
„Народна Торговля“
у ЛЬВОВІ. 505 4—12

Важне для церков!
Поручаємо по фабричних цїнах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п
БРАТЯ МУНД, Львів
улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)
Фабричний склад будівельних материялів.
Взірцї і цїнники даром і оплатно.
Першорядні поручення. 41015—22

Рух залізничних поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 попольудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, попольуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 попольудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 попольудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25 6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 попольудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, попольуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 попольуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 попольудни.
„ Щирця 1·55 попольудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 попольудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенями товстими; поїзди нічні є завначені звіздною. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. моги набувати через цїлий день в мійскім бюрі п. н. державних желїзниць, насип Раусмана ч. 9. 85

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного дневник педаґоґично-науковий виходить від 1 сїчня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преномерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

При закупні товарів просимо поклонувати ся на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.
З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9,

Ч. 122. **Львів середа 1 червня (14) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Насам Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і якісь приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Вилазить шило з мішка.

(*Статя надіслана.*)

По славній „Бразилії" заморске еміґраційне движене на хвилю притихло. Межи народом кинула ся гадка шукати ґруntу і хліба у себе, дома.

Не на руку було се декому. Одним, що панyючи над голими і голодними податниками все були в клопоті в їх заспокоєнем — другим, там, за морем, що маючи богато землї а не маючи осельенців не мали з тої землї найменшої користи.

Отсї-то і порозумілись та стали ся „благодітелями" голих і голодних, одні позбуваючи їх від себе, а другі заселяючи ними свої пустарі.

Зроблено спілку на зиск. Товариствам корабельним обіцяно за перевіз від головн заплату а правительству за аґітацию провізию. Щоб прикрити свої змагання плащем любови до меншого брата, почали думати о нових еміґраційних законах, висилати державних комісарів до ствердженя условин еміґрациї, котрі розумієсь випали корисно, і почала ся аґітация ніби корабельних ліній, а властиво під покривкою тих послїдних аґітация поодиноких держав, що хотїли позбути ся голого і голодного та невигідного податника.

Доводи на се в угода, прославлена в заграничних дневниках, Угорщини з перевозовою лінією Cunarda, а Австриї в Austro-Americana.

Так в Угорщині як і в Австриї в кождім сели в аґент сих ліній, котрий бере проценти від еміґрантів і від ліній корабельних, тїшить ся опікою всїх властий і в під теперішну хвилю важним чинником в державі, на котрої услуги в навіть і тайні циркуляри, як се стало ся іменно минувшого року в Галичині.

В Галичині такими аґентами Austro-American-и в переважно Жиди, підупавші Поляки, а і деякі Русини — всї під фірмою Generalagent-a Goldkest-a.

Сю роботу для добра народу розпочато в хвили, коли нарід кинув ся до парцеляциї, коли своєю працею і ощадностию почав позбувати ся трутнїв з землї, зрошеної своїм потом і кровію.

Межи еміґруючими в богато також Русинів і десятки тисячів тягнуть їх часто до Сполучених Держав на заробок, часто до Канади на переселенє.

Всї они знаходять там гостинне принятє і суть пошукувані яко робітники і яко еміґранти. Та не в тім річ, а в тім, що той наш бідний руский нарід, поштуркований і побиваний в рідним своїм краю яко нероба, наразі дістає признанє від ц. к. австрийского комісаря фон Кальтенбруна чи д-ра Філіповича, а за ними і від Поляків, але не яко мешканець свого рідного краю але — Канади!

Автор з „Дзенніка польского" (ч. 186 з 21/4 с. р.) вихваляє Русинів в Канаді по під небеса звертає ся до руской інтелїґенциї з вазивом, щоб там висилала свій нарід на виселенє, а не до Прус на роботу. Певно для того, щоб ту місце робилось для Мазурів а елємент руский, раз вайшовши поза Океан, не вертав назад до рідного краю. Шило з мішка отже вилізло, тож нехай уважають patres patriae на роботу таких аґентів, осьвідомляють наш нарід та вчать его любови до рідної земли, аби не дав ся пхати в безсьвіти, але шукаючи зарібків йшов там, звідки певно може й мусить вернути, та вернути засібнійший грошем і культурою.

Не даймо взяти ся хитрим лисам, не дозвольмо звернути русла нашого еміґрацийного руху, бо инакше підітнемо самі власними руками корінь нашої будучности, а навіть національного істнованя.

Сьвідомий річи і знаючи всї аркани заходів наших відвічних недругів я кличу ще раз: Caveate consules, ne quid detrimenti respublica capiat.

Еміґрант.

Виборча акция в Золочівщині.

З золочівского повіта пишуть нам:

На день 4-го с. м. скликала „Золочівска Руска Рада" яко повітова орґанізация передвиборче віче в Зборові. На віче прибув також д-р Окуневский з рамени „Народної Ради". В передодень віча відбуло ся засїданє видїлу „Золочівской Рускої Ради" на котрім ухвалено, що справа кандидатури буде порішена ан самими виборцями. Кандидат на посла і член видїлу „Рускої Ради" москвофіл о. Петровский прибув на віче в Зборові в тій цїли, щоби при помочи специяльно ad hoc звербованих грабковецких селян таки перешварцувати свою кандидатуру, тим більше, що ще в зимі була видвигнена і більшою частию москвофілів одобрена кандидатура так широко-звістного і випробованого патріота як д-ра Окуневского. О. Петровский, щоби виправдати свій упір, покликує ся на якесь приречене, дане ему колись виборцями, що по каденциї о. Таначевича він має кандидувати. По о. Таначевичу однакже кандидував вже селянин Захарчук, а що він є раніїшим москвофіком, тож о. Петровский призабув тогди на якесь приречене, а пригадав собі на него тогди, коли зайшло небезпеченьство кандидатури д-ра Окуневского. Своєю дорогою, що о тім приреченю в повіті ніхто не уміє нїчого сказати. Внесенє що-до кандидатури о. Петровского поставив на вічу екс-сьвященик Марков, і щоби противникам кандидатури відобрати навіть охоту до опозициї сказав між иншими на вічу таке: Пильнуйте добре правиборів по селах, не слухайте сьвященників-Українців, бо они заведуть вас в болото, і ще посьміють ся, коли Ви будете за руску справу покутувати і т. н. Предсїдатель віча, котрим був о. Петровский, навіть не узнав потрібним завізвати за се до порядку госп. екс-сьвященика, а над внесенем о. Герасимовича з Присовець, щоби збори висказали нагану за сей висказ госп. екс-сьвященику, і щоби він сей висказ відкликав, серед диких криків збори перейшли до дневного порядку. Насуваєсь тепер питанє, чи се віче було компетентним до затверджуваня кандидатури? Отже ні, даного, що віче числило зачедни 80—100 людий, і то специяльно звербованих з поблизьких Грабковець. Насуває ся одначе ще і друге питанє, для-чого о. Петровский власне в Зборові набрав такої відваги, щоби навіть против ухвали москвофільскої Рускої Ради переперти затвердженє своєї кандидатури? Для-чого госп. екс-сьвященик власне в Зборові мав відвагу візвати публично селян, щоби при виборах не звертали уваги на своїх сьвящеників і з ними не числились зовсїм?

Щоби на сї питаня відповісти, треба засягнути памятию кілька лїт назад, а також пригадати собі історию бурси в Новім Санчи і Ризниці в Самборі.

Зборів перед кількома ще лїтами був блаженною страною", в котрій Жидова і Польща панували неподільно. З сего блаженного сну збудила Зборів знана справа „Задаткового товариства", котре головно завдяки народовцям сконсолїдувало ся в руских руках. Вибрано управу банку в котрій Українцї мали нїбито числельну більшість, (бо один москвофіл мусїв уступити), а мимо того москвофіли господарують тепер в банку о 3 мілїоновім оборотї як в своїй кешени. Здобувши отже так легко і без труду так сильний пункт стратеґічний, не диво, що важили ся вони і на се, щоби тепер викинути тих, котрих плечі їх видвигнули. Звісно, der Mohr hat seine Schuldigkeit getahn, der Mohr kann gehen. Нас отже бо не що иншого, лиш наша власна байдужність, формальна апатия. У нас нема відповідної орґанізациї, ми нинька потрафимо припровадити на збори банку кілька тисячів народу, а завтра той сам банк самі добровільно віддамо в инші руки. От і тепер. Боротьба кипить, підпольні інтриґи кують ся навіть проти такого д-ра Окуневского, а ми що робимо? Тож не нарікаймож, що нас бють, тим більше, що завив Маркова вже увійшов в житє.

Учасник.

——

До сеї дописи, як і загалом в справі виборів в Золочівщині мусимо зробити ще кілька власних заміток. Передовсїм треба завначити, що провідники Русинів в Золочівщині рішили ся на разі лишати квестию кандидатури на боцї, а натомість всю форсу звернути на аґітацию і осьвідомленє народа. Таке поставленє справи ми уважаємо за єдино розумне, особливо коли важить ся, що Золочівщина находить ся в запалі, і передовсїм треба старати ся, щоби сей руский повіт не вибрав знов польского кандидата. Коли акция зачне ся відразу від спорів, як се хочуть мати нечисленні заговрілцї в роді Маркових et tutti quanti і самого „псевдо кандидата" о. Петровского, то нема сумнїву, що все знеохотить ся а здеморалїзовані селани підуть цїлою ватагою на услуги Поляків. Так отже треба на разї осьвідомлювати нарід і давати ему можність, аби своїх кандидатів добре пізнавав, а вже рішене кандидатури наступить тодї, коли нарід буде знати, хто буде для него найліпшим послом. При тім не можемо не зазначити, що з двох осіб, які тут вхо-

---

А. Моржковска.

Психе і Амор.

(*Переклів Федір Іван Олесницкий*).

Цїкавою з природи була Психе. Любила спинати ся на стрімкі, високі скали, перебігати вершки гір зелених, множество стежок визначила вже по цьвітистих долинах та нераз замочила дрібні стопи, переходячи рїки, а гаї та лїси знала так добре, що могла би других по них проводити. Так принайменше думала.

Найрадше любила перебувати в великим лїсї, через котрий бігла річка, Мрією звана, а бігла в так численних та химерних скрутах, що навіть цїкава Психе счислити їх не могла. Нераз вже намірялa іти берегом рїки, щоб найти ей жерело або впад, та се було немисліме. Надто много цьвітів росло на берегах Мрії, а були то цьвіти незвісні прочій землї. Тут серед вічної весни росли рожево-срібні хризантеми та золоті маки, як оксамит мягкі, пушисті і чорні зазулинці, котрих платки творили види чортів, дивлячих ся на Психе рубіновими очима пиняків, а страшнїйшими еще були шмараґдові очи молочних зазулинців з дуговими блесками на чортівских крилах; тут гіркі сльози спливали з цьвітів страстанки, тут росли рожі без кільць, сьвітились зьвіздки цьвітів папороти. Тут кожда ростина пахла, але сї всї чудеса жити могли пишень над берегами Мрії; зірвані, вянули зі скоростию погасаючої іскри.

Понад рікою буяли мотиї краски сонця а нїчні комахи ясніли краскою місяця.

Психе, упоєна запахом, вдивлена в краски, забувала про цїль своїх прогульок.

Одного дня гнала дугову навлюнку, коли нараз зайшла ей дорогу крилата стать Амора.

Не бачила его дотепер нїколи.

Потонула зором в его глибоких, темних очах, а коли мовчки витягнув до неї рамена, мусїла підійти, і обіймаючи білу шию Амора, жебоніла:

— Чи ви богом?

Замкнув ей уста поцїлуем, а потім розвинув крила і піднив ся з нею в гору, понад рїку, понад лїси, в рожеві хмари, обрамовані золотом. Психе нїчо вже не видїла на сьвіті, крім темних, глибоких очий Амора і про нїчо не питала, бо в сих очах мала відповідь на кожду свою гадку.

Забула про гори, про лїси, про долини та рїки, здалось ей, що жие доперва від хвилї, в котрій пізнала Амора. Впрочім як могла говорити, коли уста ей замикали гарячі, багряні губи крилатого єства?

Стрепенулась однакож, коли Амор знова розвинув крила до лету та зложив ей на моху, а очима своїми казав:

— До завтра!

— Чому відходиш? — кликала — але він піднав ся в гору та мовчки відлетів.

Психе тодї пізнала біль туги. Був се перший біль в ей житю, а другий дарунок Амора.

Втомлена тугою та ожиданем заснула. Тодї явив ся знова.

— Хто се? — шепнула з просоня.

— Амор...

І знов полетїли над землю. Болю туги вже не чула, але лишилась память про него та викликала питанє:

— Чому-сь опустив мене, Аморе? Та-ж Ти сам пірвав мене?

Психе найочевиднїйше бавила ся в льогіку, а Амор відповів ей поцїлуем.

Поцїлуй був так солодкий, що Психе забула на разї про питанє. Забула, но як звісно, посідала чесноту цїкавости, котра велїла питати дальше:

— Аморе, чи знов сегодня відлетиш?... Аморе, звідки прибуваєш?... Аморе, чи лишень цїлувати вмієш? — Амор був нїмий та цїлував.

Вдруге зложив ей на лїснім моху та улетїв в незвісні сторони.

Психе від двох днїв перестала сьпівати, від двох днїв не усьміхнула ся, а коли ей питано: „що тобі, Психе?" — удавала, що не чує, або відповідала: „я втомлена".

Навчила ся говорити неправду — і то був третий дарунок Амора.

Слїдуючого дня Амор спізнив ся дрібку, а вона кликала, витягаючи до него руки:

— Пізно приходиш, Аморе! Де ти був? Відкіля вертаєш? Не цїлуй, — скажи хоч словечко!

Амор без церемонії обіймив Психе, але вона, хоч вдивлена в темні очи, уста укидяла. Хотїла почути голос свого бога хотїла пожалувати ся перед ним на години туги, на неправду, що сплямила уста ей, а тимчасом кождо ей слово гасило один блеск в очах Амора, аж вкінци з видом скуки розтворив руки...

Бідна Психе впала на землю.

Довго лежала зомлїла. Коли сьвідомість вернула, Психе — раз уявляла собі, що мала страшний сон, то знов чудувалась, що жие, не можучи жити. Вкінци понала в апатию, над рїку не заглядала більше та ходила по сьвіті, викликуючи подив лицем без виразу.

Се був четвертий дарунок рівнодушного вже Амора.

Одного дня, коли Психе сидїла коло дороги, підійшла до неї жінка. Мала уста скривлені терпінем і горячку божевілля в великих, синіх очах.

— Чи не видїлась Амора? — питала.

— Видїла.

— Де він?

— Не знаю.

— Неправда! Віддай менї Амора! Віддай, сховалась его певно, але я его тобі заберу, не пущу!

— Забулась, що Амор має крила — відповіла Психе.

— О, так! Нехай-би мене раз еще відорвав від землї. Забути его не можу; ходжу та шукаю его всюда, затроєна его поцїлуем. Коб я хоч взріти его могла! Коли знаєш, де він, скажи менї, молю тебе, Психе!

Психе почула несмак.

— Як можеш гонити за сим, що від тебе утїкає?

— Люблю его!

Психе задумала ся. Так і для неї Амор був колись сьвітом. Самі поцїлуї не вдоволяли ей, тому ей покинув. Та чомуж кинув сю другу — вимаючу в туги? Психе не могла позбути ся льогіки.

Жінка побігла дальше, а з рамен Психе опала рівнодушність. Не хотїла бути, як ся божевільна, жертвою крилатого єства.

Так думала, коли нараз Амор станув перед нею, а коли побачив сумнїй в зірницях Психе, зачудував ся:

— Я-ж Амор! — прошепотїв.

— А я Психе.

Довго міряли ся очима.

— Аморе — сказала невинїчена в льогіки Психе — доки будеш любити лишень себе, не зійдуть ся наші дороги. Психе була тобі мила так довго, як довго сліпо піддавала ся летови твоїх крил. Ти покинув мене, чому вертаєш?

Амор мовчав і видно було в его очах, що не знає, чому вернув. Чи малоб се бути тому, що загоїли ся рани Психе?

Чому вертаєш? — ще раз спитала.

В нетерпячці завернув з шумом крила і відійшов, споглядаючи однак за себе в сторону Психе.

Але вона не пішла за ним. Від тодї ворожнеча панує поміж ними.

Він збирає дальше жертви, а она?... Она вийшла за фільозофа та найстаршій доньчї дала імя... Фемінїстки.

Конець.

дать в гру, в посли при теперішній ситуації звалїфікує ся одна д-р Окуневский, котрий має вже за собою парляментарну рутину і був би знаменитим здобутком для нашої соймової репрезентації. Пос. Окуневский був вже двома назорстами в соймі і достойно заступав весь руский нарід тоді, коли був майже ізольований і яко руский опозиційний посол стояв сам один на парляментарній трибуні. Пос. Окуневского усунула звідтам польска рука на вічно поведене в соймі, а тимсамо добре, що тоді Русь була солїдарна в похвалах і признаних для сего свого репрезентанта. Коли отже тепер виднігає ся кількість кандидатури з Золочівщині, то нема сумніву, що кандидатом народним всїх Русинів може бути инше д-р Окуневский, а всякі противні заходи, диктовані по найбільшій части особистими амбіціями або загорілостию всїляких Маркових, мусять скінчити ся фіском, коли тілько Золочівщина схоче сповнити свій народний обовязок. На парляментарний бій посилає кождий нарід своїх найліпших і найспосібнійших синів і було-б прямо скандалом, коли-б при сих виборах не перепертo чоловіка, що не тілько є визначним юристом та має великі заслуги коло руского народа, але і дав докази великих спосібностий спеціяльно до парляментарної праці. Впрочім за кандидатурою пос. Окуневского заявив ся також „Руский Клюб соймовий“, котрий через недугу д-ра Олесницкого є значно ослаблений, а сей клюб, в котрім засїдають також москвофіли, хиба лише знає, кого ему треба, чим о. Петровский в Рикова або вес-сьвященик господин Марков, котрий все, де лише появить ся, розбиває Русинів та викликує скандали.

Московско-польский торг Русинами.

Російські дневники почали вже трохи більше займати ся справою Холмскої Руси, виданої комітетом міністрів і царем на жир Польщі. Комітет з царем, випускаючи толерантийний маніфест, думали, що польскі біскупи заберуть собі лише т. зв. „упорствующих“ унїятів, а унїяти „возсоединені“ всї лишать ся в православних церквах. Тямчасом, як відомо, сейчас по маніфести опустіли православні церкви... Московські батюшки-„об'єдинителї“ остали ся без ріпних. Тут уже годі було мовчати російській прасї... Дещо з голосів сеї праси ми подали вже в „Дїлї“, тепер подамо ще деякі.

I.

„С.-Петербургскія Вѣдомости“ умістили онодги статю Н. Дурнова п. заг. „Холмская Русь и причины отпаденія русскихъ отъ православія“ такого змісту:

В 1596 р. холмска епархія відпала в унію і узнала над собою власть папи. Рим взяв під свою опіку церков а Польща руский нарід, Рим занав ся окатоличенем а Польща польщенем Русинів. Зразу, очивидно, успіхи не могли бути значні, а коли в 1620 р. в Київі привернено митрополію, то і в Холмі явились православні епископи і 55 літ правили епархією. В 1655 р. Холмщина окончено відпала в унію і так перебула 220 літ т. в. до 1875 р.

В 1875 р. скасовано унію. Від тогді 30 літ правили холмскою епархією варшавські архієпископи настілько безуспішно, що нині при оповіщеню релігійної волї, втратили вже там чи не половину своєї пастви.

Вокючий римский католицизм там сильний, де православні пастирі чужі народови і нероби. Що зробила наша духовна управа для трансформу православія в Холмщині. За цїлих 30 літ она не показала ні любови, ні пізнани, не зробила добра православній холмскій пастві, котра для неї була так само чужою, як і Грузія, що мешане терпіла від магомеданьскех володарів (Персії і Туреччини) аж під російских екзархів, навіть по нинїшний день.

Дня 1 мая 1875 р. окончено „возсоединено“ холмску унїтску епархію, скасовано її і віддано варшавскому архієпископови. Головного борця за „возсоединеніе“, бувшого адміністратора епархії, протоерея Маркина Попеля (родом з Галичини) освячено д. 8 червня 1875 на помічника свого епископа і вроблено его в карасм варшавского архієпископа, иншими словами: відняло ему самостійність. Попель знав свою паству і она знала его, умів говорити в нею, був чоловіком добрим, доступним, пастирі не були ему страшні. Та Попеля скоро кинули звідтам до Каменця-подільского, відтак до Полоцка, а 1889 р. пустили его на пенсию і покликали до Петербурга для підписування синодальних постанов обер-прокурора і він 14 літ прожив без занять в Петербурзі. Коли-б еп. Маркин лишив ся був у Холмі до кінца житя (умер 28 вересня 1903), т. в. 28 літ, то православе було-б так укріпило ся в Холмскій Руси, що о нинїшній кризі православної церкви там не було би й мови. Наслїдником Попеля був Модест Стрільбицкий від 1878 до 1885 р; був родом з Поділя, то і говорив з народом по українськи. Его іменовано було немов уступкою холмским Русинам. Але по нім епископа в Холмі були перелетні птиці, на вікаріят они глядїли як на перехідний ступінь (Флавіян 1885—1891, Гедеон 1892—1896, Тихон 1897—1898, Герман 1898—1902 і Евлогий від 1903 р.). З роду Москалї, они мовою були зовсїм чужі народови, необізнані з духом латинської пропаганди, з релігійними обичаями народу, проповіди говорили по московски.

А що-ж дїяли сьвященики? Поки ними були Русини, то знали своїх парохіян і жили для них. Духовна управа „возсоединивши“ холмских унїятів, вистаралась у правительства о платню для сьвященників по 1.200 рублів річно, полишивши їм церковні землї і плату за треби. Тогді кинулось на парохії в Холмщині богато попів з Московщини і Білої Руси ниже задля наживи а не задля народу. „Наємники і чиновники“ (а не пастирі народу) они кождий крок або кожду требу цїнили на вагу золота. До того ще, хоч яку гарну платню мали ті пароки, вертавска консисторія не обсаджувала парохій з прилучувала їх до таких, де були парохами ей протеґованці (очивидно Москалї з роду). Нині нема в Холмщині ні одного уїзду без таких прилучених приходів, а в деяких уїздах є їх дуже богато, н. пр. в грубішівскім 18, в томашівскім 36 (на 30 самостійних!), в сїдлецкій 9 і т. д.

Православного населення (без війск) було 1904 р. в полудневій части Холмскої Руси около 220.000, на Підлясю (в західній части сїдлецької губернії) около 160.000, в сувалскій губернії 20 000 а около 5.000 в прочих уїздах губернії люблинської і сїдлецкої.

Можна допускати, що духовна управа полишить на теперішних посадах тих парохів-Москалів, котрі втратили парохіян, і лишить їм платню з державної каси й церковні землї, а потому буде збивати парохії вкупу. Коли нині є по два прилучені приходи, чому на будуще не могло би бути по пять або й більше?

Духовна управа зробила тепер Римови такий дарунок, якого він ніколи не міг би був надїяти ся, колиб православна єрархія була свобідна а не поневолена управі (синодови). Що російска духовна управа посїяла в Холмскій Руси, те она й жне на радість Риму а на сум православної церкви і руской землї.

Нині треба би зробити ось-що:

1) Привернути холмску епархію в границах української народности і іменувати епископом єрарха родом з Волині або Поділя, а ще лучше з Холмщини (як преосьв. Амвросия Гудка, селянського сина з томашівского уїзду);

2) забрати геть усїх попів-Москалїв, відродити при всїх церквах Холмскої Руси церковні братства і лишити самим парохіянам вибір сьвящеників, а на випадок, якби они не найшли гідних осіб, то покликати з Галичини і Угорскої Руси (реко-католиків на православних? — *Ред.*), а ще лучше в Буковини. На всякий спосіб пастарі Холмской Руси мусять бути Русини. Платню з державного фонду треба-б лишати тим парохам, котрі потрафлять нині охоронити свою паству від розхожденя, але на будуще було би порадно, щоби сама парохія визначувала удержанє своему парохови, бо се моральний ей обовязок; пастир служить пастві, а не державі, котра може бути навіть ворожа церкві. Треба скріпляти звязь пастви з пастирем, а духовна управа робить якраз всупереч.“

Отсе зміст статї Н. Дурнова.

Як бачимо, авторови йде лиш о „возсоединених“ унїятів, котрі нині утїкли з православних церков до костелів, а 100.000 „упорствующих“ він подарував польским біскупам... Его рада що-до основаня православної холмской епархиї з епископом Русином, прогнаня попів-Москалїв а обсади парохій Русинами — рада добра, але лише в оглядy на тих, що нині не втїкли до польских костелів, бо ті своєю утечию заявили, що они хотять бути католиками, що їм іде о віру. Річ ясна, що колиб рівночасно з толерантийним указом проголошене було привернене унятскої церкви для бувших унїятів, тогді всї „упорствующі“ і невдоволені „возсоединені“ не опинялись би були в польских костелах, але в руских церквах, правда, не православних, а всетаки руских. Колиж Побєдоносцев возїв 100.000 „упорствующих“ пожертвувати Польщи! Тепер має красні наслїдки: порожні православні церкви, парохії, де тілько вірних, що пів з попадею... В одній парохії піп мав дві дочки тай ті обі перелисали ся до польского косцьола!...

Війна.

Передмирові пересправи.

Петербург. „Новое Время“, що має знакомства з російскими кругами двірскими, пише, що російске правительство вже знає мирові услівя Японії. Сі услівя суть слїдуючі: 1) Корея іде під японьскай протекторат; 2) Росия відступає Японови Порт-Артура і вицофує з Манджурії всї війска; 3) Росия відступає Японови манджурску зелїзницю аж по Харбін за відповіднім відшкодованем; 4) Росия відступає Японови Сахалїн; 5) заплатять военну контрибуцию. Від посїдного услівя Япан готов відступити.

Вашинґтон. Російский амбасадор Касїні по конференцаї з Рузвельтом вателеґрафував до Петербурґа о японьскім проекті що до вибору місцевости, в котрій мають відбути ся мирові переговори і що до числа делеґатів обох держав. Говорять, що Росия неофіціяльно дала пізнати, що згодить ся на місцевість вибрану Японом: З конференції між голендерским послом а російским амбасадором заключають, що Росия хоче, аби мирові переговори відбували ся в Газї. Дальше говорять, що Касїні мав предложити Париж, а Япанці Чіфу.

Берлїн. Вар. Розен відїхав в суботу до Вашинґтону. Говорять, що Розен має повновласть сейчас розпочати мирові переговори.

Льондон. Дневники доносять, що Япан лише під сим услівем згодить ся на завішене оружия, що російске правительство дасть відповідну військову поруку, що в часї переговорів не буде скріпляти своїх позицій в Манджурії, ані не скріпить армії Лїневича. Такою порукою було би тимчасове обсадженє Владивостока Японцями.

Льондон. З *Токія доносять*, що заключене мира не уважають там за так близьке, як би се виходило з донесень американьскої і европейскої преси. Япан підозріває, що Росия хоче використати 6 або 8 тиждїв завішеня оружия на се, щоби скріпити армію Лїневича.

Петербург. З Гунчуїна доносять, що Японці зачали посувати ся наперед, так що в найблизших 8 днях мож надїяти ся поважнійшої акциї, випереджаючої ґенеральну розправу.

Токіо. Урядово доносять, що російский відділ, вложений з ріжних родів оружия, виконав в околиці Пилїнчеву кілька атаків на Японців, але его відперто. Страти доси незвісні.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Японьска передня сторожа заатакувала дня 9 с. м. нашу колюмну, зложену з піхоти, кінноти, гірекої артилерії і машинових карабїнів. Лівий віддїл піхоти і артилерії рушив долиною на схід від мандарииьскої дороги і обсадив високорівню на правім березї Куо.

Льондон. З Токіо доносять, що в Владивостоці лежить еще 12 російских кораблїв, між ними кілька торпедовців.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Росиї.

Петербург. Міска дума ухвалила на тайнім засїданю текст мемориялу до правительства в справі безпроволочного скликаня народного збору, уповажненого рішити в справі дальшої війни чи мира.

Москва. Вчера від'їхала до Петербурга депутация земців з адресою. Цар прийме депутацию на приватній авдиенцаї.

Угорска криза.

Будапешт. Кабінет Февраровго можна уважати вже за іменований. В неділю Февраря предложив цїсареви повну лїсту міністрів. Номінация має бути оголошена нині. Новий кабінет *представить ся соймови в суботу*. Як сойм не схоче вабрати квотової комісиї, Февраварі буде на власну відвічальність контрасигнувати розпорядженя монарха, полишаючи на дальший рік дотеперішну квоту. Як сойм не ухвалать контингенту рекрута ні буджету, Февраварі відрочить сойм і буде дальше провадити справи адміністративно. Рівночасно буде впливати на коалїцию, щоби зрезигнувала з национальних жадань і утворила кабінет, котрому Февраварі віддасть власть.

Розділ держави від церкви.

Париж. Парламент ухвалив арт. 12 о роздїлї церкви від держави, котрий признає духовенству вільне мешкане, іменно: парохам і адміністраторам парохій на лїт 5, архиепископам і епископам на 2 роки. Сей артикул управильняє також кошти удержаня сих мешкань.

Атентат на м'ністра.

Атени. Коли Деляніс входив вчера до парламенту, заводовий картяр Геракосіс пхнув его ножем в черево. Деляніс лежить в аґонії. Убийця арештовано.

Мароко.

Париж. Одна німецка фірма одержала концесию на розширене порту Танґеру і на будову доків. Німеччина заарендувала два мароканські порти.

Льондон. Американьске правительство мало відступити від первісного пляну принятя запрошення на конференцию в мароканьській справі і свою участь зробило зависимою від рішеня Анґлії і Франції.

НОВИНКИ.

— **Заробки в Прусах.** До Прус потреба богато фабричних і полевих робітників. При фабричній роботі плата денна 2 до 2·50 марки після зручности, в акорді можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фен. Инші видатки, як каса хорих, асекурация і пр. вносять місячно 5 до 6 марок. Вік людий 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попереднього згодження до бюра, самі мужчини, коли лиш відповідають вимогам. До полевих робіт в половині з жінками за попереднім згодженем. Білет брати просто до Озьвенції-ма. В дорозї просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є солию в оці. Всякі письма просимо рекомендувати для певности. — *Руске бюро посередництва в Найберунї.*

— **До відомости дирекциї почт.** Мешканці Копичинець запитують тою дорогою ц. к. дирекцию почт, чи належать доручати в неділю рано листи і часописи, котрі надходять о годині 8½ рано, бо ц. к. почтовий уряд в Копичинцах ніколи часописи і листів в неділю не доручав, хотяй в Чорткові, в Гусятині далеко пізнійше поїзд приходить, а предї люди дістають того самого дня почту. Чи може від Копичинець дирекция зачинає заводжувати „Sonntagsruhe“? — *Інтересоване.*

— **Польска льоґіка.** „Nowa Reforma“ пише: „Рада м. Праги звернула ся до капітеляна цїсарского замку в Празї на Градчині з просьбою, щоби в замку були уміщені також таблиці з написями в ческій мові. На се дістала міска рада відповідь, що замок на Градчині не належить до звязи громади. По нашій думці не ходить тут о питане приналежности цїсарской резиденції на Градчині до громади міста Праги, але о справедливе домаганє, щоби цїсарский замок на чеській земли мав також таблиці з написями чеськими“. Замітка N. Reform-и, як кождий мусить признати, зовсїм справедлива, та дивна річ, що польска преса на подібну безсторонність не може здобути ся в зовсїм анальоґічних случаях, де ходять о Русинів. В Галичині поки-що не маємо нїяких цїсарских замків, отже Русини не виступають з подібними претенсиями, як ось в згаданім случаю Чехи. Але за те від многих літ упоминає ся руский нарід безнастанно о рускі написи на всяких урядових будинках, поставлених на руській земли і призначених для руского населеня. І хоч тут вже не заходить питане, як в згаданім случаю, чию власностию ті будинки, хоч тут справу рішає ясно закон, признаючий рівні права так Полякам як і Русинам, польска преса нїяк не хоче вже добачити тут „słusznego żądania“ а польскі верховоди в оборонї якоїсь „уржендової“ мови ігнорують правильно до нині безнастанні домагани руских написий на публичних будинках. Нема то, як польска льоґіка!

— **Рільничі страйки на Буковині.** В Чунківі і Василеві застрайкували селяни проти дїдичів. Дня 10 с. м. приїхав кіцманьский староста, щоб зробити злагоду, але дїдичі не хотїли злагодити ся; не хочуть лишити днїв від третини і дати 10-го снопа, та бодай по 1 К деннoму робітникови. Доси давали там дїдичі по 20 і 30 крейцарів на день. Злагоди не зроблено, а пани притискають своїх довжників, котрі мусять відробляти те, що наперед взяли. Сего тижня в пятницю має бути знов староста на злагодї. В Василеві держать ся люди дуже добре.

— **Перский шах приїхав до Львова** о год. пів до 8 вечером і замешкав разом з цїлою дружиною і службою в готели Жоржа. На перони явили ся, як було заповіджено репрезентанти всїх властий і ґенералїция, а цїлу дорогу від зелїзничого двірця через місто аж до готелю Жоржа заняло військо уставлене по обох сторонах в ряд. З шахом приїхали намістник ґр. Потоцкий, ґенер. Фіґдер і ґен. кв. Віндішґрец, що конвоювали шаха з припорученя цїсаря від самих Підволочиск. Вийшли з ваґону, шах перейшов попри фронт почетної компанії, почім відбув ся cercle з представителями власти. В часї ревії військова музика заграла народний перский гимн. Відтак поїхав шах разом з представителями і своєю дружиною в 17 повозах через місто, витаний військом по приписам. О год. пів до 9 станув шах перед готелем, де впровадив его державець готелю п. Бжезіцкий з горючим канделябром в руцї. Попращавши ся з дружиною, шах викупав ся і разом із сином та внуком, з'ївши на заострене апетиту вваженних огірків, засїв до обіду, зложеного з 8 страв. Рівночасно відбув ся обід на 50 осіб для дружини шаха, в котрім взяли участь також намісник ґр. Потоцкий, і ґенерали Фіґдер та Віндішґрец. В часї переїзду шаха залягали улиці товпи народа а коли шах вийшов о 9 год. на балькон, привитала его товпа окликами, на котрі шах відповів військовим уклоном. На привіт вистрілено з цитадели кільканадесять разів з гармат. Між дружиною шаха находять ся також перскі міністри. Заповіджене на нині ґалеве представленє не відбуде ся по причині двірскої жалоби по смерти архиєп. Иосифа. Всеж таки в театрі явить ся нині перска дружина. Зі Львова поїде шах до Відня, де сина, 10 літного Ношет-ес-Сальтамега і 8-літного внука Етеред-ес-Сальтамега, лишить в Терезіянум, а сам удасть ся до Франциї.

— **Іспит зрілости** в академічній ґімназиї у Львові відбував ся від 27 мая до 7 червня під *проводом краєв. інспектора п. І. Левицкого*. Сьвідоцтво зрілости одержали: Вачиньский Юліян, Билинкевич Симеон, Врилиньский Антін, Весоловский Николай, Галькевич Евґеній (з відзн.), Гарасевич Михайло, Демидчук Симеон, Жмур Юрий, Заячківский Стефан, Івановский Антін, Калиневич Сильвестер, Кичун Ґрігорий, Коломиец Ярослав, Косєик Олександер (з відзн.), Коцко Адам, Кульчицкий Роман, Левицкий Йосиф (з відзн.), Левицкий Олександер, Левицкий Юрий, Мечник Петро, Охримович Йосиф (екстерніст), Панас Мариян, Перепелиця Іван (з відзн.), Пазюр Андрій, Пушкар Омелян, Салагуб Ілия (з відзн.), Сіяк Августин (з відзн.), Смулка Лев, Творидло Николай, Тустановский Кирило, Фединьский Іван, Чавс Петро, Чуман Евґеній, Шурак Тимотей (з відзн.), Щур Яків, Юркевич Роман. 6 абітуриентам (між тими 1 екст.) позволено поправити один предмет по фериях, репробовано 2 уч. публ.

— **Домаганя державних урядників.** Від кількох літ домагають ся державні урядники о вчисленє до емеритури додатків чинної служби і ведуть ся переговори з правительствариства займають відмінні становища. На тім, чи згодити ся на правительственний проект вчисленя активального додатку з найнизшим вимірoм до емеритури за оплатою замість дотеперішних 3 прц. від платні 3 84 прц. рівночасно від найнизшого вимірy активального додатку. В послїдних часах згодили ся всї урядничі товариства у Відни

на правительственний проект, але під услівєм, що рівночасно наступить зниженє часу чинної служби з 40 на 35 літ. Однак міністерство скарбу не хоче тих справ лучити і заявило, що справу вчисленя активального додатку до емеритури можна сейчас увести в житє, як лише урядники згодять ся на правительственний проект, підчас коли успішне полагодженє справи зменшеня літ служби з 40 на 35 можна перевести аж пізнійше. З таким полагодженєм справи годить ся остаточно 7 віденьских товариств, коли 6 товариств обстає при давнійшім домаганю. Щоби осягнути в тім напрямі якесь рішенє, мають відбути ся дня 18 с. м. у Відни загальні збори всіх урядничих товариств, що належать до центрального союза. Галицке товариство рахункових урядників висилає свого делеґата.

— **Литовский рух.** Литовці не засипляють своєї народної справи, котру видвинули так рішучо на дневний порядок в Россії. Як доносять з Вильни, адзокат Іван Вілейшіс, брат Петра Вилейшіса, редактора першого литовского днезника, дістав від правительства дозвіл видавати литовский тижневник Lietuvos ukininkas (Литовский рільник). Буде се четверта з черги литовска часопись, а третя в самій Вильні. — В ділі видаваня литовских книжок завязали ся у Вильні вже дві конкурентові видавничі спілки: Auszra (Зоря), заложена Яблоньским, Сметаною і Вілейшісом, з уділами 500 рублів, Szwicza (Сьвітло) з основним капіталом 2.000 рублів, вложена гуртом литовских патріотів.

— **Чия вина?** Під таким заголовком помістив париский „Le Journal“ письмо свого военного кореспондента, Людвика Hogo що був дуже близьким сьвідком погрому російскої армії під Мукденом. Наводимо кілька виїмків з послідного письма датованого в Токіо: „Японські воякы, числячись точно з вимогами новійшої военної штуки, одушевлені рівночасно патріотичним жаром, котрий заставляє кождого з них відносити тя до смерти як до незначної події. Кожда армія має своїх героїв. Але чи богато між европейскими арміями таких, котрі визначались би трівким героізмом в цілій своїй масі? Японець виходить на поле битви так добре уоруженим і підготовленим, як кождий французский або німецкий рядовий, але в него є вищість — его спіритуалістичні вірованя, питомий національний містицизм, зовсім чужий і непонятний людам Заходу. Будучи справдішною психольоґічною загадкою, дивним соціольоґічним явищем, японьский вояк як рідко страшний противник в бою!“ — Се до характеристики японської армії, а ось що каже французский кореспондент про армію російску та її неудачі: „Російский народ, російский вояк дишив ся таким, яким був в 1850 році; военна штука переминула ся і тому Японці вийшли до Мукдена. Відмовити фізичних прикмет воякам російскої армії не можна; так само годі винувати їх о недостачу хоробрости. Російска армія розвиває зовсім безцільно свою дивну відвагу і її вояки умирають із звору шливою покорою. Та на жаль, чи позбуде ся коли російский вояк того фаталізму, завдяки котрому він волить наразити ся на небезпеку і смерть як завдати собі труду і використати обставини за всяку ціну? Одиноке, чого недоставало російській армії, щоби вийти побідницею, то брак інтелектуальних прикмет. Російске оруже і амуніция не уступають японьским, Росіянам — для їх вигоди — по більшій части не приходилось виступати зачіпно, а проте їх цілий час побіджали, тому що їх офіцири і вояки уступають японьским і уступають не в хоробрости, ні, а в умовім розвитку, вихованю, в ентузіязмі. Армія се еманация, продукт народу і перетворити її годі инакше, як перетворити самий нарід. Російский нарід в такій самій мірі, як і другі, навіть в більшій, в силі видати із себе розумних та енерґічних людей. Коли російскі офіцири, в більшій части, все готові умирати і рідко — робити, коли вони в дожиданю години смерти глядають виключно безжурного естьованя, розривок і лінюхованя, то причини сего випливають без сумніву з державного устрою Росії. Мукден упав тому, що російский вояк не сучасний вояк. Російский вояк не сучасний вояк тому, що російский чоловік взагалі не сучасний чоловік. Російский чоловік не сучасний тому, що політичний устрій Росії не позволяє ему бути сучасним. Прикмети японьских офіцирів і вояків випливають в цілій повноті з їх прикмет як людий і патріотів. Констатуючи се, я мушу зазначити, що патріотизм Росіян зараженний расовою ненавистию. Російский режім, що заборонює думати критично, заборонює тим самим — бути чоловіком“.

— **Пожар церкви.** Дня 11 с. м. згоріла церква із всіми церковними річами в Сокиниці пов. Лісько. Шкода виносить 10.000 К. Церква була обезпечена на 4.200 К. в „Дністрі“.

— **Вінчанє** п. Василя Юрчака, симпатичного артиста руской сцени, з панною Анною Малїевичівною, артисткою руского театру, відбуде ся дня 20 с. м. н. ст. в Скалаті.

— **Дрібні вісти.** З Відня доносять, що президент найвисшого трибуналу д-р Штайнбах уступив на власне домаганє, а его заступником іменований посол до державної ради д-р Кароль Грабмаєр.

В Сербії убили минувшого року в цілі грабежи 546 осіб.

Руский селяньский театр під дирекциєю п. Захарка дасть в часі Зелених сьвят два представленя у Вижниці.

В Реці помер архикнязь Иосиф, комендант гонведів, в 72 році житя.

У Відни помер бар. Натанаїл Ротшильд, брат шефа віденьскої фірми.

З товариств.

З драм. товариства ім. Ів. Котляревского. З причини, що надзвичайні загальні збори товариства, скликані на 10 с. м. задля вибору заступника голови не відбули ся тому, що явилось лише кількайцять членів, а до важности рішень вимагана в статутом присутність 30 членів, оповіщує отсим виділ товариства, що другі надзвичайні загальні збори для вибору заступника голови будуть в середу дня 28 червня о 5 год. по пол. в салї тов. „Руска Бесіда“. Виділ просить Вп. членів, щоби сим разом сповнили свій обовязок, бо через брак заступника голови спинюсь дїяльність виділу. По загальних зборах наступить уконституованє комісиї для придбаня драматичного репертуару. — *Г. Огоновский, голова, Войцеховский, секретар.*

Пожарний „Сокіл“ в Старім Самборі засновано на статуті львівского „Сокола“. Намісництво вже затверднло статут.

З львівского Бояна. В імени товариства прошу отсим всіх членів мужескаго хору, що суть у Львові, щоби явили ся конечно на коротку мужеску пробу в четвер о год. 12 в полудне в льокали товариства. — *Д-р Іван Копач*, дириґент.

Загальні збори тов. Руский нічний Кружок в Коломиї відбудуть ся в четвер 15-го с. м. в сали „Народного Дому“ о год. 5-ій пополудни згладно о 6-ій без огляду на число присутних членів. Порядок нарад: Справоздане виділу; Вибір нового виділу; Внесеня і інтерпеляциї.

Збори і засіданя.

Засіданє виділу „Української Академічної Помочи“ відбуде ся в пятницю 16 с. м. о год. 8 веч. в льокали „Ак. Громади“, Вірменьска 30, I поверх. Всіх товаришів виділових просить ся прийти на засіданє. За виділ „Укр. Ак. Помочи“: *С. Барак*, голова, *І. Яремко*, писар.

— **Станиславівска орґанізация політ. просить всіх виборців до ради** повітової на передвиборчі збори, котрі відбудуть ся в Станиславові в комнатах „Рускої Хати“ дня 20/6 се є: у ві второк по Зелених Сьватах о год. 3-ій в полудня. Предметом нарад: Уложенє листи кандитатів на членів повітової ради. — За орґанізацию: *о. І. Барщ.*

Видовища і забави.

Фестин Рускої „Захоронки“ відбуде ся в понеділок 19 с. м. о год. 5 по полудни на Високім Замку. Вступ 50 сот для дітий 20 сот. Військова музика, широка і добірно уложена програма, котру подасть ся пізнійше, богато несподіванок. Хто прибуде, зробить добре діло і гарно забавить ся!

З Дрогобича. Дня 18 червня 1905 о год. 3 попол. відбуде ся в мійскім городі в Дрогобичи великий фестин з фантовою льотериєю при участи військової орхестри 58 п. п., з котрого чистий дохід призначений на „Руску Захоронку“ і „Селяньску Бурсу в Дрогобичи. В разї непогоди відбуде ся фестин дня 25 червня з тим самим порядком.

На дохід читальні „Просьвіти“ в Надвірній уряджує кружок аматорів станиславівского тов-а „Руска Хата“ в Надвірній в неділю дня 18 с. м. в сали ратушевій (мійскій) комедию в 3 діях Л. Лопатиньского „Свекруха“. Початок точно о год. 7½ вечером. Білєти вчасніше в торговли П. Гриньовского, в день представленя при касї. З огляду на патріотичну ціль просить ся о численну участь.

Велика прогулька „Сокола“. Пригадуємо велику 2-дневу прогульку, котру уладжує львівский „Сокіл“ в Зелені сьвята, т. є. 18 і 19 с. м. до Сколього через „Парашку“ (1800 м.) до Синевідска-Бубнища. Програма прогульки: Від'їзд зі Львова в неділю 18 с. м. рано о год. 7¼; в Сколім обід в касині, о 1 похід на Демню, звідки вузкошляховою зелїзницею під гору Парашку; на Парашці підвечірок, а по відпочинку хід до зелїзниці і нею до Синевідска вижного. В Синевідску вижн. вечера, нічліг. — 19 с. м. по снїданю о 8 рано проходом через тунель до Тишовниці, звідки фірами на Бубнище (комори Довбуша). На Бубнищи товариські забави, а о 5 вечером позорот на зелїзничну стацию Любінцї до поїзду, що відходить о 8 до Львова (у Львові о 11½ в ночи). — В Сколім при в'їзді привіт участників на двірци тамошнюю „Січию“ з музикою. В Синевідску вижнім відбуде ся товариска забава з танцями. Кошти, а именно: харч, нічліг, провідники, підводи та инші спільні видатки виносять точно по 10 К, від особи, а зелїзниця зі Львова до Сколього і назад 3 К, 40 с. Позаяк комітет доложив всяких старань, щоби учасники сеї прогульки були з всюдного огляду як найлїпше з неї вдоволені, просимо як найчисленнійше згологошувати ся до участи прямо до „Сокола“, Львів, Коперника ч. 9, і то включно до четверга 16 с. м., бо вже на пятницю рано мусимо подати точну скількість осіб що-до обідів, вузкошлях. зелїзниць, вечери, нічлїгу, підвод. — Гроші просить ся надсилати рівночасно із згологошенєм до участи. Місце збірне на двірци в неділю рано точно до год. 7, де треба згоносити ся у делеґата (провідника) „Сокола“. — *Прогульковий комітет.*

Урядові вісти і

— **З станиславівской епархії.** Конкурсовий іспит відбуде ся 4 і 5 липня. — Радниками і референтами консисторії іменовані новозначені крилошани: Франц Щепкович і Іван Редкевич. О. Мих. Баричко з Бедриковець іменований конс. радником і другим валїщицким містодеканом. — Радниками еписк. консисторії іменовані: черновецкий катехит ґімназиї А. Левиньский, бучацкий катехит ґімназиї Волод. Лотоцкий і парох в Упашківцях о. Иосиф Чмола. — Канонічну інституцию на Хлїбичин лїсний одержав о. Антін Геврич. — Розписані на конкурс в речницем до 15 липня отої приходи: 1) Говилів, 2) Більче (кандидати мають дати декларацию, що евентуально будуть на свій рахунок держати сотрудника), 3) Городенка, 4) Гавриліівка, 5) Лисець старий, 6) Конончиці, 7) Блюдники, 8) Усть зелене (кандидати мають дати декларацию, що годять ся на виключене філії Луки), 9) Рудники, 10) Глїбока, 11) Озерянн, 12) Пациків, 13) Суходіл, 14) Рошків, 15) Путилів і 16) Окнянн. — Введені оо.: Іван Дольницкий яко сист. сотрудник в Стецевій, Иосиф Фльорчук яко еспон. сотрудник в Дуплинках, Волод. Куниньский яко завідатель в Глїбоці, Дмитро Дворанин яко прив. сотрудн. в Побережи, Автоном Левицкий яко еспон. сотрудник в Мухавці, Михайло Струминьский яко еспон. сотр. в Залїсю, Іван Редкевич яко крилошанин парох в Стинявлавові, Нестор Гавацкий яко завідатель в Обертині, Тарас Турчиновнч яко завідатель в Пациківі, крил. Василь Богонос яко прелат-кустош, Франц Щепкович яко крилошанин-кандлер, Мих. Гавкевич яко завідатель в Рошневі, Мих. Андрійшин яко завідат. в Погорилівці, Антін Гарасевич яко сотрудник приватний в Парищи, Пантелеймон Городецкий яко завідатель в Сажаві, Іван Брикович яко завідатель в Копачинцях, Іван Сїменович яко завідатель в Лисцї старім Василь Пик яко прив. сотр. в Будилові, Влад. Стотанчик яко експ. сотр. в Луці при Устю зеленім, Волод. Косевич яко сист. сотруд. в Рожнові, Омелян Троян яко другий сотруд. в Коломиї і Яків Медвецкий яко прив. сотрудник в Озерянах. — Приняті до духовної епархіальної связи: Іван Кравич і Василь Пик, окінч. богосл. із перемишской епархії. — Відпустку для покріпленя здоровля одержали: Николай Гриньовский в Коломиї від 1 мая до кінця шкільного року, Іван Михалевич з Білобожниці на 2 місяці і Віктор Чаплиньский з Косова коло Чорткова, на 2 місяці. — Консистория віднесла ся до намісництва в справі назначена дотациї для прив. сотрудників в Гарасимові, Стрільківцях, Кутах старих, Кошилівцях і Паришн. — О. Александер Решетилович з Зеленої, увільнений від конкурс. іспиту на 6 літ. — Цертифікат для учащаня на третий рік богословских наук у львівскім університеті одержав Роман Петровский.

Послїдні вісти.

Засіданє палати послів.

Відень. Засіданє палати послів зачало ся нині в полудни. Президент палати посьвятив посмертну згадку арх. Иосифови і повідомив, що правительство просить о предприняте вибору квотової депутациї. Правительство предложило палаті торговельний трактат з Німеччиною. През. мін. бар. Гавч відповідав на деякі інтерпеляциї.

Справа Собору.

Петербург. Нині (1 ст. ст. червня) мають бути оголошені вибори представителїв народу до Собору. Вибори мають бути переведені в протягу трех тижнїв. Правительство робить се не лиш під натиском земств і міских рад, але також у власнім інтересї. Хоче оно именно скинути відвічальність за услівя мира на плечі народної репрезентациї, а услівя сї мають бути упокоряючі. Крім того, як кажуть, Японці не хотять пактувати з теперішним російским правительством в справі мира без участи народної репрезентациї.

З поля війни.

Петербург. „Русь“ доносить, що битва між обома арміями в Манджурії буде звелена неда день; битва може вивязати ся на цілій лінії і може бути рішаюча для дальшої кампанії.

Льондон. Кореспондент „Daily Telegr.“ доносить з Токіо, що позиция ґен. Лїневича є безнадійна і що Лїневич є оточений через японьскі війска. В случаю, коли в сих днях між воюючими не настане розем, японьска армія в Манджурії віднесе тріюмф подібний як Того на моря.

Курс Львівский

з дня 14 н. ст. червня 1905.

Акції за штуку без купона.	Пазт.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	547 —	559 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земв. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Земв. Львів.-Черновц. Ясси по 200 зр.	584 —	59 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. виплос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 20
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 90	102 60
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 80	100 50
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 50	102 20
„ „ „ 4% (IV. ем.)	99 50	100 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 70	100 40
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	98 10	98 80
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	88 —	96 —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франків	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 80	254 30
100 марок німецких	117 —	117 50

Календар: Гр.-кат.: нині (середа) Юстина, завтра (четвер) Никифора понавтра (пятниця) Лукіяна, Клявдиї; — рим.-кат. нині Василя Вел., завтра Віта і Модеста, понавтра Франца Вен.

Репертуар руского тетру на гостинних виступах в Скалаті [сала „Рускої банку“, початок о год. 8 вечером]: в четвер 15 с. м. „Катерина“ опера в 3 діях Аркаса; в суботу 17 с. м. „Cavalleria rusticana“ опера Масканього; в неділю 18 с. м. „В народі“ конкурсовий народний образ драматичний в 5 діях Стешенка; в понеділок посьідно представлено „Невольник“ історичні картини в 5 діях Кропивницкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Осссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Конкурс.

На 24 місць в бурсї св. Іоана Крестителя в Дрогобичи. Принятими будуть: ученики рускої народности, гр. кат. обряда, за доплатою 15—30 корон з гори місячно.

Отримують: помішеня, удержанє і надзір...

Кождий питомець має мати: постіль: колдру або коц підшитий, простирала 2 на колдру і 2 на ліжко; біле: 6 сорочок, 6 калїсонів, 12 хустинок до носа, 4 ручники, 6 пар шкарпиток або онучок; одежу: 2 блюзки, 2 сподень, 1 плащ, щітка до одежи, парасоль, кальошн, гребінь, веркало, мидницю, щіточку до зубів; обуве: 2 пари, щітки до обуви, шкільні книжки.

Поданя заосмотрені в послідне сьвідоцтво шкільне і декларацию висоти доплати місячної належить вносити до виділу бурси св. Івана Крестителя в Дрогобичи на руки Всч. о. Антонія Руданикого катихита в Дрогобичи. Речинець до 15-ого серпня н. ст 1895. — *Виділ Товариства „Бурса св. Іоана Крестителя в Дрогобичи“.*

Рахунок Товариства вз. кредиту „Дністер у Львові з днем 30 цьвітня 1905 (сотики пропущено).

I. Вкладки щадничі:		
вложено . . . кор.		374.959·—
винято . . . „		207.203·—
стан з кінцем цьвітня		1,951.429·—
II. Позички на скрипти і векслі.		
уділено 495 нових позичок в сумі . . . кор.		515.231·—
сплачено 227 цілковито і рати „		233.051·—
стан з кінцем цьвітня у 2175 довжників . . „		1,898.571·—
III. Уділи членьскі вплачені від 3605 членів . . „		142.030·—
IV. Фонд резервовий і фонди на страти „		27.388·—
разом фонд власний . „		169.418·—
V. Цінні папери і вкл. в других Тов. . „		279.996·—
VI. Готівка на рах біжучім і в касі „		118.470·—

Вкладки принимаємо на 4%; позички уділяємо на 6 пр. При сплаті на 30 рат піврічних виносить рата амортизацийна 5·18 від 100 корон.

Дирекція.

В Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ видано в місяци маю с. р. 17.231 важних поліс на суму 10,759.570 корон обезпеченої вартости з премією 173.322·61 кор. Разом від 1. сїчня по конець мая с. р. видано 63.472 важних поліс з премією 635.601·33 кор.; попереднього року за той сам час було 55.634 важних поліс з премією 535.174·41 кор., сего року отже о 7.838 поліс і 100.426·92 корон премії більше.

Шкід в маю було 214 случаїв, разом від початку року по конець мая було 595 шкід, котрі разом з коштами ліквідації виносять 335.042·47 кор.; з того по потрученю части ресебурованої лишаєсь на власний рахунок 157.206·43 кор., в порівнаню з роком попереднім есть сего року о 27 шкід і о 24.645·40 кор. відшкодованя менше.

Надіслане.

ОКУЛІСТ
Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ
ординує
при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.
60 38—47

Копериницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плитаниках площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всілякі инші приборя оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Старший помічник торговельний в добрими свідоцтвами глядає зараз посади. Може дати кавцію 1000 К. Ласкаві заголошення „Народна Торговля“ Борщів. 519 3—3

Потребую домового учителя до двох хлопців з нормальних шкіл на цілий рік. — Алексей Очабрук, парох Волиці, почта: Буківсько 531 (2—3)

Ученик сьомої кляси сейчас може поїхати на лекцию. — Адресувати: Емілія Кобіреца, Перемишль, Добромильска ч. 36.

Микуличин, віллю Бурачиньского до винайнмлення в цілости або поодинокими комнатами з харчом і без. 515 3—5

Молочарня в Чернелици заснована при помочи філії „Просьвіти“ в Городенці з находами д-ра Теофіля Окуневского, поручає свої продукти то є десерове кухонне масло і щодень свіжий сир по найвищій ціні. Також глядає постійних відбирателів, котрі могли би заїмчати ся продажею чи то загранічним транспортом. Зголошення управляє ся надсилати до управи молочарні в Черлині коло Городенки. 541 1—1

Мешканє до винайму у тенних горах Карпатах, коло трачки і позичкої у Ріжи великім, 2 комнати і кухня, близько ріки Черемошу, дуже добра кунїль і подорож до Вижниці і Кутів без ніякого кошту грескими саньми. При мешканю є стайня для коней і повозка а також для корови. Ціна найдешевша. Зголошувати ся: Дмитро Калинець в Ріжи великім з п. Кути. 535 1—1

Практикант удатний і працьовитий, з укінченою найменше школою народною з добрим успіхом, в віці 14—15 літ, потрібний до складу корінного М. Петровского в Денятині зараз. 533 1—1

Помічник з ділу корінного і реставрації характеру непошлакованого і працьовитий, з кавцією около 500 зр. в готівці, до самостійного провадженя потрібний зараз. Зголошеня до Адміністрації Інформатора у Львові. 533a 1—1

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5% ! т. є. 20 сот. від рускої замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 кґ. 6 К 60 сот. Мід в пластрах 1 кґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. КОРЕНЕВИЧ ем. уч. Іванчани п. в місци. 545

Стори і жалюзії всяких системів з власної фабрики

В. Адамский

Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньскої.

Цінники висилає даром і оплатно. 277 11—13

Ново отворений

торговля зелїзних, металевих і ножівничих товарів, бляхарских виробів і т. п.

під фірмою 514

ФР. ХЛЯДЕК

Львів, Ринок 45

(ріг улиці Городецких).

Поручає ся Вшов. Публиці.

Просимо зажадати нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора вимін.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 до 88 зр. (для грубої роботи)

Вси. Священникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шиття і гафту безплатно. Цінники на жадане дорог. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед там

Іван Ляврун

Львів, Пасаж Миколяша.

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“, при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вшов. сьвящеників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити в канцелярії Товариства ринок ч. 10 по сьлїдуючій ціні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тіточка Ганна“ і „Два старші Богомільці“	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасіка	70 „
5.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских гладіаторів	90 „
7.	Гетманьскі свати	50 „
8.	На послухане до Відня	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Мелания	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
13.	Цікаві розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Лінкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	*Як чоловік боре ся* з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория України-Руси (з обрасками)	30 „
24.	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвеник „Хвалите Господа з небес“ в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
26.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом	2 К 40 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Шестий рік істнованя.

Одинока руско-українська часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяца і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.

Властитель і редактор: Бруно Ґіжовский.

„КОМАР“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного житя і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та злиднями прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР“ придбав в послїдних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР“ повинен находити ся в кождій рускій патріотичній родині і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара“.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучаского жеция

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциею: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: Львів, Бляхарска ч. 8.

Якова Більбля & Сина

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

у Львівї, ул. Крамівска ч. 4, І. поверх

поручає по дуже приступних цінах позички фракових і англезових убрань, мундурки для студентів, як також всякого рода мужеські убрання цісаи сезону. Полекші в сплатах. Поручена в провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101 3—15

Подяка.

Видїл „Станиславівского Бояна“ складає отсим сердечну подяку Вп. О. Вахнянинівнїй, О. Січиньскій, Гетеревій, М. Літиньскій, В. Гузаревій, д-рови Копачеви, Соучкови і Людвіґови за ласкаву участь в концертї в честь Т. Шевченка; Вп. д-рови Мандичевскому, о. Куницкому, В. і Л. Гузарам, д-рови Ковшевичови і Гавриловим за ласкаве приміщене академіків сьпіваків зі Львова, а вкінци Вп. Ф. І. Олесницкому і Ф. Величкови, що зайшли ся улядженем концерту. За Видїл „Бояна“: *Стефан Дрогомирецкий* голова. *Михайло Гранкоский* секретар. 537 1—1

Маю честь подати отсим до відомости Вшов. Публики, що **купелеве заведенє**

БУРКУТ

930 м. п. п. м. в косівскім повітї п. Жабє буде отворене сего року з днем 1 липня.

З замовленем мешкань прошу спішитись.

З глубоким поважанем *ТЕОФІЛЯ ЛАКУСТОВА.*

(О всякі інформациї прошу удавати ся до мене під адресою: Т. ЛАКУСТОВА в Жабю п. Жабє.) 529 1—3

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цінах.

Оголошенє.

Дня 24-го червня 1905 о годині 4-ій з полудня відбудуть ся в сали Товариства задаткового в Комарні

XXXVIII. Загальні збори членів

задаткового Товариства в Комарні на судовий повіт комарняньский, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою, на котрі всїх до голосу управнених членів запрошуємо.

На дневнім порядку:

1. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Звіт дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1904.
3. Звіт ревізийної комісиї з внесенем надзираючої ради на удїлене дирекциї абсолюторії з дїяльности і рахунків за час від 1 сїчня 1904 до 31 грудня 1904.
4. Подїл чистого зиску за рік 1904
5. Вибір доповнюючий одного члена до надзираючої ради.
6. Затвердженє вибору 3 заступників членів дирекциї.
7. Внесеня членів.

З надзираючої ради задаткового товариства в Комарні на судовий повіт комарняньский стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою.

В Комарні дня 6 червня 1904.

О. Я. Косопоцкий голова. *О. С. Онишкевич* секретар. 540 1—1

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива йшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ,** а такі припоручає у всїх своїх складах 520 3—15

„Народна Торговля“

	знані з добрости	60 цм.	70 цм.	80 цм.
Коси		**1 К**	**1·20 К**	**1·40 К**
Серпи	*ковальскі легкі а зручні*	*по 50 с.*		

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників **податок рентовий** від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане **звертає ся вкладку кождого часу** навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички удїляє „Дністер“ своїм членам на 6%; спляту гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизациїна (на капітал і відсотки) 3 %; до позичок вимагає ся **першої гіпотеки** або **доброї поруки.**

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра“.*

Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Дністрі“.*

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від удїлів і на добродійні цїли. — Дотепер удїлив *„Дністер“* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер“ 31/12 1904.

Вкладки	1,783,673 К.	Позички удїлені	1,616.402 К.
Удїли членьскі	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий	инші 26.576 К.	Льокациї	169.456 К.
34		на рахунку біж.	81.968 К.

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного *двотиж.* дневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 черв. ня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преномерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 9—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

СЬПІВАНИК ШКОЛЯРЯ

(одобрений митроп. ординариятом)

Видав о. ПЕТРО ПИЛИПЕЦЬ

катехит народних шкіл.

Поодинокий примірник 10 сот.

Можна дістати в книгарні ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1, в книгарні Ставропіґийскій Руска ч. 3. і у видавця ул. Скарбківска ч. 5. На почтову посилку треба долучити до 2 примірників 3 сот.; до 4 прим. 5 сот.; до 12 прим. 10 сот.; до 24 прим. 20 сот.; до 47 прим. 40 сот. оо. Катехити і пп. Учителї замовляючі більше число примірників просто від видавця, не платять почти, а крім того дістають відповідне число даровых примірників для біднїйших учеників. При менших замовленях можна гроші присилати почтовими марками. Сьпіваник школяря надає ся дуже добре на нагороду пильности. 530 2—3

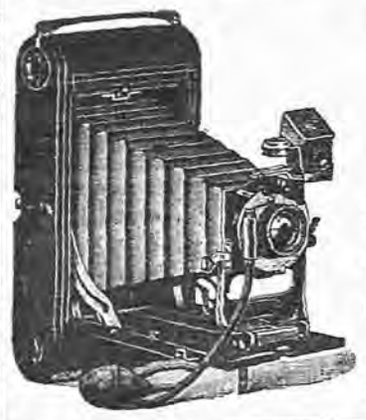

Склад фотоґрафічних апаратів

ЕДМУНДА

Бродковского

Львів, пл. Галицка ч. 14

поручає апарати найновійшої і найліпшої конструкциї та богато новин на фотоґрафічний сезон 1905 р.

Обемистий ілюстрований цїнник даром і оплатно.

Наука фотоґрафованя даром.

На домаганя частинна сплата можлива. 429 6—6

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Денятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„	Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„	Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„	Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„	Рави руской	7·50.
„	Станиславова	8·05.
„	Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„	Яворова	8·18, 4·32.
„	Коломиї	10·05.
„	Ряшева	10·35.
„	Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„	Белзця	5·—.

На Підзамче

„	Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„	Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„	Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„	Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До	Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25 6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„	Іцкан	**2·5**1, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„	Підволочиск	6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.
„	Яворова	6·55, 5·58.
„	Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„	Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„	Белзця	11·10.
„	Ряшева	4·10.
„	Коломиї	5 50.
„	Рави руской	7·30*.
„	Перемишля	10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„	Стрия	11·10*.

З Підзамча

„	Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„	Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„	Рави руской	11·15 в ночи кождої неділї.
„	Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„	Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим. кат. сьвята.)
„	Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черленими колесами; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна бувати через цілий день в мінсім бюрі п. н. державних зелїзниць, насип Раусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 123. **Львів четвер 2 червня (15) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukès, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		на границях:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 „ 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция пів. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від варта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Польский шовінїзм триумфує.

Новий закон о орґанізації ради шкільної краєвої, яким забезпечено нечисленні впрочім місця також для репрезентантів руского населеня, не дає спати всїляким польским шовінїстам. Розпаношені поведенем центральних властий, краєві геґемони вже так поросли в пиху, що їх нїчого не вдоволяє. Закон о орґанізації ради шк. краєвої виданий — як звісно — на те, аби загатити Русинам успішну боротьбу о поділ ради шк. краєвої на дві національні секциї, за що кинено Русинам на відчепне три місця в раді на двайцять кілька — та навіть така комбінация з солею в оці для панів в під вшехпольского стягу. „Не пустити нїгде анї одного Русина, аби руским духом на рускій земли навіть не пахло" — отсе клич, який сї загорілці несуть в суспільність, в тій надії, що удасть ся їм виперти Русинів і з тих нечисленних становиск, які доси ще занимають або можуть занимати.

Характеристичне, що на чолї тої скаженої аґітациї станули професори львівского університету, люди, котрі преціньь під своєю педаґоґічною кермою мають також руску молодіж, і вже з того титулу, як і з титулу свого становиска взагалї, повинні бути свобідні від диких пристрастий та шовінїзму. На цїлім сьвітї наука і правдива інтеліґенция іде в парі з вирозумілостию, обективностию і почутем справедливости, а вже годї найти образець крайнїйшого шовінїзму, як на примір ухвала сенату львівского університету з дня 6 червня с. р. з протестом проти покликаня на члена ради шкільної професора Студиньского лише тому, що проф. Студиньский є Русином. Через те — репетують польскі професори в дотичній ухвалї, пересланій урядово краєвому видїлови — затратить ся польский (!) характер університету, так якби такий чи инший склад краєвої ради шк. міг справдї мати який вплив на характер зовсїм окремої інституциї, якою є університет, якби справдї проф. Студиньский був покликаний від львівского університету, а не — як се є в дійсности — з круга учителїв усяких висших шкіл. Впрочім в раді шк. краєвій засяде побіч проф Студиньского ще й проф. Лев Пінїньский, а сей разом з другими членами ради Поляками, котрі прямо здавлять своєю чисельною перевагою горстку Русинів, хиба вистарчить на те, аби краєва польска едукацийна комісия не нарушила, Боже борони, jure caduco здобутого „польского" характеру львівского університету. Не о університет отже розходить ся аґітаторам з львівского академічного сенату, бо сему нїщо не грозило і не грозить, але о те, що в раді шк. краєвій засяде Русин, а се вже польских „ученых" з львівскої „alma mater" доводить до бїшености і правдивої скаженини.

Але аґітация проти Русинів в раді шк. краєвій не спинила ся в мурах університету, а перенесено еї еще дальше — в круги всїх професорів середних і висших шкіл польскої народности. Як-раз дня 11 і 12 с. м. відбули ся у Львові дорічні збори „Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych", а на тих зборах, наслїдком аґітациї професорів львівского університету, принято резолюцию, в котрій висловлено жаль, що „przy wyborze członków Rady szk. krajowej przyznano znaczenie nie tylko względom natury pedagogicznej, lecz także względom politycznym". І се обережний натяк на національне застереженє щодо деяких членів ради шк. краєвої, що професорам Полякам — як видно — дуже не подобало ся, бо вони волїли би, щоби всї покликані до ради були виключно Поляками. Инакше впрочім годї й зрозуміти рішеня учителїв-Поляків, бо іменовані членами ради Русини суть преціньь учителями зґд. професорами, а один з них, проф. Студиньский, є навіть професором університету, під зглядом отже вимогів педаґоґічних годї їм що небудь закинути. Лишає ся отже виключно характер національний (рускій) дотичних членів і се є именно тою колькою, що так вколола в бік „polskich pedagogów".

Ми, розуміть ся, зазначуючи сї нові прояви польского шовінїзму, анї навіть не думаємо вдавати ся в якусь полеміку, бо така полеміка не вела би до цїли і була би киданем гороху об стїну. Коли реструємо дотичні факти, то тільки як обяви нашої краєвої психопатольоґії, тої страшної гакатистичної недуги, яка під опікунчими крилами деяких польских краєвих властий починає принимати прямо застрашаючі форми. Атже се вже страшна хороба, щоби нині самі товариші по фаху клали veto проти свого колеґи лише тому, що він є Русином, як і застрашаючим обявом шовінїзму є ставлене девізи, аби в раді шк. краєвій не було анї одного Русина — там, де преціньь Русинів є половина людности цїлого краю, де є тілько соток чисто руских шкіл, де є прямо вимогом найпримітивнїйшої справедливости, аби руска народність мала хоч в части законну забезпеку, що в школї не будуть нарушувані еї національні інтереси, коли вже не хочуть їй дати, як належить, повної шкільної самоуправи. Говорене про педаґоґію і чисто педаґоґічні зглядиь тут нї при чім, бо школа виховує суспільність також під зглядом національним, переробляє і перетворює національний материял, тож і в управі сеї школи мусять мати вагу взгляди національні. Если є инакше, то нехай панове Поляки не протестують, коли прим. в раді шк. на Шлеску нема членів Поляків, коли над їх шкільництвом в Росиї правлять Москалї а в Німеччинї Прусаки, бо такий протест, се-ж преціньь по їх власним словам „вводженє политики„, а в управі шкіл повинні рішати „виключно" зглядиь педаґоґічні...

Нас, розуміть ся, не залякають напасти польских шовінїстів, і як не збаламутила нас реформа закона о раді шк. краєвій ухвалена соймом, так і тепер ми стоїмо на своїм і будемо дальше бороти ся о подїл шкільної управи зґд. о самостійну руску раду шк. краєву, хочби всїлякі Твардовскі e tutti quanti ухвалили не два, але й ще тисячу таких протестів і ввели в гру польску молодіж, котру своїм протестом виразно під'юджують та котрою грозять незнати кому. Принагідно хотїли б ми однак звернути на одно увагу: Поляки доказують на кождім кроцї, що всяке співдїланє з ними є неможливе, а такий доказ, і то понад всякий сумнів, дала також сьвіжо ухвала „Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych" до котрого, мимоходом кажучи, належать рівнож і деякі Русини. Чи не сором се? Тай чи не час, щоб і наші учителї та професори середних і висших шкіл заснували своє окреме фахове товариство, та відібрали в той спосіб польскому „Towarzystwu" характер репрезентацийного тіла усего нїбато учительского стану? Коли се „Товаржиство" хоче вимести всїх Русинів з галицкої земли, то чейже воно само дало доказ, що бути в нїм Русинам неможливо, та що Русини мусять сотворити окрему, анальоґічну з польскою, інституцию.

Московско-польский торг Русинами.

II.

Подавши вчера голос в „С.-Петербурских Вѣдомостях", подаємо нині другий, що рівночасно появив ся в „Новомъ Времени" п. заг. „Къ вопросу объ уніятской церкви". Сей голос різнить ся від тамтого, хоч один другому не входить в дорогу.

Автор статї в „Новомъ Времени" пише:

Зміж „присоединенах" 1875 р. до православної церкви холмских і підлясских уніятів-Русинів офіціяльна статистика начислила 83.000 „упорствующих" (хоч дійсно є їх значно більше) і 9.000 „колеблющихся". Таких уніятів названо „калакутами". Они, не узнаючи акту „возсоединения", узнають себе, у великій більшости, уніятами. А що від 1875 р. спасовано в Холмщинї уніятскі церкви, то они, оминаючи православні церкви, полагоджували свої релїґійні потреби або за кордоном в галицких уніятских церквах або в краю у польских місионерів, головно з Кракова. (Розуміє ся, все те дїяло ся тайком, з огляду на тяжкі переслїдуваня, вивожене до оренбурґской ґубернії і т. п. — *Ред.*) Однак „калакути", мимо своєї ненависти до православної церкви і мимо сильної польско-национальної пропаґанди, зберегли доси майже всюди українське нарічє (sic!). По виданю толеранцийного указу тепер вся маса „калакутів" могла-б вернутись до унії, але що уніятской церкви нема, то они по-неволи переходять на латиньство і в першім або другім поколїню они цїлком утратять українську мову і спольщать ся, як се стало ся з богато сотками тисячів їх братів давнїйшими часами.

Єдиний спосіб охоронити „калакутів" для рускої [„русской"] народности є тепер: привернути для них уніятску церков з власним епископом. Не можна зволікати анї дня! Польска суспільність і польске духовенство використують брак уніятских церков і загортають „калакутів" до римского католицизму і до польскої народности. Богато тисяч бувших уніятів в ґуберніях люблинській і сїдлецкій переходять на римо-католицизм.

Германъ Гаерманс.

Служниця.

Мав богато роботи, мусїв богато говорити і писати, то й забув про причину сцени і про своє роздражненє; не мав часу о тім думати. Але тепер, вертаючи домів, чув, що росте в нїм те немиле чувство, те роздраженє, той ненормальний стан, що в остатних місяцях їх подружого житя став ся хронїчним.

Занепокоєний, почав роздумувати і застановлятиь ся. Котре з них мало слушність, а котре не мало? Він чи вона? Вона не мала слушности!

Він старав ся вібрати мисли до купи і осудити річ предметово, докладно, провірити одно по другім і льоґічно виводити висновки.

Як властиво почала ся цїла істория? ...Тілько спокійно і щиро! Він сказав: „який то гарний заяць; товста штука!" Вона відповіла: „Не давай же сему чоловікови так довго ждати; заплати і конець!" — Так, вона так відповіла; але се не має жадної звази зі сваркою... Нїчого не вадить; але передовсїм треба собі всьо пригадати і всьо утвердити. — Потому виняв гроші з мошонки і сказав мимоходом, без жадної злої мисли...

Чи справдї так було? Чи справдї не мав тогдї жадної злої мисли?... А розуміє ся, що не мав. Се річ цїлком певна! І який же впрочім міг мати инший намір? Жадного, рішучо жадного! Се-ж чейже сам найлїпше може знати. Цїлком певна річ, що не мав тогдї жадного злого наміру. Потому виняв гроші з мошонки і сказав: „Товста штука! Шкода, що не приніс двох заяців; Суус страшно любить заячу печеню". І що-ж вона на те? Вона відповіла — тілько треба добре пригадати собі кожде слово! — вона відповіла: „Ого! То ти не хочеш дати заяця Коосови?" Так, вона так відповіла, і то своїм сварливим тоном. В її словах найвиразнїйше чути було охоту, щоби викликати сварню. А він сказав, що нїхто не має права казати, мов би єму жаль було заяця і що не хоче дати его Коосови. А вона тогдї почала так злісно, так не по жіночому: „В такім раві пішли его Суусови; не хочу его вже для Кооса!" Се его обурило. Але що він сказав опісля? Того вже не пригадує собі докладно.

Коли чоловік є подражнений, то кидає перше лїпше слово без мисли і не тямить опісля, що сказав. Прикра річ, що впадаючи в гнїв, думає чоловік ясно а злісно і має в тім приємність, коли висказує речена і слоза болючі, чортівскі, осоружно болючі... Мерзке є те запопадне глядане слів, котрі найбільше могуть дошкулити, образити, роздражнити. І дїсь воно мамохіть; попросту приходить само, без натуги, а здержати ся і запанувати над собою не можна.

А що він сказав опісля?... Тілько треба собі добре пригадати. Та вкінци що воно має до річи! Насамперед треба утвердити факти. Він купив заяця, щоби его післати Коосови. Се річ певна. Він хотів зробити їй тим приємність; бо й відки-ж прийшло би єму на гадку, посилати заяця нудному, вічно усьміхненому шуринови? Він їй хотів тим зробити приємність, для неї видав він гроші; взагалї грошей нїколи їй не жалував. А в тім думав собі, що вона кине ся єму потім на шию, знаючи, що він лише для неї зробив те, бо її любить і хоче зробити їй приємність.

Але вона цїлком противно зрозуміла его добру волю. Одуріти можна, коли о тім погадати. А кілько галасу!... Атже заяця купив лише для неї; а що мимоходом згадав за Сууса... Чорти могуть чоловіка взяти!... А сказав же те цїлком невинно, без жадної укратої мисли. А вона впала в лютьь, почала кидати простацкими докорами, жалями! Він нераз сказав їй якесь лихе слово, але нїколи не був такий злісний, як вона була завсїгди. Впрочім мужчина нїколи не є такий злісний і нїколи не сварить ся о такі дрібниці, як жінка. Жінка нїколи не розбирає в словах і завсїгди хоче поставити на своїм.

Сказала єму, що він еґоїст! Він еґоїст?! Чим не віддавав всьо для неї? Кілько-ж то дарунків вона дістала від него в остатних двох місяцях! І літний плащ і брошку і срібну бранзолету... А кілько разів приносив їй овочі і цьвіти! Для себе він нїколи нїчого не купив; з певностию нї, — бодай уже від давна. А вона чим відплачувалась єму? Нїчим!

Чи він хоч на хвилю погадав о тім, щоби заяця купити для Сууса? Боже борони! Він же знає, що вона і Суус не терплять одно другого, як огонь і вода. Купив заяця для Кооса, щоби їй зробити приємність. Як вона могла викликати сварню задля марного заяця!...

Він мав слушність, не вона.

Станув, тупнув ногою і затис пястуки. Знов заворушив ся тою історию. А як то мучить пригадувати собі так без знаки тую марну, малу сварню. Ошалїти можна, що ті дрібні суперечки так его дратують, що опісля сварить ся сам з собою і повтаряє кожде слово. Не длятого, щоби мав нечисту совість. Як коли би він був чомунебудь винен! То лише відти походить, що по кождій бучі сам собі пригадує, що він сказав їй, що було причиною сварні.

Він любить її, — се річ певна. І вона его любить. Але чи не може воно доводити до дуру, що ледво мине хвиля пестощів, найбільшого щастя, зараз обоє стануть против себе як два вороги, злісні, роз'юшені — Чверть години перед купном того заяця пестили ся як два голуби, а чверть години потім, як принесло заяця, звяла ся завзята сварня і дійшло до того, що він кинув тарелем о землю і вилетів з хати мов шалений, майже з слезами в очах, і проклинав її.

Хто тому винен? Чиж подруже не є ложию, великою ложию, скоро можлива річ, що насамперед бачить чоловік в жінці всьо найлїпше і найгарнїйше, а в чверть години опісля глядать на неї, мов на скажену звірину, лише з трудом здержує грізні рухи рук і кидає їй потопу лихих, гадких слів і проклонів? То болюче! Але й з її сторони погано, що так его дражнить задля якоїнебудь дрібниці: коли спізнить ся о чверть години, коли не хоче їсти риби тогдї, як їй захотїло ся риби, коли не хоче прочитати їй листу з урядовою тайною, коли пожартує з її приятелькою, коли купить без її відома нову краватку. День в день щось нового; а часом тревае сварня два і три днї.

Розуміє ся, що й він часом винен. Дивна річ, як він легко розсердить ся; часом задля одного слова, руху, погляду її гарних очай впаде в злість. І нераз довго мусить думати, щоби найти причину своєї злости. Вона також страшно нервова. Леда дрібниця, а вона тратить добрий гумор. А его се дражнить, коли вона з злім гумором; він тогдї не годен взяти ся до жадної роботи...

У всякім разї одна річ певна: вона занадто нервова, а він страшно загонистий. Та се є лише вияснене, але не оправдане. А при тім вона так бажає дитини і гадає, що дитина принесла би їм спокій; а то три роки минають, а нема нїчого.

Замкнений в собі, майже сумний, ішов дальше, роздумував і застановляв ся. Він волїв би піти десь до реставрациї на обід, н як

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** Львів пл. Галицка ч. 1. 510

Львівські польські ґазети отверто говорять, що привернене унії не є в інтересі Поляків, ані з церковного ані з національного огляду, бо унія віддалила би холмських уніятів від римо-кат. церкви і від польскої народности.

Познаньска ґазета Praca пише, що в Царстві Польскім (не сказано, в якій місцевости) відбуло ся нїчю велике віче „упорствуючих“ уніятів під голим небом. На сїм вічу було около 5000 людя, головно з більского, константинівского і влодавского уїзда сїдлецкої ґубернії. Були там і представники польских товариств Oświata narodowa і Opieka nad unitami тай богато бауітів із Кракова. Одушевлене вічевиків польскою справою було нечуване — каже Praca, — віче заявило ся за введенєм польского языка у всїх областях краю, де живуть уніяти...

Фактом есть, що в Холмщинї подїї мчать незвичайно бистро; що вчера можна ще було зробити, нинї вже оно неможливе. З огляду на сповнене годї нинї вже мати надію, щоби „калакутів“ вдержати для православної церкви, хочби она зробила їм уступки, які роблено в богато місцях 1839 р. (н. пр. православні священники голили вуса й бороди, замість рясы носили сутанни, уживали католицких ряс, приборів церковних і т. п.)

Римо-кат. духовенство люблинської епархії забирає „калакутів“ до римской церкви, хоч они уважають себе уніятами від 1875 р. і їх уніятами уznавала римска курія. В XIX. вїці деякі папи, послїдний раз Лев XIII, канонічно забор. нили строго римо-кат. духовенству приймати греко-католиків до римского обряду і уважати римо-католиками дїтий уніятів, коли-б якимнебудь способом ті дїти були охрищені римо-кат. священниками. За папи Пія X не змінено тих розпорядків, отже канонічно остають ся они в силї до нинї. Так до рішеня сего питаня остаєть ся лиш одна дорога: департамент чужих віроісповідань мусить згодити ся з римскою курією — або на спасоване заборони переходу уніятів на римо-католицизм, або на привернене в краю уніятской церкви в власною єрархією. Доки тої згоди нема, доти дїяне римо-кат. духовенства, котре принимає уніятів до латинської церкви, є канонічно неправильне. А о скільо канонічні розпорядки римской курії не суперечать державним основним законам, держава є обовязана старати ся, щоби ті канонічні розпорядки сповнювано“.

Отсе зміст статї „Нов. Времени“.

Автор говорить розумно і переконуючо що-до потреби привернена уніятской церкви і що-до безправства польского духовенства при знанім нам Галичанам, улюбленім его спортї „душехватства“.

Тілько одно вдаряє в очи, а іменно, що сей автор не каже нїчого об тім, яка мала би бути привернена уніятска церков з погляду национального, иншими словами: чи она має бути так само, як від часу польского повстаня з 1863 р. до 1875 р., обмосковлюючо-„обединяючою“, чи национально-рускою (українською). Коли-б она мала бути „обединяючою“ в бік московский, то шкода й труду клопотати ся кидертем уніятів з кігтїв польских ксьондзів. Як ми бачили у вчерашній статї Дурнова, він навіть в православних церков у Холмщинї радить вигнати усїх батюшків-Москалїв і проектоване холмске епископство обсадити Українцем, — то що вже казати про проектовану віднову уніятской церкви в Холмщинї!

Послїдні вісти з Росиї показують, що толеранційний указ царский показав сумні для православія наслїдки навіть на території „полудньово-західного краю“ т. є. ґубернїй волинської, подільскої і київскої. І там польскі біскупи забирають душі з мішаних супружий. Видко як на долони, що московске або змосковщене духовенство на українських землях „тїшить ся“ ненавистию народу. А до того само правительство нинїшним царским указом показало українському народови, що оно польщину на руских землях уважає чимось вищим від українщини, бо в „полудньово західнім краю“ дозволило по школах для Поляків польскі виклади римо-кат. релїґії і польского языка, а для Українців лишило виклад московский. Поляки по костелах голосять проповіди по польски, а Українцям мусять православні сьвященики проповідати по московски... Чи не значить се: наганяти Українців до польского костела і до польонїзації? Чи се не торг українскими душами?!

З ради державної.

На вчерашнім засїданю палата послів правительство внесло між иншим і буджетову провізорію на другу половину року 1905, проект закону в справі зміни закону о домовім податку, проект закону о пільгах при творенню рентових осель в Галичинї і торговельний договор з Німеччиною.

Президент палати, отвираючи засїданє, повідомив палату, що правительство просить о вибір квотової депутації.

Потому бар. Гавч і др. Гартель відповіли на кілька інтерпеляцій.

Коли приступлено до дневного порядку, счинила ся при дискусії над справою конґруї корчемна буча межи п. Шумаєром і ґр. Штернберґом, до котрої вмішали ся соціялісти. П. Шумаєр заявив ся против закону о конґруї і за розділом церкви від держави і школи.

П. Гладишовский промовляв за підвисшенєм платнї для руского духовенства.

Міністер Гартель заявляє, що управильненє конґруї є конечне, бо теперішний стан не дасть ся довше утримати. Проект правительства має на цїли поліпшенє матеріяльного стану низшого духовенства, а се не може стати ся без помочи держави, бо релїґійний фонд є занадто обтяжений. Вкінци просить, щоби проект передано комісії.

На тім перервано наради. Опісля ще п. Шенерер виступив против того, що послам виплачувано диети за той місяць, коли державна рада була відрочена. Дальше говорив против вибору квотової депутації перед управильненєм справ на Угорщинї. Вкінци домагав ся полагодженя свого внесеня в справі перзональної унії.

На тім засїданє скінчило ся; наступуюче назначено на нинї.

Війна.

Токіо. Надійшло тут справоздане японского посла в Вашинґтонї Токаґіри, після котрого росийске правительство іменувало *свого амбасадора* в Парижи повновластцем до мировых переговорів з Японом. Яко місце зїзду повновластців Росия предкладає Париж, але японьске правительство не годить ся на се, бо Париж є столицею держави вязаної з Росиєю союзом, а в додатку велике віддалене Парижа від Япону, зробило би ему немалі клопоти. Японе предложить місцевість положену ближше терену війни. Японе до сеї пори не імеинував свого повновластця.

Вашинґтон. Урадові круги сумнївають ся, що росийска відповідь вдоволить Японе. Рузвельт передав ноту Ламсдорфа японьскому амбасадорови Токаґірі, а сей відіслав еї до Токіо.

Петербург. Дневники сумнївають ся о можливости заключеня мира так довго, як довго Росия не віднесе хочби малої побіди на суши. Воєнне сторонництво знов взяло в Петербурзї верх. Особливо в. кн. Николай Николаєвич і міністер війни Сахаров суть за дальшим веденєм війни. В. князї Володимир і Александер Михайлович суть за завінченєм війни. Міністер фінансів мав заявити, що він не буде міг доставити потрібних ґроший, як війна потревае еще 2 до 3 місяцї.

Берлїн. Вчера розійшлась на біржи поголовска о великій битві, в котрій росийску армію побито, а Лїневича полонено. Ся вість доси не ствердила ся.

Петербург. Лїневич телеґрафує: Дня 11 с. м. наше війско обсадило кілька сел. Инший віддїл вимаширував до Чаведзі. Японьска компанія, котра була в копальни, відступила на полудневий захід.

Лъондон. В битві коло Цушіми затоплено також пять нїмецких транспортових пароходів, на котрих було 300 людий.

Сайґон. Кружляя росийскої фльоти охотничої, Кубань приплив вчера до порту Ст. Жак. Кохінхіньский ґубернатор выслав туди безпроволочно военний корабель, щоби стеріг невтральности.

Наґасакі. Росийский пароход шпитальний Кострома, котрого Японцї приарештували були яко підозрілого о участь в битві коло Цушіми, вчера увільнено. Кострома відплив до Шангаю.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Росиї.

Петербург. „Новости“ доносять, що проект Булиґіна в справі заступництва народів виключає Жидів, бо коли обовязуючі закони обмежають права Жидів, не можна позволити їм користати з виборчого права і допускати до участи в заступництві народів.

Берлїн. Покликані до Бересту резервісти з околиць Кишинева кинули ся на склепи, маґазини і мешкання Жидів і вачали рабувати. Поліция заховувалась безчинно. Коли Жиди вачали боронити ся, полїцмайстер казав пізнотї дати до них кілька сальв. На місци погибло 9 осіб, 15 тяжко ранено. Резервісти знущали ся над трупами і раненими. Рабунок трезав до пізної ночи.

Кольонїя. З Баку доносять, що кровавї бійки між Курдами а Вірменами тревають дальше. Курди мають не лиш діставати від поліциї оруже, але навіть офіцири жандармериї учать їх стріляти.

Париж. Оден дневник доносить, що в Петербурзї відбула ся вчера надзвичайна рада міністрів, котра остаточно ухвалила (?) уложену еще в марті лїберальну програму.

Анархісти.

Париж. Слїдчий судия переслухав арештованого анархіста Валїна, котрий зізнав, що в хвили арештованя не знав, що на іспаньского короля виконано атентат. При арештованю він хотїв лише увільнити своїх товаришів. Бомби привіз він сам з Іспанії. Атентат мав бути виконаний в Сан Себастияні, в часї повороту короля до Іспанії. Парискай атентат не був умовленний.

Барцельона. Арештовано тут Сауромана, котрий в анархістичнім руху має грати важну ролю.

Замордованє міністра.

Атени. Ранений ножем Деляніс помер. Арештований убийця заявив, що він хотїв пімстити ся за се, що Деляніс казав замкнути всї доми гри. Король поручив членам кабінету урядувати дальше і висказав бажанє, щоби президентом кабінету став оден з теперішних міністрів.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах**. До Прус потреба богато фабричних і полевих робітників. При фабричній роботї плата денна 2 до 2·50 марки після зручности, в акорді можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фен. Инші видатки, як каса хорих, асекурація і пр. виносять місячно 5 до 6 марок. Вік людий 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попереднього згоджена до бюра, самі мужчини, коли лиш відповідають вимогам. До полевих робіт в половинї з жінками за попереднім згодженєм. Білет брати просто до Осьвенцїма. В дорозї просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є сонцю в оцї. Всякі письма просимо рекомендувати для певности. — *Руске бюро посередництва в Найберуй*.

— **З российской України**. Київске педаґоґічне товариство мало д. 22 і 26 (ст. ст.) мая с. р. загальні збори, на котрих радженно про рїжні шкільні справи. Між иншим 13-тою точкою нарад було жадане: „Викладовим языком повинен бути рідний язык школярів, а зокрема в початковых і низших школах в місцях, де переважує населенє українське, язык український“. При дискусії відозвав ся голос, що додаток „а зокрема“ до кінця є зайвий, бо та сама гадка містить ся вже в першій загальній части. На те замічали инші, між ними п. Борис Грінченко, що додаток той є конечний, бо є ще й тепер Москалї, котрі український язык уважають за відміну московского та й появляє ся тенденция, щоби вилучити его з тих языків, в котрих має ся вести шкільна наука. Вкінци принято резолюцию в такій редакції: „Наука в низшій школї повинна вести ся в рідній мові школярів після книжок, уложених в тій мові, при чім державний язык має бути предметом обовязковой науки; зокрема безусловно конечно, щоби в школах для українського населеня вчено всїх предметів в українській мові. Потім п. Бор. Грінченко указав на конечність заложеня учительской семинарії з українською викладовою мовою, щоби учителї в українських школах знали викладовий язык тих шкіл; крім того треба в середних і висших школах завести науку української мови, історії і літератури. Збори згодили ся в засадї з тим внесенєм, але з уваги, що ті жаданя мають чисто педаґоґічний характер, не приняли его в резолюції, лише рішили звернути особливу увагу комісії на справу укр. учительской семинарії.

— **Ювилей проф. Антоновича**. Незабаром минає 35 лїт від часу, як в 1870 р. оборонив на київскім університеті Володимир Антонович свою дисертацию на магістра росийской історії, а за тим став її викладати як доцент. Щоб пошанувати 35-нї роковини дїяльности заслуженого „сина України“, рішили его ученики видати науковий збірник, а до редакційного комітету, що має сим заняти ся, вибрано проф. Дашкевича, Довнярського, Лободу, Левицкого, Щербину і Камаліну. Київске істор. то-о Нестора Літописця рішило установити премію его імени за труди около южно-руской археольоґії і історії. Ювілят із-за підорваного здоровля (ему тепер вже 71 років) від кількох лїт вже не викладає і живе в домашнім затишу з далека від громадяньского житя.

— **Перепони в еміґрациї до Америки**. З Турчаньщини пишуть нам: Вже від кількох лїт виїздяють селяни з тутешного повіту до Америки. Майже всї їхали на Гамбурґ без перешкоди, звідки завертали лише того, хто слабий на очи, або з иншої важної причини. Через Гамбурґ діставались люди до Америки найкоротшою дорогою і найменшим коштом. Та в послїднім часї вирнуло в Трієстї акційне товариство корабельної плавби „Австро-Американа“. В Кракові має воно головного аґента, Гольдлюста, а по всїх більших зелїзничих станциях аґентів наганячів. Вони порозсилали по громадах листи і проспекти, в котрих захвалюють дуже свое товариство, кажучи, що найлїпше їхати „przez naszej rządowej towarzystwo, gdyż nasz kraj, względnie naszego rządu popierać musimy“. Деякі селяни дали ся заманити і поїхали, але з Америки в листах до родини жалують ся, що в дорозї дуже набідились і їхали дуже довго, щось аж 21 днїв. Длятого другі вже не давали віри тим Жидикам аґентам і хотяй їм грозили, що їх завернуть, кількайпятьох селян покупили білєти до Осьвенцїма і поїхати. Та вже в Перемишли справдили ся погрози аґентів. Їх спроваджено на полїцию, відобрано всї ґроші і вони мусїли вертати домів; а кождий з них стратив даремно около 20 К, і мусїв іти пішки 5 до 6 миль від зелїзниці. Тепер знов пятьох завернули, хотяй були межи ними такі, що другий раз вибрали ся до Америки. Зваживши, що бідні люди, коли вибирають ся до Америки, зазичують ся, заставляють другим навіть ґрунти за процент, то через таке примусове завертане діє ся їм велика кривда. Вони мусять вдруге дожичувати ґроший (забрані звертають через старость). Деякі обходять далеко пакосних аґентів на Стрий, і т. п., щоби дістатись до Гамбурґа а инші ходять як блудні вівці і кленуть панів Гольдлюстів et Comp. що „popierają kraj i naszego rządu“! — *Б. Я.*

— **Упадок москвофілів**. Сими днями появив 91- і 92-ий випуск „Славяньского Вєку“, видаваного звісним ренеґатом Дмитром Вергуном у Відни. Є се випуск ще за 1904 р. а рівночасно послїдний, бо редактор повідомляє своїх читачів, що дальше видаване его журнала мусить застановити „для вияснення цензурних відносин в Росиї“. Як то „вияснене“ треба розуміти, річ дуже ясна. В Росиї під впливом лїберального духа, якому не можуть оперти ся вже й правительственні круги, змінили ся в послїднім часї погляди на „обединительну“ роботу наших москвофільских штабовців і постановили зречи ся дальших їх прислуг. Наслїдком тої зміни москвофільским прислужникам зачинає неставати „пассбій“, єдиної основи їх єствованя. Відбило ся се, як бачимо, насамперед на „Славяньскім Вєку“, що з недостачі фондів мусїв упасти. По орґанї віденьскої амбасади повинна би прийти черга на инші того рода галицкі „издательства“.

— **Побут перского шаха у Львові** викликав загальне ожившене в середині міста, головно в сусїдстві готелю Жоржа. Товпи стоять перед мешканем „короля королїв“ від рана до пізної ночи і глядять витревало на перший поверх готелю, де все являє ся на балконї по кілька фіґур в чорних европейских одягах, з брунатними лицями та з чорними колпаками на голові. Се члени шахової дружини, що заняла весь перший поверх з усїх чотирох фронтів. Инколи покаже ся на балконї сам шах і очи товпи на бруку аж горять з цїкавости. „Король королїв“ огрядний мужчина, середнього росту, лїт около пядесять, з пушистими, трохи обвислими вусами. Впрочім тип Перза, одягом і лицем подібнісенький до кождого члена своєї дружини.

ітя до хати при такім дивнім настрою, який завсїгди бував між ними по кождій сварні. Розуміє ся, що вона знов не промовить до него ані слова, не вийде з своєї комнати і буде сидїти з заплаканими очима. Гарна була буча!... Тарїль з дванацятки пішов в черепи. Але чиж не вона его до того довела? Чи не вона зачала бучу задля того заяця? Заяць все приносить нещастє!

Війти тепер до хати, в тую тишину, тую чужину, ворожнечу, в те пригноблююче страшне мовчанє?.. А служниця? Тая страшна Іванна! А в тім чи Іванна чи яка инша, то все одно. Але ся особливо его сердить. Може то і вона тому винна, що кожде непорозуминє кінчить ся такою бучою? Служниці то проклятє, особливо в малій хатї. Кухня є близько комнати, так що кожде слово в ній чути. Найменший шелест, а коли цїлком тихо, то в комнатї чути і кухні навіть віддих служниці. То страшно жевує. Его доводить се до лютости, коли Тіля зачинає за голосно говорити. Чи служниця завсїгди мусить всьо чути? Чи то не по чортівски і не нароком робить Тіля? Очивидно, що нароком; бо кілько разів я її остерігав: чужа особа, до того служниця, не потрібна нїчого знати о незгодах між чоловіком а жінкою.

Се его дратувало в тій тїсній хатї. Нїколи не можна бути сам на сам. Служниця завсїгди мусить бути, як не в комнатї, то в кухни, і всьо чує, всьо видить і чує, що пан і пані сварять ся або не говорять до себе.

Проклятє! Тая дівчина робить з него комедианта, лицеміра. Нераз глядить він на жінку бішеними в гнїву очима, а говорить спокійним, тихим голосом — з уваги на служницю. Нераз говорить жінці найгрубші слова, зневаги — шепотом. Колись там, коли після такої сварки, веденої шепотом, Тіля дістала нервного атаку, прикликав дівчину і казав їй принести води, а при тім збрехав тоном супокійним та ввічливим: „Моїй жінцї зробило ся рантом недобре“.

Але чиж дівчина того всего не чує? Чиж не бачить? Чи нинї рано не чула, як він, в проклоном на устах, кинув тарелем на поміст, розстрісав его на кусні а відтак вибіг, замкнувши з гуком за собою дверї? А чи вчера не чула плачу его жени?

По правдї був він худобою, негідником, шубравцем, коли став ся причиною її сліз і зробив її нещасливою. Бо вона преціз в ангелом; будучи в добрім розположеню, вона є ангельско-добра, посьвячує ся для него, несамолюбна. Тай яке-то житє вона веде? Правду кажучи, житє не дає їй нїчого. Майже безнастанку сидить дома та працює. Могла зробити кращу партию та жити в лїпших условинах.

Але тепер мусить все до ґрунту змінити ся. Він присягає, що не буде вже лаяти ся, та що вапанує над своєю пристрастию. Шкода розбитого тарела.. він є надто порывистай тай попадає в лють задля першої лїпшої приключки... Так, так! Але чиж она не сказала, що волить викинути заяця, анїж післати его Коосови? А він-же купив заяця для Кооса! А впрочім, кулюючи заяця не робив сего без нїякої задушевної цїли — чиж ему вже не вільно сказати ні слова? Все добре і гарно, аби лише не плакала. Добра, люба женщина...

(Дальше буде.)

Цїлковита недостача якої небудь ріжнородности се головна черта у зверхнім виглядї перских гостий. Вчера рано шах вже о 6 год. був на ногах. По снїданю викупав ся в зимній водї з горячим тушам. Відтак оглянув в серединї цїлий готель, звертаючи увагу на его уладженє, вислав богато переписнних листків з видами Львова, принав кільна депутацій і в полудне дав ся фотографувати в балькона. О 1 год. було друге снїданє. При знаджуваню присмаків для шаха і его родини працює 12 готелевих кухарів і двірский кухар шаха. О 5 год. шах виїхав головними улицями міста на Високий замок, де спожив підвечірок. Вернувши до готелю, фотографував з балькона зібрані товпи. Підчас обіду о 8 год. випитував ся державця готелю про національні і религійні відносини Львова та краю. Виїзд на лови до Старого села відпав. Взагалї шах в принятя у Львові дуже вдоволений. Вчера велїв доставити собі всї часописи, що писали про его приїзд до Львова і деякі описи велїв собі переложити на французку мову.

— **Убийство на Клепарові.** Вчера вечером улиця Клепарівска у Львові була видовищем страшної подїї. В домі під ч. 26 мешкав муляр Станислав Поне, з котрим ворогував від довшого часу его сусїд, 18-лїтний шлюсарский челядник Станислав Сумара. Вчера оба противники, стрінувшись случайно, почали ся сварити, а відтак битись. Сумара вже давно відгрожував ся, що убє свого ворога, і той намір виконав підчас вчерашної бійки. Штовхнув ножем Пона під паху так сильно, що той незабаром сконав. Сумару арештовано.

— **Шкільні мундури.** В російских ґазетах появила ся вість, що начальство виснаветградсвої ґімназиї звільнило молодїж на лїто від ношеня мундурів. „Новостямъ“ ся вість видала ся неімовірною, бож „русскому гимназисту безъ формы никакъ нельзя!“ Але на випадок, коли би ся вість була правдива, „Новости“ дуже радо її витають і вискавують бажанє, щоби шкільні мундури раз на все скасувати. „Гидко дивити ся — кажуть — на хлопців, одїтих в маскарадні костюми. Маленькі чиновнички! Досить в нас і великих заступників тої милої кляси людий“. Шкільній дїтворі — пишуть дальше — зовсїм непотрібно мундуру. Їй треба доброї науки, а як там буде одягати ся і вона і її учителї, се цїлком байдуже. Касарняність і военщина все і у всїм гидкі, а особливо у дїтий. Одїж для дїтий повинна бути проста і легка. Широкий ковнїр, відкрита шия — щось вїби матрозка — коротке штани, не довші як до колїн (у хлопців колїна й так все подерті); легкі черевики на ті рідкі випадки, коли обув потрібна. Взагалї дїтям і підросткам ходити би босо, — в теплий час все і всюди, а й в холод в теплій хатї дале ко пїп е ходити босо. Одїж повинна складати ся з як найменшого числа частий, щоби її можна скоро надягнути і скоро скинути. Потрібно воно на те, бо тїлесні вправи повинно ся робити по більшій части наго, — не лиш такі, як плаванє, біганє, думанє, а й взагалї ґімнастика. Гарне тїло, сильний дух, сполука свободи і згоди — ось чого у нас так мало, а чого бажати би бодай нашим дїтям! — Ось які відзиваються голоси в Росиї! А у нас?... Тридцять кільна лїт минуло, як кр. рада шкільна, ледво уконституовавши ся, не мала нїчого пильнїйшого, як подумати о тім, щоби шкільну молодїж закутати в касарнянщину, в московску „форму“, в мундур. Довго боролись ся против такого наміру і учительство і суспільність, поки не настав сумної памяти Бобжинський, котрому удало ся насамперед переперти в соймі резолюцию (1890 р.), а опісля (1894) вимогчи і у правительства умундуроване молодїжи. Мало воно нїбито „затерти ріжницю станів, у богатших усунути бажане визначати ся від инших, у бідніїших неохоту, випливаючу з почутя упокоренья;“ мало „молодїж сильнїйше спонучити, розбудити у неї почутє власної чести, хоронити перед зїпсутєм і покусами;“ мало шкільну молодїж відзначати, бо нїкому иншому шкільного мундуру носити не вільно. Правда, що бажаня і надії п. Бобжинського не сягали так далеко, щоби подумати також і про вигоду та про вплив одїжи на здоровлє. Але десять лїт досьвіду могло чейже показати вже, чи сповнила ся хоч одна з тих надій, які він нїбито прикладав до мундурів. Противно всьо вийшло навпак. Паничі справляють собі найріжнїйші і найвибагливійші мундури, щоби лиш вирізнити ся від голоти; в парадних мундурах тим сьмілїйше і зухвалїйше самі бігають за покусами і зїпсутєм, наслїдуючи инших умундурованих паничів. Почутє чести заминило ся в зарозумілість на свій мундур, котрий молодїж переважно так полюбила, що дальшим і найбільшим її бажанєм є знов лише мундур, прикрашений зьвіздами і золотом. А вже чудувати ся треба, що кров не заливає такого хлопця, закованого в півметровий тїсний ковнїр! Про якусь контролю публики над шкільною молодїжию не може бути й бесїди, бо раз, що всякий, хто хоче забавити ся легким коштом в паничадетв, справляє собі шкільний мундур, хоч не є учеником, а контроля в тім також неможлива. Але нашій шкільній власти все те байдуже; вона рада, що виковує... молоде польске війско.

— **Гіркі слова правди** высказала росийска часопись „Наша жизнь“, роздумуючи на тему: „Чѣмъ мы (т. є. Москалї) казались а чѣмъ оказались?“ Доси — пише згадана часопись — „ми“ були в положеню великої держави. Люди, що держали в своїх руках власть над стомілїоновим народом, забували про той нарід, не числили ся в его потребами і тратили кольосальні средства на піддержанє престіжа великої держави. Армія, фльота і полїція пожирали масу гроший, державний бюджет зростав дуже скоро, селянські податки пожирають по обчисленям міністерства фінансів 36 проц. чистого доходу селянської родини, а там, де чистого доходу нема, набирують ся величезні залеглости або практикує ся система податкових відробітків. Сїм мілїярдів довгу, двомілїярдний буджет і довкола нужда, темнота, голод і вироджене... Ще в 1891 р., коли великий, історичний голод проняв жахом весь цивілїзований сьвіт, ще в тім мрачнім році престіж великої держави став підходити на престіж голодної Індиї, але „ми“ того не замітили, „ми“ повичали гроші, били Хіви! А тепер... тепер, як доносять часописи, в північних російских ґуберніях виставлено на продаж величезні простори державних лїсів для заспокоєня потреб державної господарки. Підчас управи п. Віттого російскими фінансами признає ся в офіциальних звітах, що недороди і голодівки за десять лїт зробили сїльскому господарству шкоду на мілїярд рублів, а на других сторонах тих-же звітів констатує ся, що в тім часї „ми“ повичили більше як мілїон рублів. А тепер... тепер „нам“ не дають, „ми“ ескомтуємо державні векслї у чужих банкирів під услівями, про які навіть не говорять... Був час, коли „ми“ кидали пострах за всю Европу, коли „ми“ розпоряджали вікінними престолами, рішали судьби народів, давили по рецепті Метерніха свобідну думку в середній Европі, розпочинали непотрібні війни і „нас“ в Европі ненавиділи найгорячійшою ненавистию. Тепер настав такий час, коли армія потерпіла тяжку страту, фльота розбита на голову, осталась лише полїція і в Европі нами гордять... Наша система, ліквідована так швидко, пригадувала Европі її далеку минувшину і крім гидкої відрази не могла викликати у неї иншого почування, иншого відношеня. Година вибила, мертві остануть ся мертвими, дїло настало новим. І які злочинні в сю годину, в сїм році національної жалоби по сотках тисячів жертв далекосхідної авантури, які злочинні тепер ревні „патріотичних“ крикливців про се, що „ми“ пішлемо третю, четверту, десяту ескадру, що ми побудуємо сотки нових панцирників, що „ми“ не знемогли ся приношенем жертв і т. д. і т. д. Епоха сумного часу, роки тяжкого лихолїтя блїднуть перед мрачним жахом, який огортає поневільно кождого Москаля тепер, в сю хвилю, коли там, на далекім морі, без потреби Росия потерпіла знивечню, ганебляч обиду... не за свою вину. І коли тоді, в глубокій старині народ, тільки він один, зміг і був в силї вивести збіджену вітчину на нову дорогу, усунувши тих, що завели її в болото, що знищили та зруйнували її гаразд, то тепер... З тої пори минуло 300 лїт і хто сьміє сказати, що ті триста лїт минули даром? Громи далекого Сходу заглушать богохульні слова. Голос народа проклине войни і голосїне крикливців...

— **Убите конзуля в Мароку.** Як донесла онодїшна телеґрама, в мароканьскім портовім місті Мазаґан, над Атлантийским океаном убито конзуля Данила Маддена, що був рівночасно представителем Анґлії, Австриї і Данії. Чотирох Арабів вдерло ся нічною порою до дому Маддена, що стоїть за містом, і в спальни кинули ся на свою жертву, котру заштилетували а для певности стрілили ще в чоло конаючому. Жінка Маддена благала навколїшки о житє для чоловіка, але розбишаки поранили також її і служницю. Здає ся, що Араби допустили ся злочину для грабежи, бо забрали всї вартісні предмети. В послїдних часах мароканьске населенє настроєне супротив Християн дуже ворожо. В Мароку убили одного німецкого купця, в Мелїлї увели кількох іспаньских горожан, в Танґері зранили кореспондента Тітез-а, а торік увели Американця, Пердікаріса і его пасерба Верлея, що був анґлійским горожанином. Оба находили ся в руках звісного опришка Райсулія, котрий видав їх аж тоді, коли дістав богатий окуп. Все-ж таки Райсулї став ґубернатором Танґеру і недавно приймав навіть німецкого цісаря Вільгельма, котрий назвав того опришка своїм приятелем та радив ему не піддавати ся нїяким впливам Европейців, маючи на думцї Французів...

З товариств.

— З „Кружка правників“. Всїм товаришам правникам, котрі вносять подана о припущенє до правно-історичного іспиту, пригадуємо рішеня виділу і загальних зборів „Кружка правників“, якими припоручено товаришам в своїх поданях до деканату о припущенє до І державного іспиту виразно зазначувати, що „підписаний просить о позволенє здавати іспит в руский мові“. Квестия здаваня іспитів в руский мові вельми важна, тому думаємо, що всї товариші в тої причини піддадуть ся безусловно позитивному рішенью. За виділ: *С. Баран* голова, *Ю. Балицкий*, за писаря.

Видовища і забави.

Повідомленє. Друге і трете представленє комедиї Ґрагория Цегливьского „Ворожбит“ на доход будови „Народного Дому“ в Ворщеві — за звиженим вступом для міщан і селян — відбуде ся в зелені сьвята т. є. в днях 18-го і 19 червня б. р. в сали „читальні Просьвіти“ в Ворщеві. Початок кождим разом о год. 8 вечером. З огляду на цїль просимо особливо всїх наших міщан і селян до численної участи.

Тов. ґімн. „Сокіл“ в Бучачи устроює в четвер 22 червня 1905 р. вечір з продукциями ґімнастичними і вокально музикальними в комнатах тов-а: „Руска Бесїда“. Вступ 2 К лише за запрошенєм. Початок о год. вечером — *Старшина*.

Руский народний театр в переїздї зі Скалата до Чорткова дасть дня 20 с. м. в Тернополи в сали „Міщанського Брацтва“ представленє народної оперы в 3 дїях Аркаса п. з. „Катерина“ при співучасти військової орхестри. В Чорткові перше представленє 22 с. м.

Читальня „Просьвіти“ в Острові коло Щирця дає в неділю 18 с. м. (новий день Зелених Сьвят) в своїй хатї *вечерок в честь Шевченка*. Програма обнимає 10 точок вокальних, між тим дуети і соля. Гості мило витані.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові розписала лїцитацию на доставу шутру, камінних і зелїзних материялів будівляних, ванна, цементу, карболїнеум, фарб, покостїя і ляків, материялів до уряджена телеґрафу, приладів до бюр і паперу картонового на білети.

Близші услівя і формулярі оферт можна одержати в ц. к. Дирекциї зелїзниць починаючи від 13 червня с. р. — Реченець до вношена оферт кінчить ся дня 30 червня 1905 р.

Переписка Адміністрациї.

Вп. В. Ше. в Ба. Тепер заплачено до кінца мая а не червня. — Е. Се. в Ко. За черґезь прийде нам ще 2 К. — В. Ал. в Льв. Тепер вплачено лиш до кінца мая. — І. Кл в Ча. Тепер вплачено за май а не червень. — Г. Ле. в Ні. За червень прийде нам ще 2 К 40 с. — В. Ку. в Лі. До кінця червня належить ся нам ще 8 К 40 с. — І. Цю. в Зб. Тепер заплачено по конець червня все. — І. Слі. в Кн. За 3 квартал прийде тепер лиш ще 3 К. — І. До в Ко. До кінця червня належить ся нам ще 1 К 60 с. — К. Ла. в Пе. Одержано і годать ся. — О. Во. в Во—Ка. Тепер вплачено за май а не червень. — В. Сі. в Ст. За червень прийде нам ще 2 К 40 с. — Г. Ос. в Кр. Тепер вплачено за май а не червень. — О. Ле. в Же. До кінця червня належить ся нам ще 1 К. — А. Ба в Ча. Тепер вплачено за май а не червень.

— **Українська Накладия** повідомляє, що для догідности своїх П. Т. предплатників впровадила чековий оборот, тому хто хоче в той спосіб замовляти „Любощі“ (вальці на фортепан) зволить подати свою адресу. Число конта чекового 869.999.

Календарь: Гр.-кат.: нині (четвер) Никифора завтра (пятниця) Лукіяна, позавтра (субота) Субота над. — рим.-кат. нині Віта і Модеста, завтра Франца Вен. позавтра Адольфа.

Репертуар рускої тетри на гостинних виступах в Скалаті [сала „Руского банку“, початок о год. 8 вечером]: в суботу 17 с. м. „Cavalleria rusticana“ опера Масканього; в неділю 18 с. м. „В народі“ конкурсовий народний образ драматичний в 5 дїях Степенка; в понедїлок послїдно представленє „Невольник“ історичні картини в 5 дїях Кропивницкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ що второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрим неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інстатута і Тов. ім. Шевченка (в год. попольднєвих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стовариш. зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць май 1905.

		Кор. с.
I. Стан довжний:		
1. Удїли членьскі		28.344·73
2. Фонд резервовий		2.289·50
3. Вкладки щаднич.		—·—
а) стан на початку місяця	К 113,663·02	
б) вложено в маю „	29,092·01	
в) вийнято в маю „	16.908·93	
позістає з кінцем місяця		125.846·10
4. Кредит банковий		14.681·—
5. Позичка в гал. фонді пропинац.		25.000·—
6. Сальдо відсотків		5·914·37
7. Неподнята дивіденда		791·25
8. З рах. рижних сторін		174·79
Сума		203.041·74
II. Стан чинний:		
1. Позички удїлені на скрипти і векслї:		
а) стан на початку місяця	К 184,553·16	
б) удїлено в маю „	13,520·—	
в) сплачено з маю „	16.832·48	
стан з кінцем місяця		181.240·68
2. Кошти адміністрациї		1477·65
3. В щадници почтовій (оборот чековий)		1625·24
4. Движимости		729·40
5. Льокациї в Товариствах і банках		11.620·97
6. Готівка з днем 31/5 1905		6.3 17·80
Сума		203.041·74

Членів прибуло 17, убуло 0, остає з кінцем мая 1905, всїх членів 594 з 716 деклярованими удїлами в сумі 35.800 К. Удїл членьский 50 К — може бути вплачуваний ратами; вписове 2 К. Товариство принимає вкладки щадничі на 4½%, пожички удїляє на 7%. Товариство посередничить в заспокоюваню обезпечень на житє всякого рода і удїляє дотичних інформациї безплатно.

Львів дня 31 мая 1905.

Просимо о замовленє на народні марки. По звісних заливах, що неоферованих листів народною маркою не будуть патріоти принимати, се прямо стид для патріотів, що на цїлий місяць ледве одно, два замовленя приходять. Пригадуємо, що народні марки можна дістати у Львові в Народній Канцеляриї, в товаристві „Просьвіта“, в „Сокільскім Базарі“, а на провінциї в склепах „Народної Торговлї“ і в руских торговлях. — *Народна Канцелярия.*

Дирекция „Ризниці“ в Самборі повідомляє Всч. духовеньсво і Впов. учителїв, що сими днями дістала новий наклад малих образків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. удїляє ся 10%. 488 2—6

Надіслане.

Отвертий лист до п. Ф. Оліярника, властителя торговлї приборів церковних і девоционалій в Львові, ул. Театиньска ч. 3.

Пересилаю належитість за чотири фани. Дїйсно так материял як і викінченє фан есть як найлїпше і найкраще. Тож складаю Вам за тов сердечну подяку. Притім ціна есть неймовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати де інде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно зачатім дїлї.

Сьвящєник Николай Чубатий, парох Петрикова. 545 1—15

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьскої)

отворила **комнату до снїдань** і просить рускі вруги о численні відвідини. — Обслуга руска. 443 11—15

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропинаційні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Всякі заграничні монети купують і продають найкористнїйше

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

Замовленя з провінциї виконуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 є 12—?

„The Gresham“

товариство житевих обезпечень

під контролею австрийского і анґлийского правительства.

Яко запоруку для австрийских обезпечених признало правительство отсї вартости: Депозит тов-а в ц. к. центральній державній касї у Відни виносив

8 лютого 1904	К 26,416.338·10
Реальність у Відни	„ 1,050.000·—
Реальність в Празї	„ 450.000·—
Позички виплачені обезпечен.	„ 3,605.734·13
	К 31,662.672·23

Проспекти і нові тарифи доставляє даром Філія для Австриї у Відни I., Giselastrasse 1 (дім власність тов-а) 485

і Головна аґентура для східної Ґалиции у Львові, пасаж Гавсманз 3 а.

Товариство війде радо під корисними услівями в зносини з людьми, що надають ся на аквізиторів до житевих обезпечень.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої вручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, квікери якого і всїякі инші прибори оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

РЕДАКЦІЯ

Бібліотеки для рускої молодїжи в Коломиї

поручає на **надгороди** пильности премії свого видання.

Цїнники або примірники на оказ на жадане даром відворотною почтою. 523 2—3

Укінчений матурист, спеціяліст в математиці і фізиці, глядає лекциї на сезіа яко управний дірїґент і музик може рівночасно обняти місце також при якімсь рускім сьпівацкім товаристві, заложити хор і орхестру. Ласкаві зголошеня до Адміністрациї „Дїла“ під „Математик і музик“. 2—6 529

Правдивий приятель людскости

удїлить Вам безплатно основних порад в цїли поправленя Вашого положеня, коли тільки подасьте ему свою адресу. Письма слати під: „Edelmut“ an Max Kellner, München, Mitterstrasse 6. 546 1—10

Помічника пошукує торговля товарів корінних Івана Бориса в Перемишли. 54 1—2

Ученица в укінченою семою клясою глядає на один рік лекції в руськім домі. Вимоги дуже скромні. М. Лежаньска в Покропивній, п. п. Кізлів. 498 7—10

Семинарист II р. шукає лекції на селі на час ферій т. в. від 15 липня до 30 серпня. Михайло Вислобоцкий ул. Коперника ч. 36 у о. Дольницкого. 528 3 3

Потребую карбового жонатого, письменного, на вікт. Зголошення до адміністрації „Діла". 534 2—4

Микуличин
мешкане до винайму — школа. 516 3-3

2 зр. за перерібку трьох матерацових нодушок. Дрелїхи на покритя від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої колдри, покритя від 45 кр. за метр в робітни 521 4—30
І. ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника.

Доброго помічника із сильним „теноровим голосом потребую як найскорше. Умова письменно або на місци. Ілия Калитчук церковний півець в Тернополи. 461 5—6

Ученик осьмої класи сейчас може поїхати на лекцию. — Адресувати: Емілія Кобірецка, Перемишль, Добромильска ч. 36.

Globin

40 П. 3—9
дає без труду
знаменитий полиск!
Удержує шкіру
мягкою і тревалою.
Одинокій фабрикант:
Fritz Schulz jun. Aktien.-Ges.,
Eger і B. u. Leipzig.

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цінах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчині коло Коросна. Цінники і прібки оплатно. 150

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"
при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Впов. сьвящеників і катехитів, учителів і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити в канцелярії Товариства ринок ч. 10 по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тїточка Ганна" і „Два старці Богомільці"	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
7.	Гетманьскі свати	50 „
8.	На послуханє до Відня	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Мелания	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіни	52 „
13.	Цїкаві розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і єго дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Лїнкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория Украіни-Руси (з образками)	30 „
24.	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвеник „Хвалите Господа з небес" в оправі полотняній з футералом 1 К	80 „
26.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом 2 К	40 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань
Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у
ТІРІНҐА БРАТІВ
наслїдника Якова Геллера
Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.
319 25—30

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ
і головний склад
будівляних материялів
Мих. Мікося
Ярослав, Ринок, пл. Парохіяльна
поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжиніґрам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно	біле ґашене і скалисте ґідравлїчне	— — — —
Ґіпс	краківський і львівський	— — — —
Цемент	портлянд вагонами і на бочки	— — — —
Асфальт	природний, штучний плити до фундаментів.	—
Підлоги	камінкові, цементові сірі, мозайкові, ґладкі, жолобковані	— — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальки до каналїзациі	— — —
Керниці	бетонові ріжних розмірів, мулові	— — —
Миски	під рури Ринки отверті	
Сходи	камінці граничні	— —
	бетонові	— — — —
Цегли	шамотові, окладкові до фасад	— — — —
Дахівки	краєві, заграничні, червоні, склянні	— — —
Коминки	камінкові Папа дахова	
Ольґеїна, Карболїнеум		
Каналїзация	і роботи бетонові всякооо рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.	

467 16—15

МОРШИН
під Стриєм, зелїзнича стация (3 години від Львова), почта і телеґраф в місци.
Власність тов-а галицких лікарів. Жерела гірких від, солянки, боровина, гідротерапія. Нові гарні купільні комнати, найновійше лїчниче уладженє, водопровід, мешкальні доми дуже вигідні, місцевість осушена дренамн. Величавий парк і просторі чатинні лїси, гарна околиця. Реставрация у власній управі. Сезон від 1 червня до 30 в ресня. — Лїкар заведенє Д-р Станислав Ясиньский. — Проспекти на дманане. 453 4—4

КОНКУРС.
„Шкільна Поміч" в Чернівцях оголошує конкурс на приняте учеників середних шкіл до свого інститута за місячною оплатою 41 К за цїле удержане в пранем. Інститут під пеодатою 41 К за цїле удержане в пранем. Інститут під педаґоґічним доглядом.
Зголошення на руки гр.-кат. пароха о. Келестина Костецкого, ул. Руска ч. 32, найпізнїйше до кінця липня с. р.
Першенство мають дотеперішні питомці. 535 3—3

Важне для церков!
Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п
БРАТЯ МУНД, Львів
улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)
Фабричний склад будівельних материялів.
Взірці і цїнники даром і оплатно.
Першорядні порученя. 41017—22

Робітня столярско-різбарска
під фірмою:
Антін Оприск
у Львові при улици Красіцких число 7,
приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, мебльового, скляпового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.
Всї роботи виконую солїдно і по уміркованих цінах.
Вп. Земляпів прошу о поперте мої робітні!
289 1—10 З повним поважанєм: **Антін Оприск.**

Ткацкі вироби
з найліпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дими, дрелїшки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блювки і т. п. поручає по уміркованих цінах 259
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Менсовича
в Корчині, коло Коросна.
Хто важадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

ЗАМОВЛЕНЯ
на
Весняний транспорт вагоновий
ВИН
приймає
Народна Торговля у Львові
Ціна вин:

Іа	при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів
	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.
Іа	при замовленю 100 літрів	50 літрів	25 літрів
	ціна за 1 літр 1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне	при замовленю 100 літрів	50 літрів	
	ціна за 1 літер 1·20 кор.	1·24 кор.	114

Франко стация Львів — бочка не числить ся.
Поручаємо також вина дорожші і знамениті **„Меди питні".**

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ
під фірмою:
АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА
Львів, ул. Коперника ч. 17.
Виготовляє білєти візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг літоґрафії.
Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.
Машини порушані силою електричною! 544 1—?

ІВАН ІҐНАТОВИЧ
у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицневича ч. 11
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслідках
ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні плтна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найліпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило есть з кождого огляду одним з найліпших дезінфекційно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також приметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, печене ніг і порші на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Таніпове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на печене голови, усуває порші і сверблячку шкіри 70 сот.
209 26—84

У Львові отворено під дирекциєю ц. і к. підполковника в ст. сп. п.
Кароля Наскали Нагліка
рицаря ордеру Франц Йосифа і т. д. високим Правительством концесіонований інститут, який складає ся:
а) **з бюра інформацийного** в справах військових,
б) **зі школи військової** приготовляючої аспіратів до іспитів для однорічних охотників (Intelligenzprüfung), як також до всяких инших військових іспитів.
г) **з пансіона** для образуючої ся молодїжи, місцевої і замісцевої в школах публичних і приватних.
Програми розсилає дирекция gratis і franco улиця Пекарска ч. 37. 489 3 5

Бюро заряду фабрики
штучних навозів
І галицкого Товариства акцийного для промислу хемічного
(перед тим Спілки ком. Ванґа)
зістало перенесене до дому
при ул. Академічній ч. 8.
І. поверх. 5·2 2—3

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„	Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„	Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„	Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„	Рави рускої	7·50.
„	Станиславова	8·05.
„	Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„	Яворова	8·18, 4·32.
„	Коломиї	10·05.
„	Ряшева	10·35.
„	Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„	Белзця	5·—.

На Підзамче

„	Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„	Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„	Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„	Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова		**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25 6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Вемічки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„	Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„	Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„	Яворова	6·55, 5·58.
„	Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„	Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„	Белзця	11·10.
„	Ряшева	4·10.
„	Коломиї	5·50.
„	Рави рускої	7·30*.
„	Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„	Стрия	11·10*.

З Підзамча

„	Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„	Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„	Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„	Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„	Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим кат. сьвята.)
„	Любіня вен.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черленими чорнилом; поїзди нічні є замічені звіздков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.
Звичайні білєти їзди як також білєти всякого инакшого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна бувати через цілий день в мійскім бюрі п. н. державних лїсниць, насип Ґаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо поклякувати на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редагує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.
З друкарні Народової [Манєцких] Коперника ч. 9.

Ч. 124. Львів пятниця 3 червня (16) 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) 5-ій годині по południu. Яко літературний додаток голучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Администрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кінського 2; С. Соколовский, Панас Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії:		на границях:	
на цілий рік	32 к.		48 „
на пів року	16 „		24 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Поздоровлення і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

На Угорщині.

Конфлікт з другою половиною нашої Монархії входить знов в один з критичних моментів — король відкинув остаточно всякі дальші переговори з мадярскою опозицією а на чолі управи краю має станути силезний вже кабінет позапарляментарний. Як доносять дневники, Фаврварієви удало ся вінця зложити міністерство а найдальше в неділю наступить вже его заприсяженє. В середу слідуючого тижня представить ся новий кабінет угорскому соймови і розпічне de facto свої ағенди.

Нове правительство мало дуже тяжкі народини і се вже одно каже вгадувати ся, що з того породу не буде велик і потіхи. Правительство урядниче, яким іменно є міністерство Фаврварія, не може числити на успіх на Угорщині, де змисл конституційний є високо розвитий і де по правді проти нового кабінету стане цілий солідарний мадярский нарід. Вже заходи около злуплєня того рода правительства напотикали на поважні трудности, бо Мадяри оголосили товариский бойкот проти кождого, хто важать ся вступити до урядничого кабінету — і тим іменно пояснює ся, що на утворене міністерства треба було ждати цілісінький місяць. Нове правительство вступає отже на арену під знаменем беззгляднеї боротьби, а нема сумніву, що всї шанси успіху стоять по сторонї не правительства, а як раз мадярскої опозиції. Правительство Фаврварія має вже в собі дві есенціональні хиби, які доведуть его до неминучої і скандальної загибели — перша тота, що правительство буде мусїло опирати ся на самім насилю, не маючи за собою нікого серед мадярского населення, а друге те, що правительство буде мусїло правити в стані ех lex, абсолютно, проти і без волї конституційною чинника і тим самим замотає ся в ряд конституційних злочинів, з яких нема виходу хиба через coup d'etat, свого рода державний переворот і замах стану. Що на такий остаточний замах стану, на таке ultimum remedium не згодять ся однак навіть верховодячі віденські круги, котрі розпочали війну, о тім годї й сумнівати ся. Замах стану требаб було поперти силою, накинути его з оружием в руцї, а що на такий експеримент не може зважити ся Австрия, і так розєднена і розбита, та вести справедїшну внутрішну війну з другою половиною монархії, се лежить як на долони. Прийдеть ся отже капітулювати, а що сю капітуляцию випередять скандали і всїлякі надужитя власти зі сторони урядничо-ґенеральского правительства, то і капітуляция випаде дуже соромно і причинить ся до тим сьвітлїйшої побіди мадярскої опозиції. Навіть можна, не будучи пророком, на перед сказати, що введене урядничого режіму на Угорщині є початком кінця в борбі корони з мадярским народом та що сей режім є як-раз водою на млин сепаратистичних мадярских змагань, бо коли той режім упаде — а упасти мусить! — то верховодячі віденські круги остануть ся вже без всяких дальших атутів в руцї, а солідарні Мадяри остануть ся на полї бою повними панами ситуації. Тодї мадяска опозиция подиктує сама условя мира в Відни, а що ті условя не будуть легкі і доведуть до зреалїзованя всїх національних домагань мадярского народу в теперішну хвилю, о тім також годї сумнївати ся, хто знає беззвзглядність Мадярів в форсованю своїх національних цїлий.

На раї — як сказано — урядниче правительство на Угорщині „ist schon da“, а в обох сторін падуть перші стріли інтересного бою. Фаврвари грозить, що зараз на самім початку відрочить сойм і буде правити в стані ех lex. значить без сойму, після чого певно прийдуть нові вибори, аби довести до зломаня опозиції. На те Фаврвари убрав свій кабінет в гарну цьвітку — міністра для внутрішних справ Йосифа Кріштофі, человіка, що вже за Банфія був вибраний до сойму лише завдяки нечуваним виборчим надужитям і славить ся яко один з найбезсоромнїйших виборчих махерів по тамтім боцї Литави. Та тимчасом не ховає рук в кишені й мадярска опозиция, до котрої належать тепер вже всї мадярскі сторонництва, так що правительство Фаврварія може сьміло сказати, що не має за собою нікого а проти себе увесь мадярский нарід. Навіть либерали, що піддержували доси режім Тіси, перейшли до опозиции а нове правительство привитав також і поважний либеральний дневник: Pester Lloyd, від ряду літ півофіціальний орган всїх правительств на Угорщині, пламенною опозиційною статею. Кромі того здає ся, що членів нового правительства стріне не лише загальний товариский бойкот але й відмова послуху в усїй адміністрациїній машині, бо вже тепер вийшов від конґреґациї в Боршоді зазив до комітатів відмовити послуху при виконаню міністерских розпоряджень, які вийдуть в стані ех lex, а такий зазив не остане ся без успіху і врешті мадярского краю.

Нове правительство еще протягом сего місяця попустять ся надужитя власти і нарушена конституциї, а се іменно з приводу т. зв. квоти на спільні видатки. Квота має бути ухвалена соймовими депутациями в кінци сего місяця, а що се не наступить, то означить ві сам Фаврварієві під особистою одвічальностию. А за тим першим гріхом, гріхом, що тяжко обтяжить політичну совість нового правительства, прийдуть в скорі, розуміють ся, і другі.

Дивлячи ся на тоту слїпу улицю, в яку забила ся оттак дуалїстична політика верховодячих кругів на Угорщині, годі не відчувати деякої радости, яку відчуває іменно кождий, коли бачить, що по гріху наступає кара. Теперішний скандальний конфлікт між короною а мадярским народом є іменно такою карою, карою за гріхи, які поповнили високі австрийскі політики, видавши закулісовими інтриґами в р. 1866 7 усю державу на поталу з одної сторони Мадярам, а з другої Німцям і Полякам. Тепер ся політика, політика ґешефтів і безсовісної продажи всїх народів Австро-Угорщини тром елементам пануючим, мстить ся фатально і скорше чи пізнїйше зімстить ся на цїлій історичній судьбі сеї ораґінальної держави. Блуди в житю народів, як і блуди в житю приватнім ніколи не остають ся без покараня, а одною з таких кар історичної Немезіди і є теперішна кампанія рішаючих чинників зі своїми мадярскими веніямінками. Справді, можна тут сьміло прикласти влучні слова: quisque suae fortunae faber...

32,000.000 чи 37,000.000?

Крім таких невеличких „народів“, як приміром Лужичане, нема мабуть нації, котрої число можна би подати з точностию, не лишаючою поля далекосягаючим корректурам. Навіть такі висококультурні та неабы якім статистичним апаратом розпоряджуючі нації, як Англичане, Французи або Німці не можуть точно сказати, кілько їх саме есть на земскій кулї а що доперва говорити о инших народах, яких національна статистика ледви в пеленках, або спочивае в цілости в руках чужих, нераз і тенденційних та ворожих. Неточности в статистиці національній походять з рїжних причин, між якими, побіч безнастанного руху еміґрациїного, чи не головну ролю відграває сьвідоме фалшоване статистики націями пануючими. Бо коли обчислена що до числа на точці національного почуття, так високо стоячого народу, як Поляки, колибають ся між 12 а 20 міліонами, то що доперва можна казати про менче розвинені нації, як приміром про нас, Русинів-Українців. Тому, хоч дуже треба дивувати ся тій „скромности“, коли всупереч датам статистики польскої в Галичині а московскої в Росії, виказуючим нас поверх 30 міліонів голов, все таки ще мавіть з руских публікациях можна часом стрінути ся з „цісарским“ числом 25 міліонів, як загальним числом Русинів, то за те цілком не дивно, коли нові обчислення виказують чим раз більше число Русинів і коли рїжниця між нимя сягає і 5 міліонів душ. Така іменно дифференция заходить поміж поданими нами перед трема місяцями (ч. 66) за Ruthenische Revue обчисленями звісного укр. статистика п. Русова, а поміж найновійшими обчисленями писателя Івана Нечуя-Левицкого, який число всїх Русинів-Українців на земскій кулї подав на 37,205 278.

Як обчислене М. Русова, так і обчислена Нечуя Левицкого опирає ся головно на офіциальних росийских статистичних датах з р. 1897, при чім увзглядненo процентово загальний приріст населення. До того Нечуй-Левицкий, побіч праці Ріттіха „Російска армія по народностям“, послугував ся також знаменитими працями Чубинськоґо, як і обчисленями Ол. Коницького та власною обсерваціею, при чім застосував вельми — що так скажемо — порівнуючо-критичну методу для осягнена по можности вірних дат.

П. Нечуй-Левицкий зазначує, що крім 10-ох ґуберній (Київ, Волинь, Поділє, Чернигів, Полтава, Харків, Херсон, Таврия, Катеринослав, Кубаньска область), які офіциально вважають ся в Росії українскими, (се проявляє ся між иншим в тім, що в разї вигнана Українця заборонює ся ему побут як раз в тих 10 ґуберніях), є ще дві ґубернії, які в подавляючій більшости є українскими, а іменно: Городно і Ставрополь. Перша на крайнім північно-заході, друга на крайнім полуднево-сході України-Руси. На істнуючих у нас мапах вони зазначені лише в малій части, як українські, між тим як досліди Чубинського та власні досліди Нечуя-Левицкого (в околицях Городна) виказують, що вони як-раз лише в малій части неукраїнські.

З двох округів Ставропільской ґуберній іменно, округ Медвежиньский на скрізь український, між тим, як ставропільский український в переважній части (меншість населення становлять кольонії російскі, німецкі і грецкі та кочівники-калмики). Загалом же в ставропільській ґуберній (між Кубанщиною а Каспіем) понад 80 проц. населення Українці. Коли-ж взяти під увагу, що чужі кольоністи серед укр. окруженя українщать ся (так стало ся в Новоросії) а до того в Ставропільщину пливе постійна еміґрациїна струя з над Дніпра, то ся ґубернія рішучо належить уже до укр. етноґрафічної території. Русів числить там Українців на 479.000, Нечуй Левицкий на 416.144.

Городненьску ґубернію доси зазначує ся у нас як переважно білоруску. Лиш меншу, полуднево-західну частину зі числить ся українскою. Так зробив також М. Русів, начисляючи в ній Русинів усего на 362.526 (23 проц.). Між-тим Нечуй-Левицкий на основі висліцїв Чубинського і власних спостережень піддає се число основній поправці. Як і в Черниговщині, так і ту українське племя вдирає ся чималим клином на північ між чужі етнічні території. В Черниговщині між Москалів (з півн. сходу) і Білорусів (з півн.

Цушима.

Александръ III, Наваринъ, Сисой Великій, Князь Суворовъ, Ослабя, Бородино, Владиміръ Мономахъ, Димитрій Донскій усї вони, ті горді судна під стягом хреста сьв. Андрея, зухвало висунули дула своїх пушок в 1895 р. проти побідної японьскої ескадри. З болем в серци із скреготом зубів пристали Японцї на договір в Шімоносекі, що ошукав їх о плоди побід над Хінцями.

Росия головний речник-адвокат в тім договорі узяла собі могорич Порт-Артур і Ляотун „в наймы“ на 99 років, Німеччина Кявчау а Анґлія урвала задля „державної рівноваги сил“ для себе Вей-Га-вей.

І десять років не минуло і прийшла месть, страшна месть під островом Цушимою.

Ті самі судна під гордим стягом сьв. Андрея усї они і ще другі инчі пішли на дно моря, а з ними і усї горді надії російского царства з димом розвіялись, у водї утонули.

Адмірал Фелькерзам, той остзейский Німець, погиб на своїм і зі своїм судном „Ослябя“, Рожественьский ранений пробує спасатись утекою на торпедовци „Бѣдовой. Зловили его і узяли в неволю. Адмірал Енквіст побитий, відрізаний від своїх, подав ся з своїми кружляками на полудне і опинив ся в американьскім порті Маніла. Небоґатов, той нещасний Небоґатов зняв гордий стяг сьв. Андрея з яхту і віддав ся Японцям разом зі своїми панцирниками Николай I, Орелъ, з кружляками Адмірал Апраксинъ і Адмірал Сенявинъ.

Як адмірал Макаров з своїм судном „Петропавловскъ“ погиб від японьскої міни се було нещасте, як відтак японьска куля сразив по виході з Порт-Артуру поціляла адмірала Вітґефта, так що ескадра лишилась без проводу а здегенерований потомок великого роду Рюраковичъ князь Ухтомский повів їх замість до Владивостоку назад у Порт-Артур — се також нещасте. Але щоб чотири здорові панцирники піддались в неволю, як се зробив Небоґатов, се уже не нещасте, а щось більше. Се поличник, який буде болїти і щемїти, доки буде істнувати російска фльота.

Усякий моряк, до якої нації він би належав, під яким стягом він би не ходив по морю, дивуєсь, соромієсь, ставить собі питаня і не находить відповіди.

Як то? Чи не було у них пороху, щоб висадитись у воздух? Ні, ні, пороху не треба ні динаміту, а покрутити ключем і отворити кінґстони і судно легенько спускаєсь на дно моря.

Так зробили щось перед роком Гриць, Петро і Йван на одній торпедовій лодцї, як їх Японцї, перебивши офіцирів, узяли на привяз і тягли уже до себе. Вватілї отворили они і потонули разом з лодкою своєю. А Японцї чим могли скоро мусїли відтинати приполу, щоб і самим не потонути. Деж ті Гриці і Йвани поділись тепер у віддїлі Небоґатова?

Такого погрому, як отсе й під Цушимою ще не бувало до тепер у сьвіті. Побили, погромили і соромом покрили! Один одинокий „Алмазъ“ продер ся до Владивостока і вістку приніс про Ксеркседові полчища, що їх уже нестало. Varre! redde mihi legiones meas!

Десь перед віками удалось великому Петрови узяти в неволю шведску фреґату Ретвізан, (Retvisan по шведски значить Справедливість) і приказав він, що-б у російскій фльотї по вічні часи істнувало судно і носило імя Ретвізан. Російский Ретвізан погиб безчесно на безсильність і малокровність в Артурскім порті.

„Николай I“, двуголовий російский „Орелъ“, Адмірал Апраксинъ і Адмірал Сенявинъ, будуть слухати японьскої команди і ходити під стягом сходячого сонця.

Николай I, цар і самодержець всеї Росії, Ти, що трясе судьбою усеї Европи, встань з гробу і глянь, що сталось з Тобою! Туда завели Тебе і Твою вітчину Твої таки потомки, а завели ступаючи у слїди Твої, тверді слїди, твердого деспота.

Зрада — почулось в вістях з Росії.

Чи таки конечно зрада? Чи нема тут нічого психольоґічного пояснення?

Японьский жовнір і моряк знає і серцем своїм і душею своєю чує, за що він тепер кров свою проливає. Се знає не лишень кождий вояк, але і кожда дитина на площи в Токіо і у Наґасакі і у найменшій якій японьскій Вербівци те скаже. Се народ, що не знає ні деспотизму царского ні самоволї чиновницкої, се народ, що сам собі у своїй хаті пан веде, що собі тепер шлях пробиває проти висунувшої ся грози московского царату. Мікадо, уряд і народ японьский живуть одним житем, одною душею. Тому то і патріотизм японьский щирий і правдивий і ясний як та вода цїлюща. Тому то в Японії покривають ся усї займи державні десятькратною надвижкою, тому то японьский офіцир окруженый русскими не піддасть в неволю як Небоґатов, а обнявши свою нещасну канону, з котрої уже стріляти не буде, кульку собі в лоб пускає. Таку пригоду описало „Новое Время“.

За що проливає русский салдат свою кров?

Говорю про корінних русских, а не про „инородців“, от як Українців, Поляків, Кавказців і т. д. які уважають ся горожанами нижшого сорта.

Царь и Отечество! звучить пароля.

На самодержавнім престолї Росії сидить цар Ніколай II, батько дїтям своїм, добрий, та волї слабої, несамодержавної. Побідоносцева слухає, сьвятого Серафима почитає. Містик, що мріє про мир вічний на вселенній, та сам „не от мира сего“.

В царя — ще вірив народ русский. В процесиї з хрестами та хоругвами ішов до него той памятної січневої неділї, щоб пожалїтись на свої злиднї. „Дихати не дають нам, народови русскому, Твої царські слуги-опричники. Заступись за нас царю — батьку! Вислухай мольби і жалї наші“.

На стрічу народови вийшов великий князь Володимир з ґвардейскими полками.

І кров безвинна полилась по білому снїгу, і груба вікова плява спала з очий. Звязь між царем і народом прорвалась тої січневої сьвятої неділї. Остались ті, що мордують і катують, і ті катовані віками, що їм терпцю уже не стало.

Династия! Кромі Володимира, есть ще Алексій ґенерал-адмірал, що фльотою завідує. Ні канон ні набоїв ні навіть суден военних нема дарма, що ідуть міліони на русский фльот.

Метреса Алексія блищать самодїльним намистом. Довготерпеливі русскі вигнали ві зухвало-елеґантну постать з театру в Петербурзі. „Долой фльотскі бриллянти“ кричала публика в театрі.

Сергій, істота звірячої похоти і богобоязного лицемірства, давив своїм безоглядним пастуком усю Росию до задиху. Бомба Калаєва покінчила з ним.

Про Павла знають лиш тілько, що він гарний з лиця. Ще за житя своєї жінки завів собі любку, розвідку пану Шістолькори, відтак і оженив ся з нею.

Тепер став він по смерти Сергія ґенерал-ґубернатором Москви первопрестольної...

Герої Кирило та Борис поіхали до чинної армії в Манджурию а з ними разом гареми дівок.

Сам Алексіїв, що в своїх жилах якимось там побічним способом царску кров Романових має, та дворак Курлятський молили в Петербурзі, щоб їм тих героїв забрали з армії і ніяких великих князїв сюда більше не наряжали.

Noblesse oblige — каже французка пословиця, та она не для великих князїв, дарма що великі князї заюбки по французки балакають.

„Simplicissimus“ поцілив здає ся в саму середину, малюючи великого князя після погрому Мукденьского. „Сто тисяч мертвих?

заходу), в Городненщині між Білорусинів (з півн. сходу), а Поляків (з полудн. заходу) і Литовців (з північн. заходу). Лише два північні повіти сеї ґубернії (Городно і Сокілка) є білоруські. Впрочім ціла ґубернія (а именно повіти: Берест, Пружани, Кобрин, Більско, Білосток, Слоним і Вовковичі) заселена Українцями, що говорять, в полудневій части ґубернії тим самим нарічем, що Волинь і Київщина, а в північно-східній нарічем північно-українським (поліським), анальоґічним нарічю Пінщини і північної Чернигівщини (кунь, вуд, куа-кінь, віл, кіп*). Усе населене ґубернії виносить 1,617.859. По відтрученю населення жидівского і польского (по містах) та білорусского населення двох північних повітів остає на тамошних Русинів круґлий міліон голов.

На підставі наведених дат Нечуй-Левицкий числить українських ґуберній в Росії 12.

Крім того є ще пять ґуберній, що до половини заселені Русинами, а именно: Люблин, Сідлець на заході, а на сході Воронїж; т. зв. Терска область (се есть земля терских козаків, над рікою Тереком, між ставропільскою ґубернією на півночи, Кавказом на полудни, Кубаньскою землею на заході а Каспієм на сході) і ґубернія чорноморска (на півн. східнім побережу Чорного моря, вузкий побережний пояс, на полудне від Кубанщини). Українське населене тих пятьох ґуберній виносить 2,788.000 голов, з чого близь пів міліона припадає на Терскую землю та майже половина на Воронїж, а 30.000 на Чорноморску ґубернію.

Поза тим досить значне число Українців живе ще в ґуберніях міньскій (3 повіти, 750.000) курскій одна третина ґубернії 699.000, бесарабскій (одна четвертина, 483.000), в донській области (25 проц. — 642.000, а після Русова 28 проц. — 720.000), саратівскій ґубернії (два повіти, 360.000) та поменшими скількостями в ґуберніях: Оренбурґ (9.000 а Русів: 41.541), Астрахань (50.000 а Русів: 133.115) та Самара (50.000, а Русів: 119.301). Дати Русова що до сих послідних ґуберній точнійші, бо Нечуй-Левицкий опирав ся що до них на перестарілих жерелах (з перед 27 лїт). Струя укр. еміґрації має тенденцию як-раз в ті сторони (як і в сторону Кавказу та Каспія), що стверджує і сам Нечуй-Левицкий, так що фактичне число Українців буде там в надволжаньских степах та на полуднево-уральскім підгірю, ще більше.

На основі сих обчислень Нечуй-Левицкий приходить до числа 31,175.000 голов, як загального числа Українців-Русинів лише в европейскій Росії.

Поза тим живе ще однак чимало українських кольоністів і в росийскій Азії, де именно творять вони дві головні ґрупи: в области Семиріча та в уссурійскім краю коло Владивостоку, побіч численних кольоній українських в властивім Сибіри, розсіяних вздовж сибірскої зелїзниці. Семиріче се область, півтора разів така завелика, як київска ґубернія, а лежача між західною межею держави китайскої (горами Алтай і Тянь-Шан) а озером Балкаш. Край уссурійский есть тепер видовищем военних операций армії Линевича. Так Семиріче як і уссурийский край заселені майже виключно Українцами, яких там числять на 1,031.000 голов. Число Українців в Сибіри (коло Іркуцка, Томска і Семипалатинська) незвісне і

*) Що до тих форм, то стрічаємо їх ще в Галичині над Сяном і на Руси угорскій, особливо на долах.

Нечуй-Левицкий не бере его в обчисленє. За те згадує він ще про кольонії українські коло Адішану і Ашколину в Туркестані (ферганьский округ). Число сибірских і туркестаньских Українців оцінює Нечуй-Левицкий на пів міліона голов, сума певне не пересадна. Сего пів міліона не увзглядняє однак в загальнім числі українського населення Росії (в Европі і Азії), яке подає на 32,205.278 голов. Коли до сего дочислити 5,000.000 Русинів австро-угорских, румуньских (Добруджа і т. д.) та американьских, то всїх Русинів-Українців на земскій кулї після Нечуя-Левицкого буде **37,206.000**. З ряду буде се четверта нация в Европі (перша Німці 67,500.000 душ, друга Москалї 49,000 000, трета Французи 44,000.000, четверта Русини-Українці 37,000.000, а пята Анґлїйці 35,000.000). Нация такої величини, коли би лише прийшла раз до сьвідомости своєї єдности і своїх інтересів, була би безперечно одною з найбільших сил сьвіта та мусїла би в історії людства відограти перворядну ролю, а то тим більше, що експанзивні ей сили отворем стоять величезні простори на сході і полудневім сході. На жаль однак, завдяки національному неосьвідомленю, се безсильний велит, величезне тїло, в якім щойно займає ся іскра народної душі. Всї вказують однак, що сей велит зачне небавом жити всесторонним національним житем, а сьвідомість того може для кождого сьвідомого Русина бути опорою в тяжких переходах народного житя. Хочби навіть числа Нечуя-Левицкого похибляли о 1—2 міліонів голов (що при таких просторах і таких масах людий та при неточній статистиці можливе), то все таки нация наша являє ся кольосом такої міри, який ніяк не може пропасти в лицю землї, хочби які ворожі сили на него напосїли ся. Так великі нації, тим паче при загальній демократизації суспільного житя, рішучо невмирущі і до них належить будуччина. Лише треба праці над збудженем їх душі. А праця та тим красша, що має вона власти основи славній будучности великого народу.

Війна.

(Телеґрами.)

Лондон. Після вістий, які рівночасно надійшли з Токіо, Петербурга і з Сеулю, як також після рапортів з обох таборів, приготовленя до рішаючої битви в Манджурії роблять що раз більші поступи. Приготовляєсь велика битва, а перестрілки в послїдних тиждних були результатом приготовлень до неї. Сяма випрацював план окруженя Ліневича. В Манджурії вже розпочалась пора дощів. Дощ лле цїлими днями і лише через кілька годин в ночи устає. Армія Ліневича має 300.000 людий і 4000 гармат.

Петербург. Приватно доносять, що Росияне збудували полеву зелїзницю за плечима своєї армії, що лучить ся з великою манджурскою зелїзницею, так що окруженє Росиян від полудневого сходу є тепер неможливе.

Вашинґтон. Урядово оголошують, що Вашинґтон визначено яко місце, де з'їдуть ся мирові повновластники Росії і Япону. Коли правительство Росії і Япону заявили ся против Парижа і Чіфу, Рузвельт предложив Ґаґу яко місце мирових переговорів. Тогди оба правительства виступили з замітами против сеї місцевости і предложили Вашинґтон.

Петербург. Адмірал Бірілев приїхав до Владивостока і оглянув порт. До сеї пори нїчо не вказує на се, щоби Японці набижались до Владивостока.

Відень. Про японьскі страти у всїх битвах на мори від початку війни доносять, що Японці мали: убитих 221 офіцирів і 1.497 вояків.

Токіо. В огошенім докладнім справоздаю Тоґа о битві коло Цушіми, в слїдуючий уступ: Наказ до бою видано японьскій фльоті дня 27 мая о годині 1 мінут 55 в полудня. Коли японьскі дивізії розпочали свої маневри, Росияни розпочали пальбу о год. 2 мін. 4. Японці зачали відповідати пальбою доперва тогди, коли підійшли до росийскої фльоти на 6000 ярдів (2.7 км.). Всю пальбу звернено на оба найбільші кораблї росийскі і то в таким успіхом, що вже о годині 2 мін. 45 бій був порішений. Дальше доносить Того, що его панцирники, і панцирні кружляки Камімури і дивізії адмірала Урю і молодшого Тоґа так окружили ескадру Небоґатова, що він мусїв капітулювати. Коли Небоґатов піддав ся, Того позволив ему і его офіцирам задержати шаблї.

Берлін. Північно-американьскі круги політичні сильно занепокоєні можливостию росийско-японьского союза по війні. Коли би прийшло до такого союза, то Росия і Японія поділили би ся Азією. В наслїдок того Німці в Кючао скріпляють фортифікації, а рівночасно американьске правительство сильно уфортифікує Филиппіни.

З Росії.

(Телеґрами.)

Берлін. Як доносять з Петербурга, в двірских кругах панує переконанє, що треба як найскорше ввести в житє обіцяні царем реформи, бо відкладати їх на пізнійший час може викликати як найгірше вражінє в цїлій росийскій суспільности і утруднити акцию військового сторонництва, котре хоче акцию вести дальше.

Петербург. На місце теперішного ґенерал-ґубернатора Петербурга Трепова, має бути покликаний київский ґенерал-ґубернатор Кляйґельс, підпора консервативного сторонництва.

Познань. На граничній стациї Ґдікуні росийска жандармерия арештувала в ваґоні 11 росийских студентів, котрі вертали зза границї до Росії. Забрано їм всї пакунки і відставлено під сторожию до Петербурга. Говорять, що сї студенти належали до революційної орґанізациї з осїдком в Швайцарії.

Петербург. Міністер фінансів приняв репрезентантів торговлї і промислу, котрі злożили деклярацию в справі виконаня царского указу з 18 лютого що до народної репрезентациї. Одному з делеґатів оден великий князь заявив з порученя царя, що цареви дуже залежить на скорім виконаню указу. Над указом радить тепер комітет міністрів, котрий має наказ, як найскорше зредаґувати і предложити цареви виконуючі розпорядженя.

Депутациї з'їзду земців і заступників міст, котрий відбув ся в Москві, Булиґін заявив, що цар не прийме депутациї.

З ради державної.

По відчитаню інтерпеляций, палата приступила до дальшої дискусії над конґруою. П. Тавчар жалував ся, що правительство, котре так скоро сповняє жадання клерикалів, не має грошей на культурні жадання Словинців. Народні учителї в Країні суть о много гірше дотовані ніж духовеньство, котре робить політику з проповідниці і впливає на народ, щоби в завіщаних роблено записи на церкви. Як член вільнодумного сторонництва бесїдник заявляє, що не може голосувати за предложенем. П. Штайнер полемізував з соціяльним демократом Шумаєром. Бесїдник ствердив, що жаден противник церкви не здефініював доси понятя клерикалїзму. П. Пастор представляв сумне положенє духовеньства, для котрого нема жадного авансу, ні засмотреня на старість. Бесїдник домагає ся лїпшої дотациї для гр. кат. духовеньства і засмотреня вдів і сиріт по гр. кат. сьвященниках. Деякі постанови закона мусять бути безусловно змінені, а то тим більше, що закон має увійти в житє доперва в 1912 році. З причини дальших виводів бесїдника прийшло між ним а соціяльними демократами до острої перепалки.

Ґенеральний бесїдник против предложенія заявив, що удержанє духовеньства є чисто внутрішною справою католицкої церкви, а не держави. Німецкі людовці суть против предложеня в причин національних, фінансових і політичних. — На тім дискусию перервано і ухвалено предложенє президиї, щоби на другій точцї нинїшного засїданя поставити вибір квотової депутациї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Ґенерал Феєрварі був вчера на авдиенциї у цїсаря і предложив ему проект декрету номінациї нових міністрів. Цїсар поручив ему обняти управу кабінету. Феєрварі предложив також цїсареви деклярацию, яку нове правительство зложить в соймі. Відтак Феєрварі конферував з спільним міністром Буряном.

Будапешт. Президент сойму Юст заявив, що вповні похваляє план бойкотованя нового правительства, бо члени сего правительства виступають против інтересів народу. Як сам не приключав ся до сего бойкоту, то се є зрозуміле з огляду на становище президента.

Норвеґія.

Християніа. Військовий департамент доносить урядово, що всякі погоноски о мобілїзациї норвеґских військ і фльоти не мають ніякої підстави.

Мароко.

Фез. Анґлїйский амбасадор передав міністрови заграничних справ відмовну відповідь Анґлії на предложенє султана в справі міжнародної конференциї. Німецкий посол передав прихильну відповідь. Говорять, що Італія і Австрия згодили ся на предложенє султана; Італія без застережень, Австрия з застереженем, що всї інтересовані держави приймуть предложенє султана. З таким самим застереженем мало принята предложенє американьске правительство.

Париж. Дневники доносять, що до Фезу мають приїхати представителї американьских капіталїстів, щоби султанови предложити позичку. Заступники французских баннів

Человѣкъ шампанского!"

Отечество!!

Що се за отечество, де нема чоловіка, щоб яким небудь способом не потерпів від самоволї царской управи. Усї вони без виїмку ті люде доброго серця і щирої волї, усї ті душі непорочні, усї ті ґенії і таланти, якими помимо усего утиску так богатий нарід русский, усї вони трепетались в кістях царского деспотизму. Ще от недавно тому хорого Горкого в вогкі, підземні казематы посадили, аж уся Европа стрепенулась і голосний протест підняла проти такого звірства. Сибір заповнено ними, тими усїма щирими патріотами, на шибеницах вішано їх, надіючись тим способом угасити духа. Хлопців — ґімназистів і дівчата — підростки не щадив русский уряд в Продовім своїм дітовбивчім розгонї!

Отечество!

На долинї мужик безграмотний і несповоротний, умисне удержуваний в темноті і рабскім послусї, а на верху „патріоти", що „Боже царя храни" горлають, та в того патріотизму живуть і наживають ся, без сорому, без чести, без почуття якогонебудь, хоть найменчого обовязку для вітчизни своєї.

Сам Стессель перед военним судом каже, що як Японці его від суші відрізали, то на позициях канон не було, та і набої самі собі в кріпости фабрикувати мусїли. Грошей на кріпость видано з казни міліони, та они пішли по нечій адресі. Фльота в Порт-Артурі вугля не мала, а палата намісника від пишности сяяла.

За ті гроші, що видано на сибірску зелїзну дорогу, можна би було після европейского обчисленя два шляхи поставити, а не лиш один, і то так подлий, що він нїяким робом неможе вистарчити для достави мужа і военних приладів.

А Японці бють і бють і бити будуть, бо з сеї безсовісної матні виходу немає.

Кличе — ридає армія: „Канон нам давайте і набоїв!". Канон нема, а як канони поприходили, показалось, що набої до канон не пасують, або що ще гірше, що шрапнелї сїчкою і піском набиті.

Гола і боса армія ридає: „Чобіт і одїяк нам дайте!" Приходять чоботи, а волї у них папірові. — Приходять мантлї, а з них лиш рукави остались*).

Не дійшли до тих бідних вояків і ті дарунки різдвяні, що слали їх добрі душі з родини, ні листи, що їм рідні писали.

Цїлі вагони пропадали на сибірскім шляху. Вевсовісні злодії-чиновники дібрались і до Червоного Хреста, що завідує лептами, призначеними для найбіднійших між бідними, для найнещасливійших між нещасливими, для ранених у війні салдатиків. Сава Морозов, той московский купець і філянтроп, передав управі Червоного Хреста 100 тисяч теплих накривань для нещасних ранених салдатів, що коцеваютъ на Манджурскім морові. Не дійшли вони туди, а найшов їх Морозов таки у Москві, у тандитників на продаж.

Ранених і не спосібних до дальшої служби салдатів, пускають в одній сорочці домів. „Таких обдертих нуждарів не видко було назіть між пліннимі Турками 77 і 78 року" пише кореспондент в „Новім Времени".

Жінкам по покликаних на війну резервістів та удовицям по убитих не виплачує уряд і тої нужденної запомоги, що їм цар-батюшка указом давати приказав. „Бабский" бунт зробили вони у Одессї. Се помогло! Виплатили їм дещо.

Голі, босі, голодні, обкрадувані, рабовані і биті своїми гірше від ворогів-Японців солдатики в Манджурії!

Стропея! Пали!

Ложись!, бо у воздуху шімоза японьска зашипіла.

*) Замовив в одній фабрицї інтендант 10 тисяч каучукових мантлїв. Готові і передані ему мантлї казав інтендант порозрізувати на вздовж і зробив так з одної мантлї дві. І післав 20.000 у Манджурию. Розказував се менї директор тої фабрики, з котрим я стрінув ся у Відни. За правдивість сеї пригоди ручу. — *Пр. авт.*

Чи в той момент, як шрапнель японьский розривавсь над головами, чи в ту хвилю нервового напруженя, коли в предчутю близької смерти бідний вояк прощавсь духом з батьком — матерю і усею рідною, не уявить ся ему бліда постать того брата, що там у Нерчиньску під землею в найданах царску руду копає, або та сестра, що в Шліссельбурґу в казематах нидіє?

За що я свою кров проливаю?

Чи на то, щоб моя рідна ще тяжчий хрест носила, на то щоб доносчики усяке слово моє підслухували, усяку думку мою і міну мою підглядували, щоб жандарми ще вухваліїше бушували серед темної ночи по домівках, щоб козаки ще больнїйше нагайками били?

Солдат русский іде в бій і бє ся хоробро. Хоробрости і вороги ему відмовити не можуть. Бє ся він, бо з природи він хоробрий і відтак і дисциплїна есть.

Але огню того, що в души палає, що до побіди веде того у него тепер нема і бути не може.

У „Ниві" есть фотографія подільского полку, як він бундючно марширує до бою під Мукденом.

Оно було би смішно, коли би не так було болюче. За що ще сї Подільці мають свою кров проливати? По указу царскому їм дїсь ще тяжча кривда, як инчим инородцам Туркам, Татарам і Калмикам. Їм у русскім царстві забороняєсь навіть пісні свої сьпівати, та Господу Богу молитись на тім язиці, що їх рідна мати учила.

Самоволя царска і чиновницка погасила той огонь духа, що до побіди веде.

Русский нарід живе инчим житем і инчими ідеалами, як его цар і як его уряд. Звязь між ними порвалась цїлковито. Судьба правїня з царем на верху стали русскій суспільности рівнодушні. Нехай валить ся коно під ударами Японців. Они навіть і раді тому.

Сими днями дістав я письмо від свого приятеля, що стоїть тепер в Манджурії. От уривок з того листу:

„Волею душой, но безъ настоящаго горя, не могли бы быть у насъ освобожденія и то что мы теперь переживаемъ необходимо. Я глубоко убѣжденъ, что нѣтъ больше возврати къ прежнему рабству, что свобода засѣетъ и у насъ, а со свѣтомъ свободы намъ не будуть страшны Японцы.

Тяжело и обидно, что насъ бютъ Японцы, но спасибо имъ за учебу. — Они помогли розвиться освободительному движенію...

„Исторію остановить нелзя и черезъ 10 до 20 лѣтъ опять мы будемъ въ Манджурін. Но тогда прійдетъ народъ и принесетъ свой трудъ, а теперь пришли чиновники и интриганты, которые хотѣли наживаться на народныя деньги. — . . . . 9 и 10 января в Петербургѣ это будетъ столь же памятный день для русскаго народа какъ 19 февраля 1861 г. Тогда народъ получилъ свободу жизни а 9 и 10 января народъ принесъ кровавую жертву и искупилъ свободу мысли.

Скорбь и вѣчная память о жертвахъ послужить утѣшеніемъ побѣды духа надъ гнетомъ рабства .."

Держава, що не уміє заспокоїти потреб житевих і духовних своїх народів, не має найменчого морального права на кров своїх народів. — Патріотизм і льояльність на всякий час і на усякий поклик уже не істнує в XX столїтю, се повинні собі затямити ті, що правлять народами.

Усї великі і малі деспоти сьвіта сего нехай пізнають по Цушимі, Мукденї, Ляоянї, що народи не управляють ся хитрими штучками, що не досить того, щоб їх застрашити баґнетами і нагайками або заткати їм уста виборчими хитрими маневрами.

Японьский Того або наш Хмельницкий то лиш „перст Божий", то лиш інструмент історичної Немезіс за довговічні терпіня народів.

В червни 1905 р.

Я. О-ский.

від'їхали з Фезу; їх місія скінчилася безуспішно.

Берлін. Nation. Ztg. заявляє, що вісти о наданю німецким товариствам концесії в Мароко, суть безпідставні. Лише одно німецке товариство одержало концесію на направи і нові будівлі в танґерськім порті.

Париж. Конференция президента міністрів з німецким амбасадором в мароканьских справах викликала в політичних кругах користне вражінє. Німеччина, окрім згоди на міжнародну конференцию, домагає ся порукн, що французко-англійска угода має мировий характер.

Фез. Англійский амбасадор передав міністрови заграничних справ ноту з причини замордованя конзуля Мадена. Нотя домагає ся обезпеченя чужих підданих. Справа відшкодованя буде пізнійше порушена. В Марокy ширить ся анархія.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах**. До Прус потреба богато фабричних і полевих робітників. При фабричній роботі плата денна 2 до 2·50 марки після вручности, в акорді можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фен. Інші видатки, як каса хорих, асекурация і пр. виносять місячно 5 до 6 марок. Вік людий 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попередного зголошеня до бюра, самі мужчини, коли лиш відповідають вимогам. До полевих робіт в половині з жінками за попереднім зголошенем. Білет брати просто до Освенціма. В дорозі просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є солию в оці. Всякі письма просимо рекомендувати для певности. — *Руске бюро посередництва в Найберунї.*

— **Страйки в київській ґуберніі** прибирають чимраз більші розміри, як доносять росийскі часописи. В многих місцевостях липовецкого уїзду розпочав ся страйк на буракових плянтациях. На місце страйків виїхали уїздні власти. З Вердичева доносять, що страйк, який вибух в сусїдних уїздах, переніс ся також на уїзд бердичівский, передовсім на буракові плянтациї, а відтак на зелїзничі стациї. Так пр. на стациї Погребище наслїдком страйку не можна було принятн цукру, привезеного з даюнківскої фабрики, і его мусїли відставити назад, звідки був висланий. В таращанськім уїздї цукроварники і плянтатори бураків переживають тепер дуже трівожні хвилї наслїдком страйку робітників на цукрових плянтациях. Домагання робітників зводять ся поки-що до підвисшеня денної плати всїм, навіть і підросткам, до одного рубля в день. Плянтатори не хотять принятн тих условій. Денеде проявляють ся й домагання скороченя робочого дня. Страйки розширяють ся заедно на дальші місцевости. Власти заходять ся всїми силами около спиненя робітничого руху, котрий — як висказують ся росийскі часописи — може відбити ся дуже невористо на сегорічнім зборі бураків. Місцеві поміщики пояснюють сей рух аґітациею тайної партиї, що видає свої брошури і поклики в українській мові.

— **З росийскої України.** Ще д. 5 (ст. ст.) марця с. р. лубенський віддїл полтавского сїльско-господарского товариства постановив просити о дозвіл на відчити і поученя в справах господарства в українськім язиці. Сю постанову передано ґубернскому господарскому товариство для дальшого переслання просьби до міністерства. Справу обговорювано опісля на двох загальних зборах товариства і подавляючою більшостию голосів згоджено ся не тілько з просьбою лубенського віддїлу, але й з додатком, що й в початковых школах повинна вести ся наука по українськи. Всеж таки відзивали ся голоси, що властиво не знати, чи український народ справдї не розумів московскої мови і чи волить учити ся в своїй рідній мові. Отже мов би у відповідь на ті сумнїви подав „Сынъ Отечества“ вість про дуже цїкавий розслїд, зроблений в золотоношскім повітї. Дописуватель того дневника так пише: „Хотїли ми розвідати, як відносить ся золотоношский селянин до справи українського язика, і забралась до того так, щоби нїчим не вспивати на гадку питаних. Випитували ми 378 людий рїжного віку, від 16—65 лїт, бідних і богатих, таких, що із свого села ніколи не виїздили, і таких, що обійшли половину Росиї; було між ними 145 письменних, 08 полуписьменних, а 125 неписьменних. Ми задавали їм такі питаня: 1) В якій мові лїпше учити в школах, в українській чи московскій? 2) Чи українські чи московскі книжки вони волять читати або слухати? 3) Чи досить научити ся в школї читати і писати по українськи, чи треба учити ся і по московски? Отже на 1 питане 324 висказалось за українською наукою; 46 сказало, що їм всьо одно: а 8 (самі богачі) заявило ся за московскою школою. На друге питане 198 заявило ся за українськими книжками, 78 за московскими, а осталі, особливо неписьменні, сказали, що їм всьо одно. На трете питане 118 сказало, що досить уміти читати і писати по українськи, 214 уважало за річ конечну уміти читати і писати „по паньски“, „по вченому“. Замітна річ, що без нашого питаня 221 висказало бажане українських ґазет „по карбованцю або й по полтиннику на рік“, а 46 в бувалих казало, що „гарно би, як би ті комедиї, що виставляють по нашому, приїхали в села“. Особливо хотїлось їм — таким, що самі бачили — показати в селї „Наталку-Полтавку“, „По ревізиї“, „Сорочиньский ярмарок“.

— **Не буде митового розділу між Угорщиною а Австриєю**, бо против такого розділу виступив вчера „Руслан“. Між дневникарскими рептилями великого і малого покрою є именно звичай, що перепечатують взаїмно свої концепти, хоч би в даній справі розходило ся навіть о плями на Марсї — і така сама пригода лучила ся також вчерашному „Русланови“. Верховодячі круги в Австриї старають ся тепер всїми способами переконати Мадярів, що їх домагане митового розділу з другою половиною Монархії вийде передовсім на їх власну шкоду, а до арґументів того рода послужили їм також обстальовані мабуть у аристократичного публїциста ґр. Телекі статї, в яких сей учений доказує, що на случай митового розділу грозить Угорщичї зґарна кріза і вилюднене. Отожто статю вихіснував против мадярскої опозициї „Руслан“ (дивн, мовляв, кого то ми не побиваємо! Били в свій час Японцїв, поки не упав Порт Артура, а тепер бємо врапих бунтівників-Мадярів!) та розписав ся на згадану тему широко аж на начальнім місци, хоч не треба бути великим знатоком суспільної економії, щоби сказати, що ціла тота балаканка не варта фунта кнаків. При роздїлї митових територий, певна річ, що Австрия відгородить ся аґрарними цлами і вивіз збіжа з Угорщини до Австриї буде по части спинений, але нема сумнїву, що через таке спинене вивозу анї не потерпять мадярскі хлопи, анї не настане вилюднене, котрого так побоюють ся „za panią matką“ редактори рускої рептильки. Мадярскі хлопи, цїлком так як і наші, ні не вивозили ні не вивозять збіжа за границю, бо его на стілько не мають, і для них мита, такі чи инші, все одно що торічний снїг. Натомість розділ Австриї від Угорщини на поли торговлї мати ме зовсїм инший вплив на внутрішний розвій економічних сил Угорщини, про який говорить також Телекі а якого панове редактори з „Руслана“ по просту не розуміють. Вплив митової границї вздовж Цїс-ї Трансїтавії мати ме ті наслїдки, що Угорщина „в'індустрияізує ся“, стане краєм більш мийско й фабрично промисловим, чим хлїборобским, стане тим, що розуміють наші Поляки під „uprzemysłowieniem kraju“, бо — маючи свою автономну територию Угорщина закрие ся від австрийской конкуренциї індустриальними цлами, а се вплине там на зріст фабрик і торговлї, подібно як се стало ся в Польскім царстві, коли Польщу закрила Росия системою високої митової тарифи в р. 1825 і слїдуючих. Що-ж до положеня хлїборобскої маси по селах, то таке в'індустриялїзоване не викличе там зовсїм „вилюдненя“, а лише переміну системи господарки, і о сїм говорить також Телекі в своїх статях. Мадярский хлоп робить тепер на себе та на податки, а коли вирасте промисл і міста, то стане плекати худобу на зарівь і огородовину, та працюючи для ринку і торгу піднесе також тим самим скалю своїх доходів як і своїх потреб. Коли отже хто може стратити на роздїлї митовім обох половин Монархії, то зовсїм не мадярскі селяни, котрі еще й двигнуть ся економічно, а хиба властителї великих земельних латифундий, що продукуючи збіже на вивіз будуть мусїли продавати его в переважній части не за границею, а в краю. Отсї річи суть так ясні і зрозумілі, що розміркує їх навіть ученик з IV ґімназиальної класи, тай про них ми і не згадували би навіть, як і не згадували би про статю „Руслана“, коли-б не напасть рускої рептильки, що напївши сама нїсенїтниць має еще чоло нападати в дотичній статї і на нас за наше становиско в справі Угорщини. Нам вдає ся, що „Руслан“ пїпше зробить, коли, замість бавити ся в менторство, передовсїм вглядне ся на свою нищету і хрунївство, від котрого у него аж капає (недавно хвалив Голуховского, не кажучи ні слова про его звісну інтервенцию — а тепер мовчить про Вавель наче води в рот набрав!) — а вінько рвав „Русланови“ прийде охота вести полемїку в таких недосяжних для его ума справах як прим. про роздїл Угорщини від Австриї, то за кождим разом нехай собі спогадає на отсї девізи з підручника практичної фільозофії життя, які охоронять его від компромітациї перша: „Si tacuisses“, а друга: „Де коня кують, там звісні сотворіня ніг нехай не наставляють“.

— **Перский шах у Львові**. Вчера рано провів шах цїлий час в готеля, виходячи від часу до часу на балькон в товаристві найближшої дружини. По полудни їздив до стрийского парку, де проходжував ся якийсь час, а навіть зайшов до рацлавицкої панорами оглядати образ Стики, причім пояснень удїляв ему намісник ґр. Потоцкий. Поза тим шах перебував цїлий день в готели, заживаючи всхідного відпочинку та споживаючи всякі присмаки, які відкрив у Львові. Часть его дружини ходила тимчасом по склепах і закуповувала найріжнороднїйші річи, а вечером була на представленю в „Кольосеум“. Нині перед 10-ою год. рано виїхали всї перські гості, числом поверх 100, на зелїзничий дворець, звідки удали ся через Краків до Відня. Тимсамим настане спокій і порядок на Марийскій площи, котру два послїдні дни залягали величезні товпи народа, спинюючи значно комунїкацию та затруднюючи весь перзонал львівскої поліциї.

— **Поліційні практики**. Бувший поліційний аґент в Делятинї Ян Вербер відповідав онодї перед карним трибуналом в Станиславові, обжалований о злочин публичного насильства в § 98 к. з. і переступство в § 331 к. з. Прокуратория закинула именно Верберови, що відставлених в 1897 р. жандармериєю до громадского уряду в Делятинї кількох Гуцулів яко тодішний поліційний ревізор „доспїджував в спосіб, незгідний не лише з основними понятями про яку-небудь етику, але й з обовязуючими приписами. Ходило о крадіж, сповнену у якогось Бітемана і Візирского в Делятинї. Вербер спитав одного з арештованих, Івана Сенюка, чи то він крав, а коли той заперечив, ударив его двічи в лице. Та сего було для него за мало. В сінях дому Бітемана, куди спровадив навмисне арештованого, спитав его, чи не має зафантовані подушки до екзекутора. Сенюк заперечив і тодї Вербер ударив его може вісїм разів кулаком в голову, а добувши шаблї, почав нею колоти в лїве рамя, відтак бив ще его кулаком, аж вкінци на поручене жандарма відвів его назад до громадского уряду. Наляканий Сенюк сховав ся в комірцї під піжко, але незабаром прийшов ревізор Вербер, витягнув его на верх, вибив его мітлою та палицею, завів назад до канцелярії і тут почав дальше „робити слїдство“. Позаяк Сенюк не признавав ся анї до крадежи анї до ношеня тих подушок, Вербер загрозив ему, що „счорнїє“ а мусить сказати правду. І піднїсши палицю до гори, велїв ему танцювати на одній нозї, що Сенюк мусїв зробити, відтак бив его палицею і примусив поцїлувати себе т. в. Верберa, в задну часть тїла, а вкінци напював ему в лице. Під впливом того катованя Сенюк признав ся до всього, чого хотїв Вербер, хотяй то признане не відповідало дійсности. В подібний спосіб Вербер робив слїдство з иншими арештантами, биючи їх аж до крови. Отже за то бестияльске поведене з людьми, якому дорівнують хиба звісні на весь сьвіт звірства французких та німецких „цивілїзаторів“ з мурінами в Африці, за ті канїбальскі лайдацтва засудив карний трибунал поліційного опришка на 25 К — словами: двайцять пять корон гривн. признаючи его винуватим переступства з § 331 к. з. (зневага в часї служби), а увільняючи від обжалованя о злочин публичного насильства...

— **Церковне майно в Австриї**. На основі урядової статистики, дорученої правительству самою церквою мала церква в Австриї в р. 1900 в Австриї: 1) в ґрунтах і реальностях 301,529.953 К, 2) в публичних облїґациях 387,273.731 К, 3) в приватних капіталах 70,581.168 К, 4) в инших маєтностях 54,227.449 К, разом 813,612.301 К. Се майно зростає безнастанно у висотї, яку показує отся табличка: маєток церкви виносив: в роцї 1855-тім 114,262.512 Корон в роцї 1875 384,423.054 К, в р. 1890 697,596.718 К, в роцї 1895 777,804.205 К, в роцї 1900 813,612.301 К. Після поодиноких інституций майно церкви дїлить ся в р. 1900 між: 1) катедри маєток взагалї 7,442.973 К річний прихід 540.831 К, річний розхід 513.503 К; 2) епископії маєток взагалї 62,991.902 К, річний прихід 3,183.251 К, річний розхід 1,879.178 К; 3) капітули маєток взагалї 41,468.138 К, річний прихід 2,214.116 К, річний розхід 1,139.501 К; 4) парохії маєток взагалї 262,085.280 К, річний прихід 17,631.779 К, річний розхід 16,609.065 К; 5) монастирі і фондациї маєток взагалї 193,229.924 К, річний прихід 24,005.223 К, річний розхід 8,938.142 К; 6) Инші душпастирскі приходи маєток взагалї 191,343.919 К, річний дохід 17,821.758 К, річний розхід 4,515.770 К; 7) семинарії бенефіції маєток взагалї 55,050.165 корон.

— **До нинїшного числа „Дїла“** долучаємо яко додаток 8 аркуш „Фараона“.

— **Дрібні вісти**. При вчерашних доповняючих, з черги третих виборах до ради міста Львова вибрано остаточно 4 послїдних радних.

У Вроцлаві помер проф. університету д-р Мікуліч, славний оператор.

З товариств.

Видїл Рус. тов. педаґоґічного у Львові розписує отсим конкурс на настоятеля інституту під покровом св. о. Николая, уміщеного при ул. Театинській ч. 19 а призначеного для учеників шкіл середних. Настоятель одержить в інституції мешкане, харч і місячну платню після умови. Перстеньство мають учителї середних шкіл. Поданя осмотрені документами належить внести на руки видїлу, ул. Сикстуска ч. 47, найдальше до дня 30 червня — *Видїл Р. тов. пед. у Львові.*

З Львівского „Сокола“. З причини, що не можна було дістати вузкоколової зелїзниці Крізера і Шміда, прогульку відкликує ся. — *Старшина.*

Пожарні „Сокола“ з Голубутові і Фалиши стрийского повіта, засновано на статутах львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статути.

Послїдні вісти.

Петербург. (Пет. тел. аґ.) В. кн. Алексій, великий адмірал росийскої фльоти подав ся до димісиї; цар димісию приймив.

Москва. Відбула ся ту конференция інжинерів, в котрій взяло участь около 200 осіб. Рішено на перший знак приключити ся до загального політичного страйку, щоби жите економічне в цїлім краю довести до повного застою.

Льондон. В Манчестері лучив ся оден случай занедужаня на джуму. Недужий помер. Померший приїхав на кораблї з Буенйос-Айрес дорогою на Гамбург.

Календар: Гр.-кат.: нині (пятниця) Лукіяна, завтра (субота) Субота вад. позавтра (неділя) Сошествіе сьв. Духа — рим.-кат. нині Франца Вен., завтра Адольфа, позавтра Пресьв. Трійці.

Репертуар рускоґо театру на гостинних виступах в Скалаті [сала „Рускоґо банку“, початок о год. 8 вечером]: в суботу 17 с. м. „Cavalleria rusticana“ опера Масканьного; в неділю 18 с. м. „В народї“ конкурсовий народний образ драматичний в 5 дїях Стешенка; в понеділок послїдно представлене „Невольник“ історичні картини в 5 дїях Кропивницкого.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. позолудневих в. 1—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вгодженем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а від второк і пятницю також по пол. від 3—5.

— Видавництво „Молодїжи“ просить усїх Вч. оо. парохів, на котрих адресу вислано книжочки про алькоголь, аби були ласкаві як найскорше надіслати належні гроші, позаяк треба платити піврічні рахунки в друкарні. Просимо не зволїкати і не приневолювати нас до розсилання окремих упімнень, що наробило-б лиш непотрібні видатки.

Надіслане.

ЗАЯВА.

Заявляю сим публично, що вість пущена і розширена по повіті, немов п. Павло Гуменюк, учитель в Сокиринцях мав спровадити до Босир, села в гусятинськім повіті 400 револьверів є видумана і неправдива. Заявляю також, що Павло Гуменюк зістав несправедливо скривдженний на опінії публичній і що анї він анї ніхто иншний подібного оружія в такій скількости ніколи до Босир не спроваджував.

Позаяк через ширене таких безпідставних вістий я спричинив клевету, проте в наслїдок відступленя тогож від розправи головної в ц. к. Суді повітовім в Гусятинї в дни 23-го мая б. р. И. III. 593/5 ту клевету на его жадане публично відкликую.

Гусятин 23 мая 1905.

Август Тхожевский с. р.

КРАЄВИЙ АДВОКАТ

Д-р Целестин Фрід

переніс з днем 1 червня с. р.; канцелярию з Підгаєць **до Бережан** канцелярия містить ся в новій каменицї п. Гальберталя на Радою повітовою. 526 3—3

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьскої)

отворила **комнату до снїдань** і просить рускі круги о численні відвідини. — Обслуга руска. 443 12—15

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНІ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка длябуре від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

195 12—24 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

КРОНДОРФЕР

ПРИРОДНА, АЛЬКАЛЇЧНА ЩАВА

випробоване лїчниче средство на недомаганя віддихових орґанів, жолудка і міхура.

Щоби устерегти ся перед наслїдованєм, треба уважати на корок з отсим виплавленим знаком.

Kröndorfer

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Львів, Ягайлоньска 7, I.

343 7—20

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Ґіпотечного на плитаниях площі Галицкої коручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ученица з укінченою семою клясою глядає на оден рік лекциї в рускім домі. Вимоги дуже скромні. М. Лежаньска в Покропивній, п. п. Кізлів. 498 8—10

Вдовиця бездїтна, інтелїґентна, в силї віку і здорова, сирота по сьвященику шукає місця до заряду дому. Адресувати: Добровляни ad Дрогобич X. X. poste restante. 536 2—3

Потребую домового учителя до двох хлопців з нормальних шкіл на цїлий рік. — Алексей Очабрук, парох Волиці, почта: Буківско 531 (3—3)

Комната на час від 15 липня до винайму. Меблі і харч на бажане. Львів, Пекарська 16, двері 41.
547 1—8

Укінчений матурист, спеціяліст в математиці і фізиці, глядає лекції на селі а яко вправний діріґент і музик може рівночасно обняти місце також при якімсь рускім сьпівацкім товаристві, заложити хор і орхестру. Ласкаві зголошеня до Адміністрації „Діла“ під „Математик і музик“. 529 3—6

Народний учитель
глядає лекції на вакацийний час. Poste restante „Праця“, почта Угринів коло Сокаля.
517 3—8

Молочарня в Березові
середнім, коло Коломиї, п. в місци, філія Машиньскої, висилає щодень 5-кільові пачки десерового масла по ціні 2·40 К loco Березів. 462

Микуличин, вілля Бурачиньского до винаймленя в цілости або поодинокими комнатами з харчом і без. 515 4—6

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дреліхи на покритя від 50 кр., ·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої колдри, покритя від 45 кр. за метр в роботи. 521 5-30

І. ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника.

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хавс
банковий дім і контора виміни
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалювання із зеліза і шпунтові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

ПОЗІР! На будову рускої театру даю 5% т. є. 20 сот. від рускої замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в пластрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 245

Перший рускій склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.
Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).
Вош. Священикам і кн. Урядникам продаю на рати, як також і для членів т. зв. потвердженим уряду громадского.
Услуги сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане даром. 55
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Лаврук
Львів, Пасаж Мікольша.

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ
і головний склад
будівляних материялів
Мих. Мікося
Ярослав, Ринок, пл. Парохіяльна
поручає Н. Т. Публиці, Вп. Інжиніґрам і Високопреподобному Духовеньству:
Вапно біле ґашене і скалисте гідравічне — — — —
Ґіпс краківский і львівский — — — —
Цемент портланд вагонами — — і на бочки — — — —
Асфальт природний, штучний — плити до фундаментів.
Підлоги камінкові, цементові — сірі, мозайкові, гладкі, жолобковані — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальки до каналізації
Керниці бетонові ріжних розмірів, мулові — — —
Миски під рури Ринки отверті
Сходи камінці граничні — —
Сходи бетонові — — — —
Цеглі шамотові, окладкові — — до фасад — — — —
Дахівки краєві, заграничні, червоні, скляні — — —
Коминки камінкові Папа дахова
Опьґеіна, Карболінеум
Каналізация і роботи бетонові всякооо рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних
467 11—15

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*
бездоганної якости поручає по цінах найтаньше торговля фірма 425 10—20
Scherer & Comp.
Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ
Михайла Пасічника у Відни
XVIII/1 Theresieng: sse 32
продає найліпші і найдешевші
„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“
а іменно по таких цінах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс нараз коштує:	90	100	110	120	130	140	150	16	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для ґуртівників значний опуст. Коси незадалі приймаю назад або звертаю ґроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.
Цінники висилаю даром — товар лишень за посліплатою. 38414—34

Охоронна марка: ЯКОР.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
замість
PAIN-EXPELLER
признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх аптиках.
При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пудełках з охоронною маркою „Якор“, з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 772 10—20
АПТИКА РІХТЕРА
„під золотим львом“ в Празі, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Оголошенє.

Товариство кредитове в Коломиї зареєстроване в неограниченою порукою, повідомляє що

Трийцяті звичайні загальні збори

членів Товариства кредитового в Коломиї. відбудуть ся в неділю дня 25 червня 1905 о годині 4 по полудни в сали каси ощадности.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Замкненє рахунків за рік 1904 і справозданє дирекції з чинности за рік 1904.
2. Справозданє комісиї ревізийної.
3. Уділенє абсолюторії Дирекциї.
4. Розділ зисків за рік 1904.
5. Вибір пять (5) членів Ради завідуючої на три лїта.
6. Вибір комісиї ревізийної на рік 1905.
7. Внески членів і Ради завідуючої

Книжочки уділові служать до вступу на салю.
Нечленам вступ взборонений.
До комплету есть потрібна 1/10 часть всїх до голосованя управнених членів (§. 53 стат.)
Рахунки і білянс за рік 1904. Товариства кредитового в Коломиї, могуть бути в канцелярії Дирекциї в годинах урядових, переглянені і піднесені. Єслиби на сих зборах не явило ся достаточне число членів, тогди відбуде ся дня 23 липня 1904 о тій самій годині і в тім самім льокалю другі загальні збори з повищим порядком дневним, котре без огляду на число членів присутних більшостию 2/3 части голосів рішають (§. 54 стат.)

Коломия дня 14 сервня 1905.
РАДА ЗАВІДУЮЧА:
Іоан Стадниченко председатель Ради завід. — *Іоан Спульницкий* секретар. 548 1—1

На літо!

Тонірці вибивані пацьорками від	. .	3—15 К
Вишивані краватки	. . . . .	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	. . . . .	13 „
„ шапочки	. . . . .	2 „
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті)	. .	2 „
Ґердани з пацьорків	. . . .	2·50—5 „

Великий вибір карток, всіляких дарунків, туток і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає 397
„Сокільский Базар“ у Львові, Руска І.

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива йшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ,** а такі припоручає у всіх своїх складах 520 4—15
„Народна Торговля“

	знані з доброти	*60 цм.*	*70 цм.*	*80 цм.*
Коси		**1 К**	**1·20 К**	**1·40 К**
Серпи	*ковальскі легкі а зручні по 50 с.*			

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ч. і к. надворний доставник
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапних цінах.
Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всіх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сполоджених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.
Цінники і інформациї висилає ся на жаданє оплатно і даром. 347 17—26

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАША
У Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.
Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, ґроші і спінок з ґербом Руси.
Великий вибір біжутерий. 760
По найдешевших цінах. — *Без конкуренції.*

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґичного двотиж. дневник педаґоґично-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Коперниковского ч. 15. Преюмерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр

Маю честь подати отсим до відомости Впов. Публики, що **купелеве заведенє**
БУРКУТ
930 м. п. п. м. в косівскім повіті п. Жабє буде отворене сего року з днем 1 липня.
З замовленем мешкань прошу спішитись.
З глубоким поважанем *ТЕОФІЛЯ ЛАКУСТОВА.*
(О всякі інформациї прошу удавати ся до мене під адресою: Т. ЛАКУСТОВА в Жабю п. Жабє.) 549 2—3

Накладом **„МОЛОДІЖИ“** вийшли слїдуючі книжки:
ДВІ ДОЛЇ (1 кор.), опов. Євг. Мандичевского,
КРІЗЬ БЛЬОКАДУ (1 кор.) опов. Ю Верна і
ЩО МОЛОДИМ ПРО АЛЬКОГОЛЬ ЗНАТИ ТРЕБА (10 сот.) Поручаєсь до закупна по зниженій цїні на нагороди пильности! 549 1—3
При замовленю 10 прим. порто не числить ся!

Без конкуренції
КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетахєхівих 4 к 1 4Кфранко.
Кава специяльність
надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.
поручає
„Народна Торговля“
У ЛЬВОВІ 505 5—12

Рух возїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Врухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан **2·51**, 6·15 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55. 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Рашева 4·10
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11 10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Врухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані в черенками товстими; поїзди нічні є взначені звіздною. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого инкого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в мійскім бюрі п. н. дерманних 85

При закупні товарів просимо поклякувати ся на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.
З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 125. Львів субота 4 червня (17) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Карола Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Eichter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надсилка за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на цілий рік . . 32 к. на границею: — 42 к.
на пів року . . 16 „ — 21 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попередньою застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Проба житєвої сили руского народу.

В Европі і в Америці минули вже ті часи, коли про добро народів дбали не народи самі, але династичні родини та їх орґани правительственні. Тепер правительства культурних держав дбають про добро народів лише о стілько, о скілько дотичні народи вміють і хочуть свої правительства до того приневолити, то значить, о скілько народи самі розуміють своє добро та дбають о его осягненє.

Такий нарід, що знає, чого ему треба до культурного поступу, не лиш сам прикладає руки до осягненя свого добра, але й має спосіб і силу заставити до праці для свого добра також державне правительство.

Одним з найпереднїйших вимогів культурного поступу есть загальна народна просьвіта. О неї мусить подбати кождий нарід, котрий не хоче загинути. Та народна просьвіта не можлива без народних учителїв, а достаток народних учителїв не можливий без учительских семинарів.

А на число народних шкіл і народчих учителїв ось яке сьвітло паде зі „Звіту ц. к. галицкої Ради шк. кр. про стан публичного вихованя в р. шк. 1902/3".

Цілий край має громад 6240; з них лише 5185 належить до обсягу (чинних і нечинних) шкіл народних, 74 громади мають школи приватні, а 981 громад живе в тьмі кромішній! Кілько з тих громад есть руских, зі звіту ц. к. ради шк. кр. не мож довідати ся. Та зовсїм не веселий стан і тих громад, котрі належать до обсягу дїланя істнуючих шкіл народних, бо на тих 5185 громад припадає в р. 1902/3 лише 4179 чинних шкіл публичних зорґанізованих і 31 незорґанізованих, разом 4210 шкіл, отже 975 громад таки не мають de facto ніяких шкіл.

Число отже всіх громад не маючих своїх шкіл чинних есть таке:

981 громад не належать до обсягу істнуючих шкіл, 975 не мають своїх шкіл, а 258 мають школи нечинні, то значить найменше в 2214 громадах на 6240 громад (отже більше як одна третина) цілого краю не працюють школи, а нарід живе в них так, як жив перед тисячею лїт. Не дивниця отже, що замість підносити ся, упадає і стає підстілкою розвою розумнїйших, сильнїйших.

А чому се так? Бо за мало есть у нас учительских семинарів: всіх разом 13, а то 10 мужеских і 3 женьскі, а вспід за тим за мало у нас кандидатів до учительского стану, бо в р. шк. 1902/3 було 2686 семинаристів (з тих лише 798 греко-кат.) і 719 семинаристок (з тих лише 111 греко-кат.), то значить на загальне число семинаристів і семинаристок 3405 було лише 909 греко-кат. обряду, так що Русинів і Русинок була ледво четверта часть (25%). І хтож має вчити наш нарід по наших селах так, як треба для нашого добра? Чи ті Поляки, Німці і Жиди, котрих за мало есть до заповненя шкіл польских, німецких і жидівских?

Брак Русинів в учительских семинарах можна всїляко пояснити, та найважнїйшою его причиною есь мале число семинарів взагалї, а цїлковитий брак руских семинарів в окрема. Тому ж ми не чекаймо, аж ц. к. правительство, навчене хочби сумним досьвідом теперішної Росиї на Сходї зачне закладати рускі семинарі і більше дбати про рускі школи, щоби мати більше письменних людий до военної служби, але подбаймо про себе самі і збільшім своєю працею число руских семинаристів через заснованє руского (на разї приватного) учительского семинара в Коломиї.

І чомуж як раз в Коломиї, а не де инде?

За сим промовляє много причин:

1) В Коломиї нема доси жадного семинара, тож богато буде учеників, котрі в Коломиї запишуть ся до семинара, а деинде не поїдуть, бо їм за далеко і за тяжко удержати ся.

2) В Коломиї найлекше можна зібрати потрібні учительскі сили, бо на місци есть уже повна руска ґімназия і суть виділові школи, з котрих учителї можуть учити в семинари.

3) Легко було би в Коломиї найти потрібне поле і город до господарских досьвідів, бо тут місця вільного ще досить.

4) Поміщенє школи не коштувало би так много, як в якім иншім з більших міст руских.

Се все роздумавши і розваживши, філія руского товариства педаґоґічного в Коломиї заявляє отсим прилюдно, що в р. шк. 1906/7 отворить (приватний на разї) руский мужеский семинар учительский, если до 31 липня 1905 р. одержить від руской суспільности правосильні (легалїзовані) заяви, забезпечуючі достарченє в своїм часї фондів, потрібних до отвореня і удержуваня такої школи. Колиж такого запевненя фондів не буде, то з мотикою на сонце не полізем та й осьмішувати себе не будемо.

Після наших обчислень треба на удержанє одної класи щорічно около 8.000 К, по отвореню цілої школи 32 до 35 тисяч корон річно.

Може бути, що нашого предложеня руска суспільність не узнає за важне і пекуче; се покаже зацїкавленє сею справою прилюдної думки і в такім разї ми покажемо ся і признамо ся, що справу народної просьвіти ми взяли собі за горячо до серця і за поважно.

Колиж однак вийде з прилюдного обговореня справи, що ми підносимо до житєвого полагодженя справу дійсно важну і наглячу, то просимо не обдарувати нас самими лише признанями і заохотами, але поспішити з такою помочию матеріяльною, без якої дїла ми не то довершити, але навіть зачати не можемо.

В Коломиї 12 червня 1905. — За видїл філії руского товариства педаґоґічного в Коломиї:

П. Мостовіч, голова. *К. Посацкий*, секретар.

З виборчої акциї в Золочівщинї.

З Золочівщини пишуть нам:

Перед кількома днями появилась в „Галичанин-ї" допись про передвиборче вічє, що відбулось в Гологорах в неділю 4 с. м. Ціла допись есть тенденційна і брехлива від початку до кінця; прошу проте Хвальну Редакцию помістити отсе мое спростованє, в котрім наглядно викажу, в який негідний спосіб надуває „Галичанинъ" своїх читачів, та як належить брати „cum grano salis" все те що „Галичанинъ" пише.

Автор дописи в „Галичанин-ї" про вічє в Гологорах, Г-нъ Савчакъ, кандидат адвокацкий з Коломиї, старає-сь з'огидати в своїй дописи всїх тих народовців, котрі брали участь в згаданім вічу, та надати вічу характер москвофильский. Найперше бере-сь він до обох парохів з Гологір, знаючи о них, що суть народовцями, і закидає їм, що они не явились на вічу, та що треба було їх аж завзивати. Се перша брехня.

Вічє в Гологорах було назначене на 4-ту год. пополудни, О. Климентай Василевич, парох з Гологір-Волї, явив ся по відправленю вечірнаї, разом з своїми парохіянами о год. 4½, о чім посьвідчити може о. Малий, парох з Ясеновець і відпоручник на вічє з рамени „Золочівскої Рускої Ради", котрий на кілька хвиль перед ним прибув на вічє. Небавом опісля, приїшов також о. Гр. Паньчишин, парох з Гологір разом з прибувшим на вічє п. Мих. Петрицким, редактором „Гайдамаків" і відпоручником львівского „Народного комітету".

Дальше накидає-сь автор в своїй дописи на д-ра Лопатиньского, окружного лїкаря в Гологорах, кажучи, що д-р Лопатиньский не хотїв призволити на вічє на своїм подвірю. Се також лож. Річ мала ся власне так: З першу мало відбути ся вічє в заїзднім домі у Майорка. Між тим, хтось з місцевих селян порадив і то в послїдній вже хвилї, щоби вічє відбуло-сь у д-ра Лопатиньского, а сей радо на се згодив ся. Се також о. Малий ствердити може. Що вічє de facto у д-ра Лопатиньского не відбуло ся се вже не его вина; причина була в тім, що тота, в котрій мало відбути-сь вічє, а в котрій помішені суть реквізити огневі, показалась за малою, а вічє під голим небом на подвірю по приписам ц. к. староства відбуватись не могло. Тож не правда, що д-р Лопатиньский не хотїв принятї вічевиків, але правда есть, що вічевики, на зазив о. Малого, повернули назад до заїзднього дому. Виходить з того, що Г-нъ Савчакъ чіпивсь д-ра Лопатиньского як пяний плота, мабуть лиш тому, що д-р Лопатиньский есть явний народовець, а при тім звісний вже ширшим кругам музик і композитор.

Відтак накидає-сь автор на особу о. Паньчишина, закидає ему негаткове поведенє на вічу, та вкладає в его уста такі слова, як: москвофіли лайдаки, драби і т. д. Се також неправда. Бучу на вічу викликав не о. Паньчишин, але звісний дяк з Рикова, горячий приклонник і аґітатор о. Пйотровского, пароха з Рикова і мабуть одного з кандидатів при теперішнім доповнаючім виборі на округ Золочів-Зборів.

Коли на вічу забрав перший голос п. Петрицкий, редактор „Гайдамаків" і став пояснити в дуже популярний спосіб право конституційне, то дяк з Рикова почав мов бішений ревіти: „ви говорите не до річи, відобрати ему голос". Тогди о. Паньчишин крикнув: проч! — московскі аґітатори, що прийшлисьте розбивати вічє". О. Малий, не потребував інтервенїювати в справі о. Паньчишина з обави „дабы крестяне не натиснули боковъ о. Панчишину", вже хочби з того зглядy, що всї міщане гологірскі суть сьвідомі народовцї і в даній потребі постоять в оборонї своїх священників-народовців. О. Малий був змушений успокоювати дяка з Рикова і викинути его з заїзднього дому. А щоби хто не хотїв посуджувати о. Малого о симпатиї до о. Паньчишина, а тим більше п. Петрицкого, то скажу, що о. Малий зачисляє себе до партиї старо-рускої. Що до о. Паньчишина, на котрого Г-нъ Савчакъ накидавсь, то прилюдно годить ся піднести, що се оден з найгорячійших патриотів-народовців в цілій Золочівщинї, се оден з тих немногих людий, котрі всюди в урядах говорять по руски і завзято ведуть борбу о руске письмо. Ц. к. староство золочівске могобби дати о. Паньчишиному в тім зглядї „найліпше" сьвідоцтво

Неправдою есть дальше, що селянин п. Захарчук з Ляцкого вел. підпис на вічу кандидатуру о. Пйотровского з Рикова *), та що „весь народ одобрив се громкими рукоплесканями". Кандидатури підносити Захарчук не міг вже хочби з сего зглядy, що она ще не рішена. Захарчук патякнув лиш в своїй бесідї (не пригадую собі вже в якім змислї) імя о. Пйотровского, а тогди кілька о. Пйотровского, нарочно мабуть виделеґована ним до розбитя вічa, заревіла: „Славно о. Пйотровский!"

Неправдою есть також, що предсїдателем вічa був о. Паньчишин; був ним, одноголосно вибраний, о. Василевич.

Г-ну Савчакови позволю собі дати одну і то щиру раду. На будуче, як буде колись вічe в Гологорах — а буде певно при слїдуючих виборах до державної ради — раджу ему піти по приміру свого одномишленника г. кандидата адвокацкого з Золочева, котрий був справдї призначений „Золочівскою Рускою Радою" на вічe до Гологір, однак в послїдній хвили відмовив — кажуть злі язики: страха ради перед місцевими сьвященниками-українцями. Г-не Савчаку! Шкода вашого труду і коштів. Референтів з таким анемічним голосом і з таким необдуманим рефератом, не треба аж з Коломиї спроваджати; таких доволї подиблемо всюди, а без вас обійдем ся!

На закінченє, ще кілька слів про особу кандидата на округ золочівский. До сего часу кандидатура еще не рішена. Золочівска Руска Рада" має замір скликати по скінчених виборах, виборців до Золочева і тогди доперва кандидата поставити. Кажуть однак, що москвофіли хотять доконче о. Пйотровского з Рикова „ряного москаля і нетерпимця українців". Чи кандидатура о. Пйотровского буде щаслива і чи може мати які шанси, о тім позволю собі дуже, а дуже сумнїватись; бож о. Пйотровский есть в цїлім повітї серед Русинів „persona ingrata" і то не лиш між народовцями, але навіть між умірковаными москвофілами. Над тим годило-б ся „Золочівскій Рускій Радї" і обом центральним львівским комітетам застановитись.

О. Климентий Василевич, парох в Гологорах на Волї.

*) Писаня в „Галичанин-ї" про мнимі ухвали кандидатури о. Петровского на всїляких „вічах" суть сьвідомою інтриґою, обчисленою на те, аби стероризувати „Золочівску Руску Раду" як і всїх тих москвофілів в повіті, що ставлячи вище загально-народний інтерес над вузко партайний, промовляють за кандидатурою так пожаданого для Русинів в соймі д-ра Окуневского. Звідси-то походять брехливі дописи в „Галичанин-ї", як і многі „рішеня" кандидатури о. Петровского по всїляких закамарках, після звісного принципу: „hilf was helfen kann", хочби до сеї цїли треба було іти підпольними інтриґами і неправдами. — *Ред.*

Вигляди на мир.

„Непобідима" Росия угнула ся. Вправдї намагає ся ще росийска дипльоматия надраблятї гордо-зарозумілим жестом і фразою, наче „з ласки" приймаючи посередництво президента Рузвельта. Але хто не хоче, той мусить помітити, що то жест і фраза збанкрутованого шляґуна, якому з его сьвітлої минувшини остала ще тільки тупа зарозумілість та бута. Може воно і деклe правителям Росиї на душі, вдаючи непобідженых, входити з побідником в мировi переправи, але фактичного стану отся фанфаронада не змінить ні трохи і остане ся фактом, що Росия, котра так перехвалювана ся, що подиктує тим „япанушкам" мир в запятком на япаньскім карку в Токіо, — нині як непишна врезиґнувала уже з тої перехвалки, попустила з високої „фуми" та приняла посередництво Рузвельта в навязанню мировых переправ, — значить: узнала для себе війну за програну і як доносять послїдні телеґрами, вже навіть вибрано місце для зїзду делеґатів обох воюючих сторін, а має ним бути Вашінґтон. В столици президента північноамериканьскої республики зійдуть ся небавом репрезентанти Росиї і Япану від півтора року вперве не як воюючі парляментарі, але як мировi посередники. Про се вже ніхто не сумнїває ся і загально вважає ся війну уже скінченою. Погром коло Цушіми — каже загальна опінія — рішив остаточно долю війни, дальше її ведене нічого уже не змінить, Росия програла остатний атут.

І так воно виглядає, коли на квестию війни а мира глядїти холодними очима посторонного обсерватора. Що Росия програла — се всякий бачить; що ей дві великі фльоти спочивають на дні моря, і що вона вже не виставить нової армади — се звісне; що сухопутна росийска армія вийшла з уїх позицій і здеморалїзована — се рівнож звісне, як і певне се, що на дальші напруженя Росию ледви стати, а в ей нутрі розклад і анархія. В таких обставинах вести дальше війну було би божевільним вчинком против себе самого, було би шаленою грою з доконечною консеквентностию подій. І се розуміє кождий, хто з боку холодного приглядає ся военній ситуациї. Та чи зрозуміють се керманичі Росиї? Чи зрозуміє се той збанкрутований шляґун, що далі робить жести, нехтуючі противника, та кидає зарозумілими словами?...

Що Росию в тій цілій війні „прали" і то прали соромно, скандально та болюче,

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЄУМ І ЦЕРАТ
перенесений з ул. Сапєжинської ч. 2
на ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 і поручає
Ліноліум-дивани
Лїнолєум-хідники
Лїнолєум-передстїлки
Цератові обруси.
Церати на меблї.
Цератові фартушки.
Цінники на домагане. Постійні ціни фабричні. 476

про се нема — здає ся — в сьвіті двох думок. Се так ясне як сонце на небі, так певне, як два а два есть чотири! А однак есть і друга думка, що Росия не зістала побіджена, що то побіджено лише Зазуліча, Куропаткина, Штесля і Рожественьского а не Росию — і тої думки держать ся російскі правлячі круги. Царській камарилі не може в голові помістити ся, що два а два есть чотири. У них: два а два — се стеаринована сьвічка. Російскі керманичі, а за ними всі московскі темняки, не можуть ніяк освоїти ся з тим, що Росії вигарбовано шкіру, що царат крайно зблямував ся і повторяють в колісце: „побили нас десять раз, але за одинацятим буде инакше; тоді ми покажемо, по чому корець перцю". І як раз той настрій російских керманичів не позволяє з цілковитою певностию говорити що-небудь про близькість мира. Він може дуже близько, а може ще і далеко. Зажегнати се буде від того, о скільо Росия вважати-ме себе далі „непобідженою".

Се послідне може очевидно зависіти від трех моментів: судьби армії Ліневича, внутрішнього положеня в Росії та від стану російских фінансів. Ні одно, ні друге, ні трете не заповідає ся для Росії корисно. Армію Ліневича має окружаючим рухом обходити Ояма, а коли сему послідному удасть ся її вничщити — Росия остане на полі бою без армії, як остала без фльоти. За тим і в нутрі положене погіршить ся, а з фінансовими припасами Росії задля підорваня кредиту дуже круто, по новім-же погромі було би таки цілком зле. Значить, в результаті вся надія російских керманичів наче на тонкім волоску висить на Ліневичу і его армії. Та чи вона не заведе, як завела надія на Куропаткіна і Рожественьского? А коли заведе, то які далекосяглі наслідки потягне се за собою і о скільо на гірше зміниться положене Росії супротив Японії?... Петербургові потентати однак все ще пробують щастя, з легкодушностию десперата ставлять ще одну ставку на льотерию, ану-ж пожене вона їх шанси в гору! Що може віпхнути їх ще сильнійше в діл, над тим начеби не думали. І одною рукою наче від нехочу приймаючи посередництво мирове, другою маневрують армією Ліневича в Манджурії. Забувають, що все лішшими були їх шанси перед Цушімою, як і по ній, ще лішшими перед Мукденом, Порт-Артуром і т. д. і що дальше ведене війни вже не може поліпшити їх положене, а хиба лише погіршити.

Отсю непевність мирових пересправ розуміють однак — як здає ся — дуже добре Японці. Условія, які подиктує Япан будуть певне тяжкі, відповідні розмірам їх жертв і їх тріюмфів. Япан мусить зломити раз на все силу Росії на Далекім Сході. Се і було для него ціллю війни, і есть квестиею его жита. А чим тяжші условія, тим більше Росия буде вдавати „непобіджену" і тим скорше вірве пересправи, аби ще раз попробувати военного щастя. Япан розуміє, що опускати карабіна до ноги ще не пора і окружуючий рух армії Оями доказує, що до всіх атутів в своїх руках хочуть вони долучити ще оден. А тоді, о скільо погіршить ся позиция Росії, о стільо поліпшать ся ще шанси Япану і о стільо певнійше запечатане здобутків военних мировим договором з Росиею. В Японії здають собі з того справу і ведуть акцию военну інтензивно дальше.

Хоч однак на тім тлі виглади мирових пересправ ще дуже непевні, то певне то, що остаточно до мира прийти колись, і то вже не за дуже далекий час, прийти мусить, як і то ясне, що остаточно условія мира як побідник буде диктувати Япан. Отся сьвідомість і звернула уже увагу Европи на будуччину, яка уформує ся наслідком такого результату війни. Фактом есть, що добігаюча до кінця війна доконала далеко сягаючі зміни в розкладі сьвітових сил. Перш усего Япан видвигнув ся за одним розмахом в ряд держав першої класи, а тим самим на азийскім Сході з'явила ся нова сила, що буде впливати пресильно на дальшу історичну долю усего азийского Сходу і всіх народів азийскої культури, та з яким мусить від тепер числити ся в кождім кроці на азийскім континенті як і на Тихім Океані. По друге найбільша міліторна сила сьвіта, Росия, показала ся колосом на глиняних ногах та рівно скоро з вивисшеним Японії злетіла з перворядного великодержавного становища до ряду держав другої класи, а коли йде о морску силу, то і ще дальше. Се-ж все потягне за собою далекосяглі консеквенції в міжнародних відношенях, бо очевидна річ, що зі зміною міждержавної вартости поодиноких держав, мусять і на давних вартостях основані відносини підпасти радикальному перестроєви. Для Франциї Росия певне не є вже тим важним союзником, яким була перед війною, а для держав, взаїгажованих в повільнім розкладі Китаю, Япан являє ся знов грізним соперником. Коли Рузвельт взяв на себе ініціативу мира, то певне не з чоловіколюбних мотивів, о яких тілько балакає ся в нотах дипльоматичних, але тому що для північно-американьскої Унії ненаручним було би, коли би Япан сторощив панованє Росії у східній Азії до решти, а сам двигнув би ся ще висше. Японьска Формоза лежить близько до Філіпінів, на яких тепер повівае воряний прапор північно-американьскої Унії, з Японії рівно далеко до Гавайских островів, недавно влучених до Унії, як і від берегів Америки. Коли-ж ще згадати, що Рузвельтови в его заходах помагають Франция (загрожена в Тонкінї і Камбоджі) і Німеччина (загрожена в Кіно-чав, vis-a-vis Порт-Артура), то можна вже здати собі справу, що по заключеню мира готові бути інтересами собі ближші теперішні вороги: Япан і Росия, ніж Япан і згадані другі держави. Як би до ґрупи заанґажованих супротив Японії держав прибула ще Анґлія, тоді російско-японьский союз для розділу сфери впливів в Азії з виключенем прочої Европи був би неминучим. Нині Анґлія належить ще до приятелів Японії і певне у власнім інтересї схоче ним як найдовше остати, хочби і як в душі немилим їй був зріст японьскої морскої сили на Тихім Океані.

Вкінци чималого значіня в уформованю міжнародних відносин по війні буде і хід внутрішних подій в Росії. Коли війна принесе у нутрі Росії свободу а затим і дасть Росії нову животворну силу, як се було в Австро-Угорщиною по 66-ім році, тоді і велико-державна сила Росії скоро відродить ся, а навіть Росия стала би для деяких держав прямо смертоносним сусідом, а рахунок японьскої війни на европейскім континенті заплатив би той, кому навіть і не може снити ся якась кольоніяльна політика по далеких континентах. Крутими дорогами ве ся доля держав і народів.

З ради державної.

На вчерашнім засіданю по відчитаню інтерпеляций, закінчено дискусию над конґруальним мирадложеném. По промові ґенерального бесідника за предложеném, п. Житніка, наступали фактичні спростованя, котрі дали нагоду до звичайної в нашім парляменті лайки між п. Штернберґом а социяльними демократами, між сими і християньско-социяльними. Остаточно предложене відіслано до буджетової комісиї. По тім переведено вибори до квотової депутациї, мимо енерґічних протестів Всенїмців. Розпочала ся дискусия над справозданем зелізничої комісиї над обезпеченем будови кількинацати льокальних зелізниць. По промовах референта п. Кафтана і п. Еленбоґена, дискусию перервано.

П. Странский інтерпелював, чому не сходить ся пресова комісия. Голова комісиї, ґр Водзіцкий викрутив ся тим, що „ніколи нема комплету, що не є его виною". — Слідуюче засіданє в понеділок пополудни.

До ситуациї.

Ситуация в парляменті починає поволи мотати ся. Свого часу писали ми з нагоди засідань ческого сойму, що парлямент по фериях покаже ся знов неспосібним до праці, і те наше віщуване починає поволи справджувати ся. Бар. Ґавч вмів зацитькати молодочехів тим, що полагода ческо-німецкого спору наступить в ческім соймі, та вкінці на молодоческих політиках, що не тілько дали ему свого рода respiro, але й перепустили в парляменті митову тарифу, випускаючи в той спосіб з рук оден з найміцнійших своїх атутів. Тимчасом надії на сесию ческого сойму не оправдали ся, бо вправді правительство заповіло, а навіть приготовило тзв. угодові предложеня, то однак сі предложеня не могли війти на порядок нарад ческого сойму, з уваги на опозиційне і відпорне становиско Німців. Лишило ся отже на тім, що ческий сойм перемолотив кілька економічних і фінансових предложень та розійшов ся аж до осени, а Молодочехи вийшли зі сойму, помимо рожевих запевнень правительства, з порожними руками.

Тепер приходить ся правительству переперти в парляменті торговельний трактат з Німеччиною, та молодочехи тим разом не хочуть вже бути так чемні і наівні, як се було в часі полагоди митової тарифи. Молодочехи бачать, що з гарних слів правительства нема їм ніякої потіхи, і тому домагають ся реальних ґарантий, а не гарних слів і пустих обітниць. Молодочехи знають, що правительство припекла справа договору з Німеччиною, бо той договір не може вже бути tacite пролонґований і Берлін натискає в цілою форсою на заключене договора на дальших 10 літ, тим більше, що бачить замотану і безвихідну ситуацию на Угорщині. Правительство находить ся отже в дуже скрутнім положению, а се положене хочуть якраз використати Молодочехи, котрі вже вилічили ся з хвилевого оптимізму і констатують, що через упадок Керберa по правді нічого не зминило ся та що ческий нарід зі своїми домаганями находить ся тепер зовсім там, де був і перед чотирма роками.

Чехи ставлять два домагання: домаганє урядової ческої мови і ческого університету в Берні або Ольмі. На те не годять ся однак Німці, котрі про урядову ческу мову без введеня німецкої мови яко Vermittlungssprache в цілій державі й чути не хочуть, а на університет за взаїмні якісь концесиї справді згодять ся, але і то не в Берні або Ольмі, як сего домагають ся Чехи, але десь в якійсь поменчій ческо-моравскій місцевости, де новий ческий університет не загрожував би стану їх національного посіданя. Ось коло тих то точок і крутить ся на разї спір ческо-німецкий і коли правительству не удасть ся найти якоїсь посередної дороги, на яку обі сторони згодили-б ся, то парлямент знов стане, бо молодочехи не згодять ся ніяким способом на дальшу супокійну полагоду тзв. державних конечностий, а в тім числі передовсім так важного для правительства договору з Німеччиною.

Тепер ведуть ся як-раз живі пересправи між бар. Ґавчом а молодоческими політиками і про ситуацию видають ся бюлетини, раз на „plus", другий раз на „minus". До середи повинна бути ситуация вияснена, а як бар. Ґавч не вспіє розвязати скрутної загадки, якої не вспіли розвязати доси его численні попередники, то австрийский парлямент опинить ся знов в стадиї безвихідної кризи і над Ціслітавією розточить знов свої опікунчі крила режим маскованого абсолютизму.

Будемо мати в такім случаю інтересне видовище: В Австрії фактичне завішене конституциї і § 14-ий, на Угорщині терористичне панованє урядничого кабінету в лютім безвихіднім бою з цілим населеném.

Коли б однак ставити гороскопи що-до найблизшої будучности в нашій половині монархії, то треба сказати наперед, що Ґавч так само не розвяже скрутного положеня в Австрії, як не розвязав его політик сеї міри, що д-р Кербер. Німці на жадні односторонні концесиї не пристануть, бо їм status quo найдогіднійший, а і молодочехи не будуть могли довго грати ся в вичікуючих опортуністів, бо бють їх вже по пятах радикальнійші ческі сторонництва. Іменем тих ческих сторонництв їздив саме до Пешту пос. Кльофач і коли вірити его запевненям, то між Мадярами а ческими радикалами стався договір, якого ціллю є взаїмне співділане Чехів і Мадярів для розваленя теперішної дуалістичної конституциї. Пароля заучить: так довго борба Чехів в австрийскім парляменті а Мадярів на Угорщині, поки Угорщина не одержить повної независимости на основі перзональної унії, а ческі краї повної автономії і злуки всіх земель корони св. Вячеслава на основі федерациї з рештою Австрії. В тій справі відбуло ся вже навіть на днях віче трох радикальних сторонництв в Празі, а на тім вічу не тілько апробовано союз з Мадярами, але і названо „зрадниками народу" молодоческих послів та візвано їх до безпроволочної оаструкциї. Що ті рішеня і погрози ческих радикальних сторонництв не причинять ся до розмотаня ситуациї і так вже запутаної, се також більше як певно і тому годі надіяти ся, щоби в парляменті запанував супокій. Назнаки треба радше вишидати, що молодочехи, перті з одної сторони від долу а з другої не маючи ніяких позитивних здобутків, кинуть ся до рішучої обструкцийної боротьби та заведуть австрийский парлямент назад там, де він з малими інтервалами находить ся вже від ряду літ, а именно від упадку Баденія.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Дневний розказ царя до маринарки оголошує: В. кн. Алексія Александровича на его власну просьбу увільнено від чинностий начального команданта фльоти і шефа департаменту маринарки. Вел. князь задержує гідність великого адмірала, ґен. ад'ютанта, всі инші функциї свої і гідність. В окремім рескрипті цар висказує в. кн. Алексеєви подяку за 24-літну его діяльність коло розвою російскої маринарки.

Льондон. Перестрілки в Манджурії відбувають ся дальше без перерви. Ліневич намірає висунути ся дальше в напрямі Чантафу.

Петербург. Ліневич телеґрафує: Наш відділ вирушив дня 11 с. м. в напрямі Юкен, заатакував ворога і присилував его уступити до села Туфулін. Японці спалили перед тим всі свої маґазини. Другий наш відділ заатакував дня 12 с. м. Наушансу і відпер Японців в північнім напрямі.

„Русь" доносить дня 13 с. м., що Японці поробили в Манджурії значні поступи і заняли в центрі російскої армії важні становища, рішаючі для дальшої акциї военної. „Русское Слово" доносить, що перестрілки передних сторожий не мали рішаючого значеня, але випали в некористь Росиян.

Льондон. Ліневич мав вислати до царя письмо підписане всіми ґенералами, в котрім просять, аби мирових переговорів не розпочинати, бо російска армія тепер так сильна, що Японців певно побє. Дневники доносять, що і Ояма просив свого цісаря, щоби мира не заключав так довго, як довго російска армія в Манджурії не буде до решти знищена.

Вашинґтон. Увія, Німеччина і Франция напирають сильно на Япан, щоби ставив умірковані условія мирові. Анґлія не прилучає ся до сего напору, бо коли Япан виграв війну без всякої помочи, то Анґлія не може робити жадних предложень що до условій, які Япан має ставити побитому ворогови.

Берлін. Говорять, що російским повновластцем до мирових переговорів має бути іменований амбасадор Нелідов, а японьским Ито — о скільо ему на се позволить здоровле. Згадують також, що другим російским делеґатом буде Куропаткін.

Кельн. З 200.000 вояків призначених для скріпленя армії Ліневича, вже відійшло 45.000 людий. Російску армію в Манджурії обчисляють на 300.000, японьску на 600.000 людий.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Росії.

Петербург. Депутацию конґресу земств в Москві повідомлено, що дня 19 с. м. діста... відповідь, чи цар приймє депутацию, чи... Дневник „Русь" доносить, що цар вче... приняв вже депутацию в Царскім... ній, однак з тим, що приймає їх яко особ... приватні.

Уступни для Чехів.

Відень. Говорять, що в ческім університеті в Празі будуть утворені подвійні катедри щоби в сей спосіб приготовити учителів... ників для будучого ческого університету ... Мораві.

Норвеґія а Швеция.

Штокгольм. Король Оскар не приняв ґратуляцийної телеґрами висланої до него но... веґским соймом в нагоди вінчаня его сина.

Міністерска кріза в Франциї.

Париж. На вчерашній раді кабінетовій президент кабінету Рувє заявив, що задержить портфель міністерства заграничних справ, зложать уряд міністра фінансів. По кабінетовій раді Рувє приняв японьского посла, котрий повідомив его, що хоче ему донести щось важного.

НОВИНКИ.

— *До всеї рускої суспільности!* В нинішнім числі подаємо на вступнім місци заз... філії „Руского товариства педаґоґічного"... Коломиї до всенародної субскрипциї на приватну учительску семинарию, яку ся філія задумує заснувати вже з початком слідуючого шкільного року. Потреба приватних руских шкіл взагалї, а учительских семинарий з окрема є так пекуча і наглядна, що не треба ві аж доказувати, а впрочім дуже вдумно доказують ві статистичними датами сами Вп. ініціятори. Тож сподіємо ся, що руска суспільність прийме тепло зазив коломийских патріотів і субскрибує квоти, які вистарчать не лиш на одну, але хочби й на дві приватні учительскі семинарії. Наше оружие передовсім в просьвіті, і коли не подбаємо самі про себе, то за якийсь час по нас і слід загине. Коли в Токіо розписано позичку на военні ціли, то не минуло тижня, а японьскі патріоти покрили міліонову народну позичку в десятеро, бо се народ, що вміє жертвувати ся для народної справи і тим побіджати. Коли в послідної війни маємо витягнути яку науку для себе, то именно треба нам вчитися того „японьского" патріотизму, що то не голосними словами, але ділом вміє засьвідчати свою любов до вітчини. Нехай же і у нас зазив тих, що кличуть до самооборони і самоосьвіти, не прогомонить безслідно, але нехай посиплять ся десятки і сотки, а за се подякують нам щиро грядучі рускі покоління, котрим в той спосіб забезпечимо на рускій земли красшу будучність. Наше видавництво субскрибує на вказану ціль річно по 200 корон, а не сумніваємо ся, що орґанізацийний комітет нової школи до тижня буде засипаний сотками того рода зголошень і вже в коротшім часі буде міг подати до приличної відомости, що приватна учительска семинария стане на певно в початком слідуючого шк. року в Коломиї, маючи вистарчаюче материяльне обезпеченє.

— **Повінь у Львові.** Вчера межи 6 а 7 год. по полудни навістила місто Львів небувала злива, що стала причиною великої катастрофи. За несповна годину спала така маса води, що буквально залила цїле місто. Всї улиці перемінили ся в ріки, котрими вода бистрими струями стїкала в напрямі спаду, а кожде низше положене місце стало глубоким озером, в котрім вода сягала денеде на півтора метра високо. Шкоди, які заподіяла містови ся повінь, не дадуть ся обчислити. Кілька тисяч мешкань в сутеринах і пивницях наповнили ся брудною водою, так що в кількох случаях мало що людске житє не упало жертвою, на многих улицях брук зірваний, вимулені глубокі рівчаки, а мури наслідком сильного підмуленя грозять деяким домам заваленем. Найбільше потерпіли, як сказано, улиці низько положені, головнож Пелчиньска, Зибликевича, Стежкова, Пекарска, низша Личаківска, Третього мая, Шпитальна і ряд улиць Жовківской та Замарстинівской дїльниці, де вода залила цїлі ґрупи домів. В ул. Болотній на Новім сьвітї зробило ся озеро, що загрозило найбільше домови одної капітанової. Вода залила партерові мешкання так високо, що мешканцї ратуючи житє, мусїли хоронити ся на дах. Пізним вечером удало ся поліциї перенести 9 осіб з даху до сусїдного дому. Наслідком повени в середмістю спинила ся всяка комунїкация. Фіякри перестали їздити, бо вода сягала коням вище черева і переливала ся почерез пасажирскі сїдала, а трамваї наслідком замуленя шин не курсували на деяких просторах ще довго, коли вже вода уступила. Взагалї при вчерашній катастрофі показала ся в цїлій повни недачість міської господарски. Каналїзация, переведена що-йно перед кількома роками коштом кількох міліонів, виказала вчера численні недостачі. Канали, що ледви в нормальнім стані годні відводити воду, при більшій зливі не в силї сповнять своєї задачі, наслідком

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 510

чого вода не могучи в них поміститись, заливав пивниці і мешканя і наражав найбіднійше населене міста на руїну. Вчерашна повінь се безпощадне вдемаскованє ледачої міської господарки і болючий удар по лиці міских верховодів, що марнотратною господаркою зробили мешканцям Львова житє прямо неможливим.

— **Перский шах у Львові.** Король королів, син сонця опустив вчера „гостинні“ мури Львова, але може справдї тїшити ся, що вже має їх за плечима. Як довго володар Перзиї показував ся на бальконї та робив всїлякі замовленя в реставрації, готели і по склепах, так довго польскі купцї і всїлякі польскі Industrieritter-и перепїцитовували ся в компїментах для него і обявах гостинности; коли однак шах став закупувати манатки, ситуація в одну хвилю змінила ся, а чемні господарі перекинули ся в „przemysłowców“ і операторів. Шахови, як доносять польскі дневники, дуже смакував „polski barszcz“, „polska kiełbasa“, „polskie kiszone ogórki“, „truskawki po polsku“ і инші того рода ласощі, але коли прийшло до плаченя, то показало ся, що смирні рускі огірки і руска ковбаса подані „po polsku“ дуже дорого коштують. Очевидно вискали они так на вартости під впливом польскої культури. За всї ті „ласощі“ мусїв „син сонця“ і „король королів“ заплатити 44.000 К — словами: сорокчотири тисячі корон. Мабуть аж тут сповнили ся містичні слова Міцкевича: „... a imię jego jest czterdzieści cztery“, над котрими свого часу так ломили собі голову Głąbiński з редакторами „Słow-a polsk-ого“. Кромі того „синови сонця“ грозить процес о відшкодованє за спалену маркізу в склепі Адамского в готели Жоржа, бо як доносять дневники, один з дружини шаха кинув через неосторожність недокурене цигаро, наслїдком чого мала занятї ся маркіза, а при гашеню мало знищити ся убране склепового служачого. Пан Адамский заявляє в Słow-i polsk-ім, що видає шахови процес через амбасаду у Відни. Як бачимо з того, „син сонця“ може бути вдоволений, що з останками майна вспів виратувати ся з кігтїв „staropolskiej gościnności“, забравши на памятку сеї „двельніци“ принис квашеня огірків, котрі ему так смакували — тодї, коли ще не були „пересолені“. — Із самою заплатою квоти 44.000 К лучила ся цїла хрія. Коли прийшло до плаченя і наємець готелю, Бжезїцкий предложив охмістрови шаха рахунок, сей вичитавши квоту 44.000, не хотїв ей вирівнати, бо завначив зовсїм справедливо, що за таку суму можна би купити хиба цїлий готель. Прийшло до сварки і скінчило ся на тім, що Перзи таки заплатили 44.000 К, а се тодї, коли пан Бжезїцкий заявив, що стане в дверех готелю і нїкого не випустить на улицю. Шах так тим озлобив ся — і зовсїм справедливо — що не хотїв надати ані одного ордеру, яких приладив вже був чимало, і доперва на двірци, коли вже всїв до ваґону, показав ся благородним і прощаючи Полякам польску „gościnność“, надав два ордери: гр. Потоцкому і ґен. Фіґлерови, і то бочачи ся нової драчі, вислав їх через ад'ютанта.

— **Будова двірця залїзничого в Станиславові** має ся розпочати ще в біжучім роцї. Відносне розпорядженє вже вийшло з міністерства желїзниць в порозумінню з міністерством скарбу і дирекциї желїзниць в Станиславові. Після виробленик проектів кошти будовы виносити-муть около 500.000 К.

— **Крадіж на почтї.** Поліция увязнила перед кількома днями Петра Белю і его сина Жигмонта, що були заняті при посилках почтових в Кракові. Слїдство виказало, що вони забирали з посилок ріжні предмети, як коралї, сцизорики і т. п. і в части продавали, в части задержували для свого ужитку.

— **Огнї.** В Бориславі згорів резервоар копальні нафти др. Леварtовича і Спілки. — В Уланові знищив пожар онодї 3 доми і будинок повітового суду.

— **Арештованя** на росийскій границї 14 с. м. заарештувала росийска поліция на пристанку Ейдкуни, на прускій граници 11 росийских студентів, що повертали з заграниці до Росиї. Ходять погонoски, що сї студенти належали до революцийного комітету, що має свій осїдок в Швайцарії.

— **Ротшільдова фундация.** Альфонс Ротшільд, що помер перед недавним часом, записав 6 мілїонів рублїв на цїли жидівскої кольонїзациї, призначуючи сесю суму головно на закупно землї в росийскій державі.

— **Нагла смерть.** Вчера помер нагло в Відни посол Сінґер, вибраний перед кількома тижнями палатою торговельною города Берна, на місце ґр. Отенгаймера. Посол Сінґер був на засїданю віденьскої палати торговельної. Нагло підчас нарад зробило ся ему слабо, він упав на руки посла Кінка і небавом помер.

— **Епископ перемиский Впр. Константин Чехович** вернув вже з візитациї канонічної до Перемишля.

— **До нинїшного числа „Дїла“** долучаємо додаток „Київскій Старинї“, відповідь проф. Волод. Шухевича на рецензию его „Гуцульщини“.

З товариств.

З „Української Академічної Помочи“. Виборы делеґатів до виділу „Укр. Ак. Помочи“ з посеред членів факультету правничого і фільозофічного евентуально і з техніки відбудуть ся в середу, 21 червня, о 7 год. веч. в льокали „Ак. Громади“. Членів „Укр. Ак. Помочи“ просить ся о численну участь. За виділ: *С. Баран* голова, *І. Яремко* писар.

Пожарний „Сокіл“ в Містках, львівского повіта, засновано на статутї „Сокола“ у Львові. Намісництво вже затвердило статут.

Зборы і засїданя.

— **Академічне віче.** Дня 22 червня (в четвер) відбудуть ся в сали „Народного Дому“ о год. 3 пополудни довірочні зборы українско-рускої академічної молодїжи з таким порядком дневним: Становиско українско-рускої академічної молодїжи супротив заяви сенату львівского унїверзитету з дня 6 червня с. р. З огляду на незвичайно велику важність справи взиває ся товаришів з провінциї, щоби безусловно на зборы явили ся. За комітет *Остап Наврoцкий* ст. прав, *Михайло Росткевич* ст. фільос.

Надзвичайні загальні зборы товариства „Рускій Сокіл“ в Стрию відбудуть ся 22 червня о год. 2-ій пополудни в сали „Народного Дому“ в Стрию. Порядок дневний: Справоздане виділу, вибір нового виділу, внесеня і інтерпеляциї. Просить ся усїх Впов. другів о як найчисленнійшу участь. — Того самого дня устроює товариство в сали „Народного Дому“ в Стрию ґімнастично-вокальний вечер при ласкавій співучасти Вп. п-ни Ольги Вахнянин і „Стрийского Бояна“. Білетів дістати можна в Народній Торговли а в день концерту від годинни 6 вечер при касї. Початок точно о год. 8 вечером.

Загальні зборы тов. „Рускій жіночий кружок в Коломиї“ відбудуть ся дня 22 червня о 5 згляднo 6 год. пополудни в сали „Народного Дому“. Просимо членів явитись в комплетї. — *Виділ.*

Перші загальні зборы тов. „**Вакацийна Оселя**“ у Львові, відбули ся дня 12 с. м. в комнатах „Рускої Бесїди“ в присутности 60 осіб. Зборы відкрила п. О. Лучаківска, подаючи зібраним засновок ідеї „Вакацийної Осели“. Гадка заснованя сего гуманітарного товариства вийшла від Комітету Пань, що уряджував ювилейне торжество в честь Непорочної Дїви Марії. Комітет пань постановив звеличити торжество яким добрим дїлом, і узнав, що найгарнїйше буде заснувати институцию, котра заопікує ся на час шкільних ферий бідною шкільною дїтворою, та дасть їй можність підчас ферий віддихнути по цїлорічнім житю серед душних, нездорових міских мурів. Сею институциею має бути „Вакацийна Оселя“. По принятю сеї гадки, заснував ся комітет в цїли збиранє фондів. Члени комітету вложили самі певну суму, і постарались о дозвіл збиранє складок цеголками. Покровительство над „Вакацийною Оселею“ приняв Єго Екс. Митрополит, обіцюючи свою поміч, а небавом й жертвував до розпорядимости товариства свій дім в Милованю на 10 лїт. В склад комітету основателїв входять: Є. Екс. Митрополит А. Шептицкий, о. Й. Чапельский, д-р С. Федак, о. Лежогубский, д-р Коцюба, о. Крижановский, Е. Іленецкий, Е. Стефановичева, Е. Гузарова, І. Хоминова, Е. Цеглиньска, О. Лучаківска, С. Потелицка, О. Барвіньска. По затвердженю статута намісництвом скликано на 12 червня зборы, щоб предложити зібраним справоздане з дотеперішної дїяльности комітету. По сїй промові п. Лучаківской вибрано головою зборів д-ра Федака, секретарями пп. Ст. Ґерусїньского і І. Чапельского. Голова удїлив голосу п. Барвіньскій, котра подала звіт з дотеперішної дїяльности комітету, що заняв ся виготовленем статута, збиранем складок, урядженем равту, котрий приніс 422 К. чистого доходу і скликанем зборів. Свою промову закінчила п. Барвіньска вираженем найсердечнїйшої подяки Митрополитови. Відтак відчитав п. голова письмо „Тов. Пань“, котрим товариство жертвує „Вакацийній Осели“ квоту 2000 кор., котра має бути земляним капіталом, якого проценти мають йти на цїли товариства, коли капітал не вістане обернений на закупно майна. Збори приняли сесю жертву і виразили „Товариству Пань“ подяку. Відтак приступлено до вибору виділу, до котрого увійшли: п. О. Барвіньска, голова, п. Мария Федакова. о. Т. Лежогубский, заступник голови, Т. Ґерусїньский, М. Коць, писар, Е. Тишиньска, Е. Потелицка, касиер, С. Літиньска, заступники: п. п. І. Пачовска, Е. Цеглиньска, І. Чапельский. Контрольна комісия: пп. С. Левицка, Е. Іленецкий, проф. Адріянович. Збори закрив п. голова промовою, взиваючи до пошираня сего гуманітарного товариства численним вписуваном в члени і складаном датків, так щоби ще в сїм роцї товариство могло розвинути успішну дїяльність. Виділ звертаєть ся до Русинів з просьбою, щоби купували переписні листки товариства, які можна набувати у всїх руских торговлях. Членьскі вкладки і датки просить виділ складати на руки касиера п. Северини Потелїцкої, Львів, ул. Вроновских ч. 7.

Відзначенє. Відносно до декрету ц. і к. Уряду двірского зістали панове Фріріх і Норберт Кунер, властителї фірми **Емануіл Кунер і Син**, одинокі продуценти знаного **КУНЕРОЛЮ**“, відзначені титулом „ц. к. Доставців двору“.

Надіслане.

35 літ уживає ся Бергера смоляне мило

в Австро-Угорщині та всїх культурних державах при митю і купелях на шкірну висипку і всяку нечистоту шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю охоронну марку, підпис фірми инакше, мило не є правдиве, від 35 лїт уживане.

Головний склад: **G. Hell & Comp.**
Відень, I. Biberstrasse Nr. 8. 207 8—10

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованем

Маттонія ґїсґіблерска вода щавова. 36

Коперницкий і Син

Оптики і Механїка у Львові площа Галицка ч. І.
против Банку Ґіпотечного на пляцовках площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшим виборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ученица з укінченою семою клясою глядає на один рік лекциї в рускім домі. Вимоги дуже скромні. М. Лежаньска в Покропивній, п. п. Кізлів. 498 9—10

Фортепян короткий в комісї, дуже добрий продам дешево. Академічна ч. 8, І. п. офіцини.

Микуличин, віпля Бурачиньского до винаймленя в цїлости або поодинокими комнатами з харчом і без. 515 5—6

Комната на час від 15 липня до винайму. Меблї і харч на бажанє. Львів, Пекарска 16, двері 41. 547 2—8

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 18/6 до 24/6 до побаченя:
Найновійші оригінальні знимки Петербурґа, Царского села. Цар Миколай II. і т. п.
ВСТУП 10 кр. 53

Ломічника пошукує торговля товарів коріннях Івана Бориса в Перемишли. 54* 2—?

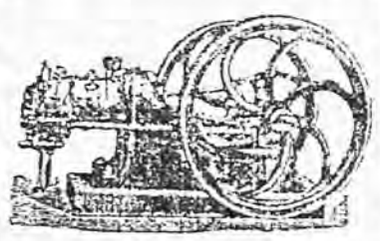

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, в фабрики інжинїра

Е. ПЛЕВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР
ул. Городецка ч. 45.

Конторисы, цїнники і пляны даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 816 31—52

Becher & Hildesheim, Відень
ФАБРИКА ОГНЕТРЕВАЛИХ КАС
сталево-опанцирених уладжень для щадничих кас, банків і. т. п.

Першорядний фабрикат.
Центральне бюро Відень I., Passauerplatz 2.
Умірковані цїни.
ФАБРИКА X, Quellengasse № 155.
Головне заступництво для Галичини
МАРКО ФАЕРШТАЙН
СКЛАД МАШИН
Львів, ул. Городецка ч. 51.
Ілюстровані катальоґи машин і кас висилаю на домагане даром і сплатно. 480 4—6

РОВЕРИ
сильні прогулькові машини, моделї 1905 р., першорядної марки
з приладами і ґарантиною продає
по 120 корон
ГОЛОВНИЙ ЗАСТУПНИК
Ґустав Вальд
Львів, ул. Яблоновских ч. 2 (ріг Зеленої.)
Продаж також на рати. 52* 2—?

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цїнах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів
улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)
Фабричний склад будівельних материялів.
Взірцї і цїнники даром і оплатно.
Першорядні порученя. 417 18—22

Дїйсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до прання льняного і бавовняного бїля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайдений

Екстракт до прання і моченя

Марка **Марка**
„Похвала господинь“

Прикмети: 1. Скорочує до половини час потрібний до прання. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживане соди стає зависше. 4. Бїле є чисте. 5. Для рук і для бїля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до прання.
По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимий.
Дістати можна всюди.
Юрій Шіхт в Авсіг.
360 Найбільша фабрика того рода в европейскім континентї. 40—40

447 III 2—10

В житю вже, нїколи!
не лучить ся рідка нагода **лиш за зр. 3·75** дістати отсю знамениту збірку товарів.

20 штук зр. 3·75.

20 штук зр. 3·75.

1 реформ. кишен. годинник анкер-ремонтоар, що добре ходить; 1 правдивий ґольдиновий панцирний ланцушок; 2 штуки перстенів з імітованого золота найновійшого фасону, з іміт. бриллянтом; 2 штуки спінок до манжетів Gold-double, ґільош. з механїзмом; 1 дужа гарна брошка, 3 штуки спінок на груди (chemisetts); 1 пат. спінка до новінрцн, 1 чудова шпилька до краватки, 1 футерал до годинника; 1 кишеневе зеркальце з етуї, 1 шпилька до блюзи, 1 оловець, що дає ся причепити з механ. приладом, 4 предмети, що викликують загальну радість. Всї ті 20 величавих предметів разом з год. анкер-ремонтоар коштують лиш зр. 3·75.
Ті самі 20 предметів, але замість в реформ. годинником анкер з **І золотим годинником електро-ремонтоар**, що зовсїм заступає правдиво золотий годинник (зовсім як на образку) з 3-лїтною ґарантиною за добрий хід
лиш зр. 6·75.
Що не подобає ся, відміняєсь радо, тому ривико виключене. Дістати можна за попереднім надісланем ґрошей або за післяплатою. 513 2—?

Louise Wachsman
Wien, VI. Haydngasse 17 G.

Знаменито прасоване біле

дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО **КРОХМАЛЮ**

Фріца Шульца jun. Анц. тов. Еґер і Липско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS“ і „ЗЕЛІЗКО“.

Можна дістати всюди в картонах.

451 4 28

Одиноке, дійсно англійське

средство краси

в Балясси правдиве англійське

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю свіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, чудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайера, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4 і у всіх аптиках і дрогеріях. 1·0 5 20

Дома і в дорозі доконечне средство

Бальзам *аптикаря* **A. Thierry**

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганнями, як при відбиванню, згазі, затканю стільця, витворі квасів, почуванню наповнення, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенції, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болі, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих флящин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черняцею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з ценитифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прерадї (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслідуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 285

Частинна сплата

дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем.

Безперечно найбільший вибір.

Частинна сплата

дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем.

Безперечно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre“

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений, склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиєр, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, ерат, лінолеум, колдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цінах.

За надісланем нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цінники, в котрих є описані також льняні і бавовняні товари, мужеске і дамске біле, шкфони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовлення з провінції полагоджує ся відворотно.

Для уникнена похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанем

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE“

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

3256 12—37

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лікарями, уживає ся в переважній части европейских держав з у ліхом против **всяного рода шкірної висипки,** особливо против порилів і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відморожень і печення н г. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і вовсім відрізняє ся від усіх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сірковго мила.

Як **лагіднійше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голови у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлицерини і є сильно напереґумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с.

разом з поученем, як уживати.

J. Hell & Comp.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на умищену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижі 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкции уживання, додані до кождої штуки мила

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Миколяша, Якова Шпеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Більвского, Едварда Бріґнера, І. Шнелєса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогеріях: Петра Миколяша і С-ки, Ґ. Ґріншпана, Ф. Травнфельднера, Ізидора Фрухтмана. — У Башківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всіх галицких аптиках. 206 15—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дітий

у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блювок, капелюхів, рукавичок, гальок, шальфроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЯ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, вовняок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамеского, і дітячого біля і т. д.

Замовлення з провінції полагоджує сьвідоцтва воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325a

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, ерат, лінолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Матерії

мебдеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИЙ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских.

278 (13—13).

5.000 мужеских убрань
3.000 літних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслідника Якова Ґеллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 26—30

Globin jest

najlepszym i najdelikatniejszym środkem do **czyszczenia obuwia**

449 I. 6—19

ТУТКИ цигаретові в найвизначнїших папериів як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетські поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Важна пересторога!

Перестерігаємо Вшов. публику в її власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщю,** котру авторитети признали за найчистїйшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для ґуртовних торговель окремі корістні ціни. *Брошурки і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

ФАБРИКА КАРПАТСКИХ КІС

МІНЦЕР і СПІЛКА, ВІДЕНЬ 9/3.

За кожду нашу карпатску косу з охоронним знаком:

„ПИЛА З КОСОЮ“.

даємо повну ґарантию.

Коли яка коса показала би ся невідповідна, відміняємо її на иншу, або звертаємо ґроші.

ФОРМИ КІС

Ціни кіс в коронах:

Довгість коси в центіметр.	Ч. 3, 4, 5 по серед. 5 цм. у пятки 7 цм.	Ч. 6 по серед. 6 цм. у пятки 8 цм.	Ч. 7 по серед. 6—7 цм. у пятки 9 цм.	Ч. 21 по серед. 5—6 цм. у пятки 14 цм.
	К	К	К	К
50	1·20	1·60	1·70	1·90
55	1·30	1·70	1·80	2·—
60	1·40	1·80	2·—	2·10
65	1·50	1·90	2·10	2·20
70	1·60	2·—	2·20	2·30
75	1·70	2·10	2·30	2·40
80	1·80	2·20	2·40	2·60
85	1·90	2·30	2·50	2·80
90	2·—	2·40	2·60	3·—
95	2·20	2·60	2·80	3·30
100	2·40	2·80	3·—	3·60
105	2·60	3·—	3·25	4·—

Галицка коса Ч. 3, 4, 5 — до трави і збіжа.
Специяльна коса Ч. 6 — до псянки і козиці.
Нїмецка коса Ч. 7 — до збіжа і шуварів.
Француска Ч. 21 — до спірної кісьби.

Условини достави і заплати:

Ціни подані в коронах. Товар висилаємо тілько за післяплатою (Nachnahme), почтою або зелїзницею. За опаковане і висилку не почисляємо собі нїчо. Почтову пересилку оплачуємо самі, а побирателям почисляємо тілько чисту почтову таксу т. є. за 5 клґ. — 60 сот. 525 2—3

Менше як 3 коси не оплачує ся висилати.

При замовленю **10** кіс — додаємо 1 косу безплатно яко премію.
При замовленю **20** кіс — додаємо 2 кози безплатно, а побирателям за перевіз нїчого не почисляємо

Крамницям осібний рабат.

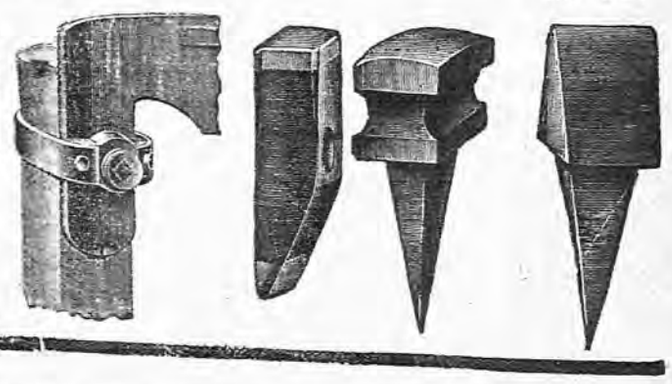

Перстень до коси	25 сот.
Брусик карпатский	30 сот.
Молоток до клепана ½ клґ. ваги	1 к. 20 сот.
Бабка остра або плоска	80 сот.
Бритва анґлійска з футералом	2 к. 50 сот.

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Бірковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 126. **Львів второк 7 червня (20) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий"

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кінського 2; С. Соколовский, Площа Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chiawski Wieg VI Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатками

в Австрії:		на границях:	
на цілий рік	32 к.	—	14 к.
на пів року	16 „	—	8 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише на попередні застереженя. — Реклямації неопечатані стемпелем від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Quousque tandem?!

Есть в ц. к. раді шкільній краевій у Львові якийсь статистик чи референт справ галицких середних шкіл, котрою най хиба Господь Бог обрадує, бо люди і жите не можуть его нїчого навчити, ані раз витвердженої ним „на деклямацию" формулки не можна ему нїчим з голови усунути, хотяй проби відбувають ся постійно від кількох лїт.

Розходить ся тут іменно о „суровость" вступних іспитів до середних шкіл. Отже у того пана референта чи статистика загніздила ся хибна думка, що той іспит відбуває ся в школах з язиком викладовим польским „суровій", ніж в школах з язиком викладовим руским, бо — як каже ся в „Звіті ради шк. кр." за послідний шк. рік, який що йно появив ся друком — „процент репробованих при вступнім іспиті виносить в р. 1904/5 в польских ґімназиях 17·33 прц., а в руских „тілько" 14·93 прц.

Тимчасом треба однак замітити, що навіть ті цифрові дати не суть правдиві, бо в дійсности виносив той процент: в руских ґімназиях (так як подано) 14·93 прц., в польских 16·48 прц., а в нїмецких 38·61 прц.; та в статистиці нїмецкі школи вчислено до польских і вийшов процент в польских школах значно більший ніж в руских, а з того недосказана дедукция, що Русини своїх „протеґують", а Поляки поступають строго, з поважним поглядом на інтерес науки.

Розгляньмо-ж ся близше, чи оправдана така дедукция і чи справедливе таке понижуване поваги руских ґімназий в урядових звітах ц. к. ради шк. кр.

Зараз трошки вище від наведених слів про проценти репробованих в руских і польских школах читаємо таке (ст. 22): „Процентове відношене репробованих (до зголошених), хотяй досить високе, оказує в послїдних лїтах постійний напрям до поліпшеня: 1897—22·83 прц., 1898—20·92 прц., 1899—21·78 прц., 1900—20·15 прц., 1901—20·38 прц., 1902—17·37 прц., 1903—17·2 прц., а 1904—16·4 прц. А дальші слова референта звучать так: „Єст то вимовним доводем дораз лїпшого виґотованя младежи зґімназийонцей сей о цїлинце в школах середнїх". Трошки нище знов від догани даної руским школам читаємо такі слова того самого референта: „Процентове відношене (репробованих) в рїжних школах дуже відбігає від середного: в деякотрих сходить оно до 5 прц., в инших доходить до 32 прц; (sic!) есть се доказом, що іспитові приписи хоч для всіх шкіл (середних) такі самі, не рівно виконують ся, хотяй так само пересадна строгість як за велика лагідність в тій справі непожаточна".

Статистика то дуже гарна річ і вельми пожаточна наука, але лише тогди, коли есть правдива і совістно з'ужиткована.

Побачмо-ж як послугує ся статистикою референт ц. к. ради шк. краевої.

Сам він признає, що процентове відношене репробованих филюв в дуже широких границях, але з „невзісної" причини **закриває, на кого припадає той процент найменший, а на кого найбільший.** Він каже, що границями того фильованя суть числа 5—32, але се неправда, **бо тими границями суть числа 1·96 і 43·93.**

В поодиноких школах они так виглядають: репробованих було 1) в Хирові 1·96 прц., 2) в Тарнові (II.) 4·12 прц., 3) в Кракові (II.) 5·36 прц., 4) у Львові (V.) 5·59 прц., 5) в Кракові (I.) 6·82 прц., 6) в Кракові (II. філ.) 6·89 прц., 7) в Бохни 8·70 прц., 8) в **Тернополи (II.) 8·82 прц.**, 9) в Вадовицах 8.93 прц., 10) в Тарнові (I) 9·52 прц., 11) в Новім Торзї 9·88 прц., 12) в Бережанах 10 прц., 13) у Львові (VI.) 10 прц.

Се значить, що на 13 ґімназий з низким процентом репробованих (до 10 прц.) припадає 12 польских, а лише одна руска в Тернополи, а й то мабуть лише длятого, що в Тернопільщині сельский говір найбільше зближений до нашої книжковой мови і то так, що там ученики вже в I. класі пишуть диктати майже цїлком части від похибок правописних. З 12 низкопроцентових польских ґімназий 11 есть чисто польских, а лише одна в Бережанах есть трохи мішана, (в р. 19 3/4 було там на 655 учеників 214 Русинів, а 116 Русинів на 5859 учеників в 10 вище названих ґімназиях — в Новім Торзї в р. 1903/4 не було ще ґімназиї), отже число кандидатів на ґімназистів підпавших під низкопроцентову стопу репробованих есть таке: в одній руській ґімназиї в Тернополи 170 (8·82 прц), в 12 польских 1260 (1·96 прц. — 10 прц.) Процентове відношене школи руської до польских 11·89 : 88·11 зголосивших ся до іспиту, а проценти репробованих в школі руській і 13 польских 8·82 : 7·62.

До класи з середним процентом репробованих належить зачислати школи з числами над 10 прц. до 20 прц. репробованих; до тої класи належать всї три прочі руські ґімназиї (Перемишль 13·46 прц. Коломия 14·66 прц. і Львів 19·41 прц.) і 15 польских ґімназий в отих міст х: Кракїв (III.) 10·37 прц., Подґуже 13·28 прц., Дембіця 13·64 прц., Рашів 13·73 прц., Станїславів 13·99 прц., Сянік 14·55 прц., Перемишль 14·58 прц., Кракїв (IV.) 14·69 прц., Тернопіль 15·52 прц., Львів (IV.) 15·59 прц., Новий Сонч 17·49 прц., Ясло 17·53 прц., Львів (III.) 18·31 прц., Самбір 18·65 прц., Ярослав 19·16 прц.

В тих 18 школах іспитовано 3227 кандидатів, а репробовано 515 т. є. 15·96 прц.; в 3 руских школах іспитовано 493, репробовано 84 т. є. 17·04 прц., а в 15 польских школах іспитовано 2734, репробовано 431 т. т. 15·76 прц. І се має бути доказом більше строгої оцїнки при іспитах в польских ґімназиях мимо того, що в середній класї (10—20 прц.) львівска руска ґімназия, в котрій здавала майже половина кандидатів до руских шкіл т. є. 273 (а в Коломиї і Перемишли разом 286) стоїть на послїднім місци, бо репробовано в нїй 19·41 прц., а перед нею 15 польских шкіл, а котрих найвисший процент репробованих виказує школа в Ярославі 19·16 прц.! Деж та „суровость" польских шкіл, котрою їм докоряє п. референт (коли хто не годить ся з моїм попереднім висказом, що то була догана дана руским школам за їх „лагідність"). **Доси видїли ми, що в I і II класї процентів репробованих руські школи заявили більше строгости ніж польскі.**

Та поглянемо на III класу ґімназий, себ то ті школи, в котрих процент репробованих більший від 20, а доходить не до 32, як каже референт ц. к. ради шк. кр., але аж до 43·93 (!). Таких галицких ґімназий есть 8, а то 6 польских, а 2 нїмецкі. В них оцїнювано кандатів на ґімназиястів справдї дуже строго і се мабуть осуджує п. референт яко річ невмісну.

Приглянувши ся близше до складу тих ґімназий, замітимо річ дуже цїкаву і вельми характеристичну. Відчисливши від 37 ґімназий істнувавших в р. шк. 1903/4 чотири руські, та обчисливши в оставших 33 процент римо-католиків в кождій окремо, видимо, що в школах процент римо-католиків не доходить до 50. Подрібно так він представляє ся: Львів II (нїм.) 27·91 прц., 2) Броди (нїм.) 28·09 прц., 3) Станиславів 32·82 прц., 4) Дрогобич 37·48 прц., 5) Золочів 39·88 прц. 6) Бережани 39·85 прц., 7) Бучач 40·31 прц., 8) Стрий 40·91 прц, 9) Тернопіль (I) 44·43 прц., 10) Коломия (I) 49·01, 11) Самбір 49·50 прц.

Сама про себе не була би та річ цїкавою ані незвичайною, бо всї ті ґімназиї, хотяй польскі, (а дві нїмецкі), та все таки находять ся в містах руской части Галичини, але цїкава ся річ тим, що з тих 11 ґімназий аж 7 підчеркнених належать до високопроцентових, бо процент репробованих в них подрібно такий: 1) Золочів 20·37 прц., 2) Львів III (філія) 21·43 прц. (се одинока високопроцентова польска ґімназия — (63·18 прц. в нїй римо-католиків, а 39·82 прц. жидів), 3) Бучач 27·85 прц., 4) Стрий 31·78 прц., 5) Львів II (нїм.) 32·63 прц., 6) Дрогобич 36·68 прц., 7) Коломия I (п.) 39·23 прц., 8) Броди 43·93 прц. (В сій ґімназиї було в р. шк. 1903/4 Русинів 145, Поляків 157, а Жидів 257).

Порівнавши сї процентові числа репробованих з процентовими числами римо-католиків в тих ґімназиях, ми вже легко зрозуміємо, **звідки взяла ся в тих польских школах і причислених до них нїмецких і на чий рахунок польскі школи вивансували на строгі і поважні інституциї наукові.**

Зробивши тепер огляд всїх ґімназий, будемо мати такий образ: в I класї процентовій (1·96—10) 12 польских ґімназий оцїнювали кандидатів лагіднійше ніж одинока „найлагіднійша" руска; в II класї процентовій (10·37—19·41) 15 польских ґімназий оцїнювала кандидатів лагіднійше, ніж всї три прочі ґімназиї рускі, в котрих майже половина кандидатів підпала під тарифу 19·41 прц. т. є. найвисшу в тій класї; в III класї процентовій (20·37—43·93) в шести польских і двох нїмецких ґімназиях не допущено до ґімназиї переважно Жидів і Русинів, а чейже не може того ждати навіть п. референт ц. к. ради шк. кр., щоби рускі ґімназиї брали собі за примір в тім зглядї III, а не II або I категорию польских ґімназий.

Маймо однак надію, що п. референт по такім виясненю статистичних его секретів присвоїть собі на другий рік в дотичнім місци звіту якусь иншу мельодию і перестане дорікати руским школам „поблажливость", а як би не дай Боже ще й сегорічне вияснене не помогло, то ми в нашій редакциї створимо поіменний реєстр репробованих, упорядкований, пі-

---

Герман Гаерманс.

Служниця.

В дещо лихім настрою вийшов на сходи, поставив в кутї в передпокою палицю і знявши кальоші, роздумуючи ще раз, чи має бути в лихім гуморі, аби їй показати, що є мужем, господарем дому і не думає перший уступати ся. А може лїпше подійти до неї і поцїлювати на привитане? Краще пустити все в забуте, задля сьвятого супокою...

Чув, що вона розмовляє в кухни зі служанцею. Варить ся обід. Знов буде обід не конче приємний!

Входячи до покою, відчув ще раз все, що скоїло ся, і упевнив ся в пересьвідченю, що має рацию, а вина лежить вся по ей сторонї.

Невдоволений, пригноблений усїв серед глубокої, непривітної мовчанки.

Але раптом почув потребу погоди й домашного щастя, і в тім пориві крикнув, удаючи веселість:

Тіля! Тіля!.. Де ти?

Відповіла з кухнї:

— Я тут!

Ах, як се відсьвіжує! Веселий тон ей голосу доказував, що вже на него не гнївається.

Зірвав ся і через коридор побіг до кухнї.

Тіля сидїла при столї. Служниця чистила виники.

— Добридень, дитинко!

— Добридень!

Обоє споглядали на себе з деяким заклопотанем, обоє пригадували собі раншну сцену, обоє забажали помиреня й забуте. Але присутність служниці соромила їх. Говорили про се та про друге, що їм прийшло на ум, а думали про сю сцену... сю сцену...

— Нема для мене нїчого?

— Нема.

— Жадного листу?

— Жадного.

Усьміхнула ся незначно дивлячи ся ему в очі.

— Нема жадної вістки від Мааса?

— Нї, нема жадної.

— Чи ти нинї куди виходила?

— Я? Нї, нїкуди.

— Що се за блюзку маєш на собі?

— Сю, що все.

— Все носила сю блюзку?

— Розумість ся. Не пізнаєш ей?

— Нї. Я тої блюзки не знаю.

— Що раз лїпше! Ношу сю блюзку вже від трьох лїт, від часу, як ми побрали ся. Правда Іванно?

— Так, пані все носять сю блюзку.

— Ну, але я ей нїколи ще не бачив.

— Бо забув.

— Може бути.

Розмова волїкла ся пляно. В нїм прокидала ся сьвідомість, що вона з ним розмовляє, що вже на него не гнївається ся, що вже є добре. Радо був би ей обняв. Але ся дївчина, ся служниця...

Шукав за причиною, задля якої міг би остати в кухнї.

— Я стрів нинї Адольфа...

— Так?

— Казав тобі поклонити ся.

— Не казав що небудь нового?

— Мария нездужає.

— Що їй бракує?

— Не було часу розпитувати про се, бо дуже спішив ся.

— А коли прийде до нас?

— Може в неділю. Далеко мешкає.

— Так. Он-то далеко!

— Що нинї на обід?

— Щось дуже доброго. Роблю тобі несподїванку.

— Я порядно зголоднїв.

— Іванно, чи се новина, що пан голодний?

Іванна розсьміяла ся.

— Пан хиба все приходять голодні.

— Іванно, чи пан случайно не худне?

Іванна знова розсьмілась:

— О що се то нї!

І так гуторили весело всї троє в тій куховцї чистій та ясній. В мужови і жінцї прокидало ся вдоволене з тишини, із супокою.

Спитав ей:

— Ідеш до покою?

— Зараз прийду... Напий ся тимчасом горівки.

Підсьпівуючи собі вийшов до комнати, винав з кредензу фляшку і напив ся горівки. Цїле помешкане видалось ему ясним та гарним, коли вона не гнївається ся і є в добрім настрою; тодї все довкруги в сих покоях стає ему якесь близьке та дороге, пригадує ему любов та нїжність.

Вийшла до комнати; взяли ся обоє в обійми і поцїлювали ся обережно, тихо, так щоб служниця в кухни не почула поцїлунків. І тихим шепотом стали з собою розмовляти:

Все забуте, Бія?

— Все...

— Любиш мене еще?

— Дуже.

— Все вже добре?

— Все!

— І нїчого не памятаєш?

— Нїчого.

— Тай любиш мене все?

— Все і дуже.

— Але тепер певно менше, чим и передтим?

— Нї, дуже, дуже..

— Тільки мене?

— Тільки тебе!

— Нїкого більше?

— Нїкого.

— Я лихий для тебе...

— Нї. Ти добрий наче ангел.

— Нїчого не можеш мені закинути?

— Нї, нї... То я для тебе недобра...

— Нї, моє сокровище... Я недобрий.

— Я все така якась порывиста...

— Любиш мене справдї?

— Дуже, дуже, дуже...

Як двоє дітий стояли притулені до себе держачись в обіймах, повторяючи собі еще раз те, що вже повторяли тільки разів. Але се видавало ся ему чимось новим, цїлував ей уста, очі, підбородок..

А тепер напий ся горівки.

Налила ему келишок, спробувала, відтак скривилась з зачудованем, що ему може смакувати того рода паскуда. Він випив, сїв, посадив ей на колїна і цїлували ся довго та гляділи собі в очі, зовсїм помирені та в повнім щастю.

Вирвала ся з его обіймів і встала:

— Досить тих нестощів. Тай горівки пити більше не вільно!

Вийшла до кухнї.

А він лежав на софі лїниво витягаючись, та прислухував ся жіночим голосам, що залїтали з кухнї. Чудно, як то инакше він відчував тепер усе: був безжурним, молодшим, живійшим та сьвіжійшим, ніж був передтим, на улици, коли розважував цїлу історию. Коли вона була для него добра і ввічлива, він був теж супокійний та вдоволений. Коли в дому була мовчанка та рівнодушність, тодї почув себе якимось придавле-

сля народностий, а від зібраних в той спосіб статистичних дат і висновків в них готов сам п. референт передчасно постаріти ся.

Наших-же послів так соймових як парляментарних просимо при сій нагоді звернути увагу на сю справу і в відповідний спосіб постарати ся, щоби в польских і німецких ґімназиях руської части Галичини не приношено гекатомб з руских і жидівских дітий для осягненя вшехпольских цілий.

Політичні збори в Дрогобичи.

Дня 29 мая с. р. відбули ся в Дрогобичи в сали „Руского Касина“ загальні збори істнуючого від двох літ політичного товариства „Дрогобицка Народна Рада“.

Зборы були досить численні; з духовенства явило ся 6, з світової інтелігенциї 5, решта самі селяне і міщане. Пожадано було-б однак, щоби супроти теперішних тяжких часів духовенство і інтелігенция більше горнули ся до дрогобицкого політичного товариства і заявляли в нім численнійшою присутностию живійшу участь.

Зборы отворив о. Отто, голова тов., поручаючи на предсідателя загальних зборів ем. радника п. Льонгина Рінецкого, а коли збори се предложене однодушно приняли, п. Рінецкий обняв провід і уділив голосу о. Михайлови Бачиньскому з Рінчиць, референтови про політичне становище Русинів в теперішній хвилї і про діяльність уступаючого виділу.

Референт представив діяльність послів до державної ради в послідній каденциї, а відтак перейшовши на краєву політину пояснив, як більшість польска у соймі в остатній каденциї знехтувала жадани і внески руских соймових послів і волю цілого руского народа і яке становище заняло краєве правительство супроти так важної для Русинів справи, якою є зарібкова еміґрация до Прус.

Відтак поручив загальним зборам застановити ся, чи з огляду на факт, що голос руских послів соймових в теперішнім складі сойму є голосом „вопіющого во пустини“, не належало бы тепер руским політичним орґанізациям закадати, щоби руські посли соймові по сецесиї і мериторичній опозициї хопили ся нових средств — а іменно, чи не була би вказана абстиненция без утрати мандатів з тим, щоби час соймових праць посли виповнили вічами по всіх повітах рускої части Галичини.

Відтак перейшов референт, до діяльности уступаючого виділу і згадавши, що за час двоітного істнованя товариства виділ урядив в великій міскій сали два всенародні віча, одно дня 7 вересня 1903 в справі виборів до повітової ради, а друге, по відмовленю сали в остатній хвили в дни 17 лютого 1904, дня 29 марта 1904 в справі сецесиї послів — зазначив, що оба віча були дуже численні і удали ся дуже добре. Нздто скликав виділ 14 вересня 1903 довірочну нараду делеґатів в цілу усталеня листи до повітових виборів і два віча по селах, в Воробленичах і Довгім в справі виборів до громадскої ради. Вкінци виділ згадно членя его внесли протест против незаконностий при повітових виборах, де закинено пофалшоване результату виборів до комісиї через концепіста ц. к. староства Гуральчика, повикуючи ся на сьвідків, як закинено там також брак кардинальних формальностий, що делеґатів вибрано перед законным оголошенем виборів, а рада повітова уконституовала ся перед 8-дневим реченцем до вношеня протестів.

В тій справі за ініціятивою виділу внесли руські посли соймові дві інтерпеляциї, а коли ц. к. намістництво зарядило доходженя, ц. к. староство, хотячи відперти заводи протесту, переслухало дня 11 січня 1904 знаних старостиньских аґітаторів: Зіська і Юдку Штернбахів з Мединич, що в часі виборів були в спідстві, а відтак в Самборі засуджені за злочин, що їм однак не перешкодило брати в виборах участь, а опісля боронити „леґальности“ виборів своїми зізнаними. В такій „чесній“ компанії, що сьвідчила за леґальностию своїм „сьвідоцтвом“ перед старостом, з Русинів найшов ся по признанім противнику рускої справи Василю Петрику з Лужка діяльного також, на диво, і Атанас Мельник з Волї Якубової, що до тепер ніколи в противниками не лучив ся, а котрого скаптувала противна сторона, кладучи его на своїй листі при послідних виборах. З сьвідків поданих в протесті не переслухано ні одного, та мимо сего намістництво відкинуло внесений протест, однак проти сего рішеня внесено рекурс до міністерства і виділ має повну надію, що сї вибори будуть *скасовані*. Для того вівав референт, щоби Русини приготовлювали ся до сих евентуальних виборів, бо на кождий спосіб вибори нові будуть, хочби лише доповняючі, тому, що з вибраних радних Атанас Мельник упокоїв ся. При тім подав референт ілюстрацию про господарку грошем в виділі повітовім, особливо в справах дорогових, про що була також інтерпеляция селянина Кобільника до виділу і ся дискусия его тішить, бо пізнав з неї, що дрогобицке селянство зачинає вже розуміти вагу народної карности, без котрої нема побіди. При тім референт признав заслуги Мельника давнійші, однак по его гадці се не давало ему права до перекиненя ся в табор противників, а коли жовнір, що в війні заслужив ся і одержав многі хрести і похвали, при кінци війни перейде до противника, карає его військовий суд, а у нас опінія загалу.

Радник Рінецкий вніс, щоби руські посли соймові жадали точних дат статистичних, як і в яких повітах розділено мілїонову запомогу з тамтого року і пів мілїонову запомогу на мелїорациї ґрунтів, котру що річно сойм ухвалює, щоби знати о скільно з тих гроший Русини користали.

Відтак розвела ся горяча дискусия, чи належить ухвалити резолюцию, щоби руські посли соймові хопили ся абстиненциї, при чім гадки всіх бесідників в засаді годили ся на сей спосіб борби, однак деякі радили стримати ся на разі, щоб виждати ще дальших подій і одвітну резолюцию принято, хоч лише двома голосами більшости; решта членів були за тим, щоби відразу ухвалити абстиненцию послів соймових, *яко* дуже відповідаючу теперішній хвилї.

За те збори одногласно приняли резолюцию, щоби посли соймові не лише в своїх повітах, але і в иншим руских повітах устроювали віча при помочи політичних орґанізацій і яко наочні сьвідки соймові осьвідомлювали народ з становищем більшости сойму взглядом руских справ.

По удїленю абсолюторії уступаючому виділови вибрано до нового виділу о. Івана Отта головою, ем. радника п. Льонгина Рінецкого заступником, о. Михайла Бачиньского секретарем, Данила Іванишина з Довгого кассиром а о. Тадея Скородиньского, Гриня Николишина і Дамяна Захарака виділовими, а Василя Коцка, Яця Олексовского і Николу Федиса заступниками, по чім рад. Рінецкий пожелавши успіхів в будучій праці, закрив збори.

По сих зборах пізнати було, що Дрогобиччина поволи, але певним кроком іде до політичного розвою, і лише більше праці і доброї волї, а дійдемо певно до політичної сили, а з тим і красшої будучности.

Учасник.

ним, з'ірітованим, чоловіком, що втратив охоту до житя.

Любив ві дуже. Тому-то і тим більшою загадкою для него була ся ненависть, яку відчував для ней, коли почав в нестримний гнів, як і чудовало его те, що в таку пору обоє висилювали ся прямо, аби колоти себе взаїмно як найболючійшими словами. Се було прямо божевільне, божевільне і препогане. Чимби ненависть і любов були до себе так зближені? Розшалілими були часто, наче тих двоє дурних дітвахів...

Розбудила его з тих важких дум. Війшла і сїла при ній.

— Ще кілька хвилин, любчику. Бараболї ще гаразд не зварили ся.

— Добре, дорогенька.

Держала его за руку та гласкала ві переповнена покаянем за вправлену сцену. Він був прецінь добрий і любив, він, ві муж!

Глядїв на ней, притиснув ві голову до своєї груди і цілював ві золоте кучеряве волосе.

Нічого не говорив і піддав ся вповні супокійній, благодійній тишині, тій тишині погідного житя двох душ, що люблять ся взаїмно.

Ся тишина — се найкрасші хвилї їх любови, се повна рівновага, без утаєних думок. Тепер обоє думали лише про себе, про все друге забували. Любов є чимось гарним, чимось незвичайно тонким, чимось, що найглибше відчуває ся як-раз серед такої тишини. Він любить ві. Вона любить его. Беззмінно!

Відчували се обоє. Обоє віддали ся цілій тій хвилинї щастя, дивлячи ся собі в очі глубоко-глубоко, не чуючи пристрастної жажди поцілуїв і пестощів.

(Дальше буде.)

З Росиї.

Народна репрезентация.

Петербург. Вчера приняв цар на приватній авдиенциї депутацию відбувшого ся в Москві конґресу делеґатів земств і делеґатів міста Петербурга. Князь Трубецкий виголосив до царя довшу промову, в котрій вказав на сумні відносини пануючі в Росиї, котрі присилували делеґатів земств звернути ся до царя. Відтак промовив представитель Петербурга Федоров. Цар відповів довшою промовою, в котрій висказав жаль з причини великих жертв, які забирає війна і з причини послїдного погрому коло Цушіми. Цар закінчив словами: Дякую вам за висказані чувства; вірю, що вашим баженем в поправі засад нового ладу. **Моя воля, воля царя скликати народний збір є непохитна.** Можете про се довести населенню міст і сел. Віднині будете мусїли підпирати мене при сій роботї. Народний збір, так як колись приверне єдність між народом а царем, сотворить підставу нового ладу, котрий буде опертий на российских, національных засадах. — На делеґатах авдиенциї мала зробити дуже добре враженє.

Варшава. З Петербурга доносять, що сими днями має появити ся царский указ в справі народного збору. Вибори відбудуть ся в цілій державі рівномірно; один репрезентант буде на 250 тисячів мешканців. Виборча система буде в части безпосередна, в части посередна. Вибори будуть відбувати ся куриями; де курия буде мати менше осіб, вибори будуть безпосередні; де курия буде мати більше осіб вибори будуть посередні. Вибори відбудуть ся здавсь в вересни, бо приготовленє лїст забере богато часу.

Петербург. „Русское Слово“ доносить, що наради комітету міністрів в справі „думи народної“ мають бути закінчені дня 28 с. м. Будуть утворені три курії виборчі: хлопска, великої посілости і міська. Станові засади виборчі рішучо закинено. Жиди мають бути допущені до пасивного і активного права виборчого, однак з певними обмеженями.

Берлін. З Петербурга доносять, що в 31 ґуберніях 250 повітових земств зобовязало ся застановити всякі адміністративні праці, як до певного речинця правительство не переведе реформ, або як не дасть поруки, що вони будуть переведені.

Петербург. В місцевости Северску, віддаленій о 2 години від Петербурга, арештовано двох молодих людий, визначних членів боєвої орґанізациї. В їх мешканю знайдено фабрику бомб, іменно 8 бомб готових, а 100 приготовлених до наповненя. В сусїдних лїсах пробувано експльозиї бомб.

З ради державної.

На вчерашнім засіданю приступлено до дальшої дискусиї над предложенем закона о зелїзницях льокальних. Промовляв перший мін. Врба запевнюючи, що правительство дбає постійно про зелїзниці льокальні, але виготовити загальної програми будови таких зелїзниць годі, бо се вимагало би великих видатків. Відтак промовляв пос. Врайтер зазначуючи, що теперішне предложене є каплею в морі. Для Галичини вставлено там лише проект будови зелїзниці з Тарнова до Щуцїна, за те про будову зелїзниці Львів-Камінка стр.-Стоянів не згадує ся ні словом. Бесідник домагає ся дотичного предложеня, а заразом зазначує, що правительство отягає ся без потреби з будовою зелїзниці зі Львова через Винники до Підгаєць. В тій справі не робить ся буквально нїчого. Вкінци критикує поведене правительства в справі рампи на Жовківскім передмістю у Львові, котрої полагода веде ся вже цілі роки без успіху з нараженем інтересів населеня.

Ціле предложене приняла палата в II і III читаню без змін — слїдуюче засіданє відбувае ся нині.

Правительство предложило вже оноді проект закона о фіскальних і инших державних полекшах при трансакциях на основі тзв. рентового закона, ухваленого галицким соймом. Після того предложеня держава принимає поруку для рентових листів виданих через край до висоти пяти мілїонів корон (§ 1), при чім всякі свої видатки на сю ціль уважати буде за задатки (Vorschüsse). Край є обовязаний до звороту сих задатків і ручить за заплату всїми своїми доходами і майном. Від задатків платить край законні відсотки (§ 2). Державі прислугує право кождим разом стягнути свої претенсиї з повисшого титулу з майна і належностий, яке має край до держави, безпосередно і без потреби інтервенциї суду (§ 3), причім рентовим листам признає ся право буджетового курсу як і вартість вальорів для пупілярного обезпеченя.

В другій части предложеня говорить ся про полекші фіскальні (§§ 6—9) з тим, що всякі акти правні випливаючі з краєвого закона о рентових загородах звільняє ся від всяких штемплевих належитостий як і належитости від перенесеня власности.

Повисші постанови впливають некорисно на парцеляцию позарентову, приватну, і тому є вони для природної парцеляциї як і самостійних приватних институций фінансових правдивим небезпеченьством та і неоправданою конкуренциею, невгідною з принципами свободи торговлї і кредитового обороту. Тому не сумніваємо ся, що наші посли виступлять рішучо проти предложеня, а заразом зазначать загальну тенденцию закона ухваленого соймом, о котрім годі сумнівати ся, що має на цїли скольонїзувати для Польщі цілу східну Галичину.

Ситуация в парляментї мала дещо поправити ся. Бр. Гавч згодив ся зложити в дискусиї над буджетовою провізорією декларацию, що правительство є прихильно успособлене для креованя ческого університету на Моравії, але на разі, аби сей університет приготовити, годить ся на творене паралельних катедр на ческім університеті в Празі. Молодочехи мали на такий, в сути річи безвартний вексель згодити ся, а і Німці не будуть підносити проти такого поставленя квестиї на разі ніякої опозициї. Треба дивувати ся наївности молодоческих політиків, а саму кризу треба уважати лише за відрочену.

Війна.

(Телеґрами.)

Париж. Приватні вісти з найріжнійших жерел доносять, що японьска офензива против Ліневича вже розпочалась на цілій лінії. Ліневич має бути відтятий від Владивостока і мусїв покинути свою першу оборонну лінію. Урядові донесеня стверджують лише се, що в послідних днях стерли ся в многих місцях передні сторожі обох армій і що операциї сих сторожий мають поважнійший характер, так як се було перед битвою під Мукденом.

Петербург. Ліневич телеґрафує: Дня 16 с. м. в ночи сильний наш відділ бив ся з ворогом коло Ляоянченнену. Японьска піхота з двома батериями підійшла до сеї місцевости на віддалене пяти верст. Наш відділ задержав японьску офензиву. Над раном Японці відступили. О год. 8 рано японьска батерия і три швадрони зачали окружати наше ліве крило; окрім того помічено, що японьска піхота з артилериєю намірає окружити наше праве крило. Се спонукало нашого команданта, що покинув Ляоченнен, котрий обсадили Японці. Коло 10 години три японьскі швадрони сбсадили місцевість Сімачен, але наші стрільці відперли їх. З Кореї доносять, що Японці машерують в напрямі Копегеву і Музену.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Вчера по полудни зложив на авдиенциї у цісаря присягу новий президент угорского кабінету, бар. Феврвари і всї міністри сего кабінету. Оголошено письмо цісаря до Февврарого, в котрім цісар жалує, що не міг іменувати кабінету з кругів соймової більшости, бо ся більшість не предложила такої програми, котра се уможливила би. Цісар обіцює сповнити бажаня Мадярів, о скільо се не ослабить боєвої сили армії. Опозиційні сторонництва рішили поборювати новий кабінет, а навіть особисто бойкотувати его членів.

Конфлікт полагоджений?

Берлін. Доносять тут зі Штокгольму, що під президією короля Оскара відбула ся династично-родинна нарада, на якій згоджено ся на роздїл Швециї і Норвеґиї, а заразом на пропозицию норвеґского парляменту, щоб на престолї Норвеґиї засів один з родини Бернадоттих.

Македонія.

Любляна. З Македонії доносять, що відбула ся конференция осїлих в Македонії народностий, щоби рішити о революциї і вибрати комітет, котрий кермував би революцию На конґрес приїхали заступники всїх сторонництв, між иншими прислав свого делеґата национальний союз балканьский, котрий має свій осїдок в Льондонї.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** До Прус потреба богато фабричних і полевих робітників. При фабричній роботї плата денна 2 до 2·50 марки після зручности, в акордї можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фен. Инші видатки, як каса хорих, асекурация і пр. виносять місячно 5 до 6 марок. Вік людий 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попереднього зголошеня до бюра, самі мужчини, коли инші відповідають вимогам. До полевих робіт в половинї з жінками за попереднім зголошенем. Білет брати просто до Освенціма. В дорозї просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є солию в оцї. Всякі письма просимо рекомендувати для певности. — *Руске бюро посередництва в Найберунї.*

— **Страйки на Украіні.** Розруки на Украіні, що були на якийсь час притихли тепер знова прибирають грізні розміри. Розруки почались зразу в подільскій ґуберніі і розширились на повіт каменецкий і ушицкий. В прочих повітах теж трафляють ся случаї страйків. Страйкарі домагають ся підвисшеня платні на 1 рубля і видаленя чужої служби. В деяких місцевостях страйкарі самі службу проганяли, а подекуди понищили рільничі знаряди. Селяне ніде не допускають ся грабежий ані крадіжи. Розруки сї обняли більш 200 сіл і ростуть усе більше, так

що загрожують цукроварному промисловi, бо роботи йдуть тепер головно коло бурякiв, в яких селяне не мають нiякої користи. В деяких мiсцях, як пр. коло Бiлої Церкви прибрали розруси грiзний вигляд i там для усмирення ужито вiйська.

— **В справі Холмської Руси** помiстило виходяче в Москвi „Русское Слово“ (ч. 145 з 31 ст. ст. мая) статю Николая Толстого. Автор розказує про 30-лiтнє переслiдованє унiятiв i тим пояснює їх теперiшний громадний перехiд на латиньство. Унiю в р. 1875 внесено, всiх унiятiв переписано на православних. Тих, що супротивлялися властям, заслано в Оренбурску губернiю; инших, що не хотiли ходити до церкви, зачислено до „упорствующихъ“. Священики одні перейшли на православiє, другі забрали ся до Галичини. Унiяти лишили ся без церкви, без священикiв i без треб. Хто мiг, переходив границю i там вiнчали ся, хрестили ся. Инші потайки удавали ся в потребах до латиньских священикiв. Осталі жили без всякої церковної помочи i потiхи. Тепер, коли засланим позволено вернути ся до рiдного краю, коли всiм позволено змiнити вiру: то певно всi завернулись би до своєї улюбленої церкви. Але унiї анi унiятских священикiв давно вже нема: то кудиж їм було дiти ся? Але є ще й инші причини переходу унiятiв на латиньство. Їх улюблений руский обряд належить до тих, що їх 30 лiт переслiдували, а тим самим латиньство манить їх до себе; а друга причина в тiм, що лише перехiд на латиньство забезпечує їм на їх гадку право визнавати католицку вiру. Але-ж державі не все одно, до якого обряду належати будуть бувші холмські унiяти, бо в латиньскім костелi вони скоро спольщать ся. А се, що дiє ся тепер в Холмщинi, певно повторить ся i в минькiй губернiї i всюди, де колись була унiя. Дiятого в iнтересi правительства i держави є, завернути з Галичини тих священикiв (оскiльки вони ще живi), що там повтiкали i привернути назад унiятскі епархії. Атже унiя то не секта якась. Рiжнить ся вона вiд православiя лише злукою з Римом та деякими дрiбними речами, о котрих пов. київський митрополит Платон влучно виразив ся, що „тi земні перегородки не сягають до неба“. Жаль, що історичні помилки бюрократії так заосмотрили справу. Пора тепер направити їх новими, братними вiдносинами; а тогдi можна буде сказати: насильно вiдвернені — любовiю навернені! — Гарно сказано, тiлько мабуть за пiзно! Впрочiм без свободи українського слова взагалi, а зокрема в проповiдях i т. и., воно й тепер i в четвер неможливе.

— **Про южно-руский жарґон.** З фейлетону „Полтавщани“ (ч. 134 з д. 6 с. м.) довiдуємо ся, що на Українi виробив ся в деяких кругах Українцiв жарґон, дуже подiбний до нашої галицкої кацапщини. Автор, якийсь „Українець-Москвич“, каже, що з одної сторони стрiчав богато дворян-помiщикiв, особливо в полтавскiй губернiї, котрі крiм українського язика не знають иншого i лише з трудом висловлюють ся „по-русски“, з другої-ж по мiстах України i сусiдної Новоросiї серед переважаючого українського населення живе велика бiльшість т. зв. iнтелiґенцiї, що всiми силами хоче говорити лише по московски. За сими тягне ся i мiщанство i селяни, переселивши ся до мiста; вони уважають себе вже за лiпших вiд „хлiборобiв“ i розумiють, що їм треба говорити „по городскому“ чи то „по паньски“. Отже у того мiйского населення України виробив ся окремий неiмовiрний жарґон, що не знати з якої рацiї уходить за „русский“. Богато українських слiв перевернено на московский лад, як: „макiтра“ на „макотра“, „олiя“ на „одея“ i т. п., — хоч в московскім язицi таких слiв нема. Так знов, знаючи, що по московски е часто вимовляє ся як ьо, вимовляють: *льодiй, льочe, спльотнi* i т. п., хоч по московски так не говорить ся. Противно вимовляють: Одесса, тенор, студент, i т. д., хоч по московски каже *тенор*, студент i т. д. Часто затримують український наголос в словах, в котрих московский язик мав инший наголос. З усього того виходить жарґон, вправдi далекий як вiд українського так i вiд московского язика. Дивна лише при тiм противорiчнiсть: з одної сторони рабске почитанє чужого, хоч i державного, язика аж до помiтування своєї рiдної мови, котрої музикальностию любують ся самі Великороси, коли почують її зi сцени, — а з другої сторони повне маловаженє всiх правил того язика i брак охоти, щоби вивчитись его як слiд. — Ну, як видко, темнота i глупота всюди проявляє ся однаково. Бувало й наш темний селянин калiчив по польски, аж в ухах рiзало, але тим самим уважав себе вже за щось лiпшого вiд такого, що й калiчити не умiв.. або соромив ся.

— **Польща на Українi.** В тих днях виступив в Київі польский театр, котрому виступи були там довгий час (сорок лiт) заборонені. З сеї нагоди користають польскі дневники, та без дальших трудностий анектують Україну до будучої польскої держави, зазначуючи, що в Київі живе 30.000 Поляків. При сім петербургский „Кгај“ розписав ся дуже широко про поступи польонiзму в послiднiм часi в тав. „югозападнiм краю“. Кромі дозволу на театр одержали Поляки виклад релiгiї в польскій мовi, а є надiя, що не остануть ся без успiху також заходи що-го заснованя польского дневника в Київі i загалом на Українi. На польску полiтичну часопись в Вiльнi вже позволено. Як бачимо з того, российска полiтика веде очивидно до польонiзацiї руского елемента на українських землях в Росiї.

— ***Новий курс на Буковинi.*** До президента краю д-ра Бляйбтбена ходила — як доносить Dziennik polski — пiд проводом вшехпольского аґента проф. Гальбана депутация властителiв дiбр i звернула ему увагу, що „Сiчи“ приготовляють на осiнь робiтничі страйки. Президент „здивував ся“, що „Сiчи“ розвивають „таку“ дiяльнiсть, будучи товариствами огневих сторожий, i обiцяв видати старостам вiдповiднi порученя. Нема сумнiву, що се є проява нового курсу iнценованого у Вiдни при закулiсових інтригах Полякiв, котрі злучивши ся з боярами через денунциацiї на тему руского радикалiзму хочуть довести до згнобленя Русинiв i замiнити Буковину на четверту польску дiдичiну.

— **Львівска „Concordia“ Курковского.** Мабуть нема пiд сонцем другого пiдприемства, котре би пiдприемцем давало таку неiмовiрну лихву вiд вложених інвестицiй, як дає п. Курковскому его похоронне пiдприемство „Concordia“. Та ми, не маючи намiру анi конкурувати з п. Курковским анi висувати против него конкурента, котрого би ми хотiли попирати, не завидуємо ему его зисків; але на одну рiч мусимо звернути увагу нашої суспiльности, а особливо тих Русинiв, котрих гiрка доля чи закон природи змушує користуватись услугами п. Курковского. Займаючись похороном, вручає вiн родину покiйника також у видрукованю та розлiпленю посмертних оповiсток, а опiсля ще й оголошенем їх в дневниках. Розумiє ся, що, як за все инше, так i за се велить собi потому солоно заплатити. І як же вiн справляє ся з сим? Ото всi оголошеня подає до Dziennik'a polsk'ого. І так пр. і нинi читаємо в тiм дневнику мiж інсератами вiсть про смерть ks. Jana Dawidowicza, gr. k. proboszcza z Błażowa. Що руска родина помершого Русина не бажає собi такого оповiщеня в польскім дневнику, се рiч певна, так само, як і се, що в смутку і заколотї не прийде їй на гадку застерегти ся против такої оповiстки, за котру потому мусить добре заплатити, при чiм п. Курковский і собi возьме часть зиску і польский дневник пiдпирає руским грошем. Але лучило ся недавно ще лiпше. На стiнах Львова бачили ми перед кiлькома днями такі посмертні вартки: Iwan Apołynarowycz Dydyk, podatkowyj praktykant etc. по руски польскими буквами. Здає ся, що мати чи сестра покiйного, не умiючи писати по руски, написали п. Курковскому карточку польскими буквами, але певно не в тiй мисли, щоби так само і видруковано її. На се і т. и. уважаємо за потрiбне звернути загальну увагу, щоби мати ся, хоч і в смутку, на осторожности перед польскими забаганками п. Курковского, бо дальше може і таке лучити ся, що вiн на похорон Русина готов замовляти польских ксьондзiв.

— **З Яворова.** 11 с. м. вiдбув ся в Яворовi концерт в честь перем. епископа Є. Пр. Константина Чеховича в монастирскій шкiльній салi. Вступне слово виголосив о. Головка, вiдтак слiдували вокальні і музичні продукцiї, що випали зовсiм гарно. Концерт закiнчив ся вiдспiванем Преосвященому многолiтствiя і промовою о. прал. Дольницкого.

— **Нові краєві позички.** Видiл краєвий приступає до затягненя двох нових позичок краєвих в квотах: 7,000.000 К і 6.150.000 К в 4 прц. облiґацiях краєвих з 50-лiтним терiном сплати. Перша позичка призначена на покритє краєвого датку коштів будови каналiв в рр. 1904—1912, друга на регуляцию карпатских рiк. Деякі роботи за сї гроші буде виконувати ся в Східній Галичинi, при регуляцiї Днiстра з притоками. Будуть наші люди мали заробок — але хто знає?...

— **Посол Валєвский,** котрого мошенництва наразили на компромiтацию коло польске, а котрого процес закiнчив ся перед кiлькома днями тим, що посол Валєвский цофнув обжалованє, на початку вчерашного засiдання палати послiв **зложив свiй посольский мандат.**

— **Iспит зрiлости** в I. гiмн. в Тернополи вiдбув ся пiд проводом д-ра Майхровича в днях вiд 2 до 14 червня. Iспит зложили: Атлас Жигмонт, Бабин Василь (з вiдзн.), Бiляк Григ., Грабовский Казимiр, Ган Фiшель, Гарбанд Iлiя, Iлевич Миколай, Iрха Мих., Кестенбаум Абр., Кон Герш, Кеппель Єдiель (з вiдзн.), Коренштайн Макс, Козович Ст., Ксьонжек Богд, Левицкий Богд., Лошнiв Олес, Мальковский Людв., Мантель Герм., Марiенберґ Бернард (з вiдзн.), Михалiв Влад., Мiкульский Адольф (з вiдзн.), Пататоф Юда, Пелiх Володим., Помяновский Франц, Пужак Казим., Рачиньский Iван, Ракочий Григ, Розенфельд Еман., Ростенберґ Айзiк, Розмарiн Йосиф, Рудницкий Гнат (з вiдзн.), Шлiрка Єдiель, Штайгарт Iзраель, Строньский Брон., Школьний Мих., Тартиковер Лев Тайтельбаум Генрих (з вiдзн.), Тенненбаум Єдiель, Тхужевский Каз., Вонторский Альфред, Вайзафт Саламон (з вiдзн.), Вайспаус Яків, Винницкий Миколай, Заклиньский Богдан (з вiдзн.), Завадзкий Войтiх, Зубрицкий Волод. Поправку одержали 4 публ. учеників і 2 екстерн., репробовано на рiк 5 екстернiстів.

— **Експльозия ґазу.** В готелю Bellevue, при машинах електричних вибух сегодня ґаз, та попарив тяжко чотири особи. Катастрофа сучинила ся в наслiдок ушкодженя рури ґазової робiтниками, занятими коло направи каналу.

— **Рух на Литві.** Iван Вiлейшіс, адвокат, одержав концесию на тижневник в литовскій мовi „Lietuvos ukininkas“ (Литовский хiбороб). Се вже четверте письмо на литовскій мовi в Росiї. Окрiм того iстнують в Вильнi вже дві видавничі спiлки: „Auschra“ (Зоря“ і „Szwieza“ (Свiтло). Ся послiдна має достарчати книжок для широких мас населення. Рух литовский змагають ся вiд того часу, коли росийске правительство стало попирати Литовцiв, щоб спинити аґресивнiсть Полякiв. І тут саме виходить на верх брак консеквенцiї росийских властий. З одної сторони усувають вони Литву вiд впливу Польщi, а з другої лишають Полякам всяку волю до переводженя Ягайлоньскої iдеї на Українi. Будучність і то недалека покаже, чи таке поступованє росийских властий не вiдомстить ся на самiй таки Росiї. На совiсти российскої бюрократiї затяжить ще одна кривда українського народа, а Немезiс коли небудь скаже своє слово...

— **Справа европейского календаря,** як пишуть „С. Петербургскія Вѣдомости“, перейшла вже в поля академічних дискусий на дорогу урядову. Товчок до сего дало мiнiстерство фiнансiв, котре зміну юлiяньского календаря на европейский григоряньскай уважає конечною. Тепер справа находить ся в „сьвятiйшiм синодї“. — Ого! Вийде-ж вона вiдтам скоро!

— **Росийскі ґенерали** на Далекім Сходї вислали до царя письмо, в котрім просять, щоби цар не заключав вiйни. На поголоски про мировi заходи Рузвельта зiбрали ся ґенерали на военну раду і ухвалили — просити царя не заключати мира. В письмі кажуть ґенерали, що засоби Японiї вже майже вичерпані, так що дальшого ведення вiйни вона не витримає, що росийска армiя бажає борби, хотячи привернути славу российского оружя і що тепер вона находить ся в знаменитiм станї. Пiд письмом пiдписані ґенерали: Лiневич, Куропаткiн, Каульбарс, Батiянов, Ренненкампф, Зарубаєв, Бiльдерлiнґ, Львов, Самсонов, Данiлов, Корф. — Преса рiжно толкує сей „обяв хоробрости“, але є й такі толки, що Лiневич вислав сесю депешу — на приказ Петербурга. Рiжні є способи ратованя чести.

— **Дрiбні вісти.** В Папа на Угорщинi зiстав вибраний послом независимий Павло Гойтши на мiсце барона Банерія.

Шеф прасового департаменту в Петербурзї Белеґард дiстав димiсию iзза занадто лагiдного поступованя.

Чеські посли вiдбудуть 24 с. м. нараду в справі ческого унiверситету в Берні.

В Городищу пов. Товмач посьвятив кс. архiеп. Вебер капличцю. В торжестві брало удiл сьвященьство обох обрядів.

Василь Рихвицкий, урядник врак. тов. взаiмн. обезпечень зiстав посунений до VI. ранґи.

З товариств.

Засiданє мат. природ. лiкарскої секциї Наукового товариства iмени Шевченка вiдбуде ся в середу дня 21 с. м. о год. 6 вечером в комнатах товариства.

Збори і засiдання.

Пригадуємо ще раз товаришам, що довiрочна нарада української академічної молодiжи в справі заяви сенату львiвского унiверситету в 6 с. м. вiдбуде ся в четвер 22 с. м. о 3 год. по пол. в сали „Народного Дому“. Задля важности справи просимо товаришiв явити ся численно. — *Комітет.*

Народнi вiча: в Рогатинщинi вiдбудуть ся, 1) в Болшівци дня 22 с. м. о годинi 1-iй з полудня, 2) в Букачівцях дня 23 с. м. о годинi 10 рано, 3) в Бурштинi дня 29 с. м. о годинi 11 рано, 4) в Рогатинi дня 5 липня о годинi 2-iй з полудня. Важні справи вимагають як найчисленнiйшої участи. — *Від організації повітової в Рогатинщині.*

Проектований з'їзд матуристів академічної ґімназії у Львові з 1869 року вiдложено на вересень с. р. Зголошеня присилати на руки пiдписаного. За комітет: *Петро Максимович*, радник суду (Львів, Зелена 9).

Видовища і забави.

Читальня „Просьвіти“ в Судовій Вишни уряджує дня 25 червня 1905 р. фестин з музикою в мiскім лiсї. По фестинї вiдбудуть ся танцї в салї „Касина“. Вступ вiд особи 40 сот. для дiтий 20 сот. Початок о год. 3 по полудни. В разї дощу фестин вiдбуде ся дня 2 липня 1905.

Померли.

— **Павло Винницкий,** декан і парох в Грушатичах, упокоїв ся дня 6 (19) червня с. р. в 55 роцї життя а в 29 роцї сьвященьства; похорон вiдбуде ся в середу. В. в. п.!

— **О. Iван де Давидович,** крилошанин і парох ювiлят в Блажові коло Самбора, помер дня 19 червня 1905, заосмотрений св. Таїнами в 78 роцї життя. Похорон вiдбуде ся дня 22 червня в Блажові о годинi 9 рано. В. в. п.!

Календар: Гр.-кат.: нинi (второк) Теодота, завтра (середа) Теодора, позавтра (четвер) Текли, Марти; — Рим. кат. нинi Регіни, завтра Альойзи, позавтра Божого Тiла.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанцi, коло церкви.) Початок о год. 8 вечером. В пятницю 23 с. м. „Сватя Муся“ народна оперета в 3 дiях Кропивницкого; в суботу 24 с. м. „Барон циганів“ оперетка в 3 дiях Штрауса; в недiлю 25 с. м. „В народi“ конкурсова народна драма в 5 дiях Сташенка; в вiвторок 27 с. м. „Мiщани“ сцени в 4 дiях М. Горкого; в четвер 29 с. м. „Катерина“ опера народна в 3 дiях Аркаса; в суботу 1-го липня „Жидівка вихрестка“ народний образ зi сьпiвами і танцями в 5 дiях Тогобочного; в недiлю 2 липня „Ой не ходи Грицю“ народний образ зi сьпiвами і танцями в 5 дiях Александрова і Старицкого; в вiвторок 4 липня „Анонiми“ знаменита шутка в 8 дiях Девалереса і Марса, в перекладi Й. Стадника. — В репертурi опери: „Продана наречена“ і „Галька“. — Абонамент на 6 вистав 10 корон.

Бiблiотеки, театри і музеї у Львовi: Бiблiотека тов. iм. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вiвторка, четверга і суботи вiд год. 4—7 по пол. — Бiблiотека „Нар. Дому“ в второк, середу, пятницю і суботу вiд 9—1 і вi 3—6. — Бiблiотека унiверситетска вiд 8—1 рано і вi 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бiблiотека Оссолiньских вiд 9—2 що день окрiм недiль і польских сьвят. Музей Просьвiти, Ставропиґийского Iнституту і Тов. iм. Шевченка (в год. пополудневих вiд 3—6). — Музей Дiдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в днi звич. за зголошенєм вiд год. 10—1. — Музей Оссолiньских в днi звич. вiд 9—1, а вi второк і пятницю також по пол. вiд 3—5.

Дирекция „Ризниці“ в Самборі повідомляє Всч. духовеньсво і Впов. учителiв, що сими днями дiстала новий наклад малих образкiв вiдповiдних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. удiляє ся 10%. 488 4—6

Надіслане.

Фізикально-дієтетична лічниця д-ра Тарнавского
в Косові за Коломиєю
зел. стация Заболотiв, отворена вiд 1 мая до кiнця жовтня. 343 7—15

Подяка.

Вп. п. М. Спожарскому у Львовi складаємо сим сердечну подяку за щедрий дар двох прекрасних хоругов, жертвуваних для другої церкви в Станиславовi. Ще раз щире Спасибiг!

В Станиславовi 14/VI 1905.

Комітет будови другої церкви в Станиславові. 55' 1—1

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні
виплачує без потрученя провізиї або коштів
КОНТОРА ВИМІНИ
Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374
Банку Гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
крочи Банку Гіпотечного на напротадних площі Галицкої виручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлiпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбiльшім виборі окуляри, цвiкери якими і всiдякі инші прибори оптичні всiякої направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Потребую карбового жонатого, письменного, на вiкт. Зголошеня до адмiнiстрацiї „Дiла“. 534 3—4

Фортепян короткий в комісї, дуже добрий продам дешево. Академічна ч. 8, I. п. офіцини.

Укiнчена семинаристка глядає лекцiї в інтелiґентнім домі на цiлий рік або на час ферий. Ласкаві зголошеня: М. Б. Адмiнiстрация „Дiла“.

Ученик вистої ґімназії глядає лекцiї на час ферий. Зголошеня: „Ученик“ Адмiн. „Дiла“. 1—3

Бiдний ученик з VI. кл. глядає лекцiї на селї вiд 1-го липня до кiнця ферий вакацийних за умiреною заплатою. Зголошеня до Редакцiї „Дiла“ пiд букви Л. Г. 1—3

Микуличин, вiлля Бурачиньского до винайменя в цiлости або поодинокими комнатами з харчом і без. 515 6—6

Оголошенє.

Iнститут „Руских Женщин“ в Станиславові пошукує семинаристки або панночки з укiнченою 9-ою клясою, котра удiляла-б помочи в науках дiвчатам того-ж інститута. Перiшенство мають семинаристки. Ближших інформацій удiляє п-нї Баришева, Угринів п. Станиславів. 550 1—3

Комната на час вiд 15 липня до винайму. Меблї і харч на бажанє. Львів, Пекарска 16, двері 41. 547 2—8

42-моргова реальність з лiсом і пасовиском, близько бiльшого мiсточка і зелiзницї, на продаж зараз з вiльної руки за 10,000 К. Зголошеня пiд адресою „Інтересований poste restante“, Любича королївска. 518a 3—3

Дім мешкальний з комнатами, кухнею, комірою і огородом, в мiсточку, близько зелiзницї і лiса, на продаж за 2000 К. Зголошеня пiд адресою „Продаючий“, poste restante, Любича королївска. 5186 3—3

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком iде точно в 3 рiчною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки в iмiтованим бриллiантом, 1 прегарна коллє в орiент. перед, исодна женьска окраса в лат. вамком, 1 хороший скiряний пулярес і елеганцка цигарiчка в бурштином, 1 гарнiтур шпiнок до сорочки і манжетів, 1 сциноряк, 1 прегарне тоалетове веркальце в бельгiйского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук рiзних дома потрiбних предметів. Ті прекрасні, 325 штук в годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівка або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазинї 66

С. КОГАНЕ
Краків Pf/882.
За недогідне гроші звертають ся.

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.** 163 6-52

Робітня столярско-різбарска
від фірмою:
Антін Оприск
у Львові при улици Краєцких число 7,
приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, меблевого, склепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.
Всї роботи виконую солідно і по умірковапих цінах.
Вп. Земляків прошу о поперте мої робітні!
289 2—10 З повним поважанем: **Антін Оприск.**

Оголошенє.

З причини розсіваних поголосок зі сторони фірм конкуренційних осьвідчаємо,
що підчас пожару в нашій фабриці з 4 на 5 червня б. р. спалив ся лишень павільон призначений до екстрякту товщу, **що не впливає цілком на дальшу продукцію суперфосфату.**
Напаки, зі взгляду на заповідаюче ся велике запотребованє штучних навозів в році біжучім, **приготовляємо на сезон осінний значно більші запаси як в році минувшім.**
І. галицке Товариство акцийне для промислу хемічного 543 1—3
перед тим Спілка ком. Юліяна Вонга
у Львові, ул. Академічна ч. 8. І. п.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ
під фірмою:
АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА
Львів, ул. Коперника ч. 17.
Виготовляє білети візитові, запрошенья на вінчанья, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, пакати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг літоґрафії.
Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.
Машини порушані силою електричною! 544 2—?

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШІ
відзначена трома срібними медалями
виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони різної ваги.
Дякуючи всім Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці.
З глубоким поважанем
70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**
Аґентів не висилаю.

Бюро заряду фабрики
штучних навозів
І галицкого Товариства акцийного для промислу хемічного
(перед тим Спілки ком. Ваня)
зістало перенесене до дому
при ул. Академічній ч. 8.
І. поверх. 542 3—3

На іспити шкільні.
ОБРАЗКИ РУСКІ з рускими підписами (картонові) власного накладу по 80 с., 1·50, 1·70, 1·90 кор. за 100 шт.. **МОЛИТВЕННИКИ** від 40 сот. до 10 кор. в рускім і лат. язиці, **МЕДАЛИКИ РУСКІ** і хрестики, поручає Вел. Духовеньству як також П. Т. Учителям шкільним, Вп Предсїдателям рад шкільних і всїм Вп патріотам рускім:
Торговля образів і предметів релїґийних
Онуфрея Петра Довгана
в БОРЩЕВІ (BORSZCZÓW.) 552 1—8

Якова Більбля & Сина
КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН
у Львівї, ул. Краківска ч. 4, І. поверх
поручає по дуже приступних цінах позички фракових і англавових убрань, мундурки для студентів, як також всякого рода мужеські убрання цїлї сезону. Полєкшї в сплатах. Поручена в провінції полагоджує ся відворотною почтою. 101 4—15

Новий специял!
ПОРТ-АРТУР в передовсїм краєвим виробом.
ПОРТ-АРТУР то лїкер чистий, здоровий і смачний.
ПОРТ-АРТУР в зладжений з найлїпших зел і цьвітів
ПОРТ-АРТУР заступає найлїпший коняк.
ПОРТ-АРТУР скріпляє жолудок і будить апетит.
ПОРТ-АРТУР не повинен бракувати в нїякім домі.
ПОРТ-АРТУР в оригінальним помислом і винайденем хемічно дослїдженим.
ПОРТ-АРТУР має охоронну марку.
Осьмілюю ся просити Вшов. відбирателїв, щоби для переконаня спробували сего нового виробу. Висилає ся на провінцию. Ласкаві замовленя виконують ся сейчас почтою або зелїзницею. Оригінальні дві фляшки містять ся в почтовім пакунку. Оригінальна бутелька коштує 1 К 40 сот Всяку скількість доставляю до дому Правдиві лише з повисше уміщеною осторогою. Набути можна у всїх лїпших торговлях, реставрациях і кавярнях.
Фабричний склад горівок, лїкерів, розолїсів і руму власного виробу
АДОЛЬФ ВАНК
доставник ц. к. державних урядників Львів, Зибликевича 45.
Хемічна ляборатория ч. 66/905 корол. стол. м. Львова.
РІШЕНЄ.
Розслїдивши пробку лїкеру власного виробу „Порт-Артура", яку Ви мені надіслали, я переконав ся, що зладжений він з так чистих материялів, що сьміло можу поручити его як виріб добрий.
Мечислав Дунїн Вонсович в. р. (печатка)
д-р філ. фрибур. унів. і магістер фармациї, судовий хемік рескриптом ц. к. мін. внутр. справ уповажнений до розсліду консумційних артикулів, управитель хем. лябораторії кор. стол. м. Львова.
Осторога. Лише та фляшка лїкеру є правдива і оригінальна, котра заопатрена запротоколованою охоронною маркою т. є. етикетою що представляє Порт Артура і Японця в гарматою, тому фальшівників буду переслїдувати на судовій дорозї. 522 2—2

Що?!... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від цїґар.
Ц. к. трафіка спеціальностий **В. БІЛЬСЬКОГО** Львів.
305 1—26

Правдивий приятель людскости
удїлить Вам безплатно основних порад в цїли поправленя Вашого положеня, коли тїлько подасьте ему свою адресу. Письма слати під: „Edelmut" an Max Kellner, München, Mitterstrasse 6. 546 2—10

Тапети і декорациї
на ножду цїну
взірцї висилає оплатно
В. Адамский
Львів. ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічни 2, ріг Таньскої. 279 11—12

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"
при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вшов. сьвящеників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства ринок ч. 10 по слїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тїточка Ганна" і „Два старці Богомільці"	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіяторів	90 „
7.	Гетманьскі свати	50 „
8.	На послухане до Відня	40 „
9.	Оферия	40 „
10.	Від чого вмерла Меланя	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіна	52 „
13.	Цікаві розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Лїнкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория України-Руси (з образками)	30 „
24.	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвеник „Хвалїте Господа з небес" в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
26.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом	2 К 40 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Так звані „оригінальні" машини до шитя і гафту, захвалювані і вихвалені Вшов. Публиці аґентами рускаго тов-а, є старої системи „Зінґера", що вийшли з ужитку і своїм викінченем, якостию а також найновійшим улїпшенем не видержують конкуренциї з машинами фабрик сьвітової слави, як Pfaff, Biesolt, Locke, Trister. Rossmann і т. п., котрі маю на складї а котрі виробити менї у Вп. Публики непохитне довіре. Остерігаю Вшов Публику перед аґентами, що за своє посередництво дістають 20 по 30 К провізиї від кождої проданої машини.
Перший і найбільший в краю склад машин до шитя, котрий не послугує ся аґентами.
Львів, готель Жоржа.
Иосиф Іваницкий
механік і специяліст
699
Прошу домагати ся цїнників.

Без конкуренциї.
Чи конче! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?
Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
під фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1
поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	¼ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ плянтац.	90 „	„ „	Souchong знак.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю рівом **оплатно**, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави **особно** оплатно за післяплатою. 86

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.
До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Давочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче
„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.
„ Врухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:
До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 3·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча
„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:
„ Врухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня век. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косячні друковані є черленими косками; поїзди нічні є замаркчені заїздою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.
Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, іншоязичні провідники, резервація їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мийскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, насип Раусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

КАРПАТСКІ КОСИ.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
За одну штуку крейцарів:	66	70	75	80	85	90	95	100
На 5-кіл. посилку йде штук	16	16	14	13	13	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папір, легке як перо полотно, котре тне *як бритва* найтвердшу (Псянку) то есть гірску траву і збіже що тілько попаде під неї, перетинає за одним замахом, на стопу тілько незначно зужикають ся і мозольну роботу хліборобам робить на половину лекшу. Приємна легка робота на поли справане радість всякому хліборобови, тому всякий косить тілько карпатскими срібно-сталевими косами з маркою „Косар". Замовляючий коси, має прислати 2 К задатку і означити, які коси, чи шарші, чи вузші, бо всї за одну цїну.
Брусики до остреня тихже кіс по 40 сот. за оден, котрий остриє надзвичайно косу, яка за тим остренем тне як бритва найтвердшу гірску траву. **Серпи** озубрені з анґлійскої стали дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так що не чути в руках. Поручаю вам дорогі сестри, одна штука 50 сот., менше від 20 штук не висилаюсь.
Адрес: **Александер Копач, СТРУТИН ВИЖНИЙ почта Долина, коло Стрия.** 504 3—?

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.
З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 127. Львів середа 8 червня (21) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшавского ул. Кілінського 8; С. Сокоховский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на границях:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 54 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Вавельска політика.

В статї „Протестуємо" заложили ми категоричний спротив, щоби приватний лист цїсаря Франц Иосифа до Андрія гр. Потоцкого в справі Вавелю, з якої небудь сторони вважано актом політично-правного значіня та щоби з него коли небудь в будуччині витягано консеквенциї правно-політичного характеру, а іменно консеквенциї в напрямі признання Полякам правнодержавного становища в Галичині. При тім зазначили ми, що протест наш вважаємо тим більше оказаним взглядом на загнїжджену в Австрії практику „перепачковування" найважнїйших політичних змін дорогою закулїсових угод та інтриг і дорогою всякого можливого сорту „розпоряджень" і „писем", яким опісля, натягаючи їх по даним інтенциям, підкладає ся далекосягне значіне, котрого вони по правдї не мали і не мають і не можуть мати: що наші побоювання що до послїдного цїсарского письма були вповнї оправдані, на се вже маємо докази.

Характеристичним есть іменно, що цїсарске письмо в справі Вавелю, крім польских часописий в Галичині, не знайшло вїяного відгомону в позакраєвій пресї та що ц. к. корреспонденцийне бюро, яке так поквапно неразъ розносило тенденциїні вісти про руско-польскі справи, цїсарский лист — очевидно „по указу" промовчало. Ясна тут річ, що інтересовані чинники подбали о се, аби се письмо незамітно без коментарів і без протестів, стало фактом довершеним і щоби колись на него, як на такий факт після власної інтерпретациї покликувати ся. Сеї тактики потайного „перепачкования" держить ся — рівно-ж очевидно „по указу" — польска преса, яка обмежила ся лише на поміщеню письма і коротким висловї радости, не розписуючи ся вирочім про него та навіть не реаґуючи якслїд на наш протест.

Розуміє ся однак, що о скільки таке промовчуване в тім случаю вигідне для Поляків і їх віденьских контрагентів, о стільки воно шкідне для нас і для ваги нашого протесту. Для того нам треба доложити заходів, щоби протест наш став звісний цирпому сьвітови, що в першім ряді есть обовязком нашої посольскої репрезентациї, від якої належить ждати відповідного кроку, а в другім руского орґану для заграничної публики — Ruthenische Revue, який має спромогу руский протест вынести перед ширший сьвіт та не дати так гладко его промовчати.

Клясичним доказом, як Поляки думають вывискати згадане цїсарске письмо, есть стаття Słow-a Polsk-ого в тій справі. Słowo Polskie, що все найясніїше викладає змагання Поляків, не видержало мовчанки і тепер выписало в ч. 282 під заголовком „Wawel" замітну політичну статю, яку задля єї ваги подаємо в повнім перекладї.

Słowo Polskie пише: „Відручне (? — *Ред.*) цїсарске письмо до намісника Галичини, ґр. Андр. Потоцкого, повідомило польский загал, що цїсар узнав Вавель своєю резиденциєю (? — *Ред.*) та призначив з власних фондів певну річну квоту на приспособлене польского королївского замку як своєї резиденциї, як також в певній части, як оселї творів штуки і народових памяток, котрі „удержували би в живій памяти преславну его традицию".

„Стариною вінків оповитий сїдок наших королїв відчинить свої брами членови одної з неменче старинних і поважаних династий в Европі. Австрийский цїсар не буде почувати ся чужинцем в своїй новій резиденциї, яку передше займали короля польскі, нераз споріднені з Габсбурґами. Приняте вавельского замку з характері королївского (sic!) осїдку есть посередно також узнанем історичних прав нашого народу, а тим самим і посїдає неаби яку політичну далекосягність. Видане сего поручення на руки урядового заступника цїсаря в Галичині, п. намісника, надає цїлому актови на скрізь офіциальний характер.

„Нераз уже звертано на се увагу, що відносини монарха до польского народу опирають ся на специяльних симпатиях і особистій прихильности, якою нас вирізнює. Звідси і особа монарха відграває велику роль в тім відношеню, яке нам край і наша репрезентация займають супротив австрийской держави і цїлости єї інтересів. Ся політика все знаходила признане та підпору цїлої суспільности і — додаймо — все була прихильно оцїнювана через самого монарха. І тим новим актом він показав нам, що шанує та покриває своєю повагою наші цїлком правні і оправдані аспірациї народові.

„Отся монарша політика не має вічого спільного з заходами деяких его міністрів, а іменно збитої нави нїмецкої бюрократиї, що стремить до приспаня нашої народової сьвідомости, та до розбитя суспільности через попираве сепаратистичних змагань (під тим розумїє Słowo Polskie нац. змагання Русинів, які зве, малюючи Москалїв, руским сепаратизмом" — розуміє ся — від Польщи — *Ред.*) та класових сварок.

„Може бути, що цїсарске письмо не було би появило ся в такій формі (хиба в „таким часї", бо форма тут цїлком приватна — *Ред.*), як би не обставини, що военні справи відвертають увагу Росиї від польских справ народових а по части і пособляють нашій справі в самім росийскім „заборі". Не треба додавати, що в наших условинах того роду акт міг би навіть стрінути ся з менше або більше виразним протестом дипльоматичним одного з сусїдів. Під теперішну хвилю менше его надіяно ся. Натомість на перший плян висунули ся моменти, про які так просторо заговорив в розмові з корреспондентом „Neue Freie Presse" англійский політик п. Bowles*) По справах Далекого Сходу може стати для Европи інтересним „найблизший Схід". А що се поняте значить, сего не треба толкувати, коли знає ся о сукцесах всенїмців в Австрії та коли бере ся під увагу ослаблене, а може і спаралїжоване Росиї в европейскій політиці на довгі лїта. (Тут Słowo лїтає очевидно в сферах дуже „високої" політики, комбінуючи евентуальне влученє нїмецких земель Австрії до Нїмеччини з рекомпензатою втрат габсбурской династиї через відбудованє Польщи. — *Ред.*).

„Що до нас, то сей акт монаршої волї вневнює нас, що одиноков здоровою політикою нашого народу було і буде ясне і мужеске піддержуване наших історичних прав. І лише на тій основі затїснює ся взвоєн інтересів між польским народом а австрийскою державою. Довіре та поважане будять лише ті, що не вирікають ся себе самих.

„Коли противники польского народу із завистию бачать в тім факті скріпленє нашого політичного становища, то нехай тямлять, що ми се становище здобули тяжким трудом над своїм національним відродженем (recte: закулїсовими інтриґами і виборчим та всяким иншим розбоєм! — *Ред.*). Нарід з такою животностию творить силу — більшу, нїж социяльно і національно розкладаючий ся, державний орґанїзм".

*) Член англійского парляменту п. Bowles висловив ся перед корреспондентом згаданої часописи, що погром Росиї в Азиї ослабить єї в Европі, а рівнож і єї союзничку (що до польской політики) — Прусию. Польскі часописи підхопили сю енунциацию, роздуваючи єї значіне мало-що не до розмірів політичного пророцтва на тлї Польщи.

Наведений відзив вшехпольского моніторa ясно чей викладає, як Поляки розуміють цїсарске письмо, а взглядно як будуть его використовувати, та відкриває нам всї карти потайних віденьско-польских коншахтів. Тим більший обовязок тяжить на рускій публиці, а специяльно на тих політичних чинниках, якими вона лише розпоряджає, зазначити супротив вавельскої потїтики свій твердий протест.

З Росиї і з росийской України.

Як уся суспільність в Росиї так і дневники найбільше тепер цїкавлять ся — ломинувши безконечні спогади военних неудач — двома питанями: чи буде мир і чи буде скликаний який парлямент? В сій другій справі загальна увага звернена на депутацию московских земців, що, як відомо, від довшого вже часу пробуває в Петербурзї, щоби разом з заступниками петербурской думи подати цареви на авдиенциї адресу в справі потреб держави. І ходить депутация від Ани до Клафи і не може добити ся приступу до царя! (Ну, лучав ся таке і в конституциїній Австриї! Досить пригадати депутацию семигородских Румунів, депутацию з Босни і Герцеґовини та нашу руску по баденївских виборах). Вкінци після всїлаких переговорів допущено її (гл. телеґрами у вчерашнім числї „Діла"), але з рїжними застереженями. І так з московских депутатів допущено лише десятьох (зразу хотїли допустити лише пятьох), а з петербурских лише двох); а о „нуждах Россіи" позволено говорити лише устно, а заборонено подавати адресу. („Новости" ч. 138).

Рух в справі „нужд Россіи" в взагалї в цїлій державі дуже сильний. Рескрипт з д. 18 ст. ст. лютого с. р. надав усїм право звертати ся до правительства через комітет міністрів з замітками о способах уліпшеня державного ладу. На тій підставі не тілько земства і думи (мійскі ради), але й всякі товариства радять над „нуждами" держави і шлють адреси та депутациї до Петербурга. І так в остатних часах київска дума на тайнім засїданю д. 14. с. м. постановила прилучити ся до петербурской думи і через міністра внутрішних справ просити царя о як найскорше скликане свобідно вибраних заступників народу. (Петерб. Вѣд. ч. 133). Комісия московской думи на засїданю д. 13 с. м. уложила оконечно елаборат про склад народної репрезентациї, про вибори до тої репрезентациї, про права активного і пасивного вибору і т. п. Перші збори репрезентациї народної мали би бути конституантою, котра би ухвалила закон о народній репрезентациї і на тім скінчилась би її дїяльність, по чім уже на підставі ухваленого закону наступили би нові вибори. Але передовсїм треба населенню забезпечити ненарушимість особи, свободу слова, печати і зборів та внести всї постанови о „усиленной охранѣ" та инші вїмкові закони. („Новости" ч. 137).

Незвичайно цїкаві були збори товариства психіятрів в Петербурзї д. 3 цьвітня, 7, 21 і 28 ст. ст. мая с. р. На тих зборах читано розвідки про вплив державного ладу на психічне здоровє народу в Росиї і вкінци прийшло товариство до таких висновків: 1) Найголовнїйшою причиною душевних недуг між увязненими за політичні і релиґійні провини є довге пробуване в самітнім запертю. Непевність, в якій ті вязнені остають місяцями, а часто і роками; неможливі способи жандармских допитів; легко зрозуміле недовіре до всїх тих, що тайно і безконтрольно ведуть слїдство, — отсе моральні причини, що погубно дїлають на душевний стан увязнених і ведуть до душевних недуг. Та не тілько терпять на тім самі увязнені, але посередно і близькі їм люди, так що шкідлива нервовість, непевність і неспокій обнимає широкі круги населеня. Таким чином брак запоруки безпеченьства особи і хати та безнастанні переслїдованя за політичні і релиґійні переконаня дуже шкідливо відбиває ся на психічнім станї населеня. Тим то в релиґійнім, умовім і социяльнім жатю населеня бачити можна так богато патольоґічних появ, що нераз прибирають характер психічних епідемій. Теперішний державний лад накладає пута на всї сторони народного жатя і до крайних меж стїснює свободу особисту та ставить неодолимі перешкоди розвиткови духового жатя. Длятого товариство уважає за річ конечну: 1) віддїлити церков від держави; 2) завести загальну, обовязкову, безплатну науку при повній свободї научаня; 3) обезпечити хліборобів; 4) до кореня зреформувати систему податкову; 5) признати всїм народностям рівне право перед законом; 6) забезпечити кождому народови свободу культурно-національного розвитку. Та всї ті реформи неможливі при теперішнім державнім ладї Росиї; длятого заведене репрезентациїної управи на широких демократичних основах оказує ся найважнїйшою і наглою задачею держави. Товариство уважає за річ конечну без проволоки скликати народну репрезентацию, вибрану всїм населенем без рїжниці пола, народности і віри на основі загального, рівного, безпосереднього і тайного голосованя. („Новости" ч. 136).

Як до тепер всякі збори в Росиї, о чімнебудь зачнуть радити, все таки скорійше чи пізнїйше зійдуть на конституцию, свідчать хочби такі приклади:

Якось перед тижнем в Дмитрові в московскій ґуберниї відбули ся в салї земской управи загальні збори місцевого товариства взаїмної помочи земских слуг. На тих зборах ухвалено резолюцию: „Народна осьвіта повинна бути зреорґанїзована на основах свободи, демократизациї і децентралїзациї, і то так, щоби 1) всї таки шкіл були звязані з собою і щоби кождий висший тип був продовженем низшого; 2) вилучити науку релиґії з поміж обовязкових предметів і завести загально-просьвічаючий характер школи з свобідним научанем; 4) у всїх типах шкіл наука має вести ся в рідній мові населеня; 5) управу народної просьвіти полишити суспільним інстатуциям і орґанїзациям. Ті реформи не можна перевести инакше, як лише при змінї теперішного бюрократичного ладу держави на репрезентациїний. („Новости" ч. 138).

Або знов в Ростові над Доном: Д. 27. ст. ст. мая зібрала ся дума на звичайне засїданє. Серед нарад явило ся около 200 робітників явило ся на засїданє і зажадали, щоби голова выслухав їх петицию о потребах робітників. Мійский голова змішав ся. З того скористав оден з робітників і виголосив річ о сучасних подіях та закінчив просьбою, щоби мійска управа внесла просьбу о як найскорійше скликане народної репрезентациї і о закінченє війни. („Новости" ч. 138).

Уряд з уваги на знаний рескрипт з д. 18 лютого відносить ся до всїлаких таких зборів, заяв і резолюций спокійно і не робить перешкод. Але бувае і противно. Ось два приклади з остатних днїв:

Дня 29 ст. ст. мая (11 с. м.) назначено в Києві за дозволом ґубернатора загальні збори членів-основателїв союза наємних слуг, занимаючих ся інтелїґентними професиями. Завначити при тім треба, що свобода асоциаций вже дозволена; ґубернатор має право давати дозвіл на всякі союзи і товариства, коли між основателями нема... Жидів і коли задачі союзів не противорічать політийним взглядам. Отже явило ся на зборах до 400 людий, конторщиків, бухгальтерів, техніків, лїсничих і т. п. Явила ся і поліция як на дворі так і на коритарях і навіть в салї зборів, хоч збори були не загально приступні, а — по тутешному кажучи — довірочні. Провідник зборів, п. Начапов, відкриваючи нараду, просив, щоби перед дискусиею над статутом выслухано письма, уложеного окремою комісиею для висилки до рад міністрів. Письмо відчитано. Покликуючи ся на рескрипт з д. 18 лютого, заявляють в нїм збори, що при теперішнім станї річий уважають неможливим жити людям, що віддають ся наємній інтелїґентній роботї. Виложивши своє положене, уважають за річ конечну: 1) Скликане народної репрезентациї, вибраної свобідно на підставі загального, рівного, безпосереднього і тайного голосованя без рїжниці пола, народности і віри; репрезентация така має бути постійна, заразом рішаючого голосу у всїх справах краю і з законодатною ініциятивою при одвічальности міністрів; що до всїх народностий, як пр. Українців, Поляків, Жидів, Фінляндців, Кавказців і т. д., установити федеративно-автономічну засаду без огляду на територияльність. 2) Без проволоки і раз на все установити право свободи науки, слова, печати, язика, совісти, особи і хати, союзів, зборів, страйків, коаліций і т. п. 3) Закінчити війну. 4) Знести всї вийскові власти, закони і розпорядженя: а) що-до народностий, б) що-до охрани, г) що-до адміністративної висилки, д) що-до заборони носитя оружя. — Таких точок в резолюциї було 20. По відчитаню резолюциї вийшов до салї заступник пол.дмайстра з околотачними надзирателями (мабудь поліційними комісарями дільниць міста) і візвав провідника зборів, щоби не позволив обговорювати тої резолюциї. Де-

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 510

котрі члени почали протестувати, але поліцмайстер рішучо заявив, що розвяже збори, коли не послухають его звиву. Тогді серед протестів, криків і гомону роздали ся два вистріли з револьвера, а оден з околоточних, що стояв близько заступника поліцмайстра (самого поліцмайстра застрілено може перед тижнем в білий день на улици), дістав небезпечну рану. Того, що стріляв, не відкрито. („Новости“ ч. 136).

А знов в селї Славяносербскім в тираспольскім повітї херсоньскої ґубернії подали селяни до царя адресу, в котрій виложили свої потреби. Втім явив ся в селї земский начальник з кількома підвладними і розпочав острі допити, викрикуючи: „Як ви сьміли? Хто вам писав? Хто вам позволив? Ми вам покажемо!“ Селяни добродушно відповіли, що „цар-батюшка позволив нам указом з д. 18 лютого; а писали ми самі, бо свою нужду і горе самі найлїпше знаємо; колиж можете іти против царскої волї, то подайте нас в суд“. Пішли допити про земского учителя. На питанє, що він селянам читав, відповіли, що читав „евангелиє та закон божий“. Конець кінцем учителя збавлено місця, а Славяносербцї подали до земскої управи просьбу, щоби їм лишено того учителя, бо инакше прийде ся замкнути школу. [„Одесскія Новости“.]

Навіть такий консервативний дневник, „Новое Время“, почав уже горячо стояти за конституцією, а що більше, промовляє навіть за репрезентацією селян. Говорячи про надсилані до редакциї письма селян, каже: „Всї ті письма є ярким доказом, як мало підстави має так широко розповсюднена гадка, мов би то селянин при своїй темноті і тупости не може сам заступати себе на Земскім Соборі. Селяни мусять там бути; і річ певна, що найдуть ся між ними люди розумні, а може навіть і гарні бесїдника“.

Як ми вже бачили з наведених повисше резолюцій, що домагають ся виборів на підставі рівного і т. д. голосованя без ріжниці пола, вів в російскій суспільности духом рівноправности жінок. В сій справі пише кн. Крапоткин у „Вечернїй Почтѣ“ так: „Жінка в Росиї безнастанно противилась тому, щоби закріпостити ся в стїнах домашного монастиря. Вона мимо загальних противностий, мимо загального недовіря і насьмішок здобувала собі крок за кроком поле науки і штуки і всякого чесного заробку, що перед тим був лише в руках мужчин, та все і всюди в честию виповнила те, за що брала ся. Чиж у відродженій Росиї не найде ся для неї місця? Воно повинно найти ся! Відроджена Росия повинна побачити вивольону рівноправну жінку“.

Та цїлком инша річ, чи всї ті гарні бажаня і домаганя суспільности будуть заспокоєні. От пр. „Новости“ (ч. 136) довідують ся з цїлком достовірного жерела, що в проектї Булиґіна цїлком усунено Жидів не тілько від активного але й від пасивного выбору до народної репрезентациї, бо нїбито при обовязуючих тепер обмеженях прав Жидів було би неконсеквентно признавати їм право выбору до репрезентациї. — А в такім разї чого-ж могуть пр. надіяти ся Українцї... при обовязуючих тепер обмеженях їх національних прав?

А знов „Русь“ доносить, що після проекту Булиґіна народна репрезентация не буде мати законодатної компетенциї, а лише голос дорадчий. В радї міністрів досї не було супротивленя в поодиноких точках проекту Булиґіна. З ріжних способів переведеня выборів чи то выборчої ординациї, указаних в проектї, рада міністрів хилить ся до выборів через городскі і земскі орґанізациї. Як зачувати, ріжниці гадок можна в радї міністрів ждати при нарадах над справою участи „инородців“ (неросийских народностий) в народній репрезентациї з уваги, що в проектї находять ся дуже важні обмеженя. Рада міністрів має повінчити свою роботу д. 8 ст. ст. червня. — Аґенция Вольфа доносить з Петербурґа, що первісно мала справа після полагоди в радї міністрів перейти ще під наради комісиї, в котрій мали взяти участь заступники земств і міст. Але тепер, щоби скорійше покінчити справу і скликати народну репрезентацию, має рада міністрів свої постанови передати просто до затвердженя царевн. Опісля буде конституция оповіщена царским маніфестом або указом. Выбори відбудуть ся літом, а засїданя репрезентациї начнуть ся в осени.

Як задивляє ся ґен. Трепов на теперішний рух в Росиї і на голоси, домагаючі ся закінченя війни, показує розмова кореспондента Райтерового бюра з ґенералом. „Я — мав сказати Трепов — лише виконую волю царя. Ушановане закону і над — се мій клич. Не може бути подумір против тих, що единою своєю цїлию уважають аґітацию, безпорядки і анархію. Що-до війни, то більшість народа вірить в правительство і переконана, що честь і інтереси держави не могуть находити ся в лїпших руках. Гадку, щоби скликати земский собор для порішеня справи війни чи мира, назвав Трепов сьмішною. Лише одна власть, одна воля може рішити справу: се — цар. Росия досить сильна, щоби війну дальше вести, скоро так схоче цар (!)

З ради державної.

Як на попередних засїданях, так і на вчерашнім, всї інтерпеляциї відчитано на жаданє Кльофача дословно. По інтерпеляциях палата перейшла до дискусиї над нагим внесенем п. Вольмаєра в справі нападу соціяльних демократів на Шайхера коло Ст. Пельтен. Внесенє домагає ся, щоби палата висказала своє обурене з причини нападу і жадала примірного покарана виновників. В сій дискусиї христиансько-соціяльні посли дуже остро ударили на провідників соціяльної демократиї і працу сего сторонництва, котра є відвічальна за роззьвірене неінтелїґентних членів своїх. Всї бесїдники осудили сей дикий поступок і заявили ся за внесенем. Соціяльні демократи заявили ся против першої части внесеня а за другою. Ґенеральним бесїдником за внесенем вибрано Патая, против Зайца. По їх промовах ухвалено наглість внесеня і само внесенє.

Палата приступила до дискусиї над будженовою провізорией. Всенїмець Зоммер домагав ся рішучо внесеня славяньских паралєлєк при учительских семинарях в Опаві і Тїшинї. П. Скене перестерігає перед поквапним будованем каналів, щоби переступленє ухвалених кредитів не було еще більше ніж при альпейских зелїзницях. Подрібних проектів еще не зроблено, а ті, котрі суть готові, виказують, що будуть величезні переступленя коштирисів. О опроцентованю інвестованого капіталу і о рентовности каналів навіть думати не можна. Не можна жадати, щоби держава була дійною коровою промисловців. Дискусию перервано. — Слїдуюче засїданє нині.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. З Харбіна доносять до ґенерального штабу, що в російскім війску шириться в страшний спосіб холера. Просять о присланє більшого числа лїкарів і медикаментів.

Вашинґтон. Японьский посол Такаґіра повідомив президента, що японьский повновластець буде міг приїхати до Вашинґтону дня 1 серпня. Як Росия на се згодить ся, то тогди може зібрати ся конференция.

Токіо. Тут говорять, що полагодженє всего того, що має звязь з мировими переговорами, буде закінчене так скоро, що японьскі повновластці разом з штабом урядників вже 30 с. м. виїдуть до Вашинґтону. Тимчасом в Манджурії військова акция поступає живо. В найблизших днях надіють ся дуже важних подій на терені війни.

Льондон. З Шанґаю доносять, що в часї послїдних битв в Манджурії, куля ранила в ногу турецкого аташе військового.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Норвеґія.

Християніа. Тисячі Шведів мешкаючих в Норвеґії вислало до короля Оскара письмо, в котрім просять о мирове полагодженє спору з Норвеґією, де вони знайшли дуже гостинне принятє.

Гамбурґ. З Копенгаґи доносять, що шведска рада державна запротестувала против форми, в якій відбуло ся зірване унії, однак опісля затвердила розділ обох держав. Говорять, що король Оскар намірає абдикувати в користь наслїдника престола, з тим, щоби наймолодший син Оскара кн. Карль дістав норвеґску корону.

Християніа. Сойм ухвалив вислати до короля Оскара, парляменту і народу шведского адресу, в котрій виказує, що се, що стало ся, мусїло стати ся і не може бути відкликане. Сойм запевняє, що чести Швециї і шведского народу нїхто не хотїв нарушити, норвеґский народ не має нїякого жалю ані до короля, ані до народу шведского. Надіючи ся, що шведский сойм стане на становищи репрезентациї Норвеґії і сим лише скріпить привязь між обома народами. В тій певности, що шведске правительство узнасть независимість Норвеґії, Норвеґія надіє ся, що Швеция згодить ся на переговори, котрі управильнять відносини між обома державами, випливаючі з зірваня унії.

Трансльокация війск.

Відень. Zeit вичисляє, кілько полків і куди перенесено сего року. З вістовленя виходить, що тенденциєю трансльокацій війск є постепенне зменшенє віденьского ґарнізону і посуване щораз більшої маси війск на полудневий захід і полудневий схід.

Угорска кріза.

Будапешт. В лїберальнім сторонництві прийде здаєсь до сецесиї части его членів, котра є невдоволена з нового кабінету і хоче прилучити ся до вотум недовіря, яке поставить сконсолїдована опозиция. Двацять пять членів палати маґнатів ухвалило поставити нині в палаті внесенє о вотум недовіря для кабінету, яко непарляментарного. Опозиційні дневники пишуть, що письмо цїсаря до Февраруого є гробом довіря Мадярів до монарха.

Мароко.

Париж. З Фезу доносять, що неправдою є, мов би султан з причини трудностий на альжирскій граници поставив ультіматум і що французкий посол зажадав ового відкликаня.

З Росиї.

Петербург. Дневники доносять, що міністер внутрішних справ Булиґін, сейчас по закінченю нарад над его проектом уступить з свого становища.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** До Прус потреба богато фабричних і полевих робітників. При фабричній роботї плата денна 2 до 2·50 марки після зручности, в акордї можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фен. Инші видатки, як каса хорих, асекурация і пр. виносять місячно 5 до 6 марок. Вік людий 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попереднього зголошеня до бюра, самі мужчини, коли инші відповідають вимогам. До полевих робіт в половинї з жінками за попереднім зголошенем. Білет брати просто до Осьвенціма. В дорозї просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є солию в оцї. Всякі письма просимо рекомендувати для певности. — *Руске бюро посередництва в Найберуї.*

— **Сумно.** Равску філію товариства „Просьвіта“ таки годї воскресити. Сего року тричи скликувано членів тов. „Просьвіта“ на філіяльні загальні збори, а то на день 27 лютого, 6 марта і 12 червня, однак без успіху, позаяк ні раз не явило ся на стілько членів тов. „Просьвіта“, щоби могли становити вимаганий комлет. Може хто посьмів би закинути, що о зборах належито не розголошено в повітї! Так сим мусимо заявити, що ми до кождої громади вислали на руки нашого мужа довіря відозву з зазивом на збори. Отже чи має бути філія тов. „Просьвіта“ в Равї-рускій, чи ні? Тож еще раз скликуємо загальні збори членів тов. „Просьвіта“ на день 26 червня с. р. о 1-ій год. в полудне до дому Сатлера в Равї рускій. — *Філіяльний Видїл.*

— **Поклик до адвокатів-Українців!** Повіт бережаньский чи не буде одиноким в нашім краю, що не має під сю пору адвоката-Українця. А треба зважити, що місто Бережани числить ся до більших міст Галичини і має ґімназию та суд окружний. До сего суду окружного належать чотири повіти (Бережани, Підгайці, Рогатин і Перемишляни) з 10 судами повітовими. Нарід в Бережанщинї і в сусїдних повітах досить вже осьвідомлений в школї політичній і национальній тож знає засаду: свій до свого. Духовеньство переважно Українцї патриоти. Тому видїл „Селянської Ради“ виповнюючи ухвалу загальних зборів з 22 мая с. р. упрашає сим, щоби котрийсь з п. адвокатів, але щирих Українців і патриотів тружеників осїв чим скорше в Бережанах а удержанє має запевнене. За видїл: *о. Мих. Мосора* голова, *о. Іван Гарматій* писар.

— **Сенат львівского університету** розглядав і залагодив неприхильно просьбу укр.-рускої акад. молодіжи о дозвіл відбутя в мурах університету віча в справі ухвали сенату, вимірені проти пропозициї видїлу краєвого що до членів зреорґанізованої ради шк. кр. Що сенат відмовив, сему ми не дивуємо ся, бо се вже на львівскім університетї бувало. Але варто перечитати мотиви, задля яких сенат відмовив. Отже: Справа ради шкіл кр. „не належить до компетенциї академічної молодіжи, бо не є внутрішною справою університету“, а проектоване віче лише ввело би роздори між молодіж. Всякому ясно, що молодіж скликує віче в справі ухвали сенату, а не в справі рішеня краєвого видїлу, і сенат, обертаючи так кота до гори хвостом, виставив собі свідоцтво — каким отверто! — що найменше неконсеквенції, бо коли справа реорґанізациї ради шк. кр. не належала до університету, то не повинен був нею занимати ся також сенат в характерї урядовім, яко річею, що переходить его компетенцию. Та ще парадніїший другий аргумент. Сенат не хоче вводити „rozmaiętnienia“! В ухвалї з 6 червня каже сенат, що польска молодіж непокоїть ся, що хоче стати в оборонї польского характеру університету, хоч про се нїкому між польскою молодіжию і не снило ся, а сенат сам виступив в роли аґітатора, подібно як се було вже торік, коли взивав рівнож польску молодіж аби боронити польского характеру університету. Коли отже сенат говорить о „rozmaiętnieniu“, та се робить трохи за чудне вражінє і нагадує мимохіть пословицю про вовка, що вчив овець гуманности, супокою і морали.

— **Лист з Прус.** Присланo нам в редакцию лист рускої робітниці в Прусах. Містимо его майже без змін лише з конечними скороченями і поправками, бо є він знаменитою ілюстрациєю пануючих там відносин: Шванеберґ, дня 11. VI. 1905. Слава Богу Ісусу Христу. Найдорожші Мамо, любимі сестри, кланяю ся Вам і поздоровляю і пишу вам о своїм поводженю. Менї є дуже добре, робота не тяжка, легша, як у свого пана. Дурний кождий, хто на свої пани робить, бо там ся не наробить а гроші возьме такі за два дни, як у свого пана за цїлий тиждень. Мої дорогі Мамо! Берем денно по 85 крайцарів, а виплата що суботи. А вікт маєм такий: рано кава з молоком, а на обід маєм каву чорну і картофлї, а вечір маєм зупу. Але вікт дуже добрий. Хлїб троха фасуєм а решту собі докуплюєм. До роботи йдем рано о 6 годинї, сніданє маєм о 8 годинї, пів години маєм снїданку, обід маєм о 12 годинї і маєм годину обіду, підвечірок о 4-ій годинї, а до дому ідем о 6-ій годинї. Акорд буде в осени коло бураків, а в жнива будем брали по риньскому. Неділю маєм так як дома, а сьвята сьвяткуєм польскі. Коли сьвято то маєм мясо. Мамо знаєте, як я мала їхати, то люди говорили, що там ся дуже Нїмці збиткують, але то не правда, бо в нас гірше як тут. Бо в нас, як хто троха богатїйший, то ся бідних цурає, а там нема того, йно богач, не богач, всьо одно. І то вам пишу, що робота не тяжка і тому там нема, щоби польовий наганяв людий. І не так як в нашого пана людий напровадить і так всїх до купи жене як свинї. А там є такий великий дім і такі малі породїлювані хатки, а в кождій хатї по 8 дівчат, а кожда має свое ліжко, сінник і коц накривати ся. Маєм свою пральню і кожда хатка має визначений свій день прати. Тепер ходимо до цикориї і до цибулї і так далї до всього. Мої рідні мамо і сестри пишу до вас, щоб ви донесли менї, чи не знаєте де тамті люди наші. Може то де не далеко коло нас, бо ту села навколо і з нами є з Острова люди і в Журитина, то в одного пана, але не в однім селї. Мої Мамо! Я гроші складаю у свого аввегера і то такий добрий, як рідний тато. Більше не маю що писати, поздоровляю вас щастем і здоровлем на многі лїта. Прошу відписати. — Лист адресований: Мария Гавришкевич, село Фирлиївка, о. п. Красне.

Сей лист є найлїпшою відповідю на вісти, ширені польскою пресою, щоб спинити еміґрацию русних робітників на користь Мазурів.

— **Учительских сил** при буковиньских школах народних було в 1904 р. після шематизму круґло 1360. З того було 124 родом з поза Буковини, а то 24 Жидів, 32 Нїмців, 35 Поляків, а 53 Русинів. Всїх учителїв і учительок є круґло з 500 Русинів, 500 Волохів, 150 Нїмців, 110 Жидів, а 100 Поляків. Отже з чужих припадає на Поляків 35 проц., на Нїмців і Жидів по 20 проц., а на Русинів ледво 10 проц. Тому крик про наплив учителїв-Русинів зпоза границь Буковини супроти прочих народностий найменше оправданий, а вже злобна видумка, що в послїдних роках прибуло до Буковини 150 учительских сил руских, бо їх є після шематизму всего на всего 30, з тих 20 іспитованих, а 10 помічників і помічниць без іспиту, але з висшими студиями, бо навіть слухачі університету; наколи при руских школах є зі 150 неквалїфікованих сил учительских, між ними 27 не Русинів! В кождім случаю треба зазначити, що наші братя на Буковині суть що-до шкільництва лїпше ситуовані від нас, бо коли у нас учителїв-Русинів у східній Галичині є що найвисше 25 проц. (одна четверта часть), то на Буковині учителїв Русинів на ввесь край, вличаючи тут вже і половину румуньску, є майже 40 проц. Та звісно, ми живемо не дурно під опікунчими крилами польскої едукаційної комісиї.

— **Оден крок вперед.** Черновецка „Буковина“ пише: Ц. к. П. ґімназия в Чернівцях часами рускою звана, вже ізза самої своєї орґанізациї викликала нераз зовсїм оправдані жалї із боку рускої суспільности. Та і в сій справі завдяки заходам наших законодатних заступників можна сконстатувати оден крок наперед. Як довідуємо ся, рішила вже рада шк. краєва, щоб рускі, а згляднo нїмецко-рускі паралєлькы йшли рівнобіжно із нїмецкими класами головними аж до осьмої класи, коли в них буде бодай 14 учеників. Рівночасно постановлено, щоб руску мову викладову розширити у всїх висших класах рівнорядних і на предмет математики.

— **Жіноче віче.** В Ню-Йорку відбуло ся 5 червня руске жіноче віче в присутности 150 осіб обох полів. Мале число присутних належить толкувати величезною контраґітациєю. На вічу виголошено реферати: жіноча орґанізация, статут проектованої орґанізациї, домашне выхованє дітий і „дім для руских дівчат в Ню-Йорку. Кождий реферат кінчив ся короткою дискусиєю і принятєм відповідних резолюций. По вічу відбули ся вечерниці з вокальними і музичними продукциями.

— **Статистика міста Львова.** Після обчисленя населеня з 1900 р. має Львів 156.961 мешканців, самих горожан Австриї, невчисляючи більш шести тисяч чужинців. Австрийскі табелї конскрипциїні не мають рубрики, що виказують народність, лиш рубрику „розговірна мова“ (Umgangssprache). Після сеї рубрики говорить по польски, значить є польскої народности 120.634 осіб, рускої 15.159, нїмецкої 20.409. Статистика попередних років виказує що зріст рускої населеня поступає в скорійшім темпі, як инших народностий, а навіть на їх кошт. Однак повисше подані дати є що до рускої населеня вовсїм недостаточні, а властивий стан рускої населеня, і то лише в приближеню находимо в табелї віроісповідань. Після неї є у Львові 24.770 гр. католиків. Не тяжко найти причину сеї величезної ріжниці між обома датами: Руске населенє Львова творять переважно низші верстви, які при конскрипциї зовсїм не мають впливу на те, куди їм вписати ся. Їх вписують їх хлїбодавці, і, звичайно, в позицию „розговірна мова“ вписують: польска. Однак мимо того руске населенє кріпшає, а найлїпше буде се видно з слїдуючої процентової таблички: в р. 1880 відносило ся число греко-католиків до числа „говорячих по руски“ як 1 : 0·36, в р. 1890 як 1 : 0·51, а в році 1900 як 1 : 0·56. Отже мимо репресий число „греко-католиків говорячих по польски“ постійно зменшують ся, натомість зростає руский елемент і абсолютно і процентово.

— **Іспит зрілости.** Від дня 22—30 мая відбувась устна матура в сїнїцкій ґімназиї під проводом краєвого інспектора д-ра. Майхровича. До іспиту сїдало загалом 46 публ. учеників і 8 екстерністів. З Русинів зложили іспит слїдуючі: К. Чайківский, Йос. Федоронко, Ан. Гаґатко Мих. Городиский, Мих. Гриник, Мир. Ярославич, Ем. Лозиньский і Ник. Роман, Йос. Добрянський (з відзн.) Стефан Когут і Мих. Шпаківский (з відзн.).

— **Довги Австриї.** Сьвіже оголошене справозданя комісиї для контролї виказує з кінцем 1904 р. стан довжний обох половин держави. Довги спільні виносять 5,403 мілїони

корон, довг самої Передлитавії 3.872 мілїони корон. Затим сума цїлого державного довгу виносить річно 370,700.000 корон., з чого 59,600 000 корон мусить виплачувати ся золотом.

— **Пруска кольонїзацийна комісия** огголошує справозданє за 1904 р. В В. кн. Познаньскім і Західній Пруси поселила комісия 1450 нїмецких родин, переважно протестантів. За 19 років істнованя комісиї поселено 10.000 родин, зложених з 60.000 осіб. В повіті вонґровецкім і гнезненьскім є більш 150.000 моргів землї в руках кольонїстів, а 60.000 моргів є до розпродажи. Наплив кольонїстів є чимраз більший.

— **Адреса до стортінґу.** Перед кількома днями розійшла ся чутка, що мадярска опозиция з Кошутом вислала до стортінґу ґратуляцийну телеґраму. Кошут заперечив сю вістку в угорских ґазетах, але тепер показало ся що не чутка, але заперечене було ложне. Телеґрама справдї пішла, лиш що опозицийні посли були підписані не як тїло, а кождий окремо В кождім разї — на одно вийде...

— **Самоубійства.** В Самборі відобрав собі житє майстер комінярский Лев Струпкевич, кинувши ся під кола тягарового поїзду. Причиною розстрій нервовий. — В Черемошні під Золочевом відобрала собі житє через повішенє Бронислава Вітковска зі Львова.

— **В концесіонованій школї музичнїй Олени Прокешівної** відбуде ся попис в четвер дня 22 червня в салї Руской видїзової школи ім. Шевченка при ул. Синстускій ч. 47 у Львові о годинї 4-тій по полудни.

— **До нинїшного числа „Дїла“** долучаємо яко додаток 9 аркуш „Фараона“.

— **Дрібні вісти.** Плямистий тиф показав ся у Львові, на ул. Марка ч. 8.

Процес проти Ґоркого вже рішучо стриманий.

Онодї напали незнані люди на посла до парляменту і члена видїлу Дол. Австрії, кс. пралата Шайхера, та потовкли его тяжко. Здогадують ся, що се є месть за его полїтичні виступи. Шайхер здаєть ся стратить лїве око.

З товариств.

Пригадуємо прогульку, яку уладжує „Кружок українських дївчат“ на дохід опіки над служницями, при співучасти тут. тов. „Сокіл“ в неділю дня 20 с. м. до Рудна. Програма прогульки: Від'їзд з головного двірця зелізн. о год 4·10 по полудни. В Рудні в лїсї забави товариські як: гра в обручі, бальони, колесо щастя, почта мінутова, томболя, гра в кругли, огні штучні і т. п.; хор, монольоґи, перегони з нагородами, 5 білів, аматорске представленє комедиї в 1 відслонї „Підозріла особа“, образ з живих осіб. — Поворот до Львова о 9·36 вечер. Вступ 20 сот. від особи. — О численну участь упрашає *Комітет.*

Звичайні загальні збори тов. „Руска Охоронка“ в Станиславові відбудуть ся в неділю дня 2 н. с. липня 1905 в комнатах „Рускої Бесїди“ о годинї 6 в слїдуючим порядком дневним: 1) звіт уступаючого видїлу, 2) звіт касовий, 3) звіт комісиї контрольної, 4) вибір нового видїлу, 5) внесеня і інтерпеляциї членів. Просить ся о громадну участь. — *Від видїлу тов. Руска Охоронка в Станиславові.*

Урядові вісти.

— **З перемискої епархії.** Відпустку для поратованя здоровля одержали: Алекс. Саноцкий, на 8 неділь, Іван Літиньский на 6, Мих. Гандяк на 7, Іван Козакевич на 5, Теодор Дорик на 6, Іван Кобрин, Іван Хотинецкий, Алексей Лебедович, Волод. Венгринович з Наконечного, Ант. Слоньский, на 6 неділь, Конст. Миколаевич, Теодор Карпяк на 8. — Завідательство одержали: Ігн. Тисовский, Ч. св. В. В. в Дрогобичи, Юлїян Дацїй Ч. св. В. В. в Кристинополи. Правительство продовжило дотацию з фонда релїґійного на рік для сотрудника в Завадцї дек. Лїсько.

Бібліоґрафія.

— **Український декляматор.** В Київі появив ся сими днями з друку накладом І. Самоненка (Крещатик ч. 39) український декляматоръ „Розвага“, складений О. Коваленком. До збірника війшли лїпші твори всїх корифеїв української літератури, а також молодих письменників з російскої і галицкої Украіни та Америки. Всего поміщено творів поверх 100 авторів з 50 портретами. Збірник обіймає 520 сторін і стоїть 1 рубель 25 коп., в розвішній оправі 1 р. 75 коп. Текст украшений сталевими орнаментами в краскаx, видами і артистичними українськими закладками.

Переписка Адміністрацтні.

В. Д. Ко. в За. О згадані красні переводи просимо. — М. Зе. в Вн. Тепер до кінця мая. — І. Ма. в Ре. За біжучий квартал прийде ще 3 К. — М. Ни. в Ко. Тепер виплачено за цьвітень. — Р. Пе. в Ві. Тепер вирівнано цьвітень і май. — І. Бо. в Ро. Тепер виплачено на сей рік 24 К. — О. Жу. в Рз. До кінця червня заплачено все. — В. Со. в Та. вп. За сей рік виплачено вже все.

— **Видїл філії Руского тов. педаґоґічного** в Бережанах подав до відомости, що подання о принятє питомців до „Селяньской Бурси“ вносити належить до 25 липня на руки голови проф. М. Бачиньского. Місячна платня в ґрошах виносить 5 К — скількість додатків в натуралїях подасть на жаданє заряд Бурси. Звертаємо увагу, що вказівний в поспіх в вношеню подань зі згляду на малу скількість вільних місць. Просить ся Вєч. о. сьвященників, щоби оповістили се своїм парохіянам.

— **В селянській бурсї в Бучачи**, заснованій філією „Рус. тов. педаґоґічного“ найдуть від вересня с. р. поміщенє ученики передовсім 3 і 4 класи школи народної. Подання о принятє мають вносити родичі або опікун найдальше до 10 липня на руки проф. Винара. До подання належить долучити: а) Декларацию родичів, скільки обовязують ся платити місячно готівкою, а кілько натуралїями. Найменша оплата місячне 8 корон. б) Карту переписну на відповідь. Батько або опікун принятого мусить вписати ся в члени „Руске тов. педаґоґічного“. — *Від Видїлу філії тов. педаґоґічного в Бучачи.*

Фахові оцїнки. З нагоди послїдного ґімнастичного вечера львівского „Сокола“, що відбув ся з початком сего місяця, появили ся в двох часописах („Дїло“ ч. 120 і „Подільский Голос“ ч. 10) „фахові оцїнки“, які насунули менї деякі рефлексиї на тему задачий і компетенциї оцїнок взагалї, а фахових спеціально, та спонукали мене застановити ся над тим, чи і о скільки тоті „фахові оцїнки“ відповідають своїй задачі.

Всї оцїнки, особливо оцїнки писані фаховцями — бо нефаховцї не повинні писати взагалї нїяких оцїнок, а тим менше друкувати — мають на метї дві задачі: 1) виробленє опінії у ширшої публики, 2) поучити так самих виконавців, як і їх наслїдників, в який спосіб і що на будуче мають робити, а чого уникати.

О скільки ходить о виробленє опінії, то тут відграває головно ролю чисто субєктивний, особистий погляд, себ то симпатия чи антипатия до предмету чи там виконавців, або керманичів публичного виступу і тут справоздавець може писати правду або неправду, відповідно до того, чи хоче публику настроїти прихильно чи неприхильно до оцїнованя події. Де річ ідe о науку, як на будуче справа повинна бути ведена, там справоздавець повинен всю симпатию чи антипатию лишити за дверми, так як анатом, що без нїякого упередженя і побічних гадок приступає до секциї, або як лїкар, що без упередженя бере ся до розслїдженя стану свого пациента. Як лїкар при недузї, так фаховий справоздавець не сьміє при оцїнюваній собою події, нїчого забути, нїчого пропустити, а особливо не сьміє нїчого не добачити, бо в такім случаю осуд его буде неправдивий, средства ним подані не будуть цїневі, а коли-б виконавець схотїв їм вдоволити, то вийшов би з того на будуче чистий скандал.

Є ще третий спосіб писаня рецензий, а то мішане фаховости в річами, що в фахом не мають нїчо спільного, а котрі подані фаховцем, дають ся підозрівати о фаховість, і з сеї причини — хочби вони були і як неоправдані — можуть виробити хибну, отже на будуче шкідливу опінію. Того власне вимішування фахових і нефахових річий повинні п. п. фаховці вистерігатись, тим паче, що і чисто фахові оцїнки стоять вже звичайно на противних собі бігунах. Прояв сей походить знова з відмінного погляду на справу, себ то в висліdку системи чи школи, з якої справоздавець вийшов.

Найлїпше показують се згадані вже вище дві оцїнки із совільского вечера. І так що до вправ на коні пише п. Бб. в „Дїлї“, що „ноги і туловище — у вправляючих — були простовані, але голова у чотирох скривлена вперед“, за те п. І. Д. подав в „Подільскім Голосї“, що „вправи випали зовсім чисто, вправляючі приступали і відходили від коня зовсім поправно“. Коли звважить ся, що осуд справоздавця „Подільского Голосу“ випав в инших точках дуже строго і що п. І. Д. мало річий похвалив, прошу менї ласкаво подати, кого слухати і чий осуд правдивий. При вправах питомців дяківской бурси пише п. Бб: „Вправляючі змінили першу вправу. Другий образ пішов лїпше, третий бездоганно“. Рівночасно п. І. Д. каже: „Перші два образи не робили нїякого вражіня. Такт зовсім, зачали нерівно, а кождий инакше. Слїдуючі два образи випали досить складно“. П. І. Д. нарахував отже чотири образи, хоч їх було лишень три. Не знати тепер, чи середний образ по словам п. І. Д. не зробив нїякого вражіня, чи випав досить складно. — Про вправи пань пише п. Бб.: „Дїти милили ся так ярко, що ся точка випала цїлком не добре“; п. І. Д. знова пише: „Виконанє було досить складне, за що розентузіязмована публика не щадила нашим Соколицям*) заслужених оплесків“. Панове фаховці! Прошу мене научити, де є правда і чого ся будуче будете вимагали. О оцїнцї вже не пишу, бо оба фаховці однаково о них висказали ся.

Поза фаховими річами написали і п. Бб. і п. І. Д. богато річий, що з фахом стоять в малій звязи, або мають лишень значінє — щоб так сказати — виховуюче, або чисто припадкове, без впливу на хід вправ. І так п. Бб. пише, що форма містка до коня була стародавна і не пропорциональна до коня. Я можу п. Бб. запевнити, що кінь і відскочня були справлені рівночасно, ледви три роки тому назад (отже не стародавні) у первородної фірми, яка виробляючи прилади, засягає вказівок у визначних знатоків, які саме такий, а не инший місток до того коня поручили. При вправах дячків пише п. Бб., що „годї зрозуміти“ для чого тут пропущено провідві вправи оказателя. На ту замітку повідомляю п. Бб., що стало ся се для того, що — о скільки здогадую ся особи оцїнюючого — він сам вибираючи музику до вправ і інформуючи композитора о потрібній скільности тактів і формі композициї, нїчого о музицї для оказателя не сказав і для того не було для него місця в композициї. Причина отже пропущеня вправ оказателя вже ясна. Далї пише п. Бб., що деяке отяганє дївчат, себ то опізнюванє їх рухів в такті, було викликане окрашеном лучків цьвітами. Тут мушу завважати, що кождий чоловік при публичнім виступі, хотячи вдоволити естетичне почутє, прикрашує ся, та що прикрашене лучків не є аж у нас видумане, а лиш виконано его точно після кольорованого рисунку нїмецкого. Справа прикрашеня не належить взагалї до „фаху“ ґімнастичного, але до більше або менше виробленого естетичного смаку, не підлягає отже нїякій дискусиї. Що до ледвизначного спізнюванє дїтий, мушу пояснити, що властива причина лежала не в цьвітах, а в тім, чого п. Бб. не добачив. Именно підчас проб уживано канців без обцасів, а на вечері мали дївчата на ногах лякерові мешти в обцасами, в котрих не переведено проб і котрі насїдком сего до певної міри спинювали рухи вправляючих. Так виглядають правдивим сьвітлом пояснені позафахові уваги в фаховій оцїнцї п. Бб.

Позафахові додатки п. І. Д. в „Подільсвім Голосї“ вимагають також пояснення і так: Помилив ся п. І. Д., називаючи мене начальником, бо я начальником не є, а лишень в дружинї ґімнастичних провідників займаю становище провідника жіночого віддїлу і в тім власне характері вивів я наші „Соколки“ на естраду. Начальником є д-р Коваевич, що вивів вправи на коні і на вільних драбинках, а котрого при першій вправі мож було легко пізнати по синїм поясну, уживанім загально начальниками в славянськім сокільстві. Рівнож незаслужені є похвали під мою адресою що до укладу вправ, бо вправи тоті уложив д-р Боберский, містоголова нашого тов-ва, що все своїми відомостями засилює всї наші вправи і є головною підвалиною розвою наших рухових вправ. П. І. Д. закидує, що по укінченю вправи не усунули приладів самі вправляючі, лишень лишили їх на руки слуг. Закид сей недви чи п. І. Д. зумів би вдоволяюче умотивувати. Певне, що якби вправляючі самі коня і т. д. віднесли, то нїчо їм не стало би ся, але з якої рациї власне вони мали би то робити, не умію собі уявити. Причину уставлюванє приладів вправляючими знаю, а нею є обава, що служба зле прилад уставить, що перед ужитем не сконтролює его належито та що в наслїдок сего може котрийсь з ґімнастиків — як те попросту каже ся — карк надломити. При відставлюваню приряду тота обава не заходить, отже прилад відставити може цїлком добре і слуга, лиш треба єму показати де і що має поставити.

Ще дві просьби до п. І. Д. Прошу именно, щоби виступів „Соколів“ взагалї не називав попісами, та щоби не дїлив присутних на салї на вправляючих і публику. Попис именно роблять цирковцї і фаховцї, що в того хлїб їдять, а тим попісам приглядає ся публика для вдоволеня своїх нервів. „Соколи“ натомість уладжують публичні вправи, щоби показати стан і систему своїх вправ, причім вправляючі є також публикою, а видцї — ті що невправляють — приходять провірити стан вправ і утїшити ся розвоєм, здоровлем і житем своїх дїтий, свояків, а врешті родимцїв. Обі тоті части становлять одну, нероздїльну цїлість і для того оплески невправляючих належить уважати не як жадане bis-ів, а лиш як ознаку утїхи і признаня за стан і хід ґімнастичних вправ, що мають наш нарід фізично відродити і додати єму також моральних сил до до побореня перепон в его роввою.

Коли п. І. Д. подивить ся на справу публичних вправ „Сокола“ із сеї точки, сам зміркує, що всї его докори на тему невідповідности збиранє дїтьми цьвітів — місто bis-ів по вправах — що їм їх родичі, брати, сестри а врешті і родимцї на памятку подали, не мають нїякого оправданя і належить їх уважати за виплив незрозуминя гадок, стремлінь і доріг Сокільства.

Осторожно отже прошу з нефаховими додатками до фахових оцїнок!

А. Будзиновский.

Позір Родимці! Просимо о даток на будову дому „Сокола“ у Львові.

Просимо о замовленє на народні марки. По звісних заявах, що неофранкованих листів народною маркою не будуть патріоти принимати, се прямо стид для патріотів, що на цїлий місяць ледве одно, два замовленя приходять. Пригадуємо, що народні марки можна дістати у Львові в Народній Канцелярії, в товариствї „Просьвіта“, в „Сокільскім Базарі“, а на провінції в склепах „Народної Торговлї“ і в руских торговлях. — *Народна Канцелярия.*

Календар Ґр.-кат.: нинї (середа) Теодора, завтра (четвер) Текли, Марти позавтра (пятниця) Тимотея; Александра; — Рим.-кат. нинї Альойзія, завтра Божого Тїла, позавтра Зенона.

Репертуар рускоґо тетру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанці, коло церкви.) Початок о год 8 вечером. В пятницю 23 с. м. „Сватя Мусїя“ народна оперета в 3 дїях Кропивницкого; в суботу 24 с. м. „Барон циганів“ оперетка в 3 дїях Штрауса; в неділю 25 с. м. „В народ“ конкурсова народна драма в 5 дїях Сташенка; в вівторок 27 с. м. „Мішани“ співи в 4 дїях М. Ґоркого; в четвер 29 с. м. „Катерина“ опера народна в 3 дїях Аркаса; в суботу 1-го липня „Жидівка вихрестка“ народний образ зі співами і танцями в 5 дїях Тогобочного; в неділю 2 липня „Он не ходи Ґринь“ народний образ зі співами і танцями в 5 дїях Александрова і Старицкого; в вівторок 4 липня „Анонїми“ знаменита шутка в 3 дїях Девалєреса і Марса, в перекладі П. Стадника. — В репертуарі о перш: „Продана наречена“ і „Галька“. — Абонамент на 6 вистав 10 корон.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4— по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят Музей Просьвіти, Стависпигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вгодженєм від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а від второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

Отвертий лист до п. Ф. Олїярника, властителя торговлї приборів церковних і деволіоналій ві Львові, ул. Театиньска ч. 3. Переписаю належитість за чотири фани. Дійсно так материял як і викінчене фан есть як найлїпше і найкрасше. Тож складаю Вам за тов сердечну подяку. Притім ціна есть неймовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати де інде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно зачатім дїлї.

Сьвященик Николай Чубатий, парох Петрикова. 545 2—15

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьской)

отворила **комнату до снїдань** і просить рускі вруги о численні відвідини. — Обслуга руска. 443 13—15

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Ґіпотечного на палитанках площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ученица в укінченого сьомою класою глядає на один рік лекцеї в рускім домі. Вимоги дуже скромні. М. Лежаньска в Покропивній, п. п. Кізлів. 498 10—10

Молочарня в Березові середнім, коло Коломиї, п. в місци, фіяї Мишиньской, висилає щодень 5-кільові пачки десерового масла по цїні 2·40 К loco Березів. 462

Просимо зажадати нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Львоси на силати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия львосів і ефектів.

Шіц і Хавс

банковий дім і контора вимінн.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Помічника пошукує торговля товарів корінних Івана Бориса в Перемишли. 54? 3—?

ПОЗІР! На будову рускоґо театру даю 5%! т. є. 20 сот. від рускоґо замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасіки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в шклянках 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о медї даром. Жадайте, варто прочитати. КОРЕНЕВИЧ ем. уч. Іванчани п. в місци. 245

Вдовиця бездітна, інтеліґентна, в силї віку і здорова, сирота по сьвященику шукає місця до заряду дому. Адресувати: Добровляни ad Дрогобич X. X. poste restante. 536 3—3

Стори і жалюзиї всяких системів з власної фабрики

В. Адамский

Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньсної.

Цїнники висилає даром і оплатно. 277 12—13

Потребую карбового жонатого, письменного, на вівт. Зголошеня до адмінїстрациї „Дїла“. 534 4—4

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дреліхи на покритя від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої колдри, покритя від 45 кр. за метр в робітни 6—30

І. ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника.

Укінчений матурист, спеціяльність в математицї і фізицї, глядає лекцеї на селї а яко вправний дірїґент і музик може рівночасно обняти місце також при якімсь рускім сьпівацкім товариствї, заложити хор і орхестру. Ласкаві зголошеня до Адмінїстрациї „Дїла“ під „Математик і музик“. 4—6

Виконує найдешевше всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і пяті прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалованя із зелїза і шпунтові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і рїжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синстуска ч. 14.

*) Пише ся „Сокілкам“.

5.000 мужеских убрань
3.000 літних пальт
4.000 діточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслідника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

819 27—30

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівняної доброти машини до шитя і газету Зінґера.

Ціни від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Священникам і кн. Урядникам продаю на рати, як також і для селян на потвердженем уряду громадского.

Условія сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науку шитя і газету безплатно. Цінники на жадання дарон. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Міколяша.

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

будівляних материялів

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. Парохіяльна

поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно біле гашене і скалисте гідравлічне — — — —
Гіпс краківський — — — —
і львівський — — — —
Цемент портланд ваґонами — —
і на бочки — — — —
Асфальт природний, штучний —
плити до фундаментів.
Підлоги камінкові, цементові —
сірі, мозайкові, гладкі,
жолобковані — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальки до каналїзації
Керниці бетонові ріжних розмірів, мулові — — —
Миски під рури Ринки отверті
Сходи каміщі граничні — —
бетонові — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — —
Дахівки краєві, заграничні, червоні, скляні — — —
Коминки камінкові Папа дахова
Оцьґеіна, Карболінеум
Каналїзация і роботи бетонові всякооо рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

467 12—15

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива йшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ**, а такі припоручає у всіх своїх складах 520 5 15

„Народна Торговля“

	знані з доброти	60 цм.	70 цм.	80 цм.
Коси		**1 К**	**1·20 К**	**1·40 К**
Серпи	*ковальскі легкі а зручні по 56 с.*			

На літо!

Топірці вибизані пацьорками від . . . 3—15 К
Вишивані краватки . . . . . 3—5 „
Гуцульскі кептарики по . . . . . 13 „
„ шапочки . . . . . 2 „
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті) . . 2 „
Гердани в пацьорків . . . . . 2·50—5 „
Великий вибір карток, всіляких дарунків, туток і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає 397

„Сокільский Базар“ у Львові, Руска І.

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 11—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

Без конкуренції

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетахехіх4 к 1 4Кфранко.

Кава специяльність

надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.

поручає

„Народна Торговля“

У ЛЬВОВІ. 505 6—12

РОВЕРИ

сильні прогулькові машини, моделі 1905 р., першорядної марки

з приладами і ґарантією продає

по 120 корон

ГОЛОВНИЙ ЗАСТУПНИК

Ґустав Вальд

Львів, ул. Яблоновских ч. 2 (ріг Зеленої.)

Продаж також на рати. 527 3—?

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасічника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“

а іменно по таких цінах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс нараз коштує:	90	100	110	120	130	140	150	160	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для ґуртівників значний опуст. Коси нездалі приймаю назад або звертаю ґрошї. Маю на складї також: серпи, молотки, бабки, перстенї та бритви.

Цінники висилаю даром — товар лишень за посїпалтою. 38415—34

Рух залїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середньо-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підвожочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сноього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підвожочиск 7·—, 2·15, 5·15 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25·6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·5!, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підвожочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підвожочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руской 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенями товстими; поїзди нічні є визначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цілий день в місячім бюрі ц. к. державних залїзничиць, насип Раусмана ч. 9. 35

СЬПІВАНИК ШКОЛЯРЯ

(одобрений митроп. ординариятом)

Видав о. ПЕТРО ПИЛИПЕЦЬ

катехит народних шкіл.

Поодинокий примірник 10 сот.

Можна дістати в книгарнї ім. Шевченка ул. Театральна ч. 1, в книгарнї Ставропіґійскій Руска ч. 3. і у видавця ул. Скарбківска ч. 5. На почтову посилку треба долучити до 2 примірників 3 сот.; до 4 прим. 5 сот.; до 12 прим. 10 сот.; до 24 прим. 20 сот.; до 47 прим. 40 сот. оо. Катехити і пп. Учителї замовляючі більше число примірників просто від видавця, не платять почти, а крім того дістають відповідне число даровых примірників для біднїйших учеників. При менших замовленях можна ґрошї присилати почтовими марками. Сьпіваник школяря надає ся дуже добре на нагороду пильности. 530 3—3

Накладом „МОЛОДІЖИ“ вийшли слїдуючі книжки:

ДВІ ДОЛЇ (1 кор.), опов. Євг. Мандичевского, крізь блькаду (1 кор.) опов. Ю Верна і

ЩО МОЛОДИМ ПРО АЛЬКОГОЛЬ ЗНАТИ ТРЕБА (10 сот.) Поручаєсь до закупна по зниженій цїнї на нагороди пильности! 549 2—3

При замовленю 10 прим. порто не числить ся!

Маю честь подати отсим до відомости Впов. Публики, що **купелеве заведенє**

БУРКУТ

930 м. п. п. м. в косівскім повітї п. Жабє буде отворене сего року з днем 1 липня.

З замовленєм мешкань прошу спішитись.

З глубоким поважанєм *ТЕОФІЛЯ ЛАКУСТОВА.*

(О всякі інформациї прошу удавати ся до мене під адресою: Т. ЛАКУСТОВА в Жабю п. Жабє.) 5·9 3—3

Оголошенє.

З причини розсіваних поголосок зі сторони фірм конкуренційних осьвідчаємо,

що підчас пожару в нашій фабрицї з 4 на 5 червня б. р. спалив ся лишень павільон призначений до екстракту товщу, **що не впливає цілком на дальшу продукцию суперфосфату.**

Навпаки, зі взгляду на заповідаюче ся велике запотребованє штучних навозів в році біжучім, **приготовляємо на сезон осїнний значно більші запаси як в році минувшім.**

І. галицке Товариство акцийне для промислу хемічного 543 2—3

перед тим Спілка ком. Юліяна Ванга

у Львові, ул. Академічна ч. 8. І. п.

Знаменито прасоване білє

дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО КРОХМАЛЮ

Фріца Шульца јун. Акц. тов. Еґер і Лиско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS“ і „ЗЕЛЇЗКО“.

Можна дістати всюди в картонах.

451 5—28

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах. **Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів** Без конкуренції.

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цїґарети, чвотки, ґрошї і спінок з ґербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по уміркованих цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 18—26

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цїнники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 41019—22

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 128. Львів четвер 9 червня (22) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ваторна ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11. Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторна. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженьем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

З Росії і з російскої України.

У звязи з „крамолою", що опираючи ся на рескриптї з д. 18 лютого, висказує свої гадки про „нужди" Росії та на всї лади домагає ся конституції, остають також страйки, що ширять ся по цїлій імперії на всїх полях людскої працї. Страйкують робітники фабричні, ремісничи, звощики і трамваї, складачі по друкарнях конторщика, приказчики, прачки, хлібороби і т. д. і т. д. Всї ті страйки крім економічного і социяльного мають також і тло політичне, так що майже в кождім випадку відзиває ся також пісня на нуту конституції. В остатних числах російских дневників читаєм про страйки звощиків і трамваїв в Москві, Козні і Вильні, зелїзничої служби в Томску, зелїзничих робітників та шпитальної служби в одеській пристани і мийских робітників в Одесї, фабричних робітників в Ревлю, звощиків в Керчи (на Криму). У Верхнеднїпровску в катеринославській губернії страйкували робітники в парових млинах; в Александрії (херсоньска губ.) був загальний страйк; у Винниці (подільска губ.), в Сімферополи (на Криму), в Білімстоцї страйкували остатними днями або й страйкують еще приказчики; і т. д. і т. д. без кінця. В цукроварні в Сьоморохах коло Києва селяни розігнали робітників і поставили своїх. В саратівській губернії в банашівскім повіті „усилились аграрныя недоразумѣнія"; вислано туди швадрон драгонів. В Катеринославщинї боять ся аграрних „безпорядків" і випродують запаси зерна.

З Немирова (подільска губ.) пишуть до С. Петерб. Вѣдомостей (ч. 133 з д. 15 с. м.): „Страйки робітників на двірских полях прибирають з кождим днем більші розміри. Селяни домагають ся більшої платнї. У шпиківскім маєтку уїздного предводителя дворяньства камерюнкера Балашова залишили пільні роботи і жадали 40 коп. платнї для жінок, а 50 коп. для хлопа замість 25 і 30 коп. Після довгих переговорів двір мусїв пристати на жадане селян. Дня 23 (ст. ст.) мая (5 с. м.) в маєтку княгинї Щербатової в Немирові ходила товпа около 200 людий по фільварках і розганяла робітників; потому прийшла до контори управи і жадала за сапанє буряків по 50 коп. для жінки, а по 60 коп. для хлопа замість дотеперішної платнї по 20 і 25 коп. Управа заявила, що так платити не може; але селяни остали при своїм і загрозили, що нїкого не пустять на роботу. Застрайковано в Остапківцях, Шолудках, в Остолопові, Війтівцях і в инших селах. Селяни не пускають до дворів на роботу не тілько своїх односїльчан але й чужих робітників; хто явить ся на роботу, проганяють палками з поля. Дїдичі непокоять ся, що могуть повтаряти ся і в лїтї. Кожда робота при бураках може викликати страйк, а так само й при вбірцї збіжа не обійде ся без страйків. По всїх селах уже назначені сїльскі вбори. Мировий посередник з уїздним ісправником (по нашому: старостою) зазивають ся, як могуть, щоби полагодити сю поважну аґрарну справу".

Як серед теперішних заколотів свобода боре ся з назадництвом, показує зіставлене таких фактів:

Дня 31 мая (13 с. м.) відбула ся в Петербурзї під проводом попечителя петербурского округа Івольского нарада директорів шкіл в справі заведеня в округї загальної початкової науки. При тім рядженo над поліпшеньем материяльного положеня народних учителїв, над справою замужа учительок і над будовою нових шкіл. Отже принято жадане, щоби найнижша платня учителїв виносила 360 руб. на рік, а по пять лїтах до 25 лїт служби щоби підвишано платню, однако з тим, що по 25 лїтах річна платня не може бути більша, як 720 р. Час служби назначено на 35 лїт. Що-до замужа учительок признано учительнам повну рівноправність з учителями. Висказано дальше потребу завести в сїльских школах науку огородництва і садівництва; а надзір над будовою нових шкіл рішено передати окремій місцевій комісиї. [„Новости" ч. 137].

Серед народних учителїв вирнула гадка заложити союз нар. учителїв і учительок (ся справа є вже в ході) і установленим порядком старати ся о передачу церковно-приходских (крайно занедбаних) шкіл під управу міністерства просьвіти. Ся справа тїсно вяже ся з дозволеною царским указом свободою віри. До церковних шкіл принимають лише православних, а могуть же бути і бувають в місци також дїти неправославні чи то іновірні. [„Новости" ч. 138.]

Петербурскі дневники доносять, що міністерство просьвіти виготовило проект, щоби як приватним людям так суспільним інституциям, земствам, містам, полишити свободу закладати низші і середні школи. Від приватних осіб має ся вимагати інтелектуального цензу лише в тих разах, коли така особа має бути управителем школи; від закладаючих школу такого цензу не вимагає ся. Новий проект позваляє закладати школи також відмінного від публичних типу. Окремі права могуть ті приватні школи набувати від міністерства, оскілько котра достигає покладеної собі цїли.

З другої ж сторони, як доносять „Новости" (ч. 137 з д. 15 с. м.), ходять слухи, що на „успокоєне" шкільної молодіжи лагодить ся проект, щоби в середних школах підвишити шкільну оплату на 100 р., а у висших на 500 р.! А як доносить „Русское Слово" (ч. 148 з д. 16 с. м.) за одескими дневниками, дістали два професори одеского університету Л. Тарасевич і С. Орженцкий від одеского попечителя увільнене від служби. Оба ті професори, як замічають одескі дневники мали задля своїх спосібностий дуже добру славу. „Русское Слово" замічає: „О придатности чи непридатности професорів до університетскої дїяльности може судити лише збір професорів. Той збір признав їх придатними, а вони з успіхом оправдали покладані на них надії. Тому вони мають безперечне право дальше викладати. Здоровий розум каже, що усувати професора з катедри можна лише за его дїяльність на катедрі і то лише по рішеню компетентного суду, значить, збору професорів. За дїяльність поза університетом може університетский професор відповідати лише перед судом. Коли ж доживемо ми таких елементарних условій спокою і ладу в приватнім і суспільнім житю?"

У Вильні директори середних шкіл повисилали вже письменні запитання до родичів і опікунів про їх національність і рідну мову, щоби з новим шкільним роком завести в школах науку польского і литовского язика та завдалегідь постарати ся о відповідних до того учителїв. А знов в Гродні при карній розправі в суді присяжні рим. кат. обряду жадали, щоби присягу відобрано від них по польски. Окружний суд уволив їх волю і на другий день спровадив католицкого ксендза. Сей відобрав від присяжних присягу і за дозволом суду виголосив потому до них по польски бесїду о обовязках їх і о сьвятости присяги". [„Новости" ч. 138.]

„С. Петербург. Вѣдом." (ч. 134 з д. 16 с. м.) доносять, що сими днями Академія Наук вже другий раз вислала до св. синоду письмо о дозвіл на печатанє евангелия в українськім язиці. До Академії Наук все приходять нові замовленя на українське евангелие. Тимчасом св. синод, котрому полишено апробату кождого нового видани св. письма в українській мові, мовчить мов заклятий.

Цензура в Росії значно полекшала, так що тепер приємно читати російскі дневники, — така в них свобода слова і богата розмаїтість змісту. А всеж таки і тут всїляко бував. І так варшавский ценвор так доскулював тамошному „Западному Голосови", що заборонив ему перепечатувати річи, котрі без перешкоди появляли ся у варшавских польских дневниках; власних его статей майже зовсїм не пропускано або псовано їх не до пізнаня; заборонювано навіть перепечатувати урядову часть з урядового „Варшавского Дневника". („Новости" (ч. 138.) Вкінци була редакция змушена залишити видавництво. А знов в „Полтавщинѣ" (ч. 143 з д. 16 с. м.) читаємо письмо одного з співробітників того дневника, повідомляюче редактора, що дальше при дневнику не може робити, бо за три місяцї з 30-ти его статий цензура пропустила всего три.

Що проект Булигіна не признав Жидам права вибору, о тім була вже згадка. Отже „Русское Слово" (ч. 148 з д. 16 с. м.) доносить, що київский поліцмайстер наказав усїм артистам-Жидам безпроволочно забрати ся з Києва; остати могуть лише ті, що мають окремий дозвіл від губернатора.

„Новостям" (ч. 138) доносять з Брянска в орловской губернії, що 28 мая вправлено в земскім парку спокійну демонстрацию. Десь в годину потім явив ся там поліцмайстер і почав усїх без ріжниці, що спокійно ходили собі по парку, арештувати і відставив на поліцию. Там перевів на них ревізию, при чім грозив палицею, бо він — каже — „чіновнік VII. класа". Справившись так з „демонстрантами" пішов до парку мийского. Стрінувши там надзирателя технічної школи, крикнув до него: „Ти чого тут?" Коли ему сказано, що се надзиратель технічної школи, він знов скрикнув: „Зле надзираєш; забирай ся з саду!"

З ради державної.

На вчерашнім засїданю розпочала ся дебата над буджетовою провізориєю за час від 1 липня до кінця сего року.

Подїєю дня була заповіджена вже оподї і нетерпеливо виглядана заява президента міністрів бар. Гавча. Бар. Гавч заняв ся в своїй промові передовсїм відносинами на Угорщині і зазначив, що правительство вислало вже до правительства угорского рядом запитань в справі митово-торговельного союза з другою половиною Монархії, з тим, що відповідь Угорщини буде основою переправ, які відтак послїдують між обома контрагентами. Саме правительство австрийске стоїть на принципі дуалізму після закона з 1867 року.

Відтак перейшов президент до внутрішних відносин в Австрії і задержав ся передовсїм на справі звісних чеських і польских параленьок на Шльонзку, против котрих розпочала ся в послїднім часї жива агітация зі сторони Німців. Барон Гавч вложив на разї заяву, що квестия сих параленьок буде розвязана „на загальне вдоволене всїх". Опісля перейшов бесїдник до відносин в Чехії і на Моравії і подякувавши Молодочехам за їх дотеперішну терпеливість і розвагу, зазначив

Германъ Гаерманс.

Служниця.

Але служниця запукала до дверий. Баробої вже зварили ся.

Тіля ввійшла до кухні; він в найкрасшім розположеню духа присунув крісло до стола. Все було в повнім супокою, все заповідало тихий вечер при роботї.

Відтак Іванна і вона стали вносити страви і ставляти їх на округлім столї, між искучими ножами, вилками, тарелями, склянками, на білій скатерти.

Усїла при нїм. Сидїли так все, почавши від першої днини спільного пожитя. Розворушений гладів на стіл і на ті всї звісні ему від давна предмети.

Пригадав собі заряджена видані нею рано Іваннї:

— Маю як-раз скажений апетит на котлети.

Вона розсьміяна ся:

— Ах, котлети вправдї вже готові, але ти їх не дістанеш. Для тебе є що иншого, є специяльна, инша смачна приправа.

Счудований поспитав:

— І щож се за така ласощ?

Подала ему полумисок і глядїла в его скаменїле лице.

Він поспитав остро:

— Що? Заяць?

І швидко, наче блискавиці, наче ті вискакуючі в темряві іскорки стали в нїм прокидати ся всїляні думки: — отже таки не допустила до сего, щоби заяця післати Кооссови, — отже таки поставила на своїм — він преціньз заяця купив для Кооса! Се нїчемність, спечи для него річ, яку він призначив для другого. Тай що раз більше таких і подібних думок стало прокидати ся в его головї, будила ся в его душі скажена лють, що вибухла величезним полумінем. Була се чудна хвиля скорого, ясного думаня.

А вона відповіла притакуючи головою:

— Так, се заяць.

Стараючи ся опанувати себе він говорив зпровола:

— Чи ти хочеш конче мене розгнївати?

— Але-ж найдорожший, хто-ж тебе гнївить?

— Ти, ти, ти!

— Я? І чим?

— Боже! Боже! Чи-ж не дав я тобі листу, з котрим ти мала відіслати заяця Кооссови?

— Так, справдї. Але відтак я роздумалась і волїла задержати заяця для себе, для нас.

— Се неправда, неправда! Брешеш! — заревів попадаючи в брутальну лють і кидаючи ножем на стіл.

А коли так говорив, думки з блискавичною швидкостию перебігали через его голову; пригадувалось ему усе і витворяла ся звязь між раншою сценою а заяцем, поданим на стіл. Хотїла поставити на своїм, конче, безуслівно на своїм! Дразнила его умисне і умисне викликувала авантуру.

Вона спитала обиджена:

— Хто бреше?

— Ти, ти, ти! З хвилею, коли я написав лист до Кооса, заяць перестав бути нашою власностию, став ся власностию Кооса. Так, се Кооса заяць, его заяць, а ти вмисне мені таке вчинила та пошила в дураки.

— Се неправда! Я хотїла лише зробити тобі несподїванку!

Він з страшною бішеностию шепотів:

Брешеш! Ти зробила се лише тому, аби Коос не дістав заяця.

— Тай що-ж Кооссови прийшло би з такого заяця? Що ему прийшло-б? А ми заяця нїколи не маємо. Я хотїла також раз їсти заяця.

— Се ложь!

— Але-ж даю тобі слово чести.

— Не вірю твому слову!

— Але-ж мій дорогий!...

— Не тобі, вї! Анї словечка тобі не вірю! Ти сказала собі ось як: Отже покажу ему, що поставлю на своїм та що Коос не дістане заяця а Суус також нї! Заяць буде мій! Се ти собі думала!

— Нї, того я не думала!

— Думала!

Бліда, втративши мову в люгости, опер ся об поруче крісла. Того було справдї вже за богато! Рано авантура о заяця. Скажений вибіг в хати. Приходить на обід, хоче згоди, супокою, пестить еї, цїлує, а вона... вона вертає знов до тої самої історії і лютить его знов тим заяцем. Коли вже раз написав лист до Кооса, то було еї обовязком відіслати лист і заяця. Сей еї прокляний, скажений упір!

Вона, трохи перестрашена тим, що поставила на своїм, порушувала нервно ногою заложеною на ногу. Чи се, що зробила, було таким злочином? Не мала охоти посилати заяця Кооссови, бо сей заяць був причиною раншої суперечки. А відтак думала собі — і то щиро, могла присягнути, що щиро! — Як би се добре було дати заяця на обід, аби і він, еї муж, з'їв добру печеню. Атже він любив всїлякі присмаки. Хотїла зробити ему несподїванку. І через увесь ранок сидїла в кухни, приладжуючи сю знамениту печеню.

Примилюючи ся сказала:

— Але дайже спокій, мій любий! Не гнївай ся! Се дурниця. Не роби такого непривітного виглядy. Бери і їдж, бо вистигне.

— Нї, дякую за твого заяця!

— Алеж дай спокій! Я так намучила ся коло него.. Бери — бэри і їдж. Буде тобі смакувати. А менї так приємно, як тобі що смакує.

Мовчки сидїв розпертий в крісли. І якже тут не панувати над собою і не допускати до сцен! Але він не піддасть ся еї примхам і фантазиям! О що се, то нї! Хиба нїхто, у кого в розум, не уступив би нї на крок!

Вкінци сказав супокійно:

— Не буду їсти заяця. Я купив его для Кооса, а грошний через вікно не му викидати. Вели подати менї котлети, а заяця пішли Кооссови.

Супротивилась в очивиднім рознервованем:

— О нї! Сего я не зроблю. Щож би він погадав собі? Котлети можу сховати на завтра, або й позавтра. Печеного заяця нїхто не посилає. Нї. Печеного заяця не можу післати.

— То зроби з ним, що хочеш.

— Алеж возьми сей кусничок... Або я виберу тобі і положу.

— Нї! Чи мене не розумієш? Не буду їсти сего заяця!

— Ах, який ти недобрий! А я за про тебе мучилась ввесь ранок в кухні!

Настала довга мовчанка.

Він сидїв похнюплений й суворий та грав ся вилками. А вона бліда і рознервована оперла голову на руку.

Чути було шепесть годинника, а з кухні доходив шопіт самовара.

У обоїх прокидало ся що раз лютїйше роздразнене; він ждав, щоб вона признала свою вину; вона ждала, щоб він почав їсти заяця.

Але він мовчав і не рухав ся, а ся мовчанка тай — тай тота вражка дївчина в кухні, се їх дратувало! Не було нїщо поганїйшого над сю тишину, се мовчанливе вижидуване полумисків, сей білий блиск тарелїв, сї склянки відбиваючі в собі сьвітло, сї мовчавні фляшники з оцтом і оливою, ся перехилена на бік сосєрка, сей графин з водою, — се переражаюче вичікуване предметів, що стояли на столї.

Вкінци зачала вона, майже в сльозами в очех, голосом просьби. З тої пори говорили що раз швидше:

— Їдже мій любий! Все вистигне!

— Се менї однаково.

— Ти, сварливий драко!

— Нї, то ти все розпочинаєш дерти і сварити ся.

— Тай на се я сидїла і варувала ввесь день в кухни?

(*Дальше буде*).

що в осени предложить чеському соймови проекти законів, які немилучо вбивають обі замешкуючі край національности. Розходить ся тут іменно о справу урядників і справу язикову. В першім напрямі постарає ся о збільшене німецкого первонаду в Чехії для заспокоєня німецкого населеня Чехії, а щодо квестії язикової, то предложить найперш проект закона що-до уреґульованя урядового язика найперш в Чехії, а відтак і на Моравії. Президент дає до пізнаня, що Чехи одержать при тім чеху урядову мову в чеських округах краю.

Кромі квестії язикової і урядничої занимає ся правительство також справою університетів. Сі університети вимагають конечно грошевих накладів, вони мають стати на рівні з університетами за границею. Правительство внесе в осени проект закона, яким призначить ся 25 міліонів корон на інвестиції в існуючих вже університетах, бо правительство є тої думки, що вперед треба поправити старі університети, поки прийдеть ся до креованя нових. (Так розуміє Австрия основний закон, котрий приказує, аби кождий нарід мав можність образувати ся в своїй мові! Принцип бар. Гавча не наситить голодних і покривджених, але підпоможе насичених і упривілеґійованих!! — *Ред.*)

Що-до університетів на Моравії з окрема то бесідник зазначує, що був колись за утраквістичним ческо-німецким університетом на Моравії, але переконав ся, що утраквістичні школи не ведуть вже до ціли. Народи вже так розвинули ся в в своїй сьвідомости і змаганю до автономії, що творене шкіл спільних для двох народів є прямо неможливе. Чехи мусять отже дістати свій окремий університет. Длятого бесідник заповідає, що ще протягом сеї каденції внесе проект закона, що-до креованя двох університетів на Моравії. Розходить ся лише о вибір осїдку сих університетів, а тут правительство надіє ся, що до того часу наступить порозуміне між самими сторонами. Колиб се однак не наступило, то правительство виступить в тій мірі з самостійним предложенем.

В послїднім устулї промови обговорює внінци бесідник будову каналів і желїзниць і зазначує, що правительство переведе закон о будові каналів, але в границях фінансової можности. Просить о ухваленє провізорії.

По бар. Гавчу промовляли ще пос. Носке і ґр. Штернберґ, по чім засіданє замкнено. Слїдуюче завтра.

В палаті панів принято вчера по „кількагодинній дискусії“ (бодай так!) митову тарифу а відтак предложене о товариствах з обмеженою порукою. В пятницю полагодить також палата буджетове предложенє.

Орґан Словінців „Slovenec“ доносить з Відня: „Славянский парляментарний Союз“ вислав свого предсїдателя д-ра Сустершіца до президента мін. бар. Гавча з домаганем, щоби сей в своїй промові над буджетовою провізорією зложив також заяву в справі креованя словінського університету в Люблянї. Бар. Гавч відповів, що сего бажаня Словінців сповнити не може. Наслїдком того пос. Сустершіц зложив заяву на засіданю всїх президентів парляментарних клюбів, яке відбуло ся онодї в справі уложеня порядку парляментарних нарад, що его клюб не годить ся на уложений конференцією порядок праць, і застерігає собі вільну руку. Подібну заяву зложив також іменем Русинів посол Романчук.

Тиха революция на Угорщинї.

Вчерашнє засіданє угорского сойму, на якім представило ся нове правительство, було незвичайно інтересне і горяче. Ось коротеньке справоздане, як его подали депеші кореспонденційного бюра.

Ґалерії переповнені. Посли зібрали ся вже заздалегідь перед засіданем а на сали видко загальне заворушенє. Коштуа, коли входив, принято остентаційними оплесками. Так само принято президента палати Юста. О год. 10½ зачало ся засіданє. Передовсїм відчитано вирок комісії тзв. incompatibilitatis, яким позбавлено Перчеля, звісного з накиненя палаті октройованого реґуляміну Тісци, мандату. По відчитаню сего вироку являють ся в сали члени нового кабінету і президент міністрів Фаврвари. Палата принимає їх сьміхом і свистами.

Фаврвари предкладає письмо короля з повідомленем о номінації нового кабінету. По відчитаню сего письма забирає голос сам Фаврвари і зазначує, що буде стояти понад сторонництвами. Просить, аби не допускати до правленя в стані ex lex. Домагає ся вибору кватової депутації і просить президента о заряджена що-до правительственних предложень.

Президент Юст зазначує, що не сповнить волї Фаврвария, бо на разї на порядку нарад стоїть представленє кабінету. Оплески.

Фаврвари встає знов і зазначує, що прийшов ще один рескрипт короля, який просить відчитати.

Зриває ся буря і чути помішані окрики. Посли кричать: злодії, найдаки! Буря треває через кільканайцять мінут.

Коли посли успокоїли ся, встає президент Юст і заявляє, що другий рескрипт короля не може бути відчитаний, поки не буде замкнена дискусия над номінацією нового правительства. Оплески повтаряють ся.

Фаврвари: Коли король говорить до народу, мусить бути вислуханий!

Починає ся коротка дискусия, після котрої президент Юст запитує палату, чи другий рескрипт короля має бути відчитаний сейчас. Счиняє ся буря, так що засіданє мусить бути на хвилю перерване. По перерві палата подавляючою більшостию голосів рішає, що рескрипт короля не сьміє бути сейчас відчитуваний.

В тій хвили Фаврвари встає і цїлий кабінет виходить з сали.

Забирає голос Коштут і вносить, щоб новому кабінетови ухвалити недовіре.

Говорить Тіса, але его не чути. По коротенькій дебаті Юст піддає внесенє Коштута під голосованє а палата внесенє се принимає. В сали роздають ся довгогревалі, рясні, демонстраційні оплески.

Приступлено до відчитаня другого рескрипту короля, яким відрочує ся сойм до дня 15 вересня с. р. Підчас читаня повстає такий крик, що письмо не могло бути цїле відчитане і засіданє мусїло бути знов перерване. По перерві відчитано письмо до кінця, але помимо рескрипту встає Банфі і мотивує слїдуючі внесеня:

I. Відроченє сесії сойму є нарушенем конституції і яко таке є нелеґальне.

II. Правительству відмовляє ся права і заказує ся ведене торговельних пересправ з другою половинною Монархії і иншими державами. Так само заказує ся самовільне означене квоти на спільні видатки на слїдуючий рік.

III. Взиває ся цїлий край, щоб новому правительству не платив податків.

IV. Рескрипт короля принимає ся до відомости, але з тим, що пересилаючи его палаті маґнатів, мусить ся яко его інтеґральну часть в формі протоколу долучити також всї инші рішеня що-до внесень під I—III.

Всї внесеня Банфія серед френетичних оплесків принято.

В часї був посипали ся також окрики на адрету короля, але тих бюро кореспонденційне не подає. Підношено також окрики: „Нехай живе Норвеґія!“

По проголошеню ухвал сойм розійшов ся, хоч посли ще довго дискутували, задержуючи ся в сали і по коридорах.

Щоб вести успішно національну боротьбу в часї ex lex, комітет з'єдиненої опозиції має урядувати в перманенції з осїдком в Будапештї. Кромі того посли мають сейчас їхати до своїх округів і ураджувати там вічча та складати справоздання.

Вечером урядила опозиция бенкет в честь Юста, на котрім вношено богато тоастів і загрівано себе взаїмно до боротьби.

Так розпочала ся тиха революция на Угорщинї, яка зверне на себе небавом увагу широкого політичного сьвіта, певно і поза границями дуалїстичної Монархії.

Недовіре новому правительству ухвалила також палата маґнатів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Війна.

Льондон. Daily Telegr. довідує ся з Токія, що Японцї посувають ся наперед; російска армія є на обох крилах окружена. Японцї мають над пів міліона війска; вступні операції до бою почали ся 20 с. м.

Петербург. Ґен. Ліневич телеґрафує д. 19 с. м.: О год. 4 зрана розпочали Японцї атак на наш фронт з заходу від желїзниці. Сильний віддїл японьский обсадив близьку місцевість. Коло Ляояну завернули ся на цїлій лінії на полудне. В другій телеґрамі з д. 20 с. м. доносить: Зрана виконали Японцї атак на дорозї мандариньскій; о год. 3 пополудни виступили против нашого лївого крила. Наші війска троха уступили, бо японьска артилерия почала стріляти. Неприятель обсадив дві місцевости.

Переговори о мир.

Вашинґтон. В урядових кругах чути, що ведуть ся переговори о розїм.

Петербург. Кажуть, що цар має вже услівя Японцям, але уважає їх за неможливі до принятя.

З Росиї.

Петербург. В бесїдї, котру кн. Трубецкий виголосив іменем депутації до царя, сказав він, що заступники земства і міст дякують царевi за принятє і за те, що цар признав, що лише любов вітчини і обовязок та сьвідомість великого небезпеченьства привели їх до него. Указавши на загальний розклад, сказав бесїдник, що народ не стратив свого патріотизму і своєї віри в царя та непохитну могучість Росиї і длятого не може зрозуміти її нещасть і внутрішнього заколоту. Народ розчарував ся і вірять, що й цар так само завів ся; народ бачить, що зле дїє ся і не так, як бажає цар. Длятого народ всюди глядає зрадників, між ґенералами, між дорадцями царя і між усїми, що займають начальні місця. Тим то люди бурять ся против властителїв землї, інтеліґенция підбурює одну часть населеня против другої. Давна ненависть задля вікового гнету, економічної нужди і обмеженя горожанських прав тепер еще збільшила ся і стає ся небезпечною, тим більше що прибирає вигляд патріотизму і тим лекше дїлає на маси населеня. Нема иншого виходу з такого положеня, як скликати заступників народу. Тількож з тої репрезентації не можна винять жадної части населеня ані жадної класи, бо винаті стались би ворогами нової орґанізації. Репрезентация народу також не повинна бути станова, бо цар не є царем того чи сего стану, але цїлої Росиї, а заступники народу, покликані на те, щоби разом з царем робили свою дїло, повинні служити загалови, а не інтересам поодиноких станів. Репрезентация народу має взяти участь при реорґанізації держави. Бюрократия є у всїх державах; але їй вільно займати лише таке місце, яке їй належить ся, а не присвоювати собі власть пануючого; вона мусить бути одвічальною. Репрезентация народу не повинна бути латанином старої системи бюрократичного ладу. Вона мусить бути незалежною, а між нею і царем не повинна стояти стїна, оперта на бюрократичнім ладї. Спромогу до обговорювання реорґанізації держави треба дати не аж на першім зібраню репрезентації народної, але вже тепер, в печати і на приподних зборах. Було би то погубною суперечностию, коли би покликувано сили народу до спільної працї над справами державного житя, а рівночасно заборонювано би прилюдну дискусию над тими справами. Се підтяло би віру в реформи і здержало би їх переведенє. Відродженє Росиї мусить опирати ся на довірю.

По кн. Трубецкім промовляв іменем петербурской думи Федоров. Заявивши згоду на виводи Трубецкого, додав він, що війна, чи буде вести ся дальше чи ні, така колись мусить скінчити ся, а тогдї треба буде гоїти рани, які вона завдала фінансам і господарству Росиї. Випаде тогдї вкладати до буджету богато міліонів, а се вимагати буде великої працї. Та поступ в цивілїзації і піднесенє продукційних сил можливі лиш тогдї, коли ужне ся до того дрімучих сил народу. Бесїдник закінчив словами: Ваше Величество маєте богато способних людий, але мало є між ними таких, щоби могли зі свого бюра заспокоїти потреби народу. Теперішна хвиля вимагає людий, котрі би мали дїйсний досьвід житя. Заступники мійских властий прилучають ся в сій справі до виводів земских заступників.

Петербург. З Тверу і Москви доносять, що відповідь царя на промови депутації зробила дуже добре вражінє. Д. 28 с. м. відбуде ся в Москві зїзд начальників міст; д. 2 липня зїзд земств, а д. 3 липня зїзд предводителїв дворянства.

Берлин. Voss. Ztg. доносить, що в Царскім Селї зібрало ся кількасот офіцирів ґвардії на політичну нараду. Між офіцирами ґвардії є два сторонництва: одні стоять по сторонї царицї-матери, хотять змусити царя до абдикації і его брата Михайла або стрия Володимира проголосити царем; другі стоять при царі. А знов Local Anzeiger — мабудь проті самі збори — пише, що офіцери радили над становищем, яке в остатних часах армія займає в російскій суспільности. Підчас нарад явив ся ґен. Ребіндер, товариш головного коменданта петербурского военного округа, в. кн. Володимира і велїв офіцирам зараз розійти ся. На те кількох офіцирів заявило, що всї вірними підданими царя, але не могуть дальше грати ролю поліцийних посїпак, яку їм в остатних часах накинено. Ся роля дїлить їх від суспільности, котра їх уважає за своїх катів. Ґенерал таки велїв розійти ся і обіцяв скликати в найблизшім часї леґальні збори.

Справа Норвеґії.

Штокгольм. Вчера король отворив тронову річию надзвичайну сесию шведского парляменту. Король запротестував против вробленого ему докору, мов би він нарушив норвеску конституцию, і против ухвали норвеского стортінґу та кривди, заподіяної Швеції; але зазначує, що унія зовсїм не варта великих жертв із сторони Швеції, бо така унія, до котрої би Норвеґію змушено, не мала би для Швеції жадної вартости.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** До Прус потреба богато фабичних і полевих робітників. При фабричній роботї плата денна 2 до 2·50 марки після зручности, в акордї можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фен. Инші видатки, як каса хорих, асекурация і пр. виносять місячно 5 до 6 марок. Вік людий 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попереднього зголошеня до бюра, самі мужчини, коли инші відповідають вимогам. До полевих робіт в половині з жінками за попереднім зголошенем. Білет брати просто до Осьвенцїма. В дорозї просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є солию в оцї. Всякі письма просимо рекомендувати для певности. — *Руске бюро посередництва в Найберунї.*

— **Курс приготовляючий** до вступних іспитів ґімназиї і семинара учит. уряджує підчас ферій залїщицка філія тов. педаґ. для учеників з повіта залїщицкого. Зголошеня приймає до 7 липня о. Йос. Раковский, професор сем. в Залїщиках. Подати треба до теперішний перебіг науки кандидата. Условія подадуть ся пізнійше. — За видїл: *о. Йос. Раковский*, скарбник, *о. М. Баричко*, голова.

— **Учительска конференция.** Філія руского товариства педаґоґічного в Тернополи скликала дня 1 червня с. р. конференцию учительску своїх членів, а що порушено на ній деякі дуже важні справи та що они інтересують живо не лише учительский загал але кождого Русина, та що справа виховання молодїжи яко одна з найважнїйших народних справ, повинна кождого інтересувати, длятого подаємо на сім місци короткий звіт з тих нарад. Конференцию проводила п. Солтисова, яко заступниця голови в присутности 30 членів. Головною справою було виказане блудів та недостач в наших теперішних читанках для шкіл народних, а то з нагоди, що рада шкільна краєва скликує сего року в тій справі учительські конференциї по цїлім краю. — Дуже точну критику читанок подав п. Миколаєвич в своїм совістно опрацьованім рефератї і навів при тій нагодї дуже богато похибок методичних, стилістичних і язикових, а особливо богато польонїзмів. П. Геців, Швак, Гринькевич, Лилик підносили еще деякі хиби як брак поетичних творів будто висказували дещо відмінні погляди. П. Гринькевич наводить деякі неконсеквенції або за великі вимоги планів і жадає, що-б в тім напрямі щось заряджено. П. Миколаєвич пояснив різницї між планами, що суть затверджені міністерством і інструкцією, доданою урядовий коментар, а відтак відчитує споречисло польонїзмів поміщених в руских читанках. Опісля ухвалено слїдуючі резолюциї: 1. Понеже зміна всїх книжок шкільних потягне за собою видаток 1½ міліона К з хлопскої кишені, длятого повинна рада шкільна краєва переводити тії зміни постепенно, та поручити ревізию не одному чоловікови. 2. Зредїгувати текст теперь уживаних читанок і дати відповідні верші своїх авторів. 3. Уступи змісту етичного повинні відповідати в повнї вимогам дидактики і педаґоґіки. 4. Щоби материял річевий ограничити, а уступи писати приступно. 5. Що теперішні рускі читанки суть нездарним переводом читанок польских і пропаґують польонїзаційні стремлїня Поляків. Тим полагоджено другу точку денвного порядку і приступлено до внесень. П. Гринькевич вніс щоби виготовити письменне бажане на конференцию окружну, підписану через всїх учителїв, щоби за ведене дїтий до церкви або костела в пїтї, яке до тепер відбувавсь без жадного винагороджена, учителї були особно, яко за надобовязкові години плачені, бо се до їх обовязку не належить а їм богато часу забирає. Коли більше нїхто не ставив жадного внесеня, п. Солтисова замнула наради о год. 5 поп.

— **Руска ґімназия в Тернополи.** З Тернополя пишуть нам: З наближаючим ся кінцем року шкільного не від річи буде заняти ся трохи близше тутешною рускою ґімназиєю. Передовсїм цїкавою річию буде певно для всїх почути, що у нас буде по вакаціях вже повна ґімназия, цїлих 8 клас, а мимо того ґімназия анї рук не може дочекати ся свого директора і все еще є зависимою від польскої ґімназиї в многих справах, в котрих управитель-Русин мусить поступати анальоґічно з директором-Поляком. Річ се тим цїкавійша і більше в очи впадаюча, що правительство всюди в иньших краях майже сейчас з отворенем першої класи ґімназияльної іменує рівночасно і сталого директора, але навіть і в Ґаличинї придержує ся рада шкільна краєва тої самої засади, но все чомусь лише в польских ґімназиях. А й зі взглядів чисто гуманних, людских належало би ся вже раз іменувати теперішного управителя сталим директором, бо дїйсно в жаднім иньшім краю і в жаднім иньшім уряді не держала би власть так довго на такім понижаючім, непевнім становищи чоловіка, котрий за два чи три лїта кінчить службу і може йти на пенсию, чоловіка, що з найкрасшими надїями, з найлїпшими інтенциями і з цїлим посьвяченем ішов з престольного міста на незавидну цїлком посаду руского управителя і котрий на становищи тім посьвятив всю свою енерґію, всї свої сили житеві, та добро родинне виключно лише виповнюваню своїх обовязків. А що обовязки сї виповнював і виповнює сей чоловік з як найбільшою користию для заведеня, для науки і для учеників, о тім можуть посьвідчити ті неоцїнені справдї, оперті на довгій практицї та досьвідї і на всестороннім, глубокім образованю вказівки педаґоґічні, якими старає ся управитель впровадити новоступаючих учителїв до їх нового, тяжкого заводу професорского, а котрі то вказівки удостоїлись не раз не два горячої, безсторонної похвали з уст п. інсп. Майхровича. Про „палене“ учеників в рускій тернопільскій ґімназиї, яке мало місце особливо перед кількома роками, з рускої і суспільного становища можнаб богато закинути, се однак не перешкаджає признати заслуг теперішного управителя в веденю ґімназиї взаґалї. Так приміром про справдї батьківску опіку і старане про своїх учеників зі сторони теперішного управителя сьвідчать знова похвально сї средства, за помочию яких теперішний управитель старає ся образувати у учеників не лише духову їх сторону але й фізичну та артистичну. Руска ґімназия з немногих в Ґаличинї має свою власну орхестру, має свою власну площу для забав товарискіх і в ґру lawn tennis-ову, ученики учать ся в ґімназиї їздити ровером, досить що мають такі вигоди, якими не може повеличатись здавсь нї одна з рускіх ґімназиї в краю. Крім того дисциплїна в тутейшім заведеню як найлїпша, згода між учениками а учителями а радше любов і взаїмне привязане панують особливо в послїдних часах без виїмки. А що часами хтось один або другий зі збору учительского міг бути невдоволений з тутешного управителя, се річ природна там, де з одної сторони вимагає ся точного і успішного сповнюваня своїх обовязків, а з другої сторони не хоче ся а радше не може ся відповісти ставленим вимогам. Бо тутешна ґімназия попри одну аномалію має еще й другу, не менче цїкаву від першої, а іменно ґімназия тутешна не має фільольоґа. Бо дїйсно се також чисто тернопільска лише спеціяльність, що в висших класах а радше найвисших (VI і VII. кл.) учить фільольоґії суплент, що служить перший рік і доперва що приготовляєсь до іспиту професорского. Так само учать в висшій ґімназиї і инъші еще суплянти, декотрі бувші теольоґи, иньші не покінчивші еще фільозофії, одним словом люди в будуччинї може найлїпші педаґоґи і професори, але тепер не кваліфіку-

ючі ся нїчим до научаня в висших класах. Все се робить ся однак не на розказ управителя, а з припорученя висших властий шкільних. Є вправдї в ґімназиї аж двох фільольоґів, професорів сталих, але їм чомусь рада шкільна не дає учити в висших классах. Колиж еще додати до того, що професор фільольоґії в найвисших класах що року змінявся, то можна собі представити, що ті ученики винесуть з ґімназиї, а радше з чим прийдуть они до матури і який результат буде в іспиту матурального. В тій то справі задумує в найблизшім часї виїхати звідси депутация батьків учеників з просьбою до намісника, а коли буде потрібно до міністра, щоби рада шкільна краєва зволила бодай одного післати сюди порядного фільольоґа, котрий би науку сего так важного предмету повів як слїд і то через кілька лїт безперервно, як се водить ся по инших ґімназиях. Так само може би й наші посли скотїли еще тепер, заким еще рада державна не розїхалась на вакациї, занятись в відповідній інтерпеляциї трохи близше тутешною ґімназиєю бо хоч як Русини яко партия політична слабі і у Відни і у Львові, то преці тільки може вможуть переперти в міністерстві, щоби ґімназия тернопільска дістала вже раз сталого директора а ученики бодай одного доброго фільольоґа, коли взагалї предмет сей має ся трактувати поважно а не лише має дурити ним себе і учеників і цїлу науку. Чиж ґімназия, що носить ім'я цїсаря мусить доконче бути по мацошиному трактована в міністерстві а головно в галицкій раді шкільній?! Побачимо еще, що зроблять наші посли і що привезе депутация батьків зі Львова а може аж з Відня, а тоді повернемо еще раз до тої так важної справи. — *Не-фільольоґ.*

— **В Києві** в Купецкім садї грає українська трупа Д. Гайдамаки без додатку московских штук. Як звісно, доси росийска адміністрация вимагала все від управи українських театрів, щоби крім української штуки виставляла ще рівночасно і якусь штуку „по русски". В городскім театрі грає львівска польска трупа а в театрі Берґоне грає польска трупа Болеславской.

— **Оригінальне віче.** Під таким заголовком пише „Przegląd" з Чорткова: В понедїлок відбуло ся в Чорткові віче народне (польске — *зам. Ред. „Діла"*). Того дня відбуває ся в Чорткові щорічна процесия в поле. Щоби відтягнути селян від процесиї а вохотити до віча, спровадили аранжери віча зелїзничу музику, котра йдучи на віче на Вигнанку вигравала улицями та тягнула за собою всяку галайстру. Після оголошень на віче мав прибути пос. Стапіньский, однак прислав лише телеґраму — з благословенъством. Промовляли п. п. Гержабек і Наварский і від них окрім казок про цигана, що крав солонину і про нїмецку прінцессу, уздоровлену через піддапого наймита, єгож кровю, впущеною їй в жили, за що знов вона ущасливила его своєю любовю і рукою — довідались ми богацько цїкавих річий; і так говорив п. Ґержабек, що католицку релїґію ісповідують Анґлїйці і Нїмці, а православну Литовці і Русини, що „ostatni Piast" розширив Польщу по Чорне море, а Ягайлони по „morze Petersburskie", в кінци, що чортківский замок знищили Шведи; п. Наварский обяснив, що на памятник Міцкевича зібрали стільки гроший, що з останків по збудованю памятника куплено Сенкевичеви „Oblęgorek". Такий образок „uświadamiania" подає — польска таки, патріотична ґазета.

— **Протест „обивателїв" м. Львова.** В справі ухвали львівскої міскої ради внесли горожани міста Львова протест, в котрім допоминають ся зреасумованя ухвали що до заміни ґрунту з „Дністром" і викупна части ґрунту від „Дністра". Патріотичне польске „обивательство" не хоче допустити до заслоненя Волоскої церкви, „tego pięknego zabytku historycznego".

— **Італійскі студенти** післали до італійского парляментарного клюбу мемориял, в котрім взивають послів, щоб всїми способами стреміли до заснованя італійского університету в Терстї. Клюб повинен енерґічно поборювати всякий инший проект. В кінци меморияду зазначують студенти, що уживатимуть за зрадника кождого товариша, котрий записав би ся на італійскім університеті заснованім де инде, а не в Терстї.

— **Субвенциї для університетів.** Після донесеня Fremdenblatt-у ряд вставить в буджет ратами 25 мілїонів кор. на вивінованє всїх австрийских університетів, без рїжниці народностий. Частина сеї суми припаде очевидно і львівскому університетови.

— **Трансльокация війск.** Zeit доносить про трансльокацию рїжних віддїлів військовых, добачуючи в тім фактї політичне значінє. Трансльокация іде в напрямі з півночи на полудне, а характеристичне се, що се вже друга зміна в році, коли звичайно такі зміни заходять лиш раз в рік. І так 14 полк артилерии, рекрутований з Відня, йде до Стирии, 16 полк арт. з Кошиць до Льосонч, 11 п драґонів з Штокерау під Віднем до Митровиці, дві его швадрони йдуть до Земліна і Белїна, 7 п. уланів з Мостів великих йде до Штокерау, а частина 12 п. уланів іде до Сараєва. Політичне значінє має полягати в тенденциї зменшеня віденьского ґарнізону і скріпленя ґарнізонів полудневе західних і пол. східних.

— **Всправі відкрита Mooge-a.** Перед недавним часом появила ся в часописях звістка про відкрите американьского професора Mooge-a, що — колиб оказало ся правдою — потягло би за собою далекосягні зміни в хлїборобстві. Именно проф. Mooge відкрив бактерії, що затримують в землї азот (nitrogen-fixing). В справі сего відкрита удав ся п. Едмунд Янковский до міністерства рільництва в Сполучених Державах і одержав відповідь потверджаючу вірогідність звістов преси. З листу сего, адресованого від „Департаменту рільництва Сполучених Держав і Бюра ростинного промислу в Вашинґтонї подаєм докладний зміст, щоб звернути увагу наших господарских і культурних товариств на відкрите, що спеціяльно нашому народови, завчасу вихісновано, могло би принести величезні користи: Шеф бюра, А. Ф. Вуде жалує, що не може вдоволити бажаню п. Янковского і прислати ему культур згаданих бактерий, бо бюро не може настарчити замовленям з Америки. (З сего видко, що Департамент продукує бактериї у власнім заряді, а се свідчить досадно про правдивість відкрита). Патент, який має бюро не є монополем і в Америцї завязують ся товариства для достави сих бактерий. Супротя сего сей продукт певно продаватимуть американьскі купцї, але бюро не ручить за їх доброту, бо не доконувало їх бадань. — Такий зміст листу до п. Янковского. Не хочемо нашим товариствам накидати рад, але думаємо, що справа се дуже важна і далекосягла і тому не повинні ми ей приспати, а вздалегідь звернути ся до котрогось австрийского конзуляту в Америцї по потрібні точні інформациї, в чім знов могли би віддати прислугу Редакция американьскої „Свободи", котрої адресу подаємо: „Свобода" (Liberty) North-America, Scranton, Pa.

— **Буря.** В Старім Санчи і околици шаліла вчера сильна буря з градом, зливними дощами та громами, що в кількох місцевостях спричинила пожежі.

— **Страшний випадок.** Сегодня рано при чищеню каналів при ул. Замковій зімлїв оден з робітників в наслїдок троячих ґазів. Двох инших робітників, котрі побігли ему з помочию, постигла та сама судьба. Доперва при помочи огневої сторожі і тов. ратункового видобули їх з каналу, та лише одного удало ся привернути до житя. Двох других померло.

— **Дефравдация.** В товаристві властителїв факрів допустив ся дефравдациї Йосиф Сьвідерский, секретар товариства. Заряд товариства вже давнїйше знав про мальверзациї, але мовчав, бо Сьвідерский обовязав ся рахунки вирівнати. Однак коли се не наступало, заряд звернув до властий. Здефравдована сума виносить 400 кор.

— **Вистава дробу,** кріликів і голубів відбуде ся на днях 15 і 16 липня 1905 в Старім-Самборі. Расовий дріб, кріники і голуби як також рїжні знаряди до їх годівлї потрібні, вироби в шкірки кріличої і мн. ін. можна буде оглянути або купити на площи виставовій в огороді пана Станецкого. Просить ся проте в сеї нагоди користати. Особливо міщане і селяне нехай прибувають і оглядають. Відчит про годівлю і орґанізацию виголосить в обох днях пополудни делеґат краєвого товариства годівлї дробу зі Львова. За комітет: *Антін Кукура*, член краєвого тов. годівлї дробу.

— **Папір з листя і бадиля бараболї** виробляють голяндерскі промисловцї а фабрицї в Ґронінґен. Сей материял на вибір паперу очевидно дуже дешевий, а оплатний ще й тому, що папір в него добрий і тревалий.

— **Дрібні вісти.** Рада м. Львова іменувала о. Б. Лиська гр. кат катихитом в школї Конарского.

Вчера утопив ся в ставі Каміньского 4-лїтний С. Каміньский.

В Зборові експльодував в аптицї Ронїґера бензиновий ґаз і знищив цїлий будинок. Властитель аптики тяжко ранений.

Шах перский від'їхав з Відня до Франциї до купелїв.

В княжестві Чорногори панують спорадичні трасеня землї.

Небавом грати-ме польский театр і в Вильнї по 40 роках заборони.

В Лїбаві доконано замаху на пастора Гольдмана, що виголошував проповіди проти террору. Хтось стрілив до него в револьвера і поцїлив смертельно.

Готель Жоржа мав бути проданий в дорозї лїцитациї. Комісия оцінила его з урядженем і каменицию адміністрациї на 2,200.000 кор.

Цїсар жертвував з прив. каси запомоги по 200 кор. на будову костелів громадї Коростятин і комітетови будови рим. кат. костела в Тростянци великим.

У Відни помер онодги д-р Альойз Ріґль, звичайний професор історії штуки у віденьскім університеті. Покійний, родом Нїмець, кінчив ґімназию в Станиславові (іспит зрілости здав 1875 р.) По скінченю віденьского університету був у 80-их рр. кустосом австрийского музею штуки і артистичного промислу а відтак професором університету. Був автором цїнних дїл наукових свого фаху і, о скілько нам відомо, інтересував ся українско-руским вишиваньством.

Збори і засіданя.

Загальні збори філії руского товариства педаґоґічного в Станиславові відбудуть ся в четвер дня 29. н. ст. червня о год. 3 з полудня в комнатах „Руской Бесїди" ул. Казимірівска ч. 10. Як би о год. 3 не явилось відповідне число членів, то збори відбудуть ся того самого дня о год. 4 при такім числї членів, яке явить ся. Порядок дневний ось такий: 1) Отворене зборів головою філії, 2) звіт із дїяльности виділу, 3) звіт касовий, 4) звіт із закупна реальностий на бурсу філії і конверсиї позичок гіпотечних, 5) внесеня виділу на вибір комісиї для поладнюваня справ бурси, а передовсїм для сплачуваня рат і придбаня на то фондів, 6) вибір голови, чотирех членів виділу і двох заступників, 7) внесеня членів, 8) справи товариства „Обопільної Помочи" учительской, 9) обговорене тем, визначених на сегорічну окружну конференцию учителїв. Задля важности тих всїх справ просить ся всїх Вп. членів явитись точно і громадно. — *Виділ.*

Загальні звичайні збори філії рус. тов. педаґоґічного в Заліщиках відбудуть ся дня 13 липня о год. 3-ій пополудни; виділ філії запрашає сим усїх членів, щоби явились в комплетї, бо суть на порядку дневнім дуже важні справи. За виділ *о. М. Баричко*, голова, *о. Йос. Раковский* скарбник.

З товариств.

Пожарний „Сокіл" в Ґригорові, рогатиньского повіта, засновано на статутї львівского „Сокола". Намісництво вже затвердило статут.

— **Подяка.** Заліщицка філія рус. тов. педаґ. складає своєму всехвальному головному виділови у Львові сердечну подяку за дар 55 книжок его видавництв вартости 40 К. 5 с. на основане бібліотеки. — За виділ: *о. М. Баричко* голова, *о. Йос. Раковский* за бібліотекаря.

Конкурс.

Новоосновании інститут ґімназияльний Бурси ім. св. о. Николая в Перемишли пошукує:

1) інтеліґентної женщини в середнім віці до ведена жіночого господарства інститута, именно до управи кухні і пральні і до нагляду над жіночою прислугою.

2) інтеліґентного мущини в середнім віці до надзору за надом в інституті, именно в спальнях, салях наукових, в ідальни і до веденя нагляду над мужеською прислугою. Пожаданими кандидатами на ту посаду суть емеритовані учителї шкіл народних, або вислужені урядники, бувші підофіцири військові.

З обома сими посадами получені крім гарного мешканя і цїлого удержаня, винагорода грошева після умови. — Перщенъство буде мати замужна кандидатка, вглядно жонатий кандидат, котрих муж вглядно жена згодосить ся до обняти другої посади.

Письменні згодошеня, заосмотрені в 1) метрику хресту, 2) відношеня родинні (число і вік дїдий), 3) опис дотеперішного житя, 4) свідоцтво дотично дотеперішного занятя належить надсилати найдальше до 15 липня н. ст. 1905 на руки председателя ц. к. директора ґімназиального Григория Цеглиньского в Перемишли. Від виділу бурси св. о. Николая в Перемишли. *Д-р Т. Кормош* секретар, *Гр. Цеглиньский* голова.

Конкурс.

Комітет інститута „Руского тов-а педаґоґічного у Львові під покровом сьв. О. Николая приймє на шкільний рік 1905/6 питомців на вихованє і удержанє під слїдуючими услівями:

1) Отець або опікун з'обовяже ся особною декларациею, котру підпише і зверне комітетова до трех днїв, платити за поміщенє сина безперервно через цїлий рік у Львові по 40 К. місячно.

2) Заосмотрить сина (пупіля) в потрібну одїж, білє, постіль, прибори і на кові средства відповідно до вимог повідомленя, що его одержить зараз по принятю сина до інститута.

Поданя вносити треба до комітету інститута сьв. О. Николая у Львові, ул. Театиньска ч. 19, найдальше до 15 липня 1905.

З комітету інститута сьв. О. Николая у Львові.

Календар: Гр.-кат.: нині (четвер) Теклї, Марти завтра (пятниця) Тимотея, Александра, позавтра Варфоломея; — Рим кат. нині Божого Тїла, завтра Зенона, позавтра Іоана Хрестителя.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанцї, коло церкви.) Початок о год 8 вечером. В пятницю 23 с. м. „Святі Мусїя" народна оперета в 3 дїях Кропивницкого; в суботу 24 с. м. „Барон циганів" оперетка в 3 дїях Штрауса; в неділю 25 с. м. „В народі" конкурсова народна драма в 5 дїях Старенка; в вівторок 27 с. м. „Мінська" сцени в 4 дїях М. Горкого; в четвер 29 с. м. „Катерина" опера народна в 3 дїях Аркаса; в суботу 1-го липня „Жидівка вихрестка" народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Тогобочного; в неділю 2 липня „Ой не ходи Грицю народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Александрова і Старицкого; в вівторок 4 липня „Анонїми" знаменита шутка в 3 дїях Д'валереса і Марса, в перекладї Й. Стадника. — В репертуарі опери: „Продана наречена. І „Галька". — Абонамент на 6 вистав 10 корон.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" зі второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—6 — Бібліотека університетска від 8—1 рано і зі 4— по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вголошеним від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Д-р ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківскій ч. 19А. від 11—12 і від 4—5.

60 39—47

Укінчений матурист

школи реальної, котрий вложив іспит зрілости з відзначенем, глядає лекциї на селї. Адресувати: Васюта Йосиф, Ярослав улиця Крашевского ч. 938. 554 1—3

ВСЯКІ КУПОНИ

і **вильосовані папери вартостні**

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Для певної льокациї капіталів

припоручаємо:

4 і 4½ листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ Банку краєвого
4 і 4½ „ „ „ Банку гіпотечного
4 і 4½ „ позичка м. Львова.

Ті папери купуємо і продаємо найкорисніше

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на підпатинах площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найкращі по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Укінчена семінаристка глядає лекциї в інтеліґентнім домі на цїлий рік або на час ферий. Ласкаві зголошеня: М. Б. Адміністрация „Діла".

Ученик висшої ґімназиї глядає лекциї на час ферий. Зголошеня: „Ученик" Адмін. „Діла". 2—3

Бідний ученик з VI. кл. глядає лекциї на селї під 1-го липня до кінця ферий вакацийних за умірковою заплатою. Зголошеня до Редакциї „Діла" під буквы Л. Г. 2—3

Комната на час від 15 липня до винайму. Меблї і харч на бажане. Львів, Пекарска 16, двері 41. 547 4—8

Потрібні: 3 учеників до науки столярскої, 2 учеників до малярскої, 2 учеників до слюсарскої в віці над 14 лїт з укінченою 4 народною школою. Приняті мають мати свое убране через час науки. Зголошеня приймає Іван Борис, Перемишль. 533 1—7

Ученик V кл. ґімн. приватист, котрий не має де перевести вакацій, глядає лекциї на село, або і в місті, за малою нагородою. Адрес Михайло Х. в Стрию poste restante. Зголошеня найдальше до 1 липня. 1—3

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цїнах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчинї коло Коросна. Цїнники і прібки оплатно. 150

Технік глядає лекциї на час ферий. Адрес А. З. Техніка, Львів. 559 1—3

Кандидатка II. р. учит. сем. глядає лекциї на час ферий від I./VII. Вимаганя скромні. Ласк. згол. до Адм. „Діла". 1—6

Укінчений правник глядає місця в канцелярії нотариальній або адвокатскій. С. Левицкий, Опільско п. Сокаль. 560 1—5

Globin

4°/II. 4—9

дає без труду

знаменитий полиск!

Удержує шкіру

мягкою і тревалою.

Одинокій фабрикант:

Fritz Schulz jun. Aktien.-Ges.,

Eger i B. n. Leipzig.

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада Надзираюча Повітового Товариства Кредитового в Сокали, стоваришеня зареєстрованого в обмеженою порукою, повідомляє отсим, що дня 12 н. ст. липня 1905 відбудуть ся в льокали Руской Бесїди в Сокали о годинї 5 пополудни

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

сего товариства в слїдуючим порядком дневним:

1. Зміна §§ фів 5, 11 і 50 статута.
2. Вибір дирекциї.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Михайло Мельник секретар. — *Сильвестер Вітошинський* председатель. 555 1—3

Драматичний конкурс краєвий.

Видїл краєвий Королївства Галичини і Володимирії в Великим Княжеством Краківским розписує сим конкурс з преклюзивним речинцем до кінця грудня 1905 на оригінальні чистим руским язиком написані твори сценічні з обсягу драмату, поважної комедиї і народних штук зі співами або без співів так го обему, щоби заповнили цїлий вечер театральний.

Конкурсові твори треба присилати в позначім речинци під адресою Видїлу краєвого у Львові, заосмотрені знаком або моттом автора, котре треба помістити також на замкненій коперті, містячій в собі в середині імя, назвище і докладну адресу автора.

Твори, оголошені вже друком, а також представлені на котрій небудь сценї, навіть аматорскій, а також манускрипти писані власною рукою авторів або нечитким письмом є виключені з конкурсу. Також не припустить ся до преміованя творів авторів вже нежиючих, хотяй би доси не були оголошені.

В протягу трох місяцїв по упливі конкурсового речинця слїдує рішене конкурсу і признане нагород окремою комісиєю конкурсовою, котра збере ся в Видїлї краєвім під проводом члена Видїлу краєвого д-ра Йосифа Верещинського.

До тої комісиї Видїл краєвий запросив:

1. Впов. д-ра Станислава Дністряньского, ц. к. професора Університету львівского;
2. Впов. Михайа Глиджука, члена Видїлу краєвого;
3. Впов. д-ра Михайла Грушівского, ц. к. професора Університету львівского;
4. Впов. Ілию Кокорудза, ц. к. професора академічної ґімнавиї у Львові;
5. Впов. д-ра Олександра Колессу, ц. к. професора Університету львівского;
6. Впов. Іларіона Огоновского, ц. к. професора академічної ґімнавиї у Львові;
7. Впов. д-ра Евгена Олесницкого, посла на сойм краєвий;
8. Впов. д ра Кирила Студиньского, ц. к. професорк Університету львівского;
9. Впов. Володимира Шухевича, ц. к. професора п коли реальної у Львові.

Конкурсова комісия рішить більшостию голосів і призначить чотири нагороди а іменно:

першу в квотї 800 К,
другу в квотї 500 К,
трету і четверту по 350 К,

чотиром творам признаним найлїпшими з помежи надісланих на конкурс, без огляду на рід твору, щоби лише кождий з них н лежав до родів наведених наведених в сім оголошеню.

Комісия може проте, всї чотири премії признати творам одного рода.

Оголошене висліду конкурсу за посредництвом публичних писем і виплата нагород слїдує в місяцю цьвітни 1906 року.

Нагороджені твори стають ся власностию товариства „Руска Бесїда“ у Львові з виключним правом представляти їх на сценї.

Манускрипти, надіслані на конкурс будуть звернені властителям на їх кошт разом з замкненими копертами, коли вкажуть Видїлови краєвому в инший спосіб свої адреси.

З РАДИ ВИДЇЛУ КРАЄВОГО.

У Львові, дня 9 червня 1905.

Пйотровский.

557 1—3

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ
під фірмою:
АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА
Львів, ул. Коперника ч. 17.
Виготовляє білєти візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг лїтоґрафії.
Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.
Машини порушані силою електричною! 544 3—?

Що року горять хлопскі мілїони **неасекуровані!**

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне **обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі** виплачує „Днїстер“ *зараз відшкодованя*; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Днїстер“ відшкодовань в сумі **5 мілїонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Днїстра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму **1,183.874** кор. і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Днїстрї“ есть обезпечених більше як **300 000** будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Днїстра“ позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

Полїси „Днїстра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Днїстра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра“ не роблять. **Аґенти** „Днїстра“ заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Днїстер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ *на рускі добродїйні цїли.* 34 11—26

„Днїстер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Стережіть ся оню і асекуруйте ся в „Днїстрї“!

Поширяйте сей лист в кождім (десятім) членови.

ЗАМОВЛЕНЯ
на
Весняний транспорт вагоновий **ВИН**
приймає
Народна Торговля у Львові
Ціна вин:

Та при замовленю	100 літрів	50 літрів	25 літрів
	0·80 кор.	0·84 кор.	0·88 кор. за 1 літ.
Іа при замовленю	100 літрів	50 літрів	25 літрів
	1·— кор.	1·04 кор.	1·08 кор.
Вино Самородне при замовленю	100 літрів	50 літрів	
ціна за 1 літер	1·20 кор.	1·24 кор.	114

Франко стациї Львів — бочка не числить ся.
Поручаємо також вина дорожні і знаменити **„Меди питні“.**

Ткацкі вироби
з найлїпшого прядива, як найстараннїйше винонані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дими, дрелішки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блювки і т. п. поручає по умірковапих цїнах 959
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Менсовича
в Корчині, коло Коросна.
Хто зажадає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

Оголошене.
З причини розсіваних поголосок зі сторони фірм конкуренційних осьвідчаємо,
що підчас пожару в нашій фабрицї з 4 на 5 червня б. р. спалив ся лишень павільон призначений до екстракту товщу, **що не впливає цїлком на дальшу продукцию суперфосфату.**
Навпаки, зі взгляду на заповідаюче ся велике запотребованє штучних навозів в роцї біжучім, **приготовляємо на сезон осінний значно більші запаси як в поцї минувшім.**
І. галицке Товариство акцийне для промислу хемічного 543 3—3
перед тим Спілка ком. Юліяна Ванга
у Львові, ул. Академічна ч. 8. І. п.

Важне для церков!
Поручаємо по фабричних цїнах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.
БРАТЯ МУНД, Львів
улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)
Фабричний склад будівельних материялів.
Взірцї і цїнники даром і оплатно.
Першорядні порученя. 4160—22

ІВАН ІГНАТОВИЧ
у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслідках
ЛЇЧНИЧІ МИЛА.
Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.
Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.
Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лица і рук 60 сот.
Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.
Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.
Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.
Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.
Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпяї на голові, кусник 60 сот.
Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.
Танінове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпяї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 27—84

На іспити шкільні.
ОБРАЗКИ РУСКІ з рускими підписами (картонові) власного накладу по 80 с., 1·50, 1·70, 1·90 кор. за 100 шт.. **МОЛИТВЕННИКИ** від 40 сот. до 10 кор. в руским і лат. язиці, **МЕДАЛИКИ РУСКІ і хрестики,** поручає Всч. Духовеньству як також П. Т. Учителям шкільним, Вп Предсїдателям рад шкільних і всїм Вп патріотам руским:
Торговля образів і предметів релїґійних
Онуфрея Петра Довгана
в БОРЩЕВІ (BORSZCZÓW.) 552 2—8

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведене
у Львові ул. Валова ч. 29. 366
Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

У Львові отворено під дирекциею ц. і к. підполковника в ст. сп. п.
Кароля Наскали Нагліка
рицаря ордеру Франц Йосифа і т. д. високим Правительством концесіонований інститут, який складає ся:
а) **з бюра інформацийного** в справах військових,
б) **зі школи військової** приготовляючої аспірантів до іспитів для однорічних охотників (Intelligenzprüfung), як також до всяких инших військових іспитів.
г) **з пансіона** для образуючої ся молодїжи, місцевої і замісцевої в школах публичних і приватних.
Програми розсилає дирекция gratis і franco улиця Пекарска ч. 37. 489 4 5

Рух желїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова		**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск		7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного		7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої		7·50.
„ Станиславова		8·05.
„ Самбора		8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова		8·18, 4·32.
„ Коломиї		10·05.
„ Ряшева		10·35.
„ Тухлї		3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця		5·—.
	На Підзамче	
„ Підволочиск		7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.
	Поїзди льокальні.	
„ Брухович		від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова		8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця		10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня		10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова		**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освєнціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан		**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск		6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова		6·55, 5·58.
„ Лавочного		7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора		9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця		11·10.
„ Ряшева		4·10.
„ Коломиї		5·50.
„ Рави рускої		7·30*.
„ Перемишля		10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия		11·10*.
	З Підзамча	
„ Підволочиск		6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.
	Поїзди льокальні:	
„ Брухович		від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої		11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова		6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця		1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.		2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди носпішні друковані є черленими кождими; поїзди нічні є замкнені звіздкою. Пора нічна числить ся від 8 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого инпого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міжнім бюрі п. н. державних желїзниць, насип Реусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 129. Львів пятниця 10 червня (23) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ваторна ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на цілий рік 32 к. — 44 к.
на пів року 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 35 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторна. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Галицкі „рентові оселї" в парляменті.

В передвчерашнім числї, в справозданю з парляменту, донесли ми уже коротко, що правительство внесло перед раду державну законопроект о державних полекшах, та помочи для „рентових осель", ухвалених галицким соймом і санкціонованих уже короною. А именно має держава пособити рентовій акциї такими способами: 1) даючи запоруку до висоти 5 міліонів корон для рентових листів, видаваних кр. комісиею рентовою при удїлюваню рент. кредиту; 2) признаючи право першеньства гіпотечного претенсиям посїдачів рент. листів перед всякими иншими приватними претенсиями; 3) признаючи рентовим листам право біржевого курсу і пупілярної безпеки, та дозволюючи льокувати в них капітали фондацийні, сиротиньскі, депозитові і т. д.; 4) звільняючи а) всякі подання, залучники і протоколи рент. краєвої комісиї в справі рентових осель від штемплевих оплат; б) подання і виписи та виписи гіпотечні що-до рентового права від штемплевих оплат і гіпотечн. належитостий; в) скрипти довжні на рентові позички та подання що-до впису права заставу — а то в случаю предвиджением §-ом 2 буква, с) краєвого закону рентового (позичка на купно землї!), як і витяги з ґрунт. книг і инші грамоти, потрібні до удїленя сеї-ж позички — від належитостий; г) всякі подання о рент. позичку, вношені до рент. кр. комісиї, від штемплевих оплат; — та вкінци 5) признаючи рент. кр. комісиї право політичної екзекуциї задля залягаючих рентових рат, та в цїли стягненя в заступстві за властителя рент.-оселї заплачених сею-ж комісиею податків, асекурац. премій і т. д.

Ось-так галицкі „рентові оселї" прийдуть і під обради віденьского парляменту і сей має рішити, о скілько держава має приложити до переведеня їх в житє своєї руки і своїх фондів. Супротив того квестия гал. рентових осель знов стає на порядку дня і руский народ, що тілько боров ся против ухваленя та санкциї галицкого рентового закону, мусять і тепер сказати своє слово.

Краєвий галицкий закон о рентових оселях, як се всесторонно було виказане з руского боку, виданий з очевидною тенденциєю кольонїзациї рускої части краю Мазурами, з західної, польскої Галичини. Се ясне з усїх обставин, серед яких видвигнено з польского боку проект рентових осель, се виходить цїлком виразно з мотивів, якими видїл краєвий сей проект заосмотрив, як і цїлком недвозначно потвердила се от-та однодушність. з якою уся польска преса і всї польскі сторонництва приняли сей проект, як „проект народового значіня" та сей упір, з яким — мимо однодушної опозициї всего рускаго населеня Галичини — сей закон переведено. Тож і руский народ з небувалою однодушностью, без ріжниці станів та партий, поборював сей проект і вживав всїх конституцийних способів, аби не допустити до его ухваленя і санкциї, задивляючи ся на него як на закон о кольонїзациї Руси польским елементом з підмогою публичних фондів.

Супротив того внесений центральним правительством до парляменту проект о полекшах і привілеях гал. рентових осель, з руского боку мусить ся вважати нїчим иншим, як лише підмогою для польских кольонїзацийних плянів зглядом Руси, і правительство, виступаюче з того роду проектом, стає очевидно в ряди польских кольонїзаторів Руси, та дає польскій кольонїзацийній комісиї свою апробату. Тим самим правительство ідентифікує себе з тими, кого нарід руский вважає своїм смертельним ворогом, бо занимає ярко парцияльне становище против руского народу, а натомість ставляє ся остентативно на сторону наших національних екстерминаторів. Так мусить зрозуміти се правительственне внесене руский народ

Полекші для гал. рентових осель, пропоновані правительством, не є лише звичайною формальностию виконавчою, але справдї дають рентовій гесте кольонїзацийній акциї упривілейоване становище, та ставлять краєву комісию рентову на так виїмково вигідній позициї, якої не має нїяка инша економічна інституция в краю. Именно звільненє грамот і вписів гіпотечних в справах рент. осель від оплат штемплевих і належитостий ставиять в конкуренцийній борбі всї инші институциї в крайно невигідне положенє, що очевидно має на цїли монополїзацию парцеляцийно кольонїзаторскої акциї в руках польскої краєвої комісиї рентової, що однак есть ярким нарушенем принципу конституцийної свободи в економічнім житю.

Ще більше анґажує державу в кольонїзаторско польскій акциї на Руси постанова проекту що до запоруки державної за рентові листи до висоти 5 міліонів корон. Се вже прямо безпосередне достарчуване кредиту державного на польску екстермінацийну політику супротив Русинів, що нїчим не ріжнить ся від кредитів, ухвалюваних в прускім соймі на нїмецку кольонїзацию в Познанщинї. Держава, що прикладає руки до такого дїла, стає ворогом народу, против котрого акция вимірена, і сама нищить основи взаїмних обовязків держави і народу. Державі, що стала ворогом народу, народ необовязаний нїчим

Справа полекш і привілеїв для польскої кольонїзацийної акциї на Руси прийде небавом під обради парляменту. Рускі посли тодї доложать всїх заходів і сил, щоби перед форум цїлої держави здемаскувати тенденцию закону та недопустити до сего, аби кредитом і коштом всїх народів Австриї кольонїзовано Русь польским елементом А — думаємо — само вже внесене правительством того роду проекту вистарчає, аби перейти супротив него до найострійшої тактики обструкцийної Материялу до сего доволї, а причина надто достаточна. Правительство, що сьміє виступати з такими внесенями, не заслугує на нїякі згляди.

Засаднича квестия.

(З кругів духовенства).

Вп. читачам „Дїла" звісні послїдні загальні збори самбірскої „Ризниці" з минувшого року, на котрих дирекция сего товариства в полученю з Дудикевичем і львівским штабом втяла нам зі зміною статутів таку штуку, що і сумної памяти Баденї міг би пїти до них еще на науку. Справді поважно думаючому чоловікови волосє дубом стає на голові, коли розважить, що се рускі духовні — декани, прелати і всякі инші — зуміли здобути ся на щось подібного і мов „агнци на заколенє" дали ся повести амбасадорови з Коломиї та поведенем своїм на тих фатальних зборах заапробували всю негідну затію кількох народних відступників. Справдї не мож вийти з дива, як дирекция зложена з самих сьвящеників, президия зборів зложена рівнож з самих церковних достойників, ба, і совіт надзираючий, в склад котрого входять відпоручники капітул, та вкінци і все зібране духовеньство могло стерпіти, щоби Дудикевич важив ся зневажати одну его часть.

Не дивно проте, що в народовцях закипіла кров, та постановили вийти покінчити з тими, що внесли між спокійне до тепер духовеньство роздор. Фактом есть, що доки львівский вацанский штаб не проголосив „Ризниці" своєю „твердинею", доти народовці що до „Ризниці" нїякої квестиї не робили. — Москвофільский штаб вніс до „Ризниці" політику, а вслїд за нею і скандали, представлені так драстично в протестї внесенім до суду окружного в Самборі, против зареєстровано зміни статутів.

Правда, що народовці знайшли ся в „Ризниці" в меншости, але се еще не рация, щоби хвилева більшість експльоатувала „Ризницю" на цїли не народні, а навіть народови ворожі. І тим дасть ся оправдати становиско народовців, яке заняли на послїдних загальних зборах. Проектована через дирекцию зміна статутів вимірена була прямо против народовців. І так: підвисшене удїлу з 20 К, на 100 К, мало на цїли утруднити біднїйшим приступленє в члени „Ризниці", а знов се, що дирекция добровільно зрікає ся прав принимати членів, а віддає се в руки Совіта, зложеного з самих москвофілів, і мов той лис-Микита хоче перед Владиками уходити за невинного Пилата, переконало народовців, що наші Мозаї постановили обійти ся з ними без пардону.

Ц. к. суд окружний в Самборі, рішенем своїм з дня 18 марта 1905 Ч. спр. Firm 52/5 Stow. I/149) відмовив жаданю дирекциї „Ризниці" о зареєстроване зміни §-ів 1, 7 а, 18, 31 д, 32 і 35 статута, ухваленої на загальних зборах з дня 13 вересня 1904, а то в причини, що „після §. 37 статута до зміни статутів потреба 2/3 всїх членів, а на повищих загальних зборах після предложеного протоколу на всїх 1008 членів явилось лише 221 членів. Вправді сей §. 37 статута постановив, що на случай, як би загальні збори не були в комплєті, предсідатель ради надзираючої має право скликати другі збори, на котрих запавші рішеня суть уже правосильні без огляду на число присутних членів, однак таких других зборів в даним случаю не скликано. Вправді запрошене на загальні збори, відбувші ся дня 13 вересня 1904, обнимає також запрошене на другі збори того самого дня, лише на пізнїйшу годину назначені, а то на случай, як би на перших зборах не зібрав ся комплєт, однак в сей спосіб скликані другі загальні збори не можуть бути уважані, як предвиджені в § 37 статута другі збори, позаяк на підставі сего §-у мають члени безпереречне право жадати, щоби сї другі збори в спосіб в §. 32 статута

Германъ Гаерманс.

Служниця.

— Треба було післати заяця Коосови! Але їдже! Все вистигне!

— Нї, не буду їсти.

— Возьми-ж хоч кусничок заяця!

— Се не мій заяць!

— Все вистигне!

— За нїякі маєтства сьвіта не торкну ся нїчого. Впрочім маєш, що сама хотїла.

І знова запанувала пригноблююча мовчанка. Обоє сидїли поважно, майже суворо задумані, в що раз більшій рівнодушности для себе, яка попереджала у них кожду сцену. Зовсїм вже втратив апетит під впливом зростаючого гнїву, який лише штучно опановував, як і зростаючого постійно рознервованя.

А безнастанно мусїв при тім думати про служницю. Що вона собі подумає, запримітивши в покою тишину, тай те, що нїхто не вличе її збирати полумиски. Се було сьмішне, дуже сьмішне. Преціньслужници треба дати їсти, вже в десять мінут жде на се. Так бути не може. А тепер Тіля починає пищати, і то голосно. Сего ще бракувало!

Збожеволїлий зі злости встав і почав ходити по покою. Лютив ся що раз більше і розважував, що робити. Вона є женщина, в якою годї єму дальше жити, котра робить его нещасливим. Вся вина є по еї боцї; він має рацию, бевсумнївну рацию.

Вона заносила ся від плачу що раз то пристрастнїйше, рознервована его біганиною по кімнати, его мовчанкою. Коли-б сказав хоч словечко! Але він нїчого не говорить, тільки бігав по кімнатї, там і назад, а се єї страшно мучить-убивав. А ся їда на столї, що онтам стигне, сї зимні баробоні, сей горох, над котрим напрацювала ся цїлий ранок!

Який він сварливий, який в него Юда Іскаріот! Не дбав, що вона загаровує ся для него.

Пять годин, від першої до шестої, пересидїла в кухни, при роботї, присмажуючи сей справдї знаменитий обід. Так, він все обходив ся з нею наче зі служницею, а кухаркою, наче-б платив їй за се. Ах, що се за чоловік! Що за муж! Аби его нїколи не була стрїла в житю; нїколи не виходила за сего негідника! Такий знаменитий сос, а сей заяць так пишно упечений! Цокотун! Дражка! Все вистигне і ввесь єї труд піде на дурно!

Що раз більше зденервована розплакала ся голосно і стала жалувати ся.

— Ох! Як би так мій брат знав, яка я нещаслива з тобою! Ох!

Він крикнув голосно:

— Tais-toi devant la servante!*)

А вона в великім рознервованю заголосила:

Се менї однаково. Нехай знає! Нехай чує!

Ся дївчина в кухни, котра все чує, кожде слово! Ось що доводило его до бішености. Чому вона не відповіла єму по французки, коли він до неї говорить сею мовою? На щож служниця має все чути і все знати?

*) Мовчи перед служницею.

— Si tu dis encore un seul mot...*)

Блїдий з обуреня грозив їй, а не можучи так швидко найти французкі слова, кінчив:

— Анї слова! Анї словечка! Розумієш мене? Розумієш?

Стала ридити тихше.

Він бігав по кімнатї, там і назад, що раз швидше і швидше. Що єся дївчина погадає собі, тим наче, що і так стоїть по сторонї Тілї. Встид, ганьба! Ся дївчина жде вже від чверть години на обід. Розумієся що стоїть під дверми і підслухує. Боже, Боже!

Раптом став і сказав півголосом:

— Тепер я кличу Іванну. Чуєш? Перестань же ридати! Розумієш! Не осьмішуй нас обоїх! Розумієш? Ро-зу-мієш?

Вона заволодїла над собою, намагаючи ся задержати супокій; тільки час до часу кидала оком на годинник.

Він скрикнув супокійно, без злости, опанувавши себе цїлком:

— Іванно! Іванно!

Служниця війшла, дивлячи ся на него з зачудованем. Була се молода, сьвіжа дївчина. Знала, що щось скоїло ся, але удавана, що нїчого не знає нї не бачить.

— Чи пан кликали?

— Так, Іванно! Заяць недобрий, не сьвіжий. Прошу его забрати і принести котлети.

— Добре, прошу пана.

Двері скрипли, замикаючи ся за нею.

Тіля зірвала ся в лютім роздразненю.

— Ах, чоловіче, чоловіче! Як би я знала, як від тебе увільнити ся!

*) Коли скажеш ще хоч одно слово.

— Taits toi devant la servante!

Ти Юдо! Цокотуне! Уся моя праця іде на дурно!

— Veux tu te taire, oui ou non?*)

— Ціла моя праця пропадає, ти нелюде, ти!

— Повтори се ще раз!

— Ти нелюде, нелюде! Усл моя праця пропадає! Так, наче-б я була твоєю кухаркою, твоєю покоївкою. Нїщо більш?

Лютий прискочив до неї. Але двері скрипли, а він пожовклий з роздразненя сказав лише коротко і остро:

— Tais-toi devant la servante!

Служниця поставила полумисок з котлетами на столї і хотїла відійти. Розуміла сама, що є зайвим.

— Хай Іванна зажде... Прошу взяти для себе обід. Чи в кухни суть баробоні?

— Суть, прошу пана.

— А ярина є?

— Нї, нема!

Кинув на таріль кілька котльогів; кілька ложок ярини. А хотячи перед служницею скрити супружеску авантуру спитав супокійно:

— Буде досить?

— Досить, прошу пана. Дякую.

— А як би Іванна була таки голодна, то прошу прийти і сказати.

Двері знов скрипнули. Став ходити по покою там і назад, попри стіл аж до вікна і від вікна по при стіл. Відчував вже троха жаль, трохи гнїв на себе, що Тіля сидїла оттак ридаючи мовчки при заставленім столї.

(Дальше буде.)

*) Будеш мовчати, чи нї.

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирти у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1

приписаний скликані зістали доперва в случаю, як би на перших загальних зборах не було компльету. В виду сего скликане одним і тим самим завідомленем обох зборів на один і той самий день, лише о пилій годині, не відповідає приписови §. 37 статута з огляду на права членів, котрі, перед зміною статута забезпечені кваліфікованою більшостию 2/3 членів, з природи річи знати не можуть наперед, о скільо їх явлене на тих других зборах в цїли стереженя своїх прав есть потрібне, як і з природи річи в разі приключеня са сего случаю задля короткого часу між одними і другими зборами на других зборах явити ся не можуть. З тих причин ухвалена на загальних зборах 13 вересня 1904 зміна статута представляє са яко нелеґальна і статутови не відповідаюча і тому заревестрована не може бути".

Против того рішеня внесла дирекция, от-так собі від нехочу, лиш на пробу, рекурс, не маючи найменьшої надії на его успіх, так, як і не мала пяких арґументів на его поперте. Тимчасом цїлком несподївано висший суд краєвий у Львові, рішенем своїм з дня 9 мая 1905 р. ч. Firm. 200/5, сей рекурс в цїлости Stow. I/149 сти увзглядниві ц. к. судови окружному в Самборі поручив заревестроване ухваленых на загальних зборах дня 13 вересня 1904 змін §§. 1, 7a, 18, 31g. 32 і 35 статута а іменно:

§. 1. що по слові „матеріялів" мають бути додані слова: „а виробом рпв і знарядів церковних могуть занимати ся лиш члены товариства".

§. 7a. зміняє ся в той спосіб, щоби вписове підвисшити з одної корони на три корони.

§. 18. одержує слїдуючий вміст: „Дирекция состоїт із трех членів і трех заступників, вибраних на предложеня надзираючої ради общим собранем із помежи членів товариства на три лїта. Що року уступає один член дирекції і один заступник члена дирекції, котрих тримітний період минає, а на їх місце буде предпринятий новий вибір". „Від слів „в случаю перешкоди" до кінца остає той §. незмінений.

§. 31g. має звучати: Затверджає або незатверджає принятє або виключене членів через дирекцию.

§. 32. в першім реченю входять межи слова: „Загальне собране" а слова „скликує" слова „як звичайне так і надзвичайне".

§. 35. перший уступ остає незмінений; в другім уступі на початку по словах: „кождий член" додати: „так моральна як і фізична особа", а на самім кінци сего уступу по словах: „своїх церквей" додати: „і статутарного представителя общества іменем тогож".

Мотиви: Після предложених актів скликала рада надзираюча товариства „Ризница" під днем 21 липня 1904 загальні збори членів того товариства на день 13 вересня 1904 з тим виразним заявленем, що збори будуть відкриті о годині 10 рано, а в случаю якби не вібрав ся компльет 2/3 членів, збори відбудуть ся того самого дня о год. 11 рано з тим самим порядком дневним. Форма такого запрошеня на загальні збори не противить ся, ані постановї §§. 32 і 37 статуту товариства „Рівница", ані приписам §§. 30 і 32 закона з 9 цьвітня 1873 ч. 70 В. з. д., позаяк в жаднім з них не означено, в якім відступі часу має бути скликаний збір, якби не зібрав ся на визначенім дни компльет, хотяй статутом в иншых случаях приміром дотично уміщеня запрошеня в часописах назначено термін двотиждневий перед відбути ся маючими зборами. В виду того не можна відбувших ся дня 13 вересня 1904 о год. 11 рано зборів уважати за неправильно скликані, проте також і рішеням на тих зборах запавшим що до змін поодиноких постанов статутів признати належить важність, кому они були правильно ухвалені і не суть противні законови і цїлям товариства. Против запавшому на зборах рішенню о зміні статутів заложено через одну часть членів протест, в котрім підносено закиди, що в запрошеню на загальні збори не визначено льокалю, в котрім ті збори мають ся відбути, що на зборах не вибрано комісиї, котраби провірила легітимациї присутних членів, що не розіслано членам проєкту зміни статутів, і що результат голосованя над зміною статутів пофалшовано, вкінци, що дискусия на тих зборах переведена була в такий спосіб, що не можна було знати о що розходить ся. — Всї поданї закиди суть неоправдані і не можуть важности повалтих рішень опрокинути. І так виказують обвіщене в часописах „Галичанинъ" і „Діло", що яко місце зборів назначено само Товариство; за свідоцтвом протокола з дня 13 вересня 1904 списаного через дирекцию Товариства „Ризница" була на загальних зборах вибрана комісия контрольна і так обчислила так членів як і голоси вписаних в листу присутних; розіслане членам проєкту зміни статутів не есть приписане постановами статута; в вінци закид що до фалшованя результату голосованя і що до способу переведена дискусиї знаходять опрокиненя основою протокола засїданя і яко нічим не доказаний на увзглядненє не заслугує. — А понеже ухвалені зміни статутів не суть противні закону ані цїлям Товариства, належало до рекурсу дирекциї Товариства „Ризница" прихилити ся і заревестроване тих змін як висше зарядити".

З наведених тут рішень виходить, що так суд окружний в Самборі, відмовляючи заревестрованя, як і Висший Суд у Львові, зарядкуючи заревестроване, оперли ся на тих самих §-ах статута, а іменно §§ 37 і 32. Заходить отже питанє, котрий суд має рацию? І сю квестию порішить найвисший трибунал у Відни.

Коли однак взяти під увагу, що Висший суд кр. надтолякончно обійшов ся з закидом пофалшованя протокола, то се мимохіть мусить заквестіонувати основність мотивів Висшого суду. Коли би так справдї практика по того роду товариствах мала пійти слїдом за рішенем Висшого суду, то відчинило би ся на розтвір дорогу всяким авантуристам до найдальше ідучих надужить та підтяло би в коріни правні основи істнованя таких товариств. З того становища рішенє Висшого суду містить в собі чималу небезпеку для всїх економічних товариств і видвигає квестию засадничого значіня, яка мусить бути засадничо рішена.

Висший суд краєвий станув на тім становищи, що статут нічо не говорить о інтервалї, який має заходити між зборами першими а другими, і на тій основі другі збори узнав як скликані важно по думцї статута. З тим годї згодити ся, бо ясна річ, що в дотичній постанові статута розходить ся о се, аби члены, які не прибули на перші збори, повязали съвідомість о їх без'успішности, так щоби на основі сеї съвідомости могли вони прибути на другі збори, знаючи, що вже ті другі збори є дефінітивними. Коли-ж другі збори скликують ся відразу з гори на той сам день, лиш трохи пізнійшу годину, то есть се очевидне обходженє постанов і інтенциї статута, бо ясне, що з гори члени товариства не могли знати о без'успішности перших зборів, ані протягом кількагодинного часу членів, неприходячих ся тоді в Самборі, прямо з фізичних причин не можна було о сій без'успішности повідомити. Сим відобрано значній більшости членів можність скористати з права участи в других зборах, з якого вони евентуально могли би були схотїти користати в разі, як би їм донесено про без'успішність перших зборів. В виду того рацональным есть рішенє суду окружного в Самборі, котрий другі збори, скликані на той сам день, вважає неважно скликаними, і хоч висший суд кр. покликує ся на те, що статут не говорить нічого о інтервалї між скликанем одних а других зборів, то однак з статуту ніяк не виходить аби сей інтервал не був потрібним, але як раз противно, постанови статута ніяк не мож инакше розуміти і очевидна ві тенденция, щоби сей інтервал був таким, аби всї члены о без'успішности перших зборів могли бути важно повідомлені. Коли би инакше могло бути, то цїла постанова о потребі скликаня других зборів не мала би рациї і не потрібно стояла би в статутї. Рішенє Висшого суду кр. прямо сю постанову скасовує.

Годї поминути вкінци, що так суд окружний в Самборі і Висший суд кр. у Львові не вдають ся цїлком в деякі важні закиди, піднесені в протестї. А вже що найдивнійше, що ані члени дирекциї, ані преславна президия зборів разом з прелатом Щавиньским не почули ся обиджені так тяжким закидом, як закид пофалшованя протоколів зборів, та не внесли против підписаним жалоби до карного суду. І сего не увзгляднив Висший суд краєвий. Та побачимо, як рішить справу Відень.

Обзнакомлений.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Війна.

Льондон. З Манджурії нема жадних вістей. В кругах урядових і біржевих уважають се за знак, що зближає ся рішаючий бій

Москва. Голова міста оповістив, що д. 13 (ст. ст.) с. м. начне ся мобілїзация московского военного округа, заразом взивав, щоби населенє заховало ся спокійно.

Петербург. Правительство росийске і японьске згодили ся розпочати переговори о мир д. 1 серпня, і то не у Вашинґтоні, лише у вілї Рузвельта в купелевім місци Ню порті. Заходи Рузвельта, щоби довести до роз'єму, остались мабуть даремні; річ майже певна, що перед переговорами о мир прийде ще до великої битви в Манджурії.

З Росії.

Петербург. Царским указом знесено окремий комітет для справ далекого Сходу, а то в уваги, що справи адмінїстрацийні далекого Сходу треба вкучити з загально обовязуючим ладом держави для полагоджування справ законодавства і висшої адмінїстрациї. — Вел. кн. Николай Николаевич, ґен. інспектор кінниці, іменований президентом ради краєвої оборони. — В округї шаруханьскім ериванської губернії 37.000 повстанців збурило 4 вірменьскі села. Коли опісля ударили на укріплену місцевість Уланосашан, відперто їх, при чім стратили 100 людий. В ночи козаки ударили на повстанців і взяли 870 людий в полон, забрали хоругов і богато оружия. Найдено також відозви магометанців, взивающи до бою обі секти, шиїтів і сунїтів.

Лодзь. В середу склалась на улицях міста велика демонстрация, в котрій взяло участь около 70.000 людий. Виголошувано революцийні бесіди. Зразу войска не було; пізнійше явилось воно і ужило оружия; 18 осіб убито, а около 100 ранено.

Варшава. Правительство дало дозвіл на приватні школи з польским викладом, але не признано їм прав шкіл публичних.

З Угорщини.

Будапешт. Положенє дуже критичне. Февервері поїхав до Відня, щоби цїсареви здати справу з остатних випадків.

Відень. Февварі приїхав сюди і поїде до Бруку над Літавою, де буде на авдиенциї у цїсаря. Тутешні дневники бачать в подїях остатного засїдання угорского сойму справдїшну парляментарну революцию, котрої наслїдків годї вгадати. Не бувало ще доси ніколи, щоби не допущено в соймі королївского письма до відчитаня. Слова Феввария: „Коли король говорить, нарід мусить слухати!" прогомовіли без враженя. Особливо дивують ся виступови Банфія, недавного президента міністрів і високого двірского достойника, що по відчитаню королївского письма виступив уже по відроченю сойму з внесенем, щоби народ не платив податків.

Справа Норвеґії.

Штокгольм. Правительство передало парламентови проект закону, котрим би уповномочнено правительство до переговорів з норвеским стортінґом в справі розвязаня унії.

Франфурт. Frankf. Ztg. доносить, що норвеске правительство не уважає за потрібне просити у держав признаня самостійности Норвеґії, бо Норвеґія завсїгди була державою самостійною; що-найбільше правительство зверне ся до держав з просьбою о признане нових дипльоматичних репрезентацій Норвеґії.

НОВИНКИ.

— **Заробки в Прусах.** До Прус потреба богато фабричних і полевих робітників. При фабричній роботі плата денна 2 до 2·50 марки після зручности, в акорді можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фен. Инші видатки, як каса хорих, асекурация і пр. виносять місячно 5 до 6 марок. Вік людий 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попереднього зголошеня до бюра, самі мужчини, коли лиш відповідають вимогам. До полевих робіт в половині з жінками за попереднім зголошенем. Білет брати просто до Осьвенцїма. В дорозї просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є солию в оцї. Всякі письма просимо рекомендувати для певности. — *Руске бюро посередництва в Найберунї.*

— **Нарушенє прав руской мови.** З Равщини пишуть нам: Равске ц. к. староство вислало недавно до всїх парохіяльних (церковних) комітетів в равскім повітї два письма в 18 цьвітня 1905; одно ч. 33942, в котрім запитує ся, чи церков і парохіяльні будинки обезпечені від огню, друге ч. 33943, в котрім знов запитує ся о членах церковного комітету. Оба сї письма є виготовлені польскою, а не рускою мовою. Видко, що равске ц. к. староство уважає парохіяльні (церковні) комітети також за „Matrikelführ-ів", тому не чує ся бути зобовязаним писати до них по руски! Наше руске духовеньство не повинно вміти читати і розуміти одного і другого письма, тим більше, що навіть „władza krajowa", намісництво і висший суд краєвий зарядили, аби власти в виконаню цїс. розпорядженя з 1869 р. до всїх руских сторін і інституцій писали виключно по руски. — *Один за всїх.*

— **Народна Гостинниця** заключила з певною львівскою фірмою умову на будову нового готелю для сего товариства у Львові. Дім сей має бути триповерховий, де найдуть приміщенє склепи, кавярня, реставрация і комнати готелеві. Дотепер ведені пертрактациї в справі купна істнуючого вже готелю з різних причин розбивали ся, отже заряд сего стовариженя рішив ся на нову будівлю, в котрій приміненї будуть найновійші способи штуки будівляної і заведені всякі вигоди для публики. — Сей рішучий крок заряду „Народної Гостинниці" щиро витаючи, надіємо ся, що суспільність наша узнасть ксенність і потребу сего нового у нас предприємства та піддержить его численним приступленем в члени сего стовариженя і льокацию в нім своїх капіталів.

— **Школа жіночого господарства.** На соборчику куликівского деканату дня 15 с. м. підніс о. иосиф Пелех важність новозаснованої „Школи жіночого господарства" в Сокалю заохочуючи присутних сьвященників до поперанья сеї інституциї. Его слова найшли живий відгомін і не лишили ся пустою фразою, бо присутні зложили зараз квоту 50 кор. і після § 5. Статута школи вписали куликівский деканат як спомагаючого члена школи. Виділ вкладку вже одержав і радо вписав деканат до книги членів основателїв.

— **З Університету.** Ректором львівского університету на рік шк. 1905/6 вибраний проф. медичного виділу д-р Ант. Глюзїньский; деканами вибрані: о. д-р Жуковский, теольоґічного, д-р Рудольф Зубер, фільозофічного, д-р Еман. Махек, медичного і д-р Маркіл Хлямтач, правничого факультету.

— **Іспит зрілости** відбув ся в Стрию під проводом інсп. Дворского. Съвідоцтво зрілости одержали: Брайтмавр Каз. (з відзн.), Буретін Беріш, Цикрис Олекс., Держко Лев, Добущак Іван, Глинецкий Роман, Готтесман Лев, Габер Норберт, Герціґ Яков, Горшовский Арїе, Карсавецкий Франц, Кассараба Кирило, Кернер Мойсей, Кучма Антін, Курбас Емиль, Кіндій М., Максимович В., Мельничин М., Мійский Роман, Мондшайн Давид Мондшайн Яків, Пик Олекса, Райх Шулїм, Ріхтер Іван, Сабат Мих., Скіцко Володим. (з відзн.), Сквірчиньский Тадей (з відзн.), Вртель Стефан (з відзн.), Рудницкий Юрай, Туртельтауб О. (екст.). Поправку з одного предмету одержало чотирех публ. учеників і один екстерніст.

— **Туча в Києві.** День перед зливним дощем у Львові, якутина ся подібна тілько ще сильнійша туча в Києві. В середині міста Хрещатику залила вода склади з товарами, подібно в инших частях підступила вода і залила склепи до пів метра високо. В околичних селах понищені засіви і огородина.

— **Втїкають не на жарт.** Онодї появило ся у Львові двох фельдфеблів росийского 67 полку уланів, стаціонованого в Любинї. Вони розказують, що збігли з Росиї з цїлою швадроною в повним узброєню під проводом ротмістра Франца Думаковского. Коли 67 полк замобілізовано, робив він ще перед відходом на Схід вправи, а згадана швадрона вихіснувала сю нагоду до утечі і перейшла границю коло Тішанова. В Тішанові дезертири віддали коні і збрую в старостві, а самі розпиались по околиці. Власти росийскі тримають сей факт в тайні — і слушно бо се вже чистий швандал і ганьба так для Росиї, як ей армії.

— **Причини нашого пораженя.** Під таким заголовком пишуть „Русскія Ведомості", що причиною неповодженя Росиї є не так численна перевага японьских війск, а лучні свійства японьского жовніра і взагалї кольосальна різница в орґанізациї і складі росийских і японьских війск. Різницю сю видко дуже добре порівнуючи плату (ґажу) в обох арміях. Японьский моряк одержує мало що не в трое більше „жалованє", як росийский. Після буджетів з 1904 р. одержує в японьскій фльоті один моряк (включно з офіцирами) пересічно 143 рублїв, а в росийскій недвя 104 р. На прохарчованє одного японьского моряка асиґнують ся пересічно 56 руб. в рік, а росийского всего 24 р., дарма, що харч в Японії майже в двое дешевший, як в Росиї. Але за те росийский „командующій флотомъ" одержує 108.000 рублїв в рік, а адмірал Того вдоволяють ся скромним винагородженем 6.000 р. річно. В Росиї всї особи, від котрих зависить роздача „казьонних" замовлень, одержують від доставців і купців річно 12.000—15.000 жалованя сталого, а окрім того „комісіонна" (тантієма, комісове — а властиво звичайне лапове) в висотї 10 проц. умовленої цїни замовленя. По бою під Цушимою вийшло на яв, що Росия платила о 9 рублїв дорожше за всї пушочні набої, чим Японія за самі найлїпші. Ті 9 р. були власне „комісіонним". Росийска фльота тому не могла пересунутись непостережено, що намість бездимного угля, палила одною з найгірших сорт, заплативши за найлїпший. На кораблях були такі люди, що за своє житя ніколи не бачили моря і намість брати участь в борбі страшно терпіли від морскої недуги. Деморалїзация прибрала такі розміри, що адм. Рожественьский мусїв проти неї уживати найострійших мір, щоби удержати дисциплїну. Повертаючи до „комісіонних" кажуть „Русскія Ведомості": „Словом, в Японії істнують адмірали і доставцї для фльоти, а у нас фльота істнує для наживи цїлих стад „всякой пролетной, прожорливої птїци". І поки Росия не покінчить з тою системою кормленя і без того вже сатих по горло, нашим нещасним морянам можна надіятя ся побіди лиш хиба над турецкою фльотою".

— **Анґлїйці в Індиях.** Якийсь Індиець убив на базарі в Meerut в Індиях офіцира уланів. Поліция европейска арештувала убийника і після приписів видала его в руки полїциї краєвої. Слїдуючого дня родина Гіндуса зложила 200 рупій кавциї і убийника випущено на волю, який розуміє ся утік. Коли про се довідали ся улани анґлїйскі, осїдлали коні і в ґальопі вимели лянцами цїлий базар. Кільо людий при тім згинуло не звісно ще. Власти військові вислали батерию артилерії з розказом навіть стрілятя, щоби пімстї уланів зробила конець. Та воякы не хотїли стрілятя, солїдаризуючи ся з поступком уланів. А лорд Курзон заборонив письмам про сю немилу подію писатя.

— **Дрібні вісти.** В Ціріху окрали злодії юбілера Кароля Фрідріха на кілька тисяч корон.

В Залужу під Рогатином знищила пожежа в протягу нецїлої години більш 40 будинків. Шкода виносить до 10.000 кор.

У Львові заповідає ся страйк слюзарів. Причиною мала платня. Страйковою акциєю править союз металївців в Відни.

В суботу відбуде ся в Відни розправа в справі кн. Людвіки Кобурской, котру лїкарі признали здоровою на умі.

В Іспанії подав ся цїлий міністерияльний ґабінет до димісиї, бо палата послів відмовила вотум довіря.

З товариств.

З „Українськой Академічної Помочи". Дня 21 с. м. вибрано делеґатами до виділу „Укр. Ак. Помочи:" в факультету правничого Остапа Навроцкого, студ. прав, з фак. фільоз. Омеляна Назаревича, студ. філ., а з техніки Бронислава Вурбелу, студ. інжинерії.

Цїлорічні іспити у „Висшім музичнім інституті" „Союза съпівацких і музичних товариств" у Львові відбудуть ся в послїдних днях червня у власнім льокалї в такім порядку: І) З гри на фортепіянї: дня 27 черпня, від 3 години пополудни, для еневів I, II і III року науки; дня 28 червня, від 3 години пополудни, для еневів V і VI року науки; дня 29 червня, від 10 години

рано для елевів IV року науки; II) в сольового сьпіву 29 червня, від 11 години рано для елевів I і II року науки; III) 3 гри на скрипці 29 червня, від 3 години пополудни, для елевів I, II, III і IV року науки. — *З Дирекції „Висш. муз. Інституту“.*

Збори і засідання.

З'їзд товариский по 15-ти роках. Товариші відділу А і Б, котрі в р. 1890 скінчили ґімназию в Перемишли, схотять по мисли взаїмних приречень прибути в дни 2 липня с. р. до Перемишля і заповісти як найраньше свое прибуте у одного з підписаних, щоб могли одержати подрібну програму з'їзду. *Бачиньский А.*, секретар суду у Львові, *Головецкий В.*, секретар суду в Скалаті, *Ковальский Ф.*, адюнкт суду в Дубецку, *др. Прашіль Т.*, закладовий лїкар в Трускавци, *Пружневич Г.*, урядн. асек. в Чернівцях, *др. Ружицкий І.*, секретар банку краєв. у Львові.

З Косова. Загальні збори членів тутешної філії „Рускаго товариства педаґоґічнаго“ відбудуть ся дня 29 с. м. о год. 11 перед полуднем в Косові в комнатах тов. „Бесїда“ на котрих крім річних справоздань обговорюватись буде справа сегорічних учительских конференций та заснованє бурси в тут. повіті. Просимо о як найчисленнїйшу участь. — *Видїл.*

Видовища і забави.

На дохід будови власного дому товариство ґімнаст. „Руский Сокіл“ в Тернополи устроює в огороді мійскім в дни 2 н. ст. липня 1905 великий народний фестин з ріжнородною богатою і новою програмою: Проба щастя, велике число гарних предметів до вигранья; забава цьвітова, королевою дня буде та в пань, котра дїстане найбільше число рож; почта, в огороді знаходять ся скринки почтові для надаваня карт, які будуть розносити листоноші; ворожка, за 10 сот. довідає ся кождий про дороги свого жита; вправи ґімнастичні членів „Рус. Сокола“; несподіванка: живі фанти. Осібний відділ обнимає дуже ріжнородні забави дїточі, кіт і мишка, гойданка, перегони в мішках; забави народні, стовп і колесо щастя — обручики, дошка; нове коряндолї, вужі, пуказки японьскі. О годині 6 величаве корсо цьвітове циклістів. Концерт цїлої музики військової 55 полку піхоти під управою п. кап. Мазака виконає переважно нові композиції. До кождого білету буде долучена подрібна програма. — Вечером вирушить похід японьскай з гарними лямпіонами. Огні штучні. — Величава ілюмінация. Початок о год. 4 пополудни. В разї непогодя відбуде ся фестин з тою самою програмою в слїдуючу неділю, т. є. дня 9 липня с. р. Вступ від особи 40 с., для дітий і селян 20 с. Наддатки на фонд будови приймає ся з подякою! Буфет добірний у реставратора. Фанти на фестин просимо надсилати під дресою: „Руский Сокіл“ в Тернополи.

На закінченє року шкільного 1904/5 устроює ґімнастичне товариство „Руский Сокіл“ в Тернополи в сали „Міщаньского Брацтва“ в неділю дня 25 червня 1905 р. попис ґімнастичний получений з концертом військової музики 55 п. п. Програма: 1) Лисенко: Ouverture з опери „Черноморці“. 2) Образові вправи лїсками учеників „Сокола“. 3) Вільні вправи ремісничої молодїжи. 4) Вправи членів топірцями. 5) Thomas: Romanze aus der Oper „Mignon“ (Flügelhorn Solo). 6) Вправи членів на дручку в полученю з поручами. 7) Вправи пань обручами. 8) Вежі на вільно стоячих драбинах. 9) Nedbae: fantasie a. d. Ballet Pantomine „Der Faule Hans“. 10) Ігрища олїмпійскі при зміннім осьвітленю. Ціни місць: Крісло первориадне 2 К., другорядне 1 К. 20 с. Місце стоячє 60 с. Галєрия 30 сот. Початок точно о год. 8½ вечером. Дохід призначений на будову власного дому.

Читальня „Просьвіти“ в Зарваници пов. Золочів відограє в Тростянци малім дня 25 с м. штуку п. з. „Мужики Аристократи“. Початок о годині 8. О численну участь просить ся.

Бібліоґрафія.

— **Іван Верхратский.** Рецензия рускаго перекладу про „Дарвінїзм“ Е. Ферріера і декотрі замічаня що до нашої бесїди і що до рускої термінольоґії взагалї. 17 одмічених сторін, в більшій 8-цї. Ціна 20 сотиків.

— **Іван Верхратский.** Правда в очи коле! Стор. 14, в більшій 8-цї. Ціна 20 сотиків. Обі брошури можна дістати у автора або в книгарні Інститута Ставропигійского.

В обох тих книжочках дотикаючих головно нашого язика літературного розбирають ся декотрі важні питаня язикові а також подає ся подекуди новий вивід деяких слів. У наших фільольоґів сі книжочки проте повинні збудити живійший інтерес.

— **Молодїж ч. 6.** (за червень) містить: Ів. Грабович: Війна. — Як у сьвітї жити, або правила доброго виховання, (дальше) Ю. Д.— Д. Мордовців: Дзвонар. — Війна Росиї з Японом. — П. Штоналко: Лепта. — Б. Вернсон: Блякен. З житя коня. Опов. — Ґри і забави. — Жарт і правда. — Загадки і питаня. — Розвязки гадок і питань ч. 5. — Ґрафольоґічний кутик. — Переписка Редакциї.— Не можемо принагідно здержати ся від одної замітки на адресу Вп. Редакциї: Статя „Як у сьвітї жити або правила доброго виховання“ робить вражінє — „Exerzierreglement“. Правда, що нашій молодїжи потрібно богато знати, правда й се що формы товариські також мають деяке значінє, але на нашу думку з правил о „рухах рук“, „поставі при ходженю“ і т. п. услівій „доброго“ виховання не повинно робитк ся начальної статї, коли вже о них говорить ся. Вкінци „правила доброго виховання“, се лиш мала частина штуки „як у сьвітї жити“, тому вже сам заголовок зложений нещасливо, та наже читачеви догадуватись, що поважаний автор обі справи ідентифікує. Се було би троха більше як — непорозуміне.

— З „Труда“. В недовгім вже часї прийдуть до заміщеня дві посади в нашім стоваришеню, а імено: посади управителькы робітнї суконь і посади управителькы інтересу взагалї. Рефлектуючі на ті посади мають заголосити ся письменно з заподанем короткого опису жита і з долученем сьвідоцтв дотеперішнього занята. — *Дирекция.*

Конкурс.

Видїл філії „Просьвіти“ в Дрогобичи оголошує отсим КОНКУРС на 20 учеників шкіл народних і видїлових в „Селянській бурсї“ в Дрогобичи.

Услівя принятя: Родичі кождого питомця мають платити з гори місячно по 4 К і доставити на цїлий рік слїдуючих віктуалів: 3 кірці бульби, 3 чвертки муки пшеничної, 1 чвертку круп ячмінних або рижу, 2 чвертки круп кукурудзяних, 1 чвертку пшона (фасолї або гороху) і 2 коли капусти. Половина сих віктуалів має бути доставлена з початком першого курсу, друга половина найдальше до кінця лютого. Крім того місячно 1 кільо соломнини (або) масла і 2 бохонці хліба тижнево. Хто не доставляє віктуалів платить місячно 13 К з гори.

При вписї складає ся 2 К за ужите інвентаря.

Кождий питомець має мати свою подушку, кождру, постїль, сїнник, 4 ручники, 6 сорочок і каїсонів, приличне убране, гребінь і щітки.

Праня біля не належить до заряду бурси.

За се удержує питомець цїлковите удержанє, нагляд і поміч в науцї.

Поданя заосмотрені в послїдне шкільне сьвідоцтво і услівя винагородженя (чи платить готівкою, чи доставляє віктуали) належить вносити до 15 серпня на руки Вп. о. Василя Кукевича, катехита видїлового в Дрогобичи.

За кімітет бурси:

Доцїн Ріпецкий м. предсїдатель. — *Василь Ратальский* секретар.

Конкурс.

Товариство Шкільної Помочи і бурси св. Володимира в Самборі розписує отсим конкурс на принятє в новим шкільним роком 1905/6 50 учеників шкіл народних і середних.

В разї зголошеня і принятя більшої скількости учеників низших клас ґімназияльних отворить ся осібний для них віддїл.

Трийцять місць обсадить ся за доплатою 2 К місячно, одноразове вписове 1 К і достарченем харчу в натуралїях після виказу принятого і ухваленого через видїл.

Двайцять місць призначаєсь до принятя за оплатою місячною 20 К, одноразове вписове за зужите інвентаря.

Поданя і зголошеня належить вносити до Видїлу Бурси св. Володимира на руки о. М. Ортиньского, катехита ц. к. семинарії учит. в Самборі до 15 серпня 1905. До письменних зголошень належить долучити марку і докладну адресу.

Услівя принятя: 1) Бездоганні обичаї і добра пильність. 2) Ствердженый через закладового лїкаря добрий стан здоровля. 3) Деклярация родичів (опікунів), що додержать услівій. 4) Заосмотрене ученика в ліжко, постїль, біле, убране і книжки шкільні.

Ученики одержать: Приміщенє, сьвітло, харч, надзір педаґоґічний, а в разї потреби за додатковим винагородженем поміч в науцї.

Ученики крім здорового приміщеня мають до ужитку обширний город і уряджене бойско ґімнастичне. — *Від Видїлу Шкільної Помочи і Бурси ім. св. Володимира в Самборі.*

Календар: Гр.-кат.: нині (патниця) Тимотея, Александра, завтра (субота) Вартоломея, позавтра (неділя) Всїх Сьвятих; — Рим.-кат. нині Зенона, завтра Івана Хрестителя, позавтра Проспера.

Репертуар рускаго театру на гостинних виступах в Чорткові. Саля власна (на Вигнанці, коло церкви.) Початок о год 8 вечером. В суботу 24 с. м. „Барон циганів“ оперетка в 3 дїях Штрауса; в неділю 25 с. м. „В народї“ конкурсова народна драма в 5 дїях Стапенка; в вівторок 27 с. м. „Міщани“ сцени в 4 дїях М. Горкого; в четвер 29 с. м. „Катерина“ опера народна в 3 дїях Аркаса; в суботу 1-го липня „Жидівка вихрестка“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Тогобочного; в неділю 2 липня „Ой не ходи Грицю“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Александрова і Старицкого; в вівторок 4 липня „Анонїми“ знаменита шутка в 3 дїях Девалереса і Марса, в перекладї П. Стадника. — В репертуарі опери: „Продана наречена“ і „Галька“. — Абонамент на 6 вистав 10 корон.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівтірка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолінських від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. попохуднєвих від 2—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошеним від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 2—5.

Надіслане.

ВСЇХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Др Ортиньский Володимир

ороджує в м. липню і серпню с. р. виключно що четверга від год. 8 рано до 7-ої веч. ром в **Самборі.** 561 1—3

Отвертий лист до п. Ф. Оніярника, властителя торговлї приборів церковних і девоционалїй ві Львові, ул. Театиньска ч. 3. Пересилаю належитість за чотири фани. Дїйсно так материял як і викінченє фан есть як найлїпше і найкрасше. Тож складаю Вам за тов сердечну подяку. Притім ціна есть неймовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати де инде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно зачатім дїлї.

Священник Николай Чубатий, парох Петрикова. 545 1—15

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя на гробні, придорожні, ліжка длябурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

198 13—24 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

КАВАРНЯ ГЕНРИХА БРАЙФОҐЛЯ

при ул. Ґродзїцких (ріг ул. Вірменьскої) отворила **комнату до снїдань** і просить рускі круги о численні відвідини. — Обслуга руска. 443 14—15

КРОНДОРФЕР

ПРИРОДНА АЛЬКАЛЇЧНА ЩАВА

випробоване лїчниче средство на недомаганя віддихових органів, жолудка і міхура.

Щоби устерегти ся перед насїдлованем, треба уважати на корок з отсим написаним знаком.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Львів, Ягайлоньска 7, I.

Коперницкий і Сик

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

при Банку Ґіпотечного на цїнтаринх площі Галицкої поручають

Барометра анероїда по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 30 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім выборі окуляри, цвікери якими і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Укінчений правник глядає лекциї на селї на час ферий, евентуально на цїлий рік, може приготовити до всїх клас ґімназияльних або семинара уч. Іспит зрілости зложений з відзначеним. Зголошеня під адресою: Мстислав Сїчиньский, укінчений правник, Білівці п. Ковачівка. 564 1—3

Ученица з першого року семинаря глядає лекциї на провінциї до дитини на час ферий. Просить о зголошенє найдальше до 6 липня під адресою poste restante M. Щ. в Перемишли. 1—1

Пошукує ся хлопця до практики для Соколїньского Базару. 562 1—3

Ученик вищої ґімназиї глядає лекциї на час ферий. Зголошеня: „Ученик“ Адмін. „Дїла“. 3—3

Укінчений матурист, спеціяліст в математиці і фізиці, глядає лекциї на селї а яко вправний діріґент і музик може рівночасно обнати місце також при якімсь рускім сьпівацкім товаристві, заложити хор і орхестру. Ласкаві зголошеня до Адмінїстрациї „Дїла“ під „Математик і музик“. 529 5—6

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дреліхи на покритя від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої колдри, покритя від 45 кр. за метр в робітни 521 7—30

І. ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника.

Материї

меблеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИИ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских. 278 (13—13).

Оголошенє.

Млин Водний о двох каменях в добрім стані з 1½ морґовым огородом, садом, вигідним помешканем і всїми будинками господарскими в причини виїзду за границю зараз до продажи.

Пошукує ся рівнож здібного **челядника,** евентуально з навцівю, що міг-би сей млин якийсь час провадити.

Відомість: *Теофіль Процишин в Добромили.* 563 1—3

Ч. 54001/905.

Оголошенє конкурсу.

В біжучім роцї буде принимати ся убогі сироти аж до укінченя 18 року житя, як також дїти опущені, занедбані або на занедбанє наражені, а приналежні до одної з громад сего краю на удержанє і вихованє коштом або при помочи краєвого сиротиньского фонду.

Услівя принятя оголошує ся рівночасно в „Ґазетї львівскій“ і за посередництвом Видїлів повітових і Магістратів м. Львова і Кракова.

Термін до вношеня подань до Видїлу краєвого через властиві Видїли повітові, або Магістрати м. Львова і Кракова кінчить ся в днем 31 липня 1905.

У Львові, дня 8 червня 1905.

Пьотровский.

556 1—3

Оголошенє.

Інститут „Руских Женщин“ в Станиславові пошукує семинаристки або панночки з укінченою 9-ою клясою, котра удїляла-б помочи в наукax дївчатам того-ж інститута. Першенство мають семинаристки. Ближших інформаций удїляє п-нї Баришева, Угринів п. Станиславів. 550 2—3

Правдивий приятель людскости

удїлить Вам безплатно основних порад в цїли поправленя Вашого положеня, коли тільки подасьте ему свою адресу. Письма слати під: „Edelmut“ an Max Kellner, München, Mitterstrasse 6. 546 3—10

ПОЗІР! На будову рускаго театру даю 5%! т. є. 20 сот. від рускаго замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в пластрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 545

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убрання по назочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львіе, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 28—30

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льосси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шід і Хаєс

банковий дім і контора вимінна

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 78

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синстуска ч. 14.

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно а 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колія з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пуларес і елеґантна цигарничка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове верказьце в бельґийского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині 66

С. КОГАНЕ

Кранів Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся.

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

будівляних материялів

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. Парохіяльна

поручає П. Т. Публицї, Вп. Інжинірам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно біле гашене і сказисте гідравличне — — — —
Ґіпс краківский — — — —
і львівский — — — —
Цемент портланд вагонами — —
і на бочки — — — —
Асфальт природний, штучний —
плити до фундаментів.
Підлоги камінкові, цементові —
сірі, мозайкові, гладкі,
жолобковані — — — —
Рури камінкові, цементові, округлі, овальки до каналїзациї
Керниці бетонові рівних розмірів, мулові — — —
Миски під рури Ринки отворті
Сходи камінці граничні — —
бетонові — — — —
Цегли шамотові, окладкові — —
до фасад — — — —
Дахівки красві, заграничні, червоні, скляні — — —
Коминки камінкові Папа дахова
Оцьґеіна, Карболінеум
Каналїзация і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.

467 13—15

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада Надзираюча Повітового Товариства Кредитового в Сокалі, стовариш. зареєстрованого з обмеженою порукою, повідомляє отсим, що дня 12 н. ст. липня 1905 відбудуть ся в льокали Руської Бесіди в Сокалі о годині 5 пополудни

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

сего товариства з слідуючим порядком дневним:

1. Зміна §§-фів 5, 11 і 50 статута.
2. Вибір дирекції.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Михайло Мельник секретар. — *Сильвестер Вітошинський* предсідатель. 555 2—3

Дїти! просіть своїх Вп. Учителїв, Сьвященників, щоби для вас на премію купували образки і Молитвенники в „Сокільскім Базарі“, ул. Руска ч. 1.

Образки 100 штук в цїні від 3·50 почавши.

Молитвенники 1 штука по 40 с. і дорожше.

Вп. Родичі і Ради шкільні обдаровуйте добре учащих ся дїточок образками і молитвенниками купленими в „Сокільскім Базарі“. 561 1—6

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива йшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ,** а такі припоручає у всїх своїх складах 520 6—15

„Народна Торговля“

	знані з доброти	60 цм.	70 цм.	80 цм.
Коси		**1 К**	**1·20 К**	**1·40 К**
Серпи	*ковальскі легкі а зручні по 56 с.*			

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави руской 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Рашева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Велзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавинн (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Велзця 11·10.

„ Рашева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави руской 7·30*.

„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави руской 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посмішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є завкачені звіздною. Пора нічна чи спить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні біхети їзди як також біхети всякого инакого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. дирекциї зелїзниць, насип Раусмана ч. 9. 85

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасїчника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“

а іменно по таких цїнах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразкоштує:	90	100	110	120	130	140	150	160	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси нездалі приймаю назад або ввертаю гроші. Маю на складї також: серпи, молотки, бабки, перстенї та бритви.

Цїнники висилаю даром — товар лишень за поскїплатою. 384 16—34

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

ЧИТАЛЬНЯ „ПРОСВІТИ“ В БІБРЦІ

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілї кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пучелком і фарбою, литі надгробні таблиці, числа домів і улиць, відznаки для лїсних та пільних сторожий і кліщі до пльомбования мяса.

Переписка руска. 285 10—10

Заснована **1782** Цїс кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведене промисловe в краю і одно в найстаршихъ в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний достависк

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знаменити вироби по умірковапих цїнах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сполученних та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цїнники і інформації висилає ся на домагане оплатно і здаром. 347 19—26

Без конкуренції

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетахєхівих 4 к 1 4К франко.

Кава спеціяльність

надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.

поручає

„Народна Торговля“

У ЛЬВОВІ 505 7—12

Якова Більбля & Сина

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

у Львівї, ул. Крамівска ч. 4, І. поверх

поручає по дуже приступних цїнах позички фракових і англезових убрань, мундурки для студентів, як також всякого рода мужескі убрання. Поручення в провінції полагоджує ся відворотною почтою. 101 5—15

Під засіви осінні поручає:

ШТУЧНІ НАВОЗИ

І. галицке Товариство акцийне для промислу хемічного

(перед тим Спілка ком. Юлїяна Ванґа)

У ЛЬВОВІ

ул. Академічна ч. 8. І. пов.

На жадане висилає ся цїнники відворотно і оплатно. 558 1—10

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цїнах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіта.)

Поручає великий вибір мужеского біля, **кравато**к, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цигарети, **тютюн,** гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерий. 760

Без конкуренції.

ФАБРИКА КАРПАТСКИХ КІС

МІНЦЕР і СПІЛКА, ВІДЕНЬ 9/3.

За кожду нашу карпатску косу з охоронним знаком:

„ПИЛА З КОСОЮ“:

даємо повну ґарантию.

Коли яка коса показала би ся иншу, або невідповідна, відміняємо ії на звертаємо гроші.

ФОРМИ КІС

Цїни кіс в коронах:

Довгість коси в центіметр.	Ч. 3, 4, 5 по серед. 5 цм. у пятки 7 цм.	Ч. 6 по серед. 6 цм. у пятки 8 цм.	Ч. 7 по серед. 6—7 цм. у пятки 9 цм.	Ч. 21 по серед. 5—6 цм. у пятки 14 цм.
	К	К	К	К
50	1·20	1·60	1·70	1·90
55	1·30	1·70	1·80	2·—
60	1·40	1·80	2·—	2·10
65	1·50	1·90	2·10	2·20
70	1·60	2·—	2·20	2·30
75	1·70	2·10	2·30	2·40
80	1·80	2·20	2·40	2·60
85	1·90	2·30	2·50	2·80
90	2·—	2·40	2·60	3·—
95	2·20	2·60	2·80	3·30
100	2·40	2·80	3·—	3·60
105	2·60	3·—	3·25	4·—

Галицка коса Ч. 3, 4, 5 — до трави і збіжа.
Специяльна коса Ч. 6 — до псянки і козиці.
Німецка коса Ч. 7 — до збіжа і шуварів.
Француска Ч. 21 — до спірної кісьби.

Условини достави і заплати:

Цїни подані в коронах. Товар висилаємо тілько за післяплатою (Nachnahme), почтою або зелїзницею. За опаковане і висилку не почисляємо собі нїчо. Почтову пересилку оплачуємо самі, а побирателям почисляємо тілько чисту почтову таксу т. є. за 5 кґ. — 60 сот. 525 3—3

Менше як 3 коси не оплачує ся висилати.

При замовленю **10** кіс — додаємо 1 косу безплатно яко премію.
При замовленю **20 кіс** — додаємо 2 коси безплатно, а побирателям за перевіз нїчого не почисляємо

Крамницям осібний рабат.

Перстень до коси	25 сот.
Брусик карпатский	30 сот.
Молоток до клепана ½ кґ. ваги	1 к. 20 сот.
Бабка остра або плоска	80 сот.
Бритва анґлїйска з футерапом	2 к. 50 сот.

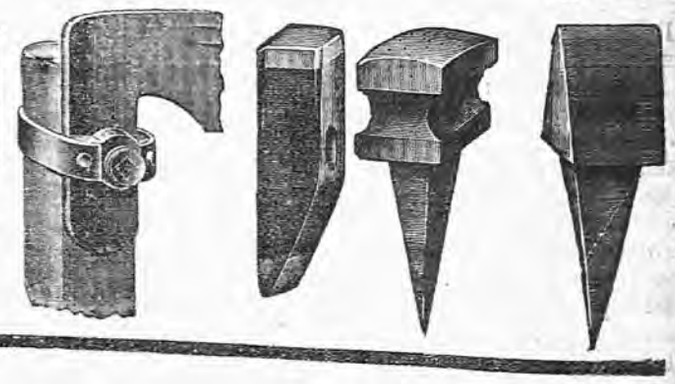

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евґен Левицкий.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 130. Львів субота 11 червня (24) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшовского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Насак Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на цілий рік . . 32 к. на пів року . . 16 „ — за границею: на цілий рік . . 44 к. на пів року . . 22 „
У Львові (без почтової пересилки) на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к. на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Програма бар. Гавча.

Програмова промова бар. Ґавча, виголошена першого дня ґенеральної дебати над буджетовою провізориєю, викликала однодушні похвали преси ческої, польскої та навіть нїмецкої, не згадуючи уже про теляче одушевленє рентильок всїх можливих австрийских язиків. Що Поляки, Чехи і Нїмцї вдоволені з програми бар. Ґавча — се нїчо дивного. Бар. Ґавч в своїй промові станув очевидно на становищи узнаваня национальних прав і інтересів лише тих трех, нинї de facto пануючих в Австриї народів, і кождому з тих народів підніс у своїй промові гостинець, з найспокійнїйшим сумлїнєм з'їґнорувавши усї прочі народности Австриї. Ні Словінцї, ні Хорвати, ні Серби, ні навіть Італїянцї, ні — розуміє ся вже — і Русини не удостоїли ся в програмовій промові президента мінїстрів ані одного словечка згадки!

Так з'їґнорувати стілько народностий Австриї не позволив собі доси мабуть ще ні оден з мінїстрів-президентів. Попередник бар. Ґавча, д-р Кербер, хоч як він торгував народами, а специяльно інтересами руского народу, все вважав відповідним узгляднити в своїх програмових промовах всї народности Австриї, між ними і Русинів. І хоч певно не мало се нїякого конкретно-практичного значіня, все таки зі сторони урядничого кабінету, стоячого понад партиями і народностями, було се ствердженєм засади рівноправности всїх народностий Австриї. З'їґнорувавши, кромі трех домінуючих, всї инші народи Австриї, бар. Ґавч з'їґнорував і отсю засаду, якої мусить держати ся кождий урядничий кабінет. Хоч коалїция чеcко-нїмецко-польска ще не істнує, президент мінїстрів станув на її становищи. Звідси і похвальні имни преси сих трех народів Узнаючи лише національні права сих трех народів, тим самим і надав бар. Ґавч свому кабінетови наскрізь партийний характер, в консеквенциї чого всї, над ким бар. Ґавч перейшов до порядку — а іменно Русини — мусять его рішучо поборювати.

Бар. Ґавч не залишив прямо таки зараз дати конкретну інтерпретацию свого засадничого становища. Єсть нею справа університетів. Бар. Ґавч заповів 25 мілїонів корон державної підмоги на університети, виголосив однак рівночасно принцип, що в першім рядї ся квота має піти на істнуючі уже університети нїмецкі, польскі і ческий, то — значить — сих 25 мілїонів оберне ся не на те, аби заспокоїти пекучі потреби занедбаних наций, але як-раз на підможенє наций ситих та домінуючих. Бар. Гавч обернув тут горі ногами всї понятя о рівноправности і національній справедливости, і занедбані народи, не посїдаючі університетів, як Русини, Словінцї, Хорвати, Серби і т. д. мусять собі тепер пождати яких дві три десятки лїт, поки держава знов роздобуде фондів на університети.

Між иншим заповів бар. Гавч креованє двох нових університетів; ческого і нїмецкого на Моравї; — значить — коли розходить ся о Чехів або Нїмцїв, з якими тепер розпочав політичний швіндель, сам не придержує ся своєї, в горі наведеної засади. Нїмцям і Чехам приобіцяв вдоволяюче одних і других полагодженє язикової квестиї, а іменно Нїмцям обсаду урядів в нїмецких округах Чехиї тілько Нїмцями, а Чехам внутрішну мову урядову в ческих урядах Задля Поляків і їх панованя в Галичинї не згадав ні слова про заповіджену Кербером реформу адмінїстрациї, щей доложив їм запевнене про шлеські паралельки.

Так вмів бар. Ґавч бути щедрим, коли ходило о стан посїданя Поляків і о язикові чеcко-нїмецкі справи. Для Русинів, о яких істнованю навіть не зволив згадати може капне яких дві стипендиї по 200 кор. (!) для аспірантів професури, які нїколи не побачать катедри. Такими „стипендиями", що може були би від біди підмогою для ґімназияльного ученика, „підпомагає ся" руску науку, хиба лише на те, аби покликуючи ся на них, всякі політики льокайского автораменту могли торочити о „прихильности" і „підмозї" правительства для справи руского університету, ловити на сю „прихильність" наївних легковірів, вмовляти в руску суспільність, будьто лише від пильности її молодежи залежить креованє університету і таким туманенем збивати з пантелику здоровий політичний розум рускої суспільности, а самим грати ролю великих політичних мудреців.

„Прихильність" кабінету бар. Ґавча до Русинів, в осьвітленю его програми, тепер однак ясна аж надто, щоби ще можна було на хвилю сумнївати ся, що сей кабінет нашої національної справи не узнає і о нїй не думає. Вкінци на се маємо і такі докази, як предложенє до санкциї рентових осель, висланнї саме законопроект о полекшах для рент. осель в цїли введеня їх в житє, і зміна курсу на Буковинї в некорить Русинів. Все те достаточно ілюструє, з ким маємо до дїла.

Українська молодіж львівского університету
в справі енунциациї сенату.

Дня 22 червня відбули ся дуже численні довірочні збори української академічної молодіжи в справі ухвали сенату львівского університету з дня 6 червня с. р., з нагоди нової орґанізациї ради шкільної краєвої, на котрих ухвалено слїдуючі резолюциї:

I. а) Українська академічна молодіж, вібрана на довірочних зборах дня 22. VI. 1905, протестує рішучо проти незгідного з правним і фактичним станом річий і лиш до провокациї української молодіжи ведучого твердженя ухвали сенату львівского університету, виданої з нагоди нової орґанізациї ради шкільної краєвої — будьто би львівский університет був виключно польский.

б) Уважає становиско, яке занявсенат супроти іменованя Українця професора львівского університету членом ради шкільної краєвої за виразїд шовінїстичної політики і национальної нетолеранциї та ворожнечі, не відповідаючої научному характерови університету.

II. Робить сенат львівского університету відвічальним за наслїдки его суґґестий звернених на адресу польскої академічної молодіжи, а провокуючих тую молодіж до ворожого выступленя против української молодіжи.

По ухваленю сих резолюциї розвинула ся дискусия над дальшою акциєю і тактикою в справі університетскій, почім ухвалено відповідні резолюциї.

Тілько можемо на разї подати із сих довірочних зборів, згідно з волею самої унів. молодіжи.

Справа унїятів на Підлясю.

Нашим читачам звісна справа підлясских унїятів, котрих толєрацийний царский указ засудив не лиш на одатинщенє, але і на загарбанє їх Поляками і польонїзацию. В тій справі вказували ми, що привернене і обезпечене унії в Холмщинї є конечне і що сею справою повинен заняти ся також Рим, котрий чейже повинен зрозуміти, що Поляки і римский католицизм не привернуть „Востока" до католицкої церкви, але може се вробити лише унія, з задержанєм тзв. східного обряду. Також вказували ми і на адресу росийского правительства, що воно повинно підперти унію, а заразом зняти кайдани з малорущини, коли не хоче, щоби будь що будь руский елємент не пав в цїлости жертвою польскої пропаґанди.

В посїднім числї „Літ. Наук. Вістника" (за червень с. р.) занимає ся справою ратованя підлясках унїятів від національної загибели також проф. М. Грушевский, котрий зовсїм слушно замічає, що своїми братами в Холмщинї повинен заняти ся передовсїм унїятскый клир в Галичинї а з окрема его церковна єрархія. Що правда, про якусь інтервенцию в тій справі митрополита ґр. Шептицкого в Римі в інтересї унії на Підлясю згадували польскі краєві дневники ще перед появою статї проф. Грушевского, але про сю мнимую акцию руского митрополита тепер вже й слих загиб, так що пригадка проф. Грушевского на адресу унїятскої галицкої єрархії є зовсїм на часі. Ось що впрочім каже в тій многоважній справі сам проф. Грушевский:

Як відомо, значна частина унїятів, формально переведених на православє в р. 1875/6, православія в дїйсности не приняла, а що унія була офіцияльно знесена, а перехід до римо-католицкої церкви був також заборонений, то вони зістали без конфесиї. По урядовому справозданю росийского синоду в 1899 р. було 81.246 таких „упорствующих" унїятів, що не хотїли признавати ся до православної релиґії, і 6.749 „колеблющихся"; було 29.235 нехрещених і 10.734 невінчаних супружеств, бо сї „упорствующіе" не хотїли звертати ся до православних сьвящеників, а не вільно їм було, за браком унїятских, звертати ся до римо-католицких. Коли припу-

---

Герман Гаєрманс. 6)

Служниця.

Боже! Боже! Що се за житє! І чому відразу не подана котлетів? Як би була відразу казала їх подати, не було-б прийшло до сварки. Він не хотїв заяця, купив его для Кооса, а вона тільки тому, що гадала немовто він хоче сего заяця для Сууса, ужила его для себе убиваючи спір. Се було льоґічне. Впрочім не було се зночином. Стало ся і не може вже відстати ся. А може вона справдї мала як найкращі наміри? Для женщини се не є особливо приємне, коли страви, при яких напрацювала ся, стигнуть безужитечно. Пригадав собі, що і его мати нераз плакала в сеї причини, а він все вважав за дїтвацтво зі сторони батька, коли сей робив великі істориї з причини їди. Але він не робив сцени їзза пустяків. Тут ішло о другу річ... Та впрочім і се дасть ся направити. Преціїь вона доволї намучила ся, аби приладити ему смачний обід. Вкінци нащо посувати вечір? Не міг би відтак працювати, або з нудьги мусів би утїкати до каварнї. А нинї вечер мусить працювати, бо в противнім случаю стрів би ся з острими докорами шефа. З паперами чейже не піде до каварнї. А вона по правдї є доброю, чесною людиною.

Клякнув перед нею, щоб заглянути їй в очі, і сказав лаґідно:

— Ходи, Тіля, ходи! Забудьмо про те. Хай буде між нами мир.

Але вона, зіритована, озлоблена его мовчанкою і біганиною по кімнатї, тай цїлою траґедиею застиглого обіду відсунула крісло, відтручуючи его зі злобою:

— Дай менї супокій! Ти Юдо! Ти цо котуне!

Майже втратив рівновагу, тручений нею. Се знов розгнївило его, наповнило горечию і упокорило.

— Так? Отже не хочеш? Не хочеш? Боже! Женщино! Як би так я не панував над собою... Як бим з огляду на служницю не панував над собою!...

Знов став бігати по кімнатї, денервуючи себе і еї, вкінци шурнувши сильно крїслом, усїв при вікнї.

Вона сидїла біля стола — він сидїв при вікнї. Обоє не дивили ся на себе, але наслухували уважно кожде порушене, кождий хочби найменшій шелесть другого.

Змучений і роздразненний глядїв на двір. Тепер вона ему була осоружна, нестерпна, відтрутила его від себе наче пса... Як він еї ненавидїв, тої женщини, еї що нарушила ему рівновагу житя! Ненавидїв еї! І не було виходу із сего положеня; були приковані до себе на цїле житє! Коос сам нїчого не має, не може принати еї до себе — має шестеро дїтий і хоровиту жінку. Сї муки, сї вічні сварки, се взаїмне неприставанє до себе!... Є певно инші жінки, лаґідні, добрі, що не домішують до всего отруї, не суть так погано уперті... І на віщо працював від дезятої рано до шестої в вечер, в канторі і на містї? Вкінци прийшов до дому зголоднїлий, а вона затроювала ему сї години відпочинку.

Чи вона подумала коли о нїм? Чи памятала, чи старала ся? Чи дбала за те, що він змучений, голодний, бажає тишини, супокою? Обманув ся! Злучив ся на цїле житє з еґоїсткою, осоружною ему і ворожою. В отсїм мешканю так приємно, привітно, стіл заставлений манить до себе, а вона відтручує его як пса, позволяє ему сидїти на самотї, а се вже година сема, — він від пів години немав нїчого в роті, за пів години мусить знов взяти ся до роботи! І для кого? Працює лише для неї; як би ішло о него, то не потребував би працювати. Се еґоістичне, дурне, глупе сотворінь, сей відстрашуючий опир, умисне упекла заяця, заяця, котрий коштував два і пів ґульдена — приємак за дорогий на їх буджет. А тепер відтрунула его від себе, наче дурного, упертого дїтвака... Голодний, змучений, сумний мусить сидїти як який мученик. Так є. Як який мученик! Треба в'їсти котлета!

Сидів розжалений та роз'юджений, і мучив ся що раз більше і розстроював ся.

Вона сидїла при столї. Після горячого вибуху успокоїла ся, а тепер старала ся на ново під'юдити себе. Чи се була правда, чи нї? Цїлий день пересидїла в темній, малій кухонцї. Уявляла собі, яку-то приємність справить ему сею несподїванкою. То негідно, підло, брутально з его сторони не взяти до уст анї кусничка і позволити, щоб все вистигло, так що годї вже й їсти. А чому? Бо спекла заяця! Який се упертий чоловік! Еґоїст, що дав ся запрацьовувати жінці. Кождий день став гірший. Рано вбив тарїль. Час до часу прямо божеволїє, впадає в скажену лють, за найменше слово, за найбільшу дрібничку. Як би так Господь Бог дав їй смерть, щоб могла умерти в тій хвилї, ще нинїшного вечера! Бо яке еї житє? Житє з чоловіком, котрого ненавидить.

Про служницю памятає все, все дбає за те, аби їла в відповідний час. А які великі порциї дає їй! Ось хочби нинї таку безвічну котлетів! А за неї, за свою жінку він нїколи і не згадає. Чи подумає він коли, що і вона може бути голодна? Від полудня нїчого немала в роті! А тепер сидить там, сам оден, сам себе карає. Заяць і котлети стоять на столї і все вистигло...

Тота тишина денервувала еї — денервувала так, що мала охоту перевернути стіл з усїм, що на нім стояло. Що він там робить? Потягає носом. Боже, як би він розплакав ся! Нї. Він не плаче. А якби він так розплакав ся... ах, ся тишина, ся тишина! Чверть на осьму, а той ідіот не взяв нїчого до рота. Часами буває такий биґдий! Коби сказав хоч словечко, коби хоч промовив...

Дрожала від зденервованя і знов стала плакати. Той проклятий плач на ново розбурхав в нім божевільну лють. Як-що не перестане плакати, то вхопить за капелюх і палицю та втече з дому.

Але в сій хвили почув еї благаючий голос:

— Любий! Ходи їсти. Ходи, сядь при столї!

Не відповідав нїчого, тихий, насуплений, пересьвідчений про те, що вона хоче запанувати над ним, що не любить еї зовсїм і нїколи еї таки не любив.

— Ах, дорогий! Їдж, що хочеш. Менї все одно... Тільки проговори слово!

Відвернув ся, але мовчав. Панував над шаліючою в нім бурею гнїву. Рішив ся анї словом не відзивати ся — анї словом! Змучений, ослаблений голодом хотїв ся тої постанови і за нїщо в сьвітї від того не відступив би. Голова стала его сильно побольовати.

— Відозви ся до мене. Скажи що небудь!

Его мовчанка непокоїла еї що раз дужше і роздражнювала до найвисшої степени.

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
при ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3
поручає
Постійні ціни фабричні. Цінники на жадане. Постійні ціни фабричні.
Плащі і пелєрини неперемакаючі.
Непереманаючі плахти.
Кальоші петербурскі.
Ґумові ванни в ріжних величинах.
Дивани, хідники і рогожі з лїнолєум.
476

стити, що поруч сих „упорствующих“ є що найменше друге стільки таких, що хоч про око не зривають з православієм, але роблять се тільки з біди, уступаючи примусови, то будемо мати яких 200.000 людий, які не помирили ся з накиненою їм православною конфесією і тільки чекають можности виректи ся її.

Коли з кінцем минувшого року серед ріжних полемік російськими правительственними кругами було обіцяно внесене релігійного примусу, не у одного стало питане: щож буде з холмськими унїятами? Стрічавши ся з людьми з Холмщини й Підляшя, в тім числі і з дїдичами-Поляками, я знав, що сї унїяти, з опозиції до накиненого їм православія в російській формі, зблизили ся значно до місцевих латинських вельондзів і Поляків, потайки вчать ся по польски читати й молитись. Одним словом, російська бюрократия, вачавши від оборони унії в Холмщині перед латинїзацією й польонїзацією по повстаню 1863 р., своєю брутальною самоволею як раз вагнала наших людий до добровільної польонїзації, від котрої вміли вони себе боронити протягом пятесот лїт вадежности від польської держави й польської шляхти. И ставало питане — щож буде тепер, коли знесений той брутальний примус?

Відповідь на се давала до певної міри петиция холмских унїятів певної громади чи округа, перед кількома тижнями видрукувана в львівских польских ґазетах, де сї унїяти просили у російського правительства свободи звертати ся до римо-католицких сьвященників у своїх потребах і записувати ся до римо-католицкої конфесії.

Опублїкований тепер на Великдень царський указ зніс уже релігійний примус. Він позволяє православним, чи записаним до православної конфесії особам переходити на иншу релігію, чи вертати ся до тої релігії, до якої належали вони або їх предки давнїйше. Отже тї унїяти в Росії, що тільки силою були держані при православію, можуть зректи ся православія і перейти до иньшої конфесії.

Чи грецко-католицкий клир Галичини, що в своїм часї принав з повним співчутем проект орґанїзациї російским правительством народної унїятской церкви в Холмщині, очищена її від польских і латинських впливів, і вислав у 60—70-х рр. епископа Куземского і таких проводирів реформи як Попель, Криницкий і десятки сьвящеників, які потім повели своїх вірних на православіе, не почувають ся тепер до морального обовязку — прийти в поміч сим останкам унїятів, що стоять тепер на роздорожу між офіциальним обрусительним православієм і польонїзаційним латинством? Чи тепер, коли російске правительство дає їм можність рішати про свою конфесию, він не підійме заходів коло відновленя унїятского душпастирства — коли не в формі відновленої церкви, то бодай правильних місий серед сих унїятских останків? Чи конфесийний обовязок і національне почуте не кажуть ему доложити всїх можливих старань, щоб уратувати від латинїзациї й польонїзациї кілька сот тисяч холмских Русинів-унїятів?

Досї ми не чули щось про се нїчого, і тому уважали своїм обовязком звернути увагу на сю справу.

Ми не закриваємо очий на трудности. Рим, що своїм нетактовним поведенем попхнув російске правительство до переводу на православе холмских унїятів в 1870-их рр., не легко буде подвигнути й тепер до якоїсь відповідної інтервенциї в сїй справі, хоч масовий перехід унїятів на латинство властиво не повинен об йти ся без його участи, по мисли конкордату Російске правительство може бути не раде введенє унїятских духовних у свої границї, хоч тут річ у забезпеченю холмских Русинів від польонїзациї. Але по проголошенім ним тепер принципі толеранциї з ним можна говорити, і думаю, можна договорити ся.

Тепер ситуация вповнї ясна, так само й наглість справи, і потреба участи в сїй справі унїятского духовеньства Галичини. Поляки іронїзують, що російскі урядовці знїсши унію з антипольонїзацийних мотивів, з тих же мотивів тепер радять її відновити. Воно-б ще більше можна поіронїзувати з того, що Поляки, тридать лїт займавши ся „опікою над унїятами“, горлавши urbi et orbi про кривду, заподїяну унії в Росії, тепер, коли показують ся можливість відновленя унії, самі видають на неї засуд смерти й поручають своїм репрезентантам постарати ся, аби її не відновлено. Трудно докладнїйше в'ілюструвати перфідію тої опіви, а заразом і всю історичну традицию польскої релігійної політити на Руси... Але ми говоримо тепер про фактичну сторону справи. Не підлягає сумнївови, що російскому правительству, по знесеню унії, своїми руками її відновляти довгої трудно і не дуже мило, і для самої справи не зовсїм корисно (?). Сумнїваємо ся, чи схоче воно між тими сьвященниками, що тридать лїт „успішно поборювали“ унію, шукати охочих заявити свій перехід на унію. І маємо всяку причину думати, що унія склепана самими російскими руками, підпорядкована інтересам, розуміють ся, обрусеня і поліційно бюрократичним тенденциям, не знайшла-б довіря у народа, у тих „упорствующих і „колебющихся“. Не може нам бути приємна перспектива й унїятского душпастирства, переданого для сотворенія й переведенія в житє органам католицкої (латинськоі) духовної управи в Росії. Найбільш раціональним виходом було-б сформованє конфесійних громад тих упорствующих, з позіставленем їм повної релігійної самоуправи. В варшавских ґазетах появила ся звістка, що варшавскі унїяти звернути ся до адмінїстрациї в жаданем, аби їм привернено давню унїятску варшавску церкву. Се був би початок орґанїзациї таких громад.

Справа в кождім разї проволоки не терпить, бо коли раз польско-латинським чинникам удасть ся привести унїятів до вголошеня до римо-католицкої конфесії, і се вголошенє буде принате й санкціоноване, справа буде тим незмірно утруднена.

Уступки для Поляків в Росії.

Вчера оголошено постанову комітету міністрів що-до полеиш для Поляків в тав. Царстві польскім в виконаню точки 7 указу царя з дня 12 грудня 1904. Ся постанова заключає всї уступки російским Полякам на полї релігійнім і національнім і вістала затверджена царем, має отже обовязуючу і рішаючу силу. Ся інтересна постанова звучить як сліду є:

1) У всїх наукових заведенях варшавского учебного округа наука релігії має відбувати ся в польскій мові, через католицких сьвящеників, а в случаю коли їх нема, через професорів-католиків, отже Поляків.

2) Наука польскої мови має викладати ся безусловно ві всїх народних школах, а в середних державних для тих учеників, котрі сего домагають ся.

3) Поручає ся міністрови просьвіти предложеє внесень державній раді що-до науки в одноклясових народних школах варшавского учеб. округа також науки аритметики в польскій мові побіч російской.

4) Ві всїх приватних школах варшавского учеб. округа можуть бути всї предмети викладані по польски, в виїмкою російского языка, історії і ґеоґрафії, які мають бути безусловно викладані по російски.

5) Міністер просьвіти має видати заряджения, котрими мають бути скасовані всякі обмеженя що-до уживаня польскої мови учениками польскої народности в годинах позашкільних.

6) На університеті в Варшаві має бути отворений статовий лектораг польскої мови і специальна професура для польского языка і стилїстики — оба з викладовою мовою польскою.

7) Міністерство має вияснити, що в урядах громадских і парохіяльних римо-катол. віроісповідана та шкільних в ґуб. Польского Царства всї книги і документи мають бути виставлюзані по російски, але побіч російского языка може бути допущений і уживаний також язык, уживаний місцевою людностию. Начальники громад можуть з підвласними собі властями й функціонарями урядувати в виключно польскій мові.

8) Вироки комісарів для справ селянських як і постанови ґуберніяльних комісій для сих справ можуть бути доручувані також в перекладі на польску мову.

9) Міністер внутрішних справ має постарати ся, аби всї уряди селянські в границях Польского Царства були обсаджені особами, що володіють також польскою мовою, а се має бути переведене найдальше до дня 14 сїчня 1910 р.

10) Діловодство в товариствах і институциях приватних може вести ся також по польски, але кореспонденция з властями має відбувати ся і дальше в мові російській. Протоколи і документи у внутрішнім урядованю можуть бути споряджувані в обох мовах, польскій і російській.

11) Повисші постанови не відносять ся до місцевостей з людностию переважно литовскою або рускою у східних частях ґуберній люблянської, сїдлецкої, ломжицкої і сувальскої. Там уся манїпуляция і діловодство мають вести ся виключно по российски.

12) Мають бути внесені всякі обмежена що-до свобідного переселенія Поляків з Польского Царства до полудньово-західних ґуберній і Бесарабії, за дозволом лише дотичних ґенерал ґубернаторів.

13) Варшавский ґенерал ґубернатор має предложити через міністра для внутрішних справ державній раді проект заведенія институциї земств в ґуберніях Польского Царства.

13) Так само варшавский ґенерал-ґубернатор має внести через міністра для внутрішних справ проект закона для міст згідно з законом обовязуючим в решті держави.

14) Міністер рільництва має представити державній раді проект закона, котрим мають бути знесені обмеженя в набуваню державних (казьонних) земель в Польскім Царстві, так щоб могли їх набувати всї селяне, без огляду на віроісповіданє.

15) Міністер судівництва має предложити державній раді проект закона 1) що-до введенія в Польскім Царстві институциї почетних мировых судиїв і 2) при варшавскій судейскій Палаті рали присяжних позірених (адвокатів).

Отсе є magna charta польских національних здобутків в Росії, які в значній части звільнять „Польске королївство“ від російских впливів і обрусенія. Нема сумнїву, що при тих уступках вся адмінїстрация на провінції опиняють ся в руках Поляків і буде польскою, а російщина зведе ся виключно до стилїстичної формальности при урядовій переписці і виготовляваню документів. Також і шкільництво, особливо народне, стане виключно польске а і в середних школах здобуде польщина переважаючий вплив, дарма, що викладова мова остане ся ще на разї з малими виїмками російскою. Впрочім Поляки порадять собі системою шкіл приватних, де російщину обмежено вже лиш до науки самої російскої мова та викладу історії і ґеоґрафії.

Се все дає Росия Полякам тодї, коли руский елемент на галицкій Руси віданий в цїлости польскій кольонїзациї а польска ґаката, несфункціяльна і офіцияльна, убрана в австрийский мундур, робить все можливе, щоб Галицку Русь спольщити і зланектувати раз на все для будучої польскої держави.

Як то будує ся Польща на Руси.

З Немирівщини пишуть нам:

Дня 18 червня с. р., отже в саму неділю руских Зелених сьват, Немирів був видовищем великої „польской шопки“ тай великої „польскої ієрхпаради“. Ото згаданого дня відбуло ся „посьвенене штандару пулку немировского войск польских“, що краде ся під переклом „стражи огньовей ґімнней“!

Але нїм напишу що о сїй „польскій шопцї“, випадає менї дещо згадати з попередучих подій. Деякі польскі „паходки“ в Немирові забажали собі в 1899 році основати „польскі пулк“ під плащиком перекла „страж огньова ґімнна“. Але що сей полк буд би виглядав дуже а дуже никлий, тож сі „пахолки“ (польска штудерність!) постановили так: виберемо передше всю свою старшину, а коли вже будемо мати своїх до приказів, тогди повтягаємо до сеї „стража“ а властиво до „пулку польскєго“ руских молодців, і ось ми Поляки будемо приказувати, а руских молодців будемо мати до послушности, і сим чином наша „страж“, а властиво „наш пулк“ буде численний. Та польскі „пахолки“ грубо перечислили ся, бо рускі молодцї відказали ся належности до сего „пулку польскєго“, котрий властиво найбільше вмів попасувати ся гашенем огню в „брозарі“. Там способом „пулк польскі“ числив всего на всего лише 15 членів вже зі старшиною. Мимо так малої чисельности сей „пулк“ потребував дуже много „червоної“ води з броварю, на котру домагав ся ще субвенциї з громадскої каси. А що немирівска громадска рада не конче прихиляла ся до такого способу гашеня огню, тож члени вище згаданого „пулку“ на зліть громадї розвязали его, мовлячи: най псякрев горить і спалять ся вся громада“!

Та велике нещасте стало ся для немирівскої Польщі, і то таке, якого „коруна польска“ ще доси нїколи не зазнала. Ого в 1904 році за почином о. Івана Кипріяна, місцевого пароха, основало ся в Немирові пожарно-ґімнастичне товариство „Руский Сокіл“. Дня 29 мая 1904 відбули ся его перші загальні збори. Руских міщан явило ся досить, а вписало ся в члени аж 80. Головою „Руского Сокола“ вибрано на поручене вище згаданого пароха міщанина Івана Яртимця, засібного рільника і члена громадскої ради, котрий повинен був сею почестию гордити ся і при помочи свого пароха довести „Руского Сокола“ до гарного розцьвіту. Розпочали ся ґімнастичні вправи і походи. Відтак мали слїдувати вправи з сикавками, душеницями, драбинами і иньшими пожарними приборами. А що всї пожарні прибори посїдає громада, тож вниджено до громадскої ради і зверхности письменну просьбу о призволене сих приборів до пожарних вправ. Члени громади і громадскої ради — кромі одних Полякив, — отже всї Русини і Жиди, з радостию приняли орґанїзацию „Руского Сокола“; навіть деякі Жиди заявили охоту вступити в его члени, а громадский секретар, хоч Жид, лично порозумівав ся зі старшиною „Руского Сокола“, як би то найприхильнїйше відповісти на его просьбу.

Та коли так сьвітно заповідало ся житє „Руского Сокола“ в Немирові, ненадійно наче та громова та градова туча-хмара, спала на него немирівска „Польща“; передовсїм польскі „пахолки“ зачали розголошувати помежи немирівскими і околичними Поляками посторах, мовляв, Русини будуть різати Лях ів (а треба знати, що в сей сам час було гоненє гуцульских „Січий“). Ті-ж польскі „пахолки“ загрозили Жидам з громадскої ради ріжними шиканами, скоро би важили ся дати „Рускому Соколови“ пожарні прибори. Також межи радними Русинами запанував глупий жах, а навіть сам голова „Руского Сокола“ опустив того „Сокола“, бо мовляв,

---

— Чи не чуєш?

Ні! Перекрутила тепер цїлу історию. Лютила его так довго, що має вже досить. А впрочім не міг би вже говорити. Чудна річ: не був в силї проговорити ні слова! Нервові болї розривали ему голову. Відвернув ся до неї плечима.

А вона хапаючи ся руками за чоло говорила хрипким голосом:

— Коли менї не відповіш, то доведеш мене до нестями. До божевілля!

Нїчого не відповів. Був начеб спаралїжований. Не був в силї рухати ся, говорити, навіть думати. Було ему рівнодушне, що вона робить або говорить.

Але раптом в нервовім вибуху тихої розпуки вона стала товкти головою об стїл, так що аж склянки бренькотїли а вилки злетїли на поміст. Здавало ся, що збожеволїла з роздратованя.

Глухі удари голови об стїл збудили его з мертвечинни і безсилля. Скажений зірвав ся з крісла. Скандал! І що подумає про все те служниця? Брутально хватив її за рамя.

Чи ти одуріла?! Veux-tu finir!*) Veux-tu m'ecouter?

Здавало ся, що гнїв і роздразнене селїпили її. Прийшов на неї страшний вибух. Бігала по кімнатї ломлячи руки і не звертаючи на него уваги. Кричала жалуючи ся з жалем:

— Боже, Боже! Що се за нїкчемник! Г его благаю, молю, а він мовчить, мовчить наче заклятий!

— Veux-tu te taire!

— Що се за пожите, що за пожите! І я нїколи не увільню ся від сего чоловіка, сего негідника, негідника, негідника!

Він грозив беззвучним голосом неменьш роздратований:

— Як що не замовкнеш! Ну! Памятай на служницю! Памятай!

Навіть в сїй хвили переслїдувала его думка про дївчину, про сю чужу дївчину, підслухуючу певно кожде слово.

А Тіля жолувала ся дальше, ридаючи голосно:

— Ооо! Якби я так могла умерти! Якби я мала на стілько відваги! Як вів зі мною обходить ся! Ненавиджу тебе, ненавиджу! Чуєш? Ненавиджу тебе і повторю се кождому голосно!

Посліднї слова кинула ему в ще більшім крику.

І раптом запанувала тишина, дивна тишина.

Скажений, перепуганий, під'юджений думкою про служницю, маючи лице жінки осьось перед собою, повне ненависти, він ударив її двічи рукою в мягке тепле обличе.

Вона замовкла відразу і відразу перестала плакати. Споглянула на него счудована, навіть без замїту і злости, якби не вірячи, що се стало ся, стало ся справді!

В кімнатї запанувала раптом тишина, чудна тишина!

Висиджений упав на крісло при вікні дишучи глубоко, майже плачучи і споглядаючи бездумно перед себе.

Вона сїла на софі, тиха, без зачудованя і без скарги.

Годинник ішов дальше.

З кухні чути було шопіт самовара.

Хвилю сидїв при вікні. Тишина пригнїтала его незнаною вагою. Мусїв висповідати ся перед собою, викинути з себе жалї і сльози, — вирвати ся з сеї препоганої вязниці, в тої вязниці з чужою особою, служницею, там, за дверми...

Раптом зірвав ся з крісла отворив двері і взяв за капелюх і палицю. Виходячи оглянув ся. Сидїла на канапі непорушно і ридала. Шпидко збіг із сходів на двір...

* * *

Чула як вибіг, замкнув за собою двері і пропав.

Дивна якась відпорна сила дала їй неожидану міць запанувати над собою, думати про все хатро і вручно, без болю й жалю з приводу сего, що стало ся, а що відстати ся вже не могло. Вона не думала вже взагалї про нїщо, анї про себе, анї про него, анї про брутальне пониженя.

Тихо отворила креденс, вставила полумисок з котлетами на найвисшу полицю, де его нїхто не міг доглянути. Привдикала пса, дала ему з'їсти наложені на тарїль мужа котлети і ярини, дала ему вилизати і свій тарїль та з'їсти кусень пудинґу. Глядїла перед себе змученими очима; праве лице було дещо счервонїле.

Задзвонила.

Увійшла Іванна, трохи збентежена, але усьміхнена.

— Чи панї дзвонили?

Вона, ще більш збентежена, але не даючи сего пізнати по собі і відвертаючи лице від сьвітла, наклала поволи на тарїль пудинґу, а відтак сказала рішучим, але беззвучним голосом:

— Я забула про тебе... Пан так спішив ся... котлети трохи за тверді...

— За тверді?

— Так: Пан казав, що за тверді. Чи буде досить?

— Досить, прошу панї.

— А заяця з'ймо завтра. Сприч зі стола.

— Пан не мали навіть часу випити чаю?

— Ні. Пан дуже спішив ся. Мусїв вийти... Опісля можеш піти на годину до матери.

Сїла сумовійно на софі. Іванна сприятала зі стола і принесла самовар. Тіля взяла ґазету і читала, наслухуючи шелести в кухни.

Служниця внесла помите начінє і вставила до креденсу.

— Все вже готове?

— Все, прошу панї.

— Можеш тепер іти. Але за годину вертай.

* * *

Богу дякувати — служниця нїщо не запримітила!

Заголюкана й висипена, наче вся розбита, сїла при вікні на тім самім місци, де він сидїв перед тим.

Сидїла так довго мовчки: пригадувала собі тепер усе.

Раптом бухнула плачем, страшним плачем, горячою скаргою болю та смутку, і заповнила ним усе: і кухню, і покій, і цїле помешкане...

(З норвежского).

Конець.

---

*) Чи скінчиш? Чи перестанеш мене дратувати.

Ruthenisch 1b. 1905.

КОНКУРС.

Видїл тов. „Руска Бурса в Тернополи“ подає до відомости, що подана о принятє до бурси належить вносити на руки о. Петра Патрили, „Руска Бурса“, Тернопіль, найдальше до 10 серпня 1905 р. Принятих буде 120 питомцїв, учеників шкіл середних а условя принятя суть: 1) Батько (опікун) ученика мутить бути членом тов. „Руска Бурса“ в Тернополи. 2) Батько (опікун) ученика має виставити декларацию, що зобовязує ся платити точно з гори умовлену оплату. 3) Оплата за цїле удержанє (помешканє, харч, поміч в науцї, услуга, праня) виносить 30 корон. Біднїйші, що предложать сьвідоцтво убожества, можуть бути принятї за низшою оплатою, не меншою одначе від 17 корон. 4) Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять оглядини лїкарські з початком року шкільного. 5) При вступі зложить кождий принятий питомець одноразовий датокъ на інвентар в сумі 4 кор. 6) Кождий принятий питомець має привезти з собою: 6 пар бїля, 4 простирала, 4 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпиток, 4 ручники, подушку і коцик на лїжко. Має мати 2 одїня, плащ 2 пари обуви. 7) Питомцям не буде вільно мати пова бурсою нїякого занятя. До поданя треба долучити: 1) Сьвідоцтво шкільне (в злим усьпіхом не буде узгляднене) 2. Декларацию. 3) Сьвідоцтво убожества. 1—3

Від Видїлу „Рускої Бурси“ в Тернополи.

Цїна збіжа і других продуктів.

Львів 23 червня. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·10 до 8·25 а на термін 7·— до 7·10, *Жито* старе 6·15 до 6·30 а на термін 5·50 до 5·75, *овес* оброчний старий 7·10 до 7·30 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастївний 5·75 до 6·25, а броварний 6·25 до 6·50, *ріпак* 9·75 до 10·25 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастївний 6·50 до 6·75 а до вареня 7·25 до 9·25 *вика* —·— до —·—, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобин* 7·20 до 7·40, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова 7·15 до 7·50 а нова 8·— до 8·25, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 40·— до 60·—, біла 50·— до 62·—, шведска 45·— до 65·—, *тимотка* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 клґрів 25·50 до 25·75.

На лїто. Мешкання з 2 і 3 комнат з кухнями в Струтинї к. Долини. Гірські купелї, лїс, женитиця. Близшу відомість подасть Адмінїстрация „Дїла“. 567 1—5

Укінчена семинаристка глядає лекциї в інтелїґентнім домі на цїлий рік або на час ферий. Ласкаві зголошеня: М. Б. Адмінїстрация „Дїла“.

Потрібні: 3 учеників до науки столярскої, 2 учеників до малярскої, 2 учеників до сідлярскої в віцї над 14 лїт з укінченою 4 народною школою. Принятї мають мати своє убранє через час науки. Зголошеня приймає Іван Борис, Перемишль. 553 2—?

Комната на час від 15 липня до винайму. Меблї і харч на бажанє. Львів, Пекарска 16, двері 41. 547 5—8

Потребую карбового женатого, письменного, на вікт. Зголошеня до адмінїстрациї „Дїла“. 534 4—4

Молочарня в Березові середнім, коло Коломиї, п. в місци, філія Мшанської, висилає щодень 5-кільові пачки десерового масла по цїні 2·40 К loco Березів. 462

Курс Львівский

з дня 24 н. ст. червня 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	547 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земїв. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Земїв. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	584 —	594 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 20
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
» краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 90	102 60
» » 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
» » 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
» » 4% льос. в 56 н.	99 80	100 50
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	103 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
» » » 4½% (III. см.)	101 50	102 20
» » » 4% (IV. см.)	99 50	100 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 70	100 40
Позичка м. Львова 4% до 200 корон	98 10	98 80
» » 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 50
Льосы:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	88 —	96 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 30	254 30
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Надіслано.

Маттоні'ого 28

GIESSHÜBLER

природна щава алькалічна.

Яко добру і певну льокацию

поручаємо.

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на напитаднях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі **окуляри**, цвікери, лупи і всякі инші прибори оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Чому наші панї люблять

огіркове молоко Баляси? Бо воно вже за двома-трема разами ницить працї, веснівки, остуди і т. и., а шкірі надає білість, сьвіжість і нїжність молодости. Треба увязатк, щоби на кождій фляшці находило ся назвиско „Баляса“. Фляшка по 2 К; до того правдиво анґлїйске огіркове мило 1 К, огірковий пудер 1·20 К і огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптицї. Головний склад: Жигм. Рукер у Львові; Ф. Браєр в Перемишли на брамі 4; Райм і Сп. в Кракові. 105а 3—?

ЛІПІК

в Сляві, першорядна купілева місцевість.

Єдиноке горяче йодово-алькалїчне жерело (64° Ц.) на континентї.

Стация льонятаньскої зелїзниці (via Dugoselo). Крім того стация полудневої зелїзниці Пакрац-Лїпік. Преміоване в Будапешті, Відни, Льондоні, Римі і Бруксели. Знаменито уладжені термальні купелї, водолїчнице заведенє, інгалятория Буліна, дієтична кухня; лїчнице заведенє для офіцирів. Елегантний сальон, кавярня і реставрация, великий парк, прогулькова зелїзница, кашавця, знаменитї готелї, електричне осьвітленє. При ревматизмі, гостци, ішіасї, ломаню костий, катарі жолудка, кишок, міхура і т. д. ексудатах, при скрофулїчних і всяких недугах крови незрівнане. Підчас лїчничого сезону ординує 10 визначних лїкарів. Термальна вода в Лїпіку просто з жерела, а також у L. Edeskuty в Будапешті. Лїпіківску термальну сіль можна замовляти в купілевій дирекциї.

353 5 5 Всяких інформациї уділяє **Купілева Дирекция.**

На лїто!

Топірцї вибивані пацьорками від	3—15 К
Вишивані краватки	3—5 „
Гудульскі кептарики по	13 „
„ шапочки	2 „
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті)	2 „
Гердани в пацьорків	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляких дарунків, тутон і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає 397

„Соколський Базар“ у Львові, Руска І.

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 25/6 до 1·7 до побаченя:

ШАХ ПЕРСКИЙ у ЛЬВОВІ

занимаючи знимки хвилевого побуту через спеціяльного фотографа і подорож таха через **Первию і Кавказ.**

ВСТУП 10 кр. 53

РЕДАКЦИЯ

Бібліотеки для рускої молодіжи в Коломиї

поручає на **надгороди** пильности премії свого видання.

Цїнники або примірники на оказ на жаданє даром відворотною почтою. 533 3—3

Дешеве ческе пїре на постіль!

5 кг: сьвіжо дерте К 9·50, лїпше К 12. біле як пух миґке К 18, К 24, біле як сьніг і миґке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або аворот за оплаченим порта довуснаєть ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157

261 почта Шільно, Чехи. 1—8

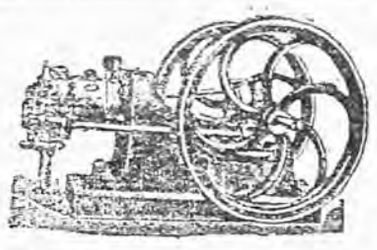

Мотори

бензинові і осучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані п. к. міністерством торговлї, з фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Гернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Контористи, цїнники і плани даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 сотики. 816 32—52

Шестий рік істнования.

Одинока руско-українська часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К піврічно а 2 К квартально.

Властитель і редактор: Бруно Гіжовский.

„КОМАР“ помішає статї в нашого політичного, суспільного і літературного жита і своєю сатирою та гумором боронить наш приязетений та здиханим прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР“ придбав в тосьідних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР“ повинен находити ся в кождій рускій патриотичній родинї і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара“.

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада Надзираюча Повітового Товариства Кредитового в Сокалї, стоваришеня зареєстрованого в обмеженою порукою, повідомляє отсим, що дня 12 н. ст. липня 1905 відбудуть ся в льокалї Рускої Бесїди в Сокалї о годинї 5 пополудни

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

сего товариства з слїдуючим порядком дневним:

1. Зміна §§ фів 8, 11 і 50 статута.
2. Вибір дирекциї.

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

Михайло Мельник секретар. *Сильвестер Вітошинський* председатель. 555 3—3

Дїйсно найлїпшим зі всїх средств, уживаних доси до праня льняного і бавовняного біля як мило, сода, порошок і т. п., є Шіхта ново-винайденій

Екстракт до праня і моченя

Марка Марка

„Похвала господинь“

Приметы: 1. Скорочує до половини час потрібний до праня. 2. Зменшує роботу до четвертої части. 3. Уживанє соди стає лишне. 4. Біле є часте. 5. Для рук і для біля є зовсїм нешкідливий, за що ручить підписана фірма. 6. Є дешевший своєю незвичайною видатностию від всяких инших средств до праня.

По одній пробі являє ся той екстракт для кождої господині і прачки необходимим.

Дїстати можна всюди.

Юрій Шіхт в Авсіг.

360 Найбільша фабрика того рода европейскім конинентї. 40—40

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і клїматичне заведенє*

(Зелїзнича стацыя в місци.)

Найсильнїйша солоно-йодово-бромова щава, котрої успішність є отверджена у всїх видах золзів (скрофульози), в недугах костий, шкіри і взагалї у всїх недугах, що вимагають приспішена віднови материї.

Уладженє заведеня взірцеві, осьвітленє електричне, водопроводи. На сегорічний сезон вибудовано два доми з 60 комнатами.

Лїкарі заведеня: доцент д р Антін Габрилевскій зі Львова і д-р Юлїян Станишевскій в Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лїкарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя значно дешевші. — Увільненє від такси на основі сьвідоцтв убожества уділяє ся лише в I. і III. сезони.

Заголовленя на мешканя, мінеральну воду, сїль, луг і муд приймає і всяких пояснень уділяє 394 6—8

Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цїнах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів

улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірцї і цїнники даром і оплатно.

Перторядні поручена. 410 21—22

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з усїхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порпів і хронічних недуг шкіри та пазухтів, прищів, також против червоности носа, відморожень і пекеня і т. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і вонях відрізняє ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против пасинок на шкірі та годові у дїтий, як також незрівняне косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцеринове-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напервумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом в поученем, як уживати.

Домагати ся треба з антиках і дотичних скленках виразно Берґера смоляного мила та уважати на умішену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикетї. Преміоване почесним медалем у Відни 18[illegible] і золотим медалем на виставі в Парижа 1900.

Всї инші медичні і гігієничні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Дїла, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского. Едварда Брікнера, І. Пінельса, Симеона Газ, д-ра Т. Зарицкого; в **Дрогеріях:** Петра Миколяша і С-ки, Ґ. Ґрінштайна, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У **Вашківцях** п. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 16—30

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Оповіщенє.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїні **2 кор. 50 сот.,** разом в оплатою почти але тілько за попереднім надісланєм грошей.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру“ Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїні 10 сот. за штуку.

Накладом „МОЛОДІЖИ“ вийшли слідуючі книжки:

ДВІ ДОЛІ (1 кор.), опов. Єзг. Мандичевского, крівь блькаду (1 кор.) опов. Ю Верна і

ЩО МОЛОДИМ ПРО АЛЬКОГОЛЬ ЗНАТИ ТРЕБА (10 с т.) Поручаєсь до закупна по зниженій цінї на нагороди пильности! 549 3 3

При замовленю 10 прим. порто не числить ся!

Becher & Hildesheim, Відень

ФАБРИКА ОГНЕТРЕВАЛИХ КАС

сталево-опанцирених уладжень для щадничих кас, банків і. т. п.

Першорядний фабрикат.

Центральне бюро Відень I., Passauerplatz 2.

Умірковані цїни.

ФАБРИКА X, Quellengasse № 155.

Головне заступництво для Галичини

МАРКО ФАЕРШТАЙН

СКЛАД МАШИН

Львів, ул. Городецка ч. 51.

Ілюстровані катальоґи машин і кас висилаю на домагане даром і оплатно. 480 5—6

Знаменито прасоване біле

дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО **КРОХМАЛЮ**

Фріца Шульца јип. Акц. тов. Еґер і Липско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS“ і „ЗЕЛІЗКО“.

Можна дістати всюди в картонах.

451 6—28

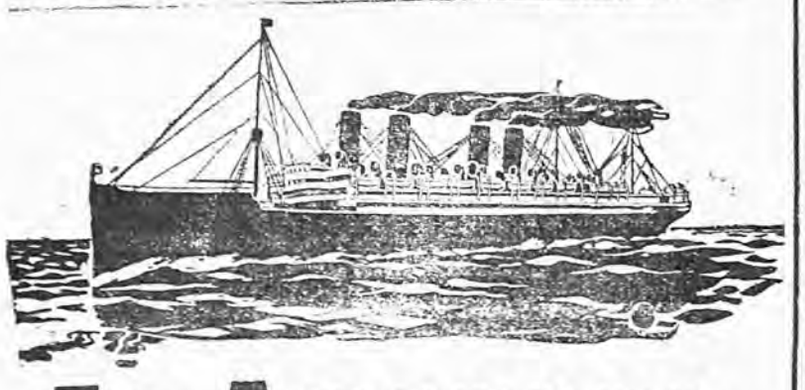

До Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходїв

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфнарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 13—50

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безперечно найбільший вибір.

Частинна сплата дозволена за попереднім устним або листовним порозумінем. Безперечно найбільший вибір.

Реномована і загально звісна фірма

Товаровий дім „Au Louvre“

у Львові, ул. Сикстуска ч. 6 (пасаж Гавсмана)

поручає свій обильно і богато заосмотрений, склад всяких можливих родів диванів (також церковних і перед вівтарі) диванів, портиер, фіранок, хідників, кап на столи і ліжка, церат, лїнолеум, колдер, коців, дерг на коні та всяких инших декорацийних предметів по дуже низьких, конкуренцийних цінах.

За надісланем нам почтової марки за 10 сот. висилаємо наші богато ілюстровані цїнники, в котрих є описані також льняні і бавовняні товари, мужеске і дамске біле, шкфони, полотна, столове біле та инші важні артикули з обсягу домового господарства. Замовленя з провінциї полагоджує ся відворотно.

Для уникненя похибок просимо зважати докладно на нашу адресу.

З поважанем

Управа фірми: ТОВАРОВИЙ ДІМ

„AU LOUVRE“

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

3256 13—37

На іспити шкільні.

ОБРАЗКИ РУСКІ з рускими підписами (картонові) власного накладу по 80 с., 1·50, 1·70, 1·90 кор. за 100 шт.. **МОЛИТВЕННИКИ** від 40 сот. до 10 кор. в рускім і лат. язицї, **МЕДАЛИКИ РУСКІ** і хрестики, поручає Вел. Духовеньству як також П. Т. Учителям шкільним, Вп Предсїдателям рад шкільних і всїм Вп патріотам руским:

Торговля образів і предметів реліґійних

Онуфрея Петра Довгана

в БОРЩЕВІ (BORSZCZÓW.) 552 3—8

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, ватканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корч і біль, влагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляшонів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену велику охоронну марку з черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві

Аптикаря **A. THIERRY** масть з центифолії

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з ценитифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму. або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прегради (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блювок, капелюхів, рукавичок, гальок, шльофроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолїв, парасольок панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує ся відворотно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19 (ріг ул. Собіского). 3/6а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиер, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Вповажн. сьвящеників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства ринок ч. 10 по слїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тїточка Ганна“ і „Два старші Богомільці“	36 „
3.	Житя св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
7.	Гетманьскі свати	50 „
8.	На послуханє до Відня	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Мелания	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
13.	Цїкаві розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Лїнкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория України-Руси (з образками)	30 „
24.	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвеник „Хвалите Господа з небес“ в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
26.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом	2 К 40 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Бідний ученик з VI. кл.

глядає лекциї на селї від 1-го липня до кінця ферий вакацийних за умірковану заплатою Зголошеня до Редакциї „Дїла“ під буквы Л. Г. 2—3

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цінах найнизше торговых фірма 425 12—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) ренти вдовам, зглядно сиротам по своїх членах, 2) придане на річ третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра есть здорова і не переступила 60 рік житя.

Перший віддїл, *обезпеченє рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий віддїл дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих писем Товариство не приймає. На відповідь належать долучити почтову марку на 10 сотків.

В житю вже нїколи!

не лучить ся рідка нагода **лиш за зр. 3·75** дістати отсю знамениту збірку товарів.

20 штук зр. 3·75.

20 штук зр. 3·75.

1 реформ. кишен. годинник анкер-ремонтоар, що добре ходить; 1 правдивий ґольдиновий панцирний ланцушок; 2 штуки перстенів з імітованого золота найновійшого фасону, з іміт. бриллянтом; 2 штуки спінок до манжетів Gold-double, ґільош. з механїзмом; 1 дужа гарна брошка, 3 штуки спінок на груди (chemisetts); 1 пат. спінка до ковнїрця, 1 чудова шпилька до краватки, 1 футерал до годинника; 1 кишеневе зеркальце з етуї, 1 шпилька до блюзи, 1 олівець, що дає ся причепити з механ. приладом, 4 предмети, що викликують загальну радість. Всї ті 20 величаних предметів разом з год. анкер-ремонтоар коштують лише зр. 3 75.

Ті самі 20 предметів, але замість з реформ. годинником анкер є **1 золотим годинником електро-ремонтоар**, що зовсїм заступає правдиво золотий годинник (зовсїм як на образку) з 3-літною ґарантією за добрий хід лише зр. 6·75.

Що не подобає ся, відміняєсь радо, тому ривико виключене. Дістати можна за попереднім надісланем гроший або за пістяплатою. 513 3—?

Louise Wachsman

Wien, VI. Haydngasse 17 G.

Важна пересторога!

Пересторігаємо Вповажн. публику в ві власнім інтересї, що декто пробує фабрикувати розганні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестер гаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистійшу омасту до страв.

Заступає вповнї масло, смалець, солонину і т. п.

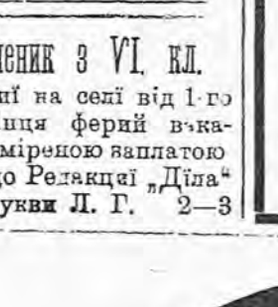

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ“ в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль“ не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 кґ. brutto за цїну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 кґ. 653

Для ґуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошурки і лїкарскі сьвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цїлій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

ц і к. надвірний доставець

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

пани наложать на мене грубі податки, або вкуплять менї яку крепку кару. І так висше згадана просьба „Руского Сокола“ вістала до нинї не полагоджена. З того велика шкода для цїлої громади, бо в нещасній годинї пожару не буде належитого поратунку. А хто буде винен? Чи не сї „пахолки“!

Щож дальше! Ото польскі „пахолки“ чим скорше зібрали ся репарувати „страж оґньову ґмінну“ без участи Русинів і Жидів, але за те поскликали дїдичів з чужих громад, іменно-ж щирецкого дїдича, Поляка чистої крови Кароля Крузенстерна, щоби поміг боронити загрожену немирівску „Польщу“ перед „Руским Соколом“. Ну і зрепарували „страж оґньову ґмінну“ а властиво „польску“. Зажадали від громадскої ради віддання пожарних приборів, справленя нового одягу і колпаків та иньших витребеньків. Громадска рада зі страху перед „польским войском“ віддала все, а о „Рускім Соколї“ лише має добру згадку. Щоби ся польска „страж“ — заборонено „польскості“ в Немирові, не пропала, стали нею опікувати ся чужі дїдичі, як з Радружа, Смолина, Іницка, переляпений прусак з Вороблячина, та польскі загорілці з немирівского суду і уряду податкового.

Як кождий військовий полк маніфестує ся на зверх хоругвою, тож постановила „немирівска Польща“ обдарити немирівску польску страж а властиво „пулк польскі“ штандаром. В тій цїли відбула ся в Немирові дня 18 червня с. р. велика „польска шопка“ і велика „зїркпарада“ —„poświęcenie sztandaru“. На сю „шопку“ запрошено пожарні громадскі сторожи з Яворова, Любачева і Рави руської з музикою. „Шопка“ відбула ся на ринку, в костелї і під костелом. Ринок був украшений польскими фанами, а на пожарній шопі був причеплений „польскі оржел“. Штандар заосмотрений польскими емблемами посьвящено в костелї. При посьвященю кумували дїдичі з дїдичками, тай кумував також оден Русин від поради, міщанин Федьо Каніпіньский, що то его родина перед кількома лїтами мала слїдство о зморчин убійства дитини, а котрий тепер в заступнику заступника немирівского війта; кумою ему була Анастазия Комусїньска, переляцьована своїм мужиком Поляком — на мягку Русинку. Такі Поляки ласкаві Русинам!

При нагоді посьвящення „штандару“ були також промови. Дїдич Крузенстерн говорив про „славне місточко Немирів“ (не знав в чім ся слава, хиба в тім, що в Немирові доси нема людскої школи, а власне з причини самогож Крузенстерна!) і о „крулю Собєскім“, як талапав ся по багнищах немирівских лїсів. Владислав Кранц, другий Поляк чистої крови, накинув ся своїм звичаєм мокрим рядном на Русинів; що то мовляв: Русїнї мишьон, же ми Поляци робіми бунт, а ми робіми тилько страж оґньовон“. Пісни „Єще польска не зґінела“ не було кінця.

При сїй польскій шопці було велике збіговище; збігли ся і Русини, бож се день недільний і сьвяточний. Русини міщани, особливо молодшої ґенерациї, пильно приглядали ся польским шопкам, та вислухували польских перехвалок на Русинів, та намотували собі на вус, щоби відповідно відплатити за се польским „пахолкам“, коли до сего наспіє принагідна хвиля!

Вечером того дня відбув ся польский фестин з гулятикою на фільварку дїдича Крузенстерна у Воробляничї, на котрий попиентала ся також заснїчена голова немирівского „Руского Сокола“ — Іван Яртимець зі своєю донькою і жінкою, що „не вмів ні писати ні читати, але знав паньску роль грати“, щоби там помагати вкупувати стовпи під будову Польщі в Немирівщинї, та не менше вторувати Полякам при сьпіваню „Єще польска не зґінела“! Ну тай відбула ся польска гулятика, „шальона гулятика“, якій приглядали ся та прислухували ся селяни з Воробляничва, зітхаючи: „ой коби ніч, та цїп в руки!“ Та нїм ніч наспіла, то польскі „пахолки“ розійшли ся, бо побоювали ся пословиці, що ніч має свої права.

Тепер ще на закінчене докину своє слово. Як можна бути так відважним, як ті польскі „пахолки“! Вони зорґанізовали ся в „польске войско“, висьпівують „Єще Польска не зґінела“, постарали ся о польский „штандар“, котрий посьвящував польский ксьондз, одним словом, се чисто польска, а не громадска орґанізация, а надуживають пор кла „громадска (ґмінна) страж оґньова“, та сьмїють смоктати громаду Немирів, зложену у переважі з Русинів і Жидів, вимагаючи від неї гроший то на плящі то на инші одяги та витребеньки, в котрих вызиваючо парадують яко Поляки? Думав би хто, що членів сеї „польской (пардон ґмінної) стражи оґньової“ страх богато, а то всего 20! Громадска сторожа пожарна повинна бути основана за почином всїх громадян Немирова і зложена з членів всїх народностий, які замешкують в Немирові, а не так як ті польскі „пахолки“ вчинили, що зліпили „польску сторожу огневу“, а назвали її „громадскою“. Вільно польским „пахолкам“ основати собі свою сторожу огневу, але своїм коштом удержувати її, ніколи однак не присвоювати собі поречка „громадскої“ і не обрабовувати громаду з гроший. Вільно „польскій сторожи огневій“ за призволом громадскої власти вправляти ся громадскими пожарнями приборами, але не вільно ставити перепон для таких вправ „Рускому Соколови“.

Русини і Жиди, замешкалі в Немирові повинні чим скорше війти ся на громадске віче і грімко запротестувати против уживання „польскою сторожею огневок“ поречка „громадска (ґмінна), і проти давана з громадскої каси якого небудь сотика на сю виключно польску сторожу огневу!

Русинів напоминаю, щоби чим скорше оживили „Руского Сокола“, а громадску раду в Немирові взиваю, щоби „Рускому Соколови“ призволила громадских пожарних приборів для пожарних вправ. Надто при приключеню якого пожару в Немирові повинні Русини і Жиди вміти відповідно поступити з польскими „пахолками“, що то лише беруть ся приназувати, отже Русинів і Жидів уважають собі за підчинений елемент. При сїй нагоді мушу заапелювати також до повітового видїлу і повітової ради, щоби чим скорше зробили лад межи „Руским Соколом“ а „польскою сторожею огневою“ в Немирові, бо пізнїйше можуть повстати дуже прикрі подїї, яких вину будуть мусїли собі приписати повітовий видїл і повітова рада!

На закінчене не можу затаїти і сего обурення супроти тих Русинів пожарників в Рави руской, Яворова і Любачева, що важили ся взяти участь в немирівскій польскій шопці, і сим причинили ся до більшого звеличення її та помагали ставити стовпи під будову Польщі в Немирівщинї. Приміром — межи равскими пожарниками знаходив ся і Винницкий, Русин, брат руского купця в Рави руській, та член видїлу читальні „Просьвіти“ в Рави руській!

Руский Сокіл.

З ради державної.

На вчерашнім засїданю палати послів по відчитанню інтерпеляцій і по кількох відповідях міністра внутрішніх справ на давнїйші інтерпеляциї приступлено до дальшої дискусії над буджетовою провізорією.

П. Поповичі (з Буковини) відпирає докори (зроблені в одній інтерпеляції руских послів), мов би православну церков на Буковинї румунщено. Бесїдник каже, що Русини здобувають чим-раз більшу рівноправність, а навіть привілеї (той пісоньки, як бачимо, научили ся буковинські Румуни від галицких Поляків — *Ред.*). Церковні власти боронять ся (!) лише перед деструктивним національним духом (що польска звалось би воно сепаратизмом — *Ред.*). З уваги на агітацию Русинів („молодих Русинів“) против церкви (!) бажав бесїдник церковного собору, дозволеного вже цїсарем, зложеного по половинї з духовних і сьвітских людий.

П. Романчук в інтересї руского народу домагав ся подїлу Галичини на часть вахідну і східну, заселену головно Русинами, мотивуючи основно те жадане, і зазначує, що заспокоєне того жадання запобігне тому, щоби руских гроший уживано на відбудованє Вавелю. [Dziennik polski замічав, що бесїдник у своїй промові повторив вміст статї „Дїла“! — *Ред.*]. В острих словах ударив бесїдник на адміністрацийні власти східної Галичини. *Опісля указав на справу Валявского,* вибраного лише завдяки виборчим надужитям, та ґратулює державі таких виборчих успіхів і таких набутків. Дальше жалує ся бесїдник на переслїдованє і гнет Русинів і каже, що обовязком правительства є безсторонна справедливість; правительство повинно утисканих боронити перед противником. Вкінци заявляє, що поки австрийска політика що-до Русинів не зміниться основно, русні посли мусять против кождого правительства стояти в як найострійшій опозициї. (*Оплески.*)

П. Шенерер протестував против заповіджених президентом міністрів уведеня ческого языка до внутрішнього урядованя в Чехах; бар. Гавч стає ся тим способом грабарем державного нїмецкого языка. Заведенє ческого языка у внутрішнім урядованю буде також ступнем до здїйсненя ческих праводержавних аспіраций, а для Нїмців кінцем всякої поваги і значіня. Переходячи на справи угорскі, критикує бесїдник заяву бар. Гавча і безчинність комісиї, вибраної для розслїдженя і управильненя відносин Австриї до Угорщини. *Опісля виказує,* що резолюция Банфія, ухвалена угорским соймом, *о скільо відносить ся до участи* Угорщини в спільних видатках, є неправосильна і нелеґальна, бо угода, зроблена між двома сторонами, не може бути змінена лише одною стороною. Бесїдник заговідав нагле внесенє в справі розвязаня зязку з Угорщиною, домагає ся внесенє §. 14-ого і виказує програму Всенїмців, котрі домагають ся приключеня нїмецких країв австрийских до нїмецкої держави. Бесїдник кінчить окликом на честь нїмецкого цїсаря, наводить з его мальборскої бесїди слова о знованю славяньскої бути, упевнює, що Всенїмцї є горячими поклонниками ідей Бісмарка і кличе: Heil Deutschland!

По тім дискусию замкнено і вибрано ґенеральними бесїдниками п. п. Порчіца і Бянківїя. Оба бесїдники жалували ся на занедбане Дальмациї, а п. Бянкінї домагав ся автономії для хорватского королївства на випадок полагоди угорской справи.

По кількох фактичних спростованях відослано буджетову провізорію до буджетової комісиї.

Дальше приступила палата до нарад над нагим внесенем п. Шенерера, щоби візвати правительство до вступних кроків в цїли розвязаня спільности з Угорщиною.

П. Шенерер, мотивуючи своє внесенє, указав на резолюцию Банфія, ухвалену угорским соймом, і каже, що є обовязком палати дати на те відповідь.

Президент міністрів Ґавч заявляє, що правительство не возьме участи в дискусиї, а лишає палатї суд над тим, чи після так довгого засїданя *можна допустити до голосо*вання над так важною справою.

П. Резель каже, що обовязком палати є взяти в сій справі становище без огляду, з котрої сторони вийшло внесенє.

Коли мало ся відбути голосованє, показало ся, що в палаті є лише 89 послів, для того задля браку комплету замкнено засїдання. Всенїмцї кличуть „Елен Ко пут!“; п. Іро сьпівав народний гимн. Наступуюче засїданє назначено на понеділок о 3 год. по полудни.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Петербургска аґенция оголошує, що вість, яку Daily Telegr. дістав в Токіо, мов би армія Лїневича була Японцами з усїх сторін окружена, є видумана. Японцї стоять перед лїнією российского фронту; Росияни бачно слїдять рухи японьскої армії.

Льондон. З Ґунчуліна доносять, що Японцї заатакували праве крило российской армії; бій тревав без перерви.

Токіо. Урядово доносять: Дня 21 с. м. коло Їнхану российска піхота в силї 1000 людий атакувала японьскі патрулї і посувала ся наперед. Коли ударила на Хайндяншан, японьске войско відперло її і гнало за нею завдаючи тяжкі страти. В полудне того дня появив ся невеликий віддїл российской піхоти на горбах межи Ґапенґаном і Лїнятуном, а артилерия заняла горби Лїптевазну та остріловала горби на північ від Лянгентуну. По кількох годинах бою Японцї вигнали неприятеля і заняли ті горби. Досе те положене не змінене.

Льондон. Доносять, що Лїневич опускає свою першу оборонну лїнію, але не на те, щоби мав уступати з лїнії Кірин-Чунчу, а лише, щоби свої сили згромадити на головній боєвій лїнії.

Токіо. Японцї вигнали вже Росиян в північної Кореї. Над рікою Туменом находять ся вже лиш слабі віддїли российскі.

Петербург. Комендант Порт-Артура ґен. Смирнов, на свою просьбу увільнений з японьского полону, вертає вже до Росиї.

Вашинґтон. З урядового жерела доносять, що российско-японьскі переговори трохи спинили ся задля недуги Лямздорфа. Рузвельт не дістав еще відповіди Росиї на остатні пропозиції, що відносини ся мабуть до розумку. У всякім разї не значить се, щоби в переговорах наступив застій.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Кабінет ухвалив дня 22 с. м. свою димісию і Фесервари предложив ві цїсареви. Цїсар димісию відкинув.

Будова каналів.

Відень. Росия має внести протест против намірені будови галицких каналів, бо сї канали відтягли би воду з Вислы.

З Росиї.

Петербург. В Лодзї прийшло до уличних борб. Збудовано барикади, котрі військо здобувало штурмом. Убитих є 50 осіб, 200 раненых. Панує загальний страйк. Має бути заведений загальний стан военний.

Варшава. З причини судової розправи Окшеї, котрий кинув бомбу на поліцийну екіпозитуру, запинено працю майже у всіх варстатах.

Петербург. В деяких мястах коло Єлисаветгороду хлопи розігнали робітників спроваджених з инших місцевостий. В порті Теодозиї застрайкували робітники.

Петербург. На помічника министра Булиґіна Смольского (?), виконано вчера рано атентат трома выстрілами з револьверів. Виконавці атентату утекли. Перед тим під віддїлом поліциї експлодувала бомба, наслїдком чого убило кільканайцять поліцийнтів.

Мароко.

Берлін. Французкий амбасадор передав вчера нїмецкому правительству ноту о французско-анґлійскій ноті в мароканьскій справі. Говорять, що ся нота не усуне непорозуміня між Нїмеччиною а Францією в справі Марока.

— **Заробки в Прусах.** До Прус потреба богато фабричних і полевих робітників. При фабричній роботі плата денна 2 до 2·50 марки після зручності, в акорді можна заробити 3, 4 і більше марок. Харч добрий, коштує денно 80 фен. Инші видатки, як каса хорих, асекурация і пр. виносять місячно 5 до 6 марок. Вік людий 18 до 30 років. До сих робіт можуть приїздити охочі без попереднього зголошеня до бюра, самі мужчини, коли вони відповідають вимогам. До полевих робіт в половині з жінками за попереднім зголошенем. Білєт брати просто до Осьвенціма. В дорозї просимо не слухати намов наших ворогів, котрим наше бюро є сонцю в оці. Всякі письма просимо рекомендувати для певности. — *Руске бюро посередництва в Найберунї.*

НОВИНКИ.

— **Подїл ради шкільної краєвої.** Під сим заголовком подав „Słowo polskie“ вісточку, що власти намірюють утворити в Кракові філію вової ради шк. кр., а се тому, що нова рада є за великим тілом, щоб могла успішно урядувати. Ряд сему „поділось“ правильний, в компетентних сферах говорять о подїлї як о річи довершенїй, а навіть призначено вже віцепрезидента радника Ґермана. Проектований подїл мав би для нас значіня що найвисше теоретичне. Именно виказав би він, що домаганя Русинів що-до подїлу були оправдані, так як свого часу потверджував се ґр. Пінїньский, коли ще став польским гакатистом, виражаючи потребу подїлу адміністрациї Галичини. Дальше видно з сего проекту, що рад домаганя а властиво аргументи Русинів в засаді признав, але намірює перевести їх як тепер, коли нова орґанізация ради шк. кр. забезпечена правним законом і не дасть ся скоро зміняти. Практичних користий утворене краківскої філії не дасть нам нїяких, а навіть може принести шкоду, о скільо наше положене вже тепер не в найгірше, так що дальше погіршене фізично не можливе. Именно рада шк. кр. скинувши в себе тягар західної Галичини, буде прямо мати більше часу і енергії переводити у нас польонїзацию. „Рад“ певно тому не буде противний, так як і тепер, принимаючи проект з певностю не буде руководити ся як ради інтересом руского населеня. Мимо того „Słowo polskie“ пише, що се було би першим кроком до подїлу Галичини на східну і західну „w formie takiej, w jakiej go żądają Rusini“.

— **Шевченкове сьвято в Станиславові.** Зі Станиславова пишуть нам: Оподї відсьвяткували станиславівскі Русини Шевченкове сьвято і то головно заходами кількох одиниць, яких не вспіла остудити в роботї ні загальна апатия та дрімучий настрій станиславівских патриотів, ні на кождім кроцї перепоною стаючі більші або менші амбіциї льокальних „музиків“. На вечір склалась велика програма, хоть не конче так добірна та відповідна. Військова орхестра 24 полку відограла довгу старанно Вербицкого VI симфонію та Ґріґа другу суіту „Peer Gynt“. Звісний баритоніст п. Людвіґ відьпівав з великою силою чутя одну з безсумнївно найкрасших і мелодийних композицій Лисенка: „Менї однаково“ і Січинського „Як почуєш в ночи“. Шкода лишень, що акомпаніямент до сьпівів п. Людвіґа був менче щасливий, особливо при другій пісни. На концертї дала ся нам у-перше пізнати п. Оля Вахнянинівна. Симпатичне exterieur, звісний голос, а передусїм ся безпретенсийна щирість і свобода, з якою молода сьпівачка віддала дві солёвої пісоньки — зробили велике вражінє, чого доказом були невмовкаючі сплески довголї повздержливої під тим зглядом станиславівскої публики. П-ні Січиньска відограла дуже поправно першу часть знаного концерту Шумана. П-ні Січиньска є рішучо не пересічна піяністка, шкода лишень, що вдала відразу в так скоре темпо, в наслїдок чого вискала що правда технічна сторона продукциї, та разом й затерлась не одна субтельність самої композициї. Піяністці супроводжала орхестра, хоть не все рівно. Цїлість доповнили дві декламациї, скрипкове соло та звісна читачам „Дїла“ промова д-ра Копача. Хори станиславівского „Бояна“ випали слабо. Вражаюча недостача сопранів і тенорів, загальне незісьпіваня, притім довільні експерименти в динаміці, ритміці і темпі сьпіваних творів Колесси та Лавріського — ось весь, що дало ся сконстатовати на виступі хору стан. Бояна. По концертї відбув ся комерс при великій участи станиславівскої та замісценої інтеліґенциї, а голова „Бояна“ п. Дрогомирецкий в щирих і теплих словах подякував всїм, що чимнебудь причинилась до звеличаня памяти украінського ґенія — забув лишень згадати про тих, що усунулись цїлком від участи в концертї... А було їх досить; були між нами й такі, що минувшого року на комерсї говорили богато про громадскі обовязки. Гей гей в нас все „великих слів велика сила, тай більш нїчого“... — *Журек.*

— **Перші загальні збори філії Руского товариства педаґоґічного в Чорткові** відбули ся в комнатах „Руской Бесїди“ дня 1 червня 1905. Зібраних повитав короткою промовою управитель школи п. Добромильский, а опісля обняв провід о. Маланюк, парох Павшівки. По вписї в членів філії, приступлено до вибору видїлу. Головою вибрано с. Михайла Медвецкого, а видїловими пп. Добромильского, Юрчильского, Воротилова і Городиского. З черги наступили внесеня членів і при тім виявили ся оживлена дискусия над потребою заснованя селянської бурси, над уряджением викладів та відчитів і т. п. В члени товариства виписало ся 62 учасників. Замітна річ, що найстарші учителї Русини відтягнули ся від участи в зборах і не виписали ся в члени товариства.

— **Вечір „Сокола“ в Бучачи.** Філія львівского товариства „Сокіл“ в Бучачи повстала перед роком і стягнула над 60 членів в кружок, що сходинами, прогульками, вправами членьскими щораз більше розбудкує бучацких Русинів до суспільного житя. *Дня 22 с. м. відбув ся в сали* „Бесїди“ вечер товариства, на котрий зложили ся промова, точки вокальні і вправи рухові. Вправи сокілок на місци з чертьоборотами були уложені симетрично. Рухи нїсон були за мало ріжнородні і могли видця знудити. При виконаню вправ випали звороти ніг, перекрути пальиць рівночасно, під таким самим кутом і з привадою. Шість других будувало шість вільно стоячих веж. Начерк вже був гарный. Цїлість робила вражінє додатне. Уклад вправ булавами лучив малі і великі колеса перед і за туловищем. Мимо того, що добір був за трудний розвивнуло вправляючих шість членів більшу свободу і певність. Коли би ровміри компанії Бесїди позволяли на вищий гимнід і розставлене ся, була би ся точка найгарнїйша. Найстаранийше виконали свої вправи сокілки. По вичерпанню порядку слїдували танці. Публика

зібралась досить численно. Присутні були відпоручники зі Станиславова і Львова.

— **З діяльности на провінції.** Пишуть нам з Заліщиччини: Першого дня Зелених сьвят отворено в Костільниках, заліщицкого повіту „Січ“. На зборах було много гостий своїх і в сусїдних сіл Галичини і Буковини. Присутними були і виголосили відповідні бесіди: Юрий Князький учитель в Буковини, і д-р Охримович, адвокат, в Заліщик та п. Стернюк, властитель торговлї з Заліщик. Орґанізацию „Січи“ заняв ся п. Князький, буковиньский учитель і „кошовий“ сеї „Січи“ Онуфрій Левчук, господар. В той спосіб повстала перша „Січ“ в заліщицкім повіті. — *Свій.*

— **Невигідний товариш клюбовий.** Як звісно, між репрезентантами руского народу в парляментї находять ся і такі „представителї“ як посли Гладишовский і Длужаньский, котрих вибрав польский комітет для виборчих розбоїв звісними штучками, а котрих відтак заанектував до свого бл. п. клюбу пос. Барвіньский. Сї „репрезентанти“ визначають ся тим, що майже ніколи не забирають голосу, а пос. Длужаньский не уважає навіть за відповідне являти ся в парляментї. В одній справі однак виявляють оба сї посли вийомкове заінтересованє і діяльність, а именно в справі підвисшеня конґруи для духовенства і в справі посад духовників в ц. і к. австрийскій армії. Хитрі з біса знають, що в той спосіб будуть могли блахманити очи наївним в часї евентуальних сьледуючих виборів і найти прихильників для розбиваня руских сил. Навіть „koło polskie“ розумів інтерес і кождим разом відступав голос своїм руским пупілям, кілько разів наведені справи приходять на порядок нарад. Та тим разом лиху штуку утяв пос. Гладишовский своєму товаришови Длужаньскому. Забрав голос при дебатї над підвисшеням конґруи, лишаючи Длужаньскому уже лиш хиба такі менше вартні останки, як кілька місяць для капеланів в ц. і к. австрийскій армії. З тої причини повинно би прийти між обома послами до поєдинку, а на другий раз радимо їм, нехай тягнуть „жереб“, бо лиш в сей спосіб не будуть мати причини до взаїмного ворогованя.

— **Компромітуючий процес.** На днях відбув ся в Кракові перед судом присяжних процес проти Каролеви Стоцівському редакторови „Gazet-и podtatrzańsk-ой“, обжалованому через Миколая Галіковского, бурмістра, Йосифа Райского, Івана Ваґнєвского, Івана Крулічка і Андрія Чубернata, горожан і радних м. Нового Торгу о обиду чести, поповнену друком і вимушене. Процес завінчив ся вчера засудом обжалованого на три місяцї вязниці. Оборонцї приватних жалібників внесли зажалене ізза низького виміру кари. — Перебіг процесу мимо того, що не відкрывав ніяких великих шкандалів анї деморалізациї, мимо своєї так сказати, партикулярности, всеж таки дуже інтересний а навіть характеристичний. Читаючи справоздане з розправи, мимоволї нагадуєш Гоголевого „Ревізора з Петербурга“. Що там на такій забитій провінції не дїють ся! Взаїмні відносини так помотані, інтереси так входять один в другий, що ніхто не може бути безпечний — по крайній мірі своєї доброї слави. Кілько їх там в бурмістрів і радних і всяких чесних горожан, на кождім з них тяжить бодай один більший або меньший грішок. Хто з вас без гріхів! кажуть собі поважні райцї. І всїм з тим добре. Аж з'являть ся якесь індивідуум, називає себе „редактором“ і починає — чистити атмосферу. Бідні „грішники“ як довго можуть, окупляють ся, хто дошками, хто меблями, хто ковбасою, дехто векслем, а дехто таки і готівкою. „Пан редактор“ стаєть ся пострахом цїлого міста, бо, мовляв „хтож з нас без гріха?“ і „ануж він довідаєть ся, а може вже й знає“. Але „пан редактор“ уповаючи на своє високе становище „представители преси“ і на місию своїм пером нормувати в Новім Торзї відносини, попав трошки в пересаду і перетягнув струну, ну, і мимо того, що різник продавав смердяче мясо, а у кс. пробоща дїяло ся таке, на що не можна дивити ся поліції, мимо того, що староство не замкнуло публичного дому, хоч повинно було се зробити, а п. Райский не міг вирахувати ся з громадских гроший — мимо того всього „пана редактора“ поставлено перед суд. Можна собі представити, як мусїв він дібрати ся до печінок батьків і горожан міста Нового Горгу, і який був ненаситний Підчас переслуханя сьвідки зізнавали в острахом, боячись, щоб їм не вирвало ся яке слівце, котре певно „пан редактор“ спамятав би собі. Деякі отверто заявляли, що его боять ся. Властитель столярнї каже, що „редактор“ за побрані меблї анонсував его в своїй газетї, але се анонсоване лише пошкодило ему, бо ніхто не хотїв йти до столяра, що анонсує ся в такій шматї! П. Крулічак взяв від громади дошки на громадсві роботи, ужив їх на що инного, а для громади дав своїх дощок — лїпших. Але хто знає... чи були те саме варті. В кождім разї громада не стратила. Таке було підчас цїлої розправи. І видко: Відносини шкандальні, деморалізация, перекупство на дневнім порядку і справдї треба, треба чистити тую Авґієву стайню не тілько в Новім Торзї. Чиняж вина, що в браку лїпшого „Геракля“ беруть ся за тую роботу людцї, що самі мають на собі більше „гріхів“ як волося на голові, натури неспокійної, бурливі, авантурничі, одним словом, деструктивні елементи. Чия вина?

— **Віче „Straż-и“ в Познаню** відбуло ся по-сполїдної неділї при співучасти широкої польской публики. „Straż“ — се орґанізация, що має противдїлати „Ostmarkenvereiн-ови“, а вже власне мало виказати потребу „Straż-и“ і вязати польску суспільність до попираня сеї орґанізациї. Очивидно, товариство потрібне і бесїдникам прийшло без труду се виказати. Суспільність горячо взяла до серця гадку иніціаторів. Варта собі однак в промов бесїдників дещо спаматати, бо воно дуже підходить і до нас: „Мусимо приготовити ся — говорив п. Хлаповский — на се, що в німецкім народї не найдем нїякого союзника, а радше що всї Німцї стануть проти нас і нам прийдеть ся перейти через цїле пекло шикан, бойкоту, безправства. Инший говорив: „На основі конституциї Поляки і Німцї мають однакові права. В практицї дїють ся инакше“. — Ті Німцї, то варвари, мають вовчі апетити, їх самовола є безграничне, вони приносять встид культурному сьвітови, істория буде з ними рахувати ся... Чи не так панове польскі патріоти, що?

— **Цїсарскі санкциї.** Цїсар санкціонував ухвалений через галицкий сойм проект устави о правних відносинах стану учительского публичних шкіл народник в Галичинї і проект устави, силою котрої шпиталь в Турцї одержав характер загального краєвого шпиталю.

— **Самоубийство.** Поїзд тягаровий їдучи в Ярослава до Пшеворска 18 с. м. переїхав рядового 89 п. п. Стефана Лаврука в Завидови, що кинув ся під колеса поїзду з жалю за судженою, що пішла за иншого. Колеса машини відтяли ему голову.

— **Убийство.** В Волчицзновичах прийшло до бійки між двома братьми Федьком і Іваном Шыбрунами. За Іваном обстала его жінка, а се так розлютило Федька, що добув ножа з-за холяви і пхнув ним Іваниху в живіт, так що та небавом померла. Федька арештували жандармеріа.

— **Промисловець в Варшаві.** Минувшої пятницї зголосив ся до одного з варш. фінансістів інтересант, представляючи до есконтованя вексель кн. Любомірского на суму 6.000 рублів. Фінансіст не мав на раз повної квоти і дав лише 1.000 р. зачету. Нещасте хотїло, що ще перед виплатою остальної квоти удав ся сей фінансіст до свого знакомого, а сей оглянувши докладно вексель, набрав переконаня, що вони фальшовані. Банкир удав ся до інтересанта, а сей заявив, що векслї одержав від п. З. Д. М., знаного молодця у варшавскім товариствї. Зажурені капіталісти побігли до готелю, де панок мешкав, але — вже було за пізно. Случай сей викликав в Варшаві сензацию, бо п. Д. був там дуже популярний, а навіть — написав драму.

— **Бійка між росийскими офіцерами.** З Токіо пишуть, що між росийскими офіцерами в японьскій неволи прийшло до острого конфлїкту. Адмірала Небоґатова і инших офіцирів, що неранені попали в полон, прочі бойкотують. Не поздоровняють їх і не розмовляють з ними. Вкінци одні кинули ся на других і счинили таку бійку, що аж японьска комісия мусїла робити порядок.

— **Нова повість Толстоя.** Небавом має вийти з друку нова повість Толстоя. Героєм повісти є селянин і двох его синів, з котрих один працює при батькови, а другий приманений міським житем шукає занятя по фабриках. Автор переводить паралельну між обома братьми і на основі своїх морально фільософічних поглядів виказує, що лише життя на лоні природи заховує чистоту душі і совісти, а місто має вплив деморалізуючий.

— **Відгомін трансвальскої війни.** Комісия для провірки надужить при доставах підчас війни має одержати широку повноважність, а оповіщена приготовлює внесене з наганою для ряду за допущене тих надужить.

— **Як довго живуть птахи?** На се питанє є ще богато хибних поглядів і люди легко менше ціпюють вік птахів, як се є в дійсности. Найдовше живе з поміж птахів лебідь. Се річ доказана, що він може жити і 300 лїт. Природник Кнауер оповідає в своїй істориї, що бачив кілька соколів, в яких один мав 162 роки. Також супи і орли доживають пізної старости, як пр. один орел, що згинув в р. 1819, зловлений 104 лїт перед тим, вже тоді числив богато лїт житя. В р. 1824 згинув в цїсарскім замку в Шенбрунї білоголовий суп, що прожив у неволї ні менше ні більше лиш 118 лїт. Папуги зловлені і освоєні можуть жити поверх 100 лїт. Водяні птахи переживають кілька людских поколїнь. Також гуси і зозулї можуть дожити пізного віку, а круки живуть нераз по 100 лїт. З домашної птицї когут живе 15 до 20 лїт; кури гинуть далеко скорше. Житє сьпівучих птиць пропорціонально коротке, бо прим. соловій живе в клїтцї не довше як 10—15, а канарок 12—15 лїт. Бузьки живуть досить довго, пастівки не більше як 10 лїт.

— **Дрібні вісти.** Рада м. Товмача надала почесне горожанство старості Евгенови Свободі.

Віче нотаріяльних кандидатів відбуде ся у Львові 25 червня в канцелярії нот. субститута Телесницкого.

Швайцарска союзна рада не позволила осісти в Швайцарії двом жіночим монашим чинам, що зайшли сюди з Франциї.

Вчера (в пятницю) відбула ся на львівскім университетї промоция Якова Повозника, ц. к. судового аскультанта, на доктора прав.

З товариств.

Завтрішня прогулька до Рудна заповідає ся гарно, бо барометер віщує на завтра погоду. Прогульковий комітет з рамени „Кружка укр. дівчат“ з відпоручинами „Сокола“, „Акад. Громади“ і „Основи“ уложив добірну програму забав і танців при музиці, яка нарочно виїздить зі Львова з прогульковцями. Можемо надіятися, що львівські Русини не лише з патриотичних мотивів, але і з товариских згляднів сим разом зрезигнують з поїздок до Бруховичи чи до Янова і солїдарно возьмуть участь в прогульці до Рудна, де також мають четинний шіс і реставрацию. Зелізниця там і з поворотом коштує разом 60 с., а вступ 30 с. Дохід призначений на „Опіку над служницями“. Від'їзд з гол. двірця до Зимної води-Рудна о 4 год. 10 мін. поворот до 10 год. — *Комітет.*

— **Подяка.** Видїл читальнї „Просьвіта“ в Комарні сильдає сим сердечну подяку Впв. хорови академиків за ласкаву співучасть в вечерницях Шевченківских, які відбулись в Комарні дня 20 с. м. 1905. — За видїл *о. В. Петрик* голова, *Д. Ольжовий* секретар.

Малий фейлєтон.

Сонети Олекси Коваленка.

В душі зима.

В душі зима та лютії морози
Найшли собі привітну теплу хату.
І сум розвів сім'ю свою крилату,
Застигли там мої гарячі сльози.

* * *

Тепер дарма мені усї погрози,
На зік забув тяжку свою я втрату,
Будую знов осеню я багату
Під вітами стидливої мімози.

* * *

По вік туди не пущу вже нікого,
Но дам сквернить помешкання сьвятого,
А будуть там вітать лиш думи чисті.

* * *

Коли втомлюсь я зимно від роботи,
Піду туди спочить, забуть турботи
І воскресить хвилини променисті...

6 листопаду 1904.

Грім.

Гремить, гуде далеко грім весняний
І будить дух він у живих істотах,
Що тонуть в зні й дрібних, пустих турботах,
І пада скрізь, неначе старець пяний.

* * *

Земля на гул озвала ся до його
І враз життя прокинулось повсюди,
І сповнилось усе чуття сьвятого,
Нектар легкий наповнив хворі груди.

* * *

І ожила завмерлая природа,
Над всїм давно панує ясна врода,
І щастя скрізь лунає без упину.

* * *

У серці рай і пишне вільне сьвято,
І рій думок вітає скрізь завзято,
І славить Мир таємную хвилину...

7 листопаду 1904.

Весна в осени

Були часи, коли мовчали люде,
І голосу никали ся свойого,
Зневірившись в розцьвіт добра сьвятого,
І думали, що так до віку буде.

* * *

Але тепер слова лунають всюди:
„Настав вже час, відродженя людського,
Не буде більш катюжництва гидкого,
Не будуть більш вже знати горя груди“.

* * *

„Прийшла до нас весна давно бажана
І принесла нам щастя всїм кохана“.
Нове життя вдихнула в наші душі.

* * *

І чуття скрізь побідний гімн свободи
І сходять ся до купи всї народи,
Які живуть на морі і на суші...

11 листопаду 1904.

Чи зна' хто з вас?

Чи зна хто з вас, що робить ся на сьвіті?
Чи дума' хто про долю України,
Про те, що люд наш у темноті гине,
Що край увесь в руїнах, не в розцьвіті?

* * *

Чи вирвала-ж у вас холодну сльозину
Людська нужда і нерозважне горе,
Кривавих сліз розлите катом море,
Не вже повз їх ішли ви без упину?

* * *

Невже зійшлись ви на пусті розмови,
А до братів в душі нема любови,
І ви усї живі, ходячі трупи?

* * *

О, ні, не йму сьому я й краплї віри,
Во я-б тодї здурів од тяжної зневіри
І втік би геть із вашої я вупи!...

20 листопаду 1904.

Відозва.

Ваша Всечестности!

Користаючи з нагоди, вважаю ваше товариство реальність (так зв. Дяддиківку) в Мостисках, складаючу ся з муроване (перед 11 лїтами) партерового дому, ремиз (прачкарнї, комірки і стайні) і города (280 сяж. квадр.) на суму 7 800 кор. Товариство заплатило вже готівкою 1800 кор. а решту 6.000 кор. має заплатити дня 1 серпня 1905. Через купно реальности збижили ся ми надзвичайно скоро до цїли визначеної в часї заснованя товариства „Народний Дім“, бо маємо вже осередок не лиш для товариства повисшого імени, але взагалї осередок для цїлого народного житя нашого повіту, через що справа „Народного Дому“ в Мостисках, набирає і загальнонародного значіня. Яке значінє для Русинів (особливо мостиского повіту) має власний „Народний Дім“ в центрі повіту, се можна собі легко уявити на прикладі домів „Sokołów“, Gwiazd, Kółek rolniczych, Towarzystwa szkoły ludowej і т. п. twierdz na kresach. Без ласки „Sokołów“ і т. п. або Жидів Русини не мали би найчастїйше в містах на своїй власній земї, місця (льокалю) на уряджене якого небудь народного торжества, зборів, концерту або представленя театрального (як се стало ся перед кількома тиждними в Мостисках з дружиною Буковинця Левицкого, котрому „Sokół“ в Мостисках не позволив салї, „bo dla Rusinów sali nie ma“. Міста у сходній Галичинї майже зовсїм стрчені для Русинів, головно задля утрати через Русинів власних реальностий по містах. На місци наших міщан розсїли ся Поляки і Жиди і випирають нас щораз дальше з нашої землї. Кожись Русинам в Мостисках не вільно було мати своєї церкви і доси Русини в Мостисках майже чужинцями, а яка-небудь наша народна робота не мала анї осередка анї сильної підстави.

Народ наш насадухав ся досить „великих слів“ ріжних агітаторів, а не видячи ясних-небудь реальних цїй, результатів, не підносив ся на дусї, попадав в апатию, стратив охоту, енергию і довіре до народних дїячів і до своєї інтелїґенциї.

Справа Народних Домів по повітах є отжа справою всїх Русинів і тому є народним обовязком кождого Русина доложити свою цеголку до їх будови. Тим більше повинна лежати на серцю кождому сьвідомому Русинови справа „Народного Дому“ в его власнім повітї, бо тодї справа стає ся ему близшою і більше его власною, а в своїй хатї своя слава і сила і воля“.

В инших повітах Русини грубими сумами причиняли і причиняють ся до будови своїх Народних Домів, а Русини нашого повіту жертвували доси на будову Народного Дому в Мостисках, в своїм власнім повітї, недви — аж сором сказати! — суму 137 кор. 18 сот.

Отсим просимо Вашу Всечестність о ласкаве заохочене своїх громадян, знакомих і сусїдів, щоби бодай по 1 кр. від кождої голови жертвували на будову „Народного Дому“ в Мостисках і о ласкаве заняте ся збиранем тих жертв. В нашім повітї є майже 50.000 Русинів. Если би кождий Русин жертвував 1 кр., то утворила би ся сума 1000 корон. Відозву тую просимо подавати з рук до рук кождому сьвідомому Русинови. Спис жертводавців сголосимо, заглядно розішлемо доперва по дни 1 серпня 1905. Мостиска, дня 15 червня 1905. За заряд: *Д-р Полянський, З. Скварко, Д. Горневич.*

— **В селянській бурсї в Бучачи,** заснованій філїєю „Рус. тов. педаґоґічного“ найдуть від вересня с. р. помішене ученики передовсім 3 і 4 кляси школи народної. Поданя о принятє мають вносити родичі або опікун найдальше до 10 липня на руки проф. Винара. До поданя належить долучити: а) Декларацию родичів, свідко обовязують ся платити місячно гонорию, а кілько натуралїями. Найменша оплата місячно 8 корон. б) Карту переписну на відповідь. Батько або опікун принятого мусить вписати ся в членн „Руского тов. педаґоґічного“. — *Від Виділу філії тов. педаґоґічного в Бучачи.*

Дирекция „Ризниці“ в Самборі повідомляє Вч. духовеньсво і Впов. учителїв, що сими днями дістала новий наклад малих образків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. удїляє ся 10%. 488 1—6

Відзначене. На основі декрету ц. і к. Уряду двірского вістали п. п. Фрідріх і Норберт Кунер властителї фірми **Емануїл Кунер & Син**, одинокі фабриканти знаного **„КУНЕРОЛЮ“** відзначені титулом „ц. к. **Доставцї Двору**“.

Календар на Гр.-кат.: нині (субота) Вартоломея, завтра (неділя) Всїх Сьвятих, позавтра (понеділок) Акакиния; — Рим. кат.: нині Івана Хрестителя, завтра Проспера, позавтра Івана.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чортковї. Салї власна (на Вигнанцї, коло церкви.) Початок о год. 8 вечером. В неділю дня 25 с. м. „В народї“ конкурсова народна драма в 5 дїях Стащенка; в вівторок 27 с. м. „Міщани“ сцени в 4 дїях М. Горького; в четвер 29 с. м. „Катерина“ опера народна в 3 дїях Аркаса; в суботу 1-го липня „Жидівка вихрестка“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Тогобочного; в неділю 2 липня „Ой не ходи Грицю“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Александрова і Старицкого; в вівторок 4 липня „Анонїми“ знаменита шутка в 3 дїях Девалереса і Марса, в перекладї Й. Стадника. — В репертуарі опери: „Продана наречена“ і „Галька“. — Абонамент на 6 вистав 10 корон.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека университетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 8—6). — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за згодженем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Ч. 131. **Львів понеділок 13 червня (26) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Панас Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише на попередним застереженем. — Реклямації неопечатані пільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поднякі і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

Час відновити передплату на 3 квартал зглядно місяць липень. При тім пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

Бесїда пос. Романчука

виголошена в державній раді д. 23 червня 1905 р. при буджетовій дебаті.

Висока палато! В остатнім часі зайшли два випадки, що кидають ярке сьвітло на австрийску політику що-до Поляків і на галицкі відносини; одним є найвисше письмо до галицкого намісника в справі Вавельского замку в Кракові другим пригода бувшого посла Валевского і остаточно зложене ним посольского мандату.

До цїсарского приватного письма, котрим колишна столиця польских королїв має бути перенята на резиденцию австрийского цїсаря і на її відбудоване обіцяно річну підмогу, Поляки загально приписують велике політичне значіне. Вони розуміють его в тім значіню, що воно признає польскі аспірациї оправданими і заступає їх.

При тім признає ся, що те письмо могло появити ся без протесту котроїсь в сусїдних держав хиба лише під впливом теперішних, сьвітом потрясаючих випадків, якими є війна на далекім сході і заколоти в Росиї. Та сим також стверджує ся, що Австрия з теперішних клопотів Росиї, против котрої вона від довгих лїт утримує в Галичинї сильну армію і мілїони за мілїонами видавала на будову кріпостий, не уміла жадної иншої добути користи, як признане польских аспірацій.

Та ми, Русини, не потребуємо дбати про Австрию більше, ніж вона сама дбає про себе. А втім, коли би польскі аспірациї лише так далеко сягали, щоби ходило о відбудоване польскої держави в етнографічних границях, то ми й против того нїчого би не мали. Але ті аспірациї сягають, як відомо, далеко дальше; у всякім разї розтягають ся вони також на сходну Галичину. А против того мусимо рішучо запротестувати, щоби сходну Галичину признавано правною частию якої небудь польскої держави чи польскої країни.

Східна Галичина є так історично як етнографічно руским краєм. Вона оставала аж до р. 1340 під руськими князями і королями; опісля загорнула її Польща против вонї і маємо опору Русинів; вкінци при першім подїлї Польщі в р. 1772 взяла її Австрия вирвано як руску країну і то на підставі инших претенсий, ніж Галичину західну.

Вона і тепер еще мимо польскої кольонїзациї і мимо спольщеня одної части первісно руского населеня має переважно руский характер, бо дві части населеня належить до рускої народности, а лише одна складає ся з Поляків, Жидів і Нїмцїв.

Длятого мусимо домагати ся, щоби східну Галичину віддїлено від західної і щоби утворено в неї окремий врай; сего вимагає впрочім також практична увага на адміністрацию, бо при теперішнім стані Галичина з своїм простором і 7½ мілїонами мешканців є занадто великим, в цїлій Европі одиноким адміністрацийним обшаром.

Мусимо дальше протестувати против того, щоби до відбудованя чи то віднови Вавельского замку уживано руских податковых гроший. [*Браво!*] Коли Вавель має значіне лише для західної Галичини і скоро его відбудує ся лише за польскі гроші, то не тілько нїчого не маємо против того, але можемо навіть з деякою симпатиєю відносити ся до тої справи, як взагалї до всяких змагань, звернених до самостійности.

Оскільки справа Вавельского замку освітлює австрийску політику що-до Поляків, остільки справа Валевского кидає сильне сьвітло на відносини галицкі, а особливо на австрийско- польску адміністрацию Галичини. П. Валевский вийшов послом в руского виборчого округа; вибрано его малою більшостию голосів против руского кандидата, коли польский, під опікою правительства остаючий півурядовий центральний комітет виборчий і галицкі адміністрацийні власти ужили до того всеї сили, якою розпоряджають, і при тім не відурались всяких противзаконних способів. Отже правительство на те уживає в Галичинї найбільшого напору, на те цїлком не зважає на свободу виборів, на те допускає ся насильств на руским народї, на то нарушає закони, щоби польскому колу доставляти таких членів як Валевский! [*Дуже добре!*] І се ж бо не одинокий випадок. І так пр. попередчиком п. Валевского був п. Богданович, в котрим, коли вкінци скінчив ся его мандат, було би може ще погавїйше випало, ніж з п. Валевским. Але против Русинів кождий кандидат є добрий, скоро лише хоче досить гроший обернути на вибори [*Дуже добре!*], хоћби і в тім намірі, щоби їх опісля з доброю лихвою відбити собі. [*Дуже добре!*] А щоби перепертн вибір п. Богдановича, ужито крім инших, звичайних в Галичинї незаконностий ще й таких насильств, що одного руского виборця жандарм заколов багнетом з заду [*Слухайте!*], а кількох виборців покалічено. Так виглядають в Галичинї вибори против Русинів; такими способами і за такими людцями побивають ся д. к. власти [*Браво!*]; таким способом виходить польске коло на найсильнїйше і тим самим найбільше вплывове сторонництво в державній радї, а руский клюб являє ся одним з найслабших і найменше вплывових, хоч оба клюби репрезентують майже рівне числом населенє.

Гратулюю австрийским правительствам, гратулюю австрийскій державі таких успіхів і таких здобутків! [*Признаня*].

Подібно як до державної ради, переводять ся в Галичинї вибори також і до сойму. Польский центральний комітет виборчий і державні власти звели число руских послів до маленької жменки 13 послів при загальнім числї 161 соймових послів. А коли потому польска більшість ухвалює закони, Русинам вор жі, то центральне правительство невинно умиває руки і чим скорійше подає такі закони до санкциї, бо вони ніби то в законним виразом волї подавляючої більшости. [*Признаня*]. Так було, щоби не згадувати про давнійші випадки, в остатних роках в законами о бюрах посередництва працї, о рентових осілях, о краєвій радї шкільній.

Правительство могло би бодай в адміністративній дорозї давати Русинам деякі полекші та заспокоювати деякі їх потреби. Але центральне правительство визбуло ся щодо Галичини своїх прав і своєї власти на користь краєвого правительства, так що галицкі краєві власти є властиво для нас не другою, а заразом і третою інстанциєю. Перед волею намісника гнуть ся міністри навіть в таких випадках, як пр. в справі уміщеня руской гімназиї у Львові, де в супереч всяким заміткам, робленим в міністерстві, держава за маду, але положену і менше варту площу запчатила о 10.000 зр. більше (*Шкандал!*), ніж жадано за далеко більшу і лїпшу, бо намісник гр. Пінїньский хотїв зробити прислугу одному збанкротованому шляхтичеви. (*Окліки*).

Дозволу на руске бюро посередництва працї Русини не могли добити ся, хоч старало ся о него так позажне руске краєве товариство, як „Просьвіта"; але польскі і жидівскі шинкулярі діставали такий дозвіл без перешкоди. Заведене руской викладової мови в народних школах руских громад стрічає ся з найбільшими трудностями; руські учительскі семинарії мусять собі Русини, той найбіднїйший нарід в Австрії, утримувати з власних фондів, бо нема таких шкіл державних. (*Окліки*). У Львові маємо приватну руску семинарию женьску, а тепер заходять ся запожити мужеску семинарию в Коломиї з фондів приватних. (*В Кракові маємо також приватну семинарию женьску!*) Але мужеских приватних семинарий у Поляків нема, бо нема потреби.

Деинде признано засаду, що народом управляти могуть лиш его власні урядники і судити его могуть лиш его власні судиї. Але в Галичинї в політичній адміністрациї руских урядників майже зовсім нема, в инших адміністрацийних урядах руских урядників нароком переносять до польскої части краю, а противно польских урядників, що зовсім не знають рускої мови, до рускої части; в руській східній Галичинї лише четверта часть судиїв і судових урядників належить до рускої народности; в руских народних школах нема руских учителїв, бо шовіністичні польскі директори і професори в учительских семинариях самовільно обмежують число руских учительских кандидатів. (*І польских кандидатів брак!*) Але польских учителїв насипають до руских шкіл.

Далеко ще гірша від легіслятиви є для галицких Русинів екзекутива. Бута і самовола польских адміністрацийних властий, а особливо поодиноких урядників не знає границь і проявляє ся часто в заперечуваню найпростійших політичних і національних прав, в спиняваню успішного розвитку, в найріжнороднійшим переслїдованю руского населеня, занятого при національній роботї.

Повтаряю те, що я тут уже раз сказав, що анальогію до австрийско-польскої адміністрациї Галичини можна найти лише в Угорщинї (*Браво!*) або в Росиї, а сего цїлком певного факту не обвалять нїякі заперечуваня.

Ви, мої панове, з напруженем ждали заяв п. президента міністрів. Для нас, Русинів, не могли вони мати жадного інтересу. Політика австрийских правительств що-до Русинів уже від кількадесяти лїт утвердила ся, — все одно, чи Тафе, Баденї, Кербер чи хто инший стоїть на чолї правительства.

Правда, був час, що Австрия спеціяльно звертала ся до Русинів против Поляків і Мадярів, коли сї хотїли від неї відорвати ся, і тогдї Русини принесли їй не маловажні услуги. Але в того часу Русинів вже давно віддано Полякам, у котрих за сю дешеву цїну правительства купують собі поміч. Нема другого народу в Австрії, котрого би хоч в приближенню подібним способом пожертвовано его противникови; всюди, навіть супротив далеко менших народів, уважає ся бодай на якійсь позір справедливости, коли не на справедливість. Лише що-до Русинів не уважає ся за потрібне мати яку небудь увагу.

Длятого звертаємо ся з докорами не так против Поляків, як против австрийских правительств.

З Поляками оставмо в борбі майже тисяч лїт; і хоч з нашої сторони є се лише

Може епохальна книжка.

(*Написав д-р Іван Копач*).

Маю на гадцї „Очеркъ исторіи украинскаго народа" проф. Мих. Грушевского, виданий в осени р. 1904 в Петербургї (типографія товарищества „Общественная Польза", 8°, сторін 8+380, цїна: 2 рублї = 5 корон). Се короткий огляд історії нашого народу від найдавнїйших часів аж до нинїшної хвилї, який проф. Грушевский виготовив був для своїх викладів в Парижи в „русской школѣ общественныхъ наукъ" весною р. 1903.

Як звісно, проф. Грушевский видає від р. 1898 велику „Історію України-Руси" (у Львові) в повним науковим апаратом; доси появило ся повних чотири томи і половина пятого (перший і другий вже навіть у другім виданю): всї разом обнимають час в цїлости до кінця XVI віка*). Названий що йно очерк є властиво коротким витягом із онтого великого дїла, очивидно, о скільо воно вже друком видане, а бодай в рукописи викінчене. З огляду на се, що велика „Історія України-Руси" обчислена на вісїм великих томів — приміром І. том у другім виданю, що обнимає історію нашого народу „до початку XI. віка" т. зн. до р. 1000, має сторін 628 і коштує 7·50 корон — з огляду на се, кажу, названий короткий очерк мусить мати спеціяльну свою вартість для широкої публики: за малі гроші в невеличкій книжцї дістає вона без тяжкого наукового балясту властиво все, що єї може інтересувати, в згущеній есенциї. Правда, ту матеріяльну і зверхну вигоду мусить вона платити тим, що, не маючи поданого наукового апарату, не має вона й можности контролювати автора. Але — руки на груди! — чи богато людей перед широкої публики є таких, котрі, не пройшовши спеціяльної до того школи і не засвоївши собі методів історично-фільольоґічної критики, були би в силї і з науковим апаратом провірювати твердженя фахового історика тої міри, що проф. Грушевский, — навіть коли-б мали до того час, охоту і вроджену здібність? То дарма: до певної границї треба все і всюди вірити „на слово" дотичному фаховцеви, а достовірність его оцїняти его добросовісностию, котрої пробним каменем все буде і мусить бути не те, скільки він разів помилив ся, лиш те, скільки він разів написав щось — неторично — против свого лучшого переконаня. Кажу „неторично", бо вже знайдуть ся без сумнїву в кождій галузи людского знаня другі „фаховцї", котрі таких промахів своєму „конкурентови" певно мовчки не пустять — в імя правди або зависти, все одно.

„Очеркъ" проф. Грушевского, виданий в Росиї і для Росиї по великорускн, удостоїв ся за тих кілька місяцїв від своєї появи вже дуже численних рецензий в ріжних російских видавництвах. Я приведу тут кількана-поважнійших і найавторитетнїйших — умисно в оригіналї, щоби слова вийшли як найавтентичнїйше.

І так журнал „Русская мысль (февраль 1905 стр. 59 библіогр.) пише: „Безспорно, что въ книгѣ г. Грушевскаго найдется не одно утвержденіе, по поводу котораго можетъ возникнуть ученое разнорѣчіе — Тѣмъ не менѣе книга г. Грушевскаго должна быть признана цѣннымъ вкладомъ въ нашу литературу и усердно рекомендована нашей читающей публикѣ".

Рецензент журнала „Міръ Божій" (февраль 1905 стр. 49 библіогр.) В. Сторожевъ пише між иньшим: „мы находимъ справедливымъ обратать особенное вниманіе читающей публики на въ высшей степени содержательную работу львовскаго профессора, положившаго въ нее такъ много усилій, знанія, труда".

И. Житецкій, рецензент „Вѣстника Европы" (мартъ 1905 стр. 410—422) пише на вступі своєї обширної рецензиї: „Это — первая цѣльная и общая, достаточно популярная исторія Украины, научно — обоснованная и использовавшая всѣ новые источники и новые труды въ области русской исторіи. Но не только въ одномъ томъ, что трудъ профессора представляется новинкой и удовлетворяетъ давно назрѣвшему среди читателей интересу къ малорусской исторіи (объ этомъ свидѣтельствуетъ огромный спросъ на нее въ первые же мѣсяцы по выходѣ въ свѣтъ), — состоитъ значеніе работы М. С. Грушевскаго: она цѣнна, не смотря на нѣкоторые недостатки, сама по себѣ, безъ всякихъ посторонникъ цѣлей и соображеній (стр. 411)".

Рецензент „Журнала Министерства Народнаго Просвѣщенія" Н. Чечулинъ пише між иньшим: „мы съ большимъ удовольствіемъ привѣтствуемъ книгу г. Грушевскаго, какъ произведеніе вообще талантливое, а въ отдѣльныхъ своихъ частяхъ, мы готовы сказать, превосходное (ЖМНП, апрѣль 1905 стр. 399).

Також і рецензент „Кіевской Старины" (май 1905) В. Черепинъ хвалить „строго научный, спокойный тонъ изложенія, чуждый малѣйшаго оттѣнка, тенденціозности" (стр. 232) і говорить про „огромное, культурное и національное значеніе" Очерка. „Его роль безусловно велика въ долѣ пробужденія національнаго самосознанія, воспитанія общественности и выработки взглядовъ въ молодыхъ поколѣніяхъ... „Очеркъ исторіи укр. народа" долженъ стать настольною книгою нашего юношества (стр. 233).

Я гадаю, що тих виписок досить. В їх пять в хронольоґічнім порядку і всї вони, як бачимо, надзвичайно прихильні, а годі припустить, щоби вони — в таких поважних органах — були тенденційні. Преціньтакий „Журналъ Министерства Народнаго Просвѣщенія" — то навіть урядовий орган. Правда, були деякі й „неприхильні" рецензиї. Бодай одну з них доводило ся нам свого часу бачити в нашім львівскім „Галичанинѣ" „нѣкоего" Пазлова, передруковану з харківского провінціяльного писемка „Мирный Трудъ". Та якось дуже пахла мені ся ніби учена рецензия духом minorum gentium.

„Очеркъ" проф. Грушевского обнимає 24 глави. В перших вісьмох главах (стр. 1—115) поданий перегляд розселеня українських племен і огляд історії їх меньше-більше до кінця XIII. віку, а властиво до р. 1340 тобто до переходу Галицкої Руси під Польщу.

В главі IX—X (стр. 116—148) представлений повільний перехід українсько-руских земель під власть Литви і Польщі і дальше в главах XI—XIII (стр. 149—193) соціяльна та культурна еволюция їх же серед тих нових обставин. Главы XIV—XXI (стр. 193—329) посьвячені історії козацтва, котре виступило до борби з тим новим порядком річей. Три послїдні главы XXII—XXIV (стр. 329—380) обговорюють відродженя Україн-Руси в XIX. в., спеціяльнож XXIV глава (стр. 367—380) говорить про „современное состояніе украинства". До книжки додана невеличка, але прозора карта з найважнїйшими місцевостями.

(Дальше буде.)

*) Перший том має незабаром появити ся також у німецкім переводї в Липску (у фірми B. G. Teubner-a).

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирти у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБКК** Львів пл. Галицка ч. 1 510

дефензива, так що ми боремо ся о наше національне житє, то таки не жадаємо від нашого противника, щоби він може перестав нас нападати, а жадаємо лише, щоби в борбі уживав оружия чесного.

За те від кождого австрийского правительства мусимо домагати ся, щоби, коли не прихильно, то бодай безсторонньо, предметово і справедливо поступано з нами, щоби нас боронило перед кривдами і насильствами противника, а не помагало йому кривдити нас.

Дотеперішне поведенє ріжних правительств з Русинами показує очевидно, що їм байдуже, чи і в Русинах найдуть підпору австрийскої державы. Тож ми й не накидаємо ся з тим. Чи державі се завсїгди виходити буде на добре, то вже нехай зважать правительства і відповідають за се. Але й рускому народови та его заступникам з тим дорога указана. Ми мусимо против кождого правительства остати в як найрішучійшій опозициї, поки австрийска політика що-до Русинів не зміниться основно, поки право і справедливість не стане на місце кривди і самоволї. [*Оплавски*].

Нова українська партия.

На російській Україні повстала нова партия, радикальна, або як вона позним іменем називає ся Українська радикальна партия. Сигнатура ей, по утертій в Росії звичаї значеня першими буквами чито ініціялами — У. Р. П., через що настане конфлікт з Революційною українською партиєю, котра значить ся тими-ж буквами, хоч в иншім порядку.

Українська радикальна партия в то вже четверта з ряду демократично національна партия на російській Україні і з того боку принайменше-то в in puncto фракціонавії на наших братів закордонних жадувати ся не можемо. Та нам висловимо наш суд про нову організацию вважаємо за наш публіцистичний обовязок познакомити передовсїм з принципами й теоретичними основами нової партиї, які вона-ж сама викладає в виданій що йно у Львові брошурі пз. „Платформа“ (те саме що програма) української радикальної партиї“. Виймаємо з сеї брошури що цїкавійше.

Сьогочасне становище українського народу — кажуть основателї нової партиї — таке тяжке, як доси ще не бувало ніколи.

Сила безземельних або малоземельних хліборобів педви животїє; робітники фабричні й заводські, підпадаючи під усю вагу капіталістичного способу продукциї, не мають ні одної з тих полегкостей, які істнїють за такого ж ладу на заході Европи; політичних прав ніхто не має ніяких, і поліцейсько-жандармське розбишацтво чинить свою волю, як і чинило; освіті не поліцейсько-попівській нема змоги доступити ся до людей опріче як вишком, шпяхом нежеґальним, — через те маси стоять у такій темряві, яка не дає їм змоги вивволити ся з їх тяжкого становища. Використовуючи сю темряву, уряд російський вацьковує темні маси на інтеліґенцию, щоб винищити кріваным робом тих людий, які могли-б вивести сї маси з їх тяжкого становища, і серед цїеї вакханалії рознузданих темних сил слово „закон“ стало порожнім словом, більше віж коли попереду.

Таке житя нашому народові в Росиї; коли з погляду політичного й культурного частиї сього народу в Австро-Угорщинї трохи лїпше, то з погляду економічного може ще гірше, ніж у безправній московській державі.

Не лїпше наше становище і яко нациї: нас поділено між трьома державами, наше національне імя яко народу й краю оффіциально не істнїє; маленьку волю наша мова має тільки в Галичинї та на Буковинї, в Угорщинї жменька нашого народу ледви дише; в Росиї нашу мову скрізь заборонено, нас силкують ся денаціоналізувати з найбезсоромнїйшою жорстокістю, і ми не маємо тут ні одної національної институції.

Таке становище рідного народу й краю кладе на кожного свідомого й чесного чоловіка повинність стати в оборонї прав на людське житя робочих мас і нашої нациї. Першою потребою буде тут освідомити маси — і робочі, і так званих освічених класів, щоб вони зрозуміли становище і забажали бороти ся, щоб перемінити його; друге — потреба орґанізувати ся за для цїеї боротьби, щоб зробити її систематичною та інтензивною. Які форми візьме ся боротьба — се залежатиме від того, як поводитиметь ся з нами далї сьогочасний уряд; наша-ж повинність — довести кождого до того, щоб він, у спілцї з иншими, був готовий оборонити і оборонив своє право всїма залежними від його способами.

Зрозуміло, що в попередних словах, ми говоримо переважно про роботу на Вкраїнї російській, бо їй, яко частиї нашої землї найбільше безправній, треба запомоги попереду усього; вона-ж не має навіть таких прав, як Галичина або Буковина! Через се, а також і через те, що Українська Радикальна Партия орґанізуєть ся тепер на території України російської, тут у першій лінії і маємо почати боротьбу. Партия певна, що здїйснити всї її соціяльні ідеали можна буде тільки при повній політичній самостійности українського народу і необмеженому праві його рішати самому у всїх справах, які його торкають ся. Вибороти таке становище для нашого народу буде нашою метою.

Але зважаючи на обставини, в яких стоїмо, на сили, які тепер маємо, мусимо згодити ся, що постановлена вже на чергу мета — перетворити Росию на державу конституциїну — мусить бути на сей час і нашою метою; тільки що ми маємо свій погляд на те, якою мусить бути ся новозреформована Росия, погляд, який випливає з нашого становища яко нациї недержавної й пригнїченої.

Звісно, насамперед сей новий лад мусить забезпечувати загально знані вже людські права і найперше: — волю від кари на тїлї, від кари на смерть та від кари вічною тюрмою; потім — незаймане сть особи, оселї й листування без судового декрету. Окрім того, кожна людина мусить мати волю: а) оселити ся й жити скрізь, добирати собі яке схоче дїло й порядкувати своїм добром як схоче, без ніякого окремого дозволу; б) вживати рідну мову в приватному й громадському житю; в) говорити, писати й друкувати що хоче, відповідаючи тільки перед судом, коли зломила закон; г) належати до якої хто хоче віри, або й ні до якої не належати; д) збирати ся на збори й гуртувати ся в спілки й товариства й страйкувати. Громадянські права й повинности мусять бути рівні для всїх, неї привілеї класів, станів, полу, віри, нациї мусять бути скасовані.

Сими вольностями забезпечено права одиниць, але мусять бути забезпечені ще й права одиниць коллективної — нациї, народности. Через те кож-на національність, з яких тепер складаєть ся Росия, мусить мати автономію на своїй території з окремою краєвою репрезентациїною радою, якій належати-ме право видавати закони й порядкувати у всїх справах у межах цїеї території. Кожда така автономна одиниця має право рівне з правом кожної иншої одиниці. Реформована держава мусить бути федерациєю таких національних одиниць.

Звязком, що об'єднувати-ме сї автономні одиниці є федеральний парлямент, який складаєть ся з послів, оплачуваних з державних коштів і вибраних на підставі: а) загального, рівного, безпосереднього виборчого права з таємним голосуванням; б) пропорціональної системи виборів, яка давала-б заступництво і меншости. Право вибирати і бути вибраним належати має кожному громадянинови 21 року без ріжниці полу. До федерального парляменту належуть тільки отсї загально-державні справи: а) зносини з иншими державами; б) фінанси за для загально-державних справ; в) позадержавна торговля і мито: г) загально-державна армія та справа війни й миру.

Що до ладу на території України, то всїма справами має тут порядкувати Українська Виборна Народня Рада. Вона складаєть ся з послів, оплачуваних з краєвих коштів і вибраних на підставі: а) загального, рівного, безпосереднього виборчого права з таємним голосуванням; б) пропорціональности виборів. Право вибирати і бути вибраним належати має кожному громадянинови 21 року без ріжниці полу. Стоїмо за законодатний період не довший як три роки, за народне законодавство (референдум та ініціятива) і за те, щоб вибори і голосування відбували ся в зазначені в законї празникові дні.

(*Конець буде.*)

Революта в Лодзї.

В Лодзї, фабричнім містї привисляньского краю вибухла робітнича революта, котра тревала від четверга рано до суб ти рано. Число убитих при сих розрухах подають на сотки, а ранених на тисячі. В четвер рано гурткы робітників нападали на п одинокі поліцайні і козацкі патролї, що тревало майже до вечера і вигнало на улицї всю армию робітничу міста. Коли і військо появило ся на улицях з більшій силї, робітники кинули ся будувати барикады. Робітники кидали на поперек улиць все, що могли захопити: вози трамваєві, факерскі, балькы, бочки, меблї, камінь повирваний з бруку і т. п. Військо штавувало сї барикады, за котрими стояли робітники і стрілали до війська з револьверів. З вікон і дахів сусїдних домів також стрілянно до війська, кидали камінем, пеглями і випивали окріп. Коли військо вже здобувало барикаду, робітники розбігали ся і ставили барикаду в иншім місци. Козаки і полїция впадали тогди до сусїдних домів, мордували і арештували самих невинних мешканців. В одним місци кинено між військо бомбу, котра вибухла, убила і покалїчила богато козаків і кількох офіцирів піхоти. Улицї міста були вечером позливані кровю, що кілька кроків мож було поспортнути ся о трупа. Убитих військо транспортувало просто на кладовище. В містї оголошено военний стан. Поїзди, що відходили з міста, були переповнені утїкаючими, особливо богатими купцями. Робітники всїх фабрик застановили працю.

Через ніч з четверга на пятницю бій між військом а робітниками тревав дальше. Робітники забарикадували ся в двох домах і боронили ся револьверами, камінем і кипучою водою. Коли військо штурмом взяло сю фортецу, робітники поутїкали дахами і як хто міг.

В пятницю рано бій розпочав ся на ново. Барикади уставлено в двацяти місцях, за котрими 60 тисячів робітників боролось з 4 полками піхоти, одним полком козаків і одним драґонів. Робітники стрілали навіть з карабінів, забраних убитим жовнїрам. Військо здобувало барикади до вечера і здобуло їх доперва при помочи саперів. Говорять, що в пятницю убито і ранено звиш 2000 осіб. Погибло також богато вояків. На військо кинено одну бомбу, котра 4 козаків убила а 16 ранила. Місто зруйноване; телефони поницені, трамваєві шини повирвані, лїхтарнї поломані, мури домів пооббивані кулями. Тов па найбільше нападала на державні склады горівки, котрі демольовано. Бочки з спиртусом робітники виносили на улицю і підпалювали.

В ночи знов побудовано барикади, але військо знов знищило їх. В містї було темно, бо всї лїхтарнї понищено. Лише з усїх сторін чути було сальви.

В суботу трохи успокоїло ся, але робітники все були готові до нових нападів на військо. В трупарнях убиті лежали цїлими стосами. Шпиталї обставило військо, і до ранених не впускало нїкого, навіть найближчої родини.

Кровані події в Лодзї викликали також рух в Варшаві, де в суботу розпочали ся уличні демонстрациї. В одним місци демонстрантам, котрі несли червону хоругов, заступили дорогу кінні жандарми. Між жандармів кинено бомбу, котра покалїчила трех жандармів і кілька коней.

Кровані демонстрациї вибухли також в Ченстохові. Демонструючі робітники утїкли перед піхотою і драґонами за місто, влізли в жито і звідтам стрілянно до війська з револьверів. Військо відповіло карабіновим огнем. Начислено 18 трупів і 48 ранених. В містї військо дало також сальву до демонстрантів. Суть убиті і ранені.

Коло Лодзї знищено добра великого князя Кирила. Сторожів, котрі хотїли боронити двір, поубивано. На вість о сїм нападї вислано з Лодзї полк війська, але військо прийшло за пізно.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Війна.

Льондон. Російські повновластї на конференцию в справі мира одержали позновластьзакончення мира, як усїля Ялану суть до принятя.

Токіо. Командант Порт-Артура доносить, що повелось видобути і пустити на воду російский кружляк панцирний Боян.

Льондон. Урядов-й рапорт японьсвий доносить, що японська передна сторожа зігнала кілька російских віддїлів в кількох важних становищ. Росияни лишили 40 трупів і богато ранених. Японські страти о много менші.

З Росиї.

Варшава. Окнею, котрий дня 26 марта кинув бомбу на подвірю поліцайного комісарияту в Варшаві, засуджено на смерть.

Петербург. В суботу вистрілено три рази з револьвера до помічника міністра бар. Фредерікса. Фредеріксови нїчо не стало ся, напастника утїкли.

Терст. З причини постійних заворушень в Батумі, австрийский Льойд зарядив здержане корабельного руху до Батуму.

Москва. При кінци сего місяця зїдуть ся в Москві представителї загально-земскої орґанїзациї помочи недужим і раненим воякам. Проватують здержане земских запомог на дальше ведене війни, відкликане всїх земских віддїлів санітарних з театру війни ужите запомог асиґнованих на війну на запомоги для тих, котрі потерпіли в наслїдок війни. В тій цїли відбудуть ся також по з'їзді президентів міст надзвичайні засїдания міских рад.

Македонія.

Царгород. Австро-угорска амбасада доручила вчера турецкому правительству ноту, підписану шістьма амбасадорами, з жаданем відповіди на ноту з 8 мая в справі реформи фінансів в Македонії.

НОВИНКИ.

— **Оповістка** Священнской дек. залїщицкого, вібраві на своїм соборі, ухвалили: І. Вислати зажалене до В. ц. к. міністерства і В. п. к. надворної канцелярії против того, що ц. к. старостьо дише до них по польски, отже в незрозумілій для них мові і поступає зі священниками перфідно пишучи на конверті по руски, а в середині письмо польске. ІІ. Ухвалили просити свого епископа, щоби схотів поробити кроки в раді шк. кр. щоби денники, метрики і класифікациї шкільні були в русскій мові, бо инакше з 1905/6 р. зачнуть бойкот школи. ІІІ. Щоби всї декавати рускої Галичини вробали так само для солїдарности.

— **Польскі вибори**. З Золочівщини доносять про величезні надужитя, яких допускають ся там при правиборах адмінїстрациині власти. Так пишуть нам з Соколівки золочівского п в.: У нас листу виборчу споряджено не після теперішного оподаткованя, але на підставі якоїсь старої листи, так що в тій листі найшли ся не лише фальшиві числа домів, але і особи давно померші. Та й така листа не була ані вистарчаюча для старостиньско-польской партиї, тож дня 11 с. м. заарранжовано реквізицию 40 Жидів, після чого ц. к старостьо завісило дня 16 с. м. війта в урядованю, а урядованє віддано „більше певному“ заступникови. Коли вже сей новий заступник став урядувати, в два дни опісля т. є. 18 с. м. (в самі Зелені Сьвята) забрали Жиди листу і відвезли свою реклямацию до ц. к. староства в Золочеві. Результат сеї акциї був такий, що дня 20 с. м. приїхав до Соколівки урядник староства в цїли „поправленя“ листи, котру „поправив“ в сей спосіб, що до комісиї реклямациїной не допустив анї одного з хрестиянських радних, а усунувши взагалї всїх християн з канцеляриї, вписав до листи 56 Жидів, викрубувавши число управлених до голосования Жидів з 61 на 117. Так „поправлену листа“ забрав п. урядник староства з собою до Золочева, мабуть на те, щоби нїхто сї не міг переглянути анї сконтролювати. Самі вибори в Соколівці відбули ся ось-як: Про вибори нїхто нїчого не знав, бо не було оголошеня про них анї в урядї громадскім, анї на церкві, як то є звичай оголошуваня в місци публичних писем. Помимо того в суботу дня 24 с. м. явив ся нечайно звіжений комісар від виборчих розбоїв Слонецкий і ставши о 8-ій год. в громадскій канцеляриї, заявив, що приїхав на вибори, а на заміт самого війта і писара, що виборів досї не оголошено, завначив, що оголошене було прибите на пропінациї і він его там сам бачив. На алярм, що мають відбути ся „польскі вибори“ прибіг місцевий парох і предсїдатель місцевої ради шкільної, та довідав ся від п. Слонецкого, що відбудуть ся в школї „однак він мусить іще трохи зачекати, щоби люди зійшли ся“. Показало ся однак, що се була комедия, завінсценізованя п. комісарем. Він сам сидів в канцеляриї громадскій аби люди там збирали ся і не спішились до школи, пильнуючи комісара, між тим коли по правдї вибори в школї вже відбували ся і то при замкненых дверех. Переконав ся об тім сам священник, побігши сейчас до школя. Двері шкільні були підперті з середини якимась дїжками плечами, а коли двох селян взяли їх штурмом, священник побачив в школї якогось иншого урядника староства, кількох ц. к. фінансових стражників, котрі як-раз „скінчили свое урядованє“, бо сказано виразно священникови на его запитанє, що вибори вже відбули ся, хоч явило ся лише кількох членів громади до голосования. Вість про „польскі вибори“ в школї рознесла ся між тим блискавицею по цїлім селї, а також дійшла до товпи народа в громадскій канцеляриї, так що не минуло кілька хвиль, а вже збігла ся товпа народа до школи і залягла салю. Явив ся вкінци і сам пан Слонецкий, догадавши ся, а може і повідомлений, що вибори вже скінчені. Однак постава обманених людий була так грізна, що ц. к. „władza“ налякала ся і „панове комісарі“ самі подерли акт довершених виборів і зарядили нові вибори. Та і при сих других виборах „викивано“ христиняньску більшість, хоч на иньший спосіб, бо при помочи жандармів випхано всїх селян і християн загалом із салї і присінків, а заповнено її Жидами, так, що вибори відбули ся без фактичної участи христиняньских виборців. Голосували жиди картками, а комісар „читав“ картку і сейчас дер. Богато з управлених християн прямо недопущено до голосования, затеж голосували всякі жиди за себе і за других, а також вписані iure caduco в листу вже в часї голосования ц. к. скарбові стражники. Результат сеї комедиї був такий, що на листу старостиньску „упало“ 180 голосів, а на христиняньску 174, хоч управлених до вибору християн явило ся поверх 260, а управлених справдї до голосования жидів не більше як 60!!

— **Фальшиві інформациї**. „Gazeta lwowska“ пише: Супроти донос ня Słow-a polsk-ого, наче б був намірений подїи рада шкільної краєвої через утворене філиї в Кракові для залагоджуваня шкільних справ західної Галичини, належить ствердити, що та інформация не має ніякої підстави, тим більше, що такий подїл був би прямо незгідний з постановами ухваленого на послїдній сесиї соймовій закона орґанїзациї ради шкільної краєвої.

— **Вибори в Брідщинї**. Пишуть нам: Від тижня відбувають ся в Брідщинї правибори на виборців до ради повітової, котрий то вибір має бути розписаний, або може вже і розписаний, але якось нїгде нїхто не оголосив. Але так як з оголошеньем нїхто не спішить ся, а в чиїм інтересї відома річ, так знов і Русини патріоти землї брідскої позазирали в свої шпарадупки тай благоденьствують. Щасливий народець ті Русини, бо доля так їм вже дає, що аж спати можна! Горюваньска тверді — рутенець каже: „я народовець“. Пійшли в опозицию народовцї — рутенець зробив ся Барвіньщуком. Незлюбили Барвіньского — рутенець стверд, аж чоло сьвітить ся! Гей патріоти брідского повіта! Таж то вибір в селяньскої курії! Чиж не є то ваш сьвятий обовязок станути в оборонї свого народа, котрий не вольний ужити свого майна нї на будову церкви, нї на асекурацию ей і будинків парохіяльних, а добро его йде на польскі „Сокіл“, на гакату? недавно що в грошей повітових обі бурси, і Ефіновича і українська, дістали дулю! Поможіть і щирим Полянам завести лад. Вам всякі порядки чи непорядки в Брідщинї добре відомі — тож до дїла! Як ми упали 6 лїт тому се відомо, але тепер пора дуже догідна. На бій роздора, бо і між народовцями і твердими є много патріотичних душ, що удержуть прапор руский в повітї, тому вдучіть ся разом цїла Брідщина нехай ворог не тїшить ся, тай однодушно виповіджте раз опікуньство непокликаним. — *Мїщанин.*

— **Его Ексц. президентови Тхоржницкому** до відомости, що пів року минуло, як ми подали против Шимона Страсберґа і Гершона Абрагама Айхбавма з Яворова донесене до ц. к. державної прокураторії в Перемі-

шли о обманьства при виборах до ради громадскої, а по нинїшний день анї нїхто нас в тій справі не сдухав, анї навіть нас не повідомив, що в тою справою дїе ся. — *Іван Загаєвич, Свінько Борис.*

— **З Брідщини пишуть:** Вступні іспити до І кл. нїмецкої ґімназиї в Бродах — по причинї запалення очий у мокодїжи — відбудуть ся сего року 13 і 14 н. ст. липня, а вписи вже 11 і 12 липня, — а по феріях як звичайно 29, 30 і 31 серпня. Услівя сьлідуючі: Вік 10—14 лїт не скінчених, метрика хресту сьвідоцтво щепленя вісни, такса до 7 К. До вложеня іскиту конечне є главне читане по нїмецки, та польска і граматика IV кл. народн. тих язиків та переклади з одного язика на другий і з рахунків 4 дїланя цїлими, десяточними і дробами в мові нїмецкій. — а дещо і при помочи краєвих мов.

— **Оден день в Комарні!** З Комарнянщини пишуть нам: В переїздї через Комарно пощастилось менї бути сьвідком величавих народних манїфестацій, які відбули ся в тім місточку дня 20 с. м. І так по відправленім богослуженю за померших членів тов. „Просьвіта“ в рудецкім повітї, в часї котрого виголосив о. Кульчицкий з Вощанець з вродженою собі краснорічивостию принагідне слово, зібрав ся народ в числї 500 людей в читальнї „Просьвіти“ в Комарні, де мали відбути ся збори філїяльні. Кімната читальнї пристроєна в портрет о. Онишкевича з Хишевич. Сьвяточний настрій у селян казав догадувати ся якоїсь несподїванки перед зборами — і дїйсно за хвилю ввійшов у салю о. Онишкевич, а з сотки грудий повеслось „Не пора“. Мож було бачити слези зі зворушеня. Між тим серед загального одушевленя вручив о. Онишкевичови міщанин п. М. Пеленьский пропамятну адресу підписану через 21 читалень, в вдячности за 10-лїтну працю того-ж на поли просьвітнім і економічнім в рудецкім повітї. О. Онишкевич подякував за висказані єму признаки любови і сбіцяв на дальше трудитись для добра Русинів рудецкого повіта. По тій заяві вдячности зі сторони мужиків (на яких звичайно нападня нарікає, що се люди боз серця), зачались збори. Збори тревали від год. 12 в полудне аж до години 5-тої. Справоздане з дїяльности філїяльного видїлу та рахунків за рік 1904 зложив секретар філії о. В. Петрик. Зі справозданя сего довідав ся я, що в роцї 1904 побудована філія дім мурований, який коштує їх 8282 К, а в якім містить ся „Селяньска Бурса“. На домі тім вправдї тяжить ще довг, але коли в протягу року привбирали они на ту цїль 3900 К, то є надія що до яких пять лїт довгу не буде зовсїм. На зборах виголосив дуже інтересний відчит про огородництво д-р Гр. Величко, котрий не жалував труду, щоб повчити дещо „меншу братію“. Взагалї зі зборів можна було вносити, що селяни і міщани рудецкого повіта живо інтересують ся народними справами, що видко було і підчас дискусиї. Вечером сего дня відбув ся концерт Шевченка в салї гадатковій в Комарні. Концерт розпочав ся промовою п. Гр. Тершаковця, селянина з Якимчиць. Треба признати, що промова з уст селянина випала над сподїване гарно. Прибрана в досить поетичну фбрму, красуючи ся гарним стилем і пишаючись зовсїм чистою мовою заслужила собі вповнї на оплески, якими наділила публика бесїдника. По промові наступили продукциї хору академічного під дириґентурою п. Губчака, студ. фільософії. Кождий знаток музики мусить признати, що хор „Академічної Громади“ що раз більше вріпшає. Видко, що дириґент не щадив труду, щоб вусники були не лишень відсьпівані, але відповідно виконані. В склад концерту входили різнож дуети п. Лісїкевича і п. Чайківского, котрі випали зовсїм удачно, і гарна гра сольова на ф ртепані п. Тар. Шухевича, а також оден вусник відсьпіваний міщаньским мішаним хором, — як і деклямациї. Взагалї о скільо міг я обсервувати, концерт лишив дуже миле враженє на учасниках. По концертї відбув ся ювилейний комерс в честь о. Онишкевича, в склад котрого входили промови, сьпіви і деклямациї. До пізної пори гості забавлялись, і з жалем пращаючись опускали Комарно. — *Очевидець.*

— **В справі фалшівника векслїв** на імя кн. Любомірского вийшло на яв, що він не в унїкатом, але що в Варшаві оперувала в той і подібні способи цїла пачка елеґантних злодїїв. Панки сесї приїхали до Варшави зі Львова, де їх побут став на довше неможливий і стали там з великим поводженем здобувати серця „uroczych Warszawianek“ та роздобувати гроші ріжними нечистими способами. Обертаючи ся між аристократичними сферами натягали кого вдало ся: ґрафів, баронів, купців, промисловців, одним словом не сїючи і не орючи збирали через кілька місяців богате живно, як вкінци пех з векслями кн. Любомірского попсував цїлий інтерес. Dziennik polski, розказуючи про подвиги сеї голоти з похвали гідною резиґнацию пропонує, щоби занехнути „przestarzałe pytanie: kto go rodził“, а заступати иньшим: „z czego on żyje“. Прикро то, прикро, ну але що робити...

— **У нас инакше.** В Вашінґтонї задержав кінний поліцияит автомобіль, що їхав за скоро. В автомобілю сидів президент Рузвельт і мусїв поліцияитови приречи, що буде їхати повсїдне. У нас інакше — та не лиш з автомобілями.

— **В Перемишли** підчас весняного перегляду войск т. зв. Frühjahrsinspizierung виступив перед команданта бриґади цїла 13 компанія 9 п. п. з жалобами на своїх наставників капітана і офіцирів за звіряче обходженє ся з людьми. Факт таких жалоб кидає негарне сьвітло на цїлий полк. Бриґадір вислухав речників компанії, однак беручи цїлий случай як звичайну службову справу, без великого заінтересованя. Капітанови мимо сеї жалоби і мимо того, що своїм захованем склонював і других офіцирів і підофіцирів до нелюдского трактованя „манщафту“ не стало ся доси вічого. Натомість поробджувано по наших компаніях усїх підофіцирів 13 комп. а серед рядових розпочато ся слїдство, що має найти того, котрий кинув поклик до „бунту“.

— **„Брак патріотизму“.** Verba docent, exempla trahunt — подумав собі кореспондент „Słowa polsk-ого“ в Бучача і щоби польских обшарників заохотити до жертв на „patryotyczne cele“ написав, що п. Станїслав Генрих Бадені дав на косцюл, дзвони і „szkołę“ разом 15.000 зр. а може і більше. Тим способом — думаз п. кореспондент — инші дїдичі будуть мали примір до наслїдуваня. Але інакше судилось: П. Бадені не почуваючи ся до вини в такій жертволюбивости написав спростоване, з котрого виходить, що він всього на всього справив дзвінок до школи — не за 15.000 зр. а всього за 10 зр. Мала ріжниця. Чи однак кождий з панів дзедзїців, про котрого можно коли небудь подано, що жертвував тілько, а тільно, простував? Належать сумнївати ся, щоби всї визначали ся таким браком патріотизму.

— **Не бувале!** Не одному випаде що написати до знакомих, та не має народної картки — у нишого є картка, але не має народної марки. Щоби сему запобічи відступив Народний Комітет Сокільскому Базареви продажу народних марок а той наїпнює на переписні листки (давнїйші льоси фантової льотереї Сокола) і продав їх нечувано дешево, бо картку враз з 2 народними марками за 4 сот. продав за 8 сот. — І дешеве і практичне. Замовленя на такі картки з образками з нашої козацкої минувшини просимо слати до Сокільского Базару, Львів, Руска 1. — *Народна Канцелярия.*

Збори і засїданя.

Віче в Рогатинщинї. Понеже староство повітове заборонило віче в Болшівци на день 22 с. м. скликане, тож подає ся до відомости, що буде визначений инший час на віче в Болшівци. Пригадує ся за те, що віче в Бурштинї відбуде ся дня 29 с. м. о годинї 11 перед полуднем, а в Рогатинї дня 5 липня о годинї 2-ій сполудня. — *Від организациї повітової в Рогатинщинї.*

Видовища і забави.

На дохід будови власного дому товариство ґімнаст. „Руский Сокіл“ в Тернополи устроює в огородї мійскім в дни 2 н. ст. липня 1904 великий народний фестин з ріжнородною богатою і новою програмою: Проба щастя, велике число гарних предметів до вигряня; забава цьвітова, королевою дня буде та з пань, котра дістане найбільше число рож; почта, в огородї знаходять ся скринки почтові для надаваня карт, які будуть розносити листоноші; ворожка, за 10 сот. довідає ся кождий про дороги свого житя; вправи ґімнастичні членів „Рус. Сокола“; несподїванка: живі фанти. Осібний віддїл обнимає дуже ріжнородні забави дїточі, кіт і мишка, ґойданка, перегони в мішках; забави народні, стовп і колесо щастя — обручики, дошка; нове коряндолї, вужі, пуказки японьскі. О годинї 6 величаве корсо цьвітове циклістів. Концерт цїлої музики військової 55 полку піхоти під управою п. кап. Мазака виконає переважно нові композициї. До кождого білету буде долучена добірна програма. — Вечером вирушить похід японьский з гарними лямпіонами. Огнї штучні. — Величава ілюмінация. Початок о год. 4 пополудни. В разї непогоди відбуде ся фестин в тою самою програмою в слїдуючу неділю, т. є, дня 9 липня с. р. Вступ від особи 40 с., для дїтий і селян 20 с. Наддатки на фонд будови приймає ся з подякою! Буфет добірний у ресторатора. Фанти на фестин просимо надсилати під адресою: „Руский Сокіл“ в Тернополи.

Подяка. Вп. Панї Катаньскій складаємо отсим найсердечнїйшу подяку за ласкаве даровизне двох коней гарних цьвітів на фестин. — *Видїл тов. „Руска Захоронка“.*

— **На нагороди пильности** припоручила п. к. Рада шк. краєва слїдуючі книжочки „Руского товариства педаґоґічного у Львові: I. Образкові без тексту для дїтий найнизшого степеня н.: Ч. 100 Для розривки 1·20 К, ч. 99 Як язе хороше 2·— К, ч. 26 Наші звірята 0·80 К. — II. Образкові з текстом для дїтий другого степеня н.: Ч. 8 Звіринець 20 с, ч. 9 Гостинець 20 с, ч. 10 Забавки 20 с, ч. 11 Менажерия 20 с, ч. 96 Дїтвора 1 К, ч. 97 Звірята домашні 80 с, ч. 98 Приятелї дїтий 1 К 20 с. — III. Ілюстровані для дїтий третого і четвертого степеня науки: Ч. 58 Казки народні ч. I. бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 60, 62, 69, 75, 76 Казки, Андерсена бр. по 50 с, опр. по 70 с, ч. 63 Казки Брянчанїнова бр. 30 с, опр. 44, ч. 64 Робінзон Чайченко бр. 80, опр. 1 К, 10 с, ч. 109 Робінзон велик. бр. 1 К 80 с, опр. 2 К 20 с, ч. 65 Мірон, Пригода Дон Кіхота бр. 80 с, опр. 1 К 10 с, ч. 101 Гете-Франко: Лис Микита бр. 1 К, опр. 1 К 30 с. — IV. Книжки без образків для дїтий третого і четвертого степеня науки: Ч. 109 Робінзон великий бр. 1 К 50 с, опр. 1 К 80 с, ч. 1 Молитвенник нар. опр. 30 с, опр. в полотно 40 с, ч. 3 Китиця желань 3 розн. вид. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 4 Читанка бр. 20 с, ч. 13 Т. Шевченко, Кобзар для дїтий 30 с, ч. 15 Кол. Верне. Подорож довкола земної бр. 1 К 20 с, опр. 1 К 50 с, ч. 29 Мальота. Вез родини опр. 1 К 10 с, ч. 54 Т. Шевченко, Кобзар бр. 2 К, опр. 2 К 40 с, в полотнї 2 К 70 с, ч. 71 Оповіданя для дїтий бр. 40 с, опр. 54, ч. 72 М. Коцюбинський, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 73 О. Катренко, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 74 Василь В-р, Подорож до краю Ліліпутів бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 77 А. Крымский, Перекладн бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 82 Марта Борецка, іст. опов. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 84 Др. М. Пачовский, Народні думи з поясненями ч. I. 40 с, опр. 60 с, ч. 86 Л. Толстой, Казки бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 87 О. Коницький, Поеми бр. 30 с, опр. 44 с, ч. 88 Покарана дочка, Комедийка Кучальской 20 с, опр. 34 с, ч. 90 Дивні Пригоди Комаха Санґвіна ч. I. 48 с, опр. 70 с, ч. 91 Є. Ярошиньска, Перша китичка для м. дївчат 20 с, ч. 97 Є. Ярошиньска, Друга китичка для м. дївчат 20 с, разом оправлені 54 с, ч. 92 Малий сьпіваник 20 с, ч. 93 Клявдия Лукашевич, Серед цьвітів, комедия в 2 дїях 16 с, опр. 30 с, ч. 103 Анґлїйскі казки 24 с, опр. 38 с, ч. 104. Є. Ярошиньска, Повістки 24 с, опр. 40 с, ч. 106 Др. І. Франко, Абу Касимові капці 60 с, опр. 90 с, ч. 108 Збиточник Ґумфрі з анґлїйск. 70 с, опр. 1 К, ч. 111 Л. Ґлїбов., Байки 10 с, ч. III., IV., VI В. Чайченко: Комар, Грицько, Дума про княгиню Кобзаря по 10 с, ч. V., VI. Дніпрової Чайки: Казка про сонце та его сина, Писанка по 10 с, ч. 112 Істория кулка хлїба бр. 50 с, опр. 64 с. — V. Книжки для молодїжи шкіл видїловых: Ч. 89 М. Вовчок, Інститутка бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 95 Шекспір в повістках бр. 30 с, опр. 60 с. Замовляти можна в канцелярії „Руского товариства педаґоґічного“ у Львові ул. Сикстуска ч. 47, або в книгарні „Товариства ім. Шевченка“ у Львові ул. Театральна ч. 1. Хто пришле гроші наперед, тому при замовленю книжок (в канцелярії товариства) на квоту 10 К висилає товариство книжки оплатно, а від надвижки дає 20 прц. рабату. При замовленях нижше 10 К (на наші книжки) треба дочислити оплату почтову.

Поклик.

По довгих лїтах тяжкими змаганями і заходами наших послів добились ми вже раз до того, що з початком року шкільного 1905/6 буде отворена руска ґімназия в Станиславові. Як деинде, так і тут можна надіятись, що впередодні отворена тої ґімназиї наші верховоди і вороги будуть намагатись відвертати учеників від сеї ґімназиї, щоби фреквенция бодай з разу була в нїй невелика, а відтак муть горлати, що Русини підносять раз-у-раз крики о заснованє нових ґімназий, а нема для кого.

Чи вступний іспит до сеї ґімназиї відбуде ся вже перед вакациями, чи по вакациях, зависить се від того, чи буде іменована окрема комісия радою шкільною краєвою, а ся обставина буде оголошена нами в „Дїлї“.

Ми із свого боку постараємось всїми силами о те, щоби хлопці приняті до І. класи найшли відтак відповідне поміщенє і опіку як може буде найдешевше.

Задля того розширить ся обі бурси, т. є. бурсу філії „Тов. педаґоґічного“ і „Бурсу селяньску“, а як буде конче потреба, то постараємось еще о отворенє нової бурси т. є. „Бурси Шкільної Помочи“.

Щоб ми могли все те перевести як слїд, то годить ся нам знати вже завдапегідь, скільо менше більше учеників може бути.

Тому звертаємось отсим з прошенем до тямучих патріотів цїлого станиславівского округа, а іменно: Тисьменицї, Товмача, Солотвини, Надвірної, Делятина, Галича, Бурштина, Калуша, Єзуполя, Отинії, Лисця, Богородчан і инших, щоби в своїх округах постарались, щоб як найбільше число талановитих, пильних і добре підготовлених учеників зголосилось до вступного іспиту в руській ґімназиї в Станиславові.

Тому просимо дати нам знати найдальше по день 5 липня с. р. на адресу філії Руского тов. педаґоґічного в Станиславові, скільо менше більше учеників удасть ся в поодиноких округів вислати до станиславівскої ґімназиї.

Від Станиславівских Русинів.

Конкурс.

Комітет бурси Руского товариства педаґоґічного у Львові (Вірменьска ч. 2) розписує отсим конкурс на принятє питомців до бурси товариства на рік шкільний 1905/6.

Приймати будуть ся ученики ґімназиальні, сини членів Руского тов. педаґ.

Услівя принятя є:

1) Батько (опікун) мусить бути членом Руского тов. педаґоґічного.

2) Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять огляднии лїкарскі з початком шкільного року.

3) Комітет бурси прийме лише добрих і пильних учеників, котрих успіхи в науці дають повну запоруку, що они скінчать ґімназию. Першеньство мають відзначаючі ученики.

4) Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену опляту з горн; найменше 16 корон місячно.

5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар, лїкаря і купіль в сумі 6 К.

До поданя о принятє долучити треба: 1) сьвідоцтво шкільне петента з послїдного півроку, 2) декларацию, в котрій батько (опікун) ученика зобовяже ся виразно умовлену суму за поміщенє сина в бурсї кождого місяця точно з гори платити, 3) сьвідоцтво убожества.

Кождий принятий питомець має заосмотрити ся у 6 пар біля, 4 простирала, 2 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток, 4 сподники, сїнник (200×90), подушку, ковдру і кожух до накриваня, порядне одїне, плащ і дві пари обуви. Кожда штука біля має бути виразно назначена повним назвиском питомця. При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед зарядом, що все потрібне має, а если би не було в порядку, може наразити ся на неприняте в послїдній хвили. Всї питомці є обовязані користати з науки сьпіву і рисунків, а старші також языка французского і стенографії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою жадного занятя, лише в виїмкових случаях лавиці за дозволом заряду.

Поданя кождого питомця з окрема адресувати до „Комітету бурси Руского товариства педаґоґічного у Львові“, ул. Вірменьска ч. 2. Поданя вносити найдальше до 1 липня 1905.

Всї бувші питомці мають опять внести поданя.

У Львові, дня 21 мая 1905.

Комітет бурси Руского товариства-педаґоґічного.

Послїдні вісти.

Льондон. Місцеві дневники доносять по раз шестий чи семий, що в Манджурії розпочала ся децидуюча борба. Початок борби вийшов для Росиян некористно, бо вістали вони виперті з головних позицій. Японці розпочали атаки на центр і на крила. [Вість сю треба принати в резервою. — Ред. „Дїла“].

Берлїн. Дневники доносять з Лодаї, що в суботу дальше тревала там завзята борба. Робітники вибудували 7 великих баррикад, котрі військо мусїло здобувати баґнетами. Атаки на баррикади тревали около 12 годин, бо баррикади були дуже добре збудовані, а робітники боронили їх завзято і добре були узброєні. Число убитих і ранених велике, але на разї невзвісне. Комендант військовий Лодзї завдав з Варшави телеґрафічно сьвіжих войск.

Просимо о замовленє на народні марки. По звісних заявах, що неофранкованих листів народною маркою не будуть патріоти принимати, се прямо стид для патріотів, що на цїлий місяць ледве одно, два замовленя приходять. Пригадуємо, що народні марки можна дістати у Львові в Народній Канцелярії, в товаристві „Просьвіта“, в „Сокільскім Базари“, а на провінції в склепах „Народної Торговлї“ і в руских торговлях. — *Народна Канцелярия.*

Календар: Гр.-кат.: нині (понедїлок) Акатиия, завтра (второк) Елисея, Методия, позавтра Амоса, Бронїма; — Рим.-кат.: нині Івана, завтра Владислава, позавтра Льва папи

Репертуар рускаго театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанці, коло церкви.) Початок о год 8 вечером. В вівторок 27 с. м. „Міщани“ сцени в 4 дїях М. Горкого; в четвер 29 с. м. „Катерина“ опера народна в 3 дїях Аркаса; в суботу 1-го липня „Жидівка вихрестка“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Тогобочного; в неділю 2 липня „Ой не ходи Грицю“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Александрова і Старицкого; в вівторок 4 липня „Анонїми“ знаменита шутка в 3 дїях Девалереса і Марса, в перекладї П. Стадника. — В репертуарі опери: „Продана наречена“ і „Галька“. — Абонамент на 6 виставів 10 корон.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ що второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а що второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Конкурс.

Тов. Руско-українська повітова бурса в Бродах 1) пошукує емеритованого народного учителя на настоятеля бурси Нагорода: помешкане з 3 комнат і кухні Вічне занятє дозволене. 2) прийме 24 учеників з школи виділової і ґімназиї за місячною оплатою від 16 К до 28 К, а тілько пильних і дуже убогих за низшою оплатою або й безплатно. Всякі зголошеня принимає до 15 н. ст. серпня с. р. *о. Софрон Гайбовицкий* ґімназ. катихит. 1—2

Надїслане.

Фізикально-дієтетична лїчниця д-ра Тарнавского
в Косові за Коломиєю
зел. стация Заболотів, отворена від 1 мая до кінця жовтня. 343 8—15

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ
Др Ортиньский Володимир
оконнує в м. липню і серпню с. р. виключно що четверга від год. 8 рано до 7-ої вечером в **Самборі.** 585 2—3

Укінчений матурист
школи реальної, котрий зложив іспит зрілости з відзначенєм, гляда лекциї на селї. Адресувати: Васюта Йосиф, Ярослав улиця Крашевского ч. 938. 554 2—3

Отвертий лист до п. Ф. Оліярника, властителя торговлї приборів церковних і девоціоналій ві Львові, ул. Театиньска ч. 3. Пересилаю належитість за чотири фани. Дїйсно так матеріял як і викінчене фан есть як найліпше і найкрасше. Тож складаю Вам за тов сердечну подяку. Притім пїна есть неймовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати д інде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно зачатім дїлї.

Сьвященик Николай Чубатий, парох Петрикова. 545 4—15

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на напитаних плоші Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі напрази полагоджує ся як найскорше і найдокладнїйше. 4185

Кавалєр з річним доходом 1600 К в браку знакомости глядає тою дорогою товаришки житя (посаг вимагає ся). Зголошеня „Адонїс" 30, poste restante, Chmielów. 573 1—1

Інтеліґентна женщина Русинка в середнїм вїці, розумїюча ся добре на сїльскім господарстві, пошукує місця до заряду дому. Ласкаві зголошеня під „М. П." poste restante Станиславів. 1—3

Пошукує ся женщини в середнім вїці до веденя домового господарства і кухні у самітного сьвященика-вдівця, зголошеня під І. П. poste restante Стрий. 572 1—3

Женщина в середних лїтах, маюча практику в оніцї при хорих за совісною нагородою може кождої хвили бути на услугах до потребуючого такої опіки. Та сама особа приїме заряд домом у сьвященника вдівця бездїтного. Вимоги скромні. Адреса: Володиміра К. poste restante Бережани. 570 1—3

На нагороди поручаю молитву за вітчину по 4 сот. за штуку а 100 примірників 3 К враз з почтою оплаченою о. Пл. Карпинський в Дячкові п. Бірви велики. 571 1—3

Технїк *глядає лекциї на час ферий.* Адрес А. З. Технїка, Львів. 559 2 3

Пошукує ся хлопця до практики для Совільского Базару 562 2—3

Фортепян короткий, концертовий, заставлений дешево продам Академічна ч. 8, Склярский.

Ученик V кл. ґімн. приватист, котрий не має де перевести вакацій, глядає лекциї на село, або і в місті, за малою нагородою. Адрес Михайло Х. в Стрию poste restante. Зголошеня найдальше до 1 липня. 2—3

Кандидатка II. р. учит. сем. глядає лекциї на час ферий від І. VII. Вимаганя скромні. Ласк. згол. до Адм. „Дїла". 2—6

Так звані „оригінальні" машини до шитя і гафту, захвалювані і впхані Впов.

Публиці аґентами пруского тов-а, в старої системи „Зінґера", що вийшли з ужитку і своїм викінченем, якостию а також найновійшим улїпшенем не видержують конкуренциї з машинами фабрик сьвітової слави, як Pfaff, Biesolt, Locke, Trister, Rossmann і т. п., котрі маю на складї а котрі виробити менї у Вп. Публики непохитне довіре. Остерігаю Впов. Публику перед аґентами, що за своє посередництво дістають 20 по 30 К провізиї від кождої проданої машини.

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя, котрий не послугує ся аґентами.

Львів, готель Жоржа.

Иосиф Іваницкий

механік і спеціяліст

699

Прошу домагати ся цінників.

Вез конкуренциї.

Чи конце! треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning роданна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kayzow добірне	1·80 „	„ „
„ планґац.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлівка	90 „	„ „	„ найл.	2·50 „	„ „
Мокка арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кґр. чаю разом **оплатно**, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави **особно** оплатно за післяплатою. 86

Фабрика ґіпсу

і каменя алябастрового

в Колоколині

стация Букачівці

виробляє і розсилає вагонами і поодиноко

Ґіпс муарский
Ґіпс різьбарский
Ґіпс технїчний
Ґіпс для шпиталїв
Ґіпс обрничковий

Львові можна дістати в більших складах будівельних.

Замовляти можна в фабрицї або в торговлї

ЯКОВА МУНДА

у Львові, ул. Трибунальска 6

Пріски розсилає ся даром і оплатно. — Прошу уважати на марку **Колоколин.** 568 1—5

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дрелїхи на покритя від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої колдри, покритя від 45 кр. за метр в робітни 521 8—30

І. ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника.

Важне для будуючих!

ФАБРИКА ВИРОБІВ

ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ

і головний склад

будівляних материялів

Мих. Мікося

Ярослав, Ринок, пл. Парохіяльна

поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинірам і Високопреподобному Духовеньству:

Вапно	біле гашене і скалисте гідравлїчне	— — — —
Ґіпс	краківский і львівский	— — — —
Цемент	портлянд вагонами і на бочки	— — — —
Асфальт	природний, штучний плити до фундаментів.	— — — —
Підлоги	камінкові цементові сірі, мозайкові, гладкі, жолобковані	— — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальки до каналїзациї	— — — —
Керниці	бетонові ріжних розмірів, мулові	— — — —
Миски	під рури	Ринки отверті
Сходи	камінці граничні	—
	бетонові	— — — —
Цегли	шамотові, окладкові	— —
	до фасад	— — — —
Дахівки	краєві, заграничні, червоні, скляннї	— — —
Коминки	камінкові	Папа дахова
Оцьґеїна, Карболїнеум		
Каналїзация	і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних	

467 14—15

Укінчений правник глядає місця в канцелярії нотариальній або адвокатській. С. Левицкий, Опільско п. Сокаль. 560 2—5

Укінчений матурист, спеціяліст в математицї і фізицї, глядає лекциї на селї а яко вправний дірїґент і музик може рівночасно обняти місце також при якімсь рускім сьпівацкім товаристві, заложити хор і орхестру. Ласкаві зголошеня до Адмінїстрациї „Дїла" під „Математик і музик". 529 6—6

Укінчена семинаристка глядає лекцеї в інтеліґентнім домі на цїлий рік або на час ферий. Ласкаві зголошеня: М. Б. Адмінїстрация „Дїла".

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цїнах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчині коло Коросна. Цїнники і прібки оплатно. 150

Композициї Ярославенка на фортепян

„Любощі" вальс по К 1·70.
І. Народний Марш по К 1·00
продають ся по всїх книгарнях у Львові і в Перемишлі, в Станиславові у Штавдахера, в Чернівцях у Пардїнього і по других містах і книгарнях. 366

5.000 мужеских убрань
3.000 лїтних пальт
4.000 дїточих убрань

Мундури для панів студентів. Спортові убраня по казочно низьких цінах лише у

ТІРІНҐА БРАТІВ

наслїдника Якова Геллера

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 2.

319 29—30

Тапети і декорациї

на кождy цїну

взірцї висилає оплатно

В. Адамский

Львів. ул. Собіского 4. Готель Жоржа, Академічни 2, ріг Таньскої. 279 12—12

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 163 7—52

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Впов. сьвящеників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства ринок ч. 10 по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тїточка Ганна" і „Два старші Богомільці"	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіяторів	90 „
7.	Гетманьскі свати	50 „
8.	На послухане до Відня	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Меланя	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-України	52 „
13.	Цїкавї розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Лїнкольн	50 „
18.	Горать	60 „
19.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші навози	60 „
23.	Істория України-Руси (в образками)	30 „
24.	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвеник „Хвалїте Господа з небес" в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
26.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом	2 К 40 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Ткацкі вироби

з найліпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дредїшки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бардахани, флянелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконка, блюзки і т. п. поручає по умірковании цінах 59

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Менсовича

в Корчині, коло Коросна.

Хто важадає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ

під фірмою:

АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА

Львів, ул. Коперника ч. 17.

Виготовляє білети візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг літоґрафії.

Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.

Машини порушані силою електричною! 544 4—?

Що?!... — Тато позволили, атже се АНТИНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від цигар. Ц. к. трафіка спеціяльносний **В. БІЛЬСЬКОГО** Львів.

303 11—26

Рух залїзничних поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова		2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підвохочися		7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного		7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої		7·50.
„ Станиславова		8·05.
„ Самбора		8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова		8·18, 4·32.
„ Коломиї		10·05.
„ Рящева		10·35.
„ Тухлї		3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця		5·—.
	На Підзамче	
„ Підволочиськ		7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.
	Поїзди льокальні.	
„ Врухович		від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова		8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця		10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня		10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
З Львова з головного двірця відходять:		
До Кракова		12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан		2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиськ		6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова		6·55, 5·58.
„ Лавочного		7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора		9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця		11·10.
„ Рящева		4·10.
„ Коломиї		5·50.
„ Рави рускої		7·30*.
„ Перемишля		10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия		11·10*.
	З Підзамча	
„ Підволочиськ		6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.
	Поїзди льокальні:	
„ Врухович		від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої		11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова		6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця		1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.		2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косписні друковані є черленим товщиком; поїзди нічні є означені звіздков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мїсцім бюрі п. н. державної залїзницї, насип Раусмана ч. 9. 85

КАРПАТСКІ КОСИ.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
За одну штуку крейцарів:	65	70	75	80	85	90	95	100
На 5-кіл. посилку йде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папір, легке як перо полотно, котре тне як бритва найтвердшу (Псяную) то есть гірску траву і збіже що тілько попаде під неї, перетинає за одним замахом, на стопу тілько незначно зужикають ся і мозольну роботу хліборобам робить на половину лекшу. Приємна легка робота на поли справляє радість всякому хліборобови, тому всякий косить тілько карпатскими срібно сталевими косами з маркою „Косар". Замовляючий коси, має прислати 2 К задатку і означити, які коси, чи ширші, чи вужші, бо всї за одну цїну.

Брусики до остреня тижже кіс по 40 сот. за сден, котрий острить надзвичайно косу, яка за тим остренем тне як бритва найтвердшу гірску траву. **Серпи** озубрені з анґлійской стали дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так що не чути в руках. Поручаю вам дорогі сестри, одна штука 50 сот., менше від 20 штук не висилаєсь.

Адреса: **Александер Копач, СТРУТИН ВИЖНИЙ почта Долина, коло Стрия.** 504 4—?

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 132. Львів второк 14 червня (27) 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на цілий рік . . 32 к. на пів року . . 16 „ — за границею: — 44 к. — 22 „
У Львові (без пачтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за сїму стрічку інсерату або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Конфлікт Франциї з Німеччиною.

Непорозуміне поміж Німеччиною а Францією з приводу Марокка, що по уступленю міністра Дельказсе вдавало ся уже бажаним мирної пожагоди, нараз на ново заострило ся. Що подїлало на такий зворот справи чи може розвіяне надїй на японьско-російский мир, а тим самим по сторонї Німеччини переконане, що Франция не може числити в тих обставинах на підмогу Росиї, не знати. Досить, що князь Радолїн, амбасадор Німеччини у Франциї, перервав устні пересправи з міністром-президентом а заразом тепер міністром заграничних справ Рувіером, а письменна нота Рувіера до німецкого правительства остала без відповіди. Рівночасно півурядова німецка преса заговорила крайно воєничим тоном, і в такім самім тонї відповіла їй преса французка, справдї не стоюча на услугах правительства, — бо Рувіє думає конфлікт еще поладнати — але впливова преса независима, між нима орган звісного політика Клемансо.

Заострене французько-німецкого конфлікту тим більш кидає ся в очи, що Рувіє в своїй ноті показав ся супротив Німеччини дуже уступчивим, заявляючи, що Франция не думає нарушувати територияльної цїлости Марокка, ні обмежати власти султана, ані замикати Марокка для свобідної міжнародної торговлї, але бажає лише, щоби специяльні французькі інтереси, випливаючі зі сусїдства Альжиру з Маровком були узглядненї. Лише в тім случаю може Франция згодити ся на запечатане справи міжнародною конференцією інтересованих держав в Танґері.

В тій публїцистичній війні, яка зчинила ся задля нового напруженя відносин між Францією а Німеччиною, а яка легко може перемінити ся в справдїшну оружну розправу, коли тілько Франция не покаже ся ще більше уступчивою, звернули на себе загальну увагу два голоси з німецкої сторони, що кидають сніп сьвітла на пружини і мотиви марокканьского конфлікту, як і на ту міжнародну, політично-дипльоматичну гру, що запутала Францию під так недогідну хвилю в сей конфлікт. Одним з тих голосів есть розмова з звісним німецким істориком і „політиком з катедри", проф. Дельбріком, яку мав з ним кореспондент „Neue Freie Presse", а другим мав бути заява тайного, специяльного посла від цїсаря Вільгельма, князя Генкель-Доннерсмарка, яку він мав зложити в Парижи, та яку оголосили французькі дневники.

Проф. Дельбрік виясняє принцип, якого держить ся німецка політика що до Марокка і загалом що до всїх магомеданьских країв, та загалом цїли і наміри німецкої політики кольоніяльної. Що до Марокка Німеччина держить ся принципу его ненарушимости і независимости. Краї магомеданські, про яко находячі ся в розкладї, в дїйсности мають в собі чимало животворної сили, аби перестроїти ся під впливом европейской культури, а рівночасно заховати самостійність.

З другого боку магомеданьскі краї, а іменно Марокко, почувають се, що одиноко державою в Европі, в якої вони тепер можуть черпати европейску культуру і в якій можуть найти опору, не побоюючи ся в територияльно-природних причин рівночасно о свою політичну независимість, в Німеччина. Се розуміє цїсар Вільгельм, а се зрозуміне кермує его політикою супротив магомеданьского сьвіта. Коли цїсар Вільгельм перед кількома роками підчас побуту в Дамаску, проголосив звісні слова: „Я есьм приятелем всїх Ісламітів" — то були се історичні слова, що, оббігаючи писаниною всї магомеданьскі краї, знаходили відгомон у всїх тамошних провідників та володарів як вірний висказ німецкої політики супротив них. Від сего часу зросли німецкі впливи в Туреччині, а послїдними часами — як бачимо — заважили і в Марокку.

Коли инші держави в Марокку — говорив дальше проф. Дельбрік — мають на оцї політичний заєм, Німеччина одна може в природи річи вдоволити ся впливом культурним і свободою для німецкої торговлї, німецких капіталів і німецкої працї. Німеччина має надмір капіталів і надмір умовних і робочих сил та хоче їх зужиткувати в чужині мирним способом. Здобувати кольонії се річ дорога та невигідна. О много краще опановувати чужі краї мирним путем: умом і капіталом — т. зв. „infiltration pacifique". Се засада німецкої політики — коли можна так сказати — кольоніяльної. Тому і в Марокку жадають Німцї для себе лише економічно-торговельної свободи та вільної конкуренції, незаперечуючи того права Французам. Се одинока розвязка справи, а час покаже, хто вийде переможцем в тім співубіганю. Франция може на тім лише вийти ніж на заборі Марокка і коштував би він ей мілїярд франків і 100.000 мужа, а ще перед тим розправу з Німеччиною, яка не позволить, щоби Марокко ставало домінїю котрої небудь християньскої держави.

Коли проф. Дельбрік так осьвітлив німецку політику в справі Марокка, то знов князь Генкель-Доннерсмарк мав в своїй істнуючій чи неістнуючій заяві роз'яснити ту хитру політичну тканину, якого вмотано Францию у теперішну ситуацию. Ткачем сеї ткани — Англія. Традиция Англії — сварити невигідних суперників між собою, аби лише самій панувати на морю. Англія заманила Францию в акцию против Німеччини, бо Німеччина для неї занадто сильна стає на морі. Франция, згладно Дельказсе, дали зловити ся в пастку, ігноруючи наслїдком того в цїлій черзї менше і більше замітних случаїв Німеччину. Цїсар Вільгельм не бажає війни, але недасть постпонувати Німеччини, які не попустить ей економічних інтересів. До того англїйско-французький союз є провокацією Німеччини. Війна се справдї обосічне оруже. Але хочби Англія знищила і всю морску силу Німеччини, то на суші більші шанси має Німеччина, і втрати на мори заповнила би знов французькими мілїярдами.

Так отже специяльний посол цїсаря Вільгельма мав поставити Франциї до вибору: або мирне вдоволене бажаням Німеччини, або — піде на оружну розправу.

Хочби так навіть і не було ще, то наведені ревеляциї цїкаві для зрозуміня ширшого політичного підкладу, що криє ся за марокканьскою справою.

На злодію шапка горить...

(З кругів народного учительства).

В послїднім часї розгоріла ся палка полеміка в одної сторони станьчиківских польских дневників і їх сателїта „Słowa polsk-ого" а з другого органів независимого учительства, руского в „Проміни" а польского в „Gazet-i szkoln-ій". Ся полеміка дуже цїкава і важна не для самих народних учителїв, тож варто подати ей до відомости загалу.

Перший в тій полеміцї забрав голос станьчиківский „Czas", котрий, як добрий воєн стоячи на бастіонах станьчиківско-польской твердині, затрубів на алярм і викликав відтак скаженний рев і най всїх других органів. Він написав (статя: „Agitacya wśród nauczycieli ludowych", ч. 132 з с. р.)

„Відоме є змаганє витворити політичну організацию учителїв народних. Організация ся мала після відозви, оголошеної в „Gazet-i szkoln-iй", направити учителїв до виборчої акциї і довровадити до усунення в політичної арени нелюбих (як делїкатне! По правдї послів, що піддержують систему політичного гнету і вивиску цїлого населення!!) послів. В сій дорозї не мала ся вивати організация ані народними ані суспільними зглядами; видавав ся ій також пожаданим союз так з Русинами (Взяний союз з Русинами по думцї Czas-у, органу верховодячої в краю партиї, се влочим!), як і з елементами радикальними. Нині політична організация розпоряджає вже, крім „Gazet-и szkoln-oї" другим органом, котрим є „Промінь" в Вашківцах над Черемошем, а попирають ей дуже енергічно „Kurjer lwowski" і „Monitor". З сих часописий видна також щораз більша і тіснійша призвязь організациї з Русинами, передусїм з „Дїлом".

„Подаючи у властивім часї вість о замірі основання політичної организациї учительства, высказали ми нашу гадку о ей шкідливости. (Певно!).

„Нині, нотуючи деякий ей розвій, мусимо повторити нашу опінію о небезпецї, якою грозить се нове збаламучене якоїсь части учительства) не потребуємо хиба вазначувати, що не обвинувачуємо загалу учителїв і що знаємо, що струєю дали ся унести лише нечисленні. Нині отже, наколи зло змогло ся до деякого ступеня, не є ми відокремлені, а погляд наш подїляють також і инші органи, межи ними і „Słowo polskie", яке виступає згідно з нами против створеня відрубної, мовби етнічної політичної організациї. Шкідливість агітациї серед учительства признала також і власть, видаючи звісний обіжник до председателїв рад шкільних окружних. Як був він потрібним, доказують вісти о послупах, які в радах учительства має робити организация. Спокукують вони і нас вернути до справи, бо супротив грозячого небезпеченьства ніколи не є мало сил осторогн.

„Поступи політичної организациї — викладає дальше „Czas" — грозять передусїм нашій школі. Наука, удїлована агітуючими учителями не може сповнати своєї цїли. (А чим же суть, як не агітуючими учителями, всякі Грушецкі і т. п.? Тілько се инша річ! Грушецкі гатять воду на млин польских верховодів, а така агітация не лише недозволена, але і похвальна та tacite приказана!) Величезні релятивно жертви краю на річ осьвіти могли би в сей спосіб пропасти (Певно!). Неменше однак грізним статя би ся міг індеферентизм „narodowy" (Ага!), пропагований організациею особливо у східній части краю, де школа з природи річи стаєсь найміцнійшою „ochroną" польской народности. (Ось як розуміє орган шляхотско-польских верховодів клич, що учитель не повинен занимати ся агітациею і політикою!!). В житю публичнім вкінци організация політична членів одного заводу, який з політикою не має нїщо спільного, є проявом нездоровим і розкладовим. (А організації польских шляхтичів?). Не заперечуючи, що положенє долї учителїв є одною з найпильнійших справ краєвих і що учителям не може бути віднята можність домагати ся о неї, піднести однак з притиском належить, що стати ся се може в дорозї легальній, яка стоїть отвертою всїм горожанам (з вийнею нар. учителїв, бо сим організувати ся — rzecz nielegalna!), і що всяка тайна організация повинна бути з цїлою енергією поборювана. Учительство дїлає против власного інтересу, противставляючи ся суспільности (?!!), від котрої преціпь лише сподївати ся може помочи. Атмосфера побоювання о школу і „nieufności" в результат науки, котру агітация серед учительства мусить сотворити сильне лише (Є і погроза!) зреалізоване его бажань".

На сю балаканину станьчиківського ментора відповів ось-що орган опозиційного польского учительства „Gazeta szkolna":

„Наведеною статиєю — каже Gazeta szk. — не дамо ся спровокувати. Не думаємо відкривати доріг, котрими іде ся многоважна справа. Можемо однак заспевнити наших ворогів, що народне учительство справ-

---

Може епохальна книжка. 2)

(Написав д-р Іван Копач).

Навівши перше пять поважних голосів російских не буду вже сам тепер запускати ся в похвали або нагани сих або других точок „Очерку". Радше волю для характеристики книжки навести тут кілька виписок, з неї, очивидно, в переводї.

От прим. погляд автора на відносини нашого народу до народу великорускаго: „Коли фільольоги — каже він — спорять про те, чи українські діялекти творять самостійний язик чи лиш „нарѣчіе" (-говір) язика російского („русскаго"), котрий обнимає також діялекти великорускі і білорускі, — то се властиво спір більше формальний, спір на словах: преціпь же понятя „язика" і „нарічий" — то понятя релятивні і недви можна-б означити, кілько і яких признаків має давати ґрупі говорів право на назву „самостійного язика". Значно важнійше те, і про се не може бути спору: що ґрупа українських говорів показує окремий, більше або меньше самостійний, дїялєктичний (т. зн. язиковий) тип, звязаний звісними чертами, що обединяють ріжнороднїсть (разнообразіе) українських говорів в одну цїлість — все одно, чи ми будемо его називати „язиком" чи „нарічем". Ті черти видко особливо у вокалїзмі і они рівно характеризують українські говори, іменно їх середущу ґрупу; вони й дають їм своєрідну фізіономію. Ті цїхи виступають вже в старій добі нашого письменьства, а то вже в місцевих памятниках XI—XII віка; і се впрочім легко зрозумити, бо-ж головнійші дїялєктичні ґрупи славяньскі мають свій початок без сумніву ще в праславяньскій епосї.

„Но язик — то ще не все, хоч він і є найяркійшим і найіственнїйшим показчиком національної осібности. Український тип відрізняє ся від своїх найблизших свояків — Великоросів і Білорусів — ще й другими моментами, а то: особливостями антропольоґічними в тїснім того слова значінню, тобто фізичною будовою тїла (формою черепа, ростом, пропорциєю частей тїла) і чертами психофізичними, що проявляють ся в народнім характері, психольоґії, складї, семейного і суспільного житя. В сферї фольклюра і етноґрафії, в формах приватного і публичного житя, українська народність показує много характеристичних особливостий, а ті особливости, фізичні і духові, також мають, не ві всїм однакову, але значну давнину за собою.

„Як в язиковім, так і в психофізичнім обсягу відокремнене народностий української, білоруской і великоруской сягає далеко поза межі історий. Виходячи із своєї правітчини, ті ґрупи племен — уже без сумніву і в правітчині національні невинними ріжницями — попадали надто в ріжні етноґрафічні сферы (як звісно, великоруска народність формує ся передовсїм на фінській почві, білоруска — в близьких зносинах з ґрупою литовскою, українська — у вічнім сусїдстві з тюркими племенами); до того приходили вони в ріжні ґеоґрафічні, економічні і культурні условини. Дальша історія вела їх по більшій части зовсїм відмінними дорогами, котрі мали більше ріжниць чим подібностий. В результатї з усего того витворило ся народне самопочуте, котре відрізняє тепер, зовсїм інстинктово, Українця і Великороса, „хохла" і „кацапа",*) і проявляє ся вже на перших сторінках нашої історий.

*) „Хохоль" — се насьмішливе прізвище для Українців у Великоросів; воно взяте від способу причесуваня волосся у Українців XVII в., коли то вони, підголюючи голову, лишали волосся лиш на середині голови на ріжні способи (часом лиш т. зв. соледець). Походженє слова „кацап", яким взірдно прозивають Українці Великоросів, не є ясне; тепер виводять его учені — дуже правдоподібно — від тюркого слова casap — мясник (різник). М. Гр.

Особливо виразно (в порівнаню з Білорусами) зазначили своє єство в історії народність великоруска і українська, ті два найбільші славяньскі племена. Історична судьба нераз зводила їх до купи, при чім у перших віках їх історичного житя елементом, що будував, що культурно і політично мав верх, що мав провід у своїх руках у східній Европі, була народність українська, в послїдних знов часах — народність великоруска. Поза тими зносинами і рівночасно з ними історичне житє одної і другої розвивало ся самостійно і своєрідно, все і все збільшаючи суму ріжниць цїлого складу їх житя і віддїляючи їх національні типи що раз більше різкими чертами. Перед нами безсумнївно дві народности, дві історії, (стр. 9—11).

Стїпьки проф. Грушевский про ту справу. І я вповні підписую его виводи. Хотїв-бим лише додати кілька слів до полонена.

І так: Говорячи, що „обособленіе народностей украинской, бѣлорусской и великорусской выходить далеко за предѣлы исторіи", проф. Грушевский занехав додати, як належить тут розуміти слово „народність". Бож зовсїм лишу вартість і инше значінє має народність" яко „етноґрафічна маса" (Volkstum), а знов инше яко „народ (нация)" в сучаснім культурнім розумінню. Коли розуміти вказав проф. Грушевского в першім значінню, то се очивидна правда і про те не може бути жадного спору — бож всяке житє проявляє ся на зверх у безнастанній диференциациї т. зн. відокремлюванню через витворюване все і все новик примет. Так повстають нові породи ростин і звірят, так повстають і нові породи народів. Предїнь навіть дїти тих самих родичів, що живуть у тій самі хатї, показують значні ріжниці, а щож говорити про населенє так величезних просторів, як землї заняті руськими племенами. Тут очивидно були і мусїли бути з давен-давна значні етнічні ріжниці. І вони найшли також належний вираз в етноґрафічнім огляді руських племен в „Начальній (т. зв. Несторовій) Літописи". За те я не міг би твердити так рішучо, як се робить проф. Грушевский, що отсї ріжні племена руські вже в передісторичних часах витворили три названі національні типи: український, білорускій і великоруский. Бодай не прикладую, щоби „Начальна Літопись", про щось такого денебудь говорила; противно, для ей автора навіть „язик словіньский (т. зн. старобългарский язик церковних книг) і руский" один". Також „Слово о полку Ігоревім" і „Слово о погибели руской земли" говорять лиш про одну Русь яко націю. Очивидно се Русь Володимира Великого і Ярослава Мудрого — отже Русь зі звісними політичними границями і національними тенденциями, а при тім Русь зі звісними культурними елементами (стрій житя, віра і т. п.). Як бачимо в тім значінню Русь яко нация — то історичний, а радше сказім навіть, політичний продукт. В тім значінню є український народ націю передовсїм в добі дотатарскій (X—XIII в.) і дальше аж до нині, о скілько не зірвав ся відродженя і працює з видним результатом на користь того відродженя. Великоруский народ є такою націю головно від XIV віка тобто від зложенє самостійного політичного (і культурного) організму в Москві. Нині він грає подібну, політично і культурно обединяючу роль, серед руских племен, як колись грав ей український елемент в часах дотатарских *). Се все очивидне, але чи щось

*) Може не завподить додати, що, коли нині у нас говорять деякі люди про „исто-

дії лише в заводовій політичній орґанізації бачить свій ратунок а обставина, що така орґанізация викликує в консервативних кругах переполох, є для неї найліпшою рекламою. Минули вже часи, в котрих псевдо-патріотичними фаєрверками можна було туманити виголоднїле учительство та в імя перфідних, шовінїстичних кличів, пхати Поляків до борби з Русинами і на відворот. Ми порозуміли ся добре на сій тактиці. Творимо преціньмогучу армію. Є нас десять тисячів поневолених в гидкий спосіб визискуваних, тямучих, вільних горожан конституційної держави! Таж се сила! Ми не є також від'окремлені. Наймогучійшим нашим союзником — бездонна нужда, почувана спільної до вас за брудний визиск ненависти! Они нас всїх єднять і сполучають.

„Крім сего, — каже дальше „Gazeta“ — хто вашим ворогом, сей є і нашим другом. З ним зробимо союз, щоби дорогою потайною, так потайною — цїлком сего не випираємо ся, бо кожда акция виборча мусить бути тайною — нам ґрунт підорвати під ногами... Не вдасть ся нині, завтра, то удасть ся за лїт три, пять, десять, бо вдати ся мусить, вважившиї що сїйба сходить силою елементарною, а природних союзників, до спільної з нами борби, маємо мїльони. Сї то мїльони зможемо вже змобілізувати під ваяком виборчої картки. Андроник з народнім індеферентизмі, місийнім ста...вискy учительств і т. д. сховайте для себе. Знаємо добре, що ваш „патріотизм“ опирає ся на купівлю хлопської шкіри, слабих і видїдичених, юджению одних верств против других, щобизьте в загальнім замішаню могли ви найдоцше консервувати та під легальною формою переначковувати всяку паницину... На ману такого „патріотизму“ не підемо! Стрічу перед вами також не маємо жадного! Прецінь „голий розбою не боїть ся“, а мени учительством народним, в котрім понад 4.000 осіб не має постійних посад, побирає кебрачі платнї о 250 або 300 зр. річно, до того терпить нужду і гнет, розбій прав горожанських і людских вже давно переведено. Учительство знає добре, що в політичній борбі, веденій з вами на житє і смерть, може лише скористати“.

Знов же орґан подільских станьчиків „Gazeta narodowa“ в тій самій справі писала таке:

„Нужда є злим дорадником завсїгди. Видко се серед народного учительства в Галичинї. Платнї учительства суть лихі. (Перший раз бризнуло!) Велика часть учителїв, помїщених без кваліфікациї, побирає недво 500 кор., наколи учитель вложив іспит зрілости, одержує 600 кор., по вложеню іспиту кваліфікацийного 800 кор., опісля одержує 4—5 пятилїтних додатків по 100 кор. По селах половина посад в кождім повітї є платних по 1.000 кор. (Неправда, бо після закона лише ¼ має по 1.000 кор.) — ¼ по 900 кор. а ¼ по 800 кор. (Неправда, бо ½ після закона має 800 кор.), в місточках і містах доходить також до 1.400, 1.600 і 1.800 корон. (Після закона в місточках в ¼ 1.400, ¼ 1.200, а ½ 1.000 кор., а в містах ¼ 1.600, ¼ 1.400, а ½ 1.200 кор.). Позаяк платнї в инших краях австрийских, навіть в такій Буковинї, не кажучи вже в Чехах і Шлеску, суть значно лїпші, не дивота, що до учительского заводу горне ся велике число слабших або звихнених (wykolejonych) елементів, не дивота, що серед учительства панує фермент невдоволеня. Хїснують з сего елементи радикальні, червоні. Хотять вони десятитисячну учительску масу сполучити в орґанїзацию політичну, радикальну без огляду на народність; намавляють отже учителїв Полякив і Русинів до спільної злуки

подібного можна вже приймати в добі передісторичній? Я сумнїваю ся — якраз для того, що то доба передісторична. На кождий случай кажучи, що ріжница між Українцями а Великоросами „даетъ себя чувствовать уже на первыхъ страницахъ исторіи“, проф. Грушевский повинен був навести два-три факти на довід, вже хочбы для того, щоби не стягати на себе зовсім непотрібного, а на кождий случай швідкого підозріня, що він се твердить, мовляв, із за якоїсь з гори задуманої тенденциї. — Не спеціялїзував бим я також і Прокопієвих Антів (VI в. по Хр.) яко цїлість українсько-руских племен, бо се мимоволї спонукує читача думати є contrario і про инші рускі племена, а про такий подїл в тих часах нїчого властиво не чуємо й не знаємо, тим більше, що тодїшні писателї взагалї знають що йно лиш дві ґрупи славянські: Словен і Антів. Прецінь же й сам автор уважає материял археольоґічний надто непевним при рішаню тих і тим подібних етноґрафічних питань (Історія України Руси I[5] стр. 508), а діялектольоґія знов взагалї не може нас повести дальше в вад. як сягають писані памятники пор. впрочім Шахматова: „Къ вопросу объ образованіи русскихъ нарѣчій и русскихъ народностей“ (Ж М Н П 1899 IV.; реценз. проф. Грушевского в VIII і LVII томі Записок Наук. Товариства ім. Шевченка).

рическія начала“ — розумїє ся: говорю ту лише про людий справдї ідейних, а не про ґазетярских спекулянтів — що мають на гадцї очивидно якраз овту велику Русь Володимира Великого і Ярослава Мудрого; забувають лише на те, що від того часу минуло вже 900 лїт та й що центром инших „историческихъ началъ“ є холодний Пітер, а не золотоверхий Київ. Тай у загально людскому значінню доказали ся отсе на ділї ті „историческія начала“ якось дуже недовимки!

(*Дальше буде*).

буцім-то під позором переведеня поліпшеня платнї, а на дїлї маючи цїли політичні. Сю справу належало би розглянути чим швидше і евентуально зробити, що можна, бо зле було би робити уступства доперва під грозою прамусу“.

Прочитавши сбі наведені статї станьчиківских орґанів, мимохіть пригадує ся нам приповідка: „На злодію шапка горить“. Ми вже минувшого року по обох вічах учительских перестерігали верховодів краю (дивн „Дїло“ з 27/7 1904 ч. 156 статю: „Обороницям темноти і паньскої кишені“), що народні учителї свідомі свого завдання, тому мимо грозьб і переслїдувань вызванцупують ся з під гнету, отворять народови очи, щоби прозрів, а тоді верховодам буде конець. Дальше зазначили ми, що учителї криків про „соціялїзм“ не побоять ся, бо поступають все леґально, а нїхто не сьмїє заборонити їм виконувати горожанських прав, котрі нині прислугують кождому горожанинови державі в границях конституциї, через що учителї не дадуть ся стероризувати, бо відома кождому річ, що ґуртовати ся в орґанїзацию для оборони своїх прав се не соціялїзм тай не нїгілїзм. Перестерігали ми також перед стероризованем учительства, а радили вместь поступ і осьвіту народну у власне русло, бо учительство, підперте народом, репресалій зопсім не убоїть ся. Також представителї рускаго народу накликували в соймі станьчикінску більшість до справедливійшого трактованя справ підвисшеня платнї учителям і закона дисциплінарного, а навіть в меморіалї і в дискусиї шкільній предкладали умірковані бажана виходячі з кругів учительских, але заслїпена подавляюча більшість в соймі влеґковажила собі руских послів і їх поправки та внесеня, а учительству, яке просило через прихильних собі послів сойм в леґальній дорозї о уступки, дала болючого копняка, думаючи, що сим поведенем спасає ся немилої справи. Тепер-же, коли учительство в розпуцї хапає ся послїдної дошки ратунку і задуману орґанїзацию зачинає переводити в дїйсність, хоче знов верховодяча кліка репресаліями згнести і утихомирити та ніби обіцянками, ніби погрозами, хоче спинити зачатий рух орґанїзацийний серед учительства!

Ми висказали також сумнїв, що-до спільної акциї учительств обох народностий, маючи на увазї, що вшехпольска аґітация в рускій части краю огорнула в заслїпленю шовінїзму польске учительство, однак показуесь з анярмів станьчиківских орґанів, що орґанїзация на взаїмнім порозумінню учителїв таки робить деякі успіхи і поступи, коли так часто дзвонять на тревогу в таборі верховодів. Ятрене однак польского учительства против рускаго, яке маркує „Czas“ в своїх трепах для нас не нове і вже навіть не поплачує, бо хто голодний, той мусить вперед подумати о заспокоеню желудка, а потім спокійно приглянє ся, чи дїйстно грозить індеферентизм „narodowy“ у східній части краю!

Не дивуємо ся також, що гадюча преса пінить ся зі злости на здоровий погляд опозиційного орґану польского учительства „Gazet-и szkolno-ої“ і навіть на „Дїло“, що здемаскувало їх закулїсову махінацию. Справа попливе своїм руслом, і хоч верховоди будуть старати ся ёї загатити, то все таки вже не верне ся і — як справедливо пише „Gazeta szkolna“ — здійснить ся, коли не нині, так завтра, так за лїт три, пять, десять, бо здійснити ся мусить...

З Росиї.

Революция в Польщи.

Берлін. З Лодзї доносить: В суботу робітники вибудували 7 великих барикад, котрі військо мусїло здобувати баґнетом. Атаки на барикади тревали до 12 годин, бо барикади були дуже добре збудовані, а робітники боронили ся завзято і були добре узброєні. Убитих і ранених має бути пару сот осіб. Військовий командант зажадав телеґрафічно з Варшави нових військ. З иншого жерела доносять, що при здобуваню барикад, на поміч нїкотрій війску також артилєрия. В ночи було цїлком темно, бо всї ліхтарні розбиті. Застрілено кількох поліцийних офіцирів. Щоби в Варшаві не допустити війска, робітники висадили динамітом в воздух два желїзничі мости на лінії Лудзь-Варшава. В многих місцях підложено огонь. Доворять, що застрілено одного ґенерала.

Варшава. Урядово стверджено, що в Лодзї застрілено 224 людий.

Лудзь. Робітники задержали на улици команданта козаків і поліцийних віддїлів, ґенерала Мармунова і по короткій сварцї з а стрілили его. Мармунова уважали робітники за головного виновника масакри робітників в пятницю, при котрій козаки застрілили 80 людий.

Варшава. Революцийний рух розширює ся на копальні. Провідники робітників заповідають загальний страйк. Желїзничі робітники заповідають динамітові атентати на желїзници.

Варшава. На улици в Білім стоцї стрілив хтось з товпи до поліцая. Товпа розбігла ся. Поліцай відвезений до шпиталя, помер в короткім часї.

Петербург. З причини подій в Лодзї, застрила ся ситуация в цїлій Росиї. На раді міністрів предложено цареви надане конституциї, бо в противнім случаю революция вибухне в цїлій державі. Цар опирає ся всяким конституцийним реформам.

Москва. На 30 с. м. скликано до Москви з'їзд представителїв міст, на 3 днина загальний збір шляхти. На сих з'їздах буде здаєсь ухвалена прокламация установляюча провізоричне правительство (?). Земцї числять на поміч війска.

Петербург. Цензура заборонила дневникам коментувати промову царя до земців, в котрій було запевнене, що Росия дістане парляментарну репрезентацию. Ся заборона є наслїдком нової реакциї на царскім дворі. Петербурґска аґенция заявляє, що дневники робили в промови царя далеко ідучі виводи о цїлковитім перетвореню державного устрою, наколи цар уважає за конечне заведене лише „дорадчої“ репрезентациї, котра „відповідає потребам краю“.

Берлін. З Петербурґа доносять, що відкрито заговор офіцирів на вел. князїв. Говорять, що коло зимової палати арештовано двох людий з бомбами.

Лїбава. В Лїбаві збунтували ся арештанти і поробивали мури. Волоцюги брали участь в бунті. Поліция і військо утихомирили бунт. Ранено 12 людий. В місті здемольовано 4 доми розпусти.

З ради державної.

Буджетова провізория в комісиї.

На засїданю буджетової комісиї в суботу, на якім присутні були і міністрія: президент бар. Ґавч, міністер просьвіти Ґартель, міністер торговлї бар. Кайль і міністер фінансів Козель, розвинула ся дуже замітна дискусия над загально-державною ситуациєю з нагоди буджетової провізориї, яку по першім читанню відіслано до сеї комісиї.

Перший виголосив простору політичну промову д-р Крамарж. Речник молодоческого клюбу повитав з вдоволеньем становище бар. Ґавча, котрого правительство покинуло тактику дотеперішних правительств, і звернуло ся до Чехів не лише з обітницями, але і з ділами. Чехи радо приймають заповідь основана ческого університету на Моравї, однак з гори заповідають, що не приймуть его в иншім місті, як лише в Берні. Рівнож вдоволяє Чехів становище бар. Ґавча в справі языка урядового в Чехиї. Лише жадають Чехи, щоби вижиданє на остаточне, законодатне порішене справи, не дало на себе задовго чекати. Від правительства самого залежить, чи не змусить воно Чехів знов хопити ся найостріїшої збруї. Пови-що Чехи займають становище „прахильно-вижидаюче“. Переходячи до угорскої кризи, заявляє ся бесїдник против уступчивости Угорщинї в справі квотовій. Але здає ся, що не маючи за собою твердої опори в парляментї, рішаючі чинники будуть мусїли подати ся, що лише виходить на некористь Австриї. Загалом угорску справу треба трактувати Чехам і Нїмцям не з політичного, але з економічного становища.

На тій основі можуть зійти ся Чехи і Нїмцї разом, але перше Чехи мусять бути вдоволені. Бо даром не думають вони жертвувати своїх інтересів задля крутого положеня цїлої Долитавщини. Чехи вже і так роблять велику уступку, коли в тім прикрім моментї, коли тріщить дуалїзм, не ставлять вістрем свого державного права. Та коли би Чехам вимірено вповнї їх права, тодї на основі спільних економічних інтересів, два найбільші народи Австриї (Чехи і Нїмцї) сотворили би силу, против якої розбила би ся накабність другої сторони. Клюб бесїдника буде голосувати за провізорию буджетовою.

З черги Словінець, Робіч, жадав основана словінського університету в Любляні. На разї належить заложити правничий факультет.

Іменем „кола польского“ промовляв проф. Старжинський. Висловив вдоволене Полаків, що, як заповів бар. Ґавч, 25-мілїоновий кредит на університети, в цїлости буде обернений лише на істнуючі університету. Що до угорскої кризи, то нове взаїмне відношене може бути законодатною дорогою за обосторонною згодою усталене.

Речник Нїмців, бар. Д' Ельверт, зачав від того, що загальну увагу мусїв звернути фант, що при першім читаню буджет провізориї сторонництва зволили висказати своє становище. Нїмцї зробили се не тому, мовби були вдоволені з заяви бар. Ґавча, але лише, щоби не утруднювати положеня держави в виду важних подій на Угорщинї. Нїмцї приймають з вдоволеньем до відома, що для полагодженя національних справ правительство узнає відповідною законодатну дорогу. Вдоволяючи ся поки-що сим загальним принципом, лишають собі Нїмцї здекларованє свого становища до поодиноких квестий піднесених бар. Ґавчом, на час, коли вони прийдуть на порядок дня. Вяінци заявив, що полагодженє язикових справ може наступити лише за згодою Нїмців. Але вже з гори мусять сказати, що на Берно, як місце осїдку ческого університету, Нїмцї не згодять ся.

По менше замітних промовах д-ра Шіанька і Вуковича, забрали в черги голос міністри.

Промова бар. Ґавча не принесла нїчого нового. За те замітні моменти знаходимо в промові міністра просьвіти Ґартля. Міністер просьвіти зачав від 25-мілїонового кредиту на адаптациї в істнуючих університетах. Се по его думцї найповажнїйша тепер задача в области вищого шкільництва. Що до креованя нових університетів то міністер вважає се наслїдком основуваня і істнованя середних неміцких шкіл (міністер очевидно говорить ту лише про судетскі і альпейскі краї, Ґаличина для него не істнує. — *Ред.*) Що до жаданя словінського університету, то правительство вважає жадання Словінців оправданими (про домаганя Русинів в справі університетскій міністер не згадав ні словом! — *Ред*), але мусить числити ся з трудностями, именно з браком кандидатів на доцентури. Тому правительство дбає перше субвенциями помогти образованю кандидатів. Правительство готове зачати приготовленя для креованя правничого факультету в Любляні і може вповнити Словінців, що небавом выступить з конкретними внесенями.

По вільких ще промовах буджетову провізорию принято.

Засіданє пленарне.

Вчера відбуло ся дальше засіданє нової палати, на якім мала бути полагоджена буджетова провізория в другім читаню. На початку засіданя відкинено внесене пос. Шенерера о внесенє спільности з Угорщиною.

Розпочала ся відтак дискусия над наглим внесенем Дашиньского, вимагаючим правительство, щоби власти подбали о людий обходили ся на границях Австриї з політичними збігцями, котрі утїкають перед переслїдуваними російских властий. Внесенє домагає ся, аби наші власти не нарушували права силою, шановного всїми цивілїзованими державами. По промові п. Дашиньского промовив міністер внутрішних справ Бильянд-Райт. Бесїдник заявив, що коли власти мусїли супротив російских імігрантів ужити поліцийних законів, то робили се як найоглядийше. До російской границї не відставлено нїкого, вже хочби в огляду на се, що давнїйший договор о дезертирах вже знесений. Власти, особливо галицкі, все поступали з імігрантами з Росиї подобски і лагідно.

Палата ухвалила наглість внесеня і само внесенє.

В дальшій дискусиї над буджетовою провізориєю п. Кьюфач атакував президента міністрів за его політику, котра може вдоволити лише Нїмців.

Міністер фінансів Косель виказував, що касові засоби в перших 4 місяцях уложили ся досить добре. Безпосередні податки виказують надвижку 2 і пів мілїона, а також поодинокі ґалузи посередних податків принесли надвижку. Дохід з консумцийних податків є о 5 і пів мілїонів менший. Надвижка буде сего року здаєсь така сама, як в попереднім роцї.

По вибраню ґенеральних бесїдників, наради перервано. Слїдуюче засіданє нині.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Лїневич телеґрафує о перестрілках здовж мандариньской дороги. В наслїдок перемагаючої сили Японців Россияни мусїли відступити.

Льондон. Завішене оружя треба уважати поки що за виключене, бо Росия не хоче предложити Японови перерви в борбі. Росия все еще числить на се, що дальша війна, хоч би також нещаслива для Росиї, ослабить і вичерпає Япан.

Петербург. Міністер комунікаций замовив в Німеччинї і Америці 1.136 льокомотив і материяли до будови ґалузи трансибірскої зелїзници через амурский округ. Ся лїнія має дійти до Владивостока і буде коштувати 440 мілїонів рублїв.

Москва. В Москві вже цїлком явно відбувають ся приготовленя до мобілїзациї. Урядово мобілїзация буде огопошена 29 с. м. і не обмежить ся на однім московскім округи; за московским округом піде киівский. В Москві погорїли військові склади, де переховувано одіж для війска. Страту обчислюють на 700 до 750 тисячів рублїв.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска криза.

Відень. В політичних кругах говорять, що корона еще раз зачне переговори з опозицию. Посередником не буде Февраги, але инша особа.

Будапешт. Февраги має звернути ся до провідників коалїциї, щоби уставили програму, котру корона могла би принята. Говорять, що зачнуть ся також переговори о утворене кабінету під проводом Юлія Андрашія. Щоби не утруднювати евентуального порозуміня, кабінет Февраго не зачне жадної акциї (прим. торговельні договори), котра могла би Угорщину в який будь спосіб тревало вязати, або мати вплив на будучу політику.

Німецко-французский конфлїкт.

Парнж. В промові виголошеній в Версаю міністер війни заявив, що не хоче говорити о нїчім, що відносило би ся до теперішного положеня. Скаже лиш се, що военний материял французский є тепер дуже добрий, а французкі офіцири видержать порівнане в офіцирами цїлого сьвіта.

НОВИНКИ.

— **Ювилей проф. Володимира Антоновича** задумує празнувати київска громада в вересни с. р. Володимир Антонович, професор київского університета дав богато цінних праць в обсягу історії українського народа. Окрім того звісний проф. Антонович в научній літературі, а великі в его заслуги як професора-лектора, що величають ся великою популярностию серед своїх слухачів, так що витворив він школу робітників, котрі ревно працюють по его слідам в історії свого народа. Вистане згадати імена такі як Баланій, проф. Грушевский, Голубовский, Довнар-Запольский і др. — се все слухачі Антоновича, его ученики в найгарнійшім значіню сего слова, що всї стали працювати самостійно при безпосередній стичности з дорогим професором, при его вказівках і руководстві. Гадка обходити ювилей знаменитого професора вийшла споміж професорів історичного факультета київского університета і членів товариства „Нестора літописца“, що істнує при тім університеті. Через те головно торжество відданя почести юбілятови відбуде ся в київскім університеті. День торжества буде назначений на той день, коли В. Антонович читав свій перший виклад. Окрім сего головного торжества в честь ювилята проектують ся устроїти вечір, властиво вже не офіціяльне торжество в київскім літературно-артистичнім товаристві, котрого управа уважала рівнож оправдано прямо своєю задачею взяти також участь в торжестві ювилея В. Антоновича як ученого і літерата, тимбільше що В. Антонович був через кілька років членом управи товариства, а тепер є его почесним членом. До програми обходу літературно-артистичного товариства окрім літературної части буде додана також етнографічно-артистична, так як проф. Антонович все був любителем українського слова і пісни. (*Полтавщина ч. 150.*)

— **Всюди Польща.** До черновецкої „Буковини“ пишуть з Вашковець: Презес тутешної чительні польскої о. Марцелї Завацовскі урядив шовіністичні гаци для Поляків, Русинів і Німців римо-католицкого обряду на тлї вшехпольских тенденцій, пронизаних ненавистию до инших народів Буковини. Щоби осягнути ту ціль спроваджує собі до помочи „дзядзачи“ свого покрою зі Снятина, з Чернівців і т. п. і ті мають словом і ділом помагати о. Марцелькови вчити его парохіян що вони всї Polacy (!), що Буковина — се polska ziemia (!), що по польски сам Pan Jezus rozmawia, а хто важить ся инакше говорити — поповняє смертельний гріх і т. п. і т. п. Одною з таких вшехпольских шовіністичних орґій був wieczorek, уряджений такими імпортованими елементами дня 11 червня с. р. Поплили на тім вечерку siarczyste mowy на тему, що Буковина, се край властиво польский, бо Ольбрахт і инші „браця“ проливали за него кров, що язик польский повинен бути ту признаний краєвим (!!), та що повбивано граничні стовпи давної шляхецкої Польщі далеко пова Дніпро, попри Чорне море, попри Ясси і т. д. і т. д. Щоби показати, що се не мрії, що се і в практиці можна доконати, виставлено obraz sceniczny w dwu odsłonach „Matka żyje.“ Се річ взята з часів повстання польского в р. 1831, де представлено цілковиту побіду Поляків над ворогами, а немилі їм особи повішувано і потрачено при бевґальскім освітленю. Можна собі уявити як „успокоюючо“ подіяли на учасників такі шовіністичні, провокацийні промови і в слід за ними і таке представленє... Бережаньский ойчулек управляє „козлівщину“ на цілій лінії.. І не від річи буде пригадати, що, коли свого часу вашківске товариство ґімнастично-пожарниче „Січ“ задумало було виставити „Наталку Полтавку“, то староство жадало дозволу на те аж у правительства; — а тут о. Марцелько без жадного дозволу, анї навіть донесеня, уряджує шовіністичні шопки, провокує другі народи, виволікає „повстаня“ на сцену і т. п. і т. п. — Як на таку „робсту“ задивляє ся вашківске староство, не знаємо. Річ осудимо по ділам і об тім довесемо в своїм часї. — *Вашківский.*

— **Рільничі страйки на Буковині.** Страйк виграли люди із Чункова і Василева. Дня 20 с. м. прибув до Чункова ц. к. староста із Кіцманя на просьбу депутациї страйкуючого комітету. Народа було зійшло ся велике множество, явили ся і дідичі із Василева та Чункова. На злагоді тій були переслухані комітети страйкуючих сїл як також і пани. Нарід обявив свою так гірку кривду, котру терпить із сторони хлїбодавців. По довгих нарадах улагодили ся дідичі дати кукурузу сапати на третину, але уже лишили панщину від третини, бо досї робили в Чункові 5 день за морґ, а в Василеві 6 день даром від кождого морґа взятого на третину. Отже через страйк скинули обі громади ярмо панщини за третину. І плата за роботу стала тепер инша. Пани кличуть до роботи і платять вже 50 крейцарів денно. До страйку платили 30 крейцарів. Хто ковтає, тому отвирає ся. — *І. Б.*

— **З просьвітного руху** в Богородчанськім повіті. Просьвіта в богородчанськім повіті іде скорим ходом вперед, а найкрасшим доказом є село Саджава в тім повіті. Ще перед кількома роками Саджава була темним кутом, в котрім панювали ся Жиди лихварі і всякі заволоки. Тепер Жидів анї пияньства нема, а ґрунти, які перед 30 роками попали в руки жидівскі тепер, хоч за дорогу ціну повернули назад в рускі руки. Громада Саджава, се одинока громада в богород. повіті, що з властями переписують ся по руски. Поступаючи чимраз дальше на дорозї просьвітній знищили саджавскі громадяни пияньство, лихву і темноту, а пробудили в селї сьвідомість і охоту до науки. В червни с. р. дала читальня з Саджавї власними силами аматорске представленє, на котре здожили ся „Знїмчений Юрко“ і „Семе не кради“. Дохід призначено на будову дому читальні. На означену годину зійшло ся цїле село а окрім того богато інтелїґенциї з околиці і Богородчан. Народу було так богато, що не було де помістити ся. Гра аматорів була дуже добра і публика нагороджувала їх грімкими оплесками і окликами „славно“. Особливо відзначили ся грою Дм. Попович, Ст. Бойко, Анна Соловей, Василь Татарский, Н. Татарский, Д. Ярич, О. Дидик — не менше добре грали і инші. Між першою а другою виставою виголосив Дм. Попович декламацию „До Основяненка“. По представленю відспівували аматори і гості „Ще не вмерла!“ і в піднеслім настрою розійшли ся домів. Видїл читальні дякує аматорам за їх гру, а гостям за т., що звелили прибути і причинити ся своїми датками до збільшеня фонду читальні. — *Видїл читальні „Просьвіти“.*

— **„Шляхотна денунциация“.** Читальня „Просьвіти“ в Перемишлянах виставила с. р. на Шевченкових вечерницах комедію „Запаморочена“, в котрій є поклики до шанованя своєї мови і церкви, однак без ніякої погорди для чужих. Перед представленєм виголосив один добродій промову, в котрій не згадав анї словом про Поляків, анї „обшарників“. Мимо сего проти уряджуючих вечерниці двох панів посипали ся доноси до суду „o podburzanie“, але судове доходженє, як можна було надіяти ся, закінчило ся комплетною компромітацию доносчиків. Але замітний тут один факт: Пічас доходженя судового дістав один Полак анонїмовий лист з погрозою, що як не стане перед судом і не зложить „відповідних“ зізнань, то „не радить ся ему ходити далеко на прохід“. Лист сей лежить собі спокійно в актах і віхто не думає доходити імени сего „терориста“, що пише такі листи.

— **Вимоги при вступних іспитах до ґімназий.** З огляду на зближаючі ся вступні іспити до ґімназий подаємо отсе вимоги які ставляють ся до хлопців, приступаючих до іспиту: а) З религії вимагає ся відомостий, котрих після теперішного розкладу науки набути повинен ученик в перших чотирох літах *обовязковоі* науки шкільної в 4-рокляcових школах. б) З язика викладового (в рускій ґімназиї рускаго, в польскій польского): читанє плавне і виразне, поясненє відчитаних уступів під зглядом змісту і звязи гадок, оповіданє змісту більшими відступами, знанє частий мови, відміна імен і дієсловів, знанє речень простого, розширеного і розбір его частий складових (підмет, присудок, предмет, прикладка, придаток, доповненє і т. д.); поправне написанє диктату із обсягу відомостий звісних ученикам, причім годить ся узглядняти правила перепинання (interpunkций); в) з язика нїмецкого: читанє плавне і зрозуміле; знанє відмінн родівників, іменників, пр кметників і заіменників (особових, вказуючих, відносних, посідаючих), відміна дієсловів помічних (Hilfzeitwörter) і дієсловів слабих у всїх формах дїяльних і страдальних, вкінци відміна найзначайнійших дієсловів міцних (geben, nehmen, schreiben, laufen, essen, tragen, fahren, gehen, dreschen, sterben, springen, fliegen і т. д.) Знанє виказів нїмецких із обсягу відомостий знаних ученикам; поправне написанє легкого диктату, котрого зміст перед поликтованєм подасть ся ученикам в язиці викладовім. г) Із числення: писанє чисел до мілїона включно, справність в чотирох дїланях числами цїлими (дробів віяких не питає ся), справність в табличці множеня, знанє важнійших мір метричних (ари, гектари, кільометри, метри, кільоґрами, ґрами, літри, гектолїтри). Як ученик напише добре диктат чи в мові викладовій чи в мові нїмецкій, а в сьвідоцтві шкільнім має поступ „добрий“, то звільнає ся его від устного іспиту. Недостаточний поступ в одним предметї іспиту усуває ученика від приймленя его до якої небудь школи середньої.

— **Нова польска ґімназия у Львові.** З початком 1905/6 року шкільного буде у Львові отворена нова VII ґімназия, що, як подають, буде називати ся ім. А. Міцкевича. Будинок майже виповчений після всяких вимогів шкільної гігієни, лежать при ул. Сокола. В першім році числити ме ґімназия чотири класи з 10 віддїлами, так що за пять років відбуде ся там перший іспит зрілости. Директором нової ґімназиї іменований п. Копія.

— **Цофнене обжалованє.** Експосол Валевский обжалував редакцию „Arb. Zeitung“ о обиду чести, за те, що згадана редакция его внесенє о провіренє его справ свого часу поставленє назвала шовїзмом. Розправа мала відбути ся 26 с. м. перед судом присяжним у Відни, однак зістала відложена, бо п. Валевский — цофнув скаргу. В той спосіб виказав „Arb. Zeitung“ лишив ся правдою.

— **Іспит зрілости** в Дрогобичи тревав від 5—9 червня (включно) під проводом делеґата ради шк. кр. директора Ф. Прухніцкого. Здали: Аллерганд Савль, Антонів Андрей, Ашканазе Ізраель, Бархаш Зіше, Бобжинський Владислав, Брида Владислав (з відзн.), Хавс Савль (з відз.) Хавс Тесфіль, Дроздовский Бронислав, Фріц Иосиф (з відзн.), Гольґамер Ізидор, Грех Володимир, Гонфінґер Ігнатій, Горницкий Теофіль, Якубовский Болеслав, Казьмус Еміль, Кондрат Мирон, Корнбавм Самуель, Кроґн Маер екст., Кубаля Иосиф, Ланґрок Товія, Лявтербах Маер, Мазовский Едвард, Розен Беріш, Рудерфер Мехель, Шеффер Юрій, Шутсман Ігнатій (з відзн.), Вальц Иосиф. 4 позволено заложити іспит поправчий з одного предмету по вакаціях.

— **Цїкава сецесия.** Дня 23 с. м. мало в Тарнові відбути ся сьвяточне вращенє абітурієнтів там. ґімназиї. На торжество зібрало ся богато гостий між иншим епископ кс. Валенґа, староста, і богато провінціональних достойників. Між промовами мала бути виголошена також промова від абітуриентів, а виголосити мав її з поручення директора Завіїньского один з абітурієнтів, що був вихованком бурси епископа кс. Валенґи і его любимцем. Перед салею зібрала ся публика і абітуриенти, котрі однак зажадали щоби їх іменем говорив не той, кого призначив директор, а той, *кого хотять вони.* Директор не хотів на се згодити ся і по майже цїлогодинних безуспішних намовах мусїв зрезиґнувати з „uroczystości“, бо абітуриенти не згодили ся наназваного „речника“ і пішли до дому. Гостї „обурені“ тим захованєм молодіжи розійшлись, не дочекавшись „зпрезентованя“ виконаної в їх дусї молодіжи, а абітуриенти одержали свої сьвідоцтва на другий день без „uroczystości“.

— **Державна росийска земля.** Після звіту бувшого міністра рільництва, тепер опублікованого, мала росийска казна 1 сїчня 1904 заґалом 246,000.000 десятин землї підданих лїсній управі, із чого 100 мілїонів було вкритих лїсами. Найбільше є їх в губ. волинській і подільскій. Российский уряд сучи найбільші доходи із українських земель, допускає ся рівночасно найважчого угнїту супроти нашого народу.

— **До нинїшного числа** „Дїла“ долучаємо яко додаток 10 аркуш „Фараона“.

Видовища і забави.

На дохід будови власного дому товариство ґімнаст. „Руский Сокіл“ в Тернополи устроює в огороді мїйскім в дни 2 н. ст. липня 1904 великий народний фестин з ріжнородною богатою і новою програмою: Проба щастя, велике число гарних предметів до вигравя; забава цьвітєва, королевою дня буде та з пань, котра дістане найбільше число рож; почта, в огороді знаходять ся скринки почтові для наливаня карт, які будуть розносити листоноші; ворожка, за 10 сот. довідає ся кождий про дороги свого жита; управи ґімнастичні членів „Рус. Сокола“; несподіванка: живі фанти. Особлива відділ збавлять дуже ріжнородні забави дїточі, кіт і мишка, гойдавка, перегони в мішках; забави народні, стовп і колесо щастя — обручики, дошка; нове коряндолї, бужі, пукавки японьскі. О годині 6 величаве корсо цьвітове цикністів. Концерт цїлої музики військової 55 полку піхоти під управою п. кап. Мазака виконає переважно нові композициї. До кождого білету буде долучена добірна програма. — Вечером вирушить похід японьскай з гарними лямпіонами. Огнї штучні. — Величава ілюмінация. Початок о год. 4 пополудни. В разї непогоди відбуде ся фестин з тою самою програмою в слідуючу неділю, т. є, дня 9 липня с. р. Вступ від особи 40 с., для дітий і селян 20 с. Наддатки на фонд будови приймає ся з подякою! Буфет добірний у реставратора. Фанти на фестин просимо надсилати під адресою: „Руский Сокіл“ в Тернополи.

З товариств.

З заходом природописного кружка відбуде ся в четвер (29 с. м.) в льокали „Академічної Громади“ (Вірменьска 30) популярний виклад т. Богдана Вахнянина о „Мясо- і Комахоїдних ростинах“. Вступ вільний. Гостї пожадані. Початок о годині 10-ій рано.

В видїл драм. товариства ім. Котларевского пригадує Вп. членам, що надзвичайні загальні зборе *для вибору* заступника голови відбудуть ся завтра 28 червня с. р. о 5 год. по пол. в салї „Руської Бесіди“ (Ринок 10). По зборах наступить уконституоване комісиї для придбаня українського драматичного репертуару.

Послїдні вісти.

Харків. Рух аґрарний, котрий вибух в сумскім повіті, огортає скоро і инші повіти. Рухи ті одначе мають доси характер мирний — з виїмкою лебединьского повіта. Населенє звертає ся всюди до властителів з просьбою, щоби віддали еї ґрунта під засів і на пасовища.

Берлін. Місцеві дневники доносять, що в многих місцевостях на прускій граници а також в численних місцях ковеньскої ґубернії вибухли розруси. Всї міста обсаджено військом. *Також і пруске правительство* обсадило військом надграничні міста, бо боїть ся, щоби розруси не перенесли ся на его територию. (Вістка поки що несправджена — *Ред. „Дїла“*).

Варшава. Проба заанґажована загального страйку не удала ся, однак умы ще досї збурені. На улицях Воронячій і Крохмальній військо збурило пять барикад, при чім вбито кілька осіб. Рух в фабриках устав.

Варшава. Ген. ґубернатор Максимович оголосив в Лодзї і в округї стан военний. Комендантом Лодзї іменований ґен. Шутлєворт.

Ченстохова. Перед домом поліцийного уряду винено вчера бомбу, котрої вибух ранив кілька людий.

Вашинґтон. [Бюро Райтера] Росия і Японан повідомили вже Рузвельта, що їх повновластні зїдуть ся в Сполучених Державах в перших 10 днях серпня.

Календар: Ґр.-кат.: нині (второк) Елисея, Методия, завтра (середа) Амоса, Бронїма, позавтра (четвер) Кирила; — Рим. кат.: нині Владислава, завтра Льва папи, позавтра Петра і Павла.

Репертуар рускаго театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала плесня (на Вигнанці, коло церкви.) Початок о годині 8 вечером. В четвер 29 с. м. „Катерина“ опера народна в 3 діях Аркаса; в суботу 1-го липня „Жидівка вихрестка“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 діях Тогобочного; в неділю 2 липня „Ой не ходи Грицю“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 діях Александрова і Старицкого; в вівторок 4 липня „Анонїмка“ знаменита шутка в 3 діях Девалероса і Марса, в переказі Н. Стадника. — В репертуарі опери: „Продана наречена“ і „Галька“. — Абонамент на 6 вистав 10 корон.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. Бібліотека „Нар. Дому“ в второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і зі 3—8. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і зі 4— по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за згодженєм від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а в второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Медицина.

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Др Ортиньский Володимир

оселив в м. липню і серпню с. р. виключно що четверга від год. 8 рано до 7-ої вечером в **Самборі.** 565 3—3

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої вручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїляка направа полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

На лїто. Мешкань з 2 і 3 комнат з кухнями в Струтинї к. Долини. Гірскі купелї, лїс, женщина. Ближчу відомість подасть Адміністрация „Дїла“. 567 2—5

Пошукує ся хлопця до практики для Соколиньского Бавару. 562 3—3

Потрібні: 3 учеників до науки столярскої, 2 учеників до малярскої, 2 учеників до слюсарскої в віці над 14 лїт з укінченою 4 народною школою. Пґинаті мають мати своє убране через час науки. Зголошеня приймає Іван Борис, Перемишль. 553 3—3

Укінчений правник глядає лекцій на селї на час ферий, евентуально на цїлий рік, може приготовити до всїх клас ґімназияльних або семинара уч. Іспит зрілости зложений з відзначенєм. Зголошеня під адресою: Метиславъ Січиньский, укінчений правник, Більщ п. Козачїкка. 584 2—3

Ученик V кл. ґімн. приватист, котрий не має де перевести вакацій, глядає лекцій на село, або і в місті, за малою нагородою. Адрес Михайло Х. в Стрию poste restante. Зголошеня найдальше до 1 липня. 3—3

Ученица з першого року семинара ґімназиї лекцій на провінциї до дитини на час ферий. Просить о зголошенє найдальше до 6 липня під адресою poste restante М. Щ. в Перемишли. 1—1

Бідний ученик з VI. кл. глядає лекцій на селї від 1-го липня до кінця ферий вакацийних за умірковану заплатою. Зголошеня до Редакциї „Дїла“ під букви Л. Г. 3—3

Укінчена семинаристка глядає лекцій з інтелїґентнім домі на цїлий рік або на час ферий. Ласкаві зголошеня: М. Б. Адміністрация „Дїла“.

Ученик висшої ґімназиї глядає лекцій на час ферий. Зголошеня: „Ученик“ Адміністрация „Дїла“. 3—3

Правдивий приятель людскости удїлить Вам безплатно основних порад в цїли поправленя Вашого положеня, коли тїлько подасьте ему свою адресу. Письма слати під: „Edelmut“ an Max Kellner, München, Mitterstrasse 6. 546 4—10

Технік глядає лекцій на час ферий. Адрес А. З. Технїка, Львів. 559 2—3

Комната на час від 15 липня до винайму. Мебле і харч на бажане. Львів, Пекарска 16, двері 41. 547 6—8

Може би хто охотїв приймити сдного хлопця з 1 кл. виділової до свого дому на час ферий шкільних в околиці Станиславова за оплатою. Зголошеня просять ся присилати до „Заряду Селянської Бурси в Станиславові.“ 1—1

Оголошенє.

Інститут „Руских Женщин“ в Станиславові пошукує семинаристки або панночки з укінченою 9-ою класою, котра удїляла-б помочи в наукох дівчатам того ж інститута. Першенство мають семинаристки. Ближших інформацій уділяє пані Баришева, Угринів п. Станиславів. 550 3—3

Повози всякого рода нові або і переїзджені поручаю в великім виборі, рівнож приймаю старі до направи або до вимїни, до переховання, в комісе до продажі, або купую за готівку. Рівнож принимаю замовленя до вінчань на елеґантні екіпажі з білими кіньми з цїсарскої стадинни по умірковани цінах.

М. НАСС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28. 191 1—3

Ч. В. 56908.

Розписанє оферт.

Видїл краєвий Королївства Галичини і Льодомерії з Вел. Кн. Краківским наміряє іменем і на рахунок концесіонара нормально-шляхової льокальної желїзниці Тарнів-Щуцїн роздати будову сеї желїзниці в дорозї загальної лїцитації на підставі писемних оферт за ричалтовим винагородженем.

Термін вношеня оферт до дня 15 липня 1905 год. 11-ої перед полуднем час міский.

Близші постанови подані є в „Газеті львівскій".

У Львові, дня 21 червня 1905 р.

Станислав Баденї в. р.
Маршалок краєвий.

Др Станислав Домбский в. р.
Член Видїлу кр. 576 1—1

Робітня столярско-різбарска
під фірмою:
Антін Оприск
у Львові при улици Красіцких число 7,
приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, меблевого, склепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.
Всї роботи виконую солїдно і по умірковапих цінах.
Вп. Земляпів прошу о поперте моєї робітні!
289 3—10 З повним поважанем: **Антін Оприск.**

На іспити шкільні.
ОБРАЗКИ РУСКІ з рускими підписами (картонові) власного накладу по 80 с., 1·50, 1·70, 1·90 кор. за 100 шт., **МОЛИТВЕННИКИ** від 40 сот. до 10 кор. в рускім і лат. язиці, **МЕДАЛИКИ РУСКІ** і хрестики, поручає Веч. Духовеньству як також П. Т. Учителям шкільним, Вп. Предсїдателям рад шкільних і всїм Вп. патріотам руским:
Торговля образів і предметів релїгійних
Онуфрея Петра Довгана
в БОРЩЕВІ (BORSZCZÓW.) 552 4—8

Якова Більбля & Сина
КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН
у Львівї, ул. Краківска ч. 4, I. поверх
поручає по дуже приступних цінах новинки фракових і англезових убрань, мундурки для студентів, як також всякого рода мужеські убрання після сезону. Полекші в сплатах. Поручепя в провінції полагоджує ся відворотною почтою. 101 6—15

ІВАН ІҐНАТОВИЧ
у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслідках
ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває весняпки та опаденє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огнив, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лиця і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 28—84

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальонів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерій.
Великий вибір цукор на цїґарети, ґузик, гроші і сїнок з ґербом Руси.
Великий вибір біжутерії. 760
По найдешевших цінах. Без конкуренції.

Кандидатка II. р. учит. сем. глядає посади на час ферій від I./VII. Вимаганя скромні. Ласк. зголош. до Адм. „Дїла". 3—6

„РУСКА ХАТА"
ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного жетя
виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакцією: *Дениса Сембратовича.* Цїнорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрації: Львів, Бляхарска ч. 8.

Ученик VI кл. ґімназ. глядає посади на час вакацій. Ласкаві зголошеня М. З. poste restante Золочів.

На вакації на сеї в домі священика, учителя, лїсничого, уміщу за оплатою на цїле удержане і родительску опіку двох синів з IV—VI ґімн. класи в околиці ґірскій, близько ліса і ріки. Осип Гузар, Львів, ул. Театинська S. 575 1—2

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб ґавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зеліза і шпунтові бляшки. Склад ґавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ
Михайла Пасїчника у Відни
XVIII/1 Theresiengasse 32
продає найлїпші і найдешевші
„КОСИ ҐАЛИЦКИХ СЕЛЯН"
а іменно по таких цінах:

довжість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс нараз коштує:	90	100	110	120	130	140	150	160	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для ґуртівників значний опуст. Коси невдалі приймаю назад або звертаю ґроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.
Цїнники висилаю даром — товар лишень за посїлатою. 384 17—34

На літо!

Топірці вибивані пацьорками від	3—15	К
Вишивані краватки	3—5	„
Ґуґульскі кептарики по	13	„
„ шапочки	2	„
Ланцушки „Сокола" (синьо-жовті)	2	„
Ґердани з пацьорків	2·50—5	„

Великий вибір картон, всїляких дарунків, тутек і паперців „Сокола" канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола" і т. д. поручає 397
„Сокільский Базар" у Львові, Руска І.

Без конкуренції
КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетахівих4 к 1 4Кфранко.
Кава специяльність
надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.
поручає
„Народна Торговля"
У ЛЬВОВІ. 505 8—12

Заснована **1782** Заснована **1782**
Цїс. кор. привіл.
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє прожислове з краю і одне з найстаршпх з монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.
Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїів у всїх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОҐІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично знаджених і осходжених та ц. к. інститутом до ровсайду спомянених средств ровсайдженя.
Цїнники і інформації висилає ся на домагане спасти і даром. 347 3—26

Оголошенє.
Млин Водний о двох каменях в добрім стані в 1½ морґовим огородом, садом, вигідним помешканем і всїми будинками господарскими з причини виїзду за ґраницю зараз до проданя.
Пошукує ся рівнож здібного **челядника,** евентуально з кавцією, що міг-би сей млин якийсь час провадити.
Відомість: *Теофіль Процишин в Добромили.* 566 2—3

Дїти! просїть своїх Вп. Учителїв, Сьвященників, щоби для вас на премію купували образки і Молитвенники в „Сокільскім Базари", ул. Руска ч. 1.
Образки 100 штук в цїні від 3·50 почавши.
Молитвенники 1 штука по 40 с. і дорожше.
Вп. Родичі і Ради шкільні обдаровуйте добре учащих ся дїточок образками і молитвенниками купленими в „Сокільскім Базари". 561 2—6

Важне для церков!
Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.
БРАТЯ МУНД, Львів
улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)
Фабричний склад будівельних материялів.
Взірці і цїнники даром і оплатно.
Першорядні поручепя. 41022—22

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Деляпина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руской 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Оконього (від 1/5—30/9).
„ Вепзця 5·—.

На Підзамче
„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.
„ Врухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполуднем (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 попополудни (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, попомуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Якова 8·18 рано, 1·15 попополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 попополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:
До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Величка (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кокавпин (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Вепзця 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча
„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:
„ Врухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, попомуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руской 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 попомуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попом. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 попомудни.
„ Щирця 1·55 попомудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 попомудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черленими товстим; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білети їздя як також білети всякого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, вколо Раусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 133. Львів середа 15 червня (28) 1905. Річник XXVI.

Виходять у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ваторня ч. 24. Бюро газет А. Охшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Панськ Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на границях:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

Час відновити передплату на 3 квартал зглядно місяць липень. При тім пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

На Угорщині.

Накидаючи Мадярам непарляментарне правительство Феввария, В день думав рівночасно заскочити угорский сойм его відроченем. Мадяре добре однак доглянули ті хитрощі, та рішучим виступом на послїднім засіданю сойму помішали всї пляни віденьским інтриґантам. Закн допущено до відчитаня королївского письма о відроченю сойму, сойм на внесенє Ванфія ухвалив одноголосно заяву недовіря правительству, узнав его нелеґальним, та заборонив стягненя податків, заключуваня торговельних договорів з заграницею і означуваня квотя для спільного скарбу. До першої части соймових ухвал прилучила ся і палата вельмож. Доперва зробивши своє, сойм дав ся відрочити та приняв королївске письмо, однак з заявою о его протизконституційнім характері. Так перебили Мадяре пляни Відня, і правительство Феввария опинило ся наразі в слїпій вулици, з якої надармо силкує ся найти якийсь викрут. Сойм з гори звязав ему руки до всяких самовільних кроків і Февварий найшов ся в безвихіднім положеню. Всї пляни, сновані віденьскою камарилею про се, як то складно приступний Февварий, користуючи ся фіктивним станом державної конечности, переведе ей за міри, розприсли ся наче миленна баньва. Сьміним горожаньским кроком розвізла їх мадярска опозиция. Тепер кінчає вона своє дїло, розвівши по всїй Угорщині горячу аґітацию, щоби горожане не платили податків, а комітати і муніціпия, щоби відмовили їх стяганя.

Такий зворот у борбі з Мадярами для Відня був певно дуже неприємною несподіванкою і, як неминучі, віденьскі круги будуть мусїли піти на уступки. Вже тепер є доволї ясні познаки, що Відень заґаласувавши ся у своїм засліпленю та переконавши ся, що угорский сойм се не анемічний австрийский парлямент, зачинає повільний відворот. До сих познак в першім раді треба зачислити заяву самого Феввария, пущену в сьвіт вже по нездачнім замаху з соймом, що его правительство лише переходове та що в найблизшім часї буде покликане правительство парлямеятарне. В звязи з сим належить трактувати вість, що Відень думає навязати наново переговори з мадярскою опозициею без посередництва Феввария, та навіть, що в тій ціли має бути до короля наново покликаним гр. Андраший.

Віденьскі круги роблять ще справдї усявї поза для закритя свого безвихідного положеня, та се лише eine gute Miene zum bösen Spiel. До таких поз належить зачислити цїну промову бар. Ґавча, виголошену вчера в парляментарній комісиї для управильненя відносин до Угорщини (т. зв. комісия Дершатти), в якій бар. Ґавч викладав пляни, після котрого має собі радити Февварий аж до осени, коли збере ся угорский сойм. Розходить ся іменно о три квестиї: що зробити з торговельними трактатами, які не терпять проволоки; звідки взяти гроша до спільного скарбу, коли квоти не ухвалені; і — як буде з угорскою державною касою, коли населене і комітати відмовлять податків? Оріх справдї тяжкий до роздавленя, коли має ся против себе виразну заборону сойму. Остають — розумїє ся — хиба лише правничі викрути та фактичне латане з дня на день.

Бар. Февварий — кличе бар. Ґавч — не хоче поступити против виразної ухвали сойму, але і не опустить рук, і порадить собі так: В справі торговельних трактатів правительство угорске приступить поруч Австриї до переговорів, однак лише условно, а именно з клявзулею, що важність сих переговорів буде залежати від пізнїйшої ратигабіциї сойму. В справі квот, то позаяк ся квестия не може бути правно рішена без співучасти угорскої депутациї квотової, якої однак сойм не вибрав, — так оба правительства порозумїли ся і рішили, що після дотеперішного ключа каси обох держав будуть переливати через австро-угорский банк відповідні суми до спільного скарбу, з тим, що в будуччині наступить їх вирівнане після ключа ухваленого найближшими депутациями квотовими обох держав. Тим робом сторона правна квестиї квотової не буде ні трохи преюдикована, ані засаднично не наступить в сій справі ніяке рішенє, отже Февварий не нарушить ухвали сойму, котра забороняє самовільного нормованя квотового відношеня, а фактично спільний скарб одержить потрібні суми. Остає ще питане: звідки взяти грошей? На се відповідають, що в угорскій державній касї правительство Тіси лишило по собі ще 120 мілїонів корон, і тою сумою думає Февварий обганяти видатки до спільного скарбу і видатки держ вні аж по вересень, коли зберe ся угорский сойм.

Ясна однак річ, що в усїх тих фінтах потїха невелика. Вести торговельних переговорів в клявзулею о їх сумнївій важности довго не можна і треба сумнївати ся, чи згодить ся яка держава на невиразну умову. А що до видат на річ спільного скарбу і покриваня розходів державних, то 120 мілїонів корон скоро вичерпає ся і коли податки не вплинуть до каси державної, то видатки урвуть ся і правительство повисне у воздусї. А що на податки вемо що числити — се майже певне. Вже тепер кілька комітатів і рад міських, між ними комітат, в котрім надзупаном є рідний син Феввария, ухвалили не стягати податків, а опозиция соймова голосить, що сему нелеґальному правительству вплачені податки узнать сойм невплаченими і важдає нового їх побраня. Супротив того і населене комітатів, навіть не остаючих в руках опозициї, ледви чи зарухнуть платьбу податків і Февварий з того жерела мусить зрезиґнувати. Дуже скоро отже покажуть ся в касах пустки, і прийде хвиля остаточної капітуляциї.

Відень се розуміє, і — як сказано — думає зачати нові переговори. Міг се був зробити, заощадивши собі ще одної компромітациї. Тепер зробить се поневолї і упокорений. Мадярска опозиция змів боронити своїх жадань і не привикла гнути карку перед волею одиниці.

Перед вступними іспитами!

(Статя з кругів учительских).

Збливаєсь важна для всїх нас хвиля вступних іспитів до шкіл середних. Важна вона для всїх: батьки раді би дитинї дати спромогу вчити ся і вивчити ся, аби могла працювати і заробляти на житє головою і серцем, бо ріля стала за мала, аби всїм тим, що потом чола її заливають і плугом переорюють, могла дати потрібну поживу; а суспільність наша, все ще убога в інтеліґенцию, не в силї на ніякім полї, ні просьвітнім, ні економічнім, ні політичнім, зрівнятн ся з другим сусїдом-народом так, щоби бодай поруч нього рівномірно розвивати ся і в силу роста могла, — суспільність наша, кажу, цїлий нарід рад би як найбільше число молодїжи вписати до шкіл, аби колись великою фалянґою ставула до працї.

Від нас самих зависать, чи будемо мати силу, аби змірятись з другими народами культурними, чи ні. Коли самі не подбаємо про свою будучність, ніхто за нас певно сего не зробить.

Кілько висилають наші три ґімназиї річно молодих людий в сьвіт, аби збільшили ряди інтеліґенциї? Після виказів звіту ц. к. ради шк. кр. за рік шк. 1903/4 одержало сьвідоцтво зрілости в ґімназиї львівскій 56, в перемискій 26, а в коломийскій 22. Разом 104. Восьмім ще тих, котрі здають по польских ґімназиях. Більше як сто їх певно не буде. Разом отже вийшло 204 Русинів.

В тім самім часї виходить з польских і двох нїмецких ґімназий 1168 учеників Поляків і Жидів, отже мало що не 6 разів більше як наших! А тут не входять в рахубу ще школи реальні, де учеників наших дуже а дуже маленький процент бував.

Бачимо отже, що сей процент інтеліґенциї, який ми річно витворюємо, є нїчим в порівнаню до проценту польскої.

Коли б ми мали більше ґімназий своїх, тоді могло-б бути трохи инакше. Неоден міщанин і селянин з таких околиць, де ґімназиї нема, певно післав би свою дитину до школи, коли би вона була під самим носом. Але серед нинїшних обставин неодному тяжко посилати дитину до школи, що віддалена кількайнайцять або кількадесять миль від хати. Наколи Мазур має в кождім малім місточку (пр. Домбіца, Кросно, Новий Торг, Живець) ґімназию або школу реальну, наш селянин не має їх навіть по більших містах, де би вони вже давно належали ся. Не диво отже, коли польска інтеліґенция річно росте і більшає, а наша майже нїякого зросту не виказує.

Годї нам чекати на ті ґімназиї, які колись в будучности нам обіцяють. Тодї польскі ґімназиї випродукують таку силу своєї патріотичної моральної дїжи, що різниця в цифрах стане ще більша.

Ми мусимо вже тепер дбати о тое, щоби наша інтеліґенция зростала рік-річно сильнїйше, в двоє — в троє, чим до тепер. Тому повинен кождий добрий і щирий Русин уважати се за свій найсьвятїйший обовязок, який в імя народної ідеї сповнити має: придбати як найбільше число учеників до вступних іспитів, які наближають ся.

Ті, що заміряють тим способом прислужитись народній справі, повинні глядїти, аби не висилано якого небудь хлопця до школи. Бував часом так, що родичі селянських дїтий бачуть, що дитина слабосильна і не поможе нїчого в ґаздівстві, та пакують її до школи в тім пересьвідченю, що праця умова менше вимагає сили і здоровля, як фізична. Тому повинні всї вибирати передовсїм хлопців здорових і жвавих.

Дальше приходять часто хлопці старші пр. 14 і 15 лїтні. Між ними бувають справдї часто і здібні і пильні, але більшість з них все таки стає з часом тягаром для школи. Наколи менші хлопці з занятем віддають ся науці всякій, старші стають в рік-два вигідними, опасними і недбалими в виповнюваню обовязків. При тім з віком прибувають у них і похоти всякі, з чим вони не криють ся, а ширять зіпсуте між меншими. Коли такому прийде ще зарепетувати, так мусить його вже в V або VI кл. захопити військо. А відтак він вже ні пес, ні баран; звичайно опинить ся при якімсь малім уряді, та щоби вилїзти на якого там канцелісту чи писаря, мусить запродати своє пересьвідченя. Лучше було-б для народу, коли-б був лишив ся на ріллї! Тому порадно було-б також висилати лиш хлопців 10 і 11, а найбільше 12-ти лїтних. Нехай би він при іспиті і менше умів, аби лиш показав, що має відповідну спосібність і охоту до науки. Всякі браки час ще є в першій класї доповнити. Що-ж до тїтий повеох 12 лїт, то пожадано було-б висилати до середної школи лише таких, що визначають ся особливою живостию, енергією і талантом, бо лише такі дають запоруку, що скінчать школу і будуть взагалї для неї корисним придбанем.

Коли дехто не в силї тепер перед вакаціями доставити хлопців до школи, нехай старають ся зробити се в другім реченци. А за той час повинні-б наші ученики, котрі не знають і так що зробити з довгим літним днем на селї, займитись щиро тими, що мають станути до іспиту і підучити їх головно руского граматики, справити в читаню і писаню нїмецкої мови, та підготовити в рахунках.

Наша інтеліґенция, котра оманює наші ґімназиї і коли має в місци польску і руску школу, волить післати дитину до польскої, аби між хлопскими дїтьми не призабула панських манер і не „здичіла", нехай і на те не забуває, що в польских ґімназиях також не все кождо класа складаєсь з самих сальонових панічиків. Противно, наша молодїж, що приходить зі села, так чемно і приємно уміє заховатись в школї, та сама так радо дбає про всякий порядок, що учитель низших класс руской ґімназиї має далеко менше працї над вихованем, як його товариш в польскій школї. Коли-ж збере ся більше число хлопців з інтеліґентних домів, будуть тим самим мали більший вплив на сельских дїтий, так що вони, хотяй би навіть було що грубого і неприличного в їх поведеню, силою приміру виглядать ся. А інтеліґентна дитина, коли з дому вынесла дійсно трівкі і здорові науки і виховувалась на гарних приміpах, певно не дасть ся так легко звести на злу дорогу.

Відтак на конець обовязок тяжить і на тих професорах, що питають при іспитах. Вони нехай тямлять на те, що мають перед собою материял сирий, з якого при іспиті годї що видобути, позаяк одна часть учеників (може котрий з них що-й-но перший раз бачить місто!) не ходила до школи і прямо не розуміє питань та і відповіди ясної дати не може, а друга часть завтрашена або і задля умученя далекою дорогою, не спосібна до відданя знаня. Один і другий хлопець, якого спалить ся при іспиті, се може і невелика шкода, після гадки учителя; але чи вийшла-б дуже велика шкода для школи, коли-б так одного і другого пустити до ґімназиї? Хто знає, чи не були-б вони як раз найлучшими учениками? Так само учитель не може ручити і за всїх тих хлопців, яких перепустив при іспиті, що вони дадуть собі раду і що перейдуть цїлком правильно ґімназию. Тому більше вваги, більше серця, більше патріотизму!

Маємо тих кілька ґімназий, так наповнїм їх так, щоби число наших будучих абітуриентів становило бодай половину сих кількайцять соток, якими Поляки збільшають ряди своєї інтеліґенциї!

Ґр. р.

Нова українська партия.

II.

Народня Рада — каже ся дальше в брошурі — сама виробляє красву конституцию, яку не може ні відмінити, ні касувати загально-державний парлямент. Красва конституция мусить дати право широкої самоуправи громадам сільским і городским і тим округам, у які громади могли б об'єднатися. Кождий такий округ має свій окружний сойм, з правом самоуправи в межах округа.

Красна Народня Рада, окружні соймикй громади припоручають виконувати свої постанови вибраним людям, відповідальним перед тими зборами, які їх вибрали. Ся виборна влада і взагалї всї урядовці мусять бути краєві люде; вони одвічальні також перед судом, до якого може їх позвати кождий, минаючи їх зверхність.

Суд мусить бути безплатний, а присяжними, не може бути ніяких виняткових судів; скинути суддю з посади можна тільки судовим декретом за яке злочинство. Незалежні її виборні мирові судді. Інститут умовного засудженя. Всї безповинно обвинувачені чи засуджені мають право на відплату.

Що до війска, то мета, до якої мусимо йти, се щоб межинародні суперечки залагоджувано мировим судом а замість війска була народня міліция. Поки загальні межинародні відносини дадуть змогу досягти сего, мусимо дбати, щоб полекшити вагу від мілітаризму, зменшаючи військо, скорочуючи службу в йому та дїлючи його на загально-державне й краєві міліции. Справи війни й миру може рішати тільки збір народних заступників.

Мова в урядових, освітних та инших інституциях уживають ся українська. Людности иншої національности на українській землї забезпечує ся право вживати рідну мову в інституциях, до тієї людности належних.

Ніяка віра чи церква не може бути краєвою. Всї церковні інституції оплачують та їми порядкують ті, задля кого вони істнують, ніякі краєві чи загально державні уряди не мають права ані запомагати їм, ані встрівати до їх справ.

Освіта початкова має бути обовязковою, безплатною і світською для всїх дітей. Підручники її їжа в школі усім дітям дають ся дурно. В середних та висших школах дітям, що мають видатний хист до науки, безплатна освіта і коли треба то, й способи до життя з краєвих або громадских контів. Освіта нижча, середня та

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стрічки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1 510

вища належуть до краєвих справ, якими порядкують Народня Рада, окружні соймн й громади, але за згодою автономних одиниць можуть бути визначені загальні норми для державних екзамінів, які відбувають ся в краєвих інституциях і краєвою мовою, але дають права на всю державу.

В справах економічних партия домагаєть ся. (Подаємо з брошури лиш що важнійше):

а) щоб знищено всї посередні податки і замість їх заведено безпосередній преґресивний податок на прибуток та спадщину;

б) щоб викуповано на власність краю, округ чи громад усякі предприємства і поперед усього такі, як зелїзниці, пароплави, копальні і т. п.,

в) щоб підтримувано громадске, товариске (кооперативне) використування предприємств.

З окрема що до справ аґрарних Партия домагаєть ся:

а) щоб усї землї державні (казенныя), удїльні, монастирські, церковні й безхазяйні стали краєвим земельним фондом під управою краю, округів чи громад, і той фонд використував ся задля потреб хлїборобів;

б) щоб до того-ж фонду, коштом краєвим, округовим чи громадским, викуплено примусово всї землї приватних власників;

в) щоб води ії лїси стали власностю краю;

г) що-б поперед усїх сих операций Українска Народня Рада видала заборону купуватп на приватну власність землю більше зазначеної норми.

В інтересах сиєї операції, а також щоб запомогти зараз же безземельних або малоземельних хлїборобів і взагалї полїпшити хлїборобство, домагаємо ся таких законів;

Безземельні або малоземельні одержують наділи з краєвого земельного фонду;

Хлїборобови стає вільно порядкувати своєю землею, відділивши ії від громадской;

Касують ся: викупна плата і всякі податки, що платять тільки хлїбороби;

Дорожні й усякі инші натуральні відбутки переходють на краєвий кошт.

Закони про робітників (див. далї) прикладаються і до наймитів-хлїборобів з одмінами, яких вимагає характер хлїборобской працї.

У справі робітницького пролєтарияту по фабриках, заводах, робітних партія домагаєть ся сего:

Осьмигодинний робочий день найманому дорослому робітникові чи робітниці і шестигодинний підлїткам — з 14 до 18 років. Заборона робити дітям до 14 років. Заборона працювати жінкам там, де праця шкодить жіночому орґанизмови.

2. Усї справи найму, які можна упорядкувати законом, мають бути впорядковані, щоб забезпечити найманого від усякої експльоатації. Посередницке бюро складене з відпоручників від робітників та хазяїнів (рівно числом від кождих) рішає всї инші справи що до найму; се бюро визначає також мінімум зарібної платнї.

Робітникам забезпечують ся цїлковите відшкодуване від хазяїнів, коли через нещасливі, не з вини робітників, випадки або через професийну хоробу робітник стає калїкою або втрачає змогу працювати.

Обезпека з краєвих коштів робітників від старости, інвалїдности й нещасливих випадків.

Безплатно лїкарска запомога від хазяїв і заробіток за ввесь час нездужания.

Незалежний інститут виборних фабричних інспекторів та інспектрісс.

Посередницкі біржі працї до найманя робітників; відпоручники в сих біржах від робітницких організаций.

Врештї закони про робітників прикладаються й до домашних слуг з відмінами, яких вимагає характер працї.

Отсе в всї найважнійші основи на яких схоче стояти нова партия і домагана, які ставить в поодиноких справах.

Наш погляд про сю нову орґанїзацию на Украйні висловимо завтра.

З ради державної.

Між внесеними на вчерашнім засїданю інтерпеляциями були інтерпеляциї п. Вас. Яворского і тов.: в справі поведеня директора дрогобицкої ґімназиї з рускими ученниками і взагалї ворожої для Русинів шкільної системи в Галичинї; в справі поведеня чортківского старости з русинами „Січами“ і „Соколами“; в справі поведеня проф. Срочиньского в Станиславові з рускою молодїжию; в справі поведеня товмацкого старости п. Свободи при сегорічній брандї; в справі язикових відносин на галицких зелїзницях державних.

В дальшій дискусиї над буджетовою провізориєю промовляв посол ґраф Дїдушицкий іменем полїского кола. Весїдник витає заяву президента міністрів, що більша сума має бути призначена на потреби вищих шкіл, і указує на потребу нового будинку для університетской бібліотеки в Кракові, нового будинку для львівского університету, на справу поміщеня університетских клїнїк в Кракові і Львові і т. п. Дальше перейшов на справу будови водних доріг, висказуючи вдоволене, що правительство таки має приступити до тої будови. Опісля обговорює справу зелїзниць, а особливо справу удержавненя північної зелїзниці. Вінцик заявляє, що польске коло буде голосувати за провізориєю буджету.

П. Мик. Василько остро полемізував з виводами п. Поповича (Румуна) і указував на гнет, який буковинські Русини терплять від Румунів в церковних справах, і заявив, що рускі посли будуть голосувати против провізорії, бо не мають довіря до правительства.

Вінцик ухвалено буджетову провізорию у всїх трех читаннях, а наступаюче засїданє назначено на нинї.

На засїданю комісиї для управильненя відносин до Угорщини заявив президент міністрів бар. Гавч, що угорске правительство не хоче забирати голосу в справі розділу квот, але уважає, що само собою розумїє, ся що пізнїйше означене квот буде мусїло обовязувати взад від 1 липня с. р. Щоби ся половина монархії не була в справі квоти більше звязана чим Угорщина, правительство постановило не відкликувати ся до субсидиярного рішеня корони. За те постаране ся, щоби угорске правительство свою часть спільних видатків виплачувало у формі задатків поти, поки і австрийске буде так само робити. Правительство не може позбути ся поважної журби, коли бачить, що наші відносини до другої половини монархії грозять вийти з традиционного законного шляху. Угорске правительство увевнило, що коли зайде потреба переговорів з заграницею, возьме на назив міністра заграничних справ в тих переговорах участь на власну одвічальність, хоч і в відповідним застереженем. Сими днями міністер заграничних справ вже вислав в сїй справі запросини до угорского правительства, а по мисли відповіди, яку на се дістав, є річ певна, що в найближших днях розпічнуть ся переговори з Швайцариєю і Болгариєю. З увага, що ходить тут о реченці, коли державна рада імовірно не буде вібрана, а правительство не хоче уживати § 14-ого, то сими днями внесе в палаті послів проект закону, щоби дістати повновласть до управильнення торговельних взаємин з Болгариєю і Швайцариєю до 28 лютого 1906 р.

П. Странский зажадав, щоби правительство завізвало угорске правительство до скликаня сойму і вибору квотової депутациї. Коли би так не стало ся, то комісия має піддати ревізиї австрийске законодавство що-до спільних справ.

П. Варайтер зажадав, щоби правительству дати повновласть виплачуватя дотеперішну часть квоти в місяцах липню, серпню і вересни під услівем, що й угорске правительсво те саме зробить.

П. Крамарж спротивив ся сему і зажадав вибору тїснїйшого комітету, котрий би ще сегодня (з середу) виладив для комісиї конкретні внесеня, так щоби палата послів еще перед кінцем сесиї могла справу рішити.

П. Пернерсторфер заявив, що плачене сум на спільні видатки, поки високість квоти буде конституційно установлена, уважає за безправне.

Вибрано тїснїйший комітет з девяти членів.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Петербург. Проект Булиґіна викликав загальне розчарованє в цїлій российскій суспільности. Виключенє явности, обрізане права інтерпеляциї і инші того рода обостреня вже з гори заповідають, що проект Булиґіна не увійде в практичне житє.

Харків. Аґрарний рух, котрий розпочав ся в сумскім повіті, розширює ся на инші повіти. Рух сей має доси спокійний характер. Населенє звертаєть ся до властителїв великих посїлостий, щоби ему віддали ґрунта під засїв і на пасовиско. Між властителями а хлопами заключувано ті угоди в цїлковитій згоді. В містах полуднево східних Росиї і в многих місцевостях Азиї вибухли поважні розруси.

Варшава. В Лодзї і в околици оголошено военний стан. Все богате населенє і маса Жидів виїхала з Лодзї. В суботу і в неділю виїхало звиш 20 тисячів людий.

Берлін. З Лодзї доносять, що в понеділок зібрав ся военний суд і ствердив, що в часї розрухів в неділю убито 11 воякв, а 11 тяжко покалїчено.

Ченстохова. В понеділок кинено бомбу на полїцмайстра, котра его тяжко ранила. Кинено також кілька бомб на кілька правительственних будинків. Богато прохожих убитих, а ще більше ранених.

Петербург. „Нов. Врем.“ заповідає уступленє міністра війни Сахарова. Між кандидатами на наслїдника вичисляють ґенерала Рідіґера.

Війна.

(Телеґрами.)

Петербург. Линевич телеґрафує: Дня 22 с. м. Японцї розпочали офензиву в напрямі Шімяце. Енерґічний сей атак Японцї скомбінували з окруженем нашого західного крила. Наші позициї бомбардувала японьска артилерия. Скорий рук окружаючий наше крило, загрозив відворот нашим військам. Командант зарядив відворот. Дня 25 с. м. Японцї заатакували наші передні сторожі на полудне від зелїзниці і виперли їх на північ. Коло Гайюнчену Японцї виперли наші передні сторожі з долини ріки Цінк. Вислано на поміч стрільців але ті дістали ся коло Санціятаю під сильний огонь японьскої артилерії. В корейских горах бачили японьску пїхоту.

Льондон. Линевич, обіймаючи команду, мав мати 174.000 людий. Від сеї хвили прислано ему 135.000, так що він має 309.000 людий і 900 гармат. Сили Оями ростуть з кождим днем, бо японьске правительство зарядило нову мобілїзацию і до всїх міст напливають резервісти, котрих безпроволочно відвозять до Манджурії.

Петербург. Телеґрафічна аґенция доносить з Годзядзану, що дня 25 с. м. помічено значні сили японьскі скомцентровані проти лївого крила российского. На Кореї Японцї заатакували дня 22 с. м. вільна сотень козаків, котрі відступили на північ. Японьскі передні сторожі стоять на лїнії Шачудзі-Губонін.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска крїза.

Будапешт. В палаті міністерства внутрішних справ відбула ся вчера нарада віцежупанів з цїлої Угорщини. На 63 присутних віцежупанів 42 заявило, що під новим правительством не будуть виконувати своїх обовязків і подадуть ся до димісиї.

Відень. З причини безвихідности ситуациї на Угорщанї, в віденьских рішаючих кругах має панувати безрадність. Говорять, що цїсар вже згодив ся на військові уступки і що вже в перших днях Февраря подасть ся до димісиї, а на его місце прийде парляментарний кабінет. Більшість годить ся на утвореня такого кабінету під услівем, що в номінацийнім декреті буде уступ, що корона годить ся на національні концесиї в війску по переведеню відповідних приготовлень, т. є. по вихованю відповідного числа офіцирів, котрі знали би мадярску команду. Був би се компроміс, котрий на кілька лїт відсуне введене мадярской команди.

Скандинавщина.

Штокгольм. Обі палати шведского парляменту вибрали комісию, котра має занятя ся проектом закона, уповажняючого правительство до вступних переговорів з норвеґским парляментом.

Хіни.

Льондон. В Пекінї оголошено урядово, що за 12 днів буде в Хінах заведена конституция. До сего часу будуть переведені потрібні реформи.

Ѭ

Наспіла до нас сумна вість: Звісний письменник

Данило Мордовець

упокоїв ся дня 24 на 25 с. м. в Кисловодску в Росиї по коротвій, тяжкій недузї.

З Мордовцем війшов до гробу один з видатнїйших наших письменників старої доби. Родив ся з козацкої української родини дня 6 грудня 1830 р. в слободі Данилівці над рікою Ведмедицею на землях донського козацкого війска, куди наслїдком политичного гнету перенесла ся его родина з Украйни в початком сего столїтя. Еще прадїд Покійника, Іван Уласович Сапченко-Мордовець жив на Украйні та писав ся „сотником малоросийских військ“. В домі Мордовця говорено лише по українськи, так що Покійник до девятого року житя не знав ні слова по московски та говорив тілько рідною мовою. Народні школи кінчив Покійник в козацкім „училищу“ в Усть-Ведмедівці, а в тринайцятім році житя перевезено его у ґімназию в Саратові, де і перебув повних шість лїт, до року 1850. Між его шкільнами товаришами в ґімназиї був також А. Пипін, звісний автор „Історії славянських літератур“ і российский учений. В р. 1850 поступив Покійник з университет в Казани, де студиював славістику і літературу. Тут розпочав Мордовець перші свої проби на полї письменьства, переклавши ческу „короледворску рукопись“ на українську мову. Вже по році переніс ся однак Мордовець на університет в Петербурзї, де будучи ще студентом написав другий свій твір, який появив ся друком: „Козаки і море“ (в альм. „Рада“ з 1883 р.). В петербурскім університеті студиював Мордовець історию і покінчив его в р. 1854, вийшовши „кандидатом історико-філольоґічного факультету“. Відтак Мордовець повинув дальшу наукову працю і університетску каррєру, а пустив ся на скитальщину по Росиї, опинивши ся в Саратові, де став урядником „Саратівского статистичного комітету“ в р. 1855. Кромі того був Мордовець редактором „Саратовских губернских вѣдомостей“ і став писати до всїх ліпших российских журналів, видавши по украйньски „Малорусскій литературный сборникъ“. Тут написав він також два свої знамениті українські оповідання „Дзвонарь“ і „Салдатка“, а перед тим еще „Старці“, які звернули на него ширшу увагу серед украйньской читаючої громади. В лїтї 1864 р. перебрав ся Мордовець знов у Петербурґ і поступив на службу міністерства „путей сообщенія“ в характері статистика, де і оставав вже аж до самого кінця своєї урядничої каррєри. Був на тій службі Мордовець повних шіснайцять лїт дослужившись ся до степеня і характеру „превосходительства“. Та Мордовець був непосидючої вдачі і не держав ся постійно служби і Петербурґа. Еще в р. 1864 він їздив у Німеччину а в р. 1879 розпочав широку мандрівку по сьвітї звидївши Кавказ, Крим, Єгипет а навіть Єрусалим, а з західної і полудневої Европи Італию, Німеччину і Іспанию, вернувши відтак в 1883 році через Відень і Галичину на росийску Украйну. Тай і по Украйні вештав ся еще Мордовець якийсь час, поки не осів на постійне в характері чиновника міністерства „путей сообщенія“ в Петербурзї, де і пробував вже майже до послїдного часу.

Переходячи від сих біоґрафічних дат до Мордовця як письменника, треба поперед усего замітити, що Мордовець написав по українськи не богато, хоч і те, що написав, є симпатичним і гарним вкладом в нашу літературу. Переважно писав Мордовець по российски, кидаючи лише час до часу, наче від сьвята свої цьвітки-оповіданя на літературну українську ниву. Мордовець був взагалї непостійної вдачі, і як непостійним він був в приватнім житю, так само непостійним він був і на точцї узнаня ваги самостійного письменьства для українського народу. У Мордовця, подібно як і у Кулїша та навіть Костомарова, бачимо ті самі переходи від горячого українського літературного сепаратизму до общерускости і узнаваня українського письменьства лише в тїсних межах „домашного обихода“. Тому-то українські писаня Мордовця можна почислити на пальцах — сь онї: Козаки і море (1854 р.), Старці (1855), Дяковиар (1859), Салдатка (1859), Сказка мисяченьку (1882), Сон не Сон (1882), Із уст младенців (1883), Будяк (1883), А все Пречиста (1883). Сї оповідання були друковані в ріжних альманахах (Основа, Рада, Правда і Ватра) а всї разом відтак у збірнім виданю, яке появило ся в Петербурзї в 1885 р. п. з. „Оповидання Данила Мордовця“. Кромі сих коротких оповідань видав еще Мордовець деякі твори Гоголя перекладом по українськи (Вечері на Хуторі і Вечер на канунї Івана Купала в Сарат. Збірнику з 1859 р.) і полемічний твір „За Крашанку Писанка“ (з р. 1882) — знаменита відповідь Мордовця на „Крашанку“ Кулїша.

Мордовець як письменник належить до старого типу наших белетристів, що не розумів мужицкого житя, яке малював, ні в его социального боку, ні не старав ся навіть заглянути глибше в основи житя-бутя нашого „простонарода“. Мордовець се оповідач, що схоплює прилюдї, часто дуже поверховні картинки і події і переливає їх відтак з деякою наївностию на папір. Та все таки оповідання Мордовця суть вартним добутком нашої новійшої літератури тим, що списані вони незвичайно оригінально, прегарною мовою, і мають свій окремий, незвичайно сьвіжий колорит. Принайменше треба се сказати про перші писаня Мордовця з 60 років, коли ще Мордовець стояв близько до народного житя — не так як в другім періоді своєї творчости в 80-их роках, коли чиновнича судьба відбила Мордовця від Украйни, а тим самим і від безпосередної обсервациї малюваних ним сюжетів.

Далеко більше, а навіть переважну часть своєї дїяльности присьвятив Мордовець великорускій літературі, де став одним з головних корифеїв історичного роману. З писань того роду Мордовця можна скласти цїлу бібліотеку, хоч і тут треба признати, що переважну частину тем до написаня сих творів брав Мордовець таки з нашої рідної, української бувальщини. Так отже, пишучи і по великорусски, не забував Мордовець зробити прислугу Украйні, познайомлюючи з нею российску суспільність в формі найбільше почитній, бо в формі роману. До писань сеї категориї Мордовця належать між иншими „Сагайдачный“, „Архимандритъ Гетманъ“, „Царь и Гетманъ“ а вкінци „Палєй, воскреситель вѣковѣчной Украины“ та поміщена на українській мові в нашім Літ. Наук. Вістнику повість „Дві долї“ (книги I—IV з 1898 р.).

Данило Мордовець дожив високого віку, бо помер на старости лїт, в 75 році житя. Тож стоячи над сею сьвіжою могилою вся українська суспільність відчуває глубоко втрату, яку потерпіла зі емертию сего заслуженого покійника. Нехай же на сю сьвіжу могилу упаде і від нас грудка землї, від галицкої Украйни, а память Его і вдяка нехай остануть от рода в род серед української суспільности.

Вічная память Покійникови і пером Єму земля!

НОВИНКИ.

— **Підготовляючий курс в Перемишли.** З Перемишля пишуть нам: Заходом просьвітного кружка молодїжи перемиской розпочав ся дня 15 червня під проводом пп. професорів: Коренця і Роздольского курс підготовляючий до вступного іспиту до ґімназиї, на котрий вписалось 45 учеників із перемиских шкіл. Другий такий курс (вакацийний) пічнесь дня 17 липня. З огляду на се, що фреквентация селянських дітий перемиского повіта в українській ґімназиї є дуже мала в порівнаню до населення, проте було-б пожаданим, щоб сьвященники, учителї і взагалї всї патріоти, яким лежить на серци будучність народа, розвинули між селянами як найсильнїйшу акцию, та придбали нам на курс вакацийний як найбільше число заголошуючих ся. При тім завважуємо, що ученики, які заголосять ся на сей курс, знайдуть безплатне помешканє — а найбіднїйші після змоги і харч. З всякими заголошеняни і по інформациї просимо удаватись листовно до тов. Ю. Михаця ст. пр. ул. III. Мая ч. 17 або устно в „Січи“ (Народний Дім) від год. 4—5 пополудни. Сподіємось, що наш відзив до патріотів перемиского повіта не полишить ся без успіху та що они

не перейдуть над ним до дневного порядку. (О повторене сеї відовви просимо редакції усіх українських часописий). — За кружок: *Боцюрків* канд. здв., *Кульчицкий* ст. пр.

— **Еміґрацийна анкета.** Вчера розпочала у Відни свої наради анкета в справах еміґрації, уряджена субкомітетом комісиї економічної. Між иншими взяли в нарадах участь: о. Ганицкий парох Рудна коло Львова, д-р Збіґнев Паздро, директор бюра праці у Львові, Тадей Рутовский зі Львова, посол Вельовейский, радник Веніс з Кракова, проф. Бузек і проф. Семірадзкий зі Львова. О. Ганицкий, забравши слово, сказав що в наслїдок нечуваної аґітациї еміґрують до Бразилії і Канади навіть середно богаті люди, посїдаючі маєток 3000 до 4000 зр. Именно товариство „Austro-Americana“ має в кождім селї суб-аґентів, а с ними звичайно корчмарі, котрі рівночасно мають уповажнене до продажі корабельних карт. Сеяннам позичають вони навіть гроші на їх посїлость, щоби могли еміґрувати. Аґітация товариства „Austro-Americana“ є прямо небезпечна для держави. Відтак обговорював о. Ганицкий вандрівки галицких робітників на роботи до Німеччини, Швециї, Данії а посїдними часами навіть до Франциї. Вербують їх приватні аґенти, а умови які вони заключають, заслугують на дуже остру кагану. Робітники є прямо предметом новочасної торговлї невільниками. Услівя, які обіцюють аґенти суть звичайно неправдиві; аґент стремить лише до того, щоби одержати за свій „товар“ провізию і то так від робітників, як роботодавців. Провізия плачена роботодавцями зміняє ся як до пори року: весною виносить 1 марку 50 фен. до 2·50, від мая до червня 4 до 5 марок, а в липни до вересня 8 до 10 марок. Робітники є часто приневолені працювати за 15 марок, дівчата за 12 м., а дїти за 10 марок місячно. Рівнож і від робітників стягають аґенти високі провізиї, часто в процентовім відношеню до винагороди робітників. Бесїдник знає случай, що робітники мусїли платити аґентови по 10 фен. за кождий морґ, на котрім робили. В нїмецкій державі найгірше платять робітникам в східній Нїмеччині, найлїпше в Саксонії; по середині стоять: Бавария, Баден, провінциї надреньскі. — В Росиї є плата мала, але більша винагорода в натурі. Найгірше платять робітників в Румунії. Вкінци домагав ся бесїдник охорони робітників за границею і заснованя еміґрацийного бюра в Америці. П. Дулемба говорив про конечність опіки над австрийскими еміґрантами і про утворене орґанізациї для еміґрантів. Стілько подав бюро кореспонденцийне з дотеперішних нарад анкети. Ми ожидаємо від о. Ганицкого докладнїйших вістей про хід нарад і про его промову.

— **Нова рада шк. краєва.** Урядово оголошують: Цїсар іменував: Кустоша р. кат. капітули метроп. у Львові кс. д-ра Жигмонта Лєнкевича, каноніка гр. кат. капітули у Львові о. Емиля Білиньского, вірм. кат. архієпископа у Львові Иосифа Теодоровича, еван. пароха в Бриґідау Павла Кождоня, професорів унів. в Кракові д-ра Льва Штернбаха, і радника двору д-ра Каз. Моравского, проф. політехніки у Львові Тад. Фідлєра, проф. університ. д-ра Кирила Студиньского, директора III. ґімн. в Кракові Тому Солтисіка, проф. мужеского семинара учит. і посла до ради держ. Олекс. Барвіньского, директора академії торговельної у Львові Ант. Павловского — членами галиц. ради шкільної на найближший період урядованя. В урядовім донесеню пропущено 12-ого члена ради шкільної, на котрого предложено радника д-ра Еміліяна Савіцкого, проф. акад. ґімн. у Львові. Чи на разї здержано ся з іменованем сего члена, чи має ся річ з неточностию донесеня Бюра кореспонденцийного, на разї не знати.

— **П. Плажек уступає?** Свого часу ходили по Львові чутки, що п. Плажек, теперішний президент ради шкільної мав уступити. Тепер сї чутки повторяють ся, а супроти того, що п. Плажек саме тепер кінчить повні роки служби, є вони зовсїм правдоподібні. Его наслїдником проектують Поляки п. Дембовского, звісного і головного махера в раді шкільній проти Русинів. Не треба додавати, що така кандидатура по звіснім дотеперішнім поведеню п. Дембовского була би явною провокацию Русинів.

— **„Ruskie аґітацие“.** „Gazeta narodowa“ нарікає в послїднім числї, що в повітї рогатинськім „funkcyonaryusze sądu biorą najżywszy udział“ в аґітациї і вборах крайно ворожих Полякам. Благорозумно замічає „Narodówka“, що до аґітациї „księży ruskich, do ich podburzań, siania niezgody jesteśmy już przyzwyczajeni“, але що до урядників, то їх „postępowanie“ повинно бути таке „aby bezwzględu na narodowość można mieć do nich zupełne zaufanie“. Згода з Вами, панове з Narodówki“! Але — тут, здаєть ся мале непорозуміне. Повисші слова кождий невтаємничений мусить розуміти так, що вони відносять ся не тілько до урядників Русинів, але і до Поляків, а тимчасом властиво треба їх віднести тілько до Русинів, бо з Поляками — to co innego. Подумаймо лише: як-би так „naczelne władze“ схотїли в своїй наївности послухати жалїв „Narodowo-i“ і примінити ві раду до обох народностий, що-ж би тоді стало ся з ойчизною? Видко з того, що „Gazeta narodowa“ поступила із становища польских інтересів дуже неосторожно, не кажучи вже про те що гидко, бо забавила ся в денунциацию, за яку повинна ві постигнути також відповідна кара.

— **З Коломиї**: Кружок рускаго товариства педаґоґічнаго в Коломиї подав до відомости інтересованих, що по всякі інформациї в справі іспитів вступних до шкіл народних, до ґімназиї і семинара учительского, а також іспитів зрілости того семинара, кваліфікацийних та видїлових всїх трьох ґруп — можна звертатись до видїлу кружка. Коли знайдеть ся відповідне число учасників, кружок урядить дотичні курси специяльні. Відноситись належить до видїлу кружка педаґоґ. в Коломиї Народний Дім — товариство „Родина“ точно також щоденно від год. 12 в полудне. За видїл „Кружка руск. товариства педаґоґ. Коломия дня 25 червня 1905. *В. Витвицкий, О. Кузьма.*

— *Успіхи Русинок в польских музичних школах.* Дня 10 червня с. р. в сали „Народного Дому“ відбув ся попис школи сьпіву п. Зофії Козловской. В попису тім виступила також ученица тої-же школи, звісна уже рускій публиці з концертів у Львові і на провінциї, п-а А. Крушельницкая. П-а Крушельницкая відсьпівала „Москвского“ „Петра“ (пісня) і арію з Вердія „Тровадоре“. Хоч ні одна ні друга річ не надають ся до розвого та сильного голосу п-и Крушельницкої, який радше сотворений для широких драматичних арій, мимо того п-а Крушельницкая вміла і в тих невідповідних рамцах розвинути красу та металїчну звучність свого голосу, який усїм так пригадує голос ві славної сестри. З усїх учениць, що взяли участь в тім попису, п-а Крушельницкая могла справді похвалити ся найбогатшим голосовим материялом і найбільшим апляузом численно зібраних мельоманів. П-а Крушельницкая уже переросла школу, в котрої попису виступила, і пора їй удати ся на вищі студиї за границю.

Знов-же дня 21-ого с. м. в тій самій сали відбув ся також перед дуже численною і дібраною публикою попис вищ. музичної школи проф. Ів. Скшидлевского, в якім взяли участь і дві Русинки: п-і О. Цегельска і п-а І. Кушнірівна. Попис школи п. Скшидлевского виріжнював ся корисно сполїм повени инших подібних пописів тим, що взяло в нїм участь лише кільки найлїпших учениць, так що попис замінив ся в справдїшний концерт, якого публика слухала з правдивим вдоволеном. На присутних Русинах попис лишив тим милїйше вражіня, що перші місця в нїм (згідно з осудом самого проф. Скш.) треба признати згаданим двом Русинкам. П-і Цегельска грала Шопена „Фантазию f-moll“ — твір незвичайно форсовний, а до того повний технічних трудностий та вимагаючий глубокого зрозуміня і не аби якої інтерпретациї. Мимо того п-і Ц—а вивязала ся з своєї задачі вже не як найлїпша ученица, але — по висловy одного з найвизначнїйших львівских професорів музики — як справжня панїстка. Хоч техніка п-і Цегельской місцами потребує ще певного усовершеня, то за се дїлість ві гри, завдяки ві музикальности, силї і драматичному розмахови в інтерпретациї твору, робила на слухачах враженє справдї артистичної продукциї. На точцї інтерпретациї не годили би ся ми лише з повільнім темпом першої части, котра на нашу думку повинна бути держана в tempo di marcia, як се і зазначено в оригіналї. Се однак річ індивідуального погляду і смаку, а впрочім і серед знатоків та інтерпретаторів Шопена спірна. — П-а Кушнірівна грала знов Ліста „Waldesrauschen“ і „Gnomenreigen“. Як точка ваги у грі п-і Ц-ої лежить в інтерпретациї, так знов п-а Кушнірівна опанувала, як рідко, технічну сторону фортепянової музики. Під ві справними та гнучкими пальцями тони переливають ся справдї наче легкий шум дібровя та летучий танок технічних ґномів. Що повинна ще п-а Кушнірівна здобути в школї п. Скш-о, то силу тону і музикальність гри. Проф. Скш—му треба признати, що на тій точцї его школа знаменито репрезентує ся. На продукциях усїх его учениць і учеників слїдно було, що проф. Скш—ий, не занедбуючи впрочім техніки, вміє ві підпорядкувати змістови музики та вміє в своїх ученицях розвивати силу гри і розбуджувати музикальне чуте. — (*вч.*)

— **Адам Дїдур**, славний басіст і наш земляк, сьпівав з великим поводженем в медіоляньскій опері „La scala“, де зістав — що рідко трафляєть ся — по раз третий заангажований на найближший сезон. Фахова італійска преса всїх відтінків уважає Дїдура за найбільшого сучасного сьпівака-басіста, котрий окрім вимкового уздібнення голосового і музикального посїдає ще визначний талан акторский. Найбільше поводжене в минувшім сезонї мав наш земляк в „Вільнім стрільци“ Вебера. Тепер сьпіває Дїдур з великим поводженем в полудневій Америці, звідтам їде до Льондону, а в осени вертає до Медіоляну.

— **За чужі гроші.** Лицка ґазета „Neueste Nachrichten“ обговорюючи заснованє в Познаню польского товариства „Straż“ каже, що польскі аґітатори в Познанщинї ведуть аґітацию за французькі гроші. Польскі часописи висьмівають се припущенє, а забули сердеги, що ще недавно писали, буцїм-то Русини ведуть аґітацию за гроші — прускі! Можуть ся Поляки вчити у Нїмців на власній шкірі гакатистичної роботи і примінювати її в Галичинї, чомуж би Нїмцї не мали чого небудь научити ся від Поляків? У нас — „w Polsce“ робить ся за прускі гроші, в Пруссї за французькі, в Франциї за анґлійскі, в Анґлії за американьскі, і т. д. Який-то добрий винахід зробили Поляки для пояснюваня різних „аґітаций“.

— **Іспит зрілости** відбув ся в днях 16—24 с. м. в рускій ґімназиї в Перемишли. Здали: Баконий Кароль, Березовский Вол., Білик Іван, Царевич Мих., Цїпїмірский Іван, Ганяк Антін, Гасюк Степан, Яремкевич Петро (з відзн.), Ковагір Степ., Котес Кость, Кобринович Вол., Курій Дмитро, Любинецкий Ром., Лапічак Віктор, Лисяк Пав., Ольховий Мих., Петик Ів., Пацула Андр., Присташ Теод. (екстер.), Пшеґюрский Йосиф, Райнерович Йос., Сенезїнка Яросл., Симко Мих., Сїчиньский Мирос. (з відзн.), Смулка Клемент, Швебер Ілия, Туна Мик., Вергун Теод. (з відзнач.), Винар Микита, Західний Мих. Шістьох одержано поправку, двох репробовано.

— **Іспит зрілости** в ґімназиї в Станиславові відбув ся в днях 10 до 20 с. м. під проводом инспектора кр. Левицкого. Іспит здали: Андерман Давид, Ашкеназ Мойсей, Березовский Василь, Вір Адольф, Хованець Вячеслав (з відзн.), Фіґоль Михайло, Фішерік Шльоме, Гелєртер Бронислав, Герстман Александер, Герстман Йона, Глясер Ісак, Гессель Вільгельм, Яреман Василь, Юні recte Крайнцер Саламон, Кобилянський Феликс (з відзн.), Крупка Володимир, Курись Станислав, Лессінґ Яков (з відзн.), Липа Давид, Мадер Хаїм, Мандель Герш, Манґольд Іван, Міллер Роберт, Островский Вінкентій, Пісарский Альфред, Шіппер Жигмонт, Сайнефельд Юр, Сварбковский Казимир, Стоклоса Вінкент, Щерский Іван, Фоґель Йосиф, Вебер Емануіл, Вайнреб Ісак, Вайсберґ Йосиф, Волянський Іван, Ціффер Бернард (з відзн.). Поправку з одного предмету одержало пятьох, репробовано на рік 1.

— **До іспиту зрілости**, що відбував ся від 9—24 червня включно в учит. семинарії в Станиславові, зголосило ся 53 публичних учеників. Свідоцтво зрілости одержали: 24 Поляків, 6 Русинів, 4 Жидів. Поправку одержало: 2 Поляків, 9 Русинів, 3 Жиди. Репробовано 3 Поляків, 1 Русина. Відступив від іспиту 1 Поляк. З Русинів вдали: Павло Антонюк, Григорій Варан, Михайло Верес, Іван Воронюк, Гура Франц, Микита Макитин.

— **Докторат державних наук.** „Bohemia“ доносить, що правничі факультети у Відни і Празї задумують завести докторат державних наук, котрий здавала би головно ті, що відцають ся студиям над національною економією і иншими економічними науками. В Празї завязав ся комітет, що занимає ся сею справою. На деяких університетах в нїмецкій державі істнує вже докторат національної економії.

— **Пожежі.** В Пробіжній гусят. пов. знищив огонь два господарства, зложені в 8 будиннів. Огонь правдоподібно підложений.

— **Жертва засади.** Рекрут 13 п. об. зр. в Кракові, Вільгельм Немрава, що постійно відмавляє взяти в руку карабін, вістав засуджений на два роки вязниці, обостреної два рази на місяць постом і твердим ліжном. В тих днях відвезли его до Терезієнштадт.

— **Самоубийства** В Парижи застрілив ся біржевий спекулянт Родеріх, що стратив мілїони в наслїдок послїдної паніки на бірже. — В Ярославі застрілив ся уч. VI. кл. школи реальної Станислав Забєковский. — В Тарнові кинув ся під поїзд і погиб на місци уч. VIII. кл. ґімн. Воячиньский. В обох случаях причиною слабі успіхи в науках шкільних.

— **Страйк питомців** в духовнім семинарии в Тридентї вибух перед кількома днями в наслїдок непорозуміня з ректором, котрий приказав питомцям для звеличаня одного церковного торжества поубирати ся в історичні строї і брати удїл в живих картинах, як також в походї через місто. Питомцї відмовили послуху, не хотячи робити з себе паяців. Через 24 годин панував в семинарии повний непад, вкінци ректор мусїв уступити. Питомцї вістали узвільнені від „паради“ і віддали ся своїм занятям.

— **Спростованє ошибки.** В вчерашнім числї „Дїла“ в новинці „Юбилей проф. Володимира Антоновича“ просимо справити назвище професора Баланія на Балагія.

Видовища і забави.

На дохід будови власного дому товариство ґімнаст. „Рускій Сокіл“ в Тернополи устроює в огороді мійскім в дни 2 н. ст. липня 1904 великий народний фестин з ріжнородною богатою і новою програмою: Проба щастя, велике число гарних предметів до виграня; забава цьвітова, королевою дня буде та з пань, котра дістане найбільше число рож; почта, в огороді знаходять ся скринка почтові для надаваня карт, які будуть розносити листоноші; ворожка, за 10 сот. довідає ся кождий про дороги свого житя; вправи ґімнастичні членів „Рус. Сокола“; несподіванка: живі фанти. Осібний віддїл обнимає дуже ріжнородні забави дїточі, кіт і мишка, гойданка, перегони в мішках; забави народні, стовп і колесо щастя — обручики, дошка; нове коріндолї, вужі, пукавки японьскі. О годині 6 величаве корсо цьвітове циклістів. Концерт цїлої музики військової 55 полку піхоти під управою п. кап. Мазака виконає переважно нові композициї. До кождого білету буде долучена добірна програма. — Вечером вирушить похід японьский з гарними лямпіонами. Огні штучні. — Величава ілюмінация. Початок о год. 4 пополудни. В разї непогоди відбуде ся фестин з тою самою програмою в слїдуючу неділю, т. є, дня 9 липня с. р. Вступ від особи 40 с., для дїтий і селян 20 с. Наддатки на фонд будови приймає ся з подякою! Буфет добірний у реставратора. Фанти на фестин просимо надсилати під адресою: „Рускій Сокіл“ в Тернополи.

Збори і засіданя.

Загальні збори політ. товариства „Рудецка Руска Рада відбудуть ся в Комарні 3 липня 1905 о 3 год. по пол. в домі читальні „Просьвіти“.

Померли:

— Филип Людкевич, ем. упр. народної школи в Ярославі в 68 р. житя. В. в. п.

Урядові вісти:

— **З Перемиской епархії.** В проповицию приняті на парохію Бахір: Леонтий Адрианович, на Порохник: Йосиф Максимович, Мих. Демцю, Мих. Наклович, Ник. Мильнич, Дан. Бодревич, на Тиняву: Іван Мерень, Петро Дурнот (старш.), Ем. Венгринович, Ант. Хиляк, Макс. Дурнот, Мих. Юрчакевич, Кир. Кицаловский, Григ. Максимович, на Вислок: Андр. Кочиркевич, на Літнки малий: Стефан Козбур, Іван Шевчик, Теофан Величко, на Чермановиці: Іван Ціцькевич, Стеф. Мадюряк, Волод. Рихлевский, Ем. Пилиньский, Он. Саламон, І. Шевчик, Роман Стеців, І. Клюфас.

— **Іменованя.** Міністер просьвіти іменував між иншим нотеих Русинів професорами ґімн.: Еміля Колодницкого в Стрию, др. Остапа Макарушку в акад. ґімн. у Львові, Андрія Процика, в реаль. школі у Львові, Івана Прийму в Кіцмани, Людвика Сачьо в академ. ґімн. у Львові, др. Івана Демянчука в V. ґімн. в Станиславові.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

В урядовій ґазеті Львівскій розписано конкурс на посаду лїкара зелїзничого в Загірю з речинцем вношеня подань до 10 липня 1905 р.

„Ґазета Львівска“ оголошує розписанє оферт на продаж старих, неужиточних материялів зелїзних з торів зелїзничих в літах 1905 до 1907 р.

Оферти владжені на приписаних формулярах належить вносити до ц. к. дирекциї зелїзниць державних у Львові, згладно до дирекциї, поданої в згаданім оголошеню найпізнїйше до 6 липня с. р. до 12 години в полудне.

Ближші услівя сеї продажи подані суть в „Ґазеті Львівскій“ з дня 26 червня с. р. можна о них також довідати ся в віддїлї III. ц. к. дирекциї зелїзниць державних у Львові і одержати там приписаний формуляр на оферту.

Переписка Адміністрацийна.

Вп. І. Ох. в Вел. На сей рік зложено доси 20 К. — В. Пі. в Ло. Тепер вплачено за май а не червень. — О. Пр. Ро. Тепер вплачено за март а не май. — Т. Гр. в Пе. До кінця червня прийде нам ще 2 К. — Е. Ве. в Бо. ст. Годять ся. — Т. Бо. в Ле. За 3-ий квартал прийде нам лиш 4·60 с. — Ф. Ог. в Сн. одержано.

Календар: Гр.-кат.: нині (середа) Амоса, завтра (четвер) Броніма, позавтра (пятниця) Тимофтея; — Рим.-кат.: нині Льва папи, завтра Петра і Павла, позавтра Зенона.

Репертуар рускаго театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанці, коло церкви.) Початок о годині 8 вечером. В четвер 29 с. м. „Катерина“ опера народна в 3 дїях Аркаса; в суботу 1-го липня „Жидівка вихрестка“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Тогобочного; в неділю 2 липня „Ой не ходи Грицю“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Александрова і Старицкого; в вівторок 4 липня „Анонїми“ знаменита шутка в 3 дїях Девалереса і Марса, в перекладї Й. Стадника. — В репертуарі опери: „Продана наречена“ і „Галька“. — Абонамент на 6 вистав 10 корон.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інстітута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні вимк. за вголошенєм від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні вимк. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 5—5.

Дирекция „Ризниці“ в Самборі повідом дає Всч. духовеньсево і Впов. учителїв, що сими днями дістала новий наклад малих образків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. удїляє ся 10%. 488 1—6

Конкурс.

Товариство Шкільної Помочи і бурси св. Володимира в Самборі розписує отсим конкурс на принятє в новим шкільним роком 1905/6 50 учеників шкіл народних і середних.

В разї вголошеня і принятя більшої скількости учеників низших клас ґімназияльних отворить ся осібний для них віддїл.

Трийцять місць обсадить ся за доплатою 2 К місячно, одноразове виписове 1 К і достарченем харчу в натуралїях після виказу принятого і ухваленого через видїл.

Двайцять місць призначаєть ся до принятя за оплатою місячною 20 К, одноразово виписове за зужитє інвентаря.

Подана і вголошеня належить вносити до Видїлу Бурси св. Володимира на руки о. М. Ортиньского, катехита ц. к. семинарії учит. в Самборі до 15 серпня 1905. До письменних вголошень належить долучити марку і докладну адресу.

Услівя принятя: 1) Бездоганнє обичаї і добра пильність. 2) Ствердженнй через закладового лїкаря добрий стан здоровля. 3) Декларация родичів (опікунів), що додержать услівий. 4) Засмотренє ученика в пїжко, постіль, біле, убране і книжки шкільні.

Ученики одержать: Приміщенє, сьвітло, харч, надзір педаґоґічний, а в разї потреби за додатковим винагородженем поміч в науці.

Ученики крім здорового приміщеня мають до ужитку обширний город і уряджене боїско ґімнастичне. — *Від Видїлу Шкільної Помочи і Бурси ім. св. Володимира в Самборі.*

Конкурс.

Комітет інститута „Руского тов-а педагогічного у Львові під покровом сьв. О. Николая приймe на шкільний рік 1905/6 питомців на вихованє і удержанє під слїдуючими условіями:

1) Отець або опікун з'обовяже ся особною декларациєю, котру підпише і зверне комітетови до трех днїв, платити за помещенє сина безперервно через цїлий рік у Львові по 40 К. місячно.

2) Заосмотрить сина (пупіля) в потрібну одіж, біле, постіль, прибори і наукові средства відповідно до вимог повідомленя, що его одержить зараз по принятю сина до інститута.

Поданя вносити треба до комітету інститута сьв. О. Николая у Львові, ул. Театиньска ч. 19, найдальше до 15 липня 1905.

З комітету інститута сьв. О. Николая у Львові.

Конкурс.

Тов. Руско-українська повітова бурса в Бродах 1) пошукує емеритованого народного учителя на настоятеля бурси. Нагорода: помешканє з 3 комнат і кухні Вічне заняте дозволене. 2) прийме 24 учеників з школи видїлової і ґімназиї за місячною оплатою від 16 К до 28 К, а тілько пильних і луже убогих за низшою оплатою або й безплатно. Всякі зголошеня принимає до 15 н. ст. серпня с. р. *о. Софрон Гайбовицкий* ґімназ. катихит. 2—2

КОНКУРС.

Видїл тов. „Руска Бурса в Тернополи“ подає до відомости, що подани о принятє до бурси належить вносити на руки о. Петра Патрили, „Руска Бурса“, Тернопіль, найдальше до 10 серпня 1905 р. Принятих буде 120 питомців, учеників шкіл середних а условя принятя суть: 1) Батько (опікун) ученика мутить бути членом тов. „Руска Бурса“ в Тернополи. 2) Батько (опікун) ученика має виставити декларацию, що зобовязує ся платити точно з гори умовлену оплату. 3) Оплата за цїлє удержанє (помешканє, харч, поміч в науцї, услуга, праня) виносить 30 корон. Біднїйші, що предложать сьвідоцтво убожества, можуть бути принятї за низшою оплатою, не меншою одначе від 17 корон. 4) Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять оглядини лїкарскі з початком року шкільного. 5) При вступі зложить кождий принятий питомець одноразовий даток на інвентар в сумі 4 кор. 6) Кождий принятий питомець має привезти з собою: 6 пар бїлля, 4 простирала, 4 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпиток, 4 ручники, подушву і коцик на ліжко. Має мати 2 одїня, плащ 2 пари обуви. 7) Питомцям не буде вільно мати поза бурсою нїякого занятя. До поданя треба долучити: 1) Сьвідоцтво шкільне (з злим успіхом не буде узгляднене) 2. Декларацию. 3) Сьвідоцтво убожества. 2—3

Від Виділу „Рускої Бурси“ в Тернополи.

Цїна збіжа і других продуктів.

Львів 28 червня. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·10 до 8·25 а на термін 7·— до 7·10, *Жито* старе 6·15 до 6·30 а на термін 5·50 до 5·75, *овес* оброчний старий 7·10 до 7·30 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·75 до 6·25, а броварний 6·25 до 6·50, *ріпак* 9·75 до 10·25 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 6·75 а до вареня 7·25 до 9·25 *вика* —·— до —·—, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·20 до 7·40, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова 7·15 до 7·50 а нова 8·— до 8·25, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 40·— до 60·—, біла 50·— до 62·—, шведска 45·— до 65·—, *тимотна* 25·— до 30·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 25·50 до 25·75.

Курс Львівский

з дня 28 н. ст. червня 1905.

	Плат.	Жад
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. в. в.	547 —	555 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зеїв. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зеїв. Львів.-Черновц. Ясси по 200 зр.	584 —	594 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% в. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% в. п. вьос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ краєвого 4½% в. в. вьос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% в. в. вьос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісї)	99 80	— —
„ „ 4% вьос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% вьос. в 56 н.	99 80	100 50
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
„ „ „ 4% (IV. см.)	99 50	100 20
Позички краєвої в 1873 по 5% в. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% в. в.	99 70	100 40
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	98 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісї.	101 10	101 80
Львови:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	88 —	96 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківок	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 80	254 80
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Надіслане.

Отвертий лист до п. Ф. Оліярника, властителя торговлї приборів церковних і деволиональній ві Львові, ул. Театиньска ч. 3. Пересилаю належитість за чотири фани. Дїйсно так материал як і викінчене фан есть як найлїпше і найкрасше. Тож складаю Вам за тов сердечну подяку. Притім ціна есть неймовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати да інде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно зачатім дїлї.

Сьвященик Николай Чубатий, парох Петрикова. 545 4—15

Сим подає ся до відомости, що льокаль
ТОВАРИСТВА ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ
знаходить ся
при площи Бернадиньскій ч. 8
(готель Кражівский). 423 1—10

Коперницкий і Син
Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на пляцтацких плошї Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі напрями полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Молочарня в Березові
середнім, коло Коломиї, п. в місци, фіяя Мишиньскої, висилає щодень 5-кільові пачки десерового масла по цїні 2·40 К loco Березів. 462

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Воч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на раты, як також і для осіли за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шиття і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Линрук
Львів, Пасаж Мікольяша.

Технік глядає лекциї на час ферий. Адрес А. З. Техніка, Львів. 559 —3

Композиції Ярославенка
на фортепян
„Любощі“ вальці по К 1·50.
І. Народний Марш по К 1.00
продають ся по всїх книгарнях у Львові і в Перемишлі, в Станиславові у Штавдахера, в Чернівцях у Пардїнього і по других містах і книгарнях. 356

Укінчений правник гля даванєкції на селї на час ферий, евентуально на цїлий рік, може приготовити до всїх клас ґімназияльних або семинара уч. Іспит зрілости зложений з відзначенєм. Зголошеня під адресою: Мстислав Січиньский, укінчений правник, Білївці п. Козачікка. 564 3—3

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дреліхи на покритя від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої колдри, покритя від 45 кр. за метр в робітни 9—30
І. ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника. 521

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5%! т. в. 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий курацийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цесельского о меді даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 545

Стори і жалюзії
всяких системів з власної фабрики
В. Адамский
Собіского ч. 4 і Академічна 2 ріг Таньскої.
Цїнники висилає даром і оплатно. 277 13—13

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Львси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия львсів і ефектів.
Шіц і Хаєс
банковий дім і контора вимінн.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 720

Важне для будуючих!
ФАБРИКА ВИРОБІВ
ЦЕМЕНТОВО-БЕТОНОВИХ
і головний склад
будівляних материялів
Мих. Мікося
Ярослав, Ринок, пл. Пароходяльна
поручає П. Т. Публиці, Вп. Інжинірам і Високопреподобному Духовенству:

Вапно	біле гашене і скалисте гідравлїчне	— — — —
Гіпс	краківский	— — — —
	і львівский	— — — —
Цемент	портланд вагонами	— —
	і на бочки	— — — —
Асфальт	природний, штучний	—
	плити до фундаментів.	
Підлоги	камінкові, цементові	—
	сірі, мозайкові, гладкі, жолобковані	— — — —
Рури	камінкові, цементові, округлі, овальки до каналїзациї	
Керниці	бетонові рїжних розмірів, мулові	— — —
Миски	під рури **Ринки** отверті	
Сходи	каміньї граничні	— —
	бетонові	— — — —
Цегли	шамотові, окладкові	— —
	до фасад	— — — —
Дахівки	краєві, заграничні, червоні, склянні	— — —
Коминки	камінкові **Папа** дахова	
Оцьґеїна, Карболїнеум		
Каналїзация	і роботи бетонові всякого рода виконує фабрика совісно, як найскорше по цінах фабричних.	

467 15—15

СВОБОДА
письмо політично-просьвітне і господарске для народу.
Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.
Цїлорічна передплата виносить 2 зр. на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів ул. Ватора ч. 24.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕР“
стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників **податок рентовий** від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане **звертає ся вкладку кождого часу** навіть без виповіджења (за есконтом).

Позички удїляє „Днїстер“ своїм членам **на 6%** сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизациї на; (на капітал і відсотки) **5**; до позичок вимагає ся **першої гіпотеки** або **доброї поруки.**

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Днїстра“.*

Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Днїстрі“.*

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від удїлів і на добродійні цїли. — Дотепер удїлив *„Днїстер“* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Днїстер“ 31/12 1904.

Вкладки	1,783,673 К.	Позички удїлені	1,616.402 К.
Удїли членьскі	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і инші	26.576 К.	Льокациї	169.456 К.
		на рахунку біж.	81.968 К.

34

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преднумерата річна 6 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Рух залїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середньо-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Бергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30, 5·25, 8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підвовочиськ	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Рашева	10·35.
„ Тухлї	8·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Вензня	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиськ	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передпокуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 попольудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, попольуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 попольудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 попольудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Вадїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиськ	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Вензня	11·10.
„ Рашева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиськ	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 попольудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, попольуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передпокуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 попольуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 попольудни.
„ Щирця	1·55 попольудня (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 попольудня (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзда посїшні друковані з черленими тонкими; поїзди нічні з назначені гвіздком. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого инного рода, ілюстровані проходячки, розкладні їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мїсцім бюрі п. н. дерікованих вокзалїв, касам Гаусмана ч. 9. 85

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива йшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ,** а такі припоручає у всїх своїх складах 520 7—15

„Народна Торговля“

Коси	*знані з доброти*	*60 цм.*	*70 цм.*	*80 цм.*
		1 К	**1·20 К**	**1·40 К**
Серпи	*ковальскі легкі а зручні по 56 с.*			

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє
у Львові ул. Валова ч. 29. 366
Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цінах.

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*
бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 13—20
Scherer & Comp.
Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 134. Львів четвер 16 червня (29) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи завертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Рільничі страйки на Україні.

Свого часу (в 96-ім числі „Діла") познакомили ми наших читачів з початками, причинами і розвоєм стрейкового селяньского руху на росийскій Україні. В межичасі, за більше ніж пять тижнів, стрейковий рух мав спромогу розширити ся та розлягти ся широко по обох боках Дніпра так, що нині ціла середна полоса України, від Збруча по Донець обхопжена сим могучним движенем. На основі наших інформацій, як і інформацій инших часописий хочемо нині доповнити образ сего движеня так анальоґічного великому рільничому страйкови в східній Галичині з 1902-ого року.

Українське стрейкове движене обіймає нині — як сказано — всю середну полосу закордонної України, себто ґубернії: харківску, полтавску, чернигівску, київску, подільску і полудньово-східну часть Волині. На тій величезній полосі, шість разів більшій від рускої часта Галичини, а яких 15 разів так великій, як полоса, котру захопив східно-галицкий страйк з 1902-ого року страйкує яких 7.000 сіл. Маємо тут отже до діла з страйком, якого ще не тямить історія стрейкових рухів.

Треба тут замітити, що стрейковий рух з одного і другого боку Дніпра проявляє ся у дещо відмінним виді. На Лівобережи і в Слобідщині (ґубернії чернигівска, полтавска та харківска) приймає рух більше акутні форми, виявляє ся в радикальнійших постулятах та в численних місцях вилив ся у формах, зближених до селяньскої жакерії: в нападах на двори, рабунках зненавиджених дідичів експльоататорів, проганяню їх в села і т. п., поділом двірского майна між громаду і т. д. Причини того треба шукати в тім, що революційно-соціяльна аґітация українських революційних ґруп, що як-раз в тамтих сторонах вачала робити перші кроки, протягом кількох років вспіла уже виробити в селяньских масах радикально-революційний настрій та розширити серед них головний аґрарний клич: конфіскати дворяньских, державних і монастирских земель на річ сільских громад.

О много спокійнійші форми має стрейкове движене по сім боці Дніпра, аж по Збруч. Селяни тих околиць ставлять лише два жадання: підвисшеня робочої платы на карбованца (рубля) і більше, та непринимання на роботу і до служби людий з инших сіл. Впрочім заховують ся страйкарі — як на такі кольосальні полоси краю і маси населеня — дуже спокійно з виїмкою таких випадків, як декуди вигнане чужих робітників, чужої служби і т. д.

Польска преса в Росиї і в Галичині счинила — як звісно — великий крик з приводу стрейкового руху, приписуючи его вибух і розширене роботї „сівачів соціяльної ненависти і анархії", себто революційних аґітаторів. Що революційно-аґрарна пропаґанда на Україні поступає дуже скоро та що Україна небавом стане одним велитеньским вулканом революції — сего не можна ані не треба заперечувати. Аґітация на Україні робить своє, підпольна література українських революційних ґруп знаходить читачів по всім усюдам, але се не вистарчає, щоби винеснити жерело руху. Аґітация нічого не вдіяла би та не була би в силї счинити такого великого движеня, як би не реальні обставини, а іменно безземельність і малоземельність селян в сполуці з крайним визиском селяньскої працї дворами. Ось-де належить шукати причини руху, і тому крики польсвої преси та накликування на адресу росийских властий до оборони перед „hajdamackim buntem" се лише хитре відвертане загальної уваги від властивих виновників ситуації та звалюване вини з власних плечий на чужі.

Росийскі власти, до яких удали ся о підмогу польскі дідичі, показали ся справді „обороницями ладу". Що селян, і то найспокійнійше поводячих ся селян, січено різками за страйк, се вже нашим читачам звісно. Подібна процедура повторює ся і дальше. Росийскі „урядніки", „ісправніки" і ґубернатори задивляють ся на страйк як на недозволений бунт, і відповідно поступають з страйкарями. Особливо київский ґенерал-ґубернатор Клейґельс, як відомо — завзятий реакціонер та приятель Поляків, і тамошний ґубернатор, змосковщений український ренеґат Сазич, дуже пішли на руку дідичам, давлячи стрейковий рух козацкими нагайками і шаблями, устроюючи масакри, велючи стріляти до селян та розставляючи дике салдатство „погулять" по безборонних селах. За таку „оборону загроженого ладу" удостоїли ся оба ті панове великої вдячности дідичів і польска преса висказує їм свое признане.

За те менше вдоволені польскі пани з ґубернатора подільского, фон-Айлера. На жадане здавленя страйків військом, фон-Айлер відказав ся браком призволу з гори, а далі заявив таки дідичам, що після его розслідів причиною страйку є замалі платы — значить урядово сконстатував визиск селяньскої робочої сили дворами. За се з польских кругів вже посипали ся доноси на него і польскі часописи прямо обвиняють его о підпиране селяньского руху. Розуміє ся, що се балакане не має ні на волос сенсу, бо ясна річ, що фон-Айлер діяв тут по інтенціям хитрого росийского правительства, котре, давлячи брутально всякі селяньскі рухи в подальших ґубернїях, натомість в пограничній з Австриєю, а іменно в рускою Галичиною, полосї хоче уходити за обективно настроене супротив селян. Обрахунок тут ясний...

На конець ще треба сказати про аґітацию серед селян. Побіч відозв українських кружляють по селах і росийскі, до того двоякого походженя: одні революційного, другі урядово-демаґоґічного. Ті послїдні, видані очивидно правительственно-реакційними кругами против усего, що лише інтеліґентне, взивають селян кинути ся на всїх сурдутовців і Жидів, а іменно відказують на студентів-соціялістів, „що не вірять ні в Христа ні в царя". Розуміє ся, що ціллю сих відозв не еманципация селян, а лише залякане дворян і інтеліґентів, щоби не важили ся підпирати вольнодумного руху. Автори сих відозв числять собі, що інтеліґенцию стерорызують темным мужиком, потім мужика важенуть знов у карбы маніїхером і нагайкою і — в результаті — все остане по давному. Найбільш однак розширеною і найбільш популярною та впливовою есть відозва української революційної партиї, яка взиває до мирної страйкової борби. Ві орґанізаційний вплив признає навіть київский дописуватель шляхоцкого „Czas'y", пишучи: „Позатим нїгде не було насильств, по думцї найбільш розширеної проклямациї укр. револ. партиї.

Спочуваючи отсему страйковому движеню закордонних наших селян, та висловлюючи радість, що праця укр. революційних партий видає уже плоди в пробудженю людскої сьвідомости в селяньских масах України, ми рівночасно не можемо закривати очий на се, що пропаґанда сих партий є лише виключно соціяльного характеру і не несе в селяньскі маси осьвідомлення політично-національного, а бодай несе его в дуже незначних, зникаючих розмірах, не дає їм синтетичної програми інтересів політичних, економічних і культурних всего демосу України, як етнічно-територіяльної цїлости. Се велика прогалина в їх роботї, яку в найблизшім часі треба виповнити, щоби не мстила ся вона опісля на будуччині України і на будуччині таки самих укр. народних мас.

Руский учительский семинар в Коломиї.

Просьба Видїлу філиї руского товариства педаґоґічного в Коломиї висказана в „Дїлї" (ч. 125) в тім напрямі, щоби наша руска суспільність не хвалила нас лише словами за намір отворена руского учительского семинара в Коломиї, але й помагала нам материяльно, була очивидно добре заадресована, а ще лїпше відчута й одобрена нашою інтеліґентною частию суспільности, бо в протягу тижня надійшли на адресу Видїлу той-ж філиї не лише признана й заохоти до отворена школи вже в р. шк. 1905/6, але й грошеві дари, одні на разї лише деклярованї, а другі прислані такой готівкою.

Сей живий відгомін суспільности на наш поклик для нас вельми радісний, бо есть доказом народної сьвідомости і сили, а пожиточний, бо мабуть скорше ніж Видїл надїявся, будемо мали перший руский семинар мужеский.

Спершу ми намірялись отворити школу доперва в р. шк. 1906/7, але коли посипали ся так щедрі дари, Видїл учув ся зобовязаним подбати, щоби ті дари не лежали через цїлий рік на марних процентах в касї

„Праця студентів".

Під сим заголовком була в 118 ч. „Дїла" поміщена новинка про способи, якими американьскі студенти добувають удержаня до покінченя висших шкіл. Новинка пригадала лиш се, що вже давно знають, що американьскі студенти в хвилях вільних від науковних занять заробляють на хліб дуже часто фізичною працею, як замітанем улиць по ночах, кельнерством, повнять обовязки склепових возьних і т. п. Згадана новинка дала в кілька днїв опісля притоку „Старому селюхови" помістити таки в „Дїлї" кілька рефлексий на адресу нашої молодїжи, в яких однак автор трохи несподівано звернув ся проти чим-раз зростаючого оголошуваня в часописях ось-таких меньше більше анонсів: „фільософ", „правник", „ученик" і т. п. зляда панночки, що згодила би ся вийти за него заміж, запевнивши йому удержане". Вдаривши в сю болючу струну, усунув шан. автор відразу з під дискусиї справу працї, мимо сего, що власне її мав на тямцї, а порушив справу подружя. В таких проявах як „матрімоніяльні" оголошеня, догнянув автор декадентизм, який я, виходячи з його становища назвав би тут трохи меньше по вченому, бо лише лїнивством, а не порушив рівночасно другої, далеко гіршої сторони таких оголошень, а власне того, що вони є виплывом не лише лїнивства, а в далеко більшій мірі гнилої моральної, не декадентизму а, так сказати, материялу для декадентизму. І тому із свого становища „Старий селюх" обсудив трохи невластиво авторів подібних оголошень, називаючи їх раз „декадентами", другий раз „панцями". Сї оба терміни, здаєть ся, стоять досить далеко від себе. Здавало ся, що справа покінчена, тимчасом в 124 ч. „Руслана", виступив зівсім несподівано „Молодий доктор" з цїлою апольоґією „панців і декадентів", прикладаючи назву „панців" радше до тих батьків, котрі спускають ся на те, що „коли їх доня має гладке личко, то вже найде ся такий дурень, що дасть зловити ся". В такім „тонї" держить ся молодий доктор аж до кінця, зводячи остаточно і рішучо дискусию з зачисленої праці студентів на дискусию о анонсових заручинах, та горячо їх підпираючи з причин між иншими — „патріотичних"! Вкінци приладає молодий доктор до старого селюха пословицю: Si tacuisses..., сам наторочивши небелиць... Виступ „Старого Селюха" симпатичний своєю енергією з якою він кидаєть ся на тих, котрі мають на продаж свою особу за ціну хочби удержана.

Так звернула ся дискусия на зовсім инше поле, що правда, на поле далеко інтереснійше і в тім напрямі повів її дальший дописуватель „Руслана" п. „— р — к", ставячи знов по сторонї старого селюха і виводячи проти молодого доктора аргументи прямо — поражаючі. Навівши досить фантастичну сцену у „одної пані", що занималась „такими" справами і представивши цїлу гидоту сеї поведїньки, приступає „— р — к" до аргументів. Отже: Анонсові оголошеня не мають рациї, бо 1) подружем важе ся людина на цїле житє, отже належить звертати увагу на добір, що в дорозї оголошень неможлива, 2) сею дорогою звичайно сватають ся панни „nie pierwszej młodości i nieprewnej czystości (sic!), 3) непорадно воно є і для панночок, взглядно їх батьків, бо 50 прц. із тих, що діставали удержане, женили ся деінде (інтересна статистика) і — 4) можна зловити ся на „гладке личко" або „тисячі — обіцяні не дані".

Що до послїдної точки автор припускав, що зловити ся на „гладке личко" меньше болить, як, коли зловити ся на „обіцяні тисячі".

О скільо „Старий селюх" вдоволений в такої „оборони", лишаю йому самому, а займу ся дальшою реплїкою молодого доктора, що появила ся в ч. 131 „Руслана".

Тепер пан доктор йдуть однак дальше і, як перше була лише мова про „оголошеня" матримоніяльні, так тепер з цїлою силою переконаня заступають ся пан доктор за матримоніяльні „пертрактациї і угоди". Пан доктор має „таке становище", що коли молодий чоловік заручаєть ся з панночкою „під услівем", що його удержувати муть в школах, а він зі своєї сторони буде працювати „науково", то при тім нїчого злого нема, а навіть противно повинні увійти в звичай. По сім зазначеню свого „становища" розказує нам автор історию двох батьків, що мають, один пятьох синів, найстаршого вже на фільозофії і кандидата на університетску катедру, а другий двох синів на становищах, одну дочку віддану, а ще одну — панночку. „Інтерес" представляє ся так: Молоді „здають ся подобають ся собі" отже можна би зробити заручини; заможний батько з'обовязав би ся помочи меньше заможному і син, дійшовши до гарного становища, оженив би ся в дочкою заможного батька. І щож в тім злого? Адже-ж „умови обох батьків не можна би назвати якимсь торгом дїтий, а тїльки поважним і розумним понимане подружа, яке основує ся не тїлько на любовних погляданях, усьміхах та устисках, а також на зрілій розвазї що-до завдань будучого подружа і судьби обох подругів".

В однім я згоден з Вами, пане доктор: Подруже основує ся не на усьміхах і поглядах. На тім основане подруже є фліртом, що кінчить ся катастрофою для обох сторін і розумна людина в той спосіб не глядатиме подружа. Але в другім згодіть ся Ви зі мною. Подруже, оперте „на зрілій розвазї" є нїчим иншим, як, по словам гумориста — „спільною для достарчування державі рекрутів". Молодий доктор (видно досьвідний чоловік) подає навіть сими способів, яких можна уживати до заключеня „розважного" подружа. Ось вони: „А чи се дїє ся дорогою умову між родачами, чи між самими нареченими (повинно бути: інтересантами), чи устно, чи письменно, за чиїмсь посередництвом, чи без него, чи вкінци дорогою анонсу — се вже річ підрядної ваги". Вкінци розвивав ще молодий доктор „психічний стан" сих, що поженили ся з грішми, котрий полягає в тім, що медик женить ся, предкладаючи сьвідоцтва — але фалшиві, иньший знов розтрачує майно будучого тестя, ваки ще дійде до становища, а ще иньший добиває ся становища і женить ся з иншою. З того не можна що вносити на „психічний стан" всїх. Кінчить пан доктор заявою, що він вже недасть зловити ся, бо вже — жонатий.

Ось-такий зміст обох статий, в яких автори (-р-к і молодий доктор), занимаючи в одній справі супроти себе ворожі становища висказують з малими різницями, ті самі — суди. І-ий-р вичисляє аж чотири слї сторони обговорюваного способу, а всї вони висказують от-що: але є дружити ся в такий спосіб, бо не можна мати певности, що вибір добрий, що не прийдеть ся жалувати. Отгадна сцена, яку автор випровадив, як сам признає, не все трафляють ся і тому „гидоти" сего поступованя кїпше, для точности, не брати в рахунок. Одним словом, воно тому зле, що непрактичне, бо обі сторони звичайно заводять ся. Про етику тут ні словечка. Алеж, мій пане, в той спосіб ми повинні проституцию поборювати лиш тому, що вона є розсадником поважних недуг, а впрочім інституция се совсім пешкідлива! Чому автор не поставив собі сего питаня що до етики а властиво збув його так лиш мимоходом, не моя річ судити. Припускаю, що за обуренем на молодого доктора не прийшло воно йому на думку. Всетаки до його стрічок я мушу віднести ся симпатично, бо хотяй — на мою думку — недостаточно, в кождім разї однак заступають ся вони за людску гідність.

А тепер до „молодого доктора", котрого погляди я прямо назву варварскими, а їх ширене деморалїзацією. Він справу подружа трактує так, як різник справу — торгу безрогами. Котрий же-ж різник купуватиме безрогу для її — гарних очий! „зріла розвага" каже йому инакше брати ся до інтересу. Подруже — сей найважнійший крок в житю людини, крок, який церков зробила своєю тайною, щоби через те мати контролю над пожитем вірних, подібно як через сповідь — сей крок кажете Ви робити „по зрілій розвазї".

(хотяй би рускій), але щоби вони стали для руского народу пожиточними вже в найблизшій будучности т. є. вже в р. шк. 1905/6, як сего бажають собі многі жертводавці готових гроший.

Щоби можна отворити школу вже в вересни 1905 р. поробив Видїл потрібні приготовленя: забезпечив собі учительські сили, уложив буджет на удержане школи в першім році, усмотрив льокаль на поміщене школи, упросив сьвідомих свого дїла людий до виробленя орґанїзацийного статута; коротко сказавши, Видїл прискорює отворене школи о цілий рік, щоби на виставити ся на закид, що своєю пинявою систематикою змарнував рік часу. Та се всьо однак на нїщо не здасть ся, коли ми до 15 липня 1905 не будемо мати в своїх руках чи то готівви чи заяв на таку суму, котра есть конечним услівем отвореня школи, а тою сумою есть на перший рік 8.000 корон; без сповненя того услівя до суботи 15 липня 1905 Видїл не буде чути ся обовязаним до отвореня школи вже в вересни 1905 р.

Виказу присланих дотепер дарів Видїл не оповістує на разї, хотяй має его що дня в точній повности: готові гроші процентують ся в Покутськім союзї (ч. кн. 124), а заяви так як готові гроші замкнені в безпечній скринцї лежать і чекають, доки потрібна сума не сповнить ся; по осягненю суми 8.000 кор. безпроволочно буде оповіщений подрібний виказ дарів в готівці і заявах, а відтак кождий крок в перед буде сейчас поданий до прилюдної відомости на доказ, що ми гідні того довіря, яким нас жертводавцї обдаровують.

З вірою в себе і з народним завзятем чей поставимо при Божій помочи кріпость для народної просьвіти! Памятаймо однак, що мусимо ї здвигнути самі, що часу вже дуже мало, а роботи ще дуже много, і не відкладаймо до завтра!

Відповідно до сего ждемо на дальші конечні присилки гроший, в надїї, що наш поклик осягне намірену ціль.

Русь нехай сповнить свій обовязок!

За видїл філії руского товариства педаґоґічного в Коломиї.

П. Мостовіч, голова. *К. Посацкий*, секретар.

Нова українська партия.

III.

В попередних числах подали ми програму нової української радикальної партиї і зазначили, що про сю нову партию висказжемо свій суд. Та щоби се зробити, треба поперед усего взнакомити ся і в другими нашими партиями заснованими в послїднім часї на розийскій Україні, бо тілько в той спосіб будемо могли порівнати сї партиї і на основі такого порівнаня — одинокої критериї, чи якісь партиї суть потрібні і які — дійти до відповідних висновків.

Про партиї соціялїстичну чи соціяльно-демократичну, або як там тепер каже ся, про українську соціялїстичну спілку (УСП.) та *про українську революційну партию* (РУП.) було у нас вже писано кількома разами, послїдний раз в сім році в чч. 89. 94 „Дїла“, тож партиї сї повинні бути нашим читачам звісні. Так само відома нашим читачам партия українських націоналів (НУП.), котра видала недавно в Чернівцях брошуру пз. „Справа української інтеліґенції в програмі укр. національної партиї“, а котра висуває на перший плян боротьбу о повну політичну независимість України, домагаючи ся, щоб на сей ґрунт станули також соціялїсти, згладно всї ті, що ведуть борбу о поправу долї робітничої і хліборобскої верстви. З партий заснованих на Українї независна нашій ширшій публицї вже тільки одна партия, про котру не було у нас поки-що писано, а котра також що йно заснована ся, майже рівночасно з партиею радикальною, а се: Українська партия демократична (УДП.) Тож значить треба нам познакомити ся еще і з сею партиею, поки будемо могли приступити до порівнань і розвязаня нашої головної теми.

Партия демократична зорґанїзувала ся що йно в цьвітни с. р., відбувши з'їзд делеґатів своїх громад, а свою „платформу“ тобто основні постанови своєї програми *оголосила* на раї в послїднім числї Літературно Наук. Вістника за місяць червень с. р. (ст. 272—4). Хотячи пізнати сю партию подамо те, що вона сама каже про себе, вибираючи з дотичної декларациї, поміщеної в Вістнику, лише програмові, принципіяльні основи. Осьвони:

Партия ставить за свої головні домагання:

1) *Знесеня* політичного абсолютизму, заведеня парляментарного ладу, участь народу в державних справах на підставі загального, безпосереднього, рівного пропорционального і тайного голосованя (без ріжниці полу, віри і національности).

2) Свобода особи, слова, віри (церква повинна бути віддїлена від держави). Свобода зборів, спілок, орґанїзаций, страйків. Знищене станів (сословій).

3) Заведене народної мови в школах, судах, адміністрациї і у всїх громадских институциях.

Маючи на увазї шкоду від централїзацийної системи, ми визнаємо, що державний лад у Росиї повинен бути збудований на принципах найширшої національної і місцевої автономії.

4) А через те опріч загально-державного парляменту ми вимагаємо для териториї, заселеної українським народом, автономиї, заснованої на особливім орґанїчнім статутї, виробленім будущим українським соймом (вибраним на підставі вище сказаного виборчого права) і запорученим основними загально-державними законами.

5) Що до економічних питань, то ми вважаємо конечним усю фінансову і економічну політику, опріч потреб загально-державного значіня, сконцентрувати в автономнім краєвім соймі, який мусить установити: а) 8-ми годинний робучий день; б) державну пенсию немічним, калїкам і всїм робітникам, що дожили до 60-ти років; в) прогресивно-доходовий податок. Окрім того сойм повинен дбати про знищене прав спадщини, про те, щоб капітали та промислові орудя стали власностию тих, хто їх виробляє.

6) Визнаючи, що орудувати землею можуть тільки ті, що самі власноручно її обробляють, уважаємо конечним: а) землї державні (казенні), удїльні, кабінетскі та манастирскі на території України експропріювати (одібрати) у власність автономного краєвого сойму; б) всї приватні землї повинні бути викуплені у власність тої-ж институциї на умовах, які виробить будущий сойм; крім того потрібно, щоб до викупна всїх земель сойм видав закон, який забороняв би купувати землї більше установленої соймом норми; в) поки викуп не буде доведений до кінця, сойм повинен законом уреґулювати арендне право, відповідно місцевим природним умовам.

За народами, які живуть на території України (*Великороси, Жиди, Поляки* та инші), ми визнаємо рівне право з Українцями на задовольнене їх національних, культурних, політичних та економічних потреб.

Ось головні основи, на яких заснована і на яких хоче розвивати свою дїяльність українська демократична партия.

З Росиї.

(Телеґрами.)

Вашинґтон. Американскій конзуль в Одесї телеґрафує: Панцирник Князь Патьомкін з одним торпедовцем прийхав тут вчера вечером. Всїх офіцирів сего корабля вимордували матроси на повнім морі і повикидали до води. Матросы грозять, що як не дістануть запевненя безпечности, то збомбардують місто. Портові власти ждуть на приїзд чорноморскої фльоти.

Петербург. Рада міністрів закінчить в найблизших днях наради над проектом Булиґіна, по чім відбуде ся засїданє ради міністрів під проводом царя. Більшість міністрів гадає, що постанови с державній думі, як лише одержать царску санкцию, будуть оголошені царским маніфестом.

Тифліс. До духовного семинаря вдерли ся козаки і нагайками збили зібраних там священників. Чотирох священників убито, 25 тяжко покалїчено. З ранених чотири померли в дорозї до поліційного будинку.

Лодзь. Урядово стверджено, що в часї розрухів спалено і знищено 35 складів монополевої горівки.

Одеса. На передмістю відбувало ся віче робітників. Надтягаюче військо привитано градом каміня. Військо дало сальву і убило 2 людий. В місті розпочав ся загальний страйк. Робітники уряджують масові походи. Комунїкацию трамваєву здержано. Всї склепи позамикані.

Катовиці. У всїх фабриках сосновецкого округа розпочав ся вчера ґенеральний страйк. На всїх фабринах і копальнях вивішено червоні хоругви. Майже всї урядники і майстри утїкли за границю австрийску або пруску. Військо змобілїзовано.

Берлін. В Варшаві кинено онодги до касарні бомбу, котра ранила 51 жовнїрів.

Варшава. В місті вибух ґенеральний страйк. Робітники ходять і взивають других до залишеня роботи. Також вибух страйк в копальнях Домбровскої кітловинни. Над копальнями повівають червоні стяги. Робітники уряджують демонстрацийні походи і сьпівають революцийні пісні.

З ради державної.

На початку вчерашного засїданя п. Брайтер завдав, щоби комісия для справи Валевскєго дальше займала ся сею справою, мимо того, що Валевский зложив мандат.

По відчитаню інтерпеляциї і внесень, приступлено до першого читаня торговельного договора з Нїмеччиною. Социяльний-демократ п. Ейленбоґен заявив, що его сторонництво є за вільною торговлею, бо для підносять ціну средств до житя.

Президент міністрів внїс проект закона уповажняючий правительство да провізоричного управильненя торговельних зносин з Швайцариєю і Волгариєю.

По промові п. Гломбіньского і ґенеральних бесідників Хоца (за), Шрота (против), договор з Нїмеччиною відіслано до цловоі комісиї.

П. Гараніх предложив реферат о законі в справі охоронних средств против попестий безрог. Закон ухвалено без дискусиї в другім і третім читаню.

Предложене о провізоричнім управильненю торговельних зносин з Волгариєю і Швайцариєю відіслано без дискусиї до цловоі комісиї.

Слїдуюче засїданє ві второк.

Ситуация в парляментї є знов неясна, бо сторонництва не можуть погодити ся що-до дальшої програми парламентарних проць Вчерашна конференция в тій справі предсїдателїв клюбів не довела до результату і сторонництва згодили ся поки що лише на друге читанє предложеня трактату з Нїмеччиною. Що-до видатків на будову т. зв. альпейских зелїзниць, то так коло польске як і Чехи пучать дотичні предложеня в junctim з будовою каналів та приватних зелїзниць. Вкінци коло польске домагає ся рішучої декларациї правительства що-до удержавненя Нордбанки і поки правительство не означить строгого реченця, коли викуп сеї зелїзниці на державу не наступить, ставить згідному попаданню инших предложень правительства в сій сесиї рішучі перепони.

Клюб полудневих Славян радив над заявою мін. Гартля що-до кроеваня правничого словінъского видїлу в Любляні і узнав сю декларацию за невистарчаючу. Клюб хоче рішучого зобовязаня що-до того, коли стане словінъский увіверзитет, а удїлюване субвенций для кандидатів на образоване уважає лише за викрут і сьвідоме проволїкане справи.

Парлямент має радити до 8 липня, хоч дуже можливе, що супротив хвилевих трудностий сесия потреває довше.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Війна.

Петербург. З головної кватири манджурскої армії доносять: Армії відчитано з Вашинґтову слїдуючу телеґраму: „Завішене оружия не буде заключене. Президент Унії не займає ся сею справою“.

Варшава. Варшавский корпус приготовляє ся до виїзду на війну. Намірено скору мобілїзацию трех дальших корпусів: двох в Києва і одного з Москви. З головної кватири доносять, що Японці в повній офензиві машерують на Кірин і Гайлюнчен.

Угорска кріза.

Будапешт. На надзвичайнім засїданю міського видїлу ухвалено резолюцию, що „супротив утворення кабінету против волї народу і соймової більшости, місто не буде давати правительству до розпорядимости неухвалених соймом податків і реврутів“. Такі самі резолюциї ухвалили місні ради Еденбурґа і Бет-Бодрога.

Страйк женців.

Веспрім. (Угорщина). Вісїмсот страйкарів врушило узброених в поси і вили. До них приключила ся двірска служба. Страйкарі ставлять жадания, котрі властителї дібр уважають за неможливі до приняття; именно домагають ся подвисеня плати і лише 4 днїв робучих в тиждни. Для удержаня ладу заревірювано військо.

Конфлікт о Марокко.

Париж. Є надія, що конфлікт Франциї з Нїмеччиною буде полагоджений в мировій дорозї. Онодї явив ся у президента міністрів, Рувіе, нїмецкий посол в Парижи кн. Радолїн і вручив французскому правительству ноту Нїмеччини. В тій ноті, незвичайно чемній по формі, Нїмеччина обстоює при домаганю міжнародної корференциї в справі Марокка, але не має нїщо проти того, щоби при евентуальнім уладнаню відносин Франциї признано спеціяльні нїмкові права при будові зелїзниць і т. п. Нїмеччина домагає ся лише вільної торговлї в Марокку для всїх держав, а в тім числї і для Нїмеччини, бо се є конечним вимогом для ей внїшної торговлї. Ся нота нїмецкого правительства є основою дальших пересправ, які ведуть ся між обома правительствами що-до Марокка.

НОВИНКИ.

— **В справі рускої ґімназиї в Станиславові.** Від станиславівских патріотів дістаємо слїдуюче письмено, звернене на адресу ради шкільної краєвої. Висока п. к. радо шкільна краєва! Пригадуємо високій раді шкільній краєвій, що від тепер до 15 липня дуже короткий час, а дирекция ґімназиї ще не одержала нїякої відомости від високої п. к. ради, чи має переводити вступні іспити з ученниками, що зголошують ся до рускої ґімназиї. І якже могло би бути, щоби не було вступних іспитів! Отже просимо високу п. к. раду шк. краєву, щоби зволила ласкаво прислати сейчас своє рішене дотичне сеї справи, бо час короткий. — (Поступоване ради шкільної краєвої в справі новооснованої рускої ґімназиї в Станиславові заслугує на як найбільше напатноване, бо мимо того, що по великих короводах сам польский сойм рішив креоване сеї ґімназиї, рада шкільна краєва зволікає зі вступними приготованями що-до отворення І кл. ґімн., мимо того, що вступні іспити до І кл. вже за плечима; здає ся, що рада шк. краєва хотїла би сю справу відложити ad calendas graecas. Наші посли у Відни повинні би сейчас порушити справу станиславівскої ґімназиї. — *Ред. Дїла*).

— **Подяка еміґранта.** Як звісно, галицка польска преса а з нею і наша домородна „руская“ в інтересї польскої шляхти всїми силами старають ся спинити заробковий еміґрацийний рух руских хлопів до Нїмеччини і в тій ціли горлають про „handel żywym towarem“, про визиск і т. д. Ми вже не раз мали нагоду ствердити брехливі і тенденцийні вісти польскої преси та прилапати їх на брехні in flagranti, бо кождий факт, поданий польскими ґанґстерами або нашими нацапами руске бюро посередництва праці в Найберунї розсїдило обективно і виказало як на попаті безпідставність всяких таких донесень про „wyzysk, handel ludźmi“ і т. д. Що знова з другої сторони самі робітники, розуміє ся, солїдні, котрі дістали заробок через руске бюро в Найберунї, вовсїм чують ся вдоволені сими заробками, а навіть часто-густо висказують письменну подяку сему бюрови за поміч в вишукуваню заробків, про се рівнож у нас кілька разів писало ся та поміщувало ся оригінальні листи наших еміґрантів. От і нині дістали ми від найберуньского бюра відпис листу, з якого видно, що наші еміґранти роботою та заробками вдоволені. Лист сей звучить: „Міхальковіц, дня 21 червня 1905. Слава Ісусу Христу! Високоповажані Пани. Дякую Вам за тую роботу, щосьте мені дали на Макеї, бо тепер Вам скажу, що заробивем за місяць 70 марок 20 фен., за харч, волїй і мешканє, одним словом всьо, заплативем, а еще позістало мені 32 марки 85 фен. Ту пїшше, як на фільварку і прошу подати се до редакциї „Свободи“, нехай люди не страхають ся копалень, а їдуть до них, бо добре можна заробити. Семен Кулинич, Макеґрубе, Schlafhaus Nowak, Міхальковіц“. — При тій нагоді мусимо замітити, що наша інтеліґенция — специяльно сільска, бо ся має найбільше стичностей з народом, в послїдних часах наче перелякала ся сего воронячого краканя польскої гакати на адресу рускої еміґрациї заробкової до Прус — та тою еміґрациєю не інтересує ся як слїд. Може тих кілька слів Семена Кулинича заохотить нашу інтеліґенцию до того, щоби, небоячи ся краканя наших ворогів, старала ся спонукати наш сільский народ до глядання красших заробкових условин за границею — в Нїмеччинї.

— **Ze względów służbowych.** З Теребовельщини пишуть нам: Перед кількома тиждняими пращала теребовельска Русь скромною, спільною вечерою молодого труженика на народній ниві о. Кордубу, катехита народних шкіл, перенесеного „ze względów służbowych“ до Бережан. При сій нагоді піднїс заслуги і патріотизм о. Кордуби місцевий парох с. декан Залуцкий. Дивно звучали похвальні за патріотизм слова в устах сего чоловіка, котрий противить ся по правдї такій народній роботї, яку робив о. Кордуба. На доказ подаємо до загальної відомости найновійший подвиг о. декана. Дня 31 мая відбулось в Теребовлї торжественне посьвящене угольного каменя під дім міщаньскої читальні. Міщани задумали відсьвяткувати 25-пїтний ювилей істнованя читальні в своїй хаті і з сьвідомостию ваги початого дїла не жахають ся ні труду ні жертв, щоби збудувати для себе національну твердиню і сьвятиню просьвіти. Перед днем посьвяченя удалась міщаньска депутация до о. Залуцкого просити о довершене посьвяченя, однак с. декан відказав ся від сповненя сего мінїмального обовязку народного. Посьвяченя довершили инші сьвященники, а на се торжество надіслав Преосьв. митрополит

Майже весь загал теперішних подруж не жие так як повинен жити. Коли піду в кофейню, чи до гостинниці, чи до якої небудь „Бесїди“, всюди бачу, що мущини властивої приємности для себе глядають без товариства своїх вінок. Якеж сему причина? Чи може всї гони свого часу поженили ся „без зрілої розваги?“ Годї се припустити про таку величезну більшість. Навіть противно. Тепер такий холодний вік, що власне подружа „на основі любовних поглядів“ стають ся рідкостию, а евентуальними „поглядами“ крие ся грубий материялїзм. На „любовні погляди“ тепер не звертають уваги і неоден батько жалує ся, що возить дочку і возить по балях і вечерницях, а годї що виїздити. Не то що погляди але і більше — не помагав. І мимо сеї „тверезости“ і зрілої розваги родинне пожите упадає. Чому се? Чи подумали над тим, молодий пане доктор? Не мимо, а якраз через зрілу розвагу. Через холодне розважуване стягає ся подруже в його високого педесталу на уровень нишкого обскурного житя, що жеть ся рав борбою о хліб, раз гонитьбою за утїхами. А коли воно не може бути нїчим висшим над те, то очевидно не може вдоволити людини, що не стала ще звіриною. По подружю, заключенім „з розвагою“ підносить ся в серцї один сумнїв за другим, бо окрім розваги треба ще чогось більше. Не думайте, що любовних поглядів, доктор! Про них я вже сказав мою гадку. Треба етичного підкладу в подружю. Але звісно, етичного підкладу не викришеш штучно. До него не дійти на дорозї „зрілої розваги“. Він вирастає не на розважуваню добрих і злих сторін такого а такого подружа, лише на погляді на саме подруже. Чи подруже має бути средством до здобутя становища, чи увінчанем образованя і студиїв, чи способом рациональної господарки місячною платнею, чи мене... чим иньшим. В тім сук.

Бруно Ґіжовскій.

своє благословене. Поступоступоване о. Запуцкого здивовало всіх, у декого взбудило зневіру до народних змагань, а для многих присутних стане воно наукою, котру приноровлять також до о. декана. — Observator.

— **Русинам, що їздять по польских купелевих заведеняхъ, на увагу.** Від одного з наших видніших патриотів, котрий під сю пору для поратованя здоровля перебував в одним з польских купелевих заведень, одержуємо письмо, яке поміщаємо з уваги на важність порушеної в тім письмі справи. Уже від самої весни рік річно польскі часописи всякого покрою страшенно горлають ва[illegible] „краевимі здройовіскамі“ та заповнюють свої шпальти розличного рода дописями та банальними артикулами про нїбито взірцеве европейске уряджене галицких польских заведень. Змушений від довшого часу скитати ся по тих „здройовіснах“ та звиджінши богато позакраевих заведень купелевих, хочу дещо подати справдї віродостойного про галицкі купелеві заведеня, щоби наша руска публика не давала ся ловити на подібні захвалюваня.

Майже всї польскі, галицкі заведеня купелеві страшенно дорогі. От возьмім хотяйби такий Івоніч, Трускавець, Криниця, Рабка, Риманів і т. д. Оголошує ся в часописях, що в тих заведеняхъ можна дістати мешканя за добу за 2 К. Але яке се мешканя, пожаль ся Боже! чотири брудні, досить часто вогкі стїни; осібнож потреба заплатити за мебїї, услугу, сьвітло та др., а се робить так много, що середно засібному чоловікови дасть ся тото натяганє добре в знаки. До того майже в всїх галицких заведеняхъ купелевих нїхто не дбає про хорого, за тое добре всї знають ходити коло его кишені, щоби борони Боже з заведеня не виїхав з яким крайцаром. В мешканях печей нема, вікна та двері не домикають ся, на коритарах по ночах нема вїгде навіть однїсенькой лямпи, а всї преславні мешканя прозвані шумно вілями так збудовані, що наколиби спалахнула пожежа — о що зі згляду на деревлянї будинки дуже легко — нїхто не втїк би з житем. Купелеві лазенки уряджені так лихо, що виходячи з них просто на двір, можна борше нової хороби набавити ся чим давної позбути ся. До того кабіни малі, вузенькі з примітивними деревляними ваннами, в які важнївший чоловік часами не може ся вмістити. При тім всїм, як то бувае звичайно у польскої шляхти, велике множество (зпотрібної скужби: — одна жінка нїби полоче ванну, друга пускае до неї воду, третий ходить від кабіни до кабіни з довгим передпотоповим термометром та мірять теплоту купелїв, четвертий відбирае білєти, пяний ревідує і так дальше до безконечности. А вся тота, лихо платна від властителя заведу, служба глядить тілько на хорого, щоби від него дістати який бариш, в противнім же разї умів розличного рода штуками на скупім або незасібнім добре піместити ся. Реставратори по майже всїх галицких заведеняхъ купелевих навіть не мають найменшого понятя про гігієнічний харч, потрібний для прокормленя хорих. У них на першім місци вийти на свое так, щоби по заплатї великого чиншу властителеви могло ще їм з кілька тисячок нишити ся в кишени. Даятого у всїх майже заведеняхъ купелевих галицких харч по реставрациях поганий: і нездоровий; але щож робити рад не рад мусиш їсти таві полькі „присмаки“. При тім і реставратор в крутім положеню, бо все і мясо і кабіл і ярину мусить брати у властителя заведеня, а сей таку ставить цїну за сї артикули і спродае їх в такій якости, що годі з них дещо доброго зробити.

До всїх майже купелевих галицких заведень надтягають звичайно підрадпїйші лїкарскі сили, які не мають що робити в місті і цїлісенька їх ординация по найбільшій части кінчить ся на ось сїм: „піць по 2 шклянкі води рано і пополудню“, „компаць сен“ і „по 5 компелях прийсть до мне“ с. в. принести 10 кор. Між тими панами в купелевих заведеняхъ страшна ненависть та заздрість о того бідного пациента, а нераз гнїв та шкандали.

З Русинами по всїх галицких заведеняхъ купелевих не числять ся зовсїм. Правда винні і самі Русини, бо не старають ся з собою війти ся, порозуміти ся та громадно упімнути ся о рускі часописи, рускі богослуженя, написи та др. але всяка провина спадае і на заведеня, які любать руский гріш, але супротив Русинів ведуть ся такою нетерпимостию, що нераз коле їх відправлена в купелевій каплици руска служба Божа. Щоби же щось зробити для русских купелевих гостий, на се не позволяе звісний польский шовінїзм.

Наша народна дума голосить, що де станув Татарин, тамка вже більше і трава не проста. Се можна сказати про галицких Жидів в тутешних заведеняхъ купелевих, до яких Жиди вносять бруд, нечистість і таку ароганцию, що на них варікають самі спаношені Жиди та виїздять тому до заграничних купелїв.

Вкінци виїзд за границю краю не для одного Русина, який не бачив в своїм житю більше сьвіта як через вікно своєї хати, принесе не малий хосен, бо за границею увидить відмінне від нашого жите людий, взірцеві порядки, пошановане закона, трактоване найнижшого робітника по людски, гостинність, правдиву дбалість о хорого, чистість, опратність, взагалї поступ на кождім кроці. Про тое коли стати на юшку, нехай стане і на петрушку; не напихаймож ся нашим панам Полякам в їх краевих заведеняхъ купелевих, нехай они розписують ся не знатя як про їх польску бальнеольогию, в якій переважна часть бляґи, бо правди ми не найдемо навіть в люпою в руках між стрічками — Русин повинен віджалувати вільканайцять корон на дорогу та для поратованя здоровля удавати ся все за границю краю, де знайде і совісних лїкарів, і опіку, і поміч і правдиві лїчничі средства, може за меншу оплату, чим в купелевих польских заведеняхъ, яких реклямою гумбуґ і бляґа. — Вертаючи же з чужини до дому ми привеземо зі собою, те чого у нас нераз не достае с. в. пошанованє свого власного достоїньства, змаганя до поступу, навичку до педантичного порядку а може навіть бажанє до вибагливости та піддвигненя ся з того просоня, в яке впхала нас довговічна неволя в польскім ярмі. — *Той сам.* До сих слів Вп. дописувателя додамо і від себе кілька уваг. Справдї наші Русини, котрі для поратованя свого підорваного здоровля мусять удавати ся до купелей, повинні раз на все зірвати з тою практикою, щоби удавати ся до польских „kąpieli“. Поминувши вже сам той факт, що курация в нїмецких купелевих заведеняхъ є безпорівнана красша і успішнїйша як в польских галицких заведеняхъ, а при тім коштн такої курациї ні трохи не вищі як в Галичинї — наш Русин поминаючи польскі купелеві заведеня, не напихає своїми грішми бездонних кишень наших національних ворогів а тим самим не скріпляе їх економічно проти інтересів свого рідного народу.

— **Вступні іспити до I. кляси рускої (академічної) гімназиї у Львові** будуть відбувати ся дня 15 липня перед фериями і дня 1 і 2 вересня по ферияхъ. Родичі (згляднo опікуни) мають заголошувати своїх синів (згляднo пупілів) до того іспиту день або два дни перед днем іспиту в канцелярії дирекциї і предложити: 1) метрику хрещеня (конечно), 2) сьвідоцтво шкільне з IV кляси народної школи, 3) посьвідчене щіпленя або відновленя віспи. Приватисти не потребують предкладати сьвідоцтва з народної школи. Близші інформациї подае оповіщене на чорній таблици на 2 поверсї перед канцеляриею“.

— **Судьба неіспитованих суплєнтів.** В галицких гімназиях є пропорционально богато посад учительских, обсаджених неіспитованими силами. Як послїдний звіт ради шк. кр. виказуе, на 1190 учительских сил в галицких середних школах є аж 524 суплєнтів. Сей невідрадний стан з кождим роком погіршае ся, бо нових сталих посад розмірно мало креуе ся, а кляси рівнорядні обсаджуе ся суплєатами. Над долею тих людий, котрі мають ті самі, що сталі професори обовязки, а не мають жадних прав до емеритури і т. д. і є прямо пїлками в руках шкільної власти, котра кождої хвилї може їх викинути на брук, радило сими днями львівске товариство учителїв шкіл висших і проектувало цїлий ряд постулятів до правительства в тій справі. Межи иншим проектовано приміром, щоби надати їм XI рангу та внести упокорявчу людий з академічним образованем винагороду від годин, щоби почислити їм до емеритури літа відбутої служби, щоби улекшити їм здаване іспитів через звільнене від письменних задач, і через удїлюване цїлорічних платних урльопів. Був рівнож проект, щоби старшим суплєнтам, що задля ріжних причин не є в силї приготовати ся до іспиту — давати veniam examinis (звільнене від іспиту) і стані посади в IX ранзі. Сї внесеня і проекти передано видїлови товариства до дальшого завгодженя.

— **Загадка житя.** Мр. Бурке, анґлїйский учений в Кембрідж зробив в радіюм спїдуючий досьвід. Наповнивши кілька реторт буліоном, а кілька буліоном змішаним з радіюм ватиав їх ватою і виставив на дїланє надзвичайно високої температури. Показало ся, що в ретортах без радіюм не зайшла нїяка зміна, а в ретортах, в котрих окрім буліону було і радіюм повстали живучі єства, котрі після дотеперішних дослїдів нїяким робом не повинні були видержати такої високої температури. Сї животинки мають круглий вигляд, величини 0·0017 цаля, а в нутрі мають ядро. Вони ростуть, осягають певний ріст і дїлять ся, а се значить, що вони живуть. Коли їх частинки усунути з під впливу радіюм, а перенести на стерелїзований (чистий) буліон, то вони ростуть дальше, а се є доказом, що вони, покликані раз до житя, відтак ростуть дальше самі. Бурке назвав їх „радіобами“, щоб уникнути помішаня їх з бактеріями, від котрих відріжняють ся численними прикметами. На основі тих експериментів заключає Бурке, що ему удало ся довести, що з мертвої матеріі під впливом радіюм повстае житя. Джон Бутлер-Бурке є молодим ще Ірляндцем. Студиї покінчив в Дубліні, а тепер є асистентом професора Томсона в Кембрідж. Коли-би показало ся, що матеріі о прикметах радіюм мають спосібність творена житя, то тую саму спосібність, хоч в меншій мірі, мусїла би мати земля. Отже Бурке хоче лишити людскости завіщане, котре хто зна', чи не буде мати для будучности величезного значіня в дослїдах над початком житя. Він каже: „Я задумую спрепарувати кілька таких самих реторт, як ті, котрих уживав я, реторти містити-муть в собі буліон, як найстараннїйше і найдокладнїйше стерелїзований. Але намість радіюм дам до буліону землї. Так спрепаровані реторти передам британскому музеови з вказівками, отвирати їх і дослїдовувати в означених відступах часу від сто до тисячу років. Коли до сего часу не розвяжуть ще загадки житя, то може мої досліди покажуть ся хосенними“.

— **Дрібні вісти.** Іван Саноцкий, адвокацкий кандидат з Делятина, осягнув онодї в черновецкім університеті степень доктора прав.

Віденьскі дневники доносять, що президент Шлеска, ґр. Тун уступить вскорі рішучо, а то задля агітациї, яку проти него ведуть Нїмці задля его становища в справі славяньских паралєльок та Шлеску.

Бурмістром Перемишля вибраний на дальших 6 лїт д-р Долїньский а віцебурмістром д-р Смутни.

В Самборі жовнїр, стоячий на варті коло пороховні, стрілив до служачої Варвари Канї, котра пяна переходила коло пороховні і стрискав єї ногу повисше колїна.

Санкцию цїсарску дістали ухвалені галицким соймом закони в справі громадских оплат від спиритусовых напоїв в громадах Кнігинин (пов. Станиславів), Тлусте (пов. Заліщики) а також закон о оплатах громадских від пива в Бібрці.

— —

З товариств.

З львівского „Бояна“. Посїдна передвакацийна проба відбуде ся завтра о год. 8 вечером. Прошу о як найчисленїйшу участь. — *Др. Іван Копач*, дириґент.

Звичайні загальні збори тов.: „Руска Охоронка“ в Станиславові відбудуть ся в неділю 2 н. с. липня 1905 р. о год. 6 вечером в комнатах „Рускої Бесїди“ з звичайним порядком дневним. Коліб в означеній годинї приписане число членів не явилось, збори відбудуть ся тогож дня о год. 7 веч. при такім числї, яке явить ся. — *Від видїлу.*

Збори і засіданя.

Заїв до українських дівчат! Дня 14 мая відбули ся надзвичайні загальні збори товариства „Кружок українських дівчат“ у Львові, котрих цїлию була зміна досі обовязуючого статута. Коли зачинав ся „Кружок українських дівчат“ у Львові, видїл накликував товаришки до закладаня „кружків“ по провінції, котрі руководячись спільною ідеею розбудженя житя серед загалу українских дівчат, самообразованя і праці над усьвідомленем міщанского та селянського жіноцтва, стояли би з собою в тїсній связи. Заїв сей сповнив ся однак лише в малій части, бо досі завязалось ледви кілька „Кружків“ і сїльских дівочих читалень, котрих часть по коротнім істнованю з уступленем членів основателїв засніпалась а оставші не стоять в нїякій связи нї між собою, нї з „Кружком укр. дівчат“ у Львові, так що поки-що лучить їх лише спільність імени. Ясна річ, що праця поодиноких товариств, кождого на свою руку, не може бути нїяк інтенсивною і не може відповісти вповні кличам, з якими „Кружок“ приступав до орґанїзациї молодого українського жіноцтва. Лише тїсна злука поодиноких орґанїзаций в один суцїльний орґанїзм, котрого поодинокі части оставали би під безпереривним і безпосереднім впливом одного осередка і впливали би взаїмно на себе, та котрий вермував би ся у всїх частях однаковими ідейними основами, причім відділовуване і надзір верховної орґанїзациї не дали би льокальним кружкам заснїтити ся, але противно дали би трівку безперервність їх розвоєви — лише така злука може бути запорукою систематичної праці та лише при такій орґанїзациї може вона обняти найширші круги нашої жіночої молодіжи, даючи їй можливість сповнити свою народну задачу і всесторонного осьвідомленя і еманципациї сельского і міщаньского жіноцтва. Се пізнав „Кружок“ по кількох літах істнованя і тому зродилась думка перевести зміну статута в сей спосіб, щоб з істнуючого товариства у Львові утворити осередок, котрий мав би за задачу по цїлім краю основувати свої *філії*, на що дадуть ему право новододучені до давного статута постанови. Так змінений статут предложено до затвердженя намісництву і відтак товариство буде могло розпочати дїяльність на *нових широких основах*. В цїли приготовленя завчасу успішнійшої акциї по затвердженю змінених статутів рішив видїл для обговореня справи орґанїзациї нашого товариства скликати *довірочні збори* українських дівчат з цїлої Галичини на першу половину липня с. р. З огляду на важність справи конечною є участь дещо всїх істнуючих орґанїзаций українських дівчат як взагалї всїх товаришок, котрим ся справа не рівнодушна. Вступ на збори буде лиш за запрошеньми дозволений. По запрошеня прошу до 8 липня зголошуватись до тов. Сев. Данилевич (Львів, Сподова 4) і до тов. Дар. Шухевич (Собїщина 7.) День нарад буде відтак оголошений. — За Видїл: *Северина Данилевич, Дарія Шухевич.*

Видовища і забави.

На дохід будови власного дому товариство ґімнаст. „Руский Сокіл“ в Тернополи устроює в огороді мійскім в дни 2 н. ст. липня 1904 великий народний фестин з ріжнородною богатою і новою програмою: Проба щастя, велике число гарних предметів до виграня, забава цьвітова; королевою дня буде та з пань, котра дістане найбільше число рож; почта, в огороді знаходять ся скриньки почтові для надаваня карт, які будуть розносити листоноші; ворожка, за 10 сот. довідае ся кождий про дороги свого житя; вправи ґімнастичні членів „Рус. Сокола“; несподіванка: живі фанти. Осібний віддїл обнимае дуже ріжнородні забави дїточі, кіт і мишка, гойданка, перегони в мішках; забави народні, стовп і колесо щастя — обручки дошка; поле коряндолї, вужі, пукавки японьскі. О годині 6 величаве корсо сьвітове циклістів. Концерт цїлої музики військової 55 полку пїхоти під управою п. кап. Мязака виконае переважно нові композиции. До кождого білету буде долучена добірна програма. — Вечером кирушить похід японьскій з гарними лямпіонами. Огні штучні. — Величава ілюминация. Початок о год. 4 пополудни. В разі непогоди відбуде ся фестин з тою самою програмою в слїдуючу неділю, т. є. дня 9 липня с. р. Вступ від особи 40 с., дня дітий і селян 20 с. Надбатки на фонд будови приймае ся з подякою! Буфет добірний у реставратора. Фанти на фестин просимо надсилати під адресою: „Руский Сокіл“ в Тернополи.

Померли.

— Іван Кміть, урядник зелїзничий, по довгій і тяжкій недузї упокоїв ся в Шегинях дня 25 с. м. в 24 році. В. є. п.

Календарь: Гр.-кат.: нині (четвер) Бронїма, завтра (пятниця) Мануіла, позавтра (субота) Леонтия; — Рим.-кат.: нині Петра і Павла, завтра Торжество серця Ісуса, позавтра Теобальда.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанці, коло церкви.) Початок о годині 8 вечером. В суботу дня 1-ого липня „Жидівка вихрестка“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 діях Тогобочного; в неділю 2 липня „Ой не ходи Грицю“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 діях Александрова і Старицкого; в вівторок 4 липня „Анонїми“ знаменита шутка в 3 діях Девалереса і Марса, в перекладі Й. Стадника. — В репертуарі опери: „Продана наречена“ і „Галька“. — Абонамент на 6 виставів 10 корон.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу, пятницю і суботу від 6—7 і зі 5—6. — Бібліотека університетська від 8—2 рано і зі 4— не пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музеум Пр[illegible]ятїв, Стадіонерського ч. [illegible] отворене від 9—12 і 2—6. — Музеї Дідушицких (ул. Театральна ч. [illegible]) в год. 10—1, з винятком за грошовими від год. 10—1. — Музеї Оссолїньских в [illegible] від 9—1, а в второк і середу також від 2—5.

Конкурс.

Видїл тов. „Вакацийних осель“ у Львові оголошує отсим, що приїме на основану в сім році оселю в Милованях, коло Станиславова, двайцять дівчат, які викажуть ся, що є дїтьми бідних родичів і мають добре сьвідоцтво. Дівчата сї приїме ся безплатно. Товариство приїме також дівчата богатших родичів за оплатою 30 корон за весь час. Понеже се товариство не має на разі нїяких фондів, приймае в сім році на оселю лише дівчата з руских шкіл. На слїдуючий рік, наколи фонди вбільшать ся, товариство буде приймати так дівчата як і хлопці з инших шкіл. Перщенство до безплатного помішеня будуть мати однак завсїгди бідні дїти з руских шкіл. — Близших пояснень удїляе ся в канцелярії школи ім. Шевченка ул. Сикстуска ч. 47 в понеділок се є 3 липня від год. 4—5-ої. Подання о приняте належить внести до видїлу Товариства „Вакацийних Осель“ на руки о. Т. Лежогубского ул. Сикстуска ч. 47.

Дирекция „Ризниці“ в Самборі повідомляе Вел. духовеньство і Впов. учителїв, що сими днями дістане новий наклад малих образків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. удїляе ся 10%. 488 3—6

Надіслане.

Сим подає ся до відомости, що льокаль
ТОВАРИСТВА ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ
знаходить ся
при площи Бернадиньскій ч. 8
(готель Краківский). 428 3—10

Промеси до всїх тягнень
австрийских льосів.
Безплатна ревізия льосів для всїх тягнень.
Обезпеченє льосів від страт
при вильосованю найменшої виграної.
Сокаль і Лїлієн 365
дім банковий і контора вимін у Львові.

Ц. к. уприв. галицкий акцийный
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Відділ депозитовий
принимае вкладки і виплачуе задатки на біжучий рахунок, принимае до переховання цінні папери і удїляе на них задатки.
Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані
ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)
За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержуе в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.
В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі заряджена.
Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
проти Банку Гіпотечного на пасажах площі Галицкої вируками

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найменші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** полєві по 12, 15, 24 і вище. Взірцем поручаємо з найбільшим вибором окуляри, цвікери всякі і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджуе ся як найскорше і найдешевше. 418

Інтеліґентна женщина Руснячка в середнім віці, ровумівча ся добре на сільскім господарстві, пошукує місця до заряду дому. Ласкаві зголошеня під „М. П.“ poste restante Станиславів. 569 2—3

Пошукує ся женщини в середнім віці до ведення домового господарства і кухні у самітного священника-вдівця, зголошеня під І. П. poste restante Стрий. 572 2—3

Потрібні: 5 учеників до науки столярскої, 2 учеників до малярскої, 3 учеників до слюсарскої, 2 до бляхарскої, в віці над 14 літ з укінченою 4 народною школою. Приняті мають мати своє убране через час науки. Зголошеня приймав Іван Борис, Перемишль. 553 1—3

Женщина в середних літах, маюча практику в опіці при хорих за совісною нагородою може кождої хвилі бути на услугах до потребуючого такої опіки. Та сама особа прийме заряд домом у священника вдівця бездітного. Вимоги скромні. Адреса: Володиміра К. poste restante Бережани. 570 2—3

На нагороди поручаю монетву за вітчину по 4 сот. за штуку а 100 примірників 3 К враз з почтою опінченою о. Пл. Карпинський в Дячкові п. Бірви велике. 571 2—3

Комната на час від 15 липня до винайму. Меблї і харч на бажане. Львів, Пекарска 16, двері 41. 547 7—8

На лїто. Мешканя з 2 і 3 комнат з кухнями в Струтинї к. Долини. Гірскі купелї, лїс, женщиця. Близшу відомість подасть Адмінїстрация „Діла“. 567 3—5

П. Ільків Володимир звольнить як найскорше відіслати менї мої книжки на адресу: Угерско к. Стрия, а его Вп. товаришів прошу о подане менї місця его побуту. — *Данилович Любомир.* 1—1

Вишнї іспанські на конфітури і до їди, що дня свіжо кривані, вволяє в 5 клґр. кошиках а 3 К 80 сот. за посліпатою огородниче заведене **Д. & С. Венкерт**, Залїщики. 571 1—3

Може би хто хотїв прийняти одного хлопця в 1 класи виділової до свого дому на час ферій вакацій шкільних, трохи подальше від Станіславова за оплатою. Рефлектуючі нехай звонять ласкаво відвістя ся до заряду бурси сельяньскої в Станиславові. Може би его приймина Осеня вакацийна? 1—1

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цінах власного виробу поручає **Мечислав Гонет** в Корчинї коло Коросна. Цінники і прібки оплатно. 150

Globin

4 O. П. 5—9

дає без труду
знаменитий полиск!
Удержує шкіру
мягкою і тревалою.
Одинокій фабрикант:
Fritz Schulz jun. Aktien.-Ges.,
Eger і B. u. Leipzig.

Драматичний конкурс краєвий.

Виділ краєвий Королївства Галичини і Володимирії в Великим Княжеством Краківским розписує сим конкурс з преключивним речинцем до кінця грудня 1905 на оригінальні чистим руским язиком написані твори сценічні з обсягу драмату, поважної комедиї і народних штук зі сьпівами або без сьпівів такого обему, щоби заповнили цїлий вечер театральний.

Конкурсові твори треба присилати в повисшім речинци під адресою Виділу краєвого у Львові, заосмотрені знаком або моттом автора, котре треба помістити також на замкненій коперті, містячій в собі в середині імя, назвище і докладну адресу автора.

Творк, оголошені вже друком, а також представлені на котрій небудь сцені, навіть аматорскій, а також манускрипти писані власною рукою авторів або нечитким письмом є виключені з конкурсу. Також не припустить ся до преміованя творів авторів вже нежиючих, хотай би доси не були оголошені.

В протягу трох місяців по упливі конкурсового речинця слїдує рішене конкурсу і признане нагород окремою комісією конкурсовою, котра збере ся в Виділї краєвім під проводом члена Виділу краєвого д-ра Йосифа Верещиньского.

До тої комісиї Виділ краєвий запросив:

1. Впов. д-ра Станислава Дністряньского, ц. к. професора Університету львівского;
2. Впов. Михайа Гладжука, члена Виділу краєвого;
3. Впов. д-ра Михайла Грушівского, ц. к. професора Університету львівского;
4. Впов. Ілию Кокорудза, ц. к. професора академічної ґімназиї у Львові;
5. Впов. д-ра Олександра Колессу, ц. к. професора Університету львівского;
6. Впов. Іларіона Огоновского, ц. к. професора академічної ґімназиї у Львові;
7. Впов. д-ра Евгена Олесницкого, посла на сойм краєвий;
8. Впов. д-ра Кирила Студиньского, ц. к. професори Університету львівского;
9. Впов. Володимира Шухевича, ц. к. професора школи реальної у Львові.

Конкурсова комісия рішить більшостию голосів і присвоїть чотири нагороди а іменно:

першу в квоті 800 К,
другу в квоті 500 К,
трету і четверту по 350 К,

чотирьом творам признаним найлїпшими з помежи надісланих на конкурс, без огляду на рід твору, щоби лише кождий з них належав до родів наведених наведених в сім оголошеню.

Комісия може проте, всї чотири премії признати творам одного рода.

Оголошене висліду конкурсу за посередництвом публичних писем і виплата нагород слїдує в місяцю цьвітни 1906 року.

Нагороджені твори стають ся власностию товариства „Руска Бесїда“ у Львові з виключним правом представляти їх на сценї.

Манускрипти, надіслані на конкурс будуть звернені властителям на їх кошт разом з замкненими копертами, коли вкажуть Виділови краєвому в иншій спосіб свої адреси.

З РАДИ ВИДІЛУ КРАЄВОГО.

У Львові, дня 9 червня 1905.

Пйотровский.

557 2—3

На іспити шкільні.

ОБРАЗКИ РУСКІ з рускими підписами (картонові) власного накладу по 80 с., 1·50, 1·70, 1·90 кор. за 100 шт., **МОЛИТВЕННИКИ** від 40 сот. до 10 кор. в рускім і нат. язиці, **МЕДАЛИКИ РУСКІ** і хрестики, поручає Всч. Духовенству як також П. Т. Учителям шкільним, Вп. Предсїдателям рад шкільних і всїм Вп. патріотам руским:

Торговля образів і предметів релїґійних
Онуфрея Петра Довгана
з БОРЩЕВІ (BORSZCZÓW.) 552 5—8

Ч. 838/05.

Оголошене конкурсу.

Виділ повітовий в Стрию оголошує конкурси на 4 стипендиї зі стипендийної фундациї стрийского повіта імени цїсаря Франца Йосифа І.:

1) одну стипендию в квоті річній 240 К для ученика краєвої школи гончарскої в Коломиї;

2) одну стипендию в квоті 220 К для ученика краєвої школи колодійскої і тесельскої в Камінцї струмиловій, що посьвячує ся колодійству;

3) одну стипендию в квоті 220 К для ученика краєвої школи колодійства і тесельства в Камінцї струм., що посьвячує ся тесельству;

4) одну стипендию в квоті 120 К річно для ученика краєвого заведена садівничого в Залїщиках.

Приналежність до стрийского повіту вимагана безусловно.

Близші услова можна переглядати в бюрі виділу повітового в годинах урядових а також в зарядах шкіл народних стрийского повіту. Реченець до 20 липня 1905.

В Стрию, дня 20 червня 1905 р.

З ВИДІЛУ ПОВІТОВОГО

578 1—2 *Онишкевич в. р.* презес.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ
під фірмою:
АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА
Львів, ул. Коперника ч. 17.

Виготовляє білєти візитові, запрошеня на вінчани, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг літоґрафії.

Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.

Машини порушані силою електричною! 544 5—?

Ткацкі вироби

з найлїпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дими, дрелїшки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блюзки і т. п. поручає по уміркованих цінах 559

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Менсовича
в Корчині, коло Коросна.

Хто зажадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотижневик педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Предплата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ
у Львові ул. Синстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Кракїв, Сукеннице ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслідках
ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на опрущене і шкірні пятна, усуває попавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє свербличку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і вигладжує шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лиці і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезинфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикметї, що вимагує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 29—34

У Львові отворено під дирекциєю ц. і к. підполковника в ст. сп. п.

Кароля Наскали Наґлїка

рицаря ордеру Франц Йосифа і т. д. високим Правительством концесіонований інститут, який складає ся:

а) **з бюра інформацийного** в справах військових,

б) **зі школи військової** приготовляючої аспірантів до іспитів для однорічних охотників (Intelligenzprüfung), як також до всяких иних військових іспитів.

г) **з пансіона** для образуючої ся молодїжи, місцевої і замісцевої в школах публичних і приватних.

Програми розсилає дирекция gratis і franco улиця Пекарска ч. 37. 489 5—5

Важне для церков!

Поручаємо по фабричних цінах сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.

БРАТЯ МУНД, Львів
улиця Сикстуска ч. 23 (стара почта.)
Фабричний склад будівельних материялів.
Взірці і цїнники даром і оплатно.
Першорядні порученя. 4102 2—22

Рух залїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руской 7·50.
„ Сгапіславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Смолього (від 1/5—30/9).
„ Бендзин 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Бендзин 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руской 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руской 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косівські друковані є червеними чорнилом; поїзди лїчні є означені зїздною. Пора лїчна числить ся від 6 год. вечір до 5 минут 59 рано.

Закладні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міськім бюрі п. н. державних залїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 135. Львів пятниця 17 червня (30) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний дохаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuiawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на границях:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

Час відновити передплату на 3 квартал згляднo місяць липень. При тім пригадує ся Вп. передплатникам на вирівнане позісталих ще залеглостий, щоби не було потрібно дальшу висилку часописи здержати.

Польска господарка руским грошем.

Ще в сьвіжій памяти наших читачів підступний спосіб, якого ужив Виділ краєвий, щоби кредити ухвалені краєм на меліорації, в цілости пішли в західну Галичину, і загалом в руки польскі, а натомість щоби нічого з них не одержали Русини. Виділ краєвий потайки віднїс ся тоді до „кулок рільничих" і ті розібрали фонд, заки що небудь про се дійшло до публичного відома.

Рівнож недавний час, як в нашій часописи (ч. 108 з с. р. в новинці „марноване публичного гроша"), на основі справоздана „Towarzystwa oświaty ludowej", виказано, що се товариство, котре по руских селах закладає польскі „чительне" та ширить польсько-шовінїстичні та оглупляючі клерикально-станчиківско-ретроградні видана в роді „Gazet-и Niedzieln-oї" і „Ojczyzn-и", стратило би усяку основу істнованя, коли би не щедрі субвенциї, в першім ряді субвенция сеймова з краєвих фондів. На 3.000 корон краєвої субвенциї мало се славетне товариство всего-на-всего 407 К, 16 сот. власного доходу з членьских вкладок — знак, що товариство се нїкому непотрібне, що суспільність не бачить рациї в его істнованю, що его дїяльність не знаходить суспільної апробати, і що польскі верховодячі круги лише штучно піддержують цїле те товариство грошем, стягненим австрийским еґзекутником з руского хлопа. Сойм краєвий і Виділ краєвий — як бачимо в обох тих случаях — вміє господарити „по польски" руским грошем.

Нині можемо знов оден класичний примір такої господарки вивести перед сруд публичної опінії. Так „возлюблене" краєвими автономними і неавтономними властями т-о „кулок рільничих", що рівнож, а навіть в значно більшій мірі і на ширшу скалю від попереднього товариства має послужити до польонїзациї руских сїл, до ширеня хрунївства серед руских селян та до заманювання хлопів краєвим і державним „грисом" в польско-шляхоцкі шори, — оголосило з нагоди недалеких загальних зборів свій річний звіт, з якого довідуємо ся, що се товариство, як би не кольосальні запомоги з краєвих фондів, мусїло би безпроволочно „лопнути".

Як іменно виказано в звіті, товариство за послїдний рік одержало 63.500 К, словами шістьдесять три тисячі пятьсот корон запомоги з краєвих фондів тоді, коли цїлорічна сума вплачених вкладок досягла ледви 2.782 корон, се есть 4·30 проц. Виходить з того, що коли би не краєва запомога, „кулка рільничі" мусїли би перестати істнувати. Сойм краєвий, сиплючи щорічно щедрою запомогою з руской кервавиці, годує однак штучно інституцию, яка — як показує сума вкладок — нїкому непотрібна, крім хиба лише горстки шляхоцко-польскых менерів та синекуристів, маючих добре удержане з „праці" над безживотною інституцию.

Та зробім малу паралелю! Порівнаймо, як та сама справа має ся з руским, много заслуженим товариством „Просьвітою". За минулий рік то „Просьвіта" виказує поміж своїми доходами 12.000 корон з членьских вкладок вже по відшибненю 15—25% участи філій та не беручи під увагу вкладковых доходів читалень, котрі мають свої самостійні фінанси, а котрих дохід можна числити добре поверх 50.000 корон добровільного, вкладкового гроша! Натомість краєва субвенция в минулім році виносила усего 4.000 К! Сим робом самостійні, вкладкові доходи „Просьвіти" мають ся так до анальоґічних доходів товариства „кулок рільничих" як 300 прц. до 4·30 прц. Власні доходи „Просьвіти" з вкладок три разів так великі як краєва субвенция, котру „Просьвіті", з тяжким трудом та з крутїйскими застереженями ухвалює з конечности більшість соймова, коли натомість власні доходи товариства „кулок" є прямо зникаючою часткою того, що на „кулка" ухвалює сойм.

А порівнане те вийде тим більш разюче, коли взяти під увагу, що „Просьвіта" має 1.300 живучих читалень (товариство „кулок" має всего 1.100 „кудок" на папері), що ті читальні „Просьвіти" стоять не понуками з гори, не штучним годованем за краєві гроші, але власними фондами і власною ініциативою руской суспільности, що при тих читальнях заложено поверх 600 крамниць і 300 нас, і т. д. і т. д.

Чиж не ясне тут, наче на долони, як легкодушно, як марнотратно, а рівночасно, як крайно несправедливо і тенденцийно шафує польска більшість соймова краєвим грошем?! Інституция польска, котра, як би так лишити ей власним силам, то лопнула би протягом 24 годин, побирає запомоги, не стоячі своїми кольосальними розмірами в нїякій не то вже раціональній, але бодай сяк так приличній пропорциї до власних доходів ей, а дїяльному, і в суспільности маючому живу опору товариству рускому сойм „цяпає" відчинного мізерних 2000 зр.! Чи-ж не є се марнотратством годувати десятками тисяч краєвого гроша анемічні і нїякої підстави в суспільности не маючі „кулка" і „Товариство осьвяти" [хиба „цемносці"], коли край так убогий і коли екзекутник послїдне з обійстя хлопского потягає? І чи не є се крайною несправедливостию, коли при такім непростимім марнотратстві рівночасно „дурничками" збуває ся руску, дїяльну, заслужену та лише з суспільної потреби, суспільної ініциативи повставшу інституцию?...

Польскій соймовій більшости се однак байдуже, що ей господарка виходить на пряме — надужите.

Нова українська партия.

IV.

Приступаючи до розслїду і критичного огляду партий заснованих — не дїлаючих, бо деякі з них кромі програмових енунциацій нїчого більше не „зробили" — на росийскій Україні ми перед усего мусимо зазначити, що всї вони, чи в меньшій чи в більшій мірі стоять на становиску національнім, значить ся українську національність яко таку ставлять в основу своїх політичних змагань. Виїмок від сего спільного ґрунту всїх українських партий представляє собою лише одна партия — социяльно демократична, яка не тільки переходить до дневного порядку над квестиею українського народу яко окремого орґанїзму, але і сама, в консеквенциї свого виключно класового становиска, входить в склад одної, всеросийскої социяльної демократиї. В тім пунктї українська социяльна демократия — в Росиї є лише духовою посестрою нашої „українськоі" социяльної демократиї в Галичинї, а навіть є від сеї послїдної еще о много гірша. Вправдї і наша галицка „українська" социяльна демократия пропадає в одній спільній социяльно-демократичній орґанїзациї для Галичини, тобто в социяльно демократичній орґанїзациї польскій, але вона всеж таки маркує принайменше українске національне питане і хоч в хвилях сьвяточних підносить клич „независимої української републики", хоч звісна річ, робить се лиш півголосом, додаючи заразом „нехай жие независима демократична Польща!" В той спосіб партия узнає пропаґовану українську републику не саму про себе, або навіть проти Польщі, але лише в союзі, в демократичній унії з будучою польскою державою. Згідно в тим у нашої галицкої „української" социяльної демократиї українська національна ідея стоїть лише на папери, а ей дїяльність є de facto лише одним з атутів польскої социяльно-демократичної партиї в ей змаганях до реставрациї колишної Польщі od morza do morza, хоча на нових, демократичних основах. Тому-то і наша галицка „українська" соц.-демократична партия є все в фактичній незгоді з принципом української независимости, виписаним в ряди-годи на маніфестацийних таблицях в часі всїляких уличних чи иншим демонстраций. Поминмо своєї національної програми вона еще і доси не зважила ся видїлити ся вид польского покривала і зорґанїзувати ся в окрему руску социяльно-демократичну орґанїзацию, хоч зробили се навіть робітники Жиди, котрі преціньо не мають таких основ до творена окремої нациї як Русини — вона не зважила ся доси аґітувати явно і рішучо за поділом Галичини, очивидною консеквенциею становиска независимости українського народу, хоч має до сего теоретичну апробату в ухвалах берненьского з'їзду самої-ж таки всеавстрийскої социяльної демократиї, що проклямувала національну автономію в Австриї і стануда на становиску самоуправи кождого з австрийских народів—

Може епохальна книжка. 3)

(*Написав д-р Іван Копач*).

Взагалї що до питаня про вагу і ролю „национальности" в історичнім житю народів варто послухати, що в тій справі говорить один з найбільших нині істориків, проф. берлїньского університету, Едвард Маєр (Meyer), автор славної „Істориї старинного сьвіта" (Geschichte des Altertums — вийшло доси пять томів до р. 355 пер. Фр.), в працї „Zur Theorie und Methodik der Geschichte" (Halle 1902) стр. 31—34. Там читаємо між иньшими таке: „Нациї не є зовсім в істориї чимось даним і первісним; противно, вони є витвором (продуктом), і то дуже скомплїкованим витвором звичайно довшого історичного розвою. Се показує одно уважне кинене ока на нинїшну Европу: всї нациї, які нині є в Европі, — то дуже пізні історичні витвори, що повстали під впливом найріжнійших, а при тім не рідко дуже зверхних подій, як дїленя спадщини і т. п., от прим. Іспанциї і Португальциї. Повстане французскої і нїмецкої нациї спричинила в першій лінії та зовсім случайна подія, що вимерла родина Льотара (внука Короля Великого) і через те відпала середна держава. — Національність не мусить також основувати ся на племінній однорідности і єдности населеня, отже на первісній однородности — (Homogenität) або близьким породности — (Homogenität) або близьким споріднюю одної або кількох ґруп що до язика, обичаїв, релїґії і т. д.; вона не є зовсім, як то звичайно думають, просто лиш висвоєченю одної або кількох ґруп що до язика, обичаїв, релїґії і т. д.; вона не є зовсім, ним (gesteigert) виразом тої однородности, як то звичайно думають, просто лиш висвяв, стала ся сьвідомою дорогою розвою; через який первісна несьвідома єдність, мочив, стала ся сьвідомою дорогою розвою; противно, найбільше число націй обнимає найріжнійші племена. Правда, зогляду на те, що витвір национальности починає ся все від одної котроїсь ґрупи, а ся також і під зглядом складу свого є все вже більше або менше одноцїльна, то й національність виростає звичайно на підставі одного котрогось племени (Volkstum), котрому вона, набравши сил, старає ся потім запевнити виключне панованє (Alleinherrschaft) передусїм на полї язиковім *). Але й се племя не мусить бути тим, котре витворило найважнїйшай корінь повстаючої нациї тобто державний звязок: от прим. в Анґлії забсорбувала підбита людність романьских Нормаиів, а в романьских краях пануючих Германців. Але навіть і держава не є конечною підставою национальности: Італїянці і Нїмці були давно нациями, хоч належали ще до вовсім рїжних державних звязків, а те саме бачимо нині на нациях, що жиють в Австриї, Туреччинї та Анґлії: належачи до чужих собі национально звязків державних, вони стремлять до політичної власної независимости. Сї відносини автор ілюструє близше на примірі Анґлії, при чім зазначує цїкавий факт, що „национальний проводир католицких Ірландців, називаний „некоронованим королем Ірландиї", Парнель був властиво саским протестантом — подібно як национальний герой Мадярів Кошут був в походженя Славянином". „Подібні відносини — пише проф. Е. Маєр дальше — находимо впрочім у всїх новочасних націй, навіть не втягаючи в рахунок жидів, що зовсім або бодай в части асимілюють ся. І таку Франциї маємо: північних Французів, Провансальців, бретоньских Кельтів і Басків; в Іспанії: Кастильців, Араґонців, Каталонців і Басків; в Нїмеччині: Hochdeutsche, Plattdeutsche, Friesen. З другого боку знов члени того самого племени (Volkstum), котрі говорять тим самим язиком, ще не мусять творити нациї, як от примірок: Швайцарциї і Нїмці, Англичане й Американці. Ті послїдні є — мимо язикової єдности — окремою від Англичан націю, бо вони такою хотять бути. І тим уже сказано рішаюче слово. Істнованє всякої нациї зависить від волї т. зн. від ідеї. Націю творять ті ґрупи людства, котрі в дотичнім напрямі хотять бути суцїльною єдностию і яко така виступають на зверх*): до того потрібно відповідної маніфестациї (Activität), і тим якраз рїжнять ся сьвідома себе нация (Nationalität) від несьвідомого вегетуючого племени (Volkstum). Політична єдність і независимість є вправдї найвищою манифестациею і нині загально пожаданою цїлию национальностий, але се не є конечні елєменти ей: доказом на се не лише Греки і Жиди (Juden) — (автор розуміє ту старозавітне царство юдейске І. К.), але також Нїмці XVIII. віку, именно Нїмці часів Лессінґа і Ґете, коли то національність маніфестовано головно в культурній працї, а політичний індифферентизм і космополітизм належав навіть до доброго тону. — Межа народами старинного сьвіта лиш три допровадили до повного розвою своєї национальности: Жиди (Juden, ледви Ізраїльтане), Іранці і Греки. Але лише у Іранців почуте национальности найшло також вираз політичний побіч релїґийного; жидівске почуте национальне було виключно релїґийне, грецке — бо меньше більше від VII віку можна вже без сумнїву говорити про геллеиьску національність — було чисто культурним. Побіч того з політичного єдиненя прерізних що до бесіди і походженя племен італьских виростає четверта нация, італьска. Але через розвій універсальної римскої імпераї (römische Welthertschaft) вона не доходить до повного розцьвіту (Perfektion). Все-ж таки яко ідея вона була так міцна, що цїлий розвиток новочасної Італиї від ренесансу аж по нині основує ся на ній".

(*Дальше буде*).

*) З сего потому виходить часто таке, що в ідеї говорять про одноцїльне походженє складників тої нациї, привязують величезну вагу до чистоти крови ей і вірять в неї, хоч сему всему противлять ся як найрішучійше очивидні історичні факти. Се вело і веде ще й дальше, як знаємо з примірів, до предивних помилок, именно при оглядах розвою культури. Сюди належать всї онті романтичні тенденциї, котрі змірюють до того, щоби доказати чистоту національну в бесїдї, звичаях і обичаях даного народу, а по можности виключити чужі впливи на них. (В послїдних часах вславили ся таким романтизмом именно два учені: Француз ґраф Ґобіно (Gobineau) в книжцї „Versuch über die Ungleichheit der Menschenracen" і Англичанин Чемберлен (Chamberlain) в книжцї: „Die Grundlagen des neunzehnten Jahrhunderts". Додаю, що й у нас, на галицкій Руси говорять по однім боцї про „народні сьвятощі", а по другім про „самобытность" руского народу — в подібнім романтичнім значінню. Чемберленови відповів дуже влучно проф. університету в швайцарскім Берні Dr. Ludwig Stein в статї: „Rasse" oder „Kultursystem" (Neue freie Presse 1905 N 14566) — І. К.

*) Які зверхні причини і внутрішні мотиви впливають на повстане і витворене тої ідеї — се в кождім поодинокім случаю має показати якраз дотичний історичний дослїд. Завважити годить ся ще лиш те, що і ту, як і в всїх иньших історичних подіях, не рішав сам загал, котрий лиш піддає ся ідеї і переймає ей навіть дуже часто й без ясного розуміня ей; противно, і в тім разї рішають властиво ті круги, котрі в даній хвилї мають у своїх руках культуральний і політичний провід.

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стрічки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБНК Львів пл. Галицка ч. 1 510

вона вкінци піддержує фактично всі снільні робітничі орґанізації в Галичині з офіціяльним характером польским та вимінає все, що пахло-б антаґонізмом з польскою більшостию, як се мало місце в часі страйків і по страйках, колито мепери українсько соціяльної демократиї в Галичині кинули громи на руску інтеліґенцию за національний „шовінізм", а самі проголосили безоглядну солідарність працюючої верстви в імя виключно клясової пропаґанди і виключно економічних та соціяльних інтересів. Тим всім своїм поведенем наша українська соціяльна демократия стала ся фактично мотором, що ґатить воду на млин польский, що веде руский пролетаріят до національного індеферентизму а з тим і до винародовлення в користь Польщі, та під оклико́м клясової солідарности збиває оден польсвой дах над голсвами рускоґо демосу в Галичині — дармо, що в ради-годи вона на своїх демонстраційних таблицах вимісує великими червоними буквами також клич: „независимої демократичної української републики".

Вкінци треба еще одно вписати на рахунок нашої української соціяльної демократиї в Галичині — а власне систему ої пропаґанди і орґанізаційної діяльности. Наша укр. соціяль. демократия в Галичині кинулась зі своєю аґітациєю в послідних часах на села (Збаращина, Бучаччина і вчасти Станиславіщина), лишаючи майже зовсім на боці головний — як повинно бути — терен ої діяльности: пролетаріят в містах. В той спосіб наша соціяльна демократия перенесла ся зі своєю операційною діяльностию там, де вона може принести користи польскій соціялістичній орґанізації, а лишила зовсім на боці сі місцевости, в яких вона, аґітуючи яко партия руска, могла-б наразити на шкоду інтереси Польщі і спинити ополячіванию. Иншими словами, наша соціяльна демократия здемаскувала ся яко авангарда польскої армії, яко ої сторожа по селах, що має по словам пос. Дашиньского здобувати нові placówk-и на Rusi. А що з такої роботи вийде користь Поляків не тільки по містах але і по селах, се очивидне, бо соціяльно демократичний клин, котрим орудують польскі патріоти-соціялісти з Кракова і Варшави, розібє наші сили і викличе злишну партийну борбу там, де ми ще одиноко можемо числити на політичний успіх — серед нашого сільского населеня.

Та коли наша галицка „українська" соціяльна партия ставить помимо того усего хоч в теорії квестию українського національму і тим самим не зрива ще усіх мостів з українським народом, то еще гірше має ся річ — як ми се вже замітили — з ої посестрою на російский Україні. Соціяльна демократия за кордоном не узнає нашого національного питаня в теорії і виразно засудила его на смерть, назвавши его прямо „неіснуючим". Українська соціяльна демократия на Україні знає лише питане клясове пролетаріяту і відповідно до того входить в цілости, навіть не як якась окрема підорґанізация, в склад одної всероссийскої орґанізації. Також і ої назва приноровила ся в послідним часі до сего ої безнаціонального, чи радше антинаціонального в відношеню до українства, становиска, бо українські соціяльні демократи прозвали себе „українською спілкою российскої соціяльної демократиї", засьвідчаючи тим, що хочуть себе самі уважати лише за частину одної орґанізаційної цілости. А як наші соціяльні демократи на Україні не узнають навіть в теорії окремої національної української квестиї, так само і в своїй пропаґанді вони стоять на становиску *обединяючої всероссийщини*. Українські соціяльні демократа в Росиї аґітують не так на український, *як більше на* российскій мові, а всякі національні змаганя других українських партий виразно поборюють і клеймують їх яко „шкідливі" — так для справи пролетаріяту з окрема, як і для свободи в Росиї взагалі. Коли отже у наших галицко-українських соціялдемократів спільний дах з Поляками хоч на вні помальований в части і на синьо-жовто, то у їх товаришів за кордоном навіть і сего нема, а в лише оден дах, вимащений цілий на всероссийске. Коротко кажучи, українська закордонна соціяльна демократия є се елементи національно цілком здеморалізовані і антинародні, елементи, котрі сьвідомо і явно суть пропаґаторами „обрусеня" і сповняють супроти України ту саму ролю, що і иньші обрусителї всякого другого, хочби й найобскурнійшого типу. В політичним змисли вони таніж обрусительні централісти як і теперішна попівско-чиновнича ватага; тілько що ся ватага убирає наш народ в мундур самодержавія опертого на православним попівстві і бюрократиї, між тим коли українські соціяльні демократа хочуть убрати український народ в новий, всероссийский мундур сцентралізованої, общерускої конституційної держави. Словом кажучи, в відношеню до України, наша соціял-демократия в Росиї се стара Победоносцевщина, хоч дарма, що перелицьована на нову, Плехановску ліберальну моду.

Як бачимо з того, українські соціяльні демократи в Росиї відріжняють ся від всіх других українських партий тим, що неґують нашу національну справу, як самостійну справу політичну. Через те ми і спинили ся довше на сих елементах, не тільки тому, аби дати про них інформацию нашій читаючій громаді, але ще більше в тій цілі, аби не вводити баламуцтва в наші дальші розсліди і міркованя. Українські соціяльні демократи в Росиї самі зірвали звязь з українською суспільностию, зірвали всі мости з всякими иньшими українськими партийними орґанізациями, навіть в теоретичнім змислі, а тим самим мусять остати ся взагалі на боці, поза всякими народними орґанізациями Сі елементи не можуть ніяк ввійти в якусь кооперацию, в якусь спілку з другими українськими елементами, а тим самим годі говорити про них в відношеню до других українських партий, що всі стоять на ґрунті національнім. Тільки що до тих других партий може отже бути бесіда про те, чи вони повинні получити ся, чи навпаки стоятя окремо, бо що-до соціял-демократів, то тоті все мусять стояти осторонь, поки покланяють ся чужим богам і поки супротив політичної судьби власного народу яко нації стоять на становиску індеферентизму або навіть явної неґациї.

Остають ся нам, значить, до розбору тільки чотири партиї національні, а власне: революційна (РУП), національна (НУП), демократична (УДП) і радикальна (УРП) — та про них, а іменно про їх взаїмне відношене скажемо вже в дальшій, слїдуючій статї.

З Росиї.

В Одесї вибух небезпечний бунт матрозів.

Про сей бунт на панцирнику Князь Патьомкін доносять в Одеси: Оден з матрозів панцирника, Омельчук пожалував ся перед офіциром на лихий харч. Офіцир виймив револьвер і застрілив Омельчука. В тій хвили кинули ся на офіцира инші матрози і вкинули до моря. Те саме зробили з иншими офіцерами, лишаючи при житю лише 11 офіцирів, котрі станули в оборонї матрозів. Приїхавши до Одеси, матрози перевезли трупа Омельчука до порту і там виставили его на публичний вид. На груди замордованого була уміщена картка з заявою, що Омельчук помер для правди. Ті матрози, котрі привезли Омельчука до порту, заявили, що як би їх арештовано, то їх товариші збомбардують порт. Ті матрози, котрі привезли Омельчука до порту, заявили, що як би їх арештовано, то їх товариші збомбардують порт. На панцирнику вивішено кілька разів червону хоругов. Пізнійше забрано трупа назад на корабель. Полишених при житю офіцирів матрози перевезли до порту. Оден відділ матрозів пішов під проводом корабельного попа до війського ґубернатора, щоби позволив на похорон Омельчука. Матрози домагають ся, щоби Омельчука похоронено з вийменовими гонорами. Не знати з якої причини, матрози Патьомкіна стріляли до козацкої патролї; убили 4 козаків а ранили 20.

Говорять, що віцеадмірал Крігер з чотирма воєнними кораблями відплив з Себастополя до Одеси. Крігер має візвати обсаду Патьомкіна, щоби здала ся, а на случай спору має наказ затопити корабель разом з людьми.

До бунту Патьомкіна мала прилучити ся обсада одного транспортовця, котра в руки матрозів Патьомкіна видала свого капітана і офіцирів. Також в Себастополи мали збунтувати ся матрози кількох кораблів.

В цїлім місті анархія. На катедральній площи експльодувала бомба; погиб оден поліцай і чоловік, що кинув бомбу. Часть війска одеского ґарнізону прилучила ся до збунтованих матрозів. Товпа робить в місті страшне знищень. В порті підпалено маґазини, котрі вчера горіли цїлий день. Шкоду обчисляють на міліони. В місті оголошено воєнний стан. Військо заводить лад в місті, чого результатом є вже 300 убитих, в тім богато козаків. Шпиталї переповнені. В порті згоріли три транспортові пароходи, будинок заряду портового і богато маґазинів. Вивадовані товари на березї горять. Богато кораблїв утїкає з порту. Говорять, що заступники держав віднесли ся до своїх правительств з просьбою о присланє воєнних кораблїв.

(Телеґрами.)

Лїбава. Вчера в ночи матрози команди маринарки вдерли ся до маґазину, забрали карабіни і зачали стріляти до мешкань своїх офіцирів. Вислано до порту артилерию, козаків і піхоту.

Берлін. Слїдча комісия деленґована міністерством війни до Лодзї, вже розпочала слїдство, котре зачало ся арештованєм поліцмайстра Хшановского і чотирех поліцийних комісарів. Вчера застрілив хтось у Лодзї на улици ревірового Кирилюка і утїк.

Москва. Бурмістр міста отворив вчера з'їзд репрезентантів міст, числячих звиш 50.000 мешканців. Зібрало ся 117 деленґатів. Конґрес ухвалив резолюцию: „Скликанє заступників народа на конституційній підставі є конечне. В проекті Булиґіна нема жадання скликання репрезентантів народу. Уложене такого проекту є неможливе без участи репрезентантів народу. Опізнене сих реформ робить положене з кождим днем тяжшим.

Тифліс. Тут відбув ся грузиньско-магомеданьский з'їзд, в цїли устаненя засад згіднего поступованя в тій цїли, щоби для Кавказу здобути автономію. Обговорювано також справу вірменьско-магомеданьских антаґонізмів. Грузини взяли на себе обовязок посередництва між обома посваренними народами Кавказу.

Ковно. Хлопскі заворушеня в околици щораз грізнійші. Хлопи дїлять між себе ґрунти великих властителїв, котрим грозять прогнанєм.

Війна.

(Телеґрами.)

Парижь. З Петербурґа доносять, що приготовленя до мирових переговорів вже закінчено і що российскі і японьскі повновластнї в короткім часї зберуть ся.

Відень. З Токіо доносять, що до 30 цьвітня було в Японії 60.297 российских бранців, іменно: 10 ґенерялів, 70 штабових офіцирів, 884 офіцирів, 8.557 підофіцирів і 50.768 рядових.

Петербурґ. „Нов. Время" доносить, що між Хінами а Японом заключено договор, котрим Японь зобовязує до збудованя новоі фльоти хіньскої. Японь має вишколити Хінам морских офіцирів.

Парижь. Як дневники доносять, российске правительство повідомило Рузвельта, що амбасадор Нелїдов, іменований повновластцем до мирових переговорів. Японь іменував своїм повновластцем міністра заграничних справ Камімуру.

Петербурґ. Царский указ заряджує покликанє резервістів 109 військових повітів в військових округах Петербурґ, Москва, Київ, Варшава. Ґенерал Ґріпенберґ іменований ґенеральним інспектором піхоти.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Водні канали.

Краків. Дня 1 липня зачне тут свою діяльність експозитура дирекциї для будови водних доріг. Розходить ся головно о будову каналу Одра-Висла.

Российске корсарство.

Копенґаґа. Российский кружляк помічний Терек затопив 26 с. м. на Хіньскім мори пароход Княжна Марія, котрий плив з Европи до Йокогами.

Мароко.

Мадрид. Доносять, що конференция в справі Марока зберe ся здавсь в Мадритї.

НОВИНКИ.

— **В справі нашого рільництва.** Непростимим ґріхом є, що праця народна у нас не веде ся всесторонно. Царини дуже важні лежать цїлком занедбані. Найкраще можна се бачити на областях економічних взагалї а в рільництві специяльно. Каже ся — наш край — є par excellence рільничий, але дальших консеквенций з того не витягаєсь. Бож як рільництво з головним средством доходу і житя селяньских мас, дальше як стоїть оно на найнижшім степени, то найочевиднійша річ, що говорячи про способи піднесеня добробуту селян, треба би найперше подумати, чи не дало би ся піднести доходів в сільскій господарцї, чи таки має лишити ся та господарка без змін по рецептї „най буде як бувало". В руках нашого селянъства є земля одна а найліпших а мимо того так мало доходу приносить розмірно до своєї якости. В иньших руках пр. німецкого або французкого рільника принесла би она певно значно більші доходи, що правда не такі, як має з такого самого сорту землї рільник на заході задля користнійших обставин економічних і політично-соціяльних. Однак і у нас обставини ті не є так прикрі, щоби без їх зміни поліпшене житя стану селяньского було неможливим; не можна ждати з заложенними руками аж настане зміна на лїпше. Противно, селяни могли би навіть значно поправити свої доходи, як би мали можність навчити ся рациональнійшої господарки, взорованої на західно-европейскій. Приміром: умілим уживанєм штучних навозів і управою пожитнійших ростин тягла би з пільї красші доходи; молочарство, огороднництво, садівництво, годівля дробу, то величезні жерела доходу дотепер як слїд не використані. Не місце тут розводити ся широко, хочу лиш зазначити і пригадати, що поліпшене рільної культури взагалї, то одна з найважнійших справ для наших селян і нашого народу. Однак непросьвічений селянин не може сам з себе взяти ся до піднесеня рільництва, бо думає, що вже більше витиснути з землї не дасть ся. Треба селянам вказати на потребу піднесеня хліборобскої культури а дальше приготовляти селян, щоби самі уміли на ґрунті поступовійше ґаздувати. До того потреба цїлої фаланґи людий фахово-образованих в справах рільництва, які би добре знали потреби сталу селяньского і розуміли всі прояви теперішнього житя економічного, дальше потреба добрих шкіл рільничих. Однак у нас, у народу в якого земля є одинокою майже власностию якби в іронії судьби як раз найменьше є людий, обізнаних з наукою хліборобства. На се власне хотїв я звернути увагу людий молодих, охочих до суспільної праці, нехайби увзяглядняли се при виборі своєї будучої діяльности. Задля браку людий на разї не може бути і мови про які рускі школи рільничі, де селяни пізнавали би основи наукового рільництва. Такі школи мають де инде велике значінє і віддають (у Франциї) добрі услуги селянству. Статистика що правда говорить, що істнує кілька низших шкіл рільничих у східній Галичині. Цїль їх найлїпше характеризує дубляньска низша школа своєю назвою: szkoła parobków. Учать ся там на дешевих приказчиків та економів для польских дїдичів, а з інтересами наших селян не мають они нїчого спільного, тим більше, що навіть мова викладова в рільничих школах східної Галичини є чужа населенню. Пізнавно утрудняє ся приступ селянским дїтям, бо при вступних іспитах повторяють ся практики як при іспитах до східно галицких семинарий утраквістичних. О сім мало хто знає і не порушує публично. Видає ся притім що найменьше дивним, чому так мало у нас прикладає ся старань до рільничого образованя селян. Коли на всї иньші кривди яко таке реаґує ся, то тут терпеливе мовчанє. А чей кривдно, як серед українського населеня у школї, що безпосередно має ему служити, учать по польски рільництва в приміненю лиш до ґосподарки на більших посїлостях а без узгляднена економічних інтересі самого селяньства. Ся справа повинна бути порушена в соймі при дебатї над станом рільничих шкіл в Галичині. *Енох.*

— **З угорскої Руси.** Угорске міністерство рільництва старає ся піднести економічно угорских дрібних рільників та закладає в тій цїли взірцеві господарства, щоби тим способом спонукати рільників до красшої управи землї, плеканя расової худоби і т. д. В послїдних часах засновано такі взірцеві господарства і в околицях, які замешкують Русини. В Березї пр., в Арданові і ще в двох иньших селах закладають ся взірцеві господарства. Рівночасно що року устроює ся богато господарских курсів. Мин. року устроєно таких курсів в 2.500 селах, при участи 200,000 господарів. В 320 селах відбули ся курси специяльної господарки та домашного ремесла і з тих курсів користало 12,000 селян. Були ще курси для иньших господарских відділів також при участи около 12,000 селян.

— **Почесне горожаньство,** ся правдива язва, що ґрасує по місточках цїлої Галичини, а якого ріжні маломісточкові потентати уживають для приподобаня ся всїляким повітовим башам. Вправдї в номінацийних декретах підносять ся „заслуги" даного повітового баші, а які се заслуги для повіта чи міста ілюструє найкрасше хочби факт наданя громадою Товмач почесного горожаньства тамошному старості Евгенови Свободі, якого „заслуги" ми кількакратно в „Дїлї" обговорювали і нашим читачам „заслужена" дїяльність п. Свободи є аж надто добре звісна; ми лиш позволимо собі навести голос краківского дневника „Naprzód", котрий про сю справу пише таке: „Почесні горожаньства наших галицких міст є так дешевим товаром, що нїодин, хто себе шанує, не простер би руки по него... Послїдним таким „почесним" горожанином є староста в Товмачи Евген Свобода, котрий за свої заслуги коло сего міста дістав згадане достоїньство. Товмацкі сенатори або не знають про подвиги свого почесного горожанина в справі асентерункових швіндїв (про се докладно свого часу у нас писало ся — *Ред. „Дїла"*), або що більше правдоподібне, уважають того рода увільненя своїх синів від асентерунку яко заслугу взглядом міста. Товмач варта таким чином свого „почесного горожанина", а він своїх почитаючих его „сенаторів".

— **Дирекция лїцея рускоґо інститута для дівчат в Перемишли** має честь повідомити, Вп. родичів і опікунів, що вступні іспити до приготовляючої класи та до I, II і III кл. лїцея відбудуть ся *перед феріями* дня 3 і 4 липня с. р., а *по феріях* 3 і 4 вересня с. р. за кождим разом від 3 до 6 год. *пополудни.* — *С. Зарицкий,* директор лїцея.

— **Іспит зрілости** в золочівскій ґімназиї відбув ся в днях від 24 до 28 с. м. під проводом інсп. Дворского. Іспит здали: Артур Білецкий, Каз. Цьвічиньский, Ольґерд Гурна (з відз.), Стан. Гордзіївский, Матій Ґрубер (з відзн.), Фрайфель Ґрубер, Озия Ґрубер (з відзн.), Озия Китай, Лейзор Кноль, Роман Конашевич, Ґуґо Кудерна, Ілїч Макух, Каз. Пильшак, Мойсей Редиш, Рубін Шзаґер (з відзн.) Тимотей Сембай і Яків Тіргавс. Поправку дістало 3 учеників, репробовано 1 екстерніста.

— **Нова язва.** В Галичині появила ся в послїдних часах у рогатої худоби недуга розмякшеня кости, з причини лихої тамтогорічної паші, убогої в поживні білкові складові части і мінеральні соли, безуслівно конечні для удержаня здоровя у худоби. В наслїдок тої недуги упало вже дуже багато худоби, особливо коров, а крім того богато штук рогатої худоби убито на варіс. Ветеринарі радять для уникненя тої недуги давати худобі бобову або горохову зсинку, макуху або отруби, а недужим штукам мелену кість і фосфоран вапна з кости в скількости 20 до 25 ґрамів.

— **Еміґрация до Австралії.** Звісно, що до найменьше заселених частий сьвіта належить Австралія, де цїлі великаньскі полоси землї задля браку кольоністів лежать безужиточно.

Сему бракови рішило зарадити австралійське правительство та стягнути в тій цілі нових поселенців. Щоби докладно запізнати ся з кольонізацийною політикою вислано з Австралії спеціяльну комісию до Канади, котра має на цілі вистудіювати всі способи, уживані при кольонізації канадийским правительством. Подаючи сю вістку американьска „Свобода“ (ч. 24 з 15 с. м.) радить нашим „Русинам“ поселювати ся в Австралії, де найдуть гарні условини життя. По нашій одначе думці таке наплинуване до поселення в далекій Австралії є зовсім не на місци а навіть і шкідливе зі становища національного, бо річ певна, що ті Русини котрі поселили би ся в Австралії, задля величезного віддалення від материого краю дуже скоро затратили би свою національність та скріпили би хиба англійский орґанізм. Зрештою ніщо поселене в компактній масі може мати які небудь користи для нас, чого очевидно до Австралії задля ріжних причин не можна віднести.

— **Еміґрация до Канади.** Недавно канадийске правительство видало розпорядженє, що еміґранти прибуваючі до Канади мають виказати ся, що посідають 250 К готівкою та білет до стациї, до котрої хочуть доїхати. Виїмок робить ся лише для тих осіб, що їдуть до своїх і то лише о стілько, о скілько ті зобовяжуть ся письменно опікуватись людьми, що до них прибули.

— **Довга вандрівка.** В четвер 29 червня с. р. одержав пан Юліян К. урядник дирекциї зелізниць у Львові, замкнену карту кореспонденцийну (Briefkarte), котрої зміст був так незвичайний, що насував здогад, що у автора листа не всї дома. Доперва по близшім оглядинї показало ся, що лист сей писаний був у Львові ще дня 2 червня 1899 року. Стампіля почтова вказує виразно, що почта у Львові відобрала сей лист 3 червня 1899, а доручила у Львові 29 червня 1905, отже по більше як шести роках! Як показують знаки урядові на листї, переходив він якусь особенну маніпуляцию, і дивувати ся тільки треба, що по так довгім часї дійшов він таки до рук адресата. Будь що будь, цікава історія.

— **Живцем під землею.** Ві второк минулого тижня завалило ся оцемброване закопу в Берне у Франциї, при чім двох робітників погибло на місци, богато було ранених, а один остав ся в ямі погребаний живцем. Богато робітників забрало ся сейчас до роботи, щоби засипаному добувати. Насамперед треба було засипаному достарчити воздуха і живности, бо праці над відгребанем мусїли довго тревати. В тій цїли треба було провертїти 16 і пів метра грубу верству камінну, щоби через ню подати живність. По чотирох днях справдї удало ся робітникам подати ему молоко і воду сельтерску — після припису лїкаря. Засипаний машиніст стратив в темноті рахубу часу і через отвір сухим, тихим голосом питав ся своїх спасителїв, кілько тижнів він вже пробуває під землею. Через тих чотири ночи кормив ся він лише скапуючою зі стїн водою. Працюючих над его виратованем він безнастанними окликами і стуканем заохочував до скоршої роботи. Робота над відгребанем йшла день і ніч. В понеділок по полудни усунено послїдні трудности. Високого, з запалими очима і лицями, цілком безсильного, найшли его робітники майже без жита по 124 годинах погребаня під землею. Коли его приликано до притомности, а плачем дякував він своїм спасителям і просив завести его до дому, до родини.

— **Дрібні вісти.** Цїсар затвердив вибір о. Корнила Мандичевского, парока в Надвірні, на маршалка а Максиміліяна Шишковского, управителя камеральних дібр і лісів в Надвірні, на віцемаршалка надвірнянськоі повітовоі ради.

З касарні 80 п. п. у Львові здезертирував дня 18 с. м. Григорій Степанюк, рядовий 11 компанії.

Посьвячене нової „twierdzy na kresach“ себ-то польского костела на Руси відбуло ся 17 с. м. в Заболотові коло Коломиї.

Підчас маневрів французскої кавалериї коло Ліону дві шкадрони так нещасливо ударили на себе, що оден офіцир погиб на місце а 20 жовнірів віднесло тяжкі рани; погибло при тім рівнож 20 коний.

Цїсар санкціонував закон, ухвалений буковинським соймом, який вводить в Чернівцях державну поліцию.

В Чернівцях вибух загальний страйк челядників столярских, слюсарских і блахарских.

З товариств.

В „Академічній Громадї“ (ул Вірменьска 30, І. поверх) відбуде ся в суботу 1 липня с. р. відчит тов. Дм. Лїськевича на тему: Nietzsche „Schoppenhauer als Erzieher“. Початок о 7 год. вечером. Гостям вступ вільний.

Збори і засїдання.

Віче в Збаражи відбуде ся дня 7 н. ст. липня (на Івана) с. р. о годинї 1 по полудни в будинку магістрацкім. На вічу будуть обговорені слїдуючі справи: 1. Про політичне положенє руско-українського народу; 2. Про економічне положенє робучого народу в нашім краю; 3. Про народні відносини в житю руского та польского люду; 4. Про осьвіту в житю народа і в школї; 5. Про мілїтаризм.

Загальні збори товариства „Народний Дім“ в Бережанах, зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся 15-го липня (субота) 1905 о годинї 2½ по обіді в сали „Надія“ в Бережанах з слїдуючим порядком дневним: 1. Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів. 2. Справозданє касове. 3. Вибір комісиї контрольної з двох членів. 4. Вибір уступаючих членів надзираючої ради. 5. Затвердженє вибору трох членів заряду і двох заступників. 6. Справозданє комісиї контрольної. 7. Внески членів. — *Від заряду тов. „Народний Дім“ в Бережанах.*

Видовища і забави.

Прогулька на Чортівску скалу. Члени „Кружка укр. дівчат“, „Сокола“, „Акад. Громади“ і „Основи“ устроюють в неділю дня 2 липня прогульку на Чортівску скалу, яка належить до найкрасших і найвисших (414 м.) місць в окресности Львова, а є многим Львовянам звісна лише з імени. Живописні скали і глубокі провали та величавий і далекий вид в верьшка гори стануть певно для кождого прогульковця достаточною нагородою за той впрочім невеличкий труд проходу тїнистими стежками лїсинницкого лїса чотирох кільометрів там і тількож з поворотом (від личаківскої рогачки до Чортівскої скали є 4.300 м. дороги). Збірка о 3¾ год. попол. в личаківскім парку коло холодника (альтани) при дорозї. Відмарш точно о 4 год., а о 5 год. при повільнім ході прибуває ся на місце. В часї тригодинного побуту на тім романтичнім вершку будуть кідбуватн ся товаристкі забави. Харч на підвечірок треба взяти з собою. Поворот з гори о 8 год. через бровар Ґрунда, де буде можна вступити на перекуску. З огляду, що дорога на Чортівску скалу вигідна і не змучить навіть старших осіб, просимо як найширші круги львівских Русинів до участи в сій прогульці і ручимо, що всї вернуть вдоволені. Учасники не складають ніякої грошевої оплати. — *Комітет.*

Урядові вісти і

— **Іменованя.** Міністер просьвіти іменував: о. Богдана Копитчака з Тернополя головним учителем в учит. семинарії муж. у Львові, учителя школи вправ в Сокалї Сильвестра Витошиньского гол. учителем в учит. семинарії в Сокалї, учителя школи вправ в Тернополи Ігната Суского гол. учителем в учит. семинарії в Самборі. — Міністер скарбу іменував комісара лїсової інспекциї І. кл. Николая Мандичевского старшим комісарем.

Бібліоґрафія і

— **Поема про сотвореніе сьвіта.** Написав др. Іван Франко. Накладом „Громадського Голосу“. Ціна 40 сот.

З товариств.

З Тов. св. Петра. Незвичайно важною інституциею в нашім церковно-народнім житю є товариство св. ап. Петра. Поставивши собі головною метою підпомагати грошем убогі громади при будові і украшуваню церков особливо в тих сторонах, де наші позициї є загрожені, рішило ся згуртувати при тій важній роботї весь наш загал — цїлу руску галицку громаду. А сьвідома громада — се вилика сила. Не маємо князїв, котрі би по приміру св. Володимира „пожадом церкви“ ставляли та повеліли робити церкви і поставляти по селах, колятори всї майже чужої народности і обряду викручують ся від датків на церкви, а вірні і духовеньство від податкових благодатий просьвітку не бачать. Громадяньска самопомічзаступить нам всяких „ктиторів і благодїтелїв“.

Наш загал дуже влучно оцінив вагу того товариства, а загальні збори сего товариства, що відбули ся у Львові дня 14 червня с. р., та на них предложені справозданя — се доказ, що всяка серіозна і загально хосенна робота знайде відгомін і підпомогу у загалу. Голова товариства о. крил. Пюрко отвираючи збори підніс сю обставину в своїй промові та замітив, що в 1904 р. товариство дуже добре розвивало ся завдяки підпорі наших ординариатів, духовеньства, загалу Рїсинів та наших часописий, які все симпатично відносили ся до товариства. У Львові і в двох філіях, в Перемишли і в Станиславові було доходу за минувший рік понад 16.000 кор., які ужите товариство в 1905 р. на запомогу церков.

Зі звіту о дїяльности уступаючого виділу, предложеного секретарем о. І. Давидовичем видно, що виділ подбав о переведенє реорґанізациї товариства, а то в той спосіб, що в Перемишли і в Станиславові отворено самостійні філії. Щоби побільшити дохід товариства виділ вносив петицию до міністерства справ внутрішних о субвенцию з доходів державної льотерії, якої правительство не увзгляднило, та вів переговорк з дирекциею Народної Торговлї, аби відступила якусь часть доходів з продажи церковного сьвітла, яке духовеньство і церковні брацтва з огляду на честь для дому божого і з огляду на чистоту престолів, котрі плямлять ся лихим жидівским сьвітлом, та в імя народної солїдарности буде куповати лише в своїй християньскій торговлї.

Також старав ся виділ придбати товариству як найбільше членів, яких завдяки щирим заходам о. предсїдателя крил. Пюрка і деяких оо. деканів є доси в львівскій архіепархії 2075. Зі звіту касового предложеного касиром товариства о. Мохнацким, показало ся, що членьских вкладок 1904 р. було 4950 кор. 20 сот., добровільних жертв 2717 кор. 70 сот., инші доходи і проценти 629 кор. 32 сот., разом 8297 кор. 22 сот. Більші суми на цїли товариства пожертвували: товариство „Дністер“ 400 кор., тов. задаткове в Зборові 300 кор., тов. „Ризница“ 200 кор., о. Т. Кинасевич від парохіян Волкова і Підгородя 326 кор. 88 сот., ради повітові у Львові, Бібрці, Збаражи, Камінцї струм., Теребовли і Долинї разом 800 кор., кромі того вплинули більші датки: від Руской каси в Рогатинї, від п. Б. Дїдицкого, оо. Бівїньского і Коцюби з Зарваниці, від парохіян з Заланова, Фраги, Черча, Лїщина, Псар, Деятник, Ляшок, Кнїсела, Синевідзка і проч. Найбільше жертв вплинуло від духовеньства і вірних деканатів ходорівского, скалатского і підгаєцкого.

Розходу було 440 кор. 30 сот., а чи того доходу остало 7856 кор. 92 сот. З того придїлено 800 кор. на коренний фонд товариства, 51 кор. 9 сот. рішено перенести на 1905 р., а 7000 кор. призначено на запомоги церков з тою директивою для виділу: 1) давати запомоги на внутрішне украшенє церков, хиба в виїмкових случаях; 2) недавати церквам беззворотних запомог, а лише безпроцентові позички; 3) виділ має по новацасть в случаю очивидної і наглої потреби позичити і більшу суму одній церкві з поминенем прочих петентів. За великі заслуги для товариства збори іменовали почетними членами: о. крил. Пюрка, о. Ер. Кмицїкевича, ходорівского декана, о. І. Герасимовича, скалатского декана, о. В. Филиповского, ходорівского віцедекана і о. Т. Кинасевича, пароха Підгородя. Головою товариства через аклямацию вибрано о. крил. Пюрка, а до виділу: о, митрата Л. Туркевича, о. д-ра Т. Мишковского, о. д-ра м. Жука, сов. В. Грабовеньского, о. К. Сеника, о. І. Паньківского, о. І. Давидовича, о. Ст. Мохнацкого; заступниками вибрані: оо. А. Біліньскевич, І. Рудович, Яр. Левицкий і М. Тупись.

Вкінци признали збори ремунерацию для секретаря і касиера по 10 кор. місячно, та поручили виділови просити дирекцию „Ризницї“ в Самборі, щоби она більший датокжертвувала на товариства, позаяк церкви се головна клїентела „Ризницї“.

Товариство св. Петра заслугує вповні на те, щоб его поперла ціла руска суспільність. — *Від Виділу товариства св. Апостола Петра у Львові.*

Послїдні вісти.

Бунт фльоти.

Одеса. Вчера відбув ся похорон Омельчука при величезнім здвизї народа. Похід вело духовеньство, а домовину несли моряки. Омельчука похоронено на військовім кладовищи.

Петербург. Оголошено царский указ, котрим над Одесою і округом вводить ся стан военний.

Одеса. Прибули тут два полки. Оголошене военного стану принято насьмішками. Місто покрите від вчера димом — горить на просторони одної милї. Нині рано перервали збунтовані моряки поліційний кордон і кинули ся все нищити і розбивати. В місті паніка. Від часу до часу чути гук бомб, каданих на поліційні і військові віддїли.

Відень. Neue freie Presse доносить, що чорноморскій фльоті удало ся вже знищити „кн. Патьомкіна“ разом з торпедовцями, що примучили ся до бунту.

Севастополь. На чотирох кораблях збунтувала ся залога, а два з тих кораблїв поїхали, щоб получити ся з „Патьомкіним“. Помимо того вислано до Одеси 4 панцирники, оден крижняк і кілька торпедовцїв.

Берлін. Збунтувала ся часть моряків в портах над Балтином, так що всї порти над балтийским морем суть загрожені збунтованими матрозами.

Календарь: Гр. кат.: нині (пятниця) Мануіла, завтра (субота) Леонтия, позавтра (неділя) Пресьвятої Евхаристиї; — Рим.-кат.: нині Люциї, завтра Теобальда, позавтра Марії.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанцї, коло церкви.) Початок о годинї 8 вечером. В суботу дня 1-ого липня „Жидівка вихрестка“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Тогобочного; в неділю 2 липня „Ой не ходи Грицю“ народний образ зі сьпівами і танцями в 5 дїях Александрова і Старицкого; в вівторок 4 липня „Анонїми“ знаменита шутка в 3 дїях Девалереса і Марса, в перекладї Й. Стадника. — В репертуарі опери: „Продана наречена“ і „Галька“. — Абонамент на 6 виставів 10 корон.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інституту і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні авич. за яголошеним від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні авич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Дирекция „Ризницї“ в Самборі повідомляє Вел. духовеньство і Вчов. учителїв, що сими днями дістала новий наклад малих образків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. удїляє ся 10%. 488 4—6

КОНКУРС.

Виділ тов. „Руска Бурса в Тернополи“ подає до відомости, що подани о принятє до бурси належить вносити на руки о. Петра Патрили, „Руска Бурса“, Тернопіль, найдальше до 10 серпня 1905 р. Принятих буде 120 питомців, учеників шкіл середних а условя принятя суть: 1) Батько (опікун) ученика мутить бути членом тов. „Руска Бурса“ в Тернополи. 2) Батько (опікун) ученика має виставити декларацию, що зобовязує ся платити точно з гори умовлену оплату. 3) Оплата за цїле удержанє (помешканє, харч, поміч в науцї, услуга, праня) виносить 30 корон. Відтїйші, що предложать свідоцтво убожества, можуть бути принятї за низшою оплатою, не меншою одначе від 17 корон. 4) Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердять оглядини лїкарскі з початком року шкільного. 5) При вступі зложить кождий принятий питомець одноразовий датокна інвентар в сумі 4 кор. 6) Кождий принятий питомець має привезти з собою: 6 пар бїля, 4 простирала, 4 пошевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпиток, 4 ручники, подушку і коцик на лїжко. Має мати 2 одїня, плащ і 2 пари обуви. 7) Питомцям не буде вільно мати поза бурсою нїякого заняття. До поданя треба долучити: 1) Сьвідоцтво шкільне (а злим успіхом не буде узгляднене) 2. Декларацию. 3) Сьвідоцтво убожества. 3—3

Від Виділу „Рускої Бурси“ в Тернополи.

Надіслане.

Сим подає ся до відомости, що льокаль

ТОВАРИСТВА ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

знаходить ся

при площи Бернадиньскій ч. 8

(готель Краківский). 423 4—10

Фізикально-дієтетична лїчниця д-ра Тарнавского

в Косові за Коломиєю

вел. стация Заболотів, отворена від 1 мая до кінця жовтня. 343 9—15

Отвертий лист до п. Ф. Оліярника, властителя торговлї приборів церковних і девоционалій ві Львові, ул. Театиньска ч. 3. Пересилаю належитість за чотири фани. Дїйсно так материял як і викінчене фан есть як найлїпше і найкрасше. Тож складаю Вам за тов сердечну подяку. Притім ціна есть неймовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати да инде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно зачатім дїлї.

Сьвященик Николай Чубатий, парох Петрикова. 345 5—15

КРОНДОРФЕР

ПРИРОДНА, АЛЬКАЛЇЧНА ЩАВА

випробоване лїчинче средство на недомаганя віддихових орґанів, жолудка і міхура.

Щоби устерегти ся перед наслїдованєм, треба уважати на корок а отсим випаленим знаком.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Львів, Ягайлоньска 7, І.

343 9—24

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Ґіпотечного на палитациях площі Галицкої коручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якими і всїякі инші прибори оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Вишні іспаньскі на конфітури і до їди, що дня сьвіжо зривані, висилає в 5 клґр. кошиках á 3 К 80 сот. за попереднєю оплатою огородниче заведенє **Д. & С. Венкерт,** Залїщики. 5 7 2—3

Матерії

меблеві, коронкові фіранки, дивани і т. п. поручає по фабричних цінах

В. АДАМСКИЙ

Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, ріг ул. Таньских.

278 (13—13).

Ученик VI кл. ґімназ. глядає лекциї на час вакацій. Ласкаві вголошеня М. S. poste restante Золочів.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і визельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих каменях. Шильди ритовані і литі прасован таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синстуска ч. 14.

Правдивий приятель людскости

удїлить Вам безплатно основних порад в цїли поправленя Вашого положеня, коли тільки подасьте ему свою адресу. Письма слати під: „Edelmut“ an Max Kellner, München, Mitterstrasse 6. 546 5—10

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дреліхи на покритя від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої кодри, покритя від 45 кр. за 521 метр в робітни 1?—30

І. ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника.

Композиції Ярославенка

на фортепян

„Любощі“ вальси по К 1·50. **І. Народний Марш** по К 1.00 продають ся по всіх книгарнях у Львові і в Перемишлі, в Станиславові у Штавдахера, в Чернівцях у Пардінього в Коломиї у Оренштайна.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Священикам і зп. Урядникам продаю на рати, як також і для осіб за потвердженем уряду громадского.

Усяка сплата приступна. Готівкою о 10% дешевше. Наука шиття і гафту безплатно. Цінники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ляврук
Львів, Пасаж Мікеляша.

Повози всякого рода

нові або і переїзджені поручаю в великім виборі, рівнож приймаю старі до направи або до виміни, до перехованя, в комісі до продажі, або куплю за готівку. Рівнож принимаю замовленя до вінчань на елеґантні екіпажі з білими кіньми з цїсарскої стаднини по уміркованих цінах.

М. НАСС
Львів, ул. Шпитальна ч. 28.
191 2—3

Фабрика ґіпсу

і каменя алябастрового
в Колоколині
стация Букачівці

виробляє і розсилає вагонами і поодиноко

Ґіпс мурарский
Ґіпс різьбарский
Ґіпс технічний
Ґіпс для шпиталїв
Ґіпс обірниковий

у Львові можна дістати в більших складах будівельних.

Замовляти можна в фабриці або в торговлї

ЯКОВА МУНДА
у Львові, ул. Трибунальска 6.

Прібки розсилає ся даром і оплатне. — Прошу уважати на марку **Колоколин.** 568 2—5

Під засіви осінні поручає:

ШТУЧНІ НАВОЗИ

І. галицке Товариство акцийне для промислу хемічного
(перед тим Спілка ком. Юлїяна Ваня)
У ЛЬВОВІ
ул. Академічна ч. 8. І. пов.

На жадане висилає ся цїнники відворотно і оплатно. 558 2—10

Оголошенє.

Млин Водний о двохкаменях в добрім стані в 1½ морґовим огородом, садом, вигідним помешканем і всїми будинками господарскими з причини виїзду за границю зараз до продання.

Пошукує ся рівнож здібного **челядника,** евентуально з кавцією, що міг-би сей млин якийсь час провадити.

Відомість: *Твофіль Процишин в Добромили.* 566 2—3

Заснована **1782** Заснована **1782**
Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по уміркованих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всіх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїдженых.

Цінники і інформації висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 31—26

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман
ПЕЧАТНИКАР
Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілї кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пучелком і фарбою, литі надгробні таблиці, числа домів і улиць, відвнаки для лїсних та пільних сторожий і кліщі до пльомбованя мяса.

Переписка руска. 285 10—10

Ч. 838/05.

Оголошенє конкурсу.

Виділ повітовий в Стрию оголошує конкурси на 4 стипендії зі стипендийної фундациї стрийского повіта імени цїсаря Франца Йосифа І.:

1) одну стипендию в квоті річній 240 К для ученика краєвої школи гончарскої в Коломиї;

2) одну стипендию в квоті 220 К для ученика краєвої школи колодїйскої і тесельскої в Камінцї струмиловій, що посьвячує ся колодїйству;

3) одну стипендию в квоті 220 К для ученика краєвої школи колодїйства і тесельства в Камінцї струм., що посьвячує ся тесельству;

4) одну стипендию в квоті 120 К річно для ученика краєвого заведеня садівничого в Заліщиках.

Приналежність до стрийского повіту вимагана безусловно.

Ближші условія можна переглядати в бюрі виділу повітового в годинах урядових а також в зарядах шкіл народних стрийского повіту. Реченець до 20 липня 1905.

В Стрию, дня 20 червня 1905 р.

З ВИДІЛУ ПОВІТОВОГО
Онишкевич в. р. презес.

578 2—2

Якова Більбля & Сина
КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН
у Львівї, ул. Крамівска ч. 4, І. поверх

поручає по дуже приступних цінах повички фракових і англезових убрань, мундурки для студентів, як також всякого рода мужескі убраня після сезону. Полекші в сплатах. Поручени з провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101 7—15

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасїчника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“

а именно по таких цінах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразі коштує:	90	100	110	120	130	140	150	160	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для ґуртівників значний опуст. Коси невдалі приймаю назад або звертаю ґроші. Маю на складї також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритвя.

Цінники висилаю даром — товар лишень за посїпалтою. 38418—34

Без конкуренції

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетах 4¾-кілевих за 14 К франко.

Кава специяльність

надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.

поручає

„Народна Торговля“
У ЛЬВОВІ. 505 9—12

Ч. 54001/905.

Оголошенє конкурсу.

В біжучім роцї буде приниматя ся убогі сироти аж до увінченя 18 року житя, як також дїти опущені, занедбані або на занедбане наражені, а приналежні до одної з громад сего краю на удержане і виховане коштом або при помочи краєвого сиротиньского фонду.

Условія принятя оголошує ся рівночасно в „Ґазетї львівскій“ і за посередництвом Виділів повітових і Магістратів м. Львова і Кракова.

Термін до вношеня подань до Виділу краєвого через властиві Виділи повітові, або Магістрати м. Львова і Кракова кінчить ся з днем 31 липня 1905.

У Львові, дня 8 червня 1905.

556 2—3 *Пьотровский.*

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** рівної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони рівної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґруни. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьмілюю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанем
АНТОНІЙ СЕРАФИН.
70

Аґентів не висилаю.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

У Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, роснйских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір люльок на цигарети, чвотюк, ґроші і спінок в гербом Руси.

Великий вибір бімутерий. 760

По найдешевших цінах. *Без конкуренції.*

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива йшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ,** а такі припоручає у всїх своїх складах 520 8—15

„Народна Торговля“

	знані з доброти	60 цм.	70 цм.	80 цм.
Коси		1 К	1·20 К	1·40 К
Серпи	*ковальскі легкі а зручні по 56 с.*			

Дїти! просїть своїх Вп. Учителїв, Сьвященників, щоби для вас на премію купували образки і Молитвенники в „Сокільскім Базарі“, ул. Руска ч. 1.

Образки 100 штук в цїні від 3·50 почавши.

Молитвенники 1 штука по 40 с. і дорожше.

Вп. Родичі і Ради шкільні обдаровуйте добре учащих ся дїточок образками і молитвенниками купленими в „Сокільскім Базарі“. 561 3—6

Робітня столярско-різбарска

під фірмою:

Антін Оприск

у Львові при улици Красіцких число 7,

приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, меблевого, склепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.

Всї роботи виконую солїдно і по уміркованих цінах.

Вп. Землянів прошу о поперте мої робітні!

289 4—10 З повним поважанем: **Антін Оприск.**

Рух залізничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„	Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„	Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„	Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„	Рави рускої	7·50.
„	Станиславова	8·05.
„	Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„	Яворова	8·18, 4·32.
„	Коломиї	10·05.
„	Рашева	10·35.
„	Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сможього (від 1/5—30/9).
„	Велязя	5·—.

На Підзамче

„	Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15. 10·—*.

Поїзди льокальні.

„	Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„	Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„	Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До	Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„	Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„	Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„	Яворова	6·55, 5·58.
„	Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„	Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„	Велязя	11·10.
„	Рашева	4·10.
„	Коломиї	5·50.
„	Рави рускої	7·30*.
„	Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Жирова, Ясла.
„	Стрия	11·10*.

З Підзамча

„	Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„	Врухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„	Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„	Янова	6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„	Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косяшкі друковані з черешками товстими; поїзди нічні з означені звіздков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі к. к. державних залїзниць, насип Ґаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 136. Львів субота 18 червня (1 липня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатками

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 18 с. на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 30 с. за стрічку.

Революция чи анархія?

Таке питане треба собі завдати, глядячи на те, що нині діє ся в Росиї. В Лодзї кількоденна борба на барикадах, сотки убитих, тисячі ранених, цілий лодзко-домбровский округ в огни робітничої револьти, на Задніпровю і Білоруси мужицка жакерия. Одеса опанована зревольтованими товпами, величезні ей дільниці палають, на улицях кипить борба, в самім місті масакрують ся взаїмно військові віддїли, — збунтовані з незбунтованими, а з порту „Князь Патьомкін", „Веща" і кілька торпедовців вимірили свої зревольтовані дула на місто та грозять бомбардацією, а навіть бомбардують. В Севастополи мало доконати ся щось подібного, в Лібаві бунт кількох віддїлів матрозів, в Кронштадї — военнім порті коло Петербурга — вже кипить. Страшні судороги потрясають величезним тїлищем царскої імперії, вибухи нагромадженого суспільного невдоволеня повтаряють ся чим раз густїйше і частїйше, зливаючи ся в страшний ропіт всеобіймаючої револьти та заливаючи собою чим раз ширші круги. Се, що ми бачимо за кордоном, ся потопа розладу та бунту, своїми розмірами і формами так щось невидане в історії, що анальогії сему дармо би шукати в минувшині инших народів та країв. Перед очима сьвіта доконує ся на тїлї найбільшої деспотиї, яку видало людство, так потрясаючий історичний процес, якого не переживала ще ніодна сьвітова держава.

Нині в Росиї вже не істнує правительство, ні закон і право. Се не правительство, з'орґанізоване, сильне, певне себе правительство, утихомирює бунти, не закон реґулює нині відносини у Росиї, хочби закон чиновницкого абсолютизму — ні. Там борють ся нині навмання, на сліпо, заїло, судорожно і розпучливо дві сили, і фази сеї борби правлять відносинами. Керма внутрішних справ вихопила ся уже з рук правительства, відкинули еї в бік филї скаженого омуту, серед якого лише розлягає ся свист козацкої шаблї, сальви карабінів, грохіт бомб, трескіт пожару та рев і зойки товпи. А в Петергофі дрожить під охороною 50.000 баґнетів видима голова росийскої абсолютної системи, несловний і вічно своє слово міняючий Микола II-ий, наслухуючи з тривогою, чи не зірвав ся бунт фльоти у Кронштадї. Се образ нинїшної Росиї. Усюди безлад, у ріжних центрах Дантейске пекло.

В ріжних кінцях і сторонах Росиї шаліє револьта. Та чи се революция — чи се рух, несучий в собі одноцїльну сьвідомість перестрою та знане его доріг і способів? Здає ся, на жаль — що ні. Хвиля революциї, що видала би з себе новий лад, перестрій і віднову орґанїзму державного, що була би породовими конвульсиями нового житя держави, мабуть уже минула. Сьвідома і вироблена полїтично революция була за слаба, щоби замість старої системи нову, а правительство було за слїпе, щоби піти самому грядучому переворотови на стрічу і заминити его в перестрій, в основну реформу. В рішучий момент показала ся вся нїкчемність і глупота тих, що правлять Росиєю. В їх руках лежало дати Росиї новї форми житя, а з тим і утихомирене. Сего не вчинено, суспільність ошукувано, і нині Росия потапає в анархії.

Так — се, що в Росиї доконує ся, се вже не революция, не розвій, хочби наглий, вперед; се анархія, всесторонний розклад державного орґанїзму, там, в тій великій імперії, де занедбано в час опер[illegible]ий, в[illegible] все розкладає ся, там рвуть ся всякі правні і державні вязи. Дотеперішна система збирає плоди своєї дїяльности — гіркі плоди. Не виведена в час на нову дорогу, Росия зачинає потапати в омутї гри диких сил, ведених лише одною думкою: пімсти і ненависти до тих, що стілько лиха завдавали всїм народам і верствам імперії.

Як се скінчить ся? — Питане надто категоричне, а історично-суспільні процеси надто складні, щоби нині на него мож було здецидовано відповісти. Се однак ще здає ся бути певним, що і нині ще не запізно здержати анархію, зачинаючи основну і серіозну реформу. Нехай нині зійде ся конституанта — розуміє ся: не офіцина царскої камарилї — ся Росия затихне і заживе ще новим житем. Коли се не стане ся, розклад піде далї і фатально випаде не лише для Романових, але і для цїлости імперії, особливо, коли би ще зайшли які міжнародні комплікациї. З становища нашого народу раді би ми, щоби взяла верх перша евентуальність, а Росия, щоби зажила новим житем, в якім і ми могли би свобідно і самостійно жити. Друга — могла би радше обернути ся в нашу некористь, а на користь наших других, відвічних ворогів.

Як бороти ся о рускі школи?

(Проект задля публичної дискусиї).

Зазив філії руского тозариства педаґоґічного в Коломиї до субскрипциї на заложене руского учительского семинаря в Коломиї порушив певно серце і думку кождого тямучого Русина і не можна сумнївати ся, що субскрипция небавом покриє потрібну суму, так що отворене першого року буде можливе не аж з шк. р. 1906/7, але вже зі слїдуючим 1905/6, а то тим більше, що загал руский сам відчуває ту пекучу потребу не тілько з уваги на брак шкіл і учителїв у нас, але і на практики педаґоґічних новомодних висших польских педаґоґів в роді Сроковских при вступних іспитах і т. д. Хоч би се на разї мав бути учительский семинар о зовсїм приватнім характері, обмежений на перший рік науки, то всеж лїпше, ніж жадний, бо бодай може добре приготовити кандидатів до матури. Отже гадаю, нема що відкладати аж на рік. Коли наш семинар буде гарно розвивати ся, то можемо мати всяку запоруку, що до чотирох лїт узискає право публичности, а тогдя і кандидати, що в р. шк. 1905/6 зачнуть в ньому учитись, не будуть потребувати їздити на іспити до инших міст, бо іспити будуть відбуватись під проводом делеґатів, висланих з рамени державної власти шкільної. Отже ходить головно о придбане сил і потрібних фондів. Субскрипцию оголошено, тож забираймось до неї! А коли я позволю собі під розвагу загалу подати додатковий проект що-до придбаня потрібних фондів, то не в намірі перебивати розпочате дїло субскрипциї, але противно, щоби й на будуче забезпечити потрібні фонди на шкільні цїли.

Що правда, я троха вагав ся виступати з своїм проектом, бо у нас ніколи їх не брак, а таки звичайно кінчить ся на самих проектах. Але час не стоїть, а время чимраз лютїйше; тож най іде думка у сьвіт межи люди. Ось в чім річ:

Мають Чехи своє товариство „Matice skolska", Німці свій „Schulverein", Поляки „Towarzystwo szkoły ludowej", а у нас одиноке руске товариство педаґоґічне, що має на метї піддвигнути руске шкільництво і отвирати школи, працює по силам та при невеликому числї членів і недостачі фондів ледво удержати може ті школи, які доси заложило. Правда і наше товариство педаґоґічне моглоби і десять разів більше членів мати, коли би крім людий, що стоять ближше школи і виховання, могло пригорнути до себе весь руский загал. На мою гадку добре було би завести категорию „членів спомагаючих, що платили би по 1 коронї річно, котрі отримували би карту приналежности до товариства і щорічний докладний звіт про поступи в розвою товариства, щоби кождий знав докладно, яка користь вийшла з его корони, та высказували би свої бажаня видїлови чи загальним зборам товариства, не виливаючи зовсїм на фахову педаґоґічно-наукову сторону житя товариства. Колиж би се не було можливе, то покликати би до житя орґанїзацию, котрої головна цїль була би опіка над рускими середними школами тов. педаґоґічного через достарчене потрібних фондів на шкільні цїли і спомагане заходів коло закладаня і удержаня наших шкіл.

Кождий сьвідомий Русин без ріжницї стану повинен собі мати за обовязок належати до того товариства, тим більше що річний даток 1 корона нїкому не буде за тяжкий. Се моральний обовязок кождої одиниці і кождої институциї підтримати товариство з такими благородними цїлями. А і для церкви річ великої ваги, щоби просьвіта ширила ся скрізь межи вірними, так що епископскі ординарияти в інтересї самої церкви мусїли би з почуття обовязку і ваги задачі се товариство підпомагати. Най кождий інтелїґентний Русин і Русинка відложить річно 1 корону на ту цїль, а кождий сьвідомий селянин і міщанин патриот радо учинить то само, бо буде видїв нагльдно овочі і користи того громадяньского дїла. Наші институциї, товариства, брацтва церковні, читальні, крамниці і т. д. зроблять те саме.

Як тілько гадка приймесь у загалу і таке товариство повстане, то можна надїятись на певно, що як не в сім і не в другім, то певно в третім році товариство буде числити 100.000 членів. Тогди маючи річно забезпеченого сталого доходу 100.000 корон, можна буде отвирати і удержувати школи, ширити науку межи широкі маси (курси анальфабетів) без потреби огладатись на датки і наприкрятись просьбами о них і о поміч. Загал сам се зробить і кождий член буде мати за обовязок придбати з десяток других. Кождому буде се вигіднійше, бо 1 К кождий дасть без ущербу для себе; і так малими датками здвигнемо наші школи і моральну духову силу руского народу.

Та заложити товариство не трудно; тілько щоби воно устояло ся, розвивалось і сповнило свою задачу, треба не тілько зрозуміня его ваги в широких кругах інтелїґенциї і народних мас, не тілько реклами і одушевлення, але передовсїм також д о б р о ї о р ґ а н ї з а ц ї ї. Русин дасть радо свою вкладку до товариства, тілько щоби він не потребував думати о писаню переказу, відсиланю гроший, о кореспонденциї з видїлом товариства і т. и. До тої точности ми ще не так скоро дійдемо. Та сему можна зарадити. Товариство в кождій місцевости має свого довіреного відпоручника чи аґента, що має у себе книжку місцевих членів; він приймає вписи нових членів провізорично і полагоджує кореспонденцию, доставчає членам карти приналежности, звіти з ужитя грошей, з розвою товариства, пару разів до року відповідно до умови з членами інкасує від них членські вкладки за тямчасовими посьвідченями, і доручає їм посьвідчена оплати з видїлу. І справа не була би зовсїм така трудна до переведена, а у живої суспільности вона зовсїм можлива до зреалїзованя. Тож подумайте над сим проектом Ви передові труженики на ниві народного житя і просьвіти, Ви рускі родичі, що нераз покидаєте голови від тяжких дум над вихованем і будучностию своїх дїтий; а ти, дорога молодіжи, що нераз тяжко відчуваєш на собі руку недругів твого рідного народу чи то в женьских чи мужеских школах, одушеви своєю сердечностию всїх тобі близьких до сьвятого великого дїла!

Дорогі земляки! колись нашим предкам приходилось нераз „одностайне стати" на ворога, то чи ми тепер не змогемо стати одностайно до культурного мирового дїла, щоби придбати золоті скарби науки і живим і грядучим молодим поколїням, щоби вони зазнали красшої долї у сьвіті инших народів, ніж їх діди і батьки. Тож на разї поможім через виплату субскрипциї заходам філії педаґоґічного товариства в Коломиї около заложена учительского семинаря і подумаймо про будуче, щоби почате дїло не скінчитось на одній Коломиї, але розвивалось і огорнуло весь широкий простір рідної земї.

Покажім не в однім відорванім випадку силу і енерґію народну, але піддержім і на будуче бодрість духа народного, бож знаємо, що в нас самих наша сила і лише се наш тревалий добуток, що самі собі поставимо. Нині не встане ні великий князь Володимир ні Ярослав, щоби закладати школи для рускихдїтий; не встануть гетьмани, щоби дбати о висшу науку для свого народу; не знайдесь і другий митрополит Могила, щоби заложити і подбати о руску академію. Чужі-ж наші верховоди дбають лише о наш податок гроша і крови, а наших культурних потреб знати не хочуть. Та цїлий народ, той закований велит, будить ся і встає і сам своєю невмираючою силою двигнесь і поставить величні заборола для свого духового житя.

Тож звертаюсь до Вас і до других поважних Русинів тружеників у Львові та по краю з просьбою, взяти сей проект під розвагу і не гаючись, чим скорше его зреалїзувати, а всїх П. Т. дорогих земляків, що годять ся з моєю гадкою і готові приступити до маючого ся заложити товариства, прошу обявити свою згоду і по змозї слати по 1 К вкладки на цїль нашого будучого товариства поки-що в депозит нашого найстаршого просьвітного товариства „Просьвіта" у Львові. Не сумнїваю ся, що численні зголошеня найлїпше задокументують потребу заложеня такого товариства.

И. Р.

Нова українська партия.

V.

Кожде полїтичне сторонництво у нас, коли тілько хоче бути справдї народним, то в стоятн не на одиницях а на масах, мусить мати подвійний характер — національний і социальний. Той подвійний характер наших сторонництв виливав вже з нашого полїтичного положеня, з нашої суспільної структури. Ми — народ хліборобів і пролетариату, а инші клясн суспільности, що живуть на нашій території, в або чужі і нам ворожі, або винародовлені. Крім мужицтва і робітничого пролетариату остає ся нам еще всього на всього тонка плївка духовної і сьвітської інтелїґенциї, та сі верстви нашої суспільности так слабкі і нечисленні, що на них самих не можна оперти ніякої, навіть — як се доказує судьба тзв. „нової ери" в Галичині — опортунїстичної полїтики. З такою нечисленною і на всї боки зависимою інтелїґенциєю вїхто не числить ся і вона сама набирає сили і ваги доперва тодї, коли ей по ре народ, значить, коли вона потрафить зорґанізувати і станути на чолї народної маси і з тою масою явити ся до бою на полїтичній шахівници. Длятого кажемо, що наші сторонництва, побіч характеру національного, мусять мати еще характер социальний, значить ставити в своїх програмах також домагання социяльні, і то такі, які були-б в силї порушити масу і коло сего социяльного стягу зорґанізувати нашого селянина і робітника, наш тзв. демос до полїтичної боротьби. Та сей постулят социяльних змагань не в виключним категоричним імперативом нашої, української полїтики — він в таким же вимогом сторонництв і у других народів, від коли полїтика перестала бути привілеґією одиниць, а перейшла на маси, і від коли на полїтичній аренї явились не авторитетні, наділені у власть одиниці, а цїлі класи і суспільні верстви. Нині всюди, не тільки у нас, треба видвигати кличі социяльні, треба говорити зрозумілою мовою якихось матеріяльних інтересів, коли хоче ся мати силу і коли полїтична акция, будь вона поступова чи реакційна, не має загирити ся і занидїти наслїдком полїтичної анемії.

Але у нас, Русинів-Українців, є еще другий момент, не чисто тактичний, який промовляє за тим, щоби в програми наших партий вводити також домагання натури социяльної. Сей момент — то огляд на ролю, яку социяльна боротьба мусить відгравати в судьбі нашого загально-народного, національного питаня. У нас національне питане лучить ся есенціонально з квестиею социяльною, лучить ся так, що борба о краще житє-буте народних мас є заразом борбою о зріст нашої національної справи — і навпаки: зріст нашого національного вплнву і наших народних прав можливий лише з рівночасною підоймою народної маси на висший степень культури та социяльного і полїтичного істнованя. На нечисленній і зависимій рускій ін-

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
при ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИНА ч. 3
поручає
Постійні ціни фабричні. Цінники на жадане. Постійні ціни фабричні.
Плащі і пелєрини неперемакаючі.
Непереманаючі плахти.
Кальоші петербурскі.
Ґумові ванни в ріжних величинах.
Дивани, хідники і рогожі з лїнолєум.
476

тенції не збудує ніякої української держави, ні навіть самоправи в тісних межах якої-будь, хоч би куцої автономії; але ми станемо повними панами в нашій хаті, коли наше мужицтво і робуча верства дійде до політичних прав, коли маса, основа нашого народу стане дійсним розпорядчиком і господарем на нашій землі. А се значить, що ми не тільки тому мусимо видвигати соціяльне питаня, аби не бути офіціярами без армії, значить з чисто тактичних взглядів як у других народів, аби мати в ким і чим бороти ся, але також тому, що без прав українського демосу нема і української нації, без двигненя українського простонародя до культури і власти нема також розвязки українського питаня.

Так отже, рекапітулюючи сказане, ми мусимо і до наших політичних сторонництв, о котрі нам на раві головно розходить ся, прикласти тоту саму мірку: розглянути їх в двох напрямах — так що-до їх національного ідеалу як і їх соціяльних змагань. Ми мусимо роздивити ся, що вони хочуть для українського народу яко нації, а відтак, як вони ставлять ся до інтересів українського демосу, до его культурних і політичних, а поперед усего до его материяльних потреб.

Заразом мусимо однак зробити еще одно формальне застереженє: Ми поставили питаня, яке є взаїмне відношенє українських партий до себе, чи вони є потрібні і котрі, а зглядно — яка повинна бути у нас партийна орґанізация. Аби на се питанє відповісти, треба поперед усего відповісти на два засадничі питаня: Чи мають сі сторонництва який спільний політичний ідеал, а дальше, коли у них такий спільний ідеал есть, чи нема між нами і таких діфференций, таких ріжниць, які вдуку робили-б немокливою і які оправдували-б істнованє кількох партий яко окремих орґанізаций. Бо очевидна річ, коли нема спільного ідеалу, то злука взагалі неможлива — по друге, коли помимо спільного ідеалу є якісь засадничі ріжниці, то злука також не можлива і не повинна бути — але по трете, коли є спільний ідеал а нема засадничих ріжниць, з виїмкою хиба ріжниць дрібних другорядного значіня, то і окремі партиї не повинні бути, а всі ті елементи, на раві розбиті, повинні представляти одну орґанізацию. Коли отже ведемо річ в наведеним напрямі, то наша льоґічна „маршрута" представляє ся ось-як: Ми мусимо поперед усего всі українські партиї розглянути з подвійного становиска: зі становиска 1) національного і 2) соціяльного ідеалу — а відтак, при обох категоріях дотичних справ питати ся, чи між українськими сторонництвами істнує спільний ідеал та чи істнують між ними якісь засадничі діфференциї, чи ні. Доперва розглянувши річ з того становиска ми будемо також в змозі відповісти на наше головне питанє та дійти до якихось ясних і твердих конклюзий.

Починаємо нашу аналізу від національного ідеалу — значить від тих основних домагань, які ставлять українські партиї в справі українського народу яко цілости, або иншими словами українського суспільного орґанізму яко нациї.

В тім напрямі мусимо з гори сконстатувати, що всі чотири українські партиї названі нами національними, мають спільний ідеал — а се ідеал правно державної независимости українського народу. Сей ідеал є у всіх новоорґанізованих українських партий: у партиї національної (НУП), демократичної (УДП), радикальної (УРП) а навіть і революційної (РУП), що по всіляких теоретичних екстраваґанциях вважала вкінци також за вказане видвигнути ідеал автономії російскої України, напечатавши мабуть задля сего свого найновійшого звороту проект нової програми в послїднім числі свого партийного орґану з явно націоналїстичною закраскою. Постулят независимої України не висказаний однак у всіх названих партий однаково: зовсім ясно і виразно висловлений він лише в енунцияциях Української національної партиї і в програмі партиї радикальної. Партия революційна (РУП) і партия демократична скривають его поза постулятами хвилї, поза домаганями, які ставлять обі партиї тепер, з огляду на істнуючі вже держави а іменно державу російску, скриваючи постулят української независимости поза неясний постулят „національної автономії". Так прим. партия укр. демократів виходить в мотивах до своєї програми з гори від сучасного положеня російского царства, яке вимагає основної реформи — між тим, коли партия революційна пише в своїм „Проекті програми", виробленім ей-ж центральним комітетом ось-що: „Признаючи цїли і тактику міжнародної соціяльної демократиї рев. укр. партия в інтересах класової боротьби пролетаряту України і инших частий російскої держави домагаєть ся: 1) Демократичної республїки, висша державна влада в котрій у всіх міжнародних і тих внутрішних справах, що торкають ся людности всеї рос. держави, належать одному вибраному законодатному зборови народних представників; 2) Автономії України з окремим представницким соймом, котрому належить законодавство з тих внутрішних справах, які торкають ся лише люду, що мешкає на території України". Як бачимо отже, партия революційна українська (РУП), рівно як і демократична, не висказують ся вовсім про те, що мало-б наступити, як би взагалі Росиї в теперішнім ей складї нестало, а се є явним delictum omissionis в заявах сих партий, хоч нема сумніву, що консеквентно беручи, автономія України мусїла-б тоді визвансувати на повну независимість українського народа, значить: на повну его державну самостійність. Рев. укр. партия находить ся однак еще очевидно в тім теоретичнім баламуцтві, в якім находять ся всі партиї, що запозичають собі у соціяльної демократиї становиско „класової боротьби пролетаряту", а хочуть чи мусять до сего причіпити і квестию національну. Через таке баламуцтво і в мотивах програми українських революціонерів фіґурує постулят автономії України яко постулят „в інтересах класової боротьби пролетаряту", хоч нема сумніву, що між одним а другим домаганем нема ніякої звязи і автономія України прищеплена до „інтересів класової боротьби" — як то кажуть — „ні пришивши ні приставши". Класова боротьба пролетаряту се боротьба о виключно класові інтереси всіх робітників, а в такім разі постулят національний тут ні при чім, бо він як-раз ріжнить пролетарят всіх наций, між тим коли стоячи на становиску класовім треба домагатя ся солїдарности усіх робітників, без огляду на національність і їх національні „сепарастичні" та роз'єднуючі змаганя. Як отже рев. укр. партия погодить інтереси класової боротьби з автономією України се вже ей тайна — така сама, як і теоретична еволюция цїлої тої партиї від ей заснованя, що зачавши „Переяславским договором" і „Самостійною Україною" перейшла відтак до космополїтизму і чисто класової боротьби, аби post tot discrimina rerum получити одно з другим і вкінчити свою теоретичну блуканину неясною автономією України „в інтересї класової боротьби — неозначеного також близше (чи і московского та польского?) — пролетаряту.

(*Дальше буде*).

Революция в Росиї.

Похорон Омельчука відбув ся в пятницю пополудни. Домовину несли товариші убитого, матроси з панцирника Патьомкіна. На чолї походу ішли сьвященники. В похоронї взяла участь тьма народу. По дорозї, котрою ішов похід, не було видко ні полїциї ні війска. Омельчука похоронено на військовім кладовищи. Коли по похороні товариші Омельчука вертали до порту, арештовано їх, але на даний з міста знак, Патьомкін зачав стріляти на порт; наперед дав два слїпі стріли, а відтак оден острий, котрим знищив якийсь приватний будинок. Боячи ся, щоби збунтований панцирник не збомбардував міста, власти увільнили арештованих. Патьомкін мав мало харчів і муніциї, отже стероризував ріжні транспортові пароходи в порті, так, що вони прислали ему одно і друге. Говорять, що комендант порту, щоби уратувати місто від бомбардациї, заявив що віддасть ся обсадї Патьомкіна яко заручник.

В Одесї через цїлий день товпа народу била ся з військом. Коли вечером ішов через місто демонстрацийний похід, оден поліцийний жовнїр візвав козацку патролю, щоби заступила демонстрантам дорогу. Офіцир і козаки не послухали. Козацкий віддїл прилучив ся до демонстрантів і рушив на чолї походу. На розї одної з улиць появили ся жандарми. Козаки добули шабель і кинули ся на жандармів. Розпочала ся страшна січа, в котрій вирубано всіх козаків. Убито звиш 1000 осіб, в тім богато жінок і дітий.

Зревольтоване населенє Одеси через цїлу пятницю, цїлу ніч на суботу нищило все, що лиш дасть ся знищати. Повстанцї тягли містом з смолоскипами, нафтою, бензиною і бомбами і підпалювали все, що лиш дало ся підпалити. Знищено бюра і магазини трех найбільших транспортових товариств. Центральний дворець зелїзничий, збудований перед 14 роками коштом 2 міліонів рублїв, здемольовано. На березї моря спалено маринарску церков і 7000 тон дубових порогів зелїзничих. Нові зелїзничі магазини і резервоари нафти підпалено. В цїлім містї чути без перерви сальви, поодинокі стріли і експльозиї бомб. В пятницю рано відвезено на кладовище кілька ваґонів трупів. Над берегом знищено всі торговельні доми, при чім вимордовано богато грецких купців. В порті спалив ся кружляк охотничої фльоти Саратов. Страти обчислюють на 100 міліонів рублїв.

Коли цар довідав ся про події в Одесї, зразу побліднї і дрожав на цїлім тілї, відтак впав в шалений гнїв і казав збунтовані кораблї знищити і затопити. До сенату видав цар слїдуючий указ: „В цїли запевненя безпеченьства і здавленя заворушень в Одесї, уважаю за конечне завести в містї і одеськім окрузї военний стан і поділити команданта одеского округа военного правом начального команданта війск, в цїли удержаня державного ладу і публичного спокою".

Оголошенє военного стану в Одесї товпа привитала криками і вела дальше дїло знищеня.

Баламутні і суперечні суть вісти о чорноморскій фльотї, котру з Севастополя вислано в цїли знищеня Патьомкіна і здавленя бунту в одеськім порті. Після одних вістий, ся фльота еще не приїхала до Одеси, бо на чотирох ей кораблях матроси збунтували ся так само, як на Патьомкінї. Після иншіх вістий чорноморска фльота вже приїхала до Одеси, але два ей кораблї прилучили ся до збунтованого Патьомкіна. При тій нагодї два военні кораблї мали пійти на дно. Одна депеша доносить, що комендант чорноморскої фльоти, віцеадмірал Кріґер вже затопив Патьомкіна.

(Телеґрами.)

Лїбава. Збунтовані матроси лїбавского ґарнїзону підпалили арсенал і будинок місцевої команди.

Петербург. Тут потерпають, щоби не збунтували ся і не прилучили ся до революціонерів матроси кораблїв, що стоять в Кронштадтї. О подіях в Одесї не оголошено ніяких депеш, а мимотого матроси в Кронштадтї суть дуже добре поінформовані о тім, що стало ся. Якби вони збунтували ся, то в самім Петербурзї могла би вибухнути революция.

Льондон. В Лїбаві збунтувало ся шість компаній матрозів. Зареквірировано військо. Прийшло до завзятої борби. Матрозів розігнано, але матроси всіли утечи з оружем.

Петербург. В правительственних кругах зновь порушено справу прискореня праць над проектам загальної амнестиї, котра має бути оголошена рівночасно з скликанем народних репрезентантів. В той спосіб — ґадають — усуне ся дискусию над відвічальностию ріжних осіб за події послїдних часів.

Кронштад. Кілька тисячів портових робітників застрайкувало. Заворень еще не було.

Петербург. В цїлій ериванській ґуберніï і в округах севастопольскім і николаївскім оголошено военний стан.

Лодзь. До четверга арештовано 329 членів тайних орґанізаций. Вчера арештовано до 200 осіб під закидом, що брали участь в знищеню монополевих складів і в будованю барикад.

Сосновець. Страйкарі вигнали вчера з фабричних бюр всіх урядників. Під Зомбковіцами робітники пробували висадити в воздух величничий міст, але тілько не значно ушкодили его, так що рух розпочав ся на ново по 4 годинній перерві.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Війна.

Льондон. Дневники доносять, що японьске правительство замовило в Анґлиї два нові кораблї военні.

Токіо. Японцї видобули в води затопленій під Порт-Артуром панцирник Пересвет.

Петербург. „Правит. Вѣст." заявляє, що в мировых переговорах не наступила ніяка перерва і що вони поступають наперед. Жадна носта правительства Унії не лишила ся без відповіди.

Фінляндия.

Петербург. В наслїдок військової ради фінляндский округ військовий буде розвязаний а становище команданта фінляндских військ знесене. Кріпости і військові інститути будуть прилучені до петербургского округа військового. З фінляндских військ буде утворений 22 корпус російскої армії.

Угорска криза.

Будапешт. В найблизших днях мають розпочати ся переговори між короною а коаліциєю на підставі концесий, які корона наміряє признати. Февраристи на вчерашній авдиенциї порушив гадку, що повинно розходити ся о вишукане відповідної форми, в якій не була би нарушена повага монарха. Говорять, що першим з політиків, котрі будуть покликані, має бути Кошут. Февраристи мав письменно запросити провідників опозиційних сторонництв на конференцию, в цїли усуненя істнуючих ріжниць.

Мароко.

Париж. Президент кабінету мав вчера передати німецкому амбасадорови ноту, в котрій заявляє, що годить ся на міжнародну конференцию в мароканьскій справі, однак з сим застереженем, що Німці зложать декларацию, котра годить ся з попередними умовами. Як прийде до порозуміня, то франпуско-німецкий конфлїкт буде до тиждня полагоджений.

Скандинавщина.

Християніа. Супротив поголосок о мобілізациї в Норвеґиї і рухах військ, міністерство війни оголошує, що сі вісти суть цїлком неправдиві і що відбувають ся лише звичайні річні вправи.

НОВИНКИ.

— **Ц. к. податковий уряд в Камінцї струм.** — чи вшехпольска аґентура? З Камінки струм. пишуть нам: Стороны, що мають яке-небудь дїло до уряду податкового в Камінцї від довшого часу наражені на безконечне чекане на п. касиера Яжину. Пан сей приходить до бюра годину або й пізнїйше, як зачинають ся години урядові, а прийшовши не забирає ся до повненя служби, за яку бере платнї, а залагоджує справи, які з урядом податковим не мають нїчого спільного. О се справи „Spółki spożywczej" і „Towarzystwa szkoły ludowej". Одному з інтересованих до уряду податкового трафило ся на столї пана касиера намість книг касових бачити цїлу масу переписаних листів з запрошеньями на „walne zgromadzenie spółki spożywczej", а побіч запрошень кілька пушок бляшаних з написями „Tow. szkoły ludowej". Так отже каса уряду подат. є лише pro forma касою, а в дїйсности се вшехпольска аґентура. І се уходить сему панови безкарно, до него приходять рїжні, „меценасї, консиліяже" на конференциї і без ніяких скрупулів баланують цїлими годинами, не зважаючи що сторони чекають на полагоду свого дїла і не можуть ей діждати ся. Горожани камінецкі і окольничні звертають ся отсею дорогою до п. президента краєвої дирекциї скарбу з просьбою, щоби пригадав каспирови его обовязок додержувати годин урядових і пильнувати бюрової праці, та не приневолював сторін, щоби до кінця тратили терпеливість... А щоби і п. президент не мав докорів совісти, що пожарає чоловіка за „błahostkę", ми пригадаємо ему, як в таких разах поступають з урядниками Русинами. В таких разах? Ні, такі случаї у урядника Русина навіть не трафляють ся, але в разах, коли він сповняючи сумліно свої урядові обовязки, захоче в вільних від бюра хвилинах заняти ся чим-небудь, що не є в програмі Ягайлоньскої ідеї! Які кари на него не посиплють ся тоді! Їх не списав би на воловій шкірі. Тимчасом каснер п. н. уряду податкового в Камінцї струм. п. Яжина занимає ся політикою і то підчас урядових годин зі шкодою для публики і се від кількох вже місяців уходить ему безкарно. А може в той спосіб доробляють ся сей пан — аванси? — *Інтересовані.*

— **Его Ексц. Митрополит** виїзджає в нинїшним днем на довший протяг часу за границю.

— **До відомости Митрополичого Ординариата.** Пишуть нам: Як довідуємо ся з певного жерела, зарядили військові власти на день 7 липня, в сьвято рождества св. Івана, головні вправи в стріляню для 15 полку. З огляду, що сей полк в двох третих частях рекрутує ся з Русинів, просимо Високопреосьвященний Ординариат, щоби зволив віднести ся до головної команди з увагою, що се сьвято є у нас рівнозначне з иншими сьвятами. Додамо, що минувшого року відбували ся рівнож в се сьвято такі самі вправи. — *Русин.*

— **До характеристики наших власти.** День 28 червня призначений на заупокійне богослуженє бл. п. цїсаря Фердинанда I. Отже в сей день дрогобицке ц. к. староство повисилало по повіті лїкарів для щіпленя віспи, приказуючи рівночасно учителям бути присутними при щіпленю. Чи тим непошановањем жалібного сьвята цїсарского дому хоче власть показати свій польский характер? — *Х.*

— **Лист з Прус.** Дорогий Камрате! Пишу тобі, що я в ласки Бога здоров, котрого здоровя і тобі жичу. Я тут роблю під землев, робота гуртова, за 10 годин може заробити 15 і 18 шусток і 2 банки на наші гроші. Обід, снїданє і вечеря коштує 6 шусток на наші гроші, більше не можна проїсти як 1 марку. Кождий має свое досконале ліжко, шафу на мундур, цімбри файні, а як прийде від роботи, кождий має іти до лазні до купелї і перебрати ся у чисте шмате, бо ту всьо дуже чисто має бути. Робітників ту є поверх 3.000 всякого роду. — *Никола Лесюк*, з Іспаса.

— **Нещаслива пригода трафила ся** при будові костела в Волосові. Майстер будівельний, Гуцул з Косівщини, упав з руштованя так нещасливо, що поломив собі майже всї ребра, обі руки й ногу. В наслїдок сего побитя нещасливий до кількох годин закінчив житє.

— **Вплив музики на спіймані звірята.** Дуже цїкаві спостереженя поробив всюдиот Ф. Бакер, розслїдкуючи вплив музики на спіймані звірята. Досліди робив він в сей спосіб, що вечірними годинами приграваў їм на скрипках. Пума не любить музики. Як довго дослїдник грав тихо і спокійно, він розтягав ся, клав голову між лапи і прислухував ся. Але коли музика стала голоснійшою, він махав нервово хвостом, наставляв вуха, вставав і бігав сюди й туди. Ягуар спавав при голосній музиці під стелю, але спокійна музика угихомировала его. Коли музик відходив від клїтки, ягуар витягав за ним через крату свої лапи з схованими пазурами і робив таке вражіне, наче-б хотїв его затримати. Леопарди зовсім на музику не реаґували. Одна львиця з трема молодими вразу показувала цїкавість і занепокоєне. Коли дослїдник, не переставучи грати, став відходити від клїтки, усї четверо перейшли на сам край клїтки і поупадали ся, та коли він повернув слухали уважно музики нагідної. Коли-ж він став грати скорий танець, молоді почали весело скакати. Дві гієни сховались в найдальший куток клїтки та хотїли втїкати через крати. Малпи показували ся більше зацікавленими як зворушеними. Лише одна мала полуднево-американьска малпа була дуже утїшена, головно танцями. Ей клїтка була зі скла, тому вона прикладала цїкаво ухо до шпари між стїною а дверми. Коли музик відходив, бігла вона за ним, кілько позволяла клїтка. Те саме робили й більші малпи, що засїдали півколом в тій части клїтки, що лежала найблизше музика. Вовки в прерий видавили зараз за першим звуком з своїх нор, з разу бігали неспокійно, а відтак сїдали кругом довкола него і заховували ся спокійно. Коли перестав, всї вближали ся до него і сягали за ним лабами, начеб хотїли сказати, щоб ще грав. Коли вертав, вовки прибирали давнїйшу поставу і спокійно слухали. Вони анї одного тону в себе не видавали, підчас коли иньший вовк вив на цїле горло. Се повторяло ся кілька разів. В загалї більше подобав ся звірятам музика тиха і лагідна, як голосна і скора. Самиці більше на музику вразливі як самцї.

Збори і засіданя.

Заходом українсьної перемиської молодїжи відбуде ся дня 7 липня 1905 в Перемишлї в день рождества св. Івана Хрестителя о годині 12 в полудне в салї „Народного Дому" хлопске віче. Всїх сенян перемиской землї просимо явитись на тім

віч у як найчисленнійше. — За комітет *І. Боцюрків* канд. адв., *П. Войтович* канд адв.

Дня 10 липня с. р. (в понеділок) о годині 1-ій сполудня відбуде ся віче в Волшівцях, а дня 11 липня (ві второк) о год. 1-ій сполудня відбуде ся віче в Бурштинї. Примічає ся, що через часті дощі опівнили ся роботи на сіножатях і тому дня 22 червня в Бурштинї задля малого числа селян (до 140) не відбуло ся віче а лишень довірочна нарада за запрошеном, де рішено скликати еще раз віче в Бурштинї на день 11 липня. Просить ся запамятати собі терміни тих віч і численно прибути, бо особних запрошень не висилає ся. — Всї руські часописи вволять повторити се оповіщене. — *Від организації повітової в Рогатинщинї.*

Видовища і забави.

Завтрішна прогулька на Чортівску скалу заповідає ся вельми численно. Просимо учасників точно примінити ся до поданих наши у вчерашнім „Дїлї" заміток, а передовсїм не спізнити ся. — *Комітет.*

Дня 7 с. м. відбуде ся заходом української перемиської молодїжи великий концерт. Програму подамо в слїдуючім числї. Білетів вступу можна скорше набути в Народній Торговли. — За комітет: *І. Боцюрків* канд. адв., *Петро Войтович* канд. адв.

Бібліографія і

— **Економіст ч. 6.** містить: Як господарили і господарують по рїжних сторонах і чи потрібна нам господарска наука. — Молочне господарство а годівля худоби. — Економічний стан росийского селянства. — Чому наших селян не пускають на заробки і як проти сему боротись. — Дещо про торфові спілки. — Селяньскі бурси. — Про податкові полекші для селян. — З подорожий по Італії. — Нітраґіна (про вікрите проф. Море, за яке була згадка в Дїлї — *пр. „Дїла"*) — Вісники. — Новинки.

— **Учитель ч. 12.** Зміст: Що скорше, чи реформа підручників, чи реформа планів шкільних? — Кілька хвиль з життя Шімера і Гетого в р. 1801 і 1802. — Розвій і поступ на нивї народного шкільництва у Львові в р. 1903/4. — Про буквар. — Ювилей двайцятьпятилїтної працї посла Єротея Пігулика. — Наука стилю практичного для доповняючих курсів рільничих і науки доповняючої. — Новинки. — Оголошене. Додаток: Нинїшна ґеоґрафія. (Продовженє).

Ц. к. Дирекция зелїзниць державних.

Ґазета Львівска з дня 1 липня с. р. оголошує розписане оферт на доставу для ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові цьвяхів до значеня порогів, розличних лопат і рискалїв, знарядів для консервациї зелїзниці, зелїза вальцованого, бляхи, сталї, пружин і розличних виробів з зелїза.

Реченець до вношеня оферт уплива 20 липня о год. 12 в полудне.

Ближші условія доставы і формулярі оферт можна дістати у вище згаданій ц. к. Дирекциї.

— **Не бувале!** Не одному випаде що написати до знакомих, та не має народної картки — у иншого є картка, але не має народної марки. Щоби сему запобічи відступив Народний Комітет Сокільскому Базареви продажу народних марок а той наліпляє на перепискі листки (давнїйші льоси фантової льотериї Сокола) і продає їх нечувано дешево, бо картку враз з 2 народними марками за 4 сот. продає за 8 сот. — І дешеве і практичне. Замовленя на такі картки з образками з нашої козацкої минувшини просимо слати до Сокільского Базару, Львів, Руска 1. — *Народна Канцелярия.*

— **Спілка для господарства і торговлї в Перемишли** оголошує, що в найскоршім часі вишле свій осінний цїнник навозів і просить під окликом „Свій до свого" замовляти штучні навози лишь в спілцї, котра дає повну запоруку за доброту навозів. Рівночасно з цїнником штучних навозів розішле дирекция спілки поученя о значінню і способі ужитя пашного вапна Бартеля, котре товариство має на складї; заразом управнає дирекция о скорі замовленя навозів, щоби могла їх в своїм часї доставити. При сім заявляє дирекция, що при вище процентовій томасинї дає від цїн фабричних 20 К опусту на кождім ваґонї. — *Дирекция.*

— **Видавництво „Молодїжи"** просить ще раз уклінно всїх Вч. оо. парохів, котрі ласкаво приймили книжочки про алькоголїзм, аби вволили як найскорше надіслати гроші (1 кор.), позаяк наближаєсь реченець вирівнаня рахунків піврічних в друкарнї. При сїй нагодї прошу не забувати і на місячники, та надсилати рівночасно передплату. — За видавництво *Евг. Мандичевский.*

— **Конкурс:** на принате 40 учениць до дївочої бурси в Коломиї на рік шкільний 1905/6. Оплата місячна виносить 20 кор. і 1 кор. на пране з гори. Кожда ученица має мати 6 сорочок і прочу відповідну скількість бїля, 4 простирала, 4 пішевки, 4 ручники, 3 суконки (з сих одна темно-сива або темно-ґранатова), сїнник, подушку, ковдру і коцик до накриваня ліжка. Зголошеня просимо надсилати на руки А. Сроковскої, настоятельки бурси, ул. Гетьманьска, дім д-ра Кульчицкого. До поданя треба долучити: 1) добре свідоцтво шкільне, (хижі не будуть увзглядненї), 2) свідоцтво убожества, 3) свідоцтво лїкарске, 4) декларацию родичів або опікунів, що муть точно з гори за удержане платити. — За видїм товариства „Руский Жіночий Кружок": *Дарія Гаморакова, М. Саюварева.*

— **Видїл „Товариства опіки над інтернатом для кандидатів ц. к. семинариї учительскої"** в Самборі, оголошує конкурс в цїли обсади 100 місць вільних в інтернатї. Приняті кандидати отримають поміщене, удержане, опал, пране, свїтло, опіку лїкарску і педаґоґічну; піддати ся однак мусять услівям поданим в конкурсї і реґуляминї домовім, приписаним для інтернатів учительских. Кандидати III і IV року приняті вістануть без доплати, тілько за побирану стипендию педаґоґічну, ученики II року за доплатою 4 К, в першого року за доплатою 8 К, а з курсу за доплатою 10 К, місячно до побираної стипендиї. Кандидати I і II року в поступом відличним вільні суть від доплати. Всї кандидати приняті до інтернату мають безуслівно зложити при вступі 26 К, а то: 10 К, яко оплату за половину липня (понеже за сей місяць не побирають стипендиї), 12 К. на видатки шкільні, 2 К. на лїкаря і 2 К. на інвентар, рівнож виказати ся, що мають приписане число бїля і иншого реквізитів, яко то: молитвенник, 6 пар бїля, 6 простирал, 6 пошевок, 6 ручників, 6 хусточок до носа 2 пари обувя нового, 2 убраня і пальто зимове, заголовок, гребінь, щітки, ложку, виделки, ніж і скрипки; бїле має бути значене. — Подання заосмотрені в залучники яко то: посїдне свідоцтво шкільне, декларацию родичів, потверджену через власть громадску, на підставі котрої зобовязують ся до правильної доплати з гори що місяця після вище поданих условій, належить вносити найдальше до 18 липня с. р. на руки Дирекциї ц. к. семинариї учительскої в Самборі. Чужі мають долучити метрику хрещеня і свідоцтво убожества. Теперішні питомці інтернату, котрі відповіли вимогам реґуляминy і виказують ся поступом в науках і доброю нотою в обичаїв мають першенство. — Подання компетентів чужих, котрі мають бливше до инших семинарий учительских не вістануть увзгляднені. — *З Дирекциї ц. к. семинариї учительскої муж. в Самборі.*

Конкурс.

Видїл філії руского тов. педаґоґ. в Станиславові подає отсим до відома, що на рік 1905/6 прийме до бурси 56 вихованців, що ходити муть до ґімназиї, школи реальної, семинариї і шкіл народних.

Условини приймленя:

1) Отець чи опікун вихованця має бути членом тов. педаґоґічного.

2) За удержане має платитись найменше 16 корон місячно з гори, на що отець чи опікун зложить письменну заяву.

3) На інвентар і пране треба зложити 8 корон на цїлий рік.

4) Кождий вихованець має мати: 6 пар бїля, 3 ручники, 6 хустинок до носа, 6 пар скарпеток, сїнник, 3 простирала, подушку, 3 пошивки, коц або ковдру з 3 простирадлами, покривало, порядне убране і 2 парі обуви.

5) Вихованцї будуть мати харч, мешкане, опіку і нагляд в науцї.

До прошеня, котре треба прислати найдальше 10 липня с. р. на руки Вп. Пр. Рябчука, проф. ґімн. ул. Коперника ч. 17 треба долучити:

а) свідоцтво убожества,

б) заяву, що до точної платнї,

в) свідоцтво шкільне з добрим поступом можна буде доложити по 15 липня.

Від Видїлу філії Руского тов. педаґог. в Станиславові.

Конкурс.

Філія „Руского товариства педаґоґічного" в Самборі рішила з новим шкільним роком 1905/6 отворити інтернат для дівчат, що бажали-б користати в наук в місцевих дівочих школах.

Інтернат відкритий вістане, наколи до 1 серпня вплине достаточне число зголошень, длятого просимо, аби рефлектуючі на приміщене зголосились до сего часу.

Услівя приняття: 1) Свідоцтво здоровля. 2) Декларация зобовязуюча до оплачування 40 К місячно. 3) Заосмотрене в потрібні річи, *як постїль*, бїле, сукнї, прибори і книжки шкільні.

Інтернїстки одержать відповідне приміщене, здоровий харч, надзір і пране.

За осібною винагородою запевнена є наука на фортепянї, науна мови нїмецкої і французскої.

Зголошеня відповідно марковані пересилати належить найдальше до дня 1 серпня 1905 під адресою: Філія Руского тов. педаґоґічного на руки професора Т. Біленького.

Від Видїлу філії Руского тов. педаґ. в Самборі.

Конкурс.

Видїл товариства філії „Просьвіти" в Новім Санчи подає до відома, що з днем 1 н. ст. вересня 1905 найде поміщене в „Українсько-руській Бурсї" в Новім Санчи повиннїйше число (над 40) учеників греко-кат. обряду і руської народности, учащаючих до шкіл в Новім Санчи, почавши від III кляси школи народної, за місячною оплатою до 20 корон.

Питомець дістане в бурсї мешкане, опал, поживу, свїтло, пране і належний догляд; натомість мусить мати власне відповідне бїле, обуве, одежу, постїль і власні книжки.

До подань, котрі належить вносити найдальше до дня 15 н. ст. серпня 1905 до Видїлу філії „Просьвіти" в Новім Санчи треба долучити: свідоцтво шкільне, хрещена і убожества.

Отець (мати або опікун) питомця мусить бути членом філії „Просьвіти" в Новім Санчи а крім того зложити декларацию, що до висоти місячної оплати. — Від вношеня подань не суть вільні дотеперішні питомцї „Українсько-руской Бурси" в Новім Санчи. — *Від видїлу товариства філії „Просьвіти".*

Послїдні вісти.

Револьта в Росиї.

Одеса. Корабель „Патьомкін" піддав ся. Вчера надплила ескадра з Севастополя і окружила „Патьомкіна", котрого залогу віззвано, щоб здала ся. Залога вислала тимчасом послів до ґубернатора з просьбою, щоб приняв ся посередництва в справі безпечности залоги на случай капітуляциї, але сей посередничити не хотїв. Тодї залога піддала ся без опору, зважившись, що корабель був окруженый а всї окружаючі кораблї були готові до атаку. З „Патьомкіном" піддали ся також ті судна, що примкнули ся до бунту.

Петербург. Перший день мобілїзациї проминув тут суповійно. Покликаних буде 80.000 резервістів.

Берлїн. Коло Катеринославія вибухла здає ся також революция. На разї роздають ся революційні прокламациї, які викликують всюди незвичайне заворушене.

Петербург. До Петергофу спроваджено 3 нові ґвардейскі полки, звісні зі своєї вірности, задля охорони царя.

Одеса. В місті панує дальше революция. Демонструюча товпа ходить по передмістях і все нищить, що їй попаде в руки. Середину міста обсадив однак сильний кордон війска, так що революціонери не могли там дістати ся. Також всїх державних будинків боронить війско.

Одеса. Тутешний ґарнізон скріплено вчера о дві дивізиї піхоти і віддїл артилериї, а рівночасно урядують военні суди. Кажуть, що сї военні суди засудили вже на смерть около сотни осіб.

Лїбава. Вчера відбула ся тут формальна битва між матрозами, що збунтовали ся з причини лихого харчу а жовнїрами. Часть тих матрозів удало ся воякам розброїти, решта однак схоронила ся за александрівский порт і замкнула ся. Битва тревае дальше.

Петербург. Доси годї дізнати ся, що дїє ся в Кронштадї. На разї тільно є певною, що онодї демонструвало 500 угляних робітників, в котрих погибло 20 від салдатских баґнетів. По містї ходять сильні военні патрони.

Календар: Гр.-кат.: нинї (субота) Леонтия, завтра (неділя) Пресьватої Евхаристиї, позавтра (понеділок) Методия; — Рим.-кат.: нинї Теобальда, завтра Марині, позавтра Геніодора.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанцї, коло церкви.) Початок о годинї 8 вечером. В неділю дня 2 липня „Ой не ходи Грицю" народний образ зі співами і танцями в 5 дїях Александрова і Старицкого; в вівторок 4 липня „Анонїми" знаменита шутка в 3 дїях Девалереса і Марса, в перекладї Й. Стадника. — В репертуарі опери: „Продана наречена" і „Галька". — Абонамент на 6 виставів 10 корон.

Надіслане.

35 літ уживає ся Бергера смоляне мило

в Австро-Угорщинї та всїх культурних державах при митю і купелях на шкірну висипку і всяку нечистоту шкіри. Кожда етикета мусить мати отсю охоронну марку, підпис фірми инакше, мило не є правдиве, від 35 лїт уживане.

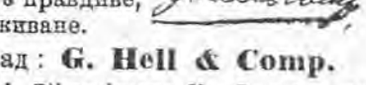

Головний склад: **G. Hell & Comp.**

Відень, I. Biberstrasse Nr. 8. 207 8—10

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованем

Маттонія ґісґіблерска вода 36 щавова.

ВСЯКІ КУПОНИ

і **вильосовані папери вартостні** виплачує без потрученя провізиї або контів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. упрнв. Галицкого акцийного 374

Банку Ґіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

кротна Банку Ґіпотечного на пляцовинї площі Галицкої вручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери жовти і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Вишні іспаньскі на конфітури і до їди, що дня свїжо зривані, висилає в 5 клґр. кошиках á 3 К 80 сот. за посліплатою огородниче заведене **Д. & С. Венкерт,** Заліщики. 5·7 3—3

На лїто. Мешкання з 2 і 3 комнат в кухнями в Струтинї к. Долини. Ґірскі купелї, лїс, женитиця. Ближшу відомість подасть Адмінїстрация „Дїла". 567 4—5

Молочарня в Березові середнім, коло Коломиї, п. в місци, філія Мишиньскої, висилає щодень 5-кільові пачки десерового масла по цїні 2·30 К loco Березів. 462

Потрібні: 5 учеників до науки столярскої, 2 учеників до малярскої, 3 учеників до слюсарскої, 2 до бляхарскої, в віці над 14 лїт з укінченою 4 народною школою. Поняті мають мати своє убране через час науки. Зголошеня приймає Іван Борис, Перемишль. 553 2—3

Просимо зажадати нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шїц і Хаєс

банковий дім і контора вимін.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Ґувернантку з вищою музикою, французкою і нїмецкою конверсациєю; *молоду* рутиновану сїльску ґоспоиню, як рівнож всяку службу поручає Бюро Немчиновскої, Львів, Ринок 12 а. 77 1—1

ПОЗІР! На будову руского театру даю 5% т. в. 20 сот. від руского замовленя. **Знаменитий мід десеровий нурацийний** з власної пасїки 5 клґ. 6 К 60 сот. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Брошурки Др. Цєсельского о медї даром. Жадайте, варто прочитати. **КОРЕНЕВИЧ** ем. уч. Іванчани п. в місци. 745

Ученик VI кл. ґімназ. глядає лекциї на час вакацій. Ласкаві зголошеня М. З. poste restante Золочів.

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Ґавсмана

(46 раїв преміованє)

Від 2/7 до 8/7 до побаченя:

Занимаючий вид австрийскої фльоти і єї маневрів.

ВСТУП 10 кр. 53

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник в хорошим ланцушком іде точно в 3 річною порукою, величина LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки в імітованим бриллянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса в лат. вамком, 1 хороший скіряний пударес і елеґанцка цїгарничка з бурштином, 1 гарнітур шпинок до сорочки і манжетів, 1 співорик, 1 прегарне толєтове верькальце в бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку дистового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині 66

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся.

На лїто!

Топірцї вибивані пацьорками від	3—15 К
Вишивані краватки	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	13 „
„ шапочки	2 „
Ланцушки „Сокола" (синьо-жовті)	2 „
Гердани з пацьорків	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляних дарунків, тушок і паперів „Сокола" канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола" і т. д. поручає 397

„Сокільский Базар" у Львові, Руска 1.

Becher & Hildesheim, Відень

ФАБРИКА ОГНЕТРЕВАЛИХ КАС

сталево-опанцирених уладжень для щадничих кас, баннів і. т. п.

Першорядний фабрикат.

Центральне бюро Відень I., Passauerplatz 2.

Умірковані цїни.

ФАБРИКА X, Quellengasse № 155.

Головне заступництво для Галичини

МАРКО ФАЄРШТАЙН

СКЛАД МАШИН

Львів, ул. Городецка ч. 51.

Ілюстровані катальоґи машин і кас висилаю на домаганє даром і оплатно. 480 6—6

Zacherlin

помагає знаменито як незрівнане средство на насїкомі:

Правдивий лише в фляшочках.

338 6—8

Набути можна всюда де висять плянати.

Від 1868 р. уживане

Бергера медичне смоляне мило

поручене визначними лікарями, уживається в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порищів і хрощових недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відморожения і печения ніг. **Бергера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і вповні відріжнює ся від усіх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Бергера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також подрічне косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Бергера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся в великим успіхом:

Бергера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опаленє від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повищої сорти 70 с.

разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Бергера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і тїлєнїчні мила марки Бергера вичислені в інструкциї уживання, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білєвского, Едварда Врікнера, І. Пінелєса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в *дрогеріях:* Петра Миколяша і С-ки, Г. Ґріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — *У Вашківцях н. Ч. у аптикаря* Еміля Вільнера а також у всіх галицких аптиках. 206 17—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Одиноке, дійсно англійске

средство краси

в Балясси правдиве анґлїйске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю свїжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4 і у всіх аптиках і дрогеріях. 160 6—20

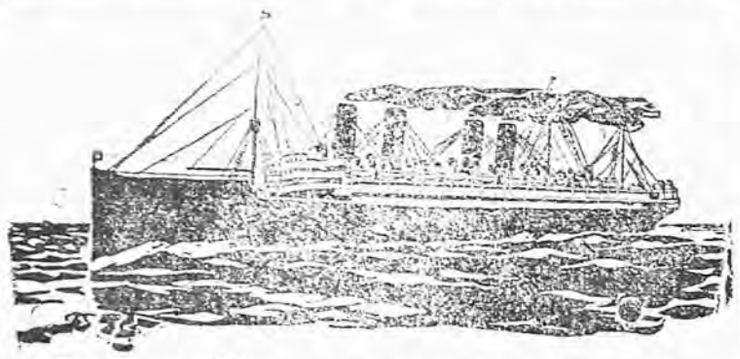

До Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфнарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 14—50

На іспити шкільні.

ОБРАЗКИ РУСКІ з рускими підписами (картонові) власного накладу по 80 с., 1·50, 1·0, 1·90 кор. за 100 шт.. МОЛИТВЕННИКИ від 40 сот. до 10 кор. в рускім і лат. язиці, МЕДАЛИКИ РУСКІ і хрестики, поручає Всч. Духовеньству як також П. Т. Учителям шкільним, Вп Предсїдателям рад шкільних і всїм Вп. патріотам руским:

Торговля образів і предметів релїґійних

Онуфрея Петра Довгана

в БОРЩЕВІ (BORSZCZÓW.) 552 6—8

В житю вже нїколи!

не лучить ся рідка нагода **лиш за зр. 3·75** дістати отсю знамениту збірку товарів.

20 штук зр. 3·75.

20 штук зр. 3·75.

І реформ. кишен. годинник анкер-ремонтоар, що добре ходить; 1 правдивий ґольдиновий панцирний ланцушок; 2 штуки перстенів з імітованого волота найновійшого фасону, з іміт. брилянтом; 2 штуки спінок до манжетів Gold-double, ґільош. з механїзмом; 1 дужа гарна брошка, 3 штуки спінок на груди (chemisetts); 1 пат. спінка до ковнірця, 1 чудова шпилька до краватки, 1 футерал до годинника; 1 кишеневе зеркальце з етуї, 1 шпилька до блюзи, 1 оловець, що дає ся причепити в механ. приладом, 4 предмети, що викликують загальну радість. Всї ті 20 величавих предметів разом з год. анкер-ремонтоар коштують **лише зр. 3·75.**

Ті самі 20 предметів, але замість з реформ. годинником анкер з **І золотим годинником елєктро-ремонтоар,** що зовсім заступає правдиво золотий годинник (зовсім як на образку) з 3-лїтною ґарантією за добрий хід **лише зр. 6·75.**

Що не подобає ся, відміняєсь радо, тому ривико виключене. Дістати можна за попереднім надісланем гроший або за післяплатою. 513 4—?

Louise Wachsman

Wien, VI. Haydngasse 17 G.

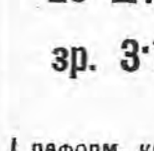

Дешеве ческе

пір'є на постіль!

5 кґ.: свіжо дерте К 9·60, лїпше К 12. біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або вворот за оплаченем порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157

261 почта Шільно, Чехи. 2—8

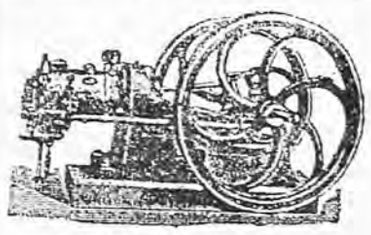

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Ґернальс

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Кошториси, цїнники і пляни даром. Кошти погону на годину і силу коня $1^1/_4$—2 сотики. 816 33—52

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цінах найвизше торгових фірма 425 14—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

Wystawa światowa St. Louis 1904

Najwyższe odznaczenie „Grand Prix"

Globus-

wyciąg do czyszczenia

czyści lepiej, niż każdy inny środek do czyszczenia metali.

447 III 3—10

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стїльця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенци, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, влагіднює кашель, розпускає слизь і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien". Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура в тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальзаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Преґраді (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшивників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Важна пересторога!

Перестерігаємо Вповажнений публику в її власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під ріжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщию,** котру авторитети признали за найчистійшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 кґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців $^1/_2$ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 кґ. 653

Для ґуртовних торговель окремі користні ціни. *Брошурки і лїкарскі съвідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

ц. і к. надвірний доставець

Відень, XIV/2. — Засновано 1880.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 137. **Львів понеділок 20 червня (3 липня) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кінського 2; С. Соколовский, Панськ Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chiawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік . .	32 к.	—	44 к.
на пів року . .	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . .	28 к.	на пів року . .	14 к
на чверть року .	7 „	на місяць .	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Народна просьвіта в Галичині під польским пановапем в р. 1904.

[*На підставі справоздання кр. ради шк.*]

Остатне справоздане кр. ради шкільної о стані публичного виховання в шк. р. 1904 знов не приносить нїчого, що могло би заспокоїти оправдані домагання Русинів взагалї, а вокрема руских послів, та вказувало би хочби на яку дрібну зміну в осталенім польонїзацайнім системі, уведенім поганої памяти п. Бобжиньским.

Як давнїйше, так і тепер справоздане не виказує, кілько є в краю шкіл справдї руских, а кілько утраквістичних, і тим лише потверджує те, що ми завсїгди повтаряємо, що властиво не маємо анї одної школи рускої, бо у всїх учать обовязково також porgawnego wyrażania się po polsku, хоч би в школї не було анї одної дитини нерускої. Так само не довідуємо ся, кілько між тими нїбито рускими школами є одноклясових, а кілько більшеклясових, і кілько взагалї маємо нїбито руских клас.

Кілько в школах нїбито руских є учителїв і учительок, неспосібних учити по руски, так що учать по руски мов на глум або самовільно повертають руску школу на польску, чим лише здобувають собі ласку у панів інспекторів, — сего очивидно так довго не будемо могли довідати ся в урядових справоздань, поки шкільні власти не позбудуть ся польонїзацийної тенденції і обсаджувати будуть рускі школи учительскими силами, неспосібними учити в рускій мові; отжеж ті учителї і учительки, хочби й зовсїм неквалїфіковані, тим краще научать руских porgawnego wyrażania się po polsku, а се-ж є головна задача і ціль теперішної шкільної системи на Руси. Так само й сего року не довідуємо ся, кілько руских дїтий було в шкільнім вїцї, а кілько з них ходило до школи. Се все є ще урядовою тайною галицкої ради шкільної, хоч инші краєві ради, хоч би зараз сусїдна буковиньска, звертають на такі річи пильну увагу. Тількож там публичні школи є для виховання і просьвіти, а у нас для політики, для польонїзації.

По сих загальних замітках перейдемо до перегляду тих дат, які кр. рада шк. звола оголосити.

В цїлій Галичині є 6240 громад, не вчисляючи двірских обшарів. З усего того числа є в сім році шкільнім, в 1905, 5307 громад таких, що або мають власну школу (чинну або нечинну) або належать до шкільної связи з иншою сусїдною громадою. Лишає ся 933 громад, котрі не мають жадної школи, анї чинної анї нечинної.

В 11 шкільних округах не було анї громади, котра не мала би власної школи аби не належала би до шкільної звязи з иншою громадою. Є то округи: Бібрка, Горлицї, Жидачів, Камінка, Коломия, Косів, Львів, Надвірна, Скалат, Чортків, Краків; але не всї школи в тих округах були в р. 1904 чинні. І так в горлицкім було 11 нечинних шкіл (певно, як не всї, то переважно рускі!), в каменецкім 1, у львівскім 1, в косівскім 3, в скалатскім 2. В округах заліщицкім, теребовельскім, тернопільскім і яворівскім по одній громадї було без школи і без шкільної звязи з иншою громадою. По дві такі громади були в округах: зборівскім, березівскім, бжескім і подгурскім. В богородчаньскім було їх 3, в борщівскім 5, в городецкім 5, в гусятиньскім 3, в золочівскім 5, в печенїжиньскім 3, в перемишляньскім 5, в снятиньскім 3, в стрийскім 5, в товмацкім 4, в бережаньскім 6, в грибівскім 9, в збараскім 9, в рогатиньскім 6, в самбірскім 6, в сокальскім 6, в станиславівскім 7, в цїпанівскім 7, в бучацкім 15, в городеньскім 10, в жовківскім 12, в калускім 10, в мостискім 14, в старосамбірскім 12, в брідскім 19, в дрогобицкім 16, в коросняньскім 17, в перемискім 17, в равскім 19, в підгаєцкім 16, в ярославскім 19, в яслискім 25, в рудецкім 21, в санїцкім 21, в долиньскім 29, в новосандецкім 38, в добромильскім 34, в лїскім 78, в турчаньскім 38.

Ми навели лише округи рускі і з мішаним населенем, а поминули чисто польскі. І виходить з сего, що в чисто польских округах є лише 340 громад без школи, а в руских і мішаних 593.

Сей виказ кр. ради шк., в котрого виходить, що 933 громад не мають жадної школи, має на увазї стан уже сегорічний, а заразом і шкільну звязь одних громад з другими, хоч звичайно такі громади, що лише належать до шкільної звязи з другими, а власної школи не мають, дуже мало користають зі школи або частїйше зовсїм з неї не користають. Отже далеко некорисніїйше показує ся справа народних шкіл, коли з числом громад порівнати торічне число чинних шкіл. Всїх народних шкіл було також в Галичині 4561; між ними 239 нечинних і 23 неуправильнених, так що чинних зорганїзованих остає ся 4.299. Коли взяти на увагу, що по містах, навіть менших, бувае по кілька або й кільканацять шкіл (в самім Львові є їх 36, в Кракові 24), то таких громад, котрі мають власну школу чинну, буде що найбільше 4000, так що найменше 2240 громад остане ся без нїякої школи. В минувшім році прибуло 120 зорганїзованих чинних шкіл; коли розвиток народного шкільництва буде дальше в тім самім темпі поступати, то можемо мати надію, що за яких 20 лїт не буде вже в краю жадної громади без школи!

Коли в нашім обчисленю громад, котрі не мають школи, заходить так величезна рїжниця від обчисленя краєвої ради шк. (2240 а 933), то причина в тім двояка: кр. рада шк. числить до фактичних шкіл також ті, що є лише на папери (школи нечинні, навіть такі, котрі не мають ще й будинку!), а друге, що анї дай Боже не хоче сьвітови виявити число громад, прилучених до школи иншим громад. Є се лише прикрашуванем і затаюванем властивого стану річи!

Щоби злагодити вражінє, яке мусить справляти навіть і так уменшене число громад, котрі не мають школи, кр. рада шк. додає, що декотрі громади утримують собі покутні школи зимові; в самім живецкім округї є їх 36, в новосандецкім 28, в брідскім 6, в перемишляньскім 4, в підгаєцкім 3 і т. д. Як же гарно сьвідчать ті покутні школи о дбалости краєвої власти! Народ сам горне ся до науки, утримує собі школу, на яку може здобути ся; а краєва власть може добре заспокоює ся тим, що громада остає в шкільній звязи з сусїдною то й не потребує школи.

Брак шкіл в 933 (лише!) громадах поясняє кр. рада шк. тим, що в 196 громадах нема навіть по 40 дїтий, обовязаних до шкільної науки, — значить, що вони могуть собі сьміло пропадати в тьмі кромішній, поки батьки не здобудуть ся на більше число дїтий. А знов 619 громад є таких, де число дїтий є більше, але народ убогий або не має комунїкацій або неохоту до школи. Трудно провірювати всї ті дати, які кр. рада шк. дає в справозданю, діставши їх від шк. рад окружних. Але що не всї ті дати вірні, досить порівнати їх з датами, поданими в наших духовних шематизмах. Пр. село Середне в лїськім повітї має 136 душ, а після шематизму має воно 857 душ (не розуміє ся тут Середне велике, бо се має 1033 душ). До громад, що задля убожества або браку доріг або неохоти до науки не мають еще школи зачислені між иншими в рудецкім повітї села Кропильники і Костїльники, до котрих, о скільки нам відомо, жадної з указаних причин не можна приложити.

Справозданє зазначує, що призначувана краєвим соймом сума на запомоги для громад на будову шкіл є за мала, так що минувшого року лише 33 громад сїльских могло дістати запомогу; дальшого будова нових шкіл буде могла аж тогдї швидше поступати, коли сойм призначить на ті запомоги більші фонди. Тож треба надіяти ся, що кр. рада шк. схоче від тепер енергічнїйше поспирати в соймі справи шкільництва та причинить ся до того, щоби збільшено фонди на будову нових шкіл.

Нові хмари на парляментарнім небозводі.

З гори можна було надїяти ся, що бар. Гавчови не так легко прийде докінчити его політичної гри, як він ей зачав. Бар. Гавч, обнявши місце міністра президента, міг робити на всї сторони усї можливі обіцанки, міг зачати торги та переправи, і держати якийсь час вибух парляментарної кризи в

Може епохальна книжка. 4)

(*Написав д-р Іван Копач*).

Та пора вернути назад до „Очерка" проф. Грушевского. І от ще кілька характеристичних виписок із послїдної глави, а то про положенє української народности в нинїшну пору.

Я хочу почати від Галичини, котра все ще веде перед в українській народній працї і є все ще осередком українського відродженя. Однак таке положенє — се аномалія. Суспільні і економічні услівя Галичини зовсїм не дають їй підстави до такої провідної ролї, не говорячи вже про те, що географічний осередок українських земель — над Днїпром, а історичний їх центр — в Києві.

Многовікове польске панованє в Галичині винищило той бідний край, не давши ему в замін зате нич доброго. Старі рускі боярські роди і вищі верстви суспільности взагалї ополячили ся зовсїм. Міста і місточка затоплені Жидами, котрі корінне руске населенє відсунули зовсїм від торговлї і ремесла. В більших містах міщане-Русини ополячили ся також. Вірними своїй народности остали ся тілько селяне і по части маломіщане в поменьших містах і місточках. Тих всього-на-всього около три мілїони — но в якім же розпучливім економічнім положеню!

Пануючи неограничено і захвативши в свої руки землю — той одинокий капітал краю, польска шляхта (в руках якої ще й тепер находить ся більша половина управної рілї) попереставала на рабівничім, варварскім розхоплюванню природних богацтв того краю, котрий старі писателї описували кольсь як розкішну землю, що текла медом і молоком. Они повирубували лїси, винищили землю (почву), замінили селянина в жебрака, нїчого не навчили его, не запровадивши в краю поступових форм управи рілї, не розвинувши промислу — винявши гораль, ковинувши виробом вони розпоювали селян, арендуючи горівчаний монополь від себе Жидам*). Нїчого не зробило для улїпшеня господарки і розвою фабричного та рукодїльного промислу також і австрийске правительство, що одержало в Галичині в спадку по Польщі великі домени. Край не має нинї жадного фабричного і рукодїльного промислу, а заведене его тепер стрічає вже надмірні трудности не лише в бездїльности пануючих верств і в політиканьстві місцевої (польскої) адмінїстрациї, але також і в неможливім фіскалїзмі австрийскої адміністративної системи та в конкуренції других австрийских провінций, що пильно бережуть своїх економічних інтересів, між тим як „благородні" представителї Галичини журать ся лише тим, як би задержати у своїх руках панованє в краю, а по зате зовсїм байдужні їм інтереси населеня. Впрочім нїгде правди дїти, удержуване жебрацкого положенія селян лежить навіть в інтересї шляхти (аграріевъ).

Після статистики з р. 1890 76·9 прц. населенія Галичини жило з управи рілї. Но не більше як 10—12 прц. хлопских господарств має такі наділи, що при надзвичайно примітивних способах господарованя і низьких цїнах на продукти, які викликує конкуренция сусїдних рільничих країв (головно Росиї й Угорщини) — могли би удержувати сїмю господаря і заспокоювати еї надзвичайно невибагливі потреби. Пересічна величина хлопских наділів (виключаючи гірскі полоси з дуже слабо розвиненим рільництвом) у висотї 3—5 морґів (2—3 десятини) зовсїм не вистарчає для удержаня сїмі хлібороба. Величезна, переважна скількість селянства мусить шукати побічних заробків. Задля браку промислу і задля трудностий, які ставляє адмінїстрация заробкованю поза границями краю (отхожимъ промысламъ), мужикам приходить ся шукати заробку у поміщиків (дїдичів), але ті, не боячи ся конкуренції, а притім господарюючи дуже кепско, держать цїни плати на надмірно низькій уровени (прим. в часї лїтних робіт в поли денна платня робітника вагає ся межи 25 а 75 кр. на своїм хлїбі, а в инші місяці обнижує ся навіть до 15—20 кр.) Хлопскі страйки, орґанізовані в р. 1902, узнавано проступками із-за зовсїм маловажних причин або й без причин, вони повели за собою арешти, процеси, засуди, і тим способом їх здавлено. Стремління в цїли підненя народного добробуту стрічають в загалї тяжкі перешкоди. В результатї селянство біднїє і масами еміґрує, головно в північну Америку. Нема населеня більше нещасного, хиба в Ірляндиї, але тепер, коли Ірляндиї усьміхає ся лучша доля, Галичині грозить небезпеченьство, що буде з того погляду унїкатом в Европі.

Руска інтелїґенция все ще дуже слаба. Перші кадри еї утворило духовеньство, коли підняє ся степень его осьвіти, на початку XIX в. Що йно в послїдній четвертинї XIX. в. з'являє ся й трошки значнїйша сьвітска інтелїґенция, і то головно урядничa. Однак та інтелїґенция, вийшовши із сфери сїльского духовеньства і мужицтва, бідна і зависима. Більша часть урядників, боячи ся переслїдовань із боку висших властий, бере тілько слабку участь не лиш в політичнім, але і в культурнім житю, бо навіть на культурний рух серед руского населенія польска адміністрация краю дивить ся неприхильно. Головну долю працї в політичнім і культурнім осьвідомлюваню народних мас, в політичній і национальній борбі ще й тепер несе на собі сїльске духовеньство, котре все ще, не вважаючи на старання, щоби відорвати его від народу, не затратило своєї звязи з народною масою і дає значне число твердих оборонців его інтересів, другів его поступу.

Скільки небудь впливові становища для Русинів замкнені. Адміністрация вся в руках Поляків і пильно служить пануванню польскої народности, специально-ж польскої шляхти. Вибори послів відбувають ся під сильною пресією, зі всякими надужитями — аж до отвертого насильства включно. Завдяки тому представительство Русинів в парляментарних тїлах дуже незначне. В краєвім соймі Русини не мають і 10, свобідно вибраних, послів, на всїх 161; у віденскім парляменті они мають 6—7 послів (враз із Буковиною), між тим як Поляки, що представляють майже рівне число населеня, мають їх до 70. Маючи в польских послах вірних слуг, правительство зовсїм не числить ся з голосом Русинів і віддало їх в повну розпорядимість Полякам.

Школа також служить польским национальним цілям. Орґанізацию народного шкільництва Галичина в загалї не може похвалити ся*), но українські села стоять у ще гірших відносинах як польскі. Хоч наука польского языка має бути необовязкова, то в дійсности вона не лише обовязкова, але надто учитель дістає ще й наказ, щоби головну увагу звертав на той предмет. За те реального знаня школа дає мало. Власть шкільна часто назначає в рускі села учителїв і учительок, що й не вміють нїчого по руски. Гімназий з руским языком викладовим тілько чотири, реальної школи жадної — між тим як шкіл середних з польским языком викладовим 25. У львівскім університеті, котрий повинен би бути весь руский, бо призначений для рускої части Галичини, є — всего-на-всего шість катедр з викладом в руским языцї, а всї старана, щоби число се помножити, розбивають ся о протести польскої репрезентациї; так само й жадання основаня особного „руського" університету. Поляки уважають кождий здобутов Русинів у тій сфері своєю втратою і тому за кожду ґімназию і т. п. приходить ся Русинам вести війну зі всїми силами польскої власти (польскаго господства).

(*Дальше буде.*)

*) Той горівчаний монополь викупило від дїдичів правительство в другій половині XIX. в.; але воно віддає его назад в аренду дїдичам і Жидам! Населенє, що заплатило цїну викупна, удержує дальше стан арендаторів і шинкарів (селянськым громадам правительство не дає в аренду того монополю).

*) Із звіту за р. 1901/2 виходять, що 37 прц. громад немало шкіл; із 7,317.000 населенія Галичини після послїдного спису (1900 р.) 4,600.000 не уміє нї читати нї писати.

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирки у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** Львів пл. Галицка ч. 1 519

завішеню. Се однак могло тревати лише доси, доки не треба було приступати до реалізації обітниць. З хвилею, як на порядок парляментарних праць мали надійти найважніїші для правительства предложеня,— рівночасно головний атут в руках сторонництв, гарні обітниці та запевнюваня бар. Гавча не могли бути вистарчаючими для удержаня вигідної для правительства ситуації і на австрийскім горизонті стали збиратися знов неспокойні хмари.

Розуміється — тягнуть вони з отсеї судетскої кітловини, в якій від ряду років лежить головний вузол австрийскої внутрішньої політики. Від Чехів залежав в першім ряді перебіг парляментарної сесії; Чехам бар. Гавч наробив найбільше обіцянок та словних концесий і для Чехів правительственні предложеня о торговельнім трактаті з Німеччиною, о альпейских зелізницях і т. д. в головним арканом, яким вони можуть спутати рухи правительства, коли лише схочуть не допустити до ухваленя сих предложень.

Обітниці бар. Гавча найшли податливий ґрунт в настрою теперішних провідників молодоческого клюбу в парляменті: д-ра Крамаржа і д-ра Пацака. Оба сі політики вже від довшого часу проявляють неаби який нахил до опортунізму, що й нераз приводило їх в конфлікт не лише з чеськими радикальними ґрупами, але й з пресою і більшостию власного молодоческого сторонництва. Опортуністична політика віденьского молодоческого клюбу, а іменно сих его керманичів розбиває Молодочехів очивидно на два політичні табори, і коли сей процес до нині ще не скінчив ся явним розколом, то лише завдяки тому, що парляментарні провідники усе знають в час повернути ся напорови чесного загалу. Розуміє ся, що і теперішна політика Молодочехів в парляменті не могла вдоволяти ческої опінії. Фактом есть, що Молодочехи перепустили буджетову провізорію та загалом позволили працювати парляментарній махіні уже довший час, не одержавши в заміну нїчого реального. Бо годі чей реальним здобутком назвати обильні обіцянки бар. Гавча. Та тепер надходять для правительства о много важнійші справи, а іменно торговельний трактат з Німеччиною, який мусить бути сфіналізованим до 1-ого марта 1906 року, і Чехи мусять бачити, що се одинока нагода, при якій можна правительство притиснути безвихідно до стіни. Чим дальше відсуне ся полагода сеї справи, тим і прикрійша буде позиция правительства, а лїпша позиция Чехів. Пропустити ту нагоду лише за незначні і загально-національного значіня лишені концесії — се було би великим промахом зі становища ческої політики.

І як-раз з того становища зірвала ся в ческій опінії нова буря против уступчивої політики парляментарного клюбу. Радикали дискредують Молодочехів своєю аґітацию серед мас а голов. орґан молодоческ. табору, Narodni Listy, осудив крайно тактику парляментарного клюбу. Вкінци на 1-ого липня скликано ширший еґзекутивний комітет молодоческого сторонництва на нараду, в якій взяли участь і посли соймові та парляментарні, між ними також Крамарж і Пацак. Нараду виповнила горяча дискусия, в якій з одної сторони виступив майже загал членів еґзекутиви, репрезентанти преси, майже всі посли соймові і значна часть парляментарних — з категоричною і безпощадною критикою парляментарної тактики молодоческого клюбу, з другого боку пробували боронити сеї тактики д-р Крамарж і д-р Пацак. Усї бесїдники противної сторони виказували, що належить зірвати всякі дальші переспрази з правительством та вїявним чином не допустити до переведеня у парляменті предложеня о трактаті з Німеччиною, ані загалом до дальшої праці парляменту, доки правительство не сповнить справдї своїх обітниць а бодай не дасть певних ґарантий на їх сповненє. Се остаточно і ухвалено подавляючою більшостию голосів. Ось-так над парляментом знов повисла хмара ческої обструкциї.

На нарадах комітету відчитано письмо п. Кльофача, в якім він заявляє, що радикали самі зачнуть обструкцию, коли молодочехи згодять ся пропустити правительственні предложеня. Радикали бють Молодочехів по ногах, підганяючи їх до рішучої політики. За сею політикою стоїть впрочім і загал молодоческого сторонництва і д-р Пацак та д-р Крамарж, коли не хочуть осїсти на леду, мусять піти за голосом опінії. А тоді усї плани правительства бар. Гавча розвіють ся наче туман і правительство, або буде мусїло сповнити жадання Чехів, або стане перед ситуацию не до розвязки.

Інтерпеляциї руских послів.

В наших справозданях з засїдань державної ради ми д. 28 червня с. р. написали, що попереднього дня п. Яворский і тов. внесли інтерпеляциї: 1) в справі переслїдованя руської молодїжи в дрогобицкій ґімназиї і взагалї ворожої для Русинів системи в галицких школах; 2) в справі переслїдованя „Січий“ і „Соколів“ чортківским старостою; 3) в справі поведеня проф. Срочиньского з ґімназияльною молодїжию в Станиславові; 4) в справі нехтованя прав руської мови на державних зелїзницях в Галичинї; 5) в справі надужитя урядової власти при сегорічній бранцї товмацким старостою Свободою; 6) в справі надужить ц. к. жандармериї і громадского уряду в Бовові; 7) в справі сконфіскованої в ч. 118 „Дїла“ статї п. заг. „Армія на вислугах Польщі“.

Інтерпеляциї під 1—6 опирають ся докладно на вістях, поданих остатними часами в нашім дневнику; длятого не потребуємо їх повтарати. Але і з інтерпеляциї, указаної повисше під 7) наведемо тут частину, котру нам сконфісковано і котра властиво була предметом інтерпеляциї.

Інтерпеляция в справі армії.

Державна п. к. прокуратория у Львові сконфіскувала кілька уступів статї, поміщеної в руским дневнику „Дїло“ в ч. 118 з д. 9 червня 1905 п. заг. „Армія на вислугах Польщі. Статя ся звучить (початок пропускаємо, бо він нашим читачам знаний; а дальше наводимо — *Ред.*):

Слїдами міністра Пітрайха пускає ся також і міністер оборони краевої Шенайх. Як звісно, заходами посла Ґломбінського коло польске зажаданє через свою депутацию від міністра оборони краевої вольонїзациї жандармериї в Галичинї. Коли-ж в рішаючих кругах вже тепер вітер робленя уступок Полякам і в области армії, тож і міністер Шенайх дав Полякам прихильну відповідь і поробив їм обітниці сповненя їх жадань. Цілком однак інакше засьпівав міністер краевої оборони, коли в відповіди на заходи Поляків явила ся у него депутация руского клюбу парляментарного з домаганєм, аби з рускими сторонами жандармерия зносила ся лише по руски та щоби і в внутрішнім урядованю в справах руских сторін також уживала рускої мови. Забуваючи на се, що не віс для табаки, але табака для носа, ґенерал Шенайх зачав знаходити різні перешкоди по сему, — специяльно-ж те, що жандарми з рускій части Галичинї перезажно не-Русини і не знають рускої мови.

Справдї не знати, як схарактеризувати сю відповідь пана Шенайха. Бо дїйсно се уже гірш вїж росийскі відносини, коли міністер важить ся свою децизию арґументувати толерованим через него самого безправством. Бо коли жандарми у східній Галичинї, отже жандарми, що мають повнити службу серед руского населеня, не знають рускої мови (між тим, як на Мазурщинї Русинів-жандармів повнїсько!), то се очевидна аномалія, і більш вїж аномалія — бо річ незгідна з законом. І сей крайно анормальний та безправний стан служить пану міністрови як притока, щоби ще далї протеґувати польщину а нехтувати рущину на Руси!

Вже наведене мусїло у кождого викликати вражінє, що — як се було сказане спочатку — австрийска армія в Галичинї стає на услуги Польщі. Коли до сего доходили такі факти, як остентанційна участь ґенерала Фідлєра, коменданта корпусу львівского, в такій вшехпольскій, політичній маніфестациї, як послїдний „зльот“ польских „соколів“, тако-ж участь офіцирских корпусів в різних польско-народових „шопках“ (напр. недавно в Камінцї стр.) і т. д., то що до польонїзацийного напряму в армії нема вже справдї сумнїву.

Доси нас польонїзовано костелом, школою, урядом, зелїзницею, почтою і т. д. Та в армії, там, де платимо найтяжший з найтяжших податків — податок крови, там нас не важено ся віддавати в лабети польщини. Ті, в чиїх руках лежить керма армії, розуміли видко, що людям, котрі поносять найтяжшу з жертв для держави, не можна ще остогидувати сего обовязку, приперчуючи его національною шпаною. Чи-ж би сего розуміня на тепер забракло?

Руский народ нїс і несе тяжку дань крови і житя незгірше, а може в свої наївности і лїпше других народів монархії. Русскою кровю насикали рижові поля та виноградники Сольферіна і Маджентн, рускими кістьми наповнені могили коло Кенїґрецу. Руські полки вважали і вважають ся найлїпшими в цілій армії. І нинї, коли би держава найшла ся в небезпеці, Русинів післано би мабуть в перший огонь. Та чи підуть вони наставляти свої ґруди і класти свої голови за Австрию і тепер — коли ся Австрия навіть у війску задягає польску конфедератку — так само з пожертвованєм, як робили се в вдяки за добродійства Марії Терези, Йосифа II-ого і т. д. — над сим можна подискутувати. Русин тепер уже не бездушна маса темних мужиків — се уже народ, в якого найвисші свої взійшла національна сьвідомість і якого найвисше соціально поставлена одиниця відчув національну кревбу а протеґованє відвічного ворога. Хтож приятель наших ворогів, той і наш ворог. І коли армія та її керманичі ідуть на руку польонїзацийній гакаті, то Русини і будуть мусїли витягти з того належні консеквенциї.

Чим его Екц. міністер судівництва оправдає сю конфіскату?

У Відни д. 23 черв. я 1905.

Відозва до учителів Русинів!

від комісий статутової проектованого товариства „Взаїмна поміч галицких і буковинських учителїв і учительок“.

На днях має надійти з міністерства вже остаточно затверджений статут товариства „Взаїмна поміч галицких і буковинських учителїв і учительок“, почім комісия статутова забересь до друкованя статуту і розісланя его враз з запрошенєм на загальний збір. На сю пїль буде комісия потребувати точних адрес всїх тих, що в члени товариства вже ся зголосили, а для ширеня ідеї „Взаїмної помочи“ також адрес всего руского учительства Галичини і Буковини.

Тому комісия просить сею дорогою:

1) всїх тих, що зголосили свое приступленє, а в протягу року шкільного або на час ферій змінили місце свого побуту, щоби в перших днях липня подали свою нову адресу;

2) всїх тих, що доси вичікували з зголошенєм, щоби товар вже ся не отягали і чим скорше свої зголошеня надсилали;

3) всї ті одиниці, що суть більше сьвідомі справи, мають вплив на своїх товаришів і знають між ними ще таких, що задля яких-небудь причин відсувають ся від сеї орґанїзацийної роботи, щоби на своїх товаришів впливали осьвідомляючо і приєднували їх до орґанїзациї, а комісиї, щоби подавали їх адреси; коли комісия вишле їм затверджений статут з одвітною відовною, то є надія, що вид готової річи вплине на них хосенно.

Нині що подає ся лиш загально до відомости, що „Взаїмна поміч“ за дрібні вкладки по 1 короні місячно запевнює членам значні користи так для одиниць як і для загалу; в першій мірі правну охорону, відтак всякого рода підмоги, додатки до еметитури, пенсиї для вдовиць і сиріт, датки похоронні, стипендиї, приюти для зробків і сиріт і т. п.

Комісия має намір скликати загальний збір на день 28 серпня, щоби дати можність прибутя тим товаришам, що перед тим відбувати-муть військові вправи, а з другого боку, щоби відложенєм на вересень справи без потреби не відволїкати, та не відривати членів від їх обовязків заводових. Скоро-би однак від більшости членів надійшли на руки комісиї пропозициї догіднїйшого реченця, комісия радо вдоволить тим бажаням і означать инший реченець загального збору, догіднїйший для більшости членів. Ті пропозициї мусять бути в руках комісиї найдальше до 20 липня; пізнїйші не могли би бути узглядненї тому, що реченець збору мусить бути оголошений зараз по 20 липни.

Всї письма для „Взаїмної помочи“ треба адресувати до Руского товариства педаґоґічного (під якою фірмою комісия статутова працює) у Львові при ул. Сикстуській під ч. 47, але не можна в них писати також до Р. тов. педаґоґ., бо через помішане справ потерпіли би на тім одно або друге товариство.

З Росиї.

Обсада Патьомкіна піддала ся в суботу віцеадмірали Кріґерови. Про сю капітуляцию доносять: Коли матрози, котрі брали участь в похороні Омельчука, вернули до порту, чотирех з них убито, одного ранено, двох арештовано, а решта утїкла. Патьомкін зачав стріляти на місто. Один ґранат упав коло катедри, але не зробив шкоди. Инший ґранат впав до дїльниці Молдаванка. Коли Патьомкін змінив позицию і звернув ся до иншої дїльниці, надійшло 5 панцирників і 7 наших кораблїв военних чорноморскої фльоти, котрі Патьомкіна окружили півколесом. Патьомкін вислав депутацию до коменданта порту, щоби умовити условя, під якими обсада Патьомкіна віддасть ся в руки властий без опору. Комендант відповів, що „з розбійниками не говорить“. Бачучи, що всякий опір неможливий, обсада Патьомкіна (850 людий) віддала ся в руки коменданта чорноморскої фльоти, віцеадмірала Кріґера. Матрозів Патьомкіна сковано і розміщено по инших кораблях фльоти. Говорять, що на Патьомкінї арештовано також одеский комітет революцийний. Всїх матрозів Патьомкіна мають розстріляти. Вирок буде виданий і сейчас виконаний на повнім морі. Офіцири, котрих матрози лишили при житю, оповідають, що капітана Патьомкіна збунтовані закололи баґнетами.

Дневники доносять, що збунтував ся еще другий якийсь военний корабель, котрий стоїть коло Фонтанки. Кріґер вислав за ним кілька военних кораблїв. В одескім бунті мало взяти участь 2000 матрозів. В порті вгоріло 35 транспортових пароходів. В четвер і пятницю утїкло з міста 30.000 осіб. Арештованих за підпал 45 осіб сейчас засуджено на смерть і розстріляно їх в пятницю на одній з улиць ведучих до порту.

Кораблї Кріґера вже вернули до Себастополя. В одескім порті лишили ся тілько два панцирники, для помочи в давленю революції в місті. В порті лежить 300 спалених на уголь осіб, котрі знайшли смерть в часї пожежі маґазинів. Всї площі міста, всї головнїйші улиці і всї уряди обсадило війско. Порт від міста відгороджений сильним кордоном війска. Революционери хотїли пробертя ся через кордон, але війско привитало їх кількома сальвами і вони розбігли ся. На місци лишило ся 46 трупів і до 300 ранених. Одеский ґарнізон скріплено трема полками. Ціле місто перемінено в великий военний табор. Военний суд засудив в пятницю звиш 100 осіб на кару смерти, в тім більшу половину військових, котрі не слухали команди. В суботу виконано вирок на 50 засуджених. Міністер фінансів зарядив, щоби філії державного банку і бессарабского перенести з Одеси до Киева.

(Телеґрами.)

Берлїн. В суботу говорено тут, що в Лїбаві цїлий полк піхоти перейшов до збунтованих матрозів і замість до матрозів, стріляв до козаків, причім 15 козаків погибло. Мали також збунтувати ся кораблї в лїбавскім порті і розпочали бомбардацию міста. Поліция відкрила в селї Вира під Царским Селом фабрику бомб, в котрій знайдено 8 набитих і 22 ненабитих бомб, богато бляшаних пушок, експльодуючих материялів і т. н. В Петербурзї мала відбути ся тайна нарада офіцирів, на котрій ухвалено домагати ся заведеня нової форми управи державної.

Петербург. Партия реформи узнала проект конституції Булиґіна що до будучого парляменту росийского за недостаточний, бо в сім проектї парлямент не дістає нїякої власти і автократизм лишив би ся при нїм дальше.

Москва. Конґрес заступників міст ухвалив резолюцию з протестом против средств ужитих властями в Лодзї, на Кавказї і в Одесї.

Петербург. Місце Булиґіна, котрого уступленя надіються ся в кождій хвили, має занятя ґр. Ігнатєв, б. ґенерал-ґубернатор Київа. Димісию міністра війни Сахарова принято. Сахаров є противником утворення департаменту „оборони держави“ і именованя Ґріпенберґа ґенеральним інспектором піхоти.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Війна.

Петербург. Ліневич телеґрафує дня 1 с. м. Японцї виконали енерґічний марш в напрямі Бейге. Наші передні сторожі понинули свої позициї, але коли одержали поміч, Японцї відступили. Того самого дня Японцї відступили ся в сторону Лягучену і Ванчеву.

Лїондон. Шеста і сема японьска армія під командою ґенералів Такаґіри і Акями получила ся під Нінґутою, щоби спільно розпочати облогу Владивостока.

Вашинґтон. Кружиян охотничої фльоти Терек, котрий непокоїв торговельний рух і затопив кілька пароходів, позволив себе розброїти (де ?), бо хінські робітники перестали працювати і кораблеви забракло угля.

Угорска кріза.

Будапешт. В суботу відбула ся спрошена Февраром конференция провідників сторонництв угорского сойму, на котрій Февраріт представив подрібно свое становище і спосіб, в який сконалїзована більшість сойму могла би дістати місию утворення кабінету. Опозиційні бесїдники заявили, що послухали би ради Февраровго, не можуть переговорювати в справі утворення кабінету з шефом міністерства, котре уважають за неконституційне.

З Балкану.

Білґрад. Під Беране стерли ся Альбанці з Чорногорцями. В Монастирі замкнено всї скнени. Боять ся оружного нападу Болгарів.

Крета.

Царґород. Росийска каноніґка бомбардувала онодни коло Плаитанї кретеньских повстанців, бо повстанці острілювали росийске війско.

НОВИНКИ.

Брак морали і горожаньскої та народної чести. Ми вже давно згадували про виборчу акцию в Золочівщинї, хоч вибори за плечима, а стало ся се тому, що виборчими образками з сего повіта не хотїли ми викликувати знеохочення і репресиї в цїлім краю. Але поведене москвофільских місцевих терористів під батутою звісного в політичних скандалів г. „Дамовъ-а“ іде так далеко, що годі все те, що діє ся особливо в послїднім часї в сім виборчім окрузї, закривати заслоною перед загалом. Особливо годі мовчати по „штуцї“, яку устроїли місцеві москвофіли для вижебраня для себе мандату — штуцї, яка мусить обурити кождого Русина, що не утратив еще почутя чести і народного достоїньства. Поминаємо факт, що господинове Дамовъ et comp. не послухали навіть виразної вказівки руского соймового клюбу тай своєї-ж таки „Золочевскои Рускои (або de facto Русской) Рады“, та не ждали збору виборців, але підступно використували аґітацийні в с е н а р о д н і віча на те, аби п і д п о л ь н о ю роботою унеможливити всяку иншу кандидатуру не москвофільску, бо се вже наша внутрішна міжпартийна справа, якої обговорене ми відкладаємо на час по виборах, коли буде іменно відповідна пора до взаїмного обрахунку. Але се, що зробили москвофіли по своїм послїднім вічу в Сасові, се вже не внутрішна міжпартийна справа але справа того роду, що нарушує народну честь в с і х Русинів і котра вимагає напятнованя з місця, аби охоронити нарід від дальших експериментів і деморалїзациї. Ото — як доносить „Галичанинъ“ в 135 числї з ср. — на предложене котрогось з москвофільских махерів (кореспондент зі встиду скриває его імя) віча в Сасові рішено вислати д е п у т а ц и ю с е л я н д о п о л ь с к о г о к а н д и д а т а, ш л я х т и ч а і ґ а к а т и с т а О б е р т и н ь с к о г о з п р о с ь б о ю, щоби в і д с т у п и в від кандидатури н а р і ч москвофільского кандидата о. П е т р о в с к о г о. В той спосіб москвофільскі менери пустили ся на жебри по мандат — річ доси нечувана, та ще й зважили ся ужити до сего селян, щоб з поза селяньских плечий попровадити ґешефт о мандат до сойму з провідником повітової польскої ґакати. Таке поведене є політично нечесне і упокоряюче і на него можуть зважити ся лише люди, котрі посольский мандат ставлять вище від народного достоїньства. Що до сего дали ся ужити селяни, тому ми не дивуємо ся, бо від селян годі вимагати, щоб вони розуміли річ, але з подвійною силою треба осудити тих, що користають з несьвідомости руского хлопа і уживають его нечесної жебранини [і поминування] у найлютїйшого ворога рускої національної справи, а при тім інтруза, котрий при помочи насильств і надужить хоче і так зовсім сьвідомо зрабувати на Русинах їх мандат. Справдї на таке, незгідне з честию і народним достоїньством жебрацтво зважити ся можуть тілько люди, що самі серед політичних інтриґ і махерств, якими живуть, затратили вже почуте того, що годить ся а що не годить ся тай самі мають свій малоруский чи український нарід за предмет до політичної експльоатациї.

— **Про діяльність станиславівского епископа о. Гр. Хомишина,** на котрого в послїднім часї посипали ся доноси і інтриґи з польского і москвофільского табору, пишуть нам: Пр. о. д-р Григорий Хомишин перебував цїлий червень у надвірняньских та косівских горах, де відбував візитацию. Пора на неї була дуже відповідна, бо люди еще не мали пильних робіт а погода була майже постійно добра. Особливо вдачна була візитация в косівскім деканатї. Епископ звізитував тут отсї парохії: Кобаки, Рибно (де був присутний на соборчику дек. і перепровадив в зібранім тут духовеньством конференцию) Тюдів, Бїлоберезку, Довгополе, Фереснулю, Красноїлк, Ясенів гор., Криворівню, Яворів, Річку і Соколівку. Дня 29 с. м. від'їхав до Станиславова, щоби бути присутним при іспитах конкурсових на днях 4 і 5 липня, відтак о. Хомишин вибирав ся на Поділє і буде візитувати дек. скальский до 15 липня. В часї теперішної візитациї проповідував сам Владика у кождій церквї стараючи ся передовсїм в популярний спосіб вплинути на моральне піднесене народа, котрий тут пропадає в крайній темнотї і деморалїзациї, ширеній его визискувачами. Владика показав ся дуже приступним для всїх, розговорював із кождим інтересантом, випитував докладно про найменші подробицї справи, словом старав ся як найдокладнїйше і найвсесторонїйше пізнати своїх вірних і вблизити ся до них. Сї слова най будуть заразом відповідею на ґазетні напасти, звернені в остатних часах безпідставно а злобно на адресу станиславівского Владику. — *Очевидець.*

— **Допись з богородчаньско-солотвиньского Підгїря:** О візитациї канонїчній лат. архиепископа J. Bilczewsk-ого в повітї богородчаньскім. На днях 8, 9, 10 липня 1905 визначена канонїчна візитация архіепископа І. Вільчевского в повітї богородчаньскім, а то в Лисци, Богородчанах і Солотвинї. Позаяк в тих твердзах ширеня польонїзациї і латинїзму лиш по одному а в Богородчанах 2 лат. сьвященників, отож для більшої і виставнїйшої помпи і адорациї такого високого достойника церкви — зауважав потрібним proboszcz в Солотвинї О. Садовскій запросити для повитаня свого архіерея також русске духовеньство з солотвиньского судового округа. Но не так склалось як гадалось, бо русске духовеньство памятаючи на шовінїстичне поведене і трактоване архіепископа І. Вільчевского підчас торічних его візитацій нан, де архіепископ Вільч. оминав рускі церкви і ворожо до них відносив ся їґноруючи наш св. обряд і сьвятість церкви — узнали за необходимо потрібне, ратуючи повагу своєї так само католицкої церкви як і повагу рускаго духовеньства — сим разом відказати ся від участи повитаня такого нам нежичливого лат. архіепископа. Не сумнїваємо ся, що і наші Вс. брата, що в їх околицях скорше буде ман. візитация відбувати ся, підуть слїдом инших узасадненых і фактами минувшости стверджених погядів і причин повисше вказаних — а то тим більше, бо і поклик листу всїх наших руских архіереїв, завзиває нас до солїдарности! — *Сьвященик.*

— **Публичне запитанє.** Надіслано нам з кругів академічної молодїжи слїдуюче письмо: Перед роком закуплено при ул. Супінського хорошу площу під „Дім академічний", в котрім за малу оплату, от хочби 2 кор. місячно, молодїж наша могла-б мешкати в часї студий. Зібрані на ту цїль кількадесять тисяч передав Впов. проф. Грушевский товариству ім. Шевченка. По невідомим однак причинам, сею справою нїхто не займаєсь, по площи вигрівають ся в день до сонця всїлякі львівскі бродяги а поліция вечерами робить там свої „облави". Молодїж наша, крайно бідна, стягнувшись в осени до Львова не може видержати навіть 2 місяцї, бо коли прийде платити пересічно 25 кор. одному за помешкане а 40—50 кор. за харч, то в болем серця покидає студиї, часто на все, або вїздить на провінцию, шукаючи собі якої писарки і т. п. Если однак котрий з бідаків перебиваєсь через біду студиючи в холодї і голодї, то гірший єму сьвіт, бо він тратить здоровле, сили а забракне средств заплатити мешкане, то так само в огірченьом покидає Львів, або — як зробило двох на жаль дуже пильних і ідейних академиків сего року — відбирає собі житє! Се страта велика і встид для суспільности! Просимо тому тих, до кого се належить, чим скорше розпочати будову акад. дому, тим більше, що фонди суть, а недостаючі збере молодїж через ферії. При тім домі могло-б жити кілька вдовиць-Русинок займаючи ся кухнями академічними, а крім сего і кількадесять ґімназистів „висїли би при академиках", бодай ті, що по реформі семинара дух. стратили емпиреї. „Дім академічний" просили-б ми назвати історичним іменем н. пр Сковороди, Могили і т. п. — *А. Б. В.*

— **Вчать ся одні від других.** Поляки і Німцї се відвічні і завзяті ворогы, мимо того там де розходить ся, щоби показати свою нетерпимість зглядом наций, котрих коштом живуть і поростають в ширь їх поступоване таке подібне, що можна майже сказати: „два як рідні брати". „Буковина" доносить з Черновець про факт, який нагляднo вказує чого можна надіяти ся від пануючої нації, коли розходить ся о оборону „prawa posiadania", дарма що він оснований на без правстві і кривді. Є се слїдуючий факт: Професори черновецкого університету вимагали дня 22 червня ухвалу, якою вимагають від будучого ректора, щоб він позволяв професорам лиш тоді брати участь в студентских торжествах і комерсах, коли „в кождім поодинокім случаю буде дана запорука, що промови будуть виголошувані тільки по нїмецки". На збір, на котрім запала сеся ухвала, нарошно не запрошено професорів не-Нїмців, а дотичну резолюцию передано їм письменно. Тут годить ся замітити, що процент Нїмців не чернов. університету хитаєть ся між 10 а 15, а сего року виносить 11. Мимо того сесї панове сьміють в той спосіб накидати иншим свою волю. О скілько знаємо, студенти не-Нїмцї збирають ся заложити проти сеї нахабности рішучий протест, та поучити „культуртреґерів" про наслїдки провокациї. Так за львівским приміром пішов і черновецкий університет в своїх шовінїстичних затіях. Університет, ся найвисша школа, що має власне задачу сьвітлом науки поборювати національні пристрасти і шовінїстичні орґії, сам став „в ряди борців" в імя безправства. в імя сильного кулака. Хиба нїхто не заперечить, що університети заходять в той спосіб з становища, яке природою річи їм належить ся, іменно огнища науки та безсторонних досліджів, на становище, яке слушно можна порівнати з гідністю „комітету для виборчих розбоїв", або якого гангстичного товариства котрої небудь пануючої нациї.

— **Львівский університет** числить в сім літнім півроцї 2.730 слухачів, а в тім числї 145 женщин. На поодиноких виділах число слухачів представляє ся ось як: богословє: 512 звич. і 70 надзвичайних слухачів; право: 1.321 звичайних і 22 надзвичайних; медицина: 86 звич. слухачів, 9 звич. слухачів, 9 звич. слухачок а 4 надзв. слухачки; фільозофія: 717 звич. слухачів, а між тими 33 звич. слухачок, 136 надзв. слухачів, в тім числї 92 женщин, дальше 1 госпітант, 6 госпітанток, 30 фармацевтів і 1 фармацевтка. Після народности є: Поляків 1.952. Русинів 749, Нїмців 11, Чехів 2, Словак і, Мадар 1, Румун 1 і 14 иншихъ народностий. Після віроісповіданя є: римо-кат. 1.345, гр. кат. 762, мойсеєв. 597, протестантів 14, вірм.-кат. 4, гр. ориент. 2, иншихъ віроісп. 1, безвіроісповідних 5. Веручи за основу обчисленя віроісповідане, треба сконстатувати, що Русинів на львівскім університетї в прирівнаню до чисто польскої молодїжи була всього на всього одна третина — або инакше, що нам, при малочисельнім посиланю наших дїтий до середних шкіл, ще довго треба буде ждати, поки будемо могли змірати ся з Поляками і стати успішно до боротьби проти майоризациї.

— **З Кіцманя на Буковинї** пишуть нам: На численні запити в справі вписів до ґімназиї й принятя до бурси відповідаємо всїм П. Т. інтересованим: вписи до I. класи ц. к. нїмецко-рускої ґімназиї в Кіцмани відбувати муть ся перед фериями 15 і 17 липня від 8—10 год. рано. Потрібні документи: 1) сьвідоцтво хрещеня, 2) сьвідоцтво шкільне з укінчених що найменше 4 лїт народної школи. На тім сьвідоцтві мусить бути назначена загальна нота з виkладової мови і замітка, що ученик переходить до ґімназиї. Вписова такса з додатками виносить 7 кор. 32 сот. В днях вписів відбудуть ся також іспити: від 10—1 год. письменні, від 3—6 устні. Кромі знання з религії, рахунків і рускаго, звичайно вимаганого при ґімн. іспитах вступних, треба мати вистарчаюче знане нїмецкої мови. — До бурси приймати меть ся учеників в лїтах 10—14 за оплатою що найменше 12 кор. місячно. — *Осип Бурачинський, Сильвестер Яричевский.*

— **Приготовляючий курс для вступних іспитів в Станиславові.** Надіслано нам слїдуюче письмо до поміщеня: Філія „Рускаго товариства педаґоґічного" в Станиславові задумала також підчас вакацій удержувати приготовляючий курс для учеників, що мали-б здавати вступний іспит до I. кл. ґімназиї або школи реальної. Ведене того курсу однакож зависїти-ме від числа учеників, що зголосять ся. Як буде 30 учеників, то можна-б той курс вести. Удержане кождого ученика виносить 13 корон місячно. Приміщене знайдуть в бурсї філії даром. За науку треба буде заплатити 4—6 корон за кождого ученика, бо в Станиславові нема нікого, хто міг би жертвувати даром тільки працї, хибаб деякі п. п. академики схотїли взяти на себе той обовязок; удержане дістали-б в бурсї безплатно. Зголошувати ся на адресу: Вп. Пр. Рибчук, проф. ґімн. ул. Коперника ч. 17, причім звуважаєсь, щоби таких учеників зголошувано, котрі бодай подекуди вже підготовані, натомість не радить ся зголошувати і наражати на безповоротні кошти таких, що не спосібні, не мають охоти до науки або дуже слабо підготовлені. Зголошеня просить ся присилати найдальше по 10. липня с. р. Просимо инші рускі часописи сю оповістку повторити! — *Від Виділу Рускаго товариства педагог. в Станиславові.*

— **Вписи до I і II кл. приватної дївочої ґімназиї в Станиславові,** затвердженої міністерством просьвіти, котра внедовзї одержить право публичности, відбуватись муть від 3 до 6 липня с. р. в канцелярії мужеской ґімназиї. Іспити вступні до кл. I. відбудуть ся дня 10 липня о год. 10 рано в льокали дївочої ґімназиї ул. Фердинанда ч. 2 (каменица Задатковго Банку I пов.). До впису треба принести метрику і послїдне сьвідоцтво шкільне. В тій ґімназиї викладаєсь усї предмети в мові польскій, а вчить ся також мова рускої. За науку треба заплатити 20 К, місячно; як зголосить ся однакож більше число членець, то оплату знизить ся. Приміщене могуть мати ученицї в інстатутї товариства „Руских Жінок" в Станиславові. — За дирекцию приватної дївочої ґімназиї: *Пр. Рибчук, професор ґімназикльний.*

— **Іспит зрілости в рускій ґімназиї в Коломиї** відбув ся в днях від 21 до 26 червня с. р. під проводом ц. к. інспектора краєвого п. І. Левицкого. Іспит здали: Ґірняк Никифор, Калитовский Теодор Олег, Каратницкий Сильвестер, Кольцуняк Юлїян, Левицкий Роман Ілярий, Нїмчук Петро, Ростикович Тадей, Рудницкий Іван, Смеречаньский Іван, Сметанюк Петро, Фролак Василь, Цїховский Зенон Николай, Чеховский Стефан і Яськевич Степан (всї публ. ученики), в екстерністів 2 репробовано, 1 дістав поправку а 1 відступив від іспиту.

— **В станиславівскій учит. семинарії** зголосило ся окрім 53 публичних учеників також 23 приватисток (ів). За зрілих узнала іспитова комісия 15 кандидаток (ів), між ними 4 Русинки. Позволила поправити по вакациях один предмет 6 приватистkам, 1 Русиновій, репробувала 2, 1 Русин. 3 Русинок одержали сьвідоцтво зрілости: Дейницка, Кульчицка, Максимовичівна, Навроцка.

— **Справа краєвого банку.** Найвисшою постановою з дня 29 червня с. р. санкціонував цїсар соймовий законопроект заложеня „Буковиньского Банку краєвого". Отже з днем 1 липня починає банк краєвий функціонувати в приміщеню давного Бук. повем. заведеня кредитового. Дня 29 і 30 червня, вложили дотеперішні урядники Бук. повем. заведеня кред. присягу на руки заступника маршалка проф. Стоцкого і члена виділу краєвого д-ра Волчиньского, а директор Пашкіс переняв іменем „Банку краєвого" актива і пасива повем. кред. заведеня, бо від 1 липня урядує вже в Банку краєвім.

— **Робітники будівельні** загрозили своїм роботодавцям ґенеральним страйком, через те, що послїдні почали відступати від умовленого в р. 1902 цїнника. Обі сторони делеґували посередників до нарад і в суботу прийшло до заключеня угоди, силою котрої обовязує на дальше цїнник з р. 1902 в тім що мінімум платнї уквалїфікованих робітників мулярских, камінярских підвисшено о 10 процент. Вчера відбули робітники збори в сали „Gwiazda" і приняли угоду.

— **Крадіж на почті.** В суботу відбула ся під проводом рад. Харака розправа проти помічника торговельн. Ж. Левковича о крадіж 2.000 К в банкнотах. Крадіжи допустив ся обжалований ще в лютім с. р. покористувавшись неувагою урядника. Гроші як сам признав, розтратив на забави і гру. Трибунал засудив Левковича на три місяцї вязниці з постом що тиждня.

— **Самоубийство.** З Бережан пишуть нам: В минувшу пятницю о год. 6 вечером відібрав собі житє вистрілом з револьвера Яр. Кордуба, 19-лїтний практикант аптикарский. Вицілив в само серце — смерть наступила сейчас. Самовбійство поповнив на горі Сторожисках. Причиною було роздражнене нервове, яке здраджував від кількох днів. — *Х.*

— **Передвчасна радість.** В Виннициї подільской губ. мали мешканцї цїкаве видовище: Громадка жінок християнок і жидівок танцювали разом по вулицах і то дуже довго. Коли розпочались доходженя, з якої причини походять сї обави радости, показалось, що радість тую викликала звістка, буцїм-то війна зістала зовсїм закінчена.

— **Резолюция хлопців.** З Осургетів в Росиї доносять про оригінальні збори хлопців: Около 30 хлопців в віку 10—14 років зібрало ся і ухвалило слїдуючу резолюцию: „Кождий з нас зобовязуєть ся не поповнювати нїчого неморального, не лаяти ся, бути слухняними, не починяти спорів з товаришами, шанувати чужу власність і намість віддавати ся забавам, читати книжки. Дальше, не оставати по заду теперішного руху дорослих, а йти поруч з ними. Хто зломить сесю ухвалу підпадає під суд хлопців. Хто заденунціює товариша, на сего впаде бойкот. О скілько сеся звістка є правдивою, була би вона одним доказом більше як глибоко закорінили ся в росийскій суспільности прямування до реформ, як богато всюди веде ся розмов на тему теперішного ладу і способів о его переміні, коли під вплив сих розмов підпали вепітні школярі.

— **Дрібні вісти.** Росийске правительство позволило на виданє татарскої часописи „Нур". Часопись виходити-ме в Петербурзї.

Збори і засїдання.

Русини буковиньскої землї уряджують народне віче, що відбуде ся дня 7 липня с. р., в день св. Івана Хрестителя. В інтересї загроженої народної справи, треба всїм явитись на вічє, як один муж!

Послїдні вісти.

Букарешт. „Кн. Патьомкін" приплив нині рано до порту в **Констанца**; на покладі було 700 людей без офіцирів. Начальство порту візвало корабель, щоби з порту виплив. Залога зажадала живности і вугля. Власти румунські жаданю відмовили і візвали корабельну залогу, щоби без оружия опустила корабель а в такім случаю будуть їх трактувати так, як всїх инших заграничних дезертирів (се-б то не видадуть в руки росийских властий. — *Ред.*) Колиби одначе залога допустила ся яких небудь насильств зглядом Румунії, то ужие ся проти неї сили. [В виду того, що вісти з одеских розрухів неточні, треба поки що сю вістку приймити з застереженем].

Севастополь. Ескадра вернула вчера без кораблів „Юрий Побідоносець" і „Князь Патьомкін". Сейчас по прибутю відбуда ся на кораблі адміральскім „Ростислав" під проводом Кріґера военна нарада. Офіцирам і матрозам, котрі о се просили, позволено удати ся на берег. Панцирник „Катерина II", що належить до ескадри вправ і знаходить ся в доках севастопольских, зістав розброєний. Місто спокійне.

Відень. Одержано ту відомість, що „кн. Патьомкін" приплив до Кістенділь (в Волгарії) враз з лодею ч. 267. На виднокрузї видко ще один корабель, котрий як здає ся, обсервує „Кн. Патьомкіна". [З тих вістий виходить, що „кн. Патьомкін" втїк з одеского порту і то на се, щоби піддати ся постороннїй держарі і запевнити собі в сей спосіб безкарність. О скілько вісти про утечу „кн. Патьомкіна" правдиві, покажуть завтрішні телеґрами. — *Ред. „Дїла"*).

Дирекция „Ризниці" в Самборі повідомляє Всч. духовеньство і Впов. учителїв, що сими днями дістала новий наклад малих образків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1·90 і 3 К. Купуючим за 10 К. уділяє ся 10%. 488 5—6

КОНКУРС.

Виділ тов. „Руска Бурса в Тернополи" подає до відомости, що поданя о принятє до бурси належить вносити на руки о. Петра Патрили, „Руска Бурса", Тернополь, найдальше до 10 серпня 1905 р. Принятих буде 120 питомців, учеників шкіл середних а условя принятя суть: 1) Батько (опікун) ученика мутить бути членом тов. „Руска Бурса" в Тернополи. 2) Батько (опікун) ученика мав виставити декларацию, що зобовязує ся платити точно з гори умовлену оплату. 3) Оплата за цїле удержане (помешкане, харч, поміч в науцї, услуга, праня) виносить 30 корон. Біднїйші, що предложать сьвідоцтво убожества, можуть бути приняті за низшою оплатою, не меншою одначе від 17 корон. 4) Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, що потвердять оглядини лїкарскі з початком року шкільного. 5) При вступі зложить кождий принятий питомець одноразовий датох на інвентар в сумі 4 кор. 6) Кождий принятий питомець має привезти з собою: 6 пар бїлля, 4 простирала, 4 полевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток, 4 ручники, подушку і коцик на ліжко. Мае мати 2 одіня, плащі 2 пари обуви. 7) Питомцям не буде вільно мати поза бурсою ніякого заняття. До поданя треба долучити: 1) Сьвідоцтво шкільне (в злим усыхом не буде узнаднене) 2. Декларацию. 3) Сьвідоцтво убожества. 3—3

Від Виділу „Рускої Бурси" в Тернополи.

Надіслане.

Укінчений матурист

школи реальної, котрий зложив іспит зрілости з відзначенєм, глядає посади на селї. Адресувати: Васюта Йосиф, Ярослав улица Крашевского ч. 933. 554 3—3

Сим подає ся до відомости, що льональ

ТОВАРИСТВА ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

знаходить ся

при площи Бернадиньскій ч. 8

(готель Краківский). 423 5—10

Отвертий лист до п. Ф. Олїярника, властителя торговлї приборів церковних і девоционалій в Львові, ул. Театиньска ч. 3. Пересилаю належитість за чотири фани. Дїйсно так материял як і викінчене фан есть як найлїпше і найкрасше. Тож складаю Вам за тое сердечну подяку. Притім ціна есть неймовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати де инде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно зачатім дїлї.

Сьвященик Николай Чубатий, парох Петринова. 545 6—15

Заклад гідропатичний

Радника цїс. Д-ра Йосифа Мадейского і Д-ра С. Н. Кутни в Перемишлю.

Побереже Франц Йосифа ч. 8.

Всякі процедури гідропатичні. Купелї мінеральні, боровинові, газові, електричні, двокоморові і сьвітлянї. Масаж, електротерапия, лічнича ґімнастика фанго-інгаляторием.

Проспекти на місци даром. 581 1—7

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя на гробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

193 14—24 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Ґіпотечного на підданих площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найкїшні по 12, 16, 20 і 24 К. — **Лівеллетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

На вакації на селі в домі священника, учителя, дівичого уміщу за оплатою на цілє удержаве і родительску опіку двох синів в IV—VI гімн. кляси в околиці гірскій, близько ліса і ріки. Осип Гузар, Львів, ул. Театинська S. 575 2—2

Пошукує ся женщини в середнім віці до веденя домового господарства і кухні у самітного священника-вдівця, вголошеня під І. П. poste restante Стрий.
572 3—3

Женщина в середних літах, маюча практику в опіці при хорих за совісною нагородою може кождої хвилї бути на услугах до потребуючого такої опіки. Та сама особа приймє заряд домом у священника вдівця бездітного. Вимоги скромні. Адреса: Володиміра К. poste restante Бережани. 570 3—3

Інтеліґентна женщина Русинка в середнім віці, розумівча ся добре на сільскім господарстві, пошукує місця до заряду дому. Ласкаві вголошеня під „М. П." poste restante Станиславів. 569 3—3

Укінчений правник глядає практики на селі на час ферій, евентуально на цілий рік, може приготовити до всіх клас ґімназияльних або семинара уч. Іспит зрілости зложений з відзначенем. Зголошеня під адресою: Мстислав Січиньский, укінчений правник, Білівці п. Козачікка.
564 3—3

Руска каса задаткова в Радимні пошукує практиканта Русина з гарним письмом.
583 1—2

Комната на час від 15 липня до винайму. Меблї і харч на бажане. Львів, Пекарска 16, двері 41.
547 6—8

На нагороди поручаю молитву за вітчину по 4 сот. за штуку а 100 примірників 3 К враз з почтою оплаченою о. Пл. Карпинський в Дичкові п. Бірли велики. 571 3—3

Глядаю якого небудь занятя. Можу бути помічником бюровим, сторожем каменичним і т. п. Теодор Король з Кочиляк нов. Збараж. 1—2

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цінах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчині коло Коросна. Цінники і прібки оплатно. 150

Рутинований помічник канцелярийний, судовий з іспитом на урядника і на ведучого книги грунтові, на посадї, маючий практику адвокацку і нотаріяльну, добрий кореспондент, розуміє ся добре на справах екзекуцийних і табулярних — вільний, Русин, зміняв би посаду на відповідну в товаристві фінансовім евентуально у адвоката. Зголошеня на адресу Іосиф Тиць в Стрию ул. Дрогобицка для „бюровця" Т. Я.
540 1—2

Композиції Ярославенка
на фортепян
„Любощі" вальс по К 1·50, **І. Народний Марш** по К 1·00 продають ся по всїх книгарних у Львові і в Перемишлї, в Станиславові у Штавдахера, в Чернівцях у Пардінього в Коломиї у Оренштайна.

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дреліхи на покритя від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої колдри, покритя від 45 кр. за метр в робітни 11—30
521
І. ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника.

Повози всякого рода нові або і переїзджені поручаю в великім виборі, рівнож приймаю старі до направи або до вимінки, до перехованя, в комісї до продажі, або купую за готівку. Рівнож принимаю замовленя до вінчань на елеґантні еквіпажі з білими кіньми з цїсарскої стадинини по умірковаих цінах.
М. НАСС
Львів, ул. Шпитальна ч. 28.
191 3—3

EPILEPSI
Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.
163 8—52

„Краєвий Союз кредитовий"
видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по	10	сот.
Замкнена місячна	„	„	5	„
Інвентар довжників	„	„	5	„
Інвентар вкладників	„	„	5	„
Інвентар уділів	„	„	5	„
Книга головна	„	„	10	„
Книга ліквідацийна	„	„	10	„
Книга вкладок щаднич.	„	„	10	„
Книга уділів членьских	„	„	10	„
Реестр членів	„	„	10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„	10	„
Зголошеня о позичку штука	„		2	„
Вказ умарлих позичка	„		2	„
Асигнатки касові штука	„		1	„

Купувати і заховляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10, І. поверх.

Подяка.

Дня 17 червня с. р. люта і неумолима смерть забрала мені Найдорожшу жену, а дітям Найлюбійшу матїр в молодім, бо в 25 р. житя по тяжкій і довгій недузї. Горе, сум та біль огорнули наше серце. Одинокою розрадою в тім тяжкім горю було для нас потішенє і співчутє щирих приятелїв-сусїдів і парохіян, а відтак і численна їх участь в сумнім обрядї похороннім. Чуючи проте найгорачійшу вдячність, а не могучи ї тепер оказати, прошу приймит і на разї хоть ті слова щирої подяки. Передовсїм Вам Впр. Отче Григорій Ковч з Лисовець щиру і сердечну подяку складаю за Ваше високоблагородне і повне чувства серце, за Ваш труд і заходи, щоби покійній моєй женї гідну і посвідну услугу християньску віддати, як і за Вашу участь в сумнім обрядї. Щиру і сердечну подяку складаю Впр. о. Совітнику і пароху Глубічка Ем. Ґлібовицкому за щиру жичливість — участь в похоронї і зворушаючі слова надгробні. Щиро і сердечно дякую Впр. о. Іоану Чмолї, пароку з Улашковець, Впр. о. Єремії Ломницкому, ігумену О. О. Василіян з Улашковець, Вч. о. Ломницкому, Веч. о. Максиміліянови Зарицкому з Доброкута, Вч. о. Василію Ковчу з Сосулівки і Володимиру Вонсудеви з Більча золотого за їх ласкаву участь в сумнім обрядї похороннім! Почуваюсь також до щирої подяки для Високоповажаних Панъства Громніцких, котрі довідавшись о сумній вісти щиро уладженем гробівця занялись, дякую і парохіянам обох сїл Шершеновець і Одексинець і всїм, котрі послїдну услугу Покійній моїй женї віддали і поміч при виставленю гробівця оказали. Еще раз всїм щиро і сердечно з глубини серця за всї чувства і память для мене і моїх сиріток дякую.

В Шершенівцах дня 22 червня 1904.

Михайло Дроздовский мужь. *Ярослав* і *Софія* дїти з Родиною. 582 1—1

Так звані „оригінальні" машини до шитя і гафту, захвалювані і вихані Впов. Публиці аґентами пруского тов-а, с старої системи „Зінґера", що вийшли з ужитку і своїм викінченем, якостию а також найновійшим уліпшенем не видержують конкуренції з машинами фабрик свїтової слави, як Pfaff, Biesolt, Locke, Trister, Rossmann і т. п., котрі маю на складї а котрі виробити менї у Вп. Публики непохитне довірє. Остерігаю Впов. Публику перед аґентами, що за своє посередництво дістають 20 по 30 К провізиї від кождої проданої машини.

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя, котрий не послугує ся аґентами.

Львів, готель Жоржа.

Иосиф Іваницкий
механік і спеціяліст
699

Прошу домагати ся цінників.

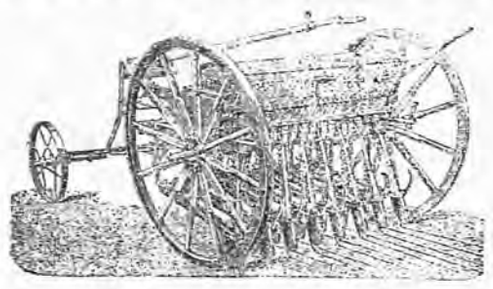

Найліпші господарскі машини
із ческо-моравскої фабрики
під фірмою
Ед. Кокора і Сп.
з ПРЕРОВА

поручаєм руским господарям яко найщирійші приятелї руского народа.

Найліпші сїчкарні з двійними сталицями, млинки для чищеня збіжа, молотільні, сильні керати, жнивні машини, сївники і др. продаєм на ратн або за готівку.

Перука за добрий матеріял. Ціни як найдешевші. Просимо писати під адресою: 536 1—5

Ед. КОКОРА і Сп.
Львів, ул. Городецка ч. 49.

Що ?!... — Тато позволили, батже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від цигар.

Ц. к. трафіка спеціяльностей **В. БІЛЬСЬКОГО** Львів.

303 12—26

Ткацкі вироби
з найліпшого прядива, як найстараннійше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дими, дреліхи, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, флянелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блювки і т. п. поручає по умірковаих цінах 959
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Менсовича
в Корчині, коло Коросна.
Хто зажадає, дістане оплатно цінник і всякі можливі прібки товарів.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ
під фірмою:
АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА
Львів, ул. Коперника ч. 17.
Виготовляє білети візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг літоґрафії.
Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.
Машини порушані силою електричною! 544 6—?

Рух залізничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сможого (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенцімом (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10 05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косимінні друковані є червеними чорнилом; поїзди нічні є означені звіздков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого ниного рода, іноземні пресвідчини, розкладні їзди і т. д. можна набувати через цілий день в касовім бюрі ц. к. державних залізниць, насип Гаусмана ч. 9. 35

Народна Торговля у Львові
поручає на сезон
Млинки *до чищеня збіжа по 58, 64, 100 Кор. відповідно до величини.*
Сїчкарні *2-нож. ССХ 3-нож. ГН 4-нож. ТН по 54 кор. по 56 кор. по 59 кор.*
При уплатї готівкою при млинках 10% — при сїчкарнях 6% спусту. 534 1—5

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585
викликану іменно страшними наслїдками тайних ґріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга
самоохорона д-ра Ретава
Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.
Тисячі людий найшли в ній поясненя своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжцї способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті ґазином видавців P. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ТУТКИ цигаретові в найзнамепитших папериців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

КАРПАТСКІ КОСИ.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
За одну штуку крейцарів:	65	70	75	80	85	90	95	100
На 5-кіл. посилку йде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папір, легке як перо полотно, котре тне як бритва найтвердшу (Псянку) то есть гірску траву і збіже що тілько попаде під неї, перетинає за одним замахом, на стопу тілько незначно зужикають ся і мозольну роботу хліборобам робить на половину лекшу. Приємна легка робота на полї справляє радість всякому хліборобови, тому всякий косить тілько карпатскими срібно-сталевими косами з маркою „Косар". Замовляючий коси, має прислати 2 К задатку і означити, які коси, чи ширші, чи вужші, бо всї за одну ціну.

Брусики до остреня тижже кіс по 40 сот. за оден, котрий остримь надзвичайно косу, яка за тим остренем тне як бритва найтвердшу гірску траву. **Серпи** озубрені з англійскої стали дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так що не чути в руках. Поручаю вам дорогі сестри, одна штука 50 сот., менше від 20 штук не висилаєсь.

Адреса: **Александер Копач,** **СТРУТИН ВИЖНИЙ** 504 4—? **почта Долина, коло Стрия.**

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 138. **Львів второк 21 червня (4 липня) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Плац Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 „

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсерату або за єго місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Чинні і нечинні народні школи в шк. р. 1904.

[На підставі справозданя кр. ради шк.]

Всіх народних шкіл в Галичинї було в 1904. шк. р. 4561 (разом з 23-ма незорганізованими) — о 93 більше, ніж попереднього року. В тім числї було чинних шкіл 4322 (о 112 більше, ніж попер. р), а нечинних 239 (о 19 менше). Причиною нечинности шкіл був в 212 випадках брак будинку шкільного (в справозданю додано ще „і брак учителя", як коли би школа без будинку могла бути чинна, хоч й був учитель!), а в 27 випадках брак учителя.

Після викладового языка було взагалї т. зв. руских шкіл 2231 (о 19 більше, ніж попер. р.), в тім числї 2086 чинних (о 45 більше); польских було 2303 (о 75 більше), в тім чинних 2209 (о 68 більше); нїмецких 27 (о 1 менше), всї чинні. Як бачимо, р у с ь к и х ш к і л б у л о в з а г а л і 172 м е н ш е н і ж п о л ь с к и х, а ч и н н и х о 123 м е н ш е. Ми дуже цїкаві, чи ще й тепер всїлякі польскі комедианти будуть мати чоло повтарати в ґазетах, в соймі і державній радї свою леґенду про прихильність польских верховодів до руского народу та про більше число руских шкіл від польских!

Нечинних шкіл руских було 145, польских 94. Найбільше нечинних руских шкіл є в окрузї лїським (16), сяноцким (13), золочівським (11), старосамбірским (9), підгаєцким (7), горлицким (7), богородчанським (6). бучацким (5). Замітна річ, що в тих самих округах польскі школи є або всї чинні або майже всї. І так в лїським окрузї є 11 польских шкіл, і всї чинні; в сяноцким 38 польских, всї чинні; в старосамбірским 5 польских, всї чинні; в підгаєцким 15 польских, 1 нечинна; в горлицким з 37 польских 1 нечинна; в богородчанським 4 польскі, всї чинні; в бучацким всї 30 чинні; лише в однім золочівським не 32 було 5 нечинних.

Між чинними школами було 2824 одноклясових (о 17 більше, ніж попер. року), двоклясових 32 (о 7 менше), чотироклясових 262 (о 19 більше), пятиклясових 117 (о 2 більше), шестиклясових 54 (о 1 більше), видїлових 67 (о 5 більше).

Але сей поділ шкіл, як довідуємо ся зі справозданя, є лише на папері; в дійсности виглядає він цїлком инакше. Той другий поділ шкіл опирає ся на фактичнім числї клас і на фактичнім плянї науковім кождої школи; а по що властиво кр. рада шк. морочить людям голову, падаючи і тамтой, що-йно наведений поділ, незгідний з фактичним станом річи, то вже остає тайною її бюрократичного розуму, званого по нїмецки Haarspalterei. Отже просимо перечеркнути собі повисше обчисленє, а числити дальше згідно з дійсним станом річи так:

1-клас. шкіл (з одною учит. силою)	є	2326
2-клас. „ (з двома силами)	. .	1398
3-клас. „	.	46
4-клас. „	.	312
5-клас. „	.	100
6-клас. „	.	70
видїлових	.	70
разом	.	4322

До сего треба ще дочислити 144 надетатових експонованих клас, порозмїщуваних по присїлках або в громадах, оставочих в шкільній звязи з иншими громадами; ті класи сповняють також задачу одноклясових шкіл і бувають звичайно зав'язком нових шкіл.

Що-до т и п у (се також морока, що лишила ся нам в спадщинї по Бобжиньскім) було 363 шкіл мїйского типу, 70 видїлових і 3959 сїльского типу. Виходить з сего, що навіть в 4-клясових шкіл належало 119 до сїльского типу, а лише 193 до мїйского. Коли зважати, що лише школи мїйского типу дають обіч своєї властивої цїли також і приготовленє до середних шкіл, то бачимо, як утруднений є для наших сельняньских дїтий приступ до середних шкіл. Додати треба ще, що число триклясових шкіл з кождим роком меншає, так що ті школи засуджені на вимерте; а всеж таки лекше було дитинї по укінченю такої школи при помочи місцевого учителя або сьвященика приватною наукою підготовити ся до середної школи, ніж з одноклясівки або й з двоклясової школи.

Кляс чинних було в 1904 р.: в школах сїльского типу 5277 систємізованих і 1500 надетатових; в школах мїйского типу 1642 систємізованих і 1056 надетатових; у видїлових школах 230 сист. і 115 надет; в школах незорганізованих 23; до того в школах вправ при учительских семинариах 4×16=64; разом всіх систємізованих клас 7213, надетатових 2694. Найменше чинних клас було: в окрузї збаразким (70), лїським (69), старосамбірским (66), ушеворским (65), богородчанським (68), пільзненським (59), турчанським (44) і печенїжинським (33).

Число надетатових клас зростає з кождим роком. В остатних трех роках виносив той приріст: 127, 332 і 429 клас; тимчасом число систємізованих клас росло відворотно: 380,213, 199. Значить, шкільна власть, замість систємізовати класи і обсаджувати їх сталими учительскими силами, творить надетатові класи, щоби їх заміщати помічними провізоричними силами, майже самими учительками без жадної кваліфікациї (навіть без матура), котрі зле учать, як сама кр. рада шк. на иншім місци признає, але за те мало коштують і є послушними орудями польонізацийних заходів пп. інспекторів.

Кілько маємо клас з викладовим языком руски, се кр. рада шк. тримає в тайнї так само, як кілько є т. зв. руских шкіл двоклясових, триклясових і т. д. Але спробуймо обчислити їх бодай в приближеню. Знаємо, що всіх ніби то руских шкіл є 2086; в тім числї містять ся вже й школи більшеклясові. Отже всіх двоклясових руских і польских, є 1398; припустім, що половина з них є руских. Триклясових є 46; і знов поділім їх через половину. Чотироклясових є 312; припустім, що крім 6 шкіл вправ при учительских семинарах є аж 30 чотироклясових шкіл руских. Що з 5-клясових і т. д. нема анї одної руської, се річ загально знана. Таким способом мали би ми більшеклясових шкіл руских: 699 + 23 + 36 = 758, так що одноклясових лишило ся би 1328. Отже 1328 + 699×2 + 23×2 + 36×4 = 2939 руских клас. Дочислїм до сего ще аж половину надетатових клас при сїльских школах, то виде нам імовірне м а к с и м а л ь н е число руских клас 2939 + 750 = 3689 на 9907 всіх чинних клас, значить 38·2 прц. Отсе благодать для Русинів, к тому Поляки і нам безнастанно цьвіркають в очи і трублять о ній по цїлім сьвітї!

Перед окруж. учительскими конференциями.

Зближає ся час окружних учительских конференцій. Тож в сей нагоди хочемо забрати голос, аби на адресу нашого народного учительства висловити кілька уваг та завваг.

Відповідно до офіциального та будь що-будь і фактичного утраквістичного характеру галицкого шкільництва також і учительскі окружні конференциї повинні носити на собі також утраквістичне пятно. Се вкінци відповідає і цїли тих конференцій, які між иншим мають доповнати фахове образованє учителїв рефератами і дискусиями на основі перебутої практики. Між тим в практиї водить ся так, що в переважній части повітів східної Галичини ні слова не почуєш на конференциях учителїв по руски або — як знов дїє ся в прочих повітах — руска мова зіпхана на послїдний плян.

Що таке нехтованє руской мови на учительских окружних конференциях лежить в інтенциях наших шкільних верховодів та що як-раз тому воно практикує ся на чим раз ширшу скалю — про се не треба і згадувати. Та нїчого казати, — чимала пайка вини за се нехтованє рущини спадає також і на наше народне учительство, котре само за мало дбає о пошанованє руской мови на сих конференциях. Лучали ся навіть случаї — імен не хочемо тут ще раз наводити, бо в своїм часі ої случаї були у нас нотовані — що учитель-Русин навіть специяльну руску тему референтував по польски, страха ради чи для приподобаня інспекторови-Полякови. Ми розуміємо, що положенє руского учительства під рукою польских шовінїстів-інспекторів незавидне і нелегке. Та мусимо звернути увагу і на се, що с о л і д а р н е б е р е ж е н є прав руской мови руским учительством нїкого зпосеред нашого учительства не може наразити на специяльні привороти. Супротив того руске учительство повинно звернути увагу на права руской мови підчас учит. конференцій, солідарно їх беретї, за ними ватупати ся і евентуально о них на самій-же конференциї упімнути ся.

На сій формально-язиковій справі — думаємо однак — не кінчать ся ще обовязки учительства в часі конференцій. Конференциї ті мають служити також до того, щоби учительство, на основі власної педаґоґічної практики чинило свої фахові замітки про шкільні підручники, плани, і т. д. і загалом про шкільну систему, єї хиби і недостачі. Що галицка, а іменно східнє-галицка шкільна система далека від совершеньства та далека від того, щоби відповідала справдїшним потребам населенія як і засадам раціональної педаґоґіки — се річ загально звісна і се найлїпше буде знати саме учительство. Воно найлїпше буде знати, як невмістним есть поділ шкіл на ярко відмежовані типи школи; сїльскої і міскої, учительство буде найлїпше знати, які наслїдком сего поділу перепони стрічають ся тими сїльскими ученіками, що хотять вступити до середної школи, учителї даної мусїли найлїпше досьвідчити, як невідповідно уложекі шкільні підручники для народних шкіл, як їх зміст і дух чужі дїтворі, для якої вони призначені, як вкінци некорисно на легкість і поступи науки вплинула польонїзацийна система, бушуюча в нашім шкільництві, як вона руским дїтям утрудняє здобутє елементарного образованя і т. д. Се все найлїпше буде знати наше учительство з практики і не повинно сего промовчувати на учительских конференціях, де як-раз місце на того роду фахову критику.

Вкінци з'їзди учителїв в нагоди конференцій не повинні також пропадати марно для орґанізациї учительства, як членів руской суспільности і як стану. Нехай сю нагоду визискує наше учительство до того, щоби сполучити ся сильнїйшим вузлом солїдарности нац ональної і станової для праці над своїм народом і для оброни своїх станових інтересів.

При нагоді з'їздів конференційних повинно також між учителями-Русинами наступити близше порозуміне, повинні ся обдумувати способи солїдарного поступованя та орґанізациї та лунати поклики до народного труду. Доперва, коли учительство руске в наведених трох напрямах визискає окружні конференциї, не остануть вони без вартости і для руского народу та для самого руского учительства — як се доси було.

Нова українська партия.

VI.

Найдальше в напрямі національнім іде тзв. українська народна партия, яка в послїднім часї оголосила замітну публїкацию пз. „Справа української інтелїґенциї в програмі укр. нар. партиї" (Чернівці, 1905). Кромі сеї, довоїї обемистої брошури оголосила названа партия ще дві публїкациї а іменно: „Робітниче сьвято першого мая" (теж в Чернівцах в 1902 р.) і „Робітницька справа в програмі Укр. нар. партиї", в яких заповіда видане своєї, по точкам сформулованої програми, що однак доси, на жаль, не наступило. З наведених публїкацій можна собі однак доволї ясно сформулувати політичну фізіоґномію названої партиї. Ось дрібні маркантні виписки, які дають змогу докладно а'ясувати собі політичне обличе національного українського сторонництва: „Більшість Українців робітників пристала до московских орґанізацій і забувши дбати про інтереси свого рідного краю, підпирає інтереси чужинців Москалїв... які намагають ся навязати українським робітникам свою ідею, що тільки одно самодержавство стоїть на перепонї до щастя, що після знесеня самодержавства, як буде конституция, для України настане таке гарне житє, що не буде вже потрібно добувати собі Українцям нїчого". Та між тим „конституция гарна річ тільки для сього народу, котрий складає свою окрему незалежну державу" і тому „ми Українцї не будемо ждати російської конституциї, бо не покладаємо на неї нїякої (?) надії, а всї сили покладаємо для найскоршого визволеня нашого народу в під московского панованя, бо ми ждемо собі щастя і лїпшої долї не від знесеня самодержавства, а від здобутя собі політичної свободи у в л а с н і й д е р ж а в і". „Добуваймо собі України вільної, с а м о с т і й н о ї, д е м о к р а т и ч н о ї, без хлопа і пана, а тільки для вільних людий, вільної праці" *). Усї нещастя, які терпить український нарід — каже ся на иньшім місци — від того, що до останніх часів він не поглядав на свою справу національно, а соціяльно: він не мав ідеалу самостійної України" і коли „наслїдком боротьби з Поляками українська нация здобула собі політичну незалежність, вона не оцїнила останньої та замановажала єї та через те легко пішла на злуку з Москалями" **). Наше принципіяльне становиско мусить отже змінити ся. „Українські робітники — викладає ся в „Робітницькій справі в програмі укр. нар. партиї" — повинні мати на оцї раз-у-раз повне вигнанє з України чужинців і утворене своєї самостійної держави. Отже орґанізованє всіх українських робітників в одну національну армію з метою вигнания з України всяких зайд, хтоб вона не були, і захопленє в свої руки всеї української промисловости, національзациї єї, чи шляхом права, чи шляхом примусу, се становить у сфері робітницького питаня ціль Укр. нар. партиї, яка всюди тримає ся того правила: Україна з єї добрами тільки для Українців, а не для чужинців" ***).

Як задивляти ся на ті енунциациї народної української партиї? Нема сумнїву, що в заявах сеї орґанізациї виявив ся ідеал політичної самостійности українського народу найяркійше і тим вона симпатично відріжняє ся від всіх наших національних партий, ворґанізованих поки-що на російській Україні. Всі инші українські сторонництва вдоволяють ся самим поставленєм поступяту як прим. ново заснована партия радикальна, або скривають єго за автономію України — як прим. партия демократична або українська революцийна в послїднім своїм проекті до партийної програми, між тим коли партия народна ставить постулят державної независимости України на чолї усеї своєї дїяльности і робить єго загалом підвалиною усіх своїх політичних поглядів і змагань. Кромі того партия народна дає ще і мотиви натури історичної та мотиви, взяті з практики сучасного політичного житя, і нема сумнїву, що, лишаючи на боцї деякі неточности в тім напрямі і помилки, арґументация менерів сеї партиї є в сути річи влучна і правдива. Хтож приміром не згодить ся з поглядом авторів дотичних енунциацій, що причиною наших політичних неудач, мимо новинних побід новацтва, був брак національно-політичного ідеалу, була виключно соціяльна борба з недостачею національної сьвідомости серед українського суспільства — або не згодить ся з поглядом, що російська конституция не дасть ще волї Україні в національнім змислї а таку волю може дати Україні доперва власна політична самоуправа, хоч би лише на разї в рамцях автономії. Все те погляди незвичайно влучні і правдиві, а влучність і правдивість сих поглядів можемо засьвідчати найлїпше як-раз ми — галицкі Українцї, що помимо конституциї, помимо забезпеки всяких особистих і горожавських свобід а навіть і права репрезентациї стоїмо від політичного гнету мало що меншого, ніж наші брати за кордоном, під кнутом абсолютного царя і чиновничо-попівского автократизму. Инша однак річ, чи всї теорії поставлені партиєю дадуть ся оправдати, а іменно чи дасть оправдати ся ставлене для України свого роду доктрини Monroe — Україна для Українців і Проч з чужинцями — доктрини, яку можна ставити хиба лише „im Hitze des Gefechtes", в найлїпшім разї яко клич задля пропаґанди і аґітациї, а яка ніколи не дасть ся перевести в дїло і без причини мусить викликати злишну оборону і репресию зі сторони чужонаціональних елементів на Україні, котрі суть преціж доволї численні і міцні і не дадуть ся викинути — кажучи висловом популярним — за обшивку і найсильнїйшій політичній орґанізациї. Впрочім те саме дасть ся сказати і про инші крайні слова і Kraftausdruck-и національних полемістів в народного сторонництва, котрих б і л ь ш а з а с л у г а в к р и т и ц і, в роз'ясненю і марковану Українцям ваги і сути національного питаня, чим в ставленю конкретних, ясно сформулованих постулятів Нема сумнїву, що коли партия приступить до точного сформулованя своєї програми, до обмірковання того, чого треба домагати ся і добивати ся, а не лише говорити, то всї того рода полемічні крайности і екстраваґанциї відпадуть і лишать ся тим, чим повинні бути і чим de facto суть — аґітацийними хвилевими кличами і проявами горячого полемічного тому.

*) Робітниче сьвято першого мая стр. 1—15.

**) Справа укр. інтелїґенциї в прогр. укр. нар. партиї стор. 41. Близше було се вже у нас в рефератї з названої брошури в чч. 89-92 з с. р.

***) L. c. стр. 31.

Рекапітулюємо сказане: Всі чотири розслїджувані нами українські партії ставлять політичний ідеал самоуправи українського народу яко нації на території України, а тим самим нема причини, щоб на точці сего національного ідеалу творити окремі партийні орґанїзації, або навіть орґанізації, які відносини-б ся до себе ворожо і себе взаїмно поборювали. В дотичних енунціяциях названих партій є тільки ріжниця в розділеню „сьвітла і тїней", в марковану національно-політичного державного ідеалу — від крайности народної партії почавши, а скінчивши аж на мовчанцї що-до остаточної мети дотичних змагань у партії революцийної і демократичної — але ся ріжниця в марковану не може мати очивидно ніякого принціпіяльного значіня. Противно треба зазначити, що ані одно з українських національних сторонництв не заявило ся за тим, щоби оставати конечно в злуцї з рештою російської держави яко якась підвластна автономна територия, а коли інтересовані сторонництва промовляючи за національною автономією України не кажуть заразом про ідеал ві повної національної державної самостійности, то діє ся се, очивидно, або лише з тактичних зглядів, або з опортунїзму, того опортунїзму, на який — excepiis excepiendis — хорують всі наш, не лише українські сторонництва.

Основна думка всїх українських партий в Росиї на точці нашої національної квестиї є одна: що український нарід як нация повинен сам управляти собою, бути одною орґанїчною цїлостию з всїми орґанами своєї самоуправи, а ся думка рішає, бо все проче є вже лиш річею ясности ставленя квестиї і політичної консеквентности. Хто каже „а", той мусить сказати і „б" — хто домагає ся політичної автономії України, той мусить станути також і стоїть принціпіяльно на становиску ві повної независимости, дарма, що его здержують від сего на разї якісь внїші тактичні мотиви другорядного значіня.

(*Дальше буде.*)

——

P. S. Дотично одної з наших попередних статий надіслала нам одна з партийних укр. орґавізацій свою відповідь, а не сумнїваємо ся, що такі відповіди пришлють також і внші, зачеплені нами орґанїзациї. Всї тоті евентуальні відповіди і замітки чи й спростованя помістимо з технічних причин при кінци, як і загалом ми не маємо нїщо проти того, щоб по скінченю наших редакцийних статий перевели самі інтересовані на стовпцах „Дїла" основну дискусию і полеміку, з котрої певно вийде лише користь для загальної народної справи на російській Україні.

З Росиї.

Бунт фльоти.

Вісти з півурядових жерел російских, мовби Патьомкін здав ся віцеадміралови Кріґерови, показали ся неправдивими. Патьомкін не здав ся, але Кріґер навіть не важив ся ужити против него сили, здавсь тому, бо не довіряв обсадї своїх кораблїв і бояв ся, щоби не збунтувала ся цїла его фльота. Що мав чого бояти ся, доказує се, що до Патьомкіна прилучив ся другий корабель чорноморскої фльоти, панцирник Побідоносцев. Про стрічу чорноморскої фльоти з Патьомкіном доносять з Севастополя.

Панцирники Побідоносцев і Дванадцять апостолів, один кружляк, один протиторпедовець і кілька торпедовців під командою Вйозневецкого відплили 28 червня з Себастополя до Одеси. На другий день відплили до Одеси два панцирники під командою Кріґера. Коли цїла фльота надплила до Одеси, Кріґер візвав Патьомкіна, щоби прилучив ся до его фльоти. З Патьомкіна відповіли: „Просимо начального командата, щоби прийшов до нас". Патьомкін наставив всї гармати до стрілу і переплив попри цїлу чорноморску фльоту так близько, що мож було бачити его командата в цивільнім убраню. (Се був здавсь одеский комітет революцийний. *Ред.*) Адмірал Кріґер дав своїм кораблям сиґнал: „Плиймо до Севастополя". (Бояв ся, що як ударить на Патьомкіна, то збунтують ся матроси на всїх его кораблях. *Ред.*). На его команду Патьомкін відповів сиґналами: „Лишаю ся тут". Командант одного з панцирників Кріґера, Побідоносцев дав сиґнал: „Мені попсувала ся машина". (Здавсь матроси сего корабля прислували его до того. *Ред.*) На другий сиґнал Кріґера, що цїла фльота відходить до Севастополя, Побідоносцев відповів так як Патьомків: „Лишаю ся тут". Патьомкін відлучив ся від фльоти, станув коло Побідоносцева і сиґналїзував, що хоче відослати до порту своїх офіцирів. Кріґер відплив з рештою фльоти до Севастополя.

Що дальше стало ся в одескім порті, не маємо вістий в Росиї. За те з Румунії доносять, що панцирник Патьомкін приїхав в неділю вечером до румуньского порту Констанца. Перше донесеме о сім приїзді звучить: Приїхав тут панцирник Патьомкін з двома торпедовцями. Командант одного румуньского корабля военного і один майор підплили моторовим судном до Патьомкіна, котрого обсада приняла їх з військовими гонорами. Обсада Патьомкіна не мала відзнак, так що румуньові офіцири не знали з ким говорити. На Патьомкіні заявили, що приїхали до Костанци по харчі і хочуть дальше плисти.

Дальша телеґрама з Констанци доносить: Обсада російского панцирника приняла комавданта порту з найбільшою пошаною. Один кадет сказав ему, що се панцирник Патьомкін, котрий утїк в Одеси. Дальше кадет сказав, що чорноморска фльота не атакувала їх, бо Кріґер бояв ся, що збунтують ся матроси всїх его кораблїв. Коли Патьомкін переїздив попри чорноморску фльоту, то ей матроси крикнули: „Нехай жие новий командант!" Кадет просив, щоби командант порту позволив кількох матросам вступити до порту по вуголь і харчі. Командант позволив і матросам спродано вуголь і харчі, бо населене міста боялo ся, що на случай відмови, Патьомкін збомбардує місто. На Патьомкіні є 750 людий; нема ані одного офіцира. Матроси одного російского корабля, котрий стоїть в Констанци, стрітивши в місті матросів Патьомкіна, цїлували ся з ними. Матроси Патьомкіна заневняють, що коли відплували з одеского порту, то матросам чорноморскої фльоти пращали їх окликом „ура!" Матроси мали переговорювати з командантом порту, щоби їм позволено лишити ся в Румунії, яко девертирам. Румуньскі власти здавсь не згодили ся на се.

З Букарешту доносять, що Патьомкін відплив в понедїлок разом з одним торпедовцем на північний схід. Перед від'їздом торпедовець хотїв вїхати до порту. Тогди румуньский кружляк дав до него один гарматний стріл. Гранат упав в воду. Торпедовець відступив і відплив разом з Патьомкіном.

Російске правительство вислало до Букарешту і Царгороду ноти з жаданем, щоби Патьомкіна приарештовано, а его матросів видано Росиї як звичайних злочинців. Нота грозить, що навіть давание харчів Патьомкіновим могло би дати причину до міжнародних конфліктів.

(Телеґрами.)

Лъондон. Панцирник Побідоносцев здав ся вчера рано. Провідників бунту відставлено до одеского порту. Командант панцирника мав застрілити ся.

Петербург. До Одеси вислано ґр. Ігнатєва з необмеженою повновластию, в цїли привернення ладу. Вість о сім іменованю, викликала в Одесї нечувану паніку.

Берлїн. Революционери застрілили трех поліцаїв, що стояли на сторожи в нафтовім порті. Перед „вримским" готелем експльодувала бомба". Товпа вдерла ся до касарень, де були замкнені арештовані матроси і увільнила їх. Також кількадесять арештованих революционерів утїкло. На бірже говорять, що панцирник Побідоносцев знищено динамітом.

Петербург. З Кронштаду доносять, що вчера один панцирник відлив на повне море без офіцирів. В порті лишив ся лише один цїлком старий панцирник і один новий. Говорять, що під враженем послїдних подій в Росиї, цар радикально змінив свої погляди що до дальшого ведення війни. Цар відсунув ся цїлком від сих, що хочуть дальше вести війну і хоче заєдну цїну заключити мир, щоби приступити до внутрішних реформ. В Петербурзї зачинають ся наново масові страйки і уличні демонстрациї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Війна.

Вашинґтон. Російске і японьске правительство донесли Рузвельтови, що вже іменували повновластїв до мирових переговорів, котрі зачнуть ся 1 серпня. Заступники обох сторін мають необмежену повновласть до переговорів і заключеня мира з застереженем ратифікациї обома правительствами.

Петербург. На місце Куропаткіна іменований командантом першої манджурской армії ґенерал Баліяков. Лїневич телеґрафує: Японці розпочали зачінні кроки коло Гайлюнтшену, але стрітивши ся з опором на них передних сторожий, відступили.

Мароко.

Париж. Один дневник доносить, що між нїмецким правительством а французским прийшло до угоди що до слїдуючих точок мароканьской справи: 1) Інтеґральвість Марока буде удержана. 2) Власть мароканьского султана нїчим не буде обмежена. 3) Всї договори заключені м'ж Мароком а державами мають бути респектовані. 4) Угоди француско-анґлїйска і француско-іспаньска будуть узнані. 5) Франция одержить окремі привілеї в огляду на се, що ей посїлости граничать з Мароком. — Инші дневники доносять, що порозуміне не наступить так скоро, бо доперва закінчено вступні переговори.

Розділ держави від церкви.

Париж. Палата послів ухвалила вчера послїдний артикул закона о розділї держави від церкви.

НОВИНКИ.

— **Преціньразі!** Зі Станиславова пишуть нам: Позаяк всякі заходи, підняті в цїли поладнаня звісних, сумних відносин в самбірскій Ризниці, свінчили ся на нїчім, зайшла конечна потреба заснувати нове, окреме товариство. Сю справу поручено нам, Станиславівцям. Виявуючи ся одже з вложеного на нас обовязку, сейчас уложили ми статут і подали до п. к. Суду о зареєстроване. Та на жаль наші змаганя найшли перепону там, де того найменше могли ми сподївати ся. Ото дословно був скопійований зі статута „Ризниці" в Самборі та „Труда" у Львові. Замість пускати ся на дорогу непевних та довговічних рекурсів, ми обрадили ся инакше. Именно маємо тут в Станиславові вже готове товариство „Достава", котре на підставі § 4, свого статута може отворити торговлю церковними річами. Тож користаючи з сего, повідомляємо отсим наш П. Т. Загал, що в найблизшім часї отворимо при „Доставі" віддїл церковний, наколи зголосить ся відповідне число членів (бодай 300 по 10 кор. один удїл.) А що такий церковний віддїл вимагає відповідних людий і окремого Заряду до ведення, проте товар. „Достава" скликує на день 1-го серпня надзвичайні загальні збори, котрі перепровадять відповідну зміну статутів, виберуть Заряд, порішать реґуламін дїловодства та ухвалять, на що має обертатя ся чистий зиск. Ми, з нашої сторони, будемо предкладати, щоби чистий зиск, по оплаченю дивіденди, котра не може бути висшою як 10 процент, ішов на будову церков і на удержане приватних руских шкіл. Така наша гадка. Сподївмо ся, що П. Т. Земляки приймуть її з радостию та громадним приступленем в члени „Достави", дадуть нам спроможність перевести дїло. Вже доста працювали ми на других та нашою кервавицею годували Бог зна кого. Пора вже подбати й за себе самих! Зголошеня приступленя в члени просимо присилати впрост на адресу „Достава": Станиславів улиця Казимирівска ч. 10. Всї рускі часописи просить ся о перепечатане сеї заяви. — *Д-р Володимир Яновичъ, о. Іер. Барщи* іменем комітету. — Поміщаючи сю заяву ми сподївмо ся, що наше патріотичне духовеньство і всякі брацтва церковні а навіть і сьвітска інтеліґенция приступлять ґреміяльно до тов-а „Достава" і уможливлять утворене і ведене самостійного церковного віддїлу. Се вже був послїдний час, аби в той спосіб відповісти на препогані інтриґи Ризниці і не позволити ся ворогам народної справи тучити ся нашим грошем!

— **„Ucisk młodzieży ruskiej".** Під таким заголовком опрокидає „Dziennik polski" правдивість інтерпеляциї посла В. Яворского в справі переслїдуваня учеников Русинів в Дрогобичи директором ґімназиї Старомейским, а в Станиславові учителем Срочиньским. Очевидно що ті переслїдуваня істнують лише в уяві посла Яворского! Якийсь там смаркач но хоче учити ся і готове переслїдуване, в котрого посол Яворский в ту-ж мить робить національну квестию та трубить на алярм і занепокоює цїлу раду державну. „Oto co może zrobić zuchwalstwo niedouczonego ruskiego żaka szkolnego". Такі меньше-більше жалї на руских послів, урядників і т. п. чуємо і читаємо що днини і вже до того звикли, а навіть — уважаємо їх зовсїм природними. Адже-ж кождий боронить ся як може! Маленька „okoliczność", що факти, подані в інтерпеляциї, є ствердженї доходженем і актами судовими, письмаку з „Dziennik-a" нїчого не обходить... Але ось-такого висказу: „Młodzież zaś polska tyranizowana przez nauczycieli narodowości ruskiej we wschodniej Galicyi, milczy i znosi formalne torturу i ucisk z ich strony", — такого висказу ми ще на шпальтах „Dziennik-a" не бачили! „Dziennik polski" рішучо став висше від „Gazet-и narodow-oї" котра недавно нарікала на урядників Русинів, що занимають ся політикою і фзворизують руске населене, а тепер „Dziennik" дійшов вже до найвисшої досконалости в обертаню кота до гори хвостом. Та не даром сказав Гете: „Vom Erhabenen zum Lächerlicken nur ein Schritt". Так і з брехнею. Може найдеть ся який наївний дурачок, що повірить в заперечене вірогодстойности згаданої інтерпеляциї, але щоби найшов ся такий, що повірить в брехню о утиску польских „młodzieniaszków", се вже абсолютно не можливе. Тілько в тім питане, чи „Dziennik polski" здає собі з того справу. Бо коли припускає щось такого, то бідна тая польска журналїстика, маючи людий з таким спимачим мозком, а коли він сьвідомий цїлої досяглости свої брехні, то тодї — ще гірше. Але найлїпше на конець; „Zawdzięczyć to należy inspektorowi kraj. J. Lewickiemu, który... protegując swoich braci Rusinów". Се таке парадне, що лїпшого дотепу годі придумати. Далї, то й сам ґр. Потоцкий стане Русинів протеґувати.

— **Поклик до руского учительства з нагоди окружн. конференций.** Незабавком відбудуть ся окружні конференциї народних учителїв нашого краю. Щоби лишав ся з них слїд для нашої народної справи і нашого руского шкільництва, звертаю ся до Вас, товариші і учителї, з таким зазивом: В остатних днях вийшов з Коломиї поклик, щоби зложитись на семинар учительский в Коломиї. Приложім отже і ми однодушно підчас сегорічної конференциї наших рук і киньмо громадно невелику ленту — от по 1 К в наших дивт і відошлїм в Коломию. Таж то наша учительска справа. Хоч ми і мало маємо самі, то нехай сьвіт довідає ся, що ми русскі учителї, і з того невеличкого кусня хліба удїлямо жертву для молодшого учительского поколїня і для ширеня просьвіти м'ж народом. А дорогі і чесні товариші по званю зі середних шкіл певно підуть нашим слїдом при нагоді своїх конференций та не забудуть сеї справи і по змозї також кинуть свою ленту на се дїло. *Учитель.*

— **Скит Манявский.** Доносять нам в богородчаньского Підгіря: О. Тадей Левицкий, парох Манави побудував на славнім місци, де тепер находять ся руїни монастиря „Скиту" досить обширну каплицю, в котрій станиславівский ординарият рішенем з 26 мая с. р. позволив відправляти службу Божу, як також уряджувати відпусти в днях 7 липня (св. Івана Хр.) і 26 вересня (честного Хреста). — Околиця Скиту є дуже ґарна і здорова і могла би надавати ся на уряджене санаторий.

— **Видїл филії Руск. тов. педаґ. в Щирци** подає до відомости всїм інтересованим окличним селянам, рефлектуючим на приняте їх синів до мачочої ся отворити бурси селяньскої в Щирци, щоби зголосились тамже (в Щирци) по ближші інформациї в четвер дня 13/7 с. р. перед полуднем в канцелярії шкільній у підписаного. Умова в готівці або в натуралїях подасть ся тогди на місци. Всїх Всч. Отців духовних просимо, щоби они повідомили і вилинули на своїх парохиян. — За видїл: *о. Еліяшевский Богдан, парох з Гуменця.*

— **Іспит зрілости** в золочівскій ґімназиї відбув ся в днях від 24. до 28. с. м. під проводом інсп. Дворского. Іспит здали: Артур Білецкий, Каз. Цьвічиньский, Ольґерд Ґурка (з відзн.). Ст. Гордзіївский, Матій Ґрубер (з відзн.), Фрайфель Ґрубер, Озия Ґрубер (з відзн.), Озия Китай, Лейвор Кноль, Роман Конашевич, Гуґо Кудерна, Ілия Макух, Каз. Пильшак, Мойсей Редиш, Рубін Шваґер (з відзн.), Тимомей Сембай і Яків Тіргавс. Поправку дістало 3 учеників, репробовано 1 екстерніста.

— **Поліция арештувала** поновно Сальомона Ванґа, налогового обманця, що раз вже незнати котрий. Ванґ занимає ся тим, що міданї перстенї продає селянам приїзжим до Львова за золоті. Тепер піде Ванґ до суду, відсидить своїх кілька днїв і знов поверне до старого „занятя".

— **Так буває на сьвітї.** В Відни викликала сензацию вість, що в Парижи має небавом відбути ся ліцитация дорогоцїнностий вдови по австрийскім наслїднику престола архикн. Рудольфі ґр. Стефанії Льонай. В. архикнягиня вела дуже розтратне житє і через те попадала нераз в великі грошеві клопоти, однак нїхто не припускав, щоби прийшла на неї конечність уживати послїдного способу т. є. продажі своїх дорогоцїнностий. Виказ призначених на ліцитацию предметів обнимає між прочими намисто з 365 перел, улюблений стрій ґрафині, який вона одержала в дарі ще від арх. Рудольфа. Намисто оцїнене на 280.000 франків. Всї виставлені на продаж предмети представляють вартість висше мілїона франків.

— **Про Омельчука,** званого також Омельченком, що его застрілив офіцир на „Патьомкіні" доходять ось-які вісти: „Омельчук був самоуком. Вже з молоду віддавав ся в западом соціялїстичній аґітациї в чорноморскій фльоті, де повнив службу на „Патьомкіні". Мав 27 лїт. Підчас розрухів моряків в Севастополи в 1904 р. кермував цїлою акцией, а поставтений перед военний суд зістав увільнений завдяки енерґічній оборонї своїх товаришів при переслуханях. Дуже часто стававав на чолї рїжних протестів і депутаций, як і в послїдне в критичнім дни 27 червня с. р. коли на чолї депутациї домагав ся поліпшеня харчу. Що-до послїдної події, якої жертвою впав Омельчук, ходять слухи, що не розходило ся о харч, а о — бомби. Омельчук надував враз з иншими моряками на корабель бомби привезені з піротехнічних варстатів. Припускаючи, що его нїхто не бачить передав тайком до переховане одну бомбу піхотинцеви, що стояв при возї. Тимчасом се бачили офіцири через далековид і на корабли спитав ся Омельчука пощо давав бомбу жовнїрови. Омельчук побачив, що вістав відкритий і не надумуючись кинув ся на офіцира і дав почин до повстаня. Виправдї офіцир застрілив его, але небавом сам разом з иншими товаришами пожив смерти з рук моряків, що мстили смерть свого проводиря.

— **Екзекуция російских кораблїв в Краковї.** Краківский адвокат д-р Гунькевич має до російского ряду правосильну претенсию на 2.000 К, однак не може їх нїяким робом відобрати. Перед кількома тижнями заплили до Кракова два російскі державні кораблї з комісиею для реґуляциї Вісли. Д-р Гунькевич не надумуючись вніс подане до краевого суду в Кракові о позволене на екзекуційне занятє згаданих кораблїв. В правничих кругах виждали з заїкавленем рішеня судового, однак кораблї не чекали так довго, бо власне вчера від'їхали.

— **Замах на двірский поїзд.** Минувшої суботи їхав через ісмайлівский проспект в Петербурзї двірскою каретою двірский достойник Вельский. Візник і льокай були в двірській лїберії, а Вельский в ґенеральскім унїформі. Можна було через те припустити, що то їде котрийсь з вел. князїв. Коли повіз переїздив коло касарні, впали на карету три стрїли, однак не поцїлили вікого, а кулї вбились в мур противлежної каменицї. Жовнїри встигли похоронати ся.

— **Офіцир оперовим тенором.** До віденьскої двірскої опери заанґажував директор Малер поручника 67 п. п., що стоїть на Угорщинї, Віктора Мадінцеа, що має феноменальний теноровий голос. В. Манцінцеа одержав неограничений урльоп і посьвятив ся артистичній карері. Початкова его платня виносить 4.000 К річно.

— **Спека,** яка так сильно дає ся відчувати мешканцям Львова, найбільше хиба докучає школярам. Наука в такій спецї не може принести нїяких успіхів, а є лише звичайною мукою в тїсних, звичайно до полудня положених комнатах шкільних. Супроти того львівска преса домагає ся від ради краевої раннїйшого покінченя лїтних курсів.

З товариств.

З „Академічної Громади". На підставі ухвали виділу взиває ся товаришів, щоби звернули книжки, випозичені в бібліотеці т-ва „Академічна Громада" найдальше до 12 с. м.; в противнім разї ту справу

віддасть ся власним університетским, наслїдком чого будуть здержані відемати. — *Бібліотекар.*

Дня 18 червня заложено і отворено читальню „Просьвіти“ в Шишківцях повіту борщівского заходами місцевого пароха о. Евгенія Дудкевича.

Збори і засїдання.

В суботу дня 15 липня б. р. відбуде ся в Бережанах в сали „Надії“ віче в справі креованя руской ґімназиї в Бережанах. Взиває ся отже всїх патріотів бер. округа, щоби як найчисленнїйше явили ся на тім вічу і своєю присутностию заманїфестували певучу потребу руской ґімназиї в Бережанах. Передовсїм ставити ся повинні батьки, котрих сини вчать ся в тут. ґімназиї: в уваги на них саме яко день віча вибрано 15 липня. Початок віча о год. 10 ¾. При тій нагоді просить ся всїх, на котрих руки вислано аркуші до збираня підписів, щоби надсилали їх як найскорше на вказану їм адресу.

Загальні збори товариства „Руско-українська повітова бурса в Бродах“ відбудуть ся дня 15. липня 1905 н. ст. в домі Самопомочи в Бродах о годині 4. по полудни. Наколи би вимагане §. 19. статута число членів в означенім часї не зійшло ся, відбудуть ся того самого дня о год. 6 вечером другі загальні збори а то без огляду на число явившихся членів. На порядку дневнім: 1) Вибір голови зборів. 2) Справоздане виділу. 3) Вибір голови. 4) Вибір членів виділу і заступників. 5) Вибір контрольної комісиї. 6) Справа продажи дому. 7) Справа закупленого нового дому. 8) Внесеня членів. — *Виділ.*

Загальні збори товариства „Селянська Бурса“ в Турцї відбудуть ся дня 13 н. ст. липня 1905 точно о годинї 2-ій попол. в сали ради повітової в Турцї з слїдуючим порядком дневним: 1. Відчитане протоколу з перших загальних зборів. 2. Справоздане з дотеперішної дїяльности виділу. 3. Справоздане касове. 4. Справа отворена бурси з роком шкільним 1905/6. 5. Справа зміни статутів бурси. 6. Внесеня членів. З огляду на важність справ просимо прибути на збори і привести з собою як найбільше число охочих вступити в члени товариства. — *Від Виділу товар. „Селянська Бурса“.*

Видовища і забави.

Великий фестин у „Грунда“. В пятницю дня 7 с. м. відбуде ся на дохід „Руской захоронки“ і „Вакацийних осель“ фестин в лїсовім огороді і реставрациї бровару Ґрунда в Лісиничах за Личаківскою рогачкою. В програму фестину війдуть товариські забави, томболя, гра в кругли, хори, штучні огні і т. д. Грати буде реставрацийна музика руські композиції. Вступ на фестин 40 сот., для дїтий 20 сот. Початок о 5 год. по полудни. Вертати буде можна візками до рогачки. З огляду, що дохід в фестину призначений на убогу дїтвору, можемо надіяти ся численної участи львівских Русинів. Буде се послїдний, пращальний збір перед великими вакаціями. — *Комітет.*

Заходом української перемиской молодіжи відбуде ся дня 7 липня 1905 р. в день Рождества св. Івана Хрестителя в сали „Народного Дому“ при ласкавій співучасти панїстки Вп. п-ни Евстахиї Цїпановской і проф. С. Людкевича великий концерт з богатою програмою. Цїни місць: фот. 2 кор., крісла I р. 1·50 кор., II р. 1 кор., льожа по 6 кор. і 4 кор. Крісло в льожи 1·50, крісло баньк. 80 сот, пертер 50 сот. Учен. і селяне 30 сот. Початок точно о год. 8 вечером.

Аматорский кружок в Стрию дав заходом тов. „Руске касино“ 13 с. м. комедию Гоголя в 5 дїях „Ревізор“. Просимо доокрестну публику конче явити ся. — *Видїл.*

В Бірчи дня 9. липня в сали польского касина відбуде ся вечер музикально-вокальний, устроєний товариством церковного хору бірчаньского по слїдуючій програмі: 1) вступне слово, 2) Лавровский—Сумно-марно—хор, 3) фортепян — сольо, 4) Кирилло: Молитва, деклямация, 5) Нижанковский: З окрушків, — хор, 6) сопран-сольо, 7) Schuhmann'a — Жите циганьске — хор, 8) Іскра — до ґенія Руси — деклямация, 9) Воробкевич — За Русь — хор. Цїлий дохід призначений на будову церкви в Бірчи.

Бібліографія.

— **Переписка Михайла Драгоманова з д-ром Теофілем Окуневським** (1883, 1885—1891, 1893—1895). Зладив і видав М. Павлик. Львів, 1905. 8°, ст. XXIV+280+1+XI, разом 316 сторін. Цїна 3 кор. Виключний склад у книгарни „Наукового товариства імени Шевченка“ у Львові, ул. Театральна ч. 1.

Урядові вісти.

— **З перемиской епархії.** В пропозицию приняті: На парохію Ялин: Петро Ясеницкий, Мих. Феник, Теодор Дяків, Теодор Кучийло, Богдан Поляньский. На Ляшки мурованї: Петро Княжиньский, Волод. Калужняцкий, Йосиф Максимович. Іван Товарницкий, Теодор Дяків, Леонтій Адріянович, Ник. Миляныч, Іван Клюфас. На Терку: Евг. Кульчицкий, Іван Шевчик. На Пилипи: Петро Гумовский, Димитрий Лах, Мих. Посїкира, Он. Саламон. На Замїхів: Мих. Косовоцкий, Алексей Гоцкий, Андрей Наконечний, Фільрет Яминьский, Андрей Пшепюрскій. На Цариньске: Стефан Козбур. На Прелуки: Петро Крупский, Мих. Гробельский. На Барич: Алексей Гоцкий, Мих. Косоноцкий, Іван Бирка, Онисим Саламон, Андрей Пшепюрскій. На Одрехову: Димитрій Куцериб, Петро Дуркот (стар.), Ем. Юрчакевич, Захарія Чеснок, Ант. Менциньский, Григорий Макар, Волод. Калужняцкий, Волод. Бенгринович (стар.), Петро Ясеницкий. Автін Криницкий, Мирон Лазоришак, Ем. Крайчик. На Ясеницю сольну: Іван Негребецкий, Генрик Ільницкий, Тесфіль Левицкий. На Добру шляхоцку: Йосиф Баницкий, Константин Поляньскій. На Явірник: Ілярій Венгринович. Запрезентовані зістали: Николай Колтунюк на парохію Жуків, Евген Кульчицкий на парохію Лани. Відпустку для поратованя здоровля одержали: Нитъ Ломницкий на 8 неділь, Юлїян Платек на 6 нед., Димитрий Чертежиньский на 5 нед., Ссфрон Кульматицкий на 5 неділь. Управляючим сотрудником в Крукеничах поставлений Михайло Теспя.

— **Іменованя на зелїзницях.** Титул інспектора дістали: Король Плехавский в Станиславові, Вол. Яворский у Львові і Ант. Супер на Підзамчу; титул ст. ревідента Ім. Гордзевич і Йсс. Бунд у Львові, а титул ст. інспектора Каз. Марцінкевич у Львові; в I етатї (адміністрация) авансували між иншими: до VII рангу: Вол. Чижевич в Станиславові і Іван Терлецкий у Львові; до VIII р. авансував Стан. Околович в Станиславові — в II. етатї (будова і консерв.): в VI р. до I кл. посунений інс. Вен. Зібагер в Станиславові; в VII р. посунені до I кл.: Ів. Квятковский в Ярославі, Ап. Скульский, Жигм. Яросевич і Стан. Папе у Львові, Иос. Лапицкий в Станиславові і Стан. Пилецкий в Галичи; до VII р. авансував Дав. Король у Львові; в VIII р. посунені до II кл. Мар. Невядомский і Мар. Заболоцкий у Львові; в IX р. посунені до I кл. Тад. Новак у Львові, а до II кл. Мих. Кольбушовский у Львові; до IX р. авансували: Нат. Гольдфлюс в Сколїм, Каз. Янічек у Львові, Л. Енцінґер і Ад. Мильский в Станиславові, Вит. Бандровский в Раві руській; — в етатї (машиновий відділ): до VI р. авансував Берт. Вольский в Стрию; до VII р. посунені Ник. Левандовский в Стрию; і Нах. Кац в Перемишли; до VIII р. авансували Людв. Рунґе, Ол. Коман, Едв. Більоньский і Ол. Гілліх у Львові, Юл. Орлович в Станиславові; до IX р. авансував Тад. Вайх в Станиславові і Евг. Білоскурский; — в IV етатї (рух телеґр. і комерциальна служба): в VI р. посунений до I кл. Ол. Ґец у Львові: до VI р. авансував Иос. Гонник у Львові; в VII р. посунений до I кл. Вікт. Тулїе в Коломиї; до VII р. авансували Л. Седник в Станиславові і Брон. Бесядний у Львові; до VIII р. авансували: К. Ортнер в Гусятинї, Руд. Реґїт, Кар. Водиньский, Теофіль Український і Дав. Кельнер у Львові, Стан. Мілер в Любинцях, Йос. Клосевич в Долинї, Тад. Кулаковский в Ярославі, Йос. Стасишин, Ад. Кварт і А. Дворский в Станиславові, Макс. Гелер в Товмачи; до IX р. авансували: Алексей Яцків на Підзамчу, Ант. Черницкий в Озерянах-Баришу, Йос. Яницкий в Коломиї, Тад. Мидович в Ходорові, Стан. Пшибильский в Перемишли, М. Тернер в Підволочисках, Ів. Мілер в Тухли, Ос. Закроцкий в Пишківцях, Каз. Задурович в Любіню вел., Ром. Тугий у Львові, Стан. Стабиньский в Козовій, Иос. Хелмицкий в Станиславові, Й. Ґрінгавт в Чорткові і Ол. Каннер в Сколю; — в V етатї (контроля доходів): в VII р. посунений до I кл. Лев Дидиньский в Станиславові; до VII р. авансували Альойз Тележиньский і Тимко Ступницкий у Львові, Жигм. Сливиньский в Станиславові; до VII р. авансували: Меч. Броневский, Юл. Урбаньский, Дав. Ніхтенгавер і Ай. Шлайхер у Львові; до IX р. авансували: Г. Віртель, Мих. Жмуркевич, Ол. Гер і Стан. Ржонца в Станиславові, Г. Заячківский, В. Дубский і В. Лотоцкий у Львові; — в VI етатї (канцелярия і маніпуляция): до IX р. авансував Олекс. Буфан в Станиславові, а з підурядників авансував до II категорії Лукіян Крижановский у Львові.

Малий фейлєтон.

На від'їзд товариша на Україну.

Готов будь, мій друже, вже поїзд стоїть;
За хвилю вже пара дасть від'їзду знак:
Ти вихром минеш гір й городів сїть
І станеш в країні, де бив ся козак
За волю народню, де лилась все кров
Ріками цїлими... безплідно однак...

Панують пройдохи з чужинецьких мов,
А син України мов, вбитий лежить...!
Свободо, бєгине, огнем Ти промов
До трупа-велитня, няй він задрожить!...
З лиця він няй скине витайну, а з рук
Кайдани і з ніг. Няй встане, щоб жить!

Няй гордо розвіють гетьманський бунчук
На кровю политих козацьких степах,
І громом розлясть ся гарматнїй грім-гук,
Няй скличе людий тих, в смердячих хатах
Що нинть без сонця й не знають ні дня,
На Народне Дїло, щоб ворог в ногах
Прощення благав —, всесьвітня рідня,
Дізнялась, що з мертвих воскресли вже ми,
Та всїв на меткого коваи вже коня:
— В походї культури зрівнятись з людьми,
Що гордо панами землї себе звуть,
Та тїни прогнать навісної нам тьми.

Зза тисячів миль нам все вісти несуть,
Що царська сила не страшная для тих,
За Волю і Славу до бою що йдуть, —
І сліз хоч богато лле нарід гірких
За жертви, що катови тїло дають,
Няй зна' він: конець вже для жертов таких.

Мій друже, нещасним потомкам скажи,
Дїди, що глядять, на їх руки й уста,
Що скуті у них, — і стидом зажжа
Їх серця, бо ганьба, не фраза пуста:
Мине бо сей час, що несе нам Волю
Й на довгі лїта ми стратимо Долю...

Прага, 14. VI. 1905.

В. Струк.

— **Видїл товариства „Шкільна поміч“** в Снятинї складає приявдку подяку товариству „Дністер“ за щедрий дар 100 кор., Вп. Ярославови Федорчукови в Берна швейц. за 50 кор., Видїлови краєвому за 100 кор. і Товариству задатковому в Снятинї за 100 кор. — *Видїл.*

Календар: Гр.-кат.: нині (второк) Юліяна М., завтра (середа) Євсевія, позавтра (четвер) Агрипіни; — Рим.-кат.: нині Йосифа Каласант. завтра Фільомени, позавтра Івайна.

Репертуар рускаго театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанцї, коло церкви.) Початок о годинї 8 вечером. В четвер 6 липня „На дні“ сцени в 4 дїях М. Горкого, в суботу 8 липня „Пташник з Тироля“ оперетка в 2 дїях Цельлєра; в неділю 9 липня „Невольник“ історичні картини зі сьпівами в 5 дїях Кропивницкого: в вівторок 11 липня „Cavalleria rusticana“ опера Масканього; в середу 12 липня „Пошились в дурні“ народна оперетка в 3 дїях Кропивницкого; в пятницю 14 липня „Педагоги“ оригінальна комедия в 3 дїях в німецкого переробена на наші обставини О. Левицким; в суботу 15 липня „Ямарі“ оперетка в 3 дїях Цельлєра; в неділю 19 липня „Запорожець за Дунаєм“ народна оперета в 3 дїях Артемовского, закінчить „Вечорниці“ твір музичний Вищиньского.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ що второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Ососолиньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 2—6). — Музей Людушкових (ул. Театральна ч. 15.) в год. 10—1, в дни вказ. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Ососолиньских в дни вказ. від 9—1, а від второк і пятницю також від год. 3—5.

Надісланє.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїка у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на питаннях просимо Галицкої поручаємо

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найкїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім выборі окуляри, цвікери якими і всїякі инші прибори оптичні всїякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

На літо. Мешкання з 2 і 3 комнат з кухнями в Струтинї к. Долини. Гірскі купелї, лїс, женшиця. Близшу відомість подасть Адміністрация „Дїла“. 567 5—5

На продаж до евент. парцелациї есть фільварок в 500 морґовим обшаром з чого 25 м. молодого лїса, 50 м. добрих сїножатий а 425 орного, пшеничного поля. 50,000 кор. сплачувати Банкови. Вода здорова, сколиця урожайна. Морґ пересїчно 700 кор. О близші інформациї прошу звертати ся до руского уряду парохіяльного в Журові почта loco. 1—1

Потрібні: 5 учеників до науки столярскої, 2 учеників до малярскої, 3 учеників до слюсарскої, 2 до бляхарскої, в віцї над 14 лїт з укінченою 4 народною школою. Приняті мають мати своє убране через час науки. Зголошеня приймає Іван Борис, Перемишль. 553 3—3

Дїти! просїть своїх Вп. Учителїв, Сьвящеників, щоби для вас на премію купували образки і Молитвенники в „Сокільскім Базари“, ул. Руска ч. 1.
Образки 100 штук в цїні від 60 сот. до 8 корон.
Молитвенники 1 штука по 40 с. і дорожше.
Вп. Родичі і Ради шкільні обдаровуйте добре учащих ся дїточок образками і молитвенниками купленими в „Сокільскім Базари“. 561 4—6

На іспити шкільні.
ОБРАЗКИ РУСКІ з рускими підписами (картонові) власного накладу по 80 с., 1·50, 1·70, 1·90 кор. за 100 шт., **МОЛИТВЕННИКИ** від 40 сот. до 10 кор. в рускім і лат. язицї, **МЕДАЛИКИ РУСКІ** і хрестики, поручає Всч. Духовеньству як також П. Т. Учителям шкільним, Вп. Предсїдателям рад шкільних і всїм Вп. патріотам руским:
Торговля образів і предметів релїґійних
Онуфрея Петра Довгана
в БОРЩЕВІ (BORSZCZÓW.) 553 7—8

Правдивий приятель людскости
уділить Вам безплатно основних порад в цїли поправленя Вашого положеня, коли тїльки подасьте ему свою адресу. Письма слати під: „Edelmut“ an Max Kellner, München, Mitterstrasse 6. 546 6—10

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і рїжних красок і стампілій.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Без конкуренції
КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетах 4¾-кілевих за 14 К франко.
Кава специяльність
надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.
поручає
„Народна Торговля“
У ЛЬВОВІ. 505 10—12

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ
Михайла Пасїчника у Відни
XVIII/1 Theresiengasse 32
продає найлїпші і найдешевші
„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“
а іменно по таких цїнах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразкоштує:	90	100	110	120	130	140	150	16·	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси невдалі приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складї також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.
Цїнники висилаю даром — товар лишень за поспїплатою. 38419—34

На літо!

Топірці вибивані пацьорками від	3—15 К
Вишивані краватки	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	13 „
„ шапочки	2 „
Ланцухи „Сокола“ (синьо-жовті)	2 „
Гердани в папьорків	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїлякых дарунків, туток і паперів „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає 397
„Сокільский Базар“ у Львові, Руска І.

Робітня столярско-різбарска
під фірмою:
Антін Оприск
у Львові при улици Красіцких число 7.
приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, меблевого, екзепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.
Всї роботи виконую солідно і по умірковапих цїнах.
Вп. Земанів прошу о поперте мої робітні!
289 5—10 З повним поважанєм: **Антін Оприск.**

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ
По найдешевших цїнах.
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАППА
у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіта.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских калошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.
Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і сиґнет з гербом Русь.
Великий вибір біжутерий. 760
Без конкуренції.

ЗАМКНЕНЄ РАХУНКІВ ТОВАРИСТВА ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ В КРАКОВІ.

РОЗХІД. **Рахунок доходів і страт з ділу огневого за час від 1 січня 1904 до 31 грудня 1904 р.** ПРИХІД.

		К.	с.	К.	с.			К.	с.	К.	с.
I.	Шкоди і кошти ліквідації виплачені	9,624.687	19			I.	Фонди перенесені з р. 1903	11,180 875	74		
	з відтягненем звороту від Товариств контрасекур.	3,259.916	61	6,364.770	58		з відтягненем контрасекурації	1,159.325	98	10,021.549	76
II.	Загальні видатки заряду з відтягненем контрасекураційної провізії			1,866.802	74	II.	Фонд на неуправильнені шкоди перенесений з р. 1903	939.106	76		
							з відтягненем контрасекурації	229.448	32	709.658	43
III.	Відписи і инші видатки			165.218	88	III.	Зібрана премія	10,861.664	37		
IV.	Резерва на неуправильнені шкоди	876.783	45				з відтягненем контрасекурації	3.031.433	61	7,830.230	76
	з відтягненем уділу контрасекураційних Товариств	242.185	69	634.597	76	IV.	Прихід з льокації капіталів			253.660	75
V.	Стан фондів з кінцем року 1904	11,911.359	83			V.	Инші приходи			524.655	97
	з відтягненем контрасекуації	1,225.656	92	10 685 672	91	VI.	Недобір			377.307	20
				19,717.062	87					19,717.062	87

АКТИВА. **Рахунок білянсу з ділу огневого з днем 31. грудня 1904 р.** ПАСИВА.

		К.	с.	К.	с.			К.	с.	К.	с.
I.	Стан каси з днем 31 грудня 1904			495.893	32	I.	Фонд резервовий			6,541.597	25
	Розпоряжальні належитости в інституциях кредитових					II.	Фонд на ріжницю курсів			308.932	90
II.	і касах щадничих			216·767	96	III.	Фонд вирівнуючий і спеціяльний			606.558	32
III.	Реальности			1,859.000	—	IV.	Резерва премії	4,381.073	56		
IV.	Вартісні папери після курсу з дня 31 грудня 1904 р.			6,716.086	33		по відтягненю контрасекурації	1,225.686	92	3,155.386	64
V.	Векслї в портфелю			216.446	13	V.	Резерва на неуправительні шкоди	876.783	45		
VI.	Сальда чинні рахунків з Товар. контрасекураційними			1,299.000	72		по відтягненю контрасекурації	242.185	69	634.597	76
VII.	Залеглости в аґент. і філіях (сальда чинні)			2,035.980	38	VI.	Фонд емеритальний			2,101.767	10
VIII.	Рїжні довжники			1,526.277	32	VII.	Сальда пасивні рахунків з Товариствами контрасекураційними			347.754	12
IX.	Вартість інвентаря по відписаню зужитя			93.872	05	VIII.	Рїжні вірителї			435.855	44
X.	Ефекти кавції аґентів			548.975	57	IX.	Кавції аґентів			548.975	57
XI.	Недобір			377.307	20	X.	Фонди			701,181	88
				15,385.606	98					15,385.606	98

РОЗХІД. **Рахунок доходів і страт з ділу градового за час від 1 січня 1904 до 31 грудня 1904 р.** ПРИХІД.

		К	с.	К	с.			К	с.	К	с.
I.	Шкоди і кошти ліквідації виплачені	358.649	93			I.	Фонди перенесені з р. 1903	1,033.070	84	2,242.531	97
	менше зворот від Тов. контрасекур.	92.982	06	265.667	87	II.	Зібрана премія	251.741	84		
II.	Загальні видатки заряду по відтягненю провізії контрасекураційної			121.444	10		менше контрасекурация			781.329	—
III.	Відписи і инші видатки			102.879	95	III.	Прихід з льокації капіталів			84.081	88
IV.	Стан фондів з кінцем р. 1904			2.267.798	11	IV.	Инші приходи			46.025	22
V.	Чиста позісталість			396.178	04						
				3,153.968	07					3,153.968	07

АКТИВА. **Рахунок білянсу з ділу градового з днем 31. грудня 1904 р.** ПАСИВА.

		К.	с.		с.			К.	с.	К.	с.
I.	Розпоряжальні належитости в кредит. інституциях і касах щадничих			20.523	16	I.	Фонд резервовий			2,122.559	83
II.	Вартісні папери після курсу з дня 31. грудня 1904 р.			2,161.843	30	II.	Фонд на ріжницю курсу			105.052	30
III.	Векслї в портфелю			120.519	24	III.	Рїжні вірителї			1.857	57
IV.	Рїжні довжники			293.666	74	IV.	Фонд спеціяльний			35 627	50
V.	Вартість інвентаря			879	50	V.	Фонд на неуправильнені шкоди			4.558	48
VI.	Непокритий недобір з давних років			249.952	46	VI.	Сальда пасивні рахунків з Товариствами контрасекур.			169.431	51
						VII.	Фонд запасовий			12.119	17
				2,847.384	40	VIII.	Чиста позісталість			396.178	04
										2,847.384	40

Краків, дня 31. грудня 1904.

ДИРЕКЦИЯ:

Зенон Слонецкий. Ігнатий Ґлажевский. Д-р Францішек Пашковский.

Начальник центральн. бюра рахункового: *Віктор Ґабленц.*

КОМІСИЯ РАХУНКОВА:

В. Ґжевош. М. Урбаньский. М. Ґарапіх. М. Дидиньский. Кл. ґр. Дзєдушицкий.

РОЗХІД. **Рахунок доходів і страт з ділу житевого за час від 1. січня до 31 грудня 1904 р.** ПРИХІД.

		К.	с.	К.	с.			К.	с.	К.	с.
I.	Виплати платних забезпечень і рент	2,510.994	17			I.	Перенесене фондів з попереднього року	26,141.145	03		
	менше удїл товар. контрасекур.	111.567	76	2,399.426	41		менше удїл товар. контрасекур.	1,361.866	24	24,779.278	79
II.	Виплати за викуплені поліси	271.840	37			II.	Резерва на виплату неуправильнених шкід з попереднього року	407.630	60		
	менше удїл товар. контрасекур.	1.403	34	270.437	03		менше удїл товар. контрасекур.	39.495	80	368.134	80
III.	Дивіденда обезпеченим виплачена			95.468	75	III.	Зібрані премії	4,184.007	95		
IV.	Загальні видатки заряду			829.788	24		менше удїл товар. контрасекур.	115.386	43	4,068.621	52
V.	Відписи і инші видатки			190.050	21	IV.	Прихід з льокації капіталів			1,331.601	58
VI.	Резерва на біжучі виплати шкід	541.464	80			V.	Инші приходи			48.809	75
	менше удїл товар. контрасекур.	216.331	32	325.133	48						
VII.	Стан фондів з кінцем рахункового року	27,456.024	78								
	менше удїл товар. контрасекур.	1,328.674	70	26.127.350	08						
VIII.	Зиск			358.792	24						
				30,596.446	44					30 596.446	

АКТИВА. **Рахунок білянсу з ділу обезпечень на житє.** ПАСИВА.

		К	с.	К	с.			К	с.	К	с.
1	Запас касовий			32.673	74	1	Резерви вкладів, капіталів			2,117.347	63
2	Розпоряжальні належитости в кред. інституциях і касах щадничих			751.480	71	2	Фонд на ріжницю курсів			221.799	—
3	Реальности			315.000	—	3	Резерва і перенесене премії			23,695.693	79
4	Вартісні папери після курсу з дня 31 грудня 1904			7,393 393	47	4	Резерва на неуправильнені шкоди			325.133	48
5	Позички гіпотечні			7,620.328	93	5	Фонд на дивіденду для обезп.			92.509	66
6	Позички на власні поліси			3.289.357	32	6	Сальда пасивні рахунків з товариствами контрасекураційними			41.867	61
7	Позички стоваришеням			5,332.687	92	7	Рїжні вірителї			115.475	97
8	Позички обезпеч. на застав платні			1,741.057	47	8	Рїжні кавції			15.757	13
9	Сальда чинні рахунків з товариствами контрасекураційними			9.099	94	9	Фонд емеритальний аквізиторів			65.704	84
10	Залеглости в аґенциях і філіях			400.997	62	10	Зиск			358.792	24
11	Рїжні довжники			148.247	10						
12	Ефекти кавційні			15.757	13						
				27,050·081	35					27,050.081	35

Краків, дня 31 грудня 1904 р.

ДИРЕКЦИЯ:

Зенон Слонецкий. Ігнатий Ґлажевский. Д-р Францішек Пашковский.

Начальник ділу обезп. на житє:
Едвард Шанцер
правительственно автор. технік асекураційний.

Начальник бюра рахункового:
А. Шишкевич.

КОМІСИЯ РАХУНКОВА:

К. Аґопсович. І. Біляньский. Д-р. К. Ліповский.

Поділ зиску.

		Віддїл огнев.		Віддїл град.		Віддїл житєв.	
1	Дивіденди	—	—	141.655	24	146.514	15
2	Вивінсоване фондів	—	—	4.570	34	212.278	09
3	Сплата новички з фонду резервового	—	—	249.952	46	—	—
	Разом	—	—	396.179	04	358.792	24

Передрук не буде платений.

Видавець: Александер Борковский. Редагує і одповідає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 139. **Львів середа 22 червня (5 липня) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Окснівского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 30 с. за стрічку.

Чия вина?

В передпослїднім „Галичанинъ і" стрічаємо на вступнім місци статю п. з. „Изъ угорской Руси", яку нам годі лишити без належної замітки. „Галичанинъ" перепечатує іменно статю угро-руской „Науки" (ч. 26), в котрій то статї редакция „Науки" докоряє угро-рускій інтелїґенциї за рівнодушність для рідної руской мови, за занедбане науки в руских віроісповідних школах, де преціньРусини мають повну волю еї учити, а де „рускі" сьвященики нераз навіть релїґію учать по мадярски, за се, що в ужгородскім руским духовнім семінари учать рущини „наче на сьміх", що „рускі" інтелїґенти-сьвященики не позволяють своїм синам вписуватись на науку руской мови по ґімназиях і т. д. і т. д. Перепечатаючи отже ті зовсім оправдані жалї і докори угрорускої часописи, „Галичанинъ" від себе додає, що виною такого стану рущини на Угорскій Руси і загалом виною сумного положеня угорских Русинів є „нерадевнє, рабольпіе і безхарактерность" тамошних „предводїтелей", які самі помагають винародовлювати свій народ, та що взагалї Угорска Русь може сказати про себе словами пісні: „нїхто не винен, сама я...". Ось-так „Галичанинъ" всю вину за занепад угорских Русняків без заїкненя і без розбору звалив таки на них самих.

Що угорско-руска інтелїґенция (з малими виїмками!) апатична, рабоїпна та безхарактерна, се — на жаль — лише треба потвердити за „Галїчанїном". Нїяк одначе не можна приложити до неї так категоричнопершої стрічки звісної пісни: „нїхто не винен, сама я...", як се безцеремонно робить москвофільский орґан. „Гаспадїнове" редактори від „Галїчанїн-а" мають — видко — дуже слабу голову. Вони призабули очевидно, хто-то саме завинив найбільше в тій апатичности, рабоїпю і безхарактерности угро-рускої інтелїґенциї та загалом чия то вина, що угро-руска інтелїґенция відцурала ся своєї рідної мови та відчужила ся від свого рідного, руского народу. Бо вистарчає лише трохи розглянути ся в історії угрорускихвідносин за послїдну четвертину минулого столїтя, щоби прийти до того висновку, що вина за національний летарґ Угорской Руси як-раз по сторонї москвофільской пропаґанди 70-их років мин. ст., отже якраз по сторонї тих, кого репрезентує „Галичанинъ".

Зводячи угро-руску інтелїґенцию на бездорожа „общерусскости" та національного єдиньства в Москвою (Великоросиєю), отся москвофільска пропаґанда відривала тим самим очи і серце сеї інтелїґенциї від простого, рідного народа і від простонародної, рідної та живої мови, а велїла натомість угрорускимінтелїґентам ловити пустий фантом нїде неістнуючого „общерусскаго литературнаго языка" *) та віддати всї свої думки і всю свою любов і свою працю вдїйсновану сего неістнуючого фантому.

Розумїє ся, що результати такої, на чужій основі опертої роботи, мусїли бути крайно сумні: угро-рускі, москвофільством затуманені патріоти, надармо силкували ся писати „общерусскимъ языкомъ", продукуючи замість него карикатурне і нїкому, крім них, ні в Угорскій Руси, ні в Галичинї, ні на Українї, ні в Россії не зрозуміле „язичіе" мріли о мнимій величи Россії і одного „русскаго народа" від Тиси по Амур, а не розуміли ні-трохи ні житя ні потреб власного угрорускаго селянина і відчужили ся від него незгірше справдїшних чужинців-Москалїв. Рівночасно проча угроруска інтелїґенция, не можучи через одну ніч стати Москалями та не розуміючи відражаючого москвофільского „язычія" своїх проводирів і редакторів, до того бачучи, що ва сїм „язычію" неможлива нїяка література і просьвіта, а з другого боку навчена москвофільскими пропаґандистами стидати ся простонародного руского языка, та гордити ним, як „языкомъ пастуховъ" — мимоволї шукала заспокоєня і вдоволеня своїх літературнопросьвітних потреб в мадярскім язику і мадярскій літературі та вкінци, зневіривши ся в будучність свого народу і вдеморалїзувавши ся, пішла служити чужим, мадярским богам. А угро-руский селянин, не можучи черпати просьвіти з незрозумілої книжки, писаної „язычіем", якого він нїгде в розмові не чув і не міг навчити ся его, мадярчив ся десятками тисяч, лекше вже присвоюючи собі живу і всюди напихану мадярску мову ніж „язичіе", або словачив ся, знаходячи там книжку і часопись в живій, простонародній мові, та знаходячи там, хоч чужі, та все бодай льокально і історично ближші єму національні змагання і ідеали, нїж чужа і далека ідея національна Москалїв.

Цїлком инший оборот мусїло би взяти жите угорских Русинів, якби вони були станули на національній, малорускій (українско-руській) основі і на основі малорускаго (українско-руского) народного языка, який живе на Угорскій Руси в кількох нарічях, дуже збливених до нарічий галицких, і якого не треба аж штучно „ковати", але якого кождий може навчити ся прямо з уст селянськой маси. Якби угорско-рускі проводирі, замість ковати своє дике „язичіе" були зачали писати, говорити і видавати свої книжки і часописи таки простонародним языком угро-руских селян, тодї і самі не були би відчужили ся від народу і его щоденних потреб та біди, і проча угро-руска інтелїґенция не була би покинула руской мови, але можучи еї легко навчити ся від селян, була би не стидала ся говорити „по хлопски" і була би остала рускою, а вкінци і селяне, маючи зрозумілі часописи і книжки, рано би їх читали, осьвідомляли ся як Русини та не попадали в табор мадярский ані словацкий, але держали би за свого рідного, руского языка. Москвофільска пропаґанда не допустила однак до національованя руского письменьства і руской інтелїґенциї на Угорскій Руси, і Угорска Русь (в лицях своїх проводирів) місто стати московскою (великорусскою) стала (в своїй інтелїґенції) мадярскою. Вина за омадярщене угро-руской інтелїґенциї лежить отже в цїлости по сторонї москвофільства, котре наплодивши зразу ренеґатів омоскалених, плодило опісля ренеґатство мадяроньске.

Се повинні зрозуміти і нинїшні угрорускі проводирі, які мабуть самі ще не рішили, як далеко сягає їх руский народ, чи до Карпат, до австро-российского кордону, до Дону, чи може аж по Урань і Сибір? Послїдні події в Россії повинні їх переконати, що Россия і российский народ то не така непобідима сила, на яку варта надіяти ся. Так само повинно їм бути звісне пробудженє малорускаго, трийцять-сїм мілїонового велитня, Руси-Украіни, який тепер в Россії підносить голову і небавом займе одно з перших місць в славяньскім сьвітї. А преціньже угорскі Русини се часть сего прокидаючого ся малорускаго народу! І се повинно кермувати думками і дїлами угро-руских дїячів, коли справдї бажають відродженя Угорскої Руси. Воно можливе лише на широ-народній, малорускій основі.

*) Що такий „общерусскій литературный языкъ" се неістнуюча видумка, то сконстатувала офіціяльно в своїм справозданю для рос. комітету мінїстрів сама петербурґска імператорска „Академія Наукъ", признаючи рівночасно самостійність і відрубність малорускаго языка.

Нова українська партия.

VII.

Коли ідеал повної державної независимости Украіни, ідеал національної самостійности у українських закордонних партій не всюди консеквентно замаркований, а по крайній мірі не всюди ясно висловлений, хоч in principe признаваний, то знов инакше має ся річ, коли в програмах українських партій станемо глядїти не за остаточною метою, за етапами, за програмою тих домагань, які ставлять українські національні партії на теперішну хвилю, з огляду на сучасну Росию. В тім напрямі нема вже рішучо ніяких затаювань ані рїжниць, а рїжниця є хиба в кодифікациї, в більше чи меньше точнім спрецизованю того державного ладу, тої форми державної орґанізациї, в якій поодинокі українські партії хотїли-б мати обезпечену політичну самобутність українського народу. А докажуть нам се найлїпше гасла виписки дотичних місць з поодиноких українських програм, які подаємо тут без змін:

В публікациї народної партиї („Справа укр. інтелїґенциї" і т. д. стр 76) пише ся:

„Політична автономія з власним соймом, пресою і літературою в першій стадиї боротьби за національну свободу — національзация адміністрациї, суду і доходів української території, власне військо і врешті самостійна державно-демократична республика — отсе остання наша стадия боротьби за національну свободу і вдійснене нац. ідеалів укр. народу".

В програмі, зга. проекті програми украіньска книжка находить собі также дуже значний покуп — хоч все ще є на пів забороненим овочем, Кобзар Шевченка, твори Котляревского розійшли ся в сотках тисяч. Допущена цензурою в р. 1898 хрестоматия вибраних українських писателїв (подекуди гейби сурроґат історії літератури) розійшла ся в кілька місяцїв, мимо доволї високої ціни і значної скількости випуска (кілька тисяч).

„Все те дає менї право в повним переконанем сказати, що в усуненем зовнїшних обмежень українська народність вступить в стадию широкого национального розвитку, підготовленого вже культурними успіхами украіньской национальности в Галичинї.

„Против витворена национальной культури в повнім значінію того слова повторюють нераз арґумент, що преціньукраіньска народність може лишати ся в часто етноґрафічних своїх проявах, що украіньский язик може остати ся в сфері „домашного уживанья", для потреби людей, котрі не присвоїли собі великоруского языка, — але для заспокоєня висших культурних потреб інтелїґентних верстов языком літератури і науки має бути тілько язик великоруский. Тими арґументами, котрі за „патріотичною" (охранительною) печатю повторяють також рїжні „умірковані" люде украіньского походженя, мотивують ся — ще й до нині правосильні заборони наукових дїл і наукових викладів в украіньскій мові, заказ переводної літератури, а навіть драматичних і белетристичних творів, в котрих виступають люди з інтелїґентної сфери.

„Всї ті і тим подібні заходи дійсно робять свій вплив, задержують і стримують культурний рух, але тілько до певної степени: широкий і всесторонний розвиток украіньской народности є лиш питанєм часу, і то може бути — дуже недалекого часу" (отр. 377—380).

(*Дальше буде*).

Може епохальна книжка. 5)

(*Написав д-р Іван Копач*).

Я мусїв представити загальний малюнок положеня української народности в Галичинї, щоби можна було належито оцінити те, що осягнено ту для українства. При тім треба памятати, що Русини мають ще й внутрішнього ворога в так зв. москвофілах. Той напрям, що правда, слабне в міру культурного підему „русинской" народности, але він все таки має ще достаточно сил, щоби розбурювати орґанізацийну роботу національних українських ґруп, тим більше, що москвофіли дістають звісну поміч із Россії, а в послїдних часах користують ся також підержкою польскої шляхти. Не признаючи жадного „українства" вони волять школи польскі чим українські і так само волять культуру польску чим свою национальну. Яко елемент консервативний, реакцийно-клерикальний, вони мають за собою прихильність правлячої польскої партиї, і дійсно стараються, догоджуючи своїм приятелям, вливати на народні маси в дусї інтересів шляхти (так прим. в р. 1902 вони здержували мужиків від стрейків). Ще цїннїйші вони для Поляків яко союзники против украіньского национального руху і політичного розвою рускої народности; в тім напрямі поступають вони з повною безоглядностию (беззастїнчивостью).

„Єслиж мимо того, в так несказано тяжких условинах і в так короткім часї в Галичинї зароджено в дусї українського национального розвитку дуже много і то майже зовсїм власними силами, в сорозмірно невеликою помічю з российскої України — то се лиш виразне сьвідоцтво жизненности і витривалости української народности, що не здеґенерувала ся під пятивіковим гнетом, і сьвідоцтво еї старої культурности, не затраченої посеред упадку і рабства" (стор. 367—373.)

На доказ того подає проф. Грушевский кілька дат з дотеперішного нашого руху культурного: Він говорить про Видавничу Спілку, про Літературно-науковий Вістник, про наші таланти на полї белетристики і поезиї, про Наук. тов. імени Шевченка і его виданя, про сецесию нашої академичної молодїжи з львівского університету (при чім виразно зазначує, що „та маніфестация не принесла жадних позитивних результатів"), дальше про малярство і музику, про театр і т. д. І відтак переходить на Україну российску отсими словами:

„Если в Галичинї українська народність, маючи de iure повну свободу национального розвитку, фактично стоїть в таких економічних, суспільних і політичних условинах, котрі роблять для неї свобідний национальний розвиток неможливим, так що Галицка Русь лиш з великим трудом несе на собі тягар навіть вже і нинїшної культурної працї і мусить рішити цїлий ряд дуже помотаних політичних проблемів, щоби осягнути свободу власного житя (самоопредѣленія) — то в Россії противно, українська народність, говорячи загально, є здержувана в своїм розвитку лиш е зовнїшним утиском і заказом.

„Величезний край з невичерпаними ще, хоч і нерационально доси експльоатованими, природними богацтвами, з задатками значного розвитку фабричного промислу і торговлї, з дуже важними торговельними (транзитными) дорогами і близьким морем — він має всї шанси до материяльного — а з тим і культурного розвитку. Населене відзначає ся великою фізичною жизненностию (статистика показує дуже високий процент уродин), дальше екстензивною енерґією і асимиляцийною силою маси: за сьвіжої от ще памяти повстали великі українські кольонії і повстають дальше (н. пр. кольонізация Уссурийского краю над Тихим океаном, де статистика показує в 1883—1900 рр. 97% поселенців-Українців), між тим як зовсїм розплили ся в українськім елементї штучно заведені, досить значні поселеня Сербів і Болгар в Новороссії. Пущене в широкий обіг вибражене про вроджену неспосібність українского племени до орґанізациї стоїть в різкій суперечности з фактами історії; щож до таланту, то про се не може бути й сумнїву у народности, що дала Гоголя, Шевченка і нескінчений ряд меньше визначних талантів в рїжних галузях людскої культури.

„При таких условинах, занимаючи суцїльну (сплошную) територию, без чужих елементів на стільки значних, щоби вони могли нарушити национальну єдність території — українська народність має всї шанси на розвиток визначної национальної культури. Тілько Жиди представляють ту значну чужу примішку, однак вона як звісно не є небезпечні для витвору национальної культури. Значний процент Поляків в так зв. полуднево-западних ґуберніях — то в найбільшій части ополячені свого часу тубильцї.

„Інтелїґентнї верстви і мїйска буржуазия на Українї стоїть ще й нині під повним впливом великорускої культури, але се тому, бо нема і не може бути в таких условинах української культури. Український театр — то майже одинокий прояв еї, та его широка та постійна популярність (не вважаючи на убожество репертуару і иньші неприхильні условини), живе спочуване єму в тих інтелїґентних і буржуазних сферах — то дуже гарний симптом. Менї самому случало ся стрічати людей, що, видко було, вже зовсїм відорвали ся від української народности, до того й мало були інтелїґентні, котрі всеж таки робили значну дорогу, щоби заїхати в місто, де можна було попасти хочби на театральну виставу „въ Малороссамъ". Украіньска книжка находить собі также дуже значний покуп — хоч все ще є на пів забороненим овочем, Кобзар Шевченка, твори Котляревского розійшли ся в сотках тисяч. Допущена цензурою в р. 1898 хрестоматия вибраних українських писателїв (подекуди гейби сурроґат історії літератури) розійшла ся в кілька місяцїв, мимо доволї високої ціни і значної скількости випуска (кілька тисяч).

„Все те дає менї право в повним переконанем сказати, що в усуненем зовнїшних обмежень українська народність вступить в стадию широкого национального розвитку, підготовленого вже культурними успіхами украіньской национальности в Галичинї.

„Против витворена национальной культури в повнім значінію того слова повторюють нераз арґумент, що преціньукраіньска народність може лишати ся в часто етноґрафічних своїх проявах, що украіньский язик може остати ся в сфері „домашного уживанья", для потреби людей, котрі не присвоїли собі великоруского языка, — але для заспокоєня висших культурних потреб інтелїґентних верстов языком літератури і науки має бути тілько язик великоруский. Тими арґументами, котрі за „патріотичною" (охранительною) печатю повторяють також рїжні „умірковані" люде украіньского походженя, мотивують ся — ще й до нині правосильні заборони наукових дїл і наукових викладів в украіньскій мові, заказ переводної літератури, а навіть драматичних і белетристичних творів, в котрих виступають люди з інтелїґентної сфери.

„Всї ті і тим подібні заходи дійсно робять свій вплив, задержують і стримують культурний рух, але тілько до певної степени: широкий і всесторонний розвиток украіньской народности є лиш питанєм часу, і то може бути — дуже недалекого часу" (отр. 377—380).

(*Дальше буде*).

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стирти у величезнім виборі найдешевше продають **КУЩАК & ЗУБИК** Львів пл. Галицка ч. 9. 510

їньскої революційної партії в тій самій справі читаємо: Партия домагає ся:

„Автономії України з окремим соймом, котрому належить право законодавства в тих внутрішних справах, які доторкають ся люду, що мешкає на території України. (точ. 2 програми).

„Права кожної нації на політичні інституції, які ґарантували-б їй вільний культурний і громадский розвиток. (точ. 6 прогр.)

„Широкої самоуправи місцевої краєвої і національної для всеї людности російської республики (точ. прогр.)*)

В відношенню до цілости держави принимає партия реальну унію для усіх справ спільних усеї російскої республики, при чім справами спільними має управляти спільний центральний виборний парлямент. (т. 1 програма).

В програмі демократичної партії в тій самій справі сказано таке:

Для усеї держави ставить ся домагання:

„1) Знесеня абсолютизму і заведеня парлямонтарного ладу при участи народу на підставі загального і рівного права голосованя.

„2) Заведеня народної мови в школі, урядах, судї і всіх громадских інституціях.

„3) Кромі загального парляменту вимагаємо для території заселеної укр. народом автономії, основаної на особливім органічнім статуті виробленім будущим українським соймом на підставі загального виборчого права".

Вінци партия радикальна каже:

„Кожда національність Росії мусить мати свою автономію а взявком, що обединювати-ме сї автономні одиниці в федеральний парлямент для отсих спільних справ: а) зносини з другими державами, б) фінансів для спільних справ, в) позадержавної торговлї і цла, г) армії і справи війни.

„Що-до території України, то всїма справами має тут порядкувати українська виборна народна рада, вибрана на основі загального права голосованя. Народня Рада сама виробляє краєву конституцию, яку не може ні відмінити, ні касувати загально-державний парлямент. Краєва конституция мусить дати право широкої самоуправи громадам сїльским і городским і тим округам, у які громади могли-б обєднати ся. Кождий такий округ має свій окружний сойм, з правом самоуправи в межах округа. Краєва Народня Рада, окружні соймы й громади припоручають виконувати свої постанови вибраним людям, відвічальним перед тими вборами, які їх вибрали. Ся виборна влада і взагалї всї урядовцї мусять бути краєві люди.

„Мова в урядових, осьвітних та иншим інституциях уживаєть ся українська. Людности иншої національности на нашій землї забезпечує ся право вживати рідну мову в інституциях до тієї людности належних".

Ось головні виписки з програм чи то програмових енунциаций українських національних партий в Росії in puncto автономії України і українського народу в етапах до здобутя независимости. Як бачимо, всї вони стоять за самоуправу України, за окремий український сойм з обезпеченем прав української мови і навіть подекуди українського елементу, а ріжниця лежить лише — як ми вже замітили — в кодефікації, в спрецизованю тих конкретних постанов, якими кождо з українських національних партий хоче мати обезпечений і здійсненний свій ідеал українського автономізму і політичної самостійности.

З гори замітимо, що всї, подані названими партиями програмові точки не суть вистарчаючі та що всї наведені програми можна уважати за субстрат до уложеня одної повної програми, яку належало-б устаїзувати після основної дискусії та взаїмного порозуміня. Найповнійше та найбільше зрізо (в політичнім змисли) зложена еще в справі політично-національних наших домагань в Росії програма нової партиї радикальної, та як побачимо, і ся програма не є ще повна, не обміркувала гаразд усїх моментів, які тут входять або можуть війти в гру, так що і програму сеї партиї що-до квестиї політично національної можна принята тільки з деякими застереженем.

Уважаючи програми чи то програмові думки усїх чотирох національних українських партий за згідні в основі, а заразом лише за публіцистичний — так сказати — материял до виробленя одної спільної і остаточної програми, ми в тій цїли попробуємо трохи ближше розглянути ся в поодиноких постановах дотичних програм та зробити деякі замітки, які насувають ся нам на думку, щоби нашою, зовсїм обективною аналізою причинити ся також, о скілько змога, до виробленя спрецизованих і остаточних програмових постанов. Маємо при тім надію, що наші замітки викличуть бодай теоретичну ревізию поставлених вже домагань та публичну дискусию і хоч тим ребом причинять ся до посуненя наперед нашої національно-політичної думки.

При аналізї постулятів що-до автономії України входять в гру слїдуючі три основні квестиї: I) Яке правно-державне становиско має мати Україна супроти решти російскої держави, згляднo супроти держави яко цїлости — II) Як має бути упорядкована внутрішня адміністрация (в найширшім змислї того слова) — внутрикрай — III) Якими правними постановами і застереженями забезпечує ся на території України права українського мови і українського елементу, а які національні права признає ся на тій території чужинцям. На всї ті три квестиї, в українськими програмами в руцї, мусимо і ми відповісти.

Що до відношення автономної України до російскої держави яко цїлости, то усї українські програми, чито програмові енунциаций, стоять на становиску унії реальної — значить домагають ся, щоби з під самовладства України були вилучені справи, які суть всїм автономним областям, згляднo для цїлої держави „спільні", та щоби регламентация сих справ була застережена для одноїж спільної всеросийскої законодатної ради (парляменту). Програми партий українських не суть однак згідні що-до того, які саме справи належить узнавати за спільні, а переважна частина сих програм вдоволяє ся самим загальним поставленем квестиї, хоч нема сумніву, що питане є дуже важне та що без ясного обозначеня справ, які мають бути застережені центральному всеросийскому парляментови вислів „автономия" стає ся дуже елястичний, а при деяких условинах може взагалї стати ся пустим звуком без політичного реального змісту. Щоб не йти далеко за примірами, автономію мають Хорвати супроти Угорщани а Угорщина супроти дуалістичної монархії, як і „краї репрезентовані в австрийскій радї державній — автономію мають і швайцарські кантони, і німецкі краї супроти німецкого „бунду" та берлїньского парляменту, і навіть Ірляндия супроти Великобританії, автономію має вкінци також і дуже здавлена Фінляндия — а преціньо се не все одно, бо автономія се тілько правно державне поняте, альгебраічний — так сказати — символ, під який можуть бути підставені всїлякі аритметичні цифри, що не суть тільки нулею або безконечностию, коли тільки нема всякого обмеженя власних прав і власти в управі краю, або повноти прав, які репрезентують повноправні, в міжнароднім змислї суверенні держави. Розуміють ся, замість наш неточности і неясности не відносимо до тзв. народної партиї, яке не поставила доси ніякої спрецизованої програми і котрої через те взагалї не будемо брати в обсяг наших критичних замітох.

Найосновнійше і доволї прецизно виявив ся постулят української автономії в відношню до російскої держави яко цїлости в програмі радикальної партиї, та і тут — як ми вже замітили — суть еще справи і постанови, що вимагають деякого обговорена. Партия революційна говорить тілько про „спільні" і „окремі" справи, хоч не каже які — а так само, а може ще більше лаконічною є також заява української демократиї.

Маючи поки що найповнійший зміст в програмі українських радикалів, ми сю програму возьмемо за субстрат, бо лиш в той спосіб зможемо висказати ся, що думаємо і як на наш погляд справа взаїмного правнодержавного становиска повинна бути поставлена між автономною Україною з одного, а російскою „федерациею" з другого боку.

Партия ставить за спільні справи, застережені центральному російскому парляментови лише ось-такі: 1) військо, 2) міжнародні трактати і цла, 3) зносини з иншими державами і 4) війна — справу спільних фінансів поминаємо, бо се річ сама собою врозуміла — і в тих своїх постановах партия взяла собі за модель австро-угорску дуалістичну спілку, як і загалом українські радикали брали свої програмові постанови в дебільша з політичної практики нашої монархії, користуючи ся чи то обовязуючою у нас тепер конституційною формою, чи то інституциями і проектами, які в Австро Угорщині істнували але упали, або були проектовані, а не ввійшли в житє. Ставляча такі межі для російскої федерациї партия робить дуже коректно і влучно, а в кождім разї влучнійше, чим другі українські орґанізациї, які в тім згляді взагалї не висказали свого конкретного погляду. По програмі радикалів Росия має представляти ся лише яко торгово-митовий союз зі спільною армією, одною торговельно-цловою териториєю і одною міжнародною дипльоматичною управою, застерігаючи Україні менше більше таке становиско в російскій міждержавній унії, яке має Угорщина в монархічно-дуалістичній унії з Цісарівством. Тим самим Україні зачеркнено доволї широкі рамці, в яких вспів розвивати ся українська політична самостійність, і на таке поставлене квестиї можна вповні годити ся. А на сї постанови українських радикалів повинні згодити ся також і другі українські національні партиї, що доси в тій справі мовчать а котрі повинні зрозуміти, що неясність і загальниковість не веде до цїли, що „Москаля і Ляха не піддурить", та що коли вже бити ся за автономію України, так не за якусь неясну самоуправу, яку подиктують нам евентуально з Петербурга, але за автономію позну, яка давала-б раз на все ґарантиї політичної самостійности для нашого народу.

Та коли коректне є поставленє справ в програмі радикалів, що мають належати до центрального парляменту, а з другого боку автономної України, так знов годі згодити ся на дальшу постанову сеї партиї, що спільний парлямент в Петербурзї має бути вибираний з цїлої людности російскої федерациї, і то на основі загального виборчого права. Нема сумніву, що постановляючи таке пп. радикали числили ся з загальними течіями всеросийского ліберального і революційного руху, який ставить всюди „російский парлямент на основі загальної подачі голосів", але той постулят є для нас Українців некорисний і обмежує de facto нашу евентуальну самостійність і волю в спільних державних справах. Треба тямити, що в Німеччині Вісмарк а у нас німецкі ліберали зн. тзв. Verfassungstreue ввели безпосередний, а в Німеччині загальний вибір до центрального парляменту лише в інтересї державного централїзму та що така система провадить мимохіть панованє державою автономних чинників, на чім виграють лише центральні тенденциї — як се приміром в Німеччині виграла німецка національна держава супроти сепаратизму німецких держав, а у нас німецка централїстична бюрократия супроти самоуправи країв репрезентованих в державній радї. Коли отже ставить ся Росию як федерацию самостійних майже держав, то вже краще брати взорець для регламентациї спільних справ з Австро-Угорщини, де ті спільні справи полагоджують ся посередно через делеґатів самостійних парляментів, або в відношеня Хорватії, що висилають лише делеґатів зі свого сойму до угорского парляменту. Хиба австро-угорских делеґацай лиш в тім, що вони не мають безглядно обовязуючої сили та що їх склад al pari веде до конфліктів, але їх основна думка є добра і вона одна може забезпечити, щоб евентуальна автономія України не була виставлена на замахи всеросийского централїзму.

(Дальше буде.)

З Росії.

Бунт фльоти.

Урядове справоздане оголошене в понедїлок, так описує бунт на Патьомкінї: Заворушена в Одесї перемінили ся в отвертий бунт, коли в порті появив ся панцирник Патьомкін. З корабля вислано судно з трупом матроза Омельчука, з причепленою до груди карткою: „Матрос Омельчук, убитий офіцером за се, що пожалував ся на лихий харч". Всїх офіцирів перебито. Матрози Патьомкіна загрозили, що збомбардують місто, як би власти пробували забрати трупа, або наблизитись до корабля. Коло трупа зібрали ся тисячі народу. Прийшов заступник прокурятора, щоби перевести слїдство, але его прогнано.

Один матроз, котрий в ночи утїк до порту, так оповідає про бунт: Дня 25 червня Патьомкін виїхав з торпедовцем ч. 267 з Севастополя на вправи в стріляню. Дня 27 червня матрози не хотїли їсти мяса привезеного з Одеси, кажучи що зіпсоване. Командант викликав всїх матрозів на поміст, а один старший офіцир віззвав тих, котрі хотїли їсти мясо, щоби виступили наперед. Коли більшість виступила, офіцир зачав записувати собі імена тих, котрі не виступили. Тогди вони вхопили за карабіни і зачали їх набивати. Найстарший офіцир вирвав одному карабін і стрілив три рази, при чім одного матроза тяжко зранив. Збунтовані матрози дали сальву до офіцирів. Погиб капітан і кільна офіцирів. Инші офіцири повскакували до моря, але збунтовані вибили їх стрілами з карабінів і з 47-мілїметрових гармат.

Княжна Ґаґарінова, котра приїхала з Одеси до Відня, оповідає, що з даху одного дому недалеко порту, бачила стрічу чорноморской фльоти з Патьомкіном. Була хвиля, коли на всїх кораблях фльоти показали ся червоні хоругви (здесь в хвили, коли Кріґер казав стріляти до Патьомкіна. *Ред.*) Був се знак, що матрози всїх кораблїв рішили не слухати команди офіцирів і що прилучають ся до бунту. Доперва по хвили повелось офіцирам намовити матрозів до послуху, почім червоні хоругви постягано. Лише на панцирнику „Победоносець" червона хоругов лишили ся. Сей корабель станув коло Патьомкіна, а ціла фльота сейчас виплила в порту.

До Льондона доносять, що коли Кріґер казав стріляти до Патьомкіна, артилеристи стануци коло гармат, але не послухали команди офіцирів і не стріляли. Тогди Кріґер боячи ся, аби сей непослух не перемінив ся в бунт цілої фльоти, казав відплисти до Севастополя.

Панцирник „Победоносец" віддав ся назад в руки своїх офіцирів, здає ся через непорозуміня, які вибухли серед залоги. Провідників бунту увязнено і відставлено до Одеси; є їх 67. Решті позволено зложити другий раз присягу вірности.

Міністер маринарки дістав таку телеґраму від віцеадмірала Кріґера: **Матрози транспортового парохода „Прут" збунтували ся, увязнили командата і офіцирів, а кермановича замордували. Коли „Прут" приїхав до Севастополя, матрози увільнили увязнених і просили, щоби їм простити.**

До Парижа доносять з Одеси, що революційна партия зорґанізувала бунт на всїх кораблях чорноморскої фльоти, щоби взяти Севастополь, усадовити там провізоричне правительство і оголосити республику. Передчасний бунт на Патьомкінї попсував цілий плян. Кріґер довідавши ся о тім, вернув до Севастополя, розброїв свої кораблї і розпустив на урльоп своїх резервістів, бо між ними було найбільше революционерів.

(Телеґрами.)

Одеса. В містї зачинає вертати спокій. На передмістях револьта еще не здавлена. В ночи з понеділка на второк військо застрілило звиш 50 осіб. Арештовано кількадесять офіцирів піхоти, котрі заявили, що як заворушеня повторять ся, то вони не будуть стріляти до народу.

Рига. Тут арештовано 13 офіцирів під закидом державної зради.

Петербург. Говорять, що оголошене скликаня народного собору відложено аж до цілковитого привернена внутрішнього спокою в Росиї. Підпали домів і фабрик на передмістях ширять ся в страшний спосіб. Між иншими згоріла величезна фабрика паркетів.

Берлїн. З Херсона доносять, що там збунтував ся одна баталїона. Вояки зранили батґнетом капітана. Полковника, котрий ратував его, заколено на смерть. Вояків, котрі брали участь в нападї арештовано всїх скрім одного, котрий утїк.

З ради державної.

На початку вчерашного засїдани палати послів міністер Ґартель відповідаючи на інтерпеляцию в справі заснованя жіночої ґімназиї заявив, що правительство мусить передовсїм засновувати жіночі школи, що відповідають потребам широких мас населеня. Супротив того, що правительство не має тепер средств на заспокоєня сих потреб, не може анї закладати, анї субвенционувати жіночих ґімназий.

Нагле внесене п. Плячка, щоби безпроволочно обговорити справоздане промисловой комісиї о доповнене промисловой новелї і щоби вибрано для сеї справи перманентну комісию, ухвалено.

Дискусию над правительственним предложенем в справі зниженя домового податку для кількох міст перервано і приступлено до дискусиї над наглим внесенем Всеаїмця Штайна в справі зірвання цлової спільности з Угорщиною.

П. Штайн закидав президентови кабінету дволичність і важадав, щоби правительство зложило заяву в справі відносин австрийского правительства до угорского.

Ґавч відпер закид дволичности і запротестував против втяганя корони до дискусиї, кажучи, що атани Штайна мусять обурити кождого австрийского патриота.

Нагліть внесеня відкинено і засїдане замкнено.

Слїдуюче засїдане нині.

ТЕЛЕҐРАМИ.

В'йна.

Ню-Йорк. В окруженю Рузвельта говорять, що за кільна днів може надїяти ся завішеня оружя.

Аден. Росийский кружляк з розбитої фльоти російскої, Ріон їдучи до Одеси, задержав ся тут. Ріон везе 600 осіб виратованих з одного французского парохода, котрий розбив ся. Кружляк возьме вуголь і поїде дальше до Джбуті.

НОВИНКИ.

— **Австрийский парлямент** буде радити до 20-ого, а може навіть до 24-ого липня, бо між сторонництвами а правительством прийшло знов до непорозуміня. Німці з країв альпейских хочуть конче переперти ще в сій сесиї кредити на тзв. альпейску зелїзницю, що пожерла мілїони, а знов Чехи і Поляки ставлять junctim та не хочуть перепустити дотичного предложеня, поки Чехам не ухвалять будову їх льокальних зелїзниць а Полякам не дадуть точної заяви що-до викупна тзв. Нордбанки. Тепер ведуть ся в названих справах пертрактациї з бр. Ґавчом, а пертрактациї сї ідуть так пиняво, що навіть послїдна конференция предсїдателїв клюбів для уложеня програми дальших парляментарних праць скінчила ся на нічім. Мають надію, що до слїдуючого засїдання конференциї, яка має відбути ся завтра, ситуация вияснить ся. — Галицкий сойм, після послїдних диспозиций зберe ся аж при кінци вересня.

— **Против рускої рептильки.** Поведене „Руслана", що перенявши ся своєю ролею гадючого орґану стає всюди по сторонї „władzy" — і то не лише у нас в Галичині, приминаючи очи на всякі плюгавства наших „najserdeczniejszych braci", але на цілій кулї земскій, як се мало місце недавно з Угорщиною а тепер з Росиєю, так вже надоїло нашій академічній молодїжи, що надіслала нам слїдуюче письмо з просьбою о оголошене: „Видїл „Акад. Громади" вважає супроти постійного, нїкчемного плюгавленя „Русланом" революційного руху за кордоном а спеціально на Україні (остання статя з приводу революциї в Одесї в ч. 138 з 4 липня п. з. „Бунт російскої маринарки") низше своєї чести приймати сю часопись. — *В. Панейко*, голова, *Ю. Шепарович*, за писаря. — Містимо се письмо нашої патріотичної академічної молодїжи, бо може хоч тана публична лекция „ad hominem" зрефлектує наших урядовців з під стягу „Руслана" та здержить сей, накинений Русинам орґан від ширеня підступно політичної деморалїзациї.

— **В місточку Букачівцях пов. Рогатин** відбуло ся 23 червня с. р. вічє під шопою тамошного пароха о. М. Раковского при участи яких 500 осіб обох полів. По отвореню вічя о. Ст. Городецким вічевики вибрали предсїдателем зборів о. Городецкого, а сей представивши правительственного комісаря, покликав на секретаря о. Олексу Пристая, та уділив голосу першому референтови п. В. Будзиновскому, редакторови Свободи до ферату про наше політичне положене. Еко-

---

*) Праця, чч. 13—14 з сего року.

номічно-просьвітний реферат виголосив о. А. Пеленьский а в кінци виголосив о. Городецкий, віддавши предсїдательство свому заступникови, про мову на тему „Опіка власстей шкільних над руско-народною школою і просьвітою“. Дальший бесїдник о. Яворский заохотив в горячих словах присутних до любови рідної мови і боронена своїх горожаньских прав, а селянин Семчій з Казор заохотив зібраних до переведеня всего того, що на вічу чули. Віче відбуло ся поважно і гідно, хотяй в досить острім тонї на адресу так центрального як і краєвого правительства за депримуючу Русинів политеку. Одно, що неможе поминути мовчки, есть блуд аранжерів віча, що раз означили 1½ годину по полудни, а другий раз, відкликуючи перший реченець назначили 10 годину перед полудньом і тому на першім найважнїйшім рефератї було кругло 100 вічевиків. Як з наведеного справоздана видно, на вічу букачовецкім ані не промавляв ані не був присутним жаден ад'юнкт судовий з Бурштина, котрий як се твердить якийсь денунціант вшехпольский з Бурштина в „Газеті Народовій“ з 28 (6) 1905 ч. 145) мав „з цалон заядлосьцьон вистемпиваць пршєцівко Поляком“. Панів Поляків обхопила правдива дурійка вшехпольска і жалувати лише, що так культурний нарід через свій шовінїзм виплекує так н гідні, низькі креатури. — *Урівский.*

— **З Жовкви.** В неділю 2. липня с. р. відограв кружок аматорів товариства „Зоря“ штуку Янчука: „Вихованець“. Аматори в вищої і низшої інтелїґенциї вивязались в своїх роль знаменито. Публика вдоволена обсипала їх за те бурею оплесків. В Жовквї інтелїґенция не дрімає, але старає ся житям своїм других будити до дїлання для добра руского народу. — *У—к.*

— **Проф. Іван Микулич Радецкий.** Свого часу донесли ми про смерть славного оператора проф. д-ра Микулича, а тепер одержуємо від одного Вп. дописувателя точнїйші дати з життя небіщика, та дїлимо ся ними з нашими Вп. читачами: Дня 14 червня умер в Вроцлавї тайний совітник проф. університету д-р Іван Микулич Радецкий. Родив ся він в Чернівцах, де і ходив до ґімназиї а медицину кінчив у Відни. — Там звернув на себе увагу проф. Більрота і став его клїнїчним асистентом. За свої научні працї на полї хірургії вістав іменований доцентом університету у Відни. — Покликаний відтак на університет краківский зеднав собі і там велику симпатию. — Хоть проф. Микулича у Кракові дуже поважали і навіть ним величались яко сьвітилом університетским, то він не чув ся у тім містї щасливим. Католицко-клерикальний дух, що там панує, давив его. — З радостию приняв він поклик на професора хірургії до Королївця в Прусах (Königsberg) де учив років пять. — Відтак покликали его на катедру до Вроцлава на прускій Шлезвї, де і умер в 55 році свого житя. — Проф. Іван Микулич-Радецкий вів перед між усїма хірургами в Німеччинї. Се ему признали усї німецкі професори, що зібрались перед двома роками на конґресї в Вроцлавї. Его клїнїка, збудована після его планів і під его личним доглядом уважає ся й до тепер первородним закладом, який істнує не лишень в Німеччинї, але і в цїлім сьвітї. До проф. М. заходились ученики з цїлого сьвіта і слава его лунала і в Европі і в Америцї. — Австрийске мінїстерство закликало его двічи на катедру хірургії до Відня. Хоть як радо хотїв М. обняти ту катедру по своїм учителю Більротї, та справа розбилась, тому що М. хотїв у Відни сотворити інститут новий відповідний вимогам нового часу, а австр. мінїстерство як звичайно на такі цїли грошей не мало. Так і остав ся він в Німеччинї, де его окрили почестями, які лиш може дати уряд і університет. — Як хірург проф. Микулич не мав рівні собі, яко чоловік був він щирий, приступний і дуже симпатичний. Малий ростом, худощавий, рухливий як живе сріблo, він так лиш бігав по своїй клїнїцї, обнимаючи своїм оком увесь той вложний апарат новомодного хірургічного закладу. Він був усюди. — Qui pro quo лучалось з ним дуже часто. Неоден чужинець, що начитав ся про Микулича і его хірургічні працї приїхав в далеку, щоб побачити того славного чоловіка, держав его за клїнїчного помічника або щось таке подібне. Так смирно виглядав він і одягав ся він також так дуже невибагливо. Проф. Іван Микулич Радецкий походив з руской родини. Дома говорив він за молоду по руски і батько его був, коли не помиляюсь братчиком в брацтві греко-кат. церкви в Чернівцах. Вихований як богато Русинів буковиньских на німецкій культурі, і війшовши відтак цїлковито в научну працю, він став тим, що зве ся deutscher Gelehrter в найлїпшім значінню того слова. Се може бути жаль для нас, як нації, що проф. М. збільшив своїм ґеніем славу німецкої, а не руской науки. Та не покійника тут винуватити, але ті обставини серед яких ми живемо. Потїшаймо ся хоть тим, що в нашого племени виходять такі велитні, як покійний проф. М. Мусять они через обставини працювати на чужій ниві, але робота яку они вносять в скарбницю загально людскої культури, все таки останесь во віки роботою чоловіка нашого племени. Народ, що видає таких людий, народ живий. Прийде той час, що Микуличі будуть учити на руских університетах. — *Н. О.*

— **Відозва.** Тимчасовий коломийский комітет, організуючий участь Русинів в антиалькоголічнім конґресї в Будапештї прислав нам відозву, котру в скороченю отсе подаємо: В Коломиї основав ся тимчасовий комітет що має занятись участю Русинів-Українців в X. міжнароднім антиалькоголічнім конґресї в Будапештї. Коломийский комітет запрошує отсим до попертя сеї справи через закладане місцевих комітетів, збиране як найбільшого числа охочих до виїзду і забиране голосу в реферованих материях. Комітет просить збирати давнїйші руські видавництва, що ширили тверезість, фотоґрафії заслужених на тім полї дїячів і ґруп протиалькоголічних. Все те має бути ужите при устроєню руского віддїлу конґресової виставн. Надсиланє тих предметів треба найдальше до 15 липня заповісти, а до 5-го серпня надіслати. Комітет просить заняти ся справою горячо, тому що се буде наш виступ на міжнароднім конґресї. Учасники в'їзду матимуть знижку зелїзничу, а по можности вільну кватиру. Всї запити і повідомлена належить слати на руки д-ра Кирила Трильовского, адвоката в Коломиї, а добровільні датки на покрите видатків комітету на адресу: *Іван Раковский,* проф. ґімн. в Коломиї.

— **З академічної руской ґімназиї у Львові** довідуємо ся, що там, мимо того, що всї львівські ґімназиї зменшили в наслїдок спеки денну скількість годин, відбуває ся наука як звичайно до 1-ої, а подекуди навіть до другої години. Аджеж приміщене сеї ґімназиї таке лихе та невідповідне, що власне там дають ся теперішна спека гірше, як деінде відчувати. В салях з одним вікном містить ся по 40 учеників, а безнастанне тріпане коців приватних сторін, що мешкають в „Народнім Домі“, та вічний туркот возів по ул. Вірменьскій і Театральній є звичайними прикростями для учеників і учителїв. Тепер до них прилучає ся ще спека. Мимо сего дирекция не хоче піти за приміром инших ґімназий та пильнує всїх годин — без хісна для науки.

— **Іспит зрілости** в учит. сем. в Тернополи відбув ся в днях 26 мая до 2 червня, від 5 червня до 7 червня і від 9 червня до 24 червня. Іспит зложили: Банах Антін, Беклевич Вол., Білий Ант., Влажків Мик., Ворак Дамян, Будзиньский Стан., Буркевич Йосиф, Билів Вол., Хомів Павло, Чичка Клим, Дячун Григ., Драґан Йосиф, Дроздовский Ферд., Фалендиш Василь, Гловацкий Влад., Грочило Іван, Гаврилюк Дм., Газко Тимотей (з відзн.), Яремишин Павло, Явний Михайла, Ендрис Петро, Калиновский Іван, Лячер Ізраіл, Міхаловский Лев, Мрозек Влад., Мессута Ізраель, Орнатовский Волод. (з відзнач.), Остапчук Онофер, Палидвір Михайло, Пастушенко Степан (з відзначенем), Рачиньский Казимир, Сіркус Альґерт, Сковроньский Мик., Сливиньский Жегм., Стеслович Віктор, Сивуля Іван, Томашівский Стан. (з відзн.) Трияда Созонт, Тромпетер Степан (з відзн.), Тишецкий Кароль, Заячківский Лев (з відзн.), Завічний Август, Завадович Іван, Брикович Стефанія (з відзн.), Гадзіньска Елєонора, Герман Олена, Іванців Ольга (з відзн.), Камінська Юлія, Костинович Казимір, Ковальска Анна, Краус Елисавета (з відзн.), Льорґер Іда, Нуссбаум Хана Рифка, Підгірский Нїкодем, Пізняк Антін, Ромашкан Станислава (з відзн.), Сковроньский Ананія, Власаківна Емілія, Жураківска Стефанія. Репробовано 20 кандидатів, 18 позволено поправити один предмет по ферiях.

— **Любовна траґедия** лучила ся в Тарнаві нижній. Господар Петро Стеліга мав любовні взносини з жінкою другого господаря Петра Франка. Оба вони жили в згоді і помагали собі в господарских роботах. Доперва 19 червня Стеліга зачаїв ся за углом хати і стрілив з стрільби на кілька кроків до надходячого Франка. Куля поділила в груди і Франко до кількох хвиль помер. Прибувший жандарм зааретував Стелігу, а коло жінки небіщика поставив сторожу. Однак вона підійшла її бачність і повісила ся.

— **Забуреє резервістів** „Рижскій Вестнік“ пише під датою 1 липня: Вчера надійшла до Риги партия резервістів в венденьского повіту. Всївши до поїзду разом з родинами і без білетів почекали воли поїзд рушить, а тоді посїдали собі в віддїлах 1 і 2 класи, а пасажирам тих клас велїли перейти до 3-ої. З вікна одного воза вивісили чорний стяг. При тій переміні місць не обійшло ся очивидно без менших і більших ексцесів і старшай кондуктор поїзду дав телеґрафічно знати до Риги про се, що зайшло. Тут чекала вже на поїзд поліція і військо. Але коли поїзд надїхав, резервісти не хотїли висісти і доперва по півторагоданнім галасованю опустили вози, при чім деяких з них арештовано.

— **Американьскі зелїзниці.** Минувшого тижня розбив ся коло стациї Ментор на лїнії між Ню Йорком а Чікаґо блискавичний поїзд, а жертвою катастрофи впали всї подорожні і служба, бо всї вістали поранені, а 20 осіб забито. Отся катастрофа звернула увагу на зелїзничі відносини в Північній Америці, котрих характеристичною цїхою є легкодушність, з якою відносять ся товариства до здоровля і безпеки подорожних. Як знаємо — Америка не має державних зелїзниць, лиш виключно приватні, а ті ведуть між собою на рїжні способи конкуренцию. З Ню-Йорку веде до Чікаґо с.м зелїзних доріг. В наслїдок конкуренциї не може бути мови о постійнім розкладї їзди, бо заради зелїзниць старають ся скоростию поїздів перейти конкурентів. „Експресс“, з яким трафила ся катастрофа був саме найскоршим поїздом на згаданій лінії, бо просторонь 2.700 км. перебігав в 17 годинах, між тим, коли инші поїзди йдуть 24 годин. Сей поїзд був уряджений з великим комфортом, їзда ним була дуже дорога, а забирав з собою найбільше 60 осіб. Пересїчна скорість була у него 130 км. на годину. а в критичнім дни скорість виносила через спізнене 160 км. на годину. Катастрофу спричинило зле уставлене зворотниці на стациї Ментор. Поїзд в'їхав на т. зв. слїпий тор в такою силою, що вирвала поперечну запону на вінци тору, а тентер знищив котел і огнище. Поїзд мав три вози і всї вістали знищені майже до тла.

— Який буде липень? Отон Фальб, син помершого проф. Рудольфа Фальба віщує, що до 20 липня буде сухо і горячо, від 20 підуть обильні дощі. Якби заповіди Фальба були віродостойні так само, як старої циганки, що говорила „буде погода, або дощ“, то для селян було-б се прикро. На щасте, коли ворожба циганки сповняєть ся раз-у-раз, то Фальба лиш дуже рідко.

— Вінчанє панни Ольги Іванець з паном Павлом Штокалком, укінченим богословом, відбуде ся дня 16 липня 1905 в церкві св. Миколая в Сокалю.

Збори і засїдання.

Засїданє видїлу драм. Товариства ім. Котляревского відбуде ся в четвер дня 6 липня с. р. о 7 год. веч. в кімнаті „Рускої Бесїди“. Буде се заразом послїдне засїданє перед ферiями, а що видїл має в сім часї богато важних справ до полагодженя, проте просить ся Вп. видїлових о комплетну участь.

З „Укр. Ак. Помочи“. Засїданє видїлу „Укр. Ак. Помочи“ відбуде ся дня 7 с. м. о год. 10 рано в льокалї „Ак. Громади“. На порядку дневнім: справа статуту, регуляминів і евентуалія. *С. Баран,* голова.

Видовища і забави.

Великий фестин в Перемишли. В дохід ювилейної бурси ім. св. о. Николая в Перемишли відбуде ся в неділю 9 липня 1905 на горі замковій фестин. Комітет пильно подбав, щоби Вп. гостї як найкраще перевели час на нашім фестинї. Тому на місце фестину вибрав гору замкову, один з найкрасших огородів публичних в Галичинї і постарав ся о концерт знаменитої музики військової, продукциї мужеского хору, забави для старших і дітий, пребогату льоверию фантову, пресмачний буфет, заосмотрений в їду, напитки і холодняк. Хто отже хоче получити utile cum dulci: запомоч бідну молодіж і красно забавитись — зволить в сесю неділю до нас загостити. Вступ 20 сот. Початок о 3 поп. За комітет: *Коренець.*

Заходом товариства „Міщаньска Родина“ в Городенцї відограна буде дня 9 липня 1905 в сали Народного Дому в Городенцї, штука сценічна „Трійка гільтайска“ або Lumpaci Vagabundus, мельодрама в 3 актах а 5 відслонах І. Гриневского. Ціни місць: Крісло перворядне 2 кор., другорядне 1 кор. 40 с., партер 80 с, ґалерія 40 с. — Початок о год. 8 вечером.

Урядові вістн:

„Після оголошеня заміщеного в Ґазеті Львівській розписує ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові лїцитацию на роботи земні і мурарскі при розширеню огрівальні на стациї Тернопіль.

Кошта дотичних робіт обчислені на К: 37720.

Оферти можна вносити найдальше до 15 липня 1905 р. 12 год. в полудне.

Близші услівя і плани можна переглянути в ц. к. Дирекциї віддїл для консервациї і будови, III поверх, двері ч. 308.

Управа бібліотеки Наук. тов. ім. Шевченка просить всїх тих, що визичили книжки в сеї бібліотеки, щоби книжки звернули до 15 с. м. Книжки можна звертати ві второк, четвер і суботу від 4—7 год. по пол.

— **Подяка зі Снятина.** Від 12. лютого 1905 зложили в коронах на „Рускy бурсy“ в Снятинї отсї Вп. Добродії: Макаревич Никола 8, Рожанговский Іван 1, Юрій Гнатюк, Краків 3, Самсон Ручка, Львів 4, Іван Чепіга в Снятинї зібрав 9 60, о. Куниньский за чеки в Завалю 10, Юрій Гнатюк, Краків 3, Юрій Гнатюк, Краків 3, Видїл повітовий, Снятин 25, д-р Андроник Могильницкий 1, Іван Маєвский 1, Павло Рубінґер 1, Михась Якімець 1, Михась Крикливець 1, Одекса Якімець 0 20, Іван Дутчак, Василь 0 20, Семен Зінкевич 0 20, Матеїк 0 20, Григорий Костинюк 2, громада Трійця 20, Юрій Гнатюк, Краків 3, Семен Зінкевич 2 40. На руки Іллї Федорчука зложили слідуючі Добродії: Вп. Др. Лазуста з вечерка Шевченка 6 30, Михась Крикливець 0 44, о. Вакулиньский Русів 1, о. Курпяк Карїв підчас празнику 5 і 15 хлібів. Вп. Антін Гуменюк Станіславів 1, Барбашевский, ґеометр, Снятин 1, Жиди поступовці в фестину 5. Всїм тим Вп. Добродіям складає Видїл товариства „Шкільна поміч“ в Снятинї горячу подяку за ласкаві дари і просить о дальші підмоги для Бурси. — *Видїл.*

Переписка Редакциї.

Вп. п. Г. в К: Поезийка в закраскою надто особистою; не може бути поміщена. — *Вп. XYZ в К.:* З такими ґазетками не вдаємо ся взагалї в дискусию; дотичне письмо переслали ми інтересованому, вгп. редакциї „Гайдамаків“.

Переписка Адміністрацтві.

Вп. І. Ко. в Щч. До кінця року ще 7 К — Д-р А. Ку. в Ві. Тепер вплачено за 2 а не 3 квартал. — Е. Мо. в Ос. к. Те. До кінця року ще 4 К. — Ф. Ор. в То. Тепер вплачено за 2 а не 3 квартал. — М. Бе. в Ру. Дальмация. За 3 квартал прийде нам ще 5 К. — В. Гв. в Бе. За 3 квартал прийде нам ще 2 К. — Д-р І. Щ. Ще 7 К 50 с. — В. Ще. в Ка. Тепер вплачено не на наступаючий, лиш на 2 квартал. — П. Бу. в Кр. Тепер вплачено лиш до кінця липня а не вересня. — Ж. Ле. в Ка. стр. Тепер вплачено за червень, бо в маю передплату не одержано. — А. Ду. в По. Тепер вплачено за червень а не липень. — В. Пр. в Пс. Тепер вплачено за червень а не липень. — С. Му. в Сн. На присилану передплату мимо щирої волї згодити ся не можемо, тож просимо щоби уникнути здержаня висилки „Дїда“ вирівнати по конець липня повістаючі ще в заległости 6 К 80 с. — І. Ст. в Са. Тепер вістало на 3 квартал 80 с. — За Ст. в За. Тепер вплачено лиш до кінця червня. — А. Ле. в Му. Годять ся.

— **На нагороди пильности** приручила ц. к. Рада шк. краєва слїдуючі книжочки „Руского товариства педаґоґічного у Львові: I. Образкові без тексту для дїтий найнизшого степеня н.: Ч. 100 Для розривки 1·20 К, ч. 99 Ах яке хороше 2·— К, ч. 26 Наші звірята 0·80 К. — II. Образкові з текстом для дїтий другого степеня н.: Ч. 8 Звіринець 20 с, ч. 9 Гостинець 20 с, ч. 10 Забавки 20 с, ч. 11 Менажерия 20 с, ч. 96 Дїтвора 1 К, ч. 97 Звірята домашні 80 с, ч. 98 Приятелї дїтий 1 К 20 с. — III. Ілюстровані для дїтий третого і четвертого степеня науки: Ч. 58 Казки народні ч. I. бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 60, 62, 69, 75, 76 Казки, Андерсена бр. по 50 с, опр. по 70 с, ч. 63 Казки Бранчанїнова бр. 30 с, опр. 44, ч. 64 Робінзон Чайченко бр. 80, опр. 1 К, 10 с, ч. 109 Робінзон велик. бр. 1 К 80 с, опр. 2 К 20 с, ч. 65 Мірон, Пригода Дон Кіхота бр. 80 с, опр. 1 К 10 с, ч. 101 Гете-Франко: Лис Микита бр. 1 К, опр. 1 К 30 с. — IV. Книжки без образків для дїтий третого і четвертого степеня науки: Ч. 109 Робінзон великий бр. 1 К 50 с, опр. 1 К 80 с, ч. 1 Молитвенник нар. опр. 30 с, опр. в полотно 40 с, ч. 3 Китиця желань 3 розш. вид. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 4 Читанка бр. 20 с, ч. 13 Т. Шевченко, Кобзар для дїтий 30 с, ч. 15 Ю. Верне. Подорож довкола землї бр. 1 К 20 с, опр. 1 К 50 с, ч. 29 Мальота. Без родини опр. 1 К 10 с, ч. 54 Т. Шевченко, Кобзар бр. 2 К, опр. 2 К 40 с, в полотні 2 К 70 с, ч. 71 Оповіданя для дїтий бр. 40 с, опр. 54, ч. 72 М. Коцюбиньский, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 73 О. Катренко, Оповіданя бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 74 Василь В-р, Подорож до краю Ліліпутів бр. 50 с, опр. 64 с, ч. 77 А. Кримский, Перекладн бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 82 Марта Борецка, іст. опов. бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 84 Др. М. Пачовский, Народні думи з поясненями ч. I. 40 с, опр. 60 с, ч. 86 Л. Толстой, Казки бр. 40 с, опр. 54 с, ч. 87 О. Кониський, Поеми бр. 30 с, опр. 44 с, ч. 88 Покарана дочка, Комедийка Кучаньскої 20 с, опр. 34 с, ч. 90 Дивні Пригоди Комаха Санґвіна ч. I. 48 с опр. 70 с, ч. 91 Ґ. Ярошиньска, Перша китичка для м. дівчат 20 с, ч. 97 Ґ. Ярошиньска, Друга китичка для м. дівчат 20 с, разом оправлені 54 с, ч. 92 Малий сьпіванник 20 с, ч. 93 Клявдия Лукашевич, Серед цьвітів, комедия в 2 дїах 16 с, опр. 30 с, ч. 103 Анґлїйскі казки 24 с, опр. 38 с, ч. 104. Ґ. Ярошиньска, Повістки 24 с, опр. 40 с, ч. 106 Др. І. Франко, Абу Касимові капцї 60 с, опр. 90 с, ч. 108 Збиточник Ґумфрі в анґлїйск. 70 с, опр. 1 К, ч. 111 Л. Глїбов., Байки 10 с, ч. III., IV., VI В. Чайченко: Комар, Грицько, Дума про княгиню Кобзаря по 10 с, ч. V., VI. Дніпрової Чайки: Казка про сонце та его сина, Писанка по 10 с, ч. 112 Істория кулька хлїба бр. 50 с, опр. 64 с. — V. Книжки для молодїжи шкіл видїлових: Ч. 89 М. Вовчок, Інститутка бр. 40 с, опр. 60 с, ч. 95 Шекспір в повістках бр. 30 с, опр. 60 с. Замовляти можна в канцелярії „Руского товариства педаґоґічного“ у Львові ул. Сикстуска ч. 47, або в книгарнї „Товариства ім. Шевченка“ у Львові ул. Театральна ч. 1. Хто пришле ґроші наперед, тому при замовленю книжок (в канцелярії тозариства) на квоту 10 К висилає товариство книжки оплатно, а від надвижки дає 20 прц. рабату. При замовленях нижше 10 К (на наші книжки) треба дочислити оплату почтову.

Дирекция „Ризниці“ в Самборі повідомляє Всч. духовеньсво і Вповажнених учителїв, що сими днями дістала новий наклад малих образків відповідних нашому обрядови, сотка по 60 сот., 1, 1 90 і 3 К. Купуючим за 10 К. уділяє ся 10%. 488 5—6

Календарь: Гр.-кат.: нині (середа) Евсевія, завтра (четвер) Агрипіни, позавтра (пятниця) Рождество св. Іоана; — Рим. кат.: нині Фільомени, завтра Іванни, позавтра Пульхерії.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнянці, коло церкви.) Початок о годині 8 вечером. В четвер 6 липня „Ша дві“ сцени в 4 дїах М. Горкого, в суботу 8 липня „Пташник з Тироля“ оперетка в 2 дїах Цельдера; в неділю 9 липня „Невольник“ історичні картини зі сьпівами в 5 дїах Кропивницкого: в вівторок 11 липня „Cavalleria rusticana“ опера Мєскаього; в середу 12 липня „Пошлись в дурні“ народна оперетка в 3 дїах Кропивницкого; в пятницю 14 липня „Педагоґа“ оригінальна комедия в 3 дїах з німецкого перероблена на наші обставини О. Левицким; в суботу 15 липня „Ямарі“ оперетка в 3 дїах Цельдера; в неділю 19 липня „Запорожець за Дунаєм“ народна оперета в 3 дїах Артемовского, закінчить „Вечорниці“ твір музичний Вищиньского.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолиньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропигиского Інстатута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 15.) в год. 10—1, в дні вівч. за вголошеньем від год. 10—1. — Музей Осолиньских в дні вівч. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни 3—5.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 5 липня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·— до 8·10 а на термін 6·75 до 7·—, *Жито* старе 6·10 до 6·25 а на термін 5·50 до 5·75, *овес* оброчний старий 7·10 до 7·30 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний —·—до—·—, а броварний 6·25 до 6·50, *ріпак* 9·75 до 10·25 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 6·75 а до вареня 7·25 до 9·25 *вика* —·— до —·—, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·— до 7·25, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова 7·15 до 7·50 а нова 7·25 до 8·50, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 40·— до 60·—, біла 50·— до 60·—, шведска 45·— до 65·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 25·25 до 25·50.

Ціна волів. Відень 4 липня. На нинішний торг пригнано загалом 4.243 штук. Між тими з Галичини було 185 штук, а з Буковини 105. Плачено виїмкові штуки по 80 до 88 кор. Найліпші по 72 до 79 кор. Середні по 70 до 75 к. гірші по 68 до 70 кер. Підтучені корови і бугаї по 68 до 82 кор. Худі по 48 до 67 кор. Ціна за один метричний сотнар.

Ціна безрог. *Відень* 4 липня. На нинішний торг пригнано 9·090 штук. З того було галицких безрог 3·077. Плачено за тучені по 100 до 104 сот., а за молоді по — до — сот. за кільоґрам живої ваги.

Курс Львівский

з дня 5 н. ст. липня 1905.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	547 —	555 —
Банку для торгівлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелізн. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зелізн. Львів. Черков. Ясен по 200 зр.	584 —	594 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 19½ прем.	111 25	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 80	99 50
„ красного 4½% з. в. льос. в 51	101 70	102 40
„ „ 4% з. в. льос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	99 80	100 50
Облігації за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. з.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
„ „ „ 4% (IV. см.)	99 50	100 20
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 70	100 40
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	98 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісії.	101 10	101 80
Льосы:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	88 —	96 —
Монєты:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублів срібних	250 —	253 —
100 Рублів паперових	252 30	254 30
100 марок німецких	117 —	117 50

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд"! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

Надіслане.

Сим подає ся до відомости, що льокаль
ТОВАРИСТВА ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ
знаходить ся
при площи Бернадиньскій ч. 8
(готель *Краківский*). 428 6—10

Отвертий лист до п. Ф. Оліярника, властителя торговлї приборів церковних і деволиональій ві Львові, ул. Театиньска ч. 3

Пересилаю належитість за чотири фани. Дійсно так материял як і викінченє фан есть як найліпше і найрасте. Тож складаю Вам за тов сердечну подяку. Притім ціна есть неймовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати до инде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно зачатім ділї.

Сьвященик Николай Чубатий, парох Потрикова. 545 7—15

Заклад гідропатичний

Радинка цїс. Д-ра Йосифа Мадейского і Д-ра С. Н. Кутни в Перемишли.

Побереже Франц Йосифа ч. 8.

Всякі процедури гідропатичні. Купелї мінеральні, боровинові, ґазові, елєктричні, двокоморові і сьвітляні. Масаж, елєктротерапія, лїчнича ґімнастика фанґо-інґалаторіюм.

Проспекти на місци даром. 581 2—?

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на пасиках площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 2[illegible] і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульовання і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу.
Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.

Молочарня в Березові

середнім, коло Коломиї, п. в місци, фіяя Мишиньскої, висилає щодень 5-кільові пачки десерозого масла по ціні 2 20 К loco Березів. 462

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дреліхи на покрита від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр коштує перероблене старої колдри, покрита від 45 кр. за метр в робітни 521 12—30

І. ШУСТЕРА
Львів, ул. Коперника.

Шестий рік істнования.
Одинока русько-украіньска часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяца і коштує 8 К річно 4 К півріч но а 2 К квартально.

Властитель і редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„КОМАР" поміщає статі в нашого політичного, суспільного і літературного жития і своєю сатирою та гумором боронить наш приглетений та злидньми прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР" придбав в послїдних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР" повинен находити ся в кождій рускій патріотичній родині і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА": **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов ім Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара".

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льосы** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора вимінн.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"

при збижаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвятих Рад шкільних, Впов. сьвящеників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта", призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені**, можна купити в канцелярії Товариства ринок ч. 10 по слїдуючій ціні:

1.	Фінляндка і Сахара	44 сот.
2.	Повістки („Тїточка Ганна" і „Два старші Богомільці"	36 „
3.	Житє св. о. Николая	40 „
4.	Пасїка	70 „
5.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіаторів	90 „
7.	Гетманьскі свата	50 „
8.	На послухане до Відня	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Меланя	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотні роковини народного письменьства Руси-Украіни	52 „
13.	Цїкаві розмови про держави і народи Европи	60 „
14.	Батько Петро і его дїти	40 „
15.	Дещо про молоко	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абрагам Лїнкольн	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік боре ся в природою	90 „
20.	Під морскими хвилями	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і инші назови	60 „
23.	Істория Украіни-Руси (в образками)	30 „
24.	Молитвеник народний в а) звичайній оправі	60 „
	Молитвеник народний в б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвеник „Хваліте Господа в небесї" в оправі полотняній з футералом	1 К 80 „
26.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом	2 К 40 „

Замовлення полагоджує ся відворотною почтою.

„Краєвий Союз кредитовий"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкненя місячні	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар удїлів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга ліквідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щаднич.	„ „	10	„
Книга удїлів членьских	„ „	10	„
Реєстр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„ „	10	„
Зголошеня о позичку штука	„	2	„
Вякая умореня позички	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в
„Краєвім Союзї кредитовім"
у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

Що року горять хлопскі мілїони **неасекуровані!**

„ДНІСТЕР"

Стережіть ся огню і асекурујте ся в „Дністрі"!

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекураційне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер" зараз відшкодованя; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер" відшкодованя в сумі **5 мілїонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Дністра" виносять (з кінцем р. 1904) суму **1,183.874 кор.** і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Дністрі" есть обезпечених більше як **300.000** будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Дністра" позичку в Товаристві кредитовім „Дністер".

Полїси „Дністра" приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в літах 1901—1904 звернув „Дністер" членам 284.857 кор., (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Дністра" находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Дністра" в таких сторонах, де инші аґенти „Дністра" не роблять. **Аґенти „Дністра"** заробили вже *провізий 662.807 кор.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Дністер" в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Дністер" *на рускі додроднїйші цїли.* 34 12—26

„Дністер" припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Покровителє своїх хлопскі чередок (дїтськах).

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан		**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„	Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5 **25**, **8 40**, 9 50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„	Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„	Лавочного	**7·29**, 11·45, 10·50.
„	Рави рускої	7·50.
„	Станиславова	8·05.
„	Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„	Яворова	8·18, 4·32.
„	Коломиї	10·05.
„	Ряшева	10·35.
„	Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сконього (від 1/5—30/9).
„	Белзця	5·—.
		На Підзамче
„	Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15 10·—*.
		Поїзди льокальні.
„	Врухович	від 14/5 до 10/9 6·50, 7·50, рано, 9·55 передполудньом (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята) 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„	Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9), 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„	Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До	Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25 6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Вєлїчки (від 1/5 до 21/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„	Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„	Підволочиск	6·30, 10·55, **2**·—, 9·—*, 11·05*.
„	Яворова	6·55, 5·58.
„	Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„	Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„	Белзця	11·10.
„	Ряшева	4·10.
„	Коломиї	5·50.
„	Рави рускої	7·30*.
„	Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„	Стриа	11·10*.
		З Підзамча
„	Підволочиск	6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.
		Поїзди льокальні:
„	Врухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20, пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„	Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„	Янова	6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) і 5·58 пополудни.
„	Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„	Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10,9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані з червеними тотсими; поїзди нічні є зазначені звіздков. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як такови білети всякого ліпшого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі п. н. державних зелїзниць, насип Гаусмана ч. 9. 85

УЧЕНИК

7 кляси ґімн. пошукує декциї або иньшого занятя. Пиьовский, Львів, ринок ч. 10, 2 поверх. 593 1—1

Рутинований дїстар глядає пополудневого занятя у Львові, уміє писати також на машині. Бюро Соколовского насаж Гаусмана. 594 1—1

Рутинований інструктор глядає декциї на селї. Адрес „Маркіян" Адміністрация „Дїла" 1—5

Трийцятьлїтний урядник почтовий (з річним доходом понад 2.600 кор.) увійшовби в переписку в панночкою. Охочі нехай адресують „Cetertum censeo" restante Львів. 592 1—2

Народний учитель

прийме лекцию на час вакаций. Зголошеня бюро Пльона під Учитель. 591 1—1

Семинарист IV року пошукує на час вакаций декциї під дуже умірковаиим услівем. Зголошеня під „Інструктор" poste restante Станиславів. 588 1—1

Заряд дібр бар. Юрия Васильска в Бергометї н. С. прийме сейчас практиканта, укінченого ученика бодекївскої школи для лїсничих або середної школи лїсової. Платня після умови і здібности від 70—100 К. Відписи сьвідоцтв не будуть звернені. 589 1—3

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведене
у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 15—20

Scherer & Comp.
Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

Якова Більбля & Сина

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН
у Львіві, ул. Краківска ч. 4, І. поверх

поручає по дуже приступних цінах позички фракових і жилєзових убрань, мундурки для студентів, як також всякого рода мужеські убрання після сезону. Полекші в сплатах. Порученя в провінциї полагоджує ся відворотною почтою. 101 8—15

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива йшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ,** а такі припоручає у всіх своїх складах 520 9—15

„Народна Торговля"

Коси	*знані з доброти*	*60 цм.*	*70 цм.*	*80 цм.*
		1 К	**1·20 К**	**1·40 К**
Серпи	*козальскі легкі а зручні по 56 с.*			

УЧИТЕЛЬ

орган руского товариства педагогічного Двотижденник педагогічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Предплата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 140. Львів четвер 23 червня (6 липня) 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ваторя ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 50 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторя. — Рукописи вертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсерату або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поздки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Фреквенция в народних школах в шк. р. 1904.

[*На підставі справоздання кр. ради шк.*]

По 38 роках своєї діяльности кр. рада шк. ще не вспіла прийти до евіденциї числа дітий, обовязаних до шкільної науки, а числить лише в приближ ню, що в цілім краю має бути дітий у віці від 6—12 літ около 1,086.000, а у віці від 13—15 літ около 505.000, разом около 1,591.000.

У всіх громадах, що мають або власні школи або стають у звязи з громадами сусідними, було дітий у віці від 6—12 літ 995 526 (о 33.675=3·45% більше ніж попереднього року), в тім числі хлопців 506.692, а дівчат 488.834; дітий у віці від 13—15 літ було 229.930 (о 347=0·14 проц. менше ніж попер. року), в тім числі 117.947 хлопців і 111.983 дівчат.

Дітий, обовязаних до науки доповняючої (у віці від 13—15), убуло лише в 22 округах, і то найбільше: в снятиньскім (1418), заліщицкім (899), ярославскім (802), чортківскім (362), товмацкім (322), турчаньскім (317), дрогобицкім (295), долиньскім (276). За те збільшило ся їх число в 58 округах, а найбільше: в березівскім (1109), тарнівскім (615), коломийскім (549), новосандецкім (362), ланьцутскім (306). Як бачимо, убуток у східних повітах покривав приріст у західних. Убуток той пояснює справоздане тим, що убогі родичі віддають старших дітий на службу до инших громад, де нема школи, дальше еміґрациею до Америки і до Прус.

Отже з дітий, обовязаних до щоденної науки (у віці від 6—12 літ), ходило до публичних народних шкіл 765.383, в тім числі хлопців 395.729, а дівчат 369.654 (записаних було 416 231 [illegible] 809.236).

До приватних народних шкіл ходило хлопців 14.184 і дівчат 13.351, разом 27.535 дітий. До шкіл середних, промислових і т. и. ходило 9.743 хлопців і 2.007 дівчат, разом 11.751. Учило ся дома хлопців 3.637 і дівчат 3.648, разом 7.285. Всего разом учило ся 423.293 хлопців і 388.661 дівчат чи то 811.954 дітий у віці від 6—12 літ.

Коли ще додати 24.565 дітий (12.069 хлопців і 12.496 дівчат), що задля неспособности до науки (каліцтва або тупоти) не ходили до школи, то порівнавши суму наведених чисел з числом дітий, обовязаних до науки, бачимо, що 159.007 дітий (71.33) хлопців і 87.677 дівчат) чи то 14·6 проц. обовязаних до щоденної науки, не набирало зовсім жадної науки, ані шкільної ані приватної. Коли взяти на увагу села, де для дітий звичайно нема иншого вибору, як лише або шкільна наука або жадна, то повисше процентове відношене вийде для сіл ще некорисніше.

Крім того жадної науки не побирали діти тих громад, де або зовсім не було школи або де були школи нечинні. Таких дітий було в приближеню 88.000. Таким чином всіх дітий у віці від 6—12 літ, до науки обовязаних і спосібних, що таки не побирали жадної науки, вийде 247.000 чи то 22.74 прц.

Дуже важною для народної просьвіти є наука доповняюча, на котру обовязані ходити діти у віці від 13—15 літ по укінченю науки щоденної. Річ знана і цілком природна, що наука, винесена з народних шкіл, дуже скоро вітрів у сільского населеня, котре по укінченю школи при сільскій господарці дуже мало має діла з книжкою, а ще менше з пером. Коли ще додати, що при галицкій системі poprawnego wyrażenia się po polsku руска дитина й так небогато виносить зі школи, то й не дивниця, що в які два роки по укінченю народної школи руска селяньска дитина стає майже таким анальфабетом, яким була з роду. Хоч товариство „Просьвіта" закладанем читалень старає ся запобігати сим наслідкам, конечним уже з природи річи, а ще більше виливаючим з польонізацийної системи шкільної: то треба зважити, що сі читальні лише в малій части могуть в сім напрямі сповняти свою задачу, бо діти взагалі не мають там що робити, а субвенцию для „Просьвіти", а для кулон рільничих!) „Просьвіта" не може заосмотрювати бібліотеки читалень книжками, приготовленими для дітий, так, як бажала би.

Дальше, сказано, доповняюча наука шкільна має превелику вагу. Та поминувши вже питане, о скільки тая наука уладжена згідно з потребами нашого народу, а о скільки є лише продовженем poprawnego wyrażania się po polsku, глянемо на дати, які справоздане кр. ради шк. подає про фреквенцию на доповняючій науці.

Зазначено на початку, що дітий у віці від 13—15 літ в тих громадах, де були школи або шкільна звязь в сусідною громадою, було в р. 1904 загалом 229.930, а то 117.947 хлопців і 111.983 дівчат; а всіх таких дітий в цілім краю могло бути около 505,000.

Отже в публичних народних школах ходило на доповняючу науку: 73.040 хлопців і 70.126 дівчат, разом 143.166. В приватних школах учило ся дітий у віці від 13—15 літ 2.964 (хлопців 1399, дівчат 1565); до шкіл середних, промислових і т. и. ходило 14.289 дітий (хлопців 11.833, дівчат 2.456); дома учило ся 2.237; всіх разом 162.656 (87.194 хлопців і 75.462 дівчат). Не спосібних до науки (калік і тупих) було 5833 (2800 хлопців і 3.033 дівчат).

Не побирало жадної науки, ані шкільної ані домової, дітий у віці від 13—15 літ — поминувши неспосібних — 61.441 (27.953 хлопців і 33.488 дівчат) чи то 26·75 прц. Крім того не побирали жадної науки діти тих громад, де не було чинної школи або й жадної, або де чинна школа ще не стоїть 6 літ і через те не розпочала ще доповняючої науки. Таких дітий було около 275.000 (505.000 –229.930). Разом з попередно виказаними було в краю дітий у віці від 13—15 літ, що не побирали жадної науки, кругло 336,500 чи то 66 63 прц. І аж се дає нам властивий і правдивий образ стану просьвіти в нашім краю, бо показує ті наслідки народної школи, котрі можна уважати сяк-так тривкими.

Краєва рада шк. на підставі поданих в справоздано дат замічає, що фреквенция на науці щоденній в р. 1904 піднесла ся в порівнаню з попереднім роком (о 24.040 дітий). Та придивім ся числам, поданим в справоздано, в трохи иншій комбінациї, а може лише й про поступи просьвіти.

В році шк. 1904. було, як уже знаємо, у всіх громадах, що мали чинні школи або належали до шкільної звязи, 995.526 дітий у віці від 6—12 літ, а о 33.675 більше, ніж попереднього року. Значить в р. шк. 1903. було їх 961.851. Тим самим способом обчислимо собі, що в р. 1903. записаних до школи було 770.605 дітий, а таки не побирано науки 29.262; за те в р. 1904. записаних було 809.236 дітий, а з них не побирало науки 43.853, — значить о 16.591 більше!

В приватних школах учило ся в р. 1904. о 1.441 дітий менше ніж в 1903. До середних, промислових шкіл і т. и. ходило в р. 1004. о 720 дітий менше. Дома учило ся в р. 1904. о 1.981 дітий менше. Уломних дітий, що не ходили до школи, було в р. 1904. о 1.834 більше.

З 961.851 дітий, обовязаних до школи в р. 1903, побирало щоденну науку в народних школах 741.343 (о 24.040 менше ніж в р. 1904.), в приватних школах 28.976, в середних і т. и. 12 471, дома 9.266, — разом 792.056. До того додати число уломних дітий, що не могли ходити до школи, а таких було в р. 1903. о 1.834 менше ніж в р. 1904, отже 22.731, то число дітий, що не побирали в р. 1903. жадної науки, ні шкільної ні приватної, було 147.064. В році ж 1904. було таких дітий **159.007**! Отсе зріст шкільної фреквенциї і поступ просьвіти! Се число випало би ще сумнійше, коли, не провіряючи чисел кождого з окрема, зазірнемо у всім до слова урядовому справозданю. Там сказано, що в р. 1901 загалом побирало щоденну науку (шкільну і домову) „811.954 дітий у віці від 6—12 літ, в прирівнаню до попереднього року о 11.841 більше". З сего виходило би, що в р. 1903 побирало науку 800.113 дітий. А додавши до сего числа ще 22.731 дітий уломних, дістанемо 139.007 дітий, що не побирали жадної науки в р. 1903, так що в р. 1904 вийшло би навіть о 20.000 таких дітий більше.

Що фреквенция дітий на шкільній науці не в всюди однакова, се розуміє ся само собою; зазначено се також в справозданю. Середно побирало в цілім краю науку шкільну 120·4 дітий на 1000 душ населеня; але в поодиноких повітах хитає ся се число поміж 57·9 (Лісько) а 187·3 дітий на 1000 душ округах, в 4 мішаних і у 8 мазурских, а фреквенцию повисше середної міри в 22 руских, в 5 мішаних і в 17 мазурских; значить нашу фреквенцию має над 52 прц. руских округів, а лиш 32 прц. мазурских. Ми бачили, що 22·74 прц. дітий у віці від 6—12 а 66·6 прц. дітий у віці від 14—15 літ не побирало ніякої науки; отже ті проценти будуть на заході значно менші, на сході значно більші, так що можна на сьміло казати, що на сході не треть часть (остаток в 66·6 прц.), але недво четверта часть молодіжи виносить якийсь слід науки в народній науки.

Може епохальна книжка.

6)

(*Написав д-р Іван Копач*).

Тими словами кінчить проф. Грушевский XXIV главу, а тим самим і свій „Очерк". Додаю, що цілий уступ робить на мене враженє щирої добросовісности т. зн. що проф. Грушевский написав его по найліпшій своїй науковій совісти. Впрочім що до характеристики сучасного нашого положеня — то кождий читач може сам контролювати більшу чи меншу влучність ей, маючи а бодай можучи мати дотичні факти в значній части сам перед очима. Прогнозу знов провірить вже хиба будучність. Але те вже й тепер треба сказати: що, если хто, то проф. Грушевский у першій лінії має право у нас ставити ту прогнозу. Бо хтож має ей й ставити, як не чоловік, що цілє житє посьватив студийованю доріг, якими історична судьба водила наш нарід, і котрий, мабуть одинокай між нами рівно добре знає Україну, як і Галицку Русь, а до того яко визначний фаховий історик мусить бути й у загалї добре обізнаний з історичним ходом житя народів. Та от з тими словами ми вже й попадаємо в тяжкий проблем про вартість історичного знаня взагалї.

„Historia est magistra vitae" сказав колись старий Ціцеро. „Істория — то учителька житя" — повторяють за ним ріжні люди вже близько 2000 літ, ріжні історики й неісторики. А прецінь справа мабуть не така проста, коли найславнійший фільозоф XIX. віку Геґель відважив ся безпардонно заявити, що „з істориї учимо ся лише того, що вона нічого не учить", а професор берлінського університету Р. М. Маєр (германіст) — навіть на моє величне здивоване — додає: „се може одинока правда, котра остоїть ся з так могучої колись Геґлевої історіозофії. Бо, каже, істория яко „учительна житя" має для народів таке саме значінє, як досьвід (Erfahrung) для поодиноких людий. А через шкоду, каже Шопенгауер, чоловік не стає мудрійший, бо досьвідченє приходить усе в що раз то иншій формі. Так і в істориї: в кождім даним случаю побіч схожостий є так богато і відмінних елементів від инших, що заключуване з одного випадку на другий ніколи не є певне".*)

Отже що до тої точки, то і я признаю індивідуальним, т. зн. ріжним психічним і случайним чинникам перворядне значінє в істориї і тому гадаю, що поодиноких подій історичних в подробицях нїхто нїколи не буде в силї наперед угадати. „Історичне пізнаване — пише справедливо професор Ґрайфсвальдского (Greifswald) університету, Е. Бернгайм — має до діла з причиновими звязками явищ, котрі по своїм єстві основують ся на психічній причиновости і через те можна їх розуміти і реґресивно пояснити собі лише яко наслїдки кваліфікованє ріжних намірів (діючих осіб), а не випроваджувати їх прогресивно з загальних правил і підтягати їх під загальні якісь понятя. Закони і понятя такі, які знаємо в фізиці, не можуть бути пристосовані до дослідів історичних (Gesetze und Begriffe naturwissenschaftlicher Art sind nicht zureichende Mittel historischer Erkenntnis)".**) Се певно так. Але про те я не думаю відмовляти істориї високої практичної вартости. А навіть що до прогнози, має той ученый як менї видить ся, правду за собою, котрий так пише: „Наколи житє народу не складає ся лише з неперервного ряду самих припадкових случаїв, наколи в житю народу, як і в житю одиниці, є все якась звязь і консеквенция, то мусить бути можливим також робити заключеня що до дальшого ходу житя на підставі розважаня напряму, в якім его дорога йшла".*)

Та поминаючи пробльом історичних законів і пробльом історичної прогнози будучности треба все мати на увазї бодай отсї точки:

По перше: Істория то одиноький властиво момент, котрий відріжняє чоловіка від звірини, а властиво може навіть сказати: чоловіка культурного від дикого. Звірята не мають істориї т. зн. свідомо пережитої і власними стремліннями зробленої істориї. Навіть коли й діють ся в ними протягом віків які зміни, то вони про те нїчого не знають: їм здає ся, що вони кождий рік так само переживають. А так само і дальші їх поколїня не знають нїчого про спосіб житя своїх давнійших предків. Через те й живуть вони в невільничій зависимости від природних обставин. Лише чоловік має можність вивязяти ся від тої невільничої зависимости дорогою культури тобто дорогою громадженя щораз то нових способів борби з тою природою. І чим більше тих средств який народ здобув і має, тим і вище культурно він стоїть. Громадженє тих средств борби є можливе лише через те, що чоловік має дар памяти. Істория й не є нїчим иншим, як лише памятию людства про свій розвій. І так як у памяти поодиноького чоловіка громадить ся его особистий досьвід, і чим лучша і обширнійша і богатша та его память, тим і розумнійший та досьвідченійший чоловік — так і у цілих народів.*) Се й одиноький дивльом їх середних, промислових шкіл і т. и. ходило в р. 1004. о 720 дітий менше. Дома учило ся в р. 1904. о 1.981 дітий менше. Уломних дітий, що не ходили до школи, було в р. 1904. о 1.834 більше.

З 961.851 дітий, обовязаних до школи в р. 1903, побирало щоденну науку в народних школах 741.343 (о 24.040 менше ніж в р. 1904.), в приватних школах 28.976, в середних і т. и. 12 471, дома 9.266, — разом 792.056. До того додати число уломних дітий, що не могли ходити до школи, а таких було в р. 1903. о 1.834 менше ніж в р. 1904, отже 22.731, то число дітий, що не побирали в р. 1903. жадної науки, ні шкільної ні приватної, було 147.064. В році ж 1904. було таких дітий **159.007**! Отсе зріст шкільної фреквенциї і поступ просьвіти! Се число випало би ще сумнійше, коли, не провіряючи чисел кождого з окрема, зазірнемо у всім до слова урядовому справозданю. Там сказано, що в р. 1901 загалом побирало щоденну науку (шкільну і домову) „811.954 дітий у віці від 6—12 літ, в прирівнаню до попереднього року о 11.841 більше". З сего виходило би, що в р. 1903 побирало науку 800.113 дітий. А додавши до сего числа ще 22.731 дітий уломних, дістанемо 139.007 дітий, що не побирали жадної науки в р. 1903, так що в р. 1904 вийшло би навіть о 20.000 таких дітий більше.

Що фреквенция дітий на шкільній науці не в всюди однакова, се розуміє ся само собою; зазначено се також в справозданю. Середно побирало в цілім краю науку шкільну 120·4 дітий на 1000 душ населеня; але в поодиноких повітах хитає ся се число поміж 57·9 (Лісько) а 187·3 дітий на 1000 душ округах, в 4 мішаних і у 8 мазурских, а фреквенцию повисше середної міри в 22 руских, в 5 мішаних і в 17 мазурских; значить нашу фреквенцию має над 52 прц. руских округів, а лиш 32 прц. мазурских. Ми бачили, що 22·74 прц. дітий у віці від 6—12 а 66·6 прц. дітий у віці від 14—15 літ не побирало ніякої науки; отже ті проценти будуть на заході значно менші, на сході значно більші, так що можна на сьміло казати, що на сході не треть часть (остаток в 66·6 прц.), але недво четверта часть молодіжи виносить якийсь слід науки в народній науки.

---

*) Richard M. Mayer: „Ueber die Möglichkeit historischer Gesetze" в „Historische Vierteljahrschrift" 1903 стр. 166.

**) Ernst Bernheim: Lehrbuch der historischen Methode und der Geschichtsphilosophie 3 Auflage Leipzig 1903 стр. 125. Подібно й проф. Едвард Маєр у висше згаданій праці „Zur Theorie und Methodik der Geschichte" стр. 13 і дальше, про історичну прогнозу стр. 28.

*) Fr. Paulsen: Geschichte des gelehrten Unterrichts. 2 Anfl. (1896) I Bd. стр. VII. Книжка проф. Паульзена є заразом наглядним практичним доказом на се, що історична прогноза в означених ним границях є можлива. Розуміє ся, вартість ей зависить все від того, хто ей ставить.

*) Порів. гарні слова Шопенгауера: „Ein Volk, das seine Geschichte nicht kennt, ist auf die Gegenwart der jetzt lebenden Generation beschränkt, erst durch die Geschichte wird ein Volk sich seiner selbst vollständig bewusst; dem nach ist die Geschichte als das vernünftige Selbstbewusstsein des menschlichen Geschlechtes anzusehen und ist diesem das, was dem Einzelnen das durch die Vernunft bedingte, besonnene und zusammenhängende Bewusstsein ist, durch dessen Ermangelung das Tier in der engen anschaulichen Gegenwart befangen bleibt". (Die Welt als Wille und Vorstellung, Sämmtliche Werke Bd. 3 стор. 502 слїд.). А проф. Schuppe додає таке: „Die Entwicklung von Einzelnen sowie der Völker kennen zu lernen, ist nicht bloss um eines anderen Ergebnisses willen wertvoll, sondern auch an sich selbst als Erkenntnis von Seiendem: jeder, der die vielen möglichen De-

Поручаю знану давнійше
Пільзненьску Реставрацию Т. Найсарек
РИНОК ч. 17.
598 1—5
вівсім відновлену: добірна кухня, під власним зарядом; обіди в абонаменті о 2% дешевше, знане з доброти пиво ПІЛЬЗНЕНЬСКЕ.
Прошу о численні відвідини. ЯКІВ БЕХТЛЬОФФ.

Політичний огляд.

Війна на Далекім Сході і внутрішні події в Росії не перестають бути найважнійшими справами політики сьвітової та найбільше інтересувати міжнародну опінію. Відповідно сему і ми присьвячуємо сим справам усе найбільш увагу споперед подій у сьвітовій політиці так, що наші читачі з ходом і станом так одної як і другої справи познакомлені достаточно і в нинїшнім огляді не потребуємо до наших щоденних реляций нїчо нового додавати. Натомість від разу звернемо ся до західної та середної Европи, до тамошних міжнародних і внутрішних політичних подій.

На перший плян вибиває ся тут справа мароканьска. Перед тижнем ще незвичайно заострена, нинї ся квестия вже находить ся в стадиї мирового полагодження. Нїмецко-французкий конфлїкт, що зарисував ся такими грізними хмарами на небозводї західної Европи, свінчив ся остаточно упокоренем Франції, яка згодила ся на полагодженє мароканьской справи дорогою міжнародної конференциї тих держав, що інтересовані в мароканьских ділах. Значить се вїчо инше, як те, що Франция, котра до послїдної хвили застерігала ся против такої конференциї і боронила своїх прав на специяльне становище в Мароку, нинї скапітулювала і зрезиґнувала з думки про протекторат над Мароком. Рівнає ся се новій і сьвітлій побіді дипльоматиї нїмецкої, яка вміла так зручно визискати хвилю ізольованя Франції, аби задати ей плянам рішучий удар. Для Франції впрочім иншого виходу і не було. Неприродне подруже царату з республикою мстить ся тепер на ей політичній міжнародній позиції. Сама, без российскої підмоги, порвати ся на Нїмеччину вважала Франция надто ризиковним, а на свою „союзничку“ в мароканьскій справі, Анґлію, не мала що числити.

Анґлія то такий союзник, що любить висувати одну державу против другої, собі невигідної, ужите ей як атута, а опісля, в рішаючий момент, зручно відтягне ся. Витягати каштани з жару чужими руками — се ей постійна тактика. Та тепер в Франції таке обурене на анґлійску перфідію, а знов Нїмеччина так озлоблена за замір Анґлії знищити ей кольоніяльні плани, що навіть відзивають ся по обох боках Рену голоси за зближенем Нїмеччини і Франції в справах кольоніяльних і заключенем між нима в сім ділї постійного союза як раз против... Анґлії. В такім разї чи не найгірше на мароканьскій справі вийшла би таки Анґлія, бо Нїмеччина і Франция, погодивши ся і поприязнивши ся між собою, певне уладнали би мароканьску справу на взаїмне вдоволене сих обох сторін.

Другий конфлїкт, що неменше грізно зразу заповідав ся, а тепер рівно-ж уже на найлїпшій дорозї до залагоди, то звісна справа зірваня норвежско-шведскої унії. Чинником, що найбільш противив ся розділови унії була династия, а дальше консервативні круги Швеції. Однак шведский загал цїлком не так дуже взяв собі до серця розірване унії та не показував охоти обстати за нею коштом своєї кишені і крови. В результаті отже ті круги, що обстоювали за реальною унією, мусїли подати ся. Справа тепер має ся так, що конфлїкт буде полагоджений двома осібними а однозвучними законами в обох парляментах.

Коли перейдемо до внутрішних справ европейских держав, то — поза Австро Угорщиною — лише в одній Франції зайшла замітнійша подія, а іменно парлямент ухвалив позавчера в цїлости закон о роздїлї церкви від держави 341 голосами против 233, значить більшостию 108 голосів. Нинї закон має бути предложеним сенатови, котрий, як заповідають, без нїяких змін до кількох днїв полагодить. В послїднім дни дебати важадав ще клерикальний посол Ребертї, аби розправу відрочити. Внесене се відкинено 328 голосами против 223. З другого боку відкинено також внесене Жероль-Рішарда, щоби 4 державою признані урочисті сьвята (Воскресене, Різдво, Успенїе Дїви Марії і Всїх Сьвятих) назвати сьвіцкими іменами: сьвято весни, сьвято родини і т. д. Внесене се упало, одержавши 195 голосів против 356. В результаті отже конкордат Франції з Римом з 1804-ого року уже не істнує.

Вкінци остав ще згадати в нашім огляді і про теперішну фазу угорскої кризи. Стоїть вона там, де стояла зараз по розвязаню сойму. Вправдї Фаврарий пробував увійти в пересправи з опозициею, однак ся проба скінчила ся комплетним фіском. Фаврарий прононував Мадярам іменем корони вже дуже далеко сягаючі уступки, а іменно: що мадярскі полки нїколи в часї мира не можуть бути виведені за межі Угорщини, як знов нїколи в часї мира не можна на Угорщину ввести австрийских полків, власні мадярскі емблеми військові і роздїл цлово-торговельний. Одного лише корона відмовляє: особної мадярскої команди. Проводирї опозициї, явивши ся у Фаврария, вислухали вправдї того всего, однак вкінци заявили, що в нїякі річеві пересправи з Фаврариим не вдають ся, бо він репрезентує антиконституційне правительство. На сїм переговори“ і урвали ся, тепер опозиция аґітує дальше за пасивним опором против правительства, а Фаврарий грозить, що установить державних податкових екзекуторів і через них буде екзекувати податки, що всїх касирів і начальників властий комітатских і муніципальних, які заінкасують податки а не передадуть їх до державної каси, сбжалує правительство о дефравдацию і т. д. — загалом, що ужите террору. Здає ся однак, що на тих погрозах скінчить ся, і Фаврарий зробить небавом місце правительству партиї независимости.

З Росії.

(Телеґрами.)

Льондон. Всякі пошукуваня российских торпедовців за Патьомкіном були без успіху. Российске правительство мало годякувати правительству румунському за енергічне відкинене жадань матрозів Патьомкіна, котрі хотїли в Констанци дістати уголь і харчі.

Царгород. Тут говорять, що Патьомкін знайшов ся в однім з турецких портів; після одної верзиї в Сіноне, після другої в Трапезунтї.

Теодозия (Крим). Прийхав тут Патьомкін і зажадав угля, харчів і лїкаря. Візвав також міску репрезентацию, щоби ему заневинила безпеченьство на добу.

Відень. В пятницю минувшого тижня збунтували ся против офіцирів полки ґарнізону кріпости в Ковнї. Також ґарнізони в граничних місцевостях Едкуну і Вежболово відмовили офіцирам послух.

Дерпт. Ґарнізон збунтував ся. Арештовано 15 офіцирів під закидом державної зради.

Берлїн. В послїдних 24 годинах поставлено в Одесї 134 людий перед военний суд і розстрілано. Вирок смерти виконано на підставі специяльних повновластий, які з Петербурга привіз ґр. Ігнатєв. Суди не потребують відносити ся до висших інстанцій. Вирок першої інстанциї є правосильний.

Петербург. Під проводом царя відбуло ся засїданє рада міністрів, на котрім цар підписав указ, поручаючий велик. князеви Олексіёви і Ігнатьеву як найострійше здавити бунти.

З Николаєва доносять, що там стрейкує 5000 робітників. Рабованє міста тревало три дни. Виконано кілька атентатів бомбами.

Париж. З Петербурга доносять, що покликані до служби резервісти бунтують ся. Прийшло до бійки між військом а резервістами, котрі послугувались оружем. Деверция масова.

Одеса. Ґенерал Каханов телеґрафував до царя дня 2 с. м. Матрози Побідоносця піддали ся, видали 67 провідників революти і просять о помилуванє. Матрозів заприсяжено наново. Командант і офіцири вернули на свої становища.

Петербург. Урядовий рапорт о бунтї на Патьомкінї доносить, що окрім команданта, замордовано 6 офіцирів і 30 матрозів. Решту офіцирів арештовано. Команду над панцирником обняв комітет з 20 осіб. З парохода Веха забрано підступом уголь при помочи 300 портових робітників.

Берлїн. З Петербурга доносять, що міністерство казало розброїти всї росийскі военні кораблї, так в портах Чорного моря як і Балтийского. З кораблїв усунено всю муніцию.

З ради державної.

На вчерашнім засїданю палата послів закінчила дискусию над законом о змінї домового податку для деяких міст і ухвалила закон в 2 і 3 читаню. Без дискусиї ухвалено податкове предложене а причини прилученя Фльорісдорфа до Відня. Дальше ухвалила палата предложене о змінї закона в справі недільного і сьвяточного відпочинку в пекарнях, но міністер Каль заявив, що правительство застерігає собі управильнене сеї справи в адміністративній дорозї в рамах закона.

Посол ґр. Штернберґ в запитаню до президиї комісиї посольскої ненарушимости урґував остаточне полагодженє справи виданя судови посла Крамаржа, бо в противнім случаю буде мусїв зробити собі сатисфакцию батогом. За се президент візвав бесїдника до порядку.

Слїдуюче засїданє нинї.

Комісия вибрана на внесене Дершати відкинула резолюцию Барайтера о роздїл Австриї від Угорщини, відкинула жадане виданя закона в справі квоти і резолюцию Ґрабмайра. Комісия ухвалила резолюцию Барайтера, взиваючу правительство, щоби не ставив парляменту анї під правно-державним, анї під фінансовим зглядом в примусове положене до Угорщини.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Війна.

Льондон. З Токіо доносять: Адмірала Небоґатова і 81 инших Россян відіслано до Токіото. Кораблї Боян і Пересвет в Порт-Артурі будуть лише поверховно направлені, відтак будуть перевезені до Японії і докладно направлені. Говорять, що з добутих на Россянах кораблїв буде утворена окрема ескадра під командою одного адмірала, котрий відзначив ся в морских битвах.

Угорска кріза.

Будапешт. Бувший міністер Хорватії Томасіч оголосив статю, в котрій виводить, що на случай перетворена спільної армії, також права хорватского языка мусять бути узгляднені.

Мароко.

Льондон. Дневники пишуть, що недавну паніку на парискій біржи викликав страх, що коли би не прийшло до порозуміня з Нїмцами в мароканьскій справі, то великі нїмецкі доми банкові викинули би на парискій ринок российских паперів на 100 мілїонів фунтів штерлінґів, що многих Французів зруйнувало би.

Заява.

При нагоді сегорічного доповняючого вибору посла на сойм краєвий з меншої посїлости в золочівскім повітї, уважав Народний Комітет за вказане поставити кандидатуру визначного чоловіка, познакомленого з потребами народу і виробленого парляментариста, і то з огляду на загальний інтерес та добро руского народу, як також з огляду на потребу скріпленя руского клюбу соймового. Таким кандидатом уважав Народний Комітет д ра Теофіля Окуневского, адвоката з Городенки, котрий послував вже до сойму і ради державної та дав ся пізнати як добрий парляментарист і дїяльний оборонець нашого народу в обох законодатних тїлах. За сею кандидатурою висказав ся також руский клюб соймовий, бажаючи повитати між собою д ра Теофіля Окуневского.

На жаль, в Золочівщинї так зложили ся обставини, що д-р Теофіль Окуневский не міг принята сеї кандидатури, а повітова орґанізация „Золоч. Руской Ради“ заявилась за кандидатурою о. Теофіля Петровского, не зважаючи на загальне народний інтерес.

З уваги, що супротив висше наведених загально-народних обставин наша повітова орґанізация в Золочівщинї не могла пристати на кандидатуру о. Петровского, форсованого лише з мотивів особистих і вузко партийних — Народний Комітет рішив не ставити свого кандидата при сїм виборі і виборцям свого сторонництва полишити вільну руку в тім напрямі, що оставлає ся народній совісти кождого з Русинів-виборців, чи схоче віддати свій голос москвофільскому кандидатови, чи здержати ся від голосованя.

У Львові 5 липня 1905.

За Народний Комітет:

Д-р Кость Левицкий заст. голови. *Осип Кузьмич,* секретар.

НОВИНКИ.

— **Руский парляментарний клюб у Відни** надіслав нам слїдуюче письмо до поміщеня: В 118 ч. „Дїла“ була подана інтерпеляция зі сконфіскованої статї пз. „Армія на вислугах Польщі“, де крім фактів і замітів зовсїм правдивих були піднесені також докори на адресу теперішного міністра краєвої оборони Екст. Шенайха. Вважаємо потрібним зазначити, що з дотичних заяв міністра на наші домаганя ми зовсїм не набрали пересьвідченя, немов би теперішний міністер краєвої оборони відносив ся неприхильно до Русинів і був противний вдоволеню поставлених нами постулятів, супротив чого виводи в тім напрямі статї „Армія на вислугах Польщі“ полягали лише на неточній і хибній інформациї.

— **Розруси на Україні.** „Czas“ доносить, що страйки зачинають на Україні притихати. Причиною сего є факт, що в богато місцевостях розставлено війско. Та в того, що страйки притихли на разї не можна бути спокійним. Селяне приготовляють далеко більші і грізнійші страйки на час жнив, а праця аґітаторів має о стілько перед собою вигляди, що жнива заповідають обильний збір і брак працї на панах двірских дасть себе дуже сильно відчути, та готов довести до руїни неоден маєток.

— **З Буковини.** Свого часу донесли ми про роздор, який запанував на Буковинї між тамошними Русинами, який полягав на тім, що певна частина буков.-рускої інтеліґенциї мала виступити проти проф. Смаль-Стоцкого і его товаришів по ідеям, ставлячи натомість постулят, який ми назвали і може трохи парадоксально „самостійною Буковиною“. Крітерієм рускої народности ставила сеся ґрупа православну віру, а в національних постулятах замірляла руководити ся лиш інтересом буковиньскої території, виказуючи тим не лише брак почутя національної сьвідомости, але навіть брак ясного розуміня нації і ей інтересів і цїх як цїлости. Тепер однак можемо з вдоволеném сконстатувати, що повисші верзиї або взагалї не мали конкретного підкладу, або, коли й мали, то згадана ґрупа признала нераціональність свого поступованя і приступила до спільної акциї з прочою суспільностю, як се показує ся з заяви, ему поміщує „Буковина“: Деякі ґазети рознесли по краю вість, що межи Русинами на Буковинї прийшло до роздору і поділу на дві партиї. Супроти сего заявляє підписаний комітет, що сї вісти зовсїм неоправдані, бо наради Русинів, які відбували ся в послїднім часї, мали на цїли єдино ще тїснїйшу орґанізацию Русинів на Буковинї, а добутком тих нарад була повна єдність і згода. Наради закінчили ся тим, що на зборах дня 26 червня с. р. ухвалено однодушно засади, на яких має ся перепровадити і усталити політичну орґанізацию Русинів на Буковинї. На те вибрано підписаний комітет, котрий в порозумінню з рускими послами має приготовити вибір народного комітету з цїлого краю, що має стояти на сторожи всїх народних справ і утримувати неустанні зносини межи народом, провідниками і послами рускими. Чернівці, 3 липня 1905. За комітет: Радник *др Володимир Филипович*, голова.

— **В справі руских робітників в Прусах:** Взиває ся родини тих робітників, що пішли до Прус на зарібки, аби доносили до рускої бюра в Найберунї докладні адреси, де ті людии в Прусах перебувають, бо недовзї буде всї такі місцевости об'їздити наш сьвященик. Адреси надсилати до 15 липня с. р. *Народна Канцелярия.* — Народна Канцелярия просить оо. Духовних, котрі би згодили ся об'їхати в Прусах ті місцевости, де є наші робітники, подати свою адресу.

— **Під баґнетами жандармериї.** З Яворова пишуть нам: Дня 28. червня с. р. перепроваджувано в Яворові додаткові вибори до громадскої ради на 2 радних. Аби не зразити вибраних вже 34 радних тими двома радними, постановлено всїма силами не допустити кандидатів поставлених народом і виборцями: о. Володимира Венґриновича і п. Івана Загаєвича лише поставлених славетним зарядом міста Яворова Андрея Чуму і Мехля Клянґа, котрі зложили приречене, що будуть їти магістратови на руку і будуть робити все те, що магістрат їм розкаже. Длятого недоручено виборцям карт леґітимацийних і недопущено нїкого з народу до виборчої комісиї мимо депутациї в тій справі до маршалка повітового і мимо внесеної просьби до заряду міста, на що сей заряд не дав нїякої відповіди. Сам вибір переведено так, що обставлено ся поліцією і жандармами і в такий спосіб перепроваджувано мазерскі виборки, що жиди їїх спільники через цїлий день голосували по кілька разів і для них через

„благородности“ ту на земли: що вони за одні? що робили протягом вікув дотепер тай що варті тепер? Француз або Англичанин не потребує чужинцеви довго толкувати, що він за один і звідки він. Люди всюди про него знають, бо знають історию его народа. А що ще важнійше: він передовсїм сам добре „памятає“ себе і свій рід і не боїть ся, щоб его хто назвав байстрюком або знайдою тай цурав ся його. Він знає, що він належить до тої то а тої історичної родини, звісної кождому в тих то а тих подій і подвигів. І тому то его поведене всюди певне себе і самосьвідоме, повне поваги і достоїньства. Проф. Грушевский у своїм „Очерку“ (згляднo у своїй „Істориї“ — як буде скінчена) перший у цїлости показав сьвітови науковим, у нинїшнім культурнім сьвітї принятим, і — як ми бачили з реценвий российских – фаховою критикою щиро хваленим способом: що ми за одні? „яких батьків? вим, за що вакуті?“ І за се належить ся ему велика вдячність — від цїлого народу, а бодай від тих, котрі з ровнукою в душі самі шукали нераз відповіди на неодно питане, або цїкавому чужинцеви зі встидом на лици мусїли казати, що „у нас властиво нема ще такого підручника, котрий би-дї можна було вам спокійно поручити — хочби до поверховного ознакомленя“. *)

terminationen des gemeinsamen menschlichen Wesens kennen gelernt und aus sich verstanden hat, hat sich selbst in höheren Grade kennen gelernt, gewissermassen sein eigenes Sein erweitert und kennt ein Stück mehr von dem ganzen Sein“ (Zeitschrift für immanente Philosophie 1898, 3, стр. 107—108).

*) Своєю дорогою і „Очерьъ“ проф. Грушевского потребує на нашу думку ще значних доповнень. Бажаючи щиро, щоби він як найскорше появив ся і в рідним язиці, і гадаючи, що се напевно можливо скоро й стане ся, уважав би я потрібним доповнити его в отсих напрямах: 1) Більше, як се досі зроблено, зазначити загальний европейский культурний підклад подій, бодай у найважнійших переломових хвилях (відродженє, реформация, контрреформация, доба емансипациї розуму, романтизм і т. д.). Мені видить ся, що проф. Едвард Мейр має рацию, коли пише: „Eine selbständige nationale Geschichte gibt es überhaupt nicht; vielmehr bilden alle die Völker, welche politisch und kulturell in dauernde Verbindung getreten sind, für die Geschichte so lange eine unauflösliche Einheit, bis etwa diese Verbindung durch den Verlauf der historischen Entwicklung wider gelöst wird. Und von dieser einen allgemeinen Geschichte sind die Geschichten der einzelnen Völker, Staaten, Nationen nur Teile, die man wohl zum Objecte einer Sonderdarstellung machen, aber niemals isoliert für sich ohne ununterbrochene Berücksichtigung des universellen Zusammenhangs betrachten kann. Grundlage und Ziel aller Geschichtsforschung und aller historischen Arbeit auch im begrenztesten Detail kann immer nur die Universalgeschichte sein l. c. стр. 34). 2) З тої самої причини конечно треба ширше узгляднити розвій Польщі і Москви, очивидно лише в найважнїйших моментах і датах, але таких, котрі би наглядно пояснили, як се стало ся, що широка і велика Русь нараз опинила ся в їх рунах. 3) При вінци книжки дуже бувби пожаданий спис культурно і політично найважнійших хронольоґічних дат з коротким поясненем вартости їх — се мовби repetitorium до вивчена на память.

(*Конець буде.*)

цілий час була дорога вільна а нашому народови дорога була замінена, бо поліцаї не лише не впускали але навіть і тручали зі сходів і пхали на голову взад. Коли хто дістав ся до голосованя, то зараз найшли якусь причучку і недопустили до голосованя. Вправді від жадного мужа невідобрано голосу за жену, кажучи що не має права за жену голосувати, але за те від голосуючих на магістрацку листу відбирано і по кілька разів голоси, хотяй і за умерших голосували і за таких, котрих в Яворові взагалі ніколи не було. Коли приходили наші виборці, то аби їх відстрашити від голосованя, проваджено кождого з них через магістрацке подвіре під баґнетом від салі голосуючих аж за брами і тут на посьміховиско народу его з під баґнета випускали, через що богато, нехотячи іти під баґнетом жандарма, відходили з подвіря не віддаючи голосу. О 11-ій годині вечером без жадного попереднього повідомленя підійшли жандарми і поліцай під браму магістрацку, зробили шпалїр і тогди оголосили, що хто за брамою находить ся той не має права голосу і лише тоті можуть голосувати, що суть на подвірю. Наколи о 1 годині переголосовали виборці що були на подвірю, тогди вахмайстер жандармерії оголосив, що голосованє закінчено а як виборці почали кричати за брамою що „ми тут до голосованя, просимо нас впустити"!", тогди вахмайстер видав розказ жандармови, аби в імени права віззвав нарід до порядку і розігнав. В той спосіб около 50 голосуючих з болем серця змушені були відійти домів невіддавши голосу. Перед обчислюваним карток вигнано з подвіря магістрацкого весь нарід, аби хтось не був на перешкоді, а ледво нарід розійшов ся, як жид Барзам, член комісиї, дав вже наперед Жидам через вікно знак, що вже магістрат виграв; з чого бачемо, що обчисльоване карток відбувало ся лише pro forma. Навіть польский пробощ О. Туряньский цілий день бігав і кричав „Trzymajcie się, niedopuśćcie ruskiego księdza na radnego" і впхав всїлякі легітимаційні карти. По простому до теперішної громадскої ради ввійшла сама шляхта і їх заушники а маршалок повітовий перехвалити і натїшити ся не може, що вибрано „дуже порядну" раду. Такі самі надужитя діяли ся і при перших виборах в осени минувшого року підчас вибору повної ради, де ми змушені були аж до ц. к. держ. прокураторії зробити донесенє, на котре, своєю дорогою, нас до сего часу навіть і непереслухали. Одним словом так съвідомійші міщане як і передміщане суть тими виборами громадскими дуже покривджені і заявляють, що до нововибраної ради громадскої не мають найменшого довіря, а свій жаль висказують лише маршалкови повітовому і правит. комісареви, бо ті всї надужитя їм відомі а вони їх толерували. Заразом просимо пп. послів, щоби заняли ся тою справою, бо вже послїдний час аби хтось до Яворова заглянув і кривду нашу пожалував, бо пізнїйше не буде вже чого тут і заглядати, хотьби було кому. — *Міщанин.*

— **Всюди колоди.** З Коломиї пишуть нам: Тутешний окружний суд яко суд торговельний відкинув оноді статути руского товариства кредитового в Снятинї, яке має бути засноване в сім місті для визволеня народу з під лихви, а особливо з під тої політичної лихви, яку веде на руских селянах звісний Мойса при помочи повітових фондів. Додати при тім треба, що відкинені статути є дослівно переписані зі статутів иньших товариств вже раз затверджених взглядно принятих тим самим судом, так що поведенє окружного суду в Коломиї мериторичними юридичними мотивами годі виправдати. Впрочім звісно в практики, що суд той майже все відкидає перший раз статути руских товариств, хоч не знаємо, чи таке поведенє, котре лише дратує і дразнить руске населенє а може мати для самих товариств що найвисше лише проволїкаючий успіх, веде до цїли. — *Сн—ий.*

— **„Сокіл"** в Старім Самборі завязав ся перед двома місяцями; по тім, що в самого початку ставили ему перешкоду ріжні „опікуни" можна було сподївати ся, що власне тому члени, не дадуть себе застрашити, покажуть що дорога їм справа просьвіти і народної еманципації. Тимчасом... загальний брак заінтересованя доведе вдасть ся до того, що „Сокіл" розпаде ся. Вже в разу вписало ся членів небогато, а й ті до ніякої роботи не показують охоти навіть до такої невинної акції як — прогулька. Вина тут головно по сторонї місцевої інтелїґенції, що нїчим ані грішми, ані радою не сприяє руху селянства. Кождий „занятий урядом" та боїть ся вписати хочби на спомагаючого члена. Чи буде коли лїпше?... — *Сокіл.*

— **Галицкий польский Банк для торговлї і промислу** відбув послїдної суботи 1 с. м. загальні збори акціонерів. З промов і рефератів повиазало ся, що Банк стоїть над пропастию з котрої ледви чи вспів виратувати его і найздоровійша санація. Сума страт представлених комісиєю ревизийною виносить малу сумку пів мілїона (510,998) корон. Страти ті походять ще з рр. 1902 і 1903, а именно в тих роках стратив Банк після справоздання адв. д-ра Беднарского 1,005 582 К, а виновниками тих великавських страт є „директори" пп. Толлочко, Лешек Вішньовскій і Закшевскій. Перший з тих навіть не є австрийским підданим, тому процес не має виглядів а два другі, хоч австрийскі піддані — „випровадили ся" з Австриї і незнати, де їх шукати. Причиною теперішного майже безвихідного положеня банку має бути обставина, що банк переняв ліквідацию гал. Банку кредитового, надіючи ся на тім інтересї грубо заробити. І справді був би заробив, коли-б не „пех" в формі ординарного швіндля. А було се так: На чолї комісиї ліквідацийної стояв кн. Володислав Сапіга, а найбільшим „упованїем" ліквідаторів були нафтові терени в Тустановичах і окольиці в обшарі 300 моргів. В часї коли Банк перенимав ліквідацию, терени сесї не давали ніяких доходів, однак була певність, яка опісля й справдила ся, що вони будуть представляти мілїонову вартість. Отже на кілька тижнів перед вдїйсненем надій ліквідаторів, значить перед першим обильним вибухом нафтової ропи на тустановецких теренах, купив згадані терени бл. п. князь Адам Сапіга, батько предсїдателя ліквідацийної комісиї за суму 40.000 кор., а контракт купна продажі затягнений в книзї ліквідацийній п. д. 23 сїчня 1902. Яким способом завідателї і взагалї управляючі орґани обох институций згодили ся на таке „фамілійне" ґешефтярство, що видерло їм з рук мілїони, ніхто не розумів, бож годї повірити, щоби вони, як деякі боронять себе, „не знали о тім нїчого". Противно, мусїли знати, але рівночасно виставляють съвідоцтво „польскій господарцї", де можливі такі „операциї" і нїхто не буде за них потягнений до одвічальности. І нарікають ріжні польскі патріоти на Русинів, що гуртують ся в окремі фінансові товариства. Адже усунувши навіть зглядн моральної і національної натури, що в польских институциях відносять ся до Русинів ворожо, сторонничо і нетолерантно, кажемо, поминувши те все, деж хочби мала певність, що тяжко заробленний ґрош не піде на швіндлї між батьком і сином ґрафского або й князївского роду? Рішучо польскі кредитові институциї не дають ґарантиї для певної льокациї капіталу і ми повинні не тілько засновувати свої власні кредитові товариства але і ввесь ґрош льокувати лише в наших русках, солїдних і певних институциях.

— **„Комар".** З вчерашним числом „Дїла" розіслали ми яко додаток 8 число „Комара" провінціяльним предплатникам „Дїла", котрий по довгій перерві знов стане веселити Русь своєю сатирою і гумором, а розіслане нами число є сего найлїпшим доказом. Адреса „Комара" є: ул. Чарнецкого ч. 26 і туди належить посилати предплату, а можна посилати її також за посередництвом нашої адмінїстрациї при пересиланю предплати на „Дїло".

— **До нинїшного числа „Дїла"** долучаємо яко додаток 11 аркуш „Фараона".

Видовища і забави.

Видїл музичного вружка тов. „Академічна Громада" подає отсим до відомости, що устроює підчас сегорічних вакацій ряд концертів по східній і західній Галичині. Тому звертаюсь отсею дорогою, до осіб і товариств на провінциї, котрі хотїли-б, щоби концерт у них відбув ся, щоби зголосили ся листовно найдальше до 18 липня на руки секретара кружка, котрий подасть взглядом того інформациї. Адреса: Т. Шухевич, Львів, Собіщина ч. 7. *І. Зволинський*, голова. *Т. Шухевич*, секретар. *М. Губчак*, дириґент.

Фестин в броварі Ґрунда, який відбуде ся завтрішної пятниці на дохід „Рускої захоронки" і „Вакацийних осель", повинен яко послїдний перед вакаціями бути доволі численний. Комітет подбав, аби гості провели весь час з повною приємностию і приготовив широкий репертуар забав при музиці. Початок о 5 год. попол. Збірка на місци фестину. Ближші вісти про фестин оголошено позавчера і просимо їх ще раз переглянути і загостити на сей пращальний фестин. — *Комітет.*

Читальня „Просьвіти" на городецкім передмістю у Львові устроює в середу дня 12 с. м. на „Петра і Павла" в сали „Skał-и" при ул. Міцкевича драматичний вечер, який має на цїли згуртувати ширші круги середних вляс до праці просьвітної — при тім не забула також за артистичне виконанє неодивоких точок, якими будуть передовсім одновзтові твори драматичні нагороджені тов. ім. Котляревского. Комітет постарав ся о впровадженє новости, даючи місце поміж в антрактах хорови мужескому, який, надіємось, надасть цїлому вечерови цїху оригінальности і съвіжости а і вдоволить учасників більше чим орхестра, яка рідко коли задачу свою в таких случаях відповідно сповняє. Надіємось, що наша інтелїґенция своєю присутностию на нашім вечері заявить свою симпатию до всяких просьвітних подвигів і праці, тим більше, що половина доходу призначена на засноване приватного мужеского семинара в Коломиї. В програму входять штуки п. з. „Настоящі", „Тато на заручинах" і „Два домаки і одна фіртка". — *Видїл.*

Читальня „Просьвіти" на Жовківскім передмістю враз з читальнею „Просьвіта" в Збоїсках уряджує дня 9 с. м. о год. 3 попол. велику людову забаву в парку в Збоїсках. Вступ 30 сот. Просить ся о численну участь.

Абітуриенти-Українці ґімназиї в Бережанах устроюють дня 15 липня с. р. пращальний вечерок з танцами, получений з хоровими продукциями та одноактовою виставою „Затїв" А. Вєлодиславича. — Вступ від особи 2 К, ґалерия 30 с. Початок о 8 год. в-вечера. — За комітет: *В. Кульматицкий, М. Дайківский.*

Померли:

— **Антонїна Яремова** жена ц. к. професора ґімназиального, упокоїла ся дня 4 н. с. липня 1905 року по довгій і тяжкій недузї в 33 році життя. Похорон відбув ся вчора дня 6 липня о год. 8 рано в Кульпарковї на місцеве кладовище. В. їй п.!

Послїдні вісти.

Льондон. „Daily Mail" доносить з Києва, що підчас мобілїзациї війска в Києві прийшло в послїдних днях до дуже кровавих розрухів. Революційні аґітатори тисячами розкидують між жовнїрів революційні проклямациї. Військо принимає сї проклямациї радо, і лиш раз лучив ся випадок, що жовнїри кинули ся на аґітатора.

Одеса. В одескім окрузї вибухли великі селянські розрухи. Заіменовано полковника козаків Карстена диктатором з правом военним над людностию.

Теодозия. (Б. кор.) Рада міста рішила на надзвичайнім засїданю доставити „Патьомкінови", котрий тут прибув, всякої живности, але відмовила вугля, з причини, що его не має.

Царгород. Росийскі матрози на торговельним кораблї „Ізмаіл", що тут стоїть в порті, застрайкували і не хочуть плисти дальше помимо візвання команданта.

Петербург. Цар візвав Крїгера, адмірала чорноморскої фльоти, щоби подав ся до димісиї.

Відень. В парляментї вибухла нова обструкция, яку ведуть чеські радикали. З їх сторони внесено поверх 700 пагляних внесень, яким однак брак повного числа підписів (15). Президент мусить однак відчитувати їх і запитувати палату о поперте. Вкінци президент зарядив перерву в читаню подаючи за причину, що переважна часть сих внесень була вже ставлена давнїйше иншими послами і полагоджена. О год. 12 розпочала ся дискусия над наглим внесенем пос. Удрижала о піднесенє кредитів на меліорацию.

Станиславів. Вибори по Ваневскім V курії відбудуть ся з початком слїдуючого місяця.

Вильна. Переїздив туди демонстраційно архиепископ могилївский ґр. Шембек, витаний всюди остентацийно Полякамі. Збаламучені села цїлими товпами переходять на католицизм.

Варшава. Поляки засновують тут своє кореспонденційне бюро, з філіями у Відни, Кракові і Львові задля інформациї заграниці про події в Польщи.

Календарь: Гр.-кат.: нині (четвер) Агрипіни, завтра (пятниця) Рождество св. Іоана, позавтра (субота) Февронії; — Рим. кат.: нині Ізаяша, завтра Пульхериї позавтра Ельжбети Кор.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанці, коло церкви.) Початок о годині 8 вечером. В суботу 8 липня „Шашник з Тироля" оперетка в 2 дїях Цельлера; в неділю 9 липня „Невольник" історичні картини зі съпівами в 5 дїях Кропивницкого: в вівторок 11 липня „Cavalleria rusticana" опера Масканього; в середу 12 липня „Пошлись в дурні" народна оперетка в 3 дїях Кропивницкого; в пятницю 14 липня „Педагоґа" оригінальна комедия в 3 дїях з німецкого перероблена на наші обставини О. Левинским; в суботу 15 липня „Ямарі" оперетка в 3 дїях Цельлера; в неділю 19 липня „Запорожець за Дунаєм" народна оперета в 3 дїях Артемовского, вакінчить „Вечорниці" твір музичний Нїщиньского.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отвирена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому" зі входом городу пятницю і суботу від 9—1 і зі 5—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і зі 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїнь. ских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інстатута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вголошенем від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Надіслане.

Фізикально-дієтетична лїчниця д-ра Тарнавского
в Косові за Коломиею
зел. стация Заболотів, отворена від 1 мая до кінця жовтня. 348 10—15

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. уприв. гал. акц.
Банку Гіпотечного
купує і продає
всякі папери цінні і монети
по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Для певної льокациї капіталів
пропонуємо:
4 і 4½ листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ „ Банку краєвого
4 і 4½ „ „ „ Банку гіпотечного
4 і 4½ „ позичка м. Львова.
Ті папери купуємо і продаємо найкористнійше
СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН
дім банковий і контора виміни.

КРОНДОРФЕР
ПРИРОДНА АЛЬКАЛІЧНА ЩАВА
випробоване лїчниче средство на недомаганя віддихових орґанів, жолудка і міхура.
Щоби устерегти ся перед насліджанем, треба уважати на корок з отсим виналевим знаком.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД
Львів, Ягайлоньска 7, I.
3510—26

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на пляцинках площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо з найбільшім виборі **окуляри**, цвікери лєвки і всякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ученик VI. класи реальної приїме лякнику на сеї, підчас вакацій Л. Л. poste restante Глубічок великий. 597 1—3

Ученик VIII. кл. пошукує лекциї на час вакацій евентуально на цїлий рік. Зголошеня управляє ся під адресою: **К. М.** Вербовець п. Городенка. 1—3

Потрібні: 5 учеників до науки столярскої, 2 учеників до малярскої, 3 учеників до слюсарскої, 2 до бляхарскої, в віці над 14 лїт з укінченою 4 народною школою. Приняті мають мати своє убране через час науки. Зголошеня приймає Іван Борис, Перемишль. 553 3—3

Заліщицкі на ввесь сьвіт славні **апрікози** (морелї), вибирані, великі і гарні висилаю в 5 клґ. кошах franco за посиланкою по 5 К. Іспаньский аґрест, старанно запакований, сьвіжо рваний 3·70 К. **Д. С Веннерт,** Експортовий дім в Заліщиках. 577 1—4

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих каменях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалованя із зелїза і шпунтові бляшки. Склад каучукових тиноґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сонстусена ч. 14.

Руска каса задаткова в Радимні пошукує практиканта Русина з гарним письмом. 583 2—2

Рутинований помічник канцелярийний, судовий з іспитом на урядника і на ведучого книги ґрунтові, на посадї, маючий практику адвокацку і нотаріяльну, добрий кореспондент, розуміє ся добре на справах екзекуційних і табулярних — вільний, Русин, змінив би посаду на відповідну в товаристві фінансовім евентуально у адвоката. Зголошеня на адресу Іосиф Тиць в Стрию ул. Дрогобицка для „бюровця" Т. Я. 580 1—2

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.
Цїни від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 68 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).
Всї, Священники і пп. Урядники продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.
Уділи силати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науку шиття і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 55
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Пашруш
Львів, Пасаж Мікеляша.

Укінчений правник глядає місця в канцелярії нотаріяльній або адвокатскій. С. Левицкий, Опільско п. Сокаль. 560 4—5

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найвищих цінах власного виробу поручає **Мечислав Гонет** в Корчині коло Коросна. Цїнники і прібки оплатно. 150

Композиції Ярославенка
на фортепян
„Любощі" вилий по К 1·50.
І. Народний Марш по К 1·00
продають ся по всїх книгарнях у Львові і в Перемишлї, в Станиславові у Штавдахера, в Чернівцях у Пардіного в Коломиї у Оренштайна.

Фабрика ґіпсу
і каменя алябастрового
в Колоколині
стация Букачівці
виробляє і розсилає вагонами і поодиноко
Ґіпс мураркий
Ґіпс різьбарский
Ґіпс технїчний
Ґіпс для шпиталїв
Ґіпс обірниковий
У Львові можна дістати в більших складах будівельних.
Замовляти можна в фабрицї або в торговлї
ЯКОВА МУНДА
у Львові, ул. Трибунальска 6.
Прібки розсилає ся даром і оплатно. — Прошу уважати на марку **Колоколин.** 568 4—5

На іспити шкільні.

ОБРАЗКИ РУСКІ з руськими підписами (картонові) власного накладу по 80 с., 1·50, 1·70, 1·90 кор. за 100 шт.. МОЛИТВЕННИКИ від 40 сот. до 10 кор. в руськім і лат. язиці. МЕДАЛИКИ РУСКІ і хрестики, поручає Всч. Духовеньству як також П. Т. Учителям шкільним, Вп Предсїдателям рад шкільних і всїм Вп. патріотам руским:

Торговля образів і предметів релігійних

Онуфрея Петра Довгана

в БОРЩЕВІ (BORSZCZÓW.) 562 8—8

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива йшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ,** а такі пропоручає у всїх своїх складах 520 10—15

„Народна Торговля“

	знані з доброти	60 цм.	70 цм.	80 цм.
Коси		**1 К**	**1·20 К**	**1·40 К**
Серпи	*ковальскі легкі а зручні по 56 с.*			

Робітня столярско-різбарска

під фірмою:

Антін Оприск

у Львові при улици Красіцких число 7,

приймає всякі роботи з обсягу столярства церковного, мебдевого, склепового, бюрового і будівельного; приймає рівнож всякі направи.

Всї роботи виконую солідно і по умірковапих цінах.

Вп. Земляпів прошу о поперте моєї робітні!

289 6—10 З повним поважанем: **Антін Оприск.**

Без конкуренції

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетах 4¾-кілевих за 14 К франко.

Кава специяльність

надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.

поручає

„Народна Торговля“

У ЛЬВОВІ. 505 11—12

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставець

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковапих цінах.

Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і охолоджених та ц. к. інститутом до ровсїду споживчих предметів розсїджених.

Цїнники і ліст уваги висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 3—26

Під засіви осінні поручає:

ШТУЧНІ НАВОЗИ

І. галицке Товариство акцийне для промислу хемічного

(перед тим Спілка ком. Юлїяна Ванґа)

У ЛЬВОВІ

ул. Академічна ч. 8. І. пов.

На жадане висилає ся цїнники відворотно і оплатно. 553 3—10

Дїти! просїть своїх Вп. Учителїв, Сьвященників, щоби для вас на премію куповали образки і Молитвенники в „Сокільскім Базарі“, ул. Руска ч. 1.

Образки 100 штук в цїні від 60 сот. до 8 корон.

Молитвенники 1 штука по 40 с. і дорожше.

Вп. Родичі і Ради шкільні обдаровуйте добре учащих ся дїточок образками і молитвенниками купленими в „Сокільскім Базарі“. 561 5—6

Драматичний конкурс краєвий.

Видїл краєвий Королївства Галичини і Володимирії в Великим Княжеством Краківским розписує сим конкурс з преклюзивним речинцем до кінця грудня 1905 на оригінальні чистим руским язиком написані твори сценічні в обсягу драмату, поважної комедиї і народних штук зі сьпівами або без сьпівів такого обему, щоби заповнили цїлий вечер театральний.

Конкурсові твори треба прислати в попечатім речинци під адресою Видїлу краєвого у Львові, заосмотрені знаком або моттом автора, котре треба помістити також на замкненій конертї, містячій в собі в середині імя, назвище і докладну адресу автора.

Твори, оголошені вже друком, а також прелставлені на котрій небудь сценї, навіть аматорскій, а також манускрипти писані власною рукою авторів або нечатким письмом є виключені з конкурсу. Також не припустить ся до преміованя творів авторів вже нежючих, хотяй би доси не були оголошені.

В протягу трох місяців по упливі конкурсового речинця слїдує рішенє конкурсу і признанє нагород окремою комісією конкурсовою, котра збере ся в Видїлї краєвім під проводом члена Видїлу краєвого д-ра Йосифа Верещиньского.

До тої комісиї Видїл краєвий запросив:

1. Впов. д-ра Станислава Дністряньского, ц. к. професора Унїверситету львівского;
2. Впов. Михайа Глиджука, члена Видїлу краєвого;
3. Впов. д-ра Михайла Грушівского, ц. к. професора Унїверситету львівского;
4. Впов. Ілию Кокорудза, ц. к. професора академічної ґімназиї у Львові;
5. Впов. д-ра Олександра Колессу, ц. к. професора Унїверситету львівского;
6. Впов. Ілярпона Огоновского, ц. к. професора академічної ґімназиї у Львові;
7. Впов. д-ра Евгена Олесницкого, посла на сойм краєвий;
8. Впов. д-ра Кирила Студиньского, ц. к. професора Унїверситету львівского;
9. Впов. Володимира Шухевича, ц. к. професора школи реальної у Львові.

Конкурсова комісия рішить більшостию голосів і признасть чотири нагороди а іменно:

першу в квоті 800 К,
другу в квоті 500 К,
трету і четверту по 350 К,

чотиром творам признаним найлїпшими з помежи надісланих на конкурс, без огляду на рід твору, щоби лише кождий з них належав до родів наведених наведених в сім оголошеню.

Комісия може проте, всї чотири премії признати творам одного рода.

Оголошенє висліду конкурсу за посредництвом публичних писем і виплата нагород слїдує в місяцю цьвітни 1906 року.

Нагороджені твори стають ся власностию товариства „Руска Бесїда“ у Львові з виключним правом представляти їх на сценї.

Манускрипти, надіслані на конкурс будуть звернені властителям на їх кошт разом з замкненими конертами, коли вкажуть Видїлови краєвому в инший спосіб свої адреси.

З РАДИ ВИДЇЛУ КРАЄВОГО.

У Львові, дня 9 червня 1905.

3—3 *Пйотровский.*

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Маріяцка ч. 11. Кракїв, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщенє і шкірні пятна, усуває почервінь шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лиця і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, поченє ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 30—34

Ткацкі вироби

з найлїпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дрелішки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатертї, бард

Ч. 141. Львів субота 25 червня (8 липня) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшавского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzwski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		на границю:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямації необічкані вільні від порта.

Оголошена звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенє числить ся по 20 с. за стрічку.

Фреквенция в мійских а сільских клясах в шк. р. 1904.

[*На підставі справозданя кр. ради шк.*]

„З порівнання числа дітий, що ходять на щоденну науку, з числом чинних клас — читаємо в справозданю кр. ради шк. — по казує ся, що в шк. р. 1904. ходило до одної кляси в школах мійских по 51 дітий, а в сільских по 89 дітий".

Тут мусимо зараз зробити дрібну поправку. Обчислено в справозданю, що всіх дітий у віці від 6—12 літ ходило на щоденну науку 765.383, з того до мійских шкіл 155 292, а до сільских 610.091. Чинних клас було в мійских школах 3.107, а в сільских 6800. З поділу числа дітий через число клас виходить, що до мійских клас ходило по 49.98 дітий, а до сільских по 89·7 дітий. Помилка, що правда, дрібна, але за таку помилку при вступнім іспиті до гімназиї спалять хлопця в рахунків, коли він в додатку буде мати нещасте бути Русином. Перше число близше до 50 ніж до 51, а друге близше до 90 ніж до 89.

Та сі числа вказують лише середну фреквенцию клас. Колиж взяти на увагу, що в сільські школи, де з цілої громади не ходить на науку більше дітий як 40—60, то за те в инших сидять в клясі по 100—150 дітий. Яка-ж там можлива наука! Правда, що на такі випадки краєвий закон з д. 23. мая 1895. р. [В. зак. кр. ч. 57.] постановляє, що в разї, коли через три роки рік по році записує ся до школи по 80 дітий, то безусловно постарати ся треба о другого учителя, а коли число дітий дійде до 160, то й о третого. Але той сам закон позволяє таки заводити при більшій фреквенциї науку подільну чи то південну, з меншим виміром годин для поодиноких відділів, але й з обмеженєм наукового матеріялу та з обниженєм видатности науки. Отже окружні ради шкільні за згодою краєвої далеко частійше уживають сего другого способу, бо в шк. р. 1904. побирала дітвора південну науку в 3601 школах, так що цілоденна наука відбувала ся лише в 278 школах і в 16 школах вправ при учительских семинариях, отже разом в 294 школах В осталих 427 школах заведена була наука в части подільна, в части цілоденна. Були се певно школи сільські три- і чотироклясові, в котрих на 1. і 2. степени науки була наука південна, а на 3. і 4. степени цілоденна; можна сего лише здогадувати ся, бо справозданє кр. ради шк. не говорить о тім виразно.

Просимо уважати: Всіх чинних шкіл (разом з 16 школами вправ при учительских семинариях і з 23 школами незорганізованими) було 4322, в тім числі 363 мійского типу і 3959 сільского. Цілоденна наука відбувала ся лише в 294 школах, — значить, навіть не у всіх мійских! В 67 мійских (певно по передмістях!) відбувала ся наука мабуть на низших степенях південна, а на висших цілоденна. За те в 3601 школах сільских була наука південна — з обмеженим числом годин, з обмеженим материялом науки і з обмеженою видатностию науки; а в остальних 358 сільских школах вела ся наука по части південна (певно на низших ступнях науки), по части цілоденна. В прирівнаню з попереднім роком було в шк. р. 1904 шкіл з цілоденною наукою о 20 менше, з південною о 125 більше, а з наукою по части цілоденною а по части південною також о 7 більше. Отсе теж поступ в народній просьвіті: шкільна наука сходить чим-раз більше на південну. Замість закладати нові школи або бодай отвирати нові класи з окремими учителями, заводить ся чим-раз більше південну науку, бо анї нема в сільских школах таких саль, де би могло помістити ся середно 90 дітий, анї, хочби й були навіть такі салї, то при такім числї дітий про якунебудь хоч троха успішну науку і думати би не можна.

Знаємо се з досьвіду, що теперішна народна школа для сільского населенія, особливо для руского при звісній системі poprawnego wyrażania się po polsku, приносить зникаючо малу користь, так що дитина по укінченю сільской школи лише у виїмковых випадках не попадає назад в анальфабетизм. Але-ж бо й справозданє кр. ради шк., хоч і як старає ся в як найгарнійшім сьвітлї показати поступи publicznej edukacyi, таки змушене є признати, що наука дітий в більшій части шкіл богато лишає до бажаня, поясняючи неправильною фреквенцию дітий і переповненєм шкіл на двох найнизших ступнях науки, котрі в додатку мусять учитель вести спільно. Ті трудности стають ще більші — каже справозданє — коли зважити, що близько 1000 учительок без кваліфікациї і без наук в семинарії учить переважно в одноклясових школах і на низших ступнях шкіл двоклясових. Більше менше те саме каже справозданє і про науку писаня. Значить: в сільских школах дитина не вивчує ся навіть читати і писати, тих найконечнійших підвалин якої небудь просьвіти!

Коли би всї дїти, обовязані до шкільної науки, ходили до школи, і то правильно, а тогдї була би ще більша глота в школї, а успішність науки — ще до того при тисячї паньчошковых бон — була би ще менша. І в чим же дитина по укінченю народної школи, не уміючи ні писати ні читати, має ходити на домовнаючу науку? Що вона там буде доповнити? А знов з другої сторони за чим мають батьки посилати дїсий до школи, коли бачать такі славні успіхи науки?

Зналожати вину за непосилане дітий до школи на убожество батьків значить завирати собі очи перед дійсним станом річи або пускати сьвітови бляхмана. А хотїти піднести фреквенцию накладанєм кар на батьків в в придавляючо переважній части випадків сьвідомо безцільним способом, котрий успішно служити може хиба тілько до секатури за неслухняність при виборах і т. п., але не до піднесеня шкільної фреквенциї. Коли народ і самі дїти будуть бачити користь з шкільної науки таку, яка могла би і повинна би бути при иншій системі і при щирій дбалости о народну просьвіту: тогдї і богач і убогий радо здобуде ся на видаток на школу і радо посилати буде дитину до школи, а дїти бігати будуть на науку як на який празник. Та при теперішній едукацийній системі едукацийної комісиї і при її паньскій щирости для хлопской просьвіти на те й зазором не заносить ся. Треба би вибити собі з голови, що wyrażanie się po polsku дасть просьвіту рускій дитинї; треба би розправщати ся з ягайлоньскою ідеєю, щоби сїм мілїонів галицкого населеня чим скорійше почуло себе Поляками; треба би покинути настові засади, що хлоп уже самим Богом привязаний до ріллї (коби то! Колиж бо з паньскої ласки чим-раз більше [illegible] ехати ся до висшої осьвіти: тогдї і для народної просьвіти настали би инші часи. Але на се поки-що надії нема.

При теперішній системі велика часть дітий у віці від 6—12 літ зовсім не бачать школи (в р. 1904 було їх — на папери — лише 22·74 прц.). З тих, що нібито ходять до школи, лише дрібна часть сяк-так вивчує ся читати і писати, так що лише трета часть дітий у віці від 13—15 літ ходять на доповняючу науку або до висших шкіл; осталі дві части попадають назад в анальфабетизм. Тих рецидивістів було в 1902 шк. р. 68·8 прц., в 1904 р. 66·6 прц. Коли би в такім самім темпі поступала народна просьвіта, то ледво за 66 літ можна би у нас надіяти ся викорінення анальфабетизму... бодай на папери! Анї слова гарні вигляди!

Писма з Відня.

(*Конець засїдань парляменту. Партиї і клюби. Руські посли.*)

Палата послів австрийского парляменту має вже в суботу, дня 8 липня, закінчити свої засїданя, а тілько на случай перешкод в полагодженю всіх конечних на теперішнє справ зібрати ся ще в понеділок. Той реченець, а навіть ще близший, бо 7 або й 6 липня, був вже давнійше призначений, а тепер ще й страшна спека, яка панує в Відни, гонить послів на село чи в купелї або гори. Може так спека й причинила ся до викликаня диких сцен на вчерашнім (6 липня) засїданю палати, коли всенїмецкий галабурдник Штайн вскочив з міністерского бюрка слоїк з піском і кинув на ческих національних соціялів з такою силою, що зробив значну дїру в одвірку...

Впрочім наради парляменту відбувають ся не лише спокійно але ідуть в скорім темпі. Важні і обемисті справи, як н. пр. трактати торговельні або будова альпейских зелїзниць, які навіть за давних нормальних часів забрали би кілька днів, тепер полагоджують ся в однім або двох днях. Молодочехи, котрі ще недавно гороїжили ся і грозили, що не перепустять сего полагодженя перед літнима фериями, уступили смиренько а задля покритя свого відвороту замовили собі Словінцїв, що они уступають ніби-то на просьби сих своїх союзників. Лише чеські націон. соціяли пробували робити обструкцию, то домагаючи ся дословного відчитуваня всїх інтерпеляцій, то поставивши кількасот наглячих внесень, котрі справдї, не [illegible] бути трактовані, але [illegible] бути відчитані і піддані до підпертя, що могло би забрати і кільканацять годин часу. Та обструкцию ту веде лише трох людий: Кльофач, Фресль і Хоц. Четвертий член тої громадки, Черни, заховує ся пасивно, пятого, Сегналя, нема у Відни, а радикал д-р Бакса, котрий з нею йшов звичайно разом, до сеї акциї не належить. Здає ся, що демонстранти сподівають ся знайти широкий відгомін у ческой суспільности; але дотеперішні події, именно результат доповняючих виборів, вказують більше, що Молодочехи тратять ґрунт під ногами в користь аґрариствів аніж національних соціялів.

За те серед Німців здає ся, як коли-б „скрайнїйші" елементи займали що-раз більше поля елементам „умірковани м". При кількох доповняючих виборах вийшли не тілько на місце поступовців, останнів колишньої великої німецкої лївиці, але і на місце енергічнійших людовців, найчисленнійшого тепер нїмецкого клюбу, або Всевїмці з фрак-

---

Може епохальна книжка. 7)

(*Написав д-р Іван Копач*).

— —

Та є ще й инша заслуга Істориї проф. Грушевского. Ото він показав нам у ній не лише те, що ми не вчорашні — Прокопієві „Анти" — то по всїм історичним даним предки пізнїйшої Руси, а найстарша згадка про короля Антского Боза*) у писателя Йордана відносить ся до 370—380 р. по Хр. — але він показав нам у ній наглядно також те, як і чому ми опинили ся нараз аж у такім положеню, що один представитель унїятских духовних кругів в час переходу Галичини під Австрию писав: „Я зовсім вжив ся згадкою, що скорше Русь загине, чим ми дїйдемо до чогонебудь... Жаль, що конфедератам не удало ся (т. зн. уніятске духовеньство) перерізати, тодї би ми бодай мали спокій, а так бють і бють і кінця тому нема". А автор першої граматики українського язика Павловский мотивував видане своєї праці (р. 1818) чисто антикварскими причинами, називаючи український язик „ни живымъ ни мертвымъ", исчезающимъ нарѣчіемъ" (Очеркъ стр. 332 і 338). Се страшна і сумна істория, „але — я що до того зовсім згідний з проф. Грушевским — суспільність, що має віру в себе, мусить мати і відвагу глянути на неприкрашену правду свого минулого, щоб зачерпнути в ній не зневіру, а силу" (Історія I², передмова до першого видання). Прошу вважати: „суспільність, що має віру в себе"! Я пригадую слова найславнійшого нині історика Едварда Маєра, приведені вже вище в иньшій звязи: „Die Nationalität beruht auf dem Willen d. h. auf der Idee" т. зн. чи якась група людей має бути нацією (т. зн. народом у висшім культурнім значінню) чи ні, се зависить передовсім від її власної волї. Вона мусить сего хотїти, вона мусить у тім напрямі мати свою ідею і мусить мати віру, що вона ту ідею скорше чи пізнїйше потрафить воплотити т. зн. здійснити. Питане про успіхи і способи здійснюваня таких ідей — се наша річ: зазначую лише, що віри й ідеї нїхто нїкому не може дати, але не може й взяти. А так само иньша річ, чи з „Очерку" (згляднo Істориї) проф. Грушевского богато можна научити ся в того погляду. Але що „Очеркъ" (а так само й *Істория*) проф. Грушевского може мати величезне значінє з огляду на дальше розбудженє, розширене і зміцненє національної української ідеї, се не може підлягати жадному сумнівови.

Чи дїйсно се наступить? Я вірю, що так. А звістки російских рецензентів про розхопленє книжки вказувалаб на кождий случай, що та моя віра не є безпідставна. Але що історик нїхто ще не волів упереду перебічи, тому й мій обережнай напис: „Може епохальна книжка!" Очивидно, до „знана" й „ідеї" мусить прийти ще й „праця", і то праця не першого лїпшого гомону і крику, а так так розумна і певна своєї цїли праця передусїм *умного*, совісного й витревалого, хочби й не гонорованого й не славленого, (а може навіть з ріжних причин і лучше якби й зовсїм такого) обовязку — праця не для себе, лиш для будучности!

Чи буде ся праця зроблена? Се може показати лиш будучність, тим більше, що на хід сеї праці буде впливати й богато чинників зверхних, независимих від волї нашого народу і нинї навіть неможливих до передвиджена. Та що до того, то я хотїв би пригадати два моменти, котрі можуть служити директивою. 1) Тому що істория кождого народу зависить не лише від его власної волї, але й від зверхних непередвиджених обставин, тому нїколи не треба попадати в зневіру і розпуку, бо нїколи не можна знати, що будучність принесе (пор. розбір Польщі або нинїшну японьско-російску війну). 2) Жадна зверхна, хоч би й як корасна подія, не може нагло дати народови внутрішної здібности використати ві намежного. Народ мусить ту внутрішну здібність все сам мати під рукою; він все мусить бути готов. І ту можу повторити лиш слова проф. Паульзена:*) „Wer die Welt unterwerfen will, muss sich versehen mit dem, was in der Welt gilt. ...In der modernen Welt hat bisher nur Eines auf die Dauer das Uebergewicht gegeben: überlegene Bildung" (т. зн. Хто хоче сьвіт підбити, мусить заосмотрити ся в те, що в сьвіті дає силу... В новійших часах давала досить постійну перевагу лиш одна річ: перевага осьвіти). Японцї се добре зрозумілн і тому задивувала цілий сьвіт — і то по не цілих майже навіть 30 літах науки. Своєю дорогою: вчили ся у Европейців не як „комерси справляти" і не як в пожичених ляверах кого дам „фаїртувати", анї навіть як „аматорські представленя давати", але як перед ворогом мовчати і як в оборонї вітчизни тяху, вічну смерть принимати!

(*Конець.*)

*) Boz nomine, порівнай імена: Божко, Божидар, Богдан; в Слові о полку Ігоревім: Готскі дїви „поють время Бусово (?)" Грушевский: Історія I² стр. 158.

) Geschichte des gelehrten Unterrichts I, стр. 411.

Поручаю знану
Пільзненьску Реставрацию
давнїйше Т. Найсарек
РИНОК ч. 17.
598 1—5
вівсім відновлену: добірна кухня, під власним зарядом; обіди в абонаменті о 20% дешевше, знане з доброти пиво ПІЛЬЗНЕНЬСКЕ.
Прошу о численні відвідини. ЯКІВ БЕХТЛЬОФФ.

ций Вольфа і Шенерера або соціяльні демократи. І в палаті самій „умірковаиійшим“ Німцям не конче веде ся. Звязь чотирох німецких клюбів тримає ся слабо, а найбільша політична акция їх, яка мала вплинути на устрій цїлої монархії а тим дати їм і більшу перевагу в Австрії, с. в. вибір другої комісії для угоди з Угорщиною, так зле їм удала ся, що предсїдатель і ініциятор тої комісії, називаної навіть звичайно по его імени, голова клюбу людовців д-р Дершата, врезиґнував з предсїдательства, коли німецкі голоси в ній розбили ся а рішене в вині почасти самих Німців випало не по его мисли.

З того розладу межи Німцями і в слабости Молодо-Чехів (котрі зачинають міркувати, що на упадку Кербера нїчого не зискали) користає передовсїм бар. Ґавч, котрий переводить гладко всьо, що ему треба, а відтак (помимо скандальних справ Вілька, Валевского і Шаера) польске Коло, котре все ще есть найчисленнїйшим клюбом в палаті послів а тримаючи ся у всїм правительства узискує від него щораз нові користи.

Руский клюб в остатних трох тиждних не богато показав дїяльности. Промов було лише дві довші, Романчука і Василька, і одна коротша, д-ра Гладишовского, а інтерпеляций кілька лише одного Яворского. Та годї було більшу дїяльність розвинути, коли половина чи навіть більша половина клюбу в всїляких причин, то важнїйших то менших переважно сидїла по-за Віднем, а і в тої горстки, яка постійнїйше пробувала в Відни, не всї інтересовали ся вповнї справами парляментарними і рускими. Немиле однакож враженє на всїх послів з Руского клюбу зробила статейка в „Дїї“ (в-перед двох тиждних) против д-ра Гладишовского. Д-р Гладишовский зараз по виборі своїм, отже ще перед півпяти роками, хотїв вступити до Руского клюбу, а не мігши вже тогди сего зробити, фактично вступив враз з Пігуляком і Барвіньским майже перед роком; свою бесїду в справі конґруи виголосив не задля попису або яких иних особистих цїлий але яко член Руского клюбу і за порозумінем і волею клюбу. Взагалї д-ра Гладишовского, котрий все тримає ся своїх товаришів рускнх, вовсїм не можна порівнувати з д-ром Дмуховським, котрий до Руского клюбу не вступив, бо мусить „тримати ся угодової політики з Поляками“ і пристає завсїгди тілько з послами польского кола. — [illegible] не потребую вгадувати, бо того, як звичайно, не було і нема у Відни, так що навіть польскі посли одні з кпинами другі з обуренем о такім послованю виражають ся.

Н.

З ради державної.

Цїле засїданє парляменту в четвер виповнила бучa викликана чеськими радикалами, котрі поставили 700 наглих внесень. Президент Фетер заявив, що сї внесеня поставить на дневнім порядку коли їх перегляне і переконає ся, чи сї внесеня не суть повторенем внесень вже полагоджених палатою. На сю заяву чеські радикали счинили величезну бучу. Против поступованя президента запротестували також соціяльні демократи устами Пернерсторфера, бо таке здержанє внесень є зломанем регуляміну. Палата відкинула внесенє п. Хоца о перерванє засїдання в цїли розпїдженя внесень. Чесні радикали стали кричати і свистати. Приходить до авантури між ними а Всенїмцами. Всенїмець Штайн кинув в сторону ческих радикалів металеву посудину на пісок з таким розмахом, що перелетїла понад їх головами і ударила в стїну. Серед сеї сварки і крику дискутовано над справозданем цлової комісиї о торговельнім договорі з Німеччиною. Договор ухвалено разом з додатками. Без дискусиї ухвалено закон уповажняючий правительство до провізоричного управильненя торговельних зносин з Швейцарією і Болгарією, по чім наради перервано.

Обструкция ческих радикалів вибухла мабуть з приводу пересправ Молодочехів з правительством, які ческих радикалів не вдоволили. Чесні радикали хотїли отже перешкодити полагодї предложеня що-до торговних трактатів з Німеччиною, хоч лишені самі, не вспіли осягнути бажаної цїли.

На вчерашнім засїданю президент міністрів виголосив довшу заяву в справі удержавленя зелїзниць. Правительство стоїть на становищи, що зелїзниця Фердинанда і кілька иних приватних зелїзниць мусять бути удержавнені і що правительство безпроволочно зачне в тій цїли переговори. Як би властителї робили трудности, то правительство зробить уживок з прав, які ему прислугують в справі викупна зелїзниць. Буде також заведена нова орґанїзация державних зелїзниць, відповідаюча інтересам торговлї і промислу.

Сесия фактично має бути закінчена, хоч доносять, що відроченє ей наступить мабуть аж коло 20 с. м. а час до 20-ого займуть ще наради комісий і дрібнїйші справи. Впрочім в тім напрямі нема ще точних донесень, так що годї сказати що небудь позитивного про закінченє сесиї.

З Росиї.

Бунт фльоти.

В четвер панцирник Патьомкін був в кримскім порті Теодозия. Вісти про сей побут в Теодозиї суть суперечні, бо урядових справоздань нема ще, а приватні кореспонденти доносять про се, що чули з других і десятих уст. Після сих приватних вістий комітет заряджуючий кораблем приняв на помостї панцирника депутацию міської ради Теодозиї і зажадав, щоби місто дало кораблеви до 24 годин 500 тон угля, харчів і лїкаря. Окрім сего зажадано, щоби міська рада вислала до правительства жаданє закінченя війни і наданя конституциї. На случай, як би сих жадань не сповнено, нехай цивільне населенє забирає ся з міста, бо по 24 годинах місто буде збомбардоване. Після одних донесень міська рада ухвалила дати Патьомкінови все, окрім угля, котрого в містї нема; після иних вістий, всї жадания відкинено.

Торпедовець, котрий асистує Патьомкінови хотїв судном виладувати матрозів на берег, привитано карабіновою сальвою, двох людий убито, сїм вскочило до моря, але їх вратовано. Торпедовець дав один гарматний стріл, але куля перелетїла понад містом. В наслїдок заряджена властий цивільне населенє виїхало з міста; лишило ся тілько військо і урядники. Несправджені донесеня кажуть, що портові артилеристи не хотїли стрілати до Патьомкіна, що цїле місто збомбардоване Патьомкіном горить, що Патьомкіна вже знищено експльозию і т. и.

Нинїшні телеґрами доносять, що Патьомкін вже відплив в Теодозиї. Випливши з порту, Патьомкін забрав анґлїйскому пароходови часть ладунку угля.

Российске правительство рішило затопити Патьомкіна разом з цїлою ею обсадою. Цїлої чорноморскої фльоти не вислано за ним, бо матрозам не можна вірити і кораблї вислані против Патьомкіна могли би збунтувати ся і прилучити ся до него. Против Патьомкіна вислано кілька торпедовцїв, з сбслугою зложеною виключно з випробованих офіцирів, поперебираних за звичайних [illegible] наве прилучив ся один против торпедовець висланий против него. Патьомкін разом з двома торпедовцями має бути в дорозї до Требізонди.

(Телеґрами.)

Царгород. Патьомкін забрав одному грецкому кораблеви уголь і харчі і виставив асиґнату на конто российского правительства. Патьомкін має бути в дорозї до Требізонди, чи Батуму.

Теодозия. Збігці з Теодозиї оповідають, що цїлий Кавказ підмінований. Поява Патьомкіна в кавказких портах може викликати загальне повстанє. В Теодозиї арештовано артилеристів, котрі не хотїли стрілати до Патьомкіна. До бунту приключило ся 5000 резервістів. Їх полковник застрілив ся.

Царгород. Стацийний корабель Запорожець, котрий мав сиґналізувати появу Патьомкіна перед Боффором, мусїв відплисти, бо командант не довіряв обсадї. Российский амбасадор доручив порті ноту з жаданем, щоби задержала один анґлїйский пароход, як би переплисав через Дарданелї, бо на сей пароход схоронило ся 400 российских матровів, котрі затопили свого вружляка. Порта мала відповісти, що не має права задержувати пароходів плинучих під анґлїйскою фляґою.

Берлїн. З Одеси доносять, що на підставї вироку военного суду розстріляно 160 осіб. В касї Патьомкіна має бути 800.000 рублїв.

В Бесарабії вибухла хлопска революция. Хлопи нападають на мешї міста і підпалюють їх з усїх сторін; нападають на шляхоцкі двори і рабують а навіть смертельно побивають.

Рига. В поїздї з Вендену збунтували ся резервісти, задержали поїзд, повикидали всїх офіцирів і поїхали дальше до Риги. Тут знищили зелїзничий дворець. Коли ішли до міста, військо заступило їм дорогу. Прийшло до кровавої бійки, в котрій ранено 160 осіб.

Петербург. Тут говорять, що маніфест о скликаню представителїв народу буде оголошений торжественно дня 30 липня.

Льондон. Доносять, що в очаківскій кріпости розстріляно 45 матрозів з Побідоносця, бо не хотїли зложити нової присяги на вірність. На місце контрадмірала Кріґера, котрий на жаданє царя мав подати ся до димісиї, командантом чорноморскої фльоти буде іменований звісний з своєї дикої строгости контрадмірал Чухнін.

Царгород. На торговельних пароходах, котрі приїхали з Александриї, вибухла революция матрозів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

В'йна.

Льондон. З Токіо доносять, що від початку війни Япониї забрали 54 чужих кораблїв о повности 1,031.135 тон.

Токіо. Нині виїздять до Вашинґтону японьскі комісарі до мирових переговорів. Міністер заграничних справ Комура був в четвер на пращальній авдиенциї у мікада.

Петербург. Лїневич доносить, що коло Санвайце российскі війска знищили один японьский баталїон, здобули японьскі позиции, забрали богато муніциї, а відтак відступили. Японці мають великі страти; в российскім відділї богато тяжко ранених, в чого показує ся, що Японці уживають куль думдум.

З Балкану.

Цетинїя. В Іпеку Альбанці ухвалили загрозити християнам різнею, а монахам монастиря Дечана вигнанем. Ситуация дуже поважна.

НОВИНКИ.

— **В справі виборів в Золочівщинї** надіслала нам „Золочївска Русская Рада“ довше письмо, в котрім старає ся оправдати рішене москвофільского віча в Сасові в справі висилки звісної депутациї селян до польского контркандидата Обертиньского. „Золоч. Руска Рада“ твердить, що ми дотичне рішене віча подали „невірно“, бо справдї „правдою есть, що на послїднім вічу в Сасові ухвалено вислати 3 селян з суд. повітів Золочів Зборів-Олесько до польского кандидата Обертиньского, котрий уживаючи для своїх аґітацийних цїлий руских відавів з підписом „Хлопскій комітет виборчий“ безчестить в них о. Петровского і д-ра Окуневского, однак депутациї тій поручено заявити п. Обертиньскому, що селяни не уважають его зовсїм своїм хлопским кандидатом, а противно взивають его відступити від своєї кандидатури“. Не будемо входити в полеміку з „Золочівскою Рус. Радою“, чи справдї рішено на вічу в Сасові „візвати“ п. Обертиньского до відступленя від кандидатури, чи просити его о те — факт однак є фактом, що віче рішило звернути ся в депутациею до польско-шляхотского кандидата о відступленє від кандидатури в користь о. Петровского, а [illegible] ского віча осудити як найстрійше зі становиска нашого народного достоїньства. Коли-б аранжерам сеї дипльоматичної акциї було дійсно розходило ся о саме лише — як твердить тепер ударена по пальцях „Золоч. Руска Рада“ — неправне надуживанє п. Обертиньским фірми хлопскої кандидатури, то до такого застереженя вистарчив би був виповнї звичайний протест на вічах, а евентуально письмо, і не треба було аж висилати депутациї, бо годї припустити, аби п. Обертиньский не знав, що ті селяни, котрі стоять за кандидатурою о. Петровского, не суть его прихильниками. Значить, поза фірмою висилки депутациї крила ся инша, глибша ціль, дарма, що „Золоч. Русская Рада“, заскочена лихим вражінем, яке серед руского патріотичного населенія викликав москвофільский підступний маневр, старає ся тепер „вибілити мурина“ і переконати нас о тім, немовто справдї депутация селян ходила там з „вавізованем“, а не — як мусїло бути в дїйсности і як мусїв се кождий посторонний розуміти — з представленем і прошенем. При тім варто до характеристики поведеня деяких москвофільских інтриґантів з Золочівщини зазначити ще один факт, про який ми зраву не згадували і его, щоб не шкодити рускій кандидатурі, зовсїм промовчали — именно факт, що самі москвофільскі махери в Золочівщинї встидали ся свого поступку, і як з одного боку скрили ся за плечі селян, так знов з другого боку розпустили вість, немов то не вони, але як-раз народовці викликали рішене, щоби до польского кандидата вислати депутацию з просьбою о відступленє від кандидатури. Як назвати таке поступованє, чейже не треба аж виясновати, при чім зазначуємо, що про розсіване вісти москвофілами, немовто аранжерами висилки хлопскої депутациї до польско-шляхотского кандидата були народовці, маємо позитивні докази. Що таке перевалюване вини на наш табор є не лише погане але і крайно безглузде, се зрозуміє кождий, коли вважить, що народовці хиба не мали причини побивати ся за кандидатурою москвофіла, так, щоби аж висилати своїх попрошайнів, і що в данім случаю is fecit, cui prodest. Нехай „Золоч. Русская Рада“ знає, що згідно з постановою „Народного Комітету“ не мішаємо ся в виборчу акцию і не хочемо впливати так чи инакше на опінію виборців, але не можемо мовчати, коли господинове a la Дамовъ et comp. тягнуть нас своїм поведенем прямо за явик. Золочівскі москвофіли не хотїли числити ся з опінією „Народного Комітету“, ба не звертали навіть уваги на опінію „Руского соймового клюбу“, де прецінь засїдали і їх власні сторонники а радили селянам радше вибирати „хрунів“ ніж наших сьвідомих інтелїґентних людий, аби забезпечити кандидатуру о. Петровского і не допустити ніяк до кандидатури д-ра Окуневского — тож нехай простять, коли за евентуальну неудачу при виборі будуть мусїли приписати собі самим вину. При тій нагоді, аби нас ніяк не посуджувано, немов то ми не поступаємо льояльно, подаємо еще і отсю інформацию, яку розіслала „Золоч. Русская Рада“ до руских виборців: „Щоби прийти въ помочь рускимъ выборцямъ постарается выдѣлъ полит. Товариства „Руска Рада“ въ Золочевѣ о нѣчѣйги для рускихъ выборцѣвъ. Такіи нѣчѣйги будутъ устроенны вечеромъ дня 9 липня 1905 р. даромъ въ Струтынѣ, Хильчицяхъ, Ясеновцяхъ и въ Золочевѣ въ „Руской Весѣдѣ“. Нѣчлѣгъ въ Золочевѣ буде устроенный лишь для тихъ выборцѣвъ, котріи будутъ примушенніи ночовати въ самомъ Золочевѣ. На слѣдующій день т. е. въ день выбора, дня 10 липня 1905 р. отбудется о ½6 годинѣ рано въ приходской церквѣ литургія, а затѣмъ вѣче всѣхъ рускихъ выборцѣвъ въ „Руской Весѣдѣ“. Подписанный выдѣлъ проситъ дляго того умильнѣйше всѣхъ выборцѣвъ явитись дня 10 липня 1905 р. до дня въ Золочевѣ и то съ легитимаційными картами“.

— **Наслїдки польскої едукациї.** Дістало ся нам до рук письмо Василя Манчура війта і Василя Жука, оглядача з Провали повіту жовківского вислане до жовківского суду, котре для его комічности приводимо тут в дословнім відписї. Ми переконані, що сли би ті два урядники громадскі були то письмо написали по руски, то вийшло би оно на певно складнїйше і природнїйше. Сподїємо ся, що со. Василияне в Крехові, в котрих сусїдстві Провала находить ся, поучать названих урядників, щоби на будуче такими письмами себе на сьміх не виставляли: „Donieszem Wielmoznemu c. k. Sądu kajowemu w Starostwie Andruch Masoła zonaty w Prowale Mający lat 42 zarobnik dzienny Pijak doskonały co zarobił to w szystko pszepił i nie miał zaco pić zajszed do Andrucha Hołuba do stodoły powiesił się na balku dokturego balka pszewiązał sznur, założył na szyję i tak za kończył życie znak temu że Andruch Masoła sam się powiesił na całym ciele zadnych sladuw nie możem wydać kartki na pochowanie zawiszonego Andrucha Masoły. aż Sąd pozwoli Prowala, dnia 30/5 1905 Wasyl Manczur wójt Wasyl Żuk Oglondacz zwłok“.

— **Зазив.** Отсим взиває ся всїх тих, котрі хочуть здавати перед фериями вступний іспит до рускої ґімназиї в Станиславові і є до него добре підготовлені, щоб явили ся безусловно в четвер дня 13 липня 1905 межи годиною 3 а 6 пополудни в бурсї філії „Руского товариства педаґоґічного“ в Станиславові, при улици Пекеша ч. 9. Кождий кандидат мусить мати з собою: а) метрику хрестну, б) сьвідоцтво щіпленої віспи, в) послїдне сьвідоцтво шкільне а крім того 6 К і 20 сотиків на вписове. — Від видїлу філії *„Руского товариства педаґоґічного“* в Станиславов'.

— **Перший попис питомців „Бурси дяків“ у Львові.** Дня 1 липня б. р. відбув ся перший попис питомців сеї нової інстатуциї. Як звісно, бурса містить ся в новім будинку при улици Петра Скарги ч. 2 виставленім коштом Екси. Митрополита А. Шептицкого і уряженім після найновійших вимог ґіґієни і педаґоґіки. На торжество се прибули Екси. Митрополит, о. крил. Туркевич, о. крил. Вачиньский, а яко знатоки: церковного сьпіву о. сов. Бажаньский, наук природописних директор „Народної Лїчниці“ д-р Евген Озаркевич, науки пожарництва краєвий інспектор пожарництва п. Щербовский, голова Сокола п. Альфред Будзиновский і много гостий так з духовеньства як і сьвітскої інтелїґенциї. В програму попису входили: сьпів бурсаків — а именно: сьпіви самоїлки, ірмольоґіона, хори музикальні Бортнянського, дальше наука біблії, катехизму і літурґіки, наука огородництва, каліґрафії і рахунковости в напрямі потрібнім до веденя крамниць, а вкінци наука о першій помочи в наглих випадках, теоретичне знане в пожарництві і ґімнастиці. Попис випав зовсїм вдоволяючо. Питомці відповідали сьміло і добре, а питаня писані на картках витягав Екси. Митрополит з урни. Крім того на прозьбу настоятеля бурси задавали еще питаня цїлком після власної волї п. совітник Бажаньский, п. д-р Евг. Озаркевич і п. Щербовский. І тоті відповіди були зовсїм вдоволяючі. Деклямацию виголосив питомець бурси Ю. Цукорник з великим чуством і зрозумінем поезию Б. Лепкого „В сьвіт за очи“. Відтак наступив дуже удачний практичний попис з пожарництва і ґімнастики під проводом членів „Сокола“. Наші дячки — Соколи стали в ряд і при звуках гимну совїльского „Соколи-соколи“ вийшли на боїско. Тут виконали кілька вправ лїсками при гарнім сьпіві народних пісень. На даний знак трубкою принесли сикавку і инші приряди пожарничі і на дані сиґнали виконали цїлком поправно і в скорім темпі дотичні вправи. Есть надія, що бурса буде ду-

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
при ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3
поручає
Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жадане. — Постійні цїни фабричні.
Плащі і пелєрини неперемакаючі.
не перемакаючі плахт.
Кальоші петербурскі.
Ґумові ванни в ріжних величинах.
Дивани, хідники і рогожі з лїнолєум.
476

же гарно розвивати ся і придбає для нашого народа сьвідомих труженників, тимбільше, що в слідуючім році має ще долучити ся наука рільництва, пчільництва, годівлі худоби і ширших відомостий з науки торговлї. (Чому між предметами науки нема викладів з руської історії і літератури? Се хиба важнійше: чим приміром вправи лісками або орудуваня сикавкою! — *Ред. „Д'ла“*). Найбільшу заслугу в веденю сеї інституції придбав собі настоятель бурси о. Лев Сембратович, котрий не жалував труду і причинив ся чимало до того, що вже в першім році виказали питомці такий гарний поступ, — а тимбільше належить ся ему вдяка, що веде сю інституцию в щиро народнім дусї. — *Гість.*

— **Президия м. Львова.** Перед кількома днями довершена нова рада міста Львова вибору президента і віцепрезидентві м. Львова. Посадником Львова вибраний п. Міхальский, першим заступником п. Рутовский, другим п. Цюхцїньский. Звертаємо увагу на п. Рутовского, ввісного із своїх русиноїдних апетитів.

— **Буковиньский краєвий банк** З днем 1. липня прийшла санкция бук. кр. банку і вже з самого початку поповнено незаконність: Др. Вільчиньский, що веде справи Видїлу краєвого без ніякого порозуміня з ким небудь оголосив, що 4 с. м. відбирати-ме присягу від нових урядників. Друге: В постановах банку сказано, що президент банку не сьміє бути державним урядником, доки его подане о димісию не залагоджене, і д-р Вільчиньский аж до димісиї д-р Лупу не міг приймати від него присяги. Зараз пізнати, що боярє при кермі. Натомість заприсяжено других настоятелїв банку, між иньшими і пос. д-ра Смаль Стоцкого.

— **Равска філія тов. „Просьвіта“** отвирає з днем 1-ого вересня с. р. „селяньску бурсу“ в Раві руській для шкільних дїтий селян в Равскім повітї. О сім подає ся до прилюдної відомости з просьбою, щоби селяни, котрі бажають умістити свої дїти в згаданій бурсї, зголосили ся найдальше до 20 липня с. р. або письменно до голови філії о. Івана Киприяна в Немирові, або устно в Раві руській кождого понеділка від 12—4 год. в Равскій читальни „Просьвіти“ до рук п. В. Сїдельника. — Відповідно до числа зголошених добере ся льокаль на бурсу. Условя принятя будуть оповіщені в первих днях серпня с. р. Всечестне духовеньство равского повіту зволить повідомити селян о равскій селяньскій бурсї. — *Філіяльний видїл.*

— **В справі дентистів.** На підставі державного предложеня увійде в житє через ухвалу парляменту нова постанова дотикаюча промислу дентистичного. Від тепер операції в ротї, потрібні до вставлюваня штучних зубів, мають право довершати лише лїкарі, а дентистам позволяє ся виконувати виключно поменші помічні роботи.

— **Смертельний марш.** В околиці Полї відбував ся перед кількома днями вправи оден баталїон оборони краєвої. Підчас маршу впало більш 200 людий жертвою соняшного удару. Баталїон вийшов вже 4·30 рано, однак вже о 8 годині спека була так сильна, що полковий лїкар упав з коня, причім зломав ногу. Мимо сего марш продовжав ся, в наслїдок чого 40 жовнірів померло, а близько 200 занедужало, так що прийшло ся відставляти їх до шпиталю. Офіцири заявляли жовнірам співчуте, а декотрі навіть помагали нести карабіни жовнірам, що з утоми ставали в дорозї.

— **Еліс Реклю.** Славний ґеоґраф Еліс Реклю помер 5 с. м. в Брукселї, перезивши 75 років. Реклю був сином евангелицкого пароха. Покінчивши ґімназию і семінар в Монтавбав, перейшов на університет в Берлині, однак в р. 1851 мусїв ізза своїх демократичних поглядів Берлїн покинути. Удав ся до Франциї, відтак пустив ся подорожувати, та бував в Анґлії, Ірландиї, Америці, а повернувши до Парижа став співробітником паризких наукових журналів. Реклю віддавав ся з цїлим запалом пропаґанді анархізму. В співці з Крапоткіном заснував в Женеві, куди мусїв за анархістичну пропаґанду втїкати перед французскою поліцаєю, анархістичне письмо „Temps Nouveaux“. З Женеви покликано Реклю на професора університету в Брукселї в р. 1892. Там віддав ся він науковій праці, вів тихе житє, та мимо того не покидав анархістичної пропаґанди, а подекуди переводив навіть у житє свої ідеї, прим. принцип відкиненя приватної власности, та вільне подруже, одруживши свої дочки без якої небудь церковної, або урядової (цивільної) церемонії. Абстрагуючи від політичної пропаґанди і поглядів Реклю, треба признати, що его наукове значіне величезне. Его найбільший твір „La terre“ мимо свого великого обему дожив численних видань на всїх майже культурних мовах. Твір сей визначаєть ся докладностию і точностию описів, а стиль его мимо своєї строгої научности надзвичайно легкий і милий до читаня. Але специяльне значіне має твір Реклю для вас: Підчас свого побуту в Женеві познакомив і заприязнив ся Реклю з М. Драгомановим та при описуваню земель российской держави користав ся его інформациями і жерелами, які подав ему Драгоманів про Україну. Через те вийшла тая частина ґеоґрафії, де говорить ся про Україну, релятивно далеко ширша і основнїйша як инші. В той спосіб Реклю познакомив широкий сьвіт з Україною і еї населеном і тим робом витворив прихильну атмосферу для пізнїйшого голосного протесту Драгоманова в справі самостійности української нациї. Супроти того належить ся дяка повійникови від українського народу, так як кождому чужинцеви, що не піддавши офіцияльним поглядам, які розширюють про нас Поляки і Москалї старав ся европейский сьвіт познакомати з нашим народом відповідно до дійсних обставин.

— **Мужицке королївство.** Щоби понятї значіне революційного кроку, котрим Норвежцї зірвали більше як столїтню звязь з Швециєю, скинули з престола, після тринайцятьлїтного володіня старого короля Оскара і мало що не довели до кровавої війни, невистане шукати причин в старих анналах Унії, а треба познакомити ся з житем і сьвітоглядом народа, що мешкає за критими верхами Норвеґії. Хто пливе попри Норвеґію, напевно думає що за тими горами житє скучне, одностайне та сумне. Але коли запустити ся в фіорди — там побачимо що природа одарила богато тамошні околиці, та що буйний вигляд краєвидів гарнїйший від королївских замків. В такім краю живе нарід, що має зовсїм своєрідну культуру, та лише з трудом піддаєть ся посторонним впливам. Однак мимо сего в Норвеґії анальфабетів нема, хоча й наука та знане розпросторонені досить в примітивнім видї. За те ні одна нація не віддаєть ся так, як Норвежцї — політиці. І маленька родина предпічує бодай одну часопись свою, а по можности ворожого сторонництва, щоб мати все перегляд борби та слїдити за програмою противника. Норвежкі міста мають тож подекуди сїльский характер з тої причини, що богаті „Grossbauer-и“ пересиджують за дїлами цїлими тижнями по містах, а міщани знов при кождій нагоді втїкають на село. Навіть сама столиця Християнїя не затратила сего сїльского характеру. Найгарнїйшою будівлею Християнії є королївский замок, положений серед великого парку, куди підчас побуту короля вступ публиці збороняв ся. Однак се рідко трафляло ся. Населене Норвеґії вповні відповідає характерови країни. Безпристрасне, спокійне і витревале довго вело борбу проти унії, а стортінґ переводив проти волї короля одну ухвалу за другою. При тім Норвежцї не щадили своєму тепер дімісіонованому королеви всяких збитків. Між иньшими обкроїли ему річну платню з мести за зовсїм маловажні розпорядженя, з яких були невдоволені. Одиноким обявом прихильности до королївскої родини було назначена архиин. Ґуставови-Адольфови в день его женитьби 50.000 корон річної ренти, — але се стало ся на два тижні перед детронїзованем короля. Коли король навідував ся до Норвеґії, населене витало его зовсїм холодно, а послїдними роками навіть не щадило ему прикростий. Коли король давав бенкет в честь подорожника Ф. Нансена, героєм дня був Нансен, а на короля ніхто не дивив ся. Кажуть, що королеви, будьто жаль було розстанати ся з норвежскою короною. Ледви... Не даром пок. ґенерал Левґерберґ на запит короля, що дарувати шахови, що представляло би вартість, а без чого король міг би обійти ся, сказав жартом: „Даруй ему Норвеґію!“

— **„Страшний день в Петербурзї 22. сїчня 1905“** увіковічнили кистию два віденьскі малярі В. Коссак і Г. Темпель. Образ сей виставлено тепер у Відни, де він притягає сотки видців. Один віденьский критик описує сю картину ось так: Перед нами простора площа, серед якої займає ся колюмна миру; по правій сторонї Зимова палата і будинок адмірализиї, а в глубинї дерева парку. Похмура мрака глубить ся на овиді, а бліде, студене росийске сонце, невначе спир, грає ся по стїнах палат. Перед Зимовою палатою, по вбийчій праци стоїть віддїл піхоти і без зворушеня, рівнодушно, глядить, на овочі страшного свого вчинку; коло него впадає на товпу віддїл кінниці під проводом офіцира, на якого лиця полишили шампан і любощі нестерті слїди; та товпа скервавлена, перта стеклостию і перераженим тисне ся в округ колюмни мира, що немов на сьміх підносить ся на сїм місци кервавих лютувань. Обложна горівкою всидатеска із обличем диких бестий рубає нещасну товпу, якій з другої сторони заперла дорогу поліция. Се образ повний страшної проймаючої житевої правди в композициї і переведенню.

— **Петербурска фабрика** цьвяхів впала онсї жертвою великої пожежі, спричиненої вибухом ґазу. Огонь огорнув в короткім часї вальцівні варстати, а ратункова авция всїх петербургских огневих сторожий тревала цїлу ніч. Огонь дістав ся з надзвичайною скорістю до котлівні, так, що не стало часу випустити пару з котлів, а се збільшило ще грозу і розміри катастрофи. Шкоди обчислюють на мілїон рублїв.

— **Пожежі.** В Жизномірі п. Бучач ударив грім в хату селянина Томи Юркевича. Хата згоріла до тла. — В Рикові вибухла 1 с. м. пожежа о г. 10 рано і в протягу кількох хвиль огорнув 13 господарств. Пожар лиш з трудом удало ся зльокалїзувати.

З товариств.

Від Головного Видїлу Руского тов. педаґоґічного у Львові. В сім році в часї великого посту уладжено заходом І секциї „Тов. пед.“ відчити у Львові і на провінциї, з яких дохід призначено на приватну женьску семинарию учительску з руским язиком викладовим. Відчити відбувались у Львові з початку в салї пасажу Миколяша, потім в салї руской ґімназиї і в школї ім. Шевченка. Відчити сї принесли netto загальну суму 114 кор. 48 сот. На провінциї відбувались відчити заходом філій „Рус. тов. пед.“ в слїдуючих містах: Дрогобичи, Зоркові, Калуши, Заліщиках, Станиславові і Коломиї. Не бракло однак і відчитів в инших містах, лиш аранжувати їх філії переважно для учителїв або і читалень пр. в Самборі, Буску, Збаражи. Відчити на провінциї принесли 80 кор. 85 сот. чистого доходу. Взагалї всї філії тов. пед. застановлялись над уладженем відчитів, однак з причини браку прелеґентів а також і инших причин місцевих не могли се дїло вже тепер ввести в житє. Головний Видїл Рус. тов. пед. складає всїм Вп. прелеґентам, членам і нечленам за їх труди і пожертвованє для руской науки, як найщирійшу подяку. Зараз Видїл „Тов. Пед.“ звертає ся до всїх своїх філій і кружків педаґоґічних, щоби вже в часї ферий вакацийних заняли ся уладженем відповідних відчитів і упросили відповідних прелеґентів так, щоби вже з початком жовтня у всїх містах нашого краю устроювано відчити з доходом на приватну женьску семинарию учительску у Львові. З другої сторони звертає ся Видїл також до всїх приятелїв руского слова і руской науки, щоби в часї ферий приладжували цїлі цикли популярних відчитів з обсягу всїляких наук і відомостий, відповідних для руской суспільности, особливо з царини руской історії, ґеоґрафії, етноґрафії і взагалї руской культури, щоби через такі заокруглені виклади розбудити і ширити сьвідомість національну і приготовлять тим способом ґрунт до народної праці так просьвітної як і економічної. Заяву в справі обнятя викладів і відчитів зволять Вп. п. прелеґенти зложити на руки філій Рус. тов. педаґоґічного, а для Львова на руки Видїлу (ул. Сикстуса ч. 47.) Секция для відчитів відносить ся як-раз тепер до сих інституцій і накладів, які видають популярні відчита друком, і буде небавом розпоряджати відповідними катальоґами а наліть готовими відчитами. Сї катальоґи розійдесь з початком вересня до філій тов. і сих ширих людий, які о се будуть просити і схочуть занята ся тою важною організаційною роботою по містах і селах. Видїл має повну надію, що в сім році від жовтня по цїлім краю буде ширитись руске слово і буде просьвічувати і лучити руску суспільність в одну родину. — *Від Видїлу Руского Тов. Пед. у Львові.*

Видовища і забави.

— **Позір Львовяни!** Велику забаву огородову в прекраснім парку в Збоїсках під Львовом устроює тамошний „Сокіл“ враз з читальнею „Просьвіти“ жовківского передмістя у Львові дня 9 липня (в неділю). В програму входять: Вільні вправи місцевого „Сокола“, хори читалень, товарискі забави, таньці, колесо щастя, coriandolli, confetti, перегони, несподіванка для дїтий, фляшка горівки за 2 сотики і т. д. Музика військова 80 п. п. Комітет постарав ся, щоби гості забавлялись як найприємнійше. Початок о год. 3 по полудни. Від рогачки жовківскої, до котрої їде трамвай, 20 хвиль ходу вільним кроком на місце. Мимо сего для вигоди гостий будуть ждали на рогачці підводи по 30 сот. від особи. Буфет добірний. Поворот до міста при смолоскипах. В раві непогоди відбудесь забава з незміненою програмою дня 16 липня. — *Комітет.*

Померли:

— **Олїмпія Менцїньска,** вдова по бл. п. Емілїані пароху в Ходновичах, успокоїлась заопатрена св. тайнами в 62 році житя. Похорон відбуде ся в суботу на кладовище пар. в Ходновичах. В. ї. п.

Календар: Гр.-кат.: нині (субота) Февронії, завтра (неділя) Давида, позавтра (понеділок) Самсона; — Рим. кат.: нині Елисавети, завтра Анатоля, позавтра Амалії

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанці, коло церкви.) Початок о годинї 8-ій вечером. В неділю дня 9 липня „Невольник“ історичні картини зі сьвітами в 5 дїях Кропивницкого: в вівторок 11 липня „Cavalleria rusticana“ опера Масканього; в середу 12 липня „Пошились в дурні“ народна оперетка в 3 дїях Кропивницкого; в пятницю 14 липня „Педаґоґи“ оригінальна комедия в 3 дїях з німецкого перероблена на наші обставини О. Левицким; в суботу 15 липня „Ямарі“ оперетка в 3 дїях Цельдера; в неділю 19 липня „Запорожець за Дунаєм“ народна оперета в 3 дїях Артемовского, закінчить „Вечорниці“ твір музичний Нішиньского.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отверта що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6 — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4— по пол в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїньских від 9—3 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інстатута і Тов. ім. Шевченка (в год. полудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дні звич. за вголошеним від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни 3—5.

Надіслане.

Інститут С. С. Василиянок у Львові має до обсадженя на слїдуючий шкільний рік 1905/6 кілька опорожнених місць. Дїти вчать ся в школах публичних а в інституті вчать ся руской мови, історії Руси, сьпіву, гри на фортепяні і цитрі і робіт. Близших пояснень удїляє заряд Інституту. Подана вносити можна найдальше до половини серпня н. ст. під адресою: Заряд Інституту С. С. Василиянок у Львові при улици Зибликевича ч. 24. 590 1—1

Отвертий лист до п. Ф. Оліярника, властителя торговлї приборів церковних і девоционалій ві Львові, ул. Театиньска ч. 3. Пересилаю належитість за чотири фани. Дїйсно так материял як і викінченє фан есть як найлїпше і найкраще. Тож складаю Вам за тов сердечну подяку. Притім ціна есть неїмовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати де инде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно зачатім дїлї.

Сьвященик Николай Чубатий, парох Петрикова. 545 8—15

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОВІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окута, після найновійших взірців а також огородженя на гробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

19⁷ 15—24 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінаційні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнійшим курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Маттоні'ого 28

GIESSHÜBLER

природна щава алькалічна.

Копернициий і Син

Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на пляцовинах площі Галицкої получають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери якими і всякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дрепіхи на покрита від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої кондри, покритя від 45 кр. за метр в робітни 12—30

І. ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника.

521

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміованє)

Від 9/7 до 15/7 до побаченя:

Подорож до польскої Швайцарії в чарівні Татри і Пєнини і прохід по Кракові.

ВСТУП 10 кр. 53

На літо!

Топірці вибивані пацьорками від . . 3—15 К
Вишивані краватки . . . . . 3—5 „
Гуцульскі кептарики по . . . . . 13 „
„ шапочки . . . . . 2 „
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті) . . 2 „
Ґердани в пацьорків . . . . . 2·50—5 „
Великий вибір карток, всїляких дарунків, туток і паперців „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає 397

„Сокільский Базар“ у Львові, Руска І.

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хустоньки, стяжки

у величезнім виборі найдешевше продають

КУЩАК & ЗУБИК

Львів 510

пл. Галицка ч. 1.

Дешеве чеське

пре на постіль

5 кг.: свіжо дерте К 9·60, лїпше К 12. біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченєм порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157
261 почта Шльвно, Чехи. 3—

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник в хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим бриллянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеганцка цїгарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове веркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазині 66

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За невдогідне гроші звертають ся.

Правдивий приятель людскости

уділить Вам безплатно основних порад в цїли поправленя Вашого положеня, коли тільки подасьте ему свою адресу. Письма слати під: „Edelmut" an Max Kellner, München, Mitterstrasse 6 546 7—10

Нема більше руптурових терпінь.

Докладні і основні пояснення (за надісланєм зворотної марки почтової) пересилає бандажист:

С. МІТТЕЛЬМАНН

Чернівці (Буковина) ул. Паньска ч. 19. 596 1—4

Дирекция шістьклясового дівочого лїцея

з нїмецкою мовою викладовою у Львові, ул. Голуба ч. 12, вілла Палятин принимає в шк. р. 1905/6 учениць до всїх шести кляс. Про вимагана при вступних іспитах уділяє Дирекция дуже радо інформацій підчас ферий шкільних. Виписи, іспити вступні і поправчі відбувають ся 1—6 вересня. Наука розпочинаєть ся 7 вересня.

Години урядові що дня від 12—2 і від 4—6 години.

В пенсіонаті, котрий стоїть з лїцеєм в тїснім порозумінню найдуть панночки з провінції під дуже уміркованими услівями помішенє, печаливу опіку, поміч в науці, і нїмецку, французку і анґлїйску конверзацию.

Фанні фон Діттнер директорка лїцея. *Тадей Копистиньский* директор. 587 1—10

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порнїв і хронїчних недуг шкіри та парязитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усунена **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґлїцерини і є сильно напервмоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повищої сорти 70 с. разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкції уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Більвского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в **дрогеріях**: Петра Міколяша і С-ки, Г. Гріншпана, Ф. Травнєвельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 18—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. II (напротив тов. Просьвіт.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на цигарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутерий. 760

Без конкуренції.

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам *аптикаря* **A. Thierry**

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, ватганю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, кортах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенцї, катарі, запаленях, ослаблених, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, влагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien". Лише такі правдиві.

Аптикаря **A. THIERRY масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з ценитифолії є недостижимі средства, подає брошура в тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прегради (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 285

Знаменито прасоване біле

дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО КРОХМАЛЮ

Фріца Шульца јип. Акц. тов. Еґер і Липско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS" і „ЗЕЛЇЗКО".

Можна дістати всюди в картонах.

451 7—28

ІВОНИЧ *жерельно-купілеве і кліматичне заведенє.*

(Зелїзнича стация в місци.)

Найсильнїйша солоно-йодово-бромова щава, котрої успішність є стверджена у всїх видах золзів (скрофульози), в недугах костий, шкіри і взагалї у всїх недугах, що вимагають приспішеня віднови материї.

Уладженє заведеня взірцеві, осьвітленє електричне, водопроводи. На сегорічний сезон вибудовано два доми з 60 комнатами.

Лїкарі заведеня: доцент д р Антін Ґабришевский зі Львова і д-р Юліян Станишевский з Кракова, а також 6 вільнопрактикуючих лїкарів.

В першім сезонї до 20 червня і в третім до 20 серпня мешкання значно дешевші. — Увільненє від такси на основі свідоцтв убожества уділяє ся лише в I. і III. сезонї.

Замовленя на мешкання, мінеральну воду, сїль, луг і мул приймає і всяких пояснень уділяє 394 7—8

Дирекция жерельно-купілевого заведеня в Івоничи.

В житю вже нїколи!

не лучить ся рідка нагода **лиш за зр. 3·75** дістати отсю знамениту збірку товарів.

20 штук зр. 3·75.

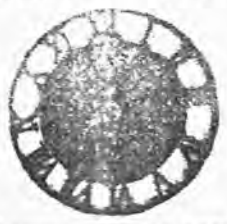

20 штук зр. 3·75.

I реформ. кишен. годинник анкер-ремонтоар, що добре ходить; 1 правдивий ґольдиновий панцирний ланцушок; 2 штуки перстенів з імітованого золота найновійшого фасону, з іміт. бриллянтом; 2 штуки спінок до манжетів Gold-double, ґільош. з механїзмом; 1 дуже гарна брошка, 3 штук спінок на груди (chemisetts); 1 пат. спінка до ковнїрця, 1 чудова шпилька до краватки, 1 футерал до годинника; 1 кишеневе зеркальце з етуї, 1 шпилька до блюзи, 1 олівець, що дає ся причепити з механ. приладом, 4 предмети, що викликують загальну радість. Всї ті 20 величавих предметів разом з год. анкер-ремонтоар коштують лише зр. 3·75.

Ті самі 20 предметів, але замість з реформ. годинником анкер з **I золотим годинником електро-ремонтоар**, що зовсім заступає правдиво золотий годинник (зовсім як на образку) з 3-лїтною ґарантиєю за добрий хід лише зр. 6·75.

Що не подобає ся, відміняєсь радо, тому ривико виключене. Дістати можна за попереднім надісланєм гроший або за післяплатою. 513 5—?

Louise Wachsman

Wien, VI. Haydngasse 17 G.

448 IV. 4—18

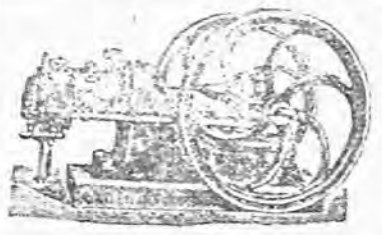

Мотори

бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані д. к. міністерством торговлї, з фабрики інжинїра

Е. ПЛЄВА, Відень, Герналь

жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини

Л. КВЕЛЛЄР

ул. Городецка ч. 45.

Контористи, цїнники і плянн даром. Кошти погону на годину і силу коня 1¼—2 соткн. 816 34—52

Рутинований інструктор глядає лекциї на селї. Адрес „Маркіян" Адмінїстрация „Дїла". 2—5

НЕВЕНТОВАНО

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 16—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

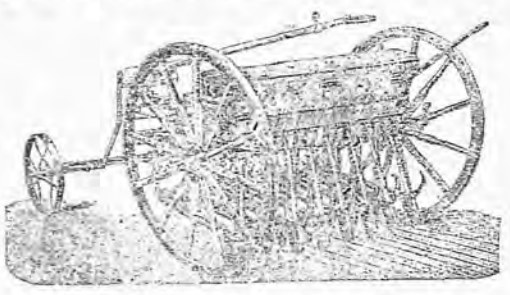

Найліпші господарскі машини

із ческо-моравскої фабрики

під фірмою

Ед. Кокора і Сп.

з ПРЕРОВА

поручаєм руским господарям яко найщирійші приятелї руского народа.

Найліпші сїчкарні з двійними сталицями, млинки для чищеня збіжа, молотільні, сильні керати, жнивні машини, сїзники і др. продаєм на рати або за готівку.

Порука за добрий матеріял. Цїни як найдешевші. Просимо писати під адресою: 586 2—5

ЕД. КОКОРА і Сп.

Львів, ул. Городецка ч. 49.

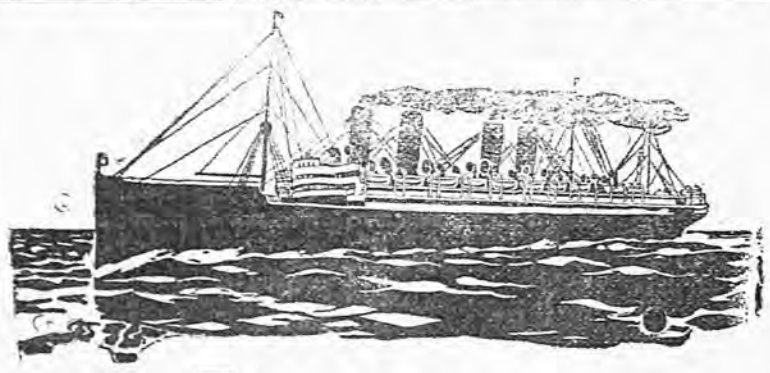

до Америки

Канади, Тексасу, Аргентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япану, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского священика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфнарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 15—50

Важна пересторога!

Перестерігаємо Вшов. публику в єї власнім інтересї, що дехто пробує фабрикувати ростинні товщі і пускати під рїжними іменами та марками в торговли.

Перестерігаємо перед такими фабрикатами, бо лише зладжений після нашого, у всїх державах опатентований

КУНЕРОЛЬ

є безперечно першою і найлїпшою **ростинною товщю,** котру авторитети признали за найчистійшу омасту до страв.

Заступає вповні масло, смалець, солонину і т. п.

Домагайте ся „КУНЕРОЛЮ" в кождій лїпшій торговли. До місцевостий, де „Кунероль" не доставляє ся, висилаємо почтою пробні пушки по менше-більше 5 клґ. brutto за ціну К 6·50 оплатно до кождої почтової стациї за післяплатою. Висилка зелїзницею для дальших продавців ½ і 1-кілевими пакетами в скринках почавши від 10 клґ. 653

Для гуртовних торговель окремі користні цїни. *Брошурки і лїкарскі свідоцтва безплатно.*

Найстарша і найбільша в цілій монархії фабрика ростинних товщів

ЕМАНУЇЛ КУНЕР і СИН

ц і к. надвірний доставець

Відень, XIV/2. — Засноване 1880.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 142. **Львів понеділок 27 червня (10 липня) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кміньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		за границю:	
на цілий рік	32 к.	—	44 „
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 50 „

Поодиноке число коштує у Львові 3 н., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і інші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Народні учителі і учит. семинарії в шк. р. 1904.

[*На підставі справоздання кр. ради шк.*]

Учителів і учительок в публичних народних школах було в 1904 р. всего 10.082, о 668 більше ніж попереднього року. Учителів іспитованих було 3871, з свідоцтвом зрілости 837, без жадної кваліфікації 113, — разом 4821, о 239 більше ніж попер. року. Учительок іспитованих було 3622, з свідоцтво зрілости 721, без кваліфікації (швайцарских бон) 918, — разом 5261, о 429 більше ніж тепер. року.

Мени іспитованими учительками було 1103 — мало що не трета часть, бо 30·45 проц. — таких, що вийшли з паньчошкових панночок і швайцарских бон. Вож відомо, що кр. рада шк. у своїй предилекції до тих панночок і в надзвичайній опіці, з якою їх від давна голубить, уладжує для них що року окремі курси для підготовленя до іспиту; а неможлива-ж річ, щоби панночка, відбувши такий курс, опісля могла не здати іспиту. Ог і в р. 1904 прибуло таких перед знов 155. І так що року росте армія для оборони кресуф! А зріст її забезпечений ще й тим, що рік в рік прибувають нові кандидатки. Оттак і в тім році принято свіжих бон лише 169, бо 155, як сказано, уступило ся з рубрики „без жадної кваліфікації", здавши іспит, а число бон без жадної кваліфікації все таки зросло о 14, — значить о 14+155 = 169!

Дивне диво! Кр. рада шк. сама у своїм справозданю признає, що навіть наука читання і писаня тупо поступає в сільских школах як з причини частого переповненя клас так і длятого, бо науку в тих школах уділяє тепер близько тисяч учительок без кваліфікації; а на иншім місци каже, що молодші учителї, а особливо учительки, що не учили ся в семинариях, не мають ані досьвіду ані потрібного фахового підготовленя до ведення доповняючої науки, так що ся наука не дає молодіжи знання, котре би їй опісля в житю могло придати ся. Отсе сама власть признає, що ті бони ні до чого не здатні, а таки принимає їх чим раз більше, бо вони — до чого вже во благоразумію не признає ся — потрібні до оборони кресуф, до виучування дітвори ро-

prawnego wyrażania się po polsku, хоч і в занедбанем всеї иншої науки.

Можна би думати, що при зростаючій фреквенції дітий і конечній потребі отворення нових шкіл і нових клас за мало є кваліфікованих кандидатів до учительского стану, так що шкільні власти мусять принимати з конечности також некваліфікованих, хоч би й швайцарских бон. Так можна би гадати навіть з деяких заміток справоздання. Каже ся там, що з початком шк. р. 1904 отворено 620 нових клас, серед року перейшло в стан спочинку 54 учителів і 62 учительок, а умерло 28 учителів і 16 учительок (разом убуло 160 учительских сил). Тимчасом з учительских семинарий виходить річно ледво 495—496 кандидатів і кандидаток. Правда, ще й з приватних учит. семинарий виходить якесь число кандидаток, а й екстерністів та екстерністок здає якесь число іспит зрілости. Але всего того за мало, щоби заспокоїти всї потреби; длятого в р. 1904 було 27 шкіл нечинних задля браку учителів.

Але на иншім місци довідуємо ся, що в р. шк. 1903 здало іспит зрілости 394 мужчин і 397 жінок, разом 791, а в 1904 р. 378 мужчин, а 447 жінок, разом 825. Ну, 791 або 825 то буде трохи більше від 495—496! Деж дівають ся осталі? Чи так богато кандидатів і кандидаток зрікає ся добродійства опіки наших шкільних властий? А коли так, то длячого? Варто би се знати і варто би, щоби кр. рада шк. над тим застановила ся!

У всякім разї належало би старати ся о нові учительскі семинарії, особливо у східній части краю, де так богато бракує учителів до руских шкіл. Не повинно би се бути трудно, скоро правительство рік в рік так сипле нашим панам середні школи. Отже довідуємо ся, що справді ведуть ся переговори о заложенне одної нової семинарії, але — розуміє ся — в західній Галичині. Буде вона достарчувати учителів і для східної, о скілько для неї забракне кандидаток на швайцарскі бони.

Загальне число учителів (4821) було в р. 1904 вже о 440 менше від числа учительок (5261). Всеж таки на сталих посадах переважають еще учителї; є їх 3256, а учительок 2192 (більше о 247 ніж попер. року.) На тимчасових посадах переважають учительки; було їх 3069 (о 182 більше ніж попер. року), а учителів 1565 (о 147 більше ніж попер. року). Взагалї приріст учительок, навіть іспитованих, оказує ся в остатних пяти роках два рази більший, ніж учителів.

Системізованих (етатових) посад учительских було в 1904 р. 7.598; але стало обсаджених було їх лише 5.448, а 1914 були обсаджені тимчасово, вкінци 236 було вовсім необсаджених. Длячого вони вовсім не були обсаджені, сего не довідуємо ся; треба вгадувати ся, що в тім числї містять ся посади в школах нечинних.

Всеж таки зазначити треба, що 1914 сталих посад було до обсадженя, а 615 іспитованих учителів і 1430 таких учительок сиділо на тимчасових посадах! Розуміємо, що не можна обсадити посади в сю мить, скоро вона опорожнить ся. Розписує ся конкурс, минає якийсь час провізорії, але число таких, свіжо опорожнених посад не бувае велике, той не потрібно до обсадженя аж років. Тимчасом рік в рік повтаряє ся те саме, що тисячи голодних учителів чи учительок ждуть як каня води стабілізації; посади є, але позамикані в бюрках інспекторів і кр. ради шк., а тимчасом бідні люди потерпають о свою долю.

Про стан науки не будемо говорити окремо; о тім, що нас найбільше мусить обходити, сказано вже досить. Що наука в школах виділових веде ся успішно; що учать там гарно і французского языка і гігієни і історії штуки і т. д., се надно (коби лиш так надно було в дійсности, як на папери!): але що в сільских школах не виучуєсь руска дитина ні читати ні писати, що на доповняючу мало хто ходить, а ті, що ходять, не мають з неї пожитку, се може подобати ся лише тим, хто рад би бачити руского хлопа на віки у тьмі кромішній, а верхом просьвіти бачать у него poprawne wyrażanie się po polsku.

Перейдемо до учительских семинарий.

Відповідно системі poprawnego wyrażania się po polsku уладжені, як відомо також наші учительскі семинарії. В р. 1904 було їх 14, а то 11 мужеских і 3 женьскі. Семинарії у Львові (обі), в Самборі, Сокалю, Станиславові, Тернополи, Заліщиках і в Перемишли (женьска) були ніби то утраквістичні. Справоздане каже, що викладано в них крім гр. кат. релігії і руского языка також математику і натуральну історию, а в мужеских ще й науку сільского господарства по руски. Се мусимо назвати свідомою ложию, яка не пристоїть такій институції, як кр. рада шк. Атже найвисша кр. власть шкільна не може не знати бодай того, що діє ся під її носом у Львові. А тут в женьскій семинарії на двох низших курсах нїкому нїколи навіть на гадку не впадало учити математику і натуральну історию по руски. На двох висших курсах на папери вибито стоїть ся наука в рускій мові; але в дійности також нїколи її по руски не викладано. Лише розпочав пок. проф. Вічай вести репетитория по руски; але переконавши ся, що й се неможливе через цілковите незнанє руской мови у ученниць, дав собі з тим спокій. Як виглядає руска наука в семинарії в Самборі, о тім писано вже досить в нашім дневнику.

Впрочім утраквістична наука не має нїякого змислу і до цїли не може вести, коли би сею цїлию було: підготовити кандидатів, щоби в обох мовах могли удїляти шкільну науку. Поляк, а особливо Полька за чотири роки утраквістичної науки по руски не научить ся, коли припадково не знає руской мови змалку. Русин чи Русинка лише покалїчить собі утраквістичною наукою свою рідну мову. Длятого за кождим разом, коли вирине питанє утраквістичної науки для середних шкіл, всї компетентні круги, навіть польскі, рішучо виступають против так дикого помислу. Лише в семинарії учительскій має се бути помисл благодатний!

Але ні! І там видно так само дивлять ся на утраквізм та уважають его за недорічний. А що в додатку теперішній системі шкільній се навіть на руку, щоби учителї не уміли учити по руски, бо досить руській дитинї научити ся poprawnie wyrażać się po polsku, то й утраквізм в учительскій семинарії сходить на... ні, він від самого першого першу відразу був лише шопкою.

А всеж таки і ся шопка видає ся польским шовіністам остільки небезпечною, що Русини могли би заповнити учительскі семинарії, а знаючи змалку добре свою рідну мову, могли би опісля не йти на руку полонізаційній системі шкільній. Длятого бачимо, що для Русинів вступ до учит. семи-

---

Василь Проців.

НА ЧОРНОГОРІ.

(Спомин з прогульки).

Зеленою подільскою рівниною мчить наче змій потяг. З вікон одного воза виглядають гарні веселі личка. Блестячі очи звернені в сторону сходячого сонця, котре на хвильку поникає ся і знов ховає ся за білу хмарку, начеб визирало молодих соколів, що перед хвилею покинули Льва город. Се ученики академічної гімназії вибрались зі своїми учителями в далеку дорогу — оглядати найкрасшу і найвеличнїшу часть рідних гір: Чорногору.

Які то надії живить кождий в сю хвилю в своїй душі! Дотепер чули і начитали ся чимало про сі сторони, але они видавались так далекими, геть геть аж на самім краю овиду, де небо опирає ся о Бескид. Тепер мають они оглянути сі всї дива власними очима, щоби відтак в житю сьвідчити про їх красу-велич.

Кождий приглядає ся з цїкавостию партії Чорногори.

Вже виїхали ми на долину Дністра. На півночи полишаємо рівнину подільску, де филюючe море збіжа мінює ся з пасовиськами і лїсами, а зближаємо ся до карпатского підгіря, що розкинулось на правім березі Дністра.

Нараз наче на знак залунали радісні голоси: Замок Галицкий! В мить, очи наші звернули ся в одну сторону і спочили на червоних мурах, що гордо і непохитно стоять над самим Дністром на горі і суть сьвідками колишної сили руских князїв, що держали ключ до західних земель і звідси обсервували руки неприятеля.

Се перша дорога памятка історична уміщена на самім краю карпатского підгіря, на вид котрої молоді серця ударили сильнїйше а думки поминули в героїчну добу.

Потяг майнув тимчасом через Дністер і виїхав на станиславівску рівнину. Ся рівнина, вимита водами Бистриці, відмежовує карпатске підгіре від подільского Покутя, що тягне ся на північний схід до Дністра. Поза сею рівниною на полудне виразно здвигають ся до неба гори.

Звідси можна докладно виріжнити подальші верхи як Хомяк і Говерлю.

З кітловини станиславівської потяг мчав прямо на полудне, щораз то вище, аж на водний діл коло стациї Лойова. Ту покинув стоковище Бистриці а спустив ся наче стріла в долину Прута.

Тепер почались гарні краєвиди. В долині Прута розкинулось гуцульске село а наколо здіймають ся гори овиті зеленими лїсами. Долина Прута звужає ся, дорога веде попід саме гірске збоче, але невдовзї виїздимо знов на ширшу долину.

Тут лежить Яремче.

Здержавшись на хвилю, по короткім відпочинку пустили ся ми в дальшу дорогу пішки. Ученики покупили собі топірці. Весело гуторячи і сьпіваючи зближили ся ми до моста на Прутї, одинокої будівлї в сім роді. Весь міст побудований з каміня в виді лука, котрий в висоті виносить 28 м., в розпятю 65 м. Під сим мостом перший ударяє кождого шум і велика сила води. Прут в розпятим над ним мостом а в дальшій перспективі стрімка гора покрита смерековим лїсом і понад головою голубе небо — се все представляє образ, котрий прикував до себе очи кождого з нас. Коли хто кликне голосно, то чути гомін, який висилає міст до своїх найближших сусідів-гір.

Але-ж по дальше на полудне чути великий шум. Ходім тамтуди! Одні стежкою, другі по камінях. Наближаємо ся до сего місця. Що-ж се? Ого Прут, звертаючись зі сходу на північ, перевалює свої води в великим завзятем через скалу на 10 м. високу в долину, де русло, розширене в виді озера, окруженого великими скалами. Сядьмо на них.

Кождий звертає своє око в сю сторону, де Прут пінить ся і шумить, де зібрав всю свою енергію на те, аби показати, що не слїд робити ему перешкоди, наколи вже перебув так довгу дорогу. Цїлими віками пилує скалу, поглубляє своє русло і котить бурливі хвилї, все наперед, наперед, що окружившись поникше положенє, розширене русло і завернувши еще раз в се місце, яке перед хвилею опустили, женуть в долину...

Сей образ робить на чоловіка сильне вражінє. Тут счипило ся до завзятої рішучої борби дві сили. Котра-ж виходить побідоносно? Ся, що пре наперед.

Пригадаймо собі тепер Днїпрові пороги — відозвав ся голос.

В миг ока стануло перед нами буйне козацтво, як сьміло і зручно жене на чайках поміж скали і пороги старого Славутиці. Кождий мусить відчути подив для сих вдалих наших братів.

Але час минає, треба оглянути еще памятки Добуша. По дорозі, горі Прутом, стрічаємо по правій сторонї „Скалу Добуша" з хрестом на верху — по лївій високу гору, котрої східне збоче закидане скалами. На горі находять ся „комори Добуша", скали о великих розмірах.

Під вечер вернули ми сьпіваючи до потягу, піднесені і скріплені на дусї.

В дальшій дорозі поїздом бачили ми два малі тунелі, водопад Капливець і дуже гарний схід місяця.

З поза першої гори висунув ся круг его червоний як огонь. Через середину пересувалась темна хмарка а довкруги ясне поле.

Перед стациєю Ворохта докладно видно по правій сторонї залізниці глубокий яр зван „татарский", котрий віддїлює Чорногору від Горґалів і котрим веде битий гостинець і залізниця на угорский бік.

В Ворохті в двірку чорногорським був наш нічліг.

На другий день в самі Зелені сьвята розпочали ми подорож до Говерли. Нам товаришили Гуцули зі своїми кіньми. Дорога наша вела попад правий берег Прута, до котрого від часу до часу ми сходили, щоби приглянутись, як по скалах розбиває ся в шумом вода.

Долина Прута замкнена гірскими пасмами, покритими лїсами смерековими.

Під вечер станули ми в схоронищу під Говерлею. Відпочавши короткий час, вийшли на гору, на котрій увидїли стадо овець. З сеї гори оглянули ми околичні гори а передовсїм саму Говерлю, на котру доперва завтра завитаємо. Вечірна пора і рїзнородний величавий гірский краєвид вплинули на цїле товариство. І залунала по верхах гірских чиста, з повної любови груди, голосна пісня.

Нічліг наш був в схоронищу. Раненько в другий день Зелених сьвят вибрали ся ми в дорогу. Перед нами Говерля а на ній видно слїди давного леднїка. Ого на збочу Говерлї два великі кітли, один вище другий инше, переділені поперечним порогом, утвореним з морелевих скал. Через сей поріг продирає ся з горішного кітла Прут розливаючи свою воду. На порозї лежать велика маса снїгу, від котрого вже холодом. Від споду снїг стопленний, може чоловік станути в отворі і сею то брамою пливе вода. Перейшовши з трудом сей поріг по снїгу взійшли

Поручаю знану
Пільзненьску Реставрацию давнїйше **Т. Найсарек** *РИНОК ч. 17.*
598 3—5
вівсім відновлену: добірна кухня, під власним зарядом; обіди в абонаменті о 20% дешевше, знане з доброти пиво ПІЛЬЗНЕНЬСКЕ.
Прошу о численні відвідини. **ЯКІВ БЕХТЛЬОФФ.**

нарий чим-раз більше утруднює ся. Знаємож, як безпардонно і цинічно палено Русинів при вступних іспитах до учит. семінарії в Тернополи, у Львові, в Станиславові. Знаємо, що в женьскій семінарії у Львові виробила ся вже давно засада, щоби Русинок не приймати на перший рік більше як десять. Знаємо в мин. р. шк. 1904/5 зголосило ся до вступного іспиту 10 дівчат, що скінчили руску прив. виділову школу у Львові (7 скінчило з відзначеном), де польского язика учать дуже совісно і точно, а таки спалено їх при іспиті вибито задля незнання польского язика, і ниже з ласки чи якоїсь протекції принято д в і! Всіх же Русинок, разом уже з тими двома, принято аж 9! З одною репетенткою вчинило ся їх раптом аж 10!

Оттак і в р. шк. 1904. було у всіх учит. семінариях мужеских 1943 учеників лат. обр. і 838 (28·9) прц.) руского обр., а 616 учениць лат. обр. 108 руского (14·4 прц.). Кілько їх там потому кінчить, сего вже з урядового справозданя не довідаємо ся ніколи.

Гадь бере думати, не то писати о тім! Дятого на сім кінчимо наші замітки до урядового справозданя про народні школи і учит. семінарії. На другий раз зберемо до купи висліди з сих замітох.

Нарід одобрив!

З Чернівець пишуть нам:

День 7-ого с. м. буде на все памятний в політичнім житю буковиньскої Руси. Того дня відбув ся величавий метінґ, всенародне віче буковиньско-руской землї, а віче се вийшло так імпозантно, як сего годї було навіть надіятн ся. Без пересади можна сказати, що Чернівці такого віча ще не бачили, так що не дивота, що на него звернула увагу уся буковиньска преса. Русини показали, що вони не дадуть ся вымайоризувати, що руські посли се не одиниці, над якимн можна перейти до дневного порядку, але що се увесь нарід, котрий розуміє своє положене і своїх прав, рамя об рамя, плече об плече буде боронити до загину.

Віче відбувало ся в городі Ґрудера. Ледво що вближила ся заповіджена годинa, а вже безчисленна маса народа, і із найдальших закутин краю, залягла місце збору дожидаючи отворена. Поверх п я т ь т и с я ч г о л о с о в ставуло на поклик руских послів, а були там і селяни і інтеліґенция — так Русини урядники як і академічна молодіж а передовсім наше все патріотичне народне учительство.

Віче відкрив проф. д-р Смаль-Стоцкий, а відтак заступило уконституоване віча. На предсідателя вибрано радника д-ра Филиповича, на его заступників радн. суду п. Ясеницкого і д-ра К. Клима, а на секретарів покликано д-ра Льва Когута і студента фі льозофії Павталеймона Клима.

Перший реферат про п о л і т и ч н е положене Русинів на Буковині виголосив д-р Смаль-Стоцкий. Бесідник зачав від того, що сконстатувавши льояльність і заслуги Русинів для Австрії і династиї перейшов відтав до обговорена властивої теми, а іменно до політики „Вільнодумного Союза“. Програма сего союза була жива, поступова і демократична і ей принято ціле населене краю в очивидним одушевленем. Заслугою Союза було, що він опер ся на народній масі, а виборн, які переведено в червни мин. року, були перші свобідні виборн, які переведено взагалі на Буковині. Дальша заслуга Союза — се звісні проекти законів, які ухвалено в сеймі, а власне реґуляция учительскої платиї, реформа виборча і другі. Та на жаль — говорив бесідник дальше — волоскі демократи, що належали до Союза, зрадили мужицку справу і получили ся з боярами, а Русини лишили ся тільо самі; ще лиш двох Німців не виступило із „Вільнодумного Союза“ і трох Жидів не опускає руских послів у боротьбі за „права сердака“. Як рускі посли і їх союзники не мали ніколи особистих цїлий перед очима, так знов ті, що вредили мужицку справу, полювали тілько під національною покривкою на власний зиск. Рускі посли соромлять ся, що з такими людьми так довго могли іти рука в руку; та всї знають, що вони не робили сего задля якоїсь приватної справи, а робили тому, що думали, що та спілка вийде на добро руского народу. Тепер же, коли та спілка розійшла ся, руский нарід може тілько тїшити ся, що рускі посли мають свобідну руку. Переходячи відтак до дїяльности руских послів, д-р Стоцкий обговорив справу краєвого банку, вияснив нові закони, які сойм в осени ухвалив, а які ждуть ще на санкцию, згадав про кіцманьску ґімназию, про староство у Заставні, про окружний суд у Вижницї, про рентові осели, і про инші. Бесідник закінчив тим, що Русини не ведуть проти нікого аґресивної політики, але мусять змагати до того, щоб на рускій земли признано їм їх національні права. Тепер Русини ідуть в поступовими Жидами і Німцями, а сї ніколи не пожалують, що ідуть в Русинами солїдарно в боротьбі проти боярскої кліки і шляхотских привілеґій.

По сій промові, яка тревала поверх дві години, принав збір одноголосно між иншими слїдуючі резолюциї, поставлені проф. Климом:

Збір висказує п о в н е д о в і р е і подяку руским послам буковиньского сойму а так само рускому парляментарному клюбови у Відни.

Збір похваляє, що рускі соймові посли остали ся в „Вільнодумнім Союзі“ та висказує бажане і надію, що союз руских послів з послами Німцями і Жидами, що остали в союзі, перемінить ся в тривкий і постійний.

Збір висказує свою симпатию румуньскому народови, в огляду на спільне вікове пожите і одну віру — але жалує, що его демократичні поступові посли задля особистих і материяльних користий повинули кооперацию і получили ся в тими, що гнетуть цїлу Буковину а з тим і румуньске населене.

Збір висказує в окрема обурене пос. Авр. Ончюлови і д-р Лупу, що вкрали ся в довіре Русинів і поступили підступно і негідно.

Збір висказує свою симпатию д-рови Штравхерови і его товаришам поступовим Жидам а остерігає бук. Німців, щоб не дали ся ужити до контракциї проти автохтонного руского населеня, котре і так в невдоволене прерогативами німеччини на Буковині.

Вкінци збір похваляє закони, ухвалені в соймі завдяки „Вільнодумному Союзови“ а домагає ся 1) креованя руской середної школи в Вижници і 2) введеня руской мови принайменше на разї в зовнїшнім урядованю у всїх урядах і судах.

Другий реферат про положене Русинів на поли ц е р к о в н і м виголосив пос. Пігуляк. Він зазначив, що Русини суть всюди упосліджені і о кожду, навіть найменшу дрібницю мусять завзято бороти ся — але найгірше покривджене бук. Русинів безперечно на церковнім поли. Почавши від злої памяти митрополита Морарія руска церков на Буковині віддана беззглядній румунїзациї. Православних Русинів є поверх 280.000, а Румунів лише 220.000, але між духовенством є найбільше 20 одиниць, що причисляють ся до Русинів, а все проче Румуни або зрумунщені Русини, ще гірше від Румунів з роду. Так само і цїлий консистор — румуньский. Митр. Чуперкович хотїв дещо помочи Русинам, але не дозволила кліка Бояи — Каліїеску. Тай на теперішного митрополита Репту, Русина з роду (з Руской Баніли) покладали надії Русини, але показало ся, що він такій-же румунїзатор як і колишний Морарію Андрієвич. Цїлих 14 літ мусїли Русини бороти ся о таку дрібницю як малий катехізм по руски для школярів, а тепер дійшло до того, що навіть в катедральній церкві відправляє ся і проповідає ся по румуньски а Каліїеска зроблено ґенеральним вікарием. На цїлу консисторию Русини мають всього трох радників, та і о сих мусїли бороти ся цїлих кільканайцять літ. Навіть в Росиї не може бути гірше — кінчив бесідник свої виводи, а его, з жарем виголошену промову, приняли зібрані демонстраційними оплесками.

Вкінци принято слїдуючі резолюциї:

Збори констатують, що положене Русинів на церковнім поли в послїднім часї погіршило ся, та висказують митрополитови Репті своє невдоволене і недовіре.

Збори рішають, що пос. Пігуляк, Левицкий і Н. Василько мають зладити мемориял про відносини на церковнім поли на Буковині і вручити его особисто яко депутация руского православного населеня цїсареви.

Збори домагають ся поділу диецезиї на румуньску і руску — а поки-що яко етап до здійсненя сеї цїли поділу консисториї на дві секциї, руску і румуньску, і заведеня паралельних руских катедр на теольоґічнім факультеті в Чернівцях.

На тім головний порядок зборів скінчив ся, та забрав ще слово пос. Ник. Василько, щоби поставити слїдуюче внесене:

„Понеже о опорожнений мандат до парляменту по новім директорі банку, Лупу, в округа сїльскої курії Чернівці-Серет-Сторожинець має старати ся его шурин, звісний Аврел Ончюл, проте Русини рішають поставити при сих виборах свого кандидата, посла до сойму Артура Малека, і взивають всїх Русинів дотичних повітів, щоб віддали свій голос солїдарно на сего кандидата.“ Не треба й зазначувати, що зібрані приняли се внесене з одушевленем і кандидатуру п. Малека поставив збір одноголосно через акламацию.

По зборі, на котрім говорило ще кількох бесідників, візвав пос. Пігуляк зібраних, щоб в рядах, але суповійно, удали ся перед ґубернію, а відтак перед палату митрополита. Був се імпозантний вид, коли тисячі народа двигнули ся тепер походом через місто, заповняючи собою цїлі улиці. В ґубернії віддано що йно ухвалені церковні резолюциї радникови двора Фоґетеня до предложеня їх вище, а відтак через улицю Паньску, Ринок і др. двигнув ся похід перед митрополичу палату. Та тут наткнули ся товпи руских вірних на чудовищну несподіванку: митрополит перед своїми вірними заставив ся к о р д о н о м п о л і ц и ї, а коли пос. Пігуляк перед брамою палати зажадав перепущеня народу на подвіре, виступив комісар і заявив, що входити не вільно. Тодї відбув ся ще оден метінґ — під голим небом. На горбку перед резиденцию станув пос. Пігуляк і в пламенних словах зложив протест проти сего поведеня митрополита. Нарід вислухав сеї промови з видимым одушевленем, а йдучи за зазивом послів, по кількох грімких окликах „Ганьба“, які лунала широко і далеко, розійшов ся домів.

Так скінчило ся всенародне віче буковиньскої Руси і воно певно не повинно остати ся без політичних наслїдків. Рускі посли показали, що за ними стоїть нарід і що є на нім оперти ся, коли прийде до боротьби. Тілько на одну річ варто ще звернути увагу — віче маркувало дуже сильно традиційну льояльність і вірність Русинів, зазначуючи заслуги руского елементу для династиї і австрийскої держави. Пригадує ся тут така сама стара пісонька на всяких давних руских вічах в Галичині і дай Боже, щоб сї зазиви не увінчали ся тамими успіхами на Буковині, які вони принесли для Русинів в Галичині...

Вічевик.

Народна дїяльність в Стрийщинї.

(Народний рух в Стрийщинї. — „Сокіл“, его дїяльність і вечер ґімнастично вокальний. — Нова акция „Стрийскої філіі Просьвіти“.)

Про рух народний в Стрийщинї мало пише ся в часописях, тим неменше однак рух сей есть у нас, веде ся систематично і тревало а заслугує на те, щоб хоч від часу до часу познакомити з ним шершій загал. Коли би кореспонденциї про сей рух були писані в спосіб практикованай деякими кореспондентами, котрі про отворене одної читальнї подають цїлі коломни, то справдї, справоздане з руху народного в Стрийщинї могло би заповнити цїлі числа часописий. Ми не хочемо йти сею дорогою, а подамо вісти а нашого повіту лише в головних нарисах, підносячи се, що важнїйше.

З стрийских товариств і орґанізаций найрухливійші суть: Філіа Просьвіти і Сокіл. Філіа Просьвіти представила свою дїяльність в минувшім роцї окремим звітом, — вробить се очивидно і в сім роцї, а звіт еї буде не менше цїкавий як минувшорічний, бо теперішний виділ розвиває постійно живу дїяльність в напрямі просьвітнім і економічнім.

Стрийскнй Сокіл розвинув в роцї минувшім дїяльність надзвичайно живу і енерґічну. Виділ Сокола, маючи на чолї неструдимого і повного енерґиї провідника, взяв ся до роботи з цїлим жаром і допровадив в коротким часї до дуже гарних результатів. З результатами тими виступив виділ на річних загальних зборах, які відбулись дня 22. червня с. р. в Стрию.

Зі звіту уступаючого виділу подаємо важнїйші дати:

Виділ трудив ся в двох головно напрямах — яко товариство ґімнастичне і пожарове. Перший напрям дїяльности звернений був головно на місто Стрий і на інтеліґенцию місцеву, другий на села стрийского повіту.

В першім напрямі довело товариство до гарних результатів, бо удержувало власний льокаль на вправи, котрі відбувало правильно два рази в тиждень і неспрaвляно потрібні прилади ґімнастичні, а попис ґімнастичний на концерті устроєнім по загальних зборах дня 22 червня с. р. дав доказ великого поступу і щирої працї членів товариства на тім поли.

Далеко красші однак результати проявив Сокіл на поли орґанізациї сторожий пожарних в селах Стрийщини. Виділ зрозумів велику вагу совільскої ідеї і посьвятив всї свої сили, щоб еї найшвидше рознести в повіт і в села. В тім взглядї увійшов Сокіл в живий контакт з філіею Просьвіти і оба ті товариства устроїли свою роботу так, що делеґати одного і другого товариства їздять безперервно що неділї і сьвята разом по селах — делеґати Просьвіти устроюють виклади і люструють читальнї а делеґати Сокола завідають сторожі пожарні і відбувають вправи пожарні і ґімнастичні. Тая акция о здвоєній силї приносить очевидні користи — селянство горнесь до обох товариств і з кождим днем підносять ся так під взглядом моральним як і під взглядом національної сьвідомости.

Такою дорогою заложив Сокіл в тагу послїдного півроку д е в я т ь н а й ц я т ь філій пожарних, а іменно в слїдуючих селах: Комарів, Братківці, Добрянн, Дуліби, Дїдушиці великі, Завадів, Тейсарів, Кавчий-Кут, Грабовець, Підгороддї, Скневідско вижне, Ходовичі, Стриганці, Дашава, Голобутів, Фалиш, Уголна, Угерско і Жулин. Число Соколів в тих селах перейшло вже цифру 1.500

Всї ті філіі люструють члени виділу безнастанно так, що деякі вже по кілька разів були люстровані і стоять з ними в постійним контакті.

В днях 6—10 червня с. р. відбув ся заходом виділу Сокола курс пожарний в Стрию, в якім взяло участь 40 учасників, котрі всї зложили іспит з пожарництва з добрим успіхом, одержали сьвідоцтва і будуть тепер учителями і піонірами сокільства в своїх громадах.

До нового виділу вибрані друг.: Ярослав Кисілевский яко голова, Йосиф Левицкий, Володимир Федусевич, Тимотей Труш, Михайло Тюн і Грабовский яко виділові а Р. Теодорович і Л. Савицкий яко заступники.

Новий виділ обняв вже урядованє і заходить ся тепер около скликаня злету всїх дружин пожарних з цїлого повіту до Стрия.

Вечером дня 22 червня с. р. відбув ся в сали Народного Дому ґімнастично-вокальний вечер Сокола.

Місцеві други виступили перший раз перед численно зібраною публикою з принудним пописом і вивязались знаменито зі своєї задачі. Всї точки попису, а іменно вправи на барах, вправи лїсками і вежі на барах випали жваво, складно і пластично і були ентузиястично витані публикою. Особливо вежі на барах виказали велику вправу другів в тяжших навіть продукциях і були горячо оплескувані публикою.

В части концертовій заслугує передовсім на піднесене виступ п-ни Ольги Вахнянинівної зі Львова, котра відспівала Лисенка „На що менї чорні брови“ і Вахнянина арію в опери „Купало“. Молоденька сьпівачка — се стрийска дитина і тим самим вже еї виступ був для всїх вельми симпатичний. Та незалежно від сего заподіяла она слухачів своїм миловзвучним голосом, котрий в недовгім часї, як чули ми еї в Стрию, набрав сили і певности. Се великий материял, котрий при дальшій працї віщує дуже гарну будучність.

Хор Бояна стрийского відспівав „марш весільний“ з опери Вагнера Льоґенґрін і „Ідиллю“ Людкевича, а часть декламацийну заступила п-на М. Ніжанковска, виголосивши з теплом і зрозумінем „Каменярі“ Франка.

Вечер розпочала прегарна з жаром проголошена промова бувшого голови Сокола п. інжинїра В. Дутки.

Діяльність Сокола внесла в наш повіт дуже богато житя і треба лиш, щоб она не уставала, а що раз більше кріпшала.

Піднести належить, що так в Соколї як і в філіі Просьвіти бере живу і дїяльну участь в роботї орґанізацийній академічна молодіж, що перебуває в Стрию, котра зрозуміла, що теперішний час вимагає від молодіжи не фразеольоґії, а реального труду.

Така молодіж се найкрасша наша надія і дай Боже, щоб такої молодіжи було ві всїх повітах, ві всїх містах наших як найбільше!

Філіа Просьвіти — як сказано — продовжає витревало свою минувшорічну дїяльність так на поли просьвітнім як і економічнім.

По при люстрациї читалень і виклади по селах устроїв виділ філіі в великім постї чотири вечерниці в сали „Народного Дому“ получені з викладами, продукциями музикальними, деклямациями, виставами театральними і продукциями скіоптікону, який набув виділ у Відни. Вечерниці тії, з котрих одні посьвячені були памяти Шевченка, згромаджували за кождим разом около тисячку

ми в горішну кітловину, замкнену з трех сторін убочем гір а отверту лиш на північ. По кітловині журчать жерелинні поточки Прута. Всї збігають ся до середини і лучать ся тут. В сім місци похід наш задержав ся. Треба вслухати ся в тишину, яка в сім місци панує, напити ся води зі самогож жерела і зібрати сили до найтруднїйшої части подорожи — на саму Говерлю.

Від жерела Прута відносить ся стрімко верх Говерлї. Понизше подибували ми жереп, тут вже сего нема. Сама трава, на котрій випасають ся стада овець. Се полонина.

Як гарний вид представляла в сій хвили Говерля! Молодї віршата розсіялись по еї збочу і шукуть ся все в гору та в гору. Око все зверзає ся ід вершкови, але его не видно. Доперва по довшім труді і цїковитім вичерпаню сил можна станути у висоті 2058 м. Майже година минула поки на верьку стануло цїле товариство.

Всї зібрали ся в одну громаду. Ми чули себе так щасливими! Куди око глине, всюди гори тай гори. Велитні гірскі поровкидані по зеленім морю. Цїлий овид на береві своїм увінчаний верхами, а в горі півкулею розлягло ся голубе небо. Ось тут сей рай, о котрім мріють люди! Тут чиста непорочна природа розвинула свою красу, і голубить наче мати дитину кождого, хто з простим серцем витає у неї.

Головний хребет Чорногори найжений верхами: Данцир, Туркул, Шпиці, Томнатик, Мурачел, Піп Іван, а найвисший то наша Говерля.

Ми звернули очі в сторону Галичини; видно гори: Кукул, Костричу, Лісновий, Ворохтеньский, Явірник, Синяк, Добушанку і Сивулю. Відтак поглянули ми на угорский бік: тут розложились подібні хребти а подальше пасмо Родняньске, що заминає вид в Чорногорию повздовжну кітловину Мармароску, заселену Русинами. Се все наші рідні гори!

Ми мовчали, бо слухала таємної мови сих велитнїв гірских.

Кільсо то вікіз перейшло понад ними, а они стоять непохитно все на однім місци, становлячи кріпость України.

Недавні часи, як по тих верхах буяли бутні леґіні з своїм ватажком Добушем та сїяли на пострах гнобителїв своїх братів. Як перед віками так і тепер ватав щиро сї верхи кожде русве серце.

Нині серед лютого времени кождому, що в них явить ся, вливають вони в душу сьватого огню і сили і виправляють з тим до житевої борби.

Як тут гарно, як ту чудово! Таку молитву просту голосять наші уста Сльози радости тиснуть ся до очий. Тілько любов плине до сих гір з нашої зворушеної груди. О гори, гори, поклін вам і поздоровленє від города Льва!

І поплила тиха розмова між нами а природою. В тій розмові ми черпали силу...

Коли з жалем і тугою в серци прийшлось опускати се місце, ми вслухувались мимохіть, що скажуть нам на прощане сї сторожі нашої бувальщини. І здавалось нам, що чули отсї слова: „Бодрітесь, бо лиш до сильних волею належить будуччина. Спішіть сьміло на зустріч сонцю золотому України.“

На другий день забрав нас потяг в Ворохтї і повіз домів. По дорові стелились звуки пісні і з піснию на устах ми станули у Львові, хоч ще й дотепер видніють нам в душі велитні Карпат, наші чудові гори.

осіб з міста і поблизких сел, так, що в великій салі панував великий стиск, а для многих вовсім не ставало місця. Між викладами тими особливо цікавий був дуже основно опрацюваний виклад адв. д-ра Чайковського із Сколього про „російско-японську війну“ получений з демонстраціями на картах і на моделю военного корабля спорядженім незвичайно вручно п. Володимиром Федусевичем.

На полі економічної роботи розвиває філія передовсім промисл молочарский. Досить в руху пять молочарень: в Угерску, Завадові, Голобутові, Лисятичах і Тейсарові. Дві перші ведуть ся вже на високу скалю, молочарня в Угерску перерабляє вже денно около 600 літрів молока, масло наших молочарень йде вже до Праги, куди висилаєсь до 1.000 кільо тижднево.

В школі ткацкій в Ланцутї удержує філія 14 учеників, в бурсі селяньскій в Стрию 24 учеників; тепер висилає ще чотирох учеників до школи промислу деревляного в Камінці струмиловій.

Та на тім полю не кінчить ся робота економічна філії, а поступила она на тім полі знов о один крок дальше Маючи на оцї пекучу потребу заведеня по селах наших огнетревалого покриваня дахів селяньских, видїл філії застановляв ся довший час над сею справою, бажаючи ввести в житє продукцию дахівок можливо найпрактичнїйшу і найдешевшу. По довгих розслїдах прийшов до пересьвідченя, що такою буде продукция дахівок цементових машинами і системою фірми д-ра Гаспарі et Comp. в Маркранштед коло Липска. Видїл вислав своїх делеґатів до тих місць в Галичинї, де тая система є вже в практицї і пересьвідчив ся о ей практичности і тревалости тим більше, що пісок в рїцї Стрий надаєсь після ореченя фірми знаменито на сю цїль. Пересьвідчившись о тім, винайшов видїл відповідний льокаль в Стрию на фабрику і вислав до Маркранштед чоловіка зі свого рамени, котрий, научившись продукциї дахівок, сейчас розпічне на рахунок фінїї роботи ей в Стрию; — рівночасно замовив видїл в Маркранштед одну машину в відповідним числом желїзних форм.

По обчисленям фірми — як і істнуючих вже в Галичинї продуцентів — після сеї системи можна буде покрити сею дахівкою пересїчну селяньску хату коштом 140—150 К, значить о много дешевше, як соломою. О дальшім розвитку акциї філії в тім напрямі і о успіхах ей не занедбаємо повідомити через „Дїло“ ширший загал.

Очевидець.

З ради державної.

Суботнїйшне засїданє ради державної було мабуть і послїдним. Бодай президент Феттер, замикаючи его, висловив таку надію та пожелав послам приємних ферий.

На сім засїданю залагоджено в другім і третім читаню внесенє о переступленю кредитів на альпейскі желїзницї та на наглячі внесеня п. Штайна (всенїмця) і п. Гроса (лїберал), щоби правительство скликало невідмінно парлямент, коли лише наступить яка децидуюча зміна на Угорщинї.

В дискусиї над кредитами на альпейскі желїзницї промавляв також посол Брайтер, виступаючи остро против секцийного шефа Вурмба, завдяки якому (у спілцї з послом Нементовским) держава втратила 67.000 корон при роздавництві будови желїзниці в Тернополя до Збаража. Мимо того, що фірма Удерский і С—ка предложила сферту, на основі якої з'обовязувала ся збудувати шлях за низшу суму, принято о 67.000 корон вищу сферту п. Нементовского, в той спосіб, що секцийний шеф Вурмб сповукав Удерского, щоби свою низшу сферту за 18.000 корон відступного взяв назад.

Зновже в дискусиї над наглими внесеними п. Штайна і п. Гроса замітні були лише два моменти, а іменно вислів п. Штайна, що „цїлию австр. Німців есть прилученє німецких країв Австриї до Німеччини“ та заява през. Гавча, який з'обовязав ся скликати парлямент в разї, коли би сего лише вимагала ситуация на Угорщинї. Оба наглі внесеня ухвалено.

По залагодженю дрібнїйших справ, през. Феттер замкнув засіданє з поданою на вступі увагою.

На вчерашнім засіданю комісиї будженовой принято правительственний законопроект в справі утворення італїйского правничого видїлу в Ровередо. В дискусиї забрав слово і посол Романчук, жадаючи відчиненя руского правничого видїлу у Львові.

Ухвала ради державної о перманентности комісиї промислової одержала цїсарску санкцию.

З Росиї.

„Патьомкін“ піддав ся.

Небувала революцийна одисея „Патьомкіна“, що цїлий тиждень приковувала увагу всеї Европи, скінчила ся. Патьомкін враз з торпедовцем, що ему товаришив, піддали ся румуньским властям, в порті Констанца. Ще в четвер Патьомкін стояв перед крымским портом Теодозию, але в огляду на небезпеку, яка ему грозила в разї появи росийскої фльоти, мусів в пятницю плисти дальше. В ночи з суботи на неділю причалив Патьомкін до румуньского порту і на зазив тамошних властий, аби опустив порт або здав ся — вибрав те друге. Обсада Патьомкіна висїла на беріг, а панцирник і торпедовець обняли румуньскі портові власти і вивісили на них румуньскі фляги. Обсадї запоручено, що як дезертирів не видасть ся їх Росиї, і розісланo їх до рїжних місць Румунії, звідки можуть їхати, куда схотять. Корабельну касу віддано румуньским властям в ненарушенім станї.

Населенє румуньске приняло здавшу ся обсаду дуже симпатично, а румуньске правительство веліло всїм префектурам робити здавшим ся морякам всякі облегченя паспортові при виїздї за границю.

Причиною здачі Патьомкіна була недостача поживи, води і лїків. Здавші ся моряки кажуть, що в Теодозиї не одержали харчів, хоч могли їх вимусити силою. Не хотїли однак бомбардувати міста, жалїючи мешканців, які раді були доставити обсадї, чого вона жадала, однак не могли сего зробити через репресиї військової управи. Купці теодозийскі доставили чимало харчів, вугля і т. д. до порту, однак коли обсада Патьомкіна хотїла лодями перевести се на корабель і вближала ся до берегу, козаки і пїхота стали стрілляти і кількох моряків убили а кількох ранили. Не хотячи мстити ся за се на мешканцях міста, Патьомкін відплив. Ситуация его однак ставала прикрою. Ранені моряки терпіли від браку лїків і свїжої води, а харчів і вугля не ставало! Вправдї 120 моряків під проводом Макуленка обставало за тим, щоби далї держати ся, більшість однак була за закінченєм справи. Наслїдком того Патьомкін явив ся на румуньских водах і здав ся. Між обсадою Патьомкіна було трех офіцирів. В касї Патьомкіна найдено 800.000 корон. Приватне майно моряків і офіцирів виносило 22.000 рублїв.

Про здачу Патьомкіна повідомила Румунїя телеґрафічно Росию з тим, що кораблї може собі Росия відобрати в порті Констанца. Наслїдком того явив ся в неділю в Констанці контрадмірал Козлиньский в двома росийскими панцирниками, чотирма торпедовцями і одним протиторпедовцем та перенав від румуньских властий Патьомкіна з его торпедовцем. На Патьомкінї застромлено росийску фляґу і по тижневій одисеї, що перед очима цїлого сьвіта була явним сьвідоцтвом внутрішного розкладу царату, вернув він в руки царских властий.

Нові розрухи над Чорним морем.

Одеса. Кільканайцятьтисячна товпа напала на казарми, де інтерновано 37 моряків з „Пабєдоносця“, і розбройвши сторожу, випустили арештованих на волю. Революціонери загрожали, що за кождий засуд на смерть пімстять ся рядом динамітних замахів.

Одеса. В Теодозиї мав вибухнути бунт тамошнього ґарнізону. В Александровску звідки походять чимало з обсади Патьомкіна прийшло до великих розрухів.

Катеринослав. Робітники, користаючи з висилки війска до Одеси, зачали страйк і вимусили ся на фабрики і желїзничі двірцї. Так стало ся в Кривім Розї і Вранськy.

Реакцийна демонстрация.

Петербург. Цар приняв депутацию реакцийного сторонництва, зложену з члена орельского земства, Нарушкіна, ґенерала Кірева, кількох купців і дворян, одного старовіра і кількох мужиків. Депутация запевнила царя, що российский народ вірить в царя і есть за дальшим веденєм війни. Цар відповів, що дякує за висловлені чувства і буде стояти при традициях предків.

Гроза замахів здолу і згори.

Брукселя. Российскі революціонери, злучені в союз, оголосили прокламацию, що як цар недасть до певного часу конституциї, то оголосать его детронізацию і з'орґанїзують явно провізоричне правительство, на котрого розказ стануть всї революцийні сили Росиї до явної борби з абсолютизмом.

Льондон. В Петербурзї мав вийти на яву великий реакцийний заговір, котрого цїлию була детронізация царя а покликанє на престол в. кн. Алексея або Михайла.

Послїдні вісти.

Відень. Февральний був вчера в Ішли на авдиенциї у цїсаря. Февральи предложив цїсареви звіт в пересправ з опозициею і предложив до підпису (?) розпорядженя, якими на опірні комітатові власти мають бути наложені строгі кари.

Відень. Дня 2 серпня має болгарский парлямент приняти рішенє, що кн. Фердинандови падає ся достоїнство короля. Для безпеченьства правительство зарядило вже тиху мобілізацию на „всякий випадок“.

Київ. В Черкасах київской ґуберніі вибухли хлопскі розрухи. Вислано військо. Виїхав також ґен. губ. Клайґельс визваний телеґрафічно.

Золочів. При нинїшних виборах перейшов кандидат Поляків — Обертинський 260 голосами на 341 голосуваших.

НОВИНКИ.

— **Капітуляция чи консолїдация?** Під сим заголовком помістив „Руслан“ „влобну“ замітку на адресу Народного Комітету, розбираючи квестию, чи Народний Комітет, не поставивши кандидата в Золочівщині „скапітулював“ перед москвофілами, чи з ними „сконсолїдував ся“. По довшім „мірковану редакция „Руслана“ прийшла до висновку, що „радше можна тут припустити другу альтернативу, поставлену в заголовку“, — то значить, що наступила „консолїдация“ з москвофілами. Видко, що тропікельна спека, яка так докучає від якогось часу у Львові, не остала ся без формального впливу і на мозки редакторів „Руслана“. Що Н. Комітет не поставив свого кандидата, се річ зрозуміла, коли зважить ся, що форитований ним кандидат д-р Окуневский вже в тягу акциї заявив, що серед фактичних обставин в Золочівщині кандидувати не може, супроти чого розумнїйше було не виступати вже в новою кандидатурою, але ставивши на боцї дати доказ, що евентуальну неудачу зависили москвофіли. Як однак в сеї тактики дійти до консолїдациї, котра предїнь вимагає і порозуміня і ставленя спільної кандидатури, се вже тайна русланїстів, котрі за весь час акциї не тілько пальцем не кивнули в справі народної кандидатури, але ще й тепер пускають ся на дивоглядні помисли, щоб поінтриґувати против управи народного сторонництва. А може в замітї „Руслана“ грала ролю не так спека, або охота до інтриґи, як асоциация ідей. Коли кто, то іменно табор бл. п. реалїстів, а тепер русланїстів мав і має всїлякими консолїдациями, тож не дивно, що бачить всюди лише консолїдацию. Не даром кажуть: „Kto jada flaki, myśli że każdy taki“.

— **До молодих правників.** В усїх дикастеріях урядів, в яких правники можуть дістати посади, успіхи і виглади на красшу долю де далї стають щораз гірші. Нема уряду, де би не практиковала ся безплатна початкова служба, що не лиш підриває здоровє, бо в часах такої служби ей адепти перебувають привичай і справдї „великий“ піст, — але підриває також на довгі лїта материяльне положенє кандидатів на урядників, бо саме підчас безплатної практики попадають вони в лихварскі довги. Крім того в наслїдок надпродукциї правників час безплатної практики продовжуєсь в безконечність, а виглади на сталу, по людска платну посаду щораз більше погіршають ся. Найкорисніїша до недавна судова служба, в наслїдок переповненя, нині представляє ся так, що за щасте треба собі почитати, коли ад'юнктуру осягне ся по 6—7 лїтах. Яко еміґрант зі служби судової хочу звернути увагу товаришів правників на стан адвокатский, якому правники Русини віддають ся абсолютно за мало. Русини в урадах суть знані з незвичайно пильної і совісної праці; коли в самі привітами прийдуть до адвокатури, то можуть надіяти ся найкрасших для себе результатів. Варта також богато сеся свобода і независимість, яку має адвокат. Звісна річ у нас річ, що всї адвокати стають центром і мотором народного і культурного руху по наших містах. А кілько то з тих міст не має еще руского адвоката! Не перечу, що і адвокатура переживає кризу, що конкуренция щораз більша і щораз менше льояльна, але для адвоката Русина у східній Галичині є она богато-богато менше шкідливою, як для адвоката других народностий. З поміж Поляків йдуть до адвокатури справдї люде лиш енерґічнїйші і спритнїйші. Але крім більших міст у східній Галичині адвокатів сеї народности не богато. З поміж Жидів йдуть до адвокатури майже всї що покінчили права, і знаємо, що супроти гаицких відносин для правників Жидів адвокатура одиноко отверта, бо до урядів приймають лиш вихрещених або кількох на показ з великою протекциєю. В той спосіб Жиди-адвокати яко конкуренти загалом беручи не лиш не є небезпечні, але часто представляють материял, по котрім зараз пізнати, що се з мусу адвокат. Вкінци демонструю тепер істнуючими адвокатами Русинами, з яким кождий материяльно добре ситуований. Крім того в адвокатурі вже кандидат з 3 іспитами на провінциї платний десять добре 100—120 К місячно крім доходів з комісий, а по роді практики доходить до 180 К місячних доходів. Абсолютно пінкий уряд сего молодому правникови не запевнить. В часі 6 лїтної практики часу досить узискати докторат та відложити дещо на рік безплатної практики. При тім і сеся безплатна річна практика у судї не виглядає так страшно. Відбуває ся ей все так, що аж надто є часу на друге платне занять. З огляду на окількість дожидаючої праці молодіжи, розуміє ся, що пожадано, аби до адвокатури йшли одиниці енерґічні, рухливі і совістні. Тото почуте, що мужик заплатив свій дуже гіркий гріш і треба ему его совістно відробити нехай не відступає адвоката Русина. Цїкава річ, що москвофільска молодіж далеко сильнїйше горне ся до адвокатури чим українська, і то одиниці, які вже в уряді мали запевнені дуже гарні доходи. (Д-р Сьокало ад'юнкт судовий). Закликаю українську правничу молодіж в імя народного і ей власного інтересу до вступованя в адвокатуру. Маємо ми в 147 містах і місточках східної Галичини своїх адвокатів, то наше народне житє поступне далеко скорійшим темпом. — *Д-р Михайло Новаковский.*

— **Еще з попису дяківской бурси.** Наш Вп. інформатор про попис питомців бурси дяків у Львові зазначує, що тільки через поспіх не подав, що в програмі попису стояв також яко точна VI-а „Іспит з язика руского і істориї“. Іспит сей відпав лише тому, що був брак часу і богато з присутних спішило ся до від'їзду, але нема сумнїву, що в бурсї учать також руской мови і руской істориї.

— **Демонстрация у Львові.** Вчера в полудне устроїла польска социял-демократична партия у Львові під памятником Міцкевича демонстрацию з протестом проти деспотизмови в Росиї і з привітом для революціонерів. До кількатисячної товпи промовляв п. Ганкевич, закінчуючи промову окликами: „проч з царатом!“, „Нехай живе независима Польща“ і „Нехай живе вольна і независима Русь-Україна“. Поки-ще п. Ганкевич став говорити, розіграла ся кровава сцена на подвірю нафтового дому, де містить ся льокаль редакциї „Slow-a polsk-ого“. Кільканайцятьох студентів соціялістів вийшли на подвірє, та повитягали вілки, котячи в той спосіб висказати свое обурене редакциї за її становище зглядом революциї в Кор. Польскім. Тодї в вікнах показав ся адміністратор „Slow-a polsk-ого“ і дав до демонстрантів 4 револьверові стрілки, поцїлюючи одного студента в ногу. Коли ранений їхав фіякром попри пл. Марійску, товпа довідавшись, що зайшло, хотїла зараз робити суд з „револьверовцями“, лиш завдяки промові п. Ганкевича успокоїлась. — З під колумни Міцкевича потягла товпа, що між тим зросла до кількох тисяч під міський театр. Там промовляв п. Вітвіц, відтак знов п. Ганкевич (обоє по польски) взиваючи, щоб на разї стримати ся від роблення рахунків з папами із „Slow-a polsk-ого“. Будинку редакциї „Slow-a polsk-ого“ стеріг сильний кордон поліциї.

— **Забуреня під Київом.** „Кіевлянинъ“ доносить, що в Слободі Никольській, черниговской ґуберніі по другій сторонї Днїпра прибув пароход „Никодем“, а з него висїла товпа пасажирів і приучила ся до ожидаючої вже публики, вложеної головно з молодїжи, студентів і ґімназиястів. На умовлений знак, по револьверовім выстрілї розвито червоний стяг з написом „Нехай живе політична свобода!“ і другий: „Честь погибшим в борбі за свободу!“ а учасники демонстрациї стали сьпівати революцийні пісні. Козаки і поліция розігнали демонстрантів, а кількайцятьох арештували.

— **Колюмна Міцкевича.** Перед кількома тижнями відкрито на колюмні Міцкевича ушкодженя і польска преса як стій стала посуджати о вандалїзм публику, розуміючи під нею Русинів. Тепер показало ся, що вандалїзм був де інде, а іменно у самого каменяра, що виготовлював мармурові сходи. Іменно окрім давнїйшого ушкодженя появили ся тепер більші і численнїйші, а при близшім слїдженю показало ся, що в се відприсненя лат і полїтури, якими закрито дїри в мармурі під підчас робіт. Таких лат богато і всї вони в наслїдок атмосферичних впливів повідпадають. Куди-то вже не дістане ся polnische Wirtschaft з „krajowym wyrobem“...

— **Вінчанє** п-ни Осипи Ганкиньскої з п. Романом Березиньским, укінченим студентом теольоґиї відбуде ся дня 16. липня с. р. в церкві парохіяльній в Лютовиськах.

— **Дрібні вісти.** П. Володимир Бартош і п. Роман Коритовский родом з Лавів (обоє Русини) зложили II. державний іспит на видїлї інженерії в львівскій політехніці.

Вчера повернув з Карльсбаду до Львова намісник ґр. Потоцкий.

Вчера відбув ся у Відни похорон славного інтерніста Нотнаґля.

— **До Америки** потреба сейчас двох священників. Зголошеня просить ся слати до Народної Канцеляриї Львів, Ринок 10, I. пов. — *Народна Канцелярия.*

З Долини. Дня 14 липня с. р. о год. 2 в комнатах тов. „Просьвіта“ в Долинї відбудуть ся збори тов. „Жіноча Громада“. — *Видїл.*

Руські товариства в Калуши устроюють дня 16 липня 1905 в великий прогульку на Високачанку. В програму тоїж входять забави товарискі. Музика салїпарна. Початок о год. 3-ій.

З Стрия. „Виставленє комедиї Гоголя „Ревізор“ дня 13 с. м. не відбуде ся в причин від видїлу Руского Касина в Стрию независимих.

— **З** епархії перемиской. В пропозицию приняті: на пароїю Гордина: Лев Мацуєвий, Макс. Зятек, Іван Литвиньский, Волод. Вачиньский, Иосиф Білиньский, Іван Сорокевич, Ант. Вловьский, Волод. Вакнянин, Іван Господарский, Ник. Несторович, Мирон Лазоришин, Макс. Дурнот, Евг. Хоминьский, Іван Лисикевич, Іван Прокоп; Теодор Крушиньский, Лев Степів, Діонізий Домбровский. На пароїю Пристань: Лев Пясецкий, Іван Головна, Стефан Мацюрак, Гр. Коровець, Іван Бирка.

Відповідь.

Отверте письмо до п. Степана Чарнецького, техніка і рецензента „Літературно-Наукового Вістника“, у Львові.

Отсею дорогою прошу п. Степана Чарнецького, техніка і рецензента „Літературно-Наукового Вістника“ о подане своєї адреси, в цїли доручення Вам візвання судового, бо я обжалував Вас перед Судом краєвим карним у Львові о провину з §§. 488 і 491, за неправдиві і тенденцийні атаки поміщені на мене у „Вістнику“. Я уважаю сей дорогу до Вас в тої причини, що суд не може доручити Вам візвання і після реченця орґану судового для доручень Ви мали виїхати на сталий побут до Франкфурту, тимчасом, о скілько я довідавсь подане се є неправдиве, бо Ви пробуваєте в Галичині, видїли Вас в послїдних днях люди в Станїславові і у Львові, де Ви навіть розвідували ся про перебіг тої справи карної. Підчеркую се, що не можна було Вам доручити візвання навіть після адреси поданої редактором „Вістника“, з котрим стоїте в контакті, — а з того і консеквенция, що Ви візвання приняти не хочете. — *Михайло Губчак*, бувший директор руского народного театру. Перемишль 7 с. м. Побереже Франц-Иосифа ч. 1. 610 1—3

Трийцятьлітний урядник почтовий (з річним доходом понад 2.600 кор.) увійшовби в переписку з панночкою. Охочі нехай адресують „Ceterum censeo“ restante Львів. 592 8—2

Ученик VIII. кляси ґімназияльної приймe на час ферий лекцию. Вимоги скромні. Іван Піньковский. Бережани. 611 1—3

Учителька приймe лекцию на час ферий. Німецька конверзация. Зголошеня до 15 липня. М. Ч. poste restante Долина к. Стрия. 608 1—2

Ученик з укінченою V-ою клясою ґімн. пошукує лекциї на час вакаций. Ласкаві зголошеня на адресу: — М. Д. poste restante, в Добрій, п. п. Мриглод. 1—2

УЧЕНИК VII кл. рускої ґімназиї глядає лекциї на селї на час вакаций; найрадше приготовив би до поправки з математики або фізики. Адреса; В. М. у Львові 608 Сніжна ч. 4 партер. 1—4

Абітуриент ґімназияльний, вправний інструктор, глядає лекциї на село на час ферий. Зголошеня з поданем условій адресувати: „Фільозоф“ poste restante Станиславів. 605 1—5

Літне помешкане покій в 4 ліжками і кухня в приступній цїні. Данило Ковердан, Княжелука п. Долина к. Стрия. 602 1—3

Ґувернантки ґувернерів, бони, фреблянки, покоївки, ключниці, ґосподині, офіціялістів і всяку службу поручає Бюро Немчиновскої, Львів, Ринок 12а. 77 1—1

Потрібні: 5 учеників до науки столярскої, 2 учеників до малярскої, 3 учеників до слюсарскої, 2 до бляхарскої, в віці над 14 лїт з укінченою 4 народною школою. Поняті мають мати свої убране через час науки. Зголошеня приймає Іван Борис, Перемишль. 553 3—3

Фільварок в Підбірцях віддалений милю від Львова, стация зелїзница в місци, обіймаючий 81 моргів поля разом з сїножатями, в добрій рилї, з господарскими будинками є зараз до продажі. Ближша відомість: Львів, Личаків ч. 7. I поверх. 607 1—5

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цїнах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчині коло Коросна. Цїнники і прібки оплатно. 150

Молочарня в Березові середнім, коло Коломиї, п. в місци, фіяїя Мишиньскої, висилає щодень 5-кільові пачки десерового масла по цїні 2·20 К loco Березів. 462

Заліщицкі на возь сьвіт славні априкози (морелї), вибирані, великі і гарні висилаю в 5 клґ. кошах franco за посьпаратою по 5 К. Іспаньский аґрест, старанно запакований, сьвіжо рваний 3·70 К. **Д. С. Венкерт,** Експорговий дім в Заліщиках. 577 3—4

Поїзди всякого рода, нові і переїжджені, поручаю в великім выборі, принимаю їх до заміни, в комісе до продажі, або купую за готівку. Рівнож принимаю замовленя до вінчань на елеґантні поїзди з білими кіньми, що походять з цїсарскої стаднини, по дуже приступним цїнам.

М. НАСС

Львів, Шпитальна ч. 28. 191 1—3

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного жытя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цїнорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: Львів, Бляхарска ч. 8.

Композициї Ярославенка

на фортепян

„Любощі“ вальц по К 1·50.
І. Народний Марш по К 1.00
продають ся по всїх книгарнях у Львові і в Перемишлї, в Станиславові у Штавдахера, в Чернівцях у Пардїнього в Коломиї у Оренштайна.

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Aphotheke, Frankfurt a. M.** 163 9—52

Шестий рік істнованя.

Одинока русько-українська часопись гумористична

КОМАР

виходить у Львові 1 і 15 кождого місяця і коштує 8 К річно 4 К півріч-но а 2 К квартально.

Властитель і редактор: **Бруно Ґіжовский.**

„КОМАР“ поміщає статї з нашого політичного, суспільного і літературного жытя і своєю сатирою та гумором боронить наш пригнетений та злиднями прибитий народ від всяких його ворогів!

„КОМАР“ придбав в послїдних часах сьвіжі сили до співробітництва!

„КОМАР“ повинен находити ся в кождій рускій патриотичній родинї і в кождій читальни.

Адреса „КОМАРА“: **Львів, ул. Чарнецкого 26,** дім Наук. тов. ім. Шевченка.

Предплачуйте і читайте „Комара“.

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітлих Рад шкільних, Впов. сьвящеників і катехитів, учителїв і родичів, що книжки накладу Товариства „Просьвіта“, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, **красно оправлені,** можна купити в канцелярії Товариства ринок ч. 10 по сьлїдуючій цїні:

1.	Фінляндия і Сахара . .	44 сот.
2.	Повістки („Тїточка Ганна“ і „Два старцї Богомільцї“	36 „
3.	Житє св. о. Николая . .	40 „
4.	Пасїка.	70 „
5.	Про лучбу ґрунтів або комасацию	80 „
6.	Спартак, провідник римских ґладіаторів . . .	90 „
7.	Гетманьскі свати . . .	50 „
8.	На послуханє до Відня .	40 „
9.	Оферма	40 „
10.	Від чого вмерла Мелапя .	40 „
11.	В глухім кутї	40 „
12.	Сотнї роковини народного письменьства Руси-України	52 „
13.	Цїкавї розмови про держави і народи Европи .	60 „
14.	Батько Петро і его дїти .	40 „
15.	Дещо про молоко . . .	40 „
16.	Фармазони і поезиї Ю. Федьковича	60 „
17.	Абраґам Лїнкольн . . .	50 „
18.	Горить	60 „
19.	Як чоловік боре ся з природою	90 „
20.	Під морскими хвилями. .	40 „
21.	Кілька рад і пересторог для хліборобів	45 „
22.	Про обірник і иншї навози	60 „
23.	Істория України-Руси (з образками)	30 „
24	Молитвеник народний а) звичайній оправі . . .	60 „
	Молитвеник народний б) лучшій оправі	80 „
25.	Великий молитвеник „Хвалїте Господа з небес“ в оправі полотняній з футералом . . . . . 1 К	80 „
26.	Великий молитвеник в оправі шкіряній з футералом 2 К	40 „

Замовленя полагоджує ся відворотною почтою.

Ткацкі вироби

з найліпшого прядива, як найстараннїйше виконані, а то:

біле полотно звичайної і простиральної ширини

дими, дреїшки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блюзки і т. п. поручає по умірковапих цїнах 959

ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ

Михайла Мєнсовича

в Корчинї, коло Коросна.

Хто зажадає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

Що?!... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Пра вдиві лише в коробках від цїґар.

Ц. к. трафіка специяльностий **В. БІНЬСЬКОГО** Львів.

30 13—26

Під осїнні засіви

есть

Жужлева мука Томаса.

найлїпшим і найдешевшим навозом фосфоровим під всї управні ростини. Чим більша часть муки, тим дешевше припадає 1 кґ % фосфоровоі кислоти, тому, що кошти перевозу муки високо- і низько процентової є однакові. Крім сего високо процентова мука ручить за фабрикат без заміту, підчас коли мука низькоприцентова є часто фальсифікатом.

!! Бачність на знак „Зоря“ !!

Ґенеральний репрезентант **„Фабрик фосфорів Томаса“** в Берлинї, **ЙОСИФ КАРРАХ,** *у Львові, ул. Ягайлоньска ч. 22.*

Цїнники і обясненя даром і оплатно. 604 1 25

Перший найбільший в краю склад машин

ДО ШИТЯ

не послугує ся аґентами

Поручає ручні машини від 28 до 50 вр., ніжні від 28 до 65 вр. обручкові і Central-Bobbin до шитя, ґафту та грубших кравецких робіт від 65 до 88 вр. на рати. Готівкою 10% дешевше. Пятилїтна ґарантия. Наука шитя і ґафту безплатна. Всякі системи машин до шитя приймаю до направи.

Львів, Ґотель Жоржа

Іосиф Іваницкий

механік і специяліст.

Пробшу домагати ся цїнників. 699 26—52

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотепершні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї.

З глубоким поважанем

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

КАРПАТСКІ КОСИ.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
За одну штуку крейцарів:	65	70	75	80	85	90	95	100
На 5-кіл. посилку йде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папір, легке як перо полотно, котре тне як бритва найтвердшу (Псянку) то есть гірску траву і збіже що тілько попаде під неї, перетинає за одним замахом, на стопу тілько незначно зужинають ся і мозольну роботу хліборобам робить на половину лекшу. Приємна легка робота на поли справляє радість всякому хліборобови, тому всякий косить тілько карпатскими срібно-сталевими косами з маркою „Косар“. Замовляючий коси, має прислати 2 К задатку і означити, які коси, чи ширші, чи вужші, бо всї за одну цїну.

Брусики до острена тижже кіс по 40 сот. за оден, котрий острить надзвичайно косу, яка за тим остренем тне як бритва найтвердшу гірску траву. **Серпи** озубрені з анґлійскої сталї дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так що не чути в руках. Поручаю вам дорогі сестри, одна штука 50 сот., менше від 20 штук не висилаюсь.

Адреса: **Александер Копач,** **СТРУТИН ВИЖНИЙ** почта Долина, коло Стрия. 504 5—?

Якова Більбля & Сина

КРАВЕЦКИЙ МАҐАЗИН

у Львівї, ул. Краківска ч. 4, I. поверх

поручає по дуже приступних цїнах повички фракових і англезових убрань, мундурки для студентів, як також всякого рода мужескі убрани після сезону. Полекші в сплатах. Поручена в провінциї полагоджує ся відворотною почтою 101 9—15

Ч. 54001/905.

Оголошенє конкурсу.

В біжучім роцї буде принимати ся убогі сироти аж до укінченя 18 року житя, як також дїти опущені, занедбані або на занедбанє наражені, а приналежні до одної з громад сего краю на удержанє і вихованє коштом або при помочи краєвого сиротиньского фонду.

Услівя принятя оголошує ся рівночасно в „Ґазетї львівскій“ і за посередництвом Видїлів повітових і Маґістратів м. Львова і Кракова.

Термін до вношеня подань до Видїлу краєвого через властиві Видїли повітові, або Маґістрати м. Львова і Кракова кінчить ся з днем 31 липня 1905.

У Львові, дня 8 червня 1905.

Пьотровский.

553 3—3

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ

під фірмою:

АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА

Львів, ул. Коперника ч. 17.

Виготовляє білети візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикеты, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг літоґрафії.

Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.

Машини порушані силою електричною! 544 8—?

Рух зелїзничих поїздів

ваний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·1[illegible], Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сяноцького (від 1/5 –30/9)

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Вельчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави рускої 7·30*.

„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·45, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим., кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10,9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посшінні друковані є червоними тонами; поїзди нічні є означені звіздков. Пора нічна чинить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мїсячім бюрі п. н. державних желїзниць, насип Ґаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 143. Львів второк 28 червня (11 липня) 1905. **Річник XXVI.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Насаж Газемана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chukowski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на границю:
на цілий рік . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубрині „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

По золочівскім виборі.

Доповняючий вибір в Золочівщині скінчив ся вчера погромом кандидата москвофілів о. Петровского, а прямо комосальною побідою кандидата Поляків, дїдича Обертиньского. На 328 управнених до гокосования голосувало 310, так, що абсолютна більшість виносила 156. На 310 відданих голосів польский кандидат одержав аж 247, значить 93 голоси понад абсолютну більшість, кандидат москвофілів всего 61 голосів. Два голоси розстрілені.

Ми назвали сей результат для кандидата москвофілів погромом, а трїюмфом кандидата польского. І з якої небудь точки станемо глядїти на золочівский вибір, остане він скандалом: „скандалом" для тих, що iure caduco захопили керму виборчої акциї в Золочівщині і довели єї аж до такого результату, скандалом для всего руского населеня Золочівщини і скандалом та грізним memento для всїх Русинів цїлого краю. Бо коли в повіті о так сильній перевазї руского елемнту, де доси рускі кандидати падали лише при найбільшім терорі противників з дуже поважним числом голосів, коли нині в тім корінно-рускім повіті виходить звісний товариш Козловского в антірускій об'їздї, орґанїзатор польских „вецїв", „чительні" і „вицечок", і то виходить так подавляючою більшостию голосів — то се вже не дасть ся виправдати терором анї иншими непереможними перепонами, але кидає дуже прикре сьвітло на самих побіджених; се — як сказано — уже скандал.

Де-ж пошукати причини сего? Хто завинив сему погромови? У відповідь на се загальна опінїя покаже пальцем на москвофілів. Доки в золочівскім повіті не було нїякої виборчої акциї, москвофіли не проявляли нїякої орґанїзацийної роботи. Противно, їх повітові менери, в роді нотарічного авантурника та деструктора, екс-сьвященика Маркова, лише сїяли дісорґанїзацию, викликуючи антінародовецкі бучі і скандали, плюгавлячи „Українців" та підриваючи всїма нїкчемними способами вплыви тамошних народовецких дїячів. Коли-ж з народовецкої сторони дано привід і товчок до виборчої акциї, і коли народовецка сторона запропонувала канеидатуру так звісного, заслуженого і виробленого парляментариста, як д-р Теофіль Окуневский, москвофільскі повітові менери під проводом того-ж самого Маркова рушили ся наче гніздо шершенів, овричали в „Галичанинї" і „Русскім Слові" Золочівщину за свое домінїюм, заявили, що не допустять на кандидата нїкого крім о. Петровского, та при помочи з'орґанїзованої і платної банди чехівско-ляшковецких бородатих ревунів устроювали скандальні бучі по передвиборчих вічах против „Українців", що не звикли міряти ся з противником у „московскій" полеміці. Деструктивна та дісорґанїзацийна робота Маркова і компанії дійшла до того, що — як на се маємо докази в руках — з москвофільскої сторони вела ся підпольна аґітация щоби селяне, де не дасть ся переперти виборців-москвофілів, радше голосували на хрунів нїж на „Українців".

Супротив такого положеня річий, де в гори можна було передвидїти, що москвофільска кирина мусить довести до ослабленя і розтїчи руских сил та до погрому, народна сторона, зараз по перших виступах москвофільских авантурників, рішила вицофати ся з акциї, взяти назад висунену собою кандидатуру та, не ставляючи москвофільским узурпаторам перешкод — аби опісля не було закиду, будьто через опір „Українців" наступила невдача, — лишили народовції вільне поле господину Маркову і компанії, та ждали даючого ся легко добачити кінця.

І справдї скінчило ся сумно, на жаль однак, та на ганьбу москвофільским хвальком, о много сумнїйше, нїж се найбуйнїйша фантазия могла придумати. Виявило ся, що ті москвофільскі крикуни і клопомани, котрі так гороїжили ся, будьто вони розпоряджають цїлим повітом, не спосібні — коли по їх сторонї не стоїть „рада повітова" і Демяньчук, як се було в Бродах — до нїякої акциї та не годні осягнути нїяких успіхів. Не помогла і жебрацка депутация до вшехполяка Обертиньского, не помогло плюгавленє „Україны", не помогли денунциациї за всякі „ізми" на народний табор і народних дїячів, все те завело, і в сьвітлї скандальних чисел виявила ся вся безживотність і безсильність москвофілів, і то в повітї, — який вони самі декларували своєю виключною займанщиною і своєю крїпостию. Золочівский доповняючий вибір есть в цїлости погромом москвофільства і лише на его рахунок мусить буги записаний.

Та золочівский інцідент має ще й друге, ширше значінє. Золочівщина — повіт корінно руский. І коли там польский кандидат, шовініст і русиноїд переходить більшостию двох третин голосуючих, — то се факт, який каже кождому Русинови серіозно застановити ся над тим, що при загальних виборах можуть нас заскочити дуже прикрі і сумні несподївянки. Як небудь впрочім уложили ся відносини в Золочівщині наслідком кацапскої кирині, то все таки в великій части свою трїюмфальну побіду завдячує польский кандидат апатиї і бракови живої а постійної орґанїзацийної та аґітацийної праці серед самих Русинів. Певна річ, що его побіда не була би ему прийшла так легко, та не замінила би ся в прямий трїюмф, якби Русини могли протиставити заходам і насильствам противників крїпку, живу і одноцїльну орґанїзацию. Та тільки такої сили не сотворити ad hoc, але треба єї витворювати заздалегідь постійною осьвідомляючою і орґанїзацийною роботою. Сего не слїдно було нї в Золочівщині, не слїдно і в цїлім краю. І тому кандидатуру народовецку в золочівщині треба було взяти назад, заки ще що небудь ясного стало ся, тому польский кандидат одержує по тім в корінно рускім повіті подавляючи більшість, тому потім доходить до скандалу. Над тим вдало би ся подумати і ширшому нашому загалови, аби небавом події не заскочили нас неприготованими.

Хлопскі страйки на росийскій Україні.

Ми вже згадували кількома наворотами, що росийска Україна боре ся тепер проти визиску і неволї аґрарними страйками, а в двох ширших статях дали навіть образець того страйку, який *з весною біжучого року* прокинув ся найперш на Поділю, а відтак в Київщині і Полтавщині. Заразом подали ми вістку за краківским „Czas-ом", що страйк на росийскій Україні з початком червня вигорів, та що дальшого страйку треба надіяти ся аж в жнива, коли панів припече збіжа і коли страйк, з конечности річи, в переважній части кінчає ся *для селян* успіхом. Отже показує ся, що се донесене „Czas-у" було неправдиве, та що страйк в малими перервами тревае на Україні *майже безперервно* і особливо в послїднім часї прибрав навіть подекуди незвичайно остру форму, таку, що треба було аж спроваджувати війско і висилати начальників властий на місце, щоб усмирити „збунтованих хахлов".

В отсій статі попробуємо подати дещо ближше про послїдні прояви аґрарних рухів на росийскій Україні після того, що подає в тій справі „Селянин" (орґан укр. революцийної партиї для селян) та зібрати і сї вістки, які що-до селяньских бунтів находимо в росийских дневниках. При тім однак завважуємо, що звіт наш не буде повний, бо раз навіть „Селянин" має вісти лише з деяких місцевостий, а ще гірше стоїть справа з росийскою легальною пресою, котрій про хлопскі бунти писати не вільно і яка вдоволяє ся лише коротенькими лапідарними донесеннями в формі телеґрам.

Про страйки в Київщинї доносить „Селянин":

„Давно вже стало чути в Київськім повіті про ту велику боротьбу, яка провадилась по городах та селах росийскої держави і давно вже наші селяни-робітники збирались і самі приєднати ся до тої сильної боротьби. Нарештї 18, 19 і 20 мая ст. ст. вони розпочали широкий та великий страйк.

З весни платили, як звичайно, по 20—25 коп. у день. Як звичайно, пани коверзували над робітниками; приймали на роботу тілько „покірних", штрафували, лаялись, бились та тягали до „слїдователя" зовсїм невинних людей, обвинувативши їх в „бунтарстві".

Але стало наближати ся полотя буряків. Дужче загомонїли селяне, що треба конче розпочинати з панами боротьбу. Настав живий аґітацийний рух між самими селянами. Веселе сонце 18 мая радо привитало великі зібраня сїльского робочого люду. Уладжали страйк і керували ним місцеві сїльскі ґрупи.

Звичайно страйк робив ся так: на раді вмовлялись про те, чого мають вимагати від панів; про те, як себе підчас страйку поводити (звичайно рішали поводитись цїлком спокійно) і умовлялись, що казати начальству, як воно найде; потім через виборних сповіщали пана про свої умови, а в сусїдні села посилати посланців з донесенем.

Скрізь домагали ся: по 1 карбованцю чоловікови і по 75 коп. жінцї поденно на час полотя яураків; по $1^1/_2$ (півтора) карбованця чоловіку і по 1 карбованцю жінцї поденно в жнива: 5 і 6-ий снїп, 12 карбов. помісячно строковим; по 1 карб. від копи; по 1 карб. чоловіку і 75 коп. жінцї поденно на копаня бураків, і підвисшеня платнї візникам бураків; — щоб було заведено вісїм годин працї; щоб не лаялись прикащики; щоб не було штрафів; — щоб приймали на роботу без поділеня на „бунтарів" та „покірних"; — щоб робітники мали право вибирати свій комітет для розбору непорозумінь між паном та робітниками. Сповістивши економів про свої вимоги, робітники великими гуртами, чоловік по 400 з піснями що дня обходили паньскі поля і село, скрізь спиняючи роботу. Часом над юрбою викидали червоний стяг.

Страйк обхопив найперше маєтки Черткова. Почав ся з містечка Кагарлика і перейшов на всю околицю, на села Кагарлицку Слободу, Шубовку, Новоселицю, Гороховатку, Стави, Бендюгівку, Мировку, Гусачівку, Грогорівку, Леонївку, Антонївку, Халчу, на містечка Германівку, Обухів, на села Ольшанку, Сущану, Липовий Ріг, Слободу Германівску, Зеленьки, Липовець, Турти. Скрізь йшла чутка, що і вся Київщина страйкує. Се нашим селянам-робітникам додавало духу.

Пани висилали свої сем'ї до Київа (деякі то й самі повтїкали). З переляку кидались до телеґрафу і викликали війско. Але ціну підняли ще як тільки почав ся страйк. У Черткова згодились платити за полотя бураків по 50 коп. в день, а за поране скотини по карбованцю; на плянтациях Григоровского сахарного заводу згодились давати по 75 коп. чолов. і по 50 жінк. в Халчі — 80 коп.

Страйк то упадав, то знову виникав. Арешти найактивнїйших та найінтеліґентнїйших селян-робітників зразу ледви не загасили страйку, але потім ті самі арешти так обурили селян, що боротьба розгорілась ще дужче.

По повіту і в Кагарлицкій околици скрізь стоять відділи піхоти, скрізь гасають сотні козаків на чолї з ґубернатором, жандармами і поліциєю. Скрізь нагло арештують по 20 по 30 чоловіка і вганяють в містечка. Старшини збирають сходи, вмовляють робить „бо на подать треба", але селяни відповідають, що вони „податї", платить не будуть і питають старшин, чому то вони не клопотались, як селяни мали в день 20 коп. заробітку. Коли в Кагарлицї віце-ґубернатор Штакельберґ, напакавши селян арештами, козаками та салдатами, примусив їх підписувати приговор, що вони не будуть більше страйкувати, то всї підписували; але найшов ся один робітник-лицар, який крикнув панам в очи: „Злодії — дурисьвіти! Їх ви залякали, а мене вась! Не залякаєте і не обдурите! Приговору не підпишу, хоть зараз мене вбийте; хоть держіть у тюрмі років три, а потім вбийте!" Його заарештовано. Як питав ґубернатор „чим недовольні селяне" то вони йому одповідали, що „всїм недовольні" і викликали свої вимоги.

Страйк — каже справоздавець Селянина" — ще не скінчив ся. Готують ся до політичного страйку. На місце арештованих встають нові сьвідомі люди. Маса революціонїзує ся. В Тимченка, главноуправляющого маєтками Черткова, стріляли — стоїть там війско.

А ось ще кілька образків із поодиноких сіл, які показують, хто бере участь в страйку як і про те, як поводить ся начальство. Характеристичне, що начальство всюди понасилало шпіонів, які прокидають ся порядними людьми, то купцями то ремісниками, щоб відтак робити доноси і давати начальству вказівки що-до головних бунтівників і аґітаторів. В Новосїлцї київского повіту порішили селяни не йти на роботу доти, доки пан не дасть по карбованцю на день чоловікам і по 75 коп. жінкам. Пан не згодив ся і почав закликати на роботу селян із других сіл, та Новосїлцї порозганяли чужих. Чертков викликав козаків. Наїхало всякого начальства: жандари, становий, урядники, стражники і инші. Почались арешти. Заарештовано 15 чоловіка і завезено їх до Кагарлика. Одначе Чертков всеж таки мусїв побільшити плату. — В Янівцї коло Київа як тільки почав ся страйк, налетїла на село сотня козаків з жандармами і почали ся труси. Був трус у місцевого пона Чеховского. Козаки оточили кругом всю его оселю, перерили увесь садок і все шукали заборонених книжок, та не знайшли нїчого. Заарештували учителя, Дмитра Гарячого, у якого найшли книжочки рев. укр. партиї. Его вистежив і продав шпіон. Діло було так: ще недїль за три до страйку, прийхав у Янівку якийсь швець. Оселив ся, найняв собі помічника і почав жати. Одягав ся сей швець в просту одїж, в яку звичайно убирають ся робітники. Одначе кажуть, що перед початком страйків він переодяг ся в паньску одїж, з економії дали ему коний і він кудись виїхав. Повернув ся швець у село уже не сам, а з жандармами та козаками і зараз же направив їх до учителя Дмитра Гарячого. Коли Гарячого запитали, де він дістав книжочки, то він відповів, що ему їх дав якийсь чоловік у чайній. Але шпіон сказав: „А помнїте, што ви мне говорілі?" Тодї Гарячого заарештували тай відвезли до Київа. — В Кагарлику київского повіту, осередку маєтків Черткова, порішили селяни страйкувати та домагати ся більшої платнї і коротшого робучого дня. Тодї в Кагарлик прибуло сотень 2 козаків і рота салдатів. Наїхали жандарми. Начальство почало вговорювати робітників, щоб йшли на роботу за ту ціну, яку пан встановляє; крім того вони казали, що цар не звелїв бунтувати. Але робітники почали кричать: „Цар ваш такий як і ви — за нашими руку держить!" Багатьох селян зараз половили. Деяких позаписували паньскі підпанки — прикащики і тих уже в дома прямо з постелї позабирали. Всїх заарештованих в Кагарлику 40 чоловіка, в них 12 жінок. Всього сидить в Кагарлику більше як сто душ, бо туди попривозили людий з усїєї околиці. — А подібне розказує ся і про инші місцевости Київщини: про Бороденку, Городище (власність Балашова), Журавку (теж власність Балашова) і другі.

Про страйки на росийскім Поділю не будемо розказувати, бо про се було вже дуже обширно розказано по иншим жерелам. Та задля показу, як росийске начальство „усмиряло" українських мужиків в інтересї польского і московского паньства подаємо отсей образок, який подає „Селянин" з Жмиринець к. Проскурова. Аж страшно сказати — пише кореспондент — як скажено познущали ся козаки над нашими селянами. Мало того, що вони надурно вирізали всю селяньску худобу та пограбували хлїб, полотно і все, що було у селян. Мало того, що вони немилосердно *побили селян нагаями*. Вони *знасилували багато десятків селяньских жінок та дітий*. Насилували десятилїтних дітий! Тепер коло 10 душ дітий привезено до Проскурова на лїчене. Тих селян, що хотїли вратувати своїх жінок та дітий, козаки страшенно покатували, а потім, повязавши їх, положили так, щоб вони бачили на свої очи, як знущають ся над їх рідними.

Ось в який спосіб присмиряє росийска „хлопскі" держава — приватячи кажучи, земский рай для хлопів після погляду наших москвофілів — бунтівників селян.

В послїднім часї на росийскім Поділю страйку вже нема, але заразом доносять, що там страйк ладить ся на час жнив. Після півурядового донесеня петерб. тел. аґенциї страйк на Поділю тревав майже повних півтретя місяця і обняв цїлих девять повітів. Тепер страйкують ще поодинокі села, а ся їх усмиряють, се вже відомо.

Послїдні депеші про страйки на Украї-

Знана загально ресторация під „Сороною" зістала на ново отворена під фірмою: **Антін Соколовский** у Львові, Ринок ч. 19, поручає пиво окоц моке, марцове, знаменитну кухню ведену у власнім заряді. Всї страви на сьвіжім маслї. — Абонентів приймає ся. — Осібна комната для зборів. О численні відвідання просить *АНТІН СОКОЛОВСКИЙ ресторатор.*

їнї — а суть то вже радше розрухи чим страйки, суть такі:

Застрайкували селяни в цілій Черкасчинї (Черкаси місто над Дніпром пониже Канева) а страйк принав такі розміри, що вислано туди військо і жандармів. Між селянами і військом прийшло до кривавих стичок а результат є такий, що до Черкасів виїхав ґен. ґубернатор Кляйґельс візваний туди телеґрафічно.

Бунти селяньскі прокинулись дальше в Харківщинї, в повітах лебединьскім, сумскім і ахтирскім. Виїхав туди помічник інспектова кавалерії ґенерал Струве з військом, щоб приборкати „опірних“.

На межах України від московщини доносять про аґрарні „безпорядки“ в посілостях Попова і Панїнової. Вислано туди дві роти салдат.

Вчінци широкі селяньскі бунти вибухли на полудни, коло Одеси, мабуть на вість про події, які сталися в самій Одесї. Про сї „бунти“ звісно лише стілько, що всюди повисилано військо. В маєтностях Белїзарова селяни мали напасти на двір і все здемолювали, домагаючи ся, щоби підвишено їм платню в часї жнив. В Григорівцї над морем мали зажадати селяни пущеня їм панських маєтків в аренду, але не знати на чім скінчило ся. В маєтностях Поляка Ґіжицкого к. Одеси жадали селяни зниженя чиншу за хати, за які пан здирав з них по 25 рублїв в рік. Устроїв ся він так, що понанимав за чиншом богато халупників, »би мати не лиш чинш але і дешевого робітника. В одній з місцевостяй Палїєві громада мала убити польового, що дуже знущав ся над народом, та справилась з ним так, що ніхто не знає куди дів ся. Впрочім, що робить ся в теперішну хвилю на полудневій Україні годі навіть точно знати, а мабуть що богато води в Дніпра вилине в море, поки довідаємо ся про „хлопські бунти“ на Україні щось точнійшого. То тільки певне що там горить, а власть усмирає...

З Росії.

Бунт росийских кораблів в Манїлї.

Манїля (Філіпіни). Обсади інтернованих ту кораблїв з фльоти Рожественьского Аврора, Орел і Жемчуг проявляють велике невдоволене в росийскої служби та симпатию для збунтованих моряків чорноморскої фльоти. Між моряками мав повстати заговір в цілї вимордованя старшини і опущеня порту під революцийною фляґою. З тої причини американьска ескадра заняла позицию при вході до порту.

Бунти серед войска.

Краків. Naprzód приносить точний опис бунту резервістів в таборі мокотівскім коло Варшави. Одного резервіста вневажив офіцир чинно за якусь марну річ. Резервіст віддав офіцирови тим самим. Коли офіцир добув шаблї, стоячі обіч резервісти кинули ся на него і розброїли его. На жалобу офіцира інспекцийний офіцир вислав против резервістів віддїл войска. Сей однак відмовив послуху і злучив ся з резервістами. Зателеґрафовано до ґубернатора. Сей вислав часть невского ґвардийского полку, але і ті злучили ся зі збунтованими. Тепер вислано кілька сотень козаків і ті ударили на збунтованих; вачала ся рівня, а що збунтована піхота мала перевагу, то перерізала козаків так, що кількадесять з них впало на місци, а всї решта лежать по шпиталях ранені. Доперва опісля вдавлено бунт.

Атентат на Петергоф.

Берлїн. Відкрито уплянований атентат на церкву палату в Петергофї: Осередком атентату є Кронштад, звідки збунтовані матрози мали помашерувати на Петергоф.

Бомби і страйки.

Батум. Корабельні аґенциї виповіли службу. Всї склепи позамикані. Поїзд зелїзничий вийхав звідси онодї під охороною войска.

Тифлїс. Місто збунтоване. Онодї кинули робітники бомбу і убили офіцира поліциї і двох поліцияитів. Рух торговельний устав, дневники не виходять.

Цар і конституция.

Москва. В цілім місті видне невдоволене з того, що тут. ґен. ґубернатор заборонив з'їзд репрезентантів земств заповіджений тут на день 19 с. м. Сей з'їзд мав бути початком до утворена росийскої конституанти.

Берлїн. Koelnische Ztg. і Hamburger Nachrichten доносять згідно, що цар удасть ся при кінци липня в Треповом до Москви, щоб оголосити там конституцию. (Хиба карикатуру конституциї після проекту Булиґина, де парлямент мав засїдати тайно і з голосом дорадчим. Вість виглядає взагалї на дневникарску качку. — *Ред.*).

Польща в Росиї.

Вильна. Властитель більш. посілости дістав концесию на видаване тут польскої часописи. Концесия має характер монополю, бо другим, що просили о концесию, власти дали відмовну відповідь.

Мінськ. В чотирох тутешних повітах перейшло вже поверх 8.000 душ з православія на католицизм. Суть то майже самі колишні унїяти, перетягнені тепер на латиньство польскими ксьондзами.

Судьба Патьомкіна і его залоги.

Відень. Цар мав жадати видачі збунтованих матрозів, але румуньске правительство відмовило, бо не має умови з Росиею що-до видавання дезертирів.

Константция. Патьомкіна віддано вже цареви а відібрала его російска ескадра, що прибула тут вчера. На Патьомкінї відправлено сейчас богослуженє, по чім корабельний сьвященик покропив его на ново сьвяченою водою. Кажуть, що назва корабля буде змінена.

Берлїн. Міжнародний анархістичний союз мав порішити, щоб матрозів з Патьомкіна перевезено на его кошт до Аргентинии. Аґенти сего союза мали вже виїхати, щоб занати ся сею справою (?!)

Відень. Провідниками бунту на Патьомкінї були офіцир К. і механік Матушенко. К. є інжинїром і належав до партиї революціонерів. Бунт піднести мала цїла фльота, але поведенє офіцирів а з окрема убийство Омельчука спричинило, що Патьомкін випереди всї инші кораблї. На жаль, в рішаючай момент инші кораблї не станули солїдарно по сторонї Патьомкіна, через що він мусїв утїкати з Одеси і тинати ся по морі. Патьомкін піддав ся тому, що не мав уґля. Офіцира К. і Матушенка мала запросити королївска румуньска пара до Букарешту, щоб їх пізнати. Великою енергією визначав ся Матушенко, котрий еще в послїдну хвилю радив непіддавати ся, а радше висадити корабель в воздух, що показало ся неможливим. Переважна часть матрозів хоче удати ся до Швайцариї, щоби там найти собі заняте і удержанє. Перевезено їх по найбільшій части до міст, де суть форти над Дунаєм; всюди витав їх місцеве румуньске населенє з ентузиязмом.

Констанца. Торпедовець 207, що плив з „Патьомкіном“ не хотїв піддати ся і відїхав в напрямі до Себастополя.

На південній Україні.

Льондон. Під Одесою селяни знищили до тла 17 великих посїлостий на просторони шістьох миль. Вислано військо. Загалом розрухи обняли 89 повітів України.

ТЕЛЕҐРАМИ.

В'йна.

Петербург. Військовий ґубернатор Сахалїну телеґрафує: В пятницю рано появила ся коло Сахалїну японьска ескадра та бомбардувала побережні місцевости. По полудни 15 торпедовців японьских зближили ся до столиці Сахалїну, Корсаковска, але пражені огнем росийских батерий віддалили ся. Потім Росияне знищили власні батериї та форти і відмашерували в північну часть острова.

Петербург. Японьска ескадра, що бомбардує Сахалїн складає ся з 2-ох панцирників, 7 ох кружляків, 6 канонїрок, 36 торпедовців і 10 транспортовців з войском. (Сахалїн се остров, який здобула Росия в половинї минулого столїтя, в части підбоєм а в части трактатом з Японом з р. 1875. Остров сей обсадила Росия войском і держить там свого ґубернатора Лапунова, з осїдком в Корсаковску. На Сахалїнї удержує Росия кольонію заслапих злочинців, з яких уформувала рід краевої оборони. Самих Росиян на Сахалїнї мало; мешкають вони лише здовж берега, а сам остров заселюють три дуже дикі племена Ґільяків, Ороків і Айнос. На Сахалїн вступило японьске войско в пятницю і займе его майже без трудностий, бо росийского войска стоїть там всього около 6.000. Японцї заняли Сахалїн, бо в мировых пересправах Росия не схоче їм зробити ніяких териториальних уступок, коли не викажуть ся, що заняли в цїлости якусь росийску територию. Хочуть мати щось в руках яко арґумент до „do ut des“. — *Ред.*)

Розвал в молодоческім таборі.

Відень Часть молодоческого клюбу є невдоволена з опортуністичної політики ґрупи Крамаржа, і хоче виступити з партиї, щоб получити ся з радикалами.

Ложна вість.

Софія. Вість немовто Болгария мав бути проклямована королївством є неправдива.

З'їзд монархів.

Берлїн. Доносять, що незадовго має наступити дуже важний з'їзд перского шаха, короля Анґлії і австро-угорского амбасадора в Льондонї. З'їзд сей має мати велику вагу з огляду на положенє Росиї.

НОВИНКИ.

— **Від Редакциї.** Всїх Вп. п., що понадсилали конкурси і инші того рода оголошенія, просимо не непокоїти ся, що їх оповісток доси не поміщено, але було се фізично неможливо. Тих оповіщень надіслано таку масу, що можуть увійти в дневник лише поступенно. Так само мусїли ми перервати на пару днїв статю пп. „Нова укр. партия“ з огляду на біжучий материял, який мусїв увійти сейчас не терпячи проволоки.

— **Вписи учеників до І кляси** золочівскої ґімназиї будуть сего року відбувати ся в середу по полудни і четвер с. м. 13-го липня рано, а самі іспити відбудуть ся в четвер (13-ого) по полудни (письменний) і в пятницю (14) устний.

— **Від Редакциї.** Вп. п., що надсилали нам свої статї, просимо не непокоїти ся, що їх не поміщено, бо не було місця. Вони будуть поміщені в найблизших числах.

— **В справі „Ризниці“** в Станиславові одержуємо від дому торг.-пром. „Достава“ слїдуюче письмо: „В цїли основаня віддїлу „Ризниці“ при нашім товаристві многі Вп. Панове і Вар. отці присилають нам удїли (один удїл по 10 корон) без вписового. По тій причині ми спонукані просити тих Вп. Панів і Отців, що прислали удїли без вписового, як і тих, що намірюють вступити в члени, щоби долучити квоту на вписове, яке виносить 1 (одну) корону. При тій нагоді най нам буде вільно пригадати П. П. руській публиці, що наколи з днем 1 серпня с. р. мають бути скликані загальні збори „Достави“ в цїли близшого обговореня, уложеня реґуляміну і т. д., то належить спішитись з надсиланем удїлів. Наколи до дня 20 липня с. р. не буде 300 членів, то „Достава“ не буде обовязана скликати надзвичайні загальні збори на день 1 серпня.

— **Під крилами „edukacyjnoї komisyї“.** З Старого Самбора пишуть нам: Наука по наших міських народних школах представляє щось такого mixtum compositum, про що здорово мислячий чоловік без болю голови навіть роздумати не вспїє. От возьмім примір школу в Старім Самборі! У ній переважаюче число шкільних руских дїтий, міщани пишуть суплїки о руску мову, руску школу та руску напись до славетної едукацийної комісиї, до „окренґовей влади“, до місної ради громадскої, лазять в депутациї від Анни до Каяфи та по розличних „радцах“, однак все дарма! Славний „керовнїк“ школи, покепковуючи собі з заходів патріотичних міщан таки в салї шкільній в присутности шкільної дїтвори прозивав Русинів прозвищами „муде, хами, вам не руского язика а буня руского?!“ І мавш Русине віз і перевіз! Ждя довгими літами, заки „власна“ відповість тобі або і незідповість нїчого на твою суплїку та слухай покепкованя підпанків. Але наколи захоче ся розпертись ширше на нашій бідній земляцї Польщі, ого, то сейчас на бідним Русинї залопотить шкіра. При класифікациї шкільних дїтий в Старім Самборі захотїло ся рускому катехитї в головнім натальові виписати ноти класифікацийні по русини. Зараз в місті счинила ся страшна зазируха. Заряд школи полетїв до ц. к. староства, староство вислало пожаловане на бідного руского сьвященика до едукасийної комісиї до Львова, а едукацийна комісия до епископского ординаряту в Перемишли розписала ся широко, назвавши катехиту „віхтицелем, бунтовніком шержонцим непослух“ та Бог зна що, серед учительства і школи. Справдї аж соромно і сьмішно щось подібного читати. Ординарят же, повлонив ся смиренько тай видав „повелїнїе“ по волї едукацийній! Тож-то тобі „попе“ сборона; нема що казати, в каким обперти ся та упоминати ся о свое, бож иреціїь на школу в Старім Самборі більше йде рускоґо чім польского гроша!! При тім же всем і міскі школи в східній Галичинї носять якийсь характер ніби утраквістичний, бож у них обовязкова наука рускої мови, ба навіть закон позволяє на жадане родичів шкільні повідомленя з поступу в наукax виставляти по руски. Та що там закони, коли у нас воля якого будь недозвореного підпанка старша і могутнїйша чім закон. Рускі міщани Старого Самбора списали в кінцем червня обемисту суплїку на цїлім аркуши паперу, зібрали підписи всїх родичів руских шкільних дїтий та занесли до заряду школи в кінцем червня с. р. жадаючи, щоби їм по волї закона шкільного від тепер видавано повідомлена шкільні в рускій мові. „Польскі сокул“ Вінковскі („керовнїк“ школи) страшно розлобив ся, розкричав ся, а вкінци сказав, що волї міщан вволити не може, бо „не має потрібних друків“. Но, Русини переконавшись ся тепер о великій енергії і живім поспіху едукацийної комісиї, з яким так рапідно почванувала з скаргою на рускоґо катехита, сподіють ся, що тота едукацийна чейже тепер не схоче себе компромітувати та почвалує з таким самим поспіхом намети чуба „польскему соколу“ з Старого Самбора за тов, що здоптав закон та невволив волї руским міщанам. Поживемо, побачимо! — Та ще одно! у тутешній школї много дїтий руских сьвящеників здає рік річно іспити шкільні. Однак нїкому в тих патентованих патріотів навіть не вийшло на думку уплянути ся у заряду шкільного о руські свідоцтва з відбутого іспиту. По щож самі доброохотно і без поневолення резиґнуємо з опробіни тих прав і законів, які Польща старая ся всїми силами окроїти та зневечити? — Предїнь тільки vigilantibus inra. — *X. X.*

— **З російскої України.** Полтавска міска управа, виконуючи ухвалу міскої ради, звернула ся до міністерства народної просьвіти із просьбою, щоби в школї ім. Котляревского введено виклади в українській мові. — Із Кисловодска, лїчничої стациї в Кавказї, перевезено тіло пок. Данила Мордовця до роданного гробу на Україні. Над уквітчаною вінками домовиною промовляли на зелїзничім двірци два студенти і літерат Захар Чекунін та дочка покійника Віра.

— **Забава в Збоїсках** відбула ся в неділю при співучасти „Соколів“ з Збоїск, Грибович і Малехова, та незеликої громадки львівских Русинів. Забава, на котру зложили ся продукциї „Соколів“ танці, товариські забави була справдї демократичною, бо в ній взяло участь так селянство як інтеліґенция без розбору. Шкода лише що так мало явило ся тої інтеліґенциї. Належить зазначити, що подібні забави мимо своєї невинности причиняють ся сильно до зросту національного почутя і тому повинні бути як найчастійше уряджувані. — *Учасник.*

— **Демонстрациї у Львові.** Вчера відбули ся дві демонстрациї робітничі: Пополудни відбули ся на повиставовій площі збори робітників будівельних, що не вдоволені з способу, в який підприємці виконують постанови послїдної угоди. Віче ухвалило загальний страйк і вибрало комітет страйковий вложений в 12 членів з інж. Гауспером на чолї. По вичерпаню порядку дневного пішла кількатисячна товпа учасників походом під ревданцею „Slow-a polsk-ogo“. Тут стояв вже кордон поліциї на висоті пазнї Дуконьского, але робітники напирали на кордон чимраз сильнїйше. Тодї ком. Станкевич велїв добувати зад та стала добувати собі проходу, кидаючи в поліцию камінєм. У відповідь на град камінєм рушила кінна поліция, через що виникла страшна метушня, а коли серед неї кількох арештовано, товпа хотїла кинути ся відбивати їх, але на щасте надїйшов проводир социяльістичний д-р Виростек, та усмирив збурені уми. Арештованих пущено на волю, занотувавши їх імена, а по девятій вже панував спокій. Рівночасно з демонстрациєю робітників під нафтовим домом відбувала ся в социяльістичнім товаристві металевих робітників в пасажи Міколяша довірочні збори за запрошеними з протестом проти царатови. Збори тревали від 7 до 9 год., а через те, що мала сала не могла помістити всїх учасників, богато люду стояло в пасажи та прилучало ся своїми окликами до вічевиків. По зборах пішла значна часть учасників під колюмну Міцкевича, вислухала там промови представника жидівскої социяльістичної молодіжи, та потягла під контору „Słow. pol.“ в улиці Таньскої. Контора була вже замкнена, однак вічевики пробили деревяну жалюзию, збили шибу, повідривали замки, піднесли жалюзию в гору та знищили цїлу контору. Відтак удали ся демонстранти на улицю Бернштайна та повибивали вікна редакциї „Jüdisches Tagblatt“ та сионістичного товариства. Доперва по 11 г. в ночи настав в місті спокій.

— **Польскі школи в Конґресівці.** Справа шкільництва в Конґресівці вістала полагоджена. Від кількох місяців тревав там страйк шкільної молодіжи аж вкінци комітет міністрів залагодив справу шкільництва в той спосіб, що дальший страйк остає без цїли. На основі рішеня комітету міністрів, підписаного царем, обовязують тепер ось-які постанови: Школи публичні задержують російску виладову мову розширюючи лише науку польскої мови і літератури, виїмок становлять школи приватні, в котрих вільно учити по польска. За те приватні школи не дають ніяких прав своїм ученикам. Польска преса накликує суспільність, щоби бойкотувала і на дальше школи державні, натомість вписувала дїти до шкіл приватних, на які взнов публична жертволюбивість повинна щедро сипнути грошем. Дотичні зависи суть дуже горячі і треба надіяти ся, що російска Польща вскорі покриє ся цїлою сїтею приватних шкіл. Так вміють Поляки бороти ся о свою народну школу. Вони певні, що по кількох роках вспіють і приватним польским школам виєднати право публичности. А у нас?

— **Нові назви сьвят у Франциї.** Французька палата послів ухвалила декотрим сьвятам дати нові назви. І так: Вознесенє буде називати ся „Сьвятом цьвітів“, Вознесенє Пр. Дїви Марії „Сьвятом жнив“, день Всїх Сьвятих „Днем памяти“, Рождество Христове „Родинним сьвятом“.

— **Жертви американьского ювилею** независимости. 4 с. м. обходила Америка величаво ювилей проголошеня независимости Сполучених Держав. В програми поодиноких обходів входили продукциї з штучними огнями, стрілами і т. п., а надпрограмово увійшло ось що: Шпиталь в Ню-Йорку пекав близько 500 раненых, а близько 20 людий вже похоронено. Все те в наслїдок несторожного обходженя з вибуховими материялами і оружєм. Варто зазначити, що шпиталї вже з гори приготовили обильно все, чого в таких случаях потрібно, так що „потерпівшим на ювилею“ на нїчим не збуває.

— **Цигани людоїди.** О фактї майже неімовірнім доносять з Яшберени на Угорщинї: Тамошна жандармерия приарештувала банду циганів в 20-тя осіб, підозрїну від довшого часу о крадіж дїтий і приучуване їх до жебранини. Однак жандармів ударила обставина, що в таборі циганів зівсїм не найдено чужих дїтий. Енерґічне доходженє добуло з циганів прямо страшні зізнаня: Начальник банди велїв спіймані дїти убивати, відтак всї їли їх мясо. Ревізия движимостий циганів потвердила основу зізнань, бо на однім возї найдено трупа дитини, покраяного на штуки. Члени банди признали, що сам їх провадив з'ів 18 дїтий. Сей табор циганьский надтягнув до Яшберену з Семигороду, звідки саме надійшли численні завідомленя про часте зникане дїтий. Угорска жандармерия веде дальше слїдство в тій страшній справі.

— **Почтові самоходи** завів в ужиток ряд Босни і Герцоґовини. Самоходи обслугують урядники почтові, що не лежать при зелїзничих лїніях, а котрі давнїйше обслуговано кіньми. Заряд почт спочивав в Босні в руках військових властий і тому міністерство війни легше вгодило ся на сесю інновацию, ніж би се зробило міністерство торговлї. Мотори самоходів опалюють ся бензиною і спіритусом, їх скорість може досягнути 30 км. на годину. Самохід такий може помістити кондуктора і 5 пасажирів.

— **Пожар в Бориславі.** В ночи з суботи

Полотна, шифони, обруси, скарпетки, ручники, хусточки, стрічки у величезнім виборі найдешевше продають КУЩАК & ЗУБИК Львів пл. Галицка ч. 1. 510

на неділю запалив ся нафтовий шиб ч. 39. Завдяки бракови вітру пожар удало ся зьокалїзувати, так що згорів тілько один шиб. Шкода виносить 10.000 кор.

— **Лїкарске сьвідоцтво.** Неявний Фельд вістав за дрібну провину засуджений на 5 днїв арешту. Фельд відтягав з відбутем кари, аж вкінци прийшло ему завізване, щобы ставив ся до арешту, бо буде „доставлений“ примусово. На другий день по одержаню завізвання Фельд ставив ся з лїкарским сьвідоцтвом в руках на довод, що є хорий і „сидїти“ не може. Сьвідоцтво виставлене на штемплї справдї орікає, що Фельд є тяжко хорий і „нїяким чином не може встати з ліжка“.

Зборы і засіданя.

Сим просимо Хв. Видїл повіт. тов. „Сокіл манявский“ скликати загальні збори сего тов-а *Іван Басараб і тов.*, члени тов-а.

Пригадують ся патріотам бережаньского округа, що в суботу 15 липня б. р. о год. 11 рано відбуде ся в Бережанах вічє. Реферувати буде д-р А. Чайковский про „Справу креованя рускої гімназиї в Бережанах“. Комітет був приневолений обставинами скликати віче в день робучий — тож обовязком духовеньства є подбати, щоби мимо сего явило ся на віч у як найбільша скількість учасників. — Комітет просить рівночасно всїх, котрим розіслано аркуші до підписів, щоби як найскорше надсилали їх на руки секретара комітету.

Видовища і забави.

Вашківська філія „Рускої Школи“ устроює в суботу, дня 15-ого липня с. р. в касиновій сали в Вашківцах н. Ч. вечеринці з танцями, за комітет Гедимин Лисинецкий, ц. к. начальник суду. Николай Спинул, ц. к. інспектор шкіл, Олександер Кобилянський, ц. к. комісар староства. Василь Чаховский, надучитель. Іван Геросимович, учитель. Стрій народний або візитовий. Вступ від особи 2 К. Музика глинницка п. Алека Паращука. Початок о годинї пів до 9 вечером. Запрошеня розсилають ся рівночасно. — Хто через недогляд не одержав запрошеня зводить звернути ся до п. Івана Герасимовича учителя в Вашківцах н. Ч.

Українці абітуриенти учительского семинаря в Чернівцях уладжують в суботу, дня 15-го липня 1905 року в великій салї Музичного Товариства в Чернівцях в X роковини смерти Михайла Драгоманова концерт. Початок о годинї 8 вечером. По концертї танцї; стрій візитовий.

Товариство „Укр. Дівчат“ устроює в Винниках прогульку дня 16 н. ст. с. м. в неділю. Прогулька ся відбуде ся в городї на „Новім сьвітї“ з рїжнородною програмою о годинї 3 пополудни. На случай непогоди відбуде ся прогулька в слїдуючу неділю.

Видїл музичного кружка тов. „Академічна Громада“ подає отсим до відомости, що устроює підчас сегорічних вакаций ряд концертів по східній і західній Галичинї. Тому звертаюсь отсею дорогою, до осіб і товариств на провінциї, котрі хотїли-б, щоби концерт у них відбув ся, щоби згодосили ся листовно найдальше до 18 липня на руки секретаря кружка, котрий подасть взглядом того інформациї. Адреса: Т. Шухевич, Львів, Собіщина ч. 7. *І. Зволинський*, голова. *Т. Шухевич*, секретар. *М. Губчак*, дириґент.

З товариств.

З „Кружка правників“. Пригадує ся товаришам правникам, що подають ся до І. правничого іспиту, щоби в своїх поданях зазначували виразно, що „підписаний просить о позволене здавати іспит в рускій мові“. Надто пригадує ся всїм тим, хто визначив книжки з біблїотеки „Кружка правників“, щоби до 15 с. м. книжки ті звернули. Зв видїл: *С. Баран*, голова, *Ю. Балицкий*, за секретаря.

В тов. „Академічна Громада“ (Вірменьска 30 І. п.) відбуде ся ві второк (11 липня) відчит т. Дм. Лісьмевича п. з. „Жінка в творах Ніцшого“. Початок о год. 7 вечером.

Дня 14 липня 1905 р. о годинї 8 вечером відбуде ся в рускім касинї в Калуши, заходом філії „Товар. педаґог.“ II. часть відчиту п. Гриня Левинського про „Івана Франка“. Датки добровільні принимає ся на ціль основаня рускої семинара в Коломиї. О численну участь просить ся.

Біблїоґрафія.

Накладом „Угр. видавничої Спілки“ вийшли:

1. Михайло Коцюбинський: **У грішний сьвіт.** Оповіданя. Ст. 190, 8°. Ціна в оправі 2 кор. — Коцюбинський звісний вже нашій публицї, як новеліст, дає в найновійшім томі побутові обставини і картини з житя. Рїжнородність і гарний стиль та проста мова роблять, що книжку читають ся з великим заінтересованем.

2. Софрон Круть: **Записки Українця із побуту між полудневими славянами.** Ст. IV+200, 16°. Ціна: 1·10 кор. Автор малює нам моменти росийско-турецкої війни, познакомлюючи рівночасно читача з житем-бутем полудневих Славян. С. Круть був очевидцем представлених подій і відносин, тому його книжка заслугує на всяке довіре що-до вірности представленя. Доля народів, про які говорить С. Круть має богато спільного з долею нашого народа, тому варто з книжкою познакомити ся.

3. Д-р Михайло Кос: **Про полов справи.** Ст. 54, 16°. Ціна 30 сот. Се є перша у нас книжочка, що трактує про полові справи. Автор зробив нашій суспільности чималу прислугу сею книжочкою, бо в нїй познакомлює несьвідомих з половими функциями та звертає їх увагу на наслїдка необережного, або легкодушного трактованя сих справ. Книжочка написана незвичайно приступно, ясно і гарною поправною мовою, і в огляду на свою вагу повинна найти ся в кождім домі: батьки і учителї повинні поручати її до читаня молодїжи. Вона є лїком хоч не смачним, але добрим.

— **Руска Хата** ч. 12 і 13 містить: Від Видавництва. — Петро Карманський: Мозайка. — М. Михньовский: Spirillum patricianum ukrainofilium. — Гнат Шпитко: Іван Мудрагель та его син. — Осип Шпитко: На народнім мотив. — Данило Лукич Мордовець (посмертна згадка). — Петро Карманський: Ремінїсценциї з Риму. — Франц Михайлів: Поезиї. — Франц Михайлів: Поезиї. — Іларіон Грабович: Наша доля. — Ярослав і Ярославцї.

— **Літературно-науковий Вістник.** Книжка VII. за липень 1905. Зміст: Часть літературна: І. Франко: Притча про терен. — Лїськ Тамаренко: Дівчина-загадка. — Андрій Веретельник: Денис Браташ. — Павло Барвіньский: Американцї. — Андрій Чайківський: З ласки родини. — Франк Норріс: Вир. Часть наукова: Реферат комісиї в справі знесеня заборон українського друкованого слова (конець). — До характеристики сучасного стану нашого театру: І. Спростованя д. Михайла Губчака, II. З листу д. Степана Мазницького, III. Увагы д. Степана Чарнецького. — О. Вишневеський: На переломі (далї буде). — В. Львівський: Нові книжки (конець). — Іван Франко: Дещо про нашу пресу. — М. Зубрицький: Становище рускої журналїстики супротив наукової роботи в „Наук. Товаристві ім. Шевченка.“ — Василь Панейко: Фрідріх Шіллер. — М. Грушевський: Не даймо ся! — Хроніка і біблїоґрафія.

— Д-р Франц Оппенгаймер: **Социяльне значінє спілок.** З нїмецкого переклала *Маруся Полтавка.* Чернівці 1905. Накладом біблїотеки для суспільних наук під ред. д-ра Льва Когута. Книжочка числить 40 ст. малої 8-ки, ціна 20 сот.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державних

Для вигоди публики заряджено, що на шляху Станиславів-Воронякa має іти третий потяг, той самий, що виходить тепер зі Львова о год. 9·20 рано а приходить до Станиславова о год. 1·19 в полудне. Від 11—20 липня буде сей потяг іти дальше аж до Вороняк, а виїздом зі Станиславова о год. 1·28 по пол.

Дня 15 мая с. р. отворено на шляху Струже-Нове Зарїчє поміж стациями Загіряни і Віч перестанок „Лїбуша“ для руху особового і пакункового.

Вікети їзди продає ся на перестанку, а належитість за пакунки оплачує ся при відборі.

Сим доносить ся, що застановлений на шляху Микуличин. — Тартарів рух привернено дня 5 с. м.

З днем 1 липня 1905 входить в житє додаток I до тарифи для східно-північного західного австрийского звязку зелїзничого часть II, випуск 1 з 1 липня 1905.

КОНКУРСИ.

— **Видїл руского товариства педаґоґічного у Львові** удержує від довгих лїт інститут св. Ольги, маючи на ціли подати біднїйшим рускім дівчатам можність до образованя. Се заведене, вісче від давна нашій публицї, розвивалось і в сім роцї, завдяки досьвідному і щирому проводови пані Косевичевої і панни Пацлавської, на вдоволене учениць і родичів, і Бог-дасть буде і на дальше нашій суспільности вірно служити. Отсим розписуємо конкурс на принятє учениць на новий шкільний рік. На жаль мусимо, задля великої дорожні у Львові а особливо задля піднесеня цїни мешканя, місячну оплату трохи піднести. Розуміємо прикрість сеї постанови для дівчат; однак не посїдаючи нїяких фондів та приневолені се зробити, поки не найдуть ся згодом инші способи виходу. Місячна оплата буде виносити тепер 36 корон, а такі малі вимки могли би мати місце тодї, коли би родичі доставляли відповідні віктуали або від себе, або від других жертводавців. Крім місячної оплати жадає ся зложеня на вступі: а) за з'ужите меблїв 5 кор. б) на корезпонденцайні видатки 2 кор., і 3) за уживане фортепяну 10 корон. Подання мають бути внесені до 20 липня с. р. на руки о. Александра Стефановича, професора женьскої учит. семинарії Адреса о. Стефановича до 14 липня у Львові (ул. Чарнецкого 26), а до кінця вакаций в місті Кутах. Примічаємо, що нове мешкане інститута по виповіджею давного ще не вибране. Оно буде подане до відомости інтересованих в часї ферий. У Львові дня 5 липня 1905. — *Від видїлу руского товариства педаґоґічнего.*

— Видїл руского товариства педаґоґічного глядає для інститута св. Ольги у Львові настоятельки, котра вела би надзір над наукою дівчат. Пожадана особа інтеліґентна, поважна і енерґічна. Першенство мають кваліфіковані учительки. Ласкаві зголошеня просимо адресувати до о. Александра Стефановича у Львові (ул. Чарнецкого 26), а від 14 липня до міста Кут. — У Львові дня 5 липня 1905.

— **Конкурс.** На рік шкільний 1905/6 принятих буде до „Рускої Бурси“ в Стрию 60 учеників з шкіл гімназиальних і з четверої класи шкіл народних. Місячна доплата виносить 30 кор. в гори кождого місяця складана до рук касиера. Доплата ся може бути через видїл знижена. Условя принятя такі: 1. Батько (опікун) кождого питомця мусить бути членом товариства „Руска Бурса в Стрию“ (вкладка членьска на рік виносить 6 кор.). 2. Подани заосмотрені а) послїдним сьвідоцтвом шкільним (ученики ґімназиї стрийскої не потребують предкладати сьвідоцтва), б) декларациею місячної доплати і в) сьвідоцтвом убожества, належить вносити до видїлу Рускої Бурси на руки предсїдателя о. Юліана Федусевича до 25 липня 1905 р. виключно. Питомець до бурси принятий має при вступі вложити: 2 кор. на інвентар, 1 кор. на біблїотеку а на праве 4 кор; крім того повинен мати подушку, повдру або коц до накриваня, 2 простирала на ліжко а 2 на ковдру, 6 пар бїля, 12 хустинок, 2 пошевки, 4 ручники, 6 пар шкарпеток, 2 пари обувя, 2 сподень, 2 блюзи, плащ і книжки шкільні. — Бажаючи одержати на свої подане письменну відповідь зволять до подання долучити заадресовану картку переписну. — За видїл Рускої Бурси в Стрию: *о. Юл. Федусевич, о. Н. Матковский.*

— **Конкурс:** Комітет бурси товариства „Просьвіта“ в Золочеві розписує конкурс в цїли принятя питомців на рік шкільний 1905/6. Вільних буде 35 місць а приймати ся будуть ученики ґімназиї і шкіл народних.

Условя принятя: 1) Батько (опікун) ученика мусить бути членом товариства „Просьвіта“, 2) Платня для учеників на лучшім удержаню виносить: 30—20 корон, а для помічених на селянськім вістї 14—20 корон; крім сего платить кождий з принятих одноразово на інвентар 2 корони. Належитість може бути уначена грішми або віктуалами. На основі §. 4. уставу бурси будуть також два місця безплатні, до котрих будуть мати першенство дїти селян з Білого Каменя, Сасова, Верхобужа і Почап. 3) Родичі стараючі ся о принятє дїтий за оплатою низше 30 корон мають предложити сьвідоцтво убожества з точно означеним станом майна і родини. Кождий принятий ученик має привезти з собою власну постїль. Подання треба подати найдальше до 16 липня 1905 р. на руки о. професора Громницкого. Наколи остануть еще місця вільні приймє комітет і пізнїйші зголошеня.

Комітет Бурси товариства „Просьвіта“ в Золочеві: *о. Евген Громницкий, Михайло Галущиньский*, проф. ґімн.

Календарь: Гр.-кат.: нині (второк) Кира і Іоана завтра (середа) Петра і Павла позавтра (четвер) Собор С. С. 12 Ап.; — Рим.-кат.: нині Пелаґій, завтра Генрика, позавтра Малґожати.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанї, коло церкви.) Початок о годинї 8-ій веч. В середу 12 липня „Пошились в дурні“ народна оперетка в 3 дїях Кропивницкого; в пятницю 14 липня „Педагоґа“ оригінальна комедия в 3 дїях в нїмецкого перероблена на наші обставини О. Левинским; в суботу 15 липня „Ямарі“ оперетка в 3 дїях Цельлера; в неділю 19 липня „Запорожець за Дунаєм“ народна оперета в 3 дїях Артемовского, закінчить „Вечорниці“ твір музичний Ніщиньского.

Біблїотеки, театри і музеї у Львові: Біблїотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Біблїотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Біблїотека університетська від 8—1 рано і ві 4— по пол. в суботу лише рано. — Біблїотека Осередків ських від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музеї Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, а дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музеї Осередківських в дні звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також за полудня 3—5.

Надіславше.

Нотар в Старій соли пошукує кандидата нотариального під 1-го серпня 1905. Зголошеня врав в поданем условій впрост. 601 1—3

ЛІКАР ВЕТЕРИНАРІЇ

Францішок Ковальский

осівся в Станиславові площа Торговиця ч. 29
605 1—3

Подяка.

Складаю отсим Вп. П. І. Рутови, професорови музики в ц. к. семинари уч. в Тернополи, сердечну подяку за Его витревалу і вельми успішну працю в приготованю мене до іспиту державного з музики, котрий вложив я перед ц. к. комісиєю екзаминаційною в Празї.

609 1—1 *Володислав Голембйовский.*

Сим подає ся до відомости, що льокаль

ТОВАРИСТВА ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

знаходить ся

при площи Бернадиньскій ч. 8

(готель *Краківский*). 423 7—10

Пошукує ся здібних столярів і позолотарів обзнакомлених з роботами церковними до артистичної робітні Товариства для розвою рускої штуки у Львові площа Бернадиньска ч. 8 (готель Краківский). 614 1—5

Отвертий лист до п. Ф. Оліярника, властителя торговлї приборів церковних і девоционалій ві Львові, ул. Театиньска ч. 3. Пересилаю належитість за чотири фани. Дійсно так материял як і викінченє фан есть як найлїпше і найкрасше. Тож складаю Вам за тов сердечну подяку. Притім ціна есть неймовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати де інде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно зачатім дїлї.

Сьвященик Николай Чубатий, парох Петрикова. 545 9—15

Отверте письмо до п. Степана Чарнецького, техніка і рецензента „Літературно-Наукового Вістника“, у Львові.

Отсею дорогою прошу п. Степана Чарнецького, техніка і рецензента „Літературно-Наукового Вістника“ о подане своєї адреси, в цїли доручення Вам візвання судового, бо я обжалував Вас перед Судом красвим карним у Львові о провину з §§. 488 і 491, за неправдиві і тенденцийні атаки поміщені на мене у „Вістнику“. Я уживаю сеї дороги до Вас з тої причини, що суд не може доручити Вам візвання і після реляциї орґану судового для доручень Ви мали виїхати на сталий побут до Франкфурту, тимчасом, о скільки я довідавсь подане се є неправдиве, бо Ви пробуваєте в Галичинї, видїли Вас в послїдних днях люди в Станиславові і у Львові, де Ви навіть розвідували ся про перебіг тої справи карної. Підчеркую се, що не можна було Вам доручити візвання навіть після адреси поданої редакторем „Вістника“, з котрим стоїте в контакті, — а з того і консеквенция, що Ви візвання принати не хочете. — *Михайло Губчак*, бувший дирехтор рускогонародного театру. Перемишль 7 с. м. Побереже Франц-Йосифа ч. 1. 610 2—3

Нотаріяльний і Сим

Оптики і Окулїсти у Львові площа Галицка ч. 1.

кроває Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдокладнїйше. 4185

Русинка, котра хотїла-би занятя ся хатнею господаркою і заопікувати ся дїтьми, знайде місце у священика на селї. Близші інформациї листовно на адресу: Львів poste restante A. B. 5.
6 3 1—3

Студент III. р. філ. глядає лекциї на час ферий. Ласкаві зголошеня під „Фільозоф“ poste restante Тернополь.

Глядаю якого небудь занятя. Можу бути помічником бюровим, сторожем каменичним і т. п. Теодор Король в Кочиляк пов. Збараж. 1—2

Учник VIII. кл. пошукує лекциї на час вакаций евентуально на цїлий рік. Зголошеня упрашає ся під адресою: **К. М.** Вербовець п. Городенка. 1—3

Заліщицкі на весь сьвіт славні *априкози* (*морелї*), вибрані, великі і гарні висилаю в 5 клґ. кошах franco за посиланою на 5 К. Іспаньский аґрест, старанно запаковний, сьвіжо рваний 3·70 К. **Д. С. Беккерт,** Експортовий дім в Заліщиках. 577 3—4

Априкози заліщицкі славні на весь сьвіт, розсилає в 5-кільоґр. кошах франко на посліпланою по К 4·30 **Д. КРАЦ,** властитель города в Заліщиках. 1—2

Фільозоф з III р. глядить лекциї на час ферий. Удїляти може також початків французького. Адреса: Т. Зелеский. Львів, Університет. 1—2

Поручаєсь спеціяльного інструктора абітуриента семинар. учит. що належито приготовляє до іспиту шкіл середних. Притім може удїляти гри на скрипцах, научати хор, а навіть танців сальонових. Хороші сьвідоцтва праці. Вимоги після волї зголошуючих ся сейчас до рускокат. Уряду парохіяльного в Лисцю старім почта Лисець. 599 1—3

Читальня „Просьвіти“ в Тумашівцях коло Войнилова має до винайменя торговлю товарів корінних і мішаних. При торговли можна утворити також вишинк і масарню, а навіть і трафіку. Інтерес дуже добрий ходить лише о фахову силу. Можна купити і на власність. Інтересовані звольять чи то письменно чи устно зголосити ся до п. Тимка Барица урядника „Хлопского Банку“ в Калуши в цїли ближших інформаций.

Рутинований інструктор глядає лекциї на селї. Адрес: „Маркіян“ Адміністрация „Дїла“. 1—5

Поручаю знану

Пільзненьску Реставрацию

давнїйше

Т. Найсарек

РИНОК ч. 17.

598 4—5

вівсім відновлену: добірна кухня, під власним зарядом; обіди в абонаменті о 20% дешевше, знане з доброти пиво ПІЛЬЗНЕНЬСКЕ.

Прошу о численні відвідини. **ЯКІВ БЕХТЛЬОФФ.**

Ученик VI. класи реальної приймe лекцию на селї, підчас вакацій Л. Л. poste restante Глубічок великий.
597 2—3

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хавс

банковий дім і контора вимін

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб канчукових і металевих стампілій, ґравюри на металь і дорогих камінних. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки для випалювання із зелїза і шпунтові бляшки. Склад канчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Синстуска ч. 14.

2 зр. за перерібку трьох матерацових подушок. Дреліхи на покрита від 50 кр., 1·50 і 2·50 зр. коштує перероблене старої колдри, покритя від 45 кр. за метр в робітни
521 13—30

І. ШУСТЕРА

Львів, ул. Коперника.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машин до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 55 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Вел. Священникам і вп. Громадам продаю на рати, як також і для селян за потвердженим уряду громадского.

Условія сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науки шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лашрун

Львів, Пасаж Міколяша.

Дїти! просіть своїх Вп. Учителїв, Священників, щоби для вас на премію купували образки і Молитевники в „Сокільскім Базари“, ул. Руска ч. 1.

Образки 100 штук в цїнї від 60 сот. до 8 корон.
Молитевники 1 штука по 40 с. і дорожше.

Вп. Родичі і Ради шкільні обдаровуйте добре учащих ся дїточок образками і молитевниками купленими в „Сокільскім Базари“. 561 6—6

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

ПЕРШИЙ РУСКИЙ СКЛАД З КОСАМИ

Михайла Пасїчника у Відни

XVIII/1 Theresiengasse 32

продає найлїпші і найдешевші

„КОСИ ГАЛИЦКИХ СЕЛЯН“

а именно по таких цїнах:

довгість коси:	60	65	70	75	80	85	90	95	центиметр.
одна коса коштує:	104	114	124	134	144	154	164	174	сотиків
100 кіс наразкоштує:	90	100	110	120	130	140	150	160	корон

Хто замовляє 10 кіс, дістає одну косу даром — для гуртівників значний опуст. Коси нездалі приймаю назад або звертаю гроші. Маю на складі також: серпи, молотки, бабки, перстені та бритви.

Цінники висилаю даром — товар лишень за посїпалотою. 38421—34

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4% і оплачує** за вкладників **податок рентовий** від проценів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане **звертає ся вкладку кождого часу** навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички удїляє „Дністер“ своїм членам **на 6%** сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизаційна; (на капітал і відсотки) 5; до позичок вимагає ся **першої гіпотеки** або **доброї поруки.**

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра“.*

Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Дністрі“.*

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від удїлів і на добродійні цїли. — Дотепер удїлив *„Дністер“* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер“ 31/12 1904.

Вкладки	1,783,673 К.	Позички удїлені	1,616.402 К.
Удїли членьскі	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і инъші	26.576 К.	Льокацій на рахунку біж.	169.456 К. 81.968 К.

34

ВУДЖЕНИНУ *смалець, солонину і сало*

бездоганної якости поручає по цінах найнизше торгових фірма 425 17—20

Scherer & Comp.

Дім торговельний, Львів, ул. Станислава 10.

Поручаю для рільничих кружків і сельских склепів:

Вуджену солонину середної грубости (не тонку) по 80 кр. кґ. Тую саму не вуджену по 78 кр. **Солонину** дуже грубу, вуджену по 85 кр. не вуджену по 83 кр., наприкована по 80 кр. **Ковбаси** сухі точкі з солонинкою по 65 кр. грубі, сїчані дуже смачні по 85 кр., кранні грубі по 1 зр. за 1 кґ.

Цїнники даром і оплатно.

Францішок Янечек

Львів, ул. Личаківска ч. 39. 614 1—2

На літо!

Топірці вибивані пацьорками від	3—15 К
Вишивані краватки	3—5 „
Гуцульскі кептарики по	13 „
„ шапочки	2 „
Ланцушки „Сокола“ (синьо-жовті)	2 „
Гердани з пацьорків	2·50—5 „

Великий вибір карток, всїляних дарунків, туток і паперїв „Сокола“ канцелярийних приладів, музичних видань „Сокола“ і т. д. поручає 347

„Сокільский Базар“ у Львові, Руска І.

НА ЖНИВА!

Щоби робота в жнива їшла скоро, треба мати зручні **КОСИ** і **СЕРПИ,** а такі припоручає у всїх своїх складах 520 11—15

„Народна Торговля“

	знані з доброти	60 цм.	70 цм.	80 цм.
Коси		1 К	1·20 К	1·40 К
Серпи	ковальскі легкі а зручні по 56 с.			

Без конкуренції

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, невеликого зерна, в почтових пакетах 4¾-кілевих за 14 К франко.

Кава специяльність

надзвичайно великого зерна 22 К 40 с. франко.

поручає

„Народна Торговля“

У ЛЬВОВІ 505 12—12

Рух залізничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8 40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руской	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Рящева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9)
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Врухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освьонцїма (від 25/6 до 15/9), Вадїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Коханими (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Рящева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руской	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руской	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполудньом (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди косимі друковані є черленами чорнилом; поїзди нічні є означені звіздною. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних желїзниць, касам Раусмана ч. 9. 85

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває весняники та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекційно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекційности а також приметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, поченє ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 31—34

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведень промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по уміркованих цінах.

Має спеціальні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спиритуалїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сокоджених та ц. к. інститутом до розсиду споживаних средств розсїджених.

Цїнники і інформації висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 94—36

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

По найдешевших цінах.

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерий.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір бімутерні. 760

Без конкуренції.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию. Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 144. **Львів четвер 30 червня (13 липня) 1905.** **Річник XXVI.**

Виходять у Львові що дня (крім неділь і свят) 5-ій годині по południu. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: на тримісяці
на цілий рік . 32 к. — 44 в.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 35 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Руконписи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неоплачувані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 30 с. за стрічку.

Народна просьвіта в Галичині під польским панованем в р. 1904.

(*Конець.*)

В пяти попередних статях обговорили ми справоздане кр. ради шк. о станї публичного вихованя в народних школах і учительских семинариях в шк. р. 1904. Була се задача не легка визнати ся в тім лабиринтї чисел і виводів, де одно уперто замовчує ся, друге старанно закриває ся, инше в суміш мішає ся, знов инше прикрашує ся бляґою або й сьвідомою а очивидною ложию. Коли ще додати баламутства, суперечности і хибні обчислованя, які тут і там находять ся в справозданю, то можна легко зрозуміти, що при такій роботї, в котрій раз і другий покаже ся, що не можна спустити ся на кожде число і слово, а треба всьо провіровати і наново обчисляти, вкінци стане аж в голові гудїти і неодна гадка згубить ся зі шкодою для вичерпуючої основности заміток. Длятого, поки перейдемо до вреасумованя наших попередних заміток, мусимо їх ще дечим доповнити.

І так що-до поданого в справозданю кр. ради шк. числа т. зв. руских шкіл зазначуємо, що в наших духовних шематизмах стрічаємо, замітки, що в тім а тім селї є школа з викладовим язиком руским, але учать в нїй по польски. Є се доказом, що навіть урядового числа, поданого в справозданю, не можна уважати за вірне.

Що-до науки доповняючої замітимо додатково, що самі знаємо такі школи, де на доповняючій науцї не учать нїчого більше крім читаня і писаня. Потверджує се по части і справоздане кр. ради шк., коли, зазначаючи се соромітне місце публичней едукациї, фіґовим листком, каже: „Обмежає ся наука переважно до поздоровня відомостий в щоденної науки; а се вимагає від учителя великого накладу працї, бо сїльска молодїж по укінченю щоденної науки віддає ся виключно заводовій працї, пускає в непамять відомости, набуті в школї (такі-ж бо й ті відомости! — *Ред.*) та цїлком відвикає від науки". Тут очивидно крие ся під сим фіґовим листком властива гадка: „попадає назад в анальфабетизм"!

Як то кари, накладані на батьків за непосиланє дїтий до школи, служать дуже часто більше до всїлякої секатури людий, ніж справдї до управильненя шкільної фреквенциї, можемо крім указуваних нераз випадків та виводів, що правильна фреквенция і так неможлива при тїсноті наших сїльских шкіл, вказати ще на такі знані нам цьвітки з публичней едукациї: дитина занедужала так, що безусловно довший час не може ходити до школи; п. професор — розумїє ся, такий, що чує себе безпечним у п. інспектора — грозить батькови, що подасть его на кару; батькови тяжко йти кількинадцять кільометрів до міста до лїкаря або й везти до него дитину та постарати ся о сьвідоцтво і ще і заплатити, то несе п. професорови курку чи що там і... спокій.

Або знов еще одна цьвітка баламутности справоздання. Розпорядженє кр. ради шк. з д. 7. марця 1893. ч. 1.741. каже між иншим: „Кр. рада шк. з'орґанїзує всюди, де найдуть ся до сего услівя, школи 6- чи 5-клясові, що показують собою висший (мійский) тип народного шкільництва, а заразом розпорядить, що всї инші школи в тих місцевостях будуть тримати ся того самого плану наукового, (отже також мійского — *Ред.*), але обіймати будуть лише низші класи. Ті школи будуть з правила чотирокласові, відповідаючі чотирем низшим класам шестиклясової школи. Де окремі услівя якоїсь школи в мійскій громадї, віддаленої від властивого міста, вимагали би установленя для неї виїмку і приписаня їй наукового плану низшого типу (сїльского і маломісточкового), то внесене в сій справі належить кр. радї шк. завчасу переслати".

Виходить з сего розпорядженя, що чотирокласові школи в краю могуть мати і мають одні план мійского, другі сїльского типу. Тож цїкаво було би знати, де є одні, а де другі. І не трудно було би се виказати, скоро таблиця 23 виказує школи мійского типу. Тимчасом, що в сій річи находимо в справозданю? Раз, на стор. 10, каже ся: „Школи мійского типу, т. є. 5- і 6-клясові та виділові", — значить, що 4-клясові не зачисляють ся до мійского типу. Тих шкіл мійского типу числить справоздане „obecnie", значить, в р. 1905, 243; але таблиця 23 наводить їх після місцевостий докладно 249 в шк. р. 1905, а 247 в р. 1904. На стор. 21 подано число шкіл мійского типу 363; але на тій самій сторонї сума 5- і 6 клясових шкіл та виділових виносить лише 240. За те на таб иці 3 тій, де лише сумарично виказані школи мійскі і сїльскі після шкільних округів, начислено мійских шкіл (разом з 16 школами вправ при учит. семинариях) знов 363. На тій самій таблици 3-їй подано суму мійских шкіл в місті Львові на 35, а в Краковї на 24; але таблиця 23-та виказує почасно мійских шкіл у Львові лише 17, а в Краковї лише 11. І годї визнати ся в сім баламутстві!

Вкінци ще одна замітка. Справоздане говорить в окремій части обширно також про курси для дорослих анальфабетів. Довідуємо ся з сего, що шкільні власти і взагалї школа не зробили в сім напрямі майже нїчого. Кр. рада шк. лише z wielką życzliwością давала дозвіл на удїланє тої науки в шкільних будинках. Саму-ж акцию вело властиво — так бодай виглядає з справоздання — майже само лише товариство Szkoły ludowej. Ся акция вела ся головно, як кождий сам легко вгадає, у східній Галичинї. Чи й з руской сторони були в сім напрямі які заходи, попирані z wielką życzliwością komisyi edukacyjnej, о тім справоздане не згадує. Заходи мабуть були, лише życzliwości бракло.

І що-ж виказали ми з справоздання кр. ради шк.?

1) Народних шкіл було в шк. роцї 1904 в цїлім краю всего 4561, в тім числї чинних 4322. В шкільних округах, де обіч значного числа руских шкіл находить ся також більше число польских, нечинні школи припадають на самі лише рускі громади.

2) Т. зв. руских шкіл мало бути всего 2231 чи то 48·91 прц., в тім числї чинних 2086 чи то 48·26 прц. Річ певна, що й сї числа є невірні. Всї ті школи були утраквістичні з головною задачею і цїлею poprawnego wyrażania się po polsku.

3) Кілько в тім числї було шкіл (бодай т. зв. руских) дво- три- і чотирокласовых, сего годї довідатись. У всякім разї імовірно не було шкіл двокласовых більше як 699, трикласовых не більше як 23, а чотирокласовых не більше як 36, — разом більшекласовых 756, а одноклясовых 1328.

4) Кілько властиво було шкіл мійского типу, взагалї годї зі справоздання довідати ся напевно, а ще менше, кілько було таких шкіл з викладовим язиком нїби руским. Мабуть не було їх більше або мало що більше, як 6 шкіл вправ при учительских семинариях.

5) Кількість чинних у всїх народних школах було 10.907, в тім числї з руским нїбито язиком викладовим що найбільше 3689 чи то 38·2 прц.

6) В клясах мійских сидїло середньо по 50 дїтий, в сїльских по 90. При такім станї річи наука була майже у всїх школах сїльского типу південна, „з обмеженим числом годин, з обмеженим материяном науковим і з обниженою видатностию науки".

7) Стан науки був такий, що в сїльских школах лише дрібна частина вичувала ся читати і писати, а з тої дрібної части знов лише мала частина ходила на доповняючу науку, де дальше учила ся читати і писати, щоби опісля з малими виїмками попасти назад в анальфабетизм і забути навіть poprawne wyrażanie się po polsku.

8) Громад без школи було після рахубы кр. ради шк. в цїлім краю з початком 1905 шк. р. 933, а з початком 1904 р. 981. Було їх в приближеню 593 в чисто рускій або мішаній части краю, а 340 на Мазурах. Але по правдї було громад без школи не менше як 2240.

9) Дїтий у вицї від 6—12 лїт, обовязаних до щоденної науки, не побирало жадної науки, ні шкільної ні домової 22·74 проц. Сей процент значно піднесе ся у східній части краю, а обнизить ся у західній. При указаній тїсноті в сїльских школах треба принати за річ певну, що і в тої дїтвори, котра нїбито ходить до школи, велика часть ходить так неправильно, що не виносить з неї жаднїсеньского пожитку; а при указанім станї науки в сїльских школах еще й в тої части дїтвори, що правильно ходить до школи, так мала частина вичує ся бодай читати і писати, що

10) на доповняючу науку у вицї від 12—15 лїт ходить знов лише мала часть, щоби дальше учити ся писати і читати, не винести з науки жадного знання, придатного в пізнїйшім житю, та попасти назад в анальфабетизм. В р. 1904 не побирало доповняючої науки 66·6 проц. всїх, що до такої науки обовязані. Сей процент в рускій части краю по всякій імовірности значно висший. Таким чином властиво вся наука в теперішній сїльскій школї є лише мороною, що в більшій части — особливо в рускій части краю — веде назад до анальфабетизму.

11) Розвиток народного шкільництва в р. 1904 зазначав ся тим, що з усїх дїтий,

---

А. Садовска.

ЛЮБОВ.

(*Перевів Федїр Іван Олесницкий.*)

На сніжній лилеї чаші, оперши недбало головку о золотяні цьвіту пилякы, спочала Любов, та окружив еї рій Аморків вінцем крилатим, а в глубинї, миготїючи красками дуги станула дружина величава.

Се-бо за хвилину мала наступити година послуху, одинока, в котрій вільно людям віддати пошану тій, котра з царскою справдї щедротою дарила їх скарбом найбільшим: любовію.

Та чом на чудесне, о ідеальних чертах, лице царицї пав сум та притьмив великі, як морска глубина, бездонні очи? Чи не прочувала вона людску невдяку?

* * *

Але отсе крізь відкинений звід неба входить гарне та молоде дївча, та ломлячи руки, жалуєсь та нарікає:

— Чом, о Царице, загостила ти в моїм серци та дозволила, що я полюбила, вірую чи, що за серце серцем платить ся?... А він покинув мене! покинув!... Проте радь, о Царице — ридала жалїсно — та верни улюбленого! або дай... забуте.

Ледво вимовила ті слова, з дружини висунула ся чудна, о невиразних чертах, стать та почала пересувати перед зачудованими очима дївчини змінні, чарівні види. А тоді тремтячи уся, повна ляку та непевности, дївчина оглянулась поза себе: о чудо! минувшість біґдла та щезла, біль усмиряв ся. Тож несьмілю витягнула долонї до миготїючої в віддалї будучности, а усьміх повен надії зацвів на еї устах. І пішли обі: опущена разом з забутем.

В очах Царицї малювалось повне ласкавости співчутє. Хмарний мов ніч без звьізд, грізний мов злочин, всунув ся чоловік о мутнім поглядї та, опинившись перед престолом Царицї, шептав здавленим голосом:

— А! так се ти еси? ти? що лукаво до людских сердець внаджуєш ся, під позором, що їм щастє приносиш? Ложь та брехня!... Тож проклята будь, спокусниче! по тисяч разів проклята!... Любити? га! га! га! а потім що? прийде другий, та велять тобі забути!... Але я тямлю тамстити ся бажаю!... мстити ся без кінця!...

Послушна візваню, з затятими устами та судорожно затисненими долонями, опинилась побіч збожеволїлого з ненависти чоловіка — Пімста. А він кинув ся до неї та вхопив ся її платя, та так злучені щезли в людських пристрасти хвилях.

В очах Царицї малював ся смуток.

З бліґдавим, з мрачними чертами лицем, зложивши на схрест руки, жалувавсь молодець проймаючим голосом:

— Велїлась менї любити, о Царице! але надаремно! бо не можу найти женщини, котра би сеї любови була гідна. Тож приходжу, щоби тобі звернути дарунок дорогоцїнний...

Царица затремтїла. Сї дарунок відкинений? Га! покаратя зухвальця!... Най ходить по сьвітї вічно тужливий та самітний! — В сю мить з дружини висунула ся в сребряну мраку обкутана стать, а ухиливши край заслони, показала чудесне, неземске лице та хутко щільно его прислонила. Озарений молодець витягнув тужливі рамена, та пішли разом, на долю та недолю, скованї на всегда: поет з тугою.

Безнадїйно сумна, з похиленою долї головою, увійшла жінка ціла жалобою вкрита, та оповідала тихим, смарним голосом:

— Любила я горячо, як ніхто над житє, завдяки тобі, о Царице! Та чом дозволила вси, щоб безмилосерна смерть забрала улюбленах? А отсе сама всьом, та не маю жити для кого!...

Царица глянула зі співчутєм, а на даний знак нахилилась над сиротою ясна, промінна стать, та голубила еї в своїх раменах — і пішли сполучені на всегда: самітна жінка з пожертвованем.

З гнівом та гомоном впав до Царицї мущина в силї віку та кликав піднесеним голосом:

— Кажеш любити, а жалуєсь почутя?... А на сьвітї так много женщин, та одна гарнїйша від другої, та кожда хоче любови!... Тож удїли менї еї повною, щедрою рукою!...

Царица відвернула ся з відразою.

Так і таке почутє зовуть люди любовію? — роздумувала. Най яко кара, ся мерзка, о змисловых устах та похотливім пристрасним поглядї стать товарашить ему всюди та побуджує ніколи не заспокоєні похоти. І відійшли в нїмім обіймі злучені: мущина разом з жадобою.

— Де ви, о любови? — загомонїв миловзучний, грімкий молодечий голос — най побачу накінець твоє чудесне, а так людьми величане лице!...

У відхиленім неба вводї станув хлопчина, дитя еще, та озирав ся цїкаво довкола. Але незабаром заступила йому дорогу блискуча, легка мов пінця, стать, та зо сьміхом і ледащою пісонькою на устах, держачись себе, щезли: хлопчина з Божевільцем.

* * *

А на сніжній чаші лилеї, оперши недбало головку о золотяні цьвіту пилякы, спочивав любов, але рій аморків вже еї не окружає вінцем крилатим, та щезла миготїюча красками дуги дружина величава.

Се-бо минула послуху година, одинока, в котрій вільно людям віддати пошану тій, котра з царскою справдї щедротою дарила їх скарбом найбільшим любовію.

Та чом на лице царицї пав сум так великай? Ах! вона прочула людску невдяку!... Царица сидїла наче виновата...

Тож задумує з серця болем:

„Не зійти вже ніколи на сю земску долину і потонути в чаші лилеї! на всегда!..."

* * *

Але отсе з глубини висуваєсь дрібна сїра стать та, опинившись при престолї, хилить ся над царицею та шепче:

— Не сумуй, о пані! та не кажи, що ти сама. Я при тобі! — я, Вірність!...

І рука в руку зійшли знов на землю, та завсдно все ходять, шукаючи серця, де-би разом загостити могли: Любов з вірностию, але шукають надаремно...

Конець.

Поручаю знану
Пільзненьску Реставрацию давнійше **Т. Найсарек** *РИНОК ч. 17.*
598 6—5
вівсім відновлену: добірна кухня, під власним зарядом; обіди в абонаменті о 20% дешевше, знане з доброти пиво ПІЛЬЗНЕНЬСКЕ.
Прошу о численні відвідини. **ЯКІВ БЕХТЛЬОФФ.**

записаних до школи, фактично не ходило до школи о 16.591 дітий більше, ніж було в р. 1903 таких, що були записані, а не ходили до школи. А знов число дітий, що не побирали ніякої науки, збільшилось ся в р. 1904 о 12.000, а після баламутних чисел справоздавл навіть о 20.000!

12) Учителів і учительок, спосібних учити по руски ніколи не було досить, тим більше, що недорічна утраквістична, а властиво польска наука в учит. семинариях не давала й не дає потрібного до сего підготовлення. Та наслідком екстірпаційної, можна сказати, системи, яка чим-раз більше систематично управляє ся в учит. семинариях супроти Русинів і Русинок, таких учителів і учительок став чим-раз менше, а мов на дріжджах росте число швайцарских бон, зразу без жадної кваліфікації, опісля при сердечній опіці і помочи кр. ради шк. кваліфікованих... для оборони кресуф.

Та всяка терпеливість, завіть Бога,... навіть руска, має свою границю і свій конець. Зле, коли й надужива ся!...

Справа українства в Росиї.

Серед перелому, що доконує ся в Росиї, кільком уже народам починило російско правительство уступки національного характеру, здіймаючи то в сім то в тім напрямі окови, що тяжіли на народнім житю сих націй. Так Литовцям дозволено на видавание литовских часописий і допущено литовску мову як предмет у школи народні і середні. Татарам дано дозвіл на видаване часописи на татарскій мові і поробленo деякі концесії в автономній управі мусульманьского віроісповідання та в організації їх віроісповідного шкільництва. Найбільші уступки однак поробленo Полякам Царства Польского заводячи науку польскої мови у середні школи, розширюючи польский виклад у народних школах, вводячи лекторат і катедру польскої мови і літератури на варшавскім університеті, даючи повну свободу закладати польскі приватні школи та зрівнуючи права польскої мови з російскою в громадскій самоуправі і в урядованю товариств. Коли так ріжні нації Росиї дістають більші або менші національні полекші, не чути однак якось нічого про права української мови, — мови найбільшої по великорускім народі нації в Росиї та серед усіх Славян. А чуднійше воно тим більше, що навіть поробленo уже уступки вахлакскому та малочисельному польскому елементови на правобережній Україні (польску мову у народних і середних школах, де Поляки найдуть ся в більшости, польский виклад релігії, театральні вистави у польскій мові і т. д.), тодї, як автохтонне і становляче подавляючу більшість населене українське поминає ся мовчки.

Правда! — комітет міністрів заговорив і про українське питане, і то аж двічи. На основі основного та авторитетного реферату імператорскої Академії Наук., котра сконстатувала, що „историческія условія содѣйствовали полному разобщенію Малороссіи и Великороссіи", що сї условиии витворили „существенныя отличія в языкѣ обоихъ народностей — великорусской и малорусской", що дальше „историческая жизнь не создала общаго для нихъ языка — напротивъ усугубила (подвоїла, значно побільшила — *Ред.*) тѣ діалектическія отличія, съ которыми предки Малорусовъ съ одной стороны, Великорусовъ съ другой, выступаютъ въ началѣ нашей исторіи" — на основі отже того реферату комітет міністрів ствердив був, що „продолжающееся примѣненіе наложеннаго на украинскую литературу запрета, значительно затрудняя распространеніе среди малорусскаго населенія полезныхъ свѣдѣній путемъ изданія книгъ на понятномъ для крестьянъ нарѣчіи, препятствуетъ поднятію вымѣнаго низкаго уровня крестьянъ малорусскихъ губерній". Та не довго витревав комітет міністрів на тім одиноко раціональнім становищи, бо вже в мотивах до рішення, якими дають ся польскій мові полекші на самій-же Україні і на Білорусі при рішучім відмовленю прав язикових місцевого населення, читаємо: „комитетъ высказалъ, что малороссійское и бѣлорусское нарѣчія такъ близки (велико-) русскому языку, что совмѣстное преподаваніе (наука — *Ред.*) съ нимъ не противорѣчитъ потребностями дѣла". Справді імпонуюча льогіка та консеквентність.

Цілком справедливо та научно осудив ся льогіку та ся ультра-бюрократичну консеквентність звісний український публіцист п. Ефремів в послідним місячнику „Кіевск'ої Старини", пишучи: „Пів року минуло від хвилї, як комітет міністрів узнав публично, що обмеженя українського слова не мають ніякого змислу і є прямо шкідні; минуло лише кілька місяців, як адміністративна власть і учені інституції, як „Академія Наук" і два університети, висловили ся за цілковитим знесенем обмежень на українску мову, а тимчасом справа і не думає рушити в місця, але найспокійнійше в світі стремить на мертвій точці безправного трактованя, а на цілім фронті бюрократичного табору веде ся вимагає борба против українства. Як передше, так і тепер відкидає ся прозьбу о дозвіл видавати українські часописи; як і передше, так і тепер цензура держить місяцями, а опісля по безконечних коридорах заборо-

ню є друк найневиннійших белетристичних або популярно-научних творів; як і передше, так і тепер, учитель не може в своїй школі допускати українських пісень та стихів для продукций підчас літературно-вокального вечерка, а учительку, що посьміла допустити у себе в школі таке „противаконне дїло" трактує ся як проступницю та накладає ся на ню кари; як і передше, так і тепер інспектори народних шкіл жадають від наших дітий поправного московского виговору (по галицки: poprawnie wyrażać się po polsku! — *Ред.*), а сїльска поліция і „урядники" (комісарі поліцайні), розганяють звичайні „вечернищі" і „досьвідки" наче нарушене публичного спокою і ладу. Словом, від міністра до сїльского поліцая адміністрация поступає по давному, продовжаючи дотеперішну політику насильства супротив й найневиннійших проявів української справи. Так пише п. Ефремів.

Все таки напір зі сторони Українців був надто серіозний, щоби правительство могло его уже цілком в'ігнорувати. В Петербург посипали ся українські петиції і меморияли о дозвіл на українску школу і т. д., і то від ріжних кругів та інституций: літератів, народних учителів, земств, педагогічних, літературних, господарских і т. п. товариств і т. д. В тих меморияах виказувано всю шкідливість, незаконність та глупоту указу з 76-ого року та наведено цілі ряди аргументів за свободою українського слова. Спеціяльно заслугуючими на увагу треба тут вважати фахові меморияли в справі української школи від кандидатів учительских двох семінарів та від загальних зборів київского педагогічного товариства. Меморияли учительских кандидатів, виказавши основно безглуздність омоскалюючої системи в школах на Україні та інструуючи ей практичними примірами *), зажадали повної українізації народного шкільництва на Україні та заведеня в народних школах історії і географії України. Так само київске педагогічне товариство заявило, що „безуслівно конечна річ, щоби в народних школах на Україні учено по українськи".

(*Конець буде*).

З Росиї.

Новий атентат.

Москва. Дня 11 с. м. замордовано тут градоначальника гр. Шувалова, трема револьверовими вистрілами в хвили, коли принимав на авдиенциї петентів. Убийцю арештовано, але до нині не стверджено, хто він є. Він має паспорт, але фальшивий. Він вже раз був арештований за якесь політичне переступство, але утік з поліцийного будинку. Шувалов був дорадником і приятелем царя і любимцем цілого двора. Лікарі кажуть, що кулї були затруєні. (Шувалов був помічником Сергія і як шеф московской поліциї дошкулив добре революцийним і поступовим елементам. В послідним часі він був правительственним управителем міста і як такий видав строгі утиски на пресу, розвивав безліч товариств а вкінци заборонив з'їзд земской конституанти скликаної на 19 с. м. За те мабуть і постигла его рука революціонерів. — *Ред.*).

Революция і контрреволюция.

Льондон. З Лїбави доносять, що по здавленю бунту матрозів, 23 з них засуджено на смерть. Коли кару виконано на шести засуджених, серед гарнізону помічено рух. Командант боячи ся революції, зажадав інструкції з Петербурга. Відворотно надійшла відповідь, щоби переводити екзекуції дальше. Коли приступлено до розстрілювання решти засуджених, призначені до виконання вироку вояки дали салльву до офіцирів, з котрих убили 12. Командант прикликав козаків, котрим по завзятій борбі і по страті 30 убитих повело ся здавити бунт.

Одеса. За рабунок товарів в часї пожежі потягнено до відвічальности 129 осіб.

Тифлїс. При домових ревізиях знайдено 112 бомб. На стациї Михайдова арештовано человіка, котрий мав при собі бомбу. Між донськими козаками помічено живу революцийну агітацию. Ситуация має бути дуже грізна. Власти зарядили всякі можливі средства на случай розрухів.

Берлїн. В Єлисаветградї на Кавказї оден полк піхоти не хотїв через два дни приймати їди, бо була недобра. Відтак полк зревольтував ся. Два підофіцири і 14 рядових утїкло з оружем і муніцию. В Батумі революция. В Тифлїсї і околиці оголошено военний стан.

Ревль. На двох военних кораблях відобрано матрозам карабіни.

Москва. Адмірал Бірілев іменований управителем міністерства маринарки. А міністра Авеляна покликано до державної ради.

Петербург. Одно бюро кореспонденцийне доносить, що указ о скликаню репрезентантів народу порішено оголосити невідкличне дня 19 с. м.

*) Приміром: московске „ладонь" (долоня) толкують укр. дїти на „ладан"; „мелъ", (молов-ідентифікують в мѣлъ" (крейда), або толкують „мів" (від „мести, замітати"); московске „уродливый" (безобразний, дивачний) толкують українським „вродливий" (гарний, пристойний), московске „уродъ" (потвора, відміна) українським „урода" (краса) і т. д.

Берлїн. В Тифлїсї анархія. Власти суть безсильні. Онодги на уляци застрілено офіцира поліциї. Якийсь чоловік кинув бомбу на ґрупу поліцаїв. Від експльозиї погибло 15 поліцаїв і инших осіб. У одного робітника знайдено 52 бомб.

Міньси. Коло мешкання ґубернатора кинено в ночи бомбу. Оден поліцай і один козак ранені.

Війна.

Токіо. Віцеадмірал Катаока рапортує, що японьска ескадра досьвіта 7 с. м. підплила під Сахалїн і висадила на берег віддїл матрозів, котрі обсадили згори означену позицию. Пізнїйше піхота заюзувала матрозів. Тимчасом форт коло Корсаковска розпочав канонаду в сторону японьских кораблїв, перешукуючих море, але не вробив їм нїчого. Рано 8 с. м. висловано три панцирники і два торпедовців, щоби помагали висадованому віддїлови при атаку на Корсаковск, але се місто вже було в руках Японців. Росияни уступили з Корсаковска до Володимировки, віддаленої о 22 км. на північ від Корсаковска. Японці забрали 4 гармати і масу муніциї; страт не мали нїяких.

Петербург. Лїневич потверджує, що російскі війска покинули Корсаковск, вистрілявши свої набої. Надбережні гармати здемонтовані і всї магазини спалені.

Париж. Дневники доносять, що Японці розпочали офензиву на цілій лінії і вігнали Росиян з всїх становищ.

Льондон. Блькада Владивостока є так докладна, що жаден більший корабель російский не виїздить з порту. Часами тілько покаже ся торпедовець, але сейчас щезає.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска криза.

Будапешт. Говорять, що Февраврий в початках вересня знов зачне переговори з опозицию. Коли би і сї переговори не довели до успішного результату, то сойм буде відроченый на необмеженый час, а воякы, котрі дня 1 жовтня вінчать свою службу, знов будуть задержані на дальший час. (Звичайні страшаки перед переговорами. Февраврием можнаб справді сказати: Vana sine viribus ira! — *Ред.*).

Удержавлене зелїзниць.

Відень. Дневники доносять, що в осени правительство внесе в парламенті предложене о удержавленю зелїзниці Фердинанда, котра в новим роком перейде на власність держави.

Амнестия у Франциї.

Париж. Сенат приняв 243 голосами против 14 предложене о амнестиї засуджених найвисшим трибуналом за денунцияциї.

Амнестия в Сербії.

Білград. З нагоди оголошеня повнолїтности наслїдника престола буде проклямована загальна амнестия політичних переступників. Офіцири, котрі належали до контрреволюциї в Нїшу, або усунені з армії яко прихильники Обреновичів, будуть реактивовані.

Мароко.

Льондон. В палаті льордів репрезентант правительства заявив, що в послідній хвили правительства Англії і Франциї порозумїли ся що до предложеної мароканьским султаном конференциї, отже ся конференция відбуде ся.

НОВИНКИ.

— **Педагоґи.** Подаємо отсї замітка одного в наших видних патріотів, мимо того, що в вони подекуди за острі, а робимо се тому, що справа, яку в ній порушено, є в кождім случаю на часі: Безперечно найживійшим кличом з огляду на нашу будучність — каже наш дописуватель — є клич: „Посилайте дїти до шкіл". Вслїд за тим покликом і агітациею в тім напрямі — навіть біднійші мужики спромагають ся в послідного і виряджують дїти „до шкіл". Суспільність спочуває тим змаганям, засновує і веде цілий ряд бурс, збирає фонди на приватні школи, бо чує, що доки в краю мати будемо таку пропорцию молодїжи шкільної в ґімназиях: 4.000 наших учеників до 18.000 Поляків і Жидів, то борба наша о національну екзистенцию буде дуже тяжка, з малими виглядами на побіду. Але з відданем хлопця до шкіл починає ся его мартирольогія. Наші дїти, як звичайно дїти людей тяжкої праці, — не мають гладких манер, часто заголюкані, досить часто до середних шкіл слабо приготовлені, часто не досить розвинені. Суспільність має всяке право жадати, щоби ся молодїж дістала ся в руки педагогам, що стоять муть на висоті нинїшних педагогічних поглядів, що приймуть сю молодїж цілим серцем і сповняючи велику народну місию навіть з найменше розвиненого хлопця викрешуть іскру божу. Не перечу, що дїйсно є педагоґи, котрі при незвичайно тяжких, далеких від правил педагогії обставинах в наших школах, працюють для сеї молодїжи з великим пожитком, стають ей духовними батьками і на на нашу славу треба признати, що як-раз таких педагогів є по наших руских ґімназиях переважна часть, в кождім случаю більше, чим по польских. На жаль однак є також і богато таких, що недоросли до своєї високої задачі, що стоять далеко від дезидератів нинїшної педагогії, для яких інструкциї ради шкільної краєвої, се найвисша педагогічна мудрість, — а навіть є такі, що збувши ся всякого почутя справедливости свою хоробу печінки або нервів дають відчувати відданим собі ученикам. Кров спинає ся в жилах, коли чуєш, як педагоґи послідної категорії катують дїти кийнами: „хлопе, ти до гною не до школи; йди свині пасти" „на що дармо вітця обідаєш". Чи ті педагоґи гадають, що ті безнастанно в кінець повторювані фрази є такі дотепні, так дуже педагогічні? Замість застрашеного хлопця справити, не відоймаючи ему послідної надії, навити, не відоймаючи ему послідної надії, навчати, аби в друге научив ся нїпше, — такий педагоґ вол є просто неспособен знущати ся над хлопцем. Опісля зачинає ся се славне по деяких класах руских ґімназий „чищене школи". Насамперед творять ся віддїли по класах о так великим числї учеників, що се просто нарута над гігієною і педагогією. Замість, щоби тіла учительскі рішучо запротестували проти такого над'ужитя і простого насилування інструкциї, — наші педагоґи беруть ся до операцаї, що просто шматує наш народний орґанїзм. Вони „чистять класу". І видимо правдиву орґію злих нот. Кілько нужди, який трагізм для молодих душ, яка зневіра в суспільности, електризованій безнастанно кличом: „давайте дїти до шкіл". Але зневіра не повинна сгортати суспільність! Коли є товариства охорони звірят, то ми з'орґанїзуймо також товариства охорони учеників. Пятнуймо поіменно всякі вибрики хорих або некультурних педагогів і недаймо катувати дїтей. Нехай ціла суспільність підніме протест проти того, щоби в руских ґімназиях були віддїли з 60 хлопців. Не кажу вже, що часто рускі школи се рудери, в яких просто убивають наших дїтий. Ніяка друга суспільність не знесла би терпеливо таких відносин — і нехай рада шкільна краєва довідає ся, що наша суспільність на дальше его терпіти не буде. Мушу піднести ще одну болючу квестию. Знаємо, що Жидам в польских ґімназиях супроти течій клерикальних і антісемітских не є солодко. Наражені вони на ріжні шикани з боку деяких професорів і збоку своїх товаришів Поляків. Отже деякі Жиди почали посилати свої дїти до руских ґімназий. Здавало би ся, що всякий зрозуміє, що се для нашої нациї здобуток превелике ваги. Преціньполькість у східній Галичині тим і сильна, що всїх Жидів анектує яко Поляків. А крім того сеж доказ сили нашої культури, коли підбиває собі одиниці других націй. На жаль в руских школах Жидам абсолютно не є солодше як в польских. Деякі педагоґи, навіть взрочім дуже шановні люди, забувають на простий імператів культури, щоби не переслїдувати людий задля їх раси, забувають на справедливість, забувають на свою службову присягу супроти Жидів. Таке поступоване деяких педагогів не дасть ся нїчим виправдати, такі педагоґи є паригідні шкідники народні. Чи сї педагоґи не розумїють, що несправедливостю супроти відданих в їх руки Жидів оправдують вони всю кривду, цілу велич несправедливости, яку ми терпіти мусимо від сильнійших від нас? Нехай одже рускі школи, школи закріпощеного народа будуть взірцем толеранциї і справедливости для своїх і чужих. — *В. В.*

— **Сокільский попис в Станиславові.** Пишуть нам зі Станиславова: Дня 9 с. м. відбув ся тут концерт заходом станиславівского „Сокола". Поодинокі точки програми випали гарно, хор сьпівав добре, а вправи рухові, головно сокілок одушевляли публику. Також чудово виглядали вправи хлопців. Не бракло і „Селяньского Сокола" з Пацикова і Пасїчної, котрого члени не менше гарно виконали досить тяжкі вправи. Особливо однак гарно вивязали ся зі своєї задачі „Сокілки", котрі прямо чарували всїх своєю справностию і звинностию. Малі „Соколики" з Пацикова вправляли ся в довгих сорочках застягнених червоними гарасівками а великі „Соколи" з Пацикова „били ся" зелїзними палицями наче шаблями. Вкінци гарно справили ся дїти зі Станиславова, при чім маленько „соколики" вручили начальникови п. Малиновичеви гарний альбом з вдяки за его успішну а неутомиму працю около розвою „Сокола". Хор міщан з Тисьменицї відсьпівав кілька гарних народних пісень під управою п. Климкевича а окликам „славно" не було кінця. Та инакше треба вже висказати ся про публику. Публика ся, іменно станиславівска, дала доказ як їй лежить на серци народна справа: Партер сьвітив пустками... А вже найцікавійше враженє мусів всякий віднести з комерсу, що відбув ся в гостинници Косслера. Комерсей був властиво прощанем одного земляка що зістав перенесений з Станиславова. Аж трох бесїдників прощало его, а коли усї три покінчили свої бесїди, на комерсї не було майже нікого з станиславівців, а пишли ся самі — гостї. На комерсї не було старшини „Сокола", а не було і гостий селян, в виїмком кількох селян з Тисьменицї, котрі однак сїли окремо в кутику і котримі ніхто не журив ся. Доперва потому вийшло, де була старшина, де були Соколи-селяни: Отже старшина „гостила" селяньских Соколів де инде! Очевидно: Якжеж-би простих хлопів та пхати між панів... Ось-як поступаємо з мужиком, ми самі даємо ему відчути, що хоч він Русин і ми Русини (го, го!) то все таки — він хлоп, а ми щось инше. І потому нарікаємо, що хлоп не горке ся до просьвіти, „не вірить сурдутовцям". — *Присутний.* Містимо се письмо, хоч не мали ми на разї можности провірити, чи наш інформатор був точно поінформований, але думаємо, що справа є важна і повинна бути вияснена прилюдно. Подібне — коли не помиляємо ся — склало ся вже перед двома чи трома роками

в Тернополи а які з того вийшли лихі наслідки для вросту національної справи серед селян і якесе дало оружє всім, що раді-б руского інтеліґента віддїлити китайским муром від народної маси, се місцевим дїячам добре відомо. Тож, кажемо ще раз, справу треба вияснити, а коли стало ся зле, то треба старати ся, щоби такі промахи на будуче ніколи не повторяли ся.

— **Рух страйковий і руский соймовий клюб на Буковині.** Супроти заповідий страйків на Буковині, де плата рільних робітників є нужденно мала, розійшла ся чутка, що властителї обшарів в повіті кіцманьскім, заставницкім а по части й черновецким получили ся в союз, котрий з гори виключає всяку інтервенцию правительства, а проти страйків буде боронити ся спровадженем чужих робітників. В імени руского соймового клюбу удали ся посли Пігуляк, Стоцкий і Василько до голови краєвої управи радника Фекете з запитанем, що є правдою в тих поголоскаx, та з запитанем, як правительство задумує проти них заховати ся. Посли заявили, що в разї істнованя такої змови не приймають на себе ніякої одвічальности за те, як народ таке захованє обшарників прийме, а зробить за все одвічальними самих обшарників, що в тім разї суть провокаторами. Радн. Фекете відповів, що про істнованє подібної змови не знає і що ряд енерґічно буде заходати ся своєю інтервенцию платню нирівнувати.

— **Нарада учительства** в справі скликаня віча руского учительства на Буковині відбула ся — як доносить „Буковина“ — в Чернівцях дня 7 липня 1905 р. Порішено справу скликаня віча подишити відпоручникам, яких виберуть учителї з *кождого* повіта, — именно таке віче мало-б відбути ся в вересни с. р. Також висловлено бажанє, щоби і волосне учительство вибрало з поміж себе свій екзекутивний комітет із відпоручників волоского учительства кождого повіта. В справах станових ішли би екзекутивні комітети учителїв всїх націй спільно, а в справах політичних і національних одні другими не вязали би ся.

— **В приватній женьскій ґімназиї у Львові** концес. через раду шкільну краєву, властительки і директорки п. Каммерінґ, відбув ся іспит з вінцем місяця червня с. р. Про вельми корисний розвій тої школи свідчить найлучше клясифікация учениць за II. півр. сего року шк. В I клясї клясифіковано 40 учениць. З тих одержало I степень з відзначенем 13 уч., перший степ. 27 уч. В II кл. клясифік. 16 уч., з тих одержало I степ. з відзнач. 6 уч., перший степ. 10 уч. В III кл. клясиф. 22 уч., з тих одержало перший степ. 15 уч., поправку з 1 пред. 2 уч. В IV кл. клясифіков. 18 уч., степень перший з відзнач. одержало 9 уч., перший 4 уч. В VI кл. клясифік. 19 уч., перший степ. з відзнач. одержало 10 уч., перший 9 уч. Кромі директорки самої, іспитованої учительки на школи середні, учили в тій ґімназиї професори: д-р Тадей Мандибур, д-р Володимир Левицкий, Ізидор Громницкий, Роман Цеглинський, Казимир Ціммерман, Григорий Наливайко, Консїновский, Рішка, Тройнар, Маєрский і др. Додати при тім треба, що на 60 кілька Польок є в заведеню 12 гр. кат. дівчат, які всї причисляють ся до руской народности. Язик викладовий польский. Виписи і наука в тій ґімназиї розпочинають ся з початком вересня в новім льокали при улици Баторого ч. 11 у Львові.

— **Японьска позичка у Львові.** Контора виміни львівскої філіі віденьского Союзного Банку принимала в днях 11, 12 і 13 б. м. зголошеня на субскрипцию нової позички японьскої в квотї 30 мілїонів фунтів штерлінґів (720 мілїонів корон), забезпеченій на доходах з тютюнового монополю японьского цїсарства по емісийнім курсї 90 прц. Позичка є 4·5 прц., а з огляду на емісийний курс виносить опроцентоване 5·2 прц. Зістануть видані облїґациї по 20, 100 200 фунтів шт. При субскрипциї належить вложити 5 прц. номінальної вартости субскрибованого капіталу в готівці або паперах.

— **Перша жінка доктором на черновицкім університеті.** 10 липня відбула ся на черновецкім університеті торжественна промоция тамошної землячки пані Марії Ганкевичівної на доктора фільозофії. На торжестві були присутні всї професори, велике число студентів і знакомих промованої. Акту промоциї доконав проф. д-р Герцберґ-Френкель. Ректор висказав в своїй промові радість, що за его ректорату осягнула жіноча наука на черновецким університеті найвисший степень і виразив іменем сенату свої желаня для промованої. Пані Ганкевич зложила рівнож іспит з істориї і ґеоґрафії для середних шкіл.

— **„Патьомкін“ в представленю его провідників.** Кореспондент „Neue Freie Presse“ мав в Констанциї розмову з трема провідниками „Патьомкіна“, діставши ся на его поклад за посередництвом свого знакомого, д-ра Раковского. Там пізнав він молодого чоловіка без заросту в морякій одежі. Був се висланник одеских робітників, що мав задачу зорґанїзувати моряків. Дальше побачив молодого чоловіка в офіцирскій одежі без відзнак. Був се інжинїр, що привучив ся отверто до моряків. З ними удав ся кореспондент до готелю і довідав ся ось-що: Załoga Патьомкіна належала до найбільш свідомих і социялїстично настроєних. Склад її був такий: 200 социялїстів, 200 нерішених, а прочих 300 рівнодушних. Акцию мав розпочати инший корабель, всї офіцири мали бути розброєні і висаджені на сушу. Передчасний вибух бунту на Патьомкіні приспішив акцию, але зневірив акцию. Офіцирів побито не в Одесї, ані в Севастополи, але в Тендері. Коли Патьомкін закинув якор в Одесї, місто було вже в руку, а похорони Омельчука розярили ще більше огонь революциї. Коли прибула фльота Кріґера, Патьомкін став готовий до борби, однак до неї не прийшло. Фльота стала в два ряди, беручи Патьомкіна в середину. Кораблї стояли так близько, що на Патьомкіні бачили, як її моряки поздоровляли его шапками і кричали „гурра!“ Ескадра відїхала а лишив ся „Пабєдоносец“. На его взиваючий сиґнал удав ся туди один з провідників Патьомкіна і промовляв за революциею, кажучи, що обовязком їх є ратувати вітчину і стреміти до її підчесеня. По промові висаджено на сушу офіцирів і справа видавала ся рішеною, тимчасом підофіцири, що лишили ся на кораблї, через ніч настрашили людий і відвернули від революциї. Виправдї під загрозою пушок Пабєдоносец лишив ся в порті, але за якийсь час таки піддав ся. Патьомкін виплив на море, в Теодозиї дістав трохи харчів, але не маючи ні відки помочи і не хотячи рабувати невинних мусїв по 8-дневній вандрівці вдати ся. Одним з провідників Патьомкіна був Українець Матушенко. Він є типовим Українцем, сумовитим і сповійним, а усьміх сего „страшного“ революционіста є майже дитинячий. Він був простим матрозом, сповняв свої обовязки сумлїнно, і все збирав похвали від старших. На спомин матери стають ему сльози в очах. Коли в Росиї настане конституция, думають всї провідники туди повернути, щоб дальше вести своє революцийне дїло.

— **Лютий засуд.** В Альтонї в Пруссії видав військовий суд засуд, що своєю лютістю перевисшає все, що досї видало прусске військове судівництво. На лаві обжалованих засїло двох прусских ландверистів: Штраувер і Кроґман. Допустили ся вони підчас вправ, на які їх покликано малої провини і за те мали по вправах відсидїти по кілька тижнїв аресту. В тій цїли вже по розпущеню прочих ландверистів, їх задержали в касарні, звідки мали бути відставлені до військових арештів в Гарбурґ. Тимчасом вони, уважаючи ся вже за цивільних, намість щоби в означену годину ставити ся, пішли до кантини і урядили собі обильну лїбацию. Фельдфебель, пішовши по них, доперва по довшій намові склонив їх до послуху, але коли їх відставлено до Гарбурґа, оба ставили опір патрулї, а навіть хотїли утїкати, притім на двірци допускали ся ріжних ексцесів. Ставлені за те перед військовий суд толкували своє поступованє нетверезим станом, а також тим, що по уміненю вправ уважали ся за цивільних. Однак їх толковане не богато помогло, бо прокуратор військовий узнав їх поступки за бунт против військовій власти і зажадав для одного 13 лїт, а для другого 11 лїт тяжкої вязниці. Трибунал став на тім самім становищи, але „обнизив“ кару на 7 і 6 років вязниці. Родини засуджених є в розпуці, а преса убурює ся на сей драконьский засуд. Належить замітити, що оба засуджені суть в цивільних відносинах дуже порядними і спокійними людьми.

— **Кіньске мясо.** Галичина заосмотрує Відень не лише в волове і теляче мясо, а також в кіньске. Вивіз галицких коний до Відня відбуває ся на досить велику скалю в цїлої Галичині, а найбільше з Кракова. Посередники купують коні не тілько на ярмарках, але відкуповують також старі, „переїзджені“ коні від фіякрів і ріжних закладів, що уживають коний; купують коні, що улягли якомусь випадкови, пр. зломили ногу. Найбільше коний йде до Відня в осени, коли пільні роботи покінчені, а паша дорожіє. Особливо минувшого року через довгу посуху була ціна коний дуже низька. За 20 корон купували коня — разом зі шкірою.

— **Воєнні кошти.** „Neue Militärische Blätter“ а за нею росийскі опозиційні днизники (щоб показати рос. суспільности як ей обдирають в теперішній завирюсї на Сході) подають дуже цїкаві дати що-до того, які кольосальні жертви в майні пожирає молох війни. Так після обрахунку статистичного бюра в Credit Lyonnais видали Росияни досї від початку ворожих кроків 2 мілїярди 200 мілїонів франків, а Япондї 1 мілїярд 800 мілїонів. — Двайцять вісїм місяцїв кримскої кампанії (1855—1856 р.) коштувало Росию 3½ мілїарда. — Трийцятьпять дневна борба із Австриєю із 1876 р. коштувала Пруси 350 мілїонів. — Війна із 1870—1871 р. повела за собою ½ мілїарда розходів в Німеччині, а у Франциї 2⅕ мілїарда. — На російско-туредку війну видала Россия 3 мілїярди, до чого треба почислити 200.000 як кошти перемиря. Війна з Бурами коштувала Анґлію 5 мілїярдів. — Восьмимісячна японьско-хіньска війна в рр. 1894—1895 коштувала 410 мілїонів. Розуміє ся, що сї цифри відносять ся лише до самих видатків на війну, не вчисляючи в те зовсїм коштів контрибуцийних як і дальших наслїдків війни в економічнім положеню людности, які суть ще страшнїйші від цифр державного буджету на цїли війни.

— **Бунт на кораблї.** З Галїфакс доносять, що на державнім канадийскім кораблї „Канада“ збунтували ся матрози через зле обходженє ся з ними. Ряд канадийский залагодив бунт в спосіб — ідеальний. Хто не був задоволений в обходженя, міг собі іти геть. В той спосіб нїхто не зістав покараний, а пароход вже з новини моряками, що на разї є вдоволені, поплив вже до Малої Шкоциї.

— **Пожежі.** В селї Недїльницких п. Бібрка згоріли три селянські загороди. — В Ланках к. Бібрки спалило ся посиїдної неділї кілька хат, причім впала людска жертва. — 8 с. м. знищила пожежа більше як половину села Гаркльової коло Нового Торгу.

— **Встеклий пес.** В селї Мокротинї покусав встеклий пес сина тамошного пароха о. Решетиловича. Хлопця відвезено до Кракова до закладу др. Буйвіда.

— **Пригадуємо** всїм інтересованим родичам, що виписи до першої класи ц. к. академічної ґімназиї у Львові відбувають ся дня 13 і 14 липня, а дня 15 відбуде ся вступний іспит.

— **Дрібні вісти.** У Відни помер писатель нїмецкий Иоганнес Ціґлер, що був знаменитим фейлетонїстом.

Цїсар іменував професора черновецкого університету д-ра Альфреда Гальбана професором порівнуючого права на львівским університеті.

Вінчане п. Миколи Миндюка, укінч. богослова, з п-ною Теофілею Павлусевичівною відбуде ся 18 м. ст. липня с. р. в Довзї войнилівскій в місцевій парох. церкві. Стация желїзн. Калуш, телеґраф. Войнилів.

З товариств.

В „Академічній Громадї“ (ул. Вірменьска ч. 30 I) буде в пятницю дня 14-ого липня с. р. відчит тов. Дм. Лїськевича: „Погляд Ніцшого на жінки“. — Відтак відчитає тов. Волод. Ґіжовский свої „Уваги над двома відчитами про Ніцшого“. — Початок о 7 год. вечером. Гостям вступ вільний.

Збори і засїданя.

Програма загального збору членів філії товариства св. Ап. Петра на дни 20. липня 1905 о год. 10. рано, а в случаю недостаточного комплету о год. 11. рано того дня в будинку семинарії духовної в Станиславові відбутись маючого: 1) О год. 8 рано того дня відправить ся в катедральній церкві св. Івана служба Божа, 2) Відкрите зборів через голову і вибір президиї на час зборів, 3) Справоздане секретаря; 4) Справоздане касира з внесенем о призначене з чистого доходу з р. 1904 в квоті 3946 К 58 сот. 3500 кор. на запомоги, 400 кор. 33 сот. на фонд корінний, а 46 кор. 25 сот. перенести до приходів на р. 1905, як також, щоби можна ужити фонд корінний на процентові позички за певним убезпеченем. 5) Справоздане комітету надзираючого, евентуально вибір комісиї контрольної для провірена каси і книг товариства; 6) Дискусия і рішеня до всїх тих справоздань і внесень; 7) Вибір на один рік голови; 8) Видїлових і 4) Заступників; 9) Вибір 3 членів до комісиї надзираючої, 10) Внесеня членів. — Видїл товариства св. Ап. Петра. Станиславів дня 6. липня 1905. — *І. Литвинович* предсїдатель, *о. Кунинський* секретар.

Видовища і забави.

В Чорткові дня 21 н. ст. липня 1905 відбуде ся в память 44 роковин смерти Тараса Шевченка великий концерт при співучасти сил місцевих і дружини руского театру в сали театральній (на Вигнанцї). Початок о год. 7½ вечером. Вступ: крісла I-рядні 2 К, другорядні 1 К, партер 40 сот., ґалерая для селян і міщан безплатно. Програма при вступі в день представленя і оголошена афішами. — *Комітет.*

Товариство „Руска Бібліотека“ в Теребовли устроює в понедїлок дня 17 н. ст. липня с. р. в сали Касина концерт музикально-вокальний в слїдуючою програмою: I. Бортняньский: „Благообразный Іосифъ“, (тропар в св. і вел. пяток вечер) хор мішаний à capella, 2. Umlauf: „Ungarische Rapsodie“ — цитра, 3. Сїчиньский-Франко: „Пісне моя“ — хор мішаний a capella (h-moll), 4. *** — сольо тенорове, 5. Сїчиньский-Чайченко: „Дніпро реве“, хор мішаний в супр. форт. (d-moll), 6. Лисенко-Шевченко: „Минають дни“, сольо баритонове в супр. форт. (h-moll), 7. Delphin Alard: „Faust“, сольо скрипкове в супр. форт. 8. Монюшко: „Poniesz porach“ хор мішаний з опери „Галька“ акт. III. сцена II. (g-dur), 9. Даргомижский Лермонтов; „Ночевала тучка золотая“, тріо про сопрана, тенора і баса в супр. форт., 10. Колесса, „Вулиця“, низка пісень любовних, дївочих і парубочих, хор мішаний a capella. Ціна місць: Крісло 1-рядне 3 К, II-рядне 2 К. Вступ на салю 1 К, для міщан, селян і учеників 50 сот. Початок точно о годинї 9. По концерті відбудуть ся танї. — Стрій візитовий або народний.

Переписка Адміністрацтиї.

Вп. С. Ґр. Тепер вплачено лиш по конець червня. — М. Ху. в Кр. 2, за IV квартал прийде лиш 6 К 20 с. — К. Ка. в На. Тепер вирівнано залеглість і вплачено на 3 квартал 6 К 70 с. — І. Ко. в Пе. Тепер вплачено за 2 а не 3 квартал. — В. Ли. в Гл. ве. Тепер вплачено за червень а не липень. — К. Лу. в Жу. ст. До кінця липня прийде нам ще 2 К 80 с. — В. Но. в Ол. До кінця вересня прийде нам ще 10 К 40 с. — Е. Се. в Ко. Тепер вплачено за червень а не липень. — П. По. в Мо. Тепер вплачено по конець цьвітня а не червня. — С. До. в Ля. к. Бо. За 3 квартал прийде ще 1 К 13 с. — Т. Ст. в Сл. во. До вирівнаня залеглости по конець липня належить ся нам ще 6 К. — М. По. в Пр. До кінця липня належить ся нам 7 К 20 с.

Календар: Гр.-кат.: нинї (четвер) Собор 12 апостолів, завтра (пятница) Косми і Дамяна, позавтра (субота) Положенє ризи Пр. Богородицї; — Рим.-кат.: нинї Маргарети, завтра Бонавентури, позавтра Розісланє апостолів.

Репертуар руского театру на гостинних виступах в Чорткові. Сала власна (на Вигнанцї, коло церкви.) Початок о годинї 8-ій веч. В суботу 15 липня „Ямарі“ оперетка в 3 дїях Цельлєра; в неділю 19 липня „Запорожець за Дунаєм“ народна оперета в 3 дїях Артемовского, закінчить „Вечорниці“ твір музичний Нїщиньского.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26.) отверена що вівторка, четверга і суботи від год. 4—7 по пол. — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і ві 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і ві 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Осолїнь. ских від 9—3 що день окрім неділь і польских свят. Музей Просьвіти, Ставропиґийского Інститута і Тов. ім. Шевченка (в год. пополудневих від 3—6). — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) в год. 10—1, в дни звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Осолїньских в дни звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

КОНКУРСИ.

Видїл Товариства руских ремісників „Зоря“ у Львові розписує отсим конкурс по мисли рішеня Сьвітлого Совіта управляючого руского народного інститута „Народний Дім“ з 26 серпня (8 вересня) 1903 до ч. 1042/903 на стипендийну підмогу 300 корон, для одного челядника хотячого стати майстром. Кандидати убігаючі ся о сю підмогу мають виказати ся: 1) Як довго вже провадять своє майстерство, 2) з яким капіталом его розпочали взглядно з яким капіталом замірають розпочати, 3) картою промисловою. Убігатись о сю підмогу можуть тілько члени товариства з реченцем до 25 липня 1905 год. 12 полудне. Поданя вносити належить на руки предсїдателя товариства. *Видїл.*

Видїл філіи „Просьвіти“ в Дрогобичи оголошує отсим КОНКУРС на 20 учеників шкіл народних і видїловик в „Селянській бурсї“ в Дрогобичи.

Условия принятя: Родичі кождого питомця мають платити з гори місячно по 4 К і доставити на цїлий рік слїдуючих віктуалів: 3 кірці бульби, 3 квертки муки пшеничної, 1 квертку круп ячмінних або рижу, 2 квертки круп кукурудзяних, 1 квертку пшона (фасолї або гороху) і 2 копи капусти. Половина сих віктуалів має бути доставлена з початком першого курсу, друга половина найдальше до вінця лютого. Крім того місячно 1 кільо солонини (або) масла і 2 бохонцї хлїба тижнево. Хто не доставляє віктуалів платить місячно 13 К з гори.

При вписї складає ся 2 К за ужите інвентаря.

Кождий питомець має мати свою подушку, колдру, постїль, сїнник, 4 ручники, 6 сорочок і калїсонів, приличне убране, гребінь і щітку.

Праня біла не належить до заряду бурси.

За се удержує питомець цїлковите удержанє, нагляд і поміч в науцї.

Поданя заосмотрені в послїдне шкільне сьвідоцтво і условія винагородженя (чи платить готівною, чи доставляє віктуали) належить вносити до 15 серпня на руки Вп. о. Василя Кункевича, катехита видїлового в Дрогобичи.

За кімітет бурси:

Лонґін Рівецкий м. предсїдатель. — *Василь Ратальский* секретар.

Видїл „Руского товариства педаґоґічного“ у Львові розписує конкурс на приняте учениць до Інституту Товариства ім. св. Софії, приміщеного при ул. Крижовій ч. 14., пять мінут ходу від видїлової школи ім. Шевченка і приватної руской женьскої семінарії учительскої. Інститутки отримають опіку, поміщенє, харч, сьвітло, услугу і наукову поміч, до чого Видїл постарав ся о кваліфіковану учительку. Условія принятя слїдуючі: Місячна оплата 45 корон, одноразова оплата за з'ужите мебліїв 8 К, вписове 2 К, за праня доплачує ся 2 К місячно. За уживанє фортепляну доплачує ся 5 К річно. Інститутки мусять посїдати відповідну скількість біля, постїль і ліжко. Зголошенє належить присилати на руки члена видїлу п. С. Герусїньского у Львові ул. Синкстуска ч. 47 найдальше до дня 1. серпня с. р. — *Видїл.*

Видїл філіи руского тов. педаґоґ. в Станиславові подає отсим до відома, що на рік 1905/6 прийме до бурси 56 вихованців, що ходити муть до ґімназиї, школи реальної, семинарії і шкіл народних.

Условини приймленя:

1) Отець чи опікун вихованця має бути членом тов. педаґоґічного.

2) За удержанє має платитись найменше 16 корон місячно в гори, на що отець чи опікун зложить письменну заяву.

3) На інвентар і праня треба зложити 8 корон на цїлий рік.

4) Кождий вихованець має мати: 6 пар біля, 3 ручники, 6 хустинок до носа, 6 пар скарпиток, сїнник, 3 простирада, подушку, 3 пошивки, коц або ковдру в 3 простирадами, покривало, порядне убране і 2 парі обуви.

5) Вихованцї будуть мати харч, мешканє, опіку і нагляд в науцї.

До проценя, котре треба прислати найдальше 10 липня с. р. на руки Вп. Пр. Рибчука, проф. ґімн. ул. Коперника ч. 17 треба доложити:

а) сьвідоцтво убожества,

б) заяву, що до точної платнї,

в) сьвідоцтво шкільне з добрим поступом можна буде доложити по 15 липня.

Від Видїлу філіи Руского тов. педаґог. в Станиславові.

До Селяньской Бурси в Станиславові буде принятих на рік 1905/6 60 учеників шкіл народних і середних передовсїм низшої ґімназиї і реальної. Звичайна оплата виносить місячно: 4 К на помешканє і віктуали після спису, який кождий питомець перед принятем одержить, або 16 К грішми. При вступі складає кождий з гори на рік: 4 К на інвентар і 2 К на праня. Зголошувати ся при залученю деклараціï що до точної оплати до 15 серпня на руки о. Клима Кульчицкого, Підпечари п. Тисьменица. Устно можна порозуміти ся 13, 14 і 15 липня в льокали Бурси (Торговиця).

— **Конкурс**: Комітет бурси товариства „Просьвіта“ в Золочеві розписує конкурс в ціли принятя питомців на рік шкільний 1905/6. Вільних буде 35 місць а приймати ся будуть ученики ґімназиї і шкіл народних.

Услівя принятя: 1) Батько (опікун) ученика мусить бути членом товариства „Просьвіта“, 2) Платня для учеників на лучшім удержаню виносить: 30—20 корон, а для поміщених на селянськім віаті 14—20 корон; кромі сего платить кождий з принятих одноразово на інвертар 2 корони. Належитість може бути уплачена грішми або віктуалями. На основі §. 4. уставу бурси будуть також два місця безплатні, до котрих будуть мати першенство дїти селян з Білого Каменя, Сасова, Верхобужа і Почап. 3) Родичі стараючі ся о принятє дїтий за оплатою низше 30 корон мають предложити свідоцтво убожества з точно означеним станом майна і родини. Кождий принятий ученик має привезти з собою власну постіль. Подання треба подати найдальше до 16 липня 1905 р. на руки о. професора Громницкого. Наколи остануть еще місця вільні приймє комітет і пізнійші зголошеня.

Комітет Бурси товариства „Просьвіта“ в Золочеві: *о. Евген Громницкий, Михайло Галущаньский*, проф. ґімн.

Ціна збіжа і других продуктів.

Львів 13 липня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·15 до 7·80 а на термін 6·75 до 7·—, *Жито* старе 5·90 до 6·10 а на термін 5·10 до 5·25, *овес* оброчний старий 7·— до 7·15 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний —·—до—·—, а броварний 6·25 до 6·50, *ріпак* 10·25 до 10·50 *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 6·50 до 6·75 а до вареня 7·25 до 9·25 *вика* —·— до —·—, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 7·— до 7·25, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 7·25 до 8·50, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 40·— до 60·—, біла 50·— до 60·—, шведска 45·— до 65·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 50 літрів 25·25 до 25·50.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу.
Administration „der Ruthenischen Revue“, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.

Надіслане.

Отверте письмо до п. Степана Чарнецького, техніка і рецензента „Літературно-Наукового Вістника“, у Львові.

Отсею дорогою прошу п. Степана Чарнецького, техніка і рецензента „Літературно-Наукового Вістника“ о подане своєї адреси, в ціли доручення Вам візвання судового, бо я обжалував Вас перед Судом краєвим карним у Львові о провину з §§. 488 і 491, за неправдиві і тенденційні атаки поміщені на мене у „Вістнику“. Я уживаю сеї дороги до Вас з тої причини, що суд не може доручити Вам візвання і після реляциї орґану судового для доручень Ви мали виїхати на сталий побут до Франкфурту, тимчасом, о скільки я довідавсь подане се є неправдиве, бо Ви пробуваєте в Галичинї, видїли Вас в послїдних днях люди в Станїславові і у Львові, де Ви навіть розвідували ся про перебіг тої справи карної. Підчеркую се, що не можна було Вам доручити візвання навіть після адреси поданої редактором „Вістника“, з котрим стоїте в контакті, — а з того і консеквенция, що Ви візвання принати не хочете. — *Михайло Губчак*, бувший директор рускої народного театру. Перемишль 7 с. м. Побереже Франц-Йосифа ч. 1. 610 3—3

Отвертий лист до п. Ф. Оліярника, властителя торговлї приборів церковних і девоционалій ві Львові, ул. Театиньска ч. 3. Пересилаю належитість за чотири фани. Дїйсно так материял як і викінченє фан есть як найлїпше і найкрасше. Тож складаю Вам за тов сердечну подяку. Притім ціна есть неймовірно низька. Щось подібного за ті гроші і не гадати до инде дістати. Длятого і сам з всякими потребами до Вашої фірми буду удавати ся і другим буду старати ся Вас поручити. Най Бог благословись в красно започатім дїлї.

Сьвященик Николай Чубатий, парох Петрикова. 545 10—15

Нотар в Старій соли пошукує кандидата нотарияльного від 1-го серпня 1905. Зголошеня вразі з поданем услівій впрост. 601 3—3

Сим подає ся до відомости, що льокаль
ТОВАРИСТВА ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ
знаходить ся
при площи Бернадиньскій ч. 8
(готель Краківский). 423 8—10

Заклад гідропатичний

Радника пїс. Д-ра Йосифа Мадейского і Д-ра С. Н. Кутни в Перемишли.
Побереже Франц Йосифа ч. 8.
Всякі процедури гідропатичні. Купелї мінеральні, боровинові, ґазові, електричні, двокомірові і сьвітляні. Масаж, електротерапія, лїчнича ґімнастика фанґо-інгаляторием.
Проспекти на місци даром. 581 3—?

Ц. к. уприв. галицкий акцийний
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до перехованя цінні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядженя.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім віддїлї. 374

Промеси до всіх тягнень
австрийских льосів.
Безплатна ревізия льосів для всіх тягнень.
Обезпеченє льосів від страт
при вильосованю найменшої виграної.
Сокаль і Лїлієн 207b
дім банковий і контора виміни у Львові.

Коперницкий і Сын
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на пляцовцях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручають в найбільшім виборі окуляри, цвікери люпи і всїлякі инші приборя оптичні всїлякі направи полагоджує сами найскорше і найдешевше 418b

Ученик з укінченою V-ою клясою ґімн. пошукує лекциї на час вакаций. Ласкаві зголошеня на адресу: — М. Д poste restante, в Добрій, п. п. Мриглод. 2—2

Правдивий приятель людскости

уділить Вам безплатно основних порад в ціли поправленя Вашого положеня, коли тільки подасьте ему свою адресу. Письма слати під: „Edelmut“ an Max Kellner, München, Mitterstrasse 6. 546 8—10

Композиції Ярославенка
на фортепян
„Любощі“ вальці по К 1·50, **І. Народний Марш** по К 1.00 продають ся по всїх книгарнях у Львові і в Перемишлі, в Станиславові у Штандхартера, в Чернівцях у Пардінього в Коломиї у Оренштайна.

Поїзди всякого рода, нові і переїжджені, поручаю в великім виборі, принимаю їх до заміни, в комісе до продажі, або купую за готівку. Рівнож принимаю замовленя до вінчань на елеґантні поїзди з білими кіньми, що походять з цїсарской стадниии, по дуже приступним цінам.
М. НАСС
Львів, Шпитальна ч. 28.
191 2—8

„РУСКА ХАТА“
ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного жития
виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциею: *Дениса Сембратовича*. Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

Рутинований інструктор глядає лекциї на селї. Адрес „Маркіян“ Адміністрация „Дїла“. 2—5

Ученик VI кл. ґімназ. глядає лекциї на час вакаций. Ласкаві зголошеня М. З. poste restante Золочів.

Глядаю якого небудь занята. Можу бути помічником бюровим, сторожем каменичним і т. п. Теодор Король в Кочиляк пов. Збараж. 2—2

Ученик VIII. кл. пошукує лекциї на час вакаций евентуально на цїлий рік. Зголошеня управляє ся під адресою: **К. М.** Верб.вець п. Городенка. 2—3

Рутинований інструктор глядає лекциї на селї. Адрес: „Маркіян“ Адміністрация „Дїла“. 2—5

Русинка, котра хотїла би заняти ся хатною господаркою і заопікувати ся дїтьми, знайде місце у священика на селї. Близші информациї листовно на адресу: Львів poste restante A. B. 5. 6 3 2—3

Ученик VIII. кляси ґімназияльної приме на час ферий лекцию. Вимоги скромні. Іван Піньковский. Бережани. 611 2—3

Кандидатка II. р. учит. сем. глядає лекциї на час ферий від I./VII. Вимаганя скромні. Ласк. згол. до Адм. „Дїла“. 4—6

Укінчена семинаристка
глядає лекциї в інтеліґентнім домі на цїлий рік або на час ферий. Ласкаві зголошеня: М. Б. Адмінїстрация „Дїла“.

Пошукує посадя сейчас дяк испитований, нежонатий, літ 23 з добрим голосом уміє провадить крамницю Стефан Яґепло, Наклопи п. п. Стїбно. 1—2

Ученик в укінченою V-ою клясою ґімн. пошукує лекциї на час вакаций. Ласкаві зголошеня на адресу: M. D. poste restante, в Добрій, п. п. Мриглод.

Ученик V кл. ґімн. глядає лекциї на час ферий Адрес: Михайло Сачко, Хлїбичин лїсний-Отинїя. 6 7 1—3

Априкози валїшицкі славні на весь сьвіт, розсилає в 5-кіль. ґр. кошах франко за посилатою по К 4·30 **Д. КРАЦ**, властитель города в Залїщиках. 612 2—2

Фільварок в Підбірцях віддалений милю від Львова, стация велїзница в місци, обіймаючий 81 моргів поля разом з сїножатями, в добрій рілї, з господарскими будинками є зараз до продажі. Близша відомість: Львів, Личак'в ч. 7. I поверх. 607 2—5

Льняне полотно і всякі тканини першої якости по найнизших цінах власного виробу поручає **Мечислав Ґонет** в Корчинї коло Коросна. Цїнники і прібки оплатно. 150

Потрібні: 5 учеників до науки столярскої, 2 учеників до малярскої, 3 учеників до слюсарскої, 2 до бляхарскої, в віці над 14 літ з укінченою 4 народною школою. Приняті мають мати своє убране через час науки. Зголошеня приймає Іван Борис, Перемишль. 573 3—3

Залїщицкі на весь сьвіт славні **априкози** (морелї), вибрані, великі і гарні висилаю в 5 клґ. кошах franco за посилатою по 5 К. Іспавьский аґрест, старанно запакований, сьвіжо рваний 3·70 К. **Д. С. Веннерт,** Експортовий дім в Залїщиках. 577 4—4

Заряд дібр бар. Юрия Василька в Бергометі н. С. приїме сейчас практиканта, укінченого ученика болехівскої школи для лїсничих або середної школи лїсової. Платня після умови і здібности від 70—100 К. Відписи сьвідоцтв не будуть звернені. 559 2 3

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585
викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга
самоохорона д-ра Ретава
Росийске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.
Тисячі людий найшли в ній пояснена своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжці способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті магазином видавців P. Ф. Бірей в Лайпціґу. (R. F. Biereу's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ
під фірмою:
АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА
Львів, ул. Коперника ч. 17.
Виготовляє білети візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг літоґрафії.
Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.
Машини порушані силою електричною! 544 9—?

Поручаю для рільничих кружків і сельских склепів:
Вуджену солонину середної грубости (не тонку) по 80 кр. клґ. Тую саму не вуджену по 78 кр. **Солонину** дуже грубу, вуджену по 85 кр. не вуджену по 83 кр., паприковану по 80 кр. **Ковбаси** сухі тонкі з солониною по 65 кр. грубі, сїкані дуже смачні по 85 кр., краяні грубі по 1 зр. за 1 клґ.
Дїнпцки даром і оплатно.
Францішок Янечек
Львів, ул. Личаківска ч. 39. 614 2—2

Ткацкі вироби
з найлїпшого прядива, як найстараннійше виконані, а то:
біле полотно звичайної і простиральної ширини
дими, дрелїшки, ручники, хустинки до носа, стирки, скатерті, бархани, фланелї, шевіоти, кольорове полотенце на фартушки, суконки, блюзки і т. п. поручає по умірковапих цінах 259
ТКАЛЬНЯ ПОЛОТНА і ВИСИЛКОВИЙ ДІМ
Михайла Мєнсовича
в Корчинї, коло Коросна.
Хто жаждає, дістане оплатно цїнник і всякі можливі прібки товарів.

Рух волїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Борохтя (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочкого 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5 —30/9)
„ Вендзя 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9) і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Вадичан (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8), Борохтя (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочкого 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавиня (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9—, 4·20, 10·55*.
„ Вендзя 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рава рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·45, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що неділї і сьвята рим.-нат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-нат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передпополуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 попопуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим., нат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) 5·58 попопудни.
„ Щирця 1·55 попопудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 попопудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-нат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посинїні друковані є червоними водовими; поїзди нічні є заначені виїдкою. Пора нічна часлить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білєти їзди як тамом білєти всякого инпого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі п. п. дершавних експедиць, касам Раусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.